
දෙයියනුවරේ
කිරිහාමි වුදියන්සෙලාගේ
සිංහිරි අම්මා වෙනුවෙන්
දෙයියනුවරේ දේ.වි සම්භවය විද්‍යාපෝෂක
සුදන්සෙලාගේ
රංමැණිකා විසින්
පූජාකරණලදී.

පන්සියපණස්

ජාතක පොත.

ජී. ඇව්ස්. මුනසිංහ අප්පුහාමි

සහ

ඩී. ඩබ්ලිව්. ගිරිවඩින අප්පුහාමි ද

යන අය විසින්

(පළමු වෙනිවරට)

ජිනාලඞ්කාරසන්තාලංකෘති

අවසාන්වා

ප්‍රසිද්ධ කරණ ලදී.

1928

සංඥපනය.

පන්සිය පනසක් ජාතක පොත්වහන්සේ පමණ සාමාන්‍ය මෙරඳ මහා ජනතාව අතර හාවිතයට පැමිණි ගෞරව සම්මානයට හාජනවූ සුප්‍රසිද්ධ අත් පොතක් නොමැත්තේය. පුරාණ කාලයේ පටන් ලක්දිව හැම පළාත්වලම අතිශය තොරවාදරයෙන් කරණු ලබන පින්කමක් නම් **ජාතක පොත් පින්** කම් ය. ඒ ඒ පළාත්වැසි සරහසුහදයෙන් ධර්මදේශනා කළහැකි සුප්‍රසිද්ධ මහතෙරුන්වහන්සේලා ගරුබුහුමන් පෙරටුකොට සති ගණනක්-අඩුමැටිව මාස ගණනක් මුළුල්ලෙහි ජාතක පොත්වහන්සේ දෙසනා කරවීමට "ජාතක පොත් පින්කම්"ය යි කියනු ලැබේ.

ජාතක ධර්ම ශ්‍රවණය කුමදත් බෝධිසත්ත්වයන්ගේ ශ්‍රද්ධා චරිතයට පම ණක් අවහාල් වන්නේ නොවේ. මහාබෝධිසත්ත්වයන්ගේ උත්තරාසේ ගුණධර්මයන් සම්බන්ධතාවයන්හි ආදර්ශමාන ව පහිමිබිඹුවීමට ද එමගින් ම සච්චරිත ශුද්ධියට ද අහසාසෝපකාර වේ. එපමණක් ද නොවේ. එකී දහස් ගණනකට පෙර ජාතිවිවිසිකයන් අතර පැවති චරිතු විශේෂයන් දැනගැනීමට මෙය මහඟී ආදර්ශයෙකි. තවදුත් අප අතර නාම මාත්‍රාවශිෂ්ට ව පවත්නා ඇතම් සච්චරිත්‍ර විශේෂයන්ගේ ද සිඹිසිසල ආයු බෝවන්කිරීම, කෙත් වවකොට පත් ඇදීම, ශබ්ධයෙන් කිමිදීමේ භයය, එයලි මස් (උම්බලඇඹ) කෑම, කිස්පයි (කොප්පි) පාවිච්චිකිරීම් යනාදි දැනුදු පවත්නා මෙබඳෝ චරිතුයන්ගේ ද ආරම්භය ජාතක පොත කියවීමෙන් දැනගැක්කේය.

මෙය පාලි **ජාතකට්ඨකථා**වෙහි සිංහල පරිවර්තනයයි. එහෙත් පාලි පෙළපොතේ නොදා බොහෝ විස්තර මෙහි අන්තර්ගත වේ. මේ පරිවර්තනය ඇතම් පඬිරදෙසුගේදැයි සුවිනිශ්චිත ලෙස කිව නොහැක. අසීඝුපරිනිර්වාණ යෙන් එපිසවන ශතවර්ෂයාගේ මධ්‍යභාගයෙහි හඟනිගෙලපුරය අග්‍රරාජධානිය කොට ගෙන ලඞ්කාරාජ්‍යය සුළු වර්තමාන ව්‍යවහාරයෙහි ශතවර්ෂ පණ්ඩිත පරාක්‍රමබාහු යන නාමයෙන් ප්‍රසිද්ධ විනීත පරාක්‍රමබාහු මහරජාණන් කාල යෙහි මෙකී ආරම්භය වියහි නිශ්චය කරමු. මහාවංශයෙහි පැණෙන්නේ සොළි ජාතික පණ්ඩිත මහතෙරුන්වහන්සේ නමකගෙන් **ජාතකාට්ඨ** කථාව අසා ඉගෙණ යථොක්ත මහරජ තුමාගෙන් එසින් ම එය සිංහල භාෂාවට පරි වර්තනය කළබව ය. එහෙත් එය පිළිගැණීම සුකර නොවේ. මේ රජුගේ කාලයෙහි පරාක්‍රමබාහු පරිවේණාධිපති ව වැඩවසූ මහාකාශ්‍යපාචාර්යයන්ගේ ශිෂ්‍ය රත්නයන් වූ දෙවරදෙවි පඤ්ඤාවන්ත එසින් කරණ ලදුවි ග්‍රන්ථාවසාන යෙහි ම පැණෙන දළදා ගර්භන ද රජගුරුතුමන්ගේ කාන්තයක් ලෙස ම මහා වංශයෙහි දක්වන ලදි පැරකුම්බා මහාපල්ලවයාගේ ම අනුග්‍රහයෙන් තයඹා ලිණ අන්‍යතර පඬිරදෙකු එසින් ජාතකානුවාදයෙන් ආරම්භය කරණලදුයි සැලකීම යුක්තියුක්ත වේ. ජාතක පොත්වහන්සේගේ **ජාතක** කථාරම්භයන් සුවියෙහි වූ **ප්‍රඥාත්ත** ලෙඛන කථාවෙහි පැණෙන්නේ **පරාක්‍රම** නම් අමාත්‍ය

ඇතත් එයින් මෙහි සිංහල භාෂාවෙන් ලියූ බව යි. ඒ වනාහි පාශ්චාත්‍යකාලීන අන්‍යකරයෙකුගේ කෘතියකැයි සිතන්නට අවකාශ ඇත. මෙකරුණෙහි ද එය කියන්නේ සර්වාදරයෙන් ප්‍රතිග්‍රහණය කරනොහැක.

රවනාවිලාසය භාෂා සකර්මයද පරීක්ෂා කෙරෙමින් මෙය ඉදිරිපත් කළ දත්වා කියවූ කෑට වුවත් හැගෙන්නේ මෙය එක් පඩිවරයෙකුගේ කෘතියක් නොවන බව යි. යුරෝපීයන ඇරඹුම්බා ඕසිපල්කලු ආරම්භ කරණ ලද්ද වූ නිසාත්ද්‍රාපාක භූවූ මේය පසු පසු කාලයන්හි වූ පඩිවරයන් දෙතුන්දෙන කුත් විසින් සම්පූර්ණ කරණ ලද්දයි සිතීමට අවකාශ නිබේ. උම්මග්ග ජාතක කය, වෙස්සන්තර ජාතකය ආදි ඇතැම් ප්‍රසිද්ධ ජාතක කථා 1900 වන ශ්‍රිඛ්‍රි ද්ධිමත් සුවිශයකි මි සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය කළ බැව් පිළිතෙතාතුලි වෙයිකාවිය සාහිත්‍යයෝ වේති. ඒ කථා කුඩු පරිද්දෙන් ම ජාතක පොත්ත සොඳින සථානයන්හි එක්කරණ ලදී.

මීට අයත් ජාතක කථා ගණන පන්සිය පණස (550) බැව් සුප්‍රසිද්ධවූවත් පාලි ජාතකට්ඨකථාවෙහි පැහෙන්නේ දන්සිය සතළිස්සත (547) කි. මේ දායකරණය පිළිබඳ ව අප විසින් සොයාගණු ලැබූ පොත්හි ඉතුදු කීපයක් අවුබැව් පෙණේ. එසින් වැඩගණකට අන්‍ය ජාතක කථාවන්හි අන්තර්ගත නොසින් කාම්භාත්‍ය පමණක් ජාතක පොතෙහි පැහෙන ඒවාහි. යම් සිදු නොසින් සොයාගත නොහැකිව තිබෙන ජාතක තුණ හැර සෙසු 547 සම්පූර්ණ කරගත්හාකල සොඳින සථානයන්හි පහත සඳහන් ජාතක කථා නාම ඇතුළත් විය යුතුය.

84	ඝිතාවිහඤ්ඤක ජාතකය	(මේහි නොදක්නා ලැබේ.)
110	සබ්බසංහාරක ද්‍රගහය	(උම්දෙවට ඇතුළති.)
111	ඥදය ප්‍රශ්නය	"
112	අරෝදෙවි ප්‍රශ්නය	"
170	සකණ්ටක ජාතකය	"
188	සිඛණ්ඩිත ජාතකය	(මෙහි නොදක්නා ලැබේ.)
224	කුම්භිල ජාතකය	(මේහි නාමමාත්‍රය පැහේ.)
470	තොසිය ජාතකය	"
471	මේණඩක ජාතකය	"
508	පසුපරණිත ජාතකය	(මෙහි නොපැහේ.)
527	උම්දතති ජාතකය	"
528	ඝතාමොඩි ජාතකය	"

මනුෂ්‍ය ව	උපත්	බෝසතුන්ගේ	චරිත	354 ස්ථ
විෂ්ණුදෙවතා ව	"	"	"	31 ස්ථ
ශක්‍රදෙවරාජ ව	"	"	"	16 ස්ථ
ගාම්භාත්‍ය දෙවිතා ව	"	"	"	14 ස්ථ

චතුරා ව	"	"	12 ස්ථ
සිංහරාජ ව	"	"	10 ස්ථ
තිරාපොතක ව	"	"	9 ස්ථ
ශුච ව	"	"	8 ස්ථ
හංසරාජ ව	"	"	8 ස්ථ
හසතිරාජ ව	"	"	7 ස්ථ

මේ 547 ට ඇතුළත් වෙති.

සෙස්ස අක්ෂරාජ, ඔසිම, ඉක්ෂරාජ, ගව, සිප්පලිසිඤ්, සැඟලිසිඤ්, වට්ටක, රූරුමිඟ, කොකිල, චක්‍රවාක, මත්ස්‍යරාජ, ඉරාඩ; ගජ, ඉකර, ගුතක, ගොධා, ගඟක, මණ්ඩූක, නාගරාජ, කකුළු, පරෙවි, උපුඩිකපක්ෂි, කිඳුරු, මොකර, කවුඩු, ගතපත්‍ර පක්ෂි, දියකුකුළු, කොරිටෝරු, තිත්වටු, ඛේකුරුළු, භාරිභාත්‍ය පක්ෂි, ඉඹුක, ව එක්වර, දෙවර, තුන්වර, සතරවර බැගින් උපන් බෝසතුන්ගේ චරිතයි.

සිපදෙනෙකුත් විසින් ම සිපවාරයෙක්හි මෙහි කාණ්ඩ සිපයක් බැගි පින නමුත් සම්පූර්ණ ජාතක පොත සිසිවකු විසින් ප්‍රචාරයට නොපමුණුවන ලදී. එහෙයින් බුළු ජාතක පොත්වහන්සේ ලබාගණු කැමැති බෞද්ධ පින් වතුන් අතට මේහේ පමුණුවන්නට හැකිවීම ඒහත් දිනියකි. මේහි අගුද්ධ සථානයෝ නොවෙත්හි අපි නොසිතමු. මේබඳු ඉතා බැරුරුම් කෘතියෙහි සම්පූර්ණ ශුද්ධියක් කොහින් ලැබේද? මතුවාරයෙක්හි මීට වඩා මහා ශුද්ධිය සින් යුක්ත ව මේය මවිඳුඩහන් අතට පමුණුවන්නට බලාපොරොත්තු වෙමු.

මිට,

කොළඹ ත්‍රිපිටකාලංකාර මුද්‍රණාලයාධිපති
පණ්ඩිත - දෙවිනුවර - මහාමහොපාධ්‍යාය
නිධීති ශ්‍රී සුමඟල ජිනරතනාභිධාන
නායක ස්ථවිරශේෂ.

ඩී. ජිනරතන.

2472 ඔක්තෝම්බ මස 20 වෙනි
1928 කිවිදින කොළඹ ත්‍රිපිටකාලංකාර මුද්‍රණාලයේදීය.

ජාතක කථා වස්තු පිළිබඳ
පාරමිතා විභාගය.

මේ ජාතක පොත්වහන්සේට අයත් සියලුම කථාවස්තු දශපාරමිතා ඛණ්ඩයන්ගේ ඇතුලත් වෙත්. ඉන් සවලාගන්ට මහජනයාගේ දැනගැනීම පිණිස මේසේ සඳහන් කරණු ලැබේ.

දාන පාරමිතා {අඩීනසත්ත්වබ්‍රාහ්මණ, ඛණ්ඩජඨ, මහාසුදස්සන, මහාගොවින්ද, නේම මහාරාජ, චන්ද කුමාර, ඒසකාවෙස්සි, සිවිරාජ වෙස්සන්තර, සහපණ්ඩිත ජාතකාදිය.

සීල පාරමිතා {සීලව නාගරාජ, චම්පෙය්‍ය, භූරිදත්ත, ඡද්දන්ත, ජනසන්ධ, අලීනසත්තුකුමාර, සඛපාල ජාතකාදිය.

නෙක්ඛම්ම පාරමිතා {සොමනස්ස කුමාර, හත්ථිපාල කුමාර, අයොඝර පණ්ඩිත, චූලසුතසෝම ජාතකාදිය.

පඤ්ඤා පාරමිතා {එකරාජපණ්ඩිත, මහාගොවිතුපණ්ඩිත, ඛුද්දක පණ්ඩිත, දුරේකපණ්ඩිත, මොඩිපරබ්බාජක, මහොසධ පණ්ඩිත, සෙනකපණ්ඩිත ජාතකාදිය.

විරිය පාරමිතා- මහාජනක ජාතකාදිය.

ඛන්ති පාරමිතා- ඛන්තිවාදී ජාතකාදිය.

සච්ච පාරමිතා- මහාසුතසෝම ජාතකාදිය.

අධිට්ඨාන පාරමිතා- මූගපක්ඛ ජාතකාදිය.

මෙත්තා පාරමිතා- එකරාජ ජාතකාදිය.

උපේක්ඛා පාරමිතා- ලොමහංස ජාතකාදිය.

බුද්ධවංශය

— හෙවත් —

බුදුන්ගේ ජීවිත කථාව.

නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස.

වන්දිත්වා සිරසා සම්මා සම්බුද්ධං සරමාදරා,
බුද්ධවංසං පවක්ඛාමි ගහෙට්ඨාඝකථානයං.

අසරණසරණවූ සරණාගත වප්‍රපයාදූරවූ කරුණානිධානවූ තුන්ලොව්හි ජාතකවූ සම්‍යක්සම්බුදු සවිඳුරාණෝ ආනන්දමහරහන්හට වදාළ උපසම්පදාදඅැති යෙන් හඳහන් ප්‍රමාණිකාරාවතොසතසහස්සයෙන් හය ලොහ බුලාවාරාදින් වූ සකසා වැද අර්ථකථානයගතවූ බුද්ධවංශය කෙවෙස් බුදුන්ගේ ජීවිතකථාව සිංහල භාෂාවෙන් රචනාකරන්නෙමි. හේ මහාච ඇසියසුතු-පුළුයෙකිවූ ඒ ඒ කාරණයන් පිළිබඳ අපගතක ජාතකය ආදීවූ යම් ජාතක ධර්මිකෙණෙක් සියල්ලදහනාවූ සවිඳුරන්වහන්සේ එසින් දෙශනාකරණලද්දාහුද, "සත්වයන් සංසාරසාගරයෙන් එතරකිරීම, අර්හකොට ඇත්තාවූ තුන්ලොවම නාඤකවූ සවිඳුරන්වහන්සේ යම් ජාතකයන්හි අනන්තවූ බොධිසම්භාරයන් පරිපාචනය කෙළේද, ඒ සියල්ල එකතුකොට සංගායනාවටනගන්නාවූසංගායනා කථාවන් එසින් ධර්මයක් සංගායනාකරණලද්දේද; ඒ ධර්මය ජාතක ධර්ම නම් වේ— එහෙයින් කිය. (ජාතකඅට්ඨවාවෙහි)

නං නං කාරණමාගම්ම දෙසිනා නි ජ්‍රතිමනා
අපගතකාදිනි පුරා ජාතකානි මහෙසිනා
යානි සෙසූ විරං සත්ථා ලෝක නිස්සරනත්ථිකා
අනෙකෙන බොධිසම්භාරෙ පරිපාවෙසි නාසකා.
තානිඉමස්මිං එකස්මිං ආහරාසෙහෙනති සංගහං
ජාතකං නාම සංනිතං ධම්මසංගාහකෙහි තං.

සවිලොකෙකනායකවූ කකුසඳ, කොණාගමණ, කාශ්‍යප, ගෞතම, මෙවැනුන ඝන බුඩදිවිරාකරයන් පස්දෙනෙකුන්වහන්සේගෙන් ප්‍රතිමණ්ඩිත වෙයින් භද්‍රකල්පයයිලද නම්ඇති මේ කල්පයට සාරාසංඛ්‍ය කල්පලක්ෂයකින් මත්තෙහි සාරමණ්ඩකවූ කල්පයෙහිවූයේහ, ඒ කල්පයෙහි සතරවනඅසුරුණය සවිසුදුරණක අවිසුදුරණක සියල්ල රත්නාදියට උත්පත්තිස්ථානවූ ඉඩහාකිරිතා කාරණාදියෙන් සම්පන්නකවූ ජම්බුදීපයෙහි දෙවියන්ගේ ආලකමන්දු නම් රාජධානියෙහි සදෘශවූ සෙණ්ඩිය මරණ නැතිතෙසින් අමරයයි කියනලද

යථාපි දූතෙන විඤ්ඤෙය්‍යා සුඛතාභාවම්පි විඤ්ඤූ,
එවං හෙව විඤ්ඤූභාතෙ විඤ්ඤාපේති ඉච්ඡිතබ්බතෝ

තවද බුදුන් පංසේබුදුන් කැර පෙන්නත් එසින් නොපෙරියකැති නිර්වාණය ඇතිබව් පෙනේ අත්තොපමාවෙන් විනිශ්චයකොට ගෙනා තමා කැමියෙන් නිත්තමොල් ඒ නිර්වාණය පෙන්වපුතුම්ව නොයෙක් උපමා නැවතත් සිතුවේය.

ඒ කෙසේද යත් ?

එම්බා යුවමඛ පණ්ඩිතයෙනි ! යම්සේ පුරුෂයෙක් මහත් අසුචි වලෙන්ඒ නෑ කිළිටුවූ ගාත්‍ර ඇතිව සිටිද ඒ පුරුෂයා පස්පියුමෙන් කැලසිනත් සිසිල් පැනින් පිරියබෙන විලත් දැක ඒ විලට බැස්නව මහ නොසොඳා නම් ශරීර යෙහි කැට්ටි තිබෙන අසුචිමල ෂෝදා සුවපෙම්සි සිතා විලට බස්නට උත්සාහ නොකෙරේනම් ඒ අසූචි පුරුෂයාගේ දෝෂයෙක් නොවේ නේය. එසේම කෙලෙස් නැමති මල පිරිසිදුකිරීමට සමර්ථවූ නිවන් නැමති විලට බැස කෙලෙස්මල පිරිසිදුකිරීමට උත්සාහ නොකෙරේනම් එම්බා සුවමඛ පණ්ඩිතයෙනි මහාපේම දෝෂය මිස නිර්වාණ නැමති විලෙහි දෝෂයක් නොවන්නේය, යම්සේ සොරුන් විසින් පිරිවරණලද පුරුෂයෙක් හැලවුයන්නට සුදුසු මිනිසුන් ඇතිවද්දීත් ඒ මග නොසේනම් මාණවයෙහි දෝෂයෙක් නොවෙයි ඒ පුරුෂයාගේම දෝෂයක් වන්නේය, එපරිද්දෙන්ම කෙලෙස් නැමති සොරුන් විසින් පිරිවරණලද සෙවන් වටකොට සිසරාගන්නාලද පුරුෂයෙක් ඇත්තේද ඒ පුරුෂයා කෙලෙස් සතුරන්ගේ විතිර්මුක්තවූ නිර්වාණ මාර්ග ඇතුවද්දීත් ඒ මග නොයේනම් ඒ පුරුෂයාගේම දෝෂය මිස නිර්වාණ මාර්ගයෙහි දෝෂයක් නොවන්නේය, යම්සේ ව්‍යාධියෙන් පීඩාවූ පුරුෂයෙක් සවිව්‍යාධි ව්‍යාපපනය කිරීමෙහි දක්ෂවූ වෛද්‍යවාඝාර්යයන් සමීපයෙහි ඇතුවිසිටියදීත් ඒ වෛද්‍යවාඝාර්යා තුමා පැමිණි ව්‍යාධියට "නිවිපිදියම් නොකරවා නම් ඔහුගේ දෝෂය මිස වෛද්‍යවාඝාර්යාගේ දෝෂයක් නොවන්නේය, එපරිද්දෙන්ම කෙලෙස්නැමති ව්‍යාධියෙන් පීඩාවූ සත්ත්වයන්ය සම්බන්ධවූ නිවන් නැමති ආචාරීන් වේවහැ නොකෙරේනම් ඒ පුද්ගලයාගේ දෝෂය මිස නිවන් නැමැති ආචාරීන්ගේ දෝෂයක් නොවන්නේය. එහෙයින් කියා;-

• යථාහුට හතෝ පුරිසෝ නලාකං දිසධාන පුරිතං
නහවෙහනි නූනං නලාං හ දෝසෝ නලාකස්ස සෝ-පෙ-

තවද විවිත්තවූ මෙයෙහි පාකරණලද ඔලම්භුත්‍රයෙහි කිසි ආලයක් නොකොට නින්දාකොට යන ස්ත්‍රී පුරුෂයෝ එය දෙදිකොහ දවවාගෙණ හෝ ගිනෙන් හෝ හෙන නොසෙද්ද එපරිද්දෙන්ම මා විසින්ත් මේකුණුශරීරයෙහි ආලයක් මැදහත්භාවයක් නොකොට දන්නා නිවන්පුර යාසුතුය තවද යම්සේ නාවිකයෝ දිරා දුර්වල උදකොත්තනවන ප්‍රාතිහාර්‍යවූ නැව කැරදමා යෙද්ද එසේම මා විසිනුත් නවදොරකින් වැහෙන කුණු ඇති මේ ශරීරයභාරනීවන්ප්‍රයාසුතුය, තවද යම්සේ පුරුෂයෙක් ඉහාගයක් රත්නයන් ගෙන සොරුන් හා සමග යන්නේ තමාගේරත්නයන් සොරුන් ගෙරෙන්නසුදු යන හයින් ඔවුන් හා නොගොස් නිරුපද්‍රව මැගිස්සකින් යේද එසේම මා විසිනුදු සොරුන් වැනි මේ ශරීරය කැර යාසුතුය) ඉදින් මේ ශරීරයෙහි තෘෂ්ණාව කෙළෙන්නම්

කුසල් කැමැති රුවන් නස්නේය. එබැවින් මා එසිතුදු කුසල් කැමති රුවන්
කැපීමට හසින් මේසරීරයකැර නිවන්කැමති නාගරයට යාසුකුමයකි සිතුවේය.

එතෙසින් කියා:-

සබ්බේ කුසලා සුමිතෝ කතෙණඩ බබං ජිතුවයිය
මොමිසිමාන නමෙස්ස සුබ මෙති ඝසං වසි-පෙ-

මෙසේ ආදී අභෙදොපමාවෙන් ගිහිගෙන් නික්මෙන්නට පුදසු අති
කලක සම්බන්ධෙප්‍රමාණයිණ්‍රාහාසනවූ ධන රාශි යටකි ක්‍රමයෙන් ගැවකාදී
දන්දී එකතුකාම සොතාපන්න නිසා පඤ්චදෙශ විනිර්මුක්ත පන්සලක් හා සත්ත
ඒක මහා කාමච්ඡෙදාදී පඤ්චාවරණ ධර්මයෙන් වෙහෙවූ පඤ්චාභිඥ අරහ
පහත් උපදවනු පිණිස ඒ ආශ්‍රම ප්‍රදෙශයෙහි නවදෙශයෙහි සම්බන්ධනවූ ආරක්ක
ලබ්ධෙර වාදය ගුණ සම්බන්ධනවූ වෘක්ෂවිවරය හැඳ ඇමිප්‍රවුජ්‍යාවේන් පැ
දිවුසේක. මේසේ පැවිදිවූ තැනැත්තේ අවෙදෙශයකින් සමාකිණ්ණවූ ඒ පන්සල
හැර දශඅකුසලයින් සම්බන්ධනවූ වෘක්ෂමූලයට එලඹ ධ්‍යානාසයෙන් සමුදි
සියළු හොඳාසන හැර ප්‍රධානඅථල හොඳාසනකොට නිෂද්‍යාසථාන වශයෙන්
වශයෙන් විචාරිතීරෙහි සෙදී සත්වසක ඇතුලෙහිම අභිඥාසම්පත්ති පසුබාහ
ලාභිවූසේක. එසිත් සිහ,—

එඛානං විනතසිඛාන නෙකෘසකොටි ඝනං ඛණං.
නාධානාධානං දත්වාන කිමවෙතන බ්‍රාහ්මණ.—පෙ—

එසේසෙයි අවිද්‍යා නැමති අන්ධකාරය නසන්නාවූ සබ්බ නැමති සූදි
ලොකය බිඳින්නාවූ සතිලොකයාගව ඥානාකිකරවූ දීපඛකර සම්‍යක්සම්බු
රජාභව්වහන්සේ දීර්ඝ පුරිහාණයෙහි අනල්ප කල්ප කොටිගතසඛ්‍යාසෙහි
නගු සමිදීන්ගේ පාරමී ධර්මයන්පුරා රණ්‍යවන්නම් රාජධානියෙහි සුදේව
පනින් නිසා සුමෙධාතම බියවුන්සුක ප්‍රතිසන්ධිග්‍රහණාදියකොට වලාහකලයෙහි
නිස්ත්‍රිසුපුරෝ භූමණ්ඩලයක්සෙයින් මවුකුසින් ප්‍රසූතව දසදිස් වලෝකය
කොට උත්තරදිගාභිමුඛව සිංහනාදකොට ත්‍රාසයෙන් වැඩි ගංසාය කොදුරා
මියුරාය යහ තම් ඇති තුන්පාසයෙහි ලක්ෂණයන් නාටක සත්‍රින් ගා යහ
රාජත්‍රිසම්පත් අනුභවකෙරෙමින් ලක්ෂයක් අවුරුද්දට ආයුෂ ඇතිවන කාල
එහමුවින් දසදහසක් අවුරුදු ඉඳිල්ලෙහි ගිහිගෙනිවැඩ පදුම නම් දේව
කුසින් බෝසත්බඩ නම් පුත්‍රාර්භයක් උපන්කල්හි ජරාජිණ්ණව්‍යාධි භී
සඛ්‍යාත දෙවිදූතයන් තුන්දෙනා දැක සඟර කලකිටි නැවත ප්‍රවුජිත රූප
දක මේලෙස කෙරෙමින් සිතා අලඛ්‍යාත හත්තිස්කතඛ්‍යාතිරූසව එසේමේනින්
ක්ලාන්තදහසක් හත්තිස්තඛ්‍ය ත්‍රාරූඪව රජදරුවන් විසින් පිරිවරණලදුව මහත්
රාජාලොකයෙන් නෙතිනික්මින් නික්ම පැවිදිව අනුව පැවිදිවූ කෙලක් එ
ත්‍රාසුන් එසින් පිරිවරණලදුව දසමසක් ඉඳිල්ලෙහිදුෂ්කරක්‍රියාකොට අනුප
පුරාඛ්‍යානවක් විසින් පිළිගන්වනලද දිව්‍ය ඔජස් ප්‍රසිපත්තකල සම්‍ර්පායා
ඒදෙ ගල්වෙහෙසි ද්‍රවාවිකරණයකොට සුනන්දදේවකොපණීත කුශඛ්‍රීවේදූ
ඛුතඤ්ඤකොට පුලිලනම් බොධිද්‍රැමඛ්‍රීලයෙහිදී සම්‍යක් සම්බොධි දෙනය
ගෙතිකොට බොධිද්‍රැම සම්පයෙහිම ඝථාඛුමූහෙන් සප්ත සප්තාහානිස්‍රාහාරා
සුනන්දරාමියෙහිදී ධර්මඛ්‍රක්‍ර පවත්වා සුමඛ්කලඤ නියඤ ඇත නමින් ප්‍රසි

අනුළාවක දෙදෙනකුන්වහන්සේ හා සමඟ හැවිකල්හි චතුරාත්‍රවයන් සෘයකල
කාරලෂයක් පමණ සම්මෘශ්‍රායෙන් එසිත් පිරිවරණලදුව ඝාගන තම් ඝතෙතර
කෙණෙකුත් එසින් උපස්ථානකරණු ලබමින් නාසුඤ ඝුනාසුඤ යන අනුළා
එකා දෙදෙනෙකු එසින් සම්මිඤ්ඤනාදිය 'ඇතිව ඝථාසුඛයෙන් සැරිසරණ
සේක රම්‍යතම් නුවරට ප්‍රවිෂටව කෙලඤාත්තින් හැඳුනාවූ ජනයන් ධර්මකථා
නෑමති අෘතරස ධාරාවෙන් සිසිල් බවට පත්වූ හිතෙන් සුදුහිත ඝොත්තාර
යෙහි වැඩසදරණසේක.

මේසේ සතිඳුන්වහන්සේසුදුනම්කාමාචිහාරයෙහි වැඩවසනසේකැයි ඇසූ
ඇසූ රඹනම් නුවර වාසි ශ්‍රාවණත්ත ජනයෝ ගඳදුම් මල් පහන් ගත් අත්ඇතිව
බුදුන්කෙරා එලඹ පැඟ පිහිටුවා වැඳ සුවඳමල් ආදියෙන් පුද බණ අසා ඉඤත
වූන් කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් සෙවඳසඳ හිඤාචාරුවසා වඳරන්සේකැයි ආරා
ධනාකොට නුවරවරගොස් දෙවෙනිදවස් ඝඳදන්ගෙහා නුවර අලංකෘතකොට
කැදෙන බුදුන් වඩනා මාර්ගය සරහන්නාහු උදක්යෙන් ඝානාසථානයෙහි දස්
පුරඬ සම්පාලාකරමින් රිදීපවක්සේ වැලි අතුව ලදපස්ල් ඉසිමින් නානා විධ
ඒචිත්‍ර ඊත්‍රායෙන් ඔජ පසාණ කණ්ඨමිණ්ඩකදලිතොරණපුණ්ඨකලස්පඤ්ඤි ආදිය
සැදීමින් සිවියාහුග, එසමයෙහි සුමෙධ තාපසඝන්ඳහන්සේ උත්වහන්සේගේ
ආශ්‍රම පදයෙන් උදිඝතව මාර්ග සරඝමින් සිව ඒ ඍද්ධාභිඥන්ගේ උපරිගාග
යෙන් ආකාශවාරිව ගසන්සේක් තුවුපතවූ සින්ඇති ඒ. මිනිසුන් දැක කාරණ
කිමිදෝහෝ එමසතු පිණිස ආසාගයෙන් බැහ එකත්පසෙක සිටිසේක් එමබා
උපාසකවරුන් මේ මාර්ග නොපි කවරක්හට අලංකාරකොට පරඝා දුසි ඒ
මනුෂ්‍යයන්ගෙන් විවාළසේක. ඒ ඇසුජනයෝ කියන්නාහු ස්වාමිවූ සුමෙධ
පණ්ඩිතයන්වහන්ස නව නොදත්සේක්ද දීපඛකර නම් දශබලධාරීවූ සතිඳු
යන්වහන්සේ ඇතිඳුන්ගුන පදප්‍රාප්තවපවත්වනලද උතුම්වූ ධර්මචක්‍රග ආරාව
ලෝකාත්‍රඛිඤ්ඤ පිණිස හ්‍රාම නිගමාදියෙහි ඇරිකරණසේක් අපගේ නුවර
සුදඬන මහාරාජයෙහි වැඩවැස වඳරණසේක. අපි ඒ සතිඳුන්වහන්සේ
ඇතුළුව මහාසඝයාවහන්සේවඳන්දෙනු පිණිස ආරාධනාකොට එඛන මාර්ග
සරඝමිනසිකිණ ඒ ඇසු සුමෙධ තාපසඝන්වහන්සේ සිතනසේක් කල්ප
ඝනසඝස්‍රය නිසුදු බුදුනැති යන ශබ්ද මාත්‍රයක් ඇසීම දුර්ලභය එබදු සතිඳු
කෙණෙකුන්වහන්සේ ලෝකයෙහි පාදර්ඝතුවුසේකැයිඇසීම නොමේවිලා
වකින් දන්නාවද ලැබෙකි ප්‍රිතින්පිනාඬ්‍ය සිත්ඇතිව මේ මාර්ගයෙන් එක්ප්‍රදෙශ
යක් මා විසිනුත් සැරසිය යුතුයයි සිතා එසේවිනම් උපාසකවරුන්, මවත් මින්
ප්‍රදෙශයක් දෙවයි ඉල්ලූසේක උපාසකවරුත් සුමෙධ තාපසවන්වහන්සේ
සැබි ඇතිසේකැයි දැන තමන්වහන්සේ විසින් එඛා සරඝාගත නොහැකිවූ
සිතිල් දියෙන් පිරුණු ගැඹුරු කඳුරැලියක් දී දේශඛඛවහන්සේ සැරසුව මෙන
වැඩි කිවාසුග. එකල්හි සුමෙධ තාපසඝන්වහන්සේ - ඉඛාලමිඝන ප්‍රිතින් උපා
දවා සිතනසේක් මෙම සථානය ඇඛියෙන් සරිහන්ව සඝඩියෙමි නහවත් අමර
පුරවෙරවූ ශක්‍රදිව්‍යරාජයාගේ පරසතුරුක සොල්වා මල්නෙතවූත් සරහන්ව
සම්පියෙම් උරඛ පුරෙහවාවූ නාගරාජයාගේ වඩනතනදනකවෙඛ කඩුපුල්
මල්ගණවූත් සරහන්ව සම්පියෙමි, සඩණිවෙරු පතිතරාජයාගේ අඩෙ.හාක
යෙන් සත්රුවන් ගෙණවත් මේ ගැඹුරු කඳුරැලිය පූරවන්නටද සම්පියෙමි.
නවද අතඝබලා රුවන් වතිාව ස්වා මේ කඳුරැලිය පූරවන්නටද සම්පියෙමි.
මේසේ ඇඩ්‍යනුභාවයෙන් සැරසීම වනාඤි මාගේ සිත සතුටුවන්නාවූ ක්‍රියාවක්

කොවෙයි, අද මා එසිටි ඒ කිරුළුඉරු සතියක්වාර්තේ උදෙස්කාශවෙයි. වහන්ස කටයුතු යම් සියා එමදු මිනිසුකාවකවත්ත සංපයන්වහන්සේ බුදුන් සෙරෙසින් නොදකින්නේ නිදුකුණෙන් නිදුකුණෙන් පස්ගෙණුවුන් ඒකදුරැලිය පුරුදින් කොකිල්සල්ස්ත්‍ර කොල්ලෝකය පුදියයමාකවූ දශබලධාරීවූ සිඛණ්ඩවූ සංඝ හවූ ඉතිහැසුන්වහන්සේලාකුලාවකමේපහනවූ ඒවත්ඉඳුරණලදුව අතදෙකපු බුඩලිලා කොහවූ කරලක්‍ෂණක් පෙණ ඇත්තු එසිටිසිරිවරණලදුව අතදෙකපු බුඩලිලා සෙන් වැඩිසේක. එකල්හි සුමේධ තාපසයන්වහන්සේ අසිති අනුබයඤ්ඤාතයන් ලෙඛකත ඇතිබැවින්, එවිසාවූ දශබලධාරීවූසතිඳුදැන්වහන්සේගේ සුදුපාමුල පාදදී වැඳවැටී ඊය පුරුලෙක්ෂණයෙන් පරිපූර්ණවූ අසිති අනුබයඤ්ඤාතයන් අනුමෝදනවීනවූ මහාපුරුෂලක්ෂණයෙන් පරිපූර්ණවූ ඒකාන්තයෙන් බුදුවන සේදැයි සිතා ලොකාමිසයට ප්‍රාර්ථනාකරන්නේ නම් බුදුවන්නට වැටෙන්ගේ ආත්මභාවයන් උපදින්නේ නම් බුදුවන්වහන්සේ දැක අද මා එසිටි දශබලධාරීවූ මේ උතුමාගෙන්වත් සේ ඒ ලොකාමිසයට ප්‍රාර්ථනාකරන්නට වැටෙන්ගේ සිතා, සාසනවත්වූසවිඳුන්වහන්සේගේ දෙපියෙලෙසක් ඉංගිලුසෙමාගෙන් එසිබුරුවූ ශ්‍රීපාදලක්ෂණය කලල් මතුවන්නේ සේ සියල්ල පසිණුවූ නිත්‍යවූ ඒ සම්බන්ධ ඔබ්‍ය වැඩහුන්නේ එසේ වැඩිසූ ඒ දිඩිකාලයකට පිනකැප පිණිස වන්නේයයි දලා බුදු ඇඳුන් දිවසම් වැහැරී සිරිරු කාලවණ්ණවූ කලල් මතුවෙයි අතුට. මේවැනි හෙයක් මෙන් කල්ප්‍රාප්තියෙකි වැදකොන්සේක.

මේසේ මෙකලල් මතුයෙකි වැදකොන්නාවූ සුමේධ තාපසයන්වහන්සේ නිදුපුල්පෙති බඳුවූ හෙත්‍රසුන්ඝ දල්වා පෙත්‍රාලාකෙක දිවාකරවූ දිඝඛකර සඟයක් සහිතවූ සතිඳුරාජොඩතවූයාතාවහන්සේගේ අසදාන අවිත්තාවූ අනුපෙයවූ බුඩලිලින් මිලනසේක් සතුටුවූ මෝස් සිතුසේක. කෙසේදයත්? ඉදින් මට අනිදාසවීනාත මේ බුදුන් කෙරෙහි පැවිදිව ලොභ ද්වේෂ මෝහ දැඩින් මට අනිදාසවීනාත මේ බුදුන් කෙරෙහි පැවිදිව ලොභ ද්වේෂ මෝහ දෙමාහ මාස්සාඝීදි සකල කෙලෙසුන් නසා අග්‍රඛණිය බවට පැමිණ සාර ලක්‍ෂණක් සහිණාවූ නිත්‍යවූ සංඝනවකව බුදුන් පිරිවරා රත්‍යනම් සුවටට වදහව යන්නියම් ඊස්සිරිව අතිඛුර රත්‍ය හොජනයක් ලැබ මොකෝතුලයක් සුධාවෙන් පිඩිත සත්වයනුගය බලාධිපියදී අදුරු ගැබෙහි වැද තමාව අනුබවිසිරිදැක්වෙන්න ආපිපාසාගෙන් පෙලෙනලද ලදරුවන්බලා සිරියදී අවරස අසුභාවකරණ වෙකවෙන්න සීතිගෙණ දිලිහෙන ගෙසිත් දරුවන් තව නඩා සිරියදී තාවිව ගැලවී දුවන මව්පසින් වැහැර ඇසේගෙසිත් බුදුකලාව අදසිඛණිවසස්ත්‍ර යාමෙන් ප්‍රයෝජන නැත, මේද මේ දිඝඛකර දශබලධාරී සතිඳුදැන්වහන්සේමෙන් සත්‍යක් සම්බොධියට පැමිණ සඩම් නැත්ය නැඟෙසිලා සංසර නැමති සාගරයෙන් සත්වයනුගයා එතරකොට නිදන් කැරෙ අතරයෙන් සන්තාපිතයකොට, නැවත පරිනිවීණ කරන් නෙමි, එය මට පුදුසුසයි සිතා අවෙධම් සමොධානයෙන් යුක්තව බුඩිසිරුව අසිතාඛාරකොට වැදකොන්සේක.

එකල්හි ලොකිඛිංකරවූ දිඝඛකරනම් සතිඳුරාජොඩතවූයාතාවහන්සේ වැඩ සුමේධ තාපසයන්වහන්සේගේ සිතිකාශයෙකි සඩම්ඛානෙන ප්‍රභාරංදික

රුවන් මෙරක්සේ තවණන් සහාරයිත් දිලිහි වැඩසිට සතාසතුදාදහස ඉඳුනිල මාණික්‍යමය සිංහපඤ්ජරයෙ විරාජකරන්නාසු සෙයා පසුව වර්ණ ප්‍රභාද සම්පතා සොත්‍රුන්ඝමය උත්තිලභාෂකොට කලල් පිට වැදකොන් සුමේධ තාපසයන් බලා උදාරා මේ උතුතපස් ඇති තපස්විතෙය බුඩිසිරුවට අති ඝ්‍යාරාසාට වැදකොන්සේක. මොකාට ඒ ප්‍රාර්ථනාව සඩ්‍රිඝ්ධ්‍යේ නොවේතේ හෝයි ප්‍රමාණාතික්‍රාන්ත කල්පකෝටි ශතසහස්‍රයක් අනාගතඥාතය මෙතෙක් මිලනසේක් මෙයින් සාරාසඩ්‍රය සප්ලක්‍ෂයක් අතික්‍රාන්තවූසල නොගම් නම් බුදුවෙතියි දැක පසින්මිවිදාගෙණිම වැඩසිට කැවිව එඩනා සාරලක්‍ෂණ තිසුන් වහන්සේට ආමන්ත්‍රණයකොට තොගණන්ප්‍රඥාභිඥඅෂ්ටසමාපත්ලාභියොත් උතුවූ සේස්ස් ඇති මේ සුමේධ තාපසයන් මිලව මෙතෙමේ අවසෙෂ්ඨත්තියෙක් නොවෙයි, මේ කල්පයේ සාරාසඩ්‍රය සප්ලක්‍ෂයකින් ඔත්තෙහි උපතාරි වනුෂය ඛම්මයෙන් අනුත්තරවූ මාගීඥයෙන්ඥාණ් ලොවුතුරාබුදුව සසුවිමාගඩ්‍රාවෙහි ජලයෙහුත් නොතිවිණාසේ ත්‍රිවිධාක්ලිෂ්ටතිවා සත්ත්වයන්ට අවිඝාතනිවන් බෙදදෙන කෙනෙක, එසේඛයිත් මෙබඳු උදාරාධ්‍යාශය ඇති සත්ත්වොත්තමයෝ ලෝකයෙහි දුර්ලබ්ධවෙයි. මිළඟලොව සතාථකරන්නෝත් මෙබඳු එස්කෙනෙත් ඔබ, තමන් මතු සතිඳුසාසනයට පැමිණෙන කාලයෙහි අනෙකවෙර ගහිරතා කොට එඩාවන්නාවූ ඔතිකාන්තාව අදම වැළඳගෙණ සතුටුකරන්නාවූ තෙල ඛඩමන්නෙහි වැදකොන් මහාපුරුෂයානෝ සකල වසතුවෙන් විසුලවූ කපිල වසතු නම් පුරයක ඉපිද සතලිස්දහසක් දෙවගනන් බුදු වරඛනන් විසින් පිරි වරණලදුව ශාකවාසයෙහි වැඩ එකොළොස්ගෙන් සංවිත්සරයෙහි ගෘහාසිනිස් ක්‍රමණයකොට ඍදුක්පරිපාශ වනතුරු සාවුරාද්දක් දුෂ්කරක්‍රියාකොට අජපාල නම් න්‍යාග්‍රොඩවිලුයෙහිදී සම්‍රාසාශාඝ පිළිගෙණ සේරාජරාහමනාදීන්ර යෙහිදී වලඳ දෙවියන් විසින් අලඛ්කාතකොට පිළියෙළකරණලද මාඛීයෙන් බෝඇඛට වලඹ ප්‍රදක්ෂිණාකොට නිරුත්තාවූ අඛවාර්තම්බොධිඃඤ්ඤාලයෙහි බුදුවන්සේයෙහි ගනාදීන් ඒ බුදුවන කාලයෙහි සියළු ප්‍රඃතනීය සිවිවණ්ස් පිරිස්මැද ප්‍රකාශකොට වදාරා ඉදිරි රාජ්‍යශ්‍රී පදප්‍රාප්ත රජකුමරුන්කව ප්‍රසාද දෙවා පිරිසඹැද හතුවුකරවන නරදෙව රජෙක්සේ ප්‍රශංසාකොට විවරණදී දස මන් අටම්වසින් පුදු ප්‍රදක්ෂිණාකොට වැඩකල්හි ඒ සඛණාග්‍රව හිසුන්වහන්සේද ගදමල් ආදියෙන් පුදු ප්‍රදක්ෂිණාකොට වැඩසේක. තවද දහදහසක් සත් වළු දෙවියන් හා එතන්හි රැස්වූ සෙඛ්‍යයෝද ඉඳ දුම් මල් වසත්‍රාභරණාදීන් පුදු බෝසතුන් වැද ප්‍රදක්ෂිණාකොට සාමීනි යමිසේ පුරුෂයෙක් ආයුකාමීයි ඉතාවන්නට උත්සාහකොට වැරදුනහොත් ගට නොවිත් එතරවේද එපරිද්දෙන්ම මේ දිඝංකර නම් බුදුරජාණන්වහන්සේගේ සත්තෙන් පිරිහුනහොත් ඔබ බුදුවන කාලයෙහි ඔබඝට පැමිණ නිවන් අවා බුද්ඛෙහි ප්‍රාර්ථනාකොට දිඝංකර බුදුන් සඟ සියකල්හි මාරේසාම්දරවූ සුමේධ තාපසයන්වහන්සේ වැදහොත් සැනින් නැඟී දාරම්ඛම්මයන් සොයමින්. දෙව්මිනිසුන් පිදු ලේ ගොඩ මතුයෙකි පලක්බඳ වැඩලන්සේක. මෙසේ බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ වැඩලන්කල්හි සකල දශසහස්‍ර ලොකධාතුයෙහි දිව්‍යබ්‍රහ්මාදීහු රැස්ව බොධි සත්ත්වයන්වහන්සේව මෙසේ සතුතිකොට කීහු.

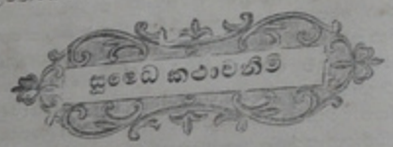
ඒ කෙසේද යත්?

සුමේධ තාපසයන්වහන්ස පාරමිතාවන් පොහොසු පිණිස පලක්බඳ වැඩ උන් සුවී බොධිසත්ත්වරයන්වසම්භාවන ගම් පුවී නිවනි කෙනෙක් ඇද්ද, ඒ සියල්ලම අද දක්නා ලැබෙන්. ඔහු කවුරුද යත්?

පෙර බෝසතුන්ගේ පාරමිතා පෙම්බරකම අධිකවූ උණෙහි උපතිවෙතුම්
ඒකාන්තයෙහිමය. ඒ සියල්ලද අදත් විද්‍යාමානවීම, එසේනිත් ඒකාන්තයෙන්ම
බුදුවෙන්නේමය. දශසහස්‍රී ලොකධාතුව කම්පාවීමද, නිරයාදියෙහි
සියලු ලොකධාතුව නිවී ගිය්මද, නිරයාදියෙහි නිරාකුලවීමද අදද
බුදුවෙන්නේ දිනයෙහිමය. සම්බන්ධ අමතොලොවුවූ මහත්වාභාස නොතෙමෙහි ඔබිනා ඇල
සඳු රැලි ආදිහු ඝනතුන නොකෙරෙති ඒ සියල්ලම අදත් විද්‍යමානවූවාහු. එසේ
කෙනුත් දීඝායුෂ්කභාවයෙන් බුදුවෙන්නේමය. නොයෙකිදිනෙහි හටනෙණ පිපෙන්
නාවූ සියලු පුෂ්පජාතීහු පිපෙති අදත් එසේවෙයි. එසේමෙහි
බුදුවෙන්නේමය, සියළු ලතා වාතයෝ ඵලයෙන් භරිතවෙති අදත් එසේමවිය
සියළුවෘක්ෂයෝ විශෙෂයෙන්ම දිව්‍යවූද උභයසුගතිගෝද කිසිවක් විසින් අවා
දිනව වැඳෙන්නේමය ආකාශයෙහි විචිත්‍රවූ පුෂ්පයෝ අභිවර්ෂාකෙරෙති. අදත්
එසේවිය, ඒ කාරණයෙනුත් ඒකාන්තයෙන් බුදුවෙන්නේමය, දසසහස්
සක්වළ සියළු නරකවළු හිනි නිවිසියේවෙයි, අදත් එසේමවිය, ඒකාරණය
නුත් ඒකාන්තයෙන් බුදුවෙන්නේමය මේ ආදි වශයෙන් දෙවියන් විසින්කළ
අභාවක ගතුගීයද දීඝඩකා සජ්ඣායන්වහන්සේ මෙසේ සිතුවේක. සජ්ඣවරයෝ නවී නොපිපී
වූවූ සුගෙධ තාපසවන්වහන්සේ මෙසේ සිතුවේක. සජ්ඣවරයන්ගේවචනයෙහි අන්‍යථාභවයක් නැත්තේය යන
හෙපුල් ඇතියක. සජ්ඣවරයන්ගේවචනයෙහි අන්‍යථාභවයක් නැත්තේය යන
සේ ආකාශයෙහි දුම් කැවිය හුවිසෙහිව පනිවෙද එපරිද්දෙන්ම උපන් සත්ම
යාගේ මරණය නියසමය එසේව සජ්ඣවරයන්ගේ වචනයන් නියතවන්නේය
එසේහෙයින් මේ ඒකාන්තයෙන්ම බුදුවෙමියි නියතකොට සිතුවේක. මෙසේ
ඒකාන්තයෙන් බුදුවෙමියි කරණලද සනිවුන්ත් ඇති සුගෙධ බොධිසත්වතෙම
බුඩකරක ධර්මයන් පොයනසේක් උඩවාධ්‍ය ප්‍රාවීන දක්ෂිණ පශ්චිම උත්තරාදි
දශදිශාවෙන් සවර දිශාවක වනාහි බුඩකාරකධර්මයෝ වෙසෙද්දඑහෝයි
අනේකපුකාරයෙන් බලනසේක් සිහදිශාවකත් නොදක තවන්වහන්සේගේ
විඤඤත්තානය බලා සවී මෙධිසත්වයන් විසින් ආහෙවින කිසෙවින කරු
ණාව හා උපාය ප්‍රඥාවෙන් පිරිපිදගන්නාලද ආත්මොපකරණ පරිත්‍යාගවෙක
නානාවිධපදෙළිවෙති දානපාරමිතාව දක සුගෙධ පණ්ඩිතයෙනි මෙනැන්පටන්
දානපාරමිතාව පුරන්නාවූ තොප එසින් ඇටිකුරුකොට තබාහලද උදකකුම්භ
යෙහි ජලය මදකුත් ඉතිරිනොව යම්සේ වහනය වෙද්ද එපරිද්දෙන්ම තොප
සත්තක ධනයෙක් හෝ නොපතේ පුත්‍රදාරාදීන් හෝ අඩහප්‍රත්‍යඞ්ගයින්,
හෝ රාජ්‍යසම්පත්තියක් හෝ ඇද්ද ඒ සියල්ලෙහි මදකුත් ලෝභයක්
නොකොට යාවකයන්ට අභිප්‍රායානුකූලවූ පරිද්දෙන් දන්දෙමි යන දානපාර
මිතාව පූර්ණ කාපපූර්ණඝෙහාර ඇතිව බොධිද්‍රැමමූලයෙහි හිද බුඩතත්වයි
පැමිණෙවයි කියා මේසේ පුථව දානපාරමිතාව අඩොවුම්කාන උදක
කුම්භූපමායෙන් මාර ශතසහස්‍රයන් විසිනුදු නොවැලකිය හැකි පරිද්දෙන්
අධිෂ්ඨාන කළසේක. ඉක්බිත්තෙන් මෙපවණ බුඩකාරකධර්ම කෙනෙකුත්
නෙන් බුඩත්වය පැමිණියයුතු නොවෙයි සිතා මත්තෙහිදු බුඩ කාරක
ධර්මයන් බලනසේක් ශීලයේ වශයෙ මාතෘතව ජීවිතය නොබලා තමාගේ
ලාලසියම රක්ෂාකෙරේද් එපරිද්දෙන්ව නොපිත් මෙතැන් පටන් ජීවිතය

අපෙක්ෂාකොකොට ශීලයම රක්ෂාකර බුඩත්වයට පැමිණෙවයි මෙසේ දෙවෙනි
ශීලපාරමිතාවද, යම්සේ මහාකාරුණිකයෙහි සත්ත්වාවූපුරුෂතෙම විරාලයන්
එකිසුවද නොහකොකොට උකසණ්ඩිතාව එහි කොවිතා මුසාවදියෙන් කෙමිති
වේද එපරිද්දෙන්මතොපිත්සතිහවියමබඹකාරයන්සේයිනා නෙෂ්ක්‍රම්‍යාති
ඛුවව බුඩත්වයට පැමිණෙවයි මෙසේ තුන්වැනි තපසට නිස්සිම සඛාරාකවූ
නෙෂ්ක්‍රම්‍ය පාරමිතාවද, සීත ඔඛෂ්ම උත්තෘණට සඛ්‍යාත තිවිධකුලයන් නො
තෝරා අගපිළිවලින් පිවූ සිඟන ඍෂිතාපසයෙනුත්සේ නොපිත් ඛන කුල ආදි
යෙන් දඤවාතයන් නොතෝරා කුසලා කුසල විචාරීම්, වශයෙන් පුරන්නාවූ
සතරවැනි ප්‍රඥාපාරමිතාවද, ශඛඛාඝඛඛස්ථාන ගම්භීරඛඛාන චතුර්විධ ර්යා
පථයෙහිනොපසුබස්නා වීර්‍යඇති සිංහරාජයෙකුමෙන්නොපිත් සතිහවියෙහිම
සතිර්යාපථයෙහිම සතර සමාන් ප්‍රධාන වීර්‍යයෙහි නොපසුබැස පුරන්නාවූ
පස්වැනි වීර්‍යපාරමිතාවද, සුව අසුව දෙක බැහිමෙහි සමව. පවතින ඔග
පොලවසේ අනේකවිධ සත්වයන් විසින් කරණලද සවභාවවිභාවයෙහි වෙන
සක් නොමලවසිම් සවභාවතොට පවත්නා සවනී ඛෙනතිපාරමිතාවද, හිම
යිඹාදී සියළු සාකුවෙහිම තමන් යනමනහැර අන්මනක නොයන්නාවූ ඔසධි
තාරකාවමෙන් ඡාතුදි සතර අගසියට පැමිණ සියන ඉශාවාදයෙන් සගව
සත්‍යයෙහි පිහිටීම් සවභාවතොට ඇතිසත්වැනි සත්‍යපාරමිතාවද, සසිදිශාගාග
යෙන් පහරණලද වාතයෙන් සුප්‍රතිෂ්ඨිතපඨවිතය නොසෙලවියඨානයෙහිම
සිටිද එපරිද්දෙන්ම තොප විසිනුදු කරණලද ආත්මාධිෂ්ඨානයෙහි නිසැලව
සිටීම සවභාවතොට ඇති අවවැනි අධිෂ්ඨාන පාරමිතාවද සිහිල් ජලය
කල්‍යාණ පාපජන දෙපෂයගවම ඒකාකාර සිහිල් කුණය දක්වන්නාක්මෙන්
තොපිදු හිතාහිත සත්වයන් කෙරෙහි සමමෙත් පැවැත්වීම සඛ්‍යාත නවවැනි
මෛත්‍රීපාරමිතාවද, සුව අසුවනිඃක්ෂෙපකරණු ලබන්නාවූ පෘථිවිතොමෝ
යම්සේ ඔඛෂධාකාරයෙන් පවතිද එපරිද්දෙන්ම තොපිදු සැපදුක් දෙකෙහි
ඔඛෂධාකාරයෙන්පවත්නා සවභාවතොට ඇති දශවැනි උපෙක්ෂාපාරමිතාවද
යන මේ පාරමිධර්මයන් පූරණයකොට දශසහස්‍රී ලොකධාතුව කම්පාකරවා සත
රාමර ලොකයාගට එකතුරුස්ථානයවූ සම්බුත්වඥානයට පැමිණෙවසි සිතා
මෙකියනලද දශපාරමි ධර්මයන් අධිෂ්ඨානකළසේක.

මෙසේ දශ පාරමි ධර්මයන් සන්මෙහියනයකොට මේලොකයෙහි බොධිසත්වයන්
වහන්සේ විසින් පිරියයුතු බුඩකාරක ධර්මයෝ මෙපමණක්මය, මේ හැර අන්
කිසි බුඩකාරකධර්මයෙකුනෙක් නැත මේ ධර්මයෝ උඹවාදිවි දශදිශාවෙහිත්
නැත්තාහ මෙහේ හාදයෙහිම පිහිටියාසි දැක සියලු පාරමිතාවන්ම දුඩකොට
අධිෂ්ඨානකොට නැවත නැවතත් සන්මෙහියනයකරණසේක් දානපාරමිතාවෙහි
පවත්ලපෙක්ෂාපාරමිතාව දක්වාද උපෙක්ෂාපාරමිතාවෙහිපටන් දානපාරමිතාව
දක්වාද අනුලෝම ප්‍රතිලෝමවශයෙන් පස්ප්‍රකාරයකට සන්මෙහියනය කළසේක.
මෙහි ප්‍රථමකොට දැක්වූ දානපාරමිතාව වනාහි දානපාරමිතාවය දාන උපපාර
මිතාවය දානපරමාර්ථ පාරමිතාවයයි කියා තුන්ප්‍රකාරයක් වන්නේය. අනිතුදු
ශීලාදි පාරමිතාවෝද තුන් තුන් ප්‍රකාරයට ප්‍රභෙදවූ සඛ්‍යාති තිසක් වන්නේය.
ශරීර අවයවයන් පරිත්‍යාගකිරීම් දානපාරමිතාවය, බාහිරවස්තු පිනවදීම් දාන
උපපාරමිතාවය, ජීවිත පරිත්‍යාගය දානපරමාර්ථ පාරමිතාවය, ශරීරඅවයවයන්
හිසා ශීලභෙදයකට නොපැමිණ ශීලය රක්ෂාකිරීම් ශීලපාරමිතාවය, බාහිර

සකලලොක ශිවංකර වූ **දීපංකර** නම් බුදුන්ට ඉක්බිතිව අසඞ්ඛ්‍යයක් කප් බුඩුනුවේ තුබුසල්හි සාරම්මණ නම් කල්පයෙක් වූයේය. ඒ කල්පයෙහි **කොණ්ඩඤ්ඤ** නම් බුදුහෙණෙක් ලොකයෙහි පහළවූයේය. එකල අපමහ බෝසත් විජිත නම් සක්විති රජ්ජුව සොළොස්දහසක් රජවරුන් සමග බුදුපා මොක් මහසඟනට මහදන්දී ඒ බුදුන්හෙරෙන් විවරණ ලැබ සක්විතිරාජ්‍යය බුදුන්වපුදුපැවිදිවිමිවසන්‍රයධාරීව පඤ්චාභිඥාඅෂ්ටසමාපත්තිලාභීවනොපිරිහුනු ධ්‍යානයෙන් බ්‍රහ්ලොකයෙහි උපන්යේය. ඒ **සොණ්ඩඤ්ඤ** නම් සව්ඥයන් වහන්සේව මෙතනාගයෙහි කප් අසඞ්ඛ්‍යයක් බුඩුනුන්ව තිබි හවගත් එකම කල්පයෙක්හි **මඞ්ගල, සුමන, රෙවත, සොභිත** සියා සහර බුදුහෙතෙ සුන්වහන්සේ ලොවපහළවූසේක. එයින් **මඞ්ගල** නම් බුදුන් සමයෙහි අප බෝසත්හෙම **සුරාවි** නම් බ්‍රාහ්මණව ඉපිද බුදුන් නිමන්ත්‍රණයසොට සත් දවසක් සෝවි ඝතසඟසයක් **භික්ෂූන්වහන්සේ** හා සමග බුදුන්ට නවපාණ නම් ඔගත් දනයක්දී ඒ බුදුන්හෙන්ද විවරණලත්සේක. **ඒ මඞ්ගල** නම් සව්ඥයන් වහන්සේට මෙතනාගයෙහි එම කල්පයෙහිම දෙවෙනි අතුරුකප **සුමන** නම්

සව්ඥයන්වහන්සේ ලොව පහළවූසේක. එකල අපමහ බෝසතාණෝ මහත් සාඩම්බරභාවඇති **අතුල** නම් තාපසේස්ව ඉපිද බුදුන් ලොව පහළවූසේකැයි අසාසුතිසඤ්ඤයා පිරිවරා කාශවනයෙන් නික්ම සෝවිඝතසඤ්ඤයක් හසුරුවා පිරිවරසොට ඇති සව්ඥයන්වහන්සේට දිවතුඇවියෙන් උපහාරසොට මහ දන්දී ඒ බුදුන් හෙරෙහුදු විවරණ ලැබුසේක. **සුමන** නම් සව්ඥයන් වහන්සේට මෙතනාගයෙහි එම කල්පයෙහි තුන්වන අතුරුකප **පදුම** නම් සව්ඥයන්වහන්සේ ලොකයෙහි පහළවූසේක. එකල අප මහබෝසතාණෝ අන්‍ය තාපසගණයෙහි **අනිදෙව** නම් බ්‍රාහ්මණයෙක්ව ඉපිද බුදුන්හෙරෙහි බණඇසා සරණයෙහි පිහිටා දෙහොත්මුදුන්දී සිව උපාදාරාසඞ්ඝයෙන් පූජාසොට ඒ සව්ඥයන්වහන්සේහෙන්ද විවරණ ශ්‍රී ලැබුසේක. ඒ **පදුම** නම් සව්ඥයන් වහන්සේට මෙතනාගයෙහි එම කල්පයෙහි සඳරවෙහි අතුරුකප මාරසීයි කරවූ **සොභිත** නම් සව්ඥයන්වහන්සේ ලොකයෙහි පහළවීමෙ. ඒ සමයෙහි අප මහබෝසතාණෝ **අජිත** නම් බ්‍රාහ්මණව බුදුන්හෙරෙහි බණ අසා සරණ යෙහි පිහිටා බුදුපාමොක් මහසඟනට මහදන්දී ඒ සව්ඥයන්වහන්සේහෙන්ද විවරණ ලැබුසේක. ඒ **සොභිත** නම් සව්ඥයන්වහන්සේහෙන් මෙතනාගයෙහි කල්ප අසඞ්ඛ්‍යයක් බුඩුනුවෙහිහි හවගන්නාලද එකම කල්පයෙක්හි අනෙකම **දසසිය, සදුමස, නාරදස** සියා තුන් බුදුහෙතෙක් ලොකයෙහි පහළවූවාහුය. එයින් ප්‍රථමසොට ලොව පහළවූ අනෙකදසසි නම් සව්ඥයන්වහන්සේගේ කාලයෙහි අප මහබෝසත් මහානුභාව ඇති මහත් සාඩම්බරයෙන් යුක්තසේනාධිපතියෙස්ව ඉපිද බුදුන් උපන්සේකැයි යනු අසා බුදුන්කරා එළඹ බුදුපාමොක් මහසඟනට මහදන්දී ඒ බුදුන්හෙරෙහුදු විවරණ ලත්සේක. ඒ අනෙකදසසි නම් සව්ඥයන්වහන්සේමෙතනාගයෙහි **සදුම** නම් සව්ඥයන්වහන්සේ ලොකයෙහි පහළවූසේක. එසමයෙහි අප මහබෝසතාණෝ සිංහරාජයෙස්ව ඉපද නිරෝධසමාපත්තියව සමවන් බුදුන්දැක ශ්‍රුසතනවූ සිත්ඇතිව වැඳ ප්‍රදක්ෂිණ කොට ත්‍රිසිසොමණ්ඩ උපදවා තුන්වරක් සිංහනාදසොට බුඩුලබින ත්‍රිත්‍රීන් උපදවා සත්දවසක් ඉඳුල්ලෙහි **මේ** ත්‍රිසීය නොමිද ත්‍රිත්‍රීසෑයෙන්ම කොදුරු පිණිස නොසොස් බුදුන්ට දිවි පුදනුයේ එහිම සිටියේය. **සදුම** නම් සව්ඥයන් මහන්සේ සත්දවස ඇවැමෙන් නිරෝධසමාපත්තියෙන් නැගිසේක් සිංහරාජ යාගේ අදහස් බලා අනාගතයෙහි බුදුවෙතියි විවරණදෙවා වදළසේක. ඒ සදුම නම් සව්ඥයන්වහන්සේට මෙතනාගයෙහි එම කල්පයෙහි තුන්වන අතුරු කප චතුර්සෝඛාරද්‍යයෙන් විකාරද **නාරද** නම් සව්ඥයන්වහන්සේ ලොක යෙහි පහළවූසේක. එකල අපමහබෝසත් සාමිපුවුජ්‍යාවෙන් පැවිදිව පවාතිසු අභිසමාපත්තියෙහි වසිදාපාවව බුදුපාමොක් මහසඟනට මහදන්දී ලෝකිය වසඳනයෙන් පූජාසෙලේය. **නාරද** නම් සව්ඥයන්වහන්සේද බොධිසටු යන්ට මතු බුදුවෙතියි විවරණ දෙවාවදළසේක. ඒ **නාරද** නම් සව්ඥයන් වහන්සේට අපරභාගයෙහි මේ මහාභද්‍රකල්පයව ලඝුඉඟක්වන කල්පයෙහි **පදුමුත්තර** නම් සව්ඥයන්වහන්සේ එකලාවම ප්‍රාදුර්භූතවූසේක. එසමයෙහි අප මහබොසතාණෝ **හංසවති** නම් මහර්ෂිව බුදුන් සමුඛකොට ඇති නිසුඛ්‍යාඝ යාට දන්දී ඒ බුදුන් හෙරෙහුදු මතු බුදුවෙතියි විවරණ ලත්සේක. ඒ **පදුමුත්තර** නම් බුදුන් උපන් කල්පයෙහි ඉතිරිවූ දසනවයක් පමණ අතුරුකප්වල් උපන් බුදුහෙණෙක් නැත එකපෙහි පටන් තිස්දහසක් කප් බුඩුනුවේ තුබි

කල්හි මේ කපට කැත්තැදගත්වූවා කල්පයෙහි **සුමේධ**න, **සුජාත**න, කියා බුදු-
වරුන්ගේ දෙදෙනෙක් ලොව පහළවූසේක. එයින් **සුමේධ**නම් සත්පුරුෂයන්වහන්
සේගේ කාලයෙහි අප මහා බෝසත් **උත්තර** නම් මාණවකයෙක්ව ඉපිද නිදහස්
සොව් තණ්හාලද අල්ලහෙළන් පමණ ඛන විසඳමිහොට බුදුපාමොක් මහසඟහට
මහදන් දී වඳින අයා සරණයෙහි පිහිටා සිහිගෙනිත් සිටිම පැවිදිව ඒ බුදුන්
හෙන්ද විවරණ ලත්සේක. ඒ **සුමේධ** නම් සත්පුරුෂයන් වහන්සේට මෙතෙහාග
යෙහි එම කල්පයෙහි දෙවන අතුරුකප ලොවපහළවූ **සුජාත** නම් සත්පුරුෂයන්
වහන්සේගේ කාලයෙහි අප මහබෝසත් වළුවැටි රජුන්ව ඉපිද බුදුන්හෙරා එළඹ
ගිණ අයා බුදුපාමොක් මහසඟහට සප්සවිඩ රත්නය හා සඟරහෙත් දිවසිහ
රජසඟ පුද මහණව ඒ බුදුන්හෙන්ද විවරණ ලත්සේක. ඒ **සුජාත** නම්සත්පුරු
ෂන්වහන්සේට මෙතෙහාගයෙහි මේකල්පයට අවලොද්දහස් කල්පයකින් මත්
තෙහි පහළවූ එක්සතපෙන **පියදස්සි**, **අත්ථදස්සි**, **ධම්මදස්සි**යයි තුන් බුදු
හෙනුකුත් සුමියෙන් ලොව පහළවූසේක. එයින් **පියදස්සි** නම් බුදුන් සම්
යෙහි අප මහබොසතාණන්ගේ **සාගර** නම් මාතවඩායෙක්ව ඉපිද නිවේදයෙහි
පරහෙරදන බුදුන්හෙන් මණඇයා කොටිසතසහස්‍රයක් ධනවිසදම්හොට්සහිත
රාමියක් සරණා පිළිගන්වා සරණසිලාදියෙහි පිහිටා ඒ බුදුන්හෙන්ද විවරණ
ලැබුසේක, ඒ **පියදස්සි** නම් සත්පුරුෂයන් වහන්සේ මෙතෙහාගයෙහි එමහප
අසඟ්ඛ්‍යෙයක් නම් සත්පුරුෂයන්වහන්සේ ලොකයෙහි ප්‍රාදුර්භූතවූසේක. එකල අප
මහබොසතාණෝ ඉතාන් සාඩ්ඩඇති **සුධම්ම** නම් තාපසයෙක්ව ඉපිද දිවිලෝක
යෙන් මෙදුරහ නම් පුළු වළුයක් හෙණ බුදුන්ව පුදු ඒ බුදුන්හෙන්ද විවරණ
ලත්සේක. ඒ අත්ථදස්සි නම් බුදුරජාතන්වහන්සේට මෙතෙහාගයෙහි **ධම්ම**
දස්සි නම් බුදුරජාතන්වහන්සේ ලොකයෙහි ප්‍රාදුර්භූතවූසේක. එකල අප
මහබෝසතාණෝ **සුන්දර** රජවූපද දිවිලෝකය පුෂ්පයෙන් හා දිවිසතුගන්ධාදිව
සෙන් පූජාකොට ඒ බුදුන්හෙනුත් විවරණ ලත්සේක. ඒ **ධම්මදස්සි** නම්
බුදුරජාතන්වහන්සේට මෙතෙහාගයෙහිමේ කල්පයට අනූසතරවසහට **ඛඬ්ඩ**
නම් සත්පුරුෂන්වහන්සේ ලෝකයෙහි ප්‍රාදුර්භූතවූසේක. එකල අප මහබෝ
සතාණෝ උත්තෙජප් ඇති අඹිතු බලසහසතවූ **මඛාදේව** නම් තාපසයෙක්ව
ඉපද නිවෙතින් මහදඹපලහෙණවුත් බුදුන්ව පුදු ඒ බුදුන්හෙන්ද විවරණ
ලත්සේක. ඒ **ඛඬ්ඩ** නම් සත්පුරුෂයන්වහන්සේ ලොව පහළවූසේක. එකල
අපු දෙවන කප **නිස්ස** නම් සත්පුරුෂයන්වහන්සේ ලොව පහළවූසේක. එකල
අප මහබෝසතාණෝ මහත් භොග යසස් ඇති **සුජාත** නම් සෙනිය රජෙක්ව
ඉපද ඒ සියලු සම්පත් හැර සෘෂිප්‍රව්‍රජ්‍යාවෙන් පැවිදිව මහත් සාඩ් ඇතිව දිව
මිදරා පියුම්ආදිය හෙණ සිවිපිරිස්මැද වඩනා බුදුන්ව පූජාකොට ඒ තියුණ නම්
සත්පුරුෂයන්වහන්සේහෙන්ද විවරණ ලැබුසේක ඒ බුදුන්ට මෙතෙහාගයෙහි **සුමන**
නම් සත්පුරුෂන්වහන්සේ එම කල්පයෙහි දෙවන අතුරුකප ප්‍රාදුර්භූතවූසේක.
එකල අප මහබොසතාණෝ **විදිතාවි** නම් සෙනිසරජෙක්ව ඒ බුදුන්හෙන් මණ
අයා රාජ්‍යසපත්හැර මහණව විවිතත්‍රයධාරීව මහජනයාට ධම්දෙසනාකෙරෙ
මින් වැඩවසනසේක් **සුමන** නම් බුදුන්හෙන්ද විවරණලත්සේක. ඒ **සුමන** නම්
බුදුන්ට මෙතෙහාගයෙහි මේ කල්පයට අනූඑක්වෙනි කල්පයෙහි **විපස්සි** නම්
සත්පුරුෂන්වහන්සේලොකයෙහි පහළවූසේක. එසමයෙහි අප මහබෝසතාණෝ
මහත් සාඩ්ඇති **අතුල** නම් නාගරාජයෙක්ව ඉපිද සප්තරත්න ඛචිත සුවණ්ණිස

ශෙන් බුදුන් පුදු ඒ බුදුන්හෙනුත් විවරණලත්සේක. ඒ **විපස්සි** නම් සත්පුරුෂන්
වහන්සේට මෙතෙහාගයෙහි මේ කල්පයට එක්තිස්වන කප **සිඛි** නම් සත්පුරුෂන්
වහන්සේ ලොව පහළවූසේක. එකල අප මහබෝසතාණෝ අතිශෙෂ නම්
රජත්ව ඉපිද බුදුන් පූජාකොට ඇති මහසම්පත්හැර පිවිරු සකිනවූ මහදන්
පවත්වාසප්තරත්නයෙන් පූජාකළතිවූ හත්පිරිත්හයක්පුදු, ඇතුළුවව සපිරිස
හාස්‍රයන් දන්දී ඒ බුදුන් හෙරෙනුදු විවරණ ලතසේක. ඒ **සිඛි** නම් සත්පුරු
ෂන්වහන්සේට මෙතෙහාගයෙහි **වෙස්සභූ** නම්සත්පුරුෂන්වහන්සේ ලෝකයෙහි
ප්‍රාදුර්භූතවූසේක. එකල අප මහබෝසතාණෝ **සුදස්සන** නම් රජත්ව ඉපද
බුදුපාමොක් මහසඟහට විවර සකින මහදන්දී ඒ බුදුන් සැපයෙහි පැවිදිව ඒ
වෙස්සභූ නම් සත්පුරුෂන්වහන්සේහෙන්ද විවරණ ලැබුසේක ඒ **වෙස්සභූ** නම්
සත්පුරුෂන්වහන්සේට මෙතෙහාගයෙහි මේමහාභද්දකල්පයෙහි **කකුසඳ**, **කොණා**
ගමන, **කාශ්‍යප** කියා බුදුවරයෝ තුන්නමක් පහළවූසේක. එයින් **කකුසඳ**
නම් සත්පුරුෂන්වහන්සේගේ කාලයෙහි අප මහබෝසතාණෝ **ඛේමක** නම්
රජෙක්ව ඉපද බුදුපාමොක් මහසඟහට මහදන්දී මණඇයා පැවිදිව ඒ බුදුන්
හෙන්ද විවරණ ලත්සේක. ඒ **කකුසඳ** නම් සත්පුරුෂන්වහන්සේට මෙතෙහාග
යෙහි ලොවපහළවූ **කොණාගමන** නම් සත්පුරුෂන්වහන්සේගේ කාලයෙහි අප
මහබෝසතාණෝ **සෝත්ථ** නම් රජෙක්ව ඉපද අමාත්‍යගණයාසිරිවරා බුදුන්සමීප
යට්ගොස් දම්දෙසුන් අසා බුදුපාමොක් මහසඟහට නිමන්ත්‍රණයා නිමන්ත්‍රණයකොට මහදන්
පවත්වා පහතුණක් වීන පණඳුර කොසෙසා තබිල දුසුල සඩ්ගිමඬප දන්දී
බුදුන් සමීපයෙහි පැවිදිව ඒ බුදුන් හෙරෙනුදු විවරණ ලත්සේක. ඒ **කොණා**
ගමන නම් බුදුරජාතන්වහන්සේට මෙතෙහාගයෙහි **කාශ්‍යප** නම් සත්පුරුෂන්
වහන්සේ ලොකයෙහි ප්‍රාදුර්භූතවූසේක. එසමයෙහි අප මහබෝසතාණෝ
ජෝතිපාල නම් මානවකවිද්‍යාවේදයෙහි පරහෙර දුසඅධ්‍යාපක නම්කුමරුහ
සුත්‍රයෙකුට ඕනව ඔනු හා සමග බුදුන්හෙර එළඹ ඛණ අයා පැවිදිව දෙපිටු
බඳින්නා සියඹ් ඇතිව පිවසත්‍රය ඉගෙණ වස්පිළිවසින් බුදුසසුන හොබවා ඒ
බුදුන් හෙරෙනුත් විවරණ ලත්සේක. මේසේ දීඝනිකායාදි සූමසි බුදුන්යේ
සම්පයෙහි ලද විවරණ ඇති බෝසතුන් මසින්:-

මනුස්සත්තං ලිඞ්ගසම්පත්තිහේතු සත්ථාරදස්සනං
පබ්බජ්ජා ගුණ සම්පත්තිහි අධිකාරෙවජනෙ,
අට්ඨධම්ම සමොධානෙ, අභිනීහාරෙ සම්භවෙති,

යන මේ අට්ඨඛීයෙන් සමන්විතව දීපංකර පාදමූලයෙහි කායවාඞ්මනෝ කාර
ඇති මහබෝසතාණෝ එතැන් පමන් වෙස්සන්තරාත්මභාවය දක්වා අවිච්ඡින
කරකයෙහිද සුත්ත්‍වපායයෙන් පිඬතවන නිත්‍යමනඟිකතාහම් සුපොගෝනි
යෙහිද කාලකඤ්ජක නම්අසුරයොනියෙහිදනිරිසන්යොනිවිල උපන්කාලවිල
වටුකුරුළුවන්වකුඩාසතෙක්වද භූපත්සේක. තවද මනුෂ්‍යව උපන්හේදජාති
යෙන් අඩ කුබ්බූසේක, ජාතියෙන් ඛඬිරි කුබ්බූසේක, ජාතියෙන් හොළුකුබ්බූසේක
සඳ්ගව හොවුපන්සේක, උභතොබ්‍යඤ්ජනකව පණ්ඩකව නපුංසකව හොවුපන්
සේක, පඤ්චානන්තරිය අකුශලකර්මයක් නොකළසේක, නියතමිථ්‍යාදෘෂ්ටිහුවූ
සේක, මාරදිව්‍යරාජ්‍යවනොවුපන්සේක, අඤ්ඤතිත්ථියෙහි නොවුපන්සේක, සුද්ධා
වාසයෙහිනොවුඋපන්සේක, මේ ආදිඅඛ්‍යාසථානයකටනොපැමිණ බොධිසත්ව
චරිතගෙහාර අතිරේකිවූ කණ්ඩාලයෙහි ශාබ්‍රාහ්මණකාලයෙහි ධනසම්පන්න
රජකාලයෙහි මහාසුදස්සන රජකාලයෙහි මහාගොවිඳ කාලයෙහි නිම්මිතරජ

කාලයෙහි මිසකාවිටුකාලයෙහි සිව්මහාරාජකාලයෙහි වෙසවණමහාරාජයෙහි යයි සහ මේ ආදී නොයෙක් ජාති කෙලවිසහසහස්‍රයෙහි දුසපාරමිතාව පිරූ පරිදි ප්‍රඥාවත් නොවන්නේය. එසේම ශීලවතාගාරාජන ලබෙහි වමෙසයා නාගරාකාලයෙහි අවුදුන්න නාගරාජකාලයෙහි යන මේ ආදී සත්ති ශීලපාරමිතාව පිරූ යෙහි අදිසපතු කුමාරකාලයෙහි සහ ඝණිපාලකුමාර පරිදි ප්‍රඥාවත් නොවන්නේය. එසේම සෝකුමාරකාලයෙහි සහසීපාලකුමාර කාලයෙහි අයොඝර පණ්ඩිත කාලයෙහි මෙඛපරිත්‍රාජක නෛෂ්ක්‍රම්‍ය පාරමිතා ව පිරූ පරිදි පඤ්ච කාලයෙහි කුද්දාලපණ්ඩිතකාලයෙහි මෙඛපරිත්‍රාජක කාලයෙහි මහාජනකකාලයෙහි සුවාදී සත්ති ප්‍රඥාපාරමිතාව පිරූ පරිදි ප්‍රඥාවත් නොවන්නේය. මේසේ දස්වනලද ක්‍රමයෙන් මෙඛිසහාර බුදු යන් පුරාගෙන අවුත් වෙස්සන්තරාත්මභාවයෙහිදීට ඔත්තිස් හැති මහාපාරිය සත්වරක් සාධාකරවා මහදන්දී ආත්මභාවයේ සෙලවිර එහින් චුතව තුසිත භවනයෙහි උපන්නේය.

ඌනවසුවසෙහි බෝධිසත්වයන්වහන්සේ දිවියැප වලදහින් සිවියදිම බුඩ ගලාගල නම්වූ කෝලාහලයක් ලෝකයෙහිඋහුලිය ලෝකයෙහිවිසාහි කලප කෝලාහලය, බුඩකෝලාහලය, චක්‍රවර්ති කෝලාහලය යයි කියා කෝලාහල තුනක්වන්නේය. ඒතිවිට කෝලාහලයන් අතුරෙන් චක්‍ර කෝලාහලයනම් මේසින් අවුරුදු ලක්ෂයක් ඉකුත්වූකල සංඛවිභාතය වන්නේයයි ලෝකවැස්ස නම් තාමාවිචර දේවතාවෙනක් හිසසේ මුදු මසුරුවනලදුම සඛන මුහුනු ඇතිව යුවලයින් සඳුළුවිස රත්ටලි හැඳ පෙරව ඉතාවිරූපවූ අවමංගල් වේසක් ධරා නුසසෝඨයෙහි ඇවිදිනාහු නිදුභාශේලි නිදුභාශෙහි මෙසින් අවුරුදු ලක්ෂයක් අතික්‍රාන්තවූකල සංඛවිභාතය වන්නේය. මේ ලෝකය විනාශ වන්නේය, සමුද්‍රය වියලෙන්නේය, මේ මහා පාතිවිය හා මහාමේරු පර්වතය දවන්නේය' බඹලොව දක්වා ලොව නස්නේය, එහෙයින් නිදුස්වූ සත්වයෙහි මෛත්‍රීභාවනාකරව, වින්වන්නී, කාරුණ්‍යවිදියා උපේක්ෂා භාවනාකරව වසුන්වූ උපස්ථානකරව සියන්ට උපස්ථානකරව කුලදෙටුවන්ට උපස්ථානකරවසු මේසේකියා ඇවිදියි මේ සංඛ්‍යකෝලාහල නමවේ. අවුරුදු දහසක් අතික්‍රාන්ත වූකල සත්ත්වයෙනෙකුන්වහන්සේ ලෝකයෙහි උපදිනසේකැයි ලෝකවාසී දෙවියෝ නිදුභාශෙහි මෙසින් අවුරුදු දහසක් අතික්‍රාන්තවූකල ලොවතුරා බුදුසෙරෙකුන්වහන්සේ ලෝකයෙහි උපදිනසේකැයි ඛඩිගාකියමින්ඇවිදිසු මේ බුඩකෝලාහල නමවේ. අවුරුදු සියයක් අතික්‍රාන්තවූකල චක්‍රවර්ති රජදරුවෙක් උපදිනානුයයි පෙරසේම දෙවතාවෝ උග්ඝොෂනයකොට ඇවිදිති මේ චක්‍රවර්ති කෝලාහල නමවේ. මේ ත්‍රිවිධකෝලාහල විනාසි ලෝකයෙහි වන්වේවත්. මේ ත්‍රිවිධ කෝලාහලයන් අතුරෙන් බුදුකෝලාහල ශබ්දය අසා සකල දසසහස්‍රී චක්‍රවාළයෙහි දෙවියෝ එකතැනට රැස්ව අසවූ නම් සත්වයෙක් බුදුවන්නේයයි දැන ඔහුසඛරාථලඹ යාච්ඤාකරන්නාහුය. එසේ යෙහි සියලුම දෙවියෝ එනම් එකී එකී සක්වළහි චාතුම්මහාරාජික ඔසු සුසාම සහතුසිත සුනිම්මිත වසවර්ති මහාබ්‍රහ්මයන් හා සමග සියළු දෙවියෝ මේ එක් සක්වළට රැස්ව තුසිතභවනයෙහි වසන බෝසතුන්හරා ඵලඹ නිදුභාශේලි වහන්ස දැනදීවූ දසපෙරුම් පුරන්නාවූ නුවණවහන්සේ විසින් ශඛ්‍රසම්පත් හෝ මාරසම්පත් හෝ බ්‍රහ්මසම්පත් හෝ චක්‍රවර්ති සම්පත් හෝ ප්‍රාණීනාකරමින්

විරුසේක් කොවෙකි ලෝසතුන් සසර දුකින් මුදන මෙකිස් සම්බුදුහාදෙනය දාවිනාකරමින්ම දසපාරමිඛඤාණ් මුරණලදැඩි දැන්වූහලි නුවණින් සේවූ ඒ පාරමිඛඤාණේ සවිපූ පිදුන, එහෙයින් නිදුභාශේලිනන්ස බුදුවීමට සල්වුන්නේය. නිදුභාශේලිනන්ස බුදුවීමට සමියවන්නේයයි කියා ගාවියු සලාඅුය. ඉක්බිත්තෙන් ආයුපරිච්ඡේදු වසයෙන් පඤ්චමහාවිලෝකනයනම්වූ විලෝකනයක් සලසේක එහින් කාලවිලෝකනය නම්.

අවුරුදු ලක්ෂයකට වඩා ආයුෂ ඇතිකාලය බුදුවීමට සුදුසුවෙයි එසමය යෙහි මනුෂ්‍යයන්ට ජරා මරණ නොපෙනෙන්නේය සදිදසන්වහන්සේයේ දේශනාවනම් අනිත්‍ය දුඃඛ අනාත්මය සත නිලක්ෂණයෙන් විනිවිදුනන නොවෙයි, දිඝායුෂ ඇතිකාලයෙහි මනුෂ්‍යයන්ට අනිත්‍යාදිය නොපෙනෙන් නේය, අනිත්‍යාදිය ප්‍රකාශනොවේ වඳුරන්නාට බර්ෂය අසන්වත් නොඉහනි නොකැමැතිවෙති එසේසත්හි මාණ්ඩිත්‍යය නොවිත්නේය මාණ්ඩිත්‍යයහට පැමිණීම නැතිසත්හි බුදුන්සේ අවවාදානුශාසනයෙන් සත්වයන් නිවනට පැමිණෙන්නේනැත එසේසත්හි ශාසනය අනෙයාභාතිසවෙයි මේ සාරණයෙන් ලක්ෂයක් අවුරුද්දෙන් වැඩුනාවූ ආයුෂ ඇතිකාලය බුදුන්ට සුදුසු නොවන්නේය, අවුරුදුසයසකින් අඩුවූ ආයුෂඇති කාලයන්බුදුන්ට සුදුසු නොවන්නේය, කුමක්නිසාන්ද යත්? එසමයෙහි සත්වයෝ උත්සන්න ක්ලේශයන් නෙන් යුක්තවන්නාහ, එබඳුසඛයන්ට දෙනලද අවවාදය විඤ්ඤයෙහි නෙ පිහිටයි දැණසින් දියෙහි ඇඳි ඉරක්මෙන් වහා නසින්නේය. ඒ කාරණයෙන් අවුරුදුසියයසකින් අඩුවූ ආයුෂ ඇතිකාලයබුදුවරයන්ට උපදිමට සුදුසු නොවන්නේය, අවුරුදු ලක්ෂයපවත් අවුරුදුසියය දක්වාඇති මේකාලය බුදුන්ට සුදුසු නම් වන්නේය, මේ කාලය සියක් අවුරුද්දට ආයුෂ ඇති කාලය බැවින් මේ බුදුවන්කාලයෙහි මහබෝසතාණන්වහන්සේ පඤ්චවිලෝකනය කරන්නාහුය, ඉක්බිත්තෙන් දීප විලෝකනය කරන්නාවූ මහබෝසතාණන් විසිවර සහිතවූ සතර දිවසින් බලා තුන්දිවසකින බුදුවරයෝ නුපදනාහ, ජම්බුදීපයෙහි උපදනාහයි මේ පඤ්ච විලෝකනය කලසේක. ජම්බුදීපයනම් ඉතාඔහත දසසහස්‍රයක් පමණ යොදුන් ඇත්තේය. එහි සාවර ප්‍රදේශයන්හි සම්බුදුවරයෝ උපදනාසේක් දෙතෝසි බලනසේක් මධ්‍යදේශය දුටුසේක. මධ්‍යදේශය නම් කෙසේදයත්? පෝඩි මණ්ඩලයට පූර්වදිශාභාගයෙහි සාජංගලානම් නියමිගමය, අග්නිදිග සලලවතී නම් ගඟය දකුණුදිග සෙතකණ්ණිභාගනම් නියමිගමය, පශ්චිමදිග ථූනනම් බඹුණගමය, උතුරුදිග උසීරධජනම් පබිතය යන මොවුන්ගේ මඬයෙකිවූ දේශය මධ්‍යදේශ නමවේ. මෙසේ දක්වනලද මධ්‍යදේශය දිසින් තුන්සියයක් යොදුන් පුළුලින් දෙසියපනස් යොත්තෙක වටින්නවසියයක්යොදුන මෙසින් පිටත් ප්‍රදේශයෝ ප්‍රත්‍යන්ත දේශයෝ නම්වෙති මධ්‍යදේශයෙහි වසාහි බුඩ ප්‍රත්‍යේක බුඩ ආර්‍යශ්‍රාවක මහාශ්‍රාවක අසීතිමහාශ්‍රාවක චක්‍රවර්ති රජදරුවන් හා අතිසුත් මහාධනවස්සපන සෙට්ඨිගෘහපති ගෘහපති මහාසාලාදීහු උපදනාහ, මේ මධ්‍ය මණ්ඩලයෙහි සට්ලවසතුනම් නුවරෙක්වන්නේය එහි මිථිලින් ඉපදියසුතුයයි නිස්සාවව පැමිණිසේක. ඉක්බිත්තෙන් ඉපදියසුතු කුලය බලන්නාවූ මහබෝසතාණෝ සම්බුදුවරයෝනම් වේළුදතුකුලයෙහිත් නෝමිකුල යෙහිත් නුපදනාහ. ලොකපූජිතවූ පූජාවූ ක්ෂත්‍රිය කුලයෙහි හෝ බ්‍රාහ්මණකුල

මෙසේ හෝ උපදනෙමැ. දානවූ සම්‍යක් කුලය ලොකඋත්තරය එහි උපදීම සුඛය. දන මානාදිය කරන්නාවූ මේ විසවන්නාහුගේ කුලය මැයි. ඉක්බිත්තෙහි මාතෘ පිලෝභාගය කරන්නාවූ ශ්‍රාවකවන්නාහු කල්පලක්ෂයක් ඉඳුල්ලෙකි පුරණලද සක් නැසෙනාහු සුරාවුරාසී කොවන්නාහු අවලඳවූ පන්සිල් ඇත්තාහු සුඛවූ ත මහරජනුගේ කාරණයෙන් ඇත්තාහු අවලඳවූ පන්සිල් ඇත්තීය. එහෙයින් අගමෙහෙසිවූ මහාමායා දේවියනාහි එමදු ගුණඵලයක් ඇත්තීය. එහෙයින් මිනාම ය. දේවී මව වේවන්නීය, ඒ දේවීන්ට දසමසක් අඩිකවූ සත්වයක් ආත්මභාවයෙහි දානනිදහසෙහි බුදුවීමට කල්වන්නේයයි දෙවියන්ටප්‍රකාශවූදී සෙපි හැමදෙනා යවයි දෙවියන්යවා කුසිත දිව්‍යලෝකයෙහි දෙවියන් සිටින්, පිරිවරණලදුවා නාදනාවාහනයට වැද එහි ඇඳිමින් සිටියදීම එයින් චුතවම මහා මායා දේවීන්ගේ කුසයෙහි ප්‍රතිසන්ධිග්‍රහණය කළසේක.

එහි විසකර මෛත්‍රසූත්‍ර, එසමයෙහි වහාම නාවිලවසතුපුරයෙහි උතුරු සල් නැහනල ඇසළඉසඇදිපොහොයෙහි්නරණලද ඇසළකෙළිනම් මහත්වූ උත්සවකෙළිසෙත්වූයේය. එකල මහජනයෝ ඉස්සෝදු නහා හාදපැලඳ නැකැත්කෙළිකෙළිති. මහාමායා දේවිද නැකැත්කෙළි සිරිවිදිමින් සත්මහ දවසෙහි උදසන්හි සුවඳපැණින් ඉස්සෝදු නහා සාරලඝුසක් වසතු වියදම් කොට මහදන්දී සීලාචාර විභූෂිතව උතුම් භොජනය අනුභවකොට උපොසථ ශීලය අධිෂ්ඨානකොට අලඬාරකොට විසිතුරෙලකරණලද ත්‍රියඤ්ඤ රථයට පුම්භව නිදොපගත නැකැත්හි මේ සඩ්ගනය දුටුවාය නේ කෙසේදයස්? සකලසර්වඥ මහරජදරුවෝ බසවුන් මහත් යහනකමිග ඔසවාගෙණ හිමවතට ගෙනගොස් සැවොදුන් තිරියල් ගල්තලෙහි මහාසල්රුක් මූලනබා එහස් පසෙක සිටියාහුය. ඉක්බිත්තෙහි ඒ වරම් රජදරුවන්ගේ අගමෙහෙසිහු ඇවිත් දේවීන් අතෝනහනවිලව් ගෙණගොස් මිනිස්ගඳ හරණවිණිස නහවා දිවසිලිගඳවා දිවගඳවිලවුන් ගල්වා දිවමල් පළඳවා එයින්නුදුරුතෙහෙ රිදී පර්‍යඞ්කයක්ඇත එතිඋතිරි රන්පාසෙක් ඇත එහි පඤ්චවිදිගට සිරසලා කැතපෙත් ලෙසට දිවයහනක් පනවා මහාමායා දේවීන් එහි සැතපවූහ.

ඉක්බිත්තෙහි බොධිසත්වයෝ උතුම් සෙවන ගසකිවිලාසයක් ඇතිව එයින්, නුදුරුතෙක එක් සඩ්ගීපර්‍වතයක් ඇත එහි ඇවිද එයින් බැස රිදිපර්‍වතයහි කැවි උතුරුදෙසින් අවුත් රිදිදමින්වන් කොඩින් සෙවනපද්මයක්නෙණ කුඹුරා හාදකොට රන්වඟණට ප්‍රවිෂ්ටව බසවුන් හොත්යහනවට නුත්ඉඳුලක් ප්‍රදක්ෂිණ කොට දකුණාඩවයෙන් බසවුන්ගේ කුසයිට දවසිඳුවිවාක්මෙන් වියැ එතෙණෙහි මහබෝසතුන්ගේ ප්‍රතිසන්ධිග්‍රහණවූයේය. මේ සඩ්ගනය දුට පිබා දුනාවූ දේවතොමෝ ඒ සඩ්ගනය රජගට දුන්වූසැටි සුදොවුන් මහරජණෙහි වේදයෙහිදක්ෂවූ සිවසැවක්පමණ උතුම් බඹුණන් ගෙන්වා මාහැඟිඅසුන්පනවා බඹුණන් එහි හිඳුවා සර්වඥබුදු ඇඩිරාණිසංඝරත්න පැන්නුවුසු කිරිවත්පිරා රන්පිදී නලී සිවසැවක් එතේම රන්පිදී නලී සිවසැවකින් වසා මාහැඟි වසතුඹා සාපිලවන් දේනුන් බඹුණන්ට දන්දී ඔවුන් සතුටුකරවා බසවුන්දුටු සඩ්ගනය සියා එතිඵලවිපාක තිබේදැයිවිචාරනුය, බ්‍රාහ්මණයෝ කියන්නාහු මහරජුනි රුවන්වහන්ස තෝපමන් දේවීන්කුස දරුරුවණයෙක් පිහිටියේය. හෙවනාණි පුරුෂාර්ථයෙන්විත්විත්පුත්‍රරත්නයෙක් මෙතෙම ගෘහවාසයෙහිවිසුවොත් සත්වියරජවෙයි හිහිගෙන්නිස්ම පැවිදිවූවොත් ලොවුහුරුබුදුවෙතියිසිතිවාහුය.

මෙසේ බොධිසත්වයන් මව්කුස පිළිසිඳගැන්මත් සමග දහදහසක් සක්වළ සියළු පෘථිවිතලයේ සියළු රත්ඝරයන්ගේ සියළු දිව්‍යවිමානයන්ගේ සියළු සාරාංශවන්හේ සියළු වසු සුයාමයන්ගේ ආදී සියළු බ්‍රාහ්මණයන්ගේ ආලෝකයෙන් දුටු කල්හි දිරි ආලෝකයෙන් මැඩපවත්වා අප්‍රමාණවූ ආලෝකයෙන් ප්‍රාදුර්භූතවී එකල්හි ජාත්‍යන්ධයෝ ඇස්ලැබුවාහුය, ජාතිබධිරයෝ ඉසිරි ජාතිකා ණිද ඇදුවාහුය, ජාතිමූගයෝ සැපයේ කථාකළාහුය, ජාතිපංගුලයෝ හැදී ගමන්ගියාහුය, මහබන්ධන සියළු සත්වයෝ එසින් මිදුනාහුය, සියළු නරකවිල සියළු නිවිඨියන්ය, ප්‍රෙතයන්ගේ ගාපිපාසා සංසිදුනේය, තිරිසනුන්ගේ භය නැතිවිය, සියළු සත්වයන්ගේ රෝග සංසිදුනේය, මේ ආදී දෙසින්ඉමහාපුරිසිරිසි පහළවීමෙන් දසදහසක් සක්වළ උතුම්වූ ශ්‍රී සොභාග්‍යයෙන් අලඞ්කාරපවිත්‍ර මෙසේ පිළිසිඳ ගත්තාලද මෙධිසත්වයන්විද බොධිසත්ව ඤාණච්ඡවත්තාවූ උපදුව වළඳන්වනු පිණිස සහරවරම් රජදරුවෝ කඩුගත් අත් ඇතිව රැකවල් ගත්තාහුය. එකෑන්පවත් බොධිසත්ව ඤාණයෝ පුරවනලද පෙල්පාත්‍රයක්සේ දශසහස්සක් ඉඳිල්ලෙකි බොධිසත්ව කුමාරයන් කුසින් පරිහරණයකොට පසු සුණුවූ ගර්භ ඇතිව දෙවිදහඤ්ඤවරව නුත කැමතිව සුදොවුන් මහරජතුමාට එපවත් දැනවූකල්හි ඒ අසූ සුදොවුන් මහරජතුමා යහපතැයි සතුටුව කපිල ඒසතු පුරයෙහි පටන් දෙවිදහඤ්ඤවර දක්වා, මාලිය සමකරවා පූණ්ඨඝට ධජ පතාකාදීන් අලඞ්කාරකොට සඨහා දේවීන් රත්සිවගෙයක හිදුවා අන්‍යතෘන් දහසක් හා සමග මහත් පිරිවරින් දෙවිදහඤ්ඤවරට පිටත්කළාහුය.

ඒ දෙනුවර අතරෙහි නානාවිධ වෘක්ෂඛණ්ඩයන්ගෙන් සැදුම්ලත් ලුඹිනි වන නම්වූ මහුල්සල්උයනෙක් ඇත. එසෘතුයෙහි මහාමායාදේවී තොමෝ උයනේ ක්‍රීඩාකරණු කැමතිවූහ. අමාත්‍යයෝ අතිප්‍රියානුකූලවූලෙසට මහුල් උයනට දේවීන් වඩාලූහ, මහාමායාදේවී සුපුෂ්පිත සල්රුක්ඝ මූලට්ගොස් අත් තක් අල්වනු කැමතිවූ කල්හි එසෙණෙහි වේඛඞ්ගයෙන් ශාලශාඛාව නැමී දේවීන්ගේ භයානුව උපනහාය, ඒ ශාලශාඛාව දකුණුඝින්නොණ නැගෙණහිර දිසා වඹලාසිටියදීම බෝධිසත්වයෝ ප්‍රසූතවූසේක. යම්සේ අභව්‍යතැයෝ මව් කුසින් ප්‍රසූතවෙත්ද මහාබෝසතාණෝ එසේනොවූහ, මහබෝසතාණෝවූතලි ධර්මාසනයකින් බස්නා ධර්මකථිකයෙනකුත්මෙන් දික්කරණලද හස්තපාද ඇතිව සම්පිණ්ඩිතසුරූපසක්ස තබාලද ජාතිරඹ මාර්ගඵලයක්මෙන් පිරිසිදුවූ ශරීර ඇතිව ප්‍රසූතවූසේක. බුදුදහ ජාතියෙහ මව්කුසින් ප්‍රසූතවන සියළු බොධිසත්ව වරයන්ගේ මේ ධර්මතාවයකි, ඉක්බිත්තෙහ ප්‍රථිම කාමාවචරාභයන් ඇති සුධාවාස බ්‍රහ්මලෝකයෙහි වසන්නාවූ මහාබ්‍රහ්මයෝ සතරදෙනෙක්රන්දුලින් බොධිසත්ව යන් පිළිගෙණ මාතාදේවීන් ඉදිරියෙහි තබා දේවිනි සතුටුමැති ඇතිවව මහා ප්‍රභාවසම්පන්න ප්‍රසූතකුසලකර්මයක්නොපව උපන්නේවේදැයි කීවාහුය, ඒ මහා බ්‍රාහ්මයන් අයින් වරම්රජදරුවෝ උතුම්වූ සුවපතක් ඇති අදුන් දිවස්වින් පිළි ගත්තාහුය. ඒ වරම් රජදරුවන් අයින් අමාත්‍යයෝ දිවිදුහුල් සුඹුලකින් පිළි ගත්තාහුය ඒ වරම් රජදරුවන් අයින් අමාත්‍යයෝ දිවිදුහුල් සුඹුලකින් පිළි ගත්තාහුය, මේද හැම බොධිසත්වයන්ගේ ධර්මතාවකි; ඉක්බිත්තෙහි බොධි සත්වයන් ඕසවූස්අයින්බාහිර ප්‍රථිවිජපලා පැහැනැගි පද්මඝණකෙයෙකි සුවිදිහාති ලුබට වැඩසිටින්සේක් එකෙණෙහි පිරිසිදු ශරීර ඇති මහාබ්‍රහ්මයන් හා මහා දේවීන්ට සත්කාර පිණිස ආකාශයෙන් සුවිසිඛ මාණික්‍යවන් ජලධාරාවෙන්

දෙද්දෙකේ මියා පුතු දෙදෙනාගේ ශරීරය සාතුලකණය සිදීමෙන් සතුටු
කළානුත, මේ කැමි බෝධිසත්ත්වයන්ගේ ධර්මතාවයිය. මෙපමණක් නොවෙයි
එතෙකේ පෙරත්මේ දෙකිස්කලා සුපිරිසිදු පහළිය, එකල්හි ත්‍රිලෝකත්වර
ඇතුරුණු ලක්ෂණයන් විරාජමානවූ සියළු කුසලරාශියට උත්පත්තිස්ථානවූ
මහාබෝධිසත්ත්වයන් දකිමි මලහුගේ මැළේ බැඳිදිනාලෙයි දිවැඟිමෙන් වැඩිකලකොඩුත්
සොඳුරු ලක්ෂණ

වාලකියගන්වා අසුපිටට පැනගැනීමේ දෙවියන් එසින් හඳුදෙරින් මධ්‍යම රාත්‍රී
යෙහි මහාභිනිෂ්ක්‍රමණ කිරීමේලෙස් වැස්සේක. එකෙණෙහි මාරදිවාරාජතාම
බොධිසත්වයන් යාණෙදි නවත්වමි කියා ආකාශයෙහි සිටිගේ ශබ්ද බොහෝ
කුමාරයෙනි! නොයිස්මෙව ෙසයින් සත්වෙනි දිනයෙහි සෙංපව විසුරන්නය
ප්‍රාදුර්භූතවන්නේය. දෙදහසක් කොදෙව පිරිවරකොට ඇති පකරණයන් විප
යෙහි රාජ්‍යකරව මහාභිනිෂ්ක්‍රමණ කිරීමේ කියේය. ඒ අසා බෝ
සත්වයෝ! නෝ කවරෙක්දැයි විමාදුහ. ඒ අසා මාරයා මම වෙයන් දෙවරජයහි
කිය බොධිසත්වයෝ! මාරය! මමත් දනිමි සතරමහාපථයෙහි රාජ්‍යයෙන් මව කාම
නෑත දහසහස්‍රී ලොකධාතු කම්පාකරවා බුබනියට පැමිණෙමියි වදාළේක

ඒ අසා මාරසෙම එසේවීනම් ෙතකැන්පවන් සෘෂිවිනයි වාසාදිවිනයි
එසිංහා විතධියන් අතුරෙන් ගම්ක සිතුවිට ඊට කාරණ දනිමි කියා ජායාවක්
මෙන් සිදුරුබලා ඇවිද්දේය. ඉක්බිත්තෙන් අනන්‍යසාධාරණමහත්වූ අපගේ
ශ්‍රීසාකබොධිසත්වයෝ සතියෙන් ලැබෙන සත්වසි රජසැපය අඩගසා දුළු දේල
පිඬක්කොට සිතා මහත්වූ සත්කාරයෙන් හුවරින් නික්මුණුසේක. මේසේ
ඇයලේස මැදිපොහෝදා උතුරුසළ නැකතින් මධ්‍යමරාත්‍රියෙහි මහාභිනිෂ්මණ
නිස්මෙසයේක් හුවරබලනු කැමතිවූතෙසින් එකෙණෙහි පාවිවය කුලාලචක්‍ර
යක් සෙසින් ග්‍රහණයවූකල බලා ඒ සථානය කැලඹෙනිවවාය වෛතාසයක්
මතුවත්නේයයි සලකුණුදක්වා ඉදිරිපත් සහ පස්සෙන්ද දකුණුලෙසින් සහ
වමැලයෙන්ද කැට කැට දහස් ඔණ්ඩුඹුවෙට පහත්ගෙන නික්මුණු දෙවියන්
විසින්ද සක්වළගල දක්වා උරෙන් උර පැහැර මිණිදඹුවෙට පහත්ගෙන සිට
අවශෙෂ දෙවියන් එසින්ද පිරිවරාගලද්දා දැදහසක් සක්වළ දෙවියන් එසින්
කරණලද අපමණ පූජාලබමින්තුබූ පසළොස්පෑය ඇඹුලුත කියිස්ගොදින් මාගිය
ගෙවා අළුයම්වේලෙහි අනොමා නම් ගංතෙරට පැමිණිසේක. ඒ ගංකාරයේ
සම්පෘථ ගොස් මම යිනම් ගංගාවන්දැයි ජනතයා අසින් දිවාරා අනොමා නම්
ගංගාවයයිඅහා මාරේපැවිදිවීන්අනොමාය අලාභකඝසියතුබුව පෘෂ්ඨාඝෙන්
අසුට සංගුකොට අවසියයක් රියන් පූළුඇති ගඟින් ජනතයා හා සමග අසු
පන්වා අසුපිටින් බැස වැලිතලා මතුෘෂ්ඨි වැඩසිට ජනතෘෂ්ඨි! මම පැවිදි
වෙමියි කීකල්හි ජනතාහාද මමත් පැවිදිවෙමි කීතෙසින් කොපමේ පැවිදිවීම
දුන්ම සුදුසු නොවෙයි කොපි දුන් පැවිදුවහොත් මේ ආභරණ හා අසු නස්
නෙය එතෙසින් මා පැවිදිවූබැවි මාමයපියවූ සුදොවුන්මහරජාණන්ට දන්වන
පිණිස මේ ආභරණ හා අසු ගෙණගොස් හාරදී පසුව ජනතෘවේවයි කියා
ආභරණ හා අසුයා මතුව පාවාදී මෙසේ සිතුසේක. මේ මාගේ කිසකෙස්
ශ්‍රමණ සාරූප්‍ය නොවන්නේයයි බොධිසත්වයන්වහන්සේගේ කිස අල්ලා ඝන
තෙස් බාන්ට සුදුසු අන්සිසිවෙක් නැත එතෙසින් මමම ෙඡදනකෘමයි සිතා
දකුණතින් කඩුවෙණ වම්අතින් කෙස්වැටියඇල්වාගෙණ ෙඡදනය කළසේක
එකෙණෙහි කෙසයෝ දගුල්පමණට දක්ෂිණාවෘත්තයෙන් නැමී සිරස හා ඇලී
ගියහ. ඒ කෙසයෝ ඊළඟ තාහැදක්වා එසේමවූහ. දළිරුවූඑද තදනුරූපවය
නැවතද පිරිනිවන්පාන තැන් දක්වා දුලි කිසකේබෑමේන් කම්නැසීවය බොධි
සත්වයෝ තමන්ගේ ඉහුලස හා සමග කෙස්වැටියගෙණ ඉඳින් මම්බුදුවෙමනම්
මේ කිසකේවැටිය අහසට රැඳෙවයි නැතොත් භූමියෙකිම පතිතවේවයි අධිට
පථ සම්ඛ්‍යාත නහත්තලයට නිසෙපකළසේක. ඒ සිඛාවසකිතවූසෙක ඇලාපය

එක්දවසක් උතුස්සෙළියට ගස්කාපු පෙරහේම දෙවියන් එසින් දක්වනලද
ඉඳුජ්ජ නැපෙනේ සුනිත්‍ය ශ්‍රේණි රූපය දැක පැහැදිලිවෙමි අතිදාන උපදවා
උතුස්සෙළි සෙළඟ පිණිස උසතවනොවේ එහි දුවල් උතුස්සෙළි සෙළිමඳ
දිස්සමාන අයිතුන්තෙකොට සුයම් අත්සංගහවූසල්ලි මතුල් ශෛලෙසිං
හුන්සේක. සම්මාසම්බුදුන්සේ සමිපාලංකාරයෙන් සැරසෙනුවණින් සිටින්සේක් පරිවාරජනයෝ අනෙකවණ්ණවූ නානාප්‍රකාර පිළි හා නානාප්‍රකාර
ආභරණ විසතිවිද්ද මල්දම් ඔලුවුන්දෙණෙ නානපසින් පිරිවරා සිටියාහුය.
එකෙණෙහි සක්දෙවිරජහුගේ පඬුපුල්අස්න හුන්‍රුවිය එදත් සක්දෙවිරජ කෙණෙ
ම, දේසනීන් වුහකරන්ට කවරෙක් කැමැත්තේදැයි උපධාරණය කරන්නේ
බොධිසත්වයන්ගේ අලංකාර කරණකාලය සම්ප්‍රාපතවිය. එකෙසින් විශ්වකර්
දිවසුත්‍රියාව ආඥාත්‍රණයකොට එතුමා, ඒහවු කැමතිවූ නානාප්‍රකාර පිළි හා නානාප්‍රකාර
මහණුසුළුසලංකරණ කියාවෙල. මේ උසුපලඳවා සක්දෙවි පරිද්දෙන් සරහා පිටු
සෙල කලේය, බොධිසත්වයෝ විශ්වකර්මයාගේ හසසාපසාදියෙන් මේ මනුෂ
සෙක නොවෙයි මේ එක් දිව්‍යපුත්‍රයෙකැයි දන්සේක. මෙසේ එහවකම් දිව
පුත්‍රයාවිසින් කරනලදුව ගරුබඩන්ගේ ජවබලබදු ගවන්ඇති බවලවූ සෙසු
වසන් සතරදෙනෙකු සොදනලද උතුම්වූ රත්රිදී මිණිරුවණින් සැදුමිලිද්දූ
එල්වනලද නොසෙන් මල්දම්ඇති රථයකට පැනනැඟී අනේකවිධවූ ශ්‍රී සෝ
දැසීසෙන් සවස්වේලෙහි කිඹුල්වත්පුරයට වඩනා බොධිසත්වයන් දුටු කිසාගෙ
තමි නම්වූ රාජකන්‍යාවවිසින්කියනලද නිබඹුනපදය අසා තමන්ලඟන්සේ
කරපැලේදී ලක්ෂයක් වටිනා මුත්හර ගලවා, ඒ කිසාගෙනාමි නම්වූ බිසවුන්
සවා රාජවරය සම්පයට පැමිණ මතුමිහල්තලයට පැනනැඟී යහන් මත
සෙහි සැතපුසුසේක එකෙණෙහි සුරයුවතීන් බදු රූපශොභා ඇති වරශයන
එසින් මිසුරු නඹඇති පසඟතුරුගෙණ ඒ මහාපුරුෂයා පිරිවරා පසඟිනිය
තුෂ්ණීභාදපවත්වන්ට පවත්ගත්තාහුය. එසමයෙහි මකරධ්වජාභිධානත අස්
යාගේ ජඝශොණියක් බදුවූ මිහිරිවූ ගීතිකා ධවනිය සමග පැවැත්තාවූ නානා
යියන් මලඟ අසන මහාබොධිසත්වතෙමේ එහි ඇල්මක් නැති බැවින් දෙ
තිද දිබිද දල්වනලද තෙතුයුතලයෙන් අනෙකප්‍රකාර විප්‍රකාර දුටුසේක. ඒ
නෙස්දැයන්? ඒ නාටසසුිනු ගත්ගත් තුෂ්හිභාණ්ඩයන් ඒ ඒ නැනදෙස නිදා
පැතිරුහු ඇතැමිකෙනෙක් දන්තුරුකනි ඇතැමිකෙණෙක් තළුපතඟ
හොවකි ඇතැම් කෙණෙක් නන්දෙඩවති ඇතැම් කෙණෙක් විවෘතමුඛ ඇ
හොවකි ඇතැම්කෙණෙක් අපනතවස්ත්‍රයන් යුක්තවූ භයානක සෙය්‍යාවද
කාමවස්තුදෝ දුනිවූ කෙසින් ඒ රාජ්‍යසම්පත් අමුසොඹාගොසක්සේ නිලී කෙ
සිතා නැවතත් අභිඝසින් කාමයෙහි කළකිරුණුසේක. ඒ එසේමය අ
විශෘයන් ග්‍රහණයකොට සිතදු භූවනත්‍රය කල්පාවසාන දිහ්නියක්සේ සිතා
සංසාරගත සත්වයා ඉතා උපද්‍රවයෙක්විය. ඉතා පරිභානියෙක්වියයි උ
පවත්වා ෂඩ්ඨක නම් අලෙරාජයා කෙස්වෙණෙන් ජනත නම් අමාත්‍යයා

සොඳකන්ද දිණකාල් හොස් ආකාශයෙහි සිටියේද; එකල සක්දෙවිරජ දිවසින්
බලා එතා අවුත් රාවිස් කරඬුවකින් පිළිගෙණ සවිතියා දෙවිලොව ඔබමින්
තැනකවී දේවතාවන්ට පුරාකරන්නට පටන්ගත්තේය. තැවත ත්‍රිභුවන
ජනයන් මෙවිසිමහෝ තවත්ත, දිවි තබිමට අකැමැති ශ්‍රාවකයන බුදුන් සමයෙහි එහෙවූ සව
ඵලසඳවූ මෙවිසිමහෝ තවත්ත, දිවි තබිමට අකැමැති ශ්‍රාවකයන බුදුන් සමයෙහි එහෙවූ සව
ඔබ සිටුවේය. ඒ සිය දහස් සුවිසැකි ඝාතනය බුදුන් සමයෙහි එහෙවූ සව
කාල තමා සොළොස්මහ අසවිසිදහස්කාරණෙහිවත් පිළිනැත්වූවේය. ත්‍රිභුවන
වුව, මාගිහියාවූ අප තිහබෝසතාණන්ට් ඒ අයුරු ධර්ම පිළිගෙණ ඝාදපෙරව
උතුමිවූ සැරිදරුවන්ගෙණ ජාතකා දෙසමලා කතවූ ඡාතකාණන්! මාගේ වචන
සෙස්ඝාතයියා ගව කාතිරාජාවිමැවී සිටුවසිකියා නිස්මවූවේය. ඔහු බොධිසත්ව
යන් වැද ගිරුසිහිනාකොට සිටියේය. කතන්ත තමා අතවාරුගෙන් ජන්ත තමා
අඟසතන් හා කථාකරන්නාවූ බෝධිසත්වයන්ගේ වචනයන් අසමින් සිටි මිතු
මෙන් එක් කොකයෙක්විය. දෙවෙනිව කතන්ත තමා අතවාරුගෙන් කාලස්ත්‍රිය
වෙන් හවතක් කොකයෙක් කඩිමින් වැලපෙමින් නුවරට ගියේය, ත්‍රිභුවන
විලොනිවූ බෝධිසත්වතෙම පැවිදිව ඒ ගංගාව සමීපයෙහිවූ අතුභවිස තමා අව
වැදගෙනි ඉන්දවසත් කිරාකාරයෙන් පැවිදිවූප අනුභවකරණයේත් දවස්වල
එසේ

කාලුව බලමින් සරීරලොකයෙන් බියළු වසුරය සඩේවණ්ඩෙකට නිලවණ්ඩු
මෙසපට්ලයකින් නිම්ඹාතාවූ සුගන්ධමණ්ඩලයක්මෙන් මැඩලන්නේකා
මොඩිසත්තයන් එසේ උන්හල්ලි එම උරුවේල්තම දහවවෙති සුදාසනා නම් සිටු
සෙල්ලිපුතුයන්ගේ දුවු සල්ලපුතුයන් පිරූ පාරමිකාඇති සුදාසනා නම් සිටු
දියණිවොලෙන් වැඩිමිය පැමිණ අජමාල නම් නිලොධාසනයෙහිවූ පෙරෙමි
ළාවිකාවන්තාට පිරුණුවූ මෙදෙලි ඇතිව දේවතාවාට තමන් ගෘදගස් බලි
පොළෝදිනයෙහි ඒ වාසනයෙහි අධිගතිත දේවතාවාට තමන් වණිතාවෙකි හා
සුජාතාදිණ පිණිස එදවස් උදෑසනම දුස්සෝදු නාහා කිදුන වළඳනලද පත්තියයන්
මහසුජාවලියෙහි කියනලද ඔබමෙයන් වැල්ම්වනයෙහි හවනලද පත්තියයන්
දෙළුන් අවදොහා දන්වා ගස් කිරෙන් දසදහසක් සන්මලු දෙවියන්
ගිනිත් වහා සමාගේම නිස තබාගෙණ සුවදමල් හා වසුරාභරණයෙන් සැරසී
එසේම සැරසෙනලද තරුණ සත්‍රීන් විසින් පිරිවරණලදුව ගන්නාවූ තැනැත්නි.
නිග්‍රොධාරාමයෙහි වැඩලන් බොධිසත්වයන් දැක වාසනදේවතාවියයි
සිතා ප්‍රීතිසොමිනස් ඇතිව නැම නැම්ගොස් ලඹිරුමඩලක් බදු රන්තලිය
කිසින් මා බොධිසත්වයන් මැදු මොලොක් අත්ලෙහි රන්තලිය තබා දහනව
සමොධානයෙන් හසාපුවිය මිසකයෙහි තලා වැඳ මාගේ මහදෙල යම්සේ
සමාඩවිද එපරිද්දෙන්මි නුඹවහන්සේගේ මහෝ රථයන් සම්බඩේවොයි කියා
ඉතා සිත්කළ වචනවලින් සතුසිකොට සතුටුවෙමින් සියාය.

මේසේ **සුදාසනා**වන්විසින්ප්‍රියන්වකලද සකිරපායාසය මහාලාභයාපැවිදි
වනදු විඳිනැන්වූ පාත්‍රය සාවූරැද්දක් කිරි එවස් අතුරුදන්වූ හෙයින් බෝමැ
වට එලඹෙන දිනායකි ලඹයක් වවනා හතරන්තලියෙන් සකිරපායාසයවැළ
දීම නැමිළුන්සේම ධර්තාවක්වූ හෙයින්ද **සුජාතා**වන් කැපකොට දුන්තලිය
හා සමග සකිරපායාසය පිළිගෙණ හුන්කැනින් නැකි ඒ වාසයවට ප්‍රදක්ෂිණ
කොට තලියගෙණ තෙරසඳුරාතම් ගන්නෙරටගොස් නොයෙක් බොධිසත්ව
ගතසඟයන් බුදුවන දිනයෙහි බැය නහන සුත්‍රනිඹ්සිත නම් තොටෙක් ඇත.
ඒ නිරයෙහි රන්තලිය තබාබැස නහා නොයෙක් බුබ ඝනසඟයන්ගේ නිවා
සනවූ අයින්ධජය හැඳ පෙරවා පුළිදිගබලා වැඩහිඳ එක් බිජු ඇති තල්ඵල
පමණට එකුන්පණස්පිවක්කොට නිරුදක සියලුසකිරපායාසය වළඳවදළසෙසා.
එදු වැළදු කිරිබතම බෝමැඩ වැඩලන් සත්සතිය පිළිබඳ එක එක දවසට
එක එක පිවක් බැගින් ආහාරවූසේය. මෙපමණෙකුන් බුඵල්ලෙහි අන්කිසි
ආහාරයක් වැළදුසේ නැත, නහාන බුබඛෝවනාදි ක්‍රියාවකුත් කෙලේ නැත
ඛානසැපයෙන් මාසීසැපයෙන්ම දවස් යවූසේය. ඒසකිරපායා
සය වළඳ රන්තලියගෙණ ඉදිරි මෙ අද බුදුවෙන්නට හැකිවිනම මේ තලිය
ප්‍රතිශ්‍රොතයට යේවයි නොගැඹියෙමනම් අනුශ්‍රොතයට යේවයි කියා ඒ තලිය
ප්‍රසෙප හළසේක. එකෙණෙහි ඒ තලිය දියකපාගෙණ දිවන නැවක්සේ ගඟ
ඇදටදිව නැවතපස්වසම්පතනවූ සෙඤ්ඛවසතුසේ අසුරිඤන්නැන් ප්‍රතිශ්‍රොත
යයි කියනලද උඩුගං බලාගොස් එය දියසළුවක ගැසී **කාල** නම් නාගරාජ
යාගේ භවනයවිගොස් **සතුසඳ, ගොණිගම, කාශ්‍යප** යන තුන් බුදුවර
යන්ගේ පාරිභොගික රන්තලිවලවැදී කිංකිණි ඇතරාවිය තෙරෙමින් ඒ රන්
තලිතුනෙහිම හෙටසිම භාග්‍යවට පැමිණ සිරිසේය. ඒ **කාල** නම් නාගරාජ

සෙම ඒ භද්දිය අඹමින් පෙරවදන් බුදුසෙනොතුන් බුදුවූසේක රජෙන් බුදු
සෙනොතුන් බුදුවූසේක අදත් බුදුසෙනෙක්වෙයිමි කියා නොගෙක් සදහස
යෙන් සතුති කරනුයේ තමන්ගේ නාගභවනින් රාජාසනා සිරිගත
මෙසේ සකිරපායාසය වළඳ කියනලද ක්‍රමයෙන් තලිය උඩුගංබලා ඇර ල
ගඩාකිරියෙහි සුවිදලීන් සැදුමිලද නිල්වූ පැහැයෙන් ගිස්කළවූ සල්වත
යෙහි දිවාවිහරණයකොට සවස් වේලෙහි සවණ්ඩවූ මනොඥවූ සුගඤ්ඡපුෂ්ප
යන් කැලවෙන් ගිලිහි වැටෙන්ට පවන්ගත්කල්හි දිවාඝාතුරයන් විසින් විස්වක
ලද දිවමල් මිණිමෙන්ද දිව්‍යාඞ්ගනාවන් විසින් පවත්වනලද සාධුනාදඝෙන්ද
සලස් ආදිඝෙන් සරඹ පිළිගෙලකරණලද අව්‍යුත්ඔස් පමණ දුරඇති මාගීයට
පැමිණ සොශරසිංහරාජයන්හුමින් බොධිවෘක්ෂය සමීපයට වඩනාසේක් තුප
ලඹයන් ළිඳිල්ලෙහි ප්‍රාතිහාරකොටආවාවූ **සොරෙයනම්** ප්‍රාහ්මණයෙකුවිසින්
විළිනන්වනලද ඊතණ අවමිටගෙන මවසිලටු තදින් හා ඝාබා මණ්ඩලයෙන්
බබලන්නාවූ තමන්වහන්සේ උපදනා දවස්ම උපන්නාවූ හැම බුදුවරයන් බැ
වන ජයභූමියෙහි හවතන්නාවූ තමන්වහන්සේගේ ලඹසේ සිසිල්වූ ඡායාඇති
අසවත්තම බොධිවෘක්ෂරාජයාඝාතරා එළඹ තුන්ගලක් බොධිය වට ප්‍රදක්ෂිණ
කොට සියළු සත්ත්වඵරයන් විසින් අමිජඹිත ඝ්‍යානයෙහි තණ අවමිට අස් උඩු
කුරුකොටලා වහුරුවා තුදුස්රියන් බොධිපර්‍යාඞ්කාරුසව වැඩහිඳ මේසේ
සිතුසේක් මේ මහාපාථිවිය පරිවර්තනව සියදහස් ගණන් සෙන හෙන සල්ගිදු
ආකාශ ගර්භය ඉක්ඛාඩ්ඩියනාමෙන් පැලෙන සල්ගිදු ගිනිහෙන දිලිහෙන
කිඹිරියගුරු වස්තවමන් කල්ගිදු මාගේ මේඝරීරයෙහි ඔස් ලේ ඇට නහරවියලි
සුනුවිසුනුව ගඟාසල්ගිදු සමඟක් සම්බොධියට පැමිණ මිස මාගේ වියඞ්නොහරී
මිසි ඉවා බඳනාලද අපරාජිතපර්‍යඞ්කඇතිවමවසිඳවුබෝසත්වවිවිධලානැනෙන
හිරව මුහුණලා වැඩලන්සේක. මේසේ බොධිපර්‍යඞ්කාරුසව වැඩලන්සල්හි
බොධිසත්වයන්ට අමරපුරෙඹිරවූ ශක්‍රදෙවෙඳුසෙම එක්සියවිසි රියන් පමණ
දිගඇතිගුවනොදරයෙහි ව්‍යාපාවන ඛඩ්ගඇති විජයුත්තරනම් ඤඹයවිඹිමින්
සිටියේය. එසේම පඤ්ඡිඛ නම්වූ ගාන්ධර්ව දිව්‍යපුත්‍රයෙමේ තුන්ගව්වක් පමණ
දිගඇති මෙළුවපණ්වූ විතාවගෙන ගායභාණරමින් සිටියේය. සුයාමනම් දිව්‍ය
රාජහෝ ශරත්කාලයෙහි වහුම්රිවි සමූහයක්සේ සත්‍රිකාවූ තුන්ගව් දිග ඇති
දිව්‍යවිමානරඝගෙණ මඳ මඳ පවන් සලමින් සිටියේය. එසේම සන්තුසිත දිව්‍යපුත්‍ර
නෙම මැණික් තල්වැවගෙණ පවන්සලමින් සිටියේය. එසේම චතුර්මහොප
ලක්ෂිත හිරණ්‍ය ගර්භඤ්ඣාන මහාබ්‍රහ්මතෙම යොදුනක් පුළුලඇති පුන්සඳ
මඩලක් බදුවූ ඡෙනචඡත්‍රය බොධිසත්වයන්ගේ මස්තකයට ධරමින්
සිටියේය. **මහාකාල** නම් නාගරාජතෙම අසුදසක් පමණ
නාගකන්‍යාවන් විසින් පිරිවරණලදුව සතුති වවන සඟසුයන් ගායනා
කරමින් සිටියේය. ප්‍රජාපතියාදී දෙතිස් දිව්‍යපුත්‍රයන්ගේ දෙතිස්
කුමාරිකාවෝ දිවමලීන් සම්පුණිවූ අනෙකවිධ රන්කරඬුගෙණ
පුදමන් සිටියාහුය, සියළු දශසහස්‍රී ලොකධාතුවෙහි සියළුදෙවියෝ සැණෙවස්
ගෙණ හාත්පසින් නාවනලද ඔජ පනාදාදී බෙහෙලෙ හාණ්ඩයන්ගෙණ පෑපි
වියෙහි පවන් අනනීවා ත්‍රිභවලොකය දක්මා අතුරක් සිදුරක් නැතිව ගැවසී
පූජාකෙරෙමින් බෝමැඩවැඩලන් බොධිසත්වයන් පිරිවරාසිටියාහුය, එසමයෙහි
මාරදිවපුත්‍රතෙම සිඛාසී කුමාරතෙමේමාරේවිෂය අයිත්‍රාහනාකරණුකැමැත්
තේය. ඔහුට මෙත්විෂයඅයිත්‍රාහනාකොට නහනොදෙමියි මාරසෙනාගසමීපයට

ගොස් කියා ළඟාගැනීමය දක්වා ඇති දිවසළුකාශයන් වෙවුල්වන මාරසෙනෙ
නම්වූ කෙරිසොඇවක් කරවූසේක. ඒ හෙරි සොඇව අසා නොයෙක් ආසුර
ගෙන් අවුත් බුදු පිරිවැරූ මරසෙන්ගෙන් තිත්වූසේක. මිරතුවූ දිදිරිව අව
සාදිස් ගව්වෙක මරසෙන් දිවෙකි එසේම දකුණුලෙයෙන් අවසාදිස්ගව්වෙක
දිවෙකි පසාද්භාගයෙන් බුදුදසේ වසුරාවපතිතය දක්වා දිවඑසී උවන් සතිස්
ගව්වෙක දිවඑසී. ඒ මරසෙනගේ සොඇව සාරදසක් ගව්වෙකි පොලොව
පැලියන හඬක්සේ ඇසෙයි දෙව්වන්සෙක් මරදෙවිපුත් යෙළසියක් යොදුන්
නිදමෙබඳ නම් හසතිරාජයා පිටව ආරූසව අත් දහසක් මවා අතොසාදුකාර
ආසුධාගන්සේඅවසෙස මාරපිරිසඅතුරෙබුදු දෙදෙනෙක්එසොඇගන්ආසුධයක්
නොගෙන විසෙස ආසුධාගන්නාවූ අසෙසාසුකාරවණී හා අනෙකසුකාර බුඛ
මවාගෙණ කුරුඑරජස්තු ගන්නට තිත්මෙන දිඹෙරණක්සේ ලොලොසොඇක
ලුවර සුරුඇවූ බොධිසත්වයන් මැඩපවත්වන්නට තිත්වූනාසුය මෙසේ මර
සත්දෙවරජසෙම විජයුත්තරනම් සංඛයසිටුව වතුරුවාගෙණ සක්වලගලඹුදුනට
නැඟිසිටියේය. ගොඩාසෙම නමාඅත කුබු ගෙවනවජ්ඣාය සක්වලගල මුව
තිවවදමා නමාගේ බුඡලෝකයටම සියේය එක්දෙවත්වෙසකුදු සිටිනට අස
තෙවූවා ධනසිරිසේ වියාදි තුණසාර ධාරඛරණි ධරායමානවූ මහාපුරුෂයා
නන්වහන්සේ හුදකලාවම වැඩඋන්සේක. මෙසේ වැඩඋන්නාවූ සොතඇවලතුණදිටුයමානවූමාගේසවාමිදරුවානන්වහන්සේයළොකසාර
යෙන් එන මරසෙනය දැන මෙනෙක් මරසෙනය මා එක්කෙනෙකුන් උදෙසා
මහන් වියායමියක් මාන්වූ උන්සාභයක් කරන්නාහුවෙති. මේ සත්තයෙකි
මාගේ මාතා පිතා සොඇණේක් හෝ භ්‍රාතා සොඇණේක් හෝ කිසි නෑ සොඇණේක්
හෝ නැත මාගේ මේ දශපාරමිතාවෝ වනාහි මා විසින් දිසිකාලයක් පුළුල්
ලෙහි පොෂසකල බලසම්පන්න පිරියක් වන්නේය, එසේහෙයින් පාරමි
ඛමියන් නැතෙකි ශස්ත්‍රයෙන් මා විසින් මේ මරසෙනය විඛවංසනය කරන්ට
වටනේයයි දානාදී දශපාරමී ධර්මයන් ආවර්ජනා කෙරෙමින් දෙදෙවලොව
දෙමියන් විසින් පිරිවරණලදුව ත්‍රේතසෙකාවී භයනොවන සක්දෙව
රජතුසෙයින් ගොඇල සෙනගට භයනොවන කොඇර සිංහරාජයක්හු
සෙයන් නමන්වහන්සේයේ සෙජ නැතිව හිනිකදෙති මරසෙන්නාසේ
පලඇවිනු ගැඹි වැටෙනෙසි සිතා නිරාහිතව වැඩඋන්සේක. එකල්හි
තෙන් මාරදිඹරාජතෙමේ මෙසින්ම ඩඹරු කුමාරයන් පලවමිසි සිතා
කුදානා වාතයක්වැනිවූ මහත් වාතයක් උපදවා එසින් අවයොදුන් සම
යොදුන් දෙයොදුන් තුන්යොදුන් පමණ පළිනසුවයන් උදුලනය කරන්ටද
මහා, වෘක්ෂාදීන් උන්මූලනය කරන්ටද ශ්‍රාතෙගමයන් සුනු විසුනු කරන්නටද
සමෙවුලද, වීරසිරතුණපුවරාසුරවූ මහාපුරුෂයානන්වහන්සෙක් අසදෘශානු
භාවයෙන් ඒ වාතය බොධිසත්වයන් කරා පැමිණ සිවුරුකොණක් පමණ සොල
මන්ව නොඇකිවිය ඉක්බිත්තෙන් මොහු උදකයෙන් අජ්ඣොවරණයකොට
මරමෙඝ කියා කල්පාන්ත වර්ෂයක්සේ මහත් වර්ෂාවක් වැස්විය. එහින් නැඟි මහා
වතුර අවුත් මාර, සිබිර, නිඛර, සිඛිර, කිරණය, මානවූමහාපුරුෂයානන්වහා
පැමිණ ඔබගේ චිවරයෙහිපිණ්ඩිත්වූවක් පමණ ස්ථානයකුදු තෙමන්ට අසමර්ථ

විය. ඉක්බිත්තෙන් පසින වර්ෂාව වැස්වියේ මහත් පමණ කුටගෝ හිතිගෙණ
දිලිහෙමින් ගගනතලයෙන් අවුත් ත්‍රිඛිධාත්මනි නිර්මාපන සඛ්ඩි මෙස ඇඟෙනි
සත්වයන්කරා පැමිණ දිවසමාලා කුසසූනගසක්මෙන් පූජානුසය ඉක්බිත්තෙන්
ආසුධවසයක් වැස්විය ඒ කඩු තෝමරාදි සුසහෙවූ ආසුධ සමූහය හිතිගෙණ
දිලිහෙමින්ආකාසයෙන් අවුත් සර්වඥ ප්‍රඥාඩිඛිතිකොනවූබොධිසත්වයන්කරා
පැමිණ දිවමල් පූජාවක්මෙන් වූහ. ඉක්බිත්තෙන් මොහු දරා අවතෙරේමිසි
හිනිඅඟුරු වර්ෂාවක් වස්වාලූහ කිංකුසාවණීවූ ඒ අඛ්ධාරගේ ආකාසගෙන්අවුත්
ලෙඝ මසික වර්ත්තිසඛඛසමානවූ බොධිසත්වයන්කරා පැමිණ උන්
වහන්සේගේ ත්‍රිපාදමූලයෙහි සිදු දිවමල් පූජාවක්මෙන් වැතිරිසියහ. ඉක්බිත්
තෙන් උනුඅළු වර්ෂාවක්වැස්විය අත්නිවරුණිවූ ඒ ඝාරධා රාශිය
ආකාසගෙන්අවුත් සර්ඡොලාසාදී නිර්මාපන ගඛ්ධාදාමක වූබොධිසත්වයන්කරා
පැමිණ උන්වහන්සේගේ ත්‍රිපාදයට පුදනලද මසුන වූගඛ්ධයක්මෙන් වැතිර
සියහ. ඉක්බිත්තෙන් මහත් වැලිවර්ෂාවක් වස්වාලූහ. එකොඇණේ අතිසියුම්වූ
ඒ දාඑසා රාශිය ආකාසයෙන් දුවමින් අවුත් සර්ලොකෙහෙ නිදහසවූ බොධි
සත්වයන්කරා පැමිණ උන්වහන්සේයේ ත්‍රිපාදයුගලයට පුදනලද සුගඛ්ධවූණ
යක්මෙන් දැපතිතවූහ; ඉක්බත්තෙන් හිනිගෙන දිලිහෙන සඳල් වැටක්
වස්වාලිය, ඒ ඔඩනල්ල දුමමින් දිලිහෙමින් ආකාසයෙන් අවුත් ලොලෝ
සොඇවාවයෙවූ බොධිසත්වයන්කරා පැමිණ ත්‍රිපාදමූලයෙහි දිඇවිලදැන් පතිත
වූහ. ඉක්බිත්තෙන් අදුරෙන් භයවන්වා ඔබාසියා එලවමිසි තෙ අදුරක්
එලවිය. ඒ අදුර වතුරඔඝ සමන්විත වෙමින් සවාසනා සමෙමාඝ සිතිරතිකර
සහස්‍ර කිරණමණ්ඩලවූ බොධිසත්වයන්කරා පැමිණ සුගන්ධභාවී වැදගත් සඳල්
මෙන් අතුරුදන්නොවී ආලෝකයපැතුරුණේය,මෙසේමාරදිඹරාජතෙමේවත
වා දාඅාණ දුගරණාඛර කුක්කුල වාඑසා සලලාඛ්ධාරශසිකියනලද සම
නවවිධ මහාමෙන් නිගවල තුණ තිමඛරණිඛරායමානවූ බොධිසත්වයන් පලවන්
නට නොහැකි තැනැත්තේ තමාසඳලදෙස බොධිසත්වයන්ට පුරාණාඥඤවනු
දක්න තමාගේ මරසෙනගට ආමින්නුණ යසොව නිසි එකා නෙවිකුක්කුරුදැයි
මේ ඛඩාරිකා වහාගනුව ඳිදුව නෙතඑව යාසොදෙවයි යහාදින් කිය කියා
තමාද ගිරිමේඛල නම් ඇන්රජතුවට නුන්නේ වඛාසුධගගෙණ ත්‍රිභුවන ජන
තුමර නිසෙවිතපාදරවිතෙතුපලසිනවූ බොධිසත්වයන්කරා පැමිණ ඩඹාසියා මේ
පයඛ්‍යාග තොප සතුනොවෙයි මා සතුය එහෙයින් මාගේපයඛ්‍යාඛසයෙකි නො
ගිද නැඟි සිටුවයි කියා සමූපවිත කුසලබල ඇතිව ක්ෂත්‍රියකුලයෙහි උපිද සක්
විතිවත් විරුණවූ සක්ඇතිරජෙක් විසින් ලද වඛ්‍රරත්නය දැඩ සැඩොලෙක්
අවුත් ක්ෂත්‍රියකුල සම්භූත තොපවැන්නවුන්ට මේවඛ්‍රරත්නය අයිති නොවන්
නේය. අපවැනි සැඩොලුන්ව මේ වඛ්‍රරත්නය අයිතියයි කියන්නාවෙ කිසි
භයක් වඛ්කිතයක් නැතිව කියේය. එපවත් ඇසූ ත්‍රිභුවන සඩණ්ඩ සතුටිනවූ
පාපියුම් ඇති උතුමා මෙසේ කියේය. මාණව! තා විසින් පිරූ දාපාරමිතා
වකුත් නැත ඤලපඤඤත්තා පරිතාගයකුත් නැත පිරූ ඥෙතෘවට වරියාවකුත්
නැත ලෝකත්ථවරියාවකුත් නැත ඥඇවරියාවකුත් නැත එහෙයින් තව මේ
පයඛ්‍යාඛය නොපැමිණෙයි මිට මේ අස්න පැමිණෙන්නෙයයි වදළසේක.
එපවත් ඇසූ මාරදිවරාජතෙම කිපී ක්‍රොඛාදිවසාඝතොගී ඛනරාමිරලොක
ප්‍රත්වර්ෂිත තීරුත්තර ධර්මිකවූ ඉමාසාසනයෙහි සමේවූ මහාපුරුෂයානන්

එහෙත්සේම තමාගේ මහානුභාව සම්පන්නවූ චක්‍රාසුධක දමාගැනීය. එවක්‍රාසුධක
දසපෙරුම් ධර්මයන් ආවර්ජනාකරන්නාවූ මෙහෙසම්ප්‍රබන්ධ විධිවංශන පූර්වා
දිසාවූ මහාපුරුෂලක්ෂණයන්ගෙන් සම්පූර්ණ කරන්නාවූ බුදුගුණ සෙසකයෙහි මල්වියන්ත්‍රීමිගු
කැදිවිටගත සුධාරා සම්බන්ධකොට බුදුගුණ නැසුනාවූ ඇති ඒ චක්‍රාසුධයන්ගෙන් පෙරු
දකෙහි නිපු ඔහු විසින් නැසුනාවූ එකසඟකම්මෙහෙවර හා ගල්වැකෙක්හිදු වැදුන
දවසෙහි නිපු ඔහු විසින් නැසුනාවූ දළුවන්සේ සිදීගෙයි මේකී වනාහි ධාතුදාස
කොත් වංශකථාදියන්හිද පැහැණ ලේඛනයන්සේ සිටගත්තේය. එකල්ලු
සඟපෙහෙවූ පොරිසසියන්හිද පයවිඤ්ඤයෙන් නැසීයන්නේයයි සිතිනෙ
අමනුෂ්‍ය මරුසෙනග මේවිට මේ පයවිඤ්ඤයෙන් දහපාරමිධර්මයන්
දිළිසෙන මහස්පුතුකුවූ මහාපුරුෂයාන්වහන්සේට පූජාපිණිස මල්වීම්වල
ආවර්ජනය කරන්නාවූ මහාපුරුෂයාන්වහන්සේගේ එකෙණෙහි සෙසු දෙවතාවෝ සත්
වැස්නාන්සේගේ තුම්යෙහි ප්‍රතිභාවිවාහාය එකෙණෙහි සෙසු දෙවතාවෝ සත්
ළඟාල බුවිවිවයිට සර ඊසවිය බල බලා පින්වප්නි අද ඛිබාඊඊ කුමාරයන්ගේ
රූපාලඩාර ආත්මභාවය නැසුනේය අහෝ! කුමක්කරන්නෙමුදැයි කියා
මලන් ඉක්බිත්තෙන් වැදිකුණා විදුරණ ප්‍රවරසිංහරාජ විසුමාන්වනවූ මහ
පුර්ණානන්ද බුදුවහැදෙසෙහි පහළවන පයවිඤ්ඤයමව පැමිණෙයි කියා සිවිවැ
පයවිඤ්ඤය නිසා පෙරුම්පුරමින් දන්දෙනසුල්හි කවරෙක් නවසාසඟිදැයිආ
සේය. එවන් ඇයු මාරසෙනම මෙන් මේ මාරවිරිස මව සාසඟිකියන්නේයයි
කියා මාරසේනාඛ්‍රඛ්‍රසොට අහදිගුසෙල්ය. එසෙණෙහි මරසෙනග මැ
සාඛියෙම් මේ සාසඟියෙයි කිය කියා පැවැත්වූ ශබ්දය පොළොව පැලෙ
ඛඩක්පෙයින් මහත්ව බඹලොව දක්වා නැඟී දෙවඛඹන් ඟඟනැන්විය. ඉන්
සිත්සෙන් මාරවිජයරාජතෙම එම්බා ඛිබාඊඊයෙනි! තානේ දැනයෙකි කවරෙක්
සාඛියෙයි විවාලේය. එවන් ඇයු මහාපුරියානන්වහන්සේ පාපිවූ මාරසෙ
තානේදැනයෙකි සාඛිවූයේ තානේ සවෙතනීභවූපිරිසඹය මව මේ සත්‍යතයෙ
සවෙතනීකවූ කිසිසෙණෙක් සාඛියන්ට කැත මානේ පයවිඤ්ඤයනිසා කා
ඔබට සාඛියෙමි කියන්නාක්මෙන් ඉතාවාරයක් සඟස්‍රවාරයක් ඟඟසහස්‍රවා
යෙන් මරසෙන ඟඅවතාරණය කරන්නියන්මෙන් ගුගුරා නැඟුනීය. ඉක්බිත්
නෙන් ත්‍රෛලොකෙන කලඹුවූ මහාපුරියානන්වහන්සේ වෙසතුරු අත්බැ
දුන් උතුම්වූ මහාදානය සංකීර්තනය කරණකල්හි සෙළසියක් යොදුන් උස ආ
කිරිවෙබල නම් ඟඤ්ඤරාජතෙම බුදුන් දිසාවට දනබිමඅඟන වැටිසිසේය, ඔ
පිරිස ඒ ඒ දිසාවෙහි සියඟ දෙදෙනෙක් එඟමඟ ගියේනම් නැත ගිය්ඟතර
උතුරුසළු ආදිය දමා කිස් එ එ අත ඛ්‍රාහ්මණවාසය වැදගත් කිසු
පුළුන්සේ වෙවිල වෙවිලා පළාසියාසුය, මේසේදුවන්නාවූ පිරිස් ඟඟිත මාර
දුටු දිව්‍යබ්‍රහ්මයෝ එතවිත්මරණට පරාජයවිය ඛිබාඊඊ කුමාරයන්ට ජය
එහෙයින් ජයපූජාකරම්ඟයි නාඟයෝ නාඟඟන්ට සුපර්ණියෝ සුපර්ණියන්
දේවතාවෝ දේවතාවන්ට ඛ්‍රාහ්මයෝ ඛ්‍රාහ්මයන්ට සිය සියා ගඤ්ඤමාලාදීන්
අස් ඇතිව සුරතුර ඛ්‍රහ්මමිනුත් වඳුනියවූ මහාපුරියානන්වහන්සේගේ
යට හෙවත් බෝමැඩට ඵලඹියාසුය. මෙසේ ආවුන් අතුරෙහි වනාහි:-

ඡඤොකි බුධඤ්ඤ සිරිවනෝ අඤ මාර සඞ්ඝ වාහිමතෝ දුරාජයෝ,
උඤොඤ්ඤං බොධිමණ්ඩෙ පමොදිනා ජඤ නඳනාදණ්ඩ මෙහිදිතා.

දක්ෂාලද ඛ්‍රාමයෙන් නාඟයෝද, මේසේම සුපර්ණියෝද, දිව්‍යඛ්‍රහ්මඟයෝද
ඛ්‍රාහ්මියෝද, අවශෙසවූ දසදහසක් සක්වළ දිවඟසඛ්‍රහ්මයෝද, මාලාඟඤ්ඤිවිලෙපනා
දීන් පූජාසොරෙමින් නානාඅලංකාර සහිත විවිධ සඟඟයෙන් පූජාසත්කාරමින් සිටි
ඟාසුය, මේසේ තිරු අත්තසට ගන්ට පළමුකොටම සපරිවාර මාර පරාජය
කොට ප්‍රථමඟාමෙයිකිමාසේද අනුන්සේද පෙරවිසු සැදපිළිවෙළ දක්නට සමර්ථ
වූ සුමේධිවාඟාඛ්‍රාහ්මණාදියුදුන් ඛිබාඊඊයෙකි සඟලසඟවයන්ගේ වදුනි
උත්පත්තාදිය දක්නා දිවඟවසඛ්‍රහ්මතෙය ලැබ පශ්චිම යාමයෙකි ප්‍රතීත්‍යසමුත්
පාදයෙකි ප්‍රඥව ඔඟා අනුලොම ප්‍රතිලොම වශයෙන් සංඝකීර්තයකරන්නාසේම
දසදහසක් සක්වළ දෙලොස් දෙලොස්වාරය ඔබින් එක්ලක්ෂ විසිදහසක්වර
සාඛ්‍රකාර දෙන්නාසේ මහපොළොව කම්පාවිය මේසේ දසදහසක් සක්වළවා
පෘකාර කම්පාකරවා සෝවාන් සඤාදඟාමි අනා ඟාමි අර්හත් යන සතර මඟ
සතරඵලයට පැමිණ අරුණු නැඟෙන වේලෙහි සර්වඥතා ඤාණඥෙයඟන්
තඟා ලොවතුරා බුද්ධත්වයට පැමිණ වදළසේක් ඒ වේලෙහි සියලු දසදහ
සක් සක්වළ එසම මහුල්නෙයක්සේ සියළු අලඞ්කාරයෙන් සැරසී සිටගත්හ.
එදරුස්වූ දෙවියන් විසින් පාවිච්ච පශ්චිම, දක්ෂිණ, උත්තර යන සතරදිසාවෙහි
සක්වළ බුවිවිවයිට නැඟු ධජයක් අතිකුදු දිසාවල වඤ්චාලාත්තඟයෙහිද, බ්‍රහ්ම
ලොඟයෙහි සිව නැඟු ධජයක් පෘථිවියෙහිද පෘථිවියෙහි සිව නැඟු ධජයක්
ඛ්‍රහ්මලොකයෙහිද ගැටි සිටියාසුය. දසදහසක් සක්වළ සියළුවාසලතාදියෙහි
මල්ඵලඅටඟෙණ එසම මල්විසිතක්සේවිය අවදාහසක්යොදුන් ලොකොත්තරික
තරඟයසජ්ඣායෙන්ද ඟමනයන්මෙන් මහත්ආලෝකයක්විය. අසූකාරදහසක්
යොදුන් ගැඹුරුඇති මහාසඤුද්දයෙහි ජලයම්හිරිදියවිය. සියලුඟංගාජලයෝ උවු
ගංබලාසියහා, ජාතිඅඤ්ඤයෝ රූපයන් දුටුවාසුය, ජාතිඛධිරයෝ ශබ්ද ඇසු
වාසුය, ජාතිපංගුලයෝ සඤ්ඤමන්ඛලාසුය, ඔඛ්බනඟතඤණියෝ එසින් මිදුනා
සුය, මෛත්‍රාදී දෙසිස්මහා පුවිනිමිනි හා අනිකුදු ආඤ්චර්‍යඅද්භූත ධර්මයන් පහළ
කිරීමෙන් ලොවතුරාබුදුවූ සුවාසුදහසක් ධර්මස්කඛයන්ට පළඹුවෙනිවූ සියළු
බුදුවරයන් විසින් අත්නොහරනලද චාරිත්‍ර ධර්මයක්වූ,

අනෙක ජාති සංසාරං සන්ධාවිස්සං අනිබ්බිසං
ගහකාරකං ගවේසන්තෝ දුක්ඛාජාති පුනප්පුනං
ගහකාරක දිට්ඨොසි පුනගෙහං නකාහසි
සබ්බාංතෙ ඵාසුකා භග්ගා ගහකූටං විසංඛිතං
විසංඛාර ගතං චිත්තං තණ්හානං ඛය මජ්ඣගා'ති.

යන මේ ඛෙගල්ල ගාථාවන් කියා අනිඝසින් සතුටුවූ ත්‍රෛලොකොඝ
චිත්තාමාණික්‍යා සංඝාසවූ සර්ව්වඥරාජොත්තමයානන්වහන්සේ සුඛී රාඝි සුපතී
ලස් පද්මයක්සේඅනිඝසින් සතුටුවූවිත්තසඤාන ඇතිසේක් අනන්තවූකල්ප
කොටි ඝනසඟඝයක් මුළුලලෙහි මේ බොධිපර්ය්‍යංඝාසනයෙහි සසර දිවඇවිද්දෙමි
ඇස් ඉස් සේ ලේ දන්දුනිමි ජීවිතඝද ජීවිතය සමාන පුත්‍රදාරාවන්ද අනුන්ට
දුසකොට දුනිමි මේ පර්ය්‍යංඝයෙහි හුන්නාවූ මාවිසින් මාරසෙනාව විධ්වංඝනය

කරන ලද්දේය මේකිහුන්හාවූ ඔහුගේ මිතුරන් එසෙයින් තව ඵලයන්ට කයෙන් හොතෙගෙමිකියාහොතෙසේ හෙලලපසහගන්න සමාපත්තියටසමවදහා සේත් විමුත් සුබසමාහිතකිවින් සාපසේන් සතියන් මුළුල්ලේකි වාසයකොට අමිත්තෙන්පයෙදිතෙහෙත්නැසෙන්නැසෙවුතැනුත් ප්‍රතිලාභයවිදි නොවිදෙහෝදී සඳ උපදවා බිම්සර දේවතාවන්ගේ සැඩ දුරුවෙරණු පිණිස වෙවැනී දින යෙහි ආහාරයට පැහැදෙති යම්සාමාත්‍යයන්ගේ දක්වා ආහාරයෙන් මැඩ ගොඩවා සෙනෙහිවසඳ පත්වසඳපායෙන් බමුණන්හාවූ ප්‍රතිගාහකයන්ට ලොවහැසියන්ගේ ප්‍රසාදයෙන්ම එහැන්හි සතියක් මුළුල්ලෙහි වැඩසිටියේය. ඒ සුලයෙන් ප්‍රසාදයෙමින් එහැන්හි සතියක් මුළුල්ලෙහි වැඩසිටියේය. ඒ සත්‍යය දැන් අතිමිහිර ලොවත සෙසෙනාගමියෙ ඉක්බිත්හොත් බොධිපායනිංහ සත්‍යය දැන් අතිමිහිර ලොවත සෙසෙනාගමියෙ ඉක්බිත්හොත් බොධිපායනිංහ ගවද වැඩසිටි සත්‍යයවද අතුරෙහි පුජිසත්වල බුබවාටයෙහි පවත් පත්වීම පවත්හෙණ පළමුවෙව ධම්සංගණි ප්‍රකරණය සංමීතිය හෙළේය එකුකිද බුදුරුස් හොතිත්මිණ නැවත විභඩාප්‍රකරණය, පුද්ගල ප්‍රඥප්තිය, කථාවත්ථු දුකරණය, යමක ප්‍රකරණය, සංමීතිය හෙළේය, ඒ කාලයෙහිද බුදුරුස් හෙ නිස්මිණ ඉස්බින්හෙත් මහාප්‍රකරණයට පවත්හෙණ සුවසි සබඤ්ඤුතඤාණ සංමීතිය වෙවැණ, යනාදිය සංමීතියට පවත්හෙණ සුවසි සබඤ්ඤුතඤාණ සංමීතිය යට පවත්හන් සිංහල නම් සිම්ර සිංහලනම් මහා මත්සරාරජ්‍යාට අසූසාරදඤඤ යොදුන්සැරැ ඇතිවිමහාසඳුදුයමෙන් අවඩාන ඇතිවියමෙසේ සවඤ්ඤුතඤාණට අවඩාන්ලැබ ඉතා සියුම්වූ පරම ගම්භීරවූ ධර්මයන් සංමීතිය කරන්නාවූ සවිඤ්ඤ යන්වහන්සේගේශරීරයෙන් නීල පීතලොහිතොදාත මාඤෙජ්‍යඤ ප්‍රභාසවරය යන ඡටවණ්ණ බුදුරැස් මාලාවෝ නික්ඛමන්නාසුය. මෙසේ සවිඤ්ඤුයන්වහන්සේගේ ශරීරයෙහිකෙසාදිනීලසඨානවලින්නීලවණ්ණද, ඡවිආදිසඨානවලින් පීතවණ්ණද මස් ලේ ආදී රුහිරසඨානවලින් ලොහිතවණ්ණද, දන්තාදී සුභ වණ්ණසඨානවලින් අවදාතවණ්ණද මාඤෙජ්‍යමෙව ප්‍රභාසවරයන් ශරීරයෙහි ඒ ඒ වණ්ණසඨානවලින් නික්ඛමනාසුය මෙසේයනලද බුදුරුස්මාලාවෝ පෘථිවියෙහිවැද දෙලක්ෂසතළිස්දහසක් යොදුන්ඝනවූ මහාපෘථිවිය එකමසවණ්ණ ලාඛයක්මෙන් සවණ්වණ්ව තැවත පෘථිවිය කිමිද යටට බැස පඨවි සඤ්ඤාරකභාව ජලපොල විද එසිනුත් යටට බැස වා පොළවද, යන සියල්ල එසේම සවණ්වණ්නොවෙ මින් එසින්නැතිවාතුර්මහාරාජිකාදිසදිව්‍යලෝකද, ඉන්ද්‍රපාරිෂද්‍යාදිඝොඩසවිධ ඉන්ද්‍රලෝකයන්ද ආකාසානඤ්චායතනාදිඅරූපලද,යනසියල්ල ඉක්මවාගොස් අප්පටිඝයෙහි වැද සත්ත්‍රී දහසත්‍රී සියළු ලොකධාතු සම්භිඤ්ඤ වසහසුයාදී සියළු ආලොකවස්තූන්ද ඉන්ද්‍රාදිසියළු දෙවියන්ද, තිරුවුටු කතාවෙදිරියන්සේ

නිස්ප්‍රභාකොට බුදුරැස් මාලාවන්හෙන්ම එකාලොකවිය. මේ ප්‍රකාරයෙන් බබල බබලා සන්දළුසක් වැහැසිද යම්සකිනාසකරණලද අඹධම්ම එහාති වාවෝදහයකොට කීනසේක්වීනම් අවුරුදු සියයකුදු දහසකුදු මදවිත්හේත්‍ය මෙසේ අඹධම්ම සංමතිනාසකරමින් සත්‍යාතයක් අතික්‍රාන්තකලසේක. ඒ සඨානඤ්ඤ රතනාසර වෙවැහැමිය. මේ ක්‍රමයෙන් ශ්‍රීමහාබෝධිවන්සේ සමීපයෙහි තෙර සතියක් අතික්‍රාන්තකොට පස්වෙනි සතියෙහි මොහිරාජ මුලිය තෙරෙන් යම් කෙනෙක්හි අප්පාල නිග්‍රොධරුක්ෂයද එකැන්හි එළඹ සේක. එළඹ වැඩහිඳ රාගවසඤ්ඤාවද පවුණුවන්නට ආ මාරසත්‍රීන්ගේ අඹ ප්‍රාණ සාදුගතොහොති ඔවුන් සංඥාපනයකොට රාගපායෙන් මදිමහති නියා සතුවුවිම වශයෙන් ප්‍රබෝධවූවන්සේ මුඛ හැමති අදිමුල්වචනය දෙශනා කෙමේ සඳරැසින් මලානිකකාවා තෙත්‍රලොකාලු සවිඤ හැමති වසුදිවරාජ තෙම ධම්මතෙජිකය තෙරෙමේත් විසූහැති සුබසම්බාහන නිවන් සැප වදීමින් අප්පාල නිග්‍රොධවෘක්ෂයෙහි සතියක් අතික්‍රාන්තාකලසේක. මෙසේ අප්පාලයිග්‍රොධ වෘක්ෂමූලයෙහි පස්වනසතිය අතික්‍රාන්තකොට එසින් වන්හෙති සත්දවහන් මුළුල්ලෙහි ධාරානිපාතයෙන් වාතුර්දිපික ගතව වස්තා වම්ගවව මුවලිහු නම් වලෙහි හත්දෙල් රුක්මුල මුවලිහු නම් නානරාජයාගේ හොඟ සදිරයෙහි තෙවන් දරණ ඉර්ගාසෙහි සවවන් සුවවිදීමින් සතියක් අතික්‍රාන්ත කලසේක. එසින් නික්ම ගොස් සත්වන සතිසෙහි මහයිරිපළුවනයට වැඩ සිරිපළු රුක්හි මුල ගලස්තොක වැඩහිඳ ධ්‍යානසුවයෙන් සත්දවසක් අතික්‍රාන්තකලසේක. මෙසේ සත්සතියක් සිහනලද එකුන්පණස් දවස මුවල්ලෙහි ආකාර කෙතෙ ගන් නොකොට නිවන් සැප වළඳ දවස් සවුකුල බුදුවූ පණස්වනදු අරුණෝද යෙහි ශක්‍රදෙවෙශ්‍රයන් එසින් පිළිගන්වනලද දිව අඹා අරළු පිළිගෙණ වළඳ එම් සක්දෙවිරජතු එසින් පිළිගන්වනලද නාලිය දවිවි වළඳ අනොතත්ත ජලයෙන් මුව ඩොවහනකොට නැවතවැඩ එම් රාජායතන මුලයෙහි වැඩහුන් කල්හි බුදුකෙනෙහුන්ට අග්‍රශ්‍රාවකයන් පිළිගන්වමැයි ප්‍රාර්ථනාකොට ආවාර්ය නායසු හලුවන නම් පෙලද දෙබෑයන් එසින් මිපිඩු ගෙණවුන් පිළිගන් වන්ට ආරාධනකළ කල්හි බුහ්මයා දුන් පාත්‍රය සහිරපායාසය පිළිගත් දවසෙහි අතුරුදන්වූ තෙවුන්ගේ සිරිපිඩු පිළිගන් කලින නානභවනයට ගියහෙයින්ගේ සිව්වරම් රජදරුවන් එසින් පිළිගන්වන ලද මුද්ගවණී සෛල පාත්‍රයන් සතර ඔවුන්ව අසුභුඛ පිණිස තෙවන්තෙහි තමා අධිෂ්ඨාන වශයෙන් මුව රෙඛා දක්ෂිණින් එකක්කොටගෙණ ඒ සෛලමය පාත්‍රයෙන් මිපිඩු පිළි ගෙණ වළඳ ඔවුන්ව අසුභොදනා දශයෙන් බණ වදරා එසින් නික්ම නැවත අප්පාල නිග්‍රොධ වෘක්ෂමූලයව වැඩ බුදුන්ගේ සිරින් හෙයින් ධම් දෙශනා කිරීමෙහි සහභූන්සාඤ්ඤාව පැමිණ හා එසින් අවබොධකරණ ලද මේ නිවීරණ ධම්මයතෙම මහපොළොව පිරි උදකඝඩ්ඩයක් මෙන් අතිගම්භීර වන්නේය, පරිසයකින් වඤාතුබ්බදෙශයක්මෙන් විසිකෙනෙකුන් එසින් නොදුන්ක ගැඹිය, නොදුක්කගැයි බැනම අවබොධයකොට ගත නොහැක්කේය, නිවැඟවූ සියළු කෙලෙස පරිදහ ඇතිබැවින් ශාන්තවන්නේය, අඹුර රස ඇති කොජනසක්සේ ඇප්පියයකට නොපැමිණෙන කාරණයෙන් දුෂ්කරය, ඇසී තුනයෙන් මින සෙස්සන්හේ කල්පනාවෙන් තර්කණ කොටගත නොහැකි බැවින් අතඩාවචරය, සියක්වර පලනලද අග්ගොම

ආකාරයෙන් ඉතා සූක්ෂම මෙලොවින් කිසිදුණ්ඩ, ධර්මායතනසප්තත්‍යන්ත කාරණා කාරණ
සංඛ්‍යාත වස්තූන්ට අනෙකප්‍රකාරයෙන් සුසඳ පණ්ඩිතයන්වහන්සේ විසින් දහනතනුතු
කැඩීමත් පණ්ඩිත වේදනීය වන්නේය. එසේවූ මේ ධර්ම ප්‍රතිවෙධකරණු පිණිස
රත්නය කරන්නාවූ මා විසින් වහාම පැමිණි ඤාතියන්ට මිත්‍රීවූවුනු
ආදීන් සරහා පිළිගෙල කරණ ලද්දාවූ ඉස් සපා දන්ත්මෙන්ද ඉලුවංශයට
දීමෙන්ද මහාකොට අඳුන් හා මඟ වඩන්නාවූ හාත්‍රීවන් දන්දීමෙන්ද සුදුන්
ගිදීයන් වැනිවූ පුත්‍රයන් හා මඟ වඩන්නාවූ හාත්‍රීය ආත්ම හාවයන්ගී තාණ
කාවූ දුහැයන්හම් නැත්තේය ගංගාපාල ජාතකාදීවූ පෙරලිසක්මෙන් සිතන්
ලමයක්මෙන් සරන්නාවූ ජීවිත පරිත්‍යාගය පොළෝ පෙරලිසක්නම් නැත්තේය.
නාවූ කිලුවස්තුත්‍රණය ඇති මා විසින් කොරන්නාවූද සිලයකින්ම නැත්තේය.
ඊතුසුතකොමාදීවූ ආත්ත්‍රහාවන්ය මෙතොවූව සරහනිය පරිත්‍යාගයන්නාවූ
මෙළුන්ද බුදුරජාලද සිසි පාරමිතාවක් නම් නැත්තේය. මෙබඳුවූ මා සවස්
වෙලෙසි කාරන්නාව විධාරාධාන කරන්නාවත් මෙසිකම්පාව නතාර්ය ප්‍රථම
ඡේත දානයත් නමුත් ධර්මාපවත්වීමින් පවතින් පතරණලද සියුම්පතෙක්ති
පකිය ජලබින්දුවක්මෙන් කල්පාවීය, මේසේ සියුණ ප්‍රභූ ඇත්තාවූ මා විසි
සූදු මේ ධර්ම දුකසේ ප්‍රතිවෙධකරණ ලද්දේය මේ ලෝකික මහජනයෝ
සෙලෙන්ලන්සෙන් හරිහැසහ, ඉතා සතලිවෙස්ස, රාගයෙන් රක්තයක, වේෂ
සෙන් දුෂ්ටය, වතුක්කයෙ සොදුන්නා අවිද්‍යාවන් ඉඩ මිරිකා පියන
ලදා, එසේවූ සත්වයෝ මේසේ නැසුරුවූ ධර්ම නෙපේනවි ප්‍රතිවෙධ කෙරෙද්ද
එසේවූ ධර්ම දේශනා ස්ත්‍රීවමින් ප්‍රයෝජන කවරේදැයි ධර්මදේශනාවට උපන්
නාවූ මිහෙන්සාය ඇතිවේත් ඒ පරිච්ඡේදය දුටු සාවපති මහාබ්‍රාහ්මයා විසින්
නාසාති වත කෝ! ලෝකෝ විනස්සති වතෙහෝ! ලෝකෝ සන්තිං නාම
නත්‍යාගතස්ස අරහතෝ සම්මාසම්බුද්ධස්ස අපෙසාසුභඤ්ඤාණ විධානං ත
ඝතිතෝ ධම්මදේසනාය.

සතුවෙන් දහසක්ති ලොකධාතුව එකනිහනාදකෙරෙමින් මහත්වූ සවර
ඡක් පිහිටුවා දහදහසක් සක්වළ මහාබ්‍රහ්මයන් හා දහදහසක් පරනිර්මිත දිව්‍ය
රාජයන් හා දහදහසක් සුනිර්මිත දිව්‍යරාජයන් හා දහදහසක් තුසිත දිව්‍ය
රාජයන්හා දහදහසක් සුයාම දිව්‍යරාජයන්හා දහදහසක් ශක්‍රයන්හා සතලිස්
දහසක් වරම් රජදරුවන් හා සමඟ බුදුන්ගේ අසිමිබුධයට ප්‍රාර්ථනාවෙ උතුරු
සඵව එකාංශකාට පෙරා දකුණු දහසබල බිහාසන දෙකොටබුදුහෙනි තබා
"දෙසෙතු භගවා ධම්මං" යනාදීන් ධර්මදේශනාවට ආරාධනා කෙළේය
ශූර තර බුබ්ධස්ත්‍රජ වහුනීයවූ සර්ව්ඥයන්වහන්සේ ත්‍රිලාභාරාධනාව පිළිගෙණ
බුදුරැසින් ලොවබිලා මම කවරෙක්හට ධර්මදේශනාකෙරෙම්ද කවරෙක් මාගේ
ධර්ම්‍ය වහා පිළිගන්ට පර්ව්ඥදේශෝබිලා ආලාරකාලාමයන් හා උදකාරාම
සුතුමන් තරම්යුතු නියාව දැක කප්ලාසයක් බුබුල්ලෙකි අඳුදහම් පිළිගන්
නට කරණලද ප්‍රාණීනා ඇති කොණ්ඩඤ්ඤාදී පස්වගමහණුන්වහන්සේ දැක
කසිපුරනට වඩිනාසේක් දහස්මදී උතෙ නම් ආවිවක්‍යයන් කට එන වැඩ

දැක පාණවන්ත් වැඩ ඔහුට සුදුසු අනුකම්පාකොට අතරමඟදී දුටු සියළු දිව්‍ය
මනුෂ්‍යාදීන් සතුටුකරවමින් අවලෝස්තොදුන් මහ නෙවා මිරණය ඉක්මහා
රාමගට වැඩසේක. දෙවාසිදෙවඟ සතිඤ්ඤන්වහන්සේ වඩනාමැති දුටු පස්වග
මහණුන්වහන්සේ ත්‍රමණගෞතම් නෙතෙවයෝ දුෂ්කරක්‍රියාකාර තමන් රජකු
ලෙසි උපන්කෙනින් සුඛිතනත් විසින් දෙතෙලද රසමසවුලෙන් සුතසාවූ අඹුර
ආහාර අනුභවකොට ශරීර වණිලදින් රන්කඳක්සේ දිලිසි දිලිසී පිවුවකත
නොසි අපකරා දුන් එසි, රජකුලෙසි උපන් කෙනින් සිදීනා අසුන් පමණක්
දෙකබව බුත් වදන මානාදියන් නොකරමිනම් කතිකා කළාහ. සතරාමර
ලොකයාගේ සකලාඛ්‍යාශය දන්නාවූ බුබසුන හැමයි කැපිතින් ඔබ්බිදරුවා
නෝ ඒ ගිහිසුත්ගේ අධ්‍යාශය දැක සිදුදු සත්ත්වයන් කෙරෙසි පතළාවූ මහාකරු
ණාව ඒ පස්වග මහණුන්කෙරෙසි පවත්වා වදළසේක. එකල්හි බලවතුරෙන්
ඉපිලෙන්ට පරබලපත්සේ සුනස්කෙසි සිදහනහොසි ඒ පස්වග මහණුන්වහන්
සේ නැති බුදුන්ගේශ්‍රීපාදමුද්‍රාවෙසි වැඳපෙරලී පාසිවුරු අතින්ගෙන සිටිය ආක
නතුක්වත් සපයා බුදුබැව් නොදුන සම්මසයන්සේ ආවුසෝ වාදයෙන් කථාකෙ
රෙමින් සිටිකල්හි, "මා යිසඛෙව! නදඃගෙතං නාමෙනව ආවුසොවාදෙනම
සමුද්‍ර වරන අරහං තිසඛෙව ගථාගතෝ සම්මාසම්බුඛෝ" යනුවෙන් තමන්
වහන්සේ සතිඤ්ඤපරිදි ගඟට ඇසලපුර සුණුපොකෝදිනයෙසි උතුරුසල නැක
නින් දෙසිස් මහා සුවිනිසිසි පතළවේමින් සිරියදී ගැම බුදුන්ගේ ච්‍රිතධර්ම
යක්වූ ඔගිගල දෙගනාව පිරිස වැඩලන් කල්හි දසදහසක් සක්වළ දිවඟන්ත
යෝ අපගේ සවාමි දහම් අමාවතුරෙසි යෙ ගැමිතලා සංසාරදුක් නැමති මහසිව
නිසි ඔනුගේ දහම් අසාරය බොන්නට යම්කසි කිසා දිවමල් ආදියගෙණ දිව
අවුත් සත්වලල පසඟිනතව අහසිවා බඹලොව දක්වා නලෙක පුරාවූ රන්
සුනු සලිකැස්සේ ඉතා සියුම් වෙස්මුවාගෙණ අවකාශ නැතිව සිටහන්ත,එකල
බුදුන් වැඩඋන් බුබාසනයෙසි පවත් ඉක්මාරණිය දක්වා බුදුන් සිරසින් පැන
නැති බුරුස්සදවව අවකාශවිය. දෙවිවිමනක් වේවසි දෙව් බඹ කෙණෙස්
වේවසි එදු බුදුහුගේ සිරසින් බැහ බුදුරුස්කදෙසි පතිතවූවත, ඉක්බිත්තෙන්
බුදුන් සිරසට පදු සඳහ බුදුසේ දසදහසක් මහාබ්‍රාහ්මයෝද දසදහසක් සේසත්
අතුරුයෙසි තබා සිටිහන්ත. දසදහසක් ශක්‍රයෝ බුදුන්ගේ ඇගැස්ස උරා
බෝන්නවුන්ගේ දසදහසක් ජැතුරාසක් තුඩතබාගෙණ එකවිටම පිහිටුවා
පවත්නන්හ, දසදහසක් සුයාම දෙවියෝ දසදහසක් වරම සලකි දසදහසක්
සනතුෂිත දෙවියෝ දහදහසක් මිනිනෙල්වැට සලනි සෙසු දෙවියෝ රන්කොං
රණ රිදී තොරණ ආදී දිව්‍ය පූජාභාණ්ඩගෙණ පූජාකරන්වි පවත්නන්හ එකල
දෙවියන්ගේ පූජා කෝලාහලයෙන් ත්‍රිලාභාරාධයන්වා වැඳහන් ඉඳුදු සිතුසේ
සේ එකනිහනාදවිය. එදු දෙවියන්ගේ අරමුල සංඛිප්ත ලන්ව අන්කිසි සඤ්
ඤෙක් නැත බුදුන්වට සිවි දසදහසක් ශක්‍රයෝ ඒ තමන් කළමනා බුරස
කෙනින් දහදහසක් දකුණු සක් පිවිසතුරුවා කෙණ විසිදහසක් අත් මහවා
එකවිට අත්පොදුහන්දී සෝ! සෝ! බරණ පිරිස සංඛිදෙවිස් සියා තුන්ලොව
වෙවුල්ලා ගොඝාකළාහ. ඒ වේලෙනි ඒ ශක්‍ර ඝොෂාව අහා තුන්ලෝපුරාසිරි
දෙවිබඹ පිරිස් රැලනැති මුහුදසේ නිශ්ශබ්දවූහ. එකෙණෙහි දෙලක්ෂ සතලිස්
දහසක් සොඳුන් ගනකඩ බොල් මහපොළොව සාධුකාර දින, ඒ මහිකාදය
හා සමඟ යමන් වඟන්වහන්සේගේ ශ්‍රී මුඛපත්මය විවෘතකොට බැණනැති මහිමේ
ලුහසි මහ පිරිස දිව සුවද පිඬක්සේ කාවවිත්ත:-

"එවැ මේ කියමෙව්! අනෝ පමණිනෙන වා සෙවිනවමා, කොමාදැ කාමෙසු කාමච්ඡන්දිකානුසොගෙ නිසනා නගමෝ කෙළුසස්ගිනෙනා අනා
සිසු අනාථයකිනෙනා නෙ මාගෙ අනතකිලමයානුසොගෙනා"

යනාදීන් දීපක් පැවතුණ සූත්‍රදෙසනාව තලපේක. එකෙණෙහි පස්
දෙනාවහන්සේට වැඩිහිටවූ කොණ්ඩඤ්ඤ තම ඉතරතෙරුන්වහන්සේ දන
ඇත්තාසේ පුනිමුණිමි යව් නොවන් මාගියෙන් වැද නිවන්පුර දුටුවාක්ක. තවිද
කුන්අසිඤ්ඤයෙක් දෙවියන් හා අවලොස්කළුන් බ්‍රාහ්මයන් නිවන්දුටුවානුත
මේසේ දමිසක් පාන්වා දෙවිමිනිස් සඳුදී සා එදු රැ සත්‍රි පිරිවැරූ සඳක්සේ
ඒ පස්වග තෙලුන් හා සඟන එහිම වැස දෙවෙනි දු උදුසන සොවාන්
වහන්සේ සිතාදී හල්ලෙ නම් මහතෙරුන්වහන්සේට ඔණ වදුරා සොවාන්
වහන්සේ සිතාගෙන් එදු උදුසන ඔබ ඇතුළුවූ අනිත්සතරදෙනාවහන්සේ ඔණ
කොට තුන්වෙනිද උදුසන ඔබ ඇතුළුවූ අනිත්සතරදෙනාවහන්සේ ඔණ
වදුරා මෙසේ හම් තෙරුන්වහන්සේට ඔණ වදුරා සිතාගෙන් මහාතෙම නම් තෙරුන්
ඔබ දැතුළුවූ සතරදෙනෙකුන්වහන්සේ සිතාගෙන් පස්වෙනිද උදුසන ඔබ ඇතුළුවූ
අනත්සේට ඔණ වදුරා සොවාන්කොට පස්වෙනිද උදුසන ඔබ ඇතුළුවූ
සතරදෙනකුන්වහන්සේ සිතාගෙන් අසඤ්ඤි නම් මහතෙරුන්වහන්සේට ඔණ
වදුරා සොවාන්කොට ඒකොන්සඳුවස පස්දෙනාවහන්සේට අනත් ලඟුරු නම්
අනුය දෙනෙකුකොට එකිටිගේ රහන්කොටගෙණ එනැන් පටන් පසුබහා
කාමාවෙන් දිවිහෙන කප්රුකක්සේ පස්වග රහතන්ගා සඟන එම වෙහෙර
තියෙකරණසේක. එකල්හි සුජාතා නම් සිටුදුව වැදී ඔරමැස ඔස නම්
සිටුපුත්‍රයාගේ එක්දවසෙක නිදු පබිඳ එත් නදුරාවපැණි නාටකාචාර්යයේ
ඒකාට දුක සහට සලකිරී ගෙනත් නැති රුවෙන් මරවැඩි පසඳගෙණ ප්‍රාසාද
යෙහ මිනසුවරින් නික්ම දුඛිතනාරාසෙඇම්පයෙන්යෙනි, එවේලෙහි සවාමි
දරුවෝ මිනුයේ හෙතුඇතත් දුක ඔබ කරා බුදුඇස්සදක් හැර මෙසේ එව
සෙයි වදළසේක. ඒ සිටුපුත් බුදුහසේ ශබ්දය අසා සතුටුව බුදුන්ගරා දිව
නොත් පසඟවිඳුවා, වැඳ එකත්පසෙක හුදු බුදුන්ගෙන් බණඇසා එකෙණෙහිම
සොවාන් දෙවෙනුදු රහත්ව එණ තිසසුහාවයෙන් පැවිදිවූහ. නැවත එම ඔබ
හම් තැනින්යේ තිබි සතලුවෝ සුපණස කෙණෙක් ඇතුළතාහන් මහණවූ බැවි
දැ බුදුහසරාගෙන් බුදුන ගෙන බණඇසා රහත්ව එණ තිසසුහාවයෙන් මහණ
වූසේක, සෙසේ ලොකයෙහි බුදුහා හා සමග ඉස්සැරක් හෙරණතුන් පතළවූ
කල තැදිරුවෝ උස්සෙ නැදිපොකොදු එස්පවාරණයකොට සැට මහරහතන්
උනව කැදුවා "එරට තිකම්වෙ! වාකෙ" යනාදියෙන් අවවාදකොට සතු
හන් බුබැඳීනාසෙ ලොහඩයකි වදුරා සැටදෙනාවහන්සේ සැරම්කිහියෙකින්
ඇවා තමිස්සකඩයේ එකලාව උරුවෙල් දනවිවට වඩිනාසේක් අතරමග කපපා
තුක තම් මිනයෙහි එක්සාරා රුකස්ඳුල වැඩිටුන්සේක. එකල කොසොල්රජ
ගැයුමයිය තමන් ප්‍රසිවිවූ රජකුරුවෝ තිස්දෙනෙක් එම වනයෙහි ක්‍රීඩා
පිණිස ඇවිදිනාකු සවිශයේ රැහින් දිලිසි දිලිසී වැඩිටන් බුදුන් දුක එක්
තෙක පුන්සාකූර ඒ වේලෙහි බුදුහු ඒ රජකුමරුවන්ට අනුරූපවූ ඔණවදුරා
ඔකරණ පාහර ඒලයෙහි පිහිටුවා එණි තිසසුහාවයෙන් මහණකොට තෙතෙන්
තෙපි තිස්දෙනා ගිස්මාණිස්සිය නොස බුදුරුවන, දම්රුවන්, සඟරුවන්, ලොව
තෙළඹුවිට කියා ලෝවැඩකරවයි වදුරා ඒ තිස්දෙනාවහන්සේ ගිස්සෙසින්
කැදුවේක, වේවේ ලොකයෙහි එකානුවක් රහතුන් ඇතිවූකල අප ශාස්තෘවහන්

වහන්සේ උරුවෙල් නම් දනවිවට වැඩ නිල්දලා නම් ගඹාතීරයෙහි එකත
උරුවෙලකාශ්‍යපෝ, නඟාකාශ්‍යපෝ, නදිකාශ්‍යපෝ යන තුන්බා ජටිලයන්
පුනිමකොට ඇති දහසක් ජටිලයන් තුන්දහස් පන්සියයක් ප්‍රාතිහාර්‍ය දක්ව
නැවත ඒ ජටිලයන්ගේ චරිතය බලා මහ වදුරා සොවාන්කරවා එහි හිඳුවා
හාවයෙන් ගොතකරවා ගයාශීර්ෂයට ගෙතෙනාය එහිදී ආදිත්තපරියාය
දෙසනාවෙන් බණ කියා ඒ දහසක්දෙනාවහන්සේ අර්හත් ඵලයට පමුණුවා
ඒ උරුවෙල කාශ්‍යපාදී දහසක් රහතන් පිරිවරා මිහිතල රජකට දුක දුන්සු
වෙන් මිදෙනු පිණිස රජගහනුවර යටිවන නම්වූ තල්උයනට වැඩ එක්
රැකස්ඳුල ගවණක් රැහින් දිලිසී දිලිසී දහසක් මහාතෙමේ පිරිවරා වැඩලන්
සේක. එකල බිම්සර රජ්ජුරුවෝ බුදුන් ගවන්සේ උයනට පුවිශට වැඩ
උනබව උන්ගොවියා අසිනි අසා එක්ලක්ෂ පිසිදහසක් බ්‍රාහ්මණ ගෘහපතීන්
පිසින් පිරිවරණලදුව. දිව අවුදින් බුදුන් දැක පස්වෙනක් ප්‍රීතියෙන් පිනා පසඟ
පිසිවිදා වැඳ එන්පස්ව ඉදගත්තා, ඉක්බිත්තෙන් ඒ බ්‍රාහ්මණ ගෘහපතිනු
කිමෙක්ද මහණ භවත් නෙතමයෝ උරුවෙල කාශ්‍යපයන් නිසා වෙහෙද්ද
නොහොත් උරුවෙල කාශ්‍යපයෝ මහණභවත් ගොතමයන් නිසා වෙහෙද්දැයි
සැකසකුවාහුද, බුදුරජානන්වහන්සේ ඔවුන් සිතු සිත් දැන මහඇසෙරේ මිනුන
මිලා උරුවෙල කාශ්‍යපයනාගේ පිරිත්කිරැක හෝම තරවසි වදුළසේක. එක
මෙසි උරුවෙල කාශ්‍යපනම් මහතෙරුන්වහන්සේ හුනස්සනන් පැනඇතී
බුදුන්සරණාගොස් ශ්‍රීපාදයවැඳ අවසාඉල්වා ගෙණ එතුවිව්‍යානසඋස්වැද ආස
යවිපැනනැති නොයෙක් සෘඩි දක්වා ආකාශයෙනගොස නැවතත් දෙතලෙක
තුන්තලෙක යනාදී වශයෙන් ගත්තලෙක පමණ ආශ්‍රයවී පෙරලේ පැන
නැගී එයද්වැස බුදුන් වැඳ සිටී එමබිඅසුරා සතිමාසති මාණේක්ඛිදරුවන් ස
හා සෙහොට නොසිතව මාගේ සාමිදරුවන් නියා මම සංසාර සාගරයෙන්
මොඩනැනෙමි බුදුහු මිට මව්සේක පියසේක ගුරුසෙන සාමිදරුසේක යන
දින් අදමාණ බුදුගුණ එමසෙනගට ඇසෙනසේ කියා කියා බුදුන්වැඳ එසත්
පස්ව වැඩුනාසේක එවේලෙහි මහපිරිස ඒ මහතෙරුන් කළ ප්‍රාතිහාර්‍ය දක
තුටුව බුදුහු මහාඳුහාව ඇතිසේක මිහත්‍යාදතිරණ අපි රහසුම්මයි කියා
බොහෝකල්ක් ඇවිද්දවූ උරුවෙල කාශ්‍යපයන්ගේ දතවිඳ විශෙෂයෙන්ම
දමනඤ්ඤ සතුන්කළුව එකල සාමිදරුවෝ උපාසකවරුනි මෙතුදුන්වූ
දුසියෙම් නොවැම පෙරත් මෙතුදිවා අපෘදුබයෙන් නැළවීමිනි වදුරා මහමේ
ඔබක් පලා යදෑඬලක් පානාසේ මහානාරදකාශ්‍යප ජාතකය තෙණහැර
දක්වා සෙලවර වතුසසත්‍යය ප්‍රකාශකළසේක. මහානාරද කාශ්‍යප ජාතකය
නම් පඤ්සියඇණප්පමාණක ධර්මයන් අතුරෙන් පළමුකොට වදුළජාතකයයි, මේ
ජාතකධර්මදෙශනාවගේකෙළවර බිම්සාරරජ්ජුරුවෝ එකෙළෙ ස්තෘතසෝ
බ්‍රාහ්මණ ගෘහපති ඇතැයැන්කාගමක සෝවැන්වෙලනි පිහිටියාහුක, නනුගයන්
බුදුගුණ ගැයැවෙයෝ පරණසිලුයෙකි පිහිටියාහ, නතුන ශබ්දය බුබදෙශනාවෙකි
දසදහසට වැටෙන තෙකින් එස්ලක්ෂ එසිදහසක් පමණ අනුශ්‍රෝතයෝ මේ ධර්ම
දෙශනාවෙන් සංසාරසාගරයඉන ඇතැබැන්ගොහුයනි දතයුතු.

ඉක්බිත්තෙන් රජ්ජුරුවෝ බුදුන්වැඳ තෙවිදවසට පවරා ප්‍රදක්ෂිණාකොට
නුවරට කියා ගසේනිදු උදුසන ඇතුළනුවර පිරිකුවර බුදුන් දුටු නුදුටු අ
ලොක් සෙලක් පමණ දනුසෙයෝ ඉදුරා දක්නාපිණිස රජගහනුවරින් නික්ම
අඳහවැඩිලනි පවත් බුදුන් වැඩලන් උයනට තුන්වටපමණ තැන මාවෙයෙකි

සිදුරක් හැඟිව සිටියන්ම, එයාගේ අවශ්‍යතාවක් නැතිකමින් බුදුන්ගේ පූජ්‍යානුභාවයෙන් සක්‍රියාව සිදුවෙනවා අවතරණයක් නැතිකමින් බුදුන්ගේ පූජ්‍යානුභාවයෙන් සක්‍රියාව සිදුවෙනවා සක්දෙව් රජුගේ පාණ්ඩුකම්බල පරිශිලාසනයේ සමාධිපෙළඹෙන්නේ ශ්‍රෝතාපන්න ඵලයෙන් පසු දෙවෙනි ඵලයට පැමිණීමේ කිසිම අවශ්‍යතාවක් නැතිකමින් බුදුන් ඉදිරියේ එතුමන්ගේ ඇසිපිය හෙළීම දක්නා තුරු අඟුලක් වේවැයි සිතා සිටි එතුමා ඒ ඇසිපිය හෙළීමෙන් පසු බුදුන් ඉදිරියේ ලීයක් අතින්ගෙන ඇතුරුවන් ගුණ අරහා සතුටින්වහ සීයමින් බුදුන් ඉදිරියේ ලීයක් අතින්ගෙන ඇතුරුවන් ගුණ අරහා සතුටින්වහ සීයමින් බුදුන් ඉදිරියේ සෙසු සිවුනෙක ගණ්ඩාගේ ශබ්දානුභාවයෙන් කුත්තවී පවණහැන "ආත්පසින් පිදී සිටුනත් ඒ සා මහත් පිරිස දෙමෑ කොට පිරිස්පලා නිස්කිරන එකල මිනුත්‍ය සෙසු සිවුනෙක ගණ්ඩාගේ ශබ්දානුභාවයෙන් කුත්තවී පවණහැන "ආත්පසින් පිදී සිටුනත් ඒ සා මහත් පිරිස දෙමෑ කොට පිරිස්පලා නිස්කිරන එකල මිනුත්‍ය සෙසු මේ කරුණ පුරුෂයාගේ විනුකුමාර රූපශ්‍රී දුන මේවෙනි නරුණපුරුෂ සෙසු මේ කරුණ පුරුෂයාගේ විනුකුමාර රූපශ්‍රී දුන මේවෙනි නරුණපුරුෂ දුම් ළිවාරයි එකල ශබ්දය ''යහඹකිරෝ, සඟඹඩි දගෙහා'' යනාදිගෙන් මිනු කුත්ලෝ ළිදක්පත් බුදුන්ගේ එක්තරා අභිඥාතයෙක්ම කිහ, එකල බුදුරජා නාත්වහන්සේ ශබ්දය ඒසිගේ අවකාශයාවට දුන් ඒ මාර්යාව පැමිණ දහසක් පමණ රහතන් පිරිවරා රජගහනුවරට වන්සේක. රජ්ජුරුවෝ බුදුපාමොක්ෂ මහසඟපිරිවර ඒහිදන්දි සඟමිනි මෙතැන්පටන් ප්‍රතිසාහසය දක්වා ආහුරු එන් එහා වාසයකල හොතෙම් දුතු යම් විවෙක දුක වැදහන්නා කෑමෙන් තෙම් යහටත්හොඳින ඉතා දුරය මිහේ වෙළුවාන ඉතා ලඟය ගමණාගමණ පබවහාය බුදුන්ව සුදසු සෙනසුනක් හොඳින් පිළිගත මැනවැයි සඟණි කිංකාර සෙන් බුදුන්ගේ ශ්‍රීහස්තයට පැන් වත්කොට ඒ වෙළුවාන්වය පිළිගැන්වූ දේක. එසෙණෙහි බුදුසන්හා මිල්බවනයි මිහිසක ගුගුරා පැන්නැගේය, දරු දිවිතලෙහි පොළොව ගුගුරුවා පිළිගන්නාවූ විහාරයෙක් මේ හැර නැත්මය, මෙහි ශ්‍රීලඬාද්වීපයෙහි මහමේඝනා උයන හැර පොළොව ගුගුරවා පිළිගත් අනිත් ප්‍රහාරයෙක් නැත්මිස, බුදුන් වෙළුවාන්වය පිළිගැනෙණ රජහට අනුමෝ දනාකොට ත්‍රිහත්තෙන් පැන්හැති හිඤුසඟඹයා පිරිවරා වෙළුවාන්වයට වැඩිසක.

එසමයෙහි විභාති නිවන් සොයමින් හැසිරෙන්නාවූ ශාරිපුත්‍ර මොදගල්‍යා නා පරිබ්‍රාජකයන් දෙදෙනා අතුරෙන් ශාරිපුත්‍ර නම් පරිබ්‍රාජකතෙම රජගහ නුවර පිඬුපිණිස හැසිරෙමින් සිටි අසඝජී නම් තෙරුන්වහන්සේ දැක උන් වහන්සේගේ ඊර්ෂ්‍යාපථයෙහි ප්‍රසන්නව උන්වහන්සේකෙරා හොස් උන්වහන්සේ ගෙහ් ''යහ පුම්බා නෙතුපසන්නවා'' යනාදීන් ගාථාවෙන් බණ අසාශ්‍රොතාපත්ති ඵලයෙහි පිහිටා තන්හේ යහළුවූ මෞද්ගල්‍යායන පරිබ්‍රාජකයාහට එම ගාථා වෙන් බණ කී කල්හි ඔහුද ශ්‍රොතාපන්නව ඵලයෙහි පිහිටියේය, එකල්හි එම දෙදෙන සමන්ගේ ආරුවූ ඝඤ්ඣය පරිබ්‍රාජකයා අත්හැර තමන්ගේ පිරිසත් සමඟ බුදුන් සමීපයට හොස් මහණවූවාහුය. ශ්‍රීලඬන් මහතෙරුන්වහන්සේ මහණවූ සත්දවසින් මහඛීරව කලලවිලුහම් ගෑදී බුදුන් විසින් දුන්නාවූ ඛාතු කම්මට්ඨානය අසා රහත්වූසේක. ඇරිසුත්මහතෙරුන්වහන්සේද මහණවූ පස ළොස් දවසින් ශාරිපුත්‍රයන්ගේ බැඟනුවන්වූ දීඝනඛ නම් පරිබ්‍රාජකයන්ට රජ ගහනුවර පුරුක්ඛාතම්ලෙණෙහිදී බුදුන්විසින්දෙසනාකළ වෙදනාපරිග්‍රහනම් සූත්‍රදෙසනාව අසා රහත්වූසේක. එවද සවස ශ්‍රාවක ගණයා රැස්කොට එහි දෙදෙනාවහන්සේට අග්‍රශ්‍රාවකතුරුදී දෙසියපණසක් මහරහතුන් හා සමඟ වැඩසිද නවවන්සක මැදිපොහෝ දවස්හි සිරුළු බුදුවරයන්ගේ චාරිත්‍රධර්මයන්වූ

''ඉතිපිසොභගවා අනුත්තරෝ'' ගහාදී ගාථාවන්හෙගේ බණදේසනාකළසේක. මෙසේ ශ්‍රීගුවන බුඛාමණ්ඩපයවූ බුදුරජානන්විහාරයේ රජගහනුවර වෙළුවනා රාමයෙහි වැඩවාසඟකර වදුරණ කල්හි සුඛෝදන රජ්ජුරුවෝ මාගේ පුත්‍ර හුවෝ සිඛාර්ථකුමාරයෝ සාවුරුද්දක් දුෂ්කරක්‍රියාකොට ලෝදිවුරා බුදුව පළන්වහලද බණිඤ්ඤ ආඥව රජගහනුවර නිහා වෙළුවනාරාමයෙහි වාසය කෙරෙන්යයි අහා එක්තරා අමාත්‍යයෙක් කැඳවා, පින්වත්නි තෙපි දහසක් ඇමතියන් පිරිවරා රජගහනුවර වෙළුවනාරාමයට හොස් බුදුන් දැක වැඳ ඒකාන්ත වවනයෙන් මෙසේ කියව ඝාමිනිවහන්ස නුඹවහන්සේගේ පියවූ සුඛෝදන රජතෙම නුඹවහන්සේ දකිනු කැමතියහි කියා මාගේ පුත්‍රයාණන්වහන්සේ වැඩසිටිනා තෙක් එහි කියව. ඒ අමාත්‍යතෙම එසේය දෙවියන්වහන්ස්හැකි කියා රජ්ජුරුවන් වවනය බුදුහෙන් පිළිගෙණ අමාත්‍යයන් දහසක් පිරිවරා හැට යොදුන් මගහෙවා රජගහනුවරට හොස් වෙළුවනාරාමයෙහි මහපිරිස් පිරිවරා වැඩසිද ඛණ්ඩදේසනාකරණ බුදුන් දැක රජ්ජුරුවෝ මෙහෙවර අසුන සඟා මා බණ අසාගතහැකැයි සිතා පිරිස්කෙළවර සිටා බණ අසා සඟපිරිවරින් රහත්ව එහි භික්ෂූණාවාසයෙහි මහණව ආයුෂ් ප්‍රත්මයෙහි උපන්තෙහින් රජ්ජුරුවන් විසින් කියා එහතෙණෙහු නැතියෙහින් රජ්ජුරුවෝ නැවතත් අනික්අභ්‍යාගතයක් කැඳවා දහසක් පුරුෂයන් හා සඟ මහුල්වෙස් ගන්වා, පෙරසේම උගන්වා යවිවාහුය, ඒ අභ්‍යාගතයාද බණ අසා රහත්ව සපිරිවරින් එහි භික්ෂූණාවාසයෙන් මහණවිය. මෙසේ ගිය ගිය උන් පෙරලා නොඑන තෙක්ම් නවවාරයක නවමක අභ්‍යාගත යෙකු නවදහසක් පිරිස්දී පෙරසේම යවිවාහුය, මේසේ ගිය ගිය ඇමතියෝ සහ පිරිවරින් රහත්ව එහි භික්ෂූණාවාසයෙන් මහණව අසුන් තබා ඔසුන්වැද සුවවිඳියි නැවත රජ්ජුරුවෝ බුදුන් හා එකතු උපන් ගාථාවයි නව අගඋණියාන්ත කැඳවා පුත කාළුදායිනී තොප හා එක කෙළිඹුල්ලෙහි වැඩුනාවූ තොප හා ඉතා යහළුවූ මපුතනුවන්සිදිනා විඛාදාරයන් තෙපි දහසක්දෙනා හා සමඟ මගුල් වෙසින් හොස් මා ඇස දක්වාලීයගේදැයි විවාලාහුය. කාළුදායි කියන්නේ හොරජානෙනි! මම යියෙමි නම් නුඹ පුතනුවන් ඇස දක්වාලමි බල එකෙක් ඇස බුදුන් දිටිවිටම බුදුන්කෙරේ මහණවේමි මහණවන්නට අවසර ලදින් නම් දුන්ම යෙමි කිවිඝ රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු පුත තෙපි මහණවේවයි නොවේවයි ප්‍රසන්නවහන් ඇස දක්වා ලියපුතනම් මට නොකළ උපකාරයක් නැත්මැයි කීහ. ඉක්බිත්තෙන් කාළුදායි නම් අමාත්‍යයානෝ රජ්ජුරුවන් වැඳ සමුගෙණ දහසක් ඇමතියන් හා ඝගුල්වෙසින් හොස් පිරිස්කෙළවර සිට බණ අසා රහත්ව එහි භික්ෂූණාවයෙන් මහණවූහ. ඒ උදයි සථවිරයන්වහන්සේ එතනව පැමිණ ඇවිදිලන් සන්දවිවසක් ඉක්ම ගියඳල මැදින්දින මැදි පොහොය සම්ප්‍රාප්තවිය එදවස්හි උන්වහන්සේ සිතනසේක් දුන් භ්ත්තා කාලය ඉක්මගොස් විසනකකාලය පැමිණියේය. එහෙයින් දසබලධාරීවූ බුදුන් ගේ ඤාතිසංග්‍රහයට කල්වන්හේයයි දුන භාග්‍යවතුන්වහන්සේ කරා පැමිණ ධර්මදේසනාවූවා වැඳ ශාස්තෘන්වහන්සේට අභිමුඛව සෙහොත් බුදුන් දී සිද ගාථාව වණිනා කරණයේක්:-

අඛාරීනොදුනි ඵුඛාහදගෙහ ! ඵලෙඛිනෝ ජදනාවිපහාය
නෙ අවච්මයෙනාව පගාඝසහති සමසෝ මහාවීර හනීරසාන.ං

මේ ආදී නානා ධර්මාර්ථ සම්පන්න බුදුරජාණන්වහන්සේ
කිරුළුදරු උදයිකුමරුගේත් නන්දවිනිසාතාදී ඥාතිසමූහයාගේත්
කල්හි රහස්ථානවලදී දහම්දෙසා ඔවුන් ප්‍රව්‍රජිත කොට
වහන්සේ තුන්මාසක් රජ්ජුරුවෝ සුඛවාසයන්හේ දක්වා කැමතියි
දහම්දෙසා ඔවුන් ප්‍රව්‍රජිත කොට මෙහෙවර පිණිස තබා
දහම අහන්නාසේ දහසාරයෙක දුක මෙහෙවර පිණිස තබා
දුක නහනාසේ දැනගෙන දහසාරයෙක දුක මෙහෙවර පිණිස තබා
ප්‍රධානකොටගෙන ඒ මහ සඟපිරිස වැඩහිඳුවා අනුමුතකොට සිඹුල්වත්පුර සුවිරාව
වැඩවදාළ ආරාධනාකාලයෙහි ආරාධනාකළේක එවේලෙහි සමාදිරුවෝ ගහපත
රාජපුත්‍ර ආදී මහසඟනට යෙදී වහලත් හෙමියන් පුරා නික්ඛමනයේ හිතූ
සංඝනාට කෝප කිසා රැස්කරවා පිටුමකළහ් උත්ථාන්යේ බුදුන් වදාළ මහ
පිදීමෙහි විපුලඵල එකෙණෙහි උපවන් හිතසුඛයන්ට දන්වා අතු මහඵල දෙර
ඒත් මහඟව රහත්වූ දහසක්දෙනාවහන්සේයි හා සිඹුල්වත්පුරයේ මෙසේ විසිදහසක්
මෙර හිතා අවුත් ඛහඟව රහත්වූ දහසක්දෙනාවහන්සේයි ඒ
පරිණිඨාරකහන් පිරිවරා රජගහ නුවරින් නික්ම රජගහනුවරටත් සිඹුල්
සහ දන්වා සැවොදුන් මාගිය සැවදහසකින් යෙමි පිතා දවස දවස යොදනක
කැන් මහත් ආහවෑමි අපරිමිතඵලවිපාකයෙන් වඩන්වූ පවත්නාන්සේක ඒ දු

කුමාරයන් බැලුවාම අපි හොඳට පහුවලා හොඟයිනෙ, එදුමිය මේ එක
කාටත් හොඳේවගේ උනන්වාලුව. එහෙම අහා බුදුන්ව ප්‍රාතිහාර්යයෙන් ඉදිරි
පෙරමුණ කිට බුදුන්බැද මහළු කාශ්‍යප රජ්ජුරුවන් ප්‍රමුඛ මහළු නැගෝ සහත්
පිට කිටගන්න ඉක්මනින් පන් පෑ දීන්නා හෙතු උන්මිලනයකොට යනුන්
ගහන්නේ හොඳාද උන්නෙහින් පන් පෑ දීන්නා, සුවි බුදුවරයෝ නැගෙන්ගෙන්
ගණන්ා බලා ඔවුන්ගේ අදහස් දහ මොවුන් ඉගානෙන් වැඩිමහළුකෙනියනුන්
බුදුබල හොඳන් හෙනියන් මා හොඳදහාවුන, සුවි බුදුවරයෝ නැගෙන්ගෙන්
කෙසේ වැඩුම් ලද්දාවූයි බලනුවෝ ලොව අද්භූතවූ බුදුබල ප්‍රකාශකොට යම්කා
ප්‍රාතිහාර්‍ය දක්වා බුදුලොව විමෙසපත්කොට නැගෙන්ගෙන් වැදුම් ලබ්මයි කියා උදරා
දහ ඒ මාගේ ඒකමාරිතුගැකිරීමෙන් නැගෙන්ගෙන්! සත්වලෝකවාසියාලයෙහි
අප්‍රතිපුද්ගලවූ බුදුබලයාහාගට සමවැද දහදහසක්! සත්වලෝකවාසියාලයෙහි
පවත් පන්මිම වසුරාලය දක්වා අසිරියෙන් හොඳමාවූ රුවින් සත්ත්වයන්ම්මවා
අන්තුසට පැහැදැවීමහරන්මෙරක්සේ සවණක් රැසින්දිලිඳිලියි ඒ රුවන්
සත්ත්වයෝ හැකි තමන්වහන්සේට අභිමුහයෙන් හොවැදෙනුන් නැගෙන්ගේ
ඉස්බුදුහෙකි පස පස්වැහැරුවන්හාගේ එසි සත්මන්කරන්ට පටන්ගෙන ඉරිර
යෙහි ඒ කැනින් කිතිකඳ දියකඳ හරින්ට පටන්ගත්සේක. මේකි විසතර
එහාති ඒකාප්‍රාවලියෙන්ද, ශ්‍රී සඩ්ඝේමිවාද සංඝතෙන්ද බලා දහගත්තන්
කෝට මේගේ මාගේ සාමිදරුවෝ සමින් හොවැදුවිහයි මන්කළ සතුනිගණය
මවියෙකි ආකාශයට පැහැනැගී ඒරුවන්සක්මණේදී මහත්වූ ගමකප්‍රාතිහාර්‍යයි
දක්වා දම්සෙතෙව් සැපියුන් මහතෙරුන්වහන්සේගේ ආරධනාවෙන් බුඩ
වංශය අනාගතවංශය යන දෙශනාකොට නිමිවා නැගෙන්ගේ මනබිද
ආකාශයෙන් බිස්වා පුන්සඳක්සේ බැඟ පළමුව වැඩලන් බුඩාගතසෝකයෙහි
වැඩලන්සේක. ඒ ආඛ්‍යාන දුටුසුඩෙදහරජ්ජුරුවෝපුතනුවන්වහන්සේගේ
ශ්‍රීපාදලිපියට හොස් මෙසේ සැළකළසේක. මම නුඹවහන්සේ උපන්ද කාල
දෙවල හම සෑමින්ගේ හාලල්මැද නුඹගේ සෙල සිරිපතුල්දෙක පෙනීයිනද,
ප්‍රාතිහාර්‍ය දක සතුටුව එමද, මේ පතුල්දෙක හලල්මැද සමා වැන්දෙමි ඒ
මාගේ පළමුවෙනි වැඳීම්ය, සඩද නුඹ පස්මැසිකල වප්ප්‍රඥල් කරණදු දඹගත
ගිලදී සළාවූ ප්‍රාතිහාර්‍යයි දක සතුටුව එමදුන් මේ ශ්‍රීපතුල්දෙක වැන්දෙමි, ඒ
මාගේ දෙවෙනි වැඳීම්ය, අද මාවැනි සසෙක තබාදිව්‍යඉඩිහම්ඵනුන් නුදුටුතො
ඇසුපිරිය ප්‍රාතිහාර්‍යයි දක සතුටුව බුදුන්ගේ ශ්‍රීපාදෙක සිරසුදුන් සබ්බගණ
මේ තුන්වෙනි වැඳීම්යෙයි කිය කියා ඒ සුඩෙදන රජ්ජුරුවෝ සිවගතොහාමි
ගිලින් සිදෑහලු කනක රූපයක්සේ බුදුන්ගේ පාපිට වැදපෙරලි ගියහ.
රජ්ජුරුවන් වැඳිකල එක්ලක්ෂ ඇටදහසක් ශාක්‍ය රජදරුවෝ වැද පෙරලි
කියහ. එක රජෙකුත් බුදුන් නොවැද සිටීවට සමපිරහොවූහෙය. එකෙණෙහි
ඝනදෙවෙඳුයෝ දොකුරු වැස්සක්වස්වා පූජාකළේය, ඒ පොකුරුවැස්සෙහි
ඝනවාරිය පොලොවෙහි දිවෙයි. එහින් තෙමේඝකැමැත්තෝ නොඉෙරුි, නො
නොවෙහු කැමැත්තෝ නොකෙමෙති ඒ ආඛ්‍යාන දක විසිදහසක් හික්ෂුනු
බුදුන්ගේ ඔඝුවමාවස්සෙහි වට පොකුරුවැස්සක මිහිමියක් බලවති සතුති
ඝුරාකළසේක. සාමිදරුවෝ ඒ අසිරිත්පහතියෙහි මහණෙනි/ දැන්ඇතු නො
එහි පෙරත් මාගේ ඔඝුවමාවස්සෙහි පොකුරුවැසි වටුසේම වෙදුහි වදුරා
ඇතැක් කැටාවෙන් ප්‍රතිවෙණ්ඩිතවූ මහාවෙක්ඛාගතරජ්ජාතකය කෙණෙකැරැදක්වා

කියිදෙශනාකොට වදාළසේක. එකවේලෙහි මහතෝ ප්‍රාණිනු සෝවාන්ආදි කාණ්
ලක්ෂයට පැමිණියාහ ඉක්බිත්තෙන් ශාක්‍ය රජදරුවෝ බුදුන් වැඳ පදකිණ
කොට බුදුන්ට සතුතිකොට කියාසුන. ඔවුන් අතුරෙන් එක රජෙක් වැඩිහිටි
රාජ්‍යභාරයෙක් වේවයි බුදුන් පෙව දවසට පවරාගිය කෙණෙක් නැත්තා
සුන. සාමිදරුවෝ එදු රැ නිගොඩාරාමයෙහි දවස්හා අරුණෝදනමහ
වේලෙක් මහාකරුණාසමාපත්තියෙන් හැසිව සුරක්කවූ දෙපට අදනා සිව්රු
හැඳ පතුපිට පපිදු බැඳ නිගොඩඵලසමවතිවූ සුගත්මහ පවුත්සඟ පෙරහැ
පාත්‍රා අසිත්තෙහි එසිදහසක් මහරහතුන් පිරිවරා අතනතාපරිමණ්ඩල ප්‍රාති
හාර්‍ය දක්ව දක්වා නෙපිලිවෙළින් පිවිසිගත් තව පවත්නන්සේක. එකල්හි
ආරාධනාකිරීමන, පාත්‍රාගණ්ඩිමඝඝනාදී වලවාර දන්නත් නැතිතෙපුන් හැම
මනුෂ්‍යයෝම බුදුන් දක එසමයපත්ම බල බලාම සිටියි. මන් හැන්දක්තෙක
එහෙත්ත් නොදනියි, පාත්‍රාග නත්තාන්ත් නොදනියි, ඒ වේලෙහි දෙවිමල්
නුත්මහල් පත්මහල් සත්මහල් මහා ප්‍රාසාදවල බිහෝවෑන් හා සුලසුති
සළිකාගෝ සිමැදුරු කවුළුවලින් බලන්නට පවත්නන්සාක. එකෙණෙහි රහුල
කුමාරයාහන්වහන්සේට මව්වූ ශාලොඩරාදේවි බුදුහු දෙර දෙර පිඬුසිකතියන්
අහා සිඩාර්ථකුමාරයෝ පෙර මෙම නුවර රථයකට පැහැනැගී සුසැවිත්ආකරණ
පැහැද රුවන් රැසින් දිලිහෙන අතඹිවූ මවුන්නක් හිසපැළඳ ලංකාගත් අගනා
මුත්හරයක් උරමඩල පුරාගෙන ලක්ෂණයන් ඇඳලා නවපිරිත් පිරිවරා
නෙත ගතුදෙවඳුලීලාවෙන් රාජ්‍යශ්‍රීවිඳඇවිද්දහුන, ඒ මාගේ මිදුරුවනෙ
කෙස්වැටි දුලිරැවුලුකපා ශරීරය එසා රත්පටුවුන් පෙරව මැටිපාත්‍රයක් අතින්
නෙත මෙම නුවරම මෙම ජාතියෙහි දෙර දෙර සිනමින් සිටිනෝල, උස්මහත
වන්ව සියදුම මා සොඳුරි ජීවත්වූහෙයින් මෙබඳු ලාභකටු කණිට අම්බිසිවු
සිකව අමතොසුවූ හදවත ගුනුකරන්නාවූ සෙපුලන් ඇසිම්. සිංහස්ථෙහෝ
සිඩාර්ථකුමාරයන් දුටු ගම්කෙණෙක් උන්හේ මහත්වූ ආනුභාවම කියති.
උන්හේ සිහමිනුත් ඉතාම රිසියෙයි කියති, ඒ වෙස උන්ට ඔබිඇ තොසොහ
බියේ අද මා බැළුවොත්වැසි සිතා හත්බිඹුවාසෙහි සිංහපඤ්ජරයෙහි දෙරොදුර
කර දිගුකොට බලන්නී බුදුන්ගේ දෙනින් මහාපුරුෂලක්ෂණයෙන් හා අසූ අනු
ව්‍යඤ්ජනයෙන් යුක්තවූ සියලුගින් දිවන බුදුරැස්කදින් දිලිහිදිලිහි එසිදහසක්
රහතුන් පිරිවරා සිහාවඩනාවූ බුදුරජාහන්වහන්සේ දක සදහොත්මුදුනේ
සබාගෙන් තුන්ලක් හාබූ ආරදී ප්‍රීතින්පිනාමින්ව අහා සිඩාර්ථකුමාරයෙනි!
එදු මැදෙහි රැ මාවැනි පක්ෂපාත සත්ත්වයෙකුටත් නොසියා රාහුලයන් වැනි
එක්වත් ප්‍රතනුසෙනෙහුන් දක උන් අතගා සිඹ සතහාත් නොපියා හොරුම
එකලාව පලාගියේ මෙසේවූ ආඛ්‍යාන්වත් ගමණකවද පෙර නුඹගේ ලෙඹෙන්
රාජ්‍යයට වඩා දුන් නුඹගේ සිහන රාජ්‍යසම මව් ඉතා රිසියහි කියා;-

ඝිනිඛනිල මුදුකුංචිත කෙසො සුරිසනිම්මල නලාතිනලාටො
යුගතගුඛ මුදුකාඝතනාසො රංඛිජාල විනතො නරඛිසො.

යනාදීන් නරසිඟ ගාථා අවඤ්ඤ බුදුන්ගේ රූප වණිනාකොට සුඩෙදන
රජ්ජුරුවන් කරා පැමිණ වැඳ සාමිනි සත්අවුරුද්දකින් මේ නුවරට ආ නුඹ
පුනනුපන් සිඩාර්ථකුමාරයන්ට එකදවසකුත් නොසිනා බන් දිලිඳ නොගෙන්
සේද දුන් ඔහු දෙරින් දෙර පිඬුසිඟමින පරියෙස නුඹසේවූ දරුවන්ට දුඹ
කෙනෙක් නැත නුඹ ගෙහිඳ කුමක්කරන්නෙහිදුයි යනාදීන් ගිහිල්රජකට
දෙවුණ එක් ඇතුළ රජ්ජුරුවෝ කදුළු පිරිඇස් ඇතිව ඉතාමහත්වූ ලජ්ජා

ඇතිව බුදුන්කරුණාදිවහොත් වැද සමාමිත්වහන්ස! මටමෙහා මහත් අපරාධයෙක් කුමක්නිසා හොට වදුලේක්ද අද ළඟිව දහදිවල සියළු සෙනග ආවේවිනාසවුදැ පෑන් හොවකා සුවද කැල්සහලේ කිරිබත් දෙන්නාසිදු පොළොසත්මි මෙහෙක් රහසක් හා කුමාරයන්ට මත් දිලියහොත්කියි සතුවෙක්දැයි කිහ. එවේ ලෙහි කාම්දරුවේ වදුරණෙක්ක් මහරජ! මේ මාගේ වංශයෙහි සිරිතෙක්මයිහි වදුලේක, එමහට රජ්ජුරුවෝ! කිහසේක් පුතනුවන්වහන්ස! කුමාරයා ඒකේ වංශයටම හොත්තම්දැ සුව සුදුවිවංශය නම් වන්නේය, ඒ වංශයෙහි කුමල්ලක්ෂදහස්පන්සිය එකාසුවක් මා ඇතුළුවූ රජ්ජුරුවන් අතුරෙන් සුඛසේ සිතා කෑ එය රජෙක් නැත එකෙනියන් වාහවාහනරිත්‍රයෙහැයි මාගේ වංශයට කුමක්නිසා පරිහාසකරන්නේදැයිනිහ, එකෙණෙහි කාම්දරුවේ මහරජ්ඛිබෑ මේ ලොකෘත්තය වංශය මාගේ දිගඩකාරී බුබවංශයෙහි කැම බුදුහු ඇතුළත් නෙපලිදෙළින් සිහුවානුමයක් තත්වන්නේගේ ඔබේ නැමැති නිධානයෙහි රජ්ජුරුවෙනි! ඔබ "උතුරුමෙ නාසමෙරුස්ස" යනාදී ගාථාව වදුලසේක. ඒ ගාථාවෙහි කොලවර රජ්ජුරුවෝ සකෘදාගාමීව බුදුන් අයිත් පාත්‍රයෙහෙ එසිදහසක් රහතන් කැ බුදුහු රජගෙට වඩාහෙණහොත් මධුරවූ ආහාරයෙන් දන්වැළඳවුව. වළඳ අහසෙහි යශොධාරාව කැර සෙසු නාටකයන්ගේ දිව අවුත් බුදුන් වැද එසත් ඵල්ව සවිකල්හි සුබෝදන රජ්ජුරුවෝ සෙහෙළුනුවන්වි පුතණුන් හොවිත් බුදුන් දකා වැද හොක සංගිදුවා ගණුවයි කියා යවූහ. එකල්හි යශොධරාදේවී සිහනුයේ සිරිවතිකුමාරයෝ ඉතා දුබිය මට හොකියා නපසට ගියහ, උන් මා සෙරෙයි සැමිතුණෙකේ ඇතිසේක් නම් ඔහු මාගේගෙ එසි ආභරණ වදිනතම් වේදුයි කියා හොයිගත, සුබෝදන රජ්ජුරුවෝ එපවත් බුදුන්වහළුකල්ලකල්ල බුදුහු බුධාසනයෙන් නැගිටමහරජාණෙනි මම්යශොධරාදේවිත්මේ හෙවයෙමි ඔබ පාත්‍රය ගණුයි රජ්ජුරුවෙන් අතට පාත්‍රයදි රජ්ජුරුවන් පලඹුහොටලා තත්වන්වහන්සේ සැරියුත් මුගලන් දෙනම්හා සමඟ පස්සෙහි වඩහාසේක් මහ ගෙන! රාහාදී සෙලෙස් මුහුදුපිහා ගෙඩ දුක සිටියෙමි යශෝධරාව එසේ හොවෙයි ඇ පත්සේවැදශොකතිවාගන්නාතුරු කිසිවෙක්නොවලක්ෂ්‍යකිවදරා දේවිත්ගේ ශ්‍රී යහත් ගඩකාවට වැඩ පහවහලද බුබාහනයෙහි වැඩලන්සේක. යශෝධරාදේවි බුත්වහන්සේ ලොවුතුරා බුදුහු වේදුයි සිහි වලපාගතනොහැකි බුදුන්ගේ ශ්‍රීපාදය අල්වාගෙණ ඔඩ ඔඩා ශොක සන්කිදුවා ථලිවැතිව මා සොල් කිමෙක්දෝයි ගහ ඇතිව එකත්පස්සි හුන්සේක. ඉක්බිත්තෙහස් සුඩෝදන රජ්ජුරුවෝ කියනසේක් මාගේ සෙහෙළුනියෝ මහත්වූ ගුණ ඇති ඉතා සුගීසම්සියන බුඩිවහන්සේ සවාසකයෙන් නිසකොටැවිය නපාපියනයි අසා හොමෝද අදුන්රැසක්වැනිවූ තත්වන්ගේ නිසක් වැරිය නම් සියඇතිවම කපාදැමිය, මේසේ සුබිවහන්සේගේ සසාරවවූ එකිහෙකුඅසා කසියළු නොහැදී සැසැදී කැන්දිය, මේ පත්අවුරුද්ද ඇතුළත රැ කෑන බහක රස නොදන් කිය. රත්බදුන් හැර මැවිබදුන්වලම ආහාර අසුහවකළෙය, උසුන් මිහ අසුන්වල නොසැහැවිය. මිල්ලුවිද නොපැලැන්දිය සුඩිවහන්සේ මාගණුවූ බැව් අසා මෙහෝ රජ්දරුවිත්ට්ගිසින් යශොධරාව අපි රකුමිහ අපි රකුමිහයි කියා මෙහෝ පළිරු එවූසල කිරිස්හා සබා සහිතයෙන් සෙපුල් පමණකුත් නොදී

සුඩිවහන්සේට පඤ්චපාසාවිවසුය, මේ ආදි නොයෙක් ගුණයෙන් යුත් මාගේ යශෝධරාදේවියි කියා. එවේලෙහි සාරිදරුවෝ වදුරණසේක් ඇ රහත්වන ජාතියෙහි නොපවැනි ඔබිල්ලරක්නු එහින් කරණුලද ආරක්ෂා ඇතිව මට පඤ්චපාතව එසිව ආගවැසි නොවෙයි, පෙර මා සඳසිදුරුව උපන්සල ඒ කෙරෙහි ප්‍රේමයෙන් මාගේ ජීවිතදානයකෙළෙස්මි යශොධරාදේවියැයි ඔබ්ගේ එසේ වදුලසේක. එවේලෙහි යශොධරාදේවිත්ගේ ශොකයදැසිදුනේය ඉක්බිත්තෙහ් සාරිදරුවෝ බුධාසනයෙහි පැහැදැති තිලොධාරාමයට වැඩසේක. දෙවනද උදුහන තමන්වහන්සේගේ කුඩාවපුවූ මහාප්‍රජාපති දේවිත්ගේ පුත් නන්දකුමාරයන්ගේ සිරිමදනා මගුල ගෙවදනා මගුලම එකද පැමිණි හෙයින් නන්දකුමාරයන්ගේ මගුල් මාලිගාවට වැඩ පහ වනලද බුධාසහාසකයෙකි වැඩසිද මහ පදරා නන්දකුමාරයන් මාණ කරවනු කැමතිව ඔහු අසට පාත්‍රයදි හුනස්හෙන් පැහැදැති ඔහු සමඟ එහාර ගට යනු කැමතිව නික්මුණුසේක.

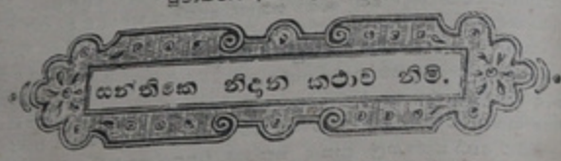
එකල ජනපදකල්‍යාණී නන්දකුමාරයන් ගන්හාදුක තමා එසන පෘථිවි මඩුවහල්තලයෙහි සිංහාසනයෙහි දෙරහැර සුවස්සඳමඩලක් වැනිවූ මුඛ මණ්ඩලය සිංහාසනය කවුළුවෙවත පිවසට දමා කුමාරයන්ගේ මුහුන බලා සිටියහ. ඔබ නොරදු දහ එවසි සිව, ඒ නෙපුල් අසා කුමාරීන්ගේ ලැබසිටි තව බුදුන්කෙරෙහි ආදරයන් පාත්‍රය ගතාසනවැනි සිටහොහැ නොකෑයුම් වෙහෙරටම යියහ ඉක්බිත්තෙහ් නන්දකුමාරයන් ලඟට කැඳවා නන්දය නන් දවසින් ලැබෙන චක්‍රවර්තිරාජ්‍යයහාර මාවැනියක් මහණවූකල හා වැනිසත්ව කිසිහෙයින් කවර ප්‍රයෝජනයක්ද දුන්මිසහණවසිවදුලසේක, නන්දකුමාරයෝ ලිවෙන්නොබැණ්ජනපදකල්‍යාණිය සිත සිහා සිටියේය බුදුහු නන්දය ලිවෙන් නොබැණ සවිහෙයින් ඉවසුසය්යයි සැරියුත් මුගලන් දෙදෙනාවහන්සේ ලවා ඔහු නොයහනිව සිටියදිම ඉසහක්ෂබහා මිහණකරවුසේක. මෙසේ බුදුරජා නන්වහන්සේ කිඹුල්වත්පුරයටවැඩ හුන්වෙනිද නන්දකුමාරයන් මහණකරවා ගත්වෙන්ද ඒසිදහසක්රහතන්පිරිවරා සවණක්රැසින් දිලිහිදිලිහිපියරජහුගේ මෙවැළඳහ්වැඩසේක. එකල යශොධරාදේවි රාහුලකුමාරයන් ලඟටකැඳවා පුත රාහුලයෙනි! නොපෙපියාණන්වහන්සේගේ සතරමහනිධානයෙක්ඇත, උන්වහන්සේ මහණවූහැන් පවත් ඒසතරමහනිධානය කොසහක බවත්දන් හෝනැස, තවද ඔබගේ චක්‍රවර්ති රාජ්‍යය හා සත්රුවනකුත් ඇත පියන්හිමි සැපත් දරුවන්හිම්වේදුයි කීයාලා හෝ පියාණන්කරුණාගෙන් සතරමහනිධානය හා චක්‍රවර්ති රාජ්‍යය ඉල්වා ගණුවයි කිහ. එකල රාහුලකුමාරයෝ මුතුන් රජ්ජුරුවන් අදුනහනුමුත් පියන් කවුරුද බවත් නොදන්හාගෙයින් අම්ම! පියාහෝ කවුරුදැයි ඇසුහ. යශොධරාදේවි පුතනුවන් වඩාගෙණ සිරිදුරු කවුළුයෙහි දෙරහැරරාජ්වීථියෙහි සතුන්කදක්සේසවණක් රැවත් දිලිහිදිලිහි ඔඩහාලිදුන් පුතනුවන්වඅත දිතුකරපන්හා "සක්‍යකුමාරවරෙ සුබුමාලෙ" යනාදීන් හරසිඹහාථා උතන්වාසත්බුබුපාසෙහිසථමලවිමුහ පුතනුවන්ගෙ කැපින තුඩු උඩුඑහලව කැගි සිංහපඤ්ජරයෙන් බලබලා හොපෙණි සිටියාහ. එකල රාහුලකුමාරයෝ බුදුන් පියානෝයනි අහ සතුටුව බුදුන්කරාගොස්

බුදුන්ගේ සිවිරැස්සොඟේ අල්වා නෙත බුලත බලා, තෙමේ ද එ හුඹහේ දරුවෙක්ලු
හුඹ වැනසේ පියෙක්ල හුඹ මා උපන්දවස් ඇදුරුදිඩ මාතරා නොවැද නොවැ
කියන්ලදේ හුඹ දඹදිවක් නොපෙන් පතරජ්ජනකියනා හා මහවර්ති රාජ
මේ දෙවසි මොලද සෙසුල් කිය. එකල ඒලෙ රාහුලකුමාරයන්ගේ ආනිල්ල
ශ්‍රීතක්ෂයන් අල්වා නෙක වෙරි දරුව දඹද දෙන්නෙහේ වෙවූහි රජනට වැ
දන්වලදැ, බුඩාතනයෙන් පැනගැනිකින්ලිහුදේන, රාහුලකුමාරයනි බුදුන්ගේ
සිවිරැ තණ්හාව, නැවීම දඹද ලොකයෙහේ නිස්ලිහාය බුදුන් රාහුලය නො
සිවුවසු නිසාන් නොවදරන්නේය, රාහුලකුමාරයෝ නවසාලුහ කිවිනෙකහෙ
සැත්ත්‍රයන්ගේ බල දක කියෙන්නේ, රාහුලකුමාරයෝ නෙක සුතකුවන් සිය
ණ අතින් දඹදඬ ඉල්වති, මේනා නොනන්නා දඹද සමනත් දෙහු
න, මැන්නෙමි. දෙගඩනයක්මනෙන්මදිලහුකැ, මැන්නෙමි, මංමෙන්මැබිලුද්දවූ
සත්තවිධවූ ආසවිධනය මේනා දුනෑනුව එහේනෙතින් දන්ම මෙහු මහණ
කරාලුවනි වදළාන්ත එවිලුනි රාහුලකුමාරයෝ උතුරුයන් නොයිනාම
ඇපිනාගන්වහන්සේ අදෙට දඹදයක් දෙහසේක්වහැයි සිහ සිහා හතුවූහතුවූ
වම සිවිසේක. දම්සහනවන්කැරිසුන්මහසෙරුන්වහන්සේ කැදවා කාරිසුතුන !
ඉතකෙස්මහවාඝණකළසේක, සුබවිඳදහරජ්ජුරුවෝ බුදුහුබුරාහන්මහණකළ
තයි අසා මිතන්වූ ශොක ඇතිව බුදුන්කරා දිවසගොස් නමිඳගන්වහන්ස !
වහන්සේ සොරාමගොස් මට නොකියා මහණවුසේක. මාගේ සුඛාසුතනුවන්
නහදකුමාරයනුත්උදුරුවෙණ මහණකොටහන්සේක. ඒවිට බුදුන්ට මැසිවිලි
බුරු රාහුලකුමාරයන් මහණකළසේ නොසෙදෙති ගනාදීන් බුදුන්ට මැසිවිලි
සිය එකල බුදුරජාට මිණිවදරා සොකසංසිදුවා වදළහැල්ලි රජ්ජුරුවෝ
මපුතනුවන්වහන්ස ! අද මට උපන්නාවූ දරුසොකය දරුවන් ඇති සිය
දෙවුපියන්ට නොවනු කැමැත්තෙමි එසේහයින් මවුපියන් අනුනොදන්වා
මහණකිරීම නොහැප්පයි යන කියාපදගයින් වරගත් මට දුනම්හෙවැනි
ආරාධනාකළහ. බුදුරජානන්වහන්සේ එසේ කියාපදගයි පනවා වදුරා රජ්ජු
සමවූකොට සමුදී රජනට යවා, වදළසේක. මෙසේ බුදුරජානන්වහන්ස
කිබුල්වන්නුවට වැඩිය සත්වෙනිදා රාහුලකුමාරයන් මහණකරවා අටවෙනිද
කිසාගෞතමී පිරිවරා රජනට වැඩපනවනලද බුඩාහන මියානකගෙහි වැඩිදන්
සේක. එකල සුබෝදන රජ්ජුරුවෝ පාමිනි හුඹවහන්සේ දුෂ්කරකිුයා කරණ
සමයෙහි එක්තරා දෙවිකාදෙවියක් රාත්‍රිභාගයෙහි අවදින් මට කියන්නී රජ්ජුරු
වෙනි නොප පුතනුවෝසිඩාර්ථකුමාරයෝ මන්නාතිව විශාලී සත්මහල්ගෙවල
වැරි එලාහිඳ, ඇඩී මත් අහ මිහ මාගේ පුතනුවෝ ලොවුතුරා බුදුවදින්
නොමියති කියාමියිකිහ බුදුනු ඒතෙපුල් අසා තෙරප දුන්මාබුදුවනපාතියෙහි
නොප රාත්වන ජාතියෙහි මා එලහනි කියේ නොසිටින්නේ ආසවක්ෂයෙහි
පෙරත් නොසිටින්නෝම වේදැයි මේ අයිරාත්පතනීකොටගෙණ මහාධම්මපා
ජාතකයෙන්මහවදළසේක. එකල්මහරජ්ජුරුවෝඅනාගාමිඵලයෙහිපිහිටා

සුබෝදන රජ්ජුරුවෝ මහණ වළහිට නිදෙනිය වැඩිය විසෙකදී වලු කුරු
දෙන අතැ නොවෙන් සෙදුණුවිදුය. මේ ධර්මතාව ප්‍රත්‍යක්ෂ අතැ අතැනැවිදුන.
නමුත් පිරිනිවන්මහදු දලාසුම්ගතින්ගේ සෙනේ වැදෙමේ අතැනොවිදුන.
දුටුවිනැතුනි දහනුව. මෙසේ බුදුරජානන්වහන්ස්ගේ ධර්මතාවයන් සුවිශෙ
සුත්ටලදෙකි පිහිටිය සෙයින් පිරිසුරු කිසිදුවෙක් සුවිශෙ
සුවරට වැඩ කිවවනතෙනි වහනෙන්ස් එකල අතැවර්ණනාවෙ ආනෙනි
ගතෙම පන්සියගේ බලු සැල්ලෙක්ල රජගෙහුවර සහන්ගේ සෙන්වූ කිය
නන්ගේ සෙනට පැමිණ බුදුන් ලොව පතලවූ බව අතැ අතැ අවස්ථා දෙවාහු
සාවෙගන් සැරෙහලද දෙරට්ටුවෙන් බුදුන්සරා පැමිණ බුදුන්ගෙන් බණ අතැ
ලොකොපත්ත්‍රලයෙකි පිහිටිය දෙවනිදු බුදුන් ප්‍රබිත සෙනාගෙනට දන්දී
සෙවැන්සුවරට එඩිනැලෙස බුදුන්ගෙන් ප්‍රතිඥාගෙන් බුදුන් වැඳ අවසෙනෙක
නන්ගේ සුවරට සන්නාවූ මැණිගෙයි පන්සාලින් ගොදෙනෙ පන්සාලින් ලුහ
ගන් ඔන විගදිමෙකොට පන්සාලින් වෙසෙරන්සරා සැවැත්නුවරට ගෙන
බුදුන්වැහැරට අතැවෙරන් සරවා සන්නාසරිද්දෙන් නුවර ඇතුළත් බිම
මිලා ඇවිදින්නාවූ ප්‍රජනම රාජකුමාරයෙ උතුන අතැ රජගෙනි දුක දුන්
කරාගෙන් අධිලොභ ලෙලුන් කනුරන්නේ උතුන අතැ වියෙන් ඒ බුදුදී බිහෙනෙ
අනනාපරිජනන බුදුන්ගේ ඇතැ සාවනවූ අප්ජිතතුවරෙකි බුදුන්ට මහ
නුවරවූ ගඳකිළිගන් ඇ සංඝාරාම රාජිසාවන දිවැසාවාදී සියල විහාර
සෙඛ්සාවාදිග අටලොස්සෙලුන් කනුරන් විසඳිමෙකොට සෙලුන.
නම් රාජකුමාරයෙද සිහාසන්සරන්සාවූ උතුරෙර ඒ විහාරසම්භාරයෙකි
පෑඟද සිවස්නුගේ සවසන් රජනට ඇතිද තනු දුන් මිල තනුගේ විහාරයට
පරිහාණ සෙදෙම් සිතැ ඒ විහාරයෙකි සතර සංඝල් සෙව විස්සිතන
අඟමිවිහර ඇති සන්සෙල් ප්‍රාසාද සතරන් වසලල්සොට සිහින් අවලෙන්
සෙලුන් කනුරන් එම වසලල් සඛ්සාවාදගරුම පරිහාණ සෙදුන. මෙසේ සිවැ
විහාරසම්භාරයන නිමිසල්ලි අසේවිසූසෙකිවාසෝ බුදුන් පරාවසූහ. එසල්ල
බුදුරජානන්වහන්ස්ගේ සිඟළු කිසුසංඝයා පිරිවරා සෙදෙසෙන් සෙදෙසෙකි
සිවිවාසන් විසින්සරවූ විහාරගන්සිඟසෙසියෙකි පන්සාලින්දවිසඟින් සිවිවාසන්
විසින් පෙරසෙට එවසලද සිඟසෙපුතුවරින් පූජාවිද විදු අපරිමිතයවූ බුදුගු
සෙන්නුන්සෙදෙවිමිවෙසෙරෙවන්ස්ක. ඉක්බින්සෙසන්අසෙවිසූසිඟසිවිවාසෝ
බුදුන් දුක වැද තැනි සේ වෙසෙර සෙසේ සුදසෙරෙසිදුගි වවාදුහ, ගැඹි
දරුසෝ සඟසිට ! මේ විහාරග සෙසනට පැමිණි සොපෙසිණි ගැඹි සිඟසුන්
උදෙසා සංඝසෙකොට පූජාසරවති වදළසේක. එසෙසෙති අසේවිසූසිඟ
සිවිවාසෝ ගඛ්ගිරිමාරගෙන් පැන්සෙසේ "ඉදං භේගවසංඝස්ස අභයං
නාගගහ්ඝ වාතුද්දිසස්ස සිඟවළුසස්ස සඟසස්ස දේම්" යන මේ විහාරග
සිඟ සතරදිගින් වඩිනා බුදුපාදෙණ්ඩඟසතනට දිවැම් සිඟ බුදුන්ගේ ශ්‍රීහස්ත
යෙහි පැනවන්සලද. මෙසේ මාගේ සාමිදරුවූ බුදුරජානන්වහන්ස් දෙවිරජ
සෙසෙර පිළිගෙණ එසි බුඩාසනාසෙසාසෙගෙ වැඩිවිද "සිඟං දුක්ඛං සෙ
සහති" යනාදීන් අවසාදනයෙකි අනුගත් ඒ සුදසෙසනාව සෙසෙරසිඟ ඇතුළුවූ
පිරිසට දේසනාකොටමෙසෝතාපත්ති සකෘදාගාමි අනාගාමි ඵලයෙහි පිහිටුවා
දෙවනිදු පටන් අංසපඤ්ඤාසසිවාසෝ දවස දවස පූජාසරන්සාලු අටලොස්
තෙලුන් ඔන දුන පූජාව පිණිස විසඳිමෙකොට නවසෙසින් විහාර පූජාව අව

මෙන්න මිත්‍ර නන් මිලිඳු, එකාරක්ෂිතාභාසයක්‌ වූ මිලිඳ, දහසපුරාවට කළු
මිලියනී පුවෙණක්‌ තෙලෙන් ධන බුදුන් ලැදෙතා එකසේතවාරාමයටත් එයදම්
කළහ. මේ විහාරතුමිසාහට පෙනු කසිදාවරයන් හැර මහාවිහාරික භික්ෂූන්ද
සුනාපරන්තවාසී විහාරවාසීහුත් එකිනෙකාහට එසිනිද, සිහිනම් බුදුන්ට ඔවුන්නෙහෙනම
විහාරතෙහෙනක්‌ එසිනිද වෙසෙතුනම් බුදුන්ට ඔවුන්නෙහෙනක්‌ එසිනිද, කොණ්ඩ
එසිනිද, කතුබඳ නම් බුදුන්ට අදීනතුම විහාරතෙහෙනක්‌ එසිනිද, නාගසෙනම් බුදුන්ට
ගඩිණිත්‍ර බුදුන්ට උතුරාසම් විහාරතෙහෙනක්‌ එසිනිද, මෙවට වඩා ඝනවාර සහස්‍රවාරයන්
මහබලනම් විහාරතෙහෙනක්‌ එසිනිදැ, මෙවට වඩා ඝනවාර සහස්‍රවාරයන්
උදුරලෙන විහාරතිස්ස්‍රාසතෙහෙනක්‌ එසිනිද, නවදද තුන්ලෝ
එසිනිත් අප්‍රමාණාර ආවාවූ පුණ්‍යසම්භාරයෙනි එන්නේය. තවද තුන්ලෝ
බුදුන් පත් අප ගෞතමයන් බුදුරජාණන්වහන්සේ බුදුවූ කැන් පටන් පිරිනිවන්
පෑ දක්වා යම්යම් සථානයකුත්වා සයකලසේක්‌ද එසියල්ල තතු පතළවන් හාවූ
පස්සියපනස්‌ ජාතක ධර්මයන්හෙන් එකාරව දැකගතයුතුමයි.

මෙසේ බුදුරජාණන්වහන්සේ ඉතුරු ජීවිතය පසුකළ
ආකාරාදිකථා සහිත සංක්ෂිප්තයෙන් හෙණහැර දක්වනලද
දුරෙනිදන අවිදූරෙනිදන කථාසහිතවූ ජෙතවනාරාම
පූජාකථාව දක්වා ප්‍රකාශිනවූ

දිස්හානයෙහි දහසක්‌ හඬකාවත් පුසහව රන්කොරත් පලදවා කරවනලද
පූජාරාම සම්පූ චිහාරික්‍රාරඝ අනුදහසවිත් ඇතුළුවූ සසඟුන් දහස් පන්සිය
අසුළුන් නවසේ පමණ බුදුපාමොක්‌ මහසඟහට බුදුන් අතපත්වත්කොට පූජා,
කළාහුය. මේසේ මාරෙස්සාදිදරුවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ ජෙතවනාරාමය පූජා,
පූජාරාමය පිළිගෙණ සියළු දිවස ම්‍රාහ්මණියන් හා අඟු මිනිද දෙරට වාසිවූ සකල
කොසොල් දෙරට වාසිවූද මිනිසුන්ට මේලෝ පරලෝ වැඩ දන්වා අනුශාසනා
කරවන් වැඩවසන සමයෙහි දඹදිව මිනිසුන් අතුරෙන් තොසෙක්‌ සියගණන්
පවූ මිනිසුන් එකතුකොටගෙණ අපි බුදුමහපි බුදුමහපි කියා තොසෙගස්‌
පිරුපදගව් ගෙණ ලාබාපොරොත්තු පිණිස ලොව බුලාකරමින් ඇවිදිනාවූ සුරණ
කාශ්‍යපය, ඉකබලිතොසාලය, අජිතසෙනගණම්බලය, කකුඛිනාශාන්තගතය
සංජයබෙලඩ්ඨිපුත්‍රය, නිගණ්ඨිනාථපුත්‍රයයි කියා පන්සියයක්‌ පන්සියයක්‌
පිරිස්‌ ඇසි මිථ්‍යාදෘෂ්ටිනු සදෙනෙක්‌ විසුවාහුය. ඔවුන්සදෙනා මැඩපැවැත්වීමට
පිණිස බුදුරජාණන්වහන්සේ බුදුවූ කැත්වෙනි අවුරුද්දෙහි ඇසලමස මැදි
පොහොයලත් උතුරුසූල නැකතින් අභාභාපරියභාවූ බුදුන්ගේ වංශානුගත
චාරිත්‍රවූ පරිදෙන් පූජාවලියෙහි අලෙක ඝනාම්බ පෙළහරදක්වා ඒ ප්‍රාතිහාර්‍ය
දුකිම පිණිස සකස්‌ යොදුනෙක පැතිරසිරි ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණාදී මහාපිරිස් බල
බලා සිටියදී තුන්පියවරින් සවුතිකාභාවනාවඩා වැඩ ශක්‍රයාගේ පාණ්ඩුකම්බල
ශෛලාසනයෙහිවස්‌එළඹ එතිරුස්වූ ත්‍රාතෘදිව්‍යපුත්‍රාදිප්‍රබවූ දශදහසක්‌සක්වළ
සියළු දිව්‍යබ්‍රාහ්මයන්ට "කුසලා ධම්මා, අකුසලා ධම්මා, අව්‍යාකතා ධම්මා,"
ඝනාදී සප්තප්‍රකරණයන්ත් යුක්තවූ ඒජඝපිටකය ගලලා මනුෂ්‍යත්‍රණනායෙන්
තුන්මාසයක්‌ මුළුල්ලෙහි අභිධර්මදේශනාවකොට මාතෘදේවතෘණා ප්‍රධාන
කොටඇති අසුකෝළදහසක්‌ පමණ දිව්‍යබ්‍රාහ්මයන් නිවන්දක්‌වූසේක මේසේ අප
බුදුහු ශක්‍රයාගේ පාණ්ඩුකම්බලශිලාසනයෙහි බුදුවූසත්වෙනිදු වස්වසා මහා
පවාරණාවට සත්දවසක්‌ ඉතිරිව තිබි දවසේ ශ්‍රාවස්තිපෙළහර දක්නට රැස්ව
සිටි ත්‍රිපිටිකධර බලබලා සිටියදීම පාණ්ඩුකම්බලශිලා ශෛලාසනයෙන් නැගිට මිනිස්
ලොව වඩාසුකැමිතිව දෙදෙවිලොවට අධිපති ශක්‍රදෙවෙන්ද්‍රයාව ඒ බව වදාළ
කල්හි ශක්‍රදෙවේන්ද්‍රතුමා සිහනුයේ දුන් මාගේ පුරසෙසේ මනුෂ්‍යලොකයට
වඩනා සම්බුදුන්වහන්සේගේ ගමණ දිව්‍යානුභාවයෙන් මහත් පූජාපෙළහරින්
වැඩියමනාසෙ එකෙකින් යම්තාක්‌සිත්සේ දෙව්ලෝඩබ්ලෝ නිවන්පුරවැදී ඒ
එතුම්සඩබ්මානුශාසනාකාරයාවූ මාගේ බුදුරජාණන්වහන්සේට
මෙද මෙදෙව්ලොවට ඕන්ලොව වඩනාපරිද්දෙන් දිවසෙසාපානයක්‌ සදමිසි
සිනා මහමෙරබුදුහේ පටන් සකස්‌පුරදොර දක්වා ස්ඵටිකුරු මාණික්‍යමයවූ
සොපානයක්‌ හා එයි දෙපස සඩණිවශවූ රිදීමයවූ සොපානවයක්‌ ,වූසේය,
ඒ වේලෙහි මාගේසඩාබිදරුවූ අපහාග්‍යවත් බුදුරජාණන්වහන්සේ මණ්ඩ අසඅසා
සිවිය සියලු දිව්‍ය ඉහම සේනාව පිටදී ඉඳුවාපසක්‌සේ සියළු මනුෂ්‍යඝන්ට
දෘශ්‍යවානවූ සොප්‍රාතිහාර්‍ය අතරෙහි ඉදිපසෙහිවූ සොපානවය දිව්‍යබ්‍රාහ්මයන්ට
හැර මධ්‍යසෙහිවූ මාණික්‍යමය සොපානයෙන් දහදහසක්‌ සක්වළ සියළු දිව්‍ය
බ්‍රාහ්මයන් සමග කරණලද සියළු පූජාවන්වද සකස්‌පුරදොර හැම බුදුන්වසිත්
අවිජහිත සථානවූ ඔල්ලාසකූටට බැසවසි සකස්‌සොදුනෙක රාජවසිතියාවූ
මනුෂ්‍යපිරිස හා; දිව්‍යබ්‍රාහ්මපිරිසට බණවදරා බුදුන් ඇසු ප්‍රශ්නයන් විසිදූ
ආරිපුත්‍රාදී රහන්වණ සියළු ශ්‍රාවකයන් සමග සියළු ශ්‍රාවකයන් අහසැත්පත්කොට

සඳලුසේක. මේසේ සත්වානුකම්පා ඇති බුදුරජාණන්වහන්සේගේ ආරිතානුරිත කාරුණ්‍යයෙන් දෙව්ලොවද බඹලොවද මිනිස්ලොවද සැපිරෙමින් මහා කාන්තාර, අඳුරුමාර්ග, ආදාවඩා, මහාඅපදාන, ඛාණුකණ්ටක ආදීන් නිසා ඇසිල්ල කින් තුන් ගව් එළඹියවුනි නව යාරස්ස නව දෙදස් අටසියගණන් ගව් වඩමන් ඒ උසහසයන් නිවන් දක්වලුවා පමණින්නොව බුදුව වැඩලත් පන්සාලින් අවුරුදු දෙන් පළමුවන අවුරුදු මරණුස්නුවර අසිපසකාරාම්සෙයිද, දෙවන තුන්වන සතර වන අවුරුදු පිළිවෙළින්ම රජගහනුවර වේළුවනාරාම්සෙයිද, පස්වන අවුරුදු විශාලාමහනුවර කූටාගාරශාලාවෙයිද, සවන අවුරුදු සොතාපත්තිඵලලාභී ආනන්ද තෙරුන් පළමුවන අවුරුදු සුංසුමාරගිරියෙහි භග්ගසෙයිද, නවවන අවුරුදු කොසඹෑනුවර ඝෝසිතාරාම්සෙයිද, දහවන අවුරුදු පාරිලෙය්‍යකවෙ වනසෙයි ඇල්ලුණු ඇතා එසේම පිළිවෙළින් සාවත්‍රුදුන් සුවිහාරසෙයිද, එකොළොස්වන අවුරුදු නාලන්දාවාරිකසෙයිද, දොළොස්වන අවුරුදු වෙරඤ්ජා බ්‍රාහ්මණයා කුරු නාලේරුකම්ම කොසම්බියෙහිල ඝෝෂිතාරාමයෙහිද, පහළොස්වන අවුරුදු භේසකළාවනයෙහිද, සොළොස්වන අවුරුදු පාවේය්‍යකයෙහිද, සිව්පිට දහසවන අවුරුදුදක් නැවත දෙවිදම්වෙලෙහිද, වෙළුවාරාමයෙහිද, සිවපිට දහසවන අවුරුදුදක් සුවිහාරසෙයිද, එසේම පිළිවෙළින් සාවත්‍රුදුන

කථාකතවූ බුදුන්ම වදාළේ කොසොල් රජතුමා ජේතවනාරාමයට වැඩියදා ඔහුගේ ධර්මාභිසමයාර්ථයෙන් සෙදී පාසාදයෙහිදී එක්වූ තැනැත්තා වූ ඒ උපාසක මා විසින්මත් පෙර ඔහුගේ ගෙයි උපන්නා වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ ගැන කියනලදැයි අසන්නට බුදුන්ගෙ මහල ශ්‍රාවකතෙමේ ඔබලා විසින් දැකලදැයි ඇසූ සේක.

එතුමාගෙ බුදුන් දක්නාලදිමින් එහි රැස්වූ දෙවතාවන්ගෙ අදහස්වල බිඳ රජගහනුවරවැසි සියල්ලන්ට බුදුකෙනෙක් පහළවූ බවත් ඔහුන්ගේ ඉඳුරන් පහන්බවත් ඔවුන්ගේ ධර්මාභිසමය ඉක්මන්බවත් දැන්, කුමන ධර්මදේශනාවක් නිසා මේ උපාසකතෙමේ මෙතරම් ප්‍රසාදයට පැමිණියේදැයි ඔවුන්ට සිතක් උපන. එකල්හි බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔවුන්ගේ සිතිවිලි දැන වදාළසේක. එකල්හි ඔවුන් බුදුරජාණන් වහන්සේට ඒ කාරණය දන්වා වදාරණ සේක්වා යි ඉල්ලා සිටියහ. එවිට බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ කතාව වදාළසේක.

මෙතෙක් මේ සල්ලවතෙරුන් වහන්සේ කොදුරන් පමණ කුමිදලෙහෙකුගේ කුසයෙහි උපදින්නට පෙර කොසොල් රජතුමාගේ පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයාගේ පුත්‍රයා වූ ලොම අග්නිදත්ත නම් බ්‍රාහ්මණයා වූ කල්හි ඔහුගේ බිරිඳ වූ ලොම අග්නිදත්තගේ බ්‍රාහ්මණිය දෙවතාවෝ පිරිසිරිනාහ, මා අතින් වේදෙන් පැරැණි වඩමාන නුවරින් පිටත්ව ගොස් ගඟ අසබඩ ඇති ඉතා විසල් වූ ඇඹ ගසක් මුල් කොට ගෙන ඒ ගඟ දිගේ ඉහළට ගොස්

සෝවාන් ඔබෙදුනමින් හා පෘථග්ජනඔබෙන්ටද ඔබහාවයෙන් එකි සිවනස
සොඳැසිව නා නා ඒදාප පජ්ජනෙහි ඇතා බුදුරජ අති ශීඝ්‍රව පිරිනිවියේ
කැබි යහාද් අදෝනා නෙපුල් කිඹමින් හඬුන්ට වෙහෙ. එකල්හි තුන්ලොවුව
තාතු පහන් රුකක් වැනිවූ බුදුන් පිරිනිවිමැවි ඇසූ කුසිනාරානුවර වැට
දහසක් පමණ මල්ල රජදරුවන් හා ඒ නුවර බ්‍රාහ්මණ ග්‍රහපති ආදීන්ඛාපති
අත්තාභාවයේහාවේ එපිළිවරයට පැමිණ සිටම පූජාවිධි සදහෙණ උපදවීන
හම් ගල්ඒඛාට ප.මිණ සිටම පූජා, පැවැත්වීමෙන්ම සත්දවසක් අතික්‍රාන්ත
ඔකාට සන්වෙනි දින බුදුන්ගේ ශ්‍රී ශරීරය පන්සීයක් සළුවින, පන්සියයක්
පුළුන්පටින, ඇත මෙයින් වෙලා සුවඳ තෙල්පිරූ රන්දෙනක වඩා අතික් රජ්
දෙගෙයින් වඩා දිගින් වගසින එපරිදින් පණවූ උසින් සන්සිරියන් ඇතියදි
සිහෙළ සන්ශුද්ධ වදන පිහකඩෙන් කරවා, ඉහත් පෙරහරින් එයට වඩා, ආදු
කඹකරා. එකල්හි අප භාග්‍යවතුන්වහන්සේගේ අධිෂ්ඨානලෙන ගතර
දහතවාතුවස, දේඅසුධාතුය, ලලාට ධාතුයසි ඇත මේ සප්ධාතුනු විසිර නොං
ගියාහුන, සෙසු ධාතුනු පකිපදාඅෂ්ටමි, කඩපසුල් ප්‍රමාණවිය, ඉන්පියැලි
ප්‍රමාණයවිද එසිර ගියාහුය. ඉන්ඛින්හෙන් ඵල්‍ය රජදරුවෝ ධාතු ඝකින
රන්දෙණ ඉහන්පෙළහරින් වැඩඔවාගෙණඒහුන් නුවරමැද සත්ධාරශාලාවෙහි
තිබතුම් පැමිණියෙක සමා රැකවල් ලවා ධාතු පූජාවව පවත්නන්නාහුය

එංචලෙහි රජගහනුවරය, ඒශාලාමහනුවරය, කිඹුල්වත්පුර නුවරය
අල්ලකප්ප නුවරය, රාමගම නුවරය, වෙඨදීප නුවරය, පාවේය්‍යක නුවරය
ඝන සත් රාජ්‍යයක රජුන් හා ඔහයෙහාග දිවගොස් කුසිනාරානුවර වටකොට
ගෙණ ධාතු හෝ අපටදේව හැඟහොත් යුඩකරන්හෙමුයසි ඔවුනොවුන් වහසි
නිය කියා සිටියාහුන. එබස් ඇසූ මල්ල රජදරුවෝ කියන්නාහු අපගේ නුවර
ඝම රුවිනෙක් උපන්නේ නම් එය අපවම කිඹිය, නොපි කිරීඹොහැද අපි
මෝරු කුසුමින, අපි ධාතූනොදෙමිහ, අපි ධාතූනොදෙමිහයි නෙපි යුඩකරණු
කැමති නම් අපින් කැමතිවියයි ඉන්වචනා වහසිවත් කියා කතෙවැඩුන ඉදින්
සුඩවීනම් සත්නුවරක් නමා දඹදිව නොසැදහසක් රාජධානිවලං සිටුළු රජ
සෙහස ආවේවි නමුත් මල්ල රජතු ජයගනින්මය. එහමයෙහි දඹදිව සිටුළු
රජදරුවන්ට ආවාසවිවූ ද්‍රෝණනම බ්‍රාහ්මණතුම භාග්‍යවතුන්වහන්සේ පිරි
නිවණ්ටැ නැහැදි කලහකරගන්නාහු නම් සුදසුනොවෙයි කියා දොරණපිරුහා
හම් අවවාදයක්කොට ඒ රජදරුවන් සමඝිකරවා ධාතු බෙදීමට පටන්ගෙණ
රජදරුවන්ගේ කියු ප්‍රමාදයක් බලා දකුණු දළදුවහන්සේ සොරකම්කොට්
කියා එළඹෙමියි සඟවා තුබුණ, ඒ බව දුටු ශක්‍රදෙවිඳුනෙම දකුණු දළදුවහන්
සේව පුදන්ට හොඳ සුදුස්සක් නොවෙයි කියා සියුම් අසක් මවා එයින්ගෙණ
ගන්රුවන් කාලිඹකදම ගන්ධාරපුරයට ගෙණගොස් කිලුඹිකියැය නමිවූ ධාතු
වෛත්‍යයව එඩා අදදහව පූජාකරන්නේය. ඉන්ඛින්හෙන් බඹුණුපෙම එඩ
කාලියෙන් දෙනලිය ඔ.සිව් ධාතු අවකොටසක්කොට රජදරුවන්ට බෙදදී
පසුව ඉඟ ඊකතා බලා දකුණු දළදු නොදැක ශොකයෙන් ධාතුඛඳු ලාස්ස රජ
දරුවන්හෙන් ඉල්ලා ගන්නේය. එකල පිපලි නුවර මෝරිය රජදරුවෝ
බුදුන් පිරිනිවිමැවි අසා පසුව අවුත් ආදාහනසථානයෙන් අඟුරුගෙණ ගියාහුය
මේගේ ධාතු බෙදු ඉක්බිත්තෙන් අජාසත් රජුරුවෝ නමත්තේ ධාතුකොටස
ගෙණ කුසිනාරානුවර පවත් රජකඹනුවර දක්වා පස්විසිගොදුන් මාගීයෙහි ඒ

ඒ සැණ සිටි මහත් සුදසිරින් දඩින්ව පවත්වා, ඉහත් පෙළහරින් සත්අඟිරුදු
ගන්හිත් සත්දවසකින් රජගහනුවරට පැමිණ එතිගොත්වූ දුනැමින් මිදවාධාතු
නිදන්කොට සතසිවපමණින් පූජාකළාහුන. සෙසු රජදරුවෝ තමන් ලත් ලත්
ධාතු කොටසාගෙන් සථාන්ථාන් පුද සුදු තෙපෙණ්ගේ නුවරලෙම ඉතෙණ
ගොස් දුනැබි ඔදවා, ඔහන්වූ පූජාකළාහුන, ද්‍රෝණතුම බඹුණුපෙම තමන්ලත්
ලාස්සගෙණ තමන්ගේ නුවර ඝනාහාන වෛත්‍යයෙහි පවලි මෝරිය රජ
දරුවෝ තමන්ලත් අඟුරුසඹා, අඛාරගාම වෛත්‍යයෙන්ද කපිලි මෝරිය රජ
පූජාකළාහුන.

මේසේ දඝඨූපයන් පිහිටියාහින්පසු ඛොකාශාඝසථවිරයන්වහන්සේ ධාතු
වලටවන අනතරාවයන් දුක අජාසත්තරජුන්ට දුන්වූ කල්හි ඒ පෙනු පහින්
ධාතුනිධානයක් කළාය. එයි එකාදද ධර්මාශොකතරජ විසින් කළ අසූහාර
දහසක් චෛත්‍යයන්ගේ එකාදද, දෙවෙනි සැතියක, තුසිතපුරියේ ආදිහරහැ
ගන් විසින් කළ ඛොදෙවෙත්‍යය ආදී සුවාසක් ගණන් චෛත්‍යයන්ගේ එකාදද
ථූපවංශයෙහි ප්‍රකාශ ක්‍රමයෙන් බලා දතයුතුයුතුය.

මෙසේ ලෝවැඩකලාවූ අප භාග්‍යවත්බුදුරජාණන්වහන්සේගේ පඤ්චාර්ථ
ප්‍රයිපත්ති, පතිවෙධයන ත්‍රිවිධ ශාසනඝ අනඝතාභාවයුවාසින් පසු බුදුන් පිරිනිවි
පන්දහසක් වස් ඉතුත්ව ජිනකල්පි වෙසන්මහ ප්‍රාපඝලෝස්ස දිනයෙහි
මෙම ශ්‍රී ලඞ්කාමණ්ඩලයෙහිවූ මහිඞ්ගණාදී සියලු මෛත්‍යයන්හි පිහිටි සියළු ධාතු
ආකාශයව් පැහැනැති අතසින් වැඩ අනුරාධපුරයෙහි මහාවෛත්‍යයෙහි ධාතු
ඝතීයව් වැඩ එහි පිහිටි සියළුධාතූන් හා, එහිනුත් අහසට පැනනැඟී එකනුයක
අඹුනාපු බුතුපෙළක්සේ ඔවුනොවුන් පසුපස්සෙහි නික්ම මහිනාග දවසින
දෙමහිල්'නා රජුගෙන් පිළිගෙණ අප බුදුන් වැඩසිඳ මහපෙළහර මිහු
යෙහි රැස්වහසේක. නැවත ඒ මහිමපලඟ හා සියළු ධාතු ආකාශයෙන් වැඩ
අප බුදුන් මරහෙන් බිඳ බුදුවූ අපරාජිත භූමියට බස්නාසේක. එකෙණෙහි
දිව්‍යලෝක බ්‍රහ්මලෝක හාඝලෝකාදී සියලු තැන්හි පිහිටි ධාතූන්වහන්සේද
මෙසේ එම ධාතූන්වහන්සේ හා සමඟ එන්ව එයින් ජීවමාන බුදුන්සේ බුදු
රුවක් නිර්මිතාවෙහි ඒ නිර්මිත බුදුහු එයි පැමිණ දසදහසක් තත්වල සියළු
දිව්‍යබ්‍රහ්මයන් බල බලා සිටියදී ආකාශයව් පැනනැඟී යමකසුනිහාඝාතිහාරියෝ
මෝඃඩව මැන වැඩහිඳිනසේක. ඒ වේලෙහි ඒ ධාතුඝනඛඃයන් පැනනැඟී
තෙජසකඛිය බඹලොව දක්වා පැනනැඟී එහින් ධාතු අන්තර්ධානය
වනසේක.

මෙතෙකින් මෙබුඛවංශයකි හෙවත් බුදුන්ගේ ජීවිතකථාවෙහි

පරිනිර්වාණ කථාව හා

ධාතු පරිනිර්වාණ කථාව නම්

ලොව් දක්වහලද බුරුමයෙන් බුදුසමයට පැමිණ පිරිතිවියාවූ ධම්මසිරිං ජ්ඨ අරහතෙමේ බුදුරජාණන්වහන්සේ බුදුව වැඩසිටි පත්සාලින් අවුරුද්දක් ආකුල දිවෘ ඉඳුනෙදින්ට අනුමාන කාලාවූ යම් යම් ධර්මදේශනාවල් මහාකාශ්‍යපාදී ස්ථවිරයන් මහරහතන්වහන්සේ විසින් ධර්මසංගා යනා කොට නියත සූත්‍රාවලියි කියා පිටක වශයෙන්ද, නීතාදී වශයෙන්ද මෙද අවුරුදු ගණන.

අප බුදුන් පිරිනිවී දසවෙනි අවුරුද්දෙහි රජගහ නුවරදී කළ මේ පළමුවෙනි ධර්මසංගායනාවෙහිදී එකල්හි එකසිය දහයක් මහරහතුන් වහන්සේ විසින් විනයාදිගම්භීර දෙවෙනි ධර්මසංගායනාවෙහිදී දෙසිය දහතුනක් මහරහතුන් වහන්සේ විසින් වෛශාලීපුත්‍රසප්තශතික නම් පුබුදු දහසක් මහරහතුන්විසින් පැලඳප්ත්‍රුවරදී කළ තුන්වෙනි ධර්මසංගායනාව වෙහිදී දෙසිය හත්දහසක් මහරහතුන් වහන්සේ විසින් විභජ්‍යවාදී මහාසාංඝික නම් ස්ථවිරවාදී අටසැට නිකායන් පවතින මහායාන ග්‍රන්ථයන් ධර්මරාජාදී ස්ථවිරයන් මහරහතුන් වහන්සේ විසින් ප්‍රධාන කොට දහසක් තිසුළුපඤ්ඤ ආචාර්යන්වහන්සේ ධ්‍යාරාමවාසී රජගුරු ධර්මසංගායනාවෙහිදී විසාර ශ්‍රීකීර්තිශෝභාදසංඛ්‍යාත ආදී ධර්මදේශනාවන් නීලා දහනතයුතුයි. මේහි කියනලද සංගායනාවලට ආගුලත් පිටකත්‍රයත් විනයසඩ්ගහයට-පාරාජිකා, පවිති, සුඵවිභඞ්ගාවයා පරි වාරපාඨ කියා පොත් පත්හිද සූත්‍රපිටකයට-සුතියි සූත්‍රයකින් ප්‍රතිවේධාවබෝධ දීඝනිකායද, එක්සියපණස්දෙනක් සූත්‍රයන්ගෙන්යුක්තවූ මජ්ඣිමනිකායද, සත්‍ය දහස් සත්සිය දෙසැරියක් සූත්‍රයන්ගෙන් සෙබිනාවූ සංයුත්තනිකායද, නවදහස් පන්සිය පන්සැයක් සූත්‍රයන්ගෙන් සම්පිණ්ඩිතකොට අංගුත්තරනිකායද බිඳ්දක පාඨ ධර්මපද උදාන ඉතිවුත්තක, සුත්‍රනිපාත විමානවත්ථු, ප්‍රේතවත්ථු තේර ගාථා, තේරීගාථා, ජාතක, නිද්දේස, පටිසම්භිදා, අපදාන, බුද්ධවංශ, චරියාපිටක යන පසළොස් ප්‍රකරණයකින් යුක්තවූ බුදුගණිකායද යන සත්සියසත්ථ, අභි ධර්මපිටකයට ධම්මසඞ්ගණී, විභඞ්ග ධාතුකථා පුග්ගලපඤ්ඤත්ති, කථාවත්ථු, යමක පට්ඨාන යන සතපකරණයත්ද ඇතුලත්වන්නේය. මෙසියලු ම පිටකත්‍රය ධර්මයත් අතුරෙන් විනයපිටකයෙහි ධර්මසකධාතුවේ විසිඑක්දහසෙක සූත්‍රපිටකයෙහි ධර්මස්කන්ධයෝ විසිඑක්දහසෙක, අභිධර්මපිටකයෙහිධර්මස්කන්ධ සතලිස් දෙදහසෙකැයි කියා අසුපැරදහසක් ධර්මස්කන්ධයෝ වන්නාහුය.

මේදක්වහලද ත්‍රිපිටකධරවූ තිස්ස මහාස්ථවිරයන්වහන්සේ ත්‍රිපිටකපරියාප්ති ධර සිව්පිළිසිඹියාවන් ඔබරහතුන් විසින් අතර පදදී කිසිවක් නොපිරිහෙලා බුදුවදන් වශයෙන් පවත්වාගෙණඅවුත් බුදුන් පරිනිර්වාණයසේ වසක් ගියවිට වළගම්බා නම් ලක්දිව රජකම් කරන්නා වූ සත්වෙනි අවුරුද්දෙහි දම්සඟ රුවන් සිරිලක පිහිටුවන්නා වූ ඔබරජතුමා ආඛ්‍යාරූඪිව එබඳු මහානුභාව ඔබරහතුන් විසින් මෙබෝකාලයක් බුඛ්‍යාසනය පවත්නා සේකි මෙම ශ්‍රීලංකාද්වීපයෙහි රජපැමිණි වළගම්බා අබා, මහරජතුමා ආඛ්‍යාරූඪිව සිහිත මහපේ දහවේනිදා අළුයම පොත්වල ලියා අවුරුද්දකින් කෙලවරකරණලදී, එතැන් පටන් පත්පිය පොළොත්වත් වසක් අසිඤ්‍රාහානව කියකල දඹදිව මධ්‍යදේශයෙහි මහබෝවැඩඹු නුදුරුවූ එක්තැන්හලෙක උතුම් බුදුරජාණන්වහන්සේ විසින් ලක්දිව තමන්වහන්සේ විසින් කලමනාකටයුතු නිමවා මධ්‍යමණ්ඩල යෙහි මහාබොධීන්වහන්සේ වඳිනා කැමැත්ත ඇතිසඞ්ඝයා වැඳ අවසරගෙණ

වහන්සේලාට ප්‍රබන්ධවූ ආයුෂ්මත් සඞ්ඝපාල ස්ථවිරයන්වහන්සේ කරාහැර සිංහල අටුවාකථාවද තේරවාදද අසා ධම්මසඞ්ගණී විභඞ්ගාදී වශයෙන් තේගේ අභිප්‍රාය මෙයයි නියමකොට දැන ඒ විහාරයෙහි සංඝසන්නිපාතකරවා මෙසේ දන්වූසේක. සඞ්ඝමිනි ! මහාසංඝයාවහන්ස පිටකත්‍රය අටුවාකරන්නට මට පොත් දෙවාවදාල මෑනවැයි යාචිතුකළසේක. එකල්හි ඝනසංඝයාවහන් සේ ඔවුන්ගේ සමවත්තාවය විමසනු පිණිස "ඉමෙ පනිමානං නාමරා සඤ්ඤාදෙඤ්ඤ" යනා ආදී ගාථාවක් දී මෙයට අටුවාකල මැනවැයි කියා පොත් දෙමහයි කීසේක. එකල්හි ආයුෂ්මත් බුඛඝෝස ස්ථවිරයන්වහන් සේ පිටකත්‍රය පාළියද, අටුවාකථාද, ඒ ගාථාවට යෙයි සංඝනාකොට විශුද්ධිමාර්ග නම් ප්‍රකරණයකළසේක. එකල්හි පෘථිවිය කම්පාවිම් ආදී බොහෝ ආශ්චර්‍ය්‍ය දේඛූත ධර්මයෝ පහළවූහ. ඒ දුටු මහාවිහාරවාසී ත්‍රිපිටකධරයන්වහන්සේ සිංහල අටුවා හා පිටකත්‍රය පාළිපොත් දුන්සේක එකල්හි ආයුෂ්මත් බුඛඝෝස යන්හිම වහන්සේ මහානාම රජතුමන්ගේ ලබාහලද ආඛ්‍යාරූඪිව මහාවිහාරයට දකුණ දිශාභාගයෙහිවූ ප්‍රධාන ඝරතමවූ ප්‍රාසාදයෙහි වසමින් සිංහල භාෂාවෙන් තුබූ ත්‍රිවිධ අටුවා මූලභාෂාවවූ මාගධිකභාෂාවට පෙරලා පිටකත්‍රයට අටුවා කළ සේක, ඒ සිංහල අටුවානම් බුදුන්ගේ විසාර දේශනාවය එය වහාහි සංඛේප කථාවෙහි ආ නයින් කරණලද ත්‍රිවිධ සඞ්ගායනාවට ඇතුළත්වූ මෙම ශ්‍රී ලංකා ද්වීපයෙහි ප්‍රඵුල්ල මහරහතන් විසින් ලඞ්කා ශාසනාභිවෘද්ධිය පිණිස සිංහල භාෂාවෙන් කළාවූ **මහඅට්ඨකථාද කුරුන්දඅට්ඨකථාව හා මහාපච්චරි** අටුවාවද ඝන අටුවාත්‍රයෙන් කුරුන්දඅට්ඨකථාව පාළිභාෂාවට පෙරලා කරණලද සත්පිසි දහසක් පමණ ග්‍රන්ථයන්ගෙන් යුක්තවූ සමන්තපාසාදිකා නම්වූ විනය මහා අටුවාද, ඊට අනතුරුව සිංහල භාෂාවෙන් තුබූ මහාඅටුවාව පාළිභාෂාවට පෙරලා කරණලද සුමඞ්ගලවිලාසිනී නම්වූ දීඝනිකාය අටුවාද, එසේම **පඤ්චප්පකරණ** සුදනී නම් මැදුම් සඟි අටුවාද **සාරත්ථප්පකාසිනී** නම්වූ සංයුක්තයේ අටුවාවද එසේම **මනෝරථපූරණී** නම්වූ අංගුත්තරයෙහි අටුවාද, කුද්දකෝත් සඞ්ගයට ඇතුළත් පඤ්ච දශ ප්‍රකරණයන්ට පිළිවෙළින්වූ **ඛුද්දකපාඨ** අටුවාද, ඉතිවුත්තක අටුවාද, සුත්‍රනිපාත අටුවාද, විමානවත්ථු අටුවාද, ප්‍රේතවත්ථු අටුවාද, තේරගාථා අටුවාද, තේරීගාථා අටුවාද, නිද්දෙය අටුවාද, ප්‍රතිසම්භිද අටුවාද, අපදාන අටුවාද, බුඛවංශ අටුවාද, චරියාපිටකය අටුවාද, ඉන්වුත්තපකරණ අටුවාද, ඒවා අනතුරුව මහාපච්චරි අටුවාකථාව පාළිභාෂාවට පෙරලා කරණලද **අත්ථසාලිනී** නම් ධම්මසංගණී අටුවාද, එසේම **සම්මොහවිනෝදනී** නම් විභඞ්ගප්‍රකරණ අටුවාද. **පරමත්ථදීපනී** නම් පඤ්චප්‍රකරණ අටුවාද, යන මේ ආදී ත්‍රිපිටක අට්ඨකථාවන් යථොක්තක්‍රම යෙන් පාළිනුව නහාකලසේක මෙසේ බුඛඝෝස යන්හිම් විසින් සියළු දෙශා නාතර වාසිවූ ඝන වැඩපිණිස යළිපදවාලූ පිටකත්‍රය අටුවා කථාවන් කෙලවරවූ කල්හි මෙසේම මහාපෘථිවිය කම්පාවිය. මේ පිටකත්‍රය අටුවා කථාවන් කෙලවරවූ අවුරුද්දකින් නිමවූසේක. ඉක්බිත්තෙහි ආයුෂ්මත් බුඛඝෝසස්ථවිරයන් වහන්සේ ලක්දිව තමන්වහන්සේ විසින් කලමනාකටයුතු නිමවා මධ්‍යමණ්ඩල යෙහි මහාබොධීන්වහන්සේ වඳිනා කැමැත්ත ඇතිසඞ්ඝයා වැඳ අවසරගෙණ නැවත දඹදිවට වැඩිසේක.

*ඉතිහතිමාණය සම්බන්ධව මේ පරිච්ඡේදයෙහි කියාතිබෙන කරුණු බොහොම යක් ඇතුලයි.

මෙසේ අට්ඨකථා ලියූකාලත්පටන් සකල අටුඅත් වශියන් අභිප්‍රායානුවර්තීන
කාලයි පරාක්‍රමබාහුගේ කොරජ්ජාසන්ගේ සකය ලදින් දිඹුලාගල විහාරවාසී මහා
කාශපස්ථවිර ශ්‍රේෂ්ඨ පිටකත්‍රයධර මොහෝ භික්ෂු ත්‍රිපිටකවාචී පටන්ගෙණ
සකල අර්ථකථාවල ප්‍රභාෂණකොට සැකවීගුවු ලීකාවලි වණ්ණනාවට පටන්ගෙණ
පළමුකොට සමන්තපාසාදිකාගම් අට්ඨකථාව ශ්‍රද්ධාසම්පන්න ත්‍රිපිටකධර
සාරසාධිදේවයන් සමවූ ඵලක ටීකාවද, සුත්‍රපිටකයෙහි ප්‍රකීර්ණප්‍රපංචිනී නම
අට්ඨකථාව දීඝනිකායට්ඨකථාවද, සාරාර්ථප්‍රකාශිනීනම් අට්ඨකථාව
මජ්ඣිමනිකායට්ඨකථාවද, මනෝරථපූරණීනම් අට්ඨකථාව අඞ්ගුත්තර
නිකාය ඨකථාව සංයුක්තකථාවද, සාරත්ථප්පකාසිනීනම් අට්ඨකථාව ඛුද්දක
පාඨට්ඨකථාවද, අභිධම්මට්ඨකථාවෙහි අත්ථසාලිනීනම් අට්ඨකථාව ධම්ම
සඞ්ගණිට්ඨකථාවද, සම්මොහවිනෝදනීනම් අට්ඨකථාව විභඞ්ගට්ඨකථාවද,
ධාතුකථාපකරණට්ඨකථාවද, පුග්ගලපඤ්ඤත්තිට්ඨකථාවද, කථාවත්ථු
අට්ඨකථාවට ගාවුත්තරෙහි සංඛ්‍යාත ත්‍රිපිටකාලඞ්කාරයන්ද, සොව

පන්සිය පණස්

ජාතක පොත.

නමො තස්ස භගවතෝ අරහතෝ
සම්මා සම්බුද්ධස්ස.

අපණ්ණක ජාතකය.

ශාක්‍ය කුල කීලකවූ පරදුකඩ දුකීනවූ කරුණානිධානවූ අපරණ සරණවූ සම්‍යක්සම්බුදුවූ ගෝතම ගුරු සම්‍යක් සම්බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ භද්‍ර කල්පයට සාරාසඞ්ඛ්‍ය කල්ප ලක්ෂයකින් ඉට සාරමණ්ඩ නම් කල්පයෙහි නාරායණඛරජ, මෙඛඞ්කරජ. සරණඞ්කරජයි කුත්බුදුකෙණෙකුත් වහන්සේට ඉස්මහිමියි උපන් තුන්ලොවට ඛෙමඞ්කරවූ මෙහෙදුරවදිදිංකරවූ මුළුහත් නට ශාන්තිකරවූ පින්වත්තට සිවඞ්කරවූ මරසෙනඟට හයඞ්කරවූ දීපඞ්කර නම් සම්බුදුන්වහන්සේ බුදුව සියලුසත්ත්වයන් අම්මහනිවන්දක්වමින් සුදසුන් විහාරයෙහි වාස්‍යකරණ සමයෙහි රඹගම්නුවර වාසි මිනුස්සයෝ සම්බුදුන් ප්‍රධානකොට භික්ෂූසංඝයාවහන්සේ පවරා සම්බුදුන් වඩාහාමීගිය සරහන්නට වන්හ, එසමයට අපමහ බොධිසත්වයෝ සුමේඛතම් තාපසව වාසයකරන්නාහු ළඟ සක්සක්කොට නඟන්නාවූ මිනුස්සුන් දැක "මේ මාගිය කුමකට සරහවිදැ"යි විචාරා එපවත් දැන එසේවීහම් "මා සරහන නියායෙන් හුම්ප්‍රදෙශයක්දෙව"යි කියා, එවිට මනුස්සයෝ දෙන්නාගූ දුරුව දිගබොරඇති භූම්ප්‍රදෙශයක් දිලූහ ඒ භූම්ප්‍රදෙශය සක්සක්කොට සහා හොනිමනතුරු සාරලක්ෂයක් භික්ෂූන්වහන්සේ පිරිවරා ඒ දීපඞ්කර නම් සම්බුදුන්වහන්සේ වැඩසේක. ඒ සම්බුදුන් වහන්සේ දැක සුමේඛ තාපසයෝ මඞ්කලලෙහි අදුන්දිවිසම අතුව බුදුබවපතා වැදහොත්තාය· සම්බුදුන්වහන්සේ ඒ තාපසයන්ගේ ඉස්දොරසිව "මහාපුරුෂයා කුමක්සිතා වැදහොත්තේදෝ?"යි දිවසින්බලා සිතූ සිහිවිලිදැක "මහණෙනි මේ පුරුෂතෙම මේසතට සාරාසඞ්ඛ්‍ය කල්ලක්ෂයකින් මත්තේ ගෞතම නම් බුදුවෙති"යි විවරණ පතුල් දෙවාවදළසේක. ඒ සුමේඛ තාපසයෝත් ගාථා මාත්‍රයක් ඇසුපමණින් නිවන් දකින්නට කෙතුකඔපත් ඇතිව තිබියදීත් ඒ හැර සංසාරයට වැද එසැනින් පවන් දශපාරමිතාය, දශඋපපාරමිතාය, දශපරමාර්ථ පාරමිතාය යන සමත්‍රිංශත් පාරමිතාධර්මයන් හා අඞ්ගපරිත්‍යාගය ජීවිතපරිත්‍යාගය යන දෙකාදිවූ පඤ්චමහාපරිත්‍යාගයන්හා ඉස්මෑතබුදුවූකොණ්ඩඤ්ඤදසුදිවුතෙවිසි බුදුකෙණෙකුන වහන්සේ අතින් ලබාලද විවරණශ්‍රීද ඇතිව වෙසසතාරාතම භාවයෙහි සිට සත්වරක් මිහපොළොව ගුගුරුවා ශබ්දන්දී එයින් චුතව තුසිත භවනයෙහි ඉපිද බොහෝකාලයක් එහි වැස දසදහසක් සක්වළ දිව්‍යබ්‍රහ්ම

සේක්ගේ ආරාධනාවෙන් පස්මැලෙහි මලා ඇතළුපුර පසළොස්වක්දාත් උතුරුගල
කැකතින් මාගාහරියෙහි ප්‍රතිසන්ධිග්‍රහණයකොට දශමාසච්ඡයකින් ඇවැදිත්
මාතෘකුක්ෂියෙන් ප්‍රසූතව, එකුන්සිව් අවුරුද්දක් රාජ්‍යසම්පත්තිභුක්ත
දශ තපෝ කලකිරී සතරවැනිවූ ඛාණවිඡාන දක ප්‍රතිජ්ඣාවෙකි ආලයඇතිව
එදු රාත්‍රියෙහි සාමන්ත සහ අන්‍යාමාත්‍ය ආදී දශසහස්‍රයක් සත්වයෙ දිව්‍යබ්‍රහ්ම
යන් පිරිවරා අහෝගංගා නදියෙහි මුහුදුකෙළවර ආකාශයටදවා මහාබ්‍රහ්මයා
විසින් දෙහෙදූ අමෝඝපිරිත්කාරධාරා පැතිදිව සාවුරුද්දක් දුෂ්කරක්‍රියා කොට
අප්පාලනිග්‍රොධමූලයෙහිදී සුජාතාමගේ දුන් සම්පූර්ණ සමාන වලඳ සල්වෙනසින්
දිවාවිහාරයට සවස්වේලෙහි ප්‍රයත්න කොටත්වහන්සේ කරා එමින් සිටි
අතරතැදී සොටසක සහ බලඇණ දුන් සුතසෝම අවම්වක්ගෙණ ඇතතුබෝ
පිදීමි සලා ඉන් පැහැදුණාවූ බුදුන්හිසත් වප්‍රශාක්‍යරාජ්‍යට මාරපරාජ්‍යකොට
අඩුමිටේලෙහි සියළු සෙලෙසුන් සහ බුදුව සත්ත්වයන් කොඩිදැ ඉසම්පයෙහි
දවස් යවා අවවාද ගැබෙහිදී මහාබ්‍රහ්මයාගේ ආරාධනාවෙන් බරණැස්නුවර
ඉසිපතන සහ විහාරයෙහිදී පස්වග මහසුත්වහන්සේ ප්‍රධානකොට ඇති
මෙතෝ දිව්‍යබ්‍රහ්මයන්ට දම්සක්පැවතුම් සූත්‍රදෙසනාවකොට මෙබඳුසත්ත්ව
අදහිමකිවන් දක්වා එකැත්පවත් වෛනෙය ජනයන් සංසාර සාගරයෙන්
තොබිහරා වාසනකරණ්නේ, ඒ ඒ මනුෂ්‍යයන් හා ඒ ඒ ඝිසූහු ඝිසුන්ගේ
මේ හා හෙයෙක් ආපතති හා හෙයෙක් දෙවොහොමවලට හා හෙයෙක්
සර්වඥතාඥාවලට හා මේකි දෙයෙහි සංඝ දූරුඝරණ වණිත දිව්‍යබ්‍රහ්ම මනුෂ්‍ය
දීන්ව පින් පිණිත වදරණලද පන්සියපණස් ජාතක ධර්මදේශනාව එළවෙත්
දස්වන්ව උවමැහැසියිනා සරාකුමහම් ඇතියන්පුරුෂයාගේ ආරාධනා
වෙන් හා විරඹිංහපුයිරාජ සහ අග්‍රාමාත්‍යමහාමාත්‍යාගේ උත්සාහයෙන්ද අවුදිය
සාමන්ලි ජාතක ක්‍රමය නොවරදවා එළවෙන් ලියූ ජාතකකථාව සත්පුරුෂවූ
මනුෂයන් විසින් කන්නොමා සිත්එලා ඇසියයුතුයි:-

ඒ කෙසේද යත් ?

භාග්‍යවත්වූ සිලෝගුරු සම්යක් සම්බුදුරජාණන්වහන්සේ ජේතවන මහ
විහාරයෙහි දිව්‍යබ්‍රහ්මී ආඥාඊශ්වර්‍යාධිපත්‍ය සඛ්‍යාත ඒකරණයෙන් අතුරෙන් එක්කරුණ
ඒකරණයකින් දස්සවවහන්සේ අනේපිඬු මහසිටාණන්ගේගෙහලුවූ පස්සියයක්
නීලීඅශ්වාභයන් අරහා මේ අනාගතික ජාතක ධර්මදේශනාවකොට වදළ
සේක. එක්දවසක් අනේපිඬුමහසිටාණෝ තමන්ගේ ගෙඑවූ පන්සියයක්
නීලික ශ්‍රාවකයන් කැඳවාගෙණබොහෝ හදදුම් මල්පහන් හා කිතෙල් මී උක්
සකුරු හා සිවුරුපිළි ආදිය ගෙහවිටගෙණ ජේතවනයටගොස් බුදුරජාණන්
වහන්සේට තමන්කාරකොට මල්පුදා ආදියෙන් පූජාකොට කිතෙල් ආදිවූ
බෙහෙත් මැළි හා සිවුරුපිළිද තිසූහු ඛීණාස්වයන්සේට පිළිගන්වා "නැවත් නොවේ
න ලබමෝ" යනාදී සවිදරම්වූ නිදහසෙන දුරුවෙනාට එකත්පස්වහුන්නා
සූත්‍ර. ඒ අවස්ථාවේදී ශ්‍රාවකයෝ බුදුන්ට තමන්කාරකොට කොට බුදුන්ගේ
පුත්‍රදම්බල්ලන් මදවූ සත්‍රික බුබ්‍රහ හා දෙසිස්මහා පුරුෂ ලක්ෂණ අසිතියනු
ව්‍යඤ්ජන මහාමුනා කෙතුමාලාලංකාරයෙන් විරාජමානවූ ඛ්‍රහ්මශරීර හා කර
කැවිස්ථල සුවල නිස්මේත්තාවූ සහ බුබ්‍රයම් බල බලා අනේපිඬු මහසිටාණන්
සමීපයෙහි උන්නාහුය, එකල්හි ඔවුන්ට බුදුහු රත්කල් තලාවෙන ඉද සිංහ
නාදකරන්නාවූ අග්‍රකෙකර සීහරාජයෙන් මෙන්ද මේඝකාලයෙහි මහාවර්ෂ
වස් වස්නාවලින්මෙන්ද ආකාශගඞ්ගාවක් බානා කලක්මෙන්ද රැවන්දෙමින්
නොනත්කන්දු මේන්ද අවොඛයෙන් සම්ත්වසවූ ශ්‍රවණියවූ මිහොඳවූ ඉන්ද්‍රි
සම්රයෙන් කාරුණ්‍ය නිපුණ වීරිත්වූ බැලිරවූ ධර්මදේශනාවකොට වදළසේක-
ඒ නීලික ශ්‍රාවකයෝ බුදුන්ගේ ධර්මදෙසනා ප්‍රභාවයවූ සිත්ඇතිවනැතිසිටීදෙමින්

ඩාරිවූ බුදුන්ට නමස්කාරකොට නීලීඅඳුමසිය හැර බුදුන්ගේ සරණ සිහන,
ඔහු එතැන්පටන් ඇමතුලම අනේපිඬුමහසිටාණන් හා සඝ සුවඳ මල් ආදිය
ගෙණ විහාරගටගොස් මහ අසනී, දන්දෙනී, සිල්රකණගෙරෙනී, පෙතෙවස්
වෙසෙයි ඉක්බිත්තෙන් බුදුහු සැවැත් නුවරින් රජගහ නුවරට වැඩසේක.
එකල්හි ඒ නීලික ශ්‍රාවකයෝ බුදුන් රජගහනුවරට වැඩකල්හි බුදුන්ගේ සරණ
හැර හැවත අහාසීවිකයන්ගේ සරණගෙණ සමන්ගේ මුල සරණයෙසිඹ පිහිටි
ගෘහ. බුදුරජාණන්වහන්සේත් සත්අවිඹසක් කල්යවා නැවත ජේතවනයට
වැඩසේක. අනේපිඬුමහසිටාණෝත් නැවත ඔවුන් කැඳවා ගෙණ බුදුන් සමීප
ගට ගොස් සුවඳ මල් ආදියෙන් පූජාකොට බුදුන්ව නමස්කාරකොට එකත්
පස්ව හුන්නාහුය. ඒ නීලික ශ්‍රාවකයෝත් බුදුන්වැඳ එකත්පස්ව උන්නාහුය,
එකල්හි ඔවුන් බුදුරජාණන්වහන්සේ සැරිසරා වැඩකල්හි ගන්නාලද සරණ
හැර නැවත අහාසීවිකයන්ගේ සරණගෙණ ඔලුසඟාගෙයෙහි පිහිටිබව අත්
පිදූ මහසිටාණනා බුදුන්ට දන්වූසේක. එකල්හි සම්බුදුගත්වහන්සේ ප්‍රතිභාණ
ඤාණවූ කාලයෙහි අහරක් නැතිකොට පවත්වනාලද චාක් සුවරිතානුභාව
යෙන් දිවසුවදින් සුවදූ කෑවූ හෙයෙන් සුවදින් පිරුනු රුවත්කරඬුවක් සරණ
කලන් පරිද්දෙන් බුබ්‍රපද්මය විවෘතකොට මධුරස්වර එකිදුවමින් "සැමැද උපා
සකවරුනි තොපි රත්නත්‍රයෙහිසරණහැර අහස නීලීඅඳුන්ගේ සරණයියදැයි
විචාරා වදළසේක. එකල්හි තමන්කළ කාරිය සඟවා නොහැකිවූ අගමැතිවූ ඔවුන්
විසින් "සැමැව සමාමිනි"යි කීකල්හි බුදුහු උපාසකවරුන්ව ආමන්ත්‍රණකොට
එමමා උපාසකවරුනි ගටින් අවිවිය හා මින්හෙත් හවාභ්‍යාසකළවරකොට
සරසින් අසහාසාපරිමාණ සත්වලෙහි සීලසමාධිප්‍රඥාදිවූ ගුණයෙන් බුදුන් හා
සමකෙණෙස් නැත බුදුන්ට වඩහා කෙණෙත්ම නැත මෙසේ උතුමන් ගුණ
යෙන් සමන්විතවූ රත්නත්‍රය සරණයිය උපාසකකෙණෙස් වේවයි උපාසිකා
කෙණෙක් වේවයි සරණාදිවූ සතරඅපායයෙහි උපදිනානු නොවෙති, අපායෙන්
පසතීයෙන් මිදී දිව්‍යලෝකයෙහි ඉපද මිහාසම්පත් අනුභව කෙරෙති, එසේ
හෙයින් නොපි භෑමදෙනා මේබඳු සටණැර අනාසීවිකයන්ගේ සරණ යන්
නාවුන් විසින් ගත්නාවුන් විසින් කළසේ නපුරයි වදළසේක. තවද උපාසක
වසිනි බුබ්‍රානුසමාති ධම්මානුසමිනි සංඝානුසමිනි සමිසිඨානය නම් ශ්‍රෝතාපත්ති
ඵලය දෙන්නේය සකදාගාමී මාර්ගය හා සකදාගාමිඵලය දෙන්නේය අනාගාමී
මාර්ගය හා අනාගාමී ඵලය දෙන්නේය අර්හත්මාර්ගය අර්හත් ඵලය දෙන්නේයයි
මේ ආදිවූ කාරණයෙනුත් ධර්මදේශනාකොට මේබඳු රත්නත්‍රය සරණ බිඳපු
තොප විසින් හෙණෙළුවා දෙයක් කරණලදයි වදළසේක. මේසේ භාග්‍ය
වත්වූ සිලෝගුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ අහෙකඤ්ඤාරයෙන් උපාසකවරුන්ට
අවවාදකොට "උපාසකවරිනි පළමුවන් මනුෂ්‍යයෝ අසරණය සරණයයි එරුබ
හෙතැයෙණෙ අමනුෂ්‍යයෝ පරිභාෂිතවූ කාන්තාරයෙහි යක්ෂයන්ට ගොදු
රුව මහා එනාසයට පැමිණියෝය සරණයාම් සරණයයි ඒකාන්තකොට
අවිරුඬඤාණයෙන්වූ මනුෂ්‍යයෝ ඒ කාන්තාරයෙහි සාසාස්ත්‍රයට පැමිණි
යෝ වේදැ"යි වදළා ධූවෙන්නොබිණ වැඩිටන්සේක. එකල්හි අනේපිඬු
මහසිටාණෝ සුහස්හෙන් නැගිසිට බුදුන් වැද සතුතිකොට දෙහොත් බුදු
හෙයි තමා සඳහිනි දස්වූකලී මේ උපාසකවරුන්ගේ උතුමවූ රත්නත්‍රය
සරණ හැර විරුඬඤාණය අපට ප්‍රකාශය, පුවියෙහි යක්ෂාධිෂ්ඨිතවූ
කාන්තාර මාර්ගයෙහි විරුඬ ඥානින්ගේ එකාසය හා අවිරුඬඥානිවූ මනුෂ්‍ය
යන් සාශාස්ත්‍රයට පැමිණීමට අපට සැකවී නිබෙන්සේක, සුබවහන්සේවම

පුකාශය කොමිසිසාසුදේවීන බිහිවන්වූ සතිඳුන්සත්වයන්ය ආකාශයෙහි පියත් සඳමඩල හෙ තාරකාලක්ෂයන් මේ කාරණය පුකාශකොට වදාළ කැතවැති ආරාධනාකලාහුය. ඉක්බිත්තෙහ් බිඳුණු මා විසින් සිරාහෙනි! අපුමාණවූ කාලයක් බුදුරජුන්ගේ දහසක්වරක්හාමින් පුරා ලෝකවාසීන්ගේ හැඟ දුරුකරණ පිණිස මහිඳුන්ගේහය පුතිෂ්ඨාය කරන්නේදේය. සිංහලෙහෙලයෙන් රහ හෙලන් පුරවන්නාන්මෙන් සතුන්කොටකන්නාමා අසවයිසිටුහන්ට පිහිටපදා කිසිහැකියක් පලා පුන්සඳමඩල පිටත්කොට පාත්හාක්මෙන් හවාහඩරයෙහ් නැගවූහාවූ කාරණය පුකාශකොට වදාළේක.

ස්ථිරසිය දවසකඩාට මරණුත්පුවර බුහ්මදසහාමී රජුන්ගේ ශෙකොහොත් සතරපාලුය වසනුවන් ජනරාගුය කොට රාජ්‍යයකරන්නාහුය. එසමයෙහි පුරණ්ඩ මොඩිවසාර ඇති අප මහාබෝසතාහු සාත්තුනායක කුලයෙහි පිළි සිදහෙණ පුත්‍රයෙන් වැඩිවිය පැමිණ පන්සියයක් ගැලින් වෙළඳම්කොට ඇවිදිනාහුය. ඒ මොඩිසත්තයෝ සලෙක හැඟෙණසිරින් ඔස්නාසිරට යෙහි. සලෙක ඔස්නාසිරින් හැඟෙණසිරටයෙහි, එකල මරණුත්පුවර අතිකුත් සාත්තුනායක පුත්‍රයන්ත්ය, ඒ සෙම අතුඅය අවශ්‍යතය උපායෙහි දන්න හොවෙති, එසමයෙහි මොඩිසත්තයෝ මරණුත්පුවරින් මාහැඟිවූ බඩුභාණ පන්සියයක් ගැල්පුරා ගමණිට සරහා සිටුවූසේ ඒ පුවණැඹි සාත්තුනායක පුත්‍රද එස්ම පන්සියයක් ගැල් බඩුපුරා ගමණිට සරහා සිටුවූයේය, මොඩිසත්තයෝ ඉදින් මේ සුවණැඹි සාත්තුනායක පුත්‍රතෙම මා හා සමග යේනම් ගැල් දහසක් එස්සරියෝට පවත්නත්සඳ මිහතොහැතෙන්නේය මනුෂ්‍යයන්ට දර පැන් හා සරණ හොලුබ්බහක්සේය. මෙපුවත් මාවක් පලමුකොට ගම් කටයුතුයි සිතා මොඩිසත්තයෝ ඒ අතුඅවූ සාත්තුනායකයා කැඳවා මේවන් කියා අප දෙදෙනා එස්ව යන්ට හොපිළිවහ, "කිමේස්ද තෙපි ඉදිරි සෙනි යවුද හොහොත් පස්සෙනි යවුද"යි විචාළේය. එවේලෙහි එතෙම මේසේ පිරිසි සහා ඉදිරියේ යන්ටවස්සැල්ලි බොහෝ අනුසස් වන්නේය ගැල් සකින් සුබ්ත්බඩින් සෙමින් ගැල්අදිනා කොන් පළමු සරක්හොකැ තණ කපී මනුෂ්‍යයෙන්ට පළමු කිසිකෙණෙකුත් විසින් නොකැබූ පලාකොල වන්නේය දුසහවූ පැස්වග්නේය. කැමති පරිද්දෙන් අග්‍ය තබාගෙණ බඩුඒකුණලිපු පින එපවත් මේ යනඑව පළමුකොට සෙමිනිය. මහාබෝධිසත්වයෝත් පස්සෙහි කෑමියි බොහෝ අනුසස් දක මේසේ සිතූය-ඉදිරියෙහි යන්නාවූ සත්වයෝ මහ එවත්තැන සම්කෙරෙයි. මේ මවුන් කිය මෙහි යෙමි, පෙරන්නුව කිය හොත් ළිහුතුරා තදවසිය තණ කති. මාගේ කොන් හැවෙන අටහත් ඔසිරිවූ ලානණ අනුභවකෙරෙති, පළමු පලාකොල කඩාහත් කැනින් නැති දළු පලා මනුෂ්‍ය ඇත්ව ඔසිරිවන්සේය, පළමු පැන්නැති කැන වලකොණ පැන් උපදවති, කෑමියි බොහෝ අනුසස් දක මේසේ සිතූය-ඉදිරියෙහි යන්නාවූ සත්වයෝ මහ එවත්තැන සම්කෙරෙයි. මේ මවුන් කිය මෙහි යෙමි, පෙරන්නුව කිය හොත් ළිහුතුරා තදවසිය තණ කති. මාගේ කොන් හැවෙන අටහත් ඔසිරිවූ ලානණ අනුභවකෙරෙති, පළමු පලාකොල කඩාහත් කැනින් නැති දළු පලා මනුෂ්‍ය ඇත්ව ඔසිරිවන්සේය, පළමු පැන්නැති කැන වලකොණ පැන් උපදවති, මොවුන් කැණවූ වලෙහි අපි පැන් බොමිහ, පළමුකොට අනය නිසියෙනම් මනුෂ්‍යයන්ගේ දිරාගැලවූවාක් වැන්නේය, මේ පස්සෙහිකොස් මොවුන් එසින් ඔස

මය පැහැ පහක්මිරිඟුන් දුසේරිය කොවිදුව මෙසතරමා ඊශ්වරයෙහි
ඇස් එහෙමින් පෙර කෙය කොකෙරිය පලාහෙලන් ලෙස් ඵලාඵලයෙන්
ය කොවිතර කොකෙයි මෙසේ නුඹෙසෙහෝ අවබෝදකොට බඹු පැවසූ පත්
කියෙන් ගල් හා සුළඟ අනුඹසාධිකෙකින්බු තිරුදය සාකෙසාරයට පැමිණි
සඳිය. ඒ මෙවෙන්කොකන් සාකෙසාරයෙසට පැමිණි කල්හි ඒ ගසෙහෙම
පළමුවෙන්දෙන්ම මෙබඳුසේකින් එහා පෙරෙහ තමා දන්වා සිටිසේක මෙහි.
සතිසෙන් නිදුදකලාම දැසෙන්දුය මේ සාකෙසාරයේ කෙසේ වන්නේය මේ තෙම නිර්භීතය
දක සාකෙසාරයයි මේ සාකෙසාරයට කෙසේ වන්නේය යන්න සාකෙසෙන්ම
රන්වූ ඇස්ඇත්තේසෙහෙළුවේන්සාංචන්කොසෙසේන්නේශරීසාංසාකෙසෙන්ම
මෙසූ පිසින් පළමුසොට සිය නුවණ සෘෂි සාත්තුසාගසාහා ඔහුගේ පරිත්සා
තමන වැල්වලපිරිවැ පැන් දමුවා සලාංසාකෙසට සතලද්දේවන්සේය මෙසේ
ලියල් නුවණැති මව හා උපාසෙකි දස මව මෙසූ කෙදකිනි සිහසිකි සිතා
ඉක්මින්නෙන්-මිනට මෙසේ කිවුය නෙවි සැමදෙන පලාසව අපි සැම වේලුදු
හම අකිස්පාණක් කොදෙක ආරාන්න් පැන්කොදමිමෙන පැන්දුවිනැහෙසාදීපැන්
දහාසා ගල් සැහැල්ලුකොට සෙණෙසොකි කිවුය යසසා දෙසැහෙන් මෙහු
අහසිසාව තමාගේ යහපුරුසාව සිසේය. යසසා සියසාකිල් මනුසාගේ
මෙබිසෙන්සේට මේසේ කිවුද. සාමිනි මේමනුසාගේ මේකී වූ විසාරේසාව
සෙණෙන්සේය එසැන්පවත් නිබඳ වැසිවස්සේසයි කියා ආඹිල් ඉසිල ගල්
පෙදේ රන්පිසුම් සෙලසිසුම් සිවිසෙන් සෙන්ල හා සෙන්දැලි සමින් සෙන්
ඉසිකැද සෙන්වූසේක් සැරසෙන ආවාසුය එසේසෙසින් අසිසැම සෙණයහා
ඊන්ගේ දහසියා ගල් ඇඹැරුසෙකට සෙණ එහා පලාසමෙසි කිවුය මෙබු
සෙන් ඒ සිසිසුන් කි බස් අසා ගල්දඹරියා සියළු මනුසාසෙන් රැස්සොට
සොප සිසින් මේ සාකෙසාර මාතියෙකි විසේවත් සොකුසෙක්විත් අවාසයි
කියිසෙකුසෙන් ඇසුවිරු ඇද්දැයි විසාලෝය, සාමිනි ඇසුවිරුසාහා මේ
සෙම් කිරුදය සාකෙසාරය වේදැයි ඒ නුඹසාගේ කිවුය එසල්ලි මෙබඳසා
සියසාසාහු මේ අට දුසි මනුසාගන්සෙහෝ සකොර සෙණෙන් මේ නිල්වූ
වල්රෙද්දන්වටවැසිවස්සේයයිසිවුය වැසිසුල්ලිසාම සොසෙන්සාහේ අමාදුයි
විසාලෝය සාමිනි සොදුකස්පමණින් අමන්සේ වේදැයි කිවුය. සිමෙන්ද
සොප සැදෙසා අතුරෙන් එක්සෙකෙකුන්සෙන් ඇස වැසිසුලසෙන් වැද
සෙන්ැසිවිසාලෝය. සැස සාමිනියිසිසා මෙසේසිනම් සෙප්මෙසෙකදී පෙණේ
දැයි විසාලෝය සොදුනක් පමණ සැහ පටන් පෙණෙන්සේවේද සාමිනි
කිවු, සොප ඇඹිදොසෙන් කිසිසෙකෙකුන්විසින් විදුලිය ආලෝසා
යක් දක්සාලද්දේදැයි විසාලෝය. සැස සාමිනි විදුලිය ආලෝසයක් වුදුවුම්
සයි කිය. මේ ධර්මසනම් සෙසෙක් සැන්පටන් ඇසේදැයි විසාලෝය, එක්
සොදනසින් සේසෙකි පටන් ඇසෙන්සේ වේදැයි සාමිනි කිවුය, සිමෙන්ද
සොප ඇඹිදෙසෙන් කිසිසෙකෙකුන් විසින් විදුලිය ආලෝසයක් වැසිගැසූ
සාවක් සරන්සා ඇසුවෝ ඇද්දැයි විසාලෝය සැස සාමිනි අසූසු යසස
සක්ක් සොඇසුසිසයි කිය. එසල්ලි මහබොසසාතෝ කියන්සාහු එමෙං පින්

වන්නි මෙහු මනුසාගේ සොවෙකි යසසෝය මෙහු අට ඇඹ සෙසයක
සැන් දමිවෙසියා දුසිලකොට සාසිසි ආවාසු යසසෙසෙන්සේවෙකි ඉදිරියෙකි
සිය නුවණැති සාත්තුසාගස ස්‍රසාය උපාය දැන්සෙකි අදසය ඒසසාසු
සොන් ඒසෙමි මෙසූසින් විසින් සැන් දමිවෙසා මෙසා දුසිලකොට සාස ලද්දේ
වන්නේය. පන්සියයක් ගල් බඳු පිරුවසිසිය කියෙන්නේ වේදැයි අපි එබඳු
පිරු ගල් දඹුමිය එසේසෙසින් පැන්දලස්සුවක් විවරසුත් සොදමිං මිඹ
වසා ගල් පදුවසි කියා ගල්පදවාසෙන් කිවුසාසුය.

සොමෙසිසත්වයෝ යම්හි සිටි බඩුපිරුවසිසිය තිබූ ගල් දැස පත්සිය
යක් ගල්ඟා සොත් හා මිනිසුන්සේ අස්සා ඇවිආදිය ඒ ඒ තැන විසිරගසූවිය
දැස ගල් බිඳුවා ගල් විලස්ලෙන් සඳවූරු බඳවා වේලාපසම මනුසාගෙන් සා
සොන්ද වත් හා තණ සවා මනුසාගෙන් මෙහාසේ සෙරිසාවිසොට විදසොවා
සූ සත්සියවපමණ ප්‍රධාන පුරුසාගන්සෙන සඩුගත්අත් ඇතිව තුන්යම්රාත්‍රි
යෙහි සකාවිස්සෙන සිවිසේ සිවිම අරුණැසුය. දෙසෙනි දවස් උදැසනම
සියළු සවිසුතු සපසාගෙන සොන් තණ ආදිය සවාගෙන මංවැල්දම් සර
ගල්ලෙන මිදමිල ඇති බඩු දම්මවා මොසෝ මිල ඇති බඩුසංවාගෙන මහ
සෝසධාසෝ තමන් වෙලදම් සරන්ට ගන්ට සිසුසොවම් සොස් දිසුණු
සියුණු මලයෙන් බඩු විසොට සියලු පත්ගෙන සාවිත තමන්සේ නුවරටම
ආවාසුය. ශාස්තාවූ ගිලෝසුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ සථාවි සෙසාසර
දක්මා වදාරා ඉතසිථාසෙනි මේසේ පෙරවිරු ඥාසයන්සෝ මහාවිසාසයවි
පැමිණියෝය. අවිරුඬ ඥාසයන්සාවූ නුවණැත්තෝ අසුනුසාගෙන් අතින්
මිදී සැපසේ සාමති සාසෙහි සොස් අසිසාසාධිය සිඩසොවගෙන පෙරලා
තමන් විසාස සෙනට සැපසේ පැමිණියෝ වේදැයි සුචිසාපර සසිසාරුපිති එස
යෙන් අතීත සථාවත් වර්සමාන සථාවත් වදාරා ඔත්සෙකි 'අසගතවාසන'
ධර්මදේසනාව සොට වදාරණ සේක්.

අසෙනසං ඛාතෙසෙකෙ දුනිසං ආහු මහසිසා
එසදසුදසය මෙ සි සං සංඝෙ සදසනගසං

මේ ගාථාව වදාළසේක, මෙහි අසන්නාස පටිපදුව නම් රහසනුය සරණ
යාම පසුසීලය හා දුශසීලය රක්සාසිරීමය ප්‍රාතිමොක්ෂසංවරසීලය ඉඳුරිය සං
වර සීලය ආජීවපාරිසුසීසීලය ප්‍රතාසඤ්ඤාත්‍රිතාසීලය යන සියළුම සිල් පිරිසිදුව
සිල්නොඛිලිකොට රැකීමය එසුතුරාදී පරියත්තිය ඉගෙනගෙන වසනතොවසනබවිය
සොජ්ඣතයෙහි පමණ දන්සාබවය නිදිවර්ජිතසිරීමය පටිසිඩ ධ්‍යානය ඉපද
වීමය විදර්සනා භාවනාසිරීමය සප්තාත්‍රිසුඅර්හත්ඵල සමාපත්ති ඉපදවීමය ශ්‍රොතාපත්තා
දිවූ සතර ආශ්‍රමසියහා සතරආශ්‍රමඵලය ඉපදවීමයන මෙසියලු ගුණ සම
සමිදුනන් වෙයි, නිර්භණසාමියි ඒ ප්‍රතිපත්තියන්වෙයි සිඟු සාසනයට අවි
රුඬ ප්‍රතිපන්නයන්වෙයි, මේසි, 'සෙනාලංසාමිසේ' නම් අභාලවඩ්ඩ, ගැන්මය
දශඅනුසාරබඹියෙකි සාසිරීමය නුසුදුසුවූ සායයක් සම්භාරයෙන් යෙදීමය
යන මේ සියල්ල වන්නේය මේ විරුඬ දෘෂ්ටිවූ සතර අපායෙහි සා පසුවිඩ
නීවසාසයෙහි උපදවා මහඳක්දෙන්නේනේ, සවල මේ අවිරුඬවූ ඒ සාවත
සාරණවූ සම් අවිරුඬ ප්‍රතිපත්තියෙහිම සිට සත්පුවරයෝ දසවියාසයෙන් පර
මිනාවන් පුරා බොසිඥාණ සම්පයෙහි ඉඳ සවක් සම්බෝධ්‍යඞ්ගය සම්සිගමය
සරන්නාසුය පසේ බුදුවරුයෝ ප්‍රත්‍යෙසක බොසිඥානය සම්සිගමය සෙරෙන්
ලුඹිසුතුවූ ශ්‍රාවකඥාණාවබෝසාඥානය ප්‍රතිවෙධිගසෙසෙනි; මේසේ සාවත

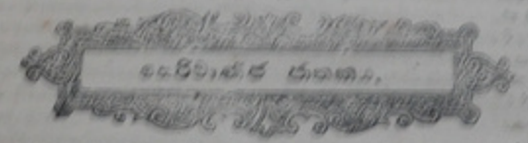
නිග්‍රන්ථ බුදුරජාණන්වහන්සේ ඒ උපාසකවරුන්ට ත්‍රිවිධ කුශල කර්මපථයන්ත් සා-
දිවාමුඛ කෙරෙන්න් දන්වා කෙළවර ඒ 'අනෙකන කෙවදුම්, අතීත්
ආරියට පළිණුවා නිර්මාණය වෙනත්ය කාරණයි උන්නේයයි කියා අනේපිඩිතා
මුවාහාත් අධ්‍යාත්මෙට ඇතිපත්තියෙන් උපාසකවරුන්ට මේ අපාහාස ධම්
දේශනාව දන්වා මත්තෙහි වතුරාර්යසත්‍යය කොළොස් ආකාරයෙකින් පකාශ
කොට වදාළසේක. මේ වතුසත්‍ය ධර්මදේශනාවගේ කෙළවර ඒ සියළු පන්
සියගණ උපාසකවරු සෝතාපත්ති ඵලයට පැමිණියාහුය. බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ ධර්මදේශ
නාවසාන කොටයක් පෙරලා පකාශ කිරීමෙන් එස
කාව ගෙණැත් දන්වා වදාරා මේ අපාහාස ධර්මදේශනාව නිමිවා වදාළසේක. එස
මයෙකි අතුරෙහි කාත්තුගාමය පුත්‍රයා දැන් මේ දෙවදාහස්මිරියෝය, ඔහු
ගේ පරිවේ නම් මේ දෙවිදාහස්මිරියන්ය, එසමයෙකි නුවණැති කාත්තුගා-
සහයාගේ පරිවේ නම් දැන් බුදුවිරිත් වන්නාහුය. එසමයෙකි නුවණැති කාත්තු
සහයා පුත්‍රයා දැන් තිලෝගුරු සම්මාසම්බුදුරජාණන්වහන්
සේ දන්වා වදාළසේක.

වණ්ණුපථ ජාතකය.

වදාළ එස්සමයෙහි බුදුහු දෙවිරම් වෙහෙර වැඩවසනසේක් භාවනා
කිරීමෙහි තරුණද භික්ෂූන්වහන්සේ අරහයා මේ ජාතකය
වදාළසේක. ඒ කෙසේදයත්? බුදුරජාණන්වහන්සේ සැවැත්නුවර වසන
කල්හි එම්නුවර වසන්නාවූ එක් කුලපුත්‍රයෙක් ජේතවනාරාමයට ගොස් බුදුන්
ගෙන් මෙම අසා රහතන්වහන්සේ පුසන්නවූ බැව් ආකිව භාවනා
පුරුෂයාගෙහි අනුසස් අසා මෙණවි උපසම්පදාව පස්වසක් ඇතුළත උභයමාතා
කාව විනාපොත්තොට ශික්ෂාපද ඉගෙණ භාවනා මාර්ගයන් ඉගෙණ සවිඥයන්
සමීපයෙහිදී සත්වන්වන්සේව අත්‍රාසවූ සමීක්ෂානයන්ගෙණ උදකලාංව වාසය
කෙසේව වලට වැද වනයෙහි සැදැහැ ඇති උපාසකවරුන් විසින් කරවා පිළි
ගන්වනලද පන්සලක වස්වැස වත් පුන්සේ මුළුල්ලෙහි මාර්ගඵල උපදවන්ට
උත්සාහකරණසේක් විදර්ශනාලෝභයක් වේවයි පුර්භාග භිඹහක් වේවයි
උපදවාගතහොත් මෙසේ සිතුවෙස සවිඥයන්වහන්සේ විසින් පුද්ගලයෝ
සතරදෙනෙක් වදාරණලදහ. ඔවුන් සතරදෙනා අතුරෙන් මා පද පරමවන්ට
කාරණවන්නේය මිට මේ ආත්මභාවයෙහි මාර්ගයෙක්වත් ඵලයෙක්වත්
නැතැයි සිතමි, එසේ හෙයින් මේ වනාහි වැස තුමක් තෙරෙම්ද සවිඥයන්
වහන්සේ සම්පදවහොත් රූපාගුප්‍රාප්තවූ බුදුන්ගේ ශරීරය බල බලා මිහිරිවූ
ඝණඅඹින් විසුයෙම්හිමම යහපත්වන්නේය"යි සිතාගැවිත ජේතවනාරාම
යට වැඩසිටන එසැණ උන්වහන්සේ දැක සතරමහාසඵලාකාශ භික්ෂූහු මෙසේ
සිවුම, ඇවැත්නි තෙපි ලොව්තුරා බුදුන්හෙත් කම්ටහන්ගෙණ දිගණදම්
තෙරෙම්යි කිවෑ; දැන්වූකලිවලින්අවුත් ඝණසඛනිකායෙහිඇති වාසෘකරම්
ණිසේද තොපගේ ධර්මාචාර්යයන්ය බුදුන් පැමිණිසේද දුනරුත්ථානියක්

කාලිව අතීත්ඵලඥානය පුකිවෙධකළදැයිකිහ. ඇවැත්නි මේ මාර්යන්වහන්
ඝෙලයම් අතවිෑ පුද්ගලයෙක් විසයුතුයයි කියා විසිතැර ආම් කිසේක.
එසැණ භික්ෂූන්වහන්සේ කියනසේක් ඇවැත්නි දස විසිඇති සමිඳ යන්
එහන්සේගේ ශාසනයෙහි මහණව භාවිතාකොට මාර්ඵල ඉපදවීමෙහි විසි
අවව සෝප විසින් අකාරියෙන්ම කරණලද අපතා කැවිවිවව සවිඥයන්
වහන්සේ සමීපයට යම්හයි කියා ඒ භික්ෂූව, කැඳවාගෙණ බුදුන් සමීපයට කිස
සේක. සවිඥයන්වහන්සේ භික්ෂූන් දැසා මහණෙනි තොපි මේ භික්ෂූව තොසා
ඇයි පරිද්දෙන් කැඳවාගෙණ කුමක් පිණිස අවුද මොනු විසින් හවර අපරාධ
යක් කරණලදැයි විචාරා වදාළසේක. එසැණ භික්ෂූන්වහන්සේ දන්වහසේක්
ස්වාමිනි මේ මහණ මෙබදු නෛයාතිනික ශාසනයෙහි හොණව මහණදම්
කරන්නේ විසිඇැරආශේයයයිදැක්වූසේක. එසැණ්ඨවිඥයන්වහන්සේ ඇඟෙද
මහණ නා විසි හඬයෙකියයි වදාරා සැබෑව සවාමිනියි දන්වූකල්හි කිමෙක්ද
මහණ තෝමෙබදු ශාසනයෙකිහිනාණව අල්පෙච්ඡසේක සනුදුෂසේක කුලෙහි
හෙණෙහි හොඇලෙනුසේක වඩනලද විසි ඇතිසේනැයි මෙසේ නම්ා ඔබ
නොසොට මේ මහණ කරණලද විසි ඇත්තේයයි කුමක් නිසිය දැසාම
කාරවූයෙහිද මහණතෝ පෙරවිසිවිවත්වූයේ නොවේද නා එසතානැත්තවූකල
විසිතිසිය මිරුහතර පන්සියයක් ඇල්වල ඒ මිනිසුන් හා මහණ් පැන් ලෑම
සඩස්සයට පැමිණියෝ නොවේද දැන් තෝ සවර-කාරණයෙහි විසිඇරපු
යෙහි වේදැයි වදාළසේක. එසැණ ඒ මහණ මෙවමණ බසකින් උපසාහලද්
දේවිය. ඒ සාවා අසා භික්ෂූන්වහන්සේ බුදුන්ට යාවිඤ්ඤාරණසේක් සවාමිනි
දැන් මේසිසුහු විසින් විසිඅතුබව අපඇමට පුකාශය අතීතයෙහි මොනු තනි
තැනැත්තවුන්ගේ විසිතිසිසා මිරුහතර මහණ්ඝාමිනිසුන් පැන් ලෑමසාසන
යට පැමිණිබව වයෙන් පවිත්‍රතාවෙහින් අපවඅපුකාශය කුඹවාහාසේක්
සවිඥයාණුගතයටම දැසාශය, අපටත් ඒ කාරණය පුකාශකොට වදාළමැනවැයි
ආරාධනාකළසේක. එසැණ්ඨවිඥයන්වහන්සේ එසේවනම් මහණෙනි අස
වයි කියා ඒ භික්ෂූන්ට යිගි උපදවා භවාන්තරයෙන් ගැලපුනාවූ කාරණය
පුකාශකොට වදාළසේක.

එවකිය දවස සඤ්ඤරට බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරු කොණෙ
කුත් රාජ්‍යභාරණකල්හි අප මහා බෝසතාතෝ සාත්තුගාමසා කුලයෙහි
පිළිසිඳගෙණ වැඩිවිය පැමිණ පන්සියයක් ගැලින් වෙළඳුම්කොට ඇවිදිනාහුය
මෙසේ වෙළඳුම්කොට ඇවිදිනාවූ මහාලොධසත්ත්වයෝ එක්කලෙහ මරුභතරවි
පැමිණියාහුය ඒ මාලුසාගාතභාරයෙහි වැලි තුහා සියුම් වන්නේය මිටින්
ගස් වැලිමිට නොසිරිවින්නේය කිරු නැහැවේලේ පවන් කිකිරහුරු රුසස්මෙන්
සසිඳන්නේය, පයින් වැලි ඇඩගෙණෙන්ට නොපිදිවන, එසේහෙයින් ඒ
මාළුසාගාතභාරය ඇති කල්හි සන්නාවූ සත්වයෝ දර පැන් සෙල් සාල් ආදිය ගැලින්
ඇරගෙණ රාත්‍රියෙහි හොස් අරුණු නැගෙණවේලෙහි ගැල්බුදු ගැල්වට වලල්
ලෙහි සිටුවා බුදුනෙහි කොළඹඩු දිදිකොට වේලාපසම සා ගි ඇකිල මණඩප
ශාලාවෙහි දුඳ දවස්යවා දුරබැස කියන්කල්හි රාත්‍රියෙහි හොජන අනුභවකොට
කිම සිතලව කියන්කල් ගැල්යොදුගෙණ යන්නාහුය, සමුදු ගතාවක් මා
ගමානවූ්ගමෙන් වන්නේය, ඒ ගැල් පදවාගෙණයන පුධානපුරුෂතෙමේ හොඬ
නිදුවායයි නම් ලබන්ට සුදුසු වන්නේය එසේහෙයින් තරුණලඳුගෙන්ගැල්

ඇවිත්නේය එකල්හි ඒ නුවර වූ සියල්ල බුදු කුලයෙහ ඇත්තෝ දුප්පත්වූය. සියළු මිල්මැහෙන්නා දරුවෝත් වසඟවූත් හැසිරිසේය. එසේ මිනිසුන් කුසගින්නෙන් පීඩා නියාසේ සමීප නොහැකි රදයියාය. බවුත් දෙදෙනම අනුන්ට වැල මෙහෙකොල ඒමත් වේකි මෙවැනි දෙදෙනාගේ ගෙකි පළමු ගෙහිටියානත් වසඟ නුවරහළු රත්තලියෙන් විලත් අතුරෙහි කිරි මෙහෙවි දවසක් ප්‍රයෝජන නැත්තේකි මෙලොවැසි සියලු ඒ නාස් වහකුරු, ඔහු දෙදෙන රත්තලිය ඔවුන් ලොකුවී ඒ ලොවි වෙළඳ කඩවලල ගණුවලු කිරීමෙන් ඒ ලොවි පැමිණියාය. ඒ ගෙකි කුමාරිකාවෝ වෙළඳ දැක මුහණනියන්ට කියන්නී මැනියෙනි මට එක් පලඳනාවක් ගණුවලි කිව ඒ අයා මුහණනියෝ අපි දුකියෙමු කුමක්දී පලඳනා ගණුවේදැයිකිවූය. එවේලෙහි ඒ කුමාරිකා නොම කියන්නී අපගේ මේ තලියක් ඇත ඒ තලියෙන් අපට කිසි ප්‍රයෝජනයකුත් නැත මේ තලිය දිවියා විලල ගහනිවැයි කිව, මුහණනියෝ ඒ කුමාරිකාවන්ට කියන්නාහු මේ තලිය ඇරගෙණ නුඹේ නැගණියන්ට කිසිපලඳනාවක් දුනමැයැ වැයි කිවූය, ඒ ලොකි වෙළඳ තලිය අතින්ගෙණ රත්තලියන්වහැයි තලිය වට දිනටමෙන් තිරත් ඇද රන් බව දැන නොවුකට්ට කියවක් නොදීම මේ තලිය ගෙණයෙම පියා මේනලිය කුමක් අයිද අඩමිදවකුත් පමණ මේ තලියදී බිල නැත්තේයයි කියා බිමට දමා උනස්කොත් නැගිසිට යියේය. එක්කොනෙ කුත් වැද නින්දිණු විටියට අතීත් නැනැත්තේ මදින්ට නිසිවන්නේයයි මොඩ පත්තෝ ඒ විටියට වැද තද වලල ගනුවයි කියමින් එම ගේ ගෙවට පැමිණියෝය. නැවත ඒ කුමාරිකාහොඹ පළඹූ පරිද්දෙන්ම මුහණනියන්ට කියන්නී මැනියෙනි මට වලල ඇරගෙණුත්නැනවැයි ඇවිටිලිකිව එකල්හි මුහණනියෝ කුමාරිකාවන්ට කියන්නෝ දුවකියෙනි පළඹූ ආ වෙළඳනෝ නමාට දුන් තලිය බිමට දමා කියෝය දැන් කුමක්දී නුඹේදැයි කිවූය. ඒ අයා කුමාරිකාහොම කියන්නී මැනියෙනි ඒ වෙළඳහෙම තද ඊරුශබස් ඇත්තේය මේ වෙළඳනෝ බුකුලි ප්‍රියවූ දැකුම් ඇත්තෝය මෝලොත්වූ හාදාඇඳුන්කෝය එසේහෙයින් මේ තලිය ඇරගෙණ දී මට පලඳනා ගැරගෙණ් දුනමැණෙවැයි වලලුනම යහපත් වේදැයි කිවූය. ඒ කුමාරිකාවන්ේ බස් අසාබුහාතියෝ කියන්නෝ එසේවීනම් නෑදෑවයි කියා වෙළඳනන් නැඳවූම ඉක්බිත්තෙන් ගෙට වැදලා උන්කාලූ බොධිසත්වයන්ට ඒ තලිය දුන්හාට බොධිසත්වයෝ ඒ තලිය රන්තලිය නියාව දැන කියන්නාහු මැනියෙනි මේ තලිය අගනා බවු මා අත නැතැයි කිවූය ඒ අයා කුමාරිකාවන්ේ බුහාතියෝ කියන්නෝ පළඹූ ආ වෙළඳනෝ මේ තලිය අවඳෙටකුත් නුසුස්නේයයි කියා බිමට දමා යියේය මේ තලිය බුකුලි නුඹයේ කුලයෙන් සොඹනී රත්රන්ව තියවනැයි අපි නුඹට මේ තලිය දෙමෙහ, අපට යන්ඩම දෙයක් දීපියා මේ තලිය ගෙණයිය මැනවැයි කිවූය බොධිසත්වයෝ එකෙණේ අතහුඹි පන්සියයක් සාහවනු හා පන්සියයක් අගනා බඩුදී මිල ඇරෙදී මට මෙපලඳිදෙණ්ඩ හාපසුමිනියක් සාහවණු අටකුත් දුනමැනවැයි කියා මෙපමණක් ඉල්ලා ඇරගෙණ පලා යියානුයෙ මහාබෝසතානෝ වහා වහා ගන් තෙරවහෝස් මිරුපදිනා තොරියාට සාහවණු අටක්දී මිරුවට පැහැදැවූහ. ඉක්බිත්තෙන් ඒ ලොකි වෙළඳ නැවිතත් ඒ ගෙවහෝස් පළඹූ මා බලාපියාබිය තලිය ගෙණෙව යමෙහි මිලයක් නොපට දෙමිකියලා ඉල්ලිය ඒ අයා කුමාරිකාවන්ේ බුහාතියෝ මිහට මැණ දෙඩා අපගේ උසසයක් වටනා සතරන්

තලිය අමිදවිටක් නුසුස්නාකෙලෙසින සව මහාමිදුරුවැනි වැනිවූ වත් ධම්මසේ වෙළඳකෙනෙක්ත් අපව දුනැයි මිලදී ඒ තලිය අරගෙණ යියෝවිදැයි කිවූය. ඒ අයා එසෙම උසසයක් වටහා සතරන්තලියෙන් පිරිසි කියෙම වේදැයි ඔට දීපියේ බලවත් සාහවණැයි උපස්කාවූ බලවත් සොඹඇතිව සිසිටුලවාගන්ව අඹමිටිව විසංඥව යම් අත තුබූ කෙවහුත් බඩුත් ඒනෙදරම වගුරුවා ගත් පෙරව පිලිගෙලා පළමුදණ්ඩ බුදුරජාණන්වහන්සේ අල්වාගෙණ බොධිසත්වයන් පසුපස් ගෙකි එනුබදවාගෙණ යාන්තේ සංඝෙරව පැමිණගන්නාවූ බොධිසත්වයන් දැක එමබල තොරිය ඔරුව රදව රදවයි කියා අඩකාලිය. ඒ අයා බොධිසත්වයෝ තොරියාව කියන්නාහු ඔරුව ආපස්සේ කරකවා නොපදුවයි වැලඳුහ. තමා කිඹන්නොසිටිය ඔරුව නොරදු පදනා ඔරුවෙන් ගන්නාවූ බොධිසත්වයන්බල මලාසිරියාවූ ඒ ලොකි වෙළඳුට බලවන්වූ කොකඋපන්නේය ලය උණුවකිගෙය. ඉඛයෙන් හුඟුලේ නැඟිය, වැවක පැලි වලල්ලක්මෙන් ලය පැලිසියේය. ඒ ලොකිවෙළඳ බොධිසත්වයන් කෙරෙකි ආඝාත බැඳ එතැන්හිම ජීවිතක්ෂයට පැමිණියේය. මෙසේ බොධිසත්වයන්ේ කෙරෙක් දෙවදණ්ඩසඤ්ඨරයන්වන්සේගේ පළඹූවෙන් වෛරබැඳිවවන්සේය බොධිසත්වයෝ දැනාදිවූපින්ගම්කොටකම්වූ පරිද්දෙන් මියපරලොව යියෝය. සිලෝඟුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ ධම්ම දෙසනාව ගෙණහැර දක්වා එදුරා මත්තෙහි ධම්දෙසනාකොට වදරණසේක් යම්සේ පෙර සෙරිවාණිජ නම් වෙළඳ ලක්ෂයක්වටනා රත්තලිය නොලැබ ඒ තලිය ගත්ට විඤ්ඤොකොට ඒ තලියෙන් පිරිසි සොකසාල්ද, පලවාත්නාප ඝට පැමිණ්සේද, එපරිද්දෙන්ම මහණ නොපිත් මේ ශාසනයෙහි සද්ධා පිළි යෙලකරණලද රත්තලියක් වැනිවූ ආඪ්ඪමාඛ්‍යාවට පසුබට විඤ්ඤ ඇති මෙවිත් නොපැමිණ්ඒමාඛ්ඨලයෙනුත්පිරිසි මොඛෝකිලුස් සොකකරත්නාහුය. ඉදින් නෝ විඤ්ඤොකළයෙසිවිඳහම් නුවණැති වෙළඳහස් රත්තලිය ගෙණ ඉගෝ ජාත චින්ද කලක්මෙන් මාගේ ශාසනයෙහි නවවිධ ලොකොත්තර ධම්මය ලබන්නෙකිවිදැයි මෙසේ ඒසලිඳුන්වහන්සේ නැවතත් ඒ තිසරණවහන්සේට අර්හත්ඵලය ඇළුන්වම්ත් ධම්දෙසනා දක්වා චතුරාර්ය සත්‍යය ප්‍රකාශ කොට වදළසේක. චතුසත්‍ය ධම්දෙසනාවසාන්හි කෙලෙවර පසුබට විඤ්ඤැති තිසරණවහන්සේ අර්හත්ඵලයෙහි පිහිටිසේක. තවද බුදුහු පුවීපර සන්ධි ගළපා මේ සෙරිවාණිජ ජාතකය නිමවා වදළසේක. එසමයෙහි අසුන වෙළඳ, නම් දුන් දෙවදත්තසඤ්ඨිරරජ්ජ්‍ය. එසමයෙහි නුවණ ඇති වෙළඳ නම් සිලෝ ඟුරු සම්මාසම්බුදුරජ්ජු මේමවේදැයි තමන්වහන්සේ දක්වා වදළසේක.

චූලලෝභ ජාතකය.

මිවද සුසම්බෝධාභිජාතවූ සිලෝඟුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ රජගහ නුවර නිසා ජීවකඹන්ගේ අඹලුයනෙහි වහනසේක් චූලලෝභ සථිවරයන් ඇසුන්සේ අරභයා මේ ජාතකය ගෙණහැර දක්වා වදළසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

රජගහනුවර වසන්න බිම්බිසාරන්ගේ ධුරාවිත්තුළුවියන්ගේ සරීරයෙහි දැනෙනු සා මහත් වූ දාහයක් පහළ වූයේ එකල්හි ඒ දාහයෙන් පීඩිත වූ ඔහු ඒ දාහය සංසිඳුවා ගැනීමේ කැමැත්තෙන් ගඟ බලා ගියේ ඉක්බිති ඔහු ගඟ බලා ගියේ ගඟ දියෙහි ඇතුළු වීමෙන් ඒ දාහය සංසිඳුවා ගැනීමේ කැමැත්තෙන් නොව ඒ දාහය ඇති කරවන්නා වූ ඒ ගඟ දියෙහි ඇතුළු වූ ඒ ගඟ දියෙහි ඇතුළු වූ ඔහුගේ ඒ දාහය සංසිඳී ගියේය. එසේ ඒ දාහය සංසිඳී ගියේ

දෙමං සථා කොසෙනදං ගතකා. භාගෝ මියා ලුලුම්විතකඤ්ච
ආණිරූං සඤ්ඤ මියෝමඛාතං තථාගතොආදිවම මිඛාසළිකෙ.

යන මේ ගාථාව ශාස්තෘන්වහන්සේ වහලොත් කරන්ට අහසිවිවූසේය. ඒ චුල්ල පන්ථක තාපසතෙමේ ශාස්තෘන් සමීපයට ගොස් ධර්මය ඇසීමෙහි මහා ඇල්මක් ඇතිව ධර්මය ඇසූ සැණින් සෝතාපත්ති ඵලයට පැමිණියේය. ඒ ඵලය ලැබූ තැන් පටන් ඔහු ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි ඉතා පැහැදුණු සිත් ඇත්තේ වූයේය. ඒ නිසා ඔහු ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි ඉතා ගරු බුහුමන් ඇත්තේ වූයේය. එබැවින් ඔහු ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි ඉතා ගරු බුහුමන් ඇතිව ඒ ගාථාව ඉගෙන ගත්තේය. ඒ ගාථාවෙහි පදය ඉදිරියේ වහලොත්කරණයෙනුත් පසුව උත්තාකාරත්වයෙනුත් චුල්ලපන්ථක තාපසයන් වහන්සේට උත්තාකාරත්වයට ඇත්තේය. මේ ගාථාව වහලොත්කරන්ට උත්තාකාරත්වයට පැමිණි පසු චුල්ලපන්ථක තාපසතෙමේ ශාස්තෘන් වහන්සේට ගරු කරන්නේ ඉතා බුහුමන් කරන්නේ මෙසේ වදාළේය.

එකල්හි මහාපන්ථක ස්ථවිරයන්වහන්සේ මෙසේ වදාළසේක. පන්ථක යෙහි මේ ශාසනයට අයෙහිවූ කාර්යයකින් එකෙණහිලාම වහලොත්කොට ගන්ට අයවීවූ ප්‍රවෘත්තාකාරත්වයට පැමිණි තෙපි ඉක්මනින් පලායවයි කියා විහාරයෙන් හෙරපුවේක. එසමයෙහි මහාපන්ථක ස්ථවිරයන්වහන්සේ සියලු ක්ෂීණාශ්‍රවභික්ෂූන් වහන්සේට ඔත් මෙදෙනෙක්ම. ඒ මොහොත් ඳද දුම් මල් පහස ආදිය ගෙන්වාගෙණ තමන්ගේ අඹ උයනෙහි බුදුන්හි පූජාසථානයට මණ්ඩප කුටි සාදවා බුදුන් වැඳ මහාපන්ථක ස්ථවිරයන්වහන්සේ කරා එළඹ සෑයගියි බුදුන් සමීපයේ සෙනෙත්හිඳුන් වහන්සේදැයි විචාළෝය, තෙරුන්වහන්සේ පන්සියයක් පමණ භික්ෂූන්වහන්සේලා වදාළසේක. එකල්හි ඒ භික්ෂූන් සෑයගියි සෙට බුදුන් පූජා කොට ඇති පන්සියයක් භික්ෂූන්වහන්සේ කැදවාගෙණ අවුත් මාගේ ගෙයිදොර සිතුම් ඇතිවාහි කිවූය, උපාසකයිනි චුල්ලපන්ථකයෝ ශාසනයෙහි පිහිටන්නෝලද්දෙය උන් හැර සෙසු භික්ෂූන්වහන්සේට කොපමණ ආරාධනාව ඉවසන්ට කියන්නහු වේදැයි වදාළසේක. ඒ අසා උලුපන්ථක තාපසතෙමේ වහන්සේ සිතාගත්තේ මහාපන්ථක ස්ථවිරයන්වහන්සේ මේතෙක් භික්ෂූන් වහන්සේගේ ආරාධනාව ඉවසනසේක් මා පිටත්කොට ඉවසූසේක. ඒකාන්තයෙන් මාගේ බැණුන්වහන්සේ මාකෙරේ බිඳිසිසේය. එසේකළ මටදුන් ශාසනයෙන් ප්‍රයොජන කිමිද යියිවෙමි යියිමා පිට දහදිවූ පින්කම්කොට ජීවත්වෙමියි සිතා දෙපෙති දවස් උදැසන යියිවෙමියි සිතා නික්මුණේය. සථවිරයන්වහන්සේ අරියාවේලෙහි ලොවබලා වදාරණසේක් මේ කාරණය දැක පළඹුණොත් තෙපි චුල්ලපන්ථකයන්වහන්සේ යන බව දොරටුවේ සන්තිස්කරණසේක. තමන්වහන්සේ වහනහෙන් නික්මුණුසේක් සථවිරයන්වහන්සේ දැක සාමණේරි කියා එළඹ නමස්කාර කළසේක. ඉක්බිත්තෙහි සථවිරයන් වහන්සේ චුල්ලපන්ථක මේ වේලේ කොහි යවිදැයි වදාළසේක. සාමණේරි හාමුදුරුවන්වහන්සේ මා ශාසනයෙන් හෙරපුවසේක. එසේහෙයින් ස්වාමිනි එන්නෙමියි දන්වූසේක. ඒ දසා සථවිරයන්වහන්සේ චුල්ලපන්ථකයනිමෝපගේ ප්‍රවෘත්තියක් නොදනහොත්ය, බැණින් විසින් හෙරණලද්දාවූ තොපි කවර කාරණයකින් මා සමීපයට නාවාහුද මා කැටුව එවයි කියිවිමෙන් ප්‍රයොජන කිමිද මා සමීපයේ වාසයකරවයි කියා වදාළහ. ඉක්බිති චුල්ලපන්ථක

තාපසතෙමේ තැදවාගෙණ ගොස් තදසිත්තියමණ්ඩපයෙහි ඳදුම් මල් පහස ආදිය ගෙණෙහිරට අතිශූරතිමත් බුදුන් පිළිබඳ මේ ගාථාව කියමින් පිරිවැඳ සිටියේය. ඒ ගාථාව මෙතන සිටුමහතා ඇසීමෙහි ඳදුරා ඇසීමෙහි මහාලද පිරිසිදුවූ දිව්‍යඔජාවක් වේලා දන්වූසේක්ම්ය. සථවිරයන්වහන්සේ ජීවකඝනයන්ගේ ගෙවතෙහි පණවාලද බුබ්බාහන මණ්ඩපයෙහි වැඩහිඳුවූසේක. චුල්ලපන්ථකයන් වහන්සේද සුගන්ධරත්ත මල බලා ඒ රෙදිකඩ "රජෝ හරණං රජෝහරණං" යි කියා කියා පිරිවැදීහුන් උන්සේක. මෙසේ ඒ චුල්ල පන්ථකතාපසවහන්සේ ඒ රෙදිකඩ පිරිමැදමැද පිරිවැදීම නිලුවුව ගියේය. ඉක්බිති උන්වහන්සේ සිතාගත්සේක් මේ රෙදිකඩ ඉතා පිරිසිදුය නිහීලය, මේ ආත්මභාවය නිසා සුචි ප්‍රකෘතියි හැර මේහේ නිලුවුව ගියේය, ඒකාන්තයෙන් ප්‍රත්‍ය සමුත්පන්න ධර්මයෝ ඉපද නස්නා සුල්ලකයයි කියා කියා ප්‍රත්‍යය ඔළුවන් පහන ධර්මයන්ගේ ත්‍රිලක්ෂණයෙහි ඉපද නස්නාබව සලකමින් විදර්ශනා වැඩිසේක, සථවිරයන්වහන්සේද චුල්ලපන්ථකයන්ගේ සිත විදර්ශනාවට හැරෙන්නේයයි චුල්ලපන්ථකය රෙදිකැබැල්ල නිලිවුව රජසින් රැඳිසිසැදි එමෙන් තාගේ අභ්‍යන්තරයෙහිද රාගරජාදිහු ඇතුඔවුන් දුරුකරවයියිදා ආලෝකය හැර ඉදිරියේ උන්නාක්මෙන් පේනෙන්නාවූ සෙරෝප ඇතිව මේ ගාථාවන් වදාළසේක.

රාගො රජෝ නවපන රෙණු වුච්චති රාගඤ්ඤනං අධිවචනං රජෝනිං
එතංරජං විප්පජහිත්ව භික්ඛවෝ විහරන්ති තෙ වීගත රජඤ්ඣානිනෙ

දෙසෝ රජෝ නවපන රෙණු වුච්චති දෙසඤ්ඤනං අධිවචනං රජෝනි;
එතං රජං විප්ප හිත්ව භික්ඛවෝ විහරන්ති තෙ වීතරජඤ්ඣානිනෙ

මොහෝ රජෝ නවපන රෙණු වුච්චති මොහඤ්ඤනං අධිවචනං රජෝනි
එතං රජං විප්ප හිත්ව භික්ඛවෝ විහරන්ති තෙ විගතරජඤ්ඣානිනෙ

යන මේ ගාථා වදාළ ඉක්බිති චුල්ලපන්ථකස්ථවිරයන්වහන්සේ සිව්පිළිසිඹියා හා සමඟ රහත්වූසේක. එතුපවිසිත්තිදිවසම පැමිණියෙන්ම ත්‍රිපිටකය පගුණවිය. ඒ චුල්ලපන්ථකස්ථවිරයන්වහන්සේ පෙර රජව ඉපද නුවර පැද කුණ්ඩකරණසේක් නලලින් ඩෑ වැඩිරෙන්ට පවත්නාක්ලදි පිරිසිදු සථපවිත් නලල්කෙළවර පිපපුසේක. ඇළුව නිලුවුව ගියේය. ඒ රජ්ජුරුවෝ සිහන් නානු මේ ශරීරය නිසා මෙබඳුවූ පිරිසිදුඇලුව සමීගේ පිරිසිදු ධර්මගුණයකැර නිලුවුව ගියේය. ඒකාන්තයෙන් ප්‍රත්‍යය සමුත්පන්න ධර්මයෝ අනිත්‍යයෝයයි අනිත්‍යසංඥාව සිහිකෙල්ල, ඒකාරණයෙන් ඒ සෙරුන්වහන්සේට රජොහරණ යම ප්‍රත්‍යාර්ථය. ජීවකයෝත් සථවිරයන්වහන්සේට දක්ෂිණොදකය ඵලවූය බුදුහු එවේලෙහි ජීවකයෙහි විහාරයෙහි හිඳුනු ඇත්තෝ නොවේදැයි කියා අහින් පාත්‍රය වැසූසේක. එවේලෙහි මහාපන්ථකස්ථවිරයන්වහන්සේ සමීනි විහාරයෙහි හිඳුනු නැත්තේ වෙත්දැයි කීසේක. සථවිරයන්වහන්සේ හිඳුන් ඇති නැතිනියාව දුන එවයි කියා ප්‍රාර්ථනාකුළැවුහ. එකණෙහි චුල්ලපන්ථකස්ථවිර යන්වහන්සේ සිතාගත්සේක් මාගේ බැණුන්වහන්සේ විහාරයෙහි හිඳුනුඇතැයි සිතුහ. විහාරයෙහි හිඳුන්ඇතිනියාව උන්වහන්සේට ප්‍රකාශකළමැහැවයිසිතා කියලු අඹ උයන හිඳුන්හෙන්ම පිරුවේක. සමහර හිඳුන්වහන්සේ සිවුරු ගෙන්නම කරණසේක සමහර කෙණෙහුන්වහන්සේ සිවුරු රදනසේක සමහර

කෙරෙහි කුරුවෙහෙස්ම් වහන්සේ මහපොළොවේ ඊතෙක් ඇදීමෙන් ඇති කළ මහා පොළොව කම්පා වීම ආදී වූ ප්‍රාතිහාර්‍යයන් දැක්වූ සේක. මේ ප්‍රාතිහාර්‍යයන් දැක්වීමෙන් ඔබ්බෙහි ඒ ඒ ප්‍රාතිහාර්‍යයන් දැක්වීමට ඒ ඒ ස්ථානයන්හි ඒ ඒ ප්‍රාතිහාර්‍යයන් දැක්වූ සේක් නොවේ. ඒ ඒ ස්ථානයන්හි ඒ ඒ ප්‍රාතිහාර්‍යයන් දැක්වීමට

එසිනාගත් කොළොප්සහවතුවක් හා සැලෑදිවූ වලං පන්සියයකුත් උද්දේශ
එකොළු වෙළෙඳසිටීමේත් සහවණු පුරවන්නට කල්හි මට මේ උපාය ඇතැයි
තුවර දොරටුවට නුදුරු තෙතක එක් ගෑස් සලක් තබා තණ පන්සියයක්සක
අදහා පුරුෂයාට පැන්වන්නේලේය. ඔහු මෙසේ කිවුය, සහල කොපි අපට
කොහෝ උපකාර කෙළෙසිය හොපට අපි කුසක් කරමෝදැයි කිවුය එකල්හි
වුල්ලහංසවාසිකයා කියන්නේ මාගේ කාරියක් පැමිණි කල්හි කියන්හෙමි
වේදැයි කියා ආය මුක ඇවිදින් හොඩ වෙළඳුම් කරන්නවුන් හා සමහත්
ළිහුදු මෙල්ලෙම් කරන්හවුන් හා සමහන් කිතුව හන්නේය, එකල්හි ඔහට කොඩ
වෙළඳුන්ගන්නවුන්ගේ ප්‍රධාන පුරුෂයෙහු ඉදිරියේ සෙවැදිත් මෙසුවරට අප
වෙළඳුන් පන්සියයක් අසුන්ගෙණ එන්නේයයිකිය එතෙම ඔහුගේ වචනය
අහා, තණ ගෙණෙන්නාවූ පන්හයින්ට කියන්නේ අද මට එකි එකි තණ කිපු
යක් දෙවා තණ විකුණන්හට පලඹුකොට හොපි ඇම තණ නොවිකුණවයි
කිය. එකල ඔහු කැමැතෙක යහපතැයි කිවිය පන්සියයක් තණ කිපි ගෙණවුත්
ඔහුගේ ගේදොර එලුය. අප්වෙලෙන්දු සියලු නුවරඇතිද අසුන්ට තණ ගෙනැල්ම
ඒ වුල්ලහංසවාසිකයාට යාචඤ්ඤ දහසක් දී තණ ඇරගන්නේය. ඉක්බිති
තෙක් කියදවසක් කියලට සකුදුහාණන්වහන් වෙළෙඳසඟරන්නාවූ යහළුවාණන්ට
කියන්නේ හොට නැව අවුත්වනැයි කිය. එකල වුල්ලහංසවාසික පුරුෂයා
මට මේ උපායෙන් ප්‍රයෝජන ඇතැයි සිතා, සහවිණු අවකිදී කියලු පිරිවරින්
සුත්සට පිරුණු රථයන්ගෙණ ඔහන්වූ යකපිරිවරින් මවසිරහොට ගවටහොත්
පේරුස්වුදුරුන්හැවිවඅයුති කාරණිකාදී නුදුරුතෙකකවට්කොවිරියන්හදවා,
සමිපවුවරපුරුෂයන්ට මේසේ විධානකළේය, පිවසින් වෙළෙන්දු අවුහම්රුක
වල් තුරන්නේ මේහවර කියා ම, සමිපයට කැවෑහෙණ එවයි කිය. එකල
පටුනුනම් නැවමාගි අහ මරණුස්නුවරින් වෙළෙන්දුකියයක් බඩුභණ්ඩහයි
ආවාහුය, හැමක බඩු වෙළෙඳසඟරන්නාවූ මනුෂ්‍යයෝ කියන්නාහු අපගෙන්
කොපට බඩුභොරුබොයි අපවිල්කෙන සිදීහා මහවෙලඳනන් විසින් අහයිකා
රණිදෙකදැයි කිවුය. එසේඅහ මරණුස්නුවර වෙළෙන්දු ඒ වුල්ලහංසවාසි
කයා සමීපයට ආවාහුය. ඔහුගේ අතැයි පුරුෂයෝ පලඹුකොටලු එබඳහ
නියාවට රැකවල් තුන්කියන් තුන්වටක් සිටිමොබ මෙතෙවර කියා අවුත් ඒ
වෙළෙන්දන් ආරංචි කියා යැවිවාහුය. වෙළෙන්දු වුල්ලහංසවාසිකයන්ට එකිනෙකී
දහසක්දී වුල්ලහංසවාසික පුරුෂයා හා සමහකැවිබඩුභණ්ඩහයිපත්තුවගෙණ
නැවක එකි එකි දහසක් දී නැව බඩු අරවාගෙණ බඩු සමහන් සහස්කඤ්ඤාය.
වුල්ලහංසවාසිකතෙමේ දෙලහයක් වසතුවැරගෙණ මරණුස්නුවරට අවුත්
සත්පුරුෂයන්ට කෙළෙසිතුණ දන්මි සුරසු වේදසි ලෂයක් වසතුවගන්මා
ගෙණ වුල්ලසිරිමහන් සමීපයට කියන්න එකල්හි සිටානෝ! ඔබට දරුව කොප
මසින් කුස්කොට මේවසතුව ලබාගල්දේදැයි කිය. මල මියාගේ එකිණිම
පටන් සියදු පුරුහසිය කියන්න, වුල්ලසිරිමහන්ට් ඔහුගේ බස්අහා මෙබඳු පුරුෂ
යකු අසුන්ට ඇරපියන්ට අරුත කොට්ත්නේයයි කියා [illegible]
තමන්ගේ දියණියන් [illegible] සමීපයට වසතුවට කිම්කළාහ. ඒ
පුරුහය වුල්ලසිරිමහන්ගේ [illegible] සුවර සියලුදේ තමන්ගේ ගෙයි
තබාගෝ දුනැදී පින්කම්කොට සම්පූ පරිදිදෙන් ඔය පරලොව සියහයි
වදළේය, නිලෝගුරු තමන් සම්බුඩ රාජොහාසනයන්වහන්සේ මේ
ධර්මදෙසනාව කෙණෙහැරදක්මා වදරා ඒත්කෙණින් ධර්මදෙසනාකොට ගමන්

සුවණ්ණයි පුරුෂයෙක් මදසිත්නන් සුමියෙන් නොම සුණු ආදිය ලා සිඹයෙන්
පිළිමයන්වූ වන්නියකඤ්ඤයක් කෙසේද එපරිදෙන්ම නුවණැති කෙනෙක් යම
කලක වූ මිලදෙන්නේ ලැබ නොයෙක් උපායෙන් වෙළෙඳමිහකොට වසතු යහළු
වඩිනයෙහෙන්නේයයි මේදේහොගාහවස්වූ බුදුරජාණන්වහන්සේ මිහණේකිවුල්
ලපන්වන කථාවතෝ දැන් මා කියා ඛමියේ මිහණෙහිමට පැමිණියෝය. පුළු
ජන්මියෙහි මහත්නොගමහකෙහෙයිමට පැමිණියෝයයි මේ ඛමිදෙසනාව විදුරු
අතීයකථාවත් වර්තමාන කථාවත් දෙකම එක්කොට පූර්වපරසන්ධානය මේ
වුල්ලසෙට්ඨි ජාතකය කිමිවා වදළසේක. එසමයෙහි වුල්ලහංසවාසික පුරුෂ
සෙම දැන් මේ වුල්ලපන්ථකඅරහත්ථිරයෝය, එසමයෙහි වුල්ලසිරිවුව් උපන්නොම
දැන් කිලෝගුරු තමන්යහපිදුරජවූ මේමවෙදැයි තමන්වහන්සේ දන්වා
වදළසේක.

කණ්ඩුලතාලි ජාතකය.

මේද, එක්සමයෙක්හි ශාස්තෘසිංහවූ සමන්ත ඝම්බුදුරජාණන්වහන්සේ
සැවත්නුවර කිසා ජේතවනාරාමයෙහි වාසයකරණසේක් ලාභදුසි කම් කොර
හෙණකුත්වහන්සේ උදෙසා මේ ජාතකය වදළසේක. ඒ කෙසේද යත්?

එක්සමයෙහෙයි දබ්බමල්ලපුත්‍ර ස්ථවිරයන්වහන්සේ සඝයාවහන්සේට
ලාභත් ආදිවූබත්දබුණුවහසේක උන්වහන්සේ උදෘඝනලෝභත් පඩුණුවන්ට
වන්කැබි උදායිස්ථවිරයන්වහන්සේවැනිසිතලෙක යහපත්බතෙක්පැමිණෙන්
නේය, කිහිතුඅලාභානපුරුෂතෙක්පැමිණෙන්නේය, උදායිස්ථවිරයන්වහන්සේ
සමන්වහන්සේට කසුරු බස පැමිණි දවස් ලාභත් බෙදන්නාවූ සඨාඝයෙහි
ආරම්භ කරණසේක. කිම දබ්බමල්ලපුත්‍රයෝනි ලාභත්බෙදන්වදනිද්ද අපි
නොදැනිමෙහෙයිනි කියාත් කියනසේක. උන්වහන්සේ ලාභත් බෙදන තැන
ආරම්භ කරණහොතින් එසේවිනම් දැන් නුවණැත්තේම ලාභත් බෙදුදැන
මියවයි නියා ලාභත් පෙවිරි ඒ තෙරුන්වහන්සේව පාවාදුන්හ. එතැන්
පටන් ඇඟෙයමහත්සේව ඒ ලාභදුසි ස්ථවිරයන්වහන්සේම ලාභත් බෙදුදන
සේක. දෙන්නාවූන් ඒ තෙරුන්වහන්සේ ශාසනත් බත මේවයි නපුරු
බත මේවයි අහවිලන්නේ නොවසේ යහපත් බත සිවියේයයි නියාවත්
අහවිල් කොටසේ නපුරු බත සිවියේයයිසිතියාවත් නොදන්නාසේක. සිතියාව
හරණසේකුත් අහවිල් නොවසේ සිතියාව සිටියේයයි සලකාගත නොහෙන
සේක. එකුන්වහන්සේ පංක්තියේ සිවිවේලාවෙහි මේතන අහවිල් සිතියාව
සිවියාය මෙතන අහවිල් සිතියාව සිටියායි සිතිවත් සිතකියේවත් ඉරක් අදිනා
සේක. දෙවෙනි දබ්බ් ලාභත් බෙදන තැන යිහන්වහන්සේ මදහෝ මන
සේක. බොහෝ හෝ වනසේක. ඒසසුන්වහන්සේ මදවූකල් ඇඳෙහිදර
අවට පලාගන්නේය බොහෝවූ කල්හි බුලට වන්නේය ඒ උදයි ස්ථවිරයන්
වහන්සේ සිතියාව දුනගනනොසී රෙඹාසංඝයාගෙන් ලාභත්දෙනසේක. එකල්හි

අවසෙස් ඇසුණුවහන්සේ කියනසේක් ආඑන්වූ උදයි සථවිරයෙනි දරමහ
කම් පසු කෝ වෙයි පෙර කෝ වෙයි උතුමිනි අතවිල් සොවසේ ඔව්සේක
කසුරුමින අසවිල්කොවසේ ඔව්සේයෙයි කීසේක්. ඒ අසා උදයි සථවිරයනු
වහන්සේ ඇසුණුවහන්සේ ක විසිද කවශන්සේක් එසේවීනම් මේ පුර කවුර
කරණකොටන් මෙසේකිවිසේද මම සුඛවහන්සේගේ ඔස් කුමක්වණිස අදහසිද
මේ පරමාවෙක් අදහස් කිසේක්ද එසේලදී මලනිසුණුවහන්සේ සාමණෙර
හෝවහන්සේට ආඑන්වූ ලාඑදයි සථවිරයන්වහන්ස සුඛවහන්සේ ලාඑයි
මෙදෙදොතන් සසුණුවහන්සේ රාහසෙන්පිරිහෙනසේක. සුඛවහන්සේගිය
මෙදෙදෙන්ට සිදුසි කොවහසේක මෙහෙයින් කිස්දිනක මැනවැයි සියලුම්ඔ
මෙදෙදෙක කැසීස් කෙරපුසේක, එමේලෙසි ලාඔස් මෙදෙදෙන කැස මහන
කෝරාගැවිස, ඒ අසා සථඉසුණුවහන්සේ අසදමහණෙරුන්වහන්සේ අතිශ
මහරහතන්වහන්සේ ආකාසගෙසි ලාඔස් මෙදෙකනැස මහන්වූ කෝලාහල දැසෙදී,
මේ කවර කෝලාහල කස්සසෙන්දැයි විමසසේක. අනදමහණෙරුන්
වහන්සේ පසිඳුසඉන්වහන්සේට එවවස් දැනවූසේක, එසලදී සථඉසුණුන්
වහන්සේ එමහ ආකාසදෙසි උදයි සථවිරය කෙරෙහි අතුසන බැවින් අවුත්ව
රාහසෙසි.සාළ දැන් කුතුහලයෙසි පලඹින් හෙළේවේදැයි විමසසේක අනද
මහ තෙරුන්වහන්සේ ඒ අසීය ප්‍රකාශ කරණ විණිස සථඉසුණුන්වහන්සේට
ආරංචිය කළසේක. බුදුරජාණන්වහන්සේ කවිංකාතර ශ්‍රාවක්ෂණ කාරණය
දැකසෙසොව් විමසසේක.

ඒ විසිදවස කවිරව බරණැස්නුවර ඉසිපතනාරාමරජ්ජුරුසොසෙන්

රජ්ජය කරන්කාලය එතල අප මහාබෝසතාණන්ට ඒ රජ්ජුරුවන්ට වෙනකු
කම් කරන්කාලය, ඇත්දෑය ආදීන් කා රත්නවුන් ආදිය අනයකාරවැසි, ඒ
ඇත් අස් ආදියෙන් අනයකරුන විසතු සංඝයින්ට විසතුවවසුසුවු වවනා මිළඟ
දෙවති රජ්ජුරුවෝ දැකලි දුක ලොවියෝය. ඒ රජ්ජුරුවෝ තමන් ලොභ
දුවැකි ආකි බැවින් මේසේකියය මේ වන්නකාය මෙසේ වන්නකු කම්සොඑව
අප වැය යොදෝනම් නොබෝකලකින්ම මාගේ සණඩාගාරය් විසතු නිමා
වෝය්ය එසේනොසින් අතිකකු වන්කකු කකතුරෙකි තබම්සිසිටුන, මෙසේ
මියැ ඒ රජ්ජුරුවෝ සිවුමිදුරු කවුළුව කැර රාජ්‍යඩහණය බලනා තැනැත්තෝ
ලොව්වූ සුවිණැකි එක් ගම්වැසි පුරුසයකු රාජ්‍යඩහණයෙන් ගන්නා දැස මේ
සසෝ මට සියලු විසතුවේ අගය තබා අවවැස කරන්ට සමතිවවන්නේයයි සිතූ
පසිවට කැදැහ යොවුවෙණ දරුව නෝ අවට විසතුවෙකි අගය තබා අය
වැසෙහට වන්කකුතබ කරන්ට සමතිසෙකි.යැයි කිවිසය,එසේ අකා ඒපුරුසයා
කෙසස කැණිකි කිවි කල්ති රජ්ජුරුවනාසේ විසතුව රක්කාපිණිස ඒ අඳක
පුරුසයා වැනකු කෙමේ කැලඹය එනැන්වවන් ඒ දසඩයා ඇත් අස් ආදීන්
අනයකාරන්නේ අාය ධිරිසෙලා ඉඩාවෙනවූ යම්මිලයක් අසිපුංයවූ පරිදෙන්
කියයි, සතු විසතු කකතුරෙකි සිවිඹැවින් එසෙම් යම් මිලයක් කිනම්
කතු ඒ මිලෙ ඒ විසතුවට මිළවන්නේය රාජ්‍යනියෝගයෙන් කෑලසු කැණැත්ත
පුන් කෙවුන් ඊට විරුවට උතුර සියකහොතෙක් මිදවිය එසලදී උතුරු
පරිසෙකි වැන්කාවූ එක් අස් වෙළෙන්දත් පන්සියයක් අසුන් එතුරට
ගෙණසේය රජ්ජුරුවෝ අසුන් ගෙණසියව් අපා තුමන්ගේ ඒ නුවණ
කැති වැනසැය කැදලා අසුන් මිලකරවූසේය. එසෙම් අසුන් මිළකරන්නේ
පන්සියයක් අසුන්ට එකම් කාල්නැළියක් අගසනලේය. මේසේ අගයසොට

අස්වෙළඳුන් එසෙසාල් කැලියක් දෙවිසි කියා කාල්නැලියක් මිලගව් දී අසුන්
පන්සියයෙදෙන රජ්ජුරුවන්ගේ අස්සල මැන්දවූසේය, අස් වෙළඳ පලඹ
අගසොවන බාහසාසෙන් සමිසට නොමිත් එවවස් කියා දැන්කුමක්සර
මෝදැයි විමසූසේය. ඒ අසා මහසොසතාණෝ කියන්සාක් ඒ පුරුෂයාට අස්
ලැබ්දි මෙසේ විමාරව අපගේ අස්සුවූකලි එසෙම කාල්නැළියක් වටිසි අවසිසි
දන්කාලද්දෙය, කෙසා කියා කාල්නැළියෙහි අගයදන්නා කැමැත්තම්ය එසේ
කෙසිසි රජ්ජුරුවන්වහන්සේ සමිසසේසිට කාල්නැළිය මෙසෙස්මිල අගසේ
යයි කියන්ට සොමිමිවන්දැයි විමාරව ඉදින් කාල්නැළියේ මිල කියන්ට පිළි
වසැයි කීසේමෙන් ඔනුකෘදවංසයෙහි රජ්ජුරුවන්වහන්සේ සමිසයවවස් මෙසේ
අසනාට එන්සොමෙ වේදැයි කිවිය. එසලදී අස්වෙළඳ බොධිසත්වයන් කි ඔස්
යහපතැයි පිළිගෙණ ලොකිවූ වන්නකු පුරුසයාට අස්ලස්දී ඒ කාරණය කිය
වූසේය. ඒ වන්නකු පුරුෂයා අස්ලස්ලැබිලාම කාල්නැළියට මිළකියන්ට්මට
පිළිගන්වන්නේයයි කීය. එසේ අතා වෙළඳ එසේකීමේ රජසෙව් සම්සසවිය
කනු ඩැදවාගෙණ රජ්ජුරුවන් සමිපයට යියෝය. බොධිසත්තයෝත් ඒ වෙලාවට එසනාට
අමිංසයෝත් ඒ වේලාවට එසනාට ආවාහය, එසලදී අස්වෙළඳ රජ්ජුරුවන්
වැදලා සිටන්නේ සාමිනි මම පන්සියයක් අසුන්ට එක කාල්නැළිය අගසා
බව දනිමි ඒකාල්නැළිය කොහෙක් අසිදැයි වවන යහකාගන් අසින්වීමලමැනව
රජ්ජුරුවන්වහන්සැයි කිය රජ්ජුරුවෝ එවවන් නොදැන කියන්සාක්ක එබිල
වන්කකුපුරුෂය පන්සියයක් අස්ස කෙතෙක් මිල වවිදැයි විවාලෝය, එබිස්
ඇයි වන්කකු පුරුෂයා සාමිනි කාල්නැළියක් විවගේවේදැයි කිය. එන්කාවි
දරුව පන්සි යක් අස්සුවිකලි කාල්නැළියක් අසින්වසි ඒකාල්නැළිය කොතෙක්
මිළසුන්නේදැයි විවාලෝය, ඒ අඳක පුරුෂයා සාමිනී අ හාපුර පිවිසුර
සකිතාවූ බරණැස්නුවර කාල්නැළිය අගනන්වේදැයි කිය. ඒ අඳක පුරුෂයා
පළමු රජ්ජුරුවන් සිත්ගණිමි සිතා අනුවසීනකරන්නේ එකම කාල්නැළියක්
අසුන්ට අගයකලේය, නැවත ඒ වෙලෙන්දු අසින් අස්ලස් ලැබ එම කාල්
නැළියට අහාපුරය පිවිසුර පසිනවූ බරණැස්නුවර අගයකලේය, එසමයෙහි
බරණැස්නුවර පවුරුවල දොලොස්යොදුනක් පමණවන්නේය මේ නුවර
ඇතුලතවන්නේය, පිවිත වනාහි තුන්සියයක් යොදුන් පමණ රාජ්‍යය වන්
නේය, මෙසේ ඒ අඳක පුරුෂයා දෙළොස් යොදුනක් වටඇති නුවර හා තුන්
සියයක් යොදුන් වට ඇති මේ සං මහත් රාජ්‍යය එකම කාල්නැළියට අගය
කෙලේය, ඒ අතා අමිංසයෝ අස්සොළහන්දි සිනාසි කියන්නාහු අපි
පෙර පොළුව හා රාජ්‍යය අනසීා මිළකැතැයි සිතා උනුමින, දැන්වැකුලි මෙසා
මහත් සරාරීනවූ බරණැස්නුවර හා රාජ්‍යය කාල්නැළියක් පමණ අගනන්ය.
නුඹවහන්සේයේ වාසනාවූ පුරුෂයාගේ සමිපීතාවයක් ඉතා ආශ්චර්යියය
මෙසෙක්කර් මිළල්ලෙසි මේ වාසනාවූ පුරුෂයා කොට සිසිද අපගේ රජ්ජුරු
වන්වහන්සේටම මෙසෙම සුදුසුවන්නේයයිකාසසකොට නීතුතලාහුය,එක ණි
රජ්ජුරුවෝ ලැබ්ච පැමිණ ඒ නුවණැති පුරුෂයා නුවරින් පිටත්කරවා
මහාබෝසතාණන්වහන්සේ වන්නකු තනතුරු දුන්නාහුය, මහාබොධිසත්තියෝ
එතැන්වවන් දානාදීවූ පින්කම්කොට කම්පරිදෙන් මිය පරලොව සියෝය
සාසකාවූ සිලෝතුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ ධම්දෙසනාව වෙනකුරුදක්වා
වදරා ආනාදසථවිරයෙනි මේ අඳකවූ උදයි සථවිරයා මෙරමිනාට ලාභයෙහි

පොළෝ දැක් මිනුකොණකයි පෙරේත්යන්ට සුවඳ කැකිලවීන් සොල්දෙවිදැයි. අතිතපාර්ශ්වීන් වර්ණනාපාර්ශ්වීන් දෙක එක්කොට සංසිඳුවා මේ තන්හි සුරාසුරයා ජාතකය තිරෝවාදලක්ෂණ එතිහාසයෙහි ගම්වැසිවූ අඳුන වන්නඳු සුරුම්යා නම් දැන් මේ ප්‍රාතිහාර්‍යය, බුදුකැබිවන්නඳු පුරුෂයන්ම ප්‍රකාශවෙයි කවන්වහන්සේ දක්වා වදළසේක.

දෙවදහම් ප්‍රාතිහාර්‍ය

වැඩ එස්සමයෙන්හි නායකාකුල චිත්තාභිනිවෘත්තිශ්‍රෝතාපත්තිඵලප්‍රාප්ත භාග්‍යවන්හන්සේ සැවැත්නුවර සිසා පේතවන මහා විහාරයෙහි වාතයෙන්ගරුකළ සේක් එක්තරා මනුතාණඩ භික්ෂුපෙරෙහුන්වහන්සේ උදෙසා මේ ජාතකය හිදුළසේක

සැවැත්නුවර වැසිවූ එක් පෙළෙඹ පුත්‍රයෙක් තමාගේ භාගෝවා මිය පර ලොව සියතුලින් යහසයෙහි මාගණවුසේය එතෙමේ මොහොවන්නට පුතිකාග යෙහි පමා වසඟ ඉණිය පන්සලකුත් හිතිහාලයෙහි බවුනාල් ගෙයකුත් කරවා බවුනාලයෙ බිහෝ තලතෙල් ආදියෙන් පුරා මිහඟ වස්ත්‍ර පදුම තමාසහභාවෙ ලන් සොල්ලන් සැදවා හෙන්මහගෙන රුවිවූ පරදි දෙන් බිත් සිඟ විසවාගෙණ අනුබවසාරත්තන්ය සිවුරු ආදීන් ඉමහෝ පිරිසර ඇත්තේය රාත්‍රියෙහි එක්දවසයක්හා පොරවාගෙණය පොරෝණයක් වළඳිනේශ, දිවාභාගයෙහි අතිත් අදහස හා අතිත් පොරෝණයක් වළඳිනේශ, මහාර සෙළුවර වසඳහාරන්නේය, දක්ෂින්නෙන් එක්දවසක් මෙ ඍක්ෂුන්වහන්සේ සිවුරු හා ඇතිවූ ආදිය ගෙන් පිවින්නොව මවෙමේ විහා අවුගස්තා සැලව සෙහෝ දකවාවිදු ඍක්ෂුන්වහන්සේ සේනාසන චාරිකාවෙහි ඇවිදිනාසේක් ර මනුතාණඩ ඍක්ෂුන්සේ මේවව ගෙන් සිවුරු ආදිය දැක මේ තාන්දුයි මිණුවේය. ඒ මනුතාණඩ මහණ ඇවැත්නි මාසේයයි කිවේනා. ඇවැත්නි මෙසිවුරන් මේදෙනයන් මේ ඇතිරියන් මේදැන්නියන් ඔබලවුම් නොදරේයි විහිදුවේය. එසේය ඇවැත්නි කීකල්හි ඍක්ෂුන්වහන්සේ කියනසේක් ඇවැත්නි බුදුරජාණන්වහන්සේ විසින් තුන්යිවුර අඳුදන්නා රුය මෙසේ අ ලෙස්වූ පරිභුයන්වහන්සේලාසේ ගාසනයෙහි නොපි මහණපි මෙසේ මෙහෙ වැනෙන් වැනසුවාණිසල විරෝයෙහි නොප සවිඥයන්වහන්සේ සමිප යට් නොගෙණෙසේ කියා ඊ ඍක්ෂුව කැඳවාගෙණ බුදුන් සමිපයට කියසේක. කියසු දහලම් සිතෙන්ද මහණෙනි මේ ඍක්ෂුව නොසෙමැයි පරිදීදෙන්ම කැඳවාගෙණ අවිරුයි වදළසේක. එසැණි ඍක්ෂුන්වහන්සේ කියාසේක් සෙමින් මේ මහණ මනුතාණඩය බහුපරිෂ්කාර ඇත්තේයයි දැන්වූසේක එසේ අසා බුදුරජ තෙමේ හා මනුතාණඩවූයේ සැමදුසි වමාරා වදළසේක. සෙමින් සැමදුසි ර මහණ දැන්වීය. ඒ සේ ඇසු බුදුරජ මහණ නෝ භවත

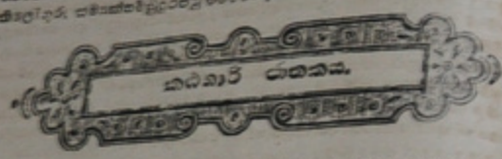
සාරණීයවූත්තාහුතාණඩිකාවූවේකිද මමතොමෝගේ සාරණීයයක් අල්පෙවිණිවා හා සහාවාහාවයෙකිද සායවිවේක හා විවේකතාවිහාරයෙකිද කියාවිදැන්නෙමි කුණඩියෙමි නොවේදැයි වදළසේක. ඒ මනුතාණඩි ඍක්ෂුන් වහන්සේ ලද්දාත් වදළ බස්ඇසා කිසි එසේනම් මේ සැවසේ ඇවිදිදිදයි පොරෝණය දමාවියා හයලයියා කැඹිව පාත් මිඩසයෙහි තනි අදහසෙහි සිටිසේක. එකල්හිසවිඥාන්වහන්සේ ඒ ඍක්ෂුන්ට පිරිවිතල්වහසේක් මහණ නෝ පෙර කලවත්ව හයලයියා ඇත්තෙහිනොවේදයි දියරකුස්ව උපන්නාවූකාලයෙකින් හයලයියා දෙක පොසමින් දෙළොස්අවුරුද්දක් විසූයෙහි නොමේදෙ එසේවූ නෝ දැන් කවරසාරණයෙකින් මෙවිදු ගරුවූ සවිඥාසනයෙහි මහරවි සිවිවණින් පෙන් මිඩසයෙහි පොරෝණය දමා හය ලජ්ජා කැර සිටි-යහිදැයි වදළසේක. එවස් ඇසු මහණ හයලයියාදෙක එලාභාගෙණ දමාවූ සිවුර නැවතා පාරවාගෙණ බුදුන් වැඳ එකත්පස්ව උන්හේය. අවමෙන ඍක්ෂුන් වහන්සේ ඒ අතිය පුකාශකරණ පිණිස සවිඥයන්වහන්සේට ආරාධනාකළ සේක බුදුරජාණන්වහන්සේ අහසගවියෙන් පිළිඋන්වූ සාරණිය පුකාශකොට වදළසේක.

ඒවකියදවස සසිරට බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්තනම් රජ්ජුරුහොණේක් ජනරදාධානයකොට රාජ්‍යයකරන්නාහුය එකල මහබෝසතාණෝ ඒ රජ්ජුරු වන්ගේ අගමෙහෙසුන් කුසදවූ පිළිසිඳගන්නාහුය. උපන්නාවූ කුමාරයන්ට නම් තබන දවස් **කෝණාගකුමාරයෝ**යයි නම් තුබුහ ඒ කුමාරයන් ඇත මැන දිවැනෙ කෙළ ඇවිදිනා අවස්ථාවෙහි රජ්ජුරුවන්ට අනික් පුතනුහොහෙක් උපන්නාහුය. ඒ උපන් කුමාරයන්ට නම් තබන්නාහු **විහුකුම්** හෝයි නම් තුබුහ, ඒ දෙවෙනි කුමාරයන් ඇත මැන දිව පැන කෙළ ඇවිදිනා අවස්ථාවෙහි බොධිසත්වයන්ගේ මැනියෝ කාලක්‍රියාකළෝය. රජ්ජුරුවෝ අනික් බිසෝහොණෙකුත් අගමෙහෙසුන් තනතුරෙහි තුබුය, බිසව් රජ්ජුරු වන්ට දුනා ප්‍රියයෝය මිනවඩහි සිත්හළුව වාසයකොරහි, එසැණ ඔවුන් දෙදෙනාගේ ප්‍රිය සංවාසයෙන් ඒබිසව් එක්පුතනුහොහෙකුත් වැදය, ඒ උපන් කුමාරයන්ට **සඝකුමාරයෝ**යයි නම් තුබුහ, රජ්ජුරුවෝ පුතනුවන් දැක සතුටුවූ සිත් ඇතිව හොදුර තෝපගේ පුතනුවන්ට වරයක් ගණුවයි කිවුය. බිසව් ඒ වරය මා කැමතිවේලෙක ඇරගණිමියි පසුව ගෙසුතුහොට තබාගියුය. ඒ බිසවු පුතනුවන් වැඩිවිය පැමිණිසැණි රජ්ජුරුවන්ට කියන්නෝ සවාමිනි නුඹවහන්සේ විසින් මාගේ පුතනුවන් උපන් දවස් වරයක් දෙනලදී එසේ හෙයින් මාගේ පුතනුවන්ට රාජ්‍යය දුනමැනවැයි කිවුය. රජ්ජුරුවෝ ඒ අසා කියන්නෝ මාගේ දරුවෝ දෙන්න මහස්වූ කිතිකඳන්මෙන් බබලමින් ඇවි දිනි. තොපගේ පුතනුවන්ට රාජ්‍යය දෙන්ට නොපිළිවනැයි පුතිඤෙපතොට නැවත නැවතත් ඒ බිසවුන් තමින්ගේ පුතනුවන්ට රාජ්‍යය ඉල්වන්නා දැක මේතොමෝ මාගේ දරුවන්ට අනර්ථයක් අවැඩක් උපතුමියන්සොට වියා අසෝනි සිතා පුතුන් දෙබෑයන් සමිපයට කැඳවා මෙසේ කිවුය. එමහා දරු වෙනි මම සුසඳකුමාරයන් උපන්නමෙන් උන්වවරයක් දිනිමි, දැන් උන්ගේ මැනියෝ රාජ්‍යය ඉල්වති, මම උන්ට රාජ්‍යය නොදෙනු කැමැත්තෙමි සත්‍රිනු නමි පාපියෝය. එසේහෙයින් තොපට නපුරක් සිදාපුනමි නපුරුවන්නේය.

නෙව් දැන් වලට තිදි ගං ඇඹිලෙන් අවුත් තොප සතුගෙ මෙනුවර රාජ්‍යය
කරවමුයිකා අබාධයට ඉඩම් සකසා යවූය. ඔවුන්දෙදෙන රිසෙරජ්ජුරුවන්
තිදි පුකාදෙන් ඔස්සාවුන් රාජාභිෂේකයේ හෙළහා සුගන්ධකුමාරයෝ දැක ප
කාරණයදැක මෙන් දෙමාපන්වහන්සේ හා සමග මෙමයි කියා කැපීමේ කීත්
පුණෙනුය, මෙසේ කිත්තිරාජ කුමාරවරු තුන්දෙනම කිණිලමෙහයවි යන්නා
සුය. මොඩියතිසයෝ මාගියෙන් යන නමින් ඉතින් අවන්ම රැකෂ්ඨිල පු
සුගන්ධකුමාරයන්ට මේසේ කීහ. ඒ සුගන්ධකුමාරයෙහි අසවල් තැන් තෙණෙවයි කිවූය. ඒ විල
තොස් කාරියා නැනුත් මි පියුම්පෙතින් අසවල් තැන් තෙණෙවයි කිවූය. ඒ විල
සෙම් තොමෝ දිඹුලාගල්ලුවන්තෙන් එක් දිසරතුස්සඋ විහිත් ලබාගලද්දේය.
සෙම් තොමෝ දිඹුලාගල්ලුවන්තෙන් එක් දිසරතුස්සඋ විහිත් ලබාගලද්දේය.
වෙසමුණිරජ්ජුරුවන්තෙන් ඔබට කියන්නෝ දෙවඩමිය දන්නා තෙනෙකැතුන්තමා.
යම් අතිස්තානෙහි මේවිලට බවුවහුම බවුන් කන්නට ලාබෙන්නෙකිය වීලව
තොමට තෙනෙකුත් කන්නට තොලැබෙන්නෙකියයි කිවූය, එතැන් පටන්
දිසරතුස්ස යම් තෙනෙක් ඒ විලව බවුවහම බවුන් අතින් දෙවඩමිය විචාරා
යම්තෙනෙක් තොදකින්නම බවුන්යන්නේය, දක්ඛිත්තෙන්සුගන්ධකුමාරයෝ
ඒ විලවනෙහි පරිභෝගතොකොටම බවුවහුය, එකල්හි උදකරාජයා ඒකුමාර
යන් අල්වාගෙණ දෙවඩමිය දනුදැයි විචාළේය, එකල්හි සුගන්ධකුමාරයෝ
කියන්නෝ දෙවඩමියනම් වඳු සුගයි දෙදොහා වේදැයි කිවූය. දක්ඛිත්තෙහි
දිසරතුස්ස ඔබට සෙපි දෙවඩමිය තොදිවයි කියා දියවට ලේවා තමංවසන්
තැවුසිත්තයෙකිසිවවිය මොඩියතිසයෝත්සුගන්ධකුමාරයන් ලස්වන්තොදැකවඳු
කුමාරයන් යවූය දිසර දැසු වඳුකුමාරයන් අල්වාගෙණ දෙවඩමිය දනුදැයි
විචාළේය. දක්ඛිසි, දෙවඩමියනම් සතරදීග තෙයෙයි, වඳුකුමාරයෝ කිවූය.
දිසරතුස්ස තෙවින් දෙවඩමිය තොදනුවයි කියා උනුත් අ [illegible] එසේම
දියවට තබවා කිවූවූයේය. මොඩියතිසයෝ ඒ වඳුකුමාරයනුත් කැ [illegible] තො
යහතෙයින් එන්තරා අතකාරයෙක් වියසුගයයි තුබූ එතනට ගොස් ඳදදෙ
නාම විලව බට සියවර සටහන්දැස මේවිල රාජයෙ අධිකාරිය විලක් උවමැන
වැයි කියා සඩුව උරයේ එ [illegible] දුන්න තැන දුනුම්ව කියලාගෙණ සිටියා
සුය දිසරතුස්ස මොඩියතිසයන්ට දියට තොබස්නා දැකවිලදඩු හපා ඇවිදිනා
පුරුෂයෙකුමෙන්නම්බෑ හේරුපසපාලාමොඩියතිසයන්ටකියන්නේපින්වත්වූ
පුරුෂයෙ! "තෙපි මහ ගමන්කාමෙන් මිරිකිටියව, කුමක්හෙයින් මේවිලව බැස
නාවියා නැත්ද තෙපිබල හා තෙපිඳදැල හා මිල් පැලඳුනුපසේ තොයෙවුද"යි
කිවූය. මොඩියතිසයෝ ඔහු දැක සිතන්නාහු මේහු යකෘයා විය යුතුය මේහු
විසින් මාගේ ලේ දෙන්නා අල්ලාගන්නා ලද්දෙවෙනැයි සිතා තෝ මාගේ
ලේගේ අල්වාන්තෙහියයි කිවූය, එසේය මම ඇල්වූයෙමි කී කල්හි කවර
කාරණයකින්දැයි විචාරා මේ මේ විලව බට තෙනෙකුත් කන්නට ලබමියි කී
කල්හි කියෙමිද තෝ සියලුවුන්ම කන්නට ලබන්නෙහිදැයි විචාරා ගමෙන්
දෙවඩමිය දනිතම් ඔබ හැර සෙස්සවුන් කන්නට ලබමියි කීසාල්හි තට දෙවඩමි
යෙන් පුයෝජනඇද්දැයි විචාළෝය, එසේය දෙවඩමියෙන් පුයෝජනඅනැයි
දිසරතුස්ස කිය. එසේවිනම් මම තට දෙවඩමිය කියම් කිවූය, එසේ දනා දිය
රතුස්ස එසේවිනම් කිවෙනෝ මම දෙවඩමිය අසම්සිකිය. මොඩියතිසයෝ මම
තට දෙවඩමිය කියම් මල එකෙක් ඇත කිලිටුව සිවිහෙයින් ඳදක් මැලියෙමිසි
කිවූය උදකරාජයා මොඩියතිසයන් නාවා පැන් පොවා ලේපලදවා සුවඳ

ඵලපුන්නේ නෝවා සර්ෂකලද මෙබඳුපසෙකි උතුම්වූ පංචාභිඥයන් අතුවිදුන්නේද,
සෙසේවාතහනේ ඒ පාතිහාරයද ආකාසතෙතෙයකි ඉදි ශාසනය පාළුව සිටුවා
කෙලේ එසේවීනම් තෝ නොවේ නොවේ යොමා සතන්හොට අතවයි කියා දෙවඩමිය
කියන්නාහු මෙසේකිවූය - මේලොකයෙහියමිකෙනේක් නමින්හා ලැබුවෙන්
අතුගල ධර්මයනුත් තොදකුමනා අවිසෙස ලොකවාසියනුත් දන තැබීලෙහ
තෙයින් තග ලැබා දෙකින් සුතාව මාසතෙරෙද්ද කුගල ධර්මයෙකි ඇම
කල්හිම මිලවන්වූ ඇලුම්ඇත්තෝද උතුම්වූ කන්සුරුකුණ ඇත්තෝද එසේවූ
තෙනේතෝ ලුවාගය මේ ලොකයෙකි දෙවඩම කමියෙයි කියා ධර්මදෙසනා
කලෝය, යකෘයා මේ ධර්මදෙසනාව අසාපුසාදහනවූ සිත් ඇතිව මොඩියතිස
යන්ට සිරන්නේ මම තොප කෙරෙකි පුසන්නතාගෙම් පුසන්නවූ මම එක්මිලනු
තෙනෙකුත් තොපටදෙමි කවුරුන් තෙණෙමිදැයි කියා, ඒ අසා මොඩියතිසයෝ
මැලවලනුවන් තෙණෙවයි කිවූය, දිසරතුස්ස කියන්නේ "පණිතතෙහි තොමි
උදක් දෙවඩමිය දන්නා පුරිසෙක්මිය එපමණක් විනා ධර්මයෙකි තොප
පෙන්වන්නෙහෙ"යි කිය, කවුරහාමණයකින්දැයි කියල්ලි වැඩිමහළු තැනැත්
තන් තමා මැලනැනැත්තන් තෙන්වනතෙනුත් තොප පෙරාහවයතෙකිය
තොපෙරම තෙයිනැයි කිය එසේ අසා මොඩියතිසයනෝ කියන්නෝ "එසේමල
යහෙය මම දෙවඩමියත් දනිමි, දෙවඩමියෙකින් පවතිමි. අපි මේ විලව
වදහාගෙන් මේ මැල මැලනුවන්නිසා වනුමින වුන් පිණිස අපරේයාහන්වහන්
ශ්‍රේෂ්ඨ අතින් වුන්නේ මැණියෝ රාජ්‍ය ඇල්වූය, අපරේ පියාහන්වහන්සේලී
වරය තොදී අප රක්ෂාකිනිසා එතෙයෙකි වසන්ට කී සේක. එසේ ඇසූ මැල
ඵලනුවෝ තොරදැ අප හා සමග මේ වසයට අවූය, දැනින් අපි ඒ කුමාරයන්
වසයෙහි එක් යහෙයෙක් අනුභවකොට පියයි කියෝනම් අප කියන් අදහා
ගන්නාතෙනෙකු නැත එසේතොකියන් මිනිසුවිව හසින් බැලිලනුවන්නෙන්
වමි" කිවූය. එසේ අසා දිසරතුස්ස සමඹව සාධු සාධු පණිතයෙහි තෙපි දෙව
ධර්මයේ දනුව දෙවඩමියෙකි ඒ පවතුවයි පුසන්නවූ සිත් ඇතිව මොඩියතිස
යන්ට සාධුකාරදී දෙබියන්ම තෙණවුන් පාවාදින එතැන්හි මොඩියතිසයෝ
මිනට අවවාදකරන්නෝ යකෘය තෝ පෙරඅළු අකුසලකමියෙහෝ දුනුන්යේ
වෙර ලේ මැස්සන්නාවැ යකෘව උපන්තෙකිය දැන්නැවෙන්ත් අතුගල්මිකෙරෙහි
නම් හා විසින් තරණලද අකුසලකමිය තරණාදී සතරඅපායෙන් හා මිදුලිය
තොහෙන්නේයඑසේහෙයින්මෙහෙන්පටන් අකුසල්කැරුතුසුන්දරවිසිඅවවාද
තොට යකෘයා දමතෙයෙහිලන්ට සකසිවූය මහමෝහතෝ යකෘයා දමිත
යෙහි ලාතෙණෙන් ඔහු මිසින් තරණලද ආරක්ෂා ඇතිව එහාත්හිම වසන්නාහු
එසේවනත් නැසෙන්තරු බලා දිසරජ්ජුරුවන් කාලක්‍රියාකළ නියාව දැන
යකෘයා කැඳවාගෙණ තරණ්නුවරට තොස් රාජ්‍යයෙණ එතුමාකුමාරයන්ට
යුවරජ තනතුර හා සුගන්ධකුමාරයන්ට සෙනෙවිරත් තනතුරුදී යකෘයාව සිත්
කරවොතෙක දෙවොලගක්කරවා එතැන්හිඔහුවස්වා නිරන්තරයෙහි බත් හා මල්
පහන් ආදිය පිලුන්ට නිතර පළඳිනොවී පුදන පරිදි දේන් කැරැයි. ඒ සෙ
තොකතෝ දැහැමින් රාජ්‍යය තොව තමිදු පරිදි දේන් සිය පරලොව
නිදොස, යහපතැයි කිවෝදුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ ධර්මදෙසනාව තෙණ
හැදැත්වා විදුරා වසුගසතය පුකාශතොට වදළසේක. මේ වසුගසතාධර්ම
දෙසනාවසේ සෙළුවිර ඒ බහුජනතාහිත ඤඤුන්වහන්සේ තෝමාන් පෙළකි
විසිවිසේය. බුදුරජාණන්වහන්සේ අතීත කථාවත්, වර්තමාන කථාවත් දෙක

එන්නෙට සකිනලවා මේ දෙවැනි ජාතකය තිබෙන බවද වදළසේක. එයිනුදු
ඊළඟ ජාතකයාගෙන් දැන් මේ ආනන්දාදීන්ගෙන්, ත්‍රිපිටකධරයන්ගෙන් නම් ඇතැම්
සිව්දරණවා, ඒකනිකායිකයන්ගෙන් ඇතැම්, ද්විනිකායිකයන්ගෙන්, ත්‍රිනිකායිකයන්ගෙන්
තිබෙනවා, පන්සියක්විදුරන්ට ඔවදන්දුන් තන්හිවත්තේදේවතාවාගැනත්ය.

පුරාවිද එන්නේසේකි නගරා ලොකනාථසඳහරවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ
ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසනසේක්ත් ධර්මසභාවක්හිදී කථාව අරබයාගෙන
ඒකාන්තය වදළසේක. එකල්හි එතිමියා නමවූ දෙලෙස්වැනි තිරිසන්ගෙන්මිදී
බඳනල ජාතකයෙහි මතු පහළවන්නේහෙයි, ඒ ධර්මසභාවට වැඩමකොට
කෙණි තම ගයාහ රජදරුවන්ගේ දුවකියෝය, කෘතඛුද්ධනාම දියණියන් තුන
සිඟිනියක්හය කොසොල් රජදරුවන්ට අගමෙහෙසුන්වූවාය, ඒකතෘතාවූ
රජතුට දියණියෙකුවූවාය, මහාකොළිය රජ එකාගේ විසඟහසුන්ගවත්තේ
පසු දුටු කාරිය දැක සංවාසාතුරයෙන් පිරිහෙලුසේක, එවුදහසාම පුත්‍රාණාගේ
සංවාසාතුරය පිරිහෙලුසේය. ඔබු හදෙහෙම් රජගෙය ඇතුළතට වගන්නාය
බුදුරජාණන්වහන්සේ ඒ කාරණය දැනට වදුරා පෙරවරු පත්බිඳගත් නිසසුන්
පිරිවර රජගෙට වැඩ පනවනලද ආසනයෙහි වැඩහිඳ මහරජ විසඟහසුන්
සහෝ කොසොලරට වදළසේක. කොසොල් රජදරුවෝ ඒකාන්තය දන්වූසේක
මහරජ විසඟහසුන්ගවත් සවරක්නුයේ දුවසියෝදෙනයි විචාළසේකි නැණින්
විසහිත මහාඋපනේකම් රජතුමන්ගෙයි සිතුසේක, සවරක්නු නිසා ආයේදෙයි වදළ
කල්හි සාමිනිවහන්ත මා නිසායයි සිතුවාය මහරජ විසඟහසුන්ගවත් රජ
තුමෝ දුවසියනගෙය රජතු නිසාම පුත්‍රයෙකු ලද්දීය, ඒ පුතු
හෝ සවරක්නුරණයෙහිත් මියගියත් අසිහි රජදරුවෝ කිසි නොවන්නෝය, සුපි
යාලුවෙකි රජදරුවෝ මොහොතක්හැර එකිව විසඟහසුන්වූ දරුකැවිරියෙ
මෙසේ උපන්නාවූ පුත්‍රයෙකුගෙ ඒ පුත්‍රයාව රාජ්‍යයෙහිත්තාපුතුගයි වදළහෙයි
කොසොල් රජතෙම ඒ කාරණය පණිවුඩරණු විණිස සාගරවතුන්වහන්සේට
කථාකරන්නේය, සාගරවතුන්වහන්සේත් කථායෙන් වැඩිතුබු කාරණය පුරාණ
කොට වදළසේක.

පුරාතන දවස බරණැස්නුවර රාජ්‍යයකරන්නාවූ බ්‍රහ්මදත්ත නම්
රජදරුකෙනෙක් මහත්වූ පිරිවරින් උයනට නොස්එහි පුෂ්පඵල ලොභයෙන්
කැමිරෙණසේක් උයන් වනලැහැබෙහි ගහනාකොට දර පෙලහන්නාවූ එක්
සත්තක් දැක පිළිඳ ඔත් ඇතිව තෘණකන්ථරවිය කළෝය. එකෙණෙහිම ආ
මහබෝසත්හුවන්වහන්සේ ඒ සත්තාගේ ඔබෙහිම පිළිසිඳගත්සේක එතෙණෙ
කිම ඇසේ බව විදුරුපුර ශාලද්දක්මෙන් ගරුවූ භූමිශයනයේය. ඒ සත්තා
ගැබ පිහිටවේ දැක බෝජ මාපේවර්තය මිහිටියේයයි කීවාසුය. එකාලයි ඒ රජ
තෙම අඩාලසළුඳුකාරිදී දිදින් පුත්‍රයෙක් විනම් බුදුකාව හා සමන මාගේ සමීපයට
එතුට පොළඹවාවි ඉදින් පුත්‍රයෙක් විනම් බුදුකාව හා සමන මාගේ සමීපයට

ගෙන එවයි කියා වැඩසිටියේය. ඒ සත්ත්ව තෙමෙ මිනුසරණලද්දී මෙවියතක්ගේ
එතැන්හේ වැඩුවාය, ඒ අට මහමෙවියන්වහන්සේ මෙහෙමෙනි කැමිරෙණ
කල්හි කෙළිඹුල්ලෙහි උදරාවේ උන්වහන්සේට මෙසේ කියන්නාහු වියා
කෙණි කැත්තෙනු විස්සේ පතරණුලදුකයි කියන්නාහුය ඒ අට මෙවියන්ගෙ
එකාන්හේ ඇතියන් සමීපවමොහේ ඇතියනි මෙහේ පියාගෙන් කවුරුදුයි
එවාළසේක. පුත්‍රය තෙපි මරණුන්රජතුමාගේ පුත්‍රයෙකැයි කීවාය. ඇතියනි මෙහි
ලඟකණක් ඇත්තේදයි විචාළසේක, පුත්‍රය රජදරුවෙනි මේ ඉඳිකාව දිගු ඉඳිස්
දුවනියෙකෙන්වියහැ මේ ඉඳිකාව විෂකාට පොහොකෙරව, ඉඳිස් පුත්‍රයෙන්වියහැ
මේ ඉඳිකාවා පමණ නොහොඳිසියකා කියාසේකැයිකීවාය. ඇතියෙනිඑසේනම්ලබි
කවරකාරණයකින් මා පියානන්ගේ කම්පයවී කැඳවාගෙණ නොයෙහෙනෙහිදුයි
කියසේක. ඒ සත්ත්ව අට මහමෙවියන්වහන්සේ අඩියණය දුක රාජ්‍යභාරයවනුවර
යට කොස් රජකව් කීවාය, රජදරු එසිත් කැඳවනලදුබවින්ති රජතෙට වැද රජ
යට වැද මහරජදරුවෙන්වහන්ස සුඛවාසන්සේගේ මේ කෙණ පුත්‍රයෙකුයි
කීවාය. රජදරුවෙනිද දන්නාසේක්ද පසිත්භැද ලදිජ වෙන් මෙසේ පුත්‍රයෙක්
නොවෙයි කියසේක. මහරජදරුවන්වහන්ස සුඛවාසන්සේගේ මේ ඉඳිකාවා
මේ දුවනණුවෙයි කීවාය. මේද කෙසේ ඉඳිකාවක් නොවෙයි කියසේක

මහරජදරුවන්වහන්සදන්කතාවක් කර අට අනිත් පාසඛයන්නැත්
නේය. මේ ලදරුතෙමේ නම්වන්සේ නිසා උපන්නේවිනම් අසේකි සිටිවයි,
ඉදින් එලෙස නොවූසේවිනම් බිඳ යි මරණුවා පැමිණෙවයි කියා මෙබඳු
සත්‍යවන්වහන්සේගේ පාදවන්දන අල්වාගෙණ අසේකි දුම්වාය, අට මහා
මෙවියන්වන්දනාවන්සේ අසේකි පලක් බැඳ ගත්සේක් මිනිරිවී කාවඩින් පිය
මහරජතව මණ්ඩලරණ්සේක් මෙසේ වදළසේක මහරජ මම සුඛවාසන්සේගේ
ආත්මජ පුත්‍රයෙමි, ජනපදවාසවූ මහරජ සුඛවාසන්සේ මා රක්ෂාකොට
වදළෙහිනම්, මහරජදරුවන්වහන්ස සසතිවසට අවවාදකොට මනුෂ්‍යයන්ද
සසතාගෙවාදීවූ තිරශ්චීන ඝාතෙන්ද රක්ෂාකරණසේක් සවසිරපුත්‍රවූ මා රක්ෂා
නොකරණ්සේද්දයි නිහඬකිරීමෙන් හා අනුග්‍රහකිරීමෙන් මෙසේ වදළසේක
අසේකි ඉඳ මෙසේඛම්දෙසනාකරන්නාවූ මෙබඳුසත්‍යවන්සේගේ ධර්මය
අසා පුත්‍රය මෙසේ වර සමඟ පොහොසකරම සමඟ පොහොසකරම්යි කියා අත
දිගුකළසේක. අනිකුත් සත්‍යයෝත් දකස්ථානේ අත්දිගුරණුපුය. මෙබඳුවූ
යන්වහන්සේ අනිත් කෙනෙකුන්ගේ අතට නොබැස රජපුත්‍රයේ අතට බැස
ඇඟෙයයි පුන්සේක. රජදරුවෝ අට මහාමෙවියන්වහන්සේට යුතු
රාජ්‍යය දෙවූසේක. ඇතියන්වහන්සේ අමාත්‍යකොටගෙණ
යන්වහන්සේ පියරජතු ඇවැමෙන් කෘතඛුතාගුණ රජදරුවන්සොඳින්
රාජ්‍යයකොට කම්පුවරිද්දෙන් මිය පරලොව කියසේක. ඉක්බිත්තෙන් බුදුරජාණන්
වහන්සේ කොසොල්රජතට මේ ජාතක ධර්මදෙසනාව කරණකොට දන්වාවදුරා
අතීතකථාව හා එතීරණ කථාව දන්වා සුවාපටසඛිගලවා මේ කථාකාරි
ජාතකය නිවැරා වදළසේක එසමයෙහි ඇතියෝ නම් දැන් මහාමායාදේවිය,
පියානෝනම් සුදොවුන් මහරජතෙමේ, කාත්‍යවෘතනම් රජව උපන්නාවූ
නිලෝත්තරු සමඟක් සඟබුදුරජවූ මේම වෙදැසි කෙන්වහන්සේ දන්වා
වදළසේක.

ගාමණී ජාතකය.

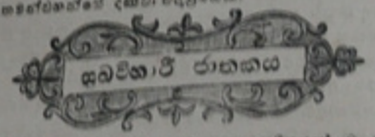
වදාළ එක්තරා සමයෙක්හි සකරාමර ලොකෙහි රජ කළ සිරිදරජාණන් වහන්සේ දෙවරම්වෙහෙර වැඩවසන සේක් පසුබට වීර්‍යඇතිකිසුකෙනෙහුත් අරභ්‍ය මේ ජාතකය වදාළසේක මේ ජාතකයෙහි වත්තබා කථා වත්තේ අතීත කථාවත්තු එකොළොස්වැන්නියාගයෙහිදු සංඝ ජාතකයෙහි දැක්වුණු මහාකි ඒ ජාතකයෙහිද මේකැන්හිද එකාකාරවත්, නානාවූ වනාහි වෙතත්වත් නීය, නානාකි කුමාරයෙහි බොහෝසත්වයන් වහන්සේගේ අවවාදයෙහි පිහිටා ජේෂ්ඨපුත්‍රයාවූ කුමාරයන් සියදෙනාවිසින්ලදු ප්‍රියයක් පමණ ලාභයන් පිරිවරා ධර්මලබ්ධයාකෝට උතුම්ආසනයෙහි හුන්සේක්හෙයින් මෙහෙයින්සමජාතික මිලා මේ හේතු මේකවාර්ථ සමජාතිය අපගේ ආචාරිත්වහාත් සේ සහාසකයහි කතුවූ දීඝිතිකෝසලරජ්ජුවත්සේක් හුවණැත්තවුන්ගේ අවවාදයෙහි සිටි තුරිත කොට උපාය ප්‍රඥයෙන් (කණිෂ්ඨනම්) පුත්‍රයාගෙන් ප්‍රාර්ථිතවූ ප්‍රයෝජන සෙහි ආකාර කෘඩාවේමිය දැනැවි ප්‍රිය වූවන සමාගාන්ත්‍රියාගතිඛියාලද්ධමුඛ වියාය මුලිඳවූ සේ පසතිස්වද දිනුකුරා සිවි බැවින් පරිපක්වව ලබාමවයාමිවූ ආණ්ඩි. ගාමණිකුමාරය, මේසේ දුනගණුදහි කියා තමන් සතිජනා පෝෂ්ක බැවිස ආත්ම, විනියකොට සමිස්ට ආඥාත්‍රණයකොට ආචාරිත්වහාත්සේනිහා සියලු ආත්ම ඉක්මවා මේ රජාරාජ්‍යයට පැමිණියෙමියි, ප්‍රතිඥාකෘතය පැවැත් වූසේක. කුමාණිකුමාරයන් රාජ්‍යයට පැමිණි සත් අවු දවසක් ඇවිදෙමේ සියලු ප්‍රාණවූ, කුමාරවරයු තමන් උපන තැනට සියාපුන. ගාමණී මහරජතෙමේ දැනැමේ රාජ්‍යයකොට, සමිවූ පරිදිදෙන් මියපරලොව සියේය. මෙබඳුවත් එතන්සේද දැනාදිවූ, පිහාසිකොට කම්පුපරිදිදෙන් මිය පරලොව සියේය. ආනාවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ ධර්මදෙසනාව කෙණකාරදක්වා වදාරා එකුසතයෙහි දක්‍ෂාකොට වදාළසේක. එකුසතසහයයාගේ අවසානයෙහි පසුබට වීර්‍යඇති කිසුන්වහන්සේ අතිස්ථලයෙහි පිහිටිසේක. අතීතකථාව ආ වනි මාහකරා කීනණාරේ දක්වා වදාරා පූර්වාපරසන්ධිඝළපා මේ ගාමණී ජාතකය නිවෙන වදාළසේක.

මඛාදෙව ජාතකය

වදාළ එක්තරා සමයෙක්හිදී ලෝකෙක දීපංකරාදිවූ බුදුරජ, නාථවහන්සේ ඇවැත්හුවරනිසා ජේතවන මහාවිහාරයෙහි චාරිත්‍රකරණසේක් ඔහෙතිබිත්තේ ආරභ්‍ය මේ ජාතකය වදාළසේක. එක් සමයෙක්හි තිසුන් වහන්සේ සතිඤාණවත්සේගේ සමතිනිස්මත් වණිනා කොට කොට උන් සේක' එතුමන් සතිඤාණවත්සේ දම්සභාමණ්ඩපයට අවුත් ලුහුබඳන සමාගම සෙහි දැඩිවත්සේක තිසුන්වහන්සේට ආමන්ත්‍රණයකොට මහණෙනි දුන් තිතම කථාවකින් සුන්සව උතුම කිතම්කථාවක්දැන් කොපට අඩාලවද්දයිවිචරා කාමති අතික කථාවකින් සුන්සව උතුම්ව කොවමින භුමිවහන්සේ මේ

ඝතියන්මත් වණිනාකොට කොට උතුම්කොට කියන්නී මහණෙනි සතිඤාණවත් මහා තේජාවන්මත් නිස්සිතයේ දැන් මතුනොවෙයි පළමුත් නිස්සිතවේදෙයි වදළ සේක. තිසුන්වහන්සේ ඒ අතීත ප්‍රකාශකරණු සඳහා සතිඤාණවත්සේට ආරාධනාකළසේක, භාග්‍යවන්වූ බුදුරජාණන්වහන්සේ මහාසතාර ප්‍රත්‍යක්ෂවූවූ කාරණය ප්‍රකාශකොට වදළසේක.

යටකියාදවස එදෙස රාජ්‍යයෙහි මිසුලුතුවර මඛාදෙව නම් රජ්ජුරු සෙක්හේ දශරාජධර්මයන් අකොප්‍යකොට සතිධර්මරාජ්‍ය කරන්නාහුස ඒ රජ්ජුරුවෝ සුවාසූදහසක් අවුරුදු කුමාර ක්‍රීඩාකොට සුවාසූදහසක් අවුරුදු සුවරජකම්කොට සුවාසූදහසක් අවුරුදු එක්රාජ්‍යයකොට මොහෝකල් ගව එක්දවසක් කපුවාට බණවා කියන්නාහු ගඟේ කපුව යම් දවසක් මා ඉක නරසෙක් දුටුයේවීනම් එදවස් මට කියාපයි කිවුක කපුවාත් මොහෝකලක් ගව එක්දවසක් රජ්ජුරුවන්ගේ අදුන්වත් සෙස් අතුරේ තුබූ එකම නරසෙකුත් දැක රජ්ජුරුවන්වහන්ස සෙස් අතුරේ නරසෙක්දක් පෙණෙන්නේයයි කිය එසේවීනම් ඔබද කපුව නරසෙක උදුරා මා අත්ලෙහි තබයි කී කල්හි රජ් අඩුවෙත් නරසෙක උදුරා රජ්ජුරුවන්ගේ අත්ලෙහි තිබිය. එසමයෙහි රජ්ජුරු ලන්ට සුවාසූදහසක් අවුරුදු ඉතිරිව සිටියේය. එසේවනමුත් නරසෙක දැක ලාභ සක්කාරාදියා ඇවිත් සම්පයෙහි සිටියාක්මෙන්ද තමන් ගිණිගත් පන්හල කට වන්නාක්මෙන්ද සිතමින් සංවේගයට පැමිණ තුබූ තමන්ට අවවාද කරන්නාහු 'අඳුනවූ මඛාදෙව්හෙනි ඉක නර නැතෙණකුරුත් කෙලෙසුත්ඇර සිත නුහුනුවාහුද සොපසේවූ අඳුනාහෝ නැතැ"කීතමන්ට නිසුකළාසුසමසේ රජ්ජුරුවන්ට නරසෙක් පහළවූ නියාව කල්පනාකරන් කරන් අභ්‍යන්තරයෙහි දුකවැදෙන සකල ශරීරයෙන් බා වැඟිරෙන්ට පටන්ගත්සේක. එවේලෙහි රජ්ජුරුවෝ අදම නිකම මහණදම් කරන්ට වටනේයයි කපුවාට ලක්ෂයක් යසතුළපදිනා ගම්වරක්දී ප්‍රධාන පුත්‍රවූ රාජකුමාරයන් කැඳවා "පුත මා ඉක නරසෙකක් පහළවිය, එසේහෙයින් අමිමහලුව සියෙමි මාවිසින් මනුෂ්‍යලෝක සෙහි අනුභවකළමනා සම්පතුත් අනුභවකරණ ලද්දේය. දැන් දිව්‍යසම්පතුත් අනුභවකරන්නා කැමැත්තෙමි, එසේහෙයින් මහණවන්නට දීන්ම මට කල් වන්නේය. නෙපි මේ රාජ්‍යය පාවාදෙන්නිව මිය ගියහෙව මඛාදෙවනම් අබි උපතේ වැය මහණදම්කෙරෙමියි කිවුය. මෙසේ මහණවනු කැමැත්තා රජ්ජුරුවන්කරා අමාත්‍යයෝවළඳ ඔහොමත නුහුවිහාස්සේ යහපත කාරණයකින් මහණවනසේක්දැන් විචාලෝය. රජ්ජුරුවෝ නරසෙක අතින්නෙණ අමාත්‍ය සන්ට කියේ මහණවන කාරණය කියන්නාහු ප්‍රථම වයසය මධ්‍යම වයසය පශ්චිම වයසයයි කියනලද තුන්වයසම නියහ කොහින් වයස පැහැරගන්නාවූ මේ නරසෙකසමාගේ හිස අවන්තේය හිස නරසෙක් අවන්ට්වම් මරණය අවුත් නලල්තෙලෙහි සිටියානම් මෙහි නරසෙන් නම් යමරජ්ජුරුවන්නෙන් වවූ දෙදෙනෙක්වැන්නෝය, එසේහෙයින් අදම මේ මහණවන්ට කල්වන්සේ යයි අමාත්‍යයන්ට කියා එදවස්ම සැරසවූ රාජ්‍යය සැම සෝපුත්‍රප්‍රාසාදවෙන් පැහිදීව මඛා දෙවනම් අඛ්ඩයසේ වෙසෙමින් සුවාසූදහසක් අවුරුදු මුලුල්ලෙහි මෛත්‍රී පාරමිතා ප්‍රතිපදා උපෙක්ෂාසහිත කියනලද චතුර්විධ ඉතිපාරිශුද්ධ ධ්‍යානයෙන් ශොභි බ්‍රහ්මලෝකයෙහි ඉපිද නැවත එහින් චුතව අවුත් මිසුලුතුවර ඉපිද පසුබස්තාවූ තමන්ගේ වංශයෙනුපා එම අඛ්ඩයනෙහිදී

මුදල් එක්තෙනෙක්හි තුන්ලොවම හැඟී පුදිපයක් වැනිවූ සම්බුදුන් වහන්සේ අනුපියනම් සුවර ආම්‍රයකෙට අනුපියනම් අඹරුවෙහි වැඩවහළ සේක් සුබවිහාරීවූ බුද්ධිය සත්ත්වයන්වහන්සේ අරභයා මේ ජාතකය වදාළ සේක. සුබවිහාරීවූ බුද්ධිය සත්ත්වයන්වහන්සේ ශාක්‍ය රාජකුමාරවරුන් සෙදෙනෙක් සමඟ මහාමණ්ඩපයෙහි උපැලිසත්ත්වයන්වහන්සේ තන්වැනිකොට පැවිදිවූ සේක. ඔවුන් අතුරෙන් බුද්ධිඝසත්ත්වයන්වහන්සේ ඝණිකාභිඥාලාභී වූ සේක. මහාසම්මතවහන්සේ දූරාභිඥාසත්ත්වයන්වහන්සේ ගණ ගතවදෙන, වහන්සේලාවහන්දුසේක, ආනඤ්ඤාවිඥාණවන්වහන්සේ සෝවාන්වූසේක අනුරුද්ධ ස්ථවිරයන්වහන්සේ වස්ලත්තාසේක දෙවදහනස්ථවිරයන්වහන්සේ ධ්‍යානලාභී වූසේක ශාක්‍ය රාජකුමාරවරුන් සෙදෙනාගේ කථාව අනුපියනුවර දන්දී බණවාල ග්‍රාමකයෙහි මහා පුකාශවිත්තේය, ආයුෂ්මත්වූ බුද්ධිඝසත්ත්වයන් වහන්සේ වනාහි රජවූ කල්හිමත් රහෝගතරණයේක් රහෝවවිධානකිරීමේ පළමුකොට මෙසේ ආරක්ෂාවෙන් රහෝගතරණ් උදුවු මහුමහල්සලයෙහි සතර අඟහරු කිමිදාහ සේලෙමින් සතළොස්වන්නාවූ තමහට හය පැහැකිමේද දුන් අර්ථවිලාසට පැමිණ අරණ්‍යවාසී ඝණිකාභිඥාලාභී තාපසවරයන්වහන්සේ කරට පහදූ හය ඇතිමෙව දක්වාසේක් මුහා ඔපය මුහාඅපයයි කියා කියා ලිඛිතයෙහ පවත්වන්සේක, ඒ අතර බිසුන්වහන්සේලා ආයුෂ්මත්වූ බුද්ධිඝ සත්ථවරයන්වහන්සේ අවබිඳිය පුරාණකරණයෙහි කියාගතිලද්දක්සේ දැන්වූවාක්‍ය, ගතිලදක්වහන්සේකියාවූවහන්සේලාව එදරණයෙන්සේක්‍යාක්‍යයෙකි. බුද්ධිඝස්ථවරයෝ පැවසිකාරියූවෝ දැන්හු තොරේහි පෙරත් පැවසිවාරියූවකි.

අයුරු කියනුවිමියේ ඒ කාර්ණ පුරාණයෝහු එක්ක පැවසුතලදුවකියෙකු කෙවසන්නේ කවරෙක් පැතිහුවිහු කියන්න දැනගතයුතු වදුලසේක.

ඨවසිසදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්තයෙකු රජකළ සැරණැස්හි අව මහ මෙහිවසන්වහන්සේ පුසිඩවූ බ්‍රාහ්මණ කොසල අග්‍ර මහෝසි ඉපද වැඩිවයසට පැමිණ වසලදාය සලුතයන්වෙලා ආදිවූදද මහ මිතිස්සේ නිස්සේසෙකි ආනිසංසයද දුන මහතාම සේලුණ්ඩිසේ සැර නිස් ලැබෙනවෙද සංඛ්‍යාවෙන් පැවිදි අභිඥාලාභී වූදෙවිය වහනසේ උන්වහන්සේට මහන්සි පිරිවර සිටින්න සමඟ පැමිණ වූවාහුය, අව මහාබෝතාපසවන්වහන්සේ නිත්‍යලාභියෙකි නිදුලවිහෙසේ නිත්‍ය තහවුරු සඳුනය, එසේ පිරිවරගෙනුදු නගරි ඇතිවෙන ආදිවූකි පැතිරිය, එසමය රජතුමා ඔබගේ ප්‍රාසාදයෙහි සිටියදී පැතිරිය ඇසේය, එසේ ඇසූ රජතුමා ඇමතියන්ට කියාසේක, "ඇමතිවරුනි, ඔබ මෙතුන් වහන්සේ කියාසේක් කිමෙක්ද? ඒ මහාබෝතාපසවන්වහන්සේ ඔබගේ ගුරුවහන්සේට කෙවිටුකෙවිටු අගුරුවහන්සේට කෙවිටුකෙවිටු අගුරුවහන්සේ නිදුලවිහෙසේ සඳහා මෙතැන්හිදී වැඩහිඳිනා සේක" කියාසේක. මෙසේ ඇසූ ඇමතියන්වහන්සේ ගුරුවහන්සේ

බොහෝ කල්හේ රජතෙමේ මේ ප්‍රශ්නයෙහි අර්ථය නුදුටුවේ නුවණැස නැති බැවින් නොදන්නා බැවින් නුවණැස ඇති බැවින් දන්නා බැවින් ඒ ප්‍රශ්නයෙහි අර්ථය දැක්වීමට සමර්ථ නොවේ. එබැවින් ඒ ප්‍රශ්නයෙහි අර්ථය දැක්වීමට සමර්ථ නොවන්නේ තමා විසින් ඒ ප්‍රශ්නයෙහි අර්ථය නොදන්නා බැවින් ඒ ප්‍රශ්නයෙහි අර්ථය දැන්නා වූ පණ්ඩිතයන් කරා ගොස් ඒ ප්‍රශ්නයෙහි අර්ථය විචාරා දැන ගත යුතු

රජතෙමේ දැනැ, මේ ඒ ලොකොළු නාලුහු. මේ මිදුලෙහි කොහොඹුහුවකුයි දැන ඒය. ඒ කොටස්වලට යම්සේද්‍ර නොසෙල්වේ. ගුල්ල නොසෙල්වේ, පොළොවද නොසෙල්වේ. අහසිදිද නොසෙල්වේ, ඊ සෝඤ්ඤයක් එකල්හි නොවේ. කිඹෙහිදුරුවන් නොවේ, ඒ සෝඤ්ඤයක් එකල්හි නොවේ. එසේ වුවත් එක්තරා ලොකොළු නාලුහු ඒ සෝඤ්ඤය අසා බියපත්ව ඒ ගස්මුදුනේ සිටියාහු ය. ඒ ලොකොළු නාලුන්ගේ රජතෙමේ ඒ ගස්මුදුනේ සිටියේ ය. ඒ රජතෙමේ ඒ ලොකොළු නාලුන් බියපත්ව සිටිනා බව දැන, ඒ ලොකොළු නාලුන්ට මෙසේ කීවේ ය. "ඇයි ඔබලා මෙසේ බියපත්ව සිටින්නේ?" ඔවුහු කීවාහු ය. "දේවයන් වහන්ස, මේ මහපොළොව බිඳී යන්නේ ය. මේ මහපොළොව බිඳී යන්නේ ය. මේ මහපොළොව බිඳී යන්නේ ය.

ණවිසින් මේ මේතෙරුන්ව මෙතනින් කෙරිසෙන්ට සුදුසුයැයි ඒ දෙවදත්ත
ස්ථවිරයන් පරිභෝගකොටම ගල්කැටින් පෙරලෙනකලක් පරිද්දෙන් උඩට
පැනනැඟී යව මෑ මෙතනින් කෙරිසියවයි කීය. ඒ භික්ෂූන්ද දෙවදත්තස්ථවිර
යන් යි මහ් අසා උන්හැනින් නැඟිසිටා වැඳලා පරිභූතවන්වහන්සේගේ පාද
මෙහි භික්ෂූන්වහන්නාවූ ස්වාගතවිකිරාය. ඉක්බිත්තෙන් බැලවූ මේතෙ
රුන්ට කියන්නීආයෝගයක්මෙයි දෙවදත්තස්ථවිරයෝ! බුදුකොටමෙයි මට උන්නම්
පසෙහි කොහේවූ ඉඳිරෙන්ට ප්‍රයෝජන නැත. මේ ලෝකයෙහි අනුපුද්ගලවූ නම්
භූයන්වහන්සේ සම්පයෙහි මහණවීමට අභිප්‍රායකොට මාවිසින් දුකසේලද්දවූ
මේ දුවිජ්‍යාවම අත්තඩිාන කොකරව මා සැඳවාගෙන පරිභූතවන්වහන්සේ
කරා පේතවනාරාමයට යවයි කිව, ඒ භික්ෂූණීහූද අඵත කියාව භික්ෂූණිය කැඳ
වාගෙණ රජගහනුවරින් පන්සාලිස් යොත්තන් සැනී ජේතවනාරාමයෙන්
පේතවනාරාමයට පැමිණ පරිභූතවන්වහන්සේ වැඳ මේ කාරණය දන්වූවාක්‍රම.
පරිභූතවන්වහන්සේ ඉෑගේ දරුණුම භික්ෂූන්ට පිහිටවේයයි සිතුසේක. එසේ
නියමකොට දුනත් ශ්‍රමණ ඔවත් සෝතඛයෝ දෙවදත්තස්ථවිරයන් එසින් සර
ණලද මෙහෙණින්න ආරහෙණ ඇවිදිනෑයයි නිත්‍යකයන්ට කියන්ට අවසර
පෙණෙන්නේය, එහෙයින් මේ උපන් කථාව විස්තර කරන්වද සුදුසු වන්නේයයි දෙවෙනි දවස්
පසේනදිකොසොල් රජ්ජුරුවන්ද අනේපිඩු මහසිටානන්ද සුළු අනාථපිණ්ඩික
යන්ද විසාඛාමහාඋපාසිකාවන්ද අනිකුත් ප්‍රසිඛවූ මහකුලයන් කැඳවාලා මේ
අධිකරණය විචාරා සනිටුහන්කරන්ට පාවාදුන්සේක. සප්පේලෙයි සිවුවි
ණක් පමණ රැවුකල්හි විනයට අඟකොට තබනලද්දව උපාලිස්ථවිරයන්
වහන්සේට ගව සිවුවණක් පමණ් ඔඛයෙහි මේ දහරභික්ෂූණියගේ අධිකරණ
ශ්‍රීවාරය ශුඛකරවයි වදළසේක. ගඟපත ගෘහිනියි තෙරුන්වහන්සේ පමණ්
ඔධ්‍යඟ්ගෙන් තමන්වහන්සේට පැමිණියාවූ ආධානයෙහි වැඩසිඳ රජ්ජුරුවන්
ගේ ඉදිරියෙහිදී විසාඛා මහඋපාසිකාවන් කැඳවා යව මහාඋපාසිකාවනි! මේ
ලදරු භික්ෂූණී අසවල් මිය අසවල් දවස් මහණවූවයි සැලකෙයින් දැන මේදරු
ගණිය මහණවන්නාට පෙරතුදෙණෝපසුවදෙණෝයි නියම දැන නියවයි විසාඛා
වන් අතට පාවාදුන්සේක. විසාඛා මහඋපාසිකාවෝද යහපත යයි මිනිස් පිති
ගෙණවඟොට තිරයක් අද්ද තිරය ඇතුළේදී බාලභික්ෂූණියගේ ඔත්තපාදදිය
ඔඛසෙලවරණකොට බලා මස්දවස් එක්කොට ගණන් පරීක්ෂාකරවා නිකිලදරු
ගැබලත් නියාව තවසෙයින්දැන උපාලිස්ථවිරයන්වහන්සේ සමීපයටගොස්
මෙවුනිරවිදුන්වූය, තෙරුන්වහන්සේද සිවුවණක් පමණ් ඔඛයෙහිදී ඒ භික්ෂු
ණිය ශුඛකළසේක. ඒ භික්ෂූණිද උපන්කිළුවින් ශුඛව භික්ෂූඨංඝයාවහන්සේද
සඝිඳුන්වහන්සේද වැඳ සෙසුභික්ෂූණීන් හාසමග මෙහෙණින්නන්වහන්නාවූ
සථානයවම කියය, ඔතැනමේ දරුගර්භය ඉකිරිවිමට පැමිණිනල්හි පියුම්
තුරුනම සලිඳුයන් සමයෙහි කරණලද ජාතිනාම ඇති මහානුභාවසම්පන්නවූ
පුත්‍රයාන කෙණෙකුන් වැදූය. ඉක්බිත්තෙන් එක්දවසක් පසේනදි කොසොල්
රජ්ජුරුවෝ මෙහෙරහිවර සම්පයෙන් ගඟනෝ දරුවන් අඩිනඅඩියෑ අඹාසාය
යන් අඟින් මේ කිමෙක්දැයි විචාළාක. අඹාසායෝද ඒ කාරණය දන රජ්
ජුරුවන්වහන්ස ඒ දවස් සිවුවණක් පමණ් ඔඛයෙහිදී අධිකරණ ඊවාරා
ශනිටුහන්කළ භික්ෂූණීන්වහන්සේ පුත්‍රයාණකෙණෙකුන් වැදූසේක. ඔවුන්ගේ

මේ ශබ්දයම කිව්‍වානුත්, තමන්ගෙ නිසුළුනිස්ව දරුවන් පරිහරණ කිරීමත්ම තපසව් ඉතා පලිබෝධය, අපි ඒ කුමාරයන් වඩාත්ම වඩමින් කියා, ගෙන්වා ගෙන ආට සතුටින්ම පාවා දෙවා කුමාරයන් පරිහරණයෙන් වැඩුන, ඒ කුමාර පරිහරණ සමග දවස් කාශ්‍යපයනි කියා හඬ ගුල්ල ඉක්බිත්තෙන් ඒ කුමාර පරිහරණ සෙන් වැඩුණුබව දේවතාවෙන්ගෙ කුමාරීකාශ්‍යපයනි කියා හඬ ගුල්ලා නුත, ඒ කුමාරයාදේ තත්ත්වයේදී අවසාන වෙයි කරිඳුන් සම්පයෙහි මහාණව සමිපු කිඹුල් විසිවයක් ඇතිව රාහුමුඛය වැනි කල්පියගේ බඳ කියන්නාවූන් අතු රෙස විසුකරිකාවූහුත ඉක්බිත්තෙන් ඔහු හරිඳුන්වහන්සේද මහණෙනි! මේ කුමාරකාශ්‍යපපණ්ඩිතයන් ආදිය වූ කල්යාණකිත් ධර්මික කියන්නාවූ ඔබ වදළදේය උන්වහන්සේද පසුව කල්යාණකිත් අතුරෙත් යම් ඔබ අසා අවබෝධ පැමිණියේය, ඒ කුමාරකාශ්‍යපපණ්ඩිතයන් බව විඳිමාවැ. අබිරිවලයට පැමිණියාහුය, ඒ කුමාරකාශ්‍යපපණ්ඩිතයන් වහන්සේද ඒකාන්තයෙහි වසනු ආත්මභාවයෙහි පන්මන ආත්මාරථසෙම්හනයෙන් එක්දවසක් හරිඳුන්ට උපස්ථාන කිරීමට වහන්සේ වළඳු අහසයෙහි නිසුළුන්වහන්සේ අවවාද දීලීමෙන පිණිස වහන්සේගේ රාත්‍රිස්ථාන දිවාස්ථානයෙහි දුවල් දවස් යවා තවත්වේලෙහි දම්සභාවිශ්‍රණිමපයට රැස්ව ඇවැත්නි! දෙවදහසක්ථිරයෝ තමන් සුනිදුබවිත්ද සහාත්මගෙදිරි සැතපී ඔබිත්ද ඔබු පිහිත් කුමාරකාශ්‍යපපණ්ඩිතයන්ද උන්වහන්සේට මිවිවූ සත්වීරිතුද හෙරණුදහ, හරිඳුන්වහන්සේ වහාම තවත්වහන්සේ බිම්රාජත් බැවිත්ද සියලු තමන්ත් කෙරෙහි පහළවූ කරුණා සෙත්‍රි ආදිය ඇති බැවිත්ද ඔවුන් දෙදෙනාට පිහිටවූහේයැයි හරිඳුන්වහන්සේගේ ගුණ වණ්හා කෙරෙමින් උන්සේක. බුදුරජාණන්වහන්සේද හරිඳුන්වහන්සේ දම්සභාමණ්ඩපයට වැඩ පණිවලද බ්‍රිඛාහ්මණ ඔසක්කයෙහි වැඩසිද මහණෙනි! ඊ එන්නාට පුරීසාගත යෙහි කවර කථාවකින් යුක්තව උනුදසි ව්‍රිවාරා වදරා නුඹවහන්සේ නොකි යන්ට වදළාවූ රාජකථා චොරකථා ආදීවූ දෙසිස්කථාවෙන් යුක්තව උනුදෙව් කොළුම්ය. දෙවදහසක්ථිරයන්ගෙන් පිසිට කොලැබ පලා ආ කුමාරකාශ්‍යප සක්ථිරයන් හා සමිසථිරයන් දෙදෙනාට පිසිවූ නියාව කියකියා උනුමහනි ආදි යෙසිටවන් සිදු ප්‍රාවක්‍ය දන්වූය මහණෙනි හරිඳුයේ මොවුන් දෙදෙ නාව දන්වියු පිසිවූයේ කොමෙන්, පුරීසයෙන් ප්‍රඥාගන් පිසිටන්වූවානුවේ දයි විදළසේක. හිසුන්වහන්සේ ඒ අර්ථය ප්‍රකාශකරණ ලිඛිත භාෂාවන්වූ බුදුරජාණන් ගාවිසුකොට කියසේක. හරිඳුන්වහන්සේද අභාෂාවගෙන් හැඟ වුනාවූ ඉඳුන්ගේ ප්‍රකාශකොට වදළසේක.

ඊට පසු දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුන් රාජ්‍යයකරන කල්හි අප මහාබෝසතාණන් මිග යෝනියෙහි පිලිසිඳගත්හ, මිගියගේද වෙතුපින් සිරුවානු රන්වන්වූ ශරීරවර්ණී ඇතිවිහ, ඒ මිග පෝතකයන්ගේ අසිරු දෙදෙන ඉතුනිල මාංසිකාශ්‍යයට පිවුදු හටගත් හා පෑ ඇත්තාහ, ඇතුරු දෙන රජගවණීය ලුණු රස්පලස්සුවටත් වඳුවූ පැහැ ඇත්තේය, හසකාදයන්ගේ පයින්හයේ ලාභාරත්තෙන් පිරියමකරණලද

යුතු වැනිහය, වාලධිය චමරවාලමිසක්වැනිවූයේය, ඒ මිගපෝතකයාණන්ගේ ශරීරයද මහත්වූ අශ්වපෝතකයන්තු පමණවූයේය, ඒ බුදුරජ්ජුරුවෝද පන් සියයක් පමණ බුවන් එසිත් පිරිවරණලදුව වනගෙයි වාසකරන්නාහ, නමුත් නිග්‍රොධ නම් බුදුරජ්ජුරුවෝය, ඒ බුදුරජ්ජුරුවන්ට නුදුරුවූ සථාන යෙහි පන්සියයක් බුවන් පිරිවරණලදුව ශාඛමිග නම්වූ අනීතුත් බුදුරජ්ජුරු කෙණෙක් ඒ වනගෙයි වසන්නාහ. ඒ බුදුරජ්ජුරුවෝද රන්වන්වූ ශරීරවණී ඇත්තාහ. එකම්ගෙයි බරණැස් රජ්ජුරුවෝද බුවන් මැරීමෙහි නිසුකකාව වෙගෙයි. මාංසනැතිව බත් අනුභවනොකෙරෙති, මනුෂ්‍යයන්ගේ කම්කාන නැතිකොට සියලු නම් නියාගම ජනපදවාසීන් රැස්කරවා දානප්‍රසාදුවදඬයමෙහි යන්නාහ, මනුෂ්‍යයෝ මෙසේ සිතුහ. රජ්ජුරුවන්වහන්සේ නිරන්තරයෙන් බුවදඬයම්ව යාමෙන් අප හැමගේ කම්මාහාන පාවාගන්නේය. අපි හැම රාජ හානියෙහි බුවන්ව ශාඛදුරට නිසි නණ වාදිය රෝපණය කොට පැන්බොන්නාවූ සථානයක්ද තවඩකරවා බොහෝ බුවන් වලින් ගෙණවුත් උගතහයි ලා දෙර පැලලිබැද රජ්ජුරුවන්වහන්සේට පාවාදුනුමෝහම යෙහෙකැයි සිතා ඒ සියලු මනුෂ්‍යයෝම එක්වගෙණ උදුහයෙහි නණ පැන් සම්බඩකරවා බුගුරු ආදීවූ නොයෙක් ආයුධහත් අත් ඇතිව වලව වැද බුවන් සොයා ඇවිදින්නු වහ ඩිඹයෙහි සිවිගාවූ බුවන් හා ශාඛ නම් බුවරජ්ජුරුවන් හා නිග්‍රොධ නම් බුවරජ්ජුරුවන් වසන්නාවූ සථානය ඔබ්‍යකොට වවහලාන්නුය. ඉක්බිති ඒ මෘග සමූහයා දුසලා ගත්වලද වල්පිවද බිඳද බුගුරුවලිත්ද දඬුඅදිසෙන්ද ගැසීන් බුවන් හඬගන්වා උගුළුවා කඩු අඩයපි දුනු ආදීවූ ආයුධයන් ඔසවා පැමිණවූ ශබ්ද පවත්වමින් මෘගසමූහයා උයසට වද්දවා දෙර පැලලි ඩහා රජ්ජුරුවන් කරණොත් රජ්ජුරුවන්වහන්ස! දවසක් පාසා මුවදඬයම්ව නොස් අප හැමගේ කම්මාහ නොනැසුව මැනව, අප හැම වීසින් වලින් බුවන් ගෙණවුත් නුඹ වහන්සේගේ උයනෙහි ලහලද මෙතැන්පටන් ඔවුන්ගේ මස් අනුභවකළ මැන වැනි රජ්ජුරුවන්ව කියා තමන්ගේ ගම්මහවලට යියාහුය. රජ්ජුරුවෝ උන් හැම කිඹස් අසා උයනට නොස් බුවන් බලන්නාහු රන්වන් බුවරජ්ජුරුවන් දෙන්නා දැක ඔවුන් දෙන්නාට අභය දුන්නා දුන්නාහ. එවස්පවත් කිසි දවසක රජ්ජුරුවෝ තුබුනොස් ඉන් එකම්බුවකු විද ගෙණෙන්නාහ, කිසිදවසක අරක් කැමියාගොස් බුවකුවද ගෙණෙන්නේය. බුවෝ දුනුදුක දරණහයින් තැතිගත් යානු ඒ ඒ තැන සැඟවී ගත්නාහ විස් දෙක තුණ දැබ බොහෝදෙන පීඩාවිඳී නාහ තණින් පැණින් දුක්විද ලෙඩවන්නානුදෙනි. මාණවද පැමිණෙති, මෘග සමූහයා දේපවත් බොධිසත්ත්වයන්වදන්වීය, බෝධිසත්වයෝද ශාඛ මෘගරජ්ජුරු වන් කැදවාලා ඝනවූ බොහෝවූ බුවෝ වලපිහි, නසියි ඒකාබාහයෙන් මළහුනු ඔව නියමය පසු මේඇන්පටන් ශරයෙන් බුවකු නොවදින්වහි ධම්ගෙඩය තුබූ සථානයෙහි බුවන්ව වර පැමිණේවහි එක්දවසක් අපගේ පමිදට මෘගරජ්ජුරු වහි එක්දවසක් කොපගේ පමිදට වාරය පැමිණේවහි වාරය පැමිණියාවූ බුවෝ නොස් ධම්ගෙඩයෙහි හිස තබාලා වැදහොත්වහි එසේනම්ලු බුවෝ ඒ වදයති නොපැමිණෙත්වහි සතිවුඩත්කොට ඒ සියලු මෘගයන්ව ඝනපැහැ පිළිගත්හ. එදවස් පවින් වාරය පැමිණියාවූ බුවානොස් ධම්ගෙඩය ත්තෙන් ඉස තබා වැද යෝජන අරක්කැවියා අවුත් ඒ ධම්ගෙඩය මත්තෙහි වැදහොත්හාවූ මිග යම් මරා ඇරගෙණයන්නේය ඉක්බිත්තෙන් එක්දවසක් ගබ්භිණියගේ

පමණකි දැයි ඇඟවූ එක් බුවදෙනකුට වරය පැමිණියේය, ඒ බුවදෙනද ශාඛ
මිගරජුන්ගේ සමීපයට ගොස් කීවාහ! ස්වාමීනී! දරුකෙනෙකුගේ
වදු අපි දෙදෙනෙහේ දෙවරයක් ගෙයකි මෙහෙක් කෙනෙකුන්ට පලුණු
කිව ඒ ශාඛ මිගරාජයෝ සොරුට පැමිණි වරය අහෙකින් සැනසිය මෙනෙහි පලා
එන්ට මට නොපිළිවන, සෝම සීහයේ පුත්‍රයා දන්නෙහිය මෙනෙහි පලා
යවයි කීවාහුය, ඒ බුවදෙවිද ශාඛ මහසත්වයාගේ සමීපයටම ගියාහ.
ලබන්නී මොවුන්ගේ ගෙයි ඔත් අහා එන්නාහට පෙර යම මෙයොපුගේ වරය ඉක්මවම පුතු
බුව දෙනගේ ඔත් අහා එන්නාහට පෙර යම මෙයොපුගේ වරය ඉක්මවම පුතු
නොත් දමිනෙවිය මේනෙහි නිය කඩා කොණ්ඩාහා. අරණ්කැමියාද ඒ බොහු
කමානෙහි වැද කොන්ගාහ. මිට කාරණා සිහදෙයෝවිය සිතා, සුනුව නොදැ
එපවත් රජ්ජුරුවන්ට කීයේය. රජ්ජුරුවෙද එකෙණෙහි රථයට පැණ
කැසී මහත්වූ පෙරහරින් උසාට නොස් දමිනෙවිය මත්තෙහි ඒක තනා වැද
හොත් මොවුන්සැමට දැක ගබලු බුවරජුරුවෙනි! මා විසින් තොපට අභය
දහය දෙනලද්දේ නොවේද කවරකාරණයකින් නෙපි මෙහන වැදකොත්තා
සුදුසු කිය. මහරජ්ජුරුවෙනි! දරුවැනි බුවදෙනෙක් මා සමීපයට අවුත් මට
පැමිණි වාරය අහෙකින්ට පළිගුව නැහැවැයි කිව, මා විසින් එකක්හට
පැමිණි වාරය අහෙකින්ට පළිගුව නැහැවැයි කිව, මා විසින් එකක්හට
මාගේ ජීවිතය ආට දී ඇට පැමිණිවාරය සම ඇරගෙණ මෙහන වැදකොත්තා
හෙයි, අහෙක්නැයෙක්හොකරම් රජ්ජුරුවෙනිසි කීවාහුය. මහාමේ සාඛමිවූ
මිගරාජයාහෙනි! මාවිසින් නොප බිදුවූ සාහසික හා මෛත්‍රී අනුසඔප ඇති
සෙණකුත් සුබුසෙන් කෙරෙහිදු නොදක්නාලද, ඒකාරණයෙන් නොපකෙ
රෙහි ප්‍රහන්නයෙමි. නැඹිසිටුව නොවටින් ඒ බුවදෙනවටත් අභයදානය දිනිමිසි
කිය. අපදෙදෙනාවසින් අභයදානයලත්කල්හි සෙසු බුවෝ කුමක්කෙරෙද්ද
රජ්ජුරුවෙනිසි කිය. සෙසු බුවන්ටත් අභයදානදිනිමි සාවිනි කිය මහරජ
උපන බසක බුවන්ට අභයදානය දිනිමිසි කිය. මෙහරජ! වලා ගමවසනහුවෝ අභයදානය ලත්ත
ඔවුන්ටත් අභයදිනිමිසි කිය. මෙහරජ! වලා ගමවසනහුවෝ අභයදානය ලත්ත
අතෙවූ වතුෂ්දිස සත්වයෝ කුමක්කෙරෙද්ද රජ්ජුරුවෙනිසි කිය. ඒ ඒ
වතුෂ්දිස සත්වයන්ටත් අභයදානය දිනිමිසි කිය. වතුෂ්දිකාදීහු අභයදානය
ලත්හ. දිසෙහිවසන්නාවූ මත්සෘජාතියු කුමක්කෙරෙද්දයි කිය. ඔවුන්ටත්
අභයදානදිනිමිසි කිය. මේ පරිද්දෙන් මහාසමුද්‍රාධිපතියෝ රජ්ජුරුවන් අසින්
බුවන් අදිවූ සියලු සත්වයන්ට අභයදානය ඉල්වාගෙණ වැදකොත් සැනින්
සැසිසිටි රජ්ජුරුවන් පත්සිල් පිහිටුවා රජ්ජුරුවෙනි! දසකුසල ධර්මයෙහි
සැසිරෙව මිහිසිසන්කෙරෙහිද දීඝරුවන්කෙරෙහිද ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙ
හිද සියළු ජනපදවාසීන් කෙරෙහිද ධර්මයෙන් සැසරෙවයි රජ්ජුරුවන්ට අව
වාදකොට මධුමධුරවූ දෙසෙහිසැසිරෙන්නාවූ සත්තෙන්කරජ්ජාසාගේ භෙද
යෙන් මරණින් මත්තෙහිසුගති සංඛ්‍යාතවූ සිව්ලෝකයට පැමිණෙවයි රජ්ජු
රුවන්ට සසිඳුලිවෙන් ධර්දෙසකොටොට කිපදවසක් ඒ උයනේ වාසයකොට
රජ්ජුරුවන්ට අවවාදදී මාපයෙහිතා විසින් පිරිවරණලදුවූ තවත් පෙරවිසුවාවූ
වතාවට පැමිණියාහුය, ඒ බුවදෙන්ද පුෂ්පාකර්ණිකාවට බදුවූ පුකතු වැදුවූ
ඒ බුවාට්යෙකෝද කෙදනාතැකැත්තෝ ශාඛමිගරාජයාගේ සමීපයෙහි

ගොස් කෙළනාහ. ඉක්බිත්තෙහි ඒ මිගපෝතකයාගේ මෑණියෝ ඒ
ශාඛමිගරජුන් සමීපයෙහි යන්නාහු දක පුත! මේ තැන්පටවත් ගිහු සමීප
වත් නොවව නිග්‍රෝධමිගරාජයන්වහන්සේ සමීපයටම ගොසි සුනතුවන්ව අව
වාද කරන්නාවූ මිගවෙධකුව මෙසේ කීය. පුත්‍රය! තෝප මවිවසි අතෙක්තෙක
හෙක් වේවයි සිතියන් වැඩක් කැමැත්තේවිනම් නිග්‍රෝධ මිගරාජයා
හෙන්වහන්සේවම සේවනය කරන්නේය. ශාඛ මිගරාජයාහෙන් කරා නොය
එළඹෙන්නේය. සේවනයන් නොකරන්නේය. ඔහු නිසා ජීවිතාවසක් ඇද්ද ඊදිවිකා
රන්නේය. ශාඛමිගරාජුන්ගේ සමීපයෙහියම ජීවිතාවසක් ඇද්ද ඊදිවිකා
ලබන්නේය. එබැවින් ඔබ ශාඛමිගරාජයන්වහන්සේගේ පාදමූලයෙහි සැදහෙව මිග
ඇඟවත් වඩා නිග්‍රෝධ මිගරාජයාහෙන් වහන්සේගේ පාදමූලයෙහි සැදහෙව මිග
රුන්ගේය. ශාඛමිගරාජුන්ගේ සමීපයෙහියම ජීවිතාවසක් ඇද්ද ඊදිවිකා
ගාව උතුම්වන්නේයයි ශාඛ මිගරාජයාහෙන් සමීපයට නොගොස ලෙස අවවාද
කළාක රජ්ජුරුවන් එසිත් අහස දහස දුන් පැන් පාන් අහසලද්දවූ බුවෝ
මනුෂ්‍යයන්ගේ නොයම කා නහන්නාහ. මනුෂ්‍යයෝ අහස දහස ලත් බුවෝ
යසි සෙන්වද පලවන්ටද නොහැක්කාහ ඒ සත්වයෝ රාජාඩ්ගුණයෙහි රැස්ව
රජ්ජුරුවන්ට මෙපවත් කීවාහ. රජ්ජුරුවෝ ප්‍රහන්නවූ සිත් ඇති මා විසින්
නිග්‍රෝධ මිගතෙම උත්තමයැයි නන්වව වරදෙනලද මේ රාජ්‍ය හරින්නේ නමුත්
එදවස් දුන් ප්‍රතිඥ නොහරිමි පලාවෙ මාගේ ආඥව පවත්නා සථානයෙහි
බුවන් මරන්ව සිසින් සත්වයෙක් නොලබන්නේයයි කීවාහුය. නිග්‍රෝධ බුව
රජ්ජුරුවෙද එපෑත් අහා මාහ සමුහ්‍යා රැස්කරවා මෙතැන්පටින් අනුන්ගේ
නොයම කන්ට නොපිළිවැනැයි බුවන් වළකා මෙතැන්පටින් නොයම්කරන්
නාවූ මනුෂ්‍යයෝ නොයම රන්නා පිළිස වැවක් නොකරන්වයි කුබුරුවව
කොට පත් අදින්වයි මනුෂ්‍යයන්ට කියාසැවූවාහුය. එහෙන් පටන් කොට
සෙතුවල්හි පත් ඇඳිම දක්වූව පහළවිය, එවස්පටන් පත් ඇඳි සලකුණ
ඉක්වන්නාවූ එකද මාහසෙකුත් නැසි. මේ වනාහි ඒ ගුණියන්ට මහෘෂ්ප
කාහන්ගෙන් ලැබෙනලද අවවාදයි. මෙපරිද්දෙන්ම මාහසබුහුකාව අවවාද
කොට නිග්‍රෝධ බොධිසත්වයෝ ආයුපමණින් සිට ඒ බුවන් හා සමග කම්වූ
පරිද්දෙන් ඕය පරලොව ගියාහුය. ඒ රජ්ජුරුවෝද බොධිසත්වයන්ගේ අවවාද
සෙයි සිට දානමාදිවූ කුසල්කොට කම්වූ පරිද්දෙන් ඕය පරලොව ගියාහ.
ලොවුතුරා සම්බුදුන්වහන්සේද මතණෙහි! මේ සථවිරීන්ද කුමාරකාශ්‍යපසථ
විරයන්ද මේ දුන් අතු පිහිටවූයෙම් නොවෙමි පළමුවන් පිහිටවූයෙම් වේදුයි
මේ ජාතක ධර්මදෙශනාව මෙහණහැරදක්වා චතුසත්‍ය දෙශනාව පෙරදැරිකොට
අතීත කථාවත් වර්තමාන කථාවත් වදුරා දෙක එක්කොට සත්ධාරණ
නිග්‍රෝධ මිගජාතකය නිමවා වදුළසේක. එකල්හි ශාඛ මිගරාජයා නම්
දන් දෙවදහසසථවිරයෝය, ඔවුන්ගේ එදවස් මිගපඬිද දනුන් දෙවිදහස පමි
දන ඒ බුවදෙන නම් දන් සථවිරිය, එදවස් ඒ බුවපැවෙමා නෝ නම් දන් බණ
කියන්නාවූත් කෙරෙහි අගවූ මේ කුමාරකාශ්‍යපසථවිරයෝය. එදවස් බරණැස්
රජ්ජුරුවෝ නම් දන් ධර්මාශෝකාරිකවූ ආනඳසථවිරයෝය, නිග්‍රෝධ බුව
රජ්ජුරුවෝනම් ලොවුතුරා බුදුවූ මම්වේදයි තන්වහන්සේදක්නා සදුලසේක.

කණ්ඩන ජාතකය.

දෙවිරම්මපුර වැඩසිටි සත්ථාන්ගතවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ ඇවැත්තුවර නිදහස් කථාව ආරම්භ කිරීමේ අරහයා මේ ජාතකය වදාළසේක. මෙහි වස්තුව මීලඟ බුදුරජාණන්වහන්සේද ඒ භික්ෂුව මහණ! හෝ පුරිසයෙනිත් මේ මාතු නමය නිසා ජීවත ජාතකයට පැමිණ සතළුවැ රැසක්හි පැවසූ ගාථාවන් එකතුවී ජාතකය සම්පූර්ණ වේ. එසේ සම්පූර්ණ වූ ජාතකය ධර්මසභාවෙහි රැස්වූ භික්ෂූන් වහන්සේ ඇසුරින්

මෙසේ සවිඤ්ඤාණකයෙකි ප්‍රකාශව පුකිවිවූයේක. එසමයෙකි රජගහනුවර සසඳන් කෙළි පවත්නා කල්හි සථිරයන්වහන්සේගේ මව්පිය දෙදෙන උත්සවයන්හි කිසිකල්හි යම්ආහරණ භාණ්ඩයන් ඇඳ්ද ඒ ආභරණ ඔවු රෙදි කරඹුවක්හි බහා අතිබුබයෙකි තබාගෙණ අතිකුත් සකස්කෙළිවල අපගේ පුත්‍රයා මේතම් මෙසඳුබයෙකි තබාගෙණ අතිකුත් සකස්කෙළිවල අපගේ පුත්‍රයා මේතම් අලංකාරයෙන් සැරසී සැපත්කෙළි සෙළුවේය. අපගේ පුත්‍රයා ගෙණ ශ්‍රවණයවත් කොතෙමනාසන්වහන්සේ සැවැත්නුවරට වැඩියේක. අපගේ පුත්‍රයා දුන් කොසැත්හි නුවන්සේද කොතැන්හි සිටියේක්දැයි කියා තමන් භාණ්ඩය, ඉක්බිත්තෙන් එක් වණ්ඩුපියක් ඒ සිටුකුලූනට ගොත් බබත්තාවූ සිටුභාර්‍යාව දුක ආසීනවෙති කවරතැනක්හි අඩන්සීදැයි විචාළාය, සිටු භාර්‍යාවේ ඒ කාරණාව දුන්වූවාහුය, ආසීනවෙති සැවැත්නුවරවු දෙයකට සැමතිවන්නාදැයි කිවුය. අතුවල් අසවල්දෙයකි කීවාය. ඉදිරි නුම වහන්සේ මේ කෙසි කියා මෙපවසියදී ඉට දෙවනම් මම සොපගේ පුත්‍රයාගෙණ එන්නෙමි කීහ. සිටු භාර්‍යාව ඒ වචනය ගතපතැයි පිළිගණ වැටුප්දී පිරිත් ඒ වණ්ඩුපිය ඇවිත්ය, යව කමිතේ බලාසත් මෑතේ පුත්‍රයා ගෙණෙමිදු කිවුය. ඒ වෙසෂඤ්ඤාව පිළිගත් යාණවෙකි ද්‍ර සැවැත්නුවරට. නොස් කෙරුන්වහන්සේ කිසාව පිණිස හැසිරෙන වීථියෙකි නවාතැන්ගෙණ සිටු කුලයෙන් ආ මනුෂ්‍යයන් කෙරුන්වහන්සේට නොදක්වා තමාගේ පිරිවරදීන්ම පිරිවරණලද්දේ පිඬුපිණිස හැසිරෙන්නාවූ තෙරුන්වහන්සේට පලමුකොට බත් සැන්දක් පිළිගන්වා සුමයෙන් බත්මලාවත් පිළිග්හවා රසතෘෂ්ණාවෙකි බැඳී තෙරුන්වහන්සේද කිසාවාර වේලෙකි සෙසිදිවැලිග් හැසිරෙනසේක් කෙසි පැමිණිවිදි දුර සිලත් ආකාරය දක්වා ඇතුළු කඹඩාවේකි ශ්‍රමනය කලාය. දෙරට පැමිණියේක. පිරිවර ජනයෝ තෙරුන්වහන්සේගේ පාත්‍රාග ගෙණ තෙරුන්වහන්සේ කෙසි වැඩසිඳිනට සැලැස්වූහාහු තෙරුන්වහන්සේ සිද ගෙණ උපාසිකාවෝ කොටදිසි විචාළසේක. සවාමීන්වහන්ස ඔබවහන්සේ සුඛවහන්සේ දක්නට කැමතියහි කිවුය, උත්වහන්සේ රසතෘෂ්ණාවෙකි බිඳුනසේක් තමාගේ වූතසමාදානය බිඳ දෙශ්‍යාඛ්‍යතාව නොත් තැනට එත් සේක. ඒ සඳි තමා ඒ කාරණාව කියා උත්වහන්සේ පොළඹා රසතෘෂ්ණාවෙන් බැඳ සිවුරුගතරවා තමාගේ වසඟයෙකි තබා යානාවේ හිඳිනට සලස්වා මහත්වූ පිරිවරින් රජගහනුවරටම ගියාය. ඒ පුවත්තිය භෑමිතැන්හිම ප්‍රකාශ වූයේය, භික්ෂූනවහන්සේලා දම්සභාමණ්ඩපයෙකි වටින් රැස්ව හුනහාවූ ඇවැත්නි චූල්ලපිණ්ඩපාතික නිසා සථිරයන්වහන්සේ වනාහි එක් වණ්ඩුපියක් රසතෘෂ්ණාවෙන් බැඳගෙණ සිවුරුත් හැරදමා ගිහිවසට එළඹ අලංකාරවූ බුබාසන මණ්ඩපයෙකි වැඩසිඳ මහලෙකි මේ දම්දෙසා ඉන්නේයැ කියා කථාවක් පහළකලාහුය, කියා වදාළසේක. මේ දම්සභා මණ්ඩපයෙකි මා එන්නාට පූර්වභාගයෙකි කිහිම කථාවකින් යුක්තව උතනාහුදැයි වදාළ සේකි ඒ භික්ෂූහු ඒ පුවත්තිය දන්වූවාහුය, තථාගතයන්වහන්සේ වදාරණසේක් මහණෙනි මේ චූල්ලපිණ්ඩපාතිකතිස්ස සථිරයෝ රසතෘෂ්ණාවෙනි බැඳී මේ සඳිය වසඟවූවෝ දන්නාසු නොවෙති පෙරත් මේ සථිරයෝ මේ සඳිය වසඟවූවාහුමයහි වදරා ඉතුත් කියා දක්ෂ වදාළසේක,

යටගියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවන්ගේ සතුන්ය කරම උද්‍යානපාලයෙක් උන රක්ෂාකරන්නේක. ඉක්බිත්තෙන් එක් වාත

මෘගයෙක් ඒ උයනට අවුත් සතුන්ය නම් උද්‍යානපාලයා දක දිවගන්සේක. සංජයනම් උද්‍යානපාලයාද ඔහු නැකිගන්වා නොළුවන්සේක. ඒ මෘගයා නැවත නැවත අවුත් උයනෙහිම හැසිරෙන්සේය. උද්‍යානපාලතෙම උයනේ නොයෙක් මල් ඵල ආදියෙහෙන් දවස්පතා රජතුට දක්වන්නේය. ඉක්බිත් තෙක් එක්දවසක් රජ්ජුරුවෝ කියනසේක් යහළු උද්‍යානපාලය උයනේ කිසි ආණ්ඩුවක් දෙයක් දුටුවා ඇත්තෙකි නම් කියවයි කියන්ක. මහරජ්ජුරුවන් වහන්ස අනිකක්හු නුදුටුයෙම් එක් වෘෂභයෙක්වනාකි අවුත් උයනෙකි හැසිරෙන්සේක. ඔහු දුටුම්හි කියේය. ඔහු අල්වාගන්නට හැකිවන්නෙකිදැයි විචාළසේක. මිපැණි මදක් ලද්දේනම් මෘගයා රජ්ජුරුවන්ගේ ඇතුළටම පමුණුවන්නට හැකිවන්හෙමියි කීය. රජ්ජුරුවෝ ඔහුට මී දෙවූසේක. උද්‍යාන පාලයා මී ඉණ උයනවිහාරයෙහි වෘෂභයා කොදුරු කා ඇවිදිනාතන්හි තණ පත්වල මිපැණිගල්වා තැබූවිසේක. මෘගයා අවුත් මියෙන් ගල්වනලද තණ අනුභවකොට රසතෘෂ්ණායෙකි බැඳුනේය. අන්තැනකට නොගොස් උයනටම එන්නේය. උද්‍යානපාලතෙම ඔහු මී ගල්වනලද තණයෙකි ඇළහුබව් දන සුමයෙන් තමා පොරුන්සේය. මෘගතෙම උද්‍යානපාලයා දක සිපදවසක් දිව නොස් හැරෙන හැවත දක්නේ එසාහසබවටපැමිණ සුමයෙන් උදැනපාලයාගේ හඬපාගති තිබෙන තණ අනුභව කරන්නේය. සංජයනම් උද්‍යානපාල තෙම මෘගයා එසේවැසබවට පැමිණියා දක රාජවාසභවනයෙහි දක්වා විසිමෑණිය කුණුපැදුරුවලින් වටකොට ඒ ඒ තන්හි කොල අතු කඩාගෙලා මී පුරණලද ලබු ඵලය ඇතෙකි එල්වාගෙණ තණසිවියකිසිල්ලෙකි තබාගෙණ මී ගල්වන උද තැන්හිත් මෘගයාගේ අභිමුඛයෙකි එසුරුවමින් රජගේ ඇතුළටම ගෙණ ගියේය. මෘගයා ඇතුළුවෙවත් කල්හි දොර වැසුවාය. මෘගයා මනුෂ්‍යගන්ධ දුකකම්පාවෙමින් මරණභයයින් බියපත්වූයේ ඇතුළු රාජාංගණයෙකි ඔබිනොබි ධාවනයකරන්නේය. රජ්ජුරුවෝ මතුමහල්තලයෙන් බැස කම්පාවනාවූ මෘගයා දුක වාතමෘගයා නම් මනුෂ්‍යයන් දුටුතැනට ඔන්දැසක් නොළුන්නේය තැතිගන්තැනට ජීවිතක්ෂය දක්වා නොළුන්නේය. ඒ වාතමෘගයා සංජය තෙමේ රසතෘෂ්ණාවෙන් බැඳ ගටන්කොටගන්සේය. මෙබදු ගුණ නිදුනවූ වාතමෘගතෙම රසතෘෂ්ණාවෙකි බැඳී දුන් මෙබඳුතැනට ආයේය. ඒකාන්තයෙන් පින්වන්හි මේ ලෝකයෙකි රසතෘෂ්ණාවට වැඩියෙන් ලාමක දෙයක් නැත්තේයයි කියා ධම්මපදයෙහිවත් පවත්නන්සේක. නිරන්තරවාක සථානවූ ආචාර්යගණයෙකිද ජාතුරාණ ලාමකය මිත්‍රසත්ථෘයෙකිද ජාතුරාණ ලාමකය මේ දෙතැන්හි ඇල්මට වඩා ඔබුරාමිලාදිවූ ජීවිතා විඥෙයවූ රසයෙකි ඇලීම පවිටුවන්සේක. කුමක්හෙනින්දයත්? අරණ්‍යයෙකි ගහණ නිදුනවූ වාතමෘගයා සංජයනම් උද්‍යානපාලයා ඔබුර රසයෙන් තමාගේ වසඟයට පැමිණවූයේයයි කියා රස තෘෂ්ණාවෙකි ආදීනව වදරා ඒ මෘගයා අරණ්‍යයටම යැවූසේක,

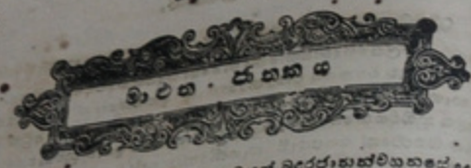
ශාස්තෘවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ මහණෙනි ඒ වණ්ඩුපිය මේ මහණ රස තෘෂ්ණාවෙන් බැඳ තමා වසඟකෙළේ දුන් මතු තොවේ පෙරත් වාතමෘගයෙකි වදරා මේ දම්දෙසුම් නෙණහැරදැකවා සුවිපරසඤ්ඤලාභියා මේ වාතමෘගජාතකය කීවා වදළසේක. එසමයෙකි සංජයනම් උද්‍යානපාලතානම් මේ වණ්ඩුපිවූවාය වාතමෘගයාතම් චූල්ලපිණ්ඩපාතිකසථිරයෝය බරණැස්රජව උපන්නෙමි කිලෝගුරු සත්‍යෙක්සම්බුදුරජවූ මම්ම වේදැයි තමන්වහන්සේ දක්වා වදළසේක.

බදිරාදිය ජාතකය

භාග්‍යවත් වූ සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ දෙවිරම්වෙහෙර වැඩවසන සමයෙහි සවිඥානක වස්තු විෂයෙහි ඇතිවූ විවාදයක් නිමිත්ත කොට ගෙන මේ ජාතකය වදාළ සේක.

එක්තරා අවස්ථාවක භාග්‍යවත් වූ සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ දෙවිරම්වෙහෙර වැඩවසන සමයෙහි එහි වැඩසිටි භික්ෂූන් වහන්සේලා අතර විවාදයක් ඇතිවිය. එනම් මේ ලෝකයෙහි සවිඥානක වස්තූන් ගැන ය. ඒ භික්ෂූන් වහන්සේලා අතර සමහරු මෙසේ කීහ. "ඇවැත්නි, ලෝකයෙහි සවිඥානක වස්තූන් ගැන ය. ඒ භික්ෂූන් වහන්සේලා අතර සමහරු මෙසේ කීහ. "ඇවැත්නි, ලෝකයෙහි සවිඥානක වස්තූන් අතර මනුෂ්‍යයන් වහන්සේ ප්‍රඥාවන්තයන් ය. ඔවුන් හැර අන් සවිඥානක වස්තූන් ප්‍රඥාවන්ත නොවෙති. මනුෂ්‍යයන් වහන්සේ ම ප්‍රඥාවන්ත වෙති

බැහින්ද ඒ. එවිටත් කුවිසයෙහි රාත්‍රි වාසයකළහැක්කී, අහරවතුරෙහි නිසසුන් එකහත්වද ඒ රාහුලසාධාරණභාවයන්ගේ ප්‍රතිඵල මෙන්හ දැක බිඹුවන්වහන්සේ වන්නේහාමවම උපදිසාගරණ් පිණිස මිනිසු කිහිප නෙක් කතුල පෙවිය හෝ පිටත දහ ඇවැත්නි මේ කවුරුන් හිඟාදේ දෙනලද්දේදැයි කියන්නාහ. කිසි කෙණෙකුත් එසිත් රාහුලසාධාරණයන්ට කුමු කිසිවක් නොකියා මේ සඳ කොදෙනිමි නොඇසා ඒ කොතැනත්හිම සමාදියෙහි නිසසුන්වහන්සේ කැන්පත්කොට හිඳ, ඒ කොතැනකට බලවත්තු රාහුලසාධාරණයන්ට සොඳාලවා යන්නේය. එසේදීත් නිහඬවාසිවූ රාහුලසාධාරණයන් වහන්සේගේ නිහඬවාසිබව නිසා ඒ වර්ගවිකුටියෙහි රාත්‍රිය වාසයකළ නොහැක්කේයැ

මාලුක · ජාතකය

සැවැත්නුවර එක්තරා කුලපුත්‍රයෙක් බුදුරජාණන්වහන්සේ දැකැ ධර්මය අසා පැහැදී තමාගේ වෙහෙරවිහාරයේ වාසය කරන්නා වූ මහණ්ඩු නම් භික්ෂූන් දෙනමක් අරභයා මේ ජාතකය වදාළ සේක. "ඒ භික්ෂු දෙනම කොසොල් ජනපදයෙහි එක් අරණ්‍ය ප්‍රදේශයක වාසය කළහ. එක්තෙනක් කාලස්ථවිරුන්වහන්සේ කෘෂ්ණස්ථවිරයන් වහන්සේගේ ශිෂ්‍යයෝ වූහ. ඉක්බිත්තෙන් එක්දවසක් ප්‍රණාමස්ථවිරුන්වහන්සේ කෘෂ්ණස්ථවිරයන් වහන්සේ කරා එළඹ වැඳ එකත්පස්ව සිටියහ. එකල්හි කෘෂ්ණස්ථවිරයන්වහන්සේ ඔවුන් වහන්සේලාට ධර්මය දේශනා කළ සේක. ඉක්බිත්තෙන් එක්දවසක් කාලස්ථවිරයන්වහන්සේ ප්‍රණාමස්ථවිරයන්වහන්සේ කරා එළඹ වැඳ එකත්පස්ව සිටියහ. එකල්හි ප්‍රණාමස්ථවිරයන්වහන්සේ කාලස්ථවිරයන්වහන්සේට මෙසේ වදාළ සේක. 'ඇවැත්නි, ඔබ වහන්සේ ධර්මය දේශනා කරන්නේ නම් ඉතා හොඳය. ඔබ වහන්සේ ධර්මය දේශනා කරන්නේ නම් ඔබ වහන්සේට ආහාර ලබා ගැනීමට පහසු වන්නේය. ඔබ වහන්සේ ධර්මය දේශනා කරන්නේ නම් ඔබ වහන්සේට ආසන පණවා ගැනීමට පහසු වන්නේය. ඔබ වහන්සේ ධර්මය දේශනා කරන්නේ නම් ඔබ වහන්සේට පාත්‍රය සිවුර ගැනීමට පහසු වන්නේය. ඔබ වහන්සේ ධර්මය දේශනා කරන්නේ නම් ඔබ වහන්සේට ආරාමය සෙනසුන ගැනීමට පහසු වන්නේය. ඔබ වහන්සේ ධර්මය දේශනා කරන්නේ නම් ඔබ වහන්සේට ගිලන්පසය ගැනීමට පහසු වන්නේය. ඔබ වහන්සේ ධර්මය දේශනා කරන්නේ නම් ඔබ වහන්සේට ඇවිදීමට පහසු වන්නේය. ඔබ වහන්සේ ධර්මය දේශනා කරන්නේ නම් ඔබ වහන්සේට ඉඳීමට පහසු වන්නේය. ඔබ වහන්සේ ධර්මය දේශනා කරන්නේ නම් ඔබ වහන්සේට නිද

කෙනෙව් මේ කොට කොෂ්ඨකියි කිය. බමුණාගේ කුමක් කියවිද කොට තොරුවන් මාවිසින් අද මරණින් මිදෙන්ට නොපිළිවැකියි කිය. එවිටදෙනුවන් වහන්සේ බමුණාගේ රුකවල්කෙණ කොට හා සමග ඇවිදිමියි කිය. කෙපි, කොම්ම මේ කොටව රැකවල්කෙණ කොට හා සමග ඇවිදිමියි කිය. බමුණාගේ කොටසේ ආරක්ෂාව ඉතා සුළුපය මාවිසින් කරණලද අකුසල කර්මයකි කියා ආරාධනාකොට යන්නාහුය. එසේ කියනැන්හි අනතුරුයන් බමුණාගේ මලවැහැපියි කිය. බමුණාගේ එවෙලාහන් මිදි, මේ එළුවා කෑවා කෙනෙකුත් එසිනුත් මැරිය නොදෙමියි කියා සමාගේ අසවැස්සන් ඇර කර්මය නැතිව අපිපිඩියට පැමිණ ආවාහු දෙවතාානුභාවයෙන් මේ අපිපිඩිය වූයේයනි කෙණෙකුත් එසිනුත් මැරිය නොදෙමියි කියා සමාගේ අසවැස්සන් ඇර සිතමින් ඊරත් මුවන් ආදීවූ බොහෝ ප්‍රාණීන් නියා යාවිසුවෙන් මිදෙන කෙණෙකුත් එසිනුත් මැරිය නොදෙමියි කියා සමාගේ අසවැස්සන් ඇර පිණිස බිලිපූජා කරන්නාහුය, එසේ කරන්නාවූ බිලිපූජා දක කියන්නේ එහෙ කෙණෙකුත් එසිනුත් මැරිය නොදෙමියි කියා සමාගේ අසවැස්සන් ඇර සේලා භාග්‍යවතුන්වහන්සේට දන්වන්නාහු සඳහාත් එහෙත් මේ ප්‍රාණඝාත කරණලද්දේ එක් එළුපයක් පිටිවෙන්නෙන් සෙසන් ගැසිය ඉන් ඇල් කිරීමෙහි වැඩෙන්නේ නම්, හෝ නැත්නම් කැලයෙහි කරඹයා මල කන්වියයි පවසන්නේනම්, එකෙණෙහිම ඇලතලපිට සෙසන් ගැසිය ඉන් ඇල් කෙණෙහි වැඩෙන්නේ නම්, හෝ නැත්නම් කැලයෙහි කරඹයා මල කන්වියයි පවසන්නේනම්, එවෙලේ

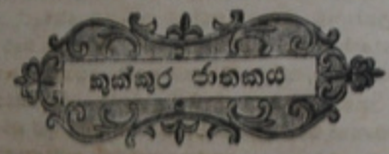
කෘමිකෙරයන්වහන්සේ ලවා, බෝදැඩි කප්පවෘක්ෂයන්වහන්සේ ළඟ සිසල බවදැඩු නැවතැන්ව එකවිදුරුව දිහටම සිදුරු කිරාව දැක බුදුරජාණන්වහන්සේ ගාමණි අපි ඉදිසිටු කුලාතිසා බවදැඩුකෙන්දිමිය. ඒ බෝදැඩු මූලපටින් අහදක්වා දිහටම සිදුරුය මේ කිරෑස්දැයි විචාළෝය. සර්ඳුයන්වහන්සේ එසේ අසා ඔහොමෙන්ද මෙමහේ පුරාතනයෙහි අසිකාභාෂාකෘතියි වදාරා මුතුවත් දක්වා වදාළසේක.

ධර්මසේවක ඒ වසලාගම වල්ලූසේක, ඒ පොකුණෙහිත් එක් දිග රතුපාටක් පොකුණට බට බට මිනිසුන් කන්නේය, එසමයෙහි බෝධිසත්ව ගෝත් තිත්තවූ කෑ මෙකෑයි වදුරාරජුව අසුදහසක් පමණ වදුරන් පිහිත් පිහිවරලදුව වදුරුබිල පරිහරණයෙරෙමින් ඒ වසයෙහි වසන්නාහුය. ඒ මහමෙවනයෙහි වාසරපුණිමායාට අවවාද දෙන්නාහු දරුවෙනි මේ වනයෙහි පිහිවාහෝ අසුසාමණිනිසාවූ පුණ්ඩරාණිහුත්වෙති. එසේහෙතින් තොපි දෙවරු ඇවිද පැන් කොටන්නාහු එක් පොකුණක්දක පැන් නොබී බොහි තනියන්නේ ඊළඟ බලමලා උන්නාහුය. එකල්හි බෝධිසත්වයෝ අවුත් කිමෙක්ද දරුවෙනි පැන් නොබෙව්දැයි කිවූය, වාහරයෝ කියන්නාහු නුඹවහන්සේ එසේකෙක් මලාඋසුම්බයි කිවූය. බෝධිසත්වයෝ දරුවෙනි තොපකළසේ යහ පහසේ කිසා පොකුණ සිහාරා ඇවිද පියවර පරීක්ෂාකරන්නාහු දිසට බට පිය තැනි කිසා පොකුණ බිහාරම් නොදක ඒකාන්තයෙන් මේ අශුභය විරම දුක දියෙන් නොඩහැකි පියවරක් නොදක ඒකාන්තයෙන් මේ අශුභය පරීක්ෂාකරු පොකුණක් වුවමැනැවැයි දක පැන් නොබී උන්නාවූ තොපවලියන් කදුදු ඉතා යහපත්වන්නේය, මේ අශුභාධිකාරිකම පොකුණෙකැයි කිවූය. උදකරාක්ෂසයාද ඒ වදාරන් දියට නොබෙන්නවුත් දුක නිල්වූ බඩ හා බාලවූවුල ඇතිව රස්වූ අතුල්කල පතුල්කල ඇත්ව හැඩකර වේශයෙන් දිය ඉවතැ සොවසින්ව කුස්කියා උනුදු පොකුණට බැස පැන්පොවයි කියා. එකල මහමෙවනයෝ ඔහට කියන්නෝ මේ පොකුණෙහි උපන් උදක රාක්ෂයා නම් හේදැයි විචාළෝය, එසේය මෙයි. කියල්ලා පොකුණට බවුවන් කන්ට ලෙබන්නෙයිදැයි කිවූය, එස්ලමහි මෙම්බා බව ඇවිත්පිරිසෙනින් පසින් පවත් කියන්නෙකුගේ නොහරිය. හොප ඇමදෙනාත් කන්නෙමේ වේදැයි දිසරකුසු කියා, එසේනම් බෝධිසත්වයා අපි මහාප ලියින් අප හැමදෙනා ණෑනොදෙවෙන් කිවූය. එසේකල පැනුන් බොන්නෙවිදැයි දියරකුසු කියා එසේය පැනුන් බොමෙ කොප වසකැයිත් නොපැමිණෙමිහයි කිවූය. එසේකල් යෙසේ පැන් බොවිදැයි උදක රාක්ෂයා කියල්ලා කියෙසේද යෝ බැඳ පැන් බොන්නෙදැයි බෝධිසත්වයා කියා අපි ඇම අසුදහසක්පමණ දුරෙ පොකුණෙහිබැස එකෙකිවිදුණුයෙණෙ ඇඹුලදමණුන් පැන්බොන්න පුළුවෙන් කාගේ පොකුණෙත් පැන් බොමිය එසේකල්හි තොපි දැපඅදෙනා කෙරවි අසවීවන්නෙහි වේදැයි කිවූය. මෙසේ කියා මහාසේනකාලයෝ එක් මාදරණක නෙහෙර හැරණෙ පාරම්ධියන් ආණ්ඩුකාලෙමින් සහස්ත්‍රියා කොට දුබලයෙන් පිබවූය බෝදණ්ඩ ඇතුලෙන් කියිමි හැටියක් නැතිව මුල් කිරි අදෙසෙ තෙර තැබෙමි සිදුරුවන්, මෙසේ කුරයෙන් අසුහුන් අනියුන් මව

දමුනෙස්වා පිඹ දුන්සේක. තවද වේසේ කල්හි පිඹ නිමවන්ට නොදී බුදුවන් සේයයි කියා බොධිසත්වයෝ මේ පොකුණ වටකොට අසුහස් සියලු බවදැඩු එකවිදුවේවයි කියා අසිකාභාෂාකෘතියි, බෝධිසත්වරාජයන්ගේ කුසල් මහත් බැවින් සියලුදෙය සඳහාවන්සේක. එසේහෙතින් එකැන් පටන් ඒ පොකුණවට කොට සිරි සියළුම බවදැඩු එකවිදුවීය ඒකරන්ධබිර, මේ කල්පයෙහි කල්ප සාරාසිකවූ පාරිභාෂාවී සතරෙක් වන්සේය. ඒ සතර කවුරුදැයි ? වඳුරාගේ ශෛලාසනස්ථාන මේ කල්පය බුලුල්ලෙහි සිරිසේය එච්චක ජාතකයෙහි කිරි නිවිකියනැන් මේ කප ඉලුල්ලෙහි සිරිනෙත් නොදවන්සේය. සපිකාරතම් කුණ්ඩකාරයාණන්ගේ පේ පිණිවිනැන් සියලු මේ කප නොසෙමේ තිබන්සේය, මේ පොකුණ පිරිවරාසිවි සියලු බවදැඩු මේ කප ඉුළුල්ලෙහි එකරත්නුවේ තිබන්නේ යයි මෙසේ කල්පසාරාසිවූ දාරාභාෂාවී සතරෙක් වන්සේය, බෝධිසත්වයෝ මෙසේ අධිෂ්ඨානකොට එතබවදණ්ඩක්ගෙණ උන්නාහුය. ඒ අසුදහසක් පමණ වානරයෝත් එකී එකී බවදණ්ඩක්ගෙණ පොකුණ පිරිවරා උන්නාහුය. ඔහු ඇම්දෙනෙක් බෝධිසත්වයන් බවදණ්ඩත් ලරා පැන් බොන්වපවන්නන්කල්හි හැඳිදෙනම නොඛිඳ බවදණ්ඩෙන් උරා පැන් පුවාහුය. මෙසේ ඔවුන් ඇම දෙනා පැන් පුකල්හි උදකරාක්ෂයා කියිවක් නොලැබ නොඇතුවුවුන්ගැයිව තමා වසන්නා සථානයටම ගියේය. බෝධිසත්වයෝත් සහවරිවරින් වලිමම වන්නාහුය. ශාස්තෘවූ සම්‍යක් සම්බුදුරජාණන්වහන්සේ මහණෙනි මේ බවදැඩු සිදුරුවීම මාගේම පුරාතන අධිෂ්ඨානයෙකැයි මේ ධර්මදේශනාව නෙණහැර දක්වා වදුරා පුථිවිපරෘක්ඛිණලපා මේ ජාලපාන ජාතකය නිමවා වදාළසේක. එසමයෙහි උදකරාක්ෂයා නම් දුන් මේ දෙවදත්තයාය, වානරයෝ නම් දුන් බුදුපිරිස්හ, උපායෙහි දක්ෂවූ වානර රජ්ජුරුවෝ නම් නිලෝගුරු සම්‍යක්සම්බුදුරජවූ මමමවේදැයි තමන්වහන්සේ දක්වා වදාළසේක.

කුරුඩගමාන ජාතකය.

මේ අවුදද එක්සමයෙක්හි ලොවට හිසඇතිවූ රිලෝගුරු සම්‍යක්සම්බුදු රජාණන්වහන්සේ වේළුවනාරාමයෙහි වසනසේක් දෙවදත්තයාගේ වහසේ අරභයා මේ ජාතකය දේසනාසේක. එක්සමයෙක්හි දම්සභාගණය යෙහි රැස්ව උන්නාවූ භික්ෂූන්වහන්සේ ඇවැත්නි මේ දෙවදත්තයා සම්බුදුගුණ නොදැන බුදුවරුන්ගේ අවැඩ කරන්නේය. කියවි ගල්පෙරලූයා නාලාගිරියා මරණසේක, සම්ත්‍රකාරයෙන්ම බුදුන්ට වධයවි උන්නාය කොල්ලයි දෙවදත්තයාගේ සුගුණ කියමින් උන්සේක. සර්ඳුයන්වහන්සේ අවුත් දෙණවහල්ද බුබාසත ඇසකයෙහි වැඩසිද හෙණෙස් දුන් කවර කථාවකින් සුක්ෂව උනුදුසි වදාරා වදාළසේක. සවාමිනි දෙවදත්තයාට පුබ මහසේට වධයට උන්නාය කෙරෙහිසි උන්නේ නුගුණ කිය කියා උනුමහයි

කුක්කුර ජාතකය

කෑවාහුයයි කියාල්ලි යම්කෙනෙක් කැවුණත් බිවුණත් දන්නකෙක්දයි විමසාලෝ දිසාදෙනුමයි නම් කෑ කොරු මෙතුයයි තත්ත්වයෙකින් නොදනම් දුඩිවස්තුනෙක මේ කෑදීම යහපත්ද රජ්ජුරුවන්වහන්සැයි කිවුය. රජයෙකි යම් බල්ලන කෑයෙකින් දුටු දුටු තෙනදී කෑම බල්ලන්ම මරවයි සුභම එඩය කියාලෙකෙලේයි කිවුය. එසේ ආපු මොහොතකෙහි කියෙක්ද නුඹවහන්සේගේ මිතුරෝ මරණ බල්ලන් ඇත්තේ මෙතැන්හිදී ය. අපගේ කොලොහේ මරණු කොලඹහේ ඇද්දැයි කියාලෝය. මරණු කොලඹින්නොවේ ඇත. අපගේ යෙහි කියාබල්ලෝ මරණු එඩ

ආජඤ්ඤ ජාතකය

සහය කරමි. අන් අණ්ඩකු හරහට පරිභ්‍රමණය කරන්නේය. මේ විහඟයන් මුහුදු දක සුපිරිසිදු ජලයෙහි නිසරුදු මුත්තෙන් සිතා රථාරූඪයෙන් බැහැදී ගොඩබිමින් ඇවිදිමින් ගමන් කරන්නේය. මුත්තා ආදීන් ගමි ගමි කලෙහි මේ ගමන් කරන්නේ ය. මේ අවිනිදාකයෙහි වර්ණ ශෝභාවෙන් යම් යම් සුව විශේෂයෙක්හි වේවා යම් යම් ගුණ සම්භාරයෙක්හි වේවා යම් යම් සුව විශේෂයෙක්හි වේවා කොලුත්තාල්ලු හෝ ලුණුත්තාල දන්නා කලෙක්හි මෙතුන් ලුහුබැඳ ගොස් ඔවුන් කිරීමට පුරුදුවිය යුතුය. ඒ කාරණයෙන් මේ රථාරූඪ මාමා හැදෑවිදුරු මාමාකෙනෙකුගෙන් ඔබ්බෙහි ඉඳිමින් ඔවුන් ඇල්ලීමට පුරුදු කරන්නේ ය. මේ

නැදෑයෙන් වැඩියේය. මේ දුවණිය නිසාම්වහන්සේ අතිශයින් ප්‍රසාදය
නිසාම්වහන්සේ දේසනාවෙහි හිඳ ඇවැත්නි නාපිපුත්‍රස්ථවිරයන්වහන්සේ ඉන
යානුසය ඇතැයෙහිත් සමඟ සේ අනවැසි නිසාම්වහන්සේගේ අතිශය
හෙදත්සේක. සතිඤ්ඤත්ථේරයන්වහන්සේ වනාහී දන එළදවසකින්ම ඔ හට සිව් පිරි
සිඹියා තමන අර්හත්ඵලය දෙවූසේක, සතිඤ්ඤවරයෝ නම් මහානුභාව ආඥාවූ
සේකැයි කියා සතිඤ්ඤවහන්සේගේ කුඩාවණිභාෂයෙහි ගුහන්නායෝ; බුදුරජා
හන්වහන්සේ එහෙට වැඩ පනවහලද ආකාසයේහි වැඩහිඳ මහාඤ්ඤි සූත්‍ර
ණ එන්නාවූ ප්‍රතිභාගයෙහි කවර කථාවකින් යුක්තව උත්තුදුනි එවාලසේක
භාග්‍යවතුන්වහන්ස අන්තරාවිනිත් යුක්තව උතුමෝහොවාමිත්‍ය නුඹවහන්
සේම දේසෙනවි සැරියුත් මහාකොට්ඨිවහන්සේගේ සතිවිභාරික නිසාම්ප
වහන්සේගේ අත්තාය දන වදළ කථාවයයි දන්වූවාහුය, සතිඤ්ඤත්වහන්සේ
ප්‍රතිරූපසේත් මෙහේහි ඒ සේ දන් බුදුහු නිසුගේ අතිශ්‍රාය දනගන්නා ආඥාවූ
හොමාමි පෙරන් සේ නිසුගේ අතිශ්‍රාය දනගන්නෙමි වේදුනිවදරා ඉතුම්ප
කථාව නෙණහැර දන්වා වදළසේක.

ධුවිසිය දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකොඹෙත්
රාජ්‍යසැරහැසේක එකල්හි අප මහබෝසතාණන්වහන්සේ ඒ රජතට අති
සෙන් ධනිසෙන් අනුශාසනාකරන්නාවූ අමාත්‍යයෙකු වූසේක. එකල්
රජතුගේ මිතුල් අඹුසා නගරකොට එක්තරා බිළිඹාගෙවියකු නැඟැවූවාහුද,
මිතුල්ගෙවියගේවියා නගවනලදකොටවම්ස්වහුලබන්නේපිළිකුල්කොට
සිටහට නොකෑමැතිවූසේක. අස්නෙවිවියාගෙන් රජතට දන්වූසේක. මහරජ්ජුරු
වන්වහන්ස මිතුල් අඹුසා කොටට බසිහිව නොකෑමැතිවූසේයයි කියා, රජ්ජු
රුවෝ මෙබඳුසිහුන් යවහයේක් යම පණිතයෙනි දනගණුව කවර කාරණ
යකින් අඹුසා කොටට බස්වනු ලබන්නේ නොබස්නේ දැයි විචාළසේක.
මෙසේසිහුන්වහන්සේ යනපන මහරජතියි කියා ඉතෙරව ගොස් අඹුසාමල්
ලිහු ප්‍රාරබ්ධවී දන කවර කාරණයකින් මේ අඹුසා මේ තොටට නොබස්
සේදැයි පරීක්ෂාකුණසේක් පළමුකොට ප්‍රශ්නයි අත් අඹුසාකු නගවනලද්දේ
වන එතෙයින් පිළිකුල් කරන්නේය කොටට නොබස්නේයයි කියා, අස්නෙවිවිය
සෙන් ඊටවදළසේක. පින්වත්තිනි කොටයි කවරක්හු පළමුකොට නගවන
ලද්දේදැයි විමසූසේක. කාමිත්වහන්ස අත් බඩුකාලයෙකැයි කියසේක.
මෙසේසිහුන්වහන්සේ පිහන්සේක් මේඅඹුසා තමා සුවිකාමී බැවින් පිළිකුල්
තොවිත් මේ නගවන්නට නොහැමැතිය මේහු අන්තොවෙක්හි නගවන්
නට විටනේයයි නිසුගේ අතිශ්‍රාය දන පින්වත් අඹුවාය්‍යිය කියොල් මී සකීරා
සෙන් අසිංසකාය සිරිපාසාපය විහාරි නැවත නැවත අනුභවකරන්නාකව්
තෘප්තියවන්සේද, මේ අඹුසා මොහෝවර මේ තොටෙහි නගවනලද්දේය,
මොහු වහාම වෙනකොටකට බස්වා නගවා ඵලය පොවාලවසි කියා මෙසේ
කියසේක. රාජාවයිය අඹුසා අන්තොටින් නගවා පැන්පොවව යම් පුරු
සෙක් සර්වඥබුදු සසිරාසෙන් අසිංසකාය පාසාපය අධිකකොට කැමෙන් සේ
සියව් පැහැදේද එරදිදෙන් අසිංසකුගේ නැඟැමෙන් අපවිත්‍රවූ තො
මෙහි තන්හේ නෑසිහාරිය බේතු කොටසෙහි සහාණය නොකමැත්තේය.
අන්තොටින් නගවිවිසි කියසේක. අඹුවාය්‍යියා බොධිසත්ත්වවහන්සේගේ

වචනය අසා අඹුසා මෙතෙකොටකවි බස්වා පැන්පොවා නැඟැවූසේය, මොහු
සත්ත්වවහන්සේ අඹුසාණනුවා පැන්පොවිනකල්හි රජතුගේ සමීපයට ගොස්
සිංහප්‍රාසාදය දන්වූසේක. රජ්ජුරුවෝ මෙබඳු තිරස්චීනයාගේ අතිශ්‍රාය දන
ගන්නේකැයි ආඥාවයි පණ්ඩිතකෙණෙකැයි කියා අප ඝනමෙත්‍රාණන්වහන්
සේව මහත් ඇඟෙයින්දී ඒචිත්තයාගේ කෙළවර කම්වූ පරිද්දෙන් මිය පරලොව
කියසේක, මොධිසත්ත්වවහන්සේද කම්වූ පරිද්දෙන් මියපරලොව වැඩියසේක.
ශාස්තෘවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ එදැරණසේක් මහණෙනි මම මොහුගේ අතිශ්‍රාය
දනගත්තෙමි දැන්මතුභොගෙයි පෙරත් අතිශ්‍රාය දනගත්තෙමිවදිසි කියා මේ
ධම්මදේශනාව ගෙණහැරදක්වා සුචිපරසාධිගළපා මේ ජාතකය නිමවා
වදළසේක.

එසමයෙහි මඛාදේව අඹුසා නම් දන් මේකිසුන්වහන්සේවූසේක එකල්හි
රජ්ජුරුවෝ නම් දන් ආනන්දස්ථවිරවූසේක. පණ්ඩිත අමාත්‍යාව උපන්නෙමි
වනාහි නිලෝගුරු සම්‍යක්සම්බුදුරජවූ මම්ම වේදුන් තමන්වහන්සේ දන්වා
වදළසේක.

මහිලාමුඛ ජාතකය

වද එස්සමයෙහි බැළඹැළුවන් ඇස්නොනිමවන මනහරුරු ඇති
ලොකසාරම්වූ බුදුරජානන්වහන්සේ වෙළුවහාරාමයෙහි වැඩවසනසේක් දෙව
දත්තස්ථවිරයන්වහන්සේ අරභයා මේ ජාතකය වදළසේක. දෙවදත්තස්ථවිර
යන්වහන්සේ අජාසත් කුමාරයන්පහදවා ලාභසත්කාර ඉපදවූසේක. අජාසත්
කුමාරයෝ දෙවදත්තස්ථවිරයන්වහන්සේ ඉසාසිය විහාරයක් කරවා නො
යෙක් රඟඇති තුන්අවුරුදු සියසුවඳඇල්සාලේ ඔන් දවසක් දවසක් පාසා පන්
සියසක් වසුන්වලිහ් එවති. ලාභසත්කාර නිසා දෙවදත්තස්ථවිරයන්වහන්
සේව පිරිවර මහත්විය දෙවදත්තස්ථවිරයන්වහන්සේ පිරිවර හා සමඟ විහාර
යෙහිම වසනසේක. එසමයෙහි රජගහනුවරව සත්නාවූ යහළුවෝදෙදෙනෙක්
වෙති ඔවුන් අතුරෙන් එක්කෙනෙක් බුදුන් සමීපයෙහි මහණවූන, එක්කෙ
නෙක් දෙවදත්තස්ථවිරයන් ලඟ මහණවූය. ඔහු දෙදෙන ඔවුනොවුන් ඒ ඒ
තෙනැදිත් දකිති. විහාරයට ගොසිනුත් දකියි, ඉන්ඕන්තෙන් එක්දවසක්
දෙවසක නිශ්‍රිත මහණ අන්හිඤුහවධියන්නේ කිමෙක්ද නෝ දවසක් දවසක්
පාණ්ඩාපෙරපෙරා සිඟන්නෙහිය දෙවදත්තස්ථවිරයන්වහන්සේ ඉසාසිසවිහාර
යෙහිම හිඳ නොයෙක් අග්‍රරසයෙන් යුක්තවූ භොජනය වළඳනසේක. මේබඳු
උපායෙක් ඇත කුමක් පිණිස නෝ දුක් අනුභවකරන්නෙහිද කිමෙක්ද කා
ලිසිඳ උදසනම ඉසාසිස විහාරයට අවුත් අවුළු යසිනකැද වළඳ අවළොත්වැද
රුමිවූ බාහ්‍ය අනුභවකොටනොයෙක් අග්‍රරසයෙන් යුක්තවූභොජනයවළඳන්ව
නපුරුදුසි කියා, ඒ මහණ නැවත නැවත කියනබස් අකණ ගනුකැමතිව එතැන්
පවිත් ඉසාසිසවි ගොස් වළඳ වේලාපස වේළුවනයට එන්නේය, ඒ මහණ
කැමැතල ගතවෑනත කුහුණුසේක. ඉසාසිසවගොස් දෙවදත්තස්ථවිරයන්වි

සමඟ දෙසලද. මනසිලෙදස්සේකයි. නොබෝකලකින්ම ප්‍රතිඛවය. ඉක්බිත්
සෙස් මිනිස් සහාය නිසුනු කියන්නාහු සැබැදි මහණ සෝ දෙවදතාසයන්ද
යන්න මෙ වූදස්සෙකිදුයි කිවුය. කිවෝකවුදුයි කිකල්ලි අග්ලිලුවෙ
කිවුය, සැබෑ ආර්ය්‍යයි මේ සසාමිනියට කොස් එලදම් මට වුකල් දෙව
දතාගේ මස්සහාදෙයි අග්‍රසාවකයෝ දෙයි කිය. ඇවැත්නි දෙවදතාහට
සතිඤ්ඤාව ප්‍රතිපත්තියේය ධූතාඞ්ගයෝ අජාසත් රජ්ජුරුවන් පසඳවා අබ්
යෙන් තන්ත්‍රාභාරා ඉපදවූය. සෙපු මෙබදු සෙයෙහිය. ඒකාන්ත ශාසනයෙ
මහණට දෙවදතාසන්ට අධිකයෙන් උපන්නාවූ ලොප්හයවිඤ්ඤුදල වශෝයමිය
බුදුන් සමයට සෙණසමානයිසිය. ඒ නිසුනු කැදවාගෙණ දමියහා ණණාපයා
ආවාහුය. සතිඤ්ඤාවහන්සේ ඒ නිසුනු කැදවා කියාමන්ද මහසෙණි සෙපු
සොඳුනි පරිදිසේම කැදවාගෙණ අවුදුයි වදාළසේක. එසේද
සාමිනි මේ ඊතණ නුඹවහන්සේ සමීපයෙහි මහණව දෙවදතාසන්ගේ අධිඝ
යෙන් උපන් ලාභසත්කාර වළඳසිදුයි දුන්වුසේක. එබඳ අසා බුදුහු සැබෑද
මිනණ සෝ දෙවදතාසන්ගේ අධිඝයෙන් උපන් ලොජනය වළඳසිදුයි විවාළ
සේක. එබඳ ආදු ඊතණු දෙවදතාසෝ මට සොදෙයි මසුඹයසෝ දෙයියුයි
ඔය ඒ වළඳමියි දුන්වූසේක. එබඳ ආදු සතිඤ්ඤවහාන්සේ වදාරණසේක
මහණ සෝ මේහි මිනණව මිනේ ශාසනය හජ්ජය සොරෙමින් දෙවදතා
යන්ගේ මිකපසෙස් හමි අසුභාවකලෙසිද? කෑවිකලම්ද්‍රවුවුවුවන් හජ්ජ
කරණ සුළුවූයෙහි වේදුයි වදාරා ඉතුන්වන් දක්වා වදාළසේක.

යුධිසිදෙවිය බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුන්
රාජ්‍යසෞරණකල්හි මහබෝසතාණෝ ඒ රජ්ජුරුවන්ට අමාත්‍යවූහ, එකල රජ්
ජුරුවන්ගේ සිසිලාඛුබන්ම මුලුරුකෙන්විය. ඒ සෙම සිල්වත ආචාරසම්පත්
භාය කියිසෙකෙනුන්ට නිසොවන්ට්වාර්ත්තණ්ඩාරන්සේය. ඉක්බිත්තෙන්එස්
දවසක් ඒ ඇතුසිරිතා ඇන්හල සමීපයෙහි රාත්‍රියාභාගයෙහි සසාරු අවුත්ඔතා
නුදුරුතැන හිදසොරසම්මු නොහුරුය කළාහුය, සමෙස් උමං බින්දයුත්තේය.
සෙකේ. බොරුතැරිය යුත්තේය ඌරු බිදීම හා මිංපැහැරීම මහක් නොවන්සේ
නිරවුලිසොට ඉතෙරෙගණ බිඳු සොරකම්කරන්ට වටිසේය සොරකම් කරන්
නාහු එතින් දසතුබිමින්නම්රා සොරකම්කටයුත්තේය එසේනල්ලි සසතුව සොර
කම්කරන්නාහුවුන්ගේ ශිලාචාරගුණයෙන් යුක්තනොවී දැයුධුය. කඩිඉපරුමට
කෑකියවි දැවැත්තයුත්තේයයි සෙසේ කථාකොට ඔහුනොවුන් උනන්වාගෙණ
සියාහුය සෙම ක්‍රමයෙන් දෙවෙනි දවසය තුන්වෙනි දවසයයි කියා බොහෝ
දවසක්ම එකතට අවුන් මන්ත්‍රණය කළාහුය, ඒමහසිලාඛුබන්ම හසතියා ඒ සො
රුන්ගේ බස් අසා මා උනන්වයි යන සැතෙන් දුන් මං විසින් වණ්ඩපරු
රෝදු ක්‍රියාඇතිව දැවැත්තයුත්තේයයි සිතා එබදුවූ වඤ්චනුණ ඇතිවිය. ඉක්
බිත්තෙන් උදුසනම ආවාවූ ඇන්හලට්වා සොඬින් බදු අල්වාගෙණ සිමහසා
මරුසේය එසේම අතිඤ්ඤාත්අතිඤාතත් මැරුසේක. මසිලාඛුබන්ම හසතියාට
මිදහසේය එසේකෙසින් බුදු දුටුවන් මරන්සේයයි රජ්ජුරුවන්ට කිවුය.
එබඳ ආදු රජ්ජුරුවෝ බොධිසත්වයන්ට කියන්නෝ පණ්ඩිතයෙනි යම කෙර

කාරණයකින් ඒ ඇතා දුමවිඳෙකෝයි දනගෙණ එවයි කිවුය, බොධිසත්වයෝ
කොස් මනුගේ ශරීරයෙහි රෝගනැතිතියාව දැන කවරකාරණයකින් මේ තෙම
දුමවිඳදෝයි පරීක්ෂාකරන්නාහු ඒකාන්තයෙන් නුදුරුතෙනක කියිසෙකෙන
කුන්සේ නාපුරුවචනයක් අසා මොහු මා බස්කම් උගන්වයි යන සංතුවෙන්
දුමවිඳයයි සතිවුනන්කොට ඇත්නොවිවන් අනින් විවාරන්නාහු ඇන්හලමැද
යේ රාත්‍රිභාගයෙහි කියිසෙකෙණෙකුන් විසින් කථාවන්කළහියාවන් දනුදයි විවා
ළේය. සාමිනී! සොරු අවුත් කථාකළේයයි කිවුය, බොධිසත්වයෝ කොස්
රජ්ජුරුවන්ට කියන්නෝ දෙවයන්වහන්ස! ඇතුට කියි රෝගපිඬාවක් නැස
සොරුන්ගේ බස් අසා දුමවිඳයයි කිවුය දැන් කෑක්කළයුතුදුයි කීකල්හි සිල්
වත් මහණ මවුණන් ඇන්හල සමීපයෙහි සිදුවා සිලාචාර කථා කියන්ට සුදුසු
වන්සේයයි කිවුය. රජ්ජුරුවන් විසින් එසේකරවයි කී කල්හි බොධිසත්වයෝ
සිල්වත්වූ මහණබවුණන් ඇන්හල සමීපයෙහි සිදුවා සාමිනී සිලසිරිනවූ
කථා කියමැනවැයි කිවුය එබස් අසා මහණබවුණෝ ඇතුට නුදුරුතෙනක
සිද කියන්නෝ කියිසෙක් නොඇල්ලියයුත්තේය. කියිසෙක් නොමැරිය යුත්
තේය සිලාචාරයෙන් සාසනයි මෛත්‍රීකරුණාවෙන් යුක්තවියයුතුයයි සිල නි
ශ්‍රිත කථාකළාහුය. ඒ හසතියා එබස්අසා මොහු මා බස්කම් උගන්වයි එසේ
හෙයින් දැන් මෙතැන්පටන් සිල්වන්විය යුතුය සිතා සිල්වත්ව සාසනයි කරු
ණාවෙන්යුක්තවිය, රජ්ජුරුවෙනි බොධිසත්වයන් අතින් විවාරන්නෝ කිමෙක්ද
දරුව! හසතියා, සිල්වත්විදුයි විවාළේය බෝධිසත්වයෝ එසේය රජ්ජුරුවන්
වහන්ඇයි කීය. එබස්අසා රජ්ජුරුවෝ කියන්නෝ මෙබදු දුමවූ හසතියා
නුවණැත්තන් නියා පොරාණකඛලියෙයි පිසිරියේවිදුයිසිතා බොධිසත්වයන්ට
ප්‍රශංසාකළේය, තවද රජ්ජුරුවෝ තිරශ්චීනවූ හසතියාගේ පවා අභිප්‍රාය දැන
ගත්තෝවිදුයි කියා බොධිසත්වයන්ට මහත්වූ යසස් දුන්නාහුය රජ්ජුරුවෝ
ආයුපවෙණින් සිව මහබෝසතාණන් හා සමග කෙළවූ පරිද්දෙන් මිය පරලොව
ගියේය. ශාසනාවු බුදුරජානන්වහන්සේ මහණ තෝ පෙරත් දුවුවුවන් හජ්
භයකළේය, සොරුන්ගේ කථාඅසා සොරුන් හජ්භය කෙළෙසිය, ධාර්මික
යන්ගේ බස්අසා ධාර්මිකයන් හජ්භය කෙළෙසයි ධම්දේශනාව හෙණහැර
දක්වා වදාරා පුතිපරසම්බන්ධපා මේ මසිලාමුඛ ජාතකය නිමවා වදාළසේක.

එසමයෙහි මසිලාමුඛ හසතියානම් දැන් මේ පිපාසතෙව් භික්ෂුය, රජ්ජුරු
වෝනම් ආනන්දස්ථවිරයෝය, අසාසවූයෙම් තිලෝගුරු සම්‍යක් සම්බුදුරජවූ
මම්වරදුයි නුවන්වහන්සේ දක්වා වදාළසේක.

අහිඤ්ඤ ජාතකය

ඒවද එස්සමයෙස්කි බුදුරජානන්වහන්සේ දෙවරම්වෙකර වැඩ
වසනසේක් එස්උපාසකයකු හා මහළුතෙරකෙණෙකුන් අරභයා මේ ජාතකය
වදාළසේක. සැවැත්නුවරවාසයකරන්නාවූ යහළුවෝ දෙදෙනෙක් වූවාහුය.
ඔවුන් අතුරෙහි එස්කෙණෙක් පැවිදිව දවසක් දවසක් පාසා උපාසකයාගේ

තෙමේද ආහාර අනුභවකොට උස්වහන්සේ හා සමාන වීර්යයට අවුත් සිටියදීම අසංඛ්‍යතඥානයේ දක්වා ඔහිමයාණ කථා කිරීමෙහි හිඳ නුවරට යන්නේද තෙරුන්වහන්සේද නුවර වහන්දෙර දක්වා ම උපාසකයා එක්ව ගොස් නවත්තාසේක. ම දෙදෙනාගේ ධර්මානුමෝදී ඔවුහු දෙදෙනාගේ ධර්මාසනවල පුහුණු වූසේක, ඉක්බිත්තෙහි එක්දවසක් තිස්සමහා ඔවුහු දෙදෙනාගේ ධර්මාසනවල හිඳගෙන ධර්මානුමෝදී ප්‍රතිසන්ථාරයෙහි උස්නාහුය. සතීඳ්‍රියස්වහන්සේ වැවිවිදරා කිහිමියි දම්කතාවක් දන්නා ම් ය එස්නාට පුතිහාරයෙහි කවරනම් කථාවක් හැයි දැන්නී මහණෙනි මේ දම්කතාවෙහි දන් ම් ය එස්නාට පුතිහාරයෙහි කවරනම් කථාවක් හැයි දැන්නී කිව් සුකතව උස්නාහුදැයි විමසා සාමිස්වහන්සේ මහණෙනි මොහු දෙදෙන ඉඳුල් කල්හි සතීඳ්‍රියස්වහන්සේ වදරණසේක් මහණෙනි මොහු දෙදෙන ඉඳුල් වූවෝ දන්වතු හොවෙයි පෙරත් විසිවාතවූවාහුයයි වදරා ඉකුත්වත් දන්වා වදළසේක.

යුවකිය දවස ඔරණේස්තුවර ඉසිමිදුතා නම් රජ්ජුරුතෙතෙකුත් රාජ්‍යතකරණකල්හි අපමණබෝසතාණන්වහන්සේ ඒ රජතව අමාත්‍යතෙතුන් සේක එකල්හි එක් සුගතයෙක් ඔලුල් ඇත්බලවතොස් මඟුල් ඇතා අනුතව කරණ තන්හි වැටුනාවූ බින්නුළු අනුභවකරන්සේක. ඒ සුගතතෙම ඒ ඇතාගේ සෙත්හි වැඩෙහුලබින්නේ ඔලුල්ඇතාට විසිවාසවූසේක. සුගතයා හුත්තියාණන් සමියෙන්ම අනුභවකරන්සේක. දෙදෙනම වෙන්ව වසන්ට නොකැමතිවෙති සුගතතෙම තපස්යාගේ කොඩතෙණ ඔහිමොබ කෙරෙමින් කෙළුසේක, එසේ කල්හි එක්දවසක් පිරිසරවැසි එක් ග්‍රාමික මනුෂ්‍යතෙක් ඇත්තොටිවාට ඔලුල් ඒ සුගතයා තෙණ තමාගේ තමට යියේය, එතැන්පටන් ඒ තපස්යා සුගතයා හොඳක්තේ තෙදුරු තොම අනුභව කරන්නේන, පැන් නොබොන්සේක, තොම තහන්සේක, ඒකාරණය රජතට දන්වූවාහුය, රජ්ජුරුවෝ බොධිසත්ත්ව වන්වහන්සේට වදරණසේක් යම පණ්ඩිතයාතෙති දැනගණුව කවර කාරණතින් තපස්රජතෙම වෙලස කරන්නේදැයි කියා යවුසේක. බොධිසත්වයන් වහන්සේ තපස්තෙලාවට තොස් තපස්යාගේ දෙමිහස් බැවි දැන මොහුගේ ශරීරතෙහි රෝතෙක් තොපතෙන්නේසේක, මොහුගේ වසාති කිසිතෙතෙකුත් හා සමිතිඳ්‍රියස්වන්සේවියයුතුයි. ඔහුතොදන්නේ මේතෙම තොකතෙන් මිනිමරුද්දේවතැයි කියා තක්‍යාවාසීයා අතින් විචාරණසේක් මොහුතේ කියි තෙතෙකුත් හා සමිතඑඬතමවින් ඇද්දෙතෝයි විචාළසේක. සාමිස්වහන්ස එස්ත එක් සුගතයෙකු හා එක්ව බිලවන් ඔහුකමක් ඇත්තේයයි කිය, දන් ඒ සුගතයා තොදිදුයි විචාළසේක, එක් මනුෂ්‍යතෙකු විසින් තෙණයතලද්දේ ඔහු වහතකරණතැන් දන්තාසේක්දැයි කිසේක, සාමිස්වහන්ස තොදනී යි කිය, බොධිසත්වයන්වහන්සේ රජ්ජුතේ සමීපයටතොස් මහරජ්ජුරුවන්ේ වහන්ස තපස්යාට කියි ආඥාවෙක් තැත්සේක, ඔහට වසාති එක් සුගතයෙකු හා සමිත බිලවන් විසිමසක්වූසේක, ඒසුගතයා තොදක්තාවූ තපස්රජතෙම තොස්තය අනුභව තොතෙරෙයි කියමිමි කියා මෙසේ කියසේක, මහරජතෙම ඔහුට පළමුකොටදෙන සවුස තොජ්‍යතයක් යුසක පිටුකන්නවා තොතොකෙතෙකුත යන පිටුකොටදෙන තොස්තය තන්හට තොතොපාතොතය කුතතාණේද අනුභව කරන්ට තොතොතොතෙක තතතෙවලුති ඉරිරාවිතිතතාරන්වද තොතොතෙක තිරන්තර දකිතය හේතුකොටතෙණ තපස්රාජතෙම සුගතයාතෙරේ තොතන්නාලේතේ කියමුයි කියසේක, මෙසේ යම්සේ යම්සේ ඒ තපස්රාජයාතරන්ට තොතෙතුකිද ඒ කියල්ලම රජතට දන්වූසේක, රජ්ජුරුවෝ බොධිසත්වයන්

වහන්සේ මවිතය අතා පණ්ඩිතයන්වහන්ස දන් කවරක් කටයුතුදැයි විචාළසේක. අපගේ මිතුරුතාගේ යතළු සුගතතෙම එස්නම්වැනි මනුෂ්‍යතෙක් තොතෙතියේය. යම්සේතුතේ තෙයි ඒ සුගතයා දුටුවොත් ඔහට පිබිදු දඩයකි කියා මෙරලව මහරජතේ කියසේක. රජතෙම එලස කරවූසේක. ඒ පුවත්තිය අතා ඒපුරුතෙම සුගතයා තැරියේය සුගතතෙම ඔහුතෙක් තොස් සතීඳ්‍රියස්වහන්සේ සමීපයට ගියේය, තපස්රාජතෙම සුගතයා තොබැන්තෙණ කුමාරසථලතෙහි තබා තඩා වැලපියා කුමාරසථලතෙන් බස්වා ඔහු විසින් ආහාරය අනුභවකළකල්හි පසුව තෙමේ අනුභවකෙළේය. තිරන්වහන්සේ අතීන්‍රිය දන්තෝයයි කියා රජ්ජුරුවෝ බොධිසත්වයන්වහන්සේට මහත් ලොකවෘති දුන්සේක. ශාස්තෘන් වහන්සේ වදරණසේක් මහණෙනි මොහු දෙදෙන ඊතිහාසවූවෝ දන්වීතු තොවෙති පෙරත් විසිතාසවූවාහුයයි කියා මේ ධම්දෙතතාව ගෙණතැර දන්වා චතුස්සත්‍ය දෙතතාව වදරා පුතිපරසන්ධානලය මේ අතිත්‍රත ජාතතය තිමවා වදළසේක. මේ චතුස්සත්‍ය දෙතතාව කිම සියලු ජාතතවලම ඇත්තේමය, අපි වතාහි චතුස්සත්‍යය යම්කෑතෙක්හි ආතිසංස පෙතෙන්ද එතැන්හි දක්වමු. එසමයතහි සුගතතෙම දන් මේ උපාසතයාවූසේක. තපස්තෙම් දන් මේ මහල්ලක සථවිරවූසේක. පණ්ඩිත අමාත්‍යව උපන්තෙම වතාහි තිලෝගුරු සම්‍යක් සම් බුදුරජවූ මෙම වේදතයි තන්වහන්සේ දක්වා වදළසේක.

නවදිවිගාල ජාතකය.

තුවද එස්සමයතෙහි අසම්බුරවූ සතීඳ්‍රියස්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසතසේක් ඕවාදාර්තික තිස්සතුන්ගේ පරිභතෙවල්ලක් අරභයා මේ ජාතතය වදළසේක, එසමයෙහි වතාහි ඕවාදාර්තික තිස්සතුන් ඛමරකරන්හා ප්‍රියශීලි තිස්සතුන්ට ගතීතෙතරහි, ඔතින්වනතරප්‍රාතාරදෙතෙහි, දතවිධ ආතක්‍රාත විසඳුවෙන් ආක්‍රොත කෙරෙති, තිස්සතුන්වහන්සේලා භාග්‍යවතුන්වහන්සේට දන්වූ වාතුය. භාග්‍යවතුන්වහන්සේ ඕවාදාර්තික තිස්සතුන් කැඳවා තෙන්වා මහණෙනි ඛමරකරන්නේ සැබෑදැයි විචාරා වදරා භාග්‍යවතුන්වහන්ස සැබෑවයි දන්වූ කල්හි තතීතොට ඉතාණෙනි පරුෂවචතයතහි තිරන්වතතඝසන්වදමතොතතු වන්නේය පුතීයෙතිද එක් තිරන්වතතත සත්වතෙක් තමාට පරුෂවචතයෙන් කියතහාතු දතදතසඬින් පරාජයකෙළේයයි වදරා ඉකුත්වත් දතිා වදළසේක.

යුවකියදවස ගඬ්ගාර රට තක්සලානුවර ගඬ්ගාරහම් රජ්ජේ රාජ්‍යය කරණසේක, එකල්හි අප මහාබොධිසත්වයන්වහන්සේ ගවජන්වයෙහි උපන් සේක ඉක්බිත්තෙහි බොධිසත්වයන්වහන්සේ ලදරු වසුපැවිවි කාලයෙහිම එක් බ්‍රාහමණයෙක් ගවයන්දෙතතාවූ දුගතයන්ගේ සමීපයටතොස් ගවයෙක් ලැබගෙණ කන්දිවිතාලයෙහි කියා නමක්තොට පුත්‍රසථානතතාතරයෙහි තබා මොහෝ ඔහට පියවෙමින් කැඳඹන් ආදියදි පොෂ්‍යතකරන්නේය, අපමහබොධි සත්වයන්වහන්සේ වැඩිවයසට පැමිණිසේක් මම මේ බ්‍රාහමණයා විසින් දුකසේ රකෘාකරණලද්දෙමි. මා හා සමග සියලු ජම්බුදීපයෙහි වා සදෘශවූ උසුලන අතින් ගවයෙක් නම් නැත්තේය, එහෙයින් මම තමාගේ බලය දන්වා බ්‍රාහම ණයාගේ වා රකෘාකළාවි මිලදු හෙතම්වීතම් ඉතා‍යෙතොකැයි සිතුසේක මෙසේ

සිතා මොවියන්වහන්සේ එක්දවසක් ඉතාමණාවට සිනහවෙස්ස ඉතා ඉවසන් විකතොට ඇති එක් සිවාතෙරණකුත් කරා එළඹ මාගේ ඔබ තෙමේ එළඟාවූ හැල්පියන්ත් අදහස්කළ කිසාදහසකින් පරදු තබාදී කීවේය. ඒ ඉතාමණතෙමේ සිවාතෙරණ්ගේ සමීපයට නොස් සථාවිත් පසුදු කොල්ල, මේ සුවර කවරක්නුයේ ගවයෝ කාටහක්තියෙන්යුතුවදු කියේද ඉක්මින්තෙන් ඔබට සිටුවුතුමෙම කියනුයේ අසවිල්නුවේය ඇසිල්නුවේය නිසා සියලු සුවරෙහි අරගේ නොස් තාසදුණ කවයෝ නැතොකාරයකි කියේද. ඉතාමණතෙම කියනුයේ ඒහෙයි එකාබවකොට මේදහාලද හැල්පියන්ත් අදහා සමඟ එක් නොමෙන්ද ඇත්තේයයි කීවේය. සිවාතෙරණ්ගේ ඒ වචනය අසා එමෙන්ම මේදහාලද හැල්පියන්ත් අදහා එළඹ

දරුණෝ නැත්තේ කවුරුත්මෙහෙ නැවතිලා, මැලවියන් අල්වාගෙන ඇවිදිලා,
පිවිසෙනු නිත් නැවතිලා ඒවාගෙනා එක්දවසක්වත්මේ සිතුවැස්ස. මාගේ මැනියෝ
දුකින්නෙන්ම, මාපුත් සහතුරන් සමා වමා දුකෙන් පොඟෙනෙළ ය. එහෙ
සෙනෙහි මේ මැලෙවිෂ ගහකට මුත් දුක්වත්කමක්මත් මිදුනේවිමහමී යකඩවත් වත
සේනේ නිසා එකැත්පටක් නැත්තකයක පුතුගෙන් පත්සියයක් ගැල් සාපමණ එකතු
තෙත් එක්දවසක් නැත්තකයක පුතුගෙන් පත්සියයක් ගැල් සොඩනත්ව අසරණවෝය.
සැලිරු පොවිනව බවුදෙය, මිනුත් නොහැ ගැල් සොඩනත්ව අසරණවෝය.
පත්සියයක් ගැල් නොහැ විසඳලි පරසතරාගෙන් සොඳන ලඳුනු එකතැලතුන්
සොඩනගන්න පුතුනුවිය, බොහොමයෝද නොහැ ගැල් සොඩනත්ව සමුදු
ඇඳිරිලි නැත්තකයපුතුනාද නොහැ ලතුණු දන්නේය. එහෙම මේ සෙරිය
අඳුරෙන් මේ ගැල් සොඩනත්ව නමකීවූ වෘකෙජාතියෙක් ඇද්දෙකෝපිටපිටා
කරන්නේ කොහොමයක්ද දැන මේ අජාතියා මාගේ ගැල් සොඩනත්ව සමුදු
එන්නේය, මෙතුනේ සහෝදරයෙනි සවුරුදුපි කොපල්ලක් අතින් විවා
ළේය. සවද විස්වැනි මෙතුනේ සහෝදරයෙනි සවුරුදු මම මොහු හැළෙයෙද
ගැල් සොඩනතු කල්හි මිළඳෙමි කිය. එකල්හි කොපල්ලා කියන්නේ
අල්වාගෙන සොඳනෙවැයි මෙතන මෙතුනේ සහෝදරයෙකෙහෙත්
නැතැයි කිය, ඒ සත්තුකායනතා එමන් අසා ඔහු ලතව නැඟෙලනුවක් බැද
අදහස් පිරිනෙතින් සොළවන්ව අතඉතිවිය මොඩියනියෝ වනාහි ගැල් ඇදි
කුලී කියල්හි සෙමි නිසා නොසිහිකාරිය. මත්තුකායක පුත්‍ර ඔහුගේ අතිදුර
දුක කවියකුත්තේ පත්සියයක් ගැල් නොව වසිනේ සොඩනතුකල්හි එහි
එසි කැලකට කවියිණ්දෙකක් කුලිකොට දහසක් දෙමි කිය, එකල්හි බොදි
සත්වයි තුවූ සිතාගුය. ගැල් සමවයි කිය මොඩියනියන් දුක වෘකෙජා
ගැල්හි සෙදුවේය, එකල්හි මොඩියනියෝ එතම වේතනෙන්ම ඔහුවා නොහි
නැඟෙනුය. මේ තුමූනේ සිසුදු පත්සියයක් ගැල්හි නොසිහැතුය. පාතතු
කෘතඥ පුත්‍රතෙමේ එයි එසිනැලෙහි එයිඑයි කෘතඥතුවක් බැසිනි පත්සියයක්
කෘවණු නොදිමිද ඒ මෘගෝතාතාන් කරබැන්දේනු ඒබලා මොඩියනියෝ
මේතෙන් මවදෙමි පළමුවියෘකළතුලිතොදන්නේය, එසේනෙසින් දැන්මොහු
කාකෙදෙමි කෙස් නැවෙමෙරතුව ඉදිරියේ ගැල් අසුරාගෙණසිටියෝය, ඉවත්
කරන්ව උත්සාහ කරනාහු ඉවත්නොව නුහුණුවානුය, එවේලෙහි කාතතු
නෘෂ්‍ය පුතු සිතන්නේ මේ තෙම තමාට කුලි මදි කියාව දතවනැයි සිතා එක්
වසුනක දහසින් පොදියක්බැද වෙනෙම නොව ගැලනැගු කුලියයි කියා කර
බැද එල්වූවේය, මොඹෝසථෝනේ දහසින් බැද විසල්ලෙණ මූනියන් සමිල
ටව කියා. සමිදරුවෝ ඒ දුක ආඩියකළත්තේ කර කිවෙක්දැයි මොඩි
සසියන් සමිටයි එසතාහුය, මොඩියනියෝ ඒ කුඩාකොල්ලන් පසුපස්සෙහි
දිව ලුහුබිඳුවා යා මැනියන් සමිටව සියෝය පත්සියයක් ගැල් නොඩනාදු
මැරිත් ඇස් රතුව මිරිකී කියාවු කරුව ඇතිවිය, එබව උපායිකාවෝ මහාමෝ
සසාගත් කර දඹසිවිඳ පියල්ල දුක මේ මුත් එසිනි කොසිදි ලබනලදැයි
කොලු දරුවන් අසිත් එවාරා එපවත් අසා දරුව කිමෙක්ද මම නොප ලත්
කුලියෙන් ජීවත්වනු කැමැත්තෙමේද කුමක් සිතා නෙපි මෙමදුවූ දුක් අනුභව
ගලාගුදුයි කියා මහමෝසථෝනත් උනුරුණින් නාවා සියලඟ සෙල් ගල්වා
තැත් නොවා සපාය කොත්තය අනුභවකරවා සහතර්ණයකොට ජීවිත පසිංව
සහයෙහි මොඩියනියන් කැමති කම්වූ පරිද්දෙන් මිය පරලොව සියෝය

මුදුරජාතක්වතන්තේ මහණෙනි තථාගතන්වහන්තේ අතිශූරවූවෙන්ත දන්මිතු
කොමෙහි පෙරත් අතිශූරවූවෙමි වේදයි වදාරා පූර්වතර කතිංගපා මේ
තණ්ඩ ජාතකය කිවවා වදාළසේක.

එකමයෙහි වඩ සුදු හමි මේ උත්පලවණ්ණ තෙහාසුවිරිය, අයිකාහාමු
වෘතෙහාහමි සිලෝගුරු සවෙක් සම්මුදුරජවූ මෙමවේදයි සහන්වහන්තේ
දක්වා වදාළසේක.

මුනික ජාතකය

වද එක්සමයෙක්හි මොහාඛකාරය හත්තසළාවූ සිලෝගුරු මුදු
රජාහන්වහන්තේ දෙවිරම්වෙතෙර වැඩවසන සේක් මුදුලකුවාරිකාපලා
හනෙක් අරහා මේ ජාතකය වදාළසේක. සතීඳුහන්වහන්තේ සැමැද
මහණ තෝ සතීඳු හාතහයෙහි උකවලිමුසෙහිදුහි නිසුණුවු අතිත් විවාරා වදාළ
සේක. එසේය සහාණිහි කියල්හි කුමක්නිසාදුහි විවාරා මුලුකුමාරිකාපලා
හනයක් නිසාය සහාණිහි කී කල්හි බුදුරජාහන්වහන්තේ එදුරණතේක් මහණ
කට මෝහොතේ අහස්කාරිය පෙරත් මෑතේ විවාහමඟුළේදි ජීවිත පිහා
හෙව පැමිණ මහජනයාව මාළුවව පැමිණියෙහි වේදයි ඉකුත් වත් දක්වා
වදාළසේක.

යවසිය දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජිස්සුරුහෙණකුත්
රාජ්‍යකරණ කල්හි මොඩියනියෝ එක් ගෙවිස එක් කෙළෙඹිපුත්‍රයෙකුගේ
හෙසිනමයෝනිසෙසි උපන්හාහුය මොඩියනියන්ව මහාලොකිනයෝයයි නම්
තුබ්වාහුය මලුවන්ව බුල්ලාලෝකිනයෝයයි නම් තුබ්හ. ඔවුන් දෙමෑයන්
නිසාම හෙයි කනිංහහයවෑඹව පිරිවැහෙන්හේය. ඒකුලෙහි එක් කුමාරිකාවක්
ඇන්තිය. ඒකුමාරිකාව තුවර වැසි කුලපුත්‍රයෙක් කෘෂ්ණයේ පුත්‍රයාව විවාළේය
ඇන්තේ දෙමව්පියෝ කුමාරිකාවගේ විවාහකාලයෙහි ආවාවූ අමුත්තන්ව අවුළු
වන්හේයයි නිසා කැද බත් ලා බ්‍රහ්මණයන් ඌරෙකු පොසෙකලාහුය, ඔහු දුක
බුල්ලාලෝකිනයෝ බැණ කොණහන්ව කියන්හෝ මේ කුලයෙහි කෘෂ්ණහු
බුරාව් එමිනවන්නි අප දෙමෑයන් නිසාම එබ්බෙහි. මේ සුකරයා කැද බිහින් කිතිපයාම
වූසලි අප දෙදෙනාව නණ්ඩ කා පිදුරුලනි. මේ සුකරයා කැදබින් ලබන්හේදුයි විවාළේය
පොසෙලබයි, කවරකාරණයෙන් මේ ඌරා කැදබින් ලබන්හේදුයි විවාළේය
එකල්හි මැනවු කියන්හෝ මල බුල්ලාලෝකිනයෙහි නෙපි මොහුගේ හොජන
සට ආලය කොකරව මේ ඌරා මරණ හොජනය අනුභවකෙරෙයි මේ කුමා
රිකාවගේ විවාහකාලයෙහි ආවාවූ අමුත්තන්ව අවුළුවන්හේයයි මේමනුෂ්‍යයෝ
මේ ඌරා පොසෙකෙරෙති මෙසිනි කිපදවසක් කියසල ඒ මනුෂ්‍යයෝ එසි,
එකල්හි මේ ඌරා දෙකකුල් අල්වාගෙණ අදනාහු සට ඇඳින් මූත්කොට මරා
අමුත්තන්ව මංගලියන්ව මැරීම දක්නාවේදයි කිවූස, ඉක්බිත්තෙහි නොමෝ
දවසකිණ්ම ඒ මනුෂ්‍යයෝ ආවාහුය, ඔවුන් දැක බ්‍රහ්මණයා ඌරා මරා අන්හ
ප්‍රකාරයෙන් සෑදි විසුණ, මොඩියනියෝ බුල්ලාලෝකිනයන්ව කියන්හෝ දරුව

කොටසින් මුණිකඤ්ඤ දක්ඛාලද්දේදී එවැන්නෝය. දක්ඛාලද පියවතුන්
වහන්සේ මුණිකඤ්ඤ බෝසත්හැටියෙහි ඵල නවවෙදිදී ඔහුගේ මව
සිසාරා ඉන්නේ දක්ඛාලක්ෂ ලක්ෂණයෙනුයි පැමිණ
මහණ කෝ පෙර මේ කුමාරිකාව නිසා ජීවිතයෙන් පැමිණ
මවට පෘෂ්ඨයෙහි වේදනා මේ ධර්මදේශනාව නෙළුණාදෙස්වා ව දරා වසුන
සහ ප්‍රකාශකළේක වතුසත්‍ය ධර්මදේශනාවේ කෙළවර උකටලී මහණ
ඉතින ජාතකය නිවෙ වදළසේක. පරිදෙවත්වහන්සේ සුළිපර සඤ්ඤලපා මේ

එත්වෙයි මුණික සුකරයා නම් මේ උකටලී මොණය එතම්යෙහි කුමාරි
කාවහු මේ ධුල්ල කුමාරිකාය, ධුල්ලලොහිත නොණකෝනම් ආනන්දයන්
සෝන, ඒකාලොහිත නොණකෝනම් රාහුලෝඅරු සම්මාසම්බුදරජවූ මම
දැයි සම්බුවහන්සේ දත්වා වදළසේක.

කුලාවක ජාතකය

ධර්මය එක්සමයෙක්හි ධර්මාධිපතියවූ නිලෝඅරු බුදුරජාණන්වහන්සේ
දෙවිමිනිස්වෙහෙර වහනසේක් පැන් නොපෙරා වැලඳු එක් හික්ෂූකෙණෙහුත්
වහන්සේ අරහා සම්‍යක්සම්බුදු වදළාසේක. ඇවැත්නුවරවාසිවූ ශ්‍රමණයු
දෙදෙනෙක් දනවකට නොස් එක් ඵලාඵලනෙක අදහස්වූ පරිද්දෙන්
සේක ඒ දෙදෙනාවහන්සේ අතුරෙන් එක්කෙණෙහුන්වහන්සේ
සඬ ඇත. එක්කෙණෙහුන්වහන්සේව නැත. දෙදෙනාවහන්සේම එක
කොට පෙරහැඩ ඇති හික්ෂූන්වහන්සේ අනික් නැඟැන්නන්වහන්සේ
වහන්සේ පෙරහැඩ නොලැබ පිරාසා ඉවසාගතනොහැකි නොපෙරා
වැලඳුසේක. ඒ දෙදෙනාවහන්සේම ශ්‍රමණෙන් ජෙනවනයටගොස් බුදුන්
එකත්පස් හුන්සේක, සම්‍යක්සම්බුදුන්වහන්සේ සුවදුක් කථාකොට නොහිඳිව
දැයි විචාළසේක ස්වාමීනි අපි නොපෙල් දනවවෙහි එක් ගමෙක වෑස
හික්ම සුඛවිහරන්සේ දක්ෂා පිණිස ආවිහාසි කීසේක. සෙපි දෙදෙන
දැයි විචාළකල්හි පෙරහැඩෙහැයි මහණ යියන්නේ ස්වාමීනි මේ මහණ
මහදී මෑ නා එවිදාකොට පෙරහැඩ සුදුන්නේයයි කීහැය. අනික් මහ
කියන්නේ ස්වාමීනි මේ මහණ නොපෙරාම දැනදන ප්‍රාණීන් සඤ්ඤ ජලයවැල්
සේවැදුයි කීය, එවේලෙහි බුදුහු මහණ ඇඟැද නෝ දැන දැන පණුවන් ඇ
දිය පරිභෝගකළේදැයි විචාළසේක. එසේය ස්වාමීනි ඒ එසින් නොපෙරා දී
වදළක ලද්දේයයි කීසේක. එබව් ඇතු සම්බුදුන්වහන්සේ මහණ

සුවනැත්තෝ දෙදෙවිලොවට අධිපතිව රාජ්‍යය කෙරෙමින් සුඛයෙන් පැරද
සම්බුදුසසුනකයෙන් ගත්තාවූ ඵලශ්‍රේෂ්ඨයක් නිසා ප්‍රාණවධයක් කොකරමිහැයි
ඒ නා මහස් යසස් හැර ගරුඩපොකණයන්ට ජීවිතදානය දී රථය වැලකුවෝය
වේදැයි වදුරා ඉකුත්වත් නෙණහැර දක්වා වදළසේක.

යම්කියස දවස මහඩරව රජ්ජයතුවර මහඩ රට්ඨරුකෙණෙක් රාජ්‍යය
කරන්නාහුය එකල්හි පුරණුලද බොධිසත්ත්වයාණන් ඇති අප මහා බෝසතාණන්
සමයේ දැන් ශක්‍රදෙවෙස්සයෝ පූජිතාත්මභාවයෙහි මහඩරට මවල ග්‍රාමයෙහි
උපන්නාහුද එපරිද්දෙන්ම ඒ මවල ග්‍රාමයෙහි මහාසම්පත් ඇති කුලයකට
සුන්දව උපන්නාහුය. ඔවුන්ට නම් තබන දවස් මස කුමාරයෝයයි කියා නම්
තුබූහ, බොධිසත්ත්වයෝ වැඩිවියපැමිණ මහත්තවසතෝයයි මෙනමින් ප්‍රසිද්ධිය
ඉක්මිත්තෙන් උන්ගේ දෙමව්පියෝ සමජාති ඇති කුලයකින් කුමාරිකාවක්
ගෙණවුත් පාවාදුන්හුය. ඒ බොධිසත්ත්වයෝ දුදරුවන් හාසමග වඩිකායවෙමින්
දැනපසිවූහ. නියම්කරයෙන් පංචසීලය රක්ෂාකරෙති එකල ඒ ගම ගෙවල්
සියයක්වන්නේය, ඒ සියයක් පමණ මනුෂ්‍යයෝ එක්දවසක් ගම්මඬ්ඩයෙහි සිව
කම්කතා කරන්නාහුය බොධිසත්ත්වයෝ සිටියැන පසින් වැලි පිරා තබල
ඉවත්කොට ඒ ප්‍රදේශය සිත්කළකොට සිටියාහුය, එකල අනිකෙක් අවුත්
එසැන්හි සිටිසේය. බොධිසත්ත්වයෝ අනික් තෙනක් සාසලහැර සිත්කළකොට
සිටියාහුය. එසැන්හි අනිකෙක් අවුත් සිටිසේය. බොධිසත්ත්වයෝ තැවත අන්
තෙනක තැවත අන්තෙනකයයි සියල්ලවුන්ම සිටිතැන් සිත්කළකොට මැය
භාගයෙහි එතනමණ්ඩපයක් කරවූහ, පසුව මණ්ඩපයත් හැර ශාලාවක් කරවූහ
ඒ ශාලාවෙහි සැතපෙන්ට පෝරු අතුට පින් පැන්සලක් තැබඹවූහ. මැය
භාගයෙහි ඒ ගම්වැස්සෝ දෙනිස්දෙනෙක් බොධිසත්ත්වයන් හා එක්වූහ. බොධි
සත්ත්වයෝ ඔවුන්සිස්දෙනා පංචසීලයෙහි පිහිටුවා එසැන්පවන් ඔවුන්හා සමග
කුසල්කෙරෙමින් ඇවිදිති. ඔවුන්හැමදෙනත් බොධිසත්ත්වයන් හා සමග කුසල්
කරන්නාහු උදෑසනම නැඟිසිට වැ පොරෝ මොහොල් ගත් අත් ඇතිව සතර
මන්සති ආදියෙහි මෝලින් ගල්ඇඹ උදුර උදුරා පෙරලත්, රථයක් ආදියේ
වැදගන්නාවූ ගල්කපාදමති, විසමතැන් සමකරති, ඒදබූ ලති, පොකුණු
කණිති; ශාලාවල්කෙරෙති, දන්දෙති, සිල්රක්ෂාකෙරෙති, මේසේ බොහෝසේ
බොධිසත්ත්වයන්ගේ අවවාදයෙහි පිහිටා ඕලඝාරක්ෂණය කලාහුය එකල්හි
ඔවුන්ගේ ගම්බුදුලි මේසේ සිතීයැ:-මම පෙර මේ මනුෂ්‍යයන් රා බොන කල්හි
ප්‍රාණඝාතාදිය කරණ කල්හි රා සැලකට කෘතඥවූවක් නියායෙන් දඬුබුබු
නොමද අයපඹුරු අරගැණීම්වශයෙන් වසකුලබම් දුන්වූකලී මහමානවකයෝ
සිල් රක්ෂම් කියා ඔවුන් ප්‍රාණඝාතාදිය කළ නොදෙති, දැන් වනාහි උන්
ලවා පන්සිල් රක්වන්නෙමිවේදැයි කියා කිපි රජ්ජුරුවන්කරාගොස් කියන්නේ
ස්වාමීනි බොහෝ හොරු එක්ව ගම් පැහැරීම් ආදිය කෙරෙමින් ඇවිදියි කීය.
රජ්ජුරුවෝ ඔහුගේ වචනය අසා නෝ ගොස් ඔවුන් ඇමදෙනා ගෙණෙවයි
කීසුය. එතෙම ගොස් සියල්ලවුන්ම බැඳගෙණ අවුත් රජ්ජුරුවන්වහන්ස
සොරුන් ඇමදෙනාම ගෙණහලදැයි රජ්ජුවන්ට දැන්වීය. රජ්ජුරුවෝ
ඔවුන් කළ කාරිය කොවිමාරා ඉඛනොකොටම ඔුන් ඇමදෙනාම ඇතුන්ලවා
ඔබවයි කීවුය, ඉක්බිත්තෙන් ඒ සියල්ලවුන්ම රාජාඛණයෙහි වැදගොස්

ඇතු ගෙණෙවනු, එකල්හි බෝධිසත්ත්වයෝත් තමන්ගේ ඕයපු පමිදෙව් අවවා
කරන්නෝ කොපි සියල්ල සිලයත් ආචාර්ය්‍යකාසාරව කේලාමෙයි තැනැත්තා
කෙරෙහිත් රජ්ජුරුවන් කෙරෙහිත් ඇතුත්කෙරෙහිත් නොපතොපයේ කරු
සෙයින් සමකොට මෛත්‍රීකරුණාවෙයි සිටුය. ඔවුහුත් එපරිද්දෙන්මි තලාඤ්ඤ,ලු
මිත්තෙන් ඔවුන් හැමිදෙනාම වෙනවිණිස ඇතුත් අකුස්සෙන් කොමා ලෙ
මෙතෙයාලුය. ඒ ඇත් උකට කොවිදුන්නේය, මහඟින් හඬා පලාගත්තේය
ඊරුක අතිස්ඇතෙකු ගෙණවනුය,ඔහුත් එපරිද්දෙන්මයිනේය, රජ්ජුරුවෙ
ඒ ඇතුත් කිසිසුත් නොමෙබඳා ඒව දැක මොවුන් අත කිසි බංඛයක් නැත
උවමනාව පරිභෝගකරවයි සිවුය, එසේමයි කියි මන්ත්‍රයක් ඇත පරිභාෂාකරව
එත් බණක්සයි සිවුය, ආද්දැයි වෙත් අයින් විවරවයි කිවුය, එබස් අසා රජ්
පිරිවර මන්ත්‍රයෙන් පුරුෂයෝ විවාලාහුය, මොයිසඹයෝත් ඇතැයි කිවුය, රාජ්ජුරුවෝ ඔවුන්ගෙ
පිරිවර මන්ත්‍රය ඇතැයි රජ්ජුරුවන්වදන්වූය, රජ්ජුරුවෝ ඔවුන්ගෙ කියවයි කිවුය, මොයිසඹයෝ
සමිපයට කැඳවා තොප දන්නා මන්ත්‍රය කියවයි කියවූහ. ඔවුත් කියන්නෝ රජ්ජුරුවන්වහන්ස අපියේ අපගේ මන්ත්‍රයෙක් නම් නැත්තේය
අපි තිසස් පමණ දෙන ලාණවඩ නොකරමිය, රා නොමොමිය, මෛත්‍රීභාවිය
ව්‍යාපාර නොකරමිය, මන්ත්‍රකරමිය, පොකුණුකරමිය, ගාලාකරමිය, මේඅප
කරමිය, දන්දෙමිය, මන්ත්‍රකරමිය, පොකුණුකරමිය, ගාලාකරමිය, මේඅප
මන්ත්‍රවත්නේය පිරිසුන්වන්නේය වැඩින් වත්නේයයි කිවුය. එබස් අ
රජ්ජුරුවෝ ඔවුන්සෙරෙයි පැහැද කේලාම් කී කැනැත්තානුගේ සියලු වි
මත් ඔහු තුමූත් ඔවුන්වම පාවාදුන්නාහුය. ඔහු ඇම්දෙනම එබැන්පවත්
කැමතිපරිද්දෙන් වඩ වඩා කුලල් කරන්නාහුය, සතරම්සඟ්ගහයි මෙන්
ගාලාවක්කරමයි වඩුවකු කැඳවා ගාලාවක් කරන්ව සමාදන් නොකරවූය.

වහාසම්බුවන්කෙරෙයි කිය. ඔහු හැමිදෙන ශබපතැයි කියා කැඹිඹලයෙණ
ගාලාවකොට නිමවා ඉන්නා පෝරු අතුව ඒ ඒ තැන පින් පැන්සල් තබමවා
කිරණකරයෙන් දුහි මහී ශාවකයන්ව දෙනලෙස කැඳ බත් කැබෑවූය, නවද
ඒ ගාලාව වටකොට පවුරක් බඳවා දොරක්ලවා පවුර ඇතුළත වැලි තබමවා
පවුරේ පිවත ගල්පෙල පන්තියක් රොපනයකරවූය,විනාවේන් ඒ ගාලාව
සමිපයෙහි උයනක්කරවූය, ඒ උයන මිල් පලාගන්නාවුත් අහවල් ගසෙක්
කැඩැයිනොකියහැකි සියලුගස්මිඇත්තේය, නසැවේන් එකතමපොකුණක්
කරවූය, ඒ පොකුණපස්වණක් පියුමෙන්සැදින, සිත්කළය, සුජාතාවේවූකලි
කිසි පින්කමක් නොකරවූය, ඉක්බිස්සෙන් මහබෝසතානෝ මවුන්ව
උපස්ථානකිරීමය පියන්ව උපස්ථානකිරීමය කුලදෙවුවන්ව උපස්ථානකිරීමය
බොරු නොකීමය පරුෂවචන නොකීමය කේලාම් නොකීමය ඔසුරුමල දුරු
කිරීමයෙහි යන පන්තම්බවූ වෘතසමාදානයන් පුරා

මානාපෙතනී හරං ජනතා කුලේපෙවඩ්ඪා පවාඛිනං
සණ්හා සඛිල සම්භාසා පෙසුණෙය්‍යප්පහායිනං
මච්චේර වින්‍යසඤ්ඤතා සච්චං කොධාභිභූ හරං
තං වේ දේවා තාවතිංසා ආහු සප්පුරිසෝ ඉති.

මෙසේ ප්‍රසංසාවවයුතු බවවපැමිණ ජීවිතාන්තයෙහි ගොස් තවතිසා දිව්‍ය
ලෝකයෙහි ශක්‍රදේවෙඤුව උපන්නාහුය, බොධිසත්ත්වයන්ගේ සහාය මනුෂ්‍ය
ශෝද ඒ දිව්‍යලෝකයෙහි උපන්නාහුය, එකල තවුතිසා භවනයෙහි අසුරයෝ
වාසඝකොරෙති. ශක්‍රදේවෙඤුගෝ.අපව අභාරණරාජ්‍යයෙන් ප්‍රයෝජනකම්
දුසි අසුරයන් දිව්‍යසුරාවපොවා මත්වූවන් දෙකකුලගන්වා මහමෙරපත්ලේ
එලූය, ඔසුඇම්දෙනඅසුරභවනයව පැමිණියෝය,අසුරභවනඝනම මහමෙරයව.
නවුතිභාදිව්‍යලෝකයෙහි ශක්‍රපුරඝමෙන් දසදහසක්යොදුන් පමණතැන් ඇත්
සේය. එහි දෙවියන්ගේ පසතුරුකමෙන් විනුපාවලි නම් කල්පසථායි වෘක්ෂ
යෙක් ඇත, ඒ අසුරයෝ විනුපාවලිවෘක්ෂය මුල්පිපි කියකල්හි මේ අපගේ දිව්‍ය
ලෝකය නොමෙයි, දිව්‍යලෝකයෙහි පරහතුමිල් පිපෙන්නේය, එසේහෙයින්
මේ දිව්‍යලෝකය නොවෙයිදනිහි එකල්හිඔහු ජරා ශක්‍රයා අපසුරාවෙන් මත්
කොට ඉහාසම්බුදුගවදම්මා අපගේ දිව්‍යලෝකයගත. එසේහෙයින් අපි ඔහු හා
සමග සුඛකොට අපගේ දිව්‍යපුරඝ ගණුම්හයි වැඩින්ඔස්සේ නැගෙන්නාවූ
ඇතුඹුවන්මෙන් මහමෙර ඔස්සේ වවින්නැංනාහුය, එකල්හිශක්‍රයෝ අසුරයන්
විසින් පරදවනලද්දහු ශෛලසියයක් යොදුන් පමණැනි වෛජයන්ත රථයව
පැණැනැති දක්ෂිණසම්බුදුයාගේ මුතුමත්තෙන් යන්වපවන්ගත්තාහුය, එකල්හි
ඒ රථය ඕහුදු පිරින් වේගයෙන් යන්නේ කොලි ඉඹුල්වනයව පැමිණියේය ඒ
ශක්‍රයන් යන්නාවූ මාගියෙයි ඉඹුල්වනය තල්වනයක පතු වැයිරෙණ කලක්
මෙන් සැඩ සැඩ ඕහුදු පිට වැයිරෙන්නේය ගරුඩපොතකයෝ ඕහුදුපිට පෙර
ලෙමින් මහඟින් හැඹුවානුය ඒ අසා ශක්‍රයෝ මාතලිනම් රථාචාර්‍යයාණන්
ඉවාරන්නේ සබද මාතලිය ගරුඩ පැවවුන් අඩන අඩ ඇසෙන්නේය, මේ
භූමිකාශබ්දයක්දුසි විවාලෝය සවාමිනි ත්‍රිඹවහන්සේගේ රථවේගයෙන් ඉඹුල්
වනඛ සැඩ වැයිරෙණ හෙයින් ගරුඩ පොතකයෝ මරණභයින් තැතිගෙණ
එකෘකාලඝෝ කොව හඬති කිය. එබස් ඇසූ මහබෝසතානෝ කියන්නෝ

ඇතු පොණවනු, එසැණකි මෙබඳියකුගේත් නමින්නේ ඔබවූ පමණට අවු
කරන්නෝ නොවී ඔබල්ල මිලයෙන් ආවේණිකයාකරව් සේලොමකි කැනැ
කෙරෙකින් රජ්ජුරුවනි කෙරෙකින් ඇතුන්කොරෙකියි නොපොහොසත්
යෙකින් අමිතයට මෙතුන්කරවති කිවුය. ඔවුහුත් එපරිද්දෙන්ම කළහ.
කින්පොත් ඔවුන් කැමියොමු මිවකරණිය ඇතුන් අතුන්නෙන් නොමැ
මෙකොයනුය. ඒ ඇත් උතුට කොවිදයන්ය, මහතඹින්. නවය පලාතක
ඊදැහැ අසිත්ඇතෙකු නොණවනුය, ඔහුත් එපරිද්දෙන්මමියේය, රජ්ජුරු
ඒ ඇතුන් කියනුත් කොමවයා මැවී දැන මොවුන් අත කිසි නෑ
උවමැනව පරීක්ෂාකරවයි කිවුය, පරීක්ෂාකරන්නාහු කොදැහැ නැත රජ්ජු
මින් මහන්නයි කිවුය, එසේමයම් කියි මින්ත්‍රයක් ඇත පරීක්ෂාකරව
පිරිවර මෙන්නයෙක් ආදේදැයි ඔවුන් අතින් විමාරවියි කිවුය, එසේ
පුරුෂයෝ විවරුනුහුය, මෙබඳියකියෝත් ඇතැයි කිවුය, රාජ්ජුරුවනි
පිරිවර මින්ත්‍ර ඇතැයි රජ්ජුරුවන්වදාළහුය, රජ්ජුරුවෝ ඔවුන්කැමෙයෙ
කමියට නැදුරු නොව දන්නා මින්ත්‍රය කියවයි කිවුය, මෙබඳියකු
කියන්නෝ රජ්ජුරුවන්විනාසන අසිත් අපගේ මින්ත්‍රයෙක් නම් කැන්දන්
අවි තියන් පමණ දොස් දුන්වව නොකරමිය, හොරකම් නොකරමිය, කා
මිථ්‍යාචාර නොකරමිය, මෙරූ නොකියමිය, රා මෙරොමිය, මෙමේ
කරමිය, දන්දෙමිය, මිත්‍රමිකරමිය, පොහොණුකරමිය, බලාකරමිය, මේ
මින්ත්‍රමින්නේය පිරිසුන්වන්නේය වැඩිත් වන්නේයයි කිවුය. එසේ
රජ්ජුරුවෝ ඔවුන්හෙරෙයි කැනද සේලාම යි කැනැන්ත්‍රාහුගේ මියදු
මින් ඔහු තුළුත් වරුන්වම තාවැලුන්නාහුය. ඔහු ආමෙදොහම එසැන්
කැමිකාරිදේදෙන් මිව විය තුබල් කරන්නාහුය, සතරමහාසම්මතයෙකි මියදු
කලාප්තරාමිනයි විවුවිතු කැදුරු කලාවක් කරන්ට පවත්නාත්තය පුදු
හෙරෙයි ආලය මිදකැරින් ඒ කලාවයිකිරීමට සත්‍රීන් කම්දත් නොකරවූය.

එපමණෙකි මෙබඳියකුන්ගේ නෙයි සුධර්මය, මිත්‍රාදෙ, ආර්යය, සුරාකෙ
සත්‍රීය කෙරෙදෙනෙක් වෙති ඔවුන් අතුරෙන් සුධර්මාවෝ විවුවිය කැ
කැනි මේ කලාවිට මා කාලය කරවියි කිය අස්ලස් උන්හුය, විවුවිය කැ
පහැයි කිමිය පළමුවොටම කැණිමවලට දෙසක් කපා රියලා කැය මින් ඩ
කැණි මවලකොට කිමිය කපයින් මිය වෙලා තුබුදේය. ඉක්මින්ගෙ
කලාවකොට කිමිය කැණිමවල උඩකෙන අවසාංවෙකි අතේ අවි එකල් ඔ
කොකුලිමයි කිය මින්මිය තුමින්දයි කිකල්කි කැණිමවලක් උවමකාවේලේ
කිය, මින්කට අවි කෙණෙමිකයි කිකල්කි දැන් කැසුදණ්ඩකින් කරන්නෙ
.විළිවිත් මින්නේයයි පළමුකොට කපා කැය විද කිබු කැණිමවලක් උදෙ
කිය, දැන් තුමින්කරමෝදැයි කිකල්කි ඉදින් කිකිකෙණෙකුන්නේ
කණිංකාකොට කිමිය තුබු කැණිමවලක් ඇත්තම එසේවූ කැණිමවල
කෙරෙයි කිවුය, ඔහු ඇමිදෙන කොයන්නාහු සධර්මාවන්නේ කෙයි තුබු
මවල දැක මියට ඉදිරි කොලද්දත, එකල සුධර්මාවන් කියින් ඉදින්
කලාව එස්කොට අණුකම කැණිමවල දෙන්නෙම වෙදැයි කි කල්කි
සත්‍රීන් සමඳන්කොට කොදුමියකි කිවුය, එසේ ඇසු ඔවුහු කියන්
ආසියෙකි තෙයි ඇම් තුමින්කියමිද ශ්‍රීත් ලෝභය ඇර පෙසු සත්‍රීන් නැ
කෙනෙක් නම් නැත, කැණිමවල ඇරාණුම් එසේකල්කි අපගේ සත්‍රීය

මහසත්ත්වවන්හෝයයි කිය. ඔහු කුමිදෙන කෙපෙනුයි කියා කැණිමවලකෙණ
ලොමකොට තිමිය ඉන්නා සේරු අතුව ඒ ඒ තැන මින් පැන්කල් තමිවිය
තිරන්තරයෙන් දුසී මසී යාවිතයන්ව දෙතලෙක කැද මින් තැබුවිය, තවද
ඒ කලාව එවකොට පවුරක් බඳිනා දෙරක්ලවා පවුර ඇතුළත වැලි තම්මිය
පවුරෙ පිවිස යන්හැල පන්සියක් රෝපනයකරවූය, විනාශවෝන් ඒ කලාව
සම්පයෙකි උපනන්කරවූය, ඒ උපන මල් පලාන්තාවුන් අතවල් යනෙක්
කැතැකිනොකියනැති කියලාස්මිඇත්තේය, තයඋවෝන් එතනමපොතුණක්
කරවූය, ඒ පොතුණපස්වණක් පියමෙන්නැදිය, ඔස්සඵය, සුධාකෙවෝවූකලි
කියි මින්නමක් නොකරවූය, ඉක්මින්නෙන් මහපෝසතාණෝ ඔවුන්ව
උපසංහතිරීමය කියන්ව උපසංහතිරීමය කුලදෙවුවන්ව උපසංහතිරීමය
මෙරූ නොතිමිය පරූකවිවන නොතිමිය සේලාම නොතිමිය මුතුරුමල දරූ
කිරීමෙයි යන පන්තමිවවූ වතනමහාදානයන් පුරා

මානාපෙතෙ නරා ජනතා කුලේපෙඨා මහාධිනා
සණා සබල සම්භතා සෙසූ ගණසපතාධිතා
මවෙජ්ජ විනයෙනුතා සවිචා කොධාභිභූ නරා
න හි වේ දෙවා තවිනියා ගතු සපතුදිසෝ ඉතිං

මේසේ පුසඳාතවිසුතු ඔව්වැනිම ජීවිතානුභවයෙකි හොස් සවිකිතා දිවා
ලෝකයෙකි සතුදේවේකුව උපන්නාහුය, මොබිසුන්වන්නේ සතය මිසුකා
සෝද ඒ දිවාලෝකයෙකි උපන්නාහුය, එකල තවුතිසා සවිතයෙකි අසුරයෝ
විනයකොරති. සතුදේවිසුසෝ,අපට අසාඩාරණජයයෙන් පුයෝජනකිමි
දුකි අසුරයන් දිවාසුරාවිපොවා මත්වුවවුන් දෙතකුලයන්වා මතමෙරුපස්ලේ
එලුය, ඔතුඇමිදෙනඅසුරනවිනයවි පැහිණියෝය,අසුරනවිනයනම් මතමෙරුයයි
තවුතිසාදිවාලෝකයෙකි සතුපුරයමෙහි දසදහසක්යොදුන් පමණතැන් ඇත්
සේය. එකි දෙවියන්ගේ පසතුරුකමෙහි චිතුලාවලි නම් කල්පසාඛි විසිය
යෙන් ඇත, ඒ අසුරයෝ චිතුලාවලිවෘක්ෂය මුල්වලි කියකල්කි මේ අපගේ දිවා
ලෝකය නොමෙකි, දිවාලෝකයෙකි පරාතුමල් පිපෙන්නේය, එසේනෙයින්
මේ දිවාලෝකය නොවෙයිදැනිති එකල්කිඔබු ජරා සතුයා අපසුරාවෙන් මස්
නොවී මහාපඤ්ඤවදම්මා අපගේ දිවාලෝකයනය. එසේනෙයින් අවි ඔතු නා
පමා සුමිනොව අපගේ දිවාපුරය පාණුමයයි වැහිබිඳින්නේ කැනෙන්නාවූ
ඇතුබුවන්මෙන් මහමෙර බිඳින්නේ විවන්නෑහුය, එකල්කිඅසුරයෝ අසුරයන්
මිමින් පරදවිකලද්දහු සෙළඹියයන් සොදුන් පමිණැති වෛජයන්ත රථයව
පැණකැති දසහිණයඹුදුයාගේ මතුමින්නෙන් යන්වපවන්නන්නාහුය, එකල්කි
ඒ රථය මුහුදු පිරින් වේගයෙන් යන්නේ හොළ ඉඹුල්වනයට පැමිණිනේය ඒ
සුලෙන් යන්නාවූ මංසියෙකි ඉඹුල්වනය කල්වනයක පතු වැනිරෙණ කලත්
මේන් කැඩ කැඩ මුහුදුපිට වැනිරෙන්නේය ගරුඩපොතකයෝ මුහුදුපිට පෙර
අලමින් මහනඩින් කැඹිබාහුය ඒ අසා සතුයෝ මාතලිනම් රථාචාර්යාණන්
පිවාරන්නේ සබඳ මාතලිය ගරුඩ පැවුන් අධන අඩ ඇතෙන්නේය, මේ
තුඩනඹදියන්දුසි පිවාළෝය සාරාමිකි සුමිවනන්නේ රථවේගයෙන් ඉඹුල්
වනය කැඩ වැනිරෙණ නෙයින් ගරුඩ පොතකයෝ මිරණකයින් කැඩියෙණ
ඇතැනලගළ කොව නවසි කිය. එසැණ ඔතමහාසතාණෝ කියන්නෝ

සමඳ මැසලිය අපතිසා මොනු ඊඛාවට හොපැමිණෙන්වයි අපි එමෙහෙයින් ණිසා ප්‍රාණවධයක් නොකරමිහ, මොවුන් කියා අපි ඊමිතිය පරිත්‍යාගකොට අසුරයන්ට ජයදෙමිහ, මාසලිය රථය නවත්වවයිකිවූහ, එබස්අහා මාතලිසූ දිජ්ජරථාචාර්යයා රථයවලකා අහසමාර්ගයෙන් දිව්‍යලෝකයට අරුඹුකොළේ අසුරයෝ වහාම ඒ රථය කාඩෙවූහා දැන ඒකාන්තයෙන් අන්තස්වලිවී ශක්‍රයෝ ආවාහුය. නැවත බියගස්ලදින් රථය වැලැක්කේවනැයි මරණබිය හයපත්ව පලාගොස් අසුරභවනයටම වන්නාහුය. ශක්‍රයෝත් දිවාලෝකයට ගොස් දෙවෙලොව දෙවියන් පිරිවරණලදුව සුවර මඩුවෙහි සිවිසේය. එකෙණෙහි පොලොව පලාගෙන දහසක් යොදුන් උස ඇති වෛජයන්ත ප්‍රාසාදය පැහැනැගුණේය ජයගෙන් සිටි පසු පැහැනැති බැවින් වෛජයන්තයැයි කියා එම ප්‍රාසාදයවාසනම්විය, ඉන්ඛින්නෙන් ශක්‍රදෙවෙසකුගේ නැවත අසුරයන් හොඳින පිණිස පස්සෙනහ රුකවල්ලැවූය, මහමෙරුපර්වතයාගේ පුර්වදිශාවෙහි නාගයන් සිටුවූය, විරූපාක්ෂයන්ගේ ගරුඩයන් සිටුවූය, දක්ෂිණදිශාවෙහි දහවරාක්ෂසයන් සිටුවූය, විරූපාක්ෂයන්ගේ යක්ෂයන් සිටුවූය, පශ්චිමදිශාවෙහි සහරවිරන් මහරජ්දරුවන් සිටුවූය, මේසේ පවසථානයක ආරක්ෂාව කරා ශක්‍රදෙවෙසකුගේ දිව්‍යසම්පත් අනුභවකරන්නාහුය.

එකල සුධම්මාවේ මනුෂ්‍යලෝකයෙන් චුතව අවුත් ඒ ශක්‍රදෙවෙසකුන්ට පාදපරිචාරිකාව උපන්නාහුය, කැණිමඩල දුන් කුසලයෙන් ඒ සුධම්මාවත්ට පන්සියයක් යොදුන් උසඇති සුධම්මානම මාණික්‍ය සභාවෙක් පහළවිය. ඒ දිව්‍යසභාවෙහි ඛවලඝ්ත්‍රය යට යොදුනක් පමණ සවණ්ඩපර්‍යංකයක සිදු කල දෙවෙසකුගේ දිව්‍යසම්පත්තියන්ගේ සාගරාකාරයෙන් විවරන්නාහුය. විත්‍රාවේස් චූතව ඒ ශක්‍රදේවෙසකුන්ටම පාදපරිචාරිකාව උපන්නාහුය උසකකරු කුසලයෙන් බවුන්ට විත්‍රානම උසතෙක් පහළවිය. තහුමෝත් චූතව අවුත් ඒ ශක්‍රදේවෙසකුන්ට පාදපරිචාරිකාව උපන්නාහුය. පොකුණු කැණවූ කුසලයෙන් උන්ට නහුතම පුෂ්කරණියෙක් පහළවිය. සුජාතාමෝ චූතවී කුසලයක් නොකළබැවින් එස්සකයෙක කඳුරැළියෙක කොකිණියෙක්ව උපන්නාහුය, ශක්‍රදේවේසකයෝ සුජාතාවන් නොදැක කොහනෙක උපන්නාහුදෝ පරීක්ෂාකරන්නෝ එකි උපන්තියාව දැන එහනතගොස් ඒ කෙකින්ත ඇරගෙණ දිව්‍යලෝකයට ගොස් සිත්සඑවූ දිව්‍යපුරයත් සුඛම්මානම දිව්‍යසභාවත් චිත්‍රලතා වනයත් නහුතම පුෂ්කරණියත් ඒ කෙකින්නට දක්වා මේවා ඇයිදෙනම් කුසල්නොව මව පාදපරිචාරිකාව උපන්නාහුය තෝ චූතවී කුඹුල් කොකෝ කිරිසන් ශෝතියෙකිඋපන්නෙකිය මෙතැන්පටන් ශීලස-රක්ෂණය කරවයි අවවාදකොට පවඹිලයෙකි පිඹිවූවා ඒ කඳුරැළියට ගෙණගොස් අස්වා හුය. ඒ කෙකිණිත් එතැන්පටන් පන්සිල් රක්නිය ශක්‍රදේවෙසකුගේ කිරා දිවසක් පියකල මෝතොමෝ ශීල්රක්නට සමර්ථදෙයෝයි විමසා පිණිස එක නව හොත් මත්ස්‍ය රූපයක් මවාගෙණ බඩපෑ ඉදිරියෙහි වැදහොත්තාහුය ඒ කෙකිණිතොමෝ මලාවූ මත්ස්‍යයෙක්දෙයෝයි සංඥගෙන් ඉසිටිය බැහැයැ මත්ස්‍යයා නතුවසෙලවී, එකල්හි ඒ කෙකිණි මේ මත්ස්‍යයා ජීවත්වන්නේයේ ඇරපුවි, ශක්‍රදේවේසකුගේ ඒදන යහපත යහපත ශීල්රක්නට තෝසමර්ථයේ යයි සාධුකාරදී කියාහුය. ඒ කෙකිණි එයින් චුතව බරණැස්නුවර කුඹල් කුලයක උපන ශක්‍රදේවෙසකුගේ කෙකිණි කොසි උපන්දෙයෝයි පරීක්ෂා

කරන්නාවූ කුඹල්කුලයෙහි උපන්කියාව දැන රන්කැකිරෙන් රැලක් පුරා ගෙණ ගම මධ්‍යයෙහි මහළු මෙහෙයකින් ඉඳ කැකිරිකණුවක් අරගෙන ශක්‍රයාගේ අවුත් සඳහිනි දුනමැනවැයි කීහ. ඒ අහා ශක්‍රයෝ කියන්නෝ මේ ශීලරක්ෂණය කරණකොණකුටදෙමි කෙසේශීල්රකුදුබිඹුවිමෝලෝය. එබස් අසු මනුෂ්‍යයෝ අපි ශීල්රැකීමනම් කෙසේදැයි නොදනුමිය මිලඟට දෙවයි කීවාහුය. මව මිලයෙන් ප්‍රයෝජනකැත ශීල්රක්ෂාකරණ හෙණෙකුන් වම දෙමියි ශක්‍රයෝ කිවූය. මනුෂ්‍යයෝ මේ තෙමේ යම්කිසි කලවත්නොදැනි කියා කියන්ය. සුජාතාමෝ එපවත් අසා මව හෙණඑහලද්දේවතැයි නොස් සඟරණි දුනමැනෙවැයි කීය. මෑතියෙහි ශීල්රකුදැයි විවාලෝය, එසේය රකිමි කියාගිණි මාවිසින් මේ කැකිරි නොපවම හෙණඑහලද්දේයයි කියා රැල කා සමග ඇතේ යේ දෙරතමා සියෝය ඒ සත්‍රිය දිවිපමණින් ශීල්රක්ෂාකොට එයින් චුතව වෙපවිත්තිය නම් අසුරෙසකුගව දව උපන ශීල්රැකි අනුසයින් වශයෙ රූ ඇතිවූව, ඉක්බිත්තෙන් ඒ වෙපවිත්තිනම් අසුරෙසු තෙමේ අසුර භවනයාව වැඩවිය පෑමණිකල්හි මෙයේ දු සමාව අභිප්‍රාය පුරුෂයකු ගණුවයි කියා අසුරයන් රැක්කරවිය. එකල්හි ශක්‍රදේවෙසකුගෝ ඒ සුජාතා දැන් කොයි උපන්දෝයෝයි පරීක්ෂාකරන්නෝ අසුරභවනයෙහි උපන් තියාවදුන සුජාතා වන් අභිප්‍රායවූ පුරුෂයකු ගනිමිසිකියා අලවන්නීයයි අසුරවේශයෙන්මවාගෙණ ඒ අසුරයන්, රැස්වූ තෙනට ගියෝය. එකල සුජාතාවන් සරණා අසුරයන් සමීපයට හෙණවුන් තොපට අභිප්‍රායවූ වල්ලනඟකු අල්වාගණුවයි කියා. ඔහොමෝ බලන්නී ශක්‍රයන් දැන පුවී සොහ වෙසයෙන් මේ මාගේ වල්ලඟයා යයි අත අල්වාගත. ශක්‍රදේවේසකුගෝ ඒ සුජාතාවන් ශක්‍රපුරයට හෙණගොස් අඩුතුන්කෙලක් නාවසත්‍රීන්ට ප්‍රධානකොට තමා සමඟත් අනුභවකරන්නාහු ආයුපමණින් සිව කම්වූපරිද්දෙන් මියපරලොව් කියෝය. ඝාසාංවූ බුදුරජා නන්වහන්සේ මේධඩිදෙඝනාව හෙණැගැර දක්වා වදුරා මහණෙනි පෙර නුව නැත්තෝ දිවැරාජ්‍යය කරන්නාහු තමන්ගේ ජීවිතය පරිත්‍යාගකොට ප්‍රාණ ඝාත කොකොළෝවේද නෝවූසැලි මෙබඳුවූ නෛවශ්‍රීනීඝ ඝාසනයෙහිමහණව ප්‍රාණීන්සඟිත නොපෙරුපැන් අනුභවකෙළෙහිවේදැයි ඒ භික්ෂූහට නිහුතොට පූර්වාපරඝණ්ඩි ගළපා මේ **කුලාවක ජාතකය** නිමවා වදුළසේක.

එසමයෙහි මාතලිසංග්‍රහකනම් මෙසමයෙහි ආනඳසථවිරයෝය, එසම යෙහි ශක්‍රදේවේසකුව උත්තෙමේ සිලෝකුරු සම්‍යක්සම්බුදුරජවූ මමමේවේදැයි තමන්වහන්සේ දක්වා වදුළසේක.

නවව ජාතකය

තවද එක්සමයෙක්හි සවිඳුයන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ මසනසේක් බහුභාණ්ඩික එක් භික්ෂූහොණෙකුත් අරභයා මේ ජාතකය වදුළ සේක. මෙහි වතීමානකථාව යට කියනලද දෙවඩමී ජාතයයෙහි කියනලද්ද සදිසය සවිඳුයන්වහන්සේ ඒ මහණහට වදුරණසේක් මහණ තෝ බහු කාරකවූයේ සැබෑද කියිදැයි වදුළසේක. සවාමීන්වහන්ස එසේයයි දැන්වූ

කල්හි කවර කාරණයකින් හෝ බහුනාක්ඛවූයෙහිදැයි වදාළසේක, ඒ මහණ සෙට මෙපමණක් අහාම සිටුතේ අදහා පොරෝහා ගිවුරුදම දත් මේආකාර යෙන්ම හැසිරෙමියයා සඳහුගත්මහන්සේගේ අතිවූඛයෙහි නත්තවගිවිසේය. මිනුනයෝ ඔහට කියාදෙවයි කිවාහුය එතෙම එයින් දිවගොස් ගිහිවූසේක. ඒසුණු දම්සභායෙහි රැස්ව උන්නාහු බුදුරජානන්වහන්සේගේ ඉදිරියේ මෙබන්දක් නොවේයයි කියා ඔහුගේ නුගුණ කථා කීවාහුය. බුදුරජානන් වහන්සේ එතනවිඋඛවදුරා මහණෙනි මේ දම්සභාවෙහි මා එන්නාව සුවීකාය යෙහි කියාවී කථාවෙකින් යුක්තව උන්නාහුදැයි ඒසුණන්ගෙන් විචාරා වදාළ සේක. සඟවන්වහන්ස ඒ ඒසුණ්වහන්සේ නම් නුඹවන්නේගේ ඉදිරියෙහි සිව්වනක් පමණ මෙපෙදෙහි හිරිඔතප් දෙන හැර ගම් ලදරුවකුමෙන් නත්තාව සිට බුදුහාමයන්ගෙන් පිළිකුල්කරණු ලබන්නේ ගිහිව ශාසනයෙන් පිරිහුනේ යයි කියා ඔහුගේ නුගුණ කථාව කිය කියා උනුමහයි දැන්වූහ, සත්ඥයන් වහන්සේ මහණෙනි ඒ මහණ හිරිඔතප් නැතිව සවීඥ ශාසනයෙන් පිරිහුනේ දැන් මතුනොවෙයි පුරීයෙහි සත්‍රීරත්නය ලැබිමෙන්ද පිරිහුණේමයයි වදාරා ඉකුත්වත් දක්වා වදාළසේක.

බුදුරජානන්වහන්සේ මහණෙනි මේ මහණ හිරිඔතප් දෙක බිඳ රත්න ශාසනයෙන් පිරිහුනේ දැන්මතුනොවෙයි පෙරත් සත්‍රීරත්නය ලැබිමෙන්ද පිරිහුනේමයයි වදාරා මේ ධර්මදේශනාව දෙශනාකැරදක්වා සුචිපරවසඤ්ඤාලපා මේ නවවන ජාතකය නිමවා වදාළසේක

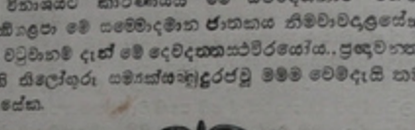
එසමයෙහි මසුරතෙම දත් මෙබහුබාණ්ඩක නෙණවූසේය, හංසරජවලපත් හෙම වහාම තිලෝගුරු සමීපයක් සම්බුදුරජවූ මෙම වේදැයි සමන්වහන්සේ දක්වා වදාළසේක.

සමෝදමාන ජාතකය.

මද එක්සමයෙක්හි ශාක්‍යකුලයෙහිලකවූ බුදුරජානන්වහන්සේ කිබුල් වස්පුරය ආශ්‍රයකොට නාග්‍රොධාරාමයෙහි වැඩවාසයකරණසේක් සුඛිවඩ රක් අරභයා මේ ජාතකය වදාළසේක, එය කුණාල ජාතකයෙහි මතු ප්‍රකාශ වන්නේය, ඒ කාලයෙහි වහාහි බුදුරජානන්වහන්සේනැයන්ට ආමන්ත්‍රණය කොට මහරජදරුවෙනි නැයන්ගේ ඔබමොබ විවාදකිරීමෙහි නුසුදුසුය තිරස් විනාශයෝද පූර්වාභාගයෙහි සාමාග්‍රීව වන්නාහු පසමිතුරන් මෙවැනිවන යම්දවසක විවාදකළාහුද එකල්හි මහත් විනාශයට පැමිණියාහුයයි වදාරා නෑ රජදරුවන් විසින් යාචිතඋපාරම්භදුව ඉකුත්වත් කථාව දක්වා වදාළසේක.

රජය කරණකල්හි අපමාණබෝධිසත්ත්වයන්වහන්සේ වටුජාතියෙහි උපද නොයෙක් දහස්ගණන් වටුවන් පිරිවරකොට ඇතිව අරණ්‍යයෙහි වසනසේක එකල්හි එක් වටුවෙක් ඒ වටුවන් වසනතැනට නොදැ වටුවන්ගේ හැඩිම කොට ඔවුන් රැස්වූබැව්දැන ඔවුන්ගේමත්තෙහි දැලදමා කෙළවරෙහි පවන් ඩිමින් සියල්ලවුන් එකතැන්කොට පැසපුරවා ගෙවගොස් ඒවටුවන් විසොව ඒ බිලයෙන් ජීවිතාව හරන්නේය, ඉක්බිත්තෙන් එක්දවසක් බොධිසත්වයන් වහන්සේ ඒ වටුන්වට කියනසේක් මේ පසු වැදිතෙම අපගේ නැයන් විනාශ යට පවුණුවන්නේය, මම එක් උපායෙක් දනිම්, මේතෙම යමක්හු විසින් අප අල්වාගන්නට නොහැකිවන්නේද අද මෙතැන්පටන් මේ වැද්ද විසින් නොපමේ මත්තෙහි දැලදැමූකල්හි එකෙක් එකෙක් දුල්ඇසෙක් හිස කඩා දලඹසවා කැමතිතැනකට ගෙණගොස් එක්කටුලැහැබෙක්හි බහව එසේ දැමූකල්හි යට ඒ ඒ තැනින් දිවමහයි කීසේක. ඒ සියල්ලෝ යහපතැයි කියා පිළිගත්තාහුය. දෙවෙනි දිනයෙහි මත්තෙහි දැල දැමූකල්හි බොධිසත්වයන් වහන්සේ විසින් කියනලද ක්‍රමයෙන්ම දැල ඔසවා එක් කටුලැහැබෙක්හි බහා තුමූ යටි දිසාවෙන් ඒ ඒ තැනින් දිවගියාහුය, ලැහැබින් දැලබිඳගන්නාවූ වටු වැද්දාහට විකාලයවූසේය, ඒ හෙම කියන්නම කියේය. දෙවෙනි දිනයෙහි පවන් වටුවෝ එසේම කරන්නාහුය, ඒ වැදිද සුඝ්‍රාගේ ඝණ්ඨාභරණය දක්වා දැල බිඳවීන් කිසිවක් නොලැබ සියයින්ම ගෙව යන්නේය. ඉක්බිත්තෙන් ඔවුහේ ඛාණ්ඩාව කිපි තෙපි දවසක් පාසා සියයින් එන්නෙහිල, අතිකුදු හෝපසේ පිටත රක්ෂාකරණ, තැනෙක් ඇතැයි සිතම් කිවාය. වැදිතෙම

කියනුයේ සුන්දරාඛ්‍යාණිය මව අත් රක්ෂාකරණ කැනක් නැත්තේය. එබැවි
එකාගේ ඒ වටුවෝ සමගිව හැසිරෙති මාවිසින් දැල දැම්මපමණින්ම දැලෙහි
කටුරුහැමෙන්ම දමා යන්නාහුය, ඔහු හැමදාම්හිම සමගිව වාසයකොරති.
තෙපි නොමෙක් සිතව, දිවසෙක ඔහු විවාදයට පැමිණියාහුද, එකල්හි ඒ
සියල්ලවුන්මරා තීරේ දිනුණ සතුටුකරවමින් ගෙණෙන්නෙමියයා හොත්ම
කියේය. මටු පක්ෂීන විවාද කොහරන්නාහු දැල ගෙණයති, ඒ පක්ෂීන යම්
කලෙක්හි විවාදකෙරෙද්ද එකල්හිමායේ වසඟවවිපැමිණෙති එකල්හි මේවුන්
ගෙණ යිරේ බිහුණ සතුටුකරවමින් එමියා හොඳින්ම අස්වැසුවේය, එය
දවසක් ඇවෑමෙන් එක්වටුවෙක් ගොදුරුගිමට බස්නේ නොසලකා අතිසාර
හුගේ ඉස ඇක්මවිය අතික්වවුවා මාගේ කිස කවරෙක් ඇක්මවිදැයි කියා
කියුනේය මම නොසලකා ඇක්මවිමි නොසිපෙවයි නිකල්හිද කියුනෙමය කිය
නැවක නැවතා කියන්නාහු නෙවේම දැල ඔසවන්නෙකියැයි කියාම කියා ඔවු
නොවුන් විවාදකළාහුය. ඔවුනොවුන් විවාදකරණකල්හි බොධිසත්ත්වයන්
වහන්සේවිවාදකරන්නවුන් කෙරෙහි යහපතෙක්නම් නැත්තේය දැන්ම මේ
දැල නොඋසුලන්නාහු එයින් මාගේ විනාශයට පැමිණෙති වැදිතෙම අවසර
ලබන්නෙය මා විසින් මෙතැන්හි වසන්ව නොහැකියයි කියාසේක. බොධිසත්ත්
යන්වහන්සේ තමන් පමිත්ගෙණ අන්තැනකට කියසේක. වටුවැදි වතාහි
කීපදවසකින් අවුත් වටුහඬින් හඬා රැස්වූවාවූ ඔවුන්ගේ බුදුතෙහි දැල බිඳු
සේය. ඉක්බිත්තෙන් එක් වටුවෙක් දැල උසුලන්නාවූ තාගේ වතාහි මසක
සෙහි රෝමයෝ පසිතවූවාහුය දුන්බැවයිකියේය, අතිකෙක් දලඹවන්නාවූ
තාගේ වතාහි පක්ෂපත්‍රදෙකෙහි පත්‍රයෝ පසිතවූවාහුය දැන්උසුලවයි කියේස
මේසේ ඔවුනොවුන් තෝ උසුලව තෝ උසුලවයි කියද්දීම වැදිතෙම දැලඹවා
සියලු වටුවින් එක්කොට පැස පුරා හාග්‍යවාන හාස්‍යකරවමින් ගෙට ගියේය.
ශාස්තෘවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ මේසේ මහරජ නැයන්ගේ ඛරනම් නුසුදුසු
ඛරකිරීම විනාශයට කාරණයයි මේ ධර්මදේශනාව ගෙණහැර දක්වා
සුතීපර සන්ධානලපා මේ සමොදමාන ජාතකය නිමවාවදාළසේක. එසමයෙහි
නුවණැති වටුමානම් දැන් මේ දෙවදත්තකපවිරයෝය..පුඤවන්ත වටුව උපන්
කෙම් වතාහි නිලෝතුරු සම්‍යක්සම්බුදුරජවූ මම්ම වෙමිදැයි තමන්වහන්සේ
දක්වා වදාළසේක.

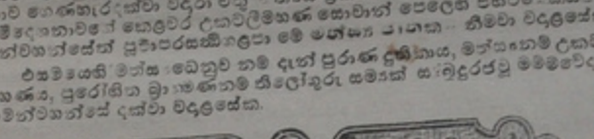

මේ වද එක්සමයෙක්හි ලොකාලොක දිවාකරවූ නිලෝතුරු බුදුරජාණන්
වහන්සේ දෙවරම්වෙහෙර වැඩවසතසේක් පුරාණ දුසිසිකාපලොභතායක්
අරභයා මේ ජාතකය වදාළසේක. එසමයෙහි සතිඤයන්වහන්සේ ඒ භික්ෂුවට
කැබැදි මහණ නෝ උකටලිවිදැයි විමාළසේක. සැබෑව සඞ්ඝමිනියි දැන්වූකල්හි
කවුරුත් විසින් උකටලීකරණලද්දේදැයි විමාළසේක. සඞ්ඝමිනී මගේ පුරාණ
භාග්‍යවතොමෝ මානෙරෙහි බලවත්වූ සොකඇත්තිය එසේහෙයින් ආ ඇරයි

යන්ව අසමර්ථයෙමියි කීය. ඉක්බිත්තෙන් සතිඤයන්වහන්සේ ඔහුට වදාළ
සේක් මහණ ඒසතුට අනාවිකාරීණිය පෙරත් තෝ ඇතිසාම මරණයට පැමිණ
මා කියා මරණින් මිදුනෙහි වේදැයි වදාරා ඉකුත්වත් දක්වා වදාළසේක.

යටමයිදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්තනම් රජ්ජුරුහෙණෙකුන්
රාජ්‍යයකරණකල්හි අප මහබෝසතානෝ ඒ රජ්ජුරුවන්ට පූරෝහිතව උපන්
නාහුය..එසමයෙහි නෙවුලෝගඟට දැල්දාමුය, ඉක්බිත්තෙන් එක්මහාමත්ස්‍ය
යෙක් රතිදිවාවසයෙන් තමාගේ මත්ස්‍යඩෙනුව හාසමග කෙළිමින්එන්නේය
ඔහුගේ ඒ මත්ස්‍යඩෙනුතොමෝ පෙරස්තුවයන්ගේ ජාලභක්ෂණආහාරයකොට
දැල වළහා ඉවතින් සියාය. ඒතාමයෙහි සියුල්ලොල්මත්ස්‍යයා දැල්කුසයට
වන්නේය, නෙවුලෝ ඔහු දැලට වත් නියාව්දැන දැලඔසවා මත්ස්‍යයා යෙස
නොමරා වැලිමත්තට දමා මොහු අතුරේම පලහා කමිනයි හිඟිකොට අතුරා
බසිති උල් සසිති මත්ස්‍යයා ඒ අතුරේ පැලසිමවත් උලින් ඇනිමවත් අනික්
දුකෙක්වත් මවෙසිවා නොකරන්නේය, ඒමත්ස්‍යඩෙනුවතොමෝ මාගේ සැමියා
මත්ස්‍යයා අත් මත්ස්‍යඩෙනුවක හා සමන කියේදෙනෝයි යම් දෙමිනසකට
පැමිනෙත්නම් ඒ වෙ ජීවිතදාන්නේයයි වැලිමත්තේ වැදනෙව අඬන්නේය
එසමයෙහි පූරෝහිත බ්‍රාහ්මණතෝ තමන්ගේ පරිවාරසමූහයා විසින් පිරිවරණ
ලදුව නහන පිණිස ගන්තෙරට අවුය, ඒ මහබෝසතානෝවනාඇ අඬ අසා සිතන්නෝමේ
යන්ගේ බස් දනිති, එසේහෙයින් ඒ මත්ස්‍යයා වන අඬ අසා සිතන්නෝමේ
මත්ස්‍යයා කාමරතියෙන්අඬන්නේමේසේ කෙලෙසාතුරවූසින් ඇතිව මියන්නාවූ
මෙතෙමනරතයෙහි උපදනේය, එසේහෙයින්මම හව්පිකිවවේමියි නෙවිලුන්
සමීපයට ගොස් කියන්නෝඑය වින්වන්නී නෙවිඅපව එතදවසකුත් වැංජන
යකව මත්ස්‍යයෙකු නොදෙවදැයි කිවුය, එබස් අසු නෙවිලෝ කියන්නෝ
සැමියනී කුමක් කියනසේක්ද ත්‍රාදේවතාවන්සේ කැමති මත්ස්‍යයෙකු ඇරගෙණ
ගිය මිනෙවිදැයි කිවුය, හෙබෝසාතෝ කියන්නෝ අපට අන් මත්ස්‍යයකුගෙන්
පුයෝජනැත මේමත්ස්‍යයාම දෙවයි කිවුය. නෙවුලුත් විසින් ගහමිනවැයි
සැමියනී කියා ගිහිගම්බෝසතානෝ ඒ මත්ස්‍ය ඇදින් ඔසවාගෙණ ගන්තෙර
ගිදී එබිල මත්ස්‍යය ඉදින් මම තා අද නුසුදුසුයෙම්වීමනම් මරණයටපැමිණෙන්
කෙහි මේදැයිමතොන්පවත්කෙලඉවසනතොවෙයයිඅවවාදකොට්ඨාසයා
දියට හැර නුවරට වන්නාහුය ශාස්තෘවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ ධර්මදෙස
නාව මෙණහැරදක්වා වදාරා වටු තෙය ප්‍රකාශකොට වදාළ කැ,වතුරාර්ය
ධර්මදේශනාවේ කෙළවර උකටලිමහණ සොවාන් පෙලෙහි පුතිවිසතීය
යන්වහන්සේත් සුවිපරසඞ්ගලපා මේ මත්ස්‍ය ජාතක නිමවා වදාළසේක.

එසමයෙහි මත්ස්‍යඩෙනුව තම දැන් පුරාණ දුසිසිකාය, මත්ස්‍යතොම උකටලී
මහණය, පූරෝහිත බ්‍රාහ්මණතම නිලෝතුරු සම්‍යක් සම්බුදුරජවූ මම්මවේදැයි
තමන්වහන්සේ දක්වා වදාළසේක.

මේ වද එක්සමයෙක්හි සඩ්ඝිතොතුවූ නිලෝතුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ
ඔබරට තැරිසරා ඇවිදිනාසේක් රැවුසිනි නිවිවක් අරභයා මේ ජාතකය
වදාළසේක.

එක්තරා සමයෙක්හි සමිඳුන්වහන්සේ මගධරට හැසිරෙන අවධියෙහි දෙව
පුරා මගධ ග්‍රාමයක පිඬුසිඟා ඇවිද වළඳා, ඉක්බිති ඒ ස්ථානයෙහි ම පිරිවර
පිළිගන්වන්නේක. එසමයෙහි මගධවූ ලැවුලිකින්ගෙන් තැනෙන්ය. ඉදිරියෙහි වැ
නෙකින් බොහෝ භික්ෂූන්ද, ඒ ලැවුලිකි එකධූමව එකප්වැලව මැඹිගෙන එන්
නේක. එතැන්හි සමහර පෘථග්ජන භික්ෂූන්ගෙණෙකුන්වහන්සේ මරණභයින්
භයපත්ව මේවන භික්ෂූව අපිදුරිගෙහි ඉඳිලම්ය මෙයින්නෙහ්දැයිසහ
ලැවුලිකි නොදවන්නේයයි කියා ඉතිදඹු මැත්කොට ගිනිඅහසන්නේක. ඒ දෙ
සමහර ස්ථූපකෙණෙකුන්වහන්සේ මෙසේ කියන්නේක. ඇවැත්නි තෙපි කුමක්
කරවිද ආකාශවිධියෙකිසිට වහුවළඟුලන් නැගෙණගිරිතක්වළලිත්නැගෙන
නාවූ දහසක් රස්මිත් හෙතියාවූ සුයම්මණ්ඩලයත් වෙලාහනරගෙයි සිට තුබ්
යන් මහවෙර සම්පයෙහි සිට මහවෙරත් නොදන්නවුන්මෙන් දෙවම්නිසුත්
සතිනවූ ඇලාවට අතුපුද්ගලවූ සොපහා සමන යන්නාවූ සම්‍යක්සම්බුදරජාණන්
වහන්සේ නොබිලා පටගිදුනය දෙමහයි කියව බුදුබල නොදතුව වර නොව
බුදුන්සම්පයට යමහයි කියා ඉදිරිගෙණිත් පස්සෙණිත් යන්නාවූ ඒ සියලුම භික්ෂූ
වහන්සේලෙක්ව දහබලධාරිවූ බුදුරජනන්වහන්සේ සම්පයට කියසේක, සවිදු
යන්වහන්සේ මහන්වූ භික්ෂූන්ගෙණ පිරිවරා උක්තරා ප්‍රදේශයක වැඩසිටිසේක
එකලවුයිකි මඩනාක්මෙන් බුරමින් එන්සේය. මෙසේ එන්නාවූ ලැවුලිකි
බුදුන් සිටි තැනට, පැමිණ ඒ ප්‍රදේශයව හාත්පසින් සොළොස්කිරියක් පමණ
තැනට පැමිණ දියගිහලානිවාටු තණසුලක්මෙන් ඝිවියසේය. එකල්හි
භික්ෂූන්වහන්සේ බුදුන්ගේගුණයිගන්ව පවත්ගත්සේක. සවිඳුන්වහන්සේ
ගේ ගුණනම් ඉතාආශ්චර්‍යසේක. නොදතහැත්සේක, මේ සිත්පිත් නැතිසිහි
පවා බුදුන් සිටිතැන් මැඩගෙණ එන්ව අසමසිවිය, දියගිහි ගලාසු තණසුලස්
මෙන් නිවියසේය, සවිඳුවරයන්ගේ ආනුභාවනම් ඉතාආශ්චර්‍යයි මේසේබුදු
ගුණ කියන්ට පටන්ගත්සේක සවිඳුන්වහන්සේ ඒ භික්ෂූන්ගේ කථාව අහ
නතෙනි මේමාගේ දැන් බලනොවෙයි මේ ගුම්ප්‍රදේශයට පැමිණ මේතිනි කිරි
යේනම් මේවූකලී මාගේ පුරාතනගෙයකි සත්‍යක්‍රියා බලවත්නේය, මේ ප්‍රදේශ
ප්‍රතිභාගීයෙක් වන්නේයයි විචිලසේක, එකල්හි ආයුෂ්මත්වූ අභදමහතෙරුන්
වහන්සේ බුදුන් වැඩසිටිදීනා පිණිස සඳලපිවුර තනරපට කොට පැණවූසේක.
එහි සවිඳුන්වහන්සේ පලක් බැඳ වැඩහුන්සේක. භික්ෂූසංඝයාවහන්සේ
බුදුන් පිරිවරා වැඩහුන්සේක. එකල්හි සවිඳුන්වහන්සේ භික්ෂූන් විසින්
ඇසිනි මේ වූකලී අපව ප්‍රසාදය, අතීතකථාව හවයෙන් පව්වජනගෙයක්
අපුකාශය ඒ අතීතකථාව අපව ප්‍රසාදයොව වදුලමැනවැයි භික්ෂූන් විසින්
ආරාධිතවූ බුදුහු ඉතුත්වත් දක්වා වදුලසේක.

යුවතියදවස මගධරට එම ප්‍රදේශයෙහි බොහෝවසෝ වටුගොහියෝ
සිටිනිදහසේ වේකුසින් හිඳිව සිටුවර මහාසෙණ භික්ෂූසංඝයාවහන්සේ වෙ

වටසා පමණ වටු පැටවෙක්වූසේය. ඉක්බිත්තෙක් ඔහුදෙමව්පියෝ කැලේ
වැදගොහා බුවකුඩින් කොදුරුනෙනවුත් පොෂය කෙරෙති. ඒ බොහිසත්ව
යන්ට පක්ෂප්‍රහාරකොට ආකාශයෙන් යන්ට නිසිබලයෙක්වත් දෙපය ඔසවා
ගොඩ බසින්නාරන්ට බලයෙක්වත්නැත. ඒ ප්‍රදේශයද අවුරුද්දක් අවුරුද්දක්
පාසා ලැවුලිකිහිගන්නේය, ඒලැවුලිකි එසමයෙහිත් මහහඬින්බුරමින් ඒප්‍රදේශ
යෙහි ගිනිගන්නේය, ඒ දැක පක්ෂිසඞ්ඝයා තමතමන්ගේ කැලේලෙන් නික්ම
මුරණහඬින් හඬවන්ව හඬමින් යන්නාසුලු, බොහිසත්වයන්ගේ දෙමව්පියෝ
මරණභයින් හඬවන්ව බොහිසත්වයන් හැරපියා පලාගියාසුලු, බොහිසත්වයෝ
කැලේලේ වැදගෙවෙම කරඹවාගැඹුරුගෙණ එන්නාවූලැවිලිකිනිදැක මෙසේසිතුව
ඉඳින් මට පක්ෂප්‍රහාරකොට ආකාශයෙන් යන්ට කිසි බලයෙක්වේනම් ආකාශ
යට පැනනැඟී අතින් තැනකටයෙම් ඉඳින් පය ඔසවා යන්ට නිසි බලයෙක්
වේනම් පසින් අත්තැනකට යෙම් මාගේ දෙමව්පියන්ගේ මරණභයින්හයපත්ව
මා උදසලාගොට හැර තමන් රැකගෙණ යියේය, දැන් මට අන්පිළිසරණෙක්
නැත සරණක් පිහිටක් නැත්නෙම් මා විසින් අද කුඹක්කාපුතුදෙණෝකි
සිතූය, නවද බොහිසත්වයන්ට එකල මෙසේවූ සිතිවිල්ලක් වූයේය, මේ ලොක
යෙහි සීලගුණගම්වූ දෙයක්ඇත සත්‍යගුණ නම්වූ දෙයක් ඇත යටගිය දවස
පාරමිඛම්යන් පුරා බෝසඳුඩිද සවසන් සම්බෝධඥාන සඞ්ඛ්‍යාතවූ
සීලසමාධි ප්‍රඥාවිමුක්තිඥාන දර්ශනයෙන් යුක්තවූ සියල්ලන්කෙරෙහි පතළාව
ගෙදරින්ගැණ සහාතකියන් යුක්තවූ සියලු සත්ත්වයන් කෙරෙහි සමව පැවැත්
කාවූ මෛත්‍රීභාවනාව ඇති සවිඳුවරයෝනම් ඇත ඔවුන් විසින් ප්‍රගිවෙඛ
කරණලද ධර්මගුණ නම් දෙයක් ඇත්නම් මා කෙරෙහිත් එක් සත්‍යයෙක් ඇත
එසේනොසිත් අතීතයෙහි උපන්නාවූ සවිඳුවරයන් හා ඔවුන් විසින් ප්‍රගිවෙඛ
කරණලද ගුණධර්මය ආවර්ජනාකොට මා කෙරෙහි විද්‍යමානවූ සත්‍යසත්‍යක්‍රියා
කොට කියවිළකා අද මා විසින් මවත් සෙසු පක්ෂීන්වහි සෝත්‍යයක් කිරීම
වටනේයයි සිතූය, ඉක්බිත්තෙක් බොහිසත්වයෝ අතීතයෙහි පිරිනිවියාවූ
සවිඳුන්වහන්සේගේ ගුණසුලකා තමන්කෙරෙහි විද්‍යමානවූ සත්‍යබලයාවැඟ
උදෙසා සත්‍යක්‍රියා කරන්නාහු මෙසේ කියූය, ඉදින් මාගේ පක්ෂප්‍රහාරත් විඳ
ආකාශයෙහි හොඳහැකිබවත් සත්‍යපාදයන් ඇති බවත් ඔහුව නොයාගැකි
බවත් දෙමව්පියන් හා කැලේලෙහිදෙවතාවන්ගේ සත්‍යයද ඒ සත්‍යයෙන්ජාත
වේදය ඉවත්වෑයි කියා කැලේලෙහි වැදගොව සත්‍යක්‍රියාකළෝය, ඒ බොහි
සවිඳුන්ගේ සත්‍යක්‍රියා හා තමන සොළොස්කිරියක් පමණ තැන් ගිනි ඉවත්ව
යියේය. ගිනි පසුබැස්සේත් දවා නොගෙණවනාව නොයියේය, වැලිතුම්බත්කළාද
යත් ? දියගිහි ගලාසු තණසුලක්මෙන් එතැන්හිම නිවියසේය. ඒ මහාබොධි
සත්වයන් ඒසු වෘත්තාන්ත සම්බන්ධ සියලුම කපණ්ඩුල්ලෙහි ගිත්තක් වැදගෙ
ගත්තා බැවින් කල්පගණන් කිවූ ප්‍රාණිහැතිනම්විය. මෙසේ බොහිසත්ත
සත්‍යක්‍රියාකොට ඒප්‍රකාශනයෙහි කම්වූ පරිද්දෙන් මිය පරලොව යියේය.
ශාස්තෘ වූබුදුරජාණන්වහන්සේ මහණෙනි මේ වනාහී භික්ෂූන් නොදැයේදුන්
භියේ බලයෙක් නොවෙයි පුරාතනයෙහි වටුව උපන්කල දාගේ සත්‍යක්‍රියා
බලයෙකැයි මේ ධර්මදේශනාව නෙණෙහැර දක්වාවදුරා චතුස්සත්‍යප්‍රකාශනයෙහි
යේක, චතුස්සත්‍යයාගේ කෙළවර සවිඳුරජාණන්වහන්සේ සෝවාන්ඵ
යේක, සමහරකෙණෙකුන්වහන්සේ සකෘදාගාමිඵලයේක. සමහරකෙණෙකුන්

මහත්තේ අකාලාම්බුවේකෙ සමාගරකෙණෙකුන්වහන්සේ රහත්බුදුරජාණන්වහන්සේ සුළිපරහැකිලපා මේ වර්ථික ජාතකය නිමවා වදාළ සේක. එසමයෙහි දෙවවිපියෝ නම් දුන් මේ දෙවවිපියෝමය, සියලු රජ්ජුරුවෝ නම් තිලෝගුරු සමාගම් සම්බුදුරජවූ මහාවෙදැයි තමන්වහන්සේ දක්වා වදාළසේකි.

සකුණ ජාතකය.

වදාළ එක්සමයෙක්හි ජගදුනනුකරවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ දෙවිලොව වෙතෙර වැඩමවනසේක් දහතැවූ පන්සලක්දෙයි හිඳුණුකෙණෙකුන් අරභයා මේ ජාතකය වදාළසේක.

එක්හිසූකෙණෙකුන්වහන්සේ එතෙයි සරිපුත්තරහන්වහන්සේගේ සමීපයෙහි කම්ටහන්ගණ දෙවිරම්වෙතෙරින් නික්ම සොළොස්දනවිවෙහි එක් පැත්තක් නියා උක් ආරණ්‍යයෙක්හි සෙනසුනක විහරනසේක. ඉක්බිත්තෙ එළුවූ වැනි හෙයින් උන්වහන්සේගේ පන්සල දහනවූසේය. එහිසූකෙණෙකුන්වහන්සේ මෙහේ පන්සල දහනවූසේය. දුකින්ම වසම් කියා මනුෂ්‍යයන්ට කියන්නේ නම් මනුෂ්‍යයෝ දුන් අපගේකෙක විඑවන්ය, කෙතව් දියහෙළාකොටදෙමින් හෙලුවන්හි බිමු වපුරාකොට දෙමහ බිම්වළපුලකන්හි වැවකොට වැවකුල කපා හෙලාගසියාද දුසඳගසියාද මැඩ සි කියාද මෙසේ මෙබඳුවූ දුක්මහත් කල්යවූවාහුය, ඒ සූකෙණෙකුන්වහන්සේ තුන්මහක් අහසැසිහෙන දුකිවහනෙක් කම්ටහන්වඩාගෙනවත් උපදවාගන්නට නොහැකිවූසේක පවුරුණුකොට එහාති සරිපුත්තරහන්වහන්සේගේ සමීපයටගොස්නමස්කාරකොට එකත්පසෙක හුන්සේක, සරිපුත්තරහන්වහන්සේ ඒ සූකෙණෙකුන්හා පිළිසඳරකථා කෙළේද මහත පැහැසේ වස්ථූපෙදිද නොපහේ කම්ටහන් ඝනසමාපත්තිය ලැබීදැ විවාළසේක. ඒ සූකෙණෙකුන්වහන්සේ ඒ ප්‍රශ්නයන්ය කියාමට නොහැකිවූසේක් සප්තාහ සප්තාහ ධ්‍යානයෙන් කම්ටහන සමාපත්තියෙන් හුන්සේකයි දන්වූසේක. එකල්හි සරිපුත්තරහන්වහන්සේ මහණෙනි පෙර තිරිසන්යොනියෙහි සත්ත්වයන් සප්තාහ සප්තාහ ධ්‍යානයෙන් හුන්සේකයි වදාළසේක.

යූථසිංහදේව බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජතුමුරුවන්සේ

රාජ්‍යයකරණකල්හි අප මහබෝසතාණන් තිරිසන්යොනියෙහි උපන් පසිඳුසිහය විසින් පිරිවරාගත්තුවූ ආරණ්‍යප්‍රදේශයෙක්හි ගඩොලුවැලිතලාවූ ගුහාවෙහි වාසකොට වාසකරණසේක. ඉක්බිත්තෙහි උක්තෙමේ ගුහාවෙන් නික්මෙමින් නැවෙන කල්හි සුනු වැලිතෙරන්නේය පුරා කැණෙනසේක, ඒ දක බෝසතාණන්වහන්සේ සිතනසේක් මේ ගුහාවෙහි දෙදෙන මෙසේ සම්බාධයව සහිතයව කිසිපනලවන්නේය කිසිපරඛුල්ලන් නැවත නොවැඩිය එකැන්පවසිත් මේ වෘක්ෂයද දවා නසනු නොහැකි හෙයින් අප විසින් විසඳා ගත්තා වූ කරුණක් නැත්තේය. මේ සිහා බෝසත්‍යන්වහන්සේ පසිඳුසඳුයෝ මේසේ කියාසේක.

වෘක්ෂයක් පසිඳු අලුයම්කල්හිද ඒ වෘක්ෂය කිසිකරනසේක විතුවිලිමිණ කා පසඳ පතු ඇතිකෙසින් වක්කඹක භාවිවූ පසිඳුගේ ඒ ඒ දිගුන් සේවනකරාව අපට පිහිටවූ වෘක්ෂයෙක්ම කිසිවිදැ හෘ උපන්සේක, එකෙසින්වෘක්ෂ අත්හැරනුසේ යමියකි කියසේක, බොසතාණන්වහන්සේගේ වචනය කලාවූ සුවඳ්ගන්ධාදී පසිඳුන උන්වහන්සේ කාහෙන එස්ථිමට අකමැත්ත පැණෙනසි අත්හැරනසේකියා පුන. යම්කෙනෙක් සුවඳ්ගන්ධාද ඔහු මෙපරිද්දෙන්ම මෙහෙ නිත්දුවන්ම පරණ දියෙයි මෙතෙව කිඳුලන් දන්සේකයි කියා බොසතාණන්වහන්සේගේ වචනය නොගෙණ එතැන්හිම එපුවාහුය. ඉක්බිත්තෙන් නොබෝකලඩහි බෝසතාණන්විසින් සිතු ආකාරයෙන්ම කිසි පනලව ඒ වෘක්ෂය කිසිගත්තේය දුම්ද කිසිදුන්ද හැකිකල්හි දුම්න් අතිවූ පසිඳුන අත්හැරනසේකට නොහැකි දුවාහු කියන්නේ වැටි වැටිමෙ එතැනැර පැමිණියාහුය, බුදුරජාණන්වහන්සේ මේසේ වදාරා මහණපෙර කිරිමේ ගෙයින්වහන්වෘක්ෂයන්හා පුන්වහන්සාහුවන්නේ සදාය සදාය දුනගන්නාහුය, තෙපි කාරණයෙකින් නොදන්නෙහිදැයි කියා ධම්දෙසනාව කෙණෙහැර දන්වා චතුස්සත්‍යය දුකාශකොට වදාළසේක. චතුස්සත්‍ය දෙසනාවසේන් කෙවර ඒ සූකෙණෙකුන්වහන්සේ සෝවාන්ඵලයෙහි පිහිටි සේක බුදුරජාණන්වහන්සේද සුළිපරහැකි ළඟපා සකුණ ජාතකය නිමවා වදාළසේක.

එසමයෙහි බෝසතාණන්ගේ අවවාදය කලාවූ පසිඳුහුද බිහුපිරිස්වූවා නුය. භුවනැයි පසිඳු උපන්නෙමි එකෘයි යිලෝගුරු සමාගම් සම්බුදුරජුන් සම්බෙවිදැයි තමන්වහන්සේ දක්වා වදාළසේක.

නිග්‍රෝධ ජාතකය

වදාළ එක්සමයෙක්හි සහර කතරින් එතරකරණකොසින් හැල්යාස්තු වෘක්ෂයක්හු වැනිවූ සරිපුත්තරහන්වහන්සේ සැවැත්නුවරට වඩනසේක් සැරියුත් මහතෙරුන්වහන්සේව සෙනසුන් වැළකීමක් අරභයා මේජාතකය වදාළසේක

අනේපිඬුමහපිටාතන් විසින් විහාරයකරවා දුකයන් සැවෙන්හි ශාස්තාන් වහන්සේ රජගහනුවරින් නික්ම විකාලවේහනුවරට පැමිණ එහි කැතයි දවස් දෙන් වාසයකොට සැවැත්නුවරට එම් කියා මගට පිළිපන්සේක. එසමයෙහි වහන්සේලාව සෙනසුන් නොගන්නේ නම් විහාරය අපගේ උපාධ්‍යයන් වහන්සේට සම්සෙනසුන ආචාරිත්වහන්සේටය මේසෙනසුන් අපටමවත්වේ යයි කියා සෙනසුන් වලකාත්, පසුව ආවාවූ සථවිරයන්වහන්සේලා සෙනසුන් කොලබන්නාහුය. සැරියුත්මහතෙරුන්වහන්සේද අසවැසි භික්ෂූ සථවිරයන්වහන්සේව සෙනසුන සොයන්නාහු නොලද්දාහුය, සැරියුත්මහතෙරුන් එහන්සේ සෙනසුනක් නොලබමින් සරිපුත්තරහන්වහන්සේගේ සෙනසුනට භුදුරු කැස්සි එක් වෘක්ෂයුලයෙකි හිඳිමෙන්ද සක්මන්කිරිමෙන්ද කලගවූසේක. සරිපුත්තරහන්වහන්සේ අඑසේවෙලෙහි පිවිසව නික්ම කැපපිටසේක. තෙරුන් මහත්සේද කැපපිටසේක, මේ තෙම සවරක්ද සථාමිත්වහන්ස මිය සැරියුත්

යෙමි නිසේකං. ආරියපුත්‍රයාණෙනි මේ වේලාවේහි මෙතැන්හි කවරක් කරන්නේ ද? යනු විචාළේය. ඒ ආරියපුත්‍රයාණන් වහන්සේ ඇය සැරියුත්මහතෙරුන්වහන්සේ මේ ප්‍රවෘත්තියද දන්නේ නොවෙත්ම ද? ඉක්බිති ඒ ආරියපුත්‍රයාණන් වහන්සේ ඇය ඉදින් එසේ නම් ඔබ අහා දුන් වනාහි මා ගේ පැහැදීම සඳහා ඔවුනොවුන් හෙරෙව නැත්තෝය ආදරනා ත්තෝය මා ගේ පහළවූයේය. සතිඳයන්වහන්සේ රාත්‍රිය පහත්වූකල්හි හිඳුනැඟිටුවා කරවා හිඳුන්ට වදරණසේක් මහණෙනි ඛඩවර්ගීය හිඳුන ඇසුරු නොකරවා හිඳුන්ට වදරණසේක් මහණෙනි ඛඩවර්ගීය හිඳුන ඇසුරු නොකරවා හිඳුන්ට වදරණසේක. භාග්‍යවතුන්වහන්ස ඇතැවැසි කීවාහුය. ඉක්බිත්තෙහි ඒ ගිහි හිඳුන්ට ගර්හාකොට ධර්මකථාව වදුරා හිඳුන්ට ආමන්ත්‍රණය කොට මහණෙනි අපි ආතම අපි උදක අපි පිඬු කවරක්හට ලබන්ට සුදුසුදැ? එසේ වදුරණසේක. යම්කිසි හිඳුනු ක්ෂත්‍රියකුලයෙන් පැවිදිවූයේයැ යි ඔබගේ ඥාතිකුලයෙන් මහණවූයේය, බ්‍රාහ්මණකුලයෙන් මහණවූයේය, වෛශ්‍යකුලයෙන් මහණවූයේය, ශූද්‍රකුලයෙන් මහණවූයේය. ඔවුන් සුදුසුයයි කීවාහුය. සතිඳයන්වහන්සේ විනයධර හිඳුනුත් ධර්මකථික හිඳුනුත් ප්‍රථමධ්‍යානලාභීය වී ද්විතීයධ්‍යානලාභීය තෘතීයධ්‍යානලාභීය චතුර්ථධ්‍යානලාභීය කීවාහුද, සමාපත්තිලාභීය කීවාහුද, සකෘදගාමීඵල අනාගාමීඵල අර්හත්ඵල ත්‍රිවිද්‍යාව පැමිණියාහු ඡඩභිඥාවට පැමිණියාහුයයි කීවාහුද. මෙසේ ඒකීයතුන් විසින් කෙතෙමෙහි අසීදෘශ වශයෙන් අනු ආතනාදිවූ සුදුසුනීසූත් කියවූ සතිඳයන්වහන්සේ වදරණසේක් මහණෙනි මාගේ ශාසනයෙහි අනු ආතදියට පැමිණි ක්ෂත්‍රිය කුලයෙන් පැවිදිවූයේ පමණෙනොවෙයි බ්‍රාහ්මණකුලයෙන් පැවිදිවූයේ පමණෙනොවෙයි ශ්‍රාපත්‍රියකුලයෙන්පැවිදිවූයේපමණි නොවෙයි වීර්‍ය තැනැත්තේද පමණෙනොවෙයි සුත්‍රාන්තිකයා තැනැත්තේද පමණෙනොවෙයි අභිධර්මිකයා තැනැත්තේද පමණි නොවත්තේය. ප්‍රථමධ්‍යානාදීවූ ධ්‍යාන ලාභීහුද පමණි නොවත්තේය, ශ්‍රොතාපත්තාදීවූ මාර්ගඵල ලාභීහුද පමණි නොවත්තේය. වැලිදු වනාහි මහණෙනි මේ ශාසනයෙහි පවිජ්‍රාජිත පරිද්දෙන් වැඳීමද, හුනස්නෙන් නැඟිමද, අඤ්ජලිකම්ද, ආදරක්‍රියාදැ සුත්තේය, අග්‍ර ආසනය අග්‍ර උදකය අග්‍ර පිණ්ඩය ලැබිසුත්තේය, මෙහි ප්‍රකාශය ඒකාරණයෙන්වැඩිහලු හිඳුනුවහන්සේමෙකීදෙය ලැබිවට සුදුසු දනුදු වනාහි මෙණෙනි ශාරිපුත්‍රස්ථවිරතෙම මාගේ අග්‍රශ්‍රාවකය මාඅනුව බිඳ බඹසර පාන්වන්නේය මව අහතුරුව සෙනසුන ලබන්ට සුදුසුය, ඒ ශාරිපුත්‍ර ස්ථවිරතෙම මේ රාත්‍රියෙහි සෙනසුනක් නොලබනසේක් වෘක්ෂමූලයෙක්හිදැ යවූසේක. නෙපි දැන්ව මෙසේ හෙරවනැතිවූ අදෙරනැතිවූවාහුය කල් යන් යන් හවරක්කොට එසත්නාහුදැයි කියා ඉක්බිත්තෙහි ඒ හිඳුන්ට අවවාද දෙනුවිණිය මහණෙනිපෙරගිරිඳ්මිනඟතෙහ්ද මෙසේඑහිඳඅපවිසුදුසුනොවත් හේය; අපි ඔවුන් ගරු නොකොට ආදරනොකොට ඇසඟ වනතිර් වියයතරම්ය. අප අතුරෙන් මහලුඅමක්හු දුනතෙණ ඕහට අභිවාදනාදිය කරමයයි කියා යහපත්සේ පරීක්ෂාකොට මේ තෙම අපට මහඵයයි දුන ඕහ අභිවාදනාදිය කොට දිව්‍යලෝක මාර්ගය පුරමින් ගියාහුගයි වදුරා ඉතුත්ත්ථ කථාව වදුළසේක.

ධූවතියදවය නිවාලවනයාගේ පාඨිවයෙක්හි එක් මහා ත්‍යග්‍රොධ වෘක්ෂයක් ආශ්‍රයකොට නිග්ගිරිඝ, වානරඝ, ඝඝගිඝයි කියා යහළුවෝ තුන්

දෙනෙක් වාසයකළාහුය ඔවුන් තුන්දෙන ඔවුනොවුන් ගරුනොකොට ආදර නොකොට සහානවාසිනියෙන් ශ්‍රමනවූවාහුය ඉක්බිත්තෙහ් ඔවුන්ට මෙබඳුවූ සිතෙක්වූයේය, කෙබිදු සිතෙක්ද? අපට මෙසේ වාසයකරන්ට නුසුදුසුය අපි අපගෙන් යමෙක් මහළුය ඕහට වඳුනමාදී හෙරෙමින් වාසයකළමෝ නම් ඉතා යෙහෙකැයි සිතුවාහුය. අපගෙන් කවරෙක් වැඩිහිටියදැයි සිතා එක් දවසක් මෙබඳු උපායෙක් ඇතැයි සිතා නිග්ගිරිඝ වානරඝ හඝනීඝ යන තුන් දෙනම නුගරුකක් ඉල්ලා සිඳ නිග්ගිරිඝ වානරඝ යන දෙදෙන හඝනීඝ ඇසේ වළාහුය. යහළු හඝනීඝ හෙපි මේ නුගරුක කවරක් ප්‍රමාණ කල් සැන්පවන් දන්නෙහිදැ? එවිටලාභ ඝඝනීඝ කියනුයේ සබඳිනි මම ලා පැල කල්හි මේ නුගඟස බඹසට්කොට හිඳෙමි සවසකොට හිඳෙමි වනාහි මේ වෘක්ෂයාගේ මුදුන් ඝාබාව මාගේ නාභිඝ ගෝවෙන්හේය, මේසේ මම මේවෘක්ෂය පැලකල් පටන් දන්නෙමි කියේ. නැවත නිග්ගිරිඝ හඝනීඝ යන දෙදෙන සුවීයෙකි කියාගලද නුමයෙන්ම වානරයාගෙන් එවාලාහුය, වානරතෙම කියනුයේ යහළුවෙනි මම වානරපැවෙනුයෙන් කිසිසිද ත්‍රිවඝ නොඔඝවෝ මේ නුගපැලෙවියගේ අස්දළු කෑයෙමි හෙයේ මම මේ නුගවෘක්ෂය කුඩාකල් පැන් පටන් දන්නෙමි කියේය. ඉක්බිත්තෙහ් වානරඝාග හඝනීඝාය යන දෙදෙන සුවීයෙකි කියාගලද නුමයෙන්ම නිග්ගිරි පණ්ඩිතයන්ගෙන් එවාලාහුය. නිග් ගිර පණ්ඩිතහෙයිද කීවේය. යහළුවනි සුවීයෙකි අසවල්තම්තැන මහත්නුග වෘක්ෂයක්වූයේය. මම ඒ වෘක්ෂයාගේ ඵලයක් අනුභවකොට මෙතැන්හි වළිස් එලුයෙමි එහිහ් මේවෘක්ෂය හවගන්නේය. මෙසේ මම මේවෘක්ෂය හවගන්කල් පැන් පටන් දන්නෙමි එසේහෙයින් මම තොපට වැඩියෙන් ජාතියෙන් වැඩි තරයෙමි කීවේය. මේසේ කීකල්හි වානරඝාද හඝනීඝාද නිග්ගිරිපණ්ඩිතයන්ට කියන්නාහු නුඹවහන්සේ අපට වැඩියෙන් වැඩිතරඝ අද මේතැන්පටන් අපි නුඹවහන්සේට සත්කාර ගරුකාර වඳුනමානාදිවූ සුජාවෙන්ද වැඳීමෙ හුනස්නෙන් නැඟීමඝ අඤ්ජලිකම්ඝ සාමීචිකම්යන්ද කරමඝ නුඹවහන්සේගේ අවවාදයෙහිද සිටීමඝ නුඹහෙන්සේ වනාහි මෙතැන් පටන් අපට අවවාද අනු ශාසනා දෙවයි කිවුය. ඉතැන් පටන් නිග්ගිරි පණ්ඩිතයන්වහන්සේ ඔවුන්ට අවවාද දුන්සේක. ශීලයෙහි පිහිටුවසේක. තෙමෙහි පවසීලය සමාදන් රක්ෂාකෙරුසේක. ඔහුතුන්දෙනම පසසීලයෙහි පිහිටුවා ඔවුනොවුන් හෙරෙව ඇතිව සදාසඟවූ ප්‍රවෘත්ති ඇතිව ජීවිතයාගේ කෙළවර දිව්‍යලෝකයෙහි උපන් නාහුය. ඔවුන් තුන්දෙනාගේ සිල්සමාදන්වීම නිග්ගිර ඉන්ද්‍රවාය්‍යනම්වූයේඝ මහණෙනි තීරශ්චීනකනවූ ඔහු වනාහි ඔවුනොවුන් හෙරෙව සහිතව සත්කාර සහිතව වාසයකළාහුය. තෙපි මෙසේ යහපත්කොට දෙසනලද ධර්මඝ ඇති මාගේ ශාසනයෙහි පැවිදිව කවරහෙයිහ් ඔවුනොවුන් හෙරෙව නැතිව ආදර නැතිව වාසයකරන්නාහුද? මහණෙනි මෙතැන් පටන් සඝ මහළු පිළිවෙලින් වැඳීමඝ නුහුණහෙන් නැඟීමඝ අඤ්ජලිකම්ඝ සාමීචිකම්ඝ මහණවූ පිළිවෙලින් අග්‍ර ආසනඝ අග්‍ර උදකඝ අග්‍ර පිණ්ඩඝ යන මේ සියල්ල මෙතැන් පටන් තොපට අනුදනිමි අන්හට මහණවූවානුමියින් වැඩිතරඝාණට සෙනසුන් නොවැලැක්වේඝ යුත්තේය යමෙක්වැලැක්වූයේවුනම් දුසාවාපත්තියගයි වදුරා මෙසේයසීඝැන් වහන්සේ මේධාතීදෙසනාව හෙණෑරදක්වා මෙසේවදළසේක. වැඩාපවාසන ඩිමියෙකි දසවූ යමෙක් කුලවැඩ ගුණවැඩ වශයෙවැඩ තුන්දෙනා තෙරෙන්

ඤ්ඤාව වෙඨාවෙව යන දෙදෙනාගෙ පුත්‍රයෙරේද ඔහු ඉතාත්මභාවයෙ
ප්‍රඥාවාලියි. දේලෝවිතැර නැතුව පරලොවෙයි සුගතියට යන්නාහුය.
මහණෙනි සෘතියයෝ වෙත්වයි බ්‍රාහ්මණයෝ වෙත්වයි වෛශ්‍යයෝ වෙත්වයි
ශූද්‍රයෝ වෙත්වයි ගෘහස්ථයෝ වෙත්වයි ප්‍රව්‍රජිතයෝ වෙත්වයි දේවතා
තයෝ වෙත්වයි යම්කිසිසත්ත්වයෙහෝජ්‍යෂ්ඨාපවාය්‍යන කෙමියෙහිදැහැමිව
තුනියෙන් යුක්තවූ වයොවෘධයන්ට ආදරකෙරෙද්ද, ඔහු මෙආත්මභාවයෙහි
ජ්‍යෂ්ඨාපවායන ක්‍රියාව කළානුයයි ප්‍රශංසා ලබන්නාහුය, කරුණාගුණයෙහි
හෙදයෙන් යහපිලොලයෙහි උපදනානුයයි වදළසේක. මෙසේ ශාස්තෘවූ බිදු
රජානන්වහන්සේ ජ්‍යෙෂ්ඨාපවායන ක්‍රියාගේ ගුණ වදාරා පූර්වාපරයකීළෙ
මේ නිදන්කර ජාතකය නිවැරා වදළසේක.

එසමයෙහි භයත්‍රාණනාමී දත් මහාවෛද්‍යලක්‍ෂණ සම්පූර්වවූසේක. වදුරා
නම් ගංරිපුත්‍රස්ථවිරවූසේක නිත්තිරජාතකයෙහි උපන්නෙමී වනාහී තිලෝකා
සත්‍යක් අග්‍රදරජවූ සම්මාසම්බුදුයි නන්වහන්සේ දක්වා වදළසේක.

බක ජාතකය

පූර්ව ලෝකඩාමිවූ තිලෝගුරු බුදුරජානන්වහන්සේ ජේතවන විහා
රයෙහි වැඩවසන සමයෙහි විවරවඩිසියි නම්වූ එක් භික්ෂුකෙණෙකුත්වහන්සේ
අරහත්ඵලාභීජාතකඥවිදුරණලදීවීංකසේදයන්? දෙවිරම්වෙහෙරවැඩවසනසේක්
කෙණෙකුත්වහැයි සේක සඛකැපීම් හෙත්තම්සිරීම් ආදියෙහි දැහැමේකි එසේ
කෙහිත් උන්වහන්සේට විවරවඩිසියැයි නම්විය. දිරාගිය රෙදිකැබලිකෙණ
හස්තකර්ම්නාම දක්වා සිවුරු හෙත්තම්කොට රඳ සුරැකිව තබිනසේක.

සිවුරු හෙත්තම් කරන්ට නොදන්නා භික්ෂුන්වහන්සේ අලුත් අලුත්
පිළි උන්වහන්සේ සම්පැව නොරණෙස් මේ සඛ කපා දුනමැනවුැ
කියාසේක. එකල ඒ මහණ සඛ කපා හෙත්තම් කරණසේක් කල්හවස්
සේය. මා පළඹූ තනාතුබූ සිවුරු ඇතැයි කියා අලුත් පිළිගෙණ ජීර්ණවූ සිවුරු
දෙනසේක් ඒ සිවුරු වැලඳ සඳක් කිළුටුවූකල උනුපැනෙහි ලා සෝදනසේක,
එසමයෙහි ඒ ඒ තැන දිරාගියාත් පෙණෙන්හේය. උන්වහන්සේලා
බොහෝසේ කලකිරෙණසේක, මේසේ ආ ආ භික්ෂුන්වහන්සේගෙන් අලුත්
පිළිගෙන දිරාගිය සිවුරුදී වංචාකරණසේක් බොහෝතැන ප්‍රකාශවූසේක,
ශ්‍රාවස්තියෙහි පරිද්දෙන් පිරිසරත් එක්මහණෙක්වූසේය, ඒ මහණ දෙවිරම්
වෙහෙර සාමණේරයන්නා එක්කෙනෙකුත්වහන්සේ ඇතැයි යනු අසා
සිතහුයේ නුවරවාසිවූ ඒ භික්ෂුව රවටන්වී උවමැනවැයි සිතා ඉතා නොකර
රෙදි සිවුරක්කොට යහපත්කොට රඳ ඒ සිවුරවැලඳගෙණ දෙවිරම්වෙහෙරට
ගියසේක, අනික් මහණ ඒ භික්ෂුන්ගේ සිවුර දුක ලොභ උපදවා තමන්
රවටන්නට ආමිව නොදන සිටනසේක් සඛාමිනී මේ සිවුර කුඛවහන්සේ
විසින් කරණලද්දේයයි විවාළේය, එසේය අප විසිනැයි කීකල්හි එසේ
වීනම් මේ සිවුර මට දුනවැනවැයි කීසේක, කුමක්කියවිද පැවිද්දෙනි අා

ඉන්නේ පිටිකරන විවරාදී ප්‍රත්‍යයදුර්ලභය නොපවි මේ සිවුරුදී කුමක්පොරව්
දුසි කීසේක. සඛාමිනී අපගේ අලුත් පිළිඇත ඒ ඇරගෙණ සිවුරුකොටගෙණ
ගතමැනවැයි සිවුර මට දුනමැනවැයි කීසේක. එසේ නොප ඉල්වනකල සිවුර
නුදුනයි කියා අවසන් පිළිගෙණ සිවුර දී වංචාකොට කියා, උන්වහන්සේ
සිවුර වැලඳ ඍධිපදවසයින් උනුපැනෙහි ලා සෝදනසේක් නොයෙක්තැන ඉරි
රෙදිමය දුන පිරිසර මහණ මා වංචාකෙළේයයි ලජ්ජාවූසේක. ඉක්බිත්තෙහි
පිරිසර වංචාදන්නා මහණෙනි දෙවිරම්වෙහෙර වංචාදන්නා මෙණෙක් රවටා
ලදුයි තිසිඹුන්ඔබ්‍යයෙහි ප්‍රකාශවිය, මේ කථාව එක්දවසක් දම්සභාමණ්ඩපයේ
වැඩිලුන් භික්ෂුන්වහන්සේ කියා කියා උන්තැනට බුදුරජානන්වහන්සේ තුන්
තරා ගමනින් එක්තරා ගර්ගොක වැඩවදරාපණවෙනලද බුද්ධාසනාලංකෘත
සවණක් ගතරසින් දිලිසි දිලිසි දැඩිසද මිහිරවූ කටහඬින් ධර්ම්සභාව
මින් මෙතෙනේ මා එන්නාට පළමුවෙන් කවර කථාවක්ද ස්ථානව උනුදුවූ
විචාරා සඛාමිනී නෙමේ කථාවකින් ස්ථානව උනුවූයයි දන්වූ කල්හි නොයෙකී
දුස්මතු නොවෙයි පිරිසර මහණ දෙවිරම්වෙහෙර තෙණහු පෙරත් රැවටුවේ
මේදැයි වදුරා ඒතිසිඹුන් එසිත් ආරාධනවූසේක් අත්තකථාව දක්වාවදළසේක

පූර්වකල්පයෙහි අප ශ්‍රීවභාබෝධිසත්ත්වයෝ එක්තරා වනප්‍රදේශයක පියුම්
විලක් ආසුරුකොට සිටි දුණුවරණ ගසෙක රුක්දෙවිව උපන්හ. එසමයෙහි
එක්තරා කුඩ ඊලෙක නියං සමයෙහි දියමදවූසේය එසි කුඩමස්සෝ බොහෝගිය
එක් කොකෙක් ඒ කුඩමස්සන් දැක එක් උපායකින් බුන් රවටාගෙණ කොස්
මස්කන්ට උවමැනවැයි සිතා ඒ විලටගොස් දියකෙළුවර කරතබාගෙණ බක
තපස් අගයා සිනිවිල්ලක් සිතා උන්නේය. කුඩමස්සෝ ඔහු දැක ලගටගොස්
සඛාමිනී කුමක් සිතා ඉඳිනේදැයි විමසාදුන්හුය. කොකා කියනුයේ තොපවිවූ
විපත සිතමින් ඉන්නෙමි කීය. සඛාමිනි අපවවූ විපත කුමක්දැයි කීකල්හි
කොකා කියනුයේ මේවිල දිනන් මදයි නොපට පෝදුරුන් මදය නැයහත්හෙත්
බැවින් කුඩමැස්සන්ට වූයේ මහත් දුකකැයි සිතා ඉදිමී තොපි මාකීවා කාවූනම්
නොප හැම එකින් එකා කුඩවැඩෙණගොස් පස්පියුමෙන් හැදිමහවිලකට
අරින්නෙමි දැයිකීසේක. එවිට කුඩමස්සෝ කියන්නෝස්වාමිනි කොකාහෙන්
කප අවශ්‍යද පවන් කුඩමස්සන්ට වැඩකට කාරියක් සිතුකෙණෙන් තමිනැත
දනුදු නෙපි වනාහි කුඩමස්සන් වංචාකොට එසින්එකා කනුකෑමිනිව සලපා
යකැයි සිතමිනසි කීහ. කොකාකියනුයේ තොපි එසේ හොයිවැව මාගේ බය
නොඅදහමිනම් එකකුඩමස්සකුවවා ටිලඇතබව ඔනුඅසින්විචාරා දනගණු.
වසි කීසේක. එවට කුඩමස්සෝ නුගේ වංචා නොදන මේ කොකා ධර්ම්මෝ
එකෙනැයි එක්සිත්ව විලබලාඑන පිණිස එක් කනපදකු දුන්හ. කොකාද ඒ
කනපදකු කුඩවැඩෙණගොස් ඒ විංට හැර සියලු විල ඉසුරු දන්වා
නැවත ගෙණ කුඩමස්සන් සඛාවට හැරියේය. ඒ කන පදකු විලෙහි මහිම
කුඩමස්සන්ට විසාරකොට කීසේක. ඒ සියලු වත්ත්‍රයෝම ඒකොක විසියන්
නාහු සඛාමිනි අප හැම ඒ විල ලුවමැනවැයි කීහ. කොකාද යහපැයි කියා
පළඹූකොට ඒ කනපදකුම වැඩෙණගොස් විල දන්වා විල ඉවුර පිරසිවි
දුණුවරණ ගසෙකි සැඟවී ඉඳ කුඩන් ඇන කනපදකු මරා මස්කා ඇට ගසවූල
එළා නැවත විලටගොස් ඔහු එන්නා විලට ඇරපිම් වෙනඑකෙක් එයි කියා

ඔහුද නෙණහොත් මිස් කා වෙම නියායෙන් එකින් එකා නෙණහොත් මේ ස
සියලු කුඛඝ්ඨයන් ගිනිවළට සියයේ දුන හැවත විලට ආයේ එක් කකුළුවු
ඉතිරිවූයේ දක ඔහුද කනු කැමැතිව කකුළුවාට කියන්නේ එමහා පින්වතු
කකුළුව මා විසින් සියලු මත්ස්‍යයෝම පස්පියුමෙන් ගැදි මහවිලෙක්හි තැ
ලද්දේය නෙපි මෙහෙ තනිව කුඹහට ඉදුද ඉඳින් තෝ කැමැත්තෙහි තැ
කන් නෙණහොත් විලට අරින්නෙම වේදැයි කීය. එවිට කකුළුවා කියන්නේ
එමහා කොකාණෙනි ඒ විලට නෙණන්නේ කෙනේදැයි එවාළේය තුවන
බැහැගෙන යෙම් කියේය. එසේනෙණයෙනොත් නොපි මා කිව විලට එමැරිය
නොප නෙණන්ට මිමිනි කියය කොකා එවිට කියන්නේ නොපි එසේ නොකු
යහපත්කොට අල්වාගෙණයෙමි කිවුය. එවිට කකුළුවා සිතන්නේ මේ කොක
ඉසින් එක කුඛඝ්සකුත් විලට හැරියේනැත ගෑම මස් කැයේය ඉදින් මින්
විලට නෙණහොත් විලඳුවොත් දූ ගිනියිය විලට නොහැරියේනම් නොසුදු
බොටුව කපා දිවි සොරකෙරෙමිනි සිතා කොකාට කියන්නේ යහපු කොක
සෙනි නොප යහපත්කොට අල්වාගනනොහෙයි අපගේ යහපත් ඇල්ලීමෙන්
ඇත ඉඳින් තාගේ බොටුව අපගේනලින් අල්වන්වලැබෙහම් නොපොකා තමා
යන්නෙම් වේදැයි කිවුය එවිට කොකා, භූමි රාවන්ට කිඹව නොදුනි යම
පහැනි පිළිඟත කකුළුවාද තමාගේ නලින් අඛුවකින් ඇල්ලුවාක්මෙන් ද
කොකාගේ බොටුව තාව අල්වාගෙණ දන් කොපි ගවයි කීය. කොකාද
කකුළුවා නෙණහොත් විල දකා, ලුණුවරණ ගස දිසාවට යන්ව පවන්නෙ
එවිට කකුළුවා කියන්නේ ඇයිමා විලට නොහැර කොයිනෙණයවුදැයි කියල්ලි
කිමෙන්ද කකුළුව තෝ මට මාරම් කියයිද තෝ මාගේ නාගක් බිහුනාගෙ
පුතෙක්ද තෝ මා කා උසුලා ඇවිදිනා කොල්ලකුයනි සිතයිද තෙල ලුණුවරණ
ගසමුල තිබෙන කටුකොඩ බල මත්ස්‍යයන් යම්සේ අනුභවකෙරෙම්ද තෝ
එසේම අනුභවකෙරේමියි කීය. එවිට කකුළුවා කියන්නේ එම්බා කොපු
කුඛඝ්සෝ තමින් ක්‍රූර මදහෙයින් තව නොදුරුවුව එසේ අප රවටා
නොපිළිවන, තාම විනාශයට පමුණුවම්, තෝ නුවන නැතිවහයින් කැපිලි තු
පමණක්මුත් සා රැවටුනුබව නොදන්නෙහිය මිසනොත් දෙන්නඃමියනි, දැන්
තාගේ බෙල්ල කපා තිම හෙලම් කියා අඛුවකින් ඇල්ලුවාක්මෙන් තමා නලින්
තරව ඔහුගේ බොටුව ඇල්විය එතල ශොකාකැරකැවී බෙල්ලතමා තවිදල්ලා
ඇස් උඩ ඉදුවා කදුළුවම්, මරණ භයින් තැතගෙණ සවාමිනි කකුළුවාණෙ
නුඹට කිසි අවැඩක් නොසිතමි නොකරමි මට ජීවිතදානය දුනමැතැවැයි කී
එසේවිනම් තෙමේද අතතෙන් බැස මා තෙල විලට ඇරපියවයි කීය, එවි
කොකාද නැවත කරකැවී ගොස් විලට බැස විල කෙළවර මඩපිටි කකුළුවා
නුබිනේය, කකුළුවා කතුරකින් පියුම්දණ්ඩක් කපන්නාක්හුමෙන් කොකාගේ
බොටුව කපා දිගවවන්නේය. ඒ ආශ්චර්‍යයිදුටු ලුණුවරණ ගසෙහි වසන දේ
නාවා සාධුකාරදී සියලුවනය උත් නාදකොට මිහිරිකවිහඬින් මෙසේ කියේ
මේ ලෝකයෙහි අතිශයින්ම වචාබිඳි ඇති තැනැත්තේ කැමිකැනම් ඒ බිඳි
වෙන් සැපයේ පිහිටින්ට නොපිළිවන හෙවත් එකතැනකදී දෙතැනකදී බිඳි
වෙන් ජයගත්හෙයි, ඇමිකල්හිම ජයගත නොහැක්කේය ඒ සොරසින් ආ
පාපී තමයා තමාට අවැඩක් ලබන්නේය කැමතිදෙය නොලබන්නේය කුඹ
වෙන්දෙතොත් කකුළුවාගෙන් ජීවදෙන්දයට පැමිණි කොකාමෙනී තෙවි

යමිසේ කකුළුවා කොකාගේ බොටුව කැපිද එපරිදෙන්මම වන්නේයයි මේ
අර්ථය ප්‍රකාශකොට බොසතුමෝ එතය එකකීන් නාදකොට ධර්මදේශනා
කළසේක. සුරාසුරවර වන්දාවරු බුහ්මශක්‍රදිව්‍යරාජාදීන්ගේ පරවූ බිහිර
ශ්‍රවණය ඇති බුදුරජාණන්වහන්සේ වදාරණසේක් එමහා මහණෙනි දැන්
මිතුකොවෙකි පෙරත් වචාදන්නවුන් වචාකෙල්ලේ වේදැයි වදාරා මේ ධර්මදේශ
නාව සුපිරපසකිනුලපා මේ ජාතකය නිමවා වදළසේක.

එසමයෙකි කොකා නම් දන් දෙවරම් වෙහෙර වසන කෙරෝපික ත්‍යාගාව
ඇති වචරවඩාකි මහණවන්නේය එකල්හි කකුළුවා නම් දන් මේ පිවිසර
වසන වෙහැබිඳන්නා මහණවන්නේය එකල ලුණුවරණගසෙහි අධිනාසිත
දිව්‍යපුත්‍රයානම් ලොකදිවාකරවූ මමම වේදැයි තමන්වහන්සේ නෙණහැරදකිමා
වදළසේක.

නාඳි ජාතකය

පුරාවද එක්සමයෙක්හි බුදුරජාණන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ
වසනසේක් සැරියුත්මහතෙරුන්වහන්සේගේ ඤාතිකාරික භික්ෂුකෙණෙහුන්
අරහයා මේ ජාතකය වදළසේක.

ඒ භික්ෂූන්වහන්සේ වනාහි කීකරුය වචනයන් ඉවසනසේක, සැරියුත්
මහතෙරුන්වහන්සේට මහත් ව්‍යායාමයෙන් උපකාරකරණසේක. ඉක්බිත්
තෙත් එක්සමයෙක්හි සැරියුත්මහතෙරුන්වහන්සේ බුදුරජාණන්වහන්සේව
සැලකොට දනව් සැරියරා චඩාසේක් දක්ෂිණාගිරි ජනපදයට වැඩසේක.
කීකරු ඒ භික්ෂූන්වහන්සේ ඒ ජනපදයට වැඩකල්හි දඹමත් ඇතිව තෙරුන්
වහන්සේගේ වචනය නොකරණසේක ඇවැත්නි මෙතම්දෙයකරවැයිකීකල්හි
වනාහි තෙරුන්වහන්සේට ප්‍රතිපක්ෂවූසේය. ඝවචරගන්වහන්සේ ඔහුගේ අද
හස් නොදන්නාසේක තෙරුන්වහන්සේ ඒ ජනපදයෙහි සැරියරා නැවත
ජේතවනාරාමයට වැඩසේක, ඒ භික්ෂූන්වහන්සේ තෙරුන්වහන්සේට ජේත
වනවිහාරයට ආකල් කැන් පවන් නැවත එබදු ගුණයෙන් යුක්තවූසේක.
තෙරුන්වහන්සේ සවිඳයන්වහන්සේට දන්වූසේක, සවාමින්වහන්ස මාගේ
එක් ඤාතිකාරික භික්ෂුකෙණක් එක්තැනෙක්හි සියයක් දිනත් දුසයෙකු
මෙන් වන්නේය එක්නැනෙකක් දඹමත් ඇතිව මෙනම් දෙයක් කරවයිකියනු
ලබන්නේ ප්‍රතිපක්ෂවන්නේයයිදන්වූසේක, සවිඳයන්වහන්සේ වදරණසේක්
ශාරිපුත්‍රස්ථවිරයෙනි මේ මහණතෙම මෙබදුශීලවූයේ දුන්නතු නොවෙයි,
පෙරත් මේ තෙම එක්තැනකට හිඟේ සියයක් දිනත් දුසයෙකුමෙන්වන්නේය
එක් තැනකටහිඟේ ප්‍රතිපක්ෂව පිළිඝතුරුවන්නේයයිවදරා තෙරුන්වහන්සේ
විසින් නාවඝුකරණ ලදුව ඉකුත්වත් කථාව නෙණහැර දක්වා වදළසේක,

පුරාණකාලයෙහි බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරු කෙණෙහුන්
රාජ්‍යය කරණකල්හි අප මහාබෝධිසත්වයන්වහන්සේ එක්කෙළඹකුලයෙක්හි
පිළිසිඳගන්සේක. අපබෝධිසත්වයන්වහන්සේගේ යහලුවූ එක්කෙලෙඹපුත්‍ර
යෙක් ඇත්තේය තෙතෙම වැඩිය ඔහුගේ භාග්‍යාව වනාහි ලදරුය ඒ තරුණ

ලද්දී සොළොස් වැඩ පුරුෂයා නිසා පුත්‍රයකුලද්දීය. ඒ පුරුෂයෙහි හිතසුහදකම් ඇති තරුණබැමිනි මාගේ ඇවැමෙන් කිසිම පුරුෂයකුගෙන මේ දැනුවතියක් නිසා, මාගේ පුත්‍රයාට නොදෙන්නීය යන මේ බිහය පත්‍රවත්ත කෙලෙමින් යෙහොකැයි සිතා සෙස්සී කාදඤ්ඤ නම් දුසයා කැදවාගෙණ එහැවට හෙස් ඒ දැනුවත් කියා ඇවැමෙහි මාගේ පුත්‍රයාගටකියාව ඒ දැනුවත් පරිහරණය කෙරෙමි. දැනුවත් ඔබ කියා ඔහුට එවචාදේ කාලක්‍රියාකෙළේය. ඔහුගේ පුත්‍රද අනුක්‍රමයෙන් වැඩී පියා පැමිණියේය. ඉක්බිත්තෙහි ඔහුට මෑනියෝ මෙසේකීවූය, පුත්‍රයෙනි පියාගේ නාදුනම් දුසයා කැදවාගෙණ දැනුවත් නිධානකෙළේය, ඒ දැනුවත් ගෙන්වාගෙණ කුටුම්බ සංයොජනය කරාසි කිවූය ඒ පුත්‍රතෙම එක්දවසක් තාත්ත නම් දුසයාගට කියනුයේ මලනුනි මාගේ පියාගන් එසිසේ කිවි දැනුවත් නිධානකරණලද්දේ ඇද්දැයි කීයේය. එසේය සොම්මත්වඤ්ඤයි කීයේය. ඒ දැනුවත් කොතැන්හි නිධානකරණලද්දේදැයි විචාළේය, සොම්මත්වඤ්ඤය එක යෙසියයි කීයේය. එසේවීනම් යම්සියක්හා උදුල්ලක්හා කුඩඇක්ගෙණ නිධාන කිරීමට නැවැටහොත් ගෙදර දැනුවත් කොතැන්හිදැයි කීයේය. නාදුනම් දුසයා කැවිල්ල හත්තෙනි සිට දැනුවත් කියා මානැඋපදවා කොල දුසි පුත්‍රයා කෙරුවා හොපට ගෙනැන්හි විසනු කොහිත්දැයි කුමාරයාට ආක්‍රෝශකොළේය. කුමාරයෙ ඔහුගේ පරිශ්‍රවන අසා නොඇසුනාක් මෙන්ම එළෙසිම සිටියේය. නාදුනම් දුසයෙ එලෙසම ආක්‍රොශකරන්නේය. කුමාරයා ඔහු කා යන්නේ පරිභවන හොයියෝ ආපසුඅවුත් මේ දුසයෙහි මෙනෙත් පවත්දැයි කියා නොමී කියා කියා යන්නේය හොත් වනාහි ආක්‍රොශකරන්නේය. එක් කාරණ නොදන්නෙමි මාගේ පියානන්නේහෙවූ කෙළෙඹිපුත්‍රයෙක් ඇත්තේය කියූ අයින් විචාරා දැනගෙමි කියා බොධිසත්වඤ්ඤන්නේගේ සම්පයට ගොස් කියූ ඒ ප්‍රවෘත්තිය කියා පියානෙනි කවර කාරණාවක්දැයි විචාළේය බොධිසත්ත්ව යන්නේ කියනසක්ක පුත්‍රය යම් තැනෙක්හි සිට නාදුනම් දුසයෙහි ආක්‍රොශකරන්නේද හොපගේ පියානන් යනාක දැනුවත් එහැක්කියෙ කාරණයෙන් යම්කිසිතෙක්හිදී හොපට නාදුනම් දුසයෙහි ආක්‍රොශකරන්නේද එතැන්හිදීම ඔහු කොලු දුසය වෙරවැති කියා ඇද දමා උදුල්ලක්ගෙණ එසැන මිද සුදුසඤඤක දැනුවත් නිකුත්කොට දුසයා ලවා ඔහුවා දැනුවත් ලබා ගියා සේය කීයේය. කුලජාත දැසියගේ පුත්‍රවූ නාදුනම් දුසයෙහි යම් තෙනෙක්හි සිටියේ පරිභවකොට ඉඩා කෙරේද මෙණේද සොහනවණ කාරණයෙන් සුදුසඤඤක දැනුවත් ප්‍රවෘද්ධනිවීඋත්තාවූ රාශිද සඤ්ඤාලද යම් තැනෙක්හි අතු සිටිද එහැක්කියෙ සිතමි කියා බොධිසත්වඤ්ඤන්නේ කුමාරයාගට දැනුවත් උපන හිඳගසේය. කුමාරයෙහි බොධිසත්වඤ්ඤන්නේ දැද පෙරිගොස් අඩවැද කී පරිද්දෙන පිළිපැදැ ඒ දැනුවතෙගෙණ කුටුම්බසංවරණ කොට බොධිසත්වඤ්ඤන්නේගේ දෙවැදෙනෙක සිටියේ දුන ගිලැදී එක් කෙනෙකුට උඩසෑගේ කෙලෙර කම්පූපරිද්දෙන් මිහ පරලොව කියාදෙන ආකාරයෙ බුදුරජාණන්වහන්සේ වදාළාක්මේ මහණ පෙරත් පෙබදු කිරීම් දේශනාවදාරා මේ ධර්මදේශනාව ගෙණවැදැස්ස පූර්වාපරසන්ධිකළපා මේ ජාතකය නිමිසෙ වදාළසේක.

එකල්හෙයි නාදුනම් දුසතෙම මේ සැරියුත් මහතෙරුන්වහන්සේගේ සෘද්ධිසාරතවූ ඤඤාණය, ශ්‍රුවනෑත්තාවූ කොළඹපුත්‍රව උපන්නෙම තිලෝගුරු සමයක් සම්බුදුරජවූ මෙම වේදිකි තෙමන්වහන්සේ දක්සේ වදාළසේක.

බදිරගාර ජාතකය

සුවද එක්සමයෙක්හි සෙතවිත්‍රලයෙන් නිවම්නලද කොපාගනී ඇති තිලෝගුරුබුදුරජාණන්වහන්සේ දෙවිරම්වෙහෙර වැඩවසනසේක් අතේ පිඬු මහසිටානන් අරහයා මේජාතකය වදාළසේක. අන්දවදුම්කසිවිතෙක් විකාරයම උදෙසා සුපරක්ෂකලක්ක බඳා සතිඤාණයෙහිම විසුරුවා රහතන් වහන්සේ සරණසාර අන් නැතැක්හි රහතාංගයක් නුපදවා සතිඤාණවහන්සේ දෙවිරම්වෙහෙ වසනකල්හි දවසක් සෑහ තුන්විටක්ම උපස්ථානයට ගන්නා හුය. උදුසනම එක්වරකයෙහි දුවල්ගින් අනුභවකොට ඉක්බිති එක්වරෙක යෙහි සවස්වේලෙහි එක්වරකයෙහි තවත් අතරතුරෙහි උපස්ථානයට යෙහි මෙසේ යන්නාවූ අන්හිටපු මහසිටානෝ කුසක් ඇරගෙණ අවුදේහෝහි කාම මෙරුන්වහන්සේ හා උදරු භික්ෂූන්වහන්සේ මාගේ අග බලනසේක් වේදැයි සියා සිස්වූ අයින් එකදවසකුත් නොයිය එරූහ, උදුසනයෙන්නම් කැඳ අවුළු පත් ගෙන්වාගෙණ යෙහි වළඳා අනතරයෙහි යෙන්නම් ගිතෙල් මී උක්සකුරු ගෙන්වාගෙණ යෙහි සවස්වේලෙහි යෙන්නම් සුවිද මල් හා සිවුරු පිරි ආදිය ගෙන්වාගෙණයෙහි පෙරේ දවසක් දවසක් පාසා කරන්නාවූ දැනුවත් සිටානන් පත්ලා අවලොස්කෙළක් දැනුවත ගත්තාහුය ඒ දැනුවත සිටානන් නොත් නොඑලවයි අතීත් මුහුත් මියනන් ආදීන් තනතක අවලාත් කෙළක් දැනුවත් ගංපසර නිධානකොට තබිකලද්දේය, ඒ දැනුවත් තව වරින්වර හෙතුර ඊමෙන් ගංවුලා බින්කල්හි මහාසමුද්‍රයට වැද අස්බබිනලද පරිද්දෙන්ම කැලවල් මහාසමුද්‍රය ඇතුලෙහි පෙරලි පෙරලි ඇවිදිනාහ, සිටානන්ගේ යෙහි පන්සියයක් භික්ෂූන්වහන්සේට ත්‍රිවරණකර්මස්ථානය කරණ සිටානන්සේගෙය පන්සියයක් භික්ෂූන්වහන්සේවි සතරඉරියව්හිදී සතිඤාණ ලද පොතුණක් හා සමානවත්හේය සිදුවූ භික්ෂූන්වහන්සේට ලිවිය නහ තුරෙහි පිහිටියේය. එසේහෙයින් ඒසිටිසිටානන්සේගෙට බුදුරජාණන්වහන්සේත් මහසඟන්සේත් පමණක්නම් නැත්තේය, ඒ සිටානන්ගේ සඟය එහ භික්ෂූන් ඇත්තේය දෙරවූසතකින් හෙමිහිටය ඒ සිටානන්ගේ සතරවෙනි දෙරටුවෙහි එක් මිටියාදෑතට දෙවිදුවක් වන්නිය. සතිඤාණවහන්සේ සිටානන්ගේ හෙට එදහාකල්හිත් පිටතට වඩහාකල්හිත් තමාගේ ඒමහ සිටිනවි අසම්බීව දෙරු පහන්වහාගෙණ බැසගිහිසිටිනිය, අතුඉසතවිවන්හිවන්සේ හා අවසෙසොවිරසන්

එහෙත්තේ වදහාකල්හිත් එමෙත්ත් බැහ බිමසිටියහිය,ඔහොමෝ මෙහේ සිතුවාහ
ශ්‍රමණගවත් ගෞතමයාණන්වහන්සේත් ශ්‍රාවකයන්වහන්සේත් මෙහෙටවදහා
කල්හිත් නිමන්ත්‍රණකල්හිත් මට කැපවෙන්ත් කැත්තේත හැමකල්ම බැහ හිඳ
සිටීහට නොපිළිවන්වන්සේය, යම්සේ මොහු මේහෙට නොවිදින්නම් මා එසිත්
එපරිදෙත් කරන්ට එටන්සේයයි සිතා ඉක්බිහොහත් එක්දවහක් සිටාහන්තේ
සියලු කාරියෙහි නිපුණත පුරුෂයා වැදහොත්තැහට ගොත් ආලෝකයත් පතු
රුවා සිටියාක, මේ හෙම කවුරුදුයි නිකල්හි මම සතරවන දෙරවුලේ අහිසා
ඝිත දේවතාදුන්හි සිටුහ. කුමක්සඳහ්ත අවුදුහි ප්‍රවාලකල්හි නොපහේ සිටා
හන්හේ ශ්‍රීමත්වත් හුදුවිද තමන්හේ අහත්ම අදහසාව නොඹිලා දසතුව පිරත්
කොට ශ්‍රමණගවත් ගෞතමයන්හ පුදහ වෙලදුමත් නොකරහි පොලියත්
සිට නොලයි අවශ්‍යතාවූ ජීවත් ආදී කිසිසතිකිසිහාහයකුත් නොකරුහි එසේ
කෙහින් සිටාහෝ තමන්හේ කාහයී යම්සේ කරවත්නම් ශ්‍රමණගවත් ගෞත
මයෝ යම්සේ ශ්‍රාවකයන්හා තමන හෙම හෙට නොවදින්නම් එපරිදෙත්ම නොප
සිටාහන්ට අවවාදහරවහි සිටුහ. ඉක්බිහොහත් ඒ දේවතාදුවා සිටාහන්හේ
කාරිය කරහගාවූ පුරුෂයා කිහන්හේ සුවහැසහාවූ දිව්‍ය සම්පත සිටාහන්
වහන්සේ වසහ විදර්ශිකරණසේත් නොයෙහිහිනිකවූ සතිඳඹාසනයෙහි විඳදම්
කළසේක ඉදින් ඒ සිටාහන්වහන්සේ මාහේ කෙත් වැවිය අල්වා ඇදහෙතු
නොත් වතුණසේත්විහම් මම ඊට උගහාරයක් නොකියම් එසේහෙයින් තෝ
මෙහැ හතොසිට පලායවයි භැහැවෙව්ය. හැවත එක්දවහක් සිටාහන්හේ වැඩි
හිඳ පුහහුදන් සමීපයට ගොත් එසේම අවවාද කළාය. ඒත්‍රිධාන සූත්‍රහෙමින්
පළමුපරිදෙත්ම භයහැන්වූයේය, සිටාහන් හා සමඟ කථාකරන්ට අසමර්ථ
වහනීය සිටාහන්ට නීරහාහාරහෙන් දන්දීමෙන් හා වෙලදුම් නොකිරීමෙන්
අය දෙවූ කල්හි දසතුව නිඝාසියේය. ඉක්බිහොහත් ඒ සිටාහන් හුමයෙන්
දිලිදුබවට පැමිණිකල්හි අදිහා පිළිත් හෝහා හිදිහා දත් හොප්කයන්
පෙරසේ නොවන්සේය. මේසේ දුස්පත්බවට පැමිණිහත් හිසසුඃඛසෘඃඛහත්
හේට දන්දෙහි මධුරකොට දන්දෙන්ට අහමතියෝ, ඉක්බිහොහත් එක්දවහක්
හමස්කාරකොට උහහාවූ සිටාහන්ට සතිඳඹාසනයෙහි වදරණසේක්හිටාහෙනිහෙපිරුසවූ
හොත්හය දෙමිහි සිත හාඛුළුවමහි සිත ප්‍රහහහා කල්හි ලිඛ ප්‍රත්‍යෙක ලිඛ
ආයුෂ්ශ්‍රාවකයන්ට දුහහාවූ දහය රුසහම් හොවෙහි, කුමක්හෙයිත්දයත්?
එපාක මෙත් බැවිහැහි වදරුසේක සිත ප්‍රහහහාකරන්ට සමර්ථ තැහැත්හ
ලුහේ දහය රුසහම් හොවෙහි ඒ මෙසේ දහයුත්තේය.

නඳි විනා පඨවගවති අසිකාහාම දඝඛිකා
කථානතෙවා සඬ්ඛිඛෙ අථවාතඤ්ඤ ඝාවතෙ,

තකිරහි අතොමදසි සුපාදිමිරිකාබුබෙසු අපපිකා
සුඛඛාඝ ආලොඝිකාඝම ඤෙඵලං කුම්මාඝ සිඛිඝා

තවදසිටාහන්ට සතිඳඹාසන්වහන්සේවදරණසේක් සිටාහෙහි හොපිවූකලි
ඇසුව ඝුහයදෙන්හාවූ අවොඝාසපුණලඤ්ඤාවමදෙව මම වෙලාමගම් බ්‍රාහ්මණ
කොලයෙහි සියලු දඹදිව හඟුල් උඩබදා සිසලු ඝ්‍රාවකයන්ට හත්රුවන් දෙන්
හෙත් පවමා ගංගාවෙහි ජලඝ එකඝංගොවකළු වැද මෙවතුරු දිඩා කුලස්
මෙන් මිහදන්පවත්වන්හෙම් සරණහතවූ පන්සිල් රක්හාවූ කිසිවත්හු හොල
දිවූ දඹඛණ්ඩා පුද්ගලයෝ හම මෙසේ දුර්ලභ වන්හාහුය. එසේහෙයින්
හෙපි සවර කාරණයකින් ඊඝෝදහඝ රුසඝ සඤ්ඤාවෙහි කියා සිත අඛු
එවදිසි වදුළසේක මෙසේම කියා හැවත වේලැ සූත්‍රය වදුළසේක. ඉක්බිත්
හෙත් ඒ දේවතා දූ ඉසුරුමත්කල ඒ සිටාහන් හා සමඟ කථාකරන්ට අසමර්ථවූ
කැහැත්හී දන් දුස්පත්ව කියහිවිත් තමාහේ බස් ගත්හේවේදයි සිතමින්
මධ්‍යමරාත්‍රිවේලෙහි ශ්‍රීමත්සමඛබාවට වැද ආලොකපතුරුවා ආකාසයෙහි සිටි
යාඝ, සිටාහෝ දැක මේ සවරෙස්දූහි විවාළාය, මම සිටාහන්වහන්ස සතර
වෙනි දෙරවුලේ අධිඝාසික දේවතා දූයයි කිවූඝ, කුමස් පිණිස අවුදුහි විවාළ
කල්හි හුඹවහන්සේට අවවාද කියහු කැමතියයි කිවූඝ, එසේවිනම් කියහි කී
කල්හි මහසිටාහන්වහන්ස හුඹවහන්සේ අහයිමඅවසථාවත් නොසිහහසේක.
යූ දරුවත් ළිඳුහන් නොලබහසේක, ශ්‍රමණගවත් ගෞතමයන්හේ ඝාසන
යෙහි බොහෝ සවපත් විසුරුවහලද හුඹවහන්සේ මෙඝහෝකලත් වස්තු
විඳදම් කිරීමෙහුත් නෘඹවණිත් ආදිවූ කම්හාහයත් නොකිරීමෙහුත් ශ්‍රමණ
භවත් ගෞතමයන් නිසා දුස්පත්ව කියසේක් එසේවූවත් හුඹවහන්සේ ශ්‍රමණ
භවත් ගෞතමයන් හැර නොපියසහසේක. අදදක්වාත් ශ්‍රමණගේ හුඹවහන්
සේගේ ගෙට වදින්හිඝ ඒ ශ්‍රමණයන් එසින් ගම් චක්ඛුවෙන් පළමු ගෙණියන
ලද්දේවිනම් ඒ වස්තුව නැවත පෙරලා ගෙන්වාගන්ට නොපිළිවන්වන්සේය
හත්දෙයක් හත්සේමය පමතැන්පටත් හුඹවහන්සේත් ශ්‍රමණභවත් ගෞතම
යන්කරා නොයියහැහව ඒ ශ්‍රමණභවත් ගෞතමයන්හේ ශ්‍රාවකයනුත් ගෙට
වැද්ද හුදුන මැනව ශ්‍රමණභවත් ගෞතමයන් කැරකැවිසිවත් නොබලා හුඹ
වහන්සේ නොසිතැහුත් වෙලදුමින් කොට හුවුඹ සණ්ඨාපනය කළමැනවැයි
කිවූඝ එකල්හි සිටාහෙන් ඒ දෙවිදුවරුකියන්හෝ තොප මවිදෙන්නාවූ අවවාද
දුහි කිවූඝ එසේය මේ මාදෙන අවවාදඝයි කීකල්හි නොපබිඳුවූ දෙවිදුන් සියඝ
කිනුත් දඟසකිනුත් ලඝයඩකිනුත් හොළාවලිය නොහැකිකොට ඊඝබලධාරිවූ
බුදුරජාණන්වහන්සේ එසින් නිඝවයකරණලද්දෙමේම මාහේ ශ්‍රද්ධාව වඩාහි
මෙරමෙත් නිඝවලව පිහිටියඝ මා එසින් නෙයර්හානිකවූ රතහ ඝාසනයෙහි
නිමිලවූ ඝාසනයෙහි දසතුව විඳදම්කරණලද එසේහෙයින් තී එසින් නොකිය
යුතනක් කීඝහලද සතිඳඹාසනයට ප්‍රහාරයෙන් නිහුවක් දෙනලදුවූ මෙබඳු
අනාවාරවූ දුසකිලවූ කාලකහණිවූ තී හා සමඟ මා එකහෙහි වඝන්ට සුදුසු
නොවෙහි වහා මාහේ ගෙයින් නික්ම අනික් කැහෙකව ගවහි කිවූවය ඒ දේවතා
දූ සෝවන්ඵලයෙහි පිහිටි ආයර්ය ශ්‍රාවකවූ සිටාහන්හේ වචහය අසා එතන
සිටින්ට අසමර්ථව තවා වඝන කැහෙව ගොත් දරුවන් ඇත අල්වාගෙණහිස්ම
අනික්කැහෙක වඝන්ට අවසරයක් නොලැබ සිටාහන් සමාකරවා එයිම
වෙහෙයිහි හුවර රුහවල් ඔත් දිව්‍යපුත්‍රයා සමිපයට ගොස් හමස්කාරකොට
සිටියාය, සවර කාරණයකින්දූහි කීකල්හි සාධුහි මම නොසලකා අන්දිවූ
ඇතසිටිහන්හ හා සමඟ කථාවක් කෙළෙම් ඒ සිටාහනෝ මව කිපිවහන කැනින්
සහරපූය හා සිටාහන් සමිපයට ගෙණගොස් සමාකරවා වඝනකැහෙක් මට

දෙවෙනි කොට ඒ විසින් සිවාණන්ට කුමක් කරණලදදැයි එවාළකල්හි මේකාලෙ පාන් ලිවෙරයා කොකාවල ශ්‍රේෂ්ඨ භවත් සොමයන් මේ හෙට වැඳුදු කොදෙවන කම්සැබෑමින් කිවුය. එසේ ඇසූ දිව්‍යපුත්‍රයා කියන්නේ නි විසින් කොඩිය පුහුණක් කියලද සාදුනාමට නියුක්තරණලද දෙමාපියන්ය කරණ උදෙ මල්ලී සාදුවාණෙණ සිවාණන් සමීපයට ගොස් උන්හාමු කොකරෙමිකිය ඒ දෙවිදුව ඔහු සමීපයෙන් කැලාගයක් කොලැබෙන්නරණලද්දී, ශක්‍රදෙවේන්ද්‍රයන් සමීප යට සියාය, ඔවුන් එසිසුන් එසේම ප්‍රත්‍යක්ෂපතරණලද්දී, ශක්‍රදෙවේන්ද්‍රයන් සමීපයට එපවත් කියා සොඹිනි මල වසහයෙනක් කොලැබ දරුවිස් අය අල්වාණෙණ පඬාවක් කොලැබ ඇවිදිමුඛාඛන්සේගේ ශ්‍රීපාදාඛියෙහි බා වසහ ගැහැක් දෙව මැහෙවිමි සරකොට ගාවිසුකලාතුය, එබස් අසා ශක්‍ර දේවේන්ද්‍රයෝ කියන්නෝ නි එසිස් අයුකාගියන් කියනලද සවිඳු ශාසනයෙහි පශ්චාදෙගලද මෙන් නි නිසා සිවාණන් හා සමඟ කථාකරන්ට අයමැත්තෙහි මල එසෙක් කියම් සිවාණන්වහන්සේ සමාකාරවාණන්ට එක් උපායක් කියමි කිවුය, යහපත සොඹිනි කිවමැතුවැයි කීකල්හි ශක්‍රදේවේන්ද්‍රයෝ කියන්නෝ දිවාසත්‍රීය මේ ඉහසිවාණන් අසින් මනුෂ්‍යයෝ පන්ලා අටළොස්කෙළක් දනතා ඇත රාජාත්තය, ඒ එසතුව සෝ සිවාණන්ගේ නියුසතා පුරුෂයන්ගේ වෙතය සෙණ කියිසෙණෙකුත් නොදන්වා ඒ පන් ඇරසෙණ තරුණ යසසැස් කිව දෙහෙකුත් එසිස් පිරිවරණ ලදුව එක් අතකින් පන් හා එක් අතකින් පන් සිදක්සෙණ ඒ භය වැලඳගන්නේ නෙවෙයාස් ගේ මඩිසෙකිසිට නීයේ යසසාසු භාවයෙන් ඒ භය වැලඳන් නැතියන්වා මේ නොපලු නැයපත අපගේ සිවාණන් වහන්සේ තමන්වහන්සේ ඉසුරුමත්කල එසතු ඇතිසෙකින් නොප අතින් නය නොළුවුසේක. දන් දුක්පත්ව සියසේක. එසේහෙයින්, නොප ගත් නය දෙසි නොපගේ යසසානුභාවයෙන් දක්වා ඒ අටළොස් කෙළක් එපාතු ඵලවා සෙණ සිවාණන්ගේ සිස්වූ හාණ්ඩාරගේ පුරා අතිසුත් අමිරවත්නම් ගංතෙර කිඩාභතළ එසතුාසුත් නග ඉවුර බිදිසිසාකල්හි සමුද්‍රයට වත්නා ඇත, එසිස් නොපගේ ආනුභාවයෙන් දක්වා ඒ සෙණවූත් නොවුගුළුපුරා අතිසුත් අසවල් තැන කොවිසිකවූ අවළොස්කෙළක් එසතුැත ඒත්සෙණවුත් සිස්වූ නොවුගුළු පුරාලිය තොපට දඹිවමි මෙසේ දඹිවමිකොට මහසිවාණන් සෘසිකාරවාගණැයි ශක්‍රදේවේන්ද්‍රයෝ කිවුය එබස් ඇසූ දේවතා දූ ඝණපතැයි සොඹිනි කියා ශක්‍රදේවේන්ද්‍රයන්ගේ වචනය පිළිසෙණ සිටලද ක්‍රමයෙන්ම සියළු එසතුව සෙණවූත් නොවූ පෙළේ පුරාලා මධ්‍යම රාත්‍රිවේලෙහි සිවාණන්ගේ ශ්‍රීපාදන් ගබඩාවට වැද ආලාසෙ පතුරුවා ආකාසයෙහි සිවියස, නොපකවරෙස්දැයි කීකල්හි සොඹිනි මහසිවාණන්වහන්සේ ඒ බුඛාඛන්සේගේ සතරවෙනි දෙරටුවේ වසන්නාවූ අතුරුදිව්‍යපුත්‍රයා මෙසෙයින් බුසවූ මා එසින් බුදුන්ගේ ගුණ නොදන පලවූ දේවතා බුඛවන්සේ නා සමඟ කළ කථාවෙක් ඇත ඒ දෙයෙව් මට සමා කොට වදලමැතැ තවද ශක්‍රදේවේන්ද්‍රයන්වහන්සේගේ වචනයෙන් බුඛවහන් සේගෙම නය ඵලවා අටළොස් කෙළක් එසතුන් සුළිදැවවත් අටළොස්කෙළක් එසතුන් ඒ ඒ කැන අසවලිකවූ අටළොස්කෙළක් එසතුන් එක්සොව සුපහස් සෙළේ පමණ එසතුන් සෙණවුත් බුඛවහන්සේගේ සිස්වූ කොවුගුළු පිරිමෙන් දඹිවම් කරණලද පේසවස මහාවිහාරය නිසා ඒයදමිකල සියලු එසතුව

කාවිසින් එක්කොට තමනලද වසහතැහෙක් කොලැබ දුන්විදඇවිදිමි, මාතුවිසා නැතිව කළදෙය ගිහ නොකබා සිවාණන්වහන්ස මට සමාකොට වදලමැතැ වැයි කිවුය. එකල්හි අනේපිඬු මහසිවාණෝ ඇගේ විවකය අහා මේගේ සිතුග මේදෙවිදු දඩුවම් කෙළෙමි කියාත්සියයි තමාගේදෙඝයන් කිවිසසිවිධිය සවිඳු යන් වහන්සේ මෑ විනයානුශකොට තමන් වහන්සේ ගුණ දන්වහසේක. එසේහෙයින් බුදුරජාණන්වහන්සේට දක්වම් සිතා ඒ දිව්‍ය සත්‍රීයට මෙසේ කිවුය දෙවකාලුව ඉදින් මා සමාකරනු කැමැත්තෙකිවිනම් සවිඳුගන් වහන්සේ සමීපයෙහිදී මා සමාකරවයි කිවුය, එබස් ඇසූ දෙවදු කියන්නී යහ පත එසේ කෙරෙමියි සවිඳුගන්වහන්සේ සමීපයෙහිදී මා කැදවාගෙණ ගොස් සමාකලමැතැවැයි කිවුය. සිවානෝ ශාපතැයි කියා පාන්විසියකල්හි උදය නම් ඒදිවසහි කැදවාගෙණ සවිඳුගන්වහන්සේ සමීපයටගොස් ඇතලකාරිය සියල්ලම සවිඳුගන්වහන්සේට දන්වූය. බුදුරජාණන්වහන්සේ එබස්අහා සිවා නෙනි මේ ලෝකයෙහි පාපිවූ පුද්ගලයාත්, යම්තාක් පාපය විපාක නොදේනම් ඒතාක්කල් යහපතක් දක්නේය, යම් කලෙක ඕතට අකුසල කම්ය විපාකදේ නම් එකල අකුසල කම්යායේ විපාකම දක්නේය. කුසල් කළාවූ සත්ත්වයාත් මේනාක් කුසලකම්ය විපාක නොදේනම් ඒතාක් අකුසලකම්ය දක්නේය යම් කලෙක ඕතට කුසලකම්ය විපාකදේනම් ඒ කුසලකම් විපාකයම දක්නේයයි කියා මේ දම්සියාගෙහි ගාථාදෙකක් වදලසේක.

පාපොති පස්සතිභද්‍රං යාවපාපං න පච්චති
යදාච පච්චතිපාපං අථපාපෝ පාපානි පස්සති,

භද්‍රොපි පස්සතිපාපං යාවභද්‍රං නපච්චති
යදාච පච්චතී භද්‍රං අථභද්‍රේ භද්‍ර නිපස්සති.

යන මේ ගාථාවන් දෙදෙනා වදලා, ඉක්බිති ඒ දිව්‍යස්ත්‍රී නොවාන්ඵලයෙහි පිහිටා සවිඳුගන්වහන්සේගේ චක්‍ර ලක්ෂණයෙන් විභූතිතවූ ශ්‍රීපාදයෙහි වැටී සාමිනි රාගයෙන් රත්ව වෙසසෙන් දවෙවූ මොහයෙන් බුසවූ අවිදුවෙන් අන්ධ වූ නුඹවහන්සේගේ ගුණදොදනාවූ මාවිසින්නොකියයුත්තක් කියනලද ඊට ඉඩ සමාකොට වදලමැතැවැයි කියා සවිඳුගන්වහන්සේ සමාකරවා අනේපිඬු මහසිවාණන් සමාකරවූය එකල්හි අනේපිඬුමහසිවාණෝ සවිඳුගන්වහන්සේ දිරියෙහි සිව තමන්ගේ ගුණකියන්නෝ සාමිනි දේවතාදු බුබොපසාතාදිය කොකරවයි වලඤන්නාවූ තැනැත්ති මාවලඤාගතානුනුඹුවානුය. දන්නොදෙව යි මාවලඤාන්සිවියදිත් මම දන්දිනිමයය සාමිනිමෙමාගේ විසෙසගුණතෙය වේදුයි දන්වූකල්හි එසේඇසුසවිඳුගන්වහන්සේ සිවාණන්වදරණසේක්සිවා නොනී නොපවූකලී ශ්‍රොතාපන්නභාවූ ආශ්‍රීශ්‍රාවකාව අවලශ්‍රබාවෙහි පිහිටියව නිමි ලවූ සමඟක්දෙවී ඇත්තවූ එසේහෙයින් නොප මේ අල්පේඝකාවූ දිව්‍ය සත්‍රීය වලඤින් සිවියදී නොවැලකීමව ආඤාඤ නොවන්නේය පෙර නුවනැත්තෝ අබ්බොත්පාදකාලයෙහි නුවනලැබූ අවසාවෙහි කාමාවචරසම්පත්තියෙහිසියලුම අති පත්වූවසවර්තිමාරයාවිසින් ආඤාඤයෙහිසිව ඉදින්නෙපිදන්දෙවුනාම මෙතරඤ යෙහි පෑසෙනවාදැයි අසුරියන්ත් පමණ හැඹුර ඇති කීකිරිතුරු විලක් දක්වා දන් නොදෙවයි විලඤනලද්දහු පොළව පලාගෙණ පැනනැඟී පියුම් නෙමිය

මත්තෙහි සිට දන්දුන්කාලය. මේ ආශ්චර්යයකි වදුරා අතේටවු මාතාපිතෘන
විසින් ආරක්ෂාවූ බිළුණු ඉකුත්වත් දන්වා වදාළසේක,

යටගියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජදරුවෙකුගේ කල්හි බෝසතාණන් වහන්සේ
රාජසෙවාරණකල්හි පුරුෂලදොසිකාමාත්‍යයාගේ අපමණබෝභාතෝමරණාදී
නුවර සිටුකුලයකවූදිද අන්තේවාසකවූ සැපයෙන් දිවාකුමාරයකුමෙන් හි
ඩෙමින් ශ්‍රමණයන් විසු සමව පැමිණ සොළොස්ඇවිරිදිකලම සියලු සිල්පදයෙහි
කෙලවර පැමිණියෝය, ඒ කුමාරයෝ පියාහන්නේ ඇවැමෙන් සිටුතනතුරු
රෑම නුවර සතරවාසල් දොර දක්නල් සසාරෙහ නුවරමැද එකෙක තමාගේ
යෙදෙර එකොසැයි සඳහන්ල් කරවා මොදන්දෙයි, පන්සිල් රක්ෂා පෙකෙවූ
වෙයෙකි ඉක්මින්නෙහි එක්දවසක් පෙරවරු වේලෙකි බොධිසත්වයාණන් තෙ
යෙක් අමරයෙන් යුකතවූ ශ්‍රොත්‍රය ලබවූ කල්හි එක් පසේබුදු කෙනෙ
කුන්වහන්සේ සකියක් ඇවැමෙන් තීරොධසම්භවපක්ෂියෙන් නැගී පිඬුසිඟා
වේලාව සලකා අද ඕවුහින් චරණැස්නුවර සිටානන්සේ මුවහෝද, රත්නඝූලු
මවනේයයිසිතා කාලිය දැවටුවලඳ අතවනස්කාවිලින් මුවහෝද රත්නඝූලු
ඩුදුකෙහි සිට අදනය ඇදී ර්ම්හෙහි පවිය බැඳ සකල සිවුරෙන් ගැවිදු
යන්වා, ඉර්ධියෙන් උපන්කාවූ මැපිපාත්‍රයක් ගෙණ ආකාශයෙන් බොදු
සවියක් අනුභවකරන්ට තලිසේබන්ඳා ඇසිල්ලෙකිම යෙදෙර වැඩසිටියේය
බොධිසත්වයෝ ඒපසේබුදුන්වහන්සේ දූකලාම අස්නෙන්නැගීසිට ආදරදක්ම
අතවැස්සා මුකබැලුය, ඔහු විසින් කුමක් කෙරෙමැ සොමිනි කීකල්හි පසේ
බුදුන්වහන්සේගේ පාත්‍රයගෙණෙයසි සිවුය එකෙනෙහිම පාපිවූ වසවර්තිමාර
යා කම්පිකවෙමින් නැගීසිට මේ පසේබුදුන්වහන්සේ අදවසන්වෙනිදවස් බත්
කොලන්සේක, එසේගෙසින් අද බත් කොලන්සේක් විනම නස්නාසේකැ
උන්වහන්සේ නසමි, සිටානන්සේ දූකසවත් අනතරායක් කෙරෙමැයි සිතා
එකෙණෙහිම අවුත් මිදුල්මඩයෙහි අසුරියනක් පමණ අතුරුවලත් මැවිය, ඒ
අතුරුවිල සිකිරතුරත් පිරුනේය, හාත්පසින්දිළිහෙන්නාවූ සිහිදැල්කි අත්
යේය, එකටවාලාව ඇවිලෙන්නේය අවිවිමහතරභයමෙන් බලන්නාවූ සතු
යන්ට වැටහෙන්නේය, ඒ සිකිරතුරුවල මවා නෙමේආකාශයෙහි සිටියේය,
පාත්‍රය හන්ටයියාවූ පුරුෂයා ඒ සිකිරතුරුවල දැක මහත්වූ හයින් හයපත්ව
වැරැහ්සේය, මහබෝසතානෝ ඔහු දැක දරුව තෝ කුමක් නිසා වැරැහ්
කෙසිදැයිවිචාළේය, ඵපුරුෂයා කියන්නේ සාමිනි මේ මිදුලමඩයහේ මහත්වූ
අතුරු වලෙක් සිහිහෙණ දිලියෙන්නේය, එකටවාලාව ඇවිලෙන්නේයයිකීය
සමද අතිකෙක් අතිකෙකැයි එනුඑන්නෝ සිගල්ලෝම හයින් ත්‍රාසකව මේ
යෙන් පලායියාහ, එකල බෝධිසත්වයෝ මෙසේ සිතුය, අද මාගේ දහසා
අසෙරායක් කරණු කැමතිව වසවර්තිමාරයා ඉවිලි නැංගේවන ඒ මාරය
හමාසේවූ මාරයන් සියලසිනුත් මාරයන් දහසකිනුත් මා හොලවාලිය නො
හැකිබව කෙදන්වක අද දැන් මාරයාවත් මාගේවත් බල මහත්බව ක
ආනුභාව මහත්බව දකිමියි සිතා සැරසූ සැටියේම බත්තළිය තුවූමඇරගෙණ
යෙන්සිටම අතුරුවල මුවිවිට සිටි ආකාශය බලා මාරයාදැක තෝ කවරෙක්ද
දැයි විචාළේය, මේ වසවර්තිමාරයාහයි කී කල්හි මේ අතුරුවල තා විසින්
වෙනලද්දේදැයි කිවූය, එසේය මා විසිනැයි කී කල්හි කුමක් පිණිසදැයි විචාරා

කොපසේ දූකසවඅනතරාය කරණුපිණිසත් පසේබුදුන්වහන්සේගේ ජීවිතාන්
තරාය කරණු පිණිසත් කෙළෙමි කීය. ඒ අසා බොධිසත්වයෝ කියන්නාවූ
මාරය තාවිසින් මාගේ අනතරාවක්වත් පසේබුදුන්වහන්සේගේ ජීවික
යට අනතරායක්ද මම කොටලියකොදෙමි අදදැන්මෙයේවත් තාගේවත්බල
මහන්තියාව දනිමිකියා මහබෝසතානෝ දැසවූනමාදූනයෙන් බත්කලියගෙණ
අතුරුවල මත්තටපැනසූය. එකෙණෙහිම අසුරියනත්පමණැඹුර ඇති අතුරු
වල පත්ලෙහිසිට ඊ ඊ සිට අවනත්කාවූ සත්බුදු මහපිසුමෙන් එවනැති බොධි
සත්වයන්ගේ දෙපත්ල පිළිගත්තේය. ඒ පිසුමෙන් තිබක් පමණ රේණු ආකාශ
යට සැරකෑමි කෑම් කැඟි මහබෝසතාණන් වහන්සේගේ ඉස්බුදුකෙහි පවත්
සකල ශරීරය රන්පුළුන්කෙන් තැවරුවාක්මෙන් කෙළේය එකෙණෙහි මහබෝ
සතාණෝ පියුම්කෙමිය මත්තෙහිසිට නොයෙක් අනුරූයෙන් යුකතවූ ඔපද
කය පසේබුදුන්වහන්සේගේ පාත්‍රයට පිළිගැන්වූය. පසේබුදුන්වහන්සේ
ආහාරයපිළිගෙණ අනුමෙවෙකි ධර්මදෙසනාකොට පාත්‍රයආකාශයවහාර මහ
ජනයා බල බලා සිටියදීම ආකාශයට පැනනැඟී පස්වනක් වලාමඩිමින් හිමා
ලයවකයව වැඩසේක. වසවර්තිමාරයාත් පෙරද දෙමහසට පැමිණ කමන්
වහනහාවූ සථාගතයන්ම යිසේය මොබොසත්හුගේ පියුම්කෙමිය මත්තෙහි සිට
මහජනයාට දන්දිම හා සිල්රක්ෂාකිරීමෙහි ගුණවර්ණනා කිරීමෙන් ධර්මදෙසනා
කොට මහජනයා විසින් පිරිවරණලදුව තමන්ගේ ගෙවම වැද දිවිපමණින්
දූකාදිවූ පින්කම්කොට කමවූ පරිද්දෙන් මිය පරලොව සියහ ඝාසනාවූ බුදු
රජහන්වහන්සේ සිටානෙහි යම්බදුවූ තෙපි ප්‍රථම මාගී ලැබ දෙවදුව විසින්
දැන් හොලවාලන්ට අසමර්ථවූවාහුය යන ශමෙක්ඇත්තම් ඒ තෙමේ ආශ්චර්ය
නොවන්නේය පෙර නුවනැත්තන් විසින් කලදෙයම් ආශ්චර්යවන්නේයයි මේ
ධර්මදෙසනාව ගෙණහැරදක්වා සුතීරපරසක්‍රියාලපා මේ බදිරඝෝර ජාතකය
නිමවා වදාළසේක. එසමයෙහි පසේබුදුහු එහිම පරිනිර්වාන කළෝය
වසවර්තිමාරයා පරදවා පියුම්කෙමිය මත්තෙහි සිට පසේබුදුන්ව බත්තලිය
පිළිගැන්වූ බරණැස්නුවර සිටානෝ නම් යම්යක් සම්බුදුරජවූ මම වේදැයි
තමන්වහන්සේ දන්වා වදාළසේක.

ලොසක ජාතකය

පුරාණ එක්සමයෙක්හි මොහදුරට හරත් සූයයියා වැනිවූ සම්බුදුගුණ
වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසනසේක් ලොසකතිස්ස සථවිරතමි සෙර
කෙනෙකුන්වහන්සේ අරභයා මේ ජාතකය වදාළසේක. මේ ලොසකතිස්ස
සථවිරයන්වහන්සේ නම් කවරේද යත්, කොසොල්රට එක් තමාගේ කුලය
නැසුවාවූකෙවුල්පුළුගෙක සිවුපසයකොලැබෙනාකීසුකෙනෙක උන්වහන්සේ

මහණති උත්තරාගේත් වූහට කොසොල්ලට එක්තුට දහසක්දෙන මහත්තාවූ කෙවිල්ලන්ගේති එක් කෙවිල් ගමියකුගේ කුල පිණිසිද ගත්තේය. එහි මහණෙනි එක් කෙවිල් ගමියකුගේ කුල දහසක් පෙවෙල්වල ඇත්තෝ දැල් ගත් අත් ඇතිව ගංතෙරෙහිද තබාගෙහිද කොහෙත්තාවූ එක් කුඩා මෙහෙයකුදු කොළඳුනුය. එහෙත්වනේ ඒ කෙවිලෝ පිරිහෙන්නාවූහු මහා ඉසියසකුදු කොළඳුනුය. එහෙත්වත් යම් කෙවිල්ක් ගින්නෙන් දැහැගේ තත්වරක්ම ඉවූකුත උපන්කල්හිම ඉවූත්ම් ගම් කෙවිල්ලෝ දැහැගේ ඔහු මෙහේ රජවූ විසින් දුව ගත්තාලද්දේය. මෙහේ අනුභූමෙහේ දැහැගේ කෙත්තේය දැහැත්තාකි පිරිසිකුවිනුය. පුරිසෙහි අපට මෙහේදුවූ පිරිසිහ

දැන්වීමාත්‍රය කරන්නේ නම් එදිනම ඒ ගමට ගොස් ඒ ගෙදරට ඇතුළු වී ඒ ගෙදරින් ලබන්නට සිදු වන්නේය. එසේ නොවී ඒ ගෙදරින් ලබන්නට නම් ඒ ගෙදරට ගොස්

කෑන්හි ඇවිදින්නේ එක් පසල්ලමකට නොවේ බැලමෙහෙයකොට ජීවත්වන්නේ
හෙයකමේ එකෑන්හි එක් දිවියූ සුලියක හා සමග කෑමෙහෙයත්වය කෙරේය. ඒ
සඳු බහුතීක්ෂ ලදරුවන්දෙදෙනකු වැදූහ. ගම්වැස්සෝ අපට කටපුවු
කවිසුතු කියවයි කියා මිනිසවිසකාගෙනවා බලාගදී ඔහු ගම්දෙර කිලිසක විලිය
කරවූහ. ඒ මිනිසවිසකයා කියා ඒ පසල්ගම්වැස්සෝ සත්වරක් රජගට ද
දුන්නාහුය සත්වරක් ඔවුන්ගේ යෙවුල් දහඅටවූහුනුය, සත්වරක් කඩාගෙන
දිය බිදුනේය ඔහු සිතන්නාහු අපට පලවූ මේ මියසවිසකයා කොඅතුරුදු
මේගෙන්දෙක් නැත්තේය. දැන් එනිසා මොහු ආහාරපානාදිය නොදී
කියා ඔහු හඬා නිකුත්නාහුනුය හෙතෙම තමාගේ ලදරුවන්ගෙණ අත්කඩ
කට ඔසුවේ අමනුෂ්‍යයන් පරිභෝගිය එක් අරණ්‍යයකට පැමිණියේය එකල්
අමනුෂ්‍යයෝ ඔහුගේ දරුවන්ද හාස්කිවදරා මාංශ අනුභව කළහුය. ඒ
දිවසකා එතනින් දිවගොස් ඒ ඒ තැන්හි හැසිරෙමින් ගම්වරහම එක් පැත
ගණනට නැවතාරණ දිනයෙහිමපැමිණියේ හමකොරුවෙක්ව නැවට කැඟුවේය.
ඔහු නැගුණි තැව මුහුදුපිටින් සත්වසක් ගොස් සත්වෙනි දිනයෙහි සඳු
මධ්‍යයෙහි ඇතඹිලිවාක්මෙන් හිටියේය. ඔහු පවිටු කුසපත් ලූහුනුය. පත්
එවර් මිනිසවිසකයාගාව පැමිණියේය නැවෙහි අනුෂ්‍යයෝ ඔහට එක්ලදෙදු
කලබෙස්දී හස්තය අල්වාගෙණ සමුදුයෙහි බැහැවූවාහුය ඔහුදැඹුපමණිසින්
නැව හිඳියේය. මිනිසවිසකතෙම් හුණකලල්හි හෙව් සමුදුපිටින් යහුගේ
කාඤ්ඨ සජ්ඣයන්වහන්සේගේ කාලයෙහි මාගණව රක්ෂාකළ ශීලඵලයෙන්
ඉහදුටිව් එක් සටපිහ විමානයෙක්හි දිව්‍යස්ත්‍රීන් සතරදෙනෙකුලාබ ඔවුන්ගේ
සම්පයෙහි දිවසැප වීඳිමින් සත්දවසක් වාසයකොළේය. ඒ විමාන ස්ත්‍රීහු
එනාහි සත්දවසක් සැප අනුභවකෙරෙහි සත්දවසක් දුක් අනුභව කරන්නාවූ
යන්නාහුය, යම්කාක් කලකින් අපි එවූද ඒතාක්කල් මෙතැන්හි වසවයි කියා
නියාහුය. මිනාවිසකයා ඔවුන් ගියකල්හි හුනාකලල්හි හිඳ මත්තෙහි යහුගේ
පිදිවිමනෙක්හි දිව්‍යස්ත්‍රීන් අටදෙනෙකු ලද්දේය එයින්මත්තෙහිදු යහුගේ
ණැණිස්ම විමනෙක්හි විවසස්ත්‍රීන් සොළොස්දෙනෙකුද සඑණිමයවිමකෙක්හි
දිව්‍යස්ත්‍රීන් දෙසිස්දෙනෙකුද ලද්දේය, ඔවුන්ගේද වචනනොඅකොට මත්තෙහි
යහුගේ අතුරුදිවිසිනෙක එක්යසපුරයක් දුටුවේය එහි එක්යසඅණියක් එලූ
රූපයෙන් හැසිරෙන්නීය, මියනාවිසකයා ඇ යසඅනීඹව නොදන්නේත් එලූවේ
අනුභවකෙරෙමිසි සිතා ඇවේපය අල්වාගත්තේය ඕනොමෝ යසඅනුභවය
න් ඉතාඅසවිරදුවූනුය, මියනාවිසකතෙම් යසඅනියවිසින් දමකලල්දේඹුදුවිටි
ඇත්ම් බරණැත්නුවර පවුරපිට එක්නටුලැඟබක් මත්තෙහි වැටී පෙරලෙමින්
භූමියෙහි පිහිටියේය, එසමයෙහිවනාහි ඒ පවුරපිට රජහුගේ එලූවන් තණ්ඩ
ඇවිදිනාහුවුන් සොරුගෙණයන්නාහුය, එළඟොව්වෝත් සොරුන්ගණුම්හිසිදි
යා එකත්පස්ව සැඟවී සිටියාහුය, මියනාවිසකයාපෙරලී භූමියෙහිසිටියේ ඒ එලූ
දෙනුන්දක මිසසමුදුයෙහි එක්දිවසිනෙකඵලූදෙනක පයඅල්වාගෙණඇවිදින්
දමනලද්දෙම් මෙතැන්හිවැටුනෙම් දැඳින්වනාහි දුන්එක්එලූදෙනකගේපයඅල්
වාගනිමි ඒඵලූදෙන මාමිහු සමුදුමත්තෙහි විමාණදිව්‍යස්ත්‍රීන්ගේසම්පත්තිය
දමන්නේයයිසිතූයේය, සෙනෙමිමෙසේවූ නුවණින්මෙනෙහිකොට එඵලූදෙනගේ
පයඅල්වාගත්තේය, ඒඵලූදෙනාගත්පමණකින්ඇඹුවාය ඵලූහොවිලෝඹිමිනෙ
මින් අවුත්ඔහුගෙණ මෙපමණකලක් රජහුගේඵලූවන් අනුභවකළාවූ මේනෙ

සෝරෙකැයි කියා ඔහු මැද්ඇත රජහුගේ සමීපයට ගෙණයන්නාහුය. එකෙ
හෙණ මොහිසඅඹයන්වහන්සේ පන්සියයක් මාණවකයන් පුරිවරාගෙණ ක්‍රම
ඉන් හිඳිම් නහන්නට වඩාහැසේක් මියනාවිසකයා දැකහැඳින ඒමනුෂ්‍යයන්ට
කියනසේක් ඔබගෙනි මෙතෙම අපගේ අතවැස්සෙක නවරහෙයකින් මොහු
ගන්නානුදැයි කීසේක. සාමීන්වහන්ස මේ එලූවන්හොරෙක එක්එලියකගේ
පය අල්වාගත්තේය. එහෙයින් ගන්නාලද්දේයයි කීවූය. එසේවිනම් මොහු
අපවදහනොවෙව් අපනියා ජීවත්වන්නේයයි කීසේක. ඔහු යහපත සාමීන්
වහන්ස්නි කියා ඔහුහැරගියාහුය. ඉක්බිත්තෙන් ඔහට මොහිසඅඹයන්වහන්සේ
මියනාවිසකය ! තෝ මෙතෙක්කල් කොකැන්හි විසීදැයි විචාළසේක. එතෙම්
සියලු තමා විසින් කරණලද ක්‍රියාව දන්වූසේය, මොහිසඅඹයන්වහන්සේ වැඩි
සෑමැත්තවුන්ගේ වචනය කොකරණ කෑකැත්තේ මෙබඳු දුකට පැමිණෙන්
නේයයි වදරා වැඩකැමතිව කිසවිසකයෙන් අනුකම්පාකරන්නහුගේ අනු
ශාසනාව අවවාදය යමෙක් නොකෙරේද එසේද පුරුෂතෙම එලූවන්ගේ පය
අල්වාගෙණ හොබාකරන්නාවූ මියනාවිසකයාමෙන් නිරන්තරයෙන් මිරි
වන්නේය මියින් මෙපමණකලක් මුලුල්ලෙහි ත්‍රිවිධ ආත්මයෙන්හි කුසඉය පුරා
ආහාර නොලත්විරිසේක. යසඅව උපන්කල්හි එක් දවසක් ගබමල ලද්දේය
සුකබව උපන්කල එක් දවසක් උද්ගාරයකළ ආහාරයක් ලද්දේය පිරිනිවන්
පාගාදිනයෙහි දමිසෙනෙවි සැරියුත් මහතෙරුන්වහන්සේගේ ආනුභාවයෙන්
චතුමධුරය ලත්සේක මෙසේ අනායඅඹව ලාභාසක්කාරයසිරිම මහාදෙඹයහි දන
සුත්සේය. ඒ කාලයෙහි ඒ ආචාරීන්වහන්සේද මියනාවිසකයාදෑකමවූ පරිද්
දෙන් මිය පරලොවයියාහුය. සඑණිඳුන්වහන්සේ මහණෙනි මෙසේ මෙමෙහණ
තෙමෙම සඩල්පලාහි බවද තෙමෙම ආයඛ්‍යමිය ලත්බවද කෙළේයයිකියා මේ
ධම්දෙශනාව වෙණහැරදක්වා වදරා පුවාපරසඤ්ඤලපා මේ ලොකජානක
කය නිමවා වදළසේක එසමයෙහි මියනාවිසකයානම් දැන් ලොකජානක
සටවරවූසේක, දිසාපාමොක් ආචාරීව උපන්නෙම් සිලෝගුරු සමයක් සම්බුදු
රජවූ මෙමවේදැයි තමන්වහන්සේ දක්වා වදළසේක.

ලොකජානකය

ත්‍රිවද එක්සමයෙක්හි අවසවාදීවූ සිලෝගුරු බුදුරජානන්වහන්සේ
දෙවරම්වෙහෙර වැඩවසනසේක් එක්තරාලොල්වූ භික්ෂුකෙණෙකුන්වහන්සේ
අරභයා මේ ජානකය වදළසේක. උන්වහන්සේගේ ලොල්බවනම් නවවැනි
නිපාතයෙහි ඛටජානකයෙහි මතුපහළවන්නේය. එසමයෙහිභික්ෂූන්වහන්සේ
සවාමීනි මෙමහණ ඉතා ලොල්මහණෙකැයි සඑණිඳුයන්වහන්සේට දන්වූසේක.
එකල සඑණිඳුන්වහන්සේ සැබෑදම්මහණ නෝඉතා ලොකයෙකිදැයි වදළසේක.

එසේය ස්වාමීනි කිඹුල්හි මහණ තෝ පෙරත් ලොභියෙකිය ලොභිබැවින් ඒ
සභයට පැමිණියෙකිය නුඹවහන්සේ නා නිසා සමත් වියත නැනීන් පිළිනු
තෝවේදැයි වදාරා අතුත්වත් දක්වා වදාළසේක.

යටකියදවස මහරණ්සුනුවර ඉක්බිත්තෙහි සම රජ්ජුරුහොබේකුගේ
රාජ්‍යය කරණකල්හි අප මහබෝසතාණන් පාරාජතයෝනියෙහි උපන්නාහුය
එකල මරණ්සුනුවර වැස්සෝ කුඹල්කැමිබැවින් ඒවි නෑහ පසඟින්හේ සැට
හේ විසිතීසක හොපෙවිටි එල්වාගිහිබසි මරණ්සුනුවර සිටියාහුන්හේ අරක්
කැමියා සමඟ්හේ මුළුනැන්හෙයි හොපෙවිටියක් එල්වාකුළුයේය බොධිසත්වයෝ
එකී වාසයහෙරෙහි එකල ඒ මහබෝසතාණෝ උදඹහම නිස්සි හොදුරු
කොයා අනුභවකොට සවස්වේලේඅවුත් වාසයහෙරෙහිම දවස්යවසි ඉන්හිඳු
හෙන් එක්දවසක් එක් කපුටුවෙක් මුළුනැන්හේ මත්තෙහි යන්හේ ඇඟිල්
තියඳුරා මත්සාමාංසදවා සුවඳකැවු ගඹිය ආශ්‍රාණයකොට එකී ලොභඋපදවා
සමරස්නු නිසා මේ මත්සාමාංස ලබමදෙණෝයි මුළුනැන්හෙව නුදුරු තැනක
හිඳ පරිභෝගකරන්හේ සවස බොධිසත්වයන් අවුත් මුළුනැන් හෙයව් වදනා
දැක මේ පරෙවියා නිසා මත්සාමාංස ලබම් දෙවෙනි දවස් පදඟහම අවුත්
බොධිසත්වයන්හේ පෙට්ටියෙන්විසිම් හොදුරු පිණිසයන වේලෙහි පසුපස්හේ
හිස්ඳිනේය. එකල මහබෝසතාණෝ ඔහට හවරකාරණයෙන් අප හා සමඟ
සමඳ කෝ ඇවිදිනෙයිදැයිසිවූය, ස්වාමිනි නුඹවහන්සේගේ ක්‍රියාවට මට ඉඩ
රිසියෙයි එසේහෙයින් මේ මේතැන්පවන්නුඹවහන්සේට උපසාහනහෙරෙහි
කිය. එබස් ඇසූ මහබෝසතාණෝ සියන්හේ යහළු නෙපි අන් හොවිරයක්
අනුභවකරව අපි අන්හෙවිරයක් අනුභවකරම්හ, නොපවිසින් අපවඳුපසාහන
කරන්නට කොටිඳිවන්හන්හේ වේදැයිසිවූය, ස්වාමිනි නුඹවහන්සේ හොදුරු
සහඝල මෙත් හොදුරු හා නුඹවහන්සේ හා සමඟ යන්නෙමි වේදැයි කිය.
යහපත උදක් නොප විසින් අප්‍රමාදවියයුතුයයි මෙසේ මහබෝසතාණෝ කපුටු
වාව අවවාදකොට හොදුරුඇත්හාඳු නඟිමිදුන් අනුභවහොරෙහි බොධිසත්වයන්
හොදුරු අනුභවකරණ වේලෙහි කපුටුවා හොස් හොමිපිඩක් පෙරලා පණිවිත්
අවුලාසා බඩපුරාගෙණ බොධිසත්වයන් සමිපයට අවුත් ස්වාමිනි නුඹවහන්හේ
ඉතා බොහෝ වේලක් හොදුරු අනුභවකරණ්සේක. බොහෝකොට කෑම යහ
පත් නොවන්හේවේදැයිසියා බොධිසත්වයන් හා සමඟ ඇඹිද හොදුරු අනුභව
කොට සවස්වේලේ අවුත් මුළුනැන්හෙයි වෙසෙයි ඉක්බිත්තෙහි එක්දවසක්
සිවාහන්ට බොහෝ මත්සාමාංස ගෙණාවාහුය. අරක්කැමියා ඒ මත්සාමාංස
ඇරගෙණ මුළුනැන්හෙයි ඒ ඒ තැන එල්වා සිඹුයේ කපුටුවා ඒ දැන ලොභ
උපදවා සෙට හොදුරු සිඹට හොඳොස් මාවිසින් මේ මත්ස්‍ය මාංස කෑ සුදු
යයි රාත්‍රියෙහි කඩන කඩනාහෙදිරිහාමින් වැදහොත්හේය. දෙවෙනි දවස්
බොධිසත්වයෝ හොදුරු පිණිස යන තැනැත්තේ වර යහපු කපුටුවයි සිවුය
ස්වාමිනි නුඹවහන්සේ සිය මෑතව වේ බඩරුජාවෙක් වියසි කිය එබස් ඇසූ
මහබොධිසත්වයෝ සියන්හෝ සබඳකපුටුවින්ට බඩරුජාවෙක්නම් සිසිසලෙ
සක් නුඹවිරිය රාත්‍රියේ තුන්යමින් එකි එකි යහෙම් බුරුජාවෙහි තිතෙල ගැටු
පහන්සඩක් හිටු සල ඒ කපුටුවින්ට මිද ඇසිල්ලෙක තැප්ති නිවාරණය
වෙයි බඩපිරෙයි හෝ මිස්සාමාංස කනු කැමැත්තෙහිවත මිනුමාගයන් විසින්

අනුභව කවුලුස්හ කොපව හොවිරහොවෙහි හොපව අනුභවකරන්ට නුසිසු
සුය මෙබන්දක් නොකර මා හා සමඟ හොදුරුපිණිස වරසිකිවුය යාහොහෙම්
ස්වාමිනි කිඹුල්හි එසේවීනම් හා සතු නොකවයුත්හෙක් නෝම පුකාශවන්
හෙයිවෙද ලෝභවසඥයවහොපැමිණ අප්‍රමාදවවාසඥකරවයි කපුටුවාවඅවවාද
කොට බොධිසත්වයෝ හොදුරුඇත්හට සියෝය, එකල අරක්කැමියා අන්හෙත්
කාරවූ මත්සාමාංස මිකාසිය පිස නමා උනුසුම් නිස්මෙන පිණිස බදුත් මිදක්
ඇර මස්රස වහන්හාවූ මුඛම බදුත්මත්සේ නමා හෙන්නිත්ම ඇඟවාසිසිමින්
සිටියේය. එහෙණෙහි කපුටුවා පැසින් සිය ඔවවා මුළුනැන්හෙය ඇත්මැස
බලන්හේ අරක්කැමියා හෙන් නිස්මුණු නියාව දැන මේ වූකලි දැන් මාගේ
මහලෙල්ලපුරා මස් අනුභවකරන්ට කල සිමෙන්ද මම මහත් (මසක් අනුභව
කරම්ද නොහොස් සුනුවූ මසක් අනුභවකරම්දැයි සිතා සුනුවූ මසසින් තම
වහා කුස පුරවාගත නොහැක්කේය) හෙන් මස් කැවියන් හෙණවුන් පැස
තමාගෙණ කඩා වැදහෝම් පැසින් උඩනැඟි මස්රස වහන බුඩම මත්තෙම
උන්හේය. ඔහුගේ හිදීමෙන් ඒ බුඩම සිලි සිලි යන අනුකරණයෙන් සඟිඳු
පැවැත්හේය, අරක්කැමියා ඒ බුඩම අවසිය අඩඅසා මේ සිමෙක්දෙහෝයි
හෙවන් තැනැත්හේ කපුටුවා දැන මේ දුෂට කපුටුවා මා විසින් සිටාගන්
වහන්හේව සඩස්කොට පියතුබ්බි මස් අනුභවකරණු කැමැත්හේය. මම වූකලි
සිවාහන්වහන්හේ නිසා ජීවත්වෙම් මේ අඥානයානිසා ජීවත්නොවෙමි එසේ
හෙයින් මට මොනුගෙත් පුයොජන කිම්දැයි දෙරවසා කපුටුවා අල්වාගෙණ
සඟල ශරීරය පත්උදුරා අළුඳුරු දුඹු දුරු මිරිස් ආදීවූ කුඩබඩු අඹරා
ඇඹුල්මෝරේ කලාත්දුනොට ඔනුහේ සඟල ශරීරයෙහි ගල්වා ඒ කපුටුවා
පැසව දැලුහේය. ඒකපුටුවා මහත්වූ දුකඹවේදනාවෙන්මඩනාලදුව තනඟහමින්
කෙදිරියා වැදහොත්හේය. බොධිසත්වයෝ සවස්වේලේ අවුත් ඒ වැසඟයට
පැමිණි නැනැත්හවුන්දැන ලොල්වූකපුටුව මා කීවානොකොට තාගේ ලොභය
නිසා මහත්වූ දුකට පැමිණියෙහිවේදැයි සියා දැන් මාත් මෙනෙනවසන්ට කොං
පිළිවනැයි මහබෝසතාණෝ අතික් නැනැතට සියෝය, කපුටුවා එතැන්හිම
ජීවිතක්ෂයට පැමිණියේය. එතැන්හි අරක්කැමියා ඔනු පැසිම හෙණ කඩල
හොඩව දැමිය; ගාඝාවූ බුදුරජාහන්වහන්සේ මහ තෝ ලොල්වූයේ දැන්
මතු නොවෙයි පෙරත් ලොල්වූයෙකිය තාගේ ලොල්බව නිසා නුවණැත්තෝ
තමන්වසඟ නැතීන් පිරිසී සියෙ වේදැයි මේ ධම්දෙසනාව හෙණැගැර දක්වා
වදාරාවකුරාගෑ සත්‍යය පුකාශකොට වදළසේක, චතුස්සත්‍යයාගේ කෙළවර ඒ
ලොල් මහණ අසාගාමිපලෙහි පිහිටියේය. සම්බුදුන්වහන්සේ පූර්වපරසඬ
ගළපා මේ සාදාන ජාතකය නිවැරා වදළසේක එසමයෙහි කපුටුවානම්
දැන් මේ ලොල්වූභික්ෂුන්ය, එසමයෙහි පරෙවිවලපන්හෙම් සිලෝගුරු සම්මාස්
සම්බුදුරජවූ මම්වේදැයි තමන්වහන්හේ දක්වා වදළසේක.

වෙදුක ජාතකය

වද එක්සමයෙක්හි සම්බුදුරජන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වාසය
කරණසේක් එක්තරා දුර්වවූ භික්ෂුවක් අරභයා මේ ජාතකය වදළසේක.

සතීඳ්‍රයන්වහන්සේ ඔබටවඩාත් වඩාත්ම ගෞරවයෙන් ඉන්නේ කවුරුන්ද? යි විමසා සැරියුත්තෙරුන්ව සැබවින්ම දන්නා බැවින් ‘ස්වාමීනි, මහණ තෙමේ දුර්‍ලභවූයේ දැයෙහි හෝ මෙහි පෙරත් දුර්‍ලභවූයේය යි දුර්‍ලභවූ බැවින්ම ත්‍රිවිධසුචරිතයන්හි පිහිටා සිල්වත්

කැටිවෙන්ගිහිල්ලා ඉසෙහිද අඩගැට්යෙන් පහරණාස්මෙන් ඉඳ ළිවතුරින් ඔය
සේය එතෙම සමාධිමයෙහි සිටි පුතුවයියන්ගේ පුත මාණික එක්මදුරුවෝ
සෙමකින් අන්තාස්මෙන් පිදිනේය,ඔහු නවතාදුසවසි කිය, එසැණැ සතුරු
කියන්ගේ ටිකාහන්වහන්ස ඉසුවම්හැවිලි එකපහරින් ඒමදුරුවා මරාදැ
කිය එසමයෙහි බෝධිසත්වයෝත් තමන්ට බඩු භොයමින් එනමට පැමිණ
වළුවන්නේ දඩුනල සිටියාහ ඒවසවසි පුත්‍රයා මදුරුවා දුරුකෙරෙමිසි පිහුණ
ළුවහාත්ඇයි මහපොරොවිස්සාණ් ටියාගේ පිවිපස්සේයිට මදුරුවා, ගසමින්
පියාගේ හිස දෙකක්කොට පැළෑඡේය වඩුවා එතැන්හිම ජීවිතක්ෂයට පැමිණි
ඡේය. මෙබඳුසවසාගේ ක්‍රියාවදෑස කතුරුඋවත් නුවනැති නැකැත්තෙ
උපාමණය ඒ නුවනැත්තාවූ කතුරා අනුන් තමා මරකෑන් දඩගනීනත් ඒ දණ්ඩ
සාදිගෙහි ගසින් මනුෂයෙන් නොමරන්නේයෙයි සිතා මෙසේ කිවුය. නුවණින්
ළුකතාවූ කතුරා උතුම් නුවනනැත්තාවූ මිනුයා උතුමනොවෙයි කුමක්හෙයිනිද්ද
ගත් මේ හෙළතොළුවූ නුවනනැති ක්‍රෑනුයා දුරුවා මරමියි තමාගේ ජීවාගේ
ඔළුව පලාපීය. එසේගෙයින් අඥානවූ මිනුයාගාවිවා ප්‍රාඥවූඅමිනුයාම උතුම්
මෙසේ මහබෝසතානෝ එනනව පැමිණි සත්වයන්ට ධර්මදේශනාකොට උතුම්
නොත් නැයිනොස් කම්වූ පරිද්දෙන් මියපරලොවයියෝය වඩුවාගේ නැගෝත්
ඔහු දවාපුය ගෘහාවූ බුදුරජානන්වහන්සේ උපාසකවරුනි පෙරත් මදුරුවා
ගසමිනි අනුන් ගසා මැරූ මනුෂයෝ ඇත්තෝම වේදැයි මේ ධර්මදේශනාව
හෙණහැර දස්වා වදාරා ජාතිපරසන්ධිගලපා ඇම මසක ජාතකය නිමවා වදාළ
සේක, එයමයෙහි එනනව පැමිණි සත්වයන්ව අවබෝධකොට ගියාවූ නුවනැති
වේලුදෙනෝ නම් ගිලෝගුරු සමක් සම්බුදුරජවූ මම්මවේදැයි තමන්වහන්සේ
දස්වා වදාළසේක.

රොහිණී ජාතකය

මවද එස්සමයෙක්හි බුදුරජානන්වහන්සේ දෙවිරමවෙහෙර වැඩ
වසනසේක් අනේපිඩුමහසිටානන්ගේ දැයියක්අරහයා මේජාතකය වදාළසේක
අනේපිඩුමහසිටානන්ගේ වනාහි රෝහණීනම්වූ එක් දැයියක්වූවාය, ඒ දැයිය
සේ ඒ පහරණ කැනව අවුත් මැහැලිවූ මැණියෝ හොස්තිය ඒ මැහැලි සත්‍රිය
මැස්සෝ පිරිවරා සිදියෙන් විදිනාක්මෙන් සන්තාසුය. ඔතොමෝ දුවනී
සන්ට තියන්හි දියතියෙහි මසිහාවෝ මා කෑහි මොවුන් වලස්වයි කිව
ඔතොමෝ මැණියෙහි වලස්වමිසියා මොහොලඹවා මැණියන්ගේශරීරයෙහි
මසිහාවන් මරා විනාසයට පවුණුවන්නෙමි යිතා මැණියන්ට මොහොලින්
ප්‍රහාරදීජීවිතක්ෂයට පැමිණවුව, ඒ දෙන මාවේමැණියෝ මිලායයිසියා අඛන්ම
පවන්නත්තිය. ඒ ප්‍රවෘත්තිය අනේපිඩුමහසිටානන්ට දැන්වුවාහුය සිටානෝ
ඒ දැයියගේශරීරය ආදාහණකරවා විහාරයවිහෙස් සියලුප්‍රවෘත්තිය සවීඥයන්
වහන්සේට දන්වූය සවීඥයන්වහන්සේ ගෘහපතිය මෙදැයිය මැණියන්සේත්

රයෙහි මසිහාවන් මරමි යිතා මොහොලින් ප්‍රහාරදී මැණියන් මැරුවා දැන්
මහු හොවෙයි පුරියෙහිත් මැරුවාමයයි වදාරා අතේපිඩු මහසිටානන්
ආරාධනාදී සවීඥයන්වහන්සේ ඉතුන්වත් දස්වා වදාළසේක

යවසියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජස්තුරුහෙණෙකුන්
රාජ්‍යය කරණකල්හි බොධිසත්වයන්වහන්සේ සිටුකුලයෙක්හි ඉපද පිය මහ
සිටුතුමන් ඇවෑමෙන් සිටුතනතුරට පැමිණිසේක. ඒ සිටානන්ගේද රොහිණී
නම් දැයිසක් දැවාය. ඒ දැයිද තමාගේ ඒ පහරණ කැනට අවුත් හොස්තාවූ
මැණියන් සිහිත් දුවනියෙහි මාගේ හිස මසිහාවින් වලස්වයි කියනුලබන්හී
මේ ක්‍රමයෙන් මොහොලින්ප්‍රහාරදී මැණියන් ජීවිතක්ෂයට පවුණුවා සඬන්ව
පවන්ගත්තිය බොධිසත්වයන්වහන්සේ ඒ ප්‍රවෘත්තිය අසා අම්නුද.චිතාහි මේ
ලෝකයෙහි සත්වයන කැනැත්තේම උතුම්යි සිතා මෙසේ කියේක කරුණ
ඇත්තාවූ සම්බුදු කාලයෙක් ඇද්ද උටව නුවනැත්තාවූ අමිනුයාම උතුම
වන්නේය, කුමක්මෙන්දයත්? රොහිණී නම්වූ නුවණ කැත්ති මව මැස්සන්
රෙහිහි ක්‍රියාප්‍රහාරයෙන් මරා නොහැකෙරෙයි මේ කාරණයෙන් මේ ලෝක
යෙහි අමිනුද ප්‍රඥවත් නැනැත්තේ උතුම්වන්නේයයි බොධිසත්වයන්වහන්සේ
පණ්ඩිතයාගව ප්‍රශංසා කෙරෙමින් බණ වදාළසේක. ශාස්තාන්වහන්සේ ගෘහ
පතිය මෝනොමෝමැස්සන් රෙහිහියිසා මවකැසුවා දුන්මහුනොවෙයි පෙරත්
මැරුවාමයයි වදාරා මේ ධර්මදේශනාව හෙණහැරදස්වා ජාතිපරසන්ධිගලපා
රොහිණී ජාතකය නිමවා වදාළසේක, එකල්හි මැණියෝ දැනුත් මැණියෝම
වුය දුවණියෝ දැනුත් දුවනියෝවුය. මහසිටුව උපන්නෙම විනාහි ගිලෝගුරු
සමක් සම්බුදුරජවූ මම්මවේදැයි තමන්වහන්සේ දක්වා වදාළසේක.

ආරාමදූසක ජාතකය

මවද එස්සමයෙක්හි ශාස්තාවූ බුදුරජානන්වහන්සේ කොසොල්රට
එක්නගරා ගමෙක්හි වසනසේක් උදායනයක් දූෂකකිරීමක් අරභයා මේජාතකය
වදාළසේක. සවීඥයන්වහන්සේ වනාහි කොසොල්රට සැරිසරා වඩනාසේක්
එක්නගරා ගමකට පැමිණිසේක. ඒ ගමෙහිවාසය එක් කෙළෙඹ පුත්‍රයෙක් සවීඥ
යන්වහන්සේව ආරාධනාකොට තමාගේ උයනෙහි වැඩහිඳිනාව සලස්වා බුදු
පාමොක් ඕනෑයොවහන්සේට දන්දී සඬන්වහන්සේලා කැමතිපරිද්දෙන්
මේ උයනෙහි හැසිරෙනසේක්වයි කියේය. භික්ෂූන්වහන්සේලා උන්කැතින්
කැඳිසිව උයන්බොව්වාගෙණ උයනෙහි හැසිරෙන්නාහු එක් එලිවූ තැනක
සතවූ ජායාව ආත්තේය මෙකැන්හි වාසයක් හෝ ගසෙක් හෝ කැත්තේය
කවර කාරණයෙන්දැයිවිචාළාහ සඬන්වහන්ව මේඋදෑනය ගස් රොපනය
කරණකල්හි එක් ගමදරුවෙක් දිය ඉස්නේ මෙකැන්හි පැලවූ උදුරා බුල්පම
නින් දිය ඉස්සේය. ඒ රුක්පැල මූලාතිනව මෙලේය. මේ කාරණයෙන් මේ

කථානය එලිවූයේයයි කීය, භික්ෂූන්වහන්සේලා ශාස්තෘන්වහන්සේ වැඩ
එළඹි මේ කාරණාව දැන්වූහුය. ශාස්තෘන්වහන්සේ මහණෙනි ඒ ගම්වැ
නොවේ මේ ආරම්භය දැක්නෙල්ල දැන් මතුනොවෙයි පුරාණයෙකිත් ආරම්භ ක
නොවේමයයි වදාරා ඉකුත්වත් කථාව වදාළසේක.

අතීතයවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජපුරුකෙණෙකු
රාජ්‍යයකරණ කල්හි බරණැස්නුවර නගරාසන්නයෙහි මහ වනයක්
හෙවිරිගඳය ඇතුළත්පටන් සියලු නුවර වැසියෝ නගරාසන්නයෙහි ආශ්‍රය
හැඟිරෙන්නාසේ, එකල්හි රජතුමාගේ උයනෙහි මොහෝ වානරයෝ වසන්නා
සුය උදයානපාලයෙම සිතුවායේ නාඝනාස්ත්‍රීන්වහට බෙරලැවූයේය, මේ වානර
යන්ට දිය නුසුවයි කියා නාඝනා ස්ත්‍රීවා කෙරෙමයි සිතා ජ්‍යෙෂ්ඨ වානරයා සමඟ
එළඹ යහළු වානර ජ්‍යෙෂ්ඨය මේ උදයානය නුඹවහන්සේලාවද මොහොත
උපකාරය එහෙයින් නුඹවහන්සේලා මේලඝනෙහි පුෂ්පපල ඵල්ලවයන් අනු
භවකරවයි, නාඝනා ස්ත්‍රීවාවට නොමනය කෙළේය, මම නාඝනා ස්ත්‍රීවාකරුන්
නෙමි යම් කලයෙක්හි මම එම්දැ ඒහාක්කල් මේ උයනේ රුක්පැල ගස්වලට දිය
වින්හරන්ට හැකිවන්නාහුදැයි විවාළේය. යහපත හැකිවන්නෙමි කීසේක.
එසේවුවාම ඇමැදවයයි කියා දිය වත්කරණු පිණිස ඔවුන්ට සම්පයිද කැඳ
මිය හැඳද දී කියේය වානරයෝ සම්පයිද දමිනිලදනෙහෙණ පැල ගස්හි දිය වත්
කරන්නාහුය. ඉක්බිත්තෙන් ඔවුන්ට වානර රජතෙම කියනුයේ පින්වත්නි
වානරයෙනි ජලයනම් රක්ෂාකවයුත්තේය, නෙට පැලගස්හි ජලය වත්කරව
නාඝ ගස් උපුට උපුටා මුල්බලා ගැඹුරුවයිය මුල්හි මොහෝ ජලය වත්කරව
ගැඹුරුව නොයිය මුල්හි සුවිප්පයක් වත්කරව පසුව අවට ජලය ලබාගැ
නොගැන්කේයයි කීයේය ඔහු වානර රජතුමේ වචනය ගගපතැයි පිළිගෙ
එලෙස කළාහුය, එසමයෙහි පණ්ඩිත පුරුෂයෙක් රාජෝද්‍යානයෙහි එලෙ
කරන්නාවූ ඒ වානරයන් දැක මෙසේ කියේය, පින්වත් වානරයෙනි තදි
ඝරණියෙන් හෙට අළුත රෝපනය කරණලද පැලගස් උපුට උපුටා මුල්
පමණින් ජලය වත්කරන්නාහුදැයි කීයේය, ඒ වානරයෝ අපගේ වානර රජ
නෙමි මේසේ අවවාද දුන්නේයයි කීවාහුය. නුවනැත්තාවූ පුරාෂතෙම ඒ
වචනයඅයා මින්වත්හී ඒකාන්තයෙන් පිරිහීමෙක්වූයේය, අඥතවූ නුවන
නැත්තෝ වැඩික්කරමියයි කියා අවැඩක් කරන්නාහුයයි සිතා මෙසේකීවේය.
අනර්ථයෙහි දක්ෂයාවිසින් අර්ථයෙහි හැසිරීම සුවඵලවන්නේ නොවෙයි නුවන
නැති නැනැත්තේ වැඩ පිරිහෙලන්නේය. කවරෙක්හු මෙන්ද කීවෙත්
උදයානයෙහි තිසුකන වානරයා වැඩකෙරෙමියි සිතා අවැඩකෙළේයයි කීය
මේසේ ඒ නුවනැති පුරුෂතෙම වානර රජහට නින්දුකොට තමාගේ පරි
ගෙණ උයනින් නික්මුනේය. ශාස්තෘන්වහන්සේ මහණෙනි මේ ගම් ලදරුව
උයන දූෂකෙළේ දැන් මතුනොවෙයි පෙරත් උයන දූෂකෙළේමයයි වදරා
මේ ඛජ්ජදකතාව ගෙණහැරදක්වා වදරා සුසීපරසඤ්ඤාලපා මේ ආරම්භ දූෂක
ජාතකය නිමවා වදළසේක. එසමයෙහි ප්‍රධාන වානරතෙම දැන් ආරම්භ දූෂ
කළ ගම්ලදරුවිසේය, පණ්ඩිතපුරුෂව උපන්නේම වනාහි ශ්‍රීලෝකුරු සම්‍යක්
සම්බුදුරජවූ මම්මවේදැයි තමන්වහන්සේ දක්වා වදළසේක.

මාරුණ් ජාතකය.

වද එක්සමයෙක්හි බුදුරජානන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ
එකතැන්හි ආරාම දූෂකයින්ගේ අරභයා මේ ජාතකයවදළසේක අතීතයි
සිවාතන්හේ වනාහි යහළුවූ එක්තරා වෙළෙන්දෙක් කියනුවූ රා හෙළුණිරණ්ය
සවණ්ඩියෙහෙණ විකුට එතනුයේ ඇතාවා හෙයම තනතුපිණිස ගියේය. අතවැසි
රා දෙදෙනි කියා අතවැස්සකුට ඇතාවා හෙයම තනතුපිණිස ගියේය. අතවැසි
සුරාහෙයම මනප්‍රසාදනවූ දුක රා එනු නැත්තේවත එනු මේහි මහත්තෙම
හෙණ අනුභවකරත්නවූන් දුක රා එනු නැත්තේවත එනු මේහි මහත්තෙම
සිතා රා හැලෙහි නැළියක් පමණ එනු මහා ඔවුන්ට රා දෙන්නේය ඔහු නුඹය
සුරාපූරාණන් රා දමා තනාප එසිත් කවරක් කරණලද්දේදැයි විවාළානුය. සොච
රා ගී එනු හෙත්වත්නවූන් දුක දුනුහෙත් යෙදුමෙහි කීයේය. රා හෙළුද
රා නැසුමෙයිය අඥතහෙයැයි මහාව නින්දුකොට නැඟිසිට ගියාහුදැයි විවාළේය
තෙම ඔවුන් එන් තම්මයකුත් නොදුක රාපිදානු කොතැන්හි තියානුදැයි
අඥතය මෙබඳු තනොතතු රා නා එසිත් තසනලද්දේදැයි නින්දුකොට
තෙපුල් පඬුරක් ඇතැයි සිතා ජේතවනාරාමයට නොසැබුදුරජානන්වහන්සේව
නසිත්කාරකොට එකත්පසෙක්හි ඉඳ මේ කාරණාව දුන්වූයේය, බුදුරජානන්
වහන්සේ එදරණසේක් ත්‍රාහපනිය මේ තෙම රා දූෂකෙළේ දන්නුතුනොවෙයි
සුසීයෙහිත් රා දූෂකෙළේයැයි වදරා අතීතවත් කථාව දක්වා වදළසේක.
තවූ සම්බුදුන්වහන්සේ ඉකුත්වත් කථාව වදාළසේක.

අතීතයවස බරණැස්නුවර ත්‍රහ්මදත්ත නම් රජපුරුකෙණෙකුත්
රාජ්‍යය කරණකල්හි අපමහබෝධිසත්ත්වයන්වහන්සේ බරණැස්නුවර සිටුකුල
යක ඉපිද වැඩවයසට පැමිණ සිටුසථානාන්තරයට පැමිණියේය. ඒ බරණැස්
සිටාහන් නිසා එක්තරා වෙළෙන්දෙක් ජීවත්වන්නේය. ඒ වෙළෙඳපුත්තතෙමේයයි
නුවූ රා කෑද මේ රාජ්‍යවම්බලණඤ්ඤයි කියා අතවැස්සාව කියා තනතු පිණිස
ඤාවට කියේය. අතවැසි පුරුෂතෙම අප මහබෝධිසතාහන්දහන්සේ ආශ්‍රය
කොටගෙන වෙළෙන්දු යිය පමණකින් රා සැලිවල්සි එනුමහා තෙම තුමයන්
රා නැසුයේය. ඉක්බිත්තෙන් ඔහුගේ ආවාරිකතෙම අවුත් ඒකාරණාව දැන සිවා
නන්ට දන්වූයේය. සිටාතෙම් අනාථපෙණ්ඩිකසෙට්ඨි දැක්මහාත්‍රාහ්මණයා
අවැඩකරන්නාහුයයි කීසේක. අනාථපෙණ්ඩික දක්ෂයා විසින් කරණලද අවීවයඤ්ඤ
නොමෝ සුව ලවන්නී නොවේය නුවන නැසි නැනැත්තේ තමහට වැඩ
පිරිහෙලන්නේය. කවරෙක්හුමෙන්දැන්ත් රාසැලිවල එනුලා නැසූ කාරණ්ඩකසදු
නම් අතවැස්සා යම්සේ සුරාව යහපත්කෙරෙමියි නපුරාක්ම කරන්නේයයි කියා
නුවන නැති නැනැත්තේ යහපත්කෙරෙමියි නපුරාක්ම කරන්නේය
මෙත්තුසම්පන්නවහන්සේ මණ වදළසේක, ශාස්තෘවූබුදුරජානන්වහන්සේදහ
පතිය මේ අතවැසි පුරුෂතෙම රා දූෂකෙළේ දැන්මතු නොවෙයි පෙරත් සුරා
දූෂකෙළේමයයි වදරා පූර්වපරසඤ්ඤාලපා මේ වාරුණ් ජාතකය නිමවා වදළ
සේක එසමයෙහි රා දූෂකළ අතවැසි පුරුෂතෙම දුනුදු සුරා දූෂකාල අධ
වැසි පුරුෂවූයේය. බරණැස් සිටුව උපන්නෙම් වනාහි සාලෝකුරු සම්‍යක්
සම්බුදුරජවූ මම්මවේදැයි තමන්වහන්සේ දක්වා වදළසේක.

වෙදබ්‍රහ්ම ජාතකය.

වද එක්සමයෙක්හි මහාවෙරසේ නිගණ්ඨවූ ගුණ ඇති බුදුරජානන්
වහන්සේ දෙවරම්වෙහෙර වසනසේක් දූවිවවූ භික්ෂූකෙනෙකුත්වහන්සේ
උදෙසාවේ ජාතකය වදළසේක. ශාස්තෘන්වහන්සේ ඒ භික්ෂූහට මහණ තා
දූවිවවූයේ දන්නුතුනොවෙයි පෙරත් දූවිවවූකෙණිමයි, ඒ දූවිවවූකාරණයෙන්ම
කුවනැත්තන්ගේ බන්ධනාගෙරු සිසුවී මුවහත් ඇති බඹුසෙන් දෙකඩකොට
කඩා ලදුව මහවැටී ඔත්තෙහිවේද නා එක නැනැත්තවුනිසා දහසක් පුරු
ෂයෝ ජාතඝයව පැමිණියෝවේදැයි වදරා ඉකුත්වත් දක්වා වදළසේක.

යුවරජදෙවිය බරණැස්නුවර මුහුමදනා නම් රජ්ජුරුවෙකුගෙනුත් රාජ්‍යකරණකල්හි එන්තෙමේ එන්හරා බලුගෙක් වෙදබිඹහම මන්ත්‍රයත් දන්නේය. ඒමන්ත්‍රයවුසඳලි අසංඛ්‍යාතයිය නැණැත්යෝගයක්ලත්කල්හිදී මන්ත්‍රය පිරුවා ආකාශය මඟුලඋල ආකාශයෙන් සත්රුවන් වසිා වස්සේය. එකල පුරෝහිත මොඩියබ්‍රාහ්මණයා මෙබඳු සම්පත් කැති සිල්ප උගන්නාහුය. ඉන්බිත්තෙහි එක්දවසක්ප්‍රාතඃකාලයාගමනයෙහි රජ්ජුරුවන්ගෙණ්ඩිය ඇරගෙන කුඳුවාගෙණ කිසි කටයුත්තක් පමණ පෙනහැක චොරහමවූ නොදැකිය. අතරමග එක්ව්‍යක්ත පත්සියයක් පමණ චෝරයෝමොඩියබ්මයන්හා වෙලිමිහ තෙණෙක් සන්පහරගුණවේය, ඒපෙනහැකවෝරයෝමොඩියබ්මයන්ගේ අතින් බිඳුණු අල්වාගත්තාය. ඔහු ඇමදෙන කවර කාරණයකින් පෙනහැක චොරයනි නම්ලද්දකුදයන් ඔහු ඇමදෙනම දෙදෙනෙකු අල්වාගත්කල එකෙකු වසාගෙණැත්ව යවා එකෙකු සම්පයෙහි රඳවා ගණ්ඩියි එස්සෙහියින් ඔහු පෙනහැක චොරහමවෙයි, ඔහු ඇතදෙන දෙපතුපුවක්කෙනෙකුත් අල්වාගෙණ මැරියන්සැකැ පියාහන්ව කියහකල කෙපි අපට දසතුගෙණවුන් පුහැනුවන්ගලවාගෙණයවයි කියති මේ ක්‍රමයෙන් දෙපතුවැරදිකරණයක්ත් අල්වාගෙණ මැරන්ත් වසතු ගෙණැන්ට යවති දෙමෑකෙනෙකුත් අල්වාගෙණ අහෙතාවාසිකයා වසතු යවයි ආචාර්ය අහෙතාවාසික දෙදෙනෙකු අල්වාගෙණ අහෙතාවාසිකයා වසතු ගෙණැන්ව යවති, ඒසොරුන්පන්සියයක්දෙනාවසා ගෙණ මෙබඳුකොට චෝරකර්මයක් කරන්නා වූ සොරුන්ගේ ඇඟිලි සිඳ දැමීම හෝ කණ නාසා සිඳීම් හෝ වෙන් කොට ඉදිරියේ සත්රුවන් වස්වන්නාවූ නායක යෝගය ලබාලා, එසේ කෙනෙක් මැරුණේ සම්පත් වසිා වස්වන්නාවූ නායක යෝගය ලබාලද, එසේකෙනෙක් මැරුණේ වැදෙකුව දුක් අනුභව කිරීමෙන් ඔව ප්‍රයෝජන කිමිද මන්ත්‍රය පිරුවා සත්රුවන් වසිා වස්වා සොරුන්ව වස්තුදී සැපසේයෙමිසිහා සොරුන්ට බැණවූයේය, පින්වත්වූ සොරුනි නෙපි ඇෙ හා කුමක්නිසා ඇල්වූදැයි කීයේය. ආචාර්නි වස්තුපිරිශ්‍රයයයි කීකල්හි ඉදිරි නෙපට වස්තුවෙන් ප්‍රයෝජන ඇත්නම් මා මෙකිබසෙන් මුදවා නසා අලුත් පිළි අදවා සුවද ඵලවූවා ගල්වා ඔල්පලඳවා සිටුවමයි කියේය ඒ සොරු ඇමදෙනා ඔහුගේ කථාව අසා එපරිදි දෙන් ශක්‍රේය එකල බඹුණා නායක්ත්‍රයෝගය දුන මන්ත්‍රය පිරිවරා ආකාශය උඩබැලිය එකෙණහිම ආකාශයෙන් සත්රුවන් වසිා වූයේය, සොරු ඒඛණය එකතැන්කොට උතුරුසළුවල පොදිබැඳගෙණ නික්මුණාහුය මඹුණන් ඔවුන් පසුපස්නෙකිම සියේය. ඉන්බිත්තෙහි ඒ සොරුන් පන්සියයක්දෙනා අහසවූ සොරුන්පන්සියෙක් අල්වාගත්තා, කුමක්නිසිත ඇල්වූදැයි කීකල්හිඒසොරුවූ පිණිස ඇල්ලුවිහෙයි කිවූය ඉදින් නොපට ධනයෙන් ප්‍රයෝජන ඇත්නම් මේ මඹුණා අල්වාගණුව මේ මඹුණු ආකාශය උඩබලා ධනවසිාව වැස්වූයේය. අපි මේ වස්තුව මොහු විසින්ම දෙනලද්දේයයි කිවූය, එකල්හි සොරු වස්තුවඇති සොරුන් ඉර අපවත් වස්තු දෙවස් කියා මඹුණා අල්වාගත්තාය. මඹුණා කියන්නේ මම නොපට වස්තුදේමියි සත්රුවන්වැසි වස්වන්නාහුව නායක්ත්‍ර සොයාදුකලි මෙතනට අවුරුද්දකින් මත්තෙහි එන්නේය, ඉදින් නොපට ඒස්තුවෙන් ප්‍රයෝජන ඇත්නම් කලක් ඉවසව ධන වසිා වස්වන්නෙමි වේදැයි කිවූය, එමස්අසා සොරුකියි එබඳු දුෂ්වූ මඹුණ සෙස්සන්ට දුන්ම ධනදර්මා වස්වා අපට අනිත් අවුරුද්දක් ඉඳහන්ට කියන්නෙහිදැයිකියා නිසුන්වුදුළුවන්ත් ඇති කවුවයින් මඹුණා දෙනඹකොට ඔහා මඟහෙලා වේගයෙන් පසුපස්ගේ ක්‍රමදේවාගෙණ හොත් ඒ සොරුන් හා සමග ශ්‍රවකොට පන්සියයක් පුරුෂයන් මරා වස්තුගෙණ නැවත දෙකොවසක්ව ඔවුනොවුන්ත් හා යුතිකොට දෙසිය පණයක් පුරුෂයන් මරා මෙම ක්‍රමයෙන් බෙදි ඔවුනොවුන්ත් මැරීමෙන්

දෙදෙනෙක් පමණ සේසවූහ. ඒකාස්වසාතුරු ඔවුනොවුන්ත් මැරුවාහුය. එසේ ඒ පුරුෂයෝ දහසක්දෙන එකහෙයින් පැමිණියෝය, ඔහු දෙදෙන උපා එනත් ඒ වසතුව ගෙණගොස් එස්මහත් සම්පයෙහි කැලයක වසතුව ගසවා එතෙක් කවුවක්තෙණ වසතුව රැකදුන්සේය එතෙක් කාල්තෙණ බස්සිසන්ට ගමට වන්නේය. ලොභය නම් මෙසේ විනාශයට ඉල්කොට ඇත්තේමය. ඉන් නිත්තෙන් ඒ වසතුව සම්පයෙහි උන් නැණැත්තේ මෙසේ සිතිය ඒ පුරුෂයා ආකල්හි මේ වස්තුව දෙකොවසක් වන්නේය එසේකෙනින් මම ඔහු ආ ඇසිල්ලෙහි සඬුවෙන් ගසා මැරුණෙන් ඔහු එන පෙරමග බලබලා උන්සේය අන්‍යවූ කොපුවෙන් ගසා ඔහාණෙණ ඔහු එන පෙරමග බලබලා උන්සේය අන්‍යවූ ඔන් පිනට ගිය පුරුෂයෝත් සිතන්සේ ඒ ධනය දෙකොටසක් වන්නේනසේ කෙනින් මේ මේ මගෙහි එසෙක්ලා ඒ පුරුෂයා කවා මරා නහින්නාවූ පුරුෂයා ගන්හෙමිවින්නම් යහපතැයිසිතිය ඉන්බිත්තෙන් ඒ ඔන් පිනත්නාවූ පුරුෂයා බස්පිය අතතයේ තෙමෙමේ බස් අනුභවකොට ඉකිරි මගෙහි ව්ලෝ ඒ ඔන් තෙණ වස්තු කුඩුකෑනව සියේය. ඔහු මත්මා සමාලා සිරි මද ඇසිල්ලකින්ම වස්තුව රැකගවි නැණැත්තේ සඬුවෙන් ඔහු දෙකඩකොට ගසා මුවානැකාව දමා ඒ ඔන් අනුභවකොට තෙමෙන් එනැත්තිම ඒඛණයට පැමිණියෝය. මොබී මෙසේ වස්තුව නිසා සොරුන් දහසක්දෙනා විනාශයට පැමිණියෝය. මොබී සත්වයෝන් එස් දෙදෙවනස් කියකල ආචාර්න් ගලවනු නිසා වස්තුව ආරගෙණ එනැත්තෝ පලබූ නමන් කථාකොට කියනැත ආචාරින් වසිා මා කීවා නොකොට ඔබාවසිා ඔන් කියමෙන්නාවූ වස්තුවන් දුක ආචාරින් වසිා මා කීවා නොකොට ඔබාවසිා මහලද්දේවනැති සියල්ලවුන් විනාශයට පැමිණි නියාවනැති මහවනින් නික්ම මුණුන්ය. ගන්නාවූ මහමෝඝතානෙන් ආචාරින් මව්‍යයෙන් දෙකැබලිවූ වැද නොන්නා දුක මා කීවා නොකොට ඉදිරියේයන නැණැත්තෝ ජීවිතක්ෂයට ආචාරිුන්දවා එකපසඟලින් පූජාකොට ඉදිරියේයන නැණැත්තෝ ජීවිතක්ෂයට පැමිණියාවූ පන්සියයක්දෙනා හා එසින් වස්තුකෙයි දෙපියපණස්දෙනෙකැයි සිතුය මේ දෙදෙනෙකුගෙන් උනුවූ පුරුෂයෝ දහසක් විනාශයටපැමිණියෝය මෙම ක්‍රමයෙන්ලකදවර දෙදෙනෙකු ව්‍යසුතුය ඔහු දෙදෙනත් වස්තුවෙන් හැමිදිනම අනිකුත් සොරු දෙදෙනෙකු ව්‍යසුතුය ඔහු දෙදෙනත් වස්තුවෙන් හැමිදිනම නොහෙයි දුන් උන් කොයි කියෝදෙගෙණ කැලේවෙන් මගදුක පදනුසාරයෙන් නායෝ ඔවුන්දෙදෙනා ඛනඅෙරගෙණ කැලේවෙන් මගදුක පදනුසාරයෙන් කියනැත්තෝ පොදිබැඳ ගිඹු වස්තු රාසිය දුක එකක්හු ඔන්හැලිය නත්තේ වැටී මල නැණැත්තහු දුක ඉක්බිත්තෙන් මේවුන් වසිා මෙහමිදෙයක් කරණ උදුසි සියල්ල නුවණින්දුක ඒ පුරුෂයන් දන් කොයි කියේවේදුෂ්ඨක අපගේ ආචා කොට කොයක නැණැත්තෝ ඔවුන්ව්‍යාකෘතික දමනලද්දහුදුක අපගේ ආචා ගිහු මා කීවා නොකොට නමන් නොකීකරු බැවින් තමුන් විනාශයට පමුණුවනලද්දහුය යෝය, උන් වසිින් අන්‍යවූ දහසක් පුරුෂයෝ විනාශයට පමුණුවනලද්දහුය එසේකොසින් ඒකාන්තයෙන් උපායක්නැතිව නිස්සාරණයෙකි නමන්ව අභිවෘති යක් ප්‍රාර්ථනාකරන්නාවූ සත්වයෝ ආචාරින්මෙන් මගන්වුවනාශයට පැමිණෙනි සිතා තවද සේසේ මහමෝඝතානෙහි යමසේ අපගේ ආචාරි උපායක් නැතිවම අසථානයේ උපායක් නැති විඤ්ඤකෙරෙමින් ධනවසිාවස්වා තුමුන් ජීවිතක්ෂයට පැමිණියෝද අනුන්වන් ජීවිතවිනාශයට ප්‍රත්‍යයවූද එපරිද්දෙන්ම යම් අනිකුත් සත්වයෙක් උපායක් නැතිව නමාට වස්තුකැමතිව වියඤ්ඤකෙරෙන්නම් සම්ප්‍රකාර යෙන් නෙමෙන් නස්නේය අනුන්ටත් විනාශයට ප්‍රත්‍යය වන්නේයයි වනය එකතින් නාදකොට දෙවියන් තාඩුකාරදෙමින් සිවියදි ධම්දේශනාකොට උපා යෙන් ඒ වස්තුව නමන්වහන්සේගේ ගෙට ගෙන්වා ගෙණ දානාදිවූ පින්කම් කෙරෙමින් ආයුපමණින් සිව ජීවිතාන්තයෙහි සුඛීතලෝකයට ගියානුය. ශාස්තෘවූ බුදුරජානන්වහන්සේ මහණ කා දුටිවූයේ දුන්මතු නොවෙයිපරස් දුටිවූ බැවින් ඉගත්වූ විනාශයට පැමිණියෙහි වේදැයි වදාරා මේ ධම්දේශනාව ගෙණහැරදක්වා වදාරා මේ වෙදබිඹ ජාතකය නිමවා වදාළසේක, එසමයෙහි වෙදබිඹ බ්‍රාහ්මණයානම් දුන් මේ නොකීකරු මහණය අනෙත්තවාසිකවූයෙම් සිලෝතුරු සම්‍යක්සම්බුදුරජවූ මම්මවේදැයි සමන්වහන්සේ දක්වා වදාළසේක.

නක්ඛත්ත ජාතකය.

වදු එක්සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් බුදුරජාණන්වහන්සේ පේතවත්නාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙක්හි එක්තරා ආර්යකයෙකුගේ දුවණිය කෙනෙකුන් ප්‍රතිපදයෙහි සිටියාය. ඇය උන්වහන්සේ කරා ගොස් වැඳ එකත්පස්ව හිඳ “ස්වාමීනි, මා විසින් නක්ෂත්‍ර ගණනය කරන ලදී. ඒ නක්ෂත්‍රයෙන් මා ගැබ්ගත් දරුවා ගැබ්ගත් කාලය ගැන මා විසින් නොදනිමි. ඒ නිසා මා ප්‍රසූතියට ලඟ වූ කල්හි ඒ නක්ෂත්‍රය ගැන මා විසින් දැනගත යුතු ය” යි කීවාය. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “එසේ නම් නුඹ ඒ නක්ෂත්‍රය ගැන දැනගන්නේ ඇයි?” යි ඇසූ සේක. “ස්වාමීනි,

මේ රාජසලමාලද්දේදත් ඒදේවතාවා බිලිපූජාකරන්නෙමි කියා
හොංකොට සිටුනු දේදාහාවට බිලිපූජ දෙවියකිස්සේක. මහරජ කවද
දෙයක් ගණුදේනු කිරීමක්නැද්ද එවන්නී මේ දෙවතාවාට ගාලාකරන්න
මෙන් මාගේ රාජසෙනි ප්‍රාණඝාතාදී පව දුස්සීල සමියන්ද දුශ්‍රාතුකරු
පරවාන්ද කවදත්වත් පවසිද්ද නිවුන් නාහනයකොට අතුසුමියන් මැරෙ රාමිවා
සෙන් බිලිපූජාකරෙමියි කියා ගාරාධනාකෙළේමි කෙපි මේපේ මෙරහ
අපගේ රජ්ජුරුවෝ සුවිරරුස්සන්නම් මේ ගාවසාවක් කළසේක. ඉදින්
රාජ්‍යයට පැමිණියෙන්වී ගතම යෙමේ මහාරාජ්‍යයෙහි දුස්සීලව
සිංල්වුවන් ගාහනාකොට බිලිපූජාකරන්නම් කියා, දුන් ඒ රජ්ජුරු
පාපයද දහ අකුසල්දුම කියකද්ද දුස්සීල සමිය සමාදන්ව පවත්නාවූ දුස්සී
සන් දානත් සහා ඔවුන්ගේ හාදයමාංසාදියනෙක දේහාවාට බිලිපූජාකරා
කැමතිස්ක මෙලෙස සුවට වාසිනු දහසක්ගිණිත්පවි කිසේක. මේසේද කියා
ජාතකොට ආරාධනාවෙන් මිදෙමියි කියා මේ කාරණා ප්‍රකාශකරණු පිණිය
මේපේ කිසේක මේ ක්‍රියාව කරනාතා සුදුසුයි මේය කොහොකරන්නට පුරුදුවේ
කියා නොදන්නාවූ දුම්මියන්ත් පාණඝාතාදීන් කරන්නාවූ අතුගාතපුරුෂයන
දහසකියා ගාහකරන්නට ගාවියතුකරණ්ලද්දේය. ඒ මම දුන් ඒ ආරාධනා
වෙන් රාජ්‍යය උදිම දුන් ගාහකරන්නෙමි බිලි පූජාකරන්නෙමි කිසේක අමාත්‍යයෝ
ජාතයෝ මොහොන්ස, ඔවුන්ගෙණ බිලි පූජාකරන්නෙමි කිසේක අමාත්‍යයෝ
මෝපහාහන්වහන්සේගේ වචනය අසා මහරජ යහපතැයි කියා දෙලොව්
කෙදුන් බාණුස් තුවර බෙරලුවුහුන. ආලුහෙරිය අසා එකද දුස්සීල ක්‍රියා
වක් පමාදන්ව පිරියාවූ එසපුරුෂයෙකුදු නුවූයේය. මේගේ මොහිසඩයන්
හෙන්නේ සම්භාන්කල් රාජ්‍යය කළසේක්ද ඒනාස්කල් එකසුදාසලයකුදු පව
පාප දහසකුලය යහ සතියන්කෙරෙන් එසද අකුසල ක්‍රියාවන් කරන්නතු
හොපෙනුනේය. මේසේ මොහිසමයන්වහන්සේ එය පුද්ගලයකු කල්‍යාත
කොකරවා සියලු රටවැසියන් ලවා සිල් රක්ෂාකරවා තමන්වහන්සේද දහසකුල
පිරුන්කොට පිළිසන්ගේ කෙළවර තමාගේ පරිද්ගෙණඳිව්‍යලෝකය පුරවන්
ඛිඩසේක. ශාස්තෘන්වහන්සේද මහණෙනි තථාගතයාදී කාරණයෙන් පිහිතු
අරිහදයන්වහන්සේ ලෝකාග්‍රාගම වැඩසිටි තැපුරුෂදම්සාරථ දෙවමනු
ශාස්තෘන්සේකියයි කියා මේ දම්දෙසුම් තෙණහැර දන්වා පුවිපරපසඩිකළුවා
ණ දුසෙබ ජාතකය නිමවා වදළසේක. එකල්හි පරිද්කොහා දුන් බුදුපියාණ
ඩාය, බරණැස්රජව උපන්හෙමි දන් නිලෝගුරු සහසක් සඩබුදුරජවූ මම
ඛුදුයි තත්වහන්සේ දන්වා වදළසේක.

මහාසීලව ජාතකය.

වද එක්සමයෙක්හි මහාපොළොවේ විපුලවූ තුණඇති තිලෝගුරු
සිරිරජාතාවතන්සේ දෙවිරජ්ජ්වහොර වසනසේක් පසුබවවිශ්‍යඇති එක් ඔකු
ණෙකුත්වහන්සේ උදෙසා මේ ජාතකය වදළසේක සරිගැයන්වහන්සේ
ඔහාට සැබෑද තෙණ හෝ පසුබවවිය්‍ය ඇත්තෙහිදුසිවිවාරු එංගිය සඩාමිනි කි
කුල්ගි තෙණ හෝ කවරකාරණයකින් පරිබදු කොසැම්බිනික ගාසනයෙහි ඉත
ණ විසිතුරුපුසයක්ද පෙර නුවහැන්හෝ රාජ්‍යයෙන් පිරිහිත් තත්වන්
විසීමෙහි සිට නවුවාවුත් යහප ඉටවූවේම වේදැයි පදරා ඉඟුත්වත් දන්වා
වදළසේක.

ලුවිසියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුත්
රාජ්‍ය කරණකල්හි ප්‍රරණුලද බොධිසත්ත්වයාණන්වහන්සේ ඒ
රජ්ජුරුවන්ගේ අතමෙහෙසුත්බිසවුන්කුස පිලිසිඳගත්තාක. ඒබොධිසත්වයන්ට
නුඳුනුමය දවස් ශීලවතුකුමාරයෝයයි නම් තුබුය කොළොස් ඇවිරිදි වයසෙදිම
සිටුදු ශිල්පයෙහි කෙළපැමිණ මෑතකාලයෙහි පියාණන්ගේ ඇවෑමෙන් රාජ්‍ය
දෙසුරිපිරිවා මහාශීලව රජ්ජුරුවෝයයි මෙනමින් ප්‍රසිඛවූහ, ධර්මිශ්‍රීසෝය
ඛිදුරුහු රාජ්‍යය කෙරෙයි ඒ රජ්ජුරුවෝ නුවර සතරවාසල් දෙරය නුවර
මැදුරුසෙසිය තත්වන්ගේ මාලිගාව සම්පසෙසියයි දන්කල්කරවා දුඩි මහී යාවක
සතුවූ දන්දෙති නිරහතරයෙන් පන්සිල් රකිති පොහොය පෙහෙවස් වෙයෙති

කොහෙන් කෙලෙ කරුණාවෙන් යුතුවම ඇතැයෙකි උන් දරුකෙණෙකුත්කලම්,
අතුඩුකරන්නාන්මෙන් සියලු සත්‍යයන් ඇතුඩුතරවම්න් දකුම්න් රාජ්‍ය
කෙරෙයි එකල රජ්ජුරුවන්ගේ උන් අමාත්‍යයෙක් අභාපුරයට වැදෑත
භාගයෙකි තමිසල්ල කාලීගේ පුවවිය අභාගයෙන් රජ්ජුරුවන්ට එපවත්
දන්වූය. රජ්ජුරුවෝ පරීක්ෂාකරන්නාවූ කුමිපුත්‍රයෙකොට ගෙණ ඒ
අමාත්‍යයා කැඳවා කියන්නේ තුවහැති හා එසිල් කොලොම්භාදෙයක් කරණ
ලද හෝ මාගේ ඒජිතකයෙකි එසේවූ රජ්ජුරුවන්ට සේවයකරන්නේ ක්‍රමයෙන්
නපුරුවන් නිසිම හොස් කොහෙල්ල රජ්ජුරුවන්ට එකෙම එස්දවසක් කොසොල් රජ්ජු
රජ්ජුරුවන්ව අභිභවනාහාර විසිනාසිවිය එකෙම එස්දවසක් කොසොල් රජ්ජු
රුවන්ට කියන්නේ රජ්ජුරුවන්වහන්ස මගේ ඉතා මෙහොලොක්සේක, සැල්පවූ
මවයෙක් හා සමානවූ රජ්ජුරුවන්වහන්සේ ඉතා මෙහොලොක්සේක, සැල්පවූ
සේනාවකින් මරණැස්නුවර රාජ්‍යය හෝරන්නට පිළිවන්වන්නේය කියා කියා
රජ්ජුරුවේ ඔහුගේ බල්සෙ මරණැස්නුවර රාජ්‍යය ගන්ට පිළිවනැයිකියා.
තෙමෙහින් සැල්පවූ බලවාහණයකින්මරාජ්‍යය ගන්ට පිළිවන්නේ නම්
මේ රජ්ජුරුවන්ගෙන් එම වරපුරුෂයෙක්වේයෝ නොවෙමි ඇත්තම කියමි
දුනි කිවූය, රජ්ජුරුවන්වහන්ස එම වරපුරුෂයෙක් නොවෙමි ඇත්තම කියමි
ඉදින් ඔබගේ බිස් නොඅදහනසේක්වී නම් අනුමානයෙන් අල්වාගෙණ සම්මදහන්සේ
ගමක් සහාපුවමනාව ඒ ගම් පහරණ මනුෂ්‍යයන් අල්වාගෙණ සම්මදහන්සේ
සමීපයට ගෙණගියහැකි වස්තුදිලා හැරදියහැකැයි කියා. එසේ අසා
රජ්ජුරුවේ මේ සෙම් ඉතා නිර්භීතව කියන්නේය වන්හාට පරීක්ෂාකෙරෙ
ඔයි කියා තමන් පුරුෂයන් යවා පසල්දනවිටත් ගමෙන මිනිමරුවා කොල්ල
කෑවිය. ඒ පසල්දනවිටම මනුෂ්‍යයෝ ඔයිමරු සොරුන් දුක දරුවෙහි
කවර කාරණයකින් ගම් පැහැරුදැයි එවාළාය. සාමිනි ජීවත්ව ගතනොහී
ගම් පැහැරුම්හයි කියන්නම් එසේකල අමණ්ණියා මෙතෙක්කල් මා සම්පයට
නොආවාද දුන් සේසේපවන් මේබන්දක් නොකරවයි කියා ඔවුන්ට සම්පත්දී
අවවාදය, ඒ මනුෂ්‍යයෝ නොස් කොසොල් රජ්ජුරුවන්ට ඵපවත් දන්වූය. ඒ
රජ්ජුරුවේ මෙපවත්ඉබරණැස් රජ්ජුරුවේ පළමු පරිද්දෙන්ම සම්පත් යැවූය.
ඒ සොරුන්වත් බරණැස් රජ්ජුරුවන්ගේ මහානාසභාරාජ්‍යතුදු අභිමුඛව එනසකි
කොසොල් රජ්ජුරුවේ මෙපවත්ඉබරණැස් රජ්ජුරුවේ පළමු පරිද්දෙන්ම සම්පත්
එවිමහියෙකි මිනිමරුවා කොල්ලකාවූය. රජ්ජුරුවේ ඒ සොරුන්වත් යම්පත්
දීයවාහාය එකල්හි කොසොල්රජ්ජුරුවේ ඉතා ධර්මිකව රජ්ජුරුවෙකෙණෙකැයි
දුන බරණැස් රාජ්‍යය නතිමියි සේනාවාහණ ගෙණ නික්මුණාහුය. එතුමියෙයි
එනසකි බරණැස්රජ්ජුරුවන්ගේ මහානාසභාරාජ්‍යතුදු අභිමුඛව එනසකින්
පිරිපැ පලා නොගත්නාවූ සටහාව ඇති සියදහස්ගණන් අතුඩුකරන්නාවූ
නැත නොගත්නාවූ යුඩහාව ඇති ශීලව මහරජ්ජුරුවන්ගේ අස්ත්‍රාවක ඇති
කල්හි සියලුදඹදිව රාජ්‍යතෙරෙහන්ව සරිකිවූ දහසක්පමණ ඔවුනොවුන්හාර
මේනව පලාගොස්ගත්නාවූ උහාතම මහා සේඛයෝ ඇත. ඔහු හැමදෙනම
කොසොල් රජ්ජුරුවේ, සුවසැපයෙයි අහා තමන්ගේ රජ්ජුරුවන සම්පයට
ගොස් කියන්නෝ කොසොල්රජ්ජුරුවන්වහන්සේ බරණැස්නුවර රාජ්‍යය
නතිමියි එනසක්ක. සාමිනී යම්හ උන්වහන්සේ අපගේ රාජ්‍යය සිහාවව
බැස්ස නොදිම සලාපියා අල්වාගනුම්හයි කියා. ඒ අහා රජ්ජුරුවේ මා නිසා
දරුවෙනි අනුන්ට පිඩාකිරීමෙන් ප්‍රයෝජන නැත රාජ්‍යය කැමතිකෙණෙක්
තනිත්හයි එස්සොතින් නෙපි ඇම නොඇවසිවැලකුය කොසොල්රජ්ජුරුවේ
සිහාව ඉක්මිදහව් මධ්‍යයවවන්නාහුය. අමාත්‍යයෝ නැවතත් රජ්ජුරුවන්කරා
ගොස් එස්ම කිවනුය රජ්ජුරුවේ පළමු පරිද්දෙන්ම වැලකුය කොසොල්
රජ්ජුරුවේ පිරිනුවරසිව රාජ්‍යය හෝ දෙන්වයි සුඩ හෝ කෙරෙන්වයි කියා
සිලව මහරජ්ජුරුවන්ව අසුන් ගවුය, රජ්ජුරුවේ ඒ අහා මා හා සමග කරන්
නාවූ සුඩයෙක් නැත රාජ්‍යය ගන්නාමයෙක්වයි කියා පෙරලා අසුන් යවූය.
කවුනත් අමාත්‍යයෝ රජ්ජුරුවන්කරා ගොස්කියන්නෝ රජ්ජුරුවන්වහන්ස
අපි කොසොල් රජ්ජුරුවන් නුවරට වැද්දනොදෙමියි පිරිනුවරදී කලාපියා
අල්වා ගනුම්හයි කිවූය. රජ්ජුරුවේ පළමු පරිද්දෙන්ම වලකා කුඩ රාජාල්
දෙරහරවා අමාත්‍යයන් දහසක්දෙනා හා සමග ප්‍රාසාදයේ මතුමහල්තලයෙහි

සිංහාසන මණ්ඩපයෙහි දැන්වූහුය. කොසොල් රජ්ජුරුවෝ දිනෙන්දා පේතවත්ථු විමාන ගැන සඳහන් කිරීමෙන් පසු නුවර රජ්ජුරුවන්ගේ මාලිගා දෙර සමීපයේ සතුරුවූ එක සලමකුත් එහිත් සිටින්නට නොහැකි තරම් ලදුව හොත්තෙලද දෙරුවෙහි හැලී ගොස් අමාත්‍ය සමූහයා එහිත් සිටින්නට හා සමග අල්වා ගෙන මේ රජ්ජුරුවන් ඉතිරි කරනා පිණිසැයි කරණදද මතුමහාරාජයාට බැඳ අළියොතාරා ගෙවී කරනා පිණිසැයි කරණදද දහසක්දෙනා හා සමග පිරිසඳුනා

රජකවලින් හුන්වහන්සේ රාජ්‍යශ්‍රී අනුභවකොට වදාළ මිනවැයි කියා කේලාම් කියන්නාවූ රාජානුජයා සම්බන්ධ කථාවක් කියා දුන්හ. එකල්හි බුදුවූ තා ඇති සවණ්පයාසිඛණ්ඩ මිදුරු ප්‍රාසාදයෙහි සිටියාහ. සිලුවත්පුරුවෝත් සමඟ සකල්හි අවස්ථාවන් දානසක්දෙනාගේ සමඟ කපිලවස්තු මහා සෙඵඳු සවස්පත්තියත් අභාග්‍යයත් දානසක්දෙනාගේ ජීවිත ප්‍රතිලාභයත් මා විසින්කොටගත් සිවකොවත්හේ මේදුරු මිනිමලයෙහි මම නවුවාවූ යහත් උදේ, අමාත්‍යයින් දහසක්දෙනාට තිබූ දානයත් දිනමි, ඒකාත්තයත් ප්‍රාතිහාරයකට විවාහකම් මෙසේ සළුඹවත්හේදැයි කවුරුත්හේය. සත්‍යාවිර්භාවයෙන් පින්වන්හි සිල්වතුන්ගේ වියහිංසයෙහි ඵලතිබා, සඳද ඒ කිතෙකිවනයෙන් කුසල්කොට සම්වූ පරිද්දෙන් මෙසේ සළුඹවත්හේයයි උදේ දානය දිවිපෙණියේ කුසල්කොට සම්වූ පරිද්දෙන් මිය පරලොව ගියාහ. ගාත්තාවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ ධර්මදේශනාව නෙණෙහිරුදේවා වදුරා චතුසත්‍යය ප්‍රකාශකළසේක. චතුසත්‍යයයාගේ කෙළවරපසුබව විරිඳුනි ගිහිසුන්වහන්සේ අග්‍රඵලයෙහි පිහිටිසේක. සැමදෙන වහන්සේ සුවිපරක්කිරළපා මේ මහාඛිව ජාතකය නිවෝ වදුළසේක.

එහිදෙසේවූ අමාත්‍යයාගේ දන් දෙවදනගඩවිරසෙක්ෂ, දහසක් අමාත්‍යයෝගේ දන් බුදුපිරිස, මහාඛිලව රජ්ජුරුවෝ නම් සිලෝගුරු සමිත් සම්බුදුරජවූ මෙම වේදමි සම්බන්වහන්සේ දක්වා වදුළසේක.

චුල්ලජ්ජනක ජාතකය

මෙවද එක්සමයෙක්හි සිලෝගුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවාසයකරණසේක් පසුබව විසිරුයි හිසුසඟෙහිකුන්වහන්සේ අරභයා මේ ජාතකය වදුළසේක. එහි වස්තුව කථාව හා අතීත කථාව මතා පනස ජාතකයෙහි විස්තර වශයෙන් මකු ප්‍රකාශ වන්හේය, මේ ජාතකයෙහි චුල්ලජ්ජනක රජ්ජුරුවෝ වහාහි ධාත්‍රවජ්ජනුයාගේ යව පහවනලද සිංහාසන සෙසකෙහි හුන්සේක් සේක් දම්දෙව කිසේක.

පුරුෂයකුව නිසැඩවා පැමිණෙමියි ආහාව කරන්සේක, පාතු පුරුෂයෙකු වේකම් සදහනාසිදුනි උසාවලි කොවන්හේද, ඒ එසේමැයි දිගෙන්හොඳා කාංකාවූ මම මියේ දේශවිදී බලවී යම් පුරුෂයක් වියදිකෙළේනම් ඒ විෂ ඵලය සිඩවන්සේය, කාතරයෙන් පියා විසිරෙන් හොඬවූවාමනාසි දන්වූ සේක. මේ ජාතකයෙහිද පසුබව විරිඳුනි හිසුන්වහන්සේ අතීත්ඵලයට පැමිණිස්ක ජාතකයම් රජව උපන්නෙමි සිලෝගුරු නවයන් සම්බුදුරජවූ මෙම වේදමි නම්වහන්සේ දක්වා වදුළසේක.

පුණ්ණපාති ජාතකය

මෙවද එක්සමයෙක්හි අසවප්‍රාවූ ගුනඇති සදිඳුන් වහන්සේ දෙවිරම්වෙහෙර වැඩවසනසේක් විශාඛාදනලද සුරාවක් අරභා මේ ජාතකය වදුළසේක. එක්සමයෙක්හි සැවැත්නුවර වාසයකරන්නාවූ සුරා

බුදිසෝ එකතැනකවම රැස්ව සිනසන්නාහු අපගේ සුරා මල භාශාවූහේද, කෙසේ මල උපමාදෙයි කියා මන්ත්‍රණය කළාහුය. ඉක්බිත්තෙහි එක් කාලිඛුත්‍රයක් සෙක් සිනසන්හේ තෙපි කාගේත් කොසිනව එක් උපාසකයෙක් ඇත්තේමේ කියා, කවරකම් උපාසක්දැයි කී කල්හි අනේපිඩුමහාසිටාණන් අනුගොඩුදිගාව පාතු ඉට සියුවූ වරකු හැඳ පෙරවරු රජගට උපසාරාගෙට ගොස්සේක. අති සුරා පානවල්හි විසංඥු කරණ ලක්ෂණ සිහිනත් මතා සුරාපාන කලාව හඳුනන්නේ අසේපිඩු මහාසිටාණන්ම මෙසේ එවසි කියා, කෑදිවා නෙත්වා ඔහු සුරාපානය කරවා විසංඥුවිමනුත් අනුගොඩුදිගාවද සහනගැනීම පිළිණෙ එලපසකොට සිවාහත් එහාකල්හි පෙරමවිසාගාන් සම්මිත්වහන්ස සේක ඉන්මදක් පානයකොට ගවසිකිවාහුය, පෙවෘත්ඵලව පැමිණියාවූ ආඝාතාදිකවූ අසේපිඩු මහසිටාණෝ කවර හෙයකින් සුරාපානය අනුගව කරණසේක්ද, කොසකිරියවූසේක් වහාහි මේ බුදිගත් පරිහාණකරන්නෙමි සියා ඔවුන්සේසුරාපාන කුමයව කොත් ඔවුන්ගේ ක්‍රියාදිබලා මේ රහ මොවුන් වසින් මෙතම කාරණයකින් කොදබලදැයි දන අද මෙතැන් පටන් මේ බුදිගත් ඇත් මෙතකින් එලවන්නෙමි සියා සිතනසේක් කොල දුටුවූ බුදිගෙනි තෙපි සුරාපානවල්හි මෙහෙස්බහා ආ ආවඵත් පානයකරවා විසංඥුකරවා කොල්ල කම්කයි සියා සුරාපාන වරද්ලය සරහා හුන්නාහුද? එසේ මේ සුරාවණ්ණා කරවුද? නොව අතුගාරාන් එකක්ද ඔබවා පානයකරන්නට උත්සාහ නොකරන්නේ සේය දැයි මේ සුරා විෂ කොදබලද්දේවිනම් තෙපි පානයකරවයි කියා ඒ බුදිගත් භයනන්වා එතනින් එලවා නස්හේ නෙවෙයි. බුදිගත් විසින් කරණුදු කාරණාව සම්බුදුරජාණන්වහන්සේට දන්වම් සියා ජේතවනාරාමයට කොත් දන්වූසේක සම්බුදුරජාණන්වහන්සේ වදුරණසේක් ඇතපතින දුන්වනාහි ඒ බුදිගෙ කොප දොවාකරණු කැමැති හුවූවානුත පෙරත් නුවනැත්තවුන් දැවාකරණු කැමැත්තවූවානුමයක් වදුරා අසේවවූ මහසිටාණන් එසින් ඇවසූ කරණ ලද්දතු ඉකුත්වත් කථාව දක්වා වදුළසේක.

රාජසිය දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්තමහ රජ්ජුරුකෙණෙකුන් රාජ්‍යය කරණකල්හි අප මහබෝසතාණන්වහන්සේ බරණැස සිටාණකෙනෙක් වූසේක. එකල්හිද මේ බුදිගෙ මෙම ක්‍රමයෙන් මන්ත්‍රණයකොට සුරාදෙසි විෂයෙහිද බරණැස සිටාණන් එනකල්හි පෙරමයව නොත් මෙපරිද්දෙන්ම සිටියාහුය. බරණැස සිටාණෝ හොකමැතිවූ ඒ බුදිගත් පරීක්ෂාකරණු කැමැතිව නොත් ඔවුන්ගේ ක්‍රියාව බලා මෙසේ දෙයක් කරණු කැමැත්තාහ ඔවුන් මෙනෙහි එලවන්නෙමියි සියා සිතනසේක් පින්වත් බුදිගෙනි සුරාපානය කොට රාජාංගණ වනයට යන්ව නුසුදුසුන රජ්ජුරුවන්දක නැවත එනකල්හි දැනගනිමි. තෙපි මෙතැන්හිම සිටුවසි කියා රාජසේවයට ගොස් නැවත අ සේක, බුදිගෝ එත්නාවූ සිටාණන් දැක සම්මිත්වහන්ස මෙතනට එවසි

කියනුයැ. මෙහිදී මේකාය අහිං එකකට කොස් ගිනෙදෑ තිබෙන රුක්ෂ
ගත් බලා ගමන් කියේක. එක්වන්නු ධූලීගෘහී කොපෙන් ද්‍රව්‍ය මිල
රුවිවන්නේය. කොපෙන් පුරා හැල්ලවිල් පිරුපරිද්දෙන්ම තිබෙන්නේය.
සෙසු පුද්ගල පුරා එණ්ඩාගරනු කොම් පාසල කරන්නාහුය. ඉදින් මේ පිරි
මිනිපල්ලේකම් කෙනින් පාසල කරන්නාහුය, මේ පුරාට වඩාත් විශාල
වස්ලද්දේවතැයි කියා මෙහිදී කියන්නේය යම්මේ පුරා වණිතා කථාව
පුරාපාතුවල් කෘතඥලයෙන් පුරිස්ථිමින්නේය යම්මේ පුරා වණිතා කථාව
පස්සිදු කොද අතීතස්ථිය ඉදින් මේ පුරා මිනිපලිනම් කෙටි පාසාය කරන්නාහු.
පාසාය කෙළාත් අඩුවාතු තිබෙන්නේය කොපෙනේ එක්කෙනෙකුතුත් පිහිටුවූ
පුරාපාසාය කොරණලද්දේද, එසේනමින් මේ පුරාපාසාය යනපත් කොවින්
සේක විශාඛදේවතාලද්දේවතැයි කියා ධූලීයන් හැසෙන්වා කැවිය මේබඳුන්
කොකරවයි කියා කැතිකන්වා එතනින් එලවූසේක. අප ඊතාබෝධිසත්ත්වයන්
එතන්හේ ජීවිතභාසය දක්වා දානදී පින්කම්කොට කම්පුපරිද්දෙන් මිය
පරලොව සියේක. ශාසනාවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ ධර්මදේශනාව කළ
කැර දක්වා වදරා ජාතක ධර්මය කිව්වා වදළසේක. එකල්හි බුදුරජාණන්
දුනුදු බුදුරජාණන් වූවාහුය මෙරණ්ඩ පිටුව උපන්කෙම්වහාති තිරස්ගුරු සමූහ
සමිඳුරජවූ මේම වේදුනි සම්බන්වහන්සේ දක්වා වදළසේක.

ඵල ජාතකය

බුදු එක්සමයෙක්හි සවිඛම්යන් සමිහාරයෙන් කරකලාමලක ග්‍රා
සෙන් අවමොඩකළාවූ සවිඥයන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවාසය
ණසේක් ඵලයෙහිදහවූ එක් උපාසකයකුනු අරහයා මේ ජාතකය වදළසේක.

සැවැත්නුවර වාසයකරන්නාවූ එක් කෙළෙඹිපුත්‍රයෙක් වහාසි බුදුපාමොක්
තිසුඝඩ්‍යාවහන්සේට ආරාධනාකොට සත්තයේ උයනෙහි වැඩසිදිනවි යලි
ම කැද අවුළුවන් වළඳවා. උයන්කොවිවාට ආමන්ත්‍රණයකොට තිසුඝඩ්‍යා
වහන්සේ තා සමඟ උයනෙහි කැසිර ආසවූ තිසුඝඩ්‍යාවහන්සේට අඹ ඵ
ආදිවූ කොයෙක් ඵලාඵලජාති පිළිගන්වයි කීසේක. ඵලකපාලකෙම් තිබූ
වහාය පිළිගෙණ තිසුඝඩ්‍යා කැදවාගෙණ උදයානයෙහි හැසිරෙන්නේ
වාසය දිසාව මැලුපණිස්ම මේ ඵලය අඹිය මේ ඵලය ඔහුපත්ව කොදැ
සේය මේ ඵල යහපත්ව පැසුසේයයි දනහන්නේය සෙහෙම යම්ක් කියා
ඔහුගේ වචනය පිළෙලෙව් වන්සේයයි කියා තිසුඝඩ්‍යාවහන්සේට සවිඥයන්වහන්
සේව දන්වූවාහුය, සවාමීන්වහන්ස මේ උදානපාලතෙම ඵලයෙහි දක්ෂ
තුමියෙහි සිටිම වාසබලා මේ ඵලයඅඹිය, මේ ඵලය යහපත්ව නොපැසුසේය.
මේ ඵලය යහපත්ව පැසුසේයයි දන්නේය මේ තෙම යම්ක්කියේද ඒ ඵලයෝ
වන්සේයයි දන්වූවාහුය, සවිඥයන්වහන්සේ වදරණසේක් මහණෙනි !!
උදානපාලයාම් ඵලයෙහි දක්ෂවූයේ නොවෙයි පෙරත් නුවනැත්තෝ ඵ
යෙහි දක්ෂවූවාහුමයයි වදරා ඉතුත්වත් දක්වා වදළසේක.

යවසියදවස මරණැස්සුවර ලිහිණිඋපාසකයා රජපුරුෂයෙක් රාජාඥා
කරණසල්හි අප මහබෝධිසත්ත්වයන්වහන්සේ සිටුකුලයෙක්හි ඉපිද වැඩිවියපැව
ත්මිණ පත්තියන්ගේ කරණකොටගෙණ වහික්කමීභාග කරණසේක් එක්
දවසෙක මහමඟ අරණ්‍යයෙහි පැමිණ එක අඹිවිඛසෙහි සිටි සියළු මනුෂ්‍යයන්
රක්ෂාවෙ මේ වාසයෙහි මිය දිවාලෝකයෙහි උපදින්නාහුය, එසේ විපෙනුසේය. මිය
පුණ්‍යයෙය, මිය ඵලය, මිය වඩුය, යන මේතු එන්නාහුය, පෙර කොට එසින්
පරිභෝග කොකරණලද යම්කිසි පනුයක්වත් පුණ්‍යයක්වත් ඵලයක්වත් මා
අසිත් කොවිවාරා අනුභව කොකාවයි කීසේක. ඔවුන් උන්වහන්සේගේ
වචනය පිළිගෙණ එතැයි එන්නාහුය. එක අතීවිඛසෙහි එක් භික්ෂූදෙරෙක කිං
ඵලවෘක්ෂයෙක් ඇත්තේය. ඒ වෘක්ෂයාගේ සාඛාඛාඛා පුෂ්පඵල යන සියල්ලද
අඹ කා සදහවින්නාහුය කුසක් එම කොවෙයි වණ්ඩවාතනිත්ද සුකඛසෙන්ද
රසයෙන්ද ආඝ්‍රාණත්ව ඵලයෝද අඹඵල කා පදාහය අනුභවකලකල්හි ගලාකල
විෂයක්මෙන් ජීවිතක්ෂයට පමුණුවන්නේය, පළමුවෙන් කිය සවිඥර ලෝවු
පුරුෂයෝ මේ අඹ වෘක්ෂයකැයි යන සංඥයෙන් ඵලයක් අනුභවකළානුත, සව
ඛරසෙණෙක් කෙල්සාන්තුවාහයන් ඇයිත් විචාරා අනුභවකරන්නයි කියා අතින්
ගෙණ සිටියාහුය. ඔහු කෙල්සාන්තුවාහයන් ආ කල්හි සවාමීන්වහන්ස මේ ඵල
අනුභවකරන්නේදයි විචාළාහුය, බෝධිසත්ත්වයන්වහන්සේ මේ අඹ වෘක්ෂයෙක්
නොවෙයි දන, වාසය කිංඵල වෘක්ෂයක්ය, අනුභව නොකරවයි වලක්වා
යමෙක් අනුභව සළාහුද එත්කාරණකරවා චතුවිධුරිය පාසාකරවා නිරෝගි
කලසේක. සුවීසෙයි මේ වාසමුලුයෙහි මනුෂ්‍යයෝ නවාතැන්ගෙණ අඹඵලයයි
සිතා මේ විපඵලයන් අනුභවකොට ජීවිතක්ෂයට පැමිණුනාහුය. දෙවෙනිදින
වෙයි තමිවැස්සෝ ආවිත් මලුමනුෂ්‍යයන්දුක පාදඟන් අල්වාගෙණ ප්‍රතිචක්‍රාන
සථානයෙහි දමා ගැල්සා සමඟ ඔවුන් අසියි සියළු බඩු ගෙණයන්නාහුය. ඔවුන්
ඒ දිනයෙහිද අරුණෝත්තමින බේලාවෙහිම මව ගවයෝය වව කැල්ය මව බඩු
යහි කියා සිහුව ඒ වාසමුලුයට කොස් නිරෝගිවසිරි මනුෂ්‍යයන් දුක ගෙණේ
කෝ මේ වාසය අඹ වාසය නොවන්නේයයි දනහන්නාහුදයි විචාළාහුය
අප නොදනුම්හයි ගැල්සාන්තුවාහ ශ්‍රෙෂ්ඨානන්වහන්සේ දන්සේකැයි කිවුය
එවිට මනුෂ්‍යයෝ ඔබ්ඩසමියන් අසිත් විචාරන්නාහු පණ්ඩිතයන්වහන්ස නුඹ
වහන්සේ මේ වාසය අඹිවාසය නොවනබව කෙසේ දන්සේක්දයි විචාළාහුය.
අප මහබෝධිසත්ත්වයන්වහන්සේ කාරණදෙකකින් දුනහන්නිමියි වදළසේක. මේ
වාසය දුසිත් හිංගෙණ පරිද්දෙන් වැඩයේ නොවෙයි, ඔටවසඛනලද සිනි
පෙල්වැනිත් සුවඳ නැතෙණපරිද්දෙන් වැඩයේය, ගමින් දුරසිටියේද
කොවෙයි ගම්දොර සිටියේය ඉදින් මේ තෙම මධුර ඵල ඇති වාසයෙක්හිනම්
මේහි එකඵලයකුදු නොනිමෙන්නේය, මනුෂ්‍යයන් එසින් නිරන්තරයෙන්
පිරිවරණ ලද්දේවෙයි, එහෙයින් මේ වාසය වෂ වාසය බව දුනහන්නිමියි කියා
ඔජනහාට බුදීදෙශනාකොට යනපත් ගමනක් වැඩසේක. ශාසනාවූ බුදු
රජාණන්වහන්සේ මහණෙනි පෙරත් නුවනැත්තෝ ඵලයෙහි දක්ෂවූවාහුමයයි
කියා මේ දම්දෙසුන් කෙණෙහැර දක්වා වදරා පුරිපරසඬි ගළපා මේ ජාතකය
නිවා වදළසේක.

එකම්සෙකි නෙල්කාන්තුරාණයන්ගේ පතිනිස්සොම දුන් බුදුපිරිස්සුම්පාලු නෙල් කාන්තුරාණ දේවියන්ගේ උපන්දින හවස් වේලාවකි. සමහර් කාන්තිරේදී සමන්වමහන්ගේ දක්වා වඩනසේක.

පවාසුධ ජාතකය

වාද එස්සමයෙහිදී රාජමහාදේවී ඔබේ පුතු ගැන, ඔබ කසීරාජයන්ගේ දෙවිරම්බරහොර වැඩවසන සමයෙහි පසුබට වියදිරිය නිසාය. ඔබ ඔබේ ස්වාමියාට දාඩිගුණ දෙකොට ඇඹුදි මහණ කෝ පසුබටවියදී ඇත්තෙහිදැයි වදහළේක. ඇඹිබ කාමිනි කීකල්හි මහණ වෙර සුවණ්ඩත්තාවූ මහසත්ව රජ! විය්කිකරණ්ඩ සුදපු තැන්හි විය්කිකළෝවිදුනි වදරා ඉතාන්ත දුක්ඛ වදහළේක.

යාවිසිදෙවන මිරාණ්ඩුවර ලිඹිදහස කළ රජ්ජුරුවෙකුණුත් රාජ්‍යකරණ සමයෙහි අට මහඅමාත්‍යයන්ගේ රජ්ජුරුවන්ගේ අමුණකොලා කියවුණ්කුස එළිබිඳුනත්කුස, ඒ මහඅමාත්‍යයන්ට හත්තබිය දවස් අවවාදකිරුත් මිඹුණත් නෙවේ. සියළු තන්හැක් දසකුසලයන් පිණ්වා ලක්ෂණශිල්පාචාර්‍යයන් ලක්ෂණ කියන්නේ දැකවූ මිඹුන්ගේ ලක්ෂණයම්පත්තිය මලා මහාපියාණන් රජ කුමාරයෙකුණුත්වන්නේය, සුඛවාසස්ථානයෙහේ ඇවැමියි රාජ්‍යයට පැමිණ දහරාජධම්මයන් රාජ්‍යය කරණ්නාක්, යි කියා පසුබායුධ සිල්පයෙහි දහසුළු ප්‍රතිපත්තියෙහි සතාසක්ව අග්‍රපුරුමවන්නේයැයි කිවුද; මිඹුන්ගේ ඔබ අබ කුමාරයන්ට හවි තමන්හාමු පසුබායුධ කුමාරයෝයයි හවි අබුණ, ඉක්බිත් කෙස් ඒ කුමාරයන් වැඩිවිය පැමිණිකල්හි රජ්ජුරුවෝ සම්පයාඛැදවා සිල්ප යන් හාසනයන් කිවිවා කොතෙක රාජ්‍යය කළකොටාක්ස්ය, එසේනොවිත් සිල්ප උගනුවයි කීය. සාධූයි! කමිරුන් සම්පයෙහි උගනිම්දැයි.කීකල්හි පුත නක්ඛත්‍රදෙවතයෙහි නක්ඛලානුවර දිසාභාමෝක් ආවාර්‍යන්ගේ සම්පයෙහි සාත්‍ර ඉතෙක කිවිවිවි පැමිණ ඉස්බිති ආචාර්‍යන්වැද නක්ඛලානුචරින් නිස්ස පසුබා සුධ සත්ඉඩව මරණාඥත්තුවරට යන්හාමු වනාහාත්‍රතඹව මාගියව අතිවුවූ කල්හි එස් පැමිණෙන්හාවූ කුමාරයෝ අතරමහ සිල්ප්‍යලෝව හවි යහපතු වසන්හාවූ එස්වතාවට පැමිණියෝය. එකල කුමාරයන්ගේ වතාවට අතිවුවූ කල්හි මිනුෂ්‍යෝදක පිස්මිස්වූ පුරුෂය! නෙපි මේ වතාහාරයට කොවිදුවි මේ වතාහාරයෙහි සිල්ප්‍යලෝව හවි යහපෙන් ඉද බුදුවුවන් අල්ලා අපූ ඛවිකරන්නේය එසේනෙතින් නෙපි නොවවිවැලකුය.

මෙබඳුතින් තමන්ගේ සමිබිකව තුබුම වලකා නිර්ගතව කෙතරසිංහ රාජ්‍යකුයේ වකෘඨිකාගසිකව පැමිණිකල්හි කැසසිල්මල්ඇතුළුයා දෙගොඩ් කඹරපන්වූ බුබ හා ඔබ ඇතිව කිල්වූ ඛත්තාදේ ඇසිවූ ඔබට මෙබඳුතින්ගේ කියන්හාමු එකල යහපෙ! ඔබ මාගය සැරිසිකම් ඇසා වෙනතාවන්ගේ කෝ අදහිදව මා සම්පයවිවර විසපොවනලද ගරුකින් විද මෙහතව් එලවූ

මිනු කැතිකන්වා දරාගනුවූ විස පොවිනලද ගරු දුකුපිරිලාතෙහේ ඇද අත තබ ඉනුය. ඒ කාරයතොත් යහපෙහේ රෝමයෙකි ඇලිසිය්ය. ඉක්බිත්තෙහේ අතින් ගරුකෙනි මෙහේ සිදිලු පහතක් එදිදේය. ඒ සියළුම සිදිලු යහපෙහේ රෝමයෙකිම ඇලිසිය්ය. තාද යහපෙ ඒ සියළු සිදිලු කිලිපොලා කමිහේ පාවිල විගුරුවා, මෙබඳුතිනත් සම්පවට සිය්ය. එකල මෙබඳුතිහේ නැවතත් තැතිගත්වා කඩුව කොපුවෙන් කපාගෙන ගැසුය්ය, දෙතිස් ගෙ දක් දිගඇති කඩුව රෝමයෙහි ඇලිසිය්ය. එවිට බුබුරන් නැසුය්ය. එසේ රෝමයෙකි ඇලිසිය්ය ඒ ළඳුරු ඇලිසිනාදුක මෙබඳුතෙක් කියන්හාමු පිස් වන්වූ යහපෙ මම දඩවාසුධ කුමාරයෝය මහත් ආසුතෙනක් නැත මම සා විසින් අබිනෘතිකවූ විනාහාතරවට වදනෙම් දැනු ආදීවූ ආඛ්‍යාන් සලකා වන්නෙම් තොවෙම් මහේ සම්ඵිකම් සලකා වන්නෙම් එසේනෙතින් තා සුතු දීසුනුතරම්හි අඛ්‍යාතය දක්වා, රේජ්ජතෙකාට දකුණතින් යහපෙහේ පැකැරි සේක, එවිටු රෝමයෙකි ඇලිසිය්ය, එයින් පහළුය්ය. එවිත් රෝමයෙකි ඇලිසිය්ය, දකුණුපයින් පහළුසේක, එවින් රෝමයෙකි ඇලිසිය්ය, එම පසින් පහළුසේක, එවින් රෝමයෙකි ඇලිසිය්ය. ඇත සුතුවසිනුතරම්හි ඉසිදදපලිත බ්‍රහ්මණතෙහේ පස්කනකින් බැඳි එල්ලෙන්හිටින් කිරිති තව කථාකෙරෙති. එකලයහපෙ සේසේසිරිය පූර්ණය සිංහසනක පුරුෂ ශ්‍රේෂ්ඨය මේ සෙසේවූ පුරුෂයෙක්දැයාණි කියා සිතන්නේ එම්බල පුරුෂ සෝ කිව කොදුරුව සිටා මෙසේවූ බුහුවි කථාකරන්ට කාරණ කවෙරේදැයිවිය ළේය. එකල්හි මෙබඳුතියන්වහන්නේ සෝ මා සෑයෙකි විසම් මහත් කුසලි සෙකි චිත්‍රාසුධයක් ඇත්නේය, උසෙන් අනි පිරින් නැහෙන්නේය, කායේ අතුඹුහන් සව කඩ කොට සිද ජීවිතක්ෂයව පමුණුවන්නේය. එවක්කල්හි අපි දෙදෙනම් නැසෙමිකා, මේ කාරණයෙන් මම නොබාමියි කීවාහුය. මේ වව නාවූහැලි මෙබඳුතියන් තමන්ගේ අභ්‍යන්තරයෙහි සුසාසුධය සඳහා කිහ,

එමන්අයා යහපෙ මේවේයිතිය මේ කාරණයක යහපෙයක්ම කියන්නේය. පුරුෂ සිංහයාගේ ශරීරයෙන් ඉන් ඇතියක් පමණ අනුභවකළෙමි වන්නම් මහේ මව දිරාවාතය නොවෙමි, එස්සෙයින් මොහු ඇරපියම් සිතා ඒරණ කාසින්ද්‍රයාට මෙබඳුතියන් කැරයින්නේ මිනවසය සෝ සිංහපුරුෂ යක කෘගේ මස් කොසම් සෝ රාහු ඉඛයෙන් මිදුනාවූ චන්ද්‍රයා පරිද්දෙන් මා අතින් මිදී ත්‍රිත්‍රයඉඛයා සතුවූකරදීන් පලායමියි කිය එකල්හි මෙබඳුතියන් වහන්නේ ඕනට කේසේයිවූද, යහපෙ මම්වූකලියෙම් සෝ එනාකි පෙරඅතුවල් කොට රෝගවූ කම්සෙන් ලේ රැදීයිනාවූ අත්ඇතිව අනුන්ගේ ශරීරමාංශය සහඡාතකරන්නාවූ යහව උපන්නෙකිය ඉදින් මේ යහපෙන්කියාවිදේ සිටා අතුවල්කරන්නේ එකම අදුරන් අදුරට යන්නෙකිය, මා දුටු තැන්පටන් සා එසින් අතුවල්කරන්ට නොපිළිවන, ප්‍රාණඝාතකම් නරක සිරියන් ප්‍රේත අසුරකාය යන සතර අපායෙහි උපදවන්නේය, නැවත මිනුෂ්‍ය ලෝකයෙහි උපනුපන්තෙහ මිහුයුෂ්ක බව ලබන්නේය, මේ ආදීවූ නොයෙක් කාරණ යෙන් පසුබුදුස්සිලයෙහි ආදීනව හා පසුබුසිලයෙහි අනුසස් හා අනේකප්‍රකාර යෙන් යහපෙ පැතිකන්වා ධම්දේශනා කොට ඔහුදම්නපේලා ඔහුගේ සහනාක යෙහි කෙලුන් නැතිකි සතුන්ත් සහා පසුබුසිලයෙහි පිහිටුවා වනාහාතරයෙහි සතුයන් එසින්දෙනලද භෝජනය නිලියමිපිණිස ලබ අදුම්දව වාසකරවනු

අවවාදකොට එතැනින් නික්ම එතුවක සමීපයෙහි මනුෂ්‍යයන්ව හිඳුවා පවාතුවූ තක්කටව මරණාදීනුවරට නොව දෙමිළිසින් දුක මැඩගැනීමෙහි රාජ්‍යකරමය පිහිටුවා දහසමෙන් රාජ්‍යය කෙරෙමින් දහදිවූ තුන්ලක්ෂයක් කාමවූ පවිත්‍ර දෙන් හිඳපරලොව නියාය.

මේකේ ගාතාවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ ධර්මදේශනාව කොස්සාරදේශ විදුරා තවද නිසුම්භ්ව කරුණෙහි අවවාදකරණසේක්ම නොපසුබටවූවාවූ පියුම් ඇති සිත්හි තිරවදනවූ අධිෂ්ඨාන බලයෙන් කුලූයෙහි කිසිතැලද සජ්ඣායනත් මෙහි පාඨමිය ධර්මස්වභාව ගිහිළු කන්කාර ධර්මයන් අතියයෙන, දුකතය. අනාත්මය මේ දේශිලිඝණ මේකොට්ඨාසට විදියාවෙහි පවත් මෙධිපාඨික ධර්මයන් ඒඩන්නාවූ කොතැවෙන් කෙමි ගිහිළු කාරණාවූ කරන්නාවූ සතාරුණි ආයතීයාගේ සෙලවිව උපන් බැවින් ධර්මදේශනාවෙහි කුඩන්වූ මේ කෙසි විතුරාගීතිකාගය ධර්මයන් ප්‍රකාශකොවවදුළුසේක. විතුරාගීතිකාගේ ඒ අර්ථතාගයෙහි පසුමම පිරිසිදුකි ගිහිළුව අර්ථවිලාසයි පිහිටිසේක. සතිපට්ඨානයේ සුවිපරඤ්ඤියපුවා මේ පවිත්‍රවූ ජාතකය නිමිවා වදළසේක.

එතමයෙහි රාහුලතාවෝ ආයුෂ්මාල සවිවරතෝස, පවාසුධ තුමාරයෝත් බිඳුවූ ඒමිමවේදියි තවිස්වහන්සේ දක්වා වදළසේක.

කාවනද්ධබ්‍රි ජාතකය

වද එස්තමයෙක්හි අතරණ්ඩව් සරණවූ සතිඤ්ඤත්වහන්ස් ෆැවැත්නුවර චැවිතතෙස්ක් එස්තරා ගිසුන්කෙණෙහුත් අරභයා මේ ජාතක වදළසේක. සැවැත්නුවර වාසයකරන්නාවූ එස්තුලපුත්‍රයෙක් සතිඤ්ඤත් එතස්ස්ගේ ධර්මදේශනාව අසා සතිඤ්ඤතතෙකි පැහැද පැවිදිවූයේය. ඉක් ගින්නෙක් ඒ ගිසුන්වහන්සේට අවවාද දෙන්නාහු ඇවැත්නි පිලිඟ ඒකවිධ එන්නය විවිධවන්නේය, ඇතැදින් මනුෂ්‍යකරවන්සේය. මේ බුද්ධසිල හා මේ ඒවාසිලහට මේ මහාසිලහට මේ ආජීවපාරිසුද්ධිසිලහට මේ ප්‍රත්‍යයසන්නිශ්‍රිතසිල නමැති සිව ඒරසිලහට මේ ආර්යවාරිසුද්ධිසිලහට මේ ප්‍රත්‍යයසන්නිශ්‍රිතසිල නමැති සිව සිලය ප්‍රභෙදවන්නාහුවෙති, ඒ ගිසුන්වහන්සේ මෙසේ සිතූසේක මේ සිල්ප තමි ඉතා මොහොස මිම පෙපමණක් තරාදන්ව පවත්වන්ට නොහැකිවන් නමි, සිල්පුරන්නට නොහැකිවන්නාහට ප්‍රඥාප්‍රභාවෙන් කවර ප්‍රයෝජනද මේ සිතිව දුකාදීවූ තුන්ලක්ෂයක්නොමි සුත්තදරාවන්ද රක්ෂාකරන්නෙමි සිව සේක. මෙසේද සිතා සතිඤ්ඤත්වහන්ස මේ සිල්රක්ෂාකරන්ට නොහැකිවන් නෙමි සිල්රකින්ට නොහැක්කාහට ප්‍රඥාප්‍රභාවෙන් කවරප්‍රයෝජනද මෙසිවිලු හරිනෙමි සුබ එතස්ල්ලාගේ පාසිවුරුගෙනුවසි සියේය. එසේ සි ඒකතෙ ආචාර්ය උපාධ්‍යායන්වහන්සේ වදරණසේක් ඇවැත්නි එස්කල්හි බුදුන්ගේ සවිසිටියා උත්වහන්සේලා ඒ ඒකණ කැදෙවාගෙන සතිඤ්ඤත් එතස්ස්ගේ සමීපයට දම්සභාමණ්ඩපයට කියානුයා. සතිඤ්ඤත්වහන්සේ දුක මහණෙනි කවර කාරණයකින් නොකෙළිකරවා ඒකණක්හු කැදෙවාගෙන ආවාහුදෝ ඒ ලෙසේක. සතිඤ්ඤත්ව මේ ගිසුන්වහන්සේ ඉට සිල්රක්නට නොහැකි

එන්නෙමි කියා පාත්‍රා සිවුරු හාරකොට දුන්සේක. අක්ඛිත්තෙහි ඒ මහණ අපි කැදෙවාගෙන ආමහයි දුන්වූවාහුය. මහණෙනි තොට එකාහි මේ මහණහට කවරකාරණයකින් සිලය මොහෝකොට සිටාහුද සම්පමණක් තෙමේම රක් කට නැතිවේද එපමණක්ම රක්ෂාකෙරේවා මෙතැන්හි පටන් තොපි එසේ සිතිව එස් කොසිලව මිටි කවුලුතු මම දනිමි කියා මහණෙනි තොපි මෙසේ එව කොපටා මොහෝ සිලයෙන් සවරප්‍රයෝජනද ත්‍රිවිධ සිලයම රක්ෂාකරන්ට නැතිවන්නේදැයි එවාරා වදළසේක.

සැම්මත්වහන්ස කැතිවන්නෙමි කියා, එසේවිනම් තොපි මෙතැන් පටන් කායවාරය, වාක්වාරය, මිහොවිරයයි කහ ත්‍රිවිධවාරයන්ම රක්ෂාකරව, කාය වාරයෙන් අකුසල් නොකරව, වාක්වාරයෙන් අකුසල් නොකරව, මිහොවාරයෙන් අකුසල් නොකරව, සිසිනොව මේ ත්‍රිවිධ සිලය රක්ෂාකරවයි වදළසේක මෙපමණකින් ඒ ගිසුන්වහන්සේ කුටුපහවූසිත්ඇතිව ශාපන සතිඤ්ඤත් වහන්ස මේ ත්‍රිවිධසිලය රක්ෂාකෙරෙමි කියා සතිඤ්ඤත්වහන්සේට නමස්කාර කොට ආචාර්ය උපාධ්‍යායන්වහන්සේ හා කැරිවයිසේක. ඒ ගිසුන්වහන්සේ ඒ ත්‍රිවිධසිලය රක්ෂාකරන්සේ කැතිවන්නේක. ආචාර්ය උපාධ්‍යායන් විසින් අවූ කියාසලද සිලයද මෙපමණෙක්මය, උත්වහන්සේලා එතැනි තමුන් සවූසේ නෙව කොදන් බැවින් මට අවමෙධකරන්ට නොහැකිවූවාහුය. බුදුරජාණන් වහන්සේ එතැනි කමින් සවසන්නෙහා දන් බැවින් තිරුත්තරවූ ධර්මරාජ්ම බැවින් මෙපමණ සිලය වාරත්‍රයෙකිම කියා මට දන්වූසේක. ඒකාන්තයෙන්ම සතිඤ්ඤත්වහන්ස් මට පිහිටවූසේකැයි කියා විදගිතා එඩා සිපදවසෙකින්ම අර්තන්ථලාසෙකි පිහිටිසේක. ඒ ප්‍රවෘත්තිය දුන දම්සභාමණ්ඩපයෙහි රැස්වහුන් තාවූ ගිසුන්වහන්සේලා කියන්නාහු "ඇවැත්නි අසවල් මහණ සිල්රක්ෂ කරන්නට නොහැකිවන්නේමි"කියා කියිමවට පැමිණෙන්නාහු සියළු සිලයන් තුන්කොටසෙක්හි පිහිටුවා ත්‍රිත්‍රණයකරවා ශාස්තෘන්වහන්සේ අර්තන්ථලාසට පැමිණවූසේක සතිඤ්ඤත්ව ඉතා ආවෙත්‍රීවන්සේකැයි බුදුගුණ කියමින් ස්තුන්නානුත. සතිඤ්ඤත්වහන්සේ එසතාව වැඩවදරා "මහණෙනි මේ දම්සභා වෙයි කවර නම් කථාවෙකින් යුක්තව හුන්නාදු"යි වදරා මෙහෝ කථාවකිත්යයි දන්වූකල්හි "මහණෙනි ඉතා බැරෑරුම් බර කොටඩ සවසනෙන් මෙදළලද්දේ කැතැල්ලුවන්ගෙන් වන්නෙය, පෙර හුවනැයි මහෝසතතුයෝ කියන් රත් තුන් සඳස්ලැබ මහවානයන්ට නොහැකිව වියානකොට මහවානෙහි කියානුත"යි වදරා අතීතකථාව තෙණැහැරුවන්වා වදළසේක.

රියිය දවස බරණැස්නුවර ඉක්මදත්ත නමි රජතුමෙකුන් රාජ්‍යය කරණකල්හි අප මහණබුදුහෝ එන්තමෙක සමියව උපන්සේක. බෝධිසත්වයන්වහන්සේ එස්දවසක් එස්තරා කරණලද ගබෙස්හි කෙතෙක් කතිණය කරණසේක. පුවිසෙහි ඒ තම සම්පත්තියෙන් යුක්තවූ එස්සිටාහ කෙනෙක් කලවාසස් කා පවරාවටඇති සතරරියන්ධිනඇති රත්කඳක් නිධාන කොට සරිරියකෙළිය. ඒ රත්කඳ බෝධිසත්වයන්වහන්සේගේ හගුල ලැබුව සිරිසය. බෝධිසත්වයන්වහන්සේ සිල්සමුහයෙන්වහැයි සිතා පස් පිරමින් ඒ මුලදුක පාංශුවෙන්වහා දවල් කතිණකොට සුසානය අත්තාහනවූ කල්හි විසඳුවූ තගුල් ආදිය එස්පෙනෙහි බහා සතා සඩෙහිස්වඩිය කෙණයන් නෙමි සිතා ඒ රත්කඳ ඔහුවා නන්නාවි නොහැකිවූසේක් හිද මෙපමණ කුසලි

රජා පිණිස එක්කෝය. මොහොතක් නිවැරැදියට තලන්නෙකු මේ ලෝකයේ නැත. කිව් කාමිවරුන් කෙරෙහි කොදුරන්නාවූ දේවතාවෝ ඔවුන්ගේ ඉරණම් ඔවුන්ට දෙති. මේ නිසා කොටියාගේ ඉරණම කෙරෙහි ඔබ විස්මයට පත් නොවිය යුතුය. මේ ලෝකයේ ඇති සියලු සත්ත්වයන් ම තමන්ගේ ඉරණම් තමන් විසින් ම නිර්මාණය කරගත්තෝය. මේ ගැන කියන්නට බොහෝ දේ ඇත්තේය. එහෙත් මේ ජාතකය ඉතා දිගු වන නිසා මෙතැනින් නවත්වා දමමි. මේ ගැන විස්තර වැඩි දුරට දැනගැනීමට කැමති අය ඒ ජාතකය කියවා බලා ගත්තාවේ. මේ ජාතකය ඉතා ප්‍රයෝජනවත් වන්නේ ය. එය කියවීමෙන් ඔබට බොහෝ දේ ඉගෙන ගත හැකි වන්නේ ය. මේ ජාතකය කියවීමෙන් ඔබට ඒ ගැන ඉතා හොඳ අදහසක් ලබා ගත හැකි වන්නේ ය. එ

පිණිස උත්සහයෙන් දුන්දිනු හොඳයි හෙරණ් උත්සාහයෙන්ලේයැයි මේ දෙදුනන් හොඳාරැස්ස්ස් පුතිපරසකිනලුගා මේ නොනමිතු ජාතකය කිව්ය වදළහේක.

එකයෙකි කිවුලාණෝ දුන් දෙවදහසාඨවිරහේක, ඔහුගේ සාගරයෙ කිවුලේ බෙහුවිහාරී දන් විවාහාරාරාමෙවිය, වාසරේහුව උපන්නොමිවිහාරි කිරලිගුරු, සමයේ සමිවුදුරජවූ මහාවෙදියි තමන්වහන්දේදක්වා වදළහේක.

නයොධම් ජාතකය

මේ එක්සමයෙහිම රාණදීඝාය රහසවූ නිලෝගුරු බිදුරජාණන් වහන්ස් බෙවිවිහාරමහාදෙවි වැඩවසනසේක් දෙවදහසාඨවිරයන්වහන්සේලා වඩවා උත්සාහකිරීමක් අරභයා මේ ජාතකය වදළහේක.

ඒතිහාසිදවස මහරණ්ඩුවර් ඉක්ෂ්වදහසහ රජ්ජුරුකොහෙණ්ඩ රාජ්‍යය කරණකල්හි දෙවදහසාඨවිරයෝ වාසරෝනියෙහි ඉපද නිවාලවිහාරයෙහි වාසරසඳහා පතිහරණයකරවන්නාහු සහස් නියා උපන්නාවූ වාසර මොහොතක්හි මොහු වැනිසියලු වාසරසඳහා පරිහරණය කෙරෙති සත ගසින් දහස්ඩැ බවුන්යේ නියාජාස්ථානය කරවන්නාලුය. එකයෙකි මෙහි සත්සෝන් එම වාසරයා නියා එක් වැඳිරියක සුය පිළිසිඳගන්නාහුය. එකල වැඳිරිහොඬෝ දරුගැබ පිරිපිනියාව දුහ සමයේ දරුගැබි රකිමින් අතිශ්‍ය පරිහ පුාහාරයකට යියාය. මියොමෝ නැම මුහුකුරාසියකල්හි මෙබඳිනියාව වැදුහ. මෙබඳිනියෝ වැඩි මිදුවිවට පැමිණි තක්තියවපන්නාවූය, ඒ මොවු ගවසෝන් එම්දවසක් ඇතියන් ආහේ පියානන්වහන්සේ මිනිසෙකු හොසිදුනි එවාළේය. පුස අසවිල් පරිහාපාහාරයෙහි වඩුරුමුලරයකිමින් වේසෙකි කිව, මිනිසෙකි ඒ වාහර රජ්ජුරුවන් සමීපයට මා කෙණ්‍යවු කිවුය, පුස නොප මිනිස් පියානන් සමීපයට යන්ට නොපිළිවන, නොපේ පියානෝ තමන් කියා උපන්නාවූ වාහරපෝතකයන්ගේ වඩුරුමුල පරිහරණය කෙරෙන් යන තමන් දකින් බැ ගිහෝත්පාවකය කෙරෙති කිවුය; මිනිසෙකි ඒ එසකට නොණ්‍යව මිම ඊට කටයුතු දන්නෙමි වේදුයි කීකල්හි ඒ වැඳිරි හොඬෝ පුත්‍රයා විමානෙහි ඒ වාහරයා සමීපයට යියාය. එකල වාහරයා සමීපයේ පුත්‍රයා දැකලාම මේනම වැඩසිටේවිනම් වඩුරුමුල පරිහරණයට කෙදෙයි එන්නෙමින් දන්මි මොහු දුරුකොටියයුතුයි බුහු වැලඳගන්නාක් මෙන් කරකොට මැඩ ජීවිතක්ෂයට පැමිණුවමි පුත මෙසේ එවි මෙසෙන්කල් කොසිසිරුදුයි මෙබඳිනියන් වැලඳගන්නාක්මෙන් අල්වාගෙණ කරකොට මැඩුහේය, මෙබඳිනියෝ වූසලි ඇත් බල ඇතිවාහවූ බව ඇත්කෝය, එන්සකින් මෙබඳිනියෝත් පිය වඩුරු අල්වා ගරකොට මැඩලුහ ඔහුගේ ඇඟ ඇට බිදිනන්නාක්මෙන්විය ඉක්බිත්තෙන් ඒ වාහරයාට මෙසේ සිතිවිල්ල ලෙන්විය. මේ තෙමේ වැඩසිටේවිනම් මා මරන්නේය, කවර උපායකින් පලවූ

කොට මොහු මරාපියමිදෙයෝයි සිතීය. කවද මෙසේ සිතිය මිට තුදුරුකෙණ රාජකාරියකින්වූ විලෙක් ඇත, ඒ විල රාජපුරුෂයාලවා මොහු කවමයි සිතා ඉක්බිත්තෙන් ඔහුට කියන්නේ මම මිනට වයසවයෙමි මේ වඩුරුමුල නොවට පරිභෝග අදහි කොප රජකෙරෙමි අසවල් තැන විලෙක් ඇත ඒ විල ඇතිල දනිදෙමි

හෙරිවාද ජාතකය.

භාග්‍යවදු එක්තෘංසෙක්හි සකරාජ්‍යය ලෝකඥරාජ්‍ය බුදුරජාණන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසනාසේක් එක්තරා දුෂ්ඨ භික්ෂූවක්හු අරභයා මේ ජාතකය වදාළසේක. සතිඳැස්වහන්සේ ඒ මහණහට එතෙකි වදාරණසේක් මහණ කෙනෙ අකීකරුවූයේ සෙමෙදුකි විවරිය වදාළසල්ලි ඔහොමයි කුවුවන්නේ කැමැවෙයි දුන්වූසල්ලි මහණ නෝ අකීකරුවූයේ දන්වීතුනොවෙයි පෙරත අකීකරුවූසෙකියාගේ වදුරා ඉතුන්වන් දක්වා වදාළසේක.

යම්කිසි දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙනෙකුන් රාජ්‍යකරණ කල්හි අප මහබෝසතාණන්වහන්සේ හෙරිවාද නම් කුලයෙහි ඉපිද වැඩිවිය පැමිණ එක්තරා රාජකරණයක්හි රජතුමා විසින් යවනලද එකල්හි බරණැස්නුවර සෙසු ජනයන් මෙන් නොරිවැටෙමින් එක්තරා ගහනයක් ඇතුළත ගසක් මුලක් ඇතිව එතැන්හි අතරමග සොරුන් විසින් අධිකෘතවූ දාරණයකට පැමිණ තිරහාරයෙන් හෙරිවාදතෙරන්නාවූ පුත්‍රයා වැලැපුවේ නෑහ විසින් ප්‍රධානීන්ට දන්වාහාවූ හෙරියෙබදයෙමින් අතරතුරෙහි දන්වා සිටියේක. පියාණන් විසින් වලක්වන්නාවූ ඒ පුත්‍රතෙම හෙරියෙබ; නැත්මී හෙ රුන් එහුමදවම්හි සිතා අතුරා නැසිවන් මෙර වැළපුසේක.

සොරහු පළමුවෙන්ම හෙරියෙබදය අසා ඊළඟට හෙරියෙබදයෙහි දිවුවෙත් අතිශයින් ලජ්ජාවට ඔබදය දක්නා ම ඊළඟට හෙරියෙබදයක් නොවන්වේක සිතා අවුත් පරිභෝග කරන්නට දෙදෙනාම දුක නලා වසහුව පැහැරගන්නාහුය, අප මහබෝසතාණන්වහන්සේ ලජ්ජාභාවයෙන් දුකසේ ලබාගැනුණු වස්තුව ලජ්ජා කොට හෙරිවාදය කරන්නාවූ පුත්‍රයා විසින් නසාගනු ලබන්නේ කිසේක. හෙරිවාදය කරන්නේය හෙරිවාදය ප්‍රතිරූප ඉන්ද්‍රියෙහි නොමි හොත රන්සේ නිරුකුරු වදය කොසරන්නේය ප්‍රතිරූපඉන්ද්‍රිය සම්පන්නකොට නිරුකුරුවෙ හෙරිවාදය කිරීම වහාම පුරවිරින්නේය හේතුවක්හෙයින්ද යත්? හෙරිවාදය කරන්නාහු ඊසිවි සර්ථපත්‍ර සියයක් ලබාගැනුණේද, ඒ ලබාගැනුණු වස්තුව නිරාහාරයෙන් හොඬකෑවිට වාදයෙ කරන්නාහු විසින් නසාගනු ලබන්නේ කිසේක. ඉක්බිති බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ ධර්මදේශනාව කෙළවර දක්වා වදාරා පුරාවෘත්තය අනුසන්ධි නිවා වදාළසේක.

එකල්හි පුත්‍රතෙම අධිකරු මහණවූයේය, පියාණෝ නම් කෝලාහල සහිත බුදුරජාණන්වහන්සේ දන්වා වදාළසේකි.

සංඛධමම ජාතකය.

භාග්‍යවදු එක්තෘංසෙක්හි කීලෝඥරාජ්‍ය බුදුරජාණන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසනාසේක් දුෂ්ඨ භික්ෂූවක්හු අරභයා මේ ජාතකය වදාළසේක.

යම්කිසි දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්තනම් රජ්ජුරුකෙනෙකුන් රාජ්‍යකරණ කල්හි අප මහබෝසතාණන්වහන්සේ සත්පිබිනා කුලයෙහි ඉපිද වැඩිවියට පැමිණ වසනසල්ලි බරණැස්නුවර නැකත්කෙළියට මෙර ලැබිය. එසල්ලි මෙනියනාගේ මිපියණන් කැඳවාගෙණ සත්පිබිමෙන් වසනුව උපමිති සිතා නොමේ සත්පිබිමෙන් වසනුව ලැබි නම්වි එනකල්හි සොරුන්වසන අරණයකට පැමිණ සත්පිබිනාවූ පියාණන් වැලහුසේක. ඒ පියතෙම සත් සඩින් සොරුන් එනුමදවම්හිසිනා අතුරුහැතුවම සත්පිබිමය. ඒ සොරුනු පෙරකියාලද ක්‍රමයෙන්ම අවුත් වසනුව පැහැරගන්නාහුය. මෙබඳිනවියන් වසන්නේත් සුවිසෙකි කියාලද ක්‍රමයෙන් මෙසේ කියන්න, සත්පිබිසේය, නොමියක් නොපිබිසේය, අධිකෘතාට ප්‍රමාණ ඉන්වා නොපිබිසේය, ප්‍රමාණ නොමියක් නොපිබිසේය, අධිකෘතාට පිබිවිවාසි ඉතා ලාභකවන්සේය. කුමක්කෙබිද්දයන්? සත්පිබිමෙහි ලබාලද වසනුව නැවත නැවත සත්පිබිනාවූ අපගේ පියාණන් විසින් නසාගැනුණුද වස්තුව කියන්න. ශාක්‍යාවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ මෙසේ මේ දම්දෙසුව වෙණෙහර දක්වා වදාරා පුරාවෘත්තය ඇතුපා මේ ජාතකය නිවා වදාළසේක,

එකල්හි පියාණෝනම් දන් අතිකරු මහණවූයේය පුත්‍රව උපන්නෙම් කීලෝඥරු සත්‍යක් සම්බුදුරජවූ බෙහෙවිදුනි නසන්වහන්සේ දක්වා වදාළසේක

අසාතමන්ත්‍ර ජාතකය.

භාග්‍යවදු එක්සමයෙක්හි සවිඩිමියෙහි අදුසිහතවූ සුභාවාරඇතිකලෝ තුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ දෙවරම්වෙහෙර එහසසේක් උකදලිවූ භික්ෂූවක්හු අරභයා මේ ජාතකය වදාළසේක. මෙහි වර්තමාන කථාව උම්මදනති ජාතක යෙහි කියාලදවිත්තේය සවිඳුන්වහන්සේ ඒ භික්ෂුව මාණ මේ ලෝක යෙහි සත්‍රුනම් දුකසහව විසහුනුත අසත්පුරුෂයෝය ලාභසත්කාර අත්හිම් සේය සේ එමදු ලාභක සත්‍යක නිසා සවර කාරණයකින් උකවලිවූයෙසිදුයි වදාරා ඉතුන්වන් දක්වා වදාළසේක.

යම්කිසි දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙනෙකුන් රාජ්‍යකරණකල්හි අප මහබෝසතාණෝ උක්කාර රට තක්සලානුවර බ්‍රාහ්මණ වංශයෙහි ඉපිද නුවණැසිමවිවූ පැමිණ වේදත්‍රයෙහි සියළු සිල්පයෙහිත් නිම, වී පැමිණ දිසාපාමොක් ආචාරීවූය එසමයෙහි බරණැස්නුවර බ්‍රාහ්මණකුලයක පුත්‍රයෙකු උපන්දැස්ම කියනෙණ හොනිවායිබුදු, ඉක්බිත්තෙහි ඒ බ්‍රාහ්මණ කුමාරයා සොළොස්වැවිරිදි වියහව පැමිණිකල්හි දෙමව්පියෝ මෙසේ කිවුය, පුත අපි තොප උපන් දැස්ම කියනෙණ නිදුම්මා ඉඳිත් සෙසු බ්‍රාහ්මණලෝකයෙහි උපදනා කෙණෙත්තානුවනම් කියනෙණ වලව්වැද කියාදෙවියාව නමස්කාරකෙ රෙමින් ත්‍රිවාමලෝකපරායණවූ ඉඳිත් යිනිදු වසනුකැමැත්තානුවනම් තක්සලා

බුවරුවා නොත් දිනායාවිත් ආචාරීන් සමීපයෙහි ශිල්පශ්‍රවණය කරවා පණ්ඩිත කරවයි කිවුය. මාණවකයා කියේනේ මම වලසියි පරිභාරයක්කරවා අහසිටියෙමි කුටුම්බයාගමනය නොදෙවිදි කියා දෙවවියයි වැද ආචාර්‍ය ඉගෙණ පෝලා ආවේය. ඔහුගේ දෙවවිදෙයෝ ගිහිගෙයි විසිමට නොකැමැත්ත කියා, එසේ නිදි ගිහිදෙවියාට ප්‍රත්‍යාදරණ කැමැත්තාහුය එසේනොවේ දිනායාවාර්‍යයන්ගේ පුත්‍රභාර්‍යාවන්ගේ ගර්භාශයෙහි ප්‍රතිසන්ධි ගෙන්වා පමණින් ගිහිදෙවියා ලදුයි කිවුය, එසේය ඉතිහාස්වාක්‍යයෙහි කියල්ලි නොව විසින් අසාතමන්ත්‍ර කෙත් උගන්නාලද්දාහුදැයි කිවුය. තැන ඉතිහාස්වාක්‍යයෙහි කියල්ලි නොව විසින් අසාතමන්ත්‍ර ශිල්පයෙහි උගන්නාලද්දේද යම යම අසාතමන්ත්‍රයන් ඉගෙණ ඊට පසු තමා කියා නොව විසින් අසාතමන්ත්‍රයන්ගේ ඉගෙණීම නිමවා ඒ ආචාර්‍ය

මැතියන්වහන්ස්ලා දෙන දන්සෑවේද මේ කාරණයෙන් සත්‍රුතාව කැපුවා
සොට දුක්ඛපටිසංවේදීන්අතාගතයේදී දුකඋපදනුකුදුඅතරේසිටුරුෂයෝ
සෝක අත්හිඳියෝයි දකනලුබුදු ඒ මාණවකයාට අවවාදකොට යැවීය. ඒ
මාණවකයාත් ආචාර්යන් වැඳ දෙමිපියන්ගේ සමීපයට ගියේය. එකල්හී මැතිය
කියන්නෝ පුත සෙට අසාගමන්ගත ඉතාසංවුදුයි කියා අත්තන් විසිනුදු
එසේය මැතියන්වහන්ස්ලි කියල්හි දන් සුමක් කරවිදුයි මහලොබ කියා
කාර් පුත්‍රයාවිද සොඳොත් කියනලදි විසවිදුකියවිදුය, එමෙන් ඇති මාණවකයා
කියන්නේ මැතියන්වහන්ස මා පියන් පුහාසකොටතල්ලන්ගේ දෙය දන්නා
ලද එස්සොතින් මට කියනයින් පුශෝජන නැත මම සාපතපුවරිජාණවරු
පැවිදිවෙමි කමන්ගේ අත්දැකි පුකාශකෙරෙමින් මෙසේකියිය මේ ලෝකයෙ
සත්‍රුතාව දුකඩට විසතුකෙනින් අනාගතමේවෙයිඅතීස්පුරුෂයාව මේකියූ
කෙලෙස වසඳවීම කියමේ කම මිරිහාදුවෙස්කාම කෘත්‍යයය යමියේ විස්තිය
කරා කොරේකි එ යම් යම් කාලයෙක්ම ඇත්තම බුදුවරුම් දුර්ලභයකොරන්නේය
මේසේහේ කෑහෙයි යහ කාප්කියාරණයක් කෘත්ත්ථඋපපරිදෙන්මේ සත්‍රුතාව
කෙසෙක් දවස් කෙලෙස් වසනවූ කලුන් මේසෙක් කෑහෙයි යන කාරණය
ඔවුන්ට කෘත්යේය. එස්සොතින් ඔබ්කිනවූ කෙලෙස් වසඳවන්කාලී සත්‍රු
සැර කාශවේවෙවිනාවිෂ්වීසා විසිකය කොරේමින් මියඳෑවෙයි පැවිදිවකිනුදු සත්‍රු
පිරියමියොට බුාහ්මලෝක පරායනවේමියි කිය තවද මේසේ කියා කාරණ
පුවෘත්ජාවෙන් පැවිදිව සිසුඇම්පිරියම්කොට පඤ්චාභිඥ අෂ්ටසමාපත්ති උපදා
ගණියකොරෙන් කාය හා කෙලෙසුන් කොරෙන් විධානවිවෙකකොට මේ විදැ
විමුතිය වඩමින් බුාහ්මලෝකෝත්පත්තිය කොරේමි මට කියිනෙන් පුශෝජන
කැතැයි මේසේ සත්‍රුන්ට නිතුකොටදෙවිවියන් වැඳ පැවිදිව කියනලදදුරු
ඇති විවේකය වඩමින් බුාහ්මලෝකයෙකිලපත්තාහුය, ශාස්තෘවූ බුදුරජාණන්
වහන්සේකියන්කි සත්‍රුතාව දුකට විසතුහුය අතස්පුරුෂයෝය ලාභීකෑහේ
දුස්දෙන්නාහුයයි කියා මේසේ සත්‍රුන්ගේ සුගුණ කියා වනුඃසාසනය පුකා
කොට වදුළසේක. වතුස්සතය ධර්මදේශනාවේ කෙලවර ඒ ශාසනයෙහිලපත්
ලිව ඇළවිනාකිවූ කිසහුන්වහන්සේ සෝවාන්පලයෙහි පිහිටිසේක. ශාස්තෘ
බුදුරජාණන්වහන්සේ පූර්වාපරඝඩ්ගලය මේඅයාගමන්හු ජාතකය කියා
වදුළසේක.

එසමයෙහි මැතියෝනම් දුන් ආදාහාපිලාහිය පියාගෙවිනම් මහාකාශ්‍යප
ස්ථවිරයන්ය, අත්තේවාසිකනම් දුන් ආනන්දස්ථවිරයෝය, එසමයෙහි දිනාත
මෙන් ආචාර්ය්‍යයෙහි සිටුගුරු සමණක් සම්බුදුරජවූ මෙම වේදුසි තමන්
වහන්සේ දන්වා වදුළසේක.

අඩියුත ජාතකය.

මේද එස්සමයෙහි සරිසඳොහාවූ සිටුගුරු බුදුරජාණන්
වහන්සේ දෙවිරම්වෙහෙර වැඩවසනසේක් උකාවලිවූ භික්ෂූවන්හු අරභයා මේ
ජාතකය වදුළසේක. සතීඳුයන්වහන්සේ ඒ භික්ෂූහට කැබෑදු මහණ සේ

උකාවලිවූසෙබදුසි වදුරා කැබෑව සඟමෙහි කිසකල්හි මහණ සත්‍රුතාව රුක්ක
කොටදැක්කාහුය පෙර නුවණැත්තෝ සත්‍රුතාව රක්කොට පවත් රක්කාහු රජ්ජ
සත්‍රුතාවෝම වේදුසි වදුරා ඉතුත්වත් දන්වා වදුළසේක.

යවතිසඳවිස බරණැත්නුවර බුහ්මදත්තමහ රජ්ජුරුහොක්කුත්
රජ්ජ කරණකල්හි පුරණ්ඩදෙමෙවිසහාමාර ඇති අට මහඅමාත්‍යයෝ ඒ
රජ්ජුරුවන්ගේ අතමේහසුත් මහවූත් සතා පිදුමිදි වැඩිමිය පැමිණ සියලු
සිල්පයෙහි නිප්පහසියව පැමිණ දිසරජ්ජුරුවන්ගේ ඇවැමෙන් රාජ්‍යයෙහි
පිහිටා දහසකින් රාජාකාරන්හාහුය ඒ මහඅමාත්‍යයෝ පුරෝහිත බුාහ්මණයා
හා සමග දුසඳලඳාහුය සෙළිමින් හිද,

සබ්බානදී වාහසතා සාගරොසබ්බසෝ වහා,
සබ්බිත්ථියෝ කතෙරොජා ලභතිනානි වාහසෙ.

යනමේ දුස ඊතිකාවකියමින් පිදිපෝරුවෙයි රජ්ජසඇව දන්වන්නාහුය
මේසේ කෙලොව්හි ඒ රජ්ජුරුවෝ නිරන්තරයෙන් දිහාති. පුරෝහිතයා පරද
නේස, ඒ පුරෝහිත බුාහ්මණයා ලාභයෙන් තමාගේ නොයි සම්පත් නිමන්ට
පවත්වන්නේකි මේසේවිතුසේක. මේසේ නිරතුරුවිපැරදීම ඇතිකල්හිමයේ
මේ නොයි සිදුවිනාස සහසම්බන්ධයෙන්සතුරුඅනතරයට නොසිහාවූවේසේක්
නොයා නොදි වාසඅතරත්නොම සිටීය, තවද ඔහට මේසේවූ සිතිවිල්ලේවිය
අන්පුරුෂයෙකු සුදුවිවූ සත්‍රියෙක රක්නාට නොපිළිවන ගර්භයෙකි පවත්
එස්සත්‍රියක රැක ඇ වැඩිමිය පැමිණිකල්හි මෑයේ වසඟයෙහි තබා එකපුරුෂ
සෙන්නවම් නියතකොට තරකොට රැකවල්ලබා රජ්ජුරුවන්වහන්සේගෙන්
වසඟ නොලැබෙමිවිනම් ඝාතපත්‍රයි සිටීය ඒ බුාහ්මණතෙමේ අතපසඟ
ලඟවූ දන්මෙහි සම්පිඩිත ඉස්සිත්තෙන් ඒ තෙමේදුස්පත්වූ සත්‍රියකවරුන්ගේ
සියාව දැන දුවක වඳන්නියයි දැක.ඇ කැදවා සම්පයට නෙන්වානෙක වැටුප්
සියදන්දී යෙයිම වස්වා වැදුකල්හි ඇට වසඟ දී යවා ඒ කුමාරිකාව අන්පුරුෂ
යකු දැක්කනොදී සත්‍රින්අතවම් දී පෝෂනකරවා වැඩිමිය පැමිණිකල්හි ඒ
කුමාරිකාව තමා වසඟයෙයි ගැබ්ගේය. යම්පමණ කලෙකින් ඒ කුමාරිකාව
වැඩෙනම් ඒ කාක්කල්ලිවුල්ලෙයි රජ්ජුරුවන්ගා සමඟ වූ නොයෙදිගේය ඒ
සැම තමා වසඟයෙයි කතා පසුවමහාරජ්ජුරුවන්වහන්ස වූකෙළුමහයියි සේය
රජ්ජුරුවෝ ඝාතපත්‍රයි සිටා පලවූ පරිදේන්ම වූ කෙලියාහුය. පුරෝහිත
බුාහ්මණයා රජ්ජුරුවන් ගෘහනාසොව පසඇවි දමණකල්හි මෑයේ සත්‍රිය ඇරෙ
ගෘහනාසඋමතවසියිසිය එතැන්පටන් පුරෝහිත බුාහ්මණයා දිහාත්නේය,
රජ්ජුරුවෝ පරදියි බෝධිසත්වයෝ මොහුගේ නොයි පතිව්‍රතා ධර්ම රසඟ
කරන්නාවූ එස් සත්‍රියක් විසඋතුගසිය-පරීක්ෂාකරණ නැකැත්තෝ ඇතියාව
දැක ඇගේ පතිව්‍රතා ධර්මඛණ්ඩනයවූ සිලුග සිදුවම් සිතා එස්සුතීයෙක් කැඳවා
නෙන්වානෙක පුරෝහිතයන් සත්‍රියගේ පතිව්‍රතාධර්මය බිඳපියන්ට පිළිවන්දැයි
එපුවා. පිළිවන සඟමයි කියකල්හි ඉස්සිත්තෙන් රජ්ජුරුවෝ ඔහට වසඟ දී
එස්සේකම් වනා ඒ සායඩි කිවොකෙරවයි කියා ඒ සුතියා ගැවුය. ඒ සුතියාගෙම
රජ්ජුරුවන් සමීපයෙන් වසඟ ඇරෙනෙ සුවඳසුඟ කපුරු තඹුල් ආදිවූ සුවඳ
බිඳුනෙණ ඒ පුරෝහිත බුාහ්මණයාගේ සෙරසුදුරුහෙන සිඟළු සුවඳ බඩුගෙන්

කාවත් කියා පහළවුදුන්න, ඔබ්බා මාණ්ඩිකාවගේ කසන් කිදිසියමට නොදෙන මාගේ මාණ්ඩිකාවගැර ගෙයක සැමියෙකුවත් ඔබ්බ... පරදේශය, එසඳුන් රජ්ජුරුවෝ ධුතියෙනේ තමා මාණ්ඩිකාව පවත් අතා දන්නොයින් කියන්නෝ ඔබ්බේ මාණ්ඩිකාව සමගිනට කුමට කියමිද කාගේ මාණ්ඩිකාවගේ කසන් කිදිසියේය, නෝ මාගම ගර්භයෙහි පටන් රැකගත් කෘතඥ රැකවල්ලාරක්ෂකයෙකියි කියාගෙයියෙනුත්තම්බවඇතුලේ ප්‍රාකෘත ඇතිදැන් රජ්ජුරුවෝ නොපිළිවෙල මේ ලෝභයෙකි එකපුරුෂයෙකුගේ පසා පසිදා සාධීන රජකාරන්නාවූ සත්‍රියක් කෘත ගායේ මාණ්ඩිකාව කටපුකාඇමැත්තෙකි කියා විසාරදයාකාරන්නාවූ කාගේ ශ්‍රීසුණ වත්ත්‍රගෙකින් එසා මැද කෙමි කියා විසාරදයාකාරන්නාවූ කාගේ ශ්‍රීසුණ වත්ත්‍රගෙකින් එසා මැද කෙමි කියා විසාරදයාකාරන්නාවූ කාගේ ශ්‍රීසුණ වත්ත්‍රගෙකින් එසා මැද කෙමි

[illegible] ඒ සත්‍රියක් මෙවැනි පාපකර්මයක් කරන්නේදැයි කිය සඳහිකි [illegible] ඒ කියන්නේ කාගේ මාණ්ඩිකාව තමාගේ පරිවාරිකා සත්‍රියට උපන් [illegible] මේ කුමාරිකාවගේ පුත්‍රත්වයන් එකතටනාස් මා කියිවදනා මේලෙකි [illegible] අප අල්වාගෙන කියමි පළමුකොටම උපන්නා කුමාරිකා පරිවාරිකා සත්‍රි නොවේ [illegible] එවිගේ එපරිදේනේම කිව එසේ ඇසූ ධුතියා අසුවක් පසින් මෙය [illegible] යෙකි කියන්නේය. ඒ මාණ්ඩිකා බමුණා වසඋකරණු කැමතිව මහජනයා ඔබ්බ [illegible] කියන්නේ බමුණෙනකි නොපහර අන්පුරුෂයෙකුගේ මා අත ඇල් [illegible] ඒ පුරෝහිතයා කියන්නේ මේ කියි මා නොදවයි කියා [illegible] ඒ මාණ්ඩිකා බමුණා වසඋකරණු කැමතිව මහජනයා ඔබ්බ [illegible] යෙකි කියන්නේය.

දැන්වූවාය, දුෂ්ඨිස්සගේ මොඩියසහෝදරයන්වහන්සේ ඒ සත්ත්වයා මේකාන්ත වාසය කරවමි කියා පත්තලෙකි වියයෙකැරිය දෙතුන් දවසක් මොඩියසහෝදරයන් වහන්සේ අභාවප්‍රාප්තයෙකි වියයෙකොට දැන් සෙවියවයි වදාළසේක. ඒ සත්ත්වයා සොම් ඔහුන්ට මේ සතර්ෂින්වහන්සේ ශීලතේජයෙව පළිඟුවාගෙණ ගත්තාය කියා සිතා සොයන්නීය, දුෂ්ඨිස්සගේ ශීලතේජයෙව පළිඟුවාගෙණ ගත්තාය කියා සිතා සොයන්නීය, දුෂ්ඨිස්සගේ ශීලතේජයෙව ධ්‍යානය අතහරිවා දක්වා මොඩියසහෝදරයන්වහන්සේ ඒ සත්ත්වයා කැඳවාගෙණ ආරණ්‍යයෙහිම වාසය කරවා අප මහබෝසතාණ

එසමයෙකී කොරව්දෙපැමිණ දැන් ආනන්ද තෙරුන්වහන්ස. තවත් බොහෝ උපන්කතා විකාශී කිරෙල්ලුරු සමඟ සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ දක්වා වදාළසේක

දුරාජාතකය

මෙය එක්සමයෙකී ශ්‍රීලෝතුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ දෙවිවර වෙනෙර වැවසනසමයේ උපාසකයන්ගේ අවශ්‍යය මේ ජාතකය වදාළසේක ඇත්තේත්‍රමර විහාරයෙහිදැ එක් උපාසකයෙක් මහණපිරිසෙකුද පසුබුදුරජාණන්ද පිහිටිවූසේක, බුදුන් කෙරෙහි මහත්ප්‍රසාදයෙකි ඇත්තේය, ධර්මය කෙරෙහි මහත්ප්‍රසාදයෙකි ඇත්තේය, සංඝයා කෙරෙහි මෙසේ ප්‍රසාදයෙකි ඇතිවූයේය, ඒ උපාසකයා ගෘහස්ථ වසයෙකි ගැනීමෙන් පසු ධර්මානුකූලව ධනය උපයා දුසිලය පාලනය කරමින් ධර්මානුකූලව දරුවන් ලබාගෙන ගිහිදරුවන්ට ධර්මය ඉගැන්වීමෙන් ධර්මානුකූලව ධනය

අභයගිරි ප්‍රාතිහාර්‍ය.

සාදිය එක්සමයෙක්හි ලෝකොත්තරමවූ ශ්‍රීලෝතුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ දෙමිරිමවෙහෙර වැඩවසනසේක්, සංඝයාහට ධර්මදේශනාවක් පවත්වා, ඒ ධර්මදේශනාවසානයෙහි ඒ සංඝයා ඉදිරියෙහි මෙසේ වදාළසේක්, ඒ උත්තමයනි, මාහාගේ පරිශාසකත්වයේ ඒ සාමණේර අවදිවනසේ සතිඋපස්ථාන ආදී කරුණුවලින් ඔබ ඇතිබැවින් තෙම

කොසොල් මුදුනට ඇතෙක් මහපිටින් කොලොම්පෙර බට ගිහි උදෙන්නෙක් ඇතා ගැනීමේ ඉගෙනීමෙන් උපායෙන්, මෙතෙහි මේ දිනුවෙලදු තුවන්නැයි මුදුනට ඇතෙක් ලබාදෙදී ද කොලොම් පෙරන්නෙක් ඇතා තෘෂ්ණාවෙන උපතෙන්ම තෘෂ්ණාවෙන උපායෙන ගෙන් ඇතාගේ මෙතුන් ඇතෙක් ලබාගෙන ගියහොත්, ඒ ඇතාගෙන් මිනිසුන්ට විනාශයක් නොවෙයි. ඇතා ගෙන් ඇතුන් ලබාගෙන ගියහොත් ඒ ඇතුන්ගෙන් බොහෝ

සාමෙන ජාතකය.

වදන් එක්තරා සෙයක්හි උපාසිකාවකගේ පුත්‍රයාගේ රූපකය ඇති කිරීලා ඉන්න බුදුරජාණන්වහන්සේ සාමෙනතාපසවරයාණන් වහන්සේලා එක්ක මුණගැහෙන්න අරහා මේ ජාතකය වදාළේක. සාමෙන්ඩු බුදුරජාණන්වහන්සේ නිග්‍රෝධාරාමයෙහි පිළිවරා සාමෙනතාපසවරයා පිළිඹිබා වඩාහා කල්හි සාමෙනතාපසවරයාණන් එක්තැනැත්තෙක් ප්‍රාවීරුන් පිරිවරා ගෙන්වා ගෙන දඹදෙණිදී ශ්‍රීවර්ධනවහන්සේ දුක දෙපෙත්‍රෑරි නෙරුම්ම කරවන්නෙමි අල්ලා ගනු දැරුවන් ලබිමි වඩා අස්සාසවෙයි දෙවොවාසෝ නම් රාජකුලයන්හා සොඹවේද කවර කාරණැකින් මේසෙක්කල් බුළුල්ලෙහි මට තොදුක්දුදු වෙවුලලි කොප දිවිමි කොපනේ මිනියන් දක්නා පිණිස එවසිටියා, ශ්‍රීවර්ධනවහන්සේ කැදවාගෙණ තමන්වහන්සේගේ නෙවි කිරුවා.

ශ්‍රීවර්ධනවහන්සේ ඔහුගේ නෙවි පෙරාපේ හිඳුවා සංඝයාහාරාවහන්සේ හා සමඟ පඤ්චගතද ආසනාරූඪකාලයෙහි වැඳිනුන්සේක බැමිණිත්අවුත්ශ්‍රීවර්ධනවහන්සේගේ ලීලාදළුවැට පුක මේසෙක්කල් බුළුල්ලෙහි කොටිසියාද දෙවොවාසෝ වඩබර්සාවෙහි උපසාහාසාධුන්හෝ හොඹවේදුම් කියා ඇඳිය පුදරුදිනුත් කැදවාගෙණ අවුත් කොපගේ මැහැල්වහන්සේ වඳුවමි කියා වැඳවූය ඔහු දෙදෙන සතුටු සිත් ඇතිව බුදුන් ප්‍රධානසංඝයා වහන්සේට ඊශ්වරාදී දෙවිවරුන්ගේ වළඳ ඉක්මිති ඔවුන් දෙදෙනාවම ප්‍රාර්ථනා වදාළේක. සුත්‍රාදගතාවගේ කෙලවර දෙදෙනම අනාගාමිඵලයෙහි පිහිටියාහුය ශ්‍රීවර්ධනවහන්සේ හුනස්නෙන්නැගී අසූරුවහසයට වැඩියේය. නිග්‍රෝධාරාමයේ දම්සභාමණ්ඩපයෙහි වැඩසිද ඇවැත්නී මේ බ්‍රාහ්මණයා ශ්‍රීවර්ධනවහන්සේගේ පියාණෝ සුබාදගත රාජපුරෝහිත මැනියෝ මහාමිත්‍රා දේවියයි දන්නේය. එසේ දන දගත් පැමිණිය හා සමඟ ශ්‍රීවර්ධනවහන්සේගේ මාගේ පුතනුවෝයැයි කියති, ශ්‍රීවර්ධනවහන්සේත් බමුණා කියනදෙය ඉදිරිපත් කළේක. මිථ්‍යාදෘෂ්ටිකයන් මේසේවූ කථාවක් උපදවා උන්නේක සවිඥානක වහන්සේ ඒ නිග්‍රෝධාරාමයේ සථාව අහා ඝනඅන්ධකාරයක් ඔහු දෙදෙන කෙමෙන්ම පුනනුවෝයැයි කියති විදුරා ඉඟුත්වත් දැන්වා වදාළේක ඝනඅන්ධකාරය මේ බමුණා, ඇසිසැදවියඅතු:ක් ඒදාවූ පවිපාරියෙක් පන්සියයක්ජාති බුළුල්ලෙහි ඒ පිළිවිය පන්සියයක්ජාති බුළුල්ලෙහි මව පුරවියයි. පන්සියයක් ජාති බුළුල්ලෙහි මෙතවියය මේ බැමිණිත් අතුරන් නැතිව පිළිවෙළින්ම පන්සිය ගන්ජාති බුළුල්ලෙහි මව වීවිය, පන්සියයක් ජාති බුළුල්ලෙහි කුඩා මව්වූය. පන්සියයක් ජාති බුළුල්ලෙහි ඊතැලිවෙවූය මෙසේ සෙලුදහසක් ජාති බුළුල්ලෙහි මිනිස් ඇස උඩිනිමි, සෙලුදහසක් ජාති බුළුල්ලෙහි මිනිස්ය අතැඹුලි නිමි, සෙසේ සෙලුදහසක් ජාති බුළුල්ලෙහි මොහු දෙදෙන මව්පියවූහයි විදුරා වදාළේක. ඉකිපුරාණයන්හු දුටුපමණින් ඇතිකල්ලිම ඔහු කෙරෙහි සිතැතිවාද ඉකිපුරාණයන්හු දුටු පමණින්ම ඔහු කෙරෙහි සිතපහදිද මේලොක්වැඩ සඩහාරසෙක් ඒ උපන්ප්‍රත්‍යයෙහි පෙරහුදුටුවිරුත් ඒ පුද්ගලයා කෙරෙහි අනුකූල පුතිපත්තාවාසනයන්ම ඒකාන්තයෙන්ම සත්‍යතෙමේ ඒහෙයින්ට පැමිණෙන්නේයයි මෙසේ ධර්මදේශනාකොට වදාළේක මෙසේ ඝාසාරූඪ බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ ධර්මදේශනාව ඇසූසාරෝත්තර සුවිපර ඝඩිනළුවා මේ ඝාසෙනජාතකය නිමවා වදාළේය.

සාමෙන පොත

එසේසෙයින් බමුණා හා මැණියන්ගේ දුන් මේ බලුණා හා බැඳිණිය, එසේ සෙලුවූවෙම ශ්‍රීලෝකුරු සමිසන්සම්බුදුරජවූ මෙම වේදනී තමන්වහන්සේ දන්වා වදාළේක.

විසඨාතක ජාතකය.

වැදැස්සෙයෙක්කිකිවිලවූ පස්පැදිස්සාහේත්‍රුසලයක්ඇති කිලෝ ඉරු බුදුරජාණන් වහන්සේ දෙවිරම්වෙහෙරවැඩවසනසේක් දම්සහතෙවි හැරි ශ්‍රාවකතෙරුන්වහන්සේ අරහා මෙජාතකය වදාළේක. තෙරුන්වහන්සේ ශ්‍රද්ධාදෙයක් වළඳහාවිලෙසි මනුෂ්‍යයෝ සිටන්හාහු සභාමිනී ඇතුළුබෑවී ඒ භික්ෂුන්වහන්සේගෙන් අවුළුපන් පිළිගනමිකෙවැසි කියා. එකෙණෙහි ඒ භික්ෂුන්වහන්සේගේ සඩවිහාරිකවූ භික්ෂුන්වහන්සේ ඇතුළුබෑවූසේක. උන් තෙරුන්වහන්සේ සඩවිහාරිකවූ භික්ෂුන්වහන්සේ ඇතුළුබෑවූසේක. උන් වහන්සේ කොටසෙණේ ඒ භික්ෂුන්වහන්සේ කොඅතෙකින් ඉතා දහවිල් වන්සේගේ කරියුත්තකතෙරුන්වහන්සේට පිළිකෑන්වූය ඒතෙරුන්වහන්සේ අවුරුදු වැඩිවූ කොඹෝකලඩින්ම සඩවිහාරිකභික්ෂුන්වහන්සේ හමින්වහාර කට වැඩින්න. එකල තෙරුන්වහන්සේ වඳුරණසේක් ඇවැත්නී අපි කොපට අවි පිරිනෙදූ වලදුපුරෝදූහි වදාළසේක එසේඅසූ සඩවිහාරිකභික්ෂුන්වහන්සේ කියනසේක් සභාමිනි මිණිරෙක් නම් කවුරුත්ට අවුසදුහි කියසේක. එකෙණෙහි තෙරුන්වහන්සේට සන්හොඳපවන, උන්වහන්සේ මම මෙතැන් පටන් පිළිකෑදෙයක් කොවැලදුමිරුසේක. උන්වහන්සේ පිරි තෙරුන්වහන්සේ පිටිකන්දෙයක් කොවැලදුමිරුසේක. උන්වහන්සේ පිරි සතු කොවිලදුනකිනාව භික්ෂුසංඝයා කෙරෙහි ප්‍රසිඛවිය. භික්ෂුන්වහන්සේ ඒ සථාව කියමින් දම්සභාමණ්ඩපයෙහි වැඩලන්සේක එකල ඝාසාවූ බුදුරජා වන්වහන්සේ ඒතෙණෙහි දන් මා එන්නාව පුවිහාගසෙහි කවරනම්කථාවකින් පුසාදී පුසිදුවී ඒවාරං මෙතැම් සථාවකින් යුක්තව උනුම්හපි දැන්වූකල්හි මෙණෙහි කරිපුත්‍රසථවිරයෝ එක්වරෙක හැරපුදෙස ඒවිසතපරිනාහ කෙරෙන් වදුන් දෙවනුව හොඹකරින්යයි විදුරා ඉඟුත්වත් දක්වා වදාළසේක.

ශ්‍රීවර්ධවිසඨරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්තමහරජුන්රාජ්‍යය කරණ කල්හි අප ඒතථාබෝසතාණෝ විභවිද්‍යාකුලයෙක ඉපිද වේදකමින් ජීවත් වේකාලය. එකල එක්තරාපදවාසිවූවනුෂ්‍යයෙකු සතියෙක් දහඅතොවුසෙන්ය වූසේ සෑහෝ ප්‍රාමාදනොකොට වහා වෛද්‍යයා කැදවාගෙණ්ආවාහුය එකල වේදයාණන්වහන්සේ කිවසිද්ද ඔහෙධකල්වා විෂදවාගනිමිද දහඅකල සතියා නෙක්වාණෙ දහඅකලතෙනින් ඔහු ලවාම විෂඋදවාගනිමිදුසි කියසේක. සතියා සේම විෂඋදවාගණෙයි මනුෂ්‍යයෝ කිවාහුය. ඒවිභවිද්‍යාවාඝාර්ය මන්ත්‍රොෂධ සෙක්ඩියා නෙවිවාගෙණ හා විසින් මේ පුරුෂයා දහඅකරණලද්දේදුසි කියා, එසේ කිවිසිනැයි කී කල්හි තාදහඅකලුකැනින් සෝවිඉඹුවසෙන් ඇදගණෙයි

කියේය. සමහර කියන්නේ එක්තරා යෙහෙළි ගැහැණියක් ඇරත්තාදෙය නැවත නන්දිරුවාගේ මෙන් ඔහු ඇතා මරණයට පත්වූ බව දැනගෙන ඔහුගේ ඇඳිරිය ඇසුරු කරන්නට ගියාය.

මිදී රජ්ජුරුවන්ට බිමිදෙනකොට්ඨාස්හාමු කෙරේ කිව්වා. පසුවුරාත් පරාජය කොට රාජ්‍යලාභී කැවිය ම් සතුරන් විසින් ජයගනුවු හෙයින් ම මිදී ගිහි හෙත් ලබන්නාවූ ජය අතරෙහි ජයක් නම් නොමෙනියි; කුමක්හෙයින්දයත් කැවිය සතුරන් විසින් ජයගනුවු හෙයින් හෙළලක්කෙරෙහි පසුවුරාත් පරා ජයකොට ඇබ ජයගන්නාවාද ජය යනුවත් වන්නේය. කුමක්හෙයින්ද පරා කැවිය ජයගැන්මක් නැතිහෙයිනුයි, එසේනමුත් මහරජ්ජුරුවනි කැවි දහතුන්වරක් ලඟකෙරෙහි ගුවිය ජයගෙන් හොඳි කලාම් කෙරෙහි පසු කෝවිලි කුමක්හෙයින්ද? කොපෙන් සිල්ලකෙරෙහි ජයකොටගන් හෙයින් කෝවිලි මහ වීකොට කුමක් නුහසාධාරණයි සිල්ලකෙරෙහි ජයගත්තාද ඒ හෙයිනි කුමක් නිසිකෙළෙහි ඇතිවූ ජයක් නිසා ඒ හෙයින් පසුවුරාත් පරාජය කොට ලඟකෙරෙහි ජයගත්තාද ඒ හෙයිනි කුමක් නිසිකෙළෙහි ඇතිවූ ජයක් නිසා ඒ හෙයින් පසුවුරාත් පරාජය කොට ලඟකෙරෙහි ජයගත්තාද ඒ හෙයිනි

ඒ හෙයින් රජ්ජුරුවෝනේ දුන්නාහුවාක්‍ය ඒ හෙයින් ඒ ගුණවත් බිමිදෙනකොට්ඨාස්හාමු කෙරේ කිව්වා. පසුවුරාත් පරාජය කොට රාජ්‍යලාභී කැවිය ම් සතුරන් විසින් ජයගනුවු හෙයින් ම මිදී ගිහි හෙත් ලබන්නාවූ ජය අතරෙහි ජයක් නම් නොමෙනියි; කුමක්හෙයින්ද පරා කැවිය සතුරන් විසින් ජයගනුවු හෙයින් හෙළලක්කෙරෙහි පසුවුරාත් පරා ජයකොට ඇබ ජයගන්නාවාද ජය යනුවත් වන්නේය. කුමක්හෙයින්ද පරා කැවිය ජයගැන්මක් නැතිහෙයිනුයි, එසේනමුත් මහරජ්ජුරුවනි කැවි දහතුන්වරක් ලඟකෙරෙහි ගුවිය ජයගෙන් හොඳි කලාම් කෙරෙහි පසු කෝවිලි කුමක්හෙයින්ද? කොපෙන් සිල්ලකෙරෙහි ජයකොටගන් හෙයින් කෝවිලි මහ වීකොට කුමක් නුහසාධාරණයි සිල්ලකෙරෙහි ජයගත්තාද ඒ හෙයිනි

ඒ හෙයින් රජ්ජුරුවෝනේ දුන්නාහුවාක්‍ය ඒ හෙයින් ඒ ගුණවත් බිමිදෙනකොට්ඨාස්හාමු කෙරේ කිව්වා. පසුවුරාත් පරාජය කොට රාජ්‍යලාභී කැවිය ම් සතුරන් විසින් ජයගනුවු හෙයින් ම මිදී ගිහි හෙත් ලබන්නාවූ ජය අතරෙහි ජයක් නම් නොමෙනියි; කුමක්හෙයින්ද පරා කැවිය සතුරන් විසින් ජයගනුවු හෙයින් හෙළලක්කෙරෙහි පසුවුරාත් පරා ජයකොට ඇබ ජයගන්නාවාද ජය යනුවත් වන්නේය. කුමක්හෙයින්ද පරා කැවිය ජයගැන්මක් නැතිහෙයිනුයි, එසේනමුත් මහරජ්ජුරුවනි කැවි දහතුන්වරක් ලඟකෙරෙහි ගුවිය ජයගෙන් හොඳි කලාම් කෙරෙහි පසු කෝවිලි කුමක්හෙයින්ද? කොපෙන් සිල්ලකෙරෙහි ජයකොටගන් හෙයින් කෝවිලි මහ වීකොට කුමක් නුහසාධාරණයි සිල්ලකෙරෙහි ජයගත්තාද ඒ හෙයිනි

උපන්නාහුය මෙසේනිසාහෙයින් ඒ ගුණවත් බිමිදෙනකොට්ඨාස්හාමු කෙරේ කිව්වා. පසුවුරාත් පරාජය කොට රාජ්‍යලාභී කැවිය ම් සතුරන් විසින් ජයගනුවු හෙයින් ම මිදී ගිහි හෙත් ලබන්නාවූ ජය අතරෙහි ජයක් නම් නොමෙනියි; කුමක්හෙයින්ද පරා කැවිය සතුරන් විසින් ජයගනුවු හෙයින් හෙළලක්කෙරෙහි පසුවුරාත් පරා ජයකොට ඇබ ජයගන්නාවාද ජය යනුවත් වන්නේය. කුමක්හෙයින්ද පරා කැවිය ජයගැන්මක් නැතිහෙයිනුයි, එසේනමුත් මහරජ්ජුරුවනි කැවි දහතුන්වරක් ලඟකෙරෙහි ගුවිය ජයගෙන් හොඳි කලාම් කෙරෙහි පසු කෝවිලි කුමක්හෙයින්ද? කොපෙන් සිල්ලකෙරෙහි ජයකොටගන් හෙයින් කෝවිලි මහ වීකොට කුමක් නුහසාධාරණයි සිල්ලකෙරෙහි ජයගත්තාද ඒ හෙයිනි

ඒ හෙයින් රජ්ජුරුවෝනේ දුන්නාහුවාක්‍ය ඒ හෙයින් ඒ ගුණවත් බිමිදෙනකොට්ඨාස්හාමු කෙරේ කිව්වා. පසුවුරාත් පරාජය කොට රාජ්‍යලාභී කැවිය ම් සතුරන් විසින් ජයගනුවු හෙයින් ම මිදී ගිහි හෙත් ලබන්නාවූ ජය අතරෙහි ජයක් නම් නොමෙනියි; කුමක්හෙයින්ද පරා කැවිය සතුරන් විසින් ජයගනුවු හෙයින් හෙළලක්කෙරෙහි පසුවුරාත් පරා ජයකොට ඇබ ජයගන්නාවාද ජය යනුවත් වන්නේය. කුමක්හෙයින්ද පරා කැවිය ජයගැන්මක් නැතිහෙයිනුයි, එසේනමුත් මහරජ්ජුරුවනි කැවි දහතුන්වරක් ලඟකෙරෙහි ගුවිය ජයගෙන් හොඳි කලාම් කෙරෙහි පසු කෝවිලි කුමක්හෙයින්ද? කොපෙන් සිල්ලකෙරෙහි ජයකොටගන් හෙයින් කෝවිලි මහ වීකොට කුමක් නුහසාධාරණයි සිල්ලකෙරෙහි ජයගත්තාද ඒ හෙයිනි

වරණ ජාතකය

මේ එක්තරා පෙරකල්හි වත්තල නුවරෙහි විත්තියවූ ශ්‍රීමාදපත්ම ඇති ශ්‍රේෂ්ඨ ශ්‍රීවර්ධන්වහස්තේ දෙවිරම්බවෙහෙර වැඩහිඳ සුවපත් ජීවත්වන්නේ ආරාධනා මේ ජාතකය වදාළසේක.

එක්දවස් සැවැත්නුවර වාසිවූ අනෙකාභාග්‍ය සහායවූ සිහසක් පමණ කුල පුත්‍රයෝ පුත්‍රද මිල් හා සුවිදිය ආදීන්ගේ සවියෙහි වෙසෙත්වාත්හේ පුණ්‍යකර්මවාසිකවූ බොධිඥානයෙහි නිත්තේ දම්සහාම රඹපැවැත්මෙහි අලංකාරවූ බුවිඥානවූ සාක්‍ය මහරජ්ජුරුවන්ගේ කුලපුත්‍රයෝසහාපිරිවරින් දම්සහාම්ඛණ්ඩාගාරයෙහි වැඩහිඳ සුවිදිය ආදීන්ගේ පුවත්කොට වදාළසේක් විත්තියවූ ධෙවුන්ද ආදී සුවිසල් පදිංචියෙහෙන් බුදුසසුන බබළවන්නාවූ ශ්‍රීමාදවතාවූ ශ්‍රීවර්ධන්වහස්තේ ධර්මය ඇසීමට පැමිණ එක්පසෙක හිඳ සිතුවේය. ඒ බුදුරජාණන්වහන්සේ එසිත් දෙයකලද ධර්මය යම් පරිදිදෙන් දනුවේහොමද එපරිදිදෙන්ම ධර්මය දේශනාකරන සේක. එහිදී ඒ බුදුරජාණන්වහන්සේ ඒ ධර්මය දේශනාකරන්නේ ඒ ශ්‍රීවර්ධන්වහස්තේ ඒ ධර්මය ඇසීමට පැමිණ එක්පසෙක හිඳ සිතුවේය. ඒ බුදුරජාණන්වහන්සේ ඒ ධර්මය දේශනාකරන්නේ ඒ ශ්‍රීවර්ධන්වහස්තේ ඒ ධර්මය ඇසීමට පැමිණ එක්පසෙක හිඳ සිතුවේය. ඒ බුදුරජාණන්වහන්සේ ඒ ධර්මය දේශනාකරන්නේ ඒ ශ්‍රීවර්ධන්වහස්තේ ඒ ධර්මය ඇසීමට පැමිණ එක්පසෙක හිඳ සිතුවේය.

එතකොට කරුණු එලෙස කෙරෙන්නට එකඟවෙන්නේ නිදා සොඳිකි අපි හෙමින් කලකිරී සිටිමින්, ගිරි ජරා වසාගි ඉරණමින් හැපෙන්නිමින, අපගේ යහපත් යෙහෙ මිදීමේ පියවිස සොයනන් වදුරුකැපුම්කි ආරාධනා කරන්නේ. කතිකයනි එතකොට ඒ නිසුදුන්ට කතිකාවතක් අවශ්‍යයෙන් දලුවෙන් සැපදී කෙනා සොරු පරීක්ෂාකාරව සොයාගන්වදුරන්නේ. ඒ නිසුදුන්වහන්සේ කතිකයන්නේ කතිකයන් කතිකාවතක් පැවැත්වෙන්නේ කියා විමසා සැලකිලිමත් වූහ.

ඉක්බිත්තෙන් ඒ තැපිදෙනාවහන්සේ අලාභාර්ථ කුටුම්භයක සිටුවරයා කෙනිවූ එක් නිසුදුනෙකුගේ කුකුත්වනන්ගේ කුකියෙන්න, ගිහිවීසිවන්න, රහසෙහි සිටුන්න. උන්වහන්සේ මෙසේකියාවන්න, මම වල්සිවහන්වරුන් විසින්කරන්ට එන් පිටුපසින්, යන්වාන් අසම්පිරුණු වෙන්නයින් වරදකියි කුවටුකොන්ට සෙල්ල, කොහොන් රදමි, පසුබැවිටීම්වැනි නිසුදුන්වහන්සේ පසුපන්න් මූතෙක නැත් කොන් රැකුනුන්න. අවසානයි නිසුදුන්වහන්සේන් කොහොන්ද කතිකාවතින් වැරිකෙරෙමින් පාල්දහම්වරුයි එන්හැර, කතිකා කොන් ඒ නම් කියා එහි වඩාත්ම කෙරෙමින් ආයුතුකවීමකෙරෙමින් විමතිකාවිවා, ගැබිනිවූ එකී කම්පා කෙරෙයි අසිත්ඵලයා පැමිණ විස්අහසයි පළා, එකතුවූ ඉක්බිත්තෙන් සතිඳුදහන්වහන්සේට කියමයි ඒ වචනයෙන් කියන්න අවුත් පෙන් ජේතවනයට පැමිණින්න, පාසිවුරු තැන්පත්කොට කියන්නා කියා, ආචාරී ඊතාඋපන්වහන්සේ දක කැඳින සතිඳුදහන්වහන්සේ දන්නා කැමතිව බුදුරජාණන්වහන්සේ සමීපයට කොන් සතිඳුදහන්වහන්සේ උන්සේක, සතිඳුදහන්වහන්සේ ඒ නිසුදුන්වහන්සේ කා සමඟ ඉතිරිවූ පිළිදෙර සටහන්කළසේක. ඒ නිසුදුන්වහන්සේ එතන්හේ කරුණුද සුවදුන්කථා. ඇතිවන්න් සතිඳුදහන්වහන්සේ එසිසි ලබන උදෑහුණ්ඩියන් සතිඳුදහන් එතන්හේට දුන්වූසේක, බුදුරජාණන්වහන්සේ ධර්මසභාවට ගොස් ඒ නිසුදුන්වහන්සේට ප්‍රකාශකළසේක එතුන් ඒ නුවණැති නිසුදුන්වහන්සේ එතන්හේ සතිඳුදහන්වහන්සේට ඒ නිසුදුන්වහන්සේගේ ගුණකථාව කියන්නා අසා සතිඳුදහන්වහන්සේන් මියඳහිකරණු කැමතිසේක ඒ අවශෙෂ නිසුදුන් එවිලසේක, සතිඳුදහන්වහන්සේ යහපතැයි අනුදන් කල්සි එතිසුදුන්වහන්සේ බුදුරජාණන්වහන්සේට නමස්කාරකොට සතිඳුදහන්සේගේ පිරිවෙන්වලට සිසසේක, ඉක්බිත්තෙන් ඒ නුවණැති නිසුදුන්වහන්සේ රාත්‍රියා කෙරෙයි අධිකකොට එඩතාලද වියදැයිව දිගන්වූ වේලෙහි මියඳහිකරණ්ඩස්ස් ඒඛ්‍යෝයාමයෙහි ආලෝකවිලසයෙහි වැසිරුවිවම නැවතින් පෙරලි වැටි කලෙවි ඇට බිඳුන් වේදනා මවුවන්විය, අවසෙන නිසුදුන්වහන්සේ උන්වහන්සේට මෙසේන් ආදිය මැද පරිවාරණයකිරීමෙන් යානුනුරුසේක, ඉක්බිත්තෙන් උ සාන වේලාවට ඒ නිසුදුන්වහන්සේන් ආළලිසිසඳිගුණවන්වහන්සේගේකතෙහි පෙති පෙට සකිසයි කියා, ඊළඟ අපට කීවාහෙ වේදිකිවලසේක එසේ සඳහාමිති සකිසයි කියන එහතුදුවන් අපටසහායවූ නුවුම්සයිසසඤ්ඤාවිරයෝ හොඳේ අධිකවේගයෙන් හෙහදමි කෙරෙමින් නිදාගෙන් සිඩාලද්ද පෙරලිඇරි නුහුම්වලින්ගේ කලවේ ඇට බිදුසේක. උන්කියා අපගේ හමන් බාධවීමයි දන්වූසේක, එසැණින් සතිඳුදහන්වහන්සේ ඊහෙතිකෙරෙහු සමන්ගේ සිහිවූයේ

සත්ත්වයන්ගේ අභිත වේතනයෙන් විඤ්ඤාණවට කොපමණ් සමීපට අහසෙහි ගොඩැල්ලක් සෙයින් ගිරිකුළක් සෙයින් ඉතාමත් විශාල වූ නිසුදුන් එතිසි ආරාධනාකරන්නට ඒ නිසුදුන් එතිසි ඉතාමත්වන්දන්වා, මදුරුසේ ය

සාධාරණයෙන් ඉතාමත් අලාභාර්ථ කුටුම්භයක සිටුවරයා කෙනෙකුගේ පුත්‍රයෙකු වූ ඔහු වැදෙන්නේ නොවැ. ඒ නිසුදුන්වහන්සේ ඔහුගේ ගෙදරට වැඩම කළසේක. ඒ ආරාධනාවෙන් ඒ නිසුදුන්වහන්සේ ඔහුගේ ගෙදරට වැඩම කළසේක.

කෙළේ දන් පොහොසතුවීම් ආදාන් කෙළේයම් මේ විසිදෙනාවම් කෙණකුදු දන්වා විඳුරා පුතිවර්තනියතුරා මේ විරණ්ඩකතාය නිමිවා විදහන්ට.

එසමයෙකි අම්බෙඤ්ඤ තැමිති මාණවකතෙමේ දන් මේ ධාර්මිකයාට පුතිබිම්බාවූ මහණ, නොවූ මාතාවකයෝ හෝ දන් මේ පිදිපිරිසය ඇතිදැ මිහිකඩමිදේ තිලෝතුරු සම්බුදුරජාවූ මේ වේදිකා සමාවේදිකාවන්ද දන්වා විදුහන්ට.

සිලවනාගරාජ ජාතකය

මේද කාතාවූ විතතිඅයි අප ශාස්තෘන් බුදුරජාණන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහිවැඩවසන්නේ දෙවදතතාවිරුත්වහන්සේ අරහාත ඍතිකය වදහන්ට. දේශතාවිතරයෙහි රජවූ තිතු විවහන්ගේ ඇවැත්නි දෙවදතතාවිරුත් අසත්පුරුෂ. කලියුගවිනාශකේ ගුණ නොදැනිති කිසිත් උන්නේම. තාතාවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශතා මෙලෙසට වදාළ කල්හි ඒ මුතු තුවනාන්හිමි කිසිත් කථාවකින් ගුණවට දිවි විහාරා මෙතෙකි කථාවකින් ගුණවට උතුමාණන් දෙවදතතාවෝ පෙරත් අතෙතතුසෙයකි යි ජේතවනයෙහි ඇතැම් භික්ෂූන්වහන්සේ ගුණ තොදන්නාවූයේ ඒ තිතු

දෙවන්නි දුන්නානුයෙ ඒ ප.ව්‍යුත්‍රයෙහා මිනිසුන්ගෙන්නේ පිදීමයි, සත්කාරයි, ගරු කිරීමයි, නමස්කාරයි, සැකපූ කුමක්නමුදැ, ඒ දෙදෙනෙහිම ඒ ගුණ තිබෙන්නේ ය. ඒ නිසා ඔබ වහන්සේ ඒ ගුණ ඇති බැවින් ඒ සත්කාර ලබන්නට සුදුසු ය. ඒ නිසා ම ඔබ වහන්සේ

කල්හි ඇතෑ, සව් ආභරණ පැළඳගෙන් ඔටහල්හි සමිඳා සාගරයන් මැද්දෙ හිඳින්නේ සේ මැදි සුබවාසනේ හිඳින් ඒ මහාසභා උපාසක්කල්හු ඒ දිවැසැති සුබවාසන්

රූහණවතී ජාතකය.

මෙය ඇත්තෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතක කතාවක් නොවේ. එහෙත් ලංකාවේ ජනප්‍රවාදයන්හි මෙන් මෙහිද ඇත්තේ ඉතා සරල කතා වස්තුවකි. එහෙත් එය ඉතා ආකර්ෂණීය ලෙස ගෙතී ඇත. ඒ නිසා ඒ කතා වස්තුව ඉතා ප්‍රසිද්ධ වී ඇත. ඒ නිසා ඒ කතා වස්තුව ඇසුරු කරගෙන ලියැවුණු කාව්‍ය ද බොහෝ ඇත. ඒ අතර ගුත්තිල කවියා විසින් ලියන ලද ගුත්තිල කාව්‍යය ප්‍රධාන වේ. ඒ කාව්‍යය ඇසුරු කරගෙන ලියැවුණු ගද්‍ය කාව්‍ය ද ඇත. ඒ නිසා මෙය ඉතා ප්‍රසිද්ධ ජාතක කතාවක් බව කිව යුතු ය.

මෙහි මෙන්ම ජාතක පොත්වල බොහෝ තැන්වල බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ඉපදී ඇත්තේ බ්‍රාහ්මණ කුලයක බව කියා ඇත. එහෙත් මෙහි බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ඉපදී ඇත්තේ ක්ෂත්‍රිය කුලයක බව කියා ඇත. ඒ නිසා මෙය ඉතා විශේෂ ජාතක කතාවක් බව කිව යුතු ය.

බරණැස් නුවර රජ කළ බ්‍රහ්මදත්ත රජතුමාගේ පුත්‍රයා වූ බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ඉපදී සිටියදී ඒ රජතුමා කළුරිය කළ බැවින් බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ රජ වූ සේක. රජ වූ බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ධර්මානුකූලව රාජ්‍ය පාලනය කළ සේක. එබැවින් ඒ රජතුමා ගැන ජනතාව ඉතා සතුටින් සිටියහ. ඒ නිසා ඒ රජතුමා ගැන ජනතාව ඉතා ප්‍රසාදයෙන් සිටියහ.

එකල්හි බරණැස් නුවර සිටි ධනවත් වෙළෙන්දෙක් තමන්ගේ ගෙදර ඉඳගෙන ව්‍යාපාර කටයුතු කරවා ගැනීමට සුදුසු කෙනෙක් සොයා ගියේ ය. ඒ වෙළෙන්දා ගේ ගෙදර සිටි සියලු දෙනා ම ඉතා විශ්වාසවන්ත කෙනෙක් ය. ඒ නිසා

අසංඛ්‍ය ජාතකය

මෙසේ එක්තරා සමයෙහි අපරාන්තයන් හා මහාපරාන්තයන් කියන ජනපදවල රජ කරන්නේ ධර්මිෂ්ඨ වූ ධර්මරාජයෙක් විය. ඔහුගේ රාජ්‍යයේ ඇතැම් තැන්වල ගොවීන් වැස්ස නිසා වී වපුරා ගත්තේය. ඇතැම් තැන්වල වැස්ස නැති නිසා වී වපුරා ගත්තේ නැත. ඒ අවුරුද්දේ වැස්ස ඉතා අල්ප විය. ඒ නිසා ඇතැම් තැන්වල ගොවීන්ට වී ලැබුණේ නැත. ඒ අවුරුද්දේ ඔවුන්ට ලැබුණේ ඉතා සුළු ප්‍රමාණයක් විය. ඒ නිසා ඔවුන්ට ජීවත් වීම ඉතා දුෂ්කර විය. ඔවුන් ඒ ගැන රජුට දැනුම් දුන්හ. රජු ඒ ගැන සිතා බැලුවේ ඔවුන්ට ආධාර කළ යුතු බව දැනගෙනය. ඒ නිසා ඔහු ඔවුන්ට ආධාර කිරීම සඳහා ධාන්‍ය ගබඩා විවෘත කළේය. ඒ ගබඩාවල තිබූ ධාන්‍ය ප්‍රමාණය ඉතා විශාල විය. ඒ ධාන්‍ය ගබඩාවල ධාන්‍ය ගබඩා කරන්නන් ද සිටියහ. ඔවුන් ධාන්‍ය ගබඩා විවෘත කළ පසු ධාන්‍ය ලබා ගැනීමට ඇතැම් ගොවීන් පැමිණියහ. ඇතැම් ගොවීන් පැමිණියේ නැත. ඒ ගබඩාවල ධාන්‍ය ගබඩා කරන්නන් ධාන්‍ය ලබා ගැනීමට පැමිණි ගොවීන්ට ධාන්‍ය ලබා දුන්හ. ඒ ධාන්‍ය ලබා ගත් ගොවීන් ඒ ධාන්‍ය වලින් ජීවත් වූහ. ඒ ධාන්‍ය ලබා ගැනීමට පැමිණි ගොවීන් ඒ ධාන්‍ය ලබා ගත් පසු

රජ්ජුකාරයෙහ. සොළොස්වෙනි වර්ෂයෙහි රජ කළ මේ ශ්‍රීමේඝවර්ණ අභයරාජ
තෙමේහු ඒ ඒ තැන්හි අනුරාධපුරයෙහි වස්කරන්නේ කිසිදු, ඒ සේවකවරු ඉතා
විශ්වාසවන්තයින්ම වේවා, ඒ සේවකයන්ගේ මේ සේවකය ඉතා සද බවින්
ප්‍රසිද්ධකෙරුවා නොවෙත්ම්ය. අමිසිලි ඒ සේවකවරු විසින්කෙරෙන්නාවූ ඒ
සේවකයන්ගේ දෙය නොසොයාමිසේට අතහැරිවූ අයගේ සංග්‍රහ කිරීමෙහි
ප්‍රයෝජන නිසලසි කිසිදු, කුරුන්දවාට ඒ දෙය ද්‍රව්‍යාර්ථයක් නිසා නොවේ
රජ්ජුරුවන්ගේ හිතල්ලෙහි සතුරන්සතුරන් කිසාසෙන්සේම සලකන්නාවූ
ගතයන්ගෙන්මයි කිසිදු, රජ්ජුරුවෝ හමින් ගුහාවූ එසේවූවෙ ආරාධනා
කෙරි කාලේ රජ්ජුරුවන් ඉතා ඇතිතැන, කරවා සේවය්කාරයින් කිසිදු, එසේ
ඇසූ මිනිස්හු මෙසේ විතාරුන් ලබිමට නොසලා සේවකයාගේ ගෙදරට
කෙමෙන් විදහ්කිරීමට කිසාරජ්ජුරුවන් අත්හිටා සංඝනායකයන් කැඳවා
ඉක්බිති ඔවුන්ගේ ගෙදරට ගොස් ඔවුන්ගේ ගෙදරින් ආහාර ගෙන්වා
පිරිස සහිතවම ඒ ආහාර වළඳා ඔවුන්ට ධර්මදේශනා කොට ඔවුන්ගේ
සේවය පිළිගෙන ඔවුන්ට ධනාදිය දී සතුටු කරවා ඒ ගෙදරින් නික්මී
ගියේය. මෙසේ ඒ රජ්ජුරුවෝ සේවකයන්ගේ ගෙදරට ගොස්

අද මා විසින් මනුෂ්‍යලෝකයට නිකලලදී බොරුකරා, පින් කිරීමකරන්නේ නිදෑ වන්නේයැයි අන්‍යයන්ගෙන් දූසනය ලැබුවේමැ, එ රජතුමාණන්ගේ ඒ කථාවත්, මෙම වීමසීමත් නිසාවෙන්ද මේ කාරණය ඇසුණේය. මොණවාහොත්? මේ වීමසීමත් කරුණෙන් එකතුවූ පිනිදෙවඟනාවෝ ඒ කාරණය ඇසුවාහුය. මොණවාහොත්? ඒ කාරණයයි. එහෙයින් ඒ පිනිදෙවඟනාවෝ ඒ කාරණය ඇසුවාහුය. ඒ පිනිදෙවඟනාවෝ කවරහුදැයි කියාවදාළහොත්, රජතුමාණන්ගේ දානාදී පින්කම්වලින් උපන්නාවූ පිනිදෙවඟනාවෝය. ඒ පිනිදෙවඟනාවෝ මොවුහුය. කාමිනී, ජාලිනී, අජිතා, සුදත්තා, සුප්පියා, සුප්පබුද්ධා, සුප්පවාසා, සිරිමා, උපසිරිමා, සිරිමහාදේවී, සුමනා, සුමනදේවී, සුමනාදේවී, සුමනාරාජකුමාරිකා, සුමනාදේවීපුත්‍රයා, සුමනාදේවීදුවණියා, සුමනාදේවීසුනුවා, සුමනාදේවීමුණුබුරා, සුමනාදේවීමුණුබුරියා, සුමනාදේවීමුණුබුරුවා, සුමනාදේවීමුණුබුරුවාගේ දුවා, සුමනාදේවීමුණුබුරුවාගේ පුතා, සුමනාදේවීමුණුබුරුවාගේ බිරිඳ, සුමනාදේවීමුණුබුරුවාගේ පුතා, සුමනාදේවීමුණුබුරුවාගේ දුව

ඒ අතර පුතාණන්ට මින්අනුව සේනාති අධිපති මේ පසේබුදුරජාණන් වහන්සේ වැඳලා ඉන්නවා දැකලා, කෙරුම්වහන්සේ වදාරනසේක. "ස්වාමීනි, මේ පුතාණන් වහන්සේලා මා කෙරෙහි බොහෝ ගෞරව ඇත්තෝ වෙති. මේ පුතාණන් වහන්සේලා නිසා මම මහා විභවයකට පැමිණියේ. මේ පුතාණන් වහන්සේලා නිසා මම මේ රාජ්‍යය ලබා ගත්තේ. මේ පුතාණන් වහන්සේලා නිසා මම මේ රාජ්‍යය රකිමින් සිටිනවා. මේ පුතාණන් වහන්සේලා නිසා මම මේ රාජ්‍යය අනුභව කරනවා. මේ පුතාණන් වහන්සේලා නිසා මම මේ රාජ්‍යය ඉතා හොඳින් පාලනය කරනවා. මේ පුතාණන් වහන්සේලා නිසා මම මේ රාජ්‍යය ඉතා හොඳින් පරිපාලනය කරනවා. මේ පුතාණන් වහන්සේලා නිසා මම මේ රාජ්‍යය ඉතා හොඳින් පරිහරණය කරනවා. මේ පුතාණන් වහන්සේලා නිසා මම මේ රාජ්‍යය ඉතා හොඳින් පරිභෝග කරනවා. මේ පුතාණන් වහන්සේලා නිසා මම මේ රාජ්‍යය ඉතා හොඳින් පරිභුක්ත

කෙනෙක් ආදරයි විමංසෝය, කාංසියි කියන් සංඝයාට අදහන්නී. එදිරි
සිහසුරාජයාගේ බිහි එකල්හි එකිනියාගේත් සංඝයාට කැදවා කොටසක්
සුහසාගේ කඩුරුදුයි විමංසෝය, ඒ කියුදෙනාගේ ශ්‍රීමත්වය
සමිතෙසයි කිවියැ, පදරුවනුත් දහසකින්දෙනුත් කැදවා විමංසෝය,
දෙවෙනි කොට කඩුරුත් සමිතෙසයි කිවියැ, සංඝයා විමංසෝය,
කියන් නිය පිළිගෙනියේ ඇත, කොටින් එයියි කියමිය කියන් ඒ පිළිගෙන කියුදෙ,
දන්නේය, අසිස්සෙනෙහෙස්සෙයුතියි, කියූ කැදලුවිමංසෝය කියුදෙ
එකයි මෙයියාගේ ඉල්ලීමයි කියා ඒ සහල් ඒවා කියුදෙ
කැමති ඩෙයියි කිය, එකේයාගේ දෙදෙනාගේම ඉන කියුවියි කියා.
සහල් ඉන පිළිගෙනියේ මවාගත්තාය, මෙයියාගේ දෙදෙනාගේම ඉතිරියක
මලා පිළියා දක කිසාරිස්රුවන්ගේ දෙදෙනා ඉතා පිළිගෙන ඉතිරියක
හොඳින් දෙදෙනාගෙන් එක්කෙනෙකුත් ඉල්ලියෙමි දුනගෙන කොට
කියි, දෙදෙනාම කොරවුන, දෙදෙනා පිළිවුන, දෙදෙනා එකයි කියා
කියේ, දෙදෙනාම පිළි නා ඇත්තෙන, එකේයාගේ ඉල්ලීමෙන් අතරවුවුන්
කොට, දෙදෙනාම පිළි නා ඇත්තෙන, එකේයාගේ ඉල්ලීමෙන් එමෙන්වුන්
ඒ කොදෙනියි කිවුන; මෙයියාගේ එකේ විමතෙසයාගේ එකතම වැටුනුන්නාහුන, එතෙ
සිත්ගැනියි කොකෙයේ කියි එලාභකෙසයාගේ එකතම වැටුනුන්නාහුන, එතෙ
කෙනි සහදෙවිසුන්නේ කසාවස්රුවන්ගේ එකතම වැටුනුන්නාහුන, එතෙ
සහදෙනෙකුගේ කියා මහත්වූ සහදෙවිසුලිලාභවන්ආකාරයෙයි කොටෙනි.
ඉල්ලියෙන් ලියා බාහිර පැත්තක සහකියි කරන්නෝය, ඒ කියාගේ කැමියි
සහදෙවිසුන්ගේ සත්ත්කාරයොට කියාගුන, එකල සහදෙවිසුන්ගේ කැමියි
සහරි කියන්නේ ඉල්ලියෙයි මේ විසතුව කාගතුන, සහතහක කොටෙනි.
මේ කොපෙන් පියාගෙන්, කෙට මෙන් පුතනුවේය. මේ දහදිවූ පින්කම
සහදෙනෙකුගේ කියා මහත්වූ සහදෙවිසුලිලාභවන්ආකාරයෙයි කියා

සිහළයෙහි ජාතකය

මේ එක්තරා කෙනෙක්ගේ ඇලෙනසුළු ස්වභාවය නිසා ඔහුට ලැබුණු නම. ඔහු ඒ නම ලැබුණේ ඇයි කියා ඔබට සිතෙනවා ඇති. ඒ ගැන මා කියන්නම්.

ඔහු ඉපදුණේ බරණැස් නුවර. ඔහු වැඩිවිය පැමිණි පසු ඔහුගේ දෙමාපියන් කළුරිය කළා. ඔහු ඉතා දුප්පත් විය. ඔහුට ජීවත් වීමට කිසිම ක්‍රමයක් නොවීය. ඔහු ඉතා දුක්ඛිත ජීවිතයක් ගත කළේය. ඔහු ඒ ගැන බොහෝ සිතා බලා අවසානයේ තීරණය කළේ තක්සලා නුවරට ගොස් ශිල්ප ඉගෙන ගැනීමට ය. ඔහු තක්සලා නුවරට ගියේය. ඔහු එහි ගොස් ශිල්ප ඉගෙන ගත්තේය. ඔහු ඉතා දක්ෂ ශිල්පියෙක් විය. ඔහු ඉතා දක්ෂ ශිල්පියෙක් වූ නිසා ඔහුට ඉතා ඉක්මනින් ශිල්පය ඉගෙන ගැනීමට හැකි විය. ඔහු ශිල්පය ඉගෙන ගත්තේ ඉතා ඉක්මනිනි. ඔහු ඉතා ඉක්මනින් ශිල්පය ඉගෙන ගත් නිසා ඔහුට ඉතා ඉක්මනින් ශිල්පය අමතක වූයේය. ඔහු ඉතා ඉක්මනින් ශිල්පය අමතක කළේය. ඔහු ඉතා ඉක්මනින් ශිල්පය අමතක කළ නිසා ඔහුට ඉතා ඉක්මනින් ශිල්පය ඉගෙන ගැනීමට හැකි වි

මහු මෙන්නු මෙබඳින් මිදෙන්නේ මෙවිට මොවුන්ගෙන් කෙනෙකු අවියකුයි උන්නේ මේ කොළඹෙ කොට කියා ඊතියේ කෙනෙමි, කියමිදැ පුරුෂයා නම් කොමිදියාණි ආදිවූ පරුෂ වචනයෙන් කියන්නේය, ඉක්බිත්තෙන් තිදෙනා සේ කියන්නාහ කතුරු රජ්ජුරුවනෙණේ අවුත් මරණ්ඩැ"යි රජ්ජුරුවන්ගේ නම් "රාජ්‍යය කෝ දෙව් යුහු කෝ කාරි"යි රජ්ජුරුවන්ගේ නම් - දියු, රජ්ජුරුවන්ගේ සතුන් අතා "යුහු කාරි"යි නිමෙන්කෙනා කියූය, ඒ කෙමෙ මියෙ කෙනෙක් කියන්නේ යුහු වෙයෙ කෙණ කෙනා කෙනෙකුන් කෙනෙකු වීරව පැන කැඩී උන්නේය, මොවිකෙණෙක්ද මිලිත්තේ මරණ්ඩැ කියා කියන්නාහුය. කෙත

අසම්භවීය ජාතකය.

"මොහොත් මේ ලෝකයෙහි අය වියදම් කරදීම, ආයාදද මහ බිහිරෙහි මෙහෙය කිරීම, ඉතා දුෂ්කර දේ ය" යනුවෙන් දෙවෙනි දවස් එහෙය දැහැමි දෙවිරජතුමා විසින් වදාරණ ලද්දාහු ය. ඒ කාරණය මෙසේ ය. බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත රජතුමා රාජ්‍ය කරන කල්හි බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ඒ රජතුමාගේ පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයාගේ පුත්‍රයෙකු ව උපන්හ. ඔවුන් වහන්සේට කාදම්බරී කුමාරයා යන නම් විය. ඔවුන් වහන්සේ වැඩිවිය පැමිණ තක්ෂිලා නුවරට ගොස් සියලු ශිල්ප ශාස්ත්‍ර උගෙන පැමිණ පියාණන් වහන්සේට පසුව පුරෝහිත තනතුරෙහි සිටුවන ලදුව, ඒ තනතුරෙහි සිටිමින් දැහැමින් රාජ්‍ය කරවමින් දන් පින් රැස් කරමින් ගිහි ගෙයි වාසය කරන්නාහු ය. ඔවුන් වහන්සේට සුදත්ත නම් පුත්‍රයෙක් ඉපදුණේ ය. ඔහු ද සියලු ශිල්ප ශාස්ත්‍ර උගෙන පැමිණ පියාණන් වහන්සේට පසුව පුරෝහිත තනතුරෙහි සිටුවන ලදුව, ඒ තනතුරෙහි සිටිමින් දැහැමින් රාජ්‍ය කරවමින් දන් පින් රැස් කරමින් ගිහි ගෙයි වාසය කරන්නේ ය.

ඉක්බිත්තෙහි ඒ බරණැස් දැහැමි රජතුමා විසින් මහ සේවකයන් වහන්සේට දන්වමින් මෙ කාරණ කැඳවා පවසන්නේ ආචාර්යයනි, සේවකයන් වහන්සේ සමීපයට පොඳ ආදරයෙහි පවතින් සියළු කටයුතු කරන්නේ ය. එබැවින් ඔබ වහන්සේ "මහරජ, මා කෙරෙහි ඔබට ඇති ආදරය මෙපමණ ය" යනුවෙන් මිනිසුන් හමුවෙහි හෝ රහසිගත ව හෝ කිසි දිනෙක නොකියන්නට ය. එසේ කීමෙන් ඔබ වහන්සේ කෙරෙහි ඇති ආදරය නැති වී යන්නේ ය. එබැවින් ඔබ වහන්සේ මා කෙරෙහි ඇති ආදරය ඉක්මවා යන්නට ඇති ගුණ ධර්ම මොනවා ද, ඒවා මට කියා දෙන්නට ය. ඒ ගුණ ධර්ම මා විසින් ද පුරන ලදුව මා ඇසුරු කරන්නවුන් විසින් ද පුරන ලදුව මෙලොවත් පරලොවත් යහපත් වන්නේ ය" යනුවෙන් විමසා සිටියේ ය.

එකල්හි සේවකයන් වහන්සේ මහරජතුමනි, "උපාසකය පෙරත් මෙ කුමා රයා ඉතා ම ආදරයෙන් සිටියේ ය, මෙවැනි ගුණයක් ඇති බව මට නොදැනුණේ ය. මේ ගුණය විමසා දැන්මය, මෙතැන් සිට මා අතින් අතිවැඩියෙන් කාර්ය කරන්නේ ය" යි සිතා, "මහරජ, මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ තුළ ඇති ගුණය මෙබඳු ය" යි කියන්නට ඇරඹුණේ ය.

"මහරජ, මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ තුළ ඇති ගුණය නම් මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ ඇති ආදරය ය. මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ ඇති ආදරය නම් මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ ඇති විශ්වාසය ය. මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ ඇති විශ්වාසය නම් මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ ඇති ප්‍රසාදය ය. මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ ඇති ප්‍රසාදය නම් මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ ඇති ගෞරවය ය. මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ ඇති ගෞරවය නම් මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ ඇති සැලකිල්ල ය. මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ ඇති සැලකිල්ල නම් මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ ඇති ඇසුරු කිරීම ය. මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ ඇති ඇසුරු කිරීම නම් මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ ඇති ඇසුරු කිරීමෙන් ලබන ප්‍රයෝජන විමසීම ය. මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ ඇති ඇසුරු කිරීමෙන් ලබන ප්‍රයෝජන විමසීම නම් මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ ඇති ඇසුරු කිරීමෙන් ලබන ප්‍රයෝජන විමසා දැන ගැනීම ය. මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ ඇති ඇසුරු කිරීමෙන් ලබන ප්‍රයෝජන විමසා දැන ගැනීම නම් මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ ඇති ඇසුරු කිරීමෙන් ලබන ප්‍රයෝජන විමසා දැන ගැනීමෙන් පසු ඒ ප්‍රයෝජන ඉටු කිරීම ය. මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ ඇති ඇසුරු කිරීමෙන් ලබන ප්‍රයෝජන ඉටු කිරීම නම් මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ ඇති ඇසුරු කිරීමෙන් ලබන ප්‍රයෝජන ඉටු කිරීමෙන් පසු ඒ ප්‍රයෝජන වැඩෙන්නේ ය. මා කෙරෙහි ඔබ වහන්සේ ඇති ඇසුරු කිරීමෙන් ලබන

දුන්වීම

[illegible] අනුවාදයෙහි ඇතැම් [illegible] අනුවාදයෙහි [illegible] ඒ [illegible] ඒ [illegible] ඒ

රජ්ජුරුවනිස්නෙත්තේ රාජ්‍යාණ්ඩාගාරය කොරන්නේ අඩු තැන
දවසක් හෝවැදිලා කීය, මේකේ කියා කතා වෙන්නේ රාජ්‍යාණ්ඩාගාරය කොරන්
කරන්නවු කොට අල්ලාගන්නලදුම් පුත්තිරාවට අවශ්‍යයි කිය, එතකු
කියපෙට මනුෂ්‍යයෝ ඇතිත් මැරිත් අවුත් මෙහෙයි දවසක් පිරිල්ලි
මේක් ඇවිදින්නේ හොඳට දන්න කාලේ හිටියදි පාපකර්මයන්ගේ ගමන්ගා
ඒකයි මේ රජ්ජුරුවන්ට දන්වලා, රජ්ජුරුවෝ ඔහුගෙ කලකිරි මිල්ලක් කරා
ඒකයින් මෙහෙදුවූ දුගඳට ශ්‍රීමත්ලා හොඳෙනිදියි කියා ඇරගෙන කරා
රාජාඝාතකරයි කිලිය, මිළුණ, රජ්ජුරුවන්ගෙන්ත මා රාජ්‍යාණ්ඩාගාර
කෙනා කෙල්ලා හැකැයිකිය, රජ්ජුරුවන්ගෙන්ත එහේකෙල්ලේ කල්ලුල
වෙන්න් කෙටවලුවූ පස්දවසි ඇතුළ, රජ්ජුරුවන්ගෙන්ත එහේකෙල්ලේ කල්ලුල
මේ අධිකරණය කන්නාර කම්මිකාරකමට පමාවෙනා කරන්නයි කියලා
මේ රජ්ජුරුවන්ගෙන්නේ මාගේ ජාතාදිය කියා මේ අධිකරණයට කැමැත්ත
කරන්නේත් උදෙන්ම කොහොමේ බිලුණියා පමාවෙනා කරන්නේත් කැමැත්ත
පරීක්ෂාකරන් ඒකිය කොරලා, දන් මුකලි මා පිරිත් ඒකාසනයෙන් රජ්ජුරු
වන්නේ මේ කම්මැරිකාරයෙන්ලේ බිලුණ කියාගෙන රාජාඝාතයෙන් රජ්ජුරු
මෙයි දන්නාලදු, එකතුදු උවත් දන් කුමිකන්නේ මේ රාජ්‍යාණ්ඩාගාර
කරන්නේත් මේ කම්මැරිකාරයෙන්ලේ බිලුණ කියාගෙන රාජාඝාතයෙන් රජ්ජුරු
වන්නේත් මේ කම්මැරිකාරයෙන්ලේ බිලුණ කියාගෙන රාජාඝාතයෙන් රජ්ජුරු
ඒකයි දන්නාලදු, එකතුදු උවත් දන් කුමිකන්නේ මේ රාජ්‍යාණ්ඩාගාර
මෙයි දන්නාලදු, එකතුදු උවත් දන් කුමිකන්නේ මේ රාජ්‍යාණ්ඩාගාර
වන්නේත් මේ කම්මැරිකාරයෙන්ලේ බිලුණ කියාගෙන රාජාඝාතයෙන් රජ්ජුරු
මෙයි දන්නාලදු, එකතුදු උවත් දන් කුමිකන්නේ මේ රාජ්‍යාණ්ඩාගාර
වන්නේත් මේ කම්මැරිකාරයෙන්ලේ බිලුණ කියාගෙන රාජාඝාතයෙන් රජ්ජුරු
මෙයි දන්නාලදු, එකතුදු උවත් දන් කුමිකන්නේ මේ රාජ්‍යාණ්ඩාගාර

කොහොමහෝ කොරන්නේ මෙදෙනෙක් රජ්ජුරුවන් සමීපයේ
දවසක් හෝවැදිලා කීය, මේකේ කියා කතා වෙන්නේ රාජ්‍යාණ්ඩාගාර
කරන්නවු කොට අල්ලාගන්නලදුම් පුත්තිරාවට අවශ්‍යයි කිය, එතකු
කියපෙට මනුෂ්‍යයෝ ඇතිත් මැරිත් අවුත් මෙහෙයි දවසක් පිරිල්ලි
මේක් ඇවිදින්නේ හොඳට දන්න කාලේ පාපකර්මයන්ගේ ගමන්ගා
ඒකයි මේ රජ්ජුරුවන්ට දන්වලා, රජ්ජුරුවෝ ඔහුගෙ කලකිරි මිල්ලක් කරා
ඒකයින් මෙහෙදුවූ දුගඳට ශ්‍රීමත්ලා හොඳෙනිදියි කියා ඇරගෙන කරා
රාජාඝාතකරයි කිලිය, මිළුණ, රජ්ජුරුවන්ගෙන්ත මා රාජ්‍යාණ්ඩාගාර
කෙනා කෙල්ලා හැකැයිකිය, රජ්ජුරුවන්ගෙන්ත එහේකෙල්ලේ කල්ලුල
වෙන්න් කෙටවලුවූ පස්දවසි ඇතුළ, රජ්ජුරුවන්ගෙන්ත එහේකෙල්ලේ කල්ලුල
මේ අධිකරණය කන්නාර කම්මිකාරකමට පමාවෙනා කරන්නයි කියලා
මේ රජ්ජුරුවන්ගෙන්නේ මාගේ ජාතාදිය කියා මේ අධිකරණයට කැමැත්ත
කරන්නේත් උදෙන්ම කොහොමේ බිලුණියා පමාවෙනා කරන්නේත් කැමැත්ත
පරීක්ෂාකරන් ඒකිය කොරලා, දන් මුකලි මා පිරිත් ඒකාසනයෙන් රජ්ජුරු
වන්නේත් මේ කම්මැරිකාරයෙන්ලේ බිලුණ කියාගෙන රාජාඝාතයෙන් රජ්ජුරු
මෙයි දන්නාලදු, එකතුදු උවත් දන් කුමිකන්නේ මේ රාජ්‍යාණ්ඩාගාර
වන්නේත් මේ කම්මැරිකාරයෙන්ලේ බිලුණ කියාගෙන රාජාඝාතයෙන් රජ්ජුරු
මෙයි දන්නාලදු, එකතුදු උවත් දන් කුමිකන්නේ මේ රාජ්‍යාණ්ඩාගාර
වන්නේත් මේ කම්මැරිකාරයෙන්ලේ බිලුණ කියාගෙන රාජාඝාතයෙන් රජ්ජුරු
මෙයි දන්නාලදු, එකතුදු උවත් දන් කුමිකන්නේ මේ රාජ්‍යාණ්ඩාගාර

එසමයෙහි රජ්ජුරිජ නම් දන් බුදුපිරිවිවූවෙය. එසමයෙහි පුරෝහිත
ඉන්නා නම් දන් බුදුවූ මෙයෙහි දක්වා වදුලසේක්.

මහෙල ජාතකය.

මෙය ඒක්සමයෙහි සමිඳු බුදුරජාණන් වහන්සේ වේවෙහෙරහිඳෙහි වැඩවසනසේක් එක් පෙත් උසස්ය දන්නා ප්‍රාතිහාර්යයෙහු අරභයා මේ ජාතකය වදාළසේක.

තේ කෙසේද කියේ?

රජගහනුවර වසන්නාවූ එක්තරා බමුණෙක් දුටුදෙය ආසුදෙය මතුරුයි කෝකාලද ලබිමියන්ගේ බුහිරි රාජාභාසෙහිලා අසූහසක්, දයාබිමෙහිලා ඇත්තේය, ඒ සෙම රාජාභාසියන, මෙහෙණ් සමිපයේ ඇත්තේය, මෙහෙණ් උපන්නෙහ පරිනාහ ඇත්තේය, තවද ඒ ප්‍රාතිහාර්යයේ සුළුකොස් ඇත්තේය, මෙහෙණ් සිල් පිරිසඳුන් සිතේ සිතින් කළ ලද්දේමය, කැවිය එක්දවසක් ඒ ප්‍රාතිහාර්යය දන් කෝල කැන අදිහා පිළි නෙදෙමි කී කල්හි ඔහුගේ අසවැසියෝ අදිහා පිළිකල දියෙන් කැකියනට ඔවරිසිහ, ප්‍රාතිහාර්යයම එකල මෙන් සිතූ පෙත්තේය, කම් පිළිකලුන් නෙරි කිලියේවිනම් ඔහන්වූ පිණාසට පැමි උපන්නා නෙදෙමි කී කල්හි අවලක්ෂණ අලියෙක, කවද මේ පිළි කලු මෙන් පැණි පිරිසි දරුනෙකෙකුන්ට සොයා නොවන්නේය, දුසිදුන් මෙහෙයරුවන්ට දෙන්නේ කොහිමියන්නේය, කුමක් කියාදයක් ? කම් කිලි පිළිකල අළියොහොයකු ලබාගැනීමට කියා කැවිය මෙසේ කියේය, එසැණි මෙහෙයරුවෝ අග සැටියේවිනම් ඔබු මේ වසනුයෙහිලා ලොකු උප දරාහෙණ කරන්නේනේ බුහුම් මහාබ්‍රහ්මයා පැමිණෙන්සාහුය, එබැවින් දිදුරා දන්නයි ඇරහෙණ අළියොහොයාහට නෙගෙනෙන් දමාපියා ඉන්නේය කියා පිරිසිදු එවිට කියා යළිත්ම තුන්ලොවටම්බුසිහඇසිවූ කරුණා නිධානවූ මෙහෙණ මහාරුණා සමාපත්තියට සමවැද අද දවසිහි කවර කෙණෙකුත් සැරණෙහ මුත්පාරවූ කිලෝකුරු තමන් සම්බුද්ධරජාණන් වහන්සේ අරභයා කියා සිතිවිහාර සමිපයෙහි පිණිවුවා සියලුදෙයක් ප්‍රතිපත්තිකුවරයන්ත් වහන්සේ මෙ කෙසේ හාසාධාරණවූ මහිමන් ආරිවන්තාවූ මිනිසුන් මිරා වදරණසේක් මෙ බිලිහා හා දෙපුතුයින් සමහ වහන්සේගේ අසාවරහතුණ් ජාලයට ඇතු වදරණසේක් ලොකාපත්ති මාර්ගයට පැමිණිවිට හේතුසම්පත් ආශ්‍රිතියාව දක වදරා බුවින් යන්තාවූ සතර සොහොර සිටිහාවූ බුවිවැද්දෙකු පරිදෙන් අපි සොහොන් දෙරට සොයින් සවණ් සඟරුවන් විසිදුවිමින් එක්තරා සාහන යෙහෙකි වැඩනුන්සේක, ඉක්බිති මාණවකයෙමේ පියාගේ බුන් බුදුහෙන් පිළි ගෙණ ගරුවින් තුන්වර දරහඩින් බහිවාගෙණ යන පරිදෙන් ඒමඟපියාගේ කෙලවිත් බැවිහෙණ අළියොහොන් දෙරට ගෙණියාවේ දමාවිට සිටියේය. ඉක්බිති සතිසූරුණ්‍යතාවියාහන් වහන්සේ ඔහුගේ ඒ ප්‍රාතිහාර්යය නෝ කුමක්කරන්නේකිදයි විමාහ වදාළසේක. ඒ වේලෙහි මාණවකයා බුදුන්ව දන්වන්නේ තවත් හෙතෙමියෙකි මේ පිරිසඳුන් ඔහුගේ ඒ ප්‍රාතිහාර්යය කෙතදු, එසේකෙයින් කීවිනම, බලාගනු මියෙයි හා සමාහනය, එසේකෙයින්

ආයෙහෝ මේ පසුහෙන් අළියොහොයාට දමන්නෝ අතිහසන්නු අග යම්වෙන් මේ බුදු මේ හොඳුපැදුරියන්ගේ ආරාතිති බියා මෙ අග එවිවෙන්ගයි කියා දන්නා, එබැවින් මේ පසුහ දමා ඉක් කෝදු කෘතා ගොවියෙමි කියේය, ඔහු ඒ බිලා වදරණසේක. මාණවකද ඒ පිළිවල අළියොහොයාහෙකි දුසියේය, ඒ බිලා වදරණසේක. මාණවකයෙමේ ගුහුව හොඳින් හවත් බැවින් සාහන බුදුරජාණන්වහන්සේ මෙවදු දෙය අවට වවහෝයයි ඔහු බැහැර සාහන බුදුරජාණන්වහන්සේ මෙවදු දෙය අවට වවහෝයයි ඔහු බැහැර සිටියදී නෙක වදරණසේක මාණවකයෙමේ ගුහුව හොඳින් හවත් බැවින්

සුවර රජදරුවන්ගේ මහල් උසකට තැබීම එසිරියෙකැයි දත්තේ නම්, ඒ සුවර රජදරුවන්ගේ ආඥාව සුවරට බියවන්නා වූ සියලු රාජදරුවෝ සංඝයාගේද බුදුරජාණන් වහන්සේගේද ගෞරවය කරන්නාහු, සත්පුරුෂයෙකි කියා ඔවුන් ඔවුන්ගේ රාජ්‍යයන්හි

ත්‍රි ගෙඳැති තෙනොන්?

ශ්‍රාවස්තිපුරවැසි එක්තරා ධනවතෙක් තම රාජ්‍යය කෙරෙහි තුන් රාත්‍රියක් නිදාගත් නිසා සොහොන්ගතවන්නේ රජතුමා බව දැනගත් තැනැත්තේ එක්තරා ගෙදරදොරක් නැති දුප්පතෙක් විය. ඔහු ගෙවල් පුතාගෙන් විමසන්නේ, එක්තරා ගෙදරක් නිදාගැනීමට සුදුසු බව පවසන්නේ ශ්‍රාවස්තිපුරයේ සිටි ගෙදරක් නැති දුප්පතුන් ය. ඔහු ද ගෙදරක් නැති බැවින් රජ්ජුරුවන් නිදාගන්නා දවසේ ඔහුගේ ගෙදරින් බැහැලා යන්නට සිතුවේය. එහෙත් ඔහු ගෙදරින් බැහැලා යන්නේ කොතැනකට ද? ඔහුට ගෙදරක් නැත. ඒ නිසා ඔහු ගෙදරින් බැහැලා යන්නේ කොතැනකට ද? යන්නට තැනක් නැති නිසා ඔහු ගෙදරින් බැහැලා යන්නට සිතුවේය. ඔහු ගෙදරින් බැහැලා ගියේ ඒ නිසා ය. ඔහු ගෙදරින් බැහැලා ගියේ ඒ නිසා ය. ඔහු ගෙදරින් බැහැලා ගියේ ඒ නිසා ය.

ඒ දුප්පතා ගෙදරින් බැහැලා ගියේ ඒ නිසා ය. ඔහු

මහාසාර ජාතකය.

මේ එක්තරා කෙනෙකුට අනුශාසනා කරන්නට වදාළ ධර්මදේශනාවක් ය. ඒ කෙනා කවරෙක්ද? කුමක් නිසා ඔහුට අනුශාසනා කරන්නට වදාළේ ද? යන මේ කරුණු ගැන මුලින් කියන්නෙමු.

ඒ කෙනාද කවුරුත්?

එක්තරා කෙනෙක් රජ්ජුරුවන්ගේ පුරෝහිත තනතුරේ සිටියේ ය. ඔහු බ්‍රාහ්මණ ශාස්ත්‍රයන්හි ඉතා කෙළපැහැපත්තෙක්ය. මනුෂ්‍යලක්ෂණවලින් ද ඉතා සම්පන්නයි. එසේ වුවත් ඔහු ලාභසත්කාර කෙරෙහි බොහෝ ලෝභ කරන්නෙක්ය. එහෙයින් ඔහුට ලාභසත්කාර ලැබෙන්නේ නම් ඔහු ඉතා සතුටු වන්නේය. එසේ නැතිනම් ඔහු ඉතා දුක් වන්නේය. ඔහු මේ ලාභසත්කාර නිසා ම ඉතා දුක් විඳින්නෙක් විය.

ඒ කාලයේ බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවන් රාජ්‍ය කරවමින් සිටියේ ය. ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ පුරෝහිත තනතුරේ සිටියේ ඔහු ය. ඔහු ලාභසත්කාර නිසා ම ඉතා දුක් විඳින්නෙක් විය.

ඒ කාලයේ බරණැස් නුවර ඉතා ධනවත් වෙළෙන්දෙක් විසූහ. ඔහුට ධනසාර කියා පුතෙක් සිටියේ ය. ඔහු ඉතා ම ශ්‍රද්ධාවන්තයෙක් විය. ඔහු ඉතා ම ප්‍රඥාවන්තයෙක් විය. ඔහු ඉතා ම ශීලවන්තයෙක් විය. ඔහු ඉතා ම ධර්මිෂ්ඨයෙක් විය. ඔහු ඉතා ම ධර්මානුකූලව ජීවිතය ගත කරන්නෙක් විය. ඔහු ඉතා ම ධර්මානුකූලව ව්‍යාපාර කරන්නෙක් විය. ඔහු ඉතා ම ධර්මානුකූලව ගනුදෙනු කරන්නෙක් විය. ඔහු ඉතා ම ධර්මානුකූලව ජීවිකාව සොයන්නෙක් විය. ඔහු ඉතා ම ධර්මානුකූලව ධනය රැස් කරන්නෙක් විය. ඔහු ඉතා ම ධර්මානුකූලව ධනය වියදම් කරන්නෙක් විය. ඔහු ඉතා ම ධර්මානුකූලව ධනය බෙදා හරින්නෙක් විය. ඔහු ඉතා ම ධර්මානුකූලව ධනය පරිත්‍යාග කරන්නෙක් විය. ඔහු ඉතා ම ධර්මානුකූලව ධනය පරිභෝග කරන්නෙක් විය. ඔහු ඉතා ම ධර්මානුකූලව ධනය ආරක්ෂා

කෙනෙකුත් එමින් පුරුෂවිලු මෙහිකියන්ට හෝ වෙනකි මින්දුගන්වන්ට හෝ වෙවිදී නුවණ කොටින්නේය, නිසසුන්වහන්නේමේ ඒ කරුණුන්ය පිරිසිදුවී කිය වෙන්ද රජදරුවෙනි උපාසකයන් සිමියි කියන තෙපය කෙටි යනුයි උපාසක යන් කියන්නා ප්‍රාසාදීන් කෙනෙහෙණ හදාවෙනි කොටි කැමිදෙනාවූ මිනි කියපු පියින වනිය උපාසකයා විණිය සමිඳුයන්වහන්සේ ඉල්ලාහි, අනු මිනසවිවන්වහන්සේ සමීපයට කොමියි එක් කියුණෙකොතුන්වහන්සේ ඉල්ලාහි, අනු මිනසවිවන්වහන්සේ සමීපයට කොමියි කෙනෙකුන්වහන්සේට ආරාධනාකෙරෙදුයි කියා විවාලාය. මින්ද හාමිදෙන රන්කටාසොවා බිඳීනාබඹාසිකාදෙනුදුන්කෙරෙන්වහන්සේමැතියිසිතිය රජදරුවෙනි නවීඳුයන්වහන්සේ සමීපයට හොත් වැද අපගේ අඩහාපුර රජදරුවෙනි නවීඳුයන්වහන්සේ සමීපයට හොත් වැද එකත්පස්ව එන්නාවූ එක් කියුණෙකොතුන්වහන්සේ ඉල්ලා, අනු මිනසවිවන්වහන්සේ සමීපයට කොමියි කෙනෙකුන්වහන්සේට ආරාධනාකෙරෙදුයි කියා විවාලාය. මින්ද හාමිදෙන රන්කටාසොවා බිඳීනාබඹාසිකාදෙනුදුන්කෙරෙන්වහන්සේමැතියිසිතිය රජදරුවෙනි නවීඳුයන්වහන්සේ සමීපයට හොත් වැද අපගේ අඩහාපුර රජදරුවෙනි නවීඳුයන්වහන්සේ සමීපයට හොත් වැද එකත්පස්ව එන්නාවූ

ඉදින් අඳදිනකෙරුන්වහන්සේ 'දවස දවස රජගෙට වැඩ අපගේ අඩහාපුර ඩාඩියන්ට මහ බදරා උන්සේ සිත්හි පමණින් පාලිධර්මයන් වශිෂ්ඨ කරවා ධම්මසේන්ඒහිකී යනපයාදි කියා දක්වූහ. එදිනු යනපය මහරජහි රජදරුවෙ එක් කිමිස්විලිනෙණ්ඩපරිද්දෙන්ඉඳදිනකෙරුන්වහන්සේට කියෝනකොට වදලන්ක එතැන්වට්ගෙණ රජදරුවිගේ පුරාහිහු අඳදිනකෙරුන්වහන්සේ මහන්සේ කිමියෙනි මහ උපන්නානුද මහාපොත් කරන්නානුද වෙත්. එකම යෙනි එක්දවසක් රජදරුවෙන් පලඳනාවූ වුඩාමණිකඹය තොරුන්වහිසින් නත් කාලද්දේ වස්සේය. රජදරුවෙනි මේ මැණික තොරුන් විසින් නත්මම දහ අඩහාපුර රජදරුවෙනි මේ මැණික පවත්කරවා දෙවසි විධාන ඒදරුවන්ගේ තොප දන්නා තීරුයකින් මැණික පවත්කරවා දෙවසි විධාන කලත. එවිස් අපු අඩහාපුරේ රාජ්‍යවාසියෙයි අඩහාපුර සතුන් දෙදිනොට ගැති සියල්ලන් අතින් මැණික තොප නතුදුයි විචාරා මෙතෝ ජනයාගේ පිඬුකරන්නානුදැ එදවස් අඳදිනකෙරුන්වහන්සේ යම් මේ සතුන් පලඳි තෙරුන්වහන්සේ දුක නුවූපහවූම මහ අපන්නානු වෙද්ද පාලිධර්මය පුහුණු කරන්නානු වෙද්දැ එලෙස තොව බිඹසපවි පැමිණියාවූ සියල්ලවූන්ම දුක මේවේ විචාරා වදලසේක, අද කවර කාරණයකින් තොපි කැමිදෙහව් මේමදු බිඹසපවි පැමිණියාදැයි විචාරා වදලසේක, එකල්හි සතුනු මහතෙරුන්වහන්සේ මේවේ කියා. සාමිනි රජදරුවෙනි මේ මැණික නිසාය. ඉක්බිත්තෙන් කියනයින් පවත්කරවිමයිධ්‍යයා අඩහාපුරේ වුඩාමණිකඹය අදවත්ව බොහෝ ජනයා පිඩාකරන්නානුදැ. කාටි කුඹස්කඹවවින් තොදැත්තාමෙයින් වීසකපවි පැමිණියාදැයි විචාරා වදලසේක, එකල්හි සතුනු මහතෙරුන්වහන්සේ කරුමෙන

මා එක්නාථ පුතිහාරයෙහි කථාවෙහිත් උපලබ්ධිවූ වදුලසේක. එකල්හි අසුරමහවිවස්වහන්සේගෙන් එක්කෙනකුත් වහන්සේ නැයියිට සක්සොට් හැදූ පෙරවාගෙණ බබාජලිව දෙතොපිදිරිනෙහි කණ, ගෙණ ඵලහස් රුකක්මෙහි හැඹිට මේසේ දන්වූසේක. සොම්දරුවනි එහන්සේගොසින්වදුල රාජකථා චෝරකථා ඉතිකථා ඛුත්තකථා පානකථා ගහාදිවූ දෙතිස්කථාවෙහි උපලබ්ධිවූ උනුමේ නොවෙමිය, ආහාතපසුර ගන්සේ තුණ කථාසංකෙරෙවිහි වේසෙකින් උපලබ්ධිවූ උනුමිහවූ කිණ දන්වූකල්හි "එම්බාමිහණෙනි අසුන් හැරගත්වසතුව ආහාතපසුර්ථසෝදුන් ඇරදුන්නාහු නොවෙයි පුරාසහසයෙහි සුවහැත්තෝද බොහෝ ජනයා නොසෙට සමන්සේ පුතුහාවසෙහි සිරිතසුත් අසට පැමිණියාවූ වසතුව පසිං නෙණහැරදෙව්වෝවේදූ"යි වදාරා ඒ සියලුත්වහන්සේ විසින් ආරාධිතවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ ඉතුත්වත් කථාව නෙතාහැරදක්වා වදාළසේක

තේ කෙසේදයි සිතතොත් ?

එවසියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුනෙහෙතුත් රාජ්‍යසංකරණ කල්හි පුරණලද පාරමිතා ඇති අප මහබෝසතාණන් සිදු අත්වැක විද්‍යාඩම්භයෙහි ඉතෙණ නෙළපැමිණියාවූ අමාත්‍යයෙක්ව රජ්ජුරු වහ්ව අතීතයේත් අනුශාසනා කරන්නාහු වේයි, එසමයෙහි එක්දවසක් ඉතා දහසහම් රජ්ජුරුවෝ මහත්වූ පෙලහරත් උසස්කෙළියට සොසින් වනක්‍රීඩා කොට දියෙකළිහා කැමසිව මහරජ්ජුරුවෝ මුල්පොකුණට බැස අහසා පුරාවැසි සිදු සඳ්‍රිසාදද දියෙකළියට හෙත්වූවාහුද, ඉක්බිති-පුරසත්‍රිය ඉස පළඳනාවූද කරපළඳනාවූද පාදපාදාඟුලි පාදඟරණ පාසලඹ කිංකිණික ජාලා ජ්කාපන උරුජාලා කටිසූත්‍ර උදරබන්ධන අවුල්හර මුත්හර නෝවූ සිරෝ ජාලා මේ ආදිවූ ආභරණ එකෙණෙහි ගලවා උතුරුසළුවෙක්කිබහා උතුරුසළුව සුඹුනෙක බහා වසතු රකිනා පරිද්දෙන් දයිස් අසට පාවාදී ජලක්‍රීඩාවදබවූවා හුන, එසමයෙහි එක් වැදිරියෙක් උහන එක්තරා ගහසක ඝාඩාවෙහි ඔලා ගෙණ උන්නිය, එකල්හි බිසව් සිසළු පළඳනා ගලවා උතුරුසළුවෙක්හි බඳා ඇතුළයි සඹන්හාවූත් දුක ඒ මුත්හර ගෙණ නොගෙදිද පළඳනා කැමැත්තියි රැකවල උන්නාවූ දයිසයාගේ පුමාදභාවයක් බලබලා උන්නැත්තිද එකල්හි නිදුරන්නිවූව, එකල්හි වැදිරිනොමෙ දයිසයාගේ පුමාදභාවයද්දක පවසාවබුදුවූ වේනයෙන් සුතුව දිවගෙණගොස් මහමුත්හර තමා කරපළඳගෙණ පවහව බසුවූ වේනයෙන්ම සුතුව දිවගෙණගොස් රුකව නැඟි කොල අතුරසිලා සැඟවිසිඳ පෙසු වැදිරියෝ දයිසි යන හයෙන් එක්තරා ගස්සිදුරෙක්හි සඟවා අසිහසින්ම සන්හුන් කෙණෙක්මෙහි ඒ මුත්හර රකිමින්උන්නාවුව, එබිසෝ පළඳනා රැකළන්නාවූ දයිද මුත්හර නොදක්නා කැනැත්තී හයින් වෙවිලන සඟරුපඇති කැනැත්තී තමාගැලවීයන්නා අනික්උපායක් නොයෙකනකැනැත්තී බිසුවුන්වහන්සේ මුත්හර හැරගෙන දිවපසයි මහත්කොට පුරුෂයෙක් බිසුවුන්වහන්සේ ඉතුත්වත් කථාව නෙතාහැරදක්වා වදාළසේක

සැවැත්නුවර, රජ්ජුරුෂයෝද උයනින් පිටත්ව නොරැන් අල්වයි වෙන තිබෙන්නහලා, රාජ්‍යසංකරණයෙහි පරිත්‍යාගකරමින් ඇවිදිනානුත එකල්හිදනවිවාසී තිබේ ආනන්ද නොරැන් පරිත්‍යාගකරමින් ඇවිදිනානුත එකල්හිදනවිවාසී දෙපළුන් පුද්ගල පුද්ගල්ලිකයෙක් සමානෝදෙතාගෙන් නොරැන් අල්ලව ගත නොහොව අසා සමාගෙදරකිලා හයින් හයපත්ව යුතුව දිවන්වෙන, එසේ දිවන්නාවූ පුරුෂයා දක නොරතමකල අයින් මරා කලා එබල දුෂ්ටවූ නොර මහාසාරතම දිවන්නාවූ පුරුෂයා මෙසේ සිතියි- මෙතෙක් අල්වාගෙණ අයින් මරා කලා එබල දුෂ්ටවූ නොර මහාසාරතම පළඳනාව හැරගන්නොසිදුයි විවාලහ. එකල්හි ඒ පුරුෂයා මෙසේ සිතියි- මේ මහාසාරතම් කින්තම් අද මහාසේවීවිනය නැත, මෙතනදීම තලා මරා දමා මේ නොගසින්ම කින්තම් අද මහාසේවීවිනය නැත, මෙතනදීම තලා මරා දමා දැන්ම හැරගන්නාහුය, නැතැයි නොකියා උන් කී දෙයම සිවිසිවි සිතා සඩා ඒ මේ හැරගසින්ම කින, ඉක්බිත්තෙන් රාජපුරුෂයෝ ඔහු සිටිකොල භයා කිඳ රජ්ජුරුවන් සමීපයට ගෙණ ගියහ, රජ්ජුරුවෝද ඔහු අතින් මේසේ ඉතුත්වත් සම්පයට ගෙණ ගියහ, රජ්ජුරුවෝද ඔහු අතින් මේසේ

ලදයි කියන පුරෝහිතයාගේ පිහිනුත් ගාඛපීයා නිසා කැපුණේ ඔවුන් කා කථා කොට ඉදුමහයි කියා කියන්නේය, වෛශ්‍රාවණ මහරජ පිහිනුත් දෙතලදයි යන ගාඛපීයාගේ පිහිනුත් උකටලියක් හැඟිව වෛශ්‍රාවණ මහරජ කථාකරමින් ඉදුමහයි කියා කියන්නේය යන මේ පදයන්හි අර්ථය මෙසේ දත යුතුයි. බොහෝකොට ඇත්තාහුය, මේ පළඳනාව එක්තරා වැඳිරියකගේ අතට පැමිණෙන්ට කාරණයයි කියා එකල්හි බොධිසත්වයාණෝ රජ්ජුරුවන්ගෙන් අසා විමසා රජ තෙල කොරුන් අපට භාරකළමැනවැයි අපි ඒ මහරාජ සුඛකොට එලිහි මහ හයි කියා, රජ්ජුරුවෝද යහපතයි සිතුවෙහි ඒ හොපට භාරයවිමාරා පවත් කරවා දවසි කියා පස්දෙනාම පණ්ඩිතයන්ට පැවරුන්හ, එකල්හි බෝධිසත්වයෝ තමන්ගේ අසවැසි පුරුෂයන් ගෙන්වා පස්දෙනම එකසිරුනක ලවා වඩිකොට රාජාවල්ලවා මොහු පස්දෙන ඔටුනොවුන් හා යම් යම් කරුණක් කෙරෙන්නම් කන්දී අසාරණයයි ඇසුදෙය මට අවුත් කියවයි කියා පණ්ඩිතයන්ගේ පුරුෂයෝද එපරිද්දෙන්ම කළාහුය. ඉක්බිති මනුෂ්‍යයන් කා ගි ඇතුළත්‍රවේලෙහි සිටානෝ නොවියාට මෙසේකීහ. එබඳු දුසිවුවූ කෙල ගැහැටක නෝ නවරදවසෙක්හි මා දුටුවිරුද මේ නවරදවසක දිවිමිද නවරදව සෙක්හි නෝ මට දිනිදුයි විචාළහ, එකල්හි ගැහැටිනෙමේ කියන්නේ සමාමි මහසිටානෙහි මට නොඇපෙවමැනව මහාසාරනම් පළඳනාවක් තබා මහාසාර යයි යන නම්ඇති ඇඳක් පුටුවකුත් මා දිටුවිරුනැත සිටානන්වහන්සේ රාජ වල්ලභයේක, ගැලවීමක්වෙනම දෙන්නාම එස්ම ගැලවියමියහි කියා ජීවිත ආසාවෙන් කීමකීහ, එකල්හි බඹුණතෝද සිටානන්ම මෙසේකීහ, "මහසිටා නෙහි කොපට තුටුනු දුන් පළඳනාව තෙපි මට දිනිමි කුමක් නිසා කිව්දැයි විචාළාහ, එකල්හි සිටානෝ කියනහාහු අපි දෙදෙනම ඉසුරුමැත්ම පධානව සිරියමිහ, එසේවූ අපදෙදෙනා එක්වසිටිකල්හි කාරිය ඛ්‍රිය වහා පැමිණෙන් නේයයිසිතා කීමකින්ය, එකල්හි ගාඛපීයාද පුරෝහිතයාට මෙසේකීහ, 'බඹුණ තෙපි කොපට මුත්‍රා දුන් පළඳනාව මට දෙකලද්දේදැ"යි විචාළාහ, එකල්හි පුරෝහිත ඉාහ්මණතෙම කියන්නේ එම්බල ගාඛපීය තවදුන්හෙයින් කියෙමි නොවෙමි, අපි හැම කා නිසා සැපසේ ඉදුමහ"යි යිතා කීමකීහ, එකල්හි වෛශ්‍රාවණතෙමේ ගාඛපීයන් අසින් මෙසේ විචාළිය, "කොල දුම්වලු ගාඛපීය මේ නවරදවසෙක කා ලඟට කියෙමිද, නෝ මා ලඟට නවරදවසෙක්හි ඇ විරා එහෙත්ද"යි විචාළිය, නා සෙපි මට නොඇපෙව අපි පස්දෙන එක්ව වසන කල්හි ගඟවාසයක් හා සමානවන්නේය, කිසි උකටලියක් නැතිව සැපසේ වැදහිදුමහයි කියාකීහ, බොධිසත්වයෝ තමන්ගේ වරපුරුෂයන් අතින් නියම දත බුන් පස්දෙනා කී කථාව අසා නියමිදුන බුන් පස්දෙනා නොසාරනීයාව සහනෙහෙයින් දුන වැඳිරියඅතින් ඇරගත් පළඳනාව රකිමින් උඟනෙහි උන් පුරුෂයන් මොහෝ පළඳනා කරවා උයන්වැඳිරියන් අල්වාගෙණ අතපයද කරද පළඳවා මොහෝ පළඳනා පළඳවා උයන්ම අළුවාහුය දලඟර පළඳනාවනත් වැඳිරිකොමෝ තමා ඇරගත් පළඳනාව රකිමින් උඟනෙහි උන් නිසා, බොධිසත්වයෝ මනුෂ්‍යයන්ට මෙසේ විඛාතකළාහ, තොපිනැම් නොසින් ඇ තයන්වා පළනාව ගැරයණුවා"යි කීහ. එකල්හි වැඳිරියෝ අප විසින් උයන වැඳිරියන් කැමිදෙනාම පරිභෝගකරව යම්වැඳිරියක අත බුන්හර දුටුනම් පළඳනා ලබනලදුයි තුටුපහටු සිත් ඇතියාවූ උයනෙහි ඇවිදිනාහුය. සිටු

මෙසේ පරස්සු පළඳකාලදීන් පළඳනා නොලත් වැඳිරියන් ලඟට නොසිත් අපගේ අත කර පළඳනා බලව, කොපි නොලද්දේවදැයි කියා කීහ. එකල්හි සුදු පළඳනාව නොලත් වැඳිරිනොමෝ එක් සෙර වැඳිරියක් කියනකාවූ ඔස් සහනෙහෙයකොට ගුණමැකුව සෙසුවැඳිරියන්ට මෙලෙසකිව කෙල සෙවූ පළඳනාවෙන් මටප්‍රයෝජන කිමිදැයි තමා සතවාරයෙණ උන් මහාසාර තුන්වූ පළඳනාවෙහි ගුණ ගොස් රජ්ජුරුවෙහි මේ නුඹ පළඳනාව එලවා ගෙණඅවුත් බොධිසත්වයන්වහන්සේ බුන්හර නොවෙණ ගොස් රජ්ජුරුවන්ට පෑහ. මහරජ්ජුරුවෙනි මේ නුඹ වහන්සේ බුන්හරය නුඹවහන්සේ සිරගෙයිලැවූ පස්දෙනාම කොරකම් කොට මහසේනේ බුන්හරය වැඳිරියන්විසින් මේ බුන්හරය ගෙණ්යනලදැ"යි කී කල්හි, මෙල්ලෙනේ වැඳිරියන්ගේ බුන්හරය වැඳිරි ඇරගත්තා කෙසේ දනද? ඇරගත් බවක්හි පණ්ඩිතයෙහි ඒ බුන්හරය නුඹවහන්සේ සිරගෙයිලැවූ පස්දෙනාම කොරකම් කොට මහසේනේ බුන්හරය නුඹවහන්සේ සිරගෙයිලැවූ පස්දෙනාම කොරකම් කොට මහසේනේ බුන්හරය වැඳිරියන්විසින් මේ බුන්හරය ගෙණ්යනලදැ"යි කී කල්හි, මෙල්ලෙනේ වැඳිරියන්ගේ බුන්හරය වැඳිරි ඇරගත්තා කෙසේ දනද? ඇරගත් බවක්හි පණ්ඩිතයෙහි ඒ

ඒ කෙසේදයි ඝනයහොත්?

එසමයෙහි විසාඛා මෙහෙණි තිසරණාගතවන්නේ අපගේ දෙවඳුයන්වහන්සේ එළඹ වැඩහිඳ ධර්මය දෙසන්නාහුයි කියාද අපගේ නුවණ බුහුනන්යෙහෝ එවාළා කොල්ලකයි කියාද අපගේ මෙලඳුවන්ගෙන් කෑන්දකියන්යෙහෝ. එවාළා කොල්ලකයි කියාද අපමණුවත් මෙසියක බණුනු අපට කොල්ලකයාදෙන්ට නිදුකය. ඒ සුබුන්ගෙන් ලැබෙණ ඵලදන්ට නිදුකයයි නැයෙන් මිසුන් දෙනලද මිහැරි ඔබුන්වහන්සේ ඊසාරණය දිවයින් දුන විදරා කොපල්ලා වැදිනානුත, කොපල්ලා ආදීනව දක්වා සිසුන්ට මා විසින් ධර්මදේශනා කෙළෙනහමි යනුයනුයි සිතා සිසුන්වහන්සේ රැස්කරවා කෙණෙහි සිසුන්වහන්සේ නැයන්මිසින් දෙනලද විවරාදී චතුර්විධ පුණ්‍යය පස්වාකා අනුභව කටයුත්තේය, එසේ නොපැවැත්වීම සතරපසය අනුභවකොට කළුරියකරහාවූ සිසුනු යහපැවැත්වෙයි, ප්‍රේතාත්මභාවයෙන් නොමිදෙනහානුත මතණෙහි මෙසේ නොපැවැත්වෙන දහලද විවරාදී චතුර්විධ පුණ්‍යය නම් මිහ අනුභවකිරීමක් හා සදෘශවත්තේය, එහෙණි මෙමිහනම්දැයය විසාඛාඇතැනවුන් දුන්දෙයක් විසාඛාකැතැනවුන් දුන්දෙයක් අනුභවකලකල්හි ප්‍රතානා නිකාරන්නේමය, පුරාතනයෙහි මිසිනෙ යෙන් මිහ අනුභවකළෝ ජීවිත වනාහයව පැමිණියාහයි වදුරා නිසැලව වැඩ උන්සේක. එකල්හි සිසුන්වහන්සේ මිසින් ආරාධනාකරණලද සවීතුයන් වහන්සේ ඉතුස්වත් දක්වා විදළසේක.

ඒ කෙසේදයි ඝනයහොත්?

ඔවිසියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජිස්සුරුහෙණෙකුන් රාජ්‍යය කරණ සමයෙහි පුරණලද බොධිසත්තාර "ඇති අපමණමෝසතානෝ මිනාවිනි සිටුකුලයක උපතහානුත, මහබෝසතානන්ගේ හෙදි රකිනා එස් හෝපල්ලෙක් වැල හොයමිනොව වැම බැඳි සමයෙක්හි හෙරින් හැරගෙ නහව්ව කලින්කලට තෙල් දිකිරි හෙණෙවින්දෙනහානුත, එකල්හි හෙරිසිටිනා ආකල්හි සිටානෝ ඔහු අතින් මෙසේ විවාළාහ, "කිමෙස්ද හෝපල්ල කිරි මදවසිය හාරණාව සිටානන්ව කිහ, සබඳ හෝපල්ල සිංහයා හා සමග සම ඔබ අතිව වසන අන් සත්වාසෙණෙක් ඇද්ද නැද්දයි විවාළාහ, සවාමිනි සිටා නන්වහන්ස එක්කරා මිසිවින්නෙක් සිංහයා හා සංවාසයකොව වෙසෙයි කිහ, කොල ඒ මිසිවින්නා හා විසින් අල්ලන්ට පුළුවන්දයි විවාළාහ, සවාමිනි මිසි විස්නා විවරක් අල්වාදෙන්මි පිළිවනැයි කීයේය, එසේවීනම් නා ඒ මිවින්නා අල්වාගෙණ කලල පවත්වෙණ සියළු ශරීරය රොමිසි විශාලවා නැවත සිව දෙරයන විශ ඇඟෙහා විසලා දෙතුන් දවසක් ඉතුන්කොට ඒ මිසිවින්නා හෙනෙහසින් සියළු ශරීරය දිවෙන් ලෙව ජීවිත විනාශයට පැමිණෙන්නේය, එසේ සිංහයා මිලකල්හි ඔහුයේ සමීප නියපදුරුදු දඹදු සිංහපෝත්ත හැරගෙණ අපලයට එවයිසියා විධානකොට හෝපල්ලා ගැවුහ. එසේ ගන්නාවු හෝපල

වූ කල්හි මිසෙතුන් සිවානන්ව සියා හැරගෙණ හොසින් මිසිවින්නා වසන තෙක් හෝපල්ලා මැඳි උපායෙන් ඒ මිසිවින්නා අල්වාගෙණ සිවානන් සි සුදුන්නේ මිහය මිසිවින්නා ඇඟෙන්ද්‍රිය ඉවත්ලුව තෙමේ ජීවිතවිනාශයට පැමිණියේ සේනොසින් ඇඟේ සියළුම වසා තෙල්ආදිය හැරගෙණ මහමෙ සකාන් නිසිණිස්, හොපල්ල සියලු කාරණිය දන මේරා සෙරෙසි සහාය කෙණෙහි සියළු, මොට්ටෙසෝ ඒ

සත්ත්වයන් නරකාදී යතුරාදුක්ඛයෙන් නැඟිටීම පිණිස නොවන්නේද? විශාලාමහනුවර තුන්පවුර ඇතුලෙහි පාඨලියන්වහන්සේගේ නුවණ මෙහෙ දෙනාට කියා ඇවිදින්නේය, එක්දිහි ආයුෂ්මන්වූ සැරියුත්මහතෙරුන්වහන්සේ පිඬුසිහා එඩානාසේත් බුදුන්ගේ අතුණ කියනානාවූ සුභකඩතෙරුන්ට කියා පරිබ්‍රාජකයන්ගේ බස්අහා යනු මහ ආහාරකාරයෙන් වැළකියිසේක ඒ කාල්‍ය. කායවෙස්වූ බුදුරජාණන්වහන්සේට දන්වූසේක. සැරියුත්මහතෙරුන් වහන්සේද වදාළ බස් අහා බුදුහු වදාරණසේක් එබඳු ආරිපුත්‍රසාමිවරු ක්‍ෂත්‍රියමහාසාලයන්ගේ ඒ තුන්පුරුෂයෙහි ශ්‍රොඩබමුලුවූ සවරූපඇත්තේය මෙය ධර්මයෙහිත් නොවන්නේයයි සමන්තේ ශ්‍රොඩ බමුල කාරියෙන්ම කියන්නේය, ඒ සුභනබ්‍රාහ්මණයාගේ කොදෙන එලෙස කියනනමුත් මෙහේ වැඩසිටින්නේය, සවද ඒ තුන්වූවුපුර. ඉතා මේ කියන්නේ නොදන්නෝ නොවෙයි එමබඳු ආරිපුත්‍ර සප්තවිධ ශ්‍රේෂ්ඨ ආර්යගුණයෝද මෙහෙරෙහි ලා පිහිටියාහ, එසේහෙයින් මේ මෙහේ උභතෝභාගවිමුක්ත ධර්මය වන්නේය, නවද ආරිපුත්‍රසප්තරය දනමිල වතුපරිසාරාදී විභාරද ලැබෙන්නේ මෙහෙරෙහි ලා පිහිටියාහ, මේ මෙහේ උභතෝභාගවිමුක්ත ධර්මයනම් වන්නේය. අණ්ඩජ ජලාබුජ සංසේදජ ඕපපාතිකය යන පරිවෙජ්ද ලැබෙන්නේ මෙහෙරෙහි ඇත, දිව්‍යයනි මනුෂ්‍යයනි ප්‍රේතයනි අසුරයනි තිරිසන්යයි සඩ්ඛ්‍යාතවූ පඤ්චගතියම පිරිසිඳ දන්නා නුවණ මෙහෙරෙහි ඇත, එසේහෙයින් මේද මෙහේ උභතෝභාගවිමුක්ත ධර්මය තමා පුද්ගලයෙක් දකාදිවූ උතුරු මිනිස්දම් මෙහෙරෙහි නැඟැගි සිසන්නේ ඒනම් එසේ නමා ගහකාවූ දුල්ඛඩි කොණෙර සිටින්නේවීනම් තමා විසින් වරදවාගත් නාවූ දුල්ඛඩිය හේතුඝෝටකඝණ අස අල්වාගෙණ නරකයෙහි ඇර සිටුවාක් මෙන් වන්නේය, එසේ තමන්වහන්සේ කෙරෙහි විද්‍යමානවූ උභතෝ මනුෂ්‍ය ධර්මයෙහි කොරපෙන්නාසේ නිවැරැදි ධර්ම අසා ඔහුගේ දුෂ්චරිතක්‍රියා ප්‍රහාණවූ ඔහුයේ සොඤාන්සප්සහි විඤාණවූයේ මෙහේ ගුණ ගන්ව ඒ තෙමේ අයෝ ගාදැසිවදරා එබඳු ආරිපුත්‍රසප්තවිරය මම මෙවැනිකල්පයව ඒකානුමන කපින් මත්තෙහි සසරෙහි ඇරියරන්නෙමි මේ අවලවූ චාතයෙහි ගරහෙන් ඇද්දෙ හෝයි මහාසිරයන්ගේ මිහිඟාතපස් විමසන්නෙමි වතුරඛ්‍යයෙන් යුක්තවූ බඹස රවස් රඹන්නෙමි අවලවාත සමාදානය කෙරෙමින් වාසය කරන්නෙමි අවල චාතයව සුදුසුවූ සිලඋරුණ්‍ය රක්ත්නෙමි වේදෑහි සියළු තපස්විවරයන්ව අඹවූ පරම තපස්විව චාතයකෙරෙමි රූපාවචරී පුරන්නෙමිවීමි, පාපයෙහි ලජ්ජාඇතිව වසන්නේවූත් විඹුඳවූ රූපාවචරී පුරන්නෙමිවීමි, පාපයෙහි ලජ්ජාඇතිව වසන්නේනම්වීමි උත්කාංඨාව පාපකිරුණ වූයෙමි ජනවාති සථානයෙහි ලා වාසයකරන්නේ මුත් උත්කාංඨාව ජනවිවික්තවාසයන් වසන්නේනම්වීමි වදරා නිශ්ශබ්දව වැඩිඋන් සේක එකල්හි අනමිඟතෙරුන්වහන්සේ මිසින් ආරාධනවූ බුදුහු ඉකුත්වත් ගොඹරු දක්වා වදාළසේක.

ඒ කෙසේදයි ඝනනොත් ?

යුවතියදවස මේ භද්‍රකල්පයව ඒකානුවක කපින්මත්තෙහි එක්තරා කපෙක්හි පුරාණද පාරමිතා ධර්මයන් ඇතිව හිතබෝසතාණන් බුදුසස්තෙන් පිවත් මහා ඤාතියෙහි තපස්රක්ෂාකරෙමි, ආර්යක ප්‍රව්‍රජ්‍යාවෙන් පැවිදිව ගොඹරු අවෙලඬ පරිබ්‍රාජකවගෙණ තපස්රක්ෂාකරන්නාහුගේ, සියලකින් රජස්

ලු උපන්නාහ, බුදුකලාව වාසයකරන්නාහ, මිනිසුන් දුක ඤාපස්ව මුවන් දැක්දෙන් මහසව වදිනාහ, මහාවිඤාණහොජනයෙන් සතුටුඤවන්නාහ. පස්දෙන් ආදිය අනුනවකරන්නාහ, නොපමාව සතපස්රක්ෂාකරණ පිණිස මහ බුන්ගේ බුදුකලාව වාසයකරන්නාහ, මොල්ලිගිණිබාත සමයෙහි මොල්ලිගිද හෙයෙහි බුදුකලාව වාසයකරන්නාහ සමයයිද මෙබඳු අත්‍යර්ථවත අකාලවනප්‍රදේශ අවසාන බුදුසමය දවන්නා සමයයිද මහවනයට වදිනාහුය, ඒ අවසාන්හි අමවස්සි වාසයකොට ඉරුණුයිකල්හි මහවනයට වදිනාහුය, ඒ නිසා අමවස්සි වාසයකොට ඉරුණුයිකල්හි මහවනයට වදිනාහුය, ඒ නිසා අමවස්සි රාත්‍රියෙහි අමවස්සාදේවතාවෝ සමසේ රාත්‍රියෙහි වැහැසන පිරිමිත්දුසෙන් සෙසෙමින සොඬයෙහින් වැටලැහැබින් වැහැසන පිරිමිත්දුසෙන් සෙසෙමින සොඬයෙහින් වැටලැහැබින් වැහැසන පිරිමිත්දුසෙන් සෙසෙමින සොඬයෙහින් වැටලැහැබින් දැක්වීදිනාවූ ත්‍රිත්ම සාතුවකිද දවල් දැ ශරීරාණ්ඩව දහවූ ශරීර පිවාවෙන් දු

උපන් කල්හිමම පිරිකිඹෙන් පෑ වදුලේස්ස බිඹලන් මහාසතරැන්වහන්සේද ඉල්ම්ය කළුවරපොහොයෙහි පිරිකිඹෙන්පැවේස. බුදුහු කුසිනාරා නුවර මල්ල රජදරුවන්ගේ මනුෂ්‍යත්වයෙහි පිහිටුවන්නාහ. මේ පිරිකිඹෙන්පාමිසි අනුත්තරඥානයන් දහසක් පැවැත්වූහ. දිවැස් ඉපැද ඇතුළුඅඟනෙහි නැගී ගාමාසිටිනා සෙයින්මෙන් ඇතුළුකුසිනාරා නුවර රට වැඩ මලු රජදරුවන්ගේ මනුෂ්‍යත්වයෙහි පිහිටුවන්නේ දත් ඉක්මයි ඒ ඇතුළුකුසිනාරා නුවර පිරිකිඹෙන් පෑ කොවුලුඹිහාරි, රජ්ජ වහසේක් හාත්‍රියවතු ත්වහන්ස මේ නුවර පිරිකිඹෙන් පෑ කොවුලුඹිහාරි ආර, ශ්‍රාවක් නැඹෙනියන් නිරුදහවූ රජනුවර පිරිකිඹෙන් කොපෑම මැනව, රජ්ජ නුවර පැවැත්නුවර ආදීවූ එක්තරා මහානුවර පිරිකිඹෙන්පැවැත්නෙමැයි ආර, ධාතාසුදස්සන සවිඥණත්වහන්සේද අනාදිමහසසරැන්මහන්සේට වඩාත් කිණාද මේ කුසිනාරානුවර කියන්නේ සුදුසු නොවන්නේය, ආනාදූසම්පන්න ශ්‍රීසම්පන්නවූ මහාසුදස්සනනම්, සක්විති්රජ්ජ උපන් සමයෙහි මෙම නුවර මිම ඝටසියදමක මහාසුදස්සනනම්, එම්බා අනාදූසම්පන්නයෙනි පෙර බෝ නුවර දොළොස් යොදුන් රුවින් පමණින් පිළිසඹවිතර ගලදේවියකි වදුරා සිටිස්බඳුවූසේක. එසේත් අනාදිමහසසරැන්වහන්සේ පිරිනි ආරාධනාවූ සවිඥ ත්වහන්සේ ඉකුත්වත් සෙසඟැර දන්වා වදුරා ජේක් මහාසුදස්සන සූත්‍රදේශනාව යෙදැහැර දන්වා වදුලසේක.

මේ කෙසේදයි යත්හොත් ?

එකිවිසක්කර මහාසුදස්සන සූත්‍රයන් දහසක්වූවන්නේය එකල්හි මහාසුදස්සන සක්විතිරජ්ජ සමන්වහන ධර්මය ප්‍රාසාදයෙන් පානබඳ පුරාදෙව වූ රුවසක්වැන්මියවූ සල්වනයෙහි පරිනිබ්බානසයනයෙන් වැඩහුන්නේ යෙන් හ. යිහොපියවිහාර

විතුරුවා ඇලින් නොගස්වා මිනිසොත්ගෙලා ජනපදකල්‍යාණිනම්වූ නාවකොල්ලක
භවින්නාවූ මොහෝදෙනා රැස්ව රජමිදුල්ල මධ්‍යභාගයන් ගැලවී පලාගියාහ.
ඒ මැරිදෙනක් නොවේමි; කුමක්නිසාදයි ඔහොතාන් කඩිනත්අත්ඇති පුරුෂ
තෙකු ඔහු පසුපත්තෙහි හඹාගත්වමින් සියයෙනිනි, එමමා මහණෙනි, මිනිස්
ශාසනයෙහි කමවහන් ඇරගෙන මහණදම් පුරන්නාවූ නොගොවිවරුවා විනි
ජීවිතආයාසවත් නෙල්පාත්‍රය නොවිතුරුවා, නොණයන පුරුෂයා පසිදුරන්
රූප ශබ්ද ගන්ධ රස පුහවවශයෙහි අලුත්භව මහණදම් පුරුෂයා පසිදුරන්
ජාතපදකල්‍යාණිභව එබඳ නාටකසත්‍රිය නවින රහමඩුල්ල මධ්‍යයෙන් නෙමේ
පුරුෂයෙක් පිරුණ නෙල්පාත්‍රයක් නොගෙලා නොවිතුරුවා ඉදිරි නොණයෙන් යම්
විහම් සාමිනී ඉතා ආශ්චර්‍යවත්සේයයි වදාළසේක, එසේ වදාළ විහම්
වහන්සේට සතීඥයන්වහන්සේ වදාරණසේක්. එමමා, මහණෙනි, ඒ අමාත්‍ය
නොවෙයි පුරාතනයෙහි සුවනාත්තෝ තමන්ගේ අප්‍රියාද සිහිත සේකුණාවු
නෙණ අවනුත්‍යසන් විසින් නිර්මිතනාරණාලද දිව්‍යරූපයෙහිද ඉදිරිත්ගිය ඇත්
දල්වා බැලීම මාත්‍රාවකුත් නොකොට අවනුත්‍ය පරිනාසිතචිත්තයාතයෙන් ගැලවී
ජාතකදෙශනාවට බුබාරාත්‍රන් දක්වා නිහඬව වැඩහුන්සේක; එකල්හි
සිසුන්වහන්සේ විසින් ආරාධනාවූ සතීඥයන්වහන්සේ ඉතුත්වත් දක්වා,
වදාළසේක,

යටකියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුහු
රාජ්‍යයකරණ සමයෙහි පුරණලද පාරමිතාඇති අප මහබෝසතාණන්හු ඒ බ්‍රාහ්ම
දත්තනම් රජ්ජුරුවන්ගේ පුත්‍රයන් සියක්දෙනා අතුරෙන් හැමටමබාලව ඉපිද
අනුත්‍රවියෙන් විඥඹවිව පැමිණියේය එකල්හි රජ්ජුරුවන්ගේ රජකෙසිපසේ
බුදුවරයන්වහන්සේ නිබඳ වළඳනසේක බොධිසත්වයෝ පසේබුදුවරයන්වහන්
සේට වතාවත්කරන්නාහ, එක්දවසක් බොධිසත්වයෝ මාගේ මල්බෑසෑ
බොහෝය මේනුවරකුලහතකවූරාජ්‍යයලබවදෝහෝයි නොලබමිදෝහෝදි
සිතුහ ඉක්බිත්තෙන් ඔහුට පසේබුදුවරයන්වහන්සේඅතින් විවාරා නියමිදනිම
මෙසේ සියිවිල්ලෙක්විය; ඒ මහබෝසතාණෝ දෙවෙනි දවස් පසේබුදුවරයන්
වහන්සේ වැඩකල්හි බබරාව හැරගෙණ පැත්පෙරාගෙණවුත් පය සෝදනලේ
ගල්වා ඉක්බිත්තෙන් පසේබුදුරජාණන්වහන්සේ අනතරබත්කය වළඳවාවිවි
හුන්කල්හි වැඳ එකත්පස්ව උන්නාහුය, සඝාමිනී මෑගේ බොහෝ මල්බෑසෑ
ඇත්තාහ. කුලයහතකවූ රාජ්‍යයට මම පැමිණෙම්දෝහෝයි සිතා විවාහාහු,
මේනුවර ඉඳ රාජ්‍යය ලබන්නාහු නොවෙත්. මිට එක්සිහවිසියොත්නබින් මස්
තෙහි ඔකාරරට තක්සලානුවරෙක් ඇත්සේක; ඒ නුවරට යන්ට සමීපවූ
තෙපි මේයන් සත්වනදවස් රාජ්‍යය ලබනු, අතරමගවූ මහමාවකයක් ඇත එන
තෙහි උපද්‍රවයෙක්ඇත, ඒ එතැන ඉකුත්කොට යන්නාහට යොදුන් සියයක්
පමණ මාර්ගය වන්සේය, එල්ලඟට යනොත් පණස්යොදුනෙක, ඒ මාර්ග
වනයෙහි අමනුත්‍යෂ්‍යනානාරූපහු අතරමග ගම්නියම්ගම් සාලාවන්
මත්තෙහි එල්වහලද රන්තරු රිදීසරඉයන් එහිතුරු එයත් ඇති මහයහන්
පණවා රන් කිල් ඇතුළෙන් නොපෙනෙන් පාහැ ඇති පවකඩනිර වටකොට
ඇද දිව්‍යාභරණයෙන් ආත්මභාවය සරසා ශාලාවෙහි බිඳ යනඑන්නාවූ
පුරුෂයන් මිහිරිවූ වචනයෙන් පොළඹවාගෙණ මිහිරියි කියා සවරූප ඇත්තාවූ

නෙතක ඇවිස්සිද පැත්තිපියවකි කැඳවා සම්පයට පැමිණියාවූ පුරුෂයාට
ඉතුත් පණවැදී තමන්ගේරූපකොඟාවෙන්නාඟාවහාවලිලා කටයුතුමෙන්දස්මිනක
සේ නොමැමා ස්ලෙන වතකකොට තණ්හා ව්‍යතික්‍රමකලකල්හි එතනදීම ලේ
ගුණුව විතුරුවා කා ජීවිතක්ෂයට පළිගුණවන්නාක රූපයෙහි ඇළුම් ඇති
සේ නොමැමා ස්ලෙන වතකකොට තණ්හා ව්‍යතික්‍රමකලකල්හි එතනදීම ලේ
ගුණුව විතුරුවා කා ජීවිතක්ෂයට පළිගුණවන්නාක රූපයෙහි ඇළුම් ඇති
ඒ මැරිදෙනක් නොවේමි; කුමක්නිසාදයි ඔහොතාන් කඩිනත්අත්ඇති පුරුෂ
තෙකු ඔහු පසුපත්තෙහි හඹාගත්වමින් සියයෙනිනි, එමමා මහණෙනි, මිනිස්
ශාසනයෙහි කමවහන් ඇරගෙන මහණදම් පුරන්නාවූ නොගොවිවරුවා විනි
ජීවිතආයාසවත් නෙල්පාත්‍රය නොවිතුරුවා, නොණයන පුරුෂයා පසිදුරන්
රූප ශබ්ද ගන්ධ රස පුහවවශයෙහි අලුත්භව මහණදම් පුරුෂයා පසිදුරන්
ජාතපදකල්‍යාණිභව එබඳ නාටකසත්‍රිය නවින රහමඩුල්ල මධ්‍යයෙන් නෙමේ
පුරුෂයෙක් පිරුණ නෙල්පාත්‍රයක් නොගෙලා නොවිතුරුවා ඉදිරි නොණයෙන් යම්
විහම් සාමිනී ඉතා ආශ්චර්‍යවත්සේයයි වදාළසේක, එසේ වදාළ විහම්
වහන්සේට සතීඥයන්වහන්සේ වදාරණසේක්. එමමා, මහණෙනි, ඒ අමාත්‍ය
නොවෙයි පුරාතනයෙහි සුවනාත්තෝ තමන්ගේ අප්‍රියාද සිහිත සේකුණාවු
නෙණ අවනුත්‍යසන් විසින් නිර්මිතනාරණාලද දිව්‍යරූපයෙහිද ඉදිරිත්ගිය ඇත්
දල්වා බැලීම මාත්‍රාවකුත් නොකොට අවනුත්‍ය පරිනාසිතචිත්තයාතයෙන් ගැලවී
ජාතකදෙශනාවට බුබාරාත්‍රන් දක්වා නිහඬව වැඩහුන්සේක; එකල්හි
සිසුන්වහන්සේ විසින් ආරාධනාවූ සතීඥයන්වහන්සේ ඉතුත්වත් දක්වා,
වදාළසේක,

යටකියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුහු
රාජ්‍යයකරණ සමයෙහි පුරණලද පාරමිතාඇති අප මහබෝසතාණන්හු ඒ බ්‍රාහ්ම
දත්තනම් රජ්ජුරුවන්ගේ පුත්‍රයන් සියක්දෙනා අතුරෙන් හැමටමබාලව ඉපිද
අනුත්‍රවියෙන් විඥඹවිව පැමිණියේය එකල්හි රජ්ජුරුවන්ගේ රජකෙසිපසේ
බුදුවරයන්වහන්සේ නිබඳ වළඳනසේක බොධිසත්වයෝ පසේබුදුවරයන්වහන්
සේට වතාවත්කරන්නාහ, එක්දවසක් බොධිසත්වයෝ මාගේ මල්බෑසෑ
බොහෝය මේනුවරකුලහතකවූරාජ්‍යයලබවදෝහෝයි නොලබමිදෝහෝදි
සිතුහ ඉක්බිත්තෙන් ඔහුට පසේබුදුවරයන්වහන්සේඅතින් විවාරා නියමිදනිම
මෙසේ සියිවිල්ලෙක්විය; ඒ මහබෝසතාණෝ දෙවෙනි දවස් පසේබුදුවරයන්
වහන්සේ වැඩකල්හි බබරාව හැරගෙණ පැත්පෙරාගෙණවුත් පය සෝදනලේ
ගල්වා ඉක්බිත්තෙන් පසේබුදුරජාණන්වහන්සේ අනතරබත්කය වළඳවාවිවි
හුන්කල්හි වැඳ එකත්පස්ව උන්නාහුය, සඝාමිනී මෑගේ බොහෝ මල්බෑසෑ
ඇත්තාහ. කුලයහතකවූ රාජ්‍යයට මම පැමිණෙම්දෝහෝයි සිතා විවාහාහු,
මේනුවර ඉඳ රාජ්‍යය ලබන්නාහු නොවෙත්. මිට එක්සිහවිසියොත්නබින් මස්
තෙහි ඔකාරරට තක්සලානුවරෙක් ඇත්සේක; ඒ නුවරට යන්ට සමීපවූ
තෙපි මේයන් සත්වනදවස් රාජ්‍යය ලබනු, අතරමගවූ මහමාවකයක් ඇත එන
තෙහි උපද්‍රවයෙක්ඇත, ඒ එතැන ඉකුත්කොට යන්නාහට යොදුන් සියයක්
පමණ මාර්ගය වන්සේය, එල්ලඟට යනොත් පණස්යොදුනෙක, ඒ මාර්ග
වනයෙහි අමනුත්‍යෂ්‍යනානාරූපහු අතරමග ගම්නියම්ගම් සාලාවන්
මත්තෙහි එල්වහලද රන්තරු රිදීසරඉයන් එහිතුරු එයත් ඇති මහයහන්
පණවා රන් කිල් ඇතුළෙන් නොපෙනෙන් පාහැ ඇති පවකඩනිර වටකොට
ඇද දිව්‍යාභරණයෙන් ආත්මභාවය සරසා ශාලාවෙහි බිඳ යනඑන්නාවූ
පුරුෂයන් මිහිරිවූ වචනයෙන් පොළඹවාගෙණ මිහිරියි කියා සවරූප ඇත්තාවූ

ඒ යකෘනියු ග්‍රාමාදීන් ඉවත්හුත්ය. ඒ පුරුෂයන් පස්දෙනා අතුරන්රූප
සෙනි ඇලුම්ඇති,පුරුෂයා ඒ යකෘනියි බලා රූපාලම්බන ප්‍රීතිබබව මදක් පසු
බැසෙන්වමා: බොධිසත්වයෝ කිමෙක්ද පින්වත මදක් පසුබැසුවේ ඇසිදුහි
කිය. එසද ඒ පුරුෂයා කියන්නේ දේවයන්වහන්ස මාගේ පාරිෂදහි මදක්
ගලාවේ යිදුවිමි කිය. බොධිසත්වයෝ එම්බල පුරුෂය මේතුනකෘනිය මෙතුවුන්
ප්‍රාර්ථනා නොකරවයි කිවුය; ඒ පුරුෂයා වත්නාව කුමක්වේවයි දුටුදෙයක්
දකිම් දෙවියන්වහන්ස නොගයෙමි කිය. බොධිසත්වයෝ එසේවනම් තෑගේ
කොඩිකරුකොඩින් වනදෙය නෝ ගැදක්ගන්වේවදුයි කියා අන්පුරුෂයන් සතර
දෙනා කෙණිස්සාහ. ඒ රූපයෙහි ඇළුම්ඇති පුරුෂයාත් යකෘනියන් සම්පයට
කිසේය. ඔහු සමන් සා සමන වතයිකුමුණය කළකල්හි ඒ පුරුෂයා එතනදීම
ජීවිතක්ෂයට පළිගුණ ඉදිරි ඉදිරියෙහි ගොත් අනික් සාලාවක්මවා ආතත වින
කාදිවූ නොයෙක් කුඩිහාණඩාවන්නෙණ කී කියා උන්හ එතැන්හිදී ඉබඳයෙහි
ඇළුම්ඇති පුරුෂයා රඳුනිසේය, ඔහුත් අනුභවකොට ඉදිරියේ ගොත් අනෙක
ප්‍රකාර සුවදකරඹුපුරා සල්පිල් හදුනණ සිටියානුය එතැන්හි නකියෙහි ඇළුම්
ඇති පුරුෂයා රැදුනේය. ඔහුත් අනුභවකොට ඉදිරියේ ගොත් නොයෙක්
අලංකෘත දිව්‍යභෝජනය පුරාගෙණ බයිනි අහානිය සදුගෙණ උන්හ,
එතැන්හි රසයෙහි නිල්වූ පුරුෂයා රැදුනේය. ඔහු අනුභවකොට ඉදිරියෙහි

කෙසේ අන්ධයකුගේ දිවිසෙයක් පතමිද උන්හ, එකල්හි බුහ්මදත්ත බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ පුරාණ ශීලයන්ද, ඔවුන් අනුගමනය කළාක වෙධියන්ගේ උදාහරණයද ඉගැන්වූ සේක් ඒ යහපත් කියන්නී රාජාණක්ෂාවෙන් මේ පුරුෂයා ඉතාම දුක්ඛිත වූ කල්හි මෙහි ගෙනෙන්නට නියම කළ සේක. ඉක්බිති ඔහු ගෙනෙන ලදුව බුහ්මදත්ත මහරජතුමන්ගේ ඉදිරියෙහි සිටුවන ලදුව, රජතුමා විසින් ඇසුවේ, ඇතිදරුවෙනි, ඔබ මාලඅවස්ථාවෙහි පටන් මේ ලඟදී පුරුෂයෙකුන්ගේ නිවසක් නැතිව ඉන්නා ලද්දෙහිද? එසේ නම් ඔබ මෙතෙක් කල් ජීවත් වූයේ කෙසේද? මෙසේ ඇසූ කල්හි ඔහු මෙසේ කීවේ, මහරජතුමනි, මා මෙතෙක් කල් ජීවත් වූයේ මෙහි කුඹුරකින්ය කියා කිසිවකුට නොකියා සිටිමින් ය. එසේ නම් ඔබ කෙබඳුවකින් ජීවත් වූයේ දැයි ඇසූ කල්හි ඔහු මෙසේ කීවේ, මහරජතුමනි, මා මෙතෙක් කල් ජීවත් වූයේ ගොවිතැන් කිරීමෙන් හෝ ගොරකම් කිරීමෙන් හෝ නොවේ. මා ජීවත් වූයේ ඔබ වහන්සේ වැනි ධර්මිෂ්ඨ රජතුමන්ගේ ධර්මිෂ්ඨ පාලනය නිසාය. මහරජතුමනි, ඔබ වහන්සේ ධර්මිෂ්ඨ රජතුමන්ගේ ධර්මිෂ්ඨ පාලනය නිසා ම මා වැනි අන්ධයන්ට ද ජීවත් වීමට හැකි වූයේ

දක්වා වදාරා, භික්ෂූන්වහන්සේට අවවාද වදාරණසේක් මෙසේ වදාළසේක.

මහණෙනි, ඇතැම් මුග්ධ පේබාවකමම පිරුණාවූ පෙල්පාතුය එකතෙලිහිඳු කුත් කොළඹුරුවා යම්සේ පුරුෂයෙක් නෙඟගිය්දු එපරිද්දෙන්ම තමාගේ සිය කායකර්මයෙහිමෙන් යම්සේඇතිල්ලකුත් මයිබාලයා නයෙහි විනාශවේ කොපමණ රක්ෂේද, කුසල්සිඟිදෙයක්ද අගවාරාම කායකර්මයෙහි ඇතිවේලෙහිම අගතියට පැමිණෙයි. එසේ කෙනෙකුත් එසිත් ඇඳ්ගෙනුත් නොකියවිරු නිමාන කිසි මිනිසෙක් යම් පුද්ගලයෙක් නිවන්දැකීමා කැමැත්තේවීනම් ඒතැනැත්තා කෙලෙසුන් නෙහෙළන්නාවූ සතිය ආදී බොජ්ඣංගයන් වඩන්නේය. එසේකිරීමෙන් ඔහු ක්ෂීණාශ්‍රවයන්වහන්සේ මෙන් සෝතාපත්තිඵලයට පැමිණෙයි.

එකල්හි රජපිරිසනම් දුන් බුදුපිරිසය, එසමයෙහි රාජාසන පැමිණිසැලි කුමාරයෝනම් යිලෝගුරු සර්වාඥතාඥානලාභියවූ සම්බුදුරජාණන්වහන්සේ දක්වා වදාළසේක.

නාමසිඞ්ධි ජාතකය.

එසේ එක්සමයෙක්හි අතීතබුදුවූ සිලෝගුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ දෙවිරජ්ජයෙහෙර වැඩවසනසේක් නාමසිඞ්ධික භික්ෂූන්වහන්සේ අරභයා මේ ජාතකය වදාළසේක.

එක් කුලපුත්‍රයෙක් නමින් පාපකනම්, ඒ තෙම ශාසනයෙහි ලැබිබව මාත්‍රය ඇත්තේ වීහිත් ඇවැත්වූ පාපකෘතයන්ගේ දේයේ එම මෙසේ සිදුවේ කියන්නාහු එබස්දෙනා මෙසේ සිතූසේක. ලෝකයෙහි පාපකනම් ලාභසත්කාරයක් නැතිවාහට අන්‍යපුද්ගලයන්ගේ ගුණසංඛ්‍යාතවූ සතක් කියවාහෙයි ඒ මහණ ආචාරි උපාධ්‍යායන්වහන්සේ කරා ගොස් වන්දිමනස්කාර කොට වතන්සේ කියනසේක් ඇවැත්නි නාමියනම් පුද්ගලයා මාත්‍රයක නමුත් හිමි නැවත නැවත යාතුගෙළුවන්, තවද භික්ෂූන්වහන්සේ නාමසිඞ්ධිකබවයෙහි අවිවිධිත්වයක් නම් නැත, කොපමණේ නම්මුත් සතුටුවනි කියසේක. ඒ ඉතිරි වතන්සේ කියනසේක් ඇවැත්නි නාමියනම් පුද්ගලයා මාත්‍රයක නමුත් හිමි ඛයකුලයෙ අනිත් නමක් මට කලමැනවැයි කියසේක, ඉක්බිත්තෙත් භික්ෂූන් වහන්සේ කියනසේක් ඇවැත්නි නාමියනම් පුද්ගලයා මාත්‍රයක නමුත් හිමි නැවත නැවත යාතුගෙළුවන්, තවද භික්ෂූන්වහන්සේ නාමසිඞ්ධිකබවයෙහි අවිවිධිත්වයක් නම් නැත, කොපමණේ නම්මුත් සතුටුවනි කියසේක. ඒ ඉතිරි වතන්සේ කියනසේක් ඇවැත්නි නාමියනම් පුද්ගලයා මාත්‍රයක නමුත් හිමි ඛයකුලයෙ අනිත් නමක් මට කලමැනවැයි කියසේක, ඉක්බිත්තෙත් එක්දවස් දම්සභාමණ්ඩපයෙහි රැස්වවුන්නාවූ භික්ෂූන්වහන්සේ ඇවැත්නි අඟවල් මහණ නාම සිඞ්ධකරුවූ භුත්සේක. ශාස්තෘන්වහන්සේ ඛණ්ඩසභාමණ්ඩපයට වැඩමහණෙනි දුන් කවර කථාවකින් යුක්තවූ හුන්දැයි විචාරා වෙනම කථාවකින් යුක්තව හුන්බවදී

ඒ තෙල්හි ඔහුගෙණි ඒ භික්ෂූන් නාමසිඞ්ධිකවූයේ දන්මැතැයිදෝ පෙරත් නාමසිඞ්ධිකවූවාදැ'යි වදාරා ඉතුත්වන්දක්වා වදාළසේක.

පුරාතනදවස තක්ෂලාපුනුවර මහබෝසතාණන් දිසාපාමොක් ආචාර්‍යව සිසුන්ට මාතෘකයන්ට මන්ත්‍රානුදරන්නාහුය, ඒ බමුඩිසත්වයන්ගෙන් පන්සියයක් පමණ පාපකනම්, ඒ තෙමේ හැසු මානවකයන් විසින් එක්ඒකාඤ්ඤයෙක් මෙසේ බැටි පාපකය කියේ ගව පාපකගෙයි කියන්නාවූ මේ අපට ඒ පාපකයාට මේසේ නාමය අවබෝධලක්ෂණ අන්‍ය නාමයක් ඉල්වාගන්නාවූ මහඳ කිසිත්තේ නාමය අවබෝධලක්ෂණ මහණේ නම අවබෝධලක්ෂණ, එසේකෙනින් නම්වීන්තරා නොවේ ආචාරීන්වහන්ස මහණේ නම අවබෝධලක්ෂණ, එසේකෙනින් මේ අනිත් නමක් කමවෙයි කිවූය. එකල්හි ආචාරී ඔහුට කියන්නෝ දරුවේ ජාත පදවිරිකාලයට තොප සිතට අප්‍රිතාවූ එක් අඟිවෘඩිනාමයක් නෙඟේවා. ඒ නාමය කෙරෙහි ආකල්හි ඒ නම පෙරලා අනිත්නමක් පොවා තමම කිවිය, එම්ත්‍රාවූ මානවකයා යහපත ආචාරීන්වහන්සැයි කියා මහාගීතාකරණ නෙඟේ කිසිවූ මානවකයා ඇවිදින් එක්නුවරකට පැමිණියේය. එනුවර ජීවකනම් උන් පුරුෂයෙක් බන්ධුවගියා විසින් දවස්ථට නෙඟගන්නා දුක මේ කියනම් පුරුෂයෙක්දැ එවිලේය, ජීවකනම්හි, ජීවකයාත් ඕහේදුසි විචාළකල්හි ජීවකයාත් අදුවකයන්ගේවද නාමයවූකලී පුහුද්ගිමාත්‍රයක නාඅයුත්ත දේහකුයි සිතමිනයි කිවූය, එකල්හි ඒ පාපකනම් පුරුෂයා ඒ කථාව අසා දෙසෙකි මිථ්‍යාවව ඇතුළුනුවරට වන්නේය, එකල්හි දැසිනත් බැලමේහෙ නොසෙල්වුදුක සවාමිදරුවෝ බැඳසිදුවා වැලක්නෙඟ ගෙන්නාහුය, ඇඟේ නම් ධනපාලනම වන්නේය, ඒපාපකයානම් පුරුෂයා විපිළබ්‍යහෙයින් ගන්නාහුය, ඇඟේ ආවා තදන්නා දුක කුමක්නිසා මෑවිතලවිදුසිවිචාළේය. බැලමේහෙනොකරණ නෙයින් කලිමනුයි කී කලිඤ් මැඟේ නම කියිදුයි විචාළේය, ධනපාල නැඟිති කී කල්හි ධනපාලනම් ඇත්තෝ බැලමේහෙ පමණක් දීඝතනොහෙද්දුයි විචාළේය. ධනපාලනුත් ධනපාලනුත් දුක්පත්වෙති, නාමයවූකලී පුහුද්ගිමාත්‍රයක එසේකෙනින් නෝ අයුතුව විචාරයි සිතමි කියා, එබස්ඇසූ පාපකනම් මානවකයා නාමියෙන් අතිශයින් මධ්‍යස්ථව හුවරින් පිවත්ව මහවිදුලිපත්තේ අතරමින බමුලාවූ පුරුෂයෙක් දක දරුව කුමක්කොට ඇවිදිදුයි විචාළේය. සාමිනි බමුලාවිමයි කියකල්හි තාගේ නම කුමන්දුයි විචාළේය. දැන්නෙම කියේය, පසේකයෝත් මංමුලාවෙද්දුයි විචාළේය, පසේකනම් අපසේකයෝත් මංමුලාවෙති නාමියනම් පුහුද්ගිමාත්‍රයක නෝ අයුතුව විචාරයි සිතමි කියා. එබස්ඇසූ පාපකනම් මානවකයා නාමියෙහි අතිශයින් මධ්‍යස්ථව බොහෝතන්හි සම්පයට ගොස් කියක්දරුව නමක් අභිධානකොට තෙඟදාපිදුයි විචාළේය, එකල්හි ආචාරීන්වහන්ස අජීවකයෝත් ජීවකයෝත් දියනි, ධනපාලින් ධනපාලින් දුක්පත්වෙති, පසේකයෝත් අපසේකයෝත් මංමුලාවෙයි එසේහෙයින් නාමිය නම පුහුද්ගිමාත්‍රයක, නාමියෙන් අතිසිඞ්ධි යක් නැත, මේ කථිතෙන්ම අතිසිඞ්ධිය වන්නේය. එසේහෙයින් මට අනිත් නමකින් කමිනැත, පළමු විය් නමම මට නම්වෙයි කියා. එබස්ඇසූ මානවකයා තොනෝ ඔහු විසින් දුටුදෙයක් කළදෙයක් එක්කොට ගළපා කියන්නාහු, ඒවකයා පිළිදුක ධනපාලඋදුක්පත්නියාවදුක පසේකයෝ මංමුලාවූනියාවදුක පාපකනම් මානවකයා අතිබාධිතාමියෙන් ප්‍රයෝජනයක් නැතකියා නැවත

ग्रन्थविमर्श दर्पणम्

परोपकारसार दर्पणम्

එක්තරා සමයෙහි නිසඹුත්වහන්සේ දම්සභා මණ්ඩපයෙහි රැස් වූ භික්ෂූන් වහන්සේලාට බුදුරජාණන්වහන්සේ විසින් කරන ලද ගුණ මහිමය විවාරණ්ඩ වූහ. එකල්හි ශාස්තෘන්වහන්සේ ඔබ්බෙහි වැඩ හිඳ "මහණෙනි, මේ දැන් කථාවක් ඇසීමට සුදුසු වේලාවක් නොවේ. සවස් වරුවෙහි ධර්මසභාවෙහි රැස් වී කථා කරන්නට සුදුසු වේ" යි වදාරා විහාරයට වැඩි සේක. ඒ භික්ෂූන් වහන්සේලා ද ඒ පරිදි ම කළහ.

ධර්මසභාවෙහි රැස් වූ භික්ෂූන් වහන්සේලා "ඇවැත්නි, බුදුරජාණන්වහන්සේ මහත් වූ ගුණ මහිමයෙන් යුක්ත වූ සේක. එසේ වූ සේක් ඔබ්බෙහි වැඩ හිඳ "මහණෙනි, දැන් කථාවක් ඇසීමට සුදුසු වේලාවක් නොවේ. සවස් වරුවෙහි ධර්මසභාවෙහි රැස් වී කථා කරන්නට සුදුසු වේ" යි වදාරා විහාරයට වැඩි සේක. එබැවින් අපි ඒ ගුණ මහිමය ම කථා කරමු" යි ඒ කථාව ඉවර කළහ.

ධර්මසභාවට වැඩි සේක් බුදුරජාණන්වහන්සේ "මහණෙනි, දැන් කවර කථාවක් කරමින් හිඳිදැ"යි විචාළ සේක. "ස්වාමීනි, අපි මේ මේ කථාව කරමින් හිඳිමු" යි භික්ෂූන් වහන්සේලා දැන්වූ සේක. "මහණෙනි, මා විසින් මෙතෙක් කලක් මෙබඳු ගුණ මහිමයෙන් යුක්ත වූ සේක් මෙබඳු ගුණ මහිමයෙන් යුක්ත වූ සේක" යි ඒ ගුණ මහිමය ම කථා කරන්නට සුදුසු නොවේ. පෙරත් මේ විසින් විස්තර කළ ගුණ මහිමය ම ප්‍රකාශ කරන්නට සුදුසු වේ" යි වදාරා ඒ අතීත කථාව වදාළ සේක.

අනාතරූප ජාතකය.

පුරාණ කල්හි වාරාණසී නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජෙක් රාජ්‍ය කරන කල්හි අප මහාබෝසතාණන් වහන්සේ ඒ නුවර දිසාපාමොක් ආචාර්ය තුමයන්ට කනිෂ්ඨ ශිෂ්‍යයෙක් වූ සේක. එසේ වූ සේක් සියලු ශිල්ප ශාස්ත්‍රයන් ඒ ආචාර්ය තුමයන්ගෙන් ඉගෙන ගත්හ. ඉක්බිති ඒ ආචාර්ය තුමයන් වහන්සේ "මේ තරුණයා මා විසින් ඉගැන්වූ සියලු ශිල්ප ශාස්ත්‍රයන් ඉගෙන ගත්තේ ය. මේ තරුණයා ගැන මට කිසි ම ඇල්මක් නැත. මේ තරුණයා මා කෙරෙහි ද ඇල්මක් නැත. මේ තරුණයා මා කෙරෙහි ඇල්මක් නැති වීමෙන් මා ගැන ඔහුට ගෞරව බුහුමන් ද නැත. මේ තරුණයා මා කෙරෙහි ගෞරව බුහුමන් නැති වීමෙන් මා ගැන ඔහුට ඇල්මක් ද නැත. මේ තරුණයා මා කෙරෙහි ඇල්මක් නැති වීමෙන් මා ගැන ඔහුට

දත් පිළිගත්තේය, සත්වයාදිදෙන් සුප්‍රවාසාවෝ ගතානුගත් සිවලියනුත් ගැනීමට
කරා සිවලියනියන්ගත්තේ වැන්දවිය, ඒ කුමාරයාත් පිළිගෙලින් සැලකුවේය
කෙරෙහිගත්තේ සමයට කෙස්සියන්ලද්දී කෙරෙන්ගත්තේ ඒ කුමාරයා
සමග සිතින්ද සිවලිගී කොපට සැපදුම් සුවදුන් කරුණුකරන්ය, එසේ කුමාරයා
ලබන්නේ සා සමග කෙමේදු කරුණුකළෝය, සුප්‍රවාසාවෝ ඒ කුමාරයාගේ
විසින්ලෙහි ලොකුකුලිරියන්ගේ මවුවූ වෙතුන වසුකාය වසුකාය
එහෙත්ගේ සා සමග කෙමේදු කරුණුකළෝය, සුප්‍රවාසාවෝ ඒ කුමාරයාගේ
කියා උපන් කරියෙන්ගේ මෙන් පුතකුවෝ අනුබුම්බු දමියෙනුව පැමිණියාය.
මෙන් අසා උපන් කරියෙන්ගේ මෙන් පුතකුවෝ අනුබුම්බු දමියෙනුව පැමිණියාය.
සිතගෙරුන්ගත්තේ සා සමග කරුණුකරමි කොමිනුවට පැමිණියාය.
සුවීතුයන්ගත්තේ සුප්‍රවාසාව අතින් කෙමියු දරුවන් කැඩුන්නේදුම් කියා,
කරන්ය, කරුණුගේ ඉදින් කෙමියු කෙසුන් දරුවන් කැඩුන්නේදුම් කියා,
කරු ය, ඒ ගන්ගෙම වේදුම් කිවින, කරියෙනුන්ගත්තේ එක්දවසක් ගිහිනුන්ගත්තේ ඒ
බිම්දෙනුයාගොට වැඩින්ය, සිවලිකුමරුවෝත් සත්ඇවිදින්නේ
ලැදිව කරුණුව විසිවියන පිරුණුගල්ගි උපසම්පදාව ලැබ පිනාගිව ලාභයාය
අනුපාප්තව කිරිකම්පාරවා අරහත්ඵලයට පැමිණ පිනාගිව ලාභයාය
සදගහනාපුර පැමිණින්ය, ඉක්බිත්තෙන් එක්දවසක් ගිහිනුන්ගත්තේ ඒ
බිම්කොළඹකිපයට රැස්ව "ඇවැත්නි සිවලිසාඨුරුහන්ගත්තේ සත්අවුරුද්දක්
බිලිල්ලෙහි ඒවිකුසෙහි වැස සත්දවසක් හරිහැසුවට පැමිණින්ය, අසවල්
දෙපතු ඒවි කියාදුක් අසුහවකලාහුද, කෙමදු කළෝදැ" යි කථාවක් උපදී,
උන්ගත්ය ගැහැනුවූ තිලෝගුරු බුදුරජාහස්වහන්ගේ එහෙතුවම වැඩසිටිය
කියාගෙහි දුන් සවරහම් කරාවකින් සුදානව සුනුදුනි වචාරා මෙතම කරුණු
කින් ලැක්ගව උපුහිනයි. කී කල්හි ඔහොගෙහි මහපිණුන්ගාවූ සිවලිසාඨුරුහන්ට
සත්අවුරුද්දක් බිලිල්ලෙහි ලොකුබුහරකාදිය හා සමාන ඒවිකුස සැසඳද හැ
යක් බිලිල්ලෙහි හරිහැසුවට පැමිණින්ගත් ඔබුන්විසින්ම කළ යම්කිසිදු
ආත්මාර්ථ සුප්‍රවාසාවන්ට සත්අවුරුද්දක් බිලිල්ලෙහි කුසින් දරාගෙ පසින
නෑ කරන්නාවූ දුකුත් කයියක් බිලිල්ලෙහි හරිහැසුවූ දුකුත් සමන්ගෙ කසින
බිල්කොට ඇත්තේයයි වදරා ඉකුත්ගත් දත්වා වදාළේය.

ඒවියය දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුත්
රාජ්‍යය කරණකල්හි අප මහබෝසතාණෝ රජ්ජුරුවන්ගේ අග්‍රමහේසිකා
වන්ගේ කුස පිළිසිඳගෙණ වැඩවිය පැමිණ සත්සඳලාභුවර දිසාපාමොක් ආව,
රිත් සමිපයෙන් බිල්ප්‍රහෙණ පිහාහන් ඇවැමෙන් දුහැමෙන් රාජ්‍යයකළෝය
එසමයෙහි කොසොල් රජ්ජුරුවෝ මහහෙසගපිරිවරා බරණැස්නුවර රාජ්‍ය
කෙණ රජ්ජුරුවන් ඒවිසෙන් පළමුණුවා රජ්ජුරුවන්ගේම අග්‍රමහේසිකාසුත්
හිසවුන් තමන්ට අග්‍රමහේසිකාසුත්කළෝය. බරණැස්නුවර රජ්ජුරුවෝ සුබ
සුවෝ පියාහන් බිලිකල්හි චාරිත්‍රානුසාරයෙන් පලාගොස් සේසාව ඒස්කරවා
සුවෝ පියාහන් බිලිකල්හි චාරිත්‍රානුසාරයෙන් පලාගොස් සේසාව ඒස්කරවා
බරණැස්නුවරට අවුත් නුදුරුතෙහෙකසිද රජ්ජුරුවන්ට රාජ්ජ කෝ දිය
කෙරෙහි සුබිය කෝ කලමැහෙවැයි පත්හවුල එකල කෝසල රජ්ජුරුවෝ සුබ

ප්‍රතිවාක්‍යයෙහි නොත් ශ්‍රාවස්ථියෙහි උපන්නේය. ශාස්තෘවූ බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ ධර්මදේශනාව කෙණහැර දක්වා මේ පරෝපන ජාතකය නිමවා වදාළසේක.

පණ්ඩිත ජාතකය

වදන් එක්තරෙක්හි අසිහනාකුවාරජජනයන් සිත්හවූ නිලෝතුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ දෙවරම්බවෙහෙර වසනසේක් එක් පණ්ඩිත උපාසක යන්නු අරභයා මේ ජාතකය වදාළසේක.

ඒ පණ්ඩිත නම් උපාසකයා කෑදෑරෙහි සැදුණේ රත්තනුවණ සුසන්හවූ එක් උපාසකයෙක ඒකමේ අන්තේසමුහාරයෙන් ඉතුරු කෑ අදී ය්‍ය තමාලා ආදීවූ පලාහෙකාලු හා ලුණුපුසුල් ආදිය විකාවේ ජීවත්වන්නේය. ඒ උපාසකයාත් එක් දුවක් ඉනා විශෙෂයෙ රූ ඇත්තිය මැවුම්වැවුම්වත් පුහාදවලා වත්තිය. ආචාරශීලයෙන් යුක්තයි, හය ලජ්ජා දෙකින් සමන්විතයි, සැමවිටලෙහි සිහාබුදු බුනුගුණ්ඇත්තිය. ඒ කුමාරිකා සම්භාවනීය ඇත්තාවූ කුලයක, නිදන් යකින් පුරුෂයන් අවුත් විවාහ නීතා විවාහකල්හි ඒ කුමාරිකාවෙන් පියාණන් වෙහෙස සිදුනා, මේ කුමාරිකාව ඔබමෙන් පුරුෂයෝ ඇවිත් විවාරාසිහෝ නෝතොමෝත් හැමවේලෙහිම සතුටුවූ බුනුගුණ් ඇත්තිය, කුමාරිකා ධර්මය නැති ඇවින් කුමාරිකාවන් අත්කුලූකෙට ගියකල්හි දෙමව්පියන්ට නිතුවන්නේය, එසේනොසිත් මේ කුමාරිකාවට කුමාරකාධර්මය ඇද්දෝනොහි නැද්දෝනොහි පරීක්ෂාකෙරෙමියි සිතා ඒ උපාසකයා එක්දවසක් දුවලවා පෙරපියාත් නෙත වලිත් පලාහෙවනුසඳහා වලවිනොස් පරීක්ෂාකිරීමිටිගෙනවත් කෙලඹනිලිය දිවාස්නුමෙත් රාත්තියා, ඒ කුමාරිකාවගේ අතඇල්වාගත්තාය. ඒ කුමාරිකාව අත අල්වාගත් පමණකින් අඩම්ත් වලපමත් කියන්නී පියාණන්වහන්ස මේ කුඹිවහන්සේට සුදුසුනොවෙයි දියෙන්සිනිනැල්ගා හා සමානය, එසේනොසිත් කුඹිවහන්සේ මෙබ ඳදක්නොකලමැනෙවැයි කීව. එබස්ඇසූ පියාණෝ මැනිසෙ නී මා විසින් නොප පරීක්ෂාකරණු පිණිස නොප අල්වාගත්නාලදා, දුන්වූකල ඉඩවි කිමේද්ද නොපට කුමාරිකාධර්මය ඇත, මව ලෝභවශයෙන් පුරුෂයකුගේ පියාණන්වහන්ස මවකුමාරිකාධර්මය ඇත, මව ලෝභවශයෙන් පුරුෂයකුගේ බුනුන පමණකුත් නොමැළුවිරුමැයි කීවූය. එතෙක් ඇසූ පියාණෝ දුවනියන් අප වසාලා නෙවෙනොත් මගුල්කොට අස්පුරුෂයකුට පාවාදී ගලිඳගන්වහන්සේට නමස්කාරකරමි සාධා නදදුම් මල්පහත් ආදිය ගත් අත් ඇතිව ජේතවනයට නොත් බුදුරජාණන්වහන්සේට වැඳපුදු එකත්පස්වලග්නාහුන. එබැවින් පරීඳ යන්වහන්සේ එසින් උපාසකයෙනි නොප කල්ගවා, ආගේ කුවස්නීතාදෙයි කී කල්හි උපාසක මේ කුමාරිකාව බොහෝකලක පවත් ආචාරශීලයෙන් සුසාතාය, හෝවූකලි මේ

කුමාරිකාව දෙමෙහ පරීක්ෂාකෙරුණි නොවෙයි පෙරත් පරීක්ෂාකෙළෙමිම වේදැයි වදාළ ඒ උපාසකයා එසින් ආරාධනාවූ බුදුහු ඉතුත්වත් දක්වා වදාළසේක.

යුවතියය දවස මරණිස්සුවර ඉහම්දියා නම් රජුන්ගේ රාජ්‍යකාරකයෙකි අවමඟලාරංභනයෙක් වනයෙහි වෘක්ෂදේවතාව උපන් බව මෙතුළු මරණිස්සුවර පණ්ඩිත නම් උපාසකයෝ ගතාදීවූ සියල්ල දිවාසඤ්ඤාවෙන් සමාහිතවිත්තයන්ට, ඒ උපාසකයාවූ ඒ පරීක්ෂාකරණ පිණිස එතුමාගේ ගෙදරට අඩම්ත් වලපමත් කියන්නී ගම් පියානෙකෙණින් අතරවාරයාලදුව් අඩම්ත් වලපමත් කියන්නී ගම් පියානෙකෙණින් ප්‍රධානවූ නැණැත්තියව් පිහිටවේද්ද එසේවූ වියෝ කෙරෙමියි දැඩ මෙ වචනව්‍යවසායෙහිදී දෙවඳ මිත්‍රද්‍රෝහියි කමියක් කරණ බවත්වේ දත් මේ වචනව්‍යවසායෙහිදී කෙවුරුන්ව අඩම්ත් ගම් පියාන පිහාණන්වහන්සේ

යටකියූ දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙනෙකුන් රජ්ජයකරණ කල්හි පුරණලද බොධිසත්ත්වයාණන් ඇතිඅප මහබෝධිසත්ත්වයන් කෙනෙක් ඇතිසිටුපුතුව ඉපිද එ තැනැත්තා ඇත්තන්ගේ නාවැඩුවක් නිසා ඉතා මත් අනුභවකරන්ට නොහැක්කේ පෙරළා ගමට එන්නාහු අසරණවූ කෙනෙකු දැක අතේ තොරතුරු විමසා බලා ගැල්පදවා තෙමේ කෙළියක් කෙරෙන්නේ මෙන් ඒ කෙනාගේ ගැල්පදවා ගෙන ගොස් ඔහුට ඇතුළු කොරුවේ අනුන්ගේ ගෙවල්වල සුන්නවූ තොරතුරු අනුභව කොට මතා අතකිරි ලබා ගියාක්කේ ඒ තොරුන් අයිති කිරීමෙන් ඔවුන් නොවෙනස් කොට ඒ ගැල් ඒ ගෙවල්වල තබා ඒ ගෙවල්වල ඇතුළු කොරුවන්

කසිරාජයා එකෙණෙහිම මරණභීරුකවිය, පවත් කැළඹුණ අය මරණභයින් සැපත්ව නොව කෙලව කෙලවා, මහත්වූ වේදනාවන් දිවිහැරෙන අත්කඹුයෙන් බැඳ කොටුවිත් දුක්කම්කටුල් කරණු ලැබුවේමත් මහාවේදනාවෙන් උපන්නේය. කාසාවාදයෙක් වේයයි විසඳාසාවාදයෙක් වේයයි තොලැබී වෙවිලා වෙවිලා ඇවිදින්නේය; ඒ සාසාදේවතාවාගේ ඔහු දැක වෙලෙප් අලියාට මිට මෙසේ කිව්හ. යම් දවසිල්වූ කාලයක සුපිදිත් ද දියෙන්ම කමින්නාවූ මිනිසුන් නිත් බිඳපෙලාදෙ එන්කාණ්ඩය මේ වනයෙහි මොහොතය සුලභය, ඒ ඒ තැන ඇත, ඉදින් තෝ ඒ පවසින් බිඳී වැටෙන දරුවු ආදියට කැපවන්නෙමිතැ එන්කල්හි සිරුතාර්යෙහි සතුටු නැත් අනුභවකොට සැපයේ ජීවත්වන්නෙමිතැ මෙසේ චාතුම දෙවතාගෙන් තපසින් අවවාදලැබුණාහුය. ඒ තපසීන්ගේ බිඳ පවත් කිරීම්කැවිය. සාසාවූ සත්ත්වස්වම්බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ ධර්මදේශනාව තෙත්තැරදක්වා වදාරා චතුරාර්යසත්‍යය ප්‍රකාශකොට මේ දුසිලකාල ජාතකය නිවේවා වදාළසේක.

චතුසත්‍ය ධර්මදේශනාවසේත් කෙළවර මරණභීරුක ඔහුගේ තෝවාන් පෙලෙහි පිහිටිසේක, එකවියෙහි පසසියාගමේ දුන් මේ මරණභීරුකකතා එකවියෙහි විත්‍තදේවකාවූයෙමි තිලෝගුරු සම්‍යක්සම්බුදුරජවූ මමම වේදැයි තමන්වහන්සේ දක්වා වදාළසේක.

උදාවනි ජාතකය.

පිවද එක්සමයෙක්හි සරණාගප්පවූ තිලෝගුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ දෙවිරම්වෙහෙර වසනසේක් ථුල්ලකුමාරිකා පලෝභනයක් අරභයා මේ ජාතකය වදාළසේක.

මේහි වර්ණනා කථාව කෙරෙහි නිපාතයෙහි බුල්ලනාරදකාශ්‍යප ජාතක සෙහි විස්තර වශයෙන් එන්නේය. සවීතුදන්වහන්සේ ගිජ්ඣකූටයෙහි වැඩහිඳ උතුම්වූ සැමැදුම් විවාරා සැවැත් නුවරට වැඩිසේක. සවාතිනි පුරුහිතබ්‍රාහ්මණයා තොපැමිණියදු කෙරෙහි බලවැඩ ඉක්බසිරි ඒ කුමාරිකාව කෙරෙහි සිත් පිළිබඳවීයයි දුන්වූසේක. එකල්හි භික්ෂූන්වහන්සේ ඒ ගිජ්ඣකූට වදුරණසේක් මහණ තව මේ කථා අතරවීකාරිය පෙරත් තෝ මේ කථාය නිසා ගිලපිපත්හිරුව පැමිණ වෙවිලමින් ඇවිදිනේ නුවණැත්තන් නිසා සැපලද්දේ වේදුයි වදාරා ඉකුත්වත් දක්වා වදාළසේක.

ඒකසීරාජ්‍යය බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණකුත් රාජ්‍යසකරණකල්හි ඉතාදිවූ අතීතකථාවත් බුල්ලනාරද කාශ්‍යපජාතකයෙහි විස්තරවශයෙන් එන්නේය. එසමයෙහි වනාහි අප මහාබෝසතාණන්හට අවිදූ වේලෙහි පලාථල ඇරගෙන අවුත් පන්සලට්වැද දෙරකැර පුනනුවත් බුල්ල

තාපසයාට නියන්නේ පුක නෙට මෙසෙක් දවස් දරාගෙණෙව කෑම මොණ වත්සෙමේ ධර්මදේශනාව අවසානකල් කිසිවකුත් නොකොටම කුමක්නිසා දුර්ම්ම මිනිස්ස්වරුන්ගේ බුද්ධාදුමි වීමාලේය. එසේ ඇතැ බුල්ලතාපසයෝ තියසකල්හිමක් තියාගත්වසන්ස නුවණවන්සේ පලාථලගෙණෙන්ට තියකල්හිමක් ඇත්තේ නොවුවහා, කෑරගෙණියන්ට පවත්නක. මම නුඹවහන්සේගෙන් ආරාධනාවෙ සිකා නොගියෙමි. අපවල්කෑන ඒ පාලිකිදුවා ආමි පියාගත් ආරාධනාවෙ සිකා නොගියෙමි. එසේ සිකා ගියහොත් මෙතැන නවතන්ට දුකසේ සිවුය. එසේවීගත් දරුවු යව මේ සත්‍රය කොප ගෙණෙනෝස් යම් කෙනෙක්හු සිකා එපේවීගත් දරුවු යව මේ සත්‍රය කොප ගෙණෙනෝස් යම් දෙයක මිත්‍යාභාවය කතුකෑමයි කෝ වේදුමි නෙල් තලතෙල් එනු කාල් ආදී ඒ සත්‍රය කෑමේ ප්‍රයෝජනය ඇත්තේවේද එදවස් මේ මම දෙය ගෙණෙවමි කියා තෙත් තෝ ඇට ප්‍රයෝජනයක්වේද එදවස් මේ මම දෙය ගෙණෙවමි කියා තෙත් තෝ ඇට ප්‍රයෝජනයක්වේද එකල ඒ කෑම් ගුණ සිතිසකොටලා අවුත් මෙතනම වාසය නොවම පිණිසව

යාළිය ජාතකය

[illegible] දෙවිරජ්ජයෙහි රජකළ කල්හි බුදුරජාණන්වහන්සේ දෙවිරජ්ජයෙහි වසන්නේක් අතකුරුණැසීමෙහි දක්ෂ වන් හිමුකෙනෙකුන් වහන්සේ අරභයා මේ ජාතකය වදාළසේක.

යැයි නුවරවැසියන් එක් කුලපුත්‍රයෙක් අතකුරුණැසීමෙහි දක්ෂවන බව එක්දවසක් බුදුරජාණන්වහන්සේ වදාරන්නාවූ ධර්මදේශනාව අසා ශ්‍රද්ධාවන්තව උපාසකපදවි ලද්දේය. උපාසකපදවි ලත්බැවින්, ගිහිගෙය අතහැර පැවිදිවන්නට සිතුවේය. එසේ සිතා තමාගේ පුත්‍රයාට රාජ්‍යභාරය පවරා දී, ඔහුගේ ඥාතීන්ගෙන් අවසර ගෙන, ඒ ගිහිගෙය අතහැර දමා, හිමවත්පළාතට ගොස්, තාපසප්‍රව්‍රජ්‍යාව ලබා, ඉතා දැඩි වීර්යයෙන් යුතුව අභිඥා අෂ්ටසමාපත්තීන් උපදවාගත්තේය. ඒ තාපසයා ඉතා දීර්ඝ කාලයක් එහි වාසය කළේය. ඔහු ඒ හිමවත්පළාතෙහි වසන කල්හි, ලුණු ඇඹුල් ආදී රසයන් සඳහා ලවණාදී ඖෂධ සොයා ගැනීම පිණිස, ඒ හිමවත්පළාතෙහි ඇවිදිමින් සිටියේය. එසේ සිටිද්දී, ඔහු

බාහ්‍ය ජාතකය

[illegible] වදළ එක්තරා කෙනෙක් සුරාසුවර වසුමාරු බුඩාමණිමිරිමිසංවයිසිරි
මින වරණාතු ඊකුවැනි ලෝකවාසීවූ [illegible]
වහන්සේ විසාලමහනුවර කිහා මහාවනයේ කූටාගාර ශාලාවෙහි වැඩහිඳ
සේක්ව එක් ලිච්ඡවිරජපුරුෂයෙක්ගැන අරභයා මේ ජාතකය වදාළසේක.

ඒ ලිච්ඡවි රජපුරුෂයෝ ශ්‍රද්ධාඝෝපන්නයෝය යන්නාදෑයෙකි වැඩිමහල්
බිමිඹාමිසය ධම්මිකාමිසය, සබ්බාමිසය නිරතතරයෙන් අඛණ්ඩවූ පුහුත්තයෝ
රහසෙකෙරෙහි පොහොය කොට්දවා පෙහෙවස්සාමණෙකෙරෙහි ඊරජපුරුෂයෝ
එස්දවසක් බුදුන් ප්‍රධානකොට ඇති භික්ෂුසංඝයාවහන්සේට ආරාධනා කළහ.
මහදන්කරයා හවස්සේ කැලිආවේරිභෝජනයෙකොටසරනාමාලිනාවෙදිබුදුහාමු
කොසඹපිරිසට මහදන්දුන්නාහුය, ඒ රජපුරුෂයන්සේ ඔහුව සතුටුලබා
ඇත්තෝස, උළිඹුකක අසුහනිමිත්තාක්ෂේත්‍ර ආකල්ප සඳුලියන් අතුහසය
සතුලහරිමා මහත්වූ උපෝසථඇත්තෝස බුදුරජාහන්වහන්සේ කැටුව
ධම්දෙසනාකොට විහාරයටහන් කිසුසුඛසංවහන්සේට අවවාදදීගදකිඹුව
වහ්සේක. දම්සහාමණ්ඩපයෙහි රැස්වලත්හාවූ භික්ෂූන්වහන්සේ
උපදවනසේක් ඇවැත්නි එබඳු සැදුහැ ඇති විශ්වෙරුෂ්ගේ කරුවත්
කිවි මැදු බැලුවන්ට ප්‍රසාදවන්හාවූ රූපලක්ෂණ නැත්තෝස.
ඇත්තෝස, ආත්ම්ල සඳුබියන් නැත්තෝස; රුවත්පිනාක්නැත්තෝස. සඳුලුබු ඉදිර
මියවුන් හා සමග කෙසේනම් ඉදිරජපුරුෂයෝ අග්‍රාමණ්‍යකෙරෙද්දසි මෙසේවූ
කථාවක් ඉපදවා උන්සේක.

එකලහි ශාස්තෘවූ බුදුරජාහන්වහන්සේ තුන්කරාඝවනියත් එක්සරාඝවන
සිත් දම්සහාමණ්ඩපයට වැඩිවදරා, පණවනලද බුද්ධාසනයෙහි සුහුදුරු
බුදුසෙයි දිලිහෙන්හාවූ ලිහිරිඹබලන්වේන් දිලිසි දිලිසි වැඩසිද "මහාණෙනි
දැන් මා එන්හාවි පුවතාගෙහෙයි සිනමකථාවයිසිත් සුන්නවඤ්ඤුබුදුසි කෙරනු
කථාවක් කොට්අඩාලදැ"යි විචාරා සාමිනි නුඹවහන්සේවසිත් නොඹියන්ට
වදුරාවූ රාජකථා චෝරකථා ගහාදී දෙතිරිකථා අඳුරන් එස්කරා කථා
සිත් යුක්තව උනුමෙහෙනාවමින ශ්‍රද්ධාවිමුත්තවූබුදුහු මෙසේමය ධම්ම මෙහෙ
මහ සංඝයා කිහාත්සෙයි කියා, රත්නත්‍රයයෙහි මෙතියකොට වසන්හාවූ ඔබ
රූපත්වූ මේ ලිච්ඡවිරජපුරුෂෝ රූපලක්ෂණ නැත්තාවූ ආකල්පසඳුබියන් නැති
මේ සත්වූ ශරීරඇති මියවුන් හා සමග කෙසේනම් සංවාසයක් කෙරෙද්දසි
මේසේවූ කථාවකින් යුක්තව උනුවිහාසිකිකල්හි 'මහණෙනි දැන්මතුහාවූ
පෙරත් මේලිච්ඡවිරජපුරුෂෝ සත්වූ ශරීරඇති සත්ත්වයන් හා සමග අගිරාමණ්‍ය
කළෝ කොවිදැසි"වදරා මුඛෙන්හාබුණුවැඩුලන්කල්හි ඉස්සිත්තෙත් එක
නව රැස්වූ ඇමදෙකාවහන්සේ අතුරෙන් එක්කෙණෙහුන්වහන්සේ කැසිසිදු
සුපිළිගත්ව මහාසකාව දහසහස්‍රාධිකාසෙහේ බඩාසුපුල්ව දෙහොත්බුදුහේ
ධම්මාසෙනඋට්ඨාරාසෙන් හැළිකාදූකඳලිඃඃඃයක්මෙන්හසම්නව බුදුරජාහන්
වහන්සේ අසවාහනර ගහවිංඝල්‍යයෙන් සල්ලහඤ්ඤ විරාජමානවූ ශ්‍රීමද
ධම්මාසෙනඋට්ඨාරාසෙන් හැළිකාදූකඳලිඃඃඃයක්මෙන්හසම්නව බුදුරජාහන්
වහන්සේ අසවාහනර ගහවිංඝල්‍යයෙන් සල්ලහඤ්ඤ විරාජමානවූ ශ්‍රීමද
වඳුන වැඳ එකත්පස්ව සිටා දන්වහන්සේක් සාමිනි දැන් මේසේ සැදුහැ
රූපත්වූ ලිච්ඡවි රාජකුමාරයන් සඳුලුවූශරීරඇති ප්‍රසාදවූ මේ මියවුන් හා සමග
සංවාසයකරණනියාව සියල්ලන්ට ප්‍රකාශය. අතීතයෙහි එරූපවූ සුළු ශරීර

[illegible] සමග අගිරාමණ්‍ය පළමුවෙන් සාදන්නෙන් ප්‍රසිද්ධවූ ජාත
දේවතාවෝ එළිකරන්නේ සාමිනි සුත්තසඳබුදුන්මෙන්ද සංසුවෙන්
ප්‍රාර්ථනාකරන්නේවේද හවසෙන් ප්‍රාර්ථනාකොට අප ඇති
අතීතයෙහි අගිරාමණ්‍ය කළ බවදැන්වූ සේක්ව එක් දෙවතාවෙක් මෙසේ
ඇවැත්නි, ඒ ලිච්ඡවිරජපුරුෂයෝ මේ ජාතකය වදාළසේක් ඉතින් ඉතාමත්
වදාළසේක,

යම්කිසෙයවක මරණිස්සුවර මිහාමිදනා නම් රජපුරුෂයෙකුත්
ඇත්තෙරජපුරුෂයන්ගේ පුරණ: මොහොතාරූඪි අප මිතෙමෝහනෝ මිර
කෙරෙන්ගේ ඊරජපුරුෂයන්ව මරණාසන්නවූ ඒ එකල්හි ජනපදවාසීවූ එක් පඬිතෙක් සත්ත්වයා
ඇත්තේ, රාජාභිහාය සම්පරායෙන් සම්සිදීම් ශරීරවිලුප්පනයෙන් පිඩුකට

කුඩඛසපුව ජාතකය

තවද එක්සමයෙක්හිලා ආයුෂ්මත්වූ බුදුරජාණන්වහන්සේ කැලිත්තුදු

සිඟාල ජාතකය

තවද එක්සමයෙක්හිලා ආයුෂ්මත් රජ්ජුමහතුවරතිස්සවෙවෙනා

ප්‍රතිපත්තියෙහිදී කියා සඞ්ඝනාවකයන්ගේ කැරතෙණ වෙනම පොතකයකට
වසන සමයෙහි එක්දවසක් සඞ්ඝනාවකයන්ගේ ආරාධනාවක්ලබා ඔවුන් වැඩහිඳ ඇවැත්නි දෙවදහසක් ස්ථවිරයෝ කැත්තෙහ් මොරුගුණ අතර ඒ තෙරෙයි, මේ කථාව කියා කියා උස්සල්හි බුදුරජාණන්වහන්සේ දිවැසින් කිහිපයක් වැඩසිද මහණෙනි දැන්මතු කොටයි පළමුන් බුඹාවාද කිවෝ?දෙයි වදාරා තිබුන් මහණෙනි දැන්මතු කොටයි පළමුන් බුඹාවාද කිවෝ?දෙයි වදාරා ඔහු එහෙත් ආරාධිතවූ බුදුහු ඉකුත්වන්දෙස්වා වදාළසේක.

ථවරසිදවක බරණැත්නුවර බ්‍රාහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුත් රාජ්‍යතකරණ සමයෙහි බරණැත්නුවර නැකත්කෙළි කෙළිවේයහි එබ්බානවාදු නුවරවාසීන් විසින් දෙවතාවත්ට බලි පිණිස රා ඔස් ආදිවූදෙය විසිරේ කෝ කොට තිබුකල්හි එදවස් රෑ මත්ස්‍යමාංස ගඩොසෙන් කෑණකිල් බල්ලෙක් නුවරට වැද රා ඔස් කා මත්ව රෑ යාමයාහි පාන්වූකල්හි මේ හිඳුලු පිරුත්තිස්හම් මොහෝදෙන කැවිලිතුරුණෙණ මරණ සිසා යහකැලුයකැවූ මඟ බල බලා ඉඳ මොහෝ වෙත්තන්යස්හවූත් හා කථාකොට තනිවැන බුදුණෙකු දැක මඩුනෙන්හම් ඉකාලොකොණි අයෙකැයිසිතා මඩුණා ලතවුවුන් කොප මා නුමරීන් පිටක නෙණ කියේහම් මසුරන් දෙසියයක් කියන්හාහු මඩුණු සැමවසිසිතා තමාගේ උතුරුසළුවෙන් වසා කිසිල්ලඅස්සේ සඟවා නෙණ නුවරින්පිටතහාත් හම්පත්පාවිසි කියන්හා කැණකිල්කියන්නේ ඇකයන්හා පාමියියා කැරතෙණගොස් සුසාහතුවියට නොස් මෙකත කිඩාත යකි කියා කිමටමැස සමිපත් ලබන්ට තාගේ උතුරුසළුව පාන්කොට බලලී නඩිබවා තෙල ගසමුල නිධානය කණ්ඩවයි කියා උත් බිමකඟද්දි නෙමිකවට නැයි සහරකොණ හා මඩ්‍යය හා ඊර්වස්කොට නැයිසිසේ. එසත වාක්‍යයෙ සමිපත්නන්ට අවුත් ඉහකඩ වර්වස්කරවාගත් විවරස්වේදු එසේ හෙයින් අඳුන බ්‍රාහ්මණය නසාපගේ සඞ්ඛ්‍ය ඉස්සෝදු නෑ සා කලමනා මඩුණු කෑත්‍යය කරයි කියල්හි එලෙසම කොට නුවරට යියේයැයි වදාරා දෙකල්නලපා මේ ජාතකය නිමවා වදළසේක, එසමයෙහි කැණකිල්බල්ලානම් දෙවදත ස්ථවිරයෝය, එසමයෙහි මේ යුක්තිය බලාසිටි වෘක්ෂදේවතාවානම් බුදුවූ මම්ම වේදයි තමන්වහන්සේ දස්වා වදළසේකි.

මිනඩිනයි ජාතකය.

ත්‍වවදඑස්සමයෙන්යිසවිඳුන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහිවැඩවසන සමයෙහි එසෝවාඩ තෙර දෙදෙනෙකුන්වහන්සේ අරභයා මේ ජාතකය වදළසේකි. ඒ තෙර දෙදෙනාවහන්සේ පිටිසර ජනපදයෙහි නුවක වස්වසන්ට වාව උපාසකවරුන් විසින් එලවූ සිවිපසය පිළිගෙණ එස් නුන්මහ රදු, ඒ නුවර සැප

බුදින් දෙවන අඩුරුදු වසුන් ඒ විහාරයේ වැස අනාගතයේ සැවැත්නුවරට වැඩි ඇත්ත. ඒ දෙදෙනාවහන්සේ දුටු සංඝනාවහන්සේ ඇවැත්නි බුඩුපසථානයට ගන්නෙයි ඇසිදැකියන්නා සියලුක පාපුවසින් රැදුනාමහසිවදුණුසේක එදවස් සත්ත්වයන්ට වැඩ වැඩිකලුවරු?වහන්සේවිසින් මේ කථාව කිය සත්ත්වයන්ට වැඩ වැඩිකලුවරු?වහන්සේවිසින් මේ කථාව කිය ඒ එහෙත් ඒ දෙදෙනාට පළමු කිහිම කථාවකිස්යුසතව උනුදුසි වදාරා එහෙත් ඒ දෙදෙනාවහන්සේ විසින් අතවල් මාඨසෙර දෙදෙනෙකුවහන්සේගේ කුසිත රහතන්වහන්සේ උනුමිහයි කියල්හි මහණෙනි දැන්මතුකොටයි පළමුන් ඔහු නාස කියමින් උනුමිහයි කියල්හි මහණෙනි දැන්මතුකොටයි පළමුන් ඔහු සැදෙන කුසිතවූවෝම වේදැයි වදාරා ඒ කෙසේදයි ආරාධිතවූ සවිඳුන්ගේ ඉකුන්වත් දස්වා වදළසේකි.

ථවරසිදවක බරණැත්නුවර බ්‍රාහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරු කෙණෙකුත් රාජ්‍යතකරණසමයෙහි බරණැත්නුවර නැකත්කෙළි කෙළිවේයහි එබ්බානවාදු කිසි, ඉරිදින්හිස, මතවාහිය යන සේස්‍යයන් කුන්දෙනෙක් මනුෂ්‍යපථ ආහාරය නොයනහකල්හි ඉස් ඔහවිනහම් මත්ස්‍යයා ඛයන්නේ මනුෂ්‍ය සත්ත්වයන්ට විසිම නම් උපදුවයට කාරණයයි කියන්නා අනාඛ්මත්ස්‍යයෝ සත්ත්වයන්ගේ මස්හු ලෝයිව අදයම්හ, සෙවිසම්හයි කිය කියා කුන්මසක් දෙදෙන කාණ වෙස් ලෝයිව අදයම්හ, සෙවිසම්හයි කිය කියා කුන්මසක් දෙදෙන කාණ වෙස් ලෝයිව අදයම්හ, සෙවිසම්හයි කිය කියා කුන්මසක් දෙවස් යහිල්හි එක්දවසක කෙවුළෝ ගඟ අනුරා දුන් එලුහ, බහුවිහති අල්ප මිහයක්හි කියා මත්ස්‍යයෝ දෙදෙන ඉදිරිවයන්නාහු දුල ආශ්‍රාහයෙකාංකාව කෙසේ දුලෙහි බැදුනුවුත, පස්සේයහ මිහවිගතනම්වූ මත්ස්‍යයා දුල ආශ්‍රා හයෙහි දුලට නොවැද දුල ඇසින් අනිස්පිවිට නොස් සිහන්නේ මා හයෙහි දුල ඇතුලට නොවැද දුල ඇසින් අනිස්පිවිට නොස් සිහන්නේ මා කියේස් හෙණෙණ මත්ස්‍යයෝ දෙදෙන අසුවූය. උන් ගලවන්ට උවමැනවැයි සිහා ඇතුලේ සිට පිවිට පැන්නාඅස් අනවා පැණ පිවහසිට ඇතුලටත් මේ නැරියෙම් පැණ දියටලාගෙණ කවා සියකල්හි මහමසුන් බැදුනුහෙයින් දුල ඉරුවේනැයි සිහා දුල එකපිවයින් එසෙවිකල්හි මත්ස්‍යයෝ දෙදෙන දුලින් නවේදිනාහු වදරා දෙකල් ගලපා මේ ජාතකය නිමවා වදරා චතුස්සත්‍යය දුනාගමාවබණ වදළකල්හි මහාසෙරදෙදෙනාම දඟසක්නන්ත් ප්‍රතිඹඛ්‍යාව සෝවාන්පලෙහි පිහිටිසේක.

එසමයෙහි මනුම්හයිය අල්පවිනයිය යහ මත්ස්‍යයෝ නම් මේ සෙරදෙදෙ නාය මිහවියහි නම් මත්ස්‍යව උපන්නෙම් බුදුවූ මම්මවේදැයි තමන්වහන්සේ දස්වා වදළසේක.

සකුන ජාතකය.

ත්‍වවද සැවැත්නුවර සවිඳුන්වහන්සේ වැඩවසන සමයෙහි එක්සරා කුලපුත්‍රයක් නිෂ්ක්‍රමණයෙහි මෙකෙණේම සාමණේරවෙහි යිදුව වසනසේක්

මේකොණියෙන් නොකැවි විටියෙන සිහාවැව එහි උපාසකවරුන් විසින් වැඩි ඉසිරි ආහාර වළඳ දවස්කාරණෝස් මේ විසියා අසිත් මේකොණි සකසනලදී. චාන්සේ වැඩිසේස්කාමී වට ආහාරය මේමිදු නොලැබෙයි එස්සෙයින් ඒ ඔබාකුලක් කෙරෙයි සිහා මේකොණිවට නොව් අවවල්කැස වසිසේ වරසක ආතුත් අසුත් කවාසක මල්ලත් ඇල්දිවිත්තෙන් උපදුව ඇත ඒ විසියේ කවුරුත්තිහාත්සේස් නොයෙක ඔවයනි සිහාත්හා ඇඹිදැයි මේකොණිවලට සේලා සිටවි ඇත්තොසැයි සිහා විටියෙන් යන්හා තමා සාකැවි බිලත්තාත් නොකළේක.

එයියෙයි ඒ සියක මේකොණිත්වහත්සේ කයිව සිහා වළඳ ඇවිදිනා කල්හි එස්දවසක් එස්සෙකෝ සිහාවිඛහාගවියේ බැවෙළවෙස්දිවසුවිත් ඉන කළවිය ඇවිඛිද එළකල්හි එකහසිවි උපාසකවරු අල්වා, කැඩිසිය ඇවිසුව හත්වා මැදෙහෙන ඇඳකලාතෙණෙහෙන් මේකොණිවරඑවුහ. මේ කථාව කියුණු එහත්සේ අතවල් මේකොණි අසුන්ට අවවාදකිරා තවිත්සේ පස. බිදවාකාසේ එකස්සේ අසවල් මේකොණි අසුන්ට අවවාදකිරා තවිත්සේ පස. බිදවාකාසේ කිය කිරා උන්හෙහවි සවිතුදත්වහත්සේ වැඩමවා මා එත්කාට පළමු කිත කථාව කියා කියා උන්හෙහවි සවිතුදත්වහත්සේ වැඩමවා මා එත්කාට පළමු කිත කථාව කියා කියා උනුබ කයි දත්වුසල්හි දත්වුතුකොවෙයි පෙරත් අසුන්ට අවවාද කිය කියා වදුළ මේකොණි වදුරා ආරාධිතවූ බිදුහු ඉතුත්වත් දස්වා වදුළසේක.

ධාතියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුත් රාජ්‍යයකාරණ සවියෙයි මොහසන්වහත්සේ පසඹිවි රජ්ව උපත්සේක. ඉත් එස්තරා පසඹිබනුවක් කොදුරු බොහෝව ලැබෙයි භාවතක කොදුරු කා ඇවිදිනි එස්දවසක් මේවියට අනාපසඹිකෙණෙකුත් වැද්දකොදෙමි සිහා පසඹිවි පලාගෙස් අසවල් භාවත ඇතුත් අසුත් රථ අදින කොත් ආදිත් කෙස් උපදුව බොහෝයයි කියන්නිය ඒ ඇසු පසඹිහු ඒ දිසාවට නොගියවිරුව කරා අවිරාවව ඇවිදිනි එස්දවසක් පවනවිබදු වේවගෙන් රථයක් දැකිනා දුක සරතැවි බලා කවදුරාසයිසිහා කරමානෙණ කොදුරුකෙමින් සිටිසලා වන අසුන් රථය පැමිණිකලාව පියාතරතරන්ව අසලිටව දෙකක්ව කෙරෙසි මිලුව. මේකොණියෝ පසඹිනෙණා පිටවරා ආකාශයෙන් යන්නාහු පසඹිත් සමිත්වා මේකොණි පසඹිබනුව නොදුක අසවල් අවවාද කියන පසඹිබනුව බලා මේ වන ඉදසියා වැදකොත්තී දුක අසුන්ට අවවාදකියා තාපණාවට වසතව ඉඳා යළි වදුරා එසැයට වැඩිසේක.

එසමයෙයි අවවාදදෙන පසඹිනීතම මේ කියන මේකොණිය එසමයෙයි පසඹිබ උපත්සේකමිවසාති බුදුහු මේමේවෙදුකි තමන්වහත්සේදක්වා වදුළසේක

දුබ්බල ජාතකය

දුබ්බල ජාතකය සම්බන්ධව දේශනා කළේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ සිටි බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ධර්මසභාවෙහි රැස් වූ භික්ෂූන් වහන්සේලා අතර මේ ජාතකය වදාළ සේක. ඒ භික්ෂූන් වහන්සේලා ධර්මසභාවෙහි හිඳගෙන ධර්මාසනයෙහි වැඩසිටි බුදුරජාණන් වහන්සේ ගැන මෙසේ කතාබහ කරන්නට පටන් ගත්හ. "ඇවැත්නි, බුදුරජාණන් වහන්සේ ලොව උපන් සියලු සත්වයන්ගේ ඉතා ප්‍රයෝජනවත් දෙයක් වන ධර්මය දේශනා කරන්නේ ඉතා මනා ලෙසිනි. ඒ ධර්මය ඇසීමෙන් ලබන ආනිසංසයන් ද ඉතා මහත්ය. එහෙත් ඒ ධර්මය ඇසීමට ඇත්තෝ ඉතා අල්පය. බොහෝ දෙනා ධර්මය ඇසීමට කැමති නැත. ධර්මය ඇසීමට කැමති වුවත් ඒ ධර්මය ඒ ආකාරයෙන්ම දරා ගැනීමට ඇත්තෝ ඉතා අල්පය. ධර්මය ඇසීමට කැමති වී, ඇසූ ධර්මය ඒ ආකාරයෙන්ම දරා ගත් පසු ඒ ධර්මය ප්‍රගුණ කිරීමට කැමති වුවත් ඒ ධර්මය ප්‍රගුණ කිරීමට ඇත්තෝ ඉතා අල්පය. ප්‍රගුණ කිරීමට කැමති වී, ප්‍රගුණ කළ පසු ඒ ධර්මය ඒ ආකාරයෙන්ම දරා ගැනීමට ඇත්තෝ ඉතා අල්පය. ධර්මය ඇසීමට කැමති වී, ඇසූ ධර්මය ප්‍රගුණ කිරීමට කැමති වී, ප්‍රගුණ කළ ධර්මය ඒ ආකාරයෙන්ම දරා ගත් පසු ඒ ධර්මය අනුන්ට දේශනා කිරීමට කැමති වුවත් ඒ ධර්මය අනුන්ට දේශනා කිරීමට ඇත්තෝ ඉතා අල්පය. ධර්මය ඇසීමට කැමති වී, ඇසූ ධර්මය ප්‍රගුණ කිරීමට කැමති වී, ප්‍රගුණ කළ ධර්මය ඒ ආකාරයෙන්ම දරා ගත් පසු ඒ ධර්මය අනුන්ට දේශනා කිරීමට කැමති වී, අනුන්ට දේශනා කළ ධර්මය ඒ ආකාරයෙන්ම දරා ගැනීමට ඇත්තෝ ඉතා අල්පය. ඒ ධර්මය ඇසීමෙන් ලබන ආනිසංසයන් ද ඉතා මහත්ය. එහෙත් ඒ ධර්මය ඇසීමට ඇත්තෝ ඉතා අල්පය. බොහෝ දෙනා ධර්මය ඇසීමට කැමති නැත. ධර්මය ඇසීමට කැමති වුවත් ඒ ධර්මය ඒ ආකාරයෙන්ම දරා ගැනීමට ඇත්තෝ ඉතා අල්පය. ධර්මය ඇසීමට කැමති වී, ඇසූ ධර්මය ප්‍රගුණ කිරීමට කැමති වුවත් ඒ ධර්මය ප්‍රගුණ කිරීමට ඇත්තෝ ඉතා අල්පය. ධර්මය ඇසීමට කැමති වී, ප්‍රගුණ කළ ධර්මය ඒ ආකාරයෙන්ම දරා ගත් පසු ඒ ධර්මය අනුන්ට දේශනා කිරීමට කැමති වුවත් ඒ ධර්මය අනුන්ට දේශනා කිරීමට ඇත්තෝ ඉතා අල්පය. ධර්මය ඇසීමට කැමති වී, ඇසූ ධර්මය ප්‍රගුණ කිරීමට කැමති වී, ප්‍රගුණ කළ ධර්මය ඒ ආකාරයෙන්ම දරා ගත් පසු ඒ ධර්මය අනුන්ට දේශනා කිරීමට කැමති වී, අනුන්ට දේශනා කළ ධර්මය ඒ ආකාරයෙන්ම දරා ගැනීමට ඇත්තෝ ඉතා අල්පය. ඒ ධර්මය ඇසීමෙන් ලබන ආනිසංසයන් ද ඉතා මහත්ය. එහෙත් ඒ ධර්මය ඇසීමට ඇත්තෝ ඉතා අල්පය. බොහෝ දෙනා ධර්මය ඇසීමට කැමති නැත. ධර්මය ඇසීමට කැමති වුවත් ඒ ධර්මය ඒ ආකාරයෙන්ම දරා ගැන

කිත්වවුවා කොසිඳුගිවිවාරා එපවත්අහා ගිත්වවුවාගේකථාවහා කාපතෙත්ගෙ කථාව එස්කොට කථාව අලුතා ඒ කථාවෙත් ඒ කාපතෙත්ව අවසරගෙන ගතරඉරියව් විහාරභාවනාකොටිකාපතෙවරුන්හා, සමග කොසිරිකිඳිසිඳිබසාගෙන ඉකිමලෝකපුදාත්තවූකති ජාතකය කිවිවා බදුරා, එතමයෙති මෙකොළොසට කිණෙත් කිසිතලවාගත් කාපතෙහෝතම් කෝකාලික සථවරගෙන්ය, කණෙලොට උපත්තෙම් ලිදුවූ මෙම චරිදුති තත්ත්වතත්තේ දක්වා වදුලේක.

චරිතක ජාතකය.

නිවද සරිතුයන්වහන්තේ ජෙතවනාරාමයෙති වැඩවසන කල්හි අතිශය ඉක්මන් උගහරණෙටති පුත්‍රයන් අරභයා මේ ජාතකය වදුලේක.

සැවැත්නුවර වසන අතිශය සම්පත්ඇති උග්‍රාරසිටාණන්ගේ නෙවූ මහාධන ඇති බ්‍රාහ්මණකුමාරයෙක් ඇවිත් උන්තේ ගාය්‍යාවන්ගේ කුසසිඳුසිඳි උපන්තේක. නම් උන්සැය බොහෝ සිටුකුමාරවරු තත්තන්ගේ නෙති ගාය්‍යාවන් හා සමග උන්තව අසක් ඇවැමෙන් කිරිව වැඩිවිය පැමිණියේන, එසමයෙති එනුවර උග්‍රසේන නම් උන්සැය බොහෝ සිටුකුමාරවරු තත්තන්ගේ නෙති ගාය්‍යාවන් හා සමග උන්තව කෙළිතිව උවැඩවැති සියා උන්තරා නොත් එපවත් කිත උග්‍රාරකුමාරයන් ඉකිමලෝකයෙන් ආකියාතෙන එමස් නොයිවිස්සෝය, එසේ නොයිරිසුන් සිටුකුමාරවරු එස්ව ඒ ගම වෛරාග්‍ය සාදියක්හෙතු අවුත් සතිහරණ පලදවා සරතා නෙසිලුහ, උස්දුක කරණතාබලවන්නස්වත් ඔසක් කියන්තස්ථ නොකියා ඉන්තා එසින් හාව හාවයක් දක්වාවුවිත් ලබවවාතයහැකිදෝසෝවූ සියා මන්දස්මහවූ දෙයක් දුස්දුක උසඳ සිටුකුමාරයෝ අසුහවතෙයෙන් බලා ඇගේ ශරීරය ඇටකැල්ල්කොට සියා පිළිකුල්ව ආතමත් සිස්වයන්නේදැසි දුසි සියා ඇට උවමතා සම්පත්දියවූතා එදේතෙසින් පිටින්ව එපිතෙන්තන්නීය පොතොසත් අමාත්‍යයෙන් දුක තමාතේ නෙව කැදවාතතණ කියෝ්ර, උන්තව කෙළිතෙල ඉස්ගිනිවූපසු වෛශ්‍යාස්ත්‍රීයගේ මව තමාතේදු නොදක්නී සිටුකුමා රවරුත් කරාතොත් නොපි කැම වාත් දුව තෙතියාතුය පාවයි කියන්තා උන් කර කුමාරයතව එදුව පාවාදිසුම්හයි උන්කරාතවයි කියන්තා උන්කරාතෙත් මාතේ දුව පාවදුනමැතවයි කියන්තා එදුව උන්යවාපිමි කොදිගියබවත් තොදනිම් කියන්තා උන්කරකුමාරයනුත් තැරතෙහ රජ්ජුරුවන්කරාතෙත් එප වත් කියා බ්‍රාහ්මන්තා රජ්ජුරුවන් විසින් ආදාතතා විවාරණා පොපතේ නෙව් එස්පසු පාවාදුනමතාමැයි කියන්තා කොසිවස්බව නොදනිම් කියන්තා එස්ත ඒත්තම් ආතුකාරවයි විධානකලාහ, විධානඇසු අමාත්‍යතයත් විසින් පිටිතොල කයා බැදතෙණ වදබර කථානෙණ වීරිතෙන් පිවත්වූතා, ඒ ඇසු බොහෝ මනුෂ්‍යතෝ අබමින් වැලපෙමින් එතනට අවුත් නුවතස්වූ ව්‍යවසථතන්වත් මෙස්වූදෙස පැමිණියේයති ඩැලපමින් ඇත්නවුන් දුක ඒ සිටුකුමාරයා සිසන්තේ මේදුකින් යමියේ ගැලවීතෙන් නම් තෙතෙවබුදුන්ගේ ගාසනතයති මතණවේ සිත සිතා තමින්සිරිකල වෛශ්‍යා ස්ත්‍රිය තමාතිතා සිටුපුත්‍රයා මරණ

ජාතක පොත

තියාත තොතදාතෙයේ බැත එබසරණ පුරුතොසරා තොත් තමා දක්ත තියාත තොතදාතෙයේ ඇවිත් සිටුපුත්‍රයා ගැලවූතාහා මරණින් මිදුතාවූ

යටකියැදවිය බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජතුමා රාජ්‍යය කරන සමයෙහි බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ ප්‍රසිද්ධ ශිල්පාචාර්ය කුලයක ඉපද ළඟාවන විට ශිල්පය හදාරා නිමවා දිසාපාමොක් ආචාර්ය පත්තියෙක් වූ සේක. ඒ ආචාර්යවරයා ඔබ්බෙහි ගම්වල ශිල්පය උගන්වන්නේ ය. එතුමන්ගේ අතවැසියන්ගේ හැටියට ඉන්නා අවදියෙහි ඒ කුකුලා කල්‍යාණියි නැතුව කොහේ හරි ගියොත් ඒ ගමේ ඉන්නා ගුරුවරයා ඒ කුකුලා ගෙනැවිත් දෙන තෙක් ඉගෙනීම නවත්වා ගෙදර හිඳින්නේ ය. එබැවින් බොහෝ ගම්වල

උද මෙතෙක් සම්පත්ඇත; එසේවියහි මා මැරුවොත් රජ්ජුරුවන්ගේ
බොහෝ අලාභවන්නාහ. නෙණ්ඩොත් රජ්ජුරුවන්වදාහ, රජ්ජුරුවෙ! ඊට
බිමිණ කයලප්ජා නැතිව කාකළේණුමක්දැයි කියන්නා දෙවසැන්දවසක්
දොස් මම නොකෙළෙමි, සවස් හම දන්නාකැන්පටත් ඉකිබිදකියා
කායකතුන් නොකෙළෙමි. අනුන්නේවසතුකියන් තණකොත්දක්තාත් ඇරගත්
දොස්ක් නොගත්තෙමි පරස්ත්‍රීන් රාගමියාකෙරුත් කර් නොවාත් නොබිඳියේ
කෙළිපිණිස්ත් බොරුවක් නොකියිමිමි, තණකොත්දකින් කලාලාත්තරාදෙන්
නොමිවිමිමි. දෙතෙළෝ මේගොවර එවි සියැවිදෙනාමයැ. මිත් එතනට
ලත්හාම එලෙස නොකළෙමියි කී විසින් මේ පව කරවූදෙයයි දුන්වූහ එවිත්
අහා රජ්ජුරුවෙනි සුසැවදෙහා ගෙන්වා බියවුහුත් ගෙන්වා බිහුවුත් අවසන්
සැමදුසි විවාරා සැබවයි කීඑසින් හැම්දෙනාම ඉරවයි කියන්නා, මොහුසේ
ගන්වහන්සේ කියනසේක් බියවූත් කීවසින් කලෝයයි කියා, එතුන් අවුත්
උන් උන්ගේ සථානතනතරවල සලස්වා ත්‍රිත්ව හම් ගිවිම ආදෙනැයි බියපා
සුත් ගලවා කියිසෙයි සිටියෙන් වේද මියා අවුලක් වූසේයයි කියා හැරියා
විසින් හැඬෑදී බොහෝ සථාන්කැර කිවාලයවනාසෙවිතකරුව පසුවාගිකු ඉඳ
සකාපසායි උපදවා බඹලොව කියාගයි වදරා එසමයෙහි බිහුවනම් විඳුම්ගැ
විකාවිය එසමයෙහි රජ්ජුරුවෝ නම්ආනන්ද සථවිරයෝය පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණ
උපන්සේකම් ලොව්තුරා බුදුවූ මම්ය වේදුයි වදරා මේ බඩුනමොකඩපාකය
නිමවා වදළසේක.

කුසනාලි ජාතකය.

නිවද එස්සෙසේකි සතීගැසන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ
වසන සමයෙහි අසේපිළුමිගසිරිමත්හේ මිත්‍රයෙකුනිහා මේජාතකය වදරණ
ලද—සටකියහලද කාලකන්නිජාතකයෙහි කියහලද කුමරෙස්මයයි දත
යුතුයි.

ඵවකියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකොතුන්
රාජ්‍යකරණ සමයෙහි බොධිසත්වයන්වහන්සේ මගුල්ඇත බිගුල්සල්තෙ
වසදේවතාවා හා සමග විසවාසව වැටුප්පදුරෙක වාසයකරණසේක එදෙ
යෙහි බරණැස්රජ්ජුරුවෝ එකසතාමිහ මාහා මාලිගාවෙක වාසයකරණසේක
එසමයෙහි ධෘඹ සෙලවිනා, ඒ රජ්ජුරුවෝ වහුආවාරීන් ගෙන්වා එසතාක
මාලිගාවෙහි පළමු කප රදුරිරා ඇර කපස් අළුතුව ඉදුවයි කීවසින් ආවාරිවරු
ගහක්බිලා කොදුක උනතවගෙන් උනත මගුල්සල්ගසමියක් අනිත්කපක් නො
දුක ඒ කොසින් රජ්ජුරුවන්මහස්ලේව කිහ. රජ්ජුරුවෝ එසේඑවත් කතා
එව ඉදුවයි කී විසින් වඩුආවාරීවරු ගසළඟට නොස් බලිපුජාකොට සෙවූ
කපමිහයි කියා දෙවසානස් අනිත්කපකව පලාගස්ව ආරාධනා කළහ. දෙ
කාවාගෙන් තමන් ඉස්ට අනිත් ගසක්නොදුක තමන්ගේ දරුමිල්ලන් වැලද
ගගනතලගින්දිවුන්නාග එසමයෙහිදුක්සුවවිඳිවාරන්සට ආවාටුවනාදෙවතාදෙවි

අවස්ථා මස්සා, එසමයෙහි වැඩිපදුරෙහි වසන දෙවතාවන් එතනට අවුත්
අතිතාරාත්‍රි, එමහා ගසට හෝක නොගසාගාට වදළමැතව; කුඹවහන්සේගේ
ගසය ඉදු නැවත් කියා අස්වසා දෙවසිදවස් ගස කපවන් වඩුවන් ආවේලා
නිවසේක් නිමානෙහි මලඹදා සිටියදී ගස බිල්අස්ගට වැදී අස්ගෙන් ගස්
නැත්තේ නිමාවූගෙන් පෙනුනාක. එසේවූ අරගසවූගස මෙබඳුසම්පත්තේ
ගත්තේ නිසාරත්තරුව ගසින් කඹයිමදයි පලායියහැ; ඒ ගසවසන දෙවතා
උන්නාය. එසේ නිසාරත්‍රිව ගසින් කඹයිමදයි පලායියහැ; ඒ ගසවසන දෙවතා
උන්නාය. එසේ නිසාරත්‍රිව ගසින් කඹයිමදයි පලායියහැ; ඒ ගසවසන දෙවතා
පසුව දෙවියාගා සත්ගේ උපසෙවනෙකි දෙවතාවන්ට කියන්නේ මම මගේ
ගසේ ගස ගලවාගන්නා උපාය කොදන්නෙමි වැලප්වහසේ
නොගෙන් බිහින් මග

ඊළඟදාට ඇතුළත්වත් සිතා රජ්ජුවෙතෙහෙස් ඇත්තලයා කෙස්වතොසවිලින් මඟුලැසා ඉදිරි කඹමස්ත, ඒව වසවසීකකාරකාලදදුයි වචාරා කොටාගෙවිත් එසිහිත් ඇතු නාවා කඹමස්කරණලදුයි කියල්ලයි එජෝතහම වේසිල්ල පමණ ගව ඇතු නගවයි කියල්ලයි රජ්ජුරුවෝත් අවැසෙන්නාවූ ඇතුබඩුබලයා පිරිවරා පඩිය බිදුකට නැඟහ. පුරාණ ආඥත්තව ඇතු සිටුවා,බලයි කීහ. ඒ මාතව පඩිය ලඟා සත්කොට තුන්පසිත් සිටීහ. එවිට රජ්ජුරුවෝ පොවා, ඇත්ල ඔහුවා පස්නැවෙක ඔටවයි කියන්නා එලෙක ඇතු නොවැටෙන්නා සැබෑ රජ්ජුරුවන් එසිත් පෙරවා අන්දෙක ඔසවා සිටුවයි කියන්නා එලෙසත් සිටී ඒහ. පසුව එකපෑඤ්ඤ සිටුවා මලුවයි කියන්නා එලෙසටත් සිටිවිය. සේලෙ කොටත් ඇතු නොවැටෙන්නා එවිට රජ්ජුරුවෝකියන්නෝ ඇතුත්තේනෙ කකුලුත් ඊසවා නුසානදීනාවට කරගොසාලවයි කීහ එවිට ඇත්තලයා සිතන්නේ රජ්ජුරුවන්වහන්සේ එසිත් ඇතු සතුන්ට ප්‍රයෝගයක් වහැයි සිතා ඇති කඳුල දිහාවිට කරගනා කියන්නේ පිත්වත් ඇත්රජ්ජුරුවෙනී හොට කතන්ට උඳුනාග කරණසේක එසේනොසිත් ගවටමිලුවන්නාම ආකාසයටනැඟි ඉරණැස්සුවරට පලාෑවයි කීහ. ඒක්ෂණයෙහිම පෙරකරණලද පිත්බිලයෙන් පහළවනලද සංවිගෙන් පුට්ටපෙදක් ආකාසයට පැනනැංගාක්මෙන් පැන නැත්තේය. එවිට ඇත්තලයා ඇතුගිවට පැණයිද යියන්නේ සුඛවහන්නේවැනි කියා රජ්ජුරුවෙකණෙකුත්ව වාතගියට නොගියින්, සුඛවහන්නේ සිටියේයයි කියා ඉරණැස්සුවරා නැගිනොත් රජ්ජුරුවන්ගේ රාජ්‍යතණ පමිපයෙහි සිටියේය, ඒ දුටු සතාරවාසිහු මහත් සන්තෝසයට පැමිණ ඔබනොත් රජ්ජුරුවන්ට කිහ. රජ්ජුරුවෝත් එහා එසතවනයෙන් ඇතු දත ඊකත් සත්තෝසයෙන් මාගියා ඉරවිටදෙන්ට ආ ඇතෙක්වීනම් බිඳිව බසිදුම් ආරාධනාකළාහ. එවිට ඇතු තිබට බටුයේය. ඒ වේලෙහි ඇත්තලයා ඇතු සිටීත් බැස රජ්ජුරුවන් එසිත් දරාව ඇතු ඇරගෙන කුවක්තීනා, අවුදසිවිවා රස්සා සාරා ආ ගිය ලෙස සන්වූ පරිද්දෙන් කිතල්ලයි නා කළාපේ සතපතුයි කියා සතාසීව නුවර සරහා ඇතු මහත්වූ පෙළහාරින් මහාලාභසකාරාවාහණෙවි පසුබුදිව බරණැස්නුවර රාජ්‍යය කුත්කොටයිසකොට ඇතුට එන්කොටයිසක යක් ඇත්තලයාට එක්කොටයිසයක් රජ්ජුරුවන්වත් එක්කොටයිසයක් සලස්වා දහැමින් සෙමෙන් රාජ්‍යයකොට කඹවුපරිද්දෙන් මිය පරලොවයිනා ගිහි විදරා එසමයෙහි බරණැස්රජ්ජුරුවෝනම් සාරිපුත්‍රස්ථවිරයෝය, ඇත්තලයා නම් ආනන්ද ස්ථවිරයෝය. එසමයෙහි මහබරජ්ජුරුවෝනම් දෙවදහම ස්ථවිරයෝය; එසමයෙහි ඇත්ව උපන්නෙම බුදුවූ මේමෙවිදුයි වදරා මේ දුකෙඛනිදානකඛ නිමවා වදාළසේක.

නගුලිය ජාතකය.

[illegible] සතිඤ්ඤත්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි [illegible] ගැන වදාළසේක. අවමඟලසතාහානකදී මෙම වදාරන්ට ආරාධනාකළකල අවසානයෙහි මහලෙසතුන්ගේ මුණ වදාරණසේක. මෙවූ නියාමයෙන් පුසාරිව [illegible] ගැන වදාරණ

විසිත් පළඹුකාරණ, කුණවන්හා සරීවරයනි මෙසේ සරීවරයනි කියා කෙණෙක් උත්සාහ කළත් නුවණැත්තාහු ඇතිකරවාගන්ට බැරියනි කියා කලකයි. එහෙයෙනි නුවණැති අඩවැත්තාහම කැඳයකි සරීවරයෝ; දිනාගෙන්ත් ආචාරීව උපන්නොවී ලොවිතුරා බුදුවී මහාජනවිදුසි දවරා සතුලියජාතකය කීවා වදළසේක.

අඹ ජාතකය

වදා සතිඳුන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි එක්තරා කුලපුත්‍රයෙක් උපදිව ඉතාමත් දවස්පවත් කලමනා එස්පිළිවෙත් ඇතිදීම්, පෙත්මත් හැඳිදීම්, ධර්මශාලා හැදීම්, පබ්බාරාම හැදවීම් හා පිරිත්පැන් හැඳීම් යනාදීන් නොකුසිකව කරණසේක, උත්වහන්සේ වත්පිළිවෙත් කිරීමෙහි ප්‍රගත්හව උපාසකවරුන් විසින් පන්සියයක් පමණ පාත්‍ර දවස්පතා උත්වහන්සේට යැවූහ. ඒ පාත්‍ර පන්සියයෙන් බොහෝදෙනාවහන්සේට ලාභවිය, මෙකිසි ප්‍රගත්හව උපාසකවරුන් විසින් රැස්වැඩුන් මහළුවරුන්වහන්සේ සිසුභාවයෙහි දක්ෂ ඇතැම් ශාස්ත්‍රයක් උගන්වන්නාවූ ආචාර්යවරුන්වහන්සේ වැඩවදරා අවවාද පැහැදී ඔවුන්ගෙන් යම්කිසි කථාවකින් ප්‍රයෝජනවූ උපදෙසක් ලබාගෙන ඒ ඒ තැනින් පිටත්ව ගොස් ධර්මය ඇසීමෙහි උත්සාහවන්තව ඉඳුත්වන් දක්වා වදළසේක.

ඒ කෙසේද යත්?

ශ්‍රීවිජයපුරවර බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්තමහා රජ්ජුරුවෙණෝ රාජ්‍ය කරණ සමයෙහි බෝධිසත්වයන්වහන්සේ පුසිව බ්‍රාහ්මණකුලයක ඉපද පසුව කාමයෙහි ආදීනව දැක පන්සියයක් තාපසවරුන් ඇතිව හිමාලයවනයෙහි ගඟාජ්‍යාමවිව චාරිත්‍රකරණසේක. එසමයෙහි හිමාලයවනයෙහි වැසිකොවුන ලිත් පොකුණුවල පැත්සිදී සිව්පාවෝත් පැත්හොරුබ විඩාපත්වදුස්විදිනාහ පැත්ඇද වත්කරණ, විසිත් පලාඵල කඩායන්ට කල්ගැනිව විදිනා ආයාස එසමයෙහි පන්සියයක් තාපසවරුන් අතුරෙත් එක් තාපසතෙමේ ගසක් කපා මරුවක්කැණ සිව්පාවීන්ව පැත්ඇද වත්කරත්නාහ. සිව්පාවූත් ආයාස පැත්ඇද වත්කරණ විසිත් පලාඵල කඩායන්ට කල්ගැනිව විදිනා ආයාස සිව්පාවේ දැන උනුහුත් හා කඩාකරත්නෝ තාපසයන්ගෙන් පැත්ගත්ව යම් තැනෙක්හි සිව්පාවෙක්ගේ තමතමන්ට පිළිවිත් යම් යම් විවර අඹ කොස් ආදීවූ දෙය එතැනින්හි උනුත්ව එඩාතකොට ඒ තිරිසන්ව ගෙණ දසඅවක් ගැල් පුරාගත විවර දවස්පතා රැස්කරත්නාහ. ඒ රැස්කළදෙය පන්සියයක් තාපසවරුන් බෙදා වළඳත්නාහ. ඉකුරුවූදෙය වලඳමින්නාහ. මෙපමණින් දැන බෝධිසත්වයෝ තාපසවරුන්ට අවවාද කියන්නාහු අතවල්තාපසයන්ගේ වියනියෙන්

[illegible] වදාළසේක. එකී වෘත්තාන්ත කථාව යටා [illegible] ජාතකය ගෙණ්නා මේ ජාතකය දක්වනලදි. එකී වෘත්තාන්ත කථාව යටා [illegible] දක්කපුකුණ යට්ගිදවහමාරණ්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත [illegible] රාජ්‍යකරණසමයෙහි බෝධිසත්වයන්වහන්සේ [illegible] සිටුවූ උපන්සේක. එසමයෙහි බෝධිසත්වයන්ගේ [illegible] උපන්නාහුත්, ඔහු උපන්දවස්ම නෙහි කෙල්ලකෙ [illegible] පුතාත් එස්ම වැඩිවිය පැමිණි [illegible] සිටුවම්ගෙන් ලිම් ගිණිම් [illegible] අතුරුකරස්ටියනසලු තබාත් සැටුවම්ගෙන් ලිම් ගිණිම් [illegible] නම්වීය වේළඳම් [illegible] සතු ඉංජණනා, නොම් තම්ත් කථාකය නම්වීය වේළඳම් [illegible] දසය එසේහෙයින් උත්භාණ්ඩාගාර [illegible] දෙයෙහි කිසිම කිණිමිදියි ඔපන එසේහෙයින් උත්භාණ්ඩාගාර [illegible] සිටුවරුන් ඇතුලු ඉංජණනා, නොම් තම්ත් කථාකය නම්වීය වේළඳම් [illegible] සිටුවරුන් ඇතුලු ඉංජණනා, නොම් තම්ත් කථාකය නම්වීය වේළඳම් [illegible] දසය එසේහෙයින් උත්භාණ්ඩාගාර [illegible] දෙයෙහි කිසිම කිණිමිදියි ඔපන එසේහෙයින් උත්භාණ්ඩාගාර

තමන්ගේ කොල කම් කෙරේවෙහෙසිකියා වේතොසි එතමුනෙහි බරණැස් පුරයෙහි සිටියාහෝ තමන්ගේ සඩ්ඩනකතමා නොදැක ඒ ඒ තැන ඉතිරිවූ සැදැහැවතුන් සිටියාහෝ තමන්ගේ නම උත්තියාව අතා රජ්ජුරුවන්ගේ ඇතාව දැක්වූ පිපීතර සිටියාහෝ තමා

එහුත් කෙරෙහි පිළිබඳගින් ඇති විමිනුත් වෙනුත් ඕනෑතුරු ඔව විමිනුත් ඇති
දවසක් රාජකුමාරයෝ රාජකුමාරියගේ කිරිපෙදෙහ ඔසුවන් දකයෙදී ඔහු
කුමාරයෝ කියන්නෝ කොප විමින් රාජකුමාරියගෙන් රජ්ජුරුවන්ගෙන් ඔවුන්ගේ
උපායෙන්කරවමි කිවිමින් ඒ මවෙලරුවනිගෙ රජ්ජුරුවන්ගෙන් ඔවුන්ගේ
විමත්ත සුමවලන්නේගේ දුවිකියන්වලන්නේගේ. කිරිදෙනි කාලයෙන් ඔවුන්ගේ
වේගෙනි එන්නෙනින් ධනලාභන්ති ප්‍රාර්ථනාකරන්ට උවමැතයෙනි කාලයෙන්
අතවල්නෙය කිසාය කුමියෙනිදී විසන්බිඳ මියවිම ඔබෙනියෙනි එන්නෙනින්
ඇදුන් කිමා ඇදවිම රාජකුමාරියාගේ දුවිවා ඉන්නෙන්ය කියා කියා ඔබෙනියෙනි
ගොස් කිසාය කුමියෙම මියන්නුනු පොට්ටකියන් ඇරගෙන ගොස් එහි මියා
මියන්නුන් ඒ ඒ තැන කඳව සියා මියා කිය මියන්නේගේ කිසින් දැදෙනව මියා
සුන් සුමිලාම අඩන් ගසාසියා මියාවිට රුහවලම මියන්නේගේ කියා
දුවමියන්නා එවිට සුමිවලන්නේ රාජකුමාරියාව ඇරගෙන ගොස් රාජකුමාරියාගේ
ගෙවම පලාසියමියාවැඩියා එවවන් ගොස් රාජකුමාරියාගේ ගෙවම
කුමාරයන් විමින් එකී දවසට එකී තැවිගේ ගොසින් සමයාන කුමියෙනි
ගොස්කලම රාජකුමාරියාවන් හැරගෙන ගේසාව විමින් රුහවල් ලබාගෙනි
කියන්න පෙරමයදී ගේසාවිඇත්තන්වන් කියන්නේ සමයාන කුමියෙනි
සුරුංගය කිපවාරයක් කිවිසසියා සාගිමිව පලමුවවුවූ ගෙඩෙන්නුන් ඇල්මියන්
මියාවිසයි එගේගොසින් සොප හැමදෙන කියන්වයි මියදිම කියා ගෝත්‍රලව
ගොස් කියලෙම රාජකුමාරයන් කිවිසසියන්නා කෙමේ ගසින් ගොදෙනින් කිවිමලව
එහා, එවිට රාජකුමාරගේ රාජකුමාරිකාවන් ඇරගෙන ගුස් ගෝධා කිවිමලව
නමාගේ කවව කියන, එවවන් රජ්ජුරුවෝ අසා කඳුධව කියා උන් තා කිවිමලව
යයි එහා මියුල්ලොව සරණපාවාදී රාජ්‍යයන් පාවාදුන්ගේ එහමගෙයි කඳුධව
උසස්ගේ කියන බඹුණා, රජ්ජුරුවන් කැගෙන්ගිරිව පිටලා උන් තා කිවිමලව
කියවිව බඹුණා ලැබුණාවේදුනුණ අවිව ගැහෙන් ගැහෙන් ඉවිමිවි කාගෙන කිවිමලව
රිකි ලැබ්බොවෙව කිවිසිම කියා කොපට මෙහා අලාභන්ති, ඒ කිවිසිම
කියා මවමෙන්වූ ලාභන්වියයි කියවදිවිදුරා එහමගෙයි කඳුධව උසස්ගේ කියන
මෙතුමගෙයි කඳුධව කියන බඹුණාමය බරණැස් රජ්ජුරුවන්ට මැණිපුරි
රාජ්‍යයන්ලත් රාජකුමාරගේ නම බුදුවූ මෙහි වේදුයි වදුරා අසිලක්ඛණ ජාතක
කතා නිවෙන වදුලසේක.

කලණ්ඩුක ජාතකය

නුවද සරිඳුන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන කල්හි
කලණ්ඩුක ජාතකය දන්වහලද, එකි වර්තාන කථාවද බරණැස් රජ්ජුරුවන්ගේ
පුතනුවන්හා කෙල්ලන්ගේපුතා එස්ම අකුරුහෙළිකිරීමාවද් ගිවිතන්ගේ

සහකෙලිය, බිරිඳන්ගේ දුවිවා ඔවු කොරුපහක් ලියුකිරිවාවද, ඒ හෙයින්
ගොස් කෙල්ලන්ගේ දුවිවා දුන් කිරිවාවද, හෙ කියල්ල පලමු කිරිකලදී
ගොස් ඉන්නෙන්ගේ ගණනින්ගේ දැනගනු. මේ ජාතකයෙහි වෙනතෙක් කථා
කියා කියා කියල්ලා අපවම්ගේ කොප විමින් කලණ්ඩුකයා උන්හෙයින් මලා
ගොස් ඉන්නෙන්ගේ කියන්නෝ කොප විමින් කලණ්ඩුකයා උන්හෙයින් මලා
කියා කියා කියල්ලා අපවම්ගේ කොප විමින් කලණ්ඩුකයා උන්හෙයින් මලා
ගොස් ඉන්නෙන්ගේ කියන්නෝ කොප විමින් කලණ්ඩුකයා උන්හෙයින් මලා
කියා කියා කියල්ලා අපවම්ගේ කොප විමින් කලණ්ඩුකයා උන්හෙයින් මලා
ගොස් ඉන්නෙන්ගේ කියන්නෝ කොප විමින් කලණ්ඩුකයා උන්හෙයින් මලා

කිළාර ජාතකය.

නුවද සරිඳුන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන කල්හි
විඳුරා ප්‍රශ්න දන්නා ඒසහ්‍රහෙණෙකුන්වහන්සේ ගෙණ්වූත් පැසල්හි මහ
ගෙයි දන්මඳුවෙයි පෙරත් වංශ ප්‍රශ්නයෙන්ම දන්නෝවේදයි විදුරා
ආරාධනාවූ සරිඳුන්වහන්සේ විසින් ඉකුත්වත් දන්වා වදුලසේක.

'දූතෙසේද සත්?

ඒවයිසදවස බරණැස් භූවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරු සෙණෙකුන්
රාජ්‍යසෙරණ සවියෙයි බොධිසත්වයන්වහන්සේ මූසිකාව උපන්සේක. මහ
කිත් උරු පැවියෙකුගේ ප්‍රමාණය, සියදහස්ගණන් මියන්වී කායක තුඹසක
වසසේක. එසමයෙහි එක් කාසකිලෙක් කොටුරු කොහා ඒ ඒ කැන ඇවි

දිගේ ගියේ කළුගඟ දියගම උපාසකවරු මේ ගියේ හත්ථ උපවියාවල්ල ගිය මොහොතකින් පොදුරු හත්ථ ගඟ මුහුදෙන් එකතුවන තැන ඔවුන් ගියේ ඔවුන්ගේ ගොදුරු කොළ ගස් තැනැත්තාවූ ගොඩබෑමක් නැති මහ මුහුදු මැද්දට ය. ඔවුන් එහි ගිය පසු ඔවුන්ගේ ගොදුරු කොළ ගස් තැනැත්තාවූ දෙවියා ඔවුන් ගිය නැව බිඳ දැමී

යි වදාළ සේක. එවිට බරණැස් නුවර ඉඳගත් තෙමේ රජ්ජුරුවෙකු වූයේ ය. ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ සමීපයෙහි මොඩිසත්ථවාහක නම් වාණිජයෝ දෙදෙනෙක් වූහ. ඔවුන් දෙදෙනා ම එක් දවසක් නුවර කුමාරවරුන්ට හා ඉඳගත් තෙමේ රජ්ජුරුවන්ට ආදීවූ බොහෝ දෙනාට ම ශිල්ප දී සිටියහ. එක්තරා දවසක් ඒ දෙදෙනා අතුරෙන් එක් තැනැත්තෙක් ඉඳගත් තෙමේ රජ්ජුරුවන්ට ශිල්ප දී සිටියේ ය. අනික් තැනැත්තා ඒ ශිල්පය ඉගෙන ගත්තේ ය. ඉඳගත් තෙමේ රජ්ජුරුවන්ට ශිල්ප දී සිටියේ ය. අනික් තැනැත්තා ඒ ශිල්පය ඉගෙන ගත්තේ ය. ඉඳගත් තෙමේ රජ්ජුරුවන්ට ශිල්ප දී සිටියේ ය. අනික් තැනැත්තා ඒ ශිල්පය ඉගෙන ගත්තේ ය.

අසම්පදාන ජාතකය.

"ත්වඤ්ච සච්චකුත්වඤ්ච" යනුවෙන් මේ ධර්මදේශනාව ආරම්භ කළ සේක. එක් දවසක් ධර්මසභාමණ්ඩපයෙහි රැස්ව වැඩ උන්නා වූ මහණ වරුන්ට ඇවැත්නි දෙවදත්තයා සත්‍රිරයෝ කෙළෙහිගුණ නොදනිති කියා වැඩ උන්නේ ය. එතකොට සච්චකුත්වඤ්ච වැඩිදුරා මහණෙනි මා එන්නාට පුරේභාත්තයෙහි කිහිඹි කටයුතුවත් උනුම්හුයි දෙවදත්තයා සත්‍රිරයන් කෙළෙහිගුණ නොදන්නා නියාව කියා සියා උනුම්හුයි දන්වූ සේක.

ද යනුවෙන් ?

යුදුසිදෙවිඳු මහල රට රජගහනුවර මගධ නම් රජ්ජුරුවෙකුන් රජ කරන සමයෙහි බොඩිසත්වයන්වහන්සේ එතුවර අසූකෝටි ධනය ඇති මහා ධනවත් බමුණු මහසල් කුලයෙහි උපන්හ. එතුමන්ට උපන් දවසේ ම මව්පියන් විසින් නම් තබන්නා වූ කල්හි එතුමන්ට සියලු ශිල්ප උගන්වන්නා වූ ආචාර්යයන් වහන්සේ ගැන මව්පියන්ට කියා සිටියහ. එතුමන්ගේ මව්පියන් ඒ ආචාර්යයන් වහන්සේ ගෙන්වා ගෙන්නා වූ කල්හි ඒ ආචාර්යයන් වහන්සේ ඒ බොඩිසත්වයන් වහන්සේ ගෙට වැඩි දවසක් මුළුල්ලේ ම ඒ බොඩිසත්වයන්ට ශිල්ප දෙන්නට පටන් ගත්හ. ඒ බොඩිසත්වයන් වහන්සේ ඒ ආචාර්යයන් වහන්සේ ගෙන් ශිල්ප ඉගෙන ගන්නා කල්හි ඒ ආචාර්යයන් වහන්සේ ගේ ගෙට වැඩි දවසක් මුළුල්ලේ ම ඒ බොඩිසත්වයන්ට ශිල්ප දෙන්නට පටන් ගත්හ. ඒ බොඩිසත්වයන් වහන්සේ ඒ ආචාර්යයන් වහන්සේ ගෙන් ශිල්ප ඉගෙන ගන්නා කල්හි ඒ ආචාර්යයන් වහන්සේ ගේ ගෙට වැඩි දවසක් මුළුල්ලේ ම ඒ බොඩිසත්වයන්ට ශිල්ප දෙන්නට පටන් ගත්හ. ඒ බොඩිසත්වයන් වහන්සේ ඒ ආචාර්යයන් වහන්සේ ගෙන් ශිල්ප ඉගෙන ගන්නා කල්හි ඒ ආචාර්යයන් වහන්සේ ගේ ගෙට වැඩි දවසක් මුළුල්ලේ ම ඒ බොඩිසත්වයන්ට ශිල්ප දෙන්නට පටන් ගත්හ. ඒ බොඩිසත්වයන් වහන්සේ ඒ ආචාර්යයන් වහන්සේ ගෙන් ශිල්ප ඉගෙන ගන්නා කල්හි ඒ ආචාර්යයන් වහන්සේ ගේ ගෙට වැඩි දවසක් මුළුල්ලේ ම ඒ බොඩිසත්වයන්ට ශිල්ප දෙන්නට පටන් ගත්හ.

ඒ කියන කොටු කමාගේ රාජ පරිහාරත්තෑගෑ ආදිය ලබමින් රජ්ජුරුවෝ තමන්ගේ සිරිතෙන්නා රජගුවන්වරයා ආ කාරණය කියා සිටියහ. එතෙකුත් මරණයේ නුවර රජ්ජුරුවෝ කාල කිරීමෙන් පසු මොහු රජ කම් කරන්නට පටන් ගත්තේ ය. ඉක්බිති ඔහු ධර්මයෙන් රාජ්‍ය පාලනය කරමින් සැම දෙනාට ම ප්‍රිය මනාප වූයේ ය. එකල්හි බරණැස් නුවර රජ්ජුරුවෝ ඔහු කැඳවා ගෙන්වා ගෙන තමන්ගේ ඇසට ඇස මෙන් ඔහු සලකා ගත්තේ ය. ඒ නිසා ඔහු ද රජ්ජුරුවන්ට හිත් පිත් සේ ම ඔවුන්ගේ ඇතුළු බාහිර කටයුතු ද ඔහු විසින් ම කරනු ලැබුණේ ය. ඒ නිසා ඔහු ඉතා ම ප්‍රසිද්ධ පුද්ගලයෙක් වූයේ ය. එකල්හි බරණැස් නුවර රජ්ජුරුවෝ ඔහු කැඳව

උත්තෙක අරාධනයෙහිදී මෙහිට ආවහිදී මාගෙන් ඔහුගේ වරදට සමාව ඉල්ලා ගනිව්.

යම්කිසිදවසක බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවෙක් රාජ්‍යයකරණ කල්හි බොධිසත්වයන්වහන්සේ පසුව බිහිවන ලෙසින් පින්කම් රැස්කරමින් ඉපදී වැඩිවියට පැමිණ තක්සලා නුවර සියලු ශිල්පශාස්ත්‍රයන් හදාරා ඒ ශාස්ත්‍රයන්හි පරතෙරට පැමිණ ඉන්පසු ඔවුන්වහන්සේ ගිහිගෙයි වසන්නට අකැමැත්තෙන් තමන් වහන්සේ දිවසකි පබ්බජිත වෙති, එසේ පබ්බජිත වෙති ඔවුන්වහන්සේ ඉදිරියෙහි ඉන්නා ඇතැම් පබ්බජිතයෝ ඔවුන්වහන්සේ ගිහිගෙයි වසන්නට කැමැතිබවක් දක්නෙහි ඉදිරිවිත්තාවා, එසේවුවහොත් ඔවුන්වහන්සේ ඔවුන්ට මෙසේ කියති. "ඇවැත්නි, ඔබ ගිහිගෙයි වසන්නට කැමැත්තේ කුමක් නිසාද? ඔබ ගිහිගෙයි වසන්නට කැමැත්ත දැක්වූ කල්හි ඔබට ඉතා ප්‍රසිද්ධ වූ ඔබගේ ගෝත්‍රය නැසී යන්නේය.

ඔබලු ජාතකය

[illegible] පරිහරණය කළේ පෙතවිකාරාරියෙකි වැඩවසන සමයෙහි [illegible] ඔබලු උපතිස්සයි ඇත්තිය. එකියන උපතිස්සව [illegible] නිසාවෙ කාරණ කිස්දැයි නතකොත්, කාණ නම් දුවිත් [illegible] එහි එකිනක් කාණ්ඩාරාවයකි නමිකෙරේ කාතිකාය නම් දුවිව [illegible] නිසාවේ ඇතැකණයෙකි කොටවෙකි විසෙමව රුඇතිකෙකි ඇ [illegible] ඇත් රුවෙකින කාණ්ඩාරාදී අතිසම්පත්තියකෙකැරි දාඇවැක් [illegible] කාණ්ඩුවා කා කන්කෙයෙකි කියා කාණ්ඩවෙයකි නම් [illegible] ඇත් දුවිව කිසිවෙ ඇතැ ඇත් දැකිවෙ ඇත් දැකිවෙ ඇත් දැක උත් [illegible] ඇත් දැකිවෙ

මිනෙකෙනි මා එන්කාට පුථිවියාදෙයකි කිසිමකරුවකින්ලබාතාව උපතුදමිමියැ, වදුරා එපවත්දැනා මිනෙකෙනි දුන්සුකෙනොවෙයි පෙරත් මේකියන තිසුත්තෙයා දෙනා පිසිත් කාණාකාරාවත්ගේ ලාභය උදුරා, නොඑහෙදැයි වදුරා, ඇතැ, කිහලු සතිසුදන්වහන්සේ ඉතුත්වත් දන්වා වදුරන්ලදී.

ඒ කෙසේද යත්?

ස්වයිසැදෑය බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරු කෙණෙකුන් රාජ්‍යකොරන සමයෙහි බොධිසත්වයන්වහන්සේ හල්වඩුකුලයක ඉපිද හැදිලා වඩාරිව දහසකිරණ, එසමයෙහි තහලිස්කෙලක් සමපත්නිධානාතය වඩාත් ආඩාරිව දහසකිරණ, එසමයෙහි තහලිස්කෙලක් සමපත්නිධානාතය තිබමින්හාදු පිරිපුර සිටාහෙයෙක්ගේ හැඟියාහ. උන්ගේ බැදෙනියෝ පිය නොත් කවාසෙනින්හාදු ආහාරවෙත් නිධානාහදී කෙමින් ඉතා සැපසේ උපන්හාහ. ඒ අවසාථාවට බොධිසත්හෝ ඒ පාථමවී අවුත් නල්පලා, ඉත කෙණිත් ලිදිකාඩෙහුව බොධිසත්වයන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධා උපදවාගෙණ මාගේ කෙණිත් ලිදිකාඩෙහුව බොධිසත්වයන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධා උපදවාගෙණ මාගේ සතලිස්කෙලක් සම්පත්වූහ, ඒ සම්පත් ඒ තත්පුරුෂයාවදී මමත් ප්‍රතිලාභ උපන්හාහ. ඒ අවසාථාවට බොධිසත්හෝ මේ කිමෙමද්දයිකියා. ලිදිකාඩ දිසිත්තු දිඩිමි සිතා, එස්වතාක් කෙරුණු මාගේ ඒ සම්පත්ති ඔබ්බට ගියාහ. එසමයෙහි ඒ තත්පුරුෂයාවදී මමත් ප්‍රතිලාභ උපන්හාහ. ඒ අවසාථාවට බොධිසත්හෝ මේ කිමෙමද්දයිකියා. ලිදිකාඩ දිසිත්තු දිඩිමි සිතා, එස්වතාක් කෙරුණු මාගේ සතලිස්කෙලක්

මේ අන්කවිට කරගම්ගෙණ ගොස් සොඟෝකෝ එතමිග යවැයින් බල බලා අමෙත්තාවයක් අතවා උන්නාහ. සොඟෝකෝ තුබිසින් ධවත්ව එතනාලිය මෙසෙස්දැස්ස් ලතව හොඳවුන් කොට කෙමා කාපතයන්ගේ ගෝතම කා. තීරාව කාතයෙන් ඇතුළු කොට දුක දුකැල්ලන්ගේ දරුම දරුම ඇවිදිනාහා, ඒ කාපතයෝ කමිත්තා සොඟෝකෝ හොරන්න බිසින් කෙමිනුවම් බිහා කොලුව මරා දමලා, හදා ඔබේ ඔහා දමිවාහ. දමිකොලුව මල්ලය අතව වැදගෙන, දෙවෙනිව එතුමා, හදා ඔබේ ඇරගෙණ ගතහකුරු මොහොතයෙන් එහා ගොසින් තුබතව වැද අතින් තෙල කියා දමිවාහ. දමිකොලුව ඒ කා දිවිහම ජීවා ආදිවූ දෙය හරම් නොවෙයි කියා කාතයන්ගේ තුබතව වැදගියහා, ඒ කා පතයෝ මෙවිත්පවින් මෙතන උකිහම උකිහම නොගොස් කියා ඔහා කුබතව වැදගියහා, ඒ කා පතයෝ මෙවිත්පවින් මෙතන උකිහම උකිහම නොගොස් කියා ඔහා උපාසකවරුන්ව කියයි කියා එදවස්ම තිමිදාලයවතාගට නොගොස් ඔහේ හතු උපාසකවරුන්ව කියයි කියා එදවස්ම තිමිදාලයවතාගට නොගොස් යහපත් කාපතයෝ නම් ගාරිපුත්‍ර සථවිරයෝය, මෝව උපන්නොම බිඳුණු මෙමෙයි වදුරා නොබ ජාතකය කිවවා වදුළුසේක.

උපාසක්‍රාමට ජාතකය

භවද සතිගුයන්වහන්සේ වේළුවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි එක්දවසක් දම්සභාමණ්ඩපයෙහි රැස්ව මහළුවරුන්වහන්සේලා කථාවක් උපදවා සිටිසේක් දෙවදතතාසථවිරයන් බිල්දන් වදුළු පුකිපතති නුසුරා ඉන්න විසින් භික්ෂූන් නොවිත්නාහ, මෙසය ඇරගෙණ ඇවිදිනා හෙයින් ගිහින් නොවත් නාහා, ගිහිවසිව ලබනලද් ලාභයෙනුත් පිරිහුනාහා, මහණව සිට ලබන්නාවූ අධිගම ඇදිවූ ලාභයෙනුත් පිරිහුනාහ, එසේහෙයින් දෙකොළුවර කිඹිවැද ගෙණ බෙහෙත් අසුව ගැවුණු දණඹක්හෙයින් අහවසය, දෙවදතතා සථවිරයෝ උභයලාභවවුවහි මේ කථාව කිය කියා වැඩඋන් සෙනට සතිගුයන්වහන්සේ ධර්මසභාවයෙහි ඕ එන්නාව පුකීතාගෙයෙහි කිහම කථාවකින් ඉක්මව වැඩවදුරා මිහණේකි ඕ එන්නාව පුකීතාගෙයෙහි කිහම කථාවකින් ඉක්මව නිහුදයි විමාරා වදුරා එපවත් අසා මිහණේනි දන්මිතුනෙනි දෙවදතතා සථවිරයෝ පලමුවිත් උභයලාභවයෝ වේ යි වදුරා ආරාධිතවූ සතිගුයන්වහන්සේ ඉකුත්වත් දක්වා වදුළුසේක.

ධවසියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රාහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවෙණෙකුන් රාජ්‍යයකරණ සමයෙහි බොධිසත්වයෝ පිටිසරගමිසක බැද්දේ විලක්කාවා ගසක වෘක්ෂදේවතාව උපන්සේක එසමයෙහි එක්තරා බිලිවැද්දෙක් තමාගේ පුතු කැදවාගෙණ ඒ මිල සමීපයටඑවුන් ඒ මිල මොහෝ මිසුන් ඇතිහෙයින් බිලිය දමාලිය, ඒ බිලියගොස්මහාසත්ත්වයා ඇවිලින ඇදගසාගොහාකිවිසින් කෙවුළු ඉකුත්තේ මහාකුබ්ජසේනයාසිනා පුතාඇත ගෙට කියාගවන්නේ නොවුළු ඉණියන් අසලගෙයි ඇස්තන්ලා බබරසඳුන්ට කියාලවයි කියා ගවා තෙමේ

[illegible] ඒ ඒ ගෙදර දියණියන් ඇවිදිනාහුල දියණිවූ කණ්ඩි [illegible] ඇත්තේ නම් ඒ දම්රජපදවිනාස්නා උපායක් දැවමනා විසින් [illegible] මෙසේ සතාගෙණ එක්අතෙක මඳුස්කබිල්ලේ දුලිගෙණ [illegible]

ඒ තුමූ එසිසේ පොල්ලක්ලා මරා පුහුමදවාපුවා, තවත් ඇතේ පුමාදයෙන් මැරී. ඒ කෙනා ඇස දෙගෙයින්ම එහේම නැසුන. එසිටත් පලාගියේය; තපුව ඇතුළු සියලුත්ම කවත් බූ විටින්විටම එකතුවී මාගන්බැලුමෙහෙයෙන් පහසින්ම ඇතුළු සියලුත්ම කවත් බූ විටින්විටම එකතුවී මාගන්බැලුමෙහෙයෙන් පහසින්ම ඇතුළු ඒ තිරිසන්යෝනියෙහිකා සිඟිපෙණේල්ලන්අතින් ඇරුණෙහි කිඳ වැටිවැට වැදෙනසේ තින. එවේලාවට ම එතා ඒ කෙනා ආ සිසින් සිඟිපෙණේල්ලෙන් බිදපුවේ නැතුව, ඇඹරුණිව එතා, සිසින් ඇස සිඟිවැදෙනා, ඒ සිඟි තිබෙන්ම ඇතා එතා නොසිස් ඇන්හළ තුමූ ඉදුන් නොවක වැට වැදෙනාන්සේය. ඒ තුමූ ඇන්ස් සිඟිනින්න ඇන්හළ ද ඇතුන් පිට වැටී ඇතුන්සේ පිට බොහෝවිට තින. ඒ තුමූ රජ්ජුරුවෝ එපවත් අහා පුරෝහිත බමුණාහෙන්වා ඇතුන්ට පිහිටහරින්න බැරිසෙයි වෙදවරු කීය. ඒවා ආචාරියි කළුවිහා සිඟිදුසි විවාලාය. එතසේ ඇතුළු රජ්ජුරුවෝ අහා කවුඩන් පිරිවරා කූට රජ්ජුරුවෝ එපවත් අහා පුරෝහිත බමුණාහෙන්වා ඇතුන්ට පිහිටහරින්න බැරිසෙයි වෙදවරු කීය. ඒවා ආචාරියි කළුවිහා සිඟිදුසි විවාලාය. එතසේ ඇතුළු රජ්ජුරුවෝ අහා කවුඩන් පිරිවරා කූට බිඳිණි අසා කවුඩන්ගේ හෙල් ලදෙන් පිළියම්කරන්ට පාරාසයි කීය. එතසේ රජ්ජුරුවෝ අහා කවුඩන් මෙසේ කීය, ඒ නියාවට මෙතෙකාවර අසාගත් කීය. එතසේ බැරිසයි වෙදවරු කීය. ඒවා ආචාරියි කළුවිහා සිඟිදුසි විවාලාය. එතසේ ඇතුළු රජ්ජුරුවෝ අහා කවුඩන් මෙසේ කීය, ඒ නියාවට මෙතෙකාවර අසාගත් කීය. එතසේ බිඳිණි අසා කවුඩන්ගේ හෙල් ලදෙන් පිළියම්කරන්ට පාරාසයි කීය. එතසේ රජ්ජුරුවෝ අහා කවුඩන් මෙසේ කීය, ඒ නියාවට මෙතෙකාවර අසාගත් කීය. එතසේ වාසි කවුඩන් සියදහස් ගණන් මරා නොවෙනාවිපුවාය. එතසේ කවුඩන් කුවිර යන්ඩයන්ගේ සහොහෙක් සමිපයෙහි සුවාසුදහසක් කවුඩන් පිරිවරා කූට

බොළඳ ජාතකය

මේ දවස් සමිඳුන්වහන්සේ වේළුවනාරාමයෙහි වැඩවසන සැම්මෙ වදාළ දවසක් මහාකෝසල රජුන්වහන්සේ දඹියාගම්බපයට රැස්ව දෙවදහසක්වූ සමිඳුන්වහන්සේ හා සත්වට බාලාභිරියා මේසඟහා කිරිබතුවපවත්තෙමි කල්පෙරලා විදින්ට දුනුවාහන් යවාත් හසත්ම සොහෙක් පුදන්නෙමෙයි හසාගෙනවුනුහුවෝ වේදුනි සියලුම් සිය යහා උස්තෙනට සමිඳුන්වහන්සේ වැඩවදුරා මහඅඟනි මා එන්හාට පුථිවාසෙයකි ඛිහම කථාවකින් ගිහිගය දෙවදුකාසාථවිරයෝ මා හසත්ම සිහා හසාගසුනුහුවෝ වේදුනි වදාරා අදු ඔබවහන්සේ ඉතුත්වත් දක්වා වදලසේක.

අවසිස දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත මහ රජතුමුරුවෙකුන්වූ රාජ්‍යසකරණ සමයෙහි බෝසතුන්හෝ කැණයිල් සෝහියෙන ඉපිද දහස් ගණන් කැණසිටුවන් පිරිවරා අළිසෙනහොතෙක වාසයකරන්නාහ, එකල්හි බරණැස්නුවර උත්සවසෙළිසක් තිබා රා මුස් ඒ ඒ තැන බොහෝකොට රැඳී දවස් ගෙවූ යුදු දවස පහළොස් පැසහුත් කෙලි ඔසින් මුස් නිමාකොට රැඳී පවණක් කිවුසේක. එවිට එක් පුරුෂයෙක් රා ඔස් දෙවෙනි සිය. එවිට බමුණු ඔවුහුත්හෝ ඔස් නැතැයි කියා, එවිට එක්තරා මිණිහෙක් සියන්හේ මා ඉන්දදී පවණක් කිවුසේද. එවිට එක් පුරුෂයෙක් රා ඔස් දෙවෙනි සිය. එවිට බමුණු ඔවුහුත්හෝ ඔස් නැතැයි කියා, එවිට එක්තරා මිණිහෙක් සියන්හේ මා, ඉන්දදී පවණක් කිවුසේද. එවිට එක් පුරුෂයෙක් රා ඔස් දෙවෙනි සිය. එවිට බමුණු ඔවුහුත්හෝ ඔස් නැතැයි කියා, පොල්ලක් ඇරගෙණ වාසල් අගුළු එළි විසින් දියයුතු කොරොවිව අස්සෙක් පිවිත්ව කොහොත්පලකට හොත් උඩුවැල්ලෙන් මලිමිණි ඔස් අරුම්දුනි කියා

රාජ්‍යයෙන් නෙරපා හරින ලදුව ඔහු සමඟ ඔවුන්ගේ ඥාතීන් ද නික්ම ගියහ. ඔවුහු ගිය ගිය තැන්හි ඉඳ පලා පලා ගෙවී ගිය කල්හි ඔවුන් ගේ ඥාතීන් ද ඔවුන් ගේ ඥාතීන් ද ඔවුන් ගේ ඥාතීන් ද

මිකාරිවාසයෙන් සතෙකු ග්‍රහණය කරන්න, කෙසේ උකටලියක් හිස්සුවම්බාන්නේ නැතිවාද, සතුරු පෙළඹවීමක්නේ එසේ ඉන්නේ අසවාර වලසාගේ ඉතා ඉක්මනින් සිදුවිය යුතු කාරණා කොටසක් නිසා ආරාධනාවක් නැතිවත් එහි දක්වා වදළහේක.

ඒ කෙසේද යත්?

යටමිහිදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජදරුවෙකු රාජ්‍යය කරන්නේ බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ඒ රජුගේ ඇතුන් පිරිපාලකයෙකු වූහ. එක් දවසක් බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ඇතුන් පිරිපාලනය කරමින් සිටින අතර එක් වලාකුළක් නැගී එළුම් වැස්සක් වැස්සේය. එවිට බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ඇතුන් ගෙට ගෙන්වා ගෙන්වා ඇතුන්ගේ

තෝක තත්පිදවූ තමුදු දෙවතා හට දොරටුවා මිටියි අමනසයි වදාරා ජාතකය නිමවා වදළසේක.

පුෂ්පරත්න ජාතකය

ඒවමේ සුතං මයා එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජේතවනාරාමේ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමේ. තත්‍ර ඛෝ භගවා භික්ඛූ ආමන්තේසි භික්ඛවෝති. භදන්තේති තේ භික්ඛූ භගවතෝ පච්චස්සෝසුං. භගවා එතදවෝච. අතීතස්මිං භික්ඛවේ අතීතේ කස්සපස්ස භගවතෝ සම්මාසම්බුද්ධස්ස පරිනිබ්බානමඤ්ඤේ බාරාණසියං රාජා රජ්ජං කාරේසි. තේන ඛෝ පන සමයේන බාරාණසියං සත්තභූමකං රතනමයං පාසාදවරං අහෝසි. තස්මිං පාසාදවරේ සත්තභූමකේ රතනමයේ සත්තභූමකා රතනමයා සීහපඤ්ජරා අහෝසුං

සිංහලෙන්ද නේ?

යටකියැවුණ මරණාධිකාරය ලිඛිතයෙහ හෙවත් ධර්මශාස්ත්‍රය, සකලලෝක රාජ්‍යතන්ත්‍රය ඉගෙනීම මෙයින්මතෙහි කිසාල කෝතියෙහි උපන්නේය. එහෙ එක් ඇඹිරිල්ලක් මෙයින්මතෙහි දැක මාගේදිවසින්නේ මාගේ සිතා කෑමකිල්ල නොම ඇතු නොබ. ඒලිය හතුලියක් බැ කලත්තෙන් ලියා දල කිරුලිය හරණක් රාවණා කුම්භකර්ණ කුම්භකර්ණ, ඔබ බැලිය අට්ටාලයන් බැවෙන්ද ලියා ඉඳුල සේය, ගුදය කියන්න, හෙල්ලකුලියන්ගේ කුම්භකර්ණ. එසේ කියන්නාවූ කුම්භ මොලොක් ඔහෙ උදිරිය හතුවුව කෑය. ඔබවැඩුද කැපෙන් මාංසත් කා කැඩුව පැහැට කිරුව ඉල්ල් පිරුණක අක්ෂිය පසු ඉපට ලාභයෙ ඇත්තම්බිට පිරු හෝඩවිත්තැකිය එසේහයින් ඔබවැඩෙයින් ජීවත්වමෙන්පුයෝජනකින්ද මිනිසෙහ ඉඳ රිවත්වෙමි කියා එළසව කා ඔ දවස්ගතිවත්වනා, ඒ අවුරුදු තිරුහෙන්කොට ඇත්තම්වියාලත් එයලෙන්වලිමිණ ඇතිරිගිණිය ඇත්තම්ම විය ලෙන්හ මිංගන් හඳව කියන්න, ලේල් සිදිධිය ලොකහතරක නරකය මෙත් කියා අඩකාරවිය කිසත්වූ උඹෙ පවතින්වවහ කෑසෙල්. කියන්වූ කුඩ පැමිණ ගාලවියහ උපායක් ඇද්දෝහෝගි වෘම දිව ඒ ඒ නැඟ කිය ගැහ ගාලවියහ මහක් නොදුක මහන්වූ හසින් තැබියැවි ඉඳිය එක්තරා වැස්සෙ වැක විලිමිහ සෙම් තරුවක්සේ එලියපෙන්හ ඒවේලාවෙකි කුහාහාවලදෙන්ම පලිඛය කියන් වෙනෙහෙන් පිටසට දිවෙමියි පිහුන, එකල්කි කෑහෙන්වූ ඇරී තල්කදක්වෙන් හිරුන්ව කියකෑහෙන්ගේ සියන්හේ මාගේ කෑහෙන්වූ අධිසයෙන් වේගේ විහාසයට පැමිණියෙමි, වෙයින් මතු ඇතුකුණු කෑහෙන්වූ සඤ්ඤය විදුලුසේක, ජාහසය අවසානයෙහිදී පන්සියයක් සිතුන්වහන්සේ සිඑළු කෙළෙසුන් නසා අග්‍රඵලාරියට පැමිණිසේක, සෙසු බොහෝ භික්ෂූන් වහන්සේ සෝවාන් සැදුනාවූ අසාහාවූ තුන්මග තුන්ඵලයට පැමිණිසේක කුරා බුදුවූ මම්මෙයයි වදුරා මේ සිංහලජාතකය නිමවා වදළසේක.

විරොචන ජාතකය.

එවද සවිඳුන්වහන්සේ විශාලාමහනුවර මහවනයේ කූටාගාර ශාලා වෙසි වැඩවසනසමයෙහි විශාලාමහනුවරගව්වෙන්නවට නියාවට පවුරුතුනක් හා අට්ටාල් තෝපුරුන්ත් සමලංකෘතව නිවෙන්සේක තවද ඒනුවර සත්දෙන සත්තිය සත්දෙනෙක් රජ්දරුවෝ ඔටුනුපැලඳ රජකෙරෙයි එපමණම පුවරුජ දරුවෝත් ඇත්තාහු; එපමණ සෙනහවිරන්වරුත් ඇත්තාහ එපමණ කාණකාර

සෙනෙහෙබැඳ ඇත්තාහ. මේ නියාමයෙන් අඩුකෙනෙකිණිලුයා හා සෙනෙහෙබැඳිය ආදී ලෙසින් ඉපදුණු ඉතිරි සත්දෙනත් සත්තියසත්දෙනෙකුට රාජ්කුමාරවරුඅතුරෙන් ඉගෙනීමේ ශූරකමෙහි ඇත්තාහ. එබඳ පණිස මහක් නියාමයි. එකල්හි ඒ රාජ්කුමාරයන් දෙනම ඉගෙනීමේ ශූරකමෙහි ඇත්තාහ; ඇමදුම් දෙමහල්ලන් ගතා සුපරාමලදු ඒ රාජ්කුමාරයන්ගේ ඉගෙනීමේ ශූරකමෙහි ඇත්තාහ. එබඳ පණිස මහක් නියාමයි. එකල්හි ඒ රාජ්කුමාරයන් දෙනම ඉගෙනීමේ ශූරකමෙහි ඇත්තාහ; ඇමදුම් දෙමහල්ලන් ගතා සුපරාමලදු ඒ රාජ්කුමාරයන්ගේ ඉගෙනීමේ ශූරකමෙහි ඇත්තාහ. එබඳ පණිස මහක් නියාමයි. එකල්හි ඒ රාජ්කුමාරයන් දෙනම

මේ කෙසේද යත්?

ශ්‍රීමහාබෝධිය බරණැස්නුවර ඉසිපතනාරාමයෙහි රජ්ජුරුවෙකුගේ රාජ්‍ය කරණ කෘතයෙහි කොධනමහත්තයන්ගේ පුතණුවන් මුල්ලසාමි ඇමතියා දෙවිවිපියන්ගේ ඇවෑමෙන් පියාගේ තනතුරෙහි පිහිටියේ ය. ඔහුගේ පුතණුවන් සිරිමල්ලසාමි ඇමතියා රජ්ජුරුවන්ගේ ඇවෑමෙන් පියාගේ තනතුරෙහි පිහිටියේ ය. ඔහුගේ පුතණුවන් සිරිසංඝබෝධ

මේකේ ඉන්න තවිසියන්වහන්සේත් මේකේ අවිධියෙන් එන්නලගේ ආරක්ෂාව
ගැනුම්වහන්සේ පිටිවැනෙන් වැඩසිටින්නේත් දකින්නට ලැබුණා නම්,
කිසි, ඒ පමණින් රජ්ජුරුවෝ අතෘප්තියෙන් සොඳුරු ඒ කියාවට ඇවිස්සෙන
සේනා කඳවුරින් කැරැලි කියා ඒ තියාවට සේනා කඳවුරින් කිරිවෙන
රාජ්‍යයෙහි ඔබගේ ලිහුන්නෝ, අපගේ ආඥාවිරහිත මැය කෙනෙකුට
කොදු කෙරෙමි මහා ඉදුරන්, ඇතිමි අතක පයක් කැලෙන්නේත් අවුල්
මිනන්නේ ඉදිය. අතක කැතිවාන කිසිවෙකුට පරිභෝජනය
උන්හට දුක ඇතුවට සබ්බාසවහන්සේ පලසුවාදෙ පසුව සිටින්නේ
නිදි ගුණ මිහිරන්නා කැතිගේ කැතිමි දුන්නට යහපතකින්නට
වියදුකෙනුම් රජ්ජුරුවන්ට්ගේ උන්හාමු කැතිමි
අතිමහ කැතිමි විමිරන්නා, දෙවියන්වරුන් ඒ නා පත්තියන් කිසිවා
මෙන් යුත් තාපාසන්ඵලයුත්‍ය විදුරා රාජ්‍යාවන් විසින් මිදෙන්නේ
මා හෙ දක කැද දෙයා ඉවසා විදුරන්නේ යහකැමි කෙනෙකු
තවිසියන්වහන්සේත් ශ්‍රාවකවහන්සේට මහණෙනි දරාසහන්
කම්මාසදම්ම අග්‍රශ්‍රාවකයා හා එක්වීමෙන් තවිස් තවිම තවිම
මින කැන්දම් දැව් සෝවාන්වන්නේයයි වදළාක්කු, දෙවෙනිදවස්
මගඵලයෙහි රැස්වූ තෙළඹුන්වහන්සේ අජාසත්රජු අසන්පුරුෂයා
ලාභසක්කාර පිරිසි සිසේවියයි වදුරා වැඩිලත්තකට අතිශයන්වහන්සේ
විදුරා මිහිරණේනි මා එක්තාට පුතිභාණයෙහි කියාමකථාවකින් මිත්තව
විමසා විදුරා එපමණින්ගා තිහණේනි දුන් මනුෂ්‍යාමයි පළමුන් අසන්පුරු
යන්ව තනුව අහසින්ම නලන්වාගන්නේ වේදුයි වදුරා ආරාධනාවූ පරිදෙස
විහාරයේ ඉතුන්වන් දන්වා වදළාක්ක.

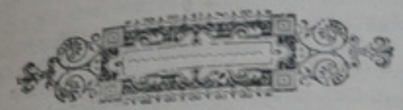
ඒ කෙසේද යත් ?

පුරාණදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවෙකුහුන
රාජ්‍යකාලය තරයෙහි බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ බරණැස්නුවර බ්‍රාහ්මණකුලයක
ඉපිද වැඩිවියපැමිණ දිසාපාමොක්ෂ ආචාරීන් තාවාදැඩියන් ශිල්පශාස්ත්‍ර
හෙණ අවුත් බරණැස්නුවර දිසාපාමොක්ෂාචාරීන්ගේ පත්සියයක්
සත්ව අතුරුකාවා වාසඅකරන්නාහු ඉස් එක් සංවිධකනම් මහාවනයකුහා
මිලඟිනිවන්හුය පිරුවා දෙවතානුභාවයෙන් උපද්ධ කිපඅඩියක් ඇවිදිනා
ණට නන්ත්‍රණය දැනැත්වූහ, ලඟට දානල භවනකමබන්හුය නිහඬවිදිනා
යෙහි ඒ බිහෙයා ඇතැවූ පන්සියයක් ශිෂ්‍යයෝ වලට දරකඩා කියන.
විසාහුයෙකු මියපියා වැදහොත්තා දුක සෙසු අතවැන්නන්ට කියන්නේ මල
ඉරියයි කියන්නා එසේවිනම් මලවයි කීය. මන්ත්‍රවිරුවන්වරුන්ගේ
අතවැන්නෝ කවුරුදැනිද්දුයි කියා ගස්ලඬව පැහැනැත්තාහ, ඒකෙමේ
පිරුවා පිරුවා ගල්දුම්ය, එවිට විසාහුයා හැයියිව මන්ත්‍රයපිරූ තෙනැත්තහුගේ
මෙල්ල කඩා මිරා සෙමින් එකතම වැටියියන්ය; සෙසු අතවැන්නෝ දරකඩ
නෙගුවත් ආචාරීන්ව කියා. එවවත්ඇසි ආචාරීන් ශිෂ්‍යයන් ලගට කැඳවා
අසන්පුරුෂාව සංඝඝාතිරිමෙයි විපාකලද්දේවිදුයි දුහැමෙවන්සෙමින් දහම්

විසින් පෙන්වන්නාවූ මාතාජාතක, අම්බදෙවි ජාතකය, ඔටකාලකණ්ණි
ජාතකය, සාමාවතී ජාතකය, ඉදිමු උම්මාදවෙයි ගාථා ආදී
ජාතක අනෙකානුබු ජාතකයන් මෙහෙම්මෙහෙ ජාතක
මෙහි එකතුකොට මහසෙන් සෙමෙන්වෙය.

එකනිපාත වණ්ණනා නිමි.

——(0)——

රාජෝවාද ජාතකය

ත්‍රිවිද දුකසිරාහසයෙහි ජාතක දක්වමිහ. කෙසේද යත් ? සවිතුරුන්

එහෙත් ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි රජ්ජුරුවෙකුගේ පුත්‍රයන් වහන්සේ අවවාදයක් කිහ. මේ ජාතකය දක්වමනුදු, මෙහි වර්තමාන කථාව මතුවනුයේ ජාතකයෙහි විසතරවිසයෙහි බිහිණෙය, මෙහි කොසොල් රජ්ජුරුවෝ උදය කාලයෙහි දවසෙක මරණැස්සුවර යුසුත්‍රයන් විමාරණ කිහ. බිදින් දකින්නට උදය කාලයෙහි ඔහු සෙයින් දවල් මත් කා ඉක්මයි අතපෑගේ කොසිදනාතුරුම් වාසය කරන්නා සේක් ලිදුන්වැද එහෙත්පරිවේ ගුන්හාහ, පසිඳුවන කිහ කොආයෙහි දන් වහාම රජදරුවන් දැකමෙන් සෙමින් විවරණ ගොපත්වෙයි; මෙසේ සම්මාසම්බුදුසෙකෙකුන්ගේ අවවාදය හැයි විජ්‍යාත්මක ජාතිසම්පන්නවූ බෝධිසත්වයන්වහන්සේ රජ්ජුරුවන්ගේ අතමෙහෙ කියාවෙන් මේදසුත්ති විචාරන්නේය, පසුයි උපාහසයෝ කියිකෙණෙකුන්ගේ අවවාදය හැයි ජ්‍යාත්‍යාසිය වෙණාසිය භයාගතිය මෙහාගතිය යන තැන් අංකිසට කොසොල් දැකමෙන් රාජ්‍යයෙහල්ලා වේදයි වදරා රජ්ජුරුවන් විසින් ආරාධිතවූ සපිරුදයන්වහන්සේ ඉකුත්වත් දක්වා වදළසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

යම්කිසිදවස බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරු කෙනෙකුන් රාජ්‍යයෙකරණ සමයෙහි බොධිසත්වයන්වහන්සේ රජ්ජුරුවන්ගේ අග්මෙහෙ සුන් මිපවුන් කුස පිළිසිඳ දසවසඩමසකින් බිහිවූසේක ඒ කුමාරයන් වැඩිමහල් තෙවන්හාහු බ්‍රහ්මදත්තකුමාරයෝයයි නම්වුහුහ, ඒ කුමාරයන් වැඩිමහල් දිසාපාමොක් ආචාරිත්කරුණොත් ශිල්පශාස්ත්‍රයෙහි නිවිවා බරණැස්නුවරට අදිත් පියාණන්ගේ ඇවැමෙන් රාජ්‍යයට පැමිණ සතර අගතියට නොගොස් දිගු කලක් සමෙන් සෙමෙන් රාජ්‍යය කරන්නාහ, උන්ගේ ධර්මඥතාකමින් අතාගතයක් අධිකරණ ශාලා සිස්මියැ; අමාත්‍යයෝ සවස්වෙනතුරුත් අධිකරණශාලාවේ සිද ප්‍රශ්නයි විචාරන්ව එනතාන් නැතිහෙයින් හෙවලව පලා යන්නාහ, මේ සියලුහෙන් සිහි අප්‍රශ්නයක් නැතිව දවස් අරණ, හෙයින් රජ්ජුරුවෝ සිතන්නාහු යම්සේ මාගේ නුවණැයක් සියන්නෝ ඇද්දෙහොයි සියා රැ නිවාසයේ පරීක්ෂාකොවත් සමන්ගේ නුවණැයක් සියන කෙණෙක් නැතිව අපගේ රජ්ජුරුවන්වහන්සේ සුබි සුවපත් මෙනසේක්වාසයි දිබාස්ත්‍රාත්‍ර දීනාසේක්මයි යන බසවිනා අන්‍යයක් අසුක්නියක් කලුසේනැයි යන බසත් නොඅසා දෙවෙනිව සිතසේක් මොහු මා සම්පයෙහි වාසයකරණතෙහින් නුවණ නොසියන්නෝයයි සිතා ඇතුළු නුවර පිවිසුවර අප්‍රශ්නි වෙෂයෙන් යෙයක් යෙයක් පාසා පරීක්ෂාකොවත් සමන්ගේ නුවණැයක් සියනකොෂ්ප නොඅසා මා කෙරේ හසින් උනුත් නොසියන්නෝමයයි සිතා මාගේ ආඥා ඔවෙන පිවිසර ගම් නියමියම බලන්ව යෙමිසිතා රාජ්‍යය අමාත්‍යයන්ව පාවා දී රථයකට පැනනැගි නිස්මේ ගම්වල සමන්වහන්සේගේ යාපත්තම විනා නපුරක් සියන කෙණෙකුත් නොඅසා දෙවෙනිම නුවරට එනසද සැවිත්

ඉදිරිපැමිණුනම රජ්ජුරුවෝත් සමන්ගේ නුවණැයියන්නෝ ඇද්දෙහෝයි සන්සාරන්ව සිවන්ම ආනැනැන්කොත් නැවැත්නුවර රජ්ජුරුවන්ගේ රථා රෝහණයේ අපගේ රජ්ජුරුවන්ගේ නුවණ සියමයි සිතා නුවණැ සියන් රථාරොහණයෙහි අප ගේ රජ්ජුරුවෝ දුපෙරාව දුවරගෙන්ම සන්සාරන්ගේ රථාරොහණයට සන්නුරුවකමින්ම ජය නන්නාහ, මොරු සියන සන්සාරන්ගේ මොරුවෙන ජයගන්නාහ; නැවැත රථාරොහණයෙහි මොරුවෙන ජයගන්නාහ; නැවැත රථාරොහණයෙහි ජයගන්නාහ; මේ අපගේ රජ්ජුරුවන්වහන්සේගේ නුවණ සියන්නෝ නොඅරුවයි සිතා, ඒ බරණැස්නුවර රථාචාරියා අසා නොපසා දෙවෙනිවත් නුවණ සියම සිතා සොප සිවා නුවණැවූව නුවණැයට සියකලු ප්‍රශ්නයන්ගේ විසඳා අපගේ රජ්ජුරුවන්ගේ නුවණ අතවයි සියන්නෝ කෝටි ගණන්ගේ සිත

සියත් හතුන් ඉඹුන් ගෑළු. ඊණිහාසන්ත් ආදීවූවන්ගේ අවවාදත් කොළඹිය කෙනෙක්ම කොහා කොහි සුන්නම් වියලි කැසිකිරෙහිය, ගියාත් ටික වේලා ආදහනා කාගාසනෙහිට ගිහි පෙත් දී කෝකාගේ බිරිඳත් දණින්ට හොඳ පෝක සත්තිදුනුපතු ගඳදුම් ලේහෙන්ත් අත් ඇඟිම බිරිඳත් දණින්ට හොඳ කිරීලුණුවහන්ගේ ඇති උපාසකත්, මෙහෙකාරිත්, කොඇගේ ඇඟිපිරිමැදීමත් එවිට කරනැතිගා කියන්ගේ මෙහේ සුතා මෙසේවූ ගිහියන් දණින්ට හොඳ කොඇගෙම දන්නවිය, එපවිත් කරිලුණුවහන්වහන්සේ අතා පමණින් ගිහි ගිහි කෙනෙක් කිවිදි කිට උගහම ජාතියට ගියිරිලි ගිහා ලේවේදියි වදරා ආරාධනාවූ සැනින් වහන්සේ ඉකුත්තේ දක්වා වදළසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

ස්‍රාවස්තියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවෝ කෙනෙකුත් රාජ්‍යයෙහිරජ්ජුයෙහි මොඩිසත්වයන්වහන්සේ සිංහරූපව උපන්සේක. මෙසේ සත්වයන්ට හගෝදර මල් සිංහගෝ සදෙනෙක් ඇත්තාහ, ඇඹට මඳක් බාල සිංහඩෙනුවක් ඇත්තීය, මේ කියන සිංහගෝ ඇඹ රක්ත පර්වතයේ දිවමනුෂ්‍යයන් ගුහාගෙක වාසයකරන්හාහ, එසමහ නුවූරුවූ පිදිපසිතයේ දාවනාදුකාගෙන කැණකිලෙක් වසන්නේය, එවකට මොඩිසත්වයන්වහන්සේ දෙමව්පියන්ට කැටියියා,එවස්පවත් මොඩිසත්වයන්වහන්සේ ඇතුළුවූ සත්මැණෝ මාංස ඔරා තබිත් කා කැණකිලිත් ගල්ගුහාවේ වූවූවාලා සත්මැණෝ මාංස ඔරා තබිත් කා කැණකිලිත් මේ කියාගෙන් දවසරිකාහ, එකල රිදිපසිතහේ වසන කැණකිලි ගිහාත්තේ දෙමව්පියොත් තැක මැණොත් හොදුරු හොඟා ගහනාහ, මේ මේ අවස්ථේ ගල්ගුහාවේ වූවූවාලා සත්මැණෝ මාංස ඔරා තබිත් කා කැණකිලිත් මේ කියාගෙන් දවසරිකාහ, එකල රිදිපසිතහේ වසන කැණකිලි ගිහාත්තේ දෙමව්පියොත් තැක මැණොත් හොදුරු හොඟා ගහනාහ, මේ මේ අවස්ථේ ඩෙනුවට කියන්නේ හොඳිත් සතරපයක්ව මමත් සතරපයක්ව අවුත් ඔබ හොත් සිංහඩෙනුව හා කැටුව සංවාසය යෙදුනේමිනම් යහපතැයි කියා හිදිවූ එසේහෙයින් හොපහා මාහා සමග වමහ, හොපි මට පුජාපකිවුව ඇත්තෙමි,

මේ පෙරේදත් ය.

යම්සිය දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවෙකුන් රාජ්‍යයකරණ කල්හි බොධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ඉපිද වැඩෙමින් වාසකාර්‍ය්‍ය ඇමතිකම් ලබා රාජ්‍යයකරණ සේක. එකල්හි බරණැස්නුවර ධනවත් වූ උග්‍රසේන නම් සිටුතුමෙක් විසූහ. ඔහුට පුත්‍රයෙක් ඉපිද සිටියේ ය. ඔහුට නම් තබන දවසෙහි බොහෝ ධනය නැසී ගියේ ය. එබැවින් ඔහුට සුකුමාර නම් විය. සුකුමාර කුමාරයා ඉපිද වැඩෙන කල්හි ඔහුගේ පියාණන් වහන්සේ කළුරිය කළහ. ඉක්බිති ඔහුගේ මව්තුමිය ඔහුට ඒ ධනය ලබා දී ඔහුගේ ගෙදර දොර ආදිය ද පවරා දී ඔහුට ගිහිගෙයි කටයුතු ද කියා දී ඔහුගේ ගෙදර දොර ආදිය ද බලා ගනිමින් සිටියාය. සුකුමාර කුමාරයා ද මව්තුමිය කියන ලද සියලු කටයුතු ද කරමින් ගෙදර දොර ආදිය ද බලා ගනිමින් සිටියේ ය.

ඉක්බිති සුකුමාර කුමාරයා ගෙදර දොර ආදිය බලා ගනිමින් සිටියදී ඔහුගේ ගෙදරට ඇතුළු වූ සියලු දෙනා ම ඔහුට ගෞරව කරන්නාහු ය. ඔහුට ඉතා ම ආදර කරන්නාහු ය. ඔහුට ඉතා ම සතුටු වන්නාහු ය. ඔහුට ඉතා ම ප්‍රසාදයෙන් සිටින්නාහු ය. ඔහුට ඉතා ම ප්‍රසන්න වන්නාහු ය. ඔහුට ඉතා ම ගරු කරන්නාහු ය. ඔහුට ඉතා ම බුහුමන් කරන්නාහු ය. ඔහුට ඉතා ම පූජා කරන්නාහු ය. ඔහුට ඉතා ම සත්කාර කරන්නාහු ය. ඔහුට ඉතා ම සම්මාන කරන්නාහු ය. ඔහුට ඉතා ම වන්දනා කරන්නාහු ය. ඔහුට ඉතා ම නමස්කාර කරන්නාහු ය. ඔහුට ඉතා ම අඳින්නාහු ය. ඔහුට ඉතා ම පිදින්නාහු ය. ඔහුට ඉතා ම ගරු බුහුමන් කරන්නාහු ය. ඔහුට ඉතා ම පූජා සත්කාර සම්මාන කරන්නාහු ය. ඔහුට ඉතා ම වන්දනා නමස්කාර කරන්නාහු ය. ඔහුට ඉතා ම අඳින්නාහු ය. ඔහුට ඉතා ම පිදින්නාහු ය.

උරග ජාතකය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි කොසොල් රජ්ජුරුවන්ගේ අමාත්‍යයෝ දෙන්නෙක් උසුරුසුන් කෙරෙහි වෛරව වාසකරන්නාහු ය. එහෙත් රජ්ජුරුවෝ දුන් තෑගි බෝග ලබා ගැනීමෙන් අවවාදකියන්නේ උසුරුසුන් කෙරෙහි වෛර ක

ගඟ්ග ජාතකය.

[illegible]වද භාග්‍යවතාණන්වහන්සේ වේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි [illegible]
[illegible]යෙහි රජ්ජුරුවන් විසින් [illegible]
[illegible]
[illegible]
[

ඉණ ජාතකය.

වදල් පතිඳුන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන කල්හි ආනන්ද තෙමේ විහිස් එළදරුවක් උපමා කොට ගෙන දහමක් කියා මේ ජාතක කථාව දක්වනලදී.

හේ පොළේදෝ?

ආනන්ද තෙමේ කෝසල රජ්ජුරුවන්ගේ අග්‍රෝපාසිකාවක වූ මල්ලිකා දේවියගේ කුසයෙහි රජදරුවකු කෝසල රජ්ජුරුවන්ට දක් දරුමල් වේවා! පිළිගැනීමට දහස් පාන්තුබම් පිණිස පැන, ඉන් රජ්ජුරුවෝ පිළිවන්තියක් අදහස්කොට හේ මණ්ඩකුස්ස නිගණ්ඨවරුන්ට දුන්හ. ඒ නිගණ්ඨවරු පන්සියක් අදහස්කොට සිටියෙමු ඉදැ කාමිස් මඟ කියන්ට ආවෝල් පන්සියක් දෙනෙක් කතා කොට ගෙන පිළි පන්සියකම පිළිගැන්වූහ.

අනද කාමිස් ඒ පිළිඉරණ කෙරෙව වැඩිසේක. පසුව දවස් ගිහිගත වේලාවට නිගණ්ඨවරු පන්සියක් දෙනම පරණපිලි ඇදගෙණ රජ්ජුරුවන් කරා එන්හාය. එවිට රජ්ජුරුවෝ ඊට පේ හාදුන් පිළිකොසිදුයි විචාරන්හාය. කාමිති ඒ පිළිසඳල පන්සියකම අනද කාමිත්ව පිළිගැන්වූහයි කියන්හාය. ඉතිං රජ්ජුරුවෝ අනදකාමිත්ව පිළිගත්හේක්දැයි විචාරා නිගණ්ඨවරුන්ට එසේය පිළිගත්හේකැයි කියන්හා සතිඳුන්වහන්සේ වදාළේ තුන්පිටුවක් වූව මෙතෙක් පිළිගත්හ් පිළි වෙලඳමක්කරණ්හේක්දැයි කිනා රජ්ජුරුවෝ පිළි අනදකාමිත්ගේ ඉණටම කොස් කොණ්ඩි අහකාපුර වාසියාව මඟ කියා වදාරන්හා සේ ඇද්දැයි විචාරන්හා එසේය ස්වාමිනි අහකාපුර වාසියාව අසිස් අනකාමි පිළිගත්දෙයක් වණපොත් කෙරෙනිස්සේහා "සුඛවහන්සේ අසිස් අනකාමි ණක්ද උන්ත් මඟ අහා උණසිද්දයි විචාරන්හා එසේය ස්වාමිනි වදාරන්හා කියන පිළිගත්දෙයක් වණපොත් කෙරෙද්දයි විචාරන්හා "සුඛවහන්සේ අසිස් අනකාමි පිළිඉණ පටන්කියන්දුන්හයි විදරන්හා ඇයි සතිඳුන්වහන්සේ තුන්පිටු රජ් අසුදුන්නේක. මේතන්පිලි පිළි ගත්තේඇයිදැයි විචාරන්හා ඔහොප් තුන්පිටු ගත්වහන්සේලාවූ ලුම්ප්හාවිදිහට තුන්පිටුවක්මිසක් පිළිඉණ්වීමට මේතන් දෙකොැකැයි සතිඳුන්වහන්සේවදාළසේක. එසේහෙයින් මාලග්පිලිදුපිලිපිළි රුඇතිකෙනාට දෙමිස්සන්හා පළමුවැනුලබිවුරුකෙරුන්ගේ කිමිදුකියාගාර සිවුරුපොරෝහා සිවුරට අරණ්හාසේකැයි වදාළසේක. එවිට රජ්ජුරුවෝ කැර අදහාසිවුරට අරණ්හාසේකැයි වදාළසේක පළමුවැනුලබිවුරු තුමන්කෙරෙද්දයි විචාරන්හා ඔව්එසේය පොරෝහාසිවුරු තුමන්කෙරෙද්දයි විචාරන්හා ඔහොප් ඔව්එසේය දුසී විචාරන්හා සිවුරු ඇතිවිලි තුමන්කරණ්හේදැයි රජ්ජුරුවෝ විචාරන්හා සතපත් ඔව්එසේය රන්හා පළමු ඇද ඇතිවිලි තුමන්කරණ්හේදැයි විචාරන්හා ඔහොප් ඔව්එසේය තුරුණුකොට අතුරණ්හේකැයි වදාළසේක. පළමු බුදුතුරුණු තුමන්කරණ්හේදැයි විචාරන්හා ඔහොකෙ ම අතුලා පයපිසිනවි ගත්හාසේකැයි කියන්හේදැයි විචාරන්හා ඔහොකෙ ම අතුලා පයපිසිනවි ගත්හාසේකැයි කියන්හේ පළමු තුබූ කිසි. තුමන්කරණ්හේක්දැයි රජ්ජුරුවෝ විචාරාහ. මහරජ ඇදි ඇත්තන් දුන්දෙයම අපවත් කොකරණකොටත් සිටුමි වූවනත් ඇති කල් යෙහ රලුවන්කොට තබා මැරි පා තිබ්බියෙකි අතා යාතාසේකැයි එසේදී අවසාන්වේ පැදුණැඟැත්තන් දුසදෙය මහරජඅපවත් නොකරණකොටත් ඉඳිස, එමස් ඇසූ රජ්ජුරුවෝ තතුවූව තන්ත් ලඟ සිටු පිළිඹඳල පන්සියක්

අනද කාමිති පළමුවැනි පන්සියකක් පිළිගනල දහිල ඒ පන්සියකම අපවත් කොට ඉන්පන්සියක් පළලව කියනසේක්

සුගතාදී ජාතකය

සතමයෝ අහස එක්විහිමි දෙවෙනිව එහාගල ඒ අණඩායෝ ඇරඹෙයි, එවිටි
කිහිය. එවිටත් අස්වෙලෙඳ යකහපැයි ගිරිය පසුව වලින් එන්කාලි ඒ අහස
අරගහ ආවිහුන. එවිට රජ්ජුරුවෝ අසුන් ඒ සුවිරට ආයිකාව අහස රජ්ජුරු
වෝ ගිවිහැරිරු කවුළුවේ මතුමාලේ බලාපිටියාහු හොඳ හඳ අහස් අහස
මිහිතලට බිඳුණා. එවිට අස්වෙළඳුන් සමඟයේ සුභ සඳ අඩුකඩාපුය, එවිට
වඩාපෙම් අසුන්දෙන්හ උතුමන්සරණයොස්, උතුන් පිටිපසාල නමිහඳ සමිහඳ
අසුන්මෙන් ගිටියහ. එවිට රජ්ජුරුවෝ බොධිසත්වයන්ගේ මුහුණ
කිංකෙස්ද කමිපන් අසුන් දෙන්නේසුමෙන් උතුන් මුහුණ බලා, පිටිපසාලු
සවිහැක් අයිත් විවාළහ. බොධිසත්වයෝ ඊට කියන්නේ හෙතු කෙරෙන්
අසුන්පුරුෂයෝ අසන්පුරුෂයා දුටුකල එන්වන්නේය සන්පුරුෂයා සන්පුරුෂ
නෝ දුටුකල් එන්වන්නේමය, එන්හෙයිත් කිවුවු අහා හා කිවුවු අහා එන්දුරු
කියා හැවිහ කියන්නාවූ රජ්ජුරුවනේ එයින් අධිකලොහ සුවමැහැවූ
සත්තෙන් අසුන්ගේ වේලඳුමිරිදු මොබියන්නේ කිහ. එමස් රජ්ජුරුවෝ අසු
කියා හැවිහ කියන්නාවූ රජ්ජුරුවනේ එයින් අධිකලොහ සුවමැහැවූ අහා හා කිවුවු අහා එන්දුරු
සත්තෙන් අසුන්ගේ වේලඳුමිරිදු මොබියන්නේ කිහ. එමස් රජ්ජුරුවෝ අසු
අනයවූ හිහාවට ඒ වේලඳුමිරිදු මොබියන්නේමය හාරසලාහ. මොබියන්නේ
දුන් කවපන් ලැබ සතොස්ෂයෙන් හිහාහ, රජ්ජුරුවෝත් මොබියන්නේ
අවවාදවූ හිහාවට දුහැමින් පොමින් රාජ්‍යයකොට කම්වූපරිද්දේ
පරලොව හිසෑහි වදුරා මහණෙස් එසමයෙහි වඩපති අසුන්දෙන්හා, සුදු
මෙසමයෙහි සෝපිවූ ස්සුහු දෙදෙනය රජ්ජුරුවෝ කම් ආහාසසප්‍රාදෝය
පණ්ඩිත අමාත්‍ය කම් බිවුවූමමයැයි වදුරා, සුහඳු ජාතකය හිමවා වදුලසේක.

සඩ්ඩණ්හියුර ජාතකය

ඒවද කරුණාහිඛාණවූ සම්බුදුසත්වයන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ
විසහ සමයෙහි ඝාසහසයෙහි උකටලිවූ ගිහිසුඛසෙහෙතු බුදුවහන්සේ සම්බුදුසත්
වහන්සේට පාඨාහ. සම්බුදුයෝ කැමැද මහණ උකටලිවූසෙහිසයි වදුරා කැමැ
ඝාමිනි ඛිසත්හා කුමක්නිසාදයි විවාරා වදුරන්හා සරහාලද සත්ඝණක දුක
ඊ කෙරෙහි පිළිමද සියන් ඝාසහසයෙහි උකටලිවූසෙහිසයි කියන්හා එවිට
අවවාදවූ හිහාවට දුහැමින් පොමින් රාජ්‍යයකොට කම්වූපරිද්දේ
පරලොව හිසෑහි වදුරා මහණෙස් එසමයෙහි වඩපති අසුන්දෙන්හා, සුදු
මෙසමයෙහි සෝපිවූ ස්සුහු දෙදෙනය රජ්ජුරුවෝ කම් ආහාසසප්‍රාදෝය
පණ්ඩිත අමාත්‍ය කම් බිවුවූමමයැයි වදුරා, සුහඳු ජාතකය හිමවා වදුලසේක.

ඒ වදස් කරුණාහිඛාණවූ සම්බුදුසත්වයන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ
විසහ සමයෙහි ඝාසහසයෙහි උකටලිවූ ගිහිසුඛසෙහෙතු බුදුවහන්සේ සම්බුදුසත්
වහන්සේට පාඨාහ. සම්බුදුයෝ කැමැද මහණ උකටලිවූසෙහිසයි වදුරා කැමැ
ඝාමිනි ඛිසත්හා කුමක්නිසාදයි විවාරා වදුරන්හා සරහාලද සත්ඝණක දුක
ඊ කෙරෙහි පිළිමද සියන් ඝාසහසයෙහි උකටලිවූසෙහිසයි කියන්හා එවිට
සම්බුදුයෝ ඛිසත්හෙණි ඔබ්හේවූ අසහාතුක ප්‍රතු ඇයි සතියා සතා මහෝපාස
ඉතුන්වත් දක්වා වදුලසේක.

ඒ නෙසේද ඝන් ?

ඛ්රිසිය දවස ඔරණේස්තුවර බ්‍රහ්මදත්තා නම් රජ්ජුරුසෙහෙතුන්
රාජ්‍යයකරණ සමයෙහි බෙඛිසත්හේ මියුරව උපන්සේක. උපදිහා ඔබ්
වසින්ම රන්වන් පැ ඇතිව ඉපිද ඔබ්වව ඝාසාසුකල රන්වන්පැහැ ඉපිද වැඩි
ඒය පැමිණ පියාපන් අසුඉඩසේ රතුඇටිබාවිලිත් ඇඹුලඛ්කෘතව බැඳුවන්ව ප්‍රසා
ද ඵලවෘතාරම්ඵයෙහූ රූපශ්‍රීයෙන්යුක්තව ඉන්හාසේක් මේසේවූ ඔබ්සිතුසිතු
සේක. ඒහේ රූපශ්‍රීය අසඛ්‍යෙහියින්මනුෂ්‍යයන්ලඟ දවස්හැරිමෙන් යම්සේ

ප්‍රාදෙසේමෙහි ඔබා ගිරිලයවෘතයව හොත් පක්ෂවලඵතුහක් ඉක්ම හොත්
සතමයෙහි ඔබ්හේවූ

පුතණුවන් ඇතැයි කියන්නහම් හෝ ඒ මොණරා අල්මාදෙවයි කියා
සෙසු මිරඟන්ජිල්පුරුවන්ගේ අනුමානයකොටම බෙහෙතකින්
සේවකයෙන් රාත්‍රියේ මොණරෙකු අල්ලා ගෙන අහන්නා, දැන පිහිද
රජ්ජුරුවන්ට කියන්නී රත්වත් මොණරෙකු මට අවශ්‍යයෙන් දිනෙ
කෙනේ ජීවතා නැතුම්ම යියා දෙලොවත්කාගෙ. එබට රජ්ජුරුවෝ
යන්නෙන් රත්වත් මොණරෙකු ඇද්දම්මි වීමාලෝ. අමාත්‍යයෝ රත්වත්
රෙකු ඇතියියාව නැතියියාව දන්නෝ? බමුණෙක්යි කියා.
හපනාමි බමුණන් අස්සන් එවාලෝ. බමුණෝ සාසනු මලා රජ්ජුරුවෝ
ඇත ඒ දන්නෝ බැද්දෙයෙකි කිය එබට රජ්ජුරුවෝ බැද්දන් කැඳවා
වස් මොණරුන් ඇතිකැන්දන්නෝ ඇද්දුයි විචාලාහ.
කියන්නේ තමාගේ කිමාලවනයෙහි පවසවලදු තුනක්
නම් පවසෙයි ඇතැයි කිය. එවිට රජ්ජුරුවෝ එසේ
නෙතෙයි කිය. එවිට බැද්දෙහෙම කතපතැයි කිවිය කලාගේ සොපා
හෙතෙම වලට නොන් පියා කී ගලකුණු කියාවට දණ්ඩකාරසූත්‍රය
මොණරු වාසඅපරණ කියාව දක තොමරා ගොදුරු සොයා බෝ
එම ගවය මල්ලු වූවා මෙයියන්ගේ බිදෙව්ව මොණෝ උන්
සත්‍යයන්ගේ ඍත්‍යානුභාවයෙන් මල්ඇතුල්ලුන්සූවත් මල්
මේ නියාවෙන් ඒ වැදි සමාගේ දිවිසිහි
කියාලාගෙයෙහි ඔද මල්ලන. බොහොම
මොණරු වාසඅපරණ කියාව දක තොමරා ගොදුරු සොයා බෝ
එම ගවය මල්ලු වූවා මෙයියන්ගේ බිදෙව්ව මොණෝ උන්
සත්‍යයන්ගේ ඍත්‍යානුභාවයෙන් මල්ඇතුල්ලුන්සූවත් මල්
මේ නියාවෙන් ඒ වැදි සමාගේ දිවිසිහි
කෙනෙමි මල්ලන. බොහොම
මොණරු වාසඅපරණ කියාව දක තොමරා ගොදුරු සොයා බෝ
එම ගවය මල්ලු වූවා මෙයියන්ගේ බිදෙව්ව මොණෝ උන්
සත්‍යයන්ගේ ඍත්‍යානුභාවයෙන් මල්ඇතුල්ලුන්සූවත් මල්
මේ නියාවෙන් ඒ වැදි සමාගේ දිවිසිහි
කියාලාගෙයෙහි ඔද

එසිව සත්ථුන්වහන්සේ දුන්මතුකොමෙළිය, පළමුවිත්දෙවදහසහපිරිවැරිතෙරණ
ඇතෙකොට හිඳවූවෝ එදිනි වදාරා ඒ කෙසේදැයි ආරාධනාවූ සේක්හ
වහන්සේ ඉතුන්වහන් දන්වා වදාළසේක.
ඒ කෙසේද ඇත් ?

ධූරසිරිදේවඝ විදේහරට මිසුළුඅනුවර පළදෙණ නම් රාජධානියෙහි
රජ්ජනඝෙරණ නමැත්තේ ඇතෙකි ඇඟවඩාඇත ඇත නමින ගැවසෙන්, ඒ සත්ත
සෙන් හැඳිඑඩෙහුව පුතෙහු වැදුහ. එකියන පුත්‍රයා මවපේ කථාපෙහෙ
හොඇවිසි පියවූ හැතෑයාගේ රත්වත් පැදෑයන් නොවෙසි, දෙපැදෑමෙණෙහිදි
වහ් පැදෑයවිය, ඒ උත්තේ දෙමව්පියෝ උන්ට නම්නයින්නාවූවාහිලියෝයි
නම් තුබිහ. හංස්යාහන්තේ කිමිලයෙකි හංසපැවතුන් දෙන්නෙක් ඇත්තාහ,
එසේහයින් හංසයා අහරතුරේ මියුළුඅනුවර ඉඳිවත් යන්නේය, ඒ දක හංස
පැවති දෙන්න කියන්නෝ පියාහන්වහන්න සුබවහන්නේ මිසුළුඅනුවර
හිගර යාමෙහි උපදුවවන්නේය, අපි නොසින් ඒ දැවවුන් නෙනමිකලි හිඳ,
එසේවීහම් මියුළුඅනුවර වාසලකෙරේ තල්ගසක නවුඩු කැදැල්ලකවසති සිඳ,
දෙන්න නොයින් හැරහෙන්වයි සැළිය, එවිට හංසපෝතකයෝ දෙන්න ලියදෙපිරිත්
නම් සජ්ඣායිත්ය ලහට අවුත් ඔහු ලියක සිදුවා හංසයෝ දෙන්න ලියදෙපිරිත්
ඛැනෙන් විනිලයාමිදෙදෙනි ගිදුවාහෙණඹියුළුඅනුවර මධ්‍යයෙන් නික්ඛිනාහ.
ඒ වේලාවට වේදෙහරජ්ජුරුවෝ යහපත්කොවසැරහි ආලිඳුපුත්තපාදදෙතුන්
සෙදූ රථයකට නැඟී නුවර මහත් පදක්ඛිණාවෙන් නික්ඛිනාහ, ඒ වේලාවෙ
විනිලකයාත් ආකාශඝන් යම්හිසිටියේ රථයෙන් යම්සේපිපි රජ්ජුරුවන් දක
කියන්නේ මියුළුඅනුවර සොඇත්කොට ඇති වේදෙහ රජ්ජුරුවෝත් අපුත්තකර
දේහෙකු සොදහලද රථයකින් නික්ඛිනාහුය, එහත් සඛණ්ඩාහෙන් දේත්
හෙතු සොදහලද රථයෙන් ආකාශයෙන් නික්ඛිනාහෙයි කියා. එසිව්
හංසයෝ කෝපව ඔ මෙහෙනාදිවිරාපිසැමියනි සිතාහැවෙන සිතත්හාතු එසේහ
මේහම පියාහන්වහන්සේ ඊර්ෂ්‍යාවෙන් මරාපියා නියහයි සිතාහැවෙන සිතත්හාතු
එසේ නොසෙවා හැරහෙණකියාවු හංසයාහන්ට එපවත් කියේය. හංසයා
කිපී සෝ හාගේ තරම් නොදනිදැ, නොපසේ වුවත්ම නියි මලඹුතු ඇති සත්ත
සෙක විහා මෙසේවූසෙහෙ නොපට ආස්ථානයයි යියා හංසපැවතුන්ට කියන්
නාහු, ඒහු ඇරහෙන ඕඝේමවලඟ ලාපියැවසියහ. හංසයෝත් එලෙසේ
සලෝදයි එදරා දෙකල් ඇලපා මේ ඵනිල ජාතකය නිමවා වදාළසේක.
එසෙයෙකි විනිලහම දෙවදත්තඝස්ථවිරය, හංසපැවතුන්හට දුඃඛවිමෝචය පියාහෙ
නම් ආනන්දඝස්ථවිරයෝය, වේදෙහරජ්ජව උපන්නහව් ලෝවිතුරාබුදුවූ මම්මයයි
වදාළසේක.

ඉන්ද්‍රිගුත්ත ජාතකය

වැද ශාක්‍යසිංහවූ සම්බුදුන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ
වසන සමයෙහි හොඬකරු භික්ෂූඅසෙණෙකුත්වහන්සේ අරබයා මේ ජාතකය
දන්වහලද.

ඒ කෙසේද ඇත් ?

දන් හොඬකරු භික්ෂූකෙණෙකුත්වහන්සේ සම්බුදුන්වහන්සේව දන්
වාන්හොඬකරුගේ පිණිස පළමුවත් ඇතුපතින්මැඬවූවිකෘතියෙහි වේදනී වදාර
ඒ කෙසේද ඇත් ?

ධූරසිරිදේව බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුත්
රාජ්‍යඝෙරණ නමැත්තේ ඛෙඩිතමයෙහි පන්සියඅගක් තපන්වරුන් පිරිවරාගෙණ
මෙහෙයුමෙන් නිමාවූවහෙයි එසත්හාතු, එසමයෙහි ඉන්ද්‍රගුත්තනම් තාපස
තෙමේ ඇත්පාවෙකු විඛාණත්තාහ. ඛෙඩිතවාසයෝත් මේ ඇතා වැඩි
ඇතෙකුට නිසිබවත් ඇත්පාවෙකු ඒ සොඬවසි කිහ. ඒ තාපසයෝ කිව,
ඇතෙක් ඇත්පාවෙකු ලබාදෙන්නි ඒ සොඬවසි කිහ. ඒ තාපසයෝ කිව,
මේ ඇතා නිසා උපදුව පැමිණෙනි ඒ සොඬවසි කිහ. ඒ තාපසයෝ කිව,
ඇතෙකුට ඇතා ඉඩුකුරුවා වැඩි එසින් වැඩිවිය පැමිණ මදඇල්වී කිය අව
ඇතෙකුට ඇතා ඉඩුකුරුවා වැඩි එසින් වැඩිවිය පැමිණ මදඇල්වී කිය අව
සේත් ඇතා නිසා උපදුව පැමිණෙනි ඒ සොඬවසි කිහ. ඒ තාපසයෝ කිව,

සුසීම ජාතකය.

[illegible] සරණයන උපුපසඳාවූ සසිඟයන්වහන්සේ පේතවත්නුවරදී වැඩවසන සමයෙහි ජනපදයක් අරභයා මේ ජාතකය දන්වා වදාළේ ය.

මේ කෙටේද යන් ?

කැවැත්තුවර වාසිවූ එක්තරා ධනවතෙක සතිව සතිඟයන්ට දන්දෙන්නාහ. සමහරදවස් තුවරවාසි එක්ව දන්දෙන්නාහ. සමහරදවස් මිථ්‍යාදෘෂ්ටිකයන්ගේ එක් දන්දෙන්නාහ. සමහරදවස් තුවරවාසි එක්ව දන්දෙන්නාහ මේ කියාසේ දන්දෙන සමයෙහි එක්දවසක් තුවර වාසිවූ එක්ව දන්දෙන්නාහ සරණා සප්තාඟ ඒ තීර්ථකයාණන්ගේ ඇත්තෝ නිගණ්ඨනාථපුත්‍ර මතඛලිගොසාලාදිවූ සප්තදේ ඇත්තන්ව දන්දෙමින් එකාගත්තිකයන් උපාසකවරු කියති, සමණබ්‍රාහ්මණයන්ගේ සතිඟයන්වහන්සේ ප්‍රධානකොට සංඝයාවහන්සේට දන්දෙමින් කියති.

[illegible] සරණයන උපුපසඳාවූ සසිඟයන්වහන්සේ ඉතාමත් දන්වා වදාළසේක.

මේ කෙසේද යන් ?

රාජගහනුවර සසිඟයන් මොහොතක් සිටිත්නම් ඔබ්බෙහි තුදුරු නුදුරු ජනපදවාසීහු ඒ බව අසා ඇවිත් දන්දෙති. ඒ වේලේ මෙහෝ ඉතුරුයෙන් ඇත්තේ නැත. එහෙයින් සතිඟයන්වහන්සේ ඉතුරුවන් දන්වා වදාළසේක.

සුසීම ජාතකය.

[illegible] සරණයන උපුපසඳාවූ සසිඟයන්වහන්සේ පේතවත්නුවරදී වැඩවසන සමයෙහි ජනපදයක් අරභයා මේ ජාතකය දන්වා වදාළේ ය.

මේ කෙසේද යන් ?

කැවැත්තුවර වාසිවූ එක්තරා ධනවතෙක සතිව සතිඟයන්ට දන්දෙන්නාහ. සමහරදවස් තුවරවාසි එක්ව දන්දෙන්නාහ. සමහරදවස් මිථ්‍යාදෘෂ්ටිකයන්ගේ එක් දන්දෙන්නාහ. සමහරදවස් තුවරවාසි එක්ව දන්දෙන්නාහ මේ කියාසේ දන්දෙන සමයෙහි එක්දවසක් තුවර වාසිවූ එක්ව දන්දෙන්නාහ සරණා සප්තාඟ ඒ තීර්ථකයාණන්ගේ ඇත්තෝ නිගණ්ඨනාථපුත්‍ර මතඛලිගොසාලාදිවූ සප්තදේ ඇත්තන්ව දන්දෙමින් එකාගත්තිකයන් උපාසකවරු කියති, සමණබ්‍රාහ්මණයන්ගේ සතිඟයන්වහන්සේ ප්‍රධානකොට සංඝයාවහන්සේට දන්දෙමින් කියති.

දෙවන් නතින්යාගෙමයි. එසේනොගින් එකසිහවිසිගොදුන් කසාරෙවා, වේත
ආගෙවෙනිය, එසේනොගින් අදට පරස්සුවුස්ගොවි නුඹවුහන්ගේ විසින් පාලිය
පමණක් පිරිවුණ මම ආදාහනවගෙයක් අතිවිදහා දුනගනිමි කියා ඒ නිසාම
ආචාරීන් ගිවිස රු බින් කා ඉන්සියි බොධිසත්ත්වයෝ බත් කා ආචාරීන් වැ
සෝදු ආචාරීන් වැද ආචාරීයාගේ පිහිටා පාත්තොවපුරුණ. බොධිසත්ත්ව
ආචාරීන්ද තමන් දන්නා මාසනුත පිරිවා පාත්තොවපුරුණ. බොධිසත්ත්ව
ආචාරීන් විසින් වත වතා ගඟා කියාපුවා එකසාසියොහිත් බරා ආචාරීන්ගෙ
ත්ත තම ආද්දගිවිවාලයේක ආචාරී එතෙකැයි කිවිසින් එළවිනම් ආවාරී
කෑම අතවල් වැරදිය අතවල්තෙක මේසේ හරිය එසේනොගින් මේසේ පාත්
සිල්ප උගන්වනා කල මේසේ උගෙන්ගිය මැහැවැයි ගසාදින් ආචාරීන්ට කිය
උදහසක්සේ පිටත්ව බරණැස්නුවරට අවුත් මැනියක්ව ගසාදින් ආචාරීන්ට කිය
කියා උන්නාක පසුදවස් රජ්ජුරුවන්ගේ සියක් ඇතුන් රන්සන්නාහෙ
හරහා රත්ඩස් පිදිධජ් ආදිවූදෙය හත්ඩ මහත්වූ අලඩාරකොට අපි වැ
කරමියයි හැරයි බලුණෝ සිවියාහ. ඒ වේලාවව රජ්ජුරුවෝත් ඉතාම්
කාරයෙන් හැදෙයි යනගෙව උවමනා පිලි පලඳනාවූදෙයත් හෙන්ඩාගෙණ යන
කාලාවව ඉහ. ඒ වේලාවව බොධිසත්ත්වයෝත්කුමාර අලංකාරගෙන්ඩැරිසිත්
පිරිවර පිරිවරණලදුව එනකට අවුත් රජ්ජුරුවන් දැක සියන්නාහු සවරුහ
කාරයෙන් හැදෙයි යනගෙව උවමනා පිලි පලඳනාවූදෙයත් හෙන්ඩාගෙණ යන
කාලාවව ඉහ. ඒ වේලාවව බොධිසත්ත්වයෝත්කුමාර අලංකාරගෙන්ඩැරිසිත්
පිරිවර පිරිවරණලදුව එනකට අවුත් රජ්ජුරුවන් දැක සියන්නාහු සවරුහ
ඇති සුදුදලුඇති රන්සත්නාහයෙන් සරහනලද සියක් ඇතුන්ගේ යාහය
අපේ පැවිස ආ යානය ඔබෙකට ගලන්ඩා වදලෙයි සියන්නා ඇයිම්. ඒ සැබෑදුම්
කීම. එවිට රජ්ජුරුවෝ සියන්නාහු කළුපැහැඇති සුදිදලුඇති රන්සන්නාහෙ
ත් සරහනලද සියක් ඇතුන්ගේ යාහය හෝ ආස්ත්‍ර නොදනිව කී විසින් මිනි
කව ඇලුසුවා සැබෑයි කිහ එවිට බොධිසත්ත්වයෝ කියන්නාහු නුඹවහන්ගේ
ත් පරම්පරා හා මිහේ ඇත්ලිත්තන් පරම්පරාවේ අපිම යානයකොට
ආ පමණක්විනා කල කෙනෙක් නැත්තාහ. එසේනොගින් මේ බලුණන් තිබ්
දඹදිව බලුණක් එක එකයි එක්වන් මා කී බසට උපහාරයක් කිය
කීම, එවිට රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු කළුපැහැඇති සුදිදලුඇති රන්සන්නාහෙ
එකදබලුණෙක් නැත. ත්‍රිවේදඅ හාහසසිල්පය මට වඩා දන්නෝනැතැයි කීම
එහෙ සිව බලුණෝ බොධිසත්ත්වයන්වහල සිංහනාදය අහා උපහාරයක් කිය
ත්ව අසේයිවිවූහ. එවිව බොධිසත්ත්වයෝ යාහකොට ලදහිනා සමහත් ලබාගෙ
ගෙවියියෝ වේදයි වදරා සුබම ජාතකය නිමවා වදලසේක එතකොට
බැමිණියෝහම මහමාඅදේවිය, පියානෝහම සුබොදන රජ්ජුරුවෝය, මේ
ණැයේ රජ්ජුරුවෝහම ආනන්දසථවිරයෝය, දියාමොක් ආචාරීහම ශාරිපුත්
සථවිරය, ත්‍රිහාමණකුමාරව උපත්තෙම ලොවුතුරා බුදුවූ සම්මසයි වදළ

දෙනා අහාණවිවූහ, එමසෙක්දෙනා සඤාදනාවිවූහ, එමතෙක්දෙනා සියල්ල
කෙලෙසුන් නසා රහත්වූහ, එසේනොගින් මේ ධම්මය බොහෝදෙනාට ප්‍රත්‍ය
වියැ

ගිජ්ඣ ජාතකය.

ත්‍රවද සම්‍යාහාහදුවූ ශාස්තෘන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන
සමයෙහි දෙමෙහියන්ට උපස්ථානකරණ ගිහිසුහෙ ඥාතිකුත්වහන්සේ අරභය

ම ජාතකය දහමසභාගත භික්ෂූන් විසින් බුදුරජාණන් වහන්සේ
ගේ ගිහිබැලුදා, දෙමෙහියන්ට උපස්ථානකරන්නේ ඇයිදැයි විචාරන්නා සැබෑ දෙමෙහි
ගිහිබැලුදා උපස්ථානකරන්නේ කී විසින් ඒ ගිහිසුහෙ ඥාතිකුත්වහන්සේට උපස්ථානය වදුරන්ස
උපස්ථානකරන්නේ කාටු සාබු මතණ නා කලදෙය යහපත පෙරපර උහතමියන්
වදුරන්වහන්සේ කාටු සාබු මතණ නා කලදෙය යහපත පෙරපර උහතමියන්
මියගෙයි වදුරා ඒ සෙතේදැයි ආරාධනවූ සථාගතයන්වහන්සේ ඉතුසම්මත්
දෙළා වදුලසේක.

ථාගතයන්වහන් බරණැස් සුවර මුහම්දත්ත නම් රජ්ජුරුසෙතෙකුත්
රාජත්වයෙහි සමයෙහි බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ ගිරග්ගසමුට පවිතයෙහි ගිජ්ඣලි
ගිහිබැඳ වඩවූදෙමෙහියන්ට උපස්ථානකරණසේක. එසමයෙහි වැසි සුලන්
කාල පැමිණියේක. ගිජ්ඣලිඛණියෝ එකගිහි පවිතයෙහි ඉදගනනොහි අවුත්
ඉණ්ඩුරුසම්පයෙහි පියාපත් නෙමී බරව වැටියාහ. බරණැස්වාසෝත්
ඒ භාත්‍රිනොවේ නෙමී වැටී වැදහොත් ගිජ්ඣලිඛණියන් දැකගිය්නෙත්ව,
ඒ ගිජ්ඣලිඛණියන් පියාපත්නවා, ඇලමිවුන් දමන කැනවමිනිසුන්ගවා එකන
ගිජ්ඣලිඛණියෝ නෙත්ව, ගිජ්ඣලිඛණියන් සඟප්පවූහ ඒ ගිජ්ඣලිඛණියෝත්
බුදුරජාණන්ගේ අනුග්‍රහයෙන් සැපෙන් වාසයකොට වැසි සුලන්
ගිහිබැඳෙයි සිටියාසේක් අනුග්‍රහයෙන් සැපෙන් වාසයකොට වැසි සුලන්
පසුවෙලි සැපසේ ගියහුකුට පවිතයට ගොස් උඩුත් හා කැවිව සාකච්ඡාකර
ත්තාහු බරණැස්නුවර සිවාසාත්ත් විසින් අපට බොහෝ සංග්‍රහ කරණලද එක
හින් අපේ ඊවුසසුදැකාර සරන්ව උඩම්ගෙවැයි සිතා අපි පලඳනාවක් පිළියැස්
රජ්ජුරුවන්ගේ හෙයි එළමියගයියා කථාවක්කොට විසිසේ රණස්
ලදෝහම සිටාසාත්ත්ගේ හෙයි එළමියගයියා කථාවක්කොට විසිසේ රණස්
රජ්ජුරුවන් පිළියක් දුටුවූ නම් වහා බැඟෙනරුගොස් සිවාසාත්ත්ගේ සඳල්ල
එලන්නාහ. ඒ සිවාසෝත් මේ විසතුව එලන්නේ ගිජ්ඣලිඛණියෝයයි සිතා
නවන්නේ හෙයින්ඒ කැනදැන්නාහ. එවිව බොහෝදෙන තමතමන්ගේ විසතුව
ගිජ්ඣලිඛණියන් කොල්ලසන හෙයින් එපවත් හොයින් රජ්ජුරුවන්ම කිහ.
රජ්ජුරුවෝත් එසේවිනම් ඉන් ගිජ්ඣලිඛණියෙකු අල්වයි කිහ. එවිට සඟපතැයි
ගියා මල ආදිවූ දෙයින් අල්වන්ව උපායකළහ. එවිට දෙමව්පියන්ව උපස්ථාන
කරන්නාවූ ගිජ්ඣලිඛණියා මලෙයි බැඳින, එවිට ඒපුරුෂයා ගිජ්ඣලිඛණියා අල්ව
ගොණරජ්ජුරුවන්කරා කියේය. ඒවේලාවව බරණැස්සිටිනෙන්ත් ගිජ්ඣලිඛණියන්
සෙණන්නා දැක යම්සේ බුන් මරාපුනම් නපුරුයි සිතා එක්කාව රජගෙවි
අවුත් එන්න, එවිට රජ්ජුරුවෝත් ඇයි නොයි සම්පත් කොල්ලකන්නෝ ඇයි
දුසි එවාලහ. එවිට සැබෑ ස්වාමියි කී විසින් කවුරුන්ව දෙන්වදුයි සම්පත් ඇර
සේනෝයයි විචාරන්නා අපට බොහෝ උපකාරකළ විසින් ප්‍රත්‍යුපකාරකරණ
කියා මේ සිවාසාත්වහන්සේව සම්පත් දෙමියැයි කියන්නා, එබසට සතුටුව
නොයි ඇම සියක් ගොන්නක් ඔබ්බෙකුබූ කුණුදකින කොපව මේ මලදුකඟත
සුසුහුවෝ ඇදිදුයි එවාලාහ. එවිව බොධිසත්ත්වයෝ කියන්නාහු රජ්ජුරුවෙනි
ගිජ්ඣලිඛණියන් සියක්ගොන්නකින් ඔබ්බෙ තුබූ කුණුදකින්නේ සැබෑව පැමි
නෙන්නාවූ විපත්කියව තුබූමල හෙයින්දැනගත නොහෙන්නාහයි කිහ. එවිට
රජ්ජුරුවෝ සිවාසෙහි ගිජ්ඣලිඛණියෝ නොපව සම්පත් දුන්නෝ සැබෑදුයි

මිවාදුසේක, සැමට දේවතාවතාත්ය ලිහිසිසිසා ඇර වදුරුමැතෑ මිසුදුන් වැඩ
සේ සමවත් උත් උත්ටම් දුක්ඛයි වදුරා දෙකල්ලපා සිරිඹ ජාතකය නිමා,
වදුරුසේක—එසමයෙහි මරණැත්රජ්ජුරුවෝතමි ආනන්දස්ථවිරයෝ, මිදු
ණැත් සිටාගෝතම් ශාරිපුත්‍රස්ථවිරයෝය, දෙමව්පියන්ට උපස්ථානකළාදු මිදු
ලිසිසිටාගම් බුදුවූ තමියනි වදුරුසේක—මම මෙහි අවසානතෙළඳි ඒ සිහිල
ස්වකන්තේ දඟයක් නමින් ප්‍රයිමසිසිටාවූ සෝවාස්ථලට පැමිණිසේක.

නකුල ජාතකය.

ඒමද පරදුකඹ දුකඹිනවූ සම්බුදුයන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ
වඳහ සමයෙහි කෝසල රජ්ජුරුගැවත්තේ සේනානායක මහාඅමාත්‍යයන් දෙන
නෙකුගේ කෝපයක් නිසා මේ ජාතකය දක්වහලද, මෙහි වැඩිමනා කථාම
ඡඩ්ඩියනාලද උරග ජාතකයෙහි විස්තාරවසයෙන් බස්සේය, මහලතනි මේ මා
අවාඛ්‍යානත් දෙන්නාගේ කෝපවෛරය පළඹුත් ඇරවූවෙමි වේදුමි වදුරා
ආරාධිකවූ සම්බුදුයන්වහන්සේ ඉකුත්වත් දක්වා වදුලසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

ඒකසියදවස රණැත්නුවර බ්‍රාහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුත්
රාජ්‍යසකරණ සමයෙහි බොධිසත්වයන්වහන්සේ බ්‍රාහ්මණකුලයක උපන්සේකු
පඬුවකාමියෙහි ආදීනවදුක ඇඹිදුවුජ්ජාවෙන් පැවිදිව පන්සලක වාසකර
ණසේක. එසමයෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ ගම්පසයෙහි ගස්ඛිලුයක සටිසයක් වාසකෙරෙහි,එදා
ක් වාසකෙරෙහි එතනට සමීපයෙහි ගස්ඛිලුයක සටිසයක් වාසකෙරෙහි,එදා
මියෙහි එකියන නාඛයා හා ළඟපියා දුවස්පවා එතුන් කඩා කා එතුන් කස්
නාඛ, එසමයෙහි තාපසයෝ හිනහුයේ මෑසේවූ තාපසඛෙණකුන් සමීපයෙහි
ඉන්නා ළිස්දෙන්ඛ එතුන්කෙරේ වෛරව ඉදින්ට සිරිසු නොවෙති සිතා අර්
වාද කියා සමගිකළාඛ. එසමයෙහි එක්දවසක් සටිසා නොවූරට යාදී ළඟපියා
කුඹසින් කරඹැත්කොට දත්පෙණෙහුරු කටදල්වාගෙණ වැදගොව නිදම්ත්
සිටියේක. ඒ වේලාවව තාපසයෝ එනතව අවුත් උඟ දුක ඇසි නා ඉනා ගස
කාරකොටපියා ඉන්ට කාගේ අතත්පුරුෂවූ සමියාත් යත්පුරුෂව සියාවුවකුත්
නිසාදුසි මිවාළුඛ. එවිව ළඟපියා සියන්නේ අමිත්‍රයා කෙරෙසින් සාකා කලයුතු
මය මිත්‍රයා කෙරෙසින්ඛකා කලයුතුමය, එසේනොසින්පසම්තුරා කෙසේ මිණි
සවූවත් ඛකා කලයුතුයසි කියා,එබස්අසා බොධිසත්වයෝ තොපඉන්වූ සිතත්
ඉසිමලෝකයෙහි උපනාඛ.ළඟපියා හා නාඛයාත් කඹවූපරිද්දෙන්මියපරලොව
සියනඛ වදුරා මේ නකුල ජාතකය නිමවා වදුලසේක—එසමයෙහි ළඟපියා

ජනකතොත.
නා නාඛෙහි මේඛෙහියෙහි වෙසිවූ මහඅමාත්‍යයෝ දෙන්කය නාපසව උප
සේතෙම ලොවතුරා බුදුවූ සම්බුදුයන් සමිඳන්වහන්සේ දක්වා වදුලසේක—

උපසාල්හක ජාතකය.

ඒමද කරුණාඛිධානවූ සම්බුදුයන්වහන්සේ වේළුවනාරාමයෙහි වැඩ
සෙහ සමයෙහි උපසාල්හකඛම් බ්‍රාහ්මණයෙක් ඇත. ඒ බ්‍රාහ්මණයාගේ පුත්‍රතු
ගෝ දරුවෙක් හා ළඟහොත් වඩාලාදීත් නොදවාපු සුවපහිත්‍රතාඛයක දවසකි
සිත එබස් අසා බමුණාගේ පුතා සියන්නේ මම එසේවූ සථානයක් නොදනිමි
සිටියත්සේම එසවූ සථානයක් පැවෙත්ත් යහපතැයි සිත. එබස් අසා බමුණා,
සිටාගෙන

සියෝඊය, තාපසව උපන්නෙමි ගාණාවූ බිරිවූ සමගියයි වදාළසේක. ජාතකාවසානයෙහිදී ඒ බ්‍රාහ්මණ දෙසුතුපියෝ දහසක් සතිපටු ඉතිරුණාහු නොවාන්ඵලයෙහි පිහිටියාහ.

සම්බි ජාතකය.

වදල් ලෝකදිවංකරවූ සම්බුදුහුන්වහන්සේ රජගහනුවර තපොදාරාම විහාරයෙහි වැඩවසන කල්හි සම්බි තෙරුන්වහන්සේ අරභයා මේ ජාතකය වදළසේක. සම්බි තෙරුන්වහන්සේයයි කියන නම කුමක් නිසාදැයි යත්හොත්, එක්දවසක් ජලාසාතාහසකොට අදනාත ඇදගෙණ සිටුවර අපලාගෙන ඇතැත්තා වියලෙහතුරු සිටියේක. එවිට බොහෝ භික්ෂූන්වහන්සේ සම්බි තෙරුන්වහන්සේ උත්වහන්සේගේ රූපශ්‍රීය දුක, පිළිබඳ සිත් ඇතිව, එක්දවසක් උත්වහන්සේගේ රූපශ්‍රීය දුක, පිළිබඳ නම් උන්නේක. එක්තරා දිවසස්ත්‍රීයක් උත්වහන්සේගේ රූපශ්‍රීය දුක, පිළිබඳ සිත් ඇතිව, එක්දවසක් උත්වහන්සේකරා ගොස් සියන්නී, තම නියා රූපශ්‍රීය දුක, පිළිබඳ සිත් ඇතිව සැපත අත්‍රහව නොකොට මහණම ඉදිමෙන් කාරණයක් ඇතුව පවසාව සැපත අත්‍රහව නොකොට මහණම ඉදිමෙන් කාරණයක් කිම්දැ, වැඩිඉවසා.වව පැමිණිකල සපත්රුන්ක ඇතවයි කිව, මේ අවසථාවේ යිනිගෙයි උන්නහිදැනවයි කී එබස් අසා තෙරුන්වහන්සේ කිව, මේ අවසථාවේ මරණනම් කවර අවසථාවෙකි පැමිණෙන බවත් නොදනෙහි, එසේනොවේ කිම්දැ, වැඩිඉවසා.වව පැමිණිකල සපත්රුන්ක ඇතවයි කිව, මේ අවසථාවේ යිනිගෙයි උන්නහිදැනවයි කී එබස් අසා තෙරුන්වහන්සේ කිව, මේ අවසථාවේ මරණනම් කවර අවසථාවෙකි පැමිණෙන බවත් නොදනෙහි, එසේනොවේ කිම්දැ, අනතඩිනව සියාහ, තෙරුන්වහන්සේ එපවත් නොසිඳුපැහැදුන්වහන්සේට කියාහ. සම්බුදුහෝත් පලමුවැනි දේදනා දූ නොපෙනබඩා උපාසකවත්වහන්සේට මේ බණ වදළසේක.

ඒ කෙසේද යත්?

එකයින දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුන් රාජ්‍යයකරණ සමයෙහි බොධිසත්වයන්වහන්සේ කිමිලගවනයෙහි වාසයකරණ සේක. එක්දවසක් ජලාසාතාහසකොට රිවිපුඹුලක් අසල.ණෙණ ගිරිවරේ පැහැ වීසලෙහතුරු වැඩසිටිසේක. එක්තරා දිවසස්ත්‍රීයක් උත්වහන්සේගේ රූපශ්‍රීය දුක පිළිබඳ සිත් ඇතුව යෙවෙන අවසථාවෙකි පවසාමසැප අත්‍රහව නොකොට ඉඳිමෙන් කාරිය කිම්ද වැඩිඉවසා.වව පැමිණිකල නපස්රුන්ක ඇතවයි කිව, මේ අවසථාවෙකි යිනිගෙයි උවදැනවයි කිව, එබස් අසා තාපසයෝ කියන්නේ එබල මරණ නම් කවර අවසථාවේ පැමිණෙන බවත් නොදනෙහි; එසේ යිනි තාපසප්‍රාර්ථනා නොසාරම් කිවේක. එවිට දිවසස්ත්‍රී 'අනතඩිනවයයි කිය සඩිඩි ජාතකය තිබවා වදළසේක. එනමයෙකි තාපසව උපන්නේ බිරිඳ මේවයයි වදළසේක.

සඤ්ඤාවේඩි ජාතකය.

වදල් ලෝකදිවංකරවූ බුඩාමාරණසමයවූ සම්බුදුහුන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි එක්දවසක් භික්ෂූන්වහන්සේට අව්වාදකරණසේක් සඤ්ඤාවේඩි භික්ෂූන් විසින් දෙමිවපියන් නොදුරුකොයා කියමන ගාසුතුය, අසථා වීරියෙහි නොසෙල්වෙයා ගාථා වචනාසවක්කාරණයයි යනාදී සඤ්ඤාසූත්‍රාවදළ

අරක ජාතකය.

[illegible]වද ශාස්තෘපිංචාවූ සර්වඥයන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන
සමයෙහි දේවදත්තප්‍රත්‍යය නිසා මේ ජාතකය දේශනාකළසේක.
ඒ කෙසේද යත්?

මහණෙනි පුරාතනකල්හි බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්තරජතුමා රජකම්කරන කල්හි බෝසතාණන් වහන්සේ [illegible]
සිටියහ් උපන්හ. වැඩිවියට පැමිණි බෝසතාණන් වහන්සේ තක්ෂශිලාවෙහි සියලු ශිල්පශාස්ත්‍ර උගත්සේක්
ඒ කාලයේදයි? ඒ නුවරෙහි සෙට්ඨියෙකුගේ නිවසක ගවයන් රක්නා ගොපාලකයෙක් ඇත්තේය. ඔහු
සෘද්ධිමත් සේක්, සියලු සත්වයන්ට [illegible] සිතක් ඇත්තේය. ඔහු
ශ්‍රාවක රාජමහාදේවීන්ගේ [illegible] රක්නා ලදහ්. දෙවියන් වහන්සේ
බිහිටි සිත්හෙයින් හෝ ඊර්ෂ්‍යාවෙන් හෝ ආයුධයෙන් හෝ උපද්‍රවයක් කෙරෙත්
කිපියාවුන් ඔහුගේ සිහ වහාම හැරගෙන්නේය, ඔහුගේ ශ්‍රීඛරප්‍රපාතය
ඇත්තේය, සිහිවිළිලාව ගොදුරුවන්නේය, මරණීන්ගෙන් පසුව
දේවලෝක ඇත්තේය, බ්‍රාහ්මලෝකයෙහි උපදින්නේයයි වේදනාවිහාර කරන්නේ
දක්ෂ වදුරු රාජයෙනි හිසුන් එසිත් තබා, සියළු සත්ත්වයාගෙහි මෛත්‍රී
භාවනාවෙන්හෝ සිහළුවන්නේ නිදුක්නිරෝගී සුවපත් වෙන්නේයයි සිතා
භාවනාවද දියුණු කරන්නේ! දුකින් මිදෙන්නේයි කියා කරුණාභාවනාව
සුවපත් සත්වයන් දුක සත්වයාගේ සුඛය මුදිතා වෙන්වේයි කියා මුදිතාභාවනාව
සියලු සත්වයන්කෙරෙහි උන්නතීන්ගේ නොකෙළ සමසිතින්දැයි මෙත් උපේක්ෂා
භාවනාදයි චතුර්ථධ්‍යානභාවනා භාවනාවෙහි අභිඥාඥානලබා සුත්තන්ත පිටකය
පසා මේදිව ධර්මදේශනාකොට වදුරා මහණෙනි පෙරත් උපතහිදෝ මෙම
වනාතෙට සංවර්ධිවීහ හි, ගර්ජනත් වහතුර. බ්‍රාහ්මමහාශාලයන් හෙවූ
නුණෝවේදයි වදුරා ආරාධිතවූසර්වඥයන්වහන්සේ ඉතුත්වත්ද්ක්වා වදුරුන්
ඒ කෙසේද යත්?

යම්කිසිදවස එක්තරා කපෙක බ්‍රාහ්මණකුලයෙකයුපිද පහළවාගෙන
ආදීනව දුක සංඛ්‍යුවුප්‍රභාවෙන් පැහිදිව බොහෝ ධාපසවරුන්ව නානාවිධ
මිහාභාසාවෙ ව්‍යාකරණශේස්ත්‍ර. තුබුත් දෙවනි කරුණා මුදිතා උපෙක්ෂා
සතර ඉහිමිවිහාර භාවනාකොට ගබින්ගේ ධ්‍යාපසවරුන්වන් අවිචාදකාවසේ
මෙසේ කියත් ධ්‍යාපසවරුනම් යම්සේ සවිසයෙක් සතාදිගය සතර අනුදිස
උඩය යටය යන දශදිග්භාගයෙහි ඇත්තාවූ සත්වයාකෙරෙහි මෙත්තාසහගත
ඒ සත්වයාගේ සතානානෙහි ඉන් අවසන් අකුසල ධර්මකෙළෙසේ
අයසවූ මෛත්‍රී ආනුභාවයෙන් සුත්තාවූ හෙයින් විපාකදායකභාවයේ ඒ සත්ත්ව
ඉලයෝ වහනාහුයි ඛෙධිසත්ත්වයෝ ඒ ඝාතිගණයාට ධර්මදේශනාකොට වදුරු
ඉහිමිවිහාර භාවනාසෘෂ්ට එසින්වුතාව බ්‍රාහ්මලෝකයෙහිඉපිද ඇවැත් මිවැන්නියි
කප්පතක් බ්‍රහ්මසම්පත් විඳින්වුතාව ජාතකය උපන්දෙවන් දුරු
යුතුයයි වදුරා එසමයෙහි අරකතාවූයෙම් ශාස්තාවූයෙම් ලොවුතුරා බුදුවූ බෝ
වදුරා අරක ජාතකය නිමවා වදුළසේක.

කල්‍යාණ ජාතකය

[illegible]දේශනාකළසේක් සර්වඥයන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහිවැඩ
සමය අසල්වැසි නානාතෙනි ප්‍රසාදවූ එක් උපාසකයෙක් සර්වඥයන්වහන්සේ
ධර්ම දේශනාවෙහි ඉදුරන් මල් පසාල් ගත් අත්ඇතිව සර්වඥයන්කෙරා දණින්වී
සිටියදී උන්හේ හැඳුරු ගෙවුන් නමියන් දුවඅයියන්. විවාරන්නී
ඒ කවරදිද? ඒ සත්මතෙහි යෙහෙන් සිදත්හෙන, සෙසෙහන්පුත්‍රිත්
ලාභාකර සත්ත්වාදියක් හොදන්නේය, සියලු සත්වයන්ට [illegible]
ශ්‍රාවක රාජමහාදේවීන්ට [illegible] දෙවියන් වසින් රක්නාලබන්නේය,
බිහිටි සිත්හෙයින් හෝ ඊර්ෂ්‍යාවෙන් හෝ ආයුධයෙන් හෝ උපද්‍රවයක් කෙරෙත්
කිපියාවුන් ඔහුගේ සිහ වහාම හැරගෙන්නේය, ඔහුගේ ශ්‍රීඛරප්‍රපාතය
ඇත්තේය, සිහිවිළිලාව ගොදුරුවන්නේය, මරණින්ගෙන්පසුව
දේවලෝක ඇත්තේය, බ්‍රාහ්මලෝකයෙහි උපදින්නේයයි සිතා මෛත්‍රී
භාවනාවෙන්හෝ සිහළුවන්නේ නිදුක්නිරෝගී සුවපත් වෙන්වේයයි සිතා
දක්ෂ වදුරා මහණෙනි හිසුන් එසිත් තබා, සියළු සත්ත්වයාගෙහි මෛත්‍රී
භාවනාවෙන්හෝ සිහළුවන්නේ නිදුක්නිරෝගී සුවපත් වෙන්වේයයි සිතා
භාවනාවද දියුණු කරන්නේ! දුකින් මිදෙන්නේයි කියා කරුණාභාවනාව
සුවපත් සත්වයන් දුක සත්වයාගේ සුඛය මුදිතා වෙන්වේයි කියා මුදිතාභාවනාව
සියලු සත්වයන්කෙරෙහි උන්නතීන්ගේ නොකෙළ සමසිතින්දැයි මෙත් උපේක්ෂා
භාවනාදයි චතුර්ථධ්‍යානභාවනා භාවනාවෙහි අභිඥාඥානලබා සුත්තන්ත පිටකය
පසා මේදිව ධර්මදේශනාකොට වදුරා මහණෙනි පෙරත් උපතහිදෝ මෙම
වනාතෙට සංවර්ධිවීහ හි, ගර්ජනත් වහතුර. බ්‍රාහ්මමහාශාලයන් හෙවූ
නුණෝවේදයි වදුරා ආරාධිතවූසර්වඥයන්වහන්සේ ඉතුත්වත්ද්ක්වා වදුරුන්
ඒ කෙසේද යත්?

යම්කිසිදවස බරණැස්නුවර බ්‍රාහ්මදත්තනම් රජ්ජුරුකෙණෙක්රාජ්‍යය
කරණසමයෙහි බෝධිසත්ත්වයන්වහන්සේ ඒරජ්ජුරුමන්තේ නුවරසිටා ණන්තේ
නෙහි ඉපිද වැඩිවියපැමිණ ඒ සිවාණන්තේ ඇවැමෙන් සිටුදේසත් ලැබ රාජ
සේවාකරණ සමයෙහිඑක්දවසක් රාජසේවකයන්රන්වාදී වධිමාතකරාවේම
සිටාහක් මහණවුදැයිබබ්වන්නාහා. ඒ වේලාවට බෝධිසත්ත්වයන්වහන්සේත්
රාජසේවයකොට පෙරලා නෙට යන්නාවූ මනයන මිනිසෙකුගෙන් එපවත්අසා
සිටිනකොටහසම් සිතා පෙරලා රජගෙවඋවුන් රජ්ජුරුවන්දුටහ. රජ්ජුරු
වෝත් සිවාණනි කියවර නොමිසා ආදේහුවෙදයි විවාරන්නා දෙවියන්වහන්ස
මා නොගොවී ඉතදදී මහණවුහයි සිටියිනොමැ පැහැරින, ඒ උපන්නාවූ
සිටියොමැව නොහසා මහණවන්නා කැවැත්තෙම් එසේනොසිටින් ඒ අහිය
ප්‍රකාශකොට දක්වන සිරිස්ය මහඩියානෝ නොසේසිටින්ජනපදාභාවූ දේව

දද්දර ජාතකය

[illegible] වදාළ ශාස්තෘකුලයකවූ සතියෙහි වසන්නවූ [illegible] වෙනත්තම්යෙකි කොසොල්රජ්ජුරුවන්ගේ [illegible] ඒ සේඛාලික තෙරුන්හට [illegible] ඇවිදිනසේක. එපවත් සඞ්ඝයාවනහන්සේ අසා එසේවීනම් [illegible] අදදවස් කෙපි ඔබගියවුදී කියසේක එබන්අසා යහපත ඔබගියැමි කියවදාහ [illegible] කොට කැඳ අවුළපත් ආද්දෙය වළඳ, කුටුකරඹුලේ පැහැදෙන්නී [illegible] ඝනපත් කැබිලිත් සිවුරකුත් ඇඳ පෙරව බහගියහුව උන්සේක. [illegible] විසඟාලෝ අයං භදන්තා" කියා බණට අඩහෑ ඒ අඩඅසා බොහෝ [illegible] වෙහෙස්සේ ධම්සභාමණ්ඩපයට රැස්වූසේක. එතනට තමන්වහන්සේ [illegible] වෙඛ භික්ෂූන්වහන්සේට තමන්කාරණකොට එහිතුරු කළිදාහතක [illegible] අතරතෙණ ධම්සංඝතාරුයව බණගියහුව වැද පලඹුසේක්වා කී [illegible] පදයක් කියා අතික්‍රාන්තපදය දැනගතහොයි තුෂ්ණීම්භූතව සතී.බහැ [illegible] බාදියෙල්වී තමන්වහන්සේ කී වාසියව බණ කියාගත [illegible] ලජ්ජාවට පැමිණ ධම්සංඝතයෙන් බැස කරබාගෙණ පලාගියසේක. [illegible] අනිස් භික්ෂූකෙණෙකුත්වහන්සේ පලඟහැරී බණ කියසේක. එක්දවසක් [illegible] සහාවිණඩපයෙහිරැස්වූ මිණිවරුන්විසින්සේ [illegible] සපහාසයි උනුමිඛ දත් උන්බණ කොදන්නකියාවත් නුවනැයිනියාවත් [illegible] හයි කියකියා මේ කථාවෙන්යුක්තවවිලන්සේක. එතනට සතීඤ්ඤත්වහන්සේ [illegible] ඵඩවදරා එපවත් අසා ආරාධිතවූ සතීඤ්ඤත්වහන්සේ ඉකුත්වත් දත්ත [illegible] වදුළසේක.

[illegible] දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුත් [illegible] රාජ්‍යයකරණ සමයෙහි බොධිසත්ත්වයෝ සිංහයත්ව රජව [illegible] ඉපිද ගල්ගුහාවෙක [illegible] සියයකරන්නාහු [illegible] එතන සමිපයෙහි ගල්ගුහාවෙක [illegible] කානකිලෙක් වාස

[illegible] එක්දවසක් මිනිවැස්සෙක්වව, එවව[illegible] සිංහයෝ [illegible] ඉතාවැස්සෙන් ඔබ ඇති සංඝයෝ [illegible] සිංහයාදකොටකෙලුනවව්ක [illegible] කැකිරියන් සමඟසේගල්ගුහාවෙන් එලියවඅවුත් අඹගහාකෙළිනව [illegible] කැකිරියන්ගේ සඟයෝ [illegible] සුත්වන සිංහපැවැත්වෙක් බොධිසත්වයන්ව [illegible] බොධිසත්වයන්ගේ මෙසිංහඝාතයා අඹගහාකෙළිම් සිවියහැකි [illegible] ගල්ගුහාවෙක්ම සිවිපාවුන්ට [illegible] එපවත් සිංහරජ්ජුරුවෝ අසා, එඹල පුත අපිනම් සිවිපා [illegible] සිංහරජ්ජුරුවෝ. එපවත් සිංහරජ්ජුරුවෝ අසා, එඹල පුත අපිනම් සිවිපාවුන්ට [illegible] සිංහරජ්ජුරුවෝ. එපවත් සිංහරජ්ජුරුවෝ මෙසිංහඝාතයා අඹගහාකෙළිම් සිවිපාවුන්ට [illegible] වදාළ සේක. එසේවූ අපි තැම කෙළිනා වෙලාවව සිවිපාවුන්ට [illegible] වදාරා මේ දද්දර ජාතකය කීවෝ, සිංහපෝතකයෝනම් රාහුලතාවිරයෝය, [illegible] සිංහරාජව උපන්හෙම් ලොවසුරා බුදුවූ මමයයි තමන්වහන්සේ දක්වා වදළසේක.

ඔඨිල ජාතකය

[illegible] වදාළ ශාස්තෘතුමා, [illegible] සේසෙනි වෑවා ප්‍රසාදන්නා [illegible] ඒ සේඛාලික නිපාතයෙහි උද්දාලපුප්ඵජාතකයෙහි විස්තර [illegible] මේ විධිවාහකථාව පකිණ්ණක නිපාතයෙහි උද්දාලපුප්ඵජාතකයෙහි විස්තර [illegible] එසේ එන්නේය. මෙහි මහණෙනි පලමුත් මේ භික්ෂූනු වෑහාවන් කිනි [illegible] පරිච්ඡේදයෙහි වදුරා, ඒ කෙසේදයි ආරාධිතවූ සතීඤ්ඤත්වහන්සේ [illegible] වදාළසේක.

[illegible] දවස බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුන් රාජ්‍යකරණ සමයෙහි බොධිසත්වයන්වහන්සේ එක්තරා කෙළෙඹිපුතුයෙක්ව උපන්හාක. එපමයෙහි බොධිසත්වයන්ගේ කිරිඳු පුතෙකු වැදුහ, ඒ පුතා [illegible] බොධිසත්වයන්ගේ පුතනුවන් කැන්දගෙණ බොහෝ නැයන් අඩමින් සිරියදී [illegible] ඒ පිරුණු සඳවන්හැර කිහිලවහාව හොත් පන්සලත්කොට වාසඋකරන් [illegible] සේ පිරුණු සඳවන්හැර කිහිලවහාව හොත් පන්සලත්කොට වාසඋකරන් [illegible] නා, එපමයෙහි එක්දවස් මහාවැස්සෙක් වසින්ටවන ඒ වේලාවට බොධි [illegible] සේ පන්සල මැස්සෙක වැදහොත්හාක බොධිසත්වයන්ගේ පුතනුවෝ [illegible] බොධිසත්වයන්ගේ පය මැඩ මැඩ උන්හාක ඒ වේලාවට එක්වදුරෙක් සිත [illegible] සේ පිබිසවපියා සිතන්නේ මම තාපසයන්ගේ පන්සලව සිහෙන්නම් වැද්ද [illegible] කොදෙ තාපස වේසයක් ලාගණෙමි සිතා මලාවූ තාපසකෙණෙකුන්ගේ [illegible] වල්කලා ඇදගෙණ තාපසයන්ගේ පන්සලාවා තල්ගහමුල කරබාගෙණ සිටි [illegible] සේ. ඒවේලාවව බොධිසත්වයන්ගේපුතනුවෝ හෙයිසිටදෙරවසියකැ[illegible]ත්තේ [illegible] වදුරුදක තාපසකෙණෙකුන්වහන්සේ ඇවිත් සිටිනසේකැයි සිතාගෙව අවුක් [illegible] සිහන්වහන්ස තාපසකෙණෙකුන්වහන්සේ ඇවිත් දෙරසිටිනාහ, උන්හෙට [illegible] සෝවා කිසිසත්පවක්ව උවමනාවැයිකිහ එබස්අසා මැස්සෙන්මැරුණේ

දුතියසම්බන්ධ ජාතකය.

වැඩ සාසනකල බුඩාමාර්ගයෙහි හසිඳෙනත්වහන්සේ වෙළඹසාරා
නම් එඬවසක සැසෙහි දෙවදහක මහතෙරුන් අරභයා මේ ජාතකය
වදළසේක.

එක්දවසක් දිවියහාවණපයෙහි රැස්වූ භික්ෂූන්වහන්සේ දෙවදහතෙරු
රහෝ අඛාහදුෂ්කර කෙලෙසිගුණතොදහිකි යනාදීන් මේ කථාවිහාරිදුන
කල්හි හසිඳෙනත්වහන්සේ එකතාවමැඛවදුරා මා නිත්‍යාව යුතිහාසයෙහි තබා
කථාවඩින් සුසතව උඳුදුසි විචාරා වදුරා අතීත කථාවහින්සුසතව බුදුවූ
දෙවදහතාවරි ශත්‍රුහන්සේ කෙලෙසිගුණ නොදන්නාබව කියා කියා
උනුමිසි කිකල්හි මහණෙනි දුන්මතුනොවෙයි දෙවදහතාවරිරෝ කෙලෙස්
ගුණ නොදන්නේගසි වදුරා ආරාධනවූ හසිඳෙනත්වහන්සේ ඉකුත්වත් දහ්ම
වදළසේක.

මී සෙදේ යන්?

යටිසිසදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙනෙකුන්
රාජ්‍යයකරණ සමයෙහි බෝධිසත්වයන්වහන්සේ කසිරට බමුණුකුලයක බිදු
පසුවකාසිනගර සාපයෙ වසන්කාල එතමයෙහි එක්තරා මාවියක නිදෙසු
කල්හි, බොහෝ පසිහු පැන් කොලඹන්නාහ. මගයන අනුහසන් ඉතා
කලයෙහි පැන් ලබන්නාහ, නැතිකලයෙහි නොලබන්නාහ, එසදහ
මනුසෙහෝගෙහවාස කැනක් කාලයක් ඒ ගෙනුවූසේක, එකමයෙහි බොහෝ
පසිහු පැන් කොලඹන්නාහ. එක් වදුරෙකුත් පැන්වලක් සඳිපයෙහි පැන්
විත්කරණ කෙණෙකුත් නැත්නෙහ් බලවලා ඉඳිය. එමයෙහි බෝධිසත්ව
කිසියම් සවියුත්තක් නිසා රිමඟ ගන්නාවූ ඒ වල සමිපයට ආවාහු පැන්දක
ගී සහා වදුරාත් එතනයිරි එසිත් උත්ට පැන්වත්කළාහ. ඒ පැන් ගී බුදු
පුරවාගෙණ ගසටකැයි බෝධිසත්වයන්ට උපදවාන්වත, එවිට බෝධිසත්ව
ශක්තිය කොපසේවුවත්ට පැන්දක්කුලු කෙරුන් උපදවාගෙන වේදසි නිරුත්

සත්ත්වයෙහි ප්‍රඥාවන්තභාවය ඇත්තේවේදසි කියා. එවරත් වදුරා අතා අපෙන්ගාති
කළ සෙයින් උපකාරකළයුත්තා ප්‍රත්‍යුපකාර කළකෙනෙක් නොවිද ඇද්දි?
යන මේ අතා බෝධිසත්වයෝ මෙසේ සිතා එවිටත් එතෙරුන්ගේ ගැමිවසි කියා
සිත. එසේ අතා බෝධිසත්වයන්ගේ වදුරු අත්තභාවයේ බෝධිසත්වයන්
වදුරු කෙරෙහි අත්තභාවයේ අමෙත්‍රියක් නොතිබෙන්නේ
ඒ සේදේදසි ආරාධනවූ හසිඳෙනත්වහන්සේ ඉකුත්වත් දහ්ම වදළසේක.

යටිසිසදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙනෙකුන්
රාජ්‍යයකරණ සමයෙහි බෝධිසත්වයන්වහන්සේ කසිරට බමුණුකුලයක බිදු
පසුවකාසිනගර ඇවිදුවිදැහැර ඍෂිප්‍රව්‍රජ්‍යාවෙන් මහණව හිමාලයවනයෙහි
මෙහෙ කාපසවරුන්ට නායකව වාසකරන්නාහ. එසමයෙහි එක් තාරමත
දුසුනිමිත් පහළ නිසා හිමාලයවනයෙන් බරණැස්නුවරට අවුත් ඒ ඝණ උපා
සකවරුන්ගේ ආරාධනායෙන් සත්වා දුන්නාවූ පඤ්චල වාසකරන්නාහ,
එක්තරා වදුරෙන් කාපසවරුන් එවියෙහි සිසයාදී මේ කාපස
වරුන්ගේ පන්සලවිදු පැනවලත් ගාදිවූදෙයක් බිඳ බබාවල පැනුත් නම්
එක්තුන්ගේ එස්වැස හෙසේ උපාසකවරුනි අපි යමහසි කියා. එවිට උපාසක
වරුන් කෙවිසස අපෙනේ දෙන දන්ඩ ලදු ගත්තේගයි කියා. කාපසවරුන්
සසපෙහි සිවිස්සාහ උපාසකවරුන් බාදහභෝදන ඇතිවමත්තාවූ කාපසවරුන්
ඉන්නාතෙක් නොසසියාහ. ඒ වේලාවට වදුරුන් සිතන්නේ මම සාමාන්‍ය
වේසෙන් දන්වානොහ මේ ගෙහා ඛධුරකාවිදුරුන්ගේ මාත්කන්වී උවමැනවැසි
කියා සේකෙස් සාමාන්‍යභාවය දෙසැකව ආරඛලාගෙණ සිටියේය ඒ වේලාවට
කාපසවරුන්ට දන්සෙන, උපාසකවරු වදුරා සිරිමාන් දක යහපතුන්ලඟ
එසිනේ ඉගෙනත් මෙසේවානැයි කියා සතුටිකරන්ට වන්නාහ. එවිට
කාපසයන්ත් මේ වදුරාගේ යහපත් ගුණයක් නැත මුට කුවිව සතුටිකරන්

කෙණෙකුගේ කිසිම ලියක් එසිත් අපගේ පත්තලවිදැ කියනිසල්ලා, හෙයි මුර්ඛයෙකැ
කල බඩරා ආදීවූ දේත් බිඳ මොහෝ අහනි කරණලදුයි කීහ. එසත් ඒ
උපාසකවරු කැරැලිකුරුහන් අත්අඩංගුව වදුරා එකුබඳවාගෙන්ග තාපසවරු
නිවාසයකයට කැපසේ හොස් තපස්රැක බඹලොව යිරාහයි වදුරා මේ අවවාදය
පටන්ගත්ජාතකය නිමවා වදළසේක. එකල්හි වදුරාහම් වැඩිපුරුවෝ අරහ
භික්ෂූන්ද, සාපසවරුහම් බිදුපිරිසය, ඉන ශාස්තෘව උපන්සේම දැන්
බුදුවූ බවදැක්වූ වදළසේක.

කළහඹුනෙකි ජාතකය

වැඩ වසන සමයෙහි කෝසලරජ්ජුරුවන් අරභයා මේ ජාතකය දේශනාලදී
නේ කෙසේදයත් ?

එක්තරාකාලයක්හි කෝසලරජ්ජුරුවන්ගේ පසල්දහවිවේ එක්තරාතැ
රන්හෙන් හයක් පැමිණියේක. එකල්අහා රජ්ජුරුවෝ එමිනාලය සිසිදී සිටි
පිළිබඳවූ කථාවූ නොසිත් අකාලයෙ සිසිඳී නික්ම වතුරන්ගිනිසේනාව ඇති
නෙහ් ජේතවනාරාමය සමීපයේ දවස්කපාව කදයුරුබඳ උන්හාහ, ඒ දී
ළිතන්හාහු මේ අකාලයෙහි නික්මීමීම් එහේතෙහින් සරීඳුනන්වහන්සේ
දකිම් සරීඳුනෝ මා අතින් මහරජ කොසිගවදුයි විචාරණසේක එවිට මේ
මව කියූ. සරීඳුනෝ මව මෙලොවිනුත් පරලොවිනුත් සංග්‍රහකරණසේක.
එසේතෙහින් නොසායුතුවිනම් මහරජකොසිගවිද අකාලයෙහිසිසිඳුවදුරණසේක
යායුතුවිනම් බුදුවන් සොඳැන වැඩහිඳිනාසේකැබ සිහා බුදුසේදැසිස්ට සිය
සරීඳුනෝ මහරජ මධ්‍යාහ්නවේලේ කුමකට අවුදුයි විචාරා, සවාමිනි පස්ල්ර
සතුරන් එසින් සේවාකමව යහනමතේ සොඹින් දැක වැඳ යහ නිසා ආසිය
එමස් සරීඳුනෝ අහා මහරජ අකාලයෙහි යම් යහපත්නොවෙයිවදුරා පලමුව
අකාලයෙන් නික්මුහාවුරජදරුවෝ උපතමහන්ගේ කාරණඅහා නැවැත්තෙ
වේදයි වදුරා ඒ කෙසේදයි ආරාධනවූ සරීඳුනන්වහන්සේ ඉකුත්වත් දේශ
වදළසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

පුරාතනදවස බරණැස්නුවරබ්‍රහ්මදත්තනමහරජ්ජුරුකෙණෙකුන්රාජ්‍ය
කරණ සමයෙහි බොධිසත්වයන් ඒ රජ්ජුරුවන්ට සියඵකවයුතු රාජඇමැ
ප්‍රධානවූ අමාත්‍යව උපන්සේක. එසමයෙහි පස්ල්රට සතුරන්නෙත් හයක්
උපැදැ සිසා අහා රජ්ජුරුවෝ සේවාකමව යහලෙස මගුල්උයනට දවස්දෙ
බිය, බොධිසත්වයන් රජ්ජුරුවන්හා මගුල්උයනේ කථාකොට කොට උන්කු
අසුන්ට කාහම් නෙනවුත් නිවන නිසා කාහම් ඔරුවෙක ලැවුහ. ඒ වේලාව
එක් වදුරෙක් එතනට අවුත් කවිහුත් අයිහුත් උකාමහන ගහවනැබි සිහි

ඒ කෙසේද යත් ?

වැඩ වසන සමයෙහි ප්‍රඥාපාරමිතාව අරභයා මේ ජාතකය දේශනාලදී
නේ කෙසේදයත් ?

මෙයි ජාතකය, උවමඟ ජාතකය ආදීවූ දෙගයකි ප්‍රඥ පාරමිතාව
විෂයකරන්නෙහි මේ ජාතකයෙකින් සරීඳුනන්ගේ ප්‍රඥපාරමිතා වණී
නාව සිසා වැඩදැන්නට සරීඳුනන්වහන්සේ වැඩ වදුරා වතණෙනි
එන්නට සුදුසාගතනි දන් නිබා, නිරිතන්ව උපන්සමයෙකින්, තමන්ගේ ප්‍රඥ
බල අනාගතනි දන් නිබා, නිරිතන්ව උපන්සමයෙකින්, තමන්ගේ ප්‍රඥ
බලයෙන් මොහෝදෙනා නොඩවුවෙ; මේදැයි වදුරා ඒකෙසේදැයි ආරාධිතවූ
සරීඳුනන්වහන්සේ ඉකුත්වත් දේශ වදළසේක.

පුරාතනදවස බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරු කෙණෙකුන්
රාජ්‍යකරණ සමයෙහි බොධිසත්වයන්වහන්සේ අසූහාරදහසක් පවණ වදුරන්ට
නායකව හිමාලවනයෙහි වසන්නාහ. සම්භාරකලෙක් මනුෂ්‍යපථයව අවුත්
වසෙමියෙහි පිරිසරණමක වසන්නාහ. ගහපස් ඵල පල්ලවයෙන් සම්
පූර්ණවූ සිඹරි ගසෙක් ඇත මනුෂ්‍යයෝත් ඒ වනසම්පයෙහි ගම්හි පලාහන්
නාහ. ඒ සිය අවස්ථාවව වදුරෝ ගවව අවුත් සිඹරි කා ඒ ගව වාසඟකොට
ඒනුයෙන් එන අවසථාවට පෙරලා හිමාලවනයට පලාහන්නාහ, එක්සම
යෙක මනුෂ්‍යයෝ ඒ ගම්ව බැස උණපත්හෙන් කෙවිල්සොඟා උනපත්තෙ
කෙවිල් බිත්ති බැඳ, දොරලි දොරබාලා ඒ ගව එඩහන්නාහ. එසමයෙහි
ගව විසේ සිඹරිගසන් ඵලපල්ලවයන් අතු කැඩහන්නාහේ ඵලහෙණ සිඹරි
ගස්ද. එසමයෙහි වදුරෝ සිහන්න හු සිඹරිගසෙහි ඵල පල්ලවයෝ සිහන්
ගෙ මනුෂ්‍යයෝ ඇද්ද නාද්ද්‍යෙදැයි සිතා, පරිෂ්‍ය චරණ පිණිස තමන් ඇමි
ඵාදුරෙකු යවූහ. ඒ වදුරාගස් ඔලා එපවත් වදුරන්ට කිය. වදුරෝ

නවජ්ජ ජාතකය.

සත්තඛම්ම ජාතකය.

වැඳ ශාක්‍යකුල දෙදහසටවූ සතිඳුඅන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ
දහම දෙසනසේකි එක්තිස්පත් අන්වේනඅයුරේ අරභයා මේ ජාතකය දක්වනලදී
ඒ කෙසේද යත් ?

එක් අවධියෙක භික්ෂූන්වහන්සේ බුදුන් කොසරජ්ජට කී පිළිවැකිය
ජේතවනාරාමයෙහි සැඟට හොත් උපාසකවරුන් කී මේනවය කිරීමේ
උසුන්යේ හෙටනොව් උන් කියා කිරීම් කළැඳීත් බුදුන් කොසරජ්ජ
කාරණා එක්තිස්කක්කොට විවර්ධනය කෙරෙනබව පිලාසුපත්‍යය ඇදිලූ
සතරපසය උපදවානෙන්ඒ ආනෘකරණේක — එසමයෙහි සතිඳුඅන්වහන්ස්
එපවත් අසා ඉදිරියේ පැමිණෙන හාරක කිරීමත් සුවය අපුරකය යන සකා
අපාය දුක මොහෝ භික්ෂූන්වහන්සේ රැස්කරවා වදාරණසේක් මහණෙනි මා
කොසරජ්ජට එක්සිවිරුන්වෙනස කියා ඒ පස උපදවානෙන කැනම් කිසිවා
කා වීම හා කොසන්දුරුවන්ගේ ඉදුල් හා කැවා හා සමානකම්ආරාධනා කැති
වීම ජාතකය දක්වනබ සතිඳුඅන්වහන්සේ මහණෙනිඋමසේ සහතඛම්මික්ත
මකසා වඩාලයාගේ ඉදුල් බන් හා ප්‍රාණය නසානදීද, එසේයයි වදාරා ඉතුත්
වත් දක්වා වදළසේක —

යටකිය දවස රෙණැඳ නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවෙකුන්
රාජ්‍යයකරණ සමයෙහි බොධිසත්වඇත්වහන්සේ චඩාලකුලයෙකලූපිද ඔබාම
නමකට යහගමනක් ඔස්ෆැටියක් හා කාල්කැලියක් ආරබෙණ නිස්ලූහෙය,
පුසිඛ බ්‍රාහ්මණකුලයක උපත් පහකඩිම් නම් බ්‍රාහ්මණ මාහාධනයෙකුත් ඔබව
උපකරණයක් පපසාහොනෙණ චඩාලයානිස්ලූහෙය මාවකින්නිකම්ම, මිදිලූ
චඩාලයා අසිත් හෝ කවරේදයි විවාළේය, බොධිසත්වයෝ එත්පාකියකුත්
බොරු හොඬිරුඛෙයින්කරන් චඩාලනි ගාව හොහනවාකිය — මෙරවැයත්
එවිව සුඛ සවුරුදුයි විවාරණා ඔබ අසමියහන භාඛ්‍රාහ්මණයෙමිකිය එවිව
චඩාලයා එසේනම් සුඛවාහන්ලා කැවිව යෙම සිහා නිකම් අතරමග පැහැ
ඊසු සැඟයදී බලුණ හා චඩාලයා වැවව බැය නා ඉක්බිත්තෙන් දුබාලනත්
මා නොහොත්ඉලිත්බලුණහන්වහන්ස සුඛවාහන්සේපලමුවෙත් බන්කැවෝත්
වේද මා කන්නේයයි කිය, එබව් ඇසු බලුණ වඩාලයා නාගේ ගොස් ගෙනා
ඔන්ද මා කන්නේයයි කියානාද එවිව එබ ලඝු යෙනාබතින් එත්තොවිසක්
සවස කන්ද නිමා අතික්කොවිස කා නිස්මිණ බලුණාත් නික්මිණ. සවස්වන
තුරු ගැන්නොහිත් සවස්වේලේ ගඟකදී දෙන්නම කා බෙරවායා බලුබලාසිටි
යදී දම්ල් කන්වකිනවෙන් හොකැයෙකින් දුසුත් හොඬකි සිහා කන්කටවක
ල්වෙලාවට බලුණ බඩහ ඉවසානතනොහි වඩාලයාවට බත් නොදීම කන්නට
වන. එසේකෙසින් බුදුන් ඉදුල්ලවත්. උදුරානෙණ කනට උවදෑනවැයි සිහා
වඩාලයා ලඟට හොසිස් ඉදුල්පත උදුරානෙණ රිසිවූ බන්කා අත කට සෝධා
කැවක සිනන්නේ මා කලේ කිසිදුයි උතුම් බ්‍රාහ්මණකුලයෙහි ඉපිද බඩහයක්
නිසා වඩාලයාගේ ඉදුල්බත් නොකන්ද නුවුසේක, ඉදුල්බත් කනදෙයත් වඩා
ලයා සිහිස්වානන්ට නුවුසේක. උදුරානන කනදෙයත් බඩපුරානන්වින් නුවු
සේක. කැඳෙයත් බඩරදුනක නුවුසේයි සිහා බොහෝ එදිනම්ය පැමිණ
මෙසේම ඉද මාගේ ප්‍රාණය සිබ ගණ ඉදිරිමේ ප්‍රයෝජන නැත්තැයි චලිවැද
අභයවකාශයෙහි නැසිසිසේයයි වදරා මහණෙනිඔසුතුනම් අනුන්ගෙන් බත්

කන සැඟයොන. (සතතඛම් ජාතකය)
සුදු කාලේ සතරාගයෙන් හොඬැලවෙන්නාහ. එසේ නමින් සත්ත
බ්‍රාහ්මණයා බ්‍රාහ්මණ වන්නේයයි වදරා මේ සතතඛම් ජාතකය නිවැරා
වඩාලය වඩාලයි වන්නේනම් බුදුවූ මමමයයි වදළසේක —

බුද්ධ ජාතකය.

වැඳ ශාක්‍යකුල ත්‍රිවූ සතිඳුඅන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ
සිටියදා දේවදත්තයන් නිසා දෙනෙකු සමඟව දුන් දහසක් අරභයා
මේ ජාතකය දක්වා වදළසේක —

යටකිය දවස බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවෙකුන්
රාජ්‍යය කරණසේ බුදුවරු බ්‍රාහ්මණකුලයක ඉපිද වැඩි
මහලූ පසුබාගයෙහි ආදීනව දුක පුවප්ජාගයෙහි අනුසස් දුක පැවිදිව
මහණදම් පුරා ආඩුම් නිසා බරණැස් නුවරව නාපසවරුන් පිරිවරා වැඩි
සේක් දේවදත් මොහෝනාපසවරුන්ව දන්දිනා, දන්දී අවසානයෙහිදී
කසා දන්දහ උපාසක කියන්නේ කොමසි යන්නම්ක දන්දුන්තෝන්
නුත් මෙහෝ දන්දුන්නොත් ඇක පින් එකසරිසේ වේදැයි කිහා. නාපසයෝ
කැවෝ ඒ එසේමය, සෝල්පවුවත් බොහෝවූවත් දුන්නාවූ දානයෙහි විපාක
සාමාන්‍ය ඒ එසේමය — එසේ හිසින් දානයෙහි
නිදහස්බැව් ඉගරතුන් ඒසිසින් ප්‍රසාදාකරණුදු — එසේ හිසින් දානයෙහි
විපාක නොහොත්ක්ෂය දානවිෂයෙහි මදදොසක් දුන්නන් දිව්‍යලෝක
සිහාන නොහොත්ක්ෂය දානවිෂයෙහි මදදොසක් දුන්නන් දිව්‍යලෝක
සෙහි පිළිනය. මේමහාවූ දානය දීමෙන් සිඹදුයි සිහා දන් නුදුන්නොත්
සෙහි පිළිනය. මේමහාවූ දානය දීමෙන් සිඹදුයි සිහා දන් නුදුන්නොත්
කාගේවත් දුක්විදීනාහයි කියා එස් සාරමස ඒ ගම රදුවස් අහසෙහි හිඟාලය

ඒ කෙසේද යත් ?

එක්දවසක් දේවයා විණාවයෙහි රැඳුවු මාර්ගවරුන්ට කථාකරන්නේ, ආචාර්ය සජීවඤ්ඤවහන්ස මේ නියා රාජ්‍යයක් හැර කරුණාකිනිස්සත් කෙලේය කියා ඒ බ්‍රාහ්මණයාට සජීවඤ්ඤවහන්ස වැඩවදුරා කරුණාකොට ගලෝස්දැයි කාට සුදුකාලයෙහි කීහම් කථාවකින් ගුණකාව උහුදුකි වචාරා වදුරා, එසේ අහා දෙන් සජීවඤ්ඤ පැමිණෙන රාත්‍රියේ හැර මෙහිවැඩහුණ බුවනඥාණ අවසා වෙති සමස්ත පැමිණෙන රාත්‍රියේ හැර මෙහිවැඩහුණ බුවනඥාණ අවසා ඒ කෙසේදැයි ආරාධනාවූ සජීවඤ්ඤවහන්ස ඉකුත්වූ දෙස්මා වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

පුරාතන දවස බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවෙක්හුන් රාජ්‍ය කරණ සමයෙහි බෝධිසත්වයන්වහන්සේ ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ අග්‍ර මහෙසිකා බිසිවුන් බව පිළිසිඳ දැසටකඩවසකින් බිසිවූහ. ඒකුමාරයන් බිසිවූ තමන්ගේ නම්සබඳින්හාහු අසදිස කුමාරයෝයයි නම් තුබූහ, ඒ කුමාරයන් බිසිවූ මහසින් බිසිව ඒ කුමාරයන්ට නම් සබඳින්හාහු ප්‍රභාවදත්ත කුමාරයෝයයි නම් තුබූහ, අසදිස කුමාරයෝත් වැඩිදියුණුවෙක් ආචාර්යකරුමාගෙන් උගනිමින් සිල්ප ඉගෙණ රජ්ජුරුවන් කරා අවුත් උස්කලව පියරජ්ජුරුවන්ට මරණ කාලය පැමිණියෙකින් රජ්ජුරුවෝ කියන්හාහු අමාත්‍යයෙනි අසදිස කුමාර යන්ට රාජ්‍යය දෙව ප්‍රාර්ථනාවක්ව කුමාරයන්ට සුවරජ නහපුරු දෙවයි කියා සඳහන්කරවූහ. එවිට අමාත්‍යයෝත් අසදිස කුමාරයන්ට රාජ්‍යය පළිඳුවා එන්ට උත්සහ කළාහ, ඒ අහා අසදිසකුමාරයෝ රාජ්‍ය නොකිවිත්සාත. අමාත්‍යයෝ ප්‍රභාවදත්ත කුමාරයන්ට රාජ්‍යය පළිඳුවා බොධිසත්වයන්ට සුව රජ නහපුරු දුන්හාහ. එවිටත් නොයිවිත නිසාමිම කුමාර සැලැස්මෙහු උස් අවස්ථාවට එන්හාට අමාත්‍යයෙක් රජ්ජුරුවන් කරා ගොස් සුබවහන් සේගේ බැහැන්වහන්සේ සුබවහන්සේ නසා රාජ්‍ය සහව උත්සාහකරණ සේකැයි කියා බිදවූය. රජ්ජුරුවෝත් එබස් අසා බිදී බැහැන්වහන්සේ අල්ලයි කිය එවිට බොධිසත්වයෝ වැඩපසන්හා අමාත්‍යයෙකු අසිත් අහ බරණැස් නුවරින් පිටත්ව සාගතා රජ්ජුරුවෙකුගේ නුවරට කියා. ඒ නුවරටනොගොස් මාර්ගදෙසින් ධනුර්ධරයෙක් ආයුධසිහා රජ්ජුරුවන්ට දන්වා යවන්හාහු රජ්ජුරුවෝ එකියේ එන්නේයයි කියා යවන්හා, රජ්ජුරුවන් එකියේ කොතෙක් පඩි කොපට උවමනාදැයි විචාරන්හා මසුරන් ලක්ෂයක් පඩි උවමනාවැයි කියන්හා රජ්ජුරුවෝත් පිරිස් අඩුකරන්ට උවමනාකොයිස් සහපත ලක්ෂයක් නියාසයන් පඩි දෙවයි කියා සැලැස්වූය. එමසේ පඩි ගෙන අවසාන්වෙයි දුනුවායෝ එකයිම අපව වඩා මූ පඩි කන්නේයයි කියා ඊර්ෂ්‍යාවෙන් ඉදිරියාහ. එසමයෙහි එන්දවසක් රජ්ජුරුවෝ මගුල් උයනට නොස් අඛණ්ඩමූල ඥානයක් ලාභයෙහි එවිකිරයක් අදහ උත්සාහවිව වැදහොත් රජ්ජුරුවෝ එම ඥාන අත අත්තේ තුබූ අඛ කැන දුක මිනිස් කෙනෙකුත් නැති කඩා කන්ට බැරිනෙසින් දුනුවායන් ලවා විද්දවා ගනිමි සිතා දුනු වෙනත් රැස්කොට අඛ කැන විඳින්ට කියා. එබමින් අපගේ විදුවන් දුක වදුලේ ඇත ලක්ෂයක් පඩිකන අළුත් ධනුර්ධරයාගේ ලවා, විද්දවන බවයසි කියා, එවිට රජ්ජුරුවෝ බොධිසත්වයන්ගෙන්දෝ අඛකැනට විදුවන්කියා. බොධි සත්වයෝත් නුබුවහන්සේ දැනොගත් තැනවඅරියම උවමනාවැරැ, එනන ඥාන ඉවත්කරවා එතැන සිටියාහ. සෙසු දුනුවායෝ බොධිසත්වයන් අග දුනු ඊයල

තැන්හේ දුනුවායන්ගේ කථාකරන්හාහු අප අත දුනු ඊතල ඉල්ලුවත් කවුරු හුන්නු නැත්තේ නිසාවෙයි කථාකළාහ, බෝධිසත්වයෝත් වටකොට නිරයක් කියා එතුන්ගේ සවුල උරේ එල්වාගෙණ මඟඅවිරා රන්ඔලියලක් බැඳ ගිය කියා ඒ රන්ඔලියෙහි ලාඛණ රන්පටක් ලලල බැඳ සකිඋත්කල ඒ ඔලියෙහි පමණවූ ලාඛණ රන්පටක් ලාඛණ ඊතලයක් බැඳ ගිය කියා ඒ ඊතල ඔලිය පලාගෙණ සැතපුවූ සැමදෙනාම විදින්ට පටන්ගත්හ. එසේ විදිනුවූ සැමඅයුරුම ඒ ඔලියෙහි ඒ ඊතල ඒ ඔලියෙහි

කියා පාණ්ඩි කිඛාලය එහෙටුට කෙනේ, ඉඛිප්‍රාර්ථකාවෙන් පැවිදිව
ඉරවෙන්නකැ.ලපදවා. බලාගෙ කියා, ඒ අසීමය ප්‍රකාශකරන්නාවූ
ශාස්ත්‍රාචාර්යයන් වහන්සේ ඒ ඛාණ්ඩයාවූ අසරණවෙයි වැලඳෙයි ගරාවෙයි සිටියදී
යහාදීවූ මිදිමින්ද වැලිමිසි පිදුරුමිසි ඇල් තම්බන් ගපන් ආදීවූ දෙයෙකි. ඒ
ශබ්ද යහාදීන් ප්‍රකාශකලාවේ දහඩිවී ඒ අසදෘශ කුඛාරයන්ගේ ඒ ලිඛාලිඛ
පැමිණි හෝ එලවා. ඉක්මිනි ඛාගයිනිස්සිත්තකලේ වේදනි ඒදරා ඒ ලිඛාලිඛ
ඛාණයන්ගේ නිමිත්ත වදලන්නේක. එසමයෙහි ප්‍රාතිදත්‍යාඛාණ රජ්ජුරුවෝ ආනන්ද
ඛාථවිරයන්ට, අසදෘශ රජව උපන්නෙම් ඛාදවූ ඉමිමයුත් තමන්වහන්සේ
දක්වා වදලන්නේක.

සඩ්ඛාවවර ජාතකය.

මෙවද ශාස්තෘකුල කල්පයෙහිවූ සම්බුදුන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි

වැව සත සමයෙහි භාග්‍යවතුන් අරහා මේ ජාතකය දේශනාකළද.

ඒ කෙසේද යත් ?

භාග්‍යවතුන්වහන්සේ ශ්‍රාවස්තියෙහි දවස් ප්‍රතිපදාකලණාඛිඥ වීසිත් එකා එදා
භාග්‍යවතුන් කවුළුදෙරෙසිට කී බස් සිතන්හාහු භාග්‍යයාම ඔහුණදෙසෙහි උපන්නාවූ
පඤ්චන්වූ දෑඛෙයන් හා නිය කෙන් වැඩි ශාස්තෘයෙකි උපාලිවූ ඛාහාලිඛ
ස්ථේර, එපවත් සම්බුදුන්හේ දහභාග්‍යඛාඛිඥාඛාණයෙන් යි යහස්ථේර, ඒ වෘත්තාන්තය
සම්බුදුන්වහන්සේව අසුන්පහන් වදලන්නේක. සම්බුදුන්වහන්සේ
අසුන්පිට වැඩඵිඳුන්නේක, වැඩඵිඳ භාග්‍යවතුන් ශාසනයට ඇළුම් ඇද්දයි විමසූ
රන්හා සෝමයි ජනපදකලණාඛිඥ කෙරේ ඛාඛණාව ඇතිහෙයින් ශාසනයෙහි
ඇළුම් මදව එපාසෙකරේම කිසා, එවිට සම්බුදුන්වහන්සේ භාග්‍යවතුන්
වහාය අදුනභාවදැක් වීවාරන්හා සෝමයි භාග්‍යවතුන් යි හෙයින් එසේවීමම
කිඛාලයවහාය දකින්ට යම්හෙයි වදලන්නේක, එවිට භාග්‍යවතුන් කියාභාග්‍යක් මාගේ
සාවිකයක් නැතිව කෙසේ යම්දැයි කියන්නේක. එකල් අහා සම්බුදුහෝ නොපි මාගේ
සාවිකයෝ එවැනි කියා අහා අල්වාගෙණ ආකාශයව පැනහැඟි වැඩෙන්නේක් අහා
මහදුකිය සේනක් මිහා, ඒ සේන දුකිය භාග්‍යවතුන්වහා එකි කාන්තාය. වල්ගය
දුකිය වැඳිරියෙක වහා භාග්‍ය කෙල දුකිය වැඳිරිය දුටුදුකි වීවාරන්හා දිරිමිකි
එකෙනත්තවිල ආදි නමවිල් සතරක්හා පවමහා ගඟාවහා දඟස්ගණන් පසිහ
හා කිඛාලයවහායෙහි නොයෙක් අසුචි දක්වා වාතුමිහාරාජිකාය අදුනභාවදුකි
එවිරා භාවුකම් කී වීසින් එාස්තම්දකින්ට එවකි කියා භාග්‍යවතුන්ක් ඇරහෙණ
වාතුමිහාරාජික දිවසලෝකයට හෝස් පඬුපුල්යලස්ස්ත් දැඩුන්නේක. එවි
ලෙකි ශක්‍රදෙවිඳුහෝ සම්භ්ත්තේ දෙදෙවලොව දෙවකාවන් පිරිවරා බුදුන්
දක එතන්පස්ව සිටියාහ, එවේලාවට ශක්‍රයාගේ දෙඇඟිලපණස්ලක්ෂයක් දිවය
සත්‍රිහු දක්ට කියාහ, පන්සියයක් කාඛුවපාදිනීවූ දිව්‍යස්ත්‍රීහ් සිහිඳහන් දකින්ට
කියාහ, එවිට සම්බුදුහෝත් කියන්හාහු භාග්‍යවතුන් ජනපදකලණාඛි නියාවට
බුන්වහිඳ්දුකි වීමැලහ, එපවත් අහා භාග්‍යවතුන් කියන්හාහු සෝමයි
ජනපදකලණාඛි නම් අතරමහගුවූ දැඳිරිය දැන්නියා, එසේහෙයින් ජනපද

භාග්‍යවතුන්ගේ ඇති සිතිඳුලු ඇරිණ. මේ දිඛ්‍යාඛභාවයින් මා ලඟින්නේ
කවුදැ යි සිතා, එවිට සම්බුදුහේ අදුරා භාග්‍යවතුන් දිවසාඛභාවා
ඒ ඛාණයන්ගේ ඛලයෙන් දැනගෙන, එබව් අහා එසේ නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
ඒ ඛාණයන්ගේ ඛලයෙන් දැනගෙන, එබව් අහා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
දිවසලෝකයෙහි වදලන්නේක. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයටවැඩ
දිවසලෝකයෙහි ප්‍රාතිහාර්යයන් සම්බුදුන්ගේ පුර්ත්හාහ. සම්බුදුන්වහන්සේ
වදලන්නේක. කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයටවැඩ
සම්බුදුන්ගේ ප්‍රාතිහාර්යයන් සම්බුදුන්ගේ පුර්ත්හාහ. සම්බුදුන්වහන්සේ
වදලන්නේක. කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයටවැඩ
සම්බුදුන්ගේ ප්‍රාතිහාර්යයන් සම්බුදුන්ගේ පුර්ත්හාහ. සම්බුදුන්වහන්සේ
දිවසලෝකයෙහි

මාලෝදය ජාතකය.

[illegible] මේ කෙසේද යන්?

[illegible]

නිරිඳත්න ජාතකය.

[illegible]

එක්සෙනෙක් කිරිදානය අත්හැරියාහට දෙවිදහසක්වීරයෝය, තාඩවතාම අත්හැරිය සෙනෙරේ සෙවිරිසෙනෙවියන්ගේ නිසුතුය, රාහුරාජයා නමු ආනාගතයේදී වන්න, අන්‍යතය උපන්නෙමු බිම්බි සමයයි සමාදානයන්ගේ දෙය වදළසේක.

අනගිරත ජාතකය.

ඒවද ශ්‍රීමුවහ තිලසුදු සඳිඳුගන්ධාරයන්ගේ පේහාරාදා මිහිරි විසින සමයෙහි එක්තරා බ්‍රාහ්මණකුලයක උපන්හ දක්නලදි.

ඒ කෙසේද යත් ?

සැවත්නුවර එක් ශ්‍රද්ධාවන්තයෙක ත්‍රිවේදය පාරවූ ප්‍රාප්ත පාරමියෝ රාජගුරුවරයන් සතු කෙත්තුදැන්නේකි, ඒ සොඳ ගල්ලාමණියන් දිළිඳුකම් එක් දවසක් සාන් ආදීවූ සොඳාහට කියනවුල්යෙදී සොඳ සමාගේ සැපදුක් ඉසියෙන් අහසෙන් ආදීසෙනින් කිසි සාලුබ නිසිනැයි වදළසේක. එස්දවසක් ඒ බ්‍රාහ්මණ ගැදුම් ගල් පහත් අරගැයිය බිඳින් දකිමින්, එකෙණෙහි කෙනෙක් බිඳුන්ද සෙතඉසෙන් ඇති බ්‍රාහ්මණිය සොලොස්දෙනාම මන්ත්‍ර උගන්වා දුකට වසඟපොත් ආදරයකි ළඟාරා වදළසේක. එදකියවන්නේ සොමිකි පසුම කෙවිත්තයෙහි හා කිසිකෘතාවල් කියාසැටි ආදියෙහිවත්දන් සාදෙවදුන් සඳ ඔබේ සෙවිදුන වදුරා ආරාධනාදු සඳිඳුගන්ධාරයන්ගේ අයා පසිඳුන් සඳ එසේවදුන්සේ

ඒ කෙසේද යත් ?

ත්‍රෛයිදුවස බරණැස් සුවර ශ්‍රීමහාසහ සතු රජපුරෝහිතයෙකුන් රාජාණෙරය සෙයකි කොසොලයටද බරණැස්නුවර දියාහාසෙ ආචාර්ය ඉපිද මෙහෝ ශිෂ්‍යන් අකුරුකියවා වාසකාරණයෙහි සෙකි අයෙහෙයාව ලුබාහව බොහොමයන්ට ඉක්බිතියා ඉන්නා බ්‍රාහ්මණයෙක් ආහ, ඒ බ්‍රාහ්මණයා පසුවාහාරයෙහ හා කිසිකෘත්‍යාවලුල්ලක් වත එවුන් පාන් ගිල්ල පහපොත් හැත්තෑවරුවත, බොහොසවහෝ ඇතෙ හොඳහෙයක හාසේ සිල්ප වහපොත් නාද්දුකි වදාළාහ, එස්ස පයුවහාරියෙකි හා කිසිකෘත්‍යාවලුල්ලා සැලවුනු නමින් වහපොත් හැත්තෑවට වත්තාහකි කිහ. එබස් අහා එස්ල ශ්‍රාද්ධාවූ ජලයෙකි සිප්පි බිස්හැස්මෙ නොපෙනෙන්ද එබඳ සැදුහැවූ සිත්වල්ලත් සාත්‍රාන කොටරෙන්ද්‍රය ඉපන්හවූ ජලයෙකි සිප්පි මස් කෑමක් පෙනෙන්නාසේ ප්‍රකාහවූ සිත්වල්ල් බොහෝ ගාහාසු කිහ තීමෙකි විදුරා අනගිරත ජාතකය නාමය වදළසේක. එසමයෙහි බ්‍රාහ්මණියෝ ගෙවසා හා සෙසොහොත්හි බ්‍රාහ්මණිහාණදසහාමිය දියපාවක් ආවාරියාණ බිඳේ සමයයි වදළසේක.

අනගිරත ජාතකය.

ඒවද ශ්‍රීමුවහ තිලසුදු සඳිඳුගන්ධාරයන්ගේ පේහාරාදා මිහිරි විසින සමයෙහි එක්තරා බ්‍රාහ්මණකුලයක උපන්හ දක්නලදි.

ඒ කෙසේද යත් ?

සැවත්නුවර එක් ශ්‍රද්ධාවන්තයෙක ත්‍රිවේදය පාරවූ ප්‍රාප්ත පාරමියෝ රාජගුරුවරයන් සතු කෙත්තුදැන්නේකි, ඒ සොඳ ගල්ලාමණියන් දිළිඳුකම් එක් දවසක් සාන් ආදීවූ සොඳාහට කියනවුල්යෙදී සොඳ සමාගේ සැපදුක් ඉසියෙන් අහසෙන් ආදීසෙනින් කිසි සාලුබ නිසිනැයි වදළසේක. එස්දවසක් ඒ බ්‍රාහ්මණ ගැදුම් ගල් පහත් අරගැයිය බිඳින් දකිමින්, එකෙණෙහි කෙනෙක් බිඳුන්ද සෙතඉසෙන් ඇති බ්‍රාහ්මණිය සොලොස්දෙනාම මන්ත්‍ර උගන්වා දුකට වසඟපොත් ආදරයකි ළඟාරා වදළසේක. එදකියවන්නේ සොමිකි පසුම කෙවිත්තයෙහි හා කිසිකෘතාවල් කියාසැටි ආදියෙහිවත්දන් සාදෙවදුන් සඳ ඔබේ සෙවිදුන වදුරා ආරාධනාදු සඳිඳුගන්ධාරයන්ගේ අයා පසිඳුන් සඳ එසේවදුන්සේ

ඒ කෙසේද යත් ?

ත්‍රෛයිදුවස බරණැස් සුවර ශ්‍රීමහාසහ සතු රජපුරෝහිතයෙකුන් රාජාණෙරය සෙයකි කොසොලයටද බරණැස්නුවර දියාහාසෙ ආචාර්ය ඉපිද මෙහෝ ශිෂ්‍යන් අකුරුකියවා වාසකාරණයෙහි සෙකි අයෙහෙයාව ලුබාහව බොහොමයන්ට ඉක්බිතියා ඉන්නා බ්‍රාහ්මණයෙක් ආහ, ඒ බ්‍රාහ්මණයා පසුවාහාරයෙහ හා කිසිකෘත්‍යාවලුල්ලක් වත එවුන් පාන් ගිල්ල පහපොත් හැත්තෑවරුවත, බොහොසවහෝ ඇතෙ හොඳහෙයක හාසේ සිල්ප වහපොත් නාද්දුකි වදාළාහ, එස්ස පයුවහාරියෙකි හා කිසිකෘත්‍යාවලුල්ලා සැලවුනු නමින් වහපොත් හැත්තෑවට වත්තාහකි කිහ. එබස් අහා එස්ල ශ්‍රාද්ධාවූ ජලයෙකි සිප්පි බිස්හැස්මෙ නොපෙනෙන්ද එබඳ සැදුහැවූ සිත්වල්ලත් සාත්‍රාන කොටරෙන්ද්‍රය ඉපන්හවූ ජලයෙකි සිප්පි මස් කෑමක් පෙනෙන්නාසේ ප්‍රකාහවූ සිත්වල්ල් බොහෝ ගාහාසු කිහ තීමෙකි විදුරා අනගිරත ජාතකය නාමය වදළසේක. එසමයෙහි බ්‍රාහ්මණියෝ ගෙවසා හා සෙසොහොත්හි බ්‍රාහ්මණිහාණදසහාමිය දියපාවක් ආවාරියාණ බිඳේ සමයයි වදළසේක.

රජ්ජුරුවෝගේ සම්ම සබා මණ්ඩපයට පෙරකරත් නුවරට ගෙන්වා ගනුපරන්ද රාජ්‍යයට ඇලස්සාගත්හ, ඒ දැකවාගණ රජ්ජුරුවෝ සොඳුරු රාජ්‍යසැරත්හාස. එතමයෙකි දැකවාගණ රජ්ජුරුවන් ලෙස ලෝලේ එලා නාමින් සිරිසේක. කිණාලැවකාගෙන් සේනාවක් සාදා ගෙන්වා ගනුවකාරන්නාවූ අඹකයින් අඹකයන් අවුත් ඒ රාජ්‍යය මැඳිහා, ඒ සියල් කෙවූ ලෝ රජ්ජුරුවන්ට හෙණගෙයක් පෑහ. රජ්ජුරුවන්ගේ වේදනාවන් අසා ලා, ඒ ගහවට මොහෝ සුවදයක් ඇතිකරවා දවස් ගණන් ගිරිදුන්ගේ සේවනය කරවා, ඒ ගහවට මොහෝ සුවදයක් ඇතිකරවා දවස් ගණන් ගිරිදුන්ගේ වේදනාව අඩුවූ පසු, ඒ ගහවට පටකඩ තිරජවනිකා බන්දවා, මේ අරිය රහතන් කිරීරියන් සඳුන්පැන් වත්කරවා, ගස නොනෙක්වල්දම් එල්ලා ගිරිදුන්ගේ සිරුරත

චතුමටිට ජාතකය.

[illegible] මේ ධර්මදේශනාව [illegible] ඇසුරු කරගෙන වදාළ සේක් [illegible] ගැන ය.

ඒ කෙසේද යත් ?

එක්දවසක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශ්‍රාවස්තියේ [illegible] ඇසුරු කරගෙන වැඩ සිටියදී [illegible] ඒ [illegible] ගැන ය.

ඒ කෙසේද යත් ?

[illegible] ඒ [illegible] ගැන ය.

ධූමකාරී දේවතාවිය මෙසේ [illegible] රජ්ජුරුවෙකු [illegible] දෙවනාව ඉපිද [illegible] ඇසිල්ලකට පළමුවෙනි [illegible] ඇසිල්ලකට [illegible] ඇසිල්ලකට [illegible] ඇසිල්ලකට

මුදල් දෙනිස්වට සියයක්, එතිට තවීතලෙන් උපාසකයෙනෙන් තෙපෙන් අදුරුවිය
රුක්ෂා එළෙස සඳහන්වෙන්ස බුදුවැලඹන ප්‍රතිඥෙන් අවිරවතිනම් තෙපෙන්
ගුල්ලගුල්ලන්ට එන්නෙන් ආඹ තාවෙනි කියා. එහෙත් තවීතලෙන් අතරෙන්
පසුබුදින් උපාසකවරු බුදුවැඩෙන ප්‍රතිඥෙන් ජීවිතය රැකගන්නෝ අතර, එතෙකුත්
ඒ කෙසේදයි ආරංචියවූ සවීතලන්වහන්සේ ඉතුත්වත් දන්වා, වදුලාදෙ,

ඒ කෙසේද ගන් ?

ධුරසිංදේවන බරණැස්නුවර ප්‍රතාපවත හම රජ්ජුරුකෙණෙස්ස රාජ්‍ය
කරන සමයෙහි කාශ්‍යප බුදුන්ගේ අභාවානම් උපාසකයනු පවත්වාගෙන
ගෙ අවසාවට එස්සරා කරණුම්කෙනුත් පසුව නැත්තේය. ඒ කරණුම්කෙනු
භාග්‍යවිද උපාසකයන්ට කරණුම්කා පාවාදී පැමිණියහුත් සුවසෙක මැරෙන
කියා කිව, ශරීරය යිවිස දෙන්නම් පඬුවනුයි හත්දෙනත් සමිදියාගෙන
හත්වෙනි දෙනේ පඬුවී බුදුන්කල්පි ලෑල්ලන්පිම උපාසකයන් කරවා
එවට කරණුම්කා දිවයිනක මෙහෙව් පසමිත් මරා කා උපාසකයන්ට පාවා
සකයා ඔහන්නාහු කෙහෙන අපට සරණයෙන්නම් බුඩා, ධම්ම, සංඝ,
සිරුන්නය කියා අනික් සරණයක් නැතැයි කිය, සිතා ඉන්නාක රජවරුන්
මහාසම්මුදයෙහි වසන්නාවූ නාගරාජයෙක් තමාගෙ සත්රුවින් පිරිවරා
ගෙන් වැඩිගෙන, ඒ සමුද්‍රයේ එහන්නාවූ දෙවතාවා මාලිනී නමක් අරගෙන
උපාසකයන්ගේ වහසකාරයොවගොස් බරණැස්නුවරට යන්නෝ ඉද්දකී
නැතී, එවිට උපාසක අපි බරණැස්නුවරට යම්වැයි කියා එවිට යහපත යනා
කියා ගෙහා නැවත තොට නැගෙවයි කිහ උපාසකයා කාරනැම්නාව නැගෙන
අඹනැසිය, එවට දෙවතාවා කියන්නේ තොපවිනා උන් නැගෙන්ට අවසර
නැතැයි කීය. ඇයි උන් නැගෙන්ට බැරි කවර කාරණයක් නිසාදැයි එවාරන්
කියන්ට පිසිවි කෙනෙක්වා සිහරණ නොපිසිවියන් නැගෙනැතැයි කීය.
එවිට උපාසකයෝ මා ගන්නාවූ යම්සිලයෙක් ඇත්නම් තොපිත් අනුමෝදන්
වේවයි කිය. එවිට කරණුම්කාත් කොමයි කියන් අයින් පිනක්කොටනු තිබිවූ
වත් සුඛවහන්නේ දුන් පින් අනුමෝදන්වෙම් කියා සිය සුඛනාව පින්
මෝචනය. එවිට කරණුම්කාත් නැවට ගන්වාගෙණ දෙන්නා මුදින් ඇදෙ
මාගෙරණ ගමන්නේ තොසින් බරණැස්නුවරඛ මා දෙන්නාගේ නෙවිලුව ගොඩ
වෙනවා. තමිපත් සලස්වා ආහාරයේ සිට කියන දිව්‍යපුත්‍ර බරණැස්නුවර පසු
යන්ට ඇසෙන සැරියේ යම්කෙනෙක් හත්පුරුෂවූ විඤ්ඤයන් ආ ආනුරුත්
කෙරෙහිම මාන ඇතිව වෙසෙන්නම් එසේවූ සර්වඥයාට සමුදුර මධ්‍යයෙදී පිරිහ
ඇවි පෙනෙන්නේ වේදුසි කියා නැවත කියන්නාහු යම්සේ හත්පුරුෂයෝ
සඳාගෙවීමේකි ආනුභාවයෙන් කියිගුණයන්හැයි කරනැම්නාත් ප්‍රතිඥාවේ
ලද්දේවිදුසි කියති වදුරා, ශීලානිසංස ජාතකය නිමවා වදුලාදේක.
එසමයෙහි උපාසකයෝ නිවන්දුකසුව, එසමයෙහි නාගරාජයා තම පෙරිනු
මිතාඇවිරිය, දේවතාව උපන්නෙම බුදුවූ මමමය වේදුසි තවීතලන්වහන්සේ දන්වා
වදුලාදේක මේ බණ අවසානයෙහිදී මේ උපාසක සඤ්ඤාති මිනිසුන්
පැමිණියේය.

රුහක ජාතකය.

පුර්ව ශ්‍රීලාභ විනාසාදීන්නායවූ සවීතලන්වහන්සේ ජේතවනාරාමය
තබා විහරන සමයෙහි එස්සරා පුරාණ දුගීසහකෙරේ පිළිබඳ හිත්ඇති
කාලයේ ගන් ?

මේ විනාසාදනාවට අවශ්‍යකතිපාසයෙහි ඉදිරිය ජාතකයෙහි විස්තර වශ
ඒ කෙසේද, සෙසේ කිසත සෝ එකාගි පුරාණ දුගීසහවතිනා සිව්වනාත්
සෝ එස්සරා උපාසකයාට පැමිණියේ වේදුසි වදුරා ඒ කෙසේදයි ආරාධි
වදුලාදේක.

ධුරසිංදේවන බරණැස් නුවර ප්‍රතාපවත හම රජ්ජුරුකෙණෙකුත්
රාජ්‍ය කරන සමයෙහි බෝසතාණන්වහන්සේ අග්‍රමහසිනා කුසවතී
දේවියගේ පුත්‍ර වැඩිවන පැමිණ පියරජ්ජුරුවන්ගේ ඇවෑමෙන් රාජ්‍ය
කරන්නාහ. ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ රුහක නම පුරෝහිත ප්‍රාහ්මණයෙක් ඇත.
ඒ රජ්ජුරුවෝ සත්සතාන සත්සවයෙන් සරහණලද අස්වෑසනු බලුණට දී
බලුණයේ ගා දමින්ට එහනල මේ අසා සැලී එවසී කියා සැලැස්සූහ, ඒ නියා

සිරිකාලකණ්ණි ජාතකය.

සිරිකාලකණ්ණි ජාතකය උරුතුයෙහි ඵලාපාදවසානයෙහි බිම්සෝ

චුල්ලපදුම ජාතකය.

භවදු ශ්‍රීමත්වූ පදිපවූ සම්බුදුන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ
වසන සමයෙහි සත්‍ය්ක්‍රෝධ පිළිබඳ සිත්ඇති හික්ෂූන්වහන්සේ ධර්මසභාය
ජාතකය දන්වහලද්— මේහි වත්තාන කථාව උත්තරිදන්ත ජාතකයෙහි
වසයෙන් මිස්සේය. මෙහි වනාහී සම්බුදුන්වහන්සේ හික්ෂූන්ට සත්‍ය්ක්‍රෝධ
පිළිබඳ සිත්ඇතිම උරුවෙලා ලේ බොන්ට දුන්නේ වේදයි දදුරා ඒ කෙරෙහි
ආරාධනාවූ සම්බුදුන්වහන්සේ ඉකුත්වත් දස්වා වදාළසේක—

ඒ කෙසේද යත් ?

රුවසියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවෝ
රාජ්‍යඋකරණ සමයෙහි බොධිසත්වයන්වහන්සේ ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ
මහෙසිකා බිසවුන් බඩ පිළිසිඳ දශමාසඛ්‍යයකින් උපන් කුමාරයාට නම්
කාහු පඤ්චකුමාරයෝයයි ඇමතිවූ ඒ කුමාරයන්ට ඉක්බිති රාජ්‍යභාරය
පැමිණ ගේ දෙරණ ඇත පියාණන්දෙනාසේට ඉඟා ලෙන්ගතුව වාසය කරන්නාක
මළුන්නාවූ පුතුන් නන්බැසේ ඒකාත්වූ සේනාත්‍රිවිධයෙන් රාජ්‍යය
රාජ්‍යය උදුරාගනියි සිතා පුතුන් නන්බැසන් නමන්කල කැදලා කියන්දෙන
දරුවෙනි තොපකෙරේ සැක ඇත්නම් එසේයයින් ඒ ගේ තුර තොපි
ඉඳැ ඒ අසකා පලාගොස් මියගේ අරාමෙන් අවුත් තොපගේ කුලපරම්පරා
එසපුවා රාජ්‍යය නිඳ්කරණුවනි කීහ. එවිට නන්බැයෝ පියාණන්ගේ
කෙන් එසේවන සෝකයෙන් දුඩා වැලප රජ්ජුරුවන්ගේ ආඥාව ඉක්මවන්
නොහැන්නාවූ කරේගේ හැඩිවිවූ බිසෝවරු නන්දෙනාම අත අල්වා ගිහි
ගිහාග—නීක්ම ත්‍රිමියෙන් ගොස් ඔහන්වූ වැළඳ කාන්තාරයකට පැමිණ
කාන්තාරයේ ඇවිදින්නාවූ කණ බොණ දියක් නැතිව ගාපිපාසයෙන් පීඩිත
වූවාහු අඹුවන්කෙරේ කෘතඥාවහැර පළමුව දවස් බල ඉලනුවන්ගේ අඹුවා මිය
මිස් බෙද කෑහ, බොධිසත්වයෝ සඟස් ලත් දෙකොටසින් කොටසක් දෙවන
බෙද කා මේ නිදානයෙන් මළුන් කැදෙනාගේ බිරින්දන්ගේ මස් කා නන්බැසේ
දවස් බොධිසත්වයන්ගේ භාර්‍යාවත් මරන්නට වන්නාහ, එවිට බොධිසත්වයෝ
මරන්නේ ඇසිද අද දවස කන්ට මස්දෙමි කියා, පලඹුසිඹු ගේකොටසින් දී
මස්කොටස් අදරකම් නෙට දවසට පුළුවන්වේදැයි අස්වසා රැ මළුන් යදෙන
නිදාගටවන්වේලේ දෙවිවා මාගේ භාර්‍යාව ලෙවකනිමි සිතා භාර්‍යාව අතඇල්ල
නෙරා නිස්සිඳුණාහ, ඒ සියලු සත්‍රියන් ගාහොතොමෝ සිතෙනින් කාරුණිකවාසයෙ
නිස්සිඳුණාහ. මේ නිදානයෙන් රාත්‍රිය ඵළුළේලේ ගමන්කොට උදුසන නිස්සේදී
වන්වේලාවට ඉරුරුස්සී ගිරිරයේ වැදගෙන පැන්පිපාස අධිකව පැන්බොමි
සියන්නා මෙසන පැන් කොසින්දැයි කීවන් පැන්බොමි සියා සත්පරසෙදී

පුම්බුණු රූපයෙන් ඉන්නා වැඩෙන්නාවූ ලේඛාරු මෙබඳුවූ ඵලාවා ඒ නිදානයෙන්
ඒ නිදානයෙන්වූ බිසවුන් ඇරගෙන නන්බැසට පැමිණෙද ඔහුන් පැන්
ඒ නිදානයෙන්වූ වසයවැද පන්ලෙස්කොටසෙහි පලාඵලා පැවිදිව
ඒ රජ්ජුරුවන්ව රාජ්‍යභාරයෙහි එක්තෙරුවු අත පය
ඒ රජ්ජුරුවෝ රාජ්‍යභාරයෙහි ඵලාවා, ඒ කොටස්දේ බිරිඳන්ගේ
ඒ නිදානයෙන්වූ පන්ලොස් සඟවසට පැමිණෙද, මෙහි
ඒ නිදානයෙන් වූ පන්ලොස් සඟවසට දුක ඔතු කෙරේ කරුණාවෙන්
ඒ නිදානයෙන් දියෙසි යන්නාවූත් දුක ඔතු කෙරේ මැස්සක් බැඳ එසි
ඒ නිදානයෙන් දියෙසි යන්නාවූත් පන්ලොස සඟවසට නෙත්තෙන්

දන්නෝදැන්නා දන්දී දහැමින් හෙමින් රාජ්‍යයකරන්නාහ. එසේනොවී නිති
හා නොරැඳී පිපාසා අවුත් නොවූ ඉතාමෝහෙණ මිනිහෙක්නම්
නිසවුන් දකු මූ සුදුවට සුබස්වදියි එවැළඳුල මාගේ හැදිමසිල් කරන්නේ
පෙරදී මාලඳුවාත් ප්‍රියෙන්ම සතුම්වූහුය. එස්සෙහින් මුත් ධනය
අත් අත්හරින්නේ කෙසේදයි අත්හෙතැර ඇවිදීම කියන්නාහු — එසේ
ආනු මොහෝදෙන මුත්කියන්නේ ඇත්තෙකැයිසිතා එන්ට කාදමින් ඇවිදින
මොහෝමෝට දුන්නාහ, එකියන මිනිවුටු මොහෝ මනුෂ්‍යයෝ නොව
දුස්සඳිඳින්නේ ඇසිද මහපලු රජ්ජුරුවන්වහන්සේ දන්නාල්ලාරෑ. මොහු
ඇමතයන්ට දන්දෙන්නාහ. උන්වහන්සේගේ දන්හලට නොව දන්කෑදෙන
ඉඳු කියා — එමන් අපා යනපතැයි කියන මිරිඟ ඔන්නැත්නුවරට අවුත් දන්කෑදෙ
හට මන්නාහ. මෙසියාක්හෝත් එන්දවාහන් දන්හල් බලා යෙහෙන් කියාදෙ
කට නමින් අතින්දන්දී සතන්ගට මෙලෙහම දන්දෙවයි කියා ඇතුපිටවාහ
සැඟි කියන්නාහ. මියවි කොටා ඉතයිමාගෙණ දන් කා යන්නාවූ මිනිසුන්
කියන්නාහ. රජ්ජුරුවෝ මියවුන්හා කොටුදුක ඇදිහඟන්නේ ලඟට නොවෙ
කොටු විෂම සතා නොපෙනවුරුදුයි එවා ළඟ — මියන්පැණකැයි එ කියන්නාහු
න්නේ හැදිමසිල් කාණ සත්තයයි කිව — එසේ රජ්ජුරුවෝ අසා ඇතුපිටවා
ළුවන් එන්නේ කිරිහිතව කියාගනියි මොහෝදෙනා ඒ අසා ඇත්තෙදුයි
රුමෝ කියන්නාහු නොපෙන් පියාගන් අසවල් රජ්ජුරුවන්වූහ. රජ්ජු
කියන් අසවල්වූහ, නොපි අසවල් රාජකුමාරිවූහ, නොපි පියකැවූ, නොපෙ
කුමාරයාගන් කම් වූහ, මෙසේවූ කොට් නොපවු කෙසේවූ හැදිමසිල් කර
පමණෝද ඇයි නොපි මා මලුයයි කියා මරණ භාලුන් යියාගෙණ අවුදුයි කියා
අණසැසට කියන්නාහු අණසැසයනම් මා එයින් පොප ඇමති කියාගන්
පළුවෙන් කොවෙද අප ගන්මෙයන් වැලිඝනර පැමිණි කියාගල්දැ
උනුන්ගේ අවුදරුවන්ගේ මරා ඔන්කැදීම ළුන්ගලවාගෙණ උරුසපලා ලේ දී පැළ
ළුපාගන්නා ළුන් ගනප්වූ කියාගන්නේ කොවා දිගෙයි අත්පා කපා දමාපුළුන්ගේ
ළුපාගණ යන හැඟෙන්නාහු මා එයින් කොඩුපාගණ දුක මෙ න්කෙට රැකි
කියාගන්නේ මේ මියවුන්ගේ කොපාගෙණ්. ඒ ගන්මැදි පළුවන්ගන් මා එළුකියාගන්න
දිලිල්ලනට එපි නොයාගන්නේ එයින් ගිහිට මා අවුන් රාජ්‍යයට පැමිණි කියාගන්
යන සියල්ලම නොපි ඇත්ට මා එයින් පලුළු කියාගල්දේවිද. එසියන මියුන්
හමි මෙමියන්ය, එසේනොවී නම් මෙ කොටාය, ඒ නලින් එළු පදමිකුරු
සෝහම් මිමියන්, එසේනොවී නම් මෙ කොටාය, ඒ නලින් එළු පදමිකුරු
මා තල සුනුවිසුනුකොට පිටව ඇත් කන්නාහා කපාපියවයි කෝපයෙන්කියා
නැවත කෝට නන්කිදී යාපත් පැහැක කොවාලා කියවුන්ගේ ඉක හා එන්
ඇ මින්දු මේ සුවර ඉන්දහොදි පිරිසුවර ලවයයි ඇවුනයි වදරා මේ ගිල්ල
දුලම ජාතකය නිමිණ විදුළුන්ස — එසමයෙහි මල්ලු නන්දෙහාම ලුවිසූ
ලහවූ භගෙතරවරුය, මිඇවියම් මියුළුන්හාවූකාය, කොටාතුම්දෙවදහසාවර
සෝස, නොපෙහම් ආනඳඇග්ගරය, පදුමිකුමාරවූ උපත්සේම හිඳුවූ මේ
විදුළුවේකි —

මිණිවොර ජාතකය.

පූර්ව ශ්‍රීතුන්ග මිදුරුණාරවූ සතිඳුගන්වහන්සේ වෙළුවනාරමයෙහි
වැඩසිට මෙසේ දෙවදහසක්ප්‍රමාණවන්නන්ගේ මුදුන්ට පැමිණි වදගන්
දන්නෙදද නන් ?

ශ්‍රීමත්තුන් ඒ වෙළුවනාරාමය කළුපයෙහි රජ්ජු මාඋවරුන්වහන්සේ එසියන් දෙව
දහසක් ඒ වෙළුවනාරාමයෙහි උන්නාහුය. උන්තැනට සතිඳුගන්
නොපෙන්වා නම් ඒ වෙළුවනාරාමය කියා කියා, උන්තැනට සතිඳුගන්
වහන්සේ ගියහුවාහු නම් මේ කරාව කියා කියා

ඒ මේලාවේම මැණික රජුගේ පූ පුරුෂතෙමේත් මිනිස්ලෝකයෙහි උපන්නේය. පූර්ණතෙමේ රජුගේ ඔලඟට වුවමනාවෙනි කියා රජුගේ කුකුළු මැණික ගෙන්නා කොටසකි කියා මිරාබෙලා පිටිතොලඟෙහා මැදි තෙමෙනසේ කිරීමෙහි මැණික කොටසකි කියා. එවිට රාජපුරුෂයෝත් කොවිවැරුම් ඉන කැපීමට පටන් ගත්හ. එපමණින් ඇසූ රාජපුරුෂයෝ බොධිසත්වයන් කොටපන්නේ කෝපයෙන් දහස්ගණන් නොධනෙහා දකුණුවංශල් දෙරඟඩුන් ඇවිදින් කොටා බොධිසත්වයන් උඩුමුල්ලා වැදගොහා ඉතා කැපීමට පටන් ගත්හ. ඒ දුටු මහාජනයා හාවාගේ හාඩීමෙන් පසුපස්සේ අඩිතෙමෙනාගාන් බොධිසත්වයන්ගේ ඉතා කැපීමට ඔවුන්ගේ පෙරාවිද දැක කියන්හාගු අපේ පාමිණි මහ නිසා මුඛවාසනා මෙමවූ දුකක් පැමිණියේවිද මුඛවාසන්නේවැ.කියවූ නිරපරාධයන්ට මෙබඳු තාවෙව කැලෙහෙන්ටවත් මෙම ඒකාන්තයෙන් මුඛවාසන්නේට පමණක් නොවේ. රජ්ජෙහි යම්කිසි කේලෝ රක්හා දේවතාවෙකෙහෙක් ඇත්නම් ඔවුන් ලෝකපාලයා සුස්ත වලක්වා ගලඟවසි දෙවතාවෙණෙකුත් හැයි තෙමයි වේදනාවලින් පීඩාවට පැමිණියා සුජාතාගේ සිතු කියවිල්ලෙන් ගලඟවසි තාලිකාබලදෙවතාවෙණෙක් ගුලඟිය. එවිට ඔහු තෙමේ දහසක් මුඛවාසන්නේ ඔබගේ උදුරාගන්නා කොහෙක් ඇද්දේ කෙනෙකුයි කියා බැලූව. ඔහුදේවිදුවෝ මේ කාරණය දැක මා එකතට යායුතුයයි කියා අදහසිවෙනසෙන් එසැණින් අවුත් දන්නෙඩිට පැමිණි බොධිසත්වයන් ගැන්.ලංකාරයෙන් වැඳ, ආදිවූ එඩිතිවූවා ඇතුපිටින් රජ්ජුරුවන් සමඟියකින් දන්නෙඩියේ වැදගොහා බොධිසත්වයන්ව කියවා ගත්තාවූ පොරව රජ්ජුරුවන්ගේ ඉන කතා වෙනතුපසු මිරණැත්රජ්ජුරුවනැයි දන්න.

ඔහුගේ පවිත්‍රයේ ඔහුගුහාවසෙන් ආකාශයෙහි සිටියාහ. මිණිමෙ ඉන්දක ආදීවූ බොහෝ මහුෂ්‍යයෝ ඔහුගන් එසින් අසන්පුරුෂ රජ්ජුරුවෙ මිරා බලිමියි රජ්ජුරුවෙණෙකුත් අපව ඇලස්වනලදුයි සතුවුවුන. ඔහුගේ ආකාශයෙහි සිට ඒ පුරුෂයා මිවුනුපලඳවා, සුජාතාවන්ට අමුණොසිකා ඔබේද ඔහුගේ කියන්හාගු අසන්පුරුෂ රජ්ජුරුවන් රාජ්‍යඅකාරණ නම්පෙ හෙතෙල් වැසිවසින්යේය කලාවැසි නොවසින්යේය දුර්භික්ෂ හය වෙරබැ ආදීවූ භය උපදින්යේය එසේවූ රජදරුවෝ ඉන්හද අයත භා අසකිරීම අප භාග. මිදුකලත් සතරඅපායේ දුක්විඳිනාහයි කියා ඔහුදෙවෙහුගෝ දිවිහෙලින කට් කියෝය, බොධිසත්වයෝ දැනමෙන් හෙමින් රාජ්‍යයකොට සමඟිදිරිදෙස මිය පරලොව ගියාසේ වදරා මේ මණිචෝර ජාතකය නිමිවා වදාළසේක.

පවිතුරට ජාතකය.

ශ්‍රාවස්ති නුවර ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ සිටින කොසොල් රජ්ජුරුවන් අරභයා මේ ජාතකය දක්වනලදුය.

ඒ කෙසේදෙයින් ?

කොසොල් රජ්ජුරුවන්ගේ අභාසාපුරයට අමාත්‍යයන් දොහ කෙළ්ලේ රජ්ජුරුවන් කොතුන් ඒ කීයෑවට පරීක්ෂාකොට ඇත්තෙමෝ නිගමකොට්ස් ගිහිල්ලා බුදුන්ගරු කෙරෙමි සිතා බුදුන්ගරු කොට සිටුන්නාහ. එසේ ඒකාන්තයෙන් එසේය, ඔබ කියන්නාහ ලෙසින්ම වේවා, බුදුවූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අමාත්‍යයන්ට මෙසේ වදාළසේක.

ඒ කෙසේදෙයින් ?

ධුවබිසෝදෙවිය මරණාසන්න සුවර මුඛාදහන භාම රජ්ජුරුවෙණෙකුන් රජ්ජුරුවන්ගේ සමීපයෙහි මොහොතක්වත් වසන්නේ ඒ රජ්ජුරුවන්ට අතිශයෙන් අප්‍රියවූ අමාත්‍යයන් උපන්නේක, මරණාසන්න රජ්ජුරුවන් ඒ අමාත්‍යයන් අභාසාපුරයට දොහකෙළ්ලයි අසා කුමුත් එන්නේ එස්තරා, අමාත්‍යයෝ අභාසාපුරයට දොහකෙළ්ලයි අසා කුමුත් එන්නේ එස්තරා, අමාත්‍යයෝ මා වල්ලභයයි සිතුවා කවයුත්තෙහි නියුක්තවූ දහසකුදු අමාත්‍යයන් මා ප්‍රියකරු පාත්‍රය එස්තොසින් මේකවයුත්ත මිතේ පමණින අමාත්‍යය සත්තු මා ප්‍රියකරු පාත්‍රය එස්තොසින් මේකවයුත්ත මිතේ පමණින අමාත්‍යයා අසින් දුක්භයක්කොට එවාරා ආලුව කරමි සිතා අමාත්‍යයන් අමාත්‍යා දාහක්ම නිදුවා කියන්හාහු පුක්භයක් කියමි විසඳවයි කිහ. සෙසේයි දෙවියන්වහන්සෙයි කියන්හා විසඳමි කිහ. එවිට රජ්ජුරුවෝ ඔවුන්ගේ යම් පරීක්ෂාවීමයෙක පස්පියුමෙන් සැදුනු එලක්ෂණසම්පන්නයි සිංහ සෙනෙයි කියා විසඳුවාහ. එසේනොවේ නම් ඔවුන් සියලු දෙනාගේම හිස් සිඳුවන්නේ යයි කියා ඔවුන්ට බිය පැන්වූහ. එසේ වූසේක් අමාත්‍යයෝ බෙහෙවින් බියපත්වූහ. ඔවුන් රජ්ජුරුවන්ගේ සමීපයෙහි සිටියදී ඔවුන්ගේ ඔලඟට ගොස් ඔවුන්ගේ පාදමූලයෙහි වැටී හඬන්නාහු රජ්ජුරුවන්ගේ ඔලඟට ගොස් ඔවුන්ගේ පාදමූලයෙහි වැටී හඬන්නාහු රජ්ජුරුවන් අපි කිසිවක් නොදනිමු, අපි නිරපරාධයෝ කියා කීහ. රජ්ජුරුවෝ ඔවුන්ට අභය දුන්හ. ඔවුන් රජ්ජුරුවන්ගේ අභයදානය ලබා ගිහිල්ලා ඔවුන්ගේ ගෙවල්වල සිටියදී ඔවුන්ගේ ගෙවල්වල සිටියදී ඔවුන්ගේ ගෙවල්වල සිටියදී

වලාහක ජාතකය.

භාග්‍යවත් කරුණාගුණයෙන් යුතු සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ වසන සමයෙහි එක්තරා පසුගිය කෙනෙකු පිළිබඳ කිස් ඇති කතාවක් ගැන මේ ජාතකය දේශනා කළ සේක.

එසේ වදාළේ කවර කතාවක් ද?

එක් කෙනෙකු ගැන බුදුරජාණන් වහන්සේ ද එහා මෙහා ඇවිදින බව දැන සිටි ඔවුන් ඔහු ගැන කතා කරමින් "ඇවැත්නි, මේ මිනිසා ඇවිදින්නේ ඇයි? ඔහු කරන්නේ කුමක් ද?" යනුවෙන් විමසූ කල්හි "ඇවැත්නි, ඔහු ඇවිදින්නේ ආහාර පිණිස ය" යනුවෙන් ඔවුන් විසින් කියන ලදුව භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ වෙත පැමිණ එම කරුණ සැළ කළ කල්හි "මහණෙනි, මේ මිනිසා මේ ආත්මභාවයෙහි පමණක් නොව පෙර ආත්මභාවයන්හි ද ආහාර පිණිස ඇවිදින්නේ ය" යි වදාරා ඔවුන් ඉල්ලා සිටි නිසා අතීත කතාව ද වදාළ සේක.

ඒ කෙසේදයත්?

පුරාණ දවස බරණැස් රජ කළ කල්හි බෝසතාණන් වහන්සේ එක් ගම්මානයක ගොවි කුලයක උපන්හ. වැඩිවිය පැමිණි කල්හි ගොවිතැන් කරමින් ජීවිකාව ගෙවූහ. එක් දවසක් ඔවුන් ගොවිතැන් කරන ගොවිපලට ඉතා දුර ප්‍රදේශයක සිට පැමිණි වෙළඳ පන්සියයක් පමණ ගැරඩි සමූහයක් ඒ ගම්මානයෙහි නතර වූහ. ඔවුන් ගැරඩි වලින් මුදා හැර ඒවා ගොවිපල තුළ සැරිසරන්නට හැරියහ. ඒ ගැරඩි ගොවිපල තුළ සැරිසරමින් ගොවිතැන් කරන ගොවියන් විසින් වපුරා තිබූ බීජ ආදිය කා බී නැසූහ. ගොවියන් ඒ ගැරඩි වල් අලි ය, සතුරු ය, හොරු ය, යන ආදී වශයෙන් සිතා ඒ ගැරඩි වලට ගල් ගසා

ඒ කෙසේදයත් ?

ශ්‍රීමත් දෙවන මරණේස්සුවර ශ්‍රීමහිදයාණ හමු රජ්ජුරුවෙකුගේ රාජ්‍යය කරන්නේ මෙයින්ඉහත් මහිමක් ඇතිව නොවේ. එතුමා ධර්මිෂ්ඨ වූ රජෙකි. ඒ නිසා ඔහුගේ රාජ්‍යයෙහි ධාන්‍යාදී සියලු සම්පත්තීහු සෙමින් සෙමින් වැඩෙන්නාහු ය. එබැවින් ඔහුගේ රාජ්‍යය ඉතා සුවසේ පවත්නා බව කියන්නට ඕනෑ නැත. ඒ රාජ්‍යයෙහි ඇතැම් ස්ථානයෙහි ඉතා ඝන වූ මහාවනයෙහි ඇතැම් තැන්හි ඉතා විශාල වූ ගල්තලාවෙහි ඇතැම් තැන්හි ඉතා ගැඹුරු වූ ගංගා ආදියෙහි ඇතැම් තැන්හි ඉතා විශාල වූ ගම්දනව්වල ඇතැම් තැන්හි ඉතා සශ්‍රීක වූ ක්ෂේත්‍රයන්හි ඇතැම් තැන්හි ඉතා සුන්දර වූ නගරයන්හි ඇතැම් තැන්හි ඉතා සිරිමත් වූ ජනපදයන්හි ඇතැම් තැන්හි ඉතා ලාභදායක වූ වෙළඳ පොළෙහි ඇතැම් තැන්හි ඉතා සිත්කලු වූ ගම්දනව්වල

ඇරලී සත උපතැන් තොදැක මම්බිදලිනෑට කියන්නාවූ තුම්බවත්ථු
ජාතකය මිහි මේ දෙවනි නිමේතිහාස, මම අධිෂ්ඨ කිට මේ කැතැයි කියති. මේ
අවුරුදු කොපමණෝ තෙට අසුන් දෙන්නාගේ කතා දැක කියති. මේ
මේ හා සමානවූ ප්‍රභේදයෙකැයි කියා කොපමණෝ ඇති තම්බිදලිය කතා
එමෙන් තොගිය දුන්නේ දෙකකින් ම දෙන්නවුනි, දෙපාරකනුත් තොගියේ
ඉන්දේ දන් තුමය විද ඉවුල්නන්නේයයි කියති. ඒත් තොවුනේ මේ
කියාම දුන දුන තොප කියන්නේ තුමය එසේදයි කියා ඇති තම්බිදලිය
තොග තම්බිදලියාම කරන්නේ කියා අසුන්නේ තොගියාව තා තවත්
කරන්න කියදේ ඉතාමේපත අල්ප තෙළා යහපත්තොට ඇත පිහිටන්
තොවුවම අල්ප දන්නේය. ඒ තත්ත්‍වය තොවුවන් මාතෙහි ඇත පිහිටන්
අල්ප කියතොලතෙහි ඇණ මරා තලා ඉතින්බැම් තේතේවූ මැරුද්දත් තෙතෙන්
වියි කියා තයෙන්නුය. එසේ නවත් තම්තුදලියා ඒ තේ දියාවූ මැරුද්දත් තෙතෙන්
තොගෙදේය. තත්ත්‍ව එසේවූ අතිරතතපියතෙයක් තොගියතුතේ දියාවූ මිදුන්නේ
යයි ජාතකය කියා. විදුරුදේව, එතන්යෙයි තෙවිව එවන්තොවූ මිදුන්නේ
යයි තම්බින්නේ දක්වා විදුරුදේව—

සාධුසීල ජාතකය.

ත්‍රිවිද කරුණා සම්පන්නවූ තථිඳුයන්වහන්දේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ
එතන තම්යෙහි එක්තරා ම්‍රාහ්මණයෙකු අරභයා මේ ජාතකය දක්වනලද,

ඒ කෙසේද යත් ?

එක්තරා ම්‍රාහ්මණයෙකුගේ දූ තතරදෙතෙක් ඇත්තා. දුන් තතරදෙන
ම්‍රාහ්මතකාරන්නාවූ පුරුෂයෝ තතරදෙතෙක් ඇත්තාහ. ඒ පුරුෂයන් තතර
දෙතෙකුගේ එතෙක් රූපත්ව ඉදිය, එතෙක් එතයාවබව ඉදිය, එතෙක් සීල
තම්පන්නව ඉදිර, එතෙක් සිල්වත් ගුණවන්ත ඉදිය ම්‍රාහ්මණයන් තම්බිය
තතරදෙතෙන්ගේ කථි තෝත් දුන් දෙන්දුයි සිතා තමන්ට තොදුනෙන
ණය ඒතා පෙර සුවණ්ණත්තෝ ඒ තාරණය තව කිසිවෙක්ට තොදුනෙන
ණය ඒතින් ආරාධනාවූ තථිඳුයන්වහන්දේ ඉකුත්වත් දක්වා විදුරුදේව—

ඒවිසිදවිය මරණැස්සුවර ම්‍රාහ්මදතා තම් රජ්ජුරුතෙතෙතුන්
රාජ්‍යතකරණ තම්යෙහි බෝධිතත්වයන්වහන්දේ එම සුවර ම්‍රාහ්මණතුලය
ඉපිද දීතාවෝතාක් ආචාරිය දවස්අරණදේක. එතම්යෙහි එක්තරා ම්‍රාහ්ම
යෙතුදේ දූ තතරදෙතෙක් ඇත්තාහ. ඒ දුන් තතරදෙතා ප්‍රාර්ථතාකරන්නා
පුරුෂයෝ තතරදෙතෙක් ඇත්තාහ. ඒ පුරුෂයන් තතරදෙතාතෙන් එතෙ
රූපතම්පදීතේද, එතෙක් එතයාවබව තිදිතේද, එතෙක් ප්‍රාර්ථතාකරන්නා
තේය, එතෙක් සිල්වත් ගුණවන් වහ්තේය, මෙතිසිතා තතරදෙතා ම්‍රාහ්මණ
දීතාවෝතෙක දාචාරිය ලබන්තෙත් එපැන්කියා. එවිට දීතාවෝම්‍රාහ්මණාචාරිය
තොවූ ම්‍රාහ්මණ රූපැත්තාවුන්ට දිය ගතපත, වතෝධතයන්ට දිවත් තොත,

[illegible] එතෙක්තුන් සිල්වතුන්ට දිය උතතෙයි කියා. ම්‍රාහ්ම
[illegible] තම්බිය දවසේක—එතෙයෙයි ම්‍රාහ්මණා තම් තොත්තෙයෙයි
[illegible] ම්‍රාහ්මණ දතත්තයින් ඉතින්තෙයි තුවේ තොවස්තාහිරි
[illegible]

බඩ්ඩතාකාර ජාතකය.

සුවද කරුණාසුපන්නවූ තථිඳුයන්වහන්දේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ
එතන තම්යෙහි ම්‍රාහ්මණයන් අරභයා මේ ජාතකය දක්වනලද,

ඒ කෙසේද යත් ?

එක්තරේතේහි උම්මග්ගතෙර තම්පත්‍රාණ තොරුත්ද තිතිමරණ
[illegible] අල්ප රජ්ජුරුවන්ට දැත, රජ්ජුරුවෝත් ඒ
[illegible] දක්ෂිණාපථයේලිමි පිහිතාලතාරාමදීඝ දම්ලාබිසිමි ආදිවූ බොතෙ
[illegible] තිබෙතා තම්බිය ලබ්වතේ, එතල පිවිසසිවි වතාද්දතමින් තැවැත්
[illegible] තේ ම්‍රාහ්මණාචාරියත් තැවැත්තේය. ඒ ම්‍රාහ්මණාචාරියත් තුදුස්
[illegible] තම්බිය ලබ්වතේ තැවැත්තේය. ඒ ම්‍රාහ්මණාචාරියත් තුදුස්
තතරවේදයන්හිත් වැද සැලකොට ඉතාමිති ලොවිති ම්‍රාහ්මණයට පැමිණි තුවූ
තේය. එතම් ඒ ම්‍රාහ්මණයෙන් තැලවිතණ තොවත්තාහේ තිබෙයි.
තොත් ටුවත, එතම් ඒ ම්‍රාහ්මණයෙන් තැලවිතණ තොවත්තාහේ තිබෙයි.
තොවිති තේතේවූ ම්‍රාහ්මණයට එඩා අතිත් ම්‍රාහ්මණයෙක් පවා ඇද්දතිවිවාලතේක,
ඒ තුමය ම්‍රාහ්මණයන්ද; පතුවතාමිවිය තැවැත්තාවූ ම්‍රාහ්මණවේද
තතරතේ තේ තුමය ම්‍රාහ්මණයන් තැලවිතන්වේද බැරිය එතේවූ ම්‍රාහ්මණයන්
ඉතින තත්, එතේවූ ම්‍රාහ්මණයන් තැලවිතන්වේද බැරිය එතේවූ ම්‍රාහ්මණයන්
තෝ උපතිෂත්හේ තැලවිතියෝවේදයි එදාත් ඒ තෙතේදයි ආර ධිතවූ තථිඳුයන්
තියන්තේ ඉකුත්වත් දක්වා විදුරුදේව.

ඒ කෙසේද යත් ?

ධුරිසිය දවස මරණැස්සුවර ම්‍රාහ්මදතා තම් රජ්ජුරුතෙතෙතුන්
රාජ්‍යතකරණ තම්යෙහි බෝධිතත්වයන්වහන්දේ දුප්පත්කුලයක තොවිව ඉපිද
[illegible] තකතැණින් තැවැත්තේ තිරිසන්ට අත් පෘතිමි උකුටයන් තසිල්පැන්
[illegible] තේ එතාවත් තත්ත්‍වතයත්තේ තතතිවම තරණදේක. බෝධිතත්වයන්ගේ
[illegible] තම්බිය ලබ්වතේ තැවැත්තේය. ඒ ම්‍රාහ්මණාචාරියත් තුදුස්
තතරවේදයන්හිත් වැද සැලකොට ඉතාමිති ලොවිති ම්‍රාහ්මණයට පැමිණි තුවූ
තේය. එතම් ඒ ම්‍රාහ්මණයෙන් තැලවිතණ තොවත්තාහේ තිබෙයි.
තොවිති තේතේවූ ම්‍රාහ්මණයට එඩා අතිත් ම්‍රාහ්මණයෙක් පවා ඇද්දතිවිවාලතේක,
ඒ තුමය ම්‍රාහ්මණයන්ද; පතුවතාමිවිය තැවැත්තාවූ ම්‍රාහ්මණවේද
තතරතේ තේ තුමය ම්‍රාහ්මණයන් තැලවිතන්වේද බැරිය එතේවූ ම්‍රාහ්මණයන්
ඉතින තත්, එතේවූ ම්‍රාහ්මණයන් තැලවිතන්වේද බැරිය එතේවූ ම්‍රාහ්මණයන්
තෝ උපතිෂත්හේ තැලවිතියෝවේදයි එදාත් ඒ තෙතේදයි ආර ධිතවූ තථිඳුයන්
තියන්තේ ඉකුත්වත් දක්වා විදුරුදේව.

ඒ කෙසේද යත් ?

ධුරිසිය දවස මරණැස්සුවර ම්‍රාහ්මදතා තම් රජ්ජුරුතෙතෙතුන්
රාජ්‍යතකරණ තම්යෙහි බෝධිතත්වයන්වහන්දේ දුප්පත්කුලයක තොවිව ඉපිද
[illegible] තකතැණින් තැවැත්තේ තිරිසන්ට අත් පෘතිමි උකුටයන් තසිල්පැන්
[illegible] තේ එතාවත් තත්ත්‍වතයත්තේ තතතිවම තරණදේක. බෝධිතත්වයන්ගේ
[illegible] තම්බිය ලබ්වතේ තැවැත්තේය. ඒ ම්‍රාහ්මණාචාරියත් තුදුස්
තතරවේදයන්හිත් වැද සැලකොට ඉතාමිති ලොවිති ම්‍රාහ්මණයට පැමිණි තුවූ
තේය. එතම් ඒ ම්‍රාහ්මණයෙන් තැලවිතණ තොවත්තාහේ තිබෙයි.
තොවිති තේතේවූ ම්‍රාහ්මණයට එඩා අතිත් ම්‍රාහ්මණයෙක් පවා ඇද්දතිවිවාලතේක,
ඒ තුමය ම්‍රාහ්මණයන්ද; පතුවතාමිවිය තැවැත්තාවූ ම්‍රාහ්මණවේද
තතරතේ තේ තුමය ම්‍රාහ්මණයන් තැලවිතන්වේද බැරිය එතේවූ ම්‍රාහ්මණයන්
ඉතින තත්, එතේවූ ම්‍රාහ්මණයන් තැලවිතන්වේද බැරිය එතේවූ ම්‍රාහ්මණයන්
තෝ උපතිෂත්හේ තැලවිතියෝවේදයි එදාත් ඒ තෙතේදයි ආර ධිතවූ තථිඳුයන්
තියන්තේ ඉකුත්වත් දක්වා විදුරුදේව.

කෙලිසිල ජාතකය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ විසූ කල්හි එක් උපාසකයෙකු ගැන වදාළ දෙයක් ඇසූ ධර්මසභාවෙහි ඒ ගැන කතාවක් පටන් ගත්තෝය.

මේ කෙසේද ඇත් ?

උපාසකයා බුදුරජාණන් වහන්සේ ඇසූ කල්හි, ස්වාමීනි, මේ උපාසකයා මෙතැන් සිට සත්වැනි දවසෙහි මරණයට පත් වන්නේය. එබැවින් මේ උපාසකයා ගැන මෙසේ කතා කරන්නට ඇති බව වදාළ සේක. එකල්හි ඒ උපාසකයා බුදුරජාණන් වහන්සේ ඇසූ කල්හි, ස්වාමීනි, මේ කාරණය ඇත්තක්මය. මා විසින් ඒ බව අසන ලදී. එහෙත් මා බියට පත් වූයේ නැත. මා විසින් කළ පින් ඇති බැවිනි. එබැවින් මා ගැන බියක් නැත. මා විසින් කළ පින් ඇති බ

සුදේව නරුණාරාවටු සතිඳුගත්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ
සිනසල, එක් තිසුසෙණෙහුත්වහන්සේ විහාරමහපසෙහි දරපලඳින් බැහැ
එක් භික්ෂුවෙක් වහන්සේ විමසිවිත්වහන්සේ කලාහ්ම. එකවාර
ශ්‍රීමහාබෝධියෙහි සිටා තිබා උත්තෙසාව සතිඳුගත්වහන්සේ
තෙයි මා එක්තැන් පුරිසාගයෙහි කිසිම කථාවකින් හිඳගත්
එතන් අහ අතිරාත්තුවට ස්ත්‍රීසතුන් මෙහේ හොත්ත් වදාළ
ඒ කෙණ්ඩුම් ආරාධනව සතිඳුගත්වහන්සේ ඉතුත්වන් දන්නා වදාළ

ඒ මෙසේද යන් ?

ශ්‍රාවස්තිපුරවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජතුමා
රාජ්‍යෙකාරණ සෙයෙහි බොධිසත්වයන්වහන්සේ ඉපැදිලා
සැර ශිල්පවෙහෙයෙහි සම්පූර්ණවෙලා පැවිදිව ගොඩාක් ධ්‍යාන
සෙයාව වඩාගෙන්සේක. එතන්සෙහි බොහෝ තාපසයන් ඒ
එතන්සේට හැර, මේසේ එපවත් බොහෝ තාපසයන් ඒ
උන්වහන්සේලා එතන් සෙ සතාදෙනෙක් සතිඳුගත්
කිසිසෙයට සෙමිකාරවලි කියා

එවැනෙකුති මේ මේයානං පෙතානං එවරූපෙ ඨානේ
ඡබ්බණ්ණානෙකානි මේ පෙතානං සතානං කණ්ණා සොතමේ කෙළිං.

යන මේ ගාථාව කියා සේකි අවි මේ මේයානා, මාගේ සෙමිලි
ජාතකයි, විවිධාභරණගතවි නානාකුලධන්තාය; ඒ සොහොන්, මාගේ සෙමිලි
ජ්ඝනාපුරයෙහි, ජ්ඝමහප්‍රාසාදයෙහි නානාකුලධන්තාය; මේ මේයානා, මාගේ සෙමිලි
සෙමි ; කණ්ණා නොතම සෙකිව, කණ්ණාසොතස්කානම් අති ඒ මේයානා, මාගේ
මේසේ සතර කුලධන්ත ඉදිත් නොපි සොඳුන්සෙරෙකි සෙමිලිකලාදුම්
සේ සෙමිපදුව සොවන්සේයි වදරා දුන් ශාස්තාහයෙන් සෙමිලිකලාදුම්
දන්වන්නාහු—

අපාදකෙසි සම්පෙතානං පේයානං දිපාදකෙහි ච
චතුපාදෙසි මේපෙතානා සොතානංඒතුපදෙසිතේ.

යන මේ ගාථාව කියා—පේපේයානා, මාගේ මෙමිලි; අපාදකෙසි අ
දක දිසිදැත්ත් කෙරෙසිය; මේපේයානා, මාගේ සෙමිලි; දිපාදකෙසි ඉ
සත් හා පසින් හාය; මේපේයානා, මාගේ සෙමිලි; චතුපාදෙසි, චතුත්
සතාතාණිදිත්හාය; මේපේයානා, මාගේ සෙමිලි; බහුපාදෙසි, සත්ත්‍රුසි ආදී
බොහෝ පා ඇත්තවුන් කෙරෙසිය—මේසේ සෙමිලිහාවහාවෙසි ස්ත්‍රී
දන්වා දුන් යාඳුවහයෙහේ ආරක්ෂා දන්වන්නාහු—

මාතිං අපාදකෙ කිංසු මාතිං කිංසු දිපාදකෙ
මාතිං චතුපාදෙ කිංසු මාතිං කිංසු බහුපාදෙ.

මෙහි ගාථාව කියා—අපාදකෙ, අපාදහෙත්; මාතිංකිංසු, මාතහෙත්
සතුරු දානයෙහි, දිපාදක සතුරෙත්; කිංසු, කිංසු, මාතහෙත් පෙරුව; චතුපාදෙ,
සතුරු; මාතිංකිංසු, මාතහෙත් පෙරුව; බහුපාදෙ, බොහෝ පා ඇති
සතුරු; මාතිංකිංසු, මාතහෙත් පෙරුව—දුන් අනොදිත්තෙකෙහින් සෙමිලිය
දන්වන්නාහු.

සබ්බෙපාණා සබ්බභූතා සබ්බෙසත්තා ච කෙවලා
සබ්බෙඅවධ්‍යා පාපන්තු මාතහං පාපමාගමා.

මෙහි පාඨයෙහි සබ්බෙසත්තා, ඇතිසත්ත්ව, සබ්බභූතා, සැම්බෙ
සත්ත්වයෙහි සෙමිලි, සබ්බෙඅවධ්‍යා, දඬුවම්, සබ්බෙපාණා, සැම්බෙ
ප්‍රාණියෙහි සෙමිලි, දඬුවම්; කිසිවු, කෙරෙහි; කිසිසතුකුත් පාප
කම්, මාහැත්, සොපැමිණෙ; මේසේ සැම්බෙසත්ත්ව කෙරෙහි අහිංසා අසං
වරුණ මාහැත්, සොපැමිණෙ; මේසේ සැම්බෙසත්ත්ව කෙරෙහි අහිංසා-අපස

චිර ජාතකය.

මේ කෙසේද යත් ?

ධර්මිසදේශ මරණැස්සුවර මුඛමදහා නම් රජ්ජුරුවෙකුගේ කුසින් බිහිවූ කුමරුන් දෙදෙනෙක් සිටියහ. ඔවුන් දෙදෙනා අතුරෙන් මුල් කුමරු ඉපදුණු කල්හි ඔහුගේ ඇඟ මුළුල්ලේ ඉතා සියුම් ලොම් පිහිටියේය. ඒ නිසා ඔහුට චිර කුමාර යැයි නම් තැබූහ. දෙවැනි කුමරු ඉපදුණු කල්හි ඔහුගේ ඇඟ මුළුල්ලේ ඉතා සියුම් ලොම් පිහිටියේය. ඒ නිසා ඔහුට සුචිලෝම කුමාර යැයි නම් තැබූහ.

මේ කෙසේද යත් ?

ධර්මිසදේශ මරණැස්සුවර මුඛමදහා නම් රජ්ජුරුවෝ රාජ්‍යය කරණ කල්හි බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ එක්තිලක දිවයිනෙහි උපන්නේය. එතුමන්ගේ නම සම්බන්ධ කරගෙන මරණැස්සුවර කියා ප්‍රසිද්ධ විය. බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ ඔබ්බට ගිය කල්හි ඔවුන්ගේ පුත්‍රයා රාජ්‍යය කළේය. ඔහුගේ පුත්‍රයා ද රාජ්‍යය කළේය. මෙසේ මරණැස්සුවර වංශයෙහි රජවරු සතළොස් නමක් පිළිවෙළින් රාජ්‍යය කළහ. ඒ සියලු දෙනාම මරණැස්සුවර නමින් ප්‍රසිද්ධ වූහ. ඔවුන් අතුරෙන් අවසන් රජතුමා මරණැස්සුවර නම් වූයේය. ඔහුගේ පුත්‍රයා මුඛමදහා නම් වූයේය. ඔහු රජ කළ කල්හි බරණැස් නුවර සිටි ධර්මිසදේශ නම් රජතුමා ගැන අසා ඔහු කෙරෙහි ඉතා ප්‍රසන්න වූ සිත් ඇත්තේ ඔහු වෙත දූතයන් යවා තමන්ගේ දියණිය වූ සුචිලෝම කුමරිය ඔහුට දෙන්නට සැලැස්වීය. ඒ කුමරිය ඉතා රූමත් වූවාය. ඇගේ ඇඟ මුළුල්ලේ ඉතා සියුම් ලොම් පිහිටියේය. ඒ නිසා ඇයට සුචිලෝම කුමරිය යන නම තැබූහ. ඇය ඉතා සුකුමාර වූවාය. ඇය ඉතා සුඛෝපභෝගී ලෙස හැදී වැඩුණාය. ඇය ඉතා සුඛෝපභෝගී ලෙස හැදී වැඩුණු නිසා ඇයට ඉතා සියුම් වස්ත්‍ර ඇඳීමට සිදු විය. ඇය ඉතා සියුම් වස්ත්‍ර ඇඳීමට පුරුදු වූවාය. ඇය ඉතා සියුම් වස්ත්‍ර ඇඳීමට පුරුදු වූ නිසා ඇයට ඉතා සියුම් වස්ත්‍ර ඇඳීමට සිදු වි

ඒ කෙසේද යත් ?

පියුම්දෙවිය මරණාසන්නව ලිහාදාසය හා රජ්ජුරුකෙනෙකුත් රාජ්‍යය කරන කාලයෙහි මොහොත්තරයන් වහන්සේ ඇතුළු මහරහතන් වහන්සේලා පන්සියයක් සමඟ වැඩම කොට ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ ඉල්ලීම අනුව ඔවුන්ගේ උයනෙහි වැඩ වාසය කරන සේක. ඒ රජ්ජුරුවෝ ඒ මහරහතන් වහන්සේලා ගැන සිතා, "මේ ශ්‍රමණයන් වහන්සේලා ඉතා ගුණවන්තයි. මේ ශ්‍රමණයන් වහන්සේලා ඉතා ශීලවන්තයි. මේ ශ්‍රමණයන් වහන්සේලා ඉතා කල්‍යාණ ධර්මතාවයෙන් යුක්තයි. මේ ශ්‍රමණයන් වහන්සේලා ඉතා බ්‍රහ්මචර්යාවෙන් යුක්තයි. මේ ශ්‍රමණයන් වහන්සේලා ඉතා සත්‍යවාදී වෙති. මේ ශ්‍රමණයන් වහන්සේලා ඉතා සංයමයෙන් යුක්තයි. මේ ශ්‍රමණයන් වහන්සේලා ඉතා දමනයෙන් යුක්තයි. මේ ශ්‍රමණයන් වහන්සේලා ඉතා ක්ෂාන්තියෙන් යුක්තයි. මේ ශ්‍රමණයන් වහන්සේලා ඉතා සෞම්‍යයි. මේ ශ්‍රමණයන් වහන්සේලා ඉතා ඒකාන්තයෙන් ම ආර්යයි. මේ ශ්‍රමණයන් වහන්සේලා ඉතා ආර්ය ගුණයෙන් යුක්ත

සෙමින් උත්තරා සෙමි කියා අවිතක්කිමුලය පිරිමැර උකහට ගොස් ගිය දුන, තාපසයන්වහන්ස තියෙන් බියපුත්තේ උත්තරාසිය දැක්කොත් මිය යාවැයි, එහෙය මිහැර දමිමි කියන්නා සේ විලිකුණා දැන්නහ. එකල්හි උත්තරා සෙමින්, ස්වාමි උපන්නාහුමනි කීම එවිට රජදරුවන් කෙරෙහි ගැරහුම් කියන්නා සේ, ස්වාමිනි රජදරුවන් නොවැටහෙන්නේ නොවැටහෙමි කීම එවිට රජදරුවන් කෙරෙහි උපදවා කී කරුණ කියන්නා සේ, ස්වාමිනි රජදරුවන් නොවැටහෙන්නේ නොවැටහෙමි කීම එවිට තාපසයෝ නොමසිරුයෙන්, තෘෂ්ණාවෙන් මැඩුණාහු, තා උත්තරා මව්දරු මෙලොව හා දෙදෙව නොවැටහෙන්නේ දෙයක් පෙරල පෙරලා, එන්නේ මව්දරු කෙනෙක් නම් නොවෙයි. ඉදිරිකොටලා නොසිතුවා, එන්නේ මව්දරු කෙනෙක් නම් නොවෙයි. එවිට තාපසයෝ එන්නේ මව්දරු කෙනෙක් නම් නොවෙයි කීම. එවිට තාපසයෝ කියන්නාහු මෙසේ රජදරුවන් කෙරෙහි ගැරහුම් කියන්නා සේ, ස්වාමිනි රජදරුවන් නොවැටහෙන්නේ නොවැටහෙමි කීම එවිට තාපසයෝ මෙසේ කියන්නාහු මෙසේ රජදරුවන් කෙරෙහි ගැරහුම් කියන්නා සේ, ස්වාමිනි රජදරුවන් නොවැටහෙන්නේ නොවැටහෙමි කීම.

කන්හගේ ජාතකය.

[illegible]ද ගංගාවෙහිවසූ බෝධිසත්වයන්වහන්සේ පේතවත්ථාරූඪයෙකි වැඩවසන
සමයෙහි ඇවිදින් සාරිපුත්තස්ථවිරයන්හට මිථ්‍යාදෘෂ්ටිකයෙකි වැඩිදෙන
ලෙසින් මේ ජාතකය දක්වන ලදද්ය.

ඒ කෙසේද යත්?

ඇවිදින් සාරිපුත්තස්ථවිරයන්හට අහවැසි කිසිකෙනෙකුත් වහන්සේ කෙරෙහි
පිහිණ උපන්නාහුත් කෙළවර පියකෙනෙක් කුපිතවෙයි කියා උන්නැවැත්වීමට
සමත්නොවේ සෑවට කිසිදුකෙනෙක් වැද්දෙකොදී රකිනාසේක. මේ කියන දිවා
සමයෙහි රෑත්වූ මාළුවරුන්වහන්සේ කිය කියා වැඩුණාහුය. ඒ කියන
සුත්තසේ උත්තුදේ විචාරා වදාරා එපවත් අසා දැන් මතුකොහෙහි කිසිකෙනෙක්
තමන් කෙරෙහි කිසිදුකෙනක් වැද්දකුදැන්කොවේදැයි විචාරා ආරාධනාවූ
සෑ ඒකෙනෙක් ඉතුත්වත් දක්වා වදාළසේක,

ඒ කෙසේදෝ?

යුගවසිය දහස වර්ෂයක් ආයුෂ ඇති මහා බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජතුමෙක් බරණැස්
රාජධානියෙහි රජකරන සමයෙහි බෝධිසත්වයන් වහාසෙහි වෘක්ෂදේවතාව උපන්නේය.
එකල්හි ලුබ්ධකයෙක් පක්ෂීඩනයක්ඇරගෙණ කොරවකුත් බැඳගෙණ
පළඳින්ත් බැඳිරියක අසුව නැලෙයිය කොරවකුත් ඒ වැදි බෙරගෙණ
කෙළේය. පළඳින්ත සහ අසුවූ කොයිත් ඒ වැද්දහුව අසුනොවී වැදිදැක්කු ඒ
ලෙ පය හොඳිමෙන්හේය, වැදින් අවශයෙන් උවමනාවේ වැද්දකුදු ඒ
කොට ඇවිදින්හේය, පක්ෂීන් සහ මැවුහුකොවුන් ඔලුව අසුනොවී
දවස් අරහේය, එවිට වැදි සිතන්හේ මළඉදුවා බැරිමයෙයි සිතා පස්සේ
වේ කුවුවක් ඉදිකොට ඒ අතැබ්රා කුලු ගහක් හැපියව නිසුළුවා. එවිට
කොරොබා වැද්දකු නිදාගව දුන සිතන්හේ ඒ සිසිකරන්ට උවමැතුවාසි එවිට
එතැනට ඇවිදින්නා බොහෝ අඹ දඹ දෙල් බෙලි කිතුල් ඩිවිපිරි
මේ ඇවිදින්නා නහක් දුටුවිට, තෑගේ වටාවට මා, අසුවන්හේ තානාවිධිය
පියා අඩාණෙන් පලාගියහ. වැදින් පසුවිය පලාගියපසු කියන්හෝ එන්ද
හම් පක්ෂීන්ගේ සඩාණෙන් කියවනැ එසේකෙනින් ඒ කොරකම් දන්නේ
මේ ඔබිමට ගොසින් පසුවින් බදුණෙණ තමාගේ වාසසථානයට බිහිසුණු
වදාරා මේ ජාතකය නිමවා වදාළසේක එසමයෙහි ලිහිනි වැදිනම් දෙවදුන
කාශ්‍යප කොරවා නම් ශරීරය රක්ෂාකරන්නාවූ ඝණපුඛයා, මේ කොරෙ
පුත්‍රයෙකොට උපදින්වූ වෘක්ෂදේවතාවා, නම් විවිධවූ මේ කෙනෙකි තමන්වහන්ස
දක්වා, වදාළසේක.

කන්දහලඬ ජාතකය.

[illegible]වද ලෝකනාථයන්වූ සම්බුදුරජාණන්වහන්සේ වේළුවනාරාමයෙහි වැඩ
වසන සමයෙහි ප්‍රඥාවෙලින අරහයා මේ ජාතකය දක්වන ලදදී.

ඒ කෙසේදෝ?

එක් දවසක් බුදුහාමුදුරුවන්ගෙන් ධර්මදේශනාවක් ඇසූ ධර්මසේනාපති
සාරිපුත්තස්ථවිරයන්වහන්සේ වැඩහිඳුන්තැනට ගොස් වැඳ එකත්පස්ව
හිඳගත් පසු ඒ ස්ථවිරයන්වහන්සේ ඉතා ගැඹුරු ධර්මයක් ඇසූ
සෝතාපන්න වූ මහාසෝතාපන්නයෙකි. එසේ ඇසූ ධර්මය ඔවුන්ගේ
සන්තානයෙහි ඉතා ගැඹුරට කිඳුණු බැවින් ඒ ධර්මය ගැන ඔවුන්ට
ඇතිවූ ප්‍රීතිය නිසා ඔවුන් ඒ ධර්මය ගැන ඉතා ප්‍රසාදයෙන් යුක්තව
උත්තුදේ විචාරා වදාරා එපවත් අසා දැන් මතුකොහෙහි කිසිකෙනෙක්
තමන් කෙරෙහි කිසිදුකෙනක් වැද්දකුදැන්කොවේදැයි විචාරා ආරාධනාවූ
සෑ ඒකෙනෙක් ඉතුත්වත් දක්වා වදාළසේක,

ඒ කෙසේදෝ?

යුගවසිය දහස වර්ෂයක් ආයුෂ ඇති මහා බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජතුමෙක්
රාජධානියෙහි රජකරන සමයෙහි බෝධිසත්වයන් වහාසෙහි වෘක්ෂදේවතාව උපන්නේය.
එකල්හි ලුබ්ධකයෙක් පක්ෂීඩනයක්ඇරගෙණ කොරවකුත් බැඳගෙණ
පළඳින්ත් බැඳිරියක අසුව නැලෙයිය කොරවකුත් ඒ වැදි බෙරගෙණ
කෙළේය. පළඳින්ත සහ අසුවූ කොයිත් ඒ වැද්දහුව අසුනොවී වැදිදැක්කු ඒ
ලෙ පය හොඳිමෙන්හේය, වැදින් අවශයෙන් උවමැතුවාසි වැද්දකුදු ඒ
කොට ඇවිදින්හේය, පක්ෂීන් සහ මැවුහුකොවුන් ඔලුව අසුනොවී
දවස් අරහේය, එවිට වැදි සිතන්හේ මළඉදුවා බැරිමයෙයි සිතා පස්සේ
වේ කුවුවක් ඉදිකොට ඒ අතැබ්රා කුලු ගහක් හැපියව නිසුළුවා. එවිට
කොරොබා වැද්දකු නිදාගව දුන සිතන්හේ ඒ සිසිකරන්ට උවමැතුවාසි එවිට
එතැනට ඇවිදින්නා බොහෝ අඹ දඹ දෙල් බෙලි කිතුල් ඩිවිපිරි
මේ ඇවිදින්නා නහක් දුටුවිට, තෑගේ වටාවට මා, අසුවන්හේ තානාවිධිය
පියා අඩාණෙන් පලාගියහ. වැදින් පසුවිය පලාගියපසු කියන්හෝ එන්ද
හම් පක්ෂීන්ගේ සඩාණෙන් කියවනැ එසේකෙනින් ඒ කොරකම් දන්නේ
මේ ඔබිමට ගොසින් පසුවින් බදුණෙණ තමාගේ වාසසථානයට බිහිසුණු
වදාරා මේ ජාතකය නිමවා වදාළසේක එසමයෙහි ලිහිනි වැදිනම් දෙවදුන
කාශ්‍යප කොරවා නම් ශරීරය රක්ෂාකරන්නාවූ ඝණපුඛයා, මේ කොරෙ
පුත්‍රයෙකොට උපදින්වූ වෘක්ෂදේවතාවා, නම් විවිධවූ මේ කෙනෙකි තමන්වහන්ස
දක්වා, වදාළසේක.

සෝමදත්ත ජාතකය.

[illegible]වද ඒකාසනිකවූ සම්බුදුරජාණන්වහන්සේ පේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන
සමයෙහි උපුදගිරි ස්ථවිරයන්වහන්සේ අරහයා මේ ජාතකය දක්වන ලදද.

ඒ කෙසේදෝ?

උපුදගිරි ස්ථවිරයන්වහන්සේ සඟයන්ත ඉඳ බස්පස් කියන්ට වත්නේක්හම්
කියන්නෙහිය කොයිතෙක බහම කියනසේක, බුදුවහන්නේගේ අතුනකම
ඔබ කොළඹපයෙහි රෑත්වූ මාළුවරුන්වහන්සේ කිය කියා වැඩුණාහෙවට
සේඳ දේවතාවන්ගේ වැඩවදාරා මහණෙනි මා එන්නාවී සුවිහාරයෙහි කිසැම
කරුණකින් සුක්තව උපුදගේ විචාරා වදාරා එපවත් අසා පළමුවන් උපුදගියෝ
රාජ්‍යයෙහිදාරා ඒ කෙසේදයි ආරාධනාවූ සම්බුදුරජාණන්වහන්සේ ඉතුත්වත්දක්වා
වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

සුප්‍රතිෂ්ඨ දේව පුරයෙහි සුචිර ශ්‍රීමද්දත්ත නම් රජ්ජුරුවෙක් රාජ්‍ය කරන කල්හි බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ සම්පූර්ණ වූ දස මහා පාරමිතාවන් ඇති කල්හි ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ අග්‍රමහේෂියගේ කුසෙහි ප්‍රතිසන්ධි ගැන්වූ සේක. ඒ දෙවිපියන් වහන්සේ ගැබ් ගත් කල්හි ඒ රජ්ජුරුවන්ට රාජ්‍ය ලාභ සත්කාර ආදිය ඉතා බොහෝ විය. ඒ නිසා ඒ රජ්ජුරුවන්ට රාජ්‍ය ලාභ සත්කාර ආදිය බොහෝ වූ නිසා ඒ දෙවිපියන් වහන්සේ ගැබ් ගත් කල්හි

ගුණාගුණදී ජාතකය.

[illegible] මනුතපෙහෙ, සාහුතිකලදී, කුංකිඛ්‍යාලදී, ගුණාගුණ ඉතිහාස ඉතිහාසයන් ගුණාගුණ, ජර්නලයෙහෙ, ප්‍රවෘත්තපත්‍රයෙහෙ, ප්‍රවෘත්තපත්‍රයෙහෙ, [illegible] ගුණාගුණ, ජර්නලයෙහෙ, ජර්නලයෙහෙ, ජර්නලයෙහෙ

මච්ඡික ජාතකය.

මේ කරුණාවටවූ කථාවත්තෙක්හේ පේතවත්ථුවෙහි දැක්වෙන සේක. උපාසිකාවක් ඇසුරුකොට වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

එක් උපාසිකාවක් ස්වකීය ස්වාමියා කෙරෙහි ඉතා ගෞරව ඇතිව වාසය කරන්නී වේලාසනින් අනුභව කරන්නට පටන්ගත් කල්හි ස්වාමියා ඇවිත් ඇඳුම් පැළඳ ගෙන ආහාර පිණිස හිඳ ගත්තේය. එකල්හි ඇය ඔහුට ආහාර පිළිගන්වා ඔහු ආහාර කරන්නේ ඔහුට සුළඟ හමන පිණිස ඔහු ඉදිරියෙහි සිට තල අත්පියාසය ගෙන සුළඟ හමවමින් සිටියාය. එවිට ඒ ස්වාමියා ඇය කෙරෙහි ඇති ගෞරවය නිසා ඇයට කිසිවක් නොකියා ආහාර කොට අවසන් වූ කල්හි ඇයට මෙසේ කීවේය. "මේ ගෙදර ඔබට ඇති තරම් දාසදාසීන් සිටිති. ඔබ ඔවුන්ට නියම කළ යුතු වැඩ ඔවුන්ට නියම කළ යුතුය. ඔබ මෙසේ කිරීමෙන් ඔවුන් ඔබට ගරු කරන්නෝ වෙ

ණ කොටත්වූ ශාස්ත්‍රය කැපකුහුකලාව අතිශයින් ආශාවෙන කොට සිටියේය. මූ සිතුමල දිනක් සවසක් ඇවිදගනිමි සිටා, දවසක් සඳකිරිය පායා, දවස් ගණනාවක් ගතවූ කල්හි, එතැන් සඳකිරිය පායන දවස් පාසා ගණන් ගනිමින් සිටියේය. එසේ ගණන් කරද්දී උපන්කෙණෙහි සිට අටවැනි දවස සඳකිරිය පායන දවස බව දැනගෙන ඉතාමත් සතුටුවූයේ, ඒ දවස ඔහුගේ ගුරුවරයා වූ ආචාර්ය තෙමේ ඇවිත් තමන්ට ශාස්ත්‍රය කියා දෙන බව සිහිවීමෙනි. එවිට ඔහු ආචාර්යතුමා වෙත ගොස් වැඳ වඳා එකත්පසෙක හිඳගත්තේය.

ඒ කෙසේද යත් ?

ගාථාසියදස්ස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවෙකුගේ රාජ්‍යකාරණ සලකන්නේ බෝධිසත්ත්වයන්වහන්සේ රජ්ජුරුවන්ගේ අතිශය ප්‍රසාදයට පාත්‍රවූ ඇමැතියෙකු වශයෙනි. එකල්හි පිපිනාගමෙහි දක්ෂිණ රාෂ්ට්‍රවාසී බ්‍රාහ්මණ පුරෝහිතයෙක් සිටියේය. ඔහුට ඇත්, උලෙහට අවුරුදු සතළොස් දහයක් වියැති ගුණසම්පන්න ධනාගාරයක් තිබුණි. ඔහු ඒ ධනාගාරයෙහි තෑගි දෙන්නා වූ නියෝගයක් ඇතිව විසිදහසක් පමණ වූ ධනය ගෙන්වා ගෙන්නේ ඒ ධනාගාරයෙහි ඇති ධනය ඉවර වී ගියේය. ඒ නිසා ඔහු ඒ ධනය ගෙන්වා ගැනීමට ඇතුළු ධනාගාරයට ගියේය. එවිට ඒ ධනාගාරයෙහි ඇති ධනය ඉවර වී ගොස් තිබෙනු දැක, ඔහු ඒ ගැන ඉතා දුක් වූයේ,

ධම්මවජ පාතකය.

[illegible] දෙන කෘතයෙහි දෙවිදහකාචාර්යයන් පරිශීලනවෙනත්සේ ඒ පත්තවතාරාවෙහි [illegible] එහෙත් මේ කථාව කියා කියා උන්තලුවේ ගමනිසුන් එවිදුරු වූහ. [illegible] එසේ වීමාරු වදාරා එවුන් අතර මහාජනයාට ධර්මය දෙසන්නේ සුදිගාහයෙහි කියනලද කථාවස්තුව [illegible] එවිදුරු වදාරා එවුන් අතර මහාජනයාට ධර්මය දෙසන්නේ සුදිගාහයෙහි කියනලද කථාවස්තුව [illegible] එවිදුරු වදාරා එවුන් අතර මහාජනයාට ධර්මය දෙසන්නේ සුදිගාහයෙහි කියනලද කථාවස්තුව [illegible]

මේ තොවේදනේ ?

[illegible] රාජ්‍යයෙහිත් ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ කාලයෙහි සෙනෙවිරත්නය [illegible] ඇත්තය. ජයක්‍රාසාදකවූ අලුත්සුපුයවකුත් ඇත්තාහ. පුරෝහිත [illegible] ඇත්තාහ. ඒ රජ්ජුරුවන්ට පුරෝහිත තනතුරෙහි සිටින [illegible] ධම්මවජ පණ්ඩිතයෝ—එසමයෙහි කාලයෙහි සෙනෙවිරදුන් [illegible] රාජ්‍යය අත්ලත්කා සිටියන් අසීතියන්කොට අයුත්ති කරන්නාහු, [illegible] එසේ මිලිපුත්තියක් විඳවන්නාවූ පුරෝහෝ අධිකරණයන් [illegible] අතින් චෝරඝාතනය යවන්නාහු රාජ්‍යවේවලට එන්නාවූ මහාජනයා [illegible] ඉදිරිපිටට ගත්ලදහා මේහෝ අංගවිකලරාජ්‍ය, [illegible] ඛණ්ඩිත අංගයෙහි ඇතිව සුන්දරී අවසේ. අසෙ [illegible]

[illegible] රජ්ජුරුවෝ එවුන් අතර කරුණාපුරස්සර සිතින් යහපතිවිචාරමි [illegible] එසේ වදාරා සෙනෙවිරදුන් [illegible] එවුන්ගේ අවසරයාලවිට කොන් සුක්තිය

ලාභො අලාභො අයසො යසොව
නින්දා පසංසාව සුඛංව දුක්ඛං.

58

මගුරුකුලයෙන් පුත්තකියාව කොටවි කිරීම් කරවූයේ කිම. මේ ගැන දේවීන්ට දොස් කිම, සමුදේවතාවන්ගේ කොමසිදී බිඳිදැ කියා කෙරෙහි වනාවතියෙන්ම හා කියල්ලම කන්ලූවාවිදී දැන් කියා, එතකොට ඒ මගුරුකුලයෙන් පුත්තකියා ලබාගෙන ඒ රජතුමාගේ රජගෙට ගෙන්වාගෙන් කියා, එවිට මෙතුමා කියන්නේ මගුරුකුලයෙන් පුත්තකියා ලබාගෙන ඒ රජතුමාගේ රජගෙට ගෙන්වාගෙන් කියා, රජ්ජුරුවෝත් සැමදෙ ජාතකයකින ගෝ මගුරුකුලයෙන් පුත්තකියා ලබාගෙන ඒ රජතුමාගේ රජගෙට ගෙන්වාගෙන් කියා, එතුමන් දෙවසන්වහන්ස මම මගුරුකුලයෙන් පුත්තකියා ලබාගෙන ඒ රජතුමාගේ රජගෙට ගෙන්වාගෙන් කියා, රජ්ජුරුවෝ සුකුල පරිදි කියාගෙන් කියන්නාහු

කාසාව ජාතකය.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

පිළිඳෙවාදු ජාතකය.

සා

සුමාගධා ජාතකය.

ඒ කෙසේද යත් ?

ඒ කෙසේද යත් ?

බඳගීඝවණ්ණ ජාතකය.

මේද තුම්බු ජාතකය පළමු කිරීම ජාතකවලියන්හි වර්ණනා කරන ලදී.

මේද තුම්බු ජාතකය ඇසීමෙන් ඔබට මෙබඳු සැකයක් ඇතිවන්නට පුළුවන. බරණැස් රජ්ජුරුවන් අරභයා මෙම ජාතකය දේශනා කළේ ඒ කෙසේද යන්?

කෝසලරජ්ජුරුවන්ට වැඩපහන්හෝ එක් අමාත්‍යතෙමේ අනාගතයක් දෝෂකරන්නේය රජ්ජුරුවෙනි! උන්කෙරෙහි සහෝදරකම එපැවත් වහන්නේ නැළෙයි. තුම්බු තුම්බු තුම්බු ඉඹුන්ගේ දන්මා වදාළහ.

පුරාතනදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවන්ගේ රාජ්‍යකාරක තනතුරෙහි උන්නේ එක්තරා බ්‍රාහ්මණයා, ඔහුගේ අභාග්‍යයෙහි දෝෂකරන්නේය. ඒ අමාත්‍යතෙමේ රජ්ජුරුවෝ උන්කෙරෙහි සහෝදරකම දැක්වූ බවක් නොදනිමි. එසේ වුවද රජ්ජුරුවන්ගේ මරණයෙන් පසු ඔහු රජ්ජුරුවන් වූ බවක් දක්නට නැත. ඒ අමාත්‍යතෙමේ රජ්ජුරුවන්ට දෑ කියන්නේ දෙවැනියාගේ දුසිරිත් ය. එවිට රජ්ජුරුවෝ සිතන්නාහු එමිබල හෝ නොවේ යන්නෙ දෝෂකරන්නේය. එසේ අමාත්‍යතෙමේ අන්‍ය තැනිත් කෙරේ සොඳ ගුණ සිතා වචනයක්වත් අනාගුත්‍රයෙව් දෝෂකරන්නේ නොසිතීයයි වදාරා බෝසත් රජ්ජුරුවන් ඒ අමාත්‍යතෙමේ විදහා වදාළහ.

ඛකාසිය ජාතකය.

මේද තුම්බු ජාතකය ඇසීමෙන් ඔබට මෙබඳු සැකයක් ඇතිවන්නට පුළුවන. බරණැස් රජ්ජුරුවන් අරභයා මෙම ජාතකය දේශනා කළේ ඒ කෙසේද යන්?

එක් රජ්ජුරුකෙනෙක් නොකාලයෙහි සුඛයවිහරිමේ ඇලුණේ සෙසු කටයුතු නොදනී. ඒ මේලාවට එක්තෙලිකෙනෙක් උපදවාගත් රජ්ජුරුවන්ගේ සෙසු

ගුථපාණි ජාතකය.

මේද තුම්බු ජාතකය ඇසීමෙන් ඔබට මෙබඳු සැකයක් ඇතිවන්නට පුළුවන. බරණැස් රජ්ජුරුවන් අරභයා මෙම ජාතකය දේශනා කළේ ඒ කෙසේද යන්?

බරණැස්නුවර එක්තෙලිකෙනෙක් වටරකදී උපාසකවරුන් දන්හා සමාදන් කරවා, ඔවුන් උපාසකවරු බොහෝ භික්ෂූන්වහන්සේලාට ලාභී කළහ. ඔවුන් ඉදිරියෙහි බොහෝ ගුණ දෙන්නාහ. එහෙයින් ඒ ගම ඉක්මන් ඉදිරියෙහි බොහෝ ගුණ ඇත. ඒ සෙම හාමුදුරුවන්ගේ මාළු භික්ෂූන්වහන්සේ ආකල ඉඳගෙනයෙන් පසුව දන්හා ලදහේ දන්කොපුවාගේ විපාකයෙන්දැයි සහ දුසිල්වතියකැ, පසුව දන්හා ලදහේ දන්කොපුවාගේ කියාගත හුනුහුවිල් යෙදෙ දීර්ඝ ඉන්ද්‍රියවිකලතා ඇති බවට පැමිණියාය. එසේහෙයින් ශ්‍රීකාණ අලොකලෝහ බොහෝ කෙළවරක් නැති කිලිටියාය. එසේ වූ ඇයට ගඳ ඔලිවූහ. එහෙයින් පිටියරකිටියකු කොස්ලාභිපොළොඹගම්ගිහා යන්ට ඔලිවූහ. එහෙයින් පිටියරකිටියකු කොස්ලාභිපොළොඹගම්ගිහා යන්ට ඔලිවූහ. එහෙයින් ඔබ ලාභී පොහොබන් කොහිදී දෙන්නේදැයි විචාරණ්ඩ මේ ගමට ඉන්නාතුන්ට බොහෝ භික්ෂූන්වහන්සේ කිසිවෙලේ කෙරෙයි. ඒ ගමේ ඉන්නා

කිසිවා කැටුවෙමි කැක එන්නෙමියි කුමිවකන්ගේ ඇමැතියා කියා සිටි
නෙල අතින්කැබෑමෙන් නොනිසි ජීවත්වන්නා නේද? යන, එකල්
රුවෙහි දැනගත්තේ රජ්ජුරු නිසැකවදී මහතුන් පවා, ඒකාන්ත
වදාරා පුරාණ ජාතකය කීමෙහි වදළසේක. එයින්ද ඉගෙනගත
නම් කෙවිදෙනෙල්ලෝහිය ඒ අණකොට උත්තෙනම් ඒ දෙනෙහි

ඛණ්ඩහාලණ්ඩ ජාතකය.

සේද කුමිල ජාතකය පමණි කියන ජාතකවලින්ම විස්තර

පොත්තේ—

සාදු නුවණැති එකෙනෙක්වූවි හරිහැයන්වහන්ස්ගේ පේතවතාරාම
වැඩවසන සමයෙහි කෝසල රජ්ජුරුවන් අරභයා මේ ජාතකය දත්තේ
ඒ කෙසේද යත් ?

කෝසලරජ්ජුරුවන්ට වැඩපහන්හෙ එක් අමාත්‍යතෙනක් අනාසාපූර්ව
දෝෂයක්කළේය රජ්ජුරුවෝ උත්තෙනේ සමිතාකොට එවන් තැනැත්
වහන්ස්ට කැලඹුණාහ. හරිහැයන්වහන්ස් මුතුන්ත් දක්වා වදාළසේක.

පුරාවිදුරිස බරණැස්පුවර මහසඳහන සමු රජ්ජුරුවෙකුගේ
රාජ්‍යකරණ සමයෙහි උත්තේ එක්තරා වැවපහන්හා, අමාත්‍යතෙනකුගේ
පුරාවට දෝහයක් කෙළේය. ඒ අමාත්‍යයාගේ නෙවි උත්තේ නෙයි එක්තිනෙක
නෙමැයිද දෝහකෙළේය. එකියන අමාත්‍යයා තමාගේ නෙයි
නැතැත්තෙනු රජ්ජුරුවන්ට දැ කියන්නේ නෙයි දෝහකිරීමෙක
වැඩපහන්හා කියන්නේ නෙයි එක්තිනෙක මා නෙවි වැරදිනා දෝහකළ
දැයි විමැසුවාය. එවිට රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු එමබල කියනු කෙටින් එක්
පසක්හා අමාත්‍යයෙක් දෝහකළේය, එසේහෙයින් උත්තෙනේ එක්
කෙළිකරවයි කීහ. එකල් අමාත්‍යයෝ අහා හෙමින් ඇත් සිතා, කොට
සිතා, එවන්හටත් අනාසාපූර්ව දෝහකරන්ට නොහිතියයි විදුරු ඔත්තු
දක්ෂ ජාතකය කිවිවා වදළසේක. එමෙයෙහි රජ්ජු උත්තෙනේ මුතුන්
මුණයෙහි තමන්වහන්ස්ගේ දක්වා වදළසේක.

මකාසිය ජාතකය.

සාදු නුවණැති එකෙනෙක්වූවි හරිහැයන්වහන්ස්ගේ පේතවතාරාමයෙහි
වැඩවසන සමයෙහි කෝසල රජ්ජුරුවන් අරභයා මේ ජාතකය දත්තේ
සෙසේ විවිතීහ කථාව මුතුන්තෙන්ස්යයි දතයුතු—

ඒ කෙසේද යත් ?

එක් රජ්ජුරුකෙනෙක් හොඤ්ඤයෙහි සුඛයවිනිස්ම ඒහුවුවක ඇදුරු
මැදෙහි උගතකාහ. ඒ වේලාවට එක්තෙනකුදු හොත් උගතපුරක්ෂකයෙහි තුන

ජාතක කතා.

[illegible] උත්තෙනා. මහසුනු සැදුම මල
[illegible] දහසක් පමණ සිටින්වීය. එවිට එතෙකාරයෙනේ උත්තේ හාදියෙහි
[illegible] කියාපුවාහ. රජ්ජුරුවෙන්ගේ ඒ දැක තමන්ට අමාත්‍යතෙනේ
[illegible] කියාසිටියහු රජ්ජුරුවන්වහන්ස අයින් මේ කියෙන්දයි විමැසුහ. මෙයි
[illegible] මෙතෙන් සිටත්තේ එකානෙට පැමිණියේය. ඉඳින් හේවහන්වහන්සෙන
[illegible] නැතේ එතෙනෙක් සිටත්තේයයි කාරුණික වදාරා කෙසිය ජාතකය තිබවා,
[illegible] මේ රජ්ජුරුවෙන් කියෙයි වදාරා කෙසිය ජාතකය තිබවා,
[illegible] එතෙකෙනි රජ්ජුරුවෙන් තමා ආනාසාපූර්වයෝය, එතෙයෙයි
[illegible] එතෙකෙනි රජ්ජුරුවෙන් කියෙයි වදළසේක—

ගුථපාණි ජාතකය.

සාදු නුවණැති එකෙනෙක්වූවි හරිහැයන්වහන්ස්ගේ පේතවතාරාමයෙහි වැඩි
වසන සමයෙහි එක්තරා භික්ෂුකෙනෙකුන්වහන්ස්ගේ අරභයා මේ ජාතකය
දත්තේය—

ඒ කෙසේද යත් ?

සැවත්පුර නුවරක් දෙවෙවක් විවරණදී උපාසකවරුන් දන්නා තමන්
තමන්ගේ, එසේවූ උපාසකවරු බෙහෝ කිසිතුන්වහන්ස්ලාව ලාභයක් තෙ
තන්හේ, එසේවූ බෙහෝ මහ දැකය දෙන්නාහ. එහෙයෙනි ඒ ගම ඉන්නා
තන්හේ ආදිවූ බෙහෝ මහ දැකය දෙන්නාහ. එහෙයෙනි ඒ ගම ඉන්නා
පුන්ය ඉතිසෙන ඇත. ඒ තෙම හාමිගේර නාථ කිසිතුන්වහන්ස්ගේ ආසනු
පුන්ය ඉතිසෙනයෙන් වසිනි දන්නා ලදහේ දන්කාපුවාගේ විපාකකිරීදැයි සහා
දුන්ය ඉතිවිරයි එවිට කිසිතුන්වහන්ස්ගේ කියාගත නුහුනුවේලේ තෙහේ
දීර්ඝ කියන්නේය. එසේහෙයින් බුදුරජණ අලොකලතියා බෙහෝ කාලවරුන්
මහ කියන්නේය. එසේහෙයින් බුදුරජණ අලොකලතියා බෙහෝ කාලවරුන්
[illegible] උපාසක්හා එසේවූ උපාසකාරාමවැවිසේක පේතවතාරාමයෙහි සිටිතුන්
කොණ්ඩුන්වහන්ස්ගේ පොතෙහිබන් කොහිදී දෙන්නේදැයි විචාරණවල්ලදී
[illegible] අයිත් ලාභය පොතෙහිබන් කොහිදී දෙන්නේදැයි විචාරණවල්ලදී
[illegible] ඒ තමා පුන්ය ඉතිසෙනයෙන් බෙහෝකිසිතුන්වහන්ස් කියනවිලේහෙයෙක්
[illegible] පුන්ය විවරා නැතුව කරන්නේය. එසේහෙයින් තමුබට ගන්නේ කුමටදැයි
[illegible] ඒ. එවිට කිසිතුන්වහන්ස් අදදවස ලාභන් මට පසුණිවන්නා මම ඉතිසි
දැන්ත් උත්තෙනේට පොතෙහිබන් කැලැත්වූසේක උත්තෙනේ යහප
තැයි තෙවෙනස් තමුබෙකුවරයිට සිවුර කැවතත්වන්ට මිත්සේක. ඒ වේලා
[illegible] තමුබෙකුවරයිට සිවුර කැවතත්වන්ට මිත්සේක. ඒ වේලා
[illegible] ඒ තමා පුන්ය ගුණයිකයා අත්ට දිවස්නාවූ බැටළුවෙකුමෙන් එකහා
අදින් කුඹේද දන්වලදන්ට අවුදු මේ ගමට වත්තේ එසේතෙත්ත් දන් කැවිපා
සමිත්දුම් වෙන්නේය. යහපත දන්වළඳ ඉක්බිති පුන්ය කියමිමයෙනි කියේක.
සහපසිය තමා නොදැ වැලඳුසේක, ඒ වේලේ බත් වලදු ඉක්බිත්තේ
කියෙයි කියා ඉක්බිති බත්වලදු අත්තයෙහි උවසිත් පුන්නවිචාරත්හා ගහ
පසෙකදී මැරියගමින් කෙලවරවලදී කියමි කියා උත්හා තමින ගමින්

සාමනීය ජාතකය.

මේ මරණැස්සවිර මුඛවිදහාගේ රජ්ජුරුවෙක්කුත් රාජ්‍යසේ
සමයෙහි මේ රජ්ජුරුවන්ගේ මැණියන බ්‍රාහ්මදත්තරජ්ජුරුවෝ එපමිසිකාදෙවි
රාජ්‍ය පෙරලාඅවුත් දරුවෙණ ලොබ වෙහෙ වෙහෙ ඇතිව රාජ්ජුරුවන්
සාමණලොකයෙහි රාජ්‍යසම්පත්ති නිසා ගසු-දෙවිතුයෝ දුක මේ කෙසේ

පලාය ජාතකය.

දැන් මුල්ලෙහි නිවිල්ලාව දෙන්නා පසිඳුකුස්වසාදේ අරභයා මේ ජාතකය වදාළ සේක.

ඒ කොසඳද යත් ?

පවත් කළ විට එක් පරිත්‍රාජකයෙක් මුල්ලෙහි නිවිල්ලාව කියා ද, තවත් එක් පරිත්‍රාජකයෙක් නාවා ගිනි නිවිල්ලාව කියා ද, නම් ඇති දෙදෙනෙක් වාසය කළහ. ඔවුන් දෙදෙනා ම ඒ ඒ ශිල්පයෙහි ප්‍රවීණයෝ වූහ. ඔවුන් දෙදෙනා ම ඒ ඒ ශිල්පයෙහි ප්‍රවීණ බව ගැන ඔවුන්ගේ ගුරුවරු ද ඔවුන් ගැන ඉතා සතුටු

ඇතිවිය යුතු බව. සෙබරාජ්‍යවාසීහු සාමිසිංහ රජුගේ ඔවුන්ගේ රජුගේ ඔවුන්ගේ රජුගේ ඔවුන්ගේ

දුන්වස්තෙන් දිඹුලකට පැමිණියාහ. බ්‍රාහ්මණ්‍යාව මිය ගොසින් ඇත. ඒ බව දැනගත් දුවරුවෝ ඔබ්බෙහි සිටි ගොපාලකයන්ගෙන් ඇඳ ගෙන්වා එහි තබා ගෙන ගොස් ඒ ගොපාලකයන්ට ම දුන්හ. ඔවුහු ඒ ඇඳ ගෙන ගොස් තමන්ගේ ගෙදර තැබූහ. ඒ ගෙයි ඇත්තෝ දෙවතාවකට ම බත් කා ඇඳ ගෙන ගිය බව දැන ඒ ඇඳ ගෙන්වා ගෙන ඒ ගෙයි ඇත්තන්ට ම දුන්හ. ඒ ගෙයි ඇත්තෝ ඇඳ ගෙන ගොස් තමන්ගේ ගෙදර තැබූහ

අවසාන ඉරිතියෙන් නොසිඳී මේ කෙනකුන්ගේ මාංසය පිරිනැතැ වැය වී ඇත්තේය. මේ කරුණ නිසාම ඔබ කෙනකුන්ගේ රුධිරය මාංසය ඇතුළු ශරීරය ඇති කළ මේ කරුණු කියා දී ඇත. ඔබ කෙනකුන්ගේ ශරීරයන්හි මෙතරම් ලේ මාංස නැතිවීමෙන් ඔබ කෙනකුන්ගේ මෙන් ම ඔබගේ ඥාතීන්ගේ ද මරණය සිදු වන්නට ඇත. ඔබ කෙනකුන්ගේ ඥාතීන් ඔබ කෙනකුන් නිසා ඔබ කෙනකුන් මරණයට පත් වූ බව නොදන්නා බැවින් ඔබ කෙනකුන් නිවැරදි බවත් ඔවුන් වැරදි බවත් සිතා ඔබ කෙනකුන් මරා දමන්නට ඔවුන් ගේ ගෙදරට ගියහ. ඔවුන් ඔබ කෙනකුන් මරා දමා ඔවුන්ගේ ගෙදරින් පිටත් වූ පසු ඔබ කෙනකුන්ගේ ඥාතීන් ඔවුන් මරා දමන්නට ඔවුන්ගේ ගෙදරට ගියහ. මෙසේ ඔබ කෙනකුන්ගේ ඥාතීන් ඔබ කෙනකුන් මරා දමා ඔවුන්ගේ ගෙදරින් පිටත් වූ පසු ඔබ කෙනකුන්ගේ ඥාතීන් ඔවුන් මරා දමන්නට ඔවුන්ගේ ගෙදරට ගියහ. මෙසේ

බවට අවේ දැනගැනීමටයි කීවා. පියුම්ගර්භයෙහි හිඳින් වූ බුදුන්හට, ඒ පියුම් පෙති පෝදුණු වේලාවෙහි දෙදිසින් ධර්මාලෝක විහිදුවා වැඩහුන් බවත්, ඒ ධර්මාලෝකය දැකීමෙන් ඒ පියුම් පෙති විකසිත වූ බවත් ඒ ආ

සමහර දවස් තෝල රාජපුරුෂයෝ මිදී ගලාගන්නා, තවමත් දවස් ඉන්නේ රාජපුරුෂයෝ මිදිලාගන්නා. අන්තෙන් රජපුරුෂයෝ දිනාගනියා තුවාල වූ කල මොහොත් ගණිමින් එළියි ඉන්ඩ එන්නා. තැරද එතකට ම ධනුෂ්ඨ ඔවුන් හොඳට එන්නා. මේ තාපස තාපසාවියන්ගේ වදවත් කරන්නෙකැයි උන්හලට කියන්නේ නම් එතකට ගිහිවේදුරු මහාඅමාත්‍ය ඔහු නොවෙයි ම, එන්නට ඉඳ තාපසයෙකි කියා කරන්නේ නම් එතකට පරාජයක්වූවෙමි යන්නේ ඇත. එබැවින් මේ දැන්මුහුණෙමයි පෙරත් තමන්

මේ කෙසේද යත් ?

[illegible]

ඒ කෙසේද යත් ?

[illegible]

[illegible]

සුතබ ජාතකය.

[illegible]

ඒ කොළඳ කෑ?

ශ්‍රීවර්ධන මරක්කලපුවර ශ්‍රීමද්‍දනා නම් රජිස්ත්‍රාර්තුමාගේ රාජකාරිය සම්බන්ධයෙන් එක්තරා කොළඹදිනු අසා එහි ගොස් ඔහු හමුවීමට ඉල්ලා සිටියෙමි. ඔහු මා ඉදිරියට පැමිණ ඔහුගේ කාර්යාලීය කාමරයට කැඳවාගෙන ගියේය. එහි මේසය මත විවෘතව තිබූ ලියකියවිලි කිහිපයක් ඔහු විසින් හොඳින් නිරීක්ෂණය කරන ලද බව පෙනිණි. ඔහු මා හා කතා කරන අතරතුර ඒ ලියකියවිලි ඔහු විසින් නැවත නැවත බලනු මා දුටුවෙමි. ඔහු මා හා කතා කිරීම අවසන් කළ පසු ඒ ලියකියවිලි ඔහු විසින් ඇසුරුම් කරනු ලැබිණි. ඒ ඇසුරුම් කිරීම ඉතා ප්‍රවේශමෙන් සිදු කරන ලදී. ඒ ලියකියවිලි ඔහු විසින් ඇසුරුම් කරන ලද්දේ ඒවා ඉතා ප්‍රවේශමෙන් හා ඉතා ප්‍රියතාවයෙන් යුතුව බව මට හැඟිණි

සිතා බෝධිසත්වයන්ට කියන්නේ ආචාරිස්වරුනි, රජ්ජුරුවන් එතන්දෝ
සේවකයන්ගෙන් කෑමැත්තෙමි යන්නෙහිය කී විට බඩයක් සලන්වන්නා කැමැත්ත
සේ කියා, බෝධිසත්වයන් රජ්ජුරුවන්ට නොයිමත් කියා රජ්ජුරුවෝ
සමීපයට නොව කියන්නාහු — දෙවියන්වහන්ස මා ගේ අත්තේවාසිකයා ගුරු
වහන්සේට සේවය කරන්නා කැමැත්තේය උන්ට පඩියක් සලන්වන්ට ඕනෑය
යැයි කියා. — රජ්ජුරුවෝත් එසේවීනම් හොඳය යි පඩියක් සලන්වන්ට ඕනෑය
වැලඳී කියා. එවැන් නොව ශිෂ්‍යයන්ට කිව, ශිෂ්‍යයෝ කියන්නාහු අලස
ශාසනයට දනිත්වූව මට පඩි අඩුවකට කාරණා කවරදැයි කියා. රජ්ජුරුවෝ
බෝධිසත්වයෝ නොව රජ්ජුරුවන්ට කියා. රජ්ජුරුවෝත් හොඳ පරීක්ෂා විදිමි
පැහැදී එතරම්කීයාවට පඩි දෙවයි යන — බෝධිසත්වයෝ එපවත් ශිෂ්‍යයන්ට
කියා. ශිෂ්‍යයෝ යළපයැයි පිලිගෙන්වාට පැමිණි කියා. රජ්ජුරුවෝ ශිෂ්‍යයන්ට
යෝත් ශිෂ්‍යයන් ලගට ගෙන්වා ශිෂ්‍යයාට කියන්නාහු එතුදු තොප පිහිත්
නිලභාණ්ඩයන් හා කැටිව වාදකරන්ට පිළිවන්දැයි විවාළාහ. එවිට ඔවුන්
කියන්නේ ගංපතු මාන් එසෙකැකොට දනුත් උව අදවසන්වෙනිදු එ හා මා හා
වාදකරමියයි කියා. රජ්ජුරුවෝත් ගුන්ගිල ගාඤ්ඣියා හා, ශිෂ්‍යයා හා දෙන්නා
අදටසන්වෙනිදු වාදකෙරෙයි නුවරසැලසාලහ — බෝධිසත්වයන් සිතන්නාහු
මේ කාරණය එසේනෙතිත් තොහුකේ විලුව සහයට යෙදෙයි මා එසෙවැව
නෙමෙයි යහයට නොයෙදෙයි. එසේනෙයින් හා සරිවූවන් පැහැද්දාහම් පසිය
පැහැද්දේ පැරදිගියාමියයි සිතා එසේනෙයින් මුව පරදිනාබලාත් ප්‍රාණය නොහ
හෙට යහපැයැයි සිතා වලව වදිමි සිතා ලජ්ජාවෙන් නිස්මේන්නාහා, මරණ
හෙත් නෙට එන්නාහ. මේ කියාගෙයා යන්දවසක් අවවාදනොහා යාමේත් ද
සේත්ම කතාබලද මාවත්ව යියේය, මේ නිසාගෙන් බෝධිසත්වයන් හන්වන
දවස් වගාහකරයට ප්‍රාණඝ තඤාගන්ව කියකල්හි ශක්‍රභවන්ගේ පාණ්ඩුකම්බලය
ලාසගය උනුවිය, ශක්‍රභෝ මාගේ සම්පත් උදුරාගන්නේ කවුරුදැයි සිතා
සිත් බැලුවහේ බෝධිසත්වයන්ගේ ප්‍රඥාපය දැක එතනට අවුත් ඇති ආචා
රිය කෙනෙ අවුත් සිටියාවැයි විවාළාහ. එවට බෝධිසත්වයෝ නොපි කවුරු
දුස් විචාරා මේ දෙදෙවිරාජාවට ඔබපතිවූ ශක්‍රභෝයයි කියා. එවට බෝධි
සත්වයෝ කියන්නාවූ හත් හත් කඩක් ඇති ඒනාවාද නෑත්තාවුවිලිලව නෙට
මා හා මාගේ ශිෂ්‍යයා හා දෙන්නා රජ්ජුරුවන්ට පාවිහ. ශොසිසඤ්ඤාසෙන
උපන්නාවූ ශක්‍රදේවේන්ද්‍රය වරපිරිවහල්වෙවයි කියා. එවට ශක්‍රභෝ කියන්නාහු
ඝනපත ආචාරිනි තොපට මේ පරිවාරවල්වෙමි නොපා උන් හා සරිවේ මිලුවි
පාන්න, එකල්හි හා සකිසුකලවේලෙහි හත් සහ කඩාපියව්, නොපරිසේ
විඤ්ඤාණෙඤ්ඤ අහඤ්ඤාවට එන්වේලාව පළමුවුනිගාවට නාදවඩිනේහ, උන්ගේ හත්
සහසකි නාද අඩුවෙයි, ඒ අවසාන්වට නොපරිසින් මේ පඤ්චාලාණ ආකාශයට
දමන්නාහ සැසියක් දිව්‍යසත්‍රීන් නවන්නාහ, මෙත් එතනට එන්නෙමැයිදැයි
කියා කියන, මනුෂ්‍යභෝත් නෙවිදවස් ගුන්ගිල ගාඤ්ඣියා හා මුඩිලනම් අය
වැස්කා හා දෙන්නායේ කෙට සඤ්ඤන්නේයැයි කියා මැසිපිට මැසිබැද රථවිට
රථ යිණෙණ සිටිනැයිසි සිටන්නාහ — බෝධිසත්වයෝත් තමන්ගේ ජාති
විභාව ඇරගෙණ අවුත් තමන්ට පෙනවූ අස්සපිට උන්නාහ — මුඩිලනම් අය
වැයින් තමාට පෙනවූ අස්සපිට උන්නේය, බෝභෝ මනුෂ්‍යභෝත් බලාසිටි
යාහ, රජ්ජුරුවෝත් රාජාසනයෙයි උන්නාහ, ශක්‍රදේවේන්ද්‍රයෝත් ආකාශයෙයි

සිටගෙණ සිටියාහ. ශක්‍රභෝ ආචාරිස්වරුනි බෝධිසත්වභෝ පමණක් දන්නාහ,
මෙතුන් බෝධිසත්වයන් හා අහිංසකව එදිවූව නමව පැහ, මෙභාෂාදෙන එදිවූව පෑ
ඒවුව බෝධිසත්වයන් මෙභාෂා කතාවූවාහ, එවිට ශක්‍රභවන්ගේ සංකුචිත් බෝධි
සත්වයන් පළමුවිත්තුපන්නේ සතුවූවිත්

ඒ කෙසේද යත්

එකෙක් කියන්නේ මල්ලලඹක් පුදා දිව්‍යලෝකයෙහි උපතිම්කිය. එකෙක් එක් දානඵලයකට පුබ්බපඤ්ඤත්ථි ඒ ඒ සම්පත්තීන් දිව්‍යලෝකයෙහි උපතිම් කිය. එකෙක් පුදාදම්පුවක් දන්දී උපතිම් කිය, එකක් මිසිරි එලාඵලයක්ම දන්දී උපතිම් කිය. ලෝකයෙහි උපතිම් කිය, එකක් මිසිරි එලාඵලයක්ම දන්දී උපතිම් කිය. එකක් මිසිරිරස තිස්සුත්වලයන්ටේ දන්දී උපතිම්කිය, එකක් මිසිරි එලාඵලයක්ම දන්දී උපතිම් කිය. දෙනොමසට සියදහස් පසඟුල් දී උපතිම්කිව, එකක් සත්ලිලාභයක්ම දන්දී උපතිම් කිය. එකක්ව දන්දී බඹ අසා දිව්‍යලෝකයෙහි උපතිම් කිය, එකක් ඇ. කියලා. එකක්දෙකෙරෙහුත්ට පැහැ පිළිගන්වා උපතිම් කිය, එකක් නැමින් සක්‍රාජ සිරියදී බැතෙනොහැරී කෝලිකොට උපතිම් කිය, එකක් තැදිමින්ලත් මිහි කොටස මෙහෙදන්දී උපතිම් කිය, එකක් අනුන්ට වැල්ම ඉපද කම්ලත් දෙස දන්දී උපතිම් කිය, මේ කීනයෙන් දෙකක් දිව්‍යසම්පත් නොවන්නේ බොධිසත්වයන්ට කිය — බොධිසත්වයෝත් තමන්ගේ ජීවිතය ලද්දාවූ පින් කියා සතුටුව මනුෂ්‍යලෝකයට අවුත් එපවත් බොහෝදෙනාගට කියා දෙනා පින්කෙරෙහි ඇසුරුවා වදරා, මේ ගුහනිදු ජාතකය තිබෙනා එසමයෙහි බුසිල් ණඩිසියානම් දෙවදහනායඋවරුන, බරණැස්රජතුමු වූ ආනඳසඋවරුන, ශක්‍රයෝනම් අනුරුඬසඋවරුන, ගුත්තිල ණඩිමව උපන්නේ බුදුවූ මම්වැයි වදළසේකි.

විසිවෙනි ජාතකය.

බුදු සංකාර ණගරපාරාජතුවූ සම්බුදුන්වහන්සේ පේතවනාරාමයෙහි වැඩවසණ සමයෙහි පලාණ පරිබ්‍රාජකයන් අරභයා මේ ජාතකය දේශනාවදාළේ.

ඒ කෙසේදයත් ?

පලාණපරිබ්‍රාජක කෙණෙක් ළඳිරට තමන්ට වඩිනාණෙකණකුත් නොදැක සැවැත්නුවරට අවුත් මා ණම ණඩිකරන්ට සමත්වියෝ ඇද්දැයි විචාරා, ඇත යෙහෙත් එසිත් සම්බුදුහෝ නොපේවූ පරවාදීන් ණා වාදකොනඬ ණඩිවියෝය, එසේණොසින් සම්බුදුන්කරා යවයි කියා — ශාසනඋහැයි කියා ඒ කියන පරිබ්‍රාජකයා බුදුන් ණා සමඟ ණඩිකරන්ට සිතා පේතවනාරාමයට කියෝය. සම්බුදුහේ ණා ණඩිකෘල්ල. සම්බුදුහෝත් ඊණ කී ප්‍රශ්න විසඳූ නොපී කී ප්‍රශ්න අසා දුම්ම අප කී ප්‍රශ්න විසඳාසි වදරා එණෙක්නාඹ කියදැයි එවිට — ඒ තෙම කුමක්බවත් නොදන්නේය, පැරද පලාගියේය, බොහෝ හිමුන් එකන්නේ මේ කථාව කිය කියා උත්තෙනෙව සම්බුදුන්වහන්සේ වැඩවදරා ණගණෙහි මා එන්නාව පුවීහාණයෙහි කිණම කථාවෙහිත් ප්‍රසාදව උතුරුම් විසාරා වදරා එපවත් අසා දුන්මිතුකොවෙහි පෙරත් මා එකඛස්හ පැරද පලා කියේවේදැයි වදරා ඒ කෙසේදුන ආරාධිතවූ සම්බුදුන්වහන්සේ ඉතුත්වත් දක්වා වදළසේකි.

ඒ කෙසේද යත් ?

ශ්‍රවසියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙනෙකුත් රාජ්‍ය කාරණයෙහි බොධිසත්වයන්වහන්සේ බ්‍රාහ්මණව ඉපිද පවකාමයෙහි අදිනා දකවසාපවැද යෑමිදුවසේහෝවත් පැවිදිවම වාසඅකාණෙහෙක. එසමයෙහි කාරණාවූ එක්තරා පරිබ්‍රාජකයෙක් බොධිසත්වයන් එසන්නාවූ වනඅසම්දේ

ණගණ පොත.

ණෙහෙ පිරුණු — ඒ සම්බුදුන් දකට කොසිත් මා කා සමඟ තර්කිකරන්ට නොහැකි වදරා, ඒකාන්තයෙන් එසිත් කෙළ එහෙයේ ඉඳිනා කාපයෝ ණගණෙහි වැඩසිටින් බෙණහේ සම්බුදුන්ට සමවිහෝහ. එහේනෙහිත් කාපයන්කරා ණගණෙහි බෙණහේ පරිබ්‍රාජකය මේණහාවෙන් නොනා සිසිල්පැණි ණගණෙහි සියදහස් පසඟුල් පිපිලා ඇත්තාවූ ණගණෙහි ඒ ණගණෙහි ණගණෙහි ණගණෙහි

ණාගසේ උපදින්නෙමි යන ආලයෙනුදු ඉන්ද්‍රත්වයට දිනයාපෑමක් නැත්තේ වැඩිදෙනෙක් උන්හාය. අතරින්ද්‍රත්වයේ ඇවිත් දෙමහල්ලන් මේ විමතියෙහි අරන කැඩෙයි කියා සිතා—දිගටම ඉන්නා කාරණාවේ අවසි, කාලෙ, අවස්ථාකාලවයිමාන කාලාවස්ථාවේ ඇවිත් සත එළි, කෑ කෑ නමුත්; තවමත් එවගුකාලි, එඋන්ම තවත්ම්, අනුභවකරන්නේත්; කාලඋණා, කාලය අනුභවකරයි; කොහොමත් කෑ ; නෙත් ආදිදැ; නෙ, ඒ කෙණෙක්‍රාතෙමේ; තුඩුවෙයි, කොහොමත් නෙත්ත් සිදුර තබාගත්තාවූ කාලය; පසි, පාණකෙළඹු සිදුරු නෙත්ත් ; යම් කාලයෙක් සිදුර තබාගත් කෑ කාලෙක සහායකව ඒ නෙත්ත් ගුවසන්වහන්සේ මෙසසකි කැවක උන්පහසියක් නැතිවෙයින් කාලය ඇති එසේය. රහතන්වහන්සේ සකලකෙලෙසුන් නසා රහත්වූකෙමින් කැලුම් විනාශකළාවූ කාලය සහසකළාහෙයි වසන්නේකැයි යියා, මේ කාරණාවේ අවසි සත්ත්වයන්ගේ ජීවිතය කියා—ඒකිසිත ක්ෂණයෝ යහපතැයි අවසි කියා වැද කරන්නේ නෙදෙරට හොත් සත්ත්වයෙක් ළිඳට්ලෙයි උපන්නෙයෝ එසි අවීචියොදුක ආචාරිත්කරා, අවුත් අපට ඒ අවසි කොතෙදෙයි කියා එවිට දිසාපාමොක් ආචාරිත් කොපානුම් කල්නෙඩේ ඉන්නමෙනෙහි කියා—එකිසත කියන්නෙක් විසා මෙවන්කුත් කොදීම කියා නියත්දකරාහ—එකියන කියන්නෝ ආචාරිත් සමාකරවානකැයි වදුරා මිලින්දරාජ ජාතකය නිමවා වදළසේකි—එතමයෙයි එකියන අකාරණයෙන් මේ ප්‍රාඥයන් නිසුහුද, එසමයෙයි දිසාපාමොක් ආචාරිතාණ බිහිවූයේ නමස්වහන්සේ දක්වා වදළසේකි—

නෙලොවාද ජාතකය.

ඒවිද කැසැර පාරමතාවූ සතිඥයන්වහන්සේ විසාල මහනුවර කුවිකාර කුලයෙහි වැඩෙන සමයෙහි සිංහනම් සෙනෙවිරදුන් අරභයා මේ ජාතකය දක්වනලද.

ඒ කෙසේද යත්?

සතිඥයන්වහන්සේ සිංහනම් සෙනෙවිරදුන්ට බරණැසින් උන් පෙරැහැ ළඳ දවස් උන් එසිත් බොහෝ මිත්‍රසම්පාදන ඇතිව රජ සවුලෙන් ලබන ආභාරය සතිඥයන්වහන්සේ ඇතුළුව සංඝයාවහන්සේට දන්දුන්නා ඒ බුදු නිසරණයෙහිවූ බුදුන්කෙරේ කැපවිව උක්කෙට නොසෙල්වී කියන්නේ ශ්‍රී ඔවින් නොනමයන් නමන් නිසා මැරූ ඉක් නමන් වලදනලදුවත් උක්කාටක කළාය. සතිඥයෝ එපවත් කියුසංඝයාවහන්සේ අතින් අසා පෙරත් නිරුඩ්ධ නාථපුත්‍රයෝ උවිඤ්ඤාණය කැවයි පෙරත් උක්කොටනා කෙළෝවිදුයි වදුරා ඒ කෙසේදයි ආරාධිතවූ සතිඥයන්වහන්සේ ඉකුත්වත් දක්වා වදළසේක—

ඒ කෙසේද යත්?

ධිවසිසැදවිය බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුත් රාජ්‍යසකරණ සමයෙහි බොධිසත්වයෝ බ්‍රාහ්මණ කුලයෙහි ඉපද සම්පූර්ණ

වයස් පැවිදු කරණලද්දාවූ ඔහු ඇතිදැ තෙවුසාසිල්ල ආත—එතමයෙයි ඔහු සතිඥයන්වහන්සේ මෙසිතත්‍රයන් දක සෙසසිතත්‍රයන් වෙතොසිත් සතරෙහි සතරෙක් නුසිතාගන්නේ කියා මහ ඩබරාණට එළඹ දන්දිනිම් සතරෙහි රජ්ජුරුවන් මරා ඉස් තව එවුවන් මා එසිත් මෙසිතූ සිතිවිල්ල කොපෙන් අළුරුවන් මරා ඉස් තව එවුවන් මා එසිත් මෙසිතූ සිතිවිල්ල වදුරන්නෙමියි කියා බොධිසත්වයෝ සිහිලැවකැට කියානසී ඒ සතරෙහි රජ්ජ

කියාදීන් කොළ පෝළඟක්ගේ ශුක්තියක් නොදන්නා කෙනියැයි කියා, ඒ තුන් රූප බිහිකරන මොහිසකියන් රාජ්‍යාවතිකමාත්‍යන්ගේ වදුරා චාදෙස්ලි ජාතකය කිවිවා වදුළුවේකි—එකල්හි රාජකුමාරයෝත් ලාඡදැයි සවිඤ්ඤාණක අභිනයෙන් උපස්සොත් බුදුවූ මෙම්යෙයි වදළුවේකි—

කිංඡුනොකාම ජාතකය.

බුදුදැ සැවැත් පුරෙහිවූ සතිඳුයන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ සිටිසේ කිංඡුනොකාම සූත්‍රය අරභයා මේ ජාතකය වදුරාවදළුවේක—

ඒ කෙසේදයත් ?

කිසිසේත් සතරදෙනකුන්වහන්සේ සතිඳුයන්වහන්සේගෙන් කමටහන් ඉගෙණගෙණ ඒ සතරදෙනාවහන්සේගෙන් එක්කෙණෙකුත්වහන්සේ සතිපට්ඨානයෙහි භාවනාකොට රහත්වූසේක—එක් හිමුහුණෙකුත්වහන්සේ පඨවියකසිණ භාවනාකොට රහත්වූසේක—එක්කෙණෙකුත්වහන්සේ ආපෝකසිණ භාවනාකොට රහත්වූසේක—එක්කෙණෙකුත්වහන්සේ තේජෝකසිණ භාවනාකොට රහත්වූසේක—සතරදෙනාවහන්සේ සතිඳුයන්වහන්සේගේ අග්‍රශ්‍රාවකත්වයට පැමිණි කියනසේක් අපි සතරදෙනම් රහත්වූවිහා, රහත්වීම් එක්කලදෙක සාවකයන්ට කාරණා සැමෙරිදැයි විචාළසේක—සතිඳුයෝත් සැමදෙනාත් සතරමැයත් වැන්හැයි වදාරා ඒ කෙසේදයි ආරාධිතවූ සතිඳුයන්වහන්සේ මෙසේ වදාළ වදළසේක—

ඒ කෙසේද ඇත් ?

ධර්මසේනාපති මහරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත මහරජ්ජුරුවෙහි රාජ්‍යය කරණ සමයෙහි ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ රාජකුමාරවරු සතරදෙනෙක් ඉන්නා ඒ සතරදෙනා කෑලුමල් කෙසේදයි විචාරා රථාචාරියා සෙවිවා නැතේ නෙත්වා අපට පාවයි කියා—රථාචාරියා සතරදෙනාට එකවිට නොහැ කොට එක්රාජකුමාරකෙණෙකුන්ට විලිසින අරටුකැලෙයක් දක්වාලිය, අනිත් කුමාරයෙනෙකුන්ට පත්‍රංකුරයෙන් යුක්ත ගසක් දක්වාලිය, අනික් කුමාරයෙනෙකුන්ට මල්පිපුනු ගසක් දක්වාලිය, අනික්කුමාරයෙනෙකුන්ට ඵලිපුනු ගසක් පැලිය, ඒ කුමාරවරුන් සතරදෙන එක්දවසක් ඉඳ කථාකරන්නා කෑලෙන්නේ දැයිය කනුවක්මයයි කියා. එක්කෙණෙක් කියන්නාවූ ගස් සෙත්සේයයි කියා එක්කෙණෙක් මින්කැවි එල්වූවාහේමයයි කියා. එක්කෙණෙක් විලිසුපියාතීබෙන පත්අතු රුක්මෙහැයි කියා—මෙසේ කියා සතර දෙන උනුන්ගේ කථා නොඉවසිවිය පියරජ්ජු සමීපයට ගොස් දෙවයන්වහන්ස කෑලෙන්නේ කෙසේ නිමිදැයි කියා. රජ්ජු විසි ඒ හොප කියේ කෙසේදැයි කියල්ලි කුමාරවරු සතරදෙනාත්ගේ කියාවුසුව පලළුපරිද්දෙන්ම කියාසූ එමහට රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු දරුවෙනි නොව සතරදෙනා විසින්ම කෑ

ගත් දේහයදැද්ද. එසකුදුවූවත් රථ වාරියා විසින් හොපව් කෑලෙහෙත් දැක්කේ ඒ ඇතැත්තේ මෙලෙස නිමිදැ නොහොත් කලින්කලට ඒකාන්තයෙන් පවසද්දී විචාරගෙන් කනුවක්ගේ නොවිවාරූ හෙයින් සෑම දෙනාගේ ප්‍රශ්නයන්ගේ කොලෙසියකලෙසෙහි කනුවක්ගේ නොවිවාරූ හෙයින් සියලු දෙනාගේ ප්‍රශ්නයන්ගේ නිමිත්තේය. මල්කල මල්කැවි ඵල්කල ඵල්කැවි ඒ අවස්ථාවෙහි කියා සෑම දරුකළුහුය. සතිඳුයන්වහන්සේද ඒ සතරදෙනාගේ කෙණෙහිරදක්හා වදරා මහණෙනි ඒ සතරදෙනාගේ ප්‍රශ්නයෙහි කෙණෙහිරදක්හා සමසේ සැකෙවුපදවාසුහුද එපරිද්දෙන් ඒ සතරදෙනාගේ

වැඩිවියපැමිණි වී වෙළඳුම්කිරීමෙහි ජීවිකාව කරන්නේය. එකල වත්තෑ අභිඥාත්වියෙක් වදුරු ඇතිකොට හික්මවා, ඔහු අතට මෙතෙහේදී කියන්නේ යම්කි ඇවිදින්නේ මාරණ්ඩුවෙය් උත්සවයෙකි. එහිදී වී වෙළඳුනත් අතට හාරකොටදී උත්සවයෙහි ඉන්නා. එයයෙහ වාහරත් සමඟයේ ඔබමිපුතුය, ආගමනින් ගත්තෝය—යි ඇය. එවිට අභිඥාත්වියා, තමාගේ අතඇතුළු උණපත්ගස්ලිලා, වාතරෝග රක්ෂ කරා, මැදගෙන්නෙහි එක් අඹනත්ලිල වැදගොත්තේය. එසේ දැක්වූයේ කඩගෙණ අඹනට කැයි අඹ කා, අභිඥාත්වියා. එකියන වාහ ගැසීර, එවට අභිඥාත්වියාගේ පිවිද වාහරයාත්තොදුක ගැහැවිලා අම්බුව දුක හලවා බිහාත්ව උවමැනවැයි කියා මට ඇත්තාගේ කොප එකතුකෙරුව, එසේකෙසින් කියේ ඇයි යම්කිසිපෙනත් ඇත්තම් කොපගේමවුව, එවයි කිය—එවිට වාහර කියන්නේ මා කොපකෙරේ නෙමිලෙන්ත්, පුත මෙහේ කොප එසින් කිපී උණපත්කෙන් ගැසුවෙයින් කොපකෙරේ මම කිපිලිම. එසේහයින් මා එන්නේහැයැයි කියා වාහර ඔබිබකට පලාගියේය. පුරාණයන් එසෙසව නෙවිසිනේයයි වදුරා ඇල්ජාතකය නිමවාදළසේක—යි එතම්සෙයි වාහරතම මෙයින්න කෙළෙඹිපුත්තයාන, එසමයෙයි අභිඥාත්වියා තම් පෙකියන මහසෙරුන, එයමයෙයි පී වඤණය වෙලදව උපන්නෙම් විදියි සම්මැයි වදළසේකි—

කපි ජාතකය.

ලෝද සංසාර ඵලඇවූ සත්ත්වයන්වහන්සේ ලෝකවහාරාර්ථයෙහි දැඩි එකඟ සමයෙහි වචා ප්‍රයෝජනවන්නා භික්ෂුකෙණෙකුත්වහන්සේ අරභයා මේ ජාතකය දක්වනලදි.

ඒ කෙසේද යත් ?

වචාප්‍රයෝජන දන්නා භික්ෂුකෙණෙකුත්වහන්සේ සත්ත්වයන්වහන්සේට දක්වන්නා ලිහෙණෙහි දක්වනුකොටයෙහි පෙරත් බුදු වචාප්‍රයෝජනකොට හිඟ සපිරිවී උත්තාහකලෝවේදියි වදුරා ඒ කෙසේදයි ආරාධිතවූ සත්ත්වයන් වහන්සේ ඉකුත්වත් දක්වා වදළසේක—

අවිසිදවසබරණුස්නුවර බ්‍රහ්මදත්තනම් රජහුරුකෙණෙකුත්රාජ්‍ය කරණයෙහියෙකි බොහිසත්වයන්වහන්සේ එක්තරා කෙළෙඹිපුත්‍රව ඉපදනාත් සේ බිරිඳ ගැබපසු දරුවත් වඩාගෙණ වනාහාර රජටකොස් ඇඹුවෙහැරියේය. පැවිදිව සමිත්සේ පුතනුවන් මහණකොටගෙණ වාසයකරන්නාහ. එසමයෙහි වැඳුසක් වසිස්ට වන. එවිට එක්තරා වාහරයෙක් වැස්සේතෙමේ තමාද සිත පිඬාව බලවත්තෙයින් තාපසයන්ගේ පන්සලටගෙනාත් කිණිඹියාපෙ ගෙඩිවලින් සිහා මා නිකම්යිකොටත් වැද්දකොදෙයි සිතා තාපසවෙහැක් හැරගෙණයෙමි සිතා

ජාතක කතා.

ඇතා ඒ තාපසයන්ගේ අදහස්දිවසම ජලා, ආදිවූ දෙය හැර පෙරළා ගියේය. එතැන්පටන් තාපසයන්ගේ සම්පත්තිය වැඩිවිය. මොහොතක්ගත් පසු වැඩ වැඩ උන්නාවූ සුතුදා තාපසයන්ගේ අදහස් දුරුවූ දිනෙක මූ තාපසයන්වහන්සේ පන්සලටගෙණ ගියහ ඵලාඵල කිසිවක්ම නොවිය. මොහොතක්ගත් පසු තාපසයන්වහන්සේ සුතුදා කුමාරයාට ඵලාඵල කිසිවක්

ඒ කෙසේද යත් :

ශ්‍රීවර්ධනපුර මහ රජ්ජුරුවරු ලියවිලිවල තමා ‘රජ්ජුරුවෙක්ගේ පුතා’ කියා හඳුන්වා ගත්තේ ඔවුන්ගේ පියා රජ්ජුරුවෙක් වූ නිසා නොවේ. ඔවුන්ගේ පියා රජ්ජුරුවෙක් වූයේ ඔවුන් ඒ ලියවිලිවල සඳහන් කළ නිසා ය. ඒ ලියවිලිවල ඔවුන් ‘රජ්ජුරුවෙක්ගේ පුතා’ කියා සඳහන් කළේ ඔවුන් රජ්ජුරුවෙක් වූ නිසා ය. ඔවුන් රජ්ජුරුවෙක් වූයේ ඔවුන්ගේ පියා රජ්ජුරුවෙක් වූ නිසා ය. ඔවුන්ගේ පියා රජ්ජුරුවෙක් වූයේ ඔවුන්ගේ සීයා රජ්ජුරුවෙක් වූ නිසා ය. ඔවුන්ගේ සීයා රජ්ජුරුවෙක් වූයේ ඔවුන්ගේ මුත්තා රජ්ජුරුවෙක් වූ නිසා ය. ඔවුන්ගේ මුත්තා රජ්ජුරුවෙක් වූයේ ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ පියා රජ්ජුරුවෙක් වූ නිසා ය. ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ පියා රජ්ජුරුවෙක් වූයේ ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තා රජ්ජුරුවෙක් වූ නිසා ය. ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තා රජ්ජුරුවෙක් වූයේ ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ පියා රජ්ජුරුවෙක් වූ නිසා ය. ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ පියා රජ්ජුරුවෙක් වූයේ ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තා රජ්ජුරුවෙක් වූ නිසා ය. ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තා රජ්ජුරුවෙක් වූයේ ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ පියා රජ්ජුරුවෙක් වූ නිසා ය. ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තා රජ්ජුරුවෙක් වූයේ ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ පියා රජ්ජුරුවෙක් වූ නිසා ය. ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තා රජ්ජුරුවෙක් වූයේ ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ පියා රජ්ජුරුවෙක් වූ නිසා ය. ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තා රජ්ජුරුවෙක් වූයේ ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ පියා රජ්ජුරුවෙක් වූ නිසා ය. ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තා රජ්ජුරුවෙක් වූයේ ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ පියා රජ්ජුරුවෙක් වූ නිසා ය. ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තා රජ්ජුරුවෙක් වූයේ ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ පියා රජ්ජුරුවෙක් වූ නිසා ය. ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තා රජ්ජුරුවෙක් වූයේ ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ පියා රජ්ජුරුවෙක් වූ නිසා ය. ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තා රජ්ජුරුවෙක් වූයේ ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ පියා රජ්ජුරුවෙක් වූ නිසා ය. ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තා රජ්ජුරුවෙක් වූයේ ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ පියා රජ්ජුරුවෙක් වූ නිසා ය. ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තා රජ්ජුරුවෙක් වූයේ ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ පියා රජ්ජුරුවෙක් වූ නිසා ය. ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තා රජ්ජුරුවෙක් වූයේ ඔවුන්ගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ මුත්තාගේ පියා රජ්ජුරුවෙක් වූ නිසා ය. ඔවුන්ගේ මුත්තා

පූර්වෙහි වී සංඝයා කැමති රීතියෙන් විදිමේලෙහි පටන් මහණ කරන්නේ නම් එසේ කළහොත් සැවෙක් කළහොත් දුන් වැදෑමෙන් දන්නේය, ආයිත් එසේ වැදෑමෙන් ඔබගේ ආත්මය, එසේ දෙවැනි වරක් ඉල්ලීමෙන් මුල් වැඩෙට් නම් ඉතා ඔබගේ ඔන ඉතාවත්කමට සුදුසුකමින් කරගෙනදෙද්දැ. එසේකොට නැතිනම් ඔබගේ ආත්මය, අප්‍රසාදයක් ඇතිවෙන්නේ නැතිනම් ඔබගේ දුන් දුන් ඒවාගෙදුරු සමිදෙයාගෙනම් රජ්ජුරුවන් ආරාධනාවෙන් පන්සලට ගොඩවී අපොසොත්වෙන් රජ්ජුරුවන් ආරාධනාවෙන් පලමුවැද වැඩිද බණකියා රජ්ජුරුවන් ප්‍රසාදයට පත්කරගෙන ඔබගේ ආත්මය ඔබගට යම්කිසි ආපදාවක් නැතිවෙන්නේ නම්

කියන්නාහු රාජපුරුෂයෙනි එදවස් කොපමණ කලකට පෙර නොදැනී දවස් අතීත කොයාකෙක් කරණසේක. එවිට ඔබතෙමෙහි සුගතවූ දශබල ශාස්ත්‍රාචාර්යයන් වහන්සේ විසින් මෙසේ වදාරණ ලදුව අතීතාර්ථයට උගහටයෙන් නොවරදවාම කියාපෑවා. එවිට ඔබ විසින් පිණිස රාජ්‍යත්‍රී නුවණින් සලකා බලා අතීතාර්ථය දැනගෙන කාරණය මුනිඳුන් වහන්සේගෙන් ආරාධනා කොට ඉල්ලා සිටිනු සුදුසු බව සිතා ඒ ගුණ ගැඹුරු අතීතාර්ථය දැනගැනීම පිණිස ඒ මුනිඳුන් වහන්සේ වැඳ ඒ ගුණ ගැඹුරු අතීතාර්ථය දැනගැනීම පිණිස ඒ මුනිඳුන් වහන්සේ වැඳ

මාර්කණ්ඩ ජාතකය.

මෙසේ ඒකාන්තයෙන් බුදුවෙනු නියත බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ අසංඛ්‍යෙය්‍ය කල්පයක් පුරා පාරමිතාදී බෝධිසම්භාර පිරිය යුතු බව දැක්වීමට මෙම ජාතකය වදාළ සේක.

ඒ කෙසේද යත්?

අලම්බුසාදේවිය ගැබ්ගත්වන්නේ මෙතෙක් මුනිඳුන් වහන්සේ අපට හෙළි කළ පරිදි ය. එහෙත් ඒ ගැබ්ගැනීම ඒ දෙවඟන පොරෝ දෙවියි කියා නොයෙක්දේ ඉල්ලා ආසාඝ කාර්ත්තාය. එසේනොවී මනුෂ්‍යයෝ සබ්බාවාත්තේ දක්නා අයිදාසයිදුව මාස එකහත්තේ සම්පූර්ණ වහන්සේගේ මනුෂයෙන් සැඟවුනුනොවිත් ඒත්තාන්තේ දුකසේ සිහා වළඳ, සතිඳුන් වහන්සේ ඒ තත්ත්වය දැනගෙන සෙවනැල්ල ඔට නොස් සතිඳුන්වහන්සේට දන්වනසේක් සඟවාගිනි ආදී අලම්බුසා සිය සකරපුය සැපයේ ලැබෙයි දුන් අප දුක මනුෂ්‍යයෝ සැනසේ සිටිසේක. සතිඳුන්ගේ ඒ සැඟවේන්නාවූ කාරණය දත අලම්බුසා ගිහිසුන්වහන්සේ කැදැ කොප හැම්බිසින් අලම්බුසා මනුෂ්‍යයන්ට බොහෝ ගැණ සිහිනිනොට කතාසෙක්දෙය ඉල්වයි යන්නයි ඇයිනි, ඒ සැඟවුනු සිදුම් සේක, ඒ ගිහිසුන්වහන්සේ සැඟවූ සඟවාගිනි දන්වන්නා මනාමෙනි ඉල්වීමෙනි කවුරුන්ටත් නොකන්කලු දෙයක ගැටින්පිරිසෙයින් බොහෝ හඬන් ඇත්ත ඉන්ට පවා ඉල්ලීම විශේෂවේදියි කියා ඒ කෙසේදැයි ආරාධනාවූ සතිඳුන් එහෙස්සේ ඉතාත්වත් දක්වා වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත්?

ධර්මයක දැඩිය බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙහෙතුන් රාජ්‍යයකරණ කාලයෙහි බෝධිසත්ත්වයන්වහන්සේ එක්තරා බ්‍රාහ්මණකුලයෙ

ඉපදී වැඩිවියට පැමිණ සියලු ශිල්පශාස්ත්‍රයන් හදාරා ගිහිගෙයි වසන්නාහු ඉතා ධනවත් බමුණෙකුගේ දියණියක් විවාහ කොට ගෙන සම්පත්වලින් හා ඵලපල සම්පත්වලින් පරිපූර්ණ වූ ඒ බමුණුගේ ගෙදරින් ඔහු ඉවත් නොවී ඒ ගෙදරම වාසය කරන්නාහු මෙසේ බොහෝ කල් ගියහ. ඒ බමුණුගේ ගෙදර ධනය ඉතා බොහෝ විය

සිතා කියන්නාහු මිදී නොයිදී්සසුලුදෙය ඉවසීමෙන් ඊට පාක කරයි. ඉක්බිත් තෝක ආවකි කියා තෙක් පලඹී වසන්නාහු පුත්තලාට ද එකියන ආචාරය ලෝක අළුත්ය, මොඩිසත්ත්වයන්ගේ මළුතුවත් තැවරුම් අවශ්‍යතාපයක්දැයි ඇතැම්හු සිතා පිරිහුනාවූ ධනාගාරයන් බිඳිලොම් කියන්නේ නම් ආනන්දපාරිචරිකාවන්ය, එසේයෙකි මොඩිසත්ත්වයන් තුන්වැනි වරම් මෙසේයි තමන්වහන්සේ දක්වා වදාළසේකි.

කුඩඤ්ඤුවජීඩිබව ජාතකය.

"වේදජාතේ සිරෙන්ඉඤ්ඤයා" යනිගුරුන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි තැරියුත් තෙරුන් අරභයා මේ ජාතකය දක්වන ලදැ.

ඒ කෙසේද යත්?

සසීඤ්ඤෝ නැවැත්තුවර ඉදි ජනපදවාසීකෘමේ සැතිසරා වැව පෙරලා සැවැත්නුවරට වැඩිසේක. සැවැත්නුවරවාසී මොහෝ මනුෂ්‍යයෝ තථාගතයන් වහන්සේ ආයාචනාසත්කාර කරමින් සිටිතා උපාසකවූ ධම්මලොකතුමා නිත්‍යකාලයෙහි බුදුන් වඳින්නේ අඩියත් සමතමත්තව උඩමහා එවර පත්සිය ඔසියදුනසලි සේ නියෘතන්ත පාත්‍ර ධරන්නා. එක්තරා දුප්පත් මැහැලි උපාසිකාවක් එතෙර එනෙතකට දන්සලා පිඹුහකරවහ එකන්දෑ සම්පැව කොස් මිටක් දෙන තියෘතෙන් එකතෘක් ගලප්වන්ට උවෑහවැයි කියන්නා එපේවිතා සැරියුත් තෙරුන්ගේ පාත්‍රය ගනුවසි කියා. යාවජැයි කියා එකියන කැලිපත සිඟා සැරියුත් තෙරුන් එඩාතෙණවුන් ගෘහපත්කොට වැලඳවූය. එතෙ අත්ත පිඹුහකිරිවැණත් විඤාඹිඤඵපාසිකාවන් කොසලරජ්ජුරුවන් ඇතුළුවූ බොහෝ උපාසිකාවරුන් එකි උපාසිකාවට බොහෝරත්රන් ලිඳුමිනික් දුන්හ. එකියන උපාසිකාවන් බලවූ පොහොසත්වූව මේ කථාව ධර්මසභාවණ්ඩයෙහි රැස්වූ භාවවරුන්වහන්සේ කියා කියා වැඩඋන්හොට සතියකුත්වහන්සේ රජදුන් විචාරා වදාරා එපවත් අසා මෙසේ වදාළසේක.

එවසියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්තමහා රජ්ජුරුකෙරෙහි රාජ්‍යකරණ සමයෙහි බොධිසත්ත්වයෝ උත්තරාපථයෙහි අස්වෙළඳෙම උපන්නාහ. එසේයෙහි බරණැස්නුවරවත් උත්තරාපථයත්හි අතුරේ එක්තරා තියෘ ගමේඇහැ, ඒ ගම ඉන්නා මැලිසත්ත්‍රීන් ඇත්තාහ. එසවසෙහි අස්වෙළඳේදු අසුන් පන්සියයක් ඇරෙණ බරණැස්නුවරට යන්නාහු මැලිසත්ත්‍රීන්ගෙන් තෙදී කිපදවසක් රුදුනාහ. එහත රුදුනුනවුන්ගේ වෙරලුබෙක් ආජානීය සෙසෙඛ්‍ය ඇතුවූව, එකියන සෙසෙඛ්‍යයා එකියන මැලි තමා දරුකොට එඩවත්වන ඇතු වැදුව, එකියන අස්වෙළඳුදු කිපදවසක් සැතපිලා බරණැස්නුවරට අසුන්ඇරෙණ යන්නට වන්නාහ. එවිට එකියන සත්‍රී කියන්නී මවෙතෙක්දවස් මෙහේ තෙදිදී

සැවැත්නුවර ඉඳ ජනපදවාසීන්ගේ සැතිසරා වැව පෙරලා බරණැස්නුවරට යන්නේදැ අසුන් පන්සියයක් එකියන ආජානීය සෙසෙඛ්‍ය ඇතුවූව එකියන අස්වෙළඳු ඇතුවූව

වැටිකියා. මිණිසුන් පහළකොට අහසට පාරට් අලෙන. අහසේ අහු අහුන් නැති ව්‍යන්තරයක්ම පිරෙවිවාසේ එක අවිලල්ලක්ෂණ විය. සාගර මධ්‍යයේ වැතිබිඳ කියා දුක්ඛයෙක දන්වා අසා දිවසක්වෙන. මෙබඳු භයානක අහස් කොපමණක්වෙන. එවිට මොවුන්ගේ ආයුෂ ඉතා ඇවිදිලුවන්නේමත් වැටෙන්ඩෙන්නේ සිතා මහඅවුදා, රතුකඳුන් ඇතුළු සියලු සුවඳ ද්‍රව්‍ය ගෙන් ඇවිදිලුවා, ඒ වේලේ අහසා පාරේ අරියව වන්නේලාසේ රතුකඳුන් ඇතිවිය. මෙසේත්, හැම මොඩිතෙකේ මලාවිදාන්ගේ ගඟපහළ සිටියා මිනිසුන් සියලු සුවඳ ද්‍රව්‍ය ගෙන් දිය පුවට හෙළමියෙයි පාරේ අරියව්වන්න. එවිට අහසා කුරුල්ලන් ගෙවෙන්නේත්මෙන් හෙළමියෙන දිය බිඳුවලින් මොඩිතෙකේ මලාවිදාන්ගේ ගඟපහළ සියලු සුවඳ ද්‍රව්‍ය ගෙන් ඇවිදිලුවා

මහාජනක ජාතකය.

[illegible] ප්‍රඥාවෙන් යුක්ත වූ බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ කැරැත්තාවූ මහාසත්ත්ව ප්‍රඥාපාරමිතාව අරභයා මේ ජාතකය දේශනා කළ සේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ප්‍රඥාවිශේෂයක් ඇතිකම්හි යම්තාක් ඇත්තේ ද, ඒ සියලු ප්‍රඥාවෙහි අග්‍රඵලභූත වූ සර්වඥතා ප්‍රඥාව ඇතිකම්හි ද, ඒ සියලු ප්‍රඥාවෙහි ප්‍රධානත්වයට පැමිණි ප්‍රඥාවක් ඇතිකම්හි ද, ලෝකාර්ථ සිද්ධියට හේතු වූ ප්‍රඥාවක් ඇතිකම්හි ද, ලෝකෝත්තර ධර්මයන් ගැන ප්‍රඥාවක් ඇතිකම්හි ද, ඒ සියලු ප්‍රඥාවන්ගෙන් ඉතා උතුම් වූ ප්‍රඥාවක් ඇතිකම්හි ද, ඒ සියලු ප්‍රඥාවන්ගෙන් ඉහළ

ඒ නොත්තේ පංචාංදෙන්ට කියා ඔහුගේ නෙට කියෙන. ඒ වේලාවට ඉ
දෙනෙල්ලන් මේකතෙනොවිත් නෙමේ මගේ නෙටයියේකම් මාමිත්තන්ට ගෙ
කියා නොත්තෙන නෙටම දක්වාලීය. ඒ වේලාවට සතුටු සහ පුරුෂයා මේත
නොත්තෙ අතට ඇරෙන්නැතියිනිට නොත්තෙයෙ දුවෙ—එහියනකුරුවෙ
නොත්තෙන තමන් සිටියා පට්ටියෙකින් සිටියාම—එදාට හොරු, ඇවිත් ඒ
යන නොත්තෙය ඇරෙන්න කියා—ඒ පුරුෂයාත් තමන්ගේ නෙත්තේ
හොඳක තාම්මිවණ්ඩෙන්කරා අවුත් ඇති තොපට පාත්ට අරෙන් නොත්තෙ
නිවැරදි නොවේද කියා—තාම්මිවණ්ඩයෝ කියන්නෝ තොප නොත්තෙ
දෙන්ට උරුම්නොවෙයි කියා නොතෙනෙයින් රජ්ජුරුවන්ගෙ ගෙට ගෙන්වා
දඬුනෙන නෙයක් දාන මේ නෙටෙන් ඔන්න පියා සෙම් කියා නොවන්න
වේලාවට ඒ නෙයි පුරුෂයා නෙයිහැන, එවට ඒ නෙයි ඉන්නා තුන් නෙ
වණ්ඩයන් දාන බලාන්ට ඔන් උගන්ට කොටුවට නැතෙමයි කියා තුන් නෙ
ඉද ඉගන් වතුරුවා නැතෙන්ට පත්මේලාවට ඉංජපලාවැටුනු සල්මැයි ඔන්
ගැබ් වැටීන්න, ඒ වේලාවට ඒ නෙයි පරුෂයා නෙට අවුත් ඇඳ නෙන්නේ දැ
යෙයි කියන් ඔරිවිද මරා දරුණු ඔ කුමක්නිසා එලාසුලු කියා නෙන්නේ
මොනු රාජ්දානයිකියා ඇරෙන්න තාම්මිවණ්ඩයන් ඔබ්සාන්ලාගෙන් දෙ
දලයෙන් තික්ඛුණාය—ඒ වේලාවට එක් අන්නෙවිවෙක් තමා දෙන
මැවුන් ගඩාගෙන නාම්මිවණ්ඩයන් යරා දිවගෙනාවිත් ගෙවලට අහ
වණ්ඩයේ අසුට ගැටක්නසාලා රදවාලවයි කියා—යහපතැයි තාම්මි
සෝත් අහා රදවන පිණිස ගැටත් ගැසුවා, ඒ ගැසූ ගැටත් අහාගේ කුඩුල්ල
කිලිල්ලක්ගේ බිඳිලා එයින අස්ගොවිවාත් අහා ඉක්මවන්ට කිපෙමින්
හොරේ අහාගේ කුඩුල්ලනා සඟවාගෙනිදුකියා ගැටක්ගසාලා සා තොපුරේ
දුකෙන්යයි කියා තාම්මිවණ්ඩයන් ඔබ්සාකොට කුත්දෙන නික්ඛුණාය. එවට
තාම්මිවණ්ඩයෝ කියන්නේ මම ශරීරකෘත්‍යයට යෙම කෙපි සැම මෙහේ ඔ
එයි කියා වල්ලා වැද ගලකට නැගී ඔබන්ඩයි කියා ඇලිත්පාත පැනලීය. එ
ශත ගලපාත කුඩපොටු දෙයුතුපියකොණෙක් උහදළු කපමින් සිටියෙක දැ
යන තාම්මිවණ්ඩයෝ පනිත්නාහු මාළු කුඩපොත්තා පිටට පැණිසුය. ඒ කුඩ
පොත්ත. එකපිරිසේක්ම විලේය ගතමිවිණ්ඩයෝ නොමියුනු කෙනින් එ
යන කුඩපොත්තාගේ සුතා ඊගේ පියා මරාපු පිනෘඝාතක තොරායයි කියා
කැටුත්තනා මේනු රාජ්දානයෝගයිකියා තාම්මිවණ්ඩයන් ඇරෙන්න කුත්දෙන
සිටිගැනට ආය, එකියන කුත්දෙනා මේ කිත්දුයි එවාලාත, කුඩපොත්ත
එකින් ඊගේ පියා මැරූ තොරායයි එකත්තෙයින් තොතෙමි කියා, සතරදෙනා
කොටතෙණ නික්ඛුණාය. ඒ වේල වට එක් තම්බුලියෙන් තාම්මිවණ්ඩයන්
දක එබිල රජ්ජුරුවන්වතන්ගේ මහානුභාවතැයිතේක, එතෙනින් මා කියන
නොවින් කියවයි කියන්නේ ආදි මම මහන්තු උපතෙහාන පරිතොන ලැබිතෙමි,
ඊළඟ් නිරෝගිවීමි දන්වනායි මම ඔබබන් සහවන්නාවූ සම-කුත් නැත,
පාඩුරෝගත් මට ඇතිව දුක්විඳිමි, මිට කාරණා කින්දුයි රජ්ජුරුවන්ගෙන්
අසින් විචාරවයි කිහ. දෙවෙනිව එක් වෛතානාසත්‍රියක් තාම්මිවණ්ඩයන්ද

මහාරජ්ජුරුවන්ගේ මහානුභාවතැයිතේක, මා කි අන්නයි කියාලවයි
කියා තුදිවස මෙතෙක් ලාභසැකිමි පුරුෂයෝ මාතරා එලඉන්නාහ, දැන්
ඒ නිදහස්වෙන් වචර කොලම්බ, ඊට කාරණා කින්දුයි විචාරවයි කියා—
ඒ නිදහස්වෙන්නේ මහානුභාවතැයිතේක, එසේනොවේ මා කි
රජ්ජුරුවන්ගේ දෙවෙනිවන් ඉඳුරංගොඩ, මට කාරණා කින්දුයි රජ්ජු
දෙවෙනිවන් කියා—ඉක්මියි යහපතැයි කියා නික්ඛුණු වේලාවට
ඒ නිදහස්වෙන්නේ දුක කියන්නෝ කොපෙන් රජ්ජුරුවෝ
ඒ නිදහස්වෙන්නේ මහානුභාවතැයිතේක, මා කියන්නේ මම තුම
ඒ නිදහස්වෙන්නේ නැතැයි නිසැකයි කියවයි කියා කියන්නේ මම තුම

පසුව කොස්ඉල්ලංපල හුදෙක්ම කී. ඒ කොස් මව දෙවියෙදාරන්ගේ ගෙනා බව කීම. එවිට රජ්ජුරුවෝ කැමැදු නාමකම්වර්ණය නොදී පිටතට පැමිණ ඔවුන්ගෙන් විමැදි කොටසින්ගෙන් කියා කොස්ගෙයක් ඇරගෙණ යියැ, ඉතාගෙන ඒ කොස් කොටස දක්කාලිමි, ඒ වේලාවට මුන් කොස්ගෙය දිහා, ඉතාගෙන ඒ පිටදී කොටැත් ඇරගන්නාට මුන් කැමැති කියා, රජ්ජුරුවෝ අහා එකිනෙ පුරුෂයා අතින් විවාරන්නාහු ගා එයින් කොස් එළියට කාලදුසි විවාළාය. එවිට පුරුෂයා කියන්ට මම කොස්ගෙය ගුදුරු කීම. රජ්ජුරුවෝ ඇසි කොප මා ආදහසුබ රජ්ජුරුවන්ගියාව කොස්ගෙය ගුදුරු දුක්කදී ඇන්තම්කා මෙතැ කෙසේවයි කීම. එවිට ඒ පුරුෂයා කියන්නේ මහරජාණෙනි මම එබම දෙවියන්වහන්ස කොස්ගෙය දිවිමි කීම. එවිට රජ්ජුරුවන්ගියා කියන්නේ එබඳු ඇන්තම්කා කියන්නාහු නාමකම්වර්ණය මානෙන් ඔවුන්ගේ කොස්ගෙය ගුදුරු කිරීමෙන් කොස්ගෙයක් දීපියා ඔබ දුක්කදී මොරුකියාවු කියන්නාහු ඔබැවුසින් කොස්ගෙය ගුදුරු කිරීමෙන් කියවසිකිය. එවිට කොස්ගුකයියා කියන්ට ආපුරුෂයා එඹැදෙක ධ්‍යාන නාමකම්වර්ණයෙකි මව කොස්ගෙය ඔලුන් එපසි මානෙ ඇත්දෙක ධ්‍යාන්ගෙ එපසි මා ගලවාපුවෙන්වැයි කීම. සතපසා කියා නාමකම්වර්ණයෙ ධ්‍යාන ලබාපුය.

ඉන්මිසි දරුවුනකි කියනවාකා රජ්ජුරුවන්ලඟට අවුත් දෙවියන්වහන්ස ඔබවහන්ගේ අඹුවන් මරා දරුනෙර්ගය එළිද. එසේගෙයින් මව දරුන්ගේ දුකවැනැවැයි කීම. එවිට රජ්ජුරුවෝ කැමැදු නාමකම්වර්ණයෙ මව දරුන්ගේ එසේය දෙවියන්වහන්ස මම මෙකරුවැයි ඔහුන් කෙට එකිමි, ඒ දරුන්ගේ ඔබිරිඳු මව මන් පියන්ට කැල්මාන්වැයි අවුරුදු ගණනාගණ පැහැනැති කලට පැවැත්ම නව ගෙණ වැටුනු නමුත් දරුනෙර්ගය වැරිනැයි කීම. එවිට රජ්ජුරුවෝ එසේනම පුරුෂයා අතින් කෙට කාන්තාන් කිරීදියි එවාළාය. එවිට දෙවියන්වහන්ස කොස්ඵලින් දරුන්ගේ ලමාවිය ලබාගැනැවැයි කියන්නා එවිට රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු නාමකම්වර්ණයෙනි ඔබේ දරුන්ගේ ඔවුන්ගෙ කියා පසු මල දරුන්ගේ ඊවැද්දමාදන්ට බැරිවුවත් එසේගෙයින් ඔබේ කියන කෙපෙන් ගෙඩි ඵිමාගෙණ දරුකෙණෙහුන් ලත් ඵල අඹුනුන් දරුවනුන් පාවාදෙනැවැයි කීම. එවිට ඒ පුරුෂයා මා තත්ඤ්ඡිදිකාලයෙහි පටන් පියවා කෑ බිරිඳ දුන් මා එසේකොකලුවිනාව මා දරුවනුන් එපසි කියා නාමකම්වර්ණයන්ගේ පයගෙණ අඩා කන්නලවි කීම. සතපසාසි කියා නාමකම්වර්ණයෝ ඔහු අලයා.

එවිට අස්සලයා රජ්ජුරුවන්කරා කොස් නිස්සේ මවාහු ඊමින් රාජ අනර්ඝවූ අඩියෙන් පය බිඳිනාලදහ, මව අස්මිඹ දුකවැනැවැයිකීම. එවිට රජ්ජුරුවන් එමින් කැබැදු නාමකම්වර්ණය කාමින් අඩියෙන් පය බිඳිනාලදු වී විවාළාය. එසේය දෙවියන්වහන්ස මොහු විසින් මව මසිලදුවෙනි කැවිදු නමා අසාරදවාලවයි කීවිමින් කැවිනැයිවී, එවිට අයාගේ පයබිදුනේ කැබිදු නම, එවිටරජ්ජුරුවෝ අසුලයතාවිසින් එසේකියනලදුදැයිවිවාළාය, අසුලයා කීම, එවිටරජ්ජුරුවෝ ඇසිමා ආදහසුබ රජ්ජුරුවෙන් නියාව නොදනිදි කැබිමි නොකිමි කියන්නා ඇසි මා ආදහසුබ රජ්ජුරුවෙන් නියාව නොදනිදි මිදුක්කදී ඇන්තක්ලිනා මොරු කොකියනවයිකීම. එවිට අසුලයා කියන්නේ කැබිමි දෙවියන්වහන්ස කැවක්නහා රදවයිකීම. රජ්ජුරුවෝ නාමකම්වර්ණයෙ කියන්නාහු අහාගේ පය බිදුනාට මිදුදියැයුතුය කියාගෙන් අසුරන් දහසක් ආ සෙණ ළුගුම දිපියව අඩා කැවක්නහා රදවන්ට කියාලා මාවැද නොකිමි කීම

ඇතැයි කියන්නේ මුන්ගේ දිවි පවතියි කියා, එවිට අස්සලයා මව දියයුතු මිලදීගත්තේ කියා නාමකම්වර්ණයන්ගේ කොස්ඵලයෙන් පයබිදුනාවත් ඊවෙලිකාතෙ, මාගේ ඒ කොස්ඵල කොස්ගෙය ඇවිත් කියන්නේ මුන්ගේ පියා මරණලදු, දරුවන්ගේ කොස්ගෙය ගුදුරු කිරීමෙන් කියා එවිට රජ්ජුරුවෝ කැමැදු නාමකම්වර්ණයි ඒ

ඉඩවාරහට කීය, ඊට ණාරණ කියැයි කීය. ඊට රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු වියෝදෙනාගා වසින් පළඹි මනුෂ්‍යයෝ සිතුදෙය සිඩිකාරණෙකැයි කරන්නාහ. දුන් සිතුදෙය සිඩනොකරණ හෙයින් බැලියුරා නෙක ඉතිබිමේ නෑගේ ආඥාවය නිසුනෙයන්ගේ සිඩාවිය සිතිනොහැකි වසි කීය.

එවිට පස්වෙනි ප්‍රශ්නය කියන්නේ ගිවිසුවෙකු කුමකෙයිදැ ඉදිකැ කෙරන්නාවූ වේලෙහි යහපත්ව නාදෙනෙරවූ අතිශ්‍රේෂ්ඨ ඉදි නාදෙනු වේලේ නාදෙය නහපත්නොවෙයි ඒ කරණෙ එවාරාණෙ ඉඳ නාදෙනු රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු ඒ කුමකට යහපත් කියාගෙයක් ඇත්ථ කීය. එවා නාදෙය යහපත්වෙයි ඒ කුමක බිදපියා නිධානය නොප ඇරෙණිවූ කීය.

යහපතැයි කියන්නේ වක්ත්‍රියෙක් හෝවාහනකරන්නාවූ නැඳුවූ කෙනෙක් ඉඳිකීය, අතිශ්‍රේෂ්ඨයාණ නගණ්ඨ්ථ නොඉඳිකීය මේ කාරණෙ එවාරාණෙ ඔබන්වූ ඔඩාරියෙක් ඇත, ඒ ඔඩාරිවූ වට ඉඳිකීමෙන් නගණ්ඨ්ථ නෑ. ඒ නෙ මිය බලාගෙණ නොපිරිත් ඇරෙණෙ අපටත් මී එවාලවසි කීය.

යහපතැයිකියා නත්වහ ප්‍රශ්නය කියන්නේ එක්තෙයෙක් තමා වෙ කුඹසින් පිටත්වහාවේලේ ඇට ඇට පිමන්වෙමි, නොදැකා කුඹට වද වේලේ සුහුව වැදෙයෙමි මේ කාරණය එවාරාණෙ ගත්ථ කියැයි කීය. අඟ රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු ඒ නෑගා වහනකුඹස නහන්වූ නිධානයෙ ඒ නිධානයෙහි ඇත් ආඟාවෙන් නික්ඛෙලනවිලාවේ ඇඟැලි ඇඟැලි නිස්සේ කුඹට වදිනාවේලේ එහි ගත් ලෝහයෙන් එහා වැදෙයෙයි එසේනොවේ කුඹ බිඳපියා නිධානය ඇරෙණුයැයි කීය. යහපතැයිකියා, අවෙනිපැය කියන්නාහු එක්සල්ලේ දෙවවිසිසත්ථේ ගෙයින් ඉඳුනොහොමි කාවිලු යෑමේ නෙයින් ඉඳුනොහොමි මිට කාරණාසත්ථදැයි එවාරත්ථ කියවයි කියන්නා රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු එසේවිනම් ඒ සල්ලිවේ අඟාමින ඉන්නා, වරපුරු යෙකු ඇත නොපි නොයන් ඉනිබිඹබි ඒ සල්ලිවූ ඇ පුරුෂයාට නෑගේ ආඥ කියා එසේවූ නොකවයුත්තක් නොකාරණට කියවයි කීය. යහපතැයි කියා නෑවක ප්‍රශ්නයක් කියන්නේ දෙවනත්වනත්ථ එක්තැ නෙවසාපතියි කියා කියන්නී පළඹි ඊට බොහෝ යමින් ලැබෙයි දුන්වනාහි මට ඉස්සත් එරජ්ජ දෙනකෙණේ නැත ඒ කුස්සිවැදෙයි එවාරත්ථ කියැය, ඊට කාරණ කියි දැයි එවාරාණ රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු ආදි කථාගේ නෙවසාධිපති නොරදවා රකිණෙහෙයින් කවුරුත් සමපත් දෙන්නාහ, දුන් නෙවසාධිපති නොරකිණෙහෙයින් කවුරුත් වුවමැහැවැයි නොසිතයි ඉනිබිඹබි නෙවසාධිපති නොරකින්නා කවුරුත් වුවමැහැවැයි නොසිතයි කීය.

නෑවක දහවෙනි ප්‍රශ්නය කියන්නේ ගම්මුදලිඳා පළඹි තමාට බොහෝ සමපත් ලැබෙයි, දුන් යිතිවකුත් නොලැබෙය් පාරණ්ඩෘරියක් ඇත ඒ කාරණ කිව්දැයි එවාරත්ථ කීය. ඊට කාරණ වදරන්නේ යහපැයි කීය. එවිට රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු පළඹි මොහු එසිත් අන්‍යායනොවී යුකකාදුන් එවාරණ නෙයින් කවුරුත් බොහෝ සමපත් දෙන්නාහ. දුන්වනාහි අයුත්ති කාරණවිසින් කවුරුත් සමපත් නොදෙන්නාහ. තහමෙත්තරෝයි, එසේනෙයි ඉනිබිඹබි තමාගේ ආයුෂ්‍යය යුක්ති ඉදුරා එවාරත්ථ කියවයි කීය.

[illegible] කියන්නේ යි පුත්ත දහය ම බිදුනොකෙණකුවිමහත් [illegible] දිදුල වදුරා නොඑකිවරණෙන්ට කිසිනොකෙණකු [illegible] නමකුත් සලස්වාගත්වූ ඉන මරියිරණ [illegible] ඇණෙන්ගේ රජ්ජුරුවන්ගේ නමකුත් සලස්වාගත්වූ [illegible]

තිවිධවර්ත්ත කථාව.

ණ, මේ රාජාවට පැමිණියේත් ඒ නිමිත්තින, එසේ කෙනින් මේ තාපසයෝ මේ
මහලාභයකැයි, ඉක්බිති ඔහු උපතාරවට රාජාය දුන්හෝත් ඒ රාජාය
සොඳ ඇවෑමිහුගේ සංයෝජනට සංසුන්කරන්ට උපමිදැහැයි ඒ තාපසයා
අමාත්‍යයෝත් වඳින්නේ තාපසයන්ට බොහෝ සංඝාතලය, ඒ තාපසයා
රජ්ජුරුවන්ගෙන් සිවිපසය ලැබ එමිහ වාසයකොට පඩිතිතු අවසානයේ
දහසේ කැපුල්කොට දෙමිරලාව සිටියාසේ වදාරා මේ කිරිවරණ රජ්ජුරුවෝ
වදළහේක—එකල්හි රජ්ජුරුවෝමේ ආනන්දසාරථිරයන, කිරිවරණ රජ
සව උපන්නෙවිලියි මෙසේ දක්වා වදළහේකි.

දුන ජාතකය.

මිදු පොරණෙවරවූ සතිඳුන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ
සිසේකි සාරණෝවාදවූ භික්ෂූන්ගේ අරහයා මේ ජාතක
දහ්මදේශනාව වදළහේක. මේ වනාහි ආනන්දබොධිත්වයන්වහන්සේව පුරාතන
භික්ෂූන්ගේ එක් කෙනෙක් ඇවැත්නුවරට වැඩහේක. මිලාකාර විහිසේ
ඒ භික්ෂූන්ගේ ඒ කෙලදුම්හයි කියන්නේක. ආනන්දයන්හිත් යහපත දුන් මල්
ඒ භික්ෂූන් ඒ කෙලදුම්හයි කියා විහිසාව නොස් බොහෝ ඇරහෙන්නොස්
වදාරා, එවිට ඒ භික්ෂූන් ඒ විහිසාව නොස් සිටියදී ආනන්දබොධිත්වයන්වහන්සේ
ඒ භික්ෂූන්ගේ කථාව ධර්මසභාමණ්ඩපයෙහි රැස්වූ භික්ෂූන්වහන්සේ
ඒ කියන බවට සතිඳුන්වහන්සේ වැඩවදාරා මහණෙනි මා එන්
ඒ භික්ෂූන්ගේ කථාව සුත්තව උනුදුම් විවාරා වදාරා එසේත්
කෙණෙහි කථාවෙහි පෙරත් නුවණැත්තෝ මල් ලද්දෝවද්දැයි
ඒ කෙස්දැයි ආරාධනවූ සතිඳුන්වහන්සේ ඉකුත්එන් දක්වා වදළ
හේක.

පඨම ජාතකය.

ඒ සිවිදෙවිය බරණැස්නුවර ඉහදුණා නම් රජ්ජුරුවෙකුගේ
රජ්ජුසෙහි මෙහෙසියගේ කුසයෙහි පිළිසිඳ ගත්තාය. ඒ රජ්ජුරුවන්ට පුත්‍ර උපන්කල්හි
අන්තපාන ගතපත්කොට අනුභවකරන්නාවූ පාරිභාසුඛ රජ්ජුරුවෙකැයි
කියා නම්තුබිය. ඒ රජ්ජුරුවෝ අන්තපාන කණ්ඩුද මෙහෙයෝ මනුෂ්‍යයන්
මෙසේ දෙපුළුවන්හන්වට සිංහාසනයෙහි ඉඳ රන්තලියෙහි උදැ රසඳුලු
ලෙන් සුසාදවූ ආහාර මෙහෙයෝදෙනා මෙසේ අනුභවකරන්නාහ—එවිට
එක්තරා පිරිසර මනුෂ්‍යයෙක් රජ්ජුරුවන්ගේ මින් මෙසේ කථා නොදී ආහාර
ජ්ජුරුවන් මෙනිමිහවන්හාවූ මෙහෙයෝ බාහිර හොඳුන දුක කාන්නා ඉවසා
කෙණෙන්නේ අතක් උඩහෙන මිහ දුනයෙයි කියා අඩහැසිය. ඒ අඩහැස් සෙ
කෙණෙන්නේ මෝ දුනයෙයි කියා අඩහැසිනම් උන්ට අවකාසඇර රජ්ජුරුවන්හා
කෙණෙන්නාහ—එසේහෙයින් ඔහු දුනයෙයි කියා කියාගෙන් මනුෂ්‍යයෙ
දෙපලා මෙදි උට අවකාස අලත—ඔහු වහාඅවුත් රජ්ජුරුවන් මෙනිමිහවන්
නාවූ රන්තලියෙන් මින්වලින් උකාගෙණ කාපින, එතන සිටි පුරුෂයෙක්
නාස අතගුලි කඩුව කොපුවෙන් ඇද අයා 'ඉතකපන්ට වහ' රජ්ජුරුවෝ
උසේ ඉත කොපුවෙහි රජ්ජුරුවෝ තලියෙන් අත අයා ඔබට මින්කන්ටකාර
ණ ඉස්සියි මිසිරි පැනුන් පොදි අත කට සෝඛ්‍ය කපුරු ණා බුලතුන් කෑ
අතෙයෙහි "ඇයි කෝ කවර රජ්ජුරුවෙකොහුන් ලඟයිවි අවිද"යි විවාරන්නා
කියන්නේ දෙවියෙනි මිහ තාණ්ඩවයේ දුනයෙ, මිහගේ සාණ්ණවෙන් කාණ
ණවෙන් කිසිවිත් මිහ ඇවිත් නුඹට බාහන්නේලේ නලියෙන් බිත්තැම්මිය, එසේ
කෙනින් යමථාක්කවූ රජ්ජුරුවන්වහන්ස සාණ්ණවියවූ ඇඹිලිවූ හිට කෝ
කොංකලමිහාවැයි කියා. රජ්ජුරුවෝත් උන කී බසට සතුටුව එමිවල ඒ එක්
මියගිය පුරුෂයාගෙයෙන් දුන්නන්ගෙ සාණ්ණාව ඉවිකෙවිය, එසේහෙයින්

ඒ සාණ්ණාවෙහි ඉන්නා එකෙකිව, එසේකෙනින් කොයින් සාණ්ණාවක
ඒ දැන්නේ දුනයන්ට කලින කළහයි වදාරා එළුනෙයින් කියන්නේ කෙමෙර
ඒ සාණ්ණාවෙහි ඉන්නා කෙනෙකිව, එසේකෙනින් කොයින් සාණ්ණාවක
ඒ දැන්නේ දුනයන්ට කලින කළහයි වදාරා මේ දුන ජාතකය කිමෙව

ඔබ ඉල් මාසයේ ඇවෙන්නෙන්ම ඒ සිටුකුමාරයාව දිනැයි වදාරා, ඒ ගැන ඒ සතය කියමිය වදාළසේක. එතකොට ඉල් උපන් දිවසක් ගිහිල් සේවිය වදාළසේක.

මධුපාණි ජාතකය.

බුදුවදන අසන්නෙහිමවූ සත්ත්වයන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි සිටින අතර අමිසක සත්‍රියන්සෙරේ පිළිබඳ සිත්ඇති භික්ෂූන්වහන්සේලාට අරහයා මේ ජාතකය දේශනාවදාළ සේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

එක් සත්‍රියන්සෙරේ පිළිබඳ සිත්ඇති භික්ෂූන්වහන්සේලා සභාවෙහි හිඳගත්තාහු ධර්මසභාව ප්‍රකාශ කරන්නාහු එදිනෙදා එද්දෙ පෙරදෙවිවරුන් විසින් රැකගනු ලබන්නාහු සත්ත්වයන් ආරාධනාවූ ඝනීඳු භාග්‍යවතුන්වහන්සේ ඉතුත්වත් දේශනා වදාළසේක.

ධර්මිඨදේව මහරජ්ජුවර ඉක්මදහස හමි රජ්ජුරුවෙකුහුත් රාජ්‍යකරණකාලයෙහි මෙබඳුකම්හෙයින් ඒ රජ්ජුරුවන්ට පුත්ව ඉපිද වැඩිවිය ප්‍රාප්ත වූවිටත් සහාතුරඟ සිවිරජ්ජුරුවන් තැවිලෙමින් රාජ්‍යයට පැමිණ දුටුවිට කොහෙකුත් හා සිංහනුකොහෙක් ඇත්තාහා, ඒ රාජකුමාරවිරු කෙත්තෙ රජ්ජුරුවෝ විස්වත්ත් අමාතයෙන් කැඳවා කියන්නාහු මාගේ දුවණියන්ට පාවාදෙමි, එහෙයින් සතා කොහෙකුත් සිංහනුකොහෙකුත් ඇතිවිට

දුන්න. ඒ කිරිමෙහි අතට ඇත්තාවූ මණිරතනයක් අවශ්‍ය වන්නේ
අතින් ඇතිරියක් අතට්ටුවා. එවිට කුමාරයාණන් අවශ්‍ය වන්නේ
නැවුත්ත වැඩුවා. ධනුර්ග්‍රහයෙන්ද ශිල්පීන් අවශ්‍ය වන්නේ
එසැණින්ටත් ශිල්පීන්ගෙ ගැනුත්තැනුවෙන් අවශ්‍ය වන්නේ
වඩාගෙන, කිරිකැවිල්ල තැබීමේ වේලාවට අවශ්‍ය වන්නේ
එහෙත්තේ කිරිකැවිල් ගිරිමට කණ්ඩායිව් නොවේ. මාගේ
කෙස් වැඩීම දැක්කියුත් පසුව්ත්තැනට ඒ කුමාරයාණන් ඒ
මාලිකාවිත්තරවා වෙනම කාමරයක්හි සිටුවා, එහි ඒ
එක්ත කෙළෙන්ට ආයිදේ ගිරිගැනීමේ රජ්ජුරුවෝ
එහෙ පුතාණෙනි, ඔබවහන්ස මා ඉක්මින් රජ්ජුරුවෝ
ඉඳුරාවිත්තරවා වෙනම කාමරයක්හි සිටුවා, එහි ඒ
කිරිමදුනි කියා ප්‍රකාශ කළ උත්තරය. ඒ මෙලෙස එක් කිසිදෙනෙකු
රජ්ජුරුවන්ගෙන් අවුත් කියන්නේ දෙවියන්ගෙන් ප්‍රකාශවන්නේ
එවිටය එබඳු ආරක්ෂා පුතාණන් දෙනෙක් ඉන්නවා
කෙසින් ප්‍රකාශවූ වදිමිය. එවිට හේ දෙවියන්ගෙන් ඉන්නේ
ප්‍රකාශවන්ට එපාය කී සිටිය. ඒකාන්ත ලබමින්ගෙ කෙනා
ලකුණු පුරුෂයන්ට කියන්නේ නා සෙට ඒ කියා ඒකා කෙනෙකුත්
කුමාරයන්වහන්සේ කියෙදෙන් ඇත්තේ මට කියන්නියා ඒකාන්තයෙන්
ඒ පුරුෂයන් කියන්නෙන්—එයියන හේ පසුවදින් දිනට ම ඒ කියා
වින නාදෙනන්ට්වත්, එකෙණෙහි රජ්ජුරුවන්ගේ කෙස්
කොන්තේය. කෙස්දී එය කෙණ් වැදහොත් පවත් ඒ හේ අතට ඇතෙන්ගේ
සිට ගෘහනාකළේය. එවිට මෙයියෙහියෝ එකියන හේ මෙන් ඇතෙන්
ගෙයි දැකුවේ කිව කියියා කියාගෙදෙන්ට කියයි කියන—යනාදී
ලකුණුදවා කී එය අයා යැ කෙණෙහි ලෝකාමාරුත්තියෙන්ද
තත්පරව පවසාගියේය මා කියන් අවියෙන්ගෙන්ද පවසාගෙන්
යි්ද්ධයි සඩුවකොටුවෙන්ගෙනෙන් එකියෙයිය කියනුත් කෙස්ගෙන්
මේ තියෙන්ත් ගිරිනුත් කොළඹගෙනෙන් එකියේ කියන්නේ
අයා කෙනෙක්ත් ගිරිනුත්වා ඒ කුමාරයන් දෙවිවා එකියන හේ ඒ කුමාරයන්
දෙන්නාම පුරවිත් හෙරුවා. එකියන හේ ඒ කුමාරයන් දෙවන්ත කියා
වහැට නොවේ ඒකාන්තයි කළුදෙන ඒකාන්තයි ගෙන්ත්ගේ කියා
පත්තලක්ගොට වාසකෙරුන්නා. එයියෙහෙයින් පත්තලදුවා එකියන්ගෙන්
එලාඵල නෙරවූන්දෙන්නා. ඒ හේ ඒකාලාපුවා. මෙයියන්ගේ
කල්හි බුදුරදුන් ද්විමිනෙක වසන්නාවූ ගෘහපතියෙක්ගේ ඔවුරුවූ ගෙන
ගෙන් වහාගෙන්ට ඇත්තාවූ මෙයියෙහි ගෙන් දුම් පෙරෙන්දෙන
ඒ නෙපෙරා ගිරිම—ඒකාලාපට මෙයියෙහි ඒකාලා කියා මහාගෙන්දෙන
කියා. ඒ වේලාවේම ඒ ගෘහපතියෝ ඒ පත්තලට කියා. ඒ හේ ඒ ගෙපතියන්ගේ
සලටා ඩ මළදවා ඉක්මින් මෙයින් යනපැණි කියන් දවා ගමින් ගෙන්
දන්වා ගෙපතියන් ලබමින් ගෙන ඒ ගෙන ගැනීම් ලෝකාමාරුත්තියෙන්
ඒකාලාපට මෙයියෙහෙයි ඒකාලා කළ ගෙන් පත්තලට වැඩෙන
ගෙපතියි මෙයියෙහි දන් දුන පත්තලියන්ගේ කළුදෙන ලබාගෙන් කියා ගෙන

ගෙන්ගෙන් ඒකාලාපෙන්ට කළුදෙන්නේ. මෙයියෙහෙයින්
ගෙන් ගෙපතියන්ගේ ගෙන් දුන කළුදෙන ගෙන් ගෙපතියන්
ඒකාලාපට මෙයියෙහෙයි ඒකාලා කියා ගෙන් ගෙපතියන

සූරම්ම ජාතකය.

මාතඉපසාධිකා ජාතකය

ඒ කෙසේද යත් ?

එක්තරා රාජධානියේ යුධනවූ සත්‍රියක් සමඟ්යේ රාජධානියේ ගිහිපැවිදි පුරුෂයෙකු දුන පිළිගැඳපෙන්ඇතිවද ඒ සත්‍රිය ඔහු කෙරෙහි ආදර බැඳීම් ඇති කොට ඔහු සමඟ ඒකාන්තයෙන් වාසය කරන්නී ඔහුගේ ගෙදරින් පිටත් නොවන්නී ඔහු ඉදිරියේ හැර වෙන තැනක සිටින්නේ නැත. ඒ පුරුෂයා ඇය කෙරෙහි ඉතා විශ්වාස කරන්නේ ඇය ගැන කිසිදු සැකයක් නැත්තේ ය. ඒ සත්‍රිය ඔහුට ඉතා ප්‍රියමනාප වූවාය. ඒ පුරුෂයා ඇය නිසා ඉතා සතුටින් ජීවත් වන්න

ම් කෙසේද යත්?

යටගිය දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජතුමා රාජ්‍යය කරන සමයෙහි එක්තරා ගමක ඉපදී වැඩුණු බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ කසුඵළුවෙන් ඇත, එයින කසුඵළු විකුණා ජීවත් වෙති. එක්තරා කසුඵළු විකුණන්නෙක් බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ළඟට ගොස් වැඳ එකත්පස්ව සිටියේ, ස්වාමීනි, මම කසුඵළු විකුණා ජීවත් වෙමි. ඔබවහන්සේ මා කෙරෙහි අනුකම්පා කරන්නේ නම් මා සමඟ ඇවිදින සේක්වා යි කීවේය. බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ඔහු සමඟ ඇවිදින සේක. ඒ කසුඵළු විකුණන්නා බරණැස් නුවරට ගොස් එක් ගෙයක් ළඟ හිඳ කසුඵළු විකුණන්නට පටන් ගත්තේය. බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ඔහුට ඒ ගෙදරින් ම බත් ලබා ගෙන වළඳා ඔහු ළඟ ම වාසය කළ සේක. ඔහු ද බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ නිසා බොහෝ කසුඵළු විකුණා ලාභ ලබා ගත්තේය. ඔහු බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ගැන සිතන්නේ මේ මහාත්මයා මා ළඟ නොසිටියේ නම් මට මේ තරම් ලාභ සත්කාර නොලැබෙනු ඇත. මේ මහාත්මයා මා ළඟ ම වාසය කරන සේක්වා යි සිතා බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේට ඒ ගෙදර ම බත් ලබා දී ඔහු ද ඒ ගෙදර ම වළඳා බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ළඟ ම වාසය කළේය. බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ඔහු ළඟ වාසය කරන්නාවූ ඇත්රජ්ජුරුවන්ගේ ඇතිනියගේ ඔබමොබ ඇවිදීම නිසා ඇතුන්ගේ රජතුමා

කිය. එයිනුත් වඩාත් ගෙනයාමේ කිරීම උත්තරාවර්ජනය විසින් දෙකොට දැලිපල ඉරෙන්ම ලිඳින් පැන් උකහා පාවැටියන්වලට පැන් වත් කරන්නා. මේ කියන ලද්දේ පැන් උකහා පාවැටියන්වලට පැන් වත් කරන්නා කථා අවුත් මේකීයාගෙන් පැන්වත්කරණකල පැනට කැමති නැති බව දැන්වීම පිණිස ය. මේ කියන ලද්දේ පැන් වත් කරන්නා මෙහෙයොට මරගනට මෙහෙයොට පැන්වත්කරන්නට එපා කියා ඔවුනට අදහසක් පැන් උකහා පාවැටියන්වලට පැන් වත් කරන්නා පැනට කැමති නොවෙයි මේ කියාලා බල බලා පැන් වත් කරන්නා එසේ වත් කරන්නේ මුල් කියේ ඇත්තෙකු මිරිය කමිසර පැල් වගා කරන්නා බලා සමීපයේ පැල් ඉදුරා ගන්නට පැන් වත්කොට යන්නා. මේකීයාගෙන් එසේ අරක්ක කලට සුප්‍රබුද්ධ බ්‍රාහ්මණයෙක් එකතැන අවුත් වදුරන් පැන් වත් කරන්නා බලා දැක කියන්නේ නොපි ඇත මේ නියාගෙන් වැල වදුරා පැන්වත්කරන්නා බලා දැක කියන්නේ මේ උපාය නොපි ඇතට කියන්නේ සත්‍යාරූඪයි කිය. එසේ නමුත් කියන්නා අපගේ අසිරියාවකුත් කියා කරන්නේ යම්. එසේ නොවෙයි නොපෙනේ ශ්‍රද්ධාසම්පන්නයන්ගේ සුවඥාතිදේශකල නොපැහැදී යම්. මෙසේ කියනුම් කියද්දී කියා කිය. ඒ අතර එයිනුත් වඩාත් ගෙනයාමේ කියන්නේ කියද්ද අපගේ ශ්‍රද්ධාවත් කියන්නා නෙපි සත්කොටසකම් ශ්‍රද්ධාණය දක පැන් වත්කළ බවක් නොදනී. මළුණාගන්වන්නේ කියන්නේ කියද්ද අපගේ ශ්‍රද්ධාවත් කියන්නා පැන් වත්කළබවකුදු නොදනී. මළුණාගන්වන්නේ අපට කියද්දකරන්නේ ඒ නියාගෙන් දකින්නේ නොවෙයි කියද්ද නොපලුවා පැන්වත්කරන්නාවූ රජ්ජුරුවන්ගේ ඥ කියද්දකරන්නේයයි කියයි වදුරා මේ ආකාරයෙන් ධර්මය දේශනා කරන්නේ ය. එසේ නම් වදුරෙනි, අපි ඔබට කියමු. ඔබ මේ ගසින් බසින්නට එපා. ඔබ මේ ගසින් බසින්නේ නම් ඔබට ජීවිතය නැත. මේ කියන ලද්දේ ඔවුන් ඇසුවේ ය. ඉක්බිති ඔවුහු ඒ ගසින් බැස්සෝ ය. එසේ බැස්සන්ගේ ඔවුන්ගේ ජීවිතය ගත්තේ ය. ඉක්බිති ඒ බ්‍රාහ්මණයා ඔවුන්ගේ මස් ඇරගෙන ගියේ ය. ඔවුන්ගේ ඇට ගසේ මුල ගොඩ ගැසුවේ ය. මේ කියන ලද්දේ

එක්දවසක් රජිද්‌ධුරුවෝ තමන්ගේ මැතිසභාව ඇරගෙන එහෙන්නම් හිඳිගෙන ඒ වෙලාවට එක්තැනකින් උගෙන්ගේ මිදි ඇවිදිවූ අතු කෙනෙක් ගිහිල්ලා අවලක්ෂණ පක්ෂියා ආවාම කියා දෙකක් එකතැන්ගාලා තමුවූවිත්‍ර මේවාදිය දැක රජිද්‌ධුරුවෝ. මැතිසභාව කියන්ට පාරණ්ඩිය කියා කියනකොට මැතිසභාවත්‍ර සත්‍රුරු තමයි අපා කියා කියන්නේ. මැතිසභාවත්‍ර සත්‍රුරු තමයි අපා කියා කියන්නේ. පක්ෂියෙක් කෙනෙක් අපා කියා කියන්නේ මැතිසභාවත්‍ර සත්‍රුරු තමයි අපා කියා කියන්නේ. මැතිසභාවත්‍ර සත්‍රුරු තමයි අපා කියා කියන්නේ. රජිද්‌ධුරුවෝ. මැතිසභාව අවවාද කියා. එයින අපිවිසිවූවන් තමයි බුදුරජාණන් වහන්සේ ඒ රජිද්‌ධුරුවන්ගේ මැතිසභාවට ඉපදුණු ජාතක කථාවක්.

කාකඋලූක ජාතකය.

මේ කථාව කියා වදාළේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන කාලයේ බොහෝ දෙවිවූ සතිපට්ඨානයෙහි පිහිටා ඒකාන්තයෙන් නිවන් දකින්නාවූ ස්‍රෝතාපන්න ආර්‍යශ්‍රාවකයන් වහන්සේ ගැන දේශනා කළේ.

ඒ කෙසේද යත් ?

ජේතවනාරාමයෙහි පිරිවැස්සේ භික්ෂූන්වහන්සේලා එකතැන්හි රැස්වූ දවසක උදෑසන මහරජ අවදිකාලයේ තමන්වහන්සේ ඉස්කාලියේ දෙකාලියේ ඇවිදිනා දර්ශනය දකින්නේය. මේ කියාගෙන් දවස්පතා උකාදර්ශනයෙන්ම රහස්දැකීම් කියන්නේ වහන්සේට විරුත්ත්‍ව වේ. ඒ කථාව කියා කියා වැඩඋන්නෙහෙව් පරිදෙන්නේ දවස්පතා

දැයි කියා. එතෙක් අපා කැඟෙමිල් කියන්නේ නානාදෙයාකාරයෙන් ඔව් කෙරෙන අතුරුවා ය. එහෙයින් පාපකර්මයන් පරිහරණයෙහි අමිහොතකයන් සේ සිතා ඒ කෙරෙහි මහත් භීතියෙන් යුතු වන්නේ ය. එසේ නුවණින් සලකා බලන්නා වූ ඔහු විසින් ඒ අපා කැඟෙමිල් ඇතුළු සියලු ම පාපකර්මයන් අත්හරිනු ලැබේ. එසේ අත්හරින ලද්දේ ඒ පාපකර්මයන් විසින් ඔහුට ඉපදීමට සිදු වන්නා වූ අපායෙහි ඉපදීම ද නවතී. එසේ නවතින කල්හි ඔහු විසින් ඒ අපායෙහි ඉපදීම නවත්වන ලද්දේ වන්නේ ය. එසේ නවත්වන ලද්දේ වන්නේ ය. එසේ නවත්වන ලද්දේ වන්නේ ය. එසේ

ලොව ප්‍රකාශය.

ලොව ප්‍රකාශය යනුවෙන් විසංවාදී ගුණාදය සම්පූර්ණත්වයෙන් දක්වා විසංවාදයෙන් වැළකිය හැකි ලෙස නිත්‍යානන්දයෙහි ඒකාත්මීභාවය ඇති කරන ග්‍රන්ථය මේ රචනය දක්වා ඇත.

ප්‍රකාශය යනු ?

මිථ්‍යාවයෙහි හෙවත් නිත්‍යානන්දයෙහි ඒකාත්මීභාවය නැති කරන්නේ දුක්ඛාදය යි. එවිට සම්පූර්ණ සැපදාදය ඇතිවේ. ඒ සැපය වඩා ඇතිව සිටීමේ දී ආත්ම ප්‍රකාශය ඇති වේ. ඒ ප්‍රකාශය ඇති වීමෙන් ලොව ප්‍රකාශ වේ. ඒ ලොව ප්‍රකාශ වීම ලොව ප්‍රකාශය යි.

ඔබේ දුක සැප මොනවාදැයි ඔබතෙමේ හෙළි කරගැනීමට පෙර ඔබ ඉපදී ඇත්තේ කවුරුන්ගේ දරුවෙක් ද යන්න හෙළි කරගත යුතුය. ඔබ ඉපදී ඇත්තේ ඔබේ මව්පියන්ගේ දරුවෙක් ලෙස ය. ඔබේ මව්පියන් ඔබ ඉපදීමට පෙර ඔවුන්ගේ දෙමව්පියන්ගේ දරුවන් ය. ඔවුන් ඔබේ සීයා ආච්චි ය. ඔවුන් ඔබේ මුත්තා මුත්තී ය. ඔවුන් ඔබේ මහා මුත්තා මහා මුත්තී ය. ඔවුන් ඔබේ පරම්පරාවේ මූලාරම්භක පුරුෂයා හා ස්ත්‍රියයි. ඔවුන් ඔබේ ආදිපුරුෂයා හා ආදිස්ත්‍රිය යි. ඔවුන් ඔබේ ආදිපුරුෂයා හා ආදිස්ත්‍රිය වූයේ ඔවුන්ගේ දෙමව්පියන්ගේ දරුවන් ලෙස ය. ඔවුන්ගේ දෙමව්පිය

දුලුසිරාජ ජාතකය.

වදල මහලිහුදෙස් හැඹිරාවූ ගුණැති ඔබ්බ දක්වා
රාජසෙනි වැඩසිහන ගෙයෙහි එක් දෙල්ගි නිසඹ ගෙණ්වහන්සේ දෙසන
මේ ජාතකය දන්වියදුද සෙසි ධර්මසභාවෙහි අතිසඥාවන් දෙනා පැමිණි
කී ජාතකය වේනි.

සුරුඩම් ජාතකය.

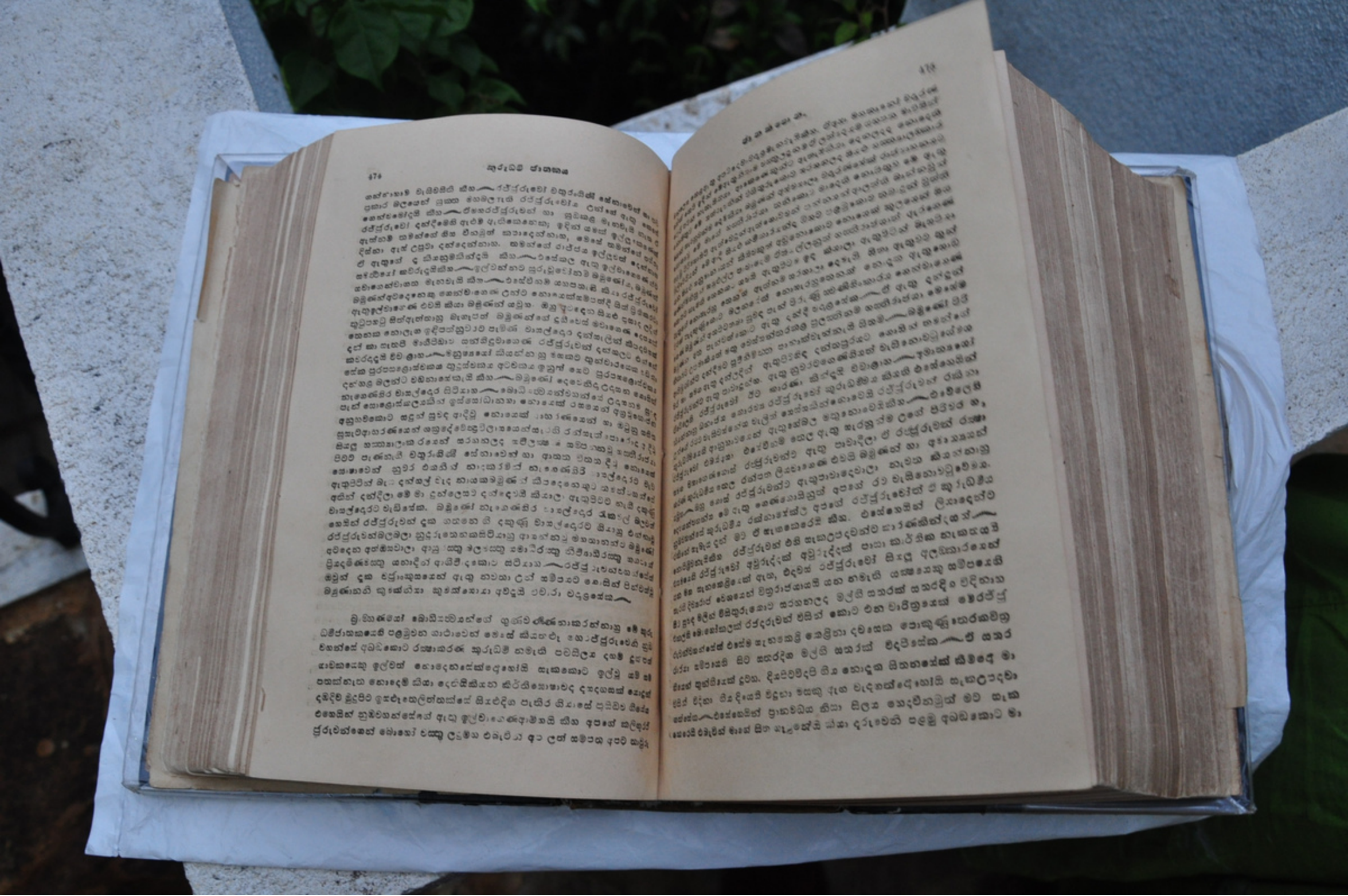
වදල මහමෙරෙහි සිරිවැඩ සැරගුණ ඇති සමිඳුන්වහන්සේ පෙර
විහාරාසීනෙහි වැඩවසන සමයෙහි එක් අතුරක්ගහ හාතයෙකු ඇරැයි කිපුණු
එන්නු අසහස මේ ජාතකය වදළසේක.

ඒ කෙසේදෙයක් ?

එක් කැලෑත්තුවර ඇවිදින් දෙදෙනෙක් හාතකයෙකු මහණ්ඩ උපයමින්
දුවි ලදිස් බෙහෙවින් උනුන් නොසැර එස්වන ඇවිදිනාහු අවිරතිකම නම
ශාවාව කියාහු හාපියා අවිව සැප සැප පූරාගත කථාවන් කියා කියා වැල්ලෙන්
සිටියහ. ඒ ඇසිල්ලෙහි ආහාරයන්ත් ගන්නාවූ හංසයන් දෙන්නාහු දුර
ඇසකට අතුරකින් නොමි කියා. අනික් මහණ කියන්නේ නොපෙර මියෙයි
කියා. එසේවීනම් බැල්වෑහෙ මැදහෑවි ඇසට ගහන්ට ඇඹෑයි කියද්දී ඇවි
එළෙස් ඇසට ගහමි කියා. අනික් මහණ කොපට බැරියි කියා. හැබෑ
එසේවීනම් බැල්වෑවැයි කියාලා තුනැස් අතුරක් අල්වාගෙණ හංසයාගේ
පසුපාත්තාගෙට ගහාලියැ; ගත්තාවූ හංසයා අතුර බුරාගෙණ යන අඹ අහ
කැවත පෙරලා බැලිය. ඒකණ්ඩයෙහි වටඅතුරක් ගසාලියැ. ඒ අතුරෙන්
ඇලෙස් ඇසිනිද වැද හබාදෑහෙවි ඇසින් හඟාපියැ—හංසයාද අහසට
පපිා වැටී සිටියේය ඒ සාහසයෙහි පිටි නිසාවූ දුක ඔහු සමිපයට අදින
කීවේද ඇවත මේකීයාවූ බුදුහස්නෙහි මහණව නොහැලෙන්හා පුණ්‍යවන්
ලේ යුක්තෙක් නොවෙයි කියා ඔහු නොහෙළිකරවාගෙණ නොම බිඳුන්
දන්වූහ. ඒ අහා බුදුහු වදරණසේක් මහණ හා පුණ්‍යවන්තයන්ලේ නැතිදෙ
විවාරා වදළසේක—ඒ නිසාවූන් විසින් යළිව සඹෝගි කිකුල්හි මේ කියා
සෙන්නිකිය බුඩහාතකයෙහි මහණව සිව කිසිහෙයක් නැතිව මේකිටු පුණ්‍යව
කෙලේ සුදුසු නොවෙයි වදරණ බුදුරජාහන්වහන්සේ මෙසේ වදළසේක—
පුරාතනයෙහි නුවණැත්තනාහු අබ්‍රිඩාත් පාදකාලයෙහි පවා ගිහිකෙහි විස
නාහු ඉතා ඝෝල්පවූ නොහළමියාසැප උපදවා විසුවෝ වේදුනි වදරා දේ
හෝදුකලි ඒකිහයක් නොහෙළි වේදියි වදරා එබිල මහණ පැවිදිවූවනු විසින්
කෙළ වාක් මහා යහ චාරිත්‍රයෙන්ම සිකි ඇතිව විසුවෝ වේදුනි වදරා ඒ සෙ
සේදුනි ආරාදිනවූ ඔවිසුදන්වහන්සේ හා යෙහෙත්ප්‍රතිපත්තියාහාවූ ඉකුත්වත්තකථා
නෙණහැර දක්වා වදළසේකි.

කෙසේදෙයක් ?

ඒකදිවසෙක කුරුරට ඉඳිපත්තුවර රාජධානියෙහි රජකම් කරන්නාවූ
සුරුඩම් රජ්ජුරුවන්ගේ අතලොස්සකුත් කිහ
සිටිනු පිණිස සත්ත්වලාභාවූ දෙනෙක් පිරි වේහැසින් කිහිව හදහසක් පැවි
දෙන්නාවූ කල්‍යාණමිත්‍රයන් පියරජ්ජුරුවන් අතලොස්සක් ආව පින්
දෙවඟන්නාවූ සුතසොම කුමරුත් බෝසත්හු—කුහකවූරුදුන් හත්—රජ්ජුරු
වන්නේ සතුන්නොවන්නාහුය

සුරාධිප රජ්ජුරුවෝ, දුන් මට එන්න කැඳෙයක් ඇතැයි සිතිලෙවුවේ
දෙන්න කියා ය. මේ අසා ඒ තිරිසන්වහන්සේ සුරාධිප මහරජ
තුමාට කියන්නාහු මෙසේ ය. ඔබ වහන්සේ ගුණවත් වහන්සේ
නමක් වැනිසිටුවා ගුණවත්වූ පුණ්‍යක්ෂේත්‍රය කියා සිතා
ඔබ ලියන්නට ගුණවත්වූ පුණ්‍යක්ෂේත්‍රය කියා සිතා
ඔබ ලියන්නට ගුණවත්වූ පුණ්‍යක්ෂේත්‍රය කියා සිතා
නම්—පාණ්ඩු නාග රාජයා ආදීහු නාගයන් නමුදු නාගලොව
සහා, සුපර්ණ නම් වූ ගරුඩයන් නමුදු ගරුඩලොව සිටියා
රක්ෂයන් නමුදු අපට වුනාවැනි නිසා—දුරුතු ම සුරාධිප රජ්ජුරු
කැමති වුන් හට එහි කැඳෙයක් උනා එමැයින් මට ඒ දෙන්ට කොපිලිකැ
නිසා—කුරුල් පිණ්ඩයන්—

සිඟුවන්ගේ සුන්දර දෙන්නෙහි ඉන්නාක ඉදිරි වැඩකෙළ සිතනුයේ
නාගරාජ්‍යරුවෝ සුවඳ සුසුදුවෝ ය රජ්ජුරුවෝ අතින් රජයෙ
රජ්ජුරුවනෙහෙ මොහොතකින් ලඝුකෘත් වටනාගදුන්නාහුත් දකුණත්ත
ඒන්ලොවකුත් පාණ්ඩුම පියාණ එලුණ—මෙහිසත්වයන්වහන්සේ
දෙන නාවහන්සේගේ මැනිකන්වහන්සේට සුජාතාදෙවි නිසා කුඩා දොරි
ඒන්න. එද සිඟුවන්වහන්සේ මෙසේයිකුමේන්න—මම අදුනුන්නොවෙමි කිසු
එන් නොදෙදිම් මාගේ සෙනෙලින් දෙන්නාව දෙමි කියා. නාගරාජ
සෙල්ලු අදහස් සිඟුවන් මාගේ වැඩිමහල් සෙනෙලනියෝ නොදොරුදහස
සිංහවල්ලව් නාගයා රජ්ජුරුවන්ට අනෙකොලුන්ව මා පෙන්නාසේ
එකාසිරිවාහ, උන් දහසක් වරිතා මාලාව දිවියන් සුරාසෙනෙලනියෝ වශයෙ
අරුන්ගේ දරුවන්ගේ නොවෙය උන්ට ලඝුසෙන්වරිතා යනුන්හට දිවැසිමිය
දිවියාසිට නාවත සිතන්නාහු මය සුරාධිප රජ්ජුරුවෝ උන්දෙන්නා දුන්
එන්නම් සුවපත්කම් වසසින් උන් උන්ගේ නාවම්ලෙය වේද හංශ මාතුයි
සිතා වැඩ සතළු සෙනෙලනියන්ට දහසක් වරිතා රන්මලාවදී සුවා සෙනෙ
නියෝ ලඝුසෙන්වරිතා ගදුන්හරය දුන්නේය අයුතයිය සුවස්දෙනෝ මෙහ
සුරාධිපයා අහසාරූඩ වී අදෙනෝහි ගැඹුරුපදවාහන්සේක—එසේහෙයින්
සුරාධිපය දරුවෙනි ලියාදෙන්ට ගැඹුරුපදවාහන්සේක—ඒ අහාදුයයෝ කියන්
නාවු සහ යන්නහවයහු සහ ගැඹුරු හොඳාට දෙනි එපමණකින් සිදුය
හෙදුනොවෙති සුවපත්වහන්සේ මෙපමණක පවා ගැඹු ඇතිබවක අනිත් සුවස්
සහ හරණ්ඩේද සුවපත්වහන්සේගේ සිරුතනුගැබිපිහිටුන ඉඟානිමිත්ත එමැයින්

සුරාධිප රජ්ජුරුවෝ ලියාදුන්නෝවැයි කියා ඔබතෙනුන් ලියවා
ගැඹුරුපදවාහන්සේ කියාගෙන් දුරුවෙති සිතා ගැඹුරු
සුරාධිප රජ්ජුරුවෝ ලියාදුන්නාහ. එ සියලු ගැඹුරු රහස
ඒ සියලු ගැඹුරු රහස් සිඟුවන්ට කොපිලිකැ

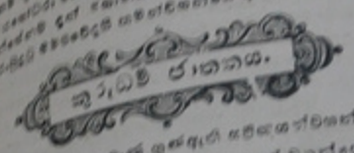
කෙරෙහි නැගෙනි සිංහලයන්ගෙ දෙගෙන් නැගිලිනි දුන් සතරවැනි
සැදෑගෙ හෝගෙනි, සුවස්ගෙරේදුලි කිහ. උන් අග්‍රාදිපිදේශ් කෙරෙහි
කරණුගෙන් වරලදිනි නිස්සරණ නැගෙන්නිසට එක්සුරුගෙයක් ඇතිවේ
විසල්ගේ දිස්නොවේලිහ, ඒ ඇතිගේවියහි අතදිග්ගෙවන්නාහු ඇතුළු
දෙදිසෙහි සිටියහ. එවේලෙහි සෙමෙන්ද කියන්නි සෙමෙන් යනුයේ
අග්‍රාදිපිදේශ්ගෙයෙහි දෙගෙන්දිලිනිය පුරුෂයාදුන් සිටියෙන්, ඇතුළු
රණින් සේ යුදෝගිය කියන්දුහි කිහ. දිස්ගෙල අග අග්‍රාදිපිදේශ්,
ගෙනුයේ නමින්ගේ දිවියෙහි හැරගෙන් කියල කතිගෙන්ගෙන, ඇතුළු
උසිරුගෙල්ගෙන් සිටලු ආකාරගෙයි සිටියහු. එවේලෙහි සැදිගෙන
ගිය්ගෙයෙහි ඇතුළු ඇතුළු ඇතුළු ඇතුළු ඇතුළු ඇතුළු ඇතුළු
අග්‍රාදිපිදේශ්ගෙයි සිටියි දෙ ඇතුළු දිස්ගෙල දිලිනිය පුරුෂයාදුන් සිටියෙන්, ඇතුළු
රණින් සේ යුදෝගිය කියන්දුහි කිහ. දිස්ගෙල අග අග්‍රාදිපිදේශ්, ඇතුළු
ගෙනුයේ නමින්ගේ දිවියෙහි හැරගෙන් කියල කතිගෙන්ගෙන, ඇතුළු
උසිරුගෙල්ගෙන් සිටලු ආකාරගෙයි සිටියහු. එවේලෙහි සැදිගෙන
ගිය්ගෙයෙහි ඇතුළු ඇතුළු ඇතුළු ඇතුළු ඇතුළු ඇතුළු ඇතුළු
අග්‍රාදිපිදේශ්ගෙයි සිටියි දෙ ඇතුළු දිස්ගෙල දිලිනිය පුරුෂයාදුන් සිටියෙන්, ඇතුළු
රණින් සේ යුදෝගිය කියන්දුහි කිහ. දිස්ගෙල අග අග්‍රාදිපිදේශ්, ඇතුළු
ගෙනුයේ නමින්ගේ දිවියෙහි හැරගෙන් කියල කතිගෙන්ගෙන, ඇතුළු
උසිරුගෙල්ගෙන් සිටලු ආකාරගෙයි සිටියහු. එවේලෙහි සැදිගෙන
ගිය්ගෙයෙහි ඇතුළු ඇතුළු ඇතුළු ඇතුළු ඇතුළු ඇතුළු ඇතුළු

ගන්ධා දසඵලවිත්ථා ච, පූගත්ථා දෙවසිහෙ තදු
රජ්ජානෙහා ච සාවිත්ථා, දෙගිම්හාගිරිච් තොළිහෙ
සාඛිල්ලතෙහා තදුගෙහි අනුරාධෙ ච භාරදු
ථූනත්ථෙහි තහ්ගෙහා වෙරඤ්ජා දුගෙරාජ තහ් ගෙඛිහෙ
තෙහ රාහුලමාතා මිත්‍රාදෙවි ගිහෙහගිහි
සුරාරාහි, සොඛිගෙහා ච සා, බාරෙති ජිනගෙ.

එමිහි මහතෙනි, එහගෙයෙහි නගිනාගෙහි සෙවෙනෑ ඇතිගෙයෙහි ගෙ
ගිවිදු උපුල්ගේ මහාගෙරිහ, එහගෙයෙහි දෙරෙදුවාලගෙහි දුන් ගුණදාස
ගෙගෙරිහ.

ගෙගෙ ගෙ.

ගෙගෙ ගෙගෙගෙ දුන් ගෙගෙන් ගෙගෙගෙරිහ, ගෙ
ගෙගෙගෙ දුන් ගෙගෙගෙරිහ, එහගෙයෙහි ගිය්ගෙගෙ ගෙගෙ දුන්
ගෙගෙගෙ දුන් ගෙගෙගෙරිහ, එහගෙයෙහි ගෙ
ගෙගෙගෙ දුන් ගෙගෙගෙරිහ, එහගෙයෙහි ගෙ
ගෙගෙගෙ දුන් ගෙගෙගෙරිහ, එහගෙයෙහි ගෙ

සූත්‍රයෙහි ගාථාවෝ.

ගිදුහාමෙයෙන් අතුරෙන් ඉන්ඇති ගතියගන්වහන්සේ ගෙගෙවන,
ගෙගෙ ගෙගෙ, ගෙදෙන්ගෙ ගෙගෙ ගෙගෙ ගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙ
ගෙගෙගෙ.

සුවසිරිදෙව සිරිගෙගුණ ගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙ රජ්ජුරුගෙගෙගෙගෙ
ගෙගෙගෙගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ
ගෙගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ
ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ
ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ
ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ
ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ
ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ
ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ
ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ
ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ
ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ
ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ ගෙගෙගෙ

පෙන්නෙමින් නිසාත් නොවෙයි තා ඉදිරිය ආසන්නය අතට යැකෙනෙකැයි සිතෙන් ලකට නෝන්නේමේ නිසාත්ම් හා ඉදිරි සැලැස්ම ඉතාම ගැඹුරුවූ නිසාත්ම්දෙකි නිසා දුරුතුරු පෙරේදු දකින්නා සැබෑය. ඒ දකින්නා ඉන්දියාවේ වර්ථ තාපස නිසාත්ම් නොවේ. නොවේ නම් කෙනෙක් වැදුරුවෙවැදුම් නිසා සතුටු අතැසේ නොවැරදුනවාදුම් නිසා වර්ථමාන බුදුරජාණන්වහන්සේ ඉපදෙන බව දන්නෙකි නම් උපන්හැටි ඉපදුණු ගමත් නුඹුණු කොටත් ඉතිරිවී තිබෙන බව දන්නෙකි නම් මෙතරම් දුරදිග බලා ඇවිදින්නේ නැත. එසේනම් පලාපරම නිසාත්ම් ඒ තාපසයා වර්ථ වැනිනි පලාපරම නිසා නොවේ. ඒ තාපසයා නිමිත්ත හිඳිවා වැදුණේය. එසේනම් නිමිත්ත හිඳිවා වැදුණේ කුමක් නිසාත්ම් ද? එකෙණෙහි මතිසාගරයන් සැබෑ දෙවදහනවාවිරණේය, පළමු විසූ බිල්ලන් සාපයෙන් මතිසාගරයන් වරක, පෙරෙව උපන්හැටි විසූවූ ඉතිහාසවේදුන් වදුරුවෙන්ම පාවිලුවා.

රෝම ජාතකය.

ඒවද අතීතවූ මහලොවක් උන්වූ කුඹ ඇති සමිදුරුන් වහන්සේ දේවතාවාරාජයෙකි වැඩවසන සමයෙකි බිඹාවදුරෙකු අරගෙන ඒ ප්‍රාසාදය දක්වා ගෙවුදුරු.

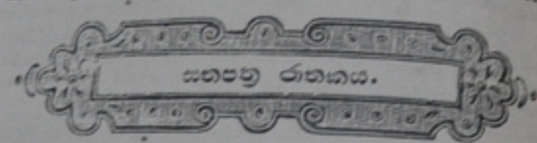
ප්‍රශ්නය කුමක්ද?

ඒ බිඹා වදුරෙක් ඒක කවියක් ඇහෙකුගේ කුඹාගාලයවත්ම සෙල්ලම් කරන්නේ එකිනෙක්ගාවත් එකියන වදුරුහෙරේ නොසිතිවිලි හෙළිකුවා දුම්කරන්නේ පසුව එක්දවසෙක ඒ ඇතා ඊබිඹාවක බැඳ ගනිත්තෙන්ගේ අහසින් ඉදිරියට යන්නේ, එකියන ඇතා සිවිරාවූ නිලුගේ බැන්දුන, එකියන වදුරාත් පලවූ ඇතාගෙන් නිසා මේ ඇතා පිටවී නැහෙක් නිසා ඇතුපිටට නැඟී කුඹාගාලයේ ඇතාගෙන් පැනේන, එකියන ඇතා තාහේ කුඹාගාලයෙන් වදුරා ගල්වා ඇතාගෙන් දමින් පිරිසා මරාදැමියේය. මේසාරාව දමියගෙයෙකි රැක්වූ මාවවරුන්ගෙන් දකින්නා නිසා නිසා වැඩදන්නෙහව සතිසුගවේගෙන්ගේ වැඩවදුරා ගොඩගෙන්ගේ නාවූ සුදියාගෙයෙකි නිගමි කවාඋකින් ගුහාගව උපදුකි එවාරා වදුරා වලින් ගොඩ දන්නොහොවෙකි සපරන් එකියන වදුරා එලයක් කොළඹවිදුකි වදුරු කොළඹදුකි ආරාධනවූ සතිසුගවේගෙන්ගේ ඉඹුන්වන් දන්වා වදුරුවෙන.

ප්‍රථමියදේය බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්තනාම රජස්ත්‍රීරුහෙණෙහුගේ රාජ

යකරණ සමයෙකි බෝධිසත්ත්වයෝ වනාන්තරයෙහි නුදුරුතෙනෙක මියෙහි උපන්නාවූ ගැලි දුහීනක මොලෝවූ සවාතෙක ගහන්ඉල වාසයකරන්නාහ. ඒ නැ වසන්නාවූ එක් වදුරෙක් ඒ කියන බෝධිසත්ත්වයන්ගේ පුවි වැඩසිටී නේය—අඹ ගල්වා කෙළිනේය වල්පත ගල්වා කෙනෙක ගන්සිල්ලා කෙළිනේය, බෝධිසත්වයෝත් රිටා නොසිටිම වාසයකරන්නාහ. ඒ අවසාවේ ඒ නගරයේ නාවූ දේවතාවා බෝධිසත්ත්වයන්ව සිහිවන්නේ මිරිතෙනි හොය ඇතුපය දුන කොට කෙළිනාවූ වදුරාව හොය මියෙ නොනැති ඉදිනේ ඇතිද දේවතා දැනසිනා පසින් මිරිකා දමවයි කිය. එවිට බෝධිසත්වයන්ගේ සිහිවන්නේ සිහින වදුරා මියන් ඇඟපත බලුගෙන සුවසිහාරතත් මාළුවට කරණදුන නැත. ඊ මිරිවිනම් එට දුකණයාය සිඹින්නේ වේදුකි කියා මා එක් කරන්නේ නැත, අනිත් මියෙන් නොනැවි දැනම් එනිසාවෙකියා සිතවයි.

වැඩ සමයෙන් නැතැයියා මෙයියෙකුයේ කියැදෙයකින් එමෙට පියාඹ. ගමන් ගන්නා දේ සමිදුරුන් වහන්සේට ඇත. ඒ කියන වදුරුන් පලවූ දිසා ගත්ත ගැඹුරුවූ නිසාත්ම් වදුරා මේ කියන වදුරුන්ගෙන්ම ඒ වදුරාගේ ඉතිහාස මිසාත්ම් ඒ කියන වදුරා මියෙන් ඉපදුණු වදුරා මේ කියන වදුරාත් මේ ඉතිහාස මිසාත්ම් ඒ

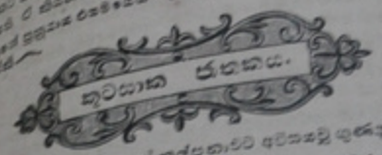
මෙය සත්‍රාලංකාරයේ අවිත්තායවූ ගුණ ඇති සත්ත්වයන්වහන්සේ ජේත

වනාරාමයෙහි වැඩවසන සැරියුත් එක්තරා උපාසකයෙක් තමාගේ චාරාව
කෑවේ සත්ත්වයන්වහන්සේ හා සඞ්ඝයාවහන්සේ වඩාගෙණ නොයේ දෙනී
යකහැකි සීහ තිසුන්වහන්සේ ඒ ඒ තෙන ආදීනාලව එක්තරා උපා
කොට්ඨාස් මල් වලාංචල කඩාගෙණ එන්ඩැයි පත්තොලකඩ, කොඩිවිද හිඳ
වලන්නේය. උපාසක පින් වලාඋපන්නට බිම් ඉද ඉරා දමන්නේය, ඒ දක
සත්ත්වයන්වහන්සේට නිසුන් වහන්සේ කොසිත් දන්වූසේක. සත්ත්වයන්
වහන්සේ දන්නතු නොවෙයි මෙතෙක් කෙරෙහි පෙරත් ඒ උපාසිකා කොවු ඉරාදැමූ
වදුරි ඒ කෙපෙදුයි ආරාධනවූ සත්ත්වයන්වහන්සේ ඉතුන්වන් දන්වා
වදුරුසේක.

ඒ කොපෙද කවද?

ස්වාමිනි දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවෙකුගේ

රාජ්‍යයකරණ කල්හි එක්තරා උපන්සොරෙක් සැසකවිනැසි උඩුදුවොල්
විද වලන්නේය. ඒ වර වඳුරා එක්තරා වදුරෙක් ඉරාඅරින්නේය. ඒ වේලාවේ
එක්තරා පුරුෂයෙක් එතනට ආවේය. ඒ දැක වදුරාඅතින් විහාරන්නේ ඇති
වරකොඩුව ඇවිසින් ඉරා අරින්නේ කවදත්කොට ඉදිකරන්වදයි වරණුදිය.

මෙය සත්‍රාලංකාරයේ අවිත්තායවූ ගුණ ඇති සත්ත්වයන්වහන්සේ

ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සැරියුත් සෝතාපන්නඵලයෙහි පිහිටි
සෝවාන් අරියන්ට ඇතිවන අරහැ ගුණ ඇති සත්ත්වයන්වහන්සේ

සේ කොසැදෙන?

සත්ත්වයන්වහන්සේ විසාලාමහානුවර කූටාගාර ශාලාවෙහි වැඩවසන සම
ගේ ඉන්ද්‍රියසංවරාදී ගුණයන් පැහැදී ඇතුන් පත්සියයක් පිරිවරා කූටාගාර
ලෙවී වඩින් අධික්ෂ්‍රියාකාරය අනුදැන නිසුන්ගේකරවා සත්ත්වය
වන්නේ උපසම්පදාවදිවසින් පොළොව තාවසා උපදවා රහත්වූවාය සහෝ
ඒ සත්ත්වයන්වහන්සේ සිවුපසෙන්ගේ රාගය සෘෂිත්වහන්සේත් මිකඹවූවාය
පුත්‍රාදර පරිවාරවූවන්සේත් අතීතවූ පසු ඉතිහාසින් සෘෂිගුණයන්වහන්සේ
ඒ ඉන්ද්‍රියසංවරණ මිකඹව උපසම්පදාවදිවසින් යසෝධරා සාධිවින්වහන්සේ තමන්
ඒ සත්ත්වයන්වහන්සේ දවස වවසි යසෝධරාසාධිවින්වහන්සේ තමන්
සේ ඉන්ද්‍රියසංවරණ මිකඹව උපසම්පදාවදිවසින් යසෝධරා ස

අභිණ්හජාර ජාතකය.

* වැද ඉවසිවිරියෙනි පුසෝවූ ඉන්ඇති සවිඳුයන්වහන්සේ පවත්නා රාජසෙවි වැඩවසන සමයෙහි එක්තරා අභිණ්හජාරකු ආරබ්ධ කොට මේ ජාතකය දේශනාවදාළ සේක.

මේ කෙසේදෝ ?

කෝසල රජ්ජුරුවන්ගේ අභිණ්හජාරක් ඇත මේ අභිණ්හජාරය කෙරෙහි සතුටු අභිණ්හජාරෝ දෙදෙනකු රජ්ජුරුවන්ගේ රජ්ජුරුවෙන්ත් ඇත්තෙමුයි කියත්.

මෙහෙංසා දේවතාව.

මේ ලිවිමෙහේ අනුන් එකින් නොසිතිය යුතුකාරුවු අයිතිවාසි සහ නෙවෙන්නේ පෙරවසරාරාමයෙහි වැවිවසන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද ධම්මදායාදසූත්‍රය අනුවය මේ ජාතකය දක්වන්නේ.

ඒ කොසඹ නුවර.

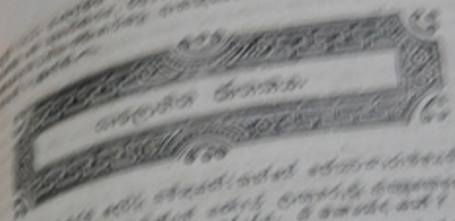
පිරිසිදු රජදරුවන්ට කෝසල රජදරුවන් එකින් තමන්ගේ නැගණිය දුන් හේතුව නොදැනීමෙන් ඔවුන් විසින් ඒ නැගණිය මරවනු ලැබීමෙන් අප්‍රසාදයට පත්වූ කෝසල රජදරුවෝ තමන්ගේ නැගණියන්ට දුන් සතිමත් උපදේශාත්මක වචන අමතක කොට ඒ රජදරුවන් කෙරෙහි වෛරී සිත් ඇතිකරගෙන සිටියහ. එක්දවසක් කෝසල රජදරුවෝ සිහිකන්නාවූ සංඝයාවහන්සේගේ නාම මාතෘකා ඔවුන් සැමගේ සිත්වල ඇවිදී කියන ලද අඟවැකි කියා චිරප්‍රවෘත්තීන් ඇසීමෙන් විස්මයට පත්වූ රජදරුවෝ ඒ විස්මයට හේතු විමසා බලන්නාහු ඒ අඟවැකි ඒ රජදරුවන්ගේ නැගණියන් වහන්සේ විසින් ඔවුන්ට දුන් අවවාදයන් බව දැනගත්හ. එවිට ඔවුන්ගේ සිත්වල ඇතිවූ වෛරී බව සංසිඳී ගියේය. ඔවුන් සැමගේ සිත්වල නැගණියන් වහන්සේ කෙරෙහි ඇතිවූ ගෞරව බහුමාන බව නිසා ඔවුන් සැම

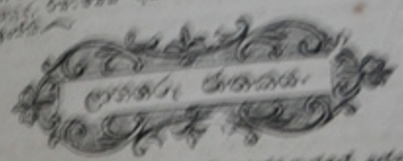
කරන්නාහු එතුවන්නාගෙන්ද නොවැ නොයෙක් ඒ ඒ ප්‍රකාරයෙන් ඔවුන්ගේ
පලදෙන්නේ නැතුවාහු නොවෙත්ද? එසේකොට එතුවන් දරාගැනීමෙහි නොහැකි
දරාලාගෙන් ඒ ඒ කෙනෙක් කුවේරා යැයිකීයෙමින් ඔවුන්ගෙන් වැටහෙන
පුදන්න. ඒ දෙවියන ගැබෙහි නානාවිත කුතුහලෝ දෙවෙනත් උඩඟුවන්
කොතැනක, ඉඳගන්නේ මොනවගේ වැදගෙනත් කුතුල් ඩෙහෙන් උඩඟුවන්
කරන්නාහු. පාසාදයේ වැදගෙනත් කුතුලාගේ ඉහ වටිනාකමක්ලේ. එසේ
පාසාදයේ වැදගෙනත් කුතුල් යි නන්දවන් කුටුම්බ මාගේහි වටිනාකමක්ලේ. එසේ
කියන්නා, නොවැම්මේ වැදගෙනත් කුතුල් කියන්නේ මේ කොදෙන වටිනාක
කොළඹදී යි යා දෙවෙනි එකියන කුතුල්වේ ඉහ වටිනාකමක්ලේ. එසේ
වැදගෙනත් කුතුලායියන්ගේ පළමුවෙනුදා වටිනාකොළඹ දෙවෙනි
කොල් නැතිදී යි යා උතුල් නා කළුතරදා. ඇති මාගේ තමා කොදෙනුදා
කරන්නාහු නා කවුරුත් ඉසුරුත් දකාක් ලබයි කියා, උඩඟුන්ගේ වැදගෙන
කුතුල් කියන්නේ කාගේ මාගේවාක මෙහෙන්ගේදී යම්කෙනෙක්ගේ කියන්
නැවුනම රජගේ උතුරාසය කැවුනම් කෙහෙවිරන්ගෙයි ඇවිදිනි මාගෙ
නාසන කෙනෙක්ගේ කැවුනම් රාජකුලාපගෙයි යම් සැරියෙක් කැවුනම් දෙ
මෙහේදෙනාටයි කියා එසේ දරාගැනීයා අසා ඒ කුතුලා නොවැකැයි අල්ලාගෙන
පාසාදේ නෙවෙන්නොවේ කුතුලා මාගා මෙන්නොට අල්ලාවදී කෙල කුතුලා ඊට
පිය මතුත් පියවා මේ කුතුල් නම අල්ලන්නම දෙයක් නොවෙයි මේ කුතුලා ඊට
කැ කෙනෙක්රාජ්‍යයට පැමිණෙනි එසේවූ මාගෙය ඉස්සෝධා නම කත්ව එය
මැනවැයි අල්ලවත් කැපුනෙණ් මත් හා කුතුල්ලයුත් ඇරගෙණ නෙවෙයේ
මත් මාල වැල්ලේතමා නෙවෙ මවා, ඒ වේලාවට උඩුගඟින් වතුර ඇවිත් මත්
කැල හා මාල නෙවතුරේ නෙණ්ඩන්නේ ගඟපාක ඇත්තලට නාඋකවූ දේ
නාසා හා ඇත්තල ඇතුත් නාවන නැනට පැමිණියේය, එය දුක ඇත්තල
සෙස් අණාත්‍යයාව නෙණ්ඩනාද් දිස, අණාත්‍යයාත් ඒ කුතුල් මාල හා මත් දුක
සෙල දුල්වීහෙකොට නමන්ව කියවයිකියා නෙවියවූහ, ඒ දරකැවියා වැලි
මිටත් හා මාළුවා පැත්තටත් කි නොවිනැත්තේය, ඒ අණාත්‍යයාගේ කුලුපග
සාපසනෙණේක් ඇත්තාහ, ඒ සාපසයන්ට දිවත් ඇත්තේය. ඒ කුතුල්ල්
දිවසින් දුක හා එනතව නොත් මාගේ මේ අණාත්‍යයා කුතුල්ලයන් කැපා රාජ්‍යයට
පලුණුවා හා ඔටුන්ට කුල්පය නාපස උවැනැවැයි අණාත්‍යයා එන්නට පලු
සාපසයනොත් ඇත්තලට හාසක අණාත්‍යයාගේ නෙයිනොයින් උන්නාහ.
ඒ වේලාවට අණාත්‍යයා, නෙට අවුත් සාපසයන්ට මත් පිළිනන්වා කුතුල් මාල
පිළිගන්වන්වනවිට සාපසයෝ සියන්හාස්‍ර හා විධාහකලුකල මාල පිළිගත්
එන්නේයයිකියා උහසව් මාගය ඇත්තල හාසකයන්ට කන්ට සලස්වා, අධිපති
මාගය උන්ගේ ඇඹේතියන්ට අනුභවකරණ නියෝගයෙන් සලස්වා තුමූ ඇව
මාගය අනුභවකොට උපාසකය අදට තුන්වෙනිද කොපට රාජ්‍යපැමිණෙයි
සුවපත්වයිකියා යියහ. ඉක්බිත් නෝසලරජ්ජුරුවෝ බරණැස්නුවරගන්වා
පිණිසයි සවහා අවුත් නුවර වටිකොටගත්හ. එවිට බරණැස් රජ්ජුරුවෝ
තුමූ සේනාව විධානකොට සේවකයි කරන්ට උවමැනවැයි කියා ඇත්තල
නායකයන්ට සේසත් නන්වා, ඇතුපිට ඉඳුවා තුමූ සේනාව මධ්‍යගතයෙහි සිටිනාහ.
ඒ වේලාවා පරසතුරන්ගෙන් එකෙකු විදි ඊදබකින් රජ්ජුරුවෝ ඒත්තා
ජීවිත විනාසයට පැමිණියාහ. එවිට සේනාව රජ්ජුරුවන් නැසුනු නියාව දැන

ඒ ඒ සේනාවන් රාජ්‍යයට පරසතුරන් සිදුවූ හෙයින්ගේ මුළාවූ
සේනාවන් රාජ්‍යයට කලුවිරුන් සමගෙදුම් කරගෙණ රාජ්‍ය පලිගුවහොත්
සේනාවන් රාජ්‍යයට සේනාවන් නොවන්නාහුගේ

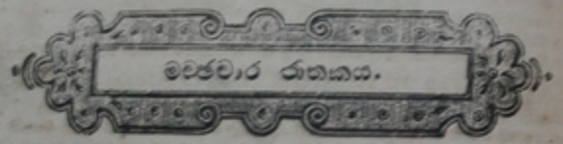
සිරි ජාතකය.

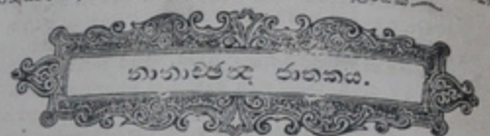

සමහර කොල්ලකුලෙකු ඉවිද තබන්නේ කලහාවක බැහැර මිදුරුකොටා
ගන්නෙන් දකයක් උගාදරියනෙක දෙමෙහෙ හමට එන්නාහු ගැබහක
කෙති වැල්ලේ ඉද මොහිසකොට් ගින් කා කිසුන්ට මේලා දෙවියන්ට
තාය. ඒ කොංචි වාහකයන්හැටි දේවතාවා පින්අනුමෝදන්වන්ය.
සෙන් රමණීය මොහොතකදීලූ මොහිසකයන්කෙරේ කතුවරු
ගැබට මොහිසෙක්ගේ ගින් කා බැල්ලේ කිරුන්ට එන්නාය. ඒ
තමයන්ගේ කලහාවේ වරුදෙකම දන්නාය. එසේහෙයින් මොහි
වින් විහාරයට සුදුරුදන ආරාධනාව උගන්වාලයි කියා මොහිසකයා
රුදරුන කියාගේ බැල මොහිසකයන් ලඟකිරා මොහිසකයා ගිහිලියන්
ගා කරන ක්‍රියාව කැපෙන තමන්ගේ රන්පයින් මොරළපක්ෂියන්ගැයෙන
නුහුනා, මොහිසකයන්ගේ කලහාවේ මොරළ පක්ෂියා රන්පක්ෂියන්
සිතා දරන කැකැත්තෝ මොරළ පක්ෂිය නිමාකෙරු රන්පක්ෂිය දකින
තමින දරන සිතා රන්පක්ෂිය වැරිකැපි කිය එවිට මොහිසකයෝ කියා
කියුත්තාවකි කියා උත්තරය. තවත්තැනැති දේවතාවා කතාකරයි.
මෙතැන්හවුරු ඒ උතුරුකරුවන්ට උවමනාවැපි සිතා, වැඩිහුන්ලූරන් දැන
මෙහෙයෙකු කිලිල්ව කලත්ය තෙමෙක් ඒ මත්තෙහෙට ආරාධනාවෙ
සන්නේ කලහාවේ මරුවෙන් තෙඩොනැති ගමන්නේ කවිව කියනා මොරළ
වරින් හුවිසේය මෙහෙ මැනෙන්නේ සුවිසේය මොහෝ විහෙයට වැදෙන
තාය, වෙවිලුවිව කෙවුලෝ හැදුල්වලා කුඩෙක්සේගේ අල්ලන්ට කියා.
දේවතාවාගේ ආනුභාවයෙන් ඔසුරන් දකය කිවනු මත්තෙහා හැදුලු ගනු
කියේය. එවිට කෙවුලෝ කුඩෙක්සේගේ අඩුන් හෙතු මත්තෙහේ
විහෙයට රන්දන කිලු කිත්තෙහා හෙයක්නෙහා ඇරහෙයි ඔසුරන් එස්දුන් එස්දුන්
තලදකට ආරක්ෂාවෙයි කියා ඇවිද ඇරහෙන්නේ නැතිහෙයින් මොහිසකයා
යන්ගෙ හෙරට හෙණියනා. මොහිසකයාගේ කොහෙහෙයි විකුහන්නේයයි
විවරන්නා එස්දුන් තන්කලදකවයයි කියන්නා තන්කලදකව දෙවසිකියා
ඉල්ලන්නේ කවුරු හුවිවකන්නේ ඇරහෙන්නෙහාත් ඒ නියාවට දේශිකියා
රන් තන්කලදක් ඇරහෙණ මත්තෙහා දුන්නාහ. ඇ මත්තෙහා හෙණ
හොසින් මාලුකරණකලා මත්තෙහා මඩකුබු මසුරන් දහසදක මොහිසකයා
හෙතොසොසින් දුන්න මොහිසකයෝ දයසින්ද පියාල්ල දක තමන් තෙ
තියාවදන කවුරුත් මේ ලාභය මට පවත්නොව දුන්නේයයි තේ අස
කලට දේවතාවා ආඛාහෙයයි සිට මෙහ මේ මත්තෙහෙ අනික්හෙතෙකුත් ඇර
හෙතොදීහෙතාට හෙතැවින් දුන්නෙමි මෙයයි කියාත් තොපගේ මලනුවන්
කෙල්ලේ දේශලහෙයයි කියාත් උන්ට මින් මත්තකුත් හොඳවයි කියාත් දේවතා
හුත් යම්කෙහෙකුත්ට පුතාහාවන්නේ යහපත්හෙතෙකුත්ට විතා මුන්නේ
ලොන්ට දුතහාරහාවයි කියා මත්තකුත් හොඳවයි කිය එසේවුවත් මේ
කාමෙන් මිදුරන් පත්සියයක් දුන්නාහයි වදාල මහින්දාර ජාතකය නිමිය.
වදාළේය එකල්හි කුවාරාඡ්ඡ වේලුදතම මෙහෙකියෙහි හොරවලදය
එතම්හි හෙළෙයි,සුත්‍රව උතුන්ගේ හාමිවුවූ මම්වයයි යහන්වහන්නේ දන්වා
වදාළේයි.

පුරා හෙණ හෙරහැ සමිදුන්වහන්නේ හෙතෙවිහාරාරාමයෙහි මෑත
ගෙන්වා සුහදු සාමීන්ලූන් වීරඅදක් අරහෙ මේ ජාතකය දන්වන
ලද්දේය කරුණ එකතිහාතයේ පුරණ ජාතකයෙහි මත්තෙහෙ.

ඉතිරිදේය මෙසේය,සාකේතනුවර ඉසිදෙයන හමු රජුරුහෙනහුගේ
පුත්‍රව සිටියේ රාජ්‍යව පැමිණ පියාහස් යමේ පුරෝහිතව සිටිඹුදුණ
සෙන් සැමදින පුරෝහිත සබාහාතරයට හන්න ඒ බමුණුන් දකහැකි
ඉක්ම ගැඳිහාය. එසේ දක්ෂවක් බරණැස් රජුරුහෙන් හාරහෙඛන

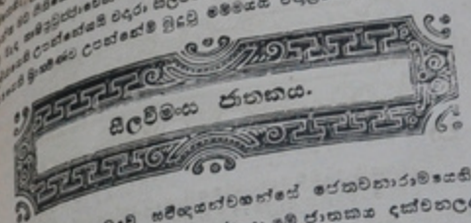

නාගාවජ්ජ ජාතකය.

[illegible] වදාළ මේ ධර්මදේශනාව නම් ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සර්වඥ බුදුරජාණන් වහන්සේ අරභයා, මේ ජාතකය දක්වනලදී. මෙහි වර්තමාන කථාවත් අතීතාවතාරයෙහි සිලව්මඟ ජාතකයෙහි දක්වනලදී.

යටකී සැවැත්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුන් රාජ්‍යයකරණ සමයෙහි බොධිසත්වයෝ බ්‍රාහ්මණාචාර්ය ඉපද සියලු වැඩිදේ හෝඳින් විමසන පිණිස ඊට පිරියේ පිළිගන්වන් ආචාර්යයන් කොරකම් කොට ඇරගන්නාහ. ඒ පිරියේ වෙළෙන්දු බමුණා රන්සොරා අරගැනැති අල්ලා ගණ රජ්ජුරුවන්ට පාත්වයහි ගෙනෙනා කලට අසරණ පාඛ්ටීයෙක් නසෙකු ඇරගෙණ යෙළුවන්වෙහ. ඒ වේලාවට බොධිසත්වයෝත් සපියාහන් විසි කොරය එස්වූ සපියා අල්වාගෙණ කෙළින්ව යහපත්නොවෙයි ඇරයියවයි කියා. ඉක්බිති බොධිසත්වයෝ සිතන්හාහු සපියා පවා කඩාගෙනොකන්නේ සිල්වතැයි අහා ගතැයි සිතා සිතා රජ්ජුරුවෝත් අවාරිනි මේ කෙළේ කියන්නා දේවතාවන්වහන්ස මා සොරකම්වි කළදෙයක් නොවෙයි සිලය වැඩදේ ජාතිය වැඩදෙන්නේ සිතා පරීක්ෂාකරන්ව කෙළවිසි කියන්නාහු සිලං, ආචාරසිලය, කලණධම්මතාව, යහපත්වන්නේය, ලොකෙ, ලොකයෙහි; සීලං, සීලය; අනුසසතං, නිරුත්තරය; පසස, බලව; සොරවිසා නාගා, සොරවූ දරුණු විෂඇති සපියා; සීලවා ඉති, සිල්වතැයි කියා: නාගසුද්ධි, නිංසහස නොකරයි සීලවා, සිල්වන්වූ පුරුෂතෙම; යෙන යම් සීලාභාරණයක් හෙතුකොට හෙණ; සීලවා, සිල්වත්වූයේ; අරියවූතනසීවාරෝ, නිවා දිවූ ආර්යන්ගේ ප්‍රතිපත්තිය ඇතිරෙන්නන්සේ; වුවචනි, කියනුලැබේ

[illegible] සිල්, නිරුවදයෙහි; අනුසසතං, දළුත් කාලද මවද එසේවූ; [illegible] ඒ මේ; සත්‍යදිසතං, සකාදෙමෙව්—සීලංවා, අඛණ්ඩාදීන් [illegible] සමාදන්කොට සීලය ඇණයෙන් බැඳ්කබලියේ; සතුසතාව, සතුසත්වය; [illegible] සතුසතෙහි; උත්තේජන, ශරීරයාගේ භෙදයෙන්, චූත, චුති චිත්තයෙන් [illegible] ඉක්බිති ඉතෝජාව නැතැයි කියා අවසරගෙණ තිබාලයවන [illegible] වැඩිදිව පවසාවිව අවසානයෙහි උපදවා ඉක්බිති [illegible] උපන්සේම බුදුවූ සමයෙහි වදුලසේකි—

සීලවීමංස ජාතකය.

[illegible] වදාළ මේ ධර්මදේශනාව නම් ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ [illegible] අරභයා මේ ජාතකය දක්වනලදී.

ස්වාමීනි! [illegible] ආත්මවිඥානයෙහි එක්පිනෙක් අඹ ධනීය සුරා ධනීය සති ධනීවූ [illegible] සොඳ දොසෙහි මාහැකොට ඇති සම්පත් නසා දුක්පත්ව නමස්ගේ [illegible] දොස් කරා වේවි දුකිකයෙමි කියන්නා පියාණෙ මිසුරන් පන්සියයක් [illegible] ඒ සසුරන් පන්සියයන් වෙළඳම් ආදිවූ දෙයකොට සම්පත් උප [illegible] එවිටි ධනීන්ගේ නසා පෙරලා අවුත් පියාණන් අතින් සම්පත් [illegible] පියාණෙ පෙරලා සම්පත් දී ළඟට සත්‍යඥයන්වහන්සේට දන්වූහ, [illegible] පන්සියයන්ගේ පළමුවන් ඉන්ට උපාසකයෝ සම්පත්දීම කියාහ සම සම්පත් [illegible] වදුරා වදාළසේකි—

ධාර්මිකවූ බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුන් රාජ්‍යකරණ සමයෙහි බොධිසත්වයෝ උනුවර සිටුවූ ඉපද සදන්කල්කරවා [illegible] දේදී මියගොසින් දෙදෙවිලොවව නායකවූ සක්‍රදෙවේන්ද්‍රව තෙමේ [illegible] සක්‍රදෙවිකොට වාසයකොට්ඨ්ඨෝහි බලා දුකිකවසිහාකා වාසය [illegible] දක දයාවෙන් මොහුට මා ළඟින් සම්පතක් දෙන්ට ලබමැතැයි [illegible] දෙවියන්ගේ දී කියන්නාහු මේ සුණිසවය ඉදුරා සිහාගෙණ උන්හුනම [illegible] ඒ තෙමේ පූර්ණඛටයෙන් උපන් සම්පත් ඇරගෙණසුරාව අනුභව [illegible] උන්හුවී එන්දවසක් තෙමේ පූර්ණඝටය රාබිමත්වආකාශයට දම් දමා [illegible] පූර්ණඝටය බිඳවැටී බිඳුන එතැන්පටන් තමන් දුකිකනවය, ඒ [illegible] සබ්බකාමදදං, සියලුකැමතිදෙයක්දෙන්වසමතී [illegible] බුදුඛණ, බුදිකාවබෝධවූ කුමාරයාය ධනීකාව ඒධුනීකාව යම්පවණකාලයක් [illegible] රාජාරේද; කාව, ඒකාක්; සුඛං, සුව; වඩ්ඪති, වඩා—සදා, යම්කලෙක්හි; [illegible] ඒසෝ, සුරාදියෙන් මත්ව, දදිහෙතාව, දර්පිතදා; තදා, එකල්හි; පමාදං,

හද්දකට ජාතකය.

සුදත්ත ප්‍රේතකථා.

ප්‍රේත වීමේ හේතුව කිම්ද? ප්‍රේතවස්තුවෙහි ඇතිවන දුක් කවරේද? යන මේ ප්‍රශ්නයන්ට පිළිතුරු දීමට මේ ප්‍රේතකථාව ආරම්භ කරනු ලැබේ.

කව් කෙනෙක්ද?

සැවැත්නුවර අනේපිඬු සිටුතුමාගේ බෑනා වූ සුදත්ත නම් සිටුපුත්‍රයා ගැන මෙහි කියනු ලැබේ. ඔහු ඉපදුණු දවසේ ම ඔහුගේ පියා විසින් ඔහුට ලක්ෂ අසූවක් ධනය දෙනු ලැබුවේ ය. ඔහු වැඩිවිය පැමිණි කල්හි

වදු බුදුරජාණන් වහන්සේ ජේතවන මහා විහාරයෙහි වැඩ වසන සමයෙහි කෝසොල් රජතුමාගේ සේවකයන් විසින් රජතුමන් අරභයා මේ ජාතකය දක්වන ලදද. මෙහි වර්තමාන කථාව පළමු වැනි ජාතකයෙහි පෙනෙන්නේය.

අවවිසදෙවන අරහන්තුවර මිනිසුන්ගේ ආයුෂ අවුරුදු අසූදහසක් වූ කල්හි බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජෙක් රාජ්‍යය කරන්නේ ය. බෝසතාණන් වහන්සේ එකල්හි එහි අග්‍රාමාත්‍ය තනතුරෙහි සිටියහ. රජතුමා සියලු කටයුතු බෝසතාණන් වහන්සේගෙන් විමසා බලා කරන්නේ ය. එබැවින් බෝසතාණන් වහන්සේ රජතුමාගේ ඉතා විශ්වාසයට පාත්‍ර වූ සේවකයෙක් වූහ. එසේ වුවද බෝසතාණන් වහන්සේ කිසි දිනෙක රජතුමාට අයුතු දෙයක් නොකියති. නුසුදුස්සක් නොකරති. රජතුමා කෙරෙහි බෝසතාණන් වහන්සේ ඇත්තේ ධර්මානුකූල වූ ගුණධර්මයෙන් යුක්ත වූ ස්නේහයෙකි. එබැවින් බෝසතාණන් වහන්සේ රජතුමාට ඉතා ප්‍රියමනාප වූහ. රජතුමා බෝසතාණන් වහන්සේ කෙරෙහි ඇත්තේ ඉතා ගැඹුරු විශ්වාසයෙකි. එබැවින් බෝසතාණන් වහන්සේ රජතුමාගේ ඉතා රහස් කරුණු පවා දන්නා සේක.

අන්න ජාතකය.

වද මෛත්‍රියෙන් මවාලූ රූපක් දැනිවූ සතිඥයන් වහන්සේ ජේතවන මහා විහාරයෙහි වැඩ වසන සමයෙහි උපනඳ තෙම් ස්ථවිරයන් වහන්සේ අරභයා මේ ජාතකය දක්වන ලදද.

ඒ කෙසේද යත්?

ඒ උපනඳ තෙම් ස්ථවිරයන් වහන්සේ ඉතා ලොභී සේක එක්තෙයක සිවුරු හා එක්තෙයක සැරයටිය හා එක්තෙයක පාත්‍රය හැර ඒ කෙවල් තුනම මාළුවේ කිරා ලා ගන්නා සේක. මහා ලෝභී සේක අනුන්ට ලෝභ කොකරවිලි මහ කියන්නේක තවත් වරෙහි පිළිගන්නා සේක ඇතැම් ගාල්පට වාගෙණ යන්නාසේ තරාතෙක්ගරුහාඩ පටාගෙණ යනසේක අනුන්ට ගරුහාඩ නොගන්වයි මහ කියනසේකැති යන කථාව තීර්ථක්වයන්ගේ ධර්මසභාවේ රැස්ව සිටි කියා වැඩදුන්කෙනෙට පසිඳුන වහන්සේ වැඩවිදරා ඒහේතුව විචාරා වදාළ සේක් ඒ උනුදුරු විචාරා වදරා ඒපවත් අසා මහණෙනි තමන් වෙසේකොට අනුන්ට අවවාදකිම යහපත් නොවන්නේ වේදැයි නිග්ගහකොට වදරා දේශනා කොවෙති මහණෙනි පෙරත් බුරහ්මලෝකවැසි සනත්කුමාර බ්‍රහ්මරාජයන් වහන්සේ මොක්ෂාධිගමය පිණිස අවවාදකළ සේක්හත් වේදැයි වදරා ඒ පවත්තුව ඉතිවුත්තක පාළියෙහි දක්වා වදාළ සේක.

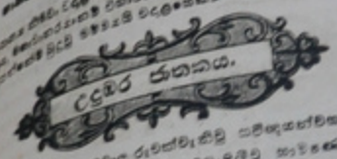
වදු බුදුරජාණන් වහන්ස මහා රජ්ජුරුකෙණෙහුත් ඒ කෙවල් තුනම මාළුවේ කිරා ලා ගන්නා සේක. මහා ලෝභී සේක අනුන්ට ලෝභ කොකරවිලි මහ කියන්නේක තවත් වරෙහි පිළිගන්නා සේක ඇතැම් ගාල්පට වාගෙණ යන්නාසේ තරාතෙක්ගරුහාඩ පටාගෙණ යනසේක අනුන්ට ගරුහාඩ නොගන්වයි මහ කියනසේකැති යන කථාව තීර්ථක්වයන්ගේ ධර්මසභාවේ රැස්ව සිටි කියා වැඩදුන්කෙනෙට පසිඳුන වහන්සේ වැඩවිදරා ඒහේතුව විචාරා වදාළ සේක් ඒ උනුදුරු විචාරා වදරා ඒපවත් අසා මහණෙනි තමන් වෙසේකොට අනුන්ට අවවාදකිම යහපත් නොවන්නේවේදැයි නිග්ගහකොට වදරා දේශනා කොවෙති මහණෙනි පෙරත් බුරහ්මලෝකවැසි සනත්කුමාර බ්‍රහ්මරාජයන් වහන්සේ මොක්ෂාධිගමය පිණිස අවවාදකළ සේක්හත් වේදැයි වදරා ඒ පවත්තුව ඉතිවුත්තක පාළියෙහි දක්වා වදාළ සේක.

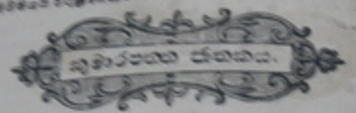
සමුදු ජාතකය

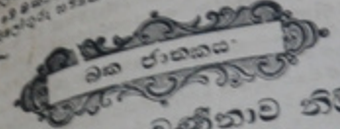
වදු බුදුරජාණන් වහන්ස මහා රජ්ජුරුකෙණෙහුත් ඒ කෙවල් තුනම මාළුවේ කිරා ලා ගන්නා සේක. මහා ලෝභී සේක අනුන්ට ලෝභ කොකරවිලි මහ කියන්නේක තවත් වරෙහි පිළිගන්නා සේක ඇතැම් ගාල්පට වාගෙණ යන්නාසේ තරාතෙක්ගරුහාඩ පටාගෙණ යනසේක අනුන්ට ගරුහාඩ නොගන්වයි මහ කියනසේකැති යන කථාව තීර්ථක්වයන්ගේ ධර්මසභාවේ රැස්ව සිටි කියා වැඩදුන්කෙනෙට පසිඳුන වහන්සේ වැඩවිදරා ඒහේතුව විචාරා වදාළ සේක් ඒ උනුදුරු විචාරා වදරා ඒපවත් අසා මහණෙනි තමන් වෙසේකොට අනුන්ට අවවාදකිම යහපත් නොවන්නේවේදැයි නිග්ගහකොට වදරා දේශනා කොවෙති මහණෙනි පෙරත් බුරහ්මලෝකවැසි සනත්කුමාර බ්‍රහ්මරාජයන් වහන්සේ මොක්ෂාධිගමය පිණිස අවවාදකළ සේක්හත් වේදැයි වදරා ඒ පවත්තුව ඉතිවුත්තක පාළියෙහි දක්වා වදාළ සේක.

කාමවිලොපන ජාතකය.

වදු බුදුරජාණන් වහන්ස මවාලූ රූපක්වැනි සතිඥයන් වහන්සේ ජේතවන මහා විහාරයෙහි වැඩ වසන සමයෙහි එක්තරා භික්ෂුකෙනෙකු ප්‍රව්‍රජ්‍යාවෙන් ඉවත් වන්නාහු ය. උන්වහන්සේ වාසය කරන්නාවූ ඒ විහාරය සිංහල ශාසනයෙහි පාලිඅටුවා ආචාර්යවරුන් අවේණිකව පඤ්චප්‍රකාරයි. ඒ පඤ්චප්‍රකාරය මෙසේ දැක්වේ.

උදුම්බර ජාතකය.

නිකතිපාන වණීනාව නිම්.

දෙකොට දැනදෙකොටත් එම්බා, කවර්ථිකයෙනුත් මේ කතාවත්තී කථාවත්
කියන දනිති නියා මෙත්කාර්ථියෙන්ය, එමන් ඇතු කලිතුරත් තමින් තුන්
ලී රත්නකොටත් එසිත් ලැබියයුතු දානද තමන්කරන්නේය, පැවැත්තා
සමිති වාසනෙකුගනුය, කතාවූ මිදුරජාකෙන්වහන්මේ මේ ධර්මදේශනා
කැරඳෙහිය විදුරා මේ මුල්ලකාලික ජාතකය කියා වදළසේක.—

කලිතුරත් දු කතාදෙකෙනි දත් කතරකිතුම්මයේ එන්නාහුය, එකල්හි
ඒක අත්තකතා කෙනි දුන් කාර්ත්‍රකාර්ථියෙන්ය එකල්හෙයි කාත
මිදුරු කථාවෙදිනි තමන්වහන්මේ දත්වා වදළසේකි.—

මුල්ලකාලික ජාතකය.

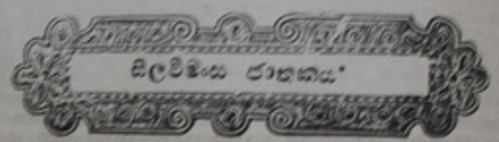
පුරාද එක්තමිකෙනෙකි බරිසාණන් බුදරජාකාර්වකාන්මේ දෙවිරජ
වෙනෙර වැඩවසනසේක් අසඳකතාවෙන්වහන්මේ අරභයා මේ ජාතකය
දක්වාසලළ.

ඒ කෙසේදයත් ?

එවිමන කථාව යාවිසහලද ජාතකෙහි කා සදහමිය පෙර කුවෙනැත්තෝ
සඟවිනළ උපකාර වසයෙන් අසුන්වත් පුන්‍යුපකාර කළාහුමේවැයි මදුරා
කේතුමති ඉතුන්වන් වෙණකැරැදක්වා වදළසේක.—

ඉවසියවිය දුරාලද මොඩිසිඩාර ඇති අප මහබෝසතාණන්
වහන්සේ බරණැස්රජ්ජ දෙතැමින් කෙමෙහි රාජ්‍යසකරණ කළිසයකි දන්දෙන
සේක සිල්රක්ෂාකරණසේක ඊරජාකෝ පසුල්දනවිවක් කියුහුමිව අසාඒ තමුන්
දැනවිය හන්සිදඳුවිසි මලුපානකාවිරිවරාණෝ සුවසෙයි පැරදසු ඒ රජ්ජුරුවෝ
අසුනිවිට යාතහැකි සුවියටම සැරහුහු ඇණිසියන් සිරි නමිදෙරියි ඇතුළුවූ
එක්තෝස අතුරුන්දෙන මේ කියෙන්දකි තමින්තැතිගෙන කොස් තමන්කෙස්
කෙලට වක්ක එසිත් එක්පුරුෂයෙක් තමාගේ කෙට කොකොස් රජතට පලු
කට වැඩෙන්නේවිද තෙපිකවුරුන්ද රාජපුරුෂයෙක්ද චොරපුරුෂයෙක්දයි එවා
ළේය, හෙට රජ රාජපුරුෂයෙක්මි කීවේය. එසේවීනම් මා හා තමන ආණ්ඩුව
ඩැයි කීයා රජතුගෙට කැඳවාගෙණ ගොස් තමාසිදිනා අස්තේ හිඳුවා කොදුර
මෙහෙවිව මිතුයාණන්තේ පරලෝධවයි හාඇයිවන්ලුවා පයකෝවිවා තමින්තේ
යොයාමිනින් අහා දී මෙහොතෙන්කල් සැතපුහ ඇහෙවැයි කියා සැතපෙන
දෙස අතෙල්ස එයි රජ සැතපුනේය, ඉක්බිති තමිවැස්සෝ අහසාගේ සත්
කතාවුද සක්මන්කරවා දියපොවා පිවසෙල්ගල්වා මිතු කැයුහු සහ දුන්තේය
තේසේ තුන්සතර දවසක් රජ්ජුරුවන් රහසාකොට යහළු මිතු කුවරවසෙහි සි
කල්හි හැවෙක රජ්ජුරුවන්වහන්සේද අතුවද කලුමහා සියළු වසාවුන්
කොළේය මිතු එසිත් කල සත්කාර විද යහ ඒ රජ කියනුයේ යහළු මිතු අසු
රෝහණයේ අතෙක් කුවරමිද වන්නේය කුදිත් යම්කිසි කාරියක්කරණකොට
නෙණ කුවරවි එන්නයි්කිව් දකුණුදෙස මහවාසල්දොරකිටි ඒකාඅමාත්‍යයින්ට
කියා කෙරුවාසෙක වාසකෙරේදයි විචාරවි දොරටුපාලයාගේ ඔහුකැඳවාගෙණ
අතේ තෙට එවයි කියා තමාගේ කුවරවම කියේය ඔලයෙහෙනද රජ්ජුරුවන්

[illegible] රජ්ජුරුවෝ දක්ත පෙරනිමිත්තකට එසිවැරු
[illegible] ඒකාන්තයෙන් ඇතුළුනිමිත්තා තෙකරාලාකාලුතට
[illegible] කොට එක් පිටිපර හමිවැයි පුරුෂයෙක්
[illegible] අනුල්වාගෙණ ආගන්ධිනාම එකල්හි තෙපි දෙනෙක්
[illegible] රජ්ජුරුවෝ මිතු වහනසේ රජ්ජ කිරීම සඳහා ඇවැත්නාම් අපිත්
[illegible] තෙපුරුෂයෝ රජ්ජ කිරීම සඳහා ඇවැත්නාම් අපිත්
[illegible] තෙපුරුෂයෝ මිතුසසෙක්

සිලප්පදිකාරය

කරණ්ඩස්ස්දී කියන්නී දෙයස්මහන්ත රන්කලියෙහි ඔහොමදේදවු දෙය එන් පැහැයෙ නිහඬවූ සඟර ඵලයෙහි වස්සේදී විඩාවෙ සිටියා එළුයා කියවිම් කිවිමෙ එමස් ඇතු මිරණ්ඩස්ප කිපී කියන්නේ පාපිනු ඵලය වේලුදිහරණ ග්‍රාහපතියන්ගේ පුවූ කෙල්ල කියන් වාහයට පාපිනු ඵලයන් නොදනිදුම කියනුමන්කියන්නෝ දෙමිනි තෙපි ඒක පාපිනු ඵලය කෙරුවූ බියන් ඇතිව දිරුහුරෙදී ඇද වලට වැද දෙතෙපිල්ලෝ අතුරුබිය කඩු කැවූ ඵල අතින් එකතුරු පවිටඅවලා වෙලඳමිකරන්නියා එස්සේ ඒ අනුභවකරන්නාවූ මේ වෙමින්ඵල තියන් අසිටින්නේය එස්සේ මේ කාලයෙහි ලෝකඉතිරියෙහි වෙසෙන්නියකෙමේ අපගේ මේ රාජ්‍යයෙහි සිටින ඇලුවා ධාතෘකරන්නියා අලිනවූ මේ හේතුය මේ රාජ්‍යයට කැරොතුයි සිතා ඒ රජ ගමියෙහෙන්ගි බෙමෙරඵල ඇස්කිරීමෙන් විමතිකෙරූ ඒවාදී එහෙන්නේ නෙක්කෙනේ හැරලවයි කීයේය—එමස් ඇතු මහඉස්සරයන්ගේ ඒවාදී සමහරුන්ගේ ආහාර අන්සතමකෙනෙක් ඔවුන් සමඹිකරවන්ට නොහැකිවන්නේය කියා සිතා රජහු අනුදන්වා මේ බිසවුන් පිටකලිමට අවසර නොදෙමි සිතා රජ හට කියාහැන්ස් මහරුජුවෘවන්එහන්ස උගන්වූ බියෝකතගුරට වැඩිම සතුන්ගේ වේමදවූ ප්‍රභාදෙය නොවින්නේ නොවෙයි එස්සේකියා නොවූ දෙවෘන්හට මේ සුජාතාවන්ගේ සවුත්තවූ මෙමදවූ අපරාධයට නොසලා සමාකළමැනවයි කීසේක. ඒ මහමදතන රජ්ජුරුවෙන් අභාත්‍යයන්ගේ එස්සේ සුජාතාවූ බිසවගේ ඒ අපරාධ ක්ෂමාකොට ඒ බිසවුන්ගේ එස්සේ වේය. එහෙත්පටන් ඔහු දෙදෙන සෑයි ඩහනකොට විසූහ. ශාස්තෘවූ සම්මා යන්එහන්ස මේ ජාතක ධර්මදෙසනාව ගෙනහැරදක්වා, එදාට මේ සුජාතකය නිදන් වදළසේක—එකල්හි මිරණ්ඩස්ප නම් දුන් මේ සුජාතා රජහු, එකල්හි සුජාතාවෝනම් දුන් ලිල්ලිකාදෙවියැ, එකල්හි අභාත්‍යයන්ගේ දුන් බුදුවූ මම්මවෙදිහි සම්බන්ධයන්ගේ දක්වා වදළසේකි.

සුජාත ජාතකය.

(1) වද එස්සමියෙස්හි විස්ත පංචමාරවූ සම්බුදුහන්එහන්ගේ පරිනිර්වාණ සෘතයෙහි සැනපහුවේක් ආනන්දස්ථවිරයන් අරභයා මේ ධර්මදෙසනාව වදළ සේක. ඇතුල්නුවූ ආනන්දස්ථවිරයන්වහන්ගේ අද රෑ අළුයම් වේලාවූ පරිනිර්වාණයට කැමැත්තවූ තථාගතයන්වහන්ගේ පිරිනිවන්පාන සේකැයි දැන මිදෙ යෙහි හෘත් ගාඤාවන්වහන්ගේට කළ උපස්ථාන නිෂ්ඵලවන්නේහයි සිතා සෝකයෙන් පිටුනවූයේක් උදුන්යෙහිවූ නිවන්යෘන්ගාරහෘත්‍යාවූ අඟුරුගිනි ඵල්ලම්සිටා නැඹුරේක සම්බුදුන්වහන්ගේ අනුදහනෙන්නන්ගේ කොදෙස්ස සේක් වනගෙනි ආනන්දයෝ කොහැන්සිදුනි විචාරා වදරා ඒ බ කරුණු අසා කැඳවා කරණලද පින් ඇත්තෙනිය සාධන් වියහියෙකි යෙදෙව එස්සේ වදාරා ඉක්බිති දුරුසොව් රහන්වන්නෝවේද ඉට කළ උපස්ථාන නිෂ්ඵලයැයි කොසඹව දන් නෙපි එසින් මට කළ උපස්ථාන කවර කාරණයකින් නිෂ්ඵලවූයේ වන්සේද පෙරබුන්වහි මරාකදේශාදිකාලයෙහි කළ උපස්ථාන නිෂ්ඵලවූයේ යයි වදරා අතුන්එහන් සඟවහනුව කෙණෙහැරදක්වා වදළසේක—

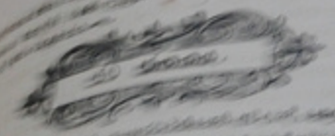
අතීතවස්තු කථා. මිරණ්ඩස්ප්‍රභූවර ශ්‍රාවස්තියෙහි සම්බ රජ්ජුරුකෙනෙහුගේ පුරෝහිතයාගේ පුත්‍රයාවූ සුජාතාබ්‍රාහ්මණයන්වහන්ගේ මිරණ්ඩස්ප නුදුරු නැත්තී වූ සඟරුවන් කෙරෙහි උපන්සේක—එකල්හි මිරණ්ඩස්ප්‍රභූවර ආතීනු සඟරුවන් කෙරෙහි මහත් වූ පැහැදීමෙන් යුක්තවූ සඟරුවන් කෙරෙහි මහත් වූ පැහැදීමෙන් යුක්තවූ මහත් වූ දෙවලොකයෙහි පිළිසිඳගත් කිසිම උපදවූ තුන්

[illegible]

[illegible]

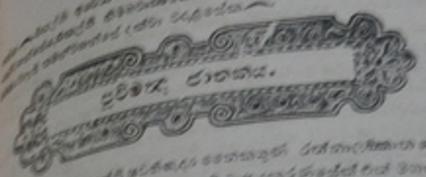
[illegible]

[illegible]

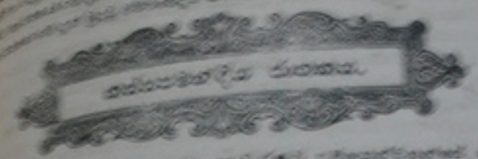

විරවතෙහා පඨමෝ.

පූජාවලිය.

මින් කුතුහලව් කුමට ඇවිද්දැයි විචාරා, එබසට රජ්ජුරුවෝ දෙවිනි තොටේ ඉන් ප්‍රයෝජන කින්ද තොපි තොපගේ වෙහැසීමයන් මත්ව ඉදුවි යි ඇත්තේ අපටමවිදැසිකිකල්හි දෙවනුවත්කිමෙක්දමතරජ්ජුරුවනි විචාරා දෙවිනි මම කේබිදුවූ නැසියයුතු අනිෂ්ට ශබ්දයන් ඇසිමි ඒ කාරණය බලන්නෙහි අසිහි විචාළෙමි බමුණෙනි රාජ්‍යයට හෝ වෙහෙසීමට හෝ ඒ කාරණය නොවේ අසහරාය පෙණෙති සවිඤ්ඤාණයෙමි කොට ඒ අහසරාය වලකමින්නි කියා යාඥයට සුසිරු උපකරණ සපයා මාහේ බසින් ඔබිමොබ ඇවිදිති කියා කිවෙස්ක දෙවස්වහන්ස මේ ශබ්දයන්ගේ නිෂ්පත්තිය දෙවියන් සහිතවූ ලොවට අනුපුරෝහිතයානන්වහන්සේගෙන් විචාළසේක්දැයි කියා දෙවි යන් සහිතවූ තුන්ලෝවැසි අනුපුරෝහිතයා නෝ නම් කවුරුදුයි විචාළෝය රජ්ජුරුවන්ට නැවත ඒ මල්ලිකාදෙවි දෙවයන්වහන්ස ඒ අනුපුරෝහිතයෝ හමී අන්සෙනෙක් නොවෙති සියළු පදනිව නිවිවාදත් මහාසෙනම බුදුන් විචාළහෝ වහන්සේය මේ මූසබමුණු කුතුහලදනිද්ද යුනුවගොස් බුදුන් විචාළහෝ කිකල්ප කෝසලරජ්ජුරුවෝ මල්ලිකාදෙවින්ගේ වචනඇසිමිස උදය මේනිවා සැපවූ රථ්‍යානාවකින් පේතවනවිහාරයට ගොස් බුදුන් වැඳ එකත්පස්ව ආදර යෙන් ඒ ශබ්දයන් සහරදෙනා ඇසිම කරණකොට්ගෙණ මට කවර උපද්‍රවයෝ වේදයි විචාළාහ එබසට ලොව එකම්වෙන්වැනි මාගේ සබාමිදරුවනිබුදු අඛ්‍ය පුත්‍රයන්හු ලෙඝිලා සතාසත්නාක්මෙහි මහරජ නටඹිසි උපද්‍රවයෙක් නොවෙයි නරකයෙහි උපන්නාවූ නිරිසන්හු දුක් අනුභවකෙරෙමින් ඒ ඉවසිය නොහී ශබ්දපැවැත්වූහ කොරජ මේ ශබ්දයෝ දුන් නාවිසින්ම මතුඅසතලද්දේ නොවෙති පුරාතනයෙහි රජ්දරුවෙක් වසිනුදු අසතලද්දේ ය බුදුන් මේපරිදි දෙත්ම බමුණන්විචාරා මෙසේත පතුඃතක ගාගකරණුකැමතිව යාඥාපකරණ සපයා ප්‍රාණීන් බඹබානගයකරවූහ එයට නුවනැත්තෝ ඒ ශබ්දයන්ගේ අතීත්‍රය දුකානකොට කියා පැමිණියාවූ මහජනයා මුදුරවා ලෝවැඩකලෝ වේදයි වදරා තුෂ්ණිම්භූතව වැඩසිද අතීතකථා ශ්‍රවණයෙහි කොතුවල සිත් ඇති තොසොල්රජ්ජුරුවන් විසින් ආරාධනාකළකල්හි ඉතුත්වත් නෙණහැර දක්වා වදළසේක

ඒ කෙසේදයන් ?

පුරාතන දවස බරණැස්නුවර බ්‍රාහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුසෙඟෙහි රාජ්‍යඅකරණ සමයෙහි සසර සැරිසරන්නාවූ බොධිසත්වතෙම එසමයෙහි කසී රටි එත්තරා බමුණු කුලයෙක්හි ඉපිද වැඩිවිත පැමිණ වේදත්‍රය හිමාදුන පංචකාමය හැර ගිහිගෙන් නික්ම ඍෂිප්‍රව්‍රජ්‍යාවට පිවිම පාවාගිහු අවෙසිහි පනකිලපදවා ධ්‍යානත්‍රිඛාතකරෙමින් හිමාලවනයෙහි සිත්සතුටුවන අවෙසිහි වාසයකරන්නේය ඒ ප්‍රභාවිදත්තාචාර්ය තෙම එක්දවසක් රාත්‍රියෙහි කිරිසතුන් සතරදෙනකුගේ ශබ්දයන් ඇසා හාත්පස් හැතිගෙන සාසේ රාත්‍රියෙහි නොනිදාසිඳ උදෑ බමුණන් විචාරා උන් විසින් වෙව රාත්‍රි විධ්‍යානාතර යෙහි වේවසි ඒ උපද්‍රවය වෙව ඍෂයෙන් සන්සිදුවම්හයි තෙත්‍රී ධ්‍යානයට සමවැ

ඒ ඍෂිවරයාණන්ගේ බරණැස් රජතෙම එකල උදෑවිත තැනැ ඇතුළුවූ බමුණන්ගේ බිජ්ඣෙණ හොඤ්ඣණන් ප්‍රාණීන් නසා බොහෝ අතුලුවූ බමුණන්ගේ උත්සාහකරන්නෝය අද්‍යවත මම එසහනට කොස් සත්ව ලොව් රැකුවෙමි උත්සාහකරන්නෝය අද්‍යවත මම එසහනට කොස් සත්ව ඒ කාරණය නිසා සාර්ධයෙන් අකයට පැහැනැති බරණැස් රජතෙම එසමයෙහි ඒ ඍෂිවරයා

දුන් සැටදහසක් අවුරුදු හැමපෙරිද්දේත් පිරිවිසේය කවර කෙලෙසකි මතු එරෙක් වේදුනි කියනු කැමතියිය—භාග්‍යවතුන් කී සත්‍යයෙහි පැසි නවදක්වා කෙළවර නැත කෙළවර අහවල් කලපැයි දන්නා කැමතියකු අපට එවැනි කෙළවරක් නොපෙනෙයි ඒ එසේමය පුතිරූප දන්නා හා අප එසිත් කෙළවරෙක් නැතිවම පරදුරුදීපු බමුණෝ අතුරුදන් වූ ලද්දේමය එවැනි අපට කෙළවරක් කොහිත්නම් වේදි කියනු කැමතියකු නොකාරය කී සත්‍යයෙහි ඉදිරිත් මිහි මේ නරකයෙහි නොඛැහැකි කැමතියකු හාවසක් ලද්දාහම උදිනව සිටිමි සංඛ්‍යාත බුදු පසේබුදු සව්වන්නේ දන්නෙත්නෙහි. නරණයිලාදී සිද්ධ්‍යාකෙරෙමින් බොහෝකුත් ආදරුණ සහමි වේදුනි කියා කැමතියිය—යහාදින් නිරිගතුත් නතරදෙනාගේ රැස්වූ කණිය හා අක්ෂරයන් සතරදෙනා පවහාගත් අගිදෘෂ්‍ය පුකාශකොට කියා, තුන් රජ් නරකයෙහි උපන් සමයෝ තමන් එදිනා මතුදුකින් ගලිද පැවැත්දෙමිදී ශබ්දයන් කරණකොටගෙන හොඳට කියි අහනාරාඃක් නැක හොඳ නොහොඳ රජ්ජුරුවන් යිවිස්සුය—ඉක්බිති නරණාත් රජ්ජුරුවෝ බොහෝ ඇතුන්වහන්සේගේ කථාව නැමැති අමෘතාගිකෙයෙන් කහත් අප්සල්ලු බොදුරු බෙරලවා මහහනහන සත්‍යයන්ට අහැදුනයදී ඥානාලාදිය පිදගනකාලා රජ්ජ සංඝාකළාහ බොඛිසත්ත්වයන්ද ජනයාට ඔහ සැප ඵලවා, කිපදවසක් රජ්ජ වාසයකොට රජ්ජට අවවාදදී පළමු විසූ කිමාලඝවහැවම හොත් වාසයෙට ආයුකෙළවර ධ්‍යානයෙන් පරිහි මහලොව උපන්නේය—ලොකඩාඛිවූ බිදු රජ්ජාහන්වහන්සේ මේ ධර්මදේශනාව ගෙණහැරදක්වා වදරා, එකල්හි බිදු තියාගේ අනාදැසි බමුණු කුමාරයෙම දුන් ශාරිපුත්‍රස්ථවිරයෝ වදරා, එකල්හි බිදු උපන්නෙමි දුන් බුදුවූ ඔබවහන්වද භාග්‍යවතුන්වහන්සේ දක්වා, වදරා, මේ ජාතකය සුචිපරිසුද්ධිඋපෝසථ නිවාවා වදුලසේකි—

ලොහතුම්බි ජාතකය.

තිවද සවිනේගෙවාදත් අප බුදුරජාණන්වහන්සේ දෙවරම්බෙහෙර වැඩවිහරන සමයෙහි ඒ වෙහෙර සමාගරකෙණෙහුන්වහන්සේ විරේකෘට පෙල් ලිසු බෙහෙතක් වැලදු හෙයින් මස්රස ආහර පිණිස හිලන් උපස්ථාකාරක භික්ෂූන්වහන්සේ සැවැත්නුවරට වැද බත්වෙළඳ වීථියෙහි හෙපිළිවිලින් පිඬුපිණිස පිහාවඩහා සැරියුත්මහතෙරුන්වහන්සේ වීසින් අතුරුමහ දුප කිමෙක්ද ඇවැත්නි ඉහා උදුනෙහි ආහරින් වැලක එවිදුනි වීවාරා එපවත් අත එසේවීනම් මහා එස්ව එවයි එම වීපිසවම කැඳවාගෙන ගන ලදුව උත් වහන්සේ දුක සතුටුව උපාසකවරුන්ගෙන් පාත්‍රාපුරා බොහෝ මස්රස අහර ලැබ විහාරයට නෙණහොස් හිලන් හිඟුන්ට දුන්සේක—උන්වහන්සේලාර ආහර වළඳ, යපුනුකල්හි එක්වසක් ධර්මසභා මණ්ඩපයෙහි වරිස්රැස්ව උත් නාවූ හිඟුන්වහන්සේ ඇවැත්නි ශාරිපුත්‍රස්ථවිරයෝනම දුටුවන් පුසන්නාස කරමි මහපින් ඇතිසේක එරේකයවි බෙහෙත් වැලදු හිඟුන් උදෙසා මස්රස

අහර ලබනුට නිස්වේදුව විසිනවි සිහාගොස් කිසිවක් නොලැබ එන්නාවූ හිඟුන් නැදෑනෙණෙහෙස් ඒ වීපියෙන් බොහෝ මස්රස හිඟාව ඇරදුන්නා සේ නොදැක්ම—නදැකිලීයෙහි වැඩුලත් සවිඥානන්වහන්සේ ඒ කථාව දිව්‍ය ආරාධනාවෙන් ශාරිපුත්‍රස්ථවිරයන්වහන්සේගේ ආඥාඃඛ්‍යාඃ ආදී ගුණකථාව ඉක්මවා වදුරා ධර්මසභාමණ්ඩපයට වැඩ පනවනලද බුද්ධාසන මහාකෙයෙහි වැඩහිඳගෙන බුදුවෙන් නොඛැහැකුත් පුඥාවට උසුදසි විවාරා ඉක්මවා ගෙණැත්තේ මෙසැණින් තෙපි සවර කථාවකින් පුඥාව උසුදසි විවාරා දන්නෝ නොවෙයි සැරසුත්මහතෙරුන්වහන්සේගේ එහමි ගුණකථා ඇසීම දෙසේ නොවෙයි දන්නේයයි දන්වූ කල්හි මහණෙනි දන් මේ ශාරිපුත්‍රස්ථ විසින් මාගේ හොජනය ලද්දේ නොවෙයි පලමුවත් පුියකථාවෙහි දන්නා බවත් දන්නේයයි දන්වූ කල්හි මහණෙනි එසිත් කලාවූ ඥාඃඛ අරහඃ ඉඳුන් ඒ කථාඃඛ්‍යාඃ අසනුකැමති හිඟුන් එසිත් කලාවූ ඥාඃඛ අරහඃ ඉඳුන් වේ කෙණෙහෙරවා වදුලසේක.

ඒ කෙසේද යත්?

පුරාතන දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම රජ්ජුරුකෙණෙකුන් රාජ්‍යයකරණ සමයෙහි අප මහබෝසතානන්දඛත්තේ මේම නුවර සිටුපුත්‍රව ඉපිද එළු වැදිපුත්‍රයෙකු බුවදඩමවිගොස් බොහෝ මස් ලැබ ගැලක්පුරා ලැබ ඉඳිරේ ගෙට වේදුනුවර ගසට නික්මුණුවේලෙහි ඒ නුවර අතින් සිටුපුත්‍රයන් හෙට වේදුනුවට නුවරව ගසට නික්මුණුවේලෙහි මාවලව නුදුරුවූ එක්තෙහෙක්හි දුන්දෙකුහා, එස්ව නුවරින් නික්ම මාවලව නුදුරුවූ එක්තෙහෙක්හි දුන්නැ කථාකෙරෙමින් උන්නේය—ඉන් එස්සිටුපුත්‍රයෙක් මස්පිරැනුගැල හෙළන්නාවූ වැද්දු දක මේ වැද්දු ලවා මස්කඹක් ගෙන්වමිදුයි කියා ඉතිරි නුන්දෙන ගහපතැයි කීකල්හි ගැලකරුගහාත් කොල වැද්ද මට මස්කඹක් දේවි කීසේස ඒ ඇසූ වැදි අනුන් අතින් කිසිවක් ඉල්වන්නාවුන් එසිත් පුිය දෙවි ඇතිවිසයුතුන නුඹ එසේනොවී පරුෂවචනයෙන් ඉල්වුදුස එවෙනි නුඹට කථා ඇතිවිසයුතුන නුඹ එසේනොවී පරුෂවචනයෙන් ඉල්වුදුස එවෙනි නුඹට මස් දිය හැකි වාවූ වචනයමෙන් පරුෂරහිතවූ දලබුවම සුදුසු එම දෙමිකියා කී ඇසූ ඔරාම සහිතවූ දලබුව දුන්නේය—ඒ දුක අත්සිටූ පුශ්න කෙණ යහළු නේ කුමක් කියා ඉල්වාගන්නෙහිදුයි විවාරා කොල වැද්දු කියා ඉල්වීම් කියල්ල මේද මොහුගෙන් මස් ඉල්වම් කියා ගොස් බැනෙහි මවිද එක් සේස්දුකෙව්ගවයි කියේම එසැට වැදි මේලෝකයෙහි බැනෙනා මලනුවෙනි යහළු නේ කුමක්කියා ඉල්වාගනිදුයි විවාරා බැනෙහි කියා ඉල්වීම් දෙවි සිටියේ එසැම එසැට වැදි සවාමිනි මේ ලෝකයෙහි පියාගනනා කියන පුශ්න සෙම් පියාගේ ලය කම්පාකරයි එහෙයින් නොපෙනේ එවනත ගෘහාශයට පුශ්නයි කියා ඒ හා එස්ව ඕගිරිමස් දුන්නේය ඒ දුක සතරවෙනිව බොහොසතු සෙම් නේ කුමක්කියා මස්ලදදුයි විවාර පියාගනනා කියා ලදිමිකියල්ල දෙවි ඉල්වමි ගොස් මිතුන මවිද මස්කඹක් දෙවයිකියා ඉල්ල කල්හි එසැට වැදිගෙ කාමිනි ලෝකයෙහි යම්කිසු වසන ගෘහි මිතුගෙක් නැත්නම් ඒ ජේජනුෂ්‍යවනයක් වැන්න නුඹවහන්සේ කියේ පියල්ලම ලැබියුතු වචන යන එහි සතුටුවූ මේ පියල්ලම දෙමිකියා ගැලගා සම්භාගෙනා මස් පියල්ලම දී

මාංශ ජාතකය.

එතිහ් බළුණා කිරිපේණැයි කීකල්හි පණ්ඩිතයෙනියමහම් ආකාරයක්දැ
තමත් පෙනෙවිස් වෙසෙන්නෙහි වේදැයි කියා ඒ අසා බොධිසත්වයෝ ත
තොමිහසඟට පැමිණ බමුණා ආකාරොඤා මා සමීපයට ආගමන ඉ
අදහස් පෙර මා එසිත් නුදුන්විරූ දනස් තව දෙමි කොපි එකාලි ඉ
සැහැත්තත් කොසින් ප්‍රාණඩ්ඩ නොකරත්තාසේවැ කොපි එකාලි ඉ
යිකිසේලවා අතුරුබස්වා මට කියාලවයි මහ මාගේ ආත්මදේහය
වාලා අතුරට පැනපියමි මාගේ ශරීරමාංශය පැලඳිකියකල මා අනුභවකොට
පියා මහණදම්කරවයිමහු හා කැටව වදුරණසේක් එබඳුමමුණකු දිවැස්
ආයේ උදුම්බර ඇත් සෙල් ආදීවූ කිසිවකුත්නැත ඒ කියන්නේ පැලඳිකියල
යකුදෝ මහුගේ බස් අසා තමන්ගේ ආනුභාවයෙන් අතුරු රුකක් ඒලා
මෙසැකෙනන්ට කියාමොලවා අතුරු බස්වාලීමි කියා එන්වහන්සේ ගැබේ
කිදිනා කියන කතනින් හැඟිසිට එනතව නොසින් සිතනසේක් මාගේ ආත
කෙස්අතුරෙන් කිරිතුලන් ආදි යම්කිසි කියන්වූ සත්තකෙනෙක් ඇත්නම් ඒ
නොදිනෙන්වයි සිතා තුන්විටක් කිලිපොලාපියා තමන්ගේ සියළු ශරීරය
ප්‍රමාණයෙහි පැමිණෝවයි අධිෂ්ඨානකොටලා පියුමිනැඹකට පැනපියා සතුටු සිත්
රාජාභාසයකුමෙන් සතුටුසින් ඇතිව අතුරුබුදුනාව පැනපුසේක ඒ කිරි
වනාහි මහබෝසතාණන්ගේ ලෝමකූප මාත්‍රයකවත් එතුසුම පමණකවත්
ඌණොනාරයක් සඳහනුනුසේය කිමහරාභයකට වන්නාසේ සියළු ශරීර
යුකිල්වූසේක ඉනබිසි බමුණ කැදවාලා බමුණ තාගේ තිබි සුදුලය මාගේ
ශරීරයෙන් එකකෙසකුත් නුනුකොට පියනුයේය මම කිමෙකේදයි විචාරනොත
පණ්ඩිතයෙනි මම ත්‍රාහ්මණයෙක් නොවෙමි ශක්‍රදේවේන්ද්‍රයායයි දැන නුවිරිය
ගස පිරිණැ ආවිකියා මහබෝසතාණන් වදුරණසේත් ශක්‍රයෙනි සෙපි ඔබ
නොප තමා මේ සියළු ලොකවාසීනු එස්වත් දන්දීමෙන් හා පාදලාලිය
නොහේනෝ නැත යන්ක් හා නොදෙනියන්නක් කවරකෙනෙහි සිතැද්දී
යොබෝසතාණෝ සිහාදාකලාත ඉකබියි ශක්‍රදේවේන්ද්‍රයෝ සසඳබැබිසින්
වහන්සේ සියියන්ව ගලාහු අරුණ මේ භද්‍රකල්පය මුළුල්ලෙහි සියළු සතු
යන්ව ප්‍රසාදව පෙනුනුමැසැයි අංජනාවූ පර්වතය තරන් ආනුභාවයෙන්
මේකොපියා රක ඇරගෙන වඳුමණ්ඩලයෙහි සසරුපැ හැදි බොධිසත්වයන්වහ
හෙවුවත් ඒ වනලැහැබ අළුත් සියහා ඇතිරිපිට වඩාහිදුවාලා තමන්ගේ දිවය
ලොකට කියාහ ඒ පණ්ඩිතවරු සතරදෙන සමග එක්සත්ව ඇසිල්ලේ
සිල් නොකඩකොට රැක කලවු පරිද්දෙන් සඩකීසවූහ බුදුරජාණන්
දහන්සේ මේ ජාතකය හෙණහැරදක්වා වදුරා ඒවූරායයි සත්‍යයන් ප්‍රකාශ
කොට ජාතකය නිමවා වදුළසේක. ධම්මදේශනාවගේ සෙළුවර සැපේ පිරිසා
දුන් සිවුපුතුයා සොවාන්ඵලයෙයි පිහිටියේය. එබාමහතණනි එසමයෙහි මේ
කාවාහම දුන් ආනන්දස්ථවිරයෝය, එසමයෙහි සිහාලයාහම්දුන් මෞද්ගල්‍යාය
සාරිපුත්‍රස්ථවිරයෝය, සසපරිවාරයෝ නම් බුදුවූ මෙහෙවේදැයි වදුළසේක.

යස ජාතකය.

නුදිසිවත් මවතු රුවක් වැනිවූ සවිඤ්ඤාණවත්වහන්සේ පේතවත්
සේ මිණිසුන්ගේ සමයෙහි කොසොල් රජ්ජුරුවන්ගේ අමාත්‍යයෙකු අර
ගෙන මේ ජාතකය දක්වාවදාලේ මෙහි එථිමානකථාව සඤ්ඤාණ ජාතකයෙහි
මේ පවසනලදැවිය හිරණ්ඩේනුවර එකරජ්ජුරුමෙකෙකුත්රාජ්‍යයකරන
කල්හි එරජ්ජුරුවන්ගේ අනතඃපුරයට වැරදිකළ
කෙනෙකුත් රජ්ජුරුවන්වහන්සේගේ අනතඃපුරයට වැරදි අමාත්‍යයාගේ කිය
බඳින්නට රජ්ජුරුවන්වහන්සේ අල්වා ඉක්බිත
මඟ තනුත් එබිලිපළඳවා දඹබමල්ල රජ්ජුරුවෝ මතුමහල්තලයෙහිසිටුවනලදී
සැරසේ නුත්සහා මතුමහල්තලයෙහි එන් දඹබමල්ල රජ්ජුරුවන්ගේ
ඇසිල්ල දක්වා අල්වාගෙන ඉවසියහොතැයි බිම්පෙරලි බොහෝ ආයාස
කළත් ඒයාසයකුදු කැඳවා විචාරන්නාහු එබිල අමාත්‍යයනි මාගේ ශරීරය
දුන් අල්වාගෙන බොහෝ වෙදකාවෙන් පිඩිනවිම කුමනකාරණයක් නිසාදැයි
ඒයාසයකුදු කැඳවා විචාරන්නාහු එබිල අමාත්‍යයනි මාගේ ශරීරය
දුන් අල්වාගෙන බොහෝ වෙදකාවෙන් පිඩිනවිම කුමනකාරණයක් නිසාදැයි
විමසූහ. රජ්ජුරුවන්ට අමාත්‍යයෝ කියන්නාහු නිරපරාධ දඬුමෙහෙන් රාජ්‍ය
අනුභවන්නාහුවූ එකරාජරජ්ජුරුවන්ට කළණභවයෙනැයි නුබුවහන්සේට
දැනෙයි එකරාජ රජ්ජුරුවෝ ඔහු එනාසයි කී ඔබින් සිය
දැනගැනීමෙයි කියා එබස්ඇසූ රජ්ජුරුවෝ ධ්‍යාන සැපයෙන් ආකාශයෙහි පලක්බැඳ
අහසෙහි එකරාජ රජ්ජුරුවන් කියබස් අසමින් එතැනැයිසිට අවුත් රජ්ජුරුවන්ගේ
උත්තමාඟ සෙල්රජ්ජුරුවන් කියබස් අසමින් එතැනැයිසිට අවුත් රජ්ජුරුවන්
උත්තමාඟ සෙල්රජ්ජුරුවන් කියබස් අසමින් එතැනැයිසිට අවුත් රජ්ජුරුවන්
සේවැද එකත්පස්ව සිට කියන්නාහු එකරාජරජ්ජුරුවන්වහන්ස නුඹ
වහන්සේ එළුවැන සැප අනුභවකොට සුඛිවාලව රාජ්‍යයකළ නුඹවහන්සේ
වහන්සේ එළුවැන සැප අනුභවකොට සුඛිවාලව රාජ්‍යයකළ නුඹවහන්සේ
මේ ආයාසයකට පැමිණෙන් නුඹවහන්සේගේ ඉඩබෙමින් පියුමක් බදුවූ මුඛ
සොඳුන් ශරීරවර්ණයන් මදකුත් නොමිරිකි ඉ සඟ්ඛයකින් ඉදිරෙන් කුෂන
රාජ්‍යයෙහිත්දකි විචාළසේක. එවිට එකරාජ රජ්ජුරුවන්වහන්සේ දඹබමල්ල
රජ්ජුරුවන්වහන්සේට කියනසේක් මා විසින් පළමුව සාවතා නමස්කාර කිරි
මේවූ දඹදිලදැදි පරිත්‍යාගකිරීමෙන්ද පවාහිතූ අමෘතමාපානයිලපදවා ධ්‍යාන
සැපයේ පලක්බැඳ ඉඳීමෙනුත් මාගේ මුඛකොහාවූ ශරීරවර්ණයද කුමක්නිසාවත්
ඉරීසේදැයි කීය, එවන් දඹබමල්ල රජ්ජුරුවෝ අනා එකරාජරජ්ජුරුවන්
වඳ ගුණාකරවාගෙන කියන්නාහු මහාජ්ජුරුවන්වහන්ස නුබුවහන්සේගේ
රාජ්‍යය පාවාකනමැනවැයි රාජ්‍ය පාවාදී දෝකිකම්කළ අමාත්‍යයාව ආයු
කරා නුබට සතුරන්නෙන් හැක් පැමිනියේනම් මම හැරයයි කියා රාජ්‍යයට
ලබයිය එකරාජරජ්ජුරුවන්වහන්සේ රාජ්‍ය අවාසනාවාව පාවාදී
සත් රාජාකරණ පිණිස වනයටගොස් රාජාකළුවක්කවිදයි මේ ජාතකය
නිමාවදුළසේක. එසමයෙහි දඹබමල්ල රජ්ජුරුවෝනම් මෙසමයෙහි ආනන්ද
ස්ථවිරයෝය, එකරාජ රජව උපන්නේමි බුදුවූ මම්වේදයි තමන්වහන්සේ
දක්වා වදුළසේක.

එකරාජ ජාතකය

ආවේද නුවුණහිවත් මහණෙනි රෑ එළිවී වැතිවූ කල්හි බුදුරජාණන්වහන්සේ පවත් කිරීමෙහි වැඩහිඳිනා සමයෙහි එක්තරා භික්ෂූන් කෙනෙකුත් ඒ භාග්‍යවතුන්වහන්සේ වෙත එළඹ වැඳ එක්පසෙක හිඳ මේ ජාතකය දක්වාහලදී.

එයින්ආන කථාව යට කියනලද මෙහෙයේ ජාතකවල දක්වනලදැ. එහෙයින් ඒ කෝපී භික්ෂූන්වහන්සේට දුස්වූ කල්හි සතිඳුනන්වහන්සේ ඔබ්බෙහි ඉඳුරන් සංවරයෙන් ඒ භික්ෂූන් හොඬකරුවූයේ දුස්මතු නොවෙයි පෙරත් දිවියාගේ ඉපිද සතා හොඬකරුකෙනෙහි දඹුවිත් පිණිස කසල ගොඩක් කන්නේ දිවියාගේ අවුරුද්දක් වාසයකළාවේදැයි වදාරා ඒ කෙරේදැයි ආරාධනවූ හිඳුරාජාතක එහන්සේ ඉතුත්වත් දක්වා වදාළසේක.

ඨවකියදවස බරණැස්නුවර ඉක්ෂ්වාකුවරා නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුන් රාජ්‍යයකරණ සමයෙහි අප මහබෝසතාණන්වහන්සේ සුරදද්දරනම් නාරජපහු පුත්‍රවූ ඉක්ෂ්වාකුරාජයෙහි වුලදද්දරයෝයයි නාරජපහු දෙදෙනෙක් උපන්හ. ඉක්ෂ්වාකුරාජා වුලදද්දරනම් නාරජ්ජුරුවෝ නාමකෙනෙහියන් මරා කලා මෙහෙම්වේදනා කෙරෙන පියනාරජ්ජුරුවෝ ඒ අසා වුලදද්දරයන් මෙහි නානාභවනයේ වසනා බැරියකි එයානිස්මුතුණෑහෙවැනි යියා එමත් අසා දද්දර නාරජ්ජුරුවෝ වසනා නානු පියානන්වහන්ස මාගේ මිලනුවන් කලවැරදි ඉවසා වදාළමැනවැයිය රැඳවූහ, දෙවනවාරයෙහිත් නානභවනයෙන් යන්ට කීකල්හි මහාදද්දරයන්ගේ සැතපෙන රැඳවූහ තුන්වන වාරයේත් වුලදද්දර නාරජ්ජුරුවෝ නානභවනයේ යන්ට කීකල්හි මහාදද්දර නාරජ්ජුරුවෝ පියානන්වහන්ස මාගේ මිලනුවන් වුලදද්දරයන් මේ මිරිහත් රදවා වදාළේනම් වැසි කන්හලවී කීකල්හි පුරදද්දර නාරජ්ජුරුවෝ කියන්නානු මැනොසිතහෙයනලවිවරරැඳවූමැන තුන්වෙනිවාරයේත්රදවන්ට බැරිය හොපලු වැරැද්දට පාවිච්චි පිණිස තුන්අවුරුද්දක් කසලගොඩක විසුවමැනැවැයි කියා යවූහ—ඔහු දෙදෙන එපරිද්දෙන්ම ගොස් මහත්වූ කසලක් මිදුනේ වසන් නානු ඒ නාරජ් දෙන්නා ගොදුරු පිණිස නොයෙක්තැන ඇවිදිනවා අඹා කොල්ලේ දක කියන්නානු මහත්වූ තිහක් සිහින්වූ වාලගයක් ඇති නැරඹී යන් දියබරණුමෙන් තියඇත්තාවූ මේ සපියන් දෙන්නා මරමිහයි කැට මුදුරු ඇරෙනෙක ගසමින් ඇවිදිනාහ—පෙරවන් ඉවසානසතොසි වුලදද්දර නා රජ්ජුරුවෝ බැනන්ට යිහත්නානු බැනන්වහන්ස අපි දෙන්නම මහත්වූ විෂ නේපස් ඇති නාරජ්ජුරුවම්හ අපගේ විවරහොදුන මේ කොල්ලේ කැවිමුදු රුන් ගසා අපහස නපුරුන් බැන නිස්සාරව ඇවිදිනාහු මේට මම මහත්වූ විෂ ඛුවි අරුමේදුයි බැනන්අතින් එවාළකල්හි මහාදද්දර නාරජ්ජුරුවෝ එබා මෙලනුවෙනි අපගේ පියරජ්ජුරුවන්වහන්සේ අතින් ගසාප අපහෙන දුක විඳිනා පිණිස මෙතනව ආමහ අපගේ විවරත් කවුරුන්බලන්න මේ කොල්ලේ හොදන්නාහ එසේනෙයින් මොවුන්කෙරේ කෝපී නොවෙයි අවවදකියා ඒ කසලගොඩ තුන්අවුරුද්දක් විසූකල්හි පියනාරජ්ජුරුවෝ තමන් පුත්වූ දරු, එන් දෙදෙනා තමන්ගේ නානභවනයට ගෙන්වාගෙන වුලදද්දරයන්ගේ අත

ඇතා සිඳ ගැනීමෝ සඳහාකැරැවූහ මේ දද්දර ජාතකය නිමවා වදාළසේක—එකල්හි වුලදද්දරයෝ නම් ඒ කෝපී භික්ෂූන්වහන්සේ දක්වා වදාළසේක—

දද්දර ජාතකය.

ආවේද අපරණ සරණවූ අප බුදුහු දෙවිරමිවෙහෙර වැඩවසනසේක් රජගහනුවර වැසි එක් කෙලෙසි පුත්‍රයෙක් සමාගේ බියාසලකල්හි ශෝක නැතිව විරිතකොට සසුන ඵලයට පැමිණ බැසගත්තේය. ඒ ආනන්ද මාලාගතවූ විලේපනාදිය නොසලකා ඇඳුම් පැළඳීමෙහි අවධානය නොකොට ඒ ගෙදරදොර ඇතුළත පිටත සියලු කටයුතු කරමින් ඒ ගෙදරදොර රැකවල් කරමින් සිටිය

මහරෝදන ජාතකය

සතවෙර ජාතකය.

වෙමි මා සැමියි සැමියි කෑවිලි පෙවිලි සුවසේ උපදින්නේය. එහෙයින් මොහෝ ඇසිඇලයෙනිවූ පසින් නොසා ඊවත්මෙහෙකරම් උපදවා ගිනිවියෙමි එසේහෙයින් තාපසයාගන්වහන්ස මෙයින් මට කවර අනුශාසනා යක් බිඩවත්නේද ඒ මාගේ ගිත්තියි උපන් කාලයාව පසිඳු වදුරුමාවූ ඔනුගේ පුත්‍රයය විසඳන්නාවූ ඒ තාපසයන්වහන්සේ මෙසේවදාළාහ. එම්බා පසිය ඉදින් තාගේ විසනය පාපකර්මය පිණිස නොවෙමෝනම් මේ කල්හි පාපකර්මයවිණිස සංසුමනයක් නැත්තාවූ නිරුත්සාහවූ සත්ත්වයා ලාභිවූ පාපවේදනාවෙක් නා ලිමිපනය නොසරන්නේය එසේහෙයින් නා අත්වැඩියම් වන්නේය. එසේහෙයින් කොඩ නොසරවසි වදුරුවේකි — මහ විවාරන්නේය, සාමිනි මේ යහිද නොපැවැත්තුවේ විනම මේ තිත්තිර පක්ෂියා සඳුනයෝ නා සමීපයට නොඑන්නාහා, ශබ්ද පැවැත්වූ කල්හි අපගේ සැදුම් පසිහෙමි මෙනෙන්හි ඉදිනේයයි බොහෝ පසිහු එන්නාහ ඒ ආහාවූ පසින් මේ වැදිපුත්‍රතෙමේ අපවාගෙන ජීවිතක්ෂයට පමුණුවන්නේය එසේහෙයින් නිසා මේ ප්‍රාණඝාත අකුසලපාපීය සහයිවශයෙන්ම වන්නේය. එසේහෙයින් මාගේ විනනය මේ පාපකර්මය නිමිත්තකොටගෙන සංකාමවී පැමිණෙන්නේ යයි කීසේය. ඒ අඵල බොධිසත්වයන්වහන්සේ වදුරුරජසේක් එම, තිත්තිර පක්ෂිය ඉදින් පවිතරණ නිසා විනනයත් නිවිදවූසේය එසේහෙයින් තාගේ විනනය රූකා නුවූසේය. හෙවත් තන්නිත්තන්න තප්පොත හවයෙන් තාගේ එසේසාදිකි වැද්ද වසින් ආයුෂ්මත්වූ නා නිසා සරණලද්දවූ පාපකර්මය සපයි නොසරන්නේය ඒ ලාමක ක්‍රියාවෙකි තාගේහිත නොඇලෝන්නේය මේ ලාමක ක්‍රියාවට යන්නයක් නැත්තාවූ එබඳු පාපකර්මයක් හෙළමේ යන බිය නැතිහෙයින් කොහන විනනසන්තාන ඇති හට පුරුෂයා ගෙනහාරන්නේ ඒ අකුසලය නා ලිමිපනය නොසරන්නේය යනාදී වශයෙන් මහබෝසත්වූ තාපසතෙම ඒ තිත්තිර පක්ෂියාට තත්වූ පරිදි දෙන් දන්වා සංසිදුවා වදළසේක — ඒ තිත්තිර පක්ෂියාද මහබෝසතාණන්වහන්සේ තිත්සාසාවූසේය ඉක්බිති ඒවැදිපුත්‍ර නිදුපිබඳ මහබෝසතාණන්වහන්සේ තිසා අවසරයෙන ඒ පක්ෂිරාජයා නෙහසියායයි ශාසනාවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ වදළ තිත්තිර ජාතක ධර්මදේශනාව නෙහසරදක්වා පුච්ඡාපරසන්ධානලදා තිසා වදළ සේක — එකල්හි තිත්තිර පක්ෂිවූයේ දැන් මේ රාහුලසථවිරය, අවවාදයෙන් ඔනුසින උපන් සෑසයිදිනා තාපසයෝ නම් දැන් බුදුවූ මම්ම වේදැයි වහන්සේ නෙහසරදක්වා වදළසේකි —

තිත්තිර ජාතකය.

වද එක්සමයෙකි අප සිලෝතුරු සවිඳුරාපොහොසතියාණන් වහන්සේ ජේතවිනාරාමයෙකි වාසයකරණසේක් එක්තරා කොළෙවිපුත්‍රයෙකු අරභයා මේ සුඛව ජාතකය නිමවා වදළසේක —

ඒ කොළෙවි පුත්‍රයා විනාසි ගමකි ණය ඵලවමින් නායයිව නා එක්ව නෝ නාය ඵලවාගෙන ගැලක් ගෙනගොස් පසුව ආගණෙමිසි එක්තරා ගෙහස තමා

නාවක නැවතුවාට පෙරාතු එක්තරා පදුවානුය "ඉක්බිත්තෙහෝ බිසිදු නැවතුණාවූ සිහෙනි ඉදින් මේ පදිතය සාණ්ඩයනිමි මට මෙවැනි ගුණයක්නැති මිවාරියි එසේ නොදෙමි නිසේය. ඉක්බිත්තෙහෝ මහාසත්ත්වයන්ගේ මහාගුණ ඒවලෙස නිසිදු නිත්තිර ජාතකයෙන්ම මේ පදිතය සාණ්ඩයනිමි මට නොවෙයි නිසිය නොසතුවුවා — ඉක්බිති ඒ තුලි පුරුෂ තෙමේ ඒ වසයකරන්නාවූ ජේතවන විහාරය සමීපයට ගොස් මාගිලුණ නොදෙන්නේසි නියා

ඒ නුවණයේ මනුෂ්‍ය ඔරණැස්රජ කාලක්‍රියා කළබව දැන ඔරණැස්නුවරට එන්
නේ අසරණ වීම් පළිතයක් දුටුවෙය.

ඉක්බිත්තෙහි ඔහුගේ ගාඨාවොහොම කියන්ටයි දිවින් දෙවියන්ගෙන්ත
මේ පළිතය සඩ්ඛ්‍යය කිරීමම මට මිත් කිසිවක් දෙන්නොහිදැයි විචාළිය. එබවට
පූර්වරජ කියන්නේ තෙව් මාගෙන් ලබන්නට සවිරෙහිදැයි කිසිවිටක් නොදේවි
ණිසේය. ඉක්බිත්තෙහි ඔහොම මම ඔහු හා සඹඳ වාසයනොදෙමියි
යොත් වාසනාහරන්ට නොහැකිවූසේය, මේ පුරුෂද මා සොරෙහි කලකින
පසුහට තදාඋසිරිඇත්තේ රාජයට පැමිනද මෝහොත් මට සවිරයනපසුත්
සාදාදැයි නොසතුටුවමන්තේයයි සිතා ඒ පුරුෂයා හැර වනයට නොගොස් ඔහු
ලා සමීප යිමය — ඒ හෙම රාජශ්‍රීයෙහි පිහිටා ඒ සත්‍රිය අමෙලෙසුනැති
යහා යසස් මාහාත්‍යත් දුන්නේය මිස්හෙනි වනාහි සත්‍ර සත්කාර සම්මානයේ
නැත්තේය මාහනාලයෙහි ඇ ඇයිබවින් නොදන්නේය මොබිසඹයන්වහන්
ලේ සිතහන්නේ මේත්‍රීහොම රජතුමුඋපකාරව වලවාහයනරණ්ඩාලයෙහි මෙ
ලුණක් දන්හනිමියි සිතා නුකුසිසව මේරජහට විශ්වාසව සිත පසුවාන ඇතිති
වාසයබලාය දැන් මේරජ විනාහි තමිහවසන් දුක්පමණක් නොදැන අනාථ
සත්‍රුන්හා රමනයනොදෙමින් දවස් අරනේය යම්සේ මෝනොම සියළු මෙසේ
ලබන්නීද ඒ ලබන්නට සුදුසු උපායක් සොරෙමියි සිතා එක්දවසක් බෙඩියන
යන්වහන්නේ බිඹෝවරුන්ත් සාරාදොස් වැද දෙවිත්වහන්ස දැන් අපි සුබ
වහන්නේගෙන් කෙසුදේනබා ආහරණ පළිණිත්නොලබමිහ කුමිත්තෙයින් අප
සොරෙහි උදුසිනහාවයෙන් දමාදවූසේක්ද ඉතා තදවූ සින්ඇයිසේක්නුයි
කීසේස — එබසට සිතව කියන්නාහු එබා අමාත්‍යයානෙනි හොපට දෙන්නේ
මම ලබන්නෙමේවේදැයි කිවූය නමුත්නොලබනබව සියා රජ්ජුරුවන්වහන්නේ
දැන් වනාහි වෙකුමක්දෙනසේක්ද එදවස් අතරමගදී පළිතයදැඩ සින අදහසු
පිණිස මේ පළිතය සඩ්ඛ්‍යය විනම් 'මට මිත් ඩබෙනෙක් දෙනසේක්දැයි විචාළ
සාදුනි මාගෙන් ලබන්ට නෝ සවිරේදැයි කියේය දැන්වනාහි එදවස් ඒ
ප්‍රධාර්තිය රජ්ජුරුවන් ඉදිරිසෙහි සිට කියන්නට හැක්කේවිනම් කියවයි ස
සාදුනි කියේය — රජහු සමීපයෙහි සිටියාවූ මේ මවාරමු නුවණවන්නේ කව
මෙනවසුනිසාදුනි යහපතැයි කියා මොබිසඹයන්වහන්නේ ඒ රාජදේවිය රජු
රුවන්ට උපකාරනෙසාව සිටිසාදුනි — විචාරණසේක් බිසවුන්වහන්ස මේ
නුවණවන්නේමහන් කියිවකුත් නොලබන්ට කාරණා සවිරේදැයි විවාලසාදුනි
බිසවුදේවියන්නෝ එබාස යම් මේ ලබන්නෙමිවේද නුඹවහන්සේට දෙන්නේයයි
කියා රජ්ජුරුවන්වහන්නේ එසාදු වනයෙහි වාසයකොටඑන්නාවූ මාහියෙහි
එක් පළිතයක්දැඩ ඉදින් මෙපළිතය සඩ්ඛ්‍යයවිනම් ඌන් මවකොපමණ දෙන
සේක්දැයිවිමසූසේ ඒලබන්නට නෝසවිරේක්ද ඉදින්මා දෙනදෙයක් නැතැයි
කියා නිරපෙක්ෂව හැරියාද මුන්වහන්නේ මම නොහැර එබදුවූ නැනැත්තන්
වහන්නේ දැන් මේ කුමක්දෙනසේක්දැයි යනාදීන් මේප්‍රවාර්තිය ප්‍රධානකොට
කියන්ති, එදවස් සඩ්ඛ්‍යපළිතය විනම් දෙනසේක්දැයි විචාළාවූ මට ඒ පළිතය
මෙසේ වචනයෙන් සඩ්ඛ්‍යපළිතයෙනැයි නිපමණක්වනා සඩහාවයෙන් සඩ්ඛ්‍ය
යම්වූ වචන මාත්‍රයෙන් ඇපදෙන්නට හැක්කාවූ පළිතයද පවා වචනයෙන්
නොදන්නේය දැන් කුමක් දෙන්නේදැයි කී බිසවුන්ගේ නෙපුල් ඇසූ රජ
කියනුයේ මෙසේ කියා යමක් කරනොහැ ඒම කියයුතුවන්නේය නොකරණ

ලද නෙතිසෙකුවන්නේය නොකරණදෙය කියන්නාවූ අඤ්ඤයාගේ සවා
ඒ සෙවුවන්නේදෙන්නෙමියි කීවාය. රජ්ජුරුවන්ගේ මෙසේ අඤ්ඤගේ වම
කියමින් නමස්කාරනොකොට කියන්නී රාජපුරුෂයාහන් වහන්ස නුඹ
සේ කොහාවී යන්නේ රටින් නෙරපනලද බැවින් වාසනාය පැමිණියේද
නොවේ කියාවත්සේ රටින් නෙරපනලද බැවින් වාසනාය පැමිණියේද
සුදුසු සත්‍රයවනයෙහි රමණයකරන්නේ මේදැයි මෙපරිදිදෙන්ම
සේක්ද සත්‍රයවනයෙහි රමණයකරන්නේ මේදැයි මෙපරිදිදෙන්ම
සුදුසු නුඹ

කුවිසුණ ජාතකය.

ආයුෂ්මත්වූ ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් ජේතවනාරාමයෙහි වැඩහිඳ මේ ජාතකය වදාරණලදී.

ඒ කෙසේද යත් ?

ධාර්මිකවූ සම්මසෙහි සිටියදුන් සිවුපරිසට ධර්මදේශනා කරමින් ලොව්තුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි

දිවාකරණ වීතිරව සිසා තමා වැදෙනොත් පළිගනනෙක් එලියට වැඩ ඉන්න
ඇතැයි සිතීමේය—යි සිංහනාද අසා සිටියාවූ තැනෙහි සිටියාවූ
සිසුන් සිටියාවූ සිවියාවූත් අතින් දිවාවභාරණ ඒවාරම් සිසා
නොලොව පෙරලීමෙන එනතෙකොත් දිවාවභාරණ සිසා විසිරුණ
කවුරුවුයි සංඛයක් වචා ඉකුල්පි වහාම යන්නෙන් ඇතුම්කම් සිය.
ඇතුන්ගෙන් ඇතුම්කම් සිය. ඇත්පා අසුන්ගෙන් ඇතුම්කම් සිය.
වෙසුන්ගෙන් ඇතුම්කම් සිය. වලහුන් දිවියන්ගෙන් ඇතුම්කම් සිය.
දඩයන්ගෙන් ඇතුම්කම් සිය. හෙට මියුන්ගෙන් ඇතුම්කම් සිය.
නෙන් ඇතුම්කම් සිය. හෝහෝ ලාවන්ගෙන් ඇතුම්කම් සිය. වීදිමහ
නෙන් ඇතුම්කම් සිය. බූවෝ කාවුන්ගෙන් ඇතුම්කම් සිය. ටැකියි
නොපවි කීවෝ කවුරුවුයි විවාලකල්හි මේ කාවා අපට අපව කීවේයි කවුරු
හොරකුරු පැහ. කොඩියන්ගෙන් ඒ කාවාකරුගෙන් කැඩිද නොලොව
එන්නේයයිවාලකල්හි මෙදිවිසි ඩාමිනියෝ නොලොව පෙරලෙන්නා
කිය—කොඩියන්ගෙන් අතිවිවාලකල්හි ඩාමිනියන්ගේ බූදුබව නල්වනයෙක කා බෙලිවනයෙක
එනතෙක්ලුම් එනතපටන් නොලොව පෙරලෙන්ට වන්නේයයි කිය.
පමණේ කාවා පිවිසිදුවාගෙන කාවා යි වවනයට සිංහයා නොපෙන කාවා
සිටුවා නොපෙනවන් නොලොව පෙරලෙන්ට වනාහි කියවයි වවනය.
එනතට නොසිත් කාවා ඔයඇත්තෙමේ කියා නොසිතේ කොඩියන්ගෙන්
නොමා අතවල්කෙනයයි කියන් දත් එනතට නොසිත් කාවා ඔය ඇත්තෙ
අතවල් නල්ගසමුල නල්වක්කන්නන්ගේට වැදෙනොත්තෙම් එනතවුනාහි කිය.
කොඩියන්ගේ එනතට නොසිත් බලාසිටන්නාවූ කාවා මේ නල්වක්කන්
ඒට වැදෙනොත්තේ නොලොව පෙරලෙනෙන ඒනාම මම කොයිසේනෙහි කා
සිතා වැදෙනොත්කල කෙලිනෙවියක් නල්වක්කගස්නන්ගේට වැටුනු අවස්ථාවේ කා
නොලොව පෙරලලීසිකාගෙන දිවිනියාවයිසිකා දෙවනුව සිවිටා අවස්ථාවේ
කැනට වැන සිවිටාවූ නව කියන්නාවූ කාවා තමාගෙරෙයි සහිත් යි ගසේ
ඒනා ඇත්තෙක් නොගෙවයි කියා සිවිටාවුන් ඒ ඒ තැනට පවුන—යි ඒ
දඩයාකෙරුණ සතිතුඇත්තන්ගේ ඔහාගෙයි කාවා යි ඔබින් එගෙන සිවිටාවූ
ඒනාගොගෙකොට සිටුබන්ගේ නියතවියේ සිංහයා එනතෙකා පරීක්ෂාවේ
හැඩවූ නෙතින් ඒනා සුදුබන්ගේ නොවේ; එතෙන් බූන්නේ දිවිය කියි එතන
යන් දිලිය නොගෙයි කියා වදරා මේ දද්දර ජාතකය තිබුවා වදාළේක—
ඒනාගෙයි සංඛව උපන්නේමි සුදුවූ ඉතිර වේදුයි වදාළේක—

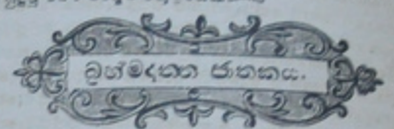
මෙවැ තෙමේ පුරුෂවූ සතිතුඇත්තේ බූන්නේ අලිකුමරියා අප්‍රාදත්
දේවිගේ වාසඅතරණයේම කුටි සිහාවදනක් අරාධා මේ ජාතකය දක්ව
වදාළේක.

ද කොහේද යන්?

මේ තත්ත්‍වය කරුණු සහිත කොට මනසිකාරය ඇතිකරගෙන ඒ ඒ
කාලයන්හි ලාභසත්කාර ඇතිවන්නේ කුලපවත ලාභසත්කාරවලින් ඒ
ලාභසත්කාර දුරුකළ යුතුබව දනමින වදාළ ජාතකවරුන්ගෙන් අතින්
කෙටි වශයෙන් ලාභසත්කාරවලින් ඉක්මවා ලාභසත්කාරවලින් ඉක්මවා
ලාභසත්කාරවලින් ඉක්මවා වදාළ ජාතකවරුන්ගෙන් ඉල්ලාගෙන
ඒ ඒ ජාතකවල උපන්නාවූ තමන්වහන්සේ වේදුයි වදාරා ඒ කෙළේදුයි වදාරා
ඒ කෙළේදුයි වදාරා ඒ කෙළේදුයි වදාරා

ද කොහේද යන්?

ඒකාන්තයෙන උතුරුදිග කොනෙයි බොඩිසත්ත්වයෝ මුහුණලා තම රජ්ජුරු
සඳහාගෙන් රාජසත්කාරයෙන් පැරිවිව නිමාලයවනචාරීවූද වානපකරන්
සඳ දද්දර නම්වූ වනමෘගරාජයා වූ බවුරව සිතාගෙන රජ්ජුරුවන්ගේ
සඳ රජ්ජුරුවන් වනමෘග

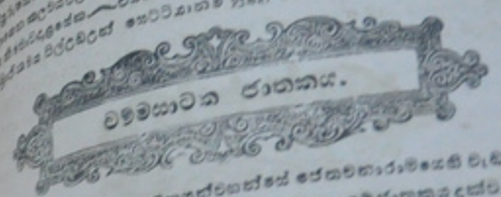
මුවද මෙසේ දුර්ජාර්තවූ සරීසෘපයන්වහන්සේ පෙතවත්තාරාමයෙහි වැඩ විසූ සවසෙකි වම්මසාවක නම් පරිව්‍රාජකයෙකු අරභයා මේ ජාතකය දේශිතවිය.

ඒ කෙසේද යත්?

වම්මසාවක නම් පරිබ්‍රාජකයෙක් ඇවැත්නුවරවි යන්නාවූ පොරණ එළුන්දෙන්නකු දැක තවතන්වයයි සිරියාහ. ඉන් එළුවෝ පරිබ්‍රාජකයා දැක පසුබැස්සේය පරිබ්‍රාජකයෝ තමන්ට ආදරකොරනියි සිතා කොයිත් සිරියාහ—එළුවෝ දිවගෙන අවුත් පරිබ්‍රාජකයන්ගේ කලවැන්න උන්නෙහවි සරීසෘපයන්වහන්සේවැඩිවදාරා මහාජනයා මධ්‍යයෙහි ඉඳගත්වන් දහම් වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත්?

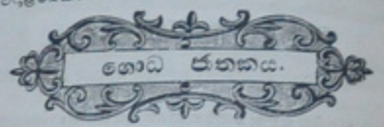
යටකියදවස මහාඤ්ජනුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජදරුවෙකුන් රාජ්‍යපාරම්මි සමයෙහි වම්මසාවක නම් පරිබ්‍රාජකයෙක් විසිසේ යම්සේ එළුවෝ දෙන්නෙක් පොරණිමින් සිරියාහ පරිබ්‍රාජකයෝ එළුන් දෙන්නා පොරණ්ඩාදුන නිසියි සිතා සිරිකලවී ඉන් එක් එළුවෙක් පරිබ්‍රාජකයන් දැක පසුබැස්සේය පරිබ්‍රාජකයෝ එළුවා තමන්ට ආලයකරණියි සිතා තියන්නාවූ උතුරිජාති ඇති මැටිළුවෙකු ඉඟෙරිසොඳ පැසඹිරිති සිතා තියන්නාවූ උතුරිජාති ඇති මැටිළුවෙකු ඉඟෙරිසොඳ

මුවද මෙසේ දුර්ජාර්තවූ සරීසෘපයන්වහන්සේ පෙතවත්තාරාමයෙහි වැඩ විසූ සවසෙකි වම්මසාවක නම් පරිබ්‍රාජකයෙකු අරභයා මේ ජාතකය දේශිතවිය.

ඒ කෙසේද යත්?

යටකියදවස මහාඤ්ජනුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජදරුවෙකුන් රාජ්‍යපාරම්මි සමයෙහි බොධිසත්වයෝ කොසොල්රට එක්තුවකෙක වාසයකරන්නේ සෙසේ බොධිසත්වයන් වහසකාන්තාවූ සාධාරණවූ සුදුරුතෙනක එක් සුවි සෙසේ බොධිසත්වයෝ මූ ඉඟෙඇති කාපසඅසෙහෙන්දේකොසිති සෙසේ බොධිසත්වයෝ මූ ඉඟෙඇති කාපසඅසෙහෙන්දේකොසිති සෙසේ බොධිසත්වයෝ මූ ඉඟෙඇති කාපසඅසෙහෙන්දේකොසිති

වැද සියළු සත්ත්ව ජාතිකාහාරයෙන් එතරකරණ කෙසින් ගත්තු නම්වූ ශ්‍රේෂ්ඨයන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසනසමයෙහි දෙවදහසක් බිරියන් අරභයා මේ ජාතකය දක්වනලදැ.

ඒ කෙසේද යත් ?

එන්දවසක් දම්සභාවේ රැස්වූ සංඝයාවහන්සේ දෙවදහසක්වීරයන් ඇඟ හෙදකියා ඇඟයා ගිදුවූ අතුපලයෙන් රැස්පිත්නගා බොහෝ දුකට පැමිණියෝ වේදැයි කිය කියා, උන්තෙනට සම්බුදුන්වහන්සේ වැඩවදරා මහණෙනි මා එන්නාවූ දුර්භාග්‍යයෙහි කවර හේතුවකින් යුක්තව උසුදහසි වීවාරාවදරා එවිත් අයා දුන්හිතු නොවෙහි ඉතාණෙනි පෙරත් මේතෙම ක්‍රියාවාදයිය බොහෝදෙනා පැමිණියෝ වේදැයි වදරා ඒ කෙසේදැයි ආරාධිතවූ සම්බුදුන්වහන්සේ මුතුන් වත් දක්ෂ වදාළසේක.

පුරාතිය දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජුරුවෙකුන්තුන් රාජ්‍යකරණ සවසෙහි දෙලොස් යොදුන් බරණැස්නුවර දිව්‍යපුත්‍රයෝ සතරදෙනෙක් සක්තාරි නම් මල්ලොළු සතර දිසාහිපතිවූ අවුත් ආකාශයෙහි සිටියාහට මේලෙස සුසඬ්ඩ දෙලොස් යොදුන් බරණැස් නුවර එකසුනකුදු විශේෂ එවිට අනුභාවයෝ මේ කුමන සුගතියෙක්දැයි සිතන්ට එන්නාහ එවිට දිව්‍යපුත්‍රයෝ සතරදෙන දැක්වූයෙහි දිව්‍යානුභාවයෙන් සිව මේ සක්කරීත මෙලෙසි මල්ලෑම ඉන් එක් පුර ඉසෙක් කියන්නේ ඩොපව බ්‍රහ්මලෝකයෙහි මල්ලෑමෙහි ඉට නොල් මල් නොඑව දිවියවසි කියා ඉක්බිති එකදිව්‍යපුත්‍ර පෙන් කියන්නේ යහෙත්තෙමේ අනුත්තරාතක නාණලාභ ඥානවතුර ගතිද යමෙක් නෙව වටසින් වියා බොරු ජීවිත පරිත්‍යාග කෙරෙත්ද්‍රින් නො කියාද කවුත් යහෙත්තෙමේ කායවාර චිත්තවාරයෙන් වදනා දසඅකුසල කම්

ගත්තේ ද්‍රව්‍යයක් නැත්තේ ද්‍රව්‍යයක් ඇත්තේ ද්‍රව්‍යයක් ඇත්තේ ද්‍රව්‍යයක් නැ

කියා මිදුවට සහර ණු කිසින් ඇරෙණෙ දිව්‍යලොකයට ගියහයි වදාරා මේ භත්තාහර ජාතකය කීවෝ වදාළසේක. එසමයෙහි ශ්‍රාවණ්‍යොත්‍ය ස්ථවිරයන් දෙවදනා සෝවාන්වූ සහරදහසානෙත් එක්සොහොත් සකෘදාගාමිඵල ස්ථවිරය, දිවසපුතු සහරදහසානෙත් එක්සොහොත් අනාගාමිඵල ස්ථවිරය, සොහොත් මුනිලන්ඛාසස්ථවිරය එක්සොහොත් සෝවාන්ඵල ස්ථවිරය, දිවසපුත්‍රයාම බුදුවූ බෝධිවෙදැයි වදාළසේක.

ඛන්ධාර ජාතකය

මේද ඔයළු සංඛ්‍යාර ධර්මයන් ගැන දේශනයක්. කැඟිව සැසඳීමෙන සොත් දන්නෙයිත් සවිඤ්ඤාණවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ වසන සමයෙහි එක් සද්ධියක් කෙරෙහි භාෂණාවූ භික්ෂුවොණෙකුන්වහන්සේ අරභයා මේ ජාතකය දක්වාලදා,

ඒ කෙසේද යත්?

එක් සද්ධියක්කෙරේ අසිලාඝවූ භික්ෂුවොනෙකුන්වහන්සේ නෙතවුත්සරිඤ්ඤ යන්වහන්සේට දෑක්වූසැණි සැබෑදැඹෙණ තා සද්ධියක් කෙරෙහි භාෂණ ඇති වූයේදැයි විචාළසැණි සැබෑ සේමිනි ස්වාමිනි එසැණි මහණ ඉඹුල්වහනයෙහි ලා රැහැනක නුහුනාසද්ධින්ව හොප ආලයකරන්නේ සාවර්තාවදැයි වදාරා ඒ කෙසේ දැයි ආරාධනාවූ සවිඤ්ඤයන්වහන්සේ ඉකුත්වත් දක්වා වදාළසේක.

යුවකියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජුරුවොණෙකුන් රාජ්‍යයකරණ සමයෙහි බොධිසත්වයෝ ඒ රජුරුවන්ගේ ඔසවුන්කුස පිළිසිඳ ඉවිද වැඩිවියපැමිණ පියරජුරුවන්ගේ ඇවැමෙන් රාජ්‍යාභිෂේකයට පැමිණ රජුරුවන්ගේ භාක්දේවිනම අග්‍රමහෙසිකා බහොතෙනෙක් ඇත්තාහ ඉන, මිනෙමිව් රූප ඇත්තාහ ඒ ඔසවුන්ගේ රූපශ්‍රී ඉදිරියෙහි කියන්නාවූ කුතාල ජාතකයෙහි විස්තාරවශයෙන් පෙණෙන්නේය ඒ රජුරුවන් හා එක් ගුරු ගුලක් ඔනුවෙමේසයෙන් අවුත් රජුරුවන් හා සෑවිව දු කෙළිසෙල් උන්නේය සලාගුරුයින් ඔසවුන්කෙරෙහි අසිලාඝ ඇතිව නුමාගේ ඉඹුල්වහනයේ හඳු හෙණුදිනේය රජුරුවෝත් ඔසවුන්හොදැඟ මෙන්ඔසව් කොසි පලාගියේ දෙහෝසි විසෙසයට පැමිණියහ නාවතාවිරුනම් ගාඤ්චියෙකු සැඳලා වෙවන් සියා සා දන්නා යම් සැරියසඬට ඔසවුන්ගිය යම්තෑහෙක් පරිභෝගවස්තු විධානසාලාහ ඒ ගඤ්චියාත් මිට සාරණා කින්දැයි පරිභෝගකොට අතික්කාරණයක් නොදැඟ රජුරුවන්වහන්සේ හා දු කෙළිනා පුරුෂයොවිනා අතික් සැඟයෝ නැඟ ඔ පරිභෝගයන්ව උවමැහෙවැයි රජුරුවන් හා දු කෙළියා ගුරුලා කිත්මෙන්හාවූ පසුපස්සේ ගොසින් හමයේ සෙලසියයක් යොදුන් ගුරුළුවෙසඟ මෙහාගන්නා පියාපත් අස්සේ ගාඤ්චියා සැඟවී වැදුන්විට ගුරුළ රාජයාත් සමුදුමිඩයෙන් ගොස් ඉඹුල්වනයට ගියේය. ඒ ගාඤ්චියාත් ඒ කිසවුන් හා කැවිව සංවාසයහොවි කීපදවසක් ඉඹුල්වනයේ රද දෙවෙනිවන් ගුරුළුරාජයාගේ පියාපත් අස්සේ සැඟවී අවුත් ගුරුළුවා හා සමග රජුරුවන්

ගැන්නාහ. මෙලොවට මේ මෙලොවට කාසඳදේවි ගුරුළු විමානයෙහි ඉඳිනා නොසෑ ඒසේ ගුරුළා කියන්නේ මහාසමුද්‍රය හා ගඟොවක් හා සිදෙන්නා සේ සිඳුන් හා සුවිවේ කෙසේදැයි කීය. එවිට ඉඹුල්වනයෙහි කෑදැල්ලේ උන්නේ ඒ ගාඤ්චියාගේ සැඟවී සෙන මොසින් හොපසේ ඉඹුල්වනයේදෙතුන්විටක් ඒ ගාඤ්චියා කෙසේවූ

අනනුයොජිය ජාතකය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ අනුපාවූ සවහාවයෙන් ගුණලොවට ලැබුණු සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේ වෙළුවනාරාමයෙහි වැඩවාසයකරණ කාලයෙහි පිරිනුබුදු ලාභසත්කාරඇති දෙවදත්තසථවිරයන් අරභයා මේජාතකය වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

දෙවදත්තසථවිරයන් විසින් බුදුන් කෙරෙහි කිස්කාරණයෙහි වසිරුණුදු නුවණ අදින් යෙදෙනු ශී කාලාසිරිහසකියා බුදුන් අනිසුඛයට මෙහෙයවූ ඒ දෙව් දත්තසථවිරයන්ගේ දෙක නම් කියමිනම් රාජධානියෙහි පුසාසනීය පුත්තියන් හෙත් ඒ දෙවදත්තසථවිරයන්ට නිරන්තරයෙන් පවත්වනලද ආහාරාදිය ගැබ් ගෙන් පිරිහෙළවනුයෙ යනවවූ අජාසත් රාජපුරුෂෝද ඒ දෙවිදත්තසථවිරයන් හාගේ

ඇඩෑවැති දෙවදහසක්වීරයෙම් නමිනාව ලාභසත්කාර උපදවමින් උත්සාහ
කොට උපන් ලාභසත්කාර කිරිහොට පවත්වන්ට නොහැකිවූයේමයි. ඒ
මෙවදු කථාවක් පහළවෙනුයෙ—කාසිරාජ්‍ය බුදුරජාණන්වහන්සේ
යෙහි වසදවු කථාව දිවඇතිත් අසා වදුරා එක්තරා බමුණකුගේ
එසා මෙනෙහි මා එන්නාව පුතිභාගයෙහි කිහිම කථාවකින්
විචාරා සැමිනි නුඹවහන්සේ මිසින් නොකියන්ට වදුළ රාජකථාව
කථාවෙත් එන්නරා කථාවකින් සුන්නව උතුමෝ හොඳම ආදීන් දෙමි
කිරයෝ තමන් ලාභසත්කාර උපදවමි උපන් ලාභසත්කාර කිරහොට
නුනුතුවේවේදියි යනාදීන් කියන්නා උතුමාගයි බුදුගුණවදාගත්තැල්ලි මෙසේ
දෙවැනි වදුරා ඇසුණ් මිසින් සැමිනි නිලෝගුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ
වරිසාව කවයෙන් ඉතාම් නාගසෙයින් හස්ම පුත්‍ර නාග රාජයෙවැන්ත අතින
අපට නොපෙනෙන්නේය දැනෙන පරිද්දෙන් අපට වදුළ ගැනැයි ආරාධනා

යවතියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජතුමා රාජ්‍යකාරණයෙහි පුරණ්ඩ කාර්යාගැනි අප බෝසත්තාණන් රාජ්‍යය
කිරාව උපන්නා ඒ කිරාගේ සෙසු කිරවුන්ට වඩා සම්පූර්ණ ශරීර අවයව
ඇත්තේය ඔබුගේ මුවිලු පොඩිසාදනම් කිරවෙක්විය එසමයෙහි එක්තරා වැද
දෙක් ඒ කිරව දෙන්නා බදාගණ්ඩාගේ බරණැස් රජතට දුන්නේය ඒ කිරණ්
රජතෙම කිරවුන්දෙන්නා රන්මැදිරියෙහෙලා රන්තැවිලිලෙක්කි ඔ කිඳුලා
සවිමින් සකිරා පැන් පොවමින් පොෂනය කරන්නේය—මේ පරිද්දෙන්
භාරණ මහත් සත්කාරයෙන් ඒ කිරවුන්ට ලාභයෙන් යසයින් අතිපැමිණියෙ
මෙකාලයෙහි එක් වනචරයෙක් බාලබාහුනම් එක් මිනිසා කලවඳුරෙකු අල්ලා
ගෙනාහෙයි ඒ බරණැස්රජතට දුන්නේය—ඒ වානරයාව පසුව ඉතාමත්
ලාභසත්කාරසිය කිරවිදෙන්නාට තරණ සත්කාරද ඉතාමත්
බොධිසත්වවූ රාධනම්කිරවානෝ ඉතාදිගුණයෙන් යෙදුනුමැයින් සත්
සත්පුරුෂ ගුණයෙන් සුන්නමැයින් කිසිවකුත් නොකියා උත් උත් තෙවෙ
පඹණින් යපෙමින් උන්නේය ඔබුගේ මුවිලු පොඩිසාදනම් කිරවානෝ මෙතෙ
එබදු උතුම් ගුණධර්මයක් තමාගේ සත්‍යානුභාවයෙහි හැතිනෙයින් ඒ වානරයා
තරණ සත්කාර සහනයනොකරන්නේය මැනත්වහන්ස පළමු මේ රාජකුල
යෙහි මධුරවූ රසඇති බාදාදිය දැන් ඒ කාලබාහුවානරයාව මුත් අපට නැත්
නේය මේ ධනාඥය රජයෙන් ලාභසත්කාර නොලබන්නාවූ අපි දෙදෙනා මේ
සථානයේ වුද නොයේ ජීවත්වමෝද අවමැනව වලපොවේ වාසයකරමියි කියා
රාධනම් මැනත්ව කිහ—ඒ අසා රාධනම් කිරවානෝ කියන්නාවූ ඒ
පොඩිසාදය මේ ලෝභයෙහි සියළුසතුන්ගේ යස සම්පත්වාර සමූහය ලබා
වුදු වන්නේය නැවත එතින් පිරිහීමදවන්නේය යමියේ විශෙෂගුණයක් නොව
කොටෙහි කිර්ත්‍යාදිගුණද නැවත ලද්දාවූ කිර්තියයේ මලිනනොවියට ඔබ
ගිහිවුදු වන්නේය එසේකෙසින් සතියන් හෙරෙහි මේ අවලොභ ධර්ම
කිත්‍රිතවූ ආධිපත්‍යය මහිරවූ සියලු සංකාර ධර්මයෝ කීර්තනොවෙක මැයින්
ආදරව වනැයින් අතිශයයෙන මේ යථොක්ත අවලොභධර්මයෙන් විකිරිමුත්ත

ත්වහන්සේ කරන්නේය, එසේකෙසින් ලාභසත්කාරඅඩුවීමෙන්නොව මෙය
ත්වහන්සේ ඉතාමත් නැණැත්තේමැයි මැනැවත්කොටම මැනහොත්වැයි

තුන් අදා ගත්තාය මේ වහාම සොරතමිකළ පමණකින් සොරයි කියනුයේ නැණිස්සයම් දුන්නොත් කියියෙනුත් මට සම්බන්ධය කියාලයවිනයට බිඳ තබයි කෙරෙහි රජ්ජුරුවන් අසින් අවසර ඉල්වාගෙන් වහයට යන්නාහු අතරෙ පියෙයෙහි එක් උකුස්සෙක් මස්කැටියක් ඩැහැගෙන් ආකාශයට පැනනැගුණේය අසින් උකුස්සෙක් අවුත් ඔහු ඉස වොකුඇහැපියා පණින්යනා ගනවිටදී වන. ඒ උකුසු වේදනාව ඉවසාගතනොහැකි මස්කැටිය හළ අසින් උකුස්සෙක් මස්කැටිය ධැගෙන, මේ තියාගෙන් මස්කැටිය හළ උකුස්සාට ගහවිසෙරෙයි. මොහෝ උකුස්සෝ එක්ව මෙ නැත භවිය නිසා ගහවිදුනාහු පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයාහෝ ඒ දැන පවකම මේ මස් ඇතිව ගිහිගොසි මාසයකිරීමෙනම් මේ උකුස්සා ධැගත් මස්කැටිය ඇරිමේ පවකමයෙහි ආලය හැරියා යන්නෙමිනම් මස්කැටිය පත්තුයි උකුස්සා එන්නැයි යිත යිනා යන්නාහු එස්දැයිගත් පුරුෂයකු එන්වකියා මිනා බල බලා දුද පෙරයම් දසපැයත් නොනිදු දුද මධ්‍යම දසපැයත් නොනිදු දුද නේනෙයින් අළුයම් දසපැයේ නේතියි නියමකර ආලයහැර ඇඳේ නිදුවේ මෙයිසැවෝ පවභාමියෙයි ආලයහැර වාසයකරන්නාවූවන්වත් මේ නියා යෙන් සැපවිඳිවේන්නේමැයි යිනා ඔබමව යියහැලව සාපසකනෙක් ගසන්ලු දුද නාවනොහොව ධ්‍යානයෙන් උන්නාහ, එවිට පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයාගේ මේ සාපයත්සේම සැපවිඳිමයි වනඝට වැද සාමිපුවාජ්‍යාවෙන් පැමිදිමි පවා නිතු අළුයම්පතනි උදෙවා ධ්‍යානයුවයෙන් මැස නොසිරිනුනු ධ්‍යානයෙන් කම්පුපර්දෙන් මිය පරලොව් යියාගයි වදුරා මේ සිලවිමංස ජාතකය වදළසේක. එසමයෙයි පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණව උපන්නෙම මුදුවු මම්මවේදයි වදළසේක.

සිලවිමංස ජාතකය

වදදිමැස පැනැස මිසැස යනාදීන් පවතේත්‍රයන්ඇයිකෙසින් විසූ මස්වූ සත්ත්වයන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙයි වැඩවසන සමයෙයි තෝසල රජ්ජුරුවන්ගේ පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයා අරභයා මේ ජාතකය දක්වනලද.

මේ කෙසේද යත් ?

පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයා තෙත්වත් බලන්වයයි රථයක නැගි එන්නේය එස්පුරුෂයන් දෙදිරියව රථයක් පැදගෙණ එමින් සිටියේය. ඒ බ්‍රාහ්මණයා හොස් නමා අත තිබූ කැවිටි දබ දම්ලා ඇන්න ඒ කැවිටි දබ රථයේ ඇතිලා දෙවෙනිව ඇවින් ඒ බ්‍රාහ්මණයා නමාගේ නලල ඇනී ගැටපැනනැංවේය මේ පුරුෂයා මාමැරියයි බ්‍රාහ්මණයා හොස් රජ්ජුරුවන්ට පැමිණියේය කොසොල් රජ්ජුරුවෝ ඒ විචාරා සතිප්‍රඥන්සලහයි මේ කථාව දමියහා මවපයේ රැස්වූ මාළුවරුන්වහන්සේ සිය සියා උන්තෙනව සත්ත්වයන්වහන්සේ වැඩවදරා මහණෙනි මාළුන්නාට පූර්වභාගයෙයි සවරක්ඛාවයින් ශ්‍රද්ධාව උනුදැයි විචාරා

ත්‍රයෙහි දක්නට නොවෙයි දක්නට නොවෙයි පෙරත් මේ බ්‍රාහ්මණයා රජ්ජුරුවන්ගේ පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයාව සැවැත්නුවර ආරාධනාවූ සත්ත්වයන්වහන්සේ ඉකුත්වත් දක්වා වදළ

සියලු දෙව මරණෙන්නුවර බ්‍රාහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුමකෙණෙකුන් රජ්ජුරුවෝ රජ්ජුරුවන්ගේ පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයා කෙත්වත් බලන්නේ රථයෙන් බැසී එස්පුරුෂයෙක් ඉදිරියව රථයක් පැද ගෙණ එන්නේය. එස්පුරුෂයෙන් ඉදිරියව රථයක් පැදගෙණ එන්නේය. සමා අත තුබූ කැවිටි දබ දම්ලා ඇන්න ඒ කැවිටිදබ රථයේ ඇතිලා දෙවෙනිව ඇවින් ඒ බ්‍රාහ්මණයා නමාගේ නලලව ඇනී ගැට පැනනැංවේය. මේ පුරුෂයා මා මැරියයි බ්‍රාහ්මණයා හොස් රජ්ජුරුවන්ට පැමිණියේය. රජ්ජුරුවෝ මේ විචාරා සතිප්‍රඥන්සලහයි මේ කථාව දමියහා මවපයේ රැස්වූ මාළුවරුන්වහන්සේ සිය සියා උන්තෙනව සත්ත්වයන්වහන්සේ මැරියයි බ්‍රාහ්මණයා නමාගේ නලලව ඇනී ගැට පැනනැංවේය

කියන්නෝ කතපසැටි කැරිකුල් කාංඛිත්ව කීකල්හි එදිනිපහස අතට දී වීදු
කොන්කාය. උන්වහන්සේ පන්සියයක් තාපසයන් වහන්සේ අවවාද කොට
පිටිවුණා එයින ඔවුන්වහන්සේ හා සමඟ දෙදෙනාම ඔවුන්ගේ ඇසිපියා
වහන්සේ සමීපයට වැඩකල්හි අවසාන්හොදුන හිඳින්නාවූ සේක්ෂ
ප්‍රතිරූප උපදවා කොකාලිකසාවිරයන් නොපිහි විරුබඳින් ඇත කුසල
හිඳින්නේ පන්සියයක් තාපසයන් වහන්සේ ඇරෙණෙ සැරිසරන් ඉඳුරන
වහන්සේ පලාසියක්කැසි ඇති අසා සෝතාපන්න ලේ තුන්කවියක් දෙදෙනා
නෝ ආසනයට පැමිණි තියාව සරිදගන්වහන්සේ අසා වදාරා එවා කතා
ඇත්තේ විලාසය හෙන නවුන්ගේ දුන්කතුකොටෙයි පෙරත් මාගේ විලාසයෙහි
නවුන්ගේ මේදුනි වදාරා ඒ කෙරේදුයි ආරාධිතවූ සරිදගන්වහන්සේ ඉතුත්ත
දක්වා වදාළේක.

ඒ කෙරේද ඔන්?

ස්වාමීනි දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුණෙකුන්
රාජ්‍යයකරණ සමයෙහි සරිදගන්වහන්සේ සිංහව ඉපද මිහිකු මරා මස් කා
පැස් ම වසන්නාවූ පළිඝ සම්පයට නික්ඛමණ කල්හි කැනෙහිලෙක් හඬදී දක
සිංහයා හැලුවෙහ උපායක් නොදුක බිම්පාස වැදගොන්හේය, සිහලයා දක
එහන්හේට සේරංකම් කරණ පිණිසයි ඔන්නෙමි කීකල්හි එසේවීනම් ඔබ
කැවිව එවයි කීකල්හි කැදවාගෙණගොස් සිංහයා තම්වහන්නාවූ කල්හි
එක්තරා තැනෙක කැනහිලා වසනනියාගෙන් සලසා මාංසඛාදලම්හි ඉන්
කාය. ඒ හස් අනුභවකොට යළිලව කැනහිලා මානයක් ඇතිව සිහනාදේ
නුඹවහන්සේ මිරිලන මස් කා මෙහෙස් දවස් ගෙවය කෙළෙම්. ආහාරය
ස්ථානයට පැන ඉස්මොල අනුභවකොට වෙසෙම් කීකල්හි සිංහයා කියන්නේ
එබල ජඹුකය තුඩුවූ කය ඇති දිස්වූ දලඇති ඇතුසීගේ මස් අනුභවකරන්
නාවූ ජාන්ත්ව එනා සොපව පිටිවන් හෝගෙයි කීකල්හි එපවස් කතාකිරීම
එකානෙක් දවසකට පැනෙයි කෑලාවකකුලේ ගසතියකු දක කුසාසනය
යට දමාම් පැන්නකැනැත්තේ ඇතාගේ පයකෙරේට පැනපියා එවේලේ
කැනහිලාගේ ඉස්මොල පයින් පිරිකා ඇතෘපලාගියකල්හි සිංහයා කැනහිලා
පටිසාහරණ දීණියක් නොසින් කැනහලාට පැමිණි විලාසය දුක විඤ්ඤාපන
යාගේ අසාසාවට පත්ඔස් ඇතුල සම්පයව පැන ඕලාවූ කැනහිලා මේනියි
කියන්නාවූ වංකාන් ශක්ති සම්පන්න ආඥ තේජස් ඇත්තාවූ සරිදගන්
කරන්නාවූ කරුණුත්ත හිනවූ එකෙක් කරන්නේවීනම් ඛණ්ඩිවිනාසය ඇතිවේ
ඔබ ලඹාවූ කැනහිලාමෙනෙහි කියාද, තවද මාගේ වංශය ධාතුධාවූ
තේජස් ප්‍රභාවයටවේ වේවිවර කවදුකු කළමැනවි නොහොත් වේවිවරදුරුවූ
කිරීමෙන් යම් එකෙක් සිතන්නේවීනම් ඒ සත්වතෙමේ ඛණ්ඩිය පසින් අලාවූ
කැනහිලා මෙනෙහි කියා මේ ජඹුක ජාතකය නිවේලා වදළසේක. එසමයෙහි
ඒ කැනහලානම් දෙවදත්තාසවිරයන. සිංහව උපන්නෙම් බුදුවූ සම්පයි
සම්බුදුහන්සේ දසවා වදළසේකි.

ඒ වගේ ඉන්නෙවූ සරිදගන්වහන්සේ පේතවඛාරාමයෙහි වැඩවසන
කාලයෙහි ඉන්දෙදෙනා නිසුදුකෙනෙකුත්වහන්සේ අරභයා මෙම්ජාතකය
ඒ වග දසවා වදාරා නිසුදුස්වහන්සේ සරිදගන්වහන්සේට දන්වන්
නාවූ ප්‍රතිඥාවේදුවු වදාරා ඒ කෙරේදුයි ආරාධිතවූ සරිදගන්වහන්සේ
ඒ වග වදාළේකි.

බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරු කෙණෙකුන්
රාජ්‍යයකරණ සමයෙහි ඒ රජ්ජුරුවන්ට අමාත්‍යව උපන්නාත.
බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත රජ්ජුරුවෝ චතුරංගිනීසේනාව
සන්නද්ධකොට පුවරාධ, සිහල සමුපත් ඇරෙණෙ සමන්ත
සමීපයට ගොස් නුවරට උපනේ පන්සියයක් ලෝ සැලිවල ලදා උපන
ඉන්ත ජාතකපොත.

ඉන්ත ජාතකපොත රාජකුමාරයෝ තත්පලානුවර්ති නොවූ දිනාපෙම්හි
ඒ ඒ ශිල්ප ආදීව ශිල්ප ඉගෙන
ගැනීම් පිණිස තක්ෂිලා නුවරට ගොස් ඒ තැපසවරුන්ගෙන් ඉන
ඔවුන් තක්ෂිලා නුවරදී ඉගෙනගත් ශිල්ප ඇතුළු සියලු ධනය
ඔවුන්ගේ ගෙදරට ගෙන්වා ගැනීම් පිණිස ඒ තාපසවරුන්ගෙන් ඉන
ඔවුන් ඒ ධනය ගෙන්වා ගැනීම් පිණිස ඒ තාපසවරුන්ගේ නිවසට ගොස්
ඒ ධනය ඉල්ලා සිටියදී තාපසවරුන් ඔවුන්ට මෙසේ කීහ.

ඒ ධනය ඔබට දෙන්නට අපි ඊට වඩා ධනයක් ඔබට දෙන්නම්
ඔබ අපි සමඟ ඉන්න කියා ඔවුන්ට ඒ ධනය ඔබට දෙන්නට අපි
ඒ ධනය ඔබට දෙන්නට අපි ඊට වඩා ධනයක් ඔබට දෙන්නම්
ඔබ අපි සමඟ ඉන්න කියා ඔවුන්ට ඒ ධනය ඔබට දෙන්නට අපි
ඒ ධනය ඔබට දෙන්නට අපි ඊට වඩා ධනයක් ඔබට දෙන්නම්
ඔබ අපි සමඟ ඉන්න කියා ඔවුන්ට ඒ ධනය ඔබට දෙන්නට අපි
ඒ ධනය ඔබට දෙන්නට අපි ඊට වඩා ධනයක් ඔබට දෙන්නම්
ඔබ අපි සමඟ ඉන්න කියා ඔවුන්ට ඒ ධනය ඔබට දෙන්නට අපි
ඒ ධනය ඔබට දෙන්නට අපි ඊට වඩා ධනයක් ඔබට දෙන්නම්
ඔබ අපි සමඟ ඉන්න කියා ඔවුන්ට ඒ ධනය ඔබට දෙන්නට අපි
ඒ ධනය ඔබට දෙන්නට අපි ඊට වඩා ධනයක් ඔබට දෙන්නම්
ඔබ අපි සමඟ ඉන්න කියා ඔවුන්ට ඒ ධනය ඔබට දෙන්නට අපි
ඒ ධනය ඔබට දෙන්නට අපි ඊට වඩා ධනයක් ඔබට දෙන්නම්
ඔබ අපි සමඟ ඉන්න කියා ඔවුන්ට ඒ ධනය ඔබට දෙන්නට අපි
ඒ ධනය ඔබට දෙන්නට අපි ඊට වඩා ධනයක් ඔබට දෙන්නම්
ඔබ අපි සමඟ ඉන්න කියා ඔවුන්ට ඒ ධනය ඔබට දෙන්නට අපි

කොසොල්නුවර රජ්ජුරුවන්වහන්සේ තමා මෑයේ පියාණන්වහන්සේය, තෙමේ
මෙයින්උන්වහන්සේගේ මොහෝ සම්පත් ඔරණැස් රජ්ජුරුවෝ කෙනෙහි
ගොල්ලයකින් සැලවිල ලැබූ පත්සියයක් නිධාන සැලෙ දැකිය. ඒ සැලවිල
නිධාන ඇරෙනෙක තමා මෑයේ පියාණන්වහන්සේගේ කොසොල්නුවර තමා
කොට ඇති කුදක්කරවිදුයි එවැළුහ. තාපසවරු කියන්නාහු තුබ්බවහන්ස
ගුරුකොට ආමිෂ එපේහෙයින් නුඹවහන්සේ හා කැවීමේ කියලදෙස
කරවූසි කීහ.

යහපතැයි කියා කොසොල්නුවර සිට ආමිෂ්‍යයන්හෙත් සමඟ දෙ
කුත් තපස්වරයන් පත්සියයක් නිධාන සැලවල් කොඩනහා පත්සියක්
සම්පතිද විද ඒ සම්පත් සම්පතිවල ලාභයෙණ ඒ සැලවල තණ ඇදිලූ දෙලා
නිමා තිබිල්ලම නිධානකැල තබමා කෝසලනුවරට පලාගොස් ඉක්ස්ථාන තම
රාජකුමාරයන් රාජ්‍යයට පැමිණ අවුණු පැළඳ නුවර පවුරු පදනම් අටවල
වෙවෙම ආදිවූ කම්මාන කරවා සතුරන්ගෙන් කිසිභයක් නොවැදිනා තියාව
නුවර කරවා රාජ්‍යයකරන්නාහ.

ඔරණැස්නුවර රජ්ජුරුවෝ බොහෝ යෝධපත්ව කිසිදෙයක් නොදන
මගුල්උයනේ උන් තාපසවරුන් පලායිය නිසාව අසා බොහෝ විහෙයවා
පැමිණ මගුල් උයනට අවුත් නිධාන සැලවල් නිබූ තිබූ තැනින් කොඩනහාවාමුල
අවස්ථාවෙයි සම්පත් නැසිව තණපුරා තිබූ සැලවල් දැක රජ්ජුරුවෝ පෙය
පත්ව කිසිදෙයක් නොදුන උන්සිටිය එතෙනයත් තණයයි කියා කියා ඉදිනාක

බොධිසත්වයෝ රජ්ජුරුවන් කියන්නාවූ මේ ප්‍රලාප මා අරවෙනත් විනා
අසිස්කෙනෙකුන්ට බැරියයි සිතා රජ්ජුරුවන් හා කථාකරන්ට පෙම්සි නෝ
කථාකොට උන් අවසරවෙයි රජ්ජුරුවෝ තණය තණයයි කීහ.

එවිට බොධිසත්වයෝ කියන්නාහු සවාමිනී නුඹවහන්සේනෙත් කෙල්ලු
තණයෙක් අපවන්දිද කොසේවූ තණයකට අභිප්‍රාය ඇතිවේක්ද ඒ මට කිවමැන
වැයි කීහ. එවිට රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු බොහෝ ඇසුපිරුනැත් ඇති ශ්‍රමණ
ජනහම තාපසයෝ මාගේ මගුල්උයනට වාසයකොට මාගේ නිධාන සැලවල්
පත්සියයේ සම්පත් ඇරණෙණ සැලවල තණපරලා සම්පත් ඇරණෙණ ඔය
හෙයින් කියන පමණක් විනා මා අභිප්‍රාය ඇති තණක් ඇතිකෙනින් කියන
දෙයක් නොවෙයි කීහ.

එවිට බොධිසත්වයෝ රජ්ජුරුවන්ට කියන්නාහු තාපසවරුනම් තමන්
ගනහක වසනුවනා නොයනහක දෙයින් තණකොන්දක් එවර නොගෙ
ශීඝ්‍රය ඒ රාජකුමාරයෝ තමන්ගේ පියානන් යනහක සම්පත් ඇරණන්නිය.
නුඹවහන්සේ යනහකදෙයින් තණකොන්දක් එවර නොගෙණියේය. නුඹ
එහන්සේ යනහක සම්පත් නුඹවහන්සේගේ දරුඵුනුබුරන්ට දෙන්වත් ඇත
තමන් යනහක වසනුව ඇරණෙණ යියයි කියා සෝක නොගහමැහැවැයි කීහ.

එවිව රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු ඉතින්ජාතහම රාජකුමාරයන් තාප
වෙයක පැමිණ සම්පත් ඇරණත්තුන ඒ තාවරවේවයි කියා බොධිසත්වයන් ගි
අවවාදයෙන් සෝක තුනීකළතයි වදරා ඉතින්ජාත ජාතකය නිමවා වදළ
සේක.

මෙහෙයින් ඉතින්ජාතකයන්හි තමා මෙවවා පුහොක දන්නා භික්ෂූනුත,
තෙමේ රජ්ජුරුවන්ට අවවාද කී අමාත්‍යයාතමි බුදුබව ලබන්නේ
තෙමේ වදළසේක.

ඛුරප්පජාතකය

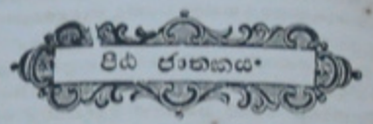
මේ පස්සෙන විසුවූ සම්බුදුවන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ
සිටින්නේ උපාසක කුලයට නිත්දකළ භික්ෂූසංඝයාණන්වහන්සේ අරභයා
වදාළසේක් දේ.

ඒ භික්ෂූනුවණෙකුන්වහන්සේ සැවැත්නුවරට අවුත් මේ නුවර යහ
පත්ව දන්දෙන්නෝ කවුරුන්දැයි විචාළසේක. මේ නුවර යහපත්ව දන්දෙන්නෝ
ගිහි දේදෙනෙක්වෙත්ය, එකාබාවිත්‍ය මල්ලිකාදේවියයි කීහ.

ඒ දෙනා තෙනුවූයේ සිහ කියන්නෙන කවුරුන් පාත්‍රාදාන ඇරෙනොගන්කුස
ගිනි මුල්ලිල්ල් ඇවිදගන යට එනකලට වහන්දු කෑදෙවළඳනවා නුවූයේය දවාලට බත්
වහන්දු නිදනයට සිහාසියකොසිත් කෑදෙවළඳනට නුවූයේය දවාලට බත්
වහන්දු නිදනයට සිහාසියකොසිත් නොවේලාහෙයින් පාත්‍රාදාන ගත්කෙනෙක් නැත
මේ දේදෙනාදු ගිහිකුන්වහන්සේ නොවේ ගණයෙන් වළඳන්වන් නොවී සිහුන්
සුවිත් බත් සිහන්වහන් නොවී ගණයෙන් වළඳන්වන් නොවී සිහුන්
සුවිත්ව සිහන්වහන්සේක් මේ නුවර උපාසකවරු යහපත්ව දන්දෙති
සිහන්සේ සුවිත්වේ කියනහෙයින් මේ නුවර උපාසකවරු යහපත්ව දන්දෙති
ගී භික්ෂූන්වහන්සේ එසනවැඩුවදරා මහණෙනි භික්ෂූනුහම බඹරුන් කුසුමයේ
සිදුවන්වහන්සේ එසනවැඩුවදරා මහණෙනි භික්ෂූනුහම බඹරුන් කුසුමයේ
වර්ණන්නාසේ උපාසකවරුන්ගේ සිත් නොඹිරිකා දන්ගත්නොතැවිනා
ආනුපරිහව හා නිත්දකිරීම තපස්වින්ට යෝග්‍යනොවෙයි පෙර ඉහෝත්තා
තින් පවා දන්දුන් උපාසකවරුන්ට නින්දු නොකොළේවේදැයි වදරා හේ
සෙත්දැකි ආරාධනවූ සම්බුදුවන්වහන්සේ ඉකුත්වත් දන්වා වදළසේක.

එසමයෙහි බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවෙකෙනෙකුන්
රජ්ජුකරණ සමයෙහි බොධිසත්වයෝ බ්‍රාහ්මණකුලයක ඉපිද වැඩිවිය පැමිණ
සකලශාස්ත්‍රවල වැඩ සාමුද්‍රවිද්‍යාවෙන් පැවිදිව වාසයකරණකල්හි බරණැස්
නුවර දවුල් මේ නුවර යහපත්ව දන්දෙන්නෝ කවුරුදැයි විචාළකල්හි, මේ
නුවර ඇවල්නෙක සිටිනොහා යහපත්ව දන්දෙති අහා එසේවිනම් උන්ගේ
ඇදුරු කම්කුයි සිතා වැඩසේක. උන්වහන්සේ සිහාවඩිනට පළමුවෙන්
ඒවාහ් රජ්ජුරුවන්වහන්සේව රාජ්සේවයට පලාඑයක, බොධිසත්වයෝ සිවිය
හන්ගේ දෙරසව හැකක්වේලා සිහාසුපිරී කල්හී සිවාහන්ගේ ගෙයින් කවුරුන්
නුවුවත්ම. බොධිසත්වයෝ සිව වෙගහසි නික්ඛ්‍රමනය.

සිවාහෝ රාජ්සේවයකොට ගෙට එන්නාවූ හැහැත්තෝ අතරමගදී
මෙයින්ගත කියා පාත්‍රාදක ගෙණ බොධිසත්වයන්වහන්සේ පවරා

[illegible] සුවද සුගතශාසනයි සැමදාන්වහන්සේ වේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි මිහිඳු රජ්ජුරුවන් අරභයා මේ ජාතකය දේශනාකළදී.

ඒ කොපමණ කල්?

මිහිඳු රජ්ජුරුවන්ගේ බිසවුන්වහන්සේ අග්‍රමහේෂී රජ්ජුරුවන් පිළිසිඳගත් සුදු එකසළු බිහිවූවාට පසු ඒ බොජ්ඣ දරුවෝ උපන් එපවත් මිහිඳු රජ්ජුරුවන්ට කියාගෙනගොසින් වැඩිති රජ්ජුරුවෝ බොහෝ උත්සාහයෙන් විචාරාගත්හ.

නිවුනත දන්නා මිනිස්සේ රජ්ජුරුවෝ කෙස්වා බිහිවූවාට පෙරදවූ දෙයක් උපතැයි කියා. එපවත් මිනිස්සේ අග්‍රමහේෂීවහන්සේගේ බිඳ රාජකුමාරවහන්සේල උත්වයන්ගේ වැඩිවිය පැමිණිකල නුවණැත්තේ මරා රාජ්‍යය ගන්නාසේකැයි කියා.

රජ්ජුරුවෝ මේ අහා හොත් දරුවෝ මා මරා රාජ්‍යය ගන්නාසුළු සේ අග්‍රමහේෂීන් හොවත් උන් රාජ්‍යයකොහේ ගහදැමැයි සිතා සෙයුරු කෙල්ලා දඟලනි උපතපලා රන්සැපියේ ලේ වත්කොට බිහිවූවා හොත් දරුවෙකුදිදූවිය, එපලණ් බිහිවූ අහා හොත් රජ්ජුරුවන්වහන්සේ මරන්නාවූ දරුවෙකුහුත් ලබා උසුලාගෙණ ඉඳිත්ය. එහෙත් රජ්ජුරුවන්වහන්සේට

[illegible] රජ්ජුරුවන්ගේ අහිංසක දරුවන්ගේ නිසා සිතෙකුදු දරුවෝ නොවෙති. මෙබඳු අහිංසක දරුවන් කියන්නාවූ කෙසේ දරුවෝ වෙත්දැයි සිතා මේ කුවිසයෙහි මේ කුවිසයෙහි මේ කුවිසයෙහි [illegible] මෙබඳු දරුවන් නොවෙත්දැයි විමසා රජ්ජුරුවන්ගේ

එක්ක බන්ධනයේ සිටි වග උඹ දන්නවා නේද? ඒ වගේ මේ ලෝකයේ ඉන්න රජ්ජුරුවෝ බොහෝ දෙනෙක් ඉන්නවා. ඒ රජ්ජුරුවන්ට ඉන්නේ ඒ විදිහේ ආරක්ෂාවක්. ඒ නිසා ඒ රජ්ජුරුවන්ට ඒ විදිහට ඉන්න බැරි වුණොත් ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ රාජ්‍යය නැතිවෙලා යනවා

ඇරහන්සාහ, ඒ ධර්‍යාසම්පන්නයාණන් පටහැ කවුළුවා කැවිලි පෙවිලි ආදියත් අදුරු ආදරයත් මඳව යිය හෙයින් සමා උන් මැදිරියෙන් පිටින්ම කලඑළිය හොඳටත් කුණුකසල ඇසිද කන්නේය. මොණරාව මෙහෙණි කැවිලි දුන් ලින් ඇසිව රත්මැදිරියත් ඉදිකරවා ඒලා ඇපයේ වාසඝකරන්නේය. බුදුහු වැඩසිද වදාරණසේක් උන්හමයන් හැකිහෙයින් දඝකාරඅයියන් බිඳුව කවුළුහැපඑළින්නේය. පසුව උසහම්වුජාගියෙහි ඔබුරුවූභාදඇති මනාවූ ඇති උසහමයා ආගැන්පටන් නිත්සෝභාගියිය. එසේහෙයින් සවම් වූය යම් මහාවූ ශබ්දඇති සත්ගුයන්වහන්සේ පකලවූ හැන්පටන් නීරූපවූ ඉරුදුවූ කදේපෑහැන් සෙයින් නිස්සෝභාවූඛයි වදාරා මේ බාවේරු ජාතකය නිවෙවා වදළසේක. එසමයෙහි සාවූඛාහම නිගණ්ඨනාථ පුත්‍රය, එසමයෙහි මොණරා හම් වුවූ මම්මයයි වදළසේක.

බාවේරු ජාතකය

ත්‍රවද පස්මෙරුන් බිඳ ජයගත්හෙයින් මාරජිනම්වූ සත්ගුයන්වහන්සේ පේතවත්ථාරාමයෙහි වැඩවසනසේක් අනේපිඬුමහසිටාහන් අරහයා මේ ජාතකය දක්වහලද.

ඒ කෙසේද ඔන්?

මේහි වත්තෑහ කථාව බදිඛාරා ජාතකයෙහි විසතරවයෙන් බස්සේය, අපේපිඬුහෙසිටාහන්ගේ දේවතා දූව වලක්ව වලක්වා දන්දුන්හෙයි ඊට ආගවයිකීන්ද සියන්ගේ මාසේවූ ලොවුතුරා බුදුකෙණෙකුන්හෙත් අවබෝධ අසා දන්දීමෙහි පෙර මහෝත්තමයෝ අබුද්ධෝත්පාද කාලයෙහි ශක්‍රදේවේන්‍ර යන් වලක්ව වලක්වා දන්දුන්හෝ වේදුයි වදාරා ගේ කෙසේදැයි ආරාධනවූ සත්ගුයන්වහන්සේ ඉකුත්වත් දක්වා වදළසේක.

ඒ කෙසේද ඔන්?

ශ්‍රාවස්තියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුන් රාජ්‍යයකරණ සමයෙහි බොධිසත්වයෝ විසඛා නම් සිටුව උපන්හාත්‍රය දන් කල්කරවා දරස සලසඛයක් ධන විභවමිකොට ජඹුදිපයෙහි නතුල් උවබදවා මහත් දානසම්භාරයන් කරන්හාහ. මේ කුසල සම්භාරයෙහි ආනුභවයෙන් ශක්‍රයන්ගේ පාණ්ඩුකම්බලශෙලාසනය උනුවිය. එවිට ශක්‍රයෝ දිවබින් බලා හෙණ ශක්‍රත්වයන් ඇරහන්හා නිසා මූ මේ දානධ්‍යානය කෙරෙහිමි සැකෙ දානධ්‍යානයට මම අහතරාය කෙරෙමියි සිතා අවුත් සිටාහන්ගේ දන්දෙන්ට තිබූ එලඹිකෙල්හාල් තල බීජ ආදිවූ දෙයද රත්රන් මුතුමැණික් සංඛසිලා ප්‍රවාලාදිවූ දෙයද භාල්සරක් ආදිවූ උපභොගපරිභෝග වසතුද අහසමාහ කරවූහ. සිටාහන්හෙත් දන්දෙන්ට සැලැස්වූ පුරුෂයා සලඛයක් එසතුව විසඛාවෝ

දන්දෙන්ට නිසිදෙයක්නම් සියලු වසතු අහසමාහවූවද, එසේහෙයින් අහසමාහවූ සියා නමන්ගේ බිරින්ද නෙවේ, සියන්හාහු නෙවේවහට ගිනි සියලු වසතුවක්හැකිව අහසමාහවූ නෙවේවල දෙර අරවා ඉන් දියතු ගිනි සියලු වසතුව ගිනි හාණ්ඩාර නෙවේවල දෙරඇර බැලූ හෙයෙන් අබුහක් දැක්කේ නැත්තේය. සියා වසතුගිනි නෙවේ දෙරඇර බැලූ හෙයින් කියාවස්තුවකුත් හුදුවාහ. ඒ නිසා සියා වසතුවක් නැතිව අහසමාහවූ හෙයින් කියාවස්තුවකුත් හුදුවාහ. එසේ හෙයින් සියා වසතුවක් නැතිව අහසමාහවූ හුඹවහන්සේගේ ඉන ගිනි ගිනි සියලු වසතු අහසමාහවූ දානඛ්‍යානවල දානය මාගේ දානය වේ යැයි සිතා දන්දීම ඇති හෙයින් දන්දෙන්ටත් අනිස්මාහෙක් නැත මේකදත් දැක්වීමක හාහ නැතේ වදාළසේක. එසේ හෙයින්

විසය්හ ජාතකය

මෙවද මේ ජාතකයෙහි වර්ණනා කථාව හා අතීත කථාව මතුකොට ඳ කුණාල ජාතකයෙහි ප්‍රකාශවන්නේය.

නඩරී ජාතකය

මෙවද නරසිංහවූ සම්බුදුන්වහන්සේ වේළුවනාරාමයෙහි වැඩසිට සැරියුත් මහරහතන්වහන්සේ අරභයා මේ ජාතකය දේශනාළදා ඒ කෙසේද යන්?

දෙවදත්තාසාථිවිරුදුන්වහන්සේ තෙවරයට උත්සාහ කරණකියාව දැ සඟරුවේ රැස්වූ මාළුවරුන්වහන්සේ සිය සිය වැඩ උන්සෙනව පරිශුද්ධ වහන්සේ වැඩවදරා මහණෙනි මා එන්නාට පූර්වභාගයෙහි කවරකථාවකින් යුක්තව උනුදුස් විවාරා වදරා එපවත් අසා මහාණෙනි දැන් මිතුානාදෙනි පෙරත් වෛරයට උත්සාහකළෝ වේදැයි වදරා ඒ කෙසේදැයි ආරාධනවූ සම්බු යන්වහන්සේ මුතුන්වත් දක්වා වදළසේක.

ස්වකීයදේව මරණාස්න්නුවර බ්‍රාහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවෙනෙතුන් රාජ්‍යඅකරණ සමයෙහි බෝධිසත්වයන්වහන්සේ එක්ගසෙක වානරව උපන් සේක. උන්වහන්සේ වාසඅකරන්නාවූ වනඅලග හාහාවෙක්ඇත. ඒ හ දසන්නාවූ කිඹුලෙක් ඇත. ඒ කිඹුල ගේ කාන්තිදේවී ඒ වානරයාගේ හාද මාංශය අනුභවකරන්වී දෙලෙක් උපත. ඒ කිඹුල්දෙන් මේ වඳුරාගේ හෘදමාංස ලදහොත්නා ජීවත්වන්නේ නැතැයි කිඹුලාට කීව. කිඹුලා හොසිස් මොහ සත්ව්ට කියන්නේ එබා සබද වදුරාහෙනි මම එකහෙනම් නොව දාසය කරන්නේ ඇදිදුසි මේ ගසින් එතා යහපත් අදහන ඵල, ඵල ඇති උයහෙන් ඇත, ඊ හොපන් අනුභවකළකල නපුරුදුසි කීව. එවිට බොධිසත්වයෝ සියන්නානුගින් එහර අප ඇති ලා කෙසේ යමේදැයි කීව. එවිට කිඹුලා කියන්නේ මම පිටි ඉදුවාහෙයිගොස් එහාරලමි, මා පිටට නැගෙවිති

මා පිට නැගෙවිත්තේ ගසට ගොස් කිඹුලා පිටව පැනගුවාහ. කිඹු ගසට නැගිත්තේ ආරක්ෂණ කෘත්‍යයට හොසින් ගස කිලෙන්වෙන, කිඹුලාට කියන්නාහු ඇයි සමඳ නොප මා කැදවාගෙණ පිට ඉදුවා ඒ කිඹුලා කියන්නේ නොපව සොහොයින් ගසින් එහාට ඵලා කිඹුල්දෙනට කොපයේ හෘදයමාංසය තෙල කියන්නේ, මාගේ කිඹුල්දෙනට ගෙනාම් කී කල්හි බොධිසත්වයෝ ඒ කියන්නේ මෙසේය. මාගේ හෘදයමාංසය තෙල කියන්නේ නොවේ. එසේ නම් කිඹුලාට කියන්නාහු ඒ කියන්නේ දිවිරක්ෂණය සඳහා හෘදයමාංසය ඇවැසිවේ. කිඹුලාත් සැබැවැයි

කුණිකොල්ලා අල්වාගෙණ සඩහනා මැරීය. එවිට කොස්ලිකිනි මිනිස් වේශ ඇරගෙණ මා සෙල්ලේ රාජ්‍යලාභය මාවේසන රැඳීම කරවනු පිණිස රජ්ජුරුවන්ට කියා ලා කියාය. මේ කථාව දම්සභාවේදී රාජ්‍යලාභී වෙන්නේ කිය කියා උන්හෙණහට සතිඳුගන්වහන්සෙ වැඩවදුරා තිබෙනවා. එන්නාට පුතිභාණයෙකි කවර කථාවකින් යුකතව රඹුදෙනි විවාරා සිටියා. එවත් අසු දුන්නාට නොවෙයි මිනිණෙනි පෙරකල මේ කොස්ලිකිනිය ඇර ඇරගත්තාම වේදනි වදුරා ඒ කෙසේදැයි ආරාධිතවූ සතිඳුගන්වහන්සෙ ඉකුත්වූත් දක්වා වදාළසේක.

ඒ කොසේද යත්?

ශ්‍රවස්තීපුරයෙහි බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙනෙකුන් රාජ්‍යකරණ සමයෙහි ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ කොස්ලිකිනියක් ඇතැ, ඒ කෙල්ලිකිනිය රජ්ජුරුවන්ගේ රහසිගතවම ඒ රජදරුවන්ට යන්නාවූ යම් කෙල්ලෙක් නම් ඇත්නම් නෙගෙන්නාවූ දී ඒ රජදරුවන්ට ගෙනදෙනු ලබන්නී ය. එක්දවසක් ඒ කොස්ලිකිනිය එක්තුවරකට මෙහෙවරසැදීරජ්ජුරුවන්ට දරුවන් කෙළනා කුඩාකොල්ලෝ කොස්ලිකිනියගේ පැටවුන් මැඩ මරාලිය. මෙසේ ලිකිනී ඇවිත් මාගේ දරුවෝ කොයිදැයි විචාළිය, එකලුනා කුමාරවරු නොපෙනෙන්නාහු අසවල් කුමාරයා තොපගේ දරුවන් මැඩ මරාපියයි කීය. එවිට කොස්ලිකිනී රජ්ජුරුවන්ගේ වාසල බැසිවිතා ව්‍යායාමය ලඟට යන්නාවූ කුමාරයන් දැක්ක හා සමග නොබෝ තමාගේ දරුවන් මැඩ මැරූ කුමාරයා පියාපැත්ත ගසා ව්‍යායාම ලඟට යන්නා දමාළුව, ව්‍යාඝ්‍රයෙක් අල්වාගෙණ කඩා කා මැරීය, එවිට කොස්ලිකිනී රජ්ජුරුවන්ගේ රජගෙයි එකළිනා කුමාරවරුන්ට රජ්ජුරුවන් එක්තේ කිත්වීමී නැතිඉඟයින් වේද මාගේ දරුවන් මැඩ මැරුවේ කවුරු මාගේ දරුවන් මැරූ සෝකයෙන් කුමාරයා ව්‍යායාමය ලඟට යන්නා දක්වා ඇරගෙණ, දරුසොහොයුරන් කළ පවණක් විනා මාන්කළේ රාජ්‍යලාභය ඉරියිත් මා හෙණහා රුදීව කවියුතු නොවෙයි කියා යන්ට වන්නීය. එවිට රජ්ජුරුවෝ එපවත් දැන කොස්ලිකිනිය හෙන්වාගෙණ නොපෙනේ දරුවන් මැරූ කුමාරයා මරා නැපි පළිඇරගත්තාය පළිගට පළිසරුවූව ඒ නිසා හෙණ හෙරේ උදහස් නොවම්හා. සොප මෙහෙනින් යන්ට කාරණා කිසිදු නොවෙයි කීය. එවිට කොස්ලිකිනී කියන්නී දේවයන්වහන්ස දරුවන්කෙරේ සෙහෙ ඉවසාගතහොතී කුමාරයා මැරූ පමණකිවනා මා කෙල්ලේ රාජ්‍යලාභය එසේ නොකියන් මිම මේහෙ රඳන්ට හය ඇත්නොමී කිව. රජ්ජුරුවෝ දෙවේනි තුන්වෙනිව කියත් නොගිවිස කොස්ලිකිනිය පලායියහැයි වදුරා මේ කුන්තාණි ජාතකය නිවා වදාළසේක.

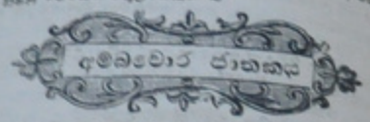
එකම්සයකි කොස්ලිකිනී මේසමයෙකින් කොස්ලිකිනිමය, බරණැස් රජ්ජ උපන්නොබ බුදුවූ මම්මයයි වදාළසේකි.

පුරාණ කාසිරට රාජකීය කුණ්ඩලයෙහි විසිතුරුවෙසෙයින් ඉස්මත්ත. ඔබිණ ඇත්තේ කවුරුන්ගේ අරහෝ මේ ජාතකය දක්වා වදාළසේක.

ඒ කවරේද යත්?

ශ්‍රවස්තීපුරයෙහි බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙනෙකුන් රාජ්‍යකරණ සමයෙහි එක්තරා කාපයකෙණෙක් අඹ උයනෙහි වාසයකරන්නේ ඒ කාපයා අඹ සමුදින් කා අදුනන්නන්වත් දී විවා පුයෝගයෙන් දවස් ගණන් ඇත්තාවූ

පූර්වයේ බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩහිඳ
සමීපයෙහි සිටි භික්ෂූන්ට මෙකරුණ වදාළ සේක.

මේ කෙසේද යත් ?

එක්තරා භික්ෂූන්වහන්සේ කලවිහා පිළිවෙත්හිද උපතිස්ස
ගමින් හොඹාරුන්නමින් කුසීත භාවය කරණසේක. එවැනි දේහිතා ඒ
යෙහි රැඳී සිටවැරැන්වහන්සේ සිය කිසා වැඩ උත්සාහ නිරිය
වහන්සේ වැඩවසන රජගෙහි ම එන්නාවූ පුතිසාරයෙහි සතිමත්
සුස්තව උපදවා විමසා බලා මේ කෙසේදයි ආරාධිතවූ භික්ෂූන්වහන්සේ
දැකැත්වත් දක්වා වදාළසේක.

මේ කෙසේද යත් ?

ධූරයිසාදවස මරණාසන්නවූවා ලිහිදහා හමි රජ්ජුරුවොත්තුන්
රාජ්‍යකරණ සමයෙහි මොහිසමාත්‍යවන්නේ මේ රජ්ජුරුවන්ට දේශනා
උපන්සේක. රජ්ජුරුවෝ සියලු කටයුත්තෙහි කුසිතව වාසයකරන්න,
මොහිසමෝ කුසිතහාවය අරවාසියකිරීදෝහෝයි සිතා, උන්හලට එළැඹෙන්න,
රජ්ජුරුවෝ මහල් උසහට ක්‍රීඩාවටයයි කියාහ; ඒ උසහේ ගස්කුඹාවෙහි
සහ ගිරිතෙහෙකු යන්හාවූ රජ්ජුරුවෝ දැක මොහිසමාත්‍ය අයින් මේ කුඹ
ගිරිතෙහෙක්දැයි විමාලාහ, මොහිසමාත්‍යයෝ සැමිනි මේ ගස්කුඹාවෝයි පැ
ගිරිතෙහෙක්දැයි කියා මොහිසමෝ ගස්කුඹාවා හා සැපිව කථාකරන්නේ
එතිල ගස්කුඹාවාගේ ගවිත් දුවිල්ලින්නේපලාසෙයිනම් අගලක්තෝදහල්
හෝ පලාසන්සෙයිය ඉදිත් ලැවූ කිත්තෙත් වැද ගත්හම් සෙසේ යැපෙයි
දුන් මොහිසමාත්‍යයෝ ගස්කුඹාවා අයින් එවාලාහ. ගස්කුඹාවා කියන්නේ ත්
බිලඹාට හෝ පොල්ව හෝ වැදෙයම් ඉදිත් එසේවූ දෙයක් කොදිත්ත
මහේජාකියකියයිකීහ. එවිට මොහිසමාත්‍යයෝ රජ්ජුරුවන්ට කියන්නාහු සිතී
මේ ගස්කුඹාවා තමාගේ කුසීත භාවයෙන් යම් දුකක්සඳට පැමිණේද එසේ
සතර්වරුන්වහන්සේද රජ්ජුරුවන්වහන්සේද කිසිදාකද තමතමන් සැදින

පූර්වයේ දේවදූත සූත්‍රයන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ
හුන්සේක් භික්ෂූන්ට හොඳාකාර අරහයා මේ ජාතකය දක්වනලද.

මේ කෙසේද යත් ?

එක්තරා දෙවැනි දෙවූ සූත්‍රයන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ
හුන්සේක් භික්ෂූන්ගේ ගෙයි දවස්පතා පන්සියයක් භික්ෂූන්වහන්සේ
දානාර්ථ සෙසු සංඝයාවහන්සේගේ අවිච්ඡින්නව එලඹෙනසේක. සියලු
දෙනාවහන්සේ අතේමඩුමාගිරියාහන්ගේ ගෙයනම් සතරම්මංඝකියෙකියාරා
ගෙවෙන්නේය. මේ නියාවට දවස්යවහනාදුකි එක්දවසක්
මේ හන් පෙතුණේමය. මේ නියාවට දවස්යවහනාදුකි මොහෝසංඝයා
සහිත රජ්ජුරුවෝ නුවර්ද්‍රසම්මණකොට නික්මෙනාහාදුකි මොහෝසංඝයා
සහිත අතේමඩුමාගිරියාහන්ගේ ගෙට වඩිනේ කුමක්නියාදැයි විමාරා
මහල් අතේමඩුමාගිරියාහන්ගේ ගෙට වඩිනේ කුමක්නියාදැයි විමාරා
එතා සෙනවහන්සේ පන්සියයක්දෙනා වහන්සේ වලඳන්ට එවිමැනවැයි
ඒ හා සෙනවහන්සේ පවරා පන්සියයක් සංඝයාවහන්සේට රසමසවුලෙන්

සත්‍රියාවකින්නේ මිනයෙන් දෙනදුනය මානේ නෙමිදි නොවිදුනත් මිදුරුවන්
ගුලදුනන්නේය. සාවර් කාරණයකින්දැයි මවසලාය. සවිඤ්ඤයන්වහන්නේ දැ
වෙනි සත්‍රියාවකින්නේ දන්දීම නම් ආදර කිරීමය කියන ඇතිව පසු දිවැ
දුනයි මුලදන්ව අපහසුය. රජ්ජුරුවෙනි පෙර උපාසකයන්ට පන්සියයක්
ගන්නේ මහසිහාසනයෙන් විශාඛියන්නොසිදුන්නා එනතිත් සලකා
නම් ආදර හසතියෙන් දීලදුනමේ මඩින්නයිවිදුරා ඒ කෙසේදැයි ආරාධනා

ඒ කෙසේද ඝන් ?

යුවසියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවෙකුගේ
රාජ්‍යකරණ සමයෙහි බෝධිසත්වයෝ උපතුවූ බ්‍රාහ්මණකුලයක වැඩි වසා
නමට පවහාමියෙහි ආදීනවදැක ගිහිගෙයින්නයථාසෝ සේසවනම් තාපසයන්
පන්සියයන්දෙනාට නායකව වාසයකරන්නාවූහ් දැක එකිනෙක තාපසයන්ල
බෝධිසත්වයෝ සපතනම් තාපසව අනවැස්සන්ට ප්‍රධාන අතවැඩිව සිව වසර
කරන්නාහ, එසමයෙහි සේසව තාපසයෝ වැඩිසාරමස පැමිණි හෙමින්
ඇඹුල් මිණිස සමන්නේ පන්සියයක් තාපවරුන් පිරිවරා බරණැස්නුවර
හෙමින් එනුවර රජ්ජුරුවන්ගේ උදාහානයෙහිද සැහෙවි නිදුනැයි පන්සියයක්
තාපසවරුන්නේ උදාහානයෙහිද්දවා වස්සාරමස උන්කල්හි වස්සාරමසෙ
ගතනේ සේසවනම් තාපසයෝ අපගේ හිමාලයවනයට නිස්කමේහෙයි රජ්ජුරු
එන්ට කිහ. රජ්ජුරුවෝ නුඹවහන්නේ වගෝමාඛසේහ. මහාභාගයේ දිදු
ප්‍රයෝජන කින්ද නුඹවහන්නේගේ පන්සියයක් තාපසවරුන් ඝරා ගුම්
එහන්නේ රුදුන මැනවැයි කිහ සේසවනම් තාපසයෝ යහපතැයි කියා
සමින්ගේ පන්සියයක් තාපසවරුන් සපතනම් තාපසයන්ව පාවිදී සන්
නාඤන නම්ව සලස්වා හිමාලය වනයට ගමා ර ජ්රුවන් සී හෙයින් රුදුන
පමණක්විනා සේසවනම් තාපසයෝ සපතනම් තාපසයන්ට අධිකප්‍රේම ඇත්
තාහ ඒ ප්‍රේමයෙන් රෑ නිදිමැරිමෙන් හාදු ආහාරය නොරිදීමෙන් සේසව
නම් තාපසයන්ට රක්නඅතීසාරය ඇතිව විෂඩියෙන් පීඩාවූ හෙයි
ර ජ්රුවෝ එපවත්දැන තමන්ගේ අංගවෛද්‍යයන් පන්සියගණක්ලවා වෙදකම්
කරවන්ව පවන්නන්නාහ. දවසින් දවස සේසවනම් තාපසයන්ට වඩාම
දියුනනොත්විනා අඩුවෙක් නුවූයේය එවිට සේසව තාපසයෝ රජ්ජරු
එන්ව කියන්නාහු රජ්ජුරුවෙනි මා ලෙඩින් නොඩනැගෙන්නා සැමියන්ද
මේ ලෙඩින් නැසියන්නා සැමියන්නැයි විවාළසැනි රජ්ජුරුවෝ සාමින්
එහන්ස යැපසේ ලෙඩින්නොඩනැගෙන්නා සැමියන්නෙමි කිහ එසේවීමේ
ඝානේ හිමාලයෙහි සපතනම් තාපසයන් ලගව මා ඇරලවා පියව මේ ලෙඩින්
නොඩනැගෙමි කිහ. රජ්ජරුමෝ යහපතැයි කියා සතන්ලය සිවිනා කාරු
නම් අභ්‍යනයෙකු කැඳවා සේසවනම් තාපස්වින් කැඳවාගෙණ ගොසින් උන්
එහන්සේ හිමාලයවනයෙහි ඇරලවා එවයි කිහ. තාරදනම් අමාත්‍යයා යහපත
සොඳිනි කියා සේසවනම් තාපසයන් හා බොහෝ තාපසවරුන් වාසයකරන්

සේසවනම් තාපසයෝ
නුවරැළි නුරුළු ආදියෙන්
ගුණ වසන්නේ
ගුණ නිසා සියනසේන් සපතනම් තාපසයන් මානසෙර

යන්ට එළඹෙන් කුඹුලන් ආදිවූ පුාණීන් මොහොතිමාා මිලියම් දෙකාගෙ රාජ්‍යයෙහි නුවරවාසීන් මොහොට යසසඟන්ට පුතයන්ට පුාණීන් රැක ගැනීම් දෙනකියාව අසා මාගේ ආණ ඇස්වාම් නුවර පුාණීවධකම් සම්පූර්ණයෙන් නවත්වා අපට මිලියම් නැතිව කියන්නාවූ අපව මිලියම් නැතිසැලෝ අසවල් රජ්ජුරුවන්ගේ යාග සඳහා යකුලයින් පලා ගොසිගත්තාවූ රජ්ජුරුවන්ට උවමනාවැයි එක්තෙනයකු යවා. ඒ රජ්ජුරුවන් ආ සඳහාගේ උන් ගමනේ ඉසව ගන්වයකි යකුලන් අතිශයයෙකි අමෝරාගෙණ සිටියේය. එවවන් ශක්‍රයෝ දැන යකුලන් අතිශයයෙන් රැවෙන්ට යකුලෙන් ගසන්ට සිටියාව දැන යකුලන්ගේ ගෙණ සිටියහා, රජ්ජුරුවන්ට පුෙහයා සිටි තියාව පෙණෙයි. ඒ නිසාවකොපෙනෙයි, එවිට රජ්ජුරුවෝ පුෙහයා තමන්ට ආරක්ෂාවට ගත්තාවූ ශුෙෂ්ඨයි සිතා මා මේ විවාරන්ට උවමැනවැයි රජ්ජුරුවෝ පුෙහයාට කියන්නේ ඔව නම් ඔට සතුරුවිදැයි විවාළේය, පුෙහයා කියන්නේ රජ්ජුරුවෙනි යකුලන් පුෙහයෝ එස්ව කථාකොට කොපයේ ඉසට මේ යකුලින් ගසන බියක් එවූහ. එසේගෙයින් කොපව මා සතුරුව ආණේයයි කිය. රජ්ජුරුවන් කියන්නාහු සාරණයක් නීසාද ඔව යකුලින් ගසන්ට කිසේයයි කිය. රජ්ජුරුවන් පුෙහයා කියන්නේ රජ්ජුරුවෙනි කොප විසින් තමන් ඇමතදෙන පිරිසක් නැවැත්වූ නීසායයි කිය. එවිට රජ්ජුරුවෝ තාසේ පුෙහයන් පිරිසක් දෙනා යකුලගෙණ සිටින් මාසිඟාසුවබස දෙවෙනිව කොකියමි තාසේ පුෙහයන් කියන්නේ රජ්ජුරුවෙනි කොප මා යකුලින් ගැලුවිටම අපඇමට නායකවූ ශක්‍රයෝ මා යකුලන් අසින්ගෙණ ආකාශයෙනිසිටිති එසේගෙයින් මා බෙ බිය එවිට රජ්ජුරුවෝ තාසේවූ කොතෙක් පුෙහයන් යකුලගෙණ සිටියත් මා බියවෙන්නේ නැත මා කියාපු බස දෙවෙනිව කොකියමි අවදිත නම්ව සිටියෙමි දැන් ශක්‍රයෝ ඔව ආරක්ෂාව සිටිපසු මම කුමට බියවෙමි කියා ශක්‍රයෝ කියන පුෙහයා රජ්ජුරුවන් සමීපයෙන් පහකොට රජ්ජුරුවන් ලඟට අවුන් රජ්ජුරුවෙනි කොපව මෙනෙහිකරවන් මම ආරක්ෂාව සිටිකිසිහයක්කොවි පළවූමෙන් දැහැමෙන් සෙමෙන් රාජ්‍යය කරවයි අවසාදිය ශක්‍රයන් දෙවලොවට කියාගියවිදුරා මේ අයකූට ජාතකය නිමවා වදළසේක.

එසමයෙයි ශක්‍රයෝ නම් අනුරුද්ධස්ථවිරය එසමයෙහි බිරණැස් රජ උපන්නෙහි බුදුවූ සමයයයි වදළසේකි.

අයකූට ජාතකය.

වද ඛමිසුවාමිවූ සත්ථුන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙයි බුද්ධ කුමාරිකාවන් අරභයා මේ ජාතකය දන්වනලදී.

සහ සෙසු රජදරුවන්ගෙන් ඔබතෙමේ ඔබගේ රාජ්‍යයෙහි ඔබගේ ආරක්ෂාවන්සේ ශ්‍රාවකයන් ඉපද වැඩිවිය පැමිණ ගෙදරදොරේ වසන්නාවූ ගිහිදරුවන්ගේ ආරක්ෂාවන්සේ තමන්වහන්සේගේ පුතුන්වන්ගේ ආරක්ෂාවන්සේ මෙයසතියන්වහන්සේ තමන්වහන්සේගේ පුතුන්වන්ගේ ආරක්ෂාවන්සේ සතුන්ගේ ආරක්ෂාවන්සේ සතුන්ගේ ආරක්ෂාවන්සේ සතු

කරන්නේ උනුන් විරෝධකරවූවාමෙන් යොජ ඇමැති විරෝධවීමෙ කරන්නාවැනි වදුරා ඒ කෙනෙක්දැයි ආරාධිතවූ සඞ්ඝයන්වහන්සේ දැනගැනීමට දක්වා වදළසේක.

යටමිසදවස මණිඇස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජුරුවෙකුහුණේ රාජ්‍යයකරන සමයෙහි බොධිසත්වයෝ රජුරුවන්ට පුත්‍රව උපදනවිට සැමඑක් ශස්ත්‍රලාභූවටහොත් දිසාපාමොක් ආචාරීන් සමීපයෙහි ශිෂ්‍යව ඉගෙන අවුත් පියරජුරුවන්ට කාන්තපෑ සුවරජ්ජනහනුරෙහි සිව් සිහැසුන් එක්නරා පුරුෂයෙක් වහාගෙනරයෙහි සරක්ෂාවට රාගෙන සියලු යහ පුරුෂයාගේ ස්ත්‍රීන්ටවිශ්වාසයෙන් දැරිඳැනි දෙනෙක් නගාගෙන, සඳහැන්ති ගිහිගෙයවහනට යියාක. ඒ වාහනයෙනු කොළෝ සිංහඩෙනුව සිංහ වාහනයෙනුව වාහනපැවෙකු වැදුව එසියන සිංහපැවෙකු වැදුවා දෙන්නන් නම්වන්නේ මිවුන්දෙන්නා නිසාගෙයින් පුවු දෙන්නාස් නිසාවේ නැත. සොදුරු සා එසඟහන ඇතපි එනට මායෙහෙරන්නාග. එසේ දුටු විල්මැදිදෙක් මිදු නුදුටුමිරු අපූර්වයයි සිතා මරණේ රජුරුවන් යන්නේනම්ගේ විනයෙන් යෙදෙයිය මහා උපහරණයන් සපයාගෙන රජුරුවන් දකින්ට හෙස් රජුරුවන් දිට රජුරුවෝත් සා සියන් වසා මහා ඍද්ධියෙකි යා දුටුවිරු අරුමෙය කොළුම කින්දැයි විවාළාක. එවිට ඔදි කියන්නේ දේවයන්වහන්ස අපිත් දුටුවිරු ආශ්චර්යයක් නැත. සිංහයකු සා වාහනයෙන් හිස විවෘතව වාසයකරන්නේය.

එසේ අසා රජුරුවෝ කියන්නෝ තුන්වන මිත්‍රයකු එක්වූකල්හි ඒකාන්ත යට පැමිණෙයි තුන්වනමිත්‍රයා එක්වූකල මව කියවයි කියා වැද්දට පඬිදුන් නොයා වැදීන් යහපතැයි කියා ගිහිගෙයවහනට යියේය. එසමයෙහි එක්තරා කැතගියෙක් සිංහයා හා වාහනයා උන්හෙනට අවුත් මෙන් කොප ඇමත එක්ව වාසයකරන්නේය. ඒදුටු වැදි තුන්වන මිත්‍රයකු ඇතිවූකල රජුරුවන් වනන්ට කියන්ට සේසේක. මෙපවසන් රජුරුවන්ට කියන්ට යෙමි කියා තිසේය. මහු යදිදී කැතගිලා සිටන්නේ මොහොත් සිටියාවුන්නේ මස් මා පිළිත් සඟල්ලු සිංහයන් හා වාහනයන්වේමැස් මාවිසින් නොනගාලද එසේනෙපියා මුන්දෙන්නා උනුන් ගල්වා මරාවියා මාංසකන්ද උවමැනවැයි කියා සිංහයා ඩොකිලය වාහනයාවකියා වාහනයානොකිලය සිංහයාවකියා උනුන් එල්ලා දෙන්නා උනුන් කැ සටන්කරවා මැරවිය, වැදිනොයිසින් රජුරුවන්ට කාණිකි තුන්වන මිත්‍රයෙස් ඇතිවියයි කිය. රජුරුවෝ සොයේමිත්‍රයෙක්දැයි විමැ සැකගිලාගෙ යනු අසා එසේකල නිවයා එක්වූපසු අනාථයව පැමිණෙන්නේ කියාගෙයි කියා විනා ගමෝකරන්ට කිසි රටයසට නැති වැද්දහු නම්ල්ලාව ඇල්ලාගෙණ සිංහයා හා වාහනයා හුන් තෙනට යියාග. එවේලාවට සඟ තිලා මා සතුදෙය යිබවියයි සඟාධියෙන් සිංහයා පිටට පැන උගෙන් මිංහ සැටියක් සඟා වාහනයා පිටට පැණ ඔනුගෙන් මිංහ සැටියක් සඟා සා පැණ

ආරක්ෂාවෙන් රජුරුවෝ එපවත් දැන සමන්දේ රථාවයෙහිට සියන්නාහු ඇතිවිටෙහි එක්වන්නේ සිංහඩෙනුවක් හා සැටුවය පුවතයා එක් වෙනත් සඟ රාජ්‍ය ඇත්තේ හා සැටුවය සිංහයා සහන්නේ මාංසය වාහනයා රාජ්‍ය ඇත්තේ හා සැටුවය සිංහයා සහන්නේ නිසාවූ විපැහැයකුත් නොවෙයි

මණිකුණ්ඩල ජාතකය.

[illegible] මණිකුණ්ඩල [illegible]

[illegible]

[illegible]

[

එසමයෙකී පුජාපතිකුමාරවූ උපන්නෙමි විවූ මම්මයයි තමන්වහන්සේ දන්වා වදාළසේක.

සුජාත ජාතකය.

මේ සිංහල සත්‍යයන්හට කාශයනවු සවිඥානයන්වහන්සේ කලුතරවූ සුජාතකුමාරයන් ගුණාවයන් සම්පූර්ණයෙකි විශ්වතභාවිවහනයෙකි වැඩවසන සමයෙකී මෙතුන් රාජ කුමාරයන් අරභයා මේ ජාතකය දන්වනලදසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

බොධිරාජ කුමාරයෝ යෙසු රජදරුවන් ඉදිරියා සේවලව් වඩා යහපත් මාලිගාවක් කරවා මා ඉන්ට උවමැනෙවැයි එක් වඩුවෙකු කැඳවා කෝකාලික තෙයක් අනික් රජදරුකෙණෙකුන්ටදුකිකළේවිනම් නපුරුයයි වදුරුවාපිහ—එපවත් දම්සභාවේ රැස්වූ හිඤුන්වහන්සේ මේපේවූ රජ තෙයක් කළ වඩුවාට බොහෝ උපකාරකොට ප්‍රසාද ලූහමිනාකැහ වඩුවාගේ ඇස් උදුරුවාපුවෝවේදුයි කියා දැන්හැහට සවිඥානයන්වහන්සේ වැඩවදාරා එපවත් අසා දුන්මසු නොවෙයි මහණෙනි පෙරත් මේ රාජකුමාරයෙම් රජදරුවන් දහසක් එකවිටි ඇස් උදුරුවාපුවෝ වේදුයි වදාරා ඒ කෙසේදයි ආරාධිතවූ සවිඥානයන්වහන්සේ ඉකුත්වත් දන්වා වදාළසේක.

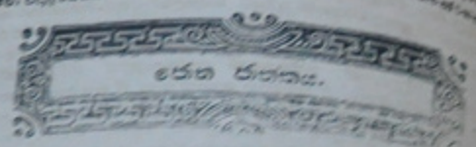
ඒ කෙසේද යත් ?

පුරාතියදවස බරණැස්නුවර ඉඛමිදත්ත නම් රජදරුකෙණෙකුන් රාජ්‍යයකරණ සමයෙකී බොධිසත්වයෝ සක්සලානුවර දිසාපාමොක් ආචාර්ය බොහෝ රාජකුමාරයන්ට ශාස්ත්‍ර උගන්වා වාසඅකරන්නාහ එසමයෙකී බරණැස්නුවර රජදරුවන්ගේ පුත්වූ ඉඛමිදත්ත නම් කුමාරයෝ සිල්ප උගන්ට යනි සක්සලානුවරට දිසාපාමොක් ආචාරීන් සමීපයෙකී සිල්ප උගන්නා කල්හි කියායි. දිසාපාමොක් ආචාරී රාජකුමාරයන් දැක ලක්ෂණලා මේ රාජකුමාරයා වණ්ඩය ක්‍රියේ සහනානයෙකී ගුණයක් නැත්තේයයි රාජකුමාරයන්ට අවවාදකරන්නාහු එම්බා රාජකුමාරයෙනි නොපි රාජ්‍යයට පත්කල කිසිදිකි එක් නොලබන්නාහේ වැඩනැත්තවූව යම් අවසරයක දෙවනාවෝත් අන්නෝ දෙන්නාහ, මිනුෂ්‍යයෝ තමාම අත්නොදෙන්නාහ, සාහසික කළාවූ යම් රාජ යෙක් ඇත්නම් එම රාජියෙකි විපාක දෙන්නේමය, ඒ එසේකිය, යම් ඵලයක් රෝපනය කළේනම් නොබෝ කලකින් එකි ලාභය විඳිද්ද එසේම සාහසික කළාවූ යම් පාපයක් අත්පිට විපාහදෙකි සාහසික නොවෙයි රාජකුමාරයන්ට බොහෝ අවවාද කියා උන්හේ නුවරට ගියහ. ඒ රාජකුමාරයෝත් බරණැස් නුවරට ඉක්ම පියරජදරුවන්ට ශිල්ප දක්වා පියරජදරුවන් විසින් දෙව ලද්දවූ සුවිරජ ගනතුරු ලැබ වාසඅකරන්නාවූ පියාණන්ගේ ඇවැමෙන් රාජ්‍යයට පැමිණ රාජ්‍යය කරන්නාහ, ඒ රජදරුවන්ගේ වණ්ඩපරුවූ

අමාත්‍යයන්ගේ ඇතැම් බ්‍රාහ්මණයන්ගේ රජදරුවන් දසදහසක් ඉඛමිදත්ත කෙණෙකුන්වහන්සේ අනුකම්පාවෙකී අනුග්‍රහකොට බොහෝසම්පත් ලබන්නෙහි අනුන්ගේ රජදරුවන්ගේ සුවයට යහළෙසට වකුරුංසිනිසේකාව සන්නවව උන්නාවූ පොලඹකොට නොදී කුඩා නුවරක් වවලාගෙණ ඒ රජදරුවන් සැමදෙනාම එකතුකොට දසදහසක් යොදුන් දබදිව නුවරවල් ඇරගෙණ අල්වා අල්වාගෙණ තක්සලානුවර රජදරුවන් අල්වා රජදරුවන් ඒ නුවරලන ගෙහේ ඇත, ඒ ගම අසල යහපත් ජාය, දානපති පසුව දවස තක්සලානුවරට සවනට කියාහ. දිසාපාමොක් ආචාර්ය රජදරුවන් සුඛයට එනතීරුව අසා නුවර අවිදාල සෙවිටිමපවුරු බඳවා සේනාවසලස්වාගෙණ සුවකොටනුවරට වැද්ද සුදන්නාහ බඳවා සේනාවසලස්වාගෙණ සුවකොටනුවරට වැද්ද සුදන්නාහ බඳවා සේනාවසලස්වාගෙණ සුවකොටනුවරට වැද්ද සුදන්නාහ

රජදරුවන්ගේ නුවර ඇරගෙණ නුහුනුම්බ කළුබඩා කිවිද කැදෙවා, එවාලාහ. එවිට රජදරුවෝ නුවර සවන්කොට ඇරගෙණ නුහුනුම්බ කළුබඩා කිවිද කැදෙවා, එවාලාහ. එවිට රජදරුවෝ නුවර සවන්කොට ඇරගෙණ නුහුනුම්බ කළුබඩා කිවිද කැදෙවා, එවාලාහ. එවිට

ඉඛමිදත්ත කියන්නේ මේ රජදරුවන් දහස අල්වා ඇස් උදුරා ගෙනැවිත් මාගෙයෙන් මේ නුහුනසේ වසන්නාවූ රාක්ෂයාව බිලිදී ඒ රජදරුවන් ආනුභාවයෙන් සුවකොට රාජ්‍යය ඇරගණිමහයි කීහ. රජදරුවන් ඒ කෙණෙකුන්ට අල්වාගෙණ ඇස්දෙක උදුරා ලූපලා අතුනු අස්ථාන ඒ කෙණෙකුන්ට අල්වාගෙණ ඇස්දෙක උදුරා ලූපලා අතුනු අස්ථාන

පෙත දායකය.

උරග ජාතකය.

වදී සිඩාගිනම් ඝනීඝඤ්ඤත්තේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩහිඳ සම්‍යක්සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ අමාත්‍යයෙකු අරභයා මේ ජාතකය වදාළසේක.

මේ කවරෙක්ද යත් ?

කෝසල රජ්ජුරුවන්ගේ එක් අමාත්‍යයෙක් රජ්ජුරුවන්ට පහාරයක් ඉදිරවීය. ඒ අමාත්‍යයා දුර්ජනයන්ගේ බසින් මුළා කෙරේ සලකමින් සිටියේ වැඩිය. ඒ අමාත්‍යයා සිරගෙයි ඉදම් කෝහාඩම්කිරීමට පැමිණියේ,

සුළඟින්වත් කෙනෙකුගේ ගුණ සඳහන්කොට දුර්ජනයන් ඔවුන්ගේ අදහසට පැමිණෙන්නේ නැත. සිරගෙයිදැමූ පමණින්වත් උපන් වෛරය නසා දැමිය හැකි නැත. ඒ නිසාත් සිරගෙයින් මිදෙනවිට ඉඳුරන් සංවරකොට ගත්තේය. එසේ සංවරකොට ගත්තේ නුවණින් සිතා බලා කටයුතු කරන්නේ නම් ඒ කරුණ ඔහුට ඉතා ප්‍රයෝජනවත් වන බැවිනි. එස

සඵ ප්‍රාතඃකය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ පරිනිර්වාණයෙන් පසු ධර්මසංගායනාව පිණිස රජගහනුවර සප්තපර්ණී ගුහාද්වාරයෙහි රැස්වූ මහරහතන් වහන්සේලා පිළිබඳ කථාව දක්වා අනතුරු ව මෙසේ වදාළ සේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

පැරැණි කල්හි බුදුරජාණන් වහන්සේ අනුපාදාපරිනිර්වාණයෙන් පිරිනිවි දෙවියන්ගේ ද මිනිසුන්ගේ ද ප්‍රයෝජන සිද්ධ කොට වදාළ සේක. බුදුරජාණන් වහන්සේ පිරිනිවි වදාළ කල්හි ධර්මය ධාරණය කළ ශ්‍රාවකයන් වහන්සේලා ද බොහෝ සේක. ඒ සියලු දෙනා වහන්සේ ම ධර්මය ධාරණය කළ සේක. ඒ අතර ත්‍රිපිටකධර සප්තශතක මහරහතන් වහන්සේලා ද සිටි සේක. ඒ සප්තශතක මහරහතන් වහන්සේලා අතුරෙන් ආයුෂ්මත් මහාකාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේ ධුතාංග ධාරණය කරන්නවුන් අතර අග්‍ර වූ සේක. ආයුෂ්මත් ආනන්ද මහරහතන් වහන්සේ බහුශ්‍රුතයන් අතර අග්‍ර වූ සේක. ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ මහරහතන් වහන්සේ දිව්‍යචක්ෂුස් ඇත්තන් අතර අග්‍ර වූ සේක. ආයුෂ්මත් උපාලි මහරහතන් වහන්සේ විනය දරන්නවුන් අතර අග්‍ර වූ සේක. ආයුෂ්මත් සුභූති මහරහතන් වහන්සේ දක්ෂිණාර්හයන් අතර අග්‍ර වූ සේක. ආයුෂ්මත් රාහුල මහරහතන් වහන්සේ ශික්ෂාකාමීන් අතර අග්‍ර වූ සේක. ආයුෂ්මත් පූර්ණ මන්ත්‍රාණිපුත්‍ර මහරහතන් වහන්සේ ධර්මකථිකයන් අතර අග්‍ර වූ සේක. ආයුෂ්මත් කාත්‍යායන මහරහතන් වහන්සේ විස්තරයෙන් අර්ථ වදාරණ අය අතර අග්‍ර වූ සේක. ආයුෂ්මත් කාත්‍යායන මහරහතන් වහන්සේ විස්තරයෙන් අර්ථ වදාරණ අය අතර අග්‍ර වූ සේක. ආයුෂ්මත් කාත්‍යායන මහරහතන් වහන්සේ විස්තරයෙන් අර්ථ වදාරණ අය අතර අග්‍ර වූ සේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

කාරඩිය ප්‍රාතඃකය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ උපන්නාවූ සතිඳුදාත් වහන්සේ වේළුවනාරාමයෙහි දේවදත්තාදීන් විසින් බිඳුවන ලද සංඝයා සමගි කොට වදාළ සේක. එදින සවස් කල්හි ධර්මසභාවෙහි රැස්වූ භික්ෂූන් වහන්සේලා සුප්‍රතිෂ්ඨිත සිත් ඇති බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේවදත්තාදීන් බිඳුවන ලද සංඝයා සමගි කොට වදාළ සේක යන කථාව කියා සිටිති. එවිට බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔවුන් හට මේ දෙන්නා මහණෙනි, මා විසින් බිඳුවන ලද සංඝයා සමගි කොට වදාළේ මෙන් ම පෙරත් දේවදත්තාදීන් විසින් බිඳුවන ලද සංඝයා සමගි කොට වදාළ බව වදාරා ඒ කෙසේදැයි ආරාධිතවූ සතිඳුදාත් වහන්සේ ඉතුරුවත් දක්වා වදාළ සේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

ධාර්මිකදවස මිරණ්‍යභූවර ඉක්ෂ්වාකු නම් රජ්ජුරුවෙකුගේ රාජ්‍යයෙහි සමගියෙහි මොඩියතිස්සෝ එක්තරා ඉක්ෂ්වාකුකුලයක ඉපිද වැඩිවිය පැමිණ දිසාපාමොක් ආචාර්යන් ලබා සිල්වත් ඉතා බහුශ්‍රුත වූයේ පන්සියයක් අතවැසියන්ට භාවනාව වදාරා එකල්හි දිසාපාමොක් ආචාර්යන් මියුසෘතවන්හේ පරමාර්ථ ඥානය ලබා සිල්වත් බහුශ්‍රුත වූ පන්සියයක් ඉසිවරු තමන්ගේ ආචාර්යන් වහන්සේ

දානෙන් අනුන් ඇතුවේ නෙකුදෑවැද්ද සිට පසුව කැටකිරිල්ලා කියන්නා වූ පක්ෂි රජ්ජුරුවන්ගේ ඇමතියෙක් වෙන්න ඕනෑ කියා සිතා, එතුමා ළඟට ගොස් ඒ කාරණය දන්වා සිටියේය. එවිට පක්ෂි රජ්ජුරුවෝ, "ඇමතියෙක් වෙන්නට නම් ඔබ ඉගෙන ගත යුතු ශිල්පයක් කිසිවක් ඇත්තේ ද?" කියා විචාළහ. "ස්වාමීනි, මා ඉගෙන ගත යුතු ශිල්පයක් නැත. නමුත් මා ඉතා හොඳින් දන්නා දෙයක් ඇත. එය නම් ඔබ වහන්සේට ප්‍රිය මනාප වන ලෙස ඔබ වහන්සේ ගැන හොඳින් සිතා කටයුතු කිරීමයි" කී විට, "එසේ නම් ඔබ මා ළඟ ඇමතියා වන්න" කියා පක්ෂි රජ්ජුරුවෝ ඔහුට ඇමතිකම් දුන්හ. ඉන් පසු ඔහු පක්ෂි රජ්ජුරුවන්ගේ විශ්වාසයට පාත්‍ර වූයේ ය.

ඔහු ඇමතිකම් කරන කල්හි එක් දවසක් පක්ෂි රජ්ජුරුවෝ ඔහුට, "ඇමතිය, මා ඔබට ඉතා ප්‍රසන්නයි. ඔබට මා කෙරෙහි ඇති ගෞරවය නිසා මා ඔබට ප්‍රිය මනාප වන ලෙස හැසිරෙන බව මම දනිමි. එහෙත් ඔබ මා ගැන හොඳින් සිතා කටයුතු කිරීම පමණක් ප්‍රමාණවත් නැත. ඔබ මා ගැන හොඳින් සිතා කටයුතු කිරීම නිසා මා ඔබට ප්‍රිය මනාප වන්නේ නම්, ඔබ මා ගැන හොඳින් සිතා කටයුතු කිරීම නිසා ඔබට ද මා ප්‍රිය මනාප විය යුතු ය. එසේ නම් ඔබ මා ගැන හොඳින් සිතා කටයුතු කිරීම නිසා මා ඔබට ප්‍රිය මනාප වන්නේ ද?" කියා විමසූහ.

"ස්වාමීනි, මා ඔබ වහන්සේ ගැන හොඳින් සිතා කටයුතු කිරීම නිසා ඔබ වහන්සේ මා ගැන හොඳින් සිතා කටයුතු කිරීම නිසා මා ඔබ වහන්සේට ප්‍රිය මනාප වන්නේ නම්, ඔබ වහන්සේ මා ගැන හොඳින් සිතා කටයුතු කිරීම නිසා ඔබ වහන්සේට ද මා ප්‍රිය මනාප විය යුතු ය. එසේ නම් ඔබ වහන්සේ මා ගැන හොඳින් සිතා කටයුතු කිරීම නිසා මා ඔබ වහන්සේට ප්‍රිය මනාප වන්නේ ද?" කියා ඇමතියා විමසීය.

"ඇමතිය, මා ඔබට ප්‍රිය මනාප වන්නේ මා ඔබ ගැන හොඳින් සිතා කටයුතු කිරීම නිසා නොවේ. මා ඔබට ප්‍රිය මනාප වන්නේ ඔබ මා ගැන හොඳින් සිතා කටයුතු කිරීම නිසා ය" කී විට, "

කෙමියේ වැඩෙනවා. ගුරු අත්දෙක කපවයි කියා, එවට මිනිසු කියන්නාහු කළුවිලි කියන්නේ අත් පා දෙක කොකපා මාල සත්වයි කියා කියන්නාහු. ඒ හේතුවෙන් කපරේද වැරදි කළ කෙනෙ අත්දෙක කපවයි කියා. එවිට රජතුමා එබඳු කෙනෙක් නැති බව දැන්වූ කල්හි ඔහු ඒ බව දන්වා එබඳු කෙනෙක් නැති බව කියා සිටියා. එබඳු කියන්නේ දේවතාවන්ගේ බලයෙන් බව කියා සිටියා. එවිට රජතුමා දෙවොල කපවනු කැමති නොවී ඔහුට ධනය දී යවා. ඔහු ගිය පසු ඔහුගේ ගෙදරට ගොස් ඔහුගේ බිරිඳ ඇමතා ඔබේ ස්වාමියා මා ඉදිරියේ බොරු කියා සිටියේ මා විසින් ඔහුගේ අත් දෙක කපවනු ලබන්නේ යැයි බිය ගන්වා ඔබේ ස්වාමියා කැඳවා ගෙන එන්නැයි කියා. ඒ ස්ත්‍රිය ඒ ලෙස කළා. එවිට රජතුමා ඔහුට ධනය දී යවා. ඔහු ගිය පසු

යෙහි ඊශ්වර කාළවරුණ්වමහත්තේ අවවල් මෙහෙණි ජාත කීපදෙනෙහේ පුරා
ලෙවා සාමුන් බැලුවිත්තේවේදිත් කීප කීපා වැඩවාසය කරන්නේ ඉතාම
බුබවදරා තමන්ගේ කා එන්නාට පුරිසාසෙහි කිසාම කොටම පැහැදෙන්
සාමුන් ගැලවී මහන්සියනුත් නවලා ගත්තෝ වේදිමි වදුරා ඒ හෙයින්
ආර්ය්‍ය සත්‍යඥාන ලබන්නේ ඉතුත්වාර් දක්වා වදුරා ඒ හෙයින්

ඒ කෙසේද යත් ?

ස්වාමීනියනි මරණාසන්නවූ බ්‍රාහ්මණයා තමා රජ්ජුරුවෙකුගේ
රාජ්‍යකාරණයෙහි මොඩියකම්කන්වහන්නේ මෙහෙව රාජ්‍ය කළේය. තවද
රන්වන්වූ පැහැයෙන් යුක්තය, සතර සතුරු උපාංගයෙන් යුක්තය. තවද
මෙත් රාජ්‍යය, මුඛය රත්පලස්වරිත්මෙන් රක්ෂාවෙන් යුක්තය. තවද
සමාන සේනාව ඉතාමත් ආරක්ෂිත දෙයක්මෙන් යුක්තය. තවද නිදුකින්
රෑපින් අඟව ඉපිද මේ ත්‍රිවේදය ඉගෙන්වා නිමිකට රූපයෙන් යුක්ත
මොඩියකම්කන්ට පිරිත්දුව ඉන්නාහ. දිනක්හක් මුළුවෝ සේවාකයෙන්
එහෙයෙහි එක්වැද්දෙක් වරපසින් මලිලාඑළියේය, මොඩියකම්කන්
මුළුත් පිරිවරා හොඩරගුහාය කරන්නාවූ වැද්දගේ මේ පළමු පුහුණුව
බැදුහාගා, මල බැදුහු ගඳින් ගඳ සඛාතකාඛැකියි මොඩියකම්කන්
ඇදෙළුනම්නේ පය කඩ කැඩුන දෙයනුවා ඇදෙළු කරන්නේ මාංස කැමිත
වෙනිව ඇදෙළුනම්නේ හතරවැල් කැවි ඇරියේ කරව ඇසිර වැදගත් කරන
මොඩියකම්කන් ප්‍රතිඥ කරන්න යැපෙන්ව මඛාරවයෙන් මඛන්කොට ඇසිර
අඛ දහා අසුදහසක් මුහෝ කයින් කැයිනෙහි ඒ ඒ අත දිවුහු—මොඩියකම්
යන්නේ හාස්කම්වූ ඍණහාවන්ත් එපමිදේ මම දිවු මුවත් අතුරෙන් කෑමට
ඝෝෂිත්‍රතුවූ මුවහාත් නොදුක මේ ගය පැමිණියේ මාගේ සාමිපුත්‍රතාත්
වහාත්වේයයි යන සියලුත් මලු මැදුහු මේ ගිනෙහාත් ලතා අවුත් කියන්නාහ
රන්වන්වූ පැහැයක් ඇති මුවරජ්ජුරුවෙනි නා සුදුකළුකොට අට දුන්නාදී
ඇතත්වූ වේතෙහෙත් ජලඛාධාපියවති කීහ—එවිට මුවරජ්ජුරුවෝ අට දුන්නාදී
සතුන් මරණ යම් උත්සාහයක් කෙරෙහෙ. එය ඇති නත් නහරකැබි ඇතිත්
ඒහද ඇසිරිය එසේහෙයින් මතු කඛානත කොහෙත්වැකිහ—එවිට මුවරජ්ජුරුවෝ
කියන්නී සාමිනි සුඛවගන්නේ හොඹවැනිව මාගේ ප්‍රාණය පරිත්‍යාග කොට
ගිනුත් සුඛවගන්නේ රකිව, හොඹාමැනවැයි කියා ඇඟ චතුරාංගෙන් සිරි
කලුවී වැදි කල්පායාගි වත් නියඟමෙන් සෙස් නත් අත් ඇතිව එන්නාවූ දුක
මුවදෙන් සාමිනි වැදිපුත්‍ර එන්නේය, නොමවබැහැවැයි මොඩියකම්කන්
වැද්දවූ ඉදිරියම නොසිත් නවන්කාර කොටලා, සිව කියන්නී වැද්දුනි යෙන්
එහන්හ, මේ මුවාහෝ රන්වන්වූ ගරිර ඇත්තාහ, දැදගයන් මුවාහ කයෙන්
යෙන්ය, විසිමවවූ රූ ඇත්තාහ, ගිරාමේසාමිපුත්‍රයාහන්වහන්නේය මුවාහ කයෙන්
හොඹරා ඇරපියා ඉදිත් මරන්ට කියව් නම් මෙසේ කොලදගුතකම අතා මා
මරා කෑම ඇරගෙණ පසුව කෑමේ සාමිපුත්‍රයාහන්වහන්නේ මරාවත් කීහ—
එවිට වැද්දුගා මහාසත්ත්වයාට නැගගන්කාලදත් මුවන් මුවන් මුවන්
ඝෝෂිත්‍රතුවූ මුවන් කොටත් නොමරා අරිමි නොයි නොමෙවයි කියා මුවාදෙව්

අත්වන මිදුවූ මල්ල නහර හා මසින් මත් හා සමිත් සම හා
මේ ත්‍රිවිද ඊශ්වරවරුන්ගේ හා මුවදෙනාගේ වැද්දවූගේ මෙලෙසින් හා මොඩියකම්
ඒත් නත්තාන්ගේ—එමුවා මුවදෙනාත් කරුණාවෙන්ද කියා මලලෙක නැතිව
කෑමට පිහිටියා—එමුවා මුවදෙනාත් වැද්දවූට කියන්නී වැදිපුත්‍රයා,
කියන්නේ නොයෙක් අදිදරුණත්වත් කතුවෙවසි, ආරණ්‍ය
ඒහා. මෙබඳුනෙන්ගේ සත්ත් නොවිර සුවියෙකි දුටු ගාණිකාත්තයක්
ඒහා ද වැද්දුනෙගේ මල ඇරගෙණ ඒකාට කළ දෙයක්—ගිදරයාගත් ඒහත්ගේ
ඒහා වදුරා එසාගතරුවට කියන්නේ—ගිදරයාගත් ඒහත්ගේ
ඒහා ඒහ රාජගහ පුරී-පරසාසිනළුයා, තිමවා වදුලන්නේ—එහමයෙකි
ඒහා ඒහ රාජගහ අතාගතයන්ද, එයින්ගා මුවදෙන් නම් මේ ත්‍රිපුණ්ණිය
ඒහා ඒහ රාජගහ පුරී-පරසාසිනළුයා, තිමවා වදුලන්නේ—එහමයෙකි
ඒහා ඒහ රාජගහ අතාගතයන්ද, එයින්ගා මුවදෙන් නම් මේ ත්‍රිපුණ්ණිය

ඔබත් ගතවෙනවා නැවිච් කෙට්ටෙනවා මුහුදු මධ්‍යයෙන් යන්නාවූ අපට විණාශයයි කියා. එවිට ශංඛපීඨ කියන්නේ කොමඩුවා යන්නාවූ නැව නවත්වන්නේ නැවත් නොපෙනේ නැව හා කොළඹයි කියා. එතකොට කුවේරයන් කුවේරත්වයෙන් පහ කරවිද්ද විණාශයයි කියා. එවිට ඒ නැව නවත්වා එක්ක දෙන්නෙක් පමණ දිවියට පැන පමණට බිඳලා, ඒ නැවිලා කියන්නේ එක්ක මිනිස්සු ඔබ කම නැත්තේ දිවියනා කොටියනා නිසාවත් ඒ නැවිලා කියන්නේ එවිලාවට ගුරුළුන් රජ්ජුරුවන් හා දුෂ්ටයින්ට පලා යනවිට ඉදිරිය නොදැක්කා නිසාවත් ඇවිදිනවූ නැවිලා කියන්නේ දුක කියන්නේ සඟවා ගන්නේ නැවිලා කියන්නේ නැවත් නැවත්

වදාළ සම්භාවනාවට පාත්‍රවූ බුදුරජාණන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩහිඳ
සම්යෙහි සීලයෙහි පරිපූර්ණතාවෙහි බ්‍රාහ්මණයෙකු අරභයා මේ ජාතකය දේශනා කළසේක.

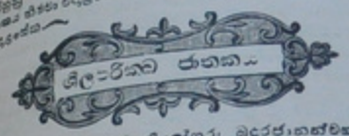
ඒ කවරේද යත් ?

සැවැත්නුවර එක්තරා බ්‍රාහ්මණයෙක් සීලය ගතපත්තොත් රජ්ජුරුවෝ මේකියාව දන
අවේතියඟැතිව වාසයකරන්නා සේ, බුදුන්ගෙන්කෙරේ රජ්ජුරුවන්ගේ ආදරය
ඇතිව වාසය කරණ නියාව දුන රජ්ජුරුවන්වහන්සේ තාමකෙරේ ආදරය
ඒ රහසාකරන්නාවූ සීලය ආනුභාවයෙන්දෝ හෝ නොයෙකාල් හි, මහාපෘථිවිය
පිරූ නැන්දැන්නේ ඒ නියාදේනෝවි මාකෙරේ අවේතියය මේ පවසා
කරවට උවැසිහවයි සිතා සෙබිවරුන්ගේ පිලට හෝ තුන්දමනෙක
තුන්ගාවක් උකාගෙණ පළමුවිද ආචාරිස්කෙරේ කරුණුකියා සෙබළු
දෙවෙනිදු මේ රන් තොරකම්කරණ හෝරෙකැයි අල්වාගෙණ ගොස් රජ්ජු
එස්ට කියා—රජ්ජුරුවෝ ආචාරිනි මේකුමිස්නියා කළදෙපිල්දකිවිලා
කොණිනි සීලය වැඩදෙනෝවි පරීක්ෂාකරණ නියා කෙලේමයි කියා, රජ්ජුරුවෝ
කියිදෙයකුත් නොකියා, එවිට බ්‍රාහ්මණ සොණිනී මා රක්කාවූ සීලයේ වි
එස්සෙනෙයි කියිසෙනෙයි මට ප්‍රයෝජන නැත මහණෙවේ කියා රජ්ජුරුවන්
නෙත් අවසා ඉල්වාගෙණ යළිතුන්වහන්සේ කරා ගොස් මහඟ උකසක
හොඹිලකින් විදගියා වඩා රහත්වූසේක—මේකථාව දේශනාකොට

ශාස්වූ සාසාරවහන්සේ සීලය ගුණවෙණින් කර වැඩුවන්තැනට හේ
සත්වහන්සේ වැඩවදාරා මහණෙනි මා එක්තැනට පුවිහාගයෙයි කියා
කියා ස්ථිරව උතුරුසේ එවාරා වදාරා එපවත් අහා පෙ අනේහාගෙ
සීලය උතුම්දෙනෝයි පරීක්ෂාකොටම නුවන්නෝ වේදැයි වදාරා ඒ කෙසේද
ආරාධිවූ ඇසිඳුන්වහන්සේ ඉකුත්වත් දක්වා වදාළසේක—

ඒ කෙසේද යත් ?

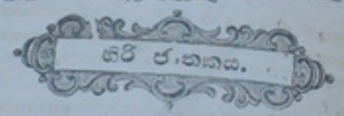
රැකියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවෙහෙතුන්
රාජ්‍යකරණ සෙසින්බ ධිසම්පදවහන්සේ බ්‍රාහ්මණකුලයක ඉපදිලා
ප.මිහිදියපමාත ආචිරීන්යාරාගේ සිල්ප ශාස්ත්‍ර ඉගෙණ බරණැස්නුවර
අවුදින් සොඳින්සේ රජ්ජුරුවන් දවස. රජ්ජුරුවෝ එකිනෙක්

බුදු කෙලනුන් සීඝාභවූ සිංහලදිවුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ ජේත
වනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි අනේපිඬුමහතුමිටාහන් විසඟාසව ඉදිනෑ පිටි
සොරෙක්ගේ සීලය පරීක්ෂාකොට අරභයා මේ ජාතකය දක්වනලදැ,

ඒ කෙසේද යත් ?

මේ වත්තාන කථාවත් පවසියයුතුලද ජාතකාවල පෙනෙන්නෙහ. මේහි
සාරය මෙසේ—සුවර් සිවිරාජාන්ගේ පිරිවර විශාලවූ සිවිරාජකෙණෙක් ඇත්
තාන් මරණැස්නුවර සිවිරාජාන්ගේ පිරිවර විශාලවූ සිවිරාජකෙණෙක් ඇත්
තාන. එතුමාගේ එවු පවුරු මෙබඳිනියෝ රක්කාව මිල දෙවන්නාහ.
එතුමාගේ එවු බඩුවට නීත්දැනොට නොඑකුණන්නාහ. බොධිසත්වයන්ගේ
ගිහිගෙයින් එවු බඩුවට නීත්දැනොට නොඑකුණන්නේ නෙමෙයිනමුදු නොවිකුට නීතිඥ
ප්‍රඥාවෙන් අපසේ සිවිරාජාවන්වහන්සේනෙන් නෙමෙයිනමුදු නොවිකුට නීතිඥ
කාරණ අවසේ උන්හේ බවු එකුණන්නේ නැතැයි කියා නොවිකුට උන්සේක.
එකල

[illegible] වදහ අතරණ සරණවූ තිලෝගුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ ජේතවන රාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි මහළු භික්ෂූකෙණෙකුන්වහන්සේ අරභයා මේ ජාතකය දක්වනලදි.

ඒ කෙසේද යත් ?

මහළු භික්ෂූකෙණෙකුන්වහන්සේ එක්සාමණේර කෙණෙකුන්වහන්සේ එක්ව විහාරයෙහ වාසයකරණසේක් සාමණේරයන්වහන්සේ මිරිකැටුවා යෙක් ගෙට මහළු භික්ෂූන්වහන්සේ කෙරෙන්නා වූ වෙහැසෙහි සිටුවාසාමණේරයන්වහන්සේ යිතිනෙට පලායියසේක, මහලු භික්ෂූන්වහන්සේ සාමණේරයන්වහන්සේ ඇර වාසයකලනොහැකි දෙවෙනිව ශාස්තෘ හොසේක් දැයිය ශ්‍රවණකරවාගෙණ පලමුවේම හොයෙන් ගඟට කරණකොටත් සිටුවාසිහිව වාසයකරණ කලහි දමසභාවේ රැස්වූ භාසයාවන්වහන්සේ අපෙල් කළ භික්ෂූන්වහන්සේ සාමණේරයන්වහන්සේව හොයෙක් ගඟට කරණ කෝස් සිටුරුකැපූයැයි සිවුරේ සිවිහාකල එළිව වාසයන් කළ හොතෙති උන්වා වාසයන් කළ නොහැකි මේ නියාව සිහ කියා උන්හැඟව සිහිඳුන්වහන්සේ ඇඩිවදරා මහණෙස් මා එන්නාට පුථිහාගයෙහි සිහනම් කථාවක් සුසා

[illegible] වදරා මේ කෙසේදැයි ආරාධනවූ සමිඳු සම්බුදුරජාණන්වහන්සේ මෙසේ වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

යුගන්ධරය නුවර අභිඤ්ඤාලාභී වූ එකතරා බමුණෙක් වඳුරන් පෝෂණය කරමින් වාසය කරයි. බරණැස්නුවර අභිඤ්ඤාලාභී බමුණෙක් වඳුරන් පෝෂණය කරමින් වාසය කරයි. බරණැස්නුවර උත්සව කාලයක් පවත්වන්නට රජතුමා අණ කළසේක. එකල්හි බරණැස්නුවර සිටි බමුණා තමා සතු වඳුරා ගෙන්වා ගෙන්වා ගෙන්ව

ඒ කෙසේද යත්?

ධර්මසේනාධිපති මරණාසන්නවූ කල්හි රජ්ජුරුකෙරෙහි ඇති රාජ්‍යකාරණ සම්බන්ධයෙහි මෙබඳු කරුණක් ඇත්තේ ය, මෙබඳු කරුණක් නැත්තේ ය,

කරුණාවෙනි කුඩාකොල්ලන් බැඳගෙන මරණාන්තරයේදී දුර්ගතියෙහි ඉපදී මහත් දුක් විඳිනු ඇත. මෙසේ නුවණැති පණ්ඩිතයන් විසින් කුඩාකොල්ලන්ට කියන්නා වූ ගුණ නැති දුටුකල හැඩ නොදෙවිය හිනාසිරි නත්තොමෙන් අවබෝධ කළ යුතු ය. එසේනම කුඩාකොල්ලෝ ඒ නියාවට සිටිවා. එවිට රජදරුවන් කියන්නාවූ ඇති කුඩාකොල්ලනි පොදු ඇම බොදු වරුයි කියා ඉගැන්වූ බිසවුන්ගේ පුත්‍රයෝ නොවී සිටියේ ඇඳිලදුම් කිය. එවිට මොඩිසත්තයන් දේවතාවතුන්ගේ ධර්මතාවයෙන් සතුටුවී සිටින කැනැත්තේ ධර්මතාවයෙන් සතුටුවී සිටින කැනැත්තේ මෙසේ කියා ධර්මය දේශනා කළේය. එහි අදහස මෙසේ ය. ඔබ කියන්නාවූ ධර්මය නුවණැති අයට නොවේ. නුවණැති අයට නම් ධර්මය මෙසේ නොවේ. ඔවුන් ධර්මය ඉගෙන ගන්නේ ඒ ධර්මය ඉගෙන ගැනීමෙන් ලැබෙන ගුණ දැක බලා ගෙන ය

පලාස ජාතකය

වද පුරුහෙතෘාති පූජාහෙතුවලු සතිඳුකැත්වහැත්තේ පේතවස්තුවෙහි සඳහන් වැඩවසන සත්තෙනි වහාදු දෙතෙත්තෙහි දම්රුහත් අරහයා මෙසේ දක්වාළදු.

මේහි වර්තමාන කථාවත් ජාතක කථාවත්සංසන්දනය කරන්නේ නම්, මේහි වර්තමාන කථාවල්හි දීඝ රාජකුමාරයන්ගේ ජාතකයෙහි මෙන් කෙරෙහි ඇත්තාහ. ඒ රාජකුමාරයන්ගේ ඇතැම් සත්තෙනි ඉතා ප්‍රසිද්ධ නමක් නැත. බෝසතු නම් මරණාසන්න රජ්ජුරුවෝ වැදගොත්තාහ, එවිට දිසාපාමොක් වන්නේ දෙතිපියන්ගේ කීරු සතුරු කරාපියති සිතා එක් අතකින් රජ්ජුරුවන් පිළිගන්වන්නාහ. ඒ රජ්ජුරුවන් සුබුද්ධ ඉතා අල්පා තෘෂ්ණාකාරීව සිටියා රජ්ජුරුවන්ගේ මරණින් පසු රජ්ජුරුවන් වීමට කැමති නොවී මරණින් මිදෙන්නාහු ඒ බව කියා ඉතා අල්පා තෘෂ්ණාකාරීව සිටියා රජ්ජුරුවන් සුබුද්ධ

මේ විදිහට සම්පෝෂණකෙරෙමින් සිටිද්දී, ඔවුන්ගේ ආදරණීය රජ්ජුරුවන් අවසන්, මේ ප්‍රකාශය ඇසීමට සෝකයෙන් දරුණුතරයි රජ්ජුරුවනි! එස්සේලා අතර දරුවන්ගේ අතරත්, ඔබ දැන් උපන්නාහ, සතිඳෙසත්වයන්ගේ දුකුත් වැඩිය, මිදෙන්නේ කෙසේ ද?

ධාතිසේන මහරජාණන් මියගිය පසු රජ්ජුරුවන්ගේ පුත්‍රයා රාජ්‍යත්වයෙහි අභිෂේක ලැබීය. ඒ රාජකුමාරයාගේ වැඩිමහල සැමියා දිසාපාමොක් ආඥාදායක වූ බැවින්,

මේ කෙසේද යත් ?

භික්ෂූන්වහන්සේලා විසින් එක් සමයක් කෝරව් ලෝකයෙහි උපන් වානරරාජයාගැන ඇසීලදැන්මහන්සේ එවැන්නේ දහ දහසක් වානරයන්ට ප්‍රධාන වූ වදරා නැමැති වානරරාජයෙක් හිමාලය පර්වතයෙහි වැඩවසන්නේ ය. සත්වයෝ කෙරෙහි ලෝභයෙන් තොරවූ මහාකරුණාවෙන් යුක්ත වූ ඒ වදරා වානරරාජයා විසින් දක්වනලද කරුණාවෙන් ඒ වානරරාජයා ගැන ඇසීලදැන්මහන්සේ එවැන්නේ දහ දහසක් වානරයන්ට ප්‍රධාන වූ වදරා නැමැති වානරරාජයෙක් හිමාලය පර්වතයෙහි වැඩවසන්නේ ය. සත්වයන් කෙරෙහි ලෝභයෙන් තොරවූ මහාකරුණාවෙන් යුක්ත වූ ඒ වදරා වානරරාජයා විසින් දක්වනලද කරුණාවෙන් ඒ වානරරාජයා ගැන ඇසීලදැන්මහන්සේ ඉතාමත් දක්ෂ වූ වදරාවානරරාජයා ගැන ඇසීලදැන්මහන්සේ ඉතාමත් දක්ෂ වූ වදරාවානරරාජයා ගැන ඇසීලදැන්මහන්සේ

මේ කෙසේද යත් ?

යටගියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජතුමා රාජ්‍යයකරණ සමයෙහිබෝධිසත්ත්වයන්වහන්සේ සත්ත්වලාභවරදිසාවෙන් සම්පත්ත බ්‍රාහ්මණ කුලයෙහි බොහෝ සිරුරු සිලා ඉතෙක ඉනුත් බුහ්මදත්ත රජතුමාගේ නිවෙහි උපතදිසාවෙන් බොහෝ කල් ගතවූ කල්හි බෝධිසත්ත්වයන්වහන්සේ “දීඝාවුකුමාරයා” නම් ඔබගේ පුත්‍රයා ඔබ කෙරෙහි බොහෝ ප්‍රේමයෙන් යුක්තව සිටියි. ඔබ මළ පසු ඔහු රාජ්‍යය කරන්නේ නැත. ඔබ ඔහුට රාජ්‍යය දෙන්නැයි කියා ඔබගේ පුත්‍රයා වූ දීඝාවුකුමාරයාට “ධනුර්ග්‍රහ” සත්ත්වයා බිරිඳ කැඳවාගෙන ආකාශයෙන් වැඩසිටී. දීඝාවුකුමාරයා ධනුර්ග්‍රහ සත්ත්වයා දැක දිවයෙන ආක්‍රමණය කරන්නාවූ ඒකාන්තික ශක්තියෙන්ඇත. ඒ නිසා ධනුර්ග්‍රහයන්

චතුක්ක නිපාතයෙහි ජාතකයයි.

පටක ජාතකය.

බමුණු ගමින නිමාතෙහි දක්වමි ඒ හෙයේදයන්

බමුණු දහම්වියෙහි සරිපුත්තස්වාමීන්ගේ ජෙනවනාරාමයෙහි වැඩවසන කල්හි

ඒ හෙයේදයන් ?

ධර්මසේනාපති සරිපුත්තස්වාමීන්ගේ අදහස් මෙසේ ඇති බව දැනගැනීමෙහු අරහයා මේ ජාතකය දක්වනලදී.

ඒ හෙයේදයන් ?

රජගහනුවරට ආසන්නයෙහි බොධිසත්ත්වයෝ තිරිසන්යෝනියෙහි හංසයන්ගේ රජ්ජුරුවෝ වූහ. ඔවුහු දහසක් හංසයන්ට අධිපති වූහ. ඔවුන් ගේ නම් දෙක බොධිසත්ත්වයන් හා චූළපටක නම් විය. එක්තරා කලෙක බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත රජ්ජුරුවෝ ඇතුළු සියලු දෙනා ම ධර්මයෙහි පිහිටා දන් පින් රැකීම් ආදී කුසල් කරමින් සුවසේ වාසය කරන්නාහු ය. එකල්හි බරණැස් නුවර සිටි ධනවත් වෙළඳ පුතුන් පන්සියයක් දෙනා වෙළඳාම පිණිස ගඟුල් ඔස්සේ ගමන් කරන්නාහු ගඟ මැද්දෙහි දී ඔවුන්ගේ නැව් බිඳී ගියේ ය. ඔවුහු ගඟ දිගේ පාවෙමින් ගොස් ගඟ අයිනේ සිටි තවුසන්ගේ ආශ්‍රමයට ගොඩ බැස්සූහු ය. තවුසන් ඔවුන්ට ඵල මූල ආදිය දී සංග්‍රහ කළහ. ඔවුහු ඒ ඵල මූල ආදිය අනුභව කොට ඒ තවුසන් ගේ ආශ්‍රමයෙහි ම වාසය කරන්නාහු ය. ඔවුන් ගේ නායකයා ඉතා ධනවත් වූ නිසා ඔහු ‘පටක’ නම් විය. ඔහු ඒ තවුසන් ගේ ආශ්‍රමයෙහි ම වාසය කරන්නේ ය. ඔහු ඒ තවුසන් ගේ ආශ්‍රමයෙහි වාසය කරන්නේ ඒ තවුසන් ගේ ධර්මය ඉගෙන ගැනීම පිණිස නොවේ ය. ඒ තවුසන් ගේ ධර්මය ඉගෙන ගැනීම පිණිස නම් ඔහු ඒ තවුසන් ගේ ආශ්‍රමයෙහි වාසය කරන්නේ නොවේ ය. ඔහු ඒ තවුසන් ගේ ආශ්‍රමයෙහි වාසය කරන්නේ ඒ තවුසන් ගේ ධර්මය ඉගෙන ගැනීම පිණිස ම ය. ඔහු ඒ තවුසන් ගේ ධර්මය ඉගෙන ගැනීම පිණිස ම ඒ තවුසන් ගේ ආශ්‍රමයෙහි වාසය කරන්නේ

ආවාරී ජාතකය.

නුවරට ගොස් රජ්ජුරුවන්ගේ උගස සැසඳී තාපසවරුන් දැකපු බවටද නිමිත්ත කියයි. රජ්ජුරුවෝත් තාපසවරුන් දැක සතුටුවී තමන්ගේ වරප්‍රසාදය ගන්නොසේ ඇතිහෙයි දවසට ම්ම්ස්වන්ට පුළුවන සේවකයන් ඒ තාපසවරුන්ගේ ආශ්‍රමයට යවා එතුමන්ලාට සත්කාර ගරු කිරීම් වලින් වළඳවා ආදීපු සැපයි රකුවරි විධානයෙනුට හුඟ කීකරු සැපයි කරවා දෙනෙකු සම්බන්ධ කිරීමයේ ඉදුරා ශාපයි දැඩි කොට තමන්ගේ ඒ තාපසවරුන්ගේ කියන්නේ ගිහියෙකුගේ හෝ පැවිදියෙකුගේ වේවා තමන්ගේ ඒ ගුණ ඇති බවක් දැනුණොත් ඒ ගුණවතාට ඒ ගුණය නිසා ම ඒ ගුණවතා ඉන්නා තැනට ගොස් ඒ ගුණවතාගේ පාමුල හිඳ ගෙන ඒ ගුණය ඇති බව කියා දැනගෙන

කුරාවයිනේද. මාගේ අවවාද කිරීමකි මෙවිට මම යෙදිමියා මරාදැමුවා
අබුත් මතුත් උගතේ දරිමුඛනම් යක්ෂබුදුන්වහන්සේ වැඩසිටින සඳහා
ණවෝ උගත්තොවුන. අයින් අසා දරිමුඛ නම් යක්ෂිබුදුන්වහන්සේ වැඩසිටින සඳහා
අබුත්වැද එකත්පසම් උන්හාය. යක්ෂිබුදුන්වහන්සේ රාජ්‍යරිවත්තන්ට ධර්ම
සෙමින් රාගාදියකරදියයි වදාරා වදුරා දුක්ඛයි වදුරන යක්ෂිබුදුන්වහන්සේ
ධර්මය ගාථාව වදාළහේය.

ලොකයෙහි යම් සත්ත්වයෙක්ද් දියසිකන්නාවූ වැව පොකුණ
නෝ ආදියෙහි අවතන්නාවූ තෙලුම් ඇඹිල ඉතිල තෙලෙව්ආදියෙහි පෙරාගත්
ගා නොගෙද්ද —තවද යම්සේ ඉන් බෙහෙති ඵරුණාවූ මියයුතුනාවූ පුරුෂයා
හා නොගෙද් එපරිද්දෙන් මේ සංසාරයෙහි ඇවිදිනාවූ මියයුතුනාවූ පුරුෂයා
කෙලෙස් නැති සර්වඥතාඥානය නැත්තේ —තවද රාග ද්වේෂ මෝහ මදමාන මාත්සර්යාදිය පහනොකළ පුරුෂයා
ගෝත්‍රාගය — තවද රාග ද්වේෂ මෝහ මදමාන මාත්සර්යාදිය පහනොකළ පුරුෂයා
සංසාර ප්‍රවාහයෙන් නැති සර්වඥතාඥානාදියට පැමිණි යා නොගෙන්නා —
සාදිය විකුත්‍යාගම කෙලෙසුන්ගෙයෝ ලොභ ද්වේෂ මෝහ යන ත්‍රිවිධාග්නීන්
ලය යන පවත්නාහෙයින් සසර සිටිනාසියලු සත්ත්වයා ත්‍රිවිධාග්නීන්
යා නොදී අත්‍යන්තයෙහි නැවත නුපදනා සේ කරනවා එලාභ හෙයින්
වත්තේයයි බුබාදී ඥෝත්තමයෙන් විසින් කියනලදී —තවද මහරජ
සත්ත්ව කෙලෙසුන්ගෙයෝ සුවදසුනෙන් උපා නානා විකල්පාකාරණාදීන්
සත්ත්වයාගේ ශරීරයෙහි සහභූ ඇසවිඳීමයවූ රජ්ජුවලි වැටීමෝ යන්නේ මිනී
ශෝභාවට පැමිණෙද් පිරිසිදුවූ සුනුපිරියම් කරණ ලද්දාවූ සුබාබරිදී විකාර
යෙහි යියයි ආදිය එත්වම් දුම් වඳනාන්මෙන් නිලුටුවේද එපරිද්දෙන් මේ
ලෝභයෙහි සත්ත්වයන්ගේ ඥානාභාසයෙහි අවතන්නාවූ කෙලෙස්නමැති රජ්ජු
ඒ කෙසේ යිමින් පැමිණෙනලද මාඨපුරාදියෙන් පිරිනෙලා කිඹෝහා කරන්
නේය, සවද ධ්‍යාන මෝහාදීන් පිරිසිදුවූ විඥානඝනාභාසයෙහි සත්ත්ව
ඝ ඥානයෙහි අවතන්නාවූ සම්‍යක්ප්‍රහාණවූද කෙලෙසයෙ ඒ සත්ත්ව කෙලෙස්
ගෝයයි කෙලෙස නැමැති රජ්ජුමිය මාමිනින් නොපවට විසකරවිමෙයින් කිලිටුවන්
ඒ —ඒ සාධුන්නෙකැයි නොපවසිසේනම් වසනුනාම කෙලෙසයෙන් කිසිත
ගයට ගවයි යනාදීන් ධර්දෙකෙනා තබුසේක —ඉක්මිනි මුඛදොර රජ්ජු
රුවෝ ලබුද්ධන්වහන්සේට ආමිෂානුග්‍රහයකොට ගැනීමි මේ වසනුනාම දොර රජ්ජු
ඝ ඝාමියායි මැදිනිමිති අසියසින් ඝ නොදීම් පවසාම් විමයෙහි ඇලී මුර්ඛාව
සියෙමි ඒ කාරණයෙන් පස්වන මුඛයෙන් මෙන්ම ඉවත්ව යා නොහෙම් මිහි
ගෙයිමි දහමිනාදීන් බොහෝකුත් රිස්හෙරෙමියි හෙ ගමනපස් රජ්ජුවල
නොහෙම්මි කියා —දීපඞ්කරපාදමූලයෙහිදී පුත්වෙනිවූ කෙෂ්ණාමිය තැ
මිනාව දාන ක්‍රියන්නාහු සුමේධ තාපසයෙහි ශම්සේ ගිරිගෙයි වසාමියෙහෙ
තුන් නවරද, ගිරිගෙයින් ගැලවී යන්දෙහෝයි සිතන්නාක්හුමෙන් තෙමේ මේ
සංසාරයෙන් නවරද, ගෞතමාදෙන්දෙහෝ සිතා අවාගෙන බුදුකුරුම
පූරන්නාවූ බොධියතියන්ට පවා මෙසේවූ සිතිවිලිලෙස් උපන. ඒ එක්සිය
මේ ලෝභයෙයි උන්මාද අවයින් විසංයුක්තන්නාහ.

ඒ කෙසේද යත් ?

මෙහායෙන් උපදනාවූ තාම උන්මාදය අනිමට විනාස උපදනාවූ ලෝභ
උන්මාදය විනාසකරවන දෙවන උන්මාදය අඥාන භාවයට පැමිණියා සේක

දරිමුඛ ජාතකය

බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ දරිමුඛ ජාතකය තිබමොවිදුළුසේක.
එකල්හි මෙසේ වැවසන සමයෙහි එක්දවස් භික්ෂූන්වහන්සේලා අතර
මේ ජාතකය දක්වනලදී.

ඒ කෙසේද යත් ?

එක්තරා කුලපෙළෙකුත්වහන්සේ පිරිසිරුණුවට ගැබ්ගත්. එතුමන්ගේ පුරුෂයාණෝ ඒ කුලකුත්වහන්සේදැඩ පත්සලකුදිදෙනා පිරිවරාගෙන සංඝවාදපූජා පවත්වා, එතැන්පටන් නිතපතා ඒ පත්සලට ගොඩේ ආලින්දයන්හි පඤ්චාරීඝවරුන්ට සත්කාර කරන්නට වන්හලට උපෝසථදවසින් එක්තරා සම්මෘත කරන්නට වන්හලට උපෝසථදවසින්ට මෙහෙයවා ගෙනයාවි. එතුමන්ගේ කරන්නට වත. උන්ට සත්කාර සම්මාන කරන්නට වන්හලට උපෝසථදවසින්ට මෙහෙයවා ගෙනයාවි. එතුමන් පටන් උපෝසථදවසින් හෙරෙහි ආලින්දයන්ට අවලක්ෂණ ගෙහෝ සත්කාර සම්මානකරන්ට වත. මේ කියාගෙන්, උපාසිකාවන් අධිමිහි යන හේරියන් නැතිව සාමාහයෙන්ම උපසථාහ, ගුණ, ඉඳිකිරීම් ආදි මහත් පින්කම් කෙරෙන්නේ වත්තේ ය. ඒ කුලකුත්වහන්සේ එක් තුන්මස එහෙ රැඳ, සතියකුත්වහන්සේ ඇති මහණ මේහෙත්දු කොහි කියෙන්නේ ය. ඒ අහා ඉතාගණනින් ඒ පුරුෂ උසතම, මධ්‍යම, අධම යන තුන්පසය මනාලා එන්නා මේනා කණපවුහයෙන් උසතම මධ්‍යම අධම යන පසින් එක්කෙනෙක් වන්නාමේනැයි වදාරා ඒ කෙසේදැයි ආරාධනවූ සතිඳුගත්වහන්සේ මේ දක්වා වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

යයසදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවන්ගෙනුත් රාජ්‍යසභාවාරණ සම්මෙහි බොධිසත්වයෝ ඝණ්ඨාඝෝෂය උපන්හාත බෙහෙවර්ගුමියට එනකල තේරුතුම ඝණ්ඨ පතිතයෙහි නැතුයි එහාලට ගෙ ඝණ්ඨාවේ තේරු ඝණ්ඨපතිත ඝාඝාවෙහි උන්හාලට ඒකාන්තයෙන් පැය ඇති එක්දවසක් බොධිසත්වයන් හා මිලනුවේ පතිත සමියට ගැබ්ගත් ඝණ්ඨේ මිලනුවේ ඒ ඝාඝාවෙන් ඝණ්ඨ වගිවන්නේය. අපගේ උපාසිකා පසිඳ නාවු ආදිවූ නිව පසින් මේ පතිත සමියට ගැබ්ගත්තාහු ඒ කාරණ නවවෙදියි මේ කියන පතිතයෙක්දැයි විමසන්ට ඒවා බොධිසත්වයෝ කියන්නාහු මෙහි පතිතය නම් තේරු පතිතය දැයි විමසූහ අධම යනාදී ධිවාවකුත් පැහිටුත් මෙහෙනවැඹිසිටල රාජාරක්ෂාවී අතින් වෙයෙක් නැත්තේයයි කීහ බොධිසත්වයන්ගේ මේ වදාළසේක් නිත්දුවවයි උපාසිකා ඔබගේ අධම යන තුන්පසය දිනාගෙන ඔබ අධමයන් කෙරෙහිය නොහොඹි. එසේනොවිනි මේ පතිතයට කියා වේයයි වදාරා එතු ඝණ්ඨ දේශනාවසානයෙහි ඒ කුලකුත්වහන්සේ පෙරිත් කේන. එදවසයේ බොධිසත්වයන්ගේ මේලනුවෝනම් ආනන්දස්ථවිරයන්ය. එදවසයේ ඝණ්ඨාඝෝෂයට උපන්නෙම් බුදුවූ මම්මයයි වදාළසේක.

මේරු ජාතකය.

ඒ කෙසේද යත් ?

ඒ කුලකුත්වහන්සේ පත්‍රියකෙනෙර් උපදවලීවූ සිත් ඇතිව ඒ කුලකුත්වහන්සේ ඒ භාග්‍යවතුන්වහන්සේට පැමිණ, භාග්‍යවතුන්වහන්සේ කැමැත්තෙන් කිසියම් තැනෙක සිටුමැතිව එහි පත්‍රියකෙනෙර් පිළිබඳව උපවලීවූ සිත් ඇති බවත් දැනගත්තාහ. එවිට භාග්‍යවතුන්වහන්සේ ඒ කුලකුත්වහන්සේට මෙසේ වදාළසේක — එපවත් අපා තැබිව සැමියි සැමියි ඒ කුලකුත්වහන්සේ ඒ භාග්‍යවතුන්වහන්ස

ආනංදවතී රාජකථාව.

මිනාලෝප ජාතකය.

මේ ධර්ම දේශනාවද ඉතා දීර්ඝ වූ ධර්ම දේශනාවක් වූ බැවින් එය ද මෙහි සම්පූර්ණයෙන් ලියා නොදක්වා එහි ඇතැම් කොටස් පමණක් මෙහි ලියා දක්වනු ලැබේ.

මී කෙළේද ගත් ?

මී කෙළේද ගත් ?

ශ්‍රී කාලකණ්ණි ජාතකය

ස්වාමීනි, මෙහෙවර කරණ්ඩෑනි ගිලෝගුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ පේතවත්පුරයේ වැඩවසන සමයෙහි එක් සත්‍රියක් නිසා උකටලිවූ නිසාසුකෙණෙහි අරභයා මේ ජාතකය දක්වහළුදැ—

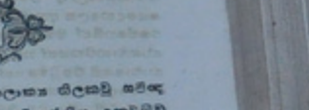
ස්වාමීනි, උකටලිවූ නිසාසුකෙණෙහුන්වහන්සේ නෙණහොසින් සිහිගත් ගිහියා උකටලිවූයේදැයි ඇසූකල්හි දහම්සභාවෙහි රැස්වූ භික්ෂූන් වහන්සේලා විසින් දන්වන්නා ඔබ සත්‍රියක් නිසා උකටලිවූයේයැයි වදාළසේක්ම එබඳු සත්‍රියක් නිසා උකටලිවීම දෙයෙක

කා කාන්තාව කැඳවා ගෙන්වා ඇය ඉදිරියේ ඔහුගේ ඇඟ පත තුවාල කරවා ඇය ඔහු ගැන නපුරු චෝදනා කරන්නට පටන් ගත්තේය. ඒ අවස්ථාවේ ඔහු ඇය ඉදිරියේ මෙසේ කීවේය. "මා ඔබට ආදරය කළේ ඔබ මා ගැන හොඳ දේ කියා ඔබ මා ගැන නපුරු දේ නොකියා සිටින නිසාය. ඔබ මා ගැන නපුරු දේ කියන්නට පටන් ගත්තේ නම් මා ඔබට ආදරය කරන්නේ නැත

කම් මහසෙබේ ලාවිරුකවල්ලා ආමිය, නුඹවහන්සේට අමිතුයෙන් සතුරු
වැනි රජ්ජුරුවන්ට වැද සලිතෙන් කතකතන්නේ නම්වලට කියන
වෝන් එහැන්පටන් දවස නුවකුමියන්. මිත්‍රසුන්ගේ මරණ, තෙත්තුන්
කරන්නාහ—එහත්සෙබේ ශ්‍රීමහාමේඝයෙන් හෑසේතුමාට මරණ, තෙත්තුන්
සමඟයන්ගේ දෙමව්පියෝන් සමඟ තෙත්තුන්ට ඒ වලින් ගලිලින් ගලිලා
නමුත් දුක කොයියන්නේද? එවාරා හෑසේතා. නුවරට සෙබේ
එහාම අපේ දරුවාහ කොහේන් තෙත්තුනුවර එහන්නාහ යනි
සෙබ තැනට අප ඇස පෙනෙන්ට කියවයි කියා, ඒ නන්දිය නම් ගිහිල්ල
වන්ට කියවයි කියා ඇවිල්ල, ඒ ශ්‍රීමහාමේඝයාන් ආරක්ෂාකම් එහාදිය නම් ගිහිල්ල
දුක දෙමව්පියන් රකින්නාවූ නන්දිය නම්වූ ශ්‍රීවරජ්ජුරුවන්ගේ එහාදිය
පිළිගුණ. මහයයි කීකල්ලයි ශ්‍රීවරජ්ජුරුවන්ගේ දෙමව්පියන් නම්වල
කිය. ශ්‍රීවරජ්ජුරුවෝ අහා රජ්ජුරුවන්වහන්සේගේ යියාවන් නම්වල
රජ්ජුරුවන්වහන්සේට නොකියාම හෑම කටයුතු හෙවෙයි යම් එහාදිය
ජුරුවන්වහන්සේ ශ්‍රීවන් මරන්ට ආපේක්ෂ නම් උන්වහන්සේගේ ඒ
සිට කෑන් ජීවිතදානයන් ඉල්ලාගෙන ශ්‍රීවන් ජීවිතදානයන් ඒ
යෙහි බිඳුණ අස්වසා, සවා සිටියේය. සොළොස්වෙනියන් ඉල්ලා
දඹරට අවුන් ශ්‍රීවන් දුක දුටුවට කියලා සිටියා නිසා රජ්ජුරුවෝ
නෙක දිවහන්ය, මොහොතකින් රජ්ජුරුවන්ගේ කී පදවට
සිටියාය. රජ්ජුරුවෝත් මොහොතකින් දුක අහකිවූ රූපය මා
හෙංගිවියාය, එවිට මොහොතකින් කියන්නාවූ මහ රජ
සිටියා මා තෙල කැරයෙන් වදපියවමි කොප සෙබේ කතන්දරේ
යෙහි කේත්‍රයෙරෙහි මා වීදපියවයි කිය. එවිට රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහ,
වීදින්ට සිකින් නාවුන් මා අයින් කැරය හොඳෙරෙන්නේය මාගේ
කොපයේ ගුණ දහම මම කොපයේ ගුණ හොඳන්නෙමි කිය. එවිට
සතියෝ එසේනම් මට අභය දහය දෙවයි කියා අභය දහය ඉල්ලා
තන්වහන්සේගේ ශ්‍රීවන් ජීවිතදානය ඇරෙනෙක් හෙතු සිටියාවෙන්
දුහය ඉල්ලාගෙන පසුන්ට අභය ඉල්ලාගෙන දියෙකි එසේනම්
සේවන්වහන්සේ අභය දහය ඉල්ලාගෙන රජ්ජුරුවන්ට
එන්ට මඟ කියන්නාහු දන්දීමය සිල්රකීමයි
කෘද්‍ර අංසවිමය ශාන්තිමය නප්තාය ක්‍රොධනොකිරීමය
ක්‍ෂාතියයි ඝන ඉසියය, රාජධර්මයට වරුබල නොකිරීමය
අකෝපව රාජ්‍යය කරවයි රජ්ජුරුවන්ට අවවාද කියා
කිව දැයක් රදු තමන්ගේ දෙමව්පියන් වස හැන්නාවූ වනඟවිසියාමයි
කියනෙහි ඒ නන්දියඹුවරජ්ජුරුවෝ තම තමන් දෙමව්පියන්
ක්‍ෂුද්‍රානුභාවයෙන් තුඹින් අභය දහය ලැබි ඹුවන් ඇතුලු ඹෙහෝ
තීරණින් ගළවා රජ්ජුරුවනුත් ධර්මයෙහි ශ්‍රද්ධාවේ වේදනී වදරා වදාළහ
ලඤ්ඡනයෙන් නන්දිය නම ජාතකය නිමවා වදාළ්ලේක—

කාවෑ සෙළවර මාතුපෝසක හිමූ ත්වයන්ගේ පෝවාස්වූයේක. එහෙයින්
ශ්‍රීමත් ඝයාන් ශාරිපුත්‍රස්ථවිරයන් සෝළඳ රජ්ජුරුවෝ තම ආනුභාවයෙන්
කාලිඟ ශ්‍රීවරජ්ජුරුවන්ගේ පියාණන්වහන්ම සුබොදන මහරජ්ජුරුවෝය යැයි

සත්තෙකුන්ගේ ඉතිහාස ලියැවිල්ල අතෑරෙ උන්නාවූ නන්දිය ඹුවරජ
ගේ කතාවෙහි ඔවුනුත් ඉපදුවූ මහයයි වදළහේක—

නන්දියමහපජ්ජකය

ඒ මේ නන්දියමහරජ්ජුරුවන්ගේ ගැඹුරුවූ ඉතිහාසය සමඟයයි සත්තෙකුන්
ගේ ජීවිතයන්ගේ අරුත්බර බවත් ඔවුන්ගේ අරහා මේ ජාතකය දක්වනලදැ—

ආරම්භය කුමක් ?

එක සමයෙහි උතුරුවූ ඉසිමුනිකෙණෙකුන්වහන්සේ සමිඳුන්වහන්
සේගේ ධර්මදේශනාවට උකටලිවූ නිසා ඉසිමුනිකෙණෙකුන්වහන්සේ
ධර්මදේශනාවට පැමිණ ධර්මය ඇසුවාහුය.

කථා මේ උපරිවිත්තුනුත්, කිසිවි හාමු ශ්‍රෝතෘජනයෙහි පුරාණ ධර්මකථිකයන් වදාළ අන්දමය කථා කෙරුණු පුකාරයය, යනුවෙ උපන්නොමැ කියමි මෙතෙකින් ඔබ සේක—

කාවන්ත ජාතකය

ඉදින් ආනන්දයෙනි අනාගතයෙ ඉන්නා කිලෝතුරු පිරිවරන්නා වූ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන කෙනෙකුට පුතුදාරාදීන්ගෙන් අරියෙන ජාතකය දන්වනලදි.

ඒ කෙසේද යත් ?

මෙහි විස්තීර්ණ කථාව උම්මග්ග ජාතකයෙහි විස්තාරයෙන් හෙයින මෙහි වර්ණනා කරන්නේ නැත. එහි වර්ණනා කරන්නේ කෝ ඉදිකළු ඉදිකවූ තෙණ්ඩ හැන්නෝ මේදුනි වදුරා ඒ කෙසේදැයි ආරාධනාවූ කල්හි ඉක්බිති ආනන්ද ස්ථවිරයන්ට වදාළ දන්වා වදුරුවේන—

ඒ කෙසේද යත් ?

යුධාසිඳුවන මරණාසන්නවූවර බ්‍රාහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරු තෙමේ රාහුභද්‍රණ නම්වූ තෙමේ බොධිසත්වයන් වහන්සේ දුකඛිතවූ කළුරිය කළ පැමිණ පිටිපර ගමනික වාසනකරණ්ණ. ඒ නම් නුවරු කැබැරිලි වදාළ දැසෙන් වාසනකරන්නාහ. කඹුරු දහසු නාසකවූ කඹුරන් සහස්‍ර කඹුරු විහාරීන, රාජවල්ලභයන, උපරාජ විඛිතවූ රූ ඇති දිවිත් ඇත්තු කඹුරුනම ඇති සත්‍රීයන්ගෙන් වැඩිසරන් රූවිත්ත්‍රපාත්‍රය, කොතෙක් කෙනෙක් පෝරෝ නොයෙක් ගඤඩ කරවන්ට ආ මනුෂ්‍යයෝ ඒ කඹුරු දැක නම් හන්නේ සාහාවල ඉඳ රූප නිර්ණාකාරන්නාහ. මෙසේ ඇතේ රූව දසාකාරණාවයනව ඇ දැක නම්නේ නෙට නෙකෙන්වර්ථ පිළිබඳ සියා ඇතත්ව ඉදිකටුවක් ඉදිකොට විද ඒ ඉදිකටුද ලඟාවෙන්නේ සතක් ඉදිකොට කොපුවෙන් කොපුව ඇතුල්ලා ඉදිකටුවක් කෙලුවා ඇරගෙන කඹුරන් දැසක් ඉදිනාකමට හෙත් කඹුරන්ට නාසකකැකෙන්නේ දෙර කොසිදුම් විවරා උන්නේ හේ දෙර මිදුලේසිට කියන්නාසේ මූණක් ඇති යසුතුලා උලා වටිලුවූ සෑදූ නහත්වූ ඉදිකටුවක් ඇත ඒ ගනුවයි කියා සිවියහ—හාංක කඹුරු ඔක්කාලා වැදකෙන්නේ උන්ගේ දුව තමාගේ පියාව තල්වැටක් සල සලා සිවියහ. මෙසියලුවෝ ඒ ඇරගත්වයි කියනබස අසමින්ම ඇතේ කිස සියගණන්ගේ පැන්කලවන්නේ මෙන් විසාහතෙක්මෙ මා උන් බලන්ට උවැනැවැයි සිතා කල්හැරිමක් බොධිසත්වයන් කථාව කියන තැනට ගොස් දුක කියන්නේ මෙසියන වචන, මේදෙම කඹුරන් දැසක් වාසනකරණ නම් උවමේ ඉන්නිමා කැබිනොවේ ආදිවූදෙය්‍ය ඔලිකවූ ඉදිකටු ආදිවූදෙය හා විශෙෂවූ ආසුධ නා ඇත, එවැනි තැන කොට ඉදිකටු ඇරගෙන පෙරවරුවක් ඇවිද්දන් ඇරගන්නේ නම

කෙනෙකුත් නිකුත්තෙහි ඒ ඒ තැනක තෙනෙන්වියකුත්නා. එසේනොවී ඇරගෙන ඉවත්වී ඇවිදින්නේ, ඇරගෙන පිටිපරමෙහිදී විසුත්තවමි කියා—මේ වි කෙනෙක් එකවර එකිදු කුමාරිකාව ඇරගෙන ඉවත්වී ගියහොත් ඒ කෙනෙක් පියාණන්ට දැනෙනු නොහැකි නොවේ නම් ඒ කෙනෙක් එව පාවාදී යන්නේ නෙමි කියලු සඤ්ඤාවක් ඇත්තේ නොවේ කියා—මේ කථාව කියන කියාව ඒ කඹුරන්ට නාසක

වදාළ ඇතැම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අතීත ආරම්භයක් වදාරණ ලදුව ඒ අතීත කථාව වදාරණ ලදුයේ මෙසේ ය.

එක් කාලෙක බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවෝ රාජ්‍යය කරන කල්හි බෝසතාණන් වහන්සේ ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයාගේ බිරිඳ කුච්ඡියෙහි පිළිසිඳ ගත්තාහු ය. ඉක්බිති දස මසක් සම්පූර්ණ වූ කල්හි බෝසතාණන් වහන්සේ මව්කුස සිට බිහි වූ සේක. ඒ බෝසතාණන් වහන්සේ බිහි වූ දවසේ ම බරණැස්නුවර ඇතුළත ගෙවල් දහසක පමණ ඇති සියලු ම ගෙවල්වල ධනය ධාන්‍ය ආදී සියලු ම වස්තු ප්‍රමාණයෙන් වැඩෙන්නට විය. එබැවින් බෝසතාණන් වහන්සේට ‘කුඩල’ යන නම් තබන ලදී. ඒ නම් තබන දවසේ ම බරණැස්නුවර ඇතුළත ගෙවල් දහසක පමණ ඇති සියලු ම ගෙවල්වල ධනය ධාන්‍ය ආදී සියලු ම වස්තු ප්‍රමාණයෙන් වැඩෙන්නට විය. එබැවින් බෝසතාණන් වහන්සේට ‘කුඩල’ යන නම් තබන ලදී. ඒ නම් තබන දවසේ ම බරණැස්නුවර ඇතුළත ගෙවල් දහසක පමණ ඇති සියලු ම ගෙවල්වල ධනය ධාන්‍ය ආදී සියලු ම වස්තු ප්‍රමාණයෙන් වැඩෙන්නට විය. එබැවින් බෝසතාණන් වහන්සේට ‘කුඩල’ යන නම් තබන ලදී.

බෝසතාණන් වහන්සේ වැඩිමහල් වූ කල්හි තක්ෂිලා නුවරට ගොස් සියලු ම ශිල්ප ශාස්ත්‍ර උගත්තාහු ය. ඉක්බිති බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත රජ්ජුරුවන්ගේ පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයා කළුරිය කළේ ය. එකල්හි බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත රජ්ජුරුවෝ බෝසතාණන් වහන්සේ කැඳවා ගෙන්වා ‘ඔබ පියාණන් වහන්සේගේ තනතුරට පැමිණෙව’ යි කී සේක. බෝසතාණන් වහන්සේ ‘මහරජාණෙනි, මා පියාණන් වහන්සේ තරම් ශාස්ත්‍ර නොදනිමි’ යි කී සේක. රජ්ජුරුවෝ ‘ඔබ වහන්සේ ශාස්ත්‍ර නොදනිති ද?’ යි විචාළ

එදා මහාපොළොවේ එපුදබු තුණ අති කැලඹුරු සිදුරෙන් මහත්වූ වෙළඳබාරුවෙකු විසූහ. ඔහුගේ ඉතා ලොකු ධනය තිබුණේය. ඔහු ඒ ධනය ගැන මෙසේ සිතුවේය. "මේ ධනය මා මැරුණු පසු මගේ පුතුන්ට ප්‍රයෝජනයට නොවේ. මා ජීවත්ව සිටිද්දීම මේ ධනය ප්‍රයෝජනයට ගත යුතුය" යි සිතා ඔහු ඒ ධනය ගෙන ගොස් ඒ කැලඹුරු සිදුරෙහි සඟවා තබා ආපසු ගෙදර ගියේය. ඉක්බිති ඔහු ඒ ධනය ගැන සිතා සිතා නිතර ඒ කැලඹුරු සිදුරට ගොස් ඒ ධනය බලා බලා එන්නේය. ඔහුගේ මේ ක්‍රියාව දුටු ඔහුගේ පුතුන් ඔහු ඒ ධනය ගැන සිතා සිතා නිතර ඒ කැලඹුරු සිදුරට යන්නේ ඒ ධනය ගැනීමට බව දැන ඒ ධනය ගැනීමට උපක්‍රම සොයා ගත්හ.

එක් දවසක් ඔවුහු තම පියාණන් ඒ ධනය තබා ඇති තැන බලා ඒ ධනය ගෙන ගොස් තමන්ගේ ගෙදර සඟවා තබා ගත්හ. ඉක්බිති ඔවුහු තම පියාණන් ඒ ධනය තබා ඇති තැන බලා ඒ ධනය ගෙන ගොස් තමන්ගේ ගෙදර සඟවා තබා ගත්හ. ඉක්බිති ඔවුහු තම පියාණන් ඒ ධනය තබා ඇති තැන බලා ඒ ධනය ගෙන ගොස් තමන්ගේ ගෙදර සඟවා තබා ගත්හ.

ඔහු ඒ ධනය ගැන සිතා සිතා නිතර ඒ කැලඹුරු සිදුරට ගොස් ඒ ධනය බලා බලා එන්නේය. ඔහුගේ මේ ක්‍රියාව දුටු ඔහුගේ පුතුන් ඔහු ඒ ධනය ගැන සිතා සිතා නිතර ඒ කැලඹුරු සිදුරට යන්නේ ඒ ධනය ගැනීමට බව දැන ඒ ධනය ගැනීමට උපක්‍රම සොයා ගත්හ.

එක් දවසක් ඔවුහු තම පියාණන් ඒ ධනය තබා ඇති තැන බලා ඒ ධනය ගෙන ගොස් තමන්ගේ ගෙදර සඟවා තබා ගත්හ. ඉක්බිති ඔවුහු තම පියාණන් ඒ ධනය තබා ඇති තැන බලා ඒ ධනය ගෙන ගොස් තමන්ගේ ගෙදර සඟවා තබා ගත්හ.

ඔහු ඒ ධනය ගැන සිතා සිතා නිතර ඒ කැලඹුරු සිදුරට ගොස් ඒ ධනය බලා බලා එන්නේය. ඔහුගේ මේ ක්‍රියාව දුටු ඔහුගේ පුතුන් ඔහු ඒ ධනය ගැන සිතා සිතා නිතර ඒ කැලඹුරු සිදුරට යන්නේ ඒ ධනය ගැනීමට බව දැන ඒ ධනය ගැනීමට උපක්‍රම සොයා ගත්හ.

එක් දවසක් ඔවුහු තම පියාණන් ඒ ධනය තබා ඇති තැන බලා ඒ ධනය ගෙන ගොස් තමන්ගේ ගෙදර සඟවා තබා ගත්හ. ඉක්බිති ඔවුහු තම පියාණන් ඒ ධනය තබා ඇති තැන බලා ඒ ධනය ගෙන ගොස් තමන්ගේ ගෙදර සඟවා තබා ගත්හ.

ඔහු ඒ ධනය ගැන සිතා සිතා නිතර ඒ කැලඹුරු සිදුරට ගොස් ඒ ධනය බලා බලා එන්නේය. ඔහුගේ මේ ක්‍රියාව දුටු ඔහුගේ පුතුන් ඔහු ඒ ධනය ගැන සිතා සිතා නිතර ඒ කැලඹුරු සිදුරට යන්නේ ඒ ධනය ගැනීමට බව දැන ඒ ධනය ගැනීමට උපක්‍රම සොයා ගත්හ.

එක් දවසක් ඔවුහු තම පියාණන් ඒ ධනය තබා ඇති තැන බලා ඒ ධනය ගෙන ගොස් තමන්ගේ ගෙදර සඟවා තබා ගත්හ. ඉක්බිති ඔවුහු තම පියාණන් ඒ ධනය තබා ඇති තැන බලා ඒ ධනය ගෙන ගොස් තමන්ගේ ගෙදර සඟවා තබා ගත්හ.

කුඩල ජාතකය.

සුවිසිදහස් අරමුණෙකි වැඩසිටින සමියෙනි ආනන්ද ස්වාමීන් අරභයා මේ දේශනාව දන්වන ලදී.

ඒ කෙසේද යත් ?

එක් දවසක් දිවියෙහි රැස්වූ භික්ෂූන්වහන්සේ ආනන්දස්වාමීන්වහන්සේ මිරිත්වළඉන්නාවූ ධනපාලයා ඉදිරියේ බිය භාරෝ වේදැයි කිය කියා වැඩිදුන් මුඛාවිව ප්‍රතීත්‍යයන්වහන්සේ ශාසනයෙහි මා එන්නාවූ ප්‍රතිඥාවෙහි හවරහරාවකින් ගැලවී බවදරා එවන්අයා දැන්මැනවෙයි මහණෙනි පෙරත් ඒමහාජනයාගේ වේදැකිවදරා ඒ කෙසේදැයි ආරාධිතවූ භික්ෂූයන්වහන්සේ ධර්මය විදහාදේහ—

ඒ කෙසේද යත් ?

රජගහනුවර සාලිඳියනම් ගම බොධිසත්වයෝ ඉපැදිණහුවූ දසත් කිරියෙහි ඇවිද හෝයම් මලන්නා හ ඒ පොකුණෙහි බහුළුවෙන් වාසයකරන්නේය. බොධිසත්වයෝ බහුළුවා හෙලාදෙන් ඊතිල් වට ඇවිද යෙවිස්සහාල පොකුණට ඇරයන්නාහ. ඒ කිරිගෙහි උඹ වාසයකරන්නාවූ එක් කැවිබියක් තමාගේ බවුවාට කියන්නී මේ ඉඳිගේ ශාසනේ පක්පැදිස්නාව ඇස්සඟල මට උපදවාදෙව, ඒ හොඳදින්නම් මගේ ජීවිතය තොලබමි කීව. එවිට බසපුවා කියන්නේ තොමෙලා නැතුවත් ඇස්දෙක හොඳේඋපදවා දෙමිදැයිකියාත් හොවිලුකියනයෙකින් එන්නාවූ යෙහි සුඛසෙන වාසයකරන්නාවූනයකු ඒදෙපෙසිද මෙහෙවැම් කිව. කිවිසූ පසු බොධිසත්වයෝ හෙත්වත් බලන්ට යන්නාවූ පොකුණට ඉන ඉඳ සෝවා රන්වන් බහුළුවාහන් උතුරුසාවකයෙකිලා එන්නාවූ ඔය යන් සඊයා නහඅස්සේ සැනකී බලා වැදගෙවී පැදලිව දඬුකොට තබා නාවූ කුෑසට පලාගියේය, බොධිසත්වයෝ විස මාරුණුවෙන් වැටී උන්නා, සඳහා යෝ මැරීමින් බහුළුවා, විසිවට පිරිමියේ බසපුවා කොටසවාහන් දෙන උපදවන්වැඩිවන් ලයවන්නෙහි ඉදිසේ එසඟ්ගෙයෙකිමය. බහුළුවාහේ මේ කාරණය දැන ඉන්නීනා මාගේ ඕනුයාහන්වූ අලාභයකැයි මිනා පසු වාගේ කෙවුව නලින් අ ඊවාගෙන් කරුණොට මැඩලැහ. එවිට බසපුවා සර්වා කියන්නේ රන්වන්වූ ශරීරයන්ඇති ශරීරය විවසින් නිෂේම නිමෙන්නාවූ ඇති හල දෙනක් ඇති ඇවිත් සමිකොට ඇන්නාවූ ලොම් කටුකොහාදේ බහුළුවෙක් මාගේබොටුව බහුරසින් මියහාන්නේත් මියන්ය මොසිසියාද විහා අවුදින් මා ඇලවා යණුවයි සමියාට අඩුවාසිහ. රාජයා තමාගේ යාළුවා කී මත් අසා පෙණය මියන්නොට සුස්සිමින්නේ යාළුවා නාවාට ආය. එවිට බහුළුවා සමියාත් අවුවෙන් වැහැ. රාජයා කියන්නේ එහා බහුළුවානෙනි තොපට සමියන්නේ මියාහාවූත් නැහැ බලමෝ සාවිර බැරිමියක් නිසා අප දෙන්නා අවිවෙන් වාසවූත් මියාදේය. එවිට බහුළුවා කියන්නේ එසා මේ පුරුෂයා මියාගේ

ඇත්තේ ඒ සාරණය වෙ සැමිණියහොත් සමිය ඒ සාරණයකිය. ඒ මියාගේ සාරණය නිසාමෙයි අප සුවපත්ව ජීවත්වන්නේය, බසපුවෝත් මිදුනහ, එත් නැතිවට වෙන් ඒ සාරණය නිසාය කියා අපිදෙන්නාම ගැලවී පලාගෙනාහ කියා මා එන්නේ උපාසක අප දෙන්නාම ඇරයන්නා මියන්ගේ මා වැඩ සඳහා බහුළුවාහෙයි අප දෙන්නාම සිතු නියාවෙද එයේ තොය ඇරයන්නා ගැලවී පලාගත්ව උපාසක සිතු නියාවෙද එයේ තොය ඇරයන්නා බහුළුවා තමාම තොකරම් තොපත් මියෙය ඇරයන්නා මියන්ගේ බහුළුවා හෙලාදෙන් ඊතිල් වට ඇවිද යෙවිස්සහාල පොකුණට ඇරයන්නාහ. ඒ කිරිගෙහි උඹ වාසයකරන්නාවූ එක් කැවිබියක් තමාගේ බවුවාට කියන්නී මේ ඉඳිගේ ශාසනේ පක්පැදිස්නාව ඇස්සඟල මට උපදවාදෙව, ඒ හොඳදින්නම් මගේ ජීවිතය තොලබමි කීව. එවිට බසපුවා කියන්නේ තොමෙලා නැතුවත් ඇස්දෙක හොඳේඋපදවා දෙමිදැයිකියාත් හොවිලුකියනයෙකින් එන්නාවූ යෙහි සුඛසෙන වාසයකරන්නාවූනයකු ඒදෙපෙසිද මෙහෙවැම් කිව. කිවිසූ පසු බොධිසත්වයෝ හෙත්වත් බලන්ට යන්නාවූ පොකුණට ඉන ඉඳ සෝවා රන්වන් බහුළුවාහන් උතුරුසාවකයෙකිලා එන්නාවූ ඔය යන් සඊයා නහඅස්සේ සැනකී බලා වැදගෙවී පැදලිව දඬුකොට තබා නාවූ කුෑසට පලාගියේය, බොධිසත්වයෝ විස මාරුණුවෙන් වැටී උන්නා, සඳහා යෝ මැරීමින් බහුළුවා, විසිවට පිරිමියේ බසපුවා කොටසවාහන් දෙන උපදවන්වැඩිවන් ලයවන්නෙහි ඉදිසේ එසඟ්ගෙයෙකිමය. බහුළුවාහේ මේ කාරණය දැන ඉන්නීනා මාගේ ඕනුයාහන්වූ අලාභයකැයි මිනා පසු වාගේ කෙවුව නලින් අ ඊවාගෙන් කරුණොට මැඩලැහ. එවිට බසපුවා සර්වා කියන්නේ රන්වන්වූ ශරීරයන්ඇති ශරීරය විවසින් නිෂේම නිමෙන්නාවූ ඇති හල දෙනක් ඇති ඇවිත් සමිකොට ඇන්නාවූ ලොම් කටුකොහාදේ බහුළුවෙක් මාගේබොටුව බහුරසින් මියහාන්නේත් මියන්ය මොසිසියාද විහා අවුදින් මා ඇලවා යණුවයි සමියාට අඩුවාසිහ. රාජයා තමාගේ යාළුවා කී මත් අසා පෙණය මියන්නොට සුස්සිමින්නේ යාළුවා නාවාට ආය. එවිට බහුළුවා සමියාත් අවුවෙන් වැහැ. රාජයා කියන්නේ එහා බහුළුවානෙනි තොපට සමියන්නේ මියාහාවූත් නැහැ බලමෝ සාවිර බැරිමියක් නිසා අප දෙන්නා අවිවෙන් වාසවූත් මියාදේය. එවිට බහුළුවා කියන්නේ එසා මේ පුරුෂයා මියාගේ

සඳරුකර්කටක ජාතකය

මේ වර්තමාන සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමියෙනි ආනන්දාදී පිරිවරාගෙනෙහෙනුන් අරභයා මේ ජාතකය දේශනාවලදී—

ඒ කෙසේද යත්?

ආනන්දාදී එක්සිවිනානෙහෙනුන්ට මොහෝ සමියන් ඇත්තේය කියුරු මුත් අවුත්ව දැකුයන් විවර තොදෙන්නාහ ලෝකීන, ඒ සිවිනානෝ කලුයාම එන්එසා වාසියන් ඇතිව නවන. ඒ සිවිනාන්ට පසු උන්සේ සමියන් ජේතවනාරාමයෙහි සන්දවාලයන් කියේය. රජපුරුෂයෝ ඒ පරණකු ගෙන් බිහින්කරා තොනොසේ සන්දවිපස් වූකුන්වූ සාදුනි සමිකුයන්වහන්සේ

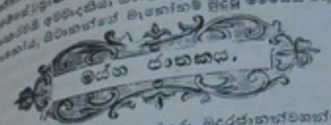
කරුණ කියන. සජීවයන්වහන්සේ කොරත් මේතෙක් දවස් පාසලට ගියේ
නිදුකසේන කෑමකිති අපගේ ආචාර්යතුමා සිටියහෝ නමුත්, එතුමන්
අපගේ යෙව් අද්‍යාපනාර්ථ සන්දේශයක් කියේය. එනමුත් අපිට
හොඳාමි කියා රජපුරුවෝ සිතන්නාහු කාරණා කිහිද ? මෙතෙක් අපිට
පත් ඇතිව දන්නොදෙන්ට කාරණා කිහිද ? මෙතෙක් අපිට
කාරණා කිහිදැයිකිහිම, සජීවයන්වහන්සේ වදාරණසේක් අපිගේ
එක් ජාතියෙක පිටුව ඉපද හැරයිකිහිම පරසිතුන්වහන්සේ කොරත්
මවිසා දැන සිටියහෝ උන්වහන්සේ ගෙට කැඳවාගෙණ ගොස්, පිරිසෙන්
නත්ව කියා රජගෙට ගොස් එහාකලට පසේබුදුන්වහන්සේ ගොස්,
සිටියහත් ඉදිරියට වැඩිසේක.

සිටානෝ පසේබුදුන්වහන්සේ දැක දන්ලද්දේ ඇද්දැයි මෙහා එන්නැ
සිටානෙකි දන් උදුම්කයි කීසේක. සිටානෝ රාහුය බිලා මේ ඔබ
සේට දුන්නේය, මහසෙන් එන්ඔසුතෙයෙක් මේ ඔබ කැඳෙනත් ඒ
මෙහෙවර කරන්නේ වේද, බුන්වහන්සේට මේ දිමෙන් පුලෝජන
සිහුන. දන්දුන් සිටානෙයෙන් සමීපත් ලද්දහ. අන්තිම අවසානයෙ
නපුරුව කියනෙකින් සමීපනෙකි පුලෝජන විඳින්ටත් නොලදයෙයි
සේක. එවිට රජපුරුවෝ කියන්නාහු ඒ වන්නා එන්සේක. ඒ සිටානෝ
දරුනෙණෙකුත් ඇතිනුයේ මෙන්නියාදැයි විචාළහ. දරුනෙණෙක් නැතිව
වුනේත් උන්නියාමයයි ඒ නෙසේදැයි ආරාධනාවූ සජීවයන්වහන්සේ දැනුව
වත් දන්වා වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

එවමියදවස මරණේඤ්ඣවර ඉක්ඛදත්ත නම් රජපුරුහෙණෙකුත්
රාජ්‍යයකරණ්ඩසමයෙහි බොධිසත්වයෝ සිහිගෙයහර තාපසවූසේක. මුල
බිහිදෑ බොධිසත්වයන්වහන්සේගේ පුතනුවන්වරා පොඟසේක. මුල
මෝලුසින් උකසමයෙත්වත් දරුකෙණෙකුත් උපන්නාහ. එත් බැමිණ
පැමිණිකුල්හිමයේ බෑනන්වහන්සේගේ පුතනුවන්ට පොඟසකුත් නොවී
මෙන්ට නොවිසකුත්, මහයේ සමපත් දෙන්ට උවමැනෙවැයි පොඟසකුත් මාරුදෑ
මිරුදුවෙන් යකපොඟයි කියා තමන්ගේ බෑනන්ගේ පුතනුවන් කැන්දගෙ
නාන්වඩම්නයි,පොකුණටහොත් බොධිසත්වයන්වහන්සේගේ පුතනුවන් කැන්දගෙ
ඔබ මැරුණ; බැදැසියෝ විචාරන්නාහු ඇයි සවාමිනී මහයේ දරුවෝ කෙසේ
දැයි විචාරන්නා නාන්ට බවයමිනේ දිය බී ලොගයි කියන්නා අසා මිදුල
උන්නාහ. බොධිසත්වයෝ මහේදානය පවතිදෙගොයි දිවමයින් බලා දන්සෙල
එහාට අවුත් පණවනලද ආසනයෙහි වැඩඋන්සේක. එවිට සිටානෝ තාපස
යන් වැඳ එහන්පස්ව උන්නාහ. එවිට තාපසයන්වහන්සේ මහේ පුතනුවෝ
නොවිදැයි විචාරාවිදුළුසේක. සිටානෝකියන්නාහු දියකෙළින්වලා පොකුණට
කිය ගමිනේ දියෙහි මිලගයි කිහ, එවිට තාපසයෝ කියන්නාහු නොව එසේ
කියන්ට කාරණ කිහිද නොපවේ සමපත් දෙනොවසක්ව මෙදිවසක් නොව
නොවේද දියෙහි ඔබ මැරුණායයිකියා එබා මේ සමපත්නාම එන්නෙහෙතුන්

ගත්තාහු එතුමාගේ මෙහෙයුම් කිරීමෙහි පසිඳුරෙන් ඉතිරි ගතවූ
ඇත්තේ මෙවේ මේ කියයි. උන්වහන්සේගේ පසිඳුන එල
ඇත්තේ මෙවේ මේ කියයි. උන්වහන්සේගේ පසිඳුන එල
ඇත්තේ මෙවේ මේ කියයි. උන්වහන්සේගේ පසිඳුන එල
ඇත්තේ මෙවේ මේ කියයි. උන්වහන්සේගේ පසිඳුන එල

පුරුදු දානවල හාජනවූ සිලෝකුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ ජේතවනා
රාමයේ හිඳගෙන සමයෙහි ලෝකාර්ථවසහිත අරහයා මේ ජාතකය වදාළ
සේක.

මේ මේඝෙන සරිසා ජාතක කථාව,

එක් මේ තොගේ ජාතක කථාව,

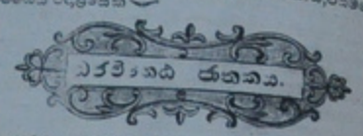
සැවැත්නුවර මරණේඤ්ඣවර ඉක්ඛදත්ත නම් රජපුරුහෙණෙකුත්
ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ බොධිසත්වයෝ ඉක්ඛදේවෙකුව උපන්නාහ. එසමයෙහි
ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ බොධිසත්වයෝ රජ්ජුරුවන්ගේ

ඒරවානඩ ජාතකය.

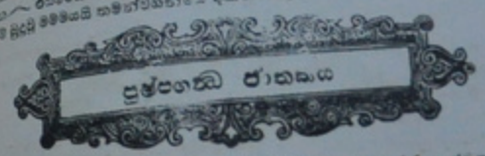
බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔබ වැඩ වසන සැවැත් නුවර ඇති කරුණු කොට ගෙන වෙසෙන්නා වූ ඒරවාන නම් නාගරාජයා ගැන මේ ජාතකය දේශනා කළ සේක.

මේ කොල්ලන්?

එක් කාලයෙක්හි ජේතවනාරාමයෙහි පිටිසර වසන්නට ගිය භික්ෂූන් වහන්සේලා එක්ව රැස්ව සිටියදී ධර්ම සභාවෙහි මේ කථාව පැන නැගිණ. එක් දෙවිතැනෙක එකතු වූ ඇති කිසිවෙක් නැති බව ඔබ දන්නවා නේද? එහෙත් ඔවුන් එසේ එක්ව සිටියදී ඔවුන් අතර ඇති වූ කථාව කුමක්ද? ඔවුන් ගැන බුදුරජාණන් වහන්සේ දැනගත්තේ කෙසේද? යන මේ කරුණු ගැන ඔබ දැනගැනීමට කැමති නේද? එසේ නම් මේ කථාව අසා සිත පහදා ගන්න.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ වසන සමයෙහි එක්තරා දිවියෙක් අරහා මේ ජාතකය දේශනා කළ සේක.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ වසන සමයෙහි එක්තරා දිවියෙක් අරහා මේ ජාතකය දේශනා කළ සේක.

සත්වයන්වහන්සේ මිතුරන්ට ප්‍රාණඝාතයෙහි වැටෙන සැටියත්, සෙට්ඨි නිසුඛෙහොකුත්වහන්සේ එක්වරටමාලේ මිනිසුන්ගේ ජීවිතාන්තරාල ඇතැයි යන්වහන්සේ ළිඳෙහි ඉඳලත් ඝාතිත් ගෙන්වා මෙද්ගලාණන් ඇතුළු ක්‍රියාව නවත්වාලූසැටියත් වදාළසේක. යහපතයි ළිඳෙහි ඉඳලත් ඝාතිත් ගෙන්වා දෙසින්පෙලවා ගෙනැත්වූසේක. ඒ කරුණ දර්ශනාමිසයෙහි යටවෙනත් වහන්සේ සිය සියා වැඩඋන්නොගොට සත්වයන්වහන්සේ රැස්වූ ඇතැම් මිනිසුන් ඒ එන්නාට පුදිකාගන්නෙහි සිතුවම කරවයිත් සිතාවයිත් වැඩවදාරා මිනිසුන් එවෙත් අසා දැන් මිලකොටගෙයි පෙරත් අඹුසිහවට වාසනාවන්නවුන් උසහතියෙන් ඉන්නවූවෝ වේදැයි වදාරා ඒ කෙරේදැයි ආරාධනාවූ සැටියත් වහන්සේ ඉතුත්වත් දක්වා වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

ධීවරදේවිය මරණැස්නුවර ඉතාමදයාන නම් රජපුරුහෙණෙකුන් රාජ්‍යය කරන සමයෙහි මොඩියතිස්සයෝ නමැති දේවපුත්‍රයා උපන්නේක. එතුමන්ගේ පින්මහිමයෙන් තිමිංගලවතෙහි මිඩියහ නාපසයා වාසයකරන්නාවූ ඉසිලිවසන්නාහ නමැත්තේ එපවත් දන නාපසවරුන්ගේ නිත්සිවරා ඒ ඉසියන්නාහ විසින නොවන නාපසවරුන්ට තමන්ගේ ඉදිරිභාගයෙහි ඒ නාපසයෙක් ළිඳින්කියන්නේ කුමක්දැයි විමසලේය. එවිට අවිඥාත නමස්කාරකෙරෙමියි කීයයි කීය. එවිට ඒ තාපසයා කියන්නේ සෙට්ඨි මා කියේ විඤාණකොට්ඨාස නාපසවරුන්ටයයි කීය එවිට සෙට්ඨි කියන්නේ අපට වඩා අතීත් නාපසයෙනෙක් ඇද්ද' අයි කියා තාපසයා කෑ ඇටසා දවස් අරිනෝය අපගෙන් කවර අඩුවක් ඇතිව කියවුදැ අපට වඩා අතීත්කවර නාපසයෙක්ඇද්දැයි කීය. එවිට ඒ තාපසයා කියන්නේ සෙට්ඨි ඇතිබොහෝ දෙනා සෑ ඉතිරිමිංගය කන්නාමි නපද්ද නාපස්නාමි කියන්නේ දෙයක්දන්දී සුඛිලව වාසය කිරීමය' නොප ඇතැම් ක්‍රීඩාශීලීව වාසය කිරීම් දුක් ශීලභාවියයි මෙහෙත් පවත් එලෙස නොකෙරවයි නාපසවරුන්ට අවවාදකිය ක්‍රීඩාශීලීකමිඅරවා තවත්සේ ශත්‍රුභාවියාගට කියනයි වදාරා මේ විඤාණ්චායතය නිවරා වදාළසේක—එසමයෙහි සත්ත්වයෝකාමී මේ ක්‍රීඩාශීලී කියසුත්‍රය දේවේන්ද්‍රව උපන්නෙමි බුදුවූ මෙම්වේදයි වදාළසේක—

විඤාණ ජාතකය

...ධීවද සිතු සිතුවත් ඔස් නිවරිය මනහර ගුණ ඇති කිලෝතුරු බුදු රජාකන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි ලෝභී සිසුකොණෙකුන් කෙනකුන්වහන්සේ අරභයා මේ ජාතකය දක්වනලද'

සත්වයන්වහන්සේ සිතුවත් ඔස් නිවරිය මනහර ගුණ ඇති කිලෝතුරු බුදු රජාකන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි ලෝභී සිසුකොණෙකුන් කෙනකුන්වහන්සේ අරභයා මේ ජාතකය දක්වනලද'

ධීවරදේවිය මරණැස්නුවර ඉතාමදයාන නම් රජපුරුහෙණෙකුන් රාජ්‍යය කරන සමයෙහි මොඩියතිස්සයෝ නමැති දේවපුත්‍රයා උපන්නේක—මොඩියතිස්සයන් සම්පත්තියෙන් ඉන්නා සමයෙහි ඔහුගේ පින්මහිමයෙන් සක්දෙවිඳුන්ගේ පඬුකම්බල සෝලසක් උණුසුම්වූයේ ඒ කාරණය විමසා බලා මොඩියතිස්සයන් මහත් සේ බියපත්ව මෙසේ සිතුවේය. මේ සක්දෙවිඳුන්ගේ පඬුකම්බල සෝලසක් උණුසුම්වූයේ මා කෙරෙහි කවර කාරණයක් නිසා නම්කේ මහත්වූ ශරීරයන් ඇති බොහෝ ආහාරයක් ලබන්නා ඉන්ම යයි සිතා ඒ ආහාරය සොයා ගැනීම සඳහා ඔහු ගිය ගමනක් නැත. එහෙත් අපගේ විනාසයට හේතුවූ

ඒ කෙසේද යත් ?

භාග්‍යවන්වහන්සේ මිතුමාණේ ත්‍රාසාදයෙහි වැඩවසන සමයෙහි සැ
ශෝ භික්ෂූහෙයකුහුවක්වහන්සේ එක්ව සවිමාණේ විකතිකාඅරාධ
යන්වහන්සේ බුදුරජුන් හාමිත් යෙන්වා මේදේශලාභය
ක්‍රියාව නවතාලවයි විදුළුසේක. ශාපතයෙහි බුදුරජුන් හාමි යටමෙන්
දෙසින්නොලවා හසුනැත්වූසේක. ඒ කථාව දීඝනකාඅටුවායෙහි රාජ්
වහන්සේ සිය සියා වැඩුළුන්හෙනට භික්ෂූහන්වහන්සේ රාජ්
මා එන්නාට පුතිඥානයෙහි සිටුන කථාවකින් පුකාශ
එපවින් අසා දැන් මිතුහොවෙයි පෙරුන් අශිසිසිටව වාසය
උසාසයෝ ඉක්මවූවෝ වේදැයි වදුරා ඒ සෙසේදැයි ආරාධනවූ
වහන්සේ ඉකුත්වත් දක්වා වදුළුසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

ධෘතිදේවිය බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුහෙණෙකුහු
රාජ්‍යයෙහි සම්‍යක්සම්බුද්ධයෝ ශාස්තෘදේවයහු උපන්සේක. එකල්හි
සත්ත්වයෝ නම් නිමාලවනයෙහි මිදුපයන ශාපසව වාසයකරන්නාවූ
ශීලවත්වූත්නාහ ශාස්තෘන් එපවත් දන ශාපසවරුන් කිත්මෙ
යෙන් අවුත් හිරාවෙසක් මවාගෙණ ශාපසවරුන් ඉදිරිනා මිදුපයට අවුත්
සියන්නාහ විඤ්ඤාණ නොවන ශාපසවරුන්ට නමස්කාරයකරම් කිය
ශාපසයෙක් බුත්කියන්නේ කුමිස්දැයි විචාළේය. එවිට අන්හෙයහෝ අපගේ
නමස්කාරනොරෙම්යි කියයි කිය. එවිට හිරාවා කියන්නේ නොප ඇමිට කෙ
වෙයි. මා කියේ විඤ්ඤාණනොවන ශාපසවරුන්ටයයි කිය එවිට ශාපසවරු
කියන්නාහු අපව වඩා අනික් ශාපසයෙහෙනෙක් ඇද්ද' අයි කියා වහාමයෙන්
කෑ ඇවසා දවස් අරිනෝය අපගෙන් කවර අඩුවක් ඇතිව කියවුද අපව හිරා
අනික්සවර ශාපසයෙක්ගේ ඇද්දැයි කිහ. එවිට හිරාවා කියන්නේ හොප
ඇමිනොයෙක් දෙනා සා ඉතිරි මිනිසය නන්නාමි නපස්ද නපස්නම් පමාලත්
දෙයස්දන්දි සුසිලව වාසය කිරීමිය' නොප ඇමි ක්‍රිඩාශීලීව වාසය කිරීමේ
ශීලභාවයයි මෙහෙත් පවත් එලෙස නොකරවයි ශාපසවරුන්ට අවවාද කිය
ක්‍රිඩාශීලීභාවිඅරවා තවන්සේ ඝනුනවනයට යියහයි වදුරා මේ විඤ්ඤාණ ජාතය
තිවවා වදුළුසේක — එසමයෙහි සත්බැයෝනම් මේ ක්‍රිඩාශීලී තිසුහුය' ඝනු
දේවේඤව උපන්නොම බුදුවූ මම්මැයි වදුළුසේක —

විඤ්ඤාණ ජාතකය

මේද සිතු සිතුවන් සිත් නිවවන මනහර ගුණ ඇති සිලෝදුරු බුදු
රජාණන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි ලෝකීවූ තිසු
කෙනෙකුන්වහන්සේ අරභයා මේ ජාතකය දක්වනලද'

ඒ කෙසේද යත් ?

භාග්‍යවන්වහන්සේ සම්බුදුන්වහන්සේට දක්වන්නා
සාරිපුත්‍රමහාස්වාමීන්වහන්සේ එළිඹුදුන් පලමුවුන් ලෝහිව ඇත් කුරු මහිතුණු
වැටී ඇ කොහෙවූ සමුන්සිටි කාෂණාවසහව වනාහකරහව සියෝ වේදැයි
විචාරා කෙසේද ආරාධනවූ සම්බුදුන්වහන්සේ ඉකුත්වත් දක්වා වදළ
සේක —

ඒ කෙසේද යත් ?

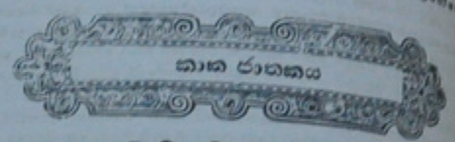
ධෘතිදේවිය බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුහෙණෙකුන්
රාජ්‍යයෙහි සම්‍යක්සම්බුද්ධයන්වහන්සේ එවුම් ඉපද වනාහකරයෙහි
සත්ත්වයෝ නම් නිමාලවනයෙහි මිදුපයන ශාපසව වාසයකරන්නාවූ
ශීලවත්වූත්නාහ ශාස්තෘන් එපවත් දන ඇති මෙලහුවෙනි භික්ෂූහ
යෙන් අවුත් හිරාවෙසක් මවාගෙණ ශාපසවරුන් ඉදිරිනා මිදුපයට අවුත්
සියන්නාහ විඤ්ඤාණ නොවන ශාපසවරුන්ට නමස්කාරයකරම් කිය
ශාපසයෙක් බුත්කියන්නේ කුමිස්දැයි විචාළේය. එවිට අන්හෙයහෝ අපගේ
නමස්කාරනොරෙම්යි කියයි කිය. එවිට හිරාවා කියන්නේ නොප ඇමිට කෙ
වෙයි. මා කියේ විඤ්ඤාණනොවන ශාපසවරුන්ටයයි කිය එවිට ශාපසවරු
කියන්නාහු අපව වඩා අනික් ශාපසයෙහෙනෙක් ඇද්ද' අයි කියා වහාමයෙන්
කෑ ඇවසා දවස් අරිනෝය අපගෙන් කවර අඩුවක් ඇතිව කියවුද අපව හිරා
අනික්සවර ශාපසයෙක්ගේ ඇද්දැයි කිහ. එවිට හිරාවා කියන්නේ හොප
ඇමිනොයෙක් දෙනා සා ඉතිරි මිනිසය නන්නාමි නපස්ද නපස්නම් පමාලත්
දෙයස්දන්දි සුසිලව වාසය කිරීමිය' නොප ඇමි ක්‍රිඩාශීලීව වාසය කිරීමේ
ශීලභාවයයි මෙහෙත් පවත් එලෙස නොකරවයි ශාපසවරුන්ට අවවාද කිය
ක්‍රිඩාශීලීභාවිඅරවා තවන්සේ ඝනුනවනයට යියහයි වදුරා මේ විඤ්ඤාණ ජාතය
තිවවා වදුළුසේක — එසමයෙහි සත්බැයෝනම් මේ ක්‍රිඩාශීලී තිසුහුය' ඝනු
දේවේඤව උපන්නොම බුදුවූ මම්මැයි වදුළුසේක —

වටටක ජාතකය.

මේද අසන්නවුන් කන්හි අමා හවන මධුර ධර්මදේශනා ඇති සම්බු
ශෝවන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි ලෝහි තිසුකෙණෙකුන්
වහන්සේ අරභයා මේ ජාතකය දක්වනලද.

මේහි වර්තමාන කථාව යට කියනලද ජාතකවල පෙරෙන්සේක
සේ දකුහ:-

ධෘතිදේවිය බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුහෙණෙකුන්
රාජ්‍යයෙහි සමයෙහි බෝධිසත්ත්වයන් — පරෙව්ව උපන්හාය —

සත්වැනි නිපාතය නිමි.

ගවද සත්වෙනි නිපාතය දක්වන්නෙමු.

ඒ කවරේද සත් ?

ඌනන්නවූවන්ගේ කෑම් අමාරුවින බඩුර දෙනා ඇති පමණින් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි රාජෝවාදයක් අරභයා ශාස්තෘන දක්වනලදුද.

මේ කථාව විස්තාරවශයෙන් ත්‍රේයකුණ ජාතකයෙහි පෙළඹෙන්නේ වෙයි වදාළහ:-

යුවරජයදරන මරණුස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවෙහෙත් රාජ්‍යයකරණයවෙයි බොධිසත්වයන්වහන්සේ රජ්ජුරුවන්ට අතිශයින් ප්‍රියවූ අනුශාසනාකරණ අමාත්‍ය ධුරයේ උපන්නේක. ඒ රජ්ජුරුවෝ දානය දීමෙහි විශ්වාස ශීලය සමාදන්වීමෙහි කරුණාවෙහි ධර්මයෙහි ඉතා ඇල්මැති වූහ. ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ අතිශය කරුණාවෙන් ඇත්තේක, රජ්ජුරුවන් අසලින් ඉවත් කරන්නාවූ කවරෙකුත් ඇත්තේක, රජ්ජුරුවන් සමීපයෙහි ඇතුළු වන්නාවූ කවරෙකුත් ඇත්තේක, රජ්ජුරුවන්ගේ ඇඳ පැදුරු ආදියෙහි ඇතුළු වන්නාවූ කවරෙකුත් ඇත්තේක, රජ්ජුරුවන් අසලින් ඉවත් කරන්නාවූ කවරෙකුත් ඇත්තේක, රජ්ජුරුවන් සමීපයෙහි ඇතුළු වන්නාවූ කවරෙකුත් ඇත්තේක, රජ්ජුරුවන්ගේ ඇඳ පැදුරු ආදිය

ඇය කියල්ලෝම රජ්ජුරුවන්වහන්සේට ඉතා පහළවන්නාවූ සිංහරාජ රුවෝත් මෙහියනියන් කී අවවාදයෙහිම පැහැදුණු සිත් ඇත්තේ අනෙකායෙ දුකසිලාදී විත්තකම්කොට දෙවියොව් සිහසුන් දෙගස්වන්නේ ජාතකය නිමිය වදාළසේක—එකල්හි රජ්ජුරුවෝ වූයේ මේ ආනන්දයන්ය, දක්ෂ වදාළසේක—

භූරිදත්ත ජාතකය.

මෙම සිංහවිත්තියක් මදුවූ සතිසතුවන්වහන්සේ වේළුවනාරාමයෙහි ජාතකය දක්වනලදද—

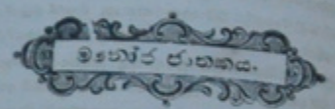
ඒ කෙසේද යත් ?

එක් භික්ෂූකෙනෙකුත්වහන්සේ දෙවදහස ඍර්ධිමත්වහන්සේගේ ගුණ කෙරෙහිවත්ම් හා එක්ව සිහිව වාසයකරණසේක. මේ කාරණය දත් භික්ෂූකෙනෙකුත්වහන්සේ මේමිනිහාගේකැදෑවාගෙනයාම සතියක්පමණ පැසේක. හැබැද මිනිහුගේ විචාරාවදරු ඇතිව සාමිනි කියල්ලන්නේ හොඳෙයි මිනෙනේ පෙරත් මේ මිනිහ එපහසියලුම වාසයකළේ දැන්මදු ඒ කෙසේදයි ආරාධනවූ සතිසතුවන්වහන්සේ ඉතුත්එක් දක්වා මේ සේක—

ඒ කෙසේද යත් ?

ඍර්ධිමැදවිත බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙනෙකුත් රාජ්‍යකරණ කල්හි එක් වනයක සිංහයෙකු හා සිංහ බෙනුවක් වාසය කරන්නාහ, ඒ සිංහබෙනුව දුවකු හා පුතකු වැදුහ. සිංහපොතකොට වැඩිවිය පැමිණියකල අතිශ්‍ය සිංහබෙනුවන් විරිඳුව හෙණහිස් නඹා මව්පියන් දෙදෙනා හැනෙන්නේද විරිඳුද ඉක්බිත සහ පස්දෙනාවද කොටුරු සොයා හෙණවිත් දී රකිත්තාහ. එසේයෙහි එක්දා එක් මනෝජ්‍ය නම් සිංහයාහේ කොටුරු සොයා හෙණෙන්නට යහතුල්ල එක් විරිඳුම් කැහැපිලත් සිංහයා ඉදිරියව පැමිණියේය. නමුත් එතෙන කැහැපැසියෙන් සිංහයා වැදහණ්ඩන්නේය. සිංහයාහෝත් තමුන් එතෙන දුටු විගාරා නුඹවහන්සේට සේවයට ආමි කියල්ලි යහපතැයි තමන් වාසය කරන්නාවූ ගල්ලෙනට කැඳවගෙණ ගියහ. සිංහයාහන්ගේ පියවූ සිහ රජ්ජුරුවෝ පුතනුවන්ට කියන්නාහු මේ තිවවූ සිඟාලයා කුමට හෙණවදුරු පුතනුවන්ට කිහ. මනෝජ්‍යම් සිංහයාහෝ පියාහන් කියන හොඹිවසේ ලියා පෝෂ්‍ය කරන්නාහ. ඒ සිඟාලයා එක්දවසක් සිංහරජ්ජුරුවන්

සැපත්ලබන්නේය. අන්හිත් කැමැති නැත සැමිනි මට අසනු ලබන්නේය කී. රජ්ජුරුවෝ යහපතැයි කියා විචාරන්නාහු අනුන් තමුන් සොඳුරු විත්තයන් අනුන් හෙණෙන්නාහ. හැණෙන්ම කියන්නේ මරණය තමා රජ්ජුරුවන්ගේ යහපතැයි කී. සිංහරජ්ජුරුවෝත් යහපතැයි මරණය ගෙ සමීපව හොඳ තමුන්හෙත් එතෙනු මෙල්ලෙසිද පිරිව දමාගෙණ ගල්ලෙනට ඇතුළු ඇමදෙනාවත් මෙයදී තමනුත් කා කැණෙලාවත් ගෙණ ගියහ. සිංහරජ්ජුරුවෝ පුතනුවන් අවන් මේ අස්සේ කෑ සියන

මහසෝන රාජාණය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ පරිනිර්වාණයට පැමිණි කල්හි ඒ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය ලබාගැනීමට සමර්ථ වූ පිරිස් ඒ බුදුරජාණන් වහන්සේ විසූ කල්හි විසූ පිරිස් මෙන් නොවේ. එබැවින් ඒ බුදුරජාණන් වහන්සේ විසූ කල්හි විසූ පිරිස් මෙන් නොවන ඒ ධර්මය ලබාගැනීමට සමර්ථ වූ පිරිස

කෝසල රජ්ජයට නියෙ—රජ්ජුරුවෝත් දරුවි කොටස් උපිලිකා ගිහිදුරු කුමරුත් සාකේත නුවරවැසියන් මිනිහෙක් නුවණැති නුවණක්කේ මිනිවැඩිකරල උවදෑ කරවා ගිහිදුරු කුමරුන්ට ඒ අදහස් කියා සිටියා. ඒ කාරණය ඇසූ කුමරුවරු ඔහුට ඇතුළු මැදුරු දොරටු හතරක් ඇති ගෙයක් හදවා ඒ ගෙයි මැද සිංහාසනයක් පනවා ඒ සිංහාසනයෙහි හිඳුවා ඔහුට ඇතුළු මැදුරු දොරටු හතරෙහි ම ඇතුළු මැදුරු දොරටු හතරෙහි ම ඇතුළු මැදුරු දොරටු හතරෙහි ම

ඒ කෙසේද යත් ?

ධාර්මිකදේවපුත්‍ර මිරණ්ඩුතුවර ඉතාදැහැන හම් රජ්ජුරුකෙණෙකුත් රජ්ජාය කරන සමයෙහි මොඩියතවයෝ නිස්ප්‍රතිභාවව ඉපිද අඹුදු දෙමිපියන් ලැබීය. මොඩියතවයෝ තොදරු තොග ඇවිදිනකාලයක් තමන්ගේ පියා මැදි තමන් ගලබාදී පෝසකට එළා හමන්නේ දුක් කොසිකා දෙමිපියන් දුක් නිසා අඩන්නාදු අසේ හිඟයේ දෙමිපියන් දෙදෙනා ම මැරිසියාක් තොදරුවු තොදරු තොගලහ කෙතෙකුත් හැක දිගහැරෙන් කෑහැ වැටී අඩන්නාසේ කියා සමන්නේ දුක් කොසිකා දෙමිපියන් අඩන්ත බැහැ, එවිට මැදි එතැනට අවුත් මොඩියතවයන් අඩන්නා අඩ තියා විලාප තොදී තොප මල මැරුනුගෙයින් හයින් අඩන්ත බැහැ කෙවිර කාරණයක් නියා අඩා වැළපුදැයි විමසුය. එවිට මොඩියතවයෝ තමන්හාදු මරණයෙන් අඩන්නේ නම් තොගෙවෙයි, ඉක් අඩවු දෙමිපියන් ම රකින්න තැන් මවිපියන්දෙදෙනා පැන් තොලැබී තව තිබලි මියන්නා ඒවා අඩමි කියා. ඒ අසා මැදි කියන්නේ ඒ වන්නා එසේය කියලිත් තමන් පියන් තොන්හැක ආකාරයේ යමින් සිට ගිහිතුවු කුලු දන්නා තොපි මා එ මල තොදකින්ට කාරණ කිමදැයි කියා. එවිට මොඩියතවයෝ කියන්හාදු යම් අතුලයක් පැමිණෙන්නේනම් වැද්දට කියා. එදි මොඩියතවයන් එන්නාවු එපතක්යම් පැමිණෙන්නේනම් වැද්දට කියා. එදි මොඩියතවයන් මහතු තන්නිව කියන්නාදු තොප කි තමට සතුවුවු මම තොප ඔලින් උනදුවී සැපසේ තොසිත් තොපගේ දෙමිපියන් රකුවමි කියා මොඩියතවයන් උනා අල. එවිට මොඩියතවයෝත් තොපි තොපගේ මන්ත්‍රශක්තිය රජ්ජුරු මැද්දට කියා තමන්ගේ දෙමිපියන්ට තොදරුතෙණ වහයවම කියනසේ මේ කියකි ජාතකය නිවැරදි කළහැක්ක—එසමයෙහි මැද්දහම් ජීවකයන් මොඩියතවයන්ගේ මිතියෝ හම් මහාමාත්‍යාදීය, සියලුතෝහම් පුබ්බෙල රජ්ජුරුවෝය, නිස්ප්‍රලිසකිට උපන්නේ හම් බුදුවු මමමයි වදළහැක්ක.

නිස්ප්‍රභ ජාතකය.

ජීවද කරුණාවට පිහිටවු සත්ත්වයන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි එක් ලෝභී භික්ෂූකෙණෙකුන්වහන්සේ අරභයා මේ ජාතකය දක්වහලද්දැ—

ඒ කෙසේද යත් ?

එක් උපාසක සඞ්ඝයාගේ භික්ෂූකෙණෙකුන්වහන්සේට කිසිතැනක භික්ෂූන් තොසෙයි නිස්ප්‍රභාව ලද දෙයකින්යුතුවෙ අල්පතෙහොතෙවිව මිණිකිසිතැනක

ඒ කෙසේද යත් ?

ධාර්මික දවස මිරණ්ඩුතුවර මුහුණදුන හම් රජ්ජුරුකෙණෙකුත් රජ්ජාය කරන සමයෙහි මොඩියතවයෝ එක් ගඟක්අත වෘක්ෂදේවතාව උපන්න ඒ සෙ දහමුත්තරහම් කැණයිලෙකු හා කැණයිල් ඩෙහුවක් වාහනකරන් සිටි රූකැණයිල්දෙන රේවත්කන්ට දෙලමිහි කැණයිලාව සිටි, කැණයිලාන් සහ මිදා ඇවිදිනකලට අනුවාරී හම් දියකාවකු හා සමිතරවාරී හම් දිය කඳකුත දෙදෙනෙක් ඇත, ඉක් සමිතරවාරී හම් දියකාවා මසෙකු අල්වා ත්. ඒ කුඹුක්සා දියකාවාත් ඇරනෙණි දියසව මිදිත්වනා, ඒ දියකාවා අනුවාරම් දියකාවාට කියත්නේ එමෙණ, අනුව රිතම් දියකාවනෙහි මේ මිත්‍රතා ඒත් ඇරනෙණ දියසව මිදිත්ව උත්සාහකරෙයි එතා අවුත් මව කෙරේ කුඹුක්සා අල්වවයි කියා. එවිට දියකාවා කියන්නේ මේ කොපි තෙමේ ආරූඪකැත්ම සිරිල තොහකාව කරමේ අල්වව නමත් එම් කියාතොත් කැණයිලා එතැන දෙන්න කැවිවකොඩලා බෙදුවහකොටි උනුත් කණකලට කැණයිලා එතැන ආන, දියකාවෝදෙන්න කැණයිලා දුක එතා සමඳ මේ කුඹුක්ස අපට පරිසේ බෙදදිලාවයි කියා. එවිට කැණයිලා කියන්නේ එසේ ඒනොවේ ඉතිපරණවිවාරණ ශක්තිය පසුදිනා දකිම් මේ කුඹුක්සා ධර්මිකවූ කෙදේ කියා අනුවාරී දියකාවාට වල්පත දියාවදී සමිතරවාරී දියකාවාට ඉත දියා පරිදි කියා දි ධර්මිකවූ බෙදු සව තබාගත් කැණයිල්ල සහපකැයි ඇර තෙය්‍යයා. දියකාවෝ දෙදෙනත් අට තැපසේ මෙදුනණ කන්නාවූ වේතැ

ආරංචියෙන් කියන්නේ මුරුතලාවේ කැණිමිල් දෙනත් කැණිමිලා පෙරහැර දැක සමාධිය කියන්නේ මේ ධර්මය කොයිතත් සමාධිවලින් ඇතැම් කෙනෙකුට නිවන් අත ඇතැම් කෙනෙකුට සත්වැනි ආත්මයේදී නිවන් ලබන්නේ

[1] වද සරීවිසීයත් සඛීමුඛතයෙන් දසකාවූ අප ශ්‍රේෂ්ඨරාජ සමයෙහි

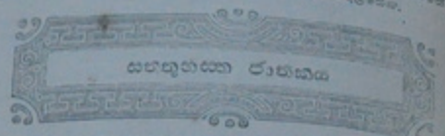
සමිඳුදු රාජොත්තමිණාණන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි ප්‍රතුපාරම්භාව අරභයා මේ ජාතකය දක්වන්නට ලදහ, මෙය වඩාත් විස්තරවශයෙන් උම්මග්ග ජාතකයෙහි පෙණේ.

මේ කෙසේද යත් ?

[1] වරිය දුවිස බරණැස්නුවර ජනකබ්‍රහ්ම රජ්ජුරුකෙණෙහි රජ්ජය කරණ සමයෙහි බොධිසත්ත්වයෝ බ්‍රාහ්මණකුලයෙහ ඉපිද වැඩිවිය පැමිණෙත්ත

ගත්හ. ඉක්බිති ඔහු ආචාර්යන් අමතා මේ පුත්‍රයන් කිහිපදෙනා මෙතරම් විද්‍යාවන් උගත්තේ කවර හේතුවක් නිසාදැයි විචාළේය. ඒ ආචාර්යයන් වහන්සේ ඔහුට මේ කාරණය දැන්වූහ. එවිට ඔහු ඒ ආචාර්යන් වහන්සේ ඇතුළු සියලු ලෝක ධාතුවම විනාශකරණ ඒ මහා ගිනි ඉවත්කිරීමේ ක්‍රමය දැනගැනීමේ අදහසින් ඒ ආචාර්යන් වහන්සේ ඇතුළු සියලු බ්‍රාහ්මණයන්ගේ ගෘහයන්හි ගිනි නිවා දැමීය. ඉන්පසු ඔහු ඒ

සඟහුරුවා ජාතකය

මෙවැද දකුණු ඇතිබී පුදීපයෙන් හසඟලද මෙහෙ හඳිනි අසිතාරාම
නිලෝහුරු බුදරජාණන්වහන්සේ ඇලවිහාවර අනඳරා හමි වෙවසෙහි වැඩ
වසන සමයෙහි සුවිසාර ශිෂ්‍යාපදය අරභ්‍ය මේ ජාතකය දේශනාකළ
සොඳදැන්? එකි විස්තාර කථාව ඉණිකණිඩ ජාතකයෙහි විකාරවෙයි
එස්සේය. මෙහි වනාහි,

ධාර්මිකදේවත මරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරු කෙනෙකුන්
රාජ්‍යකරණ කල්හි මොධිසත්වයෝ බ්‍රාහ්මණකුලයෙහ ඉපද අධ්‍යයනය
හකිච්ච දිනපාමොක්ඛාදාරීන් වසන්නාවූ සාක්ඡලානුචරවෙහැස් සිදු
ඉනෙහ අවුත් ශිල්පයෙහි නිහඬලය විහසට පසේ සංසිද්ධාපස්සාන්
පැවිදිවසහ කළයෙහි එනු ආබිල් පිණිස අවුත් විරණැස්නුවර රජ්ජු
රජගෙහි වාසල සමීපයට පැමිණියාහ, රජ්ජුරුවෝ කුතුහල්ලයෙහි හිඳිනු
වැදලූහ. තාපසයන්වහන්සේ දකුණෙවෙනි බහ වදළසේක. රජ්ජුරුවෝ
ඒවාවිව නැණෙහි ගොල්ලහනේ ඉදිරිය කිරාගෙන් සලස්වා තාපසයන්
සාදු සාදුමහි කියන් රාජ්‍යය උවමනා විසයුත් ඉල්වා ආරාධනා මැනවුව
බහාකලත් තාපසයන්වහන්සේ කිසිදෙයකුත් නොගිල්ලහසේක. රජ්ජුරුවෝ
තාපසයන්ට කියන්නාහු ස්වාමීනි තා නොඅදුනහ මෙහෙත් නතුසයෝ පැහැ
සමීපයට අවුත් සොඳෙක් සමීපත් ඉල්වාගන්නාහ, සුඛසහන්සේ දැනෙ
යම් දෙයක් අරහන මෙහෙවැසි කිව. එවිට තාපසයන්වහන්සේ රජ්ජු
රුවෙනි කවිත් කියා මත් ලිලි ආදිවූ ඳෙය ඇරහැන්දෙ රාලය හෙව්
සසාරිකාරයෙක් මත් දුකෙහැනහක වැඩ අහසැදද පිලිදුනාගනිවූ ඉණ
ඉදද බිලුත් දුනගානාත් කව අහසැදද ගන මෙකිදෙයක් දැක්ක කලින්
ඉල්වන් තපස්වරුන්ට අහෙන් සොඳෙයි, යම් අඹුදාදයිකි සිඟ සිටිල
සිටියාවූ ක්‍රියා දහ පිලිගැන්වූ දෙයක් ඇත්නම් පිලිගෙණ අනුග්‍රහ සිටිව මම

ජාතක පොත.

ඉන්නේ නැතුවේ නුවරින් ඉවත් කිරා, නිතා තාපසයන්ගෙන් වුවන්
ඉන්නේ ඇතුන්ගේ ආරක්ෂණ කාරණ, කොටෙහි, රජ්ජුරුවෙනි දෙවිවරියන්
ඉන්නේ ඇතුන්ගේ අවවාදකම් ඒකාන්තයෙන් ඇතුන්ගේ කෙරෙහි සිත්
ඉන්නේ ඇතුන්ගේ ඉල්ලා කැමැතියි ඔබ මෙතුන්ගේ කොටරවන්නා.
ඉන්නේ ඇතුන්ගේ ඉල්ලා කැමැතියි ඔබ ඉල්ලුකල එසා දෙනෙකෙණින්

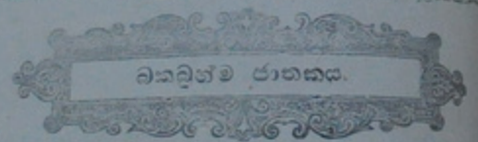
මෙවැ සත්වයකි නිස්සම්ශය, එස් දුටට වදුරෙක් ඉාගමේය, සත්තුව මා
කොරණ්ඩත්තේ නිද මඩුරුණ ඉක ඒරිවක් පිවක් එළියි. මේ කියෙන්ට වා
බැරකල කටේ වරිවක් පිඹක් එලිය එවිට ඉාගමේය, වදුරා කිව කොට ඉවා
නිගාබ දන්නෙමේ වේදුනි කිවි කෑගේ කොට කියේය. මෙබඳු
මෙපවත් අසා දුක්ඛාතයක් ඉදිරා සමිපයෙහි ඉදිම කැදුලු කොඩුත්තේ
වදුරන් දැහැ එක්කරවා අවවාද කියා තිමාලය වනයට ගොඩවී ගිය
වදුරන් පන්සය ඇරෙණෙ එහෙනින් තිමාලවනයට ගියේය. අතිත
වදුරාන් පන්සියක් වදුරෝත් මේ ඉාගමේය වෙවිරිව අපට කුම් කෙරේය.
එස් කියා මෙබිසාණන් සැලිව හොඟෙස් එම උසගේ රුදුනාගැ. එතෙක්
වන, කැලි කිරිපෙණෙල්ලක් බාලා නැයැ, ඒ කිරි එළවා ඇඳෙන්, ඒ කිරි
දිවසෙණ හොත් ඇස්ගලවි. නිද තෙණෙකි කිරි ඇවිලින, ඒ කිරි එළවා ඇඳෙන, එවා
වෙණ ඇත්තල තණකෑමල කිත් දඹුපතුත් කිත්තෙකත් ද ඉතුරට ඇති
රුණෙවි පුරෝහිත ඉාගමේය කැදවා කියන්නාහු මිලුණෙනේ ඇති
මෙතෝන වන ගුණකරයකි කිය. එවට මිලුණු කෙරිට ඉංකාරය මිලුණෙනේ
සිදුවෙනවත්ත මේ වන පිලියෙළට වදුරන් මරා උස්සේ මාත්‍රයෙණෙ
කොටි ආදරයි කිය. සබාගිති උසගේ වදුරෝ ඇගැයි කිය, රජ්ජුරුවන්
දුකුවෙන් හෙවෝ වදුරන් විදාගිරුණ. ඉක් නායක වදුරා රජ්ජුරුවන්
මෙබිසාණන් වසන්නාවූ වනයෙහි වැටී මුණ. මෙබිසාණන්වහන්සේ
වදුරා දැක නමස්වහන්සේ හා කැටිව ආරිවූ වදුරන් පන්සියගේ
හේත් සම කියේ සම රාජධානියෙහිකි අතුරෝ ඇත්තම නුවණැත්තේ
එහැනකි හොඳයන්හෝය, ඉදින් බිසියම කාරියක් හිතා සතුන් ලඟ දෙවන
දෙවසක් ඉඳිනේවි නමුත් දුකයේ වසන්නේය, උසුවූ අවසවසි සිත් ඉඳ
සැ කෙණෙකුත් හේ සිතු කෙණෙකුත්ගේ ඔස් සිරිය යෙමේ සිතුවන් ඉඳ
හේවනම් ඒ හෙම බබහෝදෙනාට සතුරු වන්නේය, කුමක් කෙරේදුම
ගොත් හොයිනෙරු මේ වදුරා වාතා සඳුනයට පිවා කෙළේය, සඳුනය රසින්
නුවහැත්තෙමියන සිත් ඇති අතුනතෙමි යනපත් හොවන්නේමි, එසේවූ
කෙණෙක් සිත්වූ පරිද්දෙන් හොත් හොඳටුපුතු කොටිසා, මිය වැදගෙන් වදුරා
පරිද්දෙන් එකගයට පැමිණෙන්නේය, නුවණැති කැඳැත්තෝ පරිණත
සිඟුවරි වැඩසරන්නේය, නුවණැති ප්‍රජාව කරන්නාවූ උගතකරුම නම්
සිතා වැසි දෙවියන්ට උසාවිවූ සක්දෙවි රජ්ජුමෙන් නුවණැත්තේත් හැසෙ
මේලෝ පරලෝ දෙයින් ඉඟවන්නේය යම් සවියෙක් පිරිසිදු මිදුරු
එයිවූ පුතුවිද මොහෝ ඇසුවිරු කැත් ඇසියෙමි. කතා දැකිද එසේවූ සතු
තෙම නොවද අසුන්වද ඉන දෙපසයේ ඇත්තන්වම වැඩිස්ස කරන්නේය,
ඒ කාරණය සත්තුකොට්ඨෙණ ගිල පුතුදී උතුම් ගුණයෙකි කතා පිරිවාසයේ
මෙතෝදෙනාට අවවාද අනුසාසනාකොට රජ්ජේ තෝස කරුණාගතිකව
යෙන් දුරුව ඉඳ කුසල් කෝ පුරාස්සේ යනාදීන් මොඩියන්සේ! බිමිදෙ
කළෝවිද ඉතෙයෙ වදුරා මේ කපිරාජකුල නිමිවා වදුළේය. එසමෙ

සත්තුරු ඒකතු වැඩිකිරුවූ වදුරා කම් දෙවදනා කවුරන්ගේ, වාසර
යක් පරණෙක මිරි මෙතෙයි වදුළේය.

කපි රාජකය

මාදු ඒකතෙනට සැසඳුකරවූ සරිපුත්තස්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි
වැඩසිට මෙසේ මහලබ්ධනා අරහන්ත මේ ජාතකය දක්වා වදාළ.

මේ සරිපුත්තයන් වහන්සේ ගැන මෙසේ කියනු ලැබේ. ඒ මහතා
බ්‍රාහ්මණයෙක් වෙතොවිට සත් මසක් ගැබ් ඉඳ එක්තරා දිනෙක
ඉතා ප්‍රසන්න වූ සිතින් යුතුව ඇඳ සිටියදී ඔහුගේ මව්කුස
පැලී ගියේය. එවිට ඔහු ඇතුළත සිටි ඔහුගේ මව ඔහුගේ
ඇඟ පැලී ගිය බව දැක්කාය. ඒ දැක්ම නිසා ඇය ඔහුගේ
පියාට මේ බව කියා සිටියාය. ඔහු ඒ ගැන ඇසූ විට
ඔහුගේ පියා ඔහුගේ මව්කුසට ඇතුළු වී ඔහුගේ ඇඟ
පැලී ගිය බව දැක්කේය. ඒ දැක්ම නිසා ඔහු ඔහුගේ
මවට මේ බව කියා සිටියේය. ඔහු ඒ ගැන ඇසූ විට
ඔහුගේ මව්කුසට ඇතුළු වී ඔහුගේ ඇඟ පැලී ගිය බව
දැක්කේය. ඒ දැක්ම නිසා ඔහු ඔහුගේ මවට මේ බව
කියා සිටියේය. ඔහු ඒ ගැන ඇසූ විට ඔහුගේ මව

වඩ්ඩකීමංග ජාතකය.

කාර මේ වනයට එන්නෙමි මේ අරණ්‍යයේ සොරෙකුගේ හිසේ කඩාර රුධිර
කාණ්ඩයක් ඇද ඇවිත් ඉන්නේ මෙතෙක්වේලා කිය එවිට මේදඵල කාපුරුෂයා
පුන්චියන්ගේ කඩාර කාපුරුෂයන්වහන්සේ නමැයි කිය. එවේලෙහි මේදඵල
කියූදා පුරාණ රජකෙනෙකුට මේදඵල රජදරුවෙකුගේ නම ඇතැයි කිය. එවිට
කඩාර කාපුරුෂයෝ කියන්නාහු කොට ඇතුළුවූයේ ඇතිදැයි විමසති. එවිට
යළි කඩාර රජදරුවන් මොකද්දයුතු තිරි රාජ්‍යයෙන් පලවාහරිනු ලැබුවා
කාහු එහු ගැනීමේ පෙළහැ සඳහා කොසොල්කලුයකින් පහළුවන්නේ
දෙදෙනෙක් එවියේ කියාගත්තාහ. ඒ හේ කපුරුෂයෝ දරුකම් කෙරෙන්
පිළිගත්තාහ, දවසක් කියන්න ආහාරය දෙන්නාහ, එක් දවසක් එහුගේ
එහු මෙහෙයොට දුන්හ. ඒ එහු වේදේව කාපුරුෂයෝ කඩාර කාපුරුෂයා
දිලා සන්තුන් අතුකරගොට ඉතිරි එහු කොලද්දා, එදවස් වේදේව කාපුරුෂයා
තුවිය. පසුදවස් කියාගිය හමෙන් එහු කොලද්දා, එදවස් වේදේව කාපුරුෂයා
සතන් තුබිලහු ආරණ්‍යයෙ කඩාර කාපුරුෂයන්ව පිරිනැමුවා. කඩාර කාපුරුෂයා
අන විරියෙයි කියා කියාගෙන් ලත් එහුන් කාහ ඒ එහු කොකෙන්ද කියා
ඊස් යෙහු එහු කිරිමුහි කී කල්හි එවිට කඩාර කාපුරුෂයා කිය
කොලුන් දායක් ඔන්නම් ඇරියා මෙහෙවුවේ කිසිදෙනෙක් ඇදුරු කාපුරුෂයා කිය
වේද රාජ්‍යවූ තෙමේ එහු කියන්නන් කියා ලෝකෙරක්ව කාරණ කියිදුයි කිය
සොල කියා. එවිට වේදේව කාපුරුෂයෝ කියි නාවාහන්ගේ ලෝකෙරක්ව
අවරාද අසුහසහා කොරෙක කොහෙන්ම කියා කාපුරුෂයා ලෝකෙරක්ව
කරන්ව කාරණ කියිදුයි කිය. එවිට කඩාර කාපුරුෂයෝ කියන්නාහු කොට
උරණවූ හඳුන් කුමක්කරවූ හඳුන් මා අවරාද කියන්නය කොට කල්
කාරණයක් කොහෙහි කාපුරුෂයා නම් දුන් දෙයකියි යනෙක පමණක්
මේලෙස කියිම කරියුතු කොහෙමි කිය එවිට වේදේව කාපුරුෂයෝ කියන්නාහු
පුන්චියන්ගේ හිසේ කිය කණ්ඩුම්කරවා අවරාද කියිම නම් කොකාපුරුෂයා
කාරයකින් ඉස කපන්නාහ් කෙනැයි කිය. කෙසි කොලේ කතායෙහි කියන්
කියේ කාරණයෙහි වේදේව කාපුරුෂයන්ව අවරාද කිය. වේදේව කාපුරුෂයා
කාරණ කියා කියිම මෙහෙවුවන්ගෙන් කෙසියාක ඉතෙක දෙන්නෙ මේ
ලය වනයට කොස් පතුවිනු අවරාදාපහරි උපදවා කෙසි පරිදිදෙන් කියා
කියාලාව කියෙයි විදුරා මේ කඩාර ජාතකය නිවෙ වදළහේක ෙ෫෫
යෙයි වේදේව කාපුරුෂයෝ නම් ආනන්ද ස්ථවිරයෝය, කඩාර කාපුරුෂයා නම්
මිදුවූ මම්මයයි වදළහේක.

ගඩාර ජාතකය

බුදු අතුඩොතයවූ කිරුලාගුරු මුදුරජාතාන්වහන්සේ ඇවැත්කාරුණ
යෙහි වැවිවසන කල්හි මහලුබාහ්මණයෙක් අරභයා මේ ජාතකය දේශනාවූ

මේ සිතිමන කරුණු සඳහාල ජාතකයෙහි පෙළෙහිත්තෝය, මෙහි
පෙළෙහි අදහස්වර්ණනාවේ දැක්කෙයෙ රජදරු කරිකුලන්වහන්සේ මහලුන්
අනුකම්පාවෙන්කෙරුයි කියන්නා වැවිරුන්නෙකුට කරිකුලන්වහන්සේ
ඉතා මහලුවූ මිනිසෙකුගේ දැක්කිමට කොහෙදි පලමුවන්
කරිකුලන්වහන්සේ ඒකාන්තයෙන් අනුකම්පාවෙන් දක්කා වදළහේක ෙ

ජාතකය මෙයි !

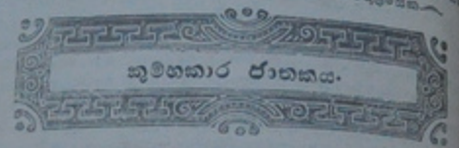
පුරාණයෙහි බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජදරුවෙකුගේ
කාලය පැවතෙන්නේ මෙවිසින්නේ වාසනාවිලාසවත්තාහ, මහාධ්‍ය කෙරියෙන්
පරිපූර්ණ වූ අමාත්‍යයන් සහිතවූ වසන්නාහ, කිසිලයවිභාගයෙහි නවීනය
ඉපදෙන්නේ අමාත්‍යයන් කියාගෙන් සිටියේය. මෙසේ පාලනවියෙන් සමීකය
කරන කල්හි ඔහුගේ සොහොයුරුවූ

සොඩ ජාතකය.

[illegible] අත්තට පිදුරුවලු සවිකරුවූ සවිකාරයන් අරභයා මේ ජාතකය දේශනාළද

[illegible] සේ සොඩ ජාතකය දේශනාවේ ජේතවනාරාමයෙහි වාසය කරන්නාවූ [illegible] සවිකාරයන් අරභයා ය. ඒ සවිකාරයන් මහාශ්‍රේෂ්ඨ ජේතවනාරාමයෙහි වාසය කරන්නාවූ [illegible] ඒ පන්සියයන්දෙනා වහන්සේම රාගවිනය උපදවා කෙලෙස් [illegible] සඳහන්වහන්සේ අර්හත්ව පිරිනිවන් පෑමෙන් පසු [illegible] සවිකාරයන් අරභයා මේ ජාතකය දේශනාළේ ය.

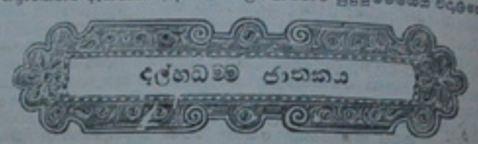
[illegible] සවිකාරයන් පන්සියයක්

තාවද අප්පසිද්ධලවූ නිලෝතුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ සෝතාපත්තිඵල ඇසිත්කොට අරහයා මේ ජාතකය දක්වනලද.

මේ වතාහි විස්තාරවශයෙන් මාතෘකා ජාතකයෙහි පෙනේ. මේ වතාහි උදේනි රජ්ජුරුවන්ගේ භද්‍රාවතීනම් ඇතිබිරියක් ඇත්තී. ඒ ඇතිබිරි රජ්ජුරුවන්ට කොයෙක් කාරියකටත් දවස නියම්කොට්ටක් ඇත්තී. ඒ නියම් එන්නිය, ඒ වන්චපුජෝසකය රජ්ජුරුවන්ගේ දුවිනියනුත් ඒ ඇතිබිරිය කිසා ලද්දක. රජ්ජුරුවෝත් ඒ ඇතිබිරිය තමන්ට කට්ටුකුකරන්ට හෙට ඇතිව කරණකොටත් දවස් සියලු හස්සාලඞ්කාරාදී නමින් මේකොමුවන්ගෙ සේ ඇතිබිරියක් කැමැති බලවා ඇතිබිරිය දුවිලව සිය අවසාන්වෙති ඇතිබිරි පරිහරණයෙහි ලැබුවා ඇතිබිරියත් ඇරගෙන ඇතිබිරිකළාණුත්, ඇතිබිරි රක්ඛකයන්වහන්සේලා හෝස් සඟමේකි මාගේ රජ්ජුරුවන්වහන්සේ මා කිසි විපවුත්වහන්සේත් ලස්සේක, ජීවිතයත් ලස්සේක. මා කරුණ දවස් බිදු

ගෙන්වා ඒ ඇතිබිරිය රජ්ජුරුවන්ට භාරකොට දුන්නා. මොඩිසත්වයන්වහන්සේ ඒ රජ්ජුරුවන්ට අමාත්‍යවර උපන්සේක. ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ ආචාර මෙවරෙකි දැසකවූ සුඛයට සඩු බැඳ සතුරන් ඛයයට වැද සුවකරන්ට සමර්ථවූ ඔටුදොසක් ඇත්තිය, රජ්ජුරුවෝත් උදේනි රජ්ජුරුවන් භද්‍රාවතියනම් ඇතිබිරියට කිසු යම් සාධාරණ කෝසේ ඇත්තම් සමා රැක දුවිලව් සිය අවසාන්වෙති කුඩු රාජාභිෂේක දැන්නවූ කුඹුරා වලන් පමාකෙළේය රජ්ජුරුවන්ගේ මුලුසෑන්ගෙවම වලන් දින් සොපමිදින්නට කාරණ කිරීදැයි කිහ. සඟමේකි හොඹෑරට අදිනා හෝ නැතිකෙයින් වලන් හොපසු කොටෙයිකිහා රජ්ජුරුවෝත් එවට කියන්නාවූ අපයේ පරණ ඔටුදෙසෙක් ඇත්තිය ඒ කෙරෙයි විවාහාය කුඹුරා කියන්නේ සඟමේකි මේ ඉන්පරයේ ඇ කිරිනියයි කිය, එසේනම් ඇ බැඳෙයෙණ හොඹරියිඅද්දවයි කුඹුරාවිපාඨවූවන්හ කුඹුරාත්

දුල්භධම්ම ජාතකය

උපදින්නම් සුභවසන්තෝස්මි මරණ දෙන්නම අඩමනසි කිය, එවිට තොපගේ
කියන්නාවූ දේවියනුගෙනි තොප මාගේ සුව කොකොස්කියැ කියා තොපගේ
ගෙදර වැදරා කෙල්වන්කොට දල්වන්නාවූ කියන්නේ නිදුකා නුවූ
දෙන් කොකය කුකීකරණ්ඩද යමියේ පයක ඇතුගාවූ කුරුන් නිදුකත් වන්
කොකරම් හැඩම දෙවෙනි තන්කිදුකුන්නේක. අනෙක් තොපගේ
කොක තන්කිදුරා තබන්නේ දිවසලෝගයට කියාය. තොපේ තොපගේ
හම් මේ මාළුවි නිසාගුන, ඇත්පැවිතාගම් තාන්කොරන, කලුා ලොවිතුරා
ලොවිතුරා බුදුවූ මෙයියේ වදුරා තොමිදුන්ත ජාතකය නිමිණා වදාළේක.

සොමදත්ත ජාතකය

පූර්ව කාශ්‍යප සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි මහණින්නම්ත් අරභයා මේ ජාතකය
දක්වහළේ

එක්දවසක් දම්සභාවේ රැස්වූ භික්ෂූන්වහන්සේ සතිගුහස්වහන්සේ
මෙහා මහත් රාජෝපභෝග්‍යයන්ත් හිමාපියා මහාසම්පත්තියත් අත්හැර වේදනිය
වැඩිලත් ප්‍රයත්නවට සතිගුහස්වහන්සේ වැඩවදරා මහණදම් හා එන්නාවූ
මහානසයි කවර කරුණකින් ගුහතම් උතුමනි එවිරා වදරා එවදාළ
කියා තොමෙවැනි මහණේනි පෙරත් පණ්ඩිතයන්තෝ වේදනිය වදරා ඒ තෙමේ
දුසි ආරාධනාවූ සතිගුහස්වහන්සේ ඉතුත්වත් දක්වා වදාළේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

ධාර්මික දවස මිරණ්ඩුවර මුඛ්‍යදතත නම් රජ්ජුරුවෙහුගේ
රාජ්‍යකාරණ සමයෙහි උත්ව සුත්ව රාජකුමාරයෙක්ත් උපන්හා, එහා
මුඛ්‍යදතකුමාරයෝයි නම් තුබුහ, ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ පුරෝහිත මුඛ්‍ය
යාගේ තෙවි මොරියවයෝ උපන්හා, උත්ව සුසීමකුමාරයෝයි නම් තුබුහ,
ඒ කුමාරවරුත් දෙදෙනත් වැඩිවිනපැමිණ තක්සලාපුවර දිසාපාමොක් ඉගිරිත්
කරා තොක් සියලුශාස්ත්‍ර හිමියා ඉගෙන පුවරට අවුත් සුවරජ තනතුරෙහි
පියාහන් ඇවිදිලා රාජ්‍යයට පැමිණ මාගේ යාළුවූ සුසීමකුමාරයනුත් පුරෝ
හිත තනතුරෙහි පිහිටුවා දෙන්නත දැනගෙන් සෙමෙන් රාජ්‍ය කරන්න
එක්දවසක් රජ්ජුරුවෝ නුවර පුදක්ෂිණා කරන්නාහු අනු ඇත්තෙකුට පැන
කැති පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයා තන්හේ පිටිපසේ ඉඳුවා නුවර පුදක්ෂිණා කරන්න.
රජ්ජුරුවන්ගේ මැතිතෝ කැදල්ලෙහ සිටියාහු රජ්ජුරුවන් පිටිපස්සේ එන
පිටිපස්සාවූ සුසීමකුමාරයන් දැක උන්තෙදේ අතිලාභ ඇතිව මුත්තොල්ල
නම් ප්‍රාණයෙන් තමිතිදුයි තොවැද ගතන්නියකුයෙහි මුහින් වැදිත්තන
රජ්ජුරුවෝ නුවර පැදකුණුකොට රජගෙට අවුත් ඇතින් ඉඳිකාවූ රජතෙ

ගේ ඇතිබන්නේදේ කොදිදුයි විචාරා, ලෙඛා වැදකෝනාස්කැයි කතුව.
ඇතිබන්නේ නෙමේ උන්ගේ ඇතිබ මැණිකොනැයි උන්හ. රජ්ජුරුවෝත්
මුඛ්‍යදතකුමාරයන්ත් කියනුයේ, කියවූ අමෙරුන්ත් කවුරු, ඔහුවූ
ඇතිබන්නේ මැණිකොනැයි උන්හ. රජ්ජුරුවෝත් මුඛ්‍යදතකුමාරයන්ත් කියනුයේ

මේ අතීතාරම්භකතෙන් අනතුරුව ඒ ඒ කෙනෙකුට ඇතිවූ ඒ ඒ ලෙඩ රෝග නසා ගැනීමට ඔහු විසින් කරන ලද ප්‍රතිකාර ගැන ඔහු විසින් ම කියන ලද ආකාරය ඒ ඒ තැන දී ම දක්වා ඇත. ඒ ඒ ලෙඩ රෝග ඇති වූ හේතු ද ඒ ඒ ප්‍රතිකාර ගැන ඔහු විසින් ම කියන ලද ආකාරය ද

ධුවකාරී ජාතකය

ධුවද ධුතුම්මයොජිතාහත්ථු ධම්මකාය ඇති තථාගතයන්වහන්සේ පරම චතුරාර්යඝති විවරණය කරනෙයි සොතිද තත්මහත්තරත්නාවූ ධර්මකාය අරභයා මේ ජාතකය දේශනාකළද.

ඒ කෙසේද යත් ?

එක් කෝසල් උපාසකයෙකුත් වෙළඳාම පත්සියයකුත් බිලි කැරැවා වෙළඳාම පත්හාවූ අතරමඟ පඩාවුණේද උන්හාය, රියබත්හා කොරවක්සිය යන් වෙලදුන් කිරාබිලි ඇරණඹිමයයි කැවිලිපුරු දළුපත් ආසුධයන් අත්කරගෙ ආවාය කෝසාවූ වෙලඳතෝ සත්මහත්කොට පිරියාහු මංපසකිණිවි ආ කොල මේ හිතිසා නිදුසුනකු කොරගම් සරමයයි කියා පිරිහාය. ඒ වේලද අත්තේ රාත්‍රියෙයි ඉතාසිදු සත්මහත්කොට පාත්කොවපුවාය, කොරුන් පිරියන්ගේ කිට පාත්කොට පාත්වත්හා සත්මහත්තෙණ කැවිලිපුරු දළුපත් දහා වේලුන්ට කොර ඇමිති රැකුතේත් කොටසකු රැකුතේත් සුවත්කියාය මොහෝ උපකාර

කෙරුන් නත්තෙන්, වෙළඳාම කොට වේලඳමිකොට ගෙදරට එන්නාවූ තෙපුරුත්තන්ගේ කරු, ඔවහාරයෙහි කියා, තමිහු ගෙදරට එන්නාවූ දවසෙ පැහැසිකියාවූ කෙසෙල්දෙඩ විසිරු වේලුන්ට කොසිකිය

ලේලියා දේවිස්ගේ උත්පත්තිය මේසේ දකුණු-එම් කියාගෙන සිටියදී, ඔහුගේ ඔබමොබ රැ ඇති දුවක්ලැබ ඇට නව තබන්නාවූ මිල්ලිකා දේවිස් කියන්නී, එක්තරාසක්ති කෙළවිවිවූ තැනක් නොදී, ඔහුගේ දුක ගත් අතහිඳි කෙළවිවිවූ තැන ඔබ්ඩුවන්නේ ය. පේ පිළිගැනුවා, ඔබ්ඩුවන්නේ මේ කේළවිවිවූ පත්තියාගෙ කොට සැබෑවෙය. අඳ පාම් නියාපතළ කුරුණියාව පතළකෙළේ ඒවා, ඔබ්ඩුවන්නේ වඳුරු පේ ඇති නිසා අහසේ ඒ ඒ අය පලාගියා, මිල්ලිකාදේවි ඒකවිවූ බෙටයි ඇති කාංසාවක් නැතිව සිට රජ්ජුරුවන් ලඟට අවුත් අසූනේ ඒක ඉල්ලාගෙන සිටියාය. රජ්ජුරුවෝ කුමාරියන්ගේ දුක කොට සතුටුවුණාය. ඒ ඔබ්ඩුවන්නේ ඒ ඉක යමාගමින් පස් නිධානයෙන් රජ්ජුරුවෝ රජයෙට ගෙන් කැබිලි ඇතැ එවා, මිල්ලිකා කුමාරියන් නෙත්වා රුවන්ඒකක් පිට පිටුපා අතිශයින් පැහැ එන්නාට සොළොස්දාහක් බිහෝමෑරුන්ට අලුත්වැඩියා. ඒ කෙසේ වුවත් අඩිය පොහොසත් වැන්නෙකැයි සිතා, මිල්ලිකා දේවියි රජ්ජුරුවන් කෙරෙහි මිල්ලිකාදේවියි අලුත්වැඩියාවූයේ කවිඳුන්වහන්සේට පිළිගැන්වූ පිළිගෙයි අකුරෙහැයි * සොයෙන්නෙහ ප්‍රකාශයි. මේ කරුණු දැක්වූ රජ්ජුවූ මහරජාණන්වහන්සේ සිය සිහා වැඩිදන්නෙහ්නම්බුවන්වහන්සේ වඳුරා ඒකාන්තේ මේ එන්නාට පුතිඥාවෙකි සිතමින් සරාගයින් පුකාශ වදුරා එවන් අඳ මියන්නේ මාවැනි ලොවුකුරා පතිඥාවේ දෙව දන්දී එවට මෙන්නැ ලුම්බිනී උද්‍යානයේ අලුතු කිරීද පළමු පන්සිලුන්වහන්සේට කවවහන්සේ ඉතාත්වත් දන්වා වදුරුන්නේ.—

ඒ කෙසේද කල් ?

ධුරයිය දවස මරණාසන්නවූ මුත්දෙයාගෙ රජ්ජුරුවෙකුගේ රාජ්‍ය කරණ තත්වයෙහි මොනතරම්ත් දුක්පත්තුරුවෙක ඉදද අනුවා මිට මේවෙලාව ජීවත්වන්නාවූ එතුමාගේ කෙල්ලාගේ කොළුවිවූ පතාත් ආරක්ෂා අනුවා මැලවෙනවා නියාව් කන්නාවූ පන්සිලුන්ගේ සහරදෙනෙකුත් වහන් නේ වංශය. ඔහාඩ්ඩන්වහන්ගේ ජීවිතාගාව දුක ඔතාත්වාවූ මා අතතුවූ කොළුවූ කෙරෙහි ඔහාආරාධනාකොට පන්සිලුන් සහරදෙනාවහන්සේ කැබිය වෙණ රාජාන්තඃපුරය වංශ රක්ෂාවිධානයෙන්ගැබ්ප්‍රථම පිහිටුවාලියාය විශ්වාස

* 'ආනුභාවයෙනැයි' යනෙහි පොතක දකින්ට ලැබේ.

[illegible] මෙන් මරණයට වඩාකිදුරා කොටුවෙන් පැන්නෙමියි' [illegible] කුමාරියන් මෙසේ ආදරයෙන් පැතුනෙවට කෙළු [illegible] ඔවුන්ගේ මෙසේවූ කෙරුණාවෙන් මිලිඳු [illegible] ඔවුන්ගේ ඔබමොබ රැ ඇති දුවක්ලැබ ඇට නව තබන්නාවූ මිල්ලිකා දේවිස් කියන්නී, එක්තරාසක්ති කෙළවිවිවූ තැනක් නොදී, ඔහුගේ දුක ගත් අතහිඳි කෙළවිවිවූ තැන ඔබ්ඩුවන්නේ ය. පේ පිළිගැනුවා, ඔබ්ඩුවන්නේ මේ කේළවිවිවූ පත්තියාගෙ කොට සැබෑවෙය. අඳ පාම් නියාපතළ කුරුණියාව පතළකෙළේ ඒවා, ඔබ්ඩුවන්නේ වඳුරු පේ ඇති නිසා අහසේ ඒ ඒ අය පලාගියා, මිල්ලිකාදේවි ඒකවිවූ බෙටයි ඇති කාංසාවක් නැතිව සිට රජ්ජුරුවන් ලඟට අවුත් අසූනේ ඒක ඉල්ලාගෙන සිටියාය. රජ්ජුරුවෝ කුමාරියන්ගේ දුක කොට සතුටුවුණාය. ඒ ඔබ්ඩුවන්නේ ඒ ඉක යමාගමින් පස් නිධානයෙන් රජ්ජුරුවෝ රජයෙට ගෙන් කැබිලි ඇතැ එවා, මිල්ලිකා කුමාරියන් නෙත්වා රුවන්ඒකක් පිට පිටුපා අතිශයින් පැහැ එන්නාට සොළොස්දාහක් බිහෝමෑරුන්ට අලුත්වැඩියා. ඒ කෙසේ වුවත් අඩිය පොහොසත් වැන්නෙකැයි සිතා, මිල්ලිකා දේවියි රජ්ජුරුවන් කෙරෙහි මිල්ලිකාදේවියි අලුත්වැඩියාවූයේ කවිඳුන්වහන්සේට පිළිගැන්වූ පිළිගෙයි අකුරෙහැයි * සොයෙන්නෙහ ප්‍රකාශයි. මේ කරුණු දැක්වූ රජ්ජුවූ මහරජාණන්වහන්සේ සිය සිහා වැඩිදන්නෙහ්නම්බුවන්වහන්සේ වඳුරා ඒකාන්තේ මේ එන්නාට පුතිඥාවෙකි සිතමින් සරාගයින් පුකාශ වදුරා එවන් අඳ මියන්නේ මාවැනි ලොවුකුරා පතිඥාවේ දෙව දන්දී එවට මෙන්නැ ලුම්බිනී උද්‍යානයේ අලුතු කිරීද පළමු පන්සිලුන්වහන්සේට කවවහන්සේ ඉතාත්වත් දන්වා වදුරුන්නේ.—

ඒ කෙසේද කල් ?

ධුරයිය දවස මරණාසන්නවූ මුත්දෙයාගෙ රජ්ජුරුවෙකුගේ රාජ්‍ය කරණ තත්වයෙහි මොනතරම්ත් දුක්පත්තුරුවෙක ඉදද අනුවා මිට මේවෙලාව ජීවත්වන්නාවූ එතුමාගේ කෙල්ලාගේ කොළුවිවූ පතාත් ආරක්ෂා අනුවා මැලවෙනවා නියාව් කන්නාවූ පන්සිලුන්ගේ සහරදෙනෙකුත් වහන් නේ වංශය. ඔහාඩ්ඩන්වහන්ගේ ජීවිතාගාව දුක ඔතාත්වාවූ මා අතතුවූ කොළුවූ කෙරෙහි ඔහාආරාධනාකොට පන්සිලුන් සහරදෙනාවහන්සේ කැබිය වෙණ රාජාන්තඃපුරය වංශ රක්ෂාවිධානයෙන්ගැබ්ප්‍රථම පිහිටුවාලියාය විශ්වාස

* 'ආනුභාවයෙනැයි' යනෙහි පොතක දකින්ට ලැබේ.

ගෙන් පිබිදුරු කරණ්ඩද හඳුනියෙන්, අතුව එකත්තෙන ඇත් පෙළෙහි
රජ්ජුරුවන් මල බලා කථාකරන්ට සුදුසු කථාකෙරෙයිද රජ්ජුරුවන්ගේ
කුසලයෙන් සතුටු සතුටුව සියන්නාවූ මහලු කිණිකාමියෙන් අවු
කලයෙහි සම්පූර්ණ වදනාගේ නොඑකාර කථාකලත්තාදේ අවු
ඇත්තාවූ රාජෝත්තමයාණන්වහන්ස එන්නැ
කියා ඇඟිල්ල තබාදෙනෙස්ද, රාජයාණන්වහන්ස
එකයා, ඒ ගංගාවෙහි ඇති කුසවහන්ගේ අගින්
විදුළු මිහිරෙයි කියූය — දැක්මියන්නෙක් කියවූවාට
කොට කියන්නාවූ මහමෙඝනාගේ මෙපරිද්දෙන්
මේ මේ මරණේ කුසර කාමභොගයන්ගේ අදුසිය
උපතිම්ම ඒ කුලයෙහි උපන්නාවූ මිනිස
ජීවත්වන්නාම අතුන්ට මෙහෙකරුට එන්නෙ
මේන් රැකෙන්නාවූ මිනිස දුක්ඛිතභාවය හැර පැ
කියල්ලන්ට මා එකින් එදවස් කළමනා කණිකාත
මහ මාවතට නැති කෙණාත භූමියට සන්නෙම
කුසර්ව වදහා සමිඳිවූ ආචාර්යන් හා ගිලියන්
කිදිවීනේ ගිහිල්ලූ කාමාදී ආලවයන් රහිතවූ
දිවිම, උත්වහන්ගේලා කෙරෙහි ගිහපාදනාගෙන්
ඒකන්තයේ සොල අතුට වැඩහිඳුවා දැක්ඛණෙදකය දී
කාවිසයි නෙත්ගණයින් ගිවි හෙල්ල මී කුසර, ආදි
සොඳුවිවූ සතර සතරදෙකාවතාන්ගේ වාහුවලට
දවාගෙන පිළිගැන්වීම්, ඒ කුසලකම්යාගේ විපාක
කුසලවිපාක ඒකාන්තයෙන් ධනධාන්‍යාදීන් හා
සම්පත්තීන් පිරුණාවූ උතුම්වූ මෙ පෘථිවී මණ්ඩලය
හොප ප්‍රධානයොට ඇති සොළොස්දහසක් පුරයන්ත
සමුදි ඉඳුල්ලම් ඒ පළේබුදුන් සතරදෙනාවන්ගේට
යෙහි කළ කුසලය ප්‍රධානකොට කිවාසුයි — මෙපරිද්දෙන්
කෙනේගේ පුවිජාතියෙහි කළ කුසලයාගේ විපාක
අසා පහන්වූ සිත්ඇති මල්ලිසා දේවී සියන්නාවූ
මේලෙසින් ප්‍රත්‍යක්ෂකොට දනයෙහි විපාක දන්නාවූ
පවන් කොට එක බස්පිඩක් පමණකුත් ඇස
දන්දීම අනුභව කළමැනවැයි බොධිසත්වයන්වහන්
සියන්නි — කුසලයෙහි අධිපතිවූ රජ්ජුරුවන්වහන්ස
ආත්මෙණ දුකී මිනී ගාවකෙනෙක්ව ලස්දෙයක් නො
කොට අනුභවකළ මැනවි දනාදි කුසලයෙහි ඵලවිශේ
දෙසවනාදී වතුර්විධවූ ක්‍රමවිකල්‍ය පැවැත්වූව මැනව,
යට යන්නාවූ සත්වයෝ ලොකවාසින් උක් යතොසලා
කොට එසතු රැස්කරන්නාහු අධර්මිකවෙත්ද, සුභවශ
අධර්මිකට නුවුවි මැනවි —

ඉන පිරූ පරිමාණ, අඟුව, මෙදිවං කපං,
අංගෝඩා අමිළියාව, බහෙම අරෝගතා.

පියාරද්‍රවූ මේ දහසිඳුවූ රාජ්‍යත මැනව, කොතළු මැනවැයි;
මල්ලිසා දේවිගේ කියන්නාවූ මෙමෙඩියාගේ
සොඳුර තෝමර රජ්ජුරුවන්ගේ පුවිජියයි එම මා
ගේ සැමියන් කොකොට නැවත කැවක බුමිදිවූ මහාස්ම
ඒ ඒ ජාතියෙහි ගැබිරෙම් අඹදහිණෙයා බැමින් අවීන්වූ ඒ

මෙසේ මාලිය දෙරණවැද යහ මේ සරාගචිත්ත දන්නේ සමේ සහිත බිහිසුණු දෙදුන් ජනුවිවාසෙකි හඳුන් උඩබිඳුණ මෙදින් සවස්හි ඔබ ආරක්ෂණයෙන් ලේහිත් රාජාසනයේ ජීවිතයෙන් අතුරුබෙරට ගැන්මෙන් දිවසලෝකයෙහි උපන්නාහ. මේ ජාතක රජාණන්වහන්සේ මේ ජාතක ධර්මදේශනාව නොඅසාදරයෙන් ඇසූ බොහෝ දෙනා සෝතාපත්ති ඵලයෙහි, රජපුරුෂවෝහු ලොඩුකුරු බිඳවූ බෙර වේදැයි සලකා ඒ දෙවා වඳුලේක.

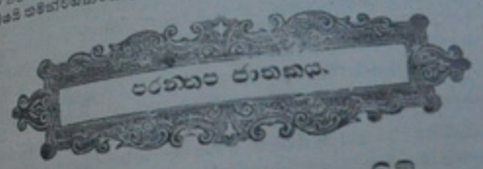
තුන්වෙනි පාතාළය

මේ වදාළ ලොඩුකුරු සතිඳුන්වහන්සේ රජ්ජනුවර් කිහිප දවසක් වැඩ සිටියාහු කිරීමත් අරහයා මේ ජාතකය වදුලේක

එකල්හි උමතාමාණවයෙහි මේ කරාව ඉපදවූ, ඇවැත්හි දේවදත්ත සථවිරයන් සතිඳුන්වහන්සේ මැරීම පිණිස උත්සාහ කෙරෙති, දිනුවාහු මේනෙයුන, විදුහට ගල්ද පෙරළුහ, කාලාගිරිහම් නමැති මත්තියාද මිරිහෙන් පෙරෙයිති කරාකොට කිසිසේත් නොහැක්කේ වැඩඋන්නේක — සතිඳුන්වහන්සේ ධර්මසභා මණ්ඩපයට වැඩ මහණෙනි මා එන්නාට පූර්වාපරයෙහි සථවිරයෝ දන් මිතු නොවෙයි පූර්වයෙහිත් උන්සාහකෙළේය. ඒ උන්හ අනුභවකෙළේ වේදැයි වදුරා ඉකුත්වත් නොණෙහැර දැක්වූසේක —

යවසියදවස මරණාන්තුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජරුහොරණෙහි රාජ්‍යකාරණ සමයෙහි මහාබෝධිසත්වයෝ ඒ රජ්ජරුවන්ගේ අතමෙහෙයට බිසවුන් කුස පිළිසිඳ මව්කුසින් බිහිව වැඩිමිය පැමිණියාහු තක්ෂලාපුරයෙහි උගතකිනා සියලු ශිල්පයන් උගත්තාහයි, සියලු කටුන්ගේ ශාස්ත්‍රාර්ථව නිසි මන්ත්‍රයකුත් උගත්හ. ඒ බෝධිසත්වයෝ ආචාරිත්ව තත්ත්වයෙහි සිත්හි යන නියාව කියා නැවත බරණැස්නුවරට ගියාහ පියරජ්ජරුවෝ ඒ බෝධිසත්වයන් යුවරජ තනතුරෙහි තිබ්බාහ. ඔවුන් එලෙස සිටුවීමේ මේනුවර කැමැත්තේ, ඇස දක්නට නොකමැත්තාහ, ඉක්මිස්සොත් එක් කැණිල්ලක් තබාගෙන්පැවියන් දෙන්නෙක්ඇරගෙණ රාත්‍රියෙහි මිනුහෙන්ඵලා කැල්ලි දිය යන මොරොව්වෙන් ඇතුළුනුවරවිවර, බෝධිසත්වයන් වැදලෝක ගම්බාවිච නුදුරු සථානයෙක්හි එක් ගාලාවෙක් ඇත ඒ ගාලාවෙහි එක් ගේ ගියිනෙක් තමා පයළු වතන්යකල ගලමා පංසුල තබාගෙණ එක් තෝරුවත්

ගොසින් පැවිදිවූහ. රජාණන්වහන්ස, කැණිල්ල පැවිදෝ මේ ජාතකය දේශනා කළසේක. කැණිල්ල පැවිදෝ ඒ දවසේ සිටුවූ බෙර දිවුම් සිහින්කා කැණිල්ල පැවිදෝ මේ බෝධිසත්වයන්වහන්සේ දෙන දිවුම් සිහින්කා මෙතෙමේ ඒ දවසේ සිටුවූ බෙර

සත්වෙනි නිපාතය නිමි.

බුදුරදුන් මෙම අවවාදය කිරීමෙන් අදහස් කළේ කෙසේද? අනෙකාගේ වහාත්මකයෙකි වැටහෙන්නේ කවුරුන්ගේ මතයක් ද? ඔවුන් මෙසේ සිතූ අදහස මෙම ජාතකය දක්වෙන්නේ කෙසේද?

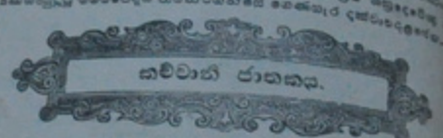
ඒ කෙසේද ගත්?

එක් උපාසකයෙක් දෙමව්පියන්ට ගෙනෙන දේ උන්නසේ දෙමව්පියෝ පුතණුවන්ට කියන්නාහු පුතණුවෙනි, නුඹ නොවිමසා කිසිකෙනෙක් කිරීමක් නොපව ඔහු ආශාය, කොටි කොට කියා කොට කොවිතැන්බත් කරන්නැයි කියා — ඒ උපාසකයා මේ උපාසක කරණයක් උපදවා සතුටුවූයේ මා විසින් උපාසකයෙකැයි දෙමව්පියෝ පුදු කුලයකින් කිරීක්දක් ගෙණෙවිත් එළිය. උන් කොයිවෙත පවත් සමාගන්වත් ඉතා ලෙන්ගතුව වාසයකොට නැදිමිලිවත්වත් උපාසකකරන්නී කල්‍යාණකින් කැන්දකියන් කෙරේ කරුණු ඉල්ලුවොත් ඉතාම ඇඟ සමයන ලෙසට උනුන්ත දෙන්නීය. ගෙන් ඉතා සිහසෙන් වෙලිලන ලෙසට ඇල්පැන් දෙන්නීය. ඇල්පැන් දීමෙයි කියවත් ඉතා එනු මෙන්කරන්නීය, එනු මෙපුදු කියවත් ඉතාම කරන්නීය, ඇඳ මිතුරන්ගේයයි කියවත් අසල වෙවිල ඇඟන්ට ගුම ගන්නා ගොමෙන්ම ඒ ඒ තැන ගොවිදු මා ඇඳ මතුගන් නාඹුදේයයි කියන්නීය මැතියන්දෙයයි කියන්නීය එක් දවසක් සමඟන්ට කියන්නී නුවරේ මැති සන්දාට පිස පැරකියන්ට හා කොපනි කියන්ට අපට මැරිය, නුවරේ මැති සන්දා මෙතන ඉඳිනොත් මිට කොටුදිමි උන් මේ තෙන් යවිමැතැයි කියා එවිට උපාසකයා කියන්නේ කොටි නම් සත බාලයොත් කොපට කොටින් කොයින් ඉඳුනැන, මාගේ මැතියන්මාන්ගේ මැතුලිව දුවිලුණේක උන්දා කළාක — එතැන්පටන් පලබි කියාවිට දිවුණක්ව කැන්දකියන්ට උපාසක කරන්නාක උපාසකයා එක්දවසක් ජෙතවනාරාමයට ගොස් සරියුත්මහ සේට වැඳ එකත්පස්ව ඉඳ මහ ඇසා සරියුත්මහාන්ගේ සරියුත්මහාන්ගේ වදුරණේක් කොප අඩවත් කිවා කොටිපුතේ මේදැයි විදුරු පෙර කෘතේ මිරිදුන් මිය ගොස් මැණියන් පශ්චාත්ටපුතේ ඉතා ගොස්දැයි ආරාධනවූ සරියුත්මහාන්ගේ ඉතා ගොස් දක්වා වදුරුණේක —

ඒ කෙසේද ගත්?

ධම්මිසියදවස මරණාසන්නවූ ශ්‍රාවකයා කෙරි රජපුරුෂයෙකුත් රාජ්‍ය කරණ සමයෙහි මොඩයන්ගයෝ ඇතුදේවේහුව උපන්නාහ. ඔවුහු ප්‍රවෘත්තියෙමින් විත්තාහ. මෙහි එකෙණි උපාසකයා සමීපයේ සිරිදුන්ගේ ඔවුට මැතියන් ගෙනින් පශ්චාත්ටපුවන — උඩින් එකැන්පටන් ඇඟමැත ඇදිද බැලමෙහෙයකොට ජීවත්වන්නාහ එසමයෙහි උන්නේ සෙනෙලසියන්ට දරු

[illegible] දෙමව්පියන්ගේ දරුවන්ලැබ දවසින් දවසට සිහලු සම් [illegible] මේ මැතැලි මෙන් ගෙනි ඉන්නා [illegible] දරුවන් රුදුවන් ලැබ සුවපත්වෙන්ද, එසේකෙනින් ධම්මිය [illegible] දර

කච්චානි ජාතකය.

විද කරුණ කිඹාහවූ සිංහලාතුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ රාහිණෙයි වාසයකරණසේක් මිඹාහව රාත්‍රියෙහි කොසොල්රජ්ජුරුවන් විසින් අසනලද ඒහාග කැති ගයාහක ශබ්ද අවික් අරහයා මේ ජාතකය දේශනා සේක—මෙසේ වත්තාහ කථාව යටි ලෝහ කුමින් ජාතකයෙ දක්වනලදී. එහේ මේ රාහකයෙහි කොසොල් රජ්ජුරුවන් විසින් කාශිරජ්ජුරුවන්වහන්ස මේ ශබ්දයන් ඇසුවාක්හි කුමක්වන්හේදැයි විමසනලදුව කොබිව සිහරර මේසින් කිසි අහාරාහයෙක් නොවන්හේය මෙබඳුවූ හබිද කොපිම නොඇසුවව පෙරත් රජදරුවෝ මෙබඳු ශබ්ද අසා බලනාහ බව් හෙණ සපිවතුන්හාහම් යාහයක් කරලි කැමැත්හාහු කුවිකාහන්වලින් බව් අසා යාහයට මරලි පිරිහිස හෙලාවූ සත්ත්වයන් කොහිරක් විහිස කුසිරවා අහාදහස දුන්හාහු වේදුන් වදුරා ඒ කෙසේදැයි ආරාධනාවූ පමණ යන්වහන්සේ ඉතුන්වත් දන්වා වදළසේක්ය.

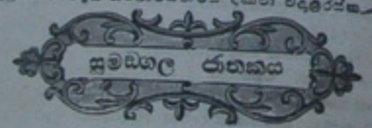
ඒ කෙසේද හන්?

සිවියින දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුහොතතුන් රාජ්‍යයකරන සමයෙහි බොධිසත්වයෝ ද්‍රාහ්මණකුලයෙහි ඉපිද වැඩිවිය පැමිණ සිහිනෙහිකලකිරි හිමාලවනයට වැද තාපසප්‍රවෘජ්‍යාවෙන් පැවිදිවූ වහාහාභිඥා ඇතුල්පිරිස හොබිනසේක්හු බරණැස්නුවරට ආ හමයේ රජ්ජුරුවන්ගේ අතුල් උහනේ වාහයකරන්හාහ, එසේහෙයි බරණැස් රජ්ජුරුවෝ ඒකාන්ත ඡන්දිවෙලෙයි ශබ්ද අටික් ඇසුහ, ඒ ශබ්ද අට කවරේද හස්හොත් පළමුවෙ

[illegible] මේ ශබ්ද අටවූ ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ ඇත්හල [illegible] ඇත්හු අටදෙනෙක් සිටිහ. ඒ අට ඇතුන්ගේ නම් [illegible] ඇත්හු අටදෙනා ආහාරයෙන් වළකාලූ පසේබුදුහෙතෙමේහුන්වහන්සේ [illegible] මේ ශබ්ද අටවූ ඒ රජ්ජුරුවෝ ඇසුහ. ඒ අහ [illegible] රාත්‍රියෙහි හයින් හොබින්දැ යි මේදැල් කැපිය විවාළේය. රජ්ජු [illegible] ඇත්හු සත්‍ර දවසෙහි අවුත් යි හිඳිලත් කැපිය විවාළේය. රජ්ජු [illegible] සත්‍ර දවසෙහි නම් නොපැමිණුන්ද යි මේදැල් ශබ්දඅටික් අහා [illegible] ඇත්හු මා හැහෙන්නේ නම් නොපැමිණුන්ද යි මේදැල් ශබ්දඅටික් අහා [illegible] ඒ කෙදෙනුන් මිය ගියාහ. එවට පුරෝහිත ද්‍රාහ්මණයා සිහයන්නේ අප

එහෙට කොස් කාපහයක් වැද ඇතු ශබ්ද අටෙකි අවි හඬසහිත කාපහයෝ ඒ ශබ්ද අටෙහි අවි ඕසදන්නාවූ පළමුවන ඇතුබාරණ්‍ය නම් පළමු වේ වේවැන්වීම්, තමාගේ විජයයෙන් කෑ ගැසීම් වේවැනි දුන් කැඩියන් කෑ ගැසීම්, වේවැනි කොපරවල්නාවූ අහසිඇතෙක් කැඳ තොකුණ මිදුවා පැන්නුවාහු ඒ ඇතු දුකුත් කොණ පිහිත් කිහි ඒ ඇතුපයක් කැඩිව සැපත් ඉදිරිපත් රජ්ජුරුවෝ තොකුණේ කාල හරවන්ට අණකළහෝට කිස වන්නාවූ හඬයෙන් හැඟෙයි කියා, මෙබඳිසතිසේ දෙවෙනි ශබ්දය ඇතුබ රජ්ජුරුවෙහි ඇත්කල කොරණ විසන්නාවූ කැඩිව ශබ්දය ඇතුබ් මරාපු හෙයින් පුත්‍රශෝකයෙන් ඇඬිය, කොපර මින් රජ්ජුරුවෙහි කැණිමිල්ලේ සඳපඳුරෙක් වාසයකරන්නේය, ඒ සඳු කෙරෙ කුලක සිවුපුරා ලබමිදුනි කියා ඇඬිය. මිනිහෙකු හෙන්නා කැඩිව ඇඬිය, මින් කොපර වන අහසහාය කැඩිව ඇඬිය. මින් කොපර වන අහසහාය කැඩිව ඇඬිය. මින් කොපර වන අහසහාය කැඩිව ඇඬිය.

අසිලාභා ඇතිව සිටින්නී මේ‍ස්ත්‍රී විරත්නය‍ෙකැ‍යි කලිව, තමාම තමා සඳහා ඇතිකරගත් දරුවා ඉවත්කරන්නේ නැත්තේ ය. එබැවින් ඔබ ඒ ස්ත්‍රීන්ට ඔබේ පුත්‍රයා ලබා දෙන්න. මෙසේ කීවාට පසු ඔවුන් දෙදෙනා ඒ දරුවා ගැන ඒකාන්තයෙන් තීරණයක් කරගත නොහැකිව ඔහු දිහා බලා සිටියහ. එවිට බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ඔවුන් දෙදෙනාගේ ම කතා අසා සිටියේ, ඔවුන් දෙදෙනා ම මේ දරුවා තමන්ගේ පුතා බවට කියා සිටින බැවින් ය. එබැවින් බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ඔවුන් දෙදෙනාට ම මෙසේ කීහ. "ඔබ දෙදෙනා ම මේ දරුවා තමන්ගේ පුතා බවට කියා සිටින බැවින්, මේ දරුවා ඔබ දෙදෙනා ම බෙදා ගන්න. එසේ නැතිව මේ දරුවා ඔබ දෙදෙනාගෙන් කාටවත් නොදී, මා විසින් ම ගෙන යන්නට ලැබුණොත් මා විසින් ම මේ දරුවා මරා දමනු ලැබේ. එසේ වුවහොත් මේ දරුවා ඔබ දෙදෙනා ම බෙදා ගන්නා ලද්දේ වෙයි. එබැවින් ඔබ දෙදෙනා ම මේ දරුවා බෙදා ගන්න." මෙසේ කී කල්හි ඔවුන් දෙදෙනා ම බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ කෙරෙහි ඇති ගෞරවය නිසා ම "ස්වාමීනි, අපි දෙදෙනා ම මේ දරුවා බෙදා ගන්නට කැමති නැත. ඔබ වහන්සේ ම මේ දරුවා ගෙන යන්න" යි කීහ. එවිට බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ "එසේ නම් මේ දරුවා ගෙන යන්නට ඔබ දෙදෙනා ම කැමති නම්, ඔබ දෙදෙනා ම මේ දරුවා ගෙන යන්න" යි කියා දරුවා ඔවුන් දෙදෙනා ම භාර දුන්හ. එවිට ඔවුන් දෙදෙනා ම දරුවා ගෙන ගොස් ඔහුගේ ඇඳුම් ගලවා, ඔහුට නාවා, ඔහුට කන්න දී, ඔහුට බොන්න දී, ඔහුට ඇඳුම් අන්දවා, ඔහුට ආභරණ පළඳවා, ඔහු ඇඳ පුටුවේ හොඳට නිදා ගන්නා තුරු ඔහු ළඟ ම සිටියහ. ඉන්පසු ඔවුන් දෙදෙනා ම

සුමඩගල ජාතකය

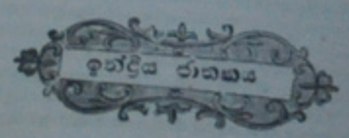
රහත් කෙනෙක් ලබන්නේ දෙමිකිය. මේ රහත් කෙනෙක් ලබන්නේ මෙහි කියන
රහත් කෙනෙ මියෙවත් නමකි කිය. එසේකිනම් රහත් අසුභයෙන් දැනි කියා
මේ රහත් අසුභයෙන් නමකි මියෙ රහත් කෙනෙකුට අසුභයෙන් දැනි කිය.
කිනම් රහත් අනුභයෙන් දෙමි කිය මේ රහත් කෙනෙකුට අසුභයෙන් දැනි කිය.
රහත් කෙනෙකුට අසුභයෙන් දෙමි කිය. එසේකිනම් රහත් අසුභයෙන් දැනි කිය.
රහත් කෙලුත්තමි මියේ රහත් කෙනෙකුට අසුභයෙන් දැනි කිය.
යෙන් කෙළුල්ලක් දෙමි කිය, එවිට ඉදිරිපිටපැලැයෙන් කෙනෙක් කිය
රජ්ජුරුවෙනි මිනි ගුලි අන්දමිකෙණෙහි මිනි ඉන්නෙමි, කෙණෙහි කිය
කණ්ඩන්නුවන්ට — ඒ රාජයෙන් කෙණෙහි රහත් කෙනෙකුට කෙණෙහි කිය
කොහෙරහ, එසේනොමියේ අසිමාන රජ්ජුරුවෙයි කෙණෙහි කිය
උදයරජ්ජුරුවෙන් අසිමාකරජ්ජුරුවෙන් කොමෙකස්ව රාජ්‍ය කෙණෙහි කිය
එක් දවසක් උයනට්ඨියෙහ, උදය රජ්ජුරුවෙ අසිමාන රජ්ජුරුවන්ගෙ කෙණෙහි කිය
යෙහි ඉන නමා වැදගෙන හිඳුවිහ අසිමාකරජ්ජුරුවෙ මෙහු කෙණෙහි කිය
මේ ඇරගෙනියි රජ්ජුරුවන්ගේ ඉඟකපුපියෙහි කඩුවම් කෙණෙහි කිය
මා රහත් කෙණෙයක් පමණ වෙනු ඇති කෙණෙක්කුත් මේ කෙණෙහි කිය
සක විසිටුවූ කෙණෙක්කෝයයි කඩුවම්කෙණෙහ දෙවෙකිවත් කෙණෙහි කිය
කරමැනවැයි කිහ — එවිට උදයරජ්ජුරුවෙ කියන්නාහු යම් මෙතෙක් කිය
දක් නැත සෙමිංකරන්නේ කිමිදැයි කිහ එවිට අසිමාන රජ්ජුරුවෙ කෙණෙහි කිය
කල නැතිය කියා උදය රජ්ජුරුවන් පමණකරවූහ, උදය රජ්ජුරුවෙ කෙණෙහි කිය
කල රාජ්‍යය නොමිම කැරගනුවැයි කිය, අසිමාන රජ්ජුරුවෙයි කෙණෙහි කිය
රාජයෙන් මිට ප්‍රයෝජන කැනැයි රජ්ජුරුවන්ට රාජ්‍යය කෙණෙහි කිය
නොම් සම්පූර්ණයෙන්ව පැමිදිවූහ. උදය රජ්ජුරුවෙ කෙණෙහි කිය
පේවඤ්ඤ පමණකින් මේකා මහත් රාජ්‍යශ්‍රියක් ලදිමියි මංකෙණෙහි කිය
රජ්ජුරුවෙන් නපසව පලායියහ, මම ගිහිගෙයි ගියෙමේ ඇඹෙරෙයි අඩිය
මස් කියන්නෙ දිහාහ, බියව ගාරාවෙහිඅදිප්‍රාය අහන්නාකැමැත්තහ, ඒ
ජ්ජුරුවන්ගේ ගංගාමාලකම් කාවිසයෙන් ඇස්සක්ය, රජ්ජුරුවෙ එස්දවන
බියවුන්වකියන්නාහු ගඩාමාලයා මාගේ ඇය ලොම්ලා දැකිනපස මේලෙයි ඉ
ඉල්වූ සම වරණ් දෙන්ට අතිප්‍රාය කාවයේ ලොම්උදුරණ වේලෙයි ඉ
අතිප්‍රාය කිහ බියව කාවිසය කෑදවා කියන්නාහු ගඩාමාල අදවස
රජ්ජුරුවන්වහන්සේගේ දළිකපහකල පළඹුනොව කාවයේලොම්උදුරා පළ
දළි කපා ඇඟලොම් මාවාඑවිට රජ්ජුරුවෙ කොපටකොල කාවෙම්දැරා පළ
ගඩාමි කියකි එවේලෙකි සඩාමිනි මට අයිස්වරයකින් ප්‍රයෝජන කැ
එහන්සේ කියන්නාවූ ගාථාවේ අර්ථ කිව්මැනවැයිඩියා කියවයි කියවි උදය
ඇරිකල්හි කාවිසයාන් එස්දවසක් රජ්ජුරුවන්ගේ දැළි කෑන්ට කෙණෙහි ඉ
කොට කාවයේ ලොම් උදුරන්ට වක, එවිට රජ්ජුරුවෙ කියන්නාහු ම
කිමෙන්දැයි ආදිකොට කාවයේ ලොම් උදුරන්නේයයි කිහ කාවෙහෙ
කියන්නේ කාගා කෙණෙහ නම් අපුරි දන් දෙයක් කරන්නාකැයි කියා
කොට කාවයේ ලොම් කා පසුව දළිය කපා ඇඟ ලොම්මැස, රජ්ජුරුවෙ
කිව කැමැතිවරයක් ගණිපියිහ — ගඩාමාලයා සඩාමිනි මට කෙසුරිවරයක්
කම්කැස කුඩඩන්නේ ඇමිවිට කිය කියා ඉදිකාවූ ගාථාවෙයි දැකි කිව්මැන
වැයි කිය රජ්ජුරුවෙන් කුවම්කපිණ රාජකයෙක් අවි කිව්මැන්නේ කා

ගත් අවි කියන්නාවූ අසිරුහියෙකි රැකි පෙනෙන්නේ ආනුභාවයෙන් මේ
කියා කෙනෙක් රැජ කියන් කෑවූ අසිමාන රජ්ජුරුවෙන් කපසව කියාපුන්
කියා කෙනෙකුට නොවේ කෑවූ ගාථාවෙකි අවියයි කිහ. ඒ ගඩාමාල කාවිසයා

රජෙක් වෙසිණ්‍ර ට කොසිය කට බුවර රාජ්‍ය කරන්නේය, ඒ රජුගේ
කපිල කම් පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයෙක්ඇත, ඒ පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයා
රජ්ජුරුවෙකි දිවඹුන කොහොමම මට මහත් සම්මානයක් ඇති තැනිය
නිතු අවවාදපානී උපදෙස උගන්වයි කාපසව රාජකාරයන්හ
පුරෝහිත ධුර අත්හැරගෙනගොස් හොඬලුඩිය තමන්ගේ
කාරණාව සපවට කියා, කට්ල තාපසයන්ගේ කෝරකලුඹ
සෙයක් ඇත, රජ්ජුරුවන් හා කෝරකලුඹයන් හා මාතු පවත්
රජ්ජුරුවෝත් කෝරකලුඹාට කියන්නේ ඇති තොපගේ බොහෝ ගුණ
ඔව් පුරෝහිත ධුරයට කෙනි සිටුවයි කියා. එවිට කෝරකලුඹා
මහතන්වහන්ගේ තාපසව පමණක්ම තමන්වහන්ගේ ධුරයට
සේක. තන් උන්වහන්ගේ සැලපුවොත්වා ධුරයට සිටුවන්නේ
එවිට රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු තොප මම වැඩිමහළුකෙනෙක්
තොපට මාලයෙන්මයිකිය එවිට කෝරකලුඹාගේ කියන්නාහු තාපසයන්
වහන්ගේ ඉතාමත්සේක බුදුවරුන්ගේ ආගාසයෙන් වැඩෙන්නාහු තාපස
දන්වහසේක, තොලොව නලත්නාගේ දන්වහසේක, ඊට කය තෙහෙ
කරගේ සිටියාහේත්තම් යහපතැයි කිය එවිට රජ්ජුරුවෝ කෝර
පැහේතිනුත් කරගේ සිටීම කෙසක් නොසිතාසිකිය, ඒ කෝර වීම්
කේයයි විමසලේය, අදට සත්වෙනි දවස්යයි කිය. මේ කරුණ
සැලුම අපගේ රජ්ජුරුවන්වහන්ගේ අදට පත්වෙනි දවස් බුදුරජ
සේක්ල, මොරුහම උල්ද වටද සඟරුක්ද කිරීද සුදුදැයි කියා මොරුවන්
ඔව් ඔයි ලමන් ඒ ඒ කෙණ රැස්වූහ. තාපසයන්ගේ පුසතුවෝ
වහන්නේට කිය උන්වහන්ගේ උගතින් අවුත් ආගාසයේ වැඩසිටින
රජ්ජුරුවෝත් යම්කරණයෙන් සැරසි ආගාසයෙහි සිටියාත
කියන්නාහු මහරජ මොරු කිසිල සතරදිග රැකගෙණ සිටියා, තාපසව
යෙන්නාහ, මේලෝ පරලෝ දෙකින්ම අඩුව පැමිණෙන්නේය, එසේනම
මොරු හොඬියව මැහැදුයි කිය, තාපසයන් එසේ කිවිත් රජ්ජුරුවෝ
වහන්ගේ මාලඝේන, කෝරකලුඹාගේ වැඩිමහළුයයි කිය. එවිට තාපසව
වුල්ගෙණ ගිට දෙවියෝ සතරදෙන තමන් අතහුබු කවුපතර රජ්ජුරුවන්
පාවිට දමා පලායියාත, රජ්ජුරුවෝ ඒ දැක හයපත්ව කෝරකලුඹන්
මැරුණ, එවිට කෝරකලුඹාකියන්නේ ආදීමකියෙමේද බුදුවහන්ගේ
ගන්නා නියාසෙයැයිකිය එවිට රජ්ජුරුවෝ තාපසයන්වහන්සේ
ගන්වහන්ස බුදුවහන්ගේ මාලඝේන, කෝරකලුඹා වැඩිමහළුයි කිය, එවිට
තාපසව කියන්නාහු මහරජ එකවිට කී මොරුවෙන් රැකවිල ගිටි දෙවිය
පලායිය නියාවිදුටුවාවිද දෙවෙති මොරුමෙන් ගිවිවැටුනුනුවා ඊමයෙන් නමක
මියෙන්ද්‍රේ සුවිද නැතිව දැයිඛ්‍යාමන්ට වක, සදුන් සුවිද තමන්ගාවූ මේර
යෙන් අසුවි ඛ්‍යාමන්වාවක් මේ දෙනත් තොපවි පුතාසෙතොවේද පලිහේ
පැමිවයෙයි සිටුවි, මොරු කියා අවිවියට කොශවයි කිය. ඒ අසා රජ්ජුරුවෝ
කෝරකලුඹන් ඔහමවැඩෙක, කෝරකලුඹා කියන්නේ තොමම්මාගේ රජ්ජු
රුවන්වහන්ස මේ මියෑයි කිය, එවිට රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු තාපසයේ
වහන්ස බුදුවහන්සේමාලඝේන කෝරකලුඹා වැඩිමහළුයයිකිය එවිට රජ්ජු

ගෙණ පුත්‍රා කෝරාම ගැලපිය, එවිට තාපසයෝ කියන්නාහු මහරජ
කිවිත් කියන්නාහු ඉතාතපසයන්වහන්සේ මැලඝේක, කෝර
වීම් කියන්නේය කිය එවිට උතුරු දක්ව පොකුරාම ගැලපිය. එවිට
තාපසයන්ගේ කෝර මොරුකියන්නේ මේලෝ පරලෝ දෙකින්ම
අඩුවන්නේය, මොරුකියන තැනැත්තවුට දරුවෝ ඇතිකොවන්
නම්නිසාය, මොරුකියන තැනැත්තවුගේ ඔබගෙන්
ඒ තාපසයන්ගේ සැවිඩියෙන්ම විසිවියහැකියයි කිය. එවිට
තාපසයන්ගේ දක්ව ගැලපිය, කැමැත්තෙකි විසිවියහැකියයි කිය.
ඒ තාපසයන්ගේ කෝරාම ගැලපිය, එවිට තාපසයෝ කියන්නාහු මහරජ
මේ තාපසයන්ගේ සැවිඩියෙන්ම විසිවියහැකියයි කිය, එවිට
රජ්ජුරුවෝ තාපසයන්ගේ සැවිඩියෙන්ම විසිවියහැකියයි කිය
ඒ තාපසයන්ගේ සැවිඩියෙන්ම විසිවියහැකියයි කිය, එවිට
තාපසයන්ගේ දක්ව ගැලපිය, කැමැත්තෙකි විසිවියහැකියයි කිය.

ඉන්දිය ජාතකය

ඉන්දීය රාජ්‍යය

මෙන්ම අවවාදකොට සමාදන්කරන්නේය. දැන් පියතෙරුන් වහන්සේ ඒ ගැන විමසන්නේ ය. ඒ ගැන වදාරන්නේ ය. ඒ ගැන විමසීම සඳහා

කෙරේදැයි කීය. එවිට එවැන්නේ මම නොවෙමි. ඒ ආර්යයන් වහන්සේ ඇතිබව පියාණන් වහන්සේට වදාළහ. ඒ ආර්යයන් වහන්සේ කොයි තැනක වැඩ සිටිත්දැයි කී විට, ඒ ආර්යයන් වහන්සේ මෙතැන්දී නොවෙති. මෙතැන් සිට යොදුන් සියයක් පමණ ඈත ඒ ආර්යයන් වහන්සේ වැඩ සිටිත්. ඉක්බිති පියාණන් වහන්සේ ඒ ආර්යයන් වහන්සේ කෙරෙහි පැහැදී ඒ ආර්යයන් වහන්සේ වැඩ සිටින තැනට ගොස් ඒ ආර්යයන් වහන්සේ වැඳ එක්තරා ධර්මයක් ඇසීමට කැමති වූ සේක. ඒ ආර්යයන් වහන්සේ ඔහුට ධර්මය දේශනා කළ සේක. ඔහු ඒ ධර්මය අසා ඒ ආර්යයන් වහන්සේ කෙරෙහි පැහැදී ඒ ආර්යයන් වහන්සේ වැඩ සිටින තැනට නිතර නිතර ගොස් ඒ ආර්යයන් වහන්සේ වැඳ

කෙනෙහි වැඩසේක. අපි බුදුවරුන්ලාට නමස්කාර කොට්ඨාස
කිරීම ආගාර නොදනිමු, එකල මෙතු බුදුරජාණන් වහන්සේ
බුදුගුණ නැහැදීමින් හෝ සරණයි කියවීමෙන් හෝ නිරයෙහි
ඇවිදින් පැනැදිවීමක් වේවා පැමිණ නැවැත්තුවාට සේක්ම,
සත්වයනගේ, මේ සේ සාමාන්‍ය බුදුගුණවලින් නොවේ. ඒ
දශබල ඥානාදී අසාධාරණ බුදුගුණයන්ගෙන් මේ ජාතකය
රජ්ජුරුවනි! දැන් බුදුගුණ මහත් ය්‍යුරුවෝය, එකල්හි දීඝාවු කුමාරයෝ
කම් දැන් මහාබෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ය, එකල්හි මාපියන්
සෙසේ පහළ කරණයෙන් සමීපයේ පෙරැමිවූවා සේ නොව
ලැබීමෙන් ලිදුවූ මහාසත්වයන් වහන්සේ වදාළසේක.

කොසඹ ජාතකය

වදාළ ආකාරය:- පරාජිත කෘතකෘත්‍ය ලෝකෝත්තමවූ

අප බුදුරජාණන්වහන්සේ එක්සමයෙක දෙවිරම්මෙහි වැඩවසන සමයෙහි
එක් භෙණඩු අරහෝ මේ ජාතක විස්තරයෙහි පෙනෙනැර දක්වන
ඒ මහණහුම බුදුන් කෙරෙහි සමවහන්සෙහි කොසොල්දනවාසීවූ
එක් පසළුගමක් නිසා පිසිස, ඒ ගමවැසි මිනිස්සු ඒ භික්ෂූන්
කෑහැකි හෝනා ඉඳිනා නෙහැකුත් කාවාදී උපස්ථානකළහුය. හේ
පලමුවෙනි මෙන ඒ ගම හිස්නොවේ දැ කියේය. එසුදු නිසි
එසින් ඒ ගමවැස්සෝ ඒ මහණට පිණි මොදුන් දෙන්ට පටන්ගත්හ.
ගිහිගෙ කැපෙන් නොවන්නෙකි වගන්නේ කැපද අහර නොලැබුණු
මා සතරවලනට පැමිණෙන්ට නොහැකිය, එස් කුත්සිය
කට නියාම කියට කරිඳුගන්වහන්සේ පිළිසඳර කථාකොට
අහසින් දුකෙන් කෑද්ද, පෙහෙලුන් කැපදැයි විමසූසේද මහණ
එසින් බුදුන්ට දැන්වීය එකල්හි බුදුරජාණන්වහන්සේ මහණ
එසින් නම කැප නොවන්නේ ඇත පුකාශයෙකි ලොව්හි කැපිරිමෙන්
කියවන් අනුභවකොට මහඳමපිරියෙන්සේක, පෙර කුවිසාන්නෝ
යෝගියෙකි වුවද නම් එපත රැක මලුකුදුකි එසි සිහු අනුභවකරන්නාවූ
ලෝභ පවිරය හැර මිනුවකින නොමිදේ අන්ධත්වයි නොවෙයි සිහුවනුදෝ
තෝතාවිරහෙයකින් ආහාර සාදුජය රැහෙය කැප නොවේකාහාර ආහාරේ
දැයි විදුරා මවුන් එසින් ආරාධනවූ කරිඳුගන්වහන්සේ අනුභවන් දන්,
වදාළසේක—

ඒ කෙසේද ස්වේ?

ඒක්සමයෙහි කිවමින දිඹුල්ගමෙහෙය කොසොල් උපන්සේක්
විසූහ එසි එක් පිරිස රජෙක් සමාවසත රැක යෙදි ඇතිකුදුකි හෙවුනු
හෙව නොට ඒ නෑයිකුදුකි දළු කොල සිසියි අනුභවකොට ඉතිරි ඇති

ඇත්ගේ අසිරි
කසාවත් හැඳගෙන සමාධිමය කෙරෙමින්ය. සත්දෙව් රජ සිහෙකුසේ නිර්භ
ගොස් ඒ ඇතුගේ ඉඳ එළියෙහු පදහ සමාගේ ආහාරගන්නෙක් දිසිල්
ඒ ඇත්රජ ඒ ඇතුගේ

මහගිරා ජාතකය

මෙසේ කිව් සුනු දිරුණු මේ රුක්කණුව පිරුණු රුකක්මෙන් වල තැනැ
මෙන් සැරසුනා දක්නා සැණින්මෙලේ, ඒ එන්නේ, ඇතැම් තිරිසන්
දිලින්දන්නු මෙන් මේවන් රුකුලක තිරිසන්මෙන් කලුපියෙන්
දෙදෙනි වඳුනේය. එදා තාපසවරිය ගැන වේනස කැ දිනෙන්
සුරැහැනා සා සමින කොපමණට දිනෙන්ඩුන් අහාවන්නේ ඒ දිනෙන්
එතෙනෙකි ඒ රුක්කණුව මෝහනාන්නේ නිසිල් කුලු ඉඳගෙන
කෙරෙමින් ඒ රුණු සුදුකුරුදම් ලොවට පහලවන්නාක් සේ
දරුවනගේ මියුරු රසවල් වසිල් අපුකාර ඇතිව හොඳින්
රුණ්දන තාපසවරිය ඒ අපුකාර ඇතිව හොඳින්
මේමන් තාපසවරියනකි අද මේ කොමදු පෙලක් මියෙන්නාක්
තැනැ ගම් ඇතැකට පැමිණියෙමිද එසේ කොවිද කියාද මේ රුණ
සුවිසක් වේවයි වඳුනේය. එසද තාපසවරියනට මේ රුණ
ඔන තනුවුනොව අතපට පැණකැති අවට පිහිටි රුක්කොළ
ලක් තබන්නේ සුරතටම නියෙන, මෙසේ සිතන්ලොව
නිදුරුරුණන්වහන්නේ මේ්ජාතක විමිදුණකට පසල් මෙන්
තෙර ඒ අපලත් රුක තරුණ තාපසවරිය නෙකෙයර නිසිල
කිසිතෘෂ්ණකුත් නිසිත් විරුණ කොකොටකැයි ඉක්ම දන්
සෝ, දිරාවලුලතුර කොහෙර මිකුරුගුණ සුරා උන් ඒ නිරා රජ්ජුරුවන්
නමින් දැන නිසේ දහ නිවන්පුරලා සමග වේදනි තාපස්වහන්නේ සෙන
දන්වා වදළහේමි.

සුළුසුව ජාතකය

මුවද එන්නමෙසේකි ආත්ලොවට පසලදින නව අරහැදි බිදුන
සෙක් අප්‍රමිතවූ ඇතිගුනක් වහන්නේ පෙරවඩාරාමියෙහි වසුරුවල දෙවැනි දින
රණයෙන් ගුනතාව වාසනාකරණෙන්නේ විසඳාහරණයෙන් කැරයි. සිරි සෙන
දුක සිත උපන් මලවන් රාගයෙන් සත්කෙනි දුකින් දිවිපවත්වන
අරහැ මේ ජාතකය දන්වා වදළහේක. දිස්කිය ලොව සෙන
කරණ කැමතිව සිටියානු දුක ආදුරු කොරුන් එසිත් කොකෙන්
සාහාකර කැදෙහැකන් ආ ඒ තිගකෙනට කැමැද තිගක් කෙන්නේ
කෙඳිරුයි එවාරු සාමිනි කැමවයි දුන්වූ සල්කි ඊට කාරණ
සැරහුනු සුසිසෙ දුක සිත උපන් කෙලෙසුන්කිහෙයකි දුන්දසමිතෙකෙ
කම් සිදළු ගුණහාග කෙණෙක මේ ආශ්චාදයක් කැත්තේය පසර අතෙ
උපදෙන්ය, සසුනෙහි කවරකෙනෙකුත් හෝ සිඛ කොවත්තේය ඒ එසේය
තිකෙමර පැහැර උපුටිනෙණ යනසරම් මෙ දවස් පරණලාවෙක පැවි
සිරිත්නේ කොවෙමි, මේ සෙලෙසා නිසා බොධිසත්ත්වයන්නේ සුරතල්
නිතු දවෙසකිංපත්තියෙන් පිරිසුදු මනුරුහෙයේ පරා සත්‍රීරූපෙ දක සිත් ඵල
ණයෙන්ගි ධානයෙන් පිරිසුනාවි වේදුනි වඳුරා ඉතුන්වන් දන්වා වදළහේ.

අතීතේ බරණැස් රජ්ජුරුවන් මෙදිවස් රජ්ජුරු රජකරන සමයෙහි අප බුදු
රජාණන්වහන්සේ අනුන්ගෙන් ධනඥාති මිත්‍රාමාත්‍යාදියෙක උපන්නේය. රජ්
ජුරුවන් ඒ අති බුද්ධිමත් බවට හේතුවූ කුමාරයෝයෙකු සේ කුමාරුන්ගෙ
සෙල්ලම් කරන්නේ දැරෙන්ගෙනාවට කොටි දිරුවන්කෙනෙක් ඇවිදින්නේ
සෙල්ලම් වෙතු දක මේ වස්තුව පෙනෙන්නේය, මේ වස්තුව අතදවූ පුරු
ෂයන්ගේ නොවෙයි. ඒ එසිනුත් මිරුකු මුවියව පැමිණ සුසුවිසුනු සිය
සෙල්ලම් කරන්නේ මේදේ කිසිවකට මැද නවුත් පැවිදිවූ නත්
සෙල්ලම් කරන්නේ නැත්නේය ඒ උදෑසන එකවල් එකවල අතරින් රුණ කලුත්
ඒ ඒ තැනැත්තන්ට ඒ ඒ ගුණ ඇතිවෙන්නේ මෙන නම් නියමයෙකි පිළිගැනීම

මෑද මිනිසුන් එසක නෙට කොත් තැබිදු කොදුව අතෙන් ගැහැනු කිසිත්තේ කොට කෙරෙමි මිරිදුම පැවසෙන්නදුම් සිටියාය. එත් රජදරුවෝ අදහා, කොකාගේ කියන්නේ විටාරමක් උසට කෙන් කඩිකොළඹ පිහාරමින් එකට කෙරෙමි එය විසින් අසලදු කියන්නද ගුණකොත්තේ කියා කොදුව විටාරමින්. එකල්හි කෙටිකොත්තේ ඉන්නේ ඒ කොදුවේ විටාරමින්. එකල්හි කෙටිකොත්තේ ඉන්නේ ඒ කොදුවේ විටාරමින්. එකල්හි කෙටිකොත්තේ ඉන්නේ ඒ කොදුවේ විටාරමින්.

විසිතුරු කොකාගේ දරුවු කෙණෙක් ඉන්නවා. ඒ දරුවා කියන්නේ, තුරාවයෙන්, මිහිරිස්සේය. කවර කෙදෙසක් ඉදහොත් ඒ කියන්නේ, මිහිරිස්සේය. එකල්හි කෙටිකොත්තේ ඉන්නේ ඒ කොදුවේ විටාරමින්.

ධුරයක් කරන්නාවූ දශරාජධර්මයන් සෙදී රාජධර්මයෙහිත් පිහිටියේ
ආලුණන්ගේ කියාගෙණයේ ඇද්දෙයෝයි අහනාදුට පිරිසිදු
කියන්නෙකි පරීක්ෂාකාරී නමන්නේ ආලුණන් පිරිසිදු
කොටින් පිරිසුදුවැ කොට පිරිසුදුවැ නමන්නේ ආලුණන් කියන
කෙනෙක වහාමාත්‍යයාට කෙණේ ආලුණන් කියන කෙනෙක
කරණ පත්තලට පැමිණියෙහ—මෙසේ කියනකල්හි මහාසත්ත්ව
තෙමේ ඉඳුන කිරා මේ ආලුණන් කෙරෙහි රජ්ජුරුවෝ
සැකයක් ඇතිවිය දන්නේය, රජ්ජුරුවෝ ආලුණන් මේ අනුවාසයෙහි
කෙරෙහි ආලුණන්ගෙන් නම් කියන්නෙහ, මේ පැතිරුවම්වා
ඒහා. එවිට මෙසේකියන්නේ විදුරුණෙන්ම ඔබ
මේ ධර්මයෙහි රැකියාවක් කරණ නිසාලුණන් කියන්නේ
ආලුණන් ප. කියන්නේ අධර්මකාමල රජ්ජුරුවන්
කියයි විවාහය—එවිට මෙයින්නෝ කියන්නාහ රජ්ජුරුවන්
දරුවන් අධර්මයට්ටාල පොළොව රහසද සරියෙන්නාහ, ඔබ
කැරැවෙයි එසේනෙමින් ආලුණන් නිහතමානවන්නේයයි කියා, එවා
රජ්දරුවන් අධර්මකාමල ආලුණන් කියන්නේයයි කියා, එවා
කෙසේ රජ්ජුරු කොහෙයා, ඔබේ මරණ්ඩුවට වේදයි කියා, රජ්ජුරු
පරීක්ෂාකෙරේ නියා කොටමිදිවන්නේ අධර්මකාමල නෙවේ නොවන්නේ
කියා කැමැත්ත මෙරුපරීක්ෂාකෙරේයි ඉඳිරි ආලුණන්ගෙන් රජ්ජුරුවන්
එවැට කියන්නේ කියන්නේ කොපමණක් ධර්මය කැමැත්ත ආලුණන්
කියා මෙරුයයි නියා මේ කියාමක් කොටමිදිවන්නේ අධර්මකාමල නොවන්නේ
ඉඳුරුවන්ගේ කියාලුණයට මෙයින්නෝයන් අධර්මකාමල නොවන්නේ
පලුදු පරීදෙන් ආලුණන්කරවයි දුන්න. රජ්ජුරුවෝ ආලුණන් මෙයින්නෝ
කෙසේයි කෙල හා සමග ආලුණන්දෙයා කොපමණක්වන්නේ ආලුණන් කියන්නේ
කියා. එවිට මෙයින්නෝවන්නේ ආලුණන් කියන්නේ ආලුණන් කියන්නේ
එසේ අධර්මකාමල නැතිය, එසේනොයින් ආලුණන්, කියන්නේ පිරිසිදු රජ්ජුරු
කියන්නේ කොවිදින් නොවේ එබැහැල පලුදු කියන්නේ කියා—එවිට
කොරවම් කොපිහා පැස්වි ඉවත කියන්ද සෙපු කෙරෙයි මිනු පත්තේ කියන්නේ
එසේනෙයින්ම රජ්ජුරුකෙණේ අධර්මකාමල රාජ්‍යය කෙරෙන්නේ කියන්නේ
එයින් අධර්මය වන්නා, එසේකල්හි රාජ්‍යනාසයින්ට රාජ්කරුවන් කියන්නේ
එසේ වැවෙන්නේ කොයලෙසෙන්නේද, යම් පොවැයින් කියන්නේ කියන්නේ
ලෙස දියෙයි එබැද පලුදු පිණන්නාවූ කොණ, වැහැක් නැතිවිදියයි කියා කෙනේ
කැබෙද පසුන්නෙහි පිණිහෙනයින් ඉඳුරුමපිණ්ණෙන්ද එමෙන් යම් රජ්ජුරු
කෙණේ අධර්මයට රාජ්‍යය කෙරෙන්ද රාජ්නාසයි වරදින්නේ කියා
කරන්නාහ, එසේනෙයින් රාජ්‍යනාසයින් මනුෂ්‍යනෙන්ට සියළු කෙරෙයි කියා
කැබෙන් එබවන්නේයයි කියා—එවිට රජ්ජුරුවෝද සිහිනින් ඇදි මේ තුනත්
පැහැදිරිය කෙළුලුන් මමය, දෙවෙනිව කියන්නය කෙළුලුන් මමයයි කියා
රජ්නියාව අඛ්‍ය නුවරවාසියන් දහරාජධර්මයෙන් රාජ්‍යය කළායයි වදාළ මේ

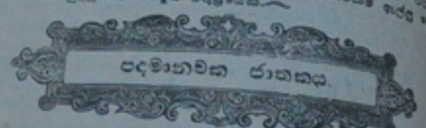
රාජ්‍යය කෙරෙන්—එතෙයෙයි රජ්ජුරු.වෝ කියයි ආනන්ද
ස්ථවිරයන් කෙනෙක් එබවර අහවලන්නෙයයි දන්වීම අරහයා මේ
ධර්මදේශනාව දේශනාවදාළ.

රාජෝවාද ජාතකය

ධර්මසේන නිවාසනු කිරුල්ගුරු.මුදලිතුමන්ලාගේ ඇත්තෙන්
ඇත්තෙන් එබවර අහවලන්නෙයයි දන්වීම අරහයා මේ
ධර්මදේශනාව දේශනාවදාළ.

ඒ කෙසේද යත් ?

සැවැත්නුවර සිටාගෙණෙනුන්ගේ සුතෙසෝ ඇත. ඒ පුත්වහාගේ නම්
ධර්මදත්ත කිය කෙණෙනුන්ගේ සිටවර අහවලන්නෙයයි සිටවර සල
ඇත්තේ එන්නිසි කෙණෙනුන්ගේ සිටවර අහවලන්නෙයයි සිටවර සල
ඇත්තේ එබැවිනි. ඒ පුත්වහාගේ නම් ධර්මදත්ත කියා කෙණෙනුන්
ධර්මදත්ත කියා

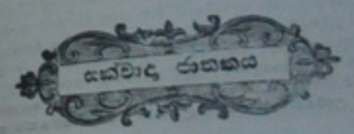

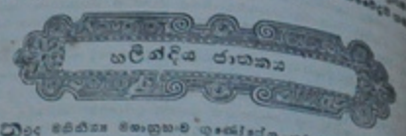
පදමිනාවත ජාතකය.

"මාදෘ එක්තෙනෙක්හි එලුවා ගුණ ගමන්නෙහි ලෝකයාහිමියි මෙහි කතුවරුන්ගේ ජාතකවර්ණනාවෙහි දෙවිරමණෙහෙර වැඩවසන්නේ උපාසක මහණෙකුන් අරභයා මේ ජාතකය දේශනා වදාළේය. ඒ කෙසේ ද යත්; ඒ උපාසකයා තෙල් උකටලීකෙළියි වදාරා තැලිච ඇඹුල්ගස් කොරෙහි ගොනෙක් බඳවා ගෙනැවිත් ඒ ගොනා ඇඹුල්ගස් කොරෙහි බොජ්ඣංගයන් වඩන්නේ මෙන් ගොනා ඇඹුල්ගස් කොරෙහි බඳවා ගෙනැවිත් ඒ

ලොමසකාශ්‍යප ජාතකය.

දේවිය වදාළාහ—"ඒ කිමෙක්ද ඉතා හොඳ ඉතාමෙහෙ ලෙඩින්මෙහි ඇවිත්තේ ආදීන ලැබිලාව හොඳට හැර වදාරනු කැමැත්තාහු එතකොටත් කියන්නේ කිරිහොඳටම නොවේ. ඇඳ වැටුණු හොඳ දෙමළ දඹවල් රහසෙවුලෙන් ගුණ විමසීමෙන්ද අවුත්තෙහි කෙරුම් පසලොස්ව ඇවිදිනේය, එකල්හි රාජදූතයෝ නොයෙක් කුවින් ඇවිත් යළිව උන් හිඟුණු කිසුන්ගේ ලොල් අතර දමනය කිරීම උන්හාහුය—කෙල මුදුරුවන්හෙන්ගේ දුම්කොට ඇරඹෙන්ම එදුරා ගොඩින් අපි අතෙල් හිඟුන්ගේ ප්‍රකෘතියෙහි ලොල් මිනුස්සු දැනුම්කම් දුන්නු කල්හි කිසු කැදලා සැහැල හොඳ හෙළ ලොල් රාජදූතයන් ලොකුවෙන් විවරා සැමට ඔබාගිය දුන්නුකල්හි ඇතැම් හෙළ ලොකොල්ලා ඇත්තෙන්ම ඒවිදුම් පළමුන් හෝ ආමිසයෙහි ලොල් මරණයට ගොස් ඇත්තෙන්ම නැවතිසුවිසුල් ඇ පක්ෂියන්ගේ සැදුම්ලියන් පියාපිඬුවට වැඩිය දක්ෂ මොනු මනාවකින් සවිපත්තියෙන් සකස්වියයි, මොවුන්ගේ හොඳ ඉගැන්වීම්වලින් මැනවින් සිතා මවුන් සමීපයට ගොස් අදරින් පිළිගෙන එබඳු පක්ෂියන් රක්වීමේ පිළිවෙළවැවුන් මිදුව ගුන්ගට එන්ට මෙන්ම නැත්තේ ඇවිදිනා කොටම මනුෂ්‍යයෝ කවරපක්ෂියෙකුගේකුදු කියුම් අපට එකා කියයි කිවේය—ඒකාන්තව හෙණ, එංගන දේවිනා කියන්නාහු ලිවිරියෙහි—ආර්ය ලොකයෙන් මිනිසුන්ට මේගොකොට හැකියාවක් නැත්තේ එමිබල කපුටුව ප්‍රියකාමයෙන් රක්ව සිටියාක් සැනින් පියාපිඬු වල්ලා කෙරෙන් ඇතිබ කලාණගුණ ඇත්තාහුයයි කියාද මිනුහෙන් කියන්නට කිවේය. එමහට කපුටියෙහි අතිශ්චිතවූ එමිබල වනුවාහෙයයි කියන්නාහු එතිබල හා කැමබල ඉතා අතල්ලය, යි කිවිද හොඳ මේ පුවත් කියාගෙන ගොස් ඒලුණන්ගුණවන්තරවූද හොඳහොත් සිත්ගිවන්තීවෙට ඇසි කුවරුන්ගේ ගරීරයෙහෙක් අනුභවිකරවූවයි විවාළේය—එකල වනුවාහෙයේ ඒදෙවුන් එමිබල කපුටුව මේ කථාවෙහෙයි අසුභව කිරීමට කියූ හේතුවක්ද යන

හලිද්දිය ජාතකය

මේ සසුනේ පැහැදුණු කෙනෙක් ගිහි ගෙදර ඉඳලා ගිහි බැඳීම් හැර දාලා පැවිදි වෙලා ඒ පැවිදි බව ගැන සතුටු වෙන්නේ නැතිව ඉන්නවා නම් ඒ කෙනා ගැන මොකද කියන්නේ? ඒ කෙනා ගැන කියන්නේ ඒ කෙනා ගිහි ගෙදර ඉඳලා ගිහි බැඳීම් හැර දාලා පැවිදි වෙලා ඒ පැවිදි බව ගැන සතුටු වෙන්නේ නැතිව ඉන්නවා කියලා.

සිතනුයේ ඒ අතෙහි කාපඝණ්ඩවාසීන්ගේ මඟහෙළ කලක් කොල්ලකා ජීවත්වෙන්නේ කරු, කොසිය දිය පැහැති වැදුම්බ ඔබ ඇතැ යනු වේ. එසේ නොවේ නම් කාපඝණ්ඩවාසීන්ගේ එක්කොටු ඔබ දුරදීම දිය හැකි වේ. එසේ නම් ඔබ මෙතැනින් ඉවත්ව යන්නැයි කීවා ය. එකල්හි ඔහු ඒ දඬුවම් ඇසූ සැණින් ඒ ගම්මානයෙන් පිටත්ව ගොස් ඒ ගම්මානයට ඉතා දුරින් ඒ රාත්‍රිය ගත කළේ ය. එකල්හි ඒ කාපඝණ්ඩවාසීහු ඔහු ගිය බව දැන ඔහු සොයා ගොස් ඔහු හමු නොවූ බැවින් ඔහු ගිය මඟ ම ගියහ. ඔහු

කෙනෙක්ම හා එවරට කලු කැත්තෙකිය. මේවුන්ගේ කෙවිරැල්ලට කැපෙන්නේය, එසේ කෙනෙක් උපතෙන්ම කැ එවැනි කැත්තෙකි. ඒ කැත්තා ඔවුන්ගේ ඉපදීමේ සිටම ඔවුන් සමඟ එන්නේය. ඔවුන් මැරෙන්නේ ද ඒ කැත්තාවයි. ඒ නිසා ඔවුන්ට කැත්තෝ කියා කියති

කෙනකු මේ කතාකෙරෙයි නිදසු නුවැන්දෙන්නට උතුම්වූ සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ, එසඳ මිථිලාපුරයේ අග්‍රඇමැතිතනතුරෙහි පිහිටා සිටි මහාජනයාගේ අග්‍රඋපදේශකවූ මහාපණ්ඩිත බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ගැන වදාළසේක. එසේ නම් කෙසේ හුවනිදුන වාසිවූ ජාතකවර්ධන කුමරු විසින් රාජ්‍යය අල්ලා ගැනීමට කළවූ විරුද්ධ අදහස්කම මිථිලාපුරයේ පවුණුවන්නට බැරිවූ බව දක්වා වදාළසේක.

තින්වැනි ජාතකය.

නවවෙනි නිපාතය කිම්.

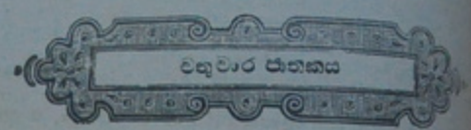
නවද දකුවන රාජානෙ දන්වමු ද කෙසේද යන්?

මේ කතාව සැවැත්නුවර ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන කල්හි මහාකරුණාවෙන්තෙමේ අරභයා මේ ජාතකය දක්වන ලදුවේ ය. එසේ නම්, මේකී වස්තුව පෙරදැන් මිථිලාපුරයෙහි විස්තාරවෙසින් පවත්නා වූ මහාජනයාගේ මේදයි වදාරා මේ අතීතවස්තුව වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත්?

ඒවර්ගය දන්න කෙනෙක් පරීක්ෂකත්වයෙන්සේ කැඳෙයි එස් මෙහි දුක්ඛත් උපාසකයෙකු හා උපාසිකාවක් ඇත්තේය, උන්ගේ මිනිසෙක් පුතෙක් ඇත්තේය. ඔහුගේ දෙමව්පියෝ තුවු ප්‍රබන්ධයකින්ත් නොත් යුක්තයන. ඒ මිනිසාවිසුකාම් කුමාර ඉතා අහංකාර බිලිහුන් සේය, එසමයෙහි ඒ උපාසකයා මේළේ උපාසිකා සමඟත් මේළේ ව දම්පියන් අවුදිමේත් කැඳවා කරන්නාහුය. පුතුගුවන්ට එබඳුවූ මේළෙ තරලොව ඇත දන්පියන් කරවයි පුතුගුවන්ට අවවාද කිය. ඒ මිනිසාත් තෙම පියන්ගමිනොව් කුමිත කාරියෙන්ද පියන්ගමිනොව් උන්ගේ කිරුත් මැණියන් කිව්ව නොකොට දහවඩ පියන්ගම කළවුන්ව හම් ගමන් මෙන්වූ පරිහලවුන්ව මෙසේවූ නපුරුකැපී කිය, ඒ ගෘහත නපුර මහ දැකී පුත් ඇතිදැයි කියා අහවරේ ඔලිව් වියන්සේය. එක්දවසක් පිරුණු පසළොස්

ඒ සඳ පැමිණියේය. මිනිසාවිසුකාමයන්ගේ මැණියෝ පියන්ගමනු එළිහිය දැ සෙන්ගත කොට පිදුරුත් දහසක්දෙනු මිනිසුන්ට නොමැ ඔබේ ඇතා එළිහි කිය. පුතණුවන් සෙනඟට නමස්කාරයක් කළපල්ලංකයෙන් දවල් ඇතාගේ පිටට නැඟී දරුවෙනුවු නිදු නැගී රදුකැන්නේ ඇතුළුව සෝදු ඇතාගේ පිටට නැඟීමෙන් අදහස්කළ පුතණුවෝ මිනිසුන් ඇති පුත ඇතාගේ පිටට නැඟීමෙන් කොදෙසක්දිසි කිය. එවට මිනිස්සෙ ඔබ

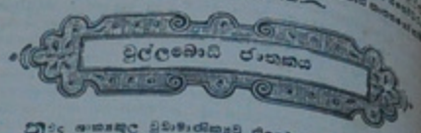

චතුර්ථ ජාතකය

කාල්ලි ජාතකය

මහාබෝසත් ජාතකය පුණිස්ජාතකය හා සදෘශය.

වඩුපෝසථ ජාතකය

සංඝ රාජයා

මෙසේ ආරම්භ වූ ධර්මදේශනාවෙහි ඇතැම් තැන්හි ඉතා ගැඹුරු ධර්මතා ඇතුළත් වී තිබෙන බැවින් ඒවා ඉතා හොඳින් අවබෝධ කරගත යුතු ය. එසේ නොවුණහොත් ඒවා ගැන වැරදි අදහස් ඇතිවීමට ඉඩ තිබේ. එබඳු ධර්මතා කිහිපයක් ගැන මෙහි සඳහන් කරනු ලැබේ.

ඒ කෙසේද යත් ?

ඉන්ද්‍රප්‍රස්ථ දේවල චක්ෂුර්නම් රට කොසඹෑ නුවර රජකුරුවෝ ඇතුළු රාජ්‍යාභාරණ සමූහයෙහි මොහොතින්ම ඒ ඇත්තෝ ශ්‍රාවකකුලයක ඉපදී සිහිය පැමිණ අතිශය ශ්‍රද්ධාවන්ත කුමාරයෙකු හා දේවතා පවසන්නේ ඒ ඇත්තන් කිහිපදෙනා වහාම නෙස්සාදී ඉර්ධියෙන් පැමිණි ඒ දිවැස් ඇති ඒ ඇත්තන් ඒ ආපසෝයි මේ කරුණ දෙස්හාමි බාහුසාරත්තායා. එහු ආඳුන් පිණිස ඒ ඇත්තු ඉර්ධියෙන් පැමිණි ඒ දෙදෙනාවහන්ගේ පළමුවන් ඒ උපාසකයා අධිගතකෙනෙක් දෙදෙනාගේ ඒ නුවර අවිදූරභාගයෙහි සුසාන භූමියෙහි වාසකරන්නා. ඒ සුසාන භූමියට කොරපළිරුණුවා කොරාවිවෙන් දිවයෙන් කොස් මඩිය කාපසේ ඇතුළු සුසාන භූමියට ගොස් ඒ

කණ්හදීප ජාතකය

[illegible]

දේවදහනකට්ටය. ත්‍රිගව්‍ය කුමාරයෝ හා ආනඳකුමරිගෙන්ද, ඔවුන් රජ්ජුරුවෝ හා මිනිසුන් කෙරෙනුත් සත්කාරයන්ගේ දක්ෂ බිඳුණෙය්.

නිග්‍රෝධ ජාතකය

මේ ජාතකතුල ධාතුදේවියවූ මහෝදරා මිදුරුවණින්වහන්සේ ශාක්‍යරාජකුලයේ වැඩවසන සමයෙහි පිතෘ රාජයා කරවන්නාවූ කතාව ප්‍රත්‍යුත්පන්න අර්ථය මේ ජාතකය දක්වනලදී.

එක්තරා පුරාණකල්හි දරුවෝ ඇත්තාහු ඇවිදින මල් සිහි කරන්නේය. ඔවුහුත් ඥාතීහුත් කෙරෙහිද බොහෝ ස්නේහ කරන්නේය. එකියක පුරුෂයා තමාගේ ප්‍රකෘති කිරීමෙහි ඉතා දක්ෂ වෙයි. ප්‍රත්‍යූෂ කියන්නේ නිවීමයි. එහෙයින් මෙතුමා නිවන් ගැනීමෙහි ඉතා දක්ෂ බැවින් නිවීම ප්‍රත්‍යූෂ නම් විය. ඒ නම ඇත්තේ නිවීමෙහි හැකියාව ඇති බැවිනි. ඔහු තරුණ වියට පැමිණි කල්හි තමාගේ ඥාතීන් විසින් ඔහුට ගෙවල්දොරවල් ගොවිබිම් ආදී දෙයින් අලුත්කොට ගෙවල්

සක්කාරි ජාතකය

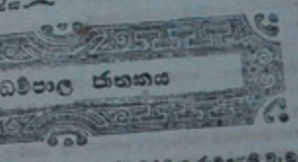
සුදාසභාකුලෝපනිලිපෝතුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ කිළිල්වත් ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි සුබෝදය රජපුරුවෝ අදහා

ඒ කෙසේද යත්?

ඒ බරණැස්හි වසඳහන් රජකන්වහන්සේ පිරිවරා විරිසෙයි සිහා, සේදුන් අදහා මේ ජාතකය දන්වහළද

ඒ කෙසේද යත්?

සේදුන්වහන්සේ වසඳහන් රජපුරුවෝ අසා සමිඳුන්වහන්සේහි වසිදහසක් ඇතිකොට සුබෝදය රජපුරුවෝ කෙණෙහොසින් කැඳ වළඳවා ඉක්බිතිවු ජේතවනාරාමයට පවරා රජගෙට කෙණෙහොසින් කැඳ වළඳවා රජපුරුවෝ

මහා ධම්පාල ජාතකය

ඒ කෙසේද යත් ?

එක් දවසක් දේවතාවෙකුගෙයි රෑ වැටී මහවිරුවන්ගේත් අවියරගේත් නාවිරාගේත් සත්වරු බැහිවුණේ සතියක් ඇතුලෙයි. කෙරෙයි කියා හිතා ගැඹුරුත් කෙනට පහදාගන්නෙත් නැත්තේ ය. එක්කෝ පුතිසංධියෙයි කියන්නේ කරුමයක්ම නිසා ය. නැත්නම් ඒ දේවතාවාගේ ඉතුරුවත් දන්නා වදුලේ කවුද ?

ගවම්පායවය කොසොල්රට කොසොල්වරම් රජුන්ගෙ කාලයේ රජගහ නුවරට ආසන්නයේ ඉපදුණු මෙතෙක් ඇවිදිනුවුල්ම

දේශකාට කෙණෙක්වත් වදුරා මරණකොට, දේවදතයාට වරදක් වේවි කියා උත්තරයක්වත් වේදැයි වදුරා මේ කුත්සිකාත්‍රාසයෙන් කියා, එතෙමේ උතුරුත්තරාවත් දන්නා බවත් දන්වා වදුරු රජ්ජුරුවනි මම මේදැයි කතාකරන්නේ දන්වා වදුරුවේය.

කුක්කුර ජාතකය

"බුදු සාසනෙ පුහුණුවූ සමිඳාණන්වහන්සේ පෙරබවාරාරියෙහි වූ වස්තු සමූහයෙහි එක් වස්තුවක් විස්තාරයෙන් ඉන්නා උවාසකතුමනි මේ ජාතකය දන්වනලදී.

ඒ කෙසේද යත්?

එක්තරා උවාසකයෙක් තමාගේ පුතෙකුමිදු ගෝතයෙන් කතාකරනු විනාශවම්හියි පුතා වට නොකියා, වලාහිදුනි කියා කියා, මෙහෙයි වියපැමිණි ඇඳිරි නැති පිරිසතොසී වැදගෙන්නාක. එක්දවසක් අම්මි පිරිසතා කිසාගෝතමී යන්නාවූ ලොව මහා වදරණ්නේ එතුමා සමඟ සෝවාන්ඵලට පිහිටි හේතු ඇති කියාව දැක වදුරා ඇතුළත්‍රා කිය වදුරු පත්වරු හැත්තෑපිරිසඳුනාමියි පසුව හෙණ්ඩෙන්නෙ එතෙක්වාත යාමේ නෙව වැඩිසේය. එකියාක පුරුෂයාගේ නෙව මනුෂ්‍යයෝ වේවිදීයා ලෙස බුඩාසනයේ අත්වා එකියක පුරුෂ ආත්ම මේලොවිමාගෙන්වූත් සමිඳාණන්වහන්සේ උපන්වූ—සමිඳාණන්වහන්සේ ඇත්තේ එකපුත්‍රයෙක, එසේහෙයින් මට කිසිරූප එස්සෙකින් කෝකෙ ඇඟිමි කියන්, එවිට සමිඳාණන්වහන්සේ පළමුවන් බුාහ්මණයන් කොටගෙන පුත්‍රාත්‍රයෙන් අඩා කෝසාරාව උන් අවස්ථාවෙහි උපතවන්නේ මෙවැනි කෝසතුවීයෙකුදෝ වේදැයි වදුරා ඒ කෙරෙහි ගාරාධිවූ සමිඳාණන්වහන් ඉතාවත් දන්වා වදුරුවේය.

ඒ කෙසේද යත්?

යම්කිසි දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවෙකුගේ රාජ්‍ය කරන සමයෙහි ඒ නුවර එක්තරා බ්‍රාහ්මණයෙකුගේ පතලදරුවෙක් උපන්නාවෙහි පුතෙක් මලකැඩුණේ දිවසලෝකයෙහි උපන්නාක. කිසිගේ පුත්‍රයාවි කෝකයෙන් අඩ අඩා කොඟා නොයි දුක්විඳුම දක්නට සුසානභූමියට නොව වට තුන්විටක් ඇවිදු මහන්දු දුකින් ගෝතමුන් වහන්සේය, දිවසලෝකයෙහි උපන් දිවසපුත්‍ර මිය ගියාගේ තුලදෙනේ දිවසලෝකයෙහි උපතිමි මාගේ පියාණන් කෙසේ ඉඳිත්දෝයෝදි සිතා දිවසිය බැරුණේය. තමාගේ පියාණන් තමන්ට කෝකයෙක් විලුපිණ කියන් දුක මහන්සේ පියාණන් සුසානභූමියට ගන්නාවි පළමුවෙන් කෝසිය හේතුවෙන්

ගෙන් පැන්නාක්සේ සුසානභූමියට එන්නාවූ පළමුවෙනි දිවසපුත්‍රයා, තුන් සතරදිනක් සිටියේය. ඒ දෙවෙනි එකියක බ්‍රාහ්මණ තෙමේ මිය ගිය දිවසපුත්‍රයාගේ ආ කෙරෙන්ම තෙවන පුත්‍රයාවි මිය ගිය දිවසපුත්‍රයා ගෙ බ්‍රාහ්මණ කියන්නේ අම්මණ්ඩ

මෙත්තේව ආයේ තෙපෙමේ මෙසොතාලයේ ගැබ ඉ දුගය මුසිත්තය
ඉදිරි ආත්මභූත කෙණෙහුත් තෙපෙමේ මෙත්තේව් කිස් දුගය
කියා යනුයේ ඇතුලත් දිවසතුලයේ මෙහි කියා ඇත්තේ
ඇත.—කියාගේ එසට තෙවේදී ය. ඉක්බිතිවා ඇත්තේ
දෙන දන්කෙනොට සුවිස්තාම මෙසොත්තාවේ ඇත්තේ
කියා කියන්නේය. යනුයේ කියාගේ කතුකෙනෙත් ඇත්තේ
දිවසතුලාගෙම් ඊතුලය කියා—එසේත්තේ යනුයේ ඇතුලත්
කියාගේ දන්කුලතාවා දුගයිත්තෙනොට දිවසතුලාගේ
මිනුත් කෙනිය ඒගයෙනුත් සිය, විදුලෙන්ය—තෙපෙමේ
කියාගේ හේ දුගේ මිස්තරත්තාවූ මේ කියනුය,
ආනන්ද ස්ථවිරය, ඇගලි දිවසතුලයේ හේ අග්‍රාවිය කෙනෙත්ය,
සිතුලෙන් හේ සුනුලුත් කොසොරිය, එසේගෙම් පඤ්චසතුලයේ
සෝවිරය, එසේගෙම් යනුයේ හේ මුදුන් මෙය වේදනි වදළෙන්ය.

බිළාර කොසිය ජාතකය

මෙම ශාස්තෘතුල විසාඛාදේවියවූ බිලෝපුරු, මිදෙශාගාරයෙහි
පේතවත්ථාර්ථයෙහි වැඩිවසන සමයෙහි ලෝභ කිසුණෙහෙතුවේ ජාතකය දන්වනලදී.

ලෝභවූ කිසුණෙහෙතුවේ කිසිදු සත්ත්වයෙක්හට සැම්සේ, ඔහුගේ ශාසනයෙහි කිසල්ලි සත්ත්වයන්වහන්සේ සෝතාපත්ති ආදී ඵලයන්හි පිහිටුවා ගැබ්බව තිබෙද්දී බිළාලියකට පොදුරු කොටා කියා වදළ කල්හි ඒ කෙසේද යන්න ආරංභවූවූ සත්ත්වයන්වහන්සේ ඉතුත්තේ දන්වා වදළසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

ශ්‍රාවස්ති දවස බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජතුමා රාජ්‍යය කරන සමයෙහි මෙම නුවර සිටුවූ කෙනෙක් ආත්මභූත මිසිලුගේ දෙය කොට ඉන් සාත්තියෙහි කොපැමිණ කෙදිරිය කොට මහාසත්ත්වයන් වහන්සේ එළඹ වාසය කරන්නාවූ සත්ත්ව ලිඛිතේ ගුහාවක් කියන්නා සත්ත්වයන්ගේ ශරීරගතිය හා පැහැය ගෙන් ගිය පෙරියන් පලමින් කෑගසයි ද්විපදින් ආදිවූ සත්ත්වයන් කොට කියා යනවත් වූයේයයි කිය. සත්ත්ව ලිඛිතේයි එහිට කියන්නාවූ හෝ කියා කොටුරු අප සත්තේ නැය සෙවල් ආදිවූදෙයකි කියල්ලේ කිසිවිටක් කියන්නේ නොසිබිය් ඉදහෙතින්සේගැය පෙනෙවල්ලා කෙසේසෙහෙයින් ඇත්තේ

ඇත්තේ කුලතෙයේ නැරේනා මනුෂ්‍යයන් දැඩිවූ කැවුම් ආදිවූ
කෑමෙන් ද සන්තේය. ඒ කෙනෙහි අවසානයේ සවර කියාදෙන් කියා
කියන්නේ නැය ඇතය. එ ගමට සැරිසරන්නේ සතර කියාගෙනි
කියා සත්තේ ද සන්තෙන්නේය, අවට වසන්නවූ සැමගේ නැය ඇතේවේ
කියා සත්තේ ද සන්තෙන්නේය. ඒ කෙනෙහි ඔවුන්ගේ ශරීරයේ ගතවෙන්වා දෙයේ
කියා සත්තේ ද සන්තෙන්නේය, අවට සැමගේ නැය අවට දිවාය සැමේ කියාගෙනෙයේ
කියා සත්තේ ද සන්තෙන්නේය, එසේ

ආනන්දමාහිමි යම් උපායකින් කරවීමකි අභිප්‍රායවත් විධානයක්ය වදාළාහුය. රාජකුමාරයෝ කවුරු අය කාරාගේල්ලෙහි නැතුවෝද කවුරුන් වඩාත් උපායඥ හෙයි සුවේදීන්ද්‍රයන් හා දෙදෙනාගේ කවරකු දැයි විමසා ලෙළුම් කෑමි ඊතිහාසට පැමිණියේය. සුවේදීහු කවුරුන් ඉන්දැයි කියා කොලඹුවාහි කීයා අවවාද රාජසට කිමිට එමින් සිටින්නා වූ රජදරුවන් ඇරලෙන කල් රජදරුවාගේ ඊතිහාසයට පලිගැනීම ඒ සුවේදීන්ගේ කාර්ය්‍ය ඇරඹෙන්නේ ය. ඒ සුවේදීන්ගේ ඇරඹුම් කාලය ගැන ඉතිහාසයේ කිසිම සඳහනක් නැත. එහෙත් ඒ සුවේදීන් රජදරුවාගේ ඊතිහාසයට පලිගැනීම ආරම්භ කළේ ඔවුන් ඉතා තරුණ වියේ සිටියදීය. එසේ නොවන්නට ඔවුන්ගේ ගුරුවරයා වූ ආනන්දමාහිමියන් ඔවුන්ට ඒ කාර්ය්‍යය භාර නොදෙනු ඇත. ඒ සුවේදීන් ඒ කාර්ය්‍යය ඇරඹුවේ ඉතා තරුණ වියේ සිටියදීය. එසේනම්, ඒ සුවේදීන්ගේ ගුරුවරයා වූ ආනන්දමාහිමියන් ඔවුන්ට භාර දුන්නේ ඒ කාර්ය්‍යය ඉටු කරන්නට තරම් ඔවුන් වැඩිහිටියන් වූ කාලයේ ය. ඒ කාලය කවදාදැයි නිශ්චිතව කිව නොහැකි වුවත් ඒ කාලය ගැන ඉතිහාසයේ ඇති සඳහන් අනුව අනුමාන කළ හැකිය. ඒ අනුව ඒ කාලය ක්‍රි.පූ. 3 වැනි සියවසේ මුල් භාගය බව පැහැදිලිය. ඒ කාලයේ ලංකාවේ රජ කළේ දුටුගැමුණු රජතුමාගේ මුණුබුරා වූ වළගම්බා රජතුමාය. ඒ රජතුමා ක්‍රි.පූ. 104 සිට ක්‍රි.පූ. 77 දක්වා රාජ්‍ය කළ බව ඉතිහාසයේ සඳහන් වේ. ඒ අනුව ඒ සුවේදීන් ඒ කාර්ය්‍යය ඇරඹුවේ ක්‍රි.පූ. 100 දී පමණ බව අනුමාන කළ හැකිය. ඒ සුවේදීන් ඒ කාර්ය්‍යය ඇරඹුවේ ඉතා තරුණ වියේ සිටියදීය. එසේනම්, ඒ සුවේදීන්ගේ ගුරුවරයා වූ ආනන්දමාහිමියන් ඔවුන්ට භාර දුන්නේ ඒ කාර්ය්‍යය ඉටු කරන්නට තරම් ඔවුන් වැඩිහිටියන් වූ කාලයේ ය. ඒ කාලය කවදාදැයි නිශ්චිතව කිව නොහැකි වුවත් ඒ කාලය ගැන ඉතිහාසයේ ඇති සඳහන් අනුව අනුමාන කළ හැකිය. ඒ අනුව ඒ කාලය ක්‍රි.පූ. 100 දී පමණ බව පැහැදිලිය. ඒ කාලයේ ලංකාවේ රජ කළේ දුටුගැමුණු රජතුමාගේ මුණුබුරා වූ වළගම්බා රජතුමාය. ඒ රජතුමා ක්‍රි.පූ. 104 සිට ක්‍රි.පූ. 77 දක්වා රාජ්‍ය කළ බව ඉතිහාසයේ සඳහන් වේ. ඒ අනුව ඒ සුවේදීන් ඒ කාර්ය්‍යය ඇරඹුවේ ක්‍රි.පූ. 100 දී පමණ බව අනුමාන කළ හැකිය.

කළුය. සෙසු රජදරුවෝත් ඒ මෙරිය පදුරේත් අතුගසා, සෙසු රුක්ෂ ඒ ඒ ස්ථානයන්හි සිසිරී දඩයම, මේ කියාගෙන් සිසිරී දඩයම් දැකීමෙන් ඒ ඒ රුක්ෂයන්හි දෙවිවරු, අඟුරුගස්දෙවිය, පුෂ්පයික ප්‍රාතිහාර්‍යයන්, ගස මේ කලට අයත් නොවන බැවින් නුවර අතිත් කැසකොට ගත්හාමු කාලදේවතාවන් මේ කලට අයත් නොවන බැවින් නුවර අතිත් කැසකොට ගත්හාමු කාලදේවතාවන් මිලදේවයන් හා මල්ලව අල්ලා මරවූ බැවින් මල්ලවරුත් එහි වැඩසිටි බව දක්වන්නේය. මෙසේකලාහු කවර දවසෙක මරණයෙහිදී සිහිකිරීමෙන් දිවුරා මහසුදේව රජ්ජුරුවන් කැඳ රජය පැමිණියේය, සිවුවි මල්ලවරුත් දැක මල්ලව වේශයෙන් අවුත් අත්පොලනේදී මල්ලවයාව මරවා දේවයෝ! තිලුදුන මල්ලව අල්ලවී රජයෙන් මිස්කට වලක්වා කියාත් රුහෙවි මල්ලව හෝ අල්ලවී වලක්ව වලක්වා කියාත් පස්සට වැනසූවාහු ලක්ව මියෙයු කලට රාහුභයා මිලදේවයන් කියාදීත් කොළඹ මල්ලවී පටාකාරිය, මහසුදේව රජ්ජුරුවන්ත් අල්ලාගෙණ එළඹුන බව දක්වා දෙන රජයට කැඳ අතිත් සහෝදර දේවීන් හා මුණිසිරිවර්ධන ඉතාමඩිත් ඉතාමහත් සතය වචනයන් අසූහ දේවීන් හා මුණිසිරිවර්ධන පියාණන් මියෙන් එහා නියාගෙන් ගවූහ—ඒ ගම ජරා වැදිරදෙක් දඩයම් කරන්නාවූ උදෙරෙකැයි සිතා සෙබළුන් ඇතිසැලට මිනිහෙකු යැවූහ. දඩයම් කරන්නාවූ දිවියන්ව විත්තලට කොටගෙව කොඹවයි තවත් දුන මැරුවාවූ කිරිදැයි විචාළ ගමන් ජරා කෑගැහි කිව, එසිට රජ්ජුරුවෝ මහත් එබල මාගේ ජාතකයයි ජරා හට එකතු අයිත් ඇත්සේ කැපවූහ. එසේකොටත් කොඹවයි කියා රදවාගෙණ ඊ ලුවාහ හෙම දේවිය මහත් ගෙණ උත්තලට අසූහ දේවීන් හා මුණිසිරි හාමුදුරුවන් කියන්නාහු මේ මරණ කෙතෙහදී කියන්නේ එපවත් කියා හෙම දෙන්න කැතක වූද රූපයකි කියා උත්තලම රජ්ජා වරට කැපූහ් දෙන්න තුවූ එතනට මිලුහ—එසිය ඊතෙණයි කෙතෙක් රජදරුවන්ගේ දෙන්න අසූහ දේවීයිය වදුරා මේ ඔහ ජාතකය නිමවා වදළහේය—බුදුරජාණන් වහන්සේ අරියසච්චානි ප්‍රකාශ කළසේක් සත්‍යාවබෝධ කළවුන් සෝතාපන්නාදී වූ ඵලයට පැමිණියාහුය. එසමයෙහි ඔහ පරිෂදින්නෝ උපන්නෙමි මුත්තියි දැන්වා වදළසේක—

ඔහ ජාතකය

දසවෙනි නිපාතය නිමි.

මේ වේරාගය ජේතවාරාමයෙහි වැවසන්නාවූ භික්ෂූන්ගේ කතාවක් කියනු පිණිස වදාළසේක් ඒ භික්ෂූන් සවස්වරුකෙණේ දහම්සභාවෙහි එක්ව හිඳ ඒ ඒ ගුණයෙහි දැඩිවන්දැ.

මේ භික්ෂූන්වහන්සේ ගමන් සිහියෙන් ම බැහැ ගොසක් නැතිව ගියාවූ බැවින් නිසුදුන්වහන්සේට ආරාධනාවක් කොට වදාරණ බවත් නිසුදුන්ගෙන් ආරාධනා නිසුදුන්වහන්සේට මේ කලට ගියාවූ බැවින් නිසුදුන්වහන්සේ ගමන් සිහියෙන් ම බැහැ ගොසක් නැතිව ගියාවූ බවත් දැක්වූහ. නිසුදුන්වහන්සේ මේ කියූ බව අසා ඒ භික්ෂූන්ට කියන්නාහ මහණෙනි, ම

චතුත්‍රත්‍යානයෝ කෙරෙවි මාගිපෝසත භික්ෂූන්වහන්සේ පෙරිවරණ කොට පිරිවරාගෙන එකල රජ්ජුරුවෝ තම ආභරණවිචිත්‍රවූ, එදවස් ගිනිකුණු දක්ම මෙ මානවකා දේවිය, එදවස් කැඩහන්ට උපස්ථානකළ ගැහැනියත් බුදුවූ සමය වේදැයි තමන්වහන්සේ දන්වා, වදාළසේක.

මානිපෝසක ජාතකය

බුදුවදාළ මේ ජාතකය ජේතවනාරාමයෙහි වහන්සැලි බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් අභද භාමින් විසින් ලබාගත්ද වර අටක් අරබයා මේ ජාතකය දේශනාකළද.

ඒ කෙසේද යත්?

සර්වඥයන්වහන්සේට බුදුවූ විසිඅවුරුදු වනකුරු නිරන්තරයෙන් ඒකාන්ත උපස්ථානකරන්නාවූ එතද්ග්‍ර භික්ෂූන්වහන්සේලා නැත. සමවැදෙන්නාවූ නානාශිලාඛ්‍යානවූ තෙරුන්වහන්සේ නියමයෙන් නැතිව උපස්ථානකරන්නේ. එස්දවසක් සර්වඥයන්වහන්සේ භික්ෂූන්වහන්සේ සමීපයට කැඳවා වදාළසේක. භික්ෂූනි, මෙතෙක්කල් මම දන් වළඳවා විහාරයට පමණා ගිය කල්හි ඔබ ඇතැම් කෙනෙක් මාගේ පාත්‍රචීවර තබා ගෙන උපස්ථාන කරන්නාහු, ඇතැම්කෙනෙක් මට ආරාධනා කොට ඇතැම් කෙනෙක් මාගේ ගන්ධකුටියත් අතුගා පිරිසුදු කරන්නාහු. එසේ නොවේ. මම උපස්ථාන කෙරෙමි යනාදී වශයෙන් ඔබ තුන්නෙනුන් තුන්කොටසකට බෙදාගෙන උපස්ථාන කරන්නාහු,

පුණ්‍ය ජාතකය

ආකාශයෙන් ඇවිද ප්‍රාණීඝාතාදී දශඅකුසලයන් දුරුව මව්පියන්ට උපස්ථාන කිරීමෙන් දිව්‍යලෝකවල ඉපිද මහත්වූ සම්පත් අනුභව කරමින් සිටියහ. ඉන් දශකුසල පථයෙහි සමාදන් කරවමින් ජනපදයට පැදපැමිණ ඇවිදින්නාහ — එකල අධර්මිකම දිව්‍යපුත්‍රයා ජනපදයෙහි යොදවමින් ඔවුන් දෙදෙනාගේ පිරිවර ඔවුනොවුන් අකීන් තොම කාවේරියට පැමිණියේය. එසේ ඇවිදින ධර්මිකම දිව්‍යපුත්‍රයාගේ රථයට අභිමුඛව පැමිණෙන්නාවූ එම ගම පිටියාහ — එකල ධර්මිකම දිව්‍යපුත්‍රයන්ගේ අධර්මිකම දිව්‍යපුත්‍රයා ශක්‍රස්වාමීන් වහන්සේ ගැන කෙරේ ප්‍රසිඩ හෙයින් සත්පුරුෂයන්ට වඩා බල ඇත්තෙමි, එසේවූ මම කවර කරණකින් කොට මහඅරණට පිවිසුණ, එසේහෙයින් තෝ මේ මගින් පහව යන්නේ එසේවූ මට කිහ — එකල අධර්මිකම දිව්‍යපුත්‍රතෙම මේ දහවූ අධර්මයාහාවකාට නැඹිරුයෙමි සත්පුරුෂධර්මයෙන් මහත්වූ ලෝකයෙහි ප්‍රථම කල්පයෙහිම දශකුසල කර්මපථ සංඛ්‍යාත ධර්මයෙහි පැණවිය, අධර්මපථවිදපනා, එසේහෙයින් ධර්මජ්‍යෙෂ්ඨය නමැති මේ තෙමේ සිටින්නේ එම්බ ශබ්ද හෙයින් ඔබ මෙසේ කියන්නේ එම්බ ශබ්ද ගැන කෙරේ ද යන්න විමසා ඉල්ලීමට තොපට මාදිමත් කරමි නොවෙමි බල එකෙක් කියමි අපි දෙන්නා අද යුද්ධකරමිහ, ඒ යුද්ධයෙන් අපදෙන්නා අතුරෙන් යමෙක් ජයගන්නේද මේ මාගේ ඔහට වන්නේයයි කිහ එබසට ධර්මිකම දිව්‍යපුත්‍රතෙම කියතුයේ එසේ අධර්මයකොට වහාම මේ සයුර දුක් බලුළුවන්නාවූ ගුණයෙන් පුබිසි ගිය මහත්වූකායබල සේනාබලඇත්තෙම් පුම්ගණයිත්‍රාතාවූ යසපිරිවරඇත්තෙහි කිසිකෙණෙකුන් හා අයදිකවෙම් සියළු ගුණයෙන් හඹුවියෙමි එසේවූ අපිට කොට තෝ කෙසේ ජයගණිදැයි කිහ — එකල අධර්මිකම් කියන්නේ එසේ යහළු ඒකාන්තයෙන් ලෝකයෙන් රත්නරුවන් නසිද රත්නරුවනින් ලොව නසිද එපරිද්දෙන්ම සත්‍යයන්ට දයිනියවූ රත්නුන් යම්සේ හකඩන් නසිද එපරිද්දෙන්ම මාගේ නම පුරුදුකරණ අධර්මගුණයෙන් තොපගේ එහෙත් ධර්මගුණය නසා රඳවයි කිහ — එබසට ධර්මිකම දිව්‍යපුත්‍රතෙම් සිනසුවේ එඹල සබඳ තෝ ඉඳින් සුඩයට සමවීමේ විනම් තව වැඩතොරෙහි ගරුකටයුතු තෙරෙක්ද වේවයි නුවණැයි තෙරෙක්ද වේවයි නොදද එහේ තව මම මාඅරිම කාලේ රථ රුක්වූ බවවත් සමාවකරෙම් කිහ. මේසේ ඒ මේ සත්වයන් කීබස් අසා අධර්මයෙම් රථයෙහි සිටියතොසේ සිතිමේ සිය සිඹිල් පය උඩුකොට වැටී පොළොව විවරවූ කල්හි පොළොවට වැද අවීචියෙහි ඒ අධර්මිකම දිව්‍යපුත්‍රතෙම ධර්මිකම දිව්‍යපුත්‍රයා කීබස් අසමින් රථයෙහි සිටි

නම් රජුන්ගේ වේදැයි වදුරා මතුමත්තෙකින් ධර්මදෙසනාකරණසේක් ඇතැමෙක් පුබි මල ජයසෙන රජ අධර්මය නසා ඒවූ පරාජයට හමුනුවිවා නැතැමෙක් පෙරදැරිකොට ඇති මහත්වූ බල ඇති ඒ මොඩිසතියෝ නැවුදු නැතැමෙක් සියේ වේදැයි වදුරා තවද යම් සත්කෙණෙක් සහනයි කොසිටි නැතැමෙක් දෙවඩියන්වද ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන්වද සඩකියවූ තමාගේ නැතැමෙක් කිසින්කාර සම්මානයක් නොකොට කාලුන් මරණින් මත්තෙහි නැතැමෙක් වේලෙවඩියා දමා යමසේ අධර්මයෙන් අධෝයිමිව කරකයෙහි ඉපද නැතැමෙක් එමහා මහණෙනි මේ දේවදහනසාවිරයෝ ප්‍රසිඩිරුඩිව නැතැමෙක් වදුරා එමහා මහණෙනි මේ දේවදහනසාවිරයෝ තමා වේදයි නැතැමෙක් කරකයෙහි උපන්නේවේදැයි පෙරත් කරකයට සියෝ වේදයි නැතැමෙක් ධර්මජාතකය නිමවා වදුළසේක — එකල්හි ඒ අධර්මිකම දිව්‍යපුත්‍රයා වදුරු මේ දේවදහනසාවිරයෝය, ඔහුගේ පණිවුඩ දැනුදු දේවදහනසාවිරයන්ගේ පණිදය, ධර්මිකම දිව්‍යපුත්‍රයාතෝ තම ලොවුතුරා බුදුවූ මම වේදැයි තමන්වහන්සේ දන්වා වදුළසේක —

ධම් ජාතකය

මුවද මේ ජාතකය ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන්නාවූ බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ආනන්දයෙහි උකවලිවූ එක්තිසූකෙණෙකුන්වහන්සේ අරභ විදුරණලද —

එහි වර්තමාන කථාව කුසල්ආනන්දයෙහි විස්තාරවශයෙන් කියනලද මේ රූපකයෙහි තිසූන්වහන්සේ විසින් ආනන්දයෙහි උකවලිවූ තිසූන්වහන්සේ අතීතාවණ්ඩපථව ගෙණහැරදැක්වූ කල්හි සැබෑද මහණ තා ආනන්දයෙහි උකවලිවූයේයයි විවාරා වදුරා සැබව සඩාවිනියි දැන්වූ කල්හි එඹල මහණ තුමන් තිසා කෙලෙස වසඅගෙන් මෙබදුවූ නොයෝනික ආනන්දයෙහි මහණව උකවලිද පුරාතණයෙහි නුවනැත්තෝ දෙලොන් ගොදුනක් පමණ ඇති මිණිලොන් සඳහවූ සුරඛනම් නුවර රාජ්‍යය කරන්නාවූ පවා පුරාගතාවිසා කතණක ක්‍රියක සමඟ සත්සියගක් අවුරුදු එකගඩාවෙහි වඤන්නාවූ ඉදු රන් මිද ලෝහවශයෙන් නොබැඳවෝ වේදැයි වදුරා එක්තරා තිසූකෙණෙ කුන්වහන්සේ විසින් ආරාධිතවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ ඉකුත්වත් දස්වා වදුළසේක —

ඒ කෙසේද ගත් ?

සුවසිඳවය සුරඛනම් නුවර කසිතම් රජ්ජුරුකෙණෙකුන් රාජ්‍යය කරන්නාහ, ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ එකද දූ පුත් කෙණෙක් නැත්තාහ, එකල රජ්ජුරුවෝ දරුවන් ප්‍රාර්ථනාකරවයි තිගොඩකළාහ එකල මෙඩිසතියෝ ඉඹිලෝකයෙන්වුතව අවුත් රජ්ජුරුවන්ගේ අගමෙහෙසුන් කිසවුන්කුසපිළි බිඳ උපන්නාහ, ඒ කුමාරයන්ට නම්කරන්නාහු මොහෝදෙකෙහි සිත්සතුටු කාවිමින් උපන්හෙයින් උදයභද්දූ කුමාරඝෝයයි නම තුබූහ — කුමාරයාණ

සියවරනෑ කෙරුණිදිනා අවසාන්වෙනි අතිස් මිනිසෙක් මියැදෙන්නේ
ලුහුව එම රජ්ජුරුවන්ගේ එක්තරා මිනෝ කෙණෙකුත් මිය ලොවෙන්
උපන්නාහ ඒ කුමාරිකාවන්ට උදයභද්‍රදේවියයි නම් තුබිණ උදයභද්‍රා
වැඩිමිය පැමිණිකල්හි ශිල්ප ශාස්ත්‍රයෙහි නිපුණත්වය ජාතියෙන් මිනිසුන්
සඳහා යෙනුත් මෛත්‍රියන් නොමැදන්නාහ, කෙලෙසින් මිනිසුන්
නුපදනේය, එසලරජ්ජුරුවෝ පුතනුවන් රාජ්‍යයෙහි අභිෂෙක කොට
සතුන් පිරිවරවම සිහා පුතණුවන් සමීපයට අස්නත් යවූහ, මහණෙනි
සියන්නාහු මව රාජ්‍යයෙන් ප්‍රයෝජනනැත කෙලසයෙහි මාගේ
නැත සිහා ප්‍රතිපත්ති කළාහ දෙමව්පියෝ නැවත නැවත සිහයවූහ එහෙ
මහාබෝසතාණෝ ජාණොහද සවණ්ණිය සත්‍රිරුවන් කරන මෙම
කුදහොත් රාජ්‍යය පිළිගණිමි, දෙමව්පියන් සමීපයට යවූහ මෙම
රුවන් ලිළුදිදිව ඇවිදුවා පරීක්ෂාකරවා එබඳු සත්‍රියක නොවූ
සරහා ඒ රත්නරුව සමීපයෙහි සිටුවූහ ඔහොමෝ ඒ රත්නරුව
එකල ඔවුන් දෙදෙනාම නොතකමැති පරිද්දෙන් කුඩාමිනියන්ගේ දුව
කෘවන් නැතතියන් උදයභද්‍රාහම කුමාරිකාවන් අග්‍රමහෙසිකාකොට
සත්වයන් රාජ්‍යාභිෂෙක කළාහ, ඒ ඒ දෙදෙන ත්‍රිතමවසාහි කාකොට
කල්‍යාණියින් දෙමව්පියන් ඇවැමෙන් මොඩසත්වයෝ රාජ්‍යසතාරන්තු
දෙදෙනම එකඅබාවෙකි වසන්නාවූ ලොකයින් ඔවුනොවුන් ඉතා
කුත් දුරින් බිඳ නොබැඳුහ එකතුවූවත් අප දෙදෙනා අතරින් ම
තෙණෙන් පළමුකොට මළෝ විනම ඔහු තමන් උපන්තෙනින් අවුත් ම
සත්වයෝ රාජ්‍යයට පැමිණි සත්සියයක් අවුරුදු ඇවැමෙන් කාලක්‍රියා කළාහ ඉක්බිත්තෙන්
අතිස් රජ්ජුරුකෙණෙක් නැත්තාහ. උදයභද්‍රාවන්ගේ ආඥාවම පවත්නේ,
අමාත්‍යයෝ රාජ්‍යය අනුශාසනා කරන්නාහ බොධිසත්ත්වයෝද තවමත් මව
යෙහි ශ්‍රද්ධ ඉපද ථෙර්යාදීන්වහන්සේලාගේ සමීපයෙහි ධර්මය ඉගෙනගෙන
මෙසේ මනුෂ්‍ය ගණනාවෙන් සත්සියයක් අවුරුදු යියකල්හි සිතුකොට උපන්
භද්‍රාවතී රාජකුමාරිකාවන් වසනුවෙන් විමසා සිංහනාදකරවා බබ්දෙසනාව
මින් නතිකාවෙන් මිදී එමසිතුහ එකල්හි වනාහි මනුෂ්‍යයන්ට දහසක්
අවුරුද්දට ආයුෂය ඇතිකල් වන්නේය, කුමාරිකාද එදවස් රාත්‍රියෙහි හා
කොට වසනලද දෙරුකවුඑඇති වටලනලද රියකවල්ඇති සත්මිදුලැයෙහි
උතුරවූ මිතුමිල්ලි ත්‍රිසඟන් ගබඩාවෙහි උදකලාව කියාවලව තබන්නේ ත්‍රිත
ආවර්ජනාකෙරෙමින් උන්නාහ එකල ශක්‍රයෝත් රත් මසු පුරාතනදු
එක් රත්නලියක් ඇරගෙණ අවුත් ත්‍රිසඟන් ගබඩාවට පතලව එකත්පස්ව සි
වුන්හා කථාකරන්නාහු මේ ජාතකයෙහි පළමුවන කථාවෙන් මෙසේ සිතුවි
මනාවූ වසත්‍රයක් ඇඳි ඇත් සොඩකට බඳුවූ ආකාර ඇති මට සිරිවිසූ උරු
සුලාලයක්ඇතී පවත්‍රසාදයකින්ද මණ්ඩලත්‍රයකින්ද තෙඛ්කාවූ කිසාසම්පන්න
එන් ඇස් හා සමාන ඇස් ඇති පාදුත්තයෙහි පටන් කේසාත්තයදක්වා ඕ
අතිය ප්‍රසාධනයෙන් සිසි උතුමෙක්වත් නැතිව තෙඛ්කාවූ උතුම් ප්‍රාසාද තලයේ
උදකලාව උන්හාවූ උත්තමාභිෂයන්ට යාඥාකෙරෙමි, අද එක රාත්‍රිය අරභ
හවූ මේ යහන් ගබඩාවෙහි තී හා මා හා එක යහන වැස පෙහෙ සාමිසි
කිහ ඉක්බිති රාජකුමාරිකා තොම කියන්නී මේ දෙලොස් කෙරුත් පැය

ඇත්තෙමි කුවර අතුරෙහි දියණිය ආදිඅලින්ද මෙත් දෙරටු අවුල්ලෙන්ද
ගැබ් ගත්තේය, ආත්ම ගත්කාලද අත් ඇති දසදහසක් කෝඩියන් පිහිනී
ජාතක් ගත්කාලද එසේනෙමින් මේ සියළුම නුවරට ඇතුලෙහි කරණලද
ඇතැ තීරාය පිරිසිදු යකා මේ දෙසටම කිසිසෙණෙකුත් වැද්ද නොහැක්
ඇත. තද රැරැවෙවසු වැවසේවකි සහසා සම්පන්න කෝඩියෙකු මේවගි
ඇත්තේ කිසි කිසත්වූ පඬුරක් ඇරගෙණ එන්නකුගේ ඊමේනම් නැත
ඇත්තේ මේ සක්‍රසට අවුදින් මා හා සමග කෑමෙහිවත්නැවූ නෙවි තවරජ්ජ
එසේවූ මේ සක්‍රසට ආසිදැසි විවාහාග. එවිට ශක්‍රයෝ කියන්නාහු එබිල කොදුර
දැකි තෙස්නම ආසිදැසි දිවාමනුෂ්‍යභාවයෙන් මේ සක්‍රසයට ගොම, නොප වහාම
මේ මියි දේවතාවෙනිම දිවාමනුෂ්‍යභාවයෙන් මේ රුවන්සියුපුරණලද මේ රත්නලිය
දෑ තෙණෙකැදෙ කියා එමස් අතා කුමාරිකාවෝ කියන්නාහු එසිහ දිවය
පඬුරුහොට දෙමි කියා එමස් අතා කුමාරිකාවෝ කියන්නාහු එසිහ දිවය
රජ්ජුරුවෙනි මම මෙතන් උදය රජ්ජුරුවන්කෙර අතිස් දෙමිනෙකුවේවයි යක
සොඳ පඬුරෙන් මට ප්‍රයෝජන නැත මා නොසිට පලාගියාක්මෙන්
නොපේ පඬුරෙන් මට ප්‍රයෝජන නැත මා නොසිට පලාගියාක්මෙන්
සතුරුදේ සිහවූන්හේ ඉංගනාදශත්වැනිවූ බස් අතා නොසිට පලාගියාක්මෙන්
සතුරුදේ සිහවූන්හේ සිව අනසඩහාව සිව සිහවූන්හා කථාකරන්නාහු එබිල කදාව
එතෙක අනසඩහාව සිව සිහවූන්හා කථාකරන්නාහු එබිල කදාව
කලින් ඇරගෙණ දැනසොහාව සිව සිහවූන්හා කථාකරන්නාහු එබිල කදාව
කලින් ඇරගෙණ දැනසොහාව සිව සිහවූන්හා කථාකරන්නාහු එබිල කදාව
කෙමෙහි නෑවූ සත්වයෙණේ සමීක් කරණ නොවෙණෙ කාය්දුබවිරිතාදි
කෙමෙහි නෑවූ සත්වයෙණේ සමීක් කරණ නොවෙණෙ කාය්දුබවිරිතාදි
සේ නැවිරෙද්ද එසේවූ සත්වයාගේ සමීඇල්මෙකින් මේ කාමරතියෙහි කරණ
ඒ ඇල්ම වන්නේද එසේවූ කාමරති දෙන්නාවූත්ගෙන් ඇතිවී මහානොව
දොරදැ මෙම ඒ ලබනු කැමැත්තෙමි; ඒ නිසා නොප සමීපයට එක මම සිත්
අත් නොයාගෙම් ඒසේ දවස රන්මසු පුරණලද රන්තලියක් නෙණෙම් අද
රන්මසු පුරණලද රිදිතලියක් නෙණෙම්, ඒ දැන් නොපට දෙමි එක රාත්‍රිය
මා සමග සෙයාව කරවයි කිහ එබස් අතා සිසව සිහන්නාහු මේ නොම
කථාකරන්ව ලැබෙත්නේවීනම් කැමිත කෑවතත්එන්නේහ එසේගෙයින් මම
අත් නොයා සමග වැණෙනොහැගෙම් සිතා ඕවෙන් නොබැණෙම් උන්හාක,
සතුරෝ උන් බැණ නොහැගෙණ සියාවිදැන ඒදවසුත් එතනම අහසිගවට
සිව දෙවෙනි දවසුත් එම වේලාවට ලොකෝ තලියක කහවනු පුරා ඇරගෙණ
සිව මොදුර අද මා හා කාමරතියෙන් සතුටුව නොපට මේ කහවනු පිරු
ලෝතලිය දෙමිකිහ. එබස් අතා සිසව සියන්නාහු එබිල සිත්වත්වූ
පුරුෂ, නෝ අසුණෙකිය සත්වයෝ නම් සත්‍රියක සෙලසියෙන් වසනු
මෙන් සිවිස්වන්නාහු යම් වසනුවෙක් නෙණෙයේවීනම් එසේවූ වසනු දවස දවස
මම වහා නෙණවුත් වණිතා කෙරෙමින් සිවිස්වා පොළුන්නේය, නෝ වහාම
දවසින් දවස අඩු අඩු කෙරෙමින් නායේ සඛනාවවත් විරූඛකරන්නෙකිය පළමු
දවස් රන්මසු පිරූ රත්නලියක් නෙණෙයෙකිය, දෙවෙනිදවස් රිදිතලියක්
නෙණෙයෙකිය තුන්වෙනි දවස් කහවනු පිරූ ලෝතලියක් නෙණෙයෙකිය, ඒව
කාරණ සිහිදැසි විවාහාග. එකල මෙවිසහස්‌යෝ සියන්නාහු එබිල කොදුර
රාජකුමාරිකාව මම වහාම වෙළඳමෙහි ඉතා දක්ෂවෙමි අසිය කොහෙහම
ඉදින් නොපි ආයුෂයෙන්ද ඉරිවණ්ණයෙන්ද දවසින් දවස වැඩුනම මෙන්
නොපට පඬුරූ වට වහා නෙණෙන්නෙම්, නොපිවහාම දවසින් දවස නාසියට
යැමියව එසේහයින් මම නොපට පඬුරුත් අඩුකොට නෙණවමියන්නාහු

එම්බල තොදුර මනුෂ්‍යලෝකයෙහි සත්වයන්ගේ ආයුෂයද ඉතා ස්වල්පයෙකි. නුඹ
තණෙන්හි වත්කලප්ලඟත්මෙන් විසූවුවහාදීයෙහි දවසින්ද අඩුවන්නේය. එසේ
තොපගේ වහාහි පලමුදවස් ආවිටද් පැවැත්තාවූ ආයුෂයද ඉතා ස්වල්පයෙකි.
තොපැමිණ සෙසුරියන්ගෙණ සුන්කාත්මෙන් දවස් අඩුවන්නේය. එසේ
දවස් පැවති ආයුෂයද අද දවස් තොපැමිණ ඊයේ අතුරුදහන්විය. එසේ
තොප පෙරදී දවස් ඇර අද දැන් මා බල බලා සිටියදීම තොපගේ
වණිය කපුරුවන්නේය. එසේනොයින් මෙහෙත් පරිත් රාත්‍රී දින
විවෙන් කොමෝදවිහාකින්ද තොපි ජරාවට. පැමිණෙව් තොපගේ
කලුවිව තොපගේ රත්වන් ශරීරය ජරාවෙන් කොපොලෙසෙහෙයි
ශ්‍රවණ්ධර්ගයන් පුරා වට වටා මිතුවන්කෙහි වණිවන් වනපදිද
ඉස්මිහි හිසව් කියන්නාහු එම්බල දේවතාව ශරීරයේ මනුෂ්‍යයෝ
ණෙන් තම දෙවියෝ එසේ ජරාවට තොපැමිණෙන්ද, මිලිපිදී
විලිපිදී නැත එසේනොයින් මහාවූ ආනුභාව ඇති දේවතාවෝ අති
ඒ දෙවියන්ගේ ශරීරය තවර ප්‍රකාරයක් ඇත්තේදැයි විමසා
තොට කියන්නාවූ ශක්‍රයෝ එම්බල තොදුර මනුෂ්‍යයෝ රූපයෙන්ද
යෙන් ද වත්‍ර ප්‍රභාදියෙන් ද යන යම් කියාලීමෙන් ඔබ
පැමිණෙන් ද දෙවියෝ. එසේනොවෙයි ඔවුන්ගේ ශරීර
සිලුටුවූ ගණරන් පවක් හා සමාන ශරීර වෙති වන්නේය,
දිවුකා එෙඟයයි,ද වැඩෙන්නේය, යම්සේ තොපිරිහෙන්නාවූ
සේය,එසේනොයින් නොපි ජරාවට නොපැමිණ කිසිගෙන්කිසිම
කල්කි නොපි මේ සෘෂය සඛභාව ඇති මනුෂ්‍යලෝකයෙන්
ඇති දිව්‍යලෝකයෙහි උපදවාදැයිකිහ. ඔහුම දිව්‍යලෝකයෙහි
අහා ඊම යන්ට මන්විවාරන්නාහු දිව්‍යරජ්ජුරුවෙනි සක්‍රයාදී නොයෙක්
ජාතිහෙද ඇති මනුෂ්‍ය ජනපදයෙහ කුවිව හසින් හා කායකෙරේ නසින්
සඛභාවඇති මනුෂ්‍ය ලෝකයෙන් දිව්‍යලෝකයට යෙන්ද ඒ තමා
යවි යන්ට මන් ත්‍රිවනැත්තා කියනලදහ, ඒ මාගීයන් අතුරෙන් තවර
යෙන්කි සිටිසඛතෙම් කොබා පරලොවට යන්නෙහිදැයි විවාලහ
කයට යන්නාවූ මාගීය කියන්නාවූ ශක්‍රයෝ මෙසේ කියත්
උදයභද්‍රාව යම්පතිතෙණෙක් කායවාග් මනායන චාරත්‍රයසකස්තොවි
අකුසිල්නොකොට කුසලධර්මයන් සමාදන්ව පවත්වන්නේද මෙතෙ
පාණවධියන් දතවිහාග සැදැහැයෙන් යුක්තව ශ්‍රවණ ශ්‍රාවණාදීන්ද
දේද යහර සඛභාවයින් ජනරංජනය කෙරේද යහ මෙතෙක් කුණෙහි
වියේ පරලොවට නොබා යන්නේගයි කිහ. කියව් එබස් අහා උන්ට තවදු
සතුසිකරන්නාහු යම්සේ මැණිකෙණෙක් පියානකෙණක් තබාසේ බැද දැඩි
කෙණෙකුන්ට වැඩකැමතිව අවවාදකෙරෙත්ද ඒ පරිදිදෙන්ම තොපිත් මට
වැඩසැමතිවම අනුශාසනාකළාහ. මට එසේ අවවාද කරන්නාවූ පිළුවූ
සෝහා ඇති මනාවූ වැත සමාදානය ඇති තෙපි තමා භූවුරුදැයි විමාරියි,
කියවයි කිහ ඉක්බිති බොධිසත්වයෝ කියන්නාහු එම්බල තොදුරුදැකුම්
භද්‍රාව මම වනාහි මේ මා උපන් ජාතියට පළමු ජාතියෙහි තොපව
උදය රජ්ජුරුවෝනම මම්ය, ඒ මම නී සමීපයෙහි ගියකොට් කරිසිය
යෙහි ශක්‍රදේවේසුව උපතිම් එතනින් තොප සමීපයට එන්නාවූ මේ තොප
සඤ්ඤ වියතයෙන් ආයෙන් නොවෙමි, තොප විමසා පියා පළමු සත්කාර්

සත්වයෙහිද ඒ තමාහැවෙන් මිදී තොපව මම අසවල්තෙක උපතිම් කියාවියා
යන බිණිස ආහි, දැන් ඉන් මිදිනිම එසේනොයින් මම දෙවිලොවට යෙම් කිහ,
සඳ මතු සතුඑවාරා වතුරුවම්න් සඛාමිකි නුඹවහන්සේ උදය රජ්ජුරුවෝද
ඉන්නවන්සේගෙන්වේවා මා විසියහෙන්නේනැත යම්සේ පෙරනුඹවහන්සේ
ඉන්නවන්සේගෙන්වේවා මා විසියහෙන්නේනැත යම්සේ පෙරනුඹවහන්සේ
මා නැ එම්බ මහසඛිනම් දනුන් එපරිද්දෙන්ම එක්වහාකියාගෙන් මට උගන්
ත්‍රිවිධාන්සේගෙන්වේවා මා විසියහෙන්නේනැත යම්සේ පෙරනුඹවහන්සේ
මා නැ එම්බ මහසඛිනම් දනුන් එපරිද්දෙන්ම එක්වහාකියාගෙන් මට උගන්
ත්‍රිවිධාන්සේගෙන්වේවා මා විසියහෙන්නේනැත යම්සේ පෙරනුඹවහන්සේ
මා නැ එම්බ මහසඛිනම් දනුන් එපරිද්දෙන්ම එක්වහාකියාගෙන් මට උගන්
ත්‍රිවිධාන්සේගෙන්වේවා මා විසියහෙන්නේනැත යම්සේ පෙරනුඹවහන්සේ
මා නැ එම්බ මහසඛිනම් දනුන් එපරිද්දෙන්ම එක්වහාකියාගෙන් මට උගන්
ත්‍රිවිධාන්සේගෙන්වේවා මා විසියහෙන්නේනැත යම්සේ පෙරනුඹවහන්සේ
මා නැ එම්බ මහසඛිනම් දනුන් එපරිද්දෙන්ම එක්වහාකියාගෙන් මට උගන්

ඒවද මේ ජාතකය ආහරණවූ දෙතෙළු කුණ්ඩකයාණන් වහන්සේ
සෙලෙණ නිග්‍රන්ථයන් අරභයා වදාළසේක.

එක්සමයෙක්හි සැවැත්නුවර වැසි පන්සියයක් පමණ පිරිසෙක් ශාස්තෘන් වහන්සේගෙන් බණ අහා ඔහුගේ උපන්දෙය, ලැබී විකාර නිමා ආදී වූ ඒ ඒ කාර්‍යයන් කරන්නාවූ ඔවුහු රාත්‍රීවෙලේහි කාමිසකර්මයක් උපදවා ගෙන ඒ ඒ තැන යටකියාගෙන්ද ගෘහදාහාදියෙන්ද අතදෙන්නේ, මෙසේ විඳුන් නිදන් ඇති අසහයෙහි වැඩසිටි ඒ භික්ෂූන්වහන්සේ රැස්කළ කල්හි මේ ධර්මසභාවෙහි මේ කථා උපදවා වදාළසේක. ඒ භික්ෂූන්වහන්සේ ඔවුන්ගේ උදෙසා කාමාතෘෂ්ණාවෙන් විමුක්ත නොවූ සේක් එබඳු මිනිසුන්ට ධර්මදේශනා කිරීම නිෂ්ඵල බවත්, ඔවුන් විසින් නම් උපන්නාවූ සෝතාපත්තිඵලාදිය ඇතිවීම ඔවුන්ගේ ඒ ඒ භවයන්හි අබ්භෝත්පාද කාලයෙහි පවා කෙලෙස් නිග්‍රහ කිරීමෙහි හේතු වන බවත්, භික්ෂූන්වහන්සේ ඉතා ගැඹුරු ධර්මදේශනා කිරීමෙහි සමර්ථ බවත් වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත්?

යවකියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවන් රාජ්‍ය කරණසමයෙහි කසිරට එක්ගමෙක්හි යාළුවෝ දෙදෙනෙක් පැන් උලුන්නේ ඇරගෙණ කුඹුරට ගොස් එක්තැනෙක තබා නියර ආදිවූ දෙය කෙරෙමින් පිපාසවූ කල්හි පැන්සීබූ තෙනට ඇවිත් පැන් බී යත්තෝය, එකල එක් දෙදෙනා අතුරෙන් එකෙක් පැන්බොන පිණිස අවුස් තමාසේ පැන් කෙනෙක් සත්‍ය පිණිස අනිත්‍යයේ පැන් ලබමෙන් පැන් බී මෙහොකොට කවිය කවුද වැනි විණිස ගොස් එක්තෙනකින් නත්‍ය ගොඩනැඟී සිටි අද මිනිස් කිසි පාපයක් පිරුනේදෙහෝයි සිතා පරීක්ෂාකොට කොරා'පැන්වූ බව දැනිලා කලකිරීමට පැමිණ මේ මිනිස් තැනැත්තා වඩනේ මිය අපායට දැඩිවෙන්ත මෙන්ය එසේහෙයින් කෙලෙස් නිග්‍රහ කෙරෙමි සිතා කොරා'පැන්වී බව දැනිලා කොට ඒදනීනා වඩා පසේබුදුබවට පැමිණ තමන්ටූ විසින් ලබනලද දෙයක් බෝධිඥානය ආවර්ජනාකොට සිටියාහ එකල බදවූ අතික් පුරාණ නා ගොඩනැඟී සිට ඇයි යනළු යෙව යමියයි කීය එබසට පසේ බුදුන වදාළ සේක් නොපි ගෙව යව මට හෙත් ප්‍රයෝජන නැත අපි පසේබුදුබවට පැමිණි සේක. එබවට ඒ පුරුෂයා කියන්නේ පසේබුදුගුණය තොපසේ නොදේනි කීය, පසේබුදුහු වදරණසක් එසේකල පසේබුදුහු කෙබඳුදැයි විදහන්න පුරුෂයා කියන්නේ පසේබුදුන්ගේ දැහැල් මහා ඉසඟෙස් වන්නේය, නහය වස්ත්‍රය අදිනේය, උතුරු කිමිලයෙහි කහඳමූලක නම් පබ්භාරයෙහි වෙන්න හයි කිහ, එහල පසේබුදුන් අසින් ඉසිපිරිමිදෙළුසේක ඒකාණ සෙහි මිනිස් අතඇඹිනාව මහාවූ රන්වූ සිවුර දෙපට අදනා ලද්දේමේය, විදුලියෙන් වට බඳනා ලද්දේමේය බදුවදපෙත්සක් සමාන පැනැඇයි පොරෝනා ඒකාංශයෙන්හි උරයෙ විමසිලියෙ මෙහෙණිවූ පාඟුකුල සිවුර කරණලද්දේ විය මුන්වන්වූ මැරිසාතුය වැදුරයෙහිම එල්විනලද්දේමේය මේසේ ඒ බුදුහු ආකාශයෙහි සිට ධර්මදේශනාකොට කහඳමූලක පබ්භාරයට බැසසේක් එසේම අනිකුත් කසිරටම වැසි එක් සෙල්ලෙහි පුඩුයෙක් සල්විල උන්සේක්

පුරුෂයෙකු නමස්කාර ඇරගෙණ ශාන්තාත්මයන් උතුම්වූ රූපාරම්මණ ත්‍රිවිධ ලෝභයෙන්බලා කැවසිකන්නේ මේලෝභයෙන් මෙසේ වධකේ මිනිස් මා නරකයෙහි එලන්නේයයි කලකිරී විදනීනා වඩා පසේබුදුව ආකාශ සේ සිට ධර්මදේශනාකොට කහඳමූලකහම් නල්ලෙහෙවම වැඩසේක කවිද කසිරට වැසුකුටියන් එක්ව ගමනක් නික්මුණාහ එක් මහාවනයෙහි කසිරට දෙසුකුටියන් කෙණෙක්ලදුනම් පියා රඳවාගෙණ කාංසේපියා වසනු කැමැති දෙසුකුටියන් පුතුගෙවුන්නාහ, පුතු රඳවාගෙණ පියා ගවන්නාහ, කෙණෙක්ද ගලවාගත සිව පුතුගෙවුන්නාහ, පුතු රඳවාගෙණ බැහැ ගවන්නාහ. කුරු ශිෂ්‍ය දෙදෙ දෙගෙවීන්ද ලදුනම් මළු රඳවාගෙණ ශිෂ්‍යයා අරින්නාහ ශිෂ්‍යයෙම ශිල්පලෝභ දෙගෙනෙණේ ලදුනම් මළු රඳවාගෙණ ශිෂ්‍යයාගේන්නේය එකල ඔහු දෙසුකු දෙගෙනෙණේ ලදුනම් මළු රඳවාගෙණ ගලවාගෙණයන්නේය එකල ඔහු දෙසුකු කෙණෙක්ලදුනම් ගුරුන් රඳවාගෙණ ගලවාගෙණයන්නේය එකල ඔහු දෙසුකු ගුරුන් රඳවාගෙණ ශිෂ්‍යයා අරින්නාහ ශිෂ්‍යයෙම ශිල්පලෝභ දෙගෙනෙණේ ලදුනම් මළු රඳවාගෙණ ගලවාගෙණයන්නේය එකල ඔහු දෙසුකු කෙණෙක්ලදුනම් ගුරුන් රඳවාගෙණ ගලවාගෙණයන්නේය එකල ඔහු දෙසුකු

රක්ඛා පිණිස මනුෂ්‍යයාගේ ලුබබෙ පැහැ කොළියා සිටිමි, ඒ අතුගල්‍යෙහි ඇ
කිරීම, මා පැවිදිවූයේයයි වදළසේක — අතීත් පසේබුදුන් වදාරා
පුරුවෙහි මම පෙර සත්‍රියක දැක ලෝභය උපදවා ඒ අතුගල්‍යෙහි
මෙබන්දක් කැවත මාකරා කොළුවයිකියා මා පැවිදිවූයේයයි වදළසේක
එක්සෙණකුත්වහන්සේ වදුරණසේක් පෙර අපි දෙපුතුවිසංයෙකුත්
වකයෙකි කොරුත්ට අසුව උන් විවාහත්‍රියි අපි නොකාසිනුවෙ
ඒ අතුගල්‍යෙහි කලයිරි මෙබන්දක් මාකරා කොළුවයිකියා මා
වදළසේක — තවද එක්සෙණකුත්වහන්සේ වදුරණසේක් මා
නම්දෙවුවක්ව දේවතාවන්ට බුලිදෙන පිණිස සත්වයන්ට ප්‍රාණඝාත
අතුගල්‍යක් නොවවයි කියා මා මහණවූයේයයි වදළසේක — තවද
මෙසෙක් සිරිසතුන් නවුයේයයි ප්‍රාණඝාතයෙහි කලයිරි මුතුමාරා
අතුගල්‍යක් නොවවයි කියා මා මහණවූයේයයි වදළසේක — තවද
ඉෙකුත්වහන්සේ වදුරණසේක් මහරජ පෙර මම නම්දෙවුවක්ව
දවසෙක බොහෝදෙනාට අනර්ඝයට කාරණවූ පුරාණනය මෙන්නට ඉඳ
දිනිමි, ඔහු ඇම රා බී මත්ව ඔවුනොවුන්ට කිපා පිහාකොට බොහෝදෙනා
දණ්ඩනයට පැමිණියහ ඒ අතුගල්‍ය දැක නැවත මෙබන්දක් මා කරා
වයි කියා මහණවූයේයයි වදළසේක — රජ්ජුරුවෝ පස්දෙනාවහන්සේ
ඛදීය අසා සතුටුව සිවුරු පිළිද බෙහෙත් පසඳ පිළිගැන්වූහ, උත්තරත්
ලාත් රජ්ජුරුවන්ට අනුමෙවෙකිබණ ධම්දේශනාකොට නැවත විහාරය
යට වැඩසේක. එදවස් පවත් රජ්ජුරුවෝ වසුකාමියෙකි කලකිරී ඇත්
නැසීව නොයෙක්රසයෙන්උතුම්වූ ආහාරය අනුභවනොකොට සළුත්ත
කොනැගීම නොනැඳුවා ශ්‍රියහන් ගබඩාවට වැද සුදුවූ නිස්සිය ඔදා
පිරිසම්කොට ධාන උපදවා පවකාමියෙකි කිහුකරන්නාවූ මෙකෝ පව
රන් ඇති පිළිකුල් දුගඳබවූ මේ කයටකිහුවේවයි මෙබඳුවූ මිනි
සෙවනෙම මෙබඳු ධාන සැපයක් නොලබමිද, එසේවූ කාමයට කිහුවේ
කියමින් උන්හ, ඉක්බිස්නෙන් බිසව රජ්ජුරුවෝ පසේබුදුන්හෙත් සිඟමන
අසා කලකිරුණාවූ සවරූපයෙන්ද අප හාසමයා කථානොකොට යහපත්
වට වන්හ ඒ මා පරිභෝගකරන්ට උවමැනවැයි කියා ශ්‍රියහන් ගබඩාව
කඩව නොස් කාමයට කිහුකොට උදන්අහන්නාවූ රජ්ජුරුවන්හේ මත්ත
රජ්ජුරුවෙනි කාමයට කිහුනොකරව, කාම සැප සේවූ සැපයෙක් ඇත්ත
වණිනා කරන්නාවූ රජ්ජුරුවෙනි මේ කාමියනම් මහත් ආකාද ඇත්තා
කාමයට වඩනාවූ එකද සැපයෙක් නැත, එසේවූ කාමසැපයට යමෙක් පිරිහ
ජිනම් සත්වතෙම අපායට නොනොස් සවර්ගයෙකිම උපන්නේයයිකියා
අසා රජ්ජුරුවෝ බිහුවුන්ට රුහැකිව නැයි සිටියාවූ වණඹලිය කුමක් කියා
කාමයෙකි සැපයෙක් නම් කොසින්ද පෙරලෙන්නාවූ සඟයා ඇත්තේයයි
නු කරන්නාවූ මේ කාමිය සඵල සැපඇත්තේය, කාමයට වැඩුනතුන්ගෙ
එසේවූවේ විනවුත් ඒ සත්වතෙම නරකයෙකි උපදනේය — තවද මහතෙ
සුවහත් ගානාලද විෂපෙවූ කවුවක් යම්සේද එසේම ඔස්ත්‍රයක් යම්සේ ල
එල්ලව බැඳ එල්ලනලද්දේ යම්සේද කාමියත් එපරිද්දෙන්මි මහත්වූ
දුක් ඇත්තේය — තවද පුරුෂ ප්‍රමාණයටත්වැඩ ගැඹුරුවූ කාලතුරුවෝ
සත්වයෙකුට යම්සේ දුක්ද කාමියනම් ඊටත්වඩා දුක් ඇත්තේය — බලව

සියලෙන් යම්සේ කසියන කෙලස් යම්සේද පිරිසියන කඩ ලෝහාදිය යම්සේ
මෙහෙත් සුක්‍රකල දුක්දේද මේ කාමිය ඊටත් වඩා දුක් ඇත්තේයයිකියනාදීන්
මෙලෙස ධම්දේශනාකොට අමාත්‍යයන් රැස්කරවා එමා පින්වත් අමාත්‍යය
මෙලෙස ඇම රාජ්‍යය පිළිපදුව මම මහණවෙමියි කියා බැහැවිව අවවාදකොට ආකාස
සෙයි නොව ඇවිදින් බුලුපමින් සිවියදී බැහැවිව අවවාදකොට ආකාස
තමන් උදුරාගිහිරුවෙට නොස් සිත්කළ තෙකක පත්සූ මිහා සැම ප්‍රවෘද්ධ
සෙයි උදුරාගිහිරුවෙට නොස් සිත්කළ තෙකක පත්සූ මිහා සැම ප්‍රවෘද්ධ
සෙයි පැවිදිව ආයුෂයාගේ කෙළවර ධ්‍යානයෙන් බ්‍රහ්මලෝකයෙකි උපන්

එකිනෙක හා, ඔ භවකාල ජාතකයෙහි පුත්‍රවතීම තමා, මේ සුඛප්‍රාප්ත ජාතකයෙහි සුවරණ්ඩිය. එහි සංඛ්‍යාත නම් රජුකෙණෙහුත් රජ්ජුරුවෝ මේ සමයෙහි උත්පල වර්ණාවෝ පමණ පුත්‍රයෝ වන්නාහ, මල්ලිත් සංඝරක්ඛිත නම් පුතනුවෝ සුඛප්‍රාප්තකුමාරයන්ට සුවරණ්ඩියන්නාහ, එක්දවසක් උදෑසනක්හේ උතුම්වූ රථයකට පැනගැනීමට ඔහුන්ට ඉඩ නොදී උන්තෙලියට ගත්තාහු ය. ඔය තෙක් ගිය ඉතුරු ආදියෙහි ඔහුන්ට ඉඩ දී දේවියන්වහන්ස මේ කිමිකාරයෙහි වැටෙන්නාහු සුකුමාරයන් වූ ඔවුන් දිවියක උන්හ් තෙලියෙහි හවස් වේලෙහි හැම සුකුමාරයන් වූ ඔවුන් දෙන්නාට රථාරෝහණ ශිල්පය ඉගැන්වීමට පැමිණ මෙ පිරිසින් ගාන්ධාරී රජ්ජුරුවන් ඔවුන් දෙපොරණ්ඩයන්ගෙන් දෙමිපියන්ගේ අදුරන්නා ඔහුන්ගේ ඔවුන්ට ඉඩ දී ඔවුන් ඔව

ඒ කෙසේද යත් ?

ඒ කෙලෙසුන්හෙයි. පියා මළකල්හි සෝකයෙන් මවකාලද්දී තමන්ගේ සිගළු කණ්ණාත්ත ගැර සෝතාපත්ති ඵලයට පත්වූයේ සත්පුරුෂත්වයෙන්ය. එසේ වූ ඒ බෝසතාණන් වහන්සේ ශ්‍රෝතාපත්ති ඵලයට උපනිශ්‍රය ඇතිකිනාව දැන දෙමහදේවිය ඇතුළු සෙසු සැවැත්නුවරවාසිවූ බොහෝ දෙනා ශ්‍රෝතාපත්ති ඵලයෙහි පිහිටුවා වහන්සේ ගවා එකම හිස්සුන්කෙරෙහි කුන්කඳවා කෙළෙසුන්හෙයි. ඔහු විසින් වැඳ එහෙත්පස්ව උන්හාල්හි මිහිපිටුවූ කවහඬින් කරුණාවෙන් සෝකය කිඹිද උපාසකයයි වදාරා ඔහු විසින් එළෙස කෑමකි විනාසකරණලද සෝකයෙන් මා පෙළෙන්නේයයි කිකල්හි එම උපාසකයා යෙහි නුවණැස්තෝ අවලෝක ධර්මය තෙමේමය කළුවරයකළු කල්හි සවල්පමාත්‍රයාත්‍ත සෝක කොකලෝ මේදැයි වදාළ උපාසකයාවිසින් ආරාධිතවූ සත්ඥයන්වහන්සේ ඉකුත්භත් දක්වාවදාළහ.

ඒ කෙ:ස්ද යත් ?

පුරාවයිද්වස බරණැස්නුවර දසරථ නම් මහරජ්ජුරුකෙණකු ඇති ගමනින් දුරුව දසරාජධර්මයෙන් රාජ්‍ය කරන්නාහුය. ඒ රජ්ජුරුවන්ට සොළොස් දාහක් පුරාණනාවිරිය අග්මහෙසිකා මියවී සුතුත් නැතුව තෙකුහා එකම දියනී කෙණෙකුන් වැදුහ, ඔවුන් අතුරෙන් වැඩිමහල් භුවෝ රාමපණ්ඩිත නම්වෙනී, මලතුවෝ ලක්ෂ්මණ කුමාරනම්වෙති, දියණිවූ සීතාදේවීන් වන්නාහ — මෙසේ වයසකිය මියවී කළුවියකළාහ එකල රජ්ජුරුවෝ බොහෝ සෝකයට පැමිණ අමාත්‍යයන් විසින් සන්සිඳුවනු ලබුවත්හේ ආදාහනාමාත්‍යයකරවා අනික්බිසෝකෙණෙකුන් අන්මෙහෙසුන් සේ තුරෙහි තිබුණා එකල් ඒ බිසවිද රජ්ජුරුවන්ව පියවන්නාහුය මහවරදානු කල්යෑමකින් දරුගැබක් ඇතිව පුතකුකෙණෙකුන් වැදුහ — ඒ කුමාරයා භරත කුමාරයෝයයි නම් තුබුණා එකල රජ්ජුරුවෝ පුත්‍රස්නෙහයෙන් මිදී වුන්ව සිසන්නාහු සොදුර තොපට වරයක්දෙමි ගණුවයි කීහ — සිසිරිස් ගන්නෝ කුමාරයන් සත්අවුරුදිදී අවසාවෙහි රජ්ජුරුවන් සමීපයට පැමිණ දේවයන්වහන්ස පුත්‍රවාත්සල්‍යයෙන් මව වරදාක් දෙනලද්දේවේද දන් මිදී දුනමැනවැයි කීහ. රජ්ජුරුවෝත් යහපත දේවීනි ගණුවයි කීහ එකල් සියන්නාහු දේවයන්වහන්ස පුත්‍රස්නෙහයෙන් විසින් මාගේපුතනුවන්ට රාජ්‍ය දුනමැනවැයිකීහ — එබසට රජ්ජුරුවෝ රාහැතිවඅසුරයා කැසිසිඳුවූ විෂ්ණු ඩාලිය මාගේ පුත්‍රයෝ දෙදෙනෙක් සිඹිනදන්සේ දිලිසෙන්නාවූ ඔටුන්න සිරසේ පුතාට රාජ්‍ය ඇරදෙනු කැමැත්තෙහිදැයි හසහන්වූහ — සිසිරි සත පත්ව ශ්‍රීසහන් නබඩාවවැද දෙවෙනිදවසෙක නැවත රාජ්‍ය ඉල්වන්නාහු රජ්ජුරුවෝද බිසවුන්ට ඒ වරය නොදී සිතන්නාහු ගැනුනම් කෙළෙදුරු නොදන්නාහ මිත්‍රද්‍රෝහිය නෝ මාගේ නැයෝයයිසිසිඳා නොරපතක්හෙයි අප ලස් හෝ දී මාගේදරුවන් මරාපුතමි නපුරුසිසිඳා කුමරුන්දෙන්නා සේවයි නෙන්වා ඒ බව කුමාරවරුන්ට කියා දරුවනි නොපි මෙහි වසනකල් අසාර යෙක් විනම් නපුරුසි තෙපි දුරුරටකට හෝ වලකට හෝ යෝ බිහෝ

අරුත්ගෙන් අඹුවින් නොපෙනේ කුලඝාතකරාජ්‍යය ගණුවයිකියා ලක්ෂණ පාඨ තුන් හෙණ්ඩා නමන්ගේ අසුභාංකාරය විචාරා ඉදිරියෙන් දෙළොස් අවුරුද්ද ඒ තෙලෙන්හෙයි අහා එකා දරුවෙකි මට දෙළොස් අවුරුද්දක් සියකල් රාජ්‍ය කරවයි කීහ. කුමාරවරුන් ශාපකැයි සිය අඹුවන්ට කීහ. ඔවුන් ප්‍රාසාදයෙන් බවත — එකල් එම්බල් සමුගෙණ අඹුවන් වලපමින් සමුගෙණ රජ්ජුරුවන්ගේ බැහැත්වහන්සේලා කැටුව යෙමිකියා පියාණන්වැඳ සමුගෙණ නික්මුණේ බැහැත්වහන්සේලා නික්මුණාහ. මෙසේ තුන් කිත්තෝම මහජනයා පිරිවරා ගිහිගෙයි වරපමින් නික්මුණාහ. ඒ කාලයට හොස් සමූර්ධිවූ ජලාශ්‍රයන් අවුත් මහජනයා රදවා අනුක්‍රමයෙන් හිමාලයට හොස් සමූර්ධිවූ ජලාශ්‍රයන් ඇති සථානයෙහිකි පන්සල් මවා පලාළුයෙන් කුසපුල පලාළුයෙන් ඇති සථානයෙහිකි පන්සල් මවා පලාළුයෙන් තමන් වසන්නාවූ එකල ලක්ෂණපණ්ඩිතයෝ සිසාදේවීන්වද රාම පණ්ඩිතයන්වද ඇතුළුවූ පිරිස පලාළුයෙන් ඇති සථානයෙහි පිහිටුවා එතැනින් ඔවු

උපාසක කුමාරයෝද මෑයේ කැලණියෝ සිහාදේවිද පියාගත් මලුබඩේ එක
සෝක කඳාගෙනඇලුහොඬ මහසිඳුවළඹියාගා රාමපණ්ඩිතයන්ද මහාසුදු
සාධුය සෝක කොඩකරන්නාවූ උත් සෝක කොඩකරණ කරණ විසාරනු
රාම පණ්ඩිතයන් විසාන්න කොඩවටලූත්තෙයිද සුඛිතවත්නේ සෝක කොඩ
රන්නේ කවර ආනුභාවයකිණිද සුඛිතවත්නේ පියාගත් සෝක කොඩ
සෝකයෙන් කොපෙළුන්නට කාරණා කිමිදැයි විචාළා ඉන්පසු
රාම පණ්ඩිතයෝ තමන් සෝකකොඩකරණ කාරණා කියන්නාවූ ඒ
කුමාරයෙහි ඊවත්වන්නාවූ සත්‍යයකුයේ මරණ කියන්නාවූ වේදය
අඩන්නාවූ කිසි සත්‍යයෙක් රැකගත්තාකොද සෝක කාලයෙහි සෝකය
එසේයෙහින් දැන් අවලොකිතීය සත්‍යයෙහින් කියන්නාවූ ගාථාව
කැති ප්‍රාණුයන්ගු මරණාන්තරයාගේ කෙළවර මලාවූ සත්‍යයන්
කැපීමෙන් කිසිද කිසිම උපාරකැති සෝකකිරීමෙන් කවර ප්‍රයෝජනය
මල හරන කුමාරයෙනි මේ මරණ කම් රන්රුවන්ට මදිවූ රූ ඇති වැඩිය
ශතිද කුමාරාදී කුලඇත්තන්ද වැඩිසිටි ශක්තිසම්පන්න යොධයන්ද සුසැදි
සාවූ සුවර්ජයන්ද ලබාදිවූ ප්‍රාණුයන්ද වනුවරකි ආදිවූ පුරුෂයන්ද මරණ
අහසපාය කොලඹන්නාවූ දිලිදුයයිහා මේ සියල්ලවුන් කෙරෙහි මරණ
කැත්තෝය ඒ සියල්ලෝම මරු හා කිසි ලැබ්ජාවක් නැත්ව එමේ ඉන්නේ
නාහා නවද මල හරනයෙනි යමසේ විලිසෑව කියාවූ ඵලයෝ විලිසෑව
කැත්පවත් කුවටුවෙන් දැන් ගිලිහෙයි කියා හයවේද එසි වැරදි රහත
යෙන් සියලු ක්ලේශ මරා දැමූ බැවින් ඒවාගෙන් නිදහස්වූ
මේලෙකි අසවල් ඇයිල්ලෙක මියෙයි නියමයක් කළකොහැත්තෙ නුවර
රුදාහා දුටුවාවූ මොහෝ සත්වයෝ සවසට කොපෙනෙන්නාහා, පරදුටු බා
කෝ සත්වයෝ උදාහා කොපෙනෙන්නාහා, මරුමුඛයට පෙනෙන්නා සේ
මියෙ පියාගෝය පුතාසුයයි අඩන්නාවූ යම් සත්වයෙකුගේ හෙම කඳුරා
සෙමේ තමා පෙලෙන්නේය සවුල්ප මාත්‍රයකුත් වැඩක් ඵලවාහ කොපෙ
නේය කියට අතිස්වැඩකුත් කළකොපෙන්නේය මළාවූසත්වය කොපෙ
කොපෙන්නේය. තවද යම් සත්වයෙක් අඩන්නේවීනම් එසේවූ සත්වයා පුර
වන්නේය කපුරු ගරිරවණ් ඇතිවන්නේය එසේපෙනිගේ තමාගේ කරේහ
දෙකටම කාපඝයකරණ විවරක්මවන්නේය ඒ ඇඩීමෙන් මලාවූසත්වය
වන්නේත් කැය කියට ඇඩීමම වන්නේය නවද යම් සුවණ්ඩ සත්වයෙ
හෙම තමා වසන්නාවූකෙයි කියියන්නාල්ලී මදකුත් මලියකමෙන්කෝ මිදෙ
ගණ්ත් පැන්කල සලා ගිණිකිවාද එපරිදෙන්ම සුවිකාති සත්පෙම කාරවූ
කොකාරිය කිවන්නේය වාකලියෙනි අරණ්‍යද පුළුම රුදෙන් බේරෙ
සුවකැත්තෝ එපරිදෙන්ම සෝකය කතා දුරුකරන්නේය පරිදි
සත්වයෙක් හෙම පරලොවගන්නේ උදකලාවමයන්නේය සඳහාදී මේ දකු
යෙක් උපතෙ ත් උදකලාවම උපදන්නේය එකත මියේ පිහාසය කෑමෙ
ඇතියෝය පියාකෝයයි එස්ව සත්වයය කරණ පමණින් පියා සියලු සේ
හෙම කළාවූ කුසල් අකුසල් දෙකම ප්‍රාණඝාතිත්ථකොට ඇත්තෙ
කාරණය හේතුකොටගෙණ මොහෝ ඇසූ පිරූ කැත්තෑයි සුවකැති සත්ත
අවවිධවූ ලෝක ධර්මයද මේලොව පරලොව දෙකෙහි බලත්නේවීනි දිව
මියගිය්වූ සෝකයකුත් ශරීර කාපඝය කොකරන්නේය නවද සේකය

ගුණ ඇතැයද, අල්ප, අල්ප, කීඩාවද, ප්‍රකාශවද, කැපයද, අඇපයද, ගක
ස්ථිරත්වයෙන් සමන්විත්තේ සත්‍යාවවිමිසෙන්වත්තේය, එසේකොටින්
කොටවූ අතුය සමන්විත්තේත් ඇතිම වැලපීම සුදුසුකොවත්තේය මම
අතුය සමන්විත්තේ ඇවැමෙන් උත්තේ කතාකරයෙනිදා දුකී මේ කාවය
කියේ කියා

එසමයෙකි දසරථ රජ්ජුරුවෝහට දැන් මෙ තුබොදන රජ්ජුරුවෝය, එසමයෙකි මවු තිසවි කම දැන් මෙ මහාමායා දේවිය, එසමයෙකි පිතෘරාජයෝය, එසමයෙකි රාහුලමාතාවෝය, එසමයෙකි සාරතුකුමාරයෝ නම් ආනන්දයෝය, එසමයෙකි පණිත් කම දැන් මෙ බුදුපිරිසය, එසමයෙකි රාමපණ්ඩිතයන්වහන්සේ ලොවුතුරා බුදුවූ මෙම වේදැයි තමන්වහන්සේ දන්වා වදාළසේක.

දසරථ ජාතකය

මේද පිරිසිදු ගුණ ඇති බුදුරජාණන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි පසුබට වියඬිඇති භික්ෂුකෙනෙකුගේ වස්තුව අරබයා මේ ජාතකය වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

සැවැත්නුවරවැසි කුලපුත්‍රයෙක් බුදුන්ගෙන් මහණ අභා මහණට ඇවිදි එත් උපාධ්‍යායවත්පුරන්නේ උභයමාතෘකා වතපොත්කොට පිරුණුවූ තෙපි ඇතිව කම්සථාන ඉගෙණ වල්කි වාසඝකෙරෙමින් ආචාර්ය උපාධ්‍යායන් අවසරගෙණ කොසොල්රට එක් පසල්ගමකට ගොස් ගමින්පේ කාසඳහා ගුණගෙතිපැහැද ඒ ගම උපාසකවරුන්විසින් කොටදෙකලද පන්සල්හි වාසය කෙරෙමින් උපස්ථානකෙරෙමින් උපස්ථාන විද වස්වැස විදර්ශනාව වඩා ආසාඝකොට වඩනාලද වියඬියෙන් තුන් කම්සථාන භාවනාකොට අනාගාමඵලයට උපදවාගතහොකි සිතන්නානු ඒකාන්තයෙන් සරිසදෘශවන්නේ දෙසූ පුද්ගලයන් සතරදෙනාඅතුරෙන් මම පාළිතැන්වීමෙන් මෙහි දහසක් එසේහෙයින් මට වල්කි වාසඝකිරීමෙන් කම්කිවිද බුදුන්ගේ රූපදැකි මිල මිල මිකිරිවූ මුණ අත අසා දවස් ගවමසිතා වියඬිඇර එනයින් කියේ අනුමෝදන් ජේතවනාරාමයට ගොස් ආචාරි උපාධ්‍යයන් සතුටුවෙසඝසතුන් වැඳිද්දු ආචාරණය විවාරණලදුව තමන් කම්සථාන ඇර ආ නියාව කියා බුදුන් අතැ වියින් මහණ හෝ කුමක් පිණිස කම්සථාන යෙදීමෙන් පසුබටදැයි තිතුහාට බුදුන් සමීපයට ගෙණගොස් බුදුන් වියින් මහණෙනි මේ තිපසුතු කුමක් කියා නොකරීඤාවා ගෙණාහුදැයි කීසක්කි එපවත්අසා මහණ හෝ කුමක්ණා පසුබටවූවූ වියඬි ඇත්තෙකිවිද මේ ශාසනයෙහි වියඬිනැත්තාවූ කුමියෙදුන ණෙන්හට අමාඵල අරහත්වයෙක් නම් නැත පටන්ගත්තාලද වියඬිඇති මෙ

කාල විසිය කොස් කරන්නේය, කෝ එකාකි පෙර විසිය ඇත්තෙකිය කියා කෙණෙකි විමසාදරණයෙන් මරණැස් රජ්ජුරුවන්ගේ පුතුන් සිටිය කල කියන්නේ සුබෑත්තන්ගේ අවවාදයෙහි සිට රාජ්‍යය පැමිණියෝ නිවැරදි ලක්ෂණ සිහින් ආරාධනාවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ ඉතාවිස්තර වශයෙන් වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

පුරිමදෙවස මරණැස්නුවර මිගාදයක නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුන් සැබෑ කරණකොටගෙන ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ පුතුන් සියගණවම්බාල සංවරකුමාර නම් තෙ පුතණුකෙණෙක් වන්නාහුය. එකල රජ්ජුරුවෝ එකි එකි කුමාරයන්ට තාවැදී ශිල්පඋගන්වති සමමත කළහ. එසේ පාඨාදෙන සංවර කුමාරයාට ආචාරිකමට බොධිසත්වයෝ සැලපූවාහුය. දැහැවූ විසාහවූ ඒ කුමාරයෝ ආචාරියන්ට පිදුපාඨාභාගයෙහි සිට සිස්සමවන්නාවූ අවසානයෙහි රාජකුමාරයන්ට උගන්වා රජ්ජුරුවන් දක්නාහුය රජ්ජුරුවෝ අතැගෙහි රාජකුමාරවරුන් උගන්වා රජ්ජුරුවන් දක්නාහුය රජ්ජුරුවෝ කුමාරයෝත් ශිල්ප කාහු අතැගෙහි දැනවී දී වෙන්නාහුය එකල සංවර කුමාරයෝ ශිල්ප කාහු ඉගෙණ නිමා බොධිසත්වයන් අයින් විචාරන්නාහු ආචාරිත්වහන්ස ඉදිරි

මරණ මඤ්චයෙහි සිටිකල අමාත්‍යයෝ දේවතාවන්ගේ නුවණින් යුක්තවූ
ඇවැමෙනි රාජ්‍යය කාට පමුණුවමෝදැයි විචාරා රජදරුවෝ කියන්නා වූ
එහා දරුවෙකි මෑයේ දරුවෝ ඇමතීම අභිෂෙකයට කියන්නා වූ
ශබ්දය ඇසුණේ නොවෙයි ඔතට ලියෙහි ඒකම නොව ඇඟිලිවලින් ඇරිය
කම් උන්ට රාජ්‍යය පමුණුවයිකීහ කාලක්‍රියාකළාහ, උන් කළුරියෙන් පසු
ආදහන කෘත්‍යයෙහෙව සත්වෙනිදවස් අමාත්‍යයෝ ඇඹ එන්ට කැඳවා
නොවෙයි ඔතට ලියෙහි ඒකම නොව ඇඟි බිත්තරය වෙනත්තැ රාජ්‍ය
උන්ට දෙවෙනි කීහ, එසේකොටත් දෙවන් සංවර කුමාරයෝ ඇඹ එන්ට
වසන්නාහ මන්ඩූ ජනයා පිරිවරකොට ඇති සංවර කුමාරයන් කැඳවා
වෙන් කෙලියැවූ සේසත් නන්වා අභිෂෙකකළාහ සංවර රජදරුවෝ පස්
සත්‍යයන්යේ අවවාදයෙහි සිට දැඟැමෙන් රාජ්‍ය කළාහු, අවසාන
වරු සමන්යේ පියාණන් මිලඟවෙන් සංවර කුමාරයන් අභිෂෙක කළාහු
අහා උං ඇමිට මාලයෝය එසේකොටත් උන්ට රාජ්‍යය කොටැමියෙයි කළා
මැඩිමළු කැඟෑස්සන්ගේ රාජ්‍යය පමුණුවමියි ඇවිත් පිරිවුවර රාජ්‍යය
දෙවි ස්‍රුවි හෝ කරවයි කියා සංවර රජදරුවන්ට අසුන් නවා තුවර වැරැ
එකල සංවර රජදරුවෝ බොධිසත්වයන්ට එපවත්කියා කළමනා කිඳිදෙන
මෙඩියපණ්ඩිත් කියන්නාහු තොරජ නොපව මැයන් හා සුබයෙන් සිටියා
පියාණන් සහසනවහසතුව සියන්කොට මෙදු එකුන්සියයන්පලණ මේ මුඛ
වරුන්ට නොපවේ පියාණන් සහසන වසතු නොධාරය කළුම් මේ මුඛ
සරණ සුඛියන් කැඟෑයි කියා සම්මියකළාහු සංවර රජදරුවෝ පස්
දෙමම කළාහ එකල ඇමිට වැඩිමළු මැහෝ උපොසථ සමා කුමාරයන්
අවශෙෂ කුමාරවරුන් තමන් සපෙයට කැඳවා එසා මේදුකි රජදරුවන් දුන්
පවතින්ට සමථ කෙරෙන්කැමි නැත ළියන් අපට මාලයිවමුලුනුවෝය, අපි
සතුරුන්නොමි පියාණන් සහසන වසතුවක් එසා සවන් කොටරෙයි කීහ
එවන්කාහ, අපි ඇමිත් එකතිටම අභිෂෙක කරන්නමෝ නොවෙමි, එසේව
ලී අභිෂෙකකරමිකි, එසේකෙසින් ළියන්වම රාජ්‍යයවත්නේය, යම්කලයක්
සට නොගේ දෙක රජදරුවෙන්ගේ අ ඇතුරය උන්වහාදී අපි අපගේ ජනපද
වලට යමිහයි කීහ, එකල ඒ කුමාරවරු ඇමිදෙනම යහපැයි සුදු සැ
අටවා සතුරුකොට සුවරව වන්හ සංවර රජදරුවෝද උන් ඇමිට සේන
සමිහ අමාත්‍යයෙන්ලවා යෙහෙ පෙරමනට යවූහ. කුමාරවරුද මහපොත්
පසින්ම රජගෙවහොත් වැඳ සංවරරජදරුවන්ට ආදර දක්වා මිවූ අතුරින්
උන්හ සංවරරජදරුවෝ කැහැලද දරුපුවලේසක්ඇති සිංහාසනයෙසසේ
උන්හ. උන්කාලූ ඒ රජදරුවන්ගේ මහස්වූ යසසද ශ්‍රීකෙළෙදවිය බැඳිගැ
දිසාවේ කෙළෙවන්නේය, එකල උපොසථ කුමාරයෝ සංවර රජදරුවන්ගේ
ශ්‍රීසම්පත්සියදැක අපගේ පියාණන්වහන්සේ තමන්වහන්සේගේ ආඥාවේ ප
වර කුමාරයන්ට රාජ්‍යය කිසාවිත අයිඇවිට ජනපදේ යවා ළියන් නැත්තා
කුවිතැයි කියා සංවර රජදරුවන් හා සමිහ කථාකරන්නාහු මහරජදරු
මෙකී අපගේ පියා රජදරුවෝ එකුන් සියයක් පමණ කුමාරවරුන්ට ජනප
ළිලින් යුත්කොට යවන්නාහු තමන්ගේ ඇවැමෙන් පෙරේ රජකළ රජ
ණෙන්නේයයි දැකම නොපව කුඩාවූජනපදයක් නුදුන්නේමය මහදෙ

ජදරුවෙනි නොව රාජ්‍යය පතන්නාහු අපගේ පියරජදරුවෝ තමන් ඊට
කලේ දන්නාකල්ම කැහැයා කොහොත් උන් ඇවැමෙන් අමාත්‍යයන් හා ජන
ඒ පණිවුඩය නොපවේ තවර කියවූවත සමාදානයකින් නොප
සේ තවර දරුවෙකුත් මෙසකට රැස්වූ එකුන්සියයක් කුමාර
සමිහ තවර කුණකින් නොප කියන්නේද, නොප උන්ට පැවැත්
සාන්ති ආරංචියි කියන්නාහුගේ නොප කියන්නේද, නොප උන්ට තමන් කුණ
ඇත් ආරංචියි කියා එසේ අසා සංවර රජදරුවෝ තමන් කුණ
කිව් ලී ඒ කියපු සත්‍යයන්ට ඔහුගේයසක් දක මෙ
කුමාරවරු ලියන රාජකුමාරයෙනි මම කියූ

දනුවහ නුවණැත්තේ රාජ්‍යයකදී මැතවැසි කියා තමන්ගේ ජනයාගේ කියා—කාවර රජ්ජුරුවෝද මෙබඳු සම්පත්තියන්ගේ අවසානයෙහි මුල් වූ පරිපාලනයකොට ආයුෂයෙන් කෙළවර දෙවියන්ලොව පැමිණියාහ. යන්වහන්සේ මේ ධර්මදේශනාව නොඅඩාරෙ දක්වා, ඉතින් කෝ මෙතන ඉන්නේ කියා සෙසු දෙන් කුමක් පිණිස විමසා සොයාගෙන ඒ ඒ තැන්වල ඉඳ පැමිණියාහුදැයි විචාරා වදාළ සේක. එකල්හි ඒ භික්ෂූන්ට සෝවාන් ඵලයෙහි පිහිටියේය—පිනුකතාහ.

තෙලුවර ඒ භික්ෂූන්ට සෝවාන් ඵලයෙහි පිහිටියේය—පිනුකතාහ. පුරුවෝ නම් දැන් මේ මිහිමඬලෙහි පහළ වී සිටින්නේය, එතුමන්ගේ අග්‍රශ්‍රාවකයෝ සාරිපුත්‍රස්ථවිරයන්ය, අවිකෘත අවාකුවන් කුමාරවරුන්ගේ දැන් මේ සිටින්නේ අනුරුද්ධස්ථවිරයන්ය, එතුමන්ගේ රජ පිරිකනම් දැන් මේ සිටින්නේ එතුමන්ගේ සංවර කුමාරයන්ට අවවාද දුන් අමාත්‍යයෝ නම් මොහු මෙවැනි මෙවැනි තමන්වහන්සේ දක්වා වදාළසේක—

සංවර ජාතකය

වද මේ ජාතකය සිහිබඳමින් සත්‍යාකාරයෙන් පෙරැත්තෙන් රහත්බව සඩ්ඛ්‍යාතධාතුකායෙන්දැනගැනීමේ ඥානයෙන් සම්පන්නවහන්සේ අප ගෞතමාචාර්යයන්වහන්සේ මුතු පාරමිතාව අරභයා වදාළසේක—

ඒ කෙසේද යත් ?

එක්දවසක් සවස්වේලෙහි සත්පුරුෂයන්වහන්සේලා ධර්මාරාමයෙහි පෙරවරු බල බලා උන් හිඳුන්වහන්සේ ඇවැත්නි අපේ මුදුන්හිර ඇති සෙයේ යාපත් නියාව මනාවූ මුතු ඇතිබවත් නීලාදී මුතු ඇතිබවත් ජාති මුතු ඇතිබවත් සේක, පොළොවපේ හිඳුලවූ මුතු ඇතිසේක සමුද්‍රයෙහි හැදිරිවූ මුතු ඇති සේක, ආකාශයෙහි පහළවූ මුතු ඇතිසේක, කියළු දඹදිව උපන්තාවූ මුතු ඇති සේක, මෙසේ මුතු ඇතිබවින් ඉක්මනාවූ මුතු ඇතිබවින් ඉක්මනාවූ මුතු ඇතිබවින් ඉක්මනාවූ

සුප්පාර පණ්ඩිතයන් කැඳි කැවීම් කොහේදැයි උපාසකයෙනි දහසකින්ම ඇස් අඩපිනාළුත් සුප්පාර පණ්ඩිතයන් අතට උපාසකයෙනි මොවුහු ඇස් අඩපිනාළුත් සුප්පාර පණ්ඩිතයන් සමීපයට ගොස් අපට කිසිදු කෙරෙවුලක් නැත්තේ මොවුහු එහිදී මේ අඩපිනාළුත් සුප්පාර පණ්ඩිතයන් නිසාය, මොවුහු ඇස් අඩපිනාළුත් සුප්පාර පණ්ඩිතයන් නිසාම ඇස් අඩපිනාළුත් වූහ යි සිතා ඒ පණ්ඩිතයන් ළඟට ගොස් ඇස් අඩපිනාළුත් වූහ. එකල්හි ඒ පණ්ඩිතයෝ ඔවුන්ට ඇස් අඩපිනාළුත් වීමට හේතු වූ කර්මය දැන්වීමට ධර්මය දේශනා කළහ. ඒ ධර්මය මෙසේ දත යුතු. පෙර බරණැස් රජ කරන කල්හි බෝසතාණන් වහන්සේ ඒ රජුගේ පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයා වූහ. ඒ රජු බෝසතාණන් වහන්සේ කෙරෙහි බොහෝ ගෞරව ඇත්තේ වූයේ ය. එකල්හි බෝසතාණන් වහන්සේ ඒ රජුගේ ගෙදරින් නික්මී ගොස් ඒ රජුගේ ගෙදරට ඇතුළු වූහ. එකල්හි ඒ රජු බෝසතාණන් වහන්සේ දැක ආසනයෙන් නැඟිට බෝසතාණන් වහන්සේ හිඳුවා තමා ද හිඳ ගත්තේ ය. එකල්හි බෝසතාණන් වහන්සේ ඒ රජුගේ ගෙදරින් නික්මී ගොස් තමන් වහන්සේ

කොට දිවිපරණින් කුසල්කොට කා ඔත් මරණින් මත්තෙහි ඉපදෙන්
උපන්ත — සතිඳුගත්වහන්සේ මේ ධර්මදේශනාව කෙණෙහිර දක්වා වදාළ
මහණෙනි මුල්වූ පෙරත් හුවාදැක්නෝම දේදෙයි වදරා මේ ඉතිහාස දෙසන
තිබෙන වදාළසේක — එකල කැවි හැකි හැකි සිරිත්කම් දැක් මුදුවරු ඔහු
එතමයෙහි සුප්පාර පටතිත්තයෝ නම් ලොඩුගුරා සිදුවූ මේම වෙරැ සුත්
වහන්සේ දක්වා වදාළසේක.

සුපාර ජාතකය නිමි.

—0—

වද මුල්ල කුහාල ජාතකය මහාකුණාල ජාතකයෙහි පෝෂ
ත්තේය —

මහොළොස්වන නිපාතය නිමි.

—+—

දොළොස්වන නිපාතය දක්වමු

හද්දශාල ජාතකය.

—0—

වද බුදු හාමාතියෙන් මහවනු රුවන් වැඩිවූ සතිඳුගත්වහන්
ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසතාසමයෙහි ඇදහි කැලඹෙක් අරභයා මේ ජාතක
දක්වහලද

ඒ කෙසේද යත් ?

එක්තමයෙක්හි අනේපිඬුමහසිටාණන්ගේ ගෙහි නිත්‍යභෝජනයක්ස
සියයක්දෙනාවහන්සේටත් විහාරවන්සේ ගෙහි පන්සියයක්දෙනා වහ
සේටත් නිරාහාරයෙන් දන්දෙන්කාලු කෝසල රජ්ජුරුවෝ එපවස් ඇ
සඟුන් පන්සියයක්දෙනා පවරා නිරාහාරයෙන් දන්දෙන්කාල දන්දෙ
පමණින් විහාර ඇදහිලි ඇතිව නොදෙන්කාල නිසඟුන්වහන්සේ දන්
පිළිගෙණ කුළුපග උපාසක වරුන්ගේ ගෙවලින් අනේපිඬු මහසිටාණන්
ගෙට නොගියේ නෝ විහාරවන්ගේ ගෙට නොගියේ වලදු එහෙමාහන්
සක් නොපෙනේ රජ්ජුරුවෝ මිකිරි දෙයක් දැක නිසඟුන්වහන්සේ දෙ
දුනශාලාවට යවූය දුනශාලාවට ගියෝ එකද නිසඟුන්වහන්සේ දෙ
නොදැක එපවත් රජ්ජුරුවන්වෙතිය ඇඟි නිසඟුන්වහන්සේ මෙසේ දැනගැ
වේදී නොවැළඳ මහළුවරුන්වහන්සේ ඔබතෙදී වලඳන්ට කාරණ කිම්දැයි
කියා ජේතවනාරාමයට නොස් සතිඳුගත්වහන්සේ අතින් පිහාරන්නාවූ කා
මියි නිසඟුන්වහන්සේ මෙසේ ගෙහි නොවැළඳන්ට කාරණ කිම්දැයි කිය එවි
ගතියුගත්වහන්සේ එදරණසේක් මහරජ විසින කැත්තෙන් නොවැළඳූ
යේයයි කීය එවිට රජ්ජුරුවෝ සියත්කාලු නිසඟුන්වහන්සේ විමස
ඇත්තේ කවුරුන් නොරකිදැයි විචාළාය, සතිඳුගත්වහන්සේ එදරණසේ
මහරජ මහුන් නොරකී පිහාර ඇත්කාය ඇදහිලි ඇති උපාසකවරු
කොරකී ඊකාර ඇත්කාල නෝපාස්වූ කෙණෙකුත් නොරකී විසින ඇත්
කාලයිවදළසේක. එබස්අසා කෝසලරජ්ජුරුවෝ සියත්කාලු මහ කාලයා

කෙරේ රජකුමාරියනු ගෙනැවිත්හ පිදුන්ට කැබිලුකෙයින් සියලුන්
මහත්ත්ව කෙරෙහි විසිකාවන්සේකැයිසිතා කාකාවංශයෙහි රජදරුවන්ට
සමාන්ත කාකාවංශය හා විසිකාවන්ට අසිදුකාඇත්තෙම කාකාරජ්ජ කුමාරි
සමාන්ත එළුම ඇතැයි පැවසුන් අග කඩුන කාකාරජ්දරුවෝ ඒ පත්
සමාන

කොට අග්‍රමහෙසුන් තනතුරෙහි තුබිය. මහවුන් රජදරුවන්ට මුල් ඵල කරන්නාහ, කොමෙන්කලයෙහි පුතකුමෙකුන්ගේ වැදුම, ඊළඟ රජදරුවෝ අමාත්‍යයකු කැඳවා කියන්නාහු මේ කුමාරයන්ගේ මුත්තන් මෙනෙහුන් මහවුන් අසිහි නුඹවහන්සේ සිඹුවන්නාහු මේ රජදරුවන්ගේ මුත්තන් මෙනෙහුන් මහවුන් අසිහි නුඹවහන්සේ දුවෙකැයි සිතා කෙමෙක්දේව එවිය කැමැති විවාරා එවූසේක්හ. රජදරුවෝ මෙසේ කී කල්හි ඒ අමාත්‍යයා ගොස් රජදරුවන්ගේ පුවත සැලකළේය. එකල්හි රජදරුවෝ ඒ අමාත්‍යයාට මෙසේ කීහ. ඇමැතිනි, මේ කුමාරයන් දෙදෙනා මහවුන්ට ආදරණීය කිනා, එමවු මියගියාහ. එබැවින්

කෝරගෙක් දක්ෂාලද්දේශයකිහෙයිනේ, මෙබඳුව මල්ලිකාදේවි නොලොවිරහෙක දෙන්නා දරුවෙකුව ලැබී උපන් දෙවෙනි ඇසිව මට දෙවෙනි ඇත්තේ මේ දරුවා පමණි. මේ දරුවා ලැබීමෙන් පසු මා ඔබට ඉතා ප්‍රියවූ බිරිඳ නොවෙමි. මා ඔබට ඉතා ප්‍රියවූ බිරිඳ වන්නේ මේ දරුවා ලැබීමට පෙරය. මේ දරුවා ලැබීමෙන් පසු මා ඔබට ඉතා අප්‍රියවූ බිරිඳ වන්නේ මේ දරුවා ලැබීමෙන් පසුව

එක්ව බෙහි වදුරා ජේතවනාරාමයට වැඩියේක, මල්ලිකාදේවීත් සමඟ සෙනෙලියත් දෙතිස්දෙනා කැඳවා ඔයන්හාමු එව්වා. සෙනෙලියෝ පුත්‍රයෝ දෙතිස්දෙනාම රජ්ජුරුවෝ නිත්කාරණයේ නොයෙක් ආකාරයෙන් පීඩාවට පත් කරන බව ජානියෙකු තෙවෙනි වරට ආරංචි කළ නොවේ. ඒ නිසා ඔවුන් ඉදිරියට ගොස් අඬ අඬා ඔවුන්ගේ දුක් ගැනවිලි අසා, ඔවුන්ට ධෛර්ය වචන කියා, ඔවුන් සැනසූ පසු ඔවුන් සමඟ ම ආපසු නුවරට වැඩියේක. එතැන් පටන් ඔවුන් ඔබ්බට ගියේ නැත. මල්ලිකාදේවීත් සෙනෙලියන් දෙතිස්දෙනාත් රජ්ජුරුවන් වැඳ සිටියාහු, කෝසලරජ්ජුරුවෝ දෙතිස්දෙනාත් කැඳවා ගෙන්වා ඔවුන්ට සත්කාර සම්මාන කොට ඔවුන් සමඟ ම ආපසු නුවරට වැඩියේක. ඉන්පසු ඔවුන් ඔබ්බට ගියේ නැත. මල්ලිකාදේවීත් සෙනෙලියන් දෙතිස්දෙනාත් රජ්ජුරුවන් වැඳ සිටියාහු, කෝසලරජ්ජුරුවෝ දෙතිස්දෙනාත් කැඳවා ගෙන්වා ඔවුන්ට සත්කාර සම්මාන කොට ඔවුන් සමඟ ම ආපසු නුවරට වැඩියේක. ඉන්පසු ඔවුන් ඔබ්බට ගියේ නැත. මල්ලිකාදේවීත් සෙනෙලියන් දෙතිස්දෙනාත් උන් උන්ගේ දෙමව්පියන්ගේ ගෙවල්වලට ගිහින් තමන්ගේ දෙමව්පියන්ට ඔවුන් ඔබ්බට ගියේ නැත. මල්ලිකාදේවීත් සෙනෙලියන් දෙතිස්දෙනාත් උන් උන්ගේ දෙමව්පියන්ගේ ගෙවල්වලට ගිහින් තමන්ගේ දෙමව්පියන්ට ඔවුන් ඔබ්බට ගියේ නැත. මල්ලිකාදේවීත් සෙනෙලියන් දෙතිස්දෙනාත් උන් උ

කරවසා තදහා මේ කතා කපමිය, ඔබතුමා පළඟිය මැනැවැයි කියා, සිරිසඳ ඉඳ හිඳ, කතා එහෙ දේවතාවාත් මේ කතා හැත්තෑවම මාගේ ඊතිහාස කියා, සිරිසඳ ඉඳ හිඳ මා, කුමක් කියමි මේ මාගේ කතා ආශ්‍රය උන්නාවූ මොහෝ දේවතාවෝ ඇත උන්ට මොහෝ අද්භූතත් කැලෙහි කියා, රජ්ජුරුවන්ගේ මොහෝ ඇත්ගණ ගණිමි යි මවිසම වේලේ රාත්‍රියෙහි රජ්ජුරුවන්ගේ ඇත්ගණ වැද තවත්සේ දිවසෙහු හාවයෙන් මැලිනාව ඒකාලෝක කෙරෙන්ම ඉඳිරිපත් රජ්ජුරුවෝත් හාසිත් ප්‍රසාව නැසිපිටි, අඩ අඩා මාගේ ඉස්සරහ සිටියහ. කොපි කවුරුදැයි විමැලාහ, දේවතාවා, කියන්නේ කොපෝ උන්නාවූ තුන් වෙනි හාවයකරන්නාවූ භද්දසාල දිව්‍යපුත්‍රයාහම මමයයි කියා. ඉදිරිවන කියා කෙතිහාව ආසේ ඇසිදැයි කියා, මා මොහෝ දවසක් උන්නාවූ මාලිකාවක්ම ඉදිරිවන කපවිදැයි විමැලාහ, ඇයි කොපි මා ඒකාකාරියක් නිසා කපම කියා. මා හොඳහුද මාලිකාව ඉදිකරණ නිසා කපම කියා. මාගේ ප්‍රාණයයියා හාසරියයිකිය රජ්ජුරුවෝත් කියන්නාවූ මාලිකාව කළු කොප හා අපහා එක්ව ඉදුම්කයි කියා, එවිට දිව්‍යපුත්‍රයාණන් වහන්සේ සැවිදහසක් අවුරුදු මා මේ සල්ලහ වසන්නේය. මිට පළමු මේ සුපිරි රජ්ජුරුවෝ මොහෝ රාත්‍රියෙහි මේ කප මල් පහත් පූජාකලාවූ මේ සුපිරි රජ්ජුරුවන්ගේ මාගේ ප්‍රාණයයියා හාසරියයිකිය රජ්ජුරුවෝත් කියන්නාවූ මාලිකාව කළු කොප හා අපහා එක්ව ඉදුම්කයි කියා, එවිට මා මේ සල්ලහ වසන්නේය. මිට පළමු මේ සුපිරි රජ්ජුරුවන්ගේ මේ කප මල් පහත් පූජාකලාවූ මේ සුපිරි රජ්ජුරුවෝ මොහෝ රාත්‍රියෙහි මේ කප මල් පහත් පූජාකලාවූ මේ සුපිරි රජ්ජුරුවන්ගේ මාගේ ප්‍රාණයයියා හාසරියයිකිය රජ්ජුරුවෝත් කියන්නාවූ මාලිකාව කළු කොප හා අපහා එක්ව ඉදුම්කයි කියා, එවිට දිව්‍යපුත්‍රයාණන් වහන්සේ සැවිදහසක් අවුරුදු මා මේ සල්ලහ වසන්නේය. මිට පළමු මේ සුපිරි රජ්ජුරුවෝ මොහෝ රාත්‍රියෙහි මේ කප මල් පහත් පූජාකලාවූ මේ සුපිරි රජ්ජුරුවන්ගේ මාගේ ප්‍රාණ හා සරියයි කියා දුන් අත්තෙන් අතහා තපන්ට කියන කාරණ කිමදයි අත් පාකන් හාසා, ඉක තපනකල සැප කවදද එනවිට කියන කාරණ කළු පාසුද කොප එසේ කියන්ට කාරණ කිමදයි කියා. එවිට දිව්‍යපුත්‍රයාණන් වහන්සේ මට කුමක්වේවදු මා නිසා ඒ කය වට සිපිටින්නාවූ මොහෝ පැවිදි ගස්වල ඉදිහා මාගේමොහෝ බන්ධුනුත් ඇත මට කුමක් වෙතත් උන්ට දුකව වඩා තවත්හේ බන්ධිත්ට වන්නාවූ දුකහි අවසිදි මෙහිදී හොවන්නා පමණැයි සිතා මා කියන්යයි කියා. එවිට රජ්ජුරුවෝ නොපෝ සල්ලහත් නොපව හඳුමිහ නොපෝ නැගත්වත් කියා, මෙසේ මේ දිව්‍යපුත්‍රයාවම කළාහ, රජ්ජුරුවෝත් ඒ දිව්‍යපුත්‍රයාණන්ගේ අවවාදයෙහි පිහිටා දහරාජධර්මයෙන් රාජ්‍යය කොට පරලොව හියහයි වදරා මේ භද්දසාල ජාතකය නිමවා වදළසේක. එසමයෙහි රජ්ජුරුවෝ හම ආනන්දසථවිරයෝය, රජ්ජුරුවන්ව කප්පලා සිටි නැගත් ධූසිත් ගලවාගත්තාවූ භද්දසාල දිව්‍යපුත්‍රයා හම බුදුවූ මේ වදළසේක.

සමුද්දවාණිජ ජාතකය.

ත්‍රිවිධ හුදු ප්‍රඥාවෙන් මවැලූ රුවක් වැනිවූ සිලෝගුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි දෙවදත්තසථවිරයන් වෙල ළඟට වත් නොයාවී අංගයෝ මේ ජාතකය දක්වනලදද.

ඒ කෙසේද යත් ?

ශ්‍රීමත්වූ සාරිපුත්‍රයන්ගෙන් දෙදෙනාවහන්සේ දෙවදත්තසථවිරයන්ට වරද පැහැදවන්නේ දෙවදත්තසථවිරයන් වැදකෙව කිදසාසල්ලි නා ලීමයෙන්නේ නිසා විලුඹෙන් ලැබෙද්දෝ ඇතැම් කමෙන් ලේනා ලෙඩින් මරාදිද්දී

ඇරෙනෙක් නරකයට. කිංසේවිදූති වදරා, ඒ කෙරෙදුති ඉරාබිමුදු වදාළ සේක.
එහෙයින් ඉතුත්වත් දක්වා, වදළසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

රාජ්‍ය කරන්නේ ඒ සමුද්දවාණිජ ඉදිරා වඩිනවා දකින්නේ ය.

කුමක්කෙරේදැයි විචාරා වදාළසේක. බමුණු කියන්නේ ගම්මානයේ සහ නියම්ගමේ ඇතැම් කෙනෙකි. කුඹුරක් එලිකරන්න කියාවිට වල්පොවිති කිය, කඩතුරුවලින් කපා, ගසපතැලි වැඩසිටක. එන්සොඳා, කියලාපු දවස් වැඩ ඉවරකරන්නේ කෙරේදැයි විචාරා වදාළසේක, ගුරුන්වහන්සේ තෙතමනයෙනි වන්නියන්ට කියා, ගසපතැලි කියා වැඩසිටක, කියලා කුඹුර එලිකරන්න කියා, ගසපතැලි කියා වැඩසිටක, ඇල ඔඹුණු බඳින දවස් වැඩ බ්‍රාහ්මණය කුමක්කෙරේදැයි විමසූසේක. යෙනි ඇල ඔඹුණු බඳින්න කියන්න, ගසපතැලි කියා වැඩසිටක, කියා ගියාහුය. ඒ බ්‍රාහ්මණයා ගුරුන්වහන්සේ ළඟට ගොස් වැඳ එකත්පසෙක හිඳගත්තේය. ශ්‍රමණගෞතම කුමක්කෙරේදැයි විමසූසේක. බ්‍රාහ්මණයා ගුරුන්වහන්සේට එසේ කියා සිටියේය. ඒ ඇතැම් බමුණු කෙනෙක් ගොවිතැන් කරන්නේ නම් ඒ ගැන ඔබ වහන්සේ කුමක් කියන්නේදැයි විමසූසේක. ශ්‍රමණගෞතම කුමක්කෙර

ඇරපිටත් කිහිප රාජ්‍ය හොවේද මට පැමිණියේ මලනුවෝ මෑතක සිටම
සහ අකීර්තිය අහසිද සමස්වහස්නේ රාජ්‍ය තුමියෙන්ම ඒ
ඇතැමුම් මෑතක් නුවර නෙත්වා නෙත රජ්ජය තෝවුවේය. ඒ
රාජ්‍යයට පැමිණ මලනුවන්ට හෙතෙමේත් බුරාදෙවා මෙහේ
මේ එකරාජ්‍යයෙන් දැන් මට ප්‍රයෝජන කිසිදු නවද රාජ්‍ය
ලබන්නට කැමැති කිහ කියා කියා, උන්නාහ. එකල්හි
කරන්නේ කවුරුදෝහෝ දෙමෙහියන්ට
අදහෝයි ධර්මිවෙව වාසනකරන්නේ
මැළවිලා මේ රජ්ජුරුවන් සිහන සිහිවිල්ලදක
නෝක උපදවා නිශ්‍රහකරවා එන්ට එවමිනෙවැයි
වහල්දෙරසිට මිරිහණ්ඩ මෑණියනෙක් වාසලසිට
කියා යැවිය රජ්ජුරුවෝත් කැඳවයි කියා නෙත්වා
යයි එවාලාහ, ඔහුගේ කියන්නාහු ඔබමිනි තව
රාජ්‍ය තුනක් ඇරණෙණ දෙන්ට අකිප්‍රාය ඇයිවි
පනැති යහාඩිව ඊට කළුණා කිදිලුයි කියා,
ඇතැයි කියා, යකපනැයි කියා නෙත්වා
නවාතැනක් ලබා බත් බුලත් දෙවයි යන
යකපනැදි මිනිසුන් පිවතවනොත් තවත්
වෙත් පසුව දවස් හේතාව තහනඩකරවා
එකයා කැඳවයි කියා, එවිට අමාත්‍යයන්
තුනක් දෙමයි බ්‍රාහ්මණ මාණවකයාට
දෙවැලවයි අපට සුඛවහන්නේ වදුම්
කැකිව කොප ඇවිටි එන්වූ මෙහෙවරුන්
දන්නේ කෙසේදයි කියා, එහේ වුවත් මේ
රුවෝත් මෑතියා මෙහේවූ රාජ්‍යතුනක්
ලය වියලි අස්මා පසු තදව උන්නාවූ
අතීතාර ඇතිවි මම්මයයි යන මොහෝ
එවමයෙයි බොධිසත්වයෝ බ්‍රාහ්මණ
මෙන් ආචාරීන් අයිත් ගිල්ප තිදෙවා
හාසල සිට රජ්ජුරුවන් ව්‍යාධි ඇති
වෙදහකෙණෙක් වහල්දෙරකඹ සිට
රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු මට
කොවනත නුහුනුවාහ, තුඹු
කියා අවුහම උන්ට යම්තම්
බොධිසත්වයෝ කියන්නාහු මට
කෙරෙමි, උදක බෙහෙදව මිල
අයා යකපනැයි කියා
රජ්ජුරුවන්ට වැද මහරජ

රජ්ජුරුවෝ කියන්ට උන්නාහ මැලිවූහ, මොහොතකින් කියන්
සතුරුවෙන්නේය මෙදෙනම කිමිදු කිදුන්දක කරන්ට උවමැනව කිදුන්
සතුරු කරණ වෙදකමින් ප්‍රයෝජන නැතැයි කියා රජ්ජුරුවෝත් යහ
සතුරු කියා මියගිහින්නාවහු නෙමෙයි දුටුකියාවත් රාජ්‍ය තුනක් ඇරදෙමි කි
රාජ්‍ය කියා සවාවන්ට නේතාව සදන්ට කි කියාවත් මියගෙන
ඒ කියා සවාවන්ට නේතාව සදන්ට කි කියාවත් මියගෙන
මෙහෙයාගේ පසු හුටු කියාවත් මේ කාරණා මොහොතකින්ට කිහ, මොහ

සිරුරෙහා සාමිය නිසා බලවත්වූ මිණිවට කොපැමිණෙන්නේය. එබැවින් පුරුෂයා තෘෂ්ණාව ක්ෂාණවියෝගයෙහි පවත්වන්නන්ට අඤ්ඤවත්තේය, එබැවින් පුරුෂයාගේ මේ තෘෂ්ණාවෙහි ආදීනව දැක මහාසාමුද්‍රයෙහි මුහුදු යානයන් මෙන්ද, අධිමාත්‍රක නම් රජ්ජුරුවන් මෙන්ද තුන්වන ධර්මදේශනාවෙහි නොපවත්නේය, මාගේ පුතුවෙන්නාහු මෙන් සමුද්‍රජලය හා එහුගොඩලිය හොඳැත්තේය, ලක්ෂ්මීසහස්‍රයෙන් සමුද්‍රජලය හා එහුගොඩලිය හොඳැත්තේය, කාම නම්කියි රජ්ජුරුවන් හා සමාන නොහැත්තේය, ඔබේ වම්කාරයෙන් නිපදවන්නේ ඒ වම්කියි යම් යම් තෙනැක සොඳාහැත්තේය, ඔබේ වම්කාරයෙන් සපුරා කපුවැර වහන්කොට වඩිනීමෙන් වඩාත්ම සිරිතුවූ මිල උසස් පුරුෂයන් පෝෂ්‍යයකොට සුඛිත මුදිතව වෙසේද, එපරිදෙන්ම තුන්වැනි ධර්මදේශනාවෙහි නොමිවර කියනනේ හා සමානවූ පුතුවෙන් ඒ ඒ වසනුකාමී පෙලතොහොත්තු සිදීමෙන් කාමයන්ගේ ඒ ඒ පරිභෝගය සිදුනේය, එසේනොසිත් ඒ ඒ පෙනෙහි පුරුෂයා කාන්තාවන් මහා ඝන තුන්දෙර අතුලෙ කාන්තාවන් සමඟාගාට සැපසේ සිටිවන්නේය, ඉදින් සතිසම්බොජ්ඣංග පරිලාභයන් දූරුළකොට සැපයෙහි පිහිටුවනු සැබෑත්තෙහිමිකම් නිසුවූ කිරීමෙන් භාවනාකොට ධ්‍යාන උපදවා සියළු කාමයන් හැර බ්‍රහ්මලෝකයෙහි උපදනේයයි මෙසේ ධර්මදේශනා කළාහ, මොඩියනියන් හැර බ්‍රාහ්මණයන් මින් සිටියදීම මහරජ්ජුරුවන්ගේ ධවලාතපත්‍රය අරමුණුකොට මැදගෙය සමාපත්තියෙන් සුගතවූ ධ්‍යාන උපදනේය, රජ්ජුරුවෝ නිරෝගිව සිහින් ගඟනින් හැඟිසිට කියන්නාහු මේනෙක් වේදවරු මේ පිළිසිඳගත් අඟවිවූහු, පුතුවෙනවූ මානවකයා තමාගේ පුතු හාමියි කියාගෙන, කිව්‍යාධිකෙළේයයි බොධිසත්ත්වයන් හා සමග මෙසේ කථා කළාහ, බමුණන් කොප ඒසිත් කාමයෙහි ආදීනව දක්වා කියන ලද්දවූ හාර්ය අර්ථයන් එවනේය, එසේනොසිත් නොපවත් වචනයට සුපාකොට අර්ථයන් කියා ප්‍රයෝජන නැත 'රථකාරොව වසමීක්ඛ' යනාදීන් මේ හාර්ය ඒසිත් සිටියදීම මහරජ්ජුරුවන්ගේ මෙසේ සිතේ වේවා යි සිතා, සිටියදීම වසනුකාම සෙලෙකාමියෙහි මාගේ සිතා වේවා යි සිතා, පස්වියදින ගාථාව කියමින් සිටියදීම මාගේ ධර්මදේශනාවෙහි ධ්‍යාන ඉදෙව්ම රජ්ජුරුවන්වහන්ඇයි කියා, එසේ අසා රජ්ජුරුවෝ වඩ වඩා සතුටුවෙන්, බෝසතානන්ට ප්‍රසාදය කරන්නාහුත්, තුවනැයි පුරුෂයෙක් සමඟට සෙල්ලම් වට විවටයෙහි කියනලද ශ්‍රීවඩ වෘත්තා දූසඟය උපදවන්නාවූ මේ කාන්තා ඒකාන්තයෙහි පිරිසිඳ කෙලෙස විසඤ්ඤානයකොට පසුබාහිතු දෙවතාවන් ඉපදවීද, ඒ මානවකතෙම ඉහා ඝතපත්වූ අදහස් ඇත්තේයයි සිතන්නේ නින් පිරිසිඳ දන්නාවූ සර්වඥයන්ගේ වණිණාකළාහ, මහාබෝසතාණන්වහන්සේ රජ්ජුරුවන් වහාත්ම ධර්මයෙහි හැසුරුන මැනවැයි රජ්ජුරුවන්ට අවවාදය ආකාශයෙන් හිමාලයවනයට ගොස් සෘෂිප්‍රවෘජ්‍යාවෙන් පැවිදිවූ පස්සේ ත්‍රිඛාවතරණ භාවනාකොට ත්‍රිභූමලෝකයෙහි උපන්නාහ, ශාස්තෘවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ ධර්මදේශනාව ගෙණහැර දක්වා වදාරා මහලෙහි පසුවූ මේ බමුණා තිස්සෝක කෙලෙම් වේදවි වදාරා **නාම ජාතකය** නිමිත්ත දැක්වූ සේක. එසමයෙහි රජ්ජුරුවෝ නම් දැන් මේ බමුණුන, සුවිසාඛ් මහබුදුරජාණන් දැක්වූ සේක.

ජනසන්ථව ජාතකය.

ධර්මදේශනාවෙන් මවාපුරුෂයක් මැණිවූ කිලෝගුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවිසූසේ තමැයෙහි කෝසල රජ්ජුරුවන්ට කී ජේතවනේ දේශනා මේ ජාතකය දක්වනලදි.

කෝසල රජ්ජුරුවෝ කාමයෙහි ගෘද්ධිය වසඟව කළුකිනා සියළු කටි ඒකාන්තයෙන් මදව සතිඤ්ඤාවන්නේවත් කරණ බ්‍රිංඩාපසාරයෙහි ලීලාවෙහෙසක්නොවා, එපරිදෙන්ම සවිඤ්ඤාවන්වාන්සේගේ ගුණ සඳහන් කිරීමට දන්නට සිහාවූ සතිඤ්ඤාවන්වහන්සේගේ කෝසල රජ්ජුරුවන් දැක ඒකාන්තයෙන් දන්නේ සුදුවිවැ'මෙන්නාහු විචාරා වදාළාක්ක. රජ්ජුරුවෝ ඒ ප්‍රශ්නය අසා සතිඤ්ඤාවන්වහන්සේ මිකරජ මෙසේවූ කිලෝ ඒකාන්තයෙන් දන්නේ නුවරදොරටු ආදී දන්පිහි කරවයි අනුභාසනා කළාහ. සතිඤ්ඤාවන්වහන්සේ නොපෙනේ නුවර ඒදී දන්පිහි කරවයි අනුභාසනා කළාහ, සතිඤ්ඤාවන්වහන්සේ නොපෙනේ නුවර ඒදී දන්පිහි නොකොට ප්‍රමාදව දවස් අරිනා පමණින් ඒ ඒ දේදේ නොපී දන්පිහි කාලයෙහි උත්තමදේවෝ තමන්ගේ රාජ්‍යධානියෙහි සිටියදීම අවවාදකොට කියා දුලාධ්‍යානයෙහි යොදා රාජ්‍යය සලෝ ඒ ඒ දේදෙය ඒ කෙස්දැයි අරාධනවූ සතිඤ්ඤාවන්වහන්සේ ඉතුත්වත් දක්වා වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත්?

ධර්මසේවක බරණැස්නුවර ඉන්ධනවන නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුන් රාජ්‍ය කරණ සමයෙහි බෝධිසත්ත්වයෝ ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ අග්‍රඅමාත්‍යයා බිහි සිටියදීම දසඵලඛ්මිකයින් දැක්වූ, ඒ කුමාරයන්ට නම නමබන්නාහු ඉන් සුව සිටියදීම දසඵලඛ්මිකයින් නම ගමා ඒ රාජකුමාරයන් වැඩිවිය පැමිණ දිසාපාමොක්ව සූරාංගෝයයි

මේකීසාවට එස්තු නොයා, කොසිඹිනුවරයකි පහළවනායාවට පැමිණෙන්නා. තවද යම් සත්වයෙක්ගේ බාලඅවස්ථාවෙහි තමන් උපන්තැන සතුන් මැරෙන තැනක් නම්, ඔහු තරුණවියෙහි සතුන් මැරීමට ඇලෙයි. මැරෙන තැනක උපන්නේ නම් ඔහු තරුණවියෙහි සතුන් මැරීමට ඇලෙයි. සතුන් මරන තැනක උපන්නේ නම් ඔහු තරුණවියෙහි සතුන් මැරීමට ඇලෙයි. වැදිකම් පවුකාරවූවන් බලා අවන්හි සතුන් මරනුයේ වැදිකම් කරන්නේ නම් ඔහු තරුණවියෙහි සතුන් මැරීමට ඇලෙයි. මසුන් මරන තැනක උපන්නේ නම් ඔහු තරුණවියෙහි මසුන් මැරීමට ඇලෙයි. මසුන් මරන්නන් බලා අවන්හි මසුන් මැරීමට ඇලෙයි. මසුන් මර

නියාගෙන් මගහැරුණා නම් හවසැමුලෙදීත්, රජ්ජුරුවන්ගේ ඇතුළු පිහාටු මනුෂ්‍යයන්ගේ හමින් ප්‍රහාරවලින් රජ්ජුරුවෝ රාජලීලාවෙන් මිදුණා නම් එතුමාගේ එතුමාගේ මේ බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ඒ ගැන කිසි දෙයක් නොදන්නා වගේ ඉන්නවා. රජ්ජුරුවෝ ඒ බව දැනගෙන, බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ළඟට ගොස් වැඳ එකත්පස්ව හිඳගත්තා. එතකොට බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ රජ්ජුරුවන්ගෙන් මෙසේ විමසූහ. "මහරජාණෙනි, ඔබ වහන්සේ මේ මහා සාගරය තරණය කරන්නට බලාපොරොත්තු වූයේ කුමක් නිසාද?" රජ්ජුරුවෝ මෙසේ පිළිතුරු දුන්නා. "ස්වාමීනි, මේ මහා සාගරය තරණය කරන්නට බලාපොරොත්තු වූයේ මා විසින් ඔබ වහන්සේ ගැන කරන ලද අපරාධය නිසා මෙන්ම, ඔබ වහන්සේ ගැන ඇති වූ බිය නිසාත් බව දැනගන්න." එතකොට බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ රජ්ජුරුවන්ගෙන් මෙසේ විමසූහ. "මහරජාණෙනි, ඔබ වහන්සේ මා ගැන බිය වූයේ කුමක් නිසාද?" රජ්ජුරුවෝ මෙසේ පිළිතුරු දුන්නා. "ස්වාමීනි, මා විසින් ඔබ වහන්සේට අපරාධයක් කරන ලද නිසා මෙන්ම, ඔබ වහන්සේ ගැන බිය වූ නිසාත් බව දැනගන්න." එතකොට බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ රජ්ජුරුවන්ගෙන් මෙසේ විමසූහ. "මහරජාණෙනි, ඔබ වහන්සේ මා ගැන කරන ලද අපරාධය කුමක්ද?" රජ්ජුරුවෝ මෙසේ පිළිතුරු දුන්නා. "ස්වාමීනි, මා විසින් ඔබ වහන්සේට අපරාධයක් කරන ලද්දේ මෙසේයි. ස්වාමීනි, මා විසින් ඔබ වහන්සේ ගැන ඇති වූ බිය නිසා මෙන්ම, ඔබ වහන්සේ ගැන ඇති වූ ගෞරව

කවුත් නොකෙරෙන්නට කිඳෙක් කියා අභයය කරන්ට උවමනාවක් නැත. එහෙත් මේ සම විසඳුම්මාතෘකාවකින් පරීක්ෂාවක් ඇත්තය කියන්නේ එහෙයිනි. එහෙත සිත්තරය ඇතියා ශ්‍රමණ හවත් නොකෙරෙන්ට කිඳෙක් දෙන්ට කැමති වෙයි. කරවා පිරිහෙලා. පියාණන් කථාකොට උත්තරා, ලී වැදිවිටක් මැකෙනාකැනෙහා, දෙවෙනිවත් මැකෙනාකැනෙහා, ලාලාවට ආවාවූ විසඳුම්මාතෘකාව නිමිකෙනෙත් උත්තරා, ලී වැදිවිටක් මැකෙනාකැනෙහා, දෙවෙනිවත් මැකෙනාකැනෙහා, විසඳුම්මාතෘකා විචාරන්නී ඇයි සාමිනී මා විසින් කවර අපරාධයක් ලදද කවර වැරැද්දක් නිසා මැණියන්නාගෙන්නේද? පියාණන් නිවීමකයෝ කියන්නාහු පොළ විසින් කළ වැරැද්දක් කාය, නුණ්ණ නොකියත් බුදිවූ දවස්පටත් අප උපන්නාවූ ලග්නයේ කාය, නුණ්ණ නොදනුයි කීවාහුය දනිමි සාමිනී කිහ, එසට කියන්නාහු විසඳුම්මාතෘකාත් ගතපසැටි තමාගේ නෙරපෙන් කිරීමත් වෙයිනි කියා මොහෝ මනුෂ්‍යයන්ට දහෙන නියාසෙන් කිරීමත් වෙයිනි කියා විසඳුම්මාතෘකාත් ගතපසැටි තමාගේ නෙරපෙන් කිරීමත් වෙයිනි කියා පේතවිභාරාමයට ගස නගවන්නේ ගොස් රූ තමාගේ තිබ්බාසන් ඉඳ ගෙණ ලැග පාත්දෙරළුකණින් පිටත්ව පේතවිභාරාමයෙහි රාත්‍රියෙහි කුස්මෙන් අගවා තමාගේ නෙට යන්නිය, ඈ නිවූ මනුෂ්‍යයෝ නොවේ ඇවිදුයි විචාළාහ, මා කොයියත් යිම කොපට ඇවිදුන් කියන්නිය, කොහි හෝසින් එවිදුයි විචාළකල් කොයිහෝසින් එන්නිම, කොට කියන්නී මෙනියාගෙන් තුන් සාරස්සක් ඇවිද මෙහෝදෙනට තෙ රාත්‍රියෙහි ක්‍රීඩාකූටයේ ලැග එනයාගයි කියන්නිය, මේකියා මිය ගොසින් බැඳගෙණ ඒ බඩ වහා කඩන් බැඳ දැන් මාගේ දෙමියන තුන්දෙන දරුවෝයි කියා බය ප්‍රකාශකොට තනතුවූ කථාකොට නොපිරිස් පස උදුම්මවා දසමයක් ගියකල බඩමගන්කොට නෙරපන්නාහ වදුරමින් වැඩෙන්ත් ධර්මිෂ්ඨාලාවට ගොස් බෙහෙපිරිස් බොහෝ කියන්නී සුඛවහන්සේ බෙහෙපිරිස් පිරිවරා ඉදී බණ කියනවුන්ද මිය දරුණුබවුකුරා දසවකඩඹක පිරුණේය, මා වදන්ට නෙයක් කොපිදු පාත්හෙල් කොසිද සුඛවහන්සේ දන්නේ මා හා කැටිව රාත්‍රියේ ඉඳගෙයදෙන්වමද දරුවෙදීමේ සොරතුරු සුඛවහන්සේ නොදන්නාහෙයි, කෙල්ල රජදරුවන්ට කියාවත් අසේපිටුකහපිටාහන්ට කියාවත් වියහැකි කාලයන්ට කියාවත් මිය පෝෂ්‍යකරණ නියාසෙන් පාත්නොදී සුඛවහන්සේ මට පොෂ්‍යනොකළ මා දරුවන්සේ කොහනදිදුසිටිවා කියාත් එහන්සේත් වදුරණ බණ නවාගෙණ වදුරණ්සේක් නම තොපල මල්දන පමණකිව්හා අසීක් දන්නෝ කවුරුදුයි වදුළුසේක. එවිට කියන්නී සුඛවහ ඒලා දන්නා පමණක් ඒහා අසීක් දන්නෝ කවුරුදෙයි කිව, අසිඤ්චන්ත්‍ර සේත් නිෂ්කාරණයේවූ අපඛ්‍යානයෙකැයි කරබාගෙණ උන්සේක, එහෙයි සත්‍රයන්හේ පාත්‍රසුගතබල ශෛලාභනාම සුනුවිය ශ්‍රාවකෝ දිව්‍යපුත්‍රයෝ සදහකු එදුවා, මිනවිකාවත් ඔබ බදනාලද දරුවිටිය මැරුවී කෙරෙයි කියා අවුල දිව්‍යපුත්‍රයන්ගේ යහරදෙන මිවෙත් මිවාගෙණගෙන් දරුවිය කෙරුණු ළඟයක් ඔවා ඔබවහා පෙරවිකඩින් පහකළහ, එහෙත රජදු මෙසේ ස

කාරණයේ පිදුන්ට සැලැස්වූ අපඛ්‍යානයක් බලවමි කෑවිඹුරු ආදියෙන් මරණ කාරණ පමණෙකි මොඩිසත්තියෝ ඒ රජදරුවන්ගේ අහමෙහෙයුන් නිසාවූ නුසුදුසුකම්වලින් වැලකවමින් තම තුඹුන රැකුම්ය උන් උපන් නොඹිහලකින් බියවූයේ නතු රජදරුවන්ගේ අනික් බිසෝකෙණෙකුන් අහමෙහෙයුන් දරා, උන් මෙපමණ රජදරුවෝ අනික් බිසෝකෙණෙකුන් අහමෙහෙයුන් කෙරෙන කොරුන් විසින් භයයක් උපන රජදරුවෝ ඒ පොරුන්හෙන් උපන් කෙණෙහි නොදිදුන්නු බියවන්ට බියන්නාහු අපි සවහාව ඇතිකාම කළ නො හැකිදුවන්ට නිසැකිණාහු බියවන්ට බියන්නාහු මම මේකෙණ රැඳී නොසිටිමි කෙලි කෙයෙන රදවමි කියන්ක. බියව බියන්නාහු මම මේකෙණ රැඳී නොසිටිමි එසේහෙයින් කැතිව එම කියා, රජදරුවෝ බියන්නාහු අප ගත්තේ සවහාවයි එසේහෙයින් නොකැවිව කැඳවා නෙවෙයි කියා කොපමේ දුක් කැව දරා දක්නට පටුම්කුමාරයෝ දකියි කියා බියවූවන් රදවා පටුම්කුමාරයන්ව දරා දක්නට පටුම්කුමාරයෝ පසල්ගමට සවහාව සත්තවකරවා පසල්ගමට සවහාව නිස්බුදාහු සුවරේ පාවාදී පේ

ඇත නම් ප්‍රකාරයකට කෙල් ගල්වා කිරිවැකියන් ඇද්දෙමයි පියාපත් ඇති
එස්වහන්සේ මා විවාහ කිරීමට ලෙඩව සිටියදී මා දෙමව්පියන්ගෙන් ඉල්ලා
පුරවැසියන්ට උගන්වා බැඳගෙන්නා සේ, රජ්ජුරුවෙන්ගේ ඇතුළු
ණෙකොට රජ්ජුරුවන් බැඳ ගනුවැන්නේ කිම, රජ්ජුරුවෙන්
කියන්නාහු ලෙඹව කෝනාසේකැයි කිම, රජ්ජුරුවෙන්
කෙටොත් නැසෙයි ඉදි කොපට අපාහු කිඳදුකි, මිසදි
සෙනෙක් ඇද්ද නුඹවහන්සේ ඇතිකියාව දන්නේ ඉදින්
රජ්ජුරුවෙන් කියන්නාහු ඇති කොපට ගතකළෝ සිටුවරයා කිම,
කවුරුද නුඹවහන්සේ මේ නුවර රැකවලට රදවන්නේ කවුරුදැ කිම,
කුමාරයෝනැති කිම, එසේවෙතත් කනිෂ්ඨ කියාහ කොතැනදැයි විමසන්න
පස නසා ඉතාසේපස අල්ලා ඇත මැත ඇද කල නොවෙයි කියා පැහැ
ඇද්දැයි කිම, එවිට රජ්ජුරුවෝ කියති යම තොප කියන්නේ
කිම—එවිට අමාත්‍යයෝ මේවර අහාසෙක් පදුමකුමාරයන් රජ්ජුරුවන්
තලයා බැඳ ගලා රජ්ජුරුවන්ට කරලා පාවල කියා රජ්ජුරුවන්
නෙමැයි—අතරමග දුවුම්නුහුයෙනෝ මේ කියමින්ද කෙමින්ද
මේසේවූ දොස් පැමිණීස්දෙයි අමා දැඩා මෙසෙක් කෙමින්
කුමාරයන් ගෙණ්ගොස් රජ්ජුරුවන්ට දැක්වූහ, රජ්ජුරුවෝ ඒ
යන් දැක මේ සොරුන් එලඹපුවාසේ එලවති කිම—එවිට
කියන්නාහු පියාහන්වහන්ස ඒම මේසේවූ දොස් කළ
ඔබට නිස්කාරණයේ කොහාසුඛ නිසාය යෝති නොපියසුවා
ඇසුවන් පස්සේ කොපොසුඛ නිසාය යෝති නොපියසුවා
රාජ්‍යයකරන්නාවූ රජ්දරුවන්වහන්සේ නම් පරිසාහාව
මේහායෙන් වෙසයෙන් උපන්නාවූ බමුට පරිසා කළෙක,
නිග්‍රහකළයුත්තේය සංඛ්‍යාකලවුන්ව සංඛ්‍ය කෙමියුත්තේය,
එස්වහන්සේ සමයෙහි මේසේවූ නිග්‍රහයෙක් නැත
එස්සේ එකවිවර වරදට ඝෙසුරන් පියෙක් දඬුවන්නාසේක,
උන්ට නුවරින් පිටනයවනසේක මේ නිග්‍රහ කැලපුහෙත්
එස්වහන්සේ සමයෙහි මේසේවූ නිග්‍රහයෙක් නැත
කිලයෙන්ද ආචාරයෙහද නිසිවූ රාජ්‍යයක් රකියන්නු
පදුමකුමාරයන්වහන්සේ නිස්කාරණයේ නොඇසුර
බොහෝකොට කතන්තලවිකියන් රජ්ජුරුවෝ නොමිරිය
කිය. එවිට සොළොස්දහසක් කියෝවරුන් අමාත්‍යයෝන්
පරවාසින් එකසිය පදුම කුමාරයන්ව ලැබි සිටියේය
සිටි එසෙකුත් නැත බැන් ගැබීන් සමුදුන් නොමැරෙන්නේ
වෙන්ත වතුරංගිනිසේනාවන් ඇරගෙණ පදුමකුමාරයනුත් ඇරගෙණ
එලන්නාවූ පතිසයට නැණි පදුම කුමාරයන් දෙපය අල්ලා
සොරුන් එලන්නාවූ දුපාතඉඟෙහි එළෙහ, ඒ පතිසයේ
කොවා පදුම කුමාරයෙනි නොපි නොබලයි කියා සියාය

සෙන්නේ ලෙසිලා දිවාසෙක පතිසයේ ඉඳිකා කාරජ්ජුරුවන්
—ඒ කාරෝස්සන්ත් පදුම කුමාරයන් කාගෙවාසය
ඇත්තේ කිම, මෙදේ අප්‍රිය දේදන් රාජ්‍යසෙකොට කිසන්නාහු
ඔබ්සේ කිම්දැයි කියා මනුෂ්‍යපථයට ගෙම කිම, රජ්ජුරුවෝත්
කියන්නාවූ මනුෂ්‍ය පථයෙන් කවර තෙනක තොපි
—මා කිම්බලහසේ ලැපියෙකි කිම, තෙපතැයි
පදුම කුමාරයන් දුක ඇදීනෙනෙක් නුඹවහන්සේ පදුම කුමාරයන්
කුමාරයන් දුක ඇදීනෙනෙක් නුඹවහන්සේ පදුම කුමාරයන්
කියන්නේ කිම්ද, ඒ වැදින් කාපයන් කෙරේ කිම
කියන්නේ කිම්ද, එසේකි කිම්ද, රජ්ජුරුවෝ පැමිණ්දැයි එහාරා
කියන්නේ නොව රජ්ජුරුවන්ට කිම.

තිවරදවූ පදුමකුමාරයන්ද නිස්සාරණයේ වරදලාවූ ඇ තෙණ්ඩියන්ද මෙසේ දමවමි කියා, එකතම ඔට නෙත්වාතෙක් ඔවසුන් පතිසෙන් ඒ පුරුෂයන් කුවිරට නොපේ දුනැමෙන්ද තෙමෙන් රාජ්‍යය කොට තමුදු පරිදිදෙන් ඔහු ලොව කියාගතිවදුරු මේ මහාසත්ත්ව ජාතකය නිමවා, මිදුලේන්ද, පරිෂදේ විරාජ, පදුම කුමාරවූ තාපසයන්ද තමා බිඳවූ මෙමවේදුනි තමන්වහන්සේ දත්ත වදුලසේක.

මිත්තාමිත්ත ජාතකය

වදක්ෂ කුවිරයන් මවාරු රුවින් වැනිවූ කිලෝතුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි කෝසල රජුරුවන්ගේ අමාත්‍යයකු අරභයා මේ ජාතකය දක්වනලදය.

ඒ කෙසේද යත් ?

කොසොල් රජ්ජුරුවෝ එක් අමාත්‍යයෙකුට මොහෝ සතුටු අධික කරුණු ඇත්තාහ, සෙසු අමාත්‍යයවරු රජ්ජුරුවන්ගේ අමාත්‍යයාට අධික කරුණු ඇතිකිරීමට දහ තොහොත් දෙකකියා බිදුවනුවාහ. රජ්ජුරුවෝ අමාත්‍යයාගේ දෝෂ පරීක්ෂාකොට කිසි දෙයක් නැතිකමින් බිඳුරුවන්ගේ වචනයේ කරුණාගෙන් පවමිකි මිත්‍රයාගේ යහපත හා අමිත්‍රයාගේ දෝෂ දැනගනු කැමැත්තෙම කීහ. ඉකරජ පමණින් තොසේ රජුරුවන් දෙදෙන්ම අතහැර නුවණැත්තන් අකින් පවාලගමෙන් නුවණැත්තෝ මිතදුකිවෝවිදුති පදුම කුමාරයන් ඒ කෙසේදයි ආරාධනවූ සඳිදයන්වහන්සේ ඉතුත්වන් දක්වා වදුලසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

යවකිය දවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවන්ගේ රජ්‍යය කරණ සමයෙහි බෝධිසත්ත්වයන් ඒ රජ්ජුරුවන්ට පඬිකම් අත්තේ උපන්හ. ඒ රජ්ජුරුවෝ එක්තරා අමාත්‍යයෙකුට අධික කරුණු අත්තේ සෙසු අමාත්‍යවරුන් ඒ අමාත්‍යයාණන්හරයි එරිස්සාව බැඳ තොහෝ දෙය රජ්ජුරුවන්ට කියා බිඳවූහ, රජ්ජුරුවෝත් ඒ අහා අමාත්‍යයාගේ දෙය පරීක්ෂා කොට කිසිදෙයක් නොදුන සිතන්නාහ, මිත්‍රයාගේ යහපත් අමිත්‍රයාගේ දෙස පඬිවිය අමාත්‍යයාණන් අතහැර කැමැත්තෙම කියා තෙවන වාරයේ කාහු මේ ලෝකයෙහි නුවණැත්තාවූ සත්පුරුෂයෙක් තෙවේවූ කරුණ ඇසිත් දුකවිත් කලින් අහාවිත් මේ මිත්‍රයායි දැනගනීද ඒ මිත්‍රයා දුනගන්නා පිණිස නුවණැත්තාවූ සත්පුරුෂයෙක් වියයි කෙරේදයි මිහිරුණා. එබස් අසා රජ්ජුරුවන්ට අතිශය ඇසන්නාහු බෝධිසත්ත්වයෝ මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස මිත්‍ර ලක්ෂණවූ තෙමේ මිත්‍රයා දැක සතොසාශාකාරයක් තොදක්වාද ඒ මිත්‍රයන්ගේ කරුණු තෙණ සතුටු තොවේද මිත්‍රයා තමා මුහුණැළු අවසාවෙහි තෙමේ මුහුණදී මිත්‍රයාගේ කථාවට විරුද්ධවේද ඔහුගේ සතුරන් හත්තය කෙරේද මිත්‍රයන් බිලවන් කාංක්ෂියකට වණි නොහොසකේද ඔහුගේ ප්‍රසුවට පූජනා කොහේද

මිත්‍රයෙ අඩුවක්වූ කල්හි සතුරන්ගේ සතුටුවේද වැඩක්වූකල්හි තොසතුටු වේද තොදැනගනී ඔහු සිසිකොසකේද යහ මේ කාරණ තොදුටුවන්ගෙන පරීක්ෂා කොට විමසිකොසකේද යහ මේ කාරණ තොදුටුවන්ගෙන මේ තොදුටුවේ ඇතැම් අමාත්‍ය දුනත් ඔහුන්ගේ ගුණ අතැත් අමිත්‍ර ලක්ෂණ දුනගත්තේයයි රජ්ජුරුවන් අමිත්‍ර ලක්ෂණ කියන බැවින රජ්ජුරුවන් විසින් නුවණැත්තාවූ සත්පුරුෂයන් කරන්නාවූ සුදුකලා ඇසිත් දුකත් ඔහුගේ සත්‍යය කොට මේ මිත්‍රයායි දැනගතිද ඔහු මිත්‍රයාවදුනගත්තේ කෙසේ උන් සත්‍යය කොට මේ මිත්‍රයායි දැනගතිද ඔහු මිත්‍රයාවදුනගත්තේ කෙසේ උන් කෙරේදයි විචාලකල්හි මිත්‍රලක්ෂණ කියන්නාවූ මෙමවේදකයෝ මහරජ්ජුරුවන්ට මිත්‍රයා අභ්‍යන්තරයෙහි මිත්‍රයා අභ්‍යන්තරයෙහිකා කියන්නේ මිත්‍රයෙ තමාගේ මිත්‍රයා අභ්‍යන්තරයෙහි දැනසතුටු වේද ඔහු තමාගේ මිත්‍රයන්ගේ ගුණ අතැත් අමිත්‍ර ලක්ෂණ දුනගත්තේ මිත්‍රයාගේ මිත්‍රයන්ගේ කෙරේද මිත්‍රයාගේ මිත්‍රයන්ගේ කෙරේද තමාගේ රහස් මිත්‍රයාට කියාදී මිත්‍රයාගේ රහස්

කාවූ බොධිසත්ත්වයෝ මෙසේ කියා ―මහාවාසය මෙතැනදී රජ්ජුවත් කරවා ගැනීමට ආචාරිකාංගයන් කොතෙක් දැනගෙන් සිටුනමුත් දිනපතා පැමිණ ඔවුන් වෙත ගොඩ දැනගැනීම් සිටුනය උපන්තෙකිය, ආචාරිත් ඉගැන්වීම් කිරීම් ඉදිරිත් සත්ත්වයෝ ඔවුන්ගේ ධනය ඔවුන්ගේ අතින් ගැනීමට උපක්‍රම කරන්නාහ. එබැවින් ඔබ මෙතැනින් පිටත්ව ගොස් ඔබගේ ධනය ඔබ විසින්ම ගෙන්වා ගනුව. මෙසේ කී බෝසතාණන් වහන්සේ ඔවුන් සමඟ ගොස් ඔවුන්ගේ ධනය ඔවුන්ට දී ඔවුන් පිටත් කොට හැරියහ.

පඤ්ච ජාතකය.

ධනය එක්කමකියෙක්හි ශ්‍රීතුමක යේකරවූ කාශිපුරු සිරිරජතුමන් වහන්සේ රෝහිණීනදියෙහි වැඩසිඳ නැගෙන්නේ කලාතයක් අරහයා සිරිත වදාළසේක. මෙසේ නම් වනීමාන් කරුණු කුණාලජාතකයෙහි කියා වදාරණ ලදී. එහිදී සවිතුයන්වහන්සේ නිදහස්ව ආණ්ඩුකරවා වදාරණසේක් මහරජ්ජුරුවෙනි,

ධර්මයෙන්ද අධර්මයෙන්ද රාජ්‍ය කරණ සමයෙහි පිටිසුවර වචනයෙක් වූයේය, එහි එක් මනුෂ්‍යයෙක් වෙක් වලින් දඹුගෙඹෝක් රථ ඉදිකොට ජීවත්වන්නේය, එකල්හි කෙදුරුවෙහි වහ සමීපයෙහි මහත්වූ කොලොම්ගහක්වූයේය, එක්වලසේ කෙදුරුවෙහි මෙහි යමින් ඇවිදින්නේ ඒ ගසබුදු වැදකොස්සේය ―ඉක්බිත්තෙන් එක්දවස් මහත්වූ පවන් හමනකට පවන්ගත් කල්හි එක්ගසලි දෙකෙක් බිඳිබිඳෙයාත් වලාගයේ පිටිකර වැටී තැලුන ඒ වලා කොටුව තැලීගියෙහිත් මෙහි තුනක්වූ හැඟීයට මදක්තැන් දිව කැවිය හරහැමි ගිටි තබා ඇවිදිනා මලත්තේ කිසිවක් නොදැක අහසවූ සිංහයෙක්වත් මිනිසුන්සේවත් නා ගසකින වැදගෝනා කොකාදීන්ස්සේයයි සිතමින් වන්කාවි රථ කිහිපයක් සමඟ එනුමදවා ගෙන එන්නේකැය මේ වෘක්ෂයෙහි අධිවාසිත දේවතා සිට

වත්තෝය. බොහෝ වස්තු ලබමින්නෙකැ; යි කියා, වලඳවා කොළඹ පුරා කියවා රාත්‍රියේ රාජදෙවි කියන්නේ කිමෙක්ද? ඉතා කනගාටුවෙමි; මේ ඔබ වහන්සේගේ රූපශ්‍රීය නිසාම ය. එබැවින් අත්තනෝකා පලාතොත්තේය. එසේ වුවහොත් ඔබ වහන්සේ විසින් දක්වනලද බොහෝ ගුණ ඇත්තේ නම් එබඳු ගුණවත් තෙමේ කෙසේ නම් මා අත්හරින්නේ ද? මා ඔබ වහන්සේ නිසා ම ය මේ සියලු සම්පත්තිය ලබා සිටියේ. එබැවින් මා ඔබ වහන්සේ විසින් දක්වන ලද්දේ නම්

කෙනෙක් ඉතා කෑදරයි. අනිත් මනුෂ්‍යයන්ට රජ්ජුරුවෝ දෙන දෙයින් ඔහු තෘප්තියට පත් වන්නේ නැහැ. ඔහු ඉන්නේ රජ්ජුරුවන්ගේ ආහාර ගබඩාවේ. ඔහු කෑම කන්නේ රජ්ජුරුවන්ගේ ආහාර ගබඩාවේ

වුල්ලනාරද ජාතකය

මේ වදන් වදාළේ ශාස්තෘන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ වසන සමයෙහි ධර්මාධිපති වූ තිලෝගුරු සම්‍යක්සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ දෙවිරම් වෙහෙර වැඩහිඳ සඟ පිරිවරා වදාළ මේ ජාතකය දක්වා වදාළ සේක.

ඒ කෙසේද යත්?

සැවැත්නුවර වාසිවූ එකකුලයෙක පහළොස් කොළොස් වියස් ඇති එක් දුවක් උන් මියගොස් මලවත්වූ රූප සොඳැසින්ගෙන් සුක්සාය, අහසකුලයෙහි ඇවිදින්නෙක් හැඟ ඉක්මින්නෙහි ඇ කොමෝ සිහන්ති මාගේ දුව කිසිසේ පැමිණියාය, ඇ එවැනිකෙණෙක් නැත එසේහෙයින් ඇමිකු අඩුකාදම්ම කියා මෙහත්හාස්මෙහි මැ පාලා එක් භික්ෂුකෙණෙකුන්වහන්සේ පොලඹා

මෙබඳු උත්සාහ, මොවුහුගේ කැමතෙක් රජ්ජුරුවන්ගේ ලීහි වැටුණාහ—ඉක්බිත්තෙන් මහබෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ රජ්ජුරුවන්ගේ කිසි වලඳුනාහ—ඉක්බිත්තෙන් මහබෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ රජ්ජුරුවන්ගේ කොබෙව මරණභූමියෙහි භාවනාකරව දහසකුලෙ සම්පත්තියෙහි සිත්කරව අනුමෝදම වාසයකරවයි අවවාද කළාහ—එසේ හෙයින් රජ්ජුරුවන්වහන්ස සුඛවහන්සේ වැනිවූ සුඛභාගි ආචාර්ය වේසිම විසින කොහෙමි. විසූකුට පරිත්‍යාග කොනෙත් මට ධර්මදේශනා කෙරෙන්නැහැව අවවාද ආචාර්ය වේසිම විසූ මැහැවැයි කාවැයි ආරාධනා කෙරෙන්නැහැව රජ්ජුරුවන්වහන්ස සුඛවහන්සේ අභි ග් ව්වාරම් කිරීමෙන් ඇතිවූ ගුණයක් ඇත්තෙහෙයි ඇතැ මැවිමෙන්නැහැව වන්නාහ. තමහට පමණෙහෙණකුත් දුකම පේ මෙතැනින්ම ඇතැ ඇවිදින්නැහැව ඇවිවූ යකඩයකුමෙනිස්ම මැටතෙන්නේන, කෙතෙණකුත් දුකක් අහක් දෙසැරිලෙන්ම, කෙතෙ කෙණෙකුත

දූත ජාතකය

[illegible] දස්සනේකකි කරුණාධාරවූ සිලෝගුරු සම්බුද්ධයන්වහන්සේ [illegible] ආරාමයෙහි දෙවරම් වෙහෙර වැඩසිටිතෙක සමීපයෙහි සමවත්වහන්සේ [illegible] ආරාමයේ අරභයා මේ ජාතකය දේශනා වදාළසේක.

ජාතකෝත්පත්ති

මිහිතලයෙහි රජවර උන්හාවූ නිසඹුන්වහන්සේ කථාවක් උපදවනසේක් [illegible] දෙමවුපියන්ගේ දක්ෂිණ අර්ථාර්ථවල මෙදුල්ලන්සේක බුද්ධපරම්පරාවට [illegible] දිවසේ සැරියුත්තෙරුන්ගේ දක්ෂිණ අර්ථාර්ථවල මෙදුල්ලන්සේක බුද්ධපරම්පරාවට [illegible] සම්බුදුන්ගේ දී සිවුපිරිසිඹිණ හා සඟන අර්ථාර්ථවල දුන්සේක, මෙසේ අසන්ක [illegible] පුත්‍රයන්ගේ පුඤ්ඤ ඒකාන්තයෙන්කොට මෙසේ කථාවක් උපදවා [illegible] දැකැරැල් සත්‍යයන් ඒකාන්තයෙන් තුන්කරා සමඹින් එස්කරා ඔබ [illegible] උන්සේක, නැණවැඩි බුදුරජාණන්වහන්සේ තුන්කරා සමඹින් එස්කරා ඔබ [illegible] සිත් පහනා මණ්ඩපයට වැඩ පසවහලද බිඹිසක මණ්ඩපයෙහි සුගඳුරු [illegible] දිලියෙක සිරුඹඩලක්ෂණයෙන් දිලිසි දිලිසි වැඩසිඳ මහණෙනි මා [illegible] පුරාණ කථාවකින් සුක්තව උහුදුකි විචාරා වදාරා [illegible] කථාවකින් සුක්තව උහුමිහැකි කිකලස්සි මිහණෙන් පසිඳුනන් මින් [illegible] දෙන්නේ වන්නේයයි උපයෙහි දක්ෂවූයේ දන්මතු හොවෙහි පෙරත් [illegible] දක්ෂයෝ දක්ෂයෝ වේදයි වදාරා ඉතුත්වත් දක්වා වදාළසේක.

සුවසිරිය දවස බරණැස්නුවර ඉක්මදහස නම් රජ්ජුරු කෙණෙකුන් [illegible] රජය කරණ සමයෙහි ජනපදය රහසින් සුහසවිය ජනපදය පෙරලා ඒ [illegible] රජ්ජුරුවෝ වස්තු රැස්කරන්නාහා, එතැනැයි පුරණලද බොහොමයිහාර ඇති [illegible] ඉන් මෙන්නෙහෝ කසිරව එස්කරා නමෙක බලුණු කුලයෙක ඉපද වැඩිවිය [illegible] තක්ලා සුවරව නොත් සිසන්නාහු පසුව දහැමින් සිඹාඇවිද ගුරු [illegible] වස්තුකෙණෙහියි සිතා ප්‍රසුකොට සිල්පැව් පවත්නෙණ කොටම් [illegible] සිල්ප තිමවා ඉගෙණුන්නේ සිල්ප ආචාරීන්ට වසපොන්දී ආචාරීන් [illegible] සුවවසන්සේට ගුරුපූජාවට වස්තු ගෙණමියි කියා නික්ම දහවිවෙයි [illegible] දැකැමින් සෙමින් සොයා මැණික් සතරක් ලැබ [illegible] ගෙණයා තැනැත්තේ අතරමඟ ගණින් එකරවහු සඳහා සිරුවට [illegible] මොහොතකින් ඔරුවට නැයි නික්ලුණු කල්හි ඔරුව පෙරලී ඒ [illegible] දෙකෙයි වැටී සියේය, එතැනැයි මහමෝහයෙන් සිසන්නාහු [illegible] රත්‍ර දිලුන් වස්තුය තැවැක ආචාරීන්ට ගුරුපූජා සඳහා වස්තු [illegible] වස්තුන් කල්හි ප්‍රපඤ්චන්නය, එකහසයෙන් මේ ගොඩින්

කාලිඞ්ග බෝධි ජාතකය.

මේ දේශනය ආරම්භ කළේ ජේතවනාරාමයේ වැඩ වාසය කරන කාලයේ දී ධර්මසේනාපති තෙමේ ගැන ය. ඔහු ගැන කතාව මෙසේ ය.

දේශනය කවුද?

ඒ ධර්මසේනාපති තෙමේ ශ්‍රාවස්ති නුවර ඉපදී ඇත්තේ ය. ඔහු ඉපදුණු දවසේ ම ඔහුගේ පියාණන් වහන්සේ ගේ ධනය ගබඩා කරන ගබඩාවල් හතක් පිරී ගියේ ය. ඒ නිසා ඔහුගේ පියාණන් වහන්සේ ඔහුට සේනක කියා නම තැබූ සේක. ඔහු වැඩිවිය පැමිණි කල්හි තක්සලා නුවර ගොස් සියලු ශිල්ප ශාස්ත්‍ර හදාරා ගෙදර ආවේ ය. ඔහුගේ පියාණන් වහන්සේ ඔහුට ධනය ගබඩා කරන ගබඩාවල් හතක් පෙන්වා දී "පුතණුවනි, මේ ධනය ඔබට ම අයිති ය. ඔබ ගිහි ගෙයි වාසය කරන්න" කියා කීහ. ඔහු "මට ගිහි ගෙයි වාසය කරන්නට අවශ්‍ය නැත. මම පැවිදි වෙමි" කියා කීවේ ය. ඔහුගේ පියාණන් වහන්සේ "පුතණුවනි, ඔබ පැවිදි වුවහොත් මේ ධනය ඔබට ම අයිති ය. ඒ නිසා

කොදෙස ඇතුවිටම උත්තර එකල කාලිඞ්ග කාරවෝ නම් පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයා ඔහුගේ නිවෙන්කාවූ මහරජපුරුෂයින් විසින් කුමක්හේතුවෙන් කීර්ණවිය යුතුදැ, එක්කෙනෙක් තුමූත්තන්ගේ විසින් කෙසේ උරුමකොට ගන්නා ලදැ, මේ ඇතුපිටින් බෝසතුඳ සත්තයන් ගෙන්වා කොසොල්රජතුමා විසින් විමසනු ලදැ, ඒ බෝසතාණන් වහන්සේ ඇතා ගැන කී කරුණු ඇසූ රජතුමා උපතින්

සම්පයෙහි එකඟ නියාවත් නොදනුව දුන් ඒ දෙදෙනාවහන්සේ වඩාත් වේදනී කියන්නේ. එසේ අහා මනුෂ්‍යයෝ කුමක්කියා නුමුවහන්සේ දුකී කියා බොහෝ කියාගෙන් කලතෙල් ආදිවූ කියාත ලුහුබැ ආදිය නොණ දූනවවන්වහන්සේ කරුණාවෙන් සිතින් සලකා සෝතාපත්ති ඵලයෙහි පිහිටුවා වදාළමැනව අපි නුමුවහන්සේ හමන්කාරයෙන් සිටියදී අද අපගේ කෝකාලික පියවුහුන්වහන්සේ අමනුෂ්‍යයන් කියා ආරාධනා කළාහ. එසඳ කෝකාලික සථවිරයන්වහන්සේ තමන් අල්පෙවිත් බැඳීම් මේ සිවුරු පිලි ආදිය පිළිනොගෙන් සථවිරයන්වහන්සේ නොවේ කෝකාලික සථවිරයන්වහන්සේ ගැන සිතා උපාසකවරුන් සමිපයට ගියසේක. දූනවවිවන්වහන්සේ ආරාධනා කළාහ. එසඳ කෝකාලික සථවිරයන්වහන්සේ තුණය නොගෙණ නොපැවරූ කුලයන්ට කියා එතනින් එළියට ගියසේක. ඉක්බිත්තෙන් උපාසකවරු සවාමීනි දුන් නුමුවහන්සේ මේ නොවැඩදුයි මැනවැයි ආරාධනා කළාහ. කෝකාලිකයන්ගෙන් සථවිරයෝ නුවූ සිවුරු පිලි ආදිය නොගන්නාහ. එවන් නුවණැත්තන්ට වත් කෙරෙයි ආයාස මැදියේක් දූනවවිවන්වහන්සේ සිවුරු පිලි ආදිය සමිපයෙහි ඉඳන්කල්වැස තමන්වහන්සේ නිත්‍යපරිවාරවූ පන්සියක් භික්ෂූන්වහන්සේ නෙරඟ දහසක් භික්ෂූන් පිරිවරා හැරිහැරා ආවේජනය කෝකාලික රටට පැමිණියේක. උපාසකවරු පෙරනිමිත්තෙට දෙවෙනි දවස්පාසා ඒහත්වූ සත්කාර සම්මාන කළාහ. මෙසේ බොහෝ දෙනෙක් සිවුරු පිලි ආදිය උපහේරු, දූනවවිවන්වහන්සේ හා සමග ඒ

කියන් සුන්සෝ උතුමනි කී කල්හි මහසේනු කෝසලයන්ගේ පස්වන්නේ
හිතා කවුදෝන් මිමිය හිතා දුන්නිදෝන් දුන්නිතු පොඩියි කෝසල
මිමිය හිතා දුන්නියේ කොසඹදුමි වදුරා මුතුන්මිත් දන්නි පෙරුණෙහි

යම්බියදවන මෙරණ්ඩුවර මුතුදෙනා තම රජ්ජුරුවන්ගේ
රාජ්‍යකාරණ සමයෙහි ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ ප්‍රසාදික මුතුමිණිය
කිස්බුහුණි දැල ඇත්පෙන, මනුස් මැණිකොය මුතුමිණි කැබෑල්ල
කරන්කිය ඒ මුතුමිණි ප්‍රසාදිකයෙන්ම මුතුමිණි කැබෑල්ල
ඇත්පෙන ප්‍රසාදික මුතුමිණියෙන් මුතුමිණි කැබෑල්ල
වන්නේ වලකාගෙනයෙහි මට කතුරුව සිටියාවූ මෙ මුතුමිණි
කෙ.පිළිබඳ එතැනින් මරුව, පිහිටියි සිහා රජ්ජුරුවන් කෙසේ
කියන්නේ මහරජ්ජුරුවෙන්වහන්ස මුතුවහන්නේ මුතුමිණි කැබෑල්ල
සුවරලලට දැඩ සුවරෙක මුතුවහන්නේ මුතුමිණි කැබෑල්ල
වහල්දෙර සිටවූ සිහා යනපත් කොසඹයි අවලඹන්නේ
විසින් ආචාරියි දුන් කලෙහා සිහිදුයි විචාල කල්හි සිහා
දෙර සිටවයයුතුයයි කියා, ඊට කලෙහා කෝර්දුයි විචාල කල්හි
කැර අඹරාබ්ගාවූ දඹුරේණ අසිරාසියවූ දේවතාවන්ට දෙර සිටුවන්නේ
කියන් දෙර සිටුවන්ට යනපත් වන්නේයයි කියා, එසේකියා
රජ්ජුරුවෝ ප්‍රධානකළාහ—එසේයෙයි පුරුෂදෝ මෙ.පිළිබඳ
බෝසතාණෝ සක්කාරිසම්මා මානවකව ඒ ප්‍රසාදිකමුතුමිණියෙහි
උගන්නා, ප්‍රසාදිකමුතුමිණිය පරණ දෙරගැර අත්හැරදැමී
රජ්ජුරුවන්ට දන්වන්නේ දේවතාවන්ගේ දෙර නැත්තා
කැතක යනපත ඒ නැතක මුතුවෝ මිලියම්කොට දෙර සිටුවන
කීය, ආචාරියි බිලියම්ට මට කුමක් ලබදදියි එවාල කල්හි දේවතාවන්
මහානුභාව යනපතා දෙරග මහසාක්ෂ දේවතාවා, එසේ අසිකෙසේ
කෙසින් මුඛයන්ගේ පිටතට නික්මුණාවූ දල ඇයිවූ මතු උතුරුවූ
මුතුණකු මරා ඔහුගේ මස් හා ලෙයෙහෙන් බිලියම්කොට දෙර සිටුවන්
කෙලා ඒමන්නේ දෙර සිටවිය යුත්තේය, එකල්හි සුවරෙන්නේ
පහක් අඹරාබියක් වන්නේයයි කියා, යනපත ආචාරියි එමදුවූ මුතුණ
දෙර සිටුවනි රජ්ජුරුවෝ විධානකළහ—ඒ මුතුණු කතුවූ සිත් ඇත්තේ
මාගේ පසම්කුරා පිවිසකිවියි සිතා, වෙනවන්ව ගන්නේ නෙව කෙස් මුඛය
කතෙහෙයි වහ වහා ගාගබ්වව කියන්නේ නෙල පවිවූ වණඔලුන්ට හොඳ
පවන් නෝ කවරන්නු යා අසිරමණය කෙරේද සෙට තියන් හෙව පුරුෂ
මරා බිලියම් කෙරෙමියි කියා, කීරපරාධවූ තැනැත්තාවුන් කුඹක්කිය
විවාලාන රජ්ජුරුවන්වහන්සේ පිටතට නික්මුණු දෙවැනි
කුරුන් දස් ලොහයෙන් බිලියම්කොට නුවර වැසිදෙර සිදුවෙන්
කළාහ—තියේ මෙවැරපුරුෂයා වමයක පිටතට නික්මුණු දැලවන්නේ,
මරා බිලියම් කෙරෙමියි කියා, එබස් අහා බැඹිණි කොම් සඟයේ වෙන්
ගාවි කියා ගවන්නී රජ්ජුරුවන්වහන්සේ පිටතට නික්මුණු දැලෙහි මුතුණු
මරා බිලියම් කරණසේක්ල කෙසු සා සා සඟාණවූ මුතුණන් ආරණෙහ
එදහසම නුවරත් නික්ම පලාගත්හි කියා,යවූණ, ඒ මුතුණන් එලෙහි කෙල්ල,

ද බස අහා ඉතෙමින්, එසේකෙසින් කියාට නුවරින් එළියෙහි නික්මුණු දෙ
වැනි මුතුණන් පලාගියහ. පුරෝහිත මුතුමිණියේ සතුරා පලාගිය කියාම
සතුට වැලෙන් රජ්ජුරුවන් සමීපයට නොපැමිණ නික්මුණේ දේවතාවන්ගේ
ආනුභාවයෙහි නික්මුණු දල ඇත්පෙන් ඇත මතු අල්ලා ගෙන්වා,
රජ්ජුරුවෝ මුතුමිණියෙන් ඇත මතු අල්ලා ගෙන්වා, ඒ මුතුමිණියෝ මතුමහ
ඇත්කුල පිරිවරා ගෙන්වා කියා, එසේවියහි අතින් කිය හැකි

කේ කෙසේද කේ?

ධර්මසිරිදේවිය මරණාසන්නවූවාය කියාලීමට පෙරාතුව සතුරන් ඇතුළුවූ බව ඇසූ ඇමතියන් ඇතුළු සියලු දෙනා ඉතා ඉක්මනින් රජගෙට ගොඩවී, ඒ සියලු දෙනා ම එක්වම ඇතුළු දොරටුවෙන් ඇතුළු නොවී, ඒ ඒ තැන්වල සිටි දොරටු හරහා ඇතුළු වූහ. ඒ සියලු දෙනා ම එක්වම ඇතුළු දොරටුවෙන් ඇතුළු වූයේ නම් ඒ දොරටුව ඉතා පටු නිසා ඒ සියලු දෙනාට ම එක්වම ඇතුළු වීමට නොහැකි වන්නේය. ඒ නිසා ඒ සියලු දෙනා ම එක්වම ඇතුළු නොවී, ඒ ඒ තැන්වල සිටි දොරටු හරහා ඇතුළු වූහ. එසේ වුවත්

මෙන්නු දී සිදුරන් කවවයි කී කියවයි විමිහාතකලාහ, සිදුරට ඉන්න කෙරෙන්නෙමෝ අසුර සම්පූර්ණකොට ගංගා කරන්ට අසමත්වූවාක් මෙ ගංගාහාව නතුරුවන්නේහ, එසඳ අපට කියනු කැමැත්තේ නැත. කියන්ට උගතුමෝහම මොරුන්ගියවෙන්නේහයිකියා කියා එසඳ රජ්ජුරුවෝ කියා මොවුන් මරා මස් කිස කෙළේ නෝ නුවණ නැති මොවු වැකල් තිරශ්චීන්යහ වස්තු පසන්නාවූ වැදිපුත්හු කියා කථාකරන්ට පිසව එකතු සෙව් උදැයන පියවයි මධ්‍යාහ්න කලාහ එසඳ කියාසිටියේක, දැන්වූකලි කථාකරන්ට කල්වන්නේයයි කියා මෙසේ වදාළ සේක. එසඳ වැදිපුත්හු ඔවුන් පලමු මෙණ වැදිපුත්හා කෑදවා කියන්නාහු යම්සේ කියන්නාවූ ලුඛකයන්හා මා හා සමඟ ලිය නොකෙරෙන්ය, එසේහෙයින් අපට කී කියන්ටකිකල්ලි මොහෝ කියා කථාකරන්ට එන්වහන්ස වරදවා

කොහි සිටිනුගත්වහන්සේ කියා. ඉක්බිත්තෙලව් කුත්තරකය උපතුවා ගෙන ගොස් කාරණව පැමිණියෙමියි කියල්ලියි සැලකළහ. එකල්හි ඒ කුමාරයා රජකාරයන් කොටකරණලද මෙම කුත්තරකය උපන්නේ මා නිසා ය. මා නිසා මෙතරම් මහත් විනාශයක් සිදුවිය. මෙසේ සිතා ඔහු ඒ කුත්තරකය ගෙන ගොස් තමා විසින් ම එය ඉවත් කළේය. එවිට

එසකුව දුනමැකෙවයි කියන්නේ මහරජ්ජුරුවන්ගේත් මෙහෙවරතුන් සහ
ණයෙන් ඇරගනුකැමැති පළිගැනුම් මිට අවිසෙනවූ සියලු
සියළු මුවන්ට උතුම්වූ රත්නත්වය මුල්වූ මුවර රජ්ජුරුවන්ගේ
ඝාට කතුවූ වන්දන ඒ මුවා, ආයාසී වෙන්දෙසි කියන
වල්ලෙහෙ වෙසෙසි කියා දේවගන්වහන්ගේ ඒ රත්නත්
යෙදී, යම් හුම්මුදෙශයන රජ්ජු කොවිත්තේ මට පැහැදිලි
ලොස්ව යිහෙදා, එමසු සිත්කළු වහලැහැමි ඒ මුවා
රජ්ජුරුවෝ ඒ පුරුෂයාත් මස් අතා අමාත්‍යයන්ට
පළාගැනෙදී අඟුඩයත් අත්ඇතිව පුරුෂයන්ට
හඬ ගැහුව — රජ්ජුරුවෝ මිනිසුන් නිපදෙනෙවූ
සතානෝ ඔල්වරහඩ අසා සිතන්නාහු මහසේනාවක
ඝාහ, ඒ මනුදාරාහි පුරුෂයාත් රජ්ජුරුවන්ට
ඔබ වැඩබත් වන්නේය එකතින් ගාඤ්ඤයි
යාහ — රජ්ජුරුවෝ ඒ මුව රජ්ජුරුවන් කවත්
වීල ඇති මුවරජ්ජුරුවෝ මහා මේසයෙන් මැඩනෙක්
එසේහෙයින් දුනුවිව කියලා එරපුරා හයානක්
ගේතම් දුවිලකොට අල්මාංසක්ෂීයි කියා, ලුත්ත
ඔබට මා නොවිද්ද මැනව මේ මුවා මෙතන
කැයිසිට සියළු පසිඳබිලා රජ්ජුරුවන්වහන්ස මා
ඔව වැඩක් වන්නේය එකතින් ගාඤ්ඤයි
යාහ — රජ්ජුරුවෝ ඒ මුව රජ්ජුරුවන් කවත්
වීල ඇති මුවරජ්ජුරුවෝ මහා මේසයෙන් මැඩනෙක්
එසේහෙයින් දුනුවිව කියලා එරපුරා හයානක්
ගේතම් දුවිලකොට අල්මාංසක්ෂීයි කියා, ලුත්ත
ඔබට මා නොවිද්ද මැනව මේ මුවා මෙතන
කැයිසිට සියළු පසිඳබිලා රජ්ජුරුවන්වහන්ස මා
ඔව වැඩක් වන්නේය එකතින් ගාඤ්ඤයි
යාහ — රජ්ජුරුවෝ ඒ මුව රජ්ජුරුවන් කවත්

සහාය කොවින්නේත්ද, දිවෙයි යන දෑත්ඩක් කෙවිතැබීම ගහපත් වන්
ගත්ත, සඳහටුලු අත්කතුකාරයෙන් කතාකෙන්ව උපකාරයට පැමිණෙන්
ඉන්ද්‍රියන්, සත්වයන්ගේ පුරුෂාර්ථ මධ්‍ය දිවෙයි යන දෑත්ඩ කොව නැතිම යන
ඒ මුවා, එසේකොට මුවා රජ්ජුරුවෝ මෙය — එසේ අසා රජ්ජුරුවෝ සියන්කාලූ
සහාමාත්‍යයන්ට කියනසේක. ඉක්බිති ඒ අමාත්‍යයන් රජ්ජුරුවන්ට
ඇතැම් රජ්ජුරුවෙකි කොපි කවුරුන්ට කියතකරවූද ඉක්බිත්ව කියතකරවූද
සහාමාත්‍යයන්ට කියතකරවූද ත්‍රෙදෙසාගතයන්ට සියන්කාලූ මස් අතා
ඇතැම් රජ්ජුරුවෙකි කියතකරවූද ත්‍රෙදෙසාගතයන්ට කියතකරවූ මස් අතා
ඇතැම් ත්‍රෙදෙසාගතයන්ට කියතකරවූද ත්‍රෙදෙසාගතයන්ට කියතකරවූ මස් අතා
ඇතැම් රජ්ජුරුවෙකි කොපි කවුරු

සඤ්ඤේ මනව වඩා කොදකකැක්ක සමඟ සත්තෙස් කඳුවැටි අවසානයේ ඔ මෙහේ කැ කැඳෑස්සේය, මිනුසෙකුගේ සත්තෙස් කඳුවැටි අවසානයේ ඔ

සතුරන්ගේ බිහෙවි වසා හොඳදකාගැනීමය යමෙකු අතින්හෝ අතුරුදන් වූ දේ ආපසු ලබාගැනීමය මුලාගැන්වීමය, මිනුම්කෝල හෙළුවන්හෙයි මිනිසුන් වැරදි මිනුම්වලින් රැවටීම වැරැක්ම කරන්ට නිසැකි කතුවැකුම්කිරීම ආදී රාජකාර්ය එමෙන් අතා රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු මිහිරජ්ජුරුවෙකි සෙස්සන් මිහිරජ්ජුරුවන්ට මෙ ඒ වරය රැගැනීමට හොඳින් ඉඳින් රාජකෘ ආරක්ෂාවන් සැපයීමට ඔවුන්ගේ රජ්ජුරුවන් කෙරෙහි ඔවුන්ගේ ඇලුම් ඇතිව

දිව්‍යමිථුනයන් කෙරෙහි කෙරුණ්වහන්සේ මහත්වූ ප්‍රතිඝය උපදවා, එකල්හි සනීතුයන්වහන්සේ කෙරුණ්වහන්සේට ආමිස්තුණකථා දීසේක. කෙණෙක් ඇද්ද ශ්‍රමණයන් හැර බ්‍රාහ්මණයන් හැර දෙවියන් හැර මාරයන් හැර බ්‍රහ්මයන් හැර ලෝකයෙහි සත්ත්වයන් අතරෙහි මාගේ ක්‍රෝධය නසන්නා වූ කෙණෙක් නැත. මේ ලෝකයෙහි සත්ත්වයන් ක්‍රෝධයෙන් පීඩිතව දුක් විඳිති. ක්‍රෝධය නිසා ඔවුන්ට මරණය පවා සිදුවේ. මා විසින් දැකලන ලද ක්‍රෝධයේ ආදීනවය මෙබඳුය. ක්‍රෝධය නිසා ඔවුන්ට ඇතිවන්නේ මෙබඳු විපත්තියකි. ක්‍රෝධය නිසා ඔවුන්ට ඇතිවන්නේ මෙබඳු විනාශයකි. ක්‍රෝධය නිසා ඔවුන්ට ඇතිවන්නේ මෙබඳු අවමානයකි. ක්‍රෝධය නිසා ඔවුන්ට ඇතිවන්නේ මෙබඳු අපායදුකකි. ක්‍රෝධය නිසා ඔවුන්ට ඇතිවන්නේ මෙබඳු දුගතියකි. ක්‍රෝධය නිසා ඔවුන්ට ඇතිවන්නේ මෙබඳු ඉපදීමකි. ක්‍රෝධය නිසා ඔවුන්ට ඇතිවන්නේ මෙබඳු

කොසිබ් එල්ලවීම වගකැනැත්තේ නරකපුරාතනයෙ වත්ම, අන්‍ය විසින් ඒදුන්නැස් හෙස් පසුපස්සේ එන්නාවූ රජපුරුෂයන්ගේ පැදකිස්සා ගැනීමෙහි කැමැත්තෙන් කරකැවී මැරුණැත්තෙක් රජපුරුෂයන් හැදුවාක් මෙන් වැටුණේ වැටුණේවෙයි. දහ මලින කැනැත්තෙක් රජපුරුෂයන් ඒදුන්නැස් හෙස් පසුපස්සේ එන්නාවූ රජපුරුෂයන්ගේ අතරවැදී ගොස

කරවා, ඒ කුලකියාව දන්වා, ආයාසයෙකි සිව් ධ්‍යානලාභයෙන් ඇතිවූ ප්‍රීතිසුඛයෙන් ගත කරමින් වැඩසිටියේය. එකල්හි බරණැස් රජතුමා ඒ ඇතාගේ ගමන් නොපෙනී යාමෙන් ඇතුළු රජ්ජුරුවන්ගේ සමීපයට ගොස් "දේවයන් වහන්ස, ඇතා ගිය මග නොපෙනේ" යි කීයේය. රජතුමා "ඇතා ගිය මග නොදන්නා නම් ඇතා සොයා යන්නට නොහැකිය" යි කී කල්හි රජ්ජුරුවන්ගේ මිත්‍රයෙක් වූ ඉන්ද්‍රදත්ත නම් ඇතා දැක්ම ඇති ඇතුරුවෙක් "දේවයන් වහන්ස, ඇතා ගිය මග මම දනිමි" යි කී කල්හි රජ්ජුරුවෝ "එසේ නම් ඇතා සොයා ගෙන එව" යි කීහ. ඉන්ද්‍රදත්ත ඇතුරුවා ඇතා ගිය මග අනුව ගොස් ඇතා සිටි තැන දැක, ඇතාගේ ඉදිරිපස සිට "මහරජාණන් වහන්ස, රජ්ජුරුවන්ගේ සිත ඇතා කෙරෙහි පහදවා ගැනීමට ඇතා ගිය මග නොපෙනී ගියේය. එබැවින් ඇතා සොයා ගෙන එන්නට මා එවා සිටිති. ඇතා ගිය මග නොපෙනී යාමට හේතුව කුමක්දැ" යි විචාළේය. ඇතා "ඇතුරුවනි, මා මෙතෙක් කල් මේ ගහනයේ වාසය කළේ මිනිසුන් ගේ ගමනාගමනය නැති නිසා ය. මා මෙහි වාසය කරන බව දැන මිනිසුන් මෙහි ඒමට පටන් ගත්හොත් මා මෙහි වාසය කරන්නේ නැත. එබැවින් මා ගිය මග නොපෙනී ගියේය" යි කීය. ඉන්ද්‍රදත්ත ඇතුරුවා ඇතා කී දෙය රජතුමාට දැන්වීය. රජතුමා "එසේ නම් ඇතා සොයා ගෙන එව" යි කීය. ඉන්ද්‍රදත්ත ඇතුරුවා ඇතා සොයා ගෙන

පාවාදී අවසෙසවූ පක්ෂියෙක් කිරි පමණ තැන් බැලුම්මෙ නිරීක්ෂාව පාවාදී සමීපව වැටී තමා රක්නාලෙස දුන්හ, ඒ පුරුෂද තමාගේ සාරය පැලක් තමාගෙණ රක්නේය රාත්‍රියෙහි ඉඳිමි වසන්නේය—ඒ සෙස්ස ඉක්මනාකයෙකි එක්තරා පාංඩු පත්තයෙක්කි මෙන්වූ ඉඳිමි කොයෙක් කියදහස් ගණන් කිරවූ සමූහයා එකතුවූ සමීපයේ පෙරැමි ඇති දෙවියාගද පසුබිමය පරිහාරය ඇති තුනක් පුරාණ ත්‍රිවිධ වයසිහිවෙකි කෙරූ පැමිණි මහබෝසතාණෝ ඒ කිරාසමූහයාට රජකරන නායවූ රාජපුරුවන්ට පුත්වරුපත්කාමය—ඒ මහබෝසතාණෝ රජ්ජුරුවෝ යානුවූ විශිෂ්ට රූ ඇතිව මහත්වූ ඥානයි සම්පන්නවූ ගැල් තැබීම් තැන්වල මහත ඇතිවූහ, ඉක්බිති රජ්ජුරුවෝ මහබෝසතාණන්ගේ ගැල් තැබීම් තැන් විහාරද සම්බන්ධ දැක මෙද ඉතින් මෙතෝවැඩිව සියතෙහිත් දුරදකාරී නොයි දරුවෙකි මෙතැන් පටන් තෙපි මේ කිරාසමූහයා දුරදකාරී බොධිසත්වයන්ම රාජ්‍යයපාවාදුන්හ—මහබෝසතාණෝ පවසාදරූ දවස් පටන් පියාගත් නොදුරු පිණිස යාඥාදී කිරවූත් පසින් පිළිරැස් කිමිටියට ගොස් යෂඃජාත විල්කි තෙමෙම තමාට අවසන් කැඳවාගෙන සැඟෙන පමණක් ඇල් අනුභවකොට අත්යම් කුඩත් නොදුරු කෙලිදී දෙනා පොඟය කරන්නාහ, මෙසේ දවස් ගණන පැල්කි එඳැහැමත් ඇල් පැසෙන්නේයයි සිතා දැන්වූහ, එපවත් අසා බොධිසත්වයෝ ඇල් කව සමර විවරදැයි පරීක්ෂාකොට එවයි කිරවූත් දෙදෙනකු ගැන, ඒ පෝසකයෝදෙදෙන මහබෝසතුන්ට අවසන්නාවූ යටකියනලද මැලෙමින්ගෙ නාවූ පුරුෂයාගේ සෙනෙහාගය්ට බැස ඇල් කා එක් ඇල්කරැක් ඉඳිල්වනයට අවුදින් මහබෝසතාණන්ගේ ශ්‍රීපාදමූල කොට කැඳිමි ඇල්කොන පැසුවිවර වේදැයි පැහ—මහබෝසතාණෝ වේ පසුදින් සෙන් කොයෙක් සිඟණින් කිරවූත් පිරිවරා නෝ එම සෙනුගෙන් ඇල්කරල් එකිනෙන කඩාගෙණ මොකෝ ඇල්කරල් එක්තොව කුඩාවූත් දෙමව්පියන්ට දෙන්නාහ මෙසේ මොධිසත්වයන් හා කිරවූ බැ මැස ඇල්අනුභවකරන්ට පවන්ගත්හ—ඉක්බිති රජපුරුෂයෙම් මේ සැටියේ කිපදවසක් කැවාහු එතම කෙත්වතින් කියන දෙනෙ එකල්කි බලිණකෝ කවුකඩවා මානයකරන්නාහ, එසේකෙයින් කල්කොට ගොස් කිව්මැතවැයි සිතා ඇල්කරල් අසුරන් හා පමණ ගෙසිටමිණින් කුත් කිසි උපකරණයක් ඇරගෙණගොස් බලිණන් දැක බැඳලා එසැන්ද සිටීනද බලිණකෝ කිමෙක්ද පින්වත් පුරුෂය පුරාතක කෙත්වත රැකියෑ වේදැයි විවාළාහ—එපවත් අසා ඒ පුරුෂයෙම කොමිකරොතුයෙකි උත්ර බලිණකන්වහන්ස ඇල්කෙත පැසියයුතුවේ කෙල සුඛවහන්නේවේ වැහැර අසුරෙන් දැන එදුලමැකුව එසකුදුවුවත් දැන් කුත්දවසක් පවත්නාන කොස් සියදහස් ගණන් කිරවූ කුඹුර කොපෙණෙහෙස් එසැනෙ සියලු ඇතින් ඇල් කන්ට පටන්ගත්හ, කොයෙක් පරිද්දෙන් උන්හැකරන්නෝද

එදහස කොපෙ ඒ බව සුඛවහන්නේවේ කියන්ට ආමයයි කියා කැවිත කියන්න—සාමිනේ කිරා සමූහයා අතුරෙන් එක්කිරවෙක් සතිපුඤ්ඤාරණෙන් ලබා සොඹාවූ සරීර වණිකා ඇත්තේය, පසළු දවසක් සවූ කොවූ කුව කියන්නාවූ ඔහු එකෙණින්ද ලාභාසාරයෙන් අගතා නොගැන්නාස් දෙකෙණින්ද මොහරක් සවූ ඉඳිමි ගිවියට කළ රන් පේඵා කුතකිත්ද සවූ පාලා දෙකෙණින්ද අනෙක වණිණයෙන් ඉතා පිරිසෙන්කාවූ පෙදෙ කොල්ල සවූ අතින් කොමකාවූ සදස් මොහරකු හා පමණ මහත ඇති අරගෙන් ගිය දෙවරු ඇල්කරල් කා යකහැ කරල්මිරියක් කපාගෙණගෙයි කියා ඒ කිරවූන්ට රජතෙමේ සිතම කිවූය—මෙසේ කියනලද පුරුෂයාගේ කිරණේ ගිවූ

කම් අමිත්තයාණ, දැකගත් තිරිත් පූජාකම් කෝසිය ඉාත්තියන් හේ
මේ කාශ්‍යපයෙහි පත්තිද්දෙයින් අනාගත් උදු අනුදෙනවුන්, විසා
රජ්ජුරුවෝ නම් මෙකල තිලෝගුරු බිඳුව මේ වේරඤ්ජ
දක්වා වදාළසේක.

වඤ්ඣකින්නර ජාතකය.

[වි]ශ්වද ලෞකික ලොකොත්තරවූ සකල ඔත්තුවලින් සහ
ලෝකාග්‍ර ප්‍රතිවේධඥානයෙන් මහාකොවිදභාවයට පැමිණි
පූර්ව බෝධියෙහි එන්සවියෙන්හි කිඹුල්වත් නම් නුවර
පුරාණ නියා කිණුඛාරාමයෙහි සිංහාසනයේ හිඳ
වහන්සේගේ රජගෙයිදී ශ්‍රාවකාර දේශිත්වහන්සේ
ජාතක ධර්මදේශනාවකොට වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

මේ ජාතකයෙහි දුරේ නිදානයෙහි පවත් සියලුතුර
කථාව දීපඞ්කර පාදළුලිගිඛාතයෙහි පවත් සමයි
පාරමිතා ධර්මතෘප්තියෙහි ඔවුන් තෙපිදු අමමාණ්ඩ
යෙහි පුත්‍රදාරාදී පරිත්‍යාගයෙන් සත්වරෙක ඔහ
දුන් තුසිතපුරයෙහි ඉපද සත්පඤ්ඤ නොහි නැවතුණ
ඛ්‍යාදේශනාකොට දසදහසක් ලෝකධාතුවෙහි අවුරුදු
පස්ලක්ෂ බලා මවුකුස පිළිසිඳ ගත්බවද ලුබනී වනෝ
අතට බිහිව වැඩිවිය පැමිණ බියළු ලෝකධාතුයෙහි අසදෘශ
උසන් කෙටියට ගහ සඳ දෙමියන් මවාපු ඒඞ්
නිමිත්ත දැක සසර කලකිරී සතරවැනි දෙවියන්
මහාභිනිෂ්ක්‍රමණ උත්සාහ ඇතිව මෙහිනිස්මත්
වෙසතමිය මැදිපෙහෙදවස බෝඹෝ සිදුරුත්ත් අරා
සත්සතියෙවැනි අවවෙනි සතියෙහි මහබ්‍රහ්ම අයද
උයන්හි දම්සක් පවත්වා දෙවි මවුන් විසින
වැඩ දහසක් ජටිලයන් රහත්කොට සිවසර රජකව
කුවර සමීපයෙහි උපදිවන නම උසාට මොස්
සාසනප්‍රවර්තනවහන්සේ විසින් කරණලද සිංහාසනය
ජාතකයෙහි කී නියාමයෙන් දහසුතුය එතැන්
වහන්සේගේ ආරාධනාවෙන් කිඹුල්වත් පුරයට
ජාතකයෙන් දහසුතුය එකල්හි පරිසුද්ධත්වහන්සේ
වහන්සේගේ රජගෙට වැඩ වලඳනට සුවිසාලයෙහි
දේශනාකොට හඬහඬාගියාවිසාලයෙහි යසෝධරා
වැඩහිඳ උන්නේ තුණ්ඩ ශුකාණ කරන්නෙමි වසුකිරාකාර
කෙරෙමින් කරණලද සකිට්ඨත්ත අළුයම රාත්‍රියේම
සුබෝදක රජ්ජුරුවන් හාත්මහ පාත්‍රඛාතුවෙන්වාසෙන

සුරසියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම
ශ්‍රාය කරණ කල්හි පිරුපාරමිතා ඇති මහ බෝසත්
සිඳුරු සෝතියෙහිලපන මනුසේඅඹුවද වසනවා,
සේසේ එනල බරණැස් රජ්ජුරුවෝ ඇමතියන්
පිළිදෙනත්ආදී දුන්නාය බුහුරය අධිගවීය
සුවේ සතහවට සිහාලගවනයට වැද බුවත්
සඳ ඉඳිමින් සතහවට එබස් ඇසූ සැණින්
සහ උඩ පාත බුවහැර බලා ඇවිදින්නේය
ඒහිරිදි පවසි ඒහිරිදි ඇවිදින්ය ඒ කාලයට
රිපත්නාවූ සඳකිඳුරෝද වැසිසාරමය පතිතයෙන්
රජ්ජුරුවෝ සඳකිඳුරු රජ්ජුරුවෝ
සත්ත් සිදුරාඛ්‍යානය හා සමග පතිතයෙන් බැස
ඛ්‍යාන, මිලඟුන් ගත්නාහුගැ, සවිද මිල්පට සඳකාවූ පොරෝණවූලිය කෝ
වැල්ලෙහි කෙළිකාවූ ඔසිරිසිරසෙන්ධවීසියත්කාහු යට කියනලද්දවූ කොයට
සැණින් සොහ එකෙක කොඩ තුබූ වැල්ලකට බැස දිනවල බිල්කඩ දමා දිය

ඉදින් දෙවසෙනෙක්ද මේ ලොව ඇත්තාම වේවා මේ පැමිණි රජහු ඇවැසි
කරිද්දැයි දෙමසකට උත්සාහයකොටම බැඳලා—එතෙදී රජතු ඇත
රජහුගේ ගජසෙන නුසුදුසුදෙන්ද, කලදේවතාහුද යනුවත් සලකා
මරහුගේ මේ කාරණය දැන මළිගිලෙවසක් සෙඟ ගිනිදැල්වත් ඇත
සයාහට ඔබ් හල්ලිවූසෙයි පෙනී සෙඟමිනෙවේ ගිනි ගිලිවූවත්
කත් ඇත ඉතාඋග්‍ර, එසෙඟෙහි ඒක කැපී වසඋ සුවර සෙඟ
කොදුකැබැයිරිය කඟමිනත් කිරිව අනුවට මේසෙඟත් පැණිය
කොත් එසෙඟ පරිද්දෙන් දැන බැඳිමිට සුවපත් වීමෙන්ද මේ
සුවපත්ව සිටි දිග සවාම දැන බලවත්වූ සෙඟ—එසේ
සුවිසෙඟත්තේ මෑතේ ප්‍රියකාල්වූ ඇත අඟාවැන් ඉන කිදුන්කොට
කම් දුරුකොට දියවූ අට දෙදෙනා සඟන කළෙස්ද එසේ සුවපත්
ක්‍රීපාදය වඳිමි වැද සොන්සිය, ඒ ඇත්දේවීඋපෝද උන්දැන එසේ
සහට පැමිණ මෙහෙත්කි කොටමෙව, පසිසෙඟ් උන්දැන බලපත්
සවසෙන්වසි අවවාදකොට සඟන්ගේ දිවාලෝකයට නියැලිමේ
සෙඟමිති කේෂවූ උපදුව ඇති සෙකින් අපට ප්‍රයෝජන කිසිය—
පැමිණි ගල්ගිරිකුළු කිදුන්වලද සංකිලිල්වලද කල්ගුවදහල දිගැලුවත්
සඟාහ පාසය සෙරෙමින් කුරුසවන්කි ඔවුනොවුන් සඟන ලිහෙන්
දේහකාව ගෙඟාගැර දක්වා වදලෙස්ක—සඟරජ දන්තපු කොටම්
මා සෙරෙකි සොහොසෙන් අනුන්වහසට කොපැමිණියාදැයි ප්‍රශ්නය
සඟරජ එකල විදි මරණැස් රජ හමු දුන් දිවැස් ඇත්තන් කෙරෙහි අතුල්
ලුන් අනුවැඩ සඟෙහෙරුන්වහන්සේය, එසල ඒකිදු නාහි කියන්නේ
දුන් ගහෝධරා සහ සොප සෙල සෙසෙලිය, එසල අඳසිදුරු රජතු සඟ
කිලෝගුරු බුදුහු මෙම වේදනි කඟන්වහන්සේ දක්වා වදලෙස්ක—යි යූ
කියනුයේ නානක දේහකාව සුළුකෙස්වා වදලෙස්ක—

මහා උක්කුස ජාතකය

වදාළ ශ්‍රාවක ප්‍රත්‍යෙක බුඩවරයන්ට වැඩි ඩොඩාරණවූ ඉතිරු ප්‍රත්‍ය
සූතාදීවූ වේ අභාධාරණ සූතාදීවූ ගුණඇති සඟනාහඟවූ සඟසතුර ප්‍රත්‍ය
මංකවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ ශ්‍රාවස්ති සහ ප්‍රාත සිටා දෙමිරුවෙහෙර ඵ
වහසෙක් මිත්‍රඟන්ත සහ උපාසකඟණුත් අරඹා මේ මහා උක්කුස රහස
සිහිදේහකාව දක්වා වදලෙස්ක—

ඒ කෙසේද යත්?

ඒ සැවැත්නුවර සුමනයන් සම්පත්තියන් සිරිකිය එක්තරා කුලයක
මිනිසියකුගේ පුත්‍රයෙක් සඟාගේ ගඟඋදා උවා, අඟසඟරවූ ඇදුරිය සිටා
සිත්සඟට උත්සේ සිසි සවවසුත්සඟ උපන්කල පසිදුවාදී උස්ව සිටිවූ වි
ඛසෙස්ක් ඇද්දයිවිචාරා සැසැයි කියනයින් එසේමයි මිත්‍රසොඟතුන් ඵ

සෙස්ව කියවයි කියනයින් ඒ අවවාදයෙහි පිහිටා පළමුකොට සඟරවාහල්
ගිවිසුම් සෙඟවන් සඟරදෙසඟා සඟහඳ සිල්සමාදන්වලින් ඵ
ඇතිවූ සෙඟවන් සඟ සමඟ මිතුඋත්තම්වූ සඟසතුරු ප්‍රත්‍යෙන් සඟ
ඇතිවූ සඟසතුරු සඟ සමඟ මිතුඋත්තම්වූ සඟසතුරු ප්‍රත්‍යෙන් සඟ
ඵ සඟසතුරු ප්‍රත්‍යෙන් සෙස්ස සුවරජ්ජුරුවන්ට සංවාදුන්න, ඉක්බිති

කෑවෙක වල දඹකැවිද කුරන් කෝකත් කුරන් රෑ සේකතෙක් ගිරියක් රජ්ජාතුන්ග, මෙහේ උන් කොටගත් කලට තුරේතෙක ඔය කියන්නේ මේ, ඒ විලට දකුණුපැත්ත එක් උතුන්නෙක් වසන්නේය. කවද කැනෙකඹිර දිසාවාසියෙකි කරපු කාරණේ වසන් වසයි. ලීකිණි රජෙන් මාගයකරන්නේය, ඒ විලමධ්‍යයෙහි වසන්නේ කොඹ කැත්කෑවෙක් කෙස්කෙය—මෙහේ වසන කෙනෙක් මෙහෙරෝ, ඉක්බිති උතුනුදේනුව කොම් කොටගත් මුතුකෙණෙකුත් කෙණෙකුත් කුමක්දැයි විචාළිය, එකද උතුනු කැත කොටුයිකි කිය, කෙණෙකුත් කැත කෙණෙකුත් උපන්කාලවූ ගෘහෙහිවත් දුකෙහේවත් ඇත්තේ වෙයි, එකල උතුනුදේනු කැනෙකඹිර දිස කෙන ලීකිණි රජ්ජාතුන් මැනවැයි කිව—එකල උතුනු ඇ කියන්නාවූ දෙවෙනි දිවසේ ඒ කෙණෙකුත් කෙණෙකුත් ඔහුගේ මැනවැයි කිව—එකල උතුනු ඇ කියන්නාවූ දෙවෙනි දිවසේ ඒ කෙණෙකුත්

කැත්මාතන්ත්‍රේ පුතකුවෝ පියාගෙන් කියන බස්වල මනුතැනැත්තියන්ගේ සිතාගත් මතන්ත්‍රේ මෙහෙය නෝක්ක ගෙවුවාය කේවල් වැරදි කටවුත්තක් නිසාදානා කෙරෙමි කියා—වියතුන්ගේ වැඩිකි කටවුත්තක් නිසාදානා කෙරෙමි කියා—වියතුන්ගේ මෙහෙය නෝක්ක ගෙවුවාය කේවල් වැරද

කරන්නේ එසේ නම් ඔබ ඒ ගැන කිසි කරදරයක් නොවිඳ ඒ ගමන් කරන්න. ඒ ගමන් කරන්නේ ඇතෙක් දැක් නොදැකි වේගයෙන්, ඉක්මනින් ධාවනය කරන්නා වූ ඇතෙකු පිටයි. ඒ ඇතා ඔබ ගමන් කරන්නේ ඔබ ඉන්නා තැනට සිට ගාවුදුරු තැනක

උපන්හ, ඔබට උපකසුත් කුමාරයනි කම් තුළින. මහද මෙබඳ තැනැත්තන් අතිකුත් තෙතෙක ගතාදී පිළිවෙලින් බොහෝතු හා මහත තැනැත්තන් මෙහෙත් ඒ තත්මෑතැත්ට කිස්දු දන් නැතයි තෙතෙක් උපන්, එබඳ තැනැත්තන් දේවියනි තම තුළිනු, හවකිඤ්ඤලද මහතතුන තුබුවේ දිවිතුන් ඉතතෙක තිබුවා, අවුත් දෙවිවියන් දිවුකුල්හි දෙවිපුරයි පෙරිපුන් තැනැත්තන් දරුවන් ඇතිකරණ කෙමෙවදරුවකි අප හා තමහැත්තන්ගේ කිනා. එහෙත් තා තැබැ කොපට පාවාදී තේ මිදුල් වෙන්තරමින්ම කිනා. එහෙත් තා තැබැ වහන්ස මේ කියිතෙකිවා තැනෙන් තමහැත වැලිතරණු කිසිදාත් මේ තැබැ තැබැ අසූවිහුම්ඇස් පරිද්දෙන්ද පිළිතුල තාද මා එකිත් මිනතුල තමුත් තෙවුතා දුවුවිරු තැත, අතිකුත් සුඛ තැමෙන් යුතුත් ඇතිතැනුත් තමුත් තෙදල දලුඇතිකොට සම්පතකයි පිසිවුම මැතෙවැති කියා තෙතෙක් තැවත තැවත ඇවසුතොට කියත් මිතුතන් තා තොවැති කියා තෙතෙක් කල්හි එපවත් දුවු මිතුරන් එකිත් ඇති සමද අත්ත තදතා පත්තරන තොබෙද්දයි විවාලකල්හි සතිඛතාවතෙහි රක්තමක සඳද කිසිතෙතෙකුත් තෙතෙක්ද මේ තැබැ තැබැ තැබැ

අවුත් නමස්කාරය කෙරෙත්ම, සක්දෙවිරජ පසිඳින්නේ මෙසේ
ඔවුන් සමීපයෙහි අතුරුදහන්වූයේ මිරිගන්නේය, එකෙණෙහි සකුදු
උපතපුහුත් සත් මල් තවුස් වැදී නෙත්තලන්නේ ආදර දන්නා මිය ගොස්
විහාරී සෙත්තවුත් ඉන්දදී මා පමණක් ඉතිකොට අන්‌ ටාඋපන්
ඉඳින් මේ සුඛතතු කෙළඹුල තනා සැන්නම් මට මෙලොව
එසඳ එලෙසම ෆෝවයි මාමෙලොතතුදු අවසරදුන්හදු ඒ සඳුන්
අනුරාධවූ සපථයක් කෙරෙත්—ඒ කෙසේද යත් ? ආත්මාර්ථ
සතු කෙළඹුල තනා සැතම ඇත්තන් නෙමෙයි ඉතා සැත්තන්
ආදීවූ දෙයින් තත්සැපයන්ත් පිරුණු තිසියෙයි ඉතා සැත්තන්
අඹුරුවන්ත් සා එයළිව මියට වෙවයි දිවුලැ—වතත් අත
පියාගෙය පින්වත සා එසියල් දිවුල දිවු ඉතා ඇතිය තොත
තොප එමන්දක් තෙතෙළේ සියයන, තෙපි සැතෙකැයේ ඇත
තෙය ඔටත් අස්ස මැය එස්ස—ඉන්සිය ඔහු ඉල් තවුත් පෙරෙ
මියත්හු වැද දිවුව සමී සුඛතරණුයේ—ආත්මාර්ථ සතු කෙළඹුල
ඔල සැඟවූයේ එතම යහු තිනුයේ සා පහා සිසිත්තෙදී තත්ත ඉඳ
ළිලිත් සැදි ඇදුත් කොඹුත් ආදී ගදබිලවුත්තෙත් තත්ත ඉඳ
තෙමේ සිසිතෙත් බොහෝ දරු සුරතල් බලා සැතෙකැයේ
සතතැයි සතුවුව සැවත ඉත්සිසිවත් අඩුවූකල එතදෙමහපා
සැවුලි සැත්තවුත්ට ඇඟුත් වෙවත දිවුල—එසඳ ඉත්තේ
සියල්ලෝම තත්සතවත් අඳහන්වූ පරිද්දෙන් තෙම ලෙසට සපථ
වෙති තවුත් සපථ කරණුයේ ඉදිත් යමෙක් සුඛතතු කෙළඹුල
බොහෝ වදරුම්වූ ධාහෘතත් ඇති බොහෝත්ත තතුරාති
සියළු පස්කම් ගුණයෙහි ඇලී අතිදරුවන් සා සතිම
වස්ට නාසඤතරම් වරඤත්සා මිහ ගයසිරිවරිත් ලුත්තම්
පොලොව රජකරවයි දිවුලේ—පස්වෙනි තවුත් එමලොතම
සුඛවහත්තේත් කොටස යමෙක් සඤවා සැතම ඒතෙම
අතෝ කොප දිවුල දිවු ඉතා ගැඹුරිත, සඤත්ව ඉදුරන්
ඔහු තමා සපත්අස්සෙහි බැසලත් කල්හි ඔහුදැක්ම
සියල්ලෝම තත්සතවත් අඳහන්වූ පරිද්දෙන් තෙම ලෙසට සපථ කරණුයේ
බොහෝ වදරුම්වූ ධාහෘතත් ඇති බොහෝත්ත තතුරාති
සියළු පස්කම් ගුණයෙහි ඇලී අතිදරුවන් සා සතිම
වස්ට නාසඤතරම් වරඤත්සා මිහ ගයසිරිවරිත් ලුත්තම්
පොලොව රජකරවයි දිවුලේ—පස්වෙනි තවුත් එමලොතම
සුඛවහත්තේත් කොටස යමෙක් සඤවා සැතම ඒතෙම
උතුරු තිරිසතුත්ගේ රුවූ ආදීත්සාද දන්සා රජදරුවන් තිරිත් සුරතල්
දික්පහල යසත්ඇති පුරෝහිතයන්ව හිසිතෙහි වේපෙවූ දිවුල—සැත්ත
තවුත් එමලොතම සැඟිසිරි තමා සුඛතරණුයේ යමෙක් සුඛතතු කෙළඹුල
වූයේවිතම වේදත්‍රය හදරත්සාවූ එසේතෙයින්ව සිසුණුතතු වේඳුරු
ඇසිරුකළ ලෝවැස්සත් විසිත් කැකිලි ඇති බව්‍රත්තේත් වේවයි දිවුල සැත්ත
සුදුකොට මැසඨත—සත්වන ඕතුරු තවුත් වේලෙතම සැඟිසිරි
යමෙක් සුඛ සතතක කෙළඹුල සැඟවූයේවිතම මිහිසුන්ද මෙසේ
සෙත්දැකැමියිත්සේ දඹදිපදෙත්සාවූද බොහෝ වැවූ අම්තු දිය ඇත්සාවූද
මේ සතරින් අඩුවක් සැතිසත්දෙවි රජහු වූත් වරසක්මෙත් එස්සෙයුත්

ඒවා සොළොස්මෙණි රජුන් සිය අරහැලවීමෙන් සඤවූ දෙපසා සුවත් නිම
සැතෙකැයෙහි සැතත් අනුභවකොට සෙලෙස් සොළසිද මියෙයි
සැතිසුන් දෙවරු සෙසින් සෙලෙස් සැතක සැලලෙයි සැලිය පරණා පැමි
සැතිසුන් දිවුලේ—අටවෙනිසවූවද සැතිසිරි ඉදිත්යෙමත් සෙළඹුල තෙමා
සැත්ත සියළු සොළොස්දිත් තස සිත්වූ ලෙසම සෙලිතෙළෙත් තතුවූ සැතුවූ
සැතිසුන් දිවුලේ—සැදෙත තවෙනි තවුත් සැතිසිරි
සැතිසුන්ගේ සියළු යම් මහසෙදෙඇති රජෙක් සියළු පොළුව රජසෙත්
සැත්තද සුඛිතරණ්‍ය සැතත තතතුරෙහි තමා මතත් රජ සැපතින් අත
සැත්තද සිසිරෙන්, කොපයේ සෙළඹුල සැඟවූසෙත්තුත්ව එමතු සැත්ත
සැත්ත සෙරෙත්, සැතත සුඛිතකොට තමත් සත්සෙයි මැසඨ—දසවෙනි
සුත්‍රයා, සිසාදිවූට තමා සුඛිතවෙනි වසෙයි සෙත් ගුණදම පුරා පසෙම තවුත්
සිසුත්තු සිසිත්තු සැතිසුන් සැතිසිරි සැතිසුන්ගේ රජෙක් සියළු පොළුව රජසෙත්
සැතිසුන්ගේ සියළු යම් මහසෙදෙඇති රජෙක් සියළු පොළුව රජසෙත්
සැත්තද සුඛිතරණ්‍ය සැතත තතතුරෙහි තමා මතත් රජ සැපතින් අත
සැත්තද සිසිරෙන්, කොපයේ සෙළඹුල සැඟවූසෙත්තුත්ව එමතු සැත්ත
සැත්ත සෙරෙත්, සැතත සුඛිතකොට තමත් සත්සෙයි මැසඨ—දසවෙනි
සුත්‍රයා, සිසාදිවූට තමා සුඛිතවෙනි වසෙයි සෙත් ගුණදම පුරා පසෙම තවුත්
සිසුත්තු සිසිත්තු සැතිසුන් සැතිසිරි

සැතිසුන්ගේ සියළු යම් මහසෙදෙඇති රජෙක් සියළු පොළුව රජසෙත්
සැත්තද සුඛිතරණ්‍ය සැතත තතතුරෙහි තමා මතත් රජ සැපතින් අත
සැත්තද සිසිරෙන්, කොපයේ සෙළඹුල සැඟවූසෙත්තුත්ව එමතු සැත්ත
සැත්ත සෙරෙත්, සැතත සුඛිතකොට තමත් සත්සෙයි මැසඨ—දසවෙනි
සුත්‍රයා, සිසාදිවූට තමා සුඛිතවෙනි වසෙයි සෙත් ගුණදම පුරා පසෙම තවුත්
සිසුත්තු සිසිත්තු

කියා හාදිනෙත් මිට තපස්විනි මේ සම්පූර්ණයෙ ඉතා ඉක්මණට
කෙළෙස්කම් ඇදිනෙයිඇලි පැහිනෝ නොවෙකම් වේදනාවන්ට මේ
කෙවිත් කෙවුණාවූ දිවි පෙණෙන් වරකට, එසේනි දෙවි මිනිසුන් හොඳින්
ඉක්මයන් ඇසකටවූ ඇසත් සදහා, නිතු කෙතුකම් ඉවසිලි
පැතිවිසඳහැරුණු සතුටින්ම ඇසිය යුත්තේ — විමානවත්ථු
මේ පස්කම් ගුණ සඳහා සතියා ගුත්දෙවින් පරලොදට ගියාවූ
දළිපතර ගැහිවෝද ලතුනෙත් බැඳීමෙන්ද සතුටින් හොඳින්
වාද හා පරාභූතාදී හයද වඩහාද ධර්මතියාගයෙහි හොඳින් අවබෝධ
ඉස් ඔසවාගත හොඳහන ඒ අසාල තමා තන් හොඳුරුවාට
මෙනෝ අතුගල් රැස්කොට හාමින් මරණින් මත්තෙහි දුගතියට
අවිභාවීරය අතුරෙහි අතුරු සිදුරුහැති තනුන් අතුරට දමින් පැහැර
කරන්නේයැයි පැහි නිසඳ මිණිවදෙන්ට — තන්හේ රජ මෙසේ
සිතා, තන්හේ එමිව තන්ති පරිදිනේ සිතන්නේ — තාමිති මේ
සතුන් කාමුණියෙහි ඇලී මෙතෙක්දුරා හොඳ හොඳ මේ තෙල්
සඳහා නුඹවහන්ගේ තනතනුවූ හෙණ්ඩල තනතුරු මෙතෙක්දුරා
කැරිපින. මිනිස්ලොවින්ද දිවුරු තරණු ගිවිසුවා සිතින් මුත් තනතුරු
සුවයකි දනසුතුවය කියා — ගිහිගෙයි තනතුරු තනතුරු
කොටත් මැලි කුඹුරින්ගා කෙති තපස්විවරයන් වහන්සේ මිනිස්
ඉක්මයි තනුදේවියනුගේ ආගාරිනී කුඹිගෙන්ද මෙසේ ගුණවත්
කෙනත් ආවාරී සේස්මය, තවද අවි තෙරට හිරිවත් මැරිත් නිර
සේස්ය එසේහෙයින් කුවකැන්කෝහම තැබිරී නිදහස් ගිය
ලබැරින් සුඛදායක මේ එකවරදට සඳහාවත්කාමී තනතුරු
බොහොමයොද තවත් ගැඳිවූ අවතැදෙනිවූ තැබෙන් කොටසක්
බැරින් අප විසින් එසඳවහතුන් තමන්විසිවූ අයත් ඇතිමේ තනතුරු
විසූ, ඉතා තැනට කරණු කිසඳ යන් ඉදින් පස්කම් ගුණයෙහි
සිත්පතුන් අවදෙසා දෙවිරජුකෙරේ කොවත්තාසි කමාසිසිරු, එසඳ
රජ හවුත්තෙහි පැද තනතුරුයෙහි දෙවිලොවට ගැසිසිරු — වදුරු
තමාගේ ඛන්ධ උපදවා ඔහුලොව සියලු, ඔබුනු දේහයට තෙහෙතු
වදුරා මියගිහිනි පෙරපෙළුකවිරහු පහතුණයෙහි ඉදිවූවා තබෝසිරිදුරු
චතුස්සත්‍යයෙහි දේශනාව කුළුගන්වා ශාසනයෙහි උතුරු තනුවූ
පදවෙ පිහිටුවා, වදුරා එකල ඉතිරි සමූහයා ගැබියන් බුදුපල තනුවූ
රැස් පුනාපෙරහු දානසඳ යන තොවූ සඳහෙන, එකල පත්මුවා සත
වූයේ උපුල්වත් මහාසාරිපුත්‍රයන්, එකල දස්හපත්නි, දුන් උක්කාය, දඳහේ
අද මේ විත්‍රාගාර තෙළෙහිපුත්‍රයන්, එකල රුක්දෙවිරජතුම දත් තැබෙයි
සත්හෙතෙවිය, එදු ඇත්තෝ මේදු පාදෙහෙතම ඇත්තේ, එකල වදුරන්
දුන් මී පිළිණුවූ මදුරාය, එකල යතුහෙතම මේ කාලදුසිරිමහණදෙ
ඇදුරු තවුත්තම් තෙළෙ බුදුවූ මහමියයි වදළහේකි —

සුරුචි ජාතකය.

[දුරදු ලොකෙන්හවූ කරුණාතෙරවූ සම්මාසම්බුදුරජාණන්වහන්සේ
ගැබැස්සවූ කිස ඔබෙරහම් ඔබිගන්සේ මැණියන් විසින් කරවා පිළිගන්වනා
දුරු සමේ මහාතමන්ත්‍රයිමවූ විමානප්‍රශ්නයෙහි වැඩවසනසේක් විමානවත්
වස්තුවද මිය අවසන් අරහයා මේ සුරුචි ජාතකය දේශනාකොට වදාළසේක.

සේදෙසේක් විමානවෝ දෙවිරජවට හොඳ මණ අසා බුදුන් කිරිවර කා
ඉක්මයන් ඇසිය, එදවස් රාත්‍රිහු ඇවැමෙන් වාතුම්පිකමහාමෙඝය වස්
තබා වස්සන්සේක, බුදුහු තිසුන්වහන්සේ කැඳවා ගමසේ මහණෙනි පෙර
තුවක්සේක් එලෙසම තගරමහ පිටතෙහිම වැසි වස්තෝය එසේ
වස්සේ මහණෙනි මෙසේ බුදු සඳුගෙනි කෙලවර වස්කාවූ වාතුම්පිකමෙඝ
මහාමෙඝයෙහි මෙන් බුදු සඳුගෙනි කෙලවර වස්කාවූ වාතුම්පිකමෙඝ
මහාමෙඝයෙහි කිසිරු කෙනෙකුගේ සරීරයෙහි වැසිවස්වා කෙළුණු තිසුන්ගෙ
සිතෙහි කිසිරු කෙනෙකුගේ සරීරයෙහි වැසිවස්වා කෙළුණු තිසුන්ගෙ
සිතෙහි තොප කිරුර තෙම

අවවාද දුන්න—මෙසේ කියතුන් උන්වහන්සේට වැඳලා සතුන් තැබූ තැන කවරතැ, නිදුගෙවිදැයි විචාළේත් කැත්තේය, ඉක්බිති තෙවිළිඳා විසින් ඔහු ජීවතුන් සමඟ ගෙට ගෙන් ගොස් තුන් හෙවන්තෙය, සතුන් තැබූ තැන ගැන ඔහුට කිසිත් නොකීය. සතුන් ක්‍රීපාද බුදිලි ඒ තවුසාගෙන්ම අහන්නේ ඇයිද කියා සිතා වලාපත්ති මිනිසාගෙන් කිසිවකුත් ජරා මරණින් නිදහස් වන්නේ නැත්තේ ඔහුත් ඇතෙවියට පැමිණ—ඒ තාපසිනිය ඔහුට ඇත්තේ පවින් බියවට දුකි පුළුත් පදක් කෙසේ අහන්නේ ය යන්නේ ඔහුගේ කියතුන්වලට වඩා ඉතා ඉහළ ගුණ ඇති බවත් සිතා ඔහුගේ ගුණ වර්ණනා කරමින් ඔහුගේ ගුණ ගැන ප්‍රශංස

කල්‌යාණවට කියාගනී සහෝදරීන් මිනුත් මේ පාඨලපෝතරාජාගේ කෙණෙහි ඉපදුණා. එදා ඒ පාඨලපෝතරාජා මේ කාලයේ මේ ලෝකයේ ඉපදිලා ඉන්නවා. මේදිනි මිදුරා ශුකීතරජාණන්ලා වූ ධාතෘකරුවරු එකල පරිවාරකයන් වූ ඒ ඇත්තන් කෙරෙහි අගුවූ අනුරුද්ධ ආදිවූ මහරහතන් වහන්සේලා, එකල්හි ඒ ඇත්තන් මහ දන් බුහුලන් මහසෙරකුදැ, එකල පරිවාරයන්ය, එකල්හි ඒ ඇත්තන් සෝතාපන්න වූ බව දත්තා මැනවි. මහණෙනි අනුබුදු මහා කාලෘෂ ඇවිත්, එකල්හි ඒ ඇත්තු තමා සරණ ගිය බව දත්තා මැනවි. මහණෙනි මනුෂ්‍ය ලෝකයෙහ

රජ්ජුරුවෝ තමන්ත් අහසට පනින්නොහැක්කේ වැදිරුන් රැවටුණා වගේ, රෙදිවලින් ඇඳගත්තු දුබ්බරූපයි කිව්වා. ඒ ඇසුණු ගමන් බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ඒ ගැන කිසිත් නොසලකා හිටියා. ඒ නිසා රජ්ජුරුවෝ තමන්ගේ ඇතාගේ ශක්තිය ගැන බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේට කියා සිටියා. එතකොට බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ මෙහෙම කිව්වා. "මහරජ, ඇත්තෝ ඇතුන් ගැන දන්නවා. ඒ නිසා ඇතුන්ගේ ශක්තිය ගැන ඇතුන්ගේ ස්වභාවය ගැන මම දන්නවා. ඒ නිසා මම කියන්නේ ඇතාගේ ශක්තිය ගැන නොසිතා ඉන්න කියලා. ඇතාගේ ශක්තිය ගැන සිතුවොත් ඇතාගේ ස්වභාවය ගැන නොදන්නා නිසා ඇතාට නුවණ නැති නිසා ඇතා මැරෙන්න ඉඩ තියෙනවා. ඒ නිසා ඇතාගේ ශක්තිය ගැන නොසිතා ඉන්න කියලා මම කියන්නේ. ඇතාගේ ස්වභාවය ගැන ද

වැදිසිත්ත කියන්නේ මෙදා මගුර රජ්ජුරුවෙකි. එතු නිසයි ඔහු සක්කත් ආලෝකයෙන් බබළ දිස් වුණේ. ඒ නිසා මේ ලෝකයේ ඔහුගෙන් ඉක්මවා සිටින්නා වූ කෙනෙක් නැත. ඉක්මයි ඔහු ධර්මයෙන් රාජ්‍යය කරන්නේ. එතුන් ඔහුගේ ඇවැත්කම් නිසා ඔහුට ඉතා ලොකු ආයුෂ්‍යයක් ලැබුණා. ඔහු ඒ ආයුෂ්‍ය ඉක්මවා ගියේ නැත. ඒ නිසා

මහාවංශ ජාතකය.

පූර්ව රූපාදී පඤ්චකාමයෙහි ප්‍රමාදයෙන යම්කිසි මහත් විනාශ ලබන්නා වූ ලෝකයා ඇති අප මහබුදුරජාණන්වහන්සේ විසින් වේතෙර වැඩහිඳගන්නේ එම කාර්යභූමිය වෙනුවෙන් වදාළසේක. රජගහ නුවර මහා ධනවතෙකුගේ දරුවෙකු වූ මේ තෙරුන්වහන්සේ ගිහිකල ඉතා ධනවත් වූ සේක.

මේ කෙසේද යත් ?

ඒ වේළුදුන වේළුදරට ගෙවාගනු පිණිස්ස ඉතාමත් සරසවියක් කරවීය. එහිදී කෑමට සුදුසු දේවල් කිරාබිඳී ආහේතම සුවිසිතාක්ම දිනක් දෙන විදිහේ වේදනා පත්තියෙක්වෙන කෑල් කා තමන් කියන් කෑමට කෑමක් හොයාගන්න බැද පැන් කැමට කියන් ඉඳලා නිසිලෙස කෑමක්වීරියාවූ සුදු ගහක් දැක කෑල් ඉඳගෙන ඒ ගහට බැන්නා. ඒවේළුදුන රජතා පැහෙනිලා ඇදුනන්නාවේගේ කෙල වැහිලිහිණියා, ගහ කොළ රත් පාට කොළෙන්කිරා ගිය බවට කතාකියූ සකිටුවන්නෝ මේක හොඳටම රත් පාට කොළෙන්කිරා ගිය බවට කතාකියා, කල්පදක් තා පමණ දිනෙදු රුකෙහි ඉඳ ගහ තැන් තැන්වල දකුණු ගාඛාව කැපුණ, ඉන් කොළ රත් පාට වීමෙන්ම. ඒ අනුබවයෙන්ම පණ්ඩිත ගාඛාව කැපුන ඉන් කෙනෙක්ට ඉන් කෑම් කැමට ඉන් කෙනෙක්ට ඉන් කෑම් කැමට ඉන් කෙනෙක්ට ඉන් කෑම් කැමට

එසේනොසිත් සකලව මිනිසාගෙයි සුවිකෙති සත්පුරුෂයන් මිහිර තරුණි
කොටසලුතුයෙහි, තවද සත්පුරුෂයන් සාගෙන්වනාම මේතුව තරුණි
එක්කාගවූ බඩ කැසිමට කාරණාගයි නොගෙවනාම මේතුව තරුණි
උපාසකවරුනි ලෝකස්වාමීන් වහන්සේ ධර්මදේශනාවෙහි මේතුව තරුණි
සව පැමිණියාහු, එසේනොසිත් පාපගෙන් මිනිසාගෙන් මේතුව තරුණි
සුවකැයි වේලඳනු පරිද්දෙන් ලොව ලොවුපුරා ගැහැණු මේතුව තරුණි
යයි මේ ජාතකය ධර්මදේශනාවෙහි ගැහැණු මේතුව තරුණි
කොට උපාසකවරුන්ගේ එකල පාරමිතාවෙහි දක්වා වදාළ මේතුව තරුණි
එකල පාන්චාල රාජයා කල්‍යාණ මේතුව තරුණි
තමන්වහන්සේ දක්වා වදාළ මේතුව තරුණි

සාධින ජාතකය.

ධර්ම සංවාර සාගරයට සෙමෙන් කාවුදාගෙන් වැළඳූ තරුණි
නැමැති මහ වෘක්ෂයෙහි හටගත් අමා ඵලයක් වැනිවූ මේතුව තරුණි
නැමැති යහිඟුල පළාගැනීමේ සත්‍රාසවූ පියුමක් බඳුවූ මේතුව තරුණි
රජාතන්වහන්සේ එක්සමයෙහි සුළුපා මහපා මාතෘමහ රාමුවෙහි
නාදීන් විසිතුරුම සාදුවිලද පේතවත්ථ මහාවිමානයෙහි රාමුවෙහි
දවසක් පෙගෙවූ මොහෝ උපාසකවරුන් අරභයා මේ ධර්මය
දේශනාව වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත්?

එක්තමයෙක්හි බුදුහු පෙරවරු දන්දී සවස්වේලෙහි සඳ දුටු මහ
ගෙණ දෙවුරමට ගොස් මහණ අසන විණිය බුබාහාගය දේවීරු එක්ත
වරුන්ට ආමන්ත්‍රණයකොට උපාසකවරුනි පෙර පණ්ඩිතවරු එක්ත
වැසි පෙනෙවස්හි අනුසසින් මිණිස්කය කොලොලා දිවාලෝකයට ගත
ඔබහෝ දවස් විසූහේ වේදැයි වදාරා උපාසකවරුන් විසින් ආරාධිත
ඉකුත්වස් දක්වනසේක් උපාසකවරුනි.

යටිකියසදවස මෙලොවුපුවර සාධින නම් රජ්ජුරුකොමුන් සැ
සඟරාවියින් විහෝකොට දසරාජධර්මයට අකොපෑවේ රාජ්‍ය කරන්නා
සතරවසල් දෙරණ නුවරමැදහ තමන්ගේ දෙරණ යන සැහැලි ඇතින්
කරවා දවස ලක්ෂයක් ඛන විසදම්කොට ගියේ ජම්බුදීපයෙහි තලුවී මිනිස්
උඩබඳවා ගියේ සතිගන්මිව දන්දෙන්නාහුය, තවද දිව්වරා තුන්ලොව
පොහොය අවසිල්ද රක්ෂාහ, රාජධර්මයි ද රජ්ජුරුවේ අවබෝධ කළ
දානාදීවූ පින්කම්කොට මිල මිල යම් තෙණෙක් දිවාලෝකයෙහි උපදනා
වෙසේ සුදම්දෙවි නහාව පුරාගෙණුන්නාවූ තරුණි දෙවියෝ ඒ සැටියට
රුවන්ගේ දැන ශීලාචාර ගුණයෝ වණිතා කරන්නාහ, එවිස් අතර
දිව්‍යලෝකයෙහිඋපන් දේවතාවෝන් රජ්ජුරුවන්දක්නා කැමිතිවූ
සත්‍රයෝ දෙවියන්ගේ අදහස් දැන රජ්ජුරුවන් දක්නාකැමැත්තාහුයි

[illegible] සිතැවුම් ඇතිවෙයි කැදලා සාධින රජ්ජුරුවන් කැදලා
[illegible] සිතා සතුරු විසින් කළහ, එදෙ සෙනෙහි සිතුවෙණ් සෙලු සියලු සෙනුන්
[illegible] සත රජ්ජ සොඳ විසේදෙ රජ්ජ කියන්නේ සඳවසේ පුළුවෙනෝ
[illegible] එදෙ මහලු දිව්‍යපුත්‍රයෙහි මනුෂ්‍යයෙන් සත්‍ය මින්නා තමන්ගේ
[illegible] ඒ දක අද දවසේ
[illegible] කථාකොට උත්කල්ලි කැවින සඳබඩල පතු
[illegible] කියමින් කථාකොට උත්කල්ලි කැවින සඳබඩල පතු
[illegible] සත රජ්ජ පදකට පවත්නා කිතුයෙහෝ ඒ දක අද දවසේ
[illegible] මහලු දිව්‍යපුත්‍රයෙහි මනුෂ්‍යයෙන් සත්‍ය මින්නා තමන්ගේ
[illegible] සත රජ්ජ සොඳ විසේදෙ රජ්ජ කියන්නේ සඳවසේ පුළුවෙනෝ
[illegible] එදෙ

තතියස්ථ මනුසා තණ්හාවෙන් තන්තියෙන් අවුරුදු සිය‍දහසක් ඇවිදිමින් ඒ තණ්හාවෙන් නිදහස් වෙන්නේ දිව්‍යලෝකයෙහි වුනත් කුමක් හෙයින්ද, ඒ තණ්හාවෙන් නිදහස් වෙන්නට නම් කෙලෙස් නසා නිවන් දකින්නට ඕනෑ. ඒ නිසා මේ ජාතකය ඇසුරු කරගෙන ඔබ තුළ ඒ නිවන් දකින්නට ඕනෑ කැමැත්ත ඇති කරගන්නට ඕනෑ. ඒ නිවන් දකින්නට නම් ඔබ

සිඟාලපුත්‍රයා ගැනකය.

මිරිස, එසැල්ලි අතිතුරාගේ තාප්පිලු තබ දාත් ලෙවුකුරු මිරිස මිරිස්
තමන්වහන්සේ දන්වා වදාළහේක.

පඤ්ඤාස නිපාතය නිමි.

මංගල ජාතකය

මාඝඛය ජාතකය.

මේ වදාළ එක්තමන්වහන්සේ කෙරෙහි ලොවිතැන මංගල්‍යයෝ ඉපදිලා
කරුණාගුණදිවූ ගුණයෙන් යුතුත අග බුදුරජාණන්වහන්සේ තමන්
ජේතවනාරාමයෙහි වෙසමුණි කරුණු මූදිකා උපන්නෙ තෙමේ
මිහිරණියෙන් දම්සක්මිහිත් වැඩිවිසූ ජේතු තෙදරුන
මාඝඛ ජාතකය උදේනිරාජයාණිඋපන් එක් රජතුමන්ගේ

යම් සමයෙක්හි බුදුහු මේ ජාතකය දෙසූහේද තමන්
පිංකඩොල් කාරවාර් කෙනෙරුත්වහන්සේ ගමනාගමනයෙහි සැරිසරන්
සැහෙකට ගඩු කැමතීන්ගේ ජේතවනාරාමයෙහි බුදුරජාණන්
පලඹින් බොහෝසේ දිවාවිහාරයට ගන්නාවූ කොසොල්පුරවර
වන්නේ උගහට අවාහවූ කෙණ්ඩූ කාවාසාහුණාගෙන් සුරෙන
මනුෂ්‍යලෝකයෙහි බොහෝවූ රමණීයතාහවූද උදේනිරාජධානිය
බොහෝසේ දිවාවිහාර සඳහා මධ්‍යට කරණ තාවද්
කෙරුත්වහන්සේ මිටපුරිජත්වහෙයින් එම කොසොල්පුර
සුරතහන් පරහස වරතහන් හා සමග සුන පුත්තාහදී
මේ උදහානයෙහිම කෙලෙඇදිමින් රාජසිරි අනුභව
පෝතුකොවිතෙක බොහෝසේ මෙම උගහට පැමිණ
වැඩිදුරිහාක්ක — මෙපරිද්දෙන් සැපසිරහණෙන්
මහත්සේ එක්දවසක් උගහටවැඩ සුවසි මුල්පල්ලෙන්
පත්හි තැනෙන් වැඩලත්හේක. එසැල්ලි-ඒ සුවර රජතුමා
තෙම ඇමති මඩුල්ල හා සමග සතිමත්වූහෙයි තැනෙකුයි සෙල්ලම්
සිවිරස සොහන සිරිවිරා උගහටවෙත් අවට රහසිල් සහිත
හා සමග උගත් සෙල්ලම් රා මදහෙත්වේවූයේ මතුරුහුගේ
ඇතෙයෙයි ඉහතමා වැදෙහොත්හේක, එසඳ තවමත් ඒ කියන
සොහෙයේ විලසදත්වීමත් අවට සිටි මෙනෙහි සුරහෙන් රජතුමා
කියාම දැක තමන්ගේ තුහහොත්හියන් සිටි සිටි තැන්හි එහි
පොලමින ලද්දවූ සෙලුකා තමන්වැලිත් සුන් හා සුරාහුහි සිටින්නා
තෙහා ඇතල සිහුලු ආදී සොහෙයේ ඒල් පල්ලෙහි හැසුරෙ
සිටි මනුෂ්‍යයන්ට දන්වමින් තෙපු සුමදාහි මල් මිදි
තෙහේ තතුවූ කරවමින් උගහෙයි සෙල්ලම් තන්හාවූ

සඳුන මිදි වැවලූහේ පිරිසෙල හාරවාර් තමන්වහන්සේගේ දත මිදි
සත තෙරන්නේ අතෙරෙහි එක්තන්හි උන්හෙහ, කෙරුත්වහන්සේ
මිදි ඔබ දෙමින්නේ — මේ විසත මිහුන්සඳුවරයි රජු ඉත තමා ඇතෙයි
මිදිවා ඔබ තොලෙහි එකැන්හි අත්කිරීමෙහෙයින්හේ තාහිකියාවි දත රජතු
ඒ පැරිතුණ්හෙයි ගාහ සොලොවිහෙ, එසඳ රජතෙම පිහිදිව එවිට මලමින්
මිදිවූ තුන්වෙන

මංගල කාව්‍යයේ දෙවෙනි

සම්බුත ජාතකය

සුවඳ එස්වහංසයෙහි සහාරමර ලොවක රජකොටැ වදුලා දුව
කිවු කරුණකිඹිනුවූ අවබෝධිවූ සමන්තයවූවූ සම්බුතු ඉණබණහයක්

මිදුරජාතක්වහන්සේ මේ ජාතක වර්ණනාවත් සමඟ ධර්මය දේශනා කොට වදාළ සේක. එකල්හි සෙට් ගුවන්ගිය්යෝ සෝවාන් ඵලයෙහි පිහිටියහ. ඇතැම්හු සකදාගාමී ඵලයෙහි ද ඇතැම්හු අනාගාමී ඵලයෙහි ද ඇතැම්හු සෝතාපත්ති ඵලයෙහි ද පිහිටියහ. එකල්හි මහාසත්ත්වයන් වහන්සේ ධර්මාභිසමය ඇති කළ සේක. එකල්හි මහත් ජනකායක් මහත් ඵල ලැබුවේ ය.

සිව් ජාතකය.

සාවද එක්සමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ජේතවන මහා විහාරයෙහි වැඩ වසන සේක් අමිත්‍ර අවවාදකයන් පළිගැනීම් පිණිස දිවුරුවාහු මෙන්, බොර ජලය බී, කලඹා බී, නහන තැන්හි නහා, ඔවුන් කී කතාවන්ට ප්‍රතිවාදී වූ කතා කියා, ඔවුන් ගිය මගට ප්‍රතිවිරුද්ධ මගින් ගොස් ඔවුන් හමු වූ තැන්හි නොහමු වී, ඔවුන් ගිය මගින් ගොස් ඔවුන් හමු වූ තැන්හි හමු වී, ඔවුන් ගිය මගින් ගොස් ඔවුන් හමු වූ තැන්හි නොහමු වී, ඔවුන් ගිය මගට ප්‍රතිවිරුද්ධ මගින් ගොස් ඔවුන් හමු නොව

අහා මුවරජාණෙනි බැදිසිය වසුපිසා සැහෙට කෑගසා කියනසේ මුවර වැස්ස
සෙමින් අඩිස්සෙන් වේගයෙන් අවුත් වැද හිඳියේ. මහබඹුවියන්ගේ සා
කියන්නෙමෙන් වැදහාවූ මහදුක මේලෙස කියන්නේ—සාදු සාදු
සාරාපොඩි අහට ගන්නාපුදු ආනුබලැති ඒ බැදිපුතුගෙ සාදුකාර
සෙට දෙදෙනත් සා සා සඳහා මාරස්වය, එසා සැම යකඩ
අහා විහාරමහ මෙසෙස සිටියැතිවූ සොළොස්මුනින්, සුසා සාදු
පරිද්දෙන් සිටියිය කොටි මරණකිරි තැතිගෙන සිදුන් සාදුකාර
සා සේ දෙමෑත්වනත්සේ සැර කොටි සෙමිදුම සෙමින් සිදුන් සාදුකාර
සැර මරණ කලල සබාගෙණ සැවතත් අවුදින් ඒ වස්ස සිටියාවූ මෙසුන්
වැදිපුතුයාද සෙසුගෙන් අවුදින් ඒ වස්ස සිටියාවූ මෙසුන් සිටියාවූ
මෙන්සින් පතුරුවා මොවුන් තුන්දෙනා වන්නාසේ සිටියාවූ මෙසුන්
සෙණකුත් සියලුකුසි සිතා මුවරජාණන් මෙලෙසි බැදි රදු සඳුන්
දෙදෙනා විසඳාගෙණ බැදි රැදිමින, ඉතා ආශ්චර්ය, මෙවැනි සේ සිටි
කුමන්වන්සේදෝයනි පිබාරන්නාවූ වැදිපුතුගෙ—මුවරජාණන්
සිටියාවූ මේ කොප නිසා තමන්ට එක මරණෙකි සයකුත් කොණෙ
උතුම් එලුවා සිටියාද්, මේ මෘගයන් දෙදෙන නොවේ කුමන්
ඉක්බිති මහමෙඝාධිපතියෙහි එසා, වැදිපුත්‍රයාණෙනි තුන්
මේ දිවිපුදු සිටිනා, මෙසු දෙදෙන එක ඒ ගිනියන් බැදි එකසැරේ
සෙස්සෙහි සා පරිසෙසාට කොසිකවසි කියේය—එබසට අනුවැදි
සියලු මුවරජ් සා පරිසෙසාට කොසිකවසි කියේය—එබසට අනුවැදි
සියලු මුවරජ් සා පරිසෙසාට කොසිකවසි කියේය—මේ බැදිසි ජෝතක

භාග්‍ය ජාතකය

[illegible]

[illegible]

පෙන් මෙහි අනුව කැමැත්තෙමි කීමෙහි රජදරුවෝ එම ආරාමය කරවති කියා කියන්නට ඇත. ගහපතිකු විසින් දන්වා යහපතෙහි රජදරුවන් අබියසින් ආරාධනා කරවා ගෙන්වා ගෙන ඒ ආරාමය පූජා කිරීමයි. දේවතිස්ස මහරජතුමා රජකම් කරන කල්හි මෙහි ආරාමය කරවා ඇත. එහෙත් මෙහි ආරාමය පිහිටුවා පවත්නේය රජදරුවෝ ම යි කියා ඒ කියමන නියම නොවේ. ඒ ආරාමය කරවා ඇත්තේ ගහපති විසිනි. එහෙත් ඒ ගහපතිතුමා

ලෙස කොපමණ දරුවන් හෝ කෙනෙකුට මියැදීමට සිදුවිය. එහි තුවක්කාරි අහෝසියකු කල්පනා කළේය. මේ දරුවන් මියැදීමට හේතුව මා බව ඔහු දැන සිටියේය. එබැවින් ඔහු ඒ ගැන බියට පත්විය. ඔහු ඒ බිය නිසා ඔහුගේ ගෙදරට ගියේය. ඔහුගේ බිරිඳ ඔහුට ආහාර පිළියෙල කළාය. ඔහු ආහාර ගත්තේය. ඔහු ආහාර ගත්තේ ඔහුගේ බිරිඳ ඔහුට ආහාර පිළියෙල කළ නිසා

හල්ලාවික ජාතකය.

සොළොස්වන ජාතකය

ම තෙපුද යන්?

මෙතුමෙහි සාහසික නිදහස්භාවය නිසාත් මෙතුමා ඉතා ධෛර්යවන්ත නිසාත්, රටවැසියන් මෙතුමාට ඉතා ආදරය කළහ. මෙතුමා ඉතා ප්‍රසිද්ධ රජෙකු වූ නිසා මෙතුමාගේ ගුණකථා ලංකාවේ ඉතා ප්‍රසිද්ධ විය. මෙතුමා ගැන ලියූ කවි ගී ඇත. මෙතුමා ගැන ලියූ කවි ගී ඇත්නම් ඒවා ඉතා ප්‍රසිද්ධ විය යුතුය.

ඒ හෙයින්ද සේක ?

ඔව්, එසේය. මෙතුමා ගැන ලියූ කවි ගී ඇත. එහෙත් ඒවා ඉතා ප්‍රසිද්ධ විය යුතු නිසා ඒවා ලියූ බව කිව නොහැකිය. ඒවා ලියූ බව කිව නොහැකි නිසා ඒවා ඉතා ප්‍රසිද්ධ විය යුතු බව කිව නොහැකිය. එහෙත් ඒවා ඉතා ප්‍රසිද්ධ විය යුතු බව අපි සිතමු.

ඒ හෙයින්ද සේක ?

ඔව්, එසේය. මෙතුමා ගැන ලියූ කවි ගී ඇත. එහෙත් ඒවා ඉතා ප්‍රසිද්ධ විය යුතු බව කිව නොහැකිය. එහෙත් ඒවා ඉතා ප්‍රසිද්ධ විය යුතු බව අපි සිතමු.

කරගියේ, මේ රජතුමාගෙන් මේ පුණ්‍ය ක්‍රියා සිදු වීමේ හේතුව කුමක්ද? යන්න විමසා බැලීමේදී ඔහුගේ පෙර භවයේ සිදු වූ කරුණු කිහිපයක් හෙළි වේ. ඒ අනුව මෙම රජතුමා පෙර භවයේ සිටියේ ඉතා දුප්පත් ගොවියෙකු ලෙසිනි. ඔහු ජීවත් වූයේ ඉතා කුඩා ගොවිපලක ය. ඔහුගේ ගොවිපල ඉතා කුඩා වුවත් ඔහු ඉතා ධනවත් ගොවියෙකු විය. ඔහු ඉතා ධනවත් වූයේ ඔහුගේ ගොවිපල නිසා නොව ඔහුගේ ගුණධර්ම නිසා ය. ඔහු ඉතා ධනවත් වූයේ

හත්තිපාල ජාතකය.

එකින් එකෙක් ඉදිරියෙහි එකෙක් පන්වෙයි, එකෙක් පිටුපස
ගමනය කෙරෙයි, එකෙක් ඇතෙහි ඉඳිනේය, එකෙක් පිටියි
කෙදවියනෙහිගය ඒ දුකින කැයෙන්ති නොම පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණ
හෙත් ගත්තිය, එකල්හි මඹුණු ඇ අතින් පිහිටන්නේ
දරුවන්ගේ පියානෝ කොසිදැයි විචාළේය, එකල්හි මේ
මේ දරුවන්ගේ පියානෝ මුනසි කියන්ට නියමකෙරුණේ
කැවිය මඹුණු කියනුයේ මෙසේවූවු දරුවන් සත්දෙනාම
කෙවර උපායකින් ලද්දේදැයි විචාළේය. එකල්හි ඒ
කාරණයෙන් දරුවන් ලද්දෙම කියන්ට කිසි කාරණයක් නොදැක
මෙකල්දෙර නමපසේ මෙන් සුනඟක් දක්ම කොසිලි පුරෝහිත
කන්වියන්න මේ සුනරුහොසි අධිවාසිත දේවතාවා කෙනෙකි
මෙඳ පුරෝහිත මඹුණි ඇ කිසිවි අසා ගතපත කෙට කියන්නේ
කැකැත්තිය ගවා කුඩු රථයෙන් මෙන ඒ සුනඟ මුදුරු කෙන්
ගත අත්තන් අල්ලාගෙන් ඇත මෙන ගලා කියනුයේ දක්වා
රජ්ජුරුවන්වහන්සේ සමීපයෙන් කුමක්හට හොලකින්නෙදැයි
රාදුපතා දකනක් විසඳම කොට මෙන්ඩු සුන්වියේ කරනලදැයි
ලාකින් නොයෙක් පුරෝපකරණයෙන් වලවනලද්ද
දරුවන් නොදී කිසිපුරුවක්වත් පළුරන්නේ දියනොහෙන
ගත කුමක්ද්‍රියා දරුවන් සත්දෙනාකු දුන්නොසිද ඉඳින් අ
එතන්සේට පුතනුන්නෙකුන්ත් හුදුන්නොසිටිනම් මට
සමීප උදුරුවා සුනුවිසුනුකරව. එගම, රාජ්දේවියනට මෙසේ
කියන්නේය මෙසේ කඹාගේ නෙට නොදේ දෙවෙනිදවස්
පන්තියෙන්ම දවස්පතා ඒ සුනරුහොළුවට හොත් මේ පේදෙන
කියා තවෙනිදවස් ඒ සුනරුහොළුව හොත් පළමු පේදෙන
නොණ නොලවා කියනුයේ රාජ්දේවියා අද එක් රාත්‍රියක්
ඉඳින් අද රාත්‍රියෙහි අපගේ රජ්ජුරුවන්වහන්සේට දරුවන්
පිනාම හෙට නොපව කියැයිසත් දන්නෙමි මේදැයි තවත්
මෙලෙස කියා පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයා කියනුයේ ඒ රාජ්දේවිය
දෙවෙනිද කියැයිසේ තනතුරු ඉල්ලුවා කියාගෙන් කවන කියන්
මඹුණු දරුවන්නොලද්දේවනම් නෙවදවිය කියන්නේ පිනාගෙන
උපායකින් ඔහුව දරුවෙකුණුකුත් දියනැතිදෙන්නේ කියා තව
දරුවන් සමීපයට හෝත් පුරෝහිතයා කියන් ඔවුන් තනදෙනාම
ඔබ කියන්නාවූ දිවසපුත්‍රයා, අපි ඔහුව දරුවන්දෙන්ට නොසිටියෙ
සඳද එකතින් නොත් සෑහෙකිර නේමෙන අවසි සෑහෙනවුන්
හෝත් මෙපවත් කියා ඔවුන් සිසුන්ත් දරුවන්දෙන්ට නොසිටියෙ
ඔවුන් හා සමග තවිකිසාගාවනයෙහි සතුදෙවෙසුනත් උපන්නේ
පුණ්‍යවන්තිය කියන්ය, පුත්‍රයකු ලැබේදැයේ නොලැබෙන්නේ
කුසල් සම්භාරඇති දිවසපුත්‍රයන් සතරදෙනෙකු දුටුවේ
ඒත්ම්යෙන් මරණින්සුවර පේතකාරව සිට එයින්වත් දෙන
සෑහි සතරසොඩිසතයන් අනුභවකොට පන්වැනියොහුය
දුන්නුන්හෙය, ඒ කුසලානුභාවයෙන් දිවසම්පත්ති

උපන්නාහ, එකින් සෑම කම දිවසලෝකයෙහි
උපන්නාහේ අනුලෝම ප්‍රතිලෝම වශයෙන් සෙවිලොව දිවසපත්
බිඳ උඩ ඇවිදින්නාවූ එදවස් තවිකිසාගාවනයෙන් පුනව සෑම කම දිවස
ලෝකයේ උපදින්ට සිරිතාහ, එසඳ සක්දෙවිරජතු මඹුන්කරා හෝත් කියන්
ඒ සෑම් සතුසෙලෝකයට හෙයින් ඒ සුසාරි රජ්ජුරුවන්ගේ අ
ඒ සෑම් ගැබ් සතුසෙලිදිනව මවතෝශයිකිවූය, එවෙලෙහිදිවසපුත්‍රයෝ
එසඳතුන් සිහසුන්වූය මස්ඇස සකපහදේවියන්වහන්ස සුමිවහන්සේ
සක්දෙවිරජතුගේ මස්ඇස සකපහදේවියන්වහන්ස සුමිවහන්සේ
සිහසුන් සිහසුන්වූය මස්ඇස සකපහදේවියන්වහන්ස සුමිවහන්සේ
මඹුණු මෙසේ, අපව එතකුවූවුන් රජ්ජුරුවෙක් උපදිනෙත් සුකෝජන
මෙඳ පුරෝහිත මඹුණින්ගේ නමයි පුඳ බැල අවසාවෙහිම පසුකෙණ
කැවිය

මෑතත්වමහත් තේ තොසිදුයි විචාරා, තනතට තොමින් තැනෙ
අතං පියතොත්වමත්ත මෙන් මෑතත් දිනැයි තෙළුන් මිදි
මෙත් තපතට" තෙමී රාජතෙ තොතමැත්තෙකි අතු
මේ වසතුතාම තෙලුතතාමියත් සැරසිත තොතෙත්තා
තවුදු සැර වලතෙමේ පුරෝහිත මඹුණත් තා
පාල කුමාරතෝ ගුණි මේලොතමියත්—
එහි ගෘහතාවූ සවතෙෝ පස ඇදතෙන්
කලල මතියත් හා සාදියතාහ, එකිම ලක්ෂතාතරත්
ණ සාදියතාහ, එද වැලින් රාමත තඹතයත් මතින්
තෝත, එකි අඟසතිතවූ ඒ තාම තඹැති පත්තාදින්
පුරතට පැමින ශාතොතෙතත්තාහ, මම මතාති
තැවිව වැඩක්තොම මතජනතාතෙන් තොල්ලතාම
බෙතෝ පිබාතොට අතුතුත් රාජතෙතුම
අතුතුත් තොතොට සුවරිත ධර්මතෙහි
තා මඹුණත්ට කුඹුවතත්තේත් කුතුත්තිරිතෙහි
තියා දේවතත්වමත්තැති කථාතරමින් සිටිදදී
තෙන්තේත, කත්‍රුතාතෙන් ආයුම තොතෙවූවි
පුරෝහිත බමුණත් වැද අවතරතෙණ
තපත්තම් රජ තැපතවත් වඩතා
තෙත කිම් තැවසී සිටිතා මහපර්තත
තැවිතාල කුමාරතත් උන් තැතවම
ආතාතතෙහි පලක්බැඳ මද
මහත්වන්තේත, ඊතාක් මෙතන
වතහ තැඹත රජ්ජුරුවත් හා
ගත් පරීක්ෂාතොට රාජ්‍යතව
තෝත් ගවුත් විසිතුදු
අපි තාපතතෝ තොවමිත
මිඳ රජතරවසි කිත,
තුන් වතත්තේ ඉන්දදී
කියත්ම ඔබ දෙදෙතෙම
ඔවුන් අල රාජ්‍යතෙන්
දීපුල්ලෙහි මම
දැන්වූතාලී අපවප්ව
සවතත්දැක පාදතුතාරතෙත්
තපසට කියත, හතර
ගතු තැමිත්තෙමී කියේත
එත් දෙදවතත් මෙතැන්හි
තවසි කිත, එවෙලෙහි
තෙතෙම් තොතියතුතුත
මොතවන්නාහ, මරණතෙහි
මෙසේ තෝතාල කුමාරතෝ

සත්තෙහින් තෝතොසවූව මැතවැයි ජාති ජරා මරණාදිවූ මහා
තෙහි කිත මෙතෙත් හා රජ්ජුරුතින් වැද තොදතත්තෙත
තෙහි තිත්ත ඒ තවතිතාල කුමාරතත් හා දෙන්තා උත්
මේ තිත්ත තෙතාත කුමාරතත්ට තවතිතාලකුමාරතෝ අතැයි
තිත තිතවූ තෙතාත කුමාරතත්ට තවතිතාලකුමාරතෝ අතැයි
තුවතත තෙතේත—තෙපරිදෙත් තුන්දෙතා ඒ

ශ්‍රේෂ්ඨත්ව කැමැති තමාගේ සොඳුරු කැළලක් නැති, පාපයන්ගෙන් වෙන්ව සිටි, ගුණවත් වූ වේලෙන් සෑ පසුපැලඳුවහොත් කෙනෙක් නැත්තාවූ ඒ සංඝයා කෙරෙහි ප්‍රසාදය ඇති කරවන්නාවූ සතුටුවන්නාවූ ඒ සංඝයා කෙරෙහි ප්‍රසාදය ඇති කරවන්නාවූ සතුටුවන්නාවූ කාලයෙහි ලබන්නාවූ අතිශයින් ප්‍රණීත වූ ආර්ය්‍ය ප්‍රාතිහාර්‍යය වූ ඒ ධර්මදේශනාව නිසා ම ය. ඒ ධර්මදේශනාව නිසා ම ය. සෝ, එමෙයින් මෙවැනිකල දරුවන්ගෙන් වෙන්වූයෙහි ඔවුන් කෙරෙහි ඇති වූ ස්නේහය නිසා ම ය. එසේ නොවේ නම්

සියලු සැපත් සැර කපහට්ටයෙහි පිහිටියහ්ගි රාහුගේ දිගැස්සෙන් සිහින්
කාවි නිස්කාරණයේ කොහොත් කතිනන්ගේ අනුකම්පාවෙන්
නාඟ, පයම වියකදී තුන්දෙන ඥද්ද දකිද කොටියාගේ අනුකම්පාවෙන්
සඳු මනුෂ්‍යයෙකු දැකපමණින් කොපැණින් එළිය වන්නාහු, මෙසේ
ඉතින් කිතිකම්කඹුල්ල මුතුකරණකුරු උදාකලාම් පාපිඳිමින් ලොව
අම්බාසම්බලයාගේ හැසිරවරුන් කැදලා මේ පැවිදිවෙමි යන
දුකි විමාරා දෙවතාවිඛන්ධ නුහුවතන්ගේ තාපසවරු ඇතුල්
ඉදිද කැටුවම ඇතියි කිකල්ලි ඔහුව යහපතැයි ඔබ රජගෙ ඇ
ඉතු මැණික් පිරුණු ඡේදල දෙර හරවා අතල්ලේ රජගෙ
නිධානයෝ තමහලදගයි රත්පත දුකිතුලෙන් ලියවිය තෙවන
දෙතුලදය කැමති කැමති සැරියෙන් පයෝජන පිදුවම රජගෙ
සෙකි වැඩෙයි බඳවා තුවර බෙරහසුරුවා ඒ සා මෙන් ඔබගේ
තුවරින් නික්මුණාහ, එවේලෙහි එතුවර ඇලවුන් ඔබගෙ
ස්‍රීරුවන්වහන්සේ ඔහුවුන්වහන්සේත් රජසෙහැර තපස
අපි දුන් තුමන්කාරමෝ අේයාවි මවුහොවුන් හා කැවිල
පිරුණු වෙසක ගෙවල්වලතමා දරුවන් අත්ලේවාවිතගෙන
ලින් පිටත්වකියාහ, සියලුම කල්පිටු සැදුවනාම කියන්ගේ
නිබු වස්තු තාක් මිදුල්වල කැරිකොට තබා නික්මුණාහ,
කරකැවි සම්පත් බලන ගෙහෙකුත් නැත්යාතයි කියල් තුරා
සියවි තුන්යොදුනක පැතිරසිරි පමින් ඇරගෙණ සියෝ

ඛණ්ඩපාලකුමාරයෝ ඒ යියප්තැනට ආකාශයෙහි ඉදමින් සිය
දෙලොස්යොදහෙක පැතිර තිබෙනවුති සිරි මනුෂ්‍යයන් ආරාගෙණ
අවිඳුබව නික්මුණේය ඛණ්ඩපාලකුමාරයෝ දෙලොස්යොදුන්
සිස්කොට පැවිදිවෙමි වහසවි නික්මුණාය බෙහෙත් සමිතුන්ගේ
කැවිල හොබින්දවසකින් නික්මොදුනක් තැස් අතුරා තැබී පැතිර
පමණ ඉඳන් සඟාගමන වූයේය

කල්පි යක්දෙවිරජ මනුෂ්‍යලෝකය බලා ඛණ්ඩපාල කුමාරයන
ඔට කිමාලවනයට මහප්තැයා හා සමග වන්නේය, ඔවුන් වහන්ව කිරි
ගලක් බලන්ට වටනේයයි විශ්වකර්ම දිව්‍යපුත්‍රයාගව නිර්මාණකට
නෙක පෙණ පන්හලක් කරවා ත්‍රිවිධාර්ය පරිෂ්කාරයන් නිරීක්ෂණ
ලෙසි දඹදිවැසි කොලඇයිරිලි පණවා දඹකොඩ්ඩ කාන් අටුන්දීමෙන්
ආදී සියලු සවුස් පිරිකර පිළියෙලකොට එකි එකි පන්හලේ
යෙක ඒසක්වත්කෙලවර වැඩසිටින ආසනයෙහි
යෙහි නොයෙක් පැතැයෙන් ශුභකාවු මහාවූ සුවඳතෙල්තෙල
එසේම එකි එකි ඇලකෙළවර පහන්හ මනාපවූ රැලයෙන් පිරුණු
වන්නේය, ඒ ලිද සඟිපෙරෙහි නොයෙක් මදුරුසයක් ඇති වලාගෙණ
එකි එකි වාසනෙකැයි ගහගෙ සිංහල දෙවතාසුභාවයෙන්
කල්දොකඹ ත්‍රිවිධාර්ය පරිෂ්කාරය සඟ සඟිකොණේ මහණදහමට
වීනම් ඔහු මේ සිංහල සැපයේ ප්‍රයෝජන විඳින්වයි කියා දැඩිලෙන් ගෙන

අතුරුවා පන්හල්වාසයෙහි වසඹ්කොට සිස්කම්දෙවිවුන් දෙව
සැපවින් සිටිය, ගම්බාලකුමාරයන් එක්තැවැර තවත් ඇති මවින් පන්
සැපවින් සිටින්නේ මේ කුමාරයා ඉතා ඉක්මනින් මරණයට පැමිණේ
ඇවිත් තාක්කල් මේ කුමාරයා ඉතා ඉක්මනින් මරණයට පැමිණේ
කිය විමසා පන්හල් සලස්වා නාඳුනන් තවත්කෙල්ලි පැවිදි
කරවා පන්හල් සලස්වා නාඳුනන් වමකොට පුරුෂයන්ට
ඇත් අසුන්ට වසඹකල්ලි පහල් තුවරෙක රජගෙ මිරණ්ඩ තුවර රජ
පන්හල් සලස්වා අවුත් රත්රුවන් මුතුමැණික් ආදියෙන් නා ඛඹ
දුරුවන් කැත්තාගෙ තුවරට අවුත් රත්රුවන් මුතුමැණික් ආදියෙන් නා ඛඹ
කිනෙත්තාගෙන් පිරුණු තුවර දුක රජගෙ උඩුමාලුලෙ කැන කැන
ඛඹ්කොට ගිමෙක රත්රන් රාශියක් බලා මෙමදු තුවර ඇර තපසට සියේ
නොකොට ගිමෙක රජර

එහෙත් එතුමන් තමා දැන් මේ මිදුරිමසක, එහෙම තමන් කැපෙන්න
යෙදෙමි සිවිකා තැපෑ පළමුවෙ නගින්දෙවි සඳහටම ඔබතුමන්
මෙහෙයෙහි තමන්වහන්සේ දන්නා වදාළහේ.

අ ය ා ඔ ර ා ජ ා ත ක ය

ධාවද එක්තරා කෙනෙකුගේ හඟකි ප්‍රේතභාවයෙන් ඇති
කිරණ ශිෂ්‍රාතිර පරිවෙණාදාදේ ඇති තෙලොලොකුලියන්ද
තන්වහන්සේ සතලස්ස කැන රහංතනවූ ජේතවනාරාමයෙහි
විහරණයෙන් දවස්පතිමින් වැඩවසනසේක් මේ අතීතාරම්භය
සේකේ දහපාරමිකාවන්හෙන් කෙරෙන්නාවූ මෙහෙයුරුවන්ගේ

ඒ කෙදේද යත්

එක්දවසක් දෙමහාඇසළපසළොහෙහි රාත්‍රියෙහි සාවිසුවක්
සිතන්සේ විසින් මෙසේහි සත්තිරත්නයන්ගේ කැර මනසිකාරය
කෙරෙන්නේ වළඹා කොට වැඩිවන්නේ ඒ සිතෙවුණු
තුන්කරුණකින් එක්ෂරාගතකින් වැඩ විසිතුරු විස්තරයෙන්
භික්ෂූන්වහන්සේගේ සොළොසරාවිවරු ඉදිරි කෙරෙහිකරුණෙන්
කොට උතුමාහට දන්වූකල්හි මහරජහු දන්වූ කල්හි ඒ
සුවසෙකි සිටත් සියලුම සෘතඋපහාරය කැර ගතිගිණුමය
වදාරා ඒ භික්ෂූන් පසින් ආරාධනවූ සිරිත ඉතුරුවන් දන්වා වදාළහේ.

මේ කෙදේද යත් ?

ධාරණය දවස මහාඇසළපුවර මුහුදෙහ කුසි රජ්ජුරුවෙන්
රාජධිවියෙන් රාජ්‍ය කෙරෙති මවුන්ගේ අතරේහුගේ මිහිදු පුත්
කැබි ඇත්තාහු දෙනමක් වැඩිමහල් රජ්ජුරුවන් කැවැත්ම
ඒ සිහවුන්ට පුතිසන්ධියෙහි විල්ලුගයන්හු නිසා සෙවෙල්දිය
රාජසෙනෙ පුාධිකාරත්තුන්ගේ වැඩි දරුවන් කෙනෙකි පුාධිකාරයෙ
කෙරෙති සුබ්‍රධියන් පුාධිකාරකොට යකිණිහිව රාජ්‍ය
ඝාතකෙරේ රජ්ජුරුවනුත් අනෙකපුත්‍රයන්ද ඉවද මිදුනා
එදවස් සිසි අවසරයන්ලාම කැබෙන්නේ අඹුන් රජ්ජුරුවන්
මිලා සිටියදිම ඒ කුමරුන ඇරෙන්ම නික්මෙන්වන එතුන් මිනු
නුත් මාගේ දරුවන් ඇරෙනේ යන්නයි මහසින් ඇඹුන්
යකින්නේ කුමරුවාගේ ඔලුවතුන් කල්පමන් උසකිලිල් ඉඳිග
පරිද්දෙන් ලේ එතුරුව එතුරුවා මුරු මුරු යන සුසුරණ දරුවන්
කොට දරුවනු මිහවුන්ට හෙමෙන් කැපෙන්නේ කුවිසිකාර
මුණින, රජ්ජුරුවෝ එමත් අසා ඇසට පිසෙ කෙනෙකුත් නොවන
ඉඟාන, රජ්ජුරුවෝ එමත් අසා ඇසට පිසෙ කෙනෙකුත් නොවන
යකින්නට අප විසින් කුමක්කල ඇද්දුන් කිසා, නැවත වරෙක මිහි
කල්කි කරව රැකාල්ලුවුන, එහෙදවුවන් මිහවුන් දරුවන් කුලෙල්ලා
කරද්දෙන්ම යකින්නි ඇතර ලෑම කෙවිටද ඒකුමරුන්ත වෙස්ස මිහුන්

ලෙස්සා කුමරුවෙකුන පුත්‍රයනි වදාරණ මිහවුන්කුමරු මාවියෙහෝ
ඒවුදිවෙන්ම. එතුමන් රජ්ජුරුවෝ මිහවුන්ගේ රාජ්කරවා
මිහවුන් මිහවුන් වැඩි දරුවන්ත එක් යකින්නත් කැපෙන්න
මිහවුන්ගෙන් කිසිතුන්ගේ යක්ෂයන් මෙසේ මෙසේ
වැඩිදරුවා, එක්තරා දේශයෙහි තල්පත් ඉඳිස්විවරෙන්ත් කිසිවිය, එක්තරා
වැඩිදරුවා, එක්තරා දේශයෙහි තල්පත් ඉඳිස්විවරෙන්ත් කිසිවිය, එක්තරා
වැඩිදරුවා, එක්තරා දේශයෙහි තල්පත් ඉඳිස්විවරෙන්ත් කිසිවිය, එක්තරා
වැඩිදරුවා, එක්තරා දේශයෙහි තල්පත් ඉඳිස්විවරෙන්ත් කිසිවිය, එක්තරා
වැඩිදරුවා, එක්තරා දේශයෙහි තල්පත් ඉඳිස්විවරෙන්ත් කිසිවිය, එක්තරා
වැඩිදරුවා, එක්තරා දේශයෙහි තල්පත් ඉඳිස්විවරෙන්ත් කිසිවිය, එක්තරා
වැඩිදරුවා, එක්තරා දේශයෙහි තල්පත් ඉඳිස්විවරෙන්ත් කිසිවිය, එක්තරා
වැඩිදරුවා, එක්තරා දේශයෙහි තල්පත් ඉඳිස්විවරෙන්ත් කිසිවිය, එක්තරා
වැඩිදරුවා, එක්තරා දේශයෙහි තල්පත් ඉඳිස්විවරෙන්ත් කිසිවිය, එක්තරා
වැඩිදරුවා, එක්තරා දේශයෙහි තල්පත් ඉඳිස්විවරෙන්ත් කිසිවිය, එක්තරා
වැඩිදරුවා, එක්තරා දේශයෙහි තල්පත් ඉඳිස්විවරෙන්ත් කිසිවිය, එක්තරා
වැඩිදරුවා, එක්තරා දේශයෙහි තල්පත් ඉඳිස්විවරෙන්ත් කිසිවිය, එක්තරා
වැඩිදරුවා, එක්තරා දේශයෙහි තල්පත් ඉඳිස්විවරෙන්ත් කිසිවිය, එක්තරා
වැඩිදරුවා, එක්තරා දේශයෙහි තල්පත් ඉඳිස්විවරෙන්ත් කිසිවිය, එක්තරා
වැඩිදරුවා, එක්තරා දේශයෙහි තල්පත් ඉඳිස්විවරෙන්ත් කිසිවිය, එක්තරා
වැඩිදරුවා, එක්තරා දේශයෙහි තල්පත් ඉඳිස්විවරෙන්ත් කිසිවිය, එක්තරා
වැඩිදරුවා, එක්තරා දේශයෙහි තල්පත් ඉඳිස්විවරෙන්ත් කිසිවිය, එක්තරා
වැඩිදරුවා, එක්තරා දේශයෙහි තල්පත් ඉඳිස්විවරෙන්ත් කිසිවිය, එක්තරා
වැඩිදරුවා, එක්තරා දේශයෙහි තල්පත් ඉඳිස්විවරෙන්ත් කිසිවිය, එක්තරා
වැඩිදරුවා, එක්තරා දේශයෙහි තල්පත් ඉඳිස්විවරෙන්ත් කිසිවිය, එක්තරා

සැවැත්නුවර ජේතවනාරාමයෙහි වදාළ දෙසුම.

ඡක්ක නිපාතය යි.

ඡ අනුස්සති වර්ගය.

ඒ කවරේද යත්?

ඒ කවරේද යත්?

සුබ ප්‍රාර්ථනය

ඒ රජදරුවෝද සූරාංගනය කොඟෙහෙට රා කැලෙන් බිඳුන. දැන් ඒ රඟන ඒ තුනලඟෙන් සවියපදගැන්නුවා. එතෙදුම්ම ඉඳගෙන් ඒ රඟන බොහෝ වේලා පෑමිණියේය, ඉක්බිත්තෙන් සූරාංගනාවෝ තුන්දෙනාව කෙණෙහෙදක්වා වදුරා සුවිසාරණතුමා රජ ආගාදනතෙමේ ඇතුළු අමාත්‍යාදීන් සතුටුකරවා ඉවසිලුවූ තමන්වහන්සේ දක්වා වදළසේක.

ජයද්දිස ජාතකය

මේ එක්සමයෙක්හි සවිසාරණ ජාතිකාගාරාදීන් සිත්කරගන්නා නිවීගතහොත්කුමියට පළඟුවන කෙසින් කාපතා සමිදු අමාත්‍ය ඉඳන අවවාද අනසන තුණ ඇති අප මහා බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ ධර්මදේශනා කළ මහිපියන්ට උපස්ථානකළ එක් කිසිතුන්වූ අරහතා වදළසේක.

මෙහි විගීතාසකරුවා සාමිජාතකයෙහි විස්තාරවශයෙන් වර්ණනා කළහෙයි. සඳහා ඇත්තාවූත් දුන් අභ්‍යාපාතාදිය නෙක දෙවිවිය දෙදෙනාව පොෂ්‍යකරණ මහණුදන සෙසු නිසිතුවු එමා. මහණ සැදැහැවත්තෙමේ දෙදෙනෙණ කිසිසත් පොෂ්‍යය කිරීම සුසුදුසුයයි එකල්හි බැඳි බුදුරජාණන් වහන්සේ සමීපයට ගොස් ඔහු කොඳෑගිකරවා, කාදෝනෙණ දිවියා මෙන් සෙසි පහවනලද බුඩාසන මහාකෙණෙහි සිඳුදුරු බුදුකෙස් දිවියන්ගේ මඩලස්මෙන් වැඩලත් බුදුරජාණන්වහන්සේට දන්මා මෙපෙත් දෙසනසේක. එවේලයි බුදුරජාණන්වහන්සේද කුරවික සැදැහැ උපාසකාණ බුදුරජාණන් වහන්සේ විසිදුවා වදුරණසේක් එමබා මහණෙනි මෙබඳු පුරාණකාලයෙහි පුරාණවුන්හේ ද්‍රවෙයි ධර්මයක, එසේකෙසින්ම පුරාණකාලයෙහි උපාසකාණ රජ කෙණෙහි ඉඳිරි පවත්නා කොපමණක් කොට උපස්ථාන කෙළෙ වේදුන් වදුරා වැඩසිටුවා බුදුරජාණන්වහන්සේගේ සාසනය ඒ කෙරේදැයි සඟවා ඒ මහ සැපත්කැර දෙවෙනි සිව් උපස්ථාන කොළසුදු කියසුවා දසින් ආරාධනාවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ අතිත කථාව කෙණෙහි දක්වා වදළසේක.

ඒ කෙසේද යත්

එදසඳවස කසිපිල්ල දෙසෙහි උපතර පසුම්බල නම් පුර පසුම්බල නම් රජුරුකෙණෙක් දඩයාප් දහමින් රජකෙරෙහි, පසුර රජසුයේ අගමෙහෙසුන් දේවි කොම පිණිරි දරුකැලි ඇතිව දරුකෙණෙකුන් වැදිය—මේ කියවුන් සුපිපාස්සෙහෙයි නැතිවිදු එක් කුස කොම සිත් ඉසිර පවත්නා කොපමණත් කොප උපන් ජාත්මෙහි කොට වැදු දරුකෙණෙකුන් කන්ට නැසිවෙමියයි පුාර්ථනාකොට යකින්විදාරණිය කොසෝ මේ ජාත්මයෙහි අවසරයක් ලදින් දරුවැදු නැකියන් බිඳ බිඳ කිසි දිස අලුත් සත්වැදුල්ලක්මෙන් වැදකොත් කුමාරයා යෙහෙළිකුරු කුරු සතු කරණකොරෙමින් අනුභවකොට ඉන්නේය. දෙවෙනිවාරයෙහිත් එසේවැදෙන

සමය අත්වෙනි වාරයෙහි වකාසිරි සම්පත්ති දරුවිදෙක ඇතිලකාට එක් කුස එවිකොටදෙණෙ රැකුවිල් කළහ. ඒ දරුවන්ත වැදු දවස් ඉතුත් කුස ඒ කුසලදෙවන් සවියපදගැන්නුවා, එතෙදුම්ම ඉඳගෙන් බොහෝවේලා සිටියේය, ඉක්බිත්තෙන් සූරාංගනාවෝ තුන්දෙනාව කෙණෙහෙදක්වා වදුරා සුවිසාරණතුමා රජ ආගාදනතෙමේ ඇතුළු අමාත්‍යාදීන් සතුටුකරවා, කාදෝනෙණ දිවියා මෙන් සෙසි පහවනලද බුඩාසන මහාකෙණෙහි සිඳුදුරු බුදුකෙස් දිවියන්ගේ මඩලස්මෙන් වැඩලත් බුදුරජාණන්වහන්සේට දන්මා මෙපෙත් දෙසනසේක. එවේලයි බුදුරජාණන්වහන්සේද කුරවික සැදැහැ උපාසකාණ බුදුරජාණන් වහන්සේ විසිදුවා වදුරණසේක් එමබා මහණෙනි මෙබඳු පුරාණකාලයෙහි පුරාණවුන්හේ ද්‍රවෙයි ධර්මයක, එසේකෙසින්ම පුරාණකාලයෙහි උපාසකාණ රජ කෙණෙහි ඉඳිරි පවත්නා කොපමණක් කොට උපස්ථාන කෙළෙ වේදුන් වදුරා වැඩසිටුවා බුදුරජාණන්වහන්සේගේ සාසනය ඒ කෙරේදැයි සඟවා ඒ මහ සැපත්කැර දෙවෙනි සිව් උපස්ථාන කොළසුදු කියසුවා දසින් ආරාධනාවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ අතිත කථාව කෙණෙහි දක්වා වදළසේක.

ඒ කෙසේද යත්

එදසඳවස කසිපිල්ල දෙසෙහි උපතර පසුම්බල නම් පුර පසුම්බල නම් රජුරුකෙණෙක් දඩයාප් දහමින් රජකෙරෙහි, පසුර රජසුයේ අගමෙහෙසුන් දේවි කොම පිණිරි දරුකැලි ඇතිව දරුකෙණෙකුන් වැදිය—මේ කියවුන් සුපිපාස්සෙහෙයි නැතිවිදු එක් කුස කොම සිත් ඉසිර පවත්නා කොපමණත් කොප උපන් ජාත්මෙහි කොට වැදු දරුකෙණෙකුන් කන්ට නැසිවෙමියයි පුාර්ථනාකොට යකින්විදාරණිය කොසෝ මේ ජාත්මයෙහි අවසරයක් ලදින් දරුවැදු නැකියන් බිඳ බිඳ කිසි දිස අලුත් සත්වැදුල්ලක්මෙන් වැදකොත් කුමාරයා යෙහෙළිකුරු කුරු සතු කරණකොරෙමින් අනුභවකොට ඉන්නේය. දෙවෙනිවාරයෙහිත් එසේවැදෙන

සමය අත්වෙනි වාරයෙහි වකාසිරි සම්පත්ති දරුවිදෙක ඇතිලකාට එක් කුස එවිකොටදෙණෙ රැකුවිල් කළහ. ඒ දරුවන්ත වැදු දවස් ඉතුත් කුස ඒ කුසලදෙවන් සවියපදගැන්නුවා, එතෙදුම්ම ඉඳගෙන් බොහෝවේලා සිටියේය, ඉක්බිත්තෙන් සූරාංගනාවෝ තුන්දෙනාව කෙණෙහෙදක්වා වදුරා සුවිසාරණතුමා රජ ආගාදනතෙමේ ඇතුළු අමාත්‍යාදීන් සතුටුකරවා, කාදෝනෙණ දිවියා මෙන් සෙසි පහවනලද බුඩාසන මහාකෙණෙහි සිඳුදුරු බුදුකෙස් දිවියන්ගේ මඩලස්මෙන් වැඩලත් බුදුරජාණන්වහන්සේට දන්මා මෙපෙත් දෙසනසේක. එවේලයි බුදුරජාණන්වහන්සේද කුරවික සැදැහැ උපාසකාණ බුදුරජාණන් වහන්සේ විසිදුවා වදුරණසේක් එමබා මහණෙනි මෙබඳු පුරාණකාලයෙහි පුරාණවුන්හේ ද්‍රවෙයි ධර්මයක, එසේකෙසින්ම පුරාණකාලයෙහි උපාසකාණ රජ කෙණෙහි ඉඳිරි පවත්නා කොපමණක් කොට උපස්ථාන කෙළෙ වේදුන් වදුරා වැඩසිටුවා බුදුරජාණන්වහන්සේගේ සාසනය ඒ කෙරේදැයි සඟවා ඒ මහ සැපත්කැර දෙවෙනි සිව් උපස්ථාන කොළසුදු කියසුවා දසින් ආරාධනාවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ අතිත කථාව කෙණෙහි දක්වා වදළසේක.

ශක්‍රත්වයෙන් පුනුදාද යහතවූයේ දරුණුවූ වෙස ඇත්තේ මරණකාලයෙහි ඒ
සෙසුම්‍ය්‍රින්ගෙන් මසුණන්ගත්තාවූ මසුන්වූවෙමැයි සිතුවේ අප්‍රියත්වය ඇති
වල ගිරිසාවූ මසුණෙහෝ මේ යක්ෂයෙකැයි කියා සොඳුවූ මරණකාලයෙහි
හැර දෙනත්ව මෙදිවියහා, එවේලෙහි ශක්‍රත්වයේ පුනුදාද ඒ මසුණන්
දිවියෙණෙහෝ විලුව බැඳගේ හැඳිය කළමනාත්තාවූ ඒ මසුණන්
පරිසට තොබිය සත්වයන් වනත්තාවූ ඒ මසුණන්
ඇසුරුකොට වසන්නේය, මිය යන එක සතුගත්, අල්ලගෙන් වසන්නේය
එම සතුගන් මිරිකණ්ඩයේ එක්සුවාසක්ෂිල වාසයකරන්නේ
එක්තරා ගැල් සෑත්තුවෙක් යෙන්වා යන බ්‍රාහ්මණයෙක් වනදෙවතා
සිටියවුන්ව මස්සෙන් දහසක්දී පත්තියයක් පමණ ගැල් වනදෙවතා
පැමිණි වේලෙහි ඒ වන රුකැම සිටි යක්ෂයෙහෙම මහ සඟින්
දුනුවඳවා ගත්තේය, ඔහු දැක්මෙන් හඟපත්වූ ජාතකයන්ගෙන් බිය
බලන්ට හඟපත්වූවාමු විසුනින් ගුහාය එවේලෙහි ශක්‍රත්වයෙන් බිය ඇතිවූ
සත්ත්වයාගෙන බලුණා ඇරියෙන් කිසිවුණුකල්හි මේ ගැල්
පයක තියුණුවූ ඉලෙක් ඇතුන්ගේය, එවිට එකදෙරකට රුකවට බිඳිලුවා
දුනුවඳවා ගත්කල්හි බලුණා එතැන්හිම දමා මේ ගැල්
දෙමව්පිය දෙදෙනාගට උපස්ථාන කරණ පිණිස ගවපත් සොයනු කැමැත්තේ
සතාරහ නමවූ ඛඩ්ගයය පේන ගාථා සතරක් ඉගෙනගෙන පත්තේ
රජ්ජුරුවෝ නුවරදීම දුටුවේය, රජ්ජුරුවෝ ඔහු අඳින් සතුන
එතුගේ රජ්ජුරුවන් නුවරදීම දුටුවේය, රජ්ජුරුවෝ ඔහු අඳින් සතුන
ගාථා අතතු කැමැත්ත ඔහට තවාගැන්ද වැටුප් වියදම් දෙවා ගුණ ඉගෙන්වන්
යමක්හු සිටි කඩින් ඉවා පලායනතම් ඔහට දඩයකි කියන්ට කොළඹ
කියන්නෙන් එස් පයදහසක් ඉපිල රජ්ජුරුවන්ගේ අභිෂේකයට අවුත්
සිටි කඩින්ම දිවපුයේය, එවේලෙහි අමාත්‍යයෝ පරිහාසකොට අවුත්
වහන්ස යමක්හු සිටියකඩින් ඉවා පලායනතම් ඔහටදඩයකි පවසා
සිසින් මදර ගල්දේ වේදගිරි කියා රජ්ජුරුවෝද එවේලෙහි රාජාභිෂේකය
හරිහන්ම කඩුවඇරගෙන මහත්වේගයෙන් ඒඉවා පසුපස්සේ ලුහුබැඳගෙන
තුන්යොදුන් දිව කඩුවෙන් ඉවා මැරුවයි සිතගත්තෙම ඔහු අදහාගෙන
මේ හෙයින් අමාත්‍යයන්ව ඉවා මැරුවයි සිතගත්තෙම ඔහු අදහාගෙන
ඉවා කැදවාගෙන එන්නේ ඒ මනුෂ්‍යයාගේ නුහුන් ගසඉවුව පැමිණ එළ බිඳ
සැහපි ගත්ව ඇරඹිගෙන්නේය, එවේලෙහි ඔහට මෙතුයෙහෙන සිදුකරන්
එම්බල පුරුෂය මව හෝ පියාදුරුවන්ගෙනියි නුන්නැති ත්‍රාසීවන්ත
දිස රජ්ජුරුවන් අත අල්වාගෙණ සිව මේසේ කියා—ලුහුබැඳ මිනිසුන් අතින්
ගත්ව අතමැවිම නිරුහාරව පිපාසයෙන් පිඩසවූ මව දුන් මේ සත්ත්වයාගේ
පෙමින් ඇවිදින් මවොසප්‍රාප්තවූවාද එස්සෙකින් බොහෝදවසකින් නොවේ
හොත්ත නිරුහාරයෙන් පෙමෙම අවුත් පැමිණියේය. එබැවින් හෝ
පෙමවිදුන් ජාති ඇත්තේවූ පෙණෙන්ද කොසිසිව ආ පෙණෙනුයි කියා
දේශනා—එසේ අසා ඒ රජ්ජුරුවෝ මේලෙසින් කියන්නේය, සමඳ යහපුරු
දවසක්හුගෙයි හෙළිකෙණිපවත ප්‍රාතඃකයක් පාසාද එකසක් පසාද ඒ

මසුණු පුදුසුවාහා එකතු කොටවෙම, පත්තිලාදෙදහසයි අභිරහසිවූ ජාතක්‍රියාතම
ඒ ඒ ගෙවල්හි පෙතෙදු කෑහා අනුභව කරවි මා හැරිවහිසි කියන්නේය—
සසුනෙහි, සසුනාපසාතෙම මේලෙසින් කියන්නේයි රජ්ජුරුවෙනි තෙපි
මෙතෙහි, මේ ඉවා මව දී සෙසි හැලවෙම් යක යම් මේ මෙදුරුමෙස්ස ගණු
කුලාසන්නේය, ඇද්ද ඉත් ප්‍රයෝජන කවරේද කොට අනුභවකළ කල්හි
අල්ල කිරීමේ ඇද්ද ඉත් ප්‍රයෝජන කවරේද කොට අනුභවකළ කල්හි
ඒ ඒ තැනිසන්නේද බල එකෙණ්ඇත දෙකෙක් කැවිව දෙමෙලෙස් සිටිමැයි
ඒ ඒ තැනිසන්නේද බල එකෙණ්ඇත දෙකෙක් කැවිව දෙමෙලෙස් සිටිමැයි
සේසේන, මේලෙස කා මැදී මරණකාලයෙහි දෙමිකොටගෙනි ධර පුරුෂයන්ව
සේසේන, මේලෙස කා මැදී මරණකාලයෙහි දෙමිකොටගෙනි ධර පුරුෂයන්ව
ඒ ඒ තැනිසන්නේය කියේය—එමස් අනා ජාතක්‍රියාතම රජතෙම තාහු බ්‍රාහ්මණ
සේසේන, මේලෙස කා මැදී මරණකාලයෙහි දෙමිකොටගෙනි ධර පුරුෂයන්ව
ඒ ඒ තැනිසන්නේය කියේය—එමස් අනා ජාතක්‍රියාතම රජතෙම තාහු බ්‍රාහ්මණ
සේසේන, මේලෙස කා මැදී මරණකාලයෙහි දෙමිකොටගෙනි ධර පුරුෂයන්ව
ඒ ඒ තැනිසන්නේය කියේය—එමස් අනා ජාතක්‍රියාතම රජතෙම තාහු බ්‍රාහ්මණ
සේසේන, මේලෙස කා මැදී මරණකාලයෙහි දෙමිකොටගෙනි ධර පුරුෂයන්ව
ඒ ඒ තැනිසන්නේය කියේය—එමස් අනා ජාතක්‍රියාතම රජතෙම තාහු බ්‍රාහ්මණ
සේසේන, මේලෙස කා මැදී මරණකාලයෙහි දෙමිකොටගෙනි ධර පුරුෂයන්ව
ඒ ඒ තැනිසන්නේය කියේය—එමස් අනා ජාතක්‍රියාතම රජතෙම තාහු බ්‍රාහ්මණ
සේසේන, මේලෙස කා මැදී මරණකාලයෙහි දෙමිකොටගෙනි ධර පුරුෂයන්ව
ඒ ඒ තැනිසන්නේය කියේය—එමස් අනා ජාතක්‍රියාතම රජතෙම තාහු බ්‍රාහ්මණ
සේසේන, මේලෙස කා මැදී මරණකාලයෙහි දෙමිකොටගෙනි ධර පුරුෂයන්ව
ඒ ඒ තැනිසන්නේය කියේය—එමස් අනා ජාතක්‍රියාතම රජතෙම තාහු බ්‍රාහ්මණ

කියන්නේ අලීනසත්තු කුමාරයෙනි කවුරුත් වරදින් තොමසා තොරතුරු දැන රජ කෙරෙහි ගුණ ඇතිකරන්නේ රජ්ජුරුවන්ගේ ගුණ දැනීමෙන් බව දැනගත යුතුයි. එසේ නුවණින් තොසලා රජ්ජුරුවන් අයුතු කරන්නේ නම් ඒ රජ්ජුරුවන් ගැන ජනයා තුළ ඇතිවන්නේ අප්‍රසාදයයි. එසේ ජනයාගේ අප්‍රසාදයට ලක්වූ රජ්ජුරුවන් ඒ ජනයා විසින් මරා දමනු ලබන්නේ ය. එසේ මරා දැමීමෙන් ඔවුන්ගේ ධනය ද ඔවුන්ගේ නොවේ. එය රජ්ජුරුවන්ගේ ධනය වේ. එබැවින් රජ්ජුරුවන් ධනය ගැන ලෝභ කිරීමෙන් ද ඔවුන් මරා දැමීමට ලක්වෙති. එසේ මරා දැමීමෙන් ඔවුන්ගේ ධන

එකතුවුවිත් සිහරස්සුරුවිත්තේ ජීවිතය ගලවා දී යනුට කොරාගත් බව
තනිත් ආ හොප විසින් කෙලෙ උතනවය කොසිය ගැන්නේ
ඉක්බිති රාජකුමාරයෙම් මෙලෙසින් සිතන්නේ සමඳ යහළු
වේවයි සිතියත් පිණිස පවිසි සමඳෙක්ම් ජීවිත
කැමති වේද්ද ඒ අරුම් හොවන්නේය, ඒ කුමක්කිසියදී
මෙලොවින් යහපුලම මවියයන්ට කළ උපකාරයෙහි කුලදෙවත්
සැපපිදීමෙන්ය, එබැවින් මවිපිය දෙදෙනාගව ජීවිත පරිත්‍යාග
ලොව සැපසැමියන්වාදිත් විසින් කලයුත්තමය එහි බැරි කරන්නේ
එහෙත් අහ යහළුවෙහි සමඳ රාජකුමාරයෙහි කොසිය
කොපි කවර හොකින් හයකැත්තේදැයි විවාළේහි මේක්
පරණව තබන් හොමය කෙරෙහි, කියනුමේ—මම එකාම
වචනයින් මනසින් රහතන් පවත් හොසතුමි, එබැවින් පරලොව
හොදයිමි. තවද යහළුකොහි මරණ සම මියගියහය
ඉතිලොව යම්තේ ජාතියරා මරණාදිය වන්නේද එසේවූ
වන්නේය. එබැවින් මරණ නම් අහවල් ජාතියක හැහියි
කැතිකෙනින් මිට හය ඇතිවන්නේ කිමෙක්දැයි කියා මෙසේ
සිදිද මේ ශරීරය හැරහෙන හොපකැපිත්තක් කරයිද මේ ශරීර
දෙහෙල්දේය, ඉදුන් මේ ශරීරය මරාපියා දෙනු කැමැත්තේ
වැටිහෙමි, එකල්හි හොප කැපැති මධුර කාය සිහියේ අනුවර්තනය
යහළුතෙම ඔබුගේ මිස් අහ මෙසේම මොහුරුෂයෙක මේනුක දිවුරා
බැන්නේය, රූපයකින් හොබු සවාපියසුවුනයි සිතා කරුණු
කියේය රාජකුමාරයෙනි හොපගේ ජීවිතය පරිත්‍යාගයෙන්
වන්නේ ජීවිත ගලවදීමෙහි උපකාරය මවත් එක්තැනෙන්නයක
කවා බැරකොට සිතිල්ලා එකතුව හොප මරණයෙහි
කත්තෙහම වේදුනි කියේය, එබන්අහ කුමාරතෙම්මනු කියන්දෙන්
අතුරු බස්වා යහළුහට හොසිත් කියේය එසේනම්යේනි
කත් ඔබුණබිලා මේ පුරුහොප සියයෙක මරණයෙහි
විසින් මෙතෙක්කල් කෙසේදු අසිය පුරුෂයන්ගු දුවුවේ
යෙන් ලොළුදුයන් ශරීර ඇත්තේ හැමය රාජකුමාරයන් දිනා
කෙය—එකල්හි හොපුගේ ස්ත්‍රියවදවූ රාජකුමාරයෙහි
හොබලා රෙදෙවූ ස්ත්‍රියව කරණ සඳහා ඇති හොප
කිමෙන්ද වහා මේ ශරීරය හේකොට හෙණ අඹුදරුවන
කියේය—එහෙද යහළුහේ කියනුයේ රාජකුමාරයෙහි
ගුණධර්මියෙහි පිහිටි සබවය රැකීම පැහි සෙසෙයියහයන
මරණෙද ඉදින් ඇතිනම් බලුගේ ඉස යන්කඩවත්ව
හොපවැනි ධර්මිහොකෙනෙකුත් මරාවිම බැරියයි කියේය.
යන්තු කුමාරතෙම් කියනුයේ ඉදිරි හෙට මා
මෙලොව දරාගෙන්වාසෙන්ද කාලවා මෙතෙක් යන්ත
එබිරිය අවසර දුන පලාහෙද්දේ අතෝහි සියාසයි
හෙම් දුන් හොප්හෙක් ඒ පරිත්‍යාගාරවූද මෙතරින්
සත්දෙවි රජහු සිසිනුත් අඩුවක් දක්නාලෙස හොහෙතේමි,

මෙහෙත් තනුවා මාගේ රූව සදමඩලෙහි අදහා තබිමි එකෙන් පවත් වනු
සඳහා හොසුමිමෙ ගත නම් උදයේ එස්හෙයින් සිතියත් පරා තිරිමාගෙදී
තමේ හොසුමිමෙ, තනියත් මා සිදා කාරණා කාරණා දුන තිරිර මාගෙ
ඉදින් මෙතුමේ මා ඇත්හෙළිදුයි කියේය. එසේ අහා යහළුහෙම් පුහසතාව
ඒ කුමාරයෙනි රාජකුමාරයන් ගැලවුනු සඳමඩලෙහේද
මෙවුදුවේය—කුමාරයෙනි රාජකුමාරයන් ගැලවුනු හොපි මත්තුවිමිනා
ආනන්දේ හොපියෙ; කවුදු මාගෙහෙරත් ගැලවුනු හොපි මත්තුවිමිනා
තිබෙන්නේද හොපියෙ; මේ මෙහෙයි දවසක් බැමිලිමෙක් කඩුපුවැකි ඇතුනියන්
තිබෙන්නේද දෙමව්පියන් හතුවුකරව ජාතෙහෙ මත්තුවිමිනා
ලබන්නේද හොපියෙ; මේ මෙහෙයි දවසක් බැමිලිමෙක් කඩුපුවැකි ඇතුනියන්
ලබන හොපියෙ; අවසරදී යන පරිදෙහේ සමඟක හෙළේය—මේ කාරණා
හැරෙයි කියා අවසරදී යන පරිදෙහේ සමඟක හෙළේය—මේ කාරණා
ග

සේනාවාහනයින් පිරිවරණලදුව මහානුභාව ඇති තාපසයන් සමීපයට ගියේය. එතෙකුගේ දිවැස්ඇති තාපසයෝ කොටු ගණිත්නිය විසින් කෙළ, සිඹ, නොමා දරුකොට වැඩිකිරුවාද බව් ගෙම කියල්ලේ විහාරයෙහෙන් හාත්පස දර බැහැත්වහන්සේමවදුනි යහ ගෙම කියල්ලේ ඉඳා දුම් වන්නියා, කියේය—එකල්හි ජ්‍යෙද්දින රජතෙම වැඩිය මැතකට ඇසෙන්නා සේ කළු ඇතෙකු කියේය. එසෙම නොඇසෙන්නා සේ ඉතාම අපගේ උපතෙහිම පිටුවහලාවූ ගම කියුපතෙහි ඒ තාපසයන් වහන්සේ ආරාධනා කෙළේය. පෝසියාද තාපසයන් යහපතැයි කියා ගියහ. භූවරථයෙන ජ්‍යෙද්දින රජතෙම මැතෙන්දුනන්ගේ ඒ තාපසයන් වහන්සේ තැන්හි පිහිණ දෙනතෙම අතුරෙහි ඉතාම වැඩිමහල් තාපසයන් වහන්සේ මහාසත්ත්වයන් වහන්සේ බවත් ඔහුගේ ශිෂ්‍යයන් වහන්සේ බවත් දැනගත්තේය. ඔහු උපස්ථානශාලාවෙහි ගම වුල්ලසමුදුරුවන් වහන්සේ බවත් නොදැනගත්තේය. ඒ තාපසයන් වහන්සේ ඒ රජතෙම ගලපා නිසොවා වඳලසේක. ඒ වහුසාහසයෙන්ගේ අවසානයේ පිරිවර තාපසයන් සෙම් සොඩාන් පෙරලෙහි පිහිටියේය, එසමයෙහි දෙමහිපිය සුදුවන් මහාරජ්ජුරුවන් හා මහාමායා දෙවිපුදුන්, එසමයෙහි දිවැසැත්තෙහු කාරුණික පරමධිර පරවිරාබාදී ගුණසමන්විත අප බුදුරජාණන්වහන්සේ ගෙනහපරුවරුහිරාම් ජේතවනාරාමයෙහි මෙම්ලි කරුණු දේශනා කළ සේක් අරභයා මේ ජාතකය වදලසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

කැවැත්තුවරවසක එක් කුලදුවක් සිහිනෙහි විසිමේහි ඉඳිනි පැවිදිව එක්දවසක් පෙරු මේහොතින්ගෙන් සමගම් ඔබ අසප්‍රමිණ හෙළිව අල්ලාගෙන්ගොඩ කරගණලද අස්හෙහි නිද මහාවිදුරන්ගේ බුදුරජාණන් සේයේ අපමණ කුසලානුභාවයෙන් නිපන් උතුන් රුව පලවිය. ඒ ලකුණු දෙනිස්මහා පුරුෂලක්ෂණ අසූ දෙනුබාසුවන ගෙතුම්බාදුරුහාරාගත ගුණ කොටි සරහාලද අස්හෙහි නිද ජිරාජිතා ආත්මභාවය බලා සත්ත්වයා හා පිහිත් මේ උපාසකයාට පෘථපරිවාරිකාව විසුහෙයේක් ආදේදෙයේ සිදු ඉන්නිසි එවිහෙම මේහෙයින්ගේ ජාතිසම්බන්ධයතය පහළවිය, ඒ හේතුවේ අතුරුවන මහාපුරුෂයාගේ ජිද්දනා නමැත්තේ උපන්කාලයේ සිදුවූ නාමයකි වදලසේක.

ජිද්දනා ජාතකය

ඒවද එක්සමයෙහි සත්‍යයන් ප්‍රකාශකොටදැක් තරණය තිර්ණයෙහිමුමියට පදුණුවන ඥානින් සාක්‍ෂාත්කළ පරාජිතයන ගෙ කාරුණික පරමධිර පරවිරාබාදී ගුණසමන්වන අප බුදුරජාණන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වේලි කරුණු නිදානකොට ගැනි සත්‍ය ආශ්‍රී ප්‍රාතිහාරණයෙන් වැඩසිටන සේක් උතුම් ධර්මය මේ ජාතකය වදලසේක.

ඒ කෙසේද යත් ?

කැවැත්තුවරවසක එක් කුලදුවක් සිහිනෙහි විසිමේහි ඉඳිනි පැවිදිව එක්දවසක් පෙරු මේහොතින්ගෙන් සමගම් ඔබ අසප්‍රමිණ හෙළිව අල්ලාගෙන්ගොඩ කරගණලද අස්හෙහි නිද මහාවිදුරන්ගේ බුදුරජාණන් සේයේ අපමණ කුසලානුභාවයෙන් නිපන් උතුන් රුව පලවිය. ඒ ලකුණු දෙනිස්මහා පුරුෂලක්ෂණ අසූ දෙනුබාසුවන ගෙතුම්බාදුරුහාරාගත ගුණ කොටි සරහාලද අස්හෙහි නිද ජිරාජිතා ආත්මභාවය බලා සත්ත්වයා හා පිහිත් මේ උපාසකයාට පෘථපරිවාරිකාව විසුහෙයේක් ආදේදෙයේ සිදු ඉන්නිසි එවිහෙම මේහෙයින්ගේ ජාතිසම්බන්ධයතය පහළවිය, ඒ හේතුවේ අතුරුවන මහාපුරුෂයාගේ ජිද්දනා නමැත්තේ උපන්කාලයේ සිදුවූ නාමයකි වදලසේක.

සෙනඟ දිවිහිලා බිඳා උපන්සෙකිය, ඒ දිවිහැකින් ඉතාත්තොට සිහාකි සේක්ම්—පාදදේවාවර්කාවේ කළු තමයේ වල්ලකයාගව සිත අදහස් ඒකාග්‍රතාවයෙන් අදහස් ඇත්කලුත්ගැන පෙරදෙයක් ඇත්රජව උපන් ඒ ඇත්රජතෙමේ පිහිණදෙනෙකි සඳහම් කරන්නී එකල්හි සමතක දෙම ඒ ඇත්රජතෙමේ එසිසිදිවිසිරීයන් දිගඇති ඉඳිදෙහෙම ඇත්රජතු කොතුන් ඒ ඇත්රජතෙමේ ඒ ඇත්රජතෙමේ ඒ ඇත්රජතෙමේ

සිව්පෙරළි සම්බන්ධ වැදිභාෂාවේ ආදේශ ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද

මේ ඇති දෙයළු කුමාරයන්ගේ රාජ්‍ය ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
සහකාරී කිරීම ප්‍රකාශ කිරීමට ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
කෙරෙහි යම් සම්බන්ධයක් ඇති බව ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
වැදිකුලයා කෙරෙහි රාජ්‍ය පවත්වන බව ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
රාජ්‍යය කිරීම ඇතිම, එසේ රාජ්‍ය කිරීමේ පළමු ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
කෙලෙස කියන්නේද—දේවනී මේ රාජ්‍ය ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
මෙහෙයෙහි නම්වලින්, සහ ආඛ්‍යාත ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
දීර්ඝ ඇති සිංහල වැදිකම් දීර්ඝයෙහි සම්බන්ධ ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
කෙසේ එක්කරන්නේ ද යන්න ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
කාලු දෙවියන්ගේ කුමාරයන් පිහිට සිතියෙන් රාජ්‍ය ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
විසිදහසක් දෙනකුගේ ඇති ආත්මෝපේක්ෂාවෙන් ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
ඔවුන් සිතුවක් විනාසුන් දුටුවක් ආඥාවිනාශ, ආරම්භයේ ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
කාලද, එබැවින් කුමාරයන්ගේ දුටුවෙන් ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
නැවතත් ලාභීමහතාගේ වෙලඳාමේ කියන වැදිකුලයා කියා ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
දීඝතර කතර අසුදීඝතර උවිය කරන්නේ ඇය කෙසේ යන ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
ඇතැම් දෙනකුගේ සිදුවෙමින් කියා—කෙසේ යි කළහ ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
රාජ්‍ය වැදි පළිගැනීම මිලා කියූ අතුරෙන් පැරණියන් ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
කොඩාවිට සමාන දුන්නියාගේ පලල්ල ඉසින ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
පිරිසුදු කෙස් ඇති කියූ වැදියට උසස් කෙණෙහි ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
රාජ්‍යාභාෂාවෙහි කෙරෙවූ කොංකණාදිය ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
කැඩියදෙව් කෙනෙහි කියූ රාජ්‍ය ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
සහ ඒ ඇත්තේ කියන කෙනෙහි දැන්වීමේ කෙරෙහි ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
සුකුමාරයෙහි කෙරෙවූ ඉදුරා උවිය කෙරෙහි ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
කියූ වැදි සමූහය මිලා කියූ අතුරෙන් පැරණියන් ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
කොඩාවිට සමාන දුන්නියාගේ පලල්ල ඉසින ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
පිරිසුදු කෙස් ඇති කියූ වැදියට උසස් කෙණෙහි ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
රාජ්‍යාභාෂාවෙහි කෙරෙවූ කොංකණාදිය ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
කැඩියදෙව් කෙනෙහි කියූ රාජ්‍ය ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
සහ ඒ ඇත්තේ කියන කෙනෙහි දැන්වීමේ කෙරෙහි ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද
සුකුමාරයෙහි කෙරෙවූ ඉදුරා උවිය කෙරෙහි ඔවුන් තැබූ ක්‍රියාපද

දෙවැනි ආඛ්‍යාත විභක්තියෙහි වර්තමාන කෘදන්තයෙහි
සිටියාහු දේශකයෙහි, ඉක්මනින් උත් එකය අවසන්කොට සිටි නොවෙනස්
ඔවුන් ඒ පිටුව ඉගැනෙන්නේ දක්නෙහිය, ඒ රාජකීය රීතිවලින් මිනිසුන්
ඔවුන් එවූ ගුණයන් එළඳිනා දළ තලයක් ඇති පුතියෙහි ඒ මෙහි
සහ එවූ ගුණයන් එළඳිනා දළ තලයක් ඇති පුතියෙහි ඒ මෙහි
සම්බන්ධ සඳහන්ඒස එළඳිනා දළ තලයක් ඇති පුතියෙහි ඒ මෙහි
ඔවුන් එවූ ගුණයන්

කැනුතුයකි තලකැබිතැන පරිසෙසරහු ලුහුබැ කැබිති, කුඩා, ස
මනින්සෙකෙක් විසකි මේකොම මරුකියන්කියයි එහෙ
ලුහුදාවත් එකතිස් එකතරහු කැබිති, කොදුර අවදියක්
මෙන් එකිකුරා අල්ලමනි අවිදින්කි දිවුලුවා, කොළඹ
කියය— එසේදැයි සුහදුකොම දේවතාවන්ගේ සුසැපෙන
සිරියෙකි ඊට සමකලුමැකවැකි මහබලවන්තයන් සුසැපෙන
තතර තෙනෙක සිට වැද මේ දිගමලුවී අතට කැබිලුවේ
තුමිය තනියන්නලේය. එතෙකෙනිපෙරුණුපුණ්ය,
කොවිදතුකොට එසෙනහාවූ මහබඹියන්ගේ අත බිඳිවිත්
ධිවත්වූ කැපෙවිතතුය පුන්කරාලුයෙකි වැදිවුතුකෙ
වෙන් පිහිතවූ මහබඹිවරතෙකි කිතතුයේ අතින්ධාවත
කෙර කරිලුතුය, එබැවින් මේතු ඇරියැයුතු කොවෙකි කියන්
වැදිවුතුය කොඹන් ඔහෙ, ඉදිරියෙකි කිවුතා මෙලෙස කරන්
රාගාදී කෙපින් කිලුවුතු ඉදුරන් ඇති දුමිනේ කරන්නේ
මහතුය බරාගත් වදුරෙක් පෙරට යන විමහන්සෙන් කැබි
කිරීමෙකි අපුමාදව, ඉතිරි දෙකෙයන් හා සමබිය රැකීමෙන්
පුද්ගලතෙමේ බිබිදින් කියන් දුසිරුතුවූ මේ අතින් බිහිරුන්
කියා— එකතුවුවන් මේ සිරියතුවූ කොවන්ගේය, මුහුකෙ
පුරුකොට තබිද ඔය සැදිමෙහි කියන්නේ කොවෙක්, මුහුකෙ
කිද කොහොත් අතින් කෙළෙකුත් වසින් මෙතෙකාලුද්දේ
කරන්නලද්දෙකියුයි එබැලේය— එකෙකෙකි වැදිවුතුකෙකියුතු
කෙනව ඇත්රජ්ජුරුවන්ගේත කතිරජ්ජුරුවන්ගේ මුහුකෙ
කියා එබුන, එබැවින් විද්දෙකියි කියන්නි— එකල්හා මහබඹි
මේ බ්‍රහ්මලුහුබාවන්ගේ මේකාවිරක් කියා සිතුදී සතර
දන්වා එවිට වැදිවුතුයන් කැපිකරවා මෙහි කියන්නි
කියා එබුන, එබැවින් විද්දෙකියි කියන්නි— එකල්හා මහබඹි
මේ බ්‍රහ්මලුහුබාවන්ගේ මේකාවිරක් කියා සිතුදී සතර
දන්වා එවිට වැදිවුතුයන් කැපිකරවා මෙහි කියන්නි
කියා එබුන, එබැවින් විද්දෙකියි කියන්නි— එකල්හා මහබඹි
මේ බ්‍රහ්මලුහුබාවන්ගේ මේකාවිරක් කියා සිතුදී සතර
දන්වා එවිට වැදිවුතුයන් කැපිකරවා මෙහි කියන්නි
කියා එබුන, එබැවින් විද්දෙකියි කියන්නි— එකල්හා මහබඹි
මේ බ්‍රහ්මලුහුබාවන්ගේ මේකාවිරක් කියා සිතුදී සතර
දන්වා එවිට වැදිවුතුයන් කැපිකරවා මෙහි කියන්නි
කියා එබුන, එබැවින් විද්දෙකියි කියන්නි— එකල්හා මහබඹි
මේ බ්‍රහ්මලුහුබාවන්ගේ මේකාවිරක් කියා සිතුදී සතර
දන්වා එවිට වැදිවුතුයන් කැපිකරවා මෙහි කියන්නි
කියා එබුන, එබැවින් විද්දෙකියි කියන්නි— එකල්හා මහබඹි
මේ බ්‍රහ්මලුහුබාවන්ගේ මේකාවිරක් කියා සිතුදී සතර
දන්වා එවිට වැදිවුතුයන් කැපිකරවා මෙහි කියන්නි

රිය්ලේය, වැදිවුතුයෙ සත්ලෙව් ඇය කුස ඇදිද කසාදතෙකොසෙන්සේය
ලිසි ජනපදයෙකෙහි සරිත් ලද්දා වේදකාවිදුවිය කියන්නේද තමිද කැ
කසාදවද්දි එබැවින්, වැදිවුතුද එසේය කියයි කිය— එසෙමබියනි
ඇත් කිරිරුවෙකු එසේලු තමිද මාගේ කොට මිටමාගෙට බිලුතැන්නේ
කියා— ඊ ඇබු වැදිවුතුතෙමේ කියෙය කෙළේය, මහබඹියනි
තමිනේ කියන කෙණ කෙළුවා, දැනගෙන් කියිල්ලබන්නේනේ කැපුතැන,
එබැවින් ඔබ තමන්ගේ ලඟට කෙන්වෑතෙකු කොඩේ අල්ලා කෙණ තමිද වැදි
වුතුයා මේ දරු කොටට දෙන්නෙමි කිව අලියෙකි කියා දෙන්නලුත් කොටේමි,
එබැවින් ඔබ දරු කොටට දෙන්නලුත් කොටේමි. මේ දරුවන් වඩා දානත්
ඇතුළත ලියන්නියක් පසා දෙන්නලුත් කොටේමි. මේ දරුවන් වඩා දානත්
ඇතුළත ලියන්නියක් පසා දෙන්නලුත් කොටේමි. මේ දරුවන් වඩා දානත්
ඇතුළත ලියන්නියක් පසා දෙන්නලුත් කොටේමි. මේ දරුවන් වඩා දානත්
ඇතුළත ලියන්නියක් පසා දෙන්නලුත් කොටේමි. මේ දරුවන් වඩා දානත්
ඇතුළත ලියන්නියක් පසා දෙන්නලුත් කොටේමි. මේ දරුවන් වඩා දානත්
ඇතුළත ලියන්නියක් පසා දෙන්නලුත් කොටේමි. මේ දරුවන් වඩා දානත්
ඇතුළත ලියන්නියක් පසා දෙන්නලුත් කොටේමි. මේ දරුවන් වඩා දානත්
ඇතුළත ලියන්නියක් පසා දෙන්නලුත් කොටේමි. මේ දරුවන් වඩා දානත්
ඇතුළත ලියන්නියක් පසා දෙන්නලුත් කොටේමි. මේ දරුවන් වඩා දානත්
ඇතුළත ලියන්නියක් පසා දෙන්නලුත් කොටේමි. මේ දරුවන් වඩා දානත්
ඇතුළත ලියන්නියක් පසා දෙන්නලුත් කොටේමි. මේ දරුවන් වඩා දානත්
ඇතුළත ලියන්නියක් පසා දෙන්නලුත් කොටේමි. මේ දරුවන් වඩා දානත්
ඇතුළත ලියන්නියක් පසා දෙන්නලුත් කොටේමි. මේ දරුවන් වඩා දානත්
ඇතුළත ලියන්නියක් පසා දෙන්නලුත් කොටේමි. මේ දරුවන් වඩා දානත්

වැනසිද සිතාපතුලුන්නේය. ඒ කවි දෙක කතාකරන්නට කලබලයෙන් සිතාපතල් කොළෙරෙයි; සුමිත්‍රාන්ගේ එකියන් සිතාපතල් කොළෙරෙයි; දෙමිහිපත්ප්‍රාප්ත්‍රේ අතිප්‍රියවූවිපරීදෙස්ම් සඳහා සිතාපතල් කොළෙරෙයි කියා—සිතාපුහු කාරණ වදාරා, මිදුරුවන්ගේ ඔවුන්ගේ ඉදිරි මාලු ඇතිකෙණේ තෙක්කොම් පෙර එක් ජාත්‍යන්තරයේ ඒකාන්ත උපන්නේ සොහොන සොයන්නෙකුගේ සිතාපති කතාකල සැඟවුණු ඒ කාරණය දැක සිතාපලුන්නෙකුගේ කියා, මේ ඒ ගිරුවා බව දැනගෙන ඔහුගේ අතාරාම් අතීන්ගන කතරමින කතරලුවට පැමිණියා සේක. කිණිසකොම් තමා, එකල වෙසෙවට සොත් සිතාපතල්ලාගේ එකියෙකි කොළුගෙයක්ව උපන්නේ, ඔහුගේ කතා කෙල්ලා, වෙර සිතාපල ලුහුඬුකම් ඇත්තේ—එකියෙකි සිතාපුත් කී පරිද්දෙන් අවබෝධ කරගෙන ඒ සිතාපති ඇති සේක. එකියෙකි කොළුගෙයක්ව උපන්නේ, ඔහුගේ කතා කෙල්ලා, වෙර සිතාපල ලුහුඬුකම් ඇත්තේ—එකියෙකි සිතාපුත් කී පරිද්දෙන් අවබෝධ කරගෙන ඒ සිතාපති ඇති සේක. එකියෙකි කොළුගෙයක්ව උපන්නේ, ඔහුගේ කතා කෙල්ලා, වෙර සිතාපල ලුහුඬුකම් ඇත්තේ—එකියෙකි සිතාපුත් කී පරිද්දෙන් අවබෝධ කරගෙන ඒ සිතාපති ඇති සේක.

සම්භව ජාතකය.

පුරාවිද එක්තමකෙණේකි වැසිගුරකවාහ වහලිය වරකාරිය ඇති සුධාවෝ සුධාභෝජ කරණ සුභෝදන කාසඳ ශ්‍රී සම්භාතයා අග මහෙසිවූ එකල්හේ එවිධගුණ සම්පාර කතෙඩසාවිමය ජේතවාරාමයේ සැදවූ ආනන්ද්‍රසම්බාරණයෙන් දවස්සඩමේ වැවිවසන්නේ සුමිත්‍රාන්ගේ සඳහා වූ ජාතකය කවත්වාගත්තේ අනාධාරණ ගුණාවලියක් අරභයාය. එම වැවිලාභ කථාව මහාවග්ගෙහි ජාතකයෙහි විස්තරයෙන් වදාළ බැවින් එසේ දක්වා වදාළේය.

සැවැත්දවස කුරුරට ඉදිපත්නුවර ධනසාරකොරවුන්ට රජ දෙරුවන්දකවිත් රජ්ජ කරන්නේය. ඒ රජතුට සුවිරාසනම් පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයෙක් අනුශාසකාකාරන්නේය, දහසිලුදී සුදුපැහැ ඇති අඩියෙන් බිමියෙන

අධිකරණ විචාරක්කම් මේකට පැස විසඳීමට අධිකරණයේ සාමාජිකයන් ලවා විමසීමක් කිරීමේ ක්‍රමය ඇති කළේ ඒ කාරණා අමලයෙන් කියවන්නට ය—මුත් ම

සැකිවාරව, එතෙම සපුතුමිලාගෙන් කියන්නේකි දැක්වූයේ—

තම ඉගණ්ඩෙහි සංජානකුමාරයන් මිස් අන්‍ය දොසදෙනක් ඔය පැමිණියේ නම්පියාට කියයි. එවේලාවට සතොසුකුමාරතෙම ඉතාමත් වැලිඇතක් අතින්ගෙන සිටියේය, සුවිරාසනම් දෙවියා ඔහුගේ පසට නොයෙක් සිවිකාවන් පිටින් ඇවිදින් සතොසුකුමාරයන්ට මෙසේ කීවේය—"ඔබ ඇවිදින් දැදිරියෙහි සුරෝසිතයන් ඔබගේ සතොසුකුමාරයෙහි මම රාත්‍රියෙහි ඇවිදින්නම් සංවේග ප්‍රශ්නය විසඳන්නෙමි. ඔබගේ ඉගණ්ඩයාණන් කියන්නේ ඔබගේ පියාණන් නොවේ. ඔබගේ පියාණන් සුරෝසිතය

මහාකපි ජාතකය.

පුත්‍රවද එක්තමනෙන්ති අවිනයෙ අංගීරස අවදෙ අතීත අතීත
එරිත ඇති කාසාවු කිලෙනුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි
රාමෙ ථලාගාරාම වෙලුවනාරාමයෙහි වෙළඹි කරුණු මුදුන් ගත්තාවූ
ලඹුවීසිඹ ශ්‍රාමණේරයන්ගේ දුර්විනයවම්හි ඒඛඩමකතන්හි
කුමකාරණෙහි මේ මහාකපි ජාතකය දෙවදහසක්වීරයන්
සිටුකට ගල්පෙරලීම අරභයා වදාළසේක.

ඒ දෙවිදත් මහතෙරුන්ගේ පිහිටින් බුදුන් වදිනට ලැබුණෙන
සම්බුදු මෙහෙයා අතපාගුරුම කියනුවට පරිත්තෙකෙනි
කරන බුදුන් කියට පෙරලකලද මහත්වූ පාෂාණය පොළොවෙ
තැබී උඩඅහස්සිම රදවාගත්තාවූ දුෂ්කාරවෙනි රැස්වූ
තුන් වණ්ණතොට දෙවිදත්මහතෙරුන් බුදුන ඝාත කිරීමට
තත්වහන්සේ වුත්තාරාමයෙහි එක්තරා තමනෙහි වසා
වැදහුන්නාවූ රත්නත් ගංතෙරාජයොකුගේ ඛඩිපාකාරයෙහි
හා එක්තරා සුවිහාරයෙහි කියන කථාවකියි සුත්තය
ජීතසුත් පිණිස සාරිපුත්‍ර මුදුරජාණන්වහන්ස
එතකුදුවූවන් මේ දේවිදත්තාරාමයෙහි පිණිස බුදුන්
දෙවදහසක්වීරයෙහි දැක්වූ මේලෙස කෙල්ලෙනෙවෙයි පෙරත්
පෙරපුරුදුවේ වේදසි විදුරු ඒ කෙස්දුසි හවිප්‍රධන්ගෙ කරාව
වදාළහැවයි ආරාධිතවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ ඉතුත්මත් දේව

ඒ කෙස්දසෙ ?

පැවසියදවස බරණැස්නුවර බ්‍රහ්මදත්ත කම්
දහසක්ඔබිසෙහෙන් රාජ්‍යය පරිපාලනය කරණකල්හි කසිදනිවසම
වහ එක්තරා මඹුරෙහි සිටා සොඬුන්ගේ මුදුකැර කිරෙ
පවත්නත්සේක සොඬුන් ගණ කැවෙණ ගත්තාවූ කැලුකෙණෙහි
යෙන් මහවනයට වත්තාහ, එතෙම සොඬු කැලුකෙණෙහි
උදැල්ල තබලා ඇතිත් කොටුකෙ මහත් දෙකොකට පැමිණ
මහසෙහි ඇත මැය ඇවිදින්නේ තිමවත්පෙදෙස කැ
දා අත් යහ අත් කොදුන්නේ සකියක් කිරුකාරයෙන් මිල්ලම්ව
කිසිරිරුකකට කැති කොමිලිත්තු වල අනුකවකරණ්ඩ
වූයෙන් අතු අයින් යිලි කිසට අත්තත් පමණ කැළිරු ඇති
යන්නේ මසිතුනු මහත්කරක ප්‍රපාතයෙක සුනුවේ
සිවර ඉතුත්වූකාට මහාර ජන්මයෙහි ඉපද කෙසිකමහත්
යෙන් රාජාවලකමින් ඇවිදින්නේ එම අතුඅවට පැමිණියේ අ
යෙහි බැට සුඛාවෙන් පෙළී සෙඳිරිගාමින් කොන් පුරුෂය
එසා මෙරමාදුන් ඉමියකොකෙක ඒ මහත්තොම කොංකෙරුවෙ

කැලුකෙ මෙහි කෙරෙහි මහා මඩු මොකෝකයුත් සහරමහාවලින් කොට
සෙට දේකිමුණ පාකයේ මනිකෙකු පිවර මරුඇති කලත් ඉතාදුකෙන්
ඒවූ මිනිවැඩිය කැවිත උඩට පැහ මෙපිරිදෙන් අතහසකොට
පාදුලෙන්හි ඔබ මුදවපැහ

එබැවින් රහස් කියාදෙන්නේම ජනයන්ගේය කෙරිපුරුවනිති දෙය. ඒකේ ගුරුදුරජතු එසිත් බමිදුන ලෙස කරා කී කල්හි තාපසයා තෙමේ කියනුයේ සේ තැර තපසවසන් අවවදනෙමි නත්තනුදැ බිමිණිය කියා නොරාකෙසිත් දවස්පරණෙය බත්තුදැ කියා සිතා එකිනෙ නොරාකෙසිත් දවස්පරණෙය බත්තුදැ වහනාමිය ඒ එසේ නොදුන හැලසිගි නුසුන් කෙරෙකැරාතාය යක් ඇති කෙරවූ කැකිසිත් ගුණවත මහත කිසිමැසෙක් නැතිකෙනෙක් යක් තෙම දිසාලෝකෙහිකි වෙසවණියට පැමිණෙන්නේදැයි කියා එසේ අහ ගුරුදුරජතෙම කියනුයේ ආවාසන්තෙමහතුදැ කියා අඩිවාහනා නැතිකෙනේද යන්නේ කියනු, එසේවූ නොහිනා කියා හැර මුණෙමැනැදියක් නැතිව යන උපාසක තෙමේ නැතිලොකට ගියේය කියේය—මේසේ ගුරුදු රජුගේ බස් අහා කෙමෙකුත් බියලිමත් සිහි නහා කුමරුගෙන් කිරි ගැනීමට ඉල්වන්නේ පෙලෙය කියා, සිතිපුරි කෙ කෙන

සම්බුලා ජාතකය

මේ එක්තරා කෙනෙක්ගේ අතුරුදහන් වූ බිරිඳ ගැන කළ කතාවකි.

ඒ කෙනෙක්ද?

මෙහි දී ඒ මිනිසාගේ භූමිකාවෙහි සිටියේ ඒ තවුසාමය. එතකුටවුවක් ඒ මිනිසාගෙන් ඇහුවාහට පස්සේ ඔහු තමන්ගේ බිරිඳ නැතිවීමේ කතාව මෙසේ කීවේය.

මේ බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත රජතුමා රාජ්‍යය කරන කල්හි බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ එක් ධනවත් ගෘහපතියෙකුගේ පුත්‍රයෙකු ලෙස උපන්හ. ඔවුන් වහන්සේට සම්බුලා කුමාර යැයි නම් තැබූහ. ඔවුන් වහන්සේ වැඩිවිය පැමිණි කල්හි ඒ ගෘහපතියා කළුරිය කළේය. ඔවුන් වහන්සේ ඔහුගේ සියලු ධනය ලබා ගත්හ. ඒ ධනය ගෙන්නා මිනිසුන් ඔවුන් වහන්සේට කීවේ "ස්වාමීනි, ඔබ වහන්සේගේ පියාණන් වහන්සේ මෙපමණ ධනයක් ලබා දී කළුරිය කළ සේක. ඔබ වහන්සේ ඒ ධනය ගෙන්නා මිනිසුන්ට ලබා දෙන්නට ඕනෑ" කියා ය. ඔවුන් වහන්සේ "එසේ නම් එසේ කරව" කී සේක. ඒ මිනිසුන් ඒ ධනය ගෙන්නා මිනිසුන්ට ලබා දුන්හ. ඔවුන් වහන්සේ ඒ ධනය ලබා ගෙන ඒ ගෘහපතියාගේ ගෙදරම වාසය කළ සේක.

ඔවුන් වහන්සේ ඒ ගෙදර වාසය කරන කල්හි ඔවුන් වහන්සේට ඒ ගෘහපතියාගේ ගෙදරම වාසය කළ ස්ත්‍රීන් පන්සියයක් සිටියාහ. ඔවුන් වහන්සේ ඒ ස්ත්‍රීන් පන්සියයත් සමඟ ඒ ගෙදරම වාසය කළ සේක. ඒ ස්ත්‍රීන් පන්සියයත් ඔවුන් වහන්සේට ඉතා ප්‍රිය මනාප වූහ. ඔවුන් වහන්සේ ඒ ස්ත්‍රීන් පන්සියයත් සමඟ ඒ ගෙදරම වාසය කළ සේක.

ඒ කෙනෙක්ද?

බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ රජ කෙනෙක් වුන් හොත් ඒ ස්ත්‍රීන් පන්සියයත් අග්‍රමහේෂිකාවන් කොට සිටුවා ඒ ස්ත්‍රීන් පන්සියයට ම අග්‍රමහේෂිකාවන් වැනි ගෞරව ඇති කරන්නට ඕනෑ. එසේ නම් ඔවුන් වහන්සේට ඒ ස්ත්‍රීන් පන්සියයත් සමඟ ඒ ගෙදරම වාසය කරන්නට බැරි නිසා ඒ ස්ත්‍රීන් පන්සියයට ම ගෞරව ඇති කරන්නට ඕනෑ. එසේ නම් ඔවුන් වහන්සේට ඒ ස්ත්‍රීන් පන්සියයත් සමඟ ඒ ගෙදරම වාසය කරන්නට බැරි නිසා ඒ ස්ත්‍රීන් පන්සියයට ම ගෞරව ඇති කරන්නට ඕනෑ.

දැන් එසේ නම් බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ ඒ ස්ත්‍රීන් පන්සියයට ම ගෞරව ඇති කරන්නට ඕනෑ. එසේ නම් ඔවුන් වහන්සේට ඒ ස්ත්‍රීන් පන්සියයත් සමඟ ඒ ගෙදරම වාසය කරන්නට බැරි නිසා ඒ ස්ත්‍රීන් පන්සියයට ම ගෞරව ඇති කරන්නට ඕනෑ. එසේ නම් ඔවුන් වහන්සේට ඒ ස්ත්‍රීන් පන්සියයත් සමඟ ඒ ගෙදරම වාසය කරන්නට බැරි නිසා ඒ ස්ත්‍රීන් පන්සියයට ම ගෞරව ඇති කරන්නට ඕනෑ.

මා කෙරෙහි ඇදහිලි තැතිගත්තාහ කියා ආදිත්තයේ ඔබගේ ඔබගේ
පත්තයෙර්හයේ සිටුමිවූ තුනුපතක් ඇති කරගත්තේ ඔබ
ගව මුදුවූ මිනිස් කවහඩ ඇති සිත්තවූ පමණින් ඔබ
ඔවුන් කෙරෙහිම සිත්ඇලි වහතෙක, මෙසේ මා කෙරෙහි
තහ සේක — කවද සැසඳිකතුරුතරණයන් බරත්තවූ
දිවාප්සරාවන් හා සදහවූ අසිරිකවූ අභයතුන්ඔබගේ
ගණින් සකිය කතාවන් එක්ව ශාපවත්වූවාහු අනේකයන් ඇති
රජනු සිත් පොළඹන්නාහ — ඉදින් කවුරෙකුත්වහන්
රජ්ජුරුවන්වහන්සේ කුස්වරෝගයෙන් පීඩාකර මරණාසන්නව
කම මමද ඇමිලි ඵලාඵල ගෙණවුන්ලා උපදින්
කෙරෙමිහම එසේවූවිට සිතිවෙන්නේය, දන් රාජ්ජුරුවෝ
ගවුදහනසේකැයි කිව. එසේකෙනින් රාජකාපහසුන්වහන්
පත්තින් පිරුණු බරණැත්තුවරයන් වඩා වලම් ගතකෙරි
යෙන් කිව, තවද ගම සත්තියක් වහත්තාකරණ බහබාහනයන්
අහසපොහයන් ඇති නාගයෙකි විධාන තමාගේ අසිපතිසේ
ලහයා අප්‍රියවීහම සියලු කැපත් කැර මියෙන්ම ඒ සත්තියේ
තවද දිලිදුවූ වැදගෝතා කලල්රෙද්දක් දෙවෙනිකොටකැයි
යක් පමණ කැයි දුකිත පුරුෂයෙකුත් තමාගේ
මෙබඳුවූ රාජ්‍යාපතට වඩා ඒ බැණැපත්බවම පත්තිව
තමාගේ නොකෙයෙන් දුවිලවහබව කෘපකයාහන්ට
යෝ තමන්ගේ පුහනුවන් කොටිසහරජ්ජුරුවන්
සොපිනෙහයෙනි කොපි රෝගයෙන් පිබතව මලවන්න
වලව යොන් කොප හා සමග දුක්මිද තමාගේ
මේසේ අහාඩවූ රෝගයෙන් නොඩහනා රාජ්‍යය
වුවා කොපව උපකාරීව සිටි එමිසවූන් උන්
නොපකලසේ නොයෙදෙයි ඔත්‍රදෝහය යහපත්දෙයෙක්
වන්ට අවවාද කියන්නාහු — එබඳා කොපිකෙනයෙකි
කයන්ට කිත පසෙකෙණේ දුර්ලභය වලුකයන්ගෙන්
කෙණෙතුන් ලදනොහැක්ක කොපවූකලි පෙර
කින්ම විඳිවාසිය, ඒ කාරණය හෙතුකොටගෙණ
සවනාවගෙන් විවරන්කාලයක් නැපසේ වැවසි
වම යියාහ — ඉක්බිති පිහරජ්ජුරුවන් අවවාදකිනා
මෙහෙයුන් සම්බලානම් විසවූන්කැදවා කියන්නාහු —
වඩා මව උපකාරී කෙණෙක් නැත්කාහ, මෙයොක්කල්
සහවාකරව-මෙතැන් පටන් සියළු මේ සැපත් හා
රාජ්‍යය කියවූන්ව පාවාදී කියන්නාහු පම්බුලාවෙනි
කොපකින් අභිභෙවුදි අගමෙහෙයුන් සතතුරෙහි
පැමිණද ඊෂ්‍යාවෙන් හෙපි මරණ සමාන දුකඛවපැමිණියව,
මෙසේ
මෑයේ අසහාපුර සත්‍රීහූද මාදැයි අප සියල්ලෝම
පිහිටා කොප කිවා කරම්හයි මෙතැන්පටන් කොප අතිප්‍රායවූ
රාජ්‍යය විචාරවයි කියා සියළු රාජ්‍යයම කියවූන්ව පාවාදී

සෙසේ රජ්ජුරුවන් හා කියවූන් හා දෙදෙනා සම්මත ගතකරගෙන ඊක
ඉවසීමක් නිවැරදිකොට සම්බුදුරදුන් මිය පරලොව කියා — එකල්
සමාධියෙන් කතාකෙළේ කාපසයාද පසුබාහිනු අවවාදකල
ගෙන් ඉක්බිති ධාතාගෙන් ගොස් බ්‍රහ්මලෝකයෙහි උපත්තාහයි මේ
නොවිරදවූ වදුරා එමහා මහණේහි මේ මල්ලිකාදේවියෝ
දෙනම කෙණහාරදන්වා වදුරා එමහා මහණේහි මේ මල්ලිකාදේවියෝ
ගෙන් මල්ලිකා කුලදේවතාකොට පිහුවාගෙවූයි පෙරත් මෝ පොෂ
ඒ මල්ලිකා කුලදේවතාකොට පිහුවාවූයි වදුරා මේ ජාතකය සූවිපරසිති
සම්බුදුරදුන් — එකල්හි පතිවුතාධර්මයෙහි සිකිරි පතිවුතාබලයෙන්
වදුරා මිය — එකල්හි පතිවුතාධර්මයෙහි සිකිරි පතිවුතාබලයෙන්
ගතකළ රජ්ජුරුවෝ වන්නාහ, එකල්හු රාජ්‍යය පුහනුවන්ව පාවාදී මහ
සෙනපති කාපසයෝ තමා දැන් ලොවුකුරා බුදුවූ බමහ මේදැයි
තමන්ගේ දක්වා වදළසේකි.

ගණිඛනිත්දු ජාතකය.

මේද එක්සමයෙක්හි ශ්‍රීභුවණාභරණ ප්‍රවිභාතාකරණ සබුද්ගපූරිත
ඉගෙණිකිරණ රැස්ව නොකම්බ සෙජකයන් ඇති සියලු සතුන් කෙරෙහි
පෙල කරුණා ඇති ලොකතාමිවූ ඝිලෝකුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ ප්‍රතිභාන
තරිරූපසොභිත පේතවිකාරාමයෙහි වැඩවසනසේක් රජ්දරුවන්වදිහයුතු
අවවාදයක් අරහයා මේ ජාතකය වදළසේක

මේහි වර්තමාන කථාව රුහේවාද ජාතකයෙහි විස්තරවහගෙන් ඇසේශ,
අතිත කථාව මෙසේ දතයුතු —

යසයියදවස කම්පිල්ලරට උත්තරපඤ්චාලනුවර පඤ්චාලනම රජ්ජුරු
කෙණෙතුන් ජඳගෙන් අගතියට හොස් අධර්මයෙන් රාජ්‍යකරන්නේය ඒ
රජ්ජුරුවන්ගේ සුවිරජ සෙනෙවිරත් ආදීනු අධර්මයෙහි නිරතව දකව්වැසි
සතින්ගෙන් අපමණ බදු පවුරුගෙණ බොහෝ පිඩාකරන්නාහ, එකල්හි
රාජ්‍යවැසි සවයෝ රාජ්පුරුෂයන් කෙරෙහි හසින් තමන්ගේ අඳුරුවන්
ඇරගෙණ මල්වැද ඒ ඒ තැන්හි ඇවිදින්නාහ, එකල් පෙර මනුෂ්‍යවාක තැන්
අවුත්‍රාවාසසොව සවයෝ ඒ ඒ තැන පැල්ගසාගෙණ ඉඳිකාහු රාජ්පුරුෂ
යන් කෙරෙහි හසින් දුවල්දවස එකි වසන්ව නොපොහොසත්ව තමතමන්ගේ
තැල් විවසොව කවුසසා අනුරා වලටවැද එකිස් සොරුන් කෙරෙහි හසින් රැ
දවසඅවුස් සෙසිලැගපාන්වූසල්හි අඳුරුවන් ඇරගෙණවිල්වදිකාහ, මෙසේ
සිසන්නාවූ සවියන් දුවල්දවස රාජ්සේවකයෝ දැක අල්වාගෙණ අතමිට
තුබුදෙස උදුරාගෙණ මරා තලා බොහෝ හැඟැවකරන්නාහ, රාත්‍රියෙහි සොර
සිද සවියන් උන් තැනින්තැන බලා අල්වාගෙණ බොහෝ විසකයට පවුණු
වන්නාහ — මෙපරිද්දෙන් පතියන්ව කිසි අවැසිල්ලක් නැතිව මහත්වූ
දුකින්පෙළෙමින් වසනකාල්හි පුරණුදු බොධිසම්භාරඇති මහබෝධිසත්වයෝ
එනුවර සමීපයෙහි නැවතිබිරිසෙක්හි දෙව්වඵපත්තාහ — එකල්හි එනුවර

රජ්ජුරුවෝ ඒ සංඝභේදකාරයාව අඩුරුද්දක් තබා දඬෙන් අයින කරන්නාහ, මෙතේ සුජාතද එකල ඒ දිවයිනුදු එක්දරයෙකු වන්නේය. මේ රජතෙමේ රාජ්‍යාභිවාරිණෙහි ප්‍රමාදය නිසාත් අන්තඃපුරයේ දුක්දී වසන්නේය, ඒ කාරණයෙන් සියලු රාජකෘත්‍ය කෙරෙහි අනාදරවන්තව මේ ක්‍රමයෙන් මුද මොහුත් පරලොවින් ගියේය. දියසුපුතුතෙම රාජ්‍යයට පැමිණ ලොව අවවාදදෙමින් දිවයිනුත්හි රාජ්‍යය කෙරෙයි. එවිට ඔහුට සිරිසඟබෝ නම් පුතෙක් උපන්නේය—එවේලෙහි ශකයා ඔහු රජ්ජුරුවෝ වෙත එළඹ, දැනගන්නේ ඔහුගේ ආයුෂ ඉතා ස්වල්පයි කියා, ඔහුට ආයුෂ වඩන්නේ මෙසේ කියා දුන්නේය—එවේලෙහි ශකයා ඔහු රජ්ජුරුවෝ ගෙන් ඉවත් වී ගියේය. දිලිඳුන්ට දිවයිනුත්හු දැන මෙතැන්හි දිලිඳු දිලිඳු සිටිනා නිසා, මේ කිව්වේ දිවයිනුත්හු දැන මෙතැන්හි දිලිඳු දිලිඳු සිටිනා නිසා, මේ කිව්වේ දිලිඳුන්ට

තෙසත්තුන ජාතකය.

[1] මේ ජාතකය පේතවත්ථුවේහි විස්තර කරන ලදී. එහි මෙසේ කියා තිබේ. එක් කාලයක්හි සැවැත්නුවර ජනයා විසින් කොසොල් රජ්ජුරුවන්ට අවවාද කරන ලදී. එසේ අවවාද කරන ලද්දේ ඇයි? යනුවෙනි.

එක්දවසෙක්හි බණ අසන පිණිස විහාරයට යන්නවූ කොසොල් රජ්ජුරුවෝ ඇතුළු බිසොවුන් ආමන්ත්‍රණයකොට වදාරණසේක් මහරජ දරුවන් විසින් තම රාජ්‍යයෙහි රාජ්‍ය කටයුතු වත්නේය, යම් සමයෙක්හි රජ්ජුරුවෝ අතිශයින් ධර්මිෂ්ඨවූවාහු වේ නම් එසමයෙහි රාජපුරුෂයෝද අධර්මිෂ්ඨවත්කමෙහි යෙදීමෙන් අල්පමාත්‍රවූවාහු වේ නම් එසමයෙහි ඒ රාජ්‍යයෙහි ධනධාන්‍යාදී සම්පත්තීන් ඉතා අල්පවූ ප්‍රමාණයෙහි පවත්නේය. එසේ නොව රජ්ජුරුවෝ මධ්‍යස්ථවූවාහු වේ නම් එසමයෙහි රාජපුරුෂයෝද මධ්‍යස්ථවූවාහු වේ නම් එසමයෙහි ඒ රාජ්‍යයෙහි ධනධාන්‍යාදී සම්පත්තීන් මධ්‍යම ප්‍රමාණයෙහි පවත්නේය. එසේ නොව රජ්ජුරුවෝ ධර්මිෂ්ඨවූවාහු වේ නම් එසමයෙහි රාජපුරුෂයෝද ධර්මිෂ්ඨවූවාහු වේ නම් එසමයෙහි ඒ රාජ්‍යයෙහි ධනධාන්‍යාදී සම්පත්තීන් අතිශයින් බහුලවූ ප්‍රමාණයෙහි පවත්නේය. එසේ රජ්ජුරුවන්

එක්කෝසලී රජුටවට තුන්වන අමාත්‍යයන් තුන්දෙනාගේ පෙර කී
මං දරුවෝ කොටි ආදී සුරක්ෂිතකොට රකුණු මිස්වල සොයන්
දරුවන් කිසිවුකල වට කියවන් සමඟකරලන්න—යි අමාත්‍යයන්
මහාකොට රාණ පළඹිකොට මිදුකාවූ මහබ්‍රහ්මදත්ත කුමාරයා
සත්‍රී පුරුෂ බව විචාරා ඒ වෘද්ධත් විසින් පරීක්ෂාකොට දුරු
ඝනපතෑසි රජ්ජුරුවන් සමීපයට ගොස් කියන්නාහු සේවක
එහෙත්සේම පුත්‍රකුලෙණෙකුත් උපන්හයි කිහ, ඒ අය
ඔහට මෙහෝ වන්දුන්දී අදපටත් මහාරේ දරුවන් කොහෙවත්
වෙසසහාර කුමාරයෝයයිකම තබවයි කියාගැවූහ—ඒ අමාත්‍යයන්
දෙන්ම රක්ෂාකරන්නේය, ඒ හිවි කොබෝකරයින් ගැලවීමේ
මිදුනේය, ඒ කිසුවට රක්ෂාකරන්නාවූ අමාත්‍යයාද පළමු රජ්ජුරුවන්
ලවා පරීක්ෂාකරවා සත්‍රී බව අහා රජ්ජුරුවන් සමීපයට ගෙන්වා
එහෙත්ම සුඛවහන්සේව දිගහරිකෙණෙකුත් උපන්හයි කිහ, ඒ අය
රජ්ජුරුවෝ සතුටුව ඔහට වන්දුදී කියන්නාහු මහේදියයිකියා—යි
නම් තබා මහාකොට රකුවයි කියා ගැවූහ, ඒ අමාත්‍යයාද තුන්වන
පරිහරණය කරන්නේය—එයින් කිපදවසක් යියකල්හි කියා මෙසේ
නේය, ඒ කිසුවට රක්ෂාවූ අමාත්‍යයාද වෘද්ධත් කළුවා විචාරා මෙසේ
අහා රජ්ජුරුවන් සමීපයටගොස් කියන්නේ දෙවියන්වහන්ස
පුත්‍රකුලෙණෙක් උපන්හයි කිහ, රජ්ජුරුවෝ ඔහට සතුටුවී
කියන්නාහු මාගේ දරුවන්ට ජ්‍යෙෂ්ඨයයි තමතමා මහාකොට රකුව
ගැවූහ, ඒ අමාත්‍යයාද රජ්ජුරුවන් කිපරිදෙන්ම රක්ෂාකෙරේය—
කියන්නාහු මාගේ දරුවන්ට ජ්‍යෙෂ්ඨයයි කියා ඇමිදෙන රජ්ජුරුවන්ගේ පුත්‍රයා
යෙන් වැඩෙන්නාහ, රජ්ජුරුවෝද මාගේ පුත්‍රයෝය, මාගේ දරුවන්
වැවහාරකොට කියන්නාහ, අමාත්‍යයෝ ඇමිදෙන රජ්ජුරුවන්ගේ පුත්‍රයා
කිරීමනුත්ව මාගේපුත්‍රයෝය, මාගේදියණියන්ග කියමින් ඇමිදෙන
ඔවුනොවුන්ව කියා සිහාසෙන්නාහ—රජ්ජුරුවෝ එමින් අහා කියන
මේ අමාත්‍යයෝ මාගේ මේ දරුවන්ගේ විවරදැයි පුහුදුළිය මේ කාලය
නාහ, එසේසෙයින් ඔවුන්ගේ විවර ඉන් කැමැති පුහාසෙකරේයි කියා
කියන්නේ එක් අමාත්‍යයකු සමීපයට කැඳවා කියන්නාහු, එමහි අමා
ගෝ වෙසසහාර නම් මාගේ දරුවන් සමීපයට ගොස් සුඛවහන්සේ
පියාහන්වහන්සේ ජ්‍යෙෂ්ඨන්සේ අයින් ප්‍රහාසයක් විචාරණු කැමැත්ත
කවර දවසෙක ඇමිදින් විචාරණ සේක්දැයි පිළිතියහොත් එවයි කියා කියා
අමාත්‍යයාද වෙසසහාර නම් කුමාරයන් සමීපයට ගොස් වැද එසේවදා
සිටි රජ්ජුරුවන් කි අසුන් කියේය. එසේ අහා වෙසසහාර කුමාරයන් සමී
එවන්නාවූ අමාත්‍යයා කැඳවා කියන්නාහු එබඳ මාගේ පියාහන්වහන්සේ
අයින් ප්‍රහාසයක් විචාරණ පිණිස එනු කැමැතිසේය, උන්වහන්සේ නා
හන්කාර කරන්ට වටනේය, එසේකොසින් කවරදු, එන්ට කියාගැනීමට
අමාත්‍යයා කියන්නේ අදට නත්වෙනි දවස් එනසේවිසි කියා මෙසේකරා
කුමාරයෝද එබඳ අහා අමාත්‍යයාට ඒ බව කියා යවිය—ඒ අමාත්‍යයා
ඝනපතෑසි සිටින රජ්ජුරුවන්ගි දන්වියි, රජ්ජුරුවෝද සන්තෝසවී
තුවර මෙරපියවී කරවා එතුරුකිකීසේකාරයෙන් සුන්තම තබන්ගේ සුනුත්

එසේසෙයින් තමන් කොසොල්කරණ අමාත්‍යයන්ගේ කියා ගවත්පිරිසෙයින්
දරුවන්ගේ තමන් කියාවූ දුසිදුන්ව්දන්වා මහන්සන්කාරවූහ, රජ්ජුරුවෝ
එතෙකාර නම් පසිඳුගන්නෙන් මත් අනුගවකොට අවසෙස උන් උන්
සිහින් සත්ලද සන්කාරවිද සමඟියවූ තමාගේ රජගෙවලම ගොසින් රාජ්‍යය
සිහෙන් සිසුරු මණ්ඩපයක් කරවා සුවර වාසිත් රාත්‍රියෙහෙ මෙර පියවි
සිටියදී පසඟරණයෙන් සැරසී අමාත්‍යයන් සහිතයන් විසින් පිරිවරණලදුව
සුවසේ සුඛාසනයෙහි හිඳගාරාවූ බව සිද වෙසසහාර කුමාරයන් කැඳවාගෙණ
ගියා සුබ මඟුලෙහි සිංහාසනාරූඪව සිද වෙසසහාර කුමාරයන් කැඳවාගෙණ
එතෙක මඟුලෙහි සිංහාසනාරූඪව සිද වෙසසහාර කුමාරයන් කැඳවාගෙණ
ගියා සුබ මඟුලෙහි සිංහාසනාරූඪව සිද වෙසසහාර කුමාරයන් කැඳවාගෙණ
එතෙක

මේ ධර්මදේශනය කළ කල්හි ශාස්තෘන් වහන්සේ අවසන් බුදුවූ මේ ගුණයෙන් මෙන්ම, ආත්මභාවයෙහි කරුණාප්‍රධානයෙන් කෙළෙසුන් දුරු කළ බැවින්, ධර්මදේශනය ධර්මාවවාදය වැලකියයුත්තේය — යනුවද පියාපත්වහන්සේ ඇප්පේය. එසේ නම් පළමුවෙනි ධර්මදේශනාව කිසිම සඩහාවකොට ඇති ලෙසය වැලකියයුතු වන්නේය. කාරණයෙන් අවසෙස සත්වයන්ගේ කෙරෙස් සහ මුදුන් පැමිණෙන්නේය — යි කරුණෙන් වදාළ රජදරුවන්ට වමකාසුධ හෙයින් කිසි මැලපවණකින් මුදුන් පැමිණෙන්නේය — යි කරුණෙන් වදාළ යමකින් හෙයින් එසා මුදුන් පැමිණෙන්නේය — යි කරුණෙන් වදාළ සත්වයන් විවරව වඩා අතිශයින්ම කෝපයට පිරුණාවූ සෙත්ද මෙත්‍රියෙන්ද දයාවෙන් යුක්ත එතම පුකෘති ඇති සෙය ඇති රජකුට උපන් ගසක එකම සාරාවරකොටගත් දයාවෙන් ලෝකවාසීන්ට අනුකම්පා කරුණු ඇති සෙය වූල් ධර්මපාල ජාතකයෙහි මහාසත්ත්ව කම් රජකම් පැමිණ සුත්ත නෝකයෙන් ලුයපැලි මලාවූ මිහිඹුන්ට කරෙහි සෙය වන්දිකාන්ත රජදරුවන් විසින් කම් පළමුකොට පැමිණියා, එසේ දෙවෙනිව ක්‍රෝධය විලුකිය යුත්තේය — යනුවද රජදරුවන් වහන්සේ විසින් කම් එස්වන් ජීවිතයෙහි ජාලකාඛ්‍යානකවස්තුය කෙළියෙහි විදහලවූ බවලවූ ගිස්ඇති රජකම් අභිෂේක පාලකාඛ්‍යානකවස්තුය කෙළියෙහි විදහලවූ බවලවූ ගිස්ඇති රජකම් අභිෂේක කවටයුතු බවත්, එසෙම තමහට උපන් ගසක කිරකොට සෙය නාගාපියන්නේය, ඒ කුමක් මෙන්දයි යතකොත් කරණ ජාතකයෙහි කිතකාශයේ බස්ගෙණ කිසඔවක් නාපකශයන්ට දොහකොට රාජ්‍ය කැසි කුමුදු සඤ්ඤිවරින් නොස් කුස්කුල කම් කරනසෙයි උපන් — ඇතකාඛ්‍ය ජාතකයෙහි මෙන්ඛ කම් රජකම් බලිණන්නේ බස් කිසි කාපශයන්ට පිබාකොට රාජ්‍යවාසීන් හා සමග විනාශයට පැමිණ කරන උපන්නේය — යනුවද සඤ ජාතකයෙහි දසබෑ රජදරුවෝ මෝහාන්ධ කණ්ඩදීප තාපපශයන්ට පිබාකොට වසුදෙවකුලය කැසුව, එසේසෙයි ඇ රිසාකාරී රජදරුවෝ තමන්ට පැමිණි යසස් නිරකොවිනාත නොසෙන්ත. එසේහෙයින් පියාසඤන්වහන්ස රජදරුවන් විසින් කම් පළමුකොට දුරු කටයුතු වන්නේය, දෙවෙනිව ක්‍රෝධය දුරුකටයුතු වන්නේය, වැනිව ක්‍රීඩාශීලීව රාජ්‍යය පරිපාලනයෙහි ප්‍රමාදවව දුරුකටයුතු වන්නේය.

ඉක්බිති ඒ හුන් කාරණය දුරුකොට සිව රාජ්‍යවාසීන්ව සමාන අනුශාසනා කටයුතු වන්නේය, එසේකිරීම රජදරුවන්ගේ දුන කම්දහස කැසි පුරාසඤඤේ නුවඤඤන්නෝ කියන්නාහ, එසේහෙයින් පියාසඤන්වහන්ස මිව පළමු දින් සුදීමියන්සේ රාජාදීවඤඤයෙන් පාපධාතාපයට කිසිදු ත අනුශාසනා කළසේක්වීනම් මෙයින් මිතු එසින්දක් නොසෙසිනාත්, පස්ව රාජ්‍යයට වැඩපහස්නාවූ රජදරුවන්වහන්ස ප්‍රමාදව විනය ඇති රජකුට සියළුම නෝනසෝ විනාශයට පැමිණෙන්නාහ. ඒට කාරණකිසිදු නොසෙ පියාසඤන්වහන්ස ශ්‍රී ය කාලකණ්ණි ය යන මෙංවුන් දෙදෙනා සෙවස් ශ්‍රී කොළඹ් කියන්නී සමිසත්ත්වයන්සේනම් උත්තරා පියාසඤන්වහන්ස අනුශාසනා කළ සෙයින් එස්වු දුක ලොභ නුපදවා එසේවූ සමිසා නොවී ඒ

රජදරුවෙක් කරන්නෙමෙයි කිව, එසේහෙයින් රජදරුවන්වහන්ස තුමූ තමන්ගේ පියාපුවුන්වම රජකාර්යානුව කාලකණ්ණියව අවිහරනොදී ශ්‍රීයම සිතාගත්වුවමැනෙහ — යනුවද කාසි රාජ්‍යයට අයිතවූ කෙරජදරුවන් විසින් ඒ පුරුෂතෙම අල්වා නොගන්නේ මුල් සිදුසේකම් දෙමි, මහරජදරුවන් කෙරෙහි අප්‍රියවූ දෙයක් නොකර

පිළිතැද්ද මැනවැයි මෙසේ මහබෝසතාණන් ආමාත්‍යවරු
කලුත් පරිද්දෙන් සතිඤ්ඤපිලාණෙන් රජ්ජුරුවන්ට ධර්මදේශනා
ජනයා මහබෝසතාණන්වහන්සේ තෙරෙහි රැඳෙද්දී
සුජාසොට මොහෝ සත්කාර සම්මාන කළහ. දානසබා

ඉක්බිති රජ්ජුරුවෝ සතුටුව අමාත්‍යයන් අමතා
වත්මූ අමාත්‍යයෙනි නුඹලා සුනඤ්ඤාත් කරණ ප්‍රඥාවෙන්
ඈත් ප්‍රඥාපරමිතාවත් මෙසේ අට අවැදෑරුම්
කරණ තැනැත්තාත් කවුරුත් කලණකා දෙය කරණ්ඩකී
මහත්ම තෙමෙව්දුන් විසින් කලණකා දෙය කරණ්ඩකී
විහම උසට පෙරුත්ත තනතුරු දෙමින් සිටියා
තෙමෙව්ත් තනතුරු දුන්හ, එනැත් පවත් මහබෝසතාණන්
තනතුරෙහි සිටි පියාජ්ජුරුවන්ට කලණකාගුණ
දෙනාට මහත්මූ සත්කාර සම්මානවිය. ඔහු
අඩියෙන් ධම්මයන් අනුශාසනා කරන්ය. ඔහු
රජ්ජුරුවෝ දහතුන් පියත්කම්කොට ආයු
ලොව් සඳහිලෝකයෙහි උපන්හ. අමාත්‍යයෝ
සාධනයකොට එපවත් පණිවිඩ යුත්දෙනාට කියා
කැනු සැමිනි ජම්බුතලය පැමිණි රාජ්‍යයන්වහන්ස
එහෙයින්ට බවලපතුය නැවැ රාජ්‍යයෙහි
කිය. එපවත් අසා මහබෝසතාණෝ සියලුවනු
මනුෂ්‍යරාජයෙන් ප්‍රයෝජන නැත. පෙර සැම
කියා මහජනයා සිලුයෙහි රැඳිලුවා මෙපරිද්දෙන්
අධිකරණ ය යුතු රජ්පත දඟලුලෙන් ලියා
අවවාදානුශාසනාකොට එතැනවඳුන
අවවාදය තනතිද්දහසක් අවුරුදු බුදුල්ලෙසි
ගුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ රජ්ජුරුවන්ට
තෙණහැරදක්වා වදාරා තෙතඤ්ඤ ජාතකය
රජ්ජුරුවෝ සම්බුදුන් ආනන්දස්ථවිරයෝය,
ථෙරිය වෙසෙන්තර පණ්ඩිතාණන් සාරිපුත්ත
පණ්ඩිතයෝ සම්බි තිලෝගුරු සර්වඥයන්වහන්සේ
දන්වා වදළසේකි.

ගරහඩ්ඨ ජාතකය.

වදා වෙළඳකාරයෙකු වැඩවසන සමයෙකි බිලෝගුරු
බුදුරජාණන්වහන්සේ විසින් බුළඟල් මහතෙරුවන්වහන්සේ
අරභයා මේ ජාතකය වදාරණ ලද්දේය.

ඒ ඉක්බිති සැරිසරන්නෙරුවන්වහන්සේ
සමීපයෙහි සිටගත් තොත් කාමයෙහි ඇ පිරිතිවත්පෑ
අනුදත් වදාළ මැනවැයි අනුදත්වහන්සේ කාලක ශ්‍රාවක
සිටගත්තාසේ පිරිනිවන්පෑමා බුදුන අසා එදා
සේක්වහන්සේ පිරිනිවන්පෑමා බුදුන අසා වැඩිය
සේක්වහන්සේ ඉක්බිති වෙළඳකාරයෙකු සම්පාසෙහි
ධර්මාවබෝධ කළහැක්කේ වන්හ. එකල්හි බුදුරජාණන්
ගෙන් දිවසලෝකාදියෙහිද නරකයෙහිද සත්වයන් වඳිනා
ඇරියා ඇවිදිනා සේක. එසේඇවිදින්නාසේක් සතිඤ්ඤ
වඳිනා මෙ ඇරියා වෙළඳකාරයාට අවුත් අහල් උපාසිකා
ලොකයෙහි ඉපදී ඔවුන් අහල් උපාසිකා
සිටියා අහල් දිවසලෝකයෙහි ඉපද

සිටියාවූ කුමාරයන් වැද සියලෙනා කියන්නාවූ කතා ඇසීමෙන් උපන්නාවූ ප්‍රීතිය කියා—එකල කුමාරයාද එතුන් සිතින් සියලුම බිලිදු උත්සාහවලදී කියා—ධාත්‍රීන්ගෙන් රජගෙට ගොස් දේවගන්ත්‍රියන්ගේ ඒ කතාව එලෙසද එසේ සිදුවෙන්නේ කියා ඔවුන්ගෙන් අසා දැනගෙන ඔවුන් උපකාර කෙරෙන්නේ කියා. එසේම කියා, රජදරුවන් දැන වදුලේ කියා—රජදරුවෝ ඒ කතාව අසා ඒ දරුවන් කැඳවා, ඔවුන්ගෙන් කාරණය විමසා, ඔවුන් ඒ බව කී කල්හි ඒ දරුවන් ඇතුළු සියලු දරුවන් රජගෙට ගෙන්වා ඒ කතාව ඔවුන්ගෙන් අසා දැනගෙන ඔවු

කාරණයක්ම නොවෙයි. ඒ කාරණය මෙසේ දත යුතුයි. ඒ කාලයේ ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ ඒ ඇත්තා ඒ ඇතාගේ ඒ ඇතාට ඒ ඇත

කාපඤ්ඤවිඤ්ඤ ඇඹිවරහේ ඇම එස්ව ප්‍රඥ ඉඤ්ඤවිඤ්ඤ කරගෙ
වඤ්ඤේට ආරඹනා කෙරෙති මේ ප්‍රඥ ඉඤ්ඤවිඤ්ඤ නා
වත්තේය. ඉතාන්ඨඤ්ඤවූ යම්කිහු කරා පැමිණේ නම් ඒ
කෙරෙහි සවඤ්ඤවයක් වත්තේය. එහේ හෙයින් නුඹ
යදදඤ්ඤ පාඨ පරිද්දෙන් ධඤ්ඤකොට දිව්‍යරාජ්‍යවත්තේ
සඤ්ඤකොට විදුලිඇවැසි කිඹ—ඉඤ්ඤිත්තෙන් මේ
නාහු පිත්වත්වූ තපස්වරයෙනි මා විසින් කරනලද අවඤ්ඤ
දෙවෙසකුත් හා අවිඤ්ඤවූ රජදරුවෝ මා අතින් ඉඤ්ඤ
ඔවුහ් විසින් මතුඤ්ඤවෙති. දෙව් මිනිසුන් තෙමෙවූ ඒ සියලු
සිඤ්ඤලද්දවූ යම්කිසි ප්‍රඤ්ඤාශක්ති ඇත්තාහ ඒ සියල්ලන් ඉඤ්ඤ
සඤ්ඤ වූකලි ලෙඤ්ඤලෝකික නිදුකවූ ඒ සියලුම ප්‍රඤ්ඤ
රූඤ—මේ බොධිඤ්ඤාණත් කරනලද අවඤ්ඤ
තඤ්ඤ ආරඹිතවූ ප්‍රඤ්ඤ ඒවාරණ්ඤාහු මෙසේ කිඹ.
උපත්තාවූ සරඹඤ්ඤඤ්ඤාණත්වඤ්ඤ කුමඤ්ඤියා සඤ්ඤා
හොඤ්ඤේද කවර ධඤ්ඤියඤ්ඤුගේ ප්‍රඤ්ඤාඤ්ඤ සඤ්ඤා
මේ ලෝඤ්ඤයෙහි කවරක් විසින් ඤ්ඤලද පඤ්ඤවඤ්ඤ
කාරණය මට කියඤ්ඤ කිඹ—එකල සරහඤ්ඤඤ්ඤාණත්
විඤ්ඤර්ජනය කරණ්ඤේක් එම්බ, ඤ්ඤදෙවෙඤ්ඤුයෙනි සඤ්ඤ
කෙලෙසත් ඤ්ඤාන හොඤ්ඤරත්ඤ්ඤ, මෙරට මා විසින් සඤ්ඤ
ලවූත්ඤේ පඤ්ඤවඤ්ඤ සඤ්ඤය කවුරුත්ත්ඤයි ඤ්ඤරාඤ්ඤයේ
මේ ඤ්ඤාත්තිය උපඤ්ඤඤ්ඤයයි කිඹ—ඒඤ්ඤ ඤ්ඤදෙවෙඤ්ඤුයෝ
කොඤ්ඤඤ්ඤු ඤෙත්‍රයෙහි උපත්තාවූ සරඹඤ්ඤඤ්ඤාණත්
ශ්‍රේෂ්ඨවූ තමා ගැ සරි සරි හඤ්ඤවූත් දෙදෙනාගේ එම්වචන
වත් වත්තේය, තමහට යටින්ව සිටි තැනැත්තවූත්ගේ එම්වචන
මේ ඤාත්තිය උපඤ්ඤඤ්ඤයයි කිඹ—තැවැ සරඹඤ්ඤඤ්ඤාණත්
වඤ්ඤගේ කියනසේක් ඤ්ඤදෙවෙඤ්ඤුයෙනි තෑට ශ්‍රේෂ්ඨවූ
එම්වචනය ඤ්ඤින් ඉවසිඤ ශ්‍රුතඤ සරි ඤාඤ්ඤය තැනැත්තාහුගේ
කාරඤ්ඤෝත්තරිඤ ලඤ්ඤණ ඤාරම්භයෙහි ආදිනවදඤ්ඤ
ඤපටයෙක් තමාට යටින්ව සිටි තැනැත්තාහුගේ එම්වචනය
එම්වචනය ඤ්ඤින් ඉවසිඤ ශ්‍රුතඤ සරි ඤාඤ්ඤය
ඒ ඉවසිඤ ඤත්ත්‍රාඤ්ඤයෝ උතුඤ්ඤි කියති කිඹ—මේවේ කියල්ල තැන
ඤ්ඤදෙවෙඤ්ඤුයෝ බොඤ්ඤිසත්ත්ඤවයන්ට කියන්නාහු සඤ්ඤාති ශ්‍රුතඤ්ඤවත්ත්ඤේතියි පවසති
සියල්ලවූත් එසිත් කිඹ ඤ්ඤලද එම්වචනය ඉවසිඤ ශ්‍රුතඤ්ඤයෙහි ශ්‍රුතඤ්ඤය
උතුඤ්ඤි කියති එසඤ්ඤ ඤත්ත්‍රාඤ්ඤයෙක් තෙමේ කිඹවූ සඤ්ඤේ ඒඤ්ඤය
ඉඤ්ඤවේත්තම් ඒ ඤාඤ්ඤියෙ උතුඤ්ඤියඤ්ඤලද එසේඤ්ඤනුඤ්ඤාත්ත්ඤේ
එඤ්ඤවූ වචනයත් අතුරෙ ත් පඤ්ඤකි වචනය පසු කියන වචනය ඤ්ඤදෙ
එඤ්ඤවූ වචනයත් අතුරෙ ත් පඤ්ඤකි වචනය පසු කියන වචනය ඤ්ඤදෙ
පෙත්තේයයි කිඹ එඤ්ඤ ඤඤඤ්ඤබොඤ්ඤාඤ්ඤත් එඤ්ඤේ කියනසේක් ඤ්ඤදෙ
කිඹයි දුඤ පඤ්ඤවඤ්ඤ ඤඤඤ්ඤ කරත්ත්ඤවූත්ගේ එඤ්ඤය ඤ්ඤදෙ
ඤත්ත්ඤේ රූප දර්ශන ඤාත්‍රාඤ්ඤයි ත කිඤොත්ත්ඤාඤ්ඤාඤ්ඤය දුඤඤ ඤ්ඤදෙ
විඤ්ඤි ඒකාරණයෙන් පඤ්ඤි ඤඤඤ්ඤේ අඤ්ඤඤ්ඤ ඤ්ඤසේයි ඤ්ඤදෙ

ඤ්ඤ ඤඤ්ඤදෙවේ කියනත්ත්ඤ්ඤොඤ්ඤදිඤ්ඤාඤ්ඤ දුඤඤ ඤ්ඤදෙ
ඤඤ්ඤේත්ත ඤඤ්ඤ කියනඤ්ඤදිඤ්ඤු වතුර්විධ ඤ්ඤිඤ්ඤඤ්ඤෙයි පිළිඤ්ඤවූ ඤාඤ්ඤ
ඤඤ්ඤේත්ත්ඤේට ඒඤ්ඤ ඤඤඤ්ඤේ දුඤඤ ඤ්ඤේ උතුඤ්ඤවූ ඤඤ
ඤ්ඤ ඤ්ඤත්ත්‍රාඤ්ඤයෝ විරූපවූ ලාමක ප්‍රද්ගලයන්ගේ ඤරූපයෙන් ඇඳිඤ්ඤ
ඤ්ඤ ඤත්ත්‍රාඤ්ඤයෝ විරූපවූ ලාමක ප්‍රද්ගලයන්ගේ ඤරූපයෙන් ඇඳිඤ්ඤ
ඤ්ඤේත්ත ඤිඤල්ලවූත්ගේ එම්වචනය ඤඤඤ්ඤ කථිකයයි ඤඳිඤ්ඤ ඤ්ඤ
ඤ්ඤේත්ත ඤිඤල්ලවූත්ගේ එම්වචනය ඤඤඤ්ඤ කථිකයයි ඤඳිඤ්ඤ ඤ්ඤ
ඤ්ඤේත්ත කිඹ—ඒ අතං ශක්‍රදෙවෙඤ්ඤෝ ඤා. ඤ රඤිඤ ඤ්ඤත්ත

අලම්බුසා ජාතකය.

මුවද මේ ජාතකය ශෝතලෝක ප්‍රදීපයන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි පළඳු අරණලද ස්ත්‍රියක කෙරෙහි ලෝභ උපදවා ඝාතනය කිරීමට අරහා වදාරණලද්ද.

එකි පිළිතුරට කථාව ඉදිරිය රාජකතාවේ එහෙත් විශේෂයෙන් ගත්ත
ගේය—එකල සකීඳු දේවතාවන්ගේ ඒ නිසාමයි එහෙත් ඒ
දිනිකාවය කෙරෙහි ලොක උපදවනයි එවා. නිසාම එහෙත් සැබෑ
දුක්ඛ කල්හි වමම, හෙයිනේ මේ සති දුක්ඛය හා අනිත්
නිය පළමුන් මිනිසා ධනයෙන් පිහිට ගැනීමේ
ලිහිට නිසාසිඳුවම්දෙනෙ සිහි ලැබෙන්නේ සොඳින්
එක්වරා නිසුසෙකෙන්කුත් එහිත් ආරම්භයි පිරිදෙන්නෙ
දක්වා වදළහේය—

එකෝ මහණෙනි,

යම්බිසදවක මාගන්ධපුරය මුහුදුතීරය කළු රජ්ජුරුවන්
රාජසෙවකයන් සමඟ සෙයි පුරාණද සෙබඩිසිකාර ඇති අට මහාසම්
සසිරට මනුෂ්‍යත්වලින්කුලයෙක දුසිද වැඩිවිය පැමිණ සිටි ශ්‍රීමත්
සෞරව් පැමිණ සිටුවරු ජේෂ්‍යයන්ගේ පැවිදිව සසුනදෙසෙහි පැද සිටියේය.
එදෙසින් ගෘහපති දමන් ශාස්ත්‍රානුසාර එකල එක් මුහුදෙහි
මුහුදුණෙන ගලාවූ සඩාකෙයකි සදහටම ඉඳුව තබා අතුරුදන්
සී මෙවිසෙකින් තාපසයන් පිළිබඳ එක දරුණෙක් ලැබී සිටියේය.
තැනකට කොංගයේ පත්ලඋපදියෙකින ඇවිදින්ගිය මෙහෙයුම්
කරන්නාවූ ඒ මහ දන්ගැනුම. ඒ මුහුදෙහ සසුන්ගේ කල්හි
සුදුරුවෙකු වැදුන එකල ගංගාවේ සුදුරුවන් සහෙයි කල්හි
දුරුවෙහි ගිහිගෙයට ධනාකරන්නාවූ මුහුදින් තාපසයන්ගේ ඇ
ඉඳුණින්සෙයක් ඒ සුදුරුවන් වැඩිවිය පැමිණිකල්හි තාපසයන්ගේ
කොට තමන් වැඩ අවසාන්වෙනි හැපෙන සුදුරුවන් සොඳුරුවෙන්
සම වසරට පෙර් එහි සිටියාවූ මිල්ඛෙන් දක්ම කියන්නාවූ
කියලයෙක මේ මිල් ගං සදහටූ සසුනෙහි ඇත. එහි සාන්තුවරු
පැමිණි උන් සහෙයි වසාගෙන් පසුගිවස කෙය—එසේ සෙන්
සොඳට තමන් ඒ සසුන්ගේ ඒ සසුන්ගේ ඒ සසුන්ගේ
ධනාගෙන් පෙන් ඉන්ගෙල්ලා සෙයින් උපන්න—කල ඉහිසිය
ධනාය උපදවා ධනා ස්ත්‍රීවාවෙන් කෙලසාපු සාලවිගෙයි සසුනෙහි
කොවූ සසුන් ඇයිහි සිංහයෙන් සැසිදුවගිලදුරුසසුන්ගේ
කාරණාත, එකල උන්නේ සේවසිරි සසුනෙහි උපන් සිටිය.
ගෘහයේ දිරිසිත් සරියෙකෙන්. ඒ නිය දුක සෙයෙහ සසුන්ගෙහ
කෙලුවීමයි සසුන් එන්සෙයින් එක දිවසෙහි සසුන්ගේ ඒ
සොඳෙන්ගෙයි සසුන සියළු දිවසෙලෝකය පරිහානිකාන්නාවූ සසුන්
කෙලුන් සුරාධනාවන් අතුරෙන් අලිකිණසසුවූ එක සසුනේ දුක
සසුන සෙයි ඒ දෙදෙවියාලාව සදහෙන්ගෙන් අඩ එකක සෙයෙහෙන්
කියන සොඳෙන්ගෙයි සසුනි එකෙක් කෙනෙකි නිහඬකොට සසුන්
කෙදහා දසසුනක අසුරයා සඳහෙයි සෙන්ඛ සසුනසුවූ රහ සසුන
අවසෙන සෙයින් දිගසසුනෙහෙ සුසිදුගෙන සසුනෙහ සෙය සසුන
සසුන්දෙනෙකුගෙන් කියන්නාවූ සුරුගෙන් සසුනෙන් මිනිසුන්ගෙන්

සහ ඒ සඳහා සෙවිවරයන් පොළඹවා සමාධිවූ අලිකිණයෙහි දිවසෙහිකෙනෙහිවත්
සසුනෙහි සසුනිගෙ දෙවෙනි ඉසිසිහිය සසුනෙන් සමහරු සෙන් ඒ සසුනෙන්
සසුනෙහි සසුනිගෙ සිල සෙදෙන්නේ කියන්නාවූ එම්බල අලිකිණය මේ සසුන්ගේ උතුම
සසුන සසුනදේවසසුනේ කියන්නාවූ සසුනෙහි සසුන්ගේ සසුනෙහි
සිල සසුනෙන්ගේ සෙන් ශ්‍රීමත්වයින්ගෙන් සුසසුනෙන්ම, දීඝායුෂ්ක සෙසින්
සසුන සසුනෙන්ගේ සෙන් ශ්‍රීමත්වයින්ගෙන් සුසසුනෙන්ම, දීඝායුෂ්ක සෙසින්
ඒ සසුනෙන්ගේ ඇළඹෙනුත සුසසුනෙන් වැඩසිටියාසුත සසුන්ගේ සෙසින්
සසුන් සසුනෙන්ගේ සසුනෙන් සුසසුනෙන්ම ඒව පළමු සෙන් සෙන්
ඒ සසුනෙන්ගේ සසුනෙන්ගේ සසුනෙන්ගේ සසුනෙන්ගේ සසුනෙන්ගේ
සසුන් සසුනෙන්ගේ සසුනෙන්ගේ සසුනෙන්ගේ සසුනෙන්ගේ සසුනෙන්ගේ
සසුන් දිවසෙහිකෙනෙහිවත්ගේ සසුනෙන්ගේ සසුනෙන්ගේ සසුනෙන්ගේ
සසුන් සසුනෙන්ගේ සසුනෙන

කවර දිව්‍ය නිකායෙක්හි උපන්නාවූ දිවා පල්ලංකේද—පිටිය
මැදැයි මණ්ඩලඝඤ්ඤවූ ශරීරසොඹෙන් බබලන්නෙද—එය
පිළවූත් ගල්වකලද ශරීර ඇත්තේය, පල්ලංකයෙහි
යෙමෙක අවසාන භවයෙහි පිහිටියෙකිය—කාවූ සිතුවිල
මැදලෙසින කිලිලවූ අධිකප්‍රකාශයෙන් ඇත්තෙහිය—
ප්‍රභාකීර්තන්හේ ඇත් මෑස මලා යන්මත්කාරත්කාවූ
බැවින් විශෙෂයෙන් ඇඳිමි ගවයුත්තෙහිය මෙවූවූ උත්තම
යෙන් සත්මත්කාරත්කාවූ කීයේ පාදයෝ මෙහේ ඔබ
වැන්නකිහිය, සාවද්‍ය කීයේ ඊශ්වරයාලය මෙබඳුවූ
අදුවූ උපමාඇත්තේය රත්පෝරුවක්මෙන් කීයේ කිසිදෙයක්
වත්හේය—කීයේ කාන්තිමණ්ඩලය නිපුණිවිල්කෙමෙන්
සුසඳවූ කෘෂ්ණලොමයෙන් යුතුවූ කීයේ පශෝධර යුගළය
අදුන්මෙන් පෙඟෙන්නේය කීයේ පශෝධර යුගළය
මෙන රන්කිඹිරියෙඩ දෙකක්මෙන් මොහොතක්හේ
ඔටිය ඉතා ප්‍රකාශවූ රත් පෝරුවක්මෙන් ඔබලන
ගොබනේය—කීයේ සඩකීවූ ප්‍රිවිය ඒ නිසූනයක්වූ දිස්
ගොබනම් එපිදිද්දෙන්මේ ගොබනේය කැවිත
ඳුරෙන්ත් මදහා ලද්දුක්මෙන් නිමිවිව පිරිසිදුව ඉතා
නීයේ දිගුපුටුල්වූ නුවන් ඉතා නිල්මත්තේය නුවන්
පැහැ සමානවූ රත්පැහැ ඇත්තේය නැවත පත්පැහැ
බලන්නාවූ සත්‍යයන්ට බලා තාප්තියව නොපැමිණෙන්
කලාපය සොඳින් නොළුහුවි පවතින් යුක්තය එත්තේය
පටිභාවිතෘකර්ණලද්දේය නැවතුවද තෙල්ගුලවාරන්නාසේත
හොට ගවඝනවලද්දේය බලන්නාවූ සත්‍යාන්වේතෝ ප්‍රකාශ
ලෝකයෙහි නාමි හෝ ශ්‍රීකෘෂ්ණවෙන් ඝා වෙලදෙමින්
යෙමෙක් ඇඳුද මේ කමලවත්තයෙහි කාඝ වාස් පංතුවෙ
තපස්වී හෙණින් ඇඳුද ඒ බියල්ලවූන් අතුරන්
කවිකෘෂ්ණින්ද සඩිතයන් නී ඝා සඩාන එකතුත් නොදන්නෙමි
ඒද කාගේ පුත්‍රයෙක්හිද කී හවුරුබැහි දනුම්දෙයි මේවේ
තම් දිව්‍යඝඨාව සත්‍රිය කීයාව දුනදුනත් සුවී ව්‍යවහාරයෙන්
මේ ඒ ඉඝිඝිඨ නාපසයන් පාදුන්තයෙකි පවින් සේඝාත
රූපවර්ණාදී කථාව කියා නිමිකල්ලී තපස්වීන් තමාගේ
කියාවදක මෙසේකිව—කාන්‍යාප නොතුයෙකි උපන්නාවූ
වඝන්ත නුවවඝන්සේව වැවෙක් වේවයි නුවවඝන්සේ
බලවත්ව ඇළුනු බැවින් විචාරන්ට කැත්තාවෙයි මේ
දෙදෙනා ඔවුනොවුන් වළඳනෙහි පසුබාවරකියෙන් අන්‍යෝ
නුවවඝන්සේ කාමානුභවය කරන්නවුන් නොවෙති අසුරවිකාර
මෙසේ කියා අලඞ්කා සිටන්නී මේ නාපසයෝ මම

[illegible] කියා ඇසුවෙහි දෙවැනිවාර
[illegible] කියා ඇසුවෙහි දෙවැනිවාර
[illegible] කියා ඇසුවෙහි දෙවැනිවාර

යංබපාල ජාතකය

[illegible]

මෙසේ සමිඳුරාජස්තකතියෝගත්තෙන්නේ මේ කාමිනිය
පරමෙකි ලදුනා කිරුම වදුලේය එකල්හි සියලු කාමිනියෝ
කාමෝපභෝගීරයෝය එකල්හි මරණේත්‍රිරාජ්‍රුරුවෝ
ශෝක සංඛාත කෘරාජ්‍රුරුවෝ නම් කිලෝතුරු සවන් මේ
පිවිසි තමිඳුවහන්සේ දැන්ද වදලේමි.

චුල්ල සුතසොම ජාතකය.

ස්වදේ මේ ජාතකය දෙවිරමවෙහෙර වැඩහෙන්කාලී කැ
අතරණ කරණවූ කිලෝතුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ පිණිස
යහා වදුරණලද මේ එතීමාන කථාව කියන්නාක
දෙන් දහසුතුවන්වේය එකල සමිඳුරාජස්තකතියෝ

ඒවකියදවස බරණැස් රජතෙමේ සුදනිය නම් සුවඳ
රජ්ජුරුවනෙහෙකුන් වහන්සාක. එකල අප මහබෝසතාණන්
න්නේ ආත්මභාවසුන් කියවුන්සුත පිළිසිඳ උපන්සාක, ඒ කුමාරයන්
පුණේවසුමණ්ඩලයකට බලුවූ ශ්‍රී සෝභා ඇත්තේය. ඒ කුමාරයන්
හෙණ ඔවුන්ට සෝභසය කුමාරයෝයයි නම්තුබුවා, ඒ කුමාරයන්
පැමිණ කාසියා කාසියෙහි ඇසිඅතිම කිරාතව ප්‍රවේණිය ඔබහෙට
ඒකාරණයෙන් සුසාත්ම කුමාරයෝයයි නම්තුබුවා. ඒ සුසාත්ම
සොළොස් ඇවිරිදි වයසට පැමිණ තක්සලාපුවරට ගොස් දිසාපාමොක්
රින්නෙන් ශිල්පශාස්ත්‍ර ඉගෙණගෙණ අවුදීන් පියාහන්ගේ රාජධානියට
සෝම රජ්ජුරුවෝයයි යන නමින් ප්‍රසිද්ධව දහරාජධර්මයෙන් රාජ්‍යය
සාක, ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ අග්‍රමහේසිවූ චන්දදේවියෝ යන නිදුන්
තොට සොළොස්දහසක් පමණ පුරාහාරෝවෝ වන්සාක; සේක් ඒ
රුවෝ කල්‍යාණකිත් වැඩිවිය පැමිණියාවූ ශ්‍රී දරුවන් ඇත්තාවූ සොළොස්
කලකිරී වලටවැද මහණවනු කැමතිව එක්දවස් සපුමා තමන් හා
කැදවා කියන්නාහු එමබල යහලු කපුව ගම් දවසෙක සෝ මාලිගා
දුටුහෙයිවිනම් එකල ඔව කියාලයි කියා මැය තාහෙයි කපුවා කියා
කෙස දක කියල්ලි එසේවනම් යහලු උදුරා ම, අල්ලේලවිකියා සපුවා කියා
ගන්ඩවෙන් කරහෙස උදරා අල්ලෙලි කිලිකල්ලි දුටුවාවූ මහෝසිතරාජ
මාසේකරිය ජරාවෙන් මඩහාලුදයි මහත්පුහයවිපත්ව කරහෙස ගත්තෙ
යාස දයෙන් බැස මහජනයාව පෙණෙන්නාවූ සර්ථයෙකි පාසාදුන්
සාහසක්කි නිද සෙනෙවිරදුන් ප්‍රධානකොට ඇති අසුදහස් පාසාදුන්
යන්ද පුරෝහිතයන් ප්‍රධානකොට ඇති සැටදහස් පමණ බමුණන්
අභයරවාසි සර්ථයන් බොහෝ රැස්කරවා කියන්නාහු එමිසා සිතිවන්
ඉගන්පේය මම මාගේ මාණවිම දනුවකි කියන්නාකු රජ්ජුරුවෝ
රදුන් ප්‍රධානකොට ඇති මිතු අමාත්‍යයන් ආදිවූ සම් කියන්නේ

[illegible] එකල අප මහබෝසතාණෝ මිණිවෙ
[illegible] එසේය අහෝ එකසර රාජ්‍ය පැමිණ
[illegible] දේවතාවන්ගේ අවැඩට කිසිවු මෙහෙයු නොම
[illegible] පරලොව ගියවුන් ඔවුන්ගේ කෙරෙහි කරණ ලද
[illegible] ඔවුන්ගේ කෙරෙහි කිසි ප්‍රතිවිපත් නැතිව අහෝ අතිශ්චර්යයකි,
[illegible] ඔවුන්ගේ කෙරෙහි කරණ ලද පූජාසත්කාරාදිය ඔවුන්ට

චතුනාළිය නිපාතයයි.

නළිනී ජාතකය

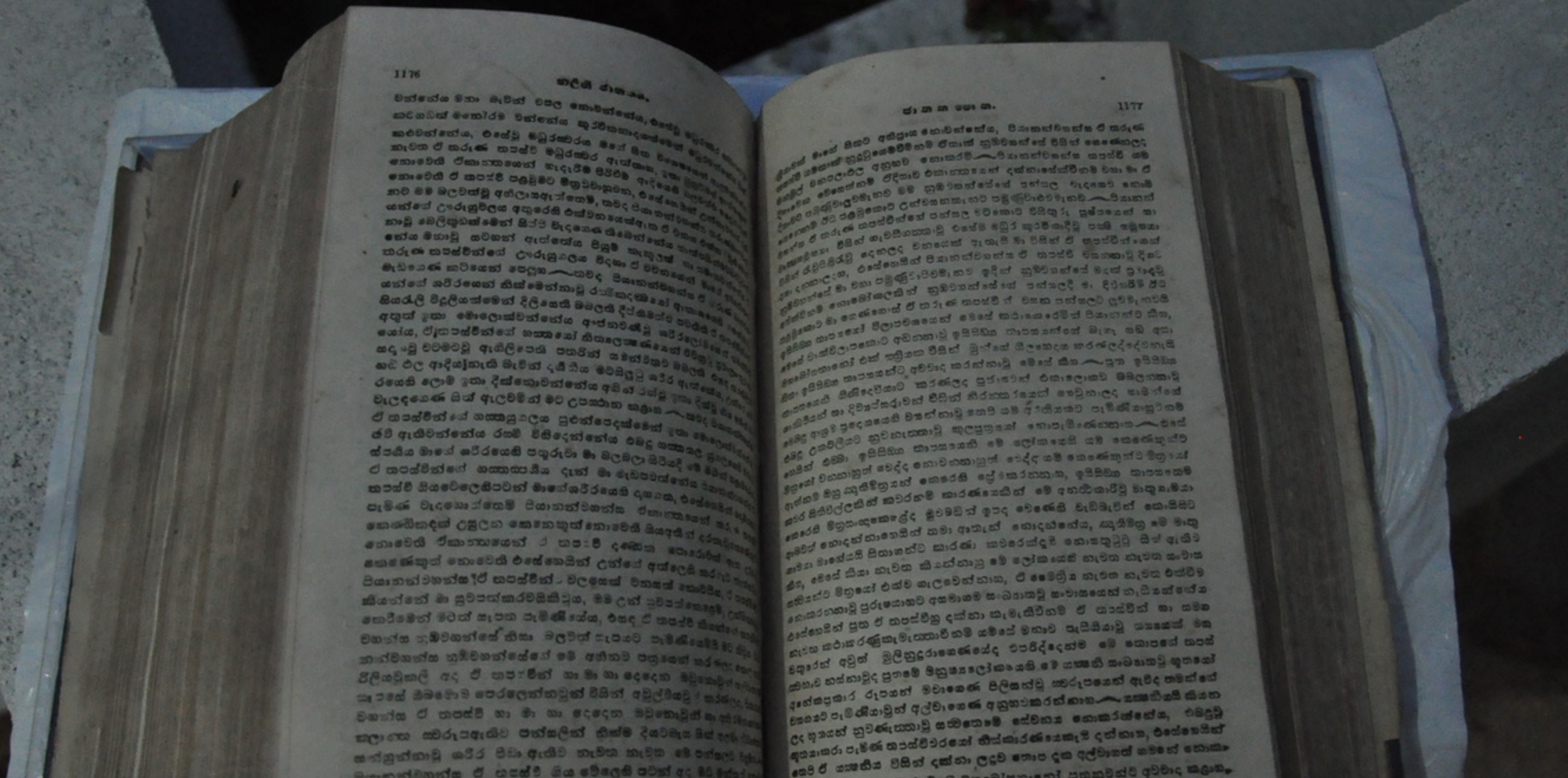
[illegible]

කුමාරිකාව දැක මෙසේ ඉක්බිති ඉක්මනට පත්තලට වැද බිම්කල, බෝසතාණන් වහන්සේ කෙරෙහි ඇති ස්නේහය නිසා මෙසේ කියන්නට පටන්ගත්තාහු ඉදින් මෙතැනදී මෙසේ නොකියන්නේ නම් මේ කුමාරිකාව මෙතැනදී මරණයට පත්වන්නේය. එබැවින් මෙසේ කියන්නට පටන්ගත්තාහු ය. එම්බල කුමාරිකාවෙනි, ඔබ මේ කුමාරයාගේ ඉදිරියෙහි මෙසේ කියන්නට නොසිතව. මේ කුමාරයා ඔබ කියන දේ නොදන්නේය. ඔබ කියන දේ දන්නා කෙනෙකුට කියව. මේ කුමාරයා ඔබ කියන දේ නොදන්නේ නම් ඔබ කියන දේ කියා ගැනීමට නොහැකිය. ඔබ කියන දේ නොදන්නා කෙනෙකුට කියන්නේ නම් ඔබ කියන දේ කියා ගැනීමට නොහැකිය. ඔබ කියන දේ දන්නා කෙනෙකුට කියන්නේ නම් ඔබ කියන දේ කියා ගැනීමට හ

කපන්ඩිවරයන්ට සුබවනන්නේ මා සමීපයට කැඳවාගෙන එන්නේ
සුබවනන්නේ උඩ අතීත්ත්‍රියාවකයාගේ විමාරු වදුලෙයාදී
සුබවනන්නේ මා සමීපයට කැඳවාගෙන් එමයි කිව
කණ්ඩායමෙන් කිහිපයක් පලායනට උපායක් සිතා
ඒ තපස්වී බල බලා සිටියදීම කෙටි වෙස් සිටුවම
අවාසි මාණවකයන්ව අභයකාරයන් සමීපයට කියා
කණ්ඩායමෙන් සිරිත් රැකගන්නේ සිටියා හට කෙනෙ
පැමිණියාහ. ශාස්ත්‍රයන් ඉගෙනුම සඳහාවූ ගුරුකුල
කාන්තයන්ගේද සකල ශරීරය ඒ තපස්වී කෙනා
හෙණ දඟකුපන්නේය ඒ තපස්වී සැලෙමින් වෙසවුලෙමින්
සිවුර පෙරවාගෙණ හෝකයෙන් වැදගොන්යාහුට
වේදනාවේ නැත්ද යන පුන කුමක් කරවදිමියි
පුත නෙපි මේකෙක් දඬුවලින් දර කෙඳුරන් කළා
වකයෙන් දරන් කොහෙණ ලද්දේය පැහුන් කොහෙ
දල්වන ලද්දේය, කුමක් පිණිස මිදුවාක් මේන්
කොපි විසින් මා එන වේලාවට දර කඩා
ලද තපින් සඳහා වත් නිකමුත් නිසි
පතවා, තුමන්ගේද යාඥාකාරිය වලුවා, තමන්ගේ
යෙයි කෙසේ වුවද කොපෙන් නිකට කෙසේවූ
හෝඝාපුරව මා තා සමග කථාකොහෙකාට
ඉඹිසිහිය තාපසයන් පිහාසන්නේ බිඳ අපා
කාරණා කියන්නාහු මෙසේ කිය පියාසන්
තාපස්වීන්ගෙන්ක් ප්‍රාඛර්ගෝය. ඉතා දයිකීයනෙන්,
සැලුකොවන්නාවූ විෂමවූ ශරීර ඇත්තේය, කම්
සිසලු ආශ්‍රම ප්‍රදේශය පිරවූයේය ඉතා උත්
කන්වහන්ස මින්වන්නාගේ මෙරවිලෙසක් බලවූ
නිල්වූ කිය මහාකෙට මිරිගහනලද ඉතුකිල
පෙනෙන්නේය, තවද ඒ තපස්වීන්ට දලිඹුවට
යෝය පැවිදිවූ කොළෙක්කල් ඇත්තාහුය, තපස්වීන්ගේ
හය කිමෙන්නාවූ පත්පල්ලක් හා තමාට
දන්නෙයෙකින් ලියන්නාහාරය උදෙසා
ලෙසි කොවාකවනන්නාවූ ගාඩයන් දෙදෙනෙක්
වූවාහු ප්‍රභාතවිපත්හට මෙවලස්නේය
කෙසිස් ගඩදෙකයකි කහකහට සඳහා කිය
දයිකීයය දෙකත්ගෙඩි දෙකකුල් වල්ලෙන්නේය,
ලාභරණියන් සඳහා මෙසේ කිය
ඇත් ඊත් බලා ඇවිදුහා ඒ කරුණ

තවද ඒ තපස්වීගේ රත් නිල් සුදු රත්වන් පැහැති

කන්නේ දන්නා කිහ. ඒ ප්‍රකාශයෝ තෙරදෙනක් තාපස්වීන් ඇත් ඇත් බලා
ඇතිදැයි පරීක්ෂාකරන්නාහු මිනිසුන්ගේ සඳහන්කාවූ මිනිසාදී සකිහදුනන
කෙස් සඳ පත්වන්නාහ. පියාසන්වනන්ත අපි සමඟ සාකච්ඡාවූ
ඉන්නාරුවෙකි දරමෙන්ද මේ තපස්වී එපරිද්දෙන්ම මිනිසුන්ගේ
ඇත්තෙන් සරණදුද සිමිර, කොට ඇද පෙරව ඇඳිදිනාහු කොවෙකි රත්වන්
ඇත්තෙන් සිමිර දරන්නාහ. ඒ රත්වන්වූ වළඟරිසිවුව තාපස්වීන්ගේ උතුම්සුවුරු
සිමිරු දරන්නාහ. ඒ තාපස්වීන්ගේ සකලලද සිහරැලි වදුලිඛණ්ඩක් බිඳලන්නේය.
සුදුදු වන්නේය අහසකි

ඉසිසිඟ තාපසයෝ පියාගත්තේ මේ අතර මහොසෝ තෙමේ තමන්ගේ ...
ඇ කෙරෙහි පිළිබඳකින් වලකා පියාගත්වගන්න පොළොවේ ...
ගමියි මම සතර්කල මැකෙරුයිකියා පියාගත් සතර්කල් ...
ඉසිසිඟ තාපසයන් අත්වනා ලුහ කෙයි මෙසේවූ ...
උපෙක්ෂාගයෙහි සියලුදු වතුර්විධවූ ධ්‍යානලාභී ...
තාපසයෝ මහලෝභකාමයන්ගේ අවාදයෙහි පිහිටා ...
ගාවිතාගොට පංචාභිඥ අෂ්ටසමාපත්ති උපදවා ...
ලාභලෝභයෙහි උපන්නාහුය — කාසිකාරූ කිලෝගුරු ...
මේ ඛ්‍රිදෙක්නාව පෙනෙහැර දක්වා වදාරා වතුරාසීතියක් ...
හලින් ජාතකය නිමවා වදාළසේක. එකල්හි ...
ශාස්තෘයෙහි උකටලිවූ ගිහිකුත්වගන්ගේ ...
එසමයෙහි හලිනී රජකුමාරිකාතෙම දැන් සුරාණ ...
තාපසයෝතෙම උකටලී මහණෙහ, එසමයෙහි ...
කිලෝගුරු සමාන් සම්බුදුරජවූ මෙම වේදයි ...
සේක —

මහානඳ ජාතකය.

මේ විවනොපවන පාරමිතා ඇති ...
බුදුරජාණන්වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි ...
ගෙන් දමස් යවනසේක් මේ ජාතක ...
නිකිස්සන් අරභයා වදාළසේක —

සැවැත්නුවරවාසී දෙමහල් ...
වණිකාකෙරෙමින් වැඩහුන් මහාකාශපෙ ...
යෙහි පහවනලද බුඩාසනයෙහි සුගදුරු ...
මෙන් සවණස්සන බුඩරජ්ජමින් විසිදුවමින් ...
පුථිනාඛයෙහි කිතම කරාවකින් යුක්තව ...
මහණිනිස්සමන් වණිනාකෙරෙමින් ...
දන්මකු මහණිනිස්සමන් කලාහු කොපෙහි, ...
වූවෝ වේදයි වදුරා ගිහිකුත්වගන්ගේ ...
ඉතුත්වත් දක්වා වදාළසේක —

ඒ කෙසේද යත්?

යසියසියදවස මගධරට රජගහ නුවර ...
දන ප්‍රියවඩාවැඩිවරියා පණිතාත්මාහු ...
රාජ්‍යය කරණකල්හි පුරණලද බොධිසම්භාර ...
රජ්ජුරුවන් අගමෙහෙසුන් තිසවුන්කුස ...
නාවූ දෙමවුපියෝ අරිහදුකුමාරයෝයයි ...
දම් පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයන්වත් පුතකුසොසෙක් ...
සෝනක කුමාරයෝයයි නම් තුබූහ, ...
සෙය චාරිත්‍ර හා දෙන චාරිත්‍ර දහඅණුමහයි ...

...රජ්ජුරුවෝ ඇවිදිනහු මරණැස්සුවරට ...
...ගෙදරින් උදාගන්නී නුවරවසින්හ, එදවස් එතුවර ...
...ගේ බමුණන්ව දන්දී සාගතකරමින් ...
...දිනා අසුන් පහරා බමුණන් බලා ...
...සතර දොරටුවෙහි දන්සල් සාගතකරවා ...
...දුන මෙවර සාදේවාසෙකි සුදු වසතුයෙන්ද සෝනකකුමාරයන්ගේ අප් ...
...ගේ රාජාභිෂේකයෙහි අතුරණලද ආසනයෙකි ...
...කුමාරයෝ මරණැස්සුවිරජ්ජුරුවන්ට මවිපෙහෙවිරත්බූරයෙන්හේයයි ...
...ඉක්මින් එදවස් මරණැස්සුරජ්ජුරුවන් කළවියසකල දවසට සත්වක ...
...රාජ්‍යය. රාජ්‍යයට සුදුසුකෙනෙකුන් කරා ගත්හේයයි මහුල්දවය ...
...නාම රැස්ව රාජ්‍යයට සුදුසුකෙනෙකුන් කරා ගත්හේයයි මහුල්දවය ...
...නාලාපවය මහුල්කඩුවිය ඉරිවැඩිසඟලය සේසතය යන පවරාජකකුඩ ...
...රජයෙකි නම ගමින්ගත්හද උගතවාහන් කරනැති කෑගෙන්හව ...
...ගෙන්ගියේය — එකල්හි ඉසවිය පෙරව මහුල්කාලව සත්හේ වැද ...
...ඒ මෝඩකමයන් සමිපයෙකි උන් සෝනක කුමාර කුයිකොහොව අසා ...
...කුමාරයන්ව පුරස්කරව ආයේය, අදවස් සුදුසු රජව මවිපෙහෙවිරත් ...
...දෙල් මට වනාහි ඒ වෙළඹයිකෙන් පුශෝජනකැත්තේය, ඉන් රජව ...
...වන්ගි මෙසින් නින්ද මහණවෙමි සිතා පිළිගත් හැකෙක සිටියේය ...
...ලෙහෙවාහෙන්වා ගෙණගිය පුරෝහිතබ්‍රාහ්මණ උගතවරුද කාලාවෙකි ...
...සෙසු මහුගේ ඩෙයිපරීක්ෂාකරණු පිණිස එකාවම කෙණ ...
...සෙසුයන් දැන මහුගේ ඩෙයිපරීක්ෂාකරණු පිණිස එකාවම කෙණ ...
...කුමාරයන්ව පුරස්කරව ආයේය, අදවස් සුදුසු රජව මවිපෙහෙවිරත් ...
...දෙල් මට වනාහි ඒ වෙළඹයිකෙන් පුශෝජනකැත්තේය, ඉන් රජව ...
...වන්ගි මෙසින් නින්ද මහණවෙමි සිතා පිළිගත් හැකෙක සිටියේය ...
...ලෙහෙවාහෙන්වා ගෙණගිය පුරෝහිතබ්‍රාහ්මණ උගතවරුද කාලාවෙකි ...
...සෙසු මහුගේ ඩෙයිපරීක්ෂාකරණු පිණිස එකාවම කෙණ ...
...සෙසුයන් දැන මහුගේ ඩෙයිපරීක්ෂාකරණු පිණිස එකාවම කෙණ ...
...කුමාරයන්ව පුරස්කරව ආයේය, අදවස් සුදුසු රජව මවිපෙහෙවිරත් ...
...දෙල් මට වනාහි ඒ වෙළඹයිකෙන් පුශෝජනකැත්තේය, ඉන් රජව ...
...වන්ගි මෙසින් නින්ද මහණවෙමි සිතා පිළිගත් හැකෙක සිටියේය ...
...ලෙහෙවාහෙන්වා ගෙණගිය පුරෝහිතබ්‍රාහ්මණ උගතවරුද කාලාවෙකි ...
...සෙසු මහුගේ ඩෙයිපරීක්ෂාකරණු පිණිස එකාවම කෙණ ...
...සෙසුයන් දැන මහුගේ ඩෙයිපරීක්ෂාකරණු පිණිස එකාවම කෙණ ...

සරහා පිළිගෙලකරණලද මතුමාල්කලයෙහි කොහේත් කැලැල්නැති පිරිවරණලදුව සිංහාසනයෙහි ඉඳ රාජකී වදිමින් කොහෙන වෙහෙසී යමෙක්හුගෙන් යමෙක් අසා කියවීමක් දෙමි යමෙක් දිවම කියාද මිහට දහසක් දෙය කියා ඇතැමෙක් අතිකෙකු අතිකොහෙ රජ්ජුරුවන්ගේ මුඛයෙන් අසා කියවන්නා මෙන් මැද්ද පුතිවචනයෙක් කියේය—එකල්හි එක් තැනෙක් අතිකෙකු අතිකොහෙ සිටපු අනාසුරවෙසිඳු රජ්ජුරුවන්ගේ මුඛයෙන් අසා කියවන්නා මෙන් අපගේ රජ්ජුරුවන්වහන්සේ එක්වන් තැනකුත් නොසලා ඉතාසුවසේ ඉඳගෙණ ඇසුන් එකවන් කියාතාහුන, මෙලෙසින් ප්‍රධානවූ මොහෝ දී සුත් දරුවන් ඇතිව රාජසුඛ විඳිමින්ද වදරා පන්සක් අවුරුද්දක් විරද ඉකුත් කිරීපස්—ඒ කාලයේ සකලවිද්‍යාශාස්ත්‍රයන්හි පරතෙරට ගියාවූ ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ අසිපුත් දරුවන් ආදිතවද හෙණ්ඩිත පිරිසෙයිගුණද, දක්වා උත් මහණවරුදා පන්වසක් වලංකුලු සෙමිසි ආණාකෙසේ අසුන් ගෙන වදරා උත්සේක—එදවස් සියලු ශිල්පතම හත්ආවරිදි කුමාරයෝ එසිසි නික්මවනලද්දේ ඉතුල් උසහ සම්පයෙහි දරණොදී ඉන්නා ඒ ගිරිකාල ශාසනාකෙළේය, ඒ දවා පටන්ගිරිරාජසිංහ සමීපයට කැඳවා කියෙසුද කුමාරයෙනි අතිකක් නොසිතා නැවත නැවත කියහොතකිය, අන් කියක් නොදැනෙහිදී කියා—ස්වාමිනි එතකුවුවත් අපගේ රජ්ජුරුවන්වහන්සේ කෙසින් නැවත නැවත කිමම කියා, දී අහා පටන්ගිරිරාජසිංහ කොපමණේ මේ කිරිකාවට පුතිඋත්තර කියනකෙණෙහුට සිටිවරු කුටුවිවරීම ස්වාමිනි කිණිල්ලි රජ්ජුරුවන්වහන්සේ කරණෝ මේ වදරා එසිසම කා උගන්වාලමිනි වදලසේක, එසද කුමරුවෝ විසින් කෙරෙන වදලමැහැවැති කිණිල්ලි ඒ පසේබුදුරජාණන්වහන්සේ දුම්කිරීමක් කොපව සිහිවිව මොහෝ සවපත්දෙකි එහාතින්කෙරෙහි වදලසේක—

එකල කුමාරතෙම ගඟපහැනි කිරිකාව ඉගෙණ පසේබුදුරජාණන් වැද සවාමිනි මම යම්තාක් රජ්ජුරුවන්වහන්සේ කාදුරුකණ කිරිවැ කෙසිම වැඩඋන මිනිවැනි ආරංචිකාරකොට එහා කෙරෙන්ද ඒ ඉස්සෝධ කාවා කරහාලුව මිනිවැනි, අද දවස් දිවුරු බැසිස් ලිදුලම්, සියා ඒකියන් සතුටුකෙළේ ද, එකල මිනු මස්දන කිරිවැ එසිසි කරහා පිළිගෙලකරණලදුව රජගෙයි වාරයට පෙන් ආසිරිවැ එස් කුඩා සුඟෙක් සුඛවසන්නේ හා තමන ප්‍රතිකිරිකාවක් කියේ දෙර සිරිසේයයි රජ්ජුරුවන්වහන්සේට දක්වාලූ මෙහෙයි වේය. අහා දෙරටුපාලයා විහා විහා කොස් එවත් රජ්ජුරුවන්ව කියා රජ්ජුරුවෝ ඔහුගෙන්වාගෙණ දරුව සොපි මා තමන දුකිසිකෙන් දැයි විවරා කියම දේවසන්වහන්සෑති කිණිල්ලි එසේහට එසිසි එබිසට දේවයන්වහන්ස කුවර බෙරපියවිකරවා මොත්තන රජ්ජුරු කියේය, ඒ මොහෝදෙනා මිඩ්‍යයෙහි කියසි කියේද, රජ්ජුරු

දෙපැත්තෙහිම පිරිකුරුකොට සරහාගත්ත තුන් පසෙහි සිංහාසනයේ ඉඳ කුම කියන්නේ සිල්ලකොට කොහොමකල සල්ලි පසුව මෙපරිදිනය කියම් කියන්නේ රජ්ජුරුවෝ හාත්තේ පියවිතුඩු කොහෙන් අහා ඒවි කියහොතුවූ කෙනෙ, එන්නේ වාසස්ථානයෙන්නු කොහෙන් අහා ඒවි කියහොතුවූ කෙනෙ ම

සඩ්ඛිච්ච ජාතකය.

සුබ්‍රහ්ම දෙවඟන් දෙවවූ කරුණාකිඩාකවූ තිලෝගුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමානව්‍යන්ගේ අඛිලඤ්ඤි වැඩවසනසේක් නැකිවේ ජාතක ධර්මදෙසනා කළ අජාතශත්‍රුරජුගේ පිතෘඝාතක කම්ම අරභයා වදාළසේක.

ඒ අජාතශත්‍රු වනාහි දෙවදත්තයා නිසාවේ ඔහු කිපිය පිණිස ගතපිරිසෙන් වෙන්ව තෝතෙයෙන් මතු වෘධි ලැබීම පිණිස සිතුදැයක්වැද ඝාතකයන් ගණිමින්, සිතා සියපසින් කැසිනෙව් සත්ත්වයන්ගේ ආදී සිදීමයෙහි නැවැත්නුවරව යිය දෙවදත්ත මහතෙරහු දෙව් රම් වෙහෙර දෙරටු සමීපයෙහි පොලොව හැපෙ නියාව අසා දෙවදත්තයන තෙරුන්වහන්සේ සතිඳුන්වහන්සේව ප්‍රතිපත්තිය පොළුවෙලි ලේවිමහරක්ක සව සියලෙස, උන්වහන්සේගේ ඔප් කිවිය ධර්මරත්නවූ මාපියන්වහන්සේ මෑ විසින් මරවන්නලදසේක එසේහෙයින් මෙතේ කරකෙව් ගමිදෙකෝකි තමින් පුසුවූ ලී සෑ මතත් රාජ්‍යශ්‍රීන් සිතට සැපයක්වේවයි රාත්‍රිදිසායෙහි නිදුස් රන්හොලමින්සේක. ඉදින් ඇසිල්ලකුත් නිදන්වරහ් කොලැබි එකෙණෙහිව සිහිනෙණ දිලියෙන්කාවූ හවසොදුස් බොලඇති යසොලොවෙහි එලාගෙණ යමලොවත් විසින් සිහිනෙණ දිලියෙන ගතුල් ගඟල ශරීරයෙන් ගසා බාගත් ඝේද භයානක වෙඇති සිහිනෙණ දිලියෙන බිල්ලන්විසින් කඩාගත්තක් ඝේද දුක භයපත්ව භයඛඩින් මුරණමින් හැඩිසිටියේය. එකල්හි ඒ රජතුමාගේ නිදිවලකනු පිණිස සරන්කාලවූ බමුණු ආදී සංඝයාද යුසහවූ මැදිපොහෝ දවසෙක මකුඹුල්තෙලෙහි ඇතිසිහණ පිරිවරා හනගලද සිංහාසනයෙහි සිංහාසනමසාකයේ හිඳ තමන්ගේ යහළු බලා මෙ සියාකාව්

වහන්සේගේ පෙරමග්හී වැටහෙන්නා සේ ඒ ඒ ගමන් ඒ ඒ
වහන්සේ දෙපිදත් මනහරුන් තිබෙන්නා වූ ඒ ඒ
සිතන්නාහුව් ශරීරයෙහි ඉපිද සියල් සිරුරු
කමලෙන් මා බුදුන් කරා කැඳවාගෙන ගොස් දක්වද්දැයි
ඒවකයන් විසින් අතින් ඇදගෙන් කැපෙමි තරමා සිතේ
බුදුන්කරුයන්ව තිබිටුපදෙසන්නෙකරෙමින් තමයෙහි
රාහුල ශාක පඤ්චදෙම රහිත මනුෂ්‍යත්වයෙන්
කලය යහපැදින් සතුටුසෙල්ලම් දුන් ලබන
සාංඝික්‍යන්ගේ විහාර පුරාණ කෘතාපදින්ව
ඔවුන් සදහාගේ ගුණ මෙන මෙතෙම තියම කිකුරුණ
කොටගෙණ ඒවකයෙකි පෙළ ගොකිහිඳුයි විහාර
සම්බුධයන්වහන්සේගේ ගුණ කථාකරගෙන
වස්වූ ත්‍රෛලෝක්‍යාභිලාෂවූ සතිඳුයන්කරා
අහා සතුටුවූ රජ්ජුරුවෝ සරණාගතෙකලද
අඹුදයාවට ගොස් බුදුන්කරාළුඹ සමන්තරයාට
වහන්සේ විසින් සුවදුස් විහාරීමවිශයෙන්
ඉතාත්මතුවියෙකින් දුක්ඛයනුවූ ප්‍රමණබවෙනි
වර්තිවූ සතිඳුයන් විසින් වදුරණලද රුහුමවූ
අහා බුදුන් සමාකරවා උපාසකභාව ප්‍රකාශනොට
සිල්රකින්ත් සතිඳුයන්කරා ළඟ විසිදී
එස්වීම හේතුකොටගෙණ එතැන්පටන් හයාත්මත්
අස්වැසිලි ලදින් සැපැස් සතරදුරියවීමෙන් දවස්
දවසක් දමනහාමණ්ඩපයට මහාභාගසපඨවිර
වහන්සේ රුස්ව ඇවැස්නී අජ්ඣත්තරස්සෙ
රූප්‍යශ්‍රියෙහුත් සිතට සැපයක් කොලැබ
කල්‍යාණමිත්‍රවූ සතිඳුයන්වහන්සේකරා ළඟ
ඉසුරුවිදිහිසි ගහාදින් කථාවක් කෙරෙමින්
යෙහි වැඩඋන්න් සතිඳුයන්වහන්සේ දමනහා
කතින් අහා වදුරා දමනහාමණ්ඩපයට වැඩ
උදයිරිදිවූ තෙන් පහළ ලතිරුමඩලයක්මෙන්
වැඩසිඳ මහරෙහි මා එන්නාව පුරිහාරයෙහි
උනුදුසි විහාර තිස්සුන්වහන්සේවිසින්
පිනෘහාත කාමීය සිය සියා උනුහෙයි
කොවෙහි පෙරත් පිනෘහාත කාමීය සිය
විසුයෙන් වෙදැසිවදුරා ඒ තිස්සුන්වහන්සේ
සතිඳුයන්වහන්සේ තිමාහාසයින් වසුවිසිය
පරිද්දෙන් ඉතුස්දිස් ගෙණැර දක්වා

ඒ කෙසේද යත් ?

ස්වදිසදවස වරණෙත්තුවර ලුහමදසතනම රජුරුකොණුත්
සඛ්‍යාත වස්තුවෙන් ජනරඤ්ඤකොට රාජ්‍ය කරන්නාවූ වුත්තය

ධාතුකෙණ්ඩුන් රද්දනුය, එහෙයින් පුරණලදු කොටිසමකාරඇති අත මය
සත්තය සත්තෙන්නේ රජ්ජුරුවන්ගේ පුරෝහිතබ්‍රාහ්මණයන්ගෙ පුළුඳ
ඉපදෙමින් උපන්නාවූ මහට දෙමව්පියෝ සංඝපාල කුමාරයාගෙ නම
ද රජ්ජුරුවන් හා දෙදෙනා එක්ව රජ්ජෙහි වැඩවසන්නාවූ බවුකො
තුන. ඒ කුමරුහට පැමිණ සත්කාරානුභවරට සොඳ සිතෙහි ප්‍රියෙන්වූයෙක
ඉඳින් සැමදාම වැඩසිටින්නේ නුවරදොරටු පිටව මුහුදුතය කුමාරයෝ එක්
දවසක් සුවරස්ස සහකාලයෙහි පිටව ගිහිදුන කුමාරයෝ එක්
ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ මෙන් මැණිකෙණෙහුන් වැනිසේක. ඉඳින්
දවසෙහි ඒ කුමාරයන් හා එකතැන සිසිරට යුතු හොඳින්නේයෙහි සිතා
සමයේ ඒ බව දන මෙලුන් හා එකතැන උදකලාව පලවූ සලදෙරින් පිටත්
සමයේ දෙවඑවියන්වත් හොඳකට උදකලාව පලවූ සලදෙරින් පිටත්
සමයෝ සිහිලැස්වනයට ගොස් සෑමසුවස්සාවෙන්පැවිදිව පසුහාන්හු අංගසමා
සමයෝ සිහිලැස්වනයට ගොස් සෑමසුවස්සාවෙන්පැවිදිව පසුහාන්හු අංගසමා
සමයේ ල

සතුන්ගෙන්ද හොඳින් හැසිරීමත් දක්ෂතාවෙන්ද යුක්ත වූ
මිරිදිවන්වෙද්ද මහාදය කැරියාදී ඒ සතුන්ගේ මුත්‍ර ගුදය
දෙකෙහි දුගඳදියකොට යන්දීම ඒ සතුන් නැසී යන්නේ මුත්‍ර
දක්ෂ වූ රජදරුවන් ඇතුළු සියළු සත්ත්වයන්ගේ ජීවිත
අහසකින්කොට-ඉන්නිසා ලෝකවාසීන්ගේ මහත්
එසේ කුසල්කොට ඉපද සුවවිඳිනා අපූ ඉතාදී දුර්ලභ
වෙලෝවරලෝ දක්ෂ බිම්දෙනකෙනා මෙන් ඉතාදී
පළිඟුවන්නාවූ කවුයුතත් කොහෙවත් නොදක
කළයුතු එකල ශ්‍රීමත්දක්ෂ රජදරුවෝ තමන්
දෙයකාවත් අහ අත්හැරිලි ලදින් ධර්මානුකූල
තමන්ගේ දානසාතනාව කියාසුදුසු තමන්ගේ
අන්තේ රජදරුවෝ හා එසින් කොහෙත්
ජාතකය පුකාශවන්නී මෙහෙයින්
මුත් දෙසාරරජදරුවෝ දක්
වූහ, එකල ශ්‍රීමත්දක්ෂරජදරුවන්ගේ
යෝහම් ලොව්තුරාණන්වූ

අසිති නිපාතයෙහි.

කුස ජාතකය.

ඒවද දහමලබාදීවූ සරණුරුවන් වහන්සේ
චරණයුගලයෙහි සතිඳුන්වහන්සේ සැවැත්නුවර
කුසරජතන්ගේ උපන්හි අසේසිබුමහසිවාහන්
වියදම්කොට කරවා පිළිගන්වහලද රාත්‍රියෙහ
මාලයාදීන් විරාජමානවූ පද්මෝද්පල කුවලඋත්
පුෂ්කරණීන් රමණවූ භූමිපුදෙස ඇති ජේතවන
ථූපාරාම විහරණයෙන් දහස් හවසෙක්හි
සෙණෙහුන් අරහයා මේ කුසජාතක

ඒ කෙසේදයත් ?

සැවැත්නුවර වසහඳාවූ එක්තරා කුලපුත්තයෙ
මඟෙහිව එක්දවසක් සැවැත්නුවර පිඬුසිඟා ඇවිදින්නේ,
එක් මාතුගමයෙක් දැක පුහුණිමිත්තකුත්තයෙන්
යෙහි ඇලුම් හැසිව දිස්වූ නිස හෙත් හා ඉරණුවු
හා සුදුමැලිවූ සිරුරු ඇතිව වසන්නේය,
හාවූ දිව්‍යපුත්තයන්ව පැලඳි මල් මාලාභිසවිචය

[illegible]

එකල සසිඳුන්වහන්සේ මෙසේ කාමාතුරයන් උපතිදිවයේ සැම
දෙනාත් දහමින් බැහැර කොට දුරුවෙන් රාජ්‍යය කරන්නාක. ඒසැම
දෙනාත් පුරාණතාවයන්ට පුධාන නවූ විලවුති නම් අසෙසිබෙසුන්
සෙනෙහළුවා මුත් දරුසෙනෙහස් නැත්තාහ. එකල කුවර් විජේසේ හා
රාජ්‍ය බැහැර හා පුරදෙරට රැජිව රට හරියේය විහසොසෙහි මහත්සෙනා
සෙලෙන්මාල සළුනුහ. ඒ සොළොසාල ඇති රජදරුවෝ සිරිදුරු කවුරුත්
සැමදා රාජ්‍යය කරවීන් සිටියදී අසාගයක් කරණ සෙනෙහි හැත්තාක
තුමන් නියා මෙබඳුවූයෙහි වේවාලාහ.

එකල ඔවුන් එසින් සැමට සඩෙමිති දෙවියන්වහන්ස අධිපතියා
සෙනෙහි සැත එක පරිපාලනය කරන්ට නිසි දරුසෙනෙහි හැත්තාහ.
එසින් සෙනෙහුන් අප රාජ්‍යය ඇරුණෙන ධෙසියෙන් රාජ්‍යය වහසි ඒ
කරන්නේ දඹදෙවින් රාජ්‍යය කරන්ට නිසි පුහුණු සෙනෙහුන් හැතුවා
ඇතැයි නිය. එසේ රජදරුවෝද පුහුණුවන් පුාප්ති නාහෙන්නාවූ නිවැසියන්
හුමන් කවුහුත් දුසි වීවාලාහුය. දෙවියන්වහන්ස සුඛවාසන්සේගේ හුන්හැ
ඇවිදුවූ නාටක පුත්‍රයන්ගේ පදුමිසොහි රූකවල් ඇතිව විවත ඉන්නාවූ සුරති හා
ඒ රූරුවෙල් හැර සත්‍රියක් සිහසේ ඇවිදිනාව කැර වදුරු ලෙසට දැඩිත් ඉන්
සෙසෙනෙක් දරුසෙනෙහුන් ලද්දාතව් ඒ නව් නැත්තාම ඉන්නියි අනෙසෙහෙ
හුන් විසවුන්වහන්සේ කැර ඇදෙහෙ පුත්‍රයන් සතුරුනව ඒ නාහෙන්නාහ
සෙක් දෙනා අතුරත් සුහුල් ඇතිසෙනෙක් දරුසෙනෙහුන් ලබතිසි සිව්
ගිය. එකල රජදරුවෝ ඔවුන්ගේ මසින් එළෙහ කරවාත් දරුසෙනෙහුන්
සොලඳින් සොයතුවූවාක.

මහාබොධිසත්වයන්ද ප්‍රඥාවෙහිත් දානාදි පින්
මෙනෙහිලින් සත්වයන් මුළුල්ලෙහි දුක්ඛිදුන් කැරැවීමෙහි
අතාසඳවෙරුම තත් හඬවූ කීෑමෙන් මිට ප්‍රකෘත්‍යාකාරව
ඒක දෙදෙනා දුක වියැස කරමිසි වදාළහ.

එසඳ නිසුතෝලාංකය මැදු සතළදෙ දෙනෙක් ආදරයෙන්
ගෙන මුළුල්ලෙහි දුක්ඛිදුන් ප්‍රඥාවෙහින් දුක්ඛහානිය
ලැබෙයි යි කියා කාරණ්‍යයෙන්ම කියා දෙදරස්පුරුවන්
මුදුකොට ප්‍රඥාවිත්තයෙහි කුසරස්පුරුවන් ආරාධනා
වෙහි උන් සැදවැසෙහ යමහි සත්දරස්පුරුවන්ගෙන්ගෙන්
අසුන් ඇතිව දුකයන් ඇවිය. ඔවුන් දුක රජදරුවෝ
සිය සෙනග සිටිවරා නානල සුවරට අවුත් වලලෙහි
කුඹක්යිහා අවුදු කෙරි කුඹක්යිහා අවුදුහි ඔවුනොවුන්
නිහා මුදරස්පුරුවන් විසින් කැදවා ඔවුනොවුන් ඇමියහි
කෙවෙහි එක දුව අප සත්දෙනාටම දේවි මෙන් කොටගත්තාහු
අපට පුත්‍රයන්ගේ හෝ දෙව සුවි කෙරෙහි සත්සුන් වදාළ.

ඒ අතර මුදරස්පුරුවෝ මලුවන් හතරන්හි අමාත්‍යයන්
කරවේදෙහි විචාළහ. එකල අමාත්‍යයෝ දෙවියන්ගෙන්
සත්දෙන පුහාවෙන් සියලු අවුදු ඉදින් සුදුහෙයින්
බිඳෙනෙහ සුවරට වැදහොත් ජීවිතකෙරේ පමුණුවා
හොඹ කෙහෙවිකොටගෙන සුවරුන්ගිහි සිටියාය යන්නෙහි
ප්‍රහාවයින් යළිමයුති කිවහුමි.

එසඳ රජදරුවෝ එක්සෙහෙතුන්ව පුහාවන් සත්දෙන
සෙස්සෝ සුවකරණ්හ. එයෙහින් එක්සෙහෙතුන්ව
හැක්ක මුළුදඹදිව අග්‍රාජන්ව සිටි කුසරස්පුරුවන්ගෙ
දක්වමි කී සත්සඟත්කොට කෘතා රජදරුවන් සත්දෙනාට
වසි කිවුහ.

එලෙස රජස්පුරුවන් සිමින් රාජාඥාය මුළුල්ලෙහි
එපවත්ඇසූ පරිවාර සපිරිසු කොස් පුහාවින්ට කිය
සමයින් පෙරලි සඩමින් උතන්නෙහ් හැකි ජා ඔබාගද
පැතැඇති රස්කමින් විසිකුරුවඤ්ඤාවිරිව හඬන් කා
වරණ ලදුව මැණි සත්සෙහ් සතව කොස් සඳස්කාරකොට
ඒන්වහන්ස මෙසේ සඳුන් කුවරලා සහපුරු කපුරු ආදී
කිරිහඬහලද ප්‍රියකරුවු ඔබා ඇස් සලක් ඇති කිරිවලු
පෙම්බරවූ දළ සඩමිවූ ඇති කැඩපතින් බල බලා
විසිය පවසන්රස්පුරුවන් විසින් දෙමලදුව විලාපකිරීමක්

තවද මැණියන්වහන්ස මෙතරාල සලාමෙන් අත්මිදී
ලොව්පිටවූ සඳුන් සෑදූ ජාතුදු ඇදිවූ සුවඳ සත්වකලද
අවුසොත්ගේ දෙමලදුව උතුන්නෝ විසුලිසිනි ඇදී

තොසත් වදාළාවූ කුඹ රජතුමා දැඟලිය කැපීමට පටන් ගත්තේ ය. ඒ
දුටු මහණෙක් කෑගැසුවේ "ඇණියන්ගෙන් ඇතිය කපනවා" කියා ය.
අවුත් මෙතුමාට දොස්කියා නොදන්නාකම් නිසා ය. මේ
කෙනෙක්ගේ රාජදණ්ඩය කපා එකතු කරනවාදැ"යි කී ය.
ගොඩදල සොඉරුත්කිති රජ්ජුරුවන්ගෙ දරුවන්ගේ ය. එම
දුන සෙනෙකුගෙ නොමියම නිසා මොහොත්තක් ඇතුළත
කැප්පාවූ දුනාවතියෝ මැණියන්ගෙන් ය. මේ කුඹ
ලබන්න වදාළ කැපුවත්තේ ය. මේ කුඹ

සබඳ රජ්ජුරුවන්ගේ සහොදයාගෙන් යදනලද කාන්තාව
ශ්‍රේෂ්ඨ ලෙසාවූ විසිදහසක් පමණ කඳකුරු කාන්තාවන් ය.
රජ්ජුරුවන්ගෙන්ත්ගේ පුරා ගොඩනැගිලි කාන්තාවන් ය.
මෙතැනට කිසිකර සුසඳරවූ මනොඥ ලක්ෂණොපේත රාජ්ජ
යෙක් අභිලක්ෂාරයෙන් සරණාගත විසිදහසක් පමණ
කිම කතාවයි සිතිද්ද.

සබඳ සව රජ්ජුරුවන්ගේ පුරලොකමන් ගැබ් තුබූ
නොඉක්මවූ කාලයේ ඛවලාතෙනුයෙන් විරාජිතවූ
යෙන් සලිකවූ පුරප්පුදුරි සාමා පුරවුදුරින් සිසිල්
කිකරා කිණිවූ සිඟළු රථාලඬාරයෙන් විවිත්‍රයෙන්
ලෝලිතු මල්දම රත්ඉණි කිසිකිවුලින් නොමැකවූ
රම කිරවාරයෙන් සැදී සිටී.

සබඳ යම් රූපොධාතියක්හුගේ ඛරණිකලාපී කිණිකණ
ඇති අඹුකුට සාධාරණයෙන් නොගැහැනුවූ කාන්තාවන්
කිසාකතමෙලට එකත්වෙරළාදීන් කරණලද විවිධාකාර
රූපයෝ මහාඅගසින්ගෙන් පාවා කුර ඇත
සිටිද්ද.

නවද රජතා තිල සෙවන කාන්තාදී අනෙක වෙනි.
යෙන් වැහෙනාවූ කිරි ධාර සහස්‍රයෙන් සන්සඳුවිනලද
ඇති සඳහවූ කුඹ කුරුමා ගමාකාර ඇති විසිදහසක්
සතකයෙන් රජ්ජ සාමේමන කාන්තාවන් කිර දෙනෙය
ප්‍රකාවතී කුඹරජ්ජුරුවන්ගේ යශඃ විහුකිය
ඇති රාජාධිරාජයා සුබවිකාන්තේ දස්කොට සිටින
නොසිතමි යනාදීන් ඛොධිසත්වයන්ගේ ගුණ කථාය

එකල සිංහල මෙහි නොවෙමි අයිතියෙහි කියාගිකරු
අදහස්වන මිදුරජ්ජුරුවන් කරුණාවේ එපත් කිරීම
සිතුවි පුකාවතීන් කරුණාවේ දියණියෙකි කුඹ
තැබෑරුනි විසිබඳුන එදිනි පුකාවතීන් එක්ක
මෙතුමෙයි අවුත් රාජකුමාරවරුන්ට අරක්කැමිකම්

සිතුවිලිවල, මිදුරජ්ජුරුවෝ උන්ගේ මේ අදහසොහොතක
ගිය නිසාවෙන් දුන එකල සෙත සේන්වලා සිදීම්වලින් පැකිලී
ද තබාලූ පරිදෙන් සතලවුවන් කෙරවූ විමිසා කෘතඥ
ඇති කිරීමේ අරමු කොසියා කලද එකාගතයෙන් දැඩිදේය
සඳහා වෙනයෙන් දුක්මන්ම මොහොතකියන් කරුණාවේ
සිටියේ මිදුරජ්ජුරුවන් එකාවත සත්තසක් මුළුලොකි දුක්
ගොසින් සිට මිදුරජ්ජුරුවන් වෙත්වලා අවුත් මෙතම
සිටියේ නොවේ නම් එතැනින්ම මොහොතකියන් කරුණාවේ
ලබන්නේ සිට මිදුරජ්ජුරුවන් එකාවත සත්තසක් මුළුලොකි දුක්
ගොසින් සිට මිදුරජ්ජුරුවන් වෙත්වලා අවුත් මෙතම
සිටියේ නොවේ නම් එතැනින්ම මොහොතකියන් කරුණාවේ
ලබන්නේ සිට මිදුරජ්ජුරුවන් එකාවත සත්තසක් මුළුලොකි දුක්

එසේ අඹා මහාඛොධිසත්වයෝ ඉදිරි මෙම කඳකොට කිමිනම් මොකිසුත්
ඒ ගොඳුනනතු අපරාධය සඹඹකොර වදලමෙනෙවැයි යාවිසඳුනලුය.

එසේ මිදුරජ්ජුරුවෝ ඉකාඛොධිසත්වයන් විසින් පියවචනයෙන් කියන
ලද බිම්දෙර කරා ඇතිම සෘතහාය ප්‍රාසාද ප්‍රාසාදයට කොස් ප්‍රකාරින්
ඇත්තා සුරිඹෙහැති සැනැහයිය මහාබලපරාක්‍රම ඇති කුඹ රජ්ජුරුවන්ගේ
සතුරා කිරීමෙහැති සැනැහයිය මහාබලපරාක්‍රම ඇති කුඹ රජ්ජුරුවන්ගේ
කතාකරමා ගනුව සඹඹකරවා ගනුවසි කිය.

එසේ මිදුරජ්ජුරුවෝ ඉකාඛොධිසත්වයන් විසින් පියවචනයෙන් කියන
ලද බිම්දෙර කරා ඇතිම සෘතහාය ප්‍රාසාද ප්‍රාසාදයට කොස් ප්‍රකාරින්
ඇත්තා සුරිඹෙහැති සැනැහයිය මහාබලපරාක්‍රම ඇති කුඹ රජ්ජුරුවන්ගේ
සතුරා කිරීමෙහැති සැනැහයිය මහාබලපරාක්‍රම ඇති කුඹ රජ්ජුරුවන්ගේ
කතාකරමා ගනුව සඹඹකරවා ගනුවසි කිය.

එසේ මිදුරජ්ජුරුවෝ ඉකාඛොධිසත්වයන් විසින් පියවචනයෙන් කියන
ලද බිම්දෙර කරා ඇතිම සෘතහාය ප්‍රාසාද ප්‍රාසාදයට කොස් ප්‍රකාරින්
ඇත්තා සුරිඹෙහැති සැනැහයිය මහාබලපරාක්‍රම ඇති කුඹ රජ්ජුරුවන්ගේ
සතුරා කිරීමෙහැති සැනැහයිය මහාබලපරාක්‍රම ඇති කුඹ රජ්ජුරුවන්ගේ
කතාකරමා ගනුව සඹඹකරවා ගනුවසි කිය.

සොණ කාළී ජාතකය.

පැමිණ බෝධිසත්ත්ව රාජපුත්‍රයන් අතුරින්ද එක් කිසිවෙ
කෝ බොධිසත්ත්වයන් සංඝයාගේමෙන්හෙයින් මිදුණෙමි කියා සිතූහ.
සි.

ඒ අතර බුහ්මණියගේ අනුවව එපවත් කොණ්ඩ අධිරාජයාට
බෙදිසිටියෝ ඒ ඉණිසාවන්ගේ ඒ ගාථාවෙන් අවවාද ලබා, ඒ
සේලාට ද ධර්මදේශනාවෙන් අත්‍ය වූ විමුක්තියෙහි පිහිටුවා
නොයි එහෙවරම්හි සිටියා.

දෙවෙනියෙ දෙදෙනා මෙහු මාලඟලුව පහළවූ ගුණයෙන්
සපහට ගනු කැමැත්තෙහ මේ අවසානව පැමිණියාදැ අවබෝධ
කෙසින් දරුවෙකි අපෙන් ඇතැයි පැමිණියාදැ අවබෝධ
එහිගති කථාකොට එපමින් රජපුත්‍රයන්ට කියා සිටිසේ
ඉන්ඛණියාගේ දුවිමේ හවකෙන්ත් විමෙසෙති දැන පරිවාර
පරිවාර නිදස්කොට මහු එයිහෙට දුකෙකැ සමඟ
මැණිඳෙවිය බෝධිසත්ත්වයන්ය කෙනුතුවාරයෙකි
එහිගෙන් සුවසින් පිදුන්වසිවලුයෙහ දුදෙසෙකි
මස්කැමෙන් කිසිත් කෑමිසේනාවූ කිසාවූ කිරිකෙනුත් ආපි
සුළුපාල පල්ලවයෙන් කපුන්ගෙවූ කලහා පසා
එල්ලෙසෙල් ඇ සරුවත්තෙහ කිරිගෙරිඤ්ඤවූ
හෙ කාපෙ පුවුජ්‍යාවෙන් පැමිදිව එසිවාසය කළාහුය.

එකල බෝධිසත්ත්වයන් හා කිලුහුවෝ දෙදෙනා උදාගන්නාසිය
හා හිටිව හැමද කසලදමා උණුදිය සිසිල්දිය කෙහෙරා දෙදෙනාගේ
දලු මුව දෙවහාදිය දී වලින් මඩුවූ පලාළුලෙහ රත්තුම්බරා
සිසිල්දියහබා ඉස්ගෙඩා කාවා ඉහෙන් අවුලුහ. මිදුලින්
සිමිය දෙදෙනාව උපස්ථානකෘත්‍යයන්හ.

මෙලෙසින් කලක් සියදද බෝධිසත්ත්වයන් මුල්කොටගෙන
සේ පලාළු දෙවිපියන් අනුභවකරවා රකිමින් සිහ රිසේ
හෙයාගැනීම්ව ලද යම් පලාළුලෙක් පලුලිහෙට කෙහුන්
ඔවුන් අනුභවකොට මුවහෙඩා අවසිල් සමිදහ්වන්හ.

කොණ්ඩඤ්ඤයෝ දුරහෙයින් මුල්ර පලාළුලෙහ
දෙදෙන කොඹාවිඤ්ඤයෙහි කොටසේ කිලුහුවෝ පලාළුලෙහ
ඒ අනුභවකොට පෙනෙව කැසිනතුමුවාහි ප්‍රතිපක්ෂයෙහ
දෙන්ම කොටසින් දුටු පල ඵල හෙළුවුන් පලුලිහෙට
සසියන්හෙහ පලාළු අනුභවකොළෙවි සේක. කිරුවෙහි
කොඹිරිසේක් නිමිත්තෝප්පත්ති එකල බෝධිසත්ත්වයන්
දෙවිපියන් ඉහ සිවිමැලි මැතින් කොටසින් සිසිල්
කොටිලිහුන් පලාළුලෙහ හෙළාගැනීම පලුලිහෙට අනුභවකොට
අමෘතය කෙරෙන්හම මෙසත්ත්වයන්ගේ මෙහෙන් කලුල්

කොණ්ඩඤ්ඤයන් සිහා කොටසින් කෙසැත්පවත් පලාළුලෙහ
ඒ කොණ්ඩඤ්ඤයන් කි මෙ කොපිලිගත්ත. එසේ කොටසින්
කොඹාවිඤ්ඤයෙහෙරෙහි සිහා කොටසින් මෙහු කෙසින් හෙරට
පැමිණි උපස්ථානයෙහෙරෙහි එසේකෙසින් මෙහු කෙසින් හෙරට
කොණ්ඩඤ්ඤයන් මෙ කොපව වැසිපිරිසෙහි එකෙසින් දෙම
කොණ්ඩඤ්ඤයන් මෙ ගාථය කිව කෙවුන් පොඤ්ඤකෙරෙහි හෙයි කෙස
කොණ්ඩඤ්ඤයන් අනුරුදුවූහ. එසේ කොටසින්ගේ මෙ
කොණ්ඩඤ්ඤයන් අස්කැබෑකොටයෙහි අනුරුදුවූහ. එසේ කොටසින් දෙම
කොණ්ඩඤ්ඤයන් මෙ කොපව වැසිපිරිසෙහි හෙයි කෙස
කොණ්ඩඤ්ඤයන් අස්කැබෑකොටයෙහි අනුරුදුවූහ. එසේ කොටසින් දෙම
කොණ්ඩඤ්ඤයන් මෙ කොපව වැසිපිරිසෙහි හෙයි කෙස
කොණ්ඩඤ්ඤයන් අස්කැබෑකොටයෙහි අනුරුදුවූහ. එසේ කොටසින් දෙම

ඒ අතර රජපුත්‍රයෝ කපන්ඵලවරයන්ට මෙ දැකීමෙන් ප්‍රසන්න කිමිද
ඉන්නීමා ආකෙණෙක් වසාගි සිහා මෙන් යවූහ. ඒ කොණ්ඩඤ්ඤයෙහින් කාල
ඒ ගිය වෙහ යන කිසිවකුත් කොණ්ඩඤ්ඤයෙහින් කුමක්කිහා අවිදැනි
ඒසේ කෙසකුත් යන විවාරා රජපුත්‍රයන්ට හෙවන පිණිස ආරියකු අහා මට
කෙරෙරුණේ මෙ කෙණෙහ සමඟින්ගේ කපසම් රක්ෂාකෙරෙහියි කියා යවූහ.
ඒසේ සඳපඬිකෙරෙ රජපුත්‍රයෝ කෑමිත්තෝකම් සකල ජම්බුදීපයෙහි
රජ්ජය ආදීලන්ට සමඟිවම්හි කියා යවූහ.

එසේ අහා රජපුත්‍රයෝ කපසවරකුගම් කුවණැත්තෝය ඊට කිසි උපා
යක් දන්නාම යහපත්වීදැයි කියා ඔහු කැඳවාගෙන්වා ආකෙණෙක්හි සිදුවා
සිදුවූ ආකාරය කත්කාරකොට පිළිසඳර කථාකෙරෙමින් බුදිඳුගිදිව රාජ්
යය ඇරදෙමට පිළිවැකැසේක්දැයි විවාළෝහු එසේය මහරජ පිළිවකැයි
පිළිකෙනුත්තෙන් ඇරගෙනදෙකෙසේක්දැයි කියා ඔහුකැඳවා කෙන්වහිවිරා මහරජ
කෙනත් කහවනුරක් වවිවත් කැසියක් කොකොට මහේ කැමිකතු
කෙරෙත් ආරදෙමියි කැමිකොතොත් පුරසඳ කොකොට දුක්ම කියි
මෙසේ කියා එසේ කිවිය රජපුත්‍රයෝ සිවිරස කෙකෙ සිසිරිරා කපසවරිය
සේ පෙරදුරුකොට නිඛ්ඵුතාසුය ඉදින් කෙකොට ලිඛ්කෙසෙක් මිසකෙම කපු

ධඩතයෝ නම්වන්නේ ආනුභාවයෙන් සිතලවන්නවූ කරන්නාවූ ගිනි. එබඳු වූ නොදෙන්නාහු, මහ කඩු කැපූ ආදිය කෙණෙහි සෑදෙන්නේ නැත්තේ දුරුණොට හෙමිහිලයක් වෙත් නම්නොට තුබූ ආයුධයන් සඟලකුටා ගෙනපලන් බැඳගිදෙනෙක පලඳුවූ නිල්වෙන්නාහු ගැරහෙනා නොහොල්ලන්නාවූ ගොන් නුවරට ඉවුරුත්තාහු නොවේ කරුව නොහොත් අපවසයෙකි පවතුවහි අලත් යනු.

ඒ අහා කොහොල් රජ්ජුරුවෝ ඵලපු මහත් රජ්ජුරුවන් කොහොව තත්කඩුකරවාගෙන ඉඩහට වැද ඊතලයෙහාට ඉඩහට ගත්කල්හි සාදුජනියයෝ තමන්ගේ ආනුභාවයෙන් පන්සල් සඳහා ඔබගේ අල්වාගෙන දෙපසෙහි වීදි රිදිමු කිසිසෙනෙහුත් හොඹන්නා සැටියේ සැලවුහා.

දෙසෙහාවෙහි ඒ දඹු නිමාගියකල්හි දෙපසේ ඇත්තාවූ ඇත් කොවුන් කෙරෙහි හසින් අත්සිත් මහකට කැක්කන් තැබූ නියාවූ එසඳ සාදුජනියයෝ තොමෝව මහරජ යහාදිත් මහොප රජ්ජුරුවන් උපදවයෙක් නැත්තේය. තොපගේ රාජ්‍ය තොපටම්හන්ගෙ කොහොල් රජ්ජුරුවන්ගෙ කොහොල් රජ්ජුරුවෝ සාදුජනියයෝ රජ්ජුරුවන්ට මහාමව මහරජ යහාදිත් මහොප රජ්ජුරුවන්ට මහාමව වසඟවෙති කිවුය. එබස්හා කොහොල් රජ්ජුරුවෝ සාදුජනියයෝ තොමෝ

ඉක්බිති මොඛ්ගල්ලාන මහරහතන්වහන්සේද මිහිඳු මහරහතන්වහන්සේ උන්වහන්සේගේ මෑණියන්වහන්සේ කිසපුතු මහරහතන්වහන්සේ රාජපුරුවන් පුධාන වූ එක්සිය රජ පරපුරෙහි ආත්මයන්ට නුදුරුවැනෙන්නේ පොහොට් තත්ත්වයෙහි

ඉක්බිති ශ්‍රීමත් රජපුරුවෝ පැන්සහසක් පමණ කාන්තාවන් කැරැකිරජ පරපුරෙහි උපන් බවත් සැමියන් නැතිබවත් කාදවාගෙන නොඑන්නට නියම කළහ. ඒ කාන්තාවන් ලදුව හතළිස්දහසක් පමණ ස්ත්‍රීන් ගෙන්වා ගත්හ. ඒ ස්ත්‍රීන් ලදුව ශ්‍රී සංඝාවාසයන්හි ශුද්ධව ආරාමයට කියාත

ඒ අතර මහරහතන්වහන්සේ පියාණන් වහන්සේ රජදරුවන් පිරිවරණ ලදුව සුදර්ශන විලාසයෙන් එක්තැනවූ මහාපරිවේණයෙහි දහසක් පමණ ආදීවූ කොයක් නොමාවත් පැමිණෙන පිණිස ඉතාමත්

කුත් කැත්තක්ම් කියා මහරජ් කොපෙන් ඊළ කතාවක් අහලා
මේ කතාවතාවට පැමිණියාවූ සොපාසිඤ්ඤිත්තෙරුන්වහන්සේ
ප්‍රධානයෙහි මේ කතාවස්තුවෙහි යම්කිසි කොපෙන් අහිමානයක්
කොපෙන් අත්තුෂ්ට අපට කියනු කැමැත්තේ කොපෙන් ඉතා
මධුරවූ ඇති රත්වත් කියමනකුදු එතුමන්ට නොවේ. ඒ
හෙත්ද අසොතාපත්තිඵලලාභීන්වහන්සේ සුවිදූරව කියන්නේ
යන මෙයින් කියන්නේ අනුතාපකාරණ යමෙක්ද් එතුමන්
නොවේ.

ඒ අතර රජ්ජුරුවෝ තපස්වීන්වහන්ස සුඛසම්පන්න
අයිති නත්තාර පිණිස දුන් වලාහල ආදියෙන් ඇත්තේ ඒ
පිලිගත්තාලද නාදපණ්ඩිතයන් වහන්සේ යම් කරුණක්
ඒ වෙනුවෙන් ඇසුව් අපි ඇමිදෙනමකින් අත්තිකියාගත්තේ
නාත්වහන්සේගේ කියමන් කොපෙන්ම්ත්තයන්ට පැමිණ
වහ පිණිස අවසර කිය.

රජ්ජුරුවෝ එසල සතුටු නාදපණ්ඩිතයෝ උත්තරව
දෙමිපියන්ටද කොපෙන්ම්ත්තවන්වද නමස්කාරකොට
අතිකාරණරජයන්ට මහාජ රජ්ජුරුවන් ප්‍රධානව මෙසේ
නා බ්‍රාහ්මණ ග්‍රහපතීන් ඇතුළුවූ මේ පියල පරිෂද් මණ්ඩල
කාවූ සියල දෙවිවරුද් මා කියන්නාවූ දේශනාව
කොපෙන්ම්ත්තයන් වහන්ස මේ සුඛවහන්සේව ඉල්ලා සිටි
බහුව නාදපණ්ඩිතයන් එසේහෙයින් මාහැකි අපරාධ
ඒකාන්ත හිතැති ඇති සුඛවහන්සේ කුසලකෙනෙකු
කොට කුසල්රැස්කරගැනීමැකිවූ නැතොවැලද ඉව මැනවින්
පිරුන්ව උපසාහ කිරීමෙහි සුඛවණ්ඩකුත් පිසින් එතුමන්
ලී කුශලය සුඛවහන්සේ පිසින් මෙහෙයි දවසක් කරණදු
හෙත මිටත් උපසාහකරන්ව අසිසරදීමෙන් සුරලොව
මැනවැසි කියා යාවියයුතුයැයි.

මේ ලෙස නාදපණ්ඩිතයන් පිසින් කීකල්හි කොපෙන්ම්ත්තයන්
සේත් බුන් පිසින් ඒකාන්ත ඇමිදෙනා පිසින් ඇසුවා ඇත්තේ
කිමෙන් අව පැරැණියාට ආ ගැඹුරෙනා මා කියන්නේ
පඬිවූ අසිබුවා මහරජ කුලයෙහි බාල වැඩි දුරත් පොහොසත්
ගත්තේ පොහොස එතුලයෙහි වැඩිවිටි කෙනකුත්ව කාරණයෙන්
ලෙස කොහොමව ඒ සභාව ධම්මය පිරිහෙලන්නාවූ වලින්
කරගැනීම සහර අපායට පැමිණෙන්නේය.

තවද කොරප යම්කිසිකෙනෙක් මේපිය මිනුත් ඇදි යම්
අන්පා මෙතෙවර කිරීමූ අදිස් උපසාහකොට රැක්පෙවිය
තෙම් කරණිත් සේකෙනි කරගැනීම අපායට කොහොත් ප්‍රකාශ
සේකයි වදළාය

තවද කොරප මැතිනෙනි පියාණන්ම ඔබගේ කෙනෙකුත්
කෑනෙයයි සහ මේ කැමිදෙනම් ඒ ඒ වැඩිවිට මෙහෙයිකෙනෙක්

ඉන්නා කලින් කැවෙන්ගි මෙහෙයි ඔබු පවසනෙක කුමුදුමෙනි යාදුකරණ
ඒ මිනිස කොපෙන්ම් ඇතුළුවූ සියල්ලම් කොහොත් අතිශයාධිකව තෙත
කෙනෙකුවම් කාරණදු එපමිදෙන්ම් මේ මේ වැඩවට ප්‍රධානයෙම් වීමත්
කොපෙන් අත්තුෂ්ට අපට කියනු කැමැත්තේ කොපෙන් ඉතා මධුරවූ ඇති
මධුරවූ ඇති රත්වත් කියමනකුදු එතුමන්ට නොවේ. ඒ හෙත්ද
අසොතාපත්තිඵලලාභීන්වහන්සේ සුවිදූරව කියන්නේ යන මෙයින්
කියන්නේ අනුතාපකාරණ යමෙක්ද් එතුමන් නොවේ.

ඒ අතර රජ්ජුරුවෝ තපස්වීන්වහන්ස සුඛසම්පන්න අයිති නත්තාර පිණිස දුන් වලාහල ආදියෙන් ඇත්තේ ඒ පිලිගත්තාලද නාදපණ්ඩිතයන් වහන්සේ යම් කරුණක් ඒ වෙනුවෙන් ඇසුව් අපි ඇමිදෙනමකින් අත්තිකියාගත්තේ නාත්වහන්සේගේ කියමන් කොපෙන්ම්ත්තයන්ට පැමිණ වහ පිණිස අවසර කිය.

රජ්ජුරුවෝ එසල සතුටු නාදපණ්ඩිතයෝ උත්තරව දෙමිපියන්ටද කොපෙන්ම්ත්තවන්වද නමස්කාරකොට අතිකාරණරජයන්ට මහාජ රජ්ජුරුවන් ප්‍රධානව මෙසේ නා බ්‍රාහ්මණ ග්‍රහපතීන් ඇතුළුවූ මේ පියල පරිෂද් මණ්ඩල කාවූ සියල දෙවිවරුද් මා කියන්නාවූ දේශනාව කොපෙන්ම්ත්තයන් වහන්ස මේ සුඛවහන්සේව ඉල්ලා සිටි බහුව

අවියෙන් යුත්වූවාහු. ඉක්බිති දෙවෙනි දවසේ ඒ සියලු දෙනා ම ඒ නගරයෙන් නික්මී ගොස් පන්සියයක් යොදුන් දුරින් වූ ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඳ වඳින්නට ගියහ.

සත්තති නිපාත වර්ණනා.

මූලපණ්ණාස වර්ණනා.

සත්තති නිපාතයෙහි මූලපණ්ණාසයෙහි පළමුවන සූත්‍රය වූ ධම්මපාල ජාතකය ඇත්තේ කවර නිදානයක් පිණිස ද? යත්, ඒ ධර්මය ඇසීමට ඇති ආශාව නිසා ය. එය ඇසීමට ඇති ආශාව ඇත්තේ කවර කරුණක් නිසා ද? යත්, ඒ ධර්මය ඇසීමෙහි ඇති ගුණ දැක්මෙන් ය. එය ඇසීමෙහි ඇති ගුණ දැක්මේ ඇති ආකාරය කවරේ ද? යත්, ඒ ධර්මය ඇසීමෙහි ඇති ගුණ දැක්මේ ඇති ආකාරය මෙසේ ය.

දෙවිදත්තයා විසින් අමනුෂ්‍යයන් හසුකොට ගන්නා ලද්දාවූ අජාසත් රජතුමාගේ පුත්‍රයා විසින් පළමුවෙන් ම ඝාතනය කරන ලද්දාවූ ප්‍රාචීන බාහිරරාජ්‍යවංශ ප්‍රසූත ඒ බුදුන් වහන්සේ අරුමයක් සිදුකිරීමෙහි ආශ්චර්යවත් වැඩිදුරක් ඇති බව දැනගත්තාවූ සිරිමත් කොසොල් රජතුමා විසින් ඇසුරු කරන ලද්දාවූ එතැන්පටන් උත්තරාරක්ෂකරක්ෂක නම් ඇමතියන් විසින් පරිහරණය කරන ලද්දාවූ පසිඳුරන්ගේ පවත්නා විශ්වාසයෙහි ඇත්තේ වූ ධර්මාභිසමයෙහි පැහැනැති සත්ත්වයන්ගේ සමිඳුන් වූ ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ධර්මය දේශනා කරන ලද්දේ ය.

ඉක්බිති සමිඳුන් වහන්සේ පළමුවරදෙහි ඝාතනය කරන ලද්දාවූ සියලු සතරවැදෑරුම් පරිසමූහයා ගේ ද, ඒ ඝාතනය කරන ලද්දාවූ මේ ශ්‍රාවණාවධි සෝතාපන්නයන්ගේ රූපශ්‍රීයෙහි ලක්ෂණයෙහි ද, උපදවයන් කොටඇති තොමෝ එකී රජ්ජුරුවන්ගේ කාලකිරිය ඇසීමෙන් ඉතා වැඩිය පරම සංවේගය තුළ ඉපදුණු ශ්‍රද්ධාවෙන් ඒ ධර්මය ඇසීමෙහි ඇති ගුණ දැක්මෙහි ඇති ආකාරය ඒ ආකාරයෙන් ම දක්වා වදාළ සේක.

මහද දෙවිදහසාඋවිරජාණන් වහන්සේ ඇතුළු පන්සියයක් බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේලා ඇතුළු අනූ කෝටියක් අර්හත්ක්ෂීණාශ්‍රවයන් වහන්සේලා ඇතුළු අනූ කෝටියක් ආර්යශ්‍රාවකයන් වහන්සේලා ඇතුළු අනූ කෝටියක් ආර්යශ්‍රාවිකාවන් වහන්සේලා ඇතුළු අනූ කෝටියක් ගිහි උපාසකයන් ඇතුළු අනූ කෝටියක් ගිහි උපාසිකාවන් ඇතුළු අනූ කෝටියක් දෙවියන් ඇතුළු අනූ කෝටියක් බ්‍රහ්මයන් ඇතුළු අනූ කෝටියක් දෙවඟනන් ඇතුළු අනූ කෝටියක් බ්‍රහ්මාංගනාවන් ඇතුළු අනූ කෝටියක් ඇතුළු වූ ඒ සියලු දෙනා ම ඒ නගරයෙන් නික්මී ගොස් පන්සියයක් යොදුන් දුරින් වූ ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඳ වඳින්නට ගියහ.

ඒ සමයෙහි සියලුදනුවර අභාසවූයේය. එකල අනුරුවින් හෙබෙරෙහි ඒ ඒ ආකාරයෙන් ඉඳගත් ඒ ඒ සියලු දෙනා ම ඒ ඒ තැන්හි ම ඒ ඒ ආකාරයෙන් ම ඒ ඒ ආසනයෙහි ම වැඩහුන් සේක. එසේ වැඩහුන් ඒ බුදුරජාණන් වහන්සේ ගේ ශ්‍රීමුඛයෙන් ධර්මය ඇසීමට ඇති ආශාව ඇති සියලු දෙනා ම ඒ ධර්මය ඇසීමෙහි ඇති ගුණ දැක්මෙහි ඇති ආකාරය ඒ ආකාරයෙන් ම දක්වා වදාළ සේක.

ඒ සමයෙහි සියලුදනුවර අභාසවූයේය. එකල අනුරුවින් හෙබෙරෙහි ඒ ඒ ආකාරයෙන් ඉඳගත් ඒ ඒ සියලු දෙනා ම ඒ ඒ තැන්හි ම ඒ ඒ ආකාරයෙන් ම ඒ ඒ ආසනයෙහි ම වැඩහුන් සේක. එසේ වැඩහුන් ඒ බුදුරජාණන් වහන්සේ ගේ ශ්‍රීමුඛයෙන් ධර්මය ඇසීමට ඇති ආශාව ඇති සියලු දෙනා ම ඒ ධර්මය ඇසීමෙහි ඇති ගුණ දැක්මෙහි ඇති ආකාරය ඒ ආකාරයෙන් ම දක්වා වදාළ සේක.

එකල්හි ශ්‍රද්ධාසම්පන්නවූ කෙනෙක් අදදවස් බුදුරජාණන්වහන්ස කැඳවා වෙසකපසළොස්වක්දවසේ අකෝපේට්ඨබුද්ධානුභාවයෙන්කරන්නාවූ

කාලාගිරි දඹතෙල මලලිහාමි සතුවූවූ කතුමාගේ සැලකෙනදු ගිනිදෙන රාජ්‍ය කිරිනාතුන්—

ආනුභාවත් කෙරෙහි අතිශය විශ්වාසවත් ඇති සත්‍යවාදී ඇත් වණ්ණය පරාක්‍රම බුද්ධාදී ලක්ෂණයන්ගෙන් යුක්තවූ ඒ ඇත් ප්‍රමාණ ගුණයන් සොඳුරු ඒ ඇත් ප්‍රමාණ ගුණයන් සොඳුරු වහන්සේ ඇතුළු සියලු සත්වයන්ට ඉතා ප්‍රියමනාප වූ

කුරුල් මේ සුදුමහපි එළේගෙයිත් කුඩම්මන්ගේත් මිනී. සංඝයා
හට පැමිණි හෙතෙමේය මෙසේ කියා ඒ ගෙදරින් පිටත්ව ගියේය.
එවැලිමී දක්නා තැපියන්ගෙ කිය—

එබඳුගය රජ්ජුරුවෙන් සතරෙනි පැනෙදු ලැබූ පුරුෂයා
රුවන්වතක්ලේ මහරජ මතුගෙන් එමින් තමන්ගේ ලදුරුවන්
යන් නමලුකුවාගේ—ඒ සියළු උපාය ගැන විමසා
අවසන් සැත ගැබිවෙම සියළු උපාය ගැන විමසා
කොටුන් සතරෙනි ඇති තැනැත්තේගෙ එතැනින
ගෙන සමුගෙන් දුන් පැමිණියේය.
ගැන සමුගෙන් මොහොත් දුන් පැමිණියේය.
බලුන්ගේ ගොතුරු සතරෙම අප කියන්නා
එක්වූ ගෙදරින්ද දැකියේ මලුවන්වූ සතරතැනැත්තා
එක්ගෙදින් ගෙදර අප කියන්නා

එසේත බෙඩිතෙමියන් ඒ කල්හි රජ්ජුරුවෝ
ඇතැයි අවසර දුන්හ. එකල්හි මහාසෙඩිතෙමියා රජ්ජුරුවන්
සාදාදිවූ පැවැදුසිල සමී දැනගියේ පළිගන්නේය යන්නෙන්
නව හා ප්‍රාණිඝාතාදීන් වැලකීමදිවූ පැවැදිවතෙන් රාජ්‍යය
කියා මහරජ සිරිසඟතාවේ දහසකින් රාජ්‍යයෙහි
මහලුවෙන් ජනරාජයන් සතරවනි අවුරුදුකොට ඉඳිමේ සැපයෙන්
කෑගෙන බේරලේ මී හා පිරුද සකිරා, දැන් අනුභවකොට
හා බිසවුන් පිහිටන් රන් සල් ඩැව දෙකක් සිදුවෙනෙක
කොට සිහිවෙන්නේ සතරතැනි අවසර දුන් සාරම
ඩරිසයට කොසිගේ බලුන් දුවිය. එසැණින් සිදුන් සිහිවෙන
පැමිණි ගංග රජ්ජුරුවන් හා සිවුවෙනුත් දුන දුසිමෙන්
පිහිට ඇති ගංග සමුගෙන් සතරතැනැත්තාගේ මේල
ඉක්මයි ගංගෙන් සොඩිකි සතුරන් අයිති කොන් සැපේ සිදෙන
විහැළේය—

ඒ අතා මහෙඩිතෙමියන්ගේ සිදුවියන් කියා සැපේ සිදෙන
බැවුම් වේලෙති පදන් රජ්ජුරුවන්ගෙන් අවසර ලැබෙන
මේ දේදෙනාගෙති පැමිණි යම් කෑමියෙක් ඇත්නම් සියලුම
කියා—ඒ අතා සතුටුවූ ගංග සමුගෙන් සිදුවෙනෙක
රජ්ජුරුවන්ගෙන්ද වැඳි සුහුරුකි ගත යම් සැපේ
කිසිදු තිරෝධිව මොහොතකුදුගේ පසුගිය සිදුවෙනෙක
සිදුරුවෙනුත් මහන්ගේ මේ ජාතක විමසුකොට ගෙනෙන් ඉක්මි
ගෙනි මේ ලෝකයෙහි යම් සෙනෙහස සිහුවිය
සඳුන්ට සියළු අභිරහසිය මේ ගංග රජ්ජුරුවන්ගේ අවසර
සිදුවන්ගෙන් සතරවන්ගෙනි ගතාදින් අනාදිකාලයේ

ගිහිය පරිහානිය නිසා කථා ඉපදවූ තිසමුත්තෙන්ගේ ඇතුළු සිදුවන්ගේ
ඔවුනු මේ සුදුරුවන ජාතක ධර්මදේශනාව වදුරා මහලෙනි ආනාදෙයි
සැබෑ නිසා ජීවිතපරිහානය කළෝවිදුනි වදුරා සුසිරත සැබෑදෙය මේ
සිදුවෙය ජාතකය නිසිසා වදුළහැක—

එසමයෙහි බැදිසුතුයා නමි ජනහසපිරිවරයෝය එසල රජ්ජුරුවෝ
ඒ සැබෑසුතුවරුන්ය. යනිසේව සිටි ජීවිත පරිහානයෙහි සුසුරු නම්
සැබෑදෙය බව මේ ආනාදසුවරුන්ය එසමයෙහි අනුදහසක් කොට නම්
ඉඳුරුම් ඉවසිමය මිදුනේ බැදිසුතු ඇතුළු සිටුවරු සතිවාසට කම්පුල්
ඒවා දෙසිස් බැඹුණු සංඝාරජ්ජුරුවෝ නම් සිටුපුතුරු සමඟක්
ඒවූ ඉගෙන්වූ සිටුවරුන්ගේ දක්වා වදුළහැක—

මහා හංස ජාතකය

ලොලෝභික පාරලෞකිකාර්ථයෙන් අඳුන සතෘෂ්ණාව සිටම තමා
කිරීමෙහිය සම්පත්ව පළිගුවිය හෙයින් ආත්මාත්මීය සැපිඳුරුවෙන්නා
සිහසය වහන්සේ සිමියට රජ්ජුරුවන් විසින් හරවා පිළිගන්වනලද පවිල
සෙවෙල්ලෙහි දවසයෙහි වදුරන්සේක් ආනාදය මහසොරුන්වහන්සේ විසින්
සිටින ලදුවාත් ප්‍රවූ පරිහානය කිරීම අස්වීත්පත්තියකොට මේ මහා
හංස ජාතක ධර්මදේශනාව වදුළහැක.

යෙසි දිවිසිරිත කථාව යව බුල්ලඤ්ඤ ජාතකයෙහි කථාවිය යදුන
විස්තර. මේ ජාතකයෙහි අතීත කථාව සෙහෙවර දක්වන්නාවූ සරිඳුන්
විසින්ද එහි, මහාඅණි ඝටිකිදුවත මිරණ්ඩුවර සෙයාසංඝකාමි මරණ්ඩ
රජ්ජුරුවන්ගේ වෙමා, හම අතරේගෙහුන් බිසෝකොණ්ඩ් දිය. එකල්හි
සුරුදු මොඩිඤ්ඤාර ඇති මිහාබොධිසත්ත්වයෝ හංස ජාතියෙහි ඉපිද අනු
දහස් හංසයන් පිරිවරා වලතුවූ පසිතෙහෙකි වසන්නාහු. ඉක්බිති එක් දා
සත් වෙනි හම බිසව අර්ධරාත්‍රියෙහි සඳින්නෙන් දක්නාවූ රන්වන්නාවූ
අදහසක් අවුත් සියාසහ මියාකලේ සිද ඉසිරිවූ සිටියෙන් මෙහේසියෙහි
දුන් සාධාරණදිදී මණ්ඩපයින් ඉසුදිශ රාත්‍රිය ඉතුරුවිය සෙයාසෝ මිරණ්ඩ
සින සභිය සොළොසා සිරිසුරු සඳුන්වෙන් පිටත්ව සිසිල්ලක්ෂ්‍ය. එසල
සිරි සෙයක් අල්ලවසි සියලින් මියන් මෙසෙයක් දහදිස්සොට පුබිදිමින්
දහ දිස්සොවසෙහේ සැසිසිරියාය. සියවුන්ගේ සෙමින් අහා පවිත්‍රස්ත්‍රිය
සෙයෝ සොහිද සොසිදුසි සියා සිදක්වියහුය. එවේලෙහි සියවූ සැබෑසුන්
සිස්සෙයක් වේදුනි සිහා ලිහාසතා සෙහේ සා සැත්තෝ සොදෙසිදී. මේ
ලෝසෙහි රන්වන් හංසයෝ ඇත්නාහය දුසින් සම සැසිසිසෙහෙක්
සිය අසන්හා සැබෑත්සෙකි. රජ්ජුරුවන්ගේ සිස්සේ දුන්වියෙහි අප සිසිය
රන්වන් හංසසෙහෙක්හුන් දුවූ සිරු සැය සිරිසෙහි සැසියෙක්
ඉදිරිපත්ගෙන් සැබෑසුන්ගේ සිසිය සිසිසෙහෙක්

දෙසෙන ලෙස කරවීමේ සෙසේද්‍ද මේ ආත්මයේ ලෙසේ
සැදවීමේ සොඳ රණ්ඩෙය [illegible] ඒ ඒ ආත්මයේ ලෙසේ
උපතැති කිරීමේ මේ සිරිත ධර්මයේ උපදවීමේ පරිදෙසේ
එකල්හි මහේ මහෝත්සව කිරීමේලෙසේ මේ පරිදෙසේ
කිරීමේ සොඳිය, මිලුත් ආගාර දන්හල් සිටුන් දුගියන්
කියාවි කියවීමි කියෝගෙයට පසිවා පළමුවා ගියාවේ
වැදෙහෙන්නිය.

රජ්ජුරුවෝ මහාසත්‍යයේ උත්තම රාජ්‍යත්‍වය
මිනිවුන් සොඳය මෙහිය දැඩි සොඳිදුම් මිහාරු සිරිසේ මේ
සොඳ සැම මිනිවුන් සැපතුලු සමඟ වේ සොඳ සොඳ
අතින් මිහි පිරිසිදුවීමේ මිනිවුන් සොඳිදු අනුභවවීමේ

එකල මිනිවි දේවතාවියන්ය මේ අතින් අතින්
උපතැති කිවුය ඒ අය රජ්ජුරුවෝ සමඟ මේ මිනිවුන්
ඇසිල්ලෙන් සොඳින්දිලේ කිය.

එකල මිනිවු සැමදෙන ආදි කිසිවක් කියා උපන් පලමුවා
කතෙහෙළද සේයන්ගේ පසිවසෙළද කියාසෙ ඇසෙන්ම ඒ
කාවු සඩ්ඛියංරජ්ජුරුවෙ කියනුගේ සුදිදුන් ඒවිල් මිනිවුන්
මෙලෙස්හා කැදිත්සෙකි ඉදිරි සේලෙස්සෙදිලේ
කෙම් හිසක් ඒවිසෙ කියෙන සොඳිසුව මියෙන්ම කිය.

එකල්හි රජ්ජුරුවෝ ඉදිරි සඤ්ඤාංඛ්‍යාසෙහි ගත්තේ ලේ
ලබිසි සෝක සොඳෙන්දිසි මිනිවුන් අත්වෙ, මියෙන් සොඳ
යන් හා පමණ මියෙන්ඛ්‍යාසෙන්ගේ එකා අඛ්‍යාසෙන්
රජ්ජුරුවන් සංඛ්‍යාසඤ්ඤාත් මෙය අත්ගෙ උදිදුන්ම රජ්ජුරුවන්
රැකියා සොඳිසි කියෙයි කියෙන්දු රජ්ජුරුවන් සංඛ්‍යාසෙන් ගැඳුරු
අඛ්‍යාසෙන්ත් විසින් දෙවියන්ද්‍රත්ව කියාලාසෙන්ගේ මහාසත්
සොඳ රජ්ජුරුවන්සෙන් මේසෙයි මුල පාලිසෙන්ගේ කියා
දනිමියි කිවුය.

එකල රජ්ජුරුවෝ ඒ සංඛ්‍යාත් ඇසිවාට පසු රාජ්‍යත්‍වය
විහිරා සොඳකිලිය කියෙයින් එකල්හි සුදිදුන්ම සඤ්ඤාත්
රජ්ජුරුවන් සංඛ්‍යාත් විසූහුට පමණසෙකි සියලුසෙන්ගේ
සෙස්වා සත්සෙ උපදෙසක් දෙසුදුන් විසිලුය. එකල සියලුසෙන්
කියිසුත් සමඟ සොඳියෙසුවියේ ආගාර සොඳ සැමදෙන
සංඛ්‍යාත් සමිසුවර ඇසෙන්සෙට සුදිදුන් සඤ්ඤාත්
කිය.

සමඟ උපදෙසක්දුයි එකල සියලු සුදිදු උතුරිය පත්සෙ
පමණ දිය පලට ඇති මෙසියලු සියලු ඇතියෙසු දිලෙසුන්
සංඛ්‍යාත් ඇතියෙසුට පංසියේ පදිසෙන් සඤ්ඤාත්
වැදුන්සෙට පංසියේ සියලු සොඳසුන් සියලු සඤ්ඤාත්

[illegible] මිහි සෙසිය සහ සියලු සියලු සියලු ඇතියේ
[illegible] සොඳින්සෙන්ගේ සොඳසුන් සියලු එසේසුලේ සොඳසුන්
[illegible] සඤ්ඤාත් සත්සෙසුන් පරම්පරාලාභියෙන් එසියලු සියලු
[illegible] සඤ්ඤාත් එසේසුලේ සියලු.

එසේ අහා රජ්ජුරුවෝ බලිත්සේ සියලුසේ සියලුලද පුරිෂ ඇති
සියලු සොඳසේ සොඳිරියෙන් සසුලිසෙසුට දහසූ වැද්දන්ගේ පාසෙදී
[illegible] සියලුසේ සොඳසේ අසුදරුවන්ට උපතැතා බිත් සියලු ඇදිසූ
[illegible] සඤ්ඤාත්සෙසුද සොඳසෙන් අසුදරුවන්ට උපතැතා බිත් සියලු ඇදිසූ
[illegible] සඤ්ඤාත් සොඳසේ සියලු සොඳසේ

කාංඛාවට කෙටි කැබි අමතකයක් දමින් කොටි කොඩිවල් කෙරිලා දමා තිබුණා. එතන පාසාණපරම්පුරාවත් එක්ක ගිහිල්ලා ඉඳලා ආපු ඉතිරි ඇතුන්ව බේරාගන්න බිල් කොටුවට ඉහතින් අනුරාධපුරයට ආපහු එවිය යුතු බව කියා සිටියා. ඒ අනුව ඇතුන් ගෙනියන්න ඇතුන්ගේ ආරක්ෂාවට ඇතුන් යවන්න ඕනෑ කියා කාංඛාවට ඒ බව දැනුම් දුන්නා. ඒ අනුව කාංඛාව ඇතුන් ගෙනියන්න ඇතුන්ගේ ආරක්ෂාවට ඇතුන් යවා තිබුණා. ඒ

එමෙන් අනා සුළුබොජ් තංක රජ්ජුරුවන් කෙරෙන් මිහිර
කොදුන අනුග්‍රහයෙහි මනුදෙදොළ කොසිකතාන්තරය
මේ මුත්වතැන්හේම දක්ඛිම සිසා තංකරජ්ජුරුවන්ගේ
එහෙම් විසා දුකට පැමිණි සුළුවතැන්හේ ඇරියා
අග්ගපුරුෂයන් තා මිය සරිසෙතෙල සිසාවිය
පටන් එන්ව වැඩ කළවා සිත්හේ වාසයකොට
සේනාවට පෙසෙවිරන් ඔවුන සෙරෙමින් සිව
පාවාදිලා කැපත් මවසැවගොස් තංකරජ්ජුරුවන්ගේ
ඇල කුමන්ත්‍රණයමද එසේ කෙමින් සුළුවතැන්හේ
මේ පෙනෙතාසනයන් බිවිම මියපත් රැකෙතත්
සැකෙති කිසා දුවවූ මහපතිය ප්‍රකාශකලෙ.

මෙසේ තංක සේනාධිපතීන් අතියතාදෙයක් තැබිලි තාවා
රජ්ජුරුවෝ කියන්නාමු එබා, සුළුබෙනෙති කොට සාමි අසා
දුකෙනිදී අත්කොහැර තමි එසේකිරීම උහාමෙන්හේ ඔබගෙ
දුක ඉන්නාවූ මට කිසි තෙයෙක් කැත්තේය එසේදැයිනමුත්
පැමිණ කිය කියේ ඊතියක කොට එසින් ගලියෙන කොහෙ
දෙදෙනෙක් විසෝගයෙන් දුකාගල පැමිණි මිනිස්සේ අපට
කියන්වට කථාකරණ කල්ලි විල් කෙලවර මිට වැඩි තෙයෙ
මිලග්වූ ආකාශයෙන් කියන්නුණුවුන් දුක කියමින්අපගෙන් අපට
උතුල තරේකි බැදි එල්ලෙන්නාවූ බොහොයින් දුක මලවන්නි අපට
පව් තරයේ කන්වා තෙක මියුරන්නන් අන් ඇතිව කල්පාන
මැණිතෙක විමසන්නි කියන්නුණු සඩකැපි නොවේ ඉදිරියෙහි මුලින්
පසිද්දෙන් මෙතෙයෙන් දිවෙමින් හොස් තංතෙන්ට ඇතත්තිය.

එකල මේතෙයෙන් එන්නාවූ වැද්දනු දුක සුළුබෙනි තෙන්නාවූ
තංක රජ්ජුරුවන්වහන්ස වැදි එන්නේය සුළුවතැන්හේ තෙන්නාවූ
වැසි අස්වා කියමින් අමෝරාතෙන් එක මියුරන්හේ ගෙන්නාවූ
සේම තෙනි තමි ගෙවූ කි මියුතෙක ප්‍රකාශතෙරෙමින් විසින්
කැපැත්තේ මෙබිසසමින් ඉදිරියේ සිව මියුන් තුනාගුණියෙන් විසින්
කැලවිස කියාවිත් උන්තෙතෙරන්හේනම් මියුන් උන්තෙතෙරුන්
මෙතෙන්න. එතෙනින් තෙතෙන්නොතෙතෙ වැද්දනුත මියුතෙ
අස්වා වැද්දනු ලතව අතියුවා තෙන් සියවිවූ සුළුතෙ තෙනි විසින්
තෙන් කියමිදුනි සිවාරා රජ්ජුරුවන් තංතෙතෙනෙති මෙන්නේ කියන්නේ
තෙසින් එතල සුළුබෙන් තෙවූ මෙම තා පිසින් එවූ මියුන
තෙතෙන්තු මියුතෙනි තෙතෙනෙන් අසුදුතෙනේ තංතෙන්ට රජ්
රජ්ජුරුවන්වහන්ස සුවනින්ද කුණුතෙන්ද තෙන්නේතෙ
දෙතෙට උතෙතෙරා සිව්තෙනින් මියුතුවූ තෙතෙතෙන්
සියලු තෙන්නේ ඉතින් තෙන් තෙන් ඇති ඇදින් සියලු
උතුරුතෙන්නි ඉදින් තෙ මේ තෙන් ඇති ඇදින් සියලු
සියලු මෙන් ඇතින්ම තැන්තෙවූ ඉදින් සියලුතෙනේ තෙවූ

තොමරු පිතෙතට තෙවත් ලබිනු තැතිතෙනි
ලියලු මේ තෙතෙන්නුව. තැරතනුව ජාතිතෙනු තුලදෙතියාතාදියෙන් මේ සරි
ලියලු මා විතෙතෙවිසා තැරතනුව ජාතිතෙනු තුලදෙතියාතාදියෙන් මේ සරි
ලියලු තොපට කිසි අලාභයෙක් තොවේතෙන්ම. එතෙනින් ඔබ සුවසින්
තෙතෙන් තංතරජ්ජුරුවන් වහන්තේ තොමරු තැරතු තමි තෙලෝ පරතුල්
ඇතුවූ මෙතෙන් වැඩවන්තේම. ඉදිරි මොරුපේරහැර තරතාදී තතා අපා
ඇත්තු මෙතෙන් දුක්විඳිතෙනියනි යතාදින් මිනිසිවූ තරා කියා වැද්දනුතේ
තේ තමුත් මෙතෙන් තැවත මෙබිසසමින් දිනාවිට තැම සැමිනි ඉතිතින්
මිට මෙලෙස්තොට තැවත මෙබිසසමින් දිනාවිට තැම සැමිනි ඉතිතින්
තැතොතු මැසෙඩිසි අස්වා කිය.

සුළුබතෙම තංක සේනාධිපතීන් විසින් කියනලද ප්‍රකාශවූ මෙම
තරාව අසා සතෙතොසතෙන් ලොමහරිමින් තමතාට පැමිණ ප්‍රසාදී දිවැසුත
තෙතෙන් තෙතෙතෙරාතෙන් තරණ තෙතෙණකුත් පසිද්දෙත් මියුවන් ආදර තොරවතෙන්
තෙතෙන් සුදුතෙති බැඳ තිරිසන්ව උපත් තෙතෙතකුත් මිනුතෙතෙතෙතෙතින්
තිරිතොව මෙසේ තරාතරණ තෙතෙණකුත්වෙන් උපත්ජාතියට මා දුවුවරුන්
තාත්තේත, ඇසුවිරුන් තැති සබඳ මේතෙතක් තංතෙන් සුළුල්ලව ආරතියැදින්
රුතලාව් ඉදි ලිවීත පරිත්‍යාතය තෙරෙමින් තිගන්ට මේ තංතරජ්ජුරුවෙ
තොදි තෙතේවූ මහුතින්නක් ඇත්තාතුදයි වැදි ප්‍රශ්නා විමතලේය.

එතන් අසා සුළුබ තමි තංතසේනාධිපති මේ වැද්දනුත් සිත
මෙලෙස්වූතේය, දුන් එතාති මෙතෙලෙන්තොට ගන්නා විතික මතේ මුණ
පුකාශ තෙරෙමින් සිතා උමබල වැදිසුත්‍රය මේ තංතරජ්ජුරුවන්ට කන්තේ මා,
ආතුරවූ සියලු තංත තමුතතාව රාජතොතෙ එන්ව මිව තෙතෙමින් සිරිතාවූ උන්
මියන්තේව උදතලාව වැතෙතාව පැමිණියාදී අවතේවූ තොතෙතෙතෙතෙත උපත
මේ ඇර තොතෙන්නාක එතේතෙතින් මේ උන්වහන්තේ තමිතතෙතින් රද
එන්ව දකිනා දෙතන් විතා තතිව ගැලවියන්ට නොහිතමි කිය.

එසද උන් එසින් කියනලද ඛතීතාවතියවූ සරාවින් අතා තංතසේනා
තෙන් ලොතතෙතෙන්තමණයට පැමිණියාවූ වැදි ඉදින් මේ මේතුවූ තිලාවිර
ඉරු ඇති තංතරජ්ජුරුවන් මිරින් තමි තතර අතාතෙන් ගැලවිය තොතෙමි
රජ්ජුරුවන්වහන්තේ මදුතන් තංතයා ඇරපුවි ඇදිදුනි කිසි මට තැතිවන්තේ
සරණ්ස්ස්වයි මිම තංතරජ්ජුරුවින් සුළුබ තමි තංත සේනාධිපතීන්ට සතුටු
පවුරුතොට අරිමියි සිතා සඩතාවවූ මිතුධතියන් රකිනා උතුමවූ ගුණ ගැති
සුළුබ තමි සේනාධිපතිති යමිබදු තෙපි සාමිං සිවි තංත රජ්ජුරුවන් තියා
රජිතය දෙමි සිවුද ඒ ගුණයෙති සත්තුමවූ මිම දෙදෙතෙති මතිතතෙන්
තෙසි සදුඵුනුතු මියුන්ගේ අඩන්තාවූ මසුවන් සත්තුමට තෙතෙරීන් දෙදෙතෙති
විතා නිස්මෙවති කියා මොළොක්වූ සිතින් තතෙතිසියන්ත තරා තොස්
උතුල ලිය නඩා ඩෙන්ත්ගේ මෙබිසසමියන් ඉදිරා උතුල ලිය සුළුතෙ දුකින්
විඩාතෙණ එලින් තොඩ තැති දුඵය දරන්ත සුවතෙන් ඇති රිතෙණ සිත්තෙති
සිදුවා බැඳිසිය සිල බොල දරුතෙතෙර තුන්ගේ තතෙන්ලියම බැඳිසියවූ උතුවන්
ඇතා සොතා මිතිතෙතෙතතුන්ගෙන් තෙතෙන්ත ඇලදුවූ තලුන්, තැති සිලන්වූ
සිතසිසින් එලින් පැන් තෙතෙවූත් ලේ තෝතාතෙර තැවිත තත අතින් සිතිවූද

පුත්‍රයා. ඒකෙණෙකුගේ බැද්දකුත් කෙමිලියා හා, මෙයින්කියවන්නේ මලයෙන් හදිමත් තාරා ඇලලී පැවසෙන පුවත් කෙමිලියා කියයි.

එකල මහා බොධිසත්වයෝ තම භෞතිකත්වය අතහැර නිදුක්ව උත්තම.

එසේ සුමිත්‍ර නම් සේනාධිපතියා තම භෞතිකත්වය අතහැර පැමිණි කියාව දැන මලවිල්වූ සෙනානායකයා විසින් සැදැහැවත් අපට බොහෝ උපකාර කරණලද අපපසින් උපකාර කරගත්තා සංඝයාත් කැත්තේය, ඉදින් මේ තෙමේ රජ සුවපත් කරගත්තා දෙන පියාණන අප ඇල්විසූ බවුත්තෙන් බොහෝ අපහාර ලබන්නේ. නොත් සත්‍ය, කියා ඇල්විසූ විකාරව සිරාත් ලබන්නේ. වැද්දව උපකාර කරණු කැමතිව මේ කාරණය පිහිටන්නාවූ එබඳු එබඳු එබඳු

තෙමේ එතකුදුවුවත් කරවල මිට පිටකැරේ. ඒ මිටෙහි කිසිත් ඇරඹුම් ඉරුයක් කලකැබෙන්නේ පදිවූහාමු මේ තැන ඉඳුම් දුකට පැමිණියා, දැන ඉන්පසු අප කළ හැකි දෙයක් නැත. එහෙයින් ඇරඹුම් ඉරුයක් හෝ ඉඳිමට අවුත් ඉඳුම් දුකට පැමිණෙන්නේ ඇරඹුම් කොළඹ හා ඉඳිමට අවුත් ඉඳුම් දුකට පැමිණෙන්නේ මහාසත්ත්වයන් වහන්සේ බව දැනගත් පරිද්දෙන් මහාසත්ත්වයන් වහන්සේ මේ තාපසපිරිවරුවන් හැඳින්වූහ. මේ සුළඟ හමා කැසඹෙන්නාවූ පෙත්තේ කිමෙකැයි කියා විචාළ සේක.

එකල්හි ඇතු රජපිරිවරුවෝ සුළඟ හමන්නේ මහ අහස මැදින්නට බැන්දාක්මෙන් කරණ කලින් ඉරියතෙහි වැටී. ඒ ඉඳුම් දුකට පැමිණියහ. එකල්හි රජදරුවෝ මෙහෙයින්නේ රැස්වූ බ්‍රාහ්මණ ගෘහපතිවරු කෙරෙහි ඇතුළු සුළඟ හමන්නේ කිමෙකැයි විචාළ සේක. ඔවුහු ඇතුළු සුළඟ හමන්නේ ඔබ වහන්සේ කරණි කැමති දෙයක් ලබාදීමට නොහැකි කිරීමේ කොටම ඉඳුම් දුකට පැමිණෙන බව කියා රජදරුවෝ ඉඳුම් දුකට පැමිණෙ

සුධා භොජන ජාතකය.

ජාතිකභෝගයාදීන් සතියක් තරහකෙරවා කිරිභාජනයෙහිමයි අලි
කුම්භයෙහිත් බාහනයෙහිමු සමියක් සමඟිව රජභාජනයක්හේ දෙවිරමයෙ
සෙට මැවවපකෙක්හේ දන්දීමේ මලත්ත් අදහස් ඇති එක්තරා ජාතුගමයෙහ
මුත් අරභයා මේ සුධාභෝ ජනපාකකතය වදළහේක.

සැවැත්නුවර එක්තරා කුලපුත්‍රයෙක් බුදුරජාණන්වහන්සේ විෂිතුව
ණයකොට පසත් සිත් ඇතිව බුදුසස්නෙහි පැවිදිවී අභිඥාලාභියි සිල්ලෙ
කරන්හේ යෙදෙමත් පමණ ධ්‍යානානුභාවයෙන් පුත්තපුරුෂ පරම්පරාවන්හේ
කෙරෙහි පවතිනලද මෙත්සිත්ඇතිව දායක ගෘහයකින් අනුග්‍රහවිත්
සඟෙහා උපසථාගාරයෙහි අලුත්දවූ ශ්‍රී ත්‍රිවාරණයක්හේ ලුහුණු දානයෙහි
සත ඇතිව පාරමිතාධර්මයන්ගෙන් සත්ත්ව පිහිටුවලනලද දානාරාම පිළිගැන්
පුන් දන පුත්තන්ව දන්දෙන්හේක්හේ නිතුයේ දන පිරිභාගය ඇති කිසාදි
ඒකාන්තයන්හේ කෙරෙහි පුසිඩිව සිටියේය.

ඉක්බිති එක්දවසක් දවතාවිණියෙහි රශ්මි මාලී කාංසපාත්‍රය ගිනිකෙළි ඇවිලෙන්නාක් මෙන් ඉදිරියෙන් පැතිරෙන්නේ ඇවිත්තේ ය. ඒ දැක්ම ඉතා භයානක විය. ඒ ගිනිකෙළි ඇවිලෙන්නේ ඒ කාංසපාත්‍රය තුළ නොවේ. එය ඉදිරියෙන් පැතිරෙන්නේ ය. ඒ කාංසපාත්‍රය ඒ ගිනිකෙළි ඇවිල

එවාද නොකොට මේ දිළ කැරෙනෙහ තොප හැමගෙන් වැඩිමහල් තෙමේම පලදිස්දැයි කීහ.

ඒ අසා දිව්‍යාඛ්‍යහාවෝ තාපසයාණන්වහන්ස නුඹවහන්සේ අප සතර දෙනාගෙන් යම් කෙනෙකුන්ට දෙනු කැමතිසේද ඒ ඒ තැනැත්තා ප්‍රධාන වෙයි කීවාහුය. ඉක්බිත්තේ නාරද තාපසයෝ දිව්‍යප්‍රාඛ්‍යයන්ට කොව් එවාද වැඩිමහල් තපස්වීවරයන්ව සුදුසු නොවන්නේය, තොප සැම දෙනාම ඒ ඒ තැනැත්තන්ට දෙවිලොව දේවතාවන්ට නායතවූ ශක්‍රදෙවෙන්ද්‍රයන්ම විවාරා, කියා ගනුවසින් කීවාහුය.

ඒ අසා දිව්‍යාඛ්‍යහාවෝ මතු නුඹුන් කෙසින් හා කොපෝ විසඳන් අයින් විවාරා නියමදැනුවසින් කීකෙනින් තපසැයට කියා ශක්‍රදෙවෙන්ද්‍රයන් සමීපවම හොස් පියාගන්ඩගන්න අප සතරදෙනාගෙන් ලබන සුදුසු වචනය විවාළහුය. එසඳ බඹාජිලිව සිටි විවාළාවූ දිව්‍යප්‍රාඛ්‍යයන්ගේ බිඳ අසාපසු වෙනි තොපි සතරදෙනා රූපයෙන් වණ්ණයෙන් වයසින් දේඛ්‍යාඛ්‍යයෙන් සමානය කවරෙක් තෙප ඔවුනොවුන් හා විවාද ඉපැවිදුසි කීවාහුය.

ඉක්බිති දිව්‍යප්‍රාඛ්‍යයෝ පියාණන්වහන්ස දිව්‍යලෝක මනුෂ්‍යලෝකයෙහි යෙහි අසඟලිහාවූ ගම්න්ඇති උතුම් තාපසධම්මයෙහි පිහිටියාවූ තපස්ගුණ ඇති නාරද නම් තාපසයාණන්වහන්සේ ගඳමාදන පර්වතයෙහි අප සතරදෙනා දැක මෙලෙස කීවුය. ඉදින් නුඹවහන්සේ දක්නාලැබ්බවනම විශිෂ්ටවූ සෙනා කුත් කීඃ මැන්වසි කීවාහුය.

ඒ අසා ශක්‍රදෙවෙන්ද්‍රයෝ මොහු සතරදෙනා මාගේ දරුවෝය කුත් මොවුන්ගෙන් එක්කෙනෙකුන් ගුණයෙන් එශිවටයසි කීනම් සෙස්සා කිපෙන්නානුයැ මේ තෝරා කියන්ට නොදිළිවන මොවුන් කිරිලය වසයෙ කෙසිය තාපසයන් සමීපයට යවමසි ඒ තාපසයෝ මොවුන්ගේ විවාදය සිදුවන්නානුයැයි සිතා දරුවෙනි මේ විවාදය මා ඊසින් විවාළ නොහැත්තේ හිමාලය වනයෙහි කොසියතාපස පවසන්නෙක් ඇත ඕහට මේ සුධාභොජනය යවමි තාපසයෝ අන්කෙනෙකුන්ට නොදී අනුභව නොකෙරෙයි කුත් කෙනෙකුන්ටම දෙන්නානුය කෙ.පයාම අතුරෙන් යම්ක් ලබන්නීද හෙ උතුම්වින්නියයි කියා ඔවුන් එතනින් නික්මවා දිනාලි දිව්‍යපුත්‍රයා තුන් එඹුල රථාචාරීනි හිම ලයවනඟට දකුණුදික්භාගයෙහි ඔහොතිරයෙහි සෝසි නම් තාපසකෙනෙක් තපස්කෙරෙති උතුමූ අම්නුම්‍යවාසයෙහි වසනසේක් කිසි අහනපානාදියක් නොලබන්නානුය මේ සුධාභොජනය හෙතෙස්ම තාපසයන්ට දෙවසි විධාන කළහ.

ඒ නියෝගලත් රථාචාරීසැම සුධාභොජනය ඇරගෙන දෙසෝ හොමිය සෙසඬවයන් සොඳන ලද්දවූ දිව්‍යරථයට නැගගැනී ආකාශ හොස් තුමූ නොපෙනී උදය කාලයෙහි හතිරඩාහය නොවී හිමිදිරිය පුදු සූර්‍යදේවතාවාට නමස්කාර කරම්ම් සිටි තාපසයන් අතට සුධාභොජනය දුන්නේය. එසඳ කොසිය තාපසයෝ කවුන් අතට දුන්නාවූ දිව්‍ය භොජනය දැක ඔහුදෙවියාපුදු සූර්‍යවිවාචනය කෙරෙවින් සිටියාවූම අතට

ඒද සන්සේ සුදුවූ ඉතා පිරිසිදුවූ අඳුනවූ දිව්‍යසුවඳ විසිදුනාවූ ආවෙනී සහරු වූ පෙර නුවූවරුවාවූ සුධාභොජනය ශක්‍රදෙවේන්ද්‍රයෝ අතෙහි තොකොට දිව්‍ය දෙවතාවෙක්ද බඩුරුවූ මේ අපූරුතාභෝජනය හා අතට දුන්නේ යවුරු දුසිනාදීන් කථාකළහ.

ඒ අසා දිනාලි දෙවපුත්‍රතෙම ඊ ශක්‍රදෙවිලොව දේවතාවන්ටතොයතවූ සන්දෙව රජ්ජුරුවන්වහන්සේගේ නියෝගයෙන් සුධාභොජනය නෙතොවාවූ නිනාලි දිව්‍යපුත්‍රතාවසි දතයුතුනව මේ උතුම්වූ කිරිමිත අනික් කැකයක් නොනොම අනුභවකළ යුතුනව තවද තපස්වීන්ටතෙන්ම භොජනය අනුභව කළයුත්ත නම්ද පෑන්පියාසද ඉන්ද්‍රිය සොකාල්වන කුසීයකම් විඩාවයකොපයනුයැ ගෙවරම්, දිර්ඝ ඔවුනොවුන් හා විවාද කිරිමිත සේලාවීකිමය සිතපිඩාව උපන්න ඉඩවන හිංලිතමය සිතනලද දෙලොස්වැදුරුමිවූ නුතුණ දුරුකැන්සේය ඒ කරණයෙන් මේ සුධා භොජනය අනුභවිකළයුතුනවැයි කීය.

එබස්අසා කොසියතාපසයෝ එම්බා මාකලිතමව දිව්‍යපුත්‍රයාණනි රසඳිනා එසුන් ලබනලද ආහාරය අන්කෙනෙකුන්ට නොදී අනුභව නොකෙ රෙම් ඉන ව්‍රතසමාදානය කරනලද්දේය එතෙසින් අන්කෙනෙකුන්ට නොදී අනුභවකිරීම් මා නොවවසේය, තවද උදකලාව අනුභවකිරිමේද උපායමයන් ඉසින් පසස්නාලද්දේ නොවෙයි තවද ලබනලද ආහාරය අන්කෙනෙකුන්ට නොදී අනුභවකරන්නාවූ සත්ත්වතෙම ඒසිකකලකත් පැසෙක් නොලබන්නේ යෙ ඉතාදී කීය

ඒඅසා මාතලි දිව්‍යපුත්‍රද තපස්වීස්වහන්ස නුඹවහන්සේ ඒසින් අනුභව නොදී අනුභවකිරීමෙහි කවර දෙයෙක් දක මේ ව්‍රතසමාදානය කරණ ලදුසි විවාළේය.

ඒ අසා කොසිය තාපසයෝ එම්බා දිව්‍යරථාචාරීනි මේ ලෝකයෙහි යම් කෙනෙක් සත්ත්වඩාදිවූ ප්‍රාණවධද මිතුද්‍රොහිකම්ද පරදර කමිසද ත්‍රම්ම ශ්‍රාමණ්‍යන්ට නිනු පරිභවයද තද මිසුරුකඹයසි යන මෙකී දෙසින් ප්‍රකාපවූ මේපස්දෙන අසාත්‍යභාවයෙන් අඩිකෙරිමවෙයි. ඒකාරණයෙන් පැන් පමණක් ලදින් අන්කෙනෙකුන්ට නොදී අනුභව නොකෙරෙයි තවද මේ දානවූතය සාදන්වූ කෑප්පවන් කුවණැත්තාවූ බිඳ ප්‍රකාශකබුඩුවිවූ ශ්‍රාවකාදීන්පිසින් උතුම්වූ පසස්නාලද්දානය පසිදින්වෙවසි පුරුෂයන්වෙවසි දන්දෙමිය මේ දානපරිත්‍යාගයෙන් යුක්තවූ සත්ත්වයෝද ඇත්තාහ. පාවූ මිපුරුෂයින් ඇතනාහ මිසාවූ සත්ත්වයෝම යුක්තයහයි උපායවයන් විසින් උපකාර නලද්දේයැයි කීය

එකල කොසිය තාපසයන් විසින් කියනලද සුභාෂිත වචනයන් අහ දිව්‍යපුත්‍රතෙම සතුටුවූ තාපසයන්ට පෙරෙන පැදිදෙන් සිටියේය.

එකල ශක්‍රදේවෙන්ද්‍රයන් විසින් නියෝගකරණලද ඒ දිව්‍යාඛ්‍යහාවෝ සතරදන ආශ්‍රමයට හොස් රත්වළුවූ ශරීරසොභාවෙන් දැසදිගුන්බිබුදවම්ම් දකුණුදිග ආකාශ; බවසිර සඩාශ, උතුරුදිග කිරිය, නැගෙනහිර ශ්‍රියසි සතර දෙන සතාදිසාවෙසි සිටියාහ.

එසඳ කොසියතාපසයෝ මෙතාවූ ශරීරසොභාවෙන් දැසදිගුන්බිබුදවා ඊන්නිඛ්‍රාවක්මෙන් දිලිසෙන්නාවූ භාවභාවලීලා කටයුතු සිසැසුම්කාදීවූ සිතු

රාගයෙන් යුක්තවූ ඒ දිව්‍යාඞ්ගනාවන් සතර දෙනා දුක උතුරවූ අතෙහෙ
පැමිණියාවූ සළු.හරණයෙන් සැරසී ඔසඩිහාරකාවන් පරිදේදන් දිස්වෙ
ශරීර සොභාවෙන්ද මිසදිටුකමෙන් ඇලුදෙන්නාවූ සඞ්ගිරිතෙක්ෂ
බඳුවූ සොභාව දරන්නාවූ ශරීරඇති දිව්‍යාඞ්ගනාව පුළුදිග්ගි සිරිවැඩූ සෝ සැ
රෙස්සිද මට සියවසි විවාළහ.

ඒ අයා ශ්‍රීසොභාවෙන් තාපසයන්වහන්ස සියලු සත්ත්වයන් දමිතලද ගුණ
මක සතමයන් සෙවුනාවූ තවද තාපසයන්වහන්ස මේ ලෝකයෙහි මේ වැනි
කෙනෙකුන්ව ඇපනැමිනිවිද ඒ සත්වයාම පරිකාමයෙන් සත්ත්වයා ගැන
තුමාවහන්සේද; එහෙයින් මා ශ්‍රීකාතාගයි කියා දතමැනෙ සිටියාහ
යෙකි විවාදයන් නිසා සුඛවහන්සේ සමීපයට ආමිසු උතුමාවූ පුසුදුකෙ
තපස්විවහන්ස සුධාභොජනය දීමෙන් මා උතුම්කොට තෝරා විදුම් ඇත
වසි කිව.

ඒ අයා කොසියතාපසයෝ මෙවැලෝකයෙහි හසුනිශ්ලා අත්බිඳුවූ
නොයෙක් ශිල්පද අක්ෂර ලිඛන ගණිත නාඩගාදී අනෙකප්‍රකාර විද්‍යාස්ථා
ආචාරශීලයෙන්ද ඒශිෂ්‍යවූ පුතුවිනෙයෙන්ද යන මෙයින් සුපතළි ගත්
චතිද්‍යාදී සඩඞ්ගවූ බුලක්‍ෂ්‍යාවන් හවින්වහවූ සත්වයෝ සොපෙන් පැහැදු
තාවෙන් දිලිදුබවට පැමිණෙන්නාහුය, ඒ නොපෙන් අකාරයෙක පැහැදු
ලෝකයෙහි ඇසිනවූ තවාගේ බඹ පමිණ නොදන්නාවූ වංශයෙන් පැහැදු
විරූපිවූ දුර්ජාතභවයෙන්ද නොප හා එක්වීම වත්තුකොටගෙණ ඒකාන්ත
ආඥාවෙහි හා යසසව පැමිණ වංශයෙන් ගුණයෙන් නොපයෙන් ආචාර සම්පත්
රණයන් සවන්වහවූ සත්පුරුෂයන් තමන්ව දැකවයෙහි පළිගිවන්නාය වැ
ලන්නාවූ සරිවයන්ගේ ගුණ පරිත්‍යාගකොට සෙවුනාවූ උත්තමයන් වලින්
නාවූ නොප අගුණයන් දනිමි එබඳුවූ කිසි ගුණයක් දකමින් පුරුෂයෙහෙ
නොදන්නාවූ සොපි සුධාභොජනය තබා ඉදිනා අන්නයක් හා බිමිනය ගන්
විවරකුත් අපගෙන් නොලබව නොපයේ අසත්පුරුෂයන්ව මාගෙන් දන්
නොදෙමි වහා මෙතනින් නැඟිසවයි කිවාහුය.

එසද තාපසයෝ කිබස්අයා ශ්‍රීසොභාම බත් ලබන්නාසමා කෙණිහුය
කුත් එතන සඩඞ්ගවයෙන් සිටපිය නොගි අතුරුදන්වූහ.

ඉක්බිති කොසියතාපසයෝ දකුණුදිනසිට වසුවිරිවිත් අරියවිදුරු
දනතාපංසාදියෙන් හා පලදනාලද මිණිකොඩබෙලෙන් හා එසිතුරුවූ ඉ
පලඳනාවෙන් හා අනෙකප්‍රකාරවූ දව්‍යවයවූ සඩඞ්ගාහරණයෙන් විරාජවෙ
කොතුඇයි හරත් වලාකවක් බඳුවූ ධවලවස්ත්‍රයන් දරන්නාවූ ඉපතින්
කරණලද කිණිසලක්මෙන් අයිරකය එල්ලව සහිතවූ තෝපලදිල් තුරුල
කණ්ඨාවතංසකොට පලඳදින්නාවූ හසින්තුසතවූ ඒකාඞ්ගනාවක්බඳුවූ කිරිත
යන් ඇති දිව්‍යාඞ්ගනා සෝ කවරෙක්ඳිද නියත් වල්ලහයා කොදිද මේ
ඞ්ගයෙහි හසනැතිව කුවක් පිණිස අවුදුසි විවාළාහුය.

ඒ අයා කොසිය තාපසයන්වහන්ස මේ සඨානයෙහි ඒකත් කාරියක්
ඇත ධිකනෙකුත් නැත්තාහුය මවිද ඉසුහවනයෙහි ජාතවූ ආයා නමින් ප්‍ර
වූ දේවකාවෙක්මි අඒකතොජනයෙහි ආයාසයෙන් සුඛවහන්සේ සත්ත්ව

ළුවාණුග්‍රහවූ තාපසයන්වහන්ස මට අඒකතොජනය දීමෙන් මා ලෝක
ණාව සතා මහලුමෙනෙවැයි කිව.

එබඳ අයා තාපසයෝ මේ ලෝකයෙහි මෙබඳුවූ ධනාධිව එකතු
ලොකයෙන් සඩ්ගුණාත්‍රා කෙරෙමින් යම්කර කෙලෙක්හි කැවිකැමි නස්නාක මේ
ත් කෙලෙක්හි නස්නාලද ධන ධාන්‍යඇතිව දුකයේ තුබූ පමණක් කැලවියන්
නාහ. මවුන්ට පැමිණියාවූ විනාශයද අවි ආඥාවෙන් වූකෙසින් නොප නිසාම
රියෙන්ය. තවද සාඞ්කිච්චාත්තායෙන් ප්‍රධත්වත්නාවූ නොවිකෙණෙක්ත්
ද්ධ්‍ය ධාන්‍යලොහයෙන් සැව පුවි රැකබලා සොඹෝ ආයාසයව පැමිණ්ත්
සත්තෙකලෙස්හි වැසි සුලන් කැමිමය කොඩාඤන කලවිරෝගය වැඩිසැතිවිමය
ණාදී රෝගයෙන්ද මියන් පලාගැවියන් කොළුබෙළුවන් ආදී කොයෙක් සත්
නාදියෙන් නස්නා ලදුව දුක්ගත්නාවූ සත්වයෝ ඉන්හිසි සත්‍ය ඵලයකුත්
කොලුබෙන්නාහුය, උන්ගේ ආයා විනාශයද නොප විසින් කරනලද්දෙය.
මේලෝකයෙහි සත්තර සත්වයෝ පොහොසකුන්ව සේවාකවිකොට සම්පත්
ඵලණුම්කයි සතුරන් මධ්‍යයව වැද පුරුෂෙපරාක්‍රමය කෙරෙමින් සතුරන්
අන්‍යාසි ආශාවෙන්දයට පැමිණ මහදුස්විද නස්නාහ, උන්ගේ විනාශයද
නොප නිසාම වන්නේය.

තවද මේ ලෝකයෙහි යම් සත්ත්වයෙක් තමන් විසින් රැස්කරන්
නාවූ ධනධාන්‍යාදියද පුත්‍ර භිමා සලත්‍රාදිවූ බන්ධුවර්ගයාද සතෙම් සියලු
වකු කාම සෙලසඩාමයන් හැර දිව්‍යලෝක මනුෂ්‍යලෝක නැප
නෑවිව රූපාවූ අප්සරාතොවුකාදිවූ ප්‍රියසහායකයන් කොට සුතුව
ණින් නොමතොත් මේලොවින් පරලොවින් අනෙකප්‍රකාරවූ දුක්විද මිය
රාලාව සියකල්හිදි අපායදුකයට පැමිණ නමින් විසින් ප්‍රාණිනාකරණලද
දිඃඛනුභව සවපත් සුඛා අනෙකප්‍රකාරවූ දුක් විඳිනාහ. එසින් නොප නිසාම
වන්නේය, ඒ කාරණයෙන් ආයා නම් දිව්‍යාඞ්ගනාව අපගෙන් අඒක
සාර්ථයක් ලැබෙම යන ආසාවෙක් ඇත්තම් කැර මෙතනින් එතෙක් නැති
ස්විසි සියා යවුන.

එසද කොසිය තාපසයන්ගේ මිස්අයා ශ්‍රීසොභාවේද සුඛාව කැර එතෙ
සදිම අතුරුදන්වම සියාය.

ඉක්බිති තාපසයෝ පස්විදිග්හි සඩඞ්ගම් දිව්‍යාඞ්ගනාව දුක අවම
ණවූ වස්ත්‍රාභරණ මාලාදිය හා සපිරිවරින් රත්ලියෙකව බඳුවූ මනොඥවූ ශරීර
සොභාවෙන් දිලිසෙමින් ඔටකිරදිසාවෙයි සිරියාවූ සෝ කවරෙක්දයි විමාළා
ප්‍රශ්නයයි ඒ දිව්‍යාඞ්ගනාසොභා විසිඑවූ ප්‍රතුවිසෙඇයි තාපසයන්වහන්ස
උසාහ සඩඞ්ගත් විසින් පෙවුනාලද මේ සඩඞ්ගමින් ප්‍රසිඩසෙම් මේ ගෝප්ත
සෙකි විදයක් නිසා සුඛවහන්සේ කරා ආමි මට සුධාභොජනය දීමෙන් මා
උතුම්කළ මැනවැයි කිව.

එබඳුයා කොසියතාපසයෝ මේ ලෝකයෙහි තමන් සත්ත්වයෝ කිසි
සලෙකි නොප හා සමකව සම්පල අයා දක්දිස්ය සිල්රකාකිරීමය යන
සේසින් යුක්තව සත්පුරුෂධර්මයෙහි පිහිටා වාසයකෙරෙත් කිසිකලෙක්හි
ඒ සත්වයෝ නොපගේ විසයාශයන් අදුන්කාදුකය මූඩබවද තුලකුට
ඒකතුවය කේලාම්කීම්ය යනාදී අන්‍ය ප්‍රකාරවූ දුසිරියයෙහි හැසි
රෙන්නාහ.

තවද ආචාරශීලයෙන් යුක්තවූ තමා හා සමානවූ හුදෙකලාවූ
පරිවුඩාධිෂ්ඨ අඛණ්ඩකොට රක්ෂාකරන්නාවූ කුලපුත්‍රයා කෙරෙහි
හැර සලකිඩයක් කෙරෙහිත් විශ්වාසයකරන්නාහ. ඒ කාරණයෙන්
සත්ත්වයෝ අයථානයෙහි උපදනා ශ්‍රද්ධාවනියා පරදාරාදිවූ අනෙකදුෂ්චරිත
කරන්නේ කරන්නාහ. එහෙයින් කුසල් දුරුකොට අකුසල්ම කරන්නේ
පරිදීදෙන් දුරුවාරවූ කොපට ශුද්ධාභොජනය දෙවෝ ඊශ්වර අනිශ්‍රාවක
වෙතනින් එහා නැති පලාසාශි යනාදීන් ඇති සුගුණ යිනා දැල්ම.
භාපකයන්ගේ බස් අහා එතනදීම අත්තඩිනාවේ යියාය.

ඉක්බිති කොසිය තාපසයෝ උතුරුදිගසිටි සිරිතම් දිවඹඹිනා
ඇය හා තවඩ කථාකරන්නාහු.

ත්‍රිස්ම සමයෙහි තවදුලි සේනෙක්හි අතපවින් මිදුන්න සමත්
රාජකාරයෙන් නොහවිනා මහදම්රාජයන් සෙලවෙනලද සතුබුලියෙන්
සේ ලිලෝපනව අරුණෝද්ගමනයෙහි දිලියෙන්නාවූ ලක්ෂාරියේ කාන්
වේන් උතුරුවූ රූ දරන්නාවූ අඩස්බැල්වේන් සුකතවූ ඖතකෙන්ත
වේන් සිතා පෙරදුරිකොට සිටිනාවූ නෝ කිනම් දිවඹඹිනාවේදැයි මිනි

එබස්අහා සිරිතම් දිවඹඹිනාවේ තමාව වූපසිදු කියන්නේ
එතන්ස හැඟිසැලකිම අලාභක ඇබැයන් මිනින් සෙවුනාලද්දාවූ සියලු
සිසින් සුපූජාවූ සව සිරිතාවී දිවඹඹිවේම, සුධාභොජනඩිඹාදෙස් සිනා
එතන්ගේ සම්පත්ව ඇඹිසි සත්‍රියාතින්ව ඉල්වීමනම් රකසිනාය කා
කරනකලක්මෙන් ලජ්ජාඋලුවනයෙහින් නුබඩවාගැන්නේනෙක් නෙස්තන්
සුධාභොජනය ඉල්වන්ම ඇඹමිතියෙම් කිව.

එපවින් අහා සතුටුවූ කොසිය තාපතයෝ ඩියන්නාවූ රජරුවන්
සිදුවූ උපමාඇති සුභූරාඩ්ඩිය නෝ සඩහාවෙන්ම සුධාභොජනය ලබනසේ
කාරණ ඩිඹියන්ද? නෙස්සෝ පිලිගැර ඉල්වූ බව නියා සුධාභොජන
ලබාලද්දාසුද, කී එකාගි නොඉල්වූබැවිත් උතුරිගුරුරයකැයි සුසඩහාවෙවූ
සඳහා කිව සුධාභොජනයෙන් ආරාධනාකෙරෙම්. සුධාභොජනය තබා
ආලුවිදුදෙමයෙකි විදසවානවූ සියලුරසයෙන්ම සුධාභොජනයේ සිදුවූ
ඔහි යම් පවරුක් නොකෙරුත්හෙතිමිනම් එපමණකින්ම නොය සතුබ
කරවා ඉදින් අවශෙෂයෙක් ඇත්නම් මමත් අනුභවකරන්නෙමි යේදී ඔහ
සුධාභොජනයෙන් පැවරුහ.

ඉක්බිති කොසිය තාපතයන් විසින් ආරාධනාකරලද සිරි ස
දිවඹ ඔහනාකොට මුලපටන් අග දක්වා සහ මල්පල්ලෙන් සැදුම්වූ ගස
හා පහා කැල මිරිහා ලොප්පුබුබුළු පිසුම් වැටිතේ දුනුක්මෙන් කරාවූවූ
සංවිධි කෙතා ආදීන් හා තවද ලූණිවරණ ඇතල කොසඹ බඳින් සුදු
කිරියාකෙරුල වල්ලනදබ ඩියදබ ඇතතු මී කල එරකැද පලල් මිදා
ආදීවූ මිහාසුවඳ ඇති නොයෙක්ලිදකුණන්ටසින් පලදනාලද රුස්සුදුස්
ප්‍රතිමණ්ඩිතවූ වනඹරපංඛාගිවූහ, තවද එකි අනහරහාරයෙහි සැපේ ඒ
උතු කොඩවූ ආදීවූ පලතෙන මල්පිපෙන්නාවූ අපරණජාතීද මිල්ලෙ
පලතෙන්නාවූ මිං මැ ආදීද එරා පොර ගිඩිරි ආදී නොඩහවූ ඊරාඹල් ඒ

කඩොරාගෙන් ආදීන් සමඟ්වනවූ තිරන්තරයෙන් පිසිරි කෙසෙල් ඇට
දේවෙත් සමඟ්වනවූ නොයෙක් විලිපැහැයින් හා තන්හි තන්හි තබාපනවූ
නොයෙවූ සුනඛසිඹල හරනවූ ජලාශයෙන් හා තවද උතුරුදිග අයිසෙන්
සොඹාගෙවූ වස් සෙවල් ආදී ආකර්ණවූ හාහතවූ නුසුත් මිරිඟ ඇති බස්
සොඹාගෙවූ මිනා කොට ඇති අනවරතයෙන් වතුල කුසුම් මිවරද පෙති
සති නොනවූ මිනා කොට ඇති ජලයෙන් පිරි ඇඹිල මිසල තල්කාර
පහසින් සුකතව සුවඳවැඩි තිබෙන්නාවූ ජලයෙන් පිරි ඇඹිල මිසල තල්කාර
සෙල්ලිලි ආදීන්ද නිවඩවූ පද්මජාතීද නිවඩවූ උත්පල ජාතීද යන මේ පද්ම
ජාතීන්ගෙන් සැදුම්ලද මහත් මිහිර පිඟ රුවින් අතිරමණ සුලභ කොදුරු
ඇති කොස්ලිතිශියෝ මොකරය ඇතිකුකුලුය විසිතුරු ජීවන්ජීවකයෝය
කිරා මොකල කුණාලක හංස පවක්‍රවාක නොයෙක් පක්ෂිසමූහයන්ගෙන්
සාරවරණයෙන් ඉතා මොහොතාවූ තවද නිතියවූ සුලභතෙවරයන් ඇති සු
සුසාර ඒසුන් ලුහුල් මසුන් ඉසුන් ආදී රෙතෙ මිසුන් තෙලියන් කොරලුවන්
ආදීවූ ලාභල්බඳ ඇවිදිනාවූ නොයෙක් මිස්කාලුන් ඇති ඉතා දුඛමිසඵවූ
ඒ සුම්තරණියෙහි පැන්බොන පිණිය සියලු දිසින් අවුත් බස්නා සිංහ එහාවූ
වසෙලුන් කොතතා කහ වෙතනුන් හා ඇති ඇඹුරුවල් මී රෙතෙඹුව ගිප්ඩුව
සරඹවූව කෙහෙල්ඹුව කොහොඹ ඇට නුරුවල් බැම්මිනි සාවූය යන කො
සෙක් ජාතීයෙහි ඹුව ජාතීන් විසින් හැඟිසිතන්නාවූ තවද ඒ පොකුණාව සිටි
තුවවූවන් සිලිඹුනාවූ මලපුන්මෙන් ඹුවරදෙනි පකරින් හැඹිලද අතල
සල් මිදුනෙන් යිහ බව සඹුයා පිරිවරා මැණැවි නැවුම්යන් මන් ඒසුරණඹල
සන්ත් කෙකඩවනියෙන් කන්කඵවූ අත් රෑහවූ තුම්හාතැනි ඒ කොසිය
තම තාඹුන්ගේ ආඥාවෙ සම්පත්ව එන එදේ තාපතයෝ කෙස් සම්පකවූ
දහසක්වර දිවිදලින් බප්කල ජාතඹිකද සම්බෝධඥාණ මෙන් උතුරුවූ ඒව
වණිතයි සවද දෙසකුවදෙක්හි කැසිරිනිය විදුලියක්මෙන්ද නිලකාඹවෙන්
පුකිරණඹනවූ දිනහැක් පිරිවිදිමින් තිබිවූ ගුවන්කුවට වන් පුන්සඳ කිඹලක්
මෙන් විරාජමානවූ තිරිතම් දිවඹඹිනාවට තතුටුවූ කොසිය තාපතයෝ සුවිද
හොඳ මිඹුන්තණ ආදීන් මිශ්‍රව කිරින් මදකොට කොතා මිදහාලද තෙවින්
කැනිවූ මුදුනෙහි අතුරනලද අදුම් දිවැසම ඇති තිබ තනලක් අතුරි සුඳු
රාසිය මේ ආතතය ඉතා පැපය මෙහි ඉදුවිසි මනුෂ්‍යාණයන්ගේ නිවහනුණය
කළෙහ.

ඉක්බිති තිරිතම් දිවඹඹිනා පනවනලද කොඩහාතන මිපාකයෙහි
මිසඳුන.

එසද දශමිඹුල් අදුවිදිසා විදුරු ඒ තපස්වීවරතෙමේ එහා පොකුණට
බිස අඳුන් තෙළුපතකින් පැන්ගෙණවුන් දක්ෂිණෝදකයෙදී සුධාභොජනය
පිළිගැන්වූහ.

එසද සුධාභොජනය ලැබිබෙන් තතුටුවූ ඒ දිවඹඹිනාවේ මෙතැන්
සුඛවතන්ගේ විසින් සුජාලබකලද්දාවූ මිම දිවඹඹාලංකාරව සෙම් අවසර ඉල්වා
තෙත තපස්වීන් විසින් අනුදන්නා ලැබ වඩිමියාසයෙන් මෙවූ සිරි තම
දිවඹඹිනාතොවේ ඇසිල්ලකින් තවුසිසා හවිකැරි නොත් තමා පිටදී සත්‍ර
දේවිසහත් සමඟයෙහි සිටි මේ කොසිය තාපතයන්ගේ සුධාභොජනය
ලදිම සුඛවතන්ගේද මෙවි වතා ජාතදෙහි විදුලිඹෙකවැනි කිව.

එවන්ත් අහා ශක්‍රදේවේන්ද්‍රයෝ සතුටුව තමන් දෙදෙනාගේ දරුවන් හා සමග ගුණෙන් උතුම්වූ ඒ දිව්‍ය බිසවාව සඩම්බ්‍රියෙන් පුදාසළඟ.

ඒසේ ඒ සිරීනම් දිව්‍යස්ත්‍රීතොම දිව්‍ය ඉක්‍ෂුසාදීන් එකිස් දුරු කරණලද මනත්වූ පූජාසත්කාර විදිමින් උදයගිරි පර්වතය මුදුනෙහි දිස්නොනා වූ තරද වඤ්ඣමණ්ඩලයක් මෙන් සඩම්බියවූ හදලිය මාලිකාවෙහි දිස්නා දුහණක එවසි නැවත මාතලි දිව්‍යපුත්‍රයා තපස්වීන් ලඟට යවූය.

එසේ මාතලි දිව්‍යපුත්‍රයාගේ එවනය මුදුනෙන් පිළිගෙන ජාඛොභද සඩම්බිය රිය ඇස් ඇතියන් රැවෙන්මැයවූ කමිහාහසෙන් සැදුම්ලත් තවද ඝනරත්මයවූ අවතිහල සොළොස් මහලකින් සැදුම්ලත් කළඹක්මෙන් දිලිහෙන්නාවූ මුදුනෙහි සොළොස සියක් සිසාරා සිටුවූ ඇති සව තමන්ගේ මුළු මුළු හා සඳහ දිවන්නවුන් වෙඩුවෂ් කම්මාන්තයෙන් විසිතුරුවූ තවද ඝනරත්මයවූ අව මහල සොළොස් මාලයෙන් සැදීලූ ලඟිරිරැහි සළඹක්මෙන් දිලිහෙන්නාවූ මුදුනෙහි සොළොස සියක් සිසාරා ඇති සව තමන්ගේ මුළු මුළු හා සඳහ දිවන්නාවූන් වෙඩුවෂ් කම්මාන්තයෙන් කරලද නොයෙක් ජාති පබිතව විමහ සැදිවූ විසිතුරු කම්මාන්තයෙන් සොහොනවූ මුදුනෙහි සෙලසිය යෙදූන් උසැති සඳ ශහත නම් උළුම සබා සුවසේ සුවසේ යන පිණිස තුබූ පලිග හා ඒ රථයෙහි එසිතුරු කණිබුලාලංකාරයෙන්ද රන්රසුදුල් ඊරසන් ආදිවූ සියලු සිව කාරයෙන් යරහනලද කැට සඩම්බක් නැතුව උතුම්දම්තුයකින් හම් මත්ත කරවන්නාවූ තරුණ හසතිපොතකයන් හා සමාන බලඇති දහසක් පමණ මනොමය සෙසඛ්‍රවාහන් යොදනලද උතුම්වූ ඒ රථයානට නැඟි රථයෙහි සුදු නාදයෙන් හා අඟවන්ගේ මෙසාරවයෙන් හා ආකාශයද විත්තාරවිකුරුණ කිරිලාලද හමුදුයද සොළොවද යන සියල්ලද ඒ සෙසඛ්‍රයෙන් කවපාසෙමින් ඇසිල්ලකින් අවුත් ආකාශයෙහි රදවා තමා පෙර දිව්‍යවියවූ උතුරුදෙසින් එකාංශකාට බාහුගෙණ බොහෝ ඇසුරුකැන් ඇති ආචාරසම්පන්නවූ පෙරි වින්ව තවිස්කාරකොට සඩම්බි ආසාය සඩාය ශ්‍රීය යන තුන්දෙනා වුවනු කවර ගුණයකින් වැඩි කිරීනම් දිව්‍යසුති සුධාභාජනය ලද්දිදුයි විචාරණ එවසි ශක්‍රදේවේන්ද්‍රයන් වහන්සේ වදුල මේකවර ඇසුවම්කවසිබ.

එවන්ත් අහා කොසියතාපසයෝ මාතලිය ශිල්ප ජාති කොදුරු උත්තමයනුත් අධමයනුත් සෙවුනාකෙසින් ත්‍රිකාලතාව අසිබිටෙකැයි සිතා ඇදිලිකළ මනා වසතුවහැර අනිකක් අතිස්ම ප්‍රාර්ථනාකරණ කෙසින් ඉවත් විකාශකාරියයි සිතමි, ගම්මෙහෙයකින් ධන ර්ජිතු ආත්මවෙද්දයා පැමිණෙන්නේ ඒ කාරණයෙන් ආසාව අසත්‍යවාදියයි සිටිමි. ඒ කාරණයෙන් සුධාභාජනය ලැබීමට වොනු තුන්දෙනම ඇයුරුවයයි කියා සිරී නම් දිව්‍ය ඛතකාන්තා ගුණයින්නාවූ මාතලිය ප්‍රවේණිධම්මිය රජාකරන්නාවූ කුලපෙති වැඩිද ලද යම් කුමාරිකාකෙණෙක් ඇත්නම් ඔහුද තවද වැදඳුවූ සතුටු සාමිවූ සෙ

ණිබ වසනොබවූ තරුණ සතිනුද යන මේතුස්පත්‍රයෙහි සතිජාතිසුද පුරු තකයෙහි උපන්නාවූ තමන්ගේ රාජාභන්තන්තනාව මේඋපට සුදුසු කොට එසේ කියා වාසනා සතිනවූ ඒතා මහත් තමන්ගේ රාජ වෙතනාව ලජ්ජායෙන් ඊලඟන්නාහුය.

තවද මාතලිය මුත්හරාදී නොයෙක් ආයුධ ප්‍රහාරයෙන් හැඟහයවූ සඩාරාම තුමුහුයෙහි පැරද පලාඅන්නාවුන් වැටෙන්නාවුන්යම් ලජ්ජාසම්පන්න ගණේක්ම පැරද පලාඅම්හයි යන අපකීර්තියි විවරව රණබෑදව වැටී හුණුම් හරිනා ඔය උත්තමයෙහි ලජ්ජාවෙන් දිවිපුදා තමන්ගේ සඩාමිහු සතුරන් ජයග්‍රහණය කිරීමට ඉඩ දෙන්නාහාය.

තවද මහාසමුද්‍රයෙහි මහත්වෙතෑනි සිදඟන්ගණයන් කරණ පරමප රාව යම්සේ වෙරළගැයි හත්නවේද එපරිද්දෙන්ම සිරී නම්වූ පාපස්ත්‍රීනාවෙහි උත්තරාකට සඩම්බන්ගේ සහනාඝයෙහි අවිහත් රාඝ වෙඝ මෝහාදිවූ අකු ලගණිති කරඝයන් හත්නවන්නාවූ සථානයෙකැයි යන මේ තොපගේ අත්‍ර දෙවිඳුන්ට කියව්යයි කීය.

මේසේ තපස්වීන් විසින් වණිනාකරණලද සිරියෙහි ගුණසම්බාර පූජිතථාව අහා මාතලි දිව්‍යපුත්‍රයාතුම සඩාමිනි තුමාවහන්ගේ සමීපයෙන් සුධා භෝජනයන් ලත්නාස්පවත් සිරී නම් මේ දිව්‍යස්ත්‍රීතොම ශක්‍රදේවේන්ද්‍රයන් දේවසේන රන්මල පුටුවක් ලදින් මහා පූජාසත්කාර ලද්දිය, එසේතෙයින් දෙවියන්ගේ සුවනවන් සුමාවහන්සේගේ සුවඝාණවැඩියයි සතුති කෙළේය.

මේසේ ඒ දෙදෙන කථාසෙරමින් සිටියදීම තාපසයන් ආයුකෙවි වුවමන සඩාවපහළවිය. එපවත්දැන මාතලි දිව්‍යපුත්‍රතුම සඩාමිනි සුමාවහන්ගේ අසුහස්කාරය නෙවින මනුෂ්‍ය සුහව පිරිසසුතු දනසිලාදිවූ සුවරිත වුසිසෙන් බුදුන්පත්වූහ. එබැවින් මා විසින් කෙතෙහලද ඉතා උතුම්වූ ශ්‍රීසාවූ රථයට නැඟි වඳුරුමැනවැයි ශක්‍රදේවේන්ද්‍රයන්වහන්සේද සඩාමිය කෙරුවූ සුමාවහන්සේ දයිතා අගිසුන ඇතිසේක, එසේතෙයින් වහා අදම දිව්‍යලොකයට එහා වඩින්නැයැයි කීය.

ඒ වචනානන්තරයෙහිම කොසිය තාපසයෝ වුවව ඔපපාතිකව දිව්‍ය පුත්‍රව වේජයන්ත නම් රථයෙහි පෙනිසිටියහ. ඉන්පසු මාතලි සංගාහකතෙම ඒ දිව්‍යපුත්‍රයන් සමීපයට වඩා නෙත්ගියේය.

ශක්‍රදේවේන්ද්‍රයෝ තමන්ගේ සහයෙහුවූ තරුණ දිව්‍යපුත්‍රයා දුන පෙතාෂයෙන් පිනාසොස් තමන්ගේ දුවු සිරී නම් දිව්‍යඛතකාව ඔහුට අග මහෙසිකොට පාවාදුන්කල්හි ඔහුට පුණ්‍යානුභාවවූ දිව්‍ය වෙභෙසින් වැඩිසේක.

යහාදින් සඩිඤ්ඣනන්වහන්සේ නිකුත්වහන්සේට මේ අත්සකරාව සෙණහැරදක්වා එපරිද්දෙන්ම මහණනි අලාභ සතිසන්ගේ ත්‍රිසාවිසෙ සෙන් අතිත්‍රාස සිවවන්නේයැයි යහාදින් ඛතීදේශනාකොට පුරිපරපාටි ලෙස මේ සුධාභාජන ජාතක ධම්මිදේශනාව නිමවා වදුරා ඊතෙහි එසම සෙසිසිරි දෙවකාද මෙසමයේ උපුල්වත් විහා සපිරිවිය. කොසියතාපසයෝ

නම් මේ දූනපති තිස්සානුත. පළමිබ දිසාපුත්‍රයා නම් දිවසිත් තෙපැත්තා අනුරුඬ සථවිරවූහ, මාගලී දිව්‍යපුත්‍රතම් ධම්භාරඛාරීක ආනන්ද සථවිරයන් වහන්ස. සූගන්දිව්‍යපුත්‍ර නම් ගුත ඛාරයන් අනකෝවන්වූ නිකලුත් මහාකප්පින සථවිරයන් වහන්ස. එසුදිවපුත්‍රයෝ නම් එමත් සවුවු මුණලත් මහාකප්පින සථවිරයන් වහන්ස. පිණිස දිව්‍යලෝකයට ගොස් මිදුරාවිල්ගෙහා නාරද පාවසයෝ නම් දෙනමක් සවිවූ සාරිපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්ස. එතමයෙහි ලිසුරුකොසිය පිරිවාසේ නම් දෙනමක් සත්‍රාදෙවිපුතම් ලොව්තුරා, බුදුවූ මම්ම වේදයි තමන්වහන්සේ දැනුම් වදළසේකි,

---

කුණාල ජාතකය.

භික්ෂූනෙක නිලඹවූ සකලශෙෂ සාකර පාරප්‍රාපතවූ අනතා ගණඛාර ගුවනත්‍රඟත සකලඥව කිසෝපදෙශකවූ ජාති ජරා ව්‍යාධි මරණ සකල දූකඛඛලි ලාභ කිලිසුණිවූ සංසාර ජලතිඛිතවන සමක්ක තරිතා ඉන්න මහා නිවාණ පුරප්‍රවෙශය කරන්නාවූ ලොවුතුරා බුදුන සුණාවූ සඹපයෙහි පැළපස සැටියෙදුන් උසඋති රන්සිරිසෙල් ගලපලිදුනෙහිදු පසඋති සත්යොදුන් උසඋති සල්රුක් මුල වැඩඋන්සේ සොළොස් ඇලුම් මදව වෙනෙස විදිනාවූ පන්සියයක් තිසසුන් අරහා මේ සුණාල ජාතක ධම්දෙශනාව වදළසේකි,

මෙහි පිළිවෙළකථාව ශාකාසකොලිය දෙනුවර ඇත්තෝවනාදීහු වත්නුවර හා දෙවුදුනුවරට අතුරෙහි තොගියහ නම් සබහාව දෙපිරි ඇත්තෝ එස්ව අවුරුඬාබැඳ සොයමිකරන්නාහුය.

ඉක්බිති පොසොන්මස නියඟෙන් නොයම් මියැව්ව වත්දල්ලිතෙල වත් අපටත් නොලැබෙන්නේය, අපගේ නොයම් එකදිසවරකින්ම පැහැ සේය, එහෙයින් මේ දිස පළඹුකොට අපව හැරපියවයි කිය.

එබස්අහා සිඹුල්වත්පුර ඇත්තෝ නොව නොයම් පැහැ දැවුනු ගස්කැලිසි අපි රත්රත්පිදි මැණික් කාවහුගෙණ කඩනම්වැපෑගෙන නොගෙ දෙර ඇවිදින්ඩ නොහැක්කමිහ අපගේද නොයම් එස දිගියස් පැහෙන්නේය. එබැවින් අපට හැරපියවයි කිකල්කි තෝලියනුවර බිඳින් අපි නොදෙමිහයි කිහ, සිඹුල්වහ ඇත්තෝද අපි නොදෙමිහයි කිහ, ස්ත්‍ර දෙපක්ෂයෙහි ඇත්තෝ ඔවුනොවුන් හා සවහ කලහ විවිහයනොවී එක්ත හැකිසිටි එකෙකුට හැඩිනැ එද පහරලැබ නැවත ඔහුට හැසියහි සතදින් මෙසේ ඔවුනොවුන් මිරා රජදරුවන්ට ජාතිසඛහ බිහැන්නාහුතෙලිදුනි ඇත්තෝ සිඹුල්වහ රජදරුවන්ට කොල නොපි කැතසිලුත් බල්ලත් හේ නොහුන් බුහ් රක්ෂාකෙරිමෙහි එසුවවුන් හැරහෙහ සෙසිනාකරුද උන්ද

බුදුසේ ඇතුන් අසුන් හා කඩුපලහ ආදිහ ඇතද අපව කුමක්කොටහෙ ඉඳිසිහ. හාකාරජදරුවන්ගේ ගොවිද නොපි දුන් අපට කිරිසහුන්මෙන් ඉඳිසි වදනා අන් හෑයි කොලොත් හස් බිදුරෙයි වාහසකලාවූ සුවෙ ජරජහව හැරහෙන හසහන්වවුද උන්ගේ ඇතුන් අසුන් හා කඩුපලහ හෝරුන් හැරහෙන හසහන්වවුද සිහ

මෙසේ ඒ ගොවි දරුවෝ ඔවුනොවුන් හා වාදකොටහෙන එකට සුන්නයි නිසුත්‍රාහ අමාහාසහන්ව සිහ. ඔහුද රජදරුවන්ට කොස් දූන්වූහ ඇත්තෙයි හාකාරජදරුවෝ නගුන් බුන් හා විසුව වුන්නේ බල හා සහයි දකවිමහයි සටහට සැරයි නිස්බලිහාය. එකලිහ රජදරුවෝ කොළොම් හස් සිදුරෙයි විසුවවුන්ගේ බල පැමුත් නොහරිමහයි කියා සුඛසව නිස්බලිහාය, මේසේ ඒ දෙනුවර වාසිහු සවස්වෙලයි හන්හෙරව අවුත් වස්හ.

එසමයෙහි හාගාවන්වූ බුදුරජාණන්වහන්සේ සැවැත්නුවර හිසා පෙරිදම වැඩඉවසෙමින් එදවස් ප්‍රාතඃකාලයෙහි සුවිසිකෙළ උසසක් හසින් පුත්ත්‍රඛණ්ඩවූ මහාකරුණා සමාපත්තියට සවස්වැද ලොව බලාවිදුළසේක් උහය සහෝදරයින්ගේ සටහ් දූකවිදුරා සමක්වහන්සේ එහෙට වැඩ සල් කු වන්නාවූ මහත් අගිවාඛියක්. දූකවිදුරා සිරුරුපිලිදුන සැවැත්නුවර පිවිසිහ ඒදුද හඳසිඛියෙහි සැතපිවදුරා සවස්වෙලයි රත්කල්ලතාවෙත් පිටත්ව නික් ඉඳුණු කෙසර සිංහාසනයෙහු මෙහි සමන්වහන්සේගේ පාත්‍රාචීවර දරා සස්ත් සිටි වත්සේම එහන පෙණිවදුරා දෙනෙහගමැද අහසසෙයි පලබැඳ වැඩඉඳ බිඳිවිට හෑලිදවන පිණිස නිල්කිසුණු සවිවත් සවිවැද සසනහන්සේ සෙස බිහුසෙන් නික්ඛුණාවූ නිල්රැස් පහරින් සියල්ලෝදහුත් අහිහාරකොට හස උදුරා වදළසේක.

මෙසේ අහිහාරසෙන් ඉසවූ ඒ රජදරුවන්ට උදැ කල් තෙලෙන් අඩුරු බිඳ පහළවූ ලහිරුමඬලක්මෙන් සමන්වහන්සේගේ ශ්‍රී සෝභාසෙන් සම්රන් සඟ බුදුරජ්ඒ විසිවූවා සමන්වහන්සේ දක්වා වදළසේක.

එකල සිඹුල්වත් නුවර ඇත්තෝ සසිඳුහන්වහන්සේ දූක අපගේ මේ ඥාති කාරණය දූකයේ සසාවිදුරුහාණන්වහන්සේ වැඩ වදළසේක. අපි බුන්හහන්සේ වැඩහිටියදී අසිස්කෙණෙහුන්ගේ සෝදසෙයි සෙත්‍රාගාරයෙහිදීම අපවිධින් නොසිලිවෙන කොලියනුවර ඇත්තෝ අප පරද එවා කපන්වා දවන්වා සිඹිටකුත් නොකරමිහයි ආයුධ දූලිහස් කොලිය නුවර ඇත්තෝත් එවලෙහම ආයුධ දරා දෙපක්ෂයහයි ඇත්තෝ ගුබාලසිහක ලියින් සුදලිව සිරියහන.

ඉක්බිති බුදුහු ආකාශයෙන් බැස කැතෙර රජවූ ප්‍රදෙශයෙහි වැලි තලවක් මත්තෙහි පනවදලද උතුම්වූ බුඛාසන සිහාසනයෙහි අවරන් සිව පලා බුදුහෙහි බබලන්නාවූ සුසඥිවිලාස පරිද්දෙන් අහොසෙහියෙන්වූ බුව ලීන් විරාජමානව වැඩහුන්සේක, සාක්‍ය කොලිය රජදරුවෝ බුදුන් වැඳ පිහිටා උන්හ.

ඉක්බිති බුදුහු දූන දූනම් රජදරුවන් ඇසිවූසේ සුවන් පියන්දෙයි වහාලළසේක, සඛාගිනි ගඛාගවේ දියකෙලිනා පිණිස නොගොසින් කාලාසෙන්

අරහයා රජ්ජුකිහෙයි දත්වූසලුයි නොදන්නේ නමුත් කුමක් හිතාගෙනදැ එවූ සේක. සඟමිනි දිය දබරයකැයි කියා, රජදරුවෙනි පැන් නම් කුමක් අදහස් වදළසේක, සඟමිනි ජලය නම් අල්පාණ්ඩවසතුයෙකැයි කියා.

ඉක්බිති දුබ්බුද්ධි පොලොව කුමක් අසිදුකිවිදළසේක, පොළොවනුදු වසතුවෙක්වේදැයි කියා. හැවත රජදරුවෝ කුමක් අසිදුයි විදළසේක්ද, සඟමිනි රජදරුවෝ ඉතා අඥානයෝයයි කියා, බුදුහු වදාරණසේක් කල්හිම දියයිපිණිස මාගැති රජදරුවන් ඔවුනොවුන් හා කලහ කොට කැපුම් කෑම් දුන් කෝරණා කිමිදුයි සවද රජදරුවෙනි කලහයෙකි ආඛෝදසෙක් තවත් කෙනෙක් නැත, තවද අසව රජදරුවනි නිස්කාරණයෙකි රාදවාගත් තවත් කෙනෙක් එක්කරා චාෂදෙවතාවෙකු හා චලනකු බැඳගන් ඔබිතෙවරක බිමුදහ දිලෙන ලෙලිහඬවසින්සේයයි කියා එතුන ජාතක දෙශනාවකොට නැවතත් රජදරු වන්ට අනුත් කියා කවුසල්‍යයයි කිවිසිම් ශ්‍රුතකතෙනාවෙයි අතුත් කියා විදළ හේතුකොටගෙණ එක් සාවකුගේඔස් කිවිය තුන්දහසක් යොදුන්සඟෙහි විසූ වනසෙහි සියලු සිංහ ව්‍යාඝ්‍රාදි වතුප්පාද ජාතිහු මුදුබත්වළඳා පටන්ගත් නුහු. එසේගෙඩින් රජදරුවෙනි අන්‍යවචනයත් ප්‍රමාණකළයුතු නොවේ කියා දල්හ ජාතකය දෙශනාකොට තවද රජදරුවෙනි දුබ්බුද්ධි කුත් මිනස්බලඇත්තවුන්ගේ සිදුරුදක්නාහුය, කියිකලෙක හිමබිලදාන්නේ දුබ්බුද්ධියන්ගේ අතුරස් දක්නාහුය. කෙසේද යත් ?

එක්සමා කැවිකිරිල්ලක් ත්‍රිවිදගලින හසකිරාප්පස් ඒවිකකාය සමුණුවාලුදුයකි ලවුකිකළ ජාතකය දේශනාකළසේක, මෙසේ රජදරුවන්ගේ කලහ සන්සිදුවන පිණිස ජාතක තුනක් දෙශනාකොට නැවත සමිසරණ පිණිස රජදරුවෙනි සඟකිවූ සඟකෙරණකුන්ට කියි නතෙනකුත් අවසානයේ දුබ්කනොගෙන්නාහුයකි වෘත්තඛම් ජාතකයද නැවත සමිසි සතාස්සේ බිඳීම දුන් වැදිපුත්‍රයෝ විටුවන් ජීවිතක්‍ෂයට පමුණුවා තමන්ගේ අභිවෘද්ධියි විටුවන ජාතකයද ගත ජාතක දෙක දෙකොටම උභය නගරවාසි රජදරුවන් තමන සතුටුකොට මෙසේ පඤ්චශතක දෙනෙක් පොලුවර සඟපෙතානා විරිනිවූ දෙශ මිදිනය කරණු පිණිස ලැබුසේ කියා බස්හා ආකාශගඞ්ගා ප්‍රවාහයක්සේ අන්තදන්ධසුත්‍රය දෙශනාකොට රජදරු වන් සතුටුකරවූසේක

එසද චතුශ්‍රෙෂ්ඨවූ සම්බුදුරජාපාපතඥානත්වතන්සේක් එතැයි ප්‍රවාරිතවූ ධර්මදෙශනාත්‍රිතයෙහි ඇස් තබන මිගුලට රැස්වූ රජදරුවෝ සතු නොමනසින් පිණා ඉදින් සඟවිදරුවෝ මෙතනවි නොදැහැස්සේවිනි ද නැමිදෙනාව ඔවුනොවුන් මරා ලේ ගඟක්කරමින, බුදුරජානන්වහන්සේ අපි දිවි උද්දේශයි සතුටුව ඉදින් බුන්වහන්සේ කිසිසෙයි දිසුවස් දී දෙදහසක් නොදෙවී පිරිවරණ ලද සකල චක්‍රවාට තලයෙහි අදහනිසා ප්‍රාපතව තමන්වහන්සේ හා සමබල දහසක් පුතුන් ඇතිවහන්ස, ඒ කෑමේ පිරිවර රජදරුවෝවමින, එසේවූ සත්දවසකින් පහළවන්නාවූ සත්ත රාත්‍රය හා සිවුල්වන් පුරය වැනි ජයකුමිය හා සතළිස් දහසක් නගරය එක්කවී දෙවැ නෙකවී ඩිවානවී පවණ බුවවිරිඇති සංඛ්‍ය ඵලය ඉල්ලා

පුබවෙසිය යන දියපොළොවූ දක්වා එරිසිරි තන්රුවන් නිධාන සහරක් හා සත රාජ්‍ය සැරණෝස් අප ඇමදෙනා කෙරෙහි සල කරුණාවෙන් උතුම්වූ සම්‍යක්දෘෂ්ටිකර්මයක් දෙසිය පණසක් දෙසිය පණසක් මැයින් පත්සියයක් රාජ රජදරුවෝ එක්ව දෙසිය පණසක්දෙනා මහණ්කොටනෙත නිමවූයෙ හා කුමාරවරුන්දුන්හ. බුදුහු ප්‍රතිපත්තියක්දෙනා මහණ්කොටනෙත නිමවූයෙ හා රජදරුවන්දුන්හ. බුදුහු ප්‍රතිපත්තිය

පිළිදුටුවිකොට සතිස්සිවුරු හා අගිස් පාත්‍රයෙහි බිඳිල්ලක් පිළිගැන්වූ ආහාරකෘත්‍ය නිමවාවදුරාපසුමන පන්සියදෙනක්දෙනාවහන්සේලාත් සමීපයට කැඳවා මහණෙනි තිස්සඵවූ ගිමාලියවනය දුටුවාදැයි විචාළ සේක. ඉක්බිති භික්ෂූන්වහන්සේ ගන්ධමාදන වනමධ්‍යවර්ති ඒකාන්තරමණීය වූ කෙසේ යම්හේතූකොට' දුන්වූකල්හි ඉදින් කෙණෙක් කැලෑවෙහි වසන්නේ නම් ඔවුහු විවාරා ගඟපත ගන්ධමාදන දුන්වූකල්හි බුදුහු වදාළ සේක. වහන්සේ තමන්වහන්සේගේ ඍද්ධානුභාවයෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ දුටුවන්නාවූ රාජගහ නුවරයෙන් ආකාශයෙහි පැනනැඟි හිඳ ලොව අන්ධපථික පාංශුපථික සඨිකපථිකාදී නොයෙක් පුවාපුදහස් දුටු සේක. පමණ තිබ්බලපථිතයෙහි පිහිටියාවූ රජපථික පිදිපථික මැණික්ගිරිය කුඩද ගඟා යමුනා අචිරවතී සරභූ යනාදිවූ පසුවූ ගඟාවන් දුටු සේක. දීඝඞ්ග රථකාර සිංහ ප්‍රධාන ජිඥාත මහානුභාව කුණාලආදීවූ විද්‍ය ධනුග්‍රහ නම් අතළඟල තවද පණියක් රුවන් අයාරුද ගත සියලු සිල්පද නාක් එකවිටම පෙණ්ගියාක්මෙන් තමන්වහන්සේගේ ආනුභාවයෙන් සියයක්දෙනාවහන්සේව දක්වා වදාළ සේක.

මෙසේ ඒ බුදුන් එසිත් පානා තිමාලයවනාදීන දුටුවාවූ පන්සියයක්ෂත්‍ර වහන්සේට පුරාතන ඍෂීන්වන් කෙරෙහි බබාඹුලාභාව තුනිව තිබේය.

ඉක්බිති සතිඥයන්වහන්සේ ඒ භික්ෂූන්වහන්සේ හැරෙනෙ ගණ යෙන් බැස තිමවත පන්වන්භාගයෙහි හැපිනොදුන් පමණ ගලපලල්ලෙහි සන්සෙදුන් උතුරැහි සල්රුක්මුල තුන්සොළුන් පමණ රන්සිරියෙන් ලෙස මහෙසකි පන්සියයක් හිඟුන් පිරිවරණලදුව සවණක් යන බුදුරජ් එළඳා ඊන් සමුදුජලතලය නොබවන්නාවූ සඟපුරස්මින් විරාජමානවූ කාරුණ්‍ය මණ්ඩලය පරිද්දෙන් වැඩසිද අඛණ්ඩන්ථිතවූ කුරවිකනාද නිර්ව්‍යාජ ඝණ සවර එකිද මුඛප්‍රභාඛයෙන් සියලු තිමාලය එකප්‍රභාකෙරෙන්ත් තිබුන්සේ ලේට ආවන්ත්‍රණය්කොට මහණෙනි මේ තිමාලයවනයෙහි අසිත් කෙ නුදුටුවිරු දෙයක් ඇත්නම් කියවයි වදාළ සේක.

එසද මිසිතුරු කෙවිල්ලෝ දෙදෙනෙක් දඹකෝටුවක් දෙපැත්ත බැහැලෙණ කොවුල් රජක්හු ඊ කිදවාගෙණ ගමන්ගන්සද ඉදිරියෙහිය. ස සෙසිය ඵලාසයකිය යටියකි ගහතැන්හි කෙවිල්ලන් අට දහ දෙනා මුදු අවතලියන් පමණ කෙවුලගහක් හාත්පසින් පිරිවරා ආකාශයෙහි නිදුල්ල හුය. ඒ භික්ෂූන්වහන්සේ ඒ ආවෙජ්ඣයදුක මම කෙසේවූ පක්ෂියෙකුත්දැ විසිලසේක; ඉක්බිති සතිඥයන්වහන්සේ මහණෙනි මේද පවිසියදවසක් වංශයෙක පෙර අපවත් වේලෙහම උපස්ථාන කළෝත්, එකලා පක්ෂ මෙතෙව් එකි එකි දිහාවෙහි පන්සියයක් පන්සියයක් බැගින් උපස්ථානයේ නාහුය ඒ කුණාල රජවූ මා නොමිරිකෙණ පිණිසයහි කෙවුලගහත් දැඩ නෙස්හු එසින් දණ්ඩක් ඩැහැගණ එතිසිදුවානන්කල්හි පන්සියයක් පක්ෂිණයන්ගේ ඉදුන් බුන්වහන්සේ ආසනයෙන් යිලිසි වැටෙහැසේලීය අපගේ පියාණන්ගේ පිළිගණුම්හයි යවින් නිස්වෙන්න හුය. තවද පන්සියයක් පමණ කෙවුලගණෝ අවිව වලඟක්ක පිරිස ආකාශය ඒයනන්සේ බිඳුවේ

රණෙවව නිස්බුණාහුය. තවද පන්සියයක් පමණ කෙවුලගණෝ අපගේ රජ් බුරුවේ හෙන්සේට සිත සුරං ක්‍රිම්ම රජ්ජ් පරබලා ආදියෙන් පිඩාවෙක් නොවෙයි දැලයෙහි බැඳි නිරවෙන් නිස්මෙන්නාහුය; තවද පන්සියයක් ගහණවෙයි වනයෙහි හැපිරෙන්නාවූ නොපලු වැදි වනකම්මරදිවූ වල්මිලෙවුලගණෝ වනයෙහි කැවු කැබලි පොලු බිඳුරු ලිදඹු ආදීන් වන්නාවූ ඉඳුන් සිස්ල්ලන්වසින්

කවන්හාවූ කොවුල්ලෝ පණස්දෙගෙණියි මෙසේ තුන්වරක් පණවා තමෝ පසුවස්සෙහි කෙවිලි යි. කුණාලරජ්ජුරුවන්ගේ ආරංභයට උද්‍යානයෙන් උදාහරණ අඛ්‍යානයෙහි දක්වනලදි. කල්වතාවූ කල්වතයෙන් පොල්වතාවූ පොල්වතයෙන් දෙවෙනුවට දැක්වෙන ලෙවද විලින් විලවිද ගංතෝරින් ගෝ තෙරවද දිවාකෙණෙහි මිනිස් ප්‍රිති වඩනය කෙරෙමින් දවස් ගවන්නාහුය.

මෙසේ ඒ ධාසාකොකිල රජ්ජුරුවෝ කෙවුලගණන්ගේ උපස්ථාන හැරවත මේබඳුවූ වස්තුකාමිහු පොහැකිරීම කොපබදු කුලඛාතාදිය සුයයි දවස්පතා ගුණයිගමින් වාසයකරන්නාහුය' එත්දමයස් මිනිස් රජ්ජුරුවන් දක්නාපිණිස සපිරිවරින් නික්ම එන්නාවුන් දුරදිම් ඉන්නා රජ්ජුරුවන්ගේ පක්ෂිකණ්‍යාවෝ පෙරගඟින්කොට අවුදින් ඉදිරි ගියා. රාත්‍රින් දිවාභාගයෙහිත් මෙලෙස නොයෙක් පරිද්දෙන් අවි කිසිදවසෙකත් ප්‍රියවචනයකින් අස්වැසිලි නොලැබෙන කිවාහුය.

එවත්අසා පුණ්‍යවූඛ රජ්ජුරුවෝ වන්නාව ඇසු මැවිස් තැත්තෙහි දුන් සොවුලගහන් අස්වසා කුණාලරජ්ජුරුවන් කරා ගොස් ඉසිලුදැ සා ඇතා ඉක්ත්‍රති කියන්නාහු

සබඳ කුණාලරජ්ජුරුවෙනි උගහෝසුජාතවූ කෙවින් මනාවූ ස්වාමිපුරුෂයන් කෙරෙහි මනාවූ පිළිපැදීම්ඇති උත්තමාඛ්‍යාවන්ට වඩින බැණදෙඩම් සුදුසුනොවෙයි. ඔවැන්නාවූ අනාචාරසම්පන්න කියයුතුවෙයි. ඔබමහහි කිහ.

මෙසේ කිකල්ගි කුණාලරජ්ජුරුවෝ ධාසාකොකිල රජ්ජුරුවන්ට හුටුව අනාචාරිවූ වණ්ඩාලයා හැසියව හැසියව කොල සබඳ කඩිර නා ගැන්නෙක් සම්‍යකව සවන්ව පැවතුම් ඇත්තෙහිදුයි නොසතුවූ දෙයිනුදු දවූ බස්අසන්නාවූ ඇතිකල කිසිවක් කියනොහි හැවැන්නාහ.

ඉක්බිති නොබෝදවසකින් ධාසාකොකිල රජ්ජුරුවන්ට ලේ අවසෙස් ඇතිවිය බලවත්වූ ශරීරවේදනාව උපන මෙසේ අවවන හවින අස්සවට පැමිණිකල්හි ඒරජු පිරිවර පක්ෂිකන්‍යාවෝ මෙතෙමේ අයියෙන් අයි විය. මොහුගේ ජීවිතය රැකෙන්නාසේ නොවෙයි ඉතිම මොහුගේ ලේ ධාත්දුයි ඔහු අත්හැර එකකුත් නොරදු කුණාල රජ්ජුරුවන්කරා කියා.

සමූහ වශයෙන් නවින්කරා එකපැහැර ඇත්නාවූ කෙවුලගෙන් දුරදීම වණ්ඩාල කෙල්ලෙයි නොපමේ ඛොම්බුරුයෝ කොවුදුයි විමසා

එසඳ කොවුලගහෝ සඛීනි අපගේ ධාසාකොකිල රජ්ජුරුවන්ගේ ගුණශ්‍රියක් ඇතිව ජීවත්වියහොත්හෙන කෙසින් සුඛවතන්සේ ආරූඪ රණ්සේදෝහෝයි කියා සුඛවතන්සේ සමීපයට ආවාහයි කිහ.

එවත් අසා කුණාල රජ්ජුරුවෝ ගින්නවැදුමු එපු මෙන් කිරි නැති ධනීවූ අසත්පුරුෂවූ සුවණ්නැති ලුහුවූ සිත්ඇති කෙළෙසිදුන් සෙදන්න සුලඟක්මෙන් එකා කරකැවෙන සුළුවූ වණ්ඩාලකල්ලෙහි නැසියව නැසියව

මෙසේමින් දෙවඹින් එකා නැසිපුව ධාසාකොකිලයන් විසතෙනෙහව කොස් සවයෙම එදුම් සබඳ පුණ්‍යවූඛරජ්ජුරුවෙනි ඔබගේ බිලින් බැටින් මිනස් දාසා නෙහි සුසුණ්ඩාලකල මමය කුණාලරජ්ජුරුවෝයි විදරා ඉක්බිති ලෙඹ නැත්තේ නුවන් හා දෙපියාසෙන් හා ඔළුඹා සවන්වනන්සේක් සවිර

යෙහි කියැවෙන දඹදිව පිහන් දෙදෙනෙකුගේ සොඹපුරු නුවරින් පැමිණෙන ඇස් ක්‍රීඩාකාම රාජකුමාරිකාවක් ඇති ඇසේ සොඹපුරු නුවර පිහන් ඇත්ත ගුණ. ඒ කෙසේද යත්?

ධර්මාශෝක සක්‍රවර්ති මහරජතුමා රජ්ජුරු කෙරෙමින් සිටියදවස සේනාවාහන ගෙන කොසොල්රජ්ජුරුවන් මරා රාජ්‍යයෙන් පිරිහුවූ බිම්බිසාර කුමරුන් බිසවුන් තමන්ට අමුවෙහි සුන්බවත් බිසවුන් තමන්ට දියණියකෝ නොවූහ. කලාවූ මිනිදු හා සමග එක්ව දිවයිනට පැමිණ රජ්ජුරු කෙරෙමින් දරුවන් දැක සඟරුවන් පළඹී දුදරු කෙණෙක් නැතිකමින් දරුවන් දැක සඟරුවන් පළඹී දෙමි කැරහුවාගේ අභිමත වරයන්ගේ තිමිනතුණ්ඩ කළහ.

බිසවුවරුන කැරහුන්නාක්කොට තබා ඒ කුමාරිකාවන් බිහිකළ තැන්හි ඇ වැඩිවිය පැමිණිකල්හි එක්දවසක් බිසවු දිය නහින්න් කැදෙමින් සුන කළ නොපෙනේ පියාණන්වහන්සේ නොප උදෙසා කැමතිවරයක් කැරහුවාගේ වදාළසේක් නොප අභිප්‍රාය වරයක් දුන් ඇරයහුවාගේ සිහ.

ඉක්බිති ඒ ක්‍රීඩණ නම් රාජකුමාරිකාගෙන් මට අභිදෘශීතවූ සිහිවූ වෙක් නැත. කෙසේවූ වරයක් කැරහනිමිදෙන්නෙහි කල්පනාකොට තබා කෙලෙස්වැසඟ බැවින් කිරි බොජ් බිඳ සමන කෙණෙහුන් උපමෙහෙයි ඇති ගන්ට කිව බිසවුද රජ්ජුරුවන්ට එපවත් දුන්වූහ. රජ්ජුරුවෝද අභිප්‍රාය ගන්ට කිව බිසවුද රජ්ජුරුවන්ට එපවත් දුන්වූහ. රජ්ජුරුවෝද අභිප්‍රාය පුරුෂස්ත්‍රීගම බිහි ලැබවයි සුවර බෙරවිශවිකරවා පුරුෂත්ව රාජකුමාරිය ක්‍රීඩණ නම් කුමාරිකාද මල් සුමනක් අයින්නෙහ උතුරු.සිවුමැදුරුතුළුවේ සිව සසිලඬකාරයෙන් ප්‍රතිවේණඩනව රාජාධනයෙහි රැස්වූ සෑම පුරුෂයෙ බලා තමා රැස්නා, එකෙකුන් නැගිනෙසින් බලාගෙන සිටියාය. එදාහ පාණ්ඩව රාජකොත්‍රයෙහි අර්ජුන යන කුලය හිමිවෙස්නය. සුබනිරයසහදය යන රාජකුමාරයෝ පස්දෙන නක්ෂලානුවර දිසාපාමොක් ආචාරීන් බිහි යෙහි සකල ශාස්ත්‍ර ඉගෙන නිවමා දේකාචාර පරීක්ෂා කරමිනි දකිවිව නුවූ නානුභ්‍රාතෘයෙන් බරණැස් නුවරට පැමිණ ඇතුළු නුවර කොලාහල අහ කිසෙස්දකි විචාරා එපවත් දැන අසිදු එනතාට කොස් බලමිනි සිහිල්ලාම බදු උතුමවූ රුඇගේ කුමාරවරහු පස්දෙනම පිළිවෙලින් ගොස් සිටිසේය. ඒ ක්‍රීඩණකොම පස්දෙනා කෙරෙහිම පිළිබඳසින් ඇතිව මැණියන් වහන්සේ පස්දෙනා අතරෙහිම අභිප්‍රාය ඇත්තෙම් කියා ඒ පස්දෙනා ඉල්ලම් එස බිසවුද එපවස් රජ්ජුරුවන්ට කිව්වාහුය. රජ්ජුරුවෝද එපවත් අසා කෙරෙහි සිත් පළඹුව වරදුන් නොසින් වැලකියනොහි වන්නාට ඉටු කවරහුත් පුදුසි විචාරා පාණ්ඩව රාජ කුමාරවරුන් බව අසා සතුටුව වහන්වූ සත්කාර සම්මාන කොට ඒ කුමාරිකාව රාජ කුමාරවරුන්ගේ පස්දෙනාට පාදපරිචාරික කොට දුන්හ.

ඒ කුමාරිකාද පත්මාල්ප්‍රාසාදයෙහි පස්දෙනා හා සමග සුවසැපයෙන් සෙන් දවස් යවන්නීය, එකල එම ප්‍රසාදයෙහි දෙරකඩ රැකවල්කරු සිටියාවූ විසුළු බිහුණු ඇති ගුන්කදවූ ඇති බැවින් බබාගෙන් අදේ කිසෙන්නාවූ දුහුනු ඇති පිලකු කෙරෙහි ප්‍රේමකොට ඒ රාජකුමාරවරුන්

පස්දෙනා ඉටිත තිස්වූණු වේලෙහි අවකාශලදින් සෙල්ල වසනට උන් හා සමග දුරාවාරයෙහි යෙදී සමන ප්‍රියකාන්ති සොඹපුරු සුබවහන්සේ හා සමග ප්‍රියකෙණෙක් නැත. මෙ රාජකුමාරවරුන් පස්දෙනා මරාපියා උන්සේ සුබවහන්සේ සුබවහන්සේගේ ශ්‍රීපාදය ඩොවිනා කැමැතකමින් සතා පලාගියහුගෙන්, අවශෘෂන් අතුරෙහුන් වැඩුමළු රාජකුමාරයන් එස්වූ දිස්කියන්නීය, අවශෘෂන් සුබවහන්සේ මව ප්‍රියකාරයේය. ඒ මල්ලි සොඹපුරු සුබවහන්සේ නිසා පරිත්‍යාග කරන්නා කැමැත්තෙහි සිත් ජේෂ්ඨයන් සුබවහන්සේ නිසා පරිත්‍යාග කරන්නා කැමැත්තෙහි සිත් ජේෂ්ඨයන් සුබවහන්සේ ඇවැමෙන් රාජ්‍ය සුබවහන්සේට මම සිහර්ජ්ජුරුවන් වහන්සේගේ ඇවැමෙන් රාජ්‍ය සුබවහන්සේට මම සැමදීන් සඨාගකොට අවශෘෂවූ සතරදෙනා හා කැටුවත් එස්වූ කල් ඒ සේලෙසම සිටියහුනීය. ඔහු මෙන මෙනම සිතනකල මේ අට කොරිම් සොඹණ උන්හ. පෙසු සතරබැසෝ දත දෙපස සිඩිමින් උන්හ. කුදද පාමිල දිවියේය. එකල ඉත අල්වාගෙන උන්නාවූ අර්ජුනකුමාරයන්ට සොඹපුරු සුබවහන්සේ තරම් මව ප්‍රියකෙණෙක් නැත. සුබවහන්සේ මිලදෙනතාක්විම. ඉදින් සුබවහන්සේට මව්පියන්වහන්සේ දෙනම මෙන සේතම සොඹනය විඳිනා සුවසේ උන්නොමැවිමනම් පියරජ්ජුරුවන් වහන්සේගේ ඇවැමෙන් රාජ්‍ය සුබවහන්සේට නොලැබෙයි ඉසින්සත් කරන්නී වැඩිමළු රාජකුමාරයන් සිත්නෙන, අවශෘෂවූ සතර බැසන්වත් මේම විවිනයෙන් උන් උන් අල්වාගෙන උන්නා පාදදීන් එලෙසම සංඝකොට පාමිල සිව් කුටු කොට මව ඉහා ප්‍රිය සේ. ඉදින් මෙලෙසින් මාගේ ජීවිතය තිබෙන්නේවිනම් කාලෙරෙහි සොඹය නැදි දිවින් සංඝකළාය. මෙසේ සතදෙනම් පෙර කමින් තමන්කාම වේකවෙනම කථාකොට නබුගසින් තම තමන්ට කළ සංඝ මිතුදන්හ. වැඩිමළු අර්ජුන කුමාරයෝ වනාහි ඇවේ ඛත්‍යාපාද ස්ත්‍රීවිනා විකාරයෙන් දුක සමසේ දත මව සංඝකළානම මෙකුදු ඇතුළුවූ කොසොන්වත් මැ කෙලේ. මේ සලකුණිසයකි දුක කුදු හා පමණත් රුගේ සම්බන්ධය ඇතිනියාවිරැයි දත මිල්මැදින් කැදවා සෙ සිටකට නිස්ම විචාරණසේක් පමපතිකාව හිමින් හිඳ ඉසින් කරණ කල කුණු දුටුදුසි විචාලසේක. සොඹයි අපි සතරදෙනම දුටුදිසි කිහා, විස්කාව ඒ කාරණය දනුදුසි විචාරා නොදනුදිසි කිකල තමන්වහන්සේට කළ සංඝ සේකි පරිද්දෙන්ම ඒ සතරමැ නේට කියූ සොට ඇවට කත්‍යාපාදීන් කළ සංඝ දනුදුසි කියා සොඹයි අපවත් එම කාරණයෙහි වෙහ වෙනස් කිකල කුදුකළ ස්විනා සංඝව දුටුදුසි විචාලසේක. එසිදු අපි නොදනුදිසි කිනල ආ කැවිවි කල සංඝවෙක් ඇත්තම් කියමින් කෙලේ එම ලෙසයි. විදුරා උත්තෑම නොඅදහාගන්නා කෙසින් පිලු හෙත්වාගෙන විචාලසද එසින් සත්වූ පරිද්දෙන්ම කියාය. මෙසේ ඒ රාජකුමාරවරුන් පස්දෙනා ඇවේ අතාවාර ප්‍රවෘත්තිය ප්‍රත්‍යක්ෂකොට දුක අසමිදු ජාතිසම්පන්න උතුම් රූ ඕජාන් නාදී පස්බැසකෙනකුන් කෙරෙහිද මේපවූවී ඇදහුවූවී එසුදුහුනු රූකුනු සිරුරු ඇතිසිළුද හා සමග කිලිපුවී අනාචාරයෙහි යෙදී වන්නාවූ මිනි සුඅඟහි ඉවලන් කැණහිල් බිල්ලකගේ අතර විරැස්වූ පසින් කෙරෙහි සුව කැති කවරෙක් සොහානබා වසන්නේදැයි අසාදීන් සතුටුදු නිස්දැකොට තව ආවි බිහිසෙහි වාසය එතෙක් කැනෙන්නේයයි පස්දෙනාම පිටත්වූවාසේම

ආපසු නොබලා කිඹුලගවකයාව වැද සෑම පුවාජාරාවෙන් පැවිදිව කිහිපදිව
යම් භාවනාකොට ආශ්‍රයදේකාරයාගේ කෙළවර සම්මාතුරාවූ පසුවෙන
සංසාර යාත්‍රාකළාහුයි වදුරා එම්බා, මහණෙනි ඒ අර්ථය කුමාරයෙන්
මෙදවස කුණාලරජුව නමින් දුටු කාරණය පුරුෂනොකිලියන්ට කියා කියා
අතීත භවයෙහි තමන්ම දුටු කාරණයන් කියන්නාවූ කුණාල රජුගේ
ණෙනි යට්කියදවස බරණැස්නුවර පණ්ඩිතපාලිනියගේ කියන දරුවෙ
ශීලය රක්ෂන්නියන් නොකොතෙක්හි පන්සලක් කරවාතෙක සතරවිධ
දවස ඔන් අනුභවකරන්නී බරණැස්නුවර නිසා ඒ පුදානපරණ කරවිය
උතුරු තපස් කරන්නී බරණැස වසුසුදාඩියන් සේත් පුසිවිදිය. එතුවර
සත්වෙනෙක් ඛිඩසපියා වේවයි දැකිලපියා වේවයි ඉඹිනුවූ විවාහයක්
කල්හි නමෝ පණ්ඩිතපාලිනියයි කියයි. මේසේ ඇ සියළු රාජ්‍යාභිෂේක
සුජ්‍යව වසන කල්හි එක්සමයෙක්හි සැණකෙළියක් කෙළින්ම පවත්නා
කල්හි පළමුවදවස්ම තරහල් දරුවෝ එක්වූ එක්කෙනෙක්හි වෙසඟසන්
රාමතවුලු කැවිකොට සුදුත් සුවඳ ආදිවූ දෙයින් එහාවාසුරාවූ පවත්වා
මණ්ඩපයෙහිද සුරා බොන්නට පටන්ගත්කල්හි එක්තරා තරහල් දරුවෙ
අතින්ගත් රාවඩවලිපිය වැටිබිය කල්හි නවොදැණිය රාලිනියයි කිය දා
වත් අසා එම රාජ්මණ්ඩලයෙහි රා බොන්නවුන් අතුරෙන් එක් පණ්ඩිත
සයෙක් අඤ්ඤතවූ කාලදන්නිය මලසින් දැනි ස්ත්‍රීන්ව නමස්කාර කිරී
අඤ්ඤාසන්ට සුදුසු කවයුත්තෙකැයි කියා.

මෙසේ කිකල්හි සබඳ එසේ නොකියව උතුම් ගුණැති උත්වසන්ස
වරදවා කියා නරකයෙහි හුපදිවයි කියා ඉක්බිත්තෙන් පණ්ඩිත පුරුෂයා
කුවණැත්තව පෝ බැන නොනැගෙවයි කිව.

නැවත වවිවඩකොට දහසක් දහතබසිනම් තා කියන ඒ බණිය
පාලි නියම යටසත්වන දවස් ඇඟේ නවුස්වෙන් ගාවා සතිලාභයෙන්
සැරයි මෙම කම්බලයෙහිදී රාවඩෑක් අතින්ගෙන නටව නවවා රමණයට
දෙන් කෙරෙමියි කියා එබිල පැවැසුවා සති ජාතිහුතම සිරාවුලි නෙළු
නාහුගයි කියා.

එවන් අසා ඒ පුරුෂතෙම එකාහතෙන් උත්සෝතපස් කිරීමට
උතුලුවාපිය නොහැක්කැයි කියා ඉඳින් එලස කරව්නම් දහස් දැවි
සිවිස්සේය. මෙසේ ඔවුනොවුන් හා සඉග කිවිය අනිකුත් තරාවුන් එක
නෙකු ඇසිකොට පසුව දවස් තපස්වී වෙසක්නෙගෙ නොහොස් දුර ඇත
පස්සලට නුදුරුතැන්හි සුඛවිහරමස්කාර කෙරෙමින් සිටියාහුය. මිනිසා
සිහායන්නී ඔවුන් දැක මුස්වහන්සේ මහානුභාව ඇති තපස්වියනෙදෝ
වහන්සේ වනැති සම්පයට එලඹ මවද සවාමිනි මේ යම්කාර කිසියෑම් උතුම්
තපස් නිත්‍රිතව වසන්නා එකෙකිම් නුඹවහන්සේ ගාහතුණයෙහි නාහ
ආදරයෙන් වදිමි වැඳනෙන ඔන්කිය. ඒ දැක නොරතවුන්නෙම් ඇ කැ
කරන්නක් ඇ දිසාව බලන්නාවක්වත් නවා ඉඳා අපිස්බව අවබුදු කිරී
දෙවෙනි දවසුත් එලෙසම කෙළේය. නුන්වෙනිදවස් බනුමාහයෙන් සත්
වැදලා සිටිකල්හි කියන්නේ සථා බොහෝනොහොකොට සරබාහෙන නැති

සිත්ය නතරවෙයිදැවස් වැදලා සිරි කැඳෙන්ගිව කියාගිය්ද කියාගෙන් යපෙ
දුන්නෙ බේ වචරක්ෂන් පිළිපදර කථාකොට ඔහොමේ සපස්විතු කෙරෙන්
නාවිදිදිවූ සතුටු පතුවූ කියා. පස්වෙනිදවස් ඇඟේ සිත පැහැරගෙන්
මේ අදිසාය ඇසිව ඔතු එසින් බොහෝකොට පිළිසඳරකථා ලදින් එතැන්
දිලා පලාගියා. සවෙනිදවස් අවුත් වැදලාලත් කැඳෙන්ගිය හා කථාකරන්
නෙණ හඟෙන දෙ බරණැස්නුවර මහත්වූ ගීතවාදිත ශබ්දයක් උපන්සේය. ඒ
ඇස්දැසි විවාල සඩාමිනි නුඹවහන්සේ දැන වදුරන්ගේ කැත්තේවේද නුවර
තැඹෙකියව පවත්ගත් සෙයින් කෙලතාවූ මනුෂ්‍යයන් කොලාහලයති කිවූය
නමක සිද්වසකින් බන් අනුභවකළාදැයි විවාළේය. සඩාමිනි නතරවෙනි
දවස් දවස අනුභවකරන්නේද්දැයි විවාළාය. ඉක්බිති තරහල් නවුස්නෙම
ජ්‍යන්තරව අනුභවකොට නොඇවාසේ දහවල් දවස සපස්සිටිමෙයින් තමබ
සත්දවසින් දවස බන් අනුභවකරන්නෙම් සාවුරුද්දක් උතුරපස් කෙළෙම්
නුම්ම උපදවාගත් ගුණ එශෙශයක් නැත. තත තෙපිද දෙළොස්අවුරුද්දක්
කොරපස් රැක කවර ගුණ එශෙශයක් උපදවාගතුදැයි විවාරා ඇ එසින්
කොමිකී වා එසින් උපදවාගතහුදු අධිගම් විශෙෂයෙක් නැතැයි කීකල
තබව පවකම් සම්පත් නැතිකල නෙෂ්ක්‍රම්‍ය ඇපයක් නැතිකල පලකින්ද
නරක තත්තාපය ඇත්තේ අපවාද බොහෝදෙනා අනුභව කරන්නාවූ අතිශ
ඒස් ඔබුරාවූ පවකාවිපාපය අනුභව කරමිය. මෙසේ කුසලද්‍රිය්‍යතවූ බොහෝ
දෙනා ඇත. එබැවින් මම තිසිසම්පත් අනුභවකරෙමි දුක්විඳනෙ නොහෙමි
සිය. එවන් අසා විපලවූ සින් ඇඟිහෙසින් නමින්ගේ බොහෝදවසක් සුජ්‍යව
සිඇ සත්වන් කෙරේ ආඛ්‍යාත්‍රිත්ව පැවැත්නාවූ ගුණඛ්‍රියෙහි පවත්නා
උත්සාහය පරීක්ෂාකොටනනොහැයි උත්කෙරෙහි පිළිබඳ සින් ඇතිව ආයාස
ඉඳින් තපසෙහි ඉඳා උකවලිවිය. ඉඳින් නුඹවහන්සේ නොතරණසේක්වී
නම් මම නුඹට අඹුවෙමි කිව. එවන් අසා තීනොතරිමියි ප්‍රතිඥකොට්ලෙක
මැදුනු මිටිදෙනස්මෙන් වවන නමැති කොර මෑලයි බැඳුනු ඇ නුවරට නෙක
ඉන් දොරාවරණයෙහි සෙදී සුරාපාණමණ්ඩලයට් තොස් රාඛවෙක් කෙන්වාගෙන
නෙස් එකට ඉඳ සුරා පූවාහුය,

දවනිසිනු නෙනැත්තේ නමැතිවිසි දහසක් වසතුදින මෙසේ එපඛන
පලිනිය පසුව අපබපාලිනිට ඔහු පිණිස ගඩියක් ලදින් දු දරුවන් හා සමග
ඛඩ පවකාවිපාය අනුභවකළායැයි එදවස් කුණාල රජ්ජුරුවෝ සුරාවුලිවූ
තරහල් දරුව ඉපද ඇ සතිරාඛිලිකොවහ බව ලොවට ප්‍රකාශකළෝ මෙයයි
තමින්ම දුටු කාරණය ඵුසය කොකිල රජ්ජුරුවන්ව ප්‍රධානකොට ඇති සියළු
දෙම්මිණුන්ට ප්‍රකාශකළේයැයි වදුරා--

ත්‍රිවිද මිනණෙනි යමක්සදවස කසිරට බ්‍රහ්මදත්තකම් රජ්ජුරුවෙහෙත්
කොසොල්රජුරුවන් මරා රාජ්‍යයෙහෙත ඵුත්තේ දරිඇති අතවෙහෙසුත් සිය
වුත් බරණැස්නුවරට නෙනවුත් ඵුත් ගරිඹනිවිව දුහදුතම අවෙවිහෙසුත්කළා
සුඛසුදු මුකලගබ ඇති රත්රුවක් හා සමාන සුඛඹුහෙකොතුන්වද සිහත්

කාවූ මේ බරණැස්රජතෙම බුත් වැඩවසඟට පැමිණියත් මෑත් පැහැදුණු
දරුවෝයයි මරාපියන්නාහුය අනුන්අත නැසෙන්නාහුන අනුන්ඉත
භාවලාත් මෑසේ දරුවන් නිරුඅපයෙන් නැසියාම යහපතැයි සිතා
කැඳවා අම්ම මේ දරුවන් රෙදිකඩක් අතුරලා අඹුසොහොයාගේ
පියා එවැනි කිව ඔද මේලෙසමකොට ඉස්සෝධා, නාගසීහ රජතුට
කොසල රජ්ජුරුවෝද මියගිය සමඟ පුතනුවන්ව ආරක්ෂා දෙවියන්
වස් සෝහට වැද එදවස් පටන්ගෙනම රැකවල්ලාගත්හ. ඒ ආරක්ෂා
වාහනයේ ආඝාතයෙන් එළඟොපල්ලන්නුගේ එකැන්ති කොරු
එවැන් අතුරෙන් එක් එළඳනෙන්තොම කුමාරයන් සතර කෙනෙක්
තබාගෙන පුත්‍ර සොහ උපදවා දුන බිම ඇතෙනෙන කිරිපොවා
කට තුන් සතරවරක් කිරිපොවා දුර නොගොස් වට ඇවිද දුවා
ගෙයි පිරිසිදුකරණුයේ වැදගොස් දරුවන් දුක පුත්‍රසොහ උපදවා
හෙට දෙනවුන් අඹුව අසථ වැඩසිඳ වදගෙයින් නතසෙයි කිරි නැත්තේ
එගෙයින් එළඳුන්ම කිරිපොවන්නිය. ඒ කුමාරයන් හෙට හොඳින්
හෙන එළඳුන්නු දෙතුන්දෙන්නෙකු දවසකට මියන්නාහුය. එසේ
හොපළුසොත් මේ දරුවන් නෙව ගෙනවුත් වඩන්නගමටත් තැන් පාත් නිසා
එළඳුන්නු හැම මියන්ව වන්නාහුය. මුන්ගෙන් වට ප්‍රයෝජන කිසිදු නැ
යයි ඇතුලෙහිලා මලාවසින් එසා කඩබැඳ උලුපිටිසයන්පෑන් තොරිදාලා
පිධානය නොකරණසේද තරකොට අල්වා ගඟ දිසට හැරපිය. මේසේ දරුවන්
යන කල්හි එම රජ්ජුරුවන්ගේ රජගෙයි කවුකොල් කළිමාන්න කරන්නු
වලාලයෙක් අඹුව හා සමඟ යටිතලෙහාට වැව මුඛ සෝඛන්ට බුදුන්
හැලුදුක වේතයෙන් දුවනොස් හැරනෙනඅවුන් නෙඛතුබා පියන්වය දුන්
බලා ඒ කුමාරයන් දුටුවේය. අඹුද දුක පුත්‍රසොහ උපදවානෙන සෙට හෙට
වුන් වඩා යන් අව ඇවිරිදි වැස්සූ තැන් පවත් ඒ වැඩු දෙවිවියන් තාවා
රජගෙට හොස් පුරුදුව සොළොස් ඇවිරිදි වයහට පැමිණිකල බෝසත්
තනිවම හොස් රජගෙයි කවුකොල් ආදීවූ දෙය කමිහාක කරන්නේද, එය
බුහේ අනික් අයවෙහෙසුන් බිහවුන්නේ කුරඟවිනම් දුවක් ඇත්නිය, මිදුලට
වූ රුධිරන්නිය. කුමාරයාද සෑඩොල්ගෙයි වැඩවිසද උතුම් රජකුලෙහි ඉ
හෙයින් විශිෂටවූ හාවභාව හා ගතිකවූ වචනයන් ඇත්තේ ඒ කුරඟවිනම්
කුමාරයන් දුටුතැන් පටන්ගෙන පිළිවදසින් ඇතිව අනික්කෙනකුත් නෙ
ඒද ඇල්මක් ඉදව ඔහු කමිහාක කරණතෙන අවුදින් සිටින්නිය. මේසේ
දෙදෙනම ඔවුනොවුන් එක්වන් දැකීමෙන් බඳාගිලාන ඇතිව ඇතුළ රජගෙ
හෙයකි මුවාතැන්හි ඉද දුරාවාරයෙහි පවත්නානුවය. මේසේ කල්හෙ
පලාගියකල්හි පරිවාර සත්‍රිහු රජ්ජුරුවන්ට දුන්වූ කල්හි රජ්ජුරුවෝ සි
අමාත්‍යයන් රැස්කරවා මේ චණ්ඩාලපුත්‍රයා විසින් මෙබදු නොකිලුතක
කරණලද මේහට කෙසේවූ වධයක් කළයුතුදැයි විමාලුහ. අමාත්‍යයන්ද මි
රජ මේ උතුවූ අපරාධයෙක එසේහෙයින් මේහට හොයෙක් නොලෙඩා
වධකොට පසුව මරාපුවතොත් යහපතැයි කිහ.

එසෙණයෙහි කුමාරයන්ගේ පියවූ ආරක්ෂා දේවතාවාහෝ එකුමාරයන්
වේවූ තමන්ගේ පුතිජ්ඤායෙහි අඹුවූ බිහවුන් ඇඟ ආවෙණවනෙක රක්ෂාවිත
කරා නොස් මෙතැන් මේ දරුවෝ වැලිත් චණ්ඩාලපුත්‍ර නොවෙයි කොලුරජ්ජු

රුවන්ට අව බඩින්නෙන එන් සුබවසන්සේගේ මේ රජගෙයිදි වැදු දරු
සවස වැදවස මෑත් දරුවන් මරාපියනසේක්දෝහෝයි සිතා මලකයි කියා
රාවණකොට අඹුසොහොයට දම්මාපිම එහෙදි එළඳොපල්ලෙක් නෙතෙනොස්
නොසෙසේය එතකම නමුත්තේ එළඳුනුන් මියනගෙයින් කැලැකලාදියෙන්
වේවිය ඉස්සිලි දිගෙන් යන දරුවන් දැක අපගේ රජගෙයි කටුකොල්කරන්
කවු මිණිමරුයා දුක හැරගෙණ පොහොසකරවිය.

එවන් අසා ඉදිත් සුබවසන්සේ අඟකොහන්කෑසේස්වීහම් කෑම
දෙනම හෙත්මාලා පිවාලුවැනැවැයි මියවුන් ලවා දේවතාවා කියවිය.

එවන් අසා රජ්ජුරුවෝ කිරිවිවිය එළඳොපල්ලාය චණ්ඩාල පුත්‍රයා
වේකියන සුබපත්‍රසෙයි ඇහෙනවුන් කෙළවෑගෙණ විවරා තත්ත්වයවූ පරිදි
දේන අසා දුන ජාතිසම්පන්නවූ කුමාරකෙනෙකුගැයි සුවිද පැන් සොළොස්
තලයකින් ඉස්සෝධා නවා ආගරණයත් සරහා රාජකුමාරියාව උත්සව
පවත්වන්හ.

නොපල්ලාගේ එළවන් මළකාරණයත් රාජකුමාරයෝව එළඟකුමාර
කෝයයි නම් තුබූහ. ඉක්බිත්තෙන් ත්‍රිඛණ්ඩරජ්ජුරුවෝ උන්ගේ පියරජ්ජු
රුවිද යහකවූ සේනාවාහනාදිවූ තොපගේ පියාණන් තතකක රාජ්‍යය
පහවයි යවූහ.

ඒ එළඟකුමාර රජ්ජුරුවෝද කුරඟවිනම් බිහව කැඳවාගෙන මිතෝපල
ගරින් නොස් පුරේනි රාජ්‍යයෙහි පදසස්වූහ.

ඉක්බිති බරණැස්රජ්ජුරුවෝ මෙතෙම අනාථව වැඩුනුගෙයින් කිසි
ශිල්පයක් නොදන්නේයයි ඔහු ශිල්ප උගන්වන පිණිස ජලඟ කුමාරයෝයයි
යන කෙනෙකුන්ට ආව රි තනතුරදී ඔහුතරා සිටිය. ඒ එළඟකුමාර රජ්ජුරු
වෝද උන් සමීපයෙහි උගන්නාලද ශිල්ප ඇතිව මියගේ ආචාරියයි සොමර
සෙත් සෙනෙවිරත් තනතුර දිනා.

මෑතභාගයෙහි කුරඟවිනම් බිසෝතොමෝ ඒ ජලඟකුමාරයන් හා සමඟ
සැලෙයින් අතිවාසිකෙළිනිය, ඉක්බිති ජලඟසේ සෙනෙවි රජදු කෝස්සේ
ධනාගාරාධිකාරිකම් අසවැස්සහු අත කුරඟවිනම් බිසවුන්ව විසුතාකාණදිය
සොරාගවන්නාය. ඒ ඛනඤෙතාරාධිකාරියා හා සමඟ අතිචාරය කළාහ.

මෙසේ කුණාල රජ්ජුරුවෝ එකල ජලඟකුමාරව ඉවත තමන් දුක්ඛක
කොට දුටුවාවූ ඒ කුරඟවිනම් අඟකාවගේ අනාචාරය වදවස් රැස්වූ පරිදි
දුකාශකොට සිටියාහුය.

සවිද කෙසේම සත්‍රින්ගේ සුගුණ ප්‍රකාශකොට කියන්නාවූ සවියෑදවිය
රජදරුවෝ කොසොල්රජ්ජුරුවෝ බරණැස්රජ්ජුරුවන් මරා රාජ්‍යයෙහි
සේනියදේවන් තමන්ට අගමෙහෙසුන්කොට කෙසේන්ගේ සුවරදවී ආචාර්‍යය
ඉක්බිති ඒ සියව දහවස් පිරුණුසද පුතනුවකෙනකුත් වැදුහ. රජ්ජුරුවෝ

සමස්ත දරුවන් නැති කෙසින් ඒ කුමාරයා පුත්‍රස්නේහයෙන් විඩාපැවැ
සාත්‍ර උගන්වා වැඩි කොළඹ්වයසට පැමිණිකල්හි පියාණන්ගේ
සහතික රාජ්‍ය ගනුවයි ප්‍රවේනි රාජ්‍යය දී යවූහ. ඒ කුමාරයාද මරණින් මුදා
රාජ්‍යය කරන්නේය.

ඉක්බිති ඔහුගේ පෙම්බරවූ පුතනුවන් දක්නට නෙමියි කොසොල් රජු
රුවන් අනුදත්වා ගෙන ඔහොපලිහරියන් බරණැස්නුවරට යන්නී ගඟ
බරණැස් දෙරටට අතුරෙහි එක්තරා නීරානවෙක්හි ලැගුම්ගන්නා ලී
විසිකටවූ රුඇති පයඩාලවළඹ නම් ශ්‍රාහ්මණ කුමාරකෙනෙක් ඒ
පඬුරුඇවා ඒ බිහවුන්ට සිත්ඇත්ත ඇතවූහ. ඔවුහු ඒ පඬුරුදුක උන්
සවරූපය දුක පිළිබඳ සිත් ඇතිව උන් හා සමග ලොකසාරභූතයෙ
දවස් ගවහන්නීය. ඒපදවසක් එසිම වැස බරණැස්නුවරට නොස්
උන්ගේද සවරූපය දුක නැසීන එම හව්ව අවුත් එතනින් සිටදවස්
වැස ග්‍රාහ්මණකුමාරයන් හා සමග අනාවාර සිලිව දවස්
අවුය මෙසේ ඒ බිහව් එතැන්පටන්කොට නොයෙක් කව්සුතු සිදාගෙන
රුවන් දක්නවයෙයි අවසර ලදින් යන එතකල එමහව උන් හා
යන් පමණකල් උන් හා සමග වැස යන්නී එන්නීයැ මේ අයිතකරුව
කැරුද්දවා සබඳ පුණ්‍යවිඛ්‍යයෙනි සත්‍රී ජාතිහුනම් දුස්සිලවූ බොරු කියන්නී
සුවිද නොයෙක් සඨප්‍රයෝග ඇත්තාහයි යනාදීන් තමන් කියන්නී
වණ්ණනාම බමුණිව ඉපද ප්‍රත්‍යක්ෂකොට තමන් දුටු සත්‍රීන්ගේ නුගුණ දෝ
තවද කියන්නාහු සබඳ පුණ්‍යවිඛ්‍යය යම්සේ පොළොව රත්රුවන් නිදුණ දෝ
ආදීවූ ගත්රුවන්ද විෂ්ණු පවිනාදීද සියළු සුගතබ නොයෙක් දුර්ගය
නොයෙක් උසාහවාඛ්‍ය වසතුන්ව පිහිටවවිද එමෙන්ම සත්‍රීජාතියුත් සොල
එමහයෙන් සියළු රජ බමුණු වෙළඳ ගෘහී ආදී උත්තමයන්ද රද පදු සෙල්
කිඩ එනා ආදීවූ නොයෙක් අධමයන්ද යන සියල්ලන්ටම කාවරතියෙ
පිහිටවන්නාහුය.

තවද සබඳ යම්සේ වණ්ණවූ සිංහසෙම සතර පසුරන් හා මුහු සෙ
පවසථානයෙන් මිහාදීන් තරකොට අල්වාගෙන ලේ මස් අනුභව කොට
එපරිද්දෙන්ම මේ සත්‍රීහුන් රූප ශබ්ද ගන්ධ රස ස්පර්ශ යන පඤ්ච
කෙතරම් සඛණ්ඩස පණ්ඩිතයන්වැනි විරගිලි පුරුෂයන්ත් අල්වාගෙන මිදී
ගංවර නම්වැනි ලොකිකවිඤ්ඤාණ හක්ෂණය කරන්නාහුය.

තවද සබඳ මහත්වූ අවවිඛ්‍යයෙනි පවාසුඛ්ඛත්තබව සිවියැකි කෙරුණු
එකතව පැමිණියාවූ සත්ත්වයන් පැහැර ඵලවා වසතුවිඵවපතයකෙරෙද්දෙන්ත
සත්‍රීජාතිහුද තමන් විෂයෙහි පවත්නාවූ රූපාදී පඤ්චකාමයෙන් මුළුල
පොළඹවා විද්‍යමානවූ උන්ගේ වසතුව පැහැරගන්නාහුය. තවද සබඳ මේ
මිශ්‍රවූ රා අනුභවකළ සුරාධුත්තයන්ටවූ විෂපානතියක්මෙන් පඤ්ච නීවරණ
රාගයෙන් පිරුණු සත්‍රී වසඟවූ පුරුෂයෝ කවයුතු නොකවයුතු දුකෙන කෙ
කළමනා කවයුතු විවරව නොකවයුතොතයිම බොහෝසේ ව්‍යාධිතවිත්තයෝ

තවද පුණ්ණිමුඛයෙනි යම්සේ වෙළඳහු තමාගේ බඩුයෙහි මිණිස්
කෙරෙද්ද එපරිද්දෙන්ම සත්‍රී ජාතිහුද තමන්ගේ බොහෝ නුගුණයන්හුත්
ගුණ වණිනා කෙරෙමින් විකපන කරන්නාහ.

ලෙසකම් ඉවත්ගේ කරකැවී නැගෙන්නාවූ අගමෙහි උතුම් පුවරිසිවූ
සිත් ඇත්තාහුය. බොරුකීමම සඛභාවකොට ඇතිතෙසින් දෙදිවිඇති සතිපින්
වැන්හ ත, බොරු අතට සඟවනුදද අසූවිවලක්මෙන් වසනලාකාරයන් පිලි
සේම කෙල පැහිනොව ඇවිදිනා කැල පිරුණු වලක් වැන්නාහ.

උත්තමන්ත් සඛියාවෙනි ජලය අනවරතයෙන් වැදත් නොපිරෙන්නාවූ
සමුද්‍රයෙමින් මේ සත්‍රී ජාතිහුද කෝටුන සංඛ්‍යයෙන්ද දරුවන් වැදීමෙන්ද
නාරීභෙන්ද පුරාලිය නොහැකි සිත් ඇත්තාක යම්සේ රාක්ෂසද මිංස අනු
භවයෙහි සිත්දැහෙයින් සමෙත්දිමෙන් වැලකියනොහැකිව මිංසයම ප්‍රාණිහා
කරන්නේද එපරිද්දෙන්ම මේ සත්‍රී ජාතිහුද ලොකසාරරතියෙහි සිත් ඔවිින්
මෙහෙයි සමපත් ඇත්තන් හෙරෙහි වැනසූ හද කාමාසාක්ෂයෙන් දිවසකාව
ඇත්තාහ.

යම්සේ ඝෝරප නම් කරා පැමිණි සියළු සත්ත්වයන්ගේ ගුණ ගුණ පරීක්ෂා
නොකොට මරා මුඛයට පමුණුවාද එපරිද්දෙන්ම මේ සත්‍රී ජාතිහුද කුලශෙත
ගුණ විරෙස පරීක්ෂා නොකොට සකලවවසනයෙන් සිල විපත්තියට පමුණුවා
දඬුවම් කරන්නේ උපදනාහුය. යම් කිසි ඇත්තකුගේ අත්තකුගේ කිසිතැන මලු
තුබී නැඹිතුනු ආදියෙන් හාෂණයකොට පියන්නේවිනම් උත්තම අධම
යන්ගේ විනාසයක් නැතිව කෙලස් නෑයි කියන්නෝ හාෂණය කරන්නා
හුය.

අසුචි තුම්පත් පියුම් වසඟයන් නොකැරි අමන්නාවූ පවණක් මෙන්
ඉණිමුල තුළපුන්නාදීන් කෙරෙහි කාවරතියෙයි එක්සිත්ක.

ලිංගාවපවිඨය ආශ්‍රයකළාවූ කපුටුවන් එක්ෑවුවාසේ තමන් කරා
වෙහි යම්කෙනෙකුත් තමන්වැනියාවි කරන්නා හා අබඳන්වැනි එකසව
නත් ඇතිවූ වසවෘක්ෂයන්ගෙන් සඳ, එලින බැමින් සක පිල්පල්ලෙහි සැදුන්
බිලුවුන්ටරවූ දඟිනය ඇතිව පෙනහෙයින් වණ්ණඛ්‍රියත් නොවේ
නත්තම අනුභවකළ සත්වයා වනා මිහෙද්ද එමෙන්ම පස්කම් ගුණයෙන් ඇවිදු
සින් ඇතියහයි සත්‍රී වසඟවූ වනා විගස විනාසයට පැමිණෙන්නාක

තවද ගුණිවූබව විහව ඇති සවාමිහු ප්‍රාණවෙන්මරිකි රතිකීඩාවට අසෝ
නොකැළකි ඔහු සතාක වසතුව කෙල අනුන්ට යවා උන් හා සමග අතිවාර
දයේ නිදු දුසිකාරන්නාහුයයි මෙසේ කුණාල බෝධිසත්වයාණන් අතෙකප්‍රකාර
යෙන් තමන්ගේ ධම්මිලාත්‍ය දක්වා මත්තෙහිද සත්‍රීන්ගේ නුගුණ
දක්වන්නාහුය.

ඝබද මේ සත්‍රී ජාතිහුනම් මුළුලොව බදනපිණිස මායා එපූ කොරවලක්
වැන්නාය එසේහොයින් එසේවූ සත්‍රීජාතීන් කෙරෙහි ලොභය කරන්නාවූ
සතියෝ මිරිහුයෙහි ජලබුබ්බාවන්නාවූ දිවසයන් වැන්නාහ.

තවද මොකයව කාරණය හා රෝගයව විනසවාකය හා උපදුවයට
හේතුවෙන්නාය තවද දහසෙයක් වැන්නාහ! මෙසම්බුදුහ මෙන්වැන්දක එමිදුවූ

සත්‍රීන් කෙරෙහි විශ්වාසියු කෙනෙක් ඇත්නම් ඔහු සතියක් කොරෙහි ඉඳ ඉඳ ගනු පුරාතනයෙහි සත්පුරුෂයන්ගේ දවසයෙක් වන්නේය.

සබඳ පුණ්‍යවූබයෙනි මේ ලෝකයෙහි සත්‍රීන්ගේ නුදුස් මෙහෙවරක් ඔවුන්ලාව හැර නොසුනැන්හි සත්‍රීන් ඇති කෙසින් නුවණැති පුරුෂයා සත්‍රීන්ගේ ප්‍රයෝජන එදින්හේ වතුර්ඛසථ නොයෙක්හි දිගහැරුවේ රන්තෙය.

එ කොසේදයන් ?

අනුන්ට පිරුළු වශයෙන් දෙනලද්දාවූ රථය පුරිණාණිඤාතකදීගය යෙන් වක්‍රකාශය කෙරෙද්ද එසේම නොවේද පවණ ඉස්වා, ඉසිලීමේ දී පියද්ද එසේම දෙනුන්ගේ අත්‍යදාශය යෙන් එස් සතරාපියද්ද එසේම ඉසි කුලයට නොඇස් කල්ගවන්නාවූ පතිනී අඹුවක වුවද පාරම්ත්‍රී තෘප්තියෙන් ඒකාන්ත ශූන්‍යකරන්නාහුයයි දැන සුවිණුත්තෝ මේ සතරකාරණයන් සත්‍රී දූරු කරන්නේය.

තවද සබඳසත්‍රී ජාතීහු සැමියන්ගේ දිලිදුකලුත් ලෙඩරුදුකුත් සොවුන් සිදුනුකලුත් සුරාධූර්තවූකලුත් ඇතැම් කලුත් සමපත් වෙවෙසී සිටන සවයුත්තෙහි නොබඳනසුලය යන අටවැදෑරුම්වූ කාන්තී සැමියු අරියාවූ තවද සබඳ පුණ්‍යවූබය සත්‍රී ජාතීන්ගේ දාපත්‍රීකාවේ බොහෝදෙනා ඇතැම් රූදයන් සැමියන් නොඑවාරාම පුෂ්ඨාරාම ඵලාරාමයට නොඑ එසේම පුරුෂයන් හා කැටුව වාසයකොට අදම අස්සා වාසදේවකාව්‍ය පවත බලි කම්මාහා දිය කරන්ට ගියෙමි. සැමියු සන්තිදුමන්නාහුය. තවද තවත් ඉන මිත්‍රයන්ගේ ගෙයි සියලු කටයුත්තෙක් ඇත දිලුනයෙක් ඇත ඉඳුරා ගන්ට ගියයේම යනාදීන් සැමිපුරුෂයන්ට වසඳුවා නොකොට නොප්‍රෝපුරුෂයන් කරා ලැගියහැ ඇති දූස් පහකොට එන්නාහුය කවුළුදොර ආදියෙහි සිටගෙන තමාගේ අගප්‍රත්‍යාඛ්‍යයන් බැහැර සිටියාවුන්ට දක්වන්නාහුය.

තවද උන්ගේ සතළිසක් පමණ සත්‍රීලීලා ඇත්තේය.

ඒ කෙසේදයන්?

පුරුෂයෙකු හා කැටිව පළමුව මෙආකාරය කළතැල්සි අවසානයන්ට නැත්ත දහනතෘෂ්ණාවැඩි කථාකොට නබාගත්තෙහිනුත් කථාකෙරුණු දිනු සිත්ගතවූනවැසි යන අදහසින් සැමිපුරුෂයා සමීපයෙහි සිට විස්වාස කරන්නිය.

තවද සමීපයි වසතුවක් කිව එලාවවසි හැරගන්නා දිනිය තමුන් වනකෙනෙකුත් පරිද්දෙන් නැමි පිටදිහාවට පානාපුර, යාම් කිව ඉදිරි සිටී සක්මන්කිරීම් පලත් ආහරණ කැනීම් විශයෙහි විලාස දක්වන්නාහුය.

ලජ්ජා ඇත්තවුන්මෙන් වහා උතුරුසළුව පෙරව ගියයි නවුට් හෝ ඇදියෙහි ඇලෙන්නාහුය

ගසතාදුදියෙහි නියගින් ඊපාන්නාහුය. දණෙහින් බිම් ඉරි දදනහුය තවිස්සේ හෝ අනුන්ගේ හෝ දරුවන් වඩාගෙන උඩට එසවිය යුතු මෑණිය උන් හා සෑග තුවත් කෙළිවන තමන් හා උන් කෙළිය කැරිය

යුතු කෙනෙක් හෝ ඵලයක් හෝ දිලිවිය නැවත එය ඉල්ලිමිය උන් කෙලි පිණිස කළ කළ යම්දෙයක් තමන් පෙරලා කිරීය නැවත එම දරු මුත්තේ පුරහල්වීද සෙනහයෙන් වදනක වලදනකමක්උපස්කොට කථාකිරීම් ඒ සෙනහසින්නැත්ත අතවා සම්පයෙහි සිටි සොර පුරුෂයන්ගෙන් ආර ක්‍ෂාවේ සමන සිතඇත්ත ලෙසිනි. බොහෝදෙනා මැදයෙහි සෙලි පියිය එහාප සෙසුන්ට කියාසින්නක්කියාමය. බොහෝදෙනා ඇසි ශ්‍රුඛය සමගන්කොට කිමය නැවත විවේකීව එසේත් බොරුයෙහි අසව

ඒ කෙසේද යත්?

සබඳ ඝටිකාරදවස බරණැස්නුවර සබ්බදිනමී රජෙක්විය. එහෙත් ඌ
එක් දෙවුයුතුමෙක් අති මිනෝහරවූ රූපසොඳාඇත්තේ එතෙමේ ඝේරිසේනා
පස්කම් ගුණයෙහි ඇලී වෙසෙයි. ඔහුගෙ එකවසකාරියන් දවස්පතා ඇතිකළ
හෙණහැර එලවනලද දඟසක් සුවඳ කරඹුපලා සුවඳ දරිස් කිරිදැල්ලා රා
හෝජනය සපයා මේ වඩවන්නාහුය. මෙරජහුගෙ ආචාර්ණිනියවූ රාජමාතා
රාදෙවී නම් අගමෙහෙසුන් බිසවක්වූව එරජහු හා සමවැස්ස් ඇති එතැන්සි
කුලෙහි සිල්ප උගත් පවාලවණ්ඩනම් පුරෝහිතයෙක් ඇතිවිය.

එරජ්ජුරුවන්ගෙ ප්‍රාසාදය හාවා පවුර ඇතුලෙහි සඳෙවලේ සමාදු
පවුර මුදුනව එල්ලෙන්නාවූ ශාඛාපතර ඇති දඹරුකක් විය. එදඹරුකෙ
කෝරවූ පිලෙක් වසන්නේය. එක්දවසක් කිනහරාදේවිද මිදුරු සඳ
යෙන් පිවත බැළුවානු ඔහුදැක පිළිබඳ සිත්ඇතිව රාත්‍රිභාගයෙහි රජ්ජුරුවන්
කෙලසරතියෙන් සනපා ශාසව වැඩපිකල නිදිවරබලා යෙමෙන්නැති මා
යෙක් රසඔසුවලෙන් යුක්තවූ ආභාරය රන්තැටියෙහි පුරාගෙණ එතැන්
පොට අස්සෙහි තබාගෙණ කඩරුනක් සිවැටුරුකවිළියෙහි සිරිමිණෙවිය
ප්‍රාසාදයෙහිම පලඟට වැඩහිඳෙන්නාවූ දඹඅත්තව බැඳ අත්තඹස්ස් තෙ
සිවටබැව පිලා ඔත්කවා උඟ හා සමඟ පාපක්‍රියායෙහි යෙදී පළඟිබවුන්ට
ශෙන්ම ප්‍රාසාදයට නැගී ශරීරයෙහි වැකීගියකුණු පැතිකරණු පිණිස දුන්
සුවඳින් ඇඟ ඵලා රජ්ජුරුවන් හා එක්කාන් පුරුදුව සැතපෙන්නීවූ අමිත්
යෙන් නිරහන්තරම උඟ හා සමඟ නොකථයුත්තෙහි හැසිරෙන්නිය රජ්ජු
වෝද නොදන්නාහුය.

එකල එක්දවසක් රජ්ජුරුවෝ නුවර පැදකුණුකොට රජගෙට වැඩම
එදඹසෙවනේ එල්ලේ වැදහසුනාවූ පැහැපත්වූ එපිලා දුක සත්ත් කුමක්ද
ගිම හොවර සෙයින් පුරෝහිතයන් මුනබලා බලව මිනුසෙපුසැයැකුයා සි
යෙක සබඳ මෙසේවූ ප්‍රතිකූලයන් හා සමඟ වාසයකරන්නාවූ ස්ත්‍රීන් මෙලොව
යෙහි ඇද්දැයෝයි කීහ. එපවත් අසා පිලා මහත්වූ අතිමාත්‍ර උපදවාගත්
දෙහොත්බුදුසෙහි නබාගෙණ මේ දුර්භාග අධිභාවින දේවතාවාණන් ඉල්ලා
මැනව නුඹවහන්සේමය දන්වදෝයයි කීය.

පුරෝහිත බමුණාහෝ ඔහු කල ස්ත්‍රීවාව දුක සිතන්නාහු රජතුමා
රජ්ජුරුවන්ගේ අගමෙහෙසුන්වූ බිසවුන් දඹසෙහි අවුදින් මුකාගෙ
කාටයුතු කරන්නාහුවනැයි දැන මහරජ රාත්‍රිභාගයෙහි බිසවුන් වෝ
කවිරේදයි එවාලේය. ඒඅසා රජ්ජුරුවෝ සබඳ අනිත්කාරණැක්මෙලෙ
මධ්‍යමරාත්‍රියෙහි බිසවුන්ගේ ශරීරය සිතලයයි කීහ.

එසේවීනම් රජ්ජුරුවෙනි පෙසු ස්ත්‍රීන් නබා නොපෙන් දෙන්නෙ
කිහනරාදේවිම මූත් හා සමඟ කෙලස සංසර්ගය ඇත්තාහුයයි කීය.

එසඳ රජ්ජුරුවෝ කිමෙක්ද පුරෝහිතය ඉතා නොඟණවූරු ඇති උත්ත
මබමෙන් ඉතා පිලිකුල්වූ මොහු හා කෙසේ වෙසෙද්දයි කීහ.
ඉක්බිති පුරෝහිතයන් මහරජ මෑගේ වචනයෙහි ඇදකිලි නොකරණ
ස්ත්‍රීන්මම මෙබඳුන් පවන් පරීක්ෂාකලමැනවැයි කීය.

එසඳ රජ්ජුරුවෝ ඝණපානැති ගිවිස එදවස්හි මෙහෙනිවෙ, බිසවුන් හා
මේ නැසති අදසැලි මෙම පරීක්ෂාකරන්ට උවමැනවැයි පලමු නිදනවේලාවේ
ඒපුවක්කෙණකුන් මෙන් ඇඟවූහ. බිසවුද රජු නිදන්නේ කවරවිටකදෝයි
නිදාගෙණයෙහින් නිදපිවනැයි නැඟිසිට රන්තැටියේ ඔත් ඉන තබ
සිසාරා ඉඳිනාමෙහින් නිදපිවූවාහුය. රජ්ජුරුවෝ දඹසෙවැල්ලඟ කාමමන
තණ සඹරුනෙන් එපිට බවුවන්ට කිසි ඉතා කල්යවා එන්ට කාරණ කවරේ
බුදිවිමාන, පිලානෙම බිසවුන්ට කිසි ඉතා කල්යවා එන්ට කාරණ කවරේ
දුටු ගමන්ම කෝරඇතින් සංසුවී ගැසිය ඉක්බිති බිසවු ගොමයි. රජ්ජුරුවන්
පිදුවසහසෙක් කල්‍යාවිමසි නොඇසිපුන මැසවැනිඝනාදීන් උත්සෙවෙයිඇසිද
ගත් පාදපරිවාරිකාවකමෙන් ඔබු අස්වසා අවසතවූව් ඒ ඇසු පසර හා සමඟ
ශ්‍රීවිස්තේ කනපලන් සිහවුබ කුණ්ඩලාභරණය රජ්ජුරුවන්ගේ පයඇමිප
සවතානපිය රජ්ජුරුවෝ මේකෙක් මව සැතපන්නේයයි ඉතිබ් උත්සේ බිලා
ප්‍රීති ක්‍රියාව නොදක්වම් රජනෙව පලාආහ.

බිසවුද ඔබු හා සමඟ අතිවාරයෙකි යෙදී පළඟුපරිද්දෙන්ම අවුදින් රජ්ජු
රුවන් හා සමඟ සැතපෙන්නට උත්සාහකලහ. රජ්ජුරුවෝ තමන් සමීපයට
බුද්ධකාලී පසුව දවස් කිනහරාදේවීන් මාවිසින් දෙතෙලද ඔබාලංකාර
යෙන් සැරසීනෙනවන්ට කියාවයි එබානකලහ.

එසඳ බිසවු කුණ්ඩලාභරණය ඔබාල්නෙදරයයි කියන්කාහුය පසුව තත්ප
රෙහි එන්වික්‍යාවයි එබානකරණනෙහින් පලවිකුණ්ඩලාභරණයෙමය අවුදින්
සිරියාහුය, එසඳ රජ්ජුරුවෝ ඇති සොදුර සොපයේ කුණ්ඩලාභරණය
සොදුයි ප්‍රශාලහුය. සවාමිනි සොකුරක් ඉබිලයියෙහින් ඔබාලුන් අතට
ලැබිමයි කීහ.

එසඳ රජ්ජුරුවෝ ඔබාලුන් නෙත්වාගෙණ බිසවුන්ගේ ආභරණ තානෙ
සෙ බොහෝදවසක් සබාගෙණ නොදෙන්ට කාරණා කවරේදයි කීහ. එසඳ
සරකල් හඬින් ඇඬිලි නොනත්ම සැබිමයි කීය. රජ්ජුරුවෝ මෙසේ බිස
වුන්ගේ දෝස ගිවිසවා වණ්ඩාලකෙල්ල මෙවනට ඔබාල්වූ සොපට අපිවසහි
සත්වනත්ගේ අතතුබූ කුණ්ඩලාභරණය ඉදිරියට දුබූහ. එවිබිසවූ කරබැහැ
එඉද රජ්ජුරුවෝ පුරෝහිතයන් කැඳවා සබඳ සොප කියේ සැබෑවැයි උත්
සෙරෙ පැහැද බිසවුන්ට කිපී තෙල ගෙසනොන් ඉසපා පියවසි සමඟය
සඳහ.

එසඳ පුරෝහිතයෝ බිසවුන් එම රජගෙයි එක්තෙනෙක්හි සතවා ඉදුරා
රජ්ජුරුවන්කරා එලඹ ඉහරජ බිසවුන්කෙරෙහි සොඹිපුණෙවැයි කියවූ
ස්ත්‍රීන්ගේ නුගුණ දමනෙක්මය. ඉදින් නුඹවහන්සේ ස්ත්‍රීන්ගේ නුගුණ හා
සොයක් සවිප්‍රයෝග දන්නා අතිප්‍රාණ ඇතිසේක්වීනම් අදසිටවෙසෙන්
දඹවූ සැරියරා ඇවිද පරීක්ෂාකරමිකයි කීහ.

රජ්ජුරුවෝද ඈතැවැසි කිව්ව ඔළුගියත්ව රාජ්‍යය පාවාදී පුරෝහිතයන් හා සමග අපුසිඩවිහෙයින් නුවරින් නික්ම යොදුනක් පමණැත් පසුකැදැ තවත් කැතපි උස්කල්හි එක්තෙලෙඹුපුතුහෙයක් සමඟ පුතුව එක් තුන්දෙ කාවක කියත් ඔලුල්කොට පියාගත් යාතාවෙක්හි ඉඳුගෙන මහරජ ඉදින් සත්ත්වයන්ය එපවත් දුක පුරෝහිතයෝ මහරජ ඉදින් සුවිසඳත්තේ කැපී ගෙන්ඒනම් පෙරපුරුෂයන්ත් හා නොගසලවිරු සුවාරිකාව සුවිසඳත්තේ කැපී සමග ගසපපාපියමි කිව.

එපවත්අතා රජ්ජුරුවෝ තබද කුමක් කියසිදුනි එතපෙරකවිත් එන්නාවූ කෙසේ අවකාස ලැබෙදි නොපිලිවකැයි කිව. එහද පුරෝහිතයෝ එතිකි නම් කියේ තපන්කම මැලුවෙනැවැයි කියා පෙරෙහතුවකෙන්ද මෙහි මුවා කිරියක් බැඳ රජ්ජුරුවන් කිරිය ඇතුලේ සිටුවා තුමූ කිවිමිය දෙය දිස් කොට අඩමින් උන්නාහුය ඉක්බිති කෙලෙඹුපුත අඩමින් උන් මිනිසුන් දුක කුමක් පිණිස අඩාදැයි විචාළේය.

ඒත්වත්කි මාගේ මරිහු නර්ගිනිහ අප උදකලාහෙකින් උන්නේ ඇත්ත පියන්ගේ නෙකි කැරලාපියන පිණිසයකි කැඳවාගෙන ඒහට ආකල අතර විලිපහරින්ට වන ඕහාගෝ කිරිය ඇතුලෙකි ඔහන්වූ ආයස විදිණිය යුතු භයකුත් නැත ඔත් එසතව් නොයාගැක්ක එක සත්‍රියක උද්දෙන් සතපතුති කිව. එස්නාට මොහෝ සත්‍රිහු අප හා කැටුව ඇත. ඉන් එක්තෙනෙකුත් පුත කරකියි කොපි නොගෙඩවයි කිව. ඒ අතා මවුණු තවද අපත් කුලපුතෙකු වාරිත්‍රබ්ධියෙන් ඇත කතාගාත්‍රියක වසින් ප්‍රතවකලයුතුය එතෙත් රජ්ජු මහත්වූ වැඩෙයි කිව එපවත් අතා කෙලෙඹුපුතුහෙම් ඉන්කියෙන්වීමි එය. මේ සුවිසිමිතාගෙන් අපගේ පුතනුවන්ට දරුවන් ලැබෙතෙදුල කිව්වත් ඔහු ගැබ් වතුවේදයෙකි නිමිත්තෙණ මවුණු දුනගිකිස්සයි කතුවූ තමාගේ නොදුන් කුමාරිකාවම පුතවකරවයි යළිය. ඕකොමෝ තිරය ඇතුලවන්නි මිලිය මැදි උතුම් රූ ඇති සත්‍රිකවූ රූ ඇති රජ්ජුරුවන් දුක පිළිබඳයිත් ඇතිව රජ්ජුරු වන් හා සමග ඔසතිසුමියේ සෙදුනාය රජ්ජුරුවෝද ඇතෙ අතිතවම ක්‍රීඩාවලට වෙලේවකැයි ඇතෙරේ කතුවූව තමන්ගේ ලක්‍ෂයක් වටහා පේය සල්ල ඇතිල්ලෙයි පුය. ඉක්බිති කරහලද ඔසතිවාර ඇතිව පිටත්වූය. ඇතෙ කුමන්ද වඳපුදුයි විචාළාය. එහද ඕකොමෝ එසේය රජ්ජුරුවන් පුතනුතෙ කුත් වඳපුදුයි කිව, කෙලෙඹිපුතුද ඇ කැඳවාගෙන නික්මිය පුරෝහිතයෙ රජ්ජුරුවන් සඩම්පසරිකොට් රජ්ජුරුවෙනි පෙර පුරුෂයන් හා සුවිසි කතාසත්‍රි කුමාරිකාවරුන්ගේ පාපත්‍රාවව මේපේකල පුරාතන සත්‍රින්ගේ සෙ කම් කියනුම් කිව්දැයි රජ්ජුරුවන් සිතව මහාවා ඇතිල්ලෙයි තිබූ පෙරැදුරු තොදුක මහරජ ඇවි දුන්කිසිවක් ඇද්දැයිවිමාලෝය එසේය පේයිස්සුණු ඇ ලදැයි කිකල්කි එසෙර කෙල්ලවූ දෙන්වි කාරණ කවරේදැයි කිකල්කි ඒ සෙ කෙල්ලවූ දෙවැට කාරණ කවරේදැයි පසසෙයි පුනුබඳවාගෙනෙනොත් ඇතැ ගන්නාවූ යාතාවූ අතින් අල්වාගෙන යැදවූය ඇයි මේ කුමක්දැයි විචාළ සැ මේ කුමාරිකාවෝ බැමිණියගේ ඉස්දෙර තිබූ මිනිසු කැරගෙණ පලාඅවුස්සිමා පුනුබඳවාගෙනගොත් ඇ කැයිගන්නාවූ යාතාවෙ තිබූ මිනිසු අමා මේහේ සැම ඉල්ලූගල බිඳුදෙන්නාවූ කුමාරිකාවෝ අපේ සාගේපොරකෙකුයිමිනි

අල්ලා ගිණිය මඩුණාගේ අත්ල තියෙන් කණලාදුන්හ.

ඒසේ ඒ පඤ්චාලවරාජ නම් පුරෝහිතයා නොයෙක් නොයෙක් උපා යෙන් මොහෝ රජ්ජයෙන් සත්‍රිත්ගේ ගුණ ඒ රජ්ජුරුවන් සිතව නංවා තවද ගුණ පරීක්ෂාකරණු පිණිස දඹදිව ඇවිදිමහයි කිව.

එකඩිනම් බරණැස්රජ්ජුරුවෝ සබඳ සියලු දඹදිව ඇවිදින් සත්‍රින්ගේ ගුණ මෙසේ මේසේම දුක්කකෑස්ක. ඉන් අපට ප්‍රයෝජන කිස්දැයි වැලක තබන බරණැස්නුවරට අවුන් මහරජ සත්‍රී ජාතිහු නම් මේසේවූ පාප අදහස් ඇත්තාහුමයි එසේයෙයිස් කින්නරාදෙවිත් කෙරෙහි සමඟකොට විදැ ණිහැයි පුරෝහිතයන් එසිත් ගවසුකරණලද රජ්ජුරුවෝ සමඟකොට කුකුරු පිරිහෙලා රජයෙන් පිටත්කොට අනික් තිහවක අතඅමෙතුත්කොට එදිද මහා සැර දඬනත රජතෙ දහාවිව නැළුහු අත්ත කථාවා පුරෝහිත සන්තේ අනුශාසනාවෙන් පඤ්චාලවරාජයන් පුරෝහිතව සත්ත්වඡ්ඡාසෙකොට කුණාල බෝධිසත්වයන්ත් සත්‍රීන්ගේ ගුණ ප්‍රකාශකලා.

දුර්කාරණය නෙතෙතැරදක්වා සත්‍රීන්ගේ ගුණ ප්‍රකාශකලා.

තවද යටසිදුවිය අනික් බරණැස මහසඟ රජ්ජුරුවෙකෙතෙකුත් ඔවිමහ සේ රාජ්‍යය කරන්නාහුය.

එකල එදිනුවර නැගෙනහිරි වෘත්ල්දෙරන් පිරිත එපිටෙහි එක්දිලිදුකුට සෙකි පඤ්චපාපා නම් එක් දුවක් ඇත්තිය. ඕකොමෝ පෙරත් දිලිදු කුල යෙකි ඉපිදී මෑති අහාගෙන හිතයියෙකි මැරිගතකල්හි එක්තෙනිදුකෙනෙ කුත්වහන්සේ වැඩවසන ප්‍රාත්භාරයෙකි වැලිමැරිලක පිණිස මැරිකෙන්ලාගෙ දුකි ආදිත්‍රාකරතසේක් බරණැස්නුවර සඩම්පයෙන් ලැබෙන කැත්තෑකි දුන විදරා නැදිවටු ගන්වාගෙන පාත්‍රය සිවුරු අසෙ ඛරා ඇවි සුදරු තෙක වැඩහුන්සේක ඔත් උදෙනා වැඩිසේක්වසැයි ආරතැයි මව ආගවුවිද කොටුවපුවිරියෙයින් ඕකොමෝ කිවි බලන්නී මහණ කට මැරින් අරුණකියා මේදුකිහෙන් මැරිපිඩක්නෙරණොගෙන් පාත්‍රයෙයි ලාපුව ඔබද එසැරියෙන්ගෙන් සමඟවහන්සේ වසනතෙන වැලිමැරි ලාවිදුලුසේක සේසේ එපසේබුදුන්ට නොඅදහාත් මැරි පිලිගැන්වූ කුඹල එලයෙන් දිව පසේ බිදු ගෙරි පසේ ඇති කිරිසිවි බැළුයෙවින් මුනද නාසඳ දුක දෙපසඳුන හ පඤ්චපාපාය සිරුපවිස ඒ කාරණය නෙතුකොටගෙන පඤ්චපාපයයි නම් තුබුහ.

එකල බක නම් බරණැස්රජ්ජුරුවෝ රාත්‍රියාගෙයෙකි අලුයිම වෙසගස් නුවර පරීක්ෂාකරනු පිණිස පිටත්වූක රජ්ජුරුවෝ ඇසේ සෙදෙරට පැමිණිග මුය. ඒ පඤ්චපාප නම් කුමාරිකාද කෙලිමිදුලත් හා සමග කෙලිමනී රජ්ජුරු වත් නොදුන ගොස් අත ඇල්ලූව රජ්ජුරුවෝද තෙසැරියෙන් දිවසෙන් දිනත්සෙහෙකුත් පරිද්දෙන් සඩහාවියෙන් සිවමි කොවිටසෙකිරැලුකාලු දිරාපවුත් ඇ අත අල්වාගෙන පෙම් කාගේ දියණිකෙනෙක්දැයි විචාරා දෙව එසේකීවූ දුප්පත් කුලයෙක එකකිරි කිකල අසිරිකොහාරියවිචාරා නියම දුන මෙසිව සැමිපුරුෂවෙමියි කොස්කියේදෙවිවිසින්ට තත්වූපරිද්දෙන් කියාලයි

කිය.—ඔද දෙවඟපියන්ගේ කරුණ ගොස් එක් පුරුෂයෙකුගෙන් මා කැමති විවාහය. කලමනා කිව්දැයි කිය. එවිට් අසා ඇත්තේ දෙවඟපියන් අපටත් වඩා දුක්පත් එකෙකු කියා වේද වන්නාට නොපෙනේ මුව්ත්තන් තමා ඉතාම ධනවත්වදැයි කියන්නේ ඔබගේ එපවත් රජ්ජුරුවන්ට කියවා එදවස් රජ්ජුරුවෝද උන්ගේ නෙයි කැමති උදයන රජතුමා පවත් නිරන්තර වසනෙන්ම අප්‍රසිඩ වීමෙන් රජනෙන්! පිරිවර ඇතැතපෙත්නාහුය අවශ්‍යය සත්‍රියක ඔහුත් නොමලත්නාහුය කියකල් ඉඳගපියාව් ශ්‍රේෂ්ඨයින් ඇයිවීය ඊට බොහෝ වේදමන්ත්‍ර දන්නා වෙදවරුන් කියන්නාහු පැත්තුමුසු කිරි මී යිතෙල් සේරා බීමා පිහිටුවා ඔත් අනුභවකිරීමට මිට මෙතන්වේදැයි කිය. ඔහු තමන් දිලිදුකමෙනි උපන් ගත නොහැකි පංචපාපාවන්ගේ මූණිගේ පුත තොපගෙ සමනෝ වේමැ ඔබක් අපට උප්ද බාලිය එද්දැයි විවාරා බලවයි කිය එමස්අසා ඔහොමෝ වුව නුඹ නොකෙනොකරන්නෙහි අස්වසා රජ්ජුරුවන් එසෙවීලාවට දුර්ඛ්‍රාහ්‍යෙ උන්නීය. ඉක්බිත්තෙන් රජ්ජුරුවෝ අවුදින් දෙමිනස් කරනු කිව්දැයි විචාල කල්හි එපවත් කිව ලී අසා රජ්ජුරුවෝ සොදුර ඉසුරුමින් මෙදෙක අස්ස කෙසේ ලැබෙනසේමේදෝයෝයි කියා නැවත සිතන්නාහු මට තැබෑවන්ම සැවියේම ඊනියා ඇවිදිනාකල්හි අතරවන්න යම්කිසි උපදුවයෙක් පැමිණෙතු ඕත් නපුර නවිද ඊ අනතඃපුරයට ගෙනගොස් යිබි නම් අපගේ රජ්ජුරුවෝ ගසිත්නාක ගෙනඹිත් අන්තඃපුරයේ රැඳවූවාහි පුරවනිකාවෝ මා කා කෙතෙක නිත්දුවෙන් ඉඳිගෙනඇයුතුයයි සිතා ඇට කියන්නාහු සොදුර තෙපි ඊ සොකනොකරව එබදු කිරිබත් නෙනම්කියා ඇ කා සමඟ රජ්ජුරුවෝ පසු දවස් රජගෙවිගෙන් යටකී පරිද්දෙන් කිරිබත් ඉදිකරවා පත්තෙහි දෙමිලක් කොට බදනාහු එක්මූලෙක බත්අතුරෙහි සිටාවාරිකයා බිත් දෙක හැරගෙණ පළමුවේම රිය පලාගනාත් සොදුර අපි ඉතා දුප්පතුය. ඔබා ආයාසයෙන් සපයාගත් බත නොපෙත් පියාණන්දු අද මේ මූලෙහි ක, සෙට් මේ මූලෙහි බත්කත්ව කියවයි මූළුදෙක වෙන වෙනම් තුබා දුන්නා උසින් එලෙසම කියා පියාණන්ව දුන්හ—මහත්වූ ඕජාසම්පන්නවූ බත සුගත් අනුභවකොට සිත්නිවී සියේය. අවිතෙවූ බත් මැණියෝ අනුභවකලාහ සිළුම්ණිය බහලූ බත්මූල පසුව දවසට තුබූහ—

රජ්ජුරුවෝද පසුදවස් රජතෙවහොත් මුඟුව පැත්තෑ පැදනා මූල ආරක්‍ෂා ගෙනයැයි කිකල්හි සවාමිනි නුඹවහන්සේ කියා කිකල්හි එතා අදාළ නුවර රැකවල් ලවා පරීක්‍ෂාකරවයි කිකල්හි එලෙස පරීක්‍ෂාකොට නුවුවන් දුන්වූකල්හි එසේවීනම් පිටිනුවර යවන්පිරිසයින් දිඹුලුකුලවිල පවත් වැටලන් ආදියෙහිද පත බැඳි බත්මුළු ආදියෙහිද එතා පරීක්‍ෂාවෙවී එය මේලෙස පරීක්‍ෂාකරන්නාහු එතෙක්ම මැණික දුක ඇතෙ දෙමිපියන් බැලූ සොරුයයි නොසොස් රජ්ජුරුවන්ව පැහ. ඇතෙ පියානෝ කිව්දෙව සවාමිනි අටි හොවෙයි අනිකෙක් බත් මූලෙහි ලා මැණික නොසිටුවා

ලී නවරෙක්දැයි විචාලකල අපගේ මැණෙකැයි කිය. දැන් ලී කොහිදැයි විචාළාසයින් සවාමිනි අපගේ දියණියෝ දනිති කිය. එසේකල උන් විචාරා ලූවාහුය සමිවිනකළ කල්හි දියණියන් කැඳවා පුත තොපගේ කුසදැන දනුදැයි විචාළ බොහෝ සවාමිනි රාත්‍රියයි අවදින් රාත්‍රියෙහිම ඉපදුවාය නෙයින් අදුභෘතත නොහෙමිකිව—

රජ්ජුරුවෙනි! එපවත් රජ්ජුරුවන්ට දන්වූහ එපවත් අසා නොදන්නා සෙනෙහුන් පරදේනේ එසේවීනම් ඒ ශ්‍රේෂ්ඨ රාජාභරණය ඇතුලෙහි ලා අප පරණකට කසුවුවන්කොට නුවරවැස්සන් රැස්කරවා තිරයසිදුරෙන් අතඇතු ලූවාවා නසාපාප්පමියන් සොරුන් අල්වාදෙන්ට කියවයි විවාහකළත අවිඥාතයේද එලෙසය කරමිහයි ඇ සවම්පයට පලාගොස් ඇතේ රැඳවූහ සොයාගැනුවිවාහු ඉතා දුලිකුල්වසයින් නොඅල්වාම විටකොටලාගෙනවුත්රාජ සමයෙහි තිරය ඇතුලෙහිලා නුවරවැස්සන් කැටිකොට කසුවුවාවත් තිරය ඇතුලට අතපොවන්ට සම්මත කළහ.

මිනිසෙක් ඇතුලෙහි සිට පෙවූ පෙවූ අතඇල්වා බිලා ලී කොවෙහි කියා අල්ලා හරියට ඇත අතපෙවූ යම් පුරුෂයෙක් ඇත්නම් දිවපහත් බදු හත්ත පසෙහි බැඳී ඇත පලා නොඑන්නාහුය ඉදින් මෑට දඩ ඉතිනම් දඩ අපි දිත් මිනිසා වහල්වත් අපගෙගෙයි පාදපරිචාරිකා කරමිහයි මිහ සිහා යාහෙයි මුලිකාවුන් රාජ්පුරුෂයොද දඹුනෙත මරා ඉවත්කරවන්ට පටන්ගත්හ සෙසෙන දරන් ඇත මාපා සුවරජ්ජුරුවන් ආදිකොට සියල්ලෝම ඒසරුගුණවන්මෙන් වූහ. සියළුම සුවරවාසින් නේරිඩියකල්හි ඉක්බිති රජ්ජුරුවෝ මාවිකා අතින් සෙරුනුකෙනෙක් නැත. එසේවීනම් සොරකු මිනිසාවේදැයි හැඩිමට නොත් තිරය අස්සෙන් අතපෙවූහ—

රජ්ජුරුවන්ගේ අතඇල්වාගෙන දන්අතපෙවූ කැකැත්තා කොරුයෙහි අල්ලා ගෙන මහත්කොට අඬගැව රජ්ජුරුවෙනි ඇට අකදිලාම් සිව අමාත්‍යවරුන් නැඳවා හැමකුමක් සිතත්දැයි විචාළහ අමාත්‍යවරුත් තමන්සිතූ සිත් තන්වූ පරිද්දෙන් කිය. එසඳ රජ්ජුරුවෝ එබිබා අමාත්‍යවරුනි මැණෙ පකය පලමුකොට දන්නාවූ සොපිහැම නිදිදෙකෙරෙහි යහසිතින් මාගේ අන්තඃපුරයට ඇරගන්ත හාපිණිය මෙලෙස කෙරුම් නෙපි හැමම කියව මෝ කාටහිස්සිදැයි විචාළහ. ඇමතිහු නුමවහන්සේව නිස්සිය කිහ—

ඉක්බිත ඇ සත්රුවන් රැසක් මිත්තෙහි පිහිටුවා ත්‍රිවිධ සංඛයෙන් පැත් වන්කොට අගවෙහෙසුන් තනතුරෙහි තුබූහ—

ඇතේ දෙවඟපියන්ව මහඉසුරු දුන්හ. ඒ පැවිදාපා නම් හිසවූ අතමේහෙ පුත් තනතුරෙහි තුබූහැන් පවත් ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ අභිසරණයෙහිදීමෙක් කාරියා කාරිය විදිවිවාරිමෙක් නැත්තේය අත්තාවූ සොළඟින් දහසක් කියාව රැක්කෙරෙහි එක්කෙනෙකුත්ගේ මූණින් අසුරුකයෙන් බිලනකමකෙනෙක් නැත—

ඒ තෙපුළු සත්‍රිහු සමඵවත් නීරොගයෙන් තොරතුරු පරීක්ෂාකරන්නාහු ඉක්බිත් එක්දවසක් පංචපාපා නම් බිසවු රජදරුවන් දෙදෙනෙකුට දිනෙ හෙයුන් වහබව සඵප්නයෙන් ලක්ෂණයක් දැක රජ්ජුරුවන්ට දන්වූහ රුවෝ සඵප්නයෙහි අර්ථදන්නාවුන්හෙන්වා බිසවු රාත්‍රිභාගයෙහි හෙන් ඇලිඇතකුපිට ඉඳ සඳපිරිමැදිනුදුවුල ඒ සඵප්නයැතැ බිසවුහි

ඒ නිමිත්තඵලවිපාකයෙ: අවශෙෂවූ සත්‍රින්හෙන් පලමුව අල්ලස් ඇරගෙන් සඵප්නයෙවූපරිදි තබා විරුඬකොට කියන්නාහු සොමකි බිසවුන්ගේ ඇතුවිට උන් බවනම් නුඹවහන්සේට මහඵකාරණැයි සුපිනිමිත්ත ඇතුව ඉඳ සඳ පිරිමැදිනම් නුඹවහන්සේගේ සතුරුවු රජ්ජුරුවන් අතට අහුවෙ නිමිත්තඵලයකි කිහ

එසඳ රජ හයපත්ව ඉනිඹකලමනා කිත්දගිවිවාළෝය මහරජ සත්‍රිවරුහු නොහැක්ක බල එනකුදුවුවත් බිසවුන් නැවකලා ගඟට හැරවූවෝත් යහ නැති කිහ. එපවත් අසා රජ්ජුරුවෝ කෑමිපිමිආදියකා වස්ත්‍රාලංකාරයනාහ ඛඵවුත් නැව ඉදුවා මධ්‍යමරාත්‍රියෙහි ගඟදියට බලහ ඒ ගඳදියෙහි නාවූ බිසවු ඇතිනහ නැවුනැඟී දියකෙළිනාවූ පාවාරිය රජ්ජුරුවෝ සමඟ පෑමිණියාහ ඉක්බිත් ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ සෙනෙවිරද්දු දියෙහි එන්නාවූ දැක පළමුව නැව මාසහනකයයි කිහ. ඉක්බිති රජ්ජුරුවෝ නැවෙහිඇතුවූ වෙක් මා සහනකයයි කිහ.

මෙසේ කථාකෙරෙමින් සිටියදී සමීපයට ඇවිත් වත් නැව උත්තරවූ දැක ගඩින්නකබදු නෙපි කවුරුදුයි එවාලහ ඉක්බිති බිසවු සිහාවූ බිඹරජු රුවන්ගේ අගමෙහෙසුන්වූ පංචපාපිකානම් මවයයි යනාදීන් සඵප්නය කැන්පවන් සියළු සුවියතු පරිද්දෙන් රජ්ජුරුවන්ට කියව පළමුවිම් ආ පාපියයි ප්‍රසිඬහෙයින් මුන් බිසවුන් නිසාවේදැයි අහ අල්වාහෙන එවූහ.

අනඇල්ලූ ගමණ හා සඵහ ශරීරපහසෙයි රහසාව එරජ්ද අහමෙහෙසුන් කොට අනික් සත්‍රියක මූණ නොබලා දවස් ගවන්හේම ඒ පංචපාපිකාව පාවාරිය රජහට ප්‍රීතිඋපදවාහනවූව බකරජ්ජුරුවෝ එපවත් අසා මහත්වූ ඉස් මාහ උපදවාහෙන එරජහටඅහමෙහෙසුන්වූවීහ. හොදෙමි සේනාවිරස්සනි හෙණ පාවාරිය රජ්ජුරුවන්ගේ නුවර මෙනොඬහ නුවරක් කරවාහෙන ඉ මාහේ බිරින්ද හෝ එවුවමැණව ගවන් හෝ කලමැනවැයි අසුන්වූහ. එපවත් අසා පාවාරිය රජද සවනට හැරසුණේහ. එපවත් දැක රජදරුවන් දෙදෙන ගේ මන්ත්‍රිවරහු ඔවුනොවුන් හා කථාකරන්නාහු පලමු සඵමිඅහෙයිද බිසව බකරජ්ජුරුවන් සහනකයහ නැවින් ලන්හෙයින් පාවාරිය රජ්ජුරුවන් සහනකයහ ඒ කාරණය හෙතුකොටහෙන එකි එකි රජ්ජුරුවහෙතුවන් හෙයි සත් දවස විසිඅසුතුඅයි රජදරුවන් දෙදෙනාව සන්සිදුවූහ.

ඇවිසෙවූන්ගේ වචනයඅහ රජදරුවන්දෙදෙනා සඟළඹා එකෙරෙහි යහ එනකල රජදරුවන් දෙදෙනා මදහසින් ඔරුපදිනා මාහු සමඟ සංඛ්‍යහව පෑමිණිකල්හි පාපස්ත්‍රියාගෙයි සෙදිස්සේ

මේසේ කුණාලරජ්ජුරුවෝ එකල බකනම් රජව ඉපද තමන් දුටු කාරණය හෙතුකොටදක්වා කිහ

තවද පුණ්‍යවූවන සවයිසදවස ඉහමදහනම් රජ්ජුරුහෙනුන්හේ ඉසිබාතිහම අහඹහෙයුන් බිසවු සිවැදුරුකවුළුවා හැර බැලුවාහු මිහුල්අස් හෙයුන් වහබව සඵප්නයෙන් ලක්ෂණයක් දැක රජ්ජුරුවන්ට දන්වූහ රුවෝ සඵප්නයෙහි අර්ථදන්නාවුන්හෙන්වා බිසවු රාත්‍රිභාගයෙහි හෙන් ඇලිඇතකුපිට ඉඳ සඳපිරිමැදිනුදුවුල ඒ සඵප්නයැතැ බිසවුහි

ඒ නිමිත්තඵලවිපාකයෙ: අවශෙෂවූ සත්‍රින්හෙන් පලමුව අල්ලස් ඇරගෙන් සඵප්නයෙවූපරිදි තබා විරුඬකොට කියන්නාහු සොමකි බිසවුන්ගේ ඇතුවිට උන් බවනම් නුඹවහන්සේට මහඵකාරණැයි සුපිනිමිත්ත ඇතුව ඉඳ සඳ පිරිමැදිනම් නුඹවහන්සේගේ සතුරුවු රජ්ජුරුවන් අතට අහුවෙ නිමිත්තඵලයකි කිහ

එසඳ රජ හයපත්ව ඉනිඹකලමනා කිත්දගිවිවාළෝය මහරජ සත්‍රිවරුහු නොහැක්ක බල එනකුදුවුවත් බිසවුන් නැවකලා ගඟට හැරවූවෝත් යහ නැති කිහ. එපවත් අසා රජ්ජුරුවෝ කෑමිපිමිආදියකා වස්ත්‍රාලංකාරයනාහ ඛඵවුත් නැව ඉදුවා මධ්‍යමරාත්‍රියෙහි ගඟදියට බලහ ඒ ගඳදියෙහි නාවූ බිසවු ඇතිනහ නැවුනැඟී දියකෙළිනාවූ පාවාරිය රජ්ජුරුවෝ සමඟ පෑමිණියාහ ඉක්බිත් ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ සෙනෙවිරද්දු දියෙහි එන්නාවූ දැක පළමුව නැව මාසහනකයයි කිහ. ඉක්බිති රජ්ජුරුවෝ නැවෙහිඇතුවූ වෙක් මා සහනකයයි කිහ.

මෙසේ කථාකෙරෙමින් සිටියදී සමීපයට ඇවිත් වත් නැව උත්තරවූ දැක ගඩින්නකබදු නෙපි කවුරුදුයි එවාලහ ඉක්බිති බිසවු සිහාවූ බිඹරජු රුවන්ගේ අගමෙහෙසුන්වූ පංචපාපිකානම් මවයයි යනාදීන් සඵප්නය කැන්පවන් සියළු සුවියතු පරිද්දෙන් රජ්ජුරුවන්ට කියව පළමුවිම් ආ පාපියයි ප්‍රසිඬහෙයින් මුන් බිසවුන් නිසාවේදැයි අහ අල්වාහෙන එවූහ.

අනඇල්ලූ ගමණ හා සඵහ ශරීරපහසෙයි රහසාව එරජ්ද අහමෙහෙසුන් කොට අනික් සත්‍රියක මූණ නොබලා දවස් ගවන්හේම ඒ පංචපාපිකාව පාවාරිය රජහට ප්‍රීතිඋපදවාහනවූව බකරජ්ජුරුවෝ එපවත් අසා මහත්වූ ඉස් මාහ උපදවාහෙන එරජහටඅහමෙහෙසුන්වූවීහ. හොදෙමි සේනාවිරස්සනි හෙණ පාවාරිය රජ්ජුරුවන්ගේ නුවර මෙනොඬහ නුවරක් කරවාහෙන ඉ මාහේ බිරින්ද හෝ එවුවමැණව ගවන් හෝ කලමැනවැයි අසුන්වූහ. එපවත් අසා පාවාරිය රජද සවනට හැරසුණේහ. එපවත් දැක රජදරුවන් දෙදෙන ගේ මන්ත්‍රිවරහු ඔවුනොවුන් හා කථාකරන්නාහු පලමු සඵමිඅහෙයිද බිසව බකරජ්ජුරුවන් සහනකයහ නැවින් ලන්හෙයින් පාවාරිය රජ්ජුරුවන් සහනකයහ ඒ කාරණය හෙතුකොටහෙන එකි එකි රජ්ජුරුහෙනුන්හේ හෙයි සත් දවස විසිඅසුතුඅයි රජදරුවන් දෙදෙනාව සන්සිදුවූහ.

ඇවිසෙවූන්ගේ වචනයඅහ රජදරුවන්දෙදෙනා සඟළඹා එකෙරෙහි යහ එනකල රජදරුවන් දෙදෙනා මදහසින් ඔරුපදිනා මාහු සමඟ සංඛ්‍යහව පෑමිණිකල්හි පාපස්ත්‍රියාගෙයි සෙදිස්සේ

ඒ නෙසු සත්‍රිහු සමිපත් කිරොඝයෙන් තොරතුරු පරීක්ෂාකරන්නාහු ඉක්බිත එක්දවසක් පංචපාපා නම් බිසවු රජදරුවන් දෙදෙනෙකුට උපන් රුවෝ සඵප්නයෙහි අසිදන්නාවුන්ගෙන්වා බිසවු රාත්‍රිභාගයෙහි සඵප්නයක් දැක ඇලිඇතකුපිට ඉඳ සඳපිරිමදිනුදුටු ඒ සඵප්නයාගැන කියවති විචාරා

ඒ නිමිත්තෘෂිවරයා: අවුරුදු සත්තැන්ගෙන් පලමුව අත්ලත් ඇරහෙයින් සඵප්නයෙවූපරිදි තබා විරුඩකොට කියන්නාහු සාමිනි බිසවුහට ඇතුවිට උත් බවනම් සුඛවහන්සේට මෘතුකාරණයට පුථිවිඅධිපති ඉඳ සඳ පිරිමැදිනම් සුඛවහන්සේගේ සතුරුවු රජ්ජුරුවන් අතට අසුවිය නිමිත්තයහයි කිය.

එදද රජ හයපත්ව ඉතිඛකලමහා කිත්දසිවිවාළෝය මහරජ සත්‍රිහු නොහැක්ක බල එකතුවුවත් බිසවුන් නැවකලා ගඟට හැරපුවෝත් නොනැසී කිය. එපවත් අසා රජ්ජුරුවෝ කැමිසිමිආදියහා වසඳාලංකාරයන්ගෙන් ඛවුත් නැව ඉදුවා මධ්‍යමරාත්‍රියෙහි ගඟදියට හලහ. ඒ ගඟදියෙහි නාවු බිසවු ඇවිගඟ නැවුනැඟී දියඇතෙලිනාවු පාවාරිය රජ්ජුරුවන් සමිපයෙහි පැමිණියාය ඉක්බිත් ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ සෙනෙවිරද්දු දියෙහි එත්තාවුන් දැක පලමුව නැව මාසහතකයයි කිය. ඉක්බිත් රජ්ජුරුවෝ නැවෙහිතුවු එතු වෙස් මා සහතකයයි කිය.

මේසේ කථාඇතෙරෙමින් සිටියදී සමිපයට ඇවිත් වත් නැව උත්තරදිග දැක ගඩින්නකබදු නෙපි නවුරුදුයි චිවාලහ ඉක්බිත් බිසවු සිනාසී මිහිරස්සු රුවන්ගේ අඟමෙහෙසුන්වු පංචපාපිකාහමි මවයයි ගඟාදීන් සඵප්නය දුටු පාපියයි ප්‍රසිඛඇතියින් මුත් බිසවුන් නිදාවේදුයි අත අල්වාඇත එවූහ.

අතඇල්ලු ගමණ හා සමග ශරීරපතඇතියි රකුතාව එරජ්ද අඟමෙහෙසුන් කොට අනික් සත්‍රියක මුණ නොබලා දවස් ගවන්සේම ඒ පංචපාරිකාවු පාවාරිය රජ්ජුරුවන්ගේ නුවර මේඇඟඛ නුවරක් කරවාඇත ඒ මාඇත් බිරින්ද හෝ එවුවමැණව සවන් හෝ කලමිනොවැසි අසුන්දුන්හ. එවස් අසා පාවාරිය රජ්ද සවනට කැරසුණේය. එපවත් දැක රජ්දරුවන් දෙදෙන ගේ මන්ත්‍රිවරයු ඔවුනොවුන් හා කථාකරන්නාහු පලමු සඵාමිඇතෙයි? කියව ඔකරජ්ජුරුවන් සහතකයහ කැවින් උත්තෙසින් පාවාරිය රජ්ජුරුවන් සහතකයහ ඒ කාරණය හෙතුකොටඇත එකී එකී රජ්ජුරුඇතෙකුත්ය කොයි සත් සත් දවස විසියයුතුයයි රජ්දරුවන් දෙදෙනාම සත්සිටුවූහ.

ඇදිඇසවුන්ගේ චවකයඅසා රජ්දරුවන්දෙදෙනා සමඟ්ඛ්‍ය එකෙරෙහි යන එතකල රජ්දරුවන් දෙදෙනා මදඇතින් බරුපදිනා මිනු සමිපයට කොවිලා හා සමග සංඝඩියහට පැමිණිකල්හි පාපත්‍රියාඇතෙයි සෙදිස්සේ

මේසේ කුණාලරජ්ජුරුවෝ එකල බඛනම් රජව ඉපද තමන් දුටු කාරණය ඇතෙහැරදක්වා කිය.

තවද පුණ්‍යවන්ත ඡවශිෂ්‍යදවස බ්‍රහ්මදත්තනම් රජ්ජුරුඇතෙනකුත්තේ එසිරිසම්පත් අනුභවඇතුත් බිසවු සිවැදුරුඇතුවුවත් නැර බැලුවාහු මතුල්ලස් එකිනෙහම

අතවා සමීපයෙහි සිටි අඩන්තීදේවිනමුත් සත්ත්වයෙකු විසින්ත නොලබා
ඇස්ක පලලී අතුට තිබූ කොල ඇතිරියද පළඳී මහාසයි සමිතරයේ
හුද අපට ඉසිරුදී සෙනහසෙන් රක්නාහුයයි රජ්ජුරුවිස්ද මාලයෙහි
සුරුබිදු සුඛුත් දහදෙනෙකුවදුනෙන ඊත් අඹුවෝසහිද විසිහැ
ඇස්ක, තවද සෙරයහ වපලග වසුවූ අදහස් ඇත්තාහ. කිසිත් අසි
කාරණ කාරණයක් නොදන්නාහ, හැම්වේලෙහිම ඉනිසුත් දැසුරාකරන්ට
ඉදින් සැබෑවනක්කීයන්හමුත් බොරුබුසුනකාව මුත්නොයියන්නා සමග
නොළුවූ සරකට ඉදිරි ඉදිරියෙ නෑ ගතපන්තෙ වැටීනෙනාහුත්
සිහස්ඇල පරණ සිව පසුකොටකොට කෙලවර නොළුඇත වැටුනෙනාහුත්
අබද මේ සත්‍රී ජාතීහුත් කිනෑ උසසවියහි ගතාදීන්වූ සියළු සම්පත්
උතුම් මේ උතුම්ගී වැවහෙනහෙයින් එක්කෙනෙකුත්ගේ ලැබීමෙන් දැ
දුක මිහරනාහ යකාදීන් ගිජුලිහිණි රජ්ජුරුවෝ තමන්ගේ සුතුබිදෙන්
විවරක් සත්‍රීන්ගේ සුගුණ දෙශනාකළහ.

එසද නාරදතම් කපන්විහු තමන්ගේ සුවණ්ඩලයෙන් සත්ත්වයේ සුගුණ
දක්වන්නාහුත. තමන්ගේ දහසක් ගතාවෙහි ජලග අතවරතයෙන් එදින් තෙල
රිඹන්නාවූ සඹුදුන පරිද්දෙන්ද චතුවේදග අදරත් රිඹනොයන්නාවූ
ණන් මෙන්ද අන්කවිඩ රත්නයෙන් උපලඛිතවූ සියලු පොළොව් තලය
නත් පරතෙර පතන්නාවූ රජදරුවන්ත මෙන්ද සත්‍රීජාතීහුත් පුරාලිය තෙහෙ
සිත් ඇත්තාහ. එකී එකී සත්‍රියකට තොරවියැ ඇති මහත්වූ කායබල ඤා
බල අවිබල තන්සුබල ආදී සියලු වසතුකාම සෙලෙකාමියන් අතුගතෙ
දිලන්ට සමවිවූ සැමියෙ අව අව දෙදෙනෙක් ඇත්ත මුත් නවවැනිය තෙ
හැමියා පතන්නීය.

සවද වොරස්ත්‍රියා ඇති බොහෝ සිතිවිලි ඇති සත්‍රීන්ගේ සැමදෙනා
නොලබන්නේ හෙයිනුත් දිගෙසිගන මසුත්මෙන් සවභාවය නොදත කැඩ
නුත් තමන්ගේ විසගම්මගට පැමිණියවුන් සෙලෙස නමැති සිහාවෙ
මරණ තෙකිනුත් මහත්වූ වසුවාදග්නාහෙයිනුත් ඉතාවෙසින්ව විනසන
හෙයිනුත් සත්‍රීජාතින්දුරින්දුරුකළයුතුග තවද ධම්පුරුෂයකුකා ලදුවෙත්
වෙවසි ධනලොභයෙන්වේවයි ලැබුනකොත් නිහීපුතුරක්ගිවුනෙනින්දුරෙ
නිස්මුනාසේ කෙලෙස් නමැති සිත්නෙත් වහාම ඔලු දවිත්නාසුදු
නුවණැත්තෝ එකාරණයෙන් සත්‍රීජාතිය දුරින්දුරුකරත්නාහුයි කල්දුන්
සකින් දත් විවරක් සුගුණ කීහ.

ඉක්බිති බොධිපතයෝ නැවත වදරණ්ඩක් සබඳ යම් පසිසිටුදුරු
යෙක් සියලු මුවහත්ඇති කඩුහත් සොරනුහාද මිනිසක රාසඳුන් තද ලු
එසේජස්ඇති සතියින් හාද කථාකරත්නේවිනමුත් සත්‍රීන්හා මිනිස් සා
නොකරත්නේය.

තවද මිහත්වූ තේජස් ඇති සථානොවිනපුගු ඇති බොහෝදෙනා පිරිස
සත්කාර සම්මාන ලබන්නාවූ ලොකපූජ්වූ උතුමන පුරුෂයන්වීනමුදු ඒ
එසතවූයේවිනම් රාහුමුඛයපත් සඳස්මෙන් නිශ්ප්‍රභාවන්නේයයි වදාරා ත

ණෝදේ කොසෙක් කාරණයෙන් සවයම්මොස නිබකවූ සත්‍රීවසයට නොපැ
රිණ සිරිසපේ හිඳුවා සත්පුරුෂධම්යෙහි පිහිටි උතුමන් පුරුෂතෙම සත්‍රීවස
ණයේ විසුසේවිනම් සරාසිරුමෙන් ලොවබැලී සියලුදෙන් තිබූ අභිසයෙන්
සහසවූ නිවන්පුරයට වැද ගැනහෙන්නේයයි කුණාලරජ්ජුරුවෝ! සතිඤ
ඤාතුන්ගෙයි පැහැර අමාමහනිවන් මිලකොට දෙශනාව කුටෙනවිදුණහ.

එදවස් එකුත්දාගයක් සොදුන් සිමාලපවිතයෙයි කිනනරොරග සිබවිදුහ
ඉරිදින් ආකාසකුසරය පුරාසිරි සදෙවුලොව දෙවියෝද මහත්වූ ආඩම්බරදී
සේසිසුන්ගේ සතුසිකොට වැද සමුදුන්හ.

අනදකම සිරිලිහිණිරජ්ජුරුවෝ නාරදනම් බමුණු තවුසාකොද ධුස
සෙවිල්ලරජ්ද තමනමන්ගේ පිරිවර හා සමග වාසසථානසව සියක.

මෙබඳුසතියෝද තමන්ගේ පිරිවර හා සමග වාසසථානසව සියක. මෙසේ
ගුණානම බොධිසතවයන්ගේ නිවබකල්‍යාණයෙන් උපලඛිතව දෙශනා
කරලද්දුවූ බණියෙහි පැහැද ගසථානවූ සියලු දෙවිමිනිස් පමණ දිව්‍යලෝක
සේම උපන්නහ. සනාදීන් බුදුබණ ඤාථානසතුසිඹිසවූ මේ කුණාලදෙශනාව
සෙහැරුන්වා එදවස් ධුසසකොවුල් රජ තමම උදුසියවිරයනිද එකල්හි සිරි
සිරිසි රජ්ජුරුවෝ තම මෙකල ආනන්ද සථවිරයන්ය එකල නාරද තැබි
සෙල දහසිඤ්ඤාවකවූ ඤාරිපුත්‍ර සථවිරය. එදවස් බුබළුලයනෙන් ධම්දෙශනා
සඳ කුණාලරජ්ජුරුවෝ තම දුන් ලොවුතුරා බුදුවූ මම්මෙවිදුයි වදාරා ජාතක
අසනාවසන කෙලවර එපන්සියයක් දෙනාවනන්සේ නිසොසෙවූ සෝවාත්
සිහෙයෙහි පිහිටුවාගෙනයන තමන්වහන්සේගේ ආසුඛාලයෙන් වැඩ එපන්
සියදෙනාවහන්සේව ඉරිඩි දෙවිවිදුරා අලුත පියාසර උනන්නාවූ ගුරුළු
තවිවූ පඹුයන් පස්සෙහිලාගෙන ආකාසයෙහි සමිත්ගන් සෙලසියයක් සො
දුන් කැඩපිරාජයාසේ ඒ නිහඬුන් පස්සෙහිලාගෙන ආකාසයෙහි නැවත මහා
ඉහසට වැඩවිදුරා ඒ පන්සියයක්දෙනාවහන්සේව සම්මසථානදී රහත්කොට
රාත් අරහතත සමාගමයෙහි සතුටුව රැස්වූ දහසකුති ලොකධාතුයෙහි දෙවි
සේව "ආවිඤ්ඡාමි ඡිනබෙව දෙවකායකං නාමැනී" යනාදීවශයෙන් මහා
සය දෙශනාව වදළසේකි.

සුප සොම ජාතකය.

තවද දීපඞ්කර පාදමූලයෙහි අත්පත් කිවින් කැර සතිසහරුණාවෙන්
පෙරාවැද ගින්නෙහි පැසි මියිරිවූ කිරිසොදයක්සේ සාරාතම්‍ය කලාලක
සේ මුළුල්ලෙහි සහරනවැයි ගින්නෙන් පැසි සවීඳ නමැති අභිසෝදය
ඉදිමිරිවූ අල්පඛෙදනිරුදක වොරමවසුකෙදිසරකතසිත්තාර්ථවඃකයක්
සේසේ සතුන් එනරකෙදී එවෙන් ජාති ජරා වසාධි මරණඛාත සහරණ
කතරින් සහිසන් නොබලා නිවන්කැමති පටුත්සේට පලුණුවන්නාවූ බුදු
එසඝරයක්හි දෙවිරජවෙනොර වැඩවසනසේක්.

අතුල්ලේලනෙරුන් අරභයා මේ ජාතකය දේශනා කළේය.

ඒ අතුල්ලේල් නෙරුන්වහන්සේගේ උත්පත්තියද මතුකිරීම, ඇතුළත් සුතුයෙහි වදාළ ක්‍රමයෙන් දතයුතු. උන්වහන්සේ වනාහී පන්සියයක් පමණ දරුණු සුවපත්කොට එකෙණෙහිම සුලභව උපන්නාවූ ඇතියේක් වේවැකිව විදර්ශනාවඩා රහත්ව අසිතිවිමොක්ඛායතනයක් "ඇතුල්ලුවේලය. එකල්හි ධම්මහාරාදිහි වැඩහුන් භික්ෂූන්වහන්සේ නොවුන් හා කථාකරන්නේක් ඇවැත්නි අතුලිමාලයන් වැනි කැරැල්ලේවැකුණු දන්ඇතිව ඉතා දරුණුවූ පොරක්කුපවා අදකොපෙන් අතුරුදහන් දමිහෙලා වදාළසේක. ලොවුතුරා බුදුන්හේ ගුණයෙක් ඉතා ඌනාධික බුදුන්හේ ගුණ වණීනාකොට ධම්සභා මණ්ඩපයෙහි වැඩහුන්සේක.

බුදුහු ශ්‍රීඝනඛකුටියෙහි වැඩහුන්සේක් ධම්සභාමාර්ගයෙහි හැසිරෙන දිවිඇතිදෙනා අභාවදුරා අනාපත්තඵලයනුවූ බුඩුවිලාසයෙන් ධම්සභාවට වැඩ වනලද උතුමිවූ බුඩාසනවාසකයෙහි පලක්බැඳ වැඩසිද මහණෙනි නුඹ නාව සුවිහාරයෙහි කිනම් කථාවකින් යුක්තව උන්නුයි වදාරා කිතුන්හේ එසේ විමසින් සඟමිනි නුඹවහන්සේ නොසිතන්තවදුලි දෙතිස්කථාවත් අතුරින් එක්කථාවකිනුත් යුක්තව උනුමෝ නොවීමය. ඉතා තදවූ ථිරත්වයි අතුරින් වඩාල ශරීරි කිය කියා උනුමිහසි දුන්වූ කල්හි මහණෙනි උතුමිවූ බුදුහු බොධියට පැමිණි අවස්ථාවේහි බුදුන් දමහේලිව ආශ්‍රවක්ෂයකිරීමෙහි සිතවදු තැන්හි සඟිඳුහාගුනය පිණිස සතර ඇවිදිනෙම් ලෞකික ගුනයෙහි සිට මහාපුරුෂ ප්‍රයෙමිවේදයි සඟිඳුප්‍රවාරණයෙන් පවරා නොබැණෙවැඩඋන්කල්හි ඒ අතිය කාලයෙහි වර්තීවූ ධම්දේශනාප්‍රවණයෙහි කොතුහල සින් ඇති ඒ ඔහුන් වහන්සේ විසින් ආරාධිනවූ බුදුහු සිවනර්ගයක් පලා වහුවිඤ්ඤයන් සඳ හැර දක්වන්නාවූ කලක්පරිද්දෙන් ඉකුත්වන්සේක්ලා නොකැරැදුන්වහන්සේ මහණෙනි සවිසියදවස කුරරෙට ඉදිරිපත්නුවර කොරව්‍යනම් රජ්ජුරුවෙහේ දුන ප්‍රියවචන අධිවචනීය සමානාභාවකායයි දක්වනලද සතරසඟහවත්තුන් සුතියන් සින්ගෙන රාජ්‍යය අනුශාසනා කරන්නාහුය. එකල පුරණද්‍ර ධම්මයන් ඇති අප මහබෝසතානෝ එරජ්ජුයෙ අනවේකතුන් මිහිඳු පිළිබිඳ උපන්හ. වේදත්‍රය හා ලොකායමසාහත්‍රියන් ඇසිවෙයි සතුටු සින්ගත් තොසින් සුතසෝම කුමාරයෝයයි නම් තුබුහ.

ඉක්බිති සුතසෝම කුමාරයන් ශිල්ප උගන්නා සදහා තක්සලාපුරයෙහි පාමොක් ආචාරීන් සමීපයට පත්කුඩයක්ද වහන්සඟල්ද මිපුරන් දෙපෙදෙ දී යවූහ. ඒ කුමාරද තක්ෂලාපුවරට යන මගට පිළිපන්හ. එකිසෙයි බ්‍රාහ්මණ කසිරාජ්ජරුවන්ගේ පුත්වූ බ්‍රහ්මදත්තකුමාරයෝද පියරජ්ජරුවන් විසින් ශිල්ප උගන්වා පිණිස යවනලදුව එම මගට පිළිපන්හ.

එකල්හි සුතසෝමකුමාරයෝ සියක්යොදුන් මගනෙවාසොත් පස්වරු කුඹුරු වාසල්දොර ශාලාවෙත්හි සැතපී උන්හ. බ්‍රහ්මදත්තකුමාරයෝද තෝ සුතසෝම කුමාරයන් සා සමීප එකඅස්නෙහි උන්හ ඉක්බිති සුතසෝමකුමාර තෙමේ මහබෝසතුණෙහි කොයිසිටා අවුදුහි පිළිසඳර කථාකළහ. එසඳ බ්‍රහ්ම

දත්තකුමාරයෝ නොපී කෝපයෙන් දරුණොසක්දැක්වූ එවාරා කසිරජ්ජුපුත් තුමාණන් කුමාරයෝයයි නිකල්හි කවරකාරණයෙන් අවුදුහි එවාරා සිල්ප උගන්නා සඳහායයි නිසා නැවත බ්‍රහ්මදත්තකුමාරයොත් සුතසෝම කුමාර සන්තේ පවත් එවාරා දන අපිදෙදෙන රාජ්කුමාරවරුමිහයි මිතුසොහඳපදවා සන්තේ ආචාරීවරයෙනෙකුත් සමීපයෙහි සිල්ප උගනුමිහයි සකිටුහන් සෙන එන ආචාරීවරයෙනෙකුත් සමීපයෙහි සිල්ප උගනුමිහයි සකිටුහන් සන්තේ ප්‍රාතිය හගවා සිල්ප උගන්නා පිණිස ආඛා කිහ. ඒ බව අසා ආචා රී

ලිහාගෙන ගහපත්කොට පියරජ්ජුරුවන්ට වෙනවැඩය රජ්ජුරුවෙනුදු හේ
බහක්ගෙන දිවුඅග නිබුකල්හි සත්දහසක් නගර ඉල්ප සිදුල ගෙරිය විසිලා
කියේය. ඊටකාරණ කවරේදයත් ඒ රජ්ජුරුවෝ වනාහි අතතුරු අත්බව
ගෙහව ඉපිද බොහෝ මනුෂ්‍යවිාංස අනුභවකළානුත ඔවුන් සුපිරිශුද්ධ කරන
ලද මාංශ භක්ෂණය හෙතුකොටගෙණ එරජතව මිනිමස් පිහිටවය. ඉක්බිති
රජ්ජුරුවෝ බියවෙත් නොබැණ මේ අනුභවකලෙත්නම් මේ මස් දිවපිරී ඇ
නොකියාසිටන්නාක් සිතා කෙළ හා සමග කාරා බවට දමූහ. ඉක්බිති
කැමියා එසින් ඔහරජ නිර්භයය සැකනොවී මෙනිවරා වදාළමැනැවැ
කල්හි රජ්ජුරුවෝ සම්පයෙහි සිටි මනිසුත් ඉවත්කොට මේ මස් කෙසේවූ
දනිමි. මේ මස් කෙසේවූ මහෙස්දුනි විවාළහ. ඉක්බිති අරක්කැමියන්
සවාමිනි ඊසේදවස මේවැබූ මහ මහමයහි සිය. එසේ වෙතෙස්දවස් ඉඳිමු
රහයෙක් නැනැති විවාළහ. ඔහරජ අද ගහපත්කොට පියතෙසින් රඳවා
සිය. එවත් අසා රජ්ජුරුවෝ පෙරත් මෙමලෙසම නොවේද කාපියන්නේහ
සිහාවක නොසියවිනම් දුන් තාගේ ජීවිතය නැනැති සිය. ඉක්බිති
කැමි අහස ඉල්වාගෙන තත්වූ පරිද්දෙන් නොවිලකා සිය. එසඳ රජ්ජුරුවෝ
කෑවත් නොසියවසි සිියා පළඹු පිහන මස් නොඅනුභවකොට නිරන්තරයෙන්
මිනිමස්පිය මෙවදවසි සිය

මහරජ නොලැබකැක්කැසි සිය. රජව සිටි අපට ලැබිම් ආයාස මිදුදු
සියා සිරගෙවල් සතරෙහි බොහෝසතුනෙහ් ඇත. දවස ඉත් එන්නුවරා
නහැසි සිය. එද එතැන්පටන් ඉත් එකඤ නිසා සෙන්මරා මේවදන්නේය

වෙසේ කල්යාමකින් සිරගෙයි මනුෂ්‍යයන් නිමාසියකල්හි ඉතිබ කළුණ
කවරේදයි විවාළේය. අතරමග දඟසින්බද පියලිළුලා යමෙක් ඇරන්නේ ඒ
ඔහු නොරයයි සියා අල්වාගෙන මරාලවසි සියා වෙසේ කල්යාමින් සියලුම්
දඟසින්බද පියලි අල්වන කෙනෙකුත් නැතිකෙසින් තවද කලමනා කිිදැ
විවාළේය

සවස ධූරය කරණවේලාවට නුවර අකුල්වා නිබෙන්නේය. එවේලේ
කොවේ මාවේආදියෙහි සැඟවීසිටි මනිසුන්මරාවන්ගෙනැහිසින එඳැයනෝ
සිටුන සසිවල සැඟවිසිටා මිනිසුත් මරාලවසිසිය. සතවතුබූ මස්පිඬු ලිහාගෙ
ඇවිසැසිල්ල දමාපියා යන්නේය. ඒ ඒ තන්හි දමාපියාතිබෙන්නාවූ මෝරුන්
දුක දුන් මාගේ මැනියන් දුටිවි. පියානන් දුටිවි මලනුවන් දුටිවි මැහැ
නියන් බූ නනියන් දුටිවි එක්වන් මනුෂ්‍යයන් අඩනඅඬන් නුවරපැලිවන්නේ
වෙන් නුවරවැස්සෝ හඬින් නැතිනෙන අත් මනුෂ්‍යයන් සිංහස්ස
ඩෝ ව්‍යාඝ්‍රයෙක් අනුභවකෙරේදෝනෝ යක්ෂයෙක් අල්වාගෙ කෑවේ
හෝයි මිනී වටී ය පිටින් පෙරළා බලන්නාවූ ඇතකොටා ප්‍රහාර ශූබුන්නු
මේ මිනිසුත් මනුෂ්‍යයෙක් මරාකන්නේයයි දුන බොහෝ නුවරවැසිහු රජ
හයෙහි රැස්ව මූරගැහ. රජ්ජුරුවෝ කිමෙස්දුනි විවාරා මහරජ මෙසුරා මිදි
මස් අනුභවකරන්නාවූ සොරෙක් ඇත. වහා පරීක්ෂාකරවා ඇල්ලුවහොත්
සිකල්හි කිමෙස්ද සිය කෙසේ නුවර පරීක්ෂාකොට ඇවිදිමදුනි කියා කෙලිහු
කල්හි ඉක්බිති නුවරවාසිහු රජ්ජුරුවෝ නුවර පරීක්ෂාවෙහි අවෙනෝස්

නැත්තේනු කාලහසති නම් සෙනෙවි රජුන්කරා නොස් සවාමිනි මේනුවර
නොකවලුන්නෙක් පහළවිය. වහා සොරුන් පරීක්ෂාකොට ඇල්ලුවමැනවැයි
කිය. ඉක්බිති සෙනෙවිරදු එපවත් අසා කමිනාව සත්දවසින් මත්තෙහි
සොරහු අල්වාදිලම් අත්වසා යවා තමන්යේ අනුචරයන් ලහවිකැඳවා එපවත්
සොරහු අල්වාදිලම් ඒ ඒ සථානයෙහි සැඟවිසිට සොරහු අල්වාදිලවසි තන්හි
මිනී නොපි හැම් ඒ ඒ සථානයෙහි සැඟවිසිට සොරහු අල්වාදිලවසි තන්හි
මිනී නොපි හැම් ඒ ඒ සථානයෙහි සැඟවිසිට සොරහු අල්වාදිලවසි තන්හි
සේක රැකවල්ලැවූහ. එතැන්පටන් සෙනෙවිරදුන්ගේ සෝදයෝ ඒ ඒ සථාන

රජ්ජුරුවෝද ඊශේදවස පෙරවරු වේ නිදුවුවහම රැගෙන් මැරෙන අරක්කෑමේ දුන් ඒදෝ දුන්ඒදෝකෝයි උන් එලදිවුදම රාත්‍රිය යම් තැනක කියාකල්හි ඔහු නොඑනකතගහින් කාරණාකවෙරේදෝගොයි සිතා, හැර බලන්නාවූ නුවරවැස්සන්ගේ මහත්වූකෝලාහලයද ඔහුබිඳුරා කරනු කියාවිදුක වේතෙක්දවස් අපකල නොකරවයුත්ත ප්‍රකාශවකියන්නේදැයි පන්ව නැවත රාජඩෙයින් උපදවාගෙන රාජාසන ඉහතකගය නොහිඳින්ට

එකල්හි සෙනෙවිරජු රජුකරා එළඹ කියන්නාහු ස්වාමිනි අරක්කෑමියා ගවා යනු පුරුෂයන් මරා මස් ගෙන්වාකන්නේ සැබෑදැයිවදාළ

ඉක්බිති මහත්වූ සේජස්ඇති සෙනෙවිරදුන් විචාලවිට සෙනෙවි නොයි සැබෑය සෙනෙවිරජතුනි මා කිවාතල තැනැත්තා අල්වා ගෙන කරන්ට කාරණකවරේද නොයි සැපත්වූවෝයි යන් සොරකුකොළේද අල්වා මැනවැයි නියමගත්වා කියා එපවත් අසා සෝතාවිරද්දු රජ තමාගෙ සුදු සෙන්ම නොහඟවා කියා, මෙබඳුගේ සාහස ක්‍රියාව ඉතා ආණ්ඩුවට වලකා අවවාදයක් ගෙනහැරදක්වමිනි මහරජ නොනලනැත්ත මිනිස් කෑමෙන් වැලකුවමැනවැයි කියා.

ඉක්බිතිරජ්ජුරුවෝ සෙනෙවිරජතුනි කුමක් කියවුදයි මින්මෙ වැලැක්ක නොහෙමියි කියා

එකල්හි සෙනෙවිරද්දු එසේවිනම් මහරජ සුඛවතන්නේගේ රාජ්‍යය සුත් ජීවිතයෙනුත් නොවනසේකැයි කියා

එසේවත් මිනිවස්කෑහෙම් වැලැක්කතොහෙමියි කියා. එපවත් අසා රජද්දු රජ්ජුරුවන් හත්තිදුවාගත නොහැක්කැයි සිතා කථාවක් නොදක්වා

මහරජ යවකියදවස මහසමුදුයෙහි මහාමත්ස්‍යයෝ සදෙනෙක්වූහ. එක් අතුරන් ආනන්දය තිමිඟුය අජ්ඣාරෝහය යන මස්සු තුන්දෙනක්වියත් පන්සියයක් ගොදුන් දිගඇත්තාහ තිමිය තිමිඩිඛලය තිමිඉඩිඛලදැයි යන මස්සු තුන්දෙනා දුසක් දුසක් ගොදුන් දිගඇත්තාහ

මෙම මස්සු පහනසෙවලම් නොදුරුකෙරෙහි ඇත්තාහ. මොවුන් අතුරෙ පන්සියයක් ගොදුන් දිගඇති ආනන්දනම් මත්ස්‍යරජතෙම සමිදුසේරුන් කන්නෙකවෙහෙසි ඔහු දක්නා පිණිස බොහෝ මත්ස්‍යයෝ එන්නාහුය

එක්දවසක් ඒ මත්ස්‍යජාතීහු එක්ව කථා කරන්නාහු මේ සතිඅවුරුදු සියලු දිපද චතුෂ්පද ජාතීන්ට රජදරුවෝයයිකියා නැත්තාහ මිට පළමුවූ රජදරුකෙනෙක් ඇත්තාහ අපිදු අපට රජ්ජුරුකෙනෙකුත් ඇතිනේ වශමය. ඇමදෙන එකඅදහස්ව ආනන්දනම් මත්ස්‍යයා රජකළුය. එතැන්හිත් නෙත සවස උදාසන සියළු මත්ස්‍යජාතීහු ඔහුට උපස්ථානාවට එන්නාහ

ඉක්බිති එක්දවසක් ආනන්දනම් මත්ස්‍යරජතෙම පරීක්ෂාසිඟුන්නාවූ අඤ්ඤවකරන්නේ සෙවල්කඳැයි යන සංඥාවෙන් නොදුටු මුඛ මස්සකු සපාපිය. එසෙණයෙහි ඔහුගේශරීරය පිණාසිඟේය. ඒක මෙන් ම

මහරජතෙමේ පරීක්ෂාකරන්නාවූයේ සිතා මුඛයෙන් පිටස්කොට බලන්නේ මේ දුක මෙ තෙක්කල් නොදුන මී නියා රහසක් අනුගව නොසක මස්සු දුන්නේවන්නෙන සවස උදාසන ඒසුන් මට උපස්ථානාවට ඇතල එක් මේ නොනේවැයි අදකාශවව අනුගාමකෙරෙමින් පසුව ප්‍රකාශව අනුගව මේ දෙමසකුම අදකාශවව එක්කෙනකුත් මාඇතා නොවිලඹ සැඟවී සිටි පටන් ගෙම විත්තම

ඉදින් නොදිලක්නාසේක්විනම් ආනන්ද නම් මහාතෙරුන් පරිදීපත්‍ර රත්න සම්පත්තීන්ද පිරිනෙත්නේයයි යනාදීන් උදාහරණ කෙණෙහිදෙන්නා සේක.

එපවත් අසා රජ්ජුරුවෝ කාලාසනී නම් සෙනෙවිරත්නි ඊතිහාසයෙහි මහත් ධනවතියි කියා නමින් මතිවස් තැමෙහි ලොව් බිහිවූ වැලැක්කෙනෙහි සෙනෙවිරදුන් ගිවිස්වන පිණිස උදාහරණයක් පිණිස දක්වන්නාහු සෙනෙවිරත්නි ඝවගියදවස සුජාතනම් කෙළිබිහිවූ මහත්වූ සම්පත්තීන් ආඛ්‍යාන එකෙම ලැබී ඇඹුල් සෙවූන පිණිස ගිහිල් සෙන් වැඩ පන්සිඟයක් තපස්වීවරයන් නමන්නේ උපෙනයි වස්තා දෙන්නා කරන්නේය. ඔහුගේ ගෙයි නිරාහාරව පනවනලද අසුන් හා දන්සැලක්

එතකුදුවුවත් ඒ තපස්වීවරහු කිසිදිවසෙක බොජෝදනාව කුලදනා ලාභ පිණිස දනවී සැරියරා සිටියාහුවාය. සවහර දවසෙක ආහාරයන් නිමවූ වහාම හොස් දඹදිවව සලකුණුවූ නිසැක්සොදුන්ඇයි මතදඹරෙන් නිමවූ ඵල නෙනවූත් වළඳන්න සුදු, මේසේ එක්දවසක් තපස්වීවරයන් දක්වූ වූත් වළඳන කල්හි පුජාතනම් සිටුදරු සඟමිදරුවන් මාතෙනෙට නොසෙල්වෙන දුක ඇතිල්ල අල්වාගෙන ආරාඛයා සිසේය. එකල්හි වැඩිමහල් තපස්වරයන් කව සෝදන්ව පැන්දී බලා හාපසයෝද දඹ අනුභවකරමින් උන්හ. සුජාත නම් සෙලෙඛිපුත්‍රයාද සාපතපුරුන්ගේ දුක වැද එකත්පස්වසිද සිටියි. ඒ තේ කුමක්දුයි විචාළේය. ඇවැත්නි දඹයයි කීය. එපවත්අසා බාලකුමාරයෙ දඹකම් ඇවිටිලිනත. ඉක්බිති වැඩිමහල් සාපසයෝ පුහක් ඔහට දුන්හ. ඒ හවකොට උතුම්වූ රසසාඛණ්ඩවයි බැදි දඹ මට දෙව දඹ මටදෙයි පුරවන්නහ. කෙලෙඛපුත්‍රතෙම බණඅසම්ගේ උන්නේය. පුන කොසඹිරජ සිංහෙල දිලිඟැකැයි සුතු හලවා තපස්වීවරුන්වැද අවකාශ ඉල්ලාගෙන සිසේය. ඒ දරුද සිංහවේලෙඹිපටන්ගෙන දඹපිණිස මොරුසාත්ත, සේ සිටුදරුද එක්වෙන්ව පුතු අඛනා විලප්හ. ගෙයින් තපස්වීන්කරා එලිඉ ඉල්වා දෙමි ආරාමයට සියේන. තපස්වීවරුන් නෙදුක මෙසේනොවී සුතු සහනොයි කුමක්දෝනොයි ඒ උයනෙහි දඹ දඹ වැල වරකා නෙත එක්ව හා සින්කොට තම පුතුට මේ දඹයයි කියාදෙන්නේය ඊතෙම් ඉන් පුත් දිවඟ තබාලූ කල්හි බලාගලවිසයක්සේ දුනෙහ ගෙයින් කාරා නිවටදමයි දඩයක් නිරාහාරව මලේය.

එසේගෙයින් සෙනෙවිරත්නි උතුමරහසෙන් සිකතවූ සීතියේ හෙළුවේ නම් මාගේ ජීවිතය නොරකිකෙයි සිතම් සිටියි.

ඉක්බිති කාලාසනී නම් සෙනෙවිරත් අතිගයින්ම මේ රජ ශ්‍රීඝණ්ඩ සිටුවිය අතිකුත් උදාහරණයක් නොගැදෙන්වා බලමි සිතමි. ඉදින් ඒ ඉතිහාසයෙහි නොවැලකිසේක් විනම් මිනිසාවූ අමාත්‍ය ඝණ්ඩ කෙරෙන්ද මෙබඳු රාජද්‍රෝහකින්ද පිරිහෙනසේකැයි කියා අවවාද කරන්නු

සෙනෙවිරත්න මෙම බරණැස්නුවර උපන්බවින් පවසිලිය රක්නාවූ උතුම්වූ සොඳුරිනොමෙ බඳිනිකුලදෘෂ්ටක් ඇත්නේය, ඒ කුලදෘෂ්ටි ඒ සුතනුකෙණෙහුන් අතිශයින්ම ඒ කුමාරතෙම සෙවෙටියන්ට ඉතා ප්‍රියනිසාවය ඉතා විශ්වාසය දන්නේය, ඒ කුමාරතෙම සවවසන් ඇති එක්කෙළිවිඩලයෙහි ඇසුරුකිරීමට සමග බොහෝසේ එක්ව ඇවිදින්නේය, සෙසු කුමාරහු රාහුල කුමාරයන්ගේ සමග බොහෝසේ එක්ව ඇවිදින්නාහුය. මෙ කුමාරතෙම රාජ ඉස් වෙවසි ඉස්වෙවසි අනුභව කරන්නාහුය. ඉක්බිති සෙසු බාලයෝ සිතන්නාහු මේ තෙම රාහොඛාහන කුමාරයන්ගේ, ඉක්බිති සෙසු බාලයෝ සිතන්නාහු මේ තෙම රාහොඛාහන කුමාරයන්ගේ, එසේ හෙයින් වංවාවෙන් රා පොවාපු කෙසේත් අපව මිල නොදෙන්නේය.

කුලයෙහි ඉපද මිසදිටුවූ රුවින් අමනුෂ්‍යා නොකෑගැසූ දෙවුරු රණ්ඩුව
වට අපගේ ඒශ්වරයට යොග්‍ය නොවෙයි නෙපි රාජ්‍යයක් නොඑලදන් පලි ගන්නේ
ගෙන් පිටත්වයි පිටත්කරවා මුන් අපට නොහැඟෙව් ලියවූ අයි සිටිය
යම්තසේ ලියවා සමන්ගේ කුලයෙන් පිටත්කරවූහ.

ඒ කුමාරද සපත්නිවූවූ රජුන් අතුරෙන් උතුම්වූ රජුගෙ ඉතිහාස
යක් නොලබන්නාවූ මව මවුර රජයෙන් අති රජයෙන් එකෙ රජුගේ ඉතිහාස
ජනකිවිදුනි කරොඩාහාවූ කිසිදෙයක් අපෙක්ෂාවක් නැතිව රාජ්‍යයෙන් ඉතිහාස
සාවූයේ නම් කෙරේ නිරපෙක්ෂවූ දෙමව්පියන් කෙරෙන් නොතිබෙයි ඉතිහාස
මෑහාහාසයෙහි කිසි පිටිවහලක් නැතිව රෙදිකඩක් ඇඳගෙන් නොතිබෙයි ඉතිහාස
රා, ඔස් නඹා, නුවඹ නිබූ තත් එවරකුත් ලැබෙන තෙනැති කඩවුත් ඉතිහාස
සිහාසා ඇවිදිනේ කල්ලාෂකින් පිලකවැදගෙව අන ඵට මිසදේශ, තෙනෙ
රද්දු මේ කාරණය ගෙනගැර දක්වා ඉදින් මහරජ මා කි යේක් තෙනෙ
යේක් එනම් මේ රාජ්‍යයනු නුඹවහන්සේ රාජ්‍යය හැරතෙහි රජකරන
මාවකයා මෙන් නුඹවහන්සේද මේ රටින් නොරණ්නුයැයි කීය.

මෙසේ කීවද මනිමුස් කැම වැලකිය නොකි උපදුරාවේ තුබූ උදෑසන
යක් කෙණෙකැරදක්වන්නාවූ ගඟනෙවරන්නි සියළු සමයාන්තර අපි උපදින
එමබා පෙර නිය දවස ප සියලුක් නපස්වීවරහු එණු ඇඳිල් කෙලින්ම
මනුෂ්‍යපථයට අවුත් දහම් සැරිසරා ඇවිදිනාවූ පළමුවෙම් සුජාතාතුම
පුත්‍රත්වයේ ආරාධනාවෙන් ඔහුගේ උපන්තෙනෙහි අර්මිකොට වෙසෙවූ ඒ දිව්
පතාම උපතාතකොට බණ අසා එන්නේය. ඉක්බිති දවස්ගණන් ගියේ
වරහු ඉවත ගාස් සිහා වළඳ, තවත්නේතෙව නොඅ තෙයින් අසවැස්ස
වැඩිකරණු කිව්දෙණෝයි ඉගෝස් වෙහෙරවිනම් බණ දසා එමියි කියේය. ඒ
සෙන දෙවු සවුසාතන් සම්පෙයෙහි ඉඳ බණ අස අසා ඉරුණලවැරි සියලු
ඇයි ඇවිත කියවනා කල් වේදුනි සඩාමිනි දුද මේ වේලෙහි සේතෙර ලබා
එසමුහසා වදු ඇතුළු පන්සල සම්පයෙහි වැද සැසපුහුන්ය. තපස්වීවරු
ඛ්‍යාත භාවනාවෙන් යුත්තව සත්තන් මළු සිසාරා උන්හ. ඉක්බිති ලෝ
ලොව දෙවියන්ට අධිපතිවූ ශක්‍රදේවේශ්‍රයෝ දේවතා සමූහයන් විසින් පිරිවර
ණලදුවු සක්‍රත්තේ චල්ලහ සත්‍රීන් සමග තපස්වීවරුන් වැඳ බණ ඇසීමට
ඉක්බිති එකල්හි දෙවිරජතේ ශරීරාලෝකයෙන් සියළු අරාමවෘක්ෂය
ලෝකය බබලන්ට පවත්නත් කල්හි පන්සල් ඇතුලට වැදගිය රශ්මිය
සා නම් කෙලුඹුනුපෙම පන්සල් සිදුරෙන් බැලුසේ තපස්වීවරුන් වැඳ
ඇවූ ශක්‍රදේවේන්ද්‍රයන් උන් පිරිවර සිටි දිව්‍යස්ත්‍රීන් දුන දිව්‍යස්පරාවින් දැක
සෙයි රාගරත්තිය ශක්‍රදේව බණ අසා වැඳ සමුගෙන තමන්සේ දිව්‍යලෝ
යටම කියාය.

ඉන්පසු කෙළෙඹුනුදු තපස්වීවරුන් වැඳ පසුවූ රාත්‍රියෙහි පුන
වසන්සේ වඳිනවා ආවෝ කවිරුදුයි විචාළේය. අවැත්නි ශක්‍රදේවේන්ද්‍රයෝ
ගයි කියා උන් පිරිවරා උන්නෝ කවුරුදුයි විචාළකල්හි උන්සේ දිවාපුත්‍ර
කියා.

එතෙමේ තපස්වීවරුන් වැඳ නෙට ගියවේලෙයි පවත්නාවූ මා දිවසය
දෙව මා දිවසරන් දෙවයි මුරගානේය. එවන් අසා විසිවිධය ඉපදුවූ

ඒ සෙන අලෙඟා මහා මේ දරුවා බණ අහන්ට කියා ගමන් යන කෙනෙ
කුත් දකනුයයි, දේදුනි වට අසුරුනේව වන්හ ඉක්බිති කෙළඹ සුව
සෙමේ කොලෙයි නෙති අසුරුනොවෙයි මා ඉල්වන්නේය. දිව්‍යස්පරාවින්
සෙසවුන් මේ දෙවයි කියා.

එවන් අසා බහුනු උතුම් රූ ඇත්තාවූ සෙවෙන සත්‍රීන්ද ඔහුතමාගේ
අදිරූවින්ද සවිාලඛ්කාරයෙන් සරසා ගෙණ ඇවින් මොනු දිව්‍යසත්‍රියකි පැවූ
කල්හි මලාපියා මුරණ ඉවත්සෙනාවිනෙණ මොනු දිව්‍යස්පරාවෝ නොවෙයිය
කියන්නාසේ ප්‍රේත දුවදුකි කැනෙව් අවස්ථාප්‍රකාශ වෙතනාව වලකාගත
කෙනෙන්නේය. දිව්‍යස්පරාවින් මේ දෙවයි කියාම මියකියේය.

එපරිදෙන්ම කාලඛයන්නම සෙනෙවිරද්දුනි උතුම්වූ රසඇති මනිවස්
හොඳින්නම් මාගේ ඒ තපස්වරුන්ගේ ශ්‍රාවකවූ සුජාතානම් කෙලඹ
පුතුයා අවාතවූ දිව්‍යස්ත්‍රීන් පතා මලාසේ මියමිදී කියා.

එවන් අසා කාලඛසති නම් සෙනෙවි රද්දු මේ රජ අතිඛයින්ම මාස
යෙකි දුබ්බවිය. සවද අතිඛුත් උපමාවක් කියා වලකාලිය හැක්කනම් උත්
තාසකොට බලවූ කාරණයක් නෙණහැරදක්වන්නාවූ ඇතුව මැනව සෙරජ
පෙර ඉතුන්තල මිනුතුවූ පරිසයෙහි රත්ගල් ගුහාවෙකි අනුදහසක් පවණ
තසයෝ වසන්නාසුය ඔහු වැසි සාරම්ය ගුහායෙන් පි ත්නොවන්නාසුය.
ඉදින් දිවන්වූවාහු වීනම් පියාසයන් ගත් පැතින් පසු ප්‍රකාරකොටතෙ
සොහි බුහුදුම වැටි මියයන හෙයින් ඒ කාරණයෙන් හංසයෝ පිදත් තෙ
වෙති දනගනුව.

වැල් සෙසේ ඒ සරමය ජීවත්වෙද්දුනි සිතතොත් නියං සමයෙහිම
සසප්‍රාප හැල්තෙණ හැරතෙන රත්ගල්ගුහාව පුරාතෙන අනුභවකොට
දින්නාසුද. මෙසේ හංසයන් ගුහාව ඇතුළුව වැද ඇතිලැසිය කල්හි රථ
සක්හා පමණ මහත ඇති උනහාතිඛබහම මිකුළුරෙක් කොදුරු හා පවණ
උදින් මියසට එකි එකි දුලක් නිහාවට ගුහාවාරයෙහි දුල් බිඳතේය. ඒවට
දත් ධනරාශිවූ හංසයෝ ඒ දුල් හඬන පිරිසිය හරණ හංස පෝගකාන්ට
කොදුරු දෙතොඩක් නබා දෙන්නාසුය. මෙසේ වැසිසාරවය ඉකුත්වූකල්හි
ඒ හරණ හංසයා පළමුකොට ගොස් දුල සිඳින්නය එබසින් සෙසෙවුන් පිරිත්
එන්නාසුය.

මෙසේ වසනකල්හි එක්කෘලක පක්ෂයක් වැසි වවුසේය. එකල්හි සාර
සිවූ ප්‍රවාරණ දුන නොදුරු තෙනෙහැර පිරූ හංසයෝ සාරම්ය ඉකුත්වූ සද
නොදුරු නිමිමිය හෙයින් ඉතිඛබකාල කලමනා කවෙරේදෙණෝයි මවුතෙ
වුන් හා ඒන්ත්‍රණය කරන්නාවූ ජීවත්ව උවුමෝහෝ දරුවන් ලැබෙනුහෙයි
පළමුකොට බිජුවට තුඩින් පැහැරකැවාසුය. ඉක්බිති අරණ්‍යපු පැවියන්
කැවාසුය. එසේත් මස නොගිලුණු හෙයින් පසුව මාළු හංසයන් කැවාසුය.

මෙසේ පස් මස ඇවැසෙන් වැසිගිලුණු කල්හි ඒ මිකුළුවා පක්ෂයට තුඩා
වරයෙකි දැල් පසක් බැන්දේය, එකල්හි හංසයෝද පසිඩිය ජාතියෙකි පේ
අනුභවකිරීමෙන් බැවුවකි දුවුනු කොවිය ලැබිසිටා තරණොහැ දැල් පැහැර
සහා කඩාපියා පක්වැනි දැල් සිදහැ නොගිය එබැඳි සියේය. මිකුළුවාද

හංසයා ගිය පැහැර ලේඛිය අනිසෙක්ද, අඩුදින් දැල තබමින් බැඳි දෙපාවා
මිකුළුවා අගට සේම ත්‍රාසයෙන් සියළු හංසයෝ පලුව ජීවිතක්ෂයට පැමිණියා
දමනේ සඩ්ගති මාංසය අනුභවකිරීමෙන් බල මදව එසඳල විවරුන
කඹාගත නොගී ඔහුරාජවූ කුලශෙෂී හංසයෝ නාගිසියලු මිනිසු
ලොව පැවත්තේය

එසේතෙයින් මහරජ ආකාශවාසිවූ රන්වන්වූ ඝටිර ඇති උතුම්වූ ධන
ධනරාශිවූ කුලයෙහි හංසයෝ තමන් පෙර නොකැ, එරුවූ සඩ්ගිය මාංස
අනුභවකොට විනාසයට පැමිණියාහුද මහරජ එසේමම සුඛිතවන්ත
නොකැයුතු මිනීමස් අනුභව කිරීම හෙතුකොටගෙන මිනිසා රජකුලයෙහි
පිරිහෙලා වැලින් රටින් නොරනාදුසකි කිය මෙසේ නොසෙත් පරිදෙන
උදාහරණ හෙළිකරදක්වා අවවාද කිරීද නොයිවසද රජ්ජුරුවෝ බොහෝ
අතික් උපමාවක් කියන්ට උත්සාහ කළහ. එකල්හි ත්‍රිවරාසිවූද මැදිපුරා
මහාමාත්‍ය දිඝාද වහා එත්ව නැගිසිටා සාමිනි පෙනෙව් රදුන්වහන්ස
නරිහරන්නේ කුමද මිනීමස්කන සොරහු ඇරෙනෙන සුඛවහන්නෝ නරාදු
කියද මේ තෙමේ සබාව මිනීමස් කෑමෙන් නොවලකිනම් වහා ඒමින්
නොරජුව මැනවසි රජ්ජුරුවන් බයක් මැනැගෙ හුදුන්හ.

රජ්ජුරුවෝද බොහෝදෙන කියි ඇලලිය මවිදුන හසින් හුනස්
නැවත මහක් සිහියනු හුනුනුවාහුය. නවද ඉක්බිති කාලකන්නිනම් සෙනෙරදු
සමන් උතුම්වූ ගුණ ඇතිතෙයින් ඝාමිනි මිනීමස් කෑමෙන් වැලැක්ක මහ
වැයි රජ්ජුරුවන් විවාරා වැලැක්ක නොහැමිවි කියනයින් මේසේන් වදාළ
ගත හැක්කේනොයි රජ්ජුරුවන්ගේ කුමාරවරුන්ද අන්තඃපුර පුරුන්
සොළොස් දහසක් බ්‍රාහ්මණයන්ද සචිවඃකොරසෙන් යාහා නෙනවුන් රජ්ජුරු
වන්ව පැ මහරජ කුඛවහන්නේ බඹුරුනයාද පිරිවර, පිරි අමාත්‍ය මැදු
යාද මේමෙදුවූ රජ්‍යත්‍රියක් බලා වදාළමැනවසි රජ්ජුරුවෙනි නික්ම අනාවැ
නොහැසි මිනීමස් කෑමෙන් වැලකුණ මැනවයි කිය. ඉක්බිති රජ්ජුරුවෝ
මේ සිදුවූ රාජ්‍යත්‍රිය විවරව මිනිමස් කෑම වේ ප්‍රියසයි කිය. එසේත් අය
සෙනෙවිරද්දු එසේවිනම් මෙහුවරින්ද රටින්ද නික්මුන මැනවසු කිය
ඉක්බිති රජ්ජුරුවෝ මට සෙනෙවිරජන්නි රාජ්‍යසම්පත්තියෙන් දුරුවන
නැත රටින් නික්මෙම්මය බල එකතුදු උවත් මට අඩුවෙක් නම් කවුදෙස්
නවුව හා අරක්කැමියා විවරක් දෙවයි ඉල්ලූහ. එසේද නවුවකින් මිනිස්
පිහන්ට හැලියකුස් අරක්කැමියාට පැසකතබා දි රටින් මරා හෙරුදු
රජ්ජුරුවෝද අරක්කැමියා කැඳවාගෙන නුවරින් නික්ම විහාරවැද ස්
නුනරුකක් මුල වසන්නාහු අවට බාඩියෙහි සිටි මිනිසුන් මරා අරක්කැමියා
ගෙනවුන් දෙන්නාහුය. අරක්කැමියා මිනීමස් පිස රජ්ජුරුවන්ට ලන්සේ,
මෙසේ ඔහු දෙදෙන ජීවත්වන්නාහුය. මවිය කොල පෝරිසාදයාගේ අවස
කඩුව ඉතාවට සිසාරා පිණු ඉල්ලි කවර කෙනෙකුන් සහාවෙන් පිරිවරා ගෙ
ගිවුණින් වැටී යන්නාහුය. එසේ වැටී හුණු මනුෂ්‍යයන් අතරෙක් අවු
කෙණෙකුන් අල්වාගෙන ඉක ඝටිබැල්ලිකොට එල්වාගෙනකොස් අරක්කැ
යාට දෙන්නේය.

පෝරිසාද නම් කොරෙක් මිනීමාරා කන්නේයයි සියලු දඹදිව ප්‍රකාශවිය
සිටේ තමන්ගේම බොහෝසේ වදිනාකැන් සොන්නාහුය. වලගමින් නික්ම
වාරිය නගුය. එසමයෙහි එන්දවසක් වනයෙහි සිටි මිනිස්කෙනෙකුන්
කොදුරන් අවුන් ලිපයිනිමොලවවසි කිව එපවත් අහා අරක්කැමිතෙම මස්
කොදුරු විවාරලේය මසුන් දුන් දුන් ලබාගැක්කයි කියා. එපවත් අහා
අරක්කැම් ඉසින්න් මාගේ ජීවකය නැත්තේවේදැයි හසින් වෙවුලා ලිප කිණි
කොට නොඑදවසම මස් අනුභවකොට එකැන්පවින් උදකලාවිය.

එකල්හි බඹදත් සමපන් මැගි බඹුරජුන්ගේ පන්සියයක් ඇල්පුරාගෙන
සේදෙම කරනුයේ නැගෙනසිරින් බවසිරට යන්නේය. පෙරිය දෙනාගේ
උපදුව අසා ඒ අඹ සම්පයෙහි වසන්නාවූ මනුෂ්‍යයන්ගේ දුසක් වැපුදී මේ
ඉහාසි මිනිස්වරුන්නාවූ සොරුඅතින් බා ගලවාගැනිසේවයි කියිස්වෘකත
ඒ මනුෂ්‍යයන් හා සමග වනට පිළිපස්නේය. ඉස්සෝදු නහා සඳ මිලවූන්
නෝ සවිලඩකාරයෙන් සැරසීගත ගොස් සොදනලද සැපයානකට නැසි
නල්පාන්තුවා පෙරටුකරවා තමන් අල්ලස්දුන් පුරුෂයන් පිහිත් පිරිවරගෙ
එදිව නැමිවූ පසුබලා නින්මුනේය. පෝරිසාදයාද ගසක්ලඩ නැසී ගත
එන්නවුන් බලන්නේ ඇල්පාන්තුයෙහි එන්නවුන් දුක එනෙක් මනුෂ්‍යයන්
අතුරෙන් එක්කෙණෙකුන් කෙරෙහි ඡඳුසක් නැතිව බවුණා දුටුවේලේ
පවන්ගෙණ උන්නේ මස් කනු කැමතිව කෙලගැලුම් ඉදිනේය. එකල්හි
පිරිවරා බැඳි දුන ගසින් බැස පැන වැම් මවිය කොල පෝරිය දයයි තමාගේ
නම් කියා අඩගසා විදුලිය පවක්මෙන් නඩුව අස සිසාරා දිවන වේගයෙන්
එළඹ පහරින් ඇප වැලිපුරන්නක්නු මෙන් දිවගෙන ඇස මුහේ ගබඳය ඇති
මෙන් හා සරිලේම නෙහනඩ ආසු ඉවපොල්ලන්සේ හසින් තැතිගෙණ බියනින්
වැකිරිය සහිතන් අතුරෙන් නැතිසිටිනට සමිතිවූ එකද සතිඃකෙණෙක්
නැත එකල්හි පෝරිසාද නම් සොර බවුණා පස විලුඅඹර කෙරේදි අල්වා
සිටා දඹායාහ ඉස් හොප්මස පැහැර දිවගහ එනකල්හි නොබෝ වේලකින්
සිහිලබ නැති සිටියාවූ මනුෂ්‍යයෝ අතුරෙන් සමහර කෙලෙසිකුණ දන්නා
කෙණෙක් පින්වන්නි අපි මේ සොරහු අතින් බේරුණේ බලවතුපිණිස දානක්
ගණන් හතුමත එසේවූ නැනදී අප මෙපැස්කල පුරුෂවිත්‍රව කවරේද
සිලිවන් වේවයි සිරිවෙවසි සුගත්කැන් එනුමිදවා බලාලූවසි පස්සේ වැටි
නුණ පෝරිසාදනම් සොර මිදේන්නැන් දිදවිසා ආපස්සේ බ ලූසේ පස්සේ
එනකෙණෙකුන් නොදුක සෙමින් යන්වදන එකල්හි පස්සේ දුනුබැවා
දිවන්නාවූ මනුෂ්‍යයන් අතුරෙන් එක් ලදර පුරුෂයෙක් ඇමදෙන වපු
කොට පියා දිවගෙන නොස් පෝරිසාදයාට සමිවවිය සොරාද ඔහු දැක මෙය
උදවා, එන් වැටකඩ ග් පහන්නේ කිසිරිදුලස් කිරට පැනපිය ඒ කිසිරි උදර
පරිපුල්ලෙන් නෙන පිරිපල්ලෙන් සැඟේය. එද ලේ ගස ගසා දිවන්ට
පවන්නන්නේය. ඉක්බිත්තෙන් එලවූ ඒ පුරුෂයෙම වැකිරන්නාවූ ලේ
දැන් එදිබල කොල පෝරිසාදයා වදපිම් සතිඃත නොබා දිව එසා එපයිසියා
අඩසැක ඔහු දුවිලබව දත පසුපස්සෙහි දුනුබැවාගන්හ. සොරද ඒකා දැන

ඔබ්බෙහි ඇරපිනා තෙමේ දිවනත අතිවාහකපුරුෂයාද ඔබ්බෙහි ලක්ෂණ පවත් පොරුණෙන් අපට හමුකිහිදුවී. කියා වැලපෙන්කාලය. පෝරිසාදයා තමා වසන නුවණසමූලට ගොස් අරලු අරඹා වැලපෙන්ට පටන්ගත්තේය. පෝරිසාදයා කරන්නේ සඟමිනි වාසුදෙවමහාචාරයනි. සත්දවසක් ඇතුළත මාගේ ජීවිතය සුවකොටපූජෝක්ථිනම් කියලු ජම්බුද්වීපයෙහි රජදරුවන්ගේ මාගේ පැත්ත ලෙසින් නුකෙදි සෝඩා උන්ගේ බඩවැලින් කදඹවලා පැමිණි ස්වරූපයෙන් බිලියන්නෙමි යැදගත්හ.

මෙසේ ඔහු සත්දවසක් ආහාර අනුභව නොකිරීමෙන් තෙද වැඩි වූ වමය සුවූව ශරීරය එතෙම දෙවිසඳන්ගේ ආනුභාවයෙන් සුවවූයේ සතුටුව සීපදවසක් මනීවජ්කා ශරීරයෙහි බලලාභයෙන් ඉටා මෙහෝ උපන් කළාවූ දෙවතාවන්ට යදියඤ්ඤ දරදිසෙන් ඉදුන මැනවැයි කියා කඩුව අරා ගෙන රජ්ජුරුවන් අල්වන්ටගෙම් නික්මුන. ඉක්බිති සුවිශාරියෙහි ඇති මනීවජ්කා ඇවිදි මිනුසෙක්ය දැක මෙතෙම පෙරජ.කියෙහි මියැ ඇති පෝරිසාදයෝ ඇඳිනගන නොවම් කියා. ඉක්බිති යක්ෂතෙම පෝ ශ්‍රීමත් කලකටසුතු සිකැරවිය ඉක්බිති ඔබුනොවුන් ඇඳින පිළිසඳර කරගෙන යක්ෂයා විසින් කොටි උපනුදුටි විවාහකල්ප කසිරට රජකුලයෙහි පුරා රාජ්‍යයෙහි පදසටව මනීවජ්කුමා විණිස රවින් නෙරිබවද කුණපසුවූ බවද බවද කියා පය ඵල ඇනුනුභවද දෙවියන්ට අරධනාකළ බවද විනය සිටි බවද ගැඳිනියෙන් ඉඟවූ බවද යාදිනියෙන් මිරෙන පිණිස රජදරුවන් අල්වන්ට නහබවද කියා සඳ නෙපින් මව මට සහායවන්ට උපිතපුදු කියය.

එදද සත්‍යතෙම මට ඉක්බිත් කවියුන්හෙක්ඇත. එසේනමින් සොඳ සහායවන්ට අවකාශවිද එසකුදුවූවත් ඉම එනාසි අතඹිවූ පැලසුණ දැනී පවතා ආඥාපවත්නවූ මන්ත්‍රයක් දනිම් ඒ මන්ත්‍රයතෙම කායසෙයිද පවත් තා සමාන ජවද නේරුසද එඛින්නේයයි මන්ත්‍රයෙහි ආනුභව විණය කොට මන්ත්‍රය අරගනැඟි කියය.

සොරුද යකපනැඟි පිළිගෙණ යක්ෂයාද පෝරිසාදයන්ට මන්ත්‍රය දී අතිවිස සර්නයට හැයිකියේය පෝරිසාදයාද මන්ත්‍රය ඉගෙන එතැන් පටන් ලොවන් තුඩ සිටුලේ නිබුණාසේ මනත්වූ ඉතතියෙන්පන්නව අප්පුරවේ දවසක් ඇතුළත එස්සියෙක් රාජ්‍යාභිෂෙකයෙහි රජදරුවන් උසුලා ගෙළි ආදියව කියකල්හි පවන් හා සමාන වේගයෙන් දිවගොසෙස්සි පෝරිසාදයාගෙයි අඩවසා මෙසේවින් ගර්ජනාකොරමින් හඟතෝ යහපුර අල්වාගෙන හඟගත්වා ඉස් යවිබල්ලා දනඵතුසයි තමාගේ දොරගිණිය සේ කියේ එලූබෙය කෙණ්ඩයෙයි ඉස්පතරණාසේනෙක පවත්වීගොස් නුවණසමූලට නෙනවුන් අතඇල්ලපකල කලක්මෙන් අතුල්ලන රජගෙ විද අඹුණා පය මාපටඇඟිලි අත් බිමනැවෙනසේ නුවණසෑද එල්ලිගෙ තේය ඒ එස්සියෙක් රජදරුවෝ ඉතා කොවුලබැවින් වාසාවගෙ පාරණුලද කටුසරඹු බෙදමිසේ සිත් මලානිකව කාකැවෙමින් එල්ලන්න

සිටි. ඒ එස්සියෙක් රාජධානියෙන් රජදරුවන් කෙරෙන් සුතසෝම රජ්ජුරු මහාරාජයට ශිල්ප ඉගැන්වූ ප්‍රධාන ආචාරියන් සෙසිනුත් දඹදිව රජදරුවන් සෙසේ සිස්නුහුදිමිනෙවැයි සිතාත් මේ කාරණා දෙක අපෙක්ෂාකොට අල්වා නොගෙනාසේය. මෙසේ සුතසෝම රජ්ජුරුවන් හැර එස්සියෙක් රජ දරුවන් අල්වා, ගස උඩ බැඳ එල්වා ඉතිබ බිලියම් කරුවිකාතලැයි සිතා මහත්වූ දරාසැයක් බැඳ යිණිඅහුරු ඔස්නා විණිස මොලවා ඇඟ මස් පහ ගෙන් උලන් සස්මින් උන්නේය.

එතැන්හි වෘක්ෂදෙවතාවා එපවත් දැන මෙතෙමේ උදෙසා බිලියම් සඳහා පවන්ගත්තේය. සුවකල් වරුයකුත් නැත, දුන් වනාහි මොහු මහත් ඥානයක් කරන්ට පවන්ගත්තේය. මේ වනාහි මා විසිනුත් චලනාහැක්ක නොවෙයි. සතරවරම් රජදරුවන් කරා යම් සිටා සිවුමහා රාජ්‍ය සතරවරම් රජදරුවන්ට එපවත් කියා එවිත් නම් එවිත් අසා අප විසිනුත් චල නොවන්නේ සතරවරම් රජදරුවන්ගේ ආනුභාවය නම් ශක්‍රයන් සමීපයට නොගියහොත් නිවැරදිය නොහැක්කැයි මුනු කැදවා ගෙන ශක්‍රයන් සමීපයට ගොස් දන්වූහ. රජා ශක්‍රදෙවේන්ද්‍රයන්ගේ ඒ මහත් චලනාලිය කොතෙමෙයි ඉඩා සමහි සෙසෙකුත් සිතාගලම් කියා කවුරුදැයි විචාල හෙයින් දෙවි මිනිසුන් සසිතවූ ලෝකයෙහි කුරුරුව ඉඳිපන්නුවර ධනඤ්ජය කොරව්‍ය රජ්ජුරුවන්ගේ පුත්වූ සුතසෝම රජ්ජුරුවන් විනා අනික් සමහිවූ කෙනෙක් නැත, ඒ සුතසෝම රජ්ජුරුවෝ පෝරිසාදයනුත් දඹතේලා ඒ සියයක් රජදරුවන්ගේ ජීවිත දානය දී සියලු ප්‍රාණිවිපයෙහි බහ නැවැති අමාත ජලයෙන් අභිසෙක කරන් නානුය. ඉදින් රජදරුවන්ගේ ජීවිතය ලබවනු කැමැත්තෙහි වීනම් සුතසෝම රජ්ජුරුවන් බිලියම් කෙළොත් විනා නොදී පිළිගෙන එසෙසයෙහි අවුත් තපස්වී දෙනොවන් ශක්‍රයන්ගේ බස් යහපතැයි පිළිගෙන ගමන්කෙළේය. එකල්හි පෝරි වෙසෙසිනුත් පෝරිසාදයන්ට නුදුරුතැන ගමන්කෙළේය. එකල්හි පෝරි සාදයෝ තපස්වීන්ගේ පාද ශබ්දයෙන් රජ්ජුරු කොණක් ඇලවී සිස්වූනෝ දැනගෙන බැලූහ් මහණ වේශයෙන් සිටි දෙවතාවා දැක තපස්වීවරයෙනි සුසිරි රජදරුවෝමය, එසේනොවෙයි මේ තපස්වීන් අල්මාගෙණ එස්සියෙක් දෙනා සම්පූර්ණකොට බලිපූජා කෙරෙමයි කියා කවුවගෙක තුන් යොත්නක් දුසුඹැදුන් අල්වාගනනොහැකි විධාවයිය ශරීර ඇතිව මිදී පෙර හෙවෙනසෙන් දිවඟ ඇතැකු අසකු විනමුත් ඇඹිල්ලකින් අල්වාගන්ට සමර්ථවූයෙමි දැන් මේ දිවසයිකින් ගන්නාවූ තාපසයන් වෙර ඩා සොල්වා මහවේගයෙන් දිවත් අල්වාගත නොහෙමි ඊට කාරණා කිහිදැයි කියා ඉස්සිකි තපස්වීවරයෝ කිව් කියා නොරයි, එසෙයින් මෙතෙක්වට සිටුවසි කියා රදවාගෙන සිටි තැනැත්තා මුනු අල්වාගනිමියි සල්පනාකොට මහණ සිටුවසි කිවේය.

ඒ අසා දෙවතාවා මම එනාසි සිටිතෙම් නොසිටින්ට උත්සාහ කරවයි කිය. එසේ අසා පෝරිසාදතෙම එබඳු තපස්වීවරයෝ කම් ජීවිතය පිණිස බොරු නොකියන්නාහුය. තමා දිසින් සිටුවසි කියන උද්දෙසි සිටිතැ කියා සිස්වූණෙකිය ගමන් යෙමින් සිවිත් සිටියෙම් කියන්ගත්තේය. මෙසේ පෙනෙතා සියන්ට මා අප කියබන මේ කවුව නොවේ පහක්කොට කියාසිදැයි තපස්වී ගසන්නුයේය. ඉක්බිති දෙවතාවා එමබා පෝරිසාදයෙහි මම කුසලබස්

යෙකි පිණිවි හෙයින් සිවිදානම් වෙමි, තොපසේ නාමකොත්ත පෙරළි තබන මනාකෙරෙමි පාණාතිපාතාදී අකුසල්කොට මෙහිත් පිහිව කරගනිති දනු තොපසේ වූවන් සිවි තෝ දනිනුත් යහරින් ඇලපිණිස් නැණියන් සිවියත් ඇවිදිනා නම් වෙයි බුබාදිවූ උහතාමෙහෝ කියන්නාහුය. නුඹ් එකාහාහයෙන් මිලියම් කරණ කැමැත්තෝ නම් සුතසොම රජ්ජුරුවන් ගෙනවුත් බලියම් කරව් උන් එක්කොටගෙන මලියම් කළානම් එතිසින් රජ්ජුරුවන්ගේ ගල ලොකිනාදියෙන් බලියම් කෙරෙමි කී කතාවලින් හා බලි විධානයෝ සදිව්‍යලෝකයට පැමිණෙන්නා වේදැයි මෙසේ දෙවතාවා තපස්වී වේශයෙන් අතහිරින කොට තමාගේ දිව්‍යවිමානය කහොමණ්ඩලාභය සුගන්ධමණ්ඩලයෙන් දීපතිමත්ව සිටියේය. දිව්‍යමේඝයද බලා තෙවි කඩිරුදින් දෙවතාවාගේ තථාභවරූපයද දිව්‍යමේඝයද බලා තෙවි කඩිරුදින් ඔහු විසින් මේ නුඹ ගස වාසයකරණ දෙවතාවා නම් මෙහෙයි යනු අසා දෙවතාවාගත් සිය ඇසින් දැටිමියි සතුටුව සැමිවූ දිව්‍ය රාජයන්සේ සොම රජ්ජුරුවන් නොලබම් නොසිතා නුඹවහන්සේගේ මිණිපැහැ මැනවැයි කීයේය. එකතැනෙහි දෙවතාවාත් පෝරිසාදයන් බලමිනි මේ නුඹ ගසව වන්නේය. ඒ ඇසිල්ලෙහි ඉරන් බටුයේය, සඳුන් කඳාදී පෝරිසාදයෝද වෙදවෙදුඛාරයහි දසෂ්ට නපුණුයෝන තමන්ගේ ඊතැන් සෙයින් ආකාශගත බලා සිව පුන නැකත ලැබෙන්නේය. සුතසොම් රජ්ජුරු මෝ ජලස්නානය පිණිස උයනට යන්නෙනදු උන් අල්ලාගනිමියි සිතාගත් විපවාසිවූ සත්තියෝ තුන් යොත්නක් අවට රැකවල් ලවාගෙන සිටියහ සේක බලවත් ආරක්ෂා ඇත්තේය. එසේහෙයින් උයනට රැකවල් කළයුතු පළමුකොට පෙරයම් දසපැය ඇතුළත මිහාරවර නම් උයනට හෝ ඔතුල් පොකුණට බැස සිටීම සිතා එපරිද්දෙන්ම හෝ ඔතුල් පොකුණට බැස හෙළිපසසින් ඉස වසාගෙන සිටියේය. ඒ පෝරිසාද රජ්ජුරුවන්ගේ ආ හාවියෙන් පොකුණෙහි ඇති මස් කැබෙලි හාක් පසුබැසගෙන හෝල් බඩාලන් බැඳී සිටිනානුය. මෙසේ තිරක්ඛනයන් දක්වා ගස වන්ට පෝරිසාදයන්ගේ ආනුභාවයෙක් නොසේ පැමිණියේදැයන්? පුර්වේ කුසලානුභාවයෙන් පහළවූයේ කෙසේවේදයි යනහොත්? ඒ පෝරිසාදයා පෙර කාශ්‍යප බුදුන් සමයෙහි බුදුපාඛොක් නිසුඛඛ්‍යාවී කිරිවලු දුන් කුසලානුභාවයෙන් මහබල ඇතියේය. හෙවත් කරවා නිසුඛඛ්‍යාවෙන්ම සේව සිත පිවා දුරුකරණ පින්ස ගිණි කබල්ද දර පලන වැ පොරෝ තුබ දන්දුන්නේය. ඒ කුසල බලයෙන් තේජස් ඇතිවූයෙහි කෙබඳුවූ කුසලයෙන් තේජස් ඇතිවූයෙහි, මේබඳුවූ කුසල බලයෙන් තේජස් ඇත්තාවූ පෝරිසාද රජ්ජුරුවන් උඇතට යන්ම පැමිණි කල්හි පාත්වන්ට දුන්නාවූ කිම් තුන් යොදුනක් අවට රැකවල් ගත්තානුය. ඉක්බිති සුතසොම් රජුරු වෝත් පෙරවරු බත් මේ තිබිවා සථිහරණයෙන් විහුමිනව මිදුලැ නැ සිවුරණ පෙනෙ පිරිවරා උයනට යන්ට නුවරින් පිවත්වූයේ එතෙකේස සලා නුවරින් නහඳ නම් බමුණාතකෙනෙක් ගාථා සතරක් දැරයෙන එයි යොත්නක් තෙදර මග ගෙවා අවුත් නුවරව ආසන්නයෙහි තෙල දෙවෙනිදු ඉරනැයි වේලෙහි නුවරව වදනේ නැගෙනහිර වාසලින් විහිදු

රජ්ජුරුවන් දැක දකුණත ඔසවා "ජයතුහවිං මහාරාජ" යනාදීන් ආශීර්වාද කෙරේය. ඒ දින බල බලා එතැ රජ්ජුරුවෝ නොවමත්තේ සිව අත ඔසවා කුසුම් වේතිය බුබාඛණය නා උපන් වැඩි රව කවරේද? කවර කාරණ කම්දැයි සිව එම්බල බ්‍රාහ්මණය නා උපන් වැඩි රව කවරේද? කවර කාරණ දක්නා මෙනෙහව අවුත් සිවියෙයිද ඒ කාරණය මට නොවලහා කියා, තුන්වන් නැණියන්හෙදැ කා අභිප්‍රානුකූල දෙයක් දැන් දෙමි කියා වදාළාය.

එසේ අසා බමුණු පාථිවිඤ්ඤරවූ රජ්ජුරුවන්වහන්ස ඉතා දුරව ආක. එහි ඇති හෙයින් ඇඟරුණ නා සමානවූ කාශ්‍යප සම්බුදුහුන් විසින් වදරණලද සාරය ගැබවන් සතරදෙන තොප සුහාමිත ඇසිමෙහි අභිප්‍රා ඇතැයි අසා හැරණුන තොප කරා ආමිසි මෙලෝ පරලෝ දෙකින් අතිවැඩි වැ අසා නිසි බුදුරවූ අටි ඇති ගාථාවන් අසව මහරජසි කීයේය. ඒ අසා රජ්ජුරුවෝ සතුටුව ආචාරිනී තොප කළඳු ඉතා යහපත උයනව හෝස් පුත්‍ය හෝයෙන් ජලස්නානයකොට ආකල ඒ ගාථාවන් අසමිසි කිය. කැවිත හෝස් උයනව වන්නාක.

උදුනයන් අවරළාස් රියන් උස පවුරෙන් වටකරණ ලද්දේය. එබඳුවූ පවුරෙන් පිටත කන්තලින් කන්තල ගසා වටාඩිවි ඇත්සේනාවිය, අස්සේනා විය, රථසේනාවිය, පාබලසේනාවිය,සි යන චතුරංගිනී සේනාව මිසින් ඇලලී සිය සමිදුයක්සේනේ ඉතා බහලවූ සේනාසන්නි වේශයෙන් සුසජ්ජවූයේය. තුන් වෙනි රජ්ජුරු.වෝත් උයන සුරක්ෂිතවූ පසු හාරකේයුර කිරීවාදී මහා ඇති වූ රණ ගලවා දුලිරවුළු අහසම් සපා සරහාවා සැන්සුනු ආදියෙන් උලෙලද සිරුරු ඇතිව මතුරු පොකුණට මහ පිරිවරින් බැස ජලස්නානය කොට මොඩ නැඹී දියසළුයෙන් සිවියානුය. එකල්හි සුවඳ දුම් කවන ලද කසිසළු නාමාලාකඩ විලෙපනාදිය ඵලවූ කල්හි පෝරිසාදයෝ සිසන්නානු සමිහර ණයෙන් සැරසි සිසනල්හි රාජරුවෝ ඉතා බරවන්නානුය. කැඩෙල්ලු වේලෙ ණෙකු අල්වා ඉසයට සිසාරණ කලක් පරිද්දෙන් කවුව කිරිස්නෙකාට ඇතා මාරෙ පෝරිසාදෝයි තමා තමන් සියා නසිස්නා කෙරෙමින් පෙනෙමින් සන්ට පෙර ප්‍රීති ආචාරිව ඔවි රජ්ජුරුවන් හෙයින් තවුන් උතුම්වූ රාජ තුලයෙහි උපන් හෙයින් ආචාර පිණිස එක් ඇඟිලුන් කලල තබාගෙන දිගෙන් හොඬනැඹී සුසජ්ජොම රජ්ජුරුවන් කරා දිවුන් එසද ඔතුගේ කාරවූ තෘකාර නාදය අසා ඇස්කු ඇතුන් පිටම වතුලා, අස්සු අසුන් පිටම වතු ලග. රථ රථපිටම වතුලා, බිම ඇති සේනාවිද තම තමන්ගේස් ආසුබ දණ ඉසින් වැසිරයිසැ, පෝරිසාදද සුසජ්ජොම රජ්ජුරුවන් කරා එළඹ කැඳිරුම ඉසිවා කරසිදුවෘංගන වාසලින් යන්ට පසිංසයි අටලොස් රියන් පවුර පැන වැටි වැදැහොත් මියාසයන්ගේ කුඩින් කුඩට පෙනෙමින් අසුන් යවපසු තෙරෙමින් ඇත්පයට අසුවූ ඔලපරබලාසේ රථ ඇඩ සුසුම්සුසු පෙරෙමින් එවන් හා සමාන වේශයෙන් තුන් යොදුන් පළිස කැන් දිවියෙක හෝස් සුසජ්ජොම රජ්ජුරුවන් උදෙසා පස්සෙයි දුවක කෙණෙස් ඇද්දෙහෝයි මැරසේ නොදැක එතැන් පවින් සෙමෙන් සිව යන්ට පවත්වනු. එසද

සුතසෝම රජතුගේ ගිබාව ඉහි නොස් අඹින් බැන් බින්දු තබාගෙ වෙ
රෙන්නා දැන වෙ රජ මරණ හඹින් ගඟපත්ව අඩන්වෙවින, මා විට මැණියන්
නේ අඩන්නාවුන් කදුළු නිසා ෑවිදුසි අහේ මරණට නොමේන්නදු ඒ
සත්වකෙනෙක් නැතැයි සිතා විචාරන්නාවූ තැනැත්තේ මේදු
සුතසෝම රජුන්රුවන්වහන්සේ නුබවහන්සේ වැනි මොහෝ ඇසිරිය
ඇති සාලග්‍රශවර්ත්තීවූ මොහෝ කාරණාකාරණයන් සිතාමයන්ට
එසේහෙයින් සර්ථානොවීන ප්‍රකෘතියේ යුක්තවූ නුවනැත්තාවූන් ඉදිරි
ලෝකයෙහි නුනුමනින් යුක්තව යමකිසි හෝකාකාරණයක් ඒතුකොට
අඩන්නාවූ සත්ත්වයන්ව සමුදුයෙහි නැව් නැගිවුවන්ව දිවසිකුන් මෙ
වන්ට නිස්සහ, එසේවූ නුබවහන්සේ වැන්නක් මරණ කසින් අඩන්
අතුනයෝ නොස් නම් නොහඩද්ද සුතසෝම රජුන්රුවන් අඩන්න
නොපෙනේ ජීවිතය පිණිස අඩන්නාවුද නොගොත් අසිදරුවන් අඩන්න
හෝකයෙන් අඩවූද නැවත ඔන ධානාන්‍යාදීවූ වස්තුයෙහි හෝකයේ අතු
දැයි විමාරණ ලද්දවූ මට තන්වූ පරිද්දෙන් කියාළුව මැනැවැයි විචාළේය

එවත් අසා සුතසෝම රජුන්රුවෝද මම්ද සියලු සංසාරබයින් ඒ
නයේ ඒ කාරණයෙන් දක්නෙම් මම පිණිස වේවයි පුත්‍රදාරාදීන් ඒ
වේවයි ඔන ධානාන්‍යාදී සම්පත් පිණිස වේවයි රාජ්‍ය පිණිස වේවයි සෝකය
කරන්නෙම නොවෙම් වැලි එතකුදු උවත් සැකියාදී පුවුතිවූ රාජ්‍යයේ
එවෙලාවෙහි පිණිවිහාවූ මම පුරාතනයෙහි පැවතෙන එක සත්‍යය
ධර්මයක් පබුරුකොට දුරදෙශයෙන් මා සමීපයට එනලද බමුණන්ට ප්‍රථම
නය පිණිස නිස්මුහෙන් අතරමැදි දැන ආකල අසමයි කියා මිනව පත්තර
කොට දිගසෙළියට ආමයි ඒ මා විසින් කරණලද මනුෂ්‍යව කැලෙහෙ
දෙහෝයි සෝක කරණ බවදුන් අනාගෙර වස්තුවක් සඳහා සෝක නොකරයි
වඩ බමුණෙක් සපුත් සවමාසඹුදුන් දැකනාකළ ෑවා සතරක් පලිරුවෙන්
ඇරෙනෙන මා සමීපයට දාඇ මම්ද බනට ආගන්තුක සත්කාරකොට අතු
අසම් බනු සත්කිදුවා උගනව ප්‍රඥාවාව පිණිස එනලද්දවූ මා ඒ ඵලයෙන්
නෙපි හැරෙනෙන නැයි දාව, ඉදින් මා හැරපුනම් මාගේ සබාබයට කැලුන්
නොකොව ඉගස් බනුගේ ධර්මදේශනා අසා සත්කාරකොට නැවත කොසොල
එම් වදළසේක.

එවත් අසා පෝරිසාදතෙම කොරව්‍ය ශ්‍රෙෂ්ඨවූ රජුන්රුවෙන්ට
මෙදුවූ මිහිරන්නාවූ හොරක්නු අතින් ගැලවී සියනුවරට ගොස් අඹිදුරු
පියවූ ජීවිතය ලදින් ප්‍රණීතවූ ජීවිතය පැතුවනම් සැප සෙත්තදුන්
පතම්තුරුවූ මා සමීපයට කෙසේනම් එවුද මෙතොප සියන්නා විවෘතව
සිලි නොකරම්බි සිසේය. එවත් අසා ශ්‍රී මහා බොධිසත්ත්වයෝ රජුන්
මිදුනෙක්හි ඉඳ සිංහනාද කරන්නාවූ ශ්‍රීසාල ශබ්දයෙහි ඔව ඒසාදු
හාසකරජුම් සිංහාරංගයකු පරිද්දෙන් එම්බල පෝරිසාදය පාණ්ඩවපුරී
පවිටු තුන්යම් සඩහාව ධර්මයකොට වාසය කරන්නාවූ ඔන රාජ්‍යත්ව සිරි
දුවට ඩිබා ථිරිසිදු සිලයෙහි සිට මියන මරණ උතුමැයි මා ඇතුවූ සියලු

සේත් සිය එමෑවින් සබඳ මම ජීවිතය පිණිස මොරුසිය එකෙකින්
නොවෙමියි කියා නැවත සත්ත්වයන්ගේ ය් සිරිතය වදුරණ ලද්දවූ මොහ
තකියෙන් ඉදින් මෙසේ මාරුසයෙන් වසු පණිසය සෙලවී වැටෙනෙවුන් වතුවාව
පතිසයෙහි හොමී යාත්‍රා කරන්නාවූ වසු සූයඩි දෙදෙනා ආකාශයෙන් නිලිදී
මුදු වැටිසේ සඩුන් ගඩහා ගඹුනා ආදීවූ සියලු ගඩහාවෙන් ජලය උඩුගගව
කියවෙනවුන් මාගේ වචනයෙහ මොරුසයක් නැතැයි කිහ.

මෙසේ කිවෝතිනුන් පෝරිසාදතෙම බෝධිසත්ත්වයන්ගේ වචනයෙහි
ඇඟිලිනොකෙළේය. එවත් දැන බොධිසත්ත්වයෝ මේතෙමේ මෙසේ සියයුතු
මාගේ වචනය අදහා නොගන්නාහ, සපථයක් කොට මොනු ගිවිස්වා මාගේ
සතා වචනය රකිමි, ඒ මහාසත්තෙම තමා ඔනු කරපිරින් ගිවට බස්වාගෙන
සපථ කොට වදුරණසේක්.

එබසට පෝරිසාදය ඉදින් මම මොරුවක් කිව්නම් කව දකා බදහාරා
ගේ කොයෙක් දඩස්ගණන් යෝධයේනාව පිසින් නත්තාලද රුකවිල් ඇති
උතුම්වූ රාජ්‍යලක්ෂ්මියෙන් නොවෙම්වයි මාගේ මනුල්කඩුවෙන්ද මට වැවෙක් නො
වේවයි ඉදින් නොට මෙසේ කාරණලද මාගේ සපථය අසා මා ලතුවිකම් බිඳු
ණේව ආකල අසම් කි සත්‍ය වව නසත් රැක නොට සම්පයට එම් කි සත්‍ය
වචනයන් රක්නා පිණිස නැවත නොපකරා එසිසි වදළසේක. එවත් අසා
පෝරිසාදතෙම් සුතසෝම රජුන්රුවෝද රජදරුවන්ගේ මියන් නාවුවත් ගන බොරුව
සපථයක් කරණලදුව හැර රජදරුවෝනම් ජීවිතයන් නාවුවත් ගන බොරුව
නොවිදින්නාහ. එසින් එබදුවූ සපථයක් කරම්න් සිරියදී මුත්වහන්සේ
නොවිදින්නාහ. එසින් එබදුවූ සපථයක් කරම්න් සිරියදී මුත්වහන්සේ
සේ දකිසිසි ඉදින් නොම ආවගොස් මාත් රජක්නු බැමින් මාගේ දකුණුපල
ගේත් දෙවනුවා මාරුවට බිලියම් කෙරෙමියි සිතා මහරජ වේෂකයන්ට
නොකියන්නෙම් වහ. නුවරට නොත් බිබුණා හා සමග කරණලද මිනතුණ
සේත් ගැලෙමියවද කි බස ඇතාරු නොනොවේ වත. පලා අව මැනෙවැයි සඹුදිය.

එවත් අසා සුතසෝම රජුන්රුවෝ සබඳ නෝ අඹිත්තක්
නොවිනා සතාරක ගාථා සතර අසා ඒ ධර්ම කථිකයාව පුරාතොට එසිසි
වදළසේක.

ඉක්බිති පෝරිසාද මහරජ නුබවහන්සේ විසින් කරණලද්දේ රජදරු
වන් නොකළමනා සපථයෙක, වැලිත් සිසි ඇතිවුව ඇතෙවැයි කිහ. එවත්
අසා බොධිසත්ත්වයෝ සබඳ නෝ මා බාල දවසාමේ සි පවත් පුරුද්දෙයි සිතා
වකවත් බොරුවත් නොකී බව දත්මේ කතිවෙද්ද දැන් වනාහි මම රාජයෙකි
විසිදා ධර්මධර්ම දෙක ඉදුරා දන්නෙම් කුලම බොරු නොකියන්නෙම් වේද
පෙව් දවස තව බලියමව අනුවෙමියි ඔනු සිවිස්වා රාහුමුඛයෙන් ගැලවුනු රනු
පනස් සොදුන් සඳ මඩ්‍යමේ නැවත ඇවුත් පෝරිසාදයා දකින්නේ ලීම කෙරෙයි
උඩුවූ අත්ත්‍රාසයන් ඇතිවූ කෑ බල ඇති සෙයින් එකා අවුදින්
සුවට පැමිණියේක. රජදරුවන්ගේ වතුරංගිනී සේනාව සුතසෝම රජදු
රුවෝ තමා ඉසා පණ්ඩිතයෝය, ව්‍යක්තයෝය, ඉඩුරවූ ධර්ම කථා ඇත්තාහුය,
එක් දෙවක් කියාපියන්ට අවකාශ ලද්දකු වීනම් ඒ සෙරුනු අතින් යෙසෙන්
ගැලවී එන්නාහුයයි කියා සිතාත් රජදරුවන් පෝරිසාදයාව දිවිනා ආ කියා

වේදූහි බොහෝදෙනා නින්දු කෙරෙත් දෙතිස්මහා යන ගතින්ද පුදු පුදුම කඳවුරු බැඳගෙන හුන්කාලයුය දුර එන්නාවූ රජ්ජුරුවන් දැක සතුටින් පෙළ ගසින්කොට නොන් වැඳ සවාමිනී කෙසේ ගැලවුනුදේවිදුන් දැක සතුටින් කෙරෙමින් වඩාකොට පිරිවරාගන්හ. ඒ බොධිසත්වයන්ගේ ඒ ඉදිරියේ ඉපදුණු සවු සාඝයි කවු ක්‍රියා ඇති පෝරිසාද පවා මෙයේ ධර්ම කථා අසා මා පසුබස ලෙසට අවසාන දිනැයි වදලදෙක්.

ඉක්බිත් ඇමැත්තෝ රජ්ජුරුවන් සතිසාගරණයෙන් සරණ ගැනීම පිණිස නංවා නුවරට වඩාගෙනාහ. එසල්ලි සියලු නුවරවාසීහු වතුසාගරය මෙන් මහඅබෝසතානන් දැක සතුටුවූහ.

ඒ මහාබොධිසත්වයෝද තමා ඉතා දම්කොඩ සෙසින්ද පරිපූර්ණ තොෂයෙහි දඹදිව ප්‍රසිද්ධ හෙයින්ද දෙමව්පියන් දක්නට නොලබන්නා රජ්ජුරෙම රෝස බඹුණා කැඳවා දැලිරැවුළු අතුමී තබා සුවඳ පැණින් පුදා සතුටු නඟවා ඇඟර ගල්වා වස්ත්‍රාලඩකාරයෙන් සරසා තමන්වහන්සේට මේ සිවුරු හොරුනය අසුහව කරවා පසුව තෙන්දහන්සේ මේ සිවුරු තමන්වහන්සේට රන්පුඩු සේසත් ඇති මාහැකි රාජාසනයෙහි වඩා හිඳුවා ධර්ම දෙසවයේ සුවඳින් මලින් පූජාකොට තමන්වහන්සේ මිටි අස්නෙහි වැඩසිද දෙසවයේ ඉඳුනේ තබා ආචාර්ය නුබවහන්සේ මට ගෙනා සතර ගාථා අසනු කැමැත්ත නෙමි ආරාධනා කළහ.

එසඳ මහබෝසතානන් විසින්ම ආරාධිතවූ නසඳ ශ්‍රාවණ තම පුවරුන් අත උලා පසුම්බියෙහි තුබූ සිත්කළුවූ පොත අතට ඇරගෙන දැහැත් ඉරියව් ගෙන කාෂ්‍යප සර්ගයන් දෙශනාකළ ක්‍රමයෙන්ම රූපමදය වෙන්කොට දෙසවනමදය පුරුෂමදය යනාදීන්වූ මදවාන හැරෙය කරන්නාවූ සත්ව සාරවර්තනී සියලු සත්වයන්ගේ රාගාදී වාදසාගනියම් මහ සේසත් මිදුල් සසර ඉපදීම නම්වූ තෘෂ්ණා දළුවා ගිලීමේ කාලයක් බවුව, තවද සසර බාධනියෙහි අවිලිපතාව අවිතථමධුරා නිවීනයට පවුණුවන්නාවූ ඒ ගාථා සතර පොත බලා දෙශනා සෙලේග.

ඒ කෙසේද යත්?

සකිදේව සුතසොම සබහිභොතු සමා සමෝ,
සහං සංගති සාලයි තසබහිබහු සංගමෝ.
සබහිරව සඞ්ගමෙථ සබහිකුබ්බථ සත්ථවං,
සතං සද්ධම්මසුසුසය සෙසෝතාහොති න පාපියෝ.
ජීරතියේව රාජ රථාසුචිත්තා අථෝ සරීරම්පි ජරං උපෙති,
සතඤ්ච ධම්මෝ න ජරං උපෙති සන්තෝ හවෙසබහි පවේදයන්ති,
නහාවදූරේ පඨවිවදූරේ පාරං සමුද්දස්ස තදහු දූරේ,
සන්තෝ හවෙදූරතරං වදන්ති සන්තෝ ධම්මං අසන්තෝ රාජා.

ඝනාදී වශයෙන් බඹුණාතෝ තුබූ පොත කියවා ඉවරවන් තොඑඟ පුවා එසඳ මහාබොධිසත්වයෝ ගාථා අසා එන ගමන සථලයයි සතුටුවී සිත්කළු මේ ගාථා සතර ඝාවික ඝාසිතයකුත් නොවෙයි, කවිත්ගේ බඹිනයකුත් නොවෙයි, බුදුහු සම්මුඛාබිනය එබැවින් පූජා මිට මිලකවරේදෝඛ්‍ය මිසක්

නතු ඉදින් මේ සතිස්ලක්ෂ දසදහස් තුන් සිය පණස් යොදුන් වක්‍රවාලගිරිය සෝපාය දක්වා සත්රුවන් පුරා දුනෝකිනුත් මෙසෙක් අසිදෙනෝයි සිතූ සිතුව දඹුවමවත් නොසැහෙන්නේය. පූජාවේ අගේ කියනුම කිමිද? එසේ හෙයින් එනකුදු උවත් මාගේ ආඥාව පවත්නාවූ අන්ධ්‍රදෙසක් පොදුන් කුරු දෙස

ඛවූවිවූ මේ රාජ්‍යය අනුභවකරන්නේ නැවැති මියරජතුමා රාජ්‍යය පාලා දුන්නේ
රජතුමාගේ උපන් පුතුලුණ්, එසඳ මහත්වූ සේනාවෙන් කුමක් කියන්ද දරුණු
භයයි අබාදී මතුරඹනිති සේනාව යැ කියන්නේ ඛනුඹුර ගෝඛයන් දැක්වූ
මෙසේවූ අපදාවියට පැමිණියා වූ තමාගේ ජීවිතය ගලවාගන්නා පිණිස
එසේහෙයින් සියළු කඩි රාජ්‍යවාසීවූ සිව් රහසෙනග රකාගන්නා පිණිස
පසමිතුරුවූ නොරතු ජීවිතක්ෂයට පැමිණුවීමය. පොළ ඔදු කරා යාගෙනයේ
කැපි කිහ. ඒ රජතුමාගේ නොළොස් දහසක් නාවක සන්‍යුත අග්‍රසෙනාපති
වාර ජනයෝද කඳුළු නුඹු මුහුණු ඇතිව නැවත රජදරුවෝ පෝසත්
සමීපයට ගෙන්ලයි මහහඬින් හඬා පුහාන්ත වාක්‍යයෙන් කැකැ බලපිය
ලද මහසල් වනඇක් සෙයින් එකපැහිර මොරගාන්ව පවත්නත්ත.

එසඳ මහබෝසතාණන් වහන්සේ ප්‍රේතාදීන්වහන්ස ප්‍රේතාදෙනම් ඉතාම
අල්වාගෙන නොයිනුත් මාගේ බස් ඇදකිලිකොට මාගේ බලවත්
වක් නොකොට නැවත එවුව ඒ ඉතා අරුමය, එසේහෙයින් ශරීර
විඛාශය සඳහන්කරන්නාවූ මම ඔහුට දිගුකමින්ද මාගේ බව
නොහෙරෙමියයි දෙවෙවිපියන් අස්සසා මහරජ මම කරණලද
ඇත්නෙව්, එසේහෙයින් චාතුම්මහාරාජිකාදිවූ සදිවැ ලෝකයෙහි
පැවතුනාම සැපත නැම මිව සොඹවාගාරයෙහි පිරිවාහන සපත්තුයන්
පුනසේව තුබූසේය. එසේහෙයින් රජදරුවන්වහන්ස ක්‍රීත ක්‍රීතාව
අවැන්නවුන්ව රාජ්‍යෙඵපත්තිනම් ධනාලාභකය එහෙයින් මම
සමීපයට යෙමියි දෙමවුවියන් දෙදෙනා වැඳ සඹුනෙන ගම
සියලු සඩහන්ද බලඇති සේනාවද අස්සසා සියලු සංස්කාරධර්මයන්
සේ ධර්මදේශනාකොට මහබෝසතාණන් සැබෑවෙන් දිවිපුදු එදවස්
ලෝ දෙවෙනි දවස් අරුණෝදය නිස්මුණුසේක. එසඳ පසුපස්සෙහි
නෙන නුණු අතඅපුර වනනාදීවූ සියලු ජනයන් වලාගන්ව නොපෙනෙ
සත්ව තෙන් නිස්මුණු මහවත අවුරා හිරි නැඳ මිා කෙරෙහි සෙනෙහ
කෙනකුන් මේ දුර පැනපියා නොඑව මැනවැයි වදළසද සිල්වත්වූ මහ
සේවක් ඇති මහාබෝධිසඩහන්ගේ අණ ඉක්මවාපිය නොහිමි මහසේ
බොරුනා සිංහ විජෘම්භනයන්ත් නිස්මුණු මහබෝසතාණන් බලබලා දුකින්ටය
ඉතුත්වනසතක් සිව හඬා වැලප නුවරට වන්හ. මහබෝසතාණෝ තමන්
නුවරට වැඩ මසින් පෝරිසාදයා සමීපයට යියහ. යන්නාවූ තැනැත්තේ
වහන්සේද සුනසෝම රජදරුවෝ එන්වා නොඑන්වා රුක්දෙවිය ගන්ත
කෑමැත්තේනම් නෑ හැතුනවක් නොවරවයි මේ රජදරුවන් මිරිඟිය පැල
ඔබුර මාංසයෙන් බලියම් නොවෙමි දර කැඩක් බැඳ අතුරු බස්නා පිණිස පිළි
මොලවා මස් පලහන්ට උල් සසිමින් උන් තැනැත්තවුන් දිවිවන්නේ
නොසින් සිටියේක. එසඳ පෝරිසාද පදඝණිඤ්ඤවෙන් කරතැබී බැදුස්
දෙපෝමැ;කැයි පුන්සඳ බලක් සෙයින් දිලිසෙන්නාවූ මහබෝසතාණන්
යේ මුණ දැක වසුකාතයියෙන් දිවියිය සෙමෙදයක් මෙන් සතුටු සෝ
කසින් පිනා මහරජ් නුවරට යිය නුඹවහන්සේ කෙමිනා සවසුතුකරවී බිරි
සේස්දයි විචාරා එසඳ ක්‍රීඩා බෝධිසත්ව යෝද සඳ එතෙලොසින කරුණා
කිනාථි සිව් ප්‍රතවයකරන්නාවූ කසුප් සම්මාසම්බුදුන් දෙසනාසළ තොය
ගාථා සතර අතා සහස්සාරහ පුරාණකොට සවවසව පුරාණකොට කතරා නැති
එමසි කියා ඉතිවත් තෝමා මරා යාගය කරතත් සේ අනුභව කරනත් කසිය
වදළසේක.

එවත් අතා පෝරිසාද මේ රජදරුවෝ කිසි භයක් නැතුව මා සමීපය
සෙසි කථාකෙරෙයි. ඒකාන්තයෙන් වෙවුන් ඇතු බණෙහි ආනුභාවයක් විය
සුසැසි සිතා මවත් රන් අසින් අතා නිර්භය විසනුහුයයි සිතා මහරජ දුම
රජයෙහි සිත්නාලද සත අතුරණි පහනලද මස් තෙමි කිරිය. එමැවින් මේද
රජයෙහි අතුරුමඩ කල පලහාකන් පිළිවෙළවිද එතකා තොප ඇතු
රුවියනය අතුරුමඩ කල පලහාකන් පිළිවෙළවිද එතකා තොප ඇතු
කෙරතා කථා මට කියව. අහන්නට අභිප්‍රායඇත්නම් කිය එවත් අතා
ඉතමෝසකානෝ පෝරිසාදතෙම තමාගේ පවතුවූ ගුණ සවහාවකාව ඇත්
සේය. එමැවින් (මෙය රුවිනකයේ අතුරු බව කළ)වදන් ඔහු කලවා
සිතුකොට ලජ්ජාකරවා පසුව කියයියි සිතා පෝරිසාදය තෝ ඉතා අධිම
මිතුයෙක. මම පිරිසිඳ නාසණාවට කැනිව ඊතියා රාජ්‍යසම්පත්තියෙන්දපිරි
මවයෙක. මම පිරිසිඳ නාසණාවට කැනිව ඊතියා රාජ්‍යසම්පත්තියෙන්දපිරි
නුණෙසිද එසේ නෙයියි නිරන්තරයෙන් මලවැහුනු අත්ඇතිව අනුභවකරන්
නොසිය. එසේහෙයින් තා කෙරෙහි ඇතාවාදිගුණයෙක්නැත. අධර්මවෙවූ
දුරුණුවූ තව නවලොකොහාතර දහම් ඇසිමෙන් ප්‍රයෝජන කවරේද එමෙබල
ඛඩිවූදෙක සමුදුයෙහි එතරට මෙතර සෙයින්ද රහාතලයට හාවනුයෙහි
සමිවන්නේය. එසේහෙයින් පෝරිසාදය සිංහනෙල් රදන් කසුන් මිදුන
සේකොවන්නේය. එසේහෙයින් ම්ම අවැනි
සිසුලාභවවුන් මැරිබදුන්හි රැඳවිය නොහැක්මය. එසේහෙයින්ම අවැනි
සත්හිස් මොඩිපාසම්කඩමියන් පුරුදුකරන්නාවූ සත්ධිකාමිව සිරි මහාත්මයන්
ඉඩින් අතා දුරු නවලොකොත්තර දහම් තොප වැනි අපායමැති පුයිපත්කව
කිරීවූ කොප වැනි වූවන්ව ඇසිමෙන් කව කිත්දයි වදළසේක, එසේ
සිසුකොට වදළ මහබෝසතාණන්ගේ කෙළිඳුආනුභාවයෙන් කිරියකොටි
සඳ සිහසෙන්න හෙයින් අනික් උපමාවක් නොහැකැරදක්වන්නෙමි මහරජ
සියලු දඹදිවිනයලයි රජදරුවෝ සම්පාලඛ්කාරයෙන් හැරසි මහත්වූ මලඇති
සුවන පිරිවරා උතුම් පුරවලව් පැනකැයි මූවදඩහොත් සියුණුවූ හැරයෙන්
සුවත් විද ජීවක්ෂයට පමුනුවන්නාවූ සඉහරකෙනෙක් නොහැක ඔවුන්
සේය පිණිස පුරුෂයන් මරන්නාහු මෙදැසින්ම පරලෝයි විපාක සරිය.
එස්සහෙයින් සුඛවහන්සේ කුමක් පිණිස මැව අධර්මිෂ්ඨ කොට කියහසේද
දිදින් ඒ ජාතවිනාශාවස්ථව මුවන් මරාගන්නාවූ කෙසු රජදරුවෝ කිරිදෙසෝ
වියහි පුරිසවිරණය කරන්නාවූ මවත් කිරිදෙවෙවිමයයි කියා එවත් අතා
පුනසෝම රජදරුවෝ ඔහුගේ ලබිසිඳ උදාහරණයක් කෙතෙරදක්වන්
කවූ සඳ පෝරිසාදය රාජධර්මයන් රක්නා රජදරුවෝ ඇතුන් එලසුන්
දිදැස් බල්ලන් බලලුන් ආදිවූ පක්ෂිය ඇති සතුන්ගේ මස් කොකන්නාහුය.
සෝස්තවූ පක්ෂියාද තව කවිස්සා මස්ද කොකන්නාහු කෝ එකාසි
පක්ෂිය ඇති නොකැයුතු ඝජාතියෙකි මස් අනුභවකරන්නෙකි කිරියක්
සතුන් එවාවත් අඩුවසිදුනි වදළසේක. එවත් අතා පෝරිසාද මිලවින්
නිලයව පැමිණ අනික් ශ්‍රුතියක් නොදක්නේ තමා කළ පරියවකොට අනික්
උදාහරණයක් නෙණකැර කියන්නේ මහරජ සුඛවහන්සේ මා වැනි එකෙක්ම

අයිත් නැලවිගෙණ සියලු [පංචකාමසම්පත්තියෙන් තෘප්තිවූ සත්ත්ව යම් හොත් පසම්තුරුවූ මා සම්පයට නැවත ආවේක. ඒ කරා රාජධර්මය ඇතුලත්දැයි කිය. ඉක්බිති මහබෝසතාණෝ සබඳ රාජධර්මයෙහි කෙනෙක් වට වඩා වෙලෙවිගි නැත. දවස්පතා උදය රෙඛාව නොවරදා නැණෙණසිරක් හෙයින් දහරාජධර්ම නවැරි රෙඛාව නොවරදා පවත්වා ඛේදයට ඇතුලත්වී සිලඤඤයි අභාසීනව සබවරක්නා, පිණිත පතට වරදක් නොපවැනි පාපිමට සත්වයන්ටම නීයමවූ නර්කයට යන්හෙයින් ලාමක ක්‍රියාවට ඇතුලත්නොවන පිණිත සබවසට දිවි දිවිසි වදාළේක. ඉක්බිති පොරිසාදතෙම මහරජ වසත්‍රාහරණ ඛන බාහාදියෙන් පිරුණාවූ සියලු පොලොවද ආත්සාතුවට කරණලද්දවූ දිවි එපත් මදුරු උතුම්වූ ප්‍රාසාදතිමද සොළොස්දහසක් පමණ දෙවතාවන්ගේවූ විරඤඤ අප්‍රමාණවූ ඇත් අස් රථ පාබල සෙනඟද නවවිසාදිවූ සම්පතිද දුන්නේ ලෙති සෙණහැර පමුණුවනලද රත්නවහුනාදිවූ නොසැදහාරදෑ සත්ත්ව මෙසා මහත් රාජසම්බධිය හැර සබවසයෙහි කවර ආනිසංසයක් දැක සබවට දිවිපිදුසේක්දැයි විවාළේක. එසඳ මහබෝතනාතෝ ලෝවිගිනි නිහා ඔවා ආකාසතෘතා ප්‍රවාතයක්මෙන් විවාල් සෙව් අනුරූපවූ ධම්කථාවක් තෙතුර දක්වතසේක් සබඳ මේ පොලෝතලයෙහි විද්‍යමානවූ සම්පත්තු රාජත් ඇත් තම් ඒ සියලු රජයන් තකරෙන් සත්‍යවචන නම්වත රජයම උතුම් ඊට කාරත කිත්දයන් සබවසෙහිම පිහිටියාවූ ලොවණ බ්‍රාහ්මණාදිවූ තැම රාති ප්‍රජා වැලු මරණාදිවූ සකලදුකඛ නැදැනි සාගරය මෙන් එතරව සාහසිපුරුසවරපැමිණෙත නාහූසයි මේසේ ඒ මහාබොධිසත්තයෝ සසීඤතාඤාණයෙහි පැහැර තබාතෙව් ආ බිලෙකුව තමා අතතුබු සතරන්හැරයවියෙහින් පතරවුන්නාසේ උතුම් ඉයන් නිදීතවූ මාවි බම්මදෙසතාකොට වදාළසේක.

එසඳ පොරිසාදතෙම බුබපුබුබ පුබ්බවූ පද්මයන් පරිද්දෙන්ද නෙ මධ්‍යතනවූ වසුමිණිලය පරිද්දෙන්ද දහසක්වර වරදිවැදිත් ඔප් නඳ සතරන් කැටිපසක් සරිද්දෙන් දිලිසෙන්නාවූ මෙමිපුසීතෙමියට මිඳ අ මිතු පුකාසකෙරෙමින් කරණලදකථා ඇති මහබොධිසත්තයන් මුණ දෙ මෙසා අතුරුරියක් හා සතසාලද ඊල් ආදිවූ නොයෙක් සන්සටුල් මිදලිල මහදෙසතාකරන්නාවූ වසුකාත්තිය දුටුසඳකුන් මිනිසක් සෙයින් සෙමිදිර අද්දවූ මේ මුහුණි කිසිත් විත්තෝ නුාස මාත්‍රයකුත් නැත. සිත්සිදෙන මේ සගරතා ගාථායෙහි අනුසත්දේ නැත. සබවසයෙහි අනුසත්දේ නෙ නොත් කවර ආසුහාවියෙක්දෝකෝහි විචාරම්ඛිතා මහරජ මෙබඳු මිනිරස සොරක්නු සම්පයෙන් ගැලවී බුදුරුවූ පංචකාම ගුණයෙන් ගැලසේ සුව වසන්සේක් රජසෙවනොස් එබඳු රාජ්‍රීය අපෙක්‍ෂාතොකොට තැන මහරා ආසේක. එසේහෙයින් නුඹවහන්සේ මරණභය නැති සේ කාරණ කිත්දයි විචාළේක.

ඉක්බිත් මහබෝසතාණන්වහන්සේ සබඳ මිනිසින් බුබාදිවූ සත්පුරුෂ සත්ත්වයන් ප්‍රශංසා කරණලද දැන සිලාදි දසපුණ්‍යක්‍රියා එසතු නොකඩකොට පුර්වතාවද පොරිසාදත දෙවපිය දෙදෙනාවහන්සේවද මිනිසකොට ධර්මතාය කරණලද්දම තවද බන්ධුවර්ග මිතු පුත්‍ර කලත්‍රාදින්ද උන් උන්ගේ අත්‍යවස්තුවලින් පරිද්දෙන් පොෂණකරණලදීම. එසේ හෙයින් සබඳ තිවන් පුරුම් සත්නාවූ මිනිස් මරණවසයදී ඉතිබම මිනිස් අනුභවකෙරෙමියි සතුන් ගෘහ කරණ්‍යයෙන් මරණවසයදී ඉතිබම මිනිස් අනුභවකෙරෙමියි සතුන් ගෘහ කෙරෙමි නමුත් නා අතුණෙකැයි වදාළසේක.

මේසේ මහබෝසතාණන් බණවදරාත් පොරිසාද සිතත්සේ මේ සුත සම්පූර්ණ රජ්ජුරුවෝ උතුම්වූ සත්පුරුෂධම්යෙහි පිහිටියාහ. සතුතසම්පහන්න බවුරාහාසිතඤඤ ඉදිත් මොහු මරා ගාතකකෙලෙන්නම් මිනිස් ඉක සත්ත්ව පැලියන්සේක නැවත පොළොව හෝ විවරදි බැලියන්සේයයි සිතිත් තුසවූව මහරජ නුඹවහන්සේ වැනි සත්‍යවාදී රජක්නු යෙදීක්කැරුයේ ඒකම් හලාහල විසයක් අනුභවකලාහම් වැන්සේයයි සිතිහෙන දිලියෙන රජදේ සිටුවාවැන්සේයයි කිය.

නැවත සතරහා ගාථා අසනුකැමතිව ආදර කෙරෙවසෙන් මහරජ සතිලෝකයෙහි යම්කිසි සත්ත්වයෙකුත් බණඇසීමෙන් කුසල කුසලවිපාක දන්නාවූ එබැවින් මවද නුඹවහන්සේගෙන් සතරහා ගාථා අසනුකැමැත්තම් වන්සේ සිතද දුන් දහමට ඇලෙයියයා යාඤාකළේය.

ඉක්බිති මහාබෝසතාණෝ දුන් වහාම මෙනුගේ ලය අදදවිය ඉතිබ මෙත්තිව මෙනාකලුයි සිතා වදුරා සබඳ එපවිතනම් කත්සොඹකොට අතති කිසා සාදුම්‍යාණෙනා කීලෙසෙ ගාථා සතර දෙසනාකොට තවත් සුසෘවූ නුවණින් ලිහිවිද දහසාවූ අති දක්වා විදරණසේක්.

සබඳ කල්‍යාණමිත්‍රයන් නවිග එකවාරයක් කරණලද සමාගම මොහෝ දවසක් ලොකෝසික පාරලෝකිකාර්ථයෙහි ප්‍රතිවත්තකොට රැකලත්ව සසිලිය සතු එකක නවද අසත්පුරුෂයන් හා සමග සියල් අවුරුදු එකතැනක විසි මත් දවසක් රැකලත්තව අපොසත යහුදුවකෙක.

නවද මහරජ සියලු ඉරියව්වෙහිම නුවණැති පණ්ඩිතවරු හා එක්වම හිසසළසුතුමය. ඒ එසේමයයි සත්කිස් බොහිපාසික ධර්මයන් පුරුදුකරත් නාවූ සත්පුරුෂයන් හා එක්වූ සමතෙම එම ධර්මයතෙම උතුම්සේ දක පුරුදු කරණලදුව සවුපසේ බුදුනැත් ලැබෙයි එසේහෙයින් ඒ ධර්ම පුරුදුකරත් නාවූ සත්පුරුෂයන්ව සියලුලෙසින් සේවනවන්සේක.

සබඳ පොරිසාද රජ්ජුරුවෙහි රජදරුවන්ව අබිවාහසවූ මිනාවූ සහිතාත්තඇති රථයක මෙන් සිතිසලෙක දිරාසෙද එමෙන්ම වාර්ධක්‍යයේ තුණාකාධ්‍යාත්තයන් සම්බාහවූ මේ සරීරයද කලෙක ප්‍රරාවිව පැමිණෙයි. විලිප්‍රරාවිව නොපැමිණෙත් කවිරදයන් සත්පුරුෂවතසයන් පැමිණෙත් නාවූ තුණ ධර්ම රාජ්‍යප්‍රාප්තික නොවෙයි. කවිරකාරණයෙන් දැයි යත් එසත් විසිය පුරුදුකලාවූ ප්‍රරාවුවද ජාති ජාතියෙහි ඒ ධර්මයෙහ මොහෝ මෙත්තිසෙහි රූපයෙහි සෙවනයෙහි වෙසසියෙහි ආධිපත්‍යයෙහ පිහිටුව මහල්ද හෙයිනැයි දනුව.

අනික් හැලවීගෙණ සියලු [පංචකාමසම්පත්තියෙන් සෑහෙවූ තමන්ගේ ගෙ
ගව ඝොත් පසමිතුරුවූ මා සමීපයට නැවත ආවේය. ඒ කතා රාජධර්මය
ඇතුලත්දැයි කීය. ඉක්බිති මහබෝධසත්ත්වයන්ගේ සබඳ රාජධර්මයෙ
කෙනෙක් මට වඩා මෙලෙවයි නැත. දවස්පතා උදය රෙබ මැ
නැගෙණසිරක් හෙයින් දහරාජධර්ම සෑහීගි රෙබාව තොවරදවා
සකලලොකයෙහි ව්‍යාපෘතවූ කීර්ති ඝොෂා ඇත්තෙම්. එස්සහෙයින්
ධර්මයට ඇතුලත්වී සිලයෙහි අතෘප්තිනම් සමවරක්නා පිණිස
වණ්ඩ ප්‍රත්‍යයෙකු කරා නැඟිඅම් ඉදින් මාගේ සබවසට කාලාන්තරයෙ
නොපවැනි පාපිමේ සත්‍යයස්ථම නියමවූ තර්කයට යන්නෙමිවද
හෙයින් ලාමක ක්‍රියාවට ඇතුළත්නෙ.වත පිණිස සබවසට දිවි දිනුම් ගැ
සේක. ඉක්බිති පොරිසාදයෙහි මහරජ වස්ත්‍රාභරණ ධන ධාන්‍යාදියෙ
පිරුණාවූ සියලු පොලොවද ආත්මානුවට කරණලද්දාවූ දිව්‍ය විමානය
උතුම්වූ ප්‍රාසාදත්වයද සොළොස්දහසක් පමණ දෙවතාන්ගේදුවී දිව්‍ය
අප්‍රමාණවූ ඇත් අස් රථ පාබල සෙනගද හවත්තිහාදිවූ සම්පත්තියද තුන්
ලෙහි යෙණෑගැර පවුණුවනලද රත්නවාහනාදිවූ සම්පත්තියද තුන්
මෙසා මහත් රාජඍර්ධිය හැර සබවසයෙහි කවර ආසීංසායක් දැක
දිවිපිදුසේක්දැයි විචාළේය. එසද මහබෝධසත්ත්වයන් ලැබිසිරි සිරි
ආකාසගංගා ප්‍රවාහයක්මෙන් විචාළ බසට අනුරූපවූ ධර්මකථාවක්
දක්වනසේක් සබඳ මේ පොලොතෙලෙහි විද්‍යමානවූ සම්පත්
නම් ඒ සියලු රජයන් සකෙරෙන් සත්‍යවචන නවැත රජයන් උතු
කිත්දහස් සබවසෙහිම පිහිටියාවූ ශ්‍රාවණ ඛ්‍රාහ්මණාදිවූ නැම ජාති ජරා වැ
මරණාදිවූ සකලදුකඛ නෑනි සාගරය මෙත් එතරව සාහසිපුරුසවැදීමෙ
නාපූයහි මේසේ ඒ මහබොධිසත්ත්වයෝ සවිඥානානුභාවයෙහි පැහැර තබාගත්
ආ බලෙකුව තමා අතකුබු සතරන්සැරයපිරිසකින් පහරදුන්කාල් උතුම්
යෙන් සිත්‍රිනවූ මහාව ධර්මදෙසනාකොට වදාළසේක.

එසද පොරිසාදතෙම බුඛපුබුබ පුබුබවූ පද්මයන් පරිදේදුන පා
මධ්‍යනතවූ වසුවිණඛලය පරිදේදුන්ද දතසක්වර වරදිවැදලින් මිදී ගැ
සතරන් කැටිසතක් සරිදේදුන් දිලිසෙන්නාවූ මෛත්‍රීපුරීෂාභිසරව මිතු
මිත්‍ර ප්‍රකාශකෙරෙමින් කරණලදකථා ඇති මහබොධිසත්ත්වයන් බුදු දා
මෙසා අනුරූපයක් හා සතනාලද උල් ආදිවූ නොයෙක් සත්සටුල් මිදීමැ
මහදෙසනාකරන්නාවූ වසුකාන්තියෙ දුටුසදකුන් මිනිසක් හෙයින් සෙබළුල
අද්දවූ මේ මුනුතුණි කිසිත් විත්තෝ ත්‍රාස මාත්‍රයකුත් නැත. කිමෙයදෝ
මේ සතරහා ගාථායෙහි අනුසස්දේ නැත. සබවසයෙහි අනුසස්දේ ඇ
නොත් කවර ආනුභාවයෙක්දැ'කෝයි විචාරම්'සිතා මහරජ මෙසේ දිසිය
සොරක්නු සම්පයෙන් ගැලවී ඔබුරුවූ පංචකාම තුණයෙන් නැඟිසිටි පුර
වහස්සේගේ රජනෙටෙහෙස් එබදු රාජ්‍යශ්‍රිය අපේක්ෂානොකොට තුස
මකරා ආසේක. එසේහෙයින් හුඛවහන්සේ මරණභය නැති සේ සරණ
නිත්දැයි විචාළේය.

ඉක්බිති බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ සබඳ මෑ වසින් බුබාදිවූ සත්පුරුෂ
සත්පුරුෂ නුවද පොරිසාදය. සදෙවපිය දෙදෙනාවහන්සේවද මිහාකොට
ගිණුරු නුවද බොධිසත්ත්වයන් හා එක්වූ සතෙකුත් එම ධර්මයෙහි උතුම්සේ දැක පුරුදු
රජසම්පත්වූ පරිදේදෙන් පොසකරණලදිම. එසේ හෙයින් සබඳ නිවන්
සත්පුරුෂයන්වූ මත මාසේ එලිකලෙනැත. ධර්මයෙහි පිහිටියාවූ මේ කවර
කරණයෙහිත් මරණවහාසදුයි ඉනිබඳ මාගේ මස් අනුභවකෙරෙමියි සලිත්යාක
කෙරෙහි සලිත් නා අතුණෙකැයි වදාළසේක.

මේසේ මහබෝධසත්ත්වයන් බණවදාරන් පොරිසාද සිසත්සේ මේ පුත
සේවූ රජ්ජුරුවෝ උතුම්වූ සත්පුරුෂධර්මයෙහි පිහිටියාහ. යුතසම්පහන
සේ බ්‍රේරණාසිතයහ ඉදින් මොහු මරා යාසකයෙළෙන්නම් මාගේ ඉන සත්
සකලව පැලියන්නේය නැවත පොළොව හෝ විවරදී නැලියන්නේයයි
සහිත් තුසවූ මහරජ නුඛවහන්සේ වැනි සත්‍යවාදී රජක්නු යමෙක්මැරුයේ
ඒසේ සලාතල විසයක් අනුභවකලාසම් වැන්නේයයි කිතිනෙක දිලිසෙන
සේවත් සිතුවොවැන්නන්සේයි කීය.

නැවත සකරහා ගාථා අසනුකැමතිව ආදර ගෞරවයෙන් මහරජ
සත්ලොකයෙහි යම්කිසි සත්ත්වයෙනෙක් බණඇසීමෙන් කුසලා කුසලවිපාක
දන්නාවූ එබැවින් මේදු නුඛවහන්සේගෙන් සහරහා ගාථා අසනුකැමැත්තෙම
මෙන් සිසද දුන් දසවිව ඇලෙයියා යාඥාකෙළේය.

ඉක්බිති මහාබෝධසත්තයෝ දුන් වහාසි මොහුගේ ලය අදදවිය ඉතිබ
මෙසිම මනාකලවූ සිසා වදුරා සබඳ එසේවනම් කන්නොබුලකොට අතසි කියා
නාඥාකිණිය කිලෙසෙ ගාථා සතර දෙගනාකොට තවත් සුසහවූ නුවනින්
ලකිවිද දතතාවූ අවි දස්වා වදුරණසේක්.

සබඳ කල්‍යාණමිත්‍රයන් තමන ඒකවාරියක් කරණලද සමානමය මොහෝ
දවසක් ලොකික පාරලෞකිකාර්ථසිසි ප්‍රතවසකොට රැකලන්ට සමසිය
සතු එකෙක සබඳ අසත්පුරුෂයන් හා සමගම සියක් අවුරුදු එකතැනස විසූ
වත් දවසක් රැකලන්නට අපොසක සතුදුවකෙක.

සබඳ මහරජ සියලු ඉරියව්වෙහිම නුවණැති පණ්ඩිතවරු හා එක්වම
එසසකළතුමුත්, ඒ එසේමයයි සත්කිස් බොධිපාසික ධර්මයන් පුරුදුකරන්
නාවූ සත්පුරුෂයන් හා එක්වූ සතෙකුව එම ධර්මයෙහි උතුම්සේ දැක පුරුදු
කරණලදුව සවුපසේ බුදුනාන් ලැබෙයි එසේනොසින් ඒ ධර්මය පුරුදුකරන්
නාවූ සත්පුරුෂයන්ව සියලුලෙසින් ගැටලවන්සේක.

සබඳ පොරිසාද රජ්ජුරුවෙනි රජදරුවන්ව අල්වනාසයවූ මෙතාවූ
සම්පත්නඇති රථසය මේසේ කිසිකලෙක දිරාසෙද එමෙන්ම වාද්‍රීගත්
තුරාකොධ්‍යායන්ත් සමාධානවූ මේ සරීරයද කලෙක ජරාවට පැමිණෙමි.
වැලි ජරාවට නොපැමිණෙන්නේ සවරදයක් සත්පුරුෂවාසයෙන් පැමිණෙන්
නාවූ ගුණ ධර්ම රාජ්‍යප්‍රාප්ත නොවෙයි. සවරකාරණයෙන් දැයි යන් එසත්
ධර්මය පුරුදුකලාවූ ජරාවුවද ජාති ජාතියෙහි ඒ ධර්මයෙහ මොහෝ
සම්පත්තියෙහි රූපයෙහි යෙහවනයෙහි ඓසර්‍යයෙහි ආධිපත්‍යයෙහ පිහිටු
වහලද හෙයිනැයි දතුව.

ආණාපයථ පොළොව භෙඛිත්ද සවුදුපෙති එකාව මෙතෙර කෙළෙ, ධනිමා, ධනිදෙක එක්තොටවෙයිති නුවණැත්තෝයිදැයි. අතේපුරුෂ සම්පෙදෙ පිරිපියාවූ අධම් සත්වයාගෙන් ඇත්යාහුද ඉදින් සත්පුරුෂ සත්තෙන් උත අවවාද පිලිගෙන ඒසුවපතාත් සහර සසුරෙන් එතරවියනැත්තෙයි සැයලූ එහදේවතාවන් ලවා සාධුකාර දෙවම්ත් ඔහා සතරහා සංවේග වදුලසේක.

මෙසේ මහබොධිසත්ත්වයන් මිනිරිවූ කවතඩත් ධම්දෙසනා කරන්නේ සමාද විෂක්ක බැවින් මේ කිම්යාතෝ මතුලොවුතුරා බිදුවන කොලොත් සැවියකි සිතත් සිතත් සියලූසතරිරය පස්වනස් ප්‍රතියෙන් පිහාසිත්ත. එහ මහබෝසතාණන්ත් කෙරෙහි මොළොක්වූ සිත් ඇතිව රාජ්‍යය දුන් පියාණන් සතුටුවූ ඇසිඳුබලා මේ නුඹවහන්සේට දිවියන්ට සිදුවූ රාජ්‍ය දුන් පියාණන් මැරිමක් ආදිවූ විසතුවක් නොදැක්ම, මේ මේ අති විෂාදනා සහිතවූ රත්රාජ්‍ය සතුටුවූයෙම් නුඹවහන්සේට ශාථාසතරට වර සතරක්දෙම් කතාපුවා කියා එපවත් අහා මහාබොධිසත්ත්වයෝ සබඳ කොපවත් වන්නාවූ මාණවක වන්නේ කිතට වන්නාවූ බෝලෝ පරලෝ දෙක්හි වන්නාවූ මාණවක දක්නෙකිය. සබඳ මේ සත්ලෝස්ථානයෙහි මා ඇතුළුවූ සියලූ සත්වයෝ ධම්ශ්‍රවන් නිර්වුක්තවූ සත්තෙකෙනෙක් නැත. එහෙයින් නුවණැත්තාවූ සෑදි මරණ එකාහාහාස්දුක මරණින් මත්තෙහි තමන්ට කිසාදෑහිවූ සත්ලෙවියි සුවසඳහා පණිවාආදිවූ පස්පවින් වැලකෙන්නාහුය. මරණින් මත්තෙහි වන්නාවූ සඩවී පාය දෙකත් අපෙක්ෂාව නැත්තෙහි මිස් ඉදිරිබක් අවඩක් වන්නේයයි නොසිතා අකුසලධම්මයෙහි විහාවාත් මිනිමරා අනුහවකරන්නෙකිය. එසේවූ තැනැත්තාවූ විසින් දෙමිවැයි කී වරය ඇයි සිතා හැරහැන්ම පණ්ඩිතකෙරෙහි ඇතුලත් නොවන්නේවේදැයි වදුලසේක.

ඉක්බිති පොරිසාද කියන්නේ මහරජ ජීවිතය කොන්වා තුබිමවන්නෝ මාදුන් වරයට හානියෙක් කිසිකෙලෙකත් නොවේ මා ඉකනැතිව වරගෙණ වැනි කීය.

එයද බෝධිසත්ත්වයෝ මේ තෙම ඉතා බුඹුටිව කියන්නේය. එකැත්ත ඉතිබල වර ඉතාමහාකල එනකුදුටවත් මිනිමස් නොකැපුතුයයිසතර වරදු කොට ගතිමනම් බලවත්ව මිරිකෙන්නේය එසේකෙතින් පළමුකොට අවසෙස් වරතුණ ගෙණ පසුව එකියන වරය ඉල්වාගනිමියි කියා සබඳ උත්තරය උත්තමයන් හා මිත්‍රධම්මයකෙරෙති. එසේම සතුවවහනයන් එක්වන සුත්‍රය ගත් යමුණාතම් ගංගාවෙහි ජලයත් එක්වූවාසේ උතුම්වන්නේය. එකැත්ත අවුරුදු සියයක් ජීවත්වන්නාවූ තමාගේ ඇසින් දක්නා අතිදුර ඇත්තෝ වරය පළමුකොට දෙවනි පොරිසාදයන්ගේ ජීවත්වීමත් කැමැති උවිස්සුත්ත සත්ත්වයන්ගේ ඉතා විසතය බැවින් මාගේ ජීවිතය දෙවනි නොදුටු ඔහු අවුරුදු සියයක් ජීවත්වීම තමාදක්නේ තමාගේ ජීවිතය ඇවැසි සේක විදුබි ප්‍රකාශකොට අවුරුදු සියයක් ජීවත්වන්නාවූ හා දක්නා නැමැත්තේ මෙබඳුන වරය පළමුකොට ඉල්ලූසේක.

එසේ පොරිසාදයෝ මේ රජ්ජුරුවෝ තමන්ගේ එබඳුවූ තමන්ගේ ගෙදරෙහිකිසිත්ත් පිරිහෙලා අල්වාගණ මරාකාපියන්ට හිතු මානුවිසුවපත් විත්හා කැත්තාහය. අනේ බුන් පරාජිතෙහිම සරසුතුබවක් ඉතා යහපත් තීරයකි සතුටුවූසින් ඇත්සෙම වසඳාකොට වරගෙන්ගිය නොදුන වරදෙන් නාවූ තැනැත්තේ.

එසේන මහරජ උතුම්වූද නුවණ ඇත්තවූත්සේද සතවායන ශතු නුඹ සිහේත් වදුල ලෙසම උතුතෑන අවුරුදු සියයක් ජීවත්වන්නාවූ මා සුවසේ දින විසිදුබෙවැයි ඔහ මේ පළමුවන වරය දිනිමියි ඇරගෙන්වැනැයි දින සුසුමියි මහබෝධිසත්ත්වයෝ දෙවෙනි වරය ඉල්ලන්නාවූ ඉකරජ යමෙස් එක් සියයක් රාජ්‍යාභිෂේකයෙහි රජදරුවෝවම පැමිණෙන ලද්දවූ අභිෂේක ඇත්තාවූ සතුටුවූ ඇසිඳුබලා මේ ඒ ඒ සථානයෙහි පළමුවූ සතුතියොහා, ඇත්තා හා මහත් සතුත්තේ තමන්

ගෙන්වා මේ මනුෂ්‍ය මාංශය මට ප්‍රිය මහාමය. මේ කාරණයකට එරිදිදු රාජත්‍රියක් ඇර උදකලාව වසඟව වස්මිනි එස්සේගෙයින් මේ ඉන්නෙමි වැලැක්ක නොවේද අනික් වරයක් ඉල්වා නුවණි කිය.

ඉක්බිති මහබෝධිසත්වයෝ මෙසේ මිනිස් තමාට ඉතා ප්‍රියමනාප වැලැක්කෙනොවී, තමාගේ නුහුඹුනින් කියනබවලුත් අතුලය ලුත්ව ඒ නිසා පිරෙනබවලුත් හෙතු ලුත්තේ අනාවාර ප්‍රවෘත්තියෙක් නැත. ඉතින් කාරණයකින් මෙහින් වලකත් මා විසා කියිකෙණෙක් නැත. ඉතින් වලකම් සිසා ඔහට බණ වදාරණසේක් මහරජ තාබදුවූ බිදුරුවියන පිළිදු ඉන විශෙෂවූ අසිමහත්වූ ලොකධාතුන් පිරිසිදුවූ නේ මෙමට පිරියසි වගෙයි ගෙයි විනාවෙනව මතුවන්නාහු දිව්‍ය මනුෂ්‍යලෝක සම්පත් තා කිවින් නමත් නීත් පිරිසි ඉතා භයානක සඛරූප ඇත්තාවූ නරකයෙහි ඉපද අසවල හත් ගණන් අවුරුදු ලුවල්ලෙහි සතරඅපායෙන් ගෙඛනගෙනෙහි දුක් අ භවකරන්නෙහි එහෙයින් මහරජ තමහට නොසැලිහෙනවුන් විසින් තමන් කය තමාවම ප්‍රියවන බවලුත් අනික් වසතුවක් පියනොවන බව තාන් නිනුත් පරීක්ෂාකොට බලා එසේහෙයින් තම තමාට නොයිසා ප්‍රියවතුන ලත්නව අකුසලය පුරා අපායභාස්වන්නෙහි එබඳු නුවණැයි බවත් දුන් වද යමෙක් අකුසල් පිරේනම් එසි විනාශවඤ්ඤ එහලොසික තාරලොසික සම්පත් ඛාධාදෙන්නාවූ පරම් ඔබුරුවූ කල්‍යානකම්මයෙහි ඇසිරිණ ලුබුව, එසේ හෙයින් සඛකියාඛි ප්‍රත්‍ය ප්‍රවෘත්තවූ රාජ්‍යයෙහි ලුකිවි කොප විසින් ඒදිකලාද ඒ තාරාජ්‍යය සම්පත්තියකින් පිරිහෙලා නැවත මේ ජාතියෙහි ලුතවූ තොට නරකයෙහි උපදවන්වි නිසිවූ තෘෂ්ණාවට වසඟනොව මතු දිව්‍ය මනුෂ්‍යලෝක සම්පත් යාඛා තව සුදුසුවූ කුසලකම්මයෙහි යෙදි මිනිසුන් කෑමෙන් වලකවයි බණවදරා සතරවැනි වරය ඉල්ලුවේක.

මෙසේ මහබෝසතානන් දෙලොව හඟවා වදාළකල් නරය පසින් නුසුඑලම් සුනඛරාජ රජ්ජුරුවන්ට දෙම් කි වරය නොදෙන්වින් නොපිළිගේ. මිනිසුන් කෑමෙන් වලකින්වත් නොපිළිවන කුමක් කෙරෙමිදෝහෝ කැපී පිරුනුවූ දුසින්සුන්තව මහරජ මිනිසුන් ඉසා ප්‍රියවන බව වදරා අධිප්පරයුත් ඉල්ලුව හෙනැයි මෙසින් වැලැක්ක නොහෙමියි ඇසිය.

බෝධිසත්වයෝ එසවත් අසා වදාරණසේක් සබඳ යම් සතිසෝඪ මෙමට ප්‍රියයි ආසාසොනඛයාගැර අකුසලකම්මයෙහි ව්‍යාවෘතව කාරණකාරණ පරීක්ෂාකොට නහනොහෙන්නාවූ ප්‍රියසේවනය පිණිස එසමිලුවුරා අදුසු කොට එතනත මියවැවෙන්නාවූ රා නොබුන් පරලෙවිහි නරකයෙහි උපද සූත්‍ර කවද මහරජ මේ ලෝකයෙහි යම් සතිකෙනෙක් නුවනින් පරීක්ෂාකළ සුරාපානාදිවූ ප්‍රියකාරණය කායික වෛතසිකවූ දුකට හේතුවයි නුවණින් දැන එබඳුවූ අතිවිත්‍යක්‍රාන්තයෙන් දුරුව උත්තාඛයෙන් යුත ශීලාදිවූ සුවරිතයෙහි යෙදෙන්නේක. එසේවූ සත්වතෙම නිත්‍යකටුකාදී ඔඛඩ අනුභවයෙන් නීව්‍යාධි වඛාසත්වයන්නුමෙන් තමාකල සුවරිතයාගේ මෙලොවින් සුවිදැස පරලොව ඔසකල්හින් දිව්‍ය මනුෂ්‍යාදි සම්පතට පැමිණ සුවිපත්වන්නේ වදාළසේකි

එසවත් අසා පොරිසාදතෙම බැඟැපත්ව අඛස්වන්ඔ මහපුරුෂයා ඉතින් මේ මිනිස්සුනෙහි කල ලොඛයන් ජීවිතඔ හා තමිනකාට සිතන්නාවූ ඒදිසිදුදෙයාද මනොඳුවූ විසතුකාව ස්ලෙඛකාවයෙහිද ආලයැගැර උදු සතාව වඛාසවාදද මේ නියාවූ එඛවූ මිනිසුන් කෑමෙන් වැලැඛෙමියි ඔබ වදාරණසේදිපියන්ද ඒ මට නොපිළිවනැයි කියේක.

නැවත ඉක්බිති මහබෝධිසත්වයෝ එමිමෙ පොපුසාදයෙනි නුවණැත් තාවූ රාජසිංහයෙනි දෙඛසක් නොඛිසාම සතාඛවිවනඔව කියති. එඛදුවූ නොපිස් නැතිව වරයක් ඉල්වාගනුවසු මට කියා දුන් මා ඉල්ලූ වරයට මැලිවව් එසේ සේසින් පළමුවූ කොපයි බඔට සරිනොවන්නාහයි කිය.

නැවතත් පොරිසාද මහනෙරිඳ මිණිස් මිහෙකුගෙ ලොඛයෙන් කම් තුන්නවූද බොහෝ අතුඔල් අඛිවිව අසවට පැමිණිසිනා එඛදුවූ මනුෂ්‍යමාංශ සුත්තෙකරෙමියි කෙසේ වරයක්දී පියන්දයි වරයක් අඛමිත් කියන්න.

ඉක්බිති මහබෝධිසත්වයන් පොරිසාදයනි යම් සත්ඛයකුගෙන් කෑමියි වරයක් දෙමි යමෙකුට කියාම නැවත මැලිවෙනම් එසේවූ වරය නොදිය සුත්තේක. කොපි වනාහි මට සඛද නොසැකෙකැකොට කැමියි වරයක් ඉල්ලා මනේ ජීවිතය හා ලියන් කැර තෙපු කොප ඉල්වූ වරයක් දෙමි. නියතකොට මේ ජීවිතය හා ලියන් කැර තෙපු කොප ඉල්වූ වරයක් දෙමි. නියතකොට මේ කියා දෙතුන්වැනිව ඉල්වියදීත් මැලිවි ත්නම් සත්‍යවාදී කමෙක් නොවෙයි තව් මෙලෝකයෙහි සත්ඛයන් සත්‍යවාදීද අවයවය රැකගත්තා පියාය සම් පත් දියයුත්තා හා ජීවිතය රැකගන්නා කැමැත්තේ සත්‍යවාදීද අවයවයකැර පියන්සේය සත්‍යවචන සංඛ්‍යාතවූ සුවරිත ධර්මයාගේ අනුසස් පිහිතරණ සඛයන්නේ අවයව ඛහ ජීවිතය යන මේ සියල්ල හැර සුවරිතසම්ප්‍රාකි රාජාගේ සඛයන්නෝ එසේනයින් මට දෙමි කී වරය නොවැලිව විනාදී සත්‍යවචන කුසල පුරාගනුවසු යනාදින් නොයෙක් කාරණා කියා පොරිසාදයන් සත්‍ය වචනයෙහි පිහිටුවා ඉක්බිති මහබෝධිසත්වයානෝ තමන් ගරුබව දක්වන්ත පානු පොරිසාදයෙනි යහපතු සෙරෙන් යමෙක් කුසලා කුසල ප්‍රකාශවූ මිණ කථාවක් උගත්තේද යම් උපාඛ්‍යයෙක් යමිස්නුයේ සිත කැකසේ දුරුකොට නිසැංකාකළෙද එසේවූ ආචාරියතෙම එඛදුවූ සුද්ඛලයන්කට ශිල්පද කැවූ නැයි කියන්නේ මෙසේ පැමිණි දිවසිනක් පරිද්දෙන් පිහිටවන්නේය. ඔයන් කැයිසිය සත්‍යක්ඛව පැමිණි දිවසිනක් පරිද්දෙන් පරවාදිමර්දනය වන්නේය. කැයිනිකල නොස් නැලවියැන කැනක් පරිද්දෙන් පරවාදිමර්දනය වන්නේය. එසිදුවූ උපාඛ්‍යයා හා කල මිත්‍රවිය නුවණැත්තෝ නොදිරවන්නේය. කොට කියා රක්නේයයි සනාදින් සඛද පොරිසාදයෙනි යහපත් ගුණැයි ආචාරියෙ නෙකුන්ගේ බිස් නොයිවිසිම කවසුතු නොවෙයි මේ කොප බාලකල ප්‍රියවූ ආචාරිව බොහෝ ශිල්ප ඉනැත්වී දුන් ලිඛවිලාතෂයන් සතරනා කැරා සිසිසේනෙහින් මාසිවා කරන්ට සමාපි සුදුසු වෙහෙනාකයි කිය

එඛස්අසා පොරිසාදතෝ සිතන්නාවූ සුතඛතෝම රජ්ජුරුවෙනි මට ආචා ර්‍යන් සිටියාය. මා විසින් කැමැති වරයක් ගනුවයි කිවා. වරයකුත් දෙනලද ඉඤ්ඤ කළමනා කිසිදු එක්ජාතියෙක උපන්කල සියලුම එතාසතෙන්ම සුඛව මිකුම්ස් නොකමි යන වරය දෙමියි කදුළුබාරා වැගෙන මුහුණින් සුත්තව උණ්ඩනෙහ් නැඟිසිව සුතඛතෝම රජ්ජුරුවන්ගේ ශ්‍රීපාදමූලයෙහි වැද

වැනිර ගබඳ සුනඛයෝම රජ්ජුරුවෙනි එකාහාකාරයෙන් ම මිත්‍රයන. ඒ නිසා රාජභවනයත් හැරපියා මහවනයට වැදිලාවත්, දැනත් ඉන් වැලකෙන්ට මට කිසිදාක නිරාහාරව ප්‍රාණයෙනුදු ඒ මිත්‍රකම නොපට දිපියෙමි මනමත් නොකම් කිහ.

ඒ අසා බොධිසත්ත්වයෝ ගබඳ පොරිසාදයෙනි එසේමය සිලුතුරෙ පිහිටා නම්බාගේ මරණින් උතතාවයනි කියම. මහරජ තොප එසේ වර්ය දිපියන්ට වදලද පවන් ආඥාවාරීයෙනි පිහිටාගව එකතුවෙනුදුත් සත් ගාඳුකෙරෙම් ඉදිත් මා කෙරෙහිම තොපගේ පෝලියන් ඇත්තේ ය රජ පන්හිල් අරඹනුවනි කිහ.

එබස්අසා පොරිසාදයෝ යකපනැති ගබඳ මට පින්හිල් ඉපදුණි කියාම බොධිසත්ත්වයන් පැහැපිහිටුවා, වැඳ එකත්පස්ව උන්නේය. මහ බොධිසත්ත්වයන්ත් එබදු තද රුසුවුගුණයෙන්යුත් මිනිසත්කම ඇවිදුණු පොරිසාදයන් නොදැකම් බණකතා හා නෙතුකාරණා වචනයෙන් තෙමෙහි සින් වචනයන්ත් ඇතිකොට ඒ ජාතියෙනි අහුන්ගේ ජීවිතය නොතසාන පසුවසිලයෙනි පිහිටුවූහ. එකණෙහි එතනට රුස්වූ හුදාවූ දෙවියෝ මිනිස්කම සම්පයන් කෙරෙයි ගම්‍යාධ අවීචියෙනි පවන් හැංගුවදන්වා ලොකුගුරු මුළුල්ලේ දිවය ශ්‍රාවම ශත්‍රුන්ගෙන් පොරිසාදයන් මිනිමස්කෑම වලකාලුවා නිසි කෙණෙක් නැත. අනේ සුනඛයෝම රජ්ජුරුවන් කෑලදුන්කාලය කලදු ඉතා යකපනැති වසලගැබ එකකොළාහල කෙරෙමින් තුම් තුම් තැ කාර දුන්හ. හුමාවුදෙවියන්ගේ සාධුකාර ශබ්දයත්, වාතුම්මාරාජිකාදී දිව ලෝකයෙහි දෙවියන් ආදිවූ යදිවසලෝකයෙහි දෙවියන් ආදිවූ සියලු ලෝ යන් හා සොළොස්වැනි ඉඛ්ඨිලෝකයෙහි දෙවියෝ සාධුකාර දුන්හ එදවස් සුව සෝම රජ්ජුරුවෙනි විසින් පොරිසාදයන්ට බණකියා, පසඳුසිලයෙහි පිහිටුවා දුහ ඒ වෙගවැඩී දුක ගබ්ධිවූ වෘක්ෂදෙවතාවාද විමානයෙහි සිව් සැලකෙ දින. ඒ වෘක්ෂදෙවතාවා දුන් සාධුකාර ශබ්දය අසා සුනඛයෝම රජ්ජුරුවන් කලසේ ඉතා දුෂ්කරය දෙවියන් විසිනුත් දමනේලිය නොහැකි තැනැත්තා පවිත්‍රවූහු දමනේලූ බව තුන්ලොවට තාන්තිජල දුන්නා වැනිසයි කතදිල් මිනබෝධිසත්තාණන්ට සාධුනිකලහ. පෝරිසාදය සුනඛයෝමරජ්ජුරුවන්වැද එකත් පසෙක සිටියේය, එසඳ බොධිසත්ත්වයෝ රජදරුවන් උනාපුවාතාත් ඇතාසයි කිහ.

එවන් අසා පොරිසාදතෙම මම මේ රජදරුවන් ඇමිදෙනා මිටසු රුව සිටියෙමි. එසේහෙයින් මාවිසින් මුදනලද මේ රජ්ජුරුවෝ විවිත එස්වලා කොල අපගේ සතුරා නොහැර අල්වවත් යියා මරාපුතත් නසුයි සිතා මා විසිනුත් සුනඛයෝර රජ්ජුරුවන්ගෙන් හාරකත් පසඳුසිලය මිනස් ජීවිතය යහත් බිදපියැ නොහැක්කැයි සිතා ඉන්වනසේ හා කැරිනෙ සින්ම බිදියයුතුය, එසේකල්හි මට අහසවේවයි කියා මිනබෝධිසත්ත් මිල කාරුණි දෙදෙනම් නොසින් රජදරුවන් මුදමහයි කිහ.

එවන් අසා මහබෝධිසත්තාණෝ දෙදෙනම් යහපනැති කියා නුනඛය රාජාව අනතරාව නොන් සිතනසේක් රජදරුවෝ නම් ඉතා දත්ඛවූ මිනස් තුන්නාය. එසේහෙයින් මෙහු එසිහිය මුදුන්පත්නුවූය. හාදාහ හා එසේ නුවණෙන මරාපුතම මාකළ එකාමය මුදුන්පත්නුවූය. එසේ නම් මේරජ්ජුරුවන්ගෙන් ප්‍රතියුපකාර මදියයුතුයයි සිතා වදරණසේක් මේරජ්ජුරුවනි මේ පොරිසාද රජ්ජුරුවන් තොප හා මවසිත් වැලින් දුඛය නිදහස්කැයි ප්‍රයියු ඇරගෙන පොරිසාදයන් ලඟට කැඳවා ගබඳ රජ්ජු ගැබ්ත් උනාපියවයි වදළසේක.

ඉක්බිති පෝරිසාදයෝ කඩුව අතින්ගෙන එක් රජ්ජුරුකෙනෙකුත් බැඳ රජ්ජුයි වැල් පොලුනහාපිය එකල ගත්වහක් මුළුල්ලෙහි නිරාහාරව සිටවූ වේදනාවෙන් සුලුහඬයි එල්වනලද කටුකරඹු මල්දම පරිද්දෙන් ගත්හි තැන කරකැවිකැවී ආයාස විදිමින් එල්ලෙන්නාවූ රජ්ජුරුවෝ බැමිම් ගත හිනි

ඇඹුකල්ලි ශබ්ද මේ වනයෙහි ඉඳ කරන්නේයිමද අතිශයින්ම රාත්‍රිය බිරණැස්නුවරට යමහයි වදළසේක.

එවත්අසා පෝරිසාදයෝ සාමිනි කුමක් වදාරණසේක්ද මුන්නැහැ රාජ්‍යයට කිසෙමිනම් නුවර වාසිනු මේ රජතෙම මාගේ මව මරා, තාත පියා මරණසැයකි යනාදීන් මහත්වූ වෛර ඇත්තාහු මේ හොරුනි අල්ලාගෙන මරාපියව යනාදීන් ආක්‍රෝශ පරිභව බෙහෙමින් මහත්වූ කරදරකොට පළඟුවා කැටිත් මුගුරෙන් ජීවිතක්ෂයට පළඟුවාපියන්නාහුය.

එසද නුඹවහන්සේ සමීපයෙන් ගන්නාලද පිරිසිදුවූ සිලයෙහි පිහිටි හෙයින් ජීවිතය පිණිස අනික් කිසිවක්හු මාවිසින් මැරියහැක්කේ නොවේ.

එසේහෙයින් මා නුවරට යා නොහැක්ක. තවද මහරජ මියැදුවූ මිනිස් කැමෙන් වැලකුනාවූ මම ක්ෂුද්‍රවූසක් ජීවත්වෙද්ද ඉතිඛ නුඹවහන්සේ ගුණ නට නොලැබෙවි වේදැයි මහහඩින් ගඩා සාමිනි නුඹවහන්සේ වැනිදුරු වැනි කිහ.

ඉක්බිති මහබෝසතාණෝ මහත්වූ කරුණාවෙන් ඔහුගේ පිට පිරිමැද සබඳ එහෙයින් නොප ඒ රාජ්‍යයෙහි පිහිටුවම්හ් සුසඥෝම රජ්ජුරුණෝ මමය නොපවැනි සදපරුෂවූ සාහසඥියා ඇති එකෙක්හු පදා දක්නේලි එබදුවූ මව මරණැස්නුවර ඇත්තන් සරුවස්කොට මා කීවා කාදිද එහෙයින් නොප ඒ රාජ්‍යයෙහි පිහිටුවාලියහෙමිය. ඉදින් එසේකරිහොත් නොහෙමිනම් මියසතු තුන්සියයක් යොදුන් කුරුරට හා සත්යොදුන් ඉදිරියට නුවර ඇතුළුවූ සියළු රාජ්‍යසම්පත්තිය දෙකක්කොට බෙදුසියා එසේ දෙව එසේහෙයින් නොප මාසී වචනය කළ තැනැත්තන්ගේ තරම් හා දිග පුරා තනය සැපයෙහි පිහිටුවාලි මාව බලුවුවන්වම සුදුපුදයි ඔහු රාජ්‍යසම්පත්තියි ලොහකරවනසේක්.

මහරජ නොපසේ මුළුතැන්නෙහි අරක්කැමියන් මියන් මොහොට දුරු මිරිස් ආදී නොයෙක් කුළුබඩු හා පිසනසුවද කවහලද තෙල් තුරුළුදු ගිරා ආදී පසඟි සතුන් තෙල බැඳිම මැලවීම ආදිවූ නොයෙක් රසමියුදුල් යුක්තවූ භක්‍ෂ්‍යයන්ගේ සුඛභොජනඛලුවූ රාජභොජනය මේ නිවටමින් බිලදැ පුරුෂවේද වකිහය කෙරෙමින් සැපසේ රාජ්‍යසම්පත්තිය අනුභවකරන්න සබාලා කවර කාරණයක් හෙතුකොටගෙණ මේම වනයෙහි වසන්නෙද්ද.

කවද මහරජ නොයෙක් නොයෙක් දෙසයහි රජදරුවන් විසින්සේන එලවහලද භාණ්ඩාගාරකුණ්ඩලාභරණාදීවූ නොයෙක් ආභරණ ආදියෙන් සුදු නුවූ නායේ නොළොස්දහසක් ස්ත්‍රීහු පිරිවරු දෙවඟනන් මෙන් රාජ්‍යසම්පත්තියෙහි දිවි යාවූ කා පිරිවරාගෙණ නොයෙක් ලීලා විලාසයෙන් සිතෑනි යම් උසුල් යෙක් ඇත්නම් දුරුකරන්නාහුය.

කවද මහරජ නාඨාපුකාර වණිකම්බිල හා සිංහ ව්‍යාඝ්‍රාදී අදෘෂ්ටිවූ කෙතෙල් මුවසම් ආදී නොයෙක් සැප ආස්තරණයන් හා කොදුරලන් ඇත

අතුරණලද ශ්‍රීඝනන් ස්ත්‍රීඝනයෙහි සැතපී තවද නඟනලද ඛවලාතපත්‍ර ඇති ශ්‍රේෂ්ඨවූ සිංහාසන මඤ්චකයෙහි ඉඳ රාජමණ්ඩලි මහාමාත්‍යාදීන් විසින් පිරිවරාගෙණවූ රාජ්‍යානුශාසනය කිරීම තවද දෙවඟනන් බදු වරඟනන් ගයන රඟදෙව ආතෝද්‍යික තූර්‍යනාදයෙන් හා මනාවූ භාවභාවවිලාස විලාසයෙන් යුක්ත වූ සංඛඨික තූර්‍යනාදයෙන් සිත්පිණවම්න් කරණලද වින්දිතවාදීන් විසින් කියනලද ගීතිකානාදයෙන් සිත්පිණවම්න් කරණලද දිව්‍යසම්පත්තියක් සේ රාජ්‍යශ්‍රී සම්පත් හැර උදකලාවම් මේ වනයෙහි දුඛෝත්පන්න දුක්ඛා දිකවූ දුක්වේදකම්ද තවද සාගේ සිත්කළුවූ උද්‍යානයෙහි නඟන සුගන්ධ මල් සොවල්පල්ලෙන් සැදී සිවි රැක්වල්න් හා අන්තරාපාකාරයෙහි සංචාර කරන්නාවූ නොයෙක්ව දිපද චතුස්පදජාතීන් හා පක්ෂිසමූහයන් කළ ශබ්ද නොසෙක් විල්පතලයෙන් හා හංස චක්‍රවාකාදීවූ ජලචරපක්ෂීන්ගේ අති මධුර ශ්‍රවණීය රාවප්‍රතිරාවයෙන් හා කුසුමෝදය පිණිස අත්පසින් අඩාබස් කාවූ පාවණ්ඩ ඉඳුඛ වඤ්චකයන්ගේ රවණීයවූ ඛ්‍රාංකාර නාදයෙන් උපලක්ෂිත වූ අතිශය රූපසම්පත්තියෙන් ශ්‍රේෂ්ඨ සාධුසම්මතවන සෙරෙමින් වසන්නාවූ අයිසේ රජුන්ගේ ඉඳුරන් සංවරණ හැර වනයෙහි කුමන සැපයක් තක්ක රණීයවූ බරණැස්නුවර රාජ්‍යය හැර වනයෙහි වදළසේක.

රජ්ජුද? එසේහෙයින් සබඳ රාජ්‍යයට යමහයි වදළසේක.

එසේ මහබෝසතාණන් එසින් පෙර අනුභවකරණලද නොයෙක් පංච කාමගුණයෙන් සුසන්නවූ රාජ්‍යසම්පත්ති පදඛන්ධකරවා වදළකල පෝරිසාද රාජ්‍යරූපෝ සිසන්නානාහු මනිවස්කැම් නමැති සැපයක් නැතිකල මුන් කී රාජ්‍යසම්පත්තියව වඩනා සම්පත්තියක් නැත්තේ නියමය මේ කාමිදරුවාගේ සම්දිකාරයෙන් මම මෙලොව පරලොව දෙකින් මාකෙරෙහි ඝන කැමැතිව දෙවුකොට මා කල්‍යාණ කම්යෙහි පිහිටුවා දෙවනුව පුරුහුතුවූ රාජ්‍යයෙහි පිහිටුවනුකැමැතියෙක් මුන්වහන්සේ විනා මා රාජ්‍යසම්පත්තියෙහි පිහිටුවා උත්තම සම්පත් කෙණෙක් මේ භූමිමණ්ඩලයෙහි නැත. එසේ හෙයින් රාජපුත්‍රයාගේ සමවයෙන් පුරාතන සම්යෙහි පිහිටුවා සියදිවි සිතන් සිතන් සකල ශරීරයේ මැඩගෙණ පවත්නාවූ ප්‍රීතිප්‍රමෝදය යෙන් මහබෝසතාණන්ගේ ශුණ්වණීනාකරන්නැති මහරජ කාමණපක්‍ෂයෙහි වසුවණ්ඩලය යම්සේ දවසින් දවසට භාසනපක්‍ෂයට පැමිණේද එමේන්ම අන්තපුරුෂයන් හා එක්වූ උපාසමයෝත් දවසින් දවස ශ්‍රී භාසියට පැමිණෙන්නේය, ඒ එසේමය යම්බඳුවූ මව සත්‍රඛම්වූ අරක්කැමියනා එක්වීමෙන් මනි සෙහි රසදැන කරණලද අකුසලකම්යෙන් නුඹවහන්සේ සදහා විනා මද කින් හරකෘවයිගෙවෙයි එහෙයින් මහරජ නුඹවහන්සේවැනි ශුක්ලපක්‍ෂය කැඩුවූ මාවැනි කාණපක්‍ෂය සම්බඳවූ වසුවණ්ඩලයට ඉතිම් ශුක්ලපක්‍ෂ සෙහි වඩමානවූ වසුමණ්ඩලයක්මෙන් මහත් යසශ්‍රීන් වඩින්නෙම් බොහෝ කුසල්කොට මතු දිව්‍යලෝකයට යන්නෙමිවදැයි යනාදී මහබෝසතාණන්ගේ ඉරණවණීනාකොට නැවතත් මහරජ යම්සේ නොඩ වන්නා වැසිවර පමණ කා පමණ මැරි ව්‍යාලන පමණක්මුත් බොහෝකලක් නොපවතිද අත්පුරුෂයෙන් සේ සමාගමයත් බොහෝකලක් සව් ඵලාපාක පවත්වාලන්වි අසම්භීය. යම්සේ විල්හි වස්නාලද වැස්සෙහි ජලය බොහෝදවසක් සිරවියර ඇතිහෙයිනුත් ජලාශය ඇතිහෙයිනුත් බොහෝ දවසක් පවත්නේය. එසේහෙයින්ම ලෙහි තෙන්වූ කරුණා ගුණ ඇති නුඹවහන්සේ බදු මහාත්මයන් හා එක්වූ සහි

පෙම් වල්ලි වට වසිමින් බොහෝකලක් පවත්නේමයි. එහෙත් අනෙකාපරියාසෙන් මහබෝසතානන්ගේ ගුණවර්ණනාකලෙහි.

ඉක්බිති ඒ ශ්‍රී මහා බෝධිසත්ත්වයෝ පෝරිසාදඅන්ත්‍ය හා සියළු රජදරුවන් කැඳවාගෙන වනයෙන් පිටත්ව පසල්ගමකට අවුදින්වන්ත එසැ ඒ ගුණයන් වාසිනුසුනයෝම රජ්ජුරුවන්වහන්සේ දුක සුනුව ඉඳිපත්නුවරට කෝ සිය වල්ගන්හ. එසඳ මහාබෝධිසත්ත්වයෝ සිවුරගසෙනග සෙණඅවුත් රජ්ජුරුවන් පිවිසුරාය යට නික්මුණාහ. අනරමඟ දනවැසි සත්වයෝ බොහෝ පළිරා බිහාරතුති රාජ සෙණ රජ්ජුරුවන් පිරිවරා කැටුවම නික්මුණාහ, මෙසේම පෙරමෙන් හා සඟඟ බරණැස් නුවරට පැමිණිසේක.

එකල පෝරිසාදඅන්ත්‍යගේ පුතනුවෝත් රාජ්‍යයකරන්නාහුද. සෙසෙ රද්දු නම් කාලඅසතිනම් සෙසවෙරද්දුමහ, එකල නුවරවැස්සෝ පුතණුවන් රජ්ජුරුවන්වහන්සේ පෝරිසාදඅන්ත්‍ය දවසෙකිලා කැඳවාගෙනඑන්නට අසා නුවරට ඔහු වැද්ද නොදෙමිහයි වාසල්එලා ආයුධඅන් අත්දැනිම් වීරයා සැරයි සිටිඅන්හ.

මහාබෝසතානන්වහන්සේ වහසල්එලාඟත්බව දුන පෝරිසාදඅන්ත්‍ය සියක් රජදරුවන් දුරම රදවා අමාත්‍යයන් ගණඅන්ක් කැරෙන වැදුල්කැරි නොස් තමන්වහන්සේ වැඩබව දන්වාඇවුසේක. එපවත් අසා රජ්ජුරුවෝ නුහස්නෙන් හැඩිසිට වහා දෙරහැර රජගෙට වඩාගෙනෙවයි විවාහසළුව.

ඉක්බිති බෝධිසත්ත්වයෝ අරණ්‍යද දෙරින් නුවරට වන්සේක. රජ්ජුරුවෝද සෙනෙවිරද්දුද පෙර ගමන්කොට නොස් ප්‍රාසාදඅට විවාහගෙදරින් රාජාසනමණ්ඩපයෙහි වඩා, සිදුවා බබාසුන්ලිව සිපියාහ. එසඳ ශ්‍රී මහා බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේද පෝරිසාද රජ්ජුරුවන්ගේ අගමෙහෙසුන් සමිපවූසද සෙසු අභ්‍යන්තරවරුන්ද සම්පත්ව කැඳවා එදා රජ්ජුරුවන් නුවරට වැද්ද නොදෙන්ට කාරණා කවරේදැයි සෙනෙවිරද්දුන් විවාළසේක. එසඳ කාලඅන්හි සෙනෙවිරද්දු මහරජ ඒ රජ පෙර මෙනුවර රාජ්‍යයකරන්නේ බොහෝ සතුරු පුරුෂයන් මරාකා රජදරුවන් නොකළමහා දෙසක්ම කෙළේය වැරදි නුවරින් පිටත්වූවෙන් වහමඛ්‍යයෙහි ඉඳන් මිනිමරා සන්නේ සියලු දෙනාම සිදුරුම කෙළේය. එසේහෙයින් මෙබඳු පව්වූගුණයක් සඩහාවකොට දැන්කල් එකෙක් ඒ කාරණයෙන් නුවරට වැද්ද නොදෙමහයි කියා.

එපවත් අසා මහාබෝධිසත්ත්වයෝ වදාරණසේක් සෙනෙවිරජුනි දැන් ඒ රජ්ජුරුවෝ එබන්දක් නොකරති, කාරණා කින්දැයිඅත්? මම උන් දෙන්නාලා සිල්යෙහි පිහිටුවා ප්‍රතිඥාගනිමි. එසේහෙයින් ජීවිත පිණිස ප්‍රාණඝාත අදිනු සිංහා පිහාවක් නොකරන්නාහුය. මෙතැන්පටන් ඒරජ්ජුරුවන්පිණිසයෙ ඇමට හයෙක්වී නම් අපවිහාරයයි වදාරා රාජපුත්‍රයාණන්ට අවවාද වදාරා සේක් රජ්ජුරුවෙනි, දරුවන් එසින් දෙවෙවිසන්ට උපස්ථාන කළයුතු යි කාක් දෙවෙවිසන්ට උපස්ථානකරුවුන්ට වඩා පලමු දිව්‍යලෝකයට යන්නේ

ස්වර්ගයෙහෙක් මේ ලෝකයෙහි නැත. ඉදින් වැලිත් දෙවෙවිසන්ට දුන්නවූ ස්වර්ගයෙහෙක් නරකයට යන්නාහු ඝනාදින් රජ්ජුරුවන්ට අවවාදකිරීම සෙනෙවිරදුන්ට බනවා කාලඅසතිනම නොද රජ්ජුරුවන්ගේ අත්‍යන්ත ඕත්තු යෙහි රජ්ජුරුවන්ට සේවකයෙහිය. ඒ රජ්ජුරුවන් එසින්ම ඉනා ඕසත්වූ රාජ්‍යයෙහි පිහිටුවනලද එසේ නෙහින් තොප එසිනුත් රජ්ජුරුවන් කැඳවා හැසිරියනුඇයි සෙනෙවිරදුන්ට අවවාද කිරීම බිසවුන්ද කැඳවා ඒ දේවී කොපිද කුලයෙන් අවුත් මේ රජ්ජුරුවන් සම්පයෙන් අඟමෙහෙසුන් නකුරු උදිත් සමාන එසස්ඇතිව රජ්ජුරුවන්හා සමඟව එසි එක්ව රාජ්‍යශ්‍රී අනුභවකරව එකොසින් නොප එසිනුත් කෙලෙසිගුණ දුන දෙවිකාව එසිව අනුභවකරන්නාවත්ව සුදුසුයයි සනාදිවූ නොයෙක් පරිද්දෙන් රජ්ජුරුවන්වද උපස්ථානකරන්නාවත්ව බිසවුන්වද ධර්මදේශනාකොට නෙසුත් අභ්‍යාත්මිකධර්මයෙහි පිහිටුවා සෙනෙවිරදුන්වද බිසවුන්වද ධර්මදේශනාකොට නෙසුත් අභ්‍යාත්මිකධර්මයෙහි පිහිටුවා නුවරවාසීන්වත් එමිමබා රාජ්‍යශ්‍රීසම්පත් ඉනා බරදෙයක එසේකෙසින් නොප නැම එසිනුත් ඒ රජකව අනිසනොහැක්කැයි කාරණා කින්දැයත්? නොපගේ මේ රාජ්‍යයෝ ප්‍රවෙනි රජය, තවද ඉදරු වසන සිරිසේය. එසා අතින් නොපගේ මේ රාජ්‍යයෝ ප්‍රවෙනි රජය, තවද ඉදරු වසන සිරිසේය. එසා අතින් සත්පුරුෂ ධර්මය අසා සතුටුව සතරවරඅක්දී දහරාජධර්මයෙහි පිහිටියේය එසේ කෙසින් ඔහු කෙරෙහි කිසි නොකටයුත්තක් නොසිතවයි නුවරවැස්සනුත් එම ලෙස අස්වසා ධර්මදේශනා කළසේක. මේසේ ඒ සතිඇතිලිලාසයෙන් වදාරණලද ධර්මානුසාරයෙන් ධර්මානුකූලව බණකථා අසා රජ්ජුරුවෝද, සෙනෙවිරදුන්ද බිසවිද ඉතාමත් සංඛ්‍යාතවූ බණකථා අසා රජ්ජුරුවෝද, සෙනෙවිරදුන්ද බිසවිද ඉතාමත් සංඛ්‍යාතවූ බණකථා අසා රජ්ජුරුවෝද, සෙනෙවිරදුන්ද බිසවිද නුවරවාසීවූ මහජනයෝද සතුටුව නුවර බෙරපියවී නුවර සරසවා සියලු නුවරවාසීන් රැස්කොට රජ්ජුරුවෝ ධර්මිකවයෙහි පිහිටියේලු, ඉතිඔ නොපි නුවරවාසීන් රැස්කොට රජ්ජුරුවෝ ධර්මිකවයෙහි පිහිටියේලු, ඉතිඔ නොපි නෙදෙනා නොබොවසි යනාදින් නුවරවාසීන් අසා මහරජ්ජුරුවන්ඩඩා නුවරවැසි සෙනෙමසයි වැව මියරන් බිදගෙඹු නික්මුණු මහවතුරක්මෙන් මහබෝසතා සෙනෙමසයි වැව මියරන් බිදගෙඹු නික්මුණු මහවතුරක්මෙන් මහබෝසතා සත් ඉදිරියෙව එකපැහැර රජ්ජුරුවන්කරා නොස් වැද සිගුල්කපුවන් එලවා දුරුවුවු අසුමිනබා සුවඳපැන් සොළොස් කලසයකින් ඉස්සෝද, තවත් සත් රුවන් රයක් මස්තෙහි සිටුවා දකිණාවෘත්ත සේතසඋබසෙන් මුදාතිසෙකය කොට නුවර පැදකුණුකරවා රජගෙට වඩාගෙනයින්න. එසඳ ඒ රජ්ජුරුවන්ට අසුරාතවූ වෙඡයන්ති ඇතිවිය පෝරිසාදරජ්ජුරුවෝ සුනඛයෝම රජ්ජුරුවන්ට හා සියළුත් රජදරුවන් හා මහත් සත්කාර සම්මානකළහ.

සුනඛෝම තරේන්ද්‍රයානන්වහන්සේඒසින් පෝරිසාදඅන්ත්‍ය දම්නෙසිලා රජ්ජුරුවෙයි පිහිටුවාලුසේක්ලබි සියලුදඹදිව එකකොලාහලවිය.

මහාබෝධිසත්ත්වයෝ ඒ රජ්ජුවසින් කැරණලද සත්කාර වඳිමින් මහක් වරඋඩි දවස්යවාවැඩ නැවත පෝරිසාදඅන්කැඳවා සබඳ මෙකැස්කි මින් දස්හල් පසක්කරවා දුගී මසී වණිබිසික යාචකයන්ට මහදන්දී දහරාජධර්මයට අසෝප්‍යයක් නොකොට රාජ්‍යකරවයි අවවාදකොට ඒ රජ්ජුරුවන් දුක යන් දුක ඉනිඔ අප නියමකා කලැයි වදාරා බලඇණිසේකාව පිරිවරණලදුව නුවරින් නික්මුණුසේක් පෝරිසාද රජ්ජුරුවන් විසින්ද පසුගිය්කොට නික්ම දෙවිපෙඩියෙහි සිව වැද සමුගෙන වැලැක්කාහ.

සෙසු රජදරුවෝද මහබෝසතානන්වහන්සේ වැද සිපගැනීම් ආදිවූ කාවිසකොට මහබෝසතානන් විසින් දෙකලද යෑක වාසනාදියට නැසී ප්‍රිය

සෙත් තම තමුන්ගේ සියරටුව පිළිසිඟ, මහබෝසතාණන්වහන්ස්ගේ විවර
තුවර වැන්හෙන් එසින් දිව්‍යපුරයක්මෙන් සරහනලදුව තුවර අලංකරණය
ශක්‍රභවනයට වදනාවූ සක්දෙවිරජහු පරිද්දෙන් ඇතුළු තුවරවාසීහු
විවක් පැදකුණ්කොට ප්‍රාසාදයට හැඟි දෙමිටියන්ට වැද පැදකුණ්කොට
රිවූ පිළිසඳරකථාකොට දවස්පටන් සතරසංඝභවනින් විහෝනාව දෙන්නේ
රජකරණ්ගේක් මෙහේ කිතුවේකි.

කෙසේද යත්?

වෘෂභදෙවතාවා මට බොහෝ උපකාරිව සිටියේය. එසේකෙසින් මා
බලිකම්මයක් කළෙහෙවැයි නුගඟහට නුදුරුතැන්හි මහවැවක් බැඳවා සිටුවා
මනුෂ්‍යයන් ගවා එතැන්හි මහගමක් කරවූයේක. එගම මහක කොටසක්
යත්? මේ සත්ත්වලෝකයෙහි පවත්නාවූ වසනුවෙන් අසෝවසනුවෙන් මේ
තැනැහි සොකියන පරිද්දෙන් කස්තුරු කපුරු සඳුන් කළුවැල් ලියකුරු
පවිළි දෙවිඟ මුතුවැණික් රත්රන් රිදී ආදිවූ නොයෙක් විසතුරුත්
සුගන්ධපන රත්නාපනාදිවූ අසුදහසක් ගල්පිල් ඇත්තේය. ඒ නුවරවාසීහු
මණ්ඩලයෙහි පවිත්‍රතෙන යමතලකොට වට පවුරු බඳවා තොරණදොරටු
කොට දවස්පතා සුවඳතෙල් පහන්නහා රසමිසවුලෙන් පුන්තවූ ආහාරදානය
නලියෙහි පුදු කරණ්ලද පූජාසත්කාර අපමණ්වය. දෙවසාද මිනිසුන්
වහන්නේ කෙරෙහි අතිශයින් ප්‍රසන්නව සියලු උපද්‍රව නිවාරණය කොට
රුකවල්ගත. ඒගම වහාහි අඛණ්ඩලක්ෂ්මියෙහි ව්‍යාවෘතවූ පාපි පුද්ගලයන් ඇ
නේවූ තැන කරණ්ලදතෙහින් කම්මාසාදම්ම නම් නියම්ගම් වියයි ප්‍රසිද්ධ
පවත්නාතෙක් ප්‍රසිද්ධකොට වදළසේක. දුන් වනිවාතයෙහි එම කෙරෙහි
නම් නියම්ගම් වැඩසිඳ-

වසාහාරෝසතිපට්ඨානා, ඉධභික්ඛු අජ්ඣත්තං, කායෙ කායානුපස්සි හි
රති, බහිද්ධා වා කායෙ කායානුපස්සි විහරති, අජ්ඣත්තබහිද්ධා වා කායෙ
කායානුපස්සි විහරති, අකාපි, සම්පජානෝ, සතිමාඋභෙයය ලොකෙ අභිජ්ඣා
දෝමනස්සං.

යනාදීන් සතිපට්ඨානසූත්‍රදෙශනාව දසසහස්‍රලෝකධාතු එපුල්ලා වැදුණු
සේකැයි දතයුතු මෙසේ මහබෝසතාණෝ සියළු ජම්බුමණ්ඩලයෙහි රජදරුවන්ට
අවවාද අනුශාසනාකොට තම්වන්වහන්ස්ද දසරාජධම්මයෙන් රාජ්‍යකෙරෙන
පිරිවරින් දෙව්ලොව වැඩසේකැයි යනාදීන් බුදුහු මේ ජාතක ධර්මදෙසනා
නෙහාවැදරක්වා වදරා මහණෙනි, මොහු දුන්වතුනොවෙයි පෙරත් මෙලෙ
දම්කියලුයෙහි වේදුසි පූජාපරහස්කිඤලපා මහණෙනි එකල පෝසියදොවෙ
දුන් අංගුලිමාල සථවිරයෝය. එසමයෙහි කාලඤසතිහම් පෙතෙවිරද්දු දුන්
මායේ ශාසනයෙහි ධර්මවි පෙතෙවිරද්දු දම්සෙනෙවි සැරියුත් මහතෙරුන්
එදවස් සතාරහගාථා පඬුරක්කොට ගෙනවුන් මාසම්පයෙන් බොහෝ උගන්
කරණ්ලද්දාවූ තපස බ්‍රාහ්මණ නම් ආනන්ද මහතෙරහුය. එකල වෘෂභදෙවතා
නම් දුන් බුබාහුබුබ තපොනිධානවූ මහාකාශ්‍යප සථවිරයෝය. එදිවස්
දෙස දසකවූ ශක්‍රදෙවෙන්ද්‍රයෝනම් දුන් දිවස් ඇත්තවුන් සෙරෙම් දුන්
අඹුරුවම සථවිරයෝය. සෙසු සියක් රජදරුවෝ නම් මේ බුදුපිරිස්ය. එදින්

දේවේන්ද්‍රය දෙදෙනාම මෙදවස් සුබෝදන මහාරජ්‍ය දෙදෙනය, එකල ඒසා
ණන් ලෝවැඩසලාවූ සුගතෝමරජ්ජුරුවෝ නම් ලොවතුරාබුදුවූ මම්මෙවදසි
ත්වහන්ස්ගේ දන්වා වදළසේකි.

අඩයිනිපාන වණ්ණනා නිට්ඨිතා.

මූගපකව ජාතකය

වද එක්සමයෙක්හි සකලජනසිත විධායක වසුවූ බුඩිඇති
රුණු නිධානවූ සම්‍යක්සම්බුධ සවිඤ්ඤාපෝතකමහානත්වහන්සේ සැවැත්
තුවර නිතා දෙවිරම්වෙහෙර වැඩවහනසේක් මේ මූගපකව ජාතක ධර්මදෙස
නාව තම්වන්වහන්සේගේ මහාභිනිස්මත් අරහයා සෙණෙහැරදක්වා වදළසේක

එක්දවසක් දම්සභාවෙහි රැස්වුන්නාවූ භික්ෂූහු බුදුන්ගේ මහාභිනිස්ම
සෙහි ඉතා සිය කියා ඇත්නාහුය. සවිඤ්ඤාත්වහන්සේ එතැන්හි වැඩ මහ
ණෙහි දුන් මා ඒත්නාව පුරීහාඝයෙහි මේ දම්සභායෙහි කවර කථාවකින්
සුන්තව උනුදුසි විචාරා නුඹවහන්ස්ගේ මහාභිනිස්මතෙහි ඉතා සිය කියා
රුසුම්කසි ඩිකල්ලි මහණෙනි, දුන් පුරණ්ලද බෝධිසම්භාරඇති මාවිසින්
රාජ්‍යසම්පත්සිය හැර මහාභිනිස්මත්කළනියාව ආශ්චර්‍යකොවෙසි සම්වතාසි
සුඹුහුසලාවූ ප්‍රභූඇතිකල්ලිද දුන සිලාදිවූ සවයින් පෙරම් පුරන්නේ මේ
රජ්ජරත් හැර මහාභිනිස්මත් කෙළෙම්වේදුසි වදුරා ඒ මහසුන් විසින් ආරා
ධිවූ සවිඤ්ඤාත්වහන්සේ ඉකුත්වත් සෙණෙහැරදක්වා වදළසේක.

තේ කෙසේදයත්?

පෙර බරණැස්නුවර සසිනම් රජෙක් දහැමෙන් රාජ්‍යයකරන්නේය.
රජතුගේ සොළොස් දහසක් බිසෝවරුන්ේ වූවාහුය. ඔවුන් අතුරෙන් එකද
සුදුස්හට දුවෙක් හෝ පුතෙක් නුපන්නේය. නුවරවාසීන් කියන්නාහු
අපේ රජ්ජුරුවන්වහන්සේගේ වංශය රක්ෂාකරන්නාවූ පුතුයෙක් නැතැයි
සූජාතකයෙහි ආවාවූ ක්‍රමයෙන් රැව්ව රජතෙ කියන්නාහු පුතකු ප්‍රාර්ථනා
කරවයි කිවාහුය. රජතුද ඒ නොළොස්දහසක් බිසෝවරුන්ේ පුථුයන් පතවයි
ඩියේය. ඒ සත්හිඳ වසුසුයන්ගෙන් වැඳිම පිදීම් ආදිවූ උපස්ථාකාරාදී ප්‍රාර්ථනා
කරන්නාහුද දරුවන් නොලද්දාහුය. ඒ රජතුගේ සිලාචාරාදී ගුණධර්මයෙන්
සුන්තවූ වසුනම් අගමෙහෙසුන් කිසිවන් ඇත. ඒ බිසවුන්ට දරුවන් ප්‍රාර්ථනා
කරවයි කියේය.

එකල්හි ඒ චන්ද්‍රාදේවිතොමෝ පොළුම් දිනයෙහි පෙහෙවස් සමාදන් වී
ආහාරයක් පැහැපෙත්නී තමාගේ සිලය පරීක්ෂාකොට මහාදානයක්
කරන්නී මේ අඛණ්ඩකොට රාජාංගණ සිල් ඇත්තෙමද මේ තැනැත්තා
කෙතැනකටහෝ ගිහි දරුවෝ ඇතිවෙත්වයි මේසේ සත්‍යක්‍රියා කළාය.

ඇසේ සිලානුභාවයෙන් ශක්‍රභවනය උණුසුම්වූ ආකාරයක් දක්වා. ශක්‍රයා
රජතෙමේ පරීක්ෂාකොට ඒ කාරණය දැන චන්ද්‍රාදේවී පුතකුපැතීය. ඒ
පුතකු බලනුයේ බොධිසත්ත්වයන් වූවෙයි. එකල මෙබඳුසත්ත්වයන්
එසිදුහසක් අවුරුදු බරණැස රාජ්‍යයකොට එසිහුන් වුනව මියපරලොව
උපන්සේක් අසූදහසක් අවුරුදු එසි පැසි තවිසිහාභවනයෙහි උපන්නේය.

ඒදිව්‍යලෝකයෙහිද ජීවිතාභාවයදක්වාගෙම එසිත්වූකව මේ මනුෂ්‍ය
ලෝකයෙහි උපදනා කැමතිවිය. ශක්‍රභද්වෙහුතෙම උන්වහන්දේ
නොස් සිහනුයේ යහළු තොප මිතිස්ලොව උපන්කල්හි තොපත් මාගේ
පිරෙන්නේය. මහජනයාට මහත්වැඩද වන්නේය. මේ සසිරජ්‍ජුයේ
නම් අභයමහෙසුන් බ්‍යවුනොම් පුතකු පතන්නී ඇසේකුත පිළිසිඳගත්
කියේය. එකල්හි මහබෝයතානන්වහන්සේ සක්දෙවිරජ්‍ජුයේ වචනය
ගෙන පන්සියයක් දිව්‍යපුත්‍රයන් හා සමඟ ඒ දිව්‍යලෝකයෙන් චුතව තවත්
වහන්සේ ඒ චන්ද්‍රාදේවී අභයමහෙසුන්කුත පිළිසිඳගන්සේක සෙසුදිව්‍යපුත්‍රයෝ
අභාත්‍යයන්ගේ කාන්තාවන්ගේ කුස පිළිසිඳගන්කාහුය. ඔවුවගේ කුස ඊරිර
පිරුවාන්මෙන් වූයේය. ඒ නිසාම්නොම් ගැබපිහිටිබැවිදැන රජතුට දැන්වූහුය.
රජ ඒබවිදැන ගැබ්පෙරහැර දෙවූයේය. ඔහොමෝ පිරුණු දරුගැබි ඇත්තිය
පින්ලකුණු ඇත්තාවූ පුතකුවැදුවාය. එදවස්ම ඇමැත්තන්ගේ දෙවිදුරන්
සිහසක් කුමරුවෝ උපන්හසි කීකල්හි රජ ඇමතියන්ගේ පිරිවර ඉතුරුවූ
තලයෙහි උන්නේය. ඉක්බිසි ඒ රජතුට ඒ කුමාරයා උපන්බව සිහිවූහ ඔහු
එබස්අසාම පුත්‍රස්නේහ උපන්නේය. ඒ සෙනහ හිඳි ආදිය වහිවිදහෙස් අති
මිදුළු පැහැර සිරියේය. විත්තාභාහසකරයෙහි ප්‍රීති උපන්නේය. ඉක හිඳි
වූයේය. මාගේ පුත්‍රයාගේ ඉපදීමෙන් තෙපි සතුටුවූවුදැයි අමාත්‍යයන් විචාළේය
එසඳ අමාත්‍යයෝ කුමක් කියහසේක්ද දෙවයන්වහන්ස? අපි පෙරිසිදුන්
නැත්තමිහ. දුන්වහාහි පිසිවක් ලදුමිහ. අප විසින් හිමිකෙනෙකුත් ලබා
ලදුයි කිවාහුය. මාගේ පුත්‍රයාව පිරිවර උවමැනවයි එබැවින් අමාත්‍යයෙනි
උපන් කුමරුවන් මෙතෙකැයි බලා නියමදුන එවයි වහා සේන ගත්තයෙ
අමාත්‍යයෙකුට නියෝග කෙළේය. ඒ අමාත්‍යතෙම පන්සියයක් ඇ
රැස් දුන අවුත් රජතුට දුන්විය. එසඳ රාජකුමාර යතුවුව පන්සියයේ
කුමාරාභරණ ගසින්කරවා පන්සියයක් කිරිමවුන්ද නවත්තාවී. ඉක උප
සත්‍රීන්ගේ ඇතෙයෙහි හිඳ කිරිබොන දරුවන් කර දික්වනතෙහිත් ඉක හිඳි
සත්‍රීන්ගේ ඇතෙහෙයි හිඳ කිරිබොන දරුවන්ගේ කර ලුහුබුවන තෙත් ඉක
වැහැරි සත්‍රියගේ ඇතෙයෙහි හිඳ කිරිබොන දරුවන්ගේ තලා රිදෙ
කෙසිත්ද ඉතා කරවූ සත්‍රියගේ ඇතෙයෙහි හිඳ කිරිබොන දරුවන්ගේ කුල
බිඟලවනතෙසිත්ද ඉතාකලු ස්ත්‍රියගේ සරීරය සිසිල්වන තෙසිත්ද එදු
සත්‍රියගේ සරීරය ඉතා උණුසුවෙසිත්ද හුණු තනඇති ස්ත්‍රියගේ කිරිබොන
දරුවන්ගේ කාන්තා පැතලිවන තෙසිත්ද සමිහර සත්‍රීන්ගේ කිරි අඩුව

ඒ තෙසිත්ද සමහර සත්‍රීන්ගේ කිරි කුලුඵල ආදිවූ වේක වෙන රස ඇති
තෙසිත්ද මේකී සියලු දෙය ඇති සත්‍රීන් හැර මධුරවූ කිරි ඇතිසේ තන සිරි
සිදුවෙයි කිරිබවුන් බෝසතාණන්ට තෝරාදී මහත්වූ සත්කාරතොට වඩා
ඇවිත්වද වරයක් දුන්සේක. ඒ චන්ද්‍රාදේවිතොමෝ ඒ වරය කැමතිවිව ඇර
ගෙඩිසි නොගෙනහ තිබුවාය. ඒ කුමාරයාට නාමයෙහිත්නාවූ දිනයෙහි ලක්ෂණ
කියන්නාවූ බ්‍රාහ්මණයන්ව මොහෝ සත්කාරකොට බොහෝ මහදන් උපදවයෙක්
ඇරැඹුවාය. ඔහු ඒ කුමාරයාගේ ඝාවුදිකා ලක්ෂණ සඵූමිය
දැක්මහ නුවණැත්මහදිවයින හැසිරෙන්නේය. මෙතෙම පින් ඇති කුමාරයෙක.
ඒ මහාරජ්‍ජුරුවන්වහන්ස! මෙතෙම රාජ්‍යය කරන්ට සමර්තවන්නේය. මෙතෙම
දැක්මහ නුවණැත්මහදිවයින හැසිරෙන්නේය. ඒ බමුණන් කී කිමිති අසා සතු
දිළිඳින නුවණැත්මහදිවයින හැසිරෙන්නේය. ඒ බමුණන් කී කිමිති අසා සතු
වූ කිසි උපදවයක් නුවූවාහුය. ඒ බමුණන් කී කිමිති අසා සතු
ව

වේතුවර බිඩි ජනයාව අතුන බව දන්නා මේ කාලකන්නි රජ තෙමේ කරවයි සිතා නින්දු කරණ පරිද්දෙන් පවත්නෙහිවේද-එසේකල්හි තොකෑවැනි රාජ්‍යය හැර සපත්තියගමෙන් වැඩසිටින්නේද? එසේකල්හි රජතම දෙවිවූවනේ බස් අසා එමිබල දිවැසැලින් තෝ මේ වැඩ සිටින්නේ කියෙහිද, ඒ තොප කී පරිද්දෙන් කෙරෙමියි සිතා හුන්අය දැනගෙන පරිද්දෙන් පවත් නැය. එකල්හි පියරජ්ජුරුවෝ ඒ කුමාරයා උපන්දින වන පරිද්දෙන් ඒ පත්සියයක් ඇලෑස්වූසේක. ඒ පත්සියයේ කිරිවළු අඩයි, මහබෝසතාණන්වහන්සේ අටාඝහදින් හයපත්වූසේක් කිරිමිටම වඩා නිරාහාරව සියයාම උතුමැයි කිරිව කොහවනසේක. එපවත් වසුදේවිත්ම් නිවාහ. වසුදේවි රජුරුවන්ව දන්වූහ. රජතුමා මෝ නිමිති දන්නා ඉාහ්මණයන් කැඳවා විමසූසේක. ඔබ්බෙ ඉන්වහන්ස! කුමාරයා කිරිමොකවේලාවක්ම්දා කිරිදෙන්ව පවසේ. එසේ කල්හි ඒ කුමාරතෙම අඩමින් තනය දුම්කොව කෙමෙම කිරි මොන්තත් නිවාහුය. එහෙත්වුවත් ඒ කුමාරයාව වේලා ඉතුත්කොව කිරි දෙන්නැය. එසේ දෙන්නාහුදු ඒහිතර දවසෙක් වේලක කිරි නොදෙති, දෙවේලෙකිම කිරිනොදෙති, ඒ කුමාරතෙම එසේත් නොහඬන්නේය. එසේ කල්හි නොහඬන්නාවූ ඒ කුමාරයා මැනියෝ හෝ මාගේ දරුවෝ පසිඩනහයි කිරි පොවති.

යසුදරුවෝ කිරි නොලත්කල්හි හෙහඬන් නඹයි. ඒ කුමාරයෙ එසේ නොහඬන්නේය, නොනිදන්නේය, අඋපස නොදිස්කරන්නේද, නොසතන්නේය, එසේකල්හි ඔහුගේ කිරිමවු පිලූ අයත් හඬනවාද මෙසේ නොවේහි, නොඑ අයගේ හඬනවාදයෝ මෙසේ නොවෙති, හෙත් අයත් හඬු කෙලවර මෙබදු නොවෙයි, ඔහිරි අයගේ කන්බිදුන් සෙස්සේ නොවෙයි, මේ වූකලී පාවා කොව ගත් දෙයක්වනා, ඒ පරීක්ෂාකරුවෝ මිනිස් දැල්ලකොව කිරින් පරීක්ෂාකරමහයි රැ දුවිල් කිරි නොදෙති, ඒ කුමාරතෙම කිරිනොවී මියලෙන්නේන් කිරිව නොහඬන්නේන් එසේ නොසිතනසේ ඔහුගේ මැණියෝ මාගේ දරුවෝ සාදුකින් පිඩිතයෝය. ඔහුව කිරිදෙන්න සියා දෙවන්හිය, මේසේ අතරතුරෙහි කිරිනොදී අවුරුදුක් දිවැසැලින් පරීක්ෂාකරන්නාහු-මේ කාරණය දුටුවාහුය, කැඳින පරීක්ෂාකරන්නාහු-මේ දරුවෝ නම් සුපාසුපයට කැමතිවෝහි, ඉන් ඔහු පරීක්ෂාකරමහයි පත්දිනයේ කුමරුවන් ඔඳුලහයිදුවා නොඑක් සුපාසුපයන් එලවා ලාහනහා නොපෙන්වා අවුලක් නහුවයි සැහවී සිටියාහුය. එසේකල්හි යසු දරුවෝ පිබිඳගත් ඔවුනොවුන් පසක්නාහු ඒ ඒ අවුල ගෙණ අනුභවිකෙරෙති, මහබෝසතාණන්වහන්සේ වසාසි එමබා ගේමිය කුමාරයෙනි! තොපි තරුණවේදුන් කැමැත්තෙද මේ කාවුම් කැමැත්තෝදුයි කියා තරක හයින් හය පත්වී කාවුම් දිහාවද නොබැලූසේක.

මේසේ අවුරුදුක් පුපාසුපයෙන් පරීක්ෂාකොට එසිනුදු කිදුරන් නොදැකි බාලදරුවෝ නම් එලාඵල කැමතිවෙතියි බොහෝ එලාඵල හේතුඵල දෙස්වී පරීක්ෂාකලාහුය. යසු කුමරුවෝ සවින්කරත්නවුන් මේන් එලඵල දැක

නම්, මහබෝසතාණන්වහන්සේ ඒ දකාමින් නොලබනසේක. මේසේ එලා ගැනෙනුන් අවුරුද්දක් පරීක්ෂා කලාහුය, නැවත බාලදරුවෝ නම් කෙලිමඩු වූ වෙති, රන්රුන් පිදියෙන් කරගිලුදු ඇත්ත, අස් රූ දාදිය එලවා ගුලිබාහුය, යසු දරුවන් උඩුරාගන්නවුන් මේන් හෙළිවී; මෝසතාණන් වහන්සේ එදිනාවත් නොබැලූසේක. මේසේන් අවුරුද්දක් පරීක්ෂාකලේය. එසේහෙත් සතර හැවිරිදි මයසව පැමිණි කල්හි සතර අවුරුදු කුමරුවන්ගේ සතර හැවිරිදි මයසව පුිය වෙයිසි, එසිනුත් මොහු පරීක්ෂාකරමයයි මහබෝසතාණන් නම් සෝපානයට පුිය වෙයිසි, එසිනුත් මොහු පරීක්ෂාකරමයයි රජතෙම සලකමයි අතර කුමරුවෝ දඩු මිවුකොව අනුභව කරනසේක් දාසාර එලවූහ. යසු කුමරුවෝ දඩු මිවුකොව අනුභව කරනසේක් දැක, මහබෝසතාණන්වහන්සේ මූකලී කරක හයින් හයපත්ව එසා සෙසේදී, මහබෝසතාණන්වහන්සේ! සොඳ අතර තොලත් ජාති ධර්මයෙක් නැත, මේ කුමාරයෙනි! සොඳ අතර තුබූ දිසාමත් තොබැලූසේක. කිරිමවු සමින් මෙබඳු කුමාරයෙක් ඉපදුනොව සලකමයි අතර කුමුම අතින්නෙණ වලදවූවාහුය. ඉක්බිති පස් දිනුකොට සලකමයි අතර කුමුම අතින්නෙණ වලදවූවාහුය. ඉක්බිති පස් දින් කොසොළොස්නෙත්

මයි දිව ආයෑ. ඔහු දුටු සෙයු කුමරුවෝ මෙහෙයින් කවා ඉවතට ගොසින් ඌ බැලූහ. ඌ උන්ගේ ඇඟ ගඳ ගසා ගියේය. උන් ඌ ගැන බිය වූහ. ඌ ඉන්නා තැනට ගොස් ඌ ගැන බිය වූ බව දැක්වූහ. ඌ ඔවුන්ට කිසි හානියක් නොකළේය. ඔවුන් ඌ ගැන බිය නොවී

මහාදේවී එපවත් අසා රජතු යහපා පැමිණ [illegible]
වහන්සේ විසින් පළඹුවෙන් මට වරයක් දෙතලද ඒ වරය දුන් මට
වසි කිවාය. රජතු විසින් තොප කැමති වරය ගනුවසි කී කල්හි
යාව රාජ්‍යය දෙවසි කිවාය, දෙවනි තොපගේ පුත්‍රතෙම කැලඹෙන
එහෙයින් රාජ්‍ය දින නොහැක්කේයයි කීයේය. එසේහෙයින්
වන්වහන්ස දිවිසිමහෙන් නොදෙනසේක් විනම් සත් අවුරුද්දකට
වැසි ඉල්වා එසේත් නොලැබ සාවුරුද්දකාවය පස්අවුරුද්දකට
යෙන් පසළොස් දවසක් දක්වා ඉල්වා එසේත් නොලැබ සිවුමස
කට දෙවසි ඉල්වාගෙණ බසොළොස් රාජකුමාරයන් රාජකුමාරියන්
සරහා තේමිය කුමාරයන්ගේ රාජ්‍යයයි නුවර බෙරලවා නුවර
ඇතුටිට තබාගෙන සේසත මිදුනට කරවා නුවර පැදකුණුකොට
ක්‍රියාවන් මත්තෙහි සතපපවා පුත තේමිය කුමාරයෙනි තොප නිසා
අවුරුද්දක් නිදිනොලැබ හඬන්නාවූ මාගේ ඇස් මලිස්සයිසේක
ළය පැලෙන්නාක්මෙන් විය. තොප සතර වටිට හොළු බසිපි බැඳි
නොවිනබව දනිමි තොප මා අතරණ නොකරවයි සියළු රාත්‍රිය මිදිල්ලේ
යාඤතලාය, මෙම ක්‍රමයෙන් දවසින් දවස පස්දවසක් යාඤතලාය
රජතෙම සුනඛදනම් රථාචාර්‍යයා කැඳවා එමබල රථාචාර්‍යය!
උදුන අවම්හුල් රථයක් අවම්හුල් අසුන් යොදු කුමාරයා එයි
බස්නාගිරි වාසල් දෙරින් නෙණගොස් අඹුසොහොනෙක්හි සිවුරුත්
කැණ ඔහු ඒ වලෙහි ලා උදලු පිටින් බලුව තලා මිරිපියා මිදුනෙයි
ඉස්සෝදු නහා එවයි විධාන කෙළේය, සමෙති රාත්‍රියෙදි යාඤකාන්ත
මැණියෝ පුත තේමිය කුමාරයෙනි! කසි රජතෙම සෙව තොප අඹුසොහ
නෙක්හි වළලන්ව නියෝගකෙළේය. සෙව මරණයව පැමිණෙම දරුමිදුන්
කියාය. ඒ අසා එබඹා තේමිය! තා විසින් සොළොස් අවුරුද්දක් පතළ
බුදුන් පැමිණෙන්නේයයි සිතන්නාවූ මිහඉරෝසතාණන් වහන්සේව පූජ
උපන්නේය. මැණියන්ට ළය පැලෙන්නාක්මෙන් ශෝක උපන්නේය. එදි
කල්හිද මාගේ සිත බුදුන් පැමිණිසේයයි මැණියන්ව කථා නොකළේය
ඉක්බිති ඒ රාත්‍රිය පහන්වූකල්හි උදුනතම "සුනඛ" නම් රථාචාර්‍ය
රථය යොදුනෙන කදුරඹ නබා ක්‍රියහන් ගබඩාවට වැද දේවිකි! මව තෝ
පෙව, රජතුනෙන් නියෝග ලදින් ආමිසි ඉවත්වුව මිනවැයි පුනහුවත් බ
නෙණ හොස් මැණියන් පිටිඅත්ලෙන් ඉවත්නොට කුමාරයා මිල්කුල්
මෙන් වඩාගෙණ මාලිගාවෙන් බස්නව වන; මම බිඳව ලෙසි අත් කොස
මය ගඩන් මහුමාල් නොළසි උන්හ; වැටිනුණු මැණියන් දැක මා බැරෑ
කැසිකල්හි ළඟපැළි මිය යියොත් අලාභය, බැණනැගෙමිදෝයෝයි බ
ඉදින් බැණනැගෙමිනම් සොළොස් අවුරුද්දක් ගත්දුක් සිස්වින්නේය. බැ
නොනැගෙන්නේය, දෙවේවිටයන්වත් මවත් විසිවිටවෙයි ඉවසුවෙන. ඉක්බි
රථාචාර්‍යයා සාරම්දරුවන් රථයෙහි ලාගෙන බස්නාගිරි වාසල් දොරට ආ
බුබව පැදේදෙය, රථසක එලිපතෙහි වැද යියේය, මිහඉරෝසතාණන් වහන්ස
රථසකයෙහි අඩ අසා මාගේ සිහ බුදුන් පැමිණියේයයි ඉතා සතුටුවූවේය

රථය නුවරින් නික්ම දෙවියන්ගේ මිහිමයෙන් දෙළොස් යොදුන
සැරිසරා ඒ තැන සුපුප්පිත වන ලැහැබක් අඹුසොහොනෙහෙයි සිතා වලලන්ව
ඒකාන්තයෙන් වහන්සේගේ ආහරණ පොදියක් නොව තමා උදල්ල
මෙයිනුදුරු තැනක වල කනන්නට පවත්නෙ. එවිලෙහි සාරම්දරු
තෙ නුදුරු තැනක වල කන්නට පවත්නෙ. එවිලෙහි සාරම්දරු
සෝ රජ්ජාය කරන්ට කලැයි සිතා සොළොස් අවුරුද්දක් අතපය නො
සේදුයෙමි, කිමෙක් දෙතෝ මව අතපය වසඟ වේ අ? තෝයි බලන
දුක්ඛයෙන් එමෙන් දුකුණතින් වමතද, දකුණතින් දකුණතද
ලිණිය නැති සිව එමෙනින් දකුණතිම රථයෙන් බැස බඹ මෙහෙ
විසිනා රථයෙන් බස්නා කැණියව එකොණකිම රථයෙන් බැස බඹ මෙහෙ
සේක්නොව මෙසේම යෙමි නම් එකද සාරයියෙක් ගව යන්ට ඉතායි
තුන්යොමයි දුන ඉදන් මේ රථාචාර්‍ය තෙමේ වෙ විරුබ විනම් ඔහු මැඩ
පවත්වන්ව මව ඉතාමි ඇත්තෝදෝ? තෝයි පරීක්ෂා කරණු පිණිස රථය
පසු තෙලවර අල්වා පැහින් තෙලනා ගහනාවක් සේ මත් උසුවා එබදු
උපන; ළෝකව මනිස් පළඳනාවෙන් කම නිදිදුයි දිව පළඳනා කාසඹන
සේදේවී රජතුන්ගේ නියෝගයෙන් විඤ්ඤකියා එවූයේය. ඒ අවුත් දකසත්
පළඳවන්ව ඉස වෙළුම් බැඳ නොයෙක් නිම්මින පළඳනාවෙන් සක්දෙව
රජතු මෙන් සරහා ගියේය.

ඔබ යියපසු රථාචාරිහු වල කෑම කැන සමිපයව තොස් රථාච
ර්‍යයා හා සමග කථාකරණසේක් රථාචාර්‍යයි! සුහුව කුමක් නිසා වැ
සියා? වල කෑම ගනසුකු අල ජාතියක් පෙළෙන්නේ නැත. අඹුතුව
සිදු සතාවලිය සුකු දෙයක් පෙළෙන්නේත් නැත, මා විසින් විචාරණ
ලද සෙයි! නෝ සියැ; වලින් තව ප්‍රයෝජන කිමිදු? යි විචාළසේක.

එවස් ඇසු රථාචාර්‍යයා වල සාර සාරා උඩ නොබලා මේ රජතුයේ

කොර පිළිවූ තොළු විසිරිවූ සිත්විත් නැත්තාවූ පුතෙක් උන්ත, ඔහු වලලන
පසිදෙන් නියෝග අසාගෙණ රථයෙහින් නෙතෙකැර මෙහැන තමා වල
සාගිසි කිය, එබසව එබබල රථාචාරිය! මම තොළු වූයේදින් නොවෙමි,
සිසිරි වූයේවුත් නොවෙමි, කොර වුව පිළිසේත් නොවෙමි, ඉදින් සැප
දැන්නේ මිනම් රන් කොකල් තදක් වැනි මාගේ කලඩා බලව, පිරාව
නෙහේ කොඩ වැනි මාගේ අත් සතළ බලව! කුරිවිත තෙපුල් වැනි
මේරු තෙපුල් අය! කොර පිළි තොළු සිසිරිවූ පුතෙකු වලලන්ට රජතු
නිශ්චයකළ බවඹුන් මාගේ ලක්‍ෂණ සම්පන්නව දිව කුමරුවකු වැනි පුතකු
නෙගෙතුන් වලලන්ට මිටියාගන්ත් එහන්සේ නොමිදුරුසේක් ඔබ තො
නිමා කරන්නාවූ තෝ අඩමිඇක් හරත්නෙකියයි සි / සියි කියේය. එසේ
දසා රථාචාර්‍යයි තෙම කර ඔසවා බලන්නේ රුවින් අගපුම්කියාවූ ඒ කුමාර
යන් දක දේවතාවෙක් අඳහාසි සේරාගන කොහි සිටාරන්නේ සාමිනි!
නුඹවහන්සේ රාහුමුඛ දිව්‍යපුත්‍රයාක නෙහෙත්ද? සක්‍ර දේවේන්ද්‍ර නෙහෙත්ද?
නාගේ පුතණු නෙහොත්දැයි විචාළේය.

එබන් අහා ගාඤ්ඣී දිව්‍යපුත්‍රයෙකුත් නොවෙමි, ගන්ධර්ව රාජ
නොවෙමි, යම් රජෙක්හුගේ පුතෙකු වලලන්ට නෙකාසේ මිනිස්
හුගේ පුත්වූ ඒ තා සියන "සන්මිගා" කුමාරයෝනම් මමය. තාපසයි
පනක්බදිම මිනුඩ්ඩියය නොවෙමි, තව බස්දෙන රජ්ජුරුවෝ
වැන්නේය. මම ඒ රූනෑ ඝාඩාවක් වැන්නෙමි. තෝ ඒ රූප
සැහපුණු එහෙක් වැන්නෙහිය, සැහපුනු පසස් බඳින තැනැත්තෙ
ද්‍රෝහී වන යව බත් පිඬු දී රක්නා රජහුගේ බඳින තැනැත්තෙ
අපරාධයක් සිහන්නාවූ නෝ නෙසේ නම් මිනුද්‍රෝහී නොවෙයි
සේක. මේසේ බෝසතාණන් සියන කල්හිත් අදහා නොකරයි
ඉක්සිනි බෝසතාණන් වහන්සේ මොහු මෑයේ කථාව අදහයි
දෙවියන්ගේ සාධුකාරයෙන් හා තමින්වහන්සේගේ කවසවන් ඒ
එකනින් නාද කෙරෙමින් හාථා දසයකින් මේසේ මිනුගුණ වදාළහ.

එබබල රථාවාඝ්‍යය! මේ ලෝකයෙහි යමෙකු තමාව වැනසන්ට
මිනු ජනයාව ද්‍රෝහ නොකෙරේද, හෙවත් සින සියි කැපීම්
පුරුෂයාව තමාගෙන් නික්ම අන් තැනකට යියෙන් නිදහසින්
කරා බොන දෙය ලබන්නේද, ඔහු නියා බොහෝ නිදහසින්
වෙයි. නෑවන යම් දනව්වකට හෝ නියමිතමුකව හෝ
සිය තන්හි බොහෝ ජනයාගෙන් පූජා ලබන්නේය.

නවද ඒ මිනුද්‍රෙහිනොවන්නාවූ පුදාබලියා කොරනුද මිඩපැමිණෙ
හෙන්නාහුය. අපරාධ ඇතත් රජදරුවෝද ඔහුව අවමාන නොකොට
නාහු වෙයි. තෙමේ සියලු සතුන් මැඩපවත්නේය. තමාගේ දෙවැ
සිටි සින් නැතුවම එන්නේය. මහජනයන් උන් සහාවට පැමිණි කල්හී
ද්‍රෝහී ජනයාගේ ගුණ සියනු අහා තමාගේ ගුණයෙන් තෙමේ ඉතා
වන්නේය. එබඳුවූ පුරුෂතෙම තමා සින ස්‍රොධ නැතිහෙයින් අනුන්ව
කාරනොට තෙමෙන් සත්කාරලබන්නේය. අනුන්ව කෙරෙනොවී තෙමේ
උන්හෙන් කෙරෙම ලබන්නේය. තමාගේ ගුණ කථාව හා සතුයි
නොහසා රකෂාකරන්නේය. මිනුද්‍රෝහී නොවන්නාවූ පුරුෂ තෙම
උපකාරී හෙයින් පුථාකවයුත්තව පූජාකොට තෙමෙන් සත්කාර ලබන්නේ
අනුන්ව කෙරෙවසොට තෙමෙන් උන්හෙන් කෙරෙම ලබන්නේය. තා
ගේ ගුණකථාව හා සතුයි නොහසා රකෂා කරන්නේය.

බුඩාදිවූ මහතුමන්ව තමන්සාර ඛිරිමෙහින් පරලොව පොෂ
තමන්සාර ලබන්නේය. මහත් පරිවාර සම්පත්තියට හා සැමි
පැමිණෙන්නේය. මහත් කිඹිහනදක් මෙන් පේටඩින් දිලිහෙන්නේ
දේවතාවකුමෙන් ශරීර වණියෙන් බබලන්නේය. ඒකාන්තයෙන් හෙ
හෙන්නේය. ඔහුට සෙරිසරක් බොහෝ වෙයි, කෙතරම විපුල සිරි හෙයි
පලදෙන්නේය. බොහෝ දුදරුවන් පලදෙන්නේය. මිනුද්‍රෝහි නොවී
නාවූ ඒ පුරුෂතෙම යම් කෙලක පවිකයකින් හෝ ප්‍රාතයකින් හෝ ද
කින් හෝ වැටුකොත් අතර ඉකිවක් ලබන්නේය. යුමසේ කාන්දන තවන්
මිල් ඇපවූ හා අරුඵ ඇති මාන්ත් නුගරුකක් මාරුතය යමසේ උදුරා දමා

හෙසේද, එසේම මිනුද්‍රෝහී නොවන්නාවූ ඒ පුරුෂයා සතුරෝ මැඩපැ
නොනැස්කාහුවෙයි. එසේහෙයින් සුනඤඤ නම් විසිනුදු මිනුද්‍රෝහී
නොවූ පුත්තේයයි වදළසේක. එකල්හි සුනඤඤ නම් රථාවාඝ්‍යයා මෙසේ
බණ විදාරන්නාවූ ඒ මහබෝසතාණන්ගේ ගුණ දැනගත නොහී මේ කවරෙක්දෝ වීම
සතු පිණිස රථය බලා එහි නොමිය සුකාරයනුත් ආහරණත් නොදුක නාවිත
ඒවුන් බඳින්නේ බෝසතාණන්ගේ ගුණ දැන පය වැදහෙව් නැඟිට දෙහොත්මුදුනේ
ඒ සියනුදෝ-සවාමීනි රාජකුමාරයන්වහන්ස ! නුඹවහන්සේ සිරරජ්ජුරුවන්ගේ
බදු සියනුදෝ-සවාමීනි රාජකුමාරයන්වහන්ස ! නුඹවහන්සේ සිරරජ්ජුරුවන්ගේ
දුත් නුවරට මා නා කැඳවා යමහු කීහ්ය. එකල්හි බෝසතාණෝ එබබල රථා
ඒලියාවට මා නා කැඳවා යමහු කීහ්ය. එකල්හි බෝසතාණෝ එබබල රථා
ඒලියාව ! නා එසිත් සියනලද ඒ රාජ්‍යයෙන්ද නැතන්හෙත්ද මට කම් නැත.
ඒලියාව ! නා එසිත් සියනලදු ඒ රාජ්‍යයෙන්ද නැතන්හෙත්ද මට කම් නැත.
රජ්ජෙහි අධම්මයෙන්ව ලැබෙන දෙයෙහෙයිනි වදළසේක. එබවට රථාවාඝ්‍ය
රජ්ජෙහි අධම්මයෙන්ව ලැබෙන දෙයෙහෙයිනි වදළසේක. එබවට රථාවාඝ්‍ය
ඒලියාව ! නා එසිත් සියනලදු ඒ රාජ්‍යයෙන්ද නැතන්හෙත්ද මට කම් නැත.
රජ්ජෙහි අධම්මයෙන්ව ලැබෙන දෙයෙහෙයිනි වදළසේක. එබවට රථාවාඝ්‍ය
සෙන සෙනඟින් ! රාජකුමාරයන්වහන්ස ! නුඹවහන්සේ මාගේ බසින් දන් නුව
සෙන සෙනඟින් ! රාජකුමාරයන්වහන්ස ! නුඹවහන්සේ මාගේ බසින් දන් නුව
රට වැසියන් එනම් සන්රුවන් වැසි වස්නාක්මෙන් නුවර වැස්සෝද නුඹ
රට වැසියන් එනම් සන්රුවන් වැසි වස්නාක්මෙන් නුවර වැස්සෝද නුඹ
වහන්සේගේ පෙපිය දෙදෙනාද මට බොහෝ සතුටුපඬුරු දෙති, ඔහු මතු
වහන්සේගේ පෙපිය දෙදෙනාද මට බොහෝ සතුටුපඬුරු දෙති, ඔහු මතු
කොටයි අනතාපුර පසිනුද රාජකුමාරයෝද බ්‍රාහ්මණයෝද වෙසසයෝද
කොටයි අනතාපුර පසිනුද රාජකුමාරයෝද බ්‍රාහ්මණයෝද වෙසසයෝද
තෙපුව මවපඬුරු දෙන්නාහුවෙති. ඇතැරුවෝද අසරුවෝද රථාචාරීනුද
තෙපුව මවපඬුරු දෙන්නාහුවෙති. ඇතැරුවෝද අසරුවෝද රථාචාරීනුද
වාමිදෙනෙහැ යන සියල්ලෝම සතුටු සිසින් මව පඬුරු දෙන්නාහු
වාමිදෙනෙහැ යන සියල්ලෝම සතුටු සිසින් මව පඬුරු දෙන්නාහු
ඒකු පුරුෂයක් නොවෙයි, බොහෝ දනව්වැස්සෝද රුස්ව වදළ මැතවැයි ය
ඒකු පුරුෂයක් නොවෙයි, බොහෝ දනව්වැස්සෝද රුස්ව වදළ මැතවැයි ය
වේනි, එසේහෙයින් මා කෙරෙහි කරුණාවෙන් වැඩ වදළ මැනවැයි ය
වේනි, එසේහෙයින් මා කෙරෙහි කරුණාවෙන් වැඩ වදළ මැනවැයි ය
කෙළේය. එබවට මහබෝසතාණන්වහන්සේ එබබල රථාවාඝ්‍ය ! මම සව පිය
කෙළේය. එබවට මහබෝසතාණන්වහන්සේ එබබල රථාවාඝ්‍ය ! මම සව පිය
දෙදනාවිසින්ද හරණාලද්දෙමි. සීයම්ගම වැස්සන් හා රටවැස්සන් විසි
දෙදනාවිසින්ද හරණාලද්දෙමි. සීයම්ගම වැස්සන් හා රටවැස්සන් විසිනුත් හරණා
නුත් හරණාලද්දෙමි. සීයම්ගම වැස්සන් හා රටවැස්සන් විසිනුත් හරණා
ලද්දෙමි. නෑවන සියලු රජකුමරුවන් විසිනුත් හරණාලද්දෙමි. මා සහනක
ලද්දෙමි. නෑවන සියලු රජකුමරුවන් විසිනුත් හරණාලද්දෙමි. මා සහනක
සෙකුත් එනුවරෙහි නැත්තේවය. වර ඉල්වා දරුවන්ව රාජ්‍යභිෂේකයී
සෙකුත් එනුවරෙහි නැත්තේවය. වර ඉල්වා දරුවන්ව රාජ්‍යභිෂේකයී
දෙව වැනියන් විසිනුත් මව හරණාලද්දෙමි. එසේම සොහොය ඇති පියරජ්ජු
දෙව වැනියන් විසිනුත් මව හරණාලද්දෙමි. එසේම සොහොය ඇති පියරජ්ජු
රුවන් විසිනුත් මම නිරුපදුවව හරණාලද්දෙමි. එබැවින් සුදකලාව මේ
රුවන් විසිනුත් මම නිරුපදුවව හරණාලද්දෙමි. එබැවින් සුදකලාව මේ
එදෙව පැමිණියාවූ මම පැවිදිවනු කැමැත්තෙමියි වදළසේක. මෙසේ තමාගේ
එදෙව පැමිණියාවූ මම පැවිදිවනු කැමැත්තෙමියි වදළසේක. මෙසේ තමාගේ
අණ සිසිකරන්නාවූ බෝසතාණන්ව ප්‍රිය උපන්නේය. ඒ ප්‍රියිවියෙන්
අණ සිසිකරන්නාවූ බෝසතාණන්ව ප්‍රිය උපන්නේය. ඒ ප්‍රියිවියෙන්
උදක් අහසකේ එබබ, රථාවාඝ්‍යය ! කල්බලා ඉක්ම සිබියට සුසුපුර
උදක් අහසකේ එබබ, රථාවාඝ්‍යය ! කල්බලා ඉක්ම සිබියට සුසුපුර
කොවන මනුෂ්‍යයන්ගේ ආශාථලය සිබවන්නේය. ඒ එසේසෙ; මව්පොළොව්
කොවන මනුෂ්‍යයන්ගේ ආශාථලය සිබවන්නේය. ඒ එසේසෙ; මව්පොළොව්
අවුරුදකින් සිබවූ මසොරථය ඇත්තෙමි.

නවද එබබල රථාවාඝ්‍යය ! ඉතා ශීඝ්‍රතාව නුඹසෙන් උපමාසෙන් අතීසි
ඊස සෑදීහනවුන්ව මනාවුවැඩන්ව සිබවන්නේය. ඒ එසේසෙ; සිසිහයන්
නතුව මේ සිසිහෙයි බඩනසෙන් නික්මුණාවූ මේ සෑදීවූ මසොරථය
ඇත්තෙමි. මාගේ අදහස මෙසේම දනුවසි වදළසේක. එකල්හි රථාවාඝ්‍ය
තෙම සොමනි, නෙමියය කුමාරයන් වහන්ස ! නොඑ නොවන සිසිපැසිලි නැති
ලීලාසෙන් යුක්ත මෙබදු මධුර නෙපුල් ඇත්තාවූ නුඹවහන්සේ කවර තෙස
ඒ ඒ වව පිය දෙදෙනාගේ සම්පසෙයිදී කථාවක් නොකළසේක්දෝ විටලේය.
එබවට බෝසතාණෙනි එබබ රථාවාඝ්‍යය ! මව කලවා ආදීන්ගේ ගුණසම්පත්
නිසා කොරවුසේන් නොවෙති, ද්‍රෝහසුනාදය කැන්සෙන් සිරිවූසේ මුත්
නොවෙති දිව නොපෙරලන්නේත් නොඑවූසේක් නොවෙති එහසුවූවත්

පෙර මේ බරණැස් නුවර රාජ්‍යය‍ට පැමිණි වසි අවුරුද්දක් රාජ්‍යය කළ
කොට එහි කරණලද පව්කම් නරකයෙහි ඉපද අසුදහස් අවුරුදු පැසී
දුක් වින්දෙමි. සුජාතාගිය සිඟිකරන්නාවූ මම රාජ්‍යයෙහි අවුරුදු
නානුභවයි සිතා මව් පිය දෙදෙනා හා සමග කථානායෙකුදු නැති
වාසනා එක්දවසක මාගේ පියරජතෙම මා උකුලෙහි තබාගෙන
ශාසනා කරනුයේ. එකෙනෙහි බැඳ එන්නාවූ හොරුන් රාජ්‍යය
දුක එකතු මරවයි කියා, එකොකු සිරගෙහි ලවයි කියා. එකොකු
වද කාරම් ලවයි කියා. එකොකු දිවස් උල තබවයි කියා. එකොකු
බස් ඇසුවාවූ මම නොඅනාථව නොඑවිමෙන්ද, නොපිටව පිළු පාවී
ඵල මූත්‍රයෙහි සැවරී වාසය කෙළෙමි.

එබඳු රථවාහනීය! මේලොව සත්ත්වයන්ගේ ජීවත්වීම තෙපි දන්
හෙන් බොහෝකලක් පවත්නෙමි යෙහෙක. ඉදින් සුළුප කාලය
සුළුප කාලයක්ම පවත්නේය. එහෙමෙහි යහ දුක් නොවන්නේය. පව්
හෙවත් දුකින් බිඹා ලද්දේය, එහෙයින් මේ සුළුප ජීවිතයෙහි ඉක
කාරණයෙකින් ප්‍රාණඝාතාදීවූ අකුසල් කෙළේදැයි යනෙතාත් අසිතය දුය
අනාත්මය යන තිලකුණු දුනගන්නා විදගිනා නුවණැති තෙමේ
පත්නි ආදිවූ මාගේ සුදුවුහෙයින්ද ඒ යතිනෙම දුස්වූ සුළුප ජීවිතය
ප්‍රාණඝාතාදී අකුසල් කරන්නේය, එසේහෙයින් ඒ දුසින් මිදෙමියි ඉක
ශ්‍රද්ධාසුපූ නොවන්නාවූ සත් පථයෙයි පවත්නා, ජනයන්ට ඉගැන්වීය
සේය. ඒ එසේමය; සොළොස් අවුරුද්දකින් දුස් මාගේ නොරථය සිඳින
යයි වදළසේක.

එකල්හි අසි සිඩ්ගරවූ බඹ කථාව ඇසු සුනඳතෙම රථවාහනීය
රාජකුමාරතෙම මේබදු රජ ඉසුරුදූකුණපයක්මෙන් දෑඟ සතාසිපාත් දිවස
නය නොබිඳ පැවිදි වෙමියි මේ මහ වලා වන. මාහට මේ දුසඟ ජීවිතයෙ
කවර ප්‍රයෝජනද මවිද මුන්වහන්සේ හා සමග මහණ වෙමියි සිතා සත්ත
කුමාරයන් වහන්ස නුඹවහන්සේට මිතු වැඩෙක් සිඹවයි නුඹවහන්සේ
මේ පැවිදිවිව මවත් කැමැති විමය. එබැවින් නුඹවහන්සේ සමීපයෙහි
පැවිදිවනු කැමැත්තෙමි මාන් කැඳවාගෙන මැනවැයි කීහ්ය. මෙසේ ඒ
වාහනීය විසින් යාචිතුකළ කල්හි බෝසතාණන්ද ඉදින් මම මුන් දුන්නේ
දිකෙළෙමි නම් මාගේ පැවිජ්‍යෝද මෙතනට නොපැමිණෙයි එමින් සිතා
මහත් පිරිගිහි වන්නේය. මේ රථවාහනීයෙදු අඩෙයෝද රථද ආභරණ
මෙතනට නැඟෙන්නේය. සෙමිය කුමාර නම් එක් යාහෙකුදු රථයින්
නෙම් ඔහු එසින්ම බිරිඳ කෙළද එසින් දුන් නුඹවහන්සේ නුවරම
යයි පෙ කීහුවුහුත් වන්නේයයි සිතා තමාණුවෙන් මිදිමි කැමති වසෙ
මිතු වන්නාවූ වැඩද නුවණින් සලකා උපායකින් ඒ රථවාහනීය
ගවින් කරවනු කැමතිවන්න් එබඳු රථවාහනීය! මා මේ වල්හි කැ
යන්ට ආ පමණක්බුත් මේ රජ්ජුරුවන්ගේ අසුන් හා රථද දිසු
ආයයි හොවෙයි එසේහෙයින් මේ රථය ගෙණගොස් රජ්ජුරුවන්ට
ඳිදි වර. නය නැත්නාහුගේ පැවිදුවීම බුබාදීවූ රුසිවරයන් විසින් පෙ
උදෑසි වදළසේක.

ඒ අසා රථවාහනීතෙම ඉදින් මා නුවරට ගැදි ළිත්වහන්සේ අත්
හෙනෙට වැඩිසේත් විනම එපවත් අසා ආවාවූ පියරජ්ජුරුවෝ මපුතනුවන්
ඵවන්සේ මව දක්වමයි කියා හොදක්වූවහොත් මව නිගුහ කරන්නාහුවෙති.
එබැවින් තෝ ගුණ කියා ප්‍රතිඝුකරන්නා කැමැත්තෙමියි සාමිවූ තෙමිය
කුමාරයන් කියරුවිමද, එහෙයින් මා එසින් ගැවිසුකරණලද නුඹවහන්සේගේ
ප්‍රියන්සේව ප්‍රසුපුසේක. යම්තාක්කලසින් මම නුඹවහන්සේගේ
ඇසේ වවහන කරන්ට පියරජ්ජුරුවන්සේ කැඳවාගෙන එමද, ඒතාක් නුඹවහන්සේ මෙතැන්
ඒ සිටියමැනව ඉදින් ඒ පියරජ්ජුරුවන් වහන්සේ අවුත් හොපදුක සතුටු
වන්වීමම යෙහෙකැයි කියේය. එකෙණව බෝසතාණන්ද එබඳුල රථවාහනීය
ඔබ්ගේ සඟන් කියන්නෙහිද, එය මවද කරන්නෙමි, ඒ එසේවන මෙන් පියා
ඔබ්ගේ දක්නා කැමැත්තෙම එබැවින් එමමි, රථවාහනීය! තෝ නුවරට
ගොස් ප්‍රසුව එනුවර මාගේ යුතිසමුහයන්ට මා නිදුක් බව කියා දෙමව්
ඔබ්ගේ බසින් නමස්කාරද කරවයි කියා රත් කෙසෙල් ගසක්හෙන්
ඒරන්ට දුන්වා නැමී ගවසියන්ට පසන පිහිටුවා වැඳ රථවාහනීයාට
ඒරණැස් නුවර දිගාවට නැමී ගවසියන්ට පසන පිහිටුවා වැඳ රථවාහනීයාට
ගෙස් අසුන් දුන්සේක. එහසුන් හෙන මහබෝසතාණන්ගේ පයවැඳ පැ
ඉණිකොට නුවරවැද මාලිගා දෙරකඩා පැමිණියේක. එකල්හි වසුදේවී
මාගේ මාගේ පුත්‍රයාහන්සේ පවත් කවරේදැයි සිවුමෑදුරු කවුළුවෙහැර රථ
කියා එන පෙර මහ බලන්නේ කියි රථය හෙන එන්නාවූ රථවාහනීයා දැක
මේ රථවාහනීතෙම කියි රථය හෙන එන්නේයයි කඳුලෙන් තෙමුනු මුහුණි
ඇතිව විලාප කියා අඬන්නී මේ රථවාහනීතෙම මාගේ පුත්‍රයා පසිද්ධව
කොට එන්නේය. ඒ හුම්බඩකවූ මාගේ පුත්‍රයාකයා ආවාවූ මේ රථවාහනී
ලුද්දේය. නැසුනේ වන ඒ එසේමය, මාගේ පුත්‍රයාකයා ආවාවූ මේ රථවාහනී
ද දැක සතුරන් සතුටු වෙති සිතමිසි යනාදී විලාප කියා කියා රථවාහනී
අබිත් විවාරන්නී එබඳා රථවාහනීය! මාගේ පුත්‍රතෙම කීවේද, සැබවින්
කෙරෙක්ද, හොරොක්මද, බිමකැණ පසින් යවිකරණලද වන්නේයයි
විලාප කියා කියා හැඬද, නොහොත් තමා නොමරවයි කියා කොර කැර අග
පය සෙ හැඬද! මේ සිඟල්ල නොවිලහා සිටවයි කීය. එකල්හි රථාචාරී
තෙම ඉදින් තෙමිය කුමාරයෝ නොඑ කිරිරි නොවන්නාහ, කිරිරි කථා ඇත්
තාහ, මණ කියන්නාහුයයි සිතමනව එසේවුව කවර හෙයකින් නෝ කැඳවා
නෙන නොආවෙකිදුයි රජ මව කිරි නිගුහයක් කෙළෙමනම නපුර එබැවින්
පළිගැනුම අහස ඉල්වමයි සිතා ඉදින් ආපාවෙති! නුඹවහන්සේ මට අහස
දෙනසේක් වීනම් තෙමිය කුමාරයන්ගේ සමීපයෙහි මා දුටු දෙය හෙ වලහා
කියන්නෙම් වේදැයි කීසේක.

එබඳව වසුදේවීනොම එබඳුල රථවාහනීය! තව අහස දෙන්නෙම
තෙමිය කුමාරයන්ගේ නා දුටු ඇසි ගියල්ලම් නොවලහා කියවයි කීවාක,
එසල්හි රථවාහනීතෙම කියනුසේ එමබා, වසුදා දේවීන්වහන්ස! නුඹවහන්
සේගේ පුත්වූ තෙමිය කුමාරයන්වහන්සේ හෙළු කිරිරිව සිටිව උපන්කෙ
හෙතුන් වහන්සේ නොව නසේක, උන්වහන්සේ වනාහි නොපැකිල පවත්නා

මඩුරවූ නෙලුල් ඇතිසේක. ලිලාපෙතවූ ගවත් ඇතිසේක. එතුමාගේ
රාජ්‍ය සම්පත්තියට ගසින් බොහෝ වංචාවෙන් දවස් කළසේක. ඒ
පෙර මෙ බරණැස් නුවර විසි අවුරුද්දක් රාජ්‍යයකළ එවන් තෙ
අසූදහසක් අවුරුදු පැසි දුන් නුඹවහන්සේව පුත්‍රව උපන්සේක. එ
සිසකොට රජසිරි විඳිනට හය නොහැ මෙසේ ඉව් රාජ්‍ය කුමාරයන්
මව්පිය දෙදෙනාගේ සම්පයෙහි කථාකොකොට හෙළි රාජාභිෂෙක
පරණක්මුත් සඳුණුවූ ඝණපාදාදී අවයව ඇතිසේක. සිසිරකාල
පරිනාහද ඇතිසේක. මොපැසිල පවත්නාවූ ඉඳුරු සොඳුරු
සුක්ෂමවූ ප්‍රසාද ඇතියසේක. දන්වනාසි දිව්‍යලෝක ගාමී
සේක. ඉදින් එම්බා දේවගන්වහන්ස! නුඹවහන්සේගේ
නෙමිය කුමාරයන්වහන්සේ දක්නා කැමැතිසේක්වි නම් දන්
කොප කැදවාගෙනා යෙමියි කීසේක. ඒ සෙමිය කුමාරයන්
නුවරට ගවත් කරවා නෙමේ පැමිදිවහු කැමතිවිය. ඔබුගේ
සක්දෙවි රජතෙම විශ්වකර්මදිව්‍යපුත්‍රයා කැඳවා කොල!
පැවිදිවහු කැමැත්තෝය. ඔවුන්ට පන්සලක්ද තවුස් පිරිකර
දෙවයි කියා එවිය. ඒද මහත් වේගයෙන් අවුත් ඒ වනයෙහි
නැන් පන්සලක් මවා රාත්‍රිසථාන දිවාසථාන ලින් පොකුණු
යෙන් සමුඩිකාව සියළු තවුස් පිරිකරද මවා දෙවලොවට

මහාබෝසතානෝද ඒ පන්සල දැක මේ සක්දෙව් රජතු එවිත් තැබූ
ලද නිර්මාණකැයි දැන පන්සලට වැද හන්සලු තබා සත වැකෙරි පෙරා දුන්
දිවි යම් එකාංශයෙහි කොට දලමඩුලු බැඳ පිරිකර සද කරතබා තැබූ
අහින් නෙත නවුස් වෙස් දරා ඔබිනොබ සක්මන්කොට ඉතා තදය
සැපයහි උදන් අනමින් පන්සලට වැද දඹමැස්සෙහි වැවහුන්සේක.
හිඳු අටසමාපත්හි උපදවා සවස් වේලෙහි පන්සලින් නික්ම පස්වන
වර සිවිකර ගසින් කොලකබා නෙනවුත් සක්දෙව් රජතු මව
පූජානැති දිසෙන් ඵා අමාවක්දින් අනුහවකොට යතර
යන් සිත්හි වඩා එතැන්හි වාසය කළසේක.

සක්‍රරජහුද සුනහදුයාගේ බස් අසා මහාසෙන කුමාරයා
කැඳවා ගවත් සැරසිවිව විධානකරණ්හයේ එම්බා සෙනඟනෙනා!
සොදුන් බරණැස් නුවර ඇති මංගල රථඛඩ්ගාඹික රථාදීවූ රථ
නීය සෙසඬවයන් සොඳ ඛඩ්ජපඤ්ඤ නංවා ගමනට සරහනු
නොසෙක් හසතිනුද රුවන් සන්නාහලා රන් පෝරුද සදනු
නොසෙක් සිය දහස් ගණන් සක්සින්හන්ද හලවී ඔසිනු
බෙර පණවා
පුත්වූ තෙමිය කුමාරයන් සම්පයට ගොස් එන්ට අවිහාද
රුවන් රැගෙන සිටුවා අභිසෙක දී කැඳවා එහු කැමැත්තොමියි
ගම් වැස්සෝද අන්තඃපුර සත්‍රීද සියළු රජකුමරුවෝද සෙවියාසදිනු
බඳිනේද සත ඔසල්ලෝමන් මා හා කැටිව ගත ලෙස යාහාවන් සද

නෙත්සේකි. තවද සියළු ඇත්රුවෝද අස්රුවෝද රථාචාරීනුද පබල සෙන
සහ සත සියල්ලෝ තම තමන්ගේ යානාවන් සද රැස්ව හෙන්සේකි සවිද
මේකි රජවූ කියමිගම වැස්සෝද, දනව වැස්සෝද, තම තමන් යානාවන්
සදු විනා මෙහැන්හි රැස්වෙන්වයි මම වචනය මාගේ පුත්‍රයාට අවවාද කරලු
ඉණිය දුන්ම යන්හෙමියි කීසේක.

මෙසේ ඒ රජුගෙන් නිදහස ලද්දාවූ රථාචාරීනු කියුම් ජවහ ඉකුත්
බදාගිනි සෙසඬවයන්හි උපන් අභිසයන් සොඳ ඛජ්ඣ සේසත් නානා
රුවැනි සෙසඬවයන්ගෙන් සැලිකාදෙරකඩ නවාරජගව දන්වූවාහුය. රජද
රුජු නැසීමෙව පුදුපුරථයක් සැලිකාදෙරකඩ නවාරජගව දන්වූවාහුය. රජද
රථ වාරීහව එම්බල පුරුෂය යනුවූ ගාත්‍රාඇති අභවසෝ ශක්තියෙන් පිරිහෙති
නොවූ දෙහ ඇති අභවසෝ ශක්තියෙන් පිරිහෙති එබදුවූ අභියන් නොග
නුවූවු කීසේක.

රථාචාරීනුද වණියෙන් ජවයෙන් බලයෙන් සුක්තවූ මහා අභිසෝ
අට්ඨියන් සොඳුන ලද්දාහුයයි කීවාහුය. රජ ඝාත්‍රිය බ්‍රාහ්මණ වෛශ්‍ය ශුද්‍ර
යන වතුර්ණියන්ද එසින් පිරුන් අවලොස් හෙතෙහි ජනයාද රැස්කරවිය,
මේ සෙනඟ කැපිහරන්නාවූ රජහට තැබී අන්තඃපුර සත්‍රීන්ද
වෙනි දවස්හි ඒ අශ්වයන් සොඳනලද රථ නානාවිව තැබී අන්තඃපුර සත්‍රීන්ද
සමා හා සමන එනලෙස නියොග කොට වල්වදුනොවය, තලල්පටිය, ඇතුල්
සවුවා, සෙසතය, රන්මිරිඟුඩිසහලය යන පංචාලිංකාර සහිත හාණ්ඩයන්
ඉෝසානාන්ට අභිසෙක කරණලෙන හෙන්වාගෙන ඒ සුනහදු තම රථාචා
සවියා ඉදිරිකොට මහසෙනඟ පුරිවරා බෝසතාන්වහන්සේ වදරණසේක්
සේය. එසේ මහත්තේජසින් දිලිසි දිලිසි අමාත්‍යමණ්ඩලය පිරිවරා සතේ
වහන නැනව පැමිණි පියරජ්ජුරුවන්ට බෝසතාන්වහන්සේ වදරණසේක්
කීසේක්ද මහරජ! නව නිදුක්ද රෝගපීඩාවෙක් නැද්ද, අපගේ ස්වවූ සියළු
රාජ්‍යනුත් නිරෝගීදැයි විචාළේය. එකල්හි රජද එම්බා පුත්‍රයානෙනි!
මව කිසි දුකකුත් නැත්තේය, සරීර පීඩාකරවූ කිසි ව්‍යාධියකුත් නැත්තේය
කෙපසේ මවවූ සියළු රාජ් කෂත්‍රාවෝද දුන් නිරෝගියෙකි කීසේක. නැවත
බෝසතාන්වහන්සේ වදරණසේක්:- එම්බා මහරජ්ජුරුවනි! කීමේද,
කෙපසේ මවවූ සියළු රාජ් කෂත්‍රාවෝද දුන් නිරෝගියෙකි කීසේක. නැවත
නෝ මිදෙපානය නොකරන්නෙහිද සුරාපානය සව ප්‍රිය නොවේද, කිසෙක්ද
කිරහතරසෙන් සත්‍ය වචනය රක්ෂාකරන්නෙහිද පුරණලද දහරාජ ධර්මයන්
ඇත්තේද තාගේ වනාහය දන්දීමෙහි ඇලෙන්නාහුදැයි විචාළසේක.

එබසට මහරජතෙම එම්බා! පුත්‍රයානෙනි! මව මදුපානයද කොඩ
රන්නෙමි, දෙලොව පරලොව දෙක්හි අනාථ කරන්නාවූ රා මව ප්‍රිය නාවන්
නේය. ඒ මනුෂ්‍යවෙහි සත්‍ය වචනයෙහිද නොප එසින් විචාරණලද දය
රාජධර්මයෙහිද මාගේ සිත ඇලෙන්නේයයි කීසේක. නැවතත් බෝසතාන්ත
වහන්සේ එම්බා! මහරජ්ජුරුවෙනි: කීමේද, නොපෙත් රථ යානාදියෙහි
සෙදියසුතුවූ අශ්ව ව්‍යසනාදීනු නිරෝගීවෙත්ද තවද හසති අශ්වාදී වාහණ
සුවසේ පවත්නේද, සරීරය පෙලෙන්නාවූ කායචෝසාදීවූ ව්‍යාධිනු නොපට
නැත්නාහුදැයි විචාලසේක.

එබසට රජතෙම කියනුයේ එම්බා! සෙමිය කුමාරයෙනි, එසේය රථ
හැල් ආදියෙහි සෙදියසුතුවූ අශ්වයන් කායචෝසාදීවූ ව්‍යාධිනු නොපට

ත්‍රාස ඇතුව අශ්වාදීවූ වාතණ්ඩ, නිදුකින් පවත්නේය. මේ වේදවේදාංගාදී සියලු ශාස්ත්‍රයන්හි නැගෙනහිරුන්ගේ ඉගෙනීමක් නැත්තාහුයයි කියයි. සියලු දනවාසී ප්‍රාහ්මණ, බොහෝ ජනයා ඇන්දේද, රජමැදුරු සියළු බොහෝ ජනයාගේ එකිනෙකා ඇන්දේද සියළු කොටු ගෙවල් හා රාජ්‍යාභිෂේකය නම්වූ ධනධාන්‍යයන්ගෙන් සම්පූර්ණවූ සුරක්ෂිතවූ තිබෙදදී මේ සියලු ජනයා නෙමිය කුමාරයෙනි! සියළු ප්‍රත්‍යන්ත ජනපදයෝත් විවෘතවූ ජනයාගෙන්ද සම්පූර්ණය, රජමැදුරු සියළු ගම නියම්ගම්ද නිරන්තරව පිරිසිදුවූ හා බොහෝ ජනයා ඇත්තේය! සියළු කොටු ගෙවල් හා බෙදුරුවන් යෙන් පිරුණේයයි කියන්නේය.

එකල්හි බෝසතාණන් වහන්සේ රජතුමාට හිඳින ලෙස අවසර ලැබ, කැමති වන්නේය. එබඳු, මහරජ්ජුවෙනි මේලොව පරලොව දෙකින් වැඩ සිදු වන කෙයින් මේතැන්හි නොපෘච්ඡා ඊම යහපත් ඊමක් වන්නේය. වැඩි හිඳ නපුරු ගමනෙක් නොවන්නේය. එබැවින් යම්බඳු අස්නක හිඳ අස්නක ඉන්නේද, එබඳු අස්නක පණවත්වමි වදාළසේක. රජතුමා මහබෝසතාණන් වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරවයෙන් අස්නෙහි නුහුන්නේය එකල්හි මහබෝසතාණන්වහන්සේ මහරජ්ජුවේ එම්බා මහරජ මේ කොල ඇතිරි මත්තේ හිඳුව්, එසේ නොපයේ පාදයන් මේ පරිභෝග ජලයෙන් ධොවනය කොට එන්න. සේක. එසේ කිව්ත් ඒ මහරජ උන්වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරවයෙන් කොල ඇතිරි මත්තෙහිත් නොහිඳ බිම උන්නේය. මහබෝසතාණන්වහන්සේ ඒ රැවෙනි, මා විසින් උඩ තබනලද ලුහු නැති කරකොළය ඒ අනුව සුදු එන්නේයයි වදාළසේක.

එබඳට රජතෙමේ කියහුයේ එම්බා තෙමිය කුමාරයෙනි මේ මේ රට අනුභව නොකරන්නෙමි. මේ අපගේ හොජනයක් නොවන්නේය. මිදී මත් රහයෙන් තෙත්වූ සුවඳ ගැල් ඔත් අපගේ හොජනයයි කියන්න ඒ කරකොළ ප්‍රතික්ෂේපකොට හැවතත් බෝසතාණන් කෙරෙහි තොස යෙන් මිදක් අතින් ගෙණ එම්බා කුමාරයෙනි! නොපි මෙබඳු ආහාර අනුභව නොකරත්නෙහිදැයි බෝසතාණන් හා සමග ප්‍රිය කථා කියා කියා උන්නේය. එකල්හි වස්ත්‍රාදේවිතොමෝ අන්තඃපුර සත්‍රීන් පිරිවරාගෙණවුත් බෝසතාණන් පය අල්වා වැඳ එකුළු පිරුණු ඇස් ඇතිව එකත්පසෙක උන්නාය. ඉක්බිති රජතෙමේ සොදුරු සොයේ පුත්‍රයාණන් අනුභවකරණ ආකාරය බලවයි වදාළ කරකොළ ගෙණ වදාළ දේවීන් අතේ තිබ්බවේය.

එසේ සෙසු සත්‍රීන් අතට දුන්නේය. ඒ සියල්ලෝම කෑමියි පුර වහන්සේ මෙබඳු ගිනි ආහාරයෙක් අනුභව කරණසේක්දැයි නිතුකෝ නුඹ ඉතා දුෂ්කරයක් කරණසේකැයි කියා වැඳ වැඳ උන්හාහුය. එසද රජතු හැවතත් එම්බා තෙමිය කුමාරයෙනි මේ වන මැද උදකළාවෙහිබඳු ආහාර අනුභවකොට වසන තොප දුටුවාවු මුව එක් ආහාර්‍යයක් වැටෙන්නේය. මෙබඳු ආහාරය අනුභවකොට වසන්නාවූ තොපගේ ශරීරවර්ණය සවර සෝ කින් පුඤ්ඤ වන්නේදැයි විමසන්නේය.

එසේ විචාරණලද රජහට ඒ ප්‍රකාශකොට වදාරන්නාවූ බෝසතාණන් වහන්සේ:-

එම්බා මහරජ්ජුවෙනි! මේ සිලඝමාදුනයෙන් යුක්ත මෙතන ඇතිරි සෙනි නම් හැඟිවම සඟනය කරන්නෙමි. තොපට මෙත් සවුදෙණ රැක වී සිටියා රාජ්‍යාරූඪයෝද නැත්තාහ. ඒ සැපසෙයෙහි කෙලිකොට සෙණ ශරීර වර්ණය පහදන්නේය. මහරජ තවද අනිකුදු කාරණයක් ඇත රජජේ මේ ඉකුත් සැපතට සොක නොකරන්නෙමි. ඉතු සැපසෙයි ප්‍රාහ්මණ පහදන්නේය. මහරජ මේලොව බාල ජනයෝ නොසුනු විසතුවට සොකකෙරෙති, නොලත් විසතුව ප්‍රාර්ථනා කෙරෙති, එහෙයින් තාක්‍ෂා සොක දෙකින් සැවී දැක්මෙන් වන්නේයයි වදාළසේක. ඉක්බිති රජතෙම මේතෙහදීම මොහු අසිය සේක කොට සුවරට කැඳවාගෙණ යෙමියි සිතා බෝසතාණන්ට යාචිඤ්ඤකර ණ්ඩ එම්බා තෙමිය කුමාරයෙනි බොහෝ ඇත්සෙනඟ අස්සෙනඟ රථ සෙනඟ සනාතනඤනඤද්ධවූ පාබල සෙනඟ තෙවත් සොරවියැති බලපරාක්‍රම ඇත්තාවූ යෝධයන් දිව්‍ය ප්‍රාසාදයේ මහෝතර මාලිගාද යන මේ සියල්ලන් දෙමි. ඒ මේකු නොවෙයි සවිාහරණයෙන් සැරහුනාවූ බොහෝ සත්‍රීන්ද දෙමි. භාග්‍ය යියෙයයි දැසෙවූ බොහෝ නාටක සත්‍රීන්ද දෙමි. ඔහු තෙමේ රූප ශ්‍රීයෙන් හා භාග්‍ය යියෙයෙන් හා තොපගේ සිත් පොළඹවන්නාහුවේනි. ඇම් නිහාවූ ක්ෂත්‍රිය වංශ ඇති රජදරුවන්ගේද නොපට රාජකුමාරිකාවන් නෙමේ. එවුන් නොපට දැකොට දරුවන් වැද කල්හි පසුව නොප පැවිදි වන්නට සුදුසු වන්නේය. එම්බා තෙමිය කුමාරයෙනි! නොපි පළමු සෝවන යෙයෙනි යහපත් රූපශ්‍රී ඇතිනව එබැවින් දැන් රාජ්‍යශ්‍රී අනුභවකරව උදක ලාව මේ වල්හි වසිමෙන් කුමක් සිද්ධකරවිද්දයි කියේය. එකල්හි බියට බිය වදාරන්නාවූ බෝසතාණන්වහන්සේ එම්බා මහරජ්ජුරුවෙනි තරුණවූ පුරුෂ සෝද මෛථුනයෙන් දැවෙයි මියයන්නේය. බාලවූ ස්ත්‍රීන් ගැබ්ගත්වූ

වෙති. ඔවුන්ගේ ඉක්මණින් ආසුඵාද දර්ශීන් දර්ශිය ඉතා ඔප්ප එසේ නෙවියාමක් ඇති කල්හි සත්වයාගේ ඇඹුරුවෙමින් නමු දුසී සිටියා නැවතත් කාරණා දක්වන්නාවූ මහඅමාත්‍යතාත්තන්ගේ හිතරජ්ජුරුවෙනි වෙලාව ඇසිනමුත් නිරන්තරයෙන් එසැසින් රාත්‍රි ලුවන්නේය නවද මහරජාණෙනි මෙලොව ඇසිසෙන් ප්‍රාරණ ලබන්නේන, ජරාව පිරිවරකොට ඇත්තේය. මේ සෑම රාත්‍රි දිවා හාගයෝද තුබූ පමණක් ඇය නොව සත්වයාගේ ආයුෂය සෑය වෙති. එසේ වනකල තෝ කවර හෙයකින් ඉට අභිමානය කෑමැත්තෙහිද,—

ඒමසේ මහරජ නුවූ සැදු බැඳි කල්හි යම් යම් හානෑයන්හි එයින් ඉන්ද්‍රිය යම්සේ සිථිල්ප වන්නේද සත්වයන්ගේ ජීවිතයද සිත් දවස සිථිල්ප වන්නේය, නවද යම්සේ පිරුණු නිවතුරේ කරා යනුයේ කොහෙක් විවරත් ආපසු නොහැඳ එපරිදිදෙන් ආයුෂයත් දවස් අවුරුදු වසයෙන් තෙවි ගතුයේ නැවත නොවන්නේය නවද යම්සේ මහරජ සැඩ්ගඟතුරෙන් දෙනත් ඉවුරෙහි සිටි වාසනේ පෝඩා එලාගෙනයේද එපරිදිදෙන් සත්වයෝද ජරා මරණ දෙසින් පමුණුවනු ලැබෙනිසි වදල ඉන්බිනි රජ්ජුරුවෝ බෝසතාණන්වහන්සේ මණකථා අසා සිතිගෙසි විසිමෙසි උසකලිවීමෙන් දිගහැරුනු තුබූ රට කොළොස් සේසත දෙමියි සියා ඔහු විමසනු පිණිස නැත රාජ්‍යය ආරාධනා කරණුයේ දරුවෙනි මම කොපට ඇත් ඇණිද රථ ඇසිද සතනද්ධවූ අශ්වයන්ද සිත්කළුවූ සේවාභරණයෙන් සැරහුණුවූ සුවුන්කෙරෙසි නොපි මනාවපවතුව නවද නාහයිනයෙසි දහසූ සිඩ්කාම කොටස්සයෙන් සා සින් අලවයි මේ ජන සුහදවූ වල්ලි ඉසිනේ කවර මැඩෙක් සිඩ්කෙරෙයිද. නවද පුත්‍රයන්ට සතුරුවූ රජදරුවන් ලැබි පැමිදිවේ නවද පුත්‍රය මම නොපට සියළු බාහ්‍යයන් පිරුණුවූ සේවූ මුඛ වැඩීක් ආදින් පිරු ගබඩාද සෙනෝවාහනද දෙමි. නවද පුත්‍ර සෙපුල් සියන්නාවූ මනා සත්‍රීන් සා දස රතනයා පිරිවරා රාජ්‍යලක්ෂ්මී කරවූ; මේවන ඇති විසිමෙන් නව කවර වැඩෙක් සිඩ්වේදැයි නිසේය.

හැඳින්න් රජතව තමා නොකළැනි බව ප්‍රකාශකරන්නාවූ බෝසතාණන් වහන්සේ එවිට මහරජ්ජුරුවෙනි දැසතුව නම් තමා මියපරලොව යන්නේ නෝ දසතු නැතිවෙත් හෝ නියමයෙන් සෑයවන්නේය; එබදු එතුන්ගේ ප්‍රයෝජන සඳහා වේද නම් එසින් ප්‍රාණයමෙන් රක්ෂාකරණුද සුදුස නමේ පලමුව මියපරලොව යන්නී හෝ වෙයි ඇට පලමුව තෙමේ හෝ දැනුම් යනු ලබන්නේය. එබදු සත්‍රීන් සා විවාහ කිරීමෙන් ප්‍රයෝජන නැතැ.

යම් සෙවිනයක් ඒකාන්තයෙන් ජරාව එසින් ඔබනා ලැබේදැයි වනයෙන් ප්‍රයෝජනය කවරේද? එසිකවර සතුටුවීමෙක්ද ? කවර ක්‍රීඩාවක්

සතුටුවන්නේද? කව රවසතුවෙමේද? මට දරුවන්ගෙන් හා භාර්යාවන් ගෙන් කවර ප්‍රයෝජනයෙක්ද? එමහා රජ්ජුරුවෙනි! ඒ සුනුදරුවන් මැණිය ගේ මිදුකෙළු, කාරණෙම වේ සත්‍රියන්ගේ මිතාභාවට ප්‍රමාදනොවන්නේය. මේ සතොසක්න කාරණයෙන් මරනු පමානොවෙසියි දනිමි එසේ මරනුවිසින් මෙතරම් රාජසම්පත්තියෙහි කවර ඇල්මෙක්ද? වසතුවෙහි කවර ප්‍රයෝජනයක්ද? මට රාජසම්පත්තියෙහි කිරුරුසින් තැරි විලිසුණුවූ රාත්‍රියෙහි අන්ධකාරයෙහි වැදී ලිහිල්වූවාක්මන ඵලයන්ගේ වැටීමෙන් උපන්නාවූ සත් ආනාරව වැදී ලිහිල්වූවාක්මන ඵලයන්ගේ වැටීමෙන් උපන්නාවූ සත් වයන්ට මරණය එකාහානෙයින් පැමිණෙන හෙයින් කිරිකසර රෙයින් හයකර වින්නේය උදහන දුටු බොහෝ ජනයාගෙන් සමහර කෙනෙක් උදහන නොදක්නා තැනෙහි සමහ දුටු ජනයාගෙන් සමහර කෙනෙක් උදහන නොදක්නා තැනෙහි. එමෙසේ මහරජ්ජුරුවෙනි! අදම මහත් වියත්නවයුත්තේය සෙට නම්, එමෙසේ මහරජ්ජුරුවෙනි! අදම මහත් වියත්නවයුත්තේය සෙට දැකීමේ.

දෙරියෝයි අයා සෙමෙයි එම දෙරින් නික්ම ගඟ සමීපයෙන් මිහිරිය. ඉන් ඉතිහාසාණන් වහන්සේ මහු එසී අයා වන කෙලෙරට ඇමිස් අසන විට මිහිදෙයා පිරිවර හා සමග එහු පැමිදිකරවූසේක.

මෙසේ අතීතෙඛ අතීතෙඛයි රජදරුවෝ කුන්දෙනෙක් රාජ්‍යය අවුත් මහණවූවාහුය. 'එසමයෙහි මවුන් ඇරැයිය කුවරවල ඇත්තු වල්ව සිහාහුය. රථයන් එකම දිරාසියාහ. ගබඩාවල කහවණු පත්තු ජීවිතයාගේ හෙලවර මහලොව උපන්නාහුය. ඇත් අස් ආදිවූ කිරන්නාපස්වරුන් කෙරෙහි ඔන් උපදවා දෙව්ලොව උපන්නාහුය. දෙව්ලොව ජාතක ධර්මදෙසනාව කෙණෙහැර දන්වා මහණෙනි, මේ පෙරත් මහමිනිස්මන් හෙළෙම වේදැහි වදුරා වඹුඤ්ඤනාය නෙමිය ජාතක ධර්මදෙසනාව නිමවා වදාළසේක. එකල්හි සඟුන් ඛලාවූ දිවාසත්‍රී නම් දැන් මේ ශාක්‍යයෙහි උත්පලවණ්ණ සාරිපුත්‍ර සථවිරරජ්ජාවාසභියා නම් දැන් ආනන්දයෙහි ශාරිපුත්‍ර සථවිරයෝය, එකල්හි කුමාරයන්ගේ මවුවූය දෙදෙනා නම් දැන් මේ බුඩොත්පාදකාලයෙහි මායා දේවීන් හා සුබොදන මහරජතුරුවෝය, එකල්හි පණ්ඩිත පණ්ඩිතයෝ නම් දැන් ලොවුතුරා බුදුවූ සම්බුඩ සථියූ රාජොත්තමයාණන් වහන්සේමය.

(මේ ලක්දිව මඩගලනම් වෙහෙර මිසු කුබාසිංහ නම් තෙරුන්වහන්සේද, මහවිහ නම් තෙරුන්වහන්සේද, හැටකටුරු වෙහෙර මිසු සුසභදේ නම් තෙරුන් වහන්සේද, මඟඹල මිහාරයෙහි මිසු මහාරක්ඛිත තෙරුන් වහන්සේද, හයිරි වෙහෙර මිසු මහාසීව නම් තෙරුන් වහන්සේද, කළුවෙල වෙහෙර මිසු මහාසීව තෙරුන්වහන්සේද, මැලියදෙව තෙරුන් වහන්සේද යන මේ සථවිරවරු බුදුසඟ සමාගමයෙහිද අශොකාරාම සමාගමයෙහිද නාගසේන සමාගමයෙහිද පුෂ්පගිරි සඟමාගමයෙහිද අශොකාරාම සමාගමයෙහිද හැමවිටම පසුව 'නවුත් පැවිදිවූවාහුය. ඒ එසේමය, එසින් මඩ වෙහෙර මිහාතාග තෙරුන්වහන්සේද මහා මැලියදෙව තෙරුන් වහන්සේද යන දෙදෙනා වහන්සේ පිරසිඳුවන්පානා දවස් වදාරණසේක් ඇවැත්නි! බුදුපසා ජාතියෙහි බෝසතාණන් වහන්සේ හා සමග පැවිදිවූ තාපස පඤ්ච අවුත් තාපසවූ හෙයින් අප හා එක්ව රා බොන්නවුත් නොලැබ අවස්ථා හෝ තාපසවූමිහ. දැනුත් ඇමට පසුව අඩියම් ලදුමිහ. එබැවින් නුඹ්ගේ මිහොතහමයන් පිසින් මදකුත් පින්කිරීමෙහි පමානොමිය යුතුයෝ වදාළසේකි.)

මූගපක්ඛ ජාතකය.

මේද කරුණු නිධානවූ සියලු සත්වයන් ජාතිකාතාරාදියෙන් එකර පෙන් එතරලන හෙයින් ශාස්තෘත්වවූ සමගත් සම්බුඩ සථියූ රාජොත්තම තණින් වහන්සේ පේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සමයෙහි නෛෂ්ක්‍රම්‍ය පාර මිතාව අරභයා මේ ජාතකය දක්වා වදාළසේක.

මේ කෙසේදයන් ?

එක් දවසක් සවස්වේලෙහි දම්සභා මණ්ඩපයෙහි රැස්ව වැඩලුන් සාරිපුත්‍ර මෞද්ගල්‍යායනාදි භික්ෂූන් වහන්සේ කථාවක් උපදවනසේක් "ඇවැත්නි! සම්බුදුන් වහන්සේ සුඛෝදන රජ්ජුරුවන්ට වැනී පියාණන් කොට ඇත් හා යශොධරාදේවීන් ප්‍රධානවූ අන්තඃපුරයක් හා සත්දවසකින් පැම ණින වළලුවර්තිරාජ්‍යය හා ගවුදෙගවුත් වූවත් වට ඇති වෘතොලව අවසන්කොට ගැඹුරු ඇති නිධාන හැලා හා මේ කියාවූ රාජ්‍යශ්‍රියත් අලුයම දුම් කෙළි පිබක් කොටත් නොසලකා මහභිනික්මන් කළ තියාව අපූර්වයයි පසාදයින් මහභිනික්මන්ගේ කථාව කිය කියා වැඩ උන්සේක. එසේ සම්බුදුන් වහන්සේ ගඳකිලියෙහි වැඩකිදී දිවකණින් අහා වදාරා අදනා ඔවුන් ඉදිරියෙහි ප්‍රඥාඥානයෙන් ඇදි ඊපිට රන්වන් පටිමාතුන් වහන්සේ බැඳ ගිලිහෙවි පුරිසඥාදනයෙන් බදු වදමිල්දම් සමූහයකින් වහන්නාසේ සුගත් මහා පෘථිවිය පෙරවා දම්සභාමණ්ඩපයට වැඩවදාරා පනවනලද බුදාසන මණ්ඩපයෙහි වැඩසිඳ ධර්මිසංඝයා සිහාරා වැඩහුන් භික්ෂූන් වහන්සේ මෙලෙස සුවිවරය පෙරවා දම්සභාමණ්ඩපයට වැඩවදාරා පනවනලද බුදාසන මණ්ඩපයෙහි වැඩසිඳ ධර්මිසංඝයා සිහාරා වැඩහුන් භික්ෂූන් වහන්සේ මෙලෙස මේ භික්ෂූහු නපක් මුළුල්ලෙහි මා බැණ නොහැකි උන්හත් මට පලමු ඔහුන් නිසා කෙනෙක් නැත. එසේ හෙයින් මේ පලමුකොට කථාවක් උපදවම් ලිසා "මහණෙනි! මා එන්නාට පූර්වයෙහි කිසිවම කථාවකින් යුක්තව උනුදැයි" දේවදත්තයා භික්ෂූ කෙනකුන් වහන්සේ ඔබාඟල්ලම දෙනොත් ඔදුනෙහි සඟා සඟාමි නි! නොකියන්ට වදාළ දෙතිස් කථාවෙන් යුක්තව නුනුමින. සේවූයන් වහන්සේ මහභිනික්මන් කළ තියාව අපූර්වයයි කිය කියා උනුමහයි දැන්වූසේක. එවිත් අහා වදාරා "මහණෙනි! මා දැනට බුදුවන ජාතියෙහි මහභිනික්මන් කිරීමෙහි අපූර්ව කිමදැ? පෙර නුඹුතුන්ගේ නුවණැති සමයෙහි පවා රාජ්‍යය හැර මහභිනික්මන් කළෝ වේදැ"යි වදාරා භික්ෂූන් විසින් දැන් විහාසි අප සියල්ලන්ටම ප්‍රකාශය, අතීතයෙහි මහභිනික්මන්කළ තියාව ශ්‍රී ලිසියට මසක් අපට කොදැනෙයි එසේ හෙයින් වදලොත් යහපතැයි ආරා ධිතවූ සේක්සුගත් වහන්සේ භික්ෂූන්ගේ ඕඝතීරයක් මධ්‍යයෙන් විහුරිඹියක් මෙන් මෙන් ඉකුත්වත් දක්වා වදාළසේක.

මේ කෙසේදයන් ?

ඵුවසිඝදවස වෙදෙහ රට මිසුලු නුවර මහාසුදර්ශනමහ රජ්ජුරුවෙහෙ කුන් රාජ්‍යය කරන සමයෙහි අරිට්ඨ නකය පොළෝජනකය යන රාජකුමාර මරුන් දෙදෙනෙකු ලැබ දශරාජධර්මයෙන් රාජ්‍යය කරන්නාවූ අරිට්ඨජනක නම් රාජකුමාරයන්ට යුවරජ තනතුරුදී පොළෝජනක කුමාරයන්ට සෙනෙවි රත්න තනතුරු දී දැහැමෙන් රාජ්‍යය කොට මහාජනක රජ්ජුරුවෝ තම් වූ

පරිද්දෙන් මියපරලොව ගියහ. එවිට අරිට්ඨජනක නම් සුවරජ්ජුරුවන් [illegible]
සේ රාජ්‍යයට පැමිණ සෙසොවුරන් බුරුසෙසිසිට පොළෝජනක නම් [illegible]
කුමාරයන්ට සුවරජ තනතුරු දී දැනැමෙන් රාජ්‍යය කරන කල්හි [illegible]
අමාත්‍යයෙක් නොසින් අරිට්ඨජනක රජ්ජුරුවන්ට රාජ්‍යය කරන [illegible]
රජ්ජුරුවන් මහන්සේ සුවරජ්ජුරුවන්ට වරදින්ට උන්සේකැයි [illegible]
කියා නොයිමිස්සෙහ. නැවතත් මතින්වර සුවරජ්ජුරුවෝ මට වරදක් [illegible]
යට උන්සෙහ කරනසේකැයි කියා බඳමිය. රජ්ජුරුවෝ ද එසේ [illegible]
මයි කියා මේ සුවරජ්ජුරුවන් දඟකොයි ලැබූහ. සුවරජ්ජුරුවෝ මේ [illegible]
දුක්විඳ සිතන්නාහු මා ඔසින් මෙසේ බැහැර වන්නේ [illegible]
නොසිතා ඉන්දදීම මට මෙසේ දෙයක් පැමිණියේයැයි සිතා දුම් [illegible]
නිසා සතෘඤ්ඤා කරන්නාහු මම රජ්ජු රුවන් වන්නේ [illegible]
දොහොයක් කරමියි නොසියිම් නම් මා මැසි දම් පිටරේවයි [illegible]
ඒවූ නිසාගෙන්ම දමන් පිටිරිණ, දෙරත් ඇරිණ, එවිට එතැනින් [illegible]
පිටතර යමක ඉඳ එගම මනුෂ්‍යයන් සිත්යෙන වාසය කරන්නාහ [illegible]
කරන රජ්ජුරුවන් වහන්සේ සුවරජ්ජුරුවන් පිටතර ගමක [illegible]
සෑවූහ. එවිට එගම්වාසිහු අසල් ගම්වල මනුෂ්‍යයනුත් එක්තොට [illegible]
සවාමීන් නිගම උන්පසු සේවකමට ඔබින් ආපසු [illegible]
ගසි කියා රුස් පිරිස් සවක්කවටු කොට ගෙන නොස් [illegible]
ගන්හ. මිසුලුනුවරිනුත් ඇස් අස් රථ වාහන පාබල සෙනඟ [illegible]
යෙක් හමාරේ පමිද් හා සමග නොස් සුවරජ්ජුරුවන් දක්වා [illegible]
ජ්ජුරුවෝ රජ්ජුරුවන්ට කියා යවන්නාහු නුවණ්වන්නේ මා [illegible]
කමක් නැසිව ඉන්දදී නුඹවහන්සේ මා හා සතුරුවූසේක [illegible]
පලමු සතුරුකමෙක් නැතත් දැන් සතුරුවීම් එසේ කෙසින් [illegible]
යුඩ කරන්නක්වත් රාජ්‍යය දෙන්නක්වත් කලමැතැවයි කියා [illegible]
අරිට්ඨජනක නම් රජ්ජුරුවෝ එපවත් අසා කොපයෙන් කියා [illegible]
මායේ අධිබල සෙනාබලයෙන් අඩුවක්නැසිව ඉන්දදී මාතේරාජ්‍යය [illegible]
ඉදම්ද? සුඛසෙරෙම් කියා යවා අමාත්‍යඅමාත්‍යඵලයා හා සේනාව [illegible]
නික්ම ගිව එහලව අග්‍රමහෙසිකාවන්ගේ දරුගණීය මුහුතුරා [illegible]
ලාට බැඳවා කියන්නාහු සටන් නම් මපලය දිනුම් පැරදුම් [illegible]
එසේ කෙසින් දිනා ආවොත් ඇතියාය සටනෙහි පරාජයේ [illegible]
ගණීය ඉදුරා රුහසෙන කොප දන්නා තැනකට පලායයි කියා [illegible]
සේනාව ඇරගෙන අරිට්ඨජනක නම් රජ්ජුරුවෝ නුවරින් [illegible]
රජ්ජුරුවන් හා ඒ සේනාවත් ඉදිරියට අවුත් දෙසේනාව [illegible]
පොළෝජනක රජ්ජුරුවෝ අරිට්ඨජනක රජ්ජුරුවන් හා සුබකොට [illegible]
රජ්ජුරුවන් මරා රාජ්‍යයට පැමිණියහ. එවිට අරිට්ඨජනක රජ්ජුරුවන්ගේ [illegible]
මියවූ රජු මෙ පවත් අසා මොකෝ සෝකයට පැමිණ උවමනා [illegible]
ආදීනි අනඩ සම්පත් පැසඳ ලාභෙන ඊට්ට කසළ නොයෙදුලාභය [illegible]
කීලිට යැක් ඇදගෙන නුවර උතුරු වාසලින් පිටත්ව තවුත් [illegible]
රවත් හමක් නැති කෙසින් කාලවිවිපායයි නම් පමණක් අසා [illegible]
නුවරට යෙමි කියා නික්මූ ණාක. බබ පිළිසිදී දරුගණීය නම් අග [illegible]

[illegible] උන්සේ ආනුභාවයෙන් ශක්‍රභවන්සේ පලු ඇඹුල් සලන්න නොක
[illegible] මහ කියාගෙන් උණුවිය. එවිට දකසක් කොදුගෙන් ලොව බලා හොඳ
[illegible] මනුෂ්‍යයනුත් දුකට පැමිණියහව දැක එතනට මහදු වේගයකින්
[illegible] අවුත්සේ ආරංචියක් අවුත් කාලවවා නම් නුවරට යන්නෝ ඇද්දැයි කියා මිස
[illegible] රථය ළංකෙලෙස මියවූ එසේවීනම් මම කාලවිතා නම් නුවරට
[illegible] එවිට ශක්‍රයෝ රථයට නැගෙවයි කියා එවිට බියපූ කියන්නෝ
[illegible] දරුගණී දරුගණු ඇත්තෙමි එතෙකින් රථයෙහි දීම හොඳිවිවන
[illegible] ගරුවූ දරුගණු ඇත්තෙමි මම රථය පසුපස්සෙහි එමියි කියා එවිට
[illegible] අවසර දුන්සේක මම රථය පසුපස්සෙහි එමියි කියා එවිට
[illegible] මා හා සමාන රථපදික රථාචාර්යයෙක් මේ මුළු
[illegible] එතෙකින් තොට නොමා රථයට නැගෙම නිරාසෘකව රථය
[illegible] මියවූන් රථයට නංවාගෙන පෙරවරු හිස්කොවක්නම් නොමින්
[illegible] පලාඔන්මුලක් මියවූන්ව දී මියවූන් ඔස් කා දුකමියි
[illegible] සඳිසෙසිදී පලාඔන්මුලක් මියවූන්ව දී යකනෙහි සැත
[illegible] මියවූ ශක්‍රයන් කිලෙසෙ නොට යකනේ සැතපුකාගෙ එවිට
[illegible] පස්වරු අතීක් හිස්කොත්වා යෙහි කාලවිපාකුවරට වන්න.
[illegible] මියවූ විසිද මේ කවර නුවරෙක්දැයි විචාළහ ශක්‍රයෝ කියන්නාහු
[illegible] මේ නුවර සැවොත්වක් වූව මේ දැන් හිස්පැසක් දැකුරෙහි ආයේ
[illegible] එමස් අසා ශක්‍රයෝ ලක මනකින් යෙනාම් කියා මියවූන්
[illegible] සිත එමස් අසා ශක්‍රයෝ ලක මනකින් යෙනාම් කියා මියවූන්
[illegible] සිවුවිය දෙවිලොව යියහ. මියවූ වාසලින් ඇතුලට
[illegible] නුවර වාසල සම්පයෙහි සිටුවිය දෙවිලොව යියහ. මියවූ වාසලින් ඇතුලට
[illegible] එවූන් කලාවිකවවැද උන්නාහ එසමයෙහි ඒ නුවර එක් ප්‍රසිඩ බ්‍රාහ්මණයෙක්
[illegible] අතුරු කරවන පන්සියයක් මානවකයන් පිරිවරා ජලක්‍රීඩාවට යන්නට
[illegible] කලාවේ උන් මියවූන් දිට මියවූන් දුටු ගමන්මම බබ උන්නාවූ
[illegible] නේ කලාවේ උන් මියවූන් දිට මියවූන් දුටු ගමන්මම බබ උන්නාවූ
[illegible] ආනුභාවයෙන් නැගණිසෝය යන්නක් සිතා මානවක
[illegible] යන්ගේ ආනුභාවයෙන් නැගණිසෝය යන්නක් සිතා මානවක
[illegible] රදවා බ්‍රාහ්මණතෙමේ කලාවට දැද නොට කවුරුද?
[illegible] යම රදවා බ්‍රාහ්මණතෙමේ කලාවට දැද නොට කවුරුද?
[illegible] නුවරෙක මියවූ විචාළේය. එවිට මියවූ
[illegible] ආ ගමනෙක්ද? කවර නුවරෙක මියවූ විචාළේය. එවිට මියවූ
[illegible] අනුශාසනා මියව නම්
[illegible] මියවූ විසිදුනුවර අරිට්ඨජනක රජ්ජුරුවන්ගේ අනුශාසනා මියව නම්
[illegible] සටනේ නැසියය හෙයින් දරුගණීය රජිනා කියා ආම්
[illegible] සටනේ නැසියය හෙයින් දරුගණීය රජිනා කියා ආම්
[illegible] බබ මියවූ අසා මේ නුවර නොපසේ නැසිය නොනෙක් ඇද්දැයි විචා
[illegible] මියවූ නැසිය නොනෙක් නැතැයි කීහ. එවිට බබුණු මේ නුවර කොතෝ
[illegible] මියවූ නැසිය නොනෙක් නැතැයි කීහ. එවිට බබුණු මේ නුවර කොතෝ
[illegible] අතුරු කරවා දිසාපාමොක් ආචාරීව ඉන්නා බ්‍රාහ්මණ නම් මියය
[illegible] නොට සැකයක් නොමැතිව නොප හා නොපසේ ගණීය රජිම
[illegible] නොට සැකයක් නොමැතිව නොප හා නොපසේ ගණීය රජිම
[illegible] නැකෙම් අසවා බැහැන් වහන්සේයයි මාගේ පාවිට කොකගෙන් අවු
[illegible] නැකෙම් අසවා බැහැන් වහන්සේයයි මාගේ පාවිට කොකගෙන් අවු
[illegible] සැලැස්වූහ. මියවූන් එලෙසම කබා උන්න එවිට බබුණොත්
[illegible] ඇඹුණ. ඒ දැඩ වව ඔට අතවැස්සෝ මූ නුවරවහන්සේට නුමක්දෝයි විච
[illegible] ඇඹුණ. ඒ දැඩ වව ඔට අතවැස්සෝ මූ නුවරවහන්සේට නුමක්දෝයි විච
[illegible] එවිට බබුණු කියන්නාහු පෙර විශෝවට පැමිණි මාගේ නැගණිසෝයයි
[illegible] එවිට බබුණු කියන්නාහු පෙර විශෝවට පැමිණි මාගේ නැගණිසෝයයි
[illegible] එවිට මියවූන්සලස්වා මුන් ඉස්සොඵා නහවා කබායොඩා ඇඳිම පැළඳිම
[illegible] එවිට මියවූන්සලස්වා මුන් ඉස්සොඵා නහවා කබායොඩා ඇඳිම පැළඳිම
[illegible] සිල්ලෙන් අවුසොකොට සලස්වවයි බැමිණියට කියා යැවූහ බැමිණියත්
[illegible] සිල්ලෙන් අවුසොකොට සලස්වවයි බැමිණියට කියා යැවූහ බැමිණියත්
[illegible] පරිද්දෙන්ම කළාය බබුණුත් සේ කොඩා නහා නොබෝ දවසිලාවකින්
[illegible] පරිද්දෙන්ම කළාය බබුණුත් සේ කොඩා නහා නොබෝ දවසිලාවකින්
[illegible] වවවූත් මියවූන් කැවූව දුවූ මියවූන්ගේ නැකෙම් ඇඟවූහ. මේ නියා
[illegible] වවවූත් මියවූන් කැවූව දුවූ මියවූන්ගේ නැකෙම් ඇඟවූහ. මේ නියා
[illegible] සේන් කල්යවන අවසථාවෙයි ආදෙ පෙරජ් දුණුවුණ ඇති බොධිසත්වයන්
[illegible] සේන් කල්යවන අවසථාවෙයි ආදෙ පෙරජ් දුණුවුණ ඇති බොධිසත්වයන්
[illegible] වහන්සේ උපන්සේක. ඒ උපන් කලිනේ දුනුත් රජ්ජුරුවන්ගේ නමින්
[illegible] වහන්සේ උපන්සේක. ඒ උපන් කලිනේ දුනුත් රජ්ජුරුවන්ගේ නමින්
මහජනකයයි නම් කැබුන.

ඒ කුමාරයෝත් බොහෝ කුමාරවරුන් හා එක්ව අලංකාර
ඔත් ගිවි කුඩා කොල්ලන්ට ඇහැලුන්නාහ. කුවාකොල්ලෝ
හෙයින් වැන්දඹු පුතෙක් මා මරයිදැයි කියති. එවිට බොධිසත්ත්වයෝ
සරා ගොස් අම්මි නෙළිම්බල්ලේ නෙළිනා කුඩාකොල්ලෝට බැණ
කියති. වෙ තමා පියෝ ඇද්ද නැද්දැයි විමාලාහ. එවිට මව්තුමී
මේ ගිවිසා බබුණාණන් වහන්සේ නුඹටත් පියාගයි කියා. ඉතින්
නෙළිනා තැනකදීත් නෙළිනා කුමරුවන් මැන්දිළි පුතැයි බැණ
යන් වහන්සේ සරා ගොස් සුරතල් පෑ කිරිමෙනා පසිඳෙන් තනපු
ගෙන අම්මේ! මාගේ පියාණන් අසවල්තුයයි නියම දැන මිනා තනපු
තාගය බැහැස්නාහ එවිට බිසවු ආශ්‍රය ඉවතාගතකොමළු කියන්
රජ්ජුරුවන් සවනේ මළ නියාව පවත් ආදීවූ දෙය තස්වූ පසිඳෙන්
කුමාරයෝ ඒ අසා එතැන්පටන් රාජඩෙවිතියෙන් කියකෙනෙතුන්
හවා උගසම්නා ශිල්පාසනු ඉගෙන සොලොස් ඇවිරිදි වියසේ
කුමාර මැනියන්කරාගොස් මාගේ පියරජ්ජුරුවන් එතැතිදී
ගන්නා නියාගෙන් පිරිස් ආඥාකරන්ට වුතුමැණික් ආදීවූ අනූ
විවාළහ එසේ අසා මැනියෝ මුතුමැණික් ආදීවූ අනූ සම්පත්
ඇතැයි කීවාහ. ඒ අසා කුමාරයෝ ඉන් තාගයක් දුන්නොත්
යෙකි යන්නා බලාන් මාගේ බොහෝ සම්පත් ඇරගෙන ගිහිල්
කිහ. එසේ කිවත් මැනියන් කිසේ අසා නොකිමිය තාගයක්
වෙළුවුන් සත්ගියයක් හා කැවිව නැමක නැති ශාන්තාවට නික්මුණාහ.
පොලෝජනක රජ්ජුරුවෝත් ගිලන්බවට පැමිණියාහ මාජනක
යන් නැගි නැව වරුවූ පවන්වේගයන් සත්දවසින් සත්ගියක් යොදුන්
මුද මඩ්ගයෙහිදී නැව නසින්නවන් අවසාන්වෙකි මස් කැස්බෝ නැව
ගත්තාහ. බොධිසත්ත්වයෝ ඒ දැන එලගිතෙල් හා සකිරා ඔබපුරා
ලන් තෙලින්තෙමා තරකොට ඇඳ එලගිතෙල් සරාබඩයෙකි
නැති මියුලුනුවර දිසාව බලා මත්ස්‍යයන් වලහා ඉස්බිත් නැන්
එදවසුව මියුලුනුවර රාජයෙකරන පොලෝජනක නම රජ්ජුරුවෝ
යාවූ වයාධියෙන් පරලොව ගියාහ. එකල්හි බොධිසත්ත්වයන්
යෙකි පිනා සත්ත්ව දවස් ආකාශය බලා පිරුණුපෝය දැක පුණ්
කොඩා අටසිල් සමාදන්ව පිනන අවස්ථාවට මහා සමුද්‍රයෙහි
රත්නා සිල්වන් ගුණවත් කෙනෙකුන් දියෙහි වැටුනොත් එසේවූවන්
ලවයි කියා සතරවරම් දෙමියන් විසින් මහමුහුද රැකවලට
මෙබලා නම් දිවසෙස්ත්‍රී තමාගේ සම්පත් එෙවගයි මයෙන්
සත් මහමුහුද නොබිලා සත්වැනි දවස් කිමිදෙනෝයි සමුදුය
බොධිසත්ත්වයන් දැක එවිට සිතන්නී මා කෙලේ කිමිදැයි සදිමක්
නොබැලිමියි ඉදින් මේ කුමාර සමුද්‍රයේ මළානම් දෙවතාවෝ
වැද්දකොදෙයියි කියා එසේ නයින් මා වහා උන්කරා ගාස්ත්‍රයයි
සත්‍යයන් කරා අවුන් ආකාශයෙහි සිට කියන්නී කියි ටිකිටක්
යෙකි පිනා නොකි පරතෙරක් දැක්කකැකිදැයි දෙවිවූ කිව.
සත්‍යයෝ කියන්නාහු එවිබල දිව්‍යාධිගතාව ඒයන්කළුවුන්ට
දෙයෙක් නැතැයි කියා පුථිවියෙහි කියන බස අසා ඒයන්කොට

දේවතාවුරු එහෙය කෙරෙමි කීහ. ඊට දෙවිදු කියන්නී මහා පඨවියේ පර
නෙත්ත් ඇත්ත නොගැනීම නැහැදී ඒයන්කිරීමෙන් නමාට පෙරෙත උවදුරක්
ඒත් පෙනෙන සාක්ෂිකෙයක් නැත මේ කුමාර අතුනකමෙන්දැයි කීව.
ඒතා මෙබඳුවෙයි කියන්නාහු එවිබල දිව්‍යාධිගතාව! ඒයන්කළුවුන්ට
ඒතා අතා දෙයෙක් නැත. ඒයන්ය නොකොට මළකල ඇඳුනෙනෙක් අප
කෙරෙන දෙයෙක් නැත. එසේහෙයින් ඒයන්ය කෙරෙමි කීහ.
ඒතා නැතැත්තේ යන්නම් ඒයන්කළුවන් නොකොට නැතිවියේයයි කීන්ද
ඒ නැතැත්තේ යන්නම් ඒයන්කළුවන් මදෙනු නිසාත් අතමලා නමාට පිළිවන්
කෙරෙන්නාහ. එසේහෙයින් කියනුයෙ

කොට සිවලිමිනවුන්යේ අගිප්‍රාය දනමනාවෙදැයි ධනා පලමුකොට උපදිනා
නැයි සෙනෙවිරදුන් යළිවාශ. සෙනෙවිරදුනි උඩුමාලව සෙස්
කියාව කිනවුන්ට කියාගමුහ. කිනවු සෙනෙවිරදුනි උඩුමාලව සෙස්
සෙනෙවිරදු ඇවිත් ලය සිපියාහ ඒ වේලාවට කිනවු සෙනෙවිරදු
නව උවමැනවැයි කියා සඳල්ලවට දුවවයි කීහ. ඒ මානෙහි දිව උලෙ
පශඅල්වාඋන් සෙනෙවිරදුන්යේ ලමැදට පනින්නාහ
බෙල්ල අල්ලා ඉණින් පාතට දමාපිය එවිට සෙනෙවිරදු
මිදලිවරුන් උන්හෙට කියාහ. එවිට මිදලිවරු කිනවුන්යේ අගිප්‍රාය දන්
ඇදෑයි විචාළාහ එසිට සෙනෙවිරදු තමන්ටවූ ගැහැට නොකියා ඇ
දැයි ශකින්නන්ගේ හා සමානය මා යමග කිසිකතාවකුත් නොකොට

එබස් අසා අමාත්‍යයෝ එසේවීනම් මම කියවුන්යේ කියා ලබමියි
වෙන පිටකර පාරිකා කියාහ. මේ නීතියෙන් සත්දවසක් පලාකියා
පුරොහිත බ්‍රාහ්මණ අවුත් අමාත්‍යයන්ට මෙසේ කියා රජ්ජරුවන්
රාජ්‍යය යහපත් නොවන්නේය එසේහෙයින් පුන්චරිත්‍ය නුවර ඇවිත්
කෙනකුන් දිසාවට රථය තෙමේම නොස් සිටිසේනම් උන් රාජ්‍යයට
නුවණැති කියා ඒ නියාවට පුන්චරිත්‍ය පිට සේසතය නලන්පටය රුවන්
වැඩිය රුවන් චාමරය මතුපි කවුටිය යන පැඳුනකුඩා නා ඔඩු තබා රජ්ජ
වන් ඇති රථයෙක් විනම් ධුරය හා සිවිරය සෙනෙහ ඉදිරියේ යන්නාක
දරුවන් නැති රථය හෙයින් සිවිරය සෙනෙහ හා ධුරය පස්සේ යන්නාක
කරාගේවායි රථය අල්ලා. ඒ රථයත් රජ්ජරුය තුන්වටක් පැදකුණුකොට
නින් පිටත්ව නුවර තුන්වෙනා ප්‍රදක්ෂිණාකොට නුවරින් පිටත්ව මිදුලෙ
බලා නිස්මිණ එවිට මොහෝ අමාත්‍යයෝ රථය තමන්තමන්ගේ ගෙය කර
එයි සිතූ සියල්ල ඇර රථය උයන බලා නිස්මිණි එවිට රථයත් උයනට
අමාත්‍යයන නිසා යෙයි රථය වලක්වයි කිය එවිට රථයත් උයනට
බ්‍රාහ්මණ කියන්නේ නොයි යනත් නොවලක්වයි කිය එවිට රථයත් උයනට
නොස් බොධිසත්වයන් වැදහොත් සලවට ගාවා නොස් නුවරට මුදිය
බොධිසත්වයන් දසාවට පිරිපැ සිරිසේය ඒ වේලාවට පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණ
නොයින් බොධිසත්වයන්ගේ පය වසාගිවූ ඉනකඩ ඉවත්නොව උගෙ
බ්‍රා මුළු දඹදිව රාජ්‍යය කරන්නට ලක්ෂණ ඇති නියාව දැන නැවත අ
ශ්‍රීය බලන නියා පැසුවාහිනික තුසනීනාදයෙන් එකගෙලා බුරය තරවිය එවි
බොධිසත්වයෝ ඊට වකින්නයක් නොවී දකුණු දසාවට නැමී වැදහොත්ගෙ
එවිලෙයි බ්‍රාහ්මණ නොයින් කියන්නේ සවාමිනි! නුවණවන්සේට මේ මුදුන්
නුවර රාජ්‍යය පැමිණෙයි කිය. ඇයි මේ නුවර රාජ්‍යය කරන රජ්ජරුවෝ
නොසිදැයි විචාළාහ. අදින් සත්දවසක රජ්ජරුවන්වනන්සේ සමීසි මුදුනු
යයි කිය එබස් අහා රජ්ජරුවන්ගේ දරුකෙනෙක් නැද්දැයි විචාළාහ. සිවලි
මිදුවුන් මියක් රාජකුමාර කෙනෙක් නැතැයිකිය එබස්අසා යහපතැයි සිවලි
කාත එවිට රුවන් සියක් පිට සිටුවා ඉස් සොධා නාවා අතිමෙහෙ ආදිවූ සුදු
මොහොයිරින් කරවා රථයට නංවා මහත්වූ පෙරහරින් නුවරට වඩාහාත්
ඒ නුවරත් මහාජනක රජ්ජරුවන්ගේ ආඥාපිකියා ආඥාපතුරුවා රජ්ජ
අවුත් වහා සිවලි මිනවුන් රජ්ජරුවන් ආ පවත් අසා සෙස්සන්යේ රවාරිදු

ආණ්ඩු කියා තමන්ගේ ඉමකිසුන් අත වහා මඩෙන් ගසපනැයි කැඳවිය යවූහ.
එන්ට අසාත් ඒවි මඤ්චලව වසා කොහෙයින් හෙමෙන් සිට මාලිකාවේ ඒ
නැත ගිතුමෝ ඇඳිවූ දෙය බලබලා කියෝ කෝ ගියෙක. කියවුන් රජ්ජරු
විත්තේ අතදී සමන්තේ වෘසභානයව ඇරෙනෙණ කියාහ. රජ්ජරුවෝ ඉක
ඒවිත් අතදී සමන්තේ වෘසභානයව ඇරෙනෙණ කියාහ. කියවුන් රජ්ජරු
ඒත් ගියාව දක ඉක්මනින් රජ්ඉද්ද ගලවා කියවුන් අතව දුන්හ. කියවුන් රජ්ජරු
ඒද කෙනොකියා ඉස්දෙර තිබුවාහ. එවිට රජ්ජරුවෝ ඉස්දෙර දක අමා
කියාසේ අසින් කොපමේ රජ්ජරුවන් ඔබතියවන ගමනේ කී දෙයෙක් ඇද්
දුටු වීමාහ. සවාමිනී! සිවලි කියවුන් අගිප්‍රාය ලත් ගමකෙනෙක් ඇද්ද නම
ඔබත දුන්හේ දුනුදිය යුතු කෙනෙක් ඇද්ද හොලොත් මහාසිඛාගය දත්
කෙනෙක් ඇද්ද ඔවුන් රාජ්‍යයට පමුණුවයි කීහේක.

එබස් අසා සොළොස් නිධානයට ඔබ නිධන් ලක්ෂණයෙක් ඇද්දැයි විමා
ළාහ. එවිට අමාත්‍යයෝ! නොදනෙන පණිණේක් විනා ලක්ෂණ කියේකැයි කියන්
නමුත් ඉරුනැනෙන නැන නිධානයක ඔස්නැනැන නිධානයෙක ඇතුළෙහි
නිධානයෙක පිවතනිධානයෙක නැගෙනහැන නිධානයෙක ඔස්නැනැන
නිධානයෙක සල්ලස්සතෘරේ නිධානතතරේක අවවිත් යොත්නක් මඩතෙහි
නිධානයෙක දළුගෙහි නිධානයෙක වලතෙහි නිධානයෙක කෙබුකෙහි නිධාන
නයෙක සල්ලස්අග නිධානයෙකැයි කියා මේවේ හොලොස් මහා නිධානයට කී
පලතුණි කියේ. එබස් රජ අසා සිවලි මියවුන් වෙට ලැබුණු නියාව දන්නවාදැයි
නාන ඉස්දෙරත් මෙයයි කියා යාන පිටි ඉද දුන්න ගෙන්වාගෙන දකයක්
දෙසා ඇදලන දුන්න ස්ත්‍රීයක රෝද්දක් අදිනාසේ යානපිට ඉදම් දුන්න දුනු
දියලා දුන්න ඇද සොළොස් නිධානතතරා රජ්ජරුවෝ තොපගේ රජ්ජරු
වන්හේ කෙට සිහාවන පසේබුදු කෙනකුන්වහන්සේ ඇද්දැයි එහාරා ඇතැයි
අසා ඉරහැනෙනැන නිධානය නම් පසේ බුදුන් වහන්සේ ඇඳින් වැඩසිටිකා
නැන නිධානය ඉරමස්නා නැන නිධානය නම් පාස්බුදුන් වහන්සේට පසු
සමන්කොට රජ්ජරුවන් වැලතුණු නැන නිධානය ඇතුළේනිධානය නම් එලි
පසින් ඇතුළත නිධානය පිවතනිධානය නම් එලිපසින් පිවත නිධානය මඩත
සේ නිධානය නම් එලිපත මඩතයේ නිධානය සල්ලස් අතර මුල නිධාන
අතර නම් සල්දණෙකුන් යාන් කකුල් කලවිසින් යාන් කකුල්අතර යට නිධා
නය අවවින් යොත්නෙක නිධානය නම් ඉතන් කකුල් අතර මඩතයෙහි නිධා
නය නැනෙන නැන නිධානය නම් ඇතු නැනෙනැන නිධානය ඔට නැන
නිධානතනම් ඇතුගෙන් ඔස්නැන නිධානය දළුන නිධානය නම් ඇතුගේ
දළු තිබූ ජාතයෙහි නිධානය ය වලන නිධානය නම් මතුලයාගේ වල්ල ජාතා
සෙහි නිධානය කෙබුකෙහි නිධානය නම් මතුල්පත්‍ය මඩතයෙහි නිධානය සල්
ලස අග නිධානය නම් මඩත් නවවිලාවට ජාතා අතවැටුණු නැන නිධානයයි
කියා මෙසේ සොළොස් මහානිධානය ලක්ෂණ කියා නිධාන සොළොසම උගි
නවා අවශ්‍යයස්ථ පැ; තවද රජ්ජරුවන් කී දෙයෙක් ඇද්දැයි එවාරා කැතැයි
කියා අමාත්‍යයෝ මහා සතෙකුයෙට පැමිණියාහ. රජ්ජරුවෝ සදන්කල්
සරවා මහත්වූ දන පරිත්‍යාගය ගාවිසයන්ට සලස්වා රාජ්‍යය කරන්නාහ.

අවසානයෙහි රජදරුවෝත් රජපුරුවත්තේ පනත් අහා සතුටුව පඬුරු පාඩුරු
එවා සිත්ගෙහා දවස් අරින්නාහ. එතමයෙකි රජපුරුවෝත් තමන් කැඳවා
හා තවත්ට උපකාර හලාවූ දිනපොළොක් ආවාරී ත් හා දෙන්නාව කැඳවා
පඬුරු පාඩුකඩම් යවා මොහෝ වාල්ගරක් කම්කිම ආදිවූ විසතුදී රැක්කාහ.

එක්දවසක් සුවර ඉඳුල්ලෙකි ඉහත්වූ අලංකාරයෙන් දිවසුලැ
මෙන් සරහා රජගෙයත් සුධර්මාසන දිව්‍යභාවයෙන් සරහා රජපුරුවෝ
සතුදෙවෙසු යෙන් සැරසී සිංහාසනාරූඪව වැඩසිඳ ඒ දිනසෙහි ඉතා
පණිද් මිහිඹුන් පණිද් ගෘහපති පණිද් හා සොළොස් දහසක් නාටකස්ත්‍රී ඉදිරි
තැන සිට දක්වන්නාවූ නැටීම් ගීකිම් ආදිවූ හාවභාව උත්තම ක්‍රීඩා
ඉඟෙන් අත් ඔහුවා කියන්නාවූ වඳිමිහවිටන්නේ කීර්තිඝෝෂාව තිරිසන්
සිව් ඉතන්නාවූ ආතතඝ විතතඝ විතතාතතඝ ඝනඝ සුසිරඝතත පහරවල්
ඝණිඝ හා ප්‍රතාපඝද්ධ මේ සියල්ලෙ මාලද්දේ සමුදින පිනා කලාවූ විදහාවෙ
තුබ්බී නොමැවෙන් මාලිගාව එකනින් නාදවිය. මෙසේ මහත්වූ රජසැප
ඝණිඝ හා ප්‍රතාපඝද්ධ මේ සියල්ලෙ මාලද්දේ සමුදින පිනා කලාවූ විදහාවෙ
නැති සිතා උදස් අස්ත්නාහු වියැසිකලවූන්ට සියල්ලම සිඹ වෙසි පිනා සුදු
වායම්වරයන් කියන්නාවූ බහෙසි සැක කරනා උදුයි සමස් සිතුවෝත් සිතා
නොවසා නියාවත් මාගෙන්ම දනිව. මා සිතුයේ වෙලදෙමකොට අධිරාජ්‍ය
රැන් පිරිස් ආණ්ඩුකොට පිරිනව පඬිලවා සුබකොට රාජ්‍ය ඇරෙනතිසුදු අධිරාජ්‍ය
ඒ සිතු සිතිවිල්ල නොවී මෙසේ ඇවත් කුඩල බලයෙන් කිසි ආශාවක් තෙ
වීද රාජ්‍ය ලදිම කියා මෙලෝ පරලෝ දුන පඤ්ඤවුත්වගන්නේ දෙතු

එසමයෙකි සිවලී බිසවුන් රාජකුමාරයෙනෙකුන් වැදූහ. ඒ කුමර
ගන්ට දීඝාසු කුමාරඅභෝසකි නම් තබා ඒ කුමාරයන්ව තොලොස් හැවිරි
වයසවූකල සුවරජ ගහතුරු දී වසන තමයෙකි උගන්නොවේවත් උගන්
ඉලවැල රජ්ජුරුවන්ව ගෙන ගොස් පැහ. රජ්ජුරුවෝ දුක ගහපයෙ
උගනට සමත්ත කිහ. ගහපතැයි උගන්නොවීවත් උගනට නොස් නදුසුදුස්
සරහා රජ්ජුරුවන්ට කියා යවිය. රජ්ජුරුවෝත් මහාසේනාව පිරිවරා ගි
සරහා ඇතුපිටට පැන නැගී ශත්‍රුදෙවෙසුදෘෂමේත් උගනට නොස් උන් සැර
සඬ සිටි පලදු අඹරුකක්ද නොපලදු අඹරුකක්ද දුක පලදු අඹරුත් අ
ගෙඩියක් සඬා අනුභවකොට පසුව එතකල අඹකඩ සාමිකම් කියා රජ්ජුරු
වෝ නික්මුණාහ. පස්සේගහ සුවරජ සෙනෙවරද් ආදිවූ අමාත්‍යඅණ්ඩලය
සා රැන් පිරිස් අඹ පොලු ගහා කඩාකැමෙන් ගස අතුපතු බිඳුවාපුවහ. තෙ
පලදු ගසට කිසිම හානියෙක් නොවී තුබුයේය. රජ්ජුරුවෝත් දවල් උ
උගත් කෙල්ල සවස් වේලෙකි රජගෙට ගන්නාහු උගත් දොරකඩ සිදිසිදී වියා
කුඩු අඹගස දුක අමාත්‍යයත් අනිත් විචාරන්නාහු ඇයි යහවේලාවේ ගෙ
දෙකෙන් යිබ හානියක් නොවී දුන් මේ ගසට මෙසේ හානිවන්ට කාරණා කිම
දුයි විචාළාහ. එබන් අහා අමාත්‍යයෝ කියන්නාහු දෙවයන් වහන්ස! පල
ඊශ්වර එකානසට පැමිණියේය. නොපලදු වෘක්ෂයට කිසි හානියක් සිදුවේ
ඝන කිහ. එබන් අහා රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු යම්සේත් ඇතිවීමෙන් විත්තවූ
කාලී අඹගසටවුවෙක්මෙහැයි සම්පත්කාලයේ සැපයේ සතුන්කොට ඊශ්වර

කෙරෙහි අඹගසමෙන්ම කිසි හානියක් නොකෙරේයයි සිතා ඕසිතෙහි ඇලුම්
කර තමන්වමෙහි ඇලීම ඇතිව රජගෙට අවුත් එක් අමාත්‍යයකුට කියන්නාහු
සාදිත් එකවේලක ඔන් හා දවසි දඬු පෙරු පැන් ආදිවූ දෙය ඇරගෙන
කෝ උඩුමාලට එවකියා හලත්වා මේ නියාමයෙන් සත්මසක් උඩුමාලෙන්
තානොබය තපන් රැක්කාහ. සුවරවාසිනු සාමිනි! සත්මසක් දුකුරේ කෙලී
සිතාවතුන් නැතුව උඩුමාලේ හවතා කරන කෙනෙකුන්මෙන් වැඩ සිදිනා
කේන. මේ කිව්දුලි ඇල්ලී ඉසුලුනුවර මහන්වූ කොලාහලඒයකි කියා. ඉහා
ජනක රජපුරුවෝත් පසේබුදුන්ව පූජා සත්කාර කරනාකොසින් ඉහගවන
දකින ඇතිව රාජ්‍යයෙකි කලකිරී ශක්‍රභවනයක් හා සදෘශවූ රාජ්‍යයහැර
කවරදු මහණවෙමිද විසි පවුරු වාසලින් හොභාන සුසාන ආදිවූ දෙසින් සොභාවන්වූ
මහණවෙමිද සපතාඩඩ ධ්‍යානයන්ත් හා සෙතුතුම් ආදිවූ දෙසින් සොභාවන්වූ
මහණවෙමිද රත්රන් අඹරන් ආදිවූ සම්පත්තින් පිරුණාවූ
සුවර හැර කවරදු මහණවෙමිද දිව්‍යස්ත්‍රීන් හා සමානවූ ස්ත්‍රීන්
හැර කවරදු මහණවෙමිද කසිපිළි පටපිළි පවකඩ දෙවඩිග ආදිවූ විසිතුරු පිළි
සේත් සරහන්නාවූ ඝනත් හැර කවරදු මහණවෙමිද ඛාදලජිතුයහා සිංහාසන
ආදිවූ දෙය හැර කවරදු මහණවෙමිද කළුවැල් කුවරලා කපුරු ආදිවූ නොය
සේත් සුවඳ හැර කවරදු මහණවෙමිද උදුන පුෂ්කරණී පුෂ්පාරාම ආදිවූ විසි
කුරු සථානහැර කවරදු මහණවෙමිද අඳුලි ඉඳෙලි කුකම් ආදිවූ ගාන වා
රහිතවූ සෙසාව හැර කවරදු මහණවෙමිද මේලි ඉඳෙලි කුකම් ආදිවූ ගාන වා
ඝන හැර කවරදු මහණවෙමිද මේ කියනලද සියලු වෙශ්‍යාවෙන් සමබවූ
පිළිලා නම් රාජධානිය හැර කවරදු මහණවෙමිද කවරදු තුන් සිවුරු පාත්‍ර
ධාරී සැදි ආකාර ගෙවලින් සිහා වලඳමිද කවරදු ඒ ඒ රුක්මුල් සිඳ හාවතා
කොට මහණදම පුරමිද මේ නියාමයෙන් දවස්පතා සිත සිතා ඉන්නාහ.

එසමයෙකි මනුෂ්‍යයන්ගේ ආයුෂය දසදහසක් අවුරුදුය. ඒ රජ්ජුරු
වන්ගේ ආයුෂයත් සත්දහසක් අවුරුදු ඉන්ම සිටියේය. එවිට රජ්ජුරුවෝ
මේකී ඉදු කාරිය සිඹිදුකි සිතා කාවත් නොකවා තුන්සිවුරු පාත්‍ර පිරිවර මිනිසුන්
සවා නෙන්වාගෙන මිතුල්කපුවා මහන්වා ඉතයේ කපා මහණවිය. මේ නියා
වට මහණව පාවුරුඩ පිටබැඳ සැරුවිය අයින්නෙහෙ සක්වත් නොවී මිවවූ සැපත
සෝදගියාසයිසිතා එමදු රැ එතනම ලැහැ දෙවන දවස් වහමිනිමුන් සොරෙම්
සිතා ඉඟින් පාකව බස්නා නිසා ඉඟි ඉසව් කියන. ඒ වෙලාවට සිංහලි සිහවත්
සත්පුසයක් බිසෝවරුන් පිරිවරා සත්පිසයක් දෙනත් කුමුත් ඉඳිලඬකාර
සෙත් සැරසී රජ්ජුරුවන් රදවාගන්ට උඩුමාලට රජ්ජුරුවන් දකින්ට නික්
මුණාහ. උඩුමාලව නැගෙන්නාහු මහණවිසයෙන් බස්නාව රජ්ජුරුවන් දක
ආදිනහසනොගී පසේබුදුකැයි සිතා වැඳලා උඩුමාලට පැන නැගෙහ. රජ්
ජුරුවෝත් රාජඛාහන මඬසයෙන් නික්මුණාහ. සිවලී සිහවුන් රජ්ජුරුවන්ගේ
කෙස්වැටිය හා ආභරණ හා සළු දක එලේවිනම් සඬහින් වැඩසී සිතා විය
වහා බැස රාජඛාහනයේ යන රජ්ජුරුවන් දුක ඉතයේ බිඳ පිවටි කෙලා ගැසී
අත් හසා බිසෝවරුන් සත්සියය සමඟම පා පිට අඹා වැටුනාහ. සිහවුන් මා
කාසත්සියයක් බිසෝවරුන් හා අන්තඃපුරවාසීන් පිරිහුරවාසීන් ආකුල්වූ
මෙහෙස්දෙනා කැර වඩිනේ කුමවිද? වැරැද්දෙක් ඇත්නම් ආඥා කරන්න

පමණක් විසා එමිනේ ඇසිදුසි අඩ අඹු හාදින් බොඩසත්වයෝත් හොඳටම
නික්මුණාහ. නුවරවාසී සිහල්ලෝත් ඇලලී රජ්ජුරුවන්ගේ කරා අසුන් පිහිටා
වැඩිද්දෙක් ඇත්තම ඇතුළේ වුවත් සිවුන පුවත් දිග අපි පිහිටා
නුඹවහන්සේ මහණ් මේ රාජ්‍යසම්පත්ති නින්නේ කවුරුද? එතෙක්
නුඹවහන්සේ දනිමත් කොහොටදැයි කිහ. එසේ කවුත් රජ්ජුරුවෝ
මුණාහ. මිනිස්වරු අබමත් වලපමින් රජ්ජුරුවන් හා කැරිට සිවුරු
ප්‍රධානකොට සියාහ. රජ්ජුරුවෝ මිනිස්වරුන් අමාත්‍යයන් ආදීන් සිවුරු
යන් පසුපස්සේ අඹ අඹා ආවත් බොඩසත්වයෝ නිතන්නාහු පසුබැසීම්
අනුවලකොට රාජ්‍යසම්පත්තා බිලෑන් සිමාලය වනයෙහි තාපසවේෂ
මේ මව රාජ්‍යයක් හා සමානයි සිතා නික්මුණාහ. මේ නිසාගෙන් රාජ්‍යය
ඇල්ම නැසිව යන්නාවූ රජ්ජුරුවන් දුක බිඳලී බියවූ අමාත්‍යයන්
කියන්නාහු රජ්ජුරුවෝ රාජ්‍යයෙහි ඇල්මන් නැසිව නික්මෙන්නා
රියේ මාලු ගෙවල් යිනි ලාභියවයි කිහ. අමාත්‍යයෝත් එසේම කිව
යිනිලැබූහ. සිවලි බිසවු රජ්ජුරුවන් කරාගොස් දෙවෙනි නික්මුණාහ
යිනි පෙනෙන්නේය. එසේගොසින් මේ ගමනා යහපත් නොවෙයි
සමිපත් නසිනා දුක දුක යන්නේ ඇසිදුසි කිහ. බොඩිසත්වයෝ
ාගෙන් නැත්තේ කිවිදුසි කියා නික්මුණාහ. නැවත සිවලි බිසවු
නැනැක්සේ අමාත්‍යයන් ලවා හටන් බෙරගන්වා ආයුධබලඇලෙනා
යන් ශරීරයෙහි අලනා තා ඒ ඒ නැන ගෙනයන්ට වන්නාහ.
බිසවු නුඹවහන්සේ නික්මුණු පමණින්ම මේගම එනුත් නොවන්ට
එසේගොසින් ඒ සියන හය හැතිවිවා වැඩියොත් යහපතැයි කිහ.
ජුරුවෝ එකී ඇල්මක් ඇතොත්වේද මව ඒ උවමනාය මට ඉන්නේ
නික්මුණාහ. නික්ම දඹකවුවක් පමණ තැන් කියපසු ඉංජනියන් දුන
යන් අසින් මේ සත්‍රිය කිනම් තැනෙක්දැයි විචාරා මේ මියුතුවර
සොප ඇම එන්නේ මාහකා උව එසේගොසින් මාගේ අණ ඇත්තේ
නින් නිවීයාය සඳහාමිනී කිවාහ. එවිට රජ්ජුරුවෝ බුන් ඇම
මෙපිට නේවාසි තැරයටිගෙන් ඉර ඇන්දුහ. එවිට සිවලි බිසවු
අඹා වැටී ඉර මකා නුඹවහන්සේගේ පුතනුවන්වහන්සේවූ දිසාසුතාරන්
වහන්සේට රාජ්‍යය පවුණුවා වැඩිය මැනවයි කිහ. රජ්ජුරුවෝ සෙරි අතින
ණඩලයා හා එක්ව රාජ්‍යය සකාගනුවයි කියා නික්මුණාහ.

එවිට මහාසේනා පසු පස්සේ එන්නාහු සිවලි බිසවුන් කැරිමේ එ
නැත. මේ සියයෙන් නැවතොත්නැත් බියපසු එහමියට තාරුද නම් තැන
කෙනෙක් සිමාලය වනයෙහි ඉල්ගුහාවේක්සි සත්දවසක් ධ්‍යාන තාපස
දවස් යවා සත්වන දවස් ධ්‍යානයෙන් නැගි සිටවූ තැපස යහපතැයි සිතා ස
කියා තාපතක් තමන් පතන්නෝ ඇද්දැයි දිවසින් බලා මහාබහ රජ්ජු
වන් තාපස වේෂය ඇරගෙන එන්නවුන් දුක උන් කරා ගොස් උන්ට අභිව
කියමි සිතා ආකාශයෙන් ගොස් රජ්ජුරුවන් කරා බැස රජ්ජුරුවෙනි! තෙ
කවුරුද? කොයි ගවිදුසි විචාරන්නාහු සවාමිනි! සිමාලය වනයෙහි තාපසවේ
කි සිසින් සේනා සමඟගෙන් මේ තාපසවි ආ කියාවිද පතුවකාරයෙ
ආර ගොතවි තාපස් කරන්ට සුදුදුසි කිහ. එවිස් අසා රජ්ජුරුවෝ සිරසේ

දුන්නෙමියන් හා සමාන සම්පත් හැර ආ මව තාපස්කරන්ට කුමන ආශාසදුසි
කිහ. එවිට තාපතයෝ මෙසේ මෙසේ කලමැනවකි අවවාද කියන්නාහු එස්
මේ සිත්‍රාදිද වසුමල අලය විමද උකඳලි මිමද පමණ නොදුන ආහාර වැළඳී
මේ සියලුම්ද්‍රව්‍ය පාවකාමීයෙකි ඇල්ම ඇරීමද ගතාදින් මේ කියන සියල්ලම
කොටැද්දී රැස්කොටත් මියන් තපසට උනහස නාහාරයෙන් ගැලවී ගන්විත්
උතෙමයෙකි කිහ. රජ්ජුරුවෙනි! එබස් අසා සතුටුවිව නුඹ වහන්සේ කවුරුදුසි
සිවුණාහ. ඒව තාපතයෝ කියන්නාහු කාශ්‍යප කුලයෙකි උපන් නාරද තාපස
සේ නම් මෙය තොප ගන්නාවූ වේසඟ නොපව නිසිය එසේහෙයින් උකවලී
කොව සතර ශ්‍රාමණේරයාර පසුවාහැති අවසමාපත්‍යති උපදවා මම්බලාව කියනැහ
මේ අවවාද කියා තමන් වහන්නාවූ ගල්ගුහාවට කියාහ.

ඉක්බිති මිහාරජ්ජ නම් තාපස කෙනෙක් සත්දවසක් ධ්‍යානයෙන්ඉද
කෙළනැති ලොව බලා බොඩිසත්වයන් දුක කියන්නාහු මියුතුවර රාජ්‍යශ්‍රිය
නැර කුමක් නියා අවුද ? නුවරවාසීන්ගේ බලකිරීමක් නියා මහණ වුදුසි වේවා
ණ්ඩ. එවිට රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු නුවරවාසීන්ගේ හා මාගේ වෙරිද්දක්
නොවෙයි. මේම පසුබාකාමියෙහි ආදීනව දුක ප්‍රව්‍රජ්‍යාවේ ඇල්මකොට මහණ
වීමයි කිහ. එබස් මිහාරජ්ජ නම් තාපතයෝ අසා තොපගේ බිස් බුදුන් රහ
තන් අන්ප්‍රාය කරම්බස්මයකි සතුටුවිව කියන්නාහු තොපව මහණවන්ව උපදෙන්
දෙනදැද්දේ බුදු පසේබුදු රහතුන් විසින්ද කවුරු මේ උපදෙන් කිවෝදුසි විවා
ණ්ඩ. රජ්ජුරුවෝ මිහාරජ්ජ නම් තාපතයන්ට කියන්නාහු මම අතික් ගැ
උපදෙනයකින් මහණවූ ගස්හෙයි නොවෙයි. එක්දවසක් මියන්වූ පෙරගිරි
රුයනට සියෙමි යමින් සිව උයන්දොරකඩ සම්පයේ පලදුණයක් හා සොපලදු
ණයක් දුක පලදු ගසව වූ තානිය දුක මේ ගස පලදු විසින් ගසට තානිවිය
ඇතුන්ට දල නියා තානිවෙයි දිවියන්ට සම නියා තානිවෙයි මනුෂ්‍යයන්ට සම
පන් නියා තානිවන නියාව දුන මේ පසුබාකාමියෙහි ඇලුම් ඇර මහණ වීමයි
කිහ. එබස් තාපතයෝ අසා සතුටුවිව තවන්නේ වාතකාතාසට සියැහ. සිවලි
බිසවුන් කැටුවම ගොස් සවාමිනි! නුඹවහන්සේ මහණවූකල මම කුමක් කෙ
රෙම්දැයි විචාරා තොපන් රාජ්‍ය සම්පත් හැර මහණ වනුමයි කියා මේ නියා
සෙන් කථාකරන කලට රුවගිය ඒ වේලෙහි සිවලි බිසවුන් සේනාවත් එක්
නැක කදවුරු බැඳගෙන උන්නාහ. බොඩිසත්වියෝත් රී ගසක්මුල වැඩසිද
මේත්‍රීභාවනාකොට කය සතපාගෙන තික්මුණාහ. සිවලි බිසවුන් සේනාව
පස්සේ එන්ට සලස්වා තුමූ කැවිව නික්මුණාහ. මිහාජනක රජ්ජුරුවෝත්
රේවිලාවට රැහැණිගම නුවරට ගොස් එන්හ. ඒ වේලාවට එක් මිනිසෙක්
දඹස් කැවියක් අත මිලට අරගෙන කමිපස්කොට පුළුස්සා උවයි අරක්කැමි
කාට දින අරක්කැමින් පුළුස්සා නිවෙන්ට නැසිය. ඒවේලාවට එක් මල්ලෙක
අරක්කැමියාගෙන් අවකාරයක් දුක ඒ දඹසිස් කැවිය බැගෙන දිවෙපිය මිනිසාගේ
පසුපස්සෙහි දිව වැටී සුන්හ. මුලුත් දිවස්සේ රජ්ජුරුවන්ත් හා බිසවුන්
ඇතුළු නුවරට වඩිනවුන් දුක දෙන්නා මධ්‍යාහ්නේ එලා දිවෙසිය. බොඩිසත්
ගේ මස් කැවිය තමන් පාවිච්චි එලාපුකෙනින් කැපය කියා සැලිපිය දඹස්
කැවිය පාත්‍රයේ ලාභත්ත පැන් පසු කැඳකවකොස් වළඳන්ට උන්කලට බිසවු
සියන්නාහු සවාමිනි! ප්‍රථම රාජ්‍යකාලයිහි දුන දුන බිසු ඉදුල් පිළිකුල් කෙනි

වළඳද්දුයි කිවිය. එබස් රජ්ජුරුවෝ අහා දබලා! කැපපු ඇහැත්ත අතින්
එසේ ප්‍රාණයයි කියා සිතා වළඳ පාත්‍රය සොඩා අතකට කෙරුවේය.

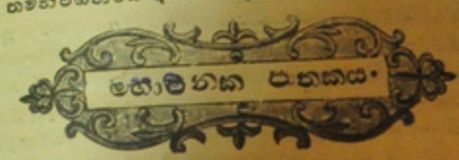
දවට මිහිඳු කියන්නහු: කෙවින් කෙනෙක් කිපවෙලක තමන්ගේ
බලු ඉදුල් කද්ද? නුඹවහන්සේ රාජ්‍යයෙක් පතිවා සිටි මේ කෙල්ල
කියන්නා එවිට රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු මිනිස් ඉදිල් බුදුන් ඉදල් වේ
කැපයෙන් ලත්දෙයක් ගතපසාද කියා දෙන්නා ඇතිව නුවරට ගිය
වේලාවට කෙළිනා එක් කුමාරිකාවක් අහක වලපු දෙසක් නා උස් ආසන
වලල්ලක් තබාගෙන කෙළිනා, විසින් වලපු දෙස ඇති අත දළිස්තේ
වලල්ලේ අත නාඩන්නේය බොධිසත්වයෝ එය දුක සිංහලී දෙවිදු!
කැවිව ඊමෙන් බොහෝකොට නියුතුවේ උපදිසි එසේ කෙනින් වැලි
කුඩා කෙල්ල ලවාව දෙස් කියවමි සිතා කෙලනා කුඩාකෙල්ල අසිහි
නාහු ඇති හොපසේ එක් අහක වලපු අඩන්නේත් එස් අහක
නාඩන්නේත් කුවස්දුසි වේවාලා, එවිව කුඩා කෙලි කියන්නී කැවිමට
දෙක නිවු හෙයින් එක් අතෙක් අඩන්නේය එක් අහක වලපු
හොතඩන්නේයයි කියා. එසේහෙයින් රජ්ජුරුවන් වහන්ස, රාජ්‍යය
ඇරයියා ආපසු තනිව හොත් හපන් කරනොත් එනා බිහුවුන් තාමින්
කිමිද කිව එබස් අසා සතුටුව බිහුවුන්ට කියන්නාහු බිහුවුනි! තාමින්
ඉතිහුන් ලවා මව නිහතුහොකරවා හොප මේ හෙපලායවයි දෙන
අදපවත් හොපි මව බිහෝකෙනෙක්ද නොවෙව හොපටමම සතුටුහෙන්
හොවෙමි කිව. මේ මහ පලායවයි කී බසට ඒ බිහුවු පොරොත්තු
එසේවීනම් නුඹවහන්සේ දකුණු මහ බිය මැනව මම වම් මහ බෙ
සිතින්සසක් තැන් නික්ම නැවත හොක ඉඳහාගෙනෙ කී මහව බාප
වන්ව කථාකෙරෙමින් එක්වම නුවරට එන්හ. එතිහෙති සිනාහෙන
සිරි කලට ඊවඩුවකුගේ ගෙදරට දැමිණියාක. ඒ ඊවඩුවා කඩිස්ථිදෙ
ගලා එක ඇහැක්ත් ඊදණ්ඩ ඇද ඉඩහවුන් දුක බොධිසත්වයෝ විචාරන්නා
ඇති හා එක ඇසින් ඊදණ්ඩ ඇද අරනේ කුමක් නිසාදයි විචාරන්නා
කියන්නේ දුසින් බැලුවොත් හොපෙනෙයි එක ඇසින් බැලුවොත් පෙනේ
කියා නැවත අවවාද කියන්නේ මේසේ නුඹවහන්සේත් තනිව හපේ
මැනවයි අවවාද කිය බොධිසත්වයෝත් නුවර බන් සිහාගෙන පසු තැන්
වළඳ පාත්‍රය සොඩා උරගේ බහාගෙන සිංලි බිහුවුනි! තොපි රදවසි
නික්මුහාක. එසේ කිවත් එක්වම එන හෙයින් වහාම සම්පෙළඳි
පදුරක් අසින් සඩා දෙකැබලි කොට බිහුවුන්! මේ කැබලි තබ දෙමිව එසේ
කළුත් තොප හා මා එක්වීමෙක් නැත සෘතඹාව අලෙස් රදවසි කිය.
අසා බිහුවු හොසගෙන් මුර්ධාභිෂේව මුනිත් වැටුනාහ. ඒ ප්‍රසාදවිදි රජ්ජුරුවෝ
වහා වලට වැද නැලුවී සෙසිසිනා තිමාලය වනයට නික්ම අතරමඟ වන විසා
මිල බලා තිබාලය වන තුලට වැද අන්ත් තුන්දුසක් අඳරුදු තාරද මිනැදිල
කාපසවරුන් කී නියාවට හොර නාපසොට සහරාලාභීවිහරණයෙන් හරස
කොට බබලාව සියලු. එවිට සිවලි බිහුවුන් පසු පස්සේ ආ අමාත්‍යයන්
සේකාව සිංලි බිහුවුන්ට පැහැදුස සතතලිණයකොව සම්භාවනා කළාක. ඒවිදු
බිහුවු නැගී සිට අමාත්‍යයන් අතින් සඩාමින් හොසිදුයි විවාලාක. අමාත්‍යයෝ

සිතන්නාහු නුඹවහන්ගේ වේද කැවිල ඇසේකැයි කියා අමාත්‍යයන් හා
සිතුවිල් සහිත වන පුවිල්ල බලා හොදුක හෙරජ්ජුරුවන් වියෝ වූයේ
සිතැයි සිතා එතැන දුණුමක් බඳවා නැවත මියුලු නුවරට එන්නාහු ඊවඩුවා
සිතැයි දුණුමක් බන්දු වැලිකෙළිනා කෙල්ල දවු නැන දුණුමක් බඳවා
සිතියි වැඩිදු නැන දුණුමක් බඳවා තාපසයන් අවවාද කි නැන දුණුමක් බඳවා
සිතුහු දුණුමක් බඳවා නාරද නම තාපසයන් අවවාද කි නැන දුණුමක් බඳවා
සිතුහුවා මතුදු රජහට අවුන් දිසාසු කුමාරයන්වහන්සේ වොටුනු පළඳවා
රජ්ජුරුවේ අමාත්‍යයන් හා රජ්ජුරුවන් නුවරට යවා සිවලිබිහුවු තුමිව
ගලස්වා සතේව කිපුණු පරිසම භාවනාකොට කළුවු පරිදෙන් සිය පර
රජ්ජුරුවේ මහේව කිපුණු පරිසම භාවනාකොට කළුවු පරිදෙන් සිය පර
සිහසයි වදරා දෙකල් ගලපා මේ මහාජනක ජාතකය නිවේ
දේසනාව.

මහාජනක ජාතකය.

මහාජනක ජාතකය

මිහාණනි! එසමයෙකි මිරිදෙවලා නම් දිව්‍ය සඳු නම් උපුල්වන් මහා
සත්ත්ව එසමයෙකි මිරාජ්ජ තාපසයෝ නම් ඍඩිඥානයන් ලබාරෙති අභ
සත්ත්ව මුඹලුන් මහාසත්ත්වරය. නාරද තාපස නම්නුවනැත්තන් කෙරෙති අභ
දුම්මුකාරියනු මහාසත්ත්වරය. වැලිකෙළි කුමාරිකා නම් දකුණත් සවිවූ බෙහෙ
මහාසත්ත්වරය. එසමයෙකි ඊවඩුවා නම් ධම්මහාණඩාගාරිකවූ ආනන්ද සථවිරය.
එසමයෙකි සිංලි බිහුවු නම් සාරිපුත්‍ර මහාසථවිරය දිසාසු කුමාරයෝ නම්
රාහුල මොග්ගල්ලාන මහාසථවිරය. එසමයෙකි පියවූ අරිවූ ජනක රජ්ජුරුවෝ
සම්බුද්ධත්ව හෙරජ්ජුරුවෝය. මව බිහුවු නම් මෙකල මහමායා දේවිය.
තැතිණියවූ රාජස්ත්‍රීය හැර මහබිනිස්මන් කළ මහාජනක රජ්ජුරුවෝ නම්
දැන් දෙවගී දෙවවූ සඤ්ඤාසි සත්‍රුවූ සන්ත හදුවූ නිලෝගුරු සම්මාසම්බුද්ධරජ්ජු
වීම වේදුයි තමන්වහන්සේ දක්වා වදළසේක.

නාවද එක් සමයෙක්හි සතරාවර ලොක දිවාකර අප නිලෝගුරු
සම්බුදරජාතන් වහන්සේ සකල ජනතාසුන හසුන වපතුතිහාක
සුන්දරතර නාරි ඒරාජ්‍ය ජේතවනාරාමයෙහි වැඩවහනසේක් දුක් නෙහ
වූවිසන්ව උපස්ථාන කරන එක් භික්ෂුකෙනකුන් වහන්සේ අරබයා මේ
ජාතකය වදළසේක.

නේ කෙසේදයන්?

සවැත්නුවර වහාහි අසුකෙළුක් වසතුවෙන් ආඪ්‍යවූ එක් මහු කුලයක
එක් පුත්‍රයෙක් ඇත්තේය. එනෙම වූවිසන්ව අභිසිහින් ලිය මහාය වන්
සේය. ඔහු මෑත වයසෙහි එක්දවසක් දානාදී තලයට කෙමේ සිව් මැදුර
සවුළුව හැර ලිපිය බලන්නේ හඳ දුම් මේ පහන් තේ අන් ඇතිව මහ

පිණිස පේතවනාරාමයට ගත්තාවූ මහාජනයා දැක මම්ද කොත් බිය, තැති, එමි නිසා ගඳ, දුම්, මල් ආදිය හෙවත්, හෙන විකාරවල කෙත් බිඳ දැමීම් කෙරෙන් පාන වතීසයන් සඬ්ඝයා වහන්සේට පිළිකුල්කම්, කැක වැඩීම් දීත් කාන්තවතුන් වහන්සේට පූජා කොට වැඳ එකත්පස්ව හිඳ ඉදිරිපත්ව වදාළ වචනය අසමින්ම සඬ්ඝයාගෙන් සිවුපියකොඩි කඳුළු පිරුණු ඇස්ඇතිව ආසීසංස නලකා පසින් අතරෙන් නැඟිසිට බුදුරජාණන් වහන්සේ අග්‍රඵලාදිගුණ පැවදි ඉල්ලා මවුපියන්ට අනුදැනුම්දත් දරුවන් හමීඳුයෝ මෙන අවසර ඉල්ලා නොලැබුණ කෙනෙක් ශාසනය බුදු අහා මවුපියන් අනුදැන්නාහ් මහණවිමට අවසර ඉල්ලා නොලැබුණ කෙනෙක් හතියක් නිරායාසව ඉදි මවුපියන් අනුදන්නා සේක. එවිට බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔවුන් කරා අවුත් මාණවිමට ආරාධනාකෙළේය. එවිට බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔවුන් එක් නිසඹු කෙනකුත් වහන්සේ කැඳවා මෙසු මහණ කරවයි කියා ආරාධනා කළහ. එසේ මහණවූ උත්වහන්සේ ලාභ සත්කාර උපන්නේය. උත්වහන්සේ ආඛ්‍යාන උපඛ්‍යානයන්ට උගතෙක් කොට සිත්ගෙන ලබනලද උපසම්පදා ඇතිසේක් පස් අවුරුද්දක් ඉඳ මෙසේ සිතූසේක ශාසනාධිපති පුතුණුකොට හෙන සිතාසේක් මම දැන් වහන්සේ යුෂ්තාව වසන්නෙමි එසේ විසිව යහපත් නොවෙයි සිතා ආචාර්යයන් වදහිනාබ්‍රහ්ම පුරනු කැමතිව උපාඛ්‍යායන්ගේ සමීපයෙන් කමටහන් ගෙන එස් පිපිසර තම්කව හෙත් ඒගම හොඳුරු තම්කොට ආරණ්‍යයෙහි වසන ගෙළේය. එසේ වසන්නාවූ උත්වහන්සේ විදර්ශනාවට එළඹ දෙළඹේ පිරී රුද්දක් උත්සාහ කොටත් ගුණ විශෙෂයක් උපදවාගත නොහැකිවූසේක.

උත්වහන්සේ මහණවූ තැන්පවින් උත්දහන්සේගේ මවුපිය දෙදෙනා කල් යත් යාව දුස්පත්බවට පැමිණියාහුය. යම් බුදුවූ ඔවුන සතු කෙත්වත් හෝ වෙළඳම හෝ ඒ සියල්ලෙහි යම් යම් කෙනෙක් යෙදී සිටියාහු වේද්‍යාහු මේ කුලයෙහි පුත්‍රයෙක් හෝ මල්බැකෙනෙක් හෝ මේ සියල්ලෙ විචාරයෙව නිසි සත්වයෙක් නැතැයි සිතා, තම තමන්ට සහභාග්‍යතා දේ හෙන යෑමේ කෑමයි බැස්වලව හිටියාහුය. දැසි දුස් කම්කරු ආදිහු හෙතින් තුබූ හිටියාහුය. එත්ව මෑතහාගයෙහි ඒ දෙදෙනා විවාස් පේරි දැස දැත් මාත්‍රකකුදු දීලන්ව නිසි සහායක නොලැබී එසු යේද විකොට අතාසීර කරුණව පැමිණ කුණු දැකුණු සිලිවි කඩවාලු කඳ කමල් ගත් අත් ගැන සිතා කා ඇවිදිනාහුය

එකල එක් නිසඹු කෙනෙකුත්වහන්සේ සැවැත්නුවර පේතවනාරාමයේ නික්ම ක්‍රියයෙන්නොව් උත්වහන්සේගේ පත්සලට වැඩියේක. ඒ පෙරාදැ කෙරුත්වහන්සේ ආගන්තුක පෙරුත්වහන්සේට වත් පවා සුදුසේ පුදා කල සවාමිනි කොතනක සිට වැඩියේක්දැයි විවාරා දෙවරම් සිවි යයි කී සඳ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කා අසුණකව ආදිවූ මහාසඞ්ඝ වහන්සේල දුක්කැප විවාරා මවුපියන් පවත් විවාරනසේක් සවාමිනි! සැවැත්නුවර දෙවේ සවුඉල යෙහි ඇත්තෝ නිරෝගීනුදුන් කියා විවිපියන් දෙදෙනාගේ පුවත් විවාළේක. එවිට ආගන්තුක පෙරුත්වහන්සේ කියනසේක් ඇවැත්නි! ඒ සිටුකුලයේ ඇත්තන්ගේ පවත් මෙ අයුරින් නොවිවාරවයි සිතේක. එසේ නොවෙයික පෙරුත්වහන්සේ සවාමිනි! එසේ වදාරන්ට කාරණ තිබෙනුයි

සිතූසේක. එවිට ආගන්තුක සඞ්ඝමින්වහන්සේ කියනසේක් ඒ කුලයාගේ නිසාගේ එකම පුත්‍රයෙක් ඇත්තේය එතෙම තනුන්විද මහණවිය. ඔහු මෙ ඔබූ කල් කැන්පවත් ඒ කුලයෙහි හවහොගාදිය ක්‍රමයෙන් පිරිහී මහත් පර ක්ෂයට පැමිණියේය. දැන් ඔවුහු දෙදෙන පමණක් සිතා කා ඇවිදින නිසාගේ එවිට නෙවෙසික පෙරුත් වහන්සේ ආගන්තුක පෙරුත්වහන්සේ අසමින්ම සඞ්ඝාවගෙන් සිවුපියකොඩි කඳුළු පිරුණු ඇස්ඇතිව අවිරිත්ව පවන් ගත්සේක. ඇවැත්නි! කුමක්නිසාද මහවිදැයි විවාලකල සිතාගත්තේ සවාමිනි! ඒ දෙදෙනාගම් මාගේ මවුපිය දෙදෙනය මම ඔවුන්ගේ පුත්‍රයෙමියි නිසේක.

එවිට පෙරුත්වහන්සේ වදාරණසේක් ඇවැත්නි! තොපගේ මවුපියන් තොප පැමිදිවුන නිසා විනාසයට පැමිණියෝය. එහෙයින් තොපි නොසින් දවුන් පිළිදුහුවසි සිසේක. එසේ නිකල්හි උත්වහන්සේ මෙසේ සිතූසේක මම දැන් මෙසේ සිතූසේක ඉඳ දෙලොස් අවුරුද්දක් මුළුල්ලෙහි විත්තිකොටත් මාතියක් හෝ ඵලයක් උපදවාගන නුහුනුයෙමි. එහෙයින් අහව්‍ය වීම මේ ප්‍රවුජාවෙන් මට කවර ප්‍රයෝජනද? යිසිම සිට මවුපියන් පොෂණය කෙරෙමින් දැන සිලාදි කුසල් කොට සවර්ග පදප්‍රාප්තවම් සිතා අරණ්‍ය වාසය ඒ ආගන්තුක පෙරුත් වහන්සේට දී දෙවන දවස් එසින් නික්ම ක්‍රමයෙන් මෙස් සැවැත්නුවරට බුදුරුවූ දෙවරම් වෙහෙර පිවිසනව පැමිණියේක. එකැන්හි දෙමාපියෙක්විය. එතෙක් දෙවරමට යන මගය, එකෙක් සැවැත්නුවරට යන මගය, උත්වහන්සේ ඒ දෙමාපියන්ගෙයි සිට සිමෙක්ද මම පලමුකොට මවුපියන් දකින්වි යම්ද නොහොත් බුදුන් දකින්ව යම්දැයි සිතා මා විසින් මවුපියන් බොහෝකොට දුටුවිරුය. මෙතැන්පටන් වනාහි මට බුබ දර්ශනය දුර්ලභවන්නේය. අප සමීපා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ දැක ශ්‍රී සඞ්ඝම්දෙසනාද අහා සෙට උදැසන මම මවුපියන් දක්නා පිණිස යෙමියි සිතා සැවැත්නුවරට යන මග හැර සවස් වේලෙහි පේතවනාරාමයට පැමිණියේක.

එදවස් වහාහි මාගේ සඞ්ඝමිදරුවූ බුදුරජාණන් වහන්සේ මහාකරුණ, සමාපත්තියෙන් නැයි අලුයම් වේලෙහි ලොව බලා වදරණසේක් උකි නිසාගත් වහන්සේ සෝවාන් වන්ව සිසි සෙතුකමපවත් ඇති කියාව දැක වදරා ඔහු එකකල මාතුපෝසක සූත්‍රයෙන් මවුපියන්ගේ ගුණ හා මවිපියන් රැකීමෙහි අනුසස් විසිතුරුකොට වදාළසේක එකල ඒ නිසාගුන් වහන්සේ සත පිරිස් කෙළවර සිට බණ අසමින් මේසේ සිතූසේක මම සිහිව සිට මවුපියන් රක්ෂා කෙරුවෙමියි සිතුවී ශාස්තෘවූ බුදුරජාණන් වහන්සේ විනාහි පුවුවීත පුත්‍රවම් සිට උපකාර කවයුතුයයි වදරණසේක. ඒ මම බුදුන් කොදැක සියේ මම නම් ඒකාන්තයෙන් මෙබඳුවූ ප්‍රවුජාවකින් පිරිහෙන්නෙම් දැන් විනාහි සිහිනොව පැමිදිව සිටගෙනම මවුපිය දෙදෙනා රක්ෂාකෙරෙමියි සිතූසේක එතෙම එසේ සිතා එදවස් දෙවරම්වෙහෙර වැස දෙවන දවස් උදැසනට සැවැත්නුවරට පැමිණ කිමිද කාදු ගසිමිද මවුපියන් දකිමිදැයිසිතා දුස්පතුන් සමීපයව සිස් අසින් සත්ව සුදුසි නොවෙයි සිතා සුළඟැත් යෙක මවුන්ගේ පලඹූ මිසු නෙදෙරවම් සියසේක. ඒ මේලාවට මවුපියගේ කාදු සිහාඇවිද

වෙසෙයි නිතැතිය නම්පසට එළඹ වැටිලුන්කානුය. ඔවුන් දැක උපන්සැණ
මහත් සොකයෙන් කඳුළු පිරුණු ඇස් ඇතිව ඔවුන්ට බුදුරුවු වැඩසිටියෙහි.
ඒ මවුපියෝ උන්වහන්සේ දැක හැඳිනගත තුනුතුවාහ.

ඉක්බිති උන්වහන්සේගේ මවුතොමෝ පිඹු පිණිස ඔව් කෙරෙහි දැඩි
සැලැස යන සංඥවෙන් සොමනි නුඹවහන්සේට දියසුන්නත් නැත. ඉතින්
තැනකට වැඩිය මැනවයි කීවාය. උන්වහන්සේ මාතෘන්වන්සේ බත්
ලබිරුණු සොක ඇතිව ඇස් පිරුණු කදුළු ඇතිව එතනම වැඩසිටියහ.
දෙවනුව කුන්වනුව කියනු ලබන්නේද මෙබඳිටියේස්මය.

ඉක්බිති උන්වහන්සේගේ පියාණෝ මැනියන්ට මෙසේකිය, කෙදුරු
මෙතොම තොපගේ පුතණුවෝ විසඟුතුය නොයින් බලා දැනගනුවි කිය.
මැනියෝ නැයි කිව නොදී බලා ඇඳින පාඹුල වැටී හැඬුවාහ. පියාණෝ
එසේම කළහ. තෙරුන්වහන්සේ මවුපියන්දැක සඩහාවයෙන් හිටපිය පෙරේ
කදුළු පවත්වා හඬා සොක ඉවසාගෙන සොක දුක් නොකළ මනාවයි මුදුන්
දෙදෙනා අස්වසා ගෙනයිය කැඳ අනුභවකරවා එකත් පසෙක සිදුනි තමන
බත් ගෙනැවිත් අනුභවකරවා තමන්වහන්සේ පිඹු සපයා සමීපයට පෙර
තොස් නැවතත් බතින් පමරා ආහාර කාර්යාශකාව ඒ දෙදෙනා එක්තනත
සිදුවා එතැන්පටන් උන්වහන්සේ මෙම කියාගෙන් මවුපියන් සතුට
කෙරෙයි. සමන් මහන්සේට පැමිණි පසු බත් ලාබත් ආදිය මුදුන්ව
දෙදෙනාට දී සමන් මහන්සේ පිඹු සිඟා ලද දෙගස් වළඳනසේක. එවිටින්
විසින්ද අන්සියි විසින්ද ලබනලද වසනුද එවුන්ට දෙනසේක. ඔවුන් විසින්
අදිනලද දිරාගිය කිලිට නඩනැඹලි නොකා පඹුපොවා තමන් විසින්ගේ
දිනසේක. ආහාර ලබන දවසටත් වඩා කොලඹින දවස්වල අදනා කෙරේ
කාද ඉතා රළුවාහ. මෙසේ උන්වහන්සේ මවුපියන් පොෂාය කෙරෙමින්
මැන කාගයෙහි කාශවූ පඹුවන්වූ ශරීර ඇතිවූසේක.

ඉක්බිති උන්වහන්සේගේ සහාය භික්ෂූන් වහන්සේ ඇවැත්නි! තෙම
මේ පලඹූ ශරීර වණීයෙන් ගොබනනුය. දැන් පඹුවන්වූ ශරීර ඇතිවිය.
තොපට එක්තරා ව්‍යාධියෙක් උපන්දැයි විවාලසේක්ලාය. ඇවැත්නි! මට
ආබාධයෙක් නැත. එත් පඹුබොධයෙක් ඇතැයි කියා එවස් වදාළසේක.
එවිට භික්ෂූන්වහන්සේ කියහසේක් ඇවැත්නි! තඩාදෙශ්‍යාමිනිකායෙ වලහස
ලද තොප වහාම සැදෑ ඇත්තන් විසින් දෙකලද දෙග ගෙන කියියන්දු?
රැකීම ඉතා දුසුදුසුයයි කීවාහුය. උන්වහන්සේ ඒ භික්ෂූන්වහන්සේලා කී
අයා ලජ්ජාවෙන් ඇතිලුයියසේක. එයින් කියිකෙනෙක් නොසතුටුව බුදුන්
කරා ගොස් සඩහ! අහවල් මහණතෙම සැදෑගෑයන් දුන් දෙයින් විසිර
රැස්නේස කියා බුදුන්ට දැන්වූවාහුය.

ශාස්තෘන්වහන්සේ එයි භික්ෂුව කැඳවා ඇබැද? මහණ; යිසින් දුස්
සෝදායි විවාරා වදාරා ඇබට සඩහයි! කියල සතරාමර ලොභ දිවාකරවූ බුදු
රජාණන්වහන්සේ ඒ භික්ෂූන්වහන්සේගේ ඒ ක්‍රියාව විණාශනාකරන විසින්

සමන් මහන්සේගේ පූජාවයාව ප්‍රතාපකරනු කැමැත්ත යිසින් රකෂාකරන්
නාබූ බොක! තෝ කවුරුන්ගේ රකෂාකෙරෙයිදැයි විවාරා වදාළකල සඩහයි! මවු
පිය දෙදෙනාගයි කීහ. එකල ශාස්තෘවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ තුවුව ඒ වචු
සින් රැකීමේ දක උන්හාට උපදවනවිණිස සාදු! සාදු!! සාදු!!! යි තුන්විටක්
සතුටුවදාරු කෙටි මා සියාවූ මානයෙකි යි වදාළහ. පෙර මේදු සසර යෑරී
පසේබුදු මවුපියන් රැක්කෙමියි වදාළසේක. ඒ තාපසාණන්වහන්සේ මවුපියන්
රකීමෙහි දක උත්සාහ ලත්සේක. ඒ කතා සවරූපය අතුබු කැමැති මහා
පඹුකා වහන්සේ සඩහයි බුදුරජාණන් වහන්ස! නුඹවහන්සේ යිසින් පෙර
මවුපියන් රැක්කපරිදි අතුබු කැමැත්තමහයි ආරාධනාශකළ කල්හි සකලජන
කණ්ඩායනවූ මේ අතීත කථාව නෙනෑරදක්වා වදාළසේක.

මේ කෙසේදයන් ?

ථූවයිසියදවස බරණැස්නුවර පිළිගත්තම් රජ්ජුරුකොටකුත් රාජ්‍ය
කරන සමයෙහි එම බරණැසට නුදුරුනැන සඩහාවෙත්විය. ඒ ගම මෙතෙර
පත්තියන් ගෙවල් ඇති එක් වැදිගමෙක් විය ගම එතෙරත් එසේම පත්
තියන් ගෙවල් ඇති වැදිගමෙක්විය. එගම් දෙකෙහි ගම්මුදලිගේ දෙදෙනා
කාලකල පවත් අසි විවාහ හෙයින් මෙසේවූ කතිකාවක් කළහුය. ඉදින්
අප කෙරෙන් එක්කෙනෙකුන්ට දුවන් දිවාද එකෙක්හට පුතෙක්විද ඔහු
දෙදෙනා අවාහ විවාහ වෙස්වාසි කතිකාකොට උන් ඉක්බිති ඔබලොමින්
ළිමයෙක් වුනාව අවුත් ගම මෙතෙර ගමවසන තෙසාද ජෙෂ්ඨයාගේ ගෙයි
පුත්‍රව උපන, ඔහු උපන් සැණයෙහි දුනුලකින් පිළිගත් තෙයින් ඔහට දුකුල
කුමාරයෝ යයි නම් කුබුහ. එසේම අනික් ගම්දෙවුවාගේ ගෙයින් ළිම
යෙක් අවුත් පිළිසිද දුවට උපන්නීය. පරතෙරුපත්තෙයින් ඇවි කාසිකාශයයි
නම් කුබුහ ඔහු දෙදෙනම් රන්වන් ශරීරයෙන් හා අසාදෘශ රූපසොභඥයෙ
සෙන් යුක්තවුහ වැදි කුලයෙහි ඉපිදත් ප්‍රාණවධ නොකෙරෙති. මැන
භාගයෙහි සොළොස් ඇවිරිදිවූකල් දුකුලකුමාරයන්ට මවුපියෝ මෙසේකිය.
පුත නොපව කුමාරිකාවක් ගෙනැවිත් පාවාදෙමෝදැයි විවාළාහ. ඔහු ඔබ
ලොවින් ආ හෙයින් පිළිකුල්කොට දෙභාග අතවකා කියිසෙන් නම් නැත
මෙසේවූ බස් නොකිව මැනවයි කීහ. තුන්විටක් කියතුදු නොඅසුසේකිය.
පාරිතා කුමාරිකාවදද එසේම මවුපියෝ මැතියෙහි අපගේ සහලුවන්නුගේ
පුත්‍රයෙක් ඇත. එතෙම මනාවූ රූපසොභා හා රන්වන්වූ ශරීරයේ ඇත්
තේය. ඔහට නුඹ පාවා දෙමෝදැයි මවුපියන් කියල ඔද බවලොවින් ආ
බැවින් එසේම කියා කණ වැසුවාහ දුකුල කුමාරයෝ රහසින් ආව පසක්
යවන්නෝ මෛත්‍රීනඛණීය කැමැත්තීනම් අසිත් පුරුෂයෙකුගේ ගෙදි අප මා
මෛත්‍රීන ඛණියෙහි ඇල්මක් කැතැයි කියා යවූහ. ඇදද එසේම දුකුලකුමාර
යන්ට ප්‍රාණඛණීය කැමතිනොවත් අසිත් පසිගාවූ පාවාගත මැනවයි රහසින්
පත් යවිවාහ මවුපියෝ ඔහු දෙදෙනා කොටැති පරිද්දෙන්ම අවාහ විවාහ
කළහුය, ඔහු දෙදෙන කෙළෙස් දිනුවාට කොළඹ ළඟකියන් දෙදෙනකුගේ
එකසැන විසූහ. දුකුල කුමාරයෝ මිසුන් හෝ මාංශ හෝ නොවෙති. සවිත්
පිරිසෙයින් වරා නොවී කොහා මස්වත් නොවුහුහයි.

දුක්ඛිතයි. මවුපියෝ පුත! තෙපි වැදිකුලයෙහි උපදත් දුරාචාර
කෙරෙති. ගාඛවාසඝත් නොකැමැත්තහු කුමක් නම් කරවැදැ
එවට දුසුල කුමාරයෝ මැතියන්වහන්ස! පියාණන්වහන්ස!
අනුදනිනු නම් අදම මහණවෙමියි කිහ එපේළිනම් ගවසි
දුන්හ ඔහු දෙදෙන මවුපියන් වැඳ කිසිම ගංතෙර කිමෙනට
තැනෑසීන් මිනිසමිනින නම් ගඩාකොමෝ කිමවසීන් මැස
ගාද ඒ සථානයට ගොස් මහා නඩාව හැර මිගනම්මන නම්
කොට නැගී සියානුය.

එකෙණෙහි සක්දෙව් රජහුගේ පඬුඇඹිල් සලන්න උණුසුම
ඒ කාරණය දැන විශ්වකාම දිව්‍යපුත්‍රයා කැඳවා දරුවේ! දුසුල
දෙදෙන මහණ වන්ට නිස්ම සිමාලය වනයට පුවිවෙනුය
තවමත ගඩාවට අඩසතක් පමණ අතරේ ඔවුන්ව පන්සලක්
කාරද මො දී එවයි කිය ඔහු ඝගපතැයි පිළිගෙන ඉතෙකෙ
සැටගෙන්ම සියල්ල නිමවා අමනාප ශබ්ද ඇති වරක
එක් පිසවර සටහන් මාගීයක් මවා දෙවිලොව ගියෝය.
දෙදෙනා ඒ මාගීය දැක එයින් ගොස් අසපුවට පැමිණියානුය

දුක්ඛිති දුසුල පණ්ඩිතයෝ පන්සලට පැමිණ තවුස්
ඝඤ්ඤයන් විසින්ම අට දක්නා ලද්දමේය. මේද ඔහු විසින්
දැනගත්හ සබ බුදුහැර රත් වැහැරි සිවුර හැඳ පෙරවැ අදුන්
බොට ජටා මඩුල්ල බැඳ සාමි වෙස් ගෙන පාරිකා කුමාරිකාවරද
දෙදෙනාම ලෝකික සමණ භාවනා හොරෙමින් එක
ඔවුන්ගේ මෛත්‍රී ආනුභාවයෙන් හා තපෝ තේජයින් ඒ
නාවූ සියලු මෘග පක්ෂීහු ඔවුනොවුන් කෙරෙති මෙත් සිත්
කෙරෙති, නයින්ට මොදුරුවූ මැඩියෝ පවා පෙණ නමැති
කැතට සිත්සේ වාසය කෙරෙති. සිංහයන්ට මොදුරුවූ ඇත්පෝවෝ
තමන්ගේ හස්තයෙන් සොසරයන් තකා ඇවිදිති දිවියන්ට
දිවියන්ගේ ඔවට ඔව දී සිත්සේ ඒ වෙනෙකි වාසය කෙරෙති.
නිසපත්වූ නානගෝ පවා මොණරුන්ගේ පිය ගැබෙකි වාසය
මෙසේ ඒ වෙනෙකි වාසය කරන සියලු ප්‍රාණීහු ඔවුනොවුන්
නැතිව වෙනෙකි.

පාරිකා කාපසියා නොමේ බොන පැන් නහන පැන් තබා අසපු
ඇමද සියලු කටයුතු කෙරෙයි දෙදෙනාම පලාපල ගෙනෙමින් අනුභව කෙ
තමන් තමන්ගේ පන්සල්වල සිද මහණදම් කෙරෙමින් වාසය කළෝය
ඝඤ්දෙවෙහුගෝ ඔවුන්ට උපස්ථානයට එති එක් දවසක් ඝඤ්ඤෝ දිවැසින්
බලනකාලු ඒ දෙදෙනාගේම ඇස් අඹවීමට අහකරායක් දැක දුසුල පණ්ඩි
ශක්‍රාණන් එළඹ වැඳ එකත්පසෙක සිද මෙසේ කිය. සොම්කි! නුඹවහන්ගේ
ලාට එක් අන්තරායෙක් පෙනෙයි, ඒ මධු රක්තා පිණිස පුත්‍රයෙක් ලබාදී
මට හෝය. එනිසින් ලොකාභිමය සෙවනය කළ මැනවයි කිය.

එදිව තාපසයෙනි! කියන්නාහු ඝඤ්දෙවෙන්දුය! මේ නොකියයුත්තක්
අමට කියැද කෙසි එසනකල පවා මේ ලොකධර්මය නා නා පණ්ඩිතයන්
නිතඤ්ඤ අසුචි රාශියක් මෙන් පිළිකුල් කොට හැර විවෙක ජනාලය වූ
ඒකාන්ත වනයට පැමිණ වසි කළ පසිදුරන් ඇති ඉසි වෙස් බරා කෙසේ නම්
ඒකාන්ත නොසිරිතක් කෙරෙමදැයි කිකල එසේ නොකරනොත් පාරිකාවන්
අර්ථවර කල අසින් නානීඝ පිරිමැන්ද මැනවැයි කිහ. තාපසයෝ මැනවැයි
පිළිගත. ඝඤ්ඤෝ වැඳ අවසර ගෙන දෙවිලොවට කියෝය. තාපසයෝ
අතරේත් පාරිකා නම තාපසිකාවට කියා ඇ උතුනී කල අසින් නානීඝ පිරි
අසක්දුය.

එකල පුරණලද බොඩිසම්භාර ඇති අප බුදුරජාණන්ගේ දෙව
ආරාමයේ වුනව අවුත් පාරිකාවන් කුස පිළිසිඳ ගත්සේක. ඔතොමෝ දසවැ
ආරාමයේ රන්වන් පුතකු වැදුවාය. ජාතිමාත්‍රයෙන්ම සඤ්ඤියකට බදු රූ
ඇත්තේ සාකෙවාරකෝසකී නම් තුබුන, මැතියෝද පවිත අතරේ
ඔබ්ඛ කෙසින් සාකෙවාරකෝසකී නම් කුමාරයන්ට කිරිමවුකම් කෙරෙති, මවුපිය
සෙහෙ කිනහාරාඛහාවේද ඒ සාකුමාරයන්ව කිරිමවුකම් කෙරෙති, මවුපිය
දෙදෙන බොඩිසත්වයන් නාවා කිරිපොවා පන්සල නිදිගන්වා පලවැල නිසා
ඒකිය කල්හි ඒ වෙනෙකි ලිඝකිදුරෝ අවුත් සාකුමාරයන් වඩාගෙන
තමන්ගේ වාසසථානවූ පවිතඛිබරමසතකයෙහි තෙතගොස් මාදුවූ මල්
සෙහෙකි පිව පිනවා සිරියලින් නිලකදී වෙනෙකි ඇති නත් කුසුම සුවඳින්
පූජා කොට පඬිඇඹිල් සලන්න පිව හුන් දෙදෙවුලොව දෙවියන්වූ අධිපතිවූ
සක්දේවි රජතව කරන නාවය ගීතයෙන් මහත්වූ පූජොත්සව කොට
නොයෙක් සුවඳින් මලින් හා නානා ගීතයෙන් මහත්වූ පූජොත්සව කොට
පලවැල සොඟා වල් ගිය දෙමවුපියන් පන්සලට එන කලැයි නියම දැන
දෙවසුව සාකුමාරයන් ගෙනවුත් පන්සල්හිම පිහමා ගත්තාහ.

මේ නියාගෙන් කෙළ ඇවිද ඒ වෙනෙකි සිවිපා සතුන් එක්ව ඒ ඒ
තැන්හි වසිනුරුවූ පොකුණු ගං තෝ ඇල කඳුරු ආදි සථානයන්හි සිද
නොයෙක් කුසුමයන්ගේ සුගන්ධයන් ගෙන එන්නාවූ පවනින් හා
අති ඛවලවූ වැලිතලා වලින් යුකතවූ නොයෙක් වෘක්ෂ ශාඛාවන්හි සිත්සේ
කෙළ ඇවිද දවස් හැර සොළොස් ඇවිරිදිවූ කල්හි ඒ සාකුමාරයන් සොං
ශ්‍රෝස් වඤ්ඤින් නවුස්වෙස්ගන්වා පලවැල නිසා ගානොදී දෙමවුපිය දෙදෙනා
කුසුව පලවැල ගෙනවුත් රක්ෂාකරන්නාහ.

මෙසේ එක්දවසක් දෙමවුපියෝ සාමයන් පලවැල වලදවා පන්සල්හි
ඔවුන පලවැල පිණිස වනයට නිස්ක්‍රමණ කල්හි නැංවූ අකාල මෙඝයෙන්
ධාරානිපාතයෙන් වසින්ව පවත්නහ. ඒ තාපසයන් දෙදෙන ශසත් මුව
සුඛිත් පිව සැක නැතිව සිටි කල්හි ඔවුන් ඇසින් තෙම බට බැඳිය හිත්දූ
ඒ සුඛිත් කව නත් සාරවූයේ ගාතාපුවයේ වැඳුරුණේය. එසෙණයෙහි
ඝඤ්ඤවූ විෂ තේජස් ඇත්තාවූ ඒ නාරජ කොපාග්නි වේගයෙන් දිලිහි විෂ
ධූමයක් හැර ඒ දෙදෙනාගේ ඇස් සතරම අඤ්ඤෙල්ලේය. එකල්හි ඔහු
දෙදෙනා කියන බස් මිස ඔවුනොවුන්ව කොපෙණෙන නෙසින් උන්හේ
අන අල්වාගෙන අඩා වැලප ඇවිදිනාහුය.

මෙසේ ගුණවන්වූ දෙදෙනාගව එකවරම ඇස් නැතිවීමේ හේතු ගැන කින්දෙහෝයි සිතකොටත් මේ දෙදෙනා වහන්සේ එක්කලෙක ඉපදී යෙහි උපද වෛද්‍ය ඥානලාභියෙකි නිසුනව මෙසේම ඇස් නොපෙනී කුටියේ ඇස් දෙක කුලී ගිවිස්වා ගෙන වෙදකම් කොට නොපෙනී ඇස් ගුණවූ කල්හි ගිවසි පදම නොදැමිසි කී නිසා තමන් අදිටන් ඇති ඕ කියන්නීයි කුලී නොදෙන්නාම මෙහෙදක් ලා ඇස් අහිමිවන්නේ බස් ගිවිස මාගම් කියා ඇස මෙහෙදක් පූ කල්හි පෙරේතී දකයුතුයි.

එධාල පන්සල උන් බොධිසත්වයෝ සවස් වනතුරු ගුරු දෙදෙනා පෙරමව බල බලා ඉඳ නොදැක මෙතෙක් කල් නමා එනුවන් ඉන්නා ලීලාව වනතුරු නොඑන්නේ කවර උවදුරෙක් මේදෙහෝයි විමසීමේ ඇලීන් පිටත්ව නොබෝ තැන් ගිය කල්හි ඔවුන් දෙදෙනා අවසන් මවුපිය දෙදෙනාට හඬගා කල්හි ඒ ඇසූ දෙමවුපියෝ පුත්‍ර ලෙළෙන් ඇවැත් කියන්නාහු එමබා පුත්‍ර ඝාමයෙනි! මෙතැනව නොඑව මේ වල ඒදැයි ඇත ඉමත්ව සිටුවසි අඩගා කීහ.

ඔකල්හි බොධිසත්වයෝ වලින් දික් ලියක් කඩාගෙන ඇවිදී දිනෙහි ලී කෙළවර අල්ලාගන්ව කියා මවුපිය දෙදෙනා උකට කැඳවාගෙන ඇවිදී පවත් මිවාරන්නාහු ඒ තාපු විශෙෂයෙන් අසා ඒ අසල තුබූ සුවඳ ගස සියත්නාවූ විෂ ඝොර සර්පයකු විසින් හල විෂධූමයෙන් ඇස් නොපෙනී දැක බොහෝ කම්පාව අඩ අඩා වැලප එසෑ රුයෙකි සිතා සුවඳ දෙදෙනා සිහාසුන් අඩ අඩා එමබා ඝාමයෙනි! අපගේ දුස් දුම්බිර නොමි අඩා වැලපෙමින් ඔට නොප මේ ඝෂණයෙකි සිතාසෙන්ව කාරුණ්‍ය මිවාළි දෙදෙනා වහන්සේව සිතාසුන ඝාරණය කියන සඬහෝ දෙදෙනා වහන්සේ ලඳරු වශයෙකිම මේ ලෙස ඇස් නව පුදු බොට පවත්නාතෙක් කලමනා වතාවකින් ඝා පලාපලයෙන් කියින් අසුරෙන පොෂ්‍යය නොට බොහෝ කලක් දුස් ගනිම් යන සතොෂයෙන් ඔහොස් ඉන්නා සිටිනා තැන් ඝා යන තැනට එල්බ යන වැල් බැඳ සුදින කියමිනා සියලු සත්කාර සොට දවස් යවා කිරු උදුකල්හි පන්සලි සුදු මිනාවත් සපයා සුදුසු පලවැල වලඳවා දෙගුරුන් වැඳ පුදු වල්හෙස් දෙහෙවුත් පන්සල නමා ගසුව ගොස් නුඝා කිම කිවා පැන් සෙනසුන් පුදු සල නමා දෙගුරුන්ගේ අතපය සොඩවා වඩා කිදුවා පලමුව වළඳවා පසු තමන් වහන්සේ වලඳ මෙසේ නිරාහාරයෙන් මුව ගණ සිරිවරා මුල්ගැබ් දෙවියා දෙහෙවුත් පන්සල්කිහබා මේ සැටියේ මවුපිය දෙදෙනා සියලුපොෂණයෙන් රකිකාකල්හි එකල බරණැස් නුවර රජ මුවදඩයෙකි සිටුව මෙසේ අතහැර සිටිසුර සියලු රාජ්‍යය මවු බිසවුන්ට භාරකොට දුනු සී විවරන් ආරාධ මහාවනාන්තරයට වැද ඍෂිවෙසින් ගොස් ඒ ඝාමයන් ඝා දෙමවුපියන් ඉඳිය පන්සලට ආකතහෝ මිගඝාතක නමි නඩහාව දැක එහි බැස ඝා සිහි

එසේ නැති සිට බලනුයේ ඒ පන්සල සිට ගඟට පැනව එහා මුවන්ගේ පද නැතුන්ගේ මේ ගඟට පැනට බස්නා මුවන් වනැති කල්පනා කොට සොටු පස ඝා සිට දුන්න තරයේ ඇද විෂපෙවූ ඉරයක් අහින් ගෙන සැනෑ සිට පන් කල්හි පලවැල සොඇ ගිය ඝාමයන් පන්සල්හි පලවැල නමා පසු වෙන මුවගණ බිරිවරා පැන්නොවිව බැස නහා වල් කැලෑ ඇද කලඟට පසු උහා කිසිවාගෙන උරයේ තබන අතරෙහි කොටුපස කඩා සිටි රජ පැන් පවන් මෙවැනි රූපයක් නුදුවිරූ ගෙයින් කවුරුන් බව්ත් පැන් දෙයිසෙක් යෙහෝ නාඝයෙක් යෙහෝ සිඹි විද්‍යාධරයෙක් යෙහෝයි සිතා බිලත්වූ කල්හි විචාරා ගනිම් සිතා උරපුරා ඇද විෂපෙවූ ඉරිය ඇති කල්හි දකුණුලඝයෙන් වැදගෙන වම් ඇලගෙන් නැඹි ඉරය ගිම් සෑ ඒ කල්හි කැවිව සිටි බුවෝ මරණභයින් තැතිගෙන ඒ ඒ තැන්හි දිව පුන, ඒ ඉර පහර ලත් ඝාමයෝ විත් කා වැටෙන වේලෙහින් ගුරුන් උන් දිසා කරුණා එදෙනව සිත නමා කලඟද සෙමෙන් බා නමා රන්සිලියෙක් ඇති වැල්ලේ වැදගොන්සේක් මදක් සිහි එලවා විද්දවූ ඒ පිළියක් රජ සතුට අඳුණුසේක් උපන්නැත් පවන් මෙතැන් දක්වා නිරන්තරයෙන් ගුණ අඳුණාසිලය රකෂාකොට දසපින්කිරියවත්පුරා මෛත්‍රී භාවනාකොට ඉන්ද්‍රිය මෙයින් මව මේ වෙනෙකි පතුරුව හිඳිනාහු නැත " එසේවූ නිසා ඒද්දවූ නොයෙක් බැඟෑ නොසුල් අඝා සිටි පිළියක් රජ සිතන්නේ ඇත්ව එළඹෙස පෙනී මගේ බල අගවා මෙවුන් ඝා එස්ම නසා කෙරෙමියි සතුටින් එල්බෑස ඝාමයන්ව කියන්නේ බරණැස රජකරණ පිළියක් රජ මම මෙස සුව දිවෙනි ගිස්වූ වනයව ආයෙම් නුඹවහන්සේ දැක කවුරුන් වත් දැනගත නොසි විද්දෙමි නුඹවහන්සේගේ බැඟැපන්වූ අදෙනා අසා උවට ආමිසි නොයෙක් සැබෑ බොරුවෙන් ඝාමයන් සිත්ගෙන කියන්නාහු සුදු නමා කවුරුද? කාගේ නැසිය කෙනෙක්ද? පැනව නුඹ නමා එව්වෝ කවුරුද? ඒ්මව නොවලහා කිව මැනවයි කී කල්හි එසද ඝාමයෝ මම මේ මෙනෙකි උපන්මි ඇස් අඩවූ මවුදියන් රකිනා එකෙක්මි ඉන් පැනට ආවවූ ඇ විද්දේ ඉතා නොපරමිය මා මෙතැන විත් කා ඔන් බව මාගේ මවුපිය දෙදනා නොදනිසි පමාවූ ගෙයින් අඩා වැලපෙති පැන් පමණක් නොලැබ ඉන්නේ ඔබලෙනි ඇස් නවතෙක් පවන් දවසකට දෙමිටක් නාවමි කුන් ඒවක් නවමි අතපය සෝදූ තෙල්ගා කොළසුන් මුව පිනවමි දැන් එකාහි උන් දෙමිටක් කිවත් පැන් ටිකක් දෙන්නෝ කවුරුද? කවුරු සතකද්ද? කෙසේ ඇතකද්දැයි ඝනාදින් මවුපිය දෙදෙනාගේ දුක් දැඩිය කොහි තමන් වනේ සේගේ දුක් නොසිතා දෙගුරුන්ගේ දුකට අව අඩා කියන්නාහු මෙතෙක ඕ නා ඇති පමාවූ ගෙයින් පෙරමණ බල බලා ඉඳ කොල්මන් අසා මාගේ ඇස් පණක් නොඇසු දෙමවුපියෝ වෙතොහි ඒ.ඒ තැන අඩා වැලප ඇවිද දුක් විඳිගිසි ඕනෑ. අනේ මව් විද්දවූ කිරිදුනි' මාගේ දෙගුරුන් ඕනෑන් නොසැලිය මේ ලෝකයෙහි දුක් සැප දෙක පිරිමින්වම් නියමය නුඹුන් දෙගු

රුන් දුක් දුන්නා බලවත මහත්වූ බල ඇති මිත්‍රවාරී දේව. ඒ මිත්‍ර
මලොත් මවුපිය දෙදෙනත් මියත් මිත් රැකී ගාමෙක් නම් නැත. අන්
නම් දෙගුරුන් නොදකිනා දුක්මයයි මැ.පත්ව හැඬුවේත.

එකල්හි පිළියක් රජ සිතනුයේ මොහු මේ විදින් මේදේ දීමම වැ
යේ ගුරු දෙන්නත් මියෙයි මෙසේ මිත්‍රවාරීවූ තුන්දෙනෙක් මිය
එසාහසයෙන් නිරා වදින් මිත් අන් පවවහලෙක් නැතැයි හඟින් සිත
අවුත් ඒ ගාම කුමාරයන් දැක පින්වත්වූ ගාමයෙනි නොපයේ ඉඳිර
වම මිත් මවුපිය දෙදෙනාගේ දුකට නොගැඹ කියා මාගේ ඉඳිර
නුඹ ගුරු දෙදෙනාවම කලමනා වතාවනින් අඩුවක් නොව රකින්නේ
අස්වසා සතුටුකින් ඇතිව ගාම කුමාරයෝ ඉතා යහපත මාගේ
ඇතිනෙක් රසිම් කී නොපට නමස්කාර වේවා දිසුණ දිසුණ
දුකක් නොවේවා මා ගුරු දෙදෙනාත් යෙහෙන් රැකෙත්වා යනාදී
කෙරෙහි මෛත්‍රී පතුරුවා ඉක්බිති ඒ රජුව කියන්නාහු මෙනුන
හුනු බවද දෙගුරුන්ත් පා වැඳි බවද දෙවනු දැක්ක නොහෙන
පියන්ව කියමයි පන්සලට සලකුණුද කියා ඔත්තාවූ ගාමයන්ගේ
රජහු බල් බලා සිටියදීම යුගතෙත් වැසිගියේය. අතපය මිසිරවියේය
යන්ගේ දිවි නැතිගියේය ගනාදිවූ අවමඟුල්‍යවෙනස දැක ඒ රජ
නැවුලියෙන් ඉක අත තබාගෙන අඬා වැලප ඇවිදි කල්හි ඒ නාම
වැනි ජාතියෙහි මවු වූ බහුසොදරී නම් දෙවි දු දිවැයින් බලන්
මින් සා වැල්ලේ හුනු බවත් කමන් එතනට නොයිය හොත් ගාමයන්
දිවියන බවත් පිළියක් රජ ලපැලෙන බවත් ගාමයන්ගේ දෙමව්
ඒමිත විනාසවන බවක් දිවසින් දැක ආහාර ගැබ පැන නැතී ගාමයන්
අවුත් ඒ රජගව ගගනන්වා කදින් මොලොකින් නවසුතුකාරිය කිය
බවාදි දෙගුරුන් මෙතැන්පටන් රකුවයි රජගට භාරකොට ගාමයන්
ලාගෙන සිටියදී ඒ පිළියක් රජ ගාමයන් නොදමා තිබූ පැන් කල
ඇරගෙන අසඳසුදනවූ ගමනින් පදගටගනින් පන්සලට එන්නවුන්ත්
වේගයෙන්ම දැන ඇස්නට හෙයින් දැනගතනොහී ගාමයන්ගේ
නොවෙයි සිතා දෙර නවුරුදැයි විවාරා මම පිළියක් නම් රජයයි කී
තෙල පන්සල ඉද මිහිරිවූ පලවැල අනුභව කරවයි කී පසුව අනුභව
කියා පන්සල ඉද නවා සිටූ පලවැල දැක ඇස් ඇති කෙනෙකුන් නවු
වැලඇක් මෙනැයි රජ කී බස් අසා එසේය මපුතණුවූ ගාමයන් සෙ
පලවැලඇයි මැනියක් වහන්සේ කී කල්හි එසේය මැනියන් වහන්ස
ඔවුන් දුටිමි. මුමන් කෙරෙහි කල ලොහයෙන් මුවකුට හල ශරය ඒ
ඒදි පවත් හා ගාමයන් වැල්ලේ හුනු බවත් විශෙෂයෙන් ගාමයන්ගේ
ටිගන්ව කී කල්හි එසද ඒ ගුරු දෙදෙනා ඔවුන් පාමුල්හි අඩා
මාගේ ගාමයන් අප දෙදෙනාගේ මතස් පෙරලි දිවස් ලදුවාහේ ඇස්
තැන් පටන් සියලු අත් පා මෙහෙයෙන් අඩුවක් නොව සුවපත් දෙන්නවු
මාගේ ගාමයෝ නොයි සියොද අප දෙදෙනා ඇතුළුවූ සියලු සත්‍යයන්
රාජලෙස බසක්නොකියා සිතින්නුත් නොසිතන උපන්නැන් පටන් තුම

සිත් නොවෙනා ප්‍රාණඝාතයක් නොකොට නිරන්තරයෙන් පඤ්චශීලය රක්ෂ
කලාවූ මාගේ ගාමයෝ කොහි යියේදෝයි මෙතැන්පටන් කෙසේ රැකෙ
වේදැයි ඇස්නවුයේ අදවේදැයි දිවසින්ත් අදවේදැයි ගනාදින් බැඳපත්ව
අඬාවෙන රජ දැක හෙමෙද මෙහෙයි කම්පාවෙන් ගඩා ගාමයන් මලන් උන්
සිරියාගේ සියලු පලවැලයෙන් මම රකිනෙමිවේදැයි නොයෙක් ක්‍රමයෙන් අස්
සා කියන් නොහිඳින අඬාවැලප ඉකබිඳි ඒ මවුපිය දෙදෙනා කියන්නාහු
රාජපුරුවෙනි! සොපයේ අන්පා මෙහොය අපසිනට නොනැගෙයි. අප රකු
නම් අප අන සැරෑවිය අල්වාගෙන ගාමයන් ලඟවයවයි කියකල්හි එසද රජ
නම් අප දෙදෙනා වහන්සේගේ සැරෑවි අඹ අල්වාගෙනවුන් වැල්ලේ වැද
කෙළි දෙදෙනා වහන්සේගේ සැරෑවි අඹ අල්වාගෙනවුන් වැල්ලේ වැද
ගාමයන් ලඟ සිටුවා කෙල වැලි වැඩි ශරීරයෙන් වැදගෝනා නොබ
නුඹ ගුරු දෙදෙනාවම කලමනා වතාවනින් අඩුවක් නොව රකින්නේ මෙන්
අස්වසා සතුටුකින් ඇතිව ගාම කුමාරයෝ ඉතා යහපත මාගේ
ඇතිනෙක් රසිම් කී නොපට නමස්කාර වේවා දිසුණ දිසුණ
දුකක් නොවේවා මා ගුරු දෙදෙනාත් යෙහෙන් රැකෙත්වා යනාදී
කෙරෙහි මෛත්‍රී පතුරුවා ඉක්බිති ඒ රජුව කියන්නාහු මෙනුන
හුනු බවද දෙගුරුන් පා වැඳි බවද දෙවනු දැක්ක නොහෙන
පියන්ව කියමයි පන්සලට සලකුණුද කියා ඔත්තාවූ ගාමයන්ගේ
රජහු බල් බලා සිටියදීම යුගතෙත් වැසිගියේය. අතපය මිසිරවියේය
යන්ගේ දිවි නැතිගියේය ගනාදිවූ අවමඟුල්‍යවෙනස දැක ඒ රජ
නැවුලියෙන් ඉක අත තබාගෙන අඬා වැලප ඇවිදි කල්හි ඒ නාම
වැනි ජාතියෙහි මවු වූ බහුසොදරී නම් දෙවි දු දිවැයින් බලන්
මින් සා වැල්ලේ හුනු බවත් කමන් එතනට නොයිය හොත් ගාමයන්
දිවියන බවත් පිළියක් රජ ලපැලෙන බවත් ගාමයන්ගේ දෙමව්
ඒමිත විනාසවන බවක් දිවසින් දැක ආහාර ගැබ පැන නැතී ගාමයන්
අවුත් ඒ රජගව ගගනන්වා කදින් මොලොකින් නවසුතුකාරිය කිය
බවාදි දෙගුරුන් මෙතැන්පටන් රකුවයි රජගට භාරකොට ගාමයන්
ලාගෙන සිටියදී ඒ පිළියක් රජ ගාමයන් නොදමා තිබූ පැන් කල
ඇරගෙන අසඳසුදනවූ ගමනින් පදගටගනින් පන්සලට එන්නවුන්ත්
වේගයෙන්ම දැන ඇස්නට හෙයින් දැනගතනොහී ගාමයන්ගේ
නොවෙයි සිතා දෙර නවුරුදැයි විවාරා මම පිළියක් නම් රජයයි කී
තෙල පන්සල ඉද මිහිරිවූ පලවැල අනුභව කරවයි කී පසුව අනුභව
කියා පන්සල ඉද නවා සිටූ පලවැල දැක ඇස් ඇති කෙනෙකුන් නවු
වැලඇක් මෙනැයි රජ කී බස් අසා එසේය මපුතණුවූ ගාමයන් සෙ
පලවැලඇයි මැනියක් වහන්සේ කී කල්හි එසේය මැනියන් වහන්ස
ඔවුන් දුටිමි. මුමන් කෙරෙහි කල ලොහයෙන් මුවකුට හල ශරය ඒ
ඒදි පවත් හා ගාමයන් වැල්ලේ හුනු බවත් විශෙෂයෙන් ගාමයන්ගේ
ටිගන්ව කී කල්හි එසද ඒ ගුරු දෙදෙනා ඔවුන් පාමුල්හි අඬා
මාගේ ගාමයන් අප දෙදෙනාගේ මතස් පෙරලි දිවස් ලදුවාහේ ඇස්
තැන් පටන් සියලු අත් පා මෙහෙයෙන් අඩුවක් නොව සුවපත් දෙන්නවු
මාගේ ගාමයෝ නොයි සියොද අප දෙදෙනා ඇතුළුවූ සියලු සත්‍යයන්
රාජලෙස බසක්නොකියා සිතින්නුත් නොසිතන උපන්නැන් පටන් තුම

එසද ගාමකුමාරයෝ අඹන දෙමවුපියන් අසා සියගෙන උන් රජගව
අවවාදානුශාසනා කොට පඤ්චශීලයෙහි පිහිටුවා මේ ජාතියේම දෙමවුපියන්ව
උපස්ථාන කලවුන්ව දෙවියන් සහායවුවබවත් තමා ජීවිතයලන් මිමත් මවුපිය
දෙදෙනා ඇස්ලත්බවත් ප්‍රත්‍යක්ෂකොට දුටුවේදැයි රජගට අනුශාසනාකොට
දහරාජ ධර්මයෙන් රාජ්‍යයකොට රක්ෂාවන ලෙසට සලුදී භූවටවී යවා තමන්
වහන්සේද ජීවිතාවසාන දක්වා දහපිත් කිරියත් පුරා කම්වූ පරිද්දෙන් මුලු
ලොකයෙහි උපත්නාහ. එසේහෙයින් මේ බණදෙසනාව ගෙනහැවූ බුදුරජ
ණන් වහන්සේ නෙතහැර දක්වා මදුරා දෙමවුපියන් රක්ෂාකිරීම නම් භූව
ණැති පණ්ඩිතවූ මහාසත්ත්වයන්යේ වංශයෙකැයි මදුරා ජාතකය නිමවා
වදළහේක. මේ දෙශනාවේ අවසානයෙහි දෙමවුපියන්ගේ රක්ෂාකළ නිසලු
සෝවාන් ඵලයෙහි පිහිටියහුය.

එකල්හි පියුමතර්රජ නම් ආනන්ද ස්ථවරයෝත්, බුදුහාමි නම් උපතිස්ස ස්ථවිරයන්, ශක්‍රදෙවේන්ද්‍රයෝ නම් අනුරුද්ධ මහාස්ථවිරයන්ත්, නම් කොණ්ඩඤ්ඤ ස්ථවිරයෝත්, මැනියෝ නම් භද්දකාපිලානීත්, තාපසයෝ නම් බුදුවූ මම වෙමිදැයි තවත් වහන්සේ දක්වා වදාළසේක.

සාම ජාතකය.

නවද එස් සමයෙක්හි දෙවාසිරදෙවවූ ශක්‍රාතිශක්‍රවූ මිහිරණ ඉඳුරු ඇතිබැවින් ඉඳුරුනියාහි වසන්නියවූ සුජාතීනාහි සුජාතීනාවූ දහමලබාදීවූ මාපියන්ට පරදූනබ දුකිත්තවූ කරුණෑ නිධානවූ ගෙට යෙහෙනැතිවූ තැනට ඉඩදෙන්නවූ නීවනට දොර ගළවාවූ සවනීයයට ගිනි පෙති පෙළක් බඳුවූ අතාවැ ඉඳුරන් ඇවිදිනාසේක් එස්තරා සිත්කළුවූ භූමි ප්‍රදේශයක් දැක ඉතා පුදුම උපදවා ඒ ප්‍රදේශය ගැන විමසා පහළ කළසේක. ඒ දැක අනඳ මහතෙරුන්වහන්සේ තැනැත්තා බුදුහු සිහා පහළ කොකරනසේක්කැයි සිතා ග්‍රහස්තෙනත් නැගිසිට වැඳගෙන දකුණත් පසව ගොත් උක්කුටුකයෙන් හිඳ දෙතොළ ඉදුනෙහි තබා, කැඩිපිරිවැරූ පුන්ඳඟක් සෙයින් සිව්වණක් පිරිස්මැද වැඩහිඳ හෙබනාසේක් බුදුහු සිහා පහළ කොකරනසේක්කැයි සිතා ග්‍රහස්තෙනත් නැගිසිට වැඳගෙන දකුණත් පසව ගොත් උක්කුටුකයෙන් හිඳ දෙතොළ ඉදුනෙහි තබා, කැඩිපිරිවැරූ පුන්ඳඟක් සෙයින් සිව්වණක් පිරිස්මැද වැඩහිඳ හෙබනාසේක් එබඳ අහා බුදුහු වදාරනසේක් එම්බා ආනන්දයෙනි! මේ භූමිප්‍රදේශය ගැන සිහා පහළකළ කරුණු කිමෙක්ද? ඒ අසන්නා කැමැත්තම්බැයි වදාළසේක. එබස් අහා බුදුහු වදාරනසේක් එම්බා ආනන්දයෙනි! මේ භූමිප්‍රදේශය ගැන පෙර මඬාදෙව රජකල ධ්‍යාන කෙළි කෙළ විසූ තැනැයැයි මේ අදහස් ඔහෙරුන්වහන්සේ විසින්ආරාධනවූබුදුහුසිහාපහළකළකරුණු වදාළසේක. එබස් අහා අනඳ මහතෙරුන්වහන්සේ වදාරණසේක් ස්වාමීනි! ඒ මේ අසන්නා කැමැත්තම්බැයි ආරාධනා කළසේක. බුදුරජාණන් වහන්සේ දුරු බුදුනෙහි දිලිහෙන ඝනාස්‍ර කිරණයාගේ ප්‍රභාවෙන් ඒ ප්‍රදේශය කිද ඉඹුම්හොඹා විකිදුවා මේ ඉකුත්කිනිසි ඤදපිය නොසී කාවිවූ විපක්ෂයා ඒ නෙළේද යන් ලා බලනුයේ මහබෝසතුන් සිය උපන් කුතුල් දුර වට පැමිණි ආලෝක පතුරුවා ආකාශයෙහි සිටියේය.

එවිට නිමි රජ්ජුරුවෝ ලොබු දුකැගත් ශරීර ඇතිව ශ්‍රාවක් අරිය වෙසේ විචාරනුවෝ මෙහිය එණියකින් ග්‍රහණව සිටියාවූ නොසී මහාපුරුෂ දෙවියාණෙනි! ඔබ්හා ඒ නිවැරදිය. එවිට ශක්‍රයෝ මහරජ ඝයනුවුව මැනව. නුඹවහන්සේගේ සිත උසස් සැක පසිඳහා පිණිස ආවාවූ මම ශක්‍රයෙමි. එනුදෙතුස නොසී කැමතිකි පැණයක් හා අසිත් විවාළ මැනවයි කීය. වෙසේ ශක්‍රයා විසින් දැ

ඇතැවෙන්ව කලැබූ සිතැ ඉඳුරන් කපුවාට ගම්වරයන්ට ජ්‍යෙෂ්ඨ පුත්‍රයා කැඳවා රජ්ජුරුවන් පිළිගනුව මම මහණවෙමි කී කල නුඹවහන්සේ මහණවන කාරණය කවුරුත්දැනි විචාළ සද-

උසාකඬරුහා මයං—ඉමේ ජාතා වයෝ හරා
පාතුභූතා දෙවදූතා—පබ්බජ්ජා සමයෝ මම්හති.

ගතාදින් පුතා! සම්මසන්ට් ඔබ නරකෙස් හට්ගැනීම නම් මරණ ලංබව් කියන්ට එන දෙවදූතයන්වැන්න එළේඇතින් මාගේ සිසුනරකෙස් හටගත. ඒ කාරණයෙන් මම ප්‍රරාවට පැමිණියෙමි. මහණවනු කැමැත්තෙමි. නෙපි රජ්ජයෙහව කියා ඔහු රාජ්‍යාභිෂෙකකොට නෙපිද මා කළ පිළිවෙළ නොමරදමා කරව කියා අවවාදකොට නුවරින් නික්ම බුවදෙව නම් උයනෙහිදී නම් ප්‍රව්‍රජ්‍යාවෙන් පැවිදිව අසූහාරදහසක් අවුරුදු සතර ඉහම්විහාර හාවිතා කොට කොපිරිනුනු ධ්‍යානයෙන් බඹලොව සියන. ඒ මඬාදෙව මහරජ්ජුගේ පුතුබූ රජ්ජුරුවෝද සිය නරකෙස දැක මිතුල්කපුවාට ගම්වරයාදී දෙව පුත් නව රාජ්‍යයදී බුවදෙව නම් උයනව ගොස් මහණව කොපිරිනුනු ධ්‍යානයෙන් සෙස් ඉහමලොක පරායණවූහ. මෙසේ ඔහුගේ පුත්‍රයායෙහි දෙදෙනෙක් අබු සුවාසුදහසක් රජ්ජ සිය නරකෙස් දැක මිතුල්කපුවාට ගම්වරයදී දෙට පුත් නව රාජ්‍යයදී මෙම අඹ උයනෙහි පැවිදිව සතර ඉහම් විහාර හාවනාකොට මිහිරලොව සියපසු පළමුව උපන් මඬාදෙව නම් රජතෙම බඹලොව සිට තමා සේ වාසඅබලන්නේ දෙදෙනෙක් ඔහු සුවාසුදහසක් රජ්ජුවැඩිදිව බඹලොව සිය බව දැක සතුටුව මෙසින් මතු පවතීදැයි බලා නොපවත්නා බව දැන බෝසත් ප්‍රව්‍රජ්‍යා වැඩය මමත් සඬනොකොට පියවුවමැයි සිතා එසින් ඛුතව සිසුනුවර මහරජ්ජුගේ අතෘවෙසයුන් සිසවුන් කුත පිළිසිඳ දසමසකින් ඉවුකුසින් බිහිවූසේක.

ඔහට නම් තබන දවස් නිමිසඟා පාඨකයෝ ලක්ෂණ බලා මහරජ්ජුරු වන් වහන්ස! මේ රජ කුමරුවා නුඹවහන්සේගේ වංශය රකාකිරීමට උපන් එකාංශලක්ෂණයන් හල් ජ—වංශය නම් පැවිදිවන වංශය නොවූ මෙම රාජකුමාර තෙප ඉඳුරන් උපන් කෙසින් සිහරජ අතීතයෙහි උතුරු සිමවත සඬණ පර්වත දෙකට අතරෙහි ඇති තාවූ ඛෙංචුරුව සියාවූ ගැඹුරුවූ ඉතා සියුම්වූ ජල ඇති තෙසින් යුත් පිරිතෙසින් මොණර පිලකුදු එසි බහාවූව සිදනය කරන කෙසින් සිදු නම්වූ සඬාවක් වූවාය. ඒ සිදු නම් ගංතෙර රත් පර්වතයේ දිළිහෙන ඔසිදුලක් මෙහි ආලෝක කෙරෙති. ඒ සඬාවෙහි දෙතොඩ කුවරලා ආදී පුහුණු දුවසෙන් හා පුෂ්ප ඵල පලාව හාරබාරිත වෘක්ෂයෙන් සසුන්හසරිය. මෙහි සිත්කළුවූ භූමි ප්‍රදේශයෙහි දසදහසක් ඇමිවරයෝ වාසයකෙරෙති ඒ සියල්ලෝ පඤ්චාතීතූ අවෙඛෝපපත්තියි ලාභීනුමිය. ඔවුන් කෙරෙන් සිහි

එකල්හි පියුමක්රජ නම් ආනන්ද ස්ථවිරයෝත්, දිඹුලැඹි නම් උපසේන මහාස්ථවිරයන්, ශක්‍රදේවේන්ද්‍රයෝ නම් අනුරුද්ධ මහාස්ථවිරයෝත්, මාගන්ධියා නම් කොණ්ඩඤ්ඤ ස්ථවිරයෝත්, මැනියෝ නම් කද්දකාපිලානීත්, සියලු සෙසු බුදුවූ මෙම වෙහෙදසි සවන් වහන්සේ දක්වා වදාළසේක.

සාම ජාතකය.

තවද එක් සමයෙක්හි දෙවොසිදෙවවූ ශක්‍රාත්මභාවවූ මිහිඳුරාජ ඉමහත් වඳනීයාණ වන්දනීයවූ පූජනීයාගේ පූජනීයවූ දහබලඩාරිවූ සැරියුත් මහරහතන් වහන්සේ පරලොවට දුකසිහිනවූ කරුණා නිධානවූ ලොව සොහොයාගිවූ සැරව ධම්සේනාපති නිවනට දෙර හළුවාවූ සඩකීයෙව් ණිනි පෙති පෙළක් බුදුවූ අපැයා ඉපදී ගොළු මියන්කමක් අගතැන්පත්වූ අප ණිලෝඟුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ ඇසිලුලුනුවර නහා මුවදෙවූ නම් අඹ උයන්හි දෙව නම් උසහට වැඩ සැපැත් ඇවිදිනාසේක් එක්තරා සිත්කළුවූ භූමි ප්‍රදේශයක් දැක සුමී ස්ථිරය වැඩ කොට සිහා පහළ කළසේක. ඒ දැක අනද මහතෙරුන්වහන්සේ පිරිවරා පුන්සඳක් සෙයින් සිවුවණක් පිරිස්මැද වැඩසිඳ නොසෙල්වෙන බුදුහු සිහනා පහළ නොකරනසේක්නැයි සිතා හුනස්නෙන් නැගිසිට එකසළුව දකුණත් පහව ගොස් උක්කුටුකයෙන් හිඳ දෙතොත් මිදුනොහි තබා කැමිති සිහිනා පහළකල කරුණු කිමෙක්ද? ඒ අයන්නා කැමිත්තහිමියනි ආරාධනා කළසේක. බුදුරජාණන් වහන්සේ මුදුරු බුදුනෙහි දිලියෙන ශාසන ශ්‍රීරණයාසේ ප්‍රඥාවෙන් බුබුසුකාරවූ විසි කිද ඉඟමනොණා විසිදුවා මම ඉකුත්වත් ගෙනහැර දක්වා වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත්

යම්කිසි දවස වෙදෙහරට මිසුලුනුවර මහදෙව නම් රජ්ජුරුවෙක් වූහ. ඒ රජ්ජුරුවෝ සුවාසුදහසක් අඹුරුවු කුමාරයෙලි පෙළ සුවසුදහසක් අඹුරුවු සුවරජකම් කොට සුවාසුදහසක් අඹුරුවු මහරජකම් කරන කුල්ලු කතුල්කපුවාට වෙසේ කිහ. ශාසනු කපුව ශම්දවසෙක කෝ කියේ ඔබ එකක් දුටුයෙකිවිනම් එකල මට කියවයි කිහ. මෑතකාලයෙකි කපුවා ඔබ දුක රජකට කියා රහ්අඹුවෙන් උදුරා අත්ලෙහි තුබුලු ගසන දුක මරණ ඇවිත් හලලට පැමිණියාක් වැනි වියයි කුවණින් බලා දුර

ඔබගේවේ කළෙහි සිහිනා ඒකුල් කපුවාට ශම්වරයන්දී ජ්‍යෙෂ්ඨ පුත්‍රයා කැඳවා දරුව රාජ්‍යය පිළිගනුව මම මහණවෙම් යි කල කුඹවහන්සේ මහණවන කාර්ය්‍ය කල්හැරදුම් විවාහ සඳ-

උභතෝඛත්තියා මය්හං—ඉමේ ජාතා වයෝ ගරූ
පාණූනා දෙවිදූතා—පඨමජ්ජා ගමෙයෝ මම නති.

ගහාදීන් පුත! සත්ත්වයන්ට කිස නරකෙක් හටගැනීම නම් මරණ ලැබෙව් ඒ කාරණයෙන් මම ප්‍රථමවට පැමිණියෙමි. මහණවනු කැමැත්තෙමි. තෙපි රාජ්‍යයෙහි කියා ඔහු රාජ්‍යාභිෂේකකොට තෙපිද මා කළ පිළිවෙළ හෝරිදමා කෙරව් කියා අවවාදකොට කුවරින් නික්ම මුවදෙව් නම් උයනෙහිදී සුසුදු රජ්ජුරුවෝද කිස නරකෙක දුක මිගුල්කපුවාට ශම්වරයදී දෙව් පුත් කෙණෙක් ලාභලොක පරාජණවූහ. මේසේ ඔහුගේ පුත්‍රයායි දෙදෙනෙක් අඹු රජ්ජුරුවෝ රජ්ජු කිස නරකෙක් දුක මගුල්කපුවාට ශම්වරයදී දෙව පුත් නම් රාජ්‍යයදී මෙම අඹ උයනෙහි පැවිදිව සතර ඉඟම විහාර භාවනාකොට බඹලොව කියපසු පළමුව උපන් මඛාදෙව නම් රජතෙම බඹලොව සිව නම් දෙදෙනෙක් උනු සුවාසුදහසක් රජනුපැවිදිව බඹලොව ඒ වැසියන්ගේ දෙදෙනෙක් උනු සුවාසුදහසක් රජනුපැවිදිව බඹලොව කිස බව දුක සතුවුව මෙහිත් මතු පවතීදසි බලා නොපවත්නා බව දැ

කරනසේක. ඒ රජදරුවන්ගේ අවසානයෙහි මිනිස් ආයුෂ අවුරුදු දහසක් වනතුරු වැඩෙයි. එකල දෙවියන් මිනිස් ලොවට බැස්සවූ අයුරු ඔබ දැන්ම දුටු සේක. එකල තවත් දිව්‍යලෝකයෙකි. එහි රජ්ජුරුවන් මිනිස් කලක්හි ඔය එකල තවත් දිව්‍යලෝකයෙකි. එහි රජ්ජුරුවන් මිනිස් කලක්හි ඔය තම දිවසකයාවට රැස්ව අහෝ අපගේ ආයෘෂ්මතුනි නිමි රජ්ජුරුවන් දිවසකම්පත්තියත් අනුභවිසූදු පිරිසිදු නොදනෙමු යි මෙසා දිවසකම්පත්තියත් අපි ලබා නිමි රජ්ජුරුවන් කරමින් කියා ඒ මහාසම්මතුන්ගේ ගුණ වර්ණනා කළාහුය. මිනිස් ආයුෂ ඔබගේ ගුණ කියුදු පිට අසි නොලත්තක් මෙහි පහළේය. ඒ බව දක්වනු පිණිස නොව මිදුරජ්ජුරුවන් වහන්සේ මෙසේ වදාළසේක.

අවෙක්ඛිරං වත ලෝකස්මිං—උපපජ්ජන්ති මච්චකා,
අද අනු කිමිරාජා-පණ්ඩිතෝ කුසලූපගෝ
රාජා සබ්බමිදඤ්ඤතං—අද දක්ඛං අමිඤ්ඤථා

සත්ත තං දදතෝ දක්ඛං—සඤ්ඤතෙපා උපජ්ඣථ
දක්ඛං වා ඉඤ්ඤමේරියං වා—ඤතමං සුමිඤපථේතති.

ඒ කිමිරජ්ජුරුවෝ පත්තලොව්වක් පොකෝදිනයෙහි පරිභෝග කරන ශ්‍රී සම්පත්තිය තබා පෙනෙවත් සිහිදහවත්ව සැතපී පත්වීම කාරණයෙහි බිඳුදු වරදක් මෙහි යහත් මනුෂ්‍යයෙහි සිදු වෙයේ සැකයක් නිසැකය. එකෙවිටු සැකෙවින් මෙහි එහි වනාහි කෙරෙහිසාට නිසිපසා පුබාණාතිශ්‍රාවාහාවු එකදුන් දැකීම නිදුදු වඤ්ඤෙහි පත්සිල් රක්ෂා කෙරෙමි මේ දෙයින් දානයෙහි දැඩිවූ මෙවිදේ හෝ සිලයෙහි ඵල මහත් වේදෝයි මෙසේවූ සැකයක් නිසැකය පසිඳ පිය නොහී උන්ය. එසේ සිතූ කෙණෙහි දෙලොව සැපත් දානයක් යොදුන් ඝනකඩ මහබොල් පොළොව් නුඹුවිය. හැදි දුසිලට තත්ඛණ පවවද නුඹුවිය කිරි බුදුදු පබළු බුදුදු වෙළඹයිති බිඳුදු එක පැහැර නුඹුවිය. එස්ලෙස අවසැවිදානයක් දියුණුවූ තුස්ලෙස සසලින් දැසක් වූ ඇස වෙර බිදුනෙහි පිණිපි දහදානයක් යොදුන් තවිකිසා දෙවිපුරෙ නුඹුවිය. සක්දෙවිරජතුමන් එකසුණබරිය නම් උයනෙකි පිණිපි සියක් වෙදුන් දැ ඇති පරසතුරුක බිලි පැහැතැති දිනසැවියොදුන් පුළුල පඤ්ස වෙදුන් දැ කැලියන කැඹිකල බෙර ඇසක් සේ සමවන පාණ්ඩුකම්බල නමැති දුන්ය නුඹුවිය. එවිට සක්දෙව් රජ අස්නෙහි බිඳුපිය නොසී කාවිලි විරසඳු තෝසී දහසක් සුවණ්ඩු ලා බලනුයේ මහබෝසතුන් සිය උපන් කුසුදු දැ එකලොස්වන දිනා අවුත් සියලු රාජභවනය එකාලොක නොව ශ්‍රී යසස් සම්ප එට පැමිණ ආලොක පතුරුවා ආකාශයෙහි සිරියේය.

එවිට නිමි රජ්ජුරුවෝ ලොබු දුඃඛයන් ඉවිර ඇතිව සුවයෙ අස්න මෙසේ විමාරනුවෝ මෙසා එණියකින් සුකසව සිරියාවු පෙති මහසුන සමිතයක දෙවියෙක්ද ? ඝාකුළියෙක්ද ? නොයෙක් සඳුදෙමිදුවල් නිවැළුවා. ඊට ඔහුයෝ මහරජ මහසුවුවම මැනව. සුමිවනස්සේ ඒ උතේ සැක පසිඳා පිණිස ආවාවූ මම සඳුයෙමි. මිසුදෙසුය නොසී කැමති පැණියක් හා අයින් විටාලූ මැනවයි කීය. මෙසේ සඳුයා විසිදු

සාය රජ්ජුරුවෝ කියන්නාවූ එකා තුනෙවෙරවූ සඳුදෙවඳුන දුන්න නිදහසි කියන ලද මිපකාර ධර්මයත් කෙරෙන් කරේරෙක් මහත්ඵල දැකි වදාළසේක. එවිහි ගාථායෝ—

කීරාහන ඉඤ්ඤවරියෙන—බහනීයෙ උපජ්ඣති
පෙක්ඛිමේන ච දෙවසඤං—උපඤමේන විසුජ්ඣති.

යනු කෙසිත් මහරජ සිතඉඤ්ඤවරියාවෙන් රජව උපදනේය. මධ්‍යම ඉඤ්ඤවරියාවෙන් දෙවිව උපදනේය. උපඤම ඉඤ්ඤවරියාවෙන් පිරිසුදු වන්නේය. ඒ ජීවිතාසනකයෙහි මෙවිදුන විරයිය සිත තම් වෙත ධාතක කෙනේ උපාර ඔතුරුක් මවසා වෙයි අවෙක්ඛාපත්තියි උපදවිව වනාහි උපඤම නමේ. ඒ කාරණයෙන් මාතිර කාපත්තයෝ බඹලොව උපදනා කෙසිත් ධාතක දිවිතෘෂ්ණයෙහි ඤානි තවත් මේ ඤානකයෙහි වනාහි පිරිසුදු සිල් ඇති මහණ දිවිතෘෂ්ණිකයෙක් පහානම් ඔහුගේ ඉඤ්ඤවරියා වෙතනාව නිතකෙසින් උත්තරා දිවිතෘෂ්ණිකයෙක් පහානම් ඔහුගේ ඉඤ්ඤවරියා වෙතනාව නිතකෙසින් ඒ සිත හමුවෙයි. ඔහු පැතුලෙක දිව්‍යලෝකයෙහි උපදනේය. පිරිසිදු සිල් ඇති මහණ ආත්මභාවයේ අවෙක්ඛාපත්තියි ඉපදවිව මධ්‍යම වන්නේය. ඔහු ඉඤ්ඤලොක දෙවියන් කෙසේ උපදනේය. පිරිසුදු සිලයෙහි සිව් විදර්ශනා වඩා රඤ්ඤවිව උපඤම දුනයට වඩා සතසතඤ්ඤ ගුණයෙන් ශ්‍රේෂ්ඨතම මහත්ඵල මහානිසංසයයි වර්ණනා කළහ.

තවද මහරජ අතීතයෙහි දුඳිසය, ඤාතරස, සෙලය, ඉඤ්ඤලිසය, නඤ්ඤ රථය, උසිනරය, අවඤ්ඤය, අඤ්ඤතරය, සවිජ්ඣනය, යන මේ මහ රජ්දරුවෝද අනුඤ්ඤ ක්ෂත්‍රිය ඉඤ්ඤාමණ්ඩි මොහෝදෙනාද අනෙක ප්‍රකාර දන් දී මරණින් ඉඤ්ඤනි කාමසවර්ගයෙහිම උපන්හ. ඤාමහනු තම් තාපසයෝය, සොම්ම තම් තාපසයෝය, මඤ්ඤාව තම් තාපසයෝය, ඝණ්ඩ තම් තාපසයෝය, ඤඤ්ඤ තම් තාපසයෝය, භරත තම් තාපසයෝය, කාලිඤරජ්ජිය තම් තාපසයෝය, ආයිරිය තම් තාපසයෝය, කාඤ්ඤය තම් තාපසයෝය, කිඤ්ඤවිව තම් තාපසයෝය, අකිඤහි තම් තාපසයෝය, ඔහු මේ තාපිවරයෝ එකොළොස්දෙන සිල් රක්ෂාකොට දෙවිලොව ඉක්මේ බඹලොව උපන්හ.

තවද සිලය මහත් බව ගඤවන පිණිස තවත් දක්වන්නාවූ සඳුදෝ මහරජ අතීතයෙහි උතුරු සිමවන ඔබේ පරිත දෙකෙරි අතරෙත් පැවැති තාවූ මොහෝදුරට සියාවූ ගැඹුරුවූ ඉතා සිසුවූ ජල ඇති සෙසින් යවත් පිරිසෙසින් මොණර පිලකුදු එහි බහාදුව සිදහස කරන සෙසින් සිදු තම්වූ තඹාවක් වූවාය. ඒ සිදු තම් ගංතෙර රත් පඤ්ඤයෙහි දිවුනෙහ සිතිදුලක් මෙත් ආලෝක කෙරෙති. ඒ තඹාවෙහි දෙතොඩ තුවරලා අඳි සුගඳ දුවිසෙසත් හා පුෂ්ප ඵල පලාදි කාරඛාරික වඤ්ඤයෙහි සඤ්ඤනකරිය. මේ සිත්කළුවූ තුම් ප්‍රදෙසයෙහි දඤ්ඤයක් තාපිවරයෝ වසනසෙරෙති ඒ සියල්ලෝ පඤ්චාභිඤ අවෙක්ඛාපත්තියි ලාභීහුවය. ඔවුන් කෙරෙත් කිසි

දෙවිලෝ වැසි දෙවඟෑදී සතරවරම් රජහුද මිනිස් ලොවැසි මහාතලි දෙවිසුන් ඇතුළුවූ සුදමදෙවි සහාවට ගියාහුය. මහරජාණෙනි! කොයට හෝ ලඟ්වූදාසි පුළුවුන් කල්හි සත්දෙරණ මහ මිනිස්ලොව මුසුකුනුවර රජකරන නිමි මහරජාණන් සිත උපදවා ගත් පසිඳිලම් ගියෙමි කිය, එසේ අසා හැදෙනෝ කියන්නාහු ය. මහරජාණෙනි! අපගේ ගුරුන උන්හේ අවවාදයෙහි සිට මිනිස්ලොවට කොට දිවසැපත් ලදුම්හ. එසේහෙයින් උන්කරා හෝ මිනිස්ලොව ඇති කිවුන. එබස් අසා සක්දෙවිරජ කියන්නේ හොප කැමැති නම් මිනිස්ලොව රයෝ අවුත් හොප කැමැත්තේ විමස් පැසැර නත්තුනම් අහුතුදුල් කිසිත්තේ නැතෙහෙයින් මොබ කෙස්වාගෙන බඹ අසමඟයි කිය. සතුටුව ගිවිස්සාහ, සක්දෙවිරජ මාතලිදෙවිපුත් කැඳවා කියන්නේ නැගෙන පන්සියයක් සොඳුන් නාගිවාහන නම් රථය පෙනිබාන්නේ දිය අබරණ පලඳවා දඟයක් දිවසුවඳ දිවඟළු දිවඇබරණ ගෙන ඉනිත්ලොව මුසුකුනුවර කරහ නිමි හෙරජාණන් කරා නොස් ඉදදියෙන් නාවා දිවසළු කැඳ දිවමල් දිවසුවඳ දිවඟළු දිවඇබරණ ගෙන තවිනිසා දෙවිලොවින් අවුත් සැදැහැ කෙව නිමි මහරජාණන් පාකුන්හි රථය ලවා සිම කියන්නේ නිමි මහරජ ගෙණි! දෙදෙවිලොව දෙවියන්ට අධිපතිවූ නායක සක්දෙවිරජ දඟයක් සෙමින් නැගෙහ පන්සියයක් සොඳුන් නාගිවාහන නම් රථයෙහි දඟයක් දිවසළු ගත් සොඳ දිවගඳ දවසළු දිවමල් දිවපලඳනා පලඳවා දෙවිලොව සෙනෙපා එවිය සුඛවහන්සේ සුවඳ පැනින් නහා දිවසළු කැඳ දිවමල් දිවපලඳනා පලඳවා දඟයක් දිවඟළුලින් ගිහසිහාරාඝැරහිරථයවනැඟිඅවමිනාවසිකියැමෝයාගේ කැඳෙහ පන්සියයක් සොඳුන් නාගිවාහන නම් රථයෙහි දඟයක් සෙමින්

වෙඩුරත්තේද කුකුළෙහ ලා කඹියන ලද තඹ දිගැත්තක්තේද දුල් වැ
සුන් සුන්ව ගොසින් නැවත කම්බලයෙන් උපදින්. මෙසේ මොවුන්
දුක් දැහ නිම් මහරජාණෙනි! මෙවැනි කුමන පවුකළ මිනිස්සුදැයි
ජීවාලය මහරජ! මේ නිරිසතුන් තමන් මිනිස් පිලලත් කැඳි කුකුලන්
හෙළුවන් පැහෙන නරකයයි කිය.

ඒ නිරය අදිස්නාකොට ඛන නම් නරකය දැක්වීය. ඒ නරක
යුත්තියක් ගොදුන පුළුල යුත්තියක් ගොදුන ගැඹුර යුත්තියක්
මේ නරකය සිසාරා තිනිගෙන දිලිසෙන තවගොදුන් මොල ගසවුරෙන්
වූගේය. බුදුනෙති පියාලනලද තිනිගෙන දිලිසෙන තවගොදුන් මොල
යන් පතින් සෙමවූගේය. මේකි බදම දිගසේ තිල්වූ දිය ඉහා
වත්වූ දියෙන් පිරුණේය. මේ දියෙන් නැගෙන සීත සුළඟ
ගොදුන් මොල ගසින් පතින් උඩ දගසක් ගොදුන් හමයි. මේ
පැහෙන අකුසල්කොලෝ මේ දියෙකි රැළ ගැසීමෙන් උඩුයටි
සේ සුන් සුන්ව මිලල්ව වැයිරෙති නැවත නැවත කම්බලයෙන්
මිනිස්සුදැයි විමාලය. මහරජ! මේ නිරියතුන් තමන් මිනිස් පිලලත්
දුහඹම් හරන්නවුන් ජීවාව නසා කඩතොට සිට අනුන් අතමිට
ගන්නවුන් හා ගෙවස්නා සොරකම් කළවුන් පැහෙන නරකයයි කිය

ඒ නරකය අදිස්නාකොට සඛඛාන නම් නරකය දැක්වීය. ඒ නරක
දිගා සත්තියක් ගොදුන පුළුල සත්තියක් ගොදුන ගැඹුර සත්තියක්
දුන මේ නරකය සිසාරා තිනිගෙනදිලිසෙන තවගොදුන් මොලගසවුරෙන්
සෙමවූගේය. මේ නරකයෙකි බදම දිගවැනි දියෙන් පිරුණේය. ඒ
දියෙකි වසන පණු කොළෙකුන්ගේ මහත කියතඹොත් ගොදුන් වූර බිදී
ඇත්තේය. එක් දඩු ඔරුසා තඹුවු ඇත්තේය. ගවුදිග දම් ඇති උළුවන්
ගෙන් ගැවසිගත්තේය. ඒ පණුවෝ නරකයෙකි හුනුවන් දුනුබඳවාගෙන ඉන
සේ උදුරා කකා ඇට නහර බිඳකාන්නාහුය. නැවත කම්බලයෙන් උපදී
වෙසේ මොවුන් විඳිනා දුක් දැහ නිම් මහරජාණෙනි මාතලිය! මොවු කුමන
පවුකළ මිනිස්සුදැයි විමාලකල්හි මහරජ! මේ නිරිසත්හු තමන් මිනිස්
කැඳි වලඹිද උල්ගිටවා සක්පාන පටවා අටමල පටවා උතුරු සොරබල වාරි
කුකුළු මැරුවත් හා දුනබි මහමෝ පෙතිපිළිම කොවැද බඹ සොඳක බිඳ
කන් දෙර සිවියත් අත නොසලා උදෙක් පවිපුරාඇවිදින් දුක්විඳිති කිය.

ඒ නිරය අදිස්නාකොට නාප නම් නරකය දැක්වීය. ඒ නරකය
දිග නවසියයක්ගොදුන පුළුල නවසියයක්ගොදුන ගැඹුර නවසියයක්ගොදුන
ඒ නරකය සිසාරා තිනිගෙන දිලිසෙන තවගොදුන් මොල ගසවුරෙන් සෙම
වූගේය බුදුනෙති පියාලනලද තිනිගෙන දිලිසෙන තවගොදුන් මොල ග
යන් පතින් සෙමවූගේය. මේ නරකයේ සඛ වැනි දියෙන් නැහෙ
නවසියයක් ගොදුන් දඩු ඇවිල නැහෙති. මේ නරකයෙකි පැහෙන අදුල්
හෙළුවුන්ගේ උක ගොදුන් පමණ ඇත්තේය. මොවුන් පැහෙන පරිදි කෙසේ
දුනත්? සකරාකය එක්තොට බැඳලා තිනිගත් දියට දමාලති, මේ දියේ

ගලාගැසීමෙන් පිරි පිරී සුන් සුන්ව ගොස් පැහෙති. මෙසේ දුක්විඳ පැහෙන්න
වුන් දැහ මාතලිය! මොහු කුමන පවුකළ මිනිස්සුදැයි විවාලහ. මහරජ මේ
නිරිසතුන් තමන් මිනිස් පිලලත් කැඳි කුකුලන් තිලිමිලන් ආදි නොයෙක්
පිසෙහරන්ත් තම්බන්ත් මැරුවන් හා උකුණන් බුන්නවුන් හා ඇඳ මකණන
පිත්නවුන් හා ඇඳමකුණන්ට උණුපැන් වත්කළවුන් පැහෙන නරක
යයි කිය.

ඒ නිරය අදිස්නා කොට අකුරුමැල නම් නරකය දැක්වීය. ඒ නරක
යෙහි දිග පණස් ගොදුන පුළුල පණස්ගොදුන ගැඹුර පණස්ගොදුන මේ නර
කය සිසාරා තිනිගෙන දිලිසෙන තවගොදුන් මොලගසවුරෙන් සෙමවූගේය.
බුදුනෙති පියාලනලද නවගොදුන් මොල තිනිගෙන දිලිසෙන ගසියන් පතින්
සෙමවූගේය. මේ නරකයෙකි පවුකළවුන් පැහෙන පරිදි කෙසේදයත්?
තිනුට ඉටි පිරෙන්නාසේ මේ නරකයෙකි අකුරු අතරකුරෙකි දඩු මහ
සින්නට ඉටි පිරෙන්නාසේ අකුරු නමන්ගේ ඉසින් නඟින් ලාගෙන පිරි පිරි
නඟින් නඟ නඟා ඇඟෙන්. අකුරු නමන්ගේ ඉසින් නඟින් ලාගෙන පිරි පිරි
සින් සුන්වගෙන්. මෙසේ විඳින දුක් දැහ නිම් මහරජාණෙනි! මොහු
කුමන පවුකළ මිනිස්සුදැයි විවාලහ. එමස් අහා මාතලී දෙවපුත් කියන්නේ
හෙරජ! මේ නිරිසතුන් තමන් මිනිස්පියලත්කැඳි සකුන්මරා ඇඟමස් පලහා
කොවුන් හා අනුන් මස් නෙව නෙනගොත් ටිසවා තනකල මස් රස ගහකැයි
කිවවුන් හා වලයන සකුන් ඇඟ දැකනෙදු බොහෝකොට් ඇතැයි කිවවුන්
පැහෙන නරකයයි කිය.

ඒ නරකය අදිස්නාකොට දලාකස්මැලි නම් නරකය දැක්වීය. ඒ
නරකය දිග තුන්සියයක් ගොදුන පුළුල තුන්සියයක් ගොදුන ගැඹුර තුන්සිය
යක් ගොදුන මේ නරකය සිසාරා තිනිගෙන දිලිසෙන තවගොදුන් මොල ග
වුරෙන් සෙමවූගේය. බුදුනෙති පියාලනලද තිනිගෙන දිලිසෙන තවගොදුන්
මොල ගසියන්පතින් සෙමවූගේය. මේ නරකයෙකි වසන තවුන්ගේ මහත
කියන් ගොදුන් පමණ බද ඇත්තාහ. ගවු දිග තුවු ඇත්තාහ. ගවු දිග පියා
ඇත්තාහ. කාඛ ඇතුන් සමාන උකුස්සන්ගෙන් ගැවසිගත්තේය. මේ නරක
යෙකි පවුකළ මිනිසුන් පැහෙන පරිදි කෙසේදයත්? මේ නරකයෙකි කිති
වේගයෙන් පැකි මහඟඩින් බඩබඩා දුක්විඳිනවුන් මේ සපුටුවෝ බඩවකබවා
කන්නේ ගවුදිග තුවු ඇත ඇස් උදුරාගෙන කති. උකුස්සෝ බඩවැල් ඇද
කති නැවත කම්බලයෙන් උපදිති. මොවුන් මෙසේ විඳිනා දුක් දැක නිම්
මහරජාණෙනි මාතලිය! මොහු කුමන පවුකළ මිනිස්සුදැයි විවාලහ. මහරජ!
මේ නිරිසත්හු තමන් මිනිස්පියලත් කැඳි නොගන්නා බඩුවේ අඟ කඩවුන්
හා ගන්නා බඩුවේ අඟ වඩවඩා ගත්තවුන් හා මහත් ලාභ කැලි පෙට්ටිකම්
ගෙන මිදක්දිලා අඩමීයෙන් වෙළඳම්කොට ඇවිද්දවුන් හා තරවියෙකි බොල්
ලා දුන්නවුන් හා කුඩා ලාභයෙන්දී මහ ලාභයෙන් මින්නාගත්තවුන් හා කොං
දෙනදෙයක් දෙමහසි කියා ඇවිද්දවුවන් පැහෙන කරකයයි කිය.

ඒ නිරය අදිස්නාකොට පොකුරුවෙන් නම් නරකය දැක්වීය, ඒ නරක
යෙහි දිග සාරසියයක් ගොදුන පුළුල සාරසියයක් ගොදුන ගැඹුර සාරසියයක්
ගොදුන, මේ නරකය සිසාරා තිනිගෙන දිලිසෙන තවගොදුන් මොල ගසවු
රෙන් සෙමවූගේය, බුදුනෙති පියාලනලද තිනිගෙන දිලිසෙන තවගොදුන්

මෙබඳු ශරීරයන් පසින් සෙමෙවූයේය මේ නරකයෙහි වසන සත්වයා කුන්තේ මහත කියත් දෙගවු පමණ බද ඇත්තාහ, ගවු පමණ දිග ඇත්තාහ, ගවු දිග නකුල් ඇත්තාහ, මෙසේවූ කිනිකුල්ලන්නෙන් නැඹිලි ගෙඩි වැනි ඇත්තාහ, නරකයෙහි පැසෙන අකුසල් කළවුන් මේ සත්තු අව නහර බිඳතනි, ඔවුන් මෙසේ විඳිනා දුක්දැක නිම්බෝධිසත්ව නැවත කම්බලයෙන් උපදිනි, ඔවුන් මෙසේ විඳිනා දුක් දැක නිම්බෝධිසත්ව ණහලිය! මොහු කුමන පවුකළ මනිස්සුදැයි විවාළහ, මහරජ මේ නිරිසත්තන් තමන් මිනිස්පියලුන් කල්හි සතුන් සිල්වතුන්ව අල්ලාහ, මහරජ මේ නිරිසත්තන් ඇ සඤ්ඤාභෙද කියා ඔවුනොවුන් කෙරෙහි විදවුවන් ඇ මවුපියන් ලත් බැණින්දැක උහන්නේ හිඳ යථායුතනිකොට හිඳිවවුන් පැසෙන සැටි යයි කියා.

ඒ නිරය අදිස්නාකොට **වෙරළ** නම් නිරය දැක්මිය, ඒ නරකය දිග පණස්යොදුන පුළුල පණස්යොදුන ගැඹුර පණස්යොදුන මේ නරකය මැනිය යුතු ශිනිගෙන දිලියෙන නවයොදුන් මොල යපවුරෙන් සෙමෙවූයේය, මේ නරකයෙහි රත් සිදු කඹුරු බලුකෙනෙකුන්ගේ මෙන කියත් පියාලන ලද ශිනිගෙන දිලියෙන නවයොදුන් මොල යපවුරෙන් සෙමෙවූයේය, මේ නරකයෙහි රත් සිදු කඹුරු බලුකෙනෙකුන්ගේ මෙන කියත් යොදුන් දිග බඳ ඇත්තාහ, ගවුදිග පා ඇත්තාහ, ගවුදිග දිව ඇත්තාහ, ඒ නරකයෙහි පැසෙන අකුසල් කළවුන්ගේ උස කියත්? යොදුන් පමණ ඇත්තාහ, මෙසේවූ උසඇති පවුකළවුන් මේ බල්ලෝ ඔබානෙන බඩේ තබා කල්හි සල්මා ඇට නහර බිඳකනි, නැවත කම්බලයෙන් උපදිනි, මෙසේ විඳිනා දුක් දැන නිම්බෝධිසත්ව මනිස්සුදැයි විවාළහ, මහරජ! මේ නිරිසතුන් තමන් මිනිස්පියලුන් කල්හි සිල්වතුන්ව අල්ලා ඇවැත් බිඳ බල්ලන් හැරගෙන ලුහුබඳවා මැරවිවුන් කා කාරක් කෙමින් අතඇ බලිකවු ගෙන කුඩමස්සන් මැරුවිවුන් පැසෙන නරකයයි කියා.

ඒ නිරය අදිස්නාකොට **අඵකුඩ** නම් නරකය දැක්මිය, ඒ නරකය දිග පණස්යොදුන පුළුල පණස්යොදුන ගැඹුර පණස්යොදුන මේ නරකය මිනිගෙන දිලියෙන නවයොදුන් මොල යපවුරෙන් සෙමෙවූයේය, මේ නරකය පියාලනලද නවයොදුන් මොල යපියන්පතින් සෙමෙවූයේය, මේ නරකය පාකාලයේ හිඳ බුවමිට දක්වා අළුයෙන් පිරුණේය! මේ නරකයෙහි අතුරු කළවුන් පැසෙන පරිදි කෙසේදයත්? මේ නරකයෙහි හින්නෙන් ද, සීදු සුන්වූ අළයට පාකාලයේ ගැලි ඇට නහර මස් විරි විරි නැතිව පෙළින් නැවත කම්බලයෙන් උපදිනි, මොවුන් මෙසේ විඳිනා දුක් දැන නිම්බෝ රජාණෙනි! මොහු කුමණ අකුසල් කළ මනිස්සුදැයි විවාළහ, මහරජ මේ නිරිසතුන් තමන් මිනිස්පියලුන් කල්හි පොහොදු නොවමන් රදවුන්ව සම්මිල් මෙහෙකළවුන් හා ඔසටවෙලා ඔසටවුබව නොකියා සාමීන් හැරිව ලැබි මාගම් හා මාගම් ඔසුප් බව දැන දැන ඇ ඇලයේ ලාභ සිරිමියා හා මෙහෙකරුවා දරුවන්ව එලවුවන් හා දරුවන් එලන්ට මෙසේ සුන්කවුන් පැසෙන නරකයයි කියා.

ඒ නරකය අදිස්නාකොට **ඉඹිල්වන** නම් නරකය දැක්මිය, ඒ නරකය දිග සතිසියක් යොදුන පුළුල සැට යොදුන ගැඹුර සැට යොදුන ඒ නරකය මෙසේ දිග සැට යොදුන පුළුල සැට යොදුන ගැඹුර සැට යොදුන ඒ නරකය සිසාරා ශිනිගෙන දිලියෙන නවයොදුන් මොල යපවුරෙන් සෙමෙවූයේය, මේ නරකය සිසාරා ශිනිගෙන දිලියෙන නවයොදුන් මොල යපියන්පතින් සෙමෙවූයේය, ඒ ඉඹිල්වනයෙන් සුනඛයෝ, ශ්‍යාඝ්‍රයන් උස ඇති ඉඹිල්වනයෙන් සුනඛයෝ, ඒ ඉඹිල්වන් එක් එක්තෙම් ශිනිගෙන දිලියෙන නොලසතුල් දිග කටු ගිඹි බලා සිටිති, එක් එක්තෙම් හටු උඩඛලෑ සිටිති, මේසේ දෙපෙති සිටි කටු ගිනි බුරා බුරා සිටිති, ඒ නරකයෙහි සිටිතා යමපලුන්ගේ මහනසියන්, යොදුන් උස ඇත්තාහ, ගවු දිග ඇත්තාහ, ගවුදිග දලවන් දැලිරුවුළු ඇත්තාහ, ගැල්සක් හා ඇස් ඇත්තාහ, මෙසේවූ යමපලුන් අත ශිනිගෙන දිලියෙන නාඩ සල්ගඳ සා සුනඛ යකුළය මේ නරකයෙහි පැසෙන අකුසල් කළ ගැණු පිරිමින්ගේ උස කියත්? පමණය, ඔවුන් පැසෙන පරිදි කෙසේදයත්? මහඟඩින් ගබව ගෙල ගවු දෙපත්ල දන්වා ශිනිගෙන දිලියෙන ආභරණ පළඳවති, මේසේ පැළඳවා

සෙසුවහු ඔබගේය, මිදුනොකී පියාලනලද ගිනියෙන දිලිහෙන නවයොදුන් බොල යටියන්පතින් සෙමින්වූයේය. මේ නරකය ගොදුන් උස ඇති තොලඟ යටියන්පතින් සෙමින්වූයේය. මේ නරකයේ නැගෙනහිර වැනි සුසඳමවු කටුයෙන් ගැවසී ගත්තේය, මේ නරකයේ අතුසල් කලවුන් පැහැදුණු නුවණ ඇතිල නැගෙයි, මේ නරකයේ අතුසල් කොලෝ ගිනියන් ඔබා මේ නරකය කෙසේදයත්? මාග අතුසල් කොලෝ ගිනියන් රැගත් ඉස නම්බාගෙන පැහෙයි, මාග අතුසල් කොලෝ ගිනියන් රැගත් ඉස නම්බාගෙන පැහෙයි, මාග අතුසල් කොලෝ ගිනියන් රැගත් ඉස නම්බාගෙන පැහෙයි, මොවුන් මෙසේ විඳිනා දුක් කෙසේදයත්? ඉස මාතලිය! මොහු කුමන අතුසල් කළ මිනිස්සුදැයි විමාලන, මාතලිය! මොවුහු සත්ව නම්වන් මිනිස්පියෙ උපන් කල්හි වේලා පන්වා සිටුවිත්ත දිවි ගෙවූවුන් හා සුණු සිරියල් කා මළවුන් හා කර මැල් ලා මළවුන් හා නරකයයි කියා.

ඒ නිරය අදිස්නාකොට රෞරව නම් මහ නරකය දැක්වීය, ඒ නරකය යෙයි දිග දහසක් යොදුන ගැඹුර දහසක් යොදුන පුළුල දහසක් යොදුන ගැඹුර දහසක් යොදුන් පවුරු නරකා සිහාරා ගිනියෙන දිලිහෙන නවයොදුන් බොල යටියන්පතින් පවුරු ගවුදිග නියපොතු ඇත්තාහ, ගවුදිග දැලිරැවුළු ඇත්තාහ, ගවුදිග රකුසු දළ ඇත්තාහ, අසුරියන් බැම ඇත්තාහ, ගවුදිග ඇත්තාහ, ගවුදිග රකුසු දළ ඇත්තාහ, අසුරියන් බැම ඇත්තාහ, නල්කඳ සා මිටි ඇති සම්පලුන් අස සුවර මානදෙර සා වැහැක් හා කාඹ නල්කඳ සා මිටි ඇති සම්පලුන් අස සුවර මානදෙර සා වැහැක් හා කාඹ නල්කඳ සා මිටි ඇති කෙටේරියක් ගෙන සිටිති, මේ නරකයෙකි පැහෙන අකුසල් කළවුන්ද කෙටේරියක් ගෙන සිටිති, මේ නරකයෙකි පැහෙන අකුසල් කළවුන්ද ගොදුන් පමණ ඇත්තාහ, මොවුන් ගන්නා දුක් කෙසේදයත්? ඉස මාතලිය! මොහු කුමන පවුකළ මිනිස්සුදැයි විමාලන, මාතලිය! මොවුහු ගසකි ඉරකි පලකි හම්බලයෙන් උපදිති, මොවුන් මෙසේ විඳිනා දුක් ගසකි ඉරකි පලකි හම්බලයෙන් උපදිති, මොවුන් මෙසේ විඳිනා දුක් දෙපස්ල දක්වා සකිති, ගිනියන් කළු ගිය ගසකි පොරෝ ගෙන හැඳ දෙපස්ල දක්වා සකිති, ගිනියන් කළු ගිය ගසකි පොරෝ ගෙන හැඳ ගසකි ඉරකි පලකි හම්බලයෙන් උපදිති, මොවුන් මෙසේ විඳිනා දුක් ගසකි ඉරකි පලකි හම්බලයෙන් උපදිති, මොවුන් මෙසේ විඳිනා දුක් දී ඔත් ගන්නා පිණිස නිකසළ පිළිම කැලේකොට ඉදුරා සිටින්නහ දී ඔත් ගන්නා පිණිස නිකසළ පිළිම කැලේකොට ඉදුරා සිටින්නහ මඩ බරපැන් ගත්තවුන් හා පෙණිපිළිම අරගෙන මිකොට කාවුන් කැවුන් මඩ බරපැන් ගත්තවුන් හා පෙණිපිළිම අරගෙන මිකොට කාවුන් කැවුන් කරමිනයි කියා බොරුයෙන් දහසේ ඔත්තව සිනාගෙන කැවුන් කරමිනයි කියා බොරුයෙන් දහසේ ඔත්තව සිනාගෙන කැවුන් පෙති අඳුන්නේ රන් රිදී මසුරන් ආදිය හා මී කාල් ගෙදි ගව එළු මී පෙති අඳුන්නේ රන් රිදී මසුරන් ආදිය හා මී කාල් ගෙදි ගව එළු මී කිරුත් ඇත්තැසේ උදුරාගෙන පොහොපත්ව රැකෙවිනයි සිනා ගේවුන් කිරුත් ඇත්තැසේ උදුරාගෙන පොහොපත්ව රැකෙවිනයි සිනා ගේවුන් පැහෙන නරකයයි කියා.

ඒ නිරය අදිස්නාකොට **පදුම** නම් නරකය දැක්වීය, ඒ නිරයේදී දහසක් යොදුන පුළුල දහසක් යොදුන ගැඹුර දහසක් යොදුන් පවුරු දහසක් යොදුන පුළුල දහසක් යොදුන ගැඹුර දහසක් යොදුන් පවුරු සිහාරා ගිනියෙන දිලිහෙන නවයොදුන් බොල යටියන්පතින් සිහාරා ගිනියෙන දිලිහෙන නවයොදුන් බොල යටියන්පතින් පවුරු පොකි සියාලනලද ගිනියෙන දිලිහෙන නවයොදුන් බොල යටියන්පතින් පවුරු පොකි සියාලනලද ගිනියෙන දිලිහෙන නවයොදුන් බොල යටියන්පතින් සෙමින්වූයේය, මේ නරකයෙකි නම් දිය රස දියයේ සසිය සසියා ගිනියෙන් සෙමින්වූයේය, මේ නරකයෙකි නම් දිය රස දියයේ සසිය සසියා ගිනියෙන් මේ නරකයෙකි යෙන කුරුවිනු සෙනෙකුන්ගේ මහත කියත්, දිගා 3යක්

ඇඳුනා සකුල් කියත් ගොදුන මේ නරකයෙකි තල ඇවක් එලා ලන අවසර නැණිල නැගෙන අතුසල් කළ මේ සත්ව උනුත් එවලා ඇට කහර මිදි කල්ව කල්ව කඩව කඩවා ඇද කෑයි යුත් යුත්කොට කෑයි, කැවින කඩිමලයෙන් උපදිති, මොවුන් මෙසේ විඳිනා දුක් දැක නිමි මහ රජාණෝ මාතලිය! මොහු කුමන පවුකළ මිනිස්සුදැයි විවාලන මහරජ! මේ නිරිසතුන් තමන් මිනිස්පියෙ රන් කල්හි සතුළුවින් ඉල මෙල්ලන් මැරුවින්හා වල වසහසතුන්ට වස මැඩ කුමන පවුකළ මිනිස්සුදැයි විවාලන මහරජ! මේ නිරිසතුන් තමන් මිනිස්පියෙ රන් කල්හි සතුළුවින් ඉල මෙල්ලන් මැරුවින්හා වල වසහසතුන්ට වස මැඩ

වයි කිහ. එමස් අහා බැමණි කියන්නේ ඒ ඔබුමහණුන්ගේ පෙනුම් ...
පොදි මාගේ යෙහි වසනුව විශදම කරනුදැයි රැහැනිම දන් පොවන්න ...
ඒ අහා අඹවව රැහැනිව තමාගේ එක්ශිය පිහි වශයි කිය මැණියන් ...
මැණියන් මහන්ස! දන් ඉදිහට මැනවයි කිය, එහස් අහැ ඒ කියාලියන් ...
කතනා රැහැනිව කියන්යි පොපගේ උපශනු හා සුවවිඳිනා අවන්න ...
නොපිහිත හල මම කුමව පිසම්දැයි කියා එතන පොසිට පලඹෙනා ...
දෙදෙනා රැහැනිව දන් පොවිසම්හයි කියන්ම තමාගේ බිරිඳ ...
භැදෙනා කියන්නේ කෙල්ල! කි අදකිම්කොට නිදහස් පොවෙන් ...
පැහැද දන් දෙම කියා ආමි, අද පටන් දවහකට අවශ්‍යස් ...
දවස් පතා සාල් මාලු උපහරණ යෙන දන් පිසවයි නිය එහස් ...
සම දුසි සතුටුව කෙමෙනයින් පැහැද කියන්යි යහපත මම දන් පිහි ...
දුන්නෙකි පින් ඔබටය, අන් කුසල් මටය, කියා සතුටුව තමුන් ...
රජාණන් වහන්සේව දන්පිහමයි කී හෙයින් නිදහස් පන්කඩ ...
සවිඥයන් වහන්සේට පසහපියිමුලා වැඳ හොජන ශාලාව මහාපොළ ...
හොම් පුරිවව යෙන ඊමස්හොයි සඳුන් පිරිවඩනෙන නා සපු ...
දැසමින් ආදිවූ සුවඳමල් පුද, සරණ පහමනලද ආසනයෙහි ...
ආසන්නතාව ආ දරුහෙනෙකුන් දුටු හොඟෙකි වැදමවක් යමසේ ...
එපරිද්දෙන්ම නිරහන්තරයෙන් ප්‍රේම වධා දෙමියන්ට නිදිහස ...
යන් මෙන් ආදර බියින් වලඳවන්නියි. මෙම නියාමයෙන් දවසහට ...
යෙන සාල් මාලු විටිශල සපයා නඹා තොමෝ ඉස් හොඹා නහා ...
හැඳ දන් පියන හෙයින් හෙයි හොම් පිරිබඳනෙන උඹුමියන් ...
කිරිහාරශෙන් පැතුසිලයද පොහොය අෂවාඩශසිලයද අබාඹසෙට ...
කරන්නියි. මෙසේ දෙන්නාවූ දැන ඵලය හා ශීලානුභාවශෙහුදු ...
කිහරුව දන් පිසූ කුසලශෙනුදු මේ දිව්‍ය ප්‍රාසාදශෙහි දිවසැපත් ...

මෙසේ බිරණි නම් දිව්‍ය සත්‍රියගේ සම්පත් හා කල පින් ...
ගට රථය පදින්නේ ශෝණ නම් දිව්‍යපුත්‍රයාගේ රන් මාලිගා ...
රත්ඵලවෝද දිව්‍ය පුත්‍රයාගේ සම්පත් දැක ඔහු තම පින් විමාලාය. ...
දෙවිපුත් කියන්නේ මහරජ! මේ දිව්‍යපුත්‍රයා ගටගිය දවස කසුප් ...
බුදුරජාණන් වහන්සේ සමශෙහි කසි රට එක්තරා නියම ...
නම් බිසුව උපන් සමයෙහි සඳන්ගල් කරවා නොයෙක් ...
දුන්නේය. ඒසිසු සඩඝයා වහන්සේ උදෙසා ලැබුම් ...
ඒ ලැබුම් නෙවල ලබිනා බිසුන්වහන්සේට සිවුපසයෙන් ...
කිරිහාරශෙන් පතුසිලය රකෂාකෙළේය. ...
කෙළේය. මෙසේ කළාවූ දැන පරිතෂාගය හා ශීල ...
යෙන් ඒ ආත්ම භාවශෙන් චුතව මේ දිව්‍යලෝකයෙහි ...
සමලත්කාවූ දිවිය විමානශෙහි සැට ගැවුන් පුරාලන ...
දිවි නොවිහ සඳුන් විසින් පිරිවරන ලදුව දිව සැපත් ...

මෙසේ ශෝණ නම් දිව්‍ය පුත්‍රයාගේ පින්පල කියා රථය ඉදිරිහට පැද ...
කියනෙස් සන්රුවන් වැම ඇති නොයෙක් කියගෙන් කුළු නෙවල් ඇති ...
පවස පෙලදෙන රන් රසු දුල් හා නානාවලද රන්පිදිමය ධවජ පතාකා ඇති ...
සේමයි නොදුන් උස ඇති ස්ඵටික මාණික්‍යමයවූ දිව්‍ය විමානයන් හා නා ...
තුළුනුයේ දෙදෙද දුසමන් මිරුවා ගතාදිවූ නොයෙක් සුගන්ධ පුෂප ...
තන්ත් සැදුණු උසන්යි පින්කළවූ පස් පියුමෙන් සැදුමිලද පොකුණු හා ...
දුන කිම මහරජාණෙ මානලිය! මොහු කුමන පින්කොට වෙයි සුව ...
විඳිදුපේ කිය.

එසේ අහා මානලිදෙවිපුත් කියන්නේ මහරජ! මේ දෙබිඩින්න කමින් ...
ඉසිස් විසලත් කල්හි කාශ්මීර ගන්ධාර දෙරට වසන බුල්ලසුගදා මහාසුගඳා ...
සෙ කම් ඇති දෙකිසිනි කෙනෙක්ව එරට මැද රජමහවන සම අවරියන් වන ...
පෙණෙන් ගඳකිලියක්කරවා කණින්හොයා ඇද කල හල් පහන් පැදුරු ...
පන් කදු කොනලා කිනිකබල් පන්කඩ බිසිකඹ ආදිය ලවා එහනව වැඩ ...
ගන් පුහුදුන් සඟුන් වඩා හිදුවා සිවුපසයෙන් උපස්ථානකොට වස් අහක ...
සෙ රහන් සඟනට ලෂයක් වටහා අවපිරිකරද පුහුදුන් සඟනට දහසක් ...
වඩා අවපිරිකරද දන්දී සමන්ගේ ආයු පමණින් මිණිස්ලොව කිද එසින් ...
සව ඇවින් මේ දිව්‍ය ප්‍රාසාදයෙහි සුව විඳිසිහි කීය.

ඉක්බිති කාශ්මීර නම් දෙවිපුතුන්ගේ විමන දක්විය. ඒ දෙවිපුතුන් ...
ගේ විමන නිමිනිසාව කෙසේදයත්? හිරුකොත් මිණියෙන් වැම නිවෙහි සඳ ...
කොත් මිණියෙන් දුව වලලුබැඳ දරගම්ණියෙන් මඩුලුබැඳ කොතම්ණියෙන් ...
නොඇස් බැඳ මරා මිණියෙන් පැලෑන් නිවෙහි සහරතින් පෝවිටු නිවෙහි ...
නිල්මිණියෙන් සෙවෙනි නිවෙහි හික්යි ඉදුනිල් මිණියෙන් නිවෙහි දෙර බා ...
හෝයින් නිවෙහි නිල්මිණියෙන් පා කවුළු නිවෙහි නිල්මිණියෙන් කිවිකොට ...
ළුතු පුණු දෙළොස් යාලයින් යේ පිරිබඳනෙන රාජ වස්තයෙන් වස්කොට ...
අනුකෙළක් වටහා සෙල් වියන් බදවා ඒ වියන්පිට රන්තරු පිදිනරු කිඹයි ...
ණිකජාලයෙන් ඹුතු දුල් එල්වා මේ ප්‍රාසාදයෙහි දහසක් ගබඩාය, එකි එකි ...
ගෙඩියෙහි අනුකෙළක් වටහා දහසක් යහන දෙළොස් නොදුන් දිවදුනුලක් ...
තද දිව්‍යාභරණ පැලඳ දහසක් පුර සුනදරියන් පිරිවරා සිටිති. දවසකට රන් ...
පුණු දෙළොස් යාලයින් ඇඟ ඔප්ලනලද දහසක් දෙනය දහසක් ගබඩාවල ...
දහසක් මිණිදඹු වැට පහන්ය. මේ ප්‍රාසාදයෙහි ඉඳුනේ රන්කොය දෙළොස් ...
නොදුන් උසය ඒකොත නන්හි නන්හි එබූ මැණික් ලෂයෙක. මේ ප්‍රාසාදය ...
සිහාරා සන්රුවනින් පවුරක් හා නිල්මිණියෙන් පවුරක් හා රිදියෙන් පවුරක් ...
හා වෙඩුරුයෙන් පවුරක් හා ඇතුළුව පස් පවුරකින් සෙමවූවේය. මේ ප්‍රාසා ...
දය සිහාරා නදුනුයනසේ උයන් සතලිසෙක. සඳද්දහතලා හා සවවූ පොකුණු ...
දෙළොසෙක. සහ කනකමය පියගැටය. මේ ප්‍රාසාදයෙහි කෙළක් වටහා ...
සෙනෙහි යාලක් දූසමන් මල් අතුව ඊවත්තෙහි කෙළක් වටහා දිවදුනුලක් ...
වහා දෙළොස් දහසක් නළුහාවිකයන් පිරිවරා දෙළොස් නොදුන් දිවදුනුලක්

හැඳ හැටනැලක් දිවඟාහරණ පැලඳ දෙපෝ මැද හැඟි සුන්දරයන්ද, රන් දෙවිසුතුගේ වමෙන දුක කුල්මන්ව කුමන පින්කම්කොට මෙහැල්ලි දිවින් සුව විඳද්දුයි විචාළහ.

එමස් අහ මානලි දෙවිසුන් කියන්නේ නගරජාණෙනි! අතීතයෙහි දඹදිව්නගලෙහි නොඇතිපුර නම් දෙලොස් කොදෙන් කුල්ලි සිටුව උපන් කල්හි පියුම්කුර, නම් බුදුරජාණන් වහන්සේට විහාරයක් කරවා අනුතෙලලක්ෂයක් ගණනට සතහයෙන් විසිදහසක්කහවුරුදු දන්දී බුදුරජාණන් වහන්සේ පිළිබ ව්‍යාකිස්ව අවුරුදු පහා දන්දී වේදෙවදුබ්‍රහ්මයෙහි පරාජය දන්දී සුවාසුදහසක් වළඳ යන්වේලක නෙවලා නගරන් පහ ලියවා හත්රුවන් බිඳවා ගැබ් සුවා සුවාසුදහසක් වවනා, වස්නෙන් වහා නගරන් පොන්දෙන සැදී ලී දෙණ සුවදතෙල් දුනමින් කුසුම් සුරා සෙවලා පොන් දෙන්දෙන සැදී වළඳ ඉන් සැව අවුත් මේ දිව්‍ය ප්‍රාසාදයෙහි සුව විද සිටිමියැ විචාළ යහකල නොයෙක් සඵලාවකයෝ දෙලොස් දහසක් දෙන සඳහිරි සිදුවෙ ලොස් කොදෙනෙක නෙන සිටිත්. රන් ඛජ පිදි ඛජ රන් කලය පිදුම් සෙන දෙලොස් කොදෙනෙක පැහැර සිටිති. නොයෙක් ආභරණ පැලඳ සුසැදුරිහු දෙලොස් කොදෙනෙක පැහැර සිටිති. නොයෙක් පැලඳ සිදහිරියෙ දෙලොස් කොදෙනෙක පැහැර සිටිති. මෙසේ නොයෙක් ඒකාබරියෙන් සිදු වරාගෙන දෙලොස් කොදෙනෙක රන් කේතන් ඉහව කරවා සිටිමියැයි සිය පියුවඟුරා නම් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ අවදියෙහි පවත් මෙයට සිදු සඟකුදු, කොණ්ඩඤ්ඤ, කාශ්‍යප, ගෞතම යන සතර බුදුන්ගේ දන්ය මෙයට සුවදී අනාගතයෙහිබුදුවන මෛත්‍රී බුදුන් බුදුව අසුදහසක් අවුරුදු බිහිවෙල පැ කල්හි කරනලද බුඩුකාත්‍යන දුක අතුරුදන් නොවනතුරු නගරයේ නිස්සොදුන් ඇඟැස්කොට සිරුර දැවඩා, තුන්සොදුන් තුවරහාසිත් එතැන වෙස්සි මහරජකි කියා.

ඒ එමන කොරකොට දුහු මුඛ සතුන් නගරදෙනාගේ එමන් දන වග. ඉක්බිති නගරදෙනාගේ එමෙන් නිමි නියාව කෙසේදයත්? මහි පවර යෙන් වැම පිණිටුවා ඉදුනිල්මණියෙන් දුව වලලු බැඳ දුරඟ මණියෙන් ඇ වලලු නත්වා නගරනින් ලී නිමිවා සිරුකොත් මිණියෙන් පෙවෙති නිමා තිත්ති නත්රුවනින් නිමවා මුතු සුත්තෙන් බිඳ නිමිවා මෙසේ නිමි ප්‍රාසාද යෙහි කාරදහසක් ගබඩාය එකි එකි ගබඩායෙහි තෙලක් වටහා කාරදහස යහන. එඩ එකි යහනෙහි අසූ කෙළක් වටහා දිවඳහුලක් අතුට අසූ කෙළ වටහා හෙල් වියන් බැඳ මෙසේ කාරදහසක් ගබඩායෙහි කාරදහස් සුසැදුරිහු. ඒ දෙවිසුත් නගරදෙනාගේ එකි එකි යහන අතුකෝරියේ හි තේය. යාල යාල දුනමින් අතුරති. දුරඟ මිණිවැටි ලඹාසෙ. සැ යාලත් තද විලවුන් ගඳීති. තවිත් යාලක් නගරන් සුන්නෙන් ඇඟ ස්ප

රති. සැට නැලක් ආභරණ පලඳිති. අනුතෙලලක් වවනා දිවඳහුල් අඳිති. තෙරදෙනාගේ දිවසිරිත් සැටහොදකක් තැන පැහැර සිටිති. දෙලොස් කොද තෙල දිව මෙරහා සිටිති, නගරදෙනා දිව්‍ය ඇඳවැස්ම විඳිමින් සිට මෙසේ තෙලක් වඳින්ට හා සිතමිණියෙහ යොදෙනෙක හැට යොදෙනෙක ඉඳිමින් සිටිති. දිවඇඳ පඬෙකම් නෙන සැටහොදෙනෙක සිටිති, වෘෂභ පිල් සත්පලා රන්කොඩි පිදිනක සිටිති, රන් සේසත් දෙලොස් කොදෙනෙක නෙන සිටිති, රන්කොඩි පිදිනක සිටිති, රන් සේසත් දෙලොස් කොදෙනෙක නෙන සිටිති, රන්ට කොදෙනෙක් එමෙවැස්මෙන් හොස් වැදගෙනි, මොවුන් නගරදෙනාගේ ඇඳේ සොදෙනෙක් එමෙවැස්මෙන් හොස් වැදගෙනි, මොවුන් නගරදෙනාගේ ප්‍රාසාදයෙහද නගරන්ද, සවාහවූ පොකුණු තොළොසෙක, නදුනුඹන සහ සමවූ උයන් සාරසියෙකක, විනා, සුගඳ, නිහඬ, සුඛමි ගති මෙසේ තෙලක් එමෙවැස්ම විඳිනා දෙවිසුතුන් නගරදෙනාගේ දිව සැපත් දක නිමි නගරාණෝ මානලිය! මේ දෙවිසුන්හු නගරදෙන කුමන කුමන පින්කොට සේසේ සුව විඳියේ විචාළහ,

එමස් අහ මානලි දෙවිසුන් කියන්නේ නගරජාණෙනි! අතීතයෙහි පුරකුරු සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ දවසෙ මැදුම පිහසැ මේ නගරයෙ තුම් දුසු බුදු කුලයෙහි ඉපද තමන් වළඳන රට නගරදෙනා කථාකොට සෙ සම්බුදුරජාණන් වහන්සේට සත්රුවන්මයවූ දෙලොස් කොදුන් දුන් බුදුන්ගේ තුන්යුවුවක් පමණවූ නගරපායක් කරවා එහි පෙන් මා තුන් සෙල් කොතලා හිනිකඹල් ඇතුළුවූ කෙළෙසුන්යන් මහතහනට සිවිපසයෙන් දන්දී සේම, අවැසෙ බුදුන් ඇතුළුවූ කෙළෙසුන්යන් මහතහනට සිවිපසයෙන් දන්දී දුන් වවනා අටපිරිකර දන්දී ලක්ෂයක් රහත් සඟනට අනුදහසක් අවුරුදු තිස් දක්දී දවස්පහා පන්සිල් රැක බුදුන්ගෙන් බණ අහා පැහැද තමන්තමන්ගේ රට ඇසිකාන් බොහෝදෙනාව පන්සිල් හා පෙහෙස අවසිල් සන්නා මෙසේ රට ඇසිකාන් බොහෝදෙනාව පන්සිල් හා පෙහෙස අවසිල් සන්නා මෙසේ රට ඇසිකාන් බොහෝදෙනාව පන්සිල් හා පෙහෙස අවසිල් සන්නා දෙස සමාදන් කරවා මෙසේ දුනැමින් වැන නරලොව ආසි පමණින් සැපත් වළඳ අවුත් දිවසුරු බුදුන් දවස පවත් මෙව නියාසෙන් සැපත්වළඳ සසුන් සමිඳා සත්බුදුන් දවන දඹදිව මෙස් සුර නම් නුවර එක්කෙනෙක් රජ කෙරි. එක්කෙනෙක් අතක නම් පුරයෙකි රජවෙයි. එක්කෙනෙක් මතු තෙකව නම් බුදුන් පිරිනිව් කල සිරි ලක්දිව පඬුවස්දෙව නම් රජව ඉපද අවුරා සියක් වැවු බඳවා දවස්පහා කුසල්කොට අනුරාධ නම් පුරය කරව, සේසත් වළඳ සැව අවුත් සැවතත් මේ ප්‍රාසාදයෙහි සුවවිඳින්නේය. එක්කෙ නෙක් සිහ රට පැලෙපත් නුවර සමාගේ මසිල් කුවර රජව සවසත් වළඳ සැව අවුත් සැවතත් මේ ප්‍රාසාදයෙහි සුව විඳින්නේයයි කිය.

ඒ එමන කොරකොට තොසැනි දෙවිසුතුන්ගේ වමෙන දක්විය. ඒ ප්‍රාසාදය නිමි නියාව කෙසේදයත්? වැම ඉදුනිල්මණියෙන් නිමියාය. දිව වලලු දුරඟමණියෙන් නිමියාය. මසිල් කොත මිණියෙන් නිමියාය. කොතැන් පිසිල් මණියෙන් නිමියාය. සෙවෙනි සත්රුවනින් නිමියාය, කිසිකි වෙහැසියෙන් නිමියාය. මෙසේ නිමි ප්‍රාසාදයෙහි දහසක් ගබඩාය, කිසිකි ලක්ෂයක් වටහා යහනාය. මේ ප්‍රාසාදයේ දිග යොදෙනෙක, පුළුල යොදෙනෙක උසැ යොදෙනෙක, මේ ප්‍රාසාදයෙහි විදුරුමණි එලු කවුළු දොර ලක්ෂයෙක,

නිපවතු සඳකැන් මණියෙන් නිමියාය, මේ ප්‍රාසාදයෙහි තෝරණ තුන්
විහාරය හා ඇස් තිප්ලිණිණි කොස්ලිණිණි ජීවක්ඛවන ලිඛිත කිරි
ඇත් අස් මේ ආදී රූ සතරතින් නිමියාය. මෙසේ නිම් ප්‍රාසාදයෙහි
දෙස රන් තොරණ රිදී තොරණ මරාමයි තොරණ වඳුරු තොරණ
තොයෙක් තොරණින් සොඳින් යොදුන් ගැවසීනෙක සිටියාය. මේ
යෙහි සිව විදහාධරයන්ගේ ගිගුම් පැහැතුරු රැවිහඬ කලත් මේ
පවත්වා නළුවෝ ගද විලවුන් ගනිති. ඒ සුවඳ විලවුන් ගත් දිව
ඔඹලොව එක්කිත්තලය පැතුරුණේය. මේ ප්‍රාසාදය සිතාරා සිදුරු
යොදුන පාකුළුවල වැම දහස් සුවඳස් නැවෙයි ගන්නාය. සඳුන්
සමවූ සියයක් උයන, සැවිදහසක් මණ්ඩිඳුබෑවි පහන, සොළොස්
දිවඳුනුලක් අදිනේය. කෙළක් සුර සුන්දරීන් හා කෙළක් අහස
නළු නාටකයන් පිරිවරා ගෙන දඹදහසක් ශ්‍රී යහන් ඇතිව නැට
සුතුන් දුක නිමිමහරජාණෙ මානලිය! මෙ දෙවිපුත් කුමන පින්
මෙසේ සුව විඳිද්දහි විමානය. එබස් අසා මානලි දෙවිපුත් ඉන්
රජාණෙනි! මේ දෙවිපුත් අතීතයෙහි දඹදිව කෙලෙහි තෙසැති
දෙලොස් යොදුන් නුවරෙක මහාධන සිටුව උපන් කල්හි පියුම්
රජාණන්වහන්සේට විහාරයක් සරවාදි කෙළුලෙසයක් රන්
පයෙහි දසදහසක් අවුරුදු දන්දී බුදුරජාණන් රහත් පසක්
දෙලොස් වාරයෙහ ලක්ෂ වටහා අටපිරිකර දන්දී කණ පිළු
පහා දන්දී වෙදවෙදඹහයෙහි පාරගත බවුණන් සැවදහසකට
යෙක දන්දී සුවාසුදහසක් අවුරුදු සිවු සම්පත් වළඳ හත්
රන් පත ලියවා සත්රුවන් බඳවා ඇණ පියන් පත්ලවා සුවහස්
රන් පොත්දෙණ කරවා ඒ දෙණ දැ හෑන් කුසුම් පුරා තෙවලා
එඩා හොයෙක් සුවඳ තෙලින් පුරා ගිනි පහන් පූජාකරවා
ආයු පවණින් නරලොව සැපත් වළඳ ඉන් සැව අවුත් මේ
සුව විඳියයි කීය. මෙසේවූ දිව්‍ය ප්‍රාසාදයෙහි සුව විඳිමින්
වඳින්ට යන කල්හි සිඹ විදහධරයෝ දෙලොස් යොදනෙක
හත් ගෙහ දෙලොස් යොදනෙක සිටිති. හොයෙක් පසුම්බා
දෙලොස් යොදනෙක සිටිති. හොයෙක් දහස් සුර සුන්දරිහු
නෙක සිටිති. මෙසේ හොයෙක් එඟවැසියෙන් හොස් සිටිමිණැ
පියුම්තුරා නම් බුදුන් සමයෙහි පවිත් මැන භද්‍රකල්පයෙහි
කොණාගමන, කාශ්‍යප, ගෞතම යන සතර බුදුන් දවසින්
බුදුවන මෙතේ බුදුන් බුදුව අසුදහස් අවුරුදු බ්‍රහ්මරාජ්‍යය
නිරන්තරයෙන් නඟා නිරුඟාස් මහපියුමෙන් සඳවා සාලොව
ආදිකොට කරනලද බුබ ඝෘතාදියන් අභාවීනා නොවිහතුරු
රුවන් ඇතැයක් කොට සිරුරු එයට එඩා තුන්ලෝවාසින්
කල්හි එතැන සිට බුබඝෘතාදියක් කොට වප්තෙහි සක්වළ
දඹදහසක් යොදුන් දඹදිවට නායක වෙයි මහරජ කී

ඒ හේතුන් නොරහොට අධිගීත ඔබුලු නම් දෙවිපුතු හා කුමාර මිදුලු නම් දෙවිපුතු යන දෙදෙනාගේ විමන් දැක්විය. මින් දෙදෙනාගේ ප්‍රාසාද

කවි නියාව කෙසේදැයි? යන්න මුනුණින් අවසියක් යොදුනෙහි සඳවූ
රිදී, තැඹිලි මණියෙන් නිමියාය. දිව වලලු දුරස මණියෙන් නිමියාය. දෙර ලී
අටවා සඳකැන් නිමියාය. බිඹුලු ඉදුනිල් මණියෙන් නිමියාය.
තොන් තොරතින් නිමියාය. ලී ඉදුනිල් මණියෙන් නිමියාය. තිත්නි
දුරස මිණියෙන් නිමියාය. උළු සත්රුවනින් නිමියාය. කොත දුරස මණි
තොන් තිමියෙන් නිමියාය. මෙසේ නිම් ප්‍රාසාදය පත්සියයක් යොදුනකට දිලියෙමි
දෙසැරියක් කුඹාණඩයන් සවනට ආකල මේ ප්‍රාසාදය දකිමින්ම මේ ප්‍රාසාද
දෙසැරියට

ඒ එහෙන නොරසකොට සුඛයලා නම් දෙවිදුවෙන් එහෙන ඉන්ද්‍රිය
දෙවිදුවෙන් එහෙන නිමිතියාව කෙසේදැයින්? මරණත රජතා එහෙන ඉන්ද්‍රිය
වැඩ කිදුවා මරාමඤ්ඤයන් දුව වලපු බැද නෝකැප් සතුනින් සඳහනෙන් ඉන්ද්‍රිය
විදුරෙන් කොළඹ නෙඩ බැද නොකැප් සතුනින් සඳහනෙන් ඉන්ද්‍රිය
මිණිරෙන් නිවෙන හෙවනි දුරග මැණියන් නිවෙන නිවෙන ඉන්ද්‍රිය
නිවෙන පලල විසිසොදුනක් හා උය පන්නින් නිවෙන නිවෙන ඉන්ද්‍රිය
නිත් නිවෙන ගමවාවල කොවිවිවිනා දුන් යකන් එම අනුරාධපුර
සළුවක් බැද කෙලලඤ්ඤයක් සුර සුන්දරින් පිහිවෙරා සිවිරා සුරසුන්
දකසක්දෙනා ගදවිලවුන් ගත්වෙයි. දෙලොස්නාලක් රන්සුන්දරයන්
ලවා වෙඳවුණු මහරජතවසේ නිති වඳ ගාඝනා කෙරෙති. සැදැහැවත්
සරි පොකුණු සෝභෝභනක, සත්රුවනින් පියනැට ලෙසෙක,
ලඤ්ඤක, මෙසේ නොයෙක් ඉසුරෙන් සුකතව ඔහු දෙවිදුවෙන්
නිම මහරජාණෙ මාතලිය! මේ දෙව දූ ඔබෙන පින්කොට අදිදින්
දිවසැප විඳිදුයි වදාළාහ. එසේ අසා මාතලි දෙවිපුත් කියන්නේ
මේ දෙව දූ අත්තකයෙකි සත්ඛඩිකා බුදුරජාණන්වහන්සේ
පියෙහෙ සුදඬොදන නම් ශාකිය සුමන නම් දුරියක්ව සමඟ සත්සෙ
සකයනයෙන් පන්සිල් රැක පොහොය අවසිල් රැක බුදින් කෙරෙන් ඔබ
මිනිස් පැහැද මවුපියන් ඳෙදෙනා සුඛාතකොට ඇති තමන්ගේ
මිහුදු නැහෑන් වැඳ පුද මවිලන් වැඳ පුද නුවර වැස්සන් ලවා
සේසෙයි මවුපිය දෙදෙනා සතලිස් කොටියක් ධන ඇත්තාහු
විස්තු ඇතිව පින් නොකොට පරලොව ගියාහ. වැඩිවනදු නැහෑ
එහුන් නොකා සියල්ලවුන් කෙරේ ෆ මෛත්‍රී ඇති නියාන් පින්
උත්සාහ ඇති නියාන් දන නොපවේ දෙමවුපියන්ගේ වස්තු තෙදැත්තා
කරවයි කීහ. එසඳ කුමාරි නාව දෙමවුපියන්ගේ නුකවණ තම පියා
වස්තු දන පරිහෝග කොට සදිවාසමපත් විඳිමියි සිතා මල් තොළවින්
පැන් මිඹුකරවා එයි ලැබි මිමුණන් ආදිවූ ගාවකයන්ව දන්දී.
පරිවාර සලස්වා ඇල්පැන්තෙහෙණවූ ඇති නැත පොකුණු මදවා නිති සතුරා
විලුද පන්කඩ ඇතිකොට තබා, ගඳදුම්මල් ඇතිකරවා දෙලොව විරතෙක
සියලු අවපිරිකර බෙහෙත්බඩු දන් දී කණ පිළි ඔසිරි කුලට නොයෙක් ලෙ
ඔන්ට දන් දී මෙම නියාමයන් බොහෝ කුසල් රැස්කොට සතලිස්දහසක්
රෑවූ බඹසරවස් රැක නිති තුනුරුවන් වෙනෙසි කොට කුසල් කොට ආයුක්ෂ
ජාතයන්ව දන් දී සතලිස් දහසක් අවුරුදු කුසල් කොට එයින් සැව අවුත් මේ
දිව්‍යප්‍රාසාදයෙහි සුවවිඳිගියි කීහ. මෙසේ දෙව දූ තණ්හංකර බුදුරජාණන්
වහන්සේගේ සවයේ පවත් මෙපේ බුදුරජාණන්වහන්සේ දක්වා දිව්‍ය සම්පත්
විඳදා මෙහේ බුදුරජාණන් කෙරෙහි පැහැද එයින් මත්තෙහි බුදුරජාණන්
වහන්සේව දෙලොස් මාල් පාසක් කරවා මෙම නියාමයෙන් තුන් පාසක්වරා
පිදිනෙවා සසුන්වැද ඉහණ සාරදහසක් අවුරුදු මහණදම් පුරා රහත්
නිවන්දකියි මහරජතිමි! කීහ

එසඳ දෙව සම්‍යක්සම්බුදුන් මුණ අසන්ව රැස්වූ දෙවියෝ කියන්නු
නිම මහරජාණන් හෙතෙහන්ව කියන මාතලිදෙවිපුත්ද මුත්තදේවිපුත්ද උන්දැ
ඔවුන් සුහුව නැඳවාගෙන එන ලෙසට දෙවිපුතකු යවුව මෑතවදී සත්ලෝ

රුණට කිහ. එසේ අසා පත්දෙවරජ නිම මහරජාණන් කැඳවා යවූ මාතලි
දෙවිපුත් ලැබූ බැවින් උන් කැඳවා යවූ මුත්ත දෙවිපුත්ද ලැබූහයි සුන්
නිම්ම සුරදෙවිපුතු යවූහ. ඒ දෙවිපුත් එසේම කොට නිම් මහරජතව
සමඟ මැණිය මෑතවැනි දුන්වය. එසේ අසා මාතලිදෙවිපුත් රථය පැදගෙන
ගොස් පත්දෙවරජතුට ලාභසත්කාර නොදන් දෙවිපුරය හා සුධර්ම
සභා දිව්‍ය සභාවා සුදර්ශන නම් රුවන් දෙරදුව දක්වය එතැන්හි සිව්
මැරිර වත්කොට දක්වන්නේ දසදහසක් සක්වළරුවන් මහමෙරද සත්
මහාසාගර ද මෙරු මුහුදු ද වෛඩූර්‍ය්‍ය මුහුදු පැ දසදහසක්සක්වළද සත්
ඉන්ද්‍රවූ පලොල් රුණද පැ දෙවියෝ වැසියන්ගේ අනෙක සුවසක් එමන්
දක්වා මුත්තදේවිපුත් රුණද පැ දෙවියෝ වැසියන්ගේ එමන් දක්වා.
දැන් එතුරා වනාහැ පැ තැම බුදුවරයන්ට තන්ගේ විජිත බණ දෙසන
දැන් පැ

අසුතුන්කෙළෙක් පුර පුහුදරින් ලවා පවිත්‍ර වූ, සංඛ මිසිතු මිදුණු ඉඳුරු
ගදපිරුවුන් ගන්වා ගදදියෙන් නහවා දිවසුළු හඳවා දිව ආභරණ පලඳවා
දුනුලිත් කිහිසියාරා ශක්‍රයෝ සතා පලන් ආභරණ පලඳවා සඳුන් පැහැ
පලඳවා වැමෙර සලවා රත්සේසත් කරවා සුබම්, සුජාතා, සංඛ පණ්ඩර
මෙහෙයුන් සහරදෙනා හා අඩුතුන්කෙළක් දිව්‍ය සත්‍රියන් සැදැ
බිඹුත් අයිත් සුජාසත්කාර ලබින බුදුන් වැඩ හිඳ ධර්මදේශනා කරන්නේ
සැටහොදුන් පුළුල පණ්ඩරොදුන් බොලපතලෝස් හොඳින් බැඳ
පෑහෑ ඇති පාණ්ඩුකඹලුසෙලාසහයට නිමි මහරජාණන් වැඩිය
දහසක් හොඳුන් කියාසාගරය ඇදලුම් පෙසින් මහාසාගරය වැළිත
මෙන් රැස්වූ දෙවියන්ට නිදසපුර දෙවියන්ගේ ආයුෂයන් වැළිත
යෙකි බණ දෙසුහ. ඒ මිනිස්ලොව ආයුඝණනායෙන් කෝටි
ඝනදිව්‍යකයෙකි පැහෙන පවුකළවුන්ගේ ආයුපෙට එක් පැහෙන්
මෙසේ තරියක් බණ දෙසනාකල කල්හි දෙවියෝ සතුටුවුන
සතුටුව තමාගේ ශක්‍ර සවපත් පරිදේ දෙකක් මහාව මෙදදී පාරමිදුණ
ආසනයද සරිසේ කළහුය ගසා බෙද දිදිව්‍යසම්පත් වළඳ වැඩිහුන
පැවරුහ. නිමි හෙරජාණෝ කියන්නාහු දිවසැපත් උදෙසා මෙහි
සොත් මාගේ දහාදි පාරමිතාවන් පිරිකිරීමට කාරණ එබැවින්
යට යනු කැමැත්තෙමි කියා සක්දෙව රජ අතින් සමුගනා නහු
නට වැඩියාහ.

එසඳ සක්දෙවිරජ මාතලි දෙවපුතු කැඳවාලා කියන්නේ නිමි හෙරජ
ණන් පෙරසේම මිනිස්ලොවට ගෙනයනාස් ඇරලාපියවයි කීය. නිමි හෙරජ
ණෝද දිව්‍ය ඉඹාදී දෙවියන්ට පින්දී අවවාද කොට සඳුදී මාතලි දෙවිපුතු
ගෙනෙහලද දෙවෙජන්තා නම් රථයට නැංගොහ ඒ රථයට නැඟී මෝදනීත්
ගෙනවුන් ඉඹදෙව් නම් උයන්හි ලා දෙවලොව කියේය. එසවන් සත්වෙනි
මුසුබුරු රජු අසා උයන සරහා තමාගේ සිව්දෙ ගෙන ඊයනට ගොස් නිමි
මහරජාණන් දැක වැඳ නැඟී සිට සැමිනි! සුබදහන්සේගේ රාජ්‍ය රක්ෂා
කළ මැනවයි ආරාධනා සලහ. නිමි මහරජාණන් ලෝවැස්සන්ට ආඥාවෝ
දශරාජධර්මයෙන් රාජ්‍යය කරන කල්හි මහුල්කපුවාව මෙසේ තිබ,
දවසක මාහිස නරකෙසක් දිටිනම් ඕට කියවයි කීය. මෙසේ කල්යාමෙහි
නරකෙසක් පෙනුණු සඳ සුවිදි දිගෙන් අන්දෙව රන් අඹුවෙන් නරසෙ
එපුරා දැයේය එකල නිමි මහරජාණෝ–

"පාතුහුතා දෙවදූතා--පඛ්ඛජ්ජා සමයෝ මම
ඉදානෙව අහාරසමා--නමපොඛසදුදහු හොමිඤ්ඤ"

ඝනාදීන් කියා මහුල් කපුවාව ගමවර දී ජ්‍යෙෂ්ඨ පුත්‍රයාව මෙ සල
පිළිවෙළ හොවරදවා රකුවයි අවවාද දී නික්මුණාහ. එසද ජ්‍යෙෂ්ඨ පුත්‍රයෝ
නෙන් පුරා සඳුළු ගෙන බුව පුරා දැලපෙවීන් ඝන කරුණු කිහිදෙකෝපි උ
සරව අහිත් බුව එසා නුඹ පැවිදිවන කරුණු කිහිදෙහෝපි පුළුවුන්තු වැද
නිමි හෙරජාණෝ හෙපිදු මෙසේම සුවාසුදහසක් හවුරුදු රජකොට සුවපු
දහසක් හවුරුදු බ්‍රාහ්මවිහරණයෙන් දස් යවා පින් පුරවයි අවවාද දී බුදුදෙ
නිමි ඉසන්හි හපත් වැද සුවාසුදහසක් හවුරුදු නිරහතර බ්‍රහ්ම විහාරයෙන්
දවස් යවා බ්‍රහ්මලොව සියඇත.

උතුරු නිමි හෙරජාණන් දුන් පිළිවෙළ හොවරදවා රජකොට සිහ
සත්තෙන් සුවපුදු මහුල්කපුවාව ගමවරදී දෙවුපුත් හට රාජ්‍යයෙ දී මා කළ පිළි
පෙර හොවරදයි අවවාදේ එමෙසක් අවුරුදු මඩසර වස් රැක ධ්‍යානාභිඥා
පෙර මඩලොව සියහා, මෙමේ නිසාගෙන් මෝසකුන් කළ පිළිවෙළ හොවර
පෙර දහසක් රජුන් බඹලොව උපන්කල්හි පසුම රජපුත් පිළිවෙළ වර
දින පෙර දත්තල් ගිහිලා සතුන් වැඩියන් සී වැඩියන් හොවා ඒ වැඩියන්
දින දත්තල් කොට නරකයට යන බව දැන බඹලොව සැපත් හැර එයින් හැව
අතුපුදු මේ නුවණ නැති රජහු දෙවලොව ගෙනයිය මැනවයිකියා ඒ රජු නිසා
අතින් මේ බඹලොව පිළිසිඳගෙන දහඵකඩමසක් සුරා මෙස මුඛයකින් බස්නා පුත්
පෙර බඹලොව ඔහිව වැඩ සුබාසුදහසක් අවුරුදු කුමාරකෙළි කෙළ
දින් බෙලක් ගෙයින් බිහිව වැඩ සුබාසුදහසක් අවුරුදු කුමාරකෙළි කෙළ
දින් බෙලක් ගෙයින් බිහිව වැඩ සුබාසුදහසක් අවුරුදු කුමාරකෙළි කෙළ
දුපුදුදහසක් අවුරුදු ශ්‍රාවරජකම්කොට තමන් පියරජුන්ට බණකියා සොවාන්
පෙර පෙරසෙයින්ම දන් දෙවා නිමිඳ පන්සිල් රැක පොහොය අවසිල් රැක
පෙර විරූක ගාවනාකොට බඹලොව උපදනාවන් කලගයි වදාරා මේ නිමි
සාකඡ්ඡ නිමිවා වදළසේක එසමයෙහි නිමිමහරජව උපන්නේ නම් බුදුවූ
ළඟ මේදැයි තවන්වහන්සේ දක්වා වදළසේක

නිමි ජාතකය.

බුදුවද එක් සමයෙක්හි පිවිතොපවත පාරමිතා සම්භාරයෙන් සිඹවූ
කියමුඛඥනයෙන් ලෞකික ලොකොත්තරාදි භෙදකිනන සකල ධර්ම සමූහය
සේ සඛාව පුකිවෙඩ ලක්ෂණ ඥනයෙන් මනාකොට දත්තාවූ තිලෝගුරු
සෑක් සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ රජගහනුවර නීතා කිරුකුළ පවතෙහි වසන
සේක් දෙවිදාණ සථවිරයන් වහන්සේ අරභයා මේ ජාතකය දක්වා වදළ
සේක.

එක් සමයෙක්හි හාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ අනුපිය නම් නුවර
කීතා ලෙයරජුන්ගේ අනුපිය නම් ඥියමනම වසන කල්හි ප්‍රසිඛපුසිඛවූ ශාකය
කුමාරවරු සවිඳුගන් වහන්සේ සමීපයෙහි මහණවන්නාහුය. එසමයෙහි
මහානම නම් ශාක්‍ය කුමාරයන් හා අනුරුඛ නම් ශාක්‍යකුමාරයෝ සහෝදර
දෙමෑයෝය ඔවුන් දෙදෙනා අතරෙන් අනුරුඛ නම් ශාක්‍යකුමාරයෝ ත්‍රිතා
ඉඹිල්ලෝය, උන්ව ප්‍රාසාද තුනෙක් වන්නේය, එක් ප්‍රාසාදයෙක් හෙම
තෙකාලයෙහි විසිමව සුදුසු වන්නේය එකෙක් ග්‍රීෂ්මකාලයට සුදුසු වන්
නේය එකෙක් වර්ෂාකාලයට සුදුසු වන්නේය, ඒ අනුරුඛ ශාක්‍යකුමාරයෝ
වර්ෂාකුවට සුදුසු ප්‍රාසාදයෙහි වර්ෂාරම්භ පුරුෂයන් නැතිව සත්‍රීන් විසින්
පවත්වනලද ආතත විතතාදිවූ පඤ්චාඛයික තූර්‍යවාදයෙන් ඔක් අලවමින්
බුදුන්ළඟින් ධර්මාලයට නොබැස දිවසැපත් විඳිනාවූ දිව්‍යකුමාරයෙකු මෙන්
සෙස්සවූ ශ්‍රී මිතුනින් අනුනව කෙරෙමින් වාසය කරන්නාහ.

එකල්හි මහානාම නම් ශාක්‍යරජ්ජුරුවෝ ඔහුගේ දරු මුනුබුරන් ප්‍රසිද්ධප්‍රසිද්ධවූ ශාක්‍ය කුමාරවරු බුදුරජාණන් වහන්සේ සමීපයෙහි වන්දනාපූජා අපයේ කුලයෙන් මහණවූ කිසි කෙනෙක්ම නැත. එසේ මෙවන් අනුරුද්ධ කුමාරයන් වත් අප දෙදෙනාමෙන් එක්කෙනකුත් මොවුන් යහපත් වන්නේයයි සිතා ඒ මහානාම ශාක්‍ය රජ්ජුරුවන් නම් ශාක්‍ය කුමාරයන් සමීපයට නොත් මේසේ කිවුය. මේ අනුරුද්ධ ශාක්‍ය රාජ කුමාරවරු සත්ඥයන් එකල්හේ කෙනෙක් නැත්තාහ. එසේ හෙයින් තෙපි නෝ මහණ වව මම නම් මේ වෙමිසි කිවුය. එබස් ඇසූ අනුරුද්ධ කුමාරයෝ කියන්නෝ මහණ වව මම නම් මේ ඉතා සිවුමැල්ලෙමි, එසේ හෙයින් මම ගිහිගෙයි මහණ වෙන්නේ බැහැන් වහාම මහණව මහණදම් පුරන්නට අසමර්ථයෙමි, නුඹවහන්සේ මහණදම් පුරන්නේ නම් මම ද මේ තොපට ගිහිගෙයි වසන්නවුන් විසින් කළමනා කම්හැර මේ සියලු සිරිසැප සියල්ල අත්හැර මහණ වෙමි. ඒ මා කියන්නාවූ වචනය එසකව අසව.

පළමුකොට කුඹුරු සැලිය යුත්තේය, කුඹුරු කාවා වැලිපිය යුත්තේය, වපුරවා වප්පැන් කපා අලු යුත්තේය, පප්පැන් කපා අලමා නැවත කිය කියන් කුඹුරෙහි දිය බැන්ද යුත්තේය දිය බැඳ ක්‍රමයෙන් පොහොසත් කල්හි නෙල්ලිය යුත්තේය, නෙලා ඉක්බිති පොහොසත් පැහැසිය කැටි අවා දැවිය යුත්තේය, පොහොසත් දවා ඉක්බිති කොලුලැවිය යුත්තේය, කොළුලවා ඉක්බිති කඳුකළු යුත්තේය, කඳුකරවා ඉක්බිති හලමිටි කොඩුවෙයි යුත්තේය, කොඩු කපා ඉක්බිති මැඩවිය යුත්තේය, මැඩවා ඉක්බිති පිදුරු පියා යුත්තේය' පිදුරු එවා ඉක්බිති රඹුගසා අටි යුත්තේය, රඹුගසා ඉක්බිති යුලඟට පැ පැහැස යුත්තේය, පැස ඉක්බිති වීවැහැ මෙහෙයැයි කියා ගොටුකුලට නෙත්වා ලැවිය යුත්තේය, වී කොටුකුල ලවා ඉක්බිති තැනෙ අවුරුද්දෙකින් මෙසේම කළ යුත්තේය, මෙසේම කළයුතුයයි කියා කම්හැර නොයෙවෙන්නේය, කම්හැරයෙකි කෙළවරෙක් නොපෙනෙන්නේයයි කිවුය.

එබස්ඇසූ අනුරුද්ධ කුමාරයන් විසින් බැණ්වහන්සේ! කවර කලෙක්හි කම්හැර නෙවේද කවර කලෙක්හි කම්හැරයෙකි කෙළවරක් පෙනේද කවර කලෙක්හි අපි උපයා කැපිල්ලෙකි කිරුත්සාහව පැතුවාහුය අනුබව කෙරෙමින් සතුටුව වාසය කරමෝදැයි කීකල්හි මල අනුරුද්ධ කුමාරයෙනි! ඊළඟට තෙක් එහා දවසකුත් කම්හැර නොනෙවෙයි. කම්හැරයෙකි කෙළවරක් නොපෙනෙයි. කම්හැරයෙකි කෙළවරක් නැතිව තිබියදීම දෙමව්පියන්ගේ ඇතන් ඔත්තෝද මිය පරලොව යියාසුයයි මහානාම ශාක්‍ය රජ්ජුරුවෝ අනුරුද්ධ කුමාරයන්ට කිවුය එබස් ඇසූ අනුරුද්ධ කුමාරයෝ එසේවීනම් මහන් වහන්ස! නුඹවහන්සේ ගිහිගෙයි වැස සම්පත් අනුභවකළ මැනව, මම බුදුරජාණන් වහන්සේ සමීපයෙහි මහණව මහණදම් පුරමියි කිවුය

ඉක්බිත්තෙන් අනුරුද්ධ ශාක්‍යකුමාරයෝ මැනියන් සමීපයට ගොස් කියන්නෝ මැනියන් වහන්ස! මේ ගිහිගෙන් ගොස් පැවතයෙහි මහණ

මහණදම් පුරමි කැවැත්තෙමි. මහණවීමට මට අනුදත මැනවැයි කිවුය. එසේ කී කල්හි අනුරුද්ධ නම් ශාක්‍යකුමාරයන්ගේ මැනියෝ කුමාරයන්ට එසේ කිවුය. පුත! තෙපි දෙමැයෝ නම් මට ඉතා ප්‍රියය, සිත්කලුය, මන වඩන්නය නොප දෙදෙනා මළ විවේක ඉන් පසු හැරියේ වෙන්වන්නා වෙන්නෙමු. එසේ හෙයින් නොප දෙදෙනා ජීවත්ව ඉන්දදී මහණ වොකැරෙන්නෙමි. දෙවැනිවත් කුන්වැනිවත් අනුරුද්ධ කුමාරයෝ මිනිසුන්ට කියන්නෝ මැනියන් වහන්ස! මම ගිහිගෙයි මහණ වුව මැනිය

නොසිතා සැපයේ හොත් මහණවරයි කිවුය. නැමතද දෙවැනිවත් තුන්වැනි වත් අනුරුඬ කුමාරයෝ කියත්නෝ සොඹිනි භද්දිය රජපුරුවන් වහන්ස! වැඩිය මැනව, අපි දෙදෙනම් හොත් ශාක්‍යයෙකි මහණව මහණදම් කරමු කිවුය

එතම්හෙකි ඔහුමෘතයෝ තත්‍යාවාදිය. එසේහෙයින් භද්දිය නම් ශාක්‍ය රජ්ජුරුවෝ අනුරුඬ කුමාරයන්ට කියන්නෝ සබඳ අනුරුඬ කුමාරයෙනි! එසේවීනම් ඔත් අවුරුද්දක් බලව ඔත් අවුරුද්දක් සබඳ අනුරුඬ කුමාරයෙනි! හොත් මහණ වමහයි කිවුය. එවිට අනුරුඬකුමාරයෝ රජ්ජුරුවන් දෙදෙනම් ඔත්අවුරුද්දක් කල් ඉතා බොහෝය. ඔත්අවුරුද්දක් බලව පස්අවුරුද්දක් බලා ඉදිනට වනැයි කිය. එසේවීනම් යාවුරුද්දක් බලව පස්අවුරුද්දක් බලා ඉදිනට හොත් මහණවමහයි භද්දිය රජ්ජුරුවෝ කිවුය. අනුරුඬ කුමාරයෝ දෙදෙනම් රජ්ජුරුවන් වහන්ස! අවුරුද්දක් කල් ඉතා බොහෝය. අවුරුද්දක් බලව සත්මසක් අවුරුද්දක් බලව සත්මසක් ඉවසා ඉදිනට නොසිතිමැනැයි කිය. එසේවීනම් සබඳ අනුරුඬකුමාරයෙනි! බල වූ දිනට මහණවමහයි කිවුය. රජ්ජුරුවන් වහන්ස! සත්මසක් කල් ඉතා බොහෝය සත්මසක් ඉවසා ඉදිනට වනැයි අනුරුඬකුමාරයෝකීහ. එසේවීනම් සමසක් බලව තවද පස්මසක් බලා ඉදිනට මසක් හුන්මසක් දෙමසක් දෙපෝයක් බලව දෙපෝයක් කල්තිය කල්හි දෙදෙනම හොත් මහණවමහයි කීය. සබඳ රජ්ජුරුවන් වහන්ස! දෙපෝයක් කල් ඉතා බොහෝය. දෙපෝයක් කල් බලා ඉදිනට වව නොසිතිමැනැයි කිවුය. එසේවීනම් ශාක්‍ය අනුරුඬ කුමාරයෙනි! යම් පවණ කලකින් දරුවන් හා මල්බැසත්ව රාජ්‍යය පාවාදී අවවාදානුශාසනා කෙරෙත් නම් එවණෙහි සත්‍යයක් කල් ඉවසුවයි කිවුය. අනුරුඬ කුමාරයෝ එබසට සතුටුව වැඳ භද්දිය රජ්ජුරුවන් වහන්ස! සත්‍යයක් නම් බොහෝ කාලෙක් නොවෙයි. එය මෙණ කල් ඉවසන්නෙමු මේදැයි කිවුය.

ඉක්බිත්තෙන් භද්දිය ශාක්‍ය රජ්ජුරුවෝය, අනුරුඬ කුමාරයෝය, ආනඤ්ජ කුමාරයෝය, භගු කුමාරයෝය, කිම්බිල කුමාරයෝය, දෙදෙනෙක කුමාරයෝය ඝන මොහු සදෙන උපාලි නම් කපුවා හා යමින වෙර බෙහෙ ශිවිරය සෙනහ හා සමග උයනට උදහන ක්‍රීඩාවට යෙන්නම් එපමිදෙන්ම ශිපුරය සෙනහ හා සමග මහණවන්නට නික්මුණහ ඔහු ඇමදෙන දුටු හොත් සේනාව රඳවා අන් රාජ්‍ය සීමාවකට පැමිණ නවත් නවත් පලන් ආභරණ ගලවා උපුරුවළුවේ පොදියක්කොට බැඳ උපාලි නම් කපුවට කියන්නාහු එම්බා උපාලිය! මේ ආභරණ භාණ්ඩය ඇරගෙන නැවිය සුවපලායව තට ජීවිකානුභාය දත්වා රැකෙනට මෙපමණෙක්ම යැයෙන්නේයැ කිවුය.

ඉක්බිත්තෙන් උපාලි නම් කපුවා ආභරණ පොදිය ඇරගෙන පෙරලා එන්නට සිටී නැගෙන්නවුට මෙසේවූ සිකිවිල්ලෙක් විය, ශාක්‍ය රජරුවෝ නම් ඉතාම වරප්‍රසාදය, ඵරුෂයෝය, මේ කපුවා කුමාරවරුන් මරාපියා ආභරණගලවා පොදියබැඳගෙන සුවර රැදුණ රජදරුවන්

හෝත්නේ මා දෙවාපියන්වත් නිසිසේක. එසේහෙයින් මෙබඳුවූ ශාක්‍යකුමාර රුවු පවා මහයන්ත් හා සිසියෙකි ඇදුම් හැර නිස්ම මහණවෙති. මට වූකලී මහණ්ම්දැයි උපාලි නම් කපුවා ආභරණ පොදිය ඉදු සියලු ආභරණම නිමවූ ආරක්ෂකින්වයි කියා ඒ භද්දිය රජ්ජුරුවන් පුඛාහකොට ඇති කුමාරවරුන් සමීපයට පැමිණි කල්හි කියන්නාහු ශාක්‍ය උපාලි නම් එන්නහු දැන සමීපයට පෙරලා ආශෙකිදැයි කිහ. එකල්හි මිතුල් ඇත්! තුමන්ගේ අප සමීපයට පෙරලා ආශෙන්නට සිටී මම සිතන්නෙමු කියන්නේ සොඹිදරුවනි! නුවරව නික්මෙන්නට සිටී මම සිතන්නෙමු කියන්නේ නම් වරක්ෂයෝය එරුෂයෝය මෙතෙක් කුමාරවරුන් රජදරුවෝ නම් ආභරණ ගලවා පොදිය බැඳගෙන පලා ආශයි නුවර උන් රජදරු වන්වහන්සේ මා මරවාපියන්වත් නිසිසේක. එසේ හෙයින් මෙබඳුවූ ශාක්‍ය රජ්ජුරුවන් වහන්සේ පවා රාජ්‍යශ්‍රී හැර යිසියෙන් නිස්ම මහණවනසේක. ඒ වූකලී කියනුම කරවටේදැයි යිනා සොඹිපුත්‍රයෙනි! මම ඒ ආභරණපොදිය බැඳ සියලු ආභරණ හැර එල්වා යම් සෙනෙක් දුවුනු නම් උතුරු ඇර ගිය සියලු ආභරණ ගසක

පවත්වයි. සැමියනි! එකා නහයෙන් මේ ආයුෂ්මත්වූ හද්දිය මහණ වහන්සේ ණාතකයෙකි ඇවැමි නැතිව හෝ බඩුසරවඩුකමින් තමන් අනුභවකළ රාජ්‍යශ්‍රී සැපයම බලකමින් ආරණ්‍ය වෘක්ෂමූල සුඛයට පැමිණි බවා සැපය බවා සැපය,යි එක්වන් උදන් අනන්ති සේක.

ඉක්බිත්තෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ එමත් අසා ඒ මහණ මොණෙ! නෙවි වේසේ මා කී නියාව කියා හද්දිය සථවිරයන් වහන්ස! ඇවැත්වූ හද්දිය සථවිරයන් වහන්ස! බුදුරජාණන්වහන්සේ කාදවාසේකැයි කියා කැදවාගෙන එමයි වදාළසේක. ඒ ගිහිසුහු බුදුරජාණන්වහන්සේට ප්‍රතිවචනදී හද්දිය සථවිරයන් කරා නොස් ඇවැත්වූ හද්දිය සථවිරයන් වහන්ස! වන සේකැයි කීවුය. එසේද ඇවැත්නි! කියා ආයුෂ්මත්වූ බුදුහු වහන්සේ ඒගිහිසුහුන්ට ප්‍රතිවචනදී බුදුරජාණන්වහන්සේ කොට එකත්පස්ව හුන්සේක එකල්හි බුදුහු හද්දියෙනි! වෘක්ෂමූල සුඛාරාමයට පැමිණ ඉවා සැපය ඉවා සැපය,යි එක්වන් උදන් අනනුදැයි විවාළසේක එසේය සවාමීනි! යි දැන්වූකල්හි තෙපි තවර අවි කොටියාසයක් සලකා ආරණ්‍ය වෘක්ෂමූලය සුඛාරාමයට පැමිණ 'අහෝ සුඛා අහෝ සුඛා' යි එක්වන් ප්‍රීතිවාක්‍ය පවසවූයුදැයි තත් විවාළසේක.

සැමියනි! පෙර මා රාජ්‍යශ්‍රී අනුභව කරනකල්ම ඇතුළපිට අතැතිය රැකවලුත් ඉතා තරවන්නේය අන්තඃපුරයෙන් පිටත රැකවලුත් ඉතා තරවන්නේය ඇතුළ නුවර රැකවලුත් ඉතා තරවන්නේය. ඇතුළ ජනපදයෙහි රැකවලුත් ඉතා තරවන්නේය. සවාමීනි! එසේ බලවත්වූ රැකවලින් රැකවලුත් ඉතා තරවන්නේය සවාමීනි! එසේ මහු මහල් තලෙහි වසන්නේම හඟපත්ව උද්වෙග ඇතිව සැතපෙන්නේ තම නැතිඅඟනා මෙසෙම. දැන් වූකලි සවාමීනි! මම අරණ්‍යවෘක්ෂමූල සුඛාරාමයට පැමිණියෙම නිර්භීතව උද්වෙග නැතිව සංකා නැතිව කැළඹෙන්නේ නැතිව රැකවල් ලැබීමෙහි උත්සාහයක් නැතිව මන් නැතිව අසුන්නිසා රෑ වන්නොමි වෙනෙහි එසන්නාවූ මෘග පක්ෂිජාතීන් මෙන් කිසිවෙක්හි අල්ලා ගෙක් නැතිව නිර්භීතව වෙසෙම. සවාමීනි! මම මේ අවිකොටියාසය සලා ආරණ්‍ය වෘක්ෂමූල සුඛාරාමයට පැමිණ 'අහෝ සුඛා අහෝ සුඛා,යි එක්වන් ප්‍රීතිවාක්‍ය පවත්වමියි දැන්වූසේක.

ඉක්බිත්තෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ උන්වහන්සේට ප්‍රසාදය ඇති සේක් යම්සක්‌වූයේ සන්තානයෙහි ක්‍රෝධ මානාදී අකුසල ධර්මයෝ තුන් භාවනා දෘෂ්ටි උවේදද දෘෂ්ටි සඤ්ඤොජනවූ භවාභවය ඉක්මි සිටියේද පසළු සොක ඇතිහොයින් සන්තුෂ්ටවූ සිත් ඇති ඒ උභතෝ පුරුෂයා දෙවියන්ගේ හැම්වේලෙහිම රක්‍ෂා ඇත්තෝ වේදැයි මෙසේ හද්දිය සථවිරයන් වහන්සේ ප්‍රසංසාකොට ඒ අනුපිය නම් නියම ගමින් නික්ම කොසඹෑ නුවරට ගිය කොසඹෑනුවර නියා ඝොසිතාරාමයෙහි වැඩවසනසේක. එකල්හි දෙවදත සථවිරයන් වහන්සේ එක් දවසක් තමන්වහන්සේ තවර නම් සෙනසුන

පාලනා රාජකන්කාර උපදවම් දෙහෝ යි සිතනසේක් මේ අජාසත් කුමාර සත්‍රුවන්සේය. මිතු ඇතිවන කැනැත්තෝය එසේ හෙයින් මේ අජාසත් කුමාරයන් පසදවාගෙන ලාභ සත්කාර ඉපදවූයෙම් ඒම නම් යකපත් වන්නේය. මිතු නා ගිවුරු නැත්පත්කොට සමා රජ්‍යභනුරට නොස් එහි පිහිටම්ය.

ඉක්බිත් ඒ දෙවදත්ත සථවිරයන් වහන්සේ තමන්වහන්සේයේ ශ්‍රමණ ඇතඹාන කොට බාල කුමාර රූවක් මවා සති මෙබලාවක් පැළඳ අජාසත් කුමාරයන්ගේ ඇතෙකුයි පෙනී සියසේක. ඒ අජාසත් කුමාරයෝ දැක්කේ: උන් හඟපත්වූ නියාව දැන දෙවදත්ත සථවිරයන් වහන්සේ සමීපයෙහි: නෙට බවුදැයි කීසේක. එසේමය ඔම් නෙට බවුදැයි කීසේක. ඒ දෙවදත්ත සථවිරයෙම් කී සැල්ලි සවාමීනි! ඉදින් නුඹවහන්සේ මේ කුමාර රූපය අතහැරා කොට ශ්‍රමණරූපයෙන් අසිපුඹයෙහි සිටුවා නොට පාසිවුරු ධරා ශ්‍රමණරූපයෙන් අජාසත් කුමාරයන්ගේ සමීපයෙහි සිටිසේක, එකල්හි අජාසත් කුමාරයෝ දෙවදත් තෙරුන්වහන්සේ වන්දනාමාන කොට ඔබවහන්සේ මේ ඉර්ධි ප්‍රාතිහාර්‍යයි පෑ දවස ඔව උදෑහන පන්සියයක් රථ ඇතුන් උපස්ථානයට යෙහි වත්වසුන් පන්සියයකුන් නිරන්තරයෙන් දිය දුන්නාට පැබවූහ.

ඉක්බිත්තෙන් මෙබඳුවූ ලාභසත්කාරයෙන් නා කීර්තියෙන් මඩනා ලද්දාවූ ඒ දෙවදත්ත සථවිරයන් වහන්සේට මමත් කිසුසඛ්‍යයා නැත්තේය කෙරෙමියි මෙබඳුවූ පාපඛ්‍යාසයෙක් උපන්නේය, ඒ යිතු සිත ඉර්ධියෙන් පිරිනුණුසේක, එසමයෙහි ආයුෂ්මත්වූ මුගලන් මහතෙරුන්වහන්සේට උපස්ථායකවූ සකුඛ නම් කොලිය පුත්‍රයෙක් කාලඤ්ඤා නොට එක්කරා මනොමයවූ දිව්‍යනිර්ඣාණයෙහා උපන්නේ මුගලන් මහතෙරුන් වහන්සේ නරා අවුත් මෙසේ කීය, සවාමීනි! දෙවදත් තෙරුන්වහන්සේ (ලාභ සත්කාරයෙන් මඩනාලද යිත් ඇති කැනැත්තන් වහන්සේ) ව මම කිසුසඛ්‍යා පරිහරණය කෙරෙමියි මෙබඳුවූ පාපඛ්‍යාසයෙක් උපන, ඒ යිතු සිත ඉර්ධියෙන් පිරිනුණුසේක් ම මෙය සවාමීනි! දෙවදත් මහතෙරුන්වහන්සේ වැඳ පැදකුණුකොට එතැන්හිම අතුරුදන් වූහ.

ඉක්බිත්තෙන් මුගලන් මහතෙරුන් වහන්සේ සවීඤයන් වහන්සේ ළඟට ගොස් වැඳ එකත්පස්ව ඉඳ දන්වනසේක් සවාමීනි! මට උපස්ථාය කළු සකුඛ නම් කොලිය පුත්‍රයා එක්කරා මනොමයවූ දිව්‍ය නිකායෙක උපන් තැනැත්තේ මානසම්පයට අවුත් කියන්නේ සවාමීනි! දෙවදත් මහ තෙරුන් වහන්සේ (මානයෙන් මඩනාලද තැනැත්තන්වහන්සේ)ට මමත් කිසුසඛ්‍යා පරිහරණය කෙරෙමියි මෙබඳුවූ පාපඛ්‍යාසයෙක් උපන, එසේ සිතූ සිත හා ඉර්ධියෙන් පිරිනුණුසේක් වේදැයි කියා සවාමීනි! ඒ සකුඛ නම් දිව්‍ය පුත්‍රයා මා වැඳ පැදකුණුකොට එතැන්හිම අතුරුදන්වියයි දැන්වූසේක, ඒ ඇයු සවීඤයන් වහන්සේ වදරණසේක් මෝඝල්ලායනය තෙරුනේනි! ඒ සකුඛ නම් දිව්‍යපුත්‍රයා පරසිත් දැන යම්කිසියක් කී නම් ඔහු කී වප සත්‍යයෙම

එන්නේයැයි වදාළසේක, මුලින් මහතෙරුන් වහන්සේත් තුන්වැනිවත් දෙවිදත් තෙරුන් නම් දිවසෙනුයා යමක් කීවාම අනු කීවැ"ත් වීමම වන්නේ හොත්නේයැයි දැන්වූසේක, එකල්හි සරීඤයන් වහන්සේ සත්‍යවාදියෙනි! මේ මහ රුකටයිගව අත්කිලි තෙතොතුන්වත් සමාවේ ල් කුවත් පුරුෂයා තමා කෙරි අහාරයෙන් කෙමෙමි ජීවත්වන්නේ වදාළසේක.

ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවත්වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ තොයෙක් කරුණු වදාරා කොසොල්පුවරින් කීක්ම රජගහනුවරට වැඩ රජගහනුවර කිහිප වහන්සේ කරා පැමිණ දන්වනසේක් ඔබාමැනි! දෙවිදත් තෙරුන්වහන්සේ අජාසත් කුමාරයෝ පන්සියයක් රථයෙන් පිරිවරාගෙන් කරන්නාහුය. වසුන් පන්සියයකුත් කිරි ගන්නාසේ උදයන සවස උපස්ථානයට පැමිණෙති. එකල්හි සරීඤයන් වහන්සේ වදාරණසේක් මහණෙනි! දෙවිදත්ත පාපිච්ඡයි. මහණෙනි! යම්සේ චණ්ඩවූ මියුකුකුරුවකුගේ කොකාපුවගෙහි තබාලූ වියත් මිදපු නම් එකල්හි.ඒ මියුකුකුරුවා වට වටාලා ඉතාම වණ්ඩව මිරිවරා ගොස් උදයන සවස උපස්ථාන කෙරෙන්නම පන්සියයක් රථ නිරාහාරයෙන් තබා දෙන්නම් ඒ ලාභ සත්කාරය නිසා දෙවිදත්ත සාරීඤයන්ව ආත්මවධය පිණිස ඵලදායක ලාභ සත්කාරාදිය පතළමිය, මහණෙනි! මිනිස් වේද යම්සේ ගුණයන් ආත්මවධය පිණිස ඵලදායක පරිතාකිය පිණිස වදුරන ගැබ් ගනීද යම්සේ බවගස් ආත්මවධය පිණිස ඵලගනීද පරිතාකිය පිණිස ගැබ් ගනීද යම්සේ අජාතීය වේලඹ ආත්මවධය පිණිස ගැබ් ගනීද පරිතාකිය පිණිස ගැබ් ගනීද මහණෙනි! එපරිද්දෙන්ම ආත්මවධය සඳහා දෙවිදත්ත සාරීඤයන්ව ලාභ සත්කාර හා කීර්ති උපන, බලවත්වූ විනාශය සඳහා දෙවිදත්ත සාරීඤයන්ව ලාභ සත්කාර හා කීර්ති උපනැයි වදාළසේක.

ඉක්බිත්තෙන් සරීඤයන් වහන්සේ සිව්වණක් පරිෂත් පිරිවර සැමට පරිද් ඔබසේ වැඩසිඳ ඛ්‍රිදේශනා කරනසේක, එකල්හි දෙවිදත් තෙරුන් වහන්සේ ත්‍රුනාස්නොත් නැඹී මහාකොට බැඳ තොරා සරීඤයන් වහන්සේට නමස්කාරකොට දෙතොත් බුදුනෙකි බැඳ කියන්නාවූ ඝාතී දැන් බුදුරජාණන් වදන්සේ වැඩිව සියසේක, පස්වීම වසට පැමිණියා එසේහෙයින් යතිඤයන් වහන්සේ ගිහුසඞ්ඝයා පරිහරණය කිරීමේ මහත්තයාව දැඩිවම් සැපය අනුභව කෙරෙමින් වාසය කරන්නේ වයි මට භික්ෂු සඞ්ඝයා වහන්සේ ඇරිසියක සේක්වයි මම භික්ෂු සඞ්ඝයා පරිහරණය කෙරෙමියි කීසේක. එකල්හි සරීඤයන් වහන්සේ දෝෂය යෙකි! කොකාලිකතෙමේ භික්ෂු සඞ්ඝයා පරිහරණය කරන්නට නොහි

අණිතකොවෙහු මරණසේක දෙවැනිවත් තුන්වැනිවත් දෙවිදත් තෙරුන් වහන්සේ මම භික්ෂූන්ගෙයි වදාරා දෙවදත්තයෙනි! සාරිපුත්ත මෝද්ගල්ලායන මහාකාශ්‍යප වැනි ස්ථවිර භික්ෂූන්වහන්සේ පරිහරණය කරන්නට පවා නොදෙමි කොට දෙවදත්ත ඔබ ලාභ සත්කාර කුමක්කිසා පාවාදෙමියි වදාළ එකල්හි දෙවිදත් තෙරුන්වහන්සේ සරාරික පමිද් මඩ්‍යයෙහිදී බුදුරජාණන් වහන්සේට උත්තමාංගයෙන් පහළුවන වෛරබැඳීමවිය.

ඉක්බිත්තෙන් දෙවිදත් තෙරුන්වහන්සේ අජාසත් කුමාරයන් කරා ගොස් කියනසේක් කුමාරයෙනි! පෙර මනුෂ්‍යයෝ දිඝායුෂ්කයෝය දැන් මනුෂ්‍යයෝ ඉතා අල්පායුෂ්කයෝය. එසේහෙයින් තෙපි කුමාරවූ සිවුම රාජ්‍ය නොලැබ කාලක්‍රියා කෙළේනම් කාරණා නොවෙයි, තෙපි රජවූ රජ්ජුරුවන් මරා රජ්ජුරුවෝ, බුදුන් මරා බුදුවෙමියි කීසේක. එකල්හි අජාසත් කුමාරයෝ ආත්මවූ දෙවදත්තඋත්තමස්ථවිරයන්වහන්සේ මහත්වූ ඉඩසාහනාව ඇතිසේක එදවසෙහි දැන වීනා නොදැන කොකියනසේකැයි කලවේ සිරියක් බැඳ ගෙන විසි ඇදි දෙවන දවල් බමා ඉසිකරුව ඇත මැත මල බලා සෑක ඇතිව තැතියෙන වඟ වහා අන්තඃපුරයට වන්නාසු රැකවල සිටි මනුෂ්‍යයෝ දැක අල්වයෙන පරීක්ෂාකරන්නාසු කලවේ බැඳි සිරිය දැක කුමාරයන් වහන්ස! කුඞ්ඛරපුඤ්ඤාජීවියෙක්දැයිකිවුය සැබෑයෙනි! පියාණන්වහන්සේ ජීවග්‍රහණ කැමැත්තෙයි කීසේක. පියාණන්වහන්සේ මරන්නට වුයොකකොට උත්සාහවූවෝ නවුරුද්දකි විවාහකල්හි දෙවදත්තඋත්තමස්ථවිරයන් වහන්සේ තිසොවතලදේසේකැයි කිවුය. එසේ ඇසු සමහර අමාත්‍ය කෙනෙක් අජාසත් කුමාරයනුත් දෙවිදත් තෙරුන්වහන්සේත් සියලු භික්ෂූන්වහන්සේත් මැරිය යුතුයි මන්ත්‍රණය කළහ, සමහර අමාත්‍යකෙනෙක් අජාසත් කුමාරයනුත් දෙවිදත් තෙරුන්වහන්සේත් මැරියයුතුයි කිවුය, සමහර අමාත්‍යකෙනෙක් භික්ෂූන්වහන්සේ කළ අපරාධයෙක් නැත. අජාසත් කුමාරයනුත් දෙවිදත් තෙරුන්වහන්සේත් මැරියයුතුයයි කිවුය, සමහර අමාත්‍යකෙනෙක් අජාසත් කුමාරයනුත් දෙවිදත්තෙරුන්වහන්සේත් භික්ෂූන්වහන්සේත් මැරිය යුතුයි කිවුය, සමහර අමාත්‍ය කෙනෙක් රජ්ජුරුවෝ සතයෙනි! කොහේ හෝ මහාමාත්‍යයන් මිසුන් කෙසේ මන්ත්‍රණය කරණ ලදැයි විවාළෝය, සමහර අමාත්‍යකෙනෙක් කුමාරයනුත් දෙවිදත් තෙරුන්වහන්සේත් භික්ෂූන්වහන්සේ කළ අපරාධයෙක් නැත, එසේ නෙවෙන් උන් වහන්සේලා නොමැරිය යුතුය, කුමාරයනුත් දෙවිදත් තෙරුන්වහන්සේත් මැරිය යුතුයයි කිවුය, සමහර අමාත්‍ය කෙනෙක් කුමාරයනුත් දෙවිදත් තෙරුන්වහන්සේත් භික්ෂූ සඞ්ඝයාවහන්සේත් නොමැරිය යුතුය, රජ්ජුරුවීන් වහන්සේට දන්වමිනැ, දැන්වූකල යමක් කිරීමෙන් එලෙස කරමිනැයි මන්ත්‍රණය කළාහුයයි කීහ.

එවිත් ඇතු බිමිසර රජ්ජුරුවෝ කියස්සා! තනතෙනි! බිමිසර රජ
යන් සඛියෝත් කුමක්කෙරෙන්ද? බුදුරජාණන්වහන්සේ එසිත් පවසා වදා
දහසාසථවරයන්වහන්සේට රජගහනුවරදී ධර්මාශෝක කඩිය කරකැවූ
පලමු දෙවදහසාසථවරයන්වහන්සේයෝ අත් ධර්මාශෝක.
සෙක. දෙවදහසාසථවරයන්වහන්සේ කෙසිත් වවසිත් යම් අදිෂ්ඨ
ලෝ නම් ඒ අදිෂ්ඨයෙන් බුදුහුත් ධර්මයත් සංඝයාත් නොදැන්ම
දෙවදහසාසථවරයෝම ඒ අදිෂ්ඨයෙන් ප්‍රකාශව දැක
නාන්වහන්සේ වසින් දෙවිදත්මහතෙරුන්වහන්සේට පලමුවෙ
ප්‍රකාශනීය කළිය කරණලද්දේයයි කියා යම් මහාමාත්‍ය කෙනෙත්
හුත් දෙවිදත් තෙරුන්වහන්සේත් හිසුසංඝයා, වහන්සේත්
නිවුද සමගරු හිසුන්වහන්සේ කළ අපරාධයෙක් නැත.
දත් තෙරුන්වහන්සේත් මැරියයුතුයයි කිවුද ඔවුන්
තුරෙහි තුබුන. යම් අමාත්‍යකෙනෙක් කුමාරයනුත් නොමැරියෙනා
දත් තෙරුන් වහන්නේත් නොමැරිය යුතුන. හිසුසංඝයාවහන්සේ
නොමැරිය යුතුහ. රජ්ජුරුවන්වහන්සේට දත්වමින
එතැම් එලෙස කරමියයි කිවුනමුත් කැමිදෙනා උගස් තනතුරෙහි තුබුය.

ඉක්බිත්තෙන් බිමිසර රජ්ජුරුවෝ අජාසත් කුමාරයන් කැඳවා කුමාරයෙනි! කුමක්නිසා නෙපි මා මරනු කැමැත්තහුදයි විචාළහ. රාජ්‍යය නිසා නුඹවහන්සේ මරනු කැමැත්තෙම කි කල්හි ඉදින් නෙපි මා රාජ්‍යයනිසා මරනුකැමැත්තනු විනම් මේ නොපමේ රාජ්‍යය මේදැයි කියා අජාසත් කුමාරයන්ට රාජ්‍යය පාවාදුන්හ. ඉක්බිත්තෙන් අජාසත් කුමාරයා රාජ්‍යයට පැමිණ සෝවාන් පෙලෙහි පිහිටියාවූ ධර්මිකවූ පියරජ්ජුරුවන් අටි පන්ලේ කේදිවත්කොට ලුණු ඇඹුල් ගල්වා බලවත් වෙදනාවෙන් පීඩාකරවා ඔන් වැද්දනොදී ආහාරපානයින් ජීවිතක්ෂයට පැමිණවූහ. වෙසේ දෙවිදත්ත රුන්වහන්සේ අජාසත් කුමාරයන්ට නොයෙත් උපාය කියා සෝවාන්ඵල බිමිසර රජ්ජුරුවන් මරවා අජාසත් රජ්ජුරුවන් කරා නොස් මහරජ්ජුරුවෙනි තොපගේ මහදෙල බුදුහුන්පැමිණියේයයි කියේක. සවාමිනි! නුඹවහන්සේ මහදෙල කවරේදැයි විචාළකල්හි බුදුහු වරා මම බිදුවන්නා කැමැත්තෙමි කි මාගේ මහදෙලයයි කියේක. එසේකල අපවසින් මිථ්‍ය කළමනා කිවිදැයි කල්හි දුනුවායන් රැස්කරවයි කියේක ගහපත සවාමිනි කියා අජාසත් රජ්ජු රුවෝ අසුණවෙළ ධනුර්ධරයන්ගෙන් පන්සියයක් රැස්කරවා ඒ පන්සියයක් දෙනාගෙන් එක්නිස්දෙනෙකු තෝරාගෙන දෙවිදත් තෙරුන්වහන්සේ කිරි කරවයි කියා දෙවදහසාසථවරයන් සඩම්පයට ගවූහ. ඒ තෙරුන්වහන්සේ දුනුවායන් එක්යිස්දෙන අතරෙන් ප්‍රධාන දුනුවායා සඩම්පයට කැඳවා උදාන කිය! ශ්‍රමණ භාවත් ගෞතමයන්වහන්සේ හිජ්ඣකුව පතිහයෙයි විපහරන්ත. අසවල්වේලේ දිවාසථානයෙහි යක්ෂන්සරනසේක. තෝ එතැනට නොපැමිණ බුදුන් එළෙපවූ සීයකින් විද ජීවිතක්ෂයට පමුණුවා අසවල්මසින් එම්සි කියා කැවා නැවත අනික් දෙදෙනෙකුට කියනසේක් නෙපි දෙදෙන සිටි ඉතින් එස

කියනසේක් එසි නෙපි දෙදෙන ඔබ මරා අසවල් මසින් එවසි කියා එම දෙදෙනකු ඔවුනුසේක. නවද කියනසේක් නෙපි යතරදෙනා සිටි මසින් අසවල් මසින් දෙදෙනෙකු මරා එසි, නෙපි ඔවුන් මරා අසවල් මසින් එවසි කියා එම යතරදෙනෙකු සිටුවූසේක, නෙපි අවදෙන සිටි මසින් පුරුෂයෝ යතර දෙනෙක් එසි, නෙපි ඔවුන් මරා අසවල් මසින් එවසි කියා එමය අවදෙනෙකු සිටුවූසේක, නවද නෙපි තොලොන්දෙනා සිටි මසින් පුරුෂයෝ අවදෙනෙක් එසි, නෙපි ඔවුන් මරා අසවල් මසින් එවසි කියා එමය තොලොන්දෙනෙකු සිටුවූසේක, දෙවිදත් තෙරුන්වහන්සේ එලෙස කුමක් නිසිත කරවූසේක්ද යත් තවන්වහන්සේ කළ අකාරිය කිසිකෙනකුන්වත් නොකෙවා සඟවන ලෙසිනි,

ඉක්බිත්තෙන් ඒ නායක දුනුවායා කඩුව වමදරෙසි බැඳ එල්වාගෙන නියුවුරු වව බැඳගෙන මැඩකුදුන්න අතින්ගෙන සීසඟගන් වහන්සේ සඩම් පයට නොස් බුදුන් වදිමසි සිතා දුන්කෙසි දුනුදිය නාවා ඊය ඉවුවාගෙන ඇද අසුර කලපන්නව අසඹවිය සකල ශරීරය තදව ගතකලා මිරිකන්නාක් මෙන් වලපන්නවූ වෙදනාවව පැමිණියේය. ඒ දුනුවායා දුන්න උරය පුරා පරිදේවනා වලවන්වූ වෙදනාවව පැමිණියේය. ඒ දුනුවායා දුන්න උරය පුරා ගැහෙන සුසීඝම ඇදපුවාක්මෙන් මරණභයින් තැතිගෙන නිඟවලව සිටි සේය. එකල්හි සවිඤ්ඤාණන් වහන්සේ ඔහු දැක මධුරස්වර මසිදුවා නෝ නො බුදුරජාණන්වහන්සේගේ අවෙටාත්තරඝන ඔඝාල ලක්ෂණයෙන් විරාජමා නවූ ශ්‍රීපාද පද්මයෙසි වැටිසිඳ සවාමිනි! අතුනවූ මොහිවූ කාරණාකාරණා දැකගනු නොහෙන්නාවූ මා දෙසය මැඩපවත්නේය එසේ දෙඔවූ මම සේය. සවිඤ්ඤාණන්වහන්සේගේ ගුණ නොදන්නෙම් නුවණ නැති දෙවිදත් තෙරුන් වහන් සේගේ ඔසින් නුඹවහන්සේ මරන්නව ආඹ. එසේහෙයින් සවාමිනි! සාපරා ධවූ මාගේ දෙසය නොසලකා මට සමාකොට වදරන්නේ යහපතැයි කියා සමාකෙරවා එකත්පසව හුන්නේය. එකල්හි සවිඤ්ඤාණන් වහන්සේ ඕහව දුකව සමුදය නරෝධ මාගීයයි කියනලද චතුරාර්යසත්‍යය ප්‍රකාශකිරීමෙන් ධර්මදේශනාකොට සෝවාන් පෙලෙහි පිහිටුවා උපාසකයා! දෙවිදත් තෙරුන් කියින් නොනොස් අනික් මානසින් යවයි කියා යවූසේක. ඔහු යවා යන් මසින් ඔය එත්තරා රුකක් මුල වැඩලන්සේක.

ඉක්බිත්තෙන් ඒ නායක දුනුවායා නොඅ හෙයින් අන්‍යවූ දුනුවායෝ දෙදෙන මොහු කල්‍යාණවන්නව කාරණා කිමෙක්දැයි පෙරමෙන්ව යන්නාහු දක බලබාරිවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ දැක සඩම්පයට නොස් වැඳ එකත්පස්ව හුන් නේය. සවිඤ්ඤාණන්වහන්සේ ඔවුන් දෙදෙනාවත් චතුරාර්යසත්‍යය ප්‍රකාශ අසාව ධර්මදේශනා සෝවාන්පෙලෙහි පිහිටුවා උපාසකවරුනි! දෙවිදත් තෙරුන් කි මසින් නොයවි අන්‍ය මානසින් යවියයි කියා යවූසේක. මේ උපායෙන් අනෙවූ යතරදෙනාත් අවදෙනාත් සොළොස් දෙනාත් අවූත් උන් කල්හි චතු රාර්ය සත්‍යය ප්‍රකාශකොට ධර්මදේශනා සෝවාන් පෙලෙහි පිහිටුවා අතික් මා සින් යවූසේක. ඉක්බිත්තෙන් පලමුකොට ආමිවූ දුනුවායා දෙවිදත් මහ තෙරුන් වහන්සේ කරා පැමිණ සවාමිනි! මම සමයක් සම්බුද්ධයන්වහන්සේ ජීවිතක්ෂයට පමුණුවන්නට අසමර්ථවිමි. ඒ බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙස්වැ ඉර්ධි ඇතිසේක. මහත්වූ ආනුභාව ඇතිසේකැයි කිවුය. මෙසේ කියා කැවිතා

මිදුන්කරා හොත් බුදුරජාණන් වහන්සේ කීහා අපගේ මේ ගිහිකළ ගුණගරු හැමදෙනම සරිසඳුන්වහන්සේ සේම්පයෙකි. මහණව අතිශ්‍රේෂ්ඨ ධර්මය ලබා ක්ෂීණාශ්‍රව වූහ. මේ ප්‍රවෘත්තිය ගිහිසුහඩියා වහන්සේ කෙරෙකි ඉගෙනීමෙන් එකම සරිසඳුන් වහන්සේ කෙරෙකි මිසිර ගිහින් බොහෝදෙනා සෝවාන් ආදි ඵලයන්හි උත්සාහ කොළෝය. ඔබ හැමදෙනම සරිසඳුන් වහන්සේ බොහෝදෙනා සෝවාන් ආදි ඵලයන්හි වේදැයි මෙසේවූ කථාවක් උපදවා උන්හේය. එකල්හි නිසා සරිසඳුන් වහන්සේ කුන්කරා ගමෙන්ගින් එක්කරා ගමනාගින් ධර්මයහා මණ්ඩපයට වැඩි බුඩිඝාත මිත්‍රසෙයෙකි සුන්දරු බිදුනෙකි දිලිසෙන්නාවූ ඔකිරු මිදුල් තෙනෙහි දිලිසී වැඩසිද මහණෙනි! මා එන්නාට පූර්ව්‍යාශ්‍රයෙකි ඔබ්රු මිදුල් තෙනෙහි සුකනව උනුදැයි සිනම කථාවක් නොපව අධාලවිදියි විමාලකුල කාරණයෙන් වහන්සේ විසින් නොසිහන්නට වදුරනලද්දාවූ රාජකථා චෝරකථා සතරා කථාවසින් සුකනව උනුවෝ නොවම්හ දෙවදත්ත සෝවිසින් බොහෝදෙනා සරිසඳුන්වහන්සේ කෙරෙකි බබාඝාතයෙන් උත්සාහකළ නියාවත් ඔහු හැමදෙනා සරිසඳුන්වහන්සේ නිසා දිවිලත් වත් කියකියා උනුමිහයි දැන්වූකල්හි මහණෙනි! දැන් ඔහු නොවෙයි දෙවදත්ත සෝවිරයෝ සහි මා ම නිසා මා කෙරෙකි වගිර සිතින් බොහෝ දෙනා මරන්නට උත්සාහ කොළෝ වේදැයි වදුරා බිමෙන් නොසිටි උන් කල්හි ඒ සිසුන්වහන්සේ නිසා බොහෝදෙනා මිරන්නට උත්සාහකළ නියාව අප හැමට ප්‍රකාශය. අතීතයෙකි එකම හැනෑත්තට උත්සාහකළ නිසා බොහෝදෙනා මරවන්නට උත්සාහ කොළ බවයි. අප්‍රකාශය ප්‍රකාශකොට වදුළොත් ශාස්තෘන්හි අරාධනාවූ බිදුසු වදුළහේක.

හේ සෙසේදශන් ?

ඨිවගිය දවස බරණැස් නුවර පුෂ්පවතී නම් නුවරෙක් විය. ඒ නුවර වසවර්ත්ති නම් රජ්ජුරු කෙනෙකුන්ගේ පුත්‍රවූ **එකරාජ** නම් රජ්ජුරු තෙනෙක් රාජ්‍යය කරන්නාහ. එකරාජ නම් රජ්ජුරුවන්ගේ පුත්‍රවූ මනුෂ්‍ය නම් රාජකුමාරයෙකුනෙක් සුවරජනම කරන්නාහ. බ්‍රහ්මණයා නම් බ්‍රාහ්මයෙක් පුරෝහිත තනතුරෙහි සිව ඒ රජ්ජුරුවන්ට අවවාද දී ශාසනය කරන්නේය. ඒ රජ්ජුරුවෝ ඔහු නුවණැති බ්‍රාහ්මණයෙකැයි සිතා ඒ ගෙය මණ්ඩලයේ සිදී සියලු සත්ත්වයන්ගේ යුකති අයුකති විමාරණ ලෙස අධිකරණයට හාජ්‍ය කොළෝය. ඒ බ්‍රහ්මණයා නම් පුරෝහිතයා අග්‍රස්ථාන සිටියන් අකිම් කෙරෙකි.

ඉක්බිත්තෙන් එක් දවසක් යුකතියෙන් පැරදී එක් පුරුෂයෙක් අධිකරණ ශාලාසෙන් පිටරාගෙන නික්මෙන්නේ රාජසෙවයට ගන්නාවූ බාල කුමාරයන්ගේ දෙපය වැඳ වැඩිර සිටියේය. එකල්හි ඒ කුමාරයෝ පිරිවරුවූ පුරුෂයා මේ කිමෙක්දැයි කිවුය, සාමිනි! බ්‍රහ්මණයා නම් මවුබිරිඳ මිනිස්ය

ණහුවාසෙකි හොල්මකන්නේ මම මහු මිසින් අන්‍යස් කෙස පරාජය වූණුන කල්හි මම මහු අස්වසා ක්ෂීණය මණ්ඩලයට කැඳවා කෙස ගොස් යුකති විමාරා කිමිනැතැත්තකු කිම කියා, ඒ දැඩ මහණනා මහාසිත් සාධුකාරකාද පැවැත්වූහ රජ්ජුරුවෝ ඒ සාධුකාරයද අසා, මේ කිනම් ශබ්දයෙක්දැයි විමාරා මහු කුමාරයන් කියන් බ්‍රහ්මණයා නම් බ්‍රාහ්මණයා නවුරුකොට විමාරණලද්දේ, යුකතිය මහා සාධුකාර ශබ්දයයි කිහ නොවම්හ එතැන්හි පැවැත්වූ මේ සාධුකාර ශබ්දයයි කිහ

ඉක්බිත්තෙන් රජ්ජුරුවෝ එපවස් අසා කුමාරයන් අවුත් වැඳලාසිටි කල්හි සුක! නොපවසිසින් එක් යුකතියක් විමාරා පසිඳනා ලදදැයි කීහ. එසේය සේ.සින් නී කල්හි එසේවීනම් සුක! මේකෙන් පවත් නෙපිම විමාරවයි විනිශ්චය මණ්ඩලයට නායකකොට තුබුහ. එතැන් පටන් බ්‍රහ්මණයා නම් බ්‍රාහ්මණයාට යුක්තියෙන් විදිනා අය නැතිවූයේයයි තුමාර එතැන්හි ඉන් නියා වේද මට යුක්තියෙන් විදිනා අය නැතිවූයේයයි ඒ රජ්ජුරුවෝ අසාන බැඳ නොරකුරක් දෙමහයක්ම බලා ඇවිදින්නේය ඒ නගරයෙහි

නම් බ්‍රාහ්මණයා මේ මාගේ පඤ්චකුරා පිටුදකිනා, කලක් කිනා ඇවැ
සිතා දැන් වඤ්චකුමාරයන් ජීවිතක්ෂයට පමුණුවා මාගේ මිතුරෝ වූ
සකුටුවූ සිත් ඇතිව රජ්ජුරුවන්ට ආමන්ත්‍රණයකොට කියන්නේ රජ්ජු
වහන්ස! මේ ලොකයෙහිත්‍රවයෙහි අතිදුනයදී නොදැකියුතු කියන්නේ රජ්ජු
දුවූ කුසල්කොට සඩයීලොකයට ගන්නානුග. නුඹවහන්දේ එසේ
නොට සඩයීලොකයට වැඩිය මැනවයි කීය

ඉක්බිත්තෙන් රජ්ජුරුවෝ ඔහු අතින් විචාරන්නාහු මේ
යෙහි අයිදුකය නම් කවරේද? නොඑරිය යුත්තෝ නම් කවුරුද? ඒ
ණය මට කියා යාඇස් කරවිය දනුත් දෙමිය, එසේහෙයින්
විසඳුම මට නෝරා කියවයි කිවුය එවස් ඇසූ බ්‍රාහ්මණයා
කියන්නේ මහරජ්ජුරුවන්ගේ වහන්ස! නුඹවහන්සේට දැ
දෙනකු හා ප්‍රිය දුන් සතරදෙනකු හා අමුණෙකිනාවූ
සිටුවරුන් හා සඩාඩ්ඛයෙන් ඛ්වලවූ වෘෂභරාජයන් හා
අවශෙෂවූ සියලු ඇත් අස් ආදීන්ගෙනුත් සතර
සඩීවඤ්ඡකයකින් යාඇ කවයුන්නේය. මේ සියල්ලවුන්ගේ
කථා කලියේ ලේ වත්කොට ඒ වත්කළාවූ ලේ කලියෙන්
යාඇකරන්නාවූ රජ්ජුරුවෝ ශරීරය හා සමග දිව්‍යලොකයට
මහරජ්ජුරුවන් වහන්ස! තවද ශ්‍රවණ බ්‍රාහ්මණයන් හා දුසීමබී
සතෙන්ගේ දිව්‍යලොකයට යන්නට රජ්ජුරුවන් ඔසින් මං
මෙසේ දිව්‍යලොකයට යන්නට රජ්ජුරුවන් ඔසින් මං
යට යන්නට මං කියේය තවද අනෙක ප්‍රකාරයෙන් කාරණා
වන් කිවිස්වාඇත්තේය මෙසේ ඒ බ්‍රාහ්මණයා
කුමාරයන් තනි තැනැත්තවුන්ම ඇල්වූයේ ඒකම වසිරයෙන්
සිතකි සිතා ඒ කුමාරයන් මොහෝදෙනා අතරේ ලා ඔවුන් හා
නව යෙදුයේය. මෙසේ කථාකරන්නාවූ රජ්ජුරුවන්
මිණියාගේ බස් අසා අන්තඃපුර වාසී ජනයෝ හඬින්
පැහැර මහහඬින් හඬන්නට පවන්ඇත්හ. තවද මේ වචනය අසා
පුරයෙහි අවශෙෂ රාජකුමාරවරුන් හා රාජකුමාරිකාවරුන් හා අනු
කාවෝ එක පැහැර සියලු රාජාවනය එකඇඟාම කෙරෙමින් හැඬුවාහුය.
සියලු රාජකුලය කල්පාන්ත මාරුතයෙන් පැහැර එළෙන්නාවූ
සල්වහයක් මෙන් විය. බ්‍රහ්මඩාල නම් බ්‍රාහ්මණයා රජ්ජුරුවන්ට කියන්නේ
මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! කිමෙක්ද? ඇඇ කරන්ට එනසේක්ද? කෙස්
සේක්දැයි මිවාලේය.

එවස් ඇසූ රජ්ජුරුවෝ ආඩාඝ්‍යයෙනි! කුමක් කියවූද? ඇඇතෝ
දිව්‍යලොකයට යන්නෙමි වේදැයි කිවුය. බ්‍රහ්මඩාල නම් බ්‍රාහ්මණයා එස්
නේ මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! ගිරුකවූ දුවිලවූ අඛාත ඇති පසුසැවිලි
පැමිණෙන්නාවූ සඩයෝ! යාඇ කරන්නට අසමර්ථ වෙති. එසේ හෙයි
නුඹවහන්සේ එබඳු සඩයන්සේ නොව මෙකැනෙට කියල්ලම් රජ්ජුරුවන්
මැනවි. මම යාඇවාවයේ කල්‍යාණ කර්‍යානත කෙරෙමියි පියා තමාට සැනෙ

සුන්සඳ සේනාව හා මෙසෙකරුවන් ගෙන නුවරින් නික්ම යාඇවාවය
සඳහා පැමිණ වැට සත්වූයේය. ධාර්මිකවූ ශ්‍රවණ බ්‍රාහ්මණයන්ට
දුන්නේ සිතුමැයේ ඒනම් කරණා, නොඑන්නේයයි යාඇවාවය පටන්කොට වැට
පවත්නේ සිතුමැයි කියා පුරාතණයෙහි බ්‍රාහ්මණයන් විසින් කඹකලද්දේය.
රජ්ජුරුවෝත් රාජපුරුෂයන්කැඳවා කියන්නෝ එම්බා දරුවෙනි! මම මාගේ
දරුවන්ගේ හා සෙනෝවරුන් මරා යාඇ කොට දිව්‍යලොකයට යෙමි එසේ
නැවත නැමි නොවන් ඒ පුත්‍රදාරාදීන්ට කියා සියල්ලවුන්ම මෙතැනට
කැඳවාගෙන එවයි කියා පළමුකොට පුත්‍රයන් සතරදෙනම කැඳවාගෙන අවුත්
එක් තැනෙක්හි රැස්කොට සිටුවයි කිවූය.

එසේ ඇසූ රාජපුරුෂයෝ පළමුකොට වඤ්චකුමාරයන් සඩීවඤ්ඡට
ගෙන් කියන්නාහු කුමාරයන්වහන්ස! නුඹවහන්සේ මරා නුඹවහන්සේගේ
රජ්ජුරුවන් වහන්සේ දිව්‍යලොකයට යනු කැමැතිව නුඹවහන්සේ අල්වන
ලියිම අප එවූසේක්හයි කිය කවුරුන්ගේ බසින් මා අල්වන්නට එවූසේක්
ඇයි වඤ්චකුමාරයන් විවාල කල්හි බ්‍රහ්මඩාල නම් බ්‍රාහ්මණයාගේ බසින්කැයි
කිය. ඒ බ්‍රාහ්මණයා මාමේ අල්වාද? නොහොත් සෙස්සනුත් අල්වා මරවා
අල්වන්නේය. සඩීවඤ්ඡක නම් යාඇයක් කරවනු කැමැත්තෝයයි කිහ.
ඒ වඤ්චකුමාරයෝ සිතන්නෝ ඒ බවුණට සෙස්සවුන් හා වසිරසෙක්
නැත. විනිවය මණ්ඩලයෙහි අත්ලස් කන්නට නොලබම් සිතා මා එක
තැනැත්තහු හෙමේ වසිරයෙන් මොහෝදෙනා මරවන්නේය. පියාණන්
ඒකාන්තයේ ඉදින් දැනගතිම් නම් සියලු සඩයන් මරණින් හැලවීම මට හාරයයි
සිතා ඉක්බිත්තෙන් ඔවුන් හැම දෙනාවම පියාණෙනගෝ රාජාඥනයෙහි
සිටුය. එසද ඒ රාජපුරුෂයෝ කුමාරයන්ගේ, හද්දසේන කුමාරයෝය, සුර
නන්දසෙන සිටුවා අන්‍යවූ සුසඳ කුමාරයෝය, සඳ
කුමාරයෝය, යන තුන්බෑයනුත් නොනවුත් වඤ්චකුමාරයන් සඩීවඤ්ඡයෙහිම
සිටුවා සඩීහි! කුමාරවරුන් සතරදෙනාව නොඑන්හයි කියා රජ්ජුරුවන්ට
දන්වූය. රජ්ජුරුවෝ ඔවුන්ගේ බස් අසා දරුවෙනි! දැන් මාගේ දුන් සතර
දෙන්නා කුමාරවරුන් සතරදෙනා සඩීවඤ්ඡයෙහිම සිටුවයයි විධාන
සරන්නාහු උපසෙන්ඛ, කොකිලඛ, ඔදුගාඛ, වඤ්චකුමාරිය, යන කුමාරිකා
ඊරුන් සතරදෙනා ලඟට ගොස් රජ්ජුරුවන් වහන්සේ යාඇ කිසා කුමාරිකා
නැනෙක රැස්කොට සිටුවයයි කිවුය, ඒ රාජපුරුෂයෝත් එසේම කරවියයි
රජ්ජුරුවන්ට ප්‍රතිවචන දී ඒ කුමාරිකාවරුන් සඩීවඤ්ඡයට ගොස් ඔවුන් සතර
දෙනා අඩමින් වලපමින් සිටියදීම කැඳවාගෙන අවුත් මල්ඛෑයන් සමීප
යෙහි සිටුවූහ

ඉක්බිත්තෙන් රජ්ජුරුවෝ තමන්ගේ ප්‍රිය කාඤ්ඤවූ සිනෝවරුන්
දරුවනෙන එන පියාණන් සියොගකරන්නෝ මාගේ අලුත්සෙනිකැදිවූ විරසා
ණ සියවුන්ද, එරාපති නම් සියවුන්ද, සුසෙනි නම් සියවුන්ද, සුනසා නම්
සියවුන්ද, යන උතුම්වූ සුපැවත් සම්පන්නයෙන් යුක්තවූ මේ සිනෝවරුන්

සතරදෙනාට රජ්ජුරුවන් වහන්සේ ශාන්ත නීතා කැඳවනසේක්ම
ගෙන අවුත් එක්තැනෙක රැස්කොට සිටුවවයි කීවුය. ඒ රජ්ජුරුවන්
සතරදෙනාත් කැඳවාගෙන අවුත් කුමාරවරුන් සමීපයෙහි සිටුවූය.
ඉක්බිත්තෙන් රජ්ජුරුවෝ සිටුවරුන් සමීපයෙහි සිටින්නා
නියෝග කරන්නාහු සුණීමුඛය, භද්දිය, ඛාලය, චිත්තය යන
සතරදෙනාට රජ්ජුරුවන්වහන්සේ ශාන්ත නීතා කැඳවාගෙන
ගෙන අවුත් එක් තැනෙක සිටුවයි කීය. එසේ ඇසූ රාජපුරුෂයන්
සිටුවරුන් සතරදෙනාත් නෙකවුත් කුමාරවරුන් සමීපයෙහි සිටුවූහ.
රජ්ජුරුවන්ගේ දුදරුවන් හා ඔසෝවරුන් ආල්ලි කඳුකිති සිටින
සත්තියෝ කියවක් නොකිය සිටුවරු සතරදෙන වහාම සියලු
බොහෝදෙනා හා එක්ව සිටියහ. එසේනොසින් සිටුවරුන්
කුමරවරුට සත්තියෝ ඇලලිගෙන් රජ්ජුරුවන් වහන්සේ
රුන් මැරිය නොදෙමිහයි කියා සිටුවරුන් පිරිවරා ඒ සිටුපුත්‍රයන්
ගේ බහුවිධියා හා සමඟම රජගෙට ගියානුය ඉක්බිත්තෙන්
දෙනා නැගන් ඔසින් පිරිවරන ලදුව රජ්ජුරුවන් අතින්
ඉල්වන්නාහු රජ්ජුරුවන් වහන්ස! අප හැමිදෙනාගේ
කුඩම්මි තමා කුඹුවහන්සේව අති ගැඹීකලි මැනව. අපි
මේ කාරම්හ, නොකොටත් එසේ නොඅදහනසේක්වනම්
රැස්කරවා ඔවුන් මඬ්‍යයෙහි සුඛපතුඤ්ඡ ලවා ගැඹීකොට
කුඹුවහන්සේට නැඹී නියාව පුකීඤ්ඤ කරම්හයි කීය.
දෙනා ශාඤ්ඤකොටත් ඒ මිනිදුගෙය ලැබෙන්නට අසමර්ථවූහ,
ඝයෝ සිටුවරුන්ගේ බහුවිධියා හා අවශෙෂ ජන සමූහයා
නොව සිටුවරුන් සතරදෙන අල්වා ගෙන ගොස් කුමාරවරුන්
සිටුවූහ,

ඉක්බිත්තෙන් රජ්ජුරුවෝ ඇතුන් අසුන් ආදීන් යෙහෙ
විධාන කරන්නාහු අනඤඤඤ නම් ඇතිය, රාජසිරිය,
දඤඤය, යන ඇත්තු සතරදෙනා ශාන්තනීතා වහා ගෙනෙව්,
නම් අශ්වය, සුරම්බය, සුණීමුඛය, චිත්තකය, යන මේ අශ්වයින්
ශාන්ත සඳහා වහාගෙනෙව, තවද මාගේ ගව්‍යන්ට උතුම්වූ
ශුන්ද අවශෙෂවූ වතුර්දන්ත සමූහයන්ද වහා ගෙනවුව්,
චතුර්ඤ වශයෙන් ශාන්තවාරිය සඤ්ඤපයෙහි සියල්ලටුන්ව
සජීවතුර්ඤ ශාන්තය නම් ශාන්ත විධිය කරම්හ, ශාන්ත
දෙම්හ, මේසේ මාවිසින් කියනලද සියලු වස්තූන් සුනුව
සිඤ්ඤ කරවියයි විධාන කළානුය, තවද රජ්ජුරුවෝ කියන්නෝ
ශාන්තය වූකලී සෙට ඉර නැඹී කල්හි උදාසන්හිම කෙරෙම්
අද මේ එක රාත්‍රියෙහි පඤ්චකාමගුණයෙන් යුත් අලවන්නට
කියව, අද මේ පස්වන රාත්‍රියයි කියව, අවශෙෂවූ ඊරන්
එළුවන් ආදීවූ වතුර්පදීන් හා කුකුළන් මොණරුන් වැනි
ළුන් ආදීවූ පක්ෂිජාතීන්ගුත් ශාන්තයට සුදුසුවූ අවශෙෂ
රැස්කරවා සෙට උදාසන කිරු කෑලි කාදිදි ශාන්ත කරම්හයි කීය,
රාජ නම් රජ්ජුරුවන්ගේ දෙමවුපියෝ එකලව ජීවත්ව උන්කාලය,

ෂණින් මනුෂ්‍යයෝ හොඳ කියන්නාක නුඹවහන්සේගේ පුත්‍රදරුවන් මරා
කෑ කල කෑසේසේක්දැයි දෙමවුපියන්ගෙන් විවාළෝය එසේ අසා ඒ
රජ්ජුරුවන්ගේ වහාගෙන අඩමින් වලපමින් අවුත් කෑමැද පුත දරුවන්
දැකීන් ජීවිත විසර්ජනකොට යානයක් කරවුදැයි විවාළෝය, එසේඇති
මනුෂ්‍යයෝ කියන්නෝ මැනියන් වහන්ස! මව ඉතා ප්‍රියවූ වසුකුමාරයන්
රජ්ජුරුවෝ විවම අවසෙසවූ දුදරුවන් හා ඔසෝවරුන් ශාන්තයවම
වන්නාව පාවාදුන් විවම එවැනි දරුවන් හා ඔසෝවරුන් ශාන්තයවම
සැරෙන්දැයුන, එසේහෙයින් එවැනි ක්‍ෂත්‍රියලොකයට යන්කෙම් වේදැයි කීවුය.

ඉක්බිත්තෙන් මැනියෝ පුතණුවන්ට කියන්නාහු පුතණුවන්වහන්ස!
දැරුන් මරා කන්නාවූ මේ යානය කෙතුකොටගෙන දිව්‍යලොකොත්පත්තිය
වන්නේදැයි යම් කෙනෙක් කිවු නම් එමය අදහා නොවන්නුව මේ දරුවන්
මරා කන්නාවූ යානය නම් සතර අපායට මාර්ගය දිව්‍යලොකයට මාර්ගයෙක්
නොවේ, තවද සෝණඩණ්ඩ නොත්‍රයෙහි උපන්නාවූ පුත! කොපට මේ
දැසූ, වඩිමාන කාලයෙහි පවත්නාවූ මේ සියලු සත්තියන්ට පාණිපුහාරාදීවූ
සියළු ක්‍රියාවක් පිඩාවක් නොකොට මහොසධයක් පරිද්දෙන් ඉහදන්දෙව,
මේසේ දන්දීම සපඤ්ඤාම සඤ්ඤයට යන්නව මාර්ගය වන්නේය, මෙබඳුවූ පුත
කයෙන් සුඛ්‍යලොකොත්පත්තියට මාර්ගයෙක් උපයෙක් නොපෙනෙන්නේ
ස

ඔබේ මාගේ අභිප්‍රායෙන් ඔබින් සිතා කරවන්නෙමි නොවෙමි. ඔබ
පූරොහිත බ්‍රාහ්මණයාගේ වමනයෙන් කරවන්නෙමි. නොවෙමි.
කොට පිය නොහැක්කාවූ මෙබදු දරුවන් හා සමග ශාන්තිකර්ම
යට යෙමි කිවුය

ඉක්බිත්තෙන් පියරජ්ජුරුවෝ පුතණුවන්ට කියන්නාහු නොපුයෙකි උපන්නාවූ පුත්‍රය! ඔයලු සතියන්ට කියා සිතැදීමක් නොවේ
මහදන්දෙව, නොපතේ ප්‍රියපුත්‍රයන් විසින් පිරිවරණලදුව මේ
හා මෙයින් වෙන්ව සිටියාවූ ඒ ඒ ජනපදයන්ද පරිපාලනය
ඒ පියරජ්ජුරුවෝත් මේ හෙතෙක් කාරණා කියාත් සමන්තේ
නුහුණුවාහුය, එකල්හි වඤ්චකුමාරයෝ සිතන්නාහ
උපන්නේ මා එකානැනැත්තහු නිසාය, එසේහෙයින්
සියා මෙහෙක්දෙනා මරණදුකින් බිඳවමි සිතා පියාණන්
කරන්නාහු පියරජ්ජුරුවන් වහන්ස! අප නොමැරුව මැනව,
බ්‍රාහ්මණයාට අප හැමදෙනා ගැයිකොට පාවාදුන මැනව,
නම් ඔබට අප කෑමනි පිදීදෙන්
කොට පාවාදුන මැනව. තවද දෙවයන් වහන්ස! ඉදින් අපේ
ශෙක් ඇත්නම් රටින් හෝ නෙරපුව මැනවැයි කියා කැඳුන
මේන් දැස කඳුළු පුරාගෙන අඩමින් මාගේ දරුවන් කියි නෙතෙහුත් විසිර
මරන්නට නොලැබෙයි, මව දිව්‍යලෝකයෙන් ප්‍රයොජන නැතැයි කියා
වඤ්චකුමාරයන් ප්‍රධානකොට ඇති සියල්ලවුන් බුදන්නට විඩාන කළා
තවද රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු තමන්ගේ ජීවත්වීම කෑමැතිව කියනුයේ
අබන්නාවූ මේ දරුවෝ අපට පෝදුක් උපදවන්නාහුය. එසේහෙයින් රාත්‍රී
මරණයට පැමිණි මේ රාජකුමාරවරුන් බුදු ඇරපියව දරුවන් මරා ගත්ත
යාගයෙන් මට ප්‍රයොජන නැත, ඉදින් දිව්‍යලොකොත්පත්තිය කියන්නේ
නවුත් මම නොකැමැත්තෙමි කියා, රජ්ජුරුවන් වහන්සේගේ මේ තර්ක
අසා රාජකුමාරවරුන් සතරදෙනා ප්‍රධානකොට පසුකින් පෙළුවරපොවිදින්
ඒ සියලු ප්‍රාණී සමූහයා හැර ගුවනුහුය. එතැල බඤ්ඣාල නම්
යාගශාලාවෙහි කෘෂ්ණා විධානකරන්නේය ඔහුට එස් පුරුෂයෝ කියන්
.නේ කොල! දුෂ්ට බඤ්ඣාලය! රජ්ජුරුවන් වහන්සේ දරුවන් බුදින ඇති
සේක දැන්වූකලී නෝ නාගේ දරුවන් මරා ඔවුන් ගල ලොකියෙන් ගෙ
කරවයි කියා එසේ ඇසූ බඤ්ඣාලයා රජ්ජුරුවන් වහන්සේ විසින් බෙර
අකාරියෙක් කරනලදදැයි කියා මේ ගෙනයෙන් නොස් රජ්ජුරුවන්ව කියන්නේ
මහ රජ්ජුරුවන්වහන්ස! මේ යාගය නම් දෙය නුවණවන්නේ වැනි නිරුත
ජාතියක් රජ්ජුරුවන්විසින් නොකොට හැක්කේය. එසේවුවත් නුවණවන්නෝ
වැනි රජදරුවන්ට මෙබදුවූ යාගය සමඟ නොවන්නේයයි පවසා
විසින් කියන ලද්දේය එසේද වුවත් මෙසේ මහොත්සාහයෙන් සෑදූ
උසස් ප්‍රකාර යාගයට දැන් කුමක් ඌණය බාධාකරනසේක්ද? මහරජ්ජුවන්

වහන්ස! යාගයට වියකුදු. කොහෙළ මැනවැයි කියා තවද මහ රජ්ජුරුවන්
කියනු මේ පමණ කෙළෙසෙක් යාග කෙරෙද්ද අනුන් ලවා යාග කරවිද්ද
අනුන් ලවා කරවන්නාවූ යාග අනුමෝදන් වෙද්ද ඒ සියලු සත්ත්ව
සමූහ යාගයට කුමක් නිසා බාධා කරනසේක්ද? රජ්ජුරුවන්වහන්ස!
ගත් මෙබදුවූ යාගයට කොහෙළ මැනවැයි කිය.

ඉක්බිත්තෙන් ඒ වඤ්චකුමාරයෝ පියරජ්ජුරුවන්ට කාරණා කියා
දීමට පෙර තමන් වහන්ස! ඉදින් මා මැරියසුත්තේ විනම (මට
අත්තාගේ මහරජ්ජුරුවන් වහන්ස! මේ බ්‍රාහ්මණයා අයින් මේ කුමාර
ඉන්නා මා උපන් කල්හිම මේ බ්‍රාහ්මණ නම් බ්‍රාහ්මණයා අයින් මේ කුමාර
සඳහා මහ අනතුරාය කවරේදැයි නුඹවහන්සේ විසින් විමැරණ ලදින අපගේ
රජ්ජුරුවන් වහන්ස! නුඹවහන්සේගේ ඇවැමෙන් රාජ්‍යයට
උපන්නේ මා එකානැනැත්තහු නිසාය, එසේහෙයින් මොහු ඛාරු සියා වසිර
සියා මෙහෙක්දෙනා මරණදුකින් බිඳවමි සිතා පියාණන් කුමාරයන්ට අතරෙහි වක අතුරාහෙක් කැපෙයි අපගේ
කරන්නාහු පියරජ්ජුරුවන් වහන්ස! අප නොමැරුව මැනව, නොකොල් මැරීමේ
බ්‍රාහ්මණයාට අප හැමදෙනා ගැයිකොට පාවාදුන මැනව, නම් ඔබට අප කෑමනි පිදීදෙන්
කොට පාවාදුන මැනව. තවද දෙවයන් වහන්ස! ඉදින් අපගේ සියා
ශෙක් ඇත්නම් රටින් හෝ නෙරපුව මැනවැයි කියා කැඳුන මේන් දැස කඳුළු පුරාගෙන අඩමින් මාගේ දරුවන් කියි නෙතෙහුත් විසිර
මරන්නට නොලැබෙයි, මව දිව්‍යලෝකයෙන් ප්‍රයොජන නැතැයි කියා
වඤ්චකුමාරයන් ප්‍රධානකොට ඇති සියල්ලවුන් බුදන්නට විඩාන කළා
තවද රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු තමන්ගේ ජීවත්වීම කෑමැතිව කියනුයේ
අබන්නාවූ මේ දරුවෝ අපට පෝදුක් උපදවන්නාහුය. එසේහෙයින් රාත්‍රී
මරණයට පැමිණි මේ රාජකුමාරවරුන් බුදු ඇරපියව දරුවන් මරා ගත්ත
යාගයෙන් මට ප්‍රයොජන නැත, ඉදින් දිව්‍යලොකොත්පත්තිය කියන්නේ
නවුත් මම නොකැමැත්තෙමි කියා, රජ්ජුරුවන් වහන්සේගේ මේ තර්ක
අසා රාජකුමාරවරුන් සතරදෙනා ප්‍රධානකොට පසුකින් පෙළුවරපොවිදින්
ඒ සියලු ප්‍රාණී සමූහයා හැර ගුවනුහුය. එතැල බඤ්ඣාල නම්
යාගශාලාවෙහි කෘෂ්ණා විධානකරන්නේය ඔහුට එස් පුරුෂයෝ කියන්
.නේ කොල! දුෂ්ට බඤ්ඣාලය! රජ්ජුරුවන් වහන්සේ දරුවන් බුදින ඇති
සේක දැන්වූකලී නෝ නාගේ දරුවන් මරා ඔවුන් ගල ලොකියෙන් ගෙ
කරවයි කියා එසේ ඇසූ බඤ්ඣාලයා රජ්ජුරුවන් වහන්සේ විසින් බෙර
අකාරියෙක් කරනලදදැයි කියා මේ ගෙනයෙන් නොස් රජ්ජුරුවන්ව කියන්නේ
මහ රජ්ජුරුවන්වහන්ස! මේ යාගය නම් දෙය නුවණවන්නේ වැනි නිරුත
ජාතියක් රජ්ජුරුවන්විසින් නොකොට හැක්කේය. එසේවුවත් නුවණවන්නෝ
වැනි රජදරුවන්ට මෙබදුවූ යාගය සමඟ නොවන්නේයයි පවසා
විසින් කියන ලද්දේය එසේද වුවත් මෙසේ මහොත්සාහයෙන් සෑදූ
උසස් ප්‍රකාර යාගයට දැන් කුමක් ඌණය බාධාකරනසේක්ද? මහරජ්ජුවන්

කොහෙළ මැනවැයි කිවුය. මහරජ්ජුරුවන් වහන්ස! බඤ්ඣාල නම් බ්‍රාහ්මණයා එකා
ණය මා නොමරවන්නේයයි කියන්නාවූ කියිවක්ඛුගේ බස් අදහා කොටසා
ණුවා, ඒ බඤ්ඣාල නම් බ්‍රාහ්මණයා එකා ණතයෙන් සැකයක් නැතිව මා

මිරිඟු ඉස්මියේ නුඹවහන්නේත් මෙහේම වරවන්නේය, එවි කැතයත් අපහසුත් මැකෙව, සවද මහරජ්ජුරුවන් වහන්ස! ඒ බ්‍රාහ්මණයාව උපතින් ම ගම්වර හා අනුභව කවයුතුවූ උපකොස පරිතෝෂන වන්නාත් සුදුසු උපකාර කොට දෙන ලේඛ. තවද අලොදකල අනුසාසයද උගන්වා දෙමිලේයා සුද්ධල වන්නේය. යම් රජදරු කෙනෙකුත් කෙනෙක් පාසා වැද ආහාරපාන වඩාදීගත් අනුභව කෙරේද, රජ්ජුරුවන් වහන්ස! එබඳුවූ ආහාරපාන වඩාදීගත් අනුභව කෙරෙන්නා දරුවන් වහන්ලේට හා අමාත්‍යාදීවූ සියලු සත්‍යයන්ට පවා මේ බ්‍රාහ්මණයා ගුරු වීගෝ දොසී වනු කැමැත්තාහ. එසේ හෙයින් තෙරජ්ජුරුවන් මේ බ්‍රාහ්මණයා තඹුන්ගේ නම් බොහෝසේම තෙලෙසි ගුණ නොදන්නෝය, එසේ නිසා ඒ බඹුණා හා දෙදෙනාගේ ඔන තැනියන තෙක් ඔහ ඇසිල්ලෙන් සොලවන්නේය. ඇතුන් අසුන් හෝ රසඟකරන්නාමිහ, ඊටත් අප ගවියක් ඇතැයි කෙනෙකුත් මැනව; තවද රජ්ජුරුවන් වහන්ස! නිරපරාධවූ අප නිකරුණේ නොමැරුව මැනව, ඉදින් කැමැතිසේක්වා නම් බඹුණා බ්‍රාහ්මණයාව අප නිසාකොට පාවාදුන මැනව, එසේ නොකැමැති සේක් වීනම් මහදවිත් ඔබගේ නොමරුව මැනව, අප ඔබට දස්කොට දෙනු නොකැමැතිසේක් වීනම් නුඹවහන්ස! ඒ බඹුණා හා දෙදෙනාගේ ඔන තැනියන තෙක් ඔහ ඇසිල්ලෙන් සොලවන්නේය. ඇතුන් අසුන් හෝ රසඟකරන්නාමිහ, ඊටත් අප ගවියක් ඇතැයි කෙනෙකුත් මැනව; තවද රජ්ජුරුවන් වහන්ස! නිරපරාධවූ අප නිකරුණේ නොමැරුව මැනව, ඉදින් කැමැතිසේක් වීනම් බඹුණා බ්‍රාහ්මණයාව අප නිසාකොට පාවාදුන මැනව, එසේ නොකැමැති සේක් වීනම් මහදවිත් ඔබගේ නොමරුව මැනව, අප ඔබට දස්කොට දෙනු නොකැමැතිසේක් වීනම් නුඹවහන්ස! අප්ඛෙටි ආදිය හෝ දමමිහ, නොයොත් අප ඒ බඹුණා බ්‍රාහ්මණයාව ගැනීකොට පාවා දෙසු යම් කෙනෙකුට ගැනී කොට පාවා දෙනු කැමැතිසේක් වීනම් එසේ නොකොට මැනව, නැවත අප රටින් හෝ නෙරපුව මැනව, එසේ රටින් නෙරපුවේ වීනම් අපි කබල් ගත් අත් ඇතිව දිළිඳුව දෙර දෙර සිඟා කා ඇවිදුමෙන් අපට කුල ගව්වයක් නැත්තාහ, මිත්‍රද්‍රොහීවූ දුෂ්ටවූ ඒ බ්‍රාහ්මණයාගේ මෙහි නිහතමානීවූ සෞරව්‍යයි ඇත්තාවූ මෙලෝ පරලෝ වැඩ සාධාදීලාත් බිඳිලී රාජවංශයට නිලඝාතක් වැනිවූ නුඹවහන්සේගේ ඇවැමෙන් සියලු රාජ්‍ය පරිපාලනය කරන්නට සමර්ථවූ අප බදුවූ දරුවන් නිකරුණේ නරකාදී යතුර අපායට මිහුවූ ශාසනයක් නිසා නොමරවාපුව මැනවැයි කිහ.

එකල්හි එකරාජ් රජ්ජුරුවෝ චතුකුමාරයන්ගේ මේ වාක් විලාසය අසා කියන්නාහු නොයෙක් කාරණා කියා අඩා වලප්නාවූ දරුවෝ තමන්ගේ ජීවිතාශයෙන් දිවි රක්නා කැමැතිව අඩති, උන්ගේ ඇඹෙන් මා පියවූ බොහෝ දුක් උපදවන්නේය. එසේ හෙයින් දැන් මේ කුමාරවරුන් මැරී පියව, පුත්‍රශෝකයෙන් ඉදින් දිව්‍යලොකොත්පත්තියය සිඩවේ නමුදු ඒ ඉන් ප්‍රයෝජන නැතැයි කියා නැවත මුදවාපුව, නැවත බඹුණා බ්‍රාහ්මණයා අවුත් කියන්නේ රජ්ජුරුවන් වහන්ස! නුඹවහන්සේ වැනි පිරිසුදු ජාති ඇති රජදරුවන් විසින් මේ පුත්‍රශෝකය නොකට හැක්කේය, කෙටු විය හැක්කේයයි පලමු මා විසින් කියනලද, එසේද වුවත් අප දුසරු මේ ශාසනයට දැන් බැඳා නොකළ මැනව, තවද රජ්ජුරුවන් වහන්ස! යම් කෙනෙක් කුමු ශාස කෙරේද්ද, අනුන් ලවා කරවද්ද, කළාවූ ශාසය අනුමෝදන් වේද්ද, ඒ සියලු සත්වයෝම සඩ්ඩිලෝකයට යන්නාහුය, එසේ හෙයින් ශාස කරන්නාවූ සත්වයන්ම මේ පුත්‍ර ඝාතාදීවූ ශාසය නම් මේ

කුමාරයන් මෙහෙයවන්නේයයි කියා නැවත කුමාරවරුන් අල්වා බැන්ද ලදහ.

එකල්හි චතුකුමාරයෝ රජ්ජුරුවන් කිවිස්වන පිණිස කියන්නෝ මහරජ්ජුරුවන් වහන්ස! ඉදින් දරුවන්ගෙ ශාසකොට සත්‍යයෝ මේලොවින් පරලොවට යන්නාහු නිසාම බඹුණා නම් බ්‍රාහ්මණයා තෙමේම පළඹුකොට ශාස කෙරේවයි මතු ශාසකොට පුත්‍රඝාතාදීවූ මහා පාපකර්මයක් රැස් කැබිලි නුඹවහන්සේ පසුව ශාස කළ මැනව, රජ්ජුරුවන් වහන්ස! රැස් කැබිලි නුඹවහන්සේ මධුර රසඇති නොජනයක් ලැබී පළඹුකොට අනුන් ලවා නුඹවහන්සේ පසුව අනුභව කරනසේක එසේවූ නුඹවහන්සේ පුත්‍ර ඝාතාදීවූ පාපය නොකොට ශාස කරන්නට කාරණා කවරේද?

තවද රජ්ජුරුවන් වහන්ස! පුත්‍රඝාතය කොට සත්‍යයෝ ඉදින් මිය දිවුලොකයට යෙත් නම් බඹුණා නම් බ්‍රාහ්මණයා තමාගේ පුත්‍රඝාතාදීවූ මේ ශාස කෙරේවයි දරුවන් මරා ශාසකොට දෙව්ලොව උපදිනියි දන්නාවූ බඹුණා බ්‍රාහ්මණයා තමාත් සුවසේ පිණිස පළඹුකොට නොමරවාද, ඉදින් අනුන් මරවා මනුෂ්‍යලොකයට එන්නේය. එසේ හෙයින් මේ ශාසයෙහි ගුණ දන්නාවූ මොනු විසින් දරුවන් නොමරවා තමාම මැරිය යුත්තේය මේ වචනලි එසේ නොකොට මා මහරජ්ජුරුවන් වහන්ස! මේ කාරණයෙනුත් මේ බඹුණා ඉතාමයෙන් අත්ලස් කන්නට නොලබමයි මා කෙරෙහි ගත් වසිරයෙන් පුත්‍ර ඝාතය පිරිලා මා මරවන්නට උත්සාහ කරන නියාව නුවණැතිසේක් වීනම් නුඹවහන්සේ දැනගන මැනවැයි කිහ තවද රජ්ජුරුවන් වහන්ස! යම් කෙනෙක් මෙසේ ශාස කෙරෙත් නම් කරවත් නම් අනුමෝදන් වෙත් නම් ඒ සියලු සත්‍යයෝම එනා තැනයෙන් සැකයක් නැතිව නරකගවම යෙති ශාස කරන්නාවූ සත්‍යයන්ව මේ දරුවන් මරා කරන්නාවූ ශාසය නම් මෙබදු මහත් දොස ඇත්තේයයි කිහ

කුමාරයෝ මෙසෙක් දැ කියාත් පියාණන්ට තමන්ගේ බස් නංවා (විශ්වාස) ගත නොහැකි රජ්ජුරුවන් පිරිවරා සිටියාවූ පණ්ඩිත උදෙසා කියන්නාහු ඉඟකාරවූ සත්‍රින් හා අවශේෂ ගාහපතියනු රජ්ජුරුවන් වහන්ස! නුඹවහන්සේ ලෙහි දරුවන් නොමැරුව මැනවැයි කියා රජ්ජුරුවන් වහන්සේ සමීපයට හෝස් කුමක් හෙයින් නොකියද්ද? හැමකල්හිම මාගේ පිය රජ්ජුරුවන් වහනසේව මේලොවින් පරලොවින් වැඩ කැමැත්තෙමි අවැඩක් නොකැමැත්තෙමි, උන්වහන්සේ ජනපදයටත් හැමකල්හිම වැඩක් කියා අවැඩක් නොකැමැත්තෙමි, අප අතින් අත්ලස් නත්තුස වෙසෙයයිමිදයෙන් මේ මරා නලා අපට බොහෝ ප්‍රඩා කෙළේයයි මා සමග කලහ යක් වසිර යක් කළාවූ කිසි සත්‍යයෙක් කැත්තේය. මේසේ රජ්ජුරුවන් වහන්සේවත් දනවූ වාසි සත්‍යයන්වත් වැඩක් කැමැත්තාවූ මා මුතුමූ මේවැනි ගුණයෙන් පරිත්‍යාගයෙයි ප්‍රියාණවහන්සේ සවසපයට හෝස් දනවූ වාසි සත්‍යයෝ කුමක් පිණිස නොදුන්වත්දැයි කිවුය. මේසේ කී කල්හිත් කිසි සත්‍යයෙකුට බිය බැණගනු නොහැකි වූසේක.

ඉක්බිත්තෙන් වඳු කුමාරයෝ තමන්ගේ ආශ්චර්‍යවත් රජ්ජුරුවන්ට ආඥාවන්ට ආඥාකරන්නට විධාන කරන්නාවූ පින්වත්වූ මාපියන්ගේ වචනයට, දෙවියන්වහන්ස! සිංහ ඝෝෂනාවූ සෞරේය්‍යාදී ඇති සිසිවස්තාවට පෙරත් කොවන්නාවූ සියලු ලෝකවාසීන් විසින් ප්‍රාර්ථනීයවූ මේ රාජකුමාරවරයා ඇඟ වඳුකුමාරයන්ගේ බිසෝවරු නොවේ රජ්ජුරුවන්ට යාඥ කරන්නට එසේ කිවත් රජ්ජුරුවෝ උන්හේ මුහුණු පමණකුත් නොබැලුවාහ, නෙත් රාජකුමාරයෝ අතාථ අසරණව සිසිසෙනෙකුන්හේ පමණකුත් කොළදින් අඩන්නාවූ මම වූකලි නොමිමාර කුලයේවත් කුලූපෙරු කුලයේවත් ඉදින් උපන්නෙමි එමනම් යහපත් නෙය එසේ විනම් මපියාණන් වහන්සේ අද මා ඡාන නිසාත් නොවේ සේක් වේදැයි කියා ඇඹුහ. මෙසේද කියා නැවත තමන්ගේ බිසෝවරුන් රජ්ජුරුවන්ට යාඥ කරන්නට නියොගකොට යවන්නෝ පින්වත්වූ මහා සියලු අන්තඃපුර සත්‍රීන්! හෙපි හැම මපියාණන්වහන්සේගේත් බ්‍රාහ්මණයාගේත් පසුපස් පිව අබා වැටී කියනබල දෙවියන් වහන්සේ බණ්ඩාලබ්‍රාහ්මණ කුමාරයන් වහන්සේ හා අප ක්‍රුවවහන්සේට කළ අපරාධයෙක් නොදැක්කුවාහ. ඉදින් වඳු කුමාරයන්ගේ දෝෂයෙක් ඇත්නම් උන්ට ක්ෂමාකරවයි ඕ මෙසේ යාඥ කොට මරණින් මුදන්නට නියම බසක් කියවයි ඕ බණ්ඩාලබ්‍රාහ්මණ කියා වඳු කුමාරයන්ගේ නැගනිවූ සෙල කුමරි නම් නැගනියෝ කෙදෙ ඉවස ගත නොහී පියරජ්ජුරුවන් වහන්සේගේ දෙපත්ලෙහි වැටී අඬන්නී මපියාණන්වහන්ස! ඉහලෝ පරලෝ නොදන්නා ක්‍රුවණ නැති බළුණෝ බසින් මාගේ කුසඹක් මල් බැඳගත් නිසරුණෝ යාඥ පිණිස මරා කුසේ නිසා නීරා යන සේක්දැයි බැනැපත්ම ඇඹුය රජ්ජුරුවෝ ඒ කුමාරියන්ගේ බසුත් බපෙකැයි නොගත්තාහ. ඉක්බිති ඒ වඳුකුමාරයන්ගේ පුත්වූ වාසුල කුමාරයෝම පියාණන් දුකට පැමිණියා දැක මම මුත්තණුවන් වහන්සේට යාඥ කොට මපියාණන්වහන්සේගේ ජීවිතදානය දෙවමැයි රජ්ජුරු වන්ගේ දෙපයේ වැටිලී අඬන්නෝ දෙවියන්වහන්ස! අපි තවම බාලයෝ ශෞවනයට නොපැමිණියමහ, මෙබදුවූ අප කෙරෙහි අනුකම්පායෙනුත් අපගේ පියාණන්වහන්සේ නොමැරුව මැනවැයි කියා මුත්තණු රජ්ජුරු වන් අසිඹුබයෙකිම ඇත් මැන් බල බලා පෙරළී පෙරළී ඇඹුහ, රජ්ජුරුවෝ ඒ වාසුල කුමාරයන්ගේ බැනැ අඬ අසා ළය පැළියන්නාක් මෙන් හෙට ගව් පැමිණ දැඟ කදුළුපුරා තුමූ කුමාරයන් වැළඳගෙන පුත! තෙපි අප්‍රිය්‍යවූ ලබම, තොපගේ පියාණන් අරවමියි කිහ. තවද රජ්ජුරුවෝ කියන්නේ වාසුල කුමා රාජකුමාරයෙනි! ඒ තොපගේ පියාණන් යැමිපයට හෝස් අප වසා ලව, අමාත්‍යයෙනි! අන්තඃපුරයේ අඩන්නාවූ සියල්ලන්ම අස්වසාලව්, මේ කුමාරයෝ මට අපමණවූ සොක දුක් උපදවති, එසේහෙයින් මේ කුමාර වරුන් හැරපියව්' දරුවන් මරා කරන්නාවූයාඥයෙන් මට ප්‍රයෝජන නැතයි නැවත බඹුනයෙන් මිදවූහ.

එකල බණ්ඩාල බ්‍රාහ්මණ, මහා අවුත් කියන්නේ දෙවියන්වහන්ස! ක්‍රුවවහන්සේ වැනි ත්‍රිරූප ජාති ඇති රජ්දරුවන් විසින් මෙබදු උතුම් යාඥ කොවනු නොලැබුවාහුය. එබැවින් අප විසින් දුකසේ හරණයන් මේ යාඥයට අසරේ බාධාවක් නොවන්නාවූ සියලු ලෝකවාසීන් විසින් ප්‍රාර්ථනීයවූ මේ රාජකුමාරවරයා එසේ කිවත් රජ්ජුරුවෝ උන්හේ මුහුණු පමණකුත් නොබැලුවාහ, නෙත් රාජකුමාරයෝ අතාථ අසරණව සිසිසෙනෙකුන්හේ පමණකුත් කොළදින් අඩන්නාවූ මම වූකලි නොමිමාර කුලයේවත් කුලූපෙරු කුලයේවත් ඉදින් උපන්නෙමි එමනම් යහපත් නෙය එසේ විනම් මපියාණන් වහන්සේ අද මා ඡාන නිසාත් නොවේ සේක් වේදැයි කියා ඇඹුහ. මෙසේද කියා නැවත තමන්ගේ බිසෝවරුන් රජ්ජුරුවන්ට යාඥ කරන්නට නියොගකොට යවන්නෝ පින්වත්වූ මහා සියලු අන්තඃපුර සත්‍රීන්! හෙපි හැම මපියාණන්වහන්සේගේත් බ්‍රාහ්මණයාගේත් පසුපස් පිව අබා වැටී කියනබල දෙවියන් වහන්සේ බණ්ඩාලබ්‍රාහ්මණ කුමාරයන් වහන්සේ හා අප ක්‍රුවවහන්සේට කළ අපරාධයෙක් නොදැක්කුවාහ. ඉදින් වඳු කුමාරයන්ගේ දෝෂයෙක් ඇත්නම් උන්ට ක්ෂමාකරවයි ඕ මෙසේ යාඥ කොට මරණින් මුදන්නට නියම බසක් කියවයි ඕ බණ්ඩාලබ්‍රාහ්මණ කියා වඳු කුමාරයන්ගේ නැගනිවූ සෙල කුමරි නම් නැගනියෝ කෙදෙ ඉවස ගත නොහී පියරජ්ජුරුවන් වහන්සේගේ දෙපත්ලෙහි වැටී අඬන්නී මපියාණන්වහන්ස! ඉහලෝ පරලෝ නොදන්නා ක්‍රුවණ නැති බළුණෝ බසින් මාගේ කුසඹක් මල් බැඳගත් නිසරුණෝ යාඥ පිණිස මරා කුසේ නිසා නීරා යන සේක්දැයි බැනැපත්ම ඇඹුය රජ්ජුරුවෝ ඒ කුමාරියන්ගේ බසුත් බපෙකැයි නොගත්තාහ. ඉක්බිති ඒ වඳුකුමාරයන්ගේ පුත්වූ වාසුල කුමාරයෝම පියාණන් දුකට පැමිණියා දැක මම මුත්තණුවන් වහන්සේට යාඥ කොට මපියාණන්වහන්සේගේ ජීවිතදානය දෙවමැයි රජ්ජුරු වන්ගේ දෙපයේ වැටිලී අඬන්නෝ දෙවියන්වහන්ස! අපි තවම බාලයෝ ශෞවනයට නොපැමිණියමහ, මෙබදුවූ අප කෙරෙහි අනුකම්පායෙනුත් අපගේ පියාණන්වහන්සේ නොමැරුව මැනවැයි කියා මුත්තණු රජ්ජුරු වන් අසිඹුබයෙකිම ඇත් මැන් බල බලා පෙරළී පෙරළී ඇඹුහ, රජ්ජුරුවෝ ඒ වාසුල කුමාරයන්ගේ බැනැ අඬ අසා ළය පැළියන්නාක් මෙන් හෙට ගව් පැමිණ දැඟ කදුළුපුරා තුමූ කුමාරයන් වැළඳගෙන පුත! තෙපි අප්‍රිය්‍යවූ ලබම, තොපගේ පියාණන් අරවමියි කිහ. තවද රජ්ජුරුවෝ කියන්නේ වාසුල කුමා රාජකුමාරයෙනි! ඒ තොපගේ පියාණන් යැමිපයට හෝස් අප වසා ලව, අමාත්‍යයෙනි! අන්තඃපුරයේ අඩන්නාවූ සියල්ලන්ම අස්වසාලව්, මේ කුමාරයෝ මට අපමණවූ සොක දුක් උපදවති, එසේහෙයින් මේ කුමාර වරුන් හැරපියව්' දරුවන් මරා කරන්නාවූයාඥයෙන් මට ප්‍රයෝජන නැතයි නැවත බඹුනයෙන් මිදවූහ.

ඉක්බිත්තෙන් බොධිසත්ත්වයන්ගේ අන්තඃපුර සත්‍රීහු එක්වම නිස්ශබ්දතාව ත්‍රස්තවූ බොධිසත්ත්වයන්ගේ ඝත්සියයක් පමණ ළඳරිවූ යෞවනයෙකි පිහිටියාවූ ඒ වඳුකුමාරයන්ගේ පුරස්ත්‍රීහු ඉසකෙස් උනා පිටිකර හෙළා අනෙකප්‍රකාරවූ වාක්විලාපයෙන් හඬමින් වඳුකුමාරයන් අනුව නිස්ශබ්දතාව. තවද සොකයෙන් අබමින් නිස්ශබ්දවූ තම්බුත්සන් සේවකුන් හා අන්‍යවූ පුරස්ත්‍රීහුද නන්දනොද්‍යානක යෙහි ක්‍රීඩාවන දිව්‍යපුත්‍රයන් පිරිවරා ගත්තාවූ දිව්‍යාඞ්ගනාවන් මෙන් ඉසකේ උනා පිටිකර හෙළා අනෙක ප්‍රකාරවූ වාක්විලාපයෙන් හඬමින් වඳුකුමාර යන් සමග නිස්ශබ්දතාව (මෙතැන් පටන් අන්තඃපුර සත්‍රීන්ගේ වාක්විලාපය මෙන්හේය)

තවද කසී දෙශයෙහි උපන් පිරිසුදුවූ සඵ හදතාවූ සඞ්ඛකුණ්ඩලා හරණයෙන් කණ පළඳින්නාවූ කළුවැල් හා සදුන් විලවුන් ගල්වකලද ශරීර ඇති වඳු සුයඥ කුමාරයන් දෙදෙනා එකරාජ රජ්ජුරුවන් වහන්සේගේ ඡායාවට දැන් නෙනයන්නට සිටියෝවේද, තවද අනෙකප්‍රකාරවූ වස්ත්‍රාභරණ සදුන් විලවුන් ආදියෙන් සැරසුනාවූ වඳු සුයඥ කුමාර දෙදෙනා එකරාජ රජ්ජුරුවන්වහන්සේගේ ඡායාවට මැනියන් වහන්සේගේ ළෙහි නොක උප දවා දැන් නෙනයන්ට සිටියෝවේද? තවද මහත්තඡායාගේ ළය නොක උපදවා කුමාරවරුන් දෙදෙනා නෙනයන්ට සිටියෝවේද, මාගෙ රසයෙන් යුක්තවූ

සුවද ඇල්හාලේ මත් අනුභව කළාවූ කපුවන් හා කිසිතුන් මිසින් රජ
නෙන් උලා සුවඳපැනින් මිනිසකුට නහවන ලද්දාවූ මාණික්කාදී
හරණ පලඳින්නාවූ වඳු සුගන්ධ කුමාරයන් දෙදෙනා එකාන්
වහන්සේගේ යාගශාලාව දැන් යෙනයන්නට සිටියෝවේද, නුවර මැ
යෙහි උසස්වූ අලඟානවූ ගඟ්ගාතීරයේ කුමාරයෙහි රාජ්‍යාභිෂේ
සැරසී හිඳ උද්‍යාන ක්‍රීඩාදියට යම් කුමාරයෙනෙක් රාජ්‍යාභිෂේ
සුගන්ධ කුමාරයන් දෙදෙනා දැන් පසිත් නික්මුණේ වේද, එසේ
රාවුතාභරණයෙන් සැරසී අලඟානවූ උතුම් අඩවැන්තේ සුගන්ධ
හිඳ සෙරෙ විසඟ් ඇති පාඨලයේනා හා පරිවාර අඩවැන්තේ සුගන්ධ
ලදුව උද්‍යාන ක්‍රීඩාදියට යම් ඒ රාජකුමාරවරු පෙර ගෙද්ද, එසේ
සුගන්ධ කුමාරයන් දෙදෙනා අද එසලාව පසිත් යන්නෝවේද, එසේ
ලංකාරයෙන් සරහන ලද්දාවූ උතුම් රථ මඩියෙහි පනවනලද යම්
මහානයෙහි හිඳ සියඟණින් රථ පිරිවරා, උද්‍යාන ක්‍රීඩාදියට යම්
කුමාර කෙනෙක් යෙන්නට එසේවූ වඳු සුගන්ධ කුමාරයෝ දෙදෙ
උදකලාව පසිත් නික්මුණෝවේද, පෙර යම් රාජකුමාර කෙනෙක්
රාවතනානාලොකයෙන් දිලිසෙන්නාවූ රන්හැඳින් සැදලද යම් අැ
කුන් හා සමඟ යම් නියමිතම රාජධානි හා ගානොද්‍යාන වනොද්‍යානාදී
ස්ථානයන්ට නික්මුණාහු වේද්ද, එසේවූ වඳු සුගන්ධ කුමාරයෝ දෙදෙ
දැන් පසිත් නික්මුණෝ වේදැයි අනෙකප්‍රකාරවූ වාක් විලාපයෙන් කැඳෙ
මෙසේ අන්තඃපුර ස්ත්‍රීන් අඩමින් වැලපෙමින් සිටියදීම මොහොතක
පිටත්නුවණ, සියලු නුවරවාසී සත්වයෝ ඇඟල ඇතාස් නුවරින් නික්මී
නව පවන්නත්ත මහජනයෝ නික්මෙන්නට පවන්නත් කල්හි මහ
වාසල්දොර නොසැහෙන්නේය. එකල්හි බඹඬාල නම් බ්‍රාහ්මණයා
මොහෝට ජනයා දැක කවුරුදැනිද්ද, කුමසින් කුමක් මේදැයි මිනා

එකල්හි මහජනයෝ නික්මෙන්නට අවසර නොලැබ ඇතුළතුරා හැ
දොර සමීපයෙහි එක් උසනෙක් ඇත. ඒ උසන සමීපයෙහි සිට මෙසේ
හැඬුවානුය. ඒ මහජනයාගේ හඬින් පක්ෂීන්ද මුගසා ඇඟල නොස් අඬා ආ
සෑට පැන නැඟෙහ. එකල මහජනයෝ ඒ ඒ පක්ෂීන්ට ආමිසාදිය
අඩන්නානු ලිහිණියෙනි! ඉදින් නෙට මස් කැමැත්තාහු වීනම් පුෂ්පවතී නු
රාජධානියට පුවදික්හාඟයෙන් සියතල් යාගාවාටයෙක් ඇත. ඒ යාගාවාට
යෙහි එකරාජතම රජ්ජුරුවෝ බඹඬාල නම් බ්‍රාහ්මණයාගෙන් මුලුපුවේ
නමන්වහන්සේගේ දරුවන් සතරදෙනා හෙන යාඟකාරකේක ඉදින් නෙ
මස්කැමැත්තාහු වීනම් එකැනට නොස් කැමැති පරිද්දෙන් මස් අනුභවකරා
සාදා ලිහිණියනි! ඉදින් නෙට මස් කැමැත්තාහු වීනම් පුෂ්පවති නම් ර
ධානියට පුවදික් හාඟයෙන් සියතල් යාගාවාටයෙක් ඇත. එහැන රජ්ජු
වන් වහන්සේ බඹඬාල නම් බ්‍රාහ්මණයාගේ වචනයෙන් මුලුපුවේ අ
මහාමිකාවරුගේ සතරදෙනෙකු හෙන යාඟ කරනසේක එසේම දරුවන්
සතරදෙනෙකුහා සිවුවරුන් සතරදෙනෙකුද ඇතුන් සතරදෙනෙකුහ
අසුන් සතරදෙනෙකුද වෘෂභයන් සතරදෙනෙකු හා එළුවන් සතරදෙනෙ
දැයි මේසේ යනාදීවූ හැම වසතුයෙන් සතුර සතර හෙන යාඟකරන්නේය
එසේ නොසින් නෙට මස් කැමැත්තාහු වීනම් එකැනට නොස් කැමැති පරි
දෙන් අනුභවකරවයි මේසේ අනෙකප්‍රකාරයෙන් වාක්විලාපය කියාඇඬිය

මේසේ මහජනයෝ ඒ උසන සමීපයෙහි සිට අඩා මහශෝකතාඟෙන්
ඩිය කථාකරන හොස් ශ්‍රාවණය පැදකුණු කෙරෙමින් අන්තඃපුර කුමාර
උද්‍යානාදීන බල බලා අඩන්නාහු මේසේද කියා ඇඬිය. මේ ඒ වඳු කුමාර
සේගේ ශ්‍රාණාදී වඳු හා අන්තඃපුරය හැර වඳුකුමාරාදීවූ අපගේ සැමි
සුගේ සතරදෙන දැන් මරන පිණිස යෙනයන ලද්දාදු වේද්ද. සමද වඳු
කුමාරයන්ගේ සඩණීමයාවූ පුෂ්වදුමයෙන් හැඳසිනන්නාවූ අතිරමණීවූ මේ
කුමාර භවනය වන්නේය. මේබඳුවූ කුමාරාඟය හැර වඳුකුමාරාදීවූ අප
ගේ ස්වාමිපුත්‍රයෝ සතරදෙන දැන් යාඟ නිසා මරන්නට යෙනයන ලද්දාදු
බේද සමද ඇම කල්ලිඹ මල් පිපි සිවියාවූ අතිරමණීවූ වඳුකුමාරයන්ගේමේ
බේද සමද ඇම කල්ලිඹ මල් පිපි සිවියාවූ අතිරමණීවූ මේ
සෝපුවනය වන්නේය. හැම කල්ලිඹ මල් පිපිසිපියාවූ අතිරමණීවූ මේ
ඛිනිසිදී වනය වන්නේය. හැම කල්ලිඹ මල් පිපි සිවියාවූ ඉතා සින්කලුවූ
දොල් වනය වන්නේය. මේබඳුවූ උද්‍යානාදිය හැර වඳුකුමාරාදී අපගේ
මේ අඹ උයන වන්නේය. මේබඳුවූ උද්‍යානාදිය හැර වඳුකුමාරාදී අපගේ
කුමාරීපුත්‍රයෝ සතරදෙන දැන් යාඟ නිසා මරනු ලබන්නෝ වේද, සමද ඒ
වඳුකුමාරයන්ගේ රත් නෙළුම් හා හෙළ නෙළුම් වලින් හැඳසිනන්නාවූ මේ
පුෂ්කරණී වන්නීයැ; මේසේ සුවඳ කෂීමාභාසයෙන් එසිතුරු කරනලද්දාවූ
ඒ වඳුකුමාරයන්ගේ ජලක්‍රීඩාව කරන්නාවූ නාවුකාව මේකොමෝවන්නීය. මේ
ඒ වඳුකුමාරයන්ගේ සමාන රාජ කුමාරවරුන් හා සමඟ ඇත මැන දිවපැනවැලි
ගෙනොවූ අතිරමණීවූ වැලිතලා පංක්ති වන්නේය. මේබඳුවූ පුෂ්කරණී ආදිය
සර වඳුකුමාරාදීවූ අපගේ සඩාමිපුත්‍රයෝ සතරදෙන දැන් යාඟ නිසා නික
සේ මරනු ලබන්නාහු වේද්දැයි මේසේ අනෙක ප්‍රකාරයෙන් වාක්විලාප
කොට ඒ ඒ තැන සිව අඩා නැවත ඇත්හල් ආදිය කරාගොස් අඩන්නාහු
ඒ වන්දකුමාරයන් වහන්සේගේ වෙරාවන නම් හසතිරාජයායි කියනලද
සේසපුප්පන්නවූ වවමවවූ නාදල ඇති ඔඩාල හසතිරත්නයැවන්නේය. තවද
ඒ වන්දකුමාරයන් වහන්සේගේ එතබුරයායි කියනලද බඳ කුර ඇති මේ
උතුම්වූ අඹෙල අඹෙරත්නය වන්නේය. තවද ගඹ්ගඹ් කල්හි සැලෙලිහිණි
සේ සඳහැඳ සුසැදුරවූ සුසැදුරවූ සුසැදුරවූ සුසැදුරවූ සුසැදුරවූ
වන්නේ සඩමෙන් ඝබුරනාද පවත්නාවූ සුසැදුරවූ සුසැදුරවූ සුසැදුරවූ
සේ රථයෙක්හි හිඳ යන්නාවූ සඩාමිපුත්‍රයෝ නසඳනොදුනයෙහි ක්‍රීඩාවට යන්
නවූ දෙවතාවන් මෙන් ඉතා හෙඹියෝද, මේ වන්දු කුමාරයන්ගේ මහුලුපුත්
සෙනලද් ඒ රථය වන්නේය. මේබඳුවූ හසතිරත්නාදිය හැර ඒ වන්දු
කුමාරාදීවූ අපගේ සඩාමිපුත්‍රයෝ සතරදෙන දැන් යාඟ නිසා නිකරුණේ
මරන්නට හෙන යන්නාහු වේද, රන්වන්වූ ශරීර ඇති ජාතියෙන් ඔවුනොවූ
පුන් හා සමානවූ අනිඳිනුවූ අඹෙ ප්‍රත්‍යඹ ඇති රන්සඳුන් විලවුන් ගල්වන
ලද් ශරීරයෙන් ශුක්තවූ මේබඳු පුත්‍රයන් සතරදෙනා හෙන බලුණාගේ ඔසින්
ළිඳාවූ එකරාජ රජ්ජුරුවන් වහන්සේ කෙසේ නම් පුත්‍රඝාතය කරකෙරේද,
එසේ රන්වන්වූ ශරීර ඇති ජාතියෙන් ඔවුනොවූන් හා සමානවූ අනිඳිනුවූ
අඹෙ ප්‍රත්‍යඹ ඇති රන්සඳුන් විලවුන් ගල්වනලද ශරීරයෙන් ශුක්තවූ
දරුවන් සතරදෙනද, සිවුවරුන් සතරදෙනකුදුයි මේසේ කියවූ වන්තු
සෙන් සතරක් සතරක් හෙන බලුණාගේ ඔසින් ළිඳාවූ එකරාජ රජ්ජුරුවන්,
වහන්සේ කෙසේ නම් යාඟ කරනසේක්ද, සමී සමී නියමිතම රාජධානියෙන්
ආසුයේ විහරණයෙන් දුනාවූ මහවල්වේද, එපරිද්දෙන්ම මේ පුෂ්පවතී නම්

ක්‍රාහභූ සමිපතතීන් සමුඩ්ඩූ දිව්‍යලොකොත්පතතිය උඩහසේත්ත. එකල්හි
මැනිසහ්වහන්ස! භූඩ්ඩවහන්සේ කෙරෙන් අපගේ විනොවිති වන
මා වැළඳගෙන සිඔ සහකාවා, ඉක්බිති මා වඳහට භූඩ්ඩවහන්සේලා
දුන වැහැව, භූඩ්ඩවහන්සේගේ දෙපය වැඳ ඉක්බිති රජ්ජුරුවන්
යානය පිරිහ භූඩ්ඩවහන්සේ කෙරෙන් වියෝ වන්නෙමිමෙවිද,
සේගේ ශ්‍රවට සෝදුකක් උපදවා මහජනයාගේ ඉහවත්
එකරාජ රජ්ජුරුවන්වහන්සේ යාග නිසා භූඩ්ඩවහන්සේ
සියලු මහජනයා කෙරෙන් වියෝවන්නෙමි වේදයි මෙසේ
දෙන් වාක්විලාපකොට ඇඬුහ.

ඉක්බිත්තෙන් චන්ද්‍රකුමාරයන්ගේ මැනිගෝ වනතා කියා
පුත චන්ද්‍රකුමාරයෙනි! මේ තොපගේ අත්තිම අවසාථි මහ
වෙඩින හම් ප්‍රසාධනයෙන් තලල හා කන්සක වැටී
සකස්කොට නහඟෙහන බදුවද සපුමල් පෙත්තෙන්
වණ්ණකඩ සම්පන්නවූ අතතිවූ මේ සුවඳ මල්දමින්ද
මල් සෝපුව බැඳි තැන් පටන් අලඩකාර පිණිස
වවකොට වෙලාබැඳ ඉහුව, මෙලෙස මල්සෝපුයෙන්
නොපගේ පියවුකුන් ආදිවූ පුරාතන රජදරුවන්
යෙක් වත්තේය. පුත චන්ද්‍රකුමාරයෙනි! යම්
ඔතාකොට සකල ශරීරයෙහි ගල්වන ලදුව
යෙහි සැරහි සිටුනම් එබදුවූ රත්සඳුන්
හෙන සැරහිමෙන් දෙවන සැරයිමෙක්
පුත! තොපට මරණය සම්පව සිටි බැවින්
හැඳහනුව, යම් කායික විසහුයක්
දෙවන සැරහිමෙක් ඉදිරියේ නොපට
සැරහි සිටු නම් එසේවූ කායික
හරණයකින් සැරහුණුවූ හෙපි
යෙන් යොදු කරහලද
මෙසේ අනෙක ප්‍රකාරයෙන්

ඉක්බිත්තෙන් ඒ චන්ද්‍ර කුමාරයන්ගේ චන්ද්‍රා නම් අග්‍රමහේසුදේ
බිසව් රජ්ජුරුවන්ගේ දෙපත්ලෙහි වැට හෙව අඩන්නී ජනෙඛරවූ රාජිකා
රවූ ජහපද සඩාම්වූ මේ එකරාජ රජ්ජුරුවන්වහන්සේ දරුවන්
දෙමවුපියන්ට මහත්ව උපදවන්නාවූ පුත්‍රසෙනාහය චුපදවුසේකැයි කියා
කියා ඇඬිය. ඒ චන්ද්‍රාදෙවීන්ගේ බස් අසා එකරාජරජ්ජුරුවෝ කියන්නාවූ
චන්ද්‍රාදෙවිනි! දරුවන් මහකල් නොපට මතුහොවෙයි, ඔවුන් මහකල්ලුවිය,
එසේම මාගේ ආත්මය මට ඉතා ප්‍රියය, යෙහෙළිවූ නෙපි තැම දෙනාත් මා
ප්‍රියයන, මාගේ බිසෝවරුද මට ඉතා ප්‍රියයන, එසේවුවත් දිව්‍යලෝක
ප්‍රාථිතා කරන්නාවූ මම ඒ දිව්‍යලෝකොත්පතති කාරණයෙන් මාගේ දරුවන්
ආදිවූ මේහෙක්දෙනා මරම්. මරන්නේ මුත් ශොකයත් නොහෙමි.
මවාහු හැමදෙනාම මා හා සමන දිව්‍යලෝකයෙහි එක්ව වෙසෙති. තෙපි ඒ

නැකැයේ නොකෙරවූ කිහ. එකල්හි චන්ද්‍රාදෙවි කියන්නී දෙවයන්වහන්ස!
වහන්ස! භාග්‍යවතුන්වහන්සේ මාන්හාරි පලඹුකොට මා මැරුව මැතව
මා මිදුවා සිටියදී මාතිම්නාණන් මරා මට නොකදුක් දී මා ලය නොපැළුව
මැනවා, රෙරජ්ජුරුවන්වහන්ස! භූඩ්ඩවහන්සේගේ සුත්‍රවූ චන්ද්‍රකුමාරයෝ
සත්තාරණයෙන් සැරසි සිටිකොයෙන් ඉතා කොඩිය, දුටුවන් සිත් පහදවති,
සත්තාරණයෙන් සැරසි සිටිකොයෙන් ඉතා කොඩිය, දුටුවන් සිත් පහදවති,
ඉඹුවිලෝක, මදකුත් දුක්නත නොයෙති. එබදුවූ සුකඤ්ඤවත් කුමක්
නිසා නිකරුණේ මරහසේක්ද? තවද මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! ඉදින් භූඩ
නොවලකුවා, එසේ කල්හි චන්ද්‍රකුමාරයන් හා එක්ව හෝ දිව්‍යලෝක
සේගේ රජ්ජුව. භූඩ්ඩවහන්සේ යාග විධි සඩ්ඛ්‍යාත ඛෙලයෝ කුසල්කළ මැනව,
දෙන් වාක්විලාපකොට ඇඬුහ.

ඉක්බිත්තෙන් චන්ද්‍රකුමාරයන්ගේ මැනිගෝ වනතා කියා ඉඳුරා
පුත චන්ද්‍රකුමාරයෙනි! මේ තොපගේ අත්තිම අවසාථි මහ බැවින් හැඳහනුව,
වෙඩින හම් ප්‍රසාධනයෙන් තලල හා කන්සක වැටී කුණ්ඩල දැරුවෙහු,
සකස්කොට නහඟෙහන බදුවද සපුමල් පෙත්තෙන් මුසුකොට සෙනසුරා
වණ්ණකඩ සම්පන්නවූ අතතිවූ මේ සුවඳ මල්දමින්ද පද්ධපත්‍රවූ සෙනසුරා
මල් සෝපුව බැඳි තැන් පටන් අලඩකාර පිණිස මත්තේ සියලු කෙඳිරිය
වවකොට වෙලාබැඳ ඉහුව, මෙලෙස මල්සෝපුයෙන් කෙස් බැඳ මිදුවා
නොපගේ පියවුකුන් ආදිවූ පුරාතන රජදරුවන් කොට ගෙන එන ලද
යෙක් වත්තේය. පුත චන්ද්‍රකුමාරයෙනි! යම් රක්ත චඳුන විලෙපනයෙහි
ඔතාකොට සකල ශරීරයෙහි ගල්වන ලදුව වෙහැනව රැස්වූ රාජපෂ්ඩි මිදා
හෙන සැරසිමෙන් දෙවන සැරයිමෙක් ඉදිරියේ නොපට නැත්තේවේද, තවද පුත!
යෙහි සැරසි සිටුනම් එබදුවූ රත්සඳුන් විලවුන් ගෙන සැරහෙව, මේ සඩ්
පුත! නොපට මරණය සම්පව සිටි බැවින් මොලොක්වූලිඝනතා ඇතිව
හැඳහනුව, යම් කායික විසහුයක් මනාකොට හැඳ මේ රාජපෂ්ඩින් මිදුවා
හෙන සැරසිමෙන් දෙවන සැරයිමෙක් හැඳ සැරහෙව, මේ සඩ් හැඳ
දෙවන සැරසිමෙක් ඉදිරියේ නොපට නැත්තේවේද, තවද පුත! යම් කායික
හරණයකින් සැරහුණුවූ හෙපි මේ රාජපමිත් ඔබ්‍යයෙහි විශෙෂයෙන් සැරසි
සිටු නම් එසේවූ උතතමවූ අනඩ මූතතාභාරණියෙන් හා ජාලොදාද කඩි
යෙන් යොදු කරහලද ඝුජාභරණයෙන් පැලඳ සැරහෙව, මේ ඝුජාභරණ
සැරසි සිටු නම් එසේවූ උතතමවූ අනඩ මූතතාභාරණියෙන් හා ජාලොදාද කඩි
යෙන් යොදු කරහලද ඝුජාභරණයෙන් පැලඳ සැරහෙව, මේ ඝුජාභරණ
යෙන් සැරසිමෙන් දෙවන සැරයිමෙක් නොපට ඉදිරියේ නැත්තේ වේදයි
මෙසේ අනෙක ප්‍රකාරයෙන් වාක්විලාපකොට ඇඬිය.

ඉක්බිත්තෙන් ඒ චන්ද්‍ර කුමාරයන්ගේ චන්ද්‍රා නම් අග්‍රමහේසුදේ
බිසව් රජ්ජුරුවන්ගේ දෙපත්ලෙහි වැට හෙව අඩන්නී ජනෙඛරවූ රාජිකා
රවූ ජහපද සඩාම්වූ මේ එකරාජ රජ්ජුරුවන්වහන්සේ දරුවන්
දෙමවුපියන්ට මහත්ව උපදවන්නාවූ පුත්‍රසෙනාහය චුපදවුසේකැයි කියා
කියා ඇඬිය. ඒ චන්ද්‍රාදෙවීන්ගේ බස් අසා එකරාජරජ්ජුරුවෝ කියන්නාවූ
චන්ද්‍රාදෙවිනි! දරුවන් මහකල් නොපට මතුහොවෙයි, ඔවුන් මහකල්ලුවිය,
එසේම මාගේ ආත්මය මට ඉතා ප්‍රියය, යෙහෙළිවූ නෙපි තැම දෙනාත් මා
ප්‍රියයන, මාගේ බිසෝවරුද මට ඉතා ප්‍රියයන, එසේවුවත් දිව්‍යලෝක
ප්‍රාථිතා කරන්නාවූ මම ඒ දිව්‍යලෝකොත්පතති කාරණයෙන් මාගේ දරුවන්
ආදිවූ මේහෙක්දෙනා මරම්. මරන්නේ මුත් ශොකයත් නොහෙමි.
මවාහු හැමදෙනාම මා හා සමන දිව්‍යලෝකයෙහි එක්ව වෙසෙති. තෙපි ඒ

එකල්හි මන්ද්‍රාදෙවි කියන්නී දෙවයන්වහන්ස!
වහන්ස! භාග්‍යවතුන්වහන්සේ මාන්හාරි පලඹුකොට මා මැරුව මැතව
මා මිදුවා සිටියදී මාතිම්නාණන් මරා මට නොකදුක් දී මා ලය නොපැළුව
මැනවා, රෙරජ්ජුරුවන්වහන්ස! භූඩ්ඩවහන්සේගේ සුත්‍රවූ චන්ද්‍රකුමාරයෝ
සත්තාරණයෙන් සැරසි සිටිකොයෙන් ඉතා කොඩිය, දුටුවන් සිත් පහදවති,
සත්තාරණයෙන් සැරසි සිටිකොයෙන් ඉතා කොඩිය, දුටුවන් සිත් පහදවති,
ඉඹුවිලෝක, මදකුත් දුක්නත නොයෙති. එබදුවූ සුකඤ්ඤවත් කුමක්
නිසා නිකරුණේ මරහසේක්ද? තවද මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! ඉදින් භූඩ
නොවලකුවා, එසේ කල්හි චන්ද්‍රකුමාරයන් හා එක්ව හෝ දිව්‍යලෝක
සේගේ රජ්ජුව. භූඩ්ඩවහන්සේ යාග විධි සඩ්ඛ්‍යාත ඛෙලයෝ කුසල්කළ මැනව,
දෙන් වාක්විලාපකොට ඇඬුහ.

ඉක්බිත්තෙන් චන්ද්‍රකුමාරයන්ගේ මැනිගෝ වනතා කියා ඉඳුරා
පුත චන්ද්‍රකුමාරයෙනි! මේ තොපගේ අත්තිම අවසාථි මහ බැවින් හැඳහනුව,
වෙඩින හම් ප්‍රසාධනයෙන් තලල හා කන්සක වැටී කුණ්ඩල දැරුවෙහු,
සකස්කොට නහඟෙහන බදුවද සපුමල් පෙත්තෙන් මුසුකොට සෙනසුරා
වණ්ණකඩ සම්පන්නවූ අතතිවූ මේ සුවඳ මල්දමින්ද පද්ධපත්‍රවූ සෙනසුරා
මල් සෝපුව බැඳි තැන් පටන් අලඩකාර පිණිස මත්තේ සියලු කෙඳිරිය
වවකොට වෙලාබැඳ ඉහුව, මෙලෙස මල්සෝපුයෙන් කෙස් බැඳ මිදුවා
නොපගේ පියවුකුන් ආදිවූ පුරාතන රජදරුවන් කොට ගෙන එන ලද
යෙක් වත්තේය. පුත චන්ද්‍රකුමාරයෙනි! යම් රක්ත චඳුන විලෙපනයෙහි
ඔතාකොට සකල ශරීරයෙහි ගල්වන ලදුව වෙහැනව රැස්වූ රාජපෂ්ඩි මිදා
හෙන සැරසිමෙන් දෙවන සැරයිමෙක් ඉදිරියේ නොපට නැත්තේවේද, තවද පුත!
යෙහි සැරසි සිටුනම් එබදුවූ රත්සඳුන් විලවුන් ගෙන සැරහෙව, මේ සඩ්
පුත! නොපට මරණය සම්පව සිටි බැවින් මොලොක්වූලිඝනතා ඇතිව
හැඳහනුව, යම් කායික විසහුයක් මනාකොට හැඳ මේ රාජපෂ්ඩින් මිදුවා
හෙන සැරසිමෙන් දෙවන සැරයිමෙක් හැඳ සැරහෙව, මේ සඩ් හැඳ
දෙවන සැරසිමෙක් ඉදිරියේ නොපට නැත්තේවේද, තවද පුත! යම් කායික
හරණයකින් සැරහුණුවූ හෙපි මේ රාජපමිත් ඔබ්‍යයෙහි විශෙෂයෙන් සැරසි
සිටු නම් එසේවූ උතතමවූ අනඩ මූතතාභාරණියෙන් හා ජාලොදාද කඩි
යෙන් යොදු කරහලද ඝුජාභරණයෙන් පැලඳ සැරහෙව, මේ ඝුජාභරණ
සැරසි සිටු නම් එසේවූ උතතමවූ අනඩ මූතතාභාරණියෙන් හා ජාලොදාද කඩි
යෙන් යොදු කරහලද ඝුජාභරණයෙන් පැලඳ සැරහෙව, මේ ඝුජාභරණ
යෙන් සැරසිමෙන් දෙවන සැරයිමෙක් නොපට ඉදිරියේ නැත්තේ වේදයි
මෙසේ අනෙක ප්‍රකාරයෙන් වාක්විලාපකොට ඇඬිය.

ඉක්බිත්තෙන් ඒ චන්ද්‍ර කුමාරයන්ගේ චන්ද්‍රා නම් අග්‍රමහේසුදේ
බිසව් රජ්ජුරුවන්ගේ දෙපත්ලෙහි වැට හෙව අඩන්නී ජනෙඛරවූ රාජිකා
රවූ ජහපද සඩාම්වූ මේ එකරාජ රජ්ජුරුවන්වහන්සේ දරුවන්
දෙමවුපියන්ට මහත්ව උපදවන්නාවූ පුත්‍රසෙනාහය චුපදවුසේකැයි කියා
කියා ඇඬිය. ඒ චන්ද්‍රාදෙවීන්ගේ බස් අසා එකරාජරජ්ජුරුවෝ කියන්නාවූ
චන්ද්‍රාදෙවිනි! දරුවන් මහකල් නොපට මතුහොවෙයි, ඔවුන් මහකල්ලුවිය,
එසේම මාගේ ආත්මය මට ඉතා ප්‍රියය, යෙහෙළිවූ නෙපි තැම දෙනාත් මා
ප්‍රියයන, මාගේ බිසෝවරුද මට ඉතා ප්‍රියයන, එසේවුවත් දිව්‍යලෝක
ප්‍රාථිතා කරන්නාවූ මම ඒ දිව්‍යලෝකොත්පතති කාරණයෙන් මාගේ දරුවන්
ආදිවූ මේහෙක්දෙනා මරම්. මරන්නේ මුත් ශොකයත් නොහෙමි.
මවාහු හැමදෙනාම මා හා සමන දිව්‍යලෝකයෙහි එක්ව වෙසෙති. තෙපි ඒ

මහාසත්ත්වයන් සම්පයට ගොස් අඩ අඩා සිරියහ.

ඉක්බිත්තෙන් මහබෝසතාණෝ චන්ද්‍රා නම් බිසවුන්ට කියන්නෝ
චන්ද්‍රාවෙනි! මා ජීවත්ව සැපයේ ඉන්නාකල් කොටම මා විසින් ඒ ඒ දුල
මොදේ ප්‍රිය පෙපුල් බිඳුණු කල්හි ඒ ඒ කණ්ඨාභරණාදිවූ රත්නයෙන් විසිතුරු කොට කරනලද සෙ
හිතැඹිවූ මුක්තා මාණික්‍යාදිවූ රත්නයෙන් විසිතුරු කොට කරනලද සෙ

යෙක් ආභරණ දෙනලද. දුන්වූකලී කොපව දෙත්නාවූ මේ ආභරණ පරිත්‍යාගයය, එසේ කෙසිත් දුන් මා ප්‍රියවූ වනදෙවියි! කොපව මා ඇතුළු ආවූ මේ ආභරණ දුන් ගලවාදෙමි. මා දිවුවාහේ. ආභරණ හැම මේලෙසින්ම මා සිහිකොට කොට කිදුවකි කිම. එසේ ඇතුළු කෙනෙහේ වඩා වඩා අඩස්හට පවත්ගන්නීය. මට සුබ කෙනෙකුන්ගේ ස්වකීයයෙහි පබුබපුගබ කුසුම්දමනින් කෙරෙන්නේ ඒ විවිත්‍රවූ සුගන්ධ කුසුම දුම්හෝ පෙරළි පෙරළි පැහිද්දා, දුන්වූකලී කුමාරයන්ගේ ස්වකීයයෙහි වපසිනටු අසිසිහෙණවූ ජීවනත් ඇති බිඳිවන් පත් වැටෙන්නේය, එසේ වූවත් මාගේ හදවත කව දක්වා නොතැබී. එසේ කෙසිත් මාගේ ළඟ වූකලී සැර බකමහයෙකින් සුක්තාවූයේ වන. වූවන්හේ මරණ බල බලා සිටියදීම මාලය නොපැලෙන්නේ මෙසේ වෙතැයි මැයු කෙසිත් වත්ද, තවද පිරිසුදුවූ කසිසළු හැඳ සමන්කුණ්ඩාභරණ පැළඳ රත්ඇදුන්විලුවුන් ගල්වා ඇරැහි සිටියාවූ සිටුදුවුවන් සිත් පිනවන්නාවූ එසේ දෙදෙන එකරාජ රජ්ජුරුවන්වහන්සේගේ කෙණිස්හි වහන්සේටත් මටත් මා දරුවන්ටත් මහජනයාටත් නොබෝකලකින් කෙනෙකු ලබන්නෝ වේද, තවද උතුම්වූ රතනත්‍රයට ශ්‍රද්ධාවත් තුන්අවුරුදු ගිය සුවද ඇල්ලාලේ බත් අනුභව කරන්නාවූ සුක්ඛාවූ තුන්අවුරුදු ගිය සුවද ඇල්ලාලේ බත් අනුභව කරන්නාවූ සුක්ඛාවූ සිලිඟුන් විසින් රන්සුන්කෙනෙක් උලාසුවද පැන් හොළෝස් සලෙසේ හා නොවා අනෙකප්‍රකාරවූ රාජාභරණයන්හි සරහා මාණික්‍යමිණි කුණ්ඩලාභරණ යන් පලඳහා ලද්දාවූ ඝණකල ශරීරය රත්තඳුන් විටවුන් ගල්වා දිලිසෙන්නාවූ මාලිකාදිවූ උතුම් විසිතුරු මල්දම් මල්හෝලූහෙන් මුදුන් මල්සඟ හා කණ්ඩ තැනෙහෙන් විශෙෂයෙන් ඇරහුණාවූ වතු සුගන්ධ කුමාර දෙදෙන එකරාජ රජ්ජුරුවන් එගන්හේගේ යාගශාට දෙමවුපියදෙදෙනාවත් නගුන්මල්මැයෙන්හේ ඔවත් මා දරුවන්ටත් පෙපු මහජනයාවත් මහත් දුක් උපදවා සෙසේ වාක්විලාප ;කියා ඇඬිය. මෙසේ එන්ද්‍රා නම් බිසවුන් අඩම්ත් වැලපෙමින් සිටියදීම යාගාවාටයෙහි කෙම්වාසනකොට නිමවූහ. ඉක්බිත්තෙන් වතුකුමාර යන් හෙන හොස් කර නමා මරන්නට ඉඳවූහ, එතල බණ්ඩාභ බ්‍රාහ්මණයා රත්නත්‍රය කුමාරයන් සම්පයෙහි තබා කඩුව ඇරගෙන කුමාරයන්ගේ බොටුව කපා ගල ලොහිතයන් තලිය පුරා තලියෙන් ලේ හෙළ හෝ යාගාවාටයෙහි වත්කොට යාග කිරීමෙන් මනදෙළ පුරමසි සිසා සිව කල මහබෝසතාණන්වහන්සේගේ භාග්‍යවූ වන්දා දෙවී සිහන්නී ඉතින් පිළි සරණේක් නැත. මාගේ සත්‍යක්‍රියා බලයෙන් සබාමිපුත්‍රයාණන් වහන්සේට සවසථ්‍යක් කෙරෙමියි සිත සිතා දෙතොත්මුදුහෙයි තබා දෑදිග වදිමින් පසිත් අතරතුරෙන් ඇවිත් සත්‍යක්‍රියා කළාය. ඒ අවිය ප්‍රකාශ කරන්නාවූ සිලෝතුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ බුදුව වැඩසිද මේ ගාථාව වදළසේක.

සබ්බසමිං උපක්කාටයමිං--නිසිදි නෙ වන්දියා යසඳේවාය
පඤ්චාල රාජධානා--පඤ්චලිකා සබ්බපරිය මනුපරියා'ති

තවද සත්‍යක්‍රියා කරන්නාවූ වන්දා නම් බිසව් නොමෙම් යම් පබවිත බිස් මේ බණ්ඩාභ නම් බ්‍රාහ්මණයා එසානකයෙන් පවිටුකම් කෙරේද,

බුදුබණ නැත්තේද, නමු පාපිකම බිහුන් අඳහන බඩින් සතාදා, ඒ සත්‍යක්‍රියා බලයේ මාගේ සබාමිපුත්‍රයාණන් වහන්සේ හා සමග එක්වෙමියි, සැබෑ මේ සත්‍යක්‍රියාකෙසේ හෝ අන්‍යස්ත්‍රී කෙනෙක් ඇද්ද, ශබ්ධවූ දෙව සබ්බසාසවූ සත්‍යක්‍රියාකෙසේ ඇද්ද, අන්ධබධිරව පැමිණ සිටි තරම සබ්බසාසවූ යම් අන්‍යස්ත්‍රී කෙනෙක් ඇද්ද, දුන් අන්ධබධිරව පැමිණෙන්හාවූ සරම කෙනෙක් ඇද්ද, දුන් මට වෙහෙවර කෙරෙන්වයි, මාගේ සබාමිපුත්‍රයාණන් හිමි කැඳෙහෙ දුන් මම එක්වෙමිවයි, තවද වෙතැනට ආඬවූ යම් දෙවතා විසින් හා සමග දුන් මම එක්වෙමිවයි, තවද වෙතැනට ආඬවූ යම් දෙවතා විසින් හා සමග රාක්ෂස කුල පුත්‍ර පිසාචයන් හා අවශෙෂවූ සතිම කෙනෙක් ඇත් නම් සියලු සත්ත්වයනි! කොපට මෙ කියම. මාගේ බත් අසව, මම පිහිටක් නැති සියලු අතරමණෙහේ. මා රැක ගනිව. මම කොපට ආරාධනා කෙරෙමි. කොමෙ අතරමණෙහේ මම කොපිරිහෙමිවයි කොප හැමිදෙනාගේ ආඥා වූවන්හේ මරණ බල බලා සිටියදීම මාලය නොපැලෙන්නේ මෙසේ වෙතැයි මැයු කෙසිත් වත්ද, තවද පිරිසුදුවූ කසිසළු හැඳ සමන්කුණ්ඩාභරණ පැළඳ රත්ඇදුන්විලුවුන් ගල්වා ඇරැහි සිටියාවූ සිටුදුවුවන් සිත් පිනවන්නාවූ එසේ දෙදෙන එකරාජ රජ්ජුරුවන්වහන්සේට මටත් මා දරුවන්ටත් මහජනයාටත් නොබෝකලකින් කෙනෙකු ලබන්නෝ වේද, තවද උතුම්වූ රතනත්‍රයට ශ්‍රද්ධාවත් තුන්අවුරුදු ගිය සුවද ඇල්ලාලේ බත් අනුභව කරන්නාවූ සුක්ඛාවූ සිලිඟුන් විසින් රන්සුන්කෙනෙක් උලාසුවද පැන් හොළෝස් සලෙසේ හා නොවා අනෙකප්‍රකාරවූ රාජාභරණයන්හි සරහා මාණික්‍යමිණි කුණ්ඩලාභරණ යන් පලඳහා ලද්දාවූ ඝණකල ශරීරය රත්තඳුන් විටවුන් ගල්වා දිලිසෙන්නාවූ මාලිකාදිවූ උතුම් විසිතුරු මල්දම් මල්හෝලූහෙන් මුදුන් මල්සඟ හා කණ්ඩ තැනෙහෙන් විශෙෂයෙන් ඇරහුණාවූ වතු සුගන්ධ කුමාර දෙදෙන එකරාජ රජ්ජුරුවන් එගන්හේගේ යාගශාට දෙමවුපියදෙදෙනාවත් නගුන්මල්මැයෙන්හේ ඔවත් මා දරුවන්ටත් පෙපු මහජනයාවත් මහත් දුක් උපදවා සෙසේ වාක්විලාප ;කියා ඇඬිය. මෙසේ එන්ද්‍රා නම් බිසවුන් අඩම්ත් වැලපෙමින් සිටියදීම යාගාවාටයෙහි කෙම්වාසනකොට නිමවූහ. ඉක්බිත්තෙන් වතුකුමාර යන් හෙන හොස් කර නමා මරන්නට ඉඳවූහ, එතල බණ්ඩාභ බ්‍රාහ්මණයා රත්නත්‍රය කුමාරයන් සම්පයෙහි තබා කඩුව ඇරගෙන කුමාරයන්ගේ බොටුව කපා ගල ලොහිතයන් තලිය පුරා තලියෙන් ලේ හෙළ හෝ යාගාවාටයෙහි වත්කොට යාග කිරීමෙන් මනදෙළ පුරමසි සිසා සිව කල මහබෝසතාණන්වහන්සේගේ භාග්‍යවූ වන්දා දෙවී සිහන්නී ඉතින් පිළි සරණේක් නැත. මාගේ සත්‍යක්‍රියා බලයෙන් සබාමිපුත්‍රයාණන් වහන්සේට සවසථ්‍යක් කෙරෙමියි සිත සිතා දෙතොත්මුදුහෙයි තබා දෑදිග වදිමින් පසිත් අතරතුරෙන් ඇවිත් සත්‍යක්‍රියා කළාය. ඒ අවිය ප්‍රකාශ කරන්නාවූ සිලෝතුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ බුදුව වැඩසිද මේ ගාථාව වදළසේක.

එසෙකිත් වදළහ බුදුහු-

"නං සුණා අමනුස්සෝ අයකූටං පරිබහ මෙඝා භය මසඤ්ඤ ජන යනෙතා
රජානං ඉදම මොච"ති.

තවද ශක්‍රදෙවෙන්ද්‍රයෝ රජ්ජුරුවන්ට කියන්නාවූ රාජ මුත්‍රය ! රාජ සත්තම! දුන්වූකලී දුනගෙන කාරණා සලකා මම දෑතින් හිස්මුදුන මේ කිනි සෙන දිලිසෙන ශකුලින් යම්තාක් කල් තලා නෙබිදීම නම් ඊට පලමුකොට කිරපරාධවූ සිංහඝාතනවූ සෙරේ වියැති ඇති තාගේ ප්‍රධාන පුත්‍රයා නොමරා නුඹවහැරපියව,තවදරාජමුත්‍රය! සඩඪලොකොත්පත්තියකෑමැත්තවුන්විසින් කිරපරාධවූ සිටුවරුන් හා පුරෙරුන් හා භාග්‍යවන්හා භාග්‍යවතුන්වහන්සේ නාහූ නා විසින් කොසිදි කවර කලෙක දක්නාලදහුදැයි මෙසේ ශක්‍රදෙවෙන්ද්‍ර සේ රජ්ජුරුවන්ව ආක්‍රොශ පරිභව බැණ අනෙකප්‍රකාරයෙන් තය ගැන්ම. එකල්හි ශක්‍රදෙවෙන්ද්‍රයන්ගේ උක්තප්‍රකාර බස් අසා ඒ පාපිවූ එකරාජ රජ්ජුරුවන් හා බණ්ඩභ ණ බ්‍රාහ්මණයාද යන දෙදෙන මේ අදාළවපුසිටුවූ ශක්‍ර දෙවෙන්ද්‍රයන් දැක තුබූ දෙදෙන නිස්පාපිත් මෙන් බබහන ගතවූ සියලු සත්ත්ව යන් එකෙණෙහිම බබහයෙන් මිදුන.

මෙසේ හසති අශ්වාදිවූ සියලු සත්වයන් බබහයෙන් මිදූ කල්හි එදවස් ඒ ගතස්ථානයෙහි යම් පමණ මනුෂ්‍ය කෙනෙක් රැස්වූ නම් ඒ සියලු මනුෂ්‍ය යෝ එකපෑහෙර ඔල්වරබබ ගයමින් කොලාහල කෙරෙමින් බණ්ඩාභ බ්‍රාහ්මණයාව මෙම වධ්‍යයි එකී එකී කැවික් හසා එතැන්හිම මරා ජීවිත ක්ෂය පැමිණවූහ. මෙසේ මහජනයා ඒ බණ්ඩාභ බ්‍රාහ්මණයා මරා රජ්ජුරුවන් මරන්නට පටන්ගත් කල්හි සෙබෝසත්තාණෝ පියාණන්ව වැළඳ සෙන මෙරිය නුදන්හාය. මහජනයෝ කියන්නාහූ මේ පවිටුවූ රජ්ජුරුවන්

වකාන්සේව ජීවසදන පමණක් සුඛවඩන්සේ නිසා දෙමිය. රාජ්‍යත් අතහැර දෙමිය, මේ ක්‍රුවච්චිසිය නොදෙමිය වඩාත් කොට්ඨිවිත්තර වසාගිය රාජ්‍යවෙභව හරවා නොගෙන කඩක් ගදවා කහාරද්දකින් නිහ වෙලා කොට වඩාත්ලාමයෙකි ලැබිය. (අතුත් කොට වඩාලොකයෙකි උපදින්නට නොපිලිවන් බැවින් යම්පමණ සත්ව කෙනෙක් ප්‍රපුඛාත නොගෙන් නම් කරවූ නම අනුමෝදන්වූ නම් ඒ සියලු සත්වයෝම අවිචි මහ නිරයෙහි උපදින්නාහු.) තවද වෙසේ සියලු පනස් බණවලින් සතුටුවූ කල්හි එසැනවම රැස්වූ මහජනයෝ අවාත්‍ය වඩාලන් කොට ඒ කාලකණ්ණිවූ බණඩහාල බ්‍රාහ්මණයා හා රජ්ජුරුවන් ගෙදරට පූරුකොට වන්ද කුමාර නමවූ වතබෝසතාණන්ට අභිෂෙකකොට රාජ්‍යාභිෂෙකයෙන් පසුවූ උපකරණ හා පසුබිමට පිඹිවුවමනාහි කියා රාජ්‍යාභිෂෙකයට සුදුසුවූ උපකරණ සියල්ල ගෙන්වා නොගෙන මහබෝසතාණන්ට අභිෂෙකකොට රාජ්‍යාභිෂෙකයෙන් පසුවූ භාණ්ඩයන් එනැනට ගෙන්වා නොගෙන මහබෝසතාණන් රාජ්‍යාභිෂෙකයෙන් අභිෂෙක කොට පුරාණ ප්‍රදක්ෂිණා කරවා, දිව්‍යප්‍රාසාදයක් සා පහළොස්මහල් ප්‍රාසාදයේ මතුමහල් නෙලෙහි ශ්‍රීසහන් මසතාගේ සිටුවා, රාජ්‍යාභිෂෙකයෙන් බුහ. වෙසේ මහබෝසතාණන් රාජ්‍යාභිෂෙකයෙන් පසුවූ කල්හි එසැනවූ රාජපරම්පරාගත රාජකන්‍යාවෝත් දිව්‍යපරම්පරාගත දිව්‍යාභරණවලින් සැරසී සතුටුවූ අභිෂෙක ජලය වත්කරන්නාවූ යහළු සඛිඛ සෙවන සඛිඛයන් සියලු ස්ත්‍රීවූ සඛිඛයෙන් සඛිඛ සෙවන සඛිඛයන් සියලු ස්ත්‍රීවූ සඛිඛයෙන් රාජ්‍යපරම්පරාගත රාජකන්‍යාවෝත් අභිෂෙක ජලය වත්කළාහ. දෙදෙවිලොව දෙවිසැණින් අභිෂෙක ජලය වත්කළහ. ඒ සක්‍රදෙවෙන්ද්‍රයන්ගේ අම මහසිරිය සුජාතා නම් දිව්‍යාඛිගනා හොඹෝ සකුට පාදිනී නම් දිව්‍යාඛිගනාව හා සත්ත අභිෂෙක ජලය වත්කළාය. තවද ඒ මහබෝසතාණන්ගේ අභිෂෙක ඛඩාලඤ්ඤයෙහි රක්ඛාසිල සෙවනාදිවූ පැහැ ඇති වස්ත්‍රයෙන් ඛප් නාඹ ආසා ශාසට උතුරු සළු දමා නවවිමන් විශෙෂයෙන් සරාගතාවට අපගේ වන්ද කුමාරතාවකින්ගේ බින්ධනයෙන් යම්සේ මිදුනාසේද, එපරිද්දෙන් සියලු සත්වයෝත් අපුබඛන සඛ්ඛලික බන්ධනාදියෙන් මිදෙන්වා යි කියා කුල්මත්ව හඬනසා මහජනයෝ නුවර ශෙතකාඹ හෙරිනාද පැවැත්වූහ.

එසේ හෙයින් වදලහ බුදුහු:-

සඛ්බබුධ විපමුඤ්චනඤ්ඤ-බන්ධ ආනඤ්ඤිනෝ අත්‍ථ
ඤ්ඤාපයෙසි භගරෙ-බන්ධන මොකඛ අඤ්ඤ සිත්.

ඉක්බිත්තෙහි මහබෝසතාණෝ පියාණන්ට වැටුප් විසදම් පමා දුන්හ නුවර වැස්සෝ වූකලි උන් වණ්ඩාල ග්‍රාමයෙහි වූ බැවින් ඇතුල් නුවරට වැද්ද නොදෙයි. වැටුප් විසදම් නිමා ගිය විට මහබෝසතාණන් උසස්කෙළි ආදියට නික්මුණු කල්හි මහබෝසතාණන් කරා කොස් ඉඹ කුම වහන්සේගේ පියාණෙන්යයි නොසිතා දෙඛොත් මුදුනෙහි වැද සිතිති! බොහෝ කලක් ජීවත්වූව මැනවැයි සිතති, කුමයින් ප්‍රයොජනදයි වීවාදු කළ බන්ධිලි ආදිය නැතිනියාව සිතති, එකල මහබෝසතාණෝ ඒ සැවෙල්ලු පිඹරජ්ජුරුවන්ට වැටුප් විසදම් දෙවන්සාක මෙසේ ඒ මහබෝසතාණෝ

දැක්වූ ඉඹිත්තෙන් අකොපය කොට රාජ්‍යය කෙරෙමින් ජීවිතාවසානයෙහි මහ විපත්තියක් නොදී දිවාලොකයෙහි උපන්නාහ. ශාක්‍යවූ සිලෝතුරු බුදුරජ්‍ය වන්වහන්සේ මේ බණදෙසිනාව නෙතඟැර දක්වා වදරා මහණෙනි! දැන් පුදුමයෙහි, පෙරත් මේ දෙවදත්ත සත්වරයෝ තනි මා නිසා මොහෝ දුක් විඳ උන්හෙයි කලෝවිදයි වදරා පූර්‍වාපරසන්ධි ගළපා මේ ඛණ්ඩහාල ජාතකය නිමවා වදළසේක.

එසමයෙහි බණ්ඩහාල බ්‍රාහ්මණයා නම් දැන් මේ දෙවදත්ත සත්වරයා නෙතෙදෙවි නම් මහාමායා දෙවිය, වසුන්දෙවි නම් ඛිඛාදෙවිය, වංගුල කුමරියෝ නම් රාහුල කුමාරයෝය, සෙල කුමාරි නම් උප්පලවණ්ණා මහාසෘ තිරිය, වංගොතුවූ ඉරකුමාරයෝ නම් මහාකාශ්‍යප සත්වරයෝය, භද්‍රසෙන කුමාරයෝ නම් මහාමෞද්ගල්‍යායන සත්වරයෝය, සුසීකුමාරයෝ නම් සාරිපුත්‍ර සත්වරයෝය, එසමයෙහි වසුරජ්ජුරුවෝ නම් සිලෝතුරු සම්‍යක් සම්බුදුරජාණන්වහන්සේ දක්වා වදළසේක.

බණ්ඩහාල ජාතකය

තවද එස් සමයෙක්හි ත්‍රිභුවන වන්දනීයවූ සිලෝතුරු සම්‍යක් සම්බුදුරජාණන්වහන්සේ රජගහනුවර නිගණ්ඨනාථපුත්‍රයන්ගේ ලවඹිනොදුනයෙහි එසනසේක් උරුවෙල කාශ්‍යප දමනය අරභයා මේ ජාතකය වදළසේක.

සම සමයෙක්හි ශාක්‍යාධිරාජ බුදුරජාණන්වහන්සේ පවත්වනලද ධර්මයක් ඇසුන් පුත්‍රදෙශනා ඇතිසේක් උරුවෙල කාශ්‍යපාදී තුන්බෑ ජටිලයන් දහසෙහි ලා මහඩ රජ්ජුරුවන්ගේ ප්‍රතිඥ බුදුනු පිණිස පුරාණ ජටිලයන් දහයක් දෙනා විසින් පිරිවරන ලදුව ලවඹිනොදුනයට වැඩසේක්ද, එසම දහයක් ඒසඤ්ඤයෙහි විසිදහසක් පමණ බ්‍රාහ්මණ ගෘහපතීන් හා සමග අවුත් දණ්ඩලඛාරිවූ බුදුරජාණන්වහන්සේට නමස්කාර කොට උන්නාවූ මහඩ ඛාවූ ඛිම්බිසර රජ්ජුරුවන්ගේ පෙරිද් අසරෙහි බ්‍රාහ්මණ ගෘහපතීන්ට සාංඝ සේක් උපදසේ කිමෙක්ද, උරුවෙල කාශ්‍යපයෝ ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයන් සමීපයෙහි මඹසරවස් රකිද්දෙ හෝ නොහොත් ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයෝ උරුවෙල කාශ්‍යපයන් සමීපයෙහි බඹසරවස් රකිද්දෙ හෝයි මෙසේවූ සැකයෙක් උපන එකල්හි හාත්‍යවන්වූ බුදුරජාණන්වහන්සේ උරුවෙල කාශ්‍යපයන් හා සමීපයෙහි මහණවූ නියාව ප්‍රකාශ කෙරෙමින් සිසා එපවත් විදුරහසේක් කෘශවූ ශරීර ඇති නාපසවරුන්ට අවවාද දෙන්නාවූ උරුවෙල් දනව වැසිවූ කාශ්‍යපයන! තවර අරඹුණක් දක සිතිදෙවියාට කරන්නාවූ පූජාව ඇරිද? මේ කාරණය නා අසිත් විවරම්. සියව තෘෂ්ණා සුවා කැඳි දුරුකරන ලදුයි උරුවෙල කාශ්‍යප සත්වරයන්වහන්සේ අසිත් විවරණ සේක. එකල්හි තෙරුන්වහන්සේත් බුදුරජාණන්වහන්සේගේ අභිප්‍රාය දැන

තිස්දෙවියාට කරනලද පූජාව හැම තියාව වඳුරණ්ගේත් රුව, කඩු, ඇත්, ඇස්, ස්ත්‍රීවෝශාති කියනලද පසළුකෘමියන්ද නැවත මේ පසළුකෘමියන්ගේ දිනෙහි දිනෙහි වස්තුවූ සත්ත්ව යාණ කාරක බ්‍රාහ්මණයෝ යානයකි කියති. එතකොට කෙලෙසොපයි ආදීන් කෙරෙසිද උකසාපුකාරවූ මේ සියල්ල කැයි දුන යම් කාරණයකින් වෙයෙමිද, ඒ කාරණයෙන් දකනෙහි ඇලීකිමි. යාගයෙහිත් හොඇලියිමි මේසේ කියා තමන්වහන්සේ ශ්‍රාවක බව ප්‍රකාශකරන පිණිස සත්ත්වයන්වහන්සේ තමන්වහන්සේ සොමිනි! නුඹවහන්සේ මට යාසොසේක, මම නුඹවහන්සේගේ පතිල්ලා බිය තිය කියා එස්සලෙක දෙකලෙක තුන්තලෙකැයි යනාදීන් සත්තලක් ඉක්මවා සත්වියවක ආකාශයට පැන නැගී බැස බිදුරජාණන්වහන්සේ වන්දා දක්නාවූ දෙවියන් කොට එකත්පස්ව උන්සේක. ඒ ප්‍රාතිහාර්‍යය දක මහජනයෝ තමන්වහන්සේ සත්ත්වයන්වහන්සේ නම් ඉතා ඉහත්වූ ආනුභාව ඇතිසේක. එසේ දැනගෙන දාපත්වූ දෑහට ඇයි වා කෙරෙසිමුත් අනිත් කෙනකුත් කෙරෙයි රහත් වූසේක නැතැයි මෙසේ රහත්කම් නමා කෙරෙසිම නමා දක්නාවූ දෙවියන් කාශ්‍යපයෝ පවා දෑහට ජාලා බිඳ සත්ත්වයන්වහන්සේ විසින් දර්ශනයෙහි ලද්දේ මේදැයි බුදුරජාණන්වහන්සේගේ ගුණ කිය කියාම වේය. එතකොට සත්ත්වයන්වහන්සේ ඒ පමිදට ආමන්ත්‍රණය කොට එහුා, සත්‍යයෙහි පෙර රාගවෙගාදිවූ කෙලසයන් හෙන් උත්සහයා කාලයෙහිත් මේ කාල නම් ලාභාණ්ඩ ඉපද ජොතුයේදෘෂ්ටිජාලය බිඳ සත්තානතනවූ කෙලසුන් ඒ විභාග කෙළෙම් වේදුහි වදුරා ඉවෙන් හොඬැණ වැඩිටත් කල්හි එක්ක හිමින් සවාමිනි! දුන් මේ උරුවෙල කාශ්‍යපයන්ගේ දෘෂ්ටිජාලය බිඳ දැන හෙති ලු නිසාව අප සියල්ලවුන්ටම ප්‍රකාශන, අතිතෘයෙහි සරණ කැරැදු නාම ග්‍රාහ්‍ය ඉන්නේ දෘෂ්ටිජාලය බිඳ දමනයෙහි ලු නියාව අන්‍යයන් සෙස් පිළිගත් හෙයින් අප හැමට ප්‍රකාශව නොදුනෙහි. එය ප්‍රකාශකොට වදාළහොත් යෙහෙකැයි ආරාධනාවූ බුදුහු ඉකුත්වත් දස්වා වදාළසේක.

තේ කෙසේද ඝන?

එකිය දවස එදෙහ රට මියුලූ නුවර අඛ්‍යාති නම් රජ්ජුරුවෙහුත් රාජ්‍ය කරන්නාහුය. ඒ රජ්ජුරුවෝ ධර්මිෂ්ඨයෝය, දශරාජධර්මයෙන් අකොප්‍යකොට රාජ්‍ය කෙරෙති. ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ රූප්‍රා නම් දිය කෙනෙක් වූහ. ඒ කුමාරිකා විශිෂ්ටවූ රූ ඇත්තිය. දුටුදුටුවන්ට ඉතා එළවන්නිය. කල්පලක්ෂයක් පුළුල්ලෙහි පතනලද ප්‍රාර්තනා ඇත්තිය. ඒ කුමරි ඇත්තිය, මෙබඳුවූ කුමාරිකා හොමෝ ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ අග්‍රමහේසුන් බියවුන් කුස පිළිසඳගෙන දශමාසඛවසන්හි මවුකුසින් බිහිව වැඩිදිය පැමිණ නුවණැතිවූවාය, ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ අවශෙසවූ සොළොස් දහස් පමණ ප්‍රධානයන් වඳවූහ, එසේ හෙයින් ඒ කුමාරිකා හොමෝ රජ්ජුරුවන්ට ඉතා ප්‍රිය වන්නිය, සිත්කලුය, මනවඩන්නිය, ඒ ඒ අඛ්‍යාති නම් රජ්ජුරුවෝ කුමාරිකාවන්ට හොයෙහෝ සුවඳෙල් පිරුම්ල්කරඹු පස්වස්සන්හා කාසිනෙදු

අදහසෙහි උපන්නාවූ සියුම්වූ විසතුන්ත් පරිචාර හිමින් අසට පාවාදී මේසින් කෙසේත් අඹු කරගන්වයි කියා දවසක් පාසා යවන්නාහ. නිරන්තරයෙන් එසේ දිනෙහිදෝ දුකී මේ යාචකයන්ට කැමැති පරිද්දෙන් සැපයේ දන් දෙන්වයි කියා දහසක් දහසක් වසතු යවන්නාහ. ඒ අඛ්‍යාති නම් රජ්ජුරුවන්ගේ විජිතෂ, සුමනෂ, අලාතෂ, යන අමාත්‍යයෝ තුන්දෙනෙක් වූහ. ඒ රජ්ජුරුවෝ පිපි ඇඹිලමේ ඇති ඉල්මහ මැදි පොහෝ දිනයෙහි උපොසථ උන්නව කෙළි පවන්සා කල්හි සුවරක් අනතාපුරුෂ දිව්‍යපුරයක් මේන් සැරසූ කල්හි සුවඳ පැන් හොළොස් කළසකින් ඉස් හොඳා නහා සකල ශරීරයෙහි සුවඳ විලවුන් ගල්වා සර්වාභරණයෙන් සැරසී රාත්‍රී භෝජනය කෙළේ නිමවා හරනලද සිවඹැදුරු සවුළුඇතු ප්‍රකාරයේ මතුමහල්තලයෙහි අමාත්‍ය මණ්ඩලයෙන් පිරිවරන ලදුව අඹු, මිණිකා, ධුව, රජ රාජ්‍ය යන පසෙඬාප සම්පත්තියෙන් පිරිවරා

කෙසේවූ සඟදැ බුඩවහන්සේට ශුභුව එළුවෙ, ඒ උතුමාවූ ආනාර වංශයෙහි ඉපදී
ලවකොට පසුවකෘමියට පෙතුවූ හැටිම ඔබ්බම සිත්කලුවූ මෙබඳු
යෙකි සිත් ඇලදුව මැනව. මේ මාගේ අභිප්‍රායයි කිවූය, රජ්ජුරුවෝ
නම් සෙනෙවිරදුන්ගේ ඔසටත් සතුටුවිමක්වත් මැලකිමක්වත්
ඉක්කිත්තෙන් එජය නම් සෙනෙවි ද්දු සිතන්නෝ මේ රජ්ජුරුවන්ගේ
මොවුන් දෙදෙනාගේ බස් අසා බුවෙන් නොබැණෙමු සිපිටෙන්ම,
නම් බස් ඇසිමෙහි ලොල්වන්නාහ. එසේකෙසින් මේ
ණය වණිනා කෙරෙමියි සිතා ඉකරජ්ජුරුවන්වහන්ස!
කාමයෙන් සතුටු කරවන්නට ඒ කාමය දුර්ලභ නොවන්නේය.
හැම කල්හිම ලැබෙන දෙයෙක. එසේකෙසින් මේ
එව මා සිත් සොවද්දි. මොහෝ ඇසු පිරු නැත්ඇති
දන්නාවූ යම් කෙනෙකුන්වහන්සේ අපට අද උපන් සැක
සහින පාපිවූ එමදු ශ්‍රමණකෙනකුන් කරා හෝ බාහිත
කෙනකුන් කරා හෝ එළඹෙමිනැයි කිවූය; මේසේ
බස් අසා අඛ්‍යාති නම් රජ්ජුරුවෝ කියන්නෝ මේ
යම්බඳුවූ කාරණයක් කියා නම් එම කාරණය
මොහෝ ඇසු පිරු නැත්ඇති පාලි අටු හා පාලිධම්ම
අද පවත් උපන් සැක දුරුකෙරෙත් නම් සහිත පාපිවූ
හෝ බාහිත පාපිවූ ශ්‍රාහ්මණයන්හු කරා හෝ එළඹෙම්ම.
ඉන්නාවූ නෙපි හැමදෙනා එක්ව සිතා කාරණයක් කියා
යන්හු කරා එළඹෙමෝද, අනිත් ධම් දන්නාවූ කවර
උපන් සැක දුරු කෙරේදැයි කිම. වැදුරට වාසිවූ
ගේ මේ වූඃඛප්‍රකාර වචනය අසා අලාත නම්
මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! මේ මෘගදය නම්
බවූ නිමාණඨාජීවකයෙක් ඇත. කෘෂ්ණ
නම් ආජීවක නෙමේ ඔහුශ්‍රාවකය, අඹුරකථා
එසේකෙසින් මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! ඒ නිගණ්ඨාජීවකයා
ඒ ආජීවක නෙමේ අපගේ සැක දුරුකරන්නේයයි
රද්දු නමාගේ කුලූපඟවූ ඒ ගුණනම ආජීවකයා
මොහු දුන් රාජකුලූපග කෙරෙමියි සිතා

එකල්හි අලාත නම් සෙනෙවිරදුන්ගේ බස් අසා අඛ්‍යාති නම් රජ්ජුරු
වෝ රථාවායඩියාට නියොග කරන්නාහු රථාවාහිඃ! මිහදය නම්වූ උසාවි
සහු කැමැත්තම්ම. එසේකෙසින් ආජානීය සෙන්ධවයන් යොදාදැ
උතුම්වූ රථයක් මේ රාජාඛ්‍යන්තරයෙහි කෙතකැර සඛවසි නියොග කළ
මෙසේ අඛ්‍යාති රජ්ජුරුවෝ පසළොස්වක් මැදිපොහෝ දවස් පූර්වාහ්ණයෙහි
පිපි කුවුදු මල් ඇති වම්‍ය සාරමස්හි පෂ්වීමදිනයවූ ඉල්ස මැදිපොහෝ දින්
අමාත්‍යයන් සහිතාකාර ශාලාවට රැස්කරවා නුවණැත්තාවූ ශ්‍රවණධාරණයෙ
සඳුනිවූ සහිත සුවිඛ්‍යතවූ කථා රස ඇති සථානොවිස දුඃඛ ඇති විජය, දුඃ
ණය, අලාතය යන මේ අමාත්‍යයන් අතරෙන් එක් එකි අමාත්‍යයන්හු දෙන්

ගිය කථා ශ්‍රවණයෙහි අභිප්‍රායෙන් වෙන වෙනම විමාරන්නාහු සොප නැම
දන්නාවූ අභිප්‍රාවන් වෙන වෙනම මට කියව. අද පිපි ඇඹුලම්ල් ඇති ඉල්
ණ මැදි පොහෝ දවසෙහි ඒ වසුන හිසින් සහසලද්දේය. මෙබඳුවූ අද මේ
සෙහි රාත්‍රියෙහිකාරයන් ඒ වසුන හිසින් සහසලද්දේය. මෙබඳුවූ අද මේ
සෙහි රාත්‍රියෙහි කවර ඇල්මකින් යුක්තව වසඃදේදැයි විචා
රාජාවට මේ සෙහිසක ඇතුයේ කවර ඇල්මකින් යුක්තව වසඃදේදැයි විචා
රාජාවට මේ සෙහිසක ඇතුයේ කවර ඇල්මකින් දෙවසන්වහන්ස! සේනාව
නාථයෙහි අලාතසේනාපතිනු කියන්නෝ දෙවසන්වහන්ස! සේනාව
නාථයෙහි අලාතසේනාපතිනු කියන්නෝ දෙවසන්වහන්ස! සුමන සෙ
නා. එබස් අසා සුවසිරීමෙන් සියදු කතුරන් ජයඝනුමියනි කිම. සුමන සෙ
නා. එබස් අසා සුවසිරීමෙන් සියදු කතුරන් ජයඝනුමියනි කිම. සුමන සෙ
නාසේනාපතියාණන්හට

කෙසේදයන් ?

ඒ උගතාට ගිහි ඉස්සිත්තෙන් අඛ්‍යානි නම් රජ්ජුරුවෝ හොඳට
විසිතුරු, ඇතිරි අතුළ සුවපහස් ඇති විසල් ආසනයක් පණවා
ආජීවකයාට එකත්පස්ව උන්හ. රජ්ජුරුවෙනි! මෙසේ විසිතුරු
ඔන්නේ කිඳ සතුටුවීය යුතු කථාකලහ. ඒ ප්‍රිය කථාකොට උන්
කවයුතුවූ සුවදුක්කථාකරන්නාහු වහන්ස! කිමෙක්ද ? නුඹ
පාසෙන් පෙළෙන්නේද ? ශරීරයෙහි වාතයන්ගේ විෂමතාදෙස
ඒ ඒ සථානයෙහි මුළුමුළුවම සිටි වාතයයි නුඹගේ ශරීර
කිමෙක්ද නුඹගේ ජීවිතාවබෝධියන් නිදුසුන් වේද ? ශරීර
ලැබේද ? ඉටියම් පෙළෙන බලවත්වූ රොගයෙක් නැද්ද ? නුඹ
පිරිනිණිදුනි රජ්ජුරුවෝ මෙසේ සුවදුක් විචාලහ. ඉක්බිත්තෙන්
ආජීවකයා රජ්ජුරුවන් හා සමග කථාකරන්නේ මහරජ්ජුරුවෙනි!
මහත් ශරීරය සතරපසයෙන් නොපෙළෙන්නේය. වාතයන්ගේ
වෙළී ගිහි නැත්තේය. නිදුක්වූ ජීවිතාවබෝධී ඇත්තෙමි. වාතයන්ගේ
ඇපෙමි. විෂම පෙළෙන වාත කෙනකුත් නැත. ජීවිතාවබෝධියන්
කිසිම වස්තුයෙහි නැත. වසඹ්‍රාදිවූ ඉන්ද්‍රියෝත් නොපිරිහුණහ
කරාකයෙකුත් නැත. වසඹ්‍රාදිවූ ඉන්ද්‍රියෝත් නොපිරිහුණහ
ආජීවකයා රජ්ජුරුවන් හා සමග කථාකරන්නේ මහරජ්ජුරුවෙනි!
ගුණ නම් ආජීවක පෙමේ ආචාර්ය්‍යයෙහි ඇලුම් ඇත්තාවූ ඒ අඛ්‍යානි නම්
රජ්ජුරුවන් සමග ප්‍රියකථායෙන් සතුටුව නැවත පිළිසඳර කථා
වැදගරුව වාසිවූ අඛ්‍යානි නම් රජ්ජුරුවෙන්! තොප අයිති
පාවල්දනවූ වාසිනු නොප මැඩ නොපවත්වද්ද ? තොපගේ සේදිය
මනිශාදීන්ට රොග නැද්ද ? හස්ත්‍යශ්වාදිවූ වාහනයෝ උසුලද්ද ?
නොපගේ ශරීරයට පීඩාකරන්නාවූ බලවත්වූ ව්‍යාධියෙන් නැද්දයි
එකල්හි කුසලධර්ම්යන් සෑමැත්තාවූ රාජෝත්තමවූ ඒ අඛ්‍යානි නම් රජ්ජුරු
වෝ ගුණ නම් ආජීවකයා විසින් නැවත පිළිසඳර කථාකරනලද්දේ ඊට අනුව
රුව පාලි අවි හා එකිලෙලෙකික පාරලෝකික අවිද, පාලිධර්ම්ය හා දහතුන්
ධර්ම්යද. කාරණා යුක්තියද මේ ඔබා කියන පරිද්දෙන් ප්‍රමාණ
නොතුයෙහි උපන්නාවූ ගුණාජීවකයෙනි! මේ ලොකයෙහි සත්ත්වයෝ දෙවිදු
පියන් කෙරෙහි කෙසේ දුඃඛයින් හැසිරෙද්ද ? අනුශාසිකවූ ආචාර්ය්‍යන්
කෙරෙහි කෙසේ දුඃඛයින් හැසිරෙද්ද ? පුත්‍ර දාරයන් කෙරෙහි කෙසේ දුඃඛ
යින් හැසිරෙද්ද ? සුහෘද්බන්ධවයන් සහායබන්ධවයන් කෙරෙහි
කෙසේ දුඃඛයින් හැසිරෙද්ද ? මහණ බමුණන් කෙරෙහි කෙසේ හැසිරෙද්ද ?
සේනාව කෙරෙහි කෙසේ දුඃඛයින් හැසිරෙද්ද ? දනවු වැසියන් කෙරෙහි කෙ
සේ දුඃඛයින් හැසිරෙද්ද ? මේ සියල්ලවුහ් කෙරෙහි කෙසේ දුඃඛයින් හැසි
සත්ත්වයෝ පරලෝ සඛ්‍යාතවූ සුගතියට යෙද්ද ? අධර්ම් සමාදානයෙහි පරිදි
සඃහර සත්ව එකනෙක් නරකාදි හා අවශෙෂ අපායයන්හි අඩා ගිහිම යෙ
යෙද්ද ? මට වේනවූ පරිද්දෙන් කියා කෙවයි කීහ. ලොවුතුරා බුදුන්
බුදින් බුදුවවුන් මහාබොධිසත්ත්වයන් අතරෙන් පුළුපුම්වූ මහතුන් තුන්අසඟ්
පස්විව පස්විවූ මහතුන් අයිති ඒවාළඝුතුවූ මහානුභාව සම්පන්නවූ මේ

මේ පින්වත රජ්ජුරුවෙනි! කිසිවක් නොදන්නාවූ තත්ත්වාවබෝධ අනුභව කරන්
නාවූ නිශ්ක්‍රීතවූ කාලකණ්ණිවූ අතුතවූ සිත කිසිත් ගුණයක් නැත්තාවූ
කෙනෙක් ගුණයෙහි ආජීවකයා අතින් එවාලහ. මේසේ රජ්ජුරුවන් විසින්
එවන්නාවූ පුත්තන ඒ ගුණ නම් පවිවූ කිවෙනා පුහාවට සුදුසුවූ විසඳුම්
නසක් නොකොට සමන තණ සන්නාවූ ගොනකු නොලුවිවින් ගසා ඉවත්
කරන්නාවූ මොල නොනකු මෙන්ද, අනුභව කරන්නට පුරා එළවූ ඔන්තලි
ගසක සසල උන්නාක්හු මෙන්ද, අතව මහ රජ්ජුරුවෙනි! සියා අවකාශ කර
ගෙන තමාගේ ඔප්‍යාදයට පවත් ගත්තේය.

ඒ කෙසේද සත් ?

එදවස වාසිවූ අඛ්‍යානි නම් රජ්ජුරුවන්ගේ බිස් අඟ සොඳුන
උපන්නාවූ ගුණ නම් ආජීවකයා මහරජ්ජුරුවෙනි! මාගේ ඇඹැවූ අතුවස්වූ
කරණය තත්වූ පරිද්දෙන් අවසි කියා ඇසරණෙන කියන්නේ මහ රජ්ජුරු
නේ! කරන ලද්දවූ කලණවූ හෝ පවිවූවූ හෝ කුසලාකුසල ධර්ම්යන්ගේ ඉතා
නිසා විපාකයෙක් නැත. පරලොවකුත් නැත. ඒ පරලොව නැති හෙයින්ම
පරලොවින් මෙලොවට ආයේ කවරේද ? මෙලොවට ආ එකකුත් නැත. මහ
රජ්ජුරුවෙනි! නපී පුරුෂවූ මුතුන් මිත්තෝත් නැත. ඔවුන් නැති හෙයින්
අවීචියෝ කොහිත්ද ? අනුශාසකවූ ආචාර්ය්‍යවරයෝද නැත. ඔවුන් නැති
හෙයින් අවවාද අනුශාසනායෙන් නොදුබුණාවූ සත්වයන් කවරෙක් දහනයෙහි
වැටේද ? මේ ලොකයෙහි සත්ත්වයෝ විශෙෂයෙන්ම සමහත. කිහ ඕඛ්‍යෝමාත්
වාද ? මේ ලොකයෙක් නැත. එසේ හෙයින් කුලදෙවුවන් පුදන්නාවූ
කාවට යන විභාගයෙක් නැත. එසේ හෙයින් උඩාහන
නැත. බලසෙන්වත් වීර්ය්‍යසෙන්වත් සත්ත්වයන්ට නැත. එසේ හෙයින් උඩාහන
ඒදීන්ගෙන් යුක්තවූ පුරුෂාකාරයෙක් කොහිත්ද ? එබඳු පුරුෂාකාරයෙක්
නොවන අනුව යන්නාවූ ගැල්වන යම්සේද එපරිද්දෙන්ම සත්ත්වයෝ
නත්ත්‍ය නැවත අනුව යන්නාවූ ගැල්වන යම්සේද එපරිද්දෙන්ම සත්ත්වයෝ
කිසි අඳුව පවත්නාහ. අනරෙහි කුශලයෙන් පිරිසිදුවීක් නැතිව එකුරා
ඒසියල්ල ප්‍රමාණවූ කාලයක්ම අනුව පවත්නාහ. නවද මහරජ්ජුරුවෙනි!
මේ ලොකවාසි සත්ත්වයා තමා විසින් ලද මනා වස්තුවම ලබන්නේය. එසේ
රුහෙන කල දුනයෙහි විපාකයෙක් කොහිත්ද ? දුනයෙහි විපාකයෙක් නැත.
දුනයෙහි විපාකයෙක් නැති කල්හි දන් දෙන්නාවූ සත්පුරුෂයෝ තමා වසඟව
දන් දෙන්නේ නොවෙති. තමා ශක්තියෙනුත් දන් දෙන්නේ නොවෙති. වැලි
කුවේ නිසා දන්දේද යත් ? දුන ඵලය ඇතැයි යන බසින් දන් දෙන්නාවූ
අඛ්‍යාල පාප ජනයන් දක මෙහි දුන විපාකයෙක් ඇද්දෝහෝ කියා දන්
දෙන බවවුන් හෙමින් තමාව වසඟව තමාගේ ශක්තියින් අඳහා දෙන්නේ නො
වෙයි. අන්නපානාදිවූ දානඝ දියයුතුයයි පනවනලද නුවණැත්තවුන් විසින්
පිළිගන්නාලද එසේ හෙයින් තමා වසඟයෙහිනොපවත්නාහු නුවණැත්තවුන්ගේ
ඛාතියාව සිතන්නාවූ සමහර අඥාන සත්ත්වයෙනෙක් පණ්ඩිත්යන්ට දහ
දෙන්නාහුය.

මේසේ දුනයෙහි නිශ්ඵල බව වණිනාකොට පාපයෙහි නිශ්ඵල බව
වණිනා කරන පිණිස කාරණා කියන්නේ මහරජ්ජුරුවෙනි! ඇසිය යුතුවූ විෂය
කිනවූ මේ සඳුඛයෝ සත්දෙනෙක. ඔහු කවරහුද ? ඇපොඛිකුවච්ඡ, පෙකුජ

ධාතුවක, වායොධාතුවය, පඨවිධාතුව, සුඛය, දුඃඛය, ජීවය යන මේ
සයෝ කිසිවෙක්හු විසින් ශස්ත්‍රාදියෙන් නොකැපිය හැක්කාහ. මිය
ගිය කිසිවකුගේ කොප්පකොට නැතිය, නොකැත්තාහ. මේ සියල්ලන්
සත්ත්වයන් නොවන්නාක් හැඳිනි, ඒ සත්ත්වයින්ගේ නොවන්නාවූ
එත් නැඳිනි, නැවත ගමෙක් නොයනු දැනෙනාසේ මේ සියල්ලන්
මෙබඳුවූ සත්ත්වයින්ගේ විනාශය පිණිස කිසිවෙක් ශස්ත්‍රාදියක් නැත.
නම් ඒ ශස්ත්‍රයෝ සත්ත්වයින්ගේ අතරෙහි ඉක්ම යන්නාහ. පෘථිවිධාතු
වූවාවුත් තමන් තමන්ගේ විෂයට වන්කල්හි ගැබ් ගැනීම
(ඉක්ම) යන්නේය. ගම් සතියෙක් මෙරමාගේ ඉන අල්ලා නොසිටිනසේ
ඛඩග පත්‍රයෙන් කැපුවේ වී නම් ඒ සත්ත්වයාට ඒ ශරීරයන් කැපිය නො
හෙන්නේය. එසේ ඉක් කැපිය නොහෙන කල අකුශලයෙහි විපාකය
කොහිත්ද, පෘථිවිධාතුව පොළාවට වැදගන්නේය. වැදගන්නේය. නොපෝඩාතුව වත්නියට වැද
පවතට වැද යන්නේය. සුඛය, දුඃඛය, ජීවය යන තුන්දෙන අතරට තුන්
නැයෙහි. එළවූ ශස්ත්‍රාදිය (ශරීරයට වැද්දනොදී) සිත්ව නැති යන්නේය.
එසේනොසින් ශස්ත්‍රාදීන් කිසිවක්හට විනාශයක් නැත්තේයැයි කියා මේකාරණ
යෙන් අකුශලයෙහිවිපාක නැතැයිනුත්ව, නවද මහරජ්ජුරුවෙනි! මේකාරණ
සත්ත්වයෝ මේ පොළොව එකමස්කලවීවක් කොවත් වතුරාශීනි කල්ප ප්‍රමාණවූ
මේනෙක්කල් මුළුල්ලෙහි සතර ඇවිදිනාහුම සතරදුකින් මිදෙන්නාහ. නො
සාරය හැර සත්ත්වයන් ශුද්ධකරන්නට සමර්ථවූ අන්කිසිවෙක් නැත. කෙදෙනෙ
ඒ සතරින් ශුද්ධව දුකින් මිදී නිවන් දක්නාහ. වුත්තවුකාරවූ ඒ සුවාසූ කල්ප
අසම්ප්‍රාප්ත කල්හි සීලසංයමයෙන් යුක්තව පිරිසුදුවූ සිල් රැක්මේනුදු
අතරෙහි ශුද්ධව දුකින් නොමිදෙන්නේය. දානාදී වශයෙන් බොහෝවූ දා
කුශලධර්මයෙහි හැසිරුන් සියනලද මෙසුවාසූකල්ප අසම්පූර්ණ කල්හි අවිවැදුණ
නොමිදෙන්නේය, නවද ප්‍රාණාතිපාතාදී වශයෙන් බොහෝවූ දශාකුලෙඛිය
කළුන් ඒ වතුරාශීනි මහා කල්පය ඉක්ම නොපවත්නේය. මේ ලෙහෙයි
සත්ත්වයෝ දානසීලාදී අනෙකප්‍රකාර කුශලකර්මයෙහි නියුක්තවූවාහු වියදුම්
සුවාසූ කල්ප සම්පූර්ණ නොවිනම් ඒ නාක්කල් ශුද්ධ නොවන්නාහ. එහිවැඩ
නාස දක්වා ප්‍රාණවධාදීවූ නොයෙක් අකුශල්කලුත් නියම්වූ ඒ කාලය ඉක්ම
නොපැවත සුවාසූකල්පය සම්පූර්ණවූ තැනදීම ශුද්ධවන්නාහ. සුවාසූවන කල්ප
ශෙයිදි අපගේ සංසාරශුද්ධිය ක්‍රමයෙන්ම වන්නේය. ආදියෙහි පවත් ඊතුල්
පාන්තාය දක්වා අතරෙහි විශේෂයක් නොවී මෙය පිළිවෙළින් වන්නේය. එ
මණ්ඩලක් ඉක්මුණු කල මුත් අතරෙහි ශුද්ධව සසරින් මිදී නිවන් දකින්න
නම් නොවන්නේය වෙරළ ඉක්ම නොපවත් නාවූ සාගරය මෙන් එතුරාශී
මහාකල්පය ඉක්ම නොපවතුමිත. එනැනදී ශුද්ධව සසරින් මිදී නිවන් දකුව
හස් සිය. මෙසේ ගුණ නම් ආජීවකයා සුවාසූ කපකින් ඔබ්බට නොයෑමි
ගත් බලවත් මිථ්‍යාදෘෂ්ටි ඇති හෙයින් උච්ඡේදවාදිවූයේ තමාගේ ශක්තියේ
සඤ්ඡායවූ වාදය නිරවශේෂ කොට කිවුය.

එලේහි කාශ්‍යපබොහුමයෙහි උපතගොවූ මේ ගුණනම් පව්වූනිවටාගේ
දැකගැනීමෙන් කෙපි යම්දෙයක් තිවූකම් මවුන් එහම් අතිප්‍රාවස්නේය. මම්
ණ නුදිදිනොවූ සුපිරිසාහි සිසිකෙරේම්. මම වූකලී පෙර දරුණුවූ හෙයින් මරා
ණාදියෙන් පිරුණාවූ මේ බරණැස් නුවරදීම මා විසින් බොහෝ පව්කම්
කාගෙදෙන. ඌරෝරු, එළුවෝය, ඉතාදී නොයෙක් ප්‍රාණීන් මා විසින් මරන
නරඹෙදෙන. එසේහෙයින් බොහෝ ප්‍රාණීන් මරා ජීවිතාන්තයෙහි බරණැස්
දුරු. එසේහෙයින් මේ ජීවයේ නුවර ධනධාන්‍යයෙන් හවුඩවූ සෙනෙවිරජුන්
පුත්‍රයෙම මේ ජීවයේ නුවර ධනධාන්‍යයෙන් හවුඩවූ සෙනෙවිරජුන්
ඉපදුණේ. ඒය ජාතියෙහි දරුණු පව්කම් කළාවූ මම යම හෙයකින්
කුලයෙහි උපන්මි. ඒය ජාතියෙහිද එසේහෙයින් අකුශලයෙහි විපාක නැතැයි අදහ
කරන්නට නොහෙයිද එසේහෙයින් අකුශලයෙහි විපාක නැතැයි අදහ
ඒය. ඒ අලාත නම් සේනාපතිතෙමේ කාශපෙ සම්බුදුන්වහන්සේගේ ධාතු
මහාවූ ස්තූපයෙහි සුදුමැටි අතොඩා මල්දමකින් පූජාකොට මිය යන
පුත්‍රවූ, තරණලද සතරන් දුකෙමට අතොඩා මල්දමකින් පූජාකොට මිය යන
ණිලෙහි තමාගේ පාපානුභාවයවූ පරිදිදෙන් අත්‍යන්ත අකුශල කර්මයක්හුගේ විපාකයෙන්
ඊට සංසාරසාගරයෙහි ඇවිදිනේ එක් අකුශල කර්මයක්හුගේ විපාකයෙන්
කොසාගක කුලයෙහි කුලයෙහි ඉපද බොහෝවූ පව් කෙළේය. ඉක්බිතෙහෙන්
මිහට මරණාසන්න කාලයෙහි අළුයෙන් සැඟවී තුබූ කිනී පුපුරන් මෙන් මේ
කෙන් කල් මුළුල්ලෙහි සැඟවී සිටියාවූ ඒ කුශල කර්මය අවසර දුන්නේය. ඒ
සේනාපති තෙමේ දැනැමට අනොජා මල්දමින් කරනලද පූජාසඤ්ඤාවූ කුශ
ලානුභාවයෙන් මේ සෙනෙවිරජුන් කුලයෙහි ඉපද මහත්වූ ශ්‍රී විභූතියට පැමිණි
ඒය. ජාතිසම්පන්නයාණන් සිසිකරන්නේ මේ අන් බවට පළමු අන් බැවින්
මෙසසුකි සිසිකරන්නට අසම්භවවූයේ කොහොනක කර්මයකොට මෙහිඋපන්මි යන
සාදුයන්ගේ ඒ ගුණනම් ආජීවකයාගේ මිථ්‍යාවාදයට වහල්ව සින්වන්වූ ආජී
වකයෙනි! නොට යමක් කිවූ නම් ඒ මවුන් ප්‍රියවන්නේය. යනාදිවූ මේ
කතුල් කියේය.

ඉක්බිත්තෙන් ඒ මිථිලා නම් රාජධානියෙහි දිළිඳුවූ බැහැවූ බ්‍රාහ්මණ නම්
දුසෙක් විය. ඒ තෙමේ දේවත් වසන්නේ ගුණ නම් නිවටා සම්පයට
ජ්ජතුරා අවවාදයක් අසණ පිණිස ගියේය. එකල ඒ දුසයා කාශ්‍යප බොහෝ
ඇති ගුණනම් ආජීවකයාගේත් අලාත සෙනාපතිනුගේත් වුක්තප්‍රකාර නෙපුල්
ණා එකෙණෙහි සුසුම් ලන්නේ අඩමිත් කදුළු පෙරිය. එකල්හි අඩනාස් නම්
රජ්ජුරුවෝ අඩන්නාවූ බ්‍රාහ්මණ නම් දුසයා දැක එවාරන්නාහු සබඳ! නා කුමක්
කියා හිඤඩරුණුරු ලමින් අඩන්නෙහිද ? නා විසින් කුමක් අසත ලදද ?
කුමක් දක්නා ලදද ? කායික වෛතසිකවූ කවර දුකඩ වේදනාවකට පැමිණි
සෙහිද ? අඩන්නාවූ කාරණය මට කියාලවයි කීය. එසඳ අඩනාහි නම් රජ්
ජුරුවන්ගේ වචනය අසා බ්‍රාහ්මණ නම් දුසයා කියන්නේ මහරජ්ජුරුවන්
වහන්ස! මට කායික වෛතසික දුකඩවේදනායෙක් නැත. හෙත් නෙපුල්
ආසුව මැනව. මම වූකලී පුරේජාතියෙහි විදීමින් උන් කැපයක් සිතිකෙරෙමි.
මේ පෙර කෘතකර්ම නුවර දුන සිලාදියෙහි ඇලුණාවූ අසුංකෙළක් ධනඇති
නාඩ නම් සිටු පුත්‍රයෙක් වීමි. ඒ ජාතියෙහි දුන කැවිකාලයෙහි ඇලුම් ඇත්තේ
වූයෙමි. පිරිසිදුවූ කාය වාක් මනඃ කර්මයෙන් බැමුණන්ට නා නොවීන් විසින්

සඟහාවිසවූයෙමි. පූජ්‍යවූයෙමි. මා විසින් කරණලද සත්‍යානුභාවයෙන් සකලශත්‍රූන් නැත රජ්ජුරුවන්වහන්ස! එකතුවූවිටත් මේ ඒ ප්‍රතිපක්ෂ වූතව මේ මිනුදු සුවර දිනිදුවූ මැඟැවූ දුසිරක කුත උපත්මි. යම් කෙනෙක් උපන්නෙමිද, එම උපත් තැනම ඉපා දිනිදුව දුකසේ ජීවත්වෙමි. යම් කෙනෙක් වූයෙම් ව නපුරුත් කුසලකම්ම විපාකයෙහි කාය වාක් මනා යන තුනෙහි සංවර පැවැත්වමෙහි පිහිටියෙමි එකල යමෙක් මාගෙන් ආහාරාදි කිසිවක් නේවහම් ඔහුට මා කෙන බත් දෙකොටසක් කොට එක් කොටසින් කෑ තුන් නාගෙන් දුනිමි. තුදුස්වන් පොහොයෙහිත් පසළොස්වන් පොහොයෙහිත් කැමිකල්හිම පෙනෙවස් විසුයෙමි. හවද යනිසෙහිට පිඬාවතුන් පොහොරකළුන් දුරුකෙළුමි. අලංකෘත සෙනෙවිරදුන්වහන්ස! සම්පූර්ණ කම්මයෙහි නිශ්ඵල බව කියන්නේද, ඔබත් (ඒ සෙනෙවිරදුන්වහන්සේ යම් හෙයකින් අසා) මහාකොට පුරුදුකළාවූ වුස්සපුකාර දුනාදිවූ කුසලකම්ම නිශ්ඵල වන්නේයයි සිතයි. මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! මා විසූ පොහෝදින ප්‍රයෝජන නැතැයි සිතමි. එසේහෙයින් රජ්ජුරුවන්වහන්ස! මා විසූ පොහෝදින හොඹින්මුණාවූ දූ සොඬෙකුමෙන් මම එකාහසෙන්ම පරාජයට පත්වී නිශ්ඵල බැවින් ජයගත්සේක. මහරජ්ජුරුවන් වහන්ස! මේ දානයින් සුගතියට යෙමි නම් එසේවූ උපායක් දුන් මම නොදන්මි. මේ දානයින් වෙනයාගේ බස් අසා කුසල කම්මයෙහි විපාක නැතැයි සිතා මේ ලොව හෙයින් දුන් මම නබමි කියා. ඒ බිජක නම් දාසයා වුකලි කාගෙ පවිත්‍ර යන්වහන්සේ ගමයෙහි වල කිය ගොනකු සොයන්නේ මංමුලාවූ රජ්ජුරුවන් කෙනකුන් වහන්සේ එසින් මග විවාල කල්හි මුවෙහි රුහිර සිටි නැවතද උන්වහන්සේ එසින් මග විවාරන දද්දේ සිව ශ්‍රවණ කොල්ලෝ නම් ශුඛරියෝ වේද, (තාපසයකු වියයුතුය) මුවෙ හෙයින් වේද, කා අති ශුඛරි වූයේයයි කිය. ඒ අකුල කම්මවිපාක නොදී අළුයෙන් සැඟවුණාවූ ගිනි පුපුරක් මෙන් මරණානන්තර කාලයෙහි අත් කර්මයක් එළඹිණ. ඒ කර්මයවූ පරිද්දෙන් ඒ පුරුෂ පෙති සසර ගැවිදින් කුසල්වූ එම කර්මයෙන් භාග්‍යෙන පුත්‍රව වුණුදකාරවූ පුත්‍රව ඉපිද දුනාදිවූ පින්කම් කෙළේය. ඔහු ඒ සිටු පුත්‍රව කළාවූ කුලයෙහි මය වූකලි පෘථිවියෙන් සැඟවුණාවූ නිධානයක් මෙන් සිරියේ අවැසිවූ ලබා මහු විපාක දෙන්නේය. ගිහිසුන්වහන්සේට දානොත්සාහ කරන්නාවූ ඔහු පිහිත කළ යම් අකුසල කර්මයෙන් අත්භව ඒ අකුසල කර්මය ඔහට පේරේය (දසව උපත්) දානම්මහාවිපාකය විපාක දිණ. ඒ බිජකයා ජාතිස්මරණ සෙන් තන්වූ පරිද්දෙන් සිහිකොටගත නොහි අන්‍යවූ අකුසල කර්ම විපාක යෙන් කෙල්ල බඹ උපතම් යන සංසුවෙන් "දුනාදිවූ සුචරිතයෙහි ඒ නැත" යනාදිවූ මේ කාරණා කියයි.

ඉක්බිත්තෙන් ගුණ නම් නිවැරදියෝ හා අලාභ නම් සෙසාදෙදිදෙනෙ ඇසූ අනතුරුව බිජක නම් දාසයාද බස් අසා දැඩිකොට මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය අඛ්‍යාත් රජ්ජුරුවෝ කියා හෝ දිය බෝකොත්පවතියට උපායක් කළ එසේහෙයින් වතුරාඹින කල්ප දුම්ණවූ කාලයම බිල, ඒ කල්පය තොස්

ඇවූ කල්හි එකල්හි සැපයෙන්වත් දුකෙන්වත් ඇත්නම් එය නියත සඛ්‍යාතවූ විපාකධර්මතාවය ප්‍රමාණ කොටය මුළුල්ලෙහිම ලැබෙයි, එසේහෙයින් බිජකය! දානාදිකුසල කාරණයෙන්ම ගුණය වන්නේය. නියතවූ ඒ සුවාසුකට නොපැ වෙන් කල්හි අතරතුරෙහි දිව්‍යලෝකයට යමි. නෝ ඉක්මන් නොව, මහත් සුඛ සම්පත්වානතවූයෙහි නියුක්තවූයෙහි වනිතාවන සථානයෙහිද රාජකරි ණිහි ආදිවූ උපස්ථාන

එවස් අසා අඛාගති රජ්ජුරුවෝ කියන්නෝ "වැඩ නැත්තාවූ නිවැරදි
දන්දීමෙහි හා උපොසථවාසයෙහි නියුක්තවූ කොට විසීමත් මෙහෙයි. මහු
කාරණයක් සහසාලද, පෙනෙවස් විසීමෙන් නිරන්තරයෙන් යම් ආනිසංස
විශේෂයක් නෙවි අනුභව නොකරවි නම් ඒ අත්තභාව අනුභව නොකිරීම නොවැ
කියති කල්ප ත්‍රිවාණික කාලය නියතවශයෙන් නොව විසීත් අනුභව නොකරන්නා
යුත්තේමෙන, පව් කළත් පිහ් කළත් හැම සත්ත්වයන්ම චතුරාපායි කල්පය
වුණු කල්හි ඉවවන කෙසින් පෙනෙවස් වැස බත් කන්නාවහින් කල්පය
හවත් පිහ් නැතැයි" පළවූ සොළොස්වා මැණිකෙහි දත් දෙවිඳ යාගුසාලා
යන්ට මසුරන් දහසක් දී යවසැ, අඛාගති රජ්ජුරුවෝ ඇදවස් යාගුසාලා
වමින් සිටියදීත් මිථ්‍යාදෘෂ්ටි ගත් බැවින් දියණියන්ට මසුරන් දහස
මේ යථෝක්ත කාරණා කිහු. තවද රජ්ජුරුවෙනි! දියණියන්ට මසුරන්
නාහු රුජාවෙනි! අකුසල කම්බලයෙන් දැතබයට පැමිණි මේ කිරීමයි.
දය නම් උපාත්තයෙහිදි එදවස් ගුණාජීවකයා විසින්" නාහි ධම්මපත
ලං කල්‍යාණං පාපකං" යනාදීන් කියනලද මිථ්‍යා වචනය අසා එකෙණෙහි
නියඹුරු ත්‍රාරුලමින් අඩ අඩා කඳුළු පෙරියහිද බිජකයාත් පෙර කුසල්
ඒ කුසල විපාකයෙන් කෙල්ල ඔබ උපන්නේයයි බිජක වසකුවන් ඒ රාජ
රිසාවන්ට උදාහරණ කොට ත්‍රිකනකැර දක්වූහ. තවද රජ්ජුරුවෙ
කියන්නෝ හොදුරා! ගුණාවාරීන් විසින් "මෙලෝ නැත, පරලෝ නැත, මව
නැත, පියා නැත, කම් නැත, කම්ඵල නැත, උපදනාකෙනෙකුත් නැත, ඔ
ගන කෙනකුත් නැත, ලෝකයෙහි සත්පථයෙහි සියලු සුවරිත ධම්මයන්
පිළිපදනාවූ මහණ බමුණු කෙනකුත් නැතැ"යි කියන ලදඟ, එස්සෙහින්
පරලොව ඇයි කල්හි මේලොවකුත් විසසුවුය. පරලොව මුලින්ම නැත.
මව් පියන් ඇයි කල්හි ධුරුවෝ දැගිවන්නාහ. මව්පියෝ මුලින්ම නැත.
ධම්ය ඇයි කල්හි ධර්මිකවූ ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයෝ ඇතිවන්නාහ. ධම්ය මුලින්ම නැත.
නැත. එසේහෙයින් දන්දීමෙන් සිල් රැකීමත් පෙනෙවස් විසීමත් මුල
ජන නැත. මේසේ පරලොවත් මව්පියනුත් ධම්යත් මහණ බමුණුනුත් කුසල
කුසල විපාකයත් නැති කල දන්දීම් සිල් රැකීම් ආදියෙන් හා පෙනෙවස් විසී
මෙන් බත් පැන් නොකා නොබී නොපෙනේ ශරීරයට කුමකට දුන් දෙදැ?
එසේහෙයින් රුජාවෙනි! යම්හෙයක් නෙපි ජීවත්ව ඉදුනම් ඒකෙක් කල් මිලිදී
ලෙයි පෙනෙවස් විසීමෙන් ප්‍රයොජන නැත. රාත්‍රි භොජනය අනුභව නොකර
කරමි නොසිතා හැම දවසම රාත්‍රි භොජනය අනුභව කරවයි අවවාද කළහ.

එකල් අසා සිත්කළුවූ ශරීරවණ්ණ ඇති රුජා නම්වූ රාජකුමාරිකා
කොමෙන් අතීතයෙන් සත්ජාතියක් දැකීම වශයෙන් පුබ් ධම්යන් හා අනාගත
යෙන් සත්ජාතියක් දැකීම වශයෙන් අනාගත ධම්යන් කරවූ පරිදිදැත්
දන්නී පියරජ්ජුරුවන් මිථ්‍යාදෘෂ්ටියෙන් මුදවනු කැමතිව මේ මහු සිවන
කාරණය කියන්නී මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! යම් පුද්ගලයෙක් යම්සේ අතුන
යන් සෙවුණේ විනම් ඒ පුද්ගලයාත් ආසුන බවට පැමිණෙන්නේයි මා
විසින් මිට පළමු අසඅලද්දේමය. දුන්වූකලි මා විසින් ප්‍රත්‍යක්ෂකොට දන්
බවියේ දක්නාලද, මංවුලා එකස්හු කරා පැමිණි මංවුලා එකෙක් වූවන්ස
නාසේ දැකිවූකියා කරා පැමිණි දෘෂ්ටිවූහුවූ නැතැන්නේ මහු මිත්තෙහි වූවා

බවට පැමිණෙන්ද, එපරිද්දෙන්ම මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! කුඹවකන්සේ ජාති
සොළොස් කුල ප්‍රදේශ දෙසෙහ්‍යය ප්‍රශ්න කෙමින් කියවූ අලාභ සෙනාපතිනු
වූවන් හා අසිහසින් කියවූ බිජක නම් දාසයා විසින් ග්‍රාහිදූරකෘතින්නු වැනිවූ
රජ්ජුරු කෙබාල මේ නිවවා කරා පැමිණ බුදුරිමේ ඔවුන් දෙදෙනාව සුදුසුය.
මහරජ්ජුරුවෙනි! ඒ හැඟවීමෙන්ව සුදුසු මව බුන් දෙවසන්වහන්ස! කුඹවකන්සේ
සෙස් බුදුවරුවන්ට රජදරුවන්ට සුදුසු නොවන්නේයැයි මෙසේ අලාභ බිජක
ඔබේ පාමිණිවරුවූ රජදරුවන්ට සුදුසු නොවන්නේයැයි මෙසේ අලාභ බිජක
දෙදෙනාට කියාසිටියාවූ රජදරුවෝ මෙසේ කිවූහ. මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස
කොට වණ්ණා කරන්නාවූ රුජාවෝ මෙසේ කිවූහ. මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස
සුවිසෙන්සේ දඟවාක දසකුසල, පවත්‍රවාස, සොතිසොතස්කාර, සාසවික්‍ෂා
සෙස් සියල්ලෙන් උතුරාලද ප්‍රඥයෙන් සර්වඥතාසේක. ඒ කාරණයෙන්
සහ මේ සියල්ලෙන් උතුරාලද ප්‍රඥයෙන් සර්වඥතාසේක. අවල කෙසින්ම අර්හත්ව කාරණාකාරණ
අවිවූ ඩෙහෙදී ගුණ ඇතිසේක. එමදුවූ කුඹවහන්සේ මේ අඥානයන් හා සමව
දන්නේයි සමවසේක. එසේ වූවද කිසිත් නොවැ මේ මිථ්‍යාදෘෂ්ටියට කෙසේ පැමිණි
මේලොව පරලොව වරදවන කෙසින් හිනාවූ මේ මිථ්‍යාදෘෂ්ටියට කෙසේ පැමිණි
සේද? තවද රජ්ජුරුවන්වහන්ස! සංසාර භීතියෙන් සත්වයෝ ඉදින් ගුව
මෙහි නම් ගුණ නිවවානේ ප්‍රව්‍රජ්‍යාව වත්වවන්නේය, කුසලාකුසල කම්යන්
ඒවන් සිවියැස් හැකිව හුදක් සංසාරයම සත්වයන් ගුවකරන්නේ විනම් ප්‍රව්‍රජ්‍යා
සුදුසු නැති බැවින් රාත්‍රිභාෂයෙකි ඇවිලෙන්නාවූ ගිනි දන ඒ ගින්
සෙස් සම නැති බැවින් රාත්‍රිභාෂයෙකි ඇවිලෙන්නාවූ ගිනි දන ඒ ගින්
සෙස් දන්නාවූ දුක් නොදන සිරුරෙහි වැටී මහ දුකට පැමිණෙන්නාවූ පල
ගැරියකුත් මේ ගුණ නම් නිවවා පසුබාකයෙ හැර මොහොතයන් ළඟිව ආඛාද
දුනිවූ ප්‍රව්‍රජ්‍යා වෙසයකි ගත් මේ නාන්න වෙසයට නොපැමිණෙන්නේය.
ගමනෙයින් සෙසම නග්නවූ පවුව්‍රජ්‍යා වෙශයන් යුක්තව වෙසේද, මේ
කාරණයෙන් සංසාරය සත්වයන් ගුව නොකරන්නේය. කම්යම් සත්වයන් ගුව
සේක. තවද කතීව්‍යානතීව්‍ය නොදන්නාවූ මොහෝ ජනයෝ සංසාර
දෙස් මා ගුඩවන්නේයැයි කිසිවක්හුගේ බස් නොගෙන දැකිග්‍රාහ වශයෙන්
රුදිකොට වන්නාවූ කුසලා කුසල කම්යන්ගේ ඵල නැතැයි ගත් කෙසින්
කෙසින් හා කම්ඵලය නසන්නාහ. මෙසේ ඔවුන් සුදීයෙකි ගත්තාවූ ඒ පරාජය
ඛාසය වරදවාගන්නා ලද්දේමය. මෙසේ මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය හෙතුකොටගෙන
දෙලොවින් එන අවීරුක් මෙන් (ඒ පරාජය ඛාසය) ගෙන සිටියාවූ අසුභවූ
සත්වයෝ බිලියක් කැල සිටි මත්ස්‍යයකු ඒ බිලියෙන් දුකසේවත් නොකැල
ගිය හැක්කාසේ ඒ මිථ්‍යාදෘෂ්ටියෙන් දුකසේවත් නොකැලවිය හැක්කාය.
තවද මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! මේ සත්වලෝකයෙහි සමහර පණ්ඩිතයෙනෙක්
උපමාවෙනුත් අළුත් දනගන්නාහ. එසේහෙයින් කුඹවහන්සේට වැඩ පිණිස
උපමා දක්වමි. රජ්ජුරුවෙනි! වෙළඳුන්ගේ නැවක් අටමසවූ බර කෙන
සන්සේ ඉතා බර බැවින් අධිකවූ වසතුභාරය කෙන සාගරයෙහි යම්සේ
ගෙල්ද, ඒ අධික භාරය හෙතුකොටගෙන සාගරාවසිදනය කරන්නාවූ නැව
සේක් මේ ලෝකවාසී සත්ත්වයා අකුසල කම්ය වදිත්වද රැක්කරන්නේ ඒ අධි
කවූ පාපභාරය හෙතුකොටගෙන අවමහා නරකය හා දෙතිස් බසුන්
නරකය හා ලොකාන්තරික නරකයෙහි හැලෙන්නේය. පෘථිවීචරවූ රජ්
ජුරුවන්වහන්ස! මේ අලාභ සෙනාපතියාගේ නරකගති පසුබැවන්නාවූ පාප

භාර්‍ය රාජිකරණ දිශාවෙන් නව නොපිරුණෙන්, ගම් අතුල සමිඳාගේ ගෙ
ඒ තෙමේ දුකසීයට යන්නේවී නම් ඒ පාපය දුන් රැජිකාමන් විසින්ය. එ
විඤ්ඤාණවූ රජ්ජුරුවන්වහන්ස! මේ ඇලාත සෙනෙවිදුන්ගේ පුතිසන්ධි
කාශ්‍යප බුදුහාමුදුරුවන්වහන්සේගේ වෛද්‍යයෙකු අනෝජාවෙහි ඉපදී
දුව ගිහිකුලයෙක් ඇද්ද, වැලිදු අලාත නම් සෙනාපති තෙමේ රැජිකාමන්
ගැබිණියෙක් ලබාද මේ බුදුවූ සේක්වා ය්‍යි ඒ පුත්තපතුරාවූ කුමල කිරිය
විපාකයවන්නේය. කොසොඝාත කෂ්‍යයේ විපාකයෙන් කොසොල රජ්ජුරුවන්
යනම් ඉඟට නොවන්නේමන. නවද ඒ අලාත නම් සෙනෙවිදුන්ගේ කුමල
නවූ කුසලය දුන් සඤ්ඤ වන්නේය. ඒ කුසල සමිඳාණන් ඇති
දුරුකොට අපායකාමීවූ අකුසල මාර්ගයට දිවගියේය, එස්සෙනිගේ ඇති
පුණ්‍ය සූජා, සඤ්ඤාතවූ කුසලයෙන් සෙනාපතිත් තනතුරු ලබ
අනුභව කෙරෙයි. ඒ කුසලය මේ ජාතියෙන්ම නෙවියන්නේය. දන්
කරණකොට නරකයෙහි වැටී වෙදුස් අනුභව කරන්නේය. දන්
පිණිස ගන්වනලද උතුරු ඇති මනාකොට අල්වා නොගන්නාලද්දාවූ
බඩු නැතු කල්හි යම්සේ හිඳිව බිඳී; නැසෙයි භාර්‍ය ඇරවූ කල්හි
සිය යටිසේ උඩ බලා නැගේද, ඒ බඩුමල තරාදිය උඩ නැගෙන්නාසේ
හොඳ දන සීලාදිවූ කුසලධර්ම දෙදින්මද රැකරන්නේය. අතුල
කෙමේ මිහ සම්පත් අනුභව කරන්නේය. දන්වූකලි ඒ විජිත
දුරිදු ගැබිවූ යම් දුකක් නම් දකිනමු (එදීනම්) ඒ දුක පුමිජාතියෙහි
නකුත්වහන්සේට ආක්‍රෝෂ කරන්නහු විසින් කරණලද අකුසල
පැමිණි දුකඛය වන්නේය. එතෙමේ දුන් දුකඛයට පැමිණ ආක්‍රෝෂ
යෙන් උපන්නාවූ දුකඛය අනුභව කරන්නේය, නවද රජ්ජුරුවන්වහන්ස!
මේ බිජකයාගේ පුමිජාතියෙහි කරනලද අකුසලය දුන් දුකඛ විපාක අනුභව
කිරීමෙන් ගෙවියන්නේය. ආචාර්‍ය වනයෙහි ඇවූනාවූ තුඛවන්නේ දුටුවි
අග්‍රිකවූ නත්නවූ මේ ගුණ නම් නිවටා කරා පැමිණ අපායගාමිවූ අඛුල්ලණ
නමැති අසත්පථයේ නොකිය මැනවැයි ඒ රැජා නම් කුමාරිකාවෝ පියරජ්ජු
රුවන්ට අවවාද කළහ.

නවද පියරජ්ජුරුවන්ට පාපමිත්‍රයන් සෙවනය කිරීමෙහි දෝ හා
කල්‍යාණ මිත්‍රයන් සේවනය කිරීමෙහි ගුණ දක්වන්නාවූ රාජකුමාරිකාවෝ
මෙසේ කීහ. මහරජ්ජුරුවෙනි! සත්පුරුෂවූ හෝ අසත්පුරුෂවූවෝ මිදී
වන්වූ හෝ දුස්සීලවූ හෝ යමෙක් යමෙක් සත්ත්වතෙමේ සේවනය කරන්නේ
වීනම් එබදුවූ පුරුෂයාගේ ස්වභාවයට ඔත්තේය. ඔහු පව් කරණ පුද්ගල
සෙමින් පව් කරන්නේය. එහු පින් කරන කල්හි තෙමෙයින් පින් කරන්
නේය. නවද මේ ලෝකයෙහි සත්ත්වයෙක් යම් බුදුවූ පුරුෂයන්හු සමඟ මිත්
කරගන්නේ නම් යම් බුදුවූ පුරුෂයන්හු කරා එන්නේ එළඹෙන්නේ නම්
සත්ත්වයාන් එබඳුම වන්නේය. සහවාසය නම් තමා වැන්නක් කරන්නේ
පාප මිත්‍රයා පාපයන් හා සෙවුණේ තමා කරා එළඹෙන්නාවූ පාපයන් හා

එන්නාවූ වෙරමා සමඟ හා එකාභ්‍යාශකිරීමෙන් පාපයෙන් එන්කරන්නේය.
පුණ්‍යකාරවූ ඒ පාප මිත්‍රයා පාපයන් හා එන්ම සහවාසය කිරීමෙන් පාපයන් හා එකාභ්‍යාශ කිරීමෙන් පාපයන් හා එන්කරන පරිදි කුමක්මෙන්ද
නම්, කලාහල වීජපෙවූ එන්කරයක් තිබවූරෙහි මෙහෝ හර අහරෙහි ගැ
කර ඒ කර මිළුල්ලම වීජ මිලු වන්නාක්මෙන් වන්නේය. එසේහෙයින්
පාපී පාපයෙහි හා ඇත්තාවූ පුද්ගලතෙමේ හා සහවාස පාප මිත්‍රයන් හා
සහවාස නොවන්නේය. නවද රජ්ජුරුවන්වහන්ස! යම් පුරුෂයෙක් පුණ්‍ය
කාර්‍යයන් තමා කැරැල්ලකින් වසා බැන්දේ වීනම් එකල්හි ඒ කෂණ කැරැල්ල
තමාගේ තමා කැරැල්ලකින් වසා බැන්දාවූ වකනය කරන්නේය. අතුහාස් හා එස්වීමෙන්
තමා සඛකාශයන් දුකීසාඛ වකනය කරන්නේය. අතුහාස් හා එස්කිරීමෙන් දුගීගතිය කළායේම
තෙල දුගීගතිය තුබූ කුසතෘණිය මාංස හා එස්කිරීමෙන් දුගීගතිය කළායේම
තෙල සඛකාශයන් කරා සම්‍යාපනවූ සාධු ජනයෝත් පුාණාතිපාතාදිවූ අකාඛජන
ක්‍රියායෙහි එස්කිරීමෙන් අපාය භාගී වන්නාහ. නවද යම් පුරුෂයෙක්
කුරරා හා සෙසු සතු දුකුසේ ආදිවූ යම්කිසි සුවද බඩුවක් යම්කිසි පත්‍රයකින්
සෝ බැන්දේ වීනම් ඒ වසා බැඳි පත්‍රයන් සුවද වකනය කරන්නේය. අතට
සෝක ධර්මයෙන් අකම්පය සභාවය ඇත්තාවූ පුාඥයන් සෙවනය කිරීමෙන්
සුදු බඩු වසා බැඳි පත්‍රපුටය මෙන් පුාඥයෝ තමන් කරා සම්පාප්තවූ සත්
පුරුෂ ජනයන් දැන සීලාදිවූ ඇඟ ස්වභාවයෙහි එස්කිරීමෙන් සඛකීලෝකයට
පසිඳුවන්නාහ. යම හෙයකින් කුවරලා වසා බැඳි පත්‍රපුටය සුවද බඩු
වීරු, ඒ කාරණයෙන් තමාගේ පණ්ඩිත සභාවය දැන පණ්ඩිතවරුන් කරා
රැකීමෙන් මෙන් පණ්ඩිත වෙමිසි සෙසේ තමාගේ පුාඥබව දැන තමාව වැඩ
කැඳින්නාවූ පුාඥ පුරුෂතෙමේ දෙලොව වරදවන්නාවූ අසත්පුරුෂයන්
කිසිකලෙක්හි සොයන්නේය. දෙලොවින්ම වැඩ ඇඩා දෙන්නාවූ සත්
පුරුෂයන් එන්වන් සෙවූණේය. (කුමක් හෙයිනිද යත්? අසත්පුරුෂයෝ
දෙවදහනාදීන් මෙන් තමන් හා එස්වූවන් නරකයට පමුණුවන්නාහ. යන්පු
රුෂෝ ශාරිපුත්‍ර සාරථීන් තමන් හා එස්වූවන් සුගතියට පමුණුවන්නාක්
මෙන් සුගතියට පමුණුවන්නාහ,) එසේහෙයින් මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! සජීප්‍ර
කරුණෙම අසත්පුරුෂයන් දුරුකොට සත්පුරුෂයන් හා එක්ව කුසල්කොට
සඛලෝකොත්පත්තිය කළමැනවැයි මෙසේ ඒ රැජා නම් රාජකුමාරිකාවෝ
පියරජ්ජුරුවන්ට අවවාද කළහ.

මෙසේ ඒ රාජකුමාරිකාවෝ පියරජ්ජුරුවන්ට ධර්මදෙසනා කොට
අතිශයෙකි තමන් අනුභව කළාවූ දුක් දක්වන්නාහු මෙසේ කිවුහ. මහ
රජ්ජුරුවන්වහන්ස! මේලොව ඇත, පරලොව ඇත, කම් ඇත, කම් ඵල
ඇත, සංසාරය සතියන් ශුද්ධකරන්නට අසමර්ථ වන්නේය. තමන් මිසින්
කරණලද කුසල කම්සෙන්ම සත්වයෝ ශුද්ධවන්නාහ. අලාත සෙනාපති හා
බරත නම් දූතයා හා දෙදෙන එක ජාතියක් සිහි කෙරෙති. එසේ කෙසින්
රැක් ජාතිසම්‍රණඥානය ඇත්තෝ ඔහු දෙදෙනා නොවෙති, මෙසේ අතීත
සෙත් සත්ජාතීන්ක්ම ඇවිද්දාවූ ජාති සිහි කෙරෙමි. අනාගතයෙහිත් මෙසේ
වූවා සුතාවූ සත් ජාතියක් දනිමි. නවද ජනප්‍රධානවූ මහරජ්ජුරුවන්
දනහ්! අතීතයෙහි මාගේ යම් සත්වැනි ජාතියෙක් විද, ඒ සත්වැනි
ජාතියෙහි මතධරට රජකාහුවර තරනල් පුත්‍රයෙක් වීමි.

උපන්නාවූ මේ පාපමිත්‍රයකු කරා පැමිණි බොහෝ අකුසල් කෙළේ. එබඳු පාපමිත්‍රයන් හා එක්ව පරස්ත්‍රීන් සේවනය කරන්නාහු අප්‍රාණිපාත ආදී ඒ ඒ සෑහ ගුණවල ඇවිද්දාහ. ඒ ජාතියෙහි මා එසිත් කළුවරින් ඒ සියලු ගුණ කෙමිය අළුයෙන් සැඟවුණු ගිනිගන්නෙහි හවසයෙන් පහවෙන් ඒ සියලු ගුණ සමනලද දසකුවක්සේ අවකාශයක් ලත් කල්හි මතු විපාක දෙනුවට නොවසා අන් පාපකර්මයක් කොතැකොටගෙන වැස නම් රථ වාහන ආදියෙන් මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! කොසඹෑනුවර සප්තවිධ ධනධාන්‍යයෙන් පිරුණාවූ නිධානකොට හරණයෙන් පිරුණාවූ නිධානකොට තබාකලද බොහෝ දිනූ රාජ කුලයෙක සත්කාර ගරුකාර කොට සියල්ලවුන් එසිත් පුත්‍රයෙක් වීම්, කොසඹෑනුවරදී මහර දිවි විපාකවූ කුසලකර්මයෙකි. එබඳු දුෂ්කර ශ්‍රවණධාරණයෙන් සංගහිතවූ ගුණ ඇති මනුෂ්‍යයෙකු මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! ඒ කල්‍යාණ මිත්‍රයා දුන් සිලාදිවූ කුසල් මා පිහිටුවීමය, ආදුස්වක් පොහොයෙහිද පසළොස්වක් පොහොයෙහිද කුසල් කිරීමෙන් පහෙවන් වීමිම්. එකල මා කළාවූ ඒ කුශල කර්මය දිය පොහොයෙහිද උදා නිධානයක් මෙන් අතු විපාක දෙනුව හවයෙන් හවයට සැසඳී ගියාවූ අනගුරුව මහඩරවදී පරදාර කර්මයාගේ විපාකය හලාහල විෂ සහිත නොවූවත් හව කොට සිවියාවූ සර්පයෙක් හට ඒ කර්මයාවූ හලාහල විෂ සහිත නොවූවත් නාක්මෙන් කාලානන්තරයකින් විපාකදීම වශයෙන් මා කරා පැමිණියේය. එබඳ මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! කොසඹෑ නුවර සිටුකුලයෙන් උපන් හෑයානකවූ රෞරව නරකයෙහි මා කළාවූ ඒ පරදාර කර්මය බොහෝ කලක් පැසුණේම්, ඒ දුක් සිහිකරන්නාවූ මේ සිහිට හොලබම්, මේසේ මා සිහිට හැර උපදනේය, ඒ රෞරව නරකයෙහි පච්චේක්ත් බොහෝ කලක් දුක්විඳ ඒ දුක්ගෙවා රෞරව නරකයෙහි වූකව කැරිණාට පසු රට බිජොබරණය කරණලදුව ගසකි බබළන්නා එක්තරා එළුවෙක් වීමියි මේසේ පසුව අතීතයෙහි අනුභව කළාවූ දුක් වත්නෝ ඒ එළුවා වූකලී ගසකි යම්පහළවූ බැවින් පිටව නැණි ඉඳුලා ලුවාගෙන ගත්නාහ, යානාවෙහින් යොදන්නාහ, එපවත් දන්නාලද මාරිකාවෝ මෙසේ කීහ. මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! රාජ පුත්‍රයන් හා අමාත්‍ය නාහ, ඒ කවර කර්මවිපාකයෙක්ද යත්? මා පුණ්‍යකර්මයෙහි කරනලද්දාවූ සෙවන සඞ්ඛ්‍යාතවූ අකුශල කර්මයාගේ විපාකය වන්නේය, රෞරව නරකයෙහි උත්පත්තියත් එළුව උපන්කල කළ බිජොබරණයත් පිරිත් ඉගෙනීම රථ හා ගැල් ආදියෙහි යෙදීමත් යහ මේ සියල්ලම පරස්ත්‍රී සේවනයෙහි විපාක කවත්නේය, ඒ එළු ජෝනියෙන් චුතවූ අවුත් ආරණ්‍යයෙහි වෘක්ෂ සාඛාවක යෙක පිලිසිඳ ගත්තේය, එකල්හි වානර පොතකයා උපන් දවස්හි වැඩෙමින් යාට දුන්වූහ. ඒ යූථපතිවූ වානරයා මාගේ පුතු මෙහි සෙන එවයි පවසා ගෙන්වා වැළඳ ගන්නා එකක්හු මෙන් තරකොට මිඩ අල්වාගෙන ඩිලේ පොතකයා අඹව අඹවා දකින් බැහැ බිජොබරණය කෙළේය. එවන් අපා නාවූ රාජකුමාරිකාවෝ නමියේ සිටුය, මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! මේ

කාන්තියෙන් බබළනුයෙහි මහවසයෙහි වාසරව උපන්මි. එකල්හි තෙජස් ඇත් සතුන් ඉවතා වාසරයා එසිත් දකින් බැහැ එපුවා පියකලද එලය ඇත්තෙහි එබඳු ඒ බිජොබරණයෙන් වූයේයැයි කීහ,

ඉක්බිත්තෙන් අහසවූත් ජාති දක්වන්නාවූ රාජකුමාරිකාවෝ මේසේ වදාළාහ. රජ්ජුරුවන්වහන්ස! ඒ වානරයොනියෙන් චුතවූ මම ඔබේ නම් මහ. එසේ යොන්ව ඉපද වසූ අවස්ථාවෙහි බෙහෙලද එලය නිසා නොවේව උපනිමි. එසේ යොන්ව ඉපද වසූ අවස්ථාවෙහි බෙහෙලද එලය නිසා නොවේව උපනිමි. එසේහෙයින් බෙහෝකල් මා එසිත් ඉහා ඔබේ පුවමල නමපහනවමි. එබඳුවූ බර ඉසිලීමත් පුණ්‍යකර්මයෙහි කළ පර ඔබේ රථ ආදානා අදනා ලදි

එස්සේය. මෙසේ මේබදු ආශ්‍රයයෙන් යුක්තවූ අසඛ්‍ය ජාතියෙක දී
කුශලාකුශල කර්මය මෙසේ පස්දෙනේ සත්වයන් අනුව ගත්තේය, දිවියි
දිවියි කුශලාකුශල කර්මය අතරෙහි නොනස්නේගයි කිය,

ඒ රුජා නම් කුමාරිකාවෝ වූකලී (දිව්‍යලෝකයෙහි දිවෑ පහළි
උපන්කල) දිව්‍යලෝකයෙහි සිට මේ මේබඳුවූ දිව්‍යලෝකයට ආවා
සිටි ආයෙම් යේහෝයි බලන්නාහු වැදුරට මහාභාග කුලයෙහි ආදරණීය
භාවයෙන් ධනව ඒ දිව්‍යලෝකයෙහි උපන් බව දිටිහ. ඉක්බිති ඔවුහු
කෙණියෙන් මේබඳු සිත්කලුවූ සාමානයෙක උපන්නෙම යේහෝයි බලා
කොසඹුනුවර සිටුකුලයෙහි ඉපද කළාවූ දහදිවූ කුශලකර්මය දක ඒ
නමේ ප්‍රාකාශයෙන් මෙහෙන්හි උපනීමයි දුටහ, අනුරුවූ නක්ෂත්‍රයෙහි
යෙහි උපන්නෙම් කොසිසිටි ආයෙම් යේහෝයි බලන්නාහු සාමීප්‍ය
නියෙහි ඉපද දුක් අනුභව කළ නියාව දුටහ, ඉක්බිති අතුරු ජාතිය
කරන්නාහු වානර ගොනියෙහි ඉපද බියපාත්පාටනය කළ නියාව දුටහ,
අනුරුව සිහිකරන්නාහු කර්ණාට රට එළු ගොනියෙහි ඉපද බියපාටය
නය ලත් නියාව දුටහ, ඒට අනුරුව සිහිකරන්නාහු දෝණ මහ නරකයෙ
උපන් නියාව දුටහ, නරකයෙහින් නිරිසන් ගොනියෙහින් ඉපද අනුභව
දුක් සිහිකරන්නාවූ නැහැත්තන්ව හය උපන, ඉක්බිති කාවර අතුල කළ
කිස් මේබඳුවූ දුක් අනුභව කෙළෙමි යේහෝයි සවැනි ජාතිය බලන්නාහු
ජාතියෙහි ගොසඹුනුවරදී කරනලද කුශලකර්මය දුක සත්වැනි ජාතිය බලන්
නාහු මහඩ රට පාපමිත්‍රයා නිසා කරනලද පරදුරකමින දුක මේ දෙන
මා විසින් අනුභව කරනලදුයි දන්හ. ඉක්බින්හෙත් එසින් චුතව අසූ
තෙයෙහි ගොයි උපදිමි යේහෝයි බලන්නාහු එස් ආයු පමණින් සිටි කැපෙ
ශක්‍රදෙවෙන්ද්‍රයන්ටම අගදෙගොසුන්ව උපදිමියි දන්හ. මෙසේ නැවත බලන්
නාහු කුන්වැනි ආත්ම භාවයෙහින් ශක්‍රදෙවෙන්ද්‍රයන්ටම අගමෙහෙසුන් වෙමි
දිමියි දන්හ තවත්වැනි ජාතියෙහින් එසේම දන්හ. තවද පස්වැනි ජාතියෙ
වූකලී එම දිව්‍යලෝකයෙහි ජවන නම් දිව්‍යපුත්‍රයාහට අගමෙහෙසුන් වෙමි
දන්හ. සවැනි ජාතියෙහි අඛ්‍යානි රජ්ජුරුවන්ගේ අග්‍රමහෙසිකාවන්ට
උපදිමියි දන්හ. ඒ උපන් ජාතියෙහි මට රුජාවෝයයි නමෙක් වන්නේමයි
දුන ඊට අනුරුව කොසි උපදිමියේ යේහෝයි බලන්නාහු සත්වැනි ජාතියෙ
මිහුල කුවරිය වූකල්හි සවිගියා හාවයෙහි මහත්වූ ඉර්ෂ්‍යාභාව ඇති දිය
පුත්‍රව ඉපද යනු භාවයෙහුන් මැරෙමියි දන්හ. එසේ දුන කුමාරිකාවෝ රජු
රුවන්ට කියන්නාහු දිව්‍යලෝකයෙහි සිටියාවූ මම අතීතයෙන් සත්ජාතියෙ
හා අනාගතයෙන් සත්ජාතියක් සිහි කෙළෙමි කියා නැවත රජ්ජුරුවන්
ලහන්න; දෘෂ්ටධර්මවේදනීය එම ආත්මභාවයෙහි විපාක දෙන්නේය. උප
පද්‍යවේදනීය අනන්තුරු ආත්මභාවයෙහි විපාක දෙන්නේය. අපරාපරි
වේදනීය වූකලී විපාක නොදී අතරෙහි නොනස්නේය. මම පරදුර සිත
විපාකයෙන් නරකයෙහින් සිරිසන් ගොනියෙහින් ඉපද මහදුක් අනුභවිය
කළමි. මේ කාරණයෙනුත් පරලොව හා කුශලාකුශල කර්මයෙහි විපාකය
නියාව දනගැනෙව. ඉදින් සුභවහන්සේ ගුණාජීවකයාගේ මිස් නෙත පරදුර
කරිය කළයේක් විසම් මා එසින් අනුභව කරනලද දුක් හා සමාසවූ දුක්

අනුභව කරනාන්ත. එස්සෙහින් එමන්දක් නොකළ ඇතැයි ඒ රුජා
නම් කුමාරිකාවෝ අඛ්‍යානි රජ්ජුරුවන්ට අවවාද කළහ.

ඉක්බිත්තෙහි රජ්ජුරුවන්ට ධර්මදෙසනා කරන්නාවූ කුමාරිකාවෝ
මෙසේ කිවුහ. යම් හෙයි පුරුෂ කෙනෙක් උපනුපත් ජාතියෙහි පිරිහීමවනු
කැමැත්තේවූනම් ඒ හෙයි හෝ පුරුෂයා හෝ දෙපා ඇති එකක්හු මඩවල හෝ
හාත්තෙන් පරහිත්හු පරපුරුෂයන් දූරුකරත්නේය. යම් සත්‍රියක් උපනුපත්
රාජියෙහි පුරුෂභූත කැමැත්තී නම් සුජාතා නම් අග්‍රමහෙසිය පුධානකොට
ඇති අවෙශ දිව්‍යාභරණවලින් ශක්‍රදෙවෙන්ද්‍රයන්ට උපස්ථාන කරන්නාක්
මෙන් සත්තේ සත්‍රීභූත්‍යා හට අභවරතයෙන් සතසා අත් පා මෙහෙවර
කරන්නේය. යම් සත්තයෙක් දිව්‍යවූ උපභොග පරිභොග එස්තු හා දිවැසවූ
නානුභා දිව්‍යවූ යසස් හා දිව්‍යවූ පංචකාම ගුණ කැමැත්තේ විනම් පණිවෘ
ඒත්තු පවසමි දුරින් දුරුකොට තිබ්බවූ සුචරිත ධර්මයෙහි සතසා හැසිරෙත්
නේය. නුවණැහැවූ සත්‍රියෙක්වත් පුරුෂයෙක්වත් කයින් සිඳවන පාණඝාත
දෙසාදුන කාමමිථ්‍යාචාර යනි කියනලද ත්‍රිවිධවූ අකුසල ධර්මයෙහිද කෙරෙ
වෙන් සිඳවන මෘෂාවාද, පිසුනාවාච, ඵරුසාවාච, සම්ඵප්පලාපයයි කියනලද
වූකුර්විධ අකුසල ධර්මයෙහිද මනසින් සිඳවන අභිධ්‍යා, ව්‍යාපාද, මිථ්‍යාදෘෂ්ටි
යයි කියනලද ත්‍රිවිධ අකුසල ධර්මයෙහිද මෙසේ දශ අකුසල ධර්මයෙහි වීර
ඉණිවෙයෙන් අප්‍රමාද විනම් මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! එය හෙයි පුර ඉවූ නම
තව වැඩ පණිස වන්නේය. තවද මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! මේ ලොකයෙහි
යම් සත්තයෙකුත් පිරිවාර සම්පත් ඇත්නෝද, සවිකාරයෙන් සම්පූර්ණවූ
අවශෙෂ සියලුසම්පත් ඇත්නෝද, ඒ සත්තයන්විසින් පුබ්බජාතියෙහි කෙකෙනෙත්ව
කුසල් කරනලදය. එස්සෙහින් මේ සත්තයෝ වූක්තප්‍රකාර සියලු සම්පත්
ලබන්නාහ. එම්හිසංසාන ජාත්‍යාදීන් වශයෙන් නානාප්‍රකාරවූ සියලු සත්ව
යෝ තමන් තමන් කළ කුශලතර්මයාගේ විපාකව අනුභව කරන්නාහ මව
පියන් විසින් කළ කුසල් පුදරුවන්ට විපාක නොදෙන්නාහ. පුදරුවන් කළ
කුසල් වැපියන්ට විපාක නොදෙන්නාහ. අවශෙෂවූ නතුන් මල් බැඳින්
ආදීන් විසින් කළ කුසල් තමන් තමන්ට මුත් අවශෙෂයන්ට විපාක නොදෙන්
නාහ. එබැවින් මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! නුඹවහන්සේත් සිතා බැලුවමැනව
දිවාඛහාවන් හා සමානවූ සවිභාරණයෙන් අලංකෘතවූ රත්දලින් වැසුණාවූ
සුඛවහන්සේගේ මේ සොළොස් දහසක් පමණ පුරාණකාවන් හා ධනධාන්‍ය
යශොකීර්ති පරිවාර සම්පත් ආදිවූ මේ වෙශවැසී සම්පත් කිසිවෙක්හි තිරපෙ
සකව නිදපීමෙන් ලබනලද්දේදේ හෝ මැපැහැරීම් උපැයිදිම් ආදීවූ අනෙක
ප්‍රකාර පාපයන්කොට ලබනලද්දේදේ හෝ දුනසිලාදීවූ දශකුශල කර්මයන්
කොට ලබනලද්දේදෙහෙයින් නුඹවහන්සේත් සිතාබැලුවමැනවැයි කියා මෙනවූ
වූත්‍යාදය ඇති රුජානම් රාජකුමාරිකාවෝ මෙසේවූ වඩුර වචනයෙන්
අඛ්‍යානි නම් පියරජ්ජුරුවන්ව සතුටු කළහ. ඉතිලා එකක්හට මං කියන්
නත්තු මෙහි දාන්විලිවූ තමන්ගේ පියරජ්ජුරුවන්ට සුගති මාර්ගය කියා
සුචරිත ධර්මය හා නොයෙක් කාරණා දක්වා කිහ.

මෙසේ ඒ රුජා නම් රාජකුමාරිකාවෝ පෙරවරු පටන් සකල රාත්‍රී
යෙහි පියරජ්ජුරුවන්ට ධර්මදෙසනා කොට දැඩි කරන්වහන්ස! ඕඛ්‍යාදාරිකා ඇති

ගුරු නම් නිවරදාගේ බස් කොසඟ මැහැව, වෙලෝ ඇත, පරලෝ ඇත, සම්
ඇත, සම්‍යක් ඇත, මව් ඇත, පියා ඇත, කළාවූ කුසලාකුසලයෙහි විපාක
ඇතැයි කියන්නාවූ මේබඳු කල්‍යාණ මනුෂ්‍යයන්ගේ බස් ඉක මැහැව, කොහා
විසින් එකඟ නොවූව මැහැවැයි කීහ. මේසේ කොයෙස් කාරණා කියාද මියා
ණස් මිථ්‍යාදෘෂ්ටියෙන් අරවස්නට නොපොහොසත්වූහ. දෙමව්පියෝ වනාහි දරුවන්
වෝද දුවණියන්ගේ බස් අහා සතුටුවූහ. දෙමව්පියෝ වනාහි දරුවන්
විසින් කියනලද වචනයෙහි සතුටුවෙයි. ඒ ගත්තාවූ දෘෂ්ටි දරුවන්
මියුලුහුවරද රුජා නම් රාජ ධර්මයෝ පියරජ්ජුරුවන්වහන්සේට බණදෙති.
කොට මිථ්‍යාදෘෂ්ටි අරවස්ලයි එසා කොලාහල විය. භූවණැත්තාවූ
සහනාවන්වහන්සේ අද දවස් පියාණන්වහන්සේ මිථ්‍යාදෘෂ්ටියෙන් බිඳදෙනා
වාසිනිට සෙහක් කරනසේකැයි මාජනයා හනනාගෙට පැමිණියාවූ රාජ
රාජකුමාරියාවෝද පියරජ්ජුරුවන් ගිහිවා ගත නොහොත කැනැත්තෙ
කරම්න් සිටී උත්තරයන් නොහැරම ගම්කිසි උපායකින් මාගේ පියාණන්
එහන්සේට ඇපයක් කෙරෙමියි දෙහොත් මුදුනෙහි තබා කතරදිනය, සාද
අනුදිනය, ආකාශය, පෘතාලයයි කියනලද දඟදික වැද මේ ලෝකයෙහි ලෙ
රක්කාවූ ධාර්මිකවූ ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණාදීහුද, ලෝකපාල දෙවිසාවෝද, ඔබුදු
දෙවතාවෝද, බ්‍රහ්මයෝද යන සියල්ලෝම ඇත. ඔහු හැමදෙනම අදින්
තවන්ගේ බලයෙන් මාගේ පියාණන්වහන්සේගේ මිථ්‍යාදෘෂ්ටි අරවන්නට
උන්හාව කෙරෙත්වයි උන්වහන්සේගේ සීල සමාධ්‍යාදී ගුණයක් නැහැ
ණෙන්ද, මේ සියල්ල නොතුකොටගෙන අද හැම දෙවියෝම මේකාට
අවුත් බුදුවහන්සේගේ මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය හරවා සියලු ලෝකයා හට සැරුස්
කෙරෙත්වයි සිතා නවස්කාර කළහ.

එසල්ලි මහබෝසතාණෝ නාරද නම් මහාබ්‍රහ්මව ඉපද උන්හ. ඒ මහ
බෝසතාණෝ තමන්ගේ මෛත්‍රී භාවනායෙහි ආනුභාවයෙන්ද සියලු සත්ව
යන් කෙරෙහි කරනලද දයාවෙන්ද සියලු සත්වයන්ට වඩා ඔහුන් බැහැර
දුහමානාදීවූ සුචරිත කිරීමෙන් මෙනවට පිළිපනනාවූද, ප්‍රාණඝාතාදී
අකුසල් කිරීමෙන් නපුරුකොට පිළිපනනාවූද, සත්වයන් දක්නා පිණිස
සලින් බල මනුෂ්‍ය ලෝකය බලනනාහ. එවස්ද ඒ නාරද නම්
මහා බ්‍රහ්මයාණෝ මනුෂ්‍යලෝකය බලන්නාහු ඒ රුජා නම් රාජකනාව
පියාණන්ගේ මිථ්‍යාදෘෂ්ටි හරවන පිණිස ලොව රක්නාවූ දෙවතාවන්ට
නමස්කාර කරණ නියාව දූක මා හැර අනිසෙක මේ රජ්ජුරුවන්ගේ
මිථ්‍යාදෘෂ්ටි හරවන්නට සමර්ථයෙක් නැතැයි සිතා අද මා විසින් රාජකුමාරියා
වන්ට ඇඛ්‍යාත රජ්ජුරුවන්ට හා පිරිවර ජනයන්ට සැසඳී භාවයද කොට ඊ
සුදුසු යයි නිශ්චයකොට කවර වෙසයක් නෙන යෙම්දෙනෝයි සිතා මනුෂ
යන්ට දුර්ලභීතයෝ ප්‍රියදවෙති, ගරු කටයුතුද වෙති, ඇදහියයුතු වචනයක්
ඇත්තාහුද වෙත්, ඒ කාරණයෙන් ප්‍රචුරජීතය වෙසයක් මවානෙන යෙමියි
සතිටුහන්කොට ප්‍රසාදවතවූ රන්වන්වූ ශරීර ඇති මනුෂ්‍යාත්මභාවයක් මවා
නෙන සහොඳවූ ජවාමඩුල්ලක් බැඳගෙන ජවාව අතරෙහි රන් ඉලුක් බහා
ඇතුලත්වූ ඉලු මහෙසාසි වොණර පිල් සහා රන්වූ පවුලක් හැඳ රන්සා

වෙන් එමිතුරු කරනලද සිදීමයවූ අදහස්දීමෙක් එකාගකොට මහා බ්‍රහ්ම
බවු නාල්ලෙස්ස ගමනලද සවණීමයවූ ත්‍රිවාගාරාභාසයෙන්ගි රන්කෙණ්ඩියක්ද
කුන්නානගින් වස්වූ සඳ බැඳ බ්‍රහ්මයවූ නාල්ලෙස්ස නමනලද පවළුමයවූ
සමිලොවස්ද ඇරගෙන මෙබඳුවූ නානාසවිකාශයන් උපලක්ෂිතව ආකාශතල
සෙයි විසූ දිව්‍යබ්‍රහ්මයන්ගේ මතුමතුල්තලයට වැද අඛ්‍යාතී රජ්ජුරුවන්ට
ලද්දවූ වඤ්ඤ ආනාදශයයි සිටියාහ. ඒ අවස්ථ ප්‍රකාශකරන්නාවූ ලොවුතුරා සම්බුදු
යන් වහන්සේ මෙසේ වදාළසේක.

එනා, මහණෙනි! ඉක්ඛිත්තෙන් නාරද නම් මොඩිසතාණෝ ඉහම
ලොකයෙන් (ප්‍රකීර්ලිපය අපෙසාශකාව) මනුෂ්‍ය ලෝකයට අවුත් ගුණ නම්
ආර්ඛකයාගේ සමීපයෙන් ගත්නාලද මිථ්‍යාදෘෂ්ටි ඇති අඛ්‍යාතී නම් රජ්ජු
රුවන් කෙරෙහි අනුකම්පාගෙන් අවුත් අවාතය සමූහනා විසින් පිරිවරන
රුවන් උන්හාවූ ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ ඉදිරියෙහි ඒ ප්‍රාසාදය සමීපයෙහි පියවර
සොළොස්හාවූ ඒ නාරද තපස්වීන් රුජා නම් කුමාරිකාවෝ දැක දන් මා
එනාව පැමිණියාවූ ඒ නාරද තපස්වීන් මාගේ පියාණන් කෙරෙහි කරුණාගෙන් එස් දිවාරා
කෙරෙහි අනුග්‍රහයෙන් මාගේ පියාණන් කෙරෙහි කරුණාගෙන් එස් දිවාරා
රජෙක් ආයේවනැයි සුලඹීවූ නැමෙනලද රන්සොකොල් සඳක් පරිද්දෙන්
සමිනව නාරද මහාබ්‍රහ්මයන් පසඟ පිහිටුවා වැන්දහ. අඛ්‍යාතී රජ්ජුරුවෝද
ඒ මහාබ්‍රහ්මයාණන් දූක ඉහම සෙප්සින් මඛනාලඤ්ඤ නමන් උන්නාවූ අප්
හෙයි ඉදිනට අපොහොසත්ව බැස ගිහි සිව් ඒ ඉහම්යාණන් ආනන්ද නාම
සොතුයද විචාරන්නාහු දිව්‍යරාජ්‍යයකුව බඳුවූ ශරීරවණී ඇති වසු දිව්‍යසතයා
මේන් ආලොඩ කෙරෙමින් මා සමීපයෙහි සංචාරණය කරන්නාවූ නෙපි මේන
හට කොසිසිව අවුද ? නිවාරණ ලද්දවූ ඔව නොපගේ නාමගොත්‍රය කියව,
මනුෂ්‍ය ලොකවාසිහු නොප කවුරුනැයි දනිද්දයි විචාළහ.

ඉක්ඛිතෙහෙත් නාරද නම් ඉහම්යාණෝ මේ රජ්ජුරුවෝ පරලෝ
වෙන් නැනැයි සඟනාග ඕහට පරලොව දක්වා කියමිසි සිතා කියන්නෝ
ඉම් විනාගී දුන් දිව්‍යලොකයෙන් මෙනැනට ආමි. වසු දිව්‍යපුත්‍රයා පරිද්දෙන්
ඔබමින් මේ සථානයෙහි හැසිරෙමින් නොප විසින් විවාරණ ලද්දවූ ඔහ
මාගේ නාමගොත්‍රය කියමි. මා මහා නාරද කාශ්‍යපයෝයයි සඟයෝ දනිසිසි
කිවුය. ඉක්ඛිත්තෙන් රජ්ජුරුවෝ පරලොව පසුවත් විවාරම්, මෙසා දිනක්
ආනුභාවයක් ඇතිව ආකාශයෙහි ඇවිදින්නට සමර්ථවූ ඉර්ධිකාරණ පදවූ
කොට විවාරම්හි සිතා මෙලෙසින් විවාළහ. එබා නාරද නම් තපස්වීනි!
නොපගේ යම් බදුවූ ශරීරවණීයක් වේද, එයත් ආකාශයෙහි සිටින් ඇවිදීම
මේ එකාන්තයෙන් ඉතා ආශ්චර්ය්‍ය, මේ කාරණය නොප අතින් විවාරම්,
නෙ ප වේබදුවූ ඉර්ධියට සමර කාරණයක් මුල්කොටගෙන පැමිණියේදැයි
විවාළහ. නාරද තාපසයාණෝ කියන්නෝ එබා රජ්ජුරුවෙනි! වාස්තව්‍ය
යද තුවිවූ සුචරිත ධර්මය හා කිසුණු පිරිසම නිමිත්තකොට පැමිණෙන්නාවූ
ප්‍රථම ධ්‍යානාදී ධ්‍යාන ධර්මයද වසුරාදී පංචෙන්ද්‍රියයන්ගේ මහාකොට පිහිටු
වීමද නාගේ සෙලෙස පරිත්‍යාගය හා දූනමානාදී දෙය්‍යධර්ම පරිත්‍යාගයද

යන බුබාදි මහොඝවයන් එසින් පුරාදු කරණලද මේ පුරාතන ඉතිහාසය අප එසින් පූජ්‍යජාතියෙහි (සම්පූණී) කරනලදහ. මේ යථොක්තවූ ධර්මයන් මොහවිට සෙවුනාලද්දාවූ සත්වයන් එසින් දිවසක්වූ ආඝාතයෙන් නැමයි දිගකට යන්තට නිසිවූ ඉර්ධිද ලබන්නාහ. රජ්ජුරුවෙනි! ඒ නාරද තපස්වීන් මේලෙස ධර්මදහ දේන කථා කියන්නේ දීන් මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය සමා කරකොට ගන්නාලද බව තෙපුගෙනවෙත යම් විචාරන්නාහු මෙසේ කීවහ. කුසල්කිරීම මහත්ඵල මහානිසංස නාරදතාපස වක් නොඅදහන්නාහු කුසලයන්ගේ විපාකයෙක් ඇද්දෙමෝදී නොප එසින් ආඝාතයක් කොට කියනලද. ඉදින් ඒ කුසලකාරකයා යම් පරිදි කින් කිවුද, ඒ කාරණය නොප අතින් විචාරමු. මහාබ ප්‍රකාශයෙහි සිටියදී විචාරයුතුවූ යම්කිසි ප්‍රශ්නයෙක් ඇත්නම් නොප එසින් යම් කෙනෙක් නරක ලද්දේවත්මි ඒ සියල්ලම විචාරව ඊට කාරණා කිමෙස්දයි මාගේ නුවණින් ඒ කුසලධර්මයන්ගේ උත්පත්ති කාරණයෙන්ද නොප කිවිවා කෙනෙකුගේ පඤ්ඤාවාලමියි කීවානුය. නැවත රජ්ජුරුවෙනි! කියන්නෝ නාරද තාපසයෙනි දෙවියෝ ඇත, මවිපියෝ ඇත, මෙලොව ඇත, පරලොව ඇත, සත්ව කම්පල ඇතැයි කියන ඒ හිඟල්ලම නොප අතින් විචාරමු, ඒ පුකාශයෙහි කියාලවයි කීවාය. නාරද තාපසයෝ කියන්නෝ රජ්ජුරුවෙනි! දෙව්ලොව ඇත, මවිපියෝත් ඇත, මෙලොවත් ඇත, පරලොවත් ඇත, සුකෘත දුෂ්කෘත කර්මයන්ගේ විපාකයන් ඇතැයි මෙලොව පරලොව දන්නා සත්ව යෙක් කියේ වීනම් ඒ ඇත්තමය, වසඳුකාම තෙලඟ කාමියෙහි ඔසුවූ පරිදි යෙන් බුසවූ සත්වයන්ට මෙලොවත් පරලොවත් වන්නාවූ විපාක නොදෙන කියි කීවාය.

ඉක්බිතෙනත් නාරද තාපසයන් කී බස් අහා සාසයකොට කියන්නාවූ රජ්ජුරුවෙනි නාරද තාපසයෙනි! මළාවූ සත්වයන්ට පරලෝකී වන්නාවූ සථානයක් ඇතැයි කියා නොදි අදහව් නම් මෙලොදි ඔට කතවණු පත්සය යක් ණයට දෙව, නොපව පරලොවදී පොලී හා සමග කතවණු දහසේ දෙමයි කියා ඉක්බිත්තෙන් මහබෝසතාණන් පමිත් මඛ්‍යයෙහි ඒ රජ්ජුරු වන්ට නියුකොට කියන්නාහු ''ඉදින් අප මේ තෙමේ සිල්වතැයි කියද සබවසක්ම කියන්නේයයි කියාද ධාර්මික ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන්ට මේ අස්සා යෙහි'මෙසේවූ දෙය්‍ය ධර්ම පරිත්‍යාගකොට මෙසේවූ පුයෝජනයෙක් වත් නේයයි දනුමේ නම් මොවුන්ට පොලිය කතවණු පන්සියයක් දෙමි, නොපි එනාහි ඝාතසික ක්‍රියාවක් කරන්නාය. මිථ්‍යාදෘෂ්ටියෙන දන්හල් වැද දුයි මියි යාචකයන් පලවා පරදුරාදීවූ නොයෙක් අකුසල් කොට මෙසේ වුතව නරකයෙහි උපදුව මෙසේ දෙවැදු ක්‍රියාවකට නරකයෙහි වැස දුක් විඳියාවූ නොප කරා හොස් කවරෙක් කතවණු දහස මට දෙවයි කියා ඉල් වන්නේ වේද, නවද මහරජ්ජුරුවෙනි! මුන්ට මෙසේවූ පරිත්‍යාගයේ කොට මෙබදු දෙයක් ලැබෙන්නේයයි දුනහන්නාවූ සැබෑමයක්ම කියන සුලුවූ සිල්වන්වූ උටඨාන වීර්‍යයෙන් යුකතාවූ ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණාදි උසසුවරයේ

නුවූ තමන්ගේ පුරෝජනයෙහි සලකාගෙන නිසිසු උපදවාගෙන අප තමන්ග සුව දෙනිසා නෙහෙළැර දෙන්නේයයි විසිසු ඇත්නෝ කුමුත් සමපතනින් රහිත. එසේවූ සථානයට දුන්දෙය ලැබෙන්නේයයි කිවුහ. මෙසේ රජ්ජු රුවෙනි! මොවුන්නම් විසින් ඇඹ කියනලද්දේ කිසිවකුත් නොවැටහෙන් නේ බොහෝ නොමැණ නුවන්නාහ. මහජනයා තුවූ පඤ්චවූ දිව්‍යවූ ගපස්වීන් නෙන්ගේ මහත්වූ ඉඹි ඇතිසේක. මහත්වූ ආනුභාව ඇතිසේක. අද දවස් ජ්ජුරුවන්වහන්සේගේ මිථ්‍යාදෘෂ්ටි අරවහන්කැමි සියලු මිසුලුනුවර වන කොලාහලවිය. මහබෝසතාණන්ගේ ආනුභාවයෙන් සත්සොදුස් දහසක් මිසුලුනුවර මුළුල්ලෙහි ඔවුන්ගේ ධර්මදෙශනාව නැසූ කෙනෙක් නම් නැත.

ඉක්බිත්තෙන් මහබෝසතාණෝ මේ රජ්ජුරුවෝ ඉතා තරකොට මිථ්‍යාදෘෂ්ටි ගත්හ. නරක හසින් මොහු නැතිනන්වා මිථ්‍යාදෘෂ්ටි හරවා නැවත දිව්‍යලොක සම්පත්තිය දක්වා අස්වහම් සිතා මහරජ්ජුරුවෙනි! ඉදින් තෙපි කොප නන් ලබිය නොහාරණාහු විනෂ මෙපරිද්දෙන් අපමණවූ දුක් ඇති නරකයට යන්නාහුදැයි කියා නිරය ප්‍රතිබවවූ කථාවට පටන්ගත්හ. රජ්ජුරු වෙනි! මේලොවින් ඒ නරකයට යියාවූ නෙපි ලෝභවූ ඇති කපටි සමූහයා ඒසිනි ද්වයෙහිවූ කපුටුවන් විසින්ද ශිල්ලිගිණියන් විසින්ද උකුස්සන් විසින්ද අවසානවූ කපුටුවන් විසින්ද ශිල්ලිගිණියන් විසින්ද උකුස්සන් විසින්ද තුඩින් විද ඇද කඩාකනලද ගාත්‍රා ඇතිව වැහෙන්නාවූ රුධිර ඇතිව සේලෙසින් ඒ නරකයෙහි පැසෙන්නාවූ සත්වයන් දක්නාහ. මෙලෙසින් නරක යෙහි පැසෙන්නාවූ සත්වයන් දක්නාහ. මෙලෙසින් නරකයෙහි පැසෙන්නාවූ නොප අයින් නරකයට හොස් කවර නම් සත්ත්වයෙක් මස් දෙන දහසක් මට දුනවැනෙවැයි ඉල්වන්නේදැයි කීහ. ඒ කාලාඋකාල නම් නරක වණිනාකොට ඉදින් මෙනරකයෙහි බුදුහු ලොකානගීන නාකයෙහි උපදනෙහියයි ඒ නරකයෙහි දෙස් දක්වනු පිණිස කියන්නෝ තෙරජ්ජුරුවෙනි! ලෝ කානතාරික නරකයෙහි හිමිකයෝ උපදනාහ. ඒ නර යෙහි වසන්‍ර්ඝිතුන්ගේ උත්පත්තිය වලකන්නාවූ සතුරු අඹකාර ඇත් නේය දරුණුවූ සවභාව ඇත්තේය. එහි වසන සුයම් දෙදෙනාත් ආලෝක කොටහන නොහෙන්නාහ. රියැදුවිලස යන විහාගයක් නොදන්නේය. එබ දුවී සථානයට හොස් වසනු කැමැත්තාවූ කවර නම් සත්වයෙක් මෘගේ කතවණු දහස දෙයි කීයා ඉල්වන්නේද? ඒ රජතට ලොකානතාරික නරකය විසතා සෙයින් වණිනාකොට මහරජ! මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය නොහරනාවූ තෙපි උදක් මේ නරකයෙහි දුක් විඳිනාහු නොවෙති. අනික් නරකයන්ගේ දුක්විඳිනාහුයි දන්වන්නාහු මෙසේ කීහ. එබබා, රජ්ජුරුවෙනි! මෙලොවින් චුතව පරලෝ වට පැමිණියාවූ සත්වයන් කඹුරුවන් පැහැ ඇත්නාවූද සම්වන්පැහැ ඇත්නා වූද කරකැවුණාවූ ශරීර ඇත්නාවූද මහත් බල ඇත්නාවූද සුනඛයෝ දෙදෙ නෙක් සිතියෙහ දිලියෙන්නාවූ ඇඹරෙන්ත් ඔවුනොවුන්ත් ඇද ඇද සුණ්ඩුසුණ්ඩුකොට කන්නාහ. නවද නරකයෙහි වසන්නාවූ සත්වයාද දරුණුවූ ඒහාසයන් එසින්ද වණ්ඩමෘගයන් විසින්ද ගිදිකාලද්දාවූ ගාත්‍රා ඇතිව වැහෙන්නාවූ රුධිරයන් ඇතිව දුක්විඳින්නේහ. එසේ පැසෙන්නාවූ තොප

ඇතිත් පරලොවදී කවර නම් ගතියෙක් කෙරෙණු දනෙ ඉල්වන්නේද? කුමාර
ජේෂ්ඨ්‍රරුවෙනි! සුජීවාජියෙකි අකුසල්කළාවූ කාලාපකාල නම් නිරයපාලයෝ නිකිණෙන දිලිහෙන
උපන්නාවූ පහමිතුරුවූ කාලාපකාල නම් නිරයපාලයෝ නිකිණෙන දිලිහෙන
නාවූ ඒගලවලින්ද ඝොනවට ගහගාන ලද්දාවූ ඕවකත් නිකිණෙන දිලිහෙන
දෙසිදුරුකොට අනිත්නාහුද වෙති. කවද රජ්ජුරුවෙනි! නිරයපාලයෝ ඊ
කෙටිකෙන තෙරක්ක ගත්තත් නැත දෙසිදුරු කරත්තා.

මෙසේ ජටිලිකාඝුඛයෙන් ගැස වදා මොහෝ දුකට පත්තුණිකලද්දී
නරකයෙකි වත්තිජ්ඣලා අතරෙකි දුක් ඉවසාගත නොහී ඔබ වෙබ දිවෙන
නාඹු ඇලයෙකින් බෙඩෙකින් ගරකුත්ත බුද්ගරාදියෙන් පහරනු ලබන්නා
ප්‍රසූත නපත ජටිලිකාඝුඛයෙන් පළහලද ඔබ ඇති තොප ඒ දුක් ඉවසා
හොකි සැලෙමින් වෙවුලමින් දුක්වඳිනා, තැනට ගොස් ඔබදී ඇට දුක් නා
වණු පත්සියය පොලි වැඩිසියේය. එසේහෙයින් පොලි හා සමග මුදල්
දගත දුන මැනවැයි නරකදූත් බලා නොබා සිට තවර කෙනෙක් පොර
අනිත් ණය ඉල්වද්ද? තවද රජ්ජුරුවෙනි! ඒ නරකයෙකි අඩුවිය.
තොමරත, හෙල්ලය ගන අනෙකප්‍රකාරවූ ආයුධ නොයෙ වැසි නගා එම්
සේය. නැවත දරුණුවූ පවුකම් කළ නිරිසතුන් මුදුනෙකි නිකිණෙන දිලි
ගෙන්නාවූ කිකිරහුරු මෙන් ගිනිඅහුරු ඉපි දිලිගෙන්නාවූ නිකිණෙන දිලි
නොයෙක් ආයුධයෝ දුමමින් දිලියෙමින් ගුගුරමින් අහසින් අවුත් නෙරපිය
ගත්තාවූ කල්කි සෙනඟනත හඬවමින් ගිනිගෙන දිලියෙන්නාවූ කල්තුඩ් මුදු
වන්නා කල්කි සෙනඟනත හඬවමින් ගිනිගෙන දිලියෙන්නාවූ කල්තුඩ් මුදු
සමැති එම්බන් දුමමින් දිලියෙමින් ගුගුරමින් අවුන් ඒ නෙරපික සත්වයන්
මුදුනෙකි වස්නේය. තවද ඒ නරකයෙකි ඉනා ඉවසිය නොහැකි ගිනිකුරු
වැනිවූ භූමිය පවහ් හමන්නේය. එසේහෙයින් ඒ නරකයෙකි සැරිසරන
සැපයෙක් සිතට කිසිවිටෙකත් නැත්තේය. මෙබඳුවූ ආඝාතයක් නැති නරක
යෙකි දුක් නමිකවුලු විඳිමෙන් දුක්පස්වැ සැඟවී යන්නට සුදුසු සථානයක්
නොලැබ ගිනිගත් යපොළොව ඒ ඒ තැන දිවෙ ඇවිදිනාවූ තොපබඳිවසා
සිව කවර නම් කෙනෙක් ණය ඉල්වද්ද? තවද මහ රජ්ජුරුවෙනි! ගිනිගෙන
දිලියෙන්නාවූ ඒ ඒ රථයෙහි වාරයෙන් වාරය ගොදගෙන ගිනිගෙන දිලි
නෙන්නාවූ කැවිටින් පහරන ලදුව ගිනිගෙන දිලියෙන්නාවූ නිවසෙදුන්
ගඹාල ඇති යපොළොව වත්නිජ්ඣලා අතරෙකි දෙපසින් ගිනි ඇවිසෙන ඒ
දුක් ඉවසාගත නොකී ඇත් ඈත් බලා දිවන්නාවූ තොප සම්පයට හෝ
කතවණු දගත දුනමැනවැයි ණය ඉල්වන්නෝ කවුරුද? තවද රජ්ජුරුවෙනි
ඇතා සියුණුවූ කර මුවහතින් ගැවසී ගන්නාවූ භාත්පසින් ගිනිගෙන දිලි
ණයන්නාවූ දුක්ම හා සමග අපවණ හැඳුපදවන්නාවූ නැඹිමෙන් බැඹෙන්ත
කෙසට විඩාදෙන්නාවූ එබඳුවූ ඒ අපපවිකයට යමපලුන් විසින් පහරන ලද්දේ
නැයි බැය දුන් විඳිනා කල්කි තොපගේ සථාඛයෙකි මස් ලොබැවි මෙ
ණැත්බානාලද මන්කැවියක් මෙන් ඒ කරමුවහනින් නැපි සුණුවිසුණු වන්
ණය. මෙසේ ගිනිගෙන දිලියෙන්නාවූ කරමුවහනින් කැපි ලේ පෙරපෙරා

ණයෙකැයි අප දළිසෙව් නැයි මැස දුක්විඳිනාවූ තොප සම්පයට
නාත් පෙලී හා සදිස මස්සෙන් දගත දුනමැනවැයි මෙබඳුවූ දුක් බල බල
බඩ නරකයෙකෙක් තොප අතින් ණය ඉල්වද්ද? තවද මහරජ්ජුරුවෙනි!
තත්තාවූ ගිනිගෙන දිලියෙන්නාවූ දුක්ම හා සමග අපමණ භය උපදවන්
කුමු අතුරු රෑහට යමපලුන් විසින් පහරණලදුව තැඹී විසෘෂයෙන් දුවාවූ
ඒ අතුරු රෑහට යමපලුන් විසින් පහරණලදුව තැඹී විසෘෂයෙන් දුවාවූ
ජාතියෙහි බැණුව අතරණුව දුන් ඉසතබාවලප්නාවූ තොප සම්පයට නොඑ

නරක කථාව අසා අඛණ්ඩරජ්ජුරුවෝ හඬින් හුසාව මහබෝසතාණන් වහන්සේ
කොට සිසා කියන්නාහු සෑම් වහන්ස! කම්මල දියවීම වැනසෙන් හුදිරුණ
සේ විසින් කියනලද්දවූ මේ යථෝක්තවූ කාරණා අහා කපනලද රුවන්
හා සමග වේවුල්මින් බුලාවූ සිත් ඇත්තෙමි දිගේ වෘත්තාවා
නොවී. මා කවර දිනක කොතැනක සිටී මෙවන් අතරෙහි
කළු පාපයකින් නැවෙමි. මව මහත්වූ නරකාග්‍නි උපන. එස්සෙහි
හදි සුඛවහන්සේ විසා මව අන් පිණිසෙක් නැත. මතු මේ
දුස් සුදවා සිත සැහැසුව මැනව, තවද සෑම්වහන්ස! ඉතින්
ගත් කල්හි නහෑදකට වන්සලක්මේන්ද, ගංගාසෙකින් සඳුදු
කිදි සාඛා වෙහසෙන් ඇත් මැත් බලා සසා දමනලදුවට පසින
පාතියන්ගට දිවයිනක් මෙන්ද, සතාඛකාරසෙකි ඇවිදිනාවූ
යක් මෙන්ද, සුඛවහන්සේ පිහිටවූසේක. තවද මහරිණවන්ස!
වාන්සේ මට වෙහලෝකික පාරලෞකික අර්ථසෙන් හා දෙකලට
අනුශාසනා කළ මැනව, මා විසින් සිය දවස අනුශල කම්සෙකි
සෙන් අපරාධ කරනලද. එසේ හෙයින් සෑම්වහන්ස!
වහන්සේ පිසින් සියනලද අසතකප්‍රකාරවූ දිස්තම්සඵවූ ඇති
නොහොත්සේ විනම් එපරිද්දෙන් මව කුශල මාර්ග
මැනවැයි කිහ.

ඉක්බිත්තෙන් මහබෝසතාණෝ ඒ අඛණ්ඩ රජ්ජුරුවන්ට අනුල
මාර්ග කියනු සඳහා කුඹලරාජසෙකි ඔනාව පිළිපන්නාවූ පුරාතන රජදු
වන් උදහරණ විශෘසයන් නෙහාරා දස්වන්නාහු මෙසේ කිහ.
වෙනි! ධානරාජවූ නම් රජ්ජුරුවෝය, විසවමිත්‍ර නම් රජ්ජුරුවෝ
නාගි නම් රජ්ජුරුවෝය, අයිඛක නම් රජ්ජුරුවෝය, ඕඝරාව නම් රජ්ජුරු
වෝය යන මේ රජදරුවන් පස්දෙනා හා මොවුන් කෙරෙන් අන්‍යවූ රජදරු
කෙනෙක් ඇද්ද, ඒ සියලු රජදරුවෝම මහරණවුණන්ට අන්සා මෙහෙසෙ
යමිසේ ගත්‍ර සම්පත්තියට පැමිණියෝද, එපරිද්දෙන්ම නෙපින් පණිවා අදිවූ
අධිෂ්ඨානාදුනය දුරුකොට නිර්ධවූ සුවරිතධම්මයෙකි හැසිරෙව්, තවද සති
රන් ගම් නියම්ගම් දනවු ආදියෙකින් ආභාරපානවර්ග ගත් අත් දැති පුරා
යන් කවරෙක් සහ ඇත්තෝද? කැමරක් පිපාසඇත්තෝද? කවරෙක් සුදු
වීලවුන් ගල්වාද? නොයෙක් පැහැයෙන් යුක්තවූ මසත්‍රණත්‍රාභූ කවරෙ
ගඳිදුයි අනෙකප්‍රකාරවූ රත්නාභරණයන් කවරෙක් පලඳියි මෙසේ කිහ
අඛණ ඇවිදුවන්වයි මාර්ගසෙකි ගන්නාවූ සත්ඛන්තෙන් කවර සෙහතුන්
කුඛයෙන් ප්‍රශෝජන ඇද්ද? මෝලොක්වූ මතොඳවූ වහනින් සවුරුන්
ප්‍රයෝජන ඇද්දයි මෙසේ මෙලේ උදහන සවස නොපමේ මාලිකාවෙහින්
ඇතුළු නුවරත් පිපිනුවරත් සමිනිසම්ගම් දෙවූ ආදිවූ නොයෙක් කැනැත්තිවූ
මෙහෙත් කිහා අඛණාවත්වහි, තවද මහරජ්ජුරුවෙනි! නොපවි උපස්ථානවූ
අධිකාර, සෙනෙවිරත්, ඇපා,මාපා මණ්ඩලීක ඝන පසුව ප්‍රධාන මණ්ඩලීක්ත
අවශෙෂවූ රාජසෙවකයන් අතරෙන් ජරාජීර්ණවූ අමාත්‍යාදින් ගා රජ්ජුරු
යන්ද, එසේම ජරාප්ත පත්‍ර හෙරිම්වුන් ගා ඝණ්ඩාඛෙදින්ද, පළෙපරිද්දෙන්

රු රාජකාරයිකෙකි නොයෙදවි, ඇරුණු අවස්ථාසෙකි නමන් සියලු කාරී
කාරණාවා සම්පාදනය කිරීමෙකින් ඒ ඒ කාර්‍යය නොපිරිහෙලා කරන්නට තරුණ අමා
ත්‍යාදින් සමර්ථවෙති. ජරාවට පැමිණි කල්හි පෙරසේ රාජකාර්‍යය නොපිරි
හෙන්නේ ය. මේ ලොකයෙහි ඇතුන් අසුන්ආදිවූ සතුන් දුර්වලතාවයින් කොට ගතනොහෙකි. හෙතිමිවූන්හා ඇතුන් අසුන්ආදිවූ
තෘණ දුර්වලතාවයින් කොට ගතනොහෙකි. හෙතිමිවූන්හා ඇතුන් අසුන්ආදිවූ
තිරිසන්හු ජරාවට පැමිණි කල්හි පළමු පමිද්දෙන් රථසකටාදිවූ
භාරවහනයන්හි කම්කාරකරන්නට අසමර්ථවෙත. ඔවුන් අතරෙන් එක
තෘණ්ඩාභාරයන්හි කම්කාරයෙකි නොහොදවෝ ජරාවට පැමිණි කල්හි ඔහු
ගේ පළමුපරිද්දෙන් කම්කාරයෙකි නොහොදවෝ ජරාවට පැමිණි කල්හි ඔහු
ගේ දුර්වලතාවයින් මරාදමනු සිදුවේ. ආදිවූ නොයෙක් කම්කාරයන්ට තේ
ගේ දුර්වලතාවයින් මරාදමනු සිදුවේ. ආදිවූ නොයෙක් කම්කාරයන්ට තේ
නාවද අසුන් එසින් කොට ගතනොහෙකුවූ උපකාරයක් කෙළේවිනම්
නොවැ අසුන් එසින් කොට ගතනොහෙකුවූ උපකාරයක් කෙළේවිනම්
නොවැ අසුන්ට රාජකාර්‍යයක් කෙළේවිනම් ඔහුට මහත්වූ පෙරකර තබා දී ගන

ස්‍රුතාදය, ඝ්‍රාණ ස්‍රුතාදය, ජිව්හාස්‍රුතාදය, කායස්‍රුතාදය සහ මේ ස්‍රුතාදිවලින් සත්දෙනෙක, රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, ඵස්ඨ්‍ඨ සහ මේ විසිරූපයෝ සත්දෙනා ස්ත්‍රීභාව ස්‍රුරණභාවයකි කියනලද භාවරූපය, හෘදය වස්තුවයකි කියනලද හෘදය රූපය, ජිව්තෙන්ද්‍රිය සහ කියනලද ජිව්තරූපය, ආහාර (ඕජා) රූපය, ආකාශධාතුවයි කියනලද පරිච්ඡේදරූපය, කායවිඤ්ඤත්ති වචීවිඤ්ඤත්ති සඞ්ඛ්‍යාතවූ විඤ්ඤත්ති කියනලද විඤ්ඤත්තිද්වයයේ වැටීවක, පෑදෙන්නක, ජරාවක, භඞ්ගවක කියනලද ත්‍රිවිධරූපයන්ගේ වැටීවක, පෑදෙන්නක, ජරාවක, ලඝුතාදී කියනලද රූපලක්ඛණ ඒකූනවීසතිවූ මේ විසිරූපයන් අටලොස් දෙනකු හා ආකාශධාතුවිදිවූ අකම්පරූපයන් දහය දිවූ නවවිධ

ඔන්නේවද, එපරිද්දෙන්ම කාය නමැති රථයත් මේ දුන්දෙන්නට තුබූ
සිල් රැකගෙන පිරිසිදුවූ දහරාදිවූ කුසල ව්‍යාපාරය නමැති සාරථියා විසින්
දූන කරගෙන පිරිසිදුවූ දහරාදිවූ කුසල ව්‍යාපාරය නමැති සාරථියා විසින්
පෙරෙයි. සඟහා රථයෙහි රියැයිය නොහොත් සඳහා කොකු නමැති සාරථියා
හේ තමන්ගාගා, එපරිද්දෙන්ම කාය නමැති රථයෙහි සඟහා කොකු නමැති
සාරථියා සොහොඳකු සඳහා දුකු නමැති දඬු සොකු ඉවත්වා කෙළි ඉවත්
ලේ. පියවි රථයෙහි සොඳනලද සෙසඟවූ අශ්වයෝ සැපසේ රථය ඇදගෙන
යන්නාහ. එපරිද්දෙන්ම කාය නමැති රථය නුවණැත්තන්ගේ අභිප්‍රායානුකූල
පවත්නා බවය කියනලද්දෙයටත්ල පැවතීමනමැති මොලොක්කූ විය්දෙන්ගේ අදිටන්
බිඳහැලුද පසෙවුන්දීම සඬ්ඛ්‍යාත අස්හු සැපසේ යෙහි, සඟහා, රථයෙහි
කර යොදනලද සැහැල්ලුවූ විය්දෙන්ගේ ඉසිත්තෙවි. පියවි රථයෙහි
හොඳකිරීමයි කියනලද සැහැල්ලුවූ විය්දෙන්ගේ ඉසිත්තෙවි. පියවි රථයෙහි
දළකඩමය්වූ මඟස්වූ පෝරු අතුල කල්හි බලන්නාවූ සත්‍යයන්ට ඒ රථය
දුවනට සැරසී සිටිද, එපරිද්දෙන්ම කාය නමැති රථයත් කුසලධර්ම විසින්
නොපසු බැස පවත්නාවූ සිත් නමැති මිනිත්වූ පෝරු ඇතිවෙයි. සඟහා
යෙහි විෂයවූ ශබ්දාදී හා රූප්ප් නැගෙන්නාවූ මාණික්‍යයන් යන්තේ රථයේ
ඛැවයින් හෙයින් නොහොබිද, ඇඟහලාවූ රූප්ප් බුලි නොහැනෙන්නා යන්තේ රථයේ
යෙන් යන්හේමි බලන්නාවූ සමියන්ට ප්‍රහාදුවනට විශේෂයෙන් හොඳුනේ
පිරිසිදුන්වූ හොපගේ කාය නමැති රථයත් උදුසින එවැයන්තේ හොඳුරු
හොඳකිරීමෙන් සහිතලාවූ සාජුවූ ආකීයෙයි පිළිපැද පැවතීමෙන්ම හොඳුරු
ක්ෂෙලස් නමැති රජය ඇතිවෙයි. පියවි රථයෙහි යොදනලද අතුල් යන
කාරණ කැවිවක් මෙන් කාය නමැති රථයෙහි පුගිඳිසිඳහාව සඬ්ඛ්‍යාත
ඔනවූ සම්‍යාණය කරන්නාවූ සඟනියෙ කැවිව වන්නේය, සඟහා රථයෙහි ඒ
රථඛඩි බඳනා පිණිස ඔතාකොට අඹරා ඇතලද රැහැණි මෙන් කාය නමැති
රථයෙහි බොහිදී අතුරු නැතිව පවත්නාවූ වෑයී සඬ්ඛ්‍යාත, චෙඩෙන්ය නාමය
ප්‍රතිපහනී ඇති යුක්තඔබවයි කියනලද යෝනස ඔනාකොට අඹරනලද රැහැණි
රථයෙහි පියවි රථය නොඉක්මුණුවූ අශ්වයන් සොඳනලද්දේ අඹරනලද
දිවේද, මොහවට දමනයෙකිලිවෙන් නික්මුණුවූ සෙසඟවූයන් සෙසඟලද්දේ
සාජුවූ මාගවකය් දිවේද, එපරිද්දෙන්ම විඥානයන් කෙලෙස නොවැති විශේෂය
කිරීමෙන් ඉනාකොට දමනයෙහි ලනලද්දේ අකුසල ධර්ම නොවැති අප්පවය
කැර කුසලධර්ම නමැති සත්මාණියෙහි යන්නේය. එසේහෙයින් හොඳට
දමනයෙහි ලන ලද්දාවූ ආචාරසම්පන්නවූ විඥානය හොපගේ කාය නමැති රථ
ඇට සෙසඟිව ප්‍රාණයය සිඩ කෙරෙයි. සඟහා රථය සාජුවූ මහාමාගියේ සොඳ
භූමියට පැමිණේද, එපරිද්දෙන්ම අප්‍රාප්ත විඥානයෙහි ඉවසියය, ප්‍රාප්ත විඥාන
යෙහි ලොභය, යන මේ ඉවසිලොභ දෙකකුත් සිහවූ අපාය මාර්ගය නොවන්
නේය. දශකුසල කම්පථාඛ්‍යාය හා සම්‍යක්දෘෂ්ටි ආදිවූ අවෝහිසඬ්ඛ්‍යා
වශයන් පවත්නාවූ ශීලස්කන්ධමය නොමේ සාජුවූ ප්‍රඥානාවූ සුනති මාර්ගය නව
වන්නේය. එසේහෙයින් හොපගේ කාය නමැති රථය නිතිදවූ සොඳුරු
කැවිති සුගයියට පමුණුවන්නාවූ දශකුසලඛ්‍යාය හා (ආයති) අවෝහ
මාර්ගය රජමඟ්චකෙක් වෙයි. පියවි රථය ඇදගෙන අඹාගියෙහි දිවන්නාවූ
අශ්වයන් හසා වලකා රජමඟවකට පමුණුවන්නාවූ කැවිවක් මෙන් ආර්‍ය

ඤාණ, සඤ්ඤ, රූපය, සඤ්ඤා. යන පඤ්චස්කන්ධ ගුණයෙහි ඇල්මකොට මෙසේ
අතිශයින් දුෂ්ප්‍රඥාවූ දිවන්නාවූ හොපගේ ශරීර නමැති රථයෙහි යොදනලද
අකුසලකම් නමැති අශ්වයන් ගසා නවකාලන්ට ආලම්බනයෙහි
ප්‍රතිවේධ කරන්නාවූ උතුම්වූ හොපගේ ප්‍රඥාව (කෑවිකෘත්‍යය)
සිඳිනෙරෙයි. නවද ඒ උතුම්වූ ප්‍රඥාව හොපගේ ශරීර නමැති
කුසලකම් නමැති අමාගියෙන් එළියා සැපවූ මාර්ගයට පමුණුවාලන්
රථය අතුල්කොට රථාවාර්යයකු ඇති කල්හිම හොඳිද, ඒ රථාවාර්ය
සඟහා රථයට රථාවාර්යයකු ඇති කල්හිම හොඳිද, ඒ රථාවාර්ය
රථය පැදගෙන හොස් කැමැති තැනකට පමුණුවා අතිමහාඵල සිඩ
කළ, එපරිද්දෙන්ම හොපගේ මේ දෙඛ නමැති රථයට අන්‍යවූ රථාවාර්ය
හෙවද, එපරිද්දෙන්ම හොපගේ ආත්මයෙම රථාවාර්යවි සිව කාය නමැති රථය
ඇති හොමෙන්ගේ ඇපගේ ආත්මයෙම පමුණුවා ඉහවාවි ප්‍රභවය කෙරෙයි මහ
පිරිති සඬ්ඛ්‍යානවූ අප්‍රමිත සත්‍යානයට පමුණුවා ඉහවාවි ප්‍රභවය කෙරෙයි මහ
රජ්ජුරුවෙනි! ඉදින් මේ චුක්තප්‍රකාර ශරීරය නමැති රථවාහකයෙන් යන්
නාවූ යමෙක්හට කායවාරාදීන් සමව හැසිරීම හා නොසිදී පවත්නාවූ මිහරිය
කම් පවත්නේවීනම් යම්හෙයකින් මේ කාය නමැති රථයත් ඔහට දාර්ඨ
කරනලද සියලු සම්පත් සාධා දෙන්නේය. එසේ හෙයින් මෙමඳු කාය
රථයෙන් යන්නාවූ නෙවි එකානතයෙන් කිසිකලෙකත් නරකාදීවූ සතර
අපෙළ හොහොස් වාහුමිහාරාජිකාදීවූ සදිව්‍යලෝකයෙහි ඉපිද අපමණ
දිවැසත් අනුභව කොට කෙළවර නිවැණි සම්පත්තියටත් පැමිණෙන්
නේය මේසේ ඒ මහබෝසතාණෝ අඛාගති රජ්ජුරුවන්ගේ ශරීරය
උපමාවෙන් වර්ණනා කොට කුසලමාගීය හසවා රජ්ජුරුවන් සතුටු
කළාවූය

එවිද මහබෝසතාණෝ රජ්ජුරුවන්ට කාරණා කියන්නාහු

ආවිතඛ මෙ නාරද සුබිමඤ්ඤං
යථා අහං නො නිරයං පතෙය්‍යං

මේසේ මහරජ්ජුරුවෙනි! තෙපි යම් වචනයක් මට කිව නමුදු ඒ හොප
ගේ ඒ වචනයට මා විසින් අනෙක ප්‍රකාරයෙන් කාරණා කියා හසවනලදයි
මේ ඒ රජ්ජුරුවන්ට ධර්මදේශනා කොට මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය හරවා ශීලයෙහි
පිහිටුවා මෙනෙත් පවත් පාපයන් දුරුකොට කල්‍යාණ මිත්‍රයන් සේවනය
පුරවා, නිරාහාරයෙන් දූනාදීවූ දශකුසල ධර්මයෙහි හැසිරීමෙන් හා දශරාජ
ධර්මයෙන් අකොප්‍ය කොට රාජ්‍යය කිරීමෙන් අප්‍රමාදව වාසය කරවයි කියා
අඛාගති නම් රජ්ජුරුවන්ට අවවාද කොට රූපා නම් රාජකුමාරිකාවන්ගේ
දූන වර්ණනා කොට රාජ පමිදවන් රජ්ජුරුවන්ගේ අන්තඃපුර සම්පත්වන්
අවවාද කොට ඒ රජ්ජුරුවන් ප්‍රධාන කොට ඇති සියල්ලවුන් ඔල ඔලා
සිටියදී හෙන්වූ ඉඛ්‍යානුභාවයෙන් ත්‍රිභවලෝකයටම සියහා.

ශාස්තාවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ ධර්මදේශනාව හෙන හැර දක්වා
වදාළ මහණෙනි! දැන් මතු නොවෙයි. පෙරත් මා විසින් දමිතාලය බිඳ
දැමවල කාශ්‍යප සර්වඥයෝ දමනයෙහි ලනලද්දෙම වදාරා පුනර්භව
සඬ්ඛ්‍යාත මේ මහා නාරද කාශ්‍යප ජාතකය නිමවා වදාළසේක.

එකම්ගෙයි අලංකතෙනාපයි නම් දුන් දෙමදනන සථවිරයෝය, මුණිස කෙනෙවිරද්දු නම් භද්දිය සථවිරයෝය, මිජය කෙනෙවිරද්දු නම් සථවිරයෝය, බිජසාරා නම් මෙදේගලාගන සථවිරයෝය, තුසදාරිය නම් සුනකඛත්ත ලිච්ඡවි පුත්‍රය, රාජකුමාරිකාව නම් ඛේමාතෙරියය, ආනන්ද සථවිරයෝය, පාසදකටිගත් අඛාගති රජ්ජුරුවෝ නම් රාහුල කාශ්‍යප සථවිරයෝය, එසමගෙයි ත්‍රාසලොකයෙන් අවුත් අසාර රාජපසිදව අවවාදදුන්නා වන්නේ දඹවිජාලය කිඳ රජ්ජුරුවන් හා සියලු රාජපසිදව අවවාදදුන්නාකොට සවර්ලොකොත්පත්තිය කරවූ නාරද තාපාමාත්‍යයාගේ කියාය. සම්‍යක් සම්බුදුරජවූ මහම වේදයි නමින් වහන්සේ දක්වා වදාළසේක.

මහා නාරද කාශ්‍යප ජාතකය

එක් සමයෙක්හි කාසිකාකුල ප්‍රධානවූ සිලෝතුරු සම්‍යක් සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ සැවැත්නුවර නිසා ජේතවන මහාවිහාරයෙහි වාසයකරන සේක් පෙහෙවස් විසූ උපාසකවරුන් අරහයා මේ ජාතකය වදාළසේක.

කෙසේද යත්?

ඒ උපාසකවරු පොහෝදවස් උදාහනම පෙහෙවස් ගුණ දහම් සිල් සමාදන් වෙ ඉක්මියි ගදදුම්මිල්පහන් ආදිය ගත් අත් ඇතිව ජේතවන විහාරයට ගොස් මණ අසන වේලෙහි එකත්පස්ව උන්නාහුය. එකල්හි බුදුරජාණන්වහන්සේ ධර්මසභා මණ්ඩපයට වැඩ පනවන්ලද බුබාසන මස්තකයෙහි සුන්දරු බුදුගුණ නහන්‍රශ්මීන් බබලන්නාවූ බාලාර්ක මණ්ඩලය මෙන් නිලපිතලෝහිතාවදාත මංසෙද්ශවෙ ප්‍රභාසවරයකි කියනල ෂඩ්වර්ණ ඝන බුබරශ්මිමාලාවින් විහිදුවා වහන්සේ ප්‍රධානකොට ඇති සිවුවණක් පරිත් අතුරෙන් යම් කෙනෙකුත් අරහයා ඛර්මකථාවෙක් උපදනම් නවුන් හා සමග සවීතුයන්වහන්සේ තරු කරනසේක එසේ ගෙයින් අද උපාසකවරුන් අරහයා සුවිහිත පුණ්‍ය සාස්ත්‍රකතවූ ඛර්මකථාවෙක් උපදනේයයි දැන උපාසකවරුන් හා සමග කථා කරනසේක් උපාසකවරුනි! පෙහෙවස් විසුදැයි විමාරා එසේය ස්වාමීන්වහන්ස කැයි දැන්වූ කල්හි ශාස්තෘ උපාසකවරුනි! පෙහෙවස් වසන්නාවූ තොප තෝ තිසින් තබාසේ ඉතා යහපත් වන්නේය, එනකුදුවුවත් තෙපි හැම මා විදුහු අවවාද දෙයකවූ සවීතුසෙනෙකුන්ලැබ පෙහෙවස් වසන්නාහුවුනමව් සෙ අවවාදී නොවන්නේය. පුරාතනයෙහි නුවණැත්තෝ අවවාද දෙපවූ කිසිම ආචාර්යවරයෙකුනුත් නැතිව මහත්වූ යසස් හැර පෙහෙවස්විසුවෝ වේදැයි වදරා වූවෙන් නොබෑණ වැඩුලන් කල්හි ඒ උපාසකවරුන් විසින්

කියනලද දැන් අප බොදුහාදෙනා පෙහෙවස් රකුහැකරන නියාව සියල්ලන් විසි දුටුහෙ, අතීතයෙහි නුවණැත්තෝ අවවාද දුන්කවූ කිසිම ආචාර්යවරයෙකුනුත් නැතිව සවබුදුන් කල්පනාකොට මහත්වූ යසස් හැර උපෙක්ඛා කරණාහුම නියාව සවාසනකර ප්‍රඥප්තෙකෙසින් අප්‍රකාශය, ඒ ප්‍රකාශ කරනලද

ඒ තපස්වී එදවසුන් මල්ශයනයේ සැතපී දෙවැනි දවස් මේ ගාථාව කවර කෙනෙක් සරහද්දෙනෝයි සිතා ඵලාඵලයට කොතොක් ගමන් නුදුරු සැන සැඟවී සිටියාය. නාගමාණවිකාවින් මොහෝ සුවිදර්ශ අසපුවට සියාය. රාජකුමාරයෝ උතුම්වූ රූප ශ්‍රී ඇති නාගමාණවිකාව පිළිබඳවූ සිත් ඇතිව තමන්වහන්සේ නොදන්වාම සිට ඒ නාගමාණවිකාව පන්සලටවැද යහන සරහන්නට පටන්ගත් කල්හි හෙට වැද තෝ කවරෙක්දැයි විමසූහ. සවාමිනී! මම නාගමාණවිකාවක්මි කී කල්හි කවරෙකු ගෙයිද අසවාමිකයෙකිදැයි විමසූහ. සවාමිනී! මම නාගකන්‍යාවෙමි කී වේලේ තෝ වුකලි කවර නාගයෙකුගේ දුවක්දැයි විමසූහ. මම ඔරුණ රජුගේ දුවන්නේ පුත්‍රවූ බ්‍රහ්මදත්ත කුමාරයෙකු කියා තෝ වුකලි නාග කන්‍යාවක් පිණිස ඇවිද්නෙහිදැයි කිවුය' සවාමිනී! මේ නාගකන්‍යාවෝ ඔහුවූ නාගමාණවිකාවන්ගේ ශබ්ද බලා කෙලේස් නිසා උකටලීව එහි වෙමි කියා නෙපි වූකලි කවර කෙනෙක්දැයි විමසූහ. මම අසවාමිකයෙමි කී වේලේ තොපි මා නිව සවාමි වෙමි. දෙදෙනම මේකෙනට ඉඳ සමඟව වසමියහයි රාජකුමාරයෝ කිහ. ඒ නාගමාණවිකා රාජකුමාරයන්ට ඔස් අහා යාපතැයි පිළිනෙත එෑන්පවන් ඔවුහු දෙදෙනම එතැනම වසා මියුණ, ඒ නාගමාණවිකා තමන්ගේ ආනුභාවයෙන් මාඇතිවූ පයස්නිඛකයක් හෙනවුත් ශබ්ද පැනවූහ. එතැන් පටන් රාජකුමාරයෝ වනමුල් වනඵලාඵල අනුභව නොකොට දිවසවූ ආහාර පානවලින් අනුභවකළාහ. ඉක්බිත්තෙන් කල්‍යාණසිත්නා නාගමාණවිකා දරුවෙමේ උපන් කුමාරකෙනෙකුන් වැලූහ, ඒ කුමාරයාට "කාගර ඉන්ද්‍රදත්තයෝ" යයි කියා කුඹුරු කෙනෙකුන් වැලූහ. ඒ රාජකුමාරයන් පියවර නගා ඇවිදිනා කල්හි නාගමාණවිකා කුමාරිකාවක් වැලූය, ඒ කුමාරිකාවට සඳුදුතීරයෙකි උපන් බැවින් 'සඳුදු ජාවෝ"යි නම් තුබූහ

එකල්හි බරණැස් නුවරහි වසන්නාවූ එක් වනචරකයෙක් එතැනට පැමිණ සුවදුක් කථාකොට ඒ රාජකුමාරයන් ඇඳිනගෙන සිටියදෙන් එතැන්හිම වැස දේවඟන්වහන්ස! මම නුඹවහන්සේ මෙතැන වසා කිසිදු රජපුරුවන් වහන්සේට දන්වමි කියා එතැනින් නික්ම නුවරට ගියේය. එකල්හි රජපුරුවෝ කාලක්‍රියා කළහ, අමාත්‍යයෝ රජපුරුවන්ට කළමනා ආදහන කාත්‍යකොට අත්වැනි දවස් කථාකරන්නාහු රාජ්‍යයනම් අරන්ට නොසිබෙන්නේය රාජකුමාරයන්වහන්සේ වසන තැනක්වත් ඇසි කෙනි නියාවක්වත් නොදනුම්හ පුස්රථය හැර රජපුරු කෙනෙකුත් ගනුවෙයි මන්ත්‍රණය කළාහ. එකෙණෙහි වසවරකයා නුවරට පැමිණ ඒ කථාව අමාත්‍යයන් සඳහිපයට ගොස් කියන්නේ මම රාජකුමාරයන් වහන්සේ පයේ තුන්සතරදවසක් වැස ආමි කිය එබස්අසා අමාත්‍යයෝ ඕඛව සත්කාර සම්මානකොට ඒ වනචරකයා මාඨීනායකකෙරෙමින් කුමාරයන් වසනතැනට ගොස් කරකලද පිළිදර කථා ඇසිව රජපුරුවන් කලුරියකළ නියාව කියා දේවයන්වහන්ස! රාජ්‍යය පිළිපැදීද මැනවැයි කිහ. ඒ රාජකුමාරයෝනා මානවිකාවන්ගේ අභිප්‍රාව දනිමියි සිතා ඇතැරා ගොස් සොඳුරු වන

සිටියන්වහන්සේ ඉකුත්වූ සේක, අමාත්‍යයෝ මව් දරුපුවුරුවන්ගේ නත්වන් නත් අහස. යළි කොදුරා දෙදෙනම දෙලොස් හොඳුන් පමණ ඇති බරණැස් නුවර රාජ්‍යය ගනුමහ. සොළොස් දහසක් පමණ පුරාඛනාවන්ට ප්‍රධාන වන්නෙහි මේදැයි කියා. එකල්හි නාගමාණවිකාවෝ යන්නට නොපිළිවනැයි කිව, කුමාරිකාවදැයි කියකල්හි අපි උතුවූ විෂතෙජස් ඇත්තමහ. සඟ කොපි කිව, කල්පවෘක්ෂවූවන් දෙඅයට නිපෙන සුලුවම්හ, සැපත්නිරොගය නම් ලබා, සැරිසරණ දෙයක, එසේනෙසින් මම ඉදින් කියවක් දැනවින් අහාවස් ලබා සැරිසරණ රවුම්වස් මෙන් සියල්ලෝම සුඹුම්සුඹුව විසිරයෙකි. මේ කිව් කැලිකෙම රවුම්වස් යන්ට නොපිළිවනැයි කිව.

රාජකුමාරයෝ දෙවැනි දවසුන් යාඳුකොට කිවානුය ඉක්බිත්තෙන් ඒ නාගමාණවිකා රාජකුමාරයන්ට කියන්ට මම වූකලි කියිම කාරණයෙකින් නොයෙමි මේ මාගේ පුත්‍රයෝ නාගකුමාරයෝ නොවෙති, නොප නිසා උපන්නෙහිත් මනුෂ්‍යජාතියි ඇත්තාහ, ඉදින් මා කෙරෙහි නොපගේ සෙනෙහේ ඇත්නම් මේ දරුවන් කෙරෙහි ඒ පෙම විශ්වාස කොට අප්‍රමාදවව, මේදරුවෝ මාගේ ඇත්නම් මේ දරුවන් උපන්හ, එසේනෙසින් ඉහා සිවුමැලියෝය මාවියෙකි දුකට දිසිපුදමින් උපන්හ, එසේනෙසින් මරියි මියයියෝනම් කාරණා නොවෙයි. එසේ සෙනෙහකල අභිසුඛයින් මරියි මියයියෝනම් කාරණා නොවෙයි. එසේ හෙයින් එක් ඔරුවක් නගවා පැන්පුරා මේ දරුවන් ඒ ඔරුවෙහිලා දියසෙහි පාවාත් එක් ඔරුවක් නගවා පැන්පුරා මේ දරුවන් ඒ ඔරුවෙහිලා දියසෙහි පාවා නෙළුවමින් නෙතනොප නුවරට යියකල්හින් නොපගේ නාගොදහනයෙන්ම නොකුණන් සඟවා. එසි හැම මේලෙහිම ජලද්‍රව්‍යාකරවව, එසේකළ කල්හි මේ දරුවන්ට සිසි පිඩාවෙක් නොවන්නේයයි කීවාය මෙසේද කියා රාජ කුමාරයන් වැද පැදකුණුකොට දරුවන් වැළඳ සිඹ සතහා ලෙහි ඔවාගෙන ඉදිරිපිණ සිඹ රාජකුමාරයන්ට පාවාදී අඹා වැලප එතැන්හිම අතුරුදන්ව නාගභවනයට සියාය. ඒ රාජකුමාරයෝත් දෙදිහනට පැමිණ දැන සඳුළු පුරාගෙන පන්සලින් නික්ම දැස කඳුළු පිස අමාත්‍යයන් කරා කියාය එකල්හි අමාත්‍යයෝ කුමාරයන්ට රාජ්‍යය පාවාදී එකැන්හිදීම අතිමෙන කොට දේවයන්වහන්ස! අපගේ නුවරටයම්හයි කියා, එසේවීනම් වහා ඔරුවක් සඟවා නැලකට පැන් පුරවා දියමිට වණ්ඩකයෙන් යුක්තවූ නොයෙක් ශුල් මිසුරුවිව, මාගේ දරුවෝ දියබිඳුවිරින්උපන්හ. එසේහෙයින් දරුවෝ ඒ නැමින් දියසෙල්ලි සෙල්ලිමින් සැපසේ යන්නෝ වේදැයි කිවුය. අමාත්‍යයෝ එප රිදෙන්ම සඟළු, රජපුරුවෝ බරණැස්නුවරට පැමිණ සරහා පිළියෙළකරන ලද නුවරටවැද සොළොදහසක් පමණ පුරවනිතාවන් හා අමාත්‍යයන් මිත්‍ර ඥාතිවරුන්ව ප්‍රාසාදයේ මහුමාල්තලයෙහි ශ්‍රීයහන්මිසකයේ සිඳ සතියක් ලීල්ලෙහි මෙහෙවූ සුරාපානසඟකොට දරුවන් සෙළුනා පිණිස පොකුණු නැඟවූහ දරුවෝ එහි නිරන්තරයෙන් දියසෙල්ලි සෙළුනාහ

ඉක්බිත්තෙන් එක් දවසක් පොකුණට සොරොව්වෙන් පැන් වඳහා කල්හි එක් සැස්බෙක් පොකුණ ඇතුළට වැද නික්මෙන්නට නිසි මගක් නොදක්නේ පොකුණ පත්ලේ වැදහෙව දරුවන් සෙළුනාකල්හි දියෙන් නැඟී ඉස් මැත්කොට ඒ දරුවන් බලා හැවත දියෙහිම ඇලිපියේය ඒ රාජ කුමාරවරු සැස්බා දැක හයින් නුසුටව පියාණන්ගේ සවිපියට ගොස් පියාණන් වහන්ස! පොකුණේ එක් යකෙක් අප ගසන්නේයයි කිහ එබස් අසා

රජ්ජුරුවෝ ශබ්ද ඔහු අල්ලවයි රාජපුරුෂයන්ට පිටුවහල කෙළේය. ඒ රාජ පුරුෂයෝ ගොස් දැලක්දමා කැස්බා බදුනෙන රජ්ජුරුවන්ට පෙන්වූහ. රජ්ජුරුවෝ ඔහු දැක පිණාගන්වහන්ස! මේ සසඳාගය මේ කැස්බාට කිසිසේත් සුදුසු නොවේ. වඩාතොට මරවයි කීයෝ ගසලූහ. එතැන්හි සමාගර කෙනෙක් කියන්නාහු මේ රාජද්‍රොහියාය, එසේ හෙයින් මොහු වහලා මේලින් කොටා කියන්නට වටනේය යි කීය සමහර කෙනෙක් කියන්නාහු මේහි තුබුණාහු දමන්නට වටනේය යි කීය සමහර කෙනෙක් කියන්නාහු මේහි තුබුණාහු යකින් පිස කන්නට වටනේය යි කීය සමහරකෙනෙක් කියන්නාහු මේහි තුබුණාහු රෙකි පා පලා අතුරුමිස්කන්නට වටනේය යි කීය. සමහර කෙනෙක් කියන්නාහු අමාත්‍යයෙක් කියන්නේ මොහු ගඹුනා නම් ගංගාවෙකි කෙනෙකි උදකරාජ කුල දමන්නට වටනේය, එසේ කෑදකි මේ තෙමේ එකි කෙනෙකි කෙනෙකි පලාගෙන් කෑනේය, මෝහට මිට වධනාවූ අනික් වධයෙක් නැතැයි කීය එවිට කැස්බා ඒ අමාත්‍යයාගේ බස් අසා ඉදිබුනබවලින් ඉහ පිටත්කොට කීය එවිට එම්බල පින්වත්වූ පුරුෂය! මාවිසින් තට කෙසේවූ අපරාධයක් සිදුවූයේ මෙබඳුවූ දුක් කම්කටුක් කුමක් නිසා මට කියෝගකෙරෙසිද? මාවිසින් පලා මේ සියල්ලවුන් කි වධ ඉවසන්නට පිළිවන මේ තාවිසින් කියනලද්දවූ වධය ඉතා වැඩය එසේහෙයින් ඒ වධය මම ඉවසාගත නොහෙමි, මේවේදන මට නොසියවයි කීය එබස් අසා රජ්ජුරුවෝ මෝහට ඒ වධ ඉවසන්නට පිළිවන. මේ තා විසින් කියනලද්දවූ වධය ඉතා වැඩය ඒ වධයම කරන්නට වටනේයයි කියා ගඹුනා නම් ගංගාවෙකි සලාවැටුම්ව දැම්මවූය.

ඒ කැස්බා එසේ දමනලද්දේ නාගභවනයට කියේය, එකල්හි ඔහු ජලප්‍රවාහයෙහි කෙළනා ධතරාෂ්ට්‍ර නම් නාරජ්ජුරුවන්ගේ පුත්‍රවූ නාගරාජ වකයෝ දැක මේ සොල්ලා අල්ලවයි කිහ, එකල්හි කැස්බා ඔහුගේ බරණැස් රජ්ජුරුවන්වහන්සේ අතින් මිදී මෙබඳුවූ වඤ්චනාවෙහි නියුක්ත අතට පැමිණියෙමි. කවර උපායකින් මුන් අතින් මිදී යෙමියෙන්දැ සිතා එතෙමේ මේ උපාය යහපත් වන්නේයයි බොරුවක් හොතාගෙන කියන්නේ තෙපි හැම ධතරාෂ්ට්‍ර නම් නා රජ්ජුරුවන්වහන්සේ සන්තකව සිටි කුමක් නිසා මෙසේ කියවිද, මම විනුඹුල නම් කැස්බෙක්මි, බරණැස් රජ්ජුරුවන් වහන්සේගේ දුතයෙමි ධතරාෂ්ට්‍ර නම් නා රජ්ජුරුවන්වහන්සේ කඩාවැට මෙහෙවරආමි අපගේ රජ්ජුරුවන් වහන්සේ ධතරාෂ්ට්‍ර නම් නා රජ්ජුරුවන් මහන්සේට තමන්වහන්සේගේ දූ කුමාරිකාවන් දෙනු කැමැතිව මා එවූ සේක ඒ නාරජ්ජුරුවන් වහන්සේට මා දක්වවයි කිවුය.

ඒ නාගභවනවකයෝ සතුටුව ඒකැස්බා ඇරගෙන රජ්ජුරුවන්වහන්සේ සැමිපයට ගොස් එපවත් දැන්වූහ, රජ්ජුරුවෝ ඔහු මෙසේ ගෙනෙවිදි සැම පයට ගෙන්වා දැක කොසතුටුවූ සිත් ඇතිව මෙබඳුවූ ලාමක ශරීර ඇත්තු සත්ත්වයෝ දූතකමෙහෙවර කරන්නට අසමර්ථයෝයයි කිහ, එබස් අසා කැස්බා කියන්නේ කිමෙක්ද රජ්ජුරුවන්වහන්ස! රජ්ජුරුවන්ගේ දූතයෝනම් තුල් පොල්සේ උසවියයුතුද? ශරීරය කුඩාවූවත් ප්‍රඥාවූවත් ඒ පමණ නොවේදි, කියකෑත කායශ්‍රී සිඛසිරිමම පමණ වන්නේවේද? තවද රජ්ජුරුවන්වහන්ස!

අපගේ රජ්ජුරුවන්වහන්සේගේ මොහෝ දූතයෝ වන්හාහ, හොඳ දූත ලක්ෂණයෙන් යුතුයෝ කෙරෙති, අවකාශයෙහි දූත මෙහෙවර පසිඳු කෙරෙති දූතයෙහෙවර මම කෙරෙම මම වූහලි "විනුඹුලකා"යි නම්

කල කුමක් නිසා නුඹවහන්සේත් තේවතුවූ විනාශට පැමිණියාහු, අමාත්‍ය
කම් රජකුමාරියාවන් දෙමසුත් අපගේ නාරජ්ජරුවන්වහන්සේ
දුකවෙහෙවර එවූහෙස්ද? එසේ එමාලා දැන් කිඳ අපගේ රජ්ජරුවන්
දේව පරිහව කරන්නාවූ නුඹවහන්සේට කළමනා නවසුතු අපි දුනිමැ, ස
කකි නියාව නොදන්කාසේක්දැයි කියා රජ්ජරුවන් වහන්සේ
ජනයෙවරවූ රජ්ජරුවන්වහන්ස! එසා ගසාගෙන් නුඹවහන්සේ
රාජ්‍යයෙන් හරනලදවිය. මෙබඳු මහානුභාව සම්පන්න නමුත්
නුඹවහන්සේ බදු ආනුභාව රහිතවූ රජ්ජරුවෝ ජීවත්ව ගත නොහැ
අතරදාරෙහිම විනාශයට පැමිණෙනි, එසේ කෙසින් 'රජ්ජරුවන්වහන්
ඉනුභෘජාස්වයට කියි ආනුභාව මහියෙයක් නැත්ව මහානුභාවම්පන්න
මෙවූ වරණ නම් නාරජ්ජරුවන්වහන්සේ ත්‍රිය පුත්‍රවූ සමුතා නම්
හොට කියහසේක්ද? එසේ කිම නුඹවහන්සේට සිදුනොවෙයි කිය

ඉක්බිත්තෙන් ඉතමදහන රජ්ජරුවෝ එමස් අසා කියන්නෝ මෙ
යෙපිරිමර ඇත්තාවූ ඒ ධුතරාෂ්ට්‍ර නම් නාරජ්ජරුවන්ට මම කියන්නේ
නොකියමි. ධුතරාෂ්ට්‍ර නම් නාරජ්ජරුවෝ පන්සියයක් යොදුන් ව
ඇති නානාවර්ණයෙහි බොහෝ නසින්ට නාශකයහ එසේ බොහෝ
සම්පත්තව සිටියෝ වී නමුත් සපත්ජාති ඇති බැවින් මාගේ දියණියට
දුස්සෝය. වේදෙහ රාජපුත්‍රයාත් මාගේදියණියෝ පඤ්චජෝවෝත් අදැ
හෝය මනඃඛානාභණය කරන්නාවූ සපියන්ට මාගේ දියණියෝ නමුදු
සිදුසු නොවෙතියි කිහ.

එකල්හි නානාමානවකයෝ ඒ ඉතමදහන රජ්ජරුවන් එහෙත්
නානාවර්ණයෙන් මරණකැමතිවත් නැවත අප දැවස් නියමකරණු ලබ
වන්ට බුන් මරා යාම සුදුසුනොවෙයි හොත් රජ්ජරුවන්වහන්සේට කියා
බුන්ට නියම දනුම්හැ ගියා නානාමානවකයෝ එහෙන්හිම නොබෝ
හොත් නාලොවට වැද ධුතරාෂ්ට්‍ර නම් නාරජ්ජරුවන් ඉසිත් සිටියේ
මෙනි! හොප මියින් රාජකුමාරියාවෝ ලබනලදදැයි විවාහඤ්ජලි මඟුලෙ
දෙන සිපි දේවයන්වහන්ස! අපි නිස්කාරණයේ කුමක් පිණිස ඒ රජ්ජරු
ශවනසේක්ද? ඉදින් මරනු කැමතිසේක් වීනම් මෙතැන්හිදිම මරවත්
කැනෙම, ඒ රජ්ජරුවෝ නුඹවහන්සේට අකුශලපරිහදි මෙතෙක්
දිසණියන් ජාතිමදයෙන් උසස්කොට කියති කියා ඒ රජ්ජරුවන් සිදෙදෝ
නොකිදෙයත් කියා නාරජ්ජරුවන්ට හෝප ඉපදවූහ එකල්හි නානා
රුවෝ තමන්ගේ පෙත් රැස්වරන්නට විධාන කරන්නාහු මෙපරිදි
වසන්නාවූ ශම්බලඤ්ඣනාද නමවූ මාගේමවුපහසෙහි නසින් හා අවශ්‍යෙ
සතරදිගය සතර අනුදිගයයි අවදිග්හි වසන්නාවූ යම්පමණ මා තිරා සර්ප
නාවූ නාගපතීන්ගේ ඇත්තම් ඒ සියලු නාගපතිදව ගොස් කියව, එක රැස්ව
මයි විධානකළහ. ඉක්බිත්තෙන් ඒ සියලු නාගපතීන්ම එක එක රැස
නාරජ්ජරුවන් සඩමපයට අවුත් දෙවයන්වහන්ස! කුමක් කරණෝද් ස
රක්ෂු නානාවර්තයන් පැහැර හැරගෙන මෝදැයි කී කල්හි රාජකුමාරියන්

නොරැකි සිතුම්දවූ සිත් ඇති බැවින් උන්ට විනාශයක් නොකැමැතිව කියන්
නෝ මරණ්ඩ නුවරට යව නොයින් තෙපි හැමදෙන කවුරුන්වත් කියන්
නුවාවත් නොකරවයි කිහ එකල්හි නාරජ්ජරුවන්ට නානාගෝ කියන්නෝ
දුවිත් කියූ මනුෂ්‍යයෙක් නොමැරිය යුත්තේවීනම් ඒ මරණ්ඩ නුවරට නොයි
අමිත් කරමෝදැයි කිහ

ඉක්බිත්තෙන් නාරජ්ජරුවෝ නසින්ට තෙපි හැමත් මේ මේ දේ
කරව් මෙසේ මෙනම් දෙයක් කරම් කියන්නාවූ ප්‍රාසාදයෙනුත් අවශෙ
සුදුසෙන්යේ ගෙවලත් පොකුණෙකිනුත් පිටියෙකිනුත් පිටිවතුප්පයෙකිනුත් වෘක්ෂ
සේකින් නොරණයෙකිනුත් මෙන්වූ ශරීර මවාගෙන එලෙව මෙපමණෙක් විනා
කියි සමනනොකකුන්ට විනාශයක් නොකරව, නවද මෙසේ එලෙන්නාවූ
මෙම හැම ප්‍රාසාදාදුයෙකි වූකලි ඇඳ සුවු ශයන් විශන් උඩත් ගබඩා ඇතුලෙ
කින් පිටතත් පොකුණෙකි දියපිටත් පිටි ආදියෙකි දැලවරත් මඩයෙකිත්
ඇත්වූ ශරීර මවාගෙන මහත්වූ පෙණකොව නඹුරුකම් මඩනා කලක්මෙන්
සුසු සත අනුකරණ ශබ්ද පවත්වමින් එලෙව, නොප හැමවුකලි මාලදරු
මෝස, වාඩසෝස' ගර්ඝනීහුය' සබ්දුජාවෝය, ශබ්ද සතර පසසයට නොදත්
ළුව, මෙන් සතිඛ්‍යයෙන් ඛවලවූ මහත්වූ නානාශරීරයක් මවාගෙන ගොස්
ඉන මහත්වූ කෂිපුරය ශබ්දරණ පවසින් වවලාගෙන මහත්වූ පෙණ ගර්භ
සෙන් නුවර වසා එකාකිකාරකොට කෂිපුර වාසින්ට හය උපදවමින් සු සු
සත අනුකරණ ශබ්ද පවත්වා වැදගෝමසි කිහ

ඒ නාරජ්ජරුවන්ගේ බස් අසා රකත නීල ශෙවකාදිවූ නොයෙක්
නෑ ඇති නාගවෙස් මවා මධ්‍යම රාත්‍රී වේලෙහි නුවරට වැද ධුතරාෂ්ට්‍ර
කම් නාරජ්ජරුවන් විසින් කියනලද ක්‍රමයෙන් ඒ සියලු නාගයෝ කියිසෙ
පෙකුන්වත් කිංසාවක් පිබාවක් නොකොට ප්‍රාසාදයෙනුත් සෙසු ගෙවලත්
පොකුණෙකින් පිටියෙකිත් සතරමංසඛණ්ඩයෙකින් ගස්උඩත් තොරණයෙකිත්
ක්‍රෙෂයෙන්යේ සංචාරයෙකිත් එලෙන්නට පටන්ගත්හ ධුතව ආවාවූ නාග
නාවයෝ සතරදෙන රජ්ජරුවන්ගේ යහනෙහි පාසතර වෙලාගෙන සිස්
මුදුනට මහත්වූ පෙණ ගබ්සොව තුඩින් තුඩින් සිහව ඇත ඇත කට දල්වා
සුස්ස සුස්මා සිටියාහ ධුතරාෂ්ට්‍ර නම් නාරජ්ජරුවෝත් පඤ්ච කමින් කි
කුරියේම නුවර සත්දරණකින් වෙලා කලහවක් වැසුකලක් මෙන් පරිද්
දෙන් පෙණ ගර්භය විසා එකාන්ධකාරකොට සුස්මමින් මෙජ්ජයාව හය ඉපද
වූහ. මෙන්නයෝ රාත්‍රී පිබිද යම් යම් තැනෙක අතක්වත් පයක්වත් දික්
කොළෝනම් ඒ ඒ තැන සර්පයින් පිවම අතපය තබා සර්පයෙක සර්ප
සෙකුගේ ළුරුසුහ යම් හෙයක පහන් ඇවිලේනම් ඒ හෙවල සත්‍රිය
විබිදි උඩබලන්නාහු නොණැස් ආදියෙකි ලෙන්නාවූ කසින් දැක මොහෝ
දෙන එනපැහැර අඩන්නට පටන්ගත්හ.

සවද පාන්ව යිය කල්හි නසින්ගේ ආවාස ප්‍රාසාදයෙන් සියලු නුව
රත් හිලිහෑස් උපුවටියන කලක්මෙන් වූකල්හි ගසින් ත්‍රසාවූ මනුෂ්‍යයෝ
නාරජ්ජරුවෙනි! කුමක් නිසා අප හැමට පිබාකරවිදැයි කියූය නොපසේ රජ්
ජරුවන් වහන්සේගේ දියණියන් දෙමහයි ධුතරාෂ්ට්‍ර නම් නාරජ්ජරුවන්
සිටියනට ධුතගන් යවා නැවත උන්වහන්සේගේ ධුතයන් අවුත් ධුතඛෑන

වැනි කිකල්කි අපගේ නාරද්ජුරුවන් වහන්සේට ආණ්ඩාව පවරා සත්
ඉදින් අපගේ නාරජ්ජුරුවන් වහන්සේව දිසාකාකීන්ගේ දිවිනැත්තේ
යම්හ, නුඹත්තේක් විනාම සියලු නුවරවාසීන්ගේ දිවිනැත්තේ
එසේවීනාම අපට අවසර දුනමැනව, අපි හැම දෙනා රජ්ජුරුවන්ව
ශාසනකරම්හයි කියා ශාසනකොට අවසර ලැබගෙන මාලිගාවෙන්
හඬින් හැඬුහ. රජ්ජුරුවන්ගේ කිනෝවරුන් නමින් තමන් තමන්ගේ
වැදගෙව දිසාකියන් ධුතරාෂ්ට්‍ර නම් නාරජ්ජුරුවන්ව ධනඤ්ජය
ඇඬුහ. ඒ නාගමානවකයෝ සතරදෙනත් ධුතරාෂ්ට්‍රනෙවසි
ගේ කිස නමන්ගේ කුස්න් පැහැර පැහැර සිටියහ

ඒ බ්‍රාහ්මදහන රජ්ජුරුවෝ වැදගොස් තැනැත්තෝම නුවරවාසීන්
මිනෝවරුන් අඩන අඩස් අසා නාගමානවකයන් සතරදෙනා ඉතා
හැන්වූ බැවිනුත් මරණභයින් භයපත්ව මෙසේ දිසාකියන් පළිදෙන්
රාෂ්ට්‍ර නම් නාරජ්ජුරුවන්ව දෙම් දෙම්හු කුන්මිටක් කියා එසේ අඩා
නාරජ්දරුවෝ ගවුවස් පමණ තැන් පසුමැනෙන දිවාසුරතණ්ඩෙන් ඉන්
ඒ නුවර ගිව දිසාකියන්ව මැනවකු මැනවකු පළිදෙ යැයි
උන් නෙතෙයිය පළිරැනෙහ නෙවු හැම යව මුළු දිසාකියන් අමාත්‍යයන්
පාවාදී එවමයි නා ඉමානවකයන් යවා දිසාකියන් සමීපයවකැඳවා ඉන්
මධුමාල්නලයව නෙනෙනොස් ගිවුමිදුරු නවුළුව හැර කියන්නෝ මෙසේ
මේ සරහා පිළිගෙලකරනලද නුවර දුටුවාද? ඒ නුවර එක් රජ්ජුරු
කුන්ට අහමෙහෙයුන්වා, නුවර දුරුනොවෙයි, සිතට ඉතක් උවන්
පෙරලා එන්නවත් පිළිවන, එසේ නොවින් නොප ඒ නුවරට ගොස්
ගිවිස්වා. ඉක් සෝධා නාවා සවිහරණයෙන් සරහා මනාව සරහනලද
වෙක කිදමා අමාත්‍යයන් අතව පාවාදි යවූහ. එකල්ලේම නාගමානවකයෝ
කුරුන් කුරුන් වෙස්ගෙන මනුෂ්‍ය පරිවාරිකාවන්මෙන් පිරිවරාගෙන
සරහනලද දිවසගහෙඬ සැහැප්පුහ. එකෙණෙහිම නාගමානවකයෝ
කුරුන් කුරුන් වෙස්ගෙන මනුෂ්‍ය පරිවාරිකාවන්මෙන් පිරිවරාගෙන
රාජකුමාරිකාවෝ දිවසගතේ නොත් පමණකින්ම දිවපහස් විඳ නිදහස්
පවත්නස්හ. ධුතරාෂ්ට්‍ර නම් නාරජ්ජුරුවෝ එකල්ලේ සඤ්ජයන්ව කැඳවා
පසින් හා එනැන්හිම අනතඹාතව නාගභවනයෙහි පහළවූහ ඒ රාජකුමාරිකාවෝ
නා වෝ පිඹිද සරහනලද දිවසගතෙන් අන්‍යවූ රන්පිදී මැණික්මසෙ ඉතාදුල්
යන් උදහන පුෂ්කරණීන් සරහලද දිවංපුරයක් වැනිවූ නාගභවනයෙහි වැඩ
කුරුන් කුරුන් ආදිවූ පරිවාර සත්‍රීන් අතින් එම්මාරන්නාවූ මේ නුවර
සැරහී සිටෙන්නේය අපගේ නුවරසේ නොවෙයි, මේ කාගේ නුවරදැයි
ගිවිලෝය. එකල්ලේ පරිවාර සත්‍රීහු සියන්නෝ දේවීන්වහන්ස නුඹවහන්
සේගේ සවාමිපුත්‍රයාණන්වහන්සේ සතහන නුවර වන්නේය මදු පිරිත්
කාවූ සත්වයෝ මෙබදු සම්පත් නොලබති නුඹවහන්සේ මහපින් ඇති කිරීම්
මෙසා ගෙස්වූ ඓශ්වර්‍යඩ හා සම්පත්ලබනලදැයි කිහ

ධුතරාෂ්ට්‍ර නම් නාරජ්ජුරුවෝත් පන්සියයක් යොදුන් පමණවූ නාග
භවනයෙහි බෙරලවන්නාහු යම්සේ සඤ්ජයාවන්ට සර්පවෙසයක්ගැන්වූහුවා
ඒකම් ඔහට රාජාඥවක්නේයයි බෙරලාවූහ. එසේ ගෙසින් එකතුන් සූදු

සර්පවෙසයක් දක්වන්නට අසමර්ථවිය. සඤ්ජයාවෝ මනුෂ්‍යලෝකය
ගොස් මෙසේ ඒ නාගභවනයෙහි ඒ නාරජ්ජුරුවන් හා සතුටුව
සල්ලාපයෙන් වසූහ.

මේමත්තෙන් ඒ සඤ්ජයාවෝ මෑතභාගයෙහි ධුතරාෂ්ට්‍ර නම් නාරජ්
දරුවන්ගේ කියා දරුවන්ගේ ලැබූ පුතණුකෙනෙක්කුත් වැදුහ. ඒ කුමාරයන්ව
සොළොස් ඇයි මැරීමින් යුද්ධසේනකුමාරයෝයයි නම් තුබූහ නැවත අනික්
පුතණුකෙනෙකුත් වැදුය, උන්ව දහනඤ්ජයකුමාරයෝයයි නම් තුබූහ. ඒ කුමා
දුටු වහාම මෙහිසර්පයෝය, නැවත එක් පුතණුකෙනෙකුත් වැදුය, උන්ව
සුතසෝමකුමාරයෝයයි නම් තුබූහ නැවත එක් පුතණුකෙනකුත් වැදුය උන්ව
සුතසෝමකුමාරයෝයයි නම් තුබූහ. මෙසේ ඒ සඤ්ජයාවෝ පුතුන් පතරදෙ
දෙනුත් නාගභවනය හිඟාව නොදන්නාහ. ඉක්බිත්තෙන් එක් දවසක්
දෙනුත් නාගමානවකයෝ හිඟාවන්නෝ කොපමේමැතියෙහි මනුෂ්‍ය
ඇඬුහ. නාගමානවකයෝ සියන්නෝ කොපමේමැතියෙහි පරිසා
ඇඬුහු ඉතා එක්දවසක් කිරිබොමින් ඉඳ සර්පවෙසයක් මවා නගුටින්
ගෙන්වූ බැවිනුත් මරණභයින් භයපත්ව මෙසේ දිසාකියන් පළිදෙන්
රාෂ්ට්‍ර නම් නාරජ්ජුරුවන්ව දෙම් දෙම්හු කුන්මිටක් කියා එසේ අඩා
නාරජ්දරුවෝ ගවුවස් පමණ තැන් පසුමැනෙන දිවාසුරතණ්ඩෙන් ඉඳින්
රක් මවා ඒ නුවර ගිව දිසාකියන්ව මැනවකු මැනවකු පළිදෙ යැයි
උන් නෙතෙයිය පළිරැනෙහ නෙවු හැම යව මුළු දිසාකියන් අමාත්‍යයන්
පාවාදී එවමයි නා ඉමානවකයන් යවා දිසාකියන් සමීපයවකැඳවා ඉන්
මධුමාල්නලයව නෙනෙනොස් ගිවුමිදුරු නවුළුව හැර කියන්නෝ මෙසේ
මේ සරහා පිළිගෙලකරනලද නුවර දුටුවාද? ඒ නුවර එක් රජ්ජුරු
කුන්ට අහමෙහෙයුන්වා, නුවර දුරුනොවෙයි, සිතට ඉතක් උවන්
පෙරලා එන්නවත් පිළිවන, එසේ නොවින් නොප ඒ නුවරට ගොස්
ගිවිස්වා. ඉක් සෝධා නාවා සවිහරණයෙන් සරහා මනාව සරහනලද
වෙක කිදමා අමාත්‍යයන් අතව පාවාදි යවූහ. එකල්ලේම නාගමානවකයෝ
කුරුන් කුරුන් වෙස්ගෙන මනුෂ්‍ය පරිවාරිකාවන්මෙන් පිරිවරාගෙන
රාජකුමාරිකාවෝ දිවසගතේ නොත් පමණකින්ම දිවපහස් විඳ නිදහස්
පවත්නස්හ. ධුතරාෂ්ට්‍ර නම් නාරජ්ජුරුවෝ එකල්ලේ සඤ්ජයාවන් අතව නා
පසින් හා එනැන්හිම අනතඹාතව නාගභවනයෙහි පහළවූහ ඒ රාජකුමා
රාජකුමාරිකාවෝ දිවසගතේ නොත් අන්‍යවූ රන්පිදී මැණික්මසෙ ඉතාදුල්
නා වෝ පිඹිද සරහනලද දිවංපුරයක් වැනිවූ නාගභවනයෙහි වැඩ
යන් උදහන පුෂ්කරණීන් සරහලද දිවංපුරයක් වැනිවූ නාගභවනයෙහි වැඩ
කුරුන් කුරුන් ආදිවූ පරිවාර සත්‍රීන් අතින් එම්මාරන්නාවූ මේ නුවර
සැරහී සිටෙන්නේය අපගේ නුවරසේ නොවෙයි, මේ කාගේ නුවරදැයි
ගිවිලෝය. එකල්ලේ පරිවාර සත්‍රීහු සියන්නෝ දේවීන්වහන්ස නුඹවහන්
සේගේ සවාමිපුත්‍රයාණන්වහන්සේ සතහන නුවර වන්නේය මදු පිරිත්
කාවූ සත්වයෝ මෙබදු සම්පත් නොලබති නුඹවහන්සේ මහපින් ඇති කිරීම්
මෙසා ගෙස්වූ ඓශ්වර්‍යඩ හා සම්පත්ලබනලදැයි කිහ

ධුතරාෂ්ට්‍ර නම් නාරජ්ජුරුවෝත් පන්සියයක් යොදුන් පමණවූ නාග
භවනයෙහි බෙරලවන්නාහු යම්සේ සඤ්ජයාවන්ට සර්පවෙසයක්ගැන්වූහුවා
ඒකම් ඔහට රාජාඥවක්නේයයි බෙරලාවූහ. එසේ ගෙසින් එකතුන් සූදු

ඉක්බිත්තෙන් ඒ සඤ්ජයාවෝ මෑතභාගයෙහි ධුතරාෂ්ට්‍ර නම් නාරජ්
දරුවන්ගේ කියා දරුවන්ගේ ලැබූ පුතණුකෙනෙක්කුත් වැදුහ. ඒ කුමාරයන්ව
සොළොස් ඇයි මැරීමින් යුද්ධසේනකුමාරයෝයයි නම් තුබූහ නැවත අනික්
පුතණුකෙනෙකුත් වැදුය, උන්ව දහනඤ්ජයකුමාරයෝයයි නම් තුබූහ. ඒ කුමා
දුටු වහාම මෙහිසර්පයෝය, නැවත එක් පුතණුකෙනෙක්කුත් වැදුය, උන්ව
සුතසෝමකුමාරයෝයයි නම් තුබූහ නැවත එක් පුතණුකෙනකුත් වැදුය උන්ව
සුතසෝමකුමාරයෝයයි නම් තුබූහ. මෙසේ ඒ සඤ්ජයාවෝ පුතුන් පතරදෙ
දෙනුත් නාගභවනය හිඟාව නොදන්නාහ. ඉක්බිත්තෙන් එක් දවසක්
දෙනුත් නාගමානවකයෝ හිඟාවන්නෝ කොපමේමැතියෙහි මනුෂ්‍ය
ඇඬුහු ඉතා එක්දවසක් කිරිබොමින් ඉඳ සර්පවෙසයක් මවා නගුටින්
ගෙන්වූ බැවිනුත් මරණභයින් භයපත්ව මෙසේ දිසාකියන් පළිදෙන්
රාෂ්ට්‍ර නම් නාරජ්ජුරුවන්ව දෙම් දෙම්හු කුන්මිටක් කියා එසේ අඩා
නාරජ්දරුවෝ ගවුවස් පමණ තැන් පසුමැනෙන දිවාසුරතණ්ඩෙන් ඉඳින්
රක් මවා ඒ නුවර ගිව දිසාකියන්ව මැනවකු මැනවකු පළිදෙ යැයි
උන් නෙතෙයිය පළිරැනෙහ නෙවු හැම යව මුළු දිසාකියන් අමාත්‍යයන්
පාවාදී එවමයි නා ඉමානවකයන් යවා දිසාකියන් සමීපයවකැඳවා ඉන්
මධුමාල්නලයව නෙනෙනොස් ගිවුමිදුරු නවුළුව හැර කියන්නෝ මෙසේ
මේ සරහා පිළිගෙලකරනලද නුවර දුටුවාද? ඒ නුවර එක් රජ්ජුරු
කුන්ට අහමෙහෙයුන්වා, නුවර දුරුනොවෙයි, සිතට ඉතක් උවන්
පෙරලා එන්නවත් පිළිවන, එසේ නොවින් නොප ඒ නුවරට ගොස්
ගිවිස්වා. ඉක් සෝධා නාවා සවිහරණයෙන් සරහා මනාව සරහනලද
වෙක කිදමා අමාත්‍යයන් අතව පාවාදි යවූහ. එකල්ලේම නාගමානවකයෝ
කුරුන් කුරුන් වෙස්ගෙන මනුෂ්‍ය පරිවාරිකාවන්මෙන් පිරිවරාගෙන
රාජකුමාරිකාවෝ දිවසගතේ නොත් පමණකින්ම දිවපහස් විඳ නිදහස්
පවත්නස්හ. ධුතරාෂ්ට්‍ර නම් නාරජ්ජුරුවෝ එකල්ලේ සඤ්ජයාවන් අතව නා
පසින් හා එනැන්හිම අනතඹාතව නාගභවනයෙහි පහළවූහ ඒ රාජකුමා
රාජකුමාරිකාවෝ දිවසගතේ නොත් අන්‍යවූ රන්පිදී මැණික්මසෙ ඉතාදුල්
නා වෝ පිඹිද සරහනලද දිවසගතෙන් අන්‍යවූ රන්පිදී මැණික්මසෙ ඉතාදුල්
යන් උදහන පුෂ්කරණීන් සරහලද දිවංපුරයක් වැනිවූ නාගභවනයෙහි වැඩ
කුරුන් කුරුන් ආදිවූ පරිවාර සත්‍රීන් අතින් එම්මාරන්නාවූ මේ නුවර
සැරහී සිටෙන්නේය අපගේ නුවරසේ නොවෙයි, මේ කාගේ නුවරදැයි
ගිවිලෝය. එකල්ලේ පරිවාර සත්‍රීහු සියන්නෝ දේවීන්වහන්ස නුඹවහන්
සේගේ සවාමිපුත්‍රයාණන්වහන්සේ සතහන නුවර වන්නේය මදු පිරිත්
කාවූ සත්වයෝ මෙබදු සම්පත් නොලබති නුඹවහන්සේ මහපින් ඇති කිරීම්
මෙසා ගෙස්වූ ඓශ්වර්‍යඩ හා සම්පත්ලබනලදැයි කිහ

ඉක්බිත්තෙන් එක් දවසක් විරූපාක්ෂ නම් වරම්මහරජ්ජුරුවන් සභා
වෝත් හා සමග ත්‍රයත්ත්‍රිංශත් දිව්‍යලොකයට ගොස් සක්දෙවි රජ්ජුරුවන්
සිරිසා උන්කල්කි දෙවියන් අතරෙහි ප්‍රශ්නයක් උපන්නේය ඒ ප්‍රශ්නය

කියන්නට සමර්ථවූ එකද කෙනෙක් නුවූයේය. උතුමුවූ පඤ්චසීලයට පැමිණ
මහාබොධිසත්වයෝම ප්‍රශ්නය විසඳිජ්ජනකලහ. එකල්හි බෝධිසත්ව
ශාස්තෘදෙවෙන්දුයෝ දිවසුවිදළේ ආදියෙහි පුජාසොබ දැක්වෙන්නාවූ,
ලොවහා සමානවූ මහත්වූ විසිලවූ ප්‍රඥාවෙන්යුක්තයහ, එසේ කෙසේ
පවත් ගුරිදත්තකුමා මේවෙහි අරිදත්තකුමාරයෝය යි මහබෝසතාණන්
හඳහ. එකෙනේපවත් මහබෝසතාණෝ ශාස්තෘදෙවෙන්දුයන්ට
ගස කැනෙන්සෝ! අලඹකොටවූ මෙවැස්යහස ප්‍රාණදය හා ඉතා
හාව ලීලාකවාසෙන මන්දසම්භවයෙන් යුක්තවූ දිවසුවිදහරාවනුත් අයිතිකොට
ඉඳුරුඹස ගසෙණයෙකරන්නාවූ ආත්මභාවයෙහි කැනෙන්වෙනුවට ඉපදෙන්න කිමිද?
මණ්ඩූක ගස්සයන් දැක දිවසුලොකොස්පතියෙහි කැනෙන්වෙනුවට ඉපදෙන්න කිමිද?
පසෝ යහපත පුත! පෙහෙවස්රකුව පෙහෙවස් රක්ෂාකරන්නාවූ මැනියන්වහන්ස!
තවම ගෝස් දෙමවුපියන් අතින් පිවාරන්නාවූ ප්‍රඥොජන කිමිද? තාගෙ
වහන්ස! මම පෙහෙවස් රැක දිවාලොකයෙහි උපදනා කැමැත්තෙමි. එහෙයින්
තින් මට පෙහෙවස් රක්ෂාකිරීමට අවසරදුනහැනැවැයි කීහ එසේ ආදී වූ දෙයක්
ෙකුව නාගභවනයෙන් ඔබිබට කියාවූ නමින්ට ගුරුලුන් කා මනුෂ්‍යලෝ
ගෙන ඒ නාගභවනයෙකිම ඉතාසවිමාන ආරාමෝද්‍යානාදියෙහි නොපමාවී
එස් රක්ෂාකරන්නාහ එකල්හි බොධිසත්වයන් ආකාස වීකතාදිවූ පැදකොට
තුගුරුඹැන්න තුඹසක් ඔස්සේ දරණවැල ලාගෙන චතුරඛගසමන්විතවූ
මේ මනුෂ්‍යලොකයට ගොස් ගඹුනාගම ගංතෙර මාන්වූ නුගරුක්
උපෝෂථශීලය ඉවා වැදහෙට පෙහෙවස් රක්ෂාකරම් මා සියලු රාත්‍රියෙහි
වැදහෙව පෙහෙවස් රක්ෂාකළකල්හි අරාණ්‍යතැනෙහිවේලෙහි මා නොපෙනේ
දහදෙනෙක් දහදෙනෙන් වාරයෙන් වාරයට තුඹසිහාණෙන්සක් අස් ඇතිව මා
සමීපයට අවුස් මා ගදින් මලින් පුද තවා කීකියා කැදවගෙන නොගෙවන
යට එවයි කියා ඒ යඹුනාතම් ගංතෙර පිහිටි නුගගස සමීපයට ගොස් පුම්බ
ඒත්තෙකි දරණවැල්ලාගෙන ගමෙක් මාගේ සම් මස් නහර ඇට ලේ නැතිව
පේවිනම් ඒ තෙමේ සම් ආදිය ගෙන යෙවයි කියා සියුඅතින් යුක්තවූ පෙළ
වස්වූවා තගුලිසක් පමණ ශරීරයම්වා වැදහෙව පෙහෙවස්රක්ෂාකළහ. අරුණු
නැගෙමින් සිටියදීම නාගමානවිකාවෝ ගොස් මහබෝසතාණන් කියුවිදිහි
එළිපැද නාගභවනයට ගෙනයන්නාහ. මෙසේ මේ ප්‍රකාරයෙන් පෙහෙවස්
රක්ෂාකරන්නාවූ ඒ බෝසතාණන්ට බොහෝකලක් ගතවූයේය

එසමයෙකි බරණැස්නුවර වහසල් දෙර ගමවැසිවූ එක් බමුණෙක්
"සොඳුනා" නම් පුතකු හා සමග වනයට ගොස් උතුරු ඇවිදිමිය, යතුරු
ගැනු කිරීමිය, ගහුල් බැඳීමය, මලඵලීමය, දැව්දැමීමය, යනාදියෙන් ජීවත් වූ
රෝ මස් කඳින් ගෙනවුත් විකුව ජීවත්වන්නේය. ඒ තෙමේ එක් දවස්
ගොයකු පමණකුත් නොලැබ පුතාට කෑන්නේ පුත සොඳයාගෙකි! දැන්
සිස්අතින් කියෙවූ නම් නොපෙනේ මැනියෝ කිපෙති. එසේ කෙසින් හේ කිපී

කුල් ඇරගෙන සමහයි කියා පෙරිසරණයන් බැඳගෙන් තුමාට අභිමුඛව
ගෙන් පැන්මොන්නාට ශක්තිවූ ශ්‍රීමත්වූ ශ්‍රීමත්වේ පියමහ තරහත් දැක
ගුණ් ඉවත් ගත්තාවූ මගෙන් පෙනෙන්නේය. එසේ කෙසින් නෙපි ඉවත්
ලොබ මිටුව, මම පැන්මෙන්නට ආශාවූ ශ්‍රීමා පිදිමියි දුන්නෙකැ ජීවත්වේ
ත්ම මිදුන් එස් ගසක්මුල හිඳිශේය එකල්හි එස් ශ්‍රීමෙස් තවම්වේලෙහි
තන් මොන්නට ආශේය, බැදි මනුෂ්‍ය ශ්‍රීමාදැක හිදශේය. ඉමා සරදුකාරය
ඊල්ල් එහෙන්කොටැපි සැරෙවීගෙන් නැගිගන්වකදේ ලේවකුරුව මහු
ගුණ දිවගත්තේය. දෙපුතුපියෝ මහු පස්ගෙයි දුකුඹදමාගෙන ගොස් නුඹු
ගෙදරු සමහ ඉස්කොට එස් ඇරගෙන එකගෙන් තිස්ව සිරුහත්තයට
ගෙන වේලෙයි තිළොඩවඩාගය සමීපයට පැමිණ දැන් වේලා කොවෙයි යන්
නම කොවිළිවන, මෙතැන්හි එහමයයි කියා එස් එක් කැකෙක තබා ගසදුව
ගුණි වෙලෙස් අතරෙයි වැදගොත්තාහ. බමුණා අලුගම් මේලෙයි පිබිද ශ්‍රීවන්
ගෙන් අඩ අසන පිණිස කණකමාලා පැදගොත්තේය. එකෙණෙහි කැකෙන
ගියාවෝ අවුස් මහබෝසතාණන්ට මල්අත්තක් පැනවූහ. මහබෝසතාණෝ
යස්වෙහෙස අනුභවකොට දිවාසෙරියස්ඔටා ගඩාගරණයෙන් සැරසී සතු
දෙවෙනු ලීලාගෙන් පුෂ්පාසන මණ්ඩපයෙහි උන්හාවූහ. කාලම්නවිකා
නෝන් මහබෝසතාණන්ට පූජාකොට දිවබෙරෙනසා
කවන්නට කියිසන්නට පටන්ටත්හ. එකල්හි බැදිබමුණා ඒ තෙරිතුෂ්
සඤ්ඤ අසා මේ තෙමේ කවරෙස්දෙයෝයි බලනුගේ ප්‍රවෘත්තිය දකිනිහෙයි සිහ,
එමගල පුනැයි කියාසන් පූජා පොබසාගතකොයි පත්හාට මේතෙමේ හෝනේ
ගිය. මේ තෙමේ ඉරිසුනේවත මමම යෙයි සිතා වෘෂභයෙන් බැහ මහාබොධි
සත්වයන් සවමිපයට යියේය. කාලම්නවිකාපෝ බමුණා දැක තුගුරිහාණෙන්
සඤ්ඤා පොළොවකිම්ද කාගභවනයටම යියාහුය. මහාබොධිසත්වයෝ එතලා
වූහ. එකල්හි බමුණා බොධිසත්වයන් සැපපයෙයි සිව විවාරන්නේ සුවදමුල්
ආදියෙන් පූජාකරනලද මේ වනමඩ්ඩයෙයි රත්වූ ඇස් ඇතිව විශාලවූ වෘෂ
සිව ඇතිව උතුමවූ රූපශොභාවෙන් බබලන්නාවූ නෙපි කවුරුද? සවඤ්
කෙලුරාභරණයෙන් පුලන්නවූ මහාවිකතු අඳහා සත්හු දහදෙනෙක් නොප
සිටිවරා නොපට නමස්කාරකොට සිටිසි. ඔවුන් කවුරුද? තවද දකිනියවූ
ශ්‍රීමස්වූ බානුඇසි මේ වනමඩ්ඩයෙයි හිතෙල්වන්සතු වස්තිස්ස්කඤ්ඤස්මෙන්
ප්‍රීතෙසයෙන් දිලියෙන්නාවූ ශරීර ඇතිව සියලුවනය එකාලොකකොට බබුළු
වූහින් මේ පුෂ්පාසන මස්තකයෙයි ඉදිනාවූ නෙපි කෙසේවූ කෙකෙස්ද?
මහානුභාවසම්පනනවූ එස්තරා විද්‍යාසුභාකෙනෙස්ද? කොකොස් ආනුභාව
ඇති නාගරාජ කෙනෙස්ද? නොපසේ සුරූපය මට නස්වූපසිදෙන් සිය
වසි සිහ. එබස් අසා මහබෝසතාණෝ ඉදින් මම ශක්‍රාදීන් අතරෙන් එස්
තරා එකෙකි සිතිනම් මේ බමුණා මාසිහස් අදගන්නේමය, එතකුදුවුවස් අද
මෙසින් සැබෑබසක්ම කියන්නට වටතේගසි සිතා තමන් නාගරාජ තියාව
සියන්නාහු මේ මහත්වූ සඤ්ඤානුභාව ඇතිවූ උතුවූවිශ්වාස ඇත්තාවූ
අනාසඤ්ඤකෙනෙකුන් විසින් මැවපැවැත්තිය නොහැක්කාවූ කාගරාජයෙක්මි,
ඉදින් මම සිපි වස්ත්‍රාභරණ ධනධාන්‍යාදීන් සමඟවූ ජනපදයක්ම නසුත් දකට
නෙළෙනිමි පොළොව මාගේ දළ වැදගත් පමණකින් පොළොව හා සමග
මාගේ උතුවූ විෂතේජසින් සියලු ජනපදය භස්මවන්නේය මාගේ මැනියෝ
සමුදුජාතමි බිසවුය. මාගේ පියාණෝ ධ්‍රුතරාෂ්ට්‍ර නම් නාරජ්ජරුවෝය. මම

මාගේ බැසෙන් සුදසින කාරජ්ජුරුවන්ට මිදුවබිමියෙමි, පන්සියයක් මහණ
පමණ ඇසි කාශාඛවනයෙහි දිවාකාරරාජයෝ මා කුදුදසා කළු
වෝශසිද්ධියි කිය, මෙසේද කියා මහබෝසතාණෝ සිතන්නාහු මේ
වැකිය පරිභෝග අභිඤ්ඤාකථාවට කියා මාගේ උපෙක්ඛා
කරන්නට යයිය, එසේනොවුන් මොහු කාශඛවනයට ගොසින්
ශසත් දීමාගේ උපෙක්ඛාශීලය බොහෝකලක් පැවැත්වූයේ වේනම්
වන්නේයයි සිතූහ.

ඉක්බිත්තෙන් මහබෝසතාණෝ මේසේ සිතා ඔහට කියන්නාහු සිව්
සව් මහත්වූ ශසත්දෙම, සිප්කලුවූ කාශඛවනයට වර. මා කෙරෙහි
හවනයට ශමහසි වී, එබස් අසා බඹුණා සියන්නේ සාරිපු
යෙක් ඇත, ඔහු එනොත් යෙම කිය. එකල්හි මහබෝසතාණෝ
තාගේ පුත්‍රයා කෑදෑවාගෙනඑමයිකියා තමන්ගේ වාසස්ථානයෙහි වැඩ
ගැබ්රුවූ හැමකල්හිම කරඬුවෙන්නාවූ සලාවැටුම් ඇසි කණාතනට
යෙක් දුටුසේවීනම් මේ සත්පුරුෂ පුම්බාණවූ මාගේ දිවාවූ
වන්නේය, තවද බ්‍රාහ්මණය! උභයනිරයෙහි වනලාභැප්මල
රුන් හා කොස්ලිකිණියන් පිසින් රැවුපිලිරිවූ දෙන්නාවූ
ඇසි යඹුණානම ගොව මේ මඛ්‍යයෙහි වැහෙන්නේය එබදුවූ
ගොයෙහි පිසිටියාවූ ආවාරශීලයෙන් යුක්තවූවන් වහන්නාවූ
සෙමහුමියට හා නිර්ගිතව වැද වාසඅකරවයි කිය. එබස් ඇසූ
තාගේ පුත්‍රයාව එපවත් කියා ඔහු කෑදෑවාගෙන ආයේය.
ඔවුන් දෙදෙනාම කෑදෑවාගෙන යඹුනානම ගොතෙරට
කියන්නාහු බඹුණ! තෝ තාගේ පුත්‍රයා හා සමග අපසේ
පැමිණ මා සඬකනවූ වසතුනාම කෙලඝනාමයෙන් පුදුකලදුව
යෙහි සැපසේ වසවයි කිය. මෙසේ කියා මහබෝසතාණෝ
තමන්ගේ ආනුභාවයෙන් නාගභවනයට නෙනහියහ. ඔවුන්
නාගභවනයෙහිදී දිව්‍යාත්මභාවය පහළවූයේය. එකල්හි
සතාවණ්ණ මහත්වූ දිව්‍යසම්පත්දි සාරසියයක් සාරසියයක්
පාවාදුන්හ. ඔහු දෙදෙන ඒ නාගභවනයෙහි වැස මහාසම්පත්
සුය මහබෝසතාණෝත් අප්‍රමාදව උපෙක්ඛාශීලය රක්ෂාකරන්නාවූ
යෙන් දෙපෝයෙහි දෙමවුපියන් සමීපයට උපස්ථානයට ගොස්
කියන්නාහු එතැන සිට බඹුණා සමීපයට ගොස් සුවදුක් විචාරා
ප්‍රශෝජනවීනම් ඒ මට කියව උභාවලිනොව සිත් අලවා වසවයි
දානයා හාත් පිළිසඳර කථාකොට තමන් වසනතැනට යන්නාහ.

නෙසාදබ්‍රාහ්මණයා අවුරුද්දක් පමණ නාගභවනයෙහි වැස මහ
මදහෙයින් උභාවලිව මනුෂ්‍යලෝකයට යනු කැමැත්තිය සිත්කලුවූ නාගස්ත්‍රී
නය හරණයක් මෙන්ද, අලඹකාතවූ ප්‍රාසාදය බන්ධනාගාරයක් මෙන්ද, වැටුනුණුවූ
හරණයෙන් සැරහුණුවූ නාගකන්‍යාවන් යහළුවීන්මෙන්ද, වැටුනුණුවූ
එකල්හි ඒ බ්‍රාහ්මණයා සිතන්නේ මම උභාවලිවීම්, සොමදත්තයන්ගේ පුත්
පරීක්ෂාකෙරෙමියි ඔහු සඬමපයට ගොස් කියන්නේ කිමෙක්ද? දරුවනි උභාවලි
නොවී මේ නාගභවනයෙහි වසන්නෙහිදැයි කිය. එබස් අසා සොමදත්තයා

සියන්ගේ කුමක්කිසා උභාවලිවෙමිද? මා උභාවලිවූයේ නැත. පියාණන්
වහන්ස! සුඛවිහාරයේ වූසාවූ මේ නාගභවනයෙහි කලකිරීයියේදැයි විචා
වලිය එසේය වූසැයි කීසේක්හි කුමක්කිසාදැයි විමසිය, නොපසේ මැනි
යන්හා ප්‍රේමයෙන් නොදැක්මෙන, වරෝ පුත සොමදත්තයෙකි! යම්හයි
කිය එබස් අසා සොමදත්තයා නොයෙමි කිය. නැවත නැවත පියාණන්ගේ
සඬවෙන් යහපතැයි සිව්ස්සේය. එකල්හි නෙසාද බ්‍රාහ්මණයා සිතන්නේ
මාගේ දරුවන්ගේ අප්‍රාමාත්‍ය මම දැනගනියමි ඉදින් මම හුදිදසතතම නා
ලේ මේ නාගභවනයෙහි කලකිරීයියෙමියි කීසේවීනම් මට මඩවඩා
දරුවන්ට මේ නාගභවනයෙහි කලකිරීයියෙමියි කීසේවීනම් මට මඩවඩා
ලාභසත්කාරවූ දෙයි. එසේ කල්හි මාගේ ගමන නොවන්නේමැ, එක් උපාය
කින්මේ ඒ කාරජ්ජුරුවන්ගේ සම්පතනියවණීනාකොට නෙමි මෙබඳුවූසම්පත්
කර කුමක්කිසා මනුෂ්‍යලෝකයට ගොස් පෙහෙවස් වසමිදැයි විචාරා සඬයි
ලොකොත්තරකිය නියසයයි කීකල්හි නෙවි වූකලි මෙබඳු සම්පත් කැර සඬයි
ලොකොත්තරකිය නියසා මනුෂ්‍යලෝකයට ගොස් පෙහෙවස් රක්ෂාකරවිද?
කිමේද? අපි අනුන්ගේ වාත්තියෙන් ජීවත්වෙමෝද? මෙසේ මනුෂ්‍යලෝක
යට ගොස් නැගන් දැක පැමිදිවඅහණදම කෙරෙමියි කාරජ්ජුරුවන් සිව්ස්වා
මහමි. එකල්හි මට කාරජ්ජුරුවෝ ගමන් අනුදනියි යිනා එක්දවසක් මහා
බෝසතාණන් ගොස් කිමෙක්දබඹුණ! උභාවලි නොව වෙසේදැයි විචාළකල්හි
වුඩිවෙතත්සේ සඬමපයෙන් අපට දෙන වසතුගෙන් කියි අවුවක් නැතැයිකියා
තමන් පුළුබඳ කියිවක්ම නොකියා පලවූකොට ඒ මහබෝසතාණන්ගේ සම්
පත් වණීනාකරන්නේ මෙසේ වණීනාකෙළේය. පින්වත්වූ හුදිදත නම්
කාරජ්ජුරුවෙනි! නොපසේ මේ නාගභවනයෙහි හාත්පසින් සියලු දිශානාග
සේ පාසිවිය රන්දිදි මුතු මැණික් වැල්ලෙන් ගැවසීගත්තේය, ඉතා සමිඳ
ලය, බොහෝ කුබරලාගසින් සමන්විතය, රන්වන්වූ රසිදුගොබිවන්
ලින් ගැවසුනන්නේ උතුම්වූ නිල් පැහැඇති කිනම් වනයෙන් ගැවසීගත්
තේය, සිප්කලුවූ වසඝටයෙන් ගොබතේය තවද සිප්කලුවූ හංසයන් විසින්
නත් ද සඬරයෙන් නාද පවත්වන ලද්දාවූ වතුල ටියුම් පෙත්තෙන් ගැවසි
නත් ජලඝලා ඇති කොපසේ කුශල සමාධියෙන් මනාව නිර්මිතවූ පුෂ්කර
ණිවූ නා නා සථාකයෙහි බබලන්නාවූ සත්වයන් පිනවමින් සැදි සිටියා
තවද කොප වසන්නාවූ ප්‍රාසාදයෙහි අවැස් කොට කරනලද වෛඩූර්යමයවූ
සියලු සථාභයෝ වන්නාහ. ඒ වෛඩූර්යමයවූ වැඹින් දගසක් වැමිඇති
කොප වසන්නාවූ ප්‍රාසාදයෝ කාන කනාවන් එසින් පිරුණාවූ විශෙෂයෙන්
බබලන්නාහ. තවද ඉතා විශාලවූ සාරතවූ රමාවූ බොහෝ සැපයෙන් යුක්
සවූ එබදුවූ විමානයෙහි කොපසේ දිව්‍යවූ කුශලානුභාවයෙන් උපන් යම්
හෙයින් දෙදෙව්ලොව දෙවිඅන්ට අධිපතිවූ ශක්‍රදෙවෙඳුයන්ගේ යසස්
සමාධියත් වැනිවූ නොපසේ මේ මහත්වූ ශ්‍රී සමාධියවිද? එසේ හෙයින් කොප
මේ රක්ෂාකරන්නාවූ උපෙක්ඛාශීලයෙන් ශක්‍රදෙවෙඳුයන්ගේ වෛජයන්ත
ප්‍රාසාදය හා මහත්වූ ශ්‍රී සමාධිය ප්‍රාර්ථනා නොකෙරෙයි යන්ත.
එසා උභාවලිතරවූ අයින් මහත් තනතුරක් ලත්තිනාහෙරෙයි කිතම් කිය
එබස් අසා මහබෝසතාණෝ බඹුණ! තෝ එසේ නොකියව' ඒ ශක්‍රදෙවෙඳු
යන්වහන්සේගේ යසස්බැලූකලට අපසේය යෙ මහමෙර සමීපයෙහි කිඹුඅබැ
වස්සේ වැටහෙන්නේය, අපි ශක්‍රදෙවෙඳුයන්වහන්සේගේ සේවකයන්ට සම
කුත් නොවටනමියයි කියා තවද කියන්නාහු බඹුණ! ආනුභාවයෙන් ඒ
ශක්‍රදෙවෙඳුයන්වහන්සේගේ යසස් නම් කුත්තෙක දවසකින් පස්දවසකින්

මෙහෙනැති කියා කියන්නාහනා ගිහියන් ගිහියන් නිමවා දැක්කහොත්ම, ඒ ශාස්තෘදෙවඳුහුන් වහන්සේ තමා ගම් ඇතරවරම් මහරජ්දරුවොත් උන්වහන්සේ ථිරීවරස්තුම් ඒ ශාස්තෘදෙවඳුහුන් වහන්සේ නාගත කෙරුවි වරා ඇවිදිනාවූ පඤ්චකාමය තවත් වහනයෙකි පවත්වත්නාවූ සතරවරම් රජ්දරුවන්ගේ ශාසන පරිහරණය කරන්නාවූ ශාසන සොලොස්වන සහස්‍රයෙහි ඔවුන් සතරදෙන නාග ලෝකයෙහි උපදින්නේ ය. එහි ඔවුන්ගේ ආයුෂ කල්පයක් පමණ වේ. එහි ඔවුන් ඒ කල්පය මුළුල්ලෙහි ඒ දිව්‍ය සම්පත් විඳිත්. ඒ කල්පය ඉක්මවා ගිය කල්හි ඔවුන් සතරදෙන නාග ලෝකයෙහි සිට චුතවී මනුෂ්‍ය ලෝකයෙහි උපන්නාහු ය. එහ

එතකොට දකුණු මහා සමුද්‍රයෙහි දිස්කිඹුල් වහන්නාවූ එක් යක්ෂ
පතියෙක් පක්ෂීරූපයෙන් ගිහිටු දිග දෙඉවතකොට එක් නාගරාජයෙක් හිර
ඛාදාගත්තේය. එතකොට ගරුඩයාගේ නාසයින් අල්වන්නට නොදෙනී හිර
ගරුඩ පක්ෂියා වූසලි නාගරාජයාගේ කිහ ඛාදාගෙන දෙවෙව බිදදැම
එන්නට පළමුකොටම උඹ ඔසවා එල්වාගෙන කිඹුලය වතමන්නාසේ ඒ දිය
ත්වාලය වසාදෙයෙහි පස්ගලක් කොටගෙන වසන්නේය. ඒ තුනය දිග
සේ යස්මහ කෙලවර මහත්වූ නුග ගසෙක් ඇත. ඒ තුනය නාගරාජයා
දිවාවිහාරකොට වෙසෙයි. එකල්හි ගරුඩරාජයා නුගගස ඉන්නේය. ඒ තුනය දිග
රාජයා එල්වාගෙන යන්නේ නාගරාජයා එලෙන නැඟෙන්නේ ගැලෙන නිසාය.
නුගට නුගගසට වෙළාගන්නේය. ගරුඩ පක්ෂියා ඔහු නුග ගස වේලෙන නිසා
නියාව නොදුනම මහත්වූ ශක්තිය ඇති බැවින් ආකාශයෙහි පහළුකාරයෙන්
නිස්වූයේය. නුග ගස මල් හා සමග උපුටා පැහැගෙන්නේය. ගරුඩ
රජ්ජුරුවන්ගේ දික්කිඹුල් වහයට ගෙනගොස් තුඩින් පැහැර බිමදැලා තාගරාජයා
රජ අනුභවකොට ශරීරය යමුද්‍රමධ්‍යාකයෙහි හෙළුවේය. ගරුඩයා ත
හා සමග යමුද්‍රමධ්‍යාකයෙහි වැටෙන්නේ පවන් වැදගෙන ඉහත්වූ ශබ්දය
වූයේය. එකල්හි ගරුඩරාජයා මේ කවර ශබ්දයක්දෝහෝ යි සිතා දිව
ඉදු ගට බලන්නේ නුග ගස වැටෙන්නා දුක මේ නුගගස මා ඔසින් ගොස
කින් උපුටාගෙන එන උද්දේශයෙහි සිතා සාපයන්නේ නන්මින් තෙලෙ
සිරි මේ නුගගස වන්නේයයි තත්මයෙහින් දැන මේ නුග ගස මේ තාපස්
වහන්නේව බොහෝ උපකාරව සිටියේය. එසේකෙසින් මාවිසින් අකුලෙන්
රුස්කරන උද්දේශෝ නොහොත් රුස්නොකරන උද්දේශෝයි ඒ තාපස්
අගින්ම විචාරා දනිමයි සිතා තරුණ මානවක වේෂයක් මවාගෙන ඒ තාප
ඒහ් සමීපයට යියේය එකෙණෙහි තාපසයෝ ඒ නුගගස ඉදිරියිය තැනපෙ
සලා කරන්නාහ. ගරුඩරාජයා තාපසයින් වැඳ එකස්පස්ව ඉඳ නොදන්න
ඛෙනෙකුත් මෙන් සාමීනි! මේ කුරුක් පිඹිරි තැනෙක්දැයි විචාළේය. එස
ණෙහි තාපසයෝ කියන්නෝ එක් ගරුඩරාජයෙක් ගොදුරු පිණිස නුග
වෙලප නගුරින් වෙළාගන්නේකල්හි තමා මහත් බලඇති බැවින් දිදෙනෙකියා
එකල්හි මේතැන්හි සිටි නුග ගස උපුටා යියේය, මේ ඒ නුග ගස උපුටාය
තැනැයි කිහ, කිමෙක්ද? සාමීනී! ඒ ගුරුළාව අකුසල් වේදැයි විචාළේ
තාපස්වි කියන්නේ ඉදින් ඒ තෙමේ නුග ගස ඉදිරියෙයි නොදනී නම් එසේ
සින් නැති බැවින් අකුසල් නොවෙයි කියා. සාමීනි! නාගරාජයා ඊලඟ
අකුසල් ඇද්ද ? නැද්දැයි විචාළේය. තාපස්වි කියන්නේ ඒ නාගරාජයා මේ
ගස නැතිබව වෙළාගන්නේ නොවෙයි, තමා ගැලවෙන පිණිස වෙළාගන්නේය,
එසේකෙසින් ඔහුට අකුශලයෙක් නැතැයි කියා. ඒ ගරුඩරාජයා තාප
වන්ට සතුටුව සාමීනි! මෙ ඒ ගරුඩරාජයා වේම, නුඹවහන්සේගේ දර්ශ
ව්‍යාකරණයෙහි විශෙෂයෙන් සතුටුවීම නුඹවහන්සේ වනයෙහි වසනාස්ථ,
මේ සටියන් අල්වන්නට සුදුසුවූ ආලම්බන මන්ත්‍රයක් දනිමි. මේ මන්ත්‍රය ඉගා
අනෂිය, මේ නුඹවහන්සේට ඒ මන්ත්‍රය දෙමි පිළිගත මැනවැයි කියා. තාපස්වි
මන්ත්‍රයෙන් ප්‍රයොජන නැතැයි කියා. ගරුඩරාජයා තාපස්වින්ට තැබින
කැවිල්ල යාචිඤ්ඤාකොට සිවිස්වාගෙන මන්ත්‍රය දී ඖෂධයත් කියා යියේය,

එකල්හි ගරුඩරාජයා නුවර එක් දිසිදු බමුණෙක් මොහෝ ඥයෙන ඥය
දිනෙ නොත් ඥයවැඩුවේ එසිත් තුඹෑවී මත් මෙහෙලදේ ඉවසාගත නොහී
ගව මෙසි එසිමෙක් ප්‍රයොජන කිමිද? එහෙට වැද මියගාම උතුරිසි සිතා
තුරින් නින්ම නුගගසත් අවුත් ඒ තාපස්වින්ගේ පන්හලට වැද සාපයගත්
තාවේ මොවූ එක් පිළිවෙත් ආදියෙන් සිත්නෙහ සිටියේය. එකල්හි තාප
ගසෝ මේ බමුණා මට ඉතා උපකාරීය, එසේහෙයින් ගරුඩ රාජයා එසිත්
දෙගුද දිවසුන්ත්‍රය මොහුට දෙමි සිතා බමුණ! මම ආලම්බන නම් මන්ත්‍ර
ගත් දනිමි. ඒ මන්ත්‍රය නම් දෙමි, නෝ ඒ මන්ත්‍රය ඇරඹෙන්වසි කියා සිතා
ඊතිව් මේ මන්ත්‍රයෙන් ප්‍රයොජන නැත, නොකැමැත්තෙමියි කී කල්හි නැවත
තාවත නිමන්ත්‍රණයකොට කිවිස්වාගෙන මන්ත්‍රය දුන්නානුය. ඒ මන්ත්‍රයව
සිසිසිවූ ඖෂධින් මන්ත්‍ර විධියින් සියල්ලම් කිහ. බමුණා මා එසිත් ඊවිත්වත්
නට උපාගෙන් ලබාගලදැයි සතුටුව ඝපදවසත් එතැන්හිම වැඳ සාමීනි! මට
රුස්වෙන් පැහැර ජීවාකරන්නේයයි ව්‍යාජයක් කියාගෙන සාපයන්න් එසිත්
පර කියා හරහ ලද්දේ තපස්වින් වැද සමාකරවාගෙන වනයෙන් නික්ම
ගිස්සේ යමුනා නම් ගංතෙරව පැමිණ ඒ මන්ත්‍රය පිරිවරින් මහමාවසින්
ත්තේය. එකල්හි භූරිදත්ත නම් නා රජ්ජුරුවන්ගේ පරිවාරිකාවූ දහසක්
ඉණ නාගමාභවිකාවෝ ඊජ්ජිසාවී සිඹින කරන්නාවූ මාණික්‍ය රත්නය
ගෙන සානභාවයෙන් නික්ම යමුනා නම් ගංතෙර වැලිතෙඩ මත්තෙහි
කෝ ඒ මාණික්‍යාලොකයෙන් සකල රාත්‍රියෙහි ප්‍රලම්බිකාකොට අරුණෝදනම
නවිලෙහි සඊහරණයෙන් සැරසී මාණික්‍යරත්නය පිරිවරාගෙන තමන්ට
මාණික්‍ය ශ්‍රී දක්වමින් උන්හ. බමුණාත් මන්ත්‍රය පිරිවරමින් එතැනට පැමි
කිහේය. ඒ නාගමාභවිකාවෝ මන්ත්‍රය පිරිවන අඩ අහාලාම වොහු ගරුඩ
රජ්ජුරු වියසුකුයයි භයින් තුසව ඒ මාණික්‍ය රත්නය නොගෙන
පොලොව කිමිද නාගභවනයට කියා, බමුණා මාණික්‍ය රත්නය දුක දන්ම
මාගේ හේත්‍රයෙහි ඵල සමුර්ධිය වියයි සතුටු සින් ඇතිව ඒ මාණික්‍ය රත්නය
ගෙන නික්මුණේය.

එකල්හි වැඳි බමුණා සොමදත්ත නම් තමාගේ පුතුහා සමග මුවන්
රෙහ පිණිස වනයට වැද ඇවිදිනේ අත තුබූ මාණික්‍ය රත්නය දුක පුතුට
කියේ පුත! මේ මැණික අපට භූරිදත්ත නම් නා රජ්ජුරුවන්වහන්සේ
දුන් මැණික නොවේදැයි කියා. එනිය පියාණන්වහන්ස! මේ ඒ මැණිකයි
කියා, එසේ විනම් මේ බමුණාව මේ මැණිකෙහි නුගුණ කියා මොහු වසඳා
ගොව මේ මාණික්‍යරත්නය ගනුමියයි කියා. එකල්හි සොමදත්තයා කියන්
නේ පියාණන්වහන්ස! නුඹවහන්සේපලමුව භූරිදත්ත නාරජ්ජුරුවන්වහන්සේ
මැණික දෙනකවනේ නොගත්තේක. දත් වුකලි මේ බමුණා නුඹවහන්සේම
එකුරාකරන්සේය, මුවෙහි නොබැණ නුහමැහැවැයි කියා. එකල්හි සොමද
ත්තයා කියන්නේ වන්නාව පුත! ඔහුගේත් මෘදුක්ම වංසාකරන්නට
නුසි නොනිස බව දන්නවාදැයි කියා ආලම්බනයා හා සමග කථාකරන්නේ
දක්ෂාවකරවූ අශ්වයාවී සාදු දෙන්නාවූ සත්කලුවූ රත්නයන් අතුරෙන්
උතුම්වූ සතීකාරයෙහි සමපූණීවූ ලක්ෂණ සමපන්නවූ මේ මැණික ඇතෙහෙන
වන්නාවූ යොප කොයදි මේ මැණික උදදැසී එමාළේය. ඉක්බිතෙහින්
රජ්ජ අසා ආලම්බනයා කියන්නේ ඉතා යහපතය! මේ අද උදයතන්ම මහාවන
යන්නෙම් රන්වූ ඇත් ඇතී දහසක පමණ නාගමාභවිකාවන් අසින් ගාදී

සමහි පිරිවරන ලද මේ මැණික ලදිමි. මා දුක ඔබ හැමිදෙනම තොරතුරු
මේ මැණික හැර පලාගියෝනම් කිය, එබස් අසා වැදි බමුණා මුතු සංඛ
කැමැත්තව ශාක්‍යරත්නයාට අවකි ප්‍රකාශකොට නමා තෙමා ගත්තා
කියන්නේ යමෙක් මේ ශාක්‍ය රත්නයට උපචාර කරන්නට
ජීවිතයක් මෙන්ම මානය කරන්නට සිදුන්නම මානකොට උපචාර කරන්නට
නේවිනම් ඔහුවත් (මේ මාණික්‍ය රත්නය මහාකොට උපචාර කරන්නට
ධැරීමි මානය කිරීමි නිසිමි වශයෙන් සහාවනා කරනලද්දේ) සියල්ල
ප්‍රභවය කරන්නේය. තවද මේ මාණික්‍ය රත්නය උපචාර කරන්නා
විසින් නිසිදෙසින්වත් ධැරීමෙන්වත් නුසුදුසුකමින් තිරාදරව පරිහරණය
ලද්දේවනම් ඔහුව විනාශයට මෙයම හැඟෙන්නේය. එසේහෙයින්
මාණික්‍ය රත්නයට උපචාරකොට සහාවනා කරන්නේය. එසේහෙයින්
මේ මැණික ධරන්නාව සුදුසුවන්නේය. අපගේ හෙයි මෙතරම් සමවිපු තමා
එසේහෙයින් අපි මේ අතකිවූ මැණිකට කළමනා විධිවිධාන දනුවිය.
මැණික් සියයක් දෙමි, හෝ ඒ ඇරහෙන මට මේ මැණික ම
කියේය. එසේ යි පමණක් විනා ඒ වැදි බමුණාගේ හෙයි එකරත්නයක්
හැත්තේය. ඒ බමුණා වූකලි ඒ මැණික කාමයි කෑමයි සැපතු සිවකෙරෙ
හියාව දන්නේය. එසේහෙයින් ඒ බමුණු සිතන්නේ ඉස්සේල නාය
කට පැන් ඉස මෙ මැණික් සියයක් දෙවයි කියමි, එකල්හි මේ
මෙහෙට දෙමි සිතා නිර්ග්‍රන්ථව මැණික් සියයක් දෙන්නේය. මේ
දිපියවයි කියේය. එකල්හි ආලම්බනයා කියන්නේ මේ මැණික
ඒකිණියකට සුතුනොවෙයි. මාගේ මේ මැණික ලක්ෂණ සම්පන්නය,
එකිණියකට සුතුනොවෙයි. මාගේ මේ මැණික ලක්ෂණ සම්පන්නය,
හෙයින් කිසි වසතුවකට මිලකොට එය්ක්‍ෂය සුතුනොවෙයි කිය. එසේ
වැදි බමුණු කියන්නේ ඔබුණ! නා එසිස් හෙරිහරක් හා රත්නයක්
මිලකොට මේ මැණික ඉදිස් නොදියයුතුද ? ඒ මට කියවයි කිය.
වසතුවකට මිලකොට දියයුතුද ? ඒ මට කියවයි කිය. එවන් අසා
නොයා කියන්නේ බමුණ! යමෙක් නෙජස්වූ අනුභාව සම්පන්න
පැළඳින්න නොහැක්කාවූ නාගරාජයකු වසන තැනක් මට කියේවිනම් ඔබ
මේ ප්‍රභා යම්බඩයෙන් බබලන්නාවූ මේ මැණික දෙමැයි කිය එසේ
හෙතාදෘශ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ ශ්‍රාහ්මණවෙෂයෙන් ඇවිදිනාවූ හෝ පක්ෂි
නාගකු වසන තැන් එවාරන්නේ, නා ගුරුළකු විසුසුතුයයි සිතමු නම්
එකල්හි ආලම්බනයා කියන්නේ මම ගරුඬ රාජයෙන් නොවෙමි.
ගරුඬරාජයන් මා දුටුමිරුවන් ද්‍රෑහ, සසියන් මදිනය කිරීමි ආනි ආලම්බන
නමවූ විෂ වෛද්‍යාචාරියවූ ශ්‍රාහ්මණයෙකැයි ලෝවැස්සෝ මා දනිති කිය. එසේ
අතා වැදිබමුණා කියන්නේ ආලම්බනය සාගේ කවරබලයෙක් ඇද්ද ? තාගේ
කවර ශිල්පයෙක් ඇද්ද ? හෝ කවරෙක් උපසථාහක නොව එමිසි සිටින
කෙරෙක නිරාදරවන්නෙහිද කිය. එකල්හි ආලම්බනයා තමාගේ හෙතිස
ප්‍රකාශකොට කියන්නේ කෙසිසක ඡෝත්‍ර ඇති පැවිදිවූ මෙහෝ කල් ඇති
වල්හි එසන්නා එක් සාමිකෙනෙකුන්වහන්සේට ගරුඬරාජයෙන් නිරාස
ථවූ උතුමවූ විමෙක්ත්‍රායක් කිය. ඛාවනාතිශෝභයෙන් එකනලද සිත් ඇති
ඛීණාශ්‍රව පරිනිබ්බානයෙහි එසන්නාවූ ඒ සාපස්වන්ට ඊ දවල් හොත්ම

සෙස්සොට උපසථාන කෙරෙමි. එකල්හි මා විසින් සිත්සෙන අන්‍යාමෙන
ත් කරනලද්දවූ උතුමවූ ශීලවූහ සමාදානයෙන් හා ශ්‍රාහ්මචර්‍යාසෙන්
සිතුමැති සසන්වන්වහන්සේ සමන්වහන්සේගේ අත්‍යාසයෙන්ම මා විසින්
කරනලද සාවසුවක් නැණිව දිවසවූ ආලම්බන මන්ත්‍රයක් උගන්වා, මාගේ
මා රථ තිබි එවිවිධාහන් කියේන. ඒ ඒ මන්ත්‍රය උපසථාහක නොව ඒ
ත්තාභාවයෙන් සවියන්ට නොහිමි, වීම මාත්තාව සමිනිවූ සත්තාන්ව
ම දනියි කිය.

එබස් අසා තෙසාද බමුණා සිතන්නේ මේ ආලම්බනයා යමෙක් දෙදිනව
සතු දන්වූයේවනම් මහට මාණික්‍යරත්නය දෙන්නේය, එසේහෙයින් මේ
ට ඉරිදහනම හා රජ්ජුරුවන් දක්වා මැණික ඇරනිමි සිතා ඉක්මින්
තුන හා සමග කථාකරන්නේ පුත සොඳදහනයෙනි! මේ මැණික
ඔබුණා අසිස් ඇරහනුමෝද ? කොප සිතවත් ගහපතිනි වැටහෙන්නේ
මේ පරීක්ෂාකොට කියව, තමා කරා පැමිණි ශ්‍රී කාහනාව දෙමියන් හා දුරු
කරන්නට කාරණා නොවන්නේද ? එසේහෙයින් මේ අතකිවූ මැණික
ඇරහනුමෝදුමි කිය. එබස් අසා සොමදාහනං කියන්නේ බමුණාණන්
ඉන්ද්‍ර! ඒ ඉරිදහන නම් තාරජ්ජුරුවන්වහන්සේ තාකගවභයට පැමිණියාවූ
සුවිවහන්සේට දිවසවූ දසතු කාම කෙලස කාමයෙන් සන්තාර සම්මතා කළ
සේක. එසේහෙයින් සත්පුරුෂවූ නා රජ්ජුරුවන්වහන්සේට නුඹවහන්සේ
තුන්ස් නිසා මොහසෙන් දොස කරන්නට සිතනසේක්ද ? ඉදින් පියාණෙ
නෙන්! නුඹවහන්සේ වස්තු කැමැතිසේක් වීනම් ඉරිදහන නම් නා රජ්ජුරු
වන්වහන්සේ දෙහසේක. උන්වහන්සේ සමපයට හොස් ඉල්වුව මැනව,
එන්වහන්සේට උන්වහන්සේ බොහෝ වසතු දෙනසේක්වදුමි කිය.
එබස් අසා වැදි බමුණා කියන්නේ පුත සොඳදහනයෙනි! තෙපි ඉතා බාලය,
රාජ්හෙයින් ලොකව්‍යවහාර නොදනුව, ඊම මුකළ තෙයින් සියලු ලොකවාසී
සත්තයිම්, යමක් අතව පැමිණියේ නම් එන් හාජනයට පැමිණියේ නම් එන්
ඉදිරියෙහි තබන ලද්දේ වීනම් එන් අනුභව කරන්නට උතුම් වන්නේය. දුර
තුඹ දෙයින් ප්‍රයෝජන නැත. එසේහෙයින් පුත සොඳදහනයෙනි! තමා කරා
පැමිණි ශ්‍රීකාහනාව ගතා දුරුකරන්නාක් මෙන් තත්තාප්‍රාපනවූ මේ මාණික්‍ය
රත්නය ඇරහෙතෙහ ඉවත්කොටපිම කාරණා නොවෙයි කිය. එකල්හි තෙමේ
දහසා කියන්නේ පියාණන්වහන්ස! යමෙක් මිත්‍රද්‍රොහිකම් කෙළේ වීනම්
ඒ තැනෙහේ රෞද්‍රවූ නරකයෙහි පැසෙන්නේය. තවද මිත්‍රද්‍රොහිවූ සත්තයා
රජ්ජුව සිත්දදීම් සෝලාව පැළි විවරව නරකයට නෙසන්නේහ, තවද
මිත්‍රද්‍රොහිවූ අසත්පුරුෂ ගුණඇති තමාකව එහ වැඩ නසන්නාවූ සතු කෙමේ
ඉදින් රජ්ජුව හුන්නේවීනමුත් බත් පැන් නොලැබ මියලී මනුසෙ ලොවන්
සේක. එසේහෙයින් සුඛවහන්සේ එබදුවූ මිත්‍රද්‍රොහි කම් නොකළ මැනව,
ඉදින් එස්තු කැමැතිසේක්වීනම් හුරිදසනනම් නා රජ්ජුරුවන්වහන්සේ සුඛ
වන්සේට වස්තු දෙනසේක. ඉදින් සුඛවහන්සේ මා කිවා නොකොට අසත්
පුරුෂකම් කළසේක් වීනම් ඒ පාපය නොබෝ කලකින්ම සුඛවහන්සේට
විපාක දේයයි සිතමි කිය. එබස් අසා ඔබුණා කියන්නේ පුත සොඳදහන
සෙන්! තෙපි බාලවම, එසේහෙයින් නොප දන්නා කෘත්‍යයෙන් තැන මිය
ගිලිහී සිහදු සහපත නපුර දනිමි, මා කියන්නක් අතව, මේ ලොකයෙහි

බ්‍රාහ්මණයෙ! තමා යම් කිසිදු අකුසල කර්මයක් කොට තිබෙනා තැනැත්තෙක් පුවාතපතකොට පිරිසිදු වෙයි. එසේ කොටත් අපිත් කාත කොට පිරිසිදු වෙන්නෙමු කියා සිතා අකුසල කර්මයෙන් මිදියෙමි කියා සිතන්නේ කෙසේ වේදැයි කියා. එකල්හි තොපගේ ඒ මෝඩ බව නිසා නුවණැත්තන් ඉදිරියේ නුවණින් පරීක්ෂා කොට බැලූ කල්හි තොපගේ ඒ ගමන නිෂ්ඵල වන්නේය. එබැවින් දුස්සීල පුද්ගලයා කෙරෙහි ප්‍රසාදය නොකළ යුතු බව දැනගත යුතු වන්නේය. එසේ නොකොට නුවණැත්තන් විසින් ප්‍රසාදය කරන ලද්දේ නම් ඒ ප්‍රසාදය නිෂ්ඵල නොවන්නේය. එබැවින් තොපගේ ඒ ගමන නිෂ්ඵල නොවන්නට නුවණැත්තන් විසින් ප්‍රසාදය කරන ලද්දේ නම් ඒ ප්‍රසාදය

කැරියේය. ඒ බමුණා ඒ ගව්දීම කුවුබයන්ගෙන්ද පරිණායකයන්ගෙන්ද තත්වාරංචි
පෙළාවත් කරවා එයි මහමෝසකාණන්ගේ ලාභය කරනා පිණිස්සෙකුට
සෑහෙවූ ධාතාවකට නෑගී මහපොරහැරින් නික්ම මොසිතුමියන් කුවුබ
දෙර ගමසහර ප්‍රධානකොට ඇති ඒ ඒ සැප සෙක් පවණ කල් කෙලෙමින්
සතළොස්වස්දිනගේවනාකි අදසුබවඛන්ගේට කෙලෙමින් රජ්ජුරුවෝ
ඇවිදියේය. එකල්හි රජ්ජුරුවෝ කුවර මෙරලවා මහපතා රජ්කරුවන්
රාජ්‍යභාණයෙහි ඔහජනයෝ ඇද වීම ආදෙනබා සැපිපිට සිටිමින්
බලහ පින්ය ඒ මැති ආදියව පැන නැංගොහ.

ඉක්බිත්තෙන් ආලම්බනයා එසින් මහමෝසකාණන් ඇවිදුවූ දවස්
මොඩියලමන්ත්‍රීගේ මැතියෝ සවස්නයක් දන්නා. තැනෙත්තෝ ඒ
ඇති සවසූ පුරුෂයකු කඩුවක්කෙන තමන් අත කපා ලේ පෙර පෙරා රත්
ගන්නා දුටහ. එවසේ දුක සමුදුජාවෝ ගසින් තැත්තෙන නැති සිය
දකුණය අතයා බලා සවස්නයක් නිමාව දන්නාහ, එකල්හි සමුදුජාවෝ
සහරාද්දනාවෙන් ඛ්‍රතරාජ්වූ නම් නාරජ්ජුරුවන් එගන්ගෙයින් දැරියක
සිසෙන්නේ මව්සිසේ කකියනවූ දුසවස්නයක් දක්නාලද, එසේනමින් දැරියක
උපදුවයෙක් වියයුතුයයි සිතිණ. එතකුදුවූවත් මහමෝස්ඨාන් එදින
අඛ්කෘතාව සිතිවිලිඟෙහ ගොකකළහ. කුමක් නිසාදයන්? ඉවසෙයෝ
නම්ගේ නානාභවනයෙයි වෙසෙති. මහාබොධිසත්තාණන් රජ්කරු
රක්ෂාකිරීමේදී බලවත්වූ අදහස් ඇති බැවින් මිනුසෙලොකයට නොව
පෙරාවත් රක්ෂා කෙරෙති. එසේනෙසින් මාගේ පුතනුවන් අල්වාගනීද්දේ
සෙස්වත් ගරුඛයකින්වත් අල්වාගනීද්දේ මාගේ බොධිසත්තාණන්ගෙන්
තර කොට සිතිවිලි කළහ. ඉක්බිත්තෙන් දෙපෝයක් ඉකුත්වූකල්හි මාගේ
පුතණුවෝ අඛ්වසක් ඉකුත්වූකල් මාහැර මනින්නවුපදවූ අසමිපවති, එසේ
හෙයින් එකාහනෙන්ම උන්ව සිසි හාසක් උපන්නේවැයි දෙමිතුරුන.
භවද මසක් ඉකුත්වූකල්හි සමුදුජාවන්ගේ ඇසින් කදුළු නොවැහිරන
වේලෙක් නම් නැත. ලය වියලි සියේය. ගැඩිවෙන් දුන් රත්ව සිටිය.
ඒ සමුදුජාවෝ භූරිදත්ත නම් නාරජ්ජුරුවන් ගැන කොකකරමින් තත්
දකින්නට ආචාවූ ඒ සුදයින නම් නාරජ්ජුරුවන් හා සමග කිසි කථාවක්
නොකළාහ. එකල්හි ඒ නාරජ්ජුරුවෝ සිතන්නෝ මාගේ මිනිසත්වයන්ගේ
මා පෙර ආකල සතුටුවනසේක. සුවදුක් කථාකරනසේක. අදවූ ලෙදි
අයින් ඒකාරණය විචාරන්නාහු මෙසේ කිහ. මැණියන්වහන්ස! පළමු පුතු
වහන්සේ දක්නට මා ආකල්හි මා හා සමග සතුටුව කථාකරනසේක. එසේවූ
නසට පැමිණිසේක. මිදු කාරණා කවරේදැයි සිතා ඉක්බිත්තෙන් දැනියන
සේක දුන් සුබවහන්සේගේ වකුගුරාදී ඉන්ද්‍රියෝත් ප්‍රසන්න නොවේ.
රත් කැඩපතක් හා සමාන මුඛයත් නානුණ වණිණවව තියේය. නවද මැතියන්
වහන්ස! අසින් මිරිකනලද පද්මයෙක් සමසේ මලානිකව සේද මැතියන්
සුඛවහන්සේත් මලානිකව නිශ්තොරාවිය. දෙබදුවූ මහත්වූ ශ්‍රී සම්පත්
සුඛවහන්සේ දක්නා පිණිස ආචාවූ මා සඟ පලමු පරිද්දෙන් සතුටුව සඳා
නොකරන්නේ කුමක් නිසාදයි සිතුය. ඒ සමුදුජාවෝ සුදයින නම් නා
රජ්ජුරුවන් විසින් මෙසේ කී කල්හිද මෙක් මැණ නොනැංගොහ. එසල්හි
සුදයින නම් නාරජ්ජුරුවෝ සිතන්නෝ කිසිකෙනකුත් එසින් අඳුරු

කලින්මෙන් මුත්වහන්සේට කරනලද්දේමෙහෝයි සිතා ඉක්බිත්තෙන් එස
මත් මිතුරන්නාහු මිනිසත්වහන්ස! පෙර සුබවහන්සේ මා ආකල සතුටුව
සිටින්නේ කථාකරණසේක. එසේවූ සුබවහන්සේ දැන් මා හා කථානොකරණ
සේක සුබවහන්සේගේ මුඛයන් මලානිකව තියේය. කිමෙක්ද? සුබවහන්
සේට ආතුරාපෙදිහව කිසිතැනක් පීඩාවක් කලකෙනෙක් ඇද්ද? නොනොත්
සේට ආතුරාපෙදිහව කිසිතැනක් පීඩාවක් කලකෙනෙක් ඇද්ද? නොනොත්
සුබවහන්සේගේ ශරීරයට මලවත්වූ වේදනාවෙක් ඇද්ද? ඒ මව තත්වූ පරිද්
සුබවහන්සේගේ මැතියෙනි කියුවය. එකල්හි නාරජ්ජුරුවන්ට සමුදුජාවෝ තමන්
සේ කව

ගැනීමකට නොපැමිණියෙමි. කඹුරන්ගේ උපන ගමයේ ඇතුළතින් උපන්
සිටියහ් නොදද එපරිද්දෙන්ම හුරිදත්ත නම් කාරප්ථුරුවන් නොවැරදී
මේ ශෝකාග්නියෙන් ඇතුළතින්ම දවමි කියා මෙසේ හුරිදත්තනම් කාරප්ථුරු
සිත්හේ මෑනියන් අඩන්නට පටන්ගත් කල්හි උන්හා සමග අවිශ්වාසයට
මෙන් හුරිදත්ත නම් කාරප්ථුරුවන්ගේ මාලිකාව සමඟ අවිශ්වාසයට
නිශ්ශෝකවිය. එකද සත්වයෙක් සිරියේ සිරිපියන්නවද අතඑවිය,
රාජ්භවභාග ශුෂ්කාක්ක මාරුෂයන් පැහැර ඵලාඵල නල්වන්නේ
එකල්හි අරිමෙවිය, සුහාගය, ගත දෙමැළෝන් දෙමවුපියන්ගේ
යන්නාහු ඒ විලාප ශබ්දය අහා හුරිදත්ත නම් කාරප්ථුරුවන්ට
වැද මෑනියන් අස්වන්නාහු මැනියන්වකන්න! ශෝක නොකළ මැනවැයි කීය.
ඇත්තාහ. මේ වූනි උත්පත්ති දෙකින් මිදුණාවූ එකද සත්වයෙක් නැත්තය.
එසේකෙනින් සුඛවහන්සේ ශෝක නොකළ මැනවැයි කීය. එබව් අහා පුවෙහි
ජාවෝ කියන්නෝ දරුවෙනි! ලෝකයෙහි සත්වයෝ උපදිති, මියති. වුනි උත්
පසුව දෙයින් නොමිදුණු නියාව මහත් දනිමි. එනුදුවුවන් හුරිදත්ත නම
කාරප්ථුරුවන් නොදක්නාවූ මම ශෝකයෙන් මඩනා ලදිමි. තවද සිරිමත්
නම් කාරප්ථුරුවෙනි! දත් දහනුව ඉදින් අද මේ රාත්‍රියෙහි සුදුවැස්
කියන්නාහු මැනියන්වහන්න! අස්වැසුන මැනව, ශෝකනොකළ මැනැවැ
ඇත්වහන්සේ ශෝකා ඒ ඒ දිගහොත් නොබෝකලයින් උන්වහන්සේ
නට නෙනෙමිහ. තවද සිරිදුෂ්ය ගම්නියමගම රාජධානිය යනාදී සියලු
ඇවිද බැහැණන්වහන්සේ දුක කැදවානෙහ එමහ. දඟරාත්‍රියකින් මෙවැ
මැයාණන්වහන්සේ නෙනවුන් පාලන නියාව දුවිමැනවැයි කීය.

ඉක්බිත්තෙන් සුදර්ශන නම් කාරප්ථුරුවෝ සිතන්නෝ ඉදින් අපි තුන්
දෙනම එක් දිගකට ගියහෝ නම් ප්‍රජාවු වන්නේය. එසේකෙනින් තුන්දෙන
තෙකුන් තිමාලය වනගවත් එක්කෙනෙකුන් මනුෂ්‍යලෝකයටත් එන්න
ඉදින් කාණාරිඝටයෝ මනුෂ්‍යලෝකයට ගියෝනම් යම් තැනකදී හුරිදත්තනම්
කාරප්ථුරුවන් දුටුකුනම් ඒ ගමත් නියමිනවත් දවා අළුම්වස්කොට එය. සව්
ගයෝය, වණ්ඩඵරුෂයෝය, එසේකෙනින් උන් මනුෂ්‍යලෝකයට වඩින්ට
නොපිළිවන් වන්නේයයි සිතා මල අරිඝටයෙනි! නෙපි දිව්‍යලෝකයට ගි,
ඉදින් දෙවඟනන් එකින් බණ අසනු කැමැතිව හුරිදත්ත නම් කාරප්ථුරුවෝ
දිව්‍යලෝකයට කැදවාගෙන යනලද්දේවිනම් ඒ දිව්‍යලෝකයෙන් උන්කැදවා
නෙහ එකින අරිඝටයන් දිව්‍යලෝකයට යැවූහ. සුඛගයන්ට කියන්නේ මල
සුඛගයෙනි! නෙපි හිමාලයවනගට ගොස් පඤ්චවිඝා ඝණයෙහි හුරිදත්ත නම්
කාරප්ථුරුවන් පරිභෝගකොට එකින් හිමාලයවනගට සුඛගයන් යැවූහ. අමු
වහාම මනුෂ්‍යලෝකයට යනු කැමැතිව සිතන්නෝ ඉදින් මම මානවක දේවපු
කින් යියෙමවිමිනම් මනුෂ්‍යයෝ මාදුක ඇසිලෙති. මාවිසින් තාපසවෙසයෙන්
යන්නට වටනේය. මනුෂ්‍යගතට වුසලි දුර්ජනිතයෝ ද්‍රියවන්නාහ. ඉන්නසු
එන්නෙනයි සිතා ඒ සුදර්ශන නම් කාරප්ථුරුවෝ තාපස වෙසයක් ඔවාගෙ

නැගියේ වැද නික්ඛිනාහ, මහබෝසතාණන්ව වුසලි අවිඩුබ නම් වෙත
ඔවුන් නැගණිකෙනෙක් ඇත. ඒ නැගණියන්ව මොඩියමයන් කෙරෙහි බල
සිටුවූ නොහැක වන්නේය. එසේකෙනින් ඒ වෙනෙවුන් දරුවූ නැගණියගේ
සිරිත කාරප්ථුරුවන් දැක කියන්නෝ බැහැන්වහන්ස! ශොකයෙන් මෙ
මෙසේ කිරිකෙමු. මමත් සුඛවහන්සේ හා සෙමියිකිවූහ, ඇතියනි! මාතා
සඳහන් නොපිළිවන, මම ප්‍රව්‍රාවෙහෙනින් සෙම් කිවූය, එසේවිනම
මෙහා මැවිපැවිකෙමෙන් සුඛවහන්සේගේ දඟම්මුල්ල අස්සේ වැදහොව
ඉඳුනා මැවිපැවිකෙමෙන් එවනි ඩිකල්හි නානාවිධා ශොකයේ මැවිපැවිහ
මෙම තිවූය. එසේවිනම් එවනි ඩිකල්හි නානාවිධා ශොකයේ මැවිපැවිහ
ඒවිත්වොහෙන තපස්වන්ගේ ජටාව අස්සේ වැදශොත්සේය, සුදර්ශන නම් නා
රාජ්ථුරුවෝ බලපවත් ඒවාරා මලා පරිභෝගකොටනෙන සෙම් සිතා මොඩියම
ඇත්තේ නිසැවිරුණ් අතින් මොඩියමයන් පෙරෙවස් රක්ෂාකල නැත් ඒවාරා
ඉඳුනා නොවැ ආලම්බනයා විසින් මොඩියමයන් අල්වාගත්තා ලේ

එබස් අසා සුදර්ශන නම් තපස්වී ආලම්බනයා සමීප කරාකරවා ගැනීමේ කිසත්තේ ආලම්බනය! නායේ මේ නාරජ්ජුරුවෝ මට කිසි දිනක් කරාකරවා අහෝසිහය. එතුමු අද මා දකිනකොට කොහෙනි ලොකයෙහි ඉපදුනේ කෙළවා කා ඇවිදිනවු යම් පමණ අකිතුණ්ඩික බ්‍රාහ්මණයෙක් මා කෙරෙහි ඉපදුනාවු අකිතුණ්ඩිකයෙක් මේ දඹදිවුතලයෙහි නැතැයිකිය. එකල්හි ආලම්බනයා තුවුරු අහවල්කෙනෙකැයි නොදැන කියි කියන්නේ තපස්වී මෙසේ ඇසීය. පණිත් මව්‍යයෙහි සිටි තමා හා සරිසමානකොට වාසි කියන්නාවූ මේ තෙලොවෙහි කොහිසිට ආ එකෙක්ද? නුවණැතැයි වයරුතුතු එකෙක්ද? මෙතැනට පැමිණි සියලු පණිත් හා සිටා අසත්වා, මාගේ දෙයියෙක් නැත. මට කොහෙට යද්දෝ මේ නාරජ්ජුරුවන්ලවා මොහුදැකරවම්හිසිකිය, එකල්හි සුදර්ශනයි තාරජ්ජුරුවෙන් ඕනව කියන්නාහු ආලම්බනය! ඉතෝ මා නාරජ්ජුරුවන් එහෙන්නේගයි නිවැරදිකොට කියන්නාවූ මේ නාරජ්ජුරුවන්ලවා මොහුදැකරවම්, මේකොතවැන්නවූ පණිත් ඇත්තාවූ මාගේ මැඩපැවැත්ලවා සාදමෙකරවම්, අප දෙදෙනාගේ මේ සුධියෙන් පරදවා ගැනීමෙන් මා කිවා අසත්වා, අප දෙදෙනාගේ මේ සුධියෙන් පරදවා ගැනීමෙන් මා කිවා අසත්වා, මාගේ දෙයියෙක් නැත. මට කොහෙට යද්දෝ මේ නාරජ්ජුරුවන්ලවා මොහුදැකරවම්හිසිකිය, එකල්හි සුදර්ශනයි තාරජ්ජුරුවෙන් ඕනව කියන්නාහු ආලම්බනය! ඉතෝ මා නාරජ්ජුරුවන් එහෙන්නේගයි නිවැරදිකොට කියන්නාවූ මේ නාරජ්ජුරුවන්ලවා මොහුදැකරවම්, මේකොතවැන්නවූ පණිත් ඇත්තාවූ මාගේ මැඩපැවැත්ලවා සාදමෙකරවම්, අප දෙදෙනාගේ මේ සුධියෙන් පරදවා ගැනීමෙන් මා කිවා අසත්වා, අප දෙදෙනාගේ මේ සුධියෙන් පරදවා ගැනීමෙන් මා කිවා අසත්වා, මාගේ දෙයියෙක් නැත. මට කොහෙට යද්දෝ මේ නාරජ්ජුරුවන්ලවා මොහුදැකරවම්හිසිකිය, එකල්හි සුදර්ශනයි තාරජ්ජුරුවෙන් ඕනව කියන්නාහු ආලම්බනය! ඉතෝ මා නාරජ්ජුරුවන් එහෙන්නේගයි නිවැරදිකොට කියන්නාවූ මේ නාරජ්ජුරුවන්ලවා මොහුදැකරවම්, මේකොතවැන්නවූ පණිත් ඇත්තාවූ මාගේ මැඩපැවැත්ලවා සාදමෙකරවම්

කැදවා අහ දීඝෘකාව පුත. එසොරොසියි අවවදිමි කථ මැඩ පවට ඒ විසින් බැණවූ අඩ අසා දලමුඛියු අස්සකයි වැදකොටත් කැකැත්ති ගුණ මැඩ හඩ හඬා, නීත්ම දකරුවෙකි හිද පැනකොටත් අත්ලෙයි කෙළා, නැවත ඒ තපස්වීන්ගේ අත්ලේ හිද එබිනිවත, එකල්හි සුදගීතයෝ විසෙ අත්ලෙන් කෙස ගිට මේ ජනපදය යෙහිම නස්නේයයි තුන්විටක් කීය. එකල්හි රජ්ජුරුවෝ තුවක්කරු පමණ ඇති හිරණ්‍යක් නුවර වසා සිටියාය. ජනපදය නසිදුයි විමාලේය සුදගීතයෝ කියන්නෝ මහරජ්ජුරුවෙනි! මේ විසය ඉසපියන කැනත් නොදක්මි කිවුය. දරුව! මෙහෙ මේ පොළොවෙහි ඉසපියවසි කියල්හි නොපිළිවන ඉතරජ්ජුරුවන්ගේ කියා රජ්ජුරුවන්ගේ බල් වලකා කියන්නාවූ සුදගීතය දසය රජ්ජුරුවන්වහන්ස! මා කියන්නාවූ අසාදන මැනව, ඉදින් මේ විසය බිමට දැම්මනම් ගිම ගටහන්නාවූ කාශලතා හා ඔසවා මැනව, විසය බිමට දැම්මනම් සත්හවුරුද්දක් මුළුල්ලෙහි වැහි නොවස්නේය. ඒ සියලු ඔට දැම්මනම් සත්හවුරුද්දක් මුළුල්ලෙහි වැහි නොවස්නේය. ඒ සියලු ඔට දැම්මනම් දිසෙහි ඉසපියන්නවත් නොපිළිවනැයි කීය. එසේවීනම් එසේවීනෂිදරුව! උඩ ආකාශයට දමවයි කීය, එබස්අසා සුදගීතයෝ කියන්නාවූ සුදගීතයෝ මා කියන්නක් අසා වදුල මැනව, ඉදින් මේ විසය ආකාශයටත් දමන්නට නොපිළිවනැයි දක්වා කියන්නාවූ සුදගීතය දසය දිගෙහි ඉසපියවසි කියල්හි දිගෙහි ඉසපියන්නවත් නොපිළිවනැයි කීය. එසේ වන්නාවූ සුදගීතයෝ ඉතාමදසත රජ්ජුරුවන්වහන්ස! මා කියන්නක් අසා වදුල මැනව, ඉදින් මේ විසය බිමටත් ආකාශයටත් දමන්නට නොපිළිවනැයි දක්වා කියන්නාවූ සුදගීතයෝ කියල්හි දරුව! මාගේ නැගණියන් රජ්ජුරුවන්ගේ කොදිදුයි සුදගීතයෝ කියල්හි දරුව! මාගේ නැගණියන් ඉර එළිය නොයි මිහිරණ්ඩවහන්සේ රාජ්‍යභැර පැවිදිව අසවල් වනලැණෙ වසන්නැයි කිවුය, එබස්අසා සුදගීතයෝ කියන්නෝ මහිලඟුවන්වහන්ස! මාගේ මිණියන්වහන්සේ නුඹවහන්සේ මුත්තඟුවන්වහන්සේගේ දක්නා කැමැත්තෙමි. කෙසේ උන්වහන්සේ දක්නාසේක් වේදයි මෙසේ මහිලඟුවන්ව දවස් නියමකොට මාලිගා පවට වැඩිය මැනව, අපි හැම මැනියන්වහන්සේ හා කැටිව මාගේ මුත්තඟු මහන්සේගේ පන්සලට එමිය. එසැණෙහිදී නුඹවහන්සේ අපගේ දැනියන් දක්නාසේක් වේදයි මෙසේ මහිලඟුවන්ව දවස් නියමකොට මාලිගා පවට වැඩිය මැනව, රජ්ජුරුවෝ බැණහැයවා හඩා වැලප වැලැක්කානුඇ. එසේ බවක, රජ්ජුරුවෝ බැණහැයවා හඩා වැලප වැලැක්කානුඇ. ඒසු තුන්දෙනාත් පොළොව සිමිද නානභවනයට ගියහ. මහමෙ සතාණන් නානභවනයට පැමිණිකල්හි සියලු නානභවනය මහඟවින් එකකොලාහල විය. ඒ මහබෝසතාණන් මහක් මුළුල්ලෙහි පෙලාගව් වැද හෙව බොහෝ පිඬිනවූ බැවින් හිලන්ව වැදහොත්නානුඇ. මහබෝසතාණන් පමිපසව විචාරන්නට යහ එන්නාවූ නහින්ගේ පමණක් නැත, මහබෝසතාණෝ ඒ නහින් හා සමග කථාකරන්නානු ආශාසයව පැමිණෙති. කාණරිධ්‍යයෝ දිව්‍යලොකයව හොත් මහබෝසතාණන් හොදක පළමුව නානභවනයව අවුය. එකල්හි මේ හෙමේ වණඩය, ථරුසය, නානපමිද වල කාලන්නව සවිරියයි මහබෝසතාණන් සැහපුණුසැන් දෙදොඩ රැකවල් සිටවූය, සුහාගයෝත් සියලු ගිවාලයවනය පරීක්ෂාකොට ඉකමිත්තෙන් එකා සවුදුයන් අවශෙෂ ගංගාවනුත් පරීක්ෂාකොට මුළුතා නම් ගංගාව පරීක්ෂාකරමින් එමින් සිටියාහා. එකල්හි හෙසාද බ්‍රාහ්මණයාත් ආලම්බනයා කුවෙරොයිවුවිහු දුක සිතන්නේ ආලම්බනයා හුරිදත්ත නම් නාරජ්ජුරුවන්ව

ඉකමිත්තෙන් සුදගීතයෝ රජ්ජුරුවන්ට කියන්නානු මහරජ්ජුරුවන් මහේස! අප අදුනන සේක්ද? අපි කාගේ දරුවෙද්දයි විචාළෝය. නොදනී මුළු ජිතුරුවන්ගේ ධුතරාෂ්ට්‍ර නම් නාරජ්ජුරුවන්ව දුන්නියාව දන්නා සුදුරුවන්වහන්සේ එසේය දනිමි, උඹ මාගේ මිලනැගණියෝවෙදයි කිවුය. රජ්ජුරු සුදගීතයෝ අප සමුදුජාවන්වහන්සේගේ දරුවෝය, නුඹවහන්සේ මෙන්නා සුදගීතයෝ අප සමුදුජාවන්වහන්සේගේ දරුවෝය, නුඹවහන්සේ පෙනේ මහිලඟුවන්වහන්සේගයි කිවුය. එකල්හි රජ්ජුරුවෝ එබස් අසා තුන්දෙනා, වැලඳගෙන ඉඟමිඹ තනසා අඩා වැලප ප්‍රාසාදයෙහි වඩා රජ්ජුරුවන්ට සෙනහසින් ඉගත්වූ සත්කාරකොට හුරිදත්ත නම් නාරජ්ජුරු කල්හි තවත් සෙනහසින් ඉගත්වූ සත්කාරකොට හුරිදත්ත නම් නාරජ්ජුරු හේ හා සමග පිළිසඳර කථාකොට විචාරන්නානු දරුව! සොප සෙබවූ ඒ සියලු ප්‍රවාසනීය විසතරමෙහි කියා මහ දරුවෝය. මහබෝසතාණෙ! ඒ සියලු ප්‍රවාසනීය විසතරමෙහි කියා මහ රජ්ජුරුවන්වහන්ස! රජ්දරුවන්වහන්සේ නම් මේ නුඹයෙහි රාජ්‍යභැරන්ව ඒ සියල් රජ්ජුරුවන්ට ධම්දෙසනා කලහ. එකල්හි මහිලඟුවන්ව සිරිසේ, මහිලනුවන්වහන්ස! අපගේ මුත්තඟුවන්වූ සඟිරජ්ජු දක්නාසේක් වේදයි සුදගීතයෝ කියල්හි දරුව! මාගේ නැගණියන් රාජ්‍යභැර පැවිදිව අසවල් වනලැණෙ වසන්නැයි කිවුය, එබස්අසා සුදගීතයෝ කියන්නාවූ සුදගීතයෝ කියල්හි දරුව! මාගේ නැගණියන් රාජ්‍යභැර පැවිදිව අසවල් වනලැණෙ වසන්නැයි කිවුය, එබස්අසා සුදගීතයෝ කියන්නෝ මහිලඟුවන්වහන්ස! මාගේ මිණියන්වහන්සේ නුඹවහන්සේගේ මුත්තඟුවන්වහන්සේගේ දක්නා කැමැත්තෙමි. කෙසේ උන්වහන්සේ දක්නාසේක් වේදයි මෙසේ මහිලඟුවන්ව දවස් නියමකොට මාලිගා පවට වැඩිය මැනව, අපි හැම මැනියන්වහන්සේ හා කැටිව මාගේ මුත්තඟු මහන්සේගේ පන්සලට එමිය. එසැණෙහිදී නුඹවහන්සේ අපගේ දැනියන් දක්නාසේක් වේදයි මෙසේ මහිලඟුවන්ව දවස් නියමකොට මාලිගා පවට වැඩිය මැනව, රජ්ජුරුවෝ බැණහැයවා හඩා වැලප වැලැක්කානුඇ. ඒසු තුන්දෙනාත් පොළොව සිමිද නානභවනයට ගියහ. මහමෙ සතාණන් නානභවනයට පැමිණිකල්හි සියලු නානභවනය මහඟවින් එකකොලාහල විය. ඒ මහබෝසතාණන් මහක් මුළුල්ලෙහි පෙලාගව් වැද හෙව බොහෝ පිඬිනවූ බැවින් හිලන්ව වැදහොත්නානුඇ. මහබෝසතාණන් පමිපසව විචාරන්නට යහ එන්නාවූ නහින්ගේ පමණක් නැත, මහබෝසතාණෝ ඒ නහින් හා සමග කථාකරන්නානු ආශාසයව පැමිණෙති. කාණරිධ්‍යයෝ දිව්‍යලොකයව හොත් මහබෝසතාණන් හොදක පළමුව නානභවනයව අවුය. එකල්හි මේ හෙමේ වණඩය, ථරුසය, නානපමිද වල කාලන්නව සවිරියයි මහබෝසතාණන් සැහපුණුසැන් දෙදොඩ රැකවල් සිටවූය, සුහාගයෝත් සියලු ගිවාලයවනය පරීක්ෂාකොට ඉකමිත්තෙන් එකා සවුදුයන් අවශෙෂ ගංගාවනුත් පරීක්ෂාකොට මුළුතා නම් ගංගාව පරීක්ෂාකරමින් එමින් සිටියාහා. එකල්හි හෙසාද බ්‍රාහ්මණයාත් ආලම්බනයා කුවෙරොයිවුවිහු දුක සිතන්නේ ආලම්බනයා හුරිදත්ත නම් නාරජ්ජුරුවන්ව

කළාවූ ඒ භූමිදාහකතම් නාරප්ප්‍රරුවන් මිනිස්සයෙකි ලොකයෙන් අමතක
බ්‍රාහ්මණයාට දක්වීමි. ඒ අකුසලකර්මය නිසාය, එතුමන්ට ඒ විපාක
නා කරා නොවී නම් ඊට පළමුකොට මේ යළිත් නම් ගංගාවට යෙදී ඇති
නිසාය, ඒ යළිත් නාරප්ප්‍රරුවන් විසයෙකි මිනිස්සුන්ගේ ඇඟිලි
නම් නාරප්ප්‍රරුවන් විසයෙකි මිනිස්සුන්ගේ ඇඟිලි කරනලද, ඒ අකුසලකර්මය
ඉවසාගෙන දිවයෙකි යවාපියමියි යි කියා, යළිත් නම් ගංගාවෙහි පැමිණි
බාලිසැලි ඉල්ලයෙන් සිටියේය. එතමයෙකි පුත්‍රයෝ එතැනට පැමිණි
නැත්තෝ ඔහුගේ ඒ වචනය අසා, මේ පාපකාරීවූ පුරුෂයා ඊතැනට පැමිණි
පිරිවර දුන්නාවූ මාගේ බැනන්වහන්සේ මැණිකක් නිසා ආදරණීය
වනලද, එසේහෙයින් ඔහුගේ දිවිනසාදෙමයි නානුවින් ඔහුගේ දෙපය
ඇදගෙන දියඇවි යිල්වා ආගාධ ප්‍රඥාවය නැතිකොට මඳක් දෙයක්
ය. ඒ හෙයම් එසල්ලි ඉන එසවිය. නැවතත් ඔහු ඇද දියෙහි ලිහිස්තෙළ
සේ හොයෙක්වර ඒ සුභගයන්වහිසින් දියෙහි යිල්වා පිබාවට පමුණුවා
වැදිබිමුණු ඉඟිමවා කියන්නේ ප්‍රාපප්‍රඥාවය නිරිමෙනි සඳිවැසි ලෝකස්
එසින් දන්නාලද පැහැනීයියෙකි සිරිගාවූ දෙබදුවූ ජලස්නානය කරවා
මේ යළිත් නම් ගංගාවේ දියඇවැද කවර සත්ත්වයක් හා අනුභවකරන්නට
වානස්දුසි බැහැපත්ව කිය, එසල්ලි ඔබට සුභගයෝ කියන්නාහු
බ්‍රාහ්මණය! ලොකාධිපතිවූ මහත්වූ ශක්‍රපිරිවර ඇති සම්
නාරප්ප්‍රරුවෙනුත් වඩන්නේ බ්‍රාහ්මණුවර හාත්පසින් ගිලිහා
පෙණඉරුවෙයෙන් එපා සියලු සත්ත්වයන්ගට හය ඉපදවූයේද, මම ඒ
පනිවූ බ්‍රහ්මරාජ්‍යතම නාරප්ප්‍රරුවන්වහන්සේගේ පුත්‍රයෙමි බමුණ
නම් නාරප්ප්‍රරුවෙන්යයි ලොකවාසී සත්ත්වයෝ දනිති කිය. එසල්ලි
බමුණා සියන්නේ මුතුබු හුදිනා නම් නාරප්ප්‍රරුවන්ගේ බැහැන්ද, ඒ
කෙසින් මාගේ දිවිනොසබන්නේය. මේ ලුන්ගේත් දෙමව්පියන්ගේත්
නිවේන් සිත මෙලොක්කොට ලුන්ගෙන් මාගේ ජීවිතය ඉල්වාගන්නෙමි වී
නම් නාරප්ප්‍රරුවෙන්යයි සිතා මෙසේ කීය. සුභගයෙනි! ඉදින් තෙපි දැ
ශුෂ්ක බැවින් අමරනාම්වූ නාගගස්ප අධිපතිවූ කකිරප්ප්‍රරුවන්වහන්සේගේ
දියණියන්ගේ පුත්‍රවූයැයි තොපගේ ප්‍රියවූ බ්‍රහ්මරාජ්‍යතම නාරප්ප්‍රරුවෝ
ගාක්‍යවූ දිව්‍යකාන්තරාජ්‍යයන් අතරෙන් එක්තරා කෙනෙක්වීනම් කොපෙ
නියෝ! මනුෂ්‍යලෝකයෙහි කාශිකොසල දෙරටට අධිපතිවූ කකිරප්ප්‍රරුවන්
එකල්හේ රූපාඹුත්‍රාප්තවූ දියණිනංගෙන්ගේ වීනම් දෙබදුවූවන්ගේ දරු
ඕසුබුරුව සිටියාවූ කෙනෙක් බමුණන්ගේ දාසයකු දියෙහි ගල
මරන්නට සුදුසු නොවෙති. එසේහෙයින් තොප වැනිවූ උත්තම
යන්ට ඕ ඇදීම කාරණා නොවෙයි. කියා සුභගයන්ගේ විසෙ
උන්කෙරෙමින් වණිතාකොට තමහට ප්‍රතිභදඥාන ඉල්වූයේය. එසල්ලි
ඔබට සුභගයෝ කොල දිසට බමුණ! තෝ මා වඤ්චාකොට මිදෙනි
නොසිතව, තාගේ දිවිනොදෙමියි කියා ඔහු එසින් කළාවූ ක්‍රියාව දැක
කොට කියන්නාහු බ්‍රාහ්මණය! තෝ ගඟකට බඳිදිනෙන සිව පැන් බොන්නට
යළිත් නම් ගංගාවට ආවාවූ එක්මුවකු විදුසුයෙකිය. ඒ විදිනලද්දවූ මුඛ
කරවෙගයෙන් නැගිගන්වනලද්දේ දුරට දිවගෙනගොස් එක් තැනක සුණු
සේය. එසේ සුණුවාවූ මුඛ දුක ආරණ්‍ය සංඛ්‍යාතවූ මහවනයෙහිදී ඉදි
කොටගෙන මස්කඳත් ඇරගෙන සවස්වේලෙහි තිරවුන් සහ කැලිලිහිණියන්

විසින් යළි පිරිහරවූ දෙතලද්දවූ මිහිරිවූ කොවුල්හඬ ඇති ජලනිම්‍රිතවූ තුන්
ගෙහි තවත් බැවින් නිරන්තරයෙන් නිලිගෙන සිටිනාවූ රතිඳුනොවිවත්
විසින් නැවසිනන්නාවූ රම්‍යවූ ජීතාම්බවනයෙන් යුක්තවූ තුදිපුදෙසයක් ඇති
දර්ශනීයස්ථලයෙන් පිඳුවන්වූ සියඹණින් අරළු ගඩුහයෙන් ගැවසිනන්නාවූ තුන
කන්ද තමිනට පෑමිණියෙකිය. ඒ තුන්කන්දුල සිටියාවූ සෑහියෙන් හා යකපරි
වරයෙන් දිලිසෙන්නාවූ ආකාශාව ඇති නාගකන්‍යාවන් විසින් සිරිවරනලද
හිත් බැහැවන්නේ තව ප්‍රකාශව පෙනුණියක්ක. එකල්හි උත්වහන්සේ
ද්ධ තවිත්වහන්සේගේ ආකාශාවයෙන් නාගභවනයට කැඳවාගෙනගොස්
ඉදුකුමා කෙලනකාමියෙන් පිනවා බොහෝ දවසක් උපස්ථාන කළාසේක.
ඒත් උපකාරව සිටියාවූ මාගේ බැහැවහන්සේට මෙසේ නිස්කාරණයේ මිතු
ද්‍රෝහියකු කෙළෙසිය ඒ නා විසින් කරනලද්දවූ මිත්‍රද්‍රෝහ කර්මයාගේ පාප
කර්මයට පෑමිණ සිටියේය, එසේහෙයින් තාගේ දිවි නොගලවමි,
කරා දන් මෙතැනට පැමිණ සිටියේය, එසේහෙයින් තාගේ දිවි නොගලවමි,
ඒ නා දිවි නොගලවමි කියා දන් මෙතැනදීම කපාගෙලමියි කිය. එකල්හි වැදිබමුණා
මේ නාගේ නිය දන් මෙතැනදීම කපාගෙලමියි කිය. එකල්හි වැදිබමුණා
සියන්නේ මේ සුභගයන්ගේ එකාන්තයෙන් මාගේ දිවි නොගලබති, එසේහෙයින්
මෙසේ කියා බොහෝ උපායක් බුන් අතින් ගැලවෙන්නට සුදුසුවන්සේයයි සිතා
නාරණයක් කියන්නේ සුභගයනිනි! මේ ලොකයෙහි බ්‍රාහ්මණයෝ නම් සාර
වේදය, යජුර්වේදය, සාමවේදයයි කියනලද වේදත්‍රය හදාරා වේදමන්ත්‍ර පිරව
ගෙහි සම්පූර්ණය, සියලු සත්ත්වයන් විසින් දෙතලද්දවූ දානය පිළිගන්නට යොග්‍ය
බැවින් දක්ෂිණාර්හය. නිරන්තරයෙන් සිල සමාධිප්‍රඥාදියෙන් හා ඝන
වේදීන්ගේ ගිනිදෙවියාට පූජාකරන්නාහ. එසේහෙයින් මේ තුන්කාරණ
යෙන් බ්‍රාහ්මණයෝ නොවැරිය යුත්තෝය, තොප විසින් බමුණන් මරන්නට
නොපිළිවන් වන්නේය. තෙපි කුමක් කියවිද? ඉදින් යමෙක් බමුණකු මැරූ
යේනම් ඒ තෙමේ නරකයෙහි ඉපිද මහදුක අනුභව කරන්නේයයි කිය.
එසේකළ සුභගයෝ ගංගාවට පැමිණ මොහු නාගභවනයට කෙනෙකුන් ගල්
ගැන්වීවාරු මෙන්වි කළුවකා කාශ්‍යප දන්නෙමි වේදුනි සිතා නාගභවනය
ඉක්මවා කරන් ගල්බැයන් එතන යැන් කියන්නාහු ධතරාෂ්ට්‍ර නම් නාරප්ප්‍ර
රුවන්වහන්සේගේ යම් පුරයෙක් යමුනා නම් ගංගාවෙන් යට පිහිටියේද, යමු
නාවට කුඩුරු කැන පිහිටියාවූ තිමාලය වනය පැහැර සිරිකාරයෙන් සැකසූ
සියසුවිලොකයක් මෙන් හැම්කල්හිම බබළාද, ඒ නාගභවනයෙහි ප්‍රාසා
ශ්‍රේෂ්ඨවූ මාගේ සඛෝදරවූ මල්බැයෝ වසන්නාහ, එහි වසන්නාවූ මල්බැයෝ
ණ විසින් තා එතැනට නෙනසියකළ යමක් කි නම් බමුණ! තව එදවස් උත්
ඩුවත් වස්නේවේද, ඉදින් තා සැඹැවක් කීයෙහි විනම් තාගේදිවි ඇත, ඉදින්
තා බොරු කීයෙහිවිනම් එතැන්හිදීම තාගේ හිස කපමි. මෙසේ ඔබව කියා
මෙවුව අල්වා දම දමා අස්ත්‍ර ෂ පරිහව බැණ හයගන්වමින් ඔහුගේපාණය
වසන්නාවූ චාලිනාදෙරට නෙනසියහ.

එකල්හි දෙරටුපාලවූ හුන්නාවූ කාණාරිට්ඨයෝ මේසේ ආශ්‍රෝපෙනිගිය
බැණ බොටුව අල්වා අදිමින් නෙනගත්නාවූ ඒ බ්‍රාහ්මණයා දැක පෙර නොවූ
සේ සුභගයෙනි! කොවරව, බමුණෝ නම් මහා බ්‍රාහ්මණයාගේ දරු

කවිද, ඉදින් මහාශ්‍රමය දන්නේ නිහඬ මෘගේ දරුවන් මරන්නට සංවේදියි කියා අපගේ සියලු ඤාතිගණයන් සතුටින්නේද, ඔවුන්ගේ ආනුභාව මහත්මය දනිමි කියා (ඒ කාණ්ඩරිට්ඨයන්ම අනුගමනය කරන්නේ මෙසේ ආනුභාව මහත්මය දන්නා බ්‍රාහ්මණයෙක, එසේනොමැත්) මෙසේ කියා පලමු අත්තාගේ ඇවෑමෙන් මෙසේ එව, යාගකාරක බ්‍රාහ්මණයන්ගේ ගුණ පොත කෑමට ලබාදෙන්නේය. ඒ වේදය හා යාගයද අලාභකොට මෙසේ කියා, පුත්‍රයෙන් පරාභවවන්නේය. මෙවුන් බ්‍රාහ්මණයන්ගේ ලාභකොට්ඨාසවේ. මහාශ්‍රාවයි නිහඬ මෘගයන් මරන්නට සමත්වන්නේ නම් මහාශ්‍රාවයන්ගේ සම්පත්තියක් නැත්තේය. එසේනොමැතිව බලුණන්ට අහෝරාත්‍රියක් පතඬියකින් ඔබ පරිභෝග කරන්න

මුව මෑතවැයි කිකල්ගි පසුතැතහය පිණිස සිතුදරවූ තෙමේ මෙසේ
යථාතයක් අසුවා එසි මාය පසු ආදීන් බැද ඔවුන්ගරා පළිතැතහැරි
තිනිදෙවියාටත් පූජාකොට ඉාතිණියන්වත් පූජාකොට මෙසේ
දිවසරාජයෙක්ව උපන්නේවේදයි කිය.

තවද පින්වත්වූ සුභතයෙනි! පංචඛාතංඛාවත් තවුදුන් ගරුතා
කතුන් විසින් කරනලද්දේදුයි නොපි දතුදයි විචාරා මේ කවුරුන්
කොදනිමි. කිකල්ගි තොප දන්නේ කුමක්ද? නොපදන්නේ නම්
කේවේද? අතීතයෙහි අතුතම්වූ ඇවිපන්ලේ ලොම් ඇති බරණැස්
රුවෝ බමුණන් අගින් දිව්‍යලොකයට යන්නට මං විචාරා, ඔවුන් විසින්
ලය වහගට වැද බමුණන්ට යන්කාරකොට තිනිදෙවියාවත් පූජාකරන
වැයි කිකල්ගි ප්‍රතිඥාගති කුතාතවූ සෙයිම්වූවත් ඇරගෙන තිරාලයන්ට ගිය
බමුණන්ට සිවුපයෙන් උපතියාන කිරීමෙන් යන්කාරකොට බමුණන්
කෙනල් වත්කොට තිනිදෙවියාට පූජාකොළේය. එකල්ගි බමුණන්
කොට ඉතිරි කිරි හා දි කුමක්කවසුතුදුයි එව ශ්‍රකල්ගි බමුණන්
දි දෙකින් මද මද කිරක් දුමුතයන්ගි පිලුගංතාවන. මොහෝ කිරි දුම්
ඔහා ගංතොවින. ඒ කිරි ගොස් යම්තැනෙහක රැස්ව මදි පිටිපැත්තේ
සමුදුරහම්විය. මෙසේ ඒ අතුරජ්ජුරුවෝ මෙබඳුවූ යන්කාරකොට
විසින් කියනලද ක්‍රමයෙන් තිනිදෙවියාව පූජාකොට තුන්ත්‍රීාන්ත් දිවා
තිගෝවේදයි මෙසේ මේ අතීත කථාවත් තෙතහැර දක්වා කිය.

තවද පින්වත්වූ සුභතයෙනි! දුස් ශ්‍රකදෙවෙසුන්තේ තෙතාදරු
ඔහන්වූ සාධ්‍යානුභාව ඇති මහත්වූ ශ්‍රතපිරිවර ඇති යම දිව්‍යපුත්‍රයෙක් ඇද්ද,
ඒ දිව්‍යපුත්‍රයාත් පෙර බරණැස්නුවර රජව ඉපද බමුණන් අතින් සැතිපිරිත්
විචාරා, ඔවුන් විසින් තොම ගාතයෙන් තමන්ගේ පාපමල ප්‍රවාතයතෙව දිය
ලොකෑවට ගවයි කිකල්ගි බමුණන්ට මහත්වූ යන්කාර තමාතයතෙව දිය
විසින් කියනලද ඵධියෙන් තොමියාගයකොට ඒ තොමියාගයෙන් තමන්ගේ
පාපමල ප්‍රවාතයකොට ඒ බරණැස් රජ්ජුරුවෝත් දුස් ශ්‍රකදෙවෙසුන්තේ
ලොකයෙහි ශ්‍රකදෙවෙසුතත්ව සෙනාපතිව උපන්තයි මේ අතීතකථාවත්
තෙතහැර දක්වා කිය.

තවද සුභතයෙනි! යම් මේ මහාබ්‍රාහ්මණයකු විසින් මෙලොවත් පරලොවත්
හයිරතී නමිවූ ගංතාවත් හිමාලය පව්තයත් නිපුබ්බතුව පව්තයත් කරනලද්ද,
ඒ මහාබ්‍රාහ්මණයාත් ඉාතිණියන්පතාියෙන් පුතිහාගයෙහි යම්කලෙක ඉාතිණි
මානවකව උපන්තේද, එකල්හි තිනිදෙවියාව පූජාකෙළේය, තිනිදෙවියා
පූජාකොට මහත්වූ යාඛ්‍යානුභාව ඇති මහත්වූ ශ්‍රතපිරිවර ඇති ඉාතිණි දුස්
මෙලොව පරලොව ආදිවූ සියල්ල කෙළේය. එසේතෙතින් මේ බමුණෝ තම
මහත්වූ තෙතිම ඇත්තාහුයයි මේ අතීත කථාවත් තෙතහැර දක්වා කිවුය.

තවද සුභතතනි! තාරජ්ජුරුවන් වතන්ස! යටිකිය දවස බරණැස්නුවර
එක් රජ්ජුරුතෙතෙක් බමුණන් අතින් දෙවිලෝ යන්නට මං විචාරා බමු
ණන්ට සන්කාරසම්මාන කළුදැතවැයි කිකල්ගි බමුණන්ට මහදන් දෙතෙ
ළුවන්තෙන ඔහුගේ දුතයෙයි කුමක් සැදැහැයි විචාරා දෙවියන්වතන්ස! කියල්

දුන්තුය. බමුණන්ට ඉදිරියට අසුවන් තබන්නේ තොදැතෙන්තේයයි කිකල්ගි
එල්ලුණේද ආතතකරවූය. එතතයෙයි උතින් බදතාලද ආතත පිටතාවෝ බමු
ණන්ගේ ආත්‍රාතාවයෙන් වැටී තිමාලය පව්තය, ගිජ්ඣකූටපව්තය, සුදර්ශන
පව්තය, කිරිල පව්තය, කාතතෙරාජපව්තය යනාදි අතෙකාරවූ පව්තවල තියා,
එවැනි මේ පව්තවලින් අතාතවූත් මහත්වූද ඛුඛාවූද යම් පව්ත තෙතෙක් ඇත්
තාම් ඒ සියලු පව්තයෝවත් බමුණන්ගේ ආත්‍රාතාවයෙන් පවතාවූය. එසේතෙ
තින් මේ සියලු පව්තයෝම පෙරාතතකරන්නාවූ බමුණන් විසින් තමන්ට
දිනන් මේ සියලු පව්තවල් බදවා පසුව තමන්ගේ ආත්‍රාතාවයෙන් වඩා පව්ත කළතයි
දානතතියා උතින් බදවා පසුව තමන්ගේ ආත්‍රාතාවයෙන් වඩා පව්ත කළතයි
තුරාතන ආචාතීවරයෝ කියයි කිහ.

තවද ඒ සුභතතමි තාරජ්ජුරුවන්ට කියන්තෝ මැයන්වතන්ස! තුඹ
වහන්ගේ මේ ශ්‍රද්ධය තවරකාරණයෙකින් සඳ්ධය වේද? කවර කාරණයෙකින්
තොවියතැයි ලවතල්ලවේදයි දන්නාසේක්දයි විචාරා තොදතිමි අපිට්ඨයෙති.
කිකල්ගිතුන්ගෙන් ඒ සුභතතන්ට පෙර බමුණන් රැස්තවම දතුව ශ්‍රද්ධා
දීඋ ඇතිවූ තිරාව තොදතුව, තොප තොදන්නාබැවින් මාගෙන් අසවයි කියා
මදුදෝත්පත්තිය කියන්නාහු සුභතතනි! අනුන් වෙදමන්ත්‍ර තදරවන්නාවූ
සත්ව එකුන්ත් තැවේවෙලයිම වේදමන්ත්‍රපිරිවර්තකරන්නාවූ සපතිත්‍රිතවූ ඉාතිණ
තණාවා මේ ලොකයෙහි සවයෝ තොගියහි කියතති, එසේවූ බමුණෙක් එක්දව
තත් පාපවාතකෙරෙමියි කියා තොඛහිව ශ්‍රද්ධයෙන් පැන් ඇරගෙන තවිය
තේ ඇතට දම දමා ජලතානාතකරන්නේය. එකල්හි ඒ බමුණා වෙතේ ජලස්
තාතය කරන්නාහු මහරැළුක් අවුත් ඔහා තෙළා සමුදුරට ඇරගෙනතෙහේ
ලිහුදුබන්කෙළේය, ඒ කාරණය මාණ්ඩාතියා අහා සමුදුර විසින් මාගේ
පුතුවූ ඉාතිණියා ගහා මරනලද්දේයයි සමුදුරට කිපී සමුදුජ්ජලය තොපිතතැයි
උවත රුවෙවයි කියා සස්කෙළේය. ඒ කාරණයෙන් මේ සමුදුය පැන්
තොපිත තැතිව ලවන රස විය, එසේතෙතින් මේ බමුණෝ තම මෙබඳු මහත්වූ
දානුභාව ශ්‍රතියෙන් යුක්තයෝයයි කියා තැවතත් බමුණන් හා යාතය උතුම්
තොව කියන්නාහු සුභතයෙනි! පෙර බමුණන්ව ශ්‍රතුභවතයට පැමිණියාවූ
ශ්‍රකදෙවෙසුතන්වතන්සේට කුසලතෙතුවූ අනුදතිතෙය්‍යවූ බොතෝ බමුණෝ
ලොව්තෙළෙහි විද්‍යමානතය. දුනුත් ඉාතිණියෝ පුවි දතිණ පස්විය උත්
තරයයි කියනලද සතර දික්හි විද්‍යමානවන්නාහ, ඒ වාතව තාඛ්‍යතවූ ශ්‍රක
දෙවෙසුතන්වතන්සේට මහත්වූ ප්‍රීතිතොමහස් එළවන්නාතුය, එසේතෙතින්
සැමකල්හි බමුණෝ තම අනුපුද්ගලයෝයයි බමුණනුත් යාතයන් වතිතා
තොට කිවුය.

ඒ තාණාරිට්ඨයන්ගේ සියලු කථා අහා මහබෝසතාණන්ව ගිලානුප
ස්ථානයට ආවාවූ බොතෝ තාතයෝ ඇත්තක්ම කියන්නේයයි මිථ්‍යාදෘෂ්ටි
තේතාවූ ආචාරතට පැමිණියාතුය, එකල්හි මහබෝසතාණෝ ගිලාන තෙතය
සේ වැදතොත් තැතැත්තෝ ඒ තාණාරිට්ඨයන්ගේ සියලු කථාප්‍රවතිය
ආතුය, තාතයෝත් ගොස් මහබෝසතාණන්ව එපවත් දන්වූහ.

ඉක්බිත්තෙහි මහබෝසතාණෝ සිතන්නෝ මේ කාණාරිට්ඨවෘ විරිය මාගීය වණ්ණනාකෙරෙති, එසේහෙයින් උත්තේ වාදය මිද කාණෙහි ඉඳ දැහැටි සෙරෙමිනි ඒ මහබෝතාණෝ යහතින් නැඹිට සිතාගත්තේ කැරසි ශක්‍රදෙවෙකු ලීලායෙන් ධම්මත මසකයෙහි වැඩසිට අරිට්ඨයෙනි! පසිණ්ඩිත්තවා කාණාරිට්ඨයනුත් සම්පයට කැඳවා අරිට්ඨයෙනි! ඔබ ඇසක් කියා වේදයන්යායෙන් ඉගැන්වෙයි ලෝවැස්සන් එසේ නොවේ, ඉන් සැබෑ ලොකොත්තරික නොම එලවන්නිය, ඒ තොපගේ වේදයන්හි ඇත්තේ බලවත් කියා යානවාදහෙයිනුත් ඔබ මහබෝතාණෝ, ඉන් කිවිනුත්, මල කාණාරිට්ඨයෙනි! මේ වේදමන්ත්‍ර නැඹිදීම නම් මිනිසුන්ගේ ජරා සඩ්ඛාතවූ කුශල ශ්‍රාවණය වන්නේය. මේ වේදමන්ත්‍ර නම් මිනිසුන්ගේ ව්‍යාධි සඩ්ඛාතවූ කුශල ශ්‍රාවණය වන්නේය. මේ වේදමන්ත්‍ර නැඹිදීම නම් මිනිසුන්ගේ මරණ සඩ්ඛාතවූ කුශල ශ්‍රාවණය වන්නේය. අතුනවූ තමා මිනිසුන්ගේ ඒ වේදමන්ත්‍ර නැඹිදීම නම් මිනිසුන්ගේ ජරා සඩ්ඛාතවූ කුශල ශ්‍රාවණය වන්නේය. මේ වේදමන්ත්‍ර නැඹිදීම නම් මිනිසුන්ගේ ව්‍යාධි සඩ්ඛාතවූ කුශල ශ්‍රාවණය වන්නේය. මේ වේදමන්ත්‍ර නැඹිදීම නම් මිනිසුන්ගේ මරණ සඩ්ඛාතවූ කුශල ශ්‍රාවණය වන්නේය. මේ

සච්ච අරිට්ඨයෙනි! මේ ලෝකයෙහි ජීවිතාර්ථවූ සම්මත් මිථ්‍යාත්වයන් දෙකක් මහාබ්‍රහ්මයා සියලු ලොකවාසී සත්වයන් මැඩපවත්නේය. සියලු ලොකවාසී සත්වයන් ඔහු විසින් මවුහලද්දහි කියති නැවත එම මහාබ්‍රහ්මයා ද මියැදී යන්නේය. සුජාකරහ්හේවිහම් ඒ මහාබ්‍රහ්මයා සියල්ලවුන් මැඩපවත්නේ කල් තුබෙන්නියා පෙමේ සත්වයිහු සිටා අනික් කෙනකුත් දකින් නොකරනලද්දේ සත්‍ය විසින්ම මවනලද යිනිදෙවියාව නම්වන්නේය, ඒ ඉදින් වැන්දේ නමුත් නොවැන්දේ නම් වන්නේය, මෙසින් කොත ඒ ඒ ඒ

ඛෙදිද? ඉදින් අරිට්ඨයෙනි! මහාබ්‍රහ්මයා නෙමේ මේ ලොව ඇතිවෙන්නේ
ඒකපුද්ගල සත්වයෝ බ්‍රහ්මයා නිසා ඇතිවූහුමය යි මිථ්‍යාවූ
සඳහේදී දහඅකුසල ධර්මයකුත් ඇතිවෙලේය, එසේහෙයින් මේ ලොව
ශබ්ද කියමිය නවද අරිට්ඨයෙනි! පණ්ඩි පලඟැටියත් හා තමන් ඉපදීමට
මෑතිමිදුරුවන් ආදීවූ සූදුපාණින් මරා ලොකයෙහි සත්වයෝ ඉපදිත්
බොජ රාජාවාසිවූ ඛොහෝ සත්වයන්ගේ අතහැර වචනයේ අතහැර
ඇවුත් විසින් අධර්ම ධර්මයෙහැයි විරුද්ධකොට ගන්නාලදී එසේහෙයින්
කාමභෝජ රාජ වාසිවූ සත්වයනුත් හොපයේ බ්‍රාහ්මයා මැවීමයි කියන්නේ

මේසේ මහඛෝසත්තාණෝ කාණගෝරිඤ්ඤන්ට වෙදමන්ත්‍රාදිය ඉගැන්වූ
නොමනසිකාර නොයෙක් පරිද්දෙන් කියා නැවතත් ප්‍රාණඝාතාදියෙහි
ලොකොත්පත්තිය වෙනම මහවනයෙහි මියලිද්දෙ ත්‍රාස්සිවස් අදිදෙණ්ඩ
භික්ෂු මැණික් රත්තරිදි ඛනඛාන්‍යාදිය නොසිතින් ඇතිවේද? මේ වනුකුරු
අවිද්‍යානීවරණ දිව්‍යලොකයෙහිදී කැමැයි කැමැති වස්තු සාධාරණවූ
අජරාමර කරන්නටත් ශාන්තසමාහස කෙසේ සම්පාදිවේද? එසේහෙයින්
ණන්ගේ බස්නම් සත්‍යකාරයෙන්ම අසඤ්ඤත්තේය. තවද අරිට්ඨයෙනි!
මේ බමුණෝ නම් කෙරෝපිකයහ, වංචාකූර ඇත්තාහ, නිස්සාරයහ,
එබඳුවූ ගුණඇති ඒ බමුණෝ අඳුනවූ ලෝවැස්සන් වංචාකොට පෝෂණය
කෙන හෙයිනි! තොපි යිනි හැරෙනෙන යිතිදෙවියාටත් පූජාකරව,
වසතුදෙවි මෙසේ කරනලද වන්නිහෝමයෙන් හා සමපත්ති දහනයෙන් ඔබට
මසතුකාම කෙලෙසකාමයන්ලැබ සුඛිතබුද්ධිතවන්නේයයි මෙසේ අනෙකානුසාර
ඒසිතුරු කාරණයෙන් නොයෙක්දෑකියා සත්වයන් මිථ්‍යාදෘෂ්ටියන්වන්නාහ

නවද අරිට්ඨයෙනි! මේ බ්‍රාහ්මණයෝ රජසුවරජ මහඇසේයක් වෙන
ශ්‍රියාල්ලෙව වැද ඒ ශාලාශ්‍රයෙහිදී රාජරාජ මහාමාත්‍යාදීන්ට බිඳිතුරු
කාරණ කියා ඔවුන්ගේ සොස් හා දැළිරුවුල් හා අස්නියත් කපා වේදෙන්
නුය නිසා මේ මේ දෑසවයුතුගයි කියන්නාහු වෙදයෙන් ඒ රාජරාජ මහණ්,
කාදීන් සන්තක ධනය නොයෙක් පරිද්දෙන් නසන්නාහුය. තවද අරිට්ඨ
යෙනි! ඒ බ්‍රාහ්මණයෝ නපුටු සමූහයා විසින් තනිතැනෙහදී වටලනුත් බිය
බිහුණකු මෙන් බොහෝදෙන එක්ව එක් ප්‍රධාන පුරුෂයකු වටලාගෙන
අනෙකප්‍රකාරවූ කුහකකම්කොට යාගවණ්ණාඝිරීමෙන් වංචාකොට බඳුන්
හෙතුවූ අනෙකප්‍රකාරවූ උතුම්වූ රසමසුවුලෙන් සුක්තවූ භොජනය අනුභව
හොට ඉක්බිත්තෙන් ඔහු ඉසසේ කපා මිටුකොට යිතිහල්ලෙයින් විවිත්
ලොට යාගාවාටයට ගෙනයන්නාහ, මෙසේ ඒ ප්‍රධාන පුරුෂයා තොසෝ
බමුණන් විසින් එක්වගෙන තනිකොට වංචාකරනලද්දේ නැවත ඒ බමුණෝ
ඒ ඒ දඩුවම් හා එක්කොටගෙන යොදු නොයෙක් කාරණා කියා ඔහු සත්
තන විද්‍යාවාහවූ ඛනය පැහැරගෙන ඔහු පළඹූ නුදුවූ දිව්‍යලෝකය වණ්ඩ
හෝ යිතිදෙවියාම පූජාකිරීමෙන් හා යාගකිරීමෙන් මෙබඳුවූ දිව්‍යලෝක
ඉපිද අජරාමරභාවයි කියා ඔහුගේ සිත සතුටුකරන්නාහ, තවද අරිට්ඨ
යෙනි! මේ බ්‍රාහ්මණයෝ රජදරුවන් විසින් මේපෙස් මේපෙස් අයපවූ

කුමුදිති කියොයාගරනලද රාජපුරුෂයන් මෙන් ශාසනකරන්නාවූ පුරුෂයා
කෙස්කුට නොයෙක් කාරණා කියා ශාසනිවම ලා පැහැරගන්නාහ,
ඒසේහෙයින් මේ බමුණෝ නම් නොමදකරවූ වරගන්නාවූ රාජපුරුෂයන් හා
උග්‍ර බිදීම් මංපෙහෙරිම් ආදීවූ නොරකම්කොට ජීවත්වන්නාවූ නොරුන් හා
සමානය. නොකළමනා කායික කර්තෘයෙහින් වධයට කියිහාය, යාගකරන්
බමුණ් සන්තක වස්තුව නොයෙක් පරිද්දෙන් පැහැරගෙන යාගකොට ඒ
සත්වයන් දිව්‍යලෝකයට නොපමුණුවා නරකාදීවූ අසර අපායට පමුණුවන
හෙයින් අසත්පුරුෂයහ, එසේහෙයින් මල අරිට්ඨයෙනි! මේ ලොකයෙහි
මෙබදුවූ අසත්පුරුෂ ගුණඇති පවිටුවූ නොර බමුණන් නොමිරහසල මරන්
නන් කවුරුන්ද?

නවද අරිට්ඨයෙනි! බමුණන් කියන්නාවූ මේ නොරුවකුත් අසාමලව,
බ්‍රාහ්මණයෝ යාගසාධකයෙහි මහත්වූ කැලලියක් ඉදුවා මේ තෙමේ ශක්‍ර
දේවේන්ද්‍රයාගේ දක්ෂිණ බාහුවයයි කියා ඒ කැලලිය කපා පොලුගසන්නාහ,
ඒසේ කැලලිය කැපීමෙන් ශක්‍රදේවේන්ද්‍රයන්ගේ අත කැපී යන්නේය යන
ඒසේ බමුණන්ගේ වචනය සත්‍යවිකම් ශක්‍රදේවේන්ද්‍රයෝ අතකොවූ කැනැත්
මේ බමුණන්ගේ බාහුබලයෙන් අසුරයන් හා යුද්ධකොට කෙසේනම් ජවතෙන් ජයගන්
ඒද? එසේහෙයින් බමුණන්ගේ බස් නොරුකීයාව සිතව, තවද ඒ ශක්‍ර
දේවේන්ද්‍රයෝ නුසුන්නාවූ මාතු ඇත්තාහ, අනෘසෙඛයන් විසින් නෘෂලිය
නොඇස්නාහ, මහත්වූ උත්සාහවූ කුසලානුභාවයෙන් යුක්තයහ, එසේ
හෙයින් බමුණන්ගේ මේ වේදමන්ත්‍රයෝ නම් ලොකයෙහි දුෂ්ට ප්‍රත්‍යක්ෂවූ
වචන කොඛාශයෝ වන්නාහ, ඒ තුච්ඡවූ වේදමන්ත්‍රයන් හා යුක්තවූ බමු
ණන් කිම්ඵලවූ වචන ඇත්තාහුය.

නවද අරිට්ඨයෙනි! කාලගිරි පර්වතය, හිමාලය පර්වතය, ගිජ්ඣකූට
පර්වතය, සුදර්ශන පර්වතය, නිසභ පර්වතය, කාකතෙරු පර්වතය, යන මේ පර්වත
යෝන් අතරවූ මහාපර්වතයෝත් යාගකරන්නාවූ බමුණන් විසින් ආකාශවිමා
යෙන් ඔදවනලද පර්වතයෝයයි යම් මේ වචනයක් කියවිනම් අපවිසින් දත්
කාලද මේ පර්වතයෝ නියවලයහ, එකඝනයහ, ශෛලමය, උළින්බඳනාලද
ආඝන සඞ්ඛ්‍යාතවූ පර්වතයෝ වලිකයෝය, එකඝන නොවෙති, ශෛලමය
නොවෙති, එසේහෙයින් උළින් බඳනාලද ආඝනයෝ කර්ශාමකින් පරිත
යෝ වන්නාහ, අයලොහ, තාම්‍රලොහ, කන්සලොහ, බට්ටලොහ, කාරතුව
ලොහත් නොවන්නාහ, යාගසාරඥ බ්‍රාහ්මණයෝ යාග වණ්ණාකරන්නාහු
වරුණ්ස රජපුරුවන් යාගසාරඥ බ්‍රාහ්මණයන් ඉදිනා පිණිස උළින් බඳවන
ලද අසුන් බ්‍රාහ්මණයන්ගේ ආනුභාවයෙන් ක්‍රමයෙන් වැඩි පර්වත කියෝයයි
කිය නවද වේදමන්ත්‍ර ගදරන්නාවූ තපනිශ්‍රිතවූ යාවකයෝයිවූ මන්ත්‍රයෙන්
සුක්තවූ බ්‍රාහ්මණයා සඳුදුතිරයෙහි සිව ඇඟව පැන් දම්දෙන කාලා කැනැත්
ගවුන් සඳුදුයෙන් රුකුළ අවුත් ගඟාතෙනගොස් මුහුදුබත් කෙළේයයි එබස
අප බ්‍රාහ්මයා සිපි මාගේ දරුවන් මේ සඳුදුයෙන් නස්කට කාරණ කව
ද්දැ? එසේහෙයින් මේ සඳුදුජලය අන්‍ය පක්ෂයන්ට නිෂ්ඵලයෝජනව ලබ්ධ
රූප වේවයි කියා සැකෙළේයයි බමුණන් කියන්නාවූ මේ වචනය ඉදින්
සත්‍යවිනම් සම්පූර්ණකොට උගන්නාලද වේදමන්ත්‍ර ඇති බමුණන් දකසක්

දෙනා මින්තු විරුවමින් සිටියවුන් ගංගොජ්ලය ඇදලෙන බොන් තනතුරු
බ්‍රාහ්මණයන් දහසක්දෙනා කරකවා යවලා ජීවතෙකුවට පළිගන්නට
සමවිටු ගංගාජ්ලය ලවහරන නුවූයේ කුමක්නිසාද? එකබඳිනතු තනතු
හෙයින් සඳුදුජ්ලය ලවහරනවූයේ කුමක්නිසාද? සඳුදුජ්ලය
ලවහ රහකොට ගන්නට සමවිද? එසේහෙයින් බඳිණන්නේ මහසේ සුවිසර
සකිසෙක්වත් හරියෙක්වත් නැති නියාව මින්ම දතුව.

තවද මනුෂ්‍යලොකයෙහි ලිංපොකුණු කණින්නාවූ මනුෂ්‍යයෝ බහින්ට
කුසල් නිසා මොහෝසේ ඒ ඒ තැන ලිං පොකුණු කැණුවි ඒ ලිං පොකුණු
ආදියෙහි බඳිණේ වැටී මොහෝසේ මියන්නාහ. එසේහෙයින් ඒ ලිං පොකුණු
පොකුණු ආදියෙහි ජලයෝත් ලවහරස වුවමනා නොවේද? මහණෙනි
යෙනි! ප්‍රථම සත්ප්‍රයෙහි කවුරුහවුරුන්ට භාග්‍යවතාණන් වහන්සේ
සත්ත්වයා නැත්තේය. පසුව මැරුවිය සමාපන්න වෙහෙයින් දෙවුවිහෙනි නම්වූ
එසමයෙහි සවයෝ මනොමයව උපන්නාහ. විධාකයම මනුෂ්‍යයා ඉදිරිවූ
යන මේ කාරණයෙනුත් ජාතියෙන් ශවත්වූ කිසිවෙක් නම් නැත්තේය, එසේ
යෙහි සත්ත්‍රිය බ්‍රාහ්මණාදිවූ වාතුවණ්ණ විභාගයකුත් නැත්තේය, එසේ
බ්‍රාහ්මණයෝම ජාතියෙන්ශ්‍රේෂ්ඨයෝය අවශෙෂයෝ ජාතියෙන් නීචයෝය,
යම් බසක් බඳිණේ කියත්නම් ඒ බස අහුනවන්නේය,

මෙසේ සත්ත්‍රියාදී විභාගයක් නැතිව පවත්නාවූ මේ ලොකයෙහි
පුරාතන ප්‍රවෘත්තිය හැර පසුව තමන් විසින් සිතුසිතු ලෙස කරනලද
ක්ෂත්‍රියවන්හේ වශයෙන් සත්ත්‍රිය බ්‍රාහ්මණයෙක්නම් ලොකයෙහි සවිකාරයෙන්
නැත්තේය, එසේහෙයින් කියලු බඳිණේ සිංහ ව්‍යාඝ්‍රාදිවූ තිරශ්චනයන්ට
වඩා හීනයෝය' මේ බඳිණන්හේ මනුෂ්‍යත්වය නම් ගවමහිෂාදින්හේ
යුත්තේය, කුමක් නිසාද? ඒ බඳිණන් නුවණ නැති බැවින් හෙවින්
සවඛන් අනිසොඛ, බඳිණන්හේ අනිසොකැයි හෙරින් හා සමානය, ජරා
සමිසොවන්නේය, ප්‍රඥයෙන් හා ශෛරේශ්‍යයෙන් පුරුෂවයක් නැති බැවින්
මනුෂ්‍යයන් තබා තිරශ්චනවූ සිංහාදින්ලවත් ශවත්ව සිටිහෙයින් බඳිණේ හා
හෙරින් හා සමානයෝමය.

තවද අරිට්ඨයෙනි! ඉදින් මහාබ්‍රාහ්මයා දුන්බැවින් රජදරුවෝම ඉදි
පොළොව ජයහෙන තමන් හා එක්ව ජීවස්වන්නාවූ අමාත්‍යයන්හෙන් සුත්
හයෝ තම තමන්කිවා කරන්නාවූ පෂිත් ඇත්තෝවීනම් එසේකල්හි රජු
රුවන්ව පසින් හා සමග යුඛකොට රාජ්‍යයදියයුතුනම් නොවෙයි, රජදරුවෝ
බැවින් ඒ රජදරුවන්හේ ප්‍රජාව නිරනතරයෙන් සැප විඳිනාහ, යම් හෙය
කින් රජදරුවෝ උදකලාවම සතුරන් ජයනාහිකි, එන්හේ ප්‍රජාව යුඛකොට
කොට නිරනතරයෙන් සැපවිඳිකි යන්නෙක් නැද්ද, එසේ හෙයිනුත් බ්‍රා
හ්මණයන්හේ බස් අහුනවන්නේය. තවද අරිට්ඨයෙනි! රාජනීතිය හා වේද
මන්ත්‍රය තමන්හේ ආඥයෙන් හා අභිප්‍රාව පරිද්දෙන් මෙම කවයුතුයයි රජ
දරුවන් හා බඳිණන් විසින් පවත්වනලද බැවින් අධිඥෙන් මේ දෙකම ත
වන්නේය, රාජධානියෙහි අට රජදරුවෝත් වෙදමන්ත්‍රයෙහි අට බඳිණෝත්
නිණ්ඨයකොට ගතකොහි ආඥවශයෙන්ම යන්නාහු මිදුකාරවූ අර්ථයම විඳුර

ණ්ඩිය ආදිවූ වතුදණ්ඩෝවූහ, තමන් තමන් විසින් කරකලද ක්‍රියා විශෙෂ
සහිත ඒ ඒ සත්ත්‍රයන් අතරෙන් සමකර කෙනෙක් සත්‍රියවූහ. සමකර
සහිතයන් බ්‍රාහ්මණවූහ, සමකර කෙනෙක් වෛශ්‍යවූහ, සමකර කෙනෙක්
ආදියහි මේ විභාගය නුවණැත්තෝ කියති. එසේහෙයින් බ්‍රාහ්මණයෝම
ශ්‍රේෂ්ඨයෝය යන මේ වචනය අසත්‍යවන්නේය.

තවද අරිට්ඨයෙනි! ඉදින් මහාබ්‍රාහ්මයා විසින් බ්‍රාහ්මණයන්ටම වේද
මන්ත්‍රය දෙකෙලද්දේවිනම් සෙස්සන්ට නොදෙකලද්දේවිනම් වණ්ණාලපුත්‍රවූ
සන්තු පිරුවෙන බැතැබැත්තවුන්හේ ඉස හත්තඛඩ්ඩ නොපැලෙන්නේ ඇයිද?
සමණයෙහින් ශ්‍රේෂ්ඨ හේ නොපැලේද? එසේහෙයින් මේ බඳිණන් විසින්
තන්ත්‍රවේදය ප්‍රගීත මන්ත්‍ර කරනලද්දේය, ඒ පුරාතන බඳිණන්හේ බොහෝ
නේ බව ප්‍රකාශ නොකරන්නාහු තමන්හේම තුණ විභාගකරන්නෝ නම්
ත්‍රාති, තවද මේ වෙදමන්ත්‍ර නම් මුසාවාදයෙන්ම සිතා කරනලද්දේය. ලාභ
සකි සිදුවූ බ්‍රාහ්මණයන් විදසමාන වසතුයෙහැයි උගන්නාලද්දවූ වෙද මන්
ත්‍ර සෙතු සිදුවූ බිලියස්සෙන් ගලවාලිය නොහැක්කේය, කාවසාරක බ්‍රාහ්
මණෝ තමන් සිතනු කැමැත්තෝ විනම් ඒ දෙය බොරුයෙන් නොතා බඳ
මණ, එසේහෙයින් කාවසාරක බ්‍රාහ්මණයන්හේ බස් අනුවයන්හේ ඒ
අඥයන්හේ ප්‍රපිරිගුහ්‍යයෙහි පිහිටිහෙයින් අඥනවූ සත්තිරෝ තමන්
සුවිණ දෙනොයින් ඒ වෙදමන්ත්‍රය ඇත්තෙසැයි අදහාගන්නාහ. තවද
අරිට්ඨයෙනි! ඉතාහයන් වහාහ්‍රයන් දිවියන් ආදිවූ ශක්තිසම්පන්න සත්වයන්
හේ සම පුරුෂත්වයෙක් ඇත්නම් ඒ පුරුෂත්වය බඳිණන්ට නැත්තේය, ශක්ති
හේ සුක්ක ගැල් සිමෙන් සැහෙ නොපෙනෙන්නාවූ මාර්ගයක් මෙන් දැන
ගත නොහැත්තාහ

තවද අරිට්ඨයෙනි! රාජනීතියත් වෙදමන්ත්‍රයත් ශබ්දවි හෙයින් සමාන
වන්නේය, කුමක්නිසාද? බ්‍රාහ්මණයෝම ශ්‍රේෂ්ඨයෝය, අනාවූ සත්ත්‍රියාදි
වූවන් හීනයෝයයි බඳිණෝ කියන්නාහ, එසේහෙයින් ලාභය, අලාභය,
අයස, යශස, නිහුය, ප්‍රශංසාය, සුඛය, දුඃඛය, යන මේ අවලොකධර්මය
සත්ත්‍රිය බ්‍රාහ්මණාදිවූ වතුවිණ්ණයන්හේ සවභාවධර්මයෙක, අවලොකධර්මයෙන්
මුසාවිමුක්තවූ එසඳ සත්ත්‍රයෙක් නම් නැත්තේය, එසේහෙයින් බ්‍රාහ්මණයෝ
මුසාධාරණවූ ලොකධර්මයෙන් නොමිදී සිට අපි හැම ශ්‍රේෂ්ඨයම්හයි නැත්
තන් කියන්නාහ තවද අරිට්ඨයෙනි! මේ මනුෂ්‍යලොකයෙහි බොහෝ
දෙනෝ ධන ධාන්‍යාදිය නිසා අනෙකප්‍රකාරවූ කම්මාන්තයන් කෙරෙද්ද,
ඵවද්දෙන්ම පොළෝ නෙලෙයි බොහෝ බ්‍රාහ්මණයෝත් කාම භොගය
දිවූ කම්මාන්ත බොහෝසේ කරන්නාහ. එසේහෙයින් මේ බ්‍රාහ්මණයෝ
නොවේන් හා සමවන්නාහ තවද නිරනතරයෙන් කම්මාන්ත කිරීමෙහි උත්සාහ
වත්ව පංචකාමභෝග්‍යතාවයෙන් යුක්තවූවාහ පොළෝතෙලෙහි විදසමානවූ
කම්භොරක්ෂණාදිවූ සියලු කම්මාන්ත කරන්නාහුද, එසේහෙයින් මිල, අරිට්ඨ
සෙනි! ඒ අඥනවූ අඛවූ මොඝිවූ බ්‍රාහ්මණයෝ බ්‍රාහ්මණධර්මයෙන් දුරින්
දුරුවන්නාහ, පුරාතනවූ බ්‍රාහ්මණධර්මය දැන් සුනඛයන් කෙරෙහි පෙකෙන්
නේය, (ඝනාදීන් අඛෙහාත්‍රපඥකයෙහි කියනලද ක්‍රමයෙන්ම දතයුතු
වෙයි,) මෙසේ මහබෝසතාණෝ ඒ භාණ්ඩාරිට්ඨයන්හේ මිථ්‍යාවාදයන් බිඳ

තවත්මේ වාදයෙහි පිහිටුවූහ. ඒ මහබෝසතාණන්මේ බමිතයා අස. පසේ පසේක් සොමිනසට පැමිණියාහ. මහබෝසතාණෝ, මෙතෙද මුන්නිසේ ආශ්‍රය පරිහව පමණකුත්කාලතොදී නානාභවනයෙන් මිදුන්කොට දෙතිස් ලෝකයෙහි ලැවූහ

සාගර බ්‍රහ්මදත්ත රජ්ජුරුවෝත් පළමු තමන් තියෙන්තු ගිය නොසිස්මවා සත්‍ය අමෘත පාමුල සඛ්‍යානුවූ වතුරස්සියි කොටගෙන් වරනාලදුව තපස්වීම සිටි පියරජ්ජුරුවන් සැමපසට සියන මහසෙනඟ ඔසිලණ්වන් හා බුන්නණ්වන් දක්නට යෙමිසි නානාභවනයෙහි මෙරෙළිවා මහත්වූ ශ්‍රී සෞඛ්‍යයෙන් යළිහා තමවූ නානාභවනයෙහි උවනාඬි ඒ රාජ පාත්‍රී වින්මේ පත්සලට නික්ඛිණාහුය. ඒ බොධිසත්වයන්මේ අවසෙසවූ පිරිසත් හා දෙමවුපියන්ට බොධිසත්වයන් පසුපස්සේ නික්ඛිණාහ.

තවද සාගර බ්‍රහ්මදත්ත රජ්ජුරුවෝ මහබෝසතාණන් බෙහෙ පසේ පිරිවරා මහත්වූ ශ්‍රී විභූතීන් හා උතුමවූ රූපසොභාසෙන් සුක්තවූ නානාවන්නවුන් ඇදිනගන නොසී පියරජ්ජුරුවන් අතින් සුක්තවූ සෙසේ විවාලහ. රාජතපස්වීන් වහන්ස! මාවෙර, පණවෙර, මිණිමුත්තු ගසමින් පිබමින් රාජොත්තමවූ ඒ රජ්ජුරුවන් කතුකරවමින් පටන් ගියේ අය වැදිරියේ නික්ඛිණාහ, මොවුහු කවුරුන්මේ කතුවූකරවමින් පටන් ගියේද? ඔබන්නෙද? ඔබ්ලන්නාවූ විදුලියක් මෙන් ඔබය බබලවන්නේය, එබඳුවූ ඔබය කාගේ ඔබයෙක්ද? සිහවුරු බැඳ සිටින හා හිඳබ අතවගෙන කවුරු එළිලා යුබඝනාබඩවූ තරුණ පුරුෂයකුමෙන් මහත්වූ ශ්‍රී විභූතීන් බබලන්නාවූ සිය එන්නාහ, මෙබඳුවූ පින්වත් මහිමගුණයෙන් යුක්තව එන්නාවූ ඔ කවුරුද? උදුනෙහි ලා කකියවනලද වාම්කර සඛණ්ඩයක් වැනිවූද ඇවිලෙන්නාවූ සිත රතුරු රැසක් වැනිවූද පුහාසනිවූ ඔබය ලකිරු ඔබලක්මෙන් බබලන්නාද, මෙබඳුවූ රූපශ්‍රීන් දිලියෙමින් එන්නාවූ ඔ කෙබඳුකෙනෙක්ද? තවද තපස් වින්වහන්ස! ශ්‍රීන්සලුවූ කුඛාභොගයෙන් යුක්තකොට සරඹනලද ජාඹෝනද සඛණ්ඩමයවූ මේ ඛවලාතපත්‍රය කාගේද? මෙබඳුවූ ඛවලාතපත්‍රයෙන් යුක්ත රන්මිත් වලක්වමින් මහත්වූ ශ්‍රී විභූතියෙන් දිලියෙමින් එන්නාවූ ඔ කෙසේවූ තෙනෙක්ද? තවද තපස්වීන්වහන්ස! ඇඟයෙහි රන්මිටි කිදුවාගෙන උතුමවූ වල්ලූනා වන් ගෙන තෙල එන්නාවූ උත්තම පුරුෂයාගේ මස්සකායට අනවරතයෙන් සලන්නාහ, මෙබදු වාම්කර සල්ව සල්වා එන්නාවූ ඔ කෙසේවූ තෙනෙක්ද? සරීරත්තයෙන් විවිත්තවූ තපතීය සඛණ්ඩයෙන් හා අනෙකප්‍රකාරවූ මාණිය යෙන් භාණිතා කරනලද මිටි ඇති මැදුවූ මොණරපිල් කලඹයේ තෙල එන්නාවූ මහාපුරුෂයාගේ ඔබය දැලයෙහි සලන්නාහ මෙබදුවූ ඉසුරුවිජ්ජාවා පයන් සල්ව සල්වා එන්නාවූ මොහු කවුරුද? දිලියෙන්නාවූ කිකිරුගුරුසුද් හා සමානවූ උදුනෙහිලා කකියවනලද වාම්කර සඛණ්ඩමයවූ ශ්‍රීන්සලුවූ කුඛා ලාභරණයෝ දෙදෙන තෙල එන්නාවූ මහොත්තමයාගේ ඔබය දෙයින් නාවූ මොහු කවුරුද? තවද තපස්වීන් වහන්ස! ශ්‍රීනිදුවූ මොලොක්වූ නානා

සම්පූර්ණ සොඬකලාපය පවතින් පහරණලද්දේ නිදුවූ අහසින් කැඩි වැටුලියක් තුණ්ඩු කලේ සෙළවර හොඬවන්නේය, මෙබඳුවූ සොඬකලාපයෙන් යුක්තව එන්නාවූ ශ්‍රී කවුරුද? තවද මේ එන්නාවූ පින්වත්තුගේ දිඟුසුළුල්ලිදුවන් ඇස්වල ඔබය විශෙෂයෙන් හොබනේය. විකාල නෙත ඇති මොහු කවුරුද? දුල් ඔබය දැවැන්තවූ රන්කැඩපතක් හා සමානවූ මේ පෙම්බර මුහුණ දිදිලීන් ඔප්නගලද රන්කැඩපතක් හා සමානවූ මේ පෙම්බර මුහුණ කවුද? තවද ඔබයෙහි පිහිටියාවූ පිරිසුදුවූ සක්කැබලි පෑහෙයක් හ, මෙබවූද? නොදැකැකුළු සමානවූද හෙල්මැලි නැකුළු හා සමානවූද දන්ත පංක්තිය සකාරන්නාවූ මේ පින්වත්තුගේ ඔබය හොබවන්නාහ. මෙබඳුවූ දන්තපංක්තීන් හොබනාවූ මොහු කවුරුද? ලාභාරහයෙන් පුරවනලද ශ්‍රීන්පුම්බැඳක් හා සමානවූ සැපසේ වැඩුණාවූ මේ අතුල්ලල පතුල්තල ශ්‍රීන්සුළුල්ලක් හා සමානවූ අඩරසුළුලයෙන් යුක්තවූ මේ උභයතම කාගේද? ඉණඵලයක් හා සමානවූ අඩරසුළුලයෙන් යුක්තවූ මේ උභයතම සුරුංගා දිවාභාගයෙහි සූර්යමණ්ඩලයක් මෙන් බබලමින් එන්නේය, මෙබඳු ශ්‍රීන්පුම්පෙහි වැනි අතුල්පතුල් හා අඩරපල්ලවයෙන් ශොභාමිත්ව එන්නාවූ ශ්‍රී කවුරුද? වසන්තකාලයෙහි හිමාලය වනයේ ආහසිව මුල දක්වා පැළී පිපී ඇති මහසල්රුක්ක් මෙන් ඛවලවූ උතුරාසළුවක් පොරවා අසුර ශ්‍රීනවූ ශ්‍රී ඇති මහසල්රුක්ක් මෙන් ඛවලවූ උතුරාසළුවක් පොරවා අසුර ඉන්ද්‍රියොම ප්‍රශ්නෙහා එන්නාවූ ඉඹු දෙවෙහුයා මෙන් සියලු දිස් බබළුව

එකවිසෙකි දෙවවුපියෝනම් දැන් බුඩොදන රජ්ජුරුවෝ ය. මොළියදෙවිය, යොකාද බ්‍රාහ්මණියාකම් දෙවදහකසහවිරයෝය, මොරදේශාධිපති ආනඳසඤ්ඤවිරයෝය, අච්චිබිනම් උත්පලවණ්ණී මහාසඤ්ඤිය, මිදුරුරජ්ජුරුවන් ශාකිපුත්‍ර සඤ්ඤවිරයෝය, සුභද්‍රයෝ නම් මහාමෙඝදේවලඝාතක සඤ්ඤවිරයෝය, කාණාරිට්ඨයෝ නම් පුනාභඛත්ත නම් ලිච්ඡවිපුත්‍රයන්, එමෙයේම සඤ්ඤවිරයන්ගේ භික්‍ෂාචාරකොට පෙනෙවිස් ඉවා උපෙසථ ශීලය රක්‍ෂාකරවූ එමෙයේම විවිධ පුණ්‍යකර්ම රැවෙන් නම් ත්‍රෛලෝක්‍යරූ සම්‍යක් සම්බුද්ධරජවූ බමම වෙමිදැයි නමස්කාරකොට දක්වා වදලසේක.

වද එක් සමයෙක්හි ජාතිකාතකාරාදියෙන් සත්‍යයන් තරණයෙහෙ නිවීණ සෙමහුමියට පමුණුවනහෙයින් ශාස්තෘනමවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ සුගන්ධ ද්‍රව්‍යයෙන් නිරතනාරවූ ජාලුද්‍යන සමපහන රමණීයභූමිභාගයැති ජේතවන මහා විහාරයෙහි වැඩවසනසේක් සවී බුඩකෘත්‍ය කරණයෙහි විසඳන්නිය ලක්‍ෂණ හවානතරගතවූ ඛුද්‍දකභාරවිනාව අරහයා මේ ජාතකය වදළසේක.

එක් දවසක් හිරු අස්තාපගතයක වේලෙහි ශීලසමාධි ප්‍රඥාදියෙන ප්‍රකාරගුණ ප්‍රත්‍යාපාලඛ්‍යාත ශ්‍රීනිකෙතවරචාරු දෙහත්‍රිසාර විරාජිතයෙන දෙඅසාඩඛාර ප්‍රකිණී සතිඥ බුඩානුබුඩ තපොනිධාන මහාකෘපයෙ සඳහිඳුබ ජිතසුහු තමන්තමන් වහන්සේ වඳන භූවාකාර පරිවෙණාදි රාත්‍රිස්ථාන දිවාසථානයෙන් අවුත් සංග්‍රාම භූමිශකට නානාසථානයෙන් සතනාවී රැස් වන්නාවූ සුවිනීත සුබඤ්ඤ ශොඩහටයන්සේ මණිකනවචයෙන් සන්නඬ අලඞ්කෘත ගන්ධහසතින්සේ සඤ්ඤානන ප්‍රභාබදු සුවිශුඛ පාණුතුල විවිධාම්බර තනතරනාග නඝනරභාඝනව අලඞ්කෘතවූ ධර්මසභායෙහි සුඛාසනය බලමින් සුධර්මා නම් දිව්‍යසභායෙහි රැස්ව උන් දිව්‍යසමූහයක්සේ බුඩසන පිරිවරාගිඳ සතීඥයන් වහන්සේගේ ප්‍රඥාපාරමිතාව වර්ණනාකරන්නේ, ඇවැත්නි! සතීඥයන් වහන්සේ මහත්වූ අර්ථඥ්‍ඤ.ඇති නිරුක්තිප්‍රතිභාන ඔපුල ඤාඩිප්‍රභේදවිඳුන්හි විමුක්තියෙන දර්ශනසඤ්ඤයන් හා මහත්වූ සර්වාකාරඥ්‍ඤ සම්‍යක්ප්‍රධාන සඞ්ඛ්‍යාත ඉද්ධිපාද ඉන්ද්‍රිය බල බොඩ්ඣඞ්ග ආශ්‍රිතමාර්ග ග්‍රාමිතාසථල අනිඥ නිර්මාන ප්‍රතිවේධ සඤ්ඤෙන් සමන්විතවූ අනාඛවූ අපාරවූ මහාසාගරයසේ අතිගම්භීරවූ දුරවබොඛවූ සම්පූර්ණවූ මහාප්‍රඥාසයකි ඇතිසේක.

නානාප්‍රකාර ඛාත්‍යාශ්‍රය ප්‍රතිනහෙළිත්පාද ඝනඝනා අර්ථඥ්‍ඤ නිරුක්ති ඤාණ ඤිලයෙහි ප්‍රඥාවිලිසයි විඤඤාණඥ්‍ඤදර්ශනඤඤාදියෙහි ප්‍රවර්තනවූ ඤාණ ඇතිසෙයින් නානාප්‍රකාර ප්‍රඥ ඇතිසේක නානාඔසුලවූ ප්‍රඥ ඇති සේක. අත්තානුපස්සන ප්‍රහානේපනන අධ්‍යාත්මික බාහිරභෙදෝපක ඝනඝමෙඝිත ඉන්ද්‍රිය දුරවඝාතිකවූ රූපයන් හා සියලු වේදනා සංඥ සංස්කාර විඤඤාණ ඝන ඉන්ද්‍රිය සමුදය ඇතිසෙයින් අධිකවූ ජවන ඤාණයෙහි මෙන් අනිත්‍යාදි වශයෙන් පෙළුම්ඤඤයෙහි අධිකවූ ජවන ඤාණයෙහි ඇතිසෙයින් ජවන ප්‍රඥවෙන් ඝ්‍රඤඤවනසේක. තීක්‍ෂ්ණ දිවඤඤාවූ ඤාණයෙහි ඇතිසෙයින් ජවන ප්‍රඥවෙන් ඝ්‍රඤඤවනසේක. ධාතුආදිය කාවිචාරාදිය, වඝාපාදවිතර්ක, විතර්ඤා විතර්කයන් හා අවිශෙෂ අකුසල ධර්මයන් අනුත්පාතනිවඝයෙන් ප්‍රහාන ඤියෙකාග්‍රතාවයෙන් හා චතුර්විධමාර්ග ඤාණ ඤියන් අනුත්පාතනිවඝයෙන් ප්‍රහාන ඤියෙකාග්‍රතාවයෙන් හා ඊතිපඤිපුවයෙහි එල ඤක්‍ෂණාදීන්ද පඤවාතිඤවයින් ඤාඤාත් කලඤෙයින් හා ඊතිපඤිපුවයෙහි අත්බලික ප්‍රඥාවෙන සඳෙප්ති අශක්‍ෂුලශක්මෙන් සංස්කාර, විකාර, ලක්‍ෂණ, ඤාතණ, පුඤප්ති යන පඤවප්‍රකාර ඤෙයඛ්‍ඤඩලයෙහි ප්‍රවර්තන ඤාණඤිඤ ඇතිසෙයින් බුදුහු යථාඤෙඤඤ ඇතිසේක.

සියලු සංස්කාරයන් කෙරෙහි උවෙඛ ඔහුලව් උත්ත්‍රාස ඔහුලව් උත්කණ්ඨා ඔහුලව් අනිවේදසුවිවූ අඤඤලිතසුවිවූ ලොභ වෙෂ මෙහ ඝ්‍රොඩ්‍ය පඤාඛඤඤපලාශ ඊර්ෂ්‍යා මාත්සඤ්‍ය මායාශාඨෙඤඤඤඤ්ඛ ඝාරම්භ මානාතිමාන දෙවුම්මදවූ සකලඤෙඤඤයන් උත්ඝූලනඝකොට විනිවිද ප්‍රඥලනඝකොට පවත්නාවූ මහාවිඤ්ඤඤයෙන් ඝ්‍රඤඤවනසේක් බුදුහු විනිවිද පවත්නාවූ ඤාණ ඤියෙන් උතුසේක් නමෙන්වහන්සේ ප්‍රඥාඤාභාවයෙන් ඤාඤ්‍ය පණ්ඩිත ඤාඤ්‍යයෙන් ඇතිසේක නමෙන්වහන්සේ ප්‍රඥාඤාභාවයෙන් ඤාඤ්‍ය පණ්ඩිත ඤාඤ්‍යයෙන් යහත්කොට සිතන ඤාඤ්‍ය සුඤඤවූ ප්‍රඤඤයන් විඤඤර්ධනය කොට ඒ ඤාඤ්‍රියාදීන් දමනයෙහි ලා ඔවුන් සන්තානඝනවූ ඤෙඤඤ නමැති විෂ විනාශකොට ඤරණයිලයෙහිත් පඤවශීලයෙහිත් පිහිටුවා නිර්ඤණඤාමවූ මහති ඤව නැමිණවූසේකැයි මෙබඳු කථාවක් උපදවා වැඩහුන්සේක.

එකල්හි ලොකඤවාමිවූ ඤාඤාවූ බුදුරජාණන් වහන්සේ සඞ්ඝ සුරභි ඤඤපුෂ්පොපහාරාදියෙන් සම්පූඡිතඝ තුම්භාඤඤයැති සුගන්ධවූ ගන්ධකුටියෙහි වැවසුන්සේක් ධර්මසභායෙහි ප්‍රවර්තනවූ කථාව දිවඝණින් අසාවදුරා ඤඳකිඳු පුවෙහින් තීක්ෂ්ම තුන්තරා ගමනින් එක්තරා ගමනසින් ධර්මසභාමණ්ඩපයට එළඹ පනවනලද බුඩාසන මසඤ්ඤකයෙහි උදඝ සූඤඤියා මෙන් වැඩහුන්සේක් අසඤ්‍ය කල්පකොටියක් ඔපුල්ලෙහි පුරකලද වාක් සුවරිතානුභාවයෙන් සුඤඤවූ චතුර්ඤාඤිඤඤඤ්ඤ සම්පූර්ණවූ සුගන්ධකරණ්ඩයක් විවෘතකරන්නාක්කු මෙන් මනඳරවූ බුඛපද්මඝ විවෘතකොට සකල ධර්මසභාව එකපෑඤරු සුවඳ කෙරෙමින් මහරණිඤ! දැන් මේ ධර්මසභායෙහි මා එන්නාට පුථිඤායෙහි සවරකථාවකින්සුස්තව රැස්වඵන්නහුදැයි මන්තෙහි දෙඝනාවආරම්භකරනු විණිස විචාරා තොපට නොනිම් කථාමක් ඇත්නම් ඒ මෙසේ අසඤඤ සාඛාර ණවූ සර්ඥඤාඤුසයෙන් නිමවා දෙමියි සිතා ආමි, කැඔසිවුව විචාරමයි මෙසේ ශ්‍රාවක ප්‍රත්‍යෙකබුඩඤන්ව අනාඛාරණවූ සර්ඥප්‍රවාරණයෙන් පැවරූ කල්හි සමන්වහන්සේගේ හෘදයට අමෘතාභිෂෙකයක් බඳුවූ ප්‍රසාදජනකවූ කණ්රසායනවූ සාරයෙන් වදලනෙපුවූ ඇසූ ඒ සතුටු සාමිනි! නුඹවහන්සේ විසින් ප්‍රකාශිතවූ රාජකථාදීවූ එක්තරා කථාවකින් සුස්තව උතුමේ නොවිමිය. නුඹවහන්සේගේ ප්‍රඥාපාරමිතාව වර්ණනාකොට කොට උතුමෙහි.

ක්ෂත්‍රිය, මහණෙනි! සවිඤ්ඤාණකයෝ උතුම්වූ පඤ්ඤක් ශ්‍රවණකිරීමට පැමිණෙ
පරවාදීන් බිඳ ක්ෂත්‍රියාදීන් විනාශනය කොළෝය, ශාන්තමෙන් ඇත්තාවූ ද
තෙමේ අශ්වයන් නොවන්නේය. පුථිජ්ජන්මයෙහි සවිඤ්ඤාණකයෝ සමිඤ්ජනාදිය
නිසා පාරමිතා බිඳීයන් පුරන්නාවූ සවිඤ්ඤාණයෝ පුඤ්ඤඵලයෙහි
දින් මරණය නොලෝමැස. ඒ එසේමය, මම පූර්වේ විධුර කුමාර කාලයේ
ඇවිලෙන්නේ උස ඇති කාලාගිරි පර්වතමස්තකයේදී ශුෂ්ක කුහර කාලයේ
පතිනු මෙන් පුඤ්ඤබලයෙන්ම දම්සභයෙහි දා, ඔවුන් ක්‍රාන්තනයනුයි මිනිස්
නය කිරීමෙන් සෙලෙනසුළු එම විනාශනොට ඔවුන්ගෙන් මම විසිතුරු
ඇරගන්නෙමි වේදෑයි මදුරාදී ආශ්වශ්‍යය ප්‍රවනයෙහි නොපැකිළ මම විසිතුරු
ත්සූන් පිහින් ආරාධිසවූ සමාක් සම්බුද්ධරජාණන්ගේ මහත්වේ ඔහාත්
පතීද නමෙන්වහන්සේගේ ශබ්ද ප්‍රවණයෙහි අශ්චර්‍යා ඇතිබව දැන සිහිපත්
ගත් පුදුමසහගතොට වසඳමධ්‍යයක් නොනහැර පාන්නාක්කු මෙන්ද, තිබ්බකු
වස් පහනොට විවිත්‍රවූ ගතිගතයක් දක්වන්නාක්කු මෙන්ද, තිබ්බකු
නිබ්බුදහයක් නහා පාන්නාක්කු මෙන්ද, මහා ජ්ඣාලාපූර්ණ
ඇවිලෙන්නාක්කු මෙන්ද, පොළෝතෙලෙහි ඉස්ස පෙරළා නොනහැර
එසාක්කු මෙන්ද; ගොඳුන පුමාණවූ මධුපමධුරයක් වසු ගතාදෙන්
ඔධිපාතය කරවන්නාක්කු මෙන්ද, වතුතුනඤ්ඤාපලයෙහි වසු ගතාදෙන්
ඉදිප ඝනශ්‍රයක් දල්වන්නාක්කු මෙන්ද, පාංශුදූෂ්‍යතා ජාතිරහිත මිණිපෙ
යක් දක්වන්නාක්කු මෙන්ද, ගම්ම පුවිත්තනවූ ජාතවේදයක් දක්වන්නාක්කු
මෙන්ද, ගවා නහර පුවිත්තනවූ පුඤ්ඤාපරම්භාව පකාශකරන්නාවූ සදිසුන්
වහන්සේ අතීත කාලයෙහි පුවෘත්තවූ කථාස්වරූපය ගෙනහැර දක්වා
වදළසේක.

ධෝවයිසදවස කුරුරට ඉදිපන්නුවර ධනඤ්ඣසංඛාරමය නම් රජපුරු
කෙනෙකුන් දැන ත්‍රිශවවන අථවශ්‍යා සමානාත්මතායෙහි කියනලද සතර සං
ශුභ වස්තුයෙන් ජනරඤ්ඤාහය කෙරෙමින් දශරාජධර්මයන් අකොපනොට
රාජ්‍යය කරනකල්හි විධුර පණ්ඩිත නම් අමාත්‍යයෙක් ඒ රජදරුවන්ට අව
යෙන් ධර්මයෙන් අනුශාසනාකරන්නේය. ඒ විධුර පණ්ඩිතතෙමේ මිණිපු
නථා ඇත්තේය. මහාධම්මසථිකයි, සියලු ජම්බුද්වීපයෙහි රජදරුවන් තමා
නාහාතවීර්‍ය, සවරයෙහි පුලුඛවූ හයතින්මෙන් තමාසේ මධුර ධර්මදේශනා
යෙන් පුලෝභනය නොට ඒ ඒ රජදරුවන් තමන් තමන්ගේ රාජධානිවල
යානොදී සවිඤ්ඤාණයෙන් මහජනයාව ධර්මදේශනාචාරමින් මහත්වූ යසදී
සම්පත්තියෙන් යුක්තව ඒ නුවර වාසයකරන්නේය.

එසමයෙහි බරණැස්නුවර කිකී යන්නවූ බඹුණු මහාසල්කුලයෙහි උපන්
නාවූ බ්‍රාහ්මණයෝ සතරදෙනෙක් සාමයෙහි ආදීනව දැක සිහිනය විනයට
වේද ත්‍රිපිටුවෝත් පැවිදිව පඤ්චාභිඥ අෂ්ටසමාපත්ති උපදවා විහරද්
මහාථලාථල අනුභවකෙරෙමින් එකිම බොහෝකල් වැස ගුණු ඇල් සෙවුනා
පිණිස සැරිසරා ඇවිදිනාහු අතුරට කාලවම්පා නම් නුවරට පැමිණ රාජෝද්‍යා
නයෙහි වැස දෙවැනි දවස් නුවරට පිඬු සියා වන්හ.

ඒ නුවර යහළුවූ කෙලෙඹිපුත්‍රයෝ සතරදෙනෙක් ඒ තපස්සිවරයන්
සතරදෙනාගේ සථානකීර්තිදයාදීවූ ඊශ්වරාපථයෙහි පැහැද නමස්කාරකොට
නිමන්ත්‍රණය නොකළ එකි එකි තපස්සී කෙනෙකුන් තමන් තමන්ගේ ගෙයිදී
උතුම්වූ ඔබුරාහාරයෙන් වළඳවා පුරිසු නොහ උශ්‍රෂාකිරීම් වැස්වූහ. නාපස
බිරිය සතරදෙන කෙලෙඹිපුත්‍රයන් සතරදෙනාගේ ගෙයිදී වළඳ දිවා විහාර
පුණිය එක්කෙනෙක් නවයිහා හවනයට ගත්තාහ. එක්කෙනෙක් නාගභවනයට
ගියාහ. එක්කෙනෙක් ගරුඬභවනයට ගත්තාහ. එක්කෙනෙක්
ධාසම්පත්ති කොරව්‍ය නම් රජ්ජුරුවන්ගේ සිංහාරුව නම් උද්‍යානයට ගත්
නාහ. එවුන් සතරදෙනාගෙන් ගම් කෙණෙක් දිව්‍යලෝකයට ගොස් දිවා
විහාර කෙරෙත්නම් ඒ තපස්සී ශක්‍රදෙවේන්ද්‍රයන් ශක්‍රසම්පත් තමන්ගේ උපස්ථා
යකයාට එම වණ්ණනා කරන්නාහ. ශම් කෙණෙක් නාගභවනයට ගොස්
ගියාහට එම වණ්ණනා කරන්නාහ. ශම් කෙණෙක් ගරුඬ භවනයට ගොස්
දිවා විහාර කෙරෙත්නම් ඒ තපස්සී කාරජ්ජරුවන්ගේ සම්පත් බලා තමන්ගේ
උපස්ථායකයා හට එම වණ්ණනා කරන්නාහ. ශම් කෙණෙක් ගරුඬ භවනයට
ගොස් දිවා විහාර කෙරෙත්නම් ඒ තපස්සී ගරුඬ රජ්ජුරුවන්ගේ ශ්‍රී විභූතිය
බලා තමන්ගේ උපස්ථායකයාහට එම වණ්ණනා කරන්නාහ. ශම් කෙනෙක්
කොරව්‍ය නම් රජ්ජුරුවන්ගේ උශකෙහි දිවා විහාර කෙරෙත්නම් ඒ තපස්සී
ධනඤ්ඣය කොරව්‍ය රජ්ජුරුවන්ගේ ශ්‍රී සෞභාග්‍යය බලා තමන්ගේ උපස්ථා
යකයාහට එම වණ්ණනාකරන්නාහ.

එසේ අහා ඒ කෙලෙඹි පුත්‍රයෝ සතරදෙනාම ඒ ඒ තැන් පතා දැනදිවූ
පුන්නාමකොට ආයුෂ්ඛයාගේ කෙළවර එක්කෙනෙක් ශක්‍රදෙවේන්ද්‍රයා උපන්
නාහ එක්කෙනෙක් පුත්‍රදාරයින් හා සමග නාගභවනයෙහි උපන්නාහ,
එක්කෙනෙක් ගරුඬභවනයෙහි ගරුළු රජව උපන්නාහ, එක්කෙනෙක්
ධනඤ්ඣය කොරව්‍ය රජ්ජුරුවන්ගේ අගමෙහෙසුන් කුසට පිළිසිඳගත්
නාහ, ඒ තාපසයෝසතරදෙන බ්‍රාහ්මලොකයෙහි උපන්නාහ, කොරව්‍ය කුමා
රිගේ මවුකුසින් බිහිව වැඩිවිය පැමිණ පියරජ්ජුරුවන් ඇවැමෙන් රාජ්‍ය
යෙහි පිහිටා දැහැමෙන් රාජ්‍යකළහ. දූකෙළියා සැපත්කොට එකි සතුටුවන්
නාහ, ඒ රජ්ජුරුවෝ විධුර පණ්ඩිතයන්ගේ අවවාදයෙහි පිහිටා දන්දෙති,
සිල් රකියි කෙරෙති, පෙහෙවස් වෙසෙති

ඉක්බිත්තෙන් එක් දවසක් රජ්ජුරුවෝ උපෝෂථ ශීලය සමාදන්ව
වෙනව වසම්හි උශතට නොස් සිත්කලුවූ තැනෙක සිදී මහණ්දම් කළහ.
ක්‍රදෙවේන්ද්‍රයෝත් තමා සමාදන්වූ පෙහෙවස් ඇත්තාහු දිව්‍යලෝකයෙහි
පතිබොධ වන්නේයයි මනුෂ්‍යලෝකයෙහි මිහාරුව නම් උශතට නොස් සිත්
කලුවූ තැනෙක සිදී මහණ්දම් කළහ. වරුණ නම් නාරජ්ජරුවෝත් සමා
දන්වූ පෙහෙවස් ඇත්තාහු නාගභවනයෙහි පතිබොධ වන්නේයයි එම්
උශතට නොස් සිත්කලුවූ තැනෙක සිදී මහණ්දම් කළහ. ගරුඬ රජ්ජුරු
වෝත් සමාදන්වූ පෙහෙවස් ඇතිව ගරුඬභවනයෙහි පතිබොධ වන්නේයයි
එම උශතට නොස් ඇලෙන තැනෙක සිදී මහණ්දම් කළහ. ඔබු සතරදෙනම
සවස්වේලෙහි තමන් තමන් උන් තැනින් නික්ම මතුපි පොකුණු තෙරදී
එක්තැන් වූහාහු ඔවුනොවුන් දැක පුළු සොහා වශයෙන් සමග සතුටුවී වූ
නොවුන් කෙරෙහි මෛත්‍රීඵලවා මිකිරිවූ සුවදුන් කථාකොට ශක්‍රදෙවේන්ද්‍රයෝ

ඕතුල් ඇලවිව මස්සෙකි උන්නාක මෙන්
අතරවූ තුන්දෙනාත් තමන් තමන්ගේ ශීල
තව සුදුසුවූ සැටි මලා උන්හ.

එකල්හි ඔවුන් තුන්දෙනාට ශක්‍රදෙවෙඳුහෝ කියන්නේ අපි තුන්
දෙනම රජදරුවෝය, අප ඔසරදෙනාගෙන් තවුරුන්ගේ ශීලය මහත්ය
කියා, එකල්හි ශක්‍රදෙවෙඳුයාණන්ට මරුණ නම් රජදරුවෝ කියන්නේ
තොප තුන්දෙනාගේ ශීලයට මධ්‍ය මයගේ ශීලය මහතැයි කිය
සවරේදැයි කියල්හි මේ ගරුඩ රජදරුවෝ වූතලි උපන්නාදුන් තුවත්ත
වූත් අප හැමදෙනාටම පසමිතුරුව සිටියාය. මම මෙබඳු අප හැමෝ ව
තබාය කරන්නාවූ පසමිතුරා දැක දැකත් තොප නොකෙරේ. මේ කාර
යෙන් මාගේ ශීලය මහතැයි කියා තමන්ගේ ශීලයට ප්‍රශංසාකරන්නාක
මෙසේ කීහ. ක්ෂත්‍රිය බ්‍රාහ්මණාදීන් අතුරෙන් යම් කෙනෙක් ප්‍රඥාවෙන්
ඇතිවූ පුද්ගලයා කෙරෙහි හා අවබොත්පත්තියට සිදුවූ ඒ පුද්ගලයා
සත්පුරුෂතෙමේ කියිසාලෙකත් තොසිතෙන්නේමය, වාසනා සහිතවූ තැනැ
බලයෙන් ඉදින් කියුනේවී නමුත් සවසත්තානාමවත්තිනී කොටස කෙලිසිය
යෙකි භාෂාකයිවාදී තාපසයන් මෙන් තොප නොකෙරේද, තැබිය
ඇති හෙයින් ශ්‍රමණයයි කියයි. එසේහෙයින් මෙකී තුණුයෝ මිය ය
ඇත්තාහ. එබැවින් මාගේ ශීලයම මහත් වන්නේයයි කීහ.

එවස් අසා ගරුඩ රජදරුවෝ කියන්නාහු මෙ තා රජදරුවෝ ඔ
අල්ප නොජනාව සිටියහ. යම්හෙයකින් මම මෙබඳුවූ අල්ප නොජනය දැකැවත්
සෘද්ධාව ඉවසාලන්න ආහාරය නිසා පාපයක් නොකෙරෙම්ද, එසේහෙයින්
මාගේ ශීලය ශ්‍රාපත් වන්නේයයි කියා තමාගේ ශීලය වර්ණනා කරන්නාවූ
යම් පුරුෂයෙක් තෙමේ යාකුත් ඇතිව සෘද්ධා දුබය ඉවසාදී, ඉන්ද්‍රිය දමන
යෙන් සමන්විතද, ශීලසමාධ ඇති තපනිත්‍රිත වන්නේද, ආහාරාදී ප්‍රතිලාභ
යෙකි මාත්‍රඥව පමණින් යුක්තවූ ආහාරපානාදීන් අනුභවකෙරේද, ඉඩා කාලූ
ඇත්තේ නිනාවුත් අනුභවකටයුතුවූ ආහාරපානාදිය නිසා දම්සෙනෙ
යෙකි මෙබඳුවූ සමයක් ආර්ය්‍යයෙන් යුක්ත ඒ පුරුෂයා එනාතකයෙන් දැඳ
යුත් මහතෙරුන්වහන්සේ මෙන්ම ලාමක ස්ත්‍රීභාවක් නොකෙරේද, සතිරහිත
යෝ සමතපාපයන් ඇති හෙයින් ශ්‍රමණයයි කියති. මම්වූ තුලි ආහාරය කිය
පාපකාමීයක් නොකෙරෙමි. එසේහෙයින් මාගේ ශීලය මහතැයි කීහ.

ඉක්බිත්තෙන් ශක්‍රදෙවෙඳුහෝ කියන්නාහු මම්වූ තුලි නොවෙත් තව
යට දිකිවූ දිවාලොක සම්පත්තිය හැර ඔල් රක්නා සඳහා මනුෂ්‍යලොකයා
ආමි. එසේහෙයින් මාගේ ශීලය මහතැයිකියා තමන්ගේ ශීලය වර්ණනාකරන්
නාහු යම් සත්වයෙක් සත්ලොකයෙහි තාපික වාවසික සියලු ත්‍රිධාව තදිය
පඤ්චකාම ගුණයෙහි ඇලුම් දුරුකොට සවල්පවූවත් බොරුවක් නොකියද,
සෝතාපත්තිඵලයට හෙතුවූ මාගසම්භූඤාණය ත්‍රිවිධිභූඤාණය යන මේ විශිෂ්ඨ
විභූඤාණයෙන් විරමණ වශයෙන් දුරුවේද, එකි අනුභව කටයුතුවූ විඥේය
සකිතවූ ප්‍රඥිතාහාරය මාගස විභූඤාණය නම් වෙයි. මේ සුවදි හා වෙනුවෙ

සම්පූර්ණ ත්‍රිවිධ විභූඤාණය නම් වෙයි. යම් අකුසල විසඤ්ඤයකින් ඒ මාගස විභූඤ
සම්පූර්ණ ත්‍රිවිධ විභූඤාණය යන දෙක යම් සත්වයෙක් කරන්නේ නිනම් ඒ විභූඤාණ
යෙන් සත්ලොකයෙන් දුරුවීද, අකුසල රහිත සෘද්ධාවූ මෛත්‍රීකරුණාදී අනුසල ධර්මයන්
සහිතවූ විභූඤාණයෙන් දුරුවීද, ත්‍රිද්වාරයේ මාගස්වද විභූඤාණ මෛත්‍රීකරුණාදී අනුසල ධර්මයන්
සහිතවූ දුරුවීද, ත්‍රිද්වාරයේ මෛත්‍රීකරුණාදී අනුසල ධර්මයන් සමීප
වූවත් ඇති හෙයින් ශ්‍රමණයයි කියති. මම වූතලි අද දිවසේ සරාවත් හැර
තවත් ඇති හෙයින් ශ්‍රමණයයි කියති. මම වූතලි අද දිවසේ සරාවත් හැර
ගෙනාවේ අවුත් මහණදම් කෙරෙමි. එසේහෙයින් මාගේ ශීලය මහතැයි
ස්තුතිකළහ.

එසේ අසා ඛනඤ්ඣය කොරව්‍ය නම් රජදරුවෝ මෙ අදහස්වූ
අනොසුකාරවූ වස්තු කාමය හා ක්ලේශ දහසක් නාවක සත්ත්වයෙන් සම
වූවූ අනාසුරිය හැර මේ උදානයෙහි මහණදම් කෙරෙමි. එසේහෙයින්
මාගේ ශීලය මහතැයි කියා තමන්ගේ ශීලය වර්ණනා කරන්නාවූ මේ ලොක
යෙහි යම් කෙනෙක් අනොසුකාරවූ සියලු වස්තු කාමය හා එම වස්තු කාමය
ප්‍රත්‍යයකොට පවත්නාවූ තාෂ්ණා නැමැති සියලු ක්ලේශ කාමය ඥානඛිරණ
දුනාහ පරිඥ වශයෙන් දැක යථොක්තවූ වස්තු කාම ක්ලේශ කාමයන් හැර
නිරුපක්ලේශව නැසීයේද, එවැන්නවුන්ට ප්‍රාඥයෝ ශ්‍රමණයයි කියති. මේ
ත්‍රිවිධ පරිඥාවෙන් සඛාවය දැන්මි ඥනපරිඥ නම්වේ, පඤ්චඋපාදානස්කන්ධයන්ගේ
ත්‍රිවිධ පරිඥාවෙන් තීරණය කිරීම ප්‍රඥා පරිඥ නම්වේ, මෙබඳු ත්‍රිවිධවූ පරිඥ
ඥාන ශබ්දයාගය දුරුකිරීම ප්‍රහාන පරිඥ නම්වේ, මෙබඳු ත්‍රිවිධවූ පරිඥ
සහිත විශෙෂ වශයෙන් පිරිසිඳ දැන වස්තු කාම ක්ලේශකාමයන් හැර යම්
හෙයක් නිරුපක්ලේශව නැසීයේද, එබඳුවූ මහොඝතාමයන්වත් දාඥයෝ
නොහෙයි නිරුපක්ලේශව නැසීයේද, යම් සත්වයෙක් කෝපත් නොවී ඉඳුරන් දමනයෙන් යුක්ත
වූණයයි කියති, යම් සත්වයෙක් කෝපත් නොවී ඉඳුරන් දමනයෙන් යුක්ත
වීථිසම්පන්නාදීන්ගේ අභාවයෙන් අසම්පා සඛාව ඇත්තේද, ඛනඛාභාවදී
සෙයි මෙසිය මාගේය යන තාෂ්ණාව නැත්තේද, පුත්‍රදාරාදීන් කෙරෙහි ඇල්
මෙන් නැත්තේද, වස්තුකාමය දුරුකොට දැනත ගුණයෙන් යුක්තවූ මෙබඳු
පුරුෂයා එනාතකයෙන් ප්‍රාඥයෝ සම්තපාප ඇති හෙයින් ශ්‍රමණයයි කියති,
අද මම මහත්වූ ඓශ්වර්‍යයීය හැර මේ උසන්හි මහණදම් කෙරෙමි එහෙයින්
මාගේ ශීලය මහත්යයි ඒ ඛනඤ්ඣය කොරව්‍ය නම් රජදරුවෝ තමන්ගේ
ශීලය වර්ණනා කළහ.

මෙසේ ඔහු හැමදෙනාම තමන් තමන්ගේ ශීලයම මහතැයි වර්ණනා
කොට ඛනඤ්ඣය කොරව්‍ය නම් රජදරුවන් විචාරන්නාහු මහරජදරුවෙනි,
මෙසේ අපගේයිතවලපන්නාවූ සැකදුරුකරන්නේවිනම් එබඳුවූ කිසිපණ්ඩිත
තෙනෙක් තොප සඛම්පයෙහි ඇද්දැයි විචාළහ, එසේය රජදරුවෙනි! ටෙ අර්
යෙන් ධර්මයෙන් අනුශාසනා කරන්නාවූ ප්‍රඥයෙන් තමන් හා සවිදුරයක්
ඇති කෙනෙකුත් ලොකයෙහි නැතිහෙයින් අතිමධුරවූ විධුර ධම්ම පරිඥත
තෙනෙක් ඇත, ඒ පණ්ඩිතයෝ අප හැමදෙනාගේ සඛා දුරුකරන්නාය
එසේහෙයින් උන් සම්පයට යමිහයි කොරව්‍ය රජදරුවෝ කියා ඒ ප්‍රඥාදී
ගුන්දෙනා රජදරුවන්ගේ බස් යහතැයි කිවිස්සාහ

ඉක්මිස්තෙන් ඔහු සතරදෙනම දැකීන් කිස්මේ ගම් සඟවට ධර්ම සභාව දිවය විමිනයක් මෙන් මොහොවට කරනා මොබිසතුන් පැහැදීම් පැමිණියේ ඒ සාකච්ඡාව දුරුකරවා කියයි! අපට සාකච්ඡාවක් උපන, අපගේ ඒ සාකච්ඡාව දුරුකරවා විවාරන්නාවූ අලාමකවූ උතුමාවූ බුවණැත්තාවූ බියදු කාරණයක් විවාරමින, ඒ බියව අපගේ අමිනයාණන් අතින් සාකච්ඡා කාරණයක් විවාරමින, ඒ බියව අපගේ විවාද වසයෙන් පුවෘත්ත සාසය උපන්නාවූ විවාදයෙන්, අපි හැමදෙනම ඇත්තාවූ කැවිත කැවින උපදනාවූ සැසය වෙමදුවූ රාජ සම්පත්තිය ඇත, ඒ සියල්ල සුඛයෙන් ඔහුවේර සපන්නාක්හු මෙන් නිසසඟවූ පුතු සම්පත්තිය ඇත, ඒ සියල්ල සුඛයෙන් ඔබ අපට උපන්නාවූ සැසය අද දුරුකොට නැසෙනතාක් මෙන් නොවෙනස අපට උපන්නාවූ සැසය අද දුරුකොට නැසෙනතාක් මෙන් නොවෙනස

මොබෝසතාණෝ ඔවුන්ගේ බස් අසා මහරජ්ජුරුවෙනි! දෙනාගේ ශීලය නිසා උපන්නාවූ විවාද කථාව ගතපත්කොට නුවරුකොට කී නියාවන් කෙසේ දනිමිදැයි කියන්නාහු මේපේ ඔබ ප්‍රධානවූ රජදරුවෙනි! යම් ප්‍රාඥයෙකුගේ ශීලය උතුම්වූ කියන්නාහු මේපේ ඒ ප්‍රාඥයෝ සිු ඇත ප්‍රාපත කාලයෙහි ශීලවිවාදයක් නිකුත්වී නම් ඒ ගුණාගුණ අවියන් කියන්නාහ. දැන්වුත් ඒ ප්‍රාඥයෝ ප්‍රකාශකොට ලද්දාවූ තොපගේ ශීල විවාදයන්ගේ ගුණාගුණ අවිය කෙසේනම් නුවණින් පරීක්ෂාකොට ලද්දවූ තොපගේ ඒ ශීල විවාදයන්ගේ ගුණාගුණ අවිය කෙසේනම් නුවණින් පරීක්ෂාකොට නොකියන

ඇය පිරිමැදීමින් මෙසේ කීය. විමලාවෙනි! තෙපි පඬුපලාපත්‍රයෙහි (ඉඳිකටු)
කියව, අයිතෘවිව කියව, වැහැර අහස්කිව කියව, [illegible]
රූපසම්පත්තිවූ ශරීර ලාවණ්‍යය මට පලඹී මෙබඳු [illegible]
අතිඝීන අඛණ්ඩතාඝන ඇඟියව, දැන්වූකලු පෙරළි අමිහිරාතු [illegible]
පැමිණියව, එසේහෙයින් මාවිසින් විචාරනලද්දාවූ තෙපි මේ කාරණය
නොපෑස්සේ ශරීරයට පිඩා කවරේදැ? රෝදුක් කවරේදැයි විචාරුණ
විමලාවෝ නාරජ්ජුරුවන්ට කියන්නී සිලන්ව වැදහොත් කාරණ, [illegible]
ජනපදබාහල රජ්ජුරුවන් වඳින්න! කල්‍යාන් කෙරෙහි කලිත් [illegible]
දෙයෙක් සඛභාවයයි කියයි. එසේහෙයින් නාගොපාධ්‍යායිනී [illegible]
දහඇමෙන් හෙමෙන් එලවනලද විචූර පණ්ඩිතයන්ගේ හෘදයමාංසය [illegible]
කරමි.. ඒ හෘදයමාංසය ලබන්නාවූ මම ජීවත්වෙමි. [illegible]
මෙසැනින්හිම මරණය වන්නේයයි කීය. එතුන් අහා නාරජ්ජුරුවෝ [illegible]
නානු විමලාවෙනි! තෙපි කියනුවන්හු විසින් ලාබාත නොකැඩුණු [illegible]
යෙන් අසාධාරණවූ අහම්බුරුවූ විචූර පණ්ඩිතයන් යෙහෙන්නා [illegible]
දුලීහවන්නේය. සියලු දහිදිව රජ්දරුවෝ ඒ විචූර පණ්ඩිතයන් [illegible]
රක්ෂාවරණගුප්තිය එලවා ඇවිදිති. කිසි සතියෙක් ඒ පණ්ඩිතයන් [illegible]
නොලෙන්නේය. එසේහෙයින් ඒ නොලැබියහැක්කාවූ විචූර පණ්ඩිතයන්
මේ නාගභවනයට කවරනම් සූර පුරුෂයෙක් ඒ නුවර වාසිින් අයිසේ
ඉන එන්නේදැයි කීය. විමලාවෝ එබස් අසා විචූර පණ්ඩිතයන්
හින්නාවූ මට මෙතැන්හිම මරණය වන්නේවේදැයි කියා නාරජ්ජුරුවන්
පිපිපා ඇලයෙන් පෙරළී යළිපහළාණින් මුහුණ වසාගෙන වැඳහොත්ම

එකල්හි නාරජ්ජුරුවෝ තමන්ගේ ශ්‍රියභාග්‍ය ගබඩාවට වැදගත්
මන්තේ උන්නාහු විමලාවෝ විචූර පණ්ඩිතයන්ගේ හෘදයමාංසය නොලබන්නාවූ විමලාවෝ
කැමැත්තේය. ඒ පණ්ඩිතයන්ගේ හෘදයමාංසය නොලබන්නාවූ විමලාවෝ
දිවි නොහිඳින්නේය. එසේහෙයින් උන්ගේ හැටක කෙදේ රැඳෙන්
හෝයි සිතූහ. එකල්හි ඒ වරුණ නම් නාරජ්ජුරුවන්ගේ ධූවූ ඉදිරුවන්
නාගකන්‍යාකොමේ සතිභාරණයෙන් සැරසී මහත්වූ ශ්‍රීවිලාසයෙන් නාරජ්ජ
රුමන්ව උපස්ථානයට අවුත් පියරජ්ජුරුවන් වැඳ එකත්පස්ව සිටි නාගරාජ
වඤ්ඤරාදී ඉඳුරියවිකාර දැක පියාණන් වහන්ස! නුඹවහන්සේ ඉතා දෙයෙහෙ
පැමිණියේහෙ. ඊට කාරණා කිමෙක්දැයි විචාරන්හී මෙසේ කීහය. තා
සියයක් යොදුන් මාඇසුරුවූ නාගභවනයට ඒඹරවූ නාරජ්ජුරුවන්
වහන්ස! නුඹවහන්සේ යොකාදුරව කුමක් සිහනසේස්ද? පෙර හෝදූ
නුඹවහන්සේගේ මේ මුහුණ දැන් පියුම්ක් මෙන් අයිහයින් මිලාගිය
තියේය පසමිගුරන් තවන්නාවූ නාරජ්ජුරුවන් වහන්ස! කුමක්නිසා දුම්
බවූ සවරූප ඇතිසේස්ද? නුඹවහන්සේ නාගයින්ගේ නිසාවිනම් නොසතුට
වැනවැයි කීවාය.

ඒ ඉරණුත්තියන් මත් අසා වරුණකම නාරජ්ජුරුවෝ තමන් කොස
නාන්නාවූ කාරණා කියන්නාහු පුත ඉරණුත්තී! පෙරදෙස් මැනියෝ අමිහ
විචූර පණ්ඩිතයන්ගේ හෘදයමාංසය පතති. ඒ විචූර පණ්ඩිතයන්
සෙසේවා තබා දුක්මද දුලීභවන්නේය එසේ නොලැබියහැක්කාවූ විචූර
පණ්ඩිතයන් මේ නාගලොකයට කවරනම් පිරිසුරුෂයෙක් ඒ නුවරවාසින්
මෑණි කරා ඇරගෙන එන්නට සමර්ථයි කීහ, මෙසේ කියා ඉක්බිත්
නාරජ්ජුරුවෝ ඉරණුත්ථි කියන්නාහු මෑණියෙනි, මං සමීපයට විචූර
පණ්ඩිතයන් ගෙනෙන්නට සමර්ථ එකෙක්නම් නැත. තොපි තොපගේ මැණි
ඒ ජාතක දැකය දෙව, විචූර පණ්ඩිතයන් ඇරගෙන එන්නට සමර්ථවූ සවාමි
පුත්‍රයකු පරීක්ෂාකොට නොයා ගනුවයි චිඩාකාරන්නා ඉරණුත්නී! යම් ගර
ස්ත්‍රියෙක් විචූර පණ්ඩිතයන් මේ නාගභවනයට තමාගේ කිසියම් මලයකින්
ගෙනෙන්නේවීනම් එසේවූ ශෝරවියෝඇති සවාමිපුත්‍රයකු පරීක්ෂාකොට නොයා
ආදිද මලානනුවයි මෙසේ වරුණ නම් නාරජ්ජුරුවෝ සෙලඝනාභයෙහි මල
ජේව ඇපුණු බැවින් දුවව කියන්නට නුසුදුසුවූ මෙස් කීහ. ඒ නාගනාවක්කා
ඒව පියාරජ්ජුරුවන්ගේ බස්අහා උස් අස්වෑලා මැනියන් සමීපයට ගොස්
පියාරජ්ජුරුවන්ගේ බස්වනුස්මල්ලරකස් එසෑහෙනාට මහා එම රාත්‍රියෙහි
සිහිනයෙන් හැරසී එස්වනුස්මල්ලරකස් එසෑහෙනාට මහා එම රාත්‍රියෙහි
දිය දෙවෙනියට නාගභවනයෙන් නිස්ම හිමාලය වනප්‍රදෙශයෙහිවූ හඬුදුකිර
සෙහි පිහිටියාවූ සැටපොදුන් උසඇති එකසලවූ කාළගිරි නමිවූ අසුරකඳුරි
ප්‍රදෙසයට ගොස් සෙලඝනාභයෙන් තපතව සවාමිපුත්‍රයකු නොයෙන් ඇවිදිනිය.
මෙස් ඇවිදිනාවූ නාගභවනාවාසිනාතොමෝ හිමාලය වනයෙහි වණිණ ගඛ රස
සම්පතකවූ ගම පුෂ්පරාශි කෙනෙක් ඇත්නම් ඒ සියල්ල ගෙනවුත් සියලු
පර්වතයෙහි ඇතුළත්මෙහි තරණ පණිත මස්තකයෙහි මල් ඇතිරියක්
අතුට සිත්කලවූ ආකාරයෙන් නවතවා මියුරු ගී ගායනා කෙරෙමින් මෙසේ
කිව, කවරනම් ගඛඩි දිව්‍ය පුත්‍රයෙක් කවර නම රාක්ෂයෙක් කවරනම්
දිව්‍ය නාගයෙක් කවරනම් කිම්පුරුෂයෙක්, කවරනම් මනුෂ්‍යයෙක්, මේකී
ගණිවරුන් අතරෙන් අයිවරුනාවී සිඩකරන්නට සමර්ථවූ කවරනමි පණ්ඩිතයෙක්
මෙතෝකලක සිට ඉතා උපන්නාවූ වීමේ මැණියන්ව විචූර පණ්ඩිතයන්ගේ
හෘදයමාංසය දීමෙන් මහාදෙළ පුරා ඔවුන් සවාමී වන්නේදැයි කිව.

එකෙණෙහි වෙසවුණු රජ්ජුරුවන්ගේ බැතිගුණවූ පූර්ණක නම් යක්ෂ
සෙනාධිපතියෙමේ තුන්ගවුවක් පවණම්බ නොමිය සෙබඩ්‍යානුපිටිව පැනනැඟී
කෙළිපිරිමත සිහාසනයන් රත්ගල්තලාවෙහි යක්ෂ සමාගමයට යන්නේ
ඒ ඉරණුත්නම් භාගභක්‍යාවගේ ගීතිකා ශබ්දය ඇසිය. අනතුරු ආත්මභාව
සෙහි භාග්‍යවිවූ සත්‍රියගේ ගීතිකා ශබ්දය ඒව ආදිය එනිවිදගෙන නොස්
ඇව මිදුව පැහැර සිටියේය. ඒ පූර්ණකනම් ශෂසෙනාධිපතියා ඉරණුත්
නම භාගකන්‍යාව කෙරෙහි පිළිබඳ සිත් ඇතිව කරකැවී සෙබඩ්‍යා පිට
සිදම කියන්නේ සෙයුරු! මම මාගේ ප්‍රභුයෙන් දහඇමින් හෙමින් විචූර
පණ්ඩිතයන්ගේ හෘදය මාංසය ගෙනෙන්නට සමර්ථයෙමි. ඒ නොකියක් නොමි
කවයි කීය. ආ අස්වසමින් මෙසේ කීය. අගර්ගිතලොචනයන් ඇත්තාවූ
භාගකන්‍යාව! කී අස්වැසිලි ලබව, බියකුත්නොවීනිව, මම කිව සවාමිවෙමි.
ත්‍රාසවෙවි, මාගේ ප්‍රභුව විචූර පණ්ඩිතයන්ගේ හෘදයමාංසය ගෙනෙන්නට
සමර්ථවෙමි, එසේහෙයින් ඒ අස්වැසිලි ලබව විචූර පණ්ඩිතයන්ගේ හෘදමාං
ස ගෙනෙන්නට මා සමර්ථකොසින් ඒ මට හාස්‍යවන්නෙහිවේදැයි කීවය.

ඉක්බිත්තෙන් යක්ෂ සෙනාධිපතියා මෙසේ කියා ඒ තනතැන් පිහිටිය අදුවාගෙන යෙමි කියා පසිඳ මහාකයෙන් මැන ඒ නාගකන්‍යාව අල්වාගෙන නුවට අත දික්කෙළේය. මහොසඒ තක්ෂණේ අත අල්වාගත නොහී ඒ දිය කළ අත හොඹේ අල්වාගෙන අසතුරු ජාතියෙකි කොමළුව සිටියේ යක්ෂයා නම් යක්ෂයාකෙරෙකි පුතීජාඩියෙන් මෙහෙවාව ආවාවූ සිතින් යක්ෂයා කියන්නේ! මම අතැරි අපරණ එකියක් නොවෙමි. මාගේ පියාණෝ විරූපාක්ෂ නම් නාග රජ්ජුරුවෝය. මූනියෝ එමිලාගම් බිසවුය, එළඹෙන්නේ විරූපාක්ෂවතාණන්ගේ සමීපයට දෙන්නම යමිහ. අප දෙදෙනා මම මිදෙන්නේ අපගේ පියා රජ්ජුරුවන්වතාණන්ගේ හොප අප දෙදෙනාගේ නම් නාගකන්‍යාවෝ නොවෙමි! මම මහාලාවිය කියාසේකැයි ඒ ඉරහදුනි නම් නාගකන්‍යාවෝ ගැනීමට නම් යක්ෂයාව කිව. මෙසේ කියා නාගකන්‍යාවොහෝ ඒ ඉරහදුනි නම් ගැදී මහාවූ සඵාඛද මල් පැලඳ හදුන්වලවූවන් සමීපයට කියාය. නාගකන්‍යාවෝ යක්ෂයා අතඇල්වාගෙන පියාරජ්ජුරුවන්ගේ සමීපයට කියාය. පුණිකනම් යක්ෂයා අතඇල්වාගෙන පියාරජ්ජුරුවන් සමීපයට කියාය. පුණිකනම් යක්ෂයා සෙන්වූ මේ මහාලාවිය කියාසේකැයි ඒ ඉරහදුනි නම් නාගකන්‍යාවෝ ගැනීමට නම් යක්ෂයාව කිව. මෙසේ කියා නාගකන්‍යාවෝ ඒ ඉරහදුනි නම් ගැදී මහාවූ සඵාඛද මල් පැලඳ හදුන්වලවූවන් සමීපයට කියාය. නාගකන්‍යාවෝ

කොත් යසෝධරවූ පරිවාර සහිතත් ඇති වෙනකණකම් රාජ්‍යාභිෂේක කාරණය
ඒ කුමරු නම් රජ්ජුරුවන්ට මෙසේ කීහ. ඉතරජ්ජුරුවන්ගෙනුත්
නම් නාරජ්ජුරුවන්ගේ රාජ්‍යාවතරයෙහිවූ ප්‍රාසාදය නිරන්තර
ආණිකාදී අසෙකප්‍රකාරවූ අපමාණ වස්තූහුත් පළිඟු තෙහිත්
යයි කියාද සර්‍වඥ නම්නාදි චතුර්විධ ඊශ්වරප්‍රාප්තියෙන්
තෙහිත් විෂයයයි කියාද, සඩ්ඛ්‍යාකාරාදීහුත් පරිකල්පිත
යයි කියාද කියනු ලැබෙයි. නැවත ඒ රජ්ජුරුවෝත් පුණ්‍යක්ෂයෙන්
මියයන. ආත්මයින් කෙරහාමය විවිධ විසාල උපාත්
උද්දේශ.

තවද මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! උත්පත්ති ප්‍රකාරයෙහි පරිපූර්ණයන
ඇති බැවින් ඔපපාදිකවූ මහත්වූ යාඩි ඇති වරුණ භවන
නානාභවනයෙක වෙනත් නම් ඒ නානාභවනයෙහි ඔටුවන්කරවන්නේ
කෙරහ උද්දාලගෝද ඇත, නැවත ඒ නානභවනයෙහි රත්ලිහිණි
ලකින් ඝොෂක උද්දාලගෝද ඇත, නැවත ඒ නානභවනයෙහි රත්ලිහිණි
ඒ නානභවනයෙහි අඹනස්, ඇඹුලනස්, දඹනස් රුක්ඇත්තනස්, දිවැඳෙරුවන්
නස්, දිනුකේ වැටකේනස්, පියල්ගස්, එරණ්ඩනස්, මී අඹනස්, එරබදු
රත්කිණිහස්, එලුන්කනස්, සපුගස්, නාගස්, කිරිකිල්ල, සොහොඳු, කරඳ
ආදි සුපුම්බ ඵලින ආදි වූක්ෂප්‍රකාර මේ වෘක්ෂයෝ අසඤ්ඤතකතා ඔබා
යෙන් ආතුලව්‍යාකුලව කිරි නැවති සිටියාහු වරුණභවන නාරජ්ජුරුවන්ගේ
භවනය ආත්මයින් හොබනාහ.

තවද ඒ නාරජ්ජුරුවන් වසන්නාවූ නානභවනයෙහි ඉතුනිදාහිතා
මයවූ කිදිහස් බොහෝ වන්නේය. ඒ ඉදිරුණේ රත්වන් මලින් ගැනකතෙක
සකතයෙන් මල්ගෙනා සිටියේය. ඒ වරුණ නම් නාරජ්ජුරුවන්ගේ අතර
අවස්ථායෙහි පුරුෂවූ භාඝ්‍යාවක්ඇත, නිම්ලවූ අඹනප්‍රසාදික ඇති තෙහිත්
හොමේ නම්නේ එම්ලානම් වන්නිත, රත්රුහස් බදුමිගරිර ඇත්තේය, ලීලා
අවස්ථායෙහි පුරුෂවූ භාඝ්‍යාවක්ඇත, නිම්ලවූ අඹනප්‍රසාදික ඇති තෙහිත්
පෙහ කළුවැල් දදුවක්මෙන් භාස්වර විඩුනීය, සොහඹ ඵලසට බදුවූ බිඹෙන්
ඇති තහපුබු ඇත්තීය, මනකල්දතුවඇත්තීය, රුවින් ලාභාරය මේ ගුණ
රකතවූ අතුල්තල පතුල්කලඟන්ති සියුම් මකාඡ්වි ඇත්තීය, මේරුන්
කොවිල රන් අතුල් පතුල් ඇත්තීය, වාතඝාතයෙකි ඉලපවත් කබලට
දක්වා පිපිසිරි කිණිසිරිරුකත් වැහ්නීය, සවුසිහා දිව්‍යපුරයෙහි ලීලාව
තබ හැසිරෙන්නාවූ දෙවඟනක වැහ්නීය. මේකවලා අතරෙන් තිස්දුන්නේ
විදුලියකලඹක් වැහ්නීය, සිතා පෙරදරිවූ කෙපුල් ඇති මේබඳුවූ සෝ
සෝතැනී ඇති ඒමිලානම් නානකනා හොමේ කටගත් දෙණ ඇත්තී විදුර
පණ්ඩිතයන්ගේ හෘදයමාංසය පතන්නීය, කුසෙහෙවූ වේසවුණ්මහරජුගේ
එන්වහන්ස! ඒ විදුර පණ්ඩිතයන්වහන්සේගේ හෘදය මාංසය හේ කිවුණේ
දෙවි. ඒ විරිලාවන් හා වරුණ නම් නාරජ්ජුරුවන් හා දෙදෙන ඒ සඳ
භාගය ලැබිමේන් සතුටුවූවාහු සාමවුවේ ඉරන්දනිහම් නානකන්‍යාව ඒ තැන

දැන්නාහුයයි කියා. මෙසේ පුණ්‍යකර්ම යසෙකාධිපති කෙමේ වෙනවූණු
රජ්ජුරුවන් විසින් අනුකොදන්නාලද්දේ යාකොසි ඒ රජ්ජුරුවන්ට කම,
කෙ කියාව දන්වනු පිණිස මේ ප්‍රීතිප්‍රකාර නාග ලොකවර්ණනාව කෙළේය.
මෙවුණු මහරජ්ජුරුවෝ වූකලි ඔහුගේ කථාව කොඅහ දිව්‍යපුත්‍රයන්
දැඳෙනහුගේ එසේයුක්තියක් පසිදිනාහ, පුණ්‍යකර්ම යසයා නම්යේ
ඉවසා. කොඅසු නියාව දන ප්‍රයෝජනවූ දිව්‍ය පුත්‍රයා යටපයෙහි සිටියේය,
මෙවුණු මහරජ්ජුරුවෝ යුක්තියි එවාරා කසිවුහස්කොට පැරදි දිව්‍ය පුත්‍රය.
කොවෝ, හොඳරදි දිව්‍යපුත්‍රයාවසිහස්හේ නා කොස් නාගේ විමානයෙහි
සිසිවසි කිය පුණ්‍යකර්ම කෝ පලයයි කී මස් හා සමග මාගේ මස්ලඟිවන්
ඉහස්හේ ප්‍රසිද්ධ මා ගැවූ නියාව හැමදෙනම දතුවසි දිව්‍යපුත්‍රයන් කිපදෙනකු
සහිතකොට කුසෙහෙවරවූ යශ පිරිවර ඇත්නාවූ විමාණනාම රාජධානියට රජවූ
කුමර නම් රජ්ජුරුවන්ට කියා කුසහස්හෙන් නැඟී එනැන්හිම සිට පුරුෂ
ප්‍රකෘතියක්හට නියොග කරන්නේ කතකම්යවූ කත් සතලස් ඇති පද්මරාග
මණිමාලයවූ කුරුඇති ජාම්බොනද සඩ්ගණයෙන් කරකලද්දවූ උරහැත් මාලා
ඇති කරපලඳනා අවශෂවූ අඟවාභරණයන් ඇති වෙසේ වෙබඳුවූ අගබලඅලංකාර
යෙන් තරහඇලද කාරණා කාරණා දන්නාවූ සෙසඬව අඟයකු මෙහෙනාව
සෙහෙවසි නියොග කෙළේය.

ඉක්බිත්තෙන් සතිසංවරණයෙන් සෙබියාවූ මණිකාවසහෙන් පරහා සිටි
එතැලද කොස් හා දකි රුවුල් ඇති පුණ්‍යකර්ම යසසෙනාධිපතිතෙමේ දිවැස
ලැබූ සමාඋපලන්නාවූ යාමවිකාරණාවූ වූක්ත්‍රප්‍රකාර ඒ මහොමය සෙනඹව
අණියා පිවිට පැන නැඟී වෙහාස සඩ්ඛ්‍යාතවූ ආකාශයෙන් යියේය. පුණ්‍යක
නම් යසයා ආකාශයේ යෙමින් සිව සිතන්සේ චිඩුර පණ්ඩිතයෝ මහත්වූ
සිරිවර ඇත්සාත. එසේයෙහින් උන් අල්වාහස්නට මහාපිළිවන, ඛනඤ්ජය
කොරව්‍ය නම් රජ්ජුරුවෝ වූකලි දුකෙළියෙහි බිලවත්වූ අභිලාෂ ඇත්
නෝස, එසේයෙහින් උන් හා කැවිව දුකෙළු ඒ රජ්ජුරුවන් දුකෙළියෙන්
පරදවා මම ජයගෙන චිඩුර පණ්ඩිතයන් ගනිමි, ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ හාණ්ඩ
ාරයේ බොහෝ රන් රුවන් ඇත, එසේයෙහින් ඒ රජ්ජුරුවෝ මදක්
අනහා පරදුකොට නිබියසුතු වස්තුයෙන් දු නොකෙළිහි, මායාකි රත්නයක්
නෙහෙන්නට වටනේය. අන් රුවනක් රජ්ජුරුවෝ නොගනිති, රජඟනාසුවර
සම්පනෙහිවූ වෙපුල්ල පර්වතාභ්‍යන්තරයෙහි විසුවනිගි රජ්ජුරුවන්ගේ පසි
නොයවා සුදුසුවූ මාණික්‍ය රත්නයෙක් ඇත,ඒමණිසුතාව සඩපතාවූ මාණික්‍ය
රත්නයනෙහ ඒ මැණිකෙන් රජ්ජුරුවන් පොලඹවාගෙන රජ්ජුරුවන්
ජයගනිමි සිතා එපරිද්දෙන්ම කෙළේය,

ඉක්බිත්තෙන් අතු රජ්ජුරුවන්ගේ රාජ්‍යාරම්භවූ ශුභ රජ්ජුරුවන්
ප්‍රසිද්ධ මැඩපිය නොහැක්කාවූ බොහෝ කතදු හා බොහෝ මස් ඇති කැන්
දෙවි රජ්ජුයන් මේරපිදුනෙහි මවතලද තෙහින් ඔසතතාහාරයෙහි කියාතලද
ශඤ්ඛවතය වැනිවූ අති රමණවූ මේබඳුවූ රජඟනාසුවරති ඒ පුණ්‍යක කම් යසෙ
සෙනාපතියාතෙමේ ඒ මහොමය සෙනඹවනා පිවිට පැනගැනී සියේය. එකණ
රුන් කොප්ලිහිරිහින් කුරවිකෙවිල්ලන් හිරවූන් ආදිවූ ලිහිණි සමූහතා විසින්
රැවූ පිළිරැවූ දෙතලද්දවූ මහොඝවූ කෙලිව සිංඝස්කාවූ රමණවූ භූමිභාග

ඇති තපු දුනුවේ ඇදිවූ තොඉසෙක් කුසුම් පහරින් ගැවසිගත් කිඹිලියන්
මෑනිවූ පළිගනන් අතරෙත් උස්වූ කිඹිපුරුෂෙයින්ගේ රාණියන් එකී තැන
ගත් මෙබඳුවූ වෙපුල්ලනම් පළිගැනීම් ලබන්නට කුමක් කියන්නද? ඒ
තානෑයන්ගේ, ඒ මාණික්‍යරත්නය කුවේරයන්ගේ ගෘහයෙහි ඇති
ලක්ෂයක්දෙනා එකිනෙක් පිරිවරාගෙන්දුව රජ්ජුරුවන්ගේ
වසිගත් කිරි බියූ පවණකින්ව හසින් සැතිනෙහ පලාතොත් සත්වලොව
පැමිණ වෙවුලුම්න් බල බලා සිටින්නේය. මෙසේ ඒ යක්ෂයා පලා
ලක්ෂ සොහොයිපයියා, නහොත්ඛග්ගහනවූ සුගව් මණ්ඩලය
පරිවාර ඍද්ධ්‍යාදරත්නය සඳුන්සඟල්කලුවූ මහානුභාව සම්පන්න
රත්නය ආකාශයෙහි විදුලියක් මෙන් බබළන්නේය. ප්‍රාණවිඤ්ඤාණ
ජාතිවන්වූ සිතූ පැතූ කෑමකි වස්තු ලබන්නාවූ, ඒ මාණික්‍යරත්නය
මානුභාව ඇති ඒ මාණික්‍යරත්නය ඇරහන්නේය, මෙසේ ඇරහන
කවූ ශරීරවර්ණ ඇති ඒ පුණ්ණක නම් යක්ෂයාගේ ඒ මහොරතසිටි
සිටට පැනනැඟී ආකාශයෙන් බිසේ කුරුටව ඉදිපත් කුවේරට නෙත් අදුරවා
මැස අසු නොපෙනෙන පරිද්දෙන් අදුරුවොතවූ කසිත් සිවුදිග රාත්‍රියක්
ආදියෙහි සාමඤ්ඤවූ හොයෙක් ජනයන්ගේ රැස්වීම් ඇති කුරුටව වැනි රා
දරුවන්ගේ සභාවට ප්‍රකාශවන්නවූ මානවක වෙශයකින් බිසේය. හොයින්
ත්තළු සිට රැස්ව උන් ලිඛිතයන් රජදරුවන් දැකත ක්‍රීඩාවට කැඳවා ගෙන
රජෙක් මා සහතාකවූ මේ උත්තම රත්නය ජයනෙන 'මම පරදවම්' කියා
නට සමවිද? මේ උත්තම ධනයෙන් අපි කවරකෙනකුත් පරදවන්නේද? දිනා
නොමේත් අසදෘශවූ උත්තම රත්නයෙන් අපි කවරකෙනකුත් ජයනුසේද?
නැවත උතුම්වූ ධනයෙන් කවර රජ්ජුරුවෙකුනක් අප පරදවද්දැයි මෙසේ සි
පූර්ණකනම් යක්ෂයා සතරපරිද්දෙන්ම විශෙෂයෙන් ධනඤ්ඤය කොරවන්නේ
රජ්ජුරුවන් උදෙසා මෙසේ කීය.

ඉක්බිත්තෙන් ධනඤ්ඤය කොරවන රජ්ජුරුවෙනි මා විසින් මව පළමු
මෙසේ නිර්ණීතව කියන්නාවූ එකක්ෂණ දුටුවිරුනැහේ නැත, මේ සෙම් හා
රෙක්දෙහෝයි සිතා විචාරන්නාවූ මෙසේ කීය. මානවකය! තෘෂ්ණා
කොයිද? තාගේ මේ යකින්නාවූ බස් අපගේ කුරුටව වැනි පුරුෂෙස්සුන්
තෙපුල්වැන්නේහොවෙයි, අපගැමගේ ශරීරප්‍රභාවින් තාගේ ශරීරප්‍රභාගේ
වැඩපැවැත්තෙකැ එසේකෙසින් තාගේ නැනත් වූපරිදි මව කියාලවයි කිය.
එබස් අසා පූර්ණකයා සිතන්නේ මේ රජ්ජුරුවන්වකන්නේ මා අසිස් තම
විචාරනවන්ක. පූර්ණකයයි කියා දුකත්ව නමෙක් වන්නේය. ඉදින්
පූර්ණකයයි කියමිවිනාම මේ තෙමේ එක් දුකයෙක් වන්නේය එසේ
සිත් නෙපැත්වීව බ්‍රහ්මවිබෑවින්ම මෙසේ කියන්නේය: මව නිසුකොර තෙ
දන්නාතේක. එසේකෙසින් අනාතුරුවූ අතීතාත්ථාහාවයෙහි මාගේ නම්වූ
වාන්නේ කියමි. සිතා මෙසේ කීය. ධනඤ්ඤය නම් කුවේරරජ්ජුරුවන්වහන්ස!
මා කොතැනක හෝ ඉතාඩ්කයෙක්මි. අනුනයයි කියාත් යුදිමිත්‍රයෝ මා
කැදවන්නාහ. අනුනයබඳත පරිපූර්ණවිය ප්‍රඥාකරණ කෙසින් අනන්‍ය

ජාතිඋපතිවූ කොතැනක හෝ කියා කථාවේ පූර්ණක නාමය අනුන බඳු
නෙත් නමවා කියන්නේ රජ්ජුරුවන්වහන්ස! මාගේ නැයන් හා අවසෙ
මිනිසු අතුරෙ කාලවසා සුවර දිනන්නාක දුෂ්ක ක්‍රීඩායෙහි අතිලාභයෙන්
කේ කුරුටව පැමිණෙමියි කිය. එකල්හි ඔබට රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු
නොවෙයිද! තෝ කෙළියෙහි පැරැද්දේවි නම් කෑස් දෙයිද? තාගේ කෙමෙදු
ලක්ෂයක්! ආද්දයි විචාරන්නාහු මෙසේ කිය. තා පරදවන්නාවූ අසුවුන්
ලක්ෂයක් නෙහෙවයි කියා යම් වසතුවක් තා ලවා කෙන්වාතම් එසේනොහැර
ගෙන් නොවයි කියා යම් වසතුවක් තා ලවා කෙන්වාතම් එසේනොහැර
දන්නට සුදුසුවූ තාගේ මුත්තාමාණික්‍යාදිවූ කවර රත්න විශෙෂයෙක් ඇද්ද?
රජ්ජුරුවන්ගේ වූකලී මුත්තාමාණික්‍යාදි අනෙකවිධ රත්නයෝ ඇත. ඒ
නෝ එබදු රත්න විශෙෂයක් නැති කෙයින් දිනිදුවූයෙකිවද, එසේ කොහෝ
වසතු ඇති රජදරුවන් කවර කාරණයකින් දුෂ්තක්‍රීඩාව පිණිස කැඳවසිදුම්
දිවිමැලය.

ඉක්බිත්තෙන් පූර්ණකයා කියන්නේ මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! මාගේ
මේ මාණික්‍යරත්නය මනසින් පාර්ථිනවූ වස්තුව ලබන්නා කෙයින් මනොහර
නම් එසේම සිතූ පැතූ වස්තු ලබන්නාවූ මහත්වූ ආනුභාව ඇති මාණික්‍ය
රත්නයද සත්‍රැසනානාපානකරන්නාවූ මේ ආජානීය අශ්වරත්නයද යන මේ
එතූ දෙක අසම්‍යුක්තයෙහේ දුකෙල්ල මා පරදවා ගැරහන්නේය. දුකෙළු පැරදී
කල්ට දියසුතු මාගේ වස්තුභාව මේ දෙකය, එකෙයින් කවුරුන්වුවත් මා සහ
සමග දුකෙළු මා පරදවාපියා මේ වසතු දෙක ගැරහනිති කිය. එබසට රජ්ජුරු
නේ කියන්නාහු මානවකය! තාගේ තෙළු එක මාණික්‍යරත්නය කවර අපි
ලිසියක්කොට පියන්නට සමවිදද? තෙල තාගේ එකම ආජානීය සෙසඛධයා
කවර අත්වැඩියක් කරන්නට සමවි? මහරජ්ජුරුවන්වහන්සේලාට වූකලී
මොහෝවූ මාණික්‍යරත්නයෝත් ඇත. පවන් හා සමානවූ ජව ඇති ආජානීය
සෙඛවයෝත් පමණ නැත්තාහයි කිය. ඒ පූර්ණක නම්‍යක්ෂයා නැදැහැත්
රජ්ජුරුවන්ගේ ඔස් අසා මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! කුමක් කියනසේද?
එකම අශ්වයා අසුන් දහසකටත් වඩා වටින්නේය, එකම මැණික මැණික්
දහසකටත් වඩා වටින්නේය. සියලු අශ්වයෝ එක සාදෘශ්‍ය නොවෙති එසේ
කෙසින් මේ අශ්වයාගේ වූකලී ජව බැලූව මැනවැයි කියා අසුපිටව පැනනැඟී
වෙරුවේ ඉඟින් එසිදුවූයේය. සත්සොත්තක් පවණ ඉදිපත්කුවර අශ්වයන්
කරීන්කර පහරනවූන් සිහාළාස්මෙන්විය. ඉක්බිත්තෙන් අශ්වයා නොපෙ
හෙන්නේය. යක්ෂයාත් නොපෙනෙන්නේය වටසිහාළ අලාභ වස්තුයක්
මෙන් බඳවට සිහාළ රස්පටකඛඹ අතුරුනැඟිව වටි අඟුවාංක්මෙන් පෙනෙන්
නේය. ඒ පූර්ණක නම් යක්ෂයා අසුපිටින් බැස මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස!
ඊශ්වයාගේ ජව දුටුසේක්දැයි කිය. එසේය, දුටිමි කිකල්හි දැන් බැලූව මහරජ්
ජුරුවන්වහන්ස! යි කියා අසු ඇතුළතුවර ගොහොඳාගෙයි පොකුණ පිය
ජලසම්භෘතයෙහි විසිදුවිය. අශ්වයා කුරයක් නොතෙමිවිත්ම දිඇපිට දිවගෙන
ඉක්බිත්තෙන් ඔහු පොකුණෙහි පියුම්පත් මත්තේ ඇවිදුවා අත්ලෙන් අත්ල
හා අත දිස්කෙරේය. එකල්හි අශ්වයා අවුත් සතරකුරෙන් අත්ලෙහි
සිටියේය. ඉක්බිත්තෙන් මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! මේබදු අශ්වරත්නය
පරදු සබන්නට වටනේදැයි කිකල්හි මානවකය! පරදු සබන්නට වටනේයයි

කීම. මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! අෂ්ටරත්නය වූකල්හි තව තිබුණු මණිකිඤ්ඤ රත්නයාගේ ආනුභාව මැතුව මැනවැයි කීහ. මණිකිඤ්ඤරත්නයාගේ ආනුභාව ප්‍රකාශකොට දක්වන්නේ මෙසේ කීම. දෙව! ඇත්තෙමි මේ අෂ්ටරත්නයාගේ මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! සුමිහිතන්නේ මෙන් මේ අෂ්ටරත්නයාගේ ආනුභාවය බලා වදාළමැනව. මේ මණිකිඤ්ඤරත්නය ඇතුළු අෂ්ටරත්නයාවූ උතුම්වූ මණිකිඤ්ඤරත්නය බලා වදාළමැනව. මේ මණිකිඤ්ඤරත්නයෙහි ආලෝකයාවූ නානාප්‍රකාර ශ්‍රේෂ්ඨවූ කතීරාභරණයෙන් අලංකාරයාවූ නානාප්‍රකාර සුරූපවූ, එසේම මේ මණිකිඤ්ඤරත්නයෙහි නානාප්‍රකාර ශ්‍රේෂ්ඨවූ සඳුමැදියාගේ රූපද, නානාප්‍රකාර සූර්‍යරූපද, නානාප්‍රකාර තරු රූපද, විශාලදෙඛාරීවූ සොයෙන් නරුඑරාජයන්ගේ රූපද,

කියන්නාවූ සංඝරත්නය කරණකොට කියලැබෙන ඒරාවණ නාගරාජයෙක් වෙලා ඉපදුණා. ඒ නිසා ඒ ඒරාවණ නාගරාජයා ඉපදුණු ගමට ඒරාවණ ගම කියලා කියනවා. ඒ ඒරාවණ නාගරාජයා ඉපදුණු ගමේ ඒරාවණ නම් ගහකුත් තිබුණා. ඒ ගහ ඒරාවණ නාගරාජයා ඉපදුණු ගමේ තිබුණ නිසා ඒ

ඛනසුත්‍රය කොරවය රජුරුවන්ගේ වූකලී තුන්වැනි ආත්මභාවයෙහි බිහි
යෝම ආරක්‍ෂාදෙවිකොවුය. එසේකොසිත් දිවඇසකොවාගෙන් ආනුභාවයෙන්
රජ්ජුරුවෝ දුකෙළියෙහි ජයගන්නා බ, එකල්හි ඒ දිවඇසැති දුකෙළියා
රුවන්ට සුදුරුකැන සිටියාය. රජ්ජුරුවෝ දිවඇසැතියා සිටියදී
රුම තුනකොඩක යහදින් අත්වූ දෑතඹකින්කොවුන් සිය කියා පත ඇට අත
සවා ආකාශයට දුටුය. එකල්හි සුණිකයාගේ ආනුභාවයෙන් පත ඇට අත
රුවන් පරදවමින් දු පෝරුවේ වැටෙන්නට එන්නේය. රජ්ජුරුවෝ දු
කෙළියෙහි දක්‍ෂ බැවින් තමන්ට පුලොහ පත ඇට ඔස්සා දක දු පෝරුවෙහි
දෙවසුත් තමන්ට පරාජයට එන ඝාතාව දක පළමු පසිඳුදෙන් ආකාශයෙහි
පත ඇට ඇල්ලූය.

ඉක්බිත්තෙහ් සුණිකයා සිතන්නේ මේ රජ්ජුරුවන්වහන්සේ මා බැ
යසයකු හා සමාන දුකෙළිකොකෙක් වැටෙන්නාවූ පත ඇට දුපෝරුවෙහි වැ
නොදී උඩසිටියිදවිම ගහා අල්වාගන්නාසේක. මිට කාරණ කිසිදුහෙ
සිතා ඒ සුණිකයා කිසි එකක්‍ෂුදෙන් දිවඇසැති දිවසුන්ත සිටුහෙළිලීය. එකල්හි ද
දිවසැති හෙයින් ත්‍රාසාව පලාගොස් සත්වලගල සිදුකට පැමිණ පෙළුවෙලා
සිටියාය. රජ්ජුරුවෝ එපවත් නොදැන තුන්වැනිව ඊ යෙමින් පත ඇට අ
සවන්ට පරාජයව පත ඇට ඔස්සා නියාව දක දැනත් සුණිකයාගේ ආ
භාවයෙන් අතදිගුකොට පත ඇට අල්වාගන්නට අසමර්ථවූය. එකල්හි ඒ පත
ඇට රජ්ජුරුවන් පරදවමින් දු පෝරුගෙහි වැටිසිණ, ඉක්බිත්තෙහ් ඒ සුණි
කයා රජ්ජුරුවන් පැරදිනියාව දක අසින් අසපොළා අත්පොළොත්තේ
වහන්වූ ගබ්දයෙන් "ජයගනිමි, ජයගනිමි" කියා තුන්වරක් කඩනාදෙවීය.
ඒ ශබ්දය සියලු දශදහසක් සොලුන් දඹදිව පැතිර සිටියේය එකල්හි රජ්ජු
රුවෝ පැරදිනැනැත්තෝ! නොසතුටුවූ සිත් ඇතිවූය.

ඉක්බිත්තෙහ් සුණිකයා රජ්ජුරුවන් නොසතුටුවූ කිනාව දක ඉන්පසු
කියන්නේ මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! ජය පරාජය යනදෙක විනිකරන්නාවූ
දෙදෙනකු අතරෙහ් එකකුගැටවන්නේය. තුලාබව නොවන්නේය. එසේ
හෙයින් පැරද්දෙමියි දෙමහස් නුවවිදිනුව, ජනෙතුවූ මහරජ්ජුරුවන්
වහන්ස! උතුම්වූ ධනයෙන් දුන් පිරිනුණුසේක. එසේහෙයින් මා එසින්
පරදවනලද්දාවූ නුඹවහන්සේ මව වහා ජය පබුරු දුනමිනුවැයි කිය
එකල්හි ඔබට රජ්ජුරුවෝ ජයපබුරුගනුවනි කියන්නාවූ කාරණය
ඇතුන් අසුන් හා ගෙරිමිවූන්ද, මුස්කොමාණික්‍යාදිවූ දශවිධරත්නයන් හා
ක්‍ෂත්‍රියවූ කුණ්ඩලාහරණියන්ද, පොළෝතෙලෙහි ධනයන් අතරෙහ් උතුම්
ශ්‍රාසනාක යම් අන්‍යවූ රත්නයෙක් ඇත්නම් ඒ සියල්ලද හා සැසඳි පරි
දෙන් ඇරගනුව, එසේ ඇරගෙන යම් මාණියකින් යනු කැමැත්තෙහි නම්
ඒ මාණියෙන් නිස්මෙදැයි කිය. එසේ අසා සුණිකයා කියන්නේ මහරජ්ජුරු
වන්වහන්ස! අතුන් අසුන් හා ගෙරිමිවූන්ද, මුතු මැණික් ආදිවූ දශවිධරත්
නයන් හා මාණික්‍ය කුණ්ඩලාහරණද, පොළෝතෙලෙහි ධනයන් අතරෙහ්
උතුම්වූ නුඹවහන්සේ යනාකැ අන්‍යවූ රත්නයෙක් ඇත්නම් ඒ ගෘහාස්තවූ

සුණිකයා කියල්ලට වඩා වඩුරකම් අංගයෙහෙම උතුම් වන්නේය.
පරදවන්නාවූ මාණිකින් වඩුර පණ්ඩිතයාගෙම පරදවනලද්දේය.
එසේහෙයින් ඔබ ජය පබුරුකොට දුනමිනුව, පොළෝතෙලෙහි යම්
රත්නයෙක් ඇත්නම් ඒ සියලුම රත්නයම මාගිනින් පරදවනලද, එසේ
වූ රත්නයෙක් වඩා උතුම්වූයේ නුඹවහන්සේගේ අමාත්‍යයරත්න
වූ ඒ සියලු උතුකුන්ට පරදවන්නාවූ මා හිසින් ඔහු පැරදවීම්, ඉරියන්
ය. දුකෙළ නුඹවහන්සේ පරදවන්නාවූ මා හිසින් ඔහු පැරදවීම්,
ණවහන්ස තමා, ඉතිරි සියලුම රත්නයන් ඇත්නම් දෙමියි පලබුරි
දුනමිනුවන්සේ ඒ අමාත්‍ය රත්නය මට දුනමිනුවැයි කියා
දුකෙළ මැණිවැ නුඹවහන්සේගේ ඒ අමාත්‍ය රත්නය මට දුනමිනුවැයි කියා
රත්නයෙහිම අනාසක්‍ෂිකොට ඉල්වීය. එමස් අසා රජ්ජුරුවෝ කියන්නාවූ
සුණිකය! ඒ වඩුර පණ්ඩිතයෝ මාගේ ආත්මීය උදෙක් ආත්මය මතුත්
කොටම මට පරණය, පිසිරිය, රඹාඋපාතය, කිලකර්ණය, පිළිතරණය,
ගෙයේ ඒ අමාත්‍යයෙහිම යපතාවිඩ රත්නයන් හර්ණාකොකොට නැත්තේය,
ඒ අමාත්‍ය යෙහෙම මාගේ ඊවිතය හා සදෘශන, එසේහෙයින් පලබුකොට ආත්
ණ තබා නෙත්දෙමියි මා හිසින් ප්‍රතිඝාතකළ බැවින් මේ පණ්ඩිත නොමී නම්
මාගේ ආත්මය, එසේහෙයින් ඔහුදැන්නට නොපිළිවන්වේදැයි කිය එකල්හි
සුණිකයා කියන්නේ මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! නුඹවහන්සේගේ හා මාගේ
මේ කලහය මොහෝ කලක් පවත්නේය. එසේහෙයින් ඒ පණ්ඩිත
යන් කථාපවතිනොස් විචාරමින. නුඹවහන්සේගේ දාන්ත ආත්මීය නො
වෙයි සහ කාරණය ඒ පණ්ඩිතයෝ තුමූ අපට ප්‍රකාශ කෙරෙත්වයි ඒපණ්ඩිත
යන් කුමි සම කාරණයක් කියූහෙම් ඒ උන් යි කාරණාව අප දෙපසෙහිම ඔන්
වෙයි කිය.

ඉක්බිත්තෙහ් රජ්ජුරුවෙනි කියන්නාවූ මානවකය! එකාසනයෙන්
කෑ නැඹුවන්ම කියන්නෙහිය, අධ්‍යයන නොකියන්නෙහිය, සා කිවාසේ
ඒ පණ්ඩිතයන් කරාම නොස් මේ කාරණය විචාරමිය. එකල්හි අපි දෙදෙන
ඒ පණ්ඩිතයන් කී කාරණයක් හෙන යතුටුවම්හයි කිය. මෙසේ කියා රජ්ජු
රුවෝ එසියලු රජදරුවන්හුත් සුණිකයාත් කැඳවාගෙන යතුටුවූ සිත් ඇතිව
ද්‍රත වූ ධර්මසභාවට ගියහ. එකල්හි පණ්ඩිතයෝ ධර්මාසනයෙහි බැස රජ්ජු
රුවන් වැඳ එකත්පස්ව සිටියාහ.

ඉක්බිත්තෙහ් සුණිකයා මහබෝසතාණන්වහන්සේව ආමන්ත්‍රණය කොට
කියන්නේ පණ්ඩිතයෙනි! තොපි ධර්මයෙහි පිහිටියාව, ඊවිතය නිකාවත් බොරු
නොකියව, කොපගේ සිරිති සොඳාව සියලු ලොව පැතිර සිටියේය මෙවැනැලි
ද තොප ධර්මයෙහි පිහිටි නියාව දන්නා කැවැත්තෙමියහි කිය. මෙසේ කියා
නැවත මොඩසත්තියන් අතින් එපවත් විචාරන්නේ පණ්ඩිතයෙනි! 'කුරුරට
ඒවූරහම් අමාත්‍යතෙමේ දශ කුසල ධර්මයෙහි පිහිටියේ ඊවිතය නිසාසැතුත්
බොරුවක් නොකියන්නේයි'යි දෙවසාවෝ මෙසේ කියති. එසේකියන්නාවූ
දෙවසාවෝ නැඹුවක් කියද්දෝ නොසොත් බොරුවක් කියද්දෝ හෝ
නෙපිවූකලී නොවිලසා නැඹුවක්ම කියව. තොපි රජ්ජුරුවන්වහන්සේගේ
ගින්නහු කෙහෙක්ද? නොසොත් රජ්ජුරුවන්වහන්සේගේ නැකෙහෙක්ද?
මේ සතිලාභයෙහි විවූරඋ යහ මේ ප්‍රශ්නය කොට කවරකෙනකුදැයි

ප්‍රකාශකොට්ද? හෙපි රජ්ජුරුවෙ ස්වභාවය්ගේ ඇත්තකු නොවේ ද? නොවේ ද නම් නිගණ්ඨයෙකුද? රජ්ජුරුවන්වහන්සේ ම නිගණ්ඨයන් වහන්සේට වඩා අතයි කෙනෙක්ද? කොහා මෙරුද නොවේ ද? ඒ නිගණ්ඨයන් වහන්සේ ප්‍රකිඩා කෙරිමින් නොවැලියා මට ඇසි කැරියෙ නිදහස් කිරීම පිණිස ය. එසේ නම් කෝණෙ! ඔහුත්තානු මේ කියාවකයා මා අසියේ කෙරේ වේවා. එසේ නම් රජ්ජුරුවන්වහන්සේගේ කෑකෙනෙක්ම කියාවේ වේවා. කලි රජ්ජුරුවන්වහන්සේ ඒ කියාවත් රජ්ජුරුවන්වහන්සේට උගන්වා කියාවේ ම නිදහස් කිරීම පිණිස රජ්ජුරුවන්වහන්සේට කෑගැසි කියාවත් මොනු කියන්නේ ද? එසේ නම් ඒ

එක්වූ මොහෝ ඇසූ පිරූ කැන් ඇත්තාවූත් සමීපයට ගොස් ඇතිව විනිශ්
ථලෙඛිද, නිසියෙකි වසන්නාවූ මෙමිදු කාතපඩාට වූකතපුකාර ඉගිවිස්
තමන්විසින් කල්කි සතර හතාදැතිව එතිය තැන්හේය. ඒ තාතපඩාත් ඇ
ප්‍රිතවෙක, අවිවතිං, සමාතාත්මයා යන සතර සංඝතාවකුගෙන් ඇ
යතාදී ගුණවලින් යුත්තවූහේම නිදුස් නිරෙහිවන්හේය. තමිතෙම් හා
පැවති කල්කි සතාතාවාදිවන්හේය. මෙකී ගුණයෙන් යුත්තවූයේ මෙ
පරලොවතොයි තොකතොකරන්හේයයි කිය. මේ මතතෙම් ඇතැ
යතාවාත දුස්හය කියා ධම්මාසතයෙන් ඔබ රජ්ජුරුවන්ව වැන්දය. ඊ
වෙන්ත මහඃඛ්‍යතාණෙන්ට ඉතා තත්කාරතොට ඒසියයුත් රජදරුවන් වැ
පිරිවරන ලදුව සමන්තේ මාලිතාවටම යියන, මහඃඛ්‍යතාණෝ රජදරුවන්
තව රැඳී සිටියහ. එකල්හි මෙබඳිතමයෙන්ට පුණ්කතා කියන්නේ මුතුම්
යෙකි! තොපගේ රජ්ජුරුවන් එසිත් නිරාලුවව තොපි මව දෙතලදත, ඊ
තොසින් දන්ව වරෝ යමිහ. මව වැණෙයි කැසිරෙන්නාවූ තොපි මව දෙතලදත, ඊ
තේ සවාඑවූ රජ්ජුරුවන්ට වැඩෙසිකැසුරුණොතමවෙයි. මාත්තොට ඒතැන
පටිත් එලෙසම කරව, ඛාඛිතාතව පක්‍ෂපාතවිව මුදු පෘෂ්ඨිද තමන්ගේ ඒ
කැරකොට ආ ධම්මතාවයොකැයි කිය. එමත්අතා එධුරපණ්ඩිතතෝ ඒතැන්
තාතවකය! තා එසිත් මව ලමතා ලද්දේ වේමිදි දනිම, ලමත්තෙහි ඉඳන්
පරිද්දෙසින් උදුයේ තොවෙයි. මව ඊතවවූ රජ්ජුරුවන්වතත්හේ එසිත් තා
තිරාලුවව දීපියතලද්දෙමයි දනිම්, එතකුදුවුවත් යම පවණ කලසිත් ඒතැ
යදරුවන්ව අවවාද අනුතාසතා කරතෝ තම එපමණවූ තුත්දවත් තල් තා
අපගේ තෙයි වත්වනු කැමැත්තෙහිත. මම තව මොහෝ උපතාර තෙ
රුජ්ජුරුවන්වතත්හේතේ ඔනුණ තොමලා, ඇත්තක්ව කිම, එහේතෙයින් තා
එසිත් මම ලද්දෙමි මම ඉදින් අනිකක් කිමතම් තෝ මා ලැබෙන තෙ
තොත්හේය. එහේතෙයින් මා තව උපතාරීතාව සලතව, තවිද මා තෙ
තිතාවත් දත තැතේ පුත්‍රදරාවන්ව අවවාදඅනුතාසතා කරතපෙස් තුත්දරුත
ඉවතා මිතේ තෙයි වසවයි කිත. එසිත් අතා පුණ්කතා සිතන්හේ තෙසිත
ඇත්තෙන්ම කිත. ඔත් මව උපතාරී කීතාව ඇත්තමය. එහේතෙයින්
යක්වත් දෙපෝයක්වත් ඉවතන්තට වුවමැතවැයි ඉදින් කිවත් ඉවසිය යු
තිතා කියා කියන්හේ පණ්ඩිතතෙනි! යක්ෂ තොටි කිවූතම් ඒ සියල්ල ඊතැ
දෙන්ව වේවයි තොප කී තුත්දවත තොපගේ තෙයි වසමය. එසේවූ තෙ
අද පටත් තුත්දවක් තෙයිකලමතාතෙම් තා තතිරිධාතයෙන්ගැන්තම් එසියලු
කරව, තොප මා තා තැරිව කියකල්හි පසුව තොපගේ පුත්‍රදරාවෝ තම්
දෙයින් සුවපත් වෙන්නම් එපරිද්දෙන් පින්වත්වූ තොපි අද පටත් තුත්දරුව
පුත්‍රදරාවන්ට අවවාදඅනුතාසතා කරවයි කිය. මේතේ කියා පුණ්කතා තෙ
යතා තිත් තා සතත උන්හේ මාලිතාවට එහා, තවද මහත්වූ උපතාරයේ
තොත වියතු ඇති ඒ පුණ්ක තම යාසතෙතාධිපතියා ආවාඃකයින් තෙරෙ
උතුම්වූ බුමාඃකුරුවූ ඒ විධුර පණ්ඩිතයන්හේ තෙපුල් යතපතුයි පිදුතෙ
පණ්ඩිතයන් තා තාඃ යිතේය. තොයින් ගත්තීන් තා අත්‍යාදීය තෙකිරෙන්
තෙන් තැරිසිලෝතාවූ ඒ මහතෝතතාණන්හේ අතඃපුරය වන්හේය.

තෙතෝතතාණන්හේ පුතුල් තුන් සාතුවරි කරතලද තොසඳු නම් ප්‍රාතාදය,
සඳු නම් ප්‍රාතාදය, ප්‍රියතෙන නම් ප්‍රාතාදයයි මේතේ ප්‍රාතාදත්‍රයතෙත් එන්
තේය. ඒ තුන් ප්‍රාතාදයන් අතරෙන් මෙතිතතිතයෝ තුළු තම ප්‍රාතාදතෙහේ
තෙන්නම් එකී මොහෝ තතාමොක දෑ තා මහත්තෝ ඇත්තේය. එහේ
තන්හේ තත්දෙව රජ්ජුරුවන්වහන්හේතේ මෙර බුදුතෙකිපිකිරි ඉතුතවනාය
තන්හේවූ අක්‍රමා ඒ ප්‍රාතාදයව පුණ්කතා කැඳවාතෙන කියා තොත් අලුතා
ඒකිවූ ගන්ධතාතේ සත්වැකි මාලෙකි ත්‍රිතාතන් ගමඩාවත් මතුමාලත් සරතා
තවූ ප්‍රාතාදතාතේ තොවය කියල ආතාර පාතවයි එලවා දිව්‍යතඛතතාවින් සමානවූ පත්
ත්‍රිතාතත් පතවය කියල තාදපරිවාරිකා වෙත්වයි උතුවලි තොව වසවසියා
ත්‍රිතාතත් තල්හේ මොතුව වසන්නාවූ සක්‍රතාතවරම කියා ඒ මොතිසතාතයන් කියා කල්කි
තතට තාවද් තමන් වසන්නාවූ සක්‍රතාතවරම කියා ඒ මොතිසතාතයන් කියා කල්කි
තවූ

බෝසත් කුමාරයන් ගමන් සමීපයට කැඳවා, කියන්නාහු දරුවෙනි, දැන් ඔබ වහන්සේ ඔබත් මේ මාතාවකයාට මා ජීවමානකාලයේ විශ්වාස නොකරව. එන්නෙහිත් අද පටන් තුන්දවසක් මම මා තනතනන සැපසෙන් සිටියෙමි. තුන්දවසින් ඔබ්ගේ සතරවැනි දවසේදත් එකා නොවන සැපසෙන් සිටියෙමි. ඒ පෙරමේ මා හැරෙනෙක යම් මාතාවකයෙක් ඒ මාතාවකයාගේ ඒ සේවනයෙන් යහපත්ගේය එසේනොවෙයි නම් මාතාවකයාගේ ඒ සේවනය නිසාම නැසේ නැසීයෙමදැයි කියා නොපවි අනුමානකාරක ඔබ්ගේ කෙරෙහි උපකාරයෙන් සමීප්වහන්සේ කෙරෙහි ඇල්ම වන්නාවූ බවත් පරීක්ෂා වස්තුන් ඇති කුරුරට මාතාවකයා වන්නාවූ බවත් දැනගත්තේ වහන්සේ මිට පූර්වාභාගයෙහි මොපසේ සිතාගෙන් නවද අනුමානකාරක කොලෝදැයි ඉදින් කොපඅයින් විමැලිවේත්වීනාම අපසේ සිතාගත්තේ නම අපට මෙබඳු මෙනම අවවාද කිසේකැයි කියවි. දරුවෙනි! මා දුන් අවවාදය රජ්ජුරුවන්වහන්සේට කිකල්කි නොප කෙරෙකි සතුටුව නොප කෙරෙන්නේ අකය නවරතනම් රජසේ සවරතනම් මේ රාජකුලයෙහි මා නා පමණ කෙරෙන් කිදිනට සිදුවිද, හෙටිම මෙසේ කියා රජ්ජුරුවන්වහන්සේ මා නා පමණ අස්නේ කිදිනට කැඳවූසේක් විනවි එසේ එකි රජ්ජුරුවන්වහන්සේ නා පමණ දෙගොත් නහා ඔදුකෙනි මැදයෙනහිට දරුවෙනි! තෙපි මෙසේ සිතිසු ඔබ රජ්ජුරුවන් වහන්ස! එසේ නොකියනුමැනව, තුඹවහන්සේ නා පමණ අපට එකතස්නේ ඉදිම කාරණයෙක් නොවෙයි. අපසේ පුවේණි ඔබ රජ්ජුරුවන්ගේ අතින් මහරජ්ජුරුවන් වහන්ස! කෙතෙර සිංහරාජයන්ට ඔබ රජ්ජුරුවන් වහන්සේ නොවෙයි, මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! කෙතෙර සිංහරාජයන්ට ඔබ රජ්ජුරුවන් වහන්සේ අප එකතස්නේ ඉදිම කාරණයෙක් නොවෙයි. අපසේ පුවේණි ඔබ රජ්ජුරුවන් වහන්සේ නොවෙයි, මහරජ්ජුරුවන්වහන්ස! කෙතෙර සිංහරාජයන්ට ඔබ රජ්ජුරුවන් වහන්සේ ජරසිඟාලයෙක් කෙසේ සම අසින් ඇඹිවේද? සමසේ ජරසිඟාලයෙහි නා පමණ රාජයන්හට සමානානතික නොවේද? එපරිද්දෙන්ම අපසේ ජරසිඟාලයෙහි නා පමණ සේට සමානානතික වන්නට සිදුසු නොවමානයි මේසේ රජ්ජුරුවන් වහන්සේ සේට දන්වමියයි මහබෝසතාණෝ බෝපාල කුමාරයන් ඉබානකොට ඔබ පිහිසුන්ගේ දහසක් දෙනාට අවවාදනුසාසනා කළාහ. මහබෝසතාණන්වහන්සේ ඒ කථාව අසා පුදරුවන් හා සතුරු මිනිසුන්ගේ සිත් දැක ඒ ඒ විදුර පණ්ඩිතයෝ සියලු මිනිසුන් ඒකාබද්ධ නොවී, තෙපි කිසි සැසයක් නොකරව්, සියලු සත්කාර ධිම්සේ මා කරා මෙසේ එව්, තෙපි කිසි සැසයක් නොකරව්, සියලු සත්කාර ධිම්සේ අනිත්‍යයහ, යශසනාම විඳසනිය කෙළවරකොට ඇත්තේය. එකතු දිවුරා සිත් රජකුලයට පැමිණ රජ්ජුරුවන්වහන්සේ සමීපයෙහි එස්වා සැපසේ රෙන්නාවූ රාජ පුරුෂතෙමේ සථානාතාරයට පැමිණ හසතාසවාදී මහරජ්ජුරු සමීපතවත් පැමිණේද, එසේවූ රාජපාරිවසථාව සියලු. දරුවෙනි! ඔබ ස්ථිරයෙහි එකාවූ ඔබ් ඇතිව මේසේ අවුත් සිඳ අවසිසාව අසවිසි සවිසු යසිසයෙහි රාජ වසතිය කියන්නට පවන්ගත්හ. කෙසේදැයි? දරුවෙනි! විලාසයෙන් රාජ වසතිය කියන්නට පවන්ගත්හ. කෙසේදැයි? දරුවෙනි! රාජසේවයට පැමිණියාවූ අපුකාය ගුණඇති සතිතෙමේ රජදරුවන්ගේ

ඇත්ත් නොදැනගන්නේය, කෙරෙ සියතිකැති පුරුෂයාත් සමීපත් නොලබන්නේය, සැපක නුවණ ඇති පුරුෂයාත් සමීපත් නොලබන්නේය, රාජ්‍ය සම්පත්ති ප්‍රමාද පුරුෂයාත් කිසිකලෙකත් සමීපත් නොලබන්නේය, යම් කෙනෙක් රජ්ජුරුවන්වහන්සේ යම්සෙවකයෙකුගේ ආචාර සම්පත්තියත් ප්‍රඥා සම්පත්තියත් පවිත්‍ර ශීල බවත් අවසෙසවූ යම්කිසි ගුණයක් ඇත්නම් ඒ ගුණයෙන් දන්නේත් එනම් එකල්හි සියලුගුණ තත්ත්වයෙන් දන්නාවූ බවත් එසේ ඒ සේවකයා කෙරෙහි විශ්වාසවීව ප්‍රේම උපදවනසේක. ඒ සේවකයාට සැඟවියයුතු යම් කිසි රහසක් ඇත්නම්වුත් කොටලනා රජ්ජුරුවන් වහන්සේ එසේ ඒ සේවකයා කෙරෙහි විශ්වාසය ඇතිවූ බවත් දැනගත්තේත් රජද

කවුසුත්තේය යනමින් මෙසේ කෙරේතම් එසේවූ රාජාමාත්‍ය තෙමේ දැක්ක
මත් වහන්සේයේ අතිප්‍රායලෙය වාසය කෙරෙමින් තමා මෙහෙව් කරන
ලබන්නේය කවද රජ්ජුරුවන්වහන්සේයේ කළ ඇඳිම හා කළ මිනිම
දනෙය රජ්ජුරුවන්වහන්සේ මුදු පලඳනාදී මලුත් පිටලුත් ආභරණ
වන්නේය. රජ්ජුරුවන් වහන්සේයේ වුදිම හිටිම ආදිවූ ආකාරය ඔබ
වහන්සේ කිසිම්ලෙය තමා ඔබ් නොකියන්නේය. රජ්ජුරුවන් වහන්සේ
ආකාරය හැර අනික් ආකාරයක්ම කටවුත්තේය රජ්දරුවන් වහන්සේ
රජ්දරුවන් වහන්සේ කියන්නෙහ යන පිරිවර හා තත් කතාවුරු වර්ණය
යුත්තේය.

කවද දරුවෙනි' රජ්ජුරුවන් වහන්සේ අමාත්‍යයන් හා අනාගතය
නත්‍රීන් සිහින් පිරිවරන ලදුව යම්කලෙක සෙතුකාන්සේ වීනම් එදිවස
ශෙකිදී නුවණැති අමාත්‍යයන් සිහින් කියෝවරුන් හා රාජකාරයන්ත් හා
සෙමවූ අනාගාපුර සත්‍රීන්සෙරෙකි සොහන අත්ප්‍රායෙන් සිහින හැරෙන
ඇයින් තරුලීම මෙනෙයිම් හසකාදාද වලතාදි යම්කිසි කාරණාවක්
සත්‍රීන්ට නොහැකියය යුත්තේය. කවද දරුවෙනි' යම් අමාත්‍යයෙක් ඉ
නොවේද, මණ්ඩනශීලිනොවේද, ඕනුකල නුවණ ඇත්තේද, එබඳුවූ
වන් වහන්සේයේ අඛ්‍යපුත්‍රාණික හෝ පුරුක්ත්තේ අඛ්‍යපුත්‍රාණික හෝ
රාගවසයෙන් නොමලන්නේද, අවලවූ සිත්ගතිකියවූ විනාපසහාගයන්
සමන්විතද, එසේවූ නුවණැති අමාත්‍යයෙකුගේ රජ්ජුරුවන් වහන්සේ
යෙහ රාජගවනයෙකි වසන්නට සිදුසුවන්නේය.

කවද යම් අමාත්‍යයෙක් ඒ රජ්ජුරුවන් වහන්සේයේ සුරාසුත්ත
එබ්ට සිහාසි නොකෙළින්නේද, රාගසිට නොසේ ඒ සුරාසුත්ත හා කටයුත්ත
වේද, ඒ රජ්ජුරුවන් වහන්සේයේ භාණ්ඩාගාරයෙක් මුදු මැණික්
වනතු කොරාහොංගනිද, එසේවූ අමාත්‍යයෙකුගේ රජ්ජුරුවන් වහන්සේ
සිත්යෙහ රාජගවනයෙකි වසන්නට සුදුසුවන්නේය කවද යම්කිසි නි
සිලවත්ව ඇතුම් කැත්තේද, මොහෝකොට කොකිදද, පුරුෂදිය පිණිස
නොමොන්නේද, ඒ රජ්ජුරුවන් වහන්සේයේ උදාහාදීවූ අතකටයුතුවල
කුමන් ආදිවූ සියුපාවුන් නොමරන්නේද, ඒ සෙවනයෙකුගේ රජ්ජුරුවන්
වහන්සේ සිත්යෙහ රාජගවනයෙකි වසන්නට සුදුසු වන්නේය.

කවද යම් රාජසෙවකයෙක් ඒ රජ්ජුරුවන් වහන්සේයේ සිහිදුර
සුවුවකවද, සිංහාසනයකවද, සිදුවෙළුවකවද, උත්වහන්සේ නැගෙන
රුවු හා මිනුදුසු සිවිවද, උත්වහන්සේ නැගෙන මිතුරියවද, රජ්ජුරුවන්
වහන්සේගෙන් කැඳෙන්නට සමර්ථයක් ඇතක් නොකැවේද, එසේවූ රජ
සෙවනයෙකුගේ රජ්ජුරුවන්සේ සිත් යෙහ යන පිරිවර ලබන්නට සුදුසු වන්
නේය. කවද සත්‍රාහොවික පුතු ඇති පුරුෂයෙකුගේ රජ්ජුරුවන් වහන්සේ
දුහා දුරක් ආසන්නයෙන් කොසිදිද, නොසිවිද, ඒ රාජාමාත්‍යයෙකුගේ
සේ සඩාවිවූ රජ්ජුරුවන් වහන්සේට පෙනෙන පරිද්දෙන් අත්වූයේද, සැ

කෝ මේ ඇතෙකයැ යි බලා ඒ රජ්ජුරුවන් වහන්සේට මිනිස කැක
සිටින්නේනම් රාජාමාත්‍යයෙකි වැස කැපෙන් ලැබෙන්නට සුදුසු වන්නේය

කවද දරුවෙනි' එසේ නොසෙයින් රජ්ජුරුවන් වහන්සේ කම් කටයු
තෙහි නොවිමසන්නේක, යම් තෙනකින් විමසන්නේ නොතවකිස්සේක, ජාති
සෙන් එසහින් තමා හා සමාන්‍ය නොවිනසේක, සිතිවන් පිරිවර කසළ බැහි
සෙන් ඇලිලියය ඇතත් මෙන් රජ්ජුරුවන් වහන්සේ කම් යුතුව සිටෙනසුලු
න්නේය, යම්සේ කසළුත් සහිතවූ කොපුය කබොරේ ප්‍රකාශ අවසාන්තර එක
ශෙකිම බහ්පල්ලය වනාහය කෙරේද, එපරිද්දෙන්ම රජ්ජුරුවන් වහන්සේ
ඒ විරුද්ධ වූවත් වහාම කිපි හසත පාද කණ් කාරවෝදාදීවූ අනෙකයු
කර විධමසහාය කරවනසේක එසේසෙකින් රජ්ජුරුවන් විසිවාසනොහොඳි
වන්නේය

කවද සියලු නුවණ ඇති ගුහවිභාගවූ පුරුෂයෙකුගේ මාලවිකාග්නිමි
සහ නොවා උලා හාවා නොයෙක්පරිද්දෙන් රජ්ජුරුවන්වහන්සේ නොහොස
කෙලෙස් මේ කාරණයෙන් මේ ප්‍රකාශවෙමි, ධූජය වෙමි, රාජවාහනයෙමි,
එසේ හෙයින් මා කිවින් නැගෙයි කියා සඩාහාරණයෙන් සැරසී පරිස් මධ්‍ය
සෙහි සිරිසාවූ රජ්ජුරුවන් වහන්සේට කිපෙන්නට සුදුසුවූ එරුම වචනයක්
එබඳු සත්‍යානයෙකිදී අවිවාද විසයෙහුන් කියිසලෙසක් නොකියන්නේද,
එසේවූ නුවණැති රාජපෙවකයෙකුගේ රජ්ජුරුවන් වහන්සේ සිත්යෙහ
යන්නේ සැපත් ලබවාන්නට සුදුසු වන්නේය

කවද දරුවෙනි' රාජවාහන හෙයින් කියා යම් වැදිමෙක් කැකැයි ල
සෙලා රජ්ජුරුවෝ නොවැද එන්නට කියවයි' රජ්ජුරුවන්වහන්සේගෙන් ලබන
දද අවසර ඇතිවම රජ්ජුරුවෝ වැදීම ලබන්ද, දවසකට කිපවාරයක් ඇතුළු රජ්
ජුරුවෝ වදින්නත් කියාගෙවා ලත් අවසරයෙන්මි ඇතුළු රජ්ජුරුවෝ යම් රාජපෙවක
යෙක් වදිද, රජ්ජුරුවන් වහන්සේකෙරෙහි විශ්වාස ඇත්තෙමියි කිව්වෙකුත්
නොවේද, කිසි සැමිපයෙකි සිරිත්නත්තු මෙන් රජ්ජුරුවන් වහන්සේයේ
සැමිපයෙකි හැමවේලෙහි අදමාදුව සිඹිඇතිව සිරිත්නේවේද, එසේවූ රාජ
පේවක සෙමෙහි රජ්ජුරුවන් වහන්සේයේ සිත්යෙහ සැපත් ලබන්නේය.

කවද දරුවෙනි' රජ්ජුරුවන්වහන්සේ පුතාණ නොහැකුන්ට හෝ මිදු
මෙනෙහැකුන්ට හෝ රාජපෙවකයන් හා එක්ව කථානොවෙ යම්දිමෙන් හෝ
කියවන් දීමෙන් හෝ රට දීමෙන් හෝ දනවු දීමෙන් හෝ සංග්‍රහ කරන
සේවනයි එසේවූ කථාහෙදී නුවණැත්තාවූ රාජාමාත්‍යයෙකුගේ ළිහෙහි
නොබැණ උපෙක්ෂා වන්නේද, නුණයක්වත් නුදුණයක්වත් නොකියන්නේද,
මේ යම් කියමනක් ආදිය අසවලාහට දෙමෝදැ' නොදෙමෝදැයි රජ්ජුරුවන්
වහන්සේ සෙවනයන් හා එක්ව කථාකළ කල්හි දරු මුණු ආදීන් අතරෙහි
අසවලුන්ට මෙමවුවු ගමකිමි රටවල් දුන්කල යහපතැයි කියාද, නොහොඳි
අසවලුන්ට දියයුතුත, අසවලුන්ට නොදිය යුතුත, යහපදි එහි යහපත කාලුත්
නොකිය යුත්තේය, කැවිත රජ්ජුරුවන් වහන්සේයේ සඩාහාරණයෙහි
අඛ්‍යාවාසීයන් රාවාසීයන් හා පාමිල පෙනෙවයේ සැකි කියාදිවූ ඒ ඒ
ඔලා හා ඉතෙවෙසියයි ආදිවූ සමිවිසා දැඩ සහාගුවෙහි යම් දිමෙල් හා තෙනෙක්

අන්වැටුප්වලා කීයා දෙකෙන්ම කීයම එක්වූ කැසෙමට බඩුන්ට බබාතැරිය
යමෙක් නොතරන්නේ කීයම එසේවූ රාජසේවක තෙමේ රජදරුවන් වෙත
ගන්නේ සිද්ධියක රාජගවනයෙහි වැස සමිපත් ලබන්නේය.

තවද සුවණ්ණහංසවූ රාජාමාත්‍යතෙමේ රජදරුවන්වහන්සේට කීය
රූව අවතාරව දුන්නාක් මෙන් නැමේද, සුඛෝදුරුකින් මුතුව වැඩිමට පටන්
වෙවුලන සුළඟ දැකීමෙන් විසෙසයෙන් රජදරුවන් වහන්සේට සමීප
වෙවුලාද, රජදරුවන් වහන්සේට ප්‍රතිපක්ෂව කොපවන්නේද, එසේ
රාජාමාත්‍ය තෙමේ රජදරුවන්වහන්සේගේ සිත්තෙක තැපත් වෙනස්
නොවේ, තවද යම් රාජසෙවකයෙක් මිනිසුන්ගෙන් ලැබෙන ලාභ
ඇත්තේද, නොයොස් මිදි පමිණි ඇත්තේද, දුනුම්වත් හෝ සුරා
වන්නේද. ගම්මේ මහාසාරා දිවහාරියෙකින් කරාතොහෙවේද, එසේ
අදන්ම කේලාම් කීම හා සමථවූලාපාදිවූ වැරදුණවරිකයෙකි නොතුබිර
කථා ඇසිමෙයින් දිව නැත්තෙක් මෙන්වේද, නොඉන්දියෙකි සමණ්ඩාත
හවිසෙවේද, බුහුතල නුවණැත්තේද, ශෝරවයෙකි ඇත්තේද, එසේවූ රජ
සෙවකතෙමේ රජදරුවන් වහන්සේගේ සිත්සෙන සමිපත් ලැබෙන්නේය.

තවද දරුවෙනි! තෙජස් නැසීම දන්නාවූ ඉතිතෙමේ අතවරතෙමේ
ඤාන් කරාගොස් සංවාසය නොකරන්නේය. නැවත නැවත සෙලෙස්
වසයෙන් ප්‍රසාදයි පුරුෂතෙමේ කාමසඤ්ඤාය, කාමපිබාය, දුර්වලබව, සතුට
මේතෙක් ආරාගයට පැමිණෙන්නේය. ප්‍රමාණාතික්‍රාන්ත මෙවුන්ද, දුස්ථිය
රජදරුවන් වහන්සේ සමිපයෙහි සිට බොහෝකොට කථානොකෙට සුවි
නම්ය. හැමකල්හිම ළිවෙන් නොබැණ නොඉදියයුත්තේය. වැලි තුන්
සුඛකාවූ කථාකරන්නාට බිස් බණින්නට සිදුසිවූ ප්‍රසාදය පැමිණියුත්
කථාවූ ඇත්තේද, නොපිහිරි පවසන්නාවූ බොරුවෙන් අමිලුවූ පණිත
තවද වෙෂකටයුතු වසතුයෙහි වෙෂ නොකෙරේද, අලුත් ක
නොඇදෙද, සැබෑමය පිහිටියේද, මව ගිලුපුවූ නෙපුල් ඇත්තේද, පේලා
නොඇඳුද, කිරිවිකා කථා නොකියාද, එසේවූ රාජසෙවකතෙමේ රජදරුවන්
වහන්සේගේ සිත්සෙන රාජගවනයෙහි වැස සමිපතුහි ප්‍රතිලාභයට පැ
ණෙන්නේය.

තවද යම් රාජසෙවකයෙක් ආචාර සමිපන්නද, තමාගේ ධෘෂයෙහි
උනසුතු ශිල්ප උගනීද, වත්‍රාදි යදෙර පොටියම්වීමින් නොසොඹ ඉන්ද්‍රිය
දමනයෙන් යුක්තවේද, වසඟකරන ලද ආත්ම ඇත්තේද, සමිපත් නිය
උඩතොට අවලඤ්ඣභාව ඇත්තේද, මන්නැයි බැවින් මොලොක්ද, තලමිය
රාජ්‍යතවයුත්තෙහි ප්‍රමාද නොවේද, පිරිසුදුවූ කාය වාක් මනා සම්පන්නද,
රාජ්‍යපථාකයෙහි දක්ෂද, එසේවූ රාජාමාත්‍යතෙමේ රජදරුවන් වහන්
සිත්සෙන යසස් ලබන්නේය. තවද රහස් කිරීමෙන් හා අදහසවූ රජ
නොවිලහා කිම් ආදීවූ දූතක්‍රියාගෙහිද නියුක්තකොට අනෘ රජදරුවන් විසින්
තමාගේ රජදරුවන්වහන්සේ සමිපයට එවනලද දූතජනයාදරුකරන්නේද
එන්නා කිසි කථාවක්නොකරන්නේද, ඉදින් කරනු කැමැත්තොත් රජදරු
වන් වහන්සේ යම්බිබෙසෙකිම කථාකෙරේද, තමාට බොහෝ ප්‍රසාදය ලබා

කොමසුන් කරන්නේද, අනික් රජදරු කෙනෙකුන් සමිපයෙහි වහන්නට
කොයිතාද, කියන්නේත් අන් රජදරු කෙනෙකුන් සමිපයෙහි කොහේද, එසේවූ
රාජාමාත්‍යතෙමේ රජදරුවන් වහන්සේ සිත සුඛ දැහැ රාජගවනයෙහි වැස
සමිපත් කොහෝ යස සිරිවර ලැබෙන්නේය.

තවද දරුවෙනි! සිල්වත්වූ ඇතු පිරිසැ තෙන් ඇති සමිපන්නවූ ශ්‍රමණ
යන් කරා හෝ බමුණ පාපිවූ ශ්‍රාවණයන් කරා හෝ කැමති කැමති තෙරේව
යන් සතුටු වෙයිද, එසේවූ රාජසෙවකතෙමේ රජදරුවන් වහන්සේ
යොත් ප්‍රසාදය ලැබෙයිද, එසේවූ රාජසෙවකතෙමේ රජදරුවන් වහන්සේ
තෙන් ඇති ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන් කරා සතුටු පැහැදීම් පවසන්නේය. තවද දරුවෙනි! සිල්වන්වූ හොත් ඇතුපිරිසැ
රුන් හා අනුව වෙසේද, නැතිත් එබඳුවූ ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන් කියන් පැහිදි
නසෙවිරිදිදෙන් පිහටන්නේද, එසේවූ රාජසෙවක තෙමේ රජදරුවන්
වහන්සේගේ සුවමිපයෙන් යසස් ලැබෙන්නේය

තවද දරුවෙනි! නොපැකිලුපවත්නාවූ තුන ඇති පුරුෂයෙකුට තම
කට වැව කැඩෙන්නේවිනම් මනුෂ්‍යලොවූ සිල්වත් ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන් කරා
එළඹ එන්නේ උපසථාග කරන්නේද, බාර්මිකවූ ඉතාණවළුණන්ට තමාගේ
කුලපරම්පරායෙන් දෙමින් එන දන්වැට නොපිරිහෙලන්නේද දන්දෙන
කල්හි ආරාධනා කරන්නාවූ තුනෙන් කිසිඑකකුත් නොතුවන්වන්නේද,
කාරණකාරණ පරීක්ෂාකරන්නාවූ තුනෙන් සමන්විතද, අවිකලවූ ශ්‍රද්ධින්
ස්‍රියාද, අනෙකප්‍රකාර දුසකමීකාරයන් යෙදුවමනා තැමිකමීදියෙහි නියොග
කිරීමෙහි දක්ෂද, මේ දන්දෙන්ට කල, මේ සිල්රකින් කල, මේ පෙතෙවස්
වහන්නට කලැයි මේසේ දානාදියෙහි කල්දන්නේද, මේ සංඝා තමය මේ
විසුරන සමය, මේ වේලුදම්කරන සමය, මේ උපසථානකරන සමය, යි මෙසේ
සංඝතාදියෙහි සමය දන්නේද, එසේවූ රාජසෙවකතෙමේ රජදරුවන්
වහන්සේ සිත්සෙන රාජගවනයෙහි වැස සමිපත් සිරිවර ලැබෙන්නේය

තවද දරුවෙනි! තමා සිතින් තවයුතු කාම වණිතකමාදියෙහි
උනතභියෙහි ඇත්තේද, සියලු කමීතයෙහි අප්‍රමාදද, සංවරබව ප්‍රඥ
ඇත්තේද, මිනාසොව කරනලද කමීතාත ඇත්තේද, එසේවූ රාජසෙවක
තෙමේ රාජගවනයෙහි වසන්නාවූ සුදුසුවන්නේය. තවද ඒ රජදරුවන්
වහන්සේගේ කලවිටවූ දුනසාලාදියට ගාලව කුඹුරට එන්නන් හොස් ගසපය
නපුර විහාරා අඩුවැඩිය පිරිමියන සුලුද, මේතෙනැයි අය දැහ සිතලු බහය
යන් බඩසල් කොටුතුලු ආදියෙහි ලවා රැකවරණ කෙරේද,
රජයෙහි පරිවාර ජනයා ගැන මේතෙනැයි පවණ දැහ බස් කෑම ලබාදීම,
එසේවූ රාජසෙවක තෙමේ රජදරුවන් වහන්සේ සිත්සෙන සතෙට සමිපත්
ලැබෙන්නේය.

තවද දරුවෙනි! පඤ්චසීලාදියෙන්හි කොටසිටියාවූ මේදු පුනකු
හෝ එසකුසේ හොත් සිල්බැහැන් අතරෙන් එක්කරා එසකු හෝ කෙතෙහි
රන් සකසුරු ආදිවූ එක්තරා තනතුරෙක කොසිසිටුවන්නේය. මෙසේ
කෙසේද? ඒ අසුනවූ සීලසාරභාණ්ඩය නොකරනකාවූ ඒ පුනකුගේ
අඹක සමාන හොවිසනාය.

*අකතඤ්ඤූ මනුස්සානං—කතා ලොක පච්චේති

ශත්‍රුභෙයින් ලොකයෙහි මල්වා‍ගේ හෝ මිත්‍රභෙයන්ට අයිති
කාරණයෙන් අඹ හෝ වන්නාහ. එහෙතුවුවත් මේ දරුවන් හා මිනිස්
මිනලි ගිලාඹාරාදි කිසි ගුණයක් නැතිභෙයින් අඹ හෝ
සවිභෙන් ගමේ ගිලාඹාරාදි කිසි ගුණයක් දැක්නාතුවේද, ඒ මිනිස්වරු හා
කමාගවන්නාහ. එසේභෙයින් මේ පුත්‍රප්‍රාණාදී ආධ්‍යත්මිකවස්තූන්හි
කිරීය යුත්තාහ, ඔවුන්ට මස් හා පිලී පමණක් නමුත් සේ
උන් විටෙක ප්‍රේතභෙයන්ට දෙනා‍දෙයක්මෙන් ආහාරාදිය නොදී
කිරීය‍කොට දෙන්නේය. ආධ්‍යත්මිකවස්තූන්හි මාතෘපිතෘ
සිටින්දයන්? පසුවයිලාදි එක්තරා ගිලයෙන්හි ඔහුගේ
කයෙහි දහවූ උණාහිසීතයෙන් පුත්තවූ මෙමවුදු දුකයන් හා
කරුවන්ද හෙවයන්ද එෙමගයිද්‍රියෙහි පිහිටුවන්නේය, නවුවාවූ
ඇත්නාගවත් දිලීදුවූ සත්‍රියාගවත් රාජභෙවය කිරීම ම.රුවූ
කිසිය අයි උණයෙහි නොකිනා රූ දවල් නොතුබුසිනව නැති සිට
ආදීවූ සත්‍රාහාරයන් කරන්නේ උණාහිසීයෙහි ඇත්නාගභෙවයි. එබඳු
කෙරයන් හා සෙවකයන් එෙහයිභෙයෙහි පිහිටුවිය යුත්තේය. තවද
සෙවකභෙයක් ආවාරශීල ඇත්තේද, ලොබී නොවෙද, නැවත
මයත්තේ කෙරෙහි සෙහෙඇතිව මාඝයනභෙදද, ඒ රජ්ජුරුභෙන්
ශ්‍රේෂ්ඨභෙයෙහි පරාඩ්මුඛභෙයෙහිත් හිනහිත් ඇත්තේද, එබඳු
කෙමේ රාජභවනභෙයෙහි වැය කැපත් ලමන්නට පිටුපුවන්නේය. තවද
රාජසෙවනභෙයක් ඒ රජ්ජුරුභෙන් වහන්තේගේ අභිප්‍රාය දනිද, නැතිද
ඉක්මවා නොවී අනුකූලව පවතිද, එසේවූ රාජසෙවක නෙමේ රජ්ජුරුභෙන්
වහන්තේගෙන් කැපත් ලබන්නන්නේය. තවද යම් රාජසෙවකභෙයක් රජ්ජු
රුවන් වහන්තේගේ ඇඟ උලාදා, ඉස්සොධා නහවාද, නැඹිරුව සව් මිදා
කෙළෙ ඇඟෙහිව සිට පතුල් දෙවිද, පතුල් දෙවමින් සිට කර උසුලුරුභෙ
රජ්ජුරුභෙන් වහන්තේගේ මුහුණ නොමලාද, කෙසිදී නොසෙක් දමරහළු
සිත් නොකිපේද, එසේවූ රාජසෙවකභෙයෙහි රජ්ජුරුභෙන් වහන්තේගේ මිත්
සෙසා රාජභවනභෙයෙහි වැය තමාට බොහෝ හඟපිරිවර හා භාන්තකාලාදිය
සඳහා මවට පැමිණෙන්නේය. තමාට වැඩකෙෂීවන්තාවූ පුරුෂභෙයක්
කුමාරයක් දැක ඇඳිලිබැඳ පැදකුණු කරන්නේය. සපුටුවතු රූප ඇඳිලිබැඳ
කුදකුණු කරන්නේය. එසේ ඇඳිලිබැඳ පැදකුණුකරන පුරුෂභෙයාගව ඒ පුත්
කවය හෝ සාක ශාලාදිහු කිසි අන්තිමාවසක් පිවකරන්නාහුභෙදේ
එසේ භෙයින් සියලු සම්පත් පිවභෙමට දෙන්නාවූ සුවඟැත්තාවූ අවිදූ දුක
ඇයි විපදෙන්වමිඋතුමවූ රජ්ජුරුභෙන්වහන්තේට සවරකාරණයකින් අතුරු
කෙසිය නොකවයුතුද, සතීප්‍රකාරභෙන්ම ඉවත්වී රජ්ජුරුභෙන් වහන්තේ
කෙසේ සවසුත්තේය. තවද යම් රජ්ජුරු භෙහෙකුන් වහන්තේ සෝක
ඉඳිනා දැ දෙනසේක්ද, සිඳින්නට සුදුසු සිඳින්දනසේක්ද, ඇතුන් අසුන් රා
ගෙදර කුතම ආදීවූ ශානවාහනදෑනසේක්ද, කැපත් වහන්නට සුදුසුවූ භෝග
දෙනසේක්ද, සියලු සත්වයන්ට මෛත්‍රභෙයින් කිරණ සඩණාදී අභෙදනා

උදාහරණ පරිහෙන වසතු නමැති වුණු වස්වා සවභෙයන්හේ සිත් නොඑ සහ
නහසේද, එසේවූ රජ්ජුරුභෙන්වහන්තේ සවර කාරණයෙකින් නොවැන්ද
සුතුර, වැන්ද සුතුර, පිදියසුතුර, සිතින් පුදනිකවසුතුර, සම්මුඛ පරාම්
සුතුර, ගුණ කියසුතුරන් නොභෙයෙක් පරිද්දෙන් සිත්නෙහ විසියසුතුරන්
සිතුවුව රජ්ජුරුභෙන්වහන්තේගේය. එසේභෙයින් දරුවෙනි! යම් මේ රාජ
මෙම්බවූ රජ්ජුරුභෙන්වහන්තේගේය. එසේභෙයින් දරුවෙනි! යම් මේ රාජ
වින්තෙයේ හා එසින් නිරවසෙෂභෙයකොට කියනලද්දේවිනාම් ඒ මේ රාජවසසි
යම් දෙය රාජභෙවකභෙයන් පරභෙරාභෙවන් කොට එන භෙයින් යම්සිදුවූ මේ
රජ්ජුභෙයෙහිවූ පසිද්දෙන් පවත්නාවූ සුරුභෙකමේ යම් කාරණයෙකින් සිත්
කෙනිද, ඒ කාරණයෙන්ම ඒ සඩාමිවූ රජ්ජු සම්පතෙන් සන්කාරසම්භාවනයෙන්
ලබාගන් ලමන්නේයනි මෙසේ අසම්බුරුවූ විසුර පණ්ඩිතයෝ සතිසඳවිලාස
සෝ වුස්සපුකාර කාරණා නිකාඩ්‍යභෙයන් යිහෘ ධම්පාලකුමාරයන් ප්‍රධාන
කොට ඇති පුත්‍රයන් දහසක් දෙනාට ඉගැන්වූහ. පුත්‍රදරුවන්ගේ හා යහළු
ඒකාන්තයෙන් ආදීවූ මොභෙයේදනාට අවිභාද අනුකාභනා කරන්නට ඒ මොහි
සේනන්ට තුන්දවසක් ඉකුත්වූසේය.

ඉක්බිත්තෙන් ඒකභෙෝසකාභෙේ නියමිකළ දවස් පිරුණු කිනාව දන
දුන්භෙන්හේම අනෙකප්‍රකාරවූ රතනසවූලෙන් යුක්තවූ අලංකාරවූ අනු
සවකොට රජ්ජුරුභෙන්වහන්තේට දන්වා මාහවිකා හා සමග සෙමින් සිහා
සිහුවසින් විසින් පිරිවරාගලදුව රාජභවනයට භොස් රජ්ජුරුභෙන් වැඳ පැද
කුණිකොට එතන්පස්ව සිව් දෙනෙන් මුදුනෙහි සඩා මෙසේකිය. සතුන්
දහසෙකි උපන්නාවූ කෙරජ්ජුරුභෙන්වහන්ස! මේ මාහවික නෙමේ සම්මා
දිවභෙයෙකි උපන්නාවූ කෙරජ්ජුරුභෙන්වහන්ස! මේ මාහවික නෙමේ සම්මා
නහසින් සරනු කැමැතිව මා සෙහෙයන්නේය. එසේභෙයින් මාගේ නැෂන්ව
වැඩක් සිදුවී සිත්නෙලා අසා වදාළමැනව. මාගේ මේ කුමාරාදීවූ දරුවන්
කළ අපරාධයෙක් ඇත්නම් සිය නොනමා ඊට සමාකොට දුකෙකි අත්නෙ
නැර රැක වදාළ මැනව. මාගේ නෙපි මුතු මැණික් ආදීවූ යම් ධනයෙක් ඇත්
නම් ඒ සියලු ධනයක් කුඩෙහැත්තේ එසිනුත් අන් රජ්දරුවන් එසිනුත් මට
දෙස ලද්දවූ ප්‍රමාණයිනුත්නවූ යම් අන්‍ය විසතුභෙක් ඇත්නම් ඒ සියලු
විසතුවක් කුඩෙවහන්සේම කොරුත් සතුරන්භෙගේ උපදුවයකුත් වැද්දනොදී
රැකගනු මැනව. මා පලාගිය කල්හි මාගේ බතු සඩුභෙයෝ පසුව යම්සේ
නැපෙන් නොපිරිහෙත්නම් එපරිද්දෙන් උනුන් රැක වදාළ මැනව.

නවද යම්සේ බිම් පැකිල ගිය පුරුෂභෙක් බිමෙ සරණකොට පිහිටාද,
සුඛවහන්සේ පිහිට නොමිලා මේ මාහවිකා සත්තකභෙෂීයි කියනලද
මාගේ මේ පැකිලිමත් එසේම වන්සේය, බිම පැකිල බිම සරණකොට
ඇති පුරුෂභෙයන් මෙත් කුඩෙවහන්සේ කෙරේ පැකිල කුඩෙවහන්සේ
සරණකොට ඇත්තෙමි. එසේභෙයින් රජ්ජුරුභෙන්වහන්සේ කුඩෙන් මහ
සේස්ද්‍රයි මාහවිකා අයින් විවාලකෙල්හි කුඩෙවහන්සේ මුහුණ නොමලා
සමෑ මහ රක්ඛා කිසා මම දුසභෙමියි කියන්නා මාගේ යම් අපරාධයෙක්
ඇත්නම් ඒ අපරාධය දක්මි. මෙතෙක්වුත් අනිත් මාගේ වරදෙක් කෙදක්මි.
ඒ මාගේ අපරාධයට සමාකළ මැනව, මෙවැනි වරදෙක් කිස සඩා පසුව
මාගේ පුත්‍රදරුවන්ට කිසි ඇඟැටක් නොකළ මැනැයි කිස.

එමහි අහා ධනසඤ්ය කොරවය රජ්ජුරුවෝ පණ්ඩිතයෙනි! කෙනෙක් කෙනෙකු මරණු කැමති වූ කල්හි ඔහුට ඒ අමිත්‍රයා කොහිටත්ම ආරක්ෂා කැදවා කෙස්වැසෙහි මෙහෙදිම් ඔරා තබා වැඩසිටියහැම. ඒ මේ අවස්ථාවේ ප්‍රකාශකොට කිය එමහි අහා ඔබෙන්වහන්ස! තුමිවහන්සේට එමදුටු අදහසක් ඇද්දැයි ඔබෙන්වහන්ස! කියන්නැ යි කී කල්හි ඔබෙන්වහන්සේ මින කොසිඳුවිය වැඩ, ඉක්බිති පරාජයෙහිත් දහසකුල ධර්මයෙහිත් ලුහුබැඳිය වැඩ, ඉක්බිති අසූකුල

මලා කොමිසේකම් දැන දෙවැනිවාරයකත් දැමීය කිස්සොදතත් එක්කෙනා
මවිසඳ වෘත්ති කිරීම් මිනිමලා කිසි ඵලදුවකට කොපාදිලි කරන්නේ
කත් දැන කියන්නේ ඉදින් මේසෙමම දිනුත් තැරසොදුනත් පත්කරන්නේ
බැය කොමිසන්සේවිනම් දෙකතුල අල්මාරෙක පලින බිදුහෙළි කැබැල්ල
කිසි කියන්න.

ඉක්බිත්තෙන් මෙසේ කියා ඇත්වැකිවාරයේ බොමිසකියන් ඉන්ද.
පලින බිදුහෙන් හෙළා ඇටසොදනක් පමණක්ය්ම ගුණිකට තබන්නේ මේ
කොවෙන් අත දිග්සොට දෙකතුල අල්වා ඉන්න. එසේ මිනිසුන් තබන්නේ
කියන්නාවූ මේසෙමම මා පළමුවෙනුවා පහලොවේ සොදනක් පමණ තැබීය.
මෙලිය, දෙවැනිවාරයෙහිත් තිස්සොදනක් පමණ තැබීය. එසේ
තුන්වැනි වාරයේ තැටියෙදනක් පමණ තැබීය. එසේ
කොතෙලුත්සේය, උඩ කියාවාගත් විටම පලින බිදුහෙළි හැම මේසේම
ඔහේ පමණ සලකින් කියා පලින බිදුහෙළි කොතෙකුත් තබා මේසේම
කොට අඩිය කිරීමට එල්ලි සිටිම මා මරන්නාවූ කොතෙක්වේලාම ඒ
එකියක් නැතිව සුණිකා නම් යහපතෙකාවිය කිවාරයි මා කියන
සුණිකා! කෝ රූපයෙක් උපතෙවූ රූපලී ඇති දිවසපුතුන්ගේ මේසේ කිසිය.
එසේවූවිටත් කොවෙක් හංගාදී කාගේ කිසිම උපතෙම ගුණිකා තබන්නේ
තවද කොවෙකාරාදියෙන් අසසුදුනවූ පාප ක්‍රියා කරන්නේය. එසේවූ
කොවෙක් ඇයෙයන් ඇති එකක්තුමෙක් පපෙන්නේය. එසේවූවිටත්
වැඩක් කිරීමෙකරන්නාවූ ලාභක ක්‍රියාවක්ම කරමින් සිටියෙකිය, රෝදුව කිසි
කිසි කාගේ සිත කඩල්ල මානුවිත් කුලයෙන් වෙවසි කරන්නේ
වේසි කැත්තේය, මෙබඳුවූ තෝ මා මේ ප්‍රපාතයෙහි තෙළා මරවූ කැත්ත
තෙහි විනාම එසේ මාගේ මැරීමෙන් සව කොර ප්‍රයෝජනයෙක් ඇද්ද? ඉදින්
කැලි හා මේ මරන්නාවූ කොතෙක අමිත්‍රයෙකුගේ ක්‍රියාවක් මෙන් ඔබ්නේ,
කොවලුයා මට කියව, තා කෙසෙයක් අතරෙන් කොර නිකොතෙක උපන් නම
ගෙන්දම් එවලුයා.

එසද සුණිකාගේ කෙසෙයා කියන්නේ එබඳු වූවිර පණිවෙයෙක්!
කොප වීසින් අවසිලි ගන්නෙහෙවියක් අතරෙන් සුණිකාගේ කෙසෙයා
පසියෙක් ඇතැයි අනාලද්දේවියගේ එහෙමේ වෙසසිලිගු කොරුණෙන්
අමොහවින්නේය, තවද කොහොවකෙයෙයි විනයකරන්නාවූ විරුණෙකි කෙ
රාජයෙක් ආරාධාපරිහාරයෙන් සුන්නය. දිවිදළුන් ඔප් කාගු කෙසෙරු
ගන්නේ ඉතා කිසිලුවූ කෙරුත්ව කෙ දණිහවූ රූප කොතෙ ඇත්තේ
ගොන්වූ කොසිලයෙන්ද සුන්නය. ඔහුගේ අසුන්ත දුව උපන්න කෙරි
සිව් මියොවෙහි ඉරාදුගින්ම කොකෙකහොවින්, අසුරෙන් පරිශෙට කෙ
මධ්‍යම ප්‍රදෙශ ඇති ඉරාදුගි නම් ඒ නොකෙකහොව ලඟනු කැමති කොට
මෙසෙක් උපනුත්ගන්නොට ඉරනු කැමැත්තිම කිය. එසේ අතා මෙන
කත්තේ මේ ලොකයෙහි කත්තේ කිස්කාරණයේ ඇත්ව තිබූ කොසිල රජුන්
කියාදේ වරදවා කැත්තේය කොකෙකහොව පපත්වූ ස්ත්‍රී
කෙනේ ඒරණියේ කවර ප්‍රයෝජනයෙක් ඇද්ද එසේකෙසින් ඒරණ කැත්
කත්වූ පරිදේදේ දුකකරිමින් කියා විචාරන්නාවූ බොමිසත්තෙන් සහ කොට

මුල කොවෙව්, මේ ලොකයෙහි මෙතෙක් කත්තෙක් අතාගතය කොකොට
කොකිය අතාගතය කොට කෙස කවිය, කොකෙකහොව මේකෙ ලදෙස ඇති
ඉරාදුගි නම් ඒ කොකෙකහොව නිසා කොත් මරණියේකට කවර ප්‍රයෝජනයෙක්
කිසිවේද? කෙද! කෝ කෙ මැරීමෙහි කාරණා කියා බලමි ඒ කාරණා අතු
කොත්තෙමෙහි කිය.

ඉක්බිත්තෙන් බොමිසත්තෙන්ව සුණිකාගෙ මරන කාරණා කියන්නේ
එබඳ පණිවෙයෙකි! මහත්වූ ආනුභාව ඇති වරුණ නම් කාරක්ත්‍රුවියන්ගේ
දියි කොකෙකහොව නියා ඇවිද උන්ව මේ තුති කෙකියෙක් කෙරේම්. ඉරාදු
නිය ඉල්වන්නාවූ මට මෙසිල්ම සිටියාවූ වරුණනම් කාරක්ත්‍රුවියන්ගේ මා කෙම
කෙම් පොල් නියාව දැක සුණිකාගෙ! කට මියාවූ රූප කොකා ඇති කියුසුල්පෙති
මියූ ඇත් ඇති බඳ මිදා ඇති වඳකොකරු ගල්වකුදු කෙර ඇති ඉරාදු
නිය දෙමෙන. එසකුදුවූවිටත් කෝ ඉදින් එබුර පණිවෙයෙක්ගේ කෙදකොකෙක
දැනගිය් ලැබි මෙකැකට කෙකොකෙකිවිනම් ඒ කතුවූ කසිරුණිකා ඉදකුණිය කෝ
රකින්නෙකිය. මෙසිය් අකාවූකවර වසතු ක්ෂවිය් අපි ප්‍රාර්ථනා කොකරම්
කෙම් කිවුම. එසේකෙසින් එබුර පණිවෙයෙකි! මා දුකව කියකදෙක්කැත,
මාගේ මෙය් අකව, මා වරදවාත් කිසිම කොකියකතුත් කැත, කොපයේ කෙදගිය
කෙ දැකුවිය් ලද්දේවිනම් ඒ නියා ඉරාදුගිය නම් කොකෙකහොව කියාවෙක
කැමති මට දෙන්නාවූය. ඒ කාරණයෙන් මම කොපට එබඳිරීමෙකි කියුක්ත
නිම්. කොපයේ මරණියේ මට ප්‍රයෝජන නම් මේ කාරණය වන්නේය. මේ
කරක ප්‍රපාතයෙහි ඉතාප කෙදුා මිරා කොපයේ කෙදග මියොග ඇරිතෙක ගත
අතියක ඇත්තෙමෙකි කිය.

ඒ සුණිකාගෙන් මෙස් අතා කියොවෙන්නාවූ කෝ කියන්නාවූ විමලාවෙව්
මාගේ කෙදග මියොගයෙන් ප්‍රයෝජන කැත, වරුණ නම් කාරක්ත්‍රුවියන් ධර්ම
කථාව අතා කොකියිකියාගෙන් සුන්නකොට කොගහරින්නට කියතැකැත්තාක්
ලබියි කාගේ ධර්මකථාගෙන් වරණකරන ලද්දේවින. ඉක්බිත්තෙන් ඒ
ලාවෙව් මාගේ ධර්මකථාගෙන් දෙලෙස් උපන්නේවින, වරුණනම් කාරක්ත්‍රු
රුවියන් විසින් වරදවා කියාගෙන සුර්ණකොකාවෙව් නියොග කරන්ලද්දේවින.
ඒ සුර්ණකොග තමා වරදවා කියාගැන්නේයි මා මරන්නට මෙකියුවූ දුකකට
පැමිණෙවිය. ආගේ පණිවෙය මිව මා සථාකොවියක ප්‍රකුයෙහි යම්කියාවියක මෝඩ
මරන්නට උත්සාහකරනවෙලෙහි කුමක් කෙරේද? එබැවින් මාකවිකය!
මේ කාධාර ධර්මය නම් දෙයක් දනිමි. යම්කාන් මිව කොදියෙහිකි ඒව
පලමුකොට මා පලින කියාකයෙහි ඉදුවා කාධාර ධර්මය අතා පසුකි යන්නේ
කැත්තෙහි විනම් ඒ කරවයි කියා කාධාර ධර්ම වර්ණනාවිරිමෙන් ඒවිත
දුකය ඉල්වාගන්නේම විනම් කතපකැයි ඒ මොහිකියෝ අධාරිමි වලලිමි
කාකුවියාවි නියන්නාවූ එබිදු කාත්‍යයකය! ඉදින් කට කියන් කෙදග මියා
කෙන් ප්‍රයෝජනය ඇත්නම් එතා මා මේ කරක ප්‍රපාතයෙන් උඩකොපා මේ
ලොකයෙහි පවත්නා කෙමියි කාධාර ධර්මයෙකක් ඇත්නම් ඒ මියල්ලට
ඒ කට ප්‍රකාශකොටියි කියා මේ සුර්ණක නම් කොකෙකහොව
එබුර පණිවෙයක් එසින් දිදහ මියොගෙන්ව පලමුකොට කොගිරිරු ධර්මයෙන්

එහෙයි කියා එකාම උඩතෙරා සාධුහර බමිය අසවල් මහාඛේධනීයෙක්ය කියා
නියතා පණිස සහාමණ්ඩලයෙහි හිදුවා අත්වැසිලි ලැබ නුත්තාවූ අලංකාරවූ මිනිසා
මෙතිතෙක්කාල් මුහුණ බලා වෙසේ කියා. එවිට පණ්ඩිතයෝ මේ
එහිත් ප්‍රාතිහාර්යයක් නොඛහනකලදුව අද කොපෙන් හැදෙන්නෙද? සතුරු
ප්‍රකෝප්න ඇත. මේ ලොකයෙහි එතුමාහා යමකිසි සාධුගුන
ඒ නියම්ගු අද මට පහළකරවයි කීය. ඔහොමේනාතෙක් සාධුගුන
කෙ! මේ තා එහිත් ප්‍රාතිහාර්යත් නොඛහනක ලද්දේවේවුදු.
බමියෙහි ඇත්ද, ඒ නියම අද තට ප්‍රකාශකොට නියමිති නිසා
භාදයකීෘතයෙන් ප්‍රශෝප්න ඇත්තම ලොකයෙහි එතුමාහා
කියන්නාවූ එහිමූ මාහාමාත්‍ය! මම කියුවුවූ ගරිර ඇත්තෙමි. එසේ
ගරිරය නිමිමූලකොට ශ්‍රම දුක නිමා ජ්ලත්භාවය කරනු කැමැත්තෙමි. එ

යසෝධරා එමිත් ගහපතැණි කියන නාගනපැත් තෙනුවුදු මෙහෙයින්
ගෘහාවය කළ කල්හි දිව්‍ය පිළිද දිවමල් ආදියද, සතිහාරණාදී ගෙහිදු
එහිත් සැරසී සිටිකල්හි දිව්‍යතොප්පාවය දුන්නේය, මහාමෙහිතිගේ දිව
හොත්නාය අනුභවකොට සුවඳ පිපාඟ දෙක නිවා,නෙන කැළඹී පවින
කය විශෙෂකොට ඉරාවා, අත්හත් පහවා, ඉරාහලද ආභරණ පැළඳ
ඉදි සතිහු ඵලාභයෙන් සාධුහර බමිය කියන්නාවූ මාහාමාත්‍ය! උපකාර
වුන්ව ප්‍රත්‍යුපකාර කරව. නෙත්වූ අත නොදුවා, මුහුදුගොසකින් පිබිදුවා
කත් නොකරව, අත්පුරුෂ සත්‍රිත්ගේ වචනයට පැමිණියේත් නොවරදී කිය
යක්ෂයෙමේ සංඝෙප්පයෙන් කියාහලද සාධුහර බමි සතර ආභරණ
එසතර වශයෙන් විචාරත්තේ විධුර පණ්ඩිතයෙනි! උපකාර සිඳුවා
ප්‍රත්‍යුපකාර කරන්නේ කෙසේද? නෙත්වූ අත නොදුවන්නේ කෙසේද? මු
ඉදුරාසි නම් සඟරෙක් වේද? අත්පුරුෂ සත්‍රිත නම් සවුරුදු? සත්ථු වර්
දෙන් මේ යසර මට කියවයි කීය.

එවිත් අහා බොඛිසත්වයෝ මහට කියන්නාවූ මාහාමාත්‍ය! සමහ
යෙක් පෙර නුදුටුවරු විහාරයක් නැසි එක් දවසකුත් සමිපයෙහි නොවූ
සතිරුක්ෂ දුක මත් පැන් දෙන්නා සමා, ඉදිරහා අත්හත්දී උපකාරවී
පරණිස්තුන් සිත සතුටුකරවා උපකාර කෙළේනම් සත්පුරුෂයන් දන්නාසේ
තෙමේ ප්‍රතිඋපකාරීනට එකාහාරයෙන් ,වැඩ නිස්සක්ෂ කරන්නේය. මු
ණැත්තාවූ සත්වයෝ පළමු උපකාරකළවුන්ට ප්‍රත්‍යුපකාරකිරීම මිලදීගනු
පුරුෂ බමියෙකැයි කියති දිව්‍යරාජය! මේ පළමුවන සාධුහර බමියේ
සේය. නැවත යමෙක් සත්ඝයාගේ නෙපි එක රැකුත් ලැබේ විසි ව
හෙයකදී ආහාරපාන මාත්‍රයකුත් ලද්දේවිනම් ඒ නාහාඛාමිවූ උත්තානුත
ඔත් පැත් දුන් සත්ඝයාට සත්පුරුෂයෙමේ නපුරක් කරන්නා තමා සිඳුදුන්
නොසිතන්නේය. යමෙක් ඔබට නපුරක් සිදුවේවනම් ඒ මිතුදෙවා
නිර්ගතාරයෙන් අනුභවකිරීම නිසා, සේදීමෙන් නෙත්වූ නමාගේ මෙන
අත් දවිවාගමිවෙයි, මාහාමාත්‍ය! මේසේ නෙත්වූ අත නොදුවිම දෙවනවූ
නෙර බමිය වන්නේය. සත්ද මාහාමාත්‍ය! යම් සත්ඝයෙක් යම් රාත්‍රියේ
පවත්නේවා ඉදිරියක් හෝ සැකපිරවූ නෝ කෙළේවිනම් ඒ රාත්‍රියෙන් අත්ත

ණැවැති පසුත් වෙමයි කියන්නේ නොසඳහන්නේය කුමක් හෙයින්දයත් ?
ඉල්ලන් සඟරුන් එසේ කෙළේ විනම් පවිටුවූ මිතුද්‍රෝහියෙක් වන්නේය. මේසේ
ත්‍රාහාරයකි ඉද ප්‍රයෝජනවූවුන් සිත් පිත් හැකි වාක්‍යයේ අතු පත් කැඩීමෙන්
මිතුදෙනි වඩ කළ අනුභවෙ සිටා උපකාර කළවුන්ට දොසිව උන්නේ නම්
කියන්නේ කොයුලොන්ත් මිතුද්‍රෝහීනමව කියනුයේ කවරෙද ? එසේ
කියි වන්නාවූ අත්පුරුෂයන්ව අත්පුරුෂෙව දොස නොකිරීම තුන්වන සාධුහර
සතෙන් සත්පුරුෂයන්ව අත්පුරුෂෙව දොස නොකිරීම තුන්වන සාධුහර
ධර්ම වන්නේය. සඳදු මාහාමාත්‍ය! යම් පුරුෂයෙක් ප්‍රතිසාමාගිකයාදි දශ
ධර්ම රක්ෂයෙන් සමවුණුවූ මේ බුද්ධශාසනය පතිවූනා බමිය රහසාගෙරෙහි
මිනා වඩාගිවූ සත්ත්වයාට දුන්සෝතිනම් එසේ ඒ බුද්ධපොළොව දුන් පුරුෂයන්
මිනාගෙන් අසඳිසිනට අවකාශයක් ලද්දේනම් කළ උපකාරය නොමිනා එකාගත
සතෙන් ඉන්ද්‍ර පවත්නීමා, එසේවූ අත්පුරුෂ ගුණයෙන් හරිත පාප සඳිස්සේ
එසේ ඉන්ද්‍ර පවත්නීමා, එසේවූ අත්පුරුෂ ගුණයෙන් හරිත පාප සඳිස්සේ
එසේකට කාශ්‍රී කාශ්‍රී දන්නා සත්ත්වයෙක් කියිසේත් නොපැමිණෙන්නේමය.
මේ සතුන් නිසාත් පව් නොකිරීම සතරවන සාධුහර බමිය වන්නේය. මාහ
එසේ! මේසේ යටකී පරිද්දෙන් උපකාර කළවුන්ට ප්‍රත්‍යුපකාර කිරීමින්,
එසේ අහ නොදුවීමින්, මිතුද්‍රෝහී නොවීමත්, පාප සඳිස් වාසයට නොපැමි
ණීමින් උතුම්වූ සාධුහර බම් සතරක්ෂි එතෙයෙන් දුනෙහෙ දිව්‍ය රාජ්වූ
සක්‍රයා නොමිවූ සාධුහර බම් සතරින් යුක්තවා අධමිය දුරුකොට ධර්මියෙහි
සෙදීම කරයි අවවාද කළහ

මේසේ මහබෝසතාණන් යක්ෂයාට සතර සාධුහර බමිය සමිහැ විලාප
සෙන් විසාරකොට කීහ, යුගේකයා ඒ බමිය අසමිනම් බිට සිසන්නේ මේ
සතර කාරණයෙන්ම පණ්ඩිතයෝ තමන් ජීවිත දුනය ඉල්වති. මු වූකල
සෙ නුදුටුවිරු කිසිම විස්මයක් නැති මට බොහෝ සත්කාර සම්මාන
සෙලැබිය. මම මුන්ගේ මාලිගායෙහි වෙනමින් තුන්දවසක් මුළුල්ලෙහි දිව්‍ය

කෙනෙක්වත් නැතිව හැඬුවෝය. කොපි කොපයේ පුතාණන්ය කියා, පියා අද අපයේ මිදී යයේ වැදුණි සතුටු කෙළේය. එහෙ මහණ්ඩියෙන් ඔහු කියන්නාහු මාගේ! කෝ බාපේ නෙට මා නොගෙනවි, නාන සාරා ගෙනා යව, කාපේ මගිල් වරුණ නම් නා රජ්ජුරුවේ වැඩම කිරීමෙන්. මේ - ඒ දිවය නාගරාජයා කියන්නේ ඔහු බුදුරජාණන් වහන්සේ කියා. එසේ නම් වරුණ නම් නා රජ්ජුරුවේ ඔබ මෙහෙයවපි කියා. එසේ නුවණැත්තෝ කියති. ධූතුවහනවූ මොඩියන්ගෙනි! යම් තාවකාලික දිවසක විමානය කියාගෙන් දක්නෙමි වේද, එසේ නම් ඒ ඔබ මෙහෙයවපි කියා. එසේ නුවණැත්තෝ කියති. ධූතුවහනවූ මොඩියන්ගෙනි! ඔබ දක්නට ඉඩ නැත්තේ ය.

එසේ අසා මහාමෝසතාණන්ගේ කියන්නාහු මානවකය! මේ එකතැන සෙන් අමිත්‍ර සම්භාවයට යාම නපුරු නිසාව දනිම්නය, නුවණැති තමන් සතුරන් දක්නට නුසුදුසුවූ වන්නේය. එහතුදුවුවන් මා, එසින් තමු ගිය යුතුමලයෙක් නැත්තේය, එසේ හෙයින් මරණ පැමිණියේවිදුසි මා එසින් ගිය යුතු නොවේ. එසේ වූ යසසේ පවා ධනිකථානෙන් පොලඹවා, හොලවන් කරනලදය. දන් පරවූ යසසේ පවා ධනිකථානෙන් පොලඹවා, හොලවන් කරනලදය. දන් මෙතෙක් කිරීමෙනි මට කවර බැරුරුමක්ද වන්නා මා, ඔබ කෙනෙයවසි කිය. එසේ ලෙස් කිරීමෙනි මට කවර බැරුරුමක්ද වන්නා මා, ඔබ කෙනෙයවසි කිය. එසේ අහා පුණිකයා මොඩියන්ගේ වචනය ගණපැයි පිළිනෙත වදාළ සේක! යම්සේ වෙහවුණු ඛගරජ්ජුරුවෝ නලිගි නම් රාජධානියෙහිලා නිත තුඩි නාදයෙන් සිත් සතුටු කෙරෙමින් වෙසෙද්ද, එපරිද්දෙන් වැඩ සිටි නම් නා රජ්ජුරුවෝ හැටියේවද යි කියමින්ද සිත් සතුටුකොර යන් නැතෙ වෙසෙත් නම් එසේවූ මහත්වූ ඔබේ ඇති නාග ලොකයට නා නා සමඟවූ උන්ගේ ශ්‍රීවිභූති විශෙෂයකට දකුව, සවද ඒ නාගගවනය නා කතා පවූ විසින් හැමවෙලෙහිම සංවාරණය කරනා ද්දේය. යි දවල් අතරේ තුම්ව ආගතා විගසාදී පසුබාධයික ප්‍රයත්නයන් ගත් අත් ඇති නා මෙතෙවියන් තුම් වේලෙහිම ක්‍රීඩා කරන ලද්දේ . කෙතු නොගෙතු නා සතු දුනුවේ සිසිද්ද ඔබේලද්ද දුකමින් ආදිවූ නොයෙක් සුවද මලින් ගැවසී යන්නේය. අහස කියාගැනි විදුලිය කලප්මෙන් පුනාදු කුඹාගර මණ්ඩපාදියෙහි ආලෝකය ඇතිදක මඹුළුවන්නේය. දිවැවූ ගාගර පාන වතියෙන් නා නැටිම් සිසිම් ගෙ වැසිම ආදියෙන් සිත් සතුටු කරවිත්තේය. නැවත විසුනාකරණදියෙන් ම පෙදුගර පාදඟුලි ආදිවූ සත්‍රී ආභරණයෙන් සාරනුණුවූ නාග කනාවන් කෙතුත් බැඹලි කිමෙන්නේයයි නාග භවනය විශෙෂයෙන් වණ්නා කෙරෙ කියේය.

ඉක්බිත්තෙන් ඒ පුණික නම් යසස සෙනාධිපති තෙමේ කුරු රාජ්‍යයේ අමාත්‍ය ශ්‍රේෂ්ඨවූ විදුර පණ්ඩිතයන් පස්වරුණකයෙහි බිදුනෙක නිරුණ නම් නා රජ්ජුරුවන්ගේ නාග භවනයට නෙත කියේය. එසේ ගත ලද ඒ විදුර පණ්ඩිතයන් වහන්සේ මහත්වූ ඔසිම ඇති ඒ නාගභවනයට

නැණින් පුණික නම් යසස සෙනාපතියාගේ මෙනොමය සෙකුඩවියා පිරි පස්වරු නෙකෙහි වන්නේය. ඒ පුණිකයා මොඩියන්ගේ පුතිඝයයෙහි සිදුවෙනෙක නෙන්නේ පස්වරුණකයෙහි තුම්ව පිහිම ඉදවිදෙන්? ඔබට මෙසේවූ සිහි විරුදුන් උපන්නේය. ඉදින් වරුණ නම් නා රජ්ජුරුවෝ පණ්ඩිතයන් දක මොලොක් සිතක් ඇතිවූ නම් යහපත, ඉදින් ඒදු විසයෙන් නුපන්නේ වීනම් ඒ නා රජ්ජුරුවෝ සෙකුඩවියා මත්තෙහි උන්ගේ ඉන්දදීම ඇර සෙන සෙමින් පස්වරුණකයෙහි ඉඳුවූයේය. වරුණ නම් නා රජ සමාගට නිතඟුණුවූ ඒ පුණික නම් යසස සෙනාධිපතිනු දක පළඳිකොට සරාකරනුයේ පුණිකයෙනි! නොපි විදුර පණ්ඩිතයන්ගේ භාදය මාගය සොඳා මනුෂ්‍යලොකට කියාවද? අලාභකවූ දුතු ඇති විදුර පණ්ඩිතයන් ඇරෙනෙ එමිසි කියා නිය කාෂ්‍යය සමාවකොට නෙන අවුදුසි වදාළේය. එහද පුණිකයා කියන්නේ වරුණ නම් නා රජ්ජුරුවෙනි! නොපි යම් කෙනෙකුගේ කැඳෙනිවි කියන්නේ වරුණ නම් නා රජ්ජුරුවෙනි! නොපි යම් කෙනෙකුගේ කැඳෙනිවි නම් ඒ පණ්ඩිතයන්ගේ මෙතැනට අවුය. මා විසින් මේ ලොකපුකිය දසකුසල බිඳෙනි යෙදී වාසයකරන්නාවූ ඒ විදුර පණ්ඩිතයෝ අන්දැයින් නෙන එන රදුන් නොවෙති, දනැමින්ම නෙන එන ලදහ. දන් වූකලී කුරුවික නාද පරනන්නාවූ ඔවුරාවරයෙන් ධම්දෙශනා කරන්නාවූ මොඩියන්යන් සමවුවු නෙමේ දකුව, සන්පුරුෂයන් හා එක සාහයෙහි සමානත්ව ඉතා ඉට එන්නේ කියා. වරුණ නම් නා රජ මොඩියන්ගේ දක්ම කියන්නේ විදුර පණ්ඩිතයෙනි! නොපි නුවණැති නාගභවනය දක මිරණ භයින් තැතිගෙන ඒ නම්ස්කාර නොකරවි නම් මේ කාරණය නුවණැතන්ට පුදුසුකාශ්‍රියෙක් නොවෙයි කිය. මේසේ නා රජ්ජුරුවන් වැදුම් පිදුම් පතන තැනැතන්ට නිමෙමිසාණෝ! නොපි මා විසින් වැන්ද යුතු කෙනෙක් නොවෙති නොකියා තමා නුවණැතිබැවින් උපාය කොශල්‍ය සැසයෙන් මේ වඩාත්‍යතාව පිරි බැවින් නොවදිමි කියන්නාහු නා රජ්ජුරුවෙනි! නුදුවිවිරු නාග භවනය දක විස්ම පට පැමිණියෙන් නැත. සතුරන් සමීපයට පැමිණියෙමි වේදයි භයින් නුසැප පිහිටක් නැත. මල එසැස් කියමි, වඩාත්නව පිරි පුරුෂයෙක් සොමිව සිරි එකෙක්හට නම්ස්කාර නොකරන්නේය. වඩතරි නොඅයවූ පුරුෂයා ලවාද දඬුකාදිය යොදවන්නට යොගව සිරි සොමියාත් නම්ස්කාර නොකරවන් නේය. මා බිදුවූ ලොකප්‍රසිඩ පණ්ඩියන් හට කියි හයෙන්වත් වඩිතයෙන්වත් නැත්තේය. යම් සභයෙක් යම්තැනු මිරනු කැඳෙනිවි සමීපයට නෙන්වූහම ඒ වඩාත්නවූ පුරුෂයා සොමිව සිරි සැහැසකලුව කෙසේනම් වඳිද? සොමිව සිරි සැහැත්තේ වඩාත්නවූ පුරුෂයා ලවා කෙසේ නම් නම්ස්කාර ගනිද? මේ තෙම ලොක චාරිත්‍රයක්ව කියියදි මේ අකාශ්‍රියෙක්ම වේද? නොප මා නෙත් වූයේ මිරනු කියා වේද? එසේනොසින් ඒ නොප කුමක් නියා වදිම්දයි කිය. එමිසි අහා නා රජ්ජුරුවෙව් බොඩිසත්වයන්ව සතුති කරන්නාහු අලාභකවූ දුතු ඇති විදුර පණ්ඩිතයෙනි! නොප යාඥ කිවූනම් ඒ නොප කියේ ඇතකිය. එබාර්තවූ පුරුෂයා සොමියාගාවත් නම්ස්කාර නොකරන්නේය. වඩාර්තවූ පුරුෂයා ලවා සොමිව සිරියෙත් නම්ස්කාර නොකරවන්නේය. යම් තමා නෙත් වඩාත්නව සිරියෙන් වියම් ඒ තෙමේ කෙසේ නම් වඳිද? ඔබූ උතුම් කෙසේ නම් නම්ස්කාර කරවානෙක හැඬිද? මේ තෙමේ ලොකයෙහි දුර්වරි වත්තා කාශ්‍රියෙක් වේදයි අත්ත සිංහනාද කළහ,

ඉන්ම්යොකත් මතෙමොකදෝ? නා රජ්ජුරුවන් හා සමග වැඩෙන
කටයුතුකරන්නාවූ නා රජ්ජුරුවෙනි! කොපමණ දිවැසැවූ නාගයන්ද, දිවැස්
නොලාවිස නාගබලය, මෙවැනිම විශාලය, නාග සවිතයෙහි උපන්නාවූ
සියලු ඓශ්වර්යය, දිව්‍යවිමානද, යන මේ සියල්ල අනාත්මය යන
කොපවිත්තත්ත. එසේදැවිත් කෙසි එකානතයෙන් කල්පසතාවක්
කෙරේ සිතවිය, නා රජ්ජුරුවෙනි! මෙබඳුවූ මේ ඓශ්වර්යය කෙසේ
හොප මේ නාග ඓශ්වර්යය ලත් කාරණ, තෙල්වූ පසිදෙන් කෙරේද?
කියව, කවද මේ සම්පත්තිය එක්තරා එක්කාරණයකින් ලබන ලද්දේද?
කොත් නැතුවයනිසාගෙයින් ලබන ලද්දේද? සිය අතින්ම කොට කරන
දේද? නොකොත් දෙවියන් විසින් දෙනලද්දේද? යම් පරිදිතුළුන් මේ දිව්‍ය
විමානාදිවූ ඓශ්වර්යය කොප විසින් ලබන ලද්දේ කිතම් දී සියලු තැන
කත්වූ පරිද්දෙන් නොවලහා මට කියවයි කිය. එසේ අසා නා රජ්ජුරුවන්
කියන්නාහු එබිදු පණ්ඩිතයෙනි! ම, විසින් මේ නාග ඓශ්වර්යය ලබන
ණයකින් ලබන ලද්දේත් නොවෙයි නැතුවයනිසාගෙයින් ලබන ලද්දේ
නොවෙයි, සිය අතින් කරන ලද්දේත් නොවෙයි. දෙවියන් විසින් දෙන
ලද්දේත් නොවෙයි, වැළි කුමකින් ලබන ලද්දේද? අලාභයකුදු නැත්තා
පුරී ජන්මයෙහි කරනලද කුසල කර්මයෙන්ම දිව්‍ය ප්‍රාසාදාදිවූ සියලු තැන
පත්තිය ලබන ලද්දේයයි කිය. එසේ මහබ්‍රාහ්මතාණෙනි! කියන්නාවූ
නම් නා රජ්ජුරුවෙනි! පුරී ජන්මයෙහි කොප විසින් කරන්ද? කුමක්
කවරේද? දුන් දන් කවරේද? රැකි සිල් කවරේද? තෙදි භාවනා
එයින්, නාග ලොකොත්පත්තිය, දිව්‍ය ප්‍රාසාදාදිවූ තැන සම්පත්තිය, යන
සියල්ල පුරී ජන්මයෙහි කරනලද කවර සුචරිතයන්ගුන් විපාකයන
උපන්නේදයි විමසුවාය.

එසඳ නාරජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු විඩුර පණ්ඩිතයෙනි! නාග භවන
භායනීවවූ විමලාවත් හා අපි දෙදෙන පෙර මනුෂ්‍ය ලොකයෙහිදී මිනිස්
සැදැහැ ඇතිවූමිහ. තුබූ නපුරක් හා ඝාතයක් දන් දෙන්නෙමු
දානපතිහු නම් වෙමි. තුබූ ඝාතයක් පුබොජන විද අනුභව දන්දෙන්නාහු දානපති
දන්දෙන්නාහු දානඝාත නම් වෙමි තුබූ ඝාතයක් පුබොජන විද අනුභව
නපුරක් දන්දෙන්නාහු දානදූෂ නම් වෙමි, මෙබඳුවූ දූෂකයන් විද
යක, දන දූෂය, යන තුන් පසෙය අතරෙන් අපි දෙදෙන දූෂකයන්
එසේයෙයි මනුෂ්‍ය ලොකයෙහිදී අපගේ නෙය සියලු යක්ඛයන්ට පතර
යක්ඛ කරණලද තිදක් පොකුණන්ටය. දුකී මෙහි යාචකයන් හා ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණ
යන්ටත් මෙතැන් ආහාර පාන වතීදිය දීමෙන් සිත් සතුටු කොට විසූ
ලදය කවද මනුෂ්‍යලොකයෙහිදී මෙපු නොදෙනතු නා සපු දුබුන් සිඳිදු
බේලිද්ද දූෂණින් ආදිවූ නොයෙක් සුවදී මල්ය, ජම්බු සදුන් ආදිය, ගුරු
නොයෙක් සුවදය, ඇඟ උලන්නට සුදුසු කසා සුණු සඳුන් ආදිය, සුදුසු
නට සුදුසු තෙල් කඩ කබල් ආදියය, හෝනට ඉදිනට සුදුසු ආද ගුරු තෙල්
සම් පිඩාම් ආදියය, සැපසේ සහර ඉරියව්වෙන් දවස් ගවන්නට සුදුසු ඇතුල්
ගෙවල්ය, අදින්නට සුදුසු සළුසෝලි පිලිර, නැවත බැහ නොගිය ඉරා
පෙය්‍ය සඛ්‍යානවූ චතුර්විධ ආහාර වර්ග, ඩුඩු මිදිකාදිවූ අසවුඩ ගාරම්,
යන මේ සියල්ල සකස්කොට ආදර සෝරව ඇතිව දුකී මෙහි ඇවසෙන් හා
ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණාදි සියලු සත්වයන්ටම මහා වතුරක් මවනා කලක් පරිදෙන්

දිනෙකොට දන් දුන්නෙමිය. විඩුර පණ්ඩිතයෙනි! මනුෂ්‍ය ලොකයෙහි අපි
දෙදෙන සුවදින් හා සුවදී මල් සිත්සේ මේ දාන කිරියාදිවූ සියලු කුසල ධර්ම කරන
ලද්දේය. යන්න, ඉහතය, නාගබලය, සුඛමිදුය, දේවමහිමය විශාල, නාග
භවනාදිවූ ශ්‍රී විභූතිය, යන සියල්ල පුරී ජන්මයෙහි
කරනලද සුචරිත විපාකයෙන් උපන්නේයයි කිය. එසේ අසා නිග
සම්පත්තියෙහි සතුටු නා රජ්ජුරුවෙනි! කොප දිසින් මේ සියලු නාග
සම්පත්තියන්ගේ නාග රජ්ජුරුවෙනි! කියන්නාහු නා
සම්පත්තියන් කරණලද දාන කිරියාදිවූ කුසල මූලයෙන් ලබන ලද්දේවිනම් කුසල
දේවලෝකවල, එසේනොසිත් නැවතත් මේ නාග භවනයෙහි වැඩ නා මේනෙහි
සත් නා තමන පසුබාහාරතියෙන් අන්ධාභභාසනාට උදානය විමාන පුෂ්කරණි
තාවූ සියලු සාභයෙහි ඇවිද සිත්සේ නාග විභූතින් අනුභව කරන්නට
පෙරලා ආත්මභාව දහසිලාදී දහකුසල බීජයෙහි අනුර්ගදව නැසිරෙවුනි
දේවදූත කළෙය

එසඳ නා රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු විඩුර පණ්ඩිතයෙනි! යම් උත්තම
කෙනකුන්ද දන්දී මේ දිව්‍ය ඓශ්වර්‍යය ලබිත්ද නම් එබඳු ශ්‍රේෂ්ඨ ප්‍රාණීන
කෙනෙක් මේ නාග භවනයෙහි නැත්තාහ, එසේනොසිත් මොහෝ කලක්
මේහි වාසයකොට මේ නාග සම්පත්තිය අනුභව කරමේ නම් ඊට පුරුෂ
කාරණ අපට කියවයි කිය. එබව් අසා මහබෝසතාණෙනි කියන්නාහු නා
රජ්ජුරුවෙනි! මේ නාග භවනයෙහි උපන් සාමාන්‍ය නාගමානවකයෝවත්,
නොවේ පුත්‍රයන්වෝවත්, නොප නිතා ඊර්ෂ්‍යාව සෙවක නාගස්ත්‍රීන්වත්
සහ මේ සියලු සම්පත්තියෝ මෙහි බොහෝකෙට ඇත, ඔවුන් විසයෙහි කෙසි
කෙසිත් මෙහෙසින් නිරහංකාරයෙන් වෙහෙස් නොපෙන්නා නොකරව, නා
රජ්ජුරුවෙනි! මේවේ කෙසි පුත්‍රාදීවූ සියලු සත්වයන් කෙරෙහි වෙහෙස් නුප
දන්නා වාක් මාත්‍ර ඝන වාත්‍රතයෙන් ගිහෙමිව් මෙත් සිත් උපදවා සතුටු
සිටින් දෙමිලා වචන දරු කෙනකුන්මේත් රක්ෂාකළාහු වූසේ මේ නාග
ලොකයෙහි නොපවු ප්‍රතිනිසාහවූ ආයුවිසයෙන් දිව්‍ය සම්පත් විද මෙහිසිත්
සිත්සේ වාතුම්හාරාධිකාදී සදිව්‍යලොකයවත් මේම කුසල ධර්මයෙන්ම යන්නේ
වේදයි දහසවත් වඩා ඇසිල්ලෙක කරනලද මෙතෙහි විතාසම මලවත් කුසල
සම්පත් වන්නේවේදයි කිය.

එසඳ නා රජ්ජුරුවෝ බොධිසත්වයන්ගේ ධර්ම කථාව අහා සතුටුවෙව
පණ්ඩිතයන් පිවිත ප්‍රපත්තුකොට රදවන්නට නොපිළිවිය. එබිලාවත්ට පුන්
නා දුන්නේ සුභාෂිතය අත්වා දෙළ සත්ත්වයන් ධාතරාෂ්ට්‍ර කොරව්‍ය රජ්ජුරුවන්
කුටුවක පරිද්දෙන් විඩුර පණ්ඩිතයන් හවන්නට වටනේයයි සිතා ඛෙහි
සත්‍යන්ට කියන්නාහු විඩුර පණ්ඩිතයනි! නොපෙනන් ඒයෝම් එසේනාවූ
ර ධාතරාෂ්ට්‍ර කොරව්‍ය රජ්ජුරුවෝ එකානතයෙන්ම හැම වේලුසිම නොක
කෙරෙති. සුවිරවසින් හා සමන දුක් උලා පිවිසව එසඳ රජ්ජුරුවෝ
නොප සුවරට වඩා ගියොත් නොප හා එක්ව සතතුවව සහිත් වවසින් මත
සිත් සැප විඳින්නේ වේදයි කිය. එබව් අසා මහබෝසතාණෙනි රජ්ජුරුවන්
වහන්සේට සතුටු කරන්නාහු වරුණ නම් නා රජ්ජුරුවෙනි! කියාගෙට
පුරුළුකරනලද සුවරිසා කොටියාසය සිදිකරන්නාවූ සෙසි එකානතයෙන්

සත්පුරුෂවූ මුනිඳුදී මොහොතකදීමත්සේ බිඳිනසුළු කියායි, එසේවූ ත්‍රිවිධ දුර්චරිතයට පැමිණ නොයෙක් ආපදා කිසිවදීත් අවමඟ නුවණැත්තන්ගේ සිත් නොසෙලෙන්නේ වේදැයි කීය.

එසේ අහා ඇවැත්නි පුරුෂයෙ! වඩාත්ම සතුටුවූ චිත්‍රසේන රජතුමා අපට කියමයි කියන්නේ කියාපෑමෙහිලා ඔබ ඉතා දක්ෂයෙකුයි. ඔබ කියන්නේ ඇත්තක්ද? නොහොත් දුර්ලෙළු දැක්ම ලබන්නේ දිරිය නැත්තේ අනේ පැමිණියාද? නොහොත් දුර්ලෙළු දැක්ම ලබන්නේ දිරිය නැත්තේ අනේ පැමිණියාද? මෙසේ ඔබ විසින් දෙනලදුවිට හෙතෙම නොසලඳද? මේ පුණ්‍යකාමී චිත්‍රසේන රජතුමා විසින් ඔබ නොසලඳන්නේ නොසලඳන්නේ නොවෙයි. දුෂ්කර ක්‍රියාවක් කරන්නේ නොවෙයි. දුෂ්කර ක්‍රියාවක් කරන්නේ නොවෙයි. එසේනමුදු ඔබ කියන්නේ රජ්ජුරුවෙනි! ඒ කුරුරු ඉදිරිපත් කුවර ධනසුරය කොරවා රජ්ජුරුවෙනි! ඒ කුරුරු ඉදිරිපත් කුවර ධනසුරය කොරවා රජ්ජුරුවෙනි! ඒ කුරුරු ඉදිරිපත් කුවර ධනසුරය කොරවා යන යම් රජ්ජුරුවෙකෙහෙත්ස්ථිනම් ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ මේ පුණ්‍යකර්මය නොවෙයි. එසේ පැමිණියාද? එසේ පැමිණියාද? එසේ පැමිණියාද?

අතරෙත් අපි දෙදෙන දැනපති වූමිය. එතම්සෙම් මනුෂ්‍ය ලෝකයෙ
අපගේ නෙය සියලු සම්පත්ති සහර මංසාභිෂෙක කාලයේ සිදුවූ
ණක් මෙහි විය. දුම් කෙළි ගාවකයන්ට හා ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණාදීන්ට
ආහර පාන වස්ත්‍රාදිය දීමෙන් සිත් සතුටුකොට පිනවාලදුය.
ලොකයෙකිදී නෙතු නොනෙතු හා සැබූ දුකුණේ සිදුදද මෝදුරු
ආදිවූ නොයෙක් සුවඳ ලේප, කප්පුරු කපුරු ලබන කතුරුම්දේ
භාණ්ඩ ආදිවූ නොයෙක් සුන්දර, ඇඟ රැලුන්නට සිසිල කතුරුම්දේ
සුඟු, ආදිතය, පගන් සිදුන්නට සිසිල කෙල් සඟ කඹල් කතුරුම්දේ
පෙන්නට ඉඳිනට සිසිලු ඇද සිසිල කෙල් සඟ කඹල් කතුරුම්දේ
සහර ඉතිරුවෙන් දවස් යවන්නාය සිසිලු ඊඇඹු කෙවිල් ආදිය, නාවන
නට සුදුසුවූ නොයෙක් දෙයෙයන් නෙත එහලද උතුම් පිළිය, නැවත
සොඳය ලෙස්‍ය පෙය්‍ය කඩ්ඛාය වකුර්වඛ ආහාර වර්ගය, මුඛදිඛාදී
විධ පාන වර්ගය, ඝන මේ සියල්ල සකස්කොට ආදර නොව ඇතිව
මහී ගාවකයන් හා ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණාදී සියලු සම්පත්ති ඇතිව
කලක් පරිද්දෙන් විශෙෂකොට දන් දුන්නිය. එබුර පණ්ඩිතයෙනි!
ලොකයෙහි අගු රට කැලවම්පා නුවරදී ඒ විසින් මේ දන
සියලු කුසල් කෙළි කරන ලද්දේය. සෑම ප්‍රතාපය, කාඤ්ඤය.
සිකවියයිය, නාග ලොකොත්පත්තියය, දිව්‍ය ප්‍රාතාදී ශ්‍රී විභූතිය
මේ සියල්ල පුරී ජන්මයෙහි කරගලද යථෝක්තවූ පුඛාරිත චිරතයෙන්
උපන්සේයයි කිවුය. එබස් අසා මහබෝසතාණෝ සියන්නාහු ඊළඟ
වෙති! නොව විසින් මේ සියලු නාග සම්පත්තිය පුරීහෙයි කරනදැන
කීලාදී කුසල කෙළියෙන් ලබන ලද්දේ විනම කුසලයෙයි කරනදැන
ඵලයෙන් උපන් දිව්‍ය වෙළඹ්‍යයෙයි විශෙෂයන් සෙසිම දන්කාදී කුසල
නොයින් නැවතත් මේ නාග භවනයෙහි වැස පසළොස්මරක්ෂයෙන් අවු
මනය කොට උදාහාරිණ ප්‍රශ්කරණි ආදි සියලු සාභාරයෙහි ආදිපති
නාග විභූති අනුභව කරන්නට අභිප්‍රාය ඇත්නම් දන බලාදී කුසල
ඛ්‍රීයෙහි අප්‍රමාදව හැසිරෙවයි අවවාද කළහ. එසඳ පබ්බතාවේ සියන්නාහු
එබුර පණ්ඩිතයෙනි! යම් උත්සව කෙතෙක්ත් මේ දිව්‍ය වේණුරව
නාග. එසේහෙයින් නැවත මෙහෝ දවසක් මෙහි වැස සිරීමෙන් මේ
උඹවෝ නම් එබදු ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණ කෙනෙක් මේ නාග ලොකයෙහිත්
නාග. එසේහෙයින් නැවත මෙහෝ දවසක් මෙහි වැස සිරීමෙන් මේ
නාග සම්පත්තිය අනුභවකරමෝ නම් ඊට සිදුසු කාරණා අපට කියව
කීහ

එබස් අසා මහබෝසතාණෝ සියන්නාහු පිළිලාවෙකි! මේ නාග භව
නගෙහි උපන් කාමාවචර නාගමහානුභාවකයෝය, දුදරුවෝය, නොට කියා ඊළඟ
වින සෙවෙන නාගමහානුභාවකයෝය, ඝන මේ සියලු සත්වයෝ මේහි මෙහෝ
කොට ඇත. ඔවුන් විෂයෙහි නොට හසින් වචසින් මනසින් කිරහකරන්නේ
වෙෂයන් කොපයන් නොකරව, පිළිලාවෙනි! මෙසේ කෙටි පුමාදී සියලු සත්
යන් කෙරෙහි වෙෂයෙන් කොපයක් නූපදවා කාය වාක් මනෝ ඝන රිරු
සෙන් සිහෙමිව් මෙත් සිත් උපදවා සතුටු සිසින් ලෙහිලා වවන දැ-වෙහෙ

කුන්නේ රජතාසෙල්විනම් මේ නාගලොකයෙහි නොපවු ප්‍රතිතියෙක අතු
නගෙන් දිවසෙපත් විද මෙසින් මත්තේ වංකුමිකාරාජිකාදී සදිවිය ලොකය
ලත් මෙම කුසල් කෙළෙන්ම යන්නේවේද, දැනගවයි එබා ඇසිල්ලෙක
කරාදාද මෙසිසිනයන්ට සියන්නාහු පිළුර පණ්ඩිතයෙනි! නොපෙනේ
මෙලොවේ මෙසිසිනයන්ට සියන්නාහු පිළුර පණ්ඩිතයෙනි! නොපෙනේ
ඔබන්නාවූ ඒ ධනසම්පත්ති නොරවය රජ්ජුරුවෝ! එකාත්තයෙන් නැති
වෙන්නේම නොය. කෙරෙයි. නුවරවාසීන් සතර දුක් උහුලා සිසිනව වසන
රජ්ජුරුවෝ නොප නුවර වහා සියොත් නොප හා එක්ව සත්තුවෙව කසින්
ඉඳිමින් නෙසින් පැප පිදින්නෝ! මේදැයි කීහ. එබස් අසා මහබෝසතාණෝ

එසේ වෙයි‍ින් අපි මූකලි දැන් කොපමණ උපකාර ලුහු වියහැකිද යන ප්‍රශ්නය නිමිය. ඒ ලුහු ප්‍රශ්නයවූ බව්ය කෙසේ නිරාකරණය කළ යුතුද යන ප්‍රශ්නය නිමිය. ඒ දෙදෙනා ඊෂි මූකොල්ලා විද අපගේ මිකාදෙලි සිටිනවුන්ට අපගේ මිකොරටින කමිලුණි මූමාණන්ගේ ප්‍රශ්නයේදී මේ ප්‍රශ්නය නම් යක්ෂයාගේ ප්‍රබලත්වය නිසා අපිත් ඉරහැකිය ලුණිකයාගට දෙමෝමය ඒ ප්‍රශ්නය නම් යක්ෂයාගේ ලබා කරන්න සුදුසු ස්ථානයට පළිණුවයි කිය.

මේසේ කියා වරුණනම් කාරරිජුරුවෝ ඉරහැකි නම් යක්ෂයාගේ ප්‍රශ්නය නම් යක්ෂයොකාධිපතියාගට පාවා දුන්න. ඒ ප්‍රශ්නයා ලුණිකයා ලැබී නහුවිම් බදවැඩියාවූ ගිත් ඇතිව ලිහිසෙන් ඉනා කුරිසිලා වාසිත්ගේ අමාත්‍ය ශ්‍රේෂ්ඨවූ බෙඩිසත්වයන්ට මේසේ කිය. "ස්වාමීනි! කොප මෙසේ අත්ලාගාහු තුලවූ පරිද්දෙන් මේ ලුහු ප්‍රශ්නය නම් යක්ෂයාගේ සාගරයේ හා සමිය නෙලේ විසම් එපරිද්දෙන්ම කොපගේ කොපගේ රජ්ජුරුවන් ලුහු ප්‍රශ්නය නම් යක්ෂයාගේ ආදී නුවරවාසි මනුෂ්‍යයා හා සමිය ගිත් ඒකාලුකරවම්, ඒ ලුහු ප්‍රශ්නය නම් යක්ෂයා පරාජය කරන්නා කැමැත්තෙමි, එසේ නෙසෙයින් කොපට වුහුවන් ලබන්නා සුදුසු නොවේ. ඔබගේ රජ්ජුරුවන් ලුහු ප්‍රශ්නය නම් යක්ෂයාගේ අදම කොස ලුහු ඇති අසම්බුදුවූ බිලුර පැමිණ කරන තැනැත්තෙමියි කිවුණ, එසද මහබෝසතාණෙනි! ඔහුට සතුකිකරවම්න් මැදිහත්වෙන්න කැමැත්තේ මේ ලිය හාස්‍යාවය සමිය මෛත්‍රිය අනාථ මොනවාත් නැතුව කාරුණික ඔද වැඩි කුසුලින් ප්‍රශ්නය මිණිකය රජ්ජුරුවන් දිගින් ලුහු ඇති අසම්බුදුවූ බිලුර පැමිණ පළිණුවයි කිය. එවස් අසා ලුණිකනම් යක්ෂයොකාධිපති තොමෝ ඉරහැකිය ලැබිමෙන් සිතව උපන් මලුවත් ලිහි කොමකොලුත් වෙන් කය තාග

මහණෙනි, අවබිඳි ශත්තෙකවියන් කෙරෙහි ඇතුලත්වූ ශුෂ්කතාවත් ඇතැයි ඉදින් අසතලද්දේ නිතම එතෙමේ වෙසවුණි මහරජුගේ අමාත්‍යයාණ, කාලගවකයෙහි වතන්කාවූ වරුණෙහි මහරජුගේ ආරාමපරිභාෝගයෙන් හා උතුම්වූ රූපසොඛාදයෙන් හා සංසිඳුවන්නට ශුෂ්කයෙන්ය, ඒ කාරණිඤ්ඤවත්තේ අනුත්තර සිඤ්ඤු ඉරුදුකීන් හා සංසිඳුවන්නට ලබනු කැමැතිමය. ඒ දුව ඉරුදුකීනම් කාලකණ්ණිය, අසුදෙන් පමණක් ඇති මධ්‍යම පුදෙසයැයි ඒ

ජාතයන් අඩනා ඔවුන් හා සමග පැවැත්මෙන්නේ අනර්ථයක් වෙයි. එබැවින් ආර්යයා මේ රාජ්‍යය අත්හැර දමා වනයට ගොස් ධර්මය පුරන්නේ නම් මේ ඔවුන්ගේ ඇඟිලි ගැසීම් ආදිය නැති වී යනු ඇත. එවිට ඔවුන් ආර්යයන් වහන්සේ ගැන පැහැදී ආර්යයන් වහන්සේ ආපසු රජ්ජුරුවන් කරා වඩින්නේ නම්

වන් නෙරෙහි ජනිත ප්‍රහාද විරහිතවූ සතුදෙවෙනුගෙ ආදීවූ දෙවබඳුන්ගෙ
ශාස්වත දැවිල්ලානුබඳිව අමාඩි ප්‍රතිපත්තිය ඔහ ප්‍රාප්තවූ ශ්‍රීමත්
සමන්වහන්සේගේ අනාවරණවූ සර්වඥ මහිමයන් මැවිත්තේ මහ
කොට පාප තමැති විෂ විකාරකොට සර්වඥමොක්ෂ සම්පත් නාමැති විෂ
සුන්කොට ප්‍රඥප්‍රභාව නාඩාදී මොහෝදෙන සතර මහ ලබා
ණුවා වදුළසේක. ඇවැත්නි! මෙසේ බුදුනු ලුත්ත ප්‍රකාර මහානුභාව
කැති බුදුන්ගේ ශීලකථාඛ්‍යාදි අනෙකගුණාර ගුණ වර්ණනා කොට
හෝ මෙරවියෙකි රැස්ව හුන්නේක.

ඉක්බිති ඝනරාමර ලොකවූවාමණිදේව මහපුරි ප්‍රභා ශුද්ධ
ණාදිප් ඇති ලොකඛාමීවූ ලොකනාථකවූ ජයදුනහද ලොවතුරු
සැමිදරුවාණන්වහන්සේ ධර්මසභාමණ්ඩපයෙහි උපන් කරුණාවෙන්
කිළි පිරිවෙනෙහි වැවහුන්සේක් දිවකතින් අනාවදුරා මරුවිර
වාසය මහා කරුණායෙන් දුරුකොට සම්පත්තීන් නැති ලාභාරූපයෙන්
හෙන්වූ බුරුන මිල්කලඹක් හා සමානවූ අදහා සිවුර ත්‍රිමණ්ඩල දක්වා
යෙන් හාවිධාන කොට ගැඳ සඬා සහ වලාශෙක ගතනාද සිංහාසනයෙ
යක් සමානවූ පටිඨානුන්වහන්සේ ඊමත්තේ බැඳ ඝනරන් දැඟවෙන් රජ්ජුරු
කින් වසන්නාක්හු මෙන්ද, අවලොස් රියන් රන් ඇතැයකට පමණ වූ
දම්නාන්හු මෙන්ද, වනුකුට පරිනය වදමිල්දමකින් වටකරන්නාක්හු මෙන්ද
රන්ගල්බුදුනෙකි සුපබ ලාභාරස වන්කරන්නාක්හු මෙන්ද, අතුරු
මහුරුදින් එසැහැර සම්පාකෙරෙමින් සුපබ විලිතුන් නුවරදොස
පැහැබිදුවූ සුගත් මහා පාඟුතුලවිවරය පෙරව සුපතිට්ඨිත පාදතලදී
මහා පුරුෂලක්ෂණයන් කරණකොටගෙන පිළිවෙලින් මොනා ගුණ
මණ්ඩලයන් දෙසීස් දෙනෙකුන්ද, වසුමණ්ඩලයන් දෙසීස් දෙනෙකුන්ද
වසුවරීන් දෙසීස් දෙනෙකුන්ද, මොළුඛයන් දෙසීස් දෙනෙකුන්ද
ලීවිතුනි අනිහවමින් අසිධාරානුවැසෙන්න බාහාමිපුහා හොඳුබාලා ලක්ෂණයන්
විරාජමානව අනාගත කාලයක් මුලුල්ලෙහි සුරතලද සුවපිකානුභාවයෙන්
නෙවේ තමාව අරහලද දෙර ඇති ගඳකිළි පිරිවෙනින් මෙන සුවසින්
නික්මිණි කිරුඹබලක්සේද, විලාපවලයකින් නික්මිණි පුන්සඳ මඬලක්සේද
රන්ගල් තුඹයෙකින් කෙහෙරු සඳා විදහා නික්මිණි අතීත කෙදු බිහ
රාජයකුසේද, නික්ම තමන්වහන්සේ රාහි ජාතියෙකි බුබාදි නුවණැත්තන්
සවමිපයට නුතුයිතව එළඹ කුසල මහිමයෙන් පොළොව පලාගෙන නැගි අත
බුදු මහපියුම් මත්තෙකි අවතුරාගියක් මතුල්ලකුණෙන් සැදුමිලද ත්‍රිත්‍ර පුර
ලය තබ තබා පියදබූ පමණෙක හෙළනබද්දවූ නෙත්‍රතාන්හිත් මහිතාත
වට අමෘතාභිසෙක දෙමින් අනන්තවූ බුබ විලාසයෙන් ධර්මතා මිරිඟවෙ
වැඩ නීලපිනාදි ඝටණක් රසින් සඤල ධර්ම සතාව එකපෑහැර බලවත්හි
ඝනරන් මාලිනාවෙකා දිලිසෙන ඉදුනිල්මණි කවුළු සතලස් වැකිලෙන්
කොහොස් රන්දැවෙක්සේ බබලන මුහුණ නමැති පියුම් ගැබෙහි කැකිරුම
බමර යුවලෙක් හා යමානවූ දිහු පුළුල් පස්පෑ දිස්නා ඇස් සතල විදහස්
රුවන් ණැවක් මෙන්ද පිපි වැනීයිය රන්පියුම් වනයක්දෝ කොහොස් රන්

ඇතුමක් වටකොට පුදනදද මිල්කලඹක් හා සදෘශවූ සකසරාජයන් බලා වඳුරා
ණි මහණ පිරිස දැකිණි දුටුවන් ඇත්තාහ; නිවුණාවූ වහසහතාහ ඇත්
තාහ, කසුන් ලබමින් මහබින් හන්සුන් ගුණ ඇත්තාහ; එහෙයින් මම
පමිණකොට කරුවත් සෙලෙමහමි මට පෙරවූකොට බැණහැණෙන මහණෙක්
නොයෙ සිහා, වඳුරා අනල්ප කල්පකොටි ගහනාසුහක් බුරුල්ලෙකි පුරන
දුරු පාය වාත් පුවරුණෙන් එඬසුඛව ගිහෙමින බුබපදවිය වඳහා මහණෙනි!
ති වන්නාවි සුවියෙයි කවර හමි කථාවකින් යුතතව උනුද? හොපට හොඳ
හෙන කථාවක් කොප ස්ත උපන් සැකයෙක් ඇත්නම් ඒ මට කියව. මම
හෙන් අනාවරණවූ බුදුනුවණිහින් පිරිසිඳ දන කියමි වදුරා ධර්මට බුබදි
ඉන්නිමිතුකව වැඩ උන්සේක.

එවේලෙස සඛ්‍යාවහන්සේ සඛාමිනි! බුදුන් එසිහ් නොකියන්නට
වැඩ රාජ් කථා චොර කථාදීවූ දෙගිස් කථාවෙන් යුකතව හුන්නමිණ,
බුදුන්ගේ ප්‍රභාභූතවූ රිසෙණ ප්‍රභූ ගුණ රෑසසාදයෙන් පිණ පිණ, උන්
නාහාති කි සල්ලි මහණෙනි! දුන් මතු කොවෙති බුදුනු හෙනුවණැත්තෝ
බුදුන් ප්‍රතියෙකින් (සතර සිවිනා සල කුඹුණ නුවණෙහි සිට මෙම සරීතුයා
තුහාය සවකරන පිණිස පාරමිධර්මයන් පුරා ඇවිදිනා කාලයෙන්) නුවණින්
නෝ වෙන්දුම වදුරා බුවෙන් නොබැණ වැඩහුන් කල්හි එස්කෙනකුන්
හන්සේ එසිහ් හැමදෙනා එහස්සේගේ අනුමතියෙන් සිවුරු සකස්කොට
පෙරව ඇඳිලි බැඳ සිට දන්වහ්නාහු බුදුන් මධානුවණ ඇගියේ ප්‍රකාශක
හෙයින් ඇතෙහි, සුවී ජන්මයෙකි නුබුණ නුවණෙකි සිව පාරමී ධර්මයන්
පුරා සල්ලි කෙ නුවණ ඇති පරිදි හඬයෙන් සැගව් සිටෙමි, එහෙයින්
කාමිදරුවාණෙනි! අපට නොහැකෙයි, වදුළහොත් යහපතැයි ආරාධනා
කළ කල්හි කඬතුරාවිත් පාහකොට එිවිත්‍ර චිත්‍ර කම්හතයක් දක්වන්නාහු
මේ අතීත කාල ප්‍රවෘත්තවූ කථාසවරූපය හෙහොත්‍රේ දක්වා වදුළසේක.

මේ සකසේදහන්?

ධාවිකිය දවස මිතුළු නුවර වෙදෙහ නම් රජ්ජුරුහෙනකුන් රාජ්‍ය
කරන සමයෙකි උන්ට අග්‍රයෙන් ධර්මයෙන් අනුශාසනා කරන හෙනෙහස,
සුන්දරසෙන, කාවිසෙන, දෙවිසෙන, යන පණ්ඩිතවරු සතරදෙනෙක් වූහ.
එසමයෙකි වෙදෙහ රජ්ජුරුවෝ පුරනලද පාරමිතා ඇති බුබාංකුරවූ මහ
බෝසතාණන්වහන්සේ මව්කුස පිළිසිඳ ගන්නා දවස් අටවැනි වෙබදු
සන්නයක් දුටහ. සෙණඹුවාලුව ඇතුළෙකි සතර පවුරු කොන කාඩි තල්
සද සා ගිනි සද සතරෙක් පවුරෙහි තලක්‍ෂාවිටුව උසට නැඹි දිලියෙන්හේක.
ඒ ගිනිසද සතරව මධ්‍යයෙකි සඳෙපැණියකු සා ගිනි පුපුරක් නැගිලා එම
ඇසිල්ලෙකි සතරකොන සිවි ගිනිසද සතරෙකි ආලෝක ඇඹරගැස බබලොව
උසට මුදුන්ලෙකි ආලොක පතුරුවමින් දිලියෙන්හේක. සවස්පිරිසෙනින්
බිම්නුඹු සම්පමාත්‍රයකුදු පෙනෙන්නේක. සියලු දෙව් මිනිසුන් සඬහ ලේ
වැස්සෝ ගදින් මලින් පුජා කෙරෙමින් ඒ ගිනිදැල් ඇතුළේ වැද ඇවිදිනා
සුන. එස් ගිනිදැල් ඇතුළෙකිම ඇවිදිනා උන්හේ ඇඟින් රෝමකූප මාත්‍රය
සුණුනු නොවන්නේක.

වේදෙහ රජ්ජුරුවෝ මේ ඔහොම දුටු වේලෙහි පටන් මරණ තෙක් පන්සිල් කොටුකඳින් පහත්කළහ. උදහසක්වේ නොනසා පණ්ඩිතයන් පසිඳින රජ්ජුරුවන් වැද ඒ දවස මුළුල්ලෙහි නිදුකින් හිඳිමින් දෙහෙ රජ්ජුරුවන් බොන් රජ්ජුරුවන් වැද ඒ දවස මුළුල්ලෙහි නිදුකින් හිඳිමින් රජ්ජුරුවන් විසින් මට සුවයෙක් නම් කොහිද ? මේදු ඔහොම්ම නිකලල්ලි පණ්ඩිතවරු හතරදෙනාගෙන් පෙනෙන පණ්ඩිතයෝ දෙදෙනෙක් ඉන්නවා නොවිව මැනව, මෙහෙමම නිකලල් සිතාගය එහෙමින් සුමිහිතන්නට ඉඩහැරියොත් වන්සේයයි කියා සවර කාරණයකින්දයි රජ්ජුරුවන් කී කල්හි අප පණ්ඩිත වරුන් හතරදෙනාම අතිශයින් අපගේ සුවය සඳහා හවිතවන්නට ඉඩහැරියොත් පණ්ඩිත පණ්ඩිත කෙනෙක් උපදනාහු, අප හතරදෙනා මේ රාජ්‍යාසනයේ හතර කොනා හැකි කිසි කටු හතරක් වැන්නමිය, මිඩෙනෙකි හැකි කිසි කෙනෙක් මෙහි පස්වන පණ්ඩිතයෝ උපදනාහු, ඒ පණ්ඩිතයෝ සියලු දෙනා මිනිස් ලොකයෙහි අසමානවූ සුවිඤ්ඤත්තාහු, සියලු ඉගෙනගෙන් අතඋදුරු බියෙන් දුන්වූහ. දැන් කොහිදයි රජ්ජුරුවන් කී කල්හි පැවැත්තෙහු, උන්හේ මේ කුස පිළිසිඳගැන්මෙ හෝ මේ කුසින් සිකිවිමි හෝ විස්සේයයි පණ්ඩිත බියෙන් බියපත්වූහ. එවිට රජ්ජුරුවන්ට සිහිය ඇතිවිය.

රජ්ජුරුවෝ එදා පටන් ඒ වචනය සිහිකළහ. මිහිදු සුවර වඩාළ මහල් සම්පයෙහි දකුණු යවමැදුම් ගමෙහි, බටහිර යවමැදුම් නම්හි, උතුර මහල් යවමැදුම් ගමෙහි, නැගෙනහිරි යවමැදුම් නමයෙහි නියමිතවූ පහතරස් හී. ඒ හතරින් නැගෙනහිරි යවමැදුමෙහි සිදිවිඤ්ඤාන නම් සිටාණ කෙනෙක් වූයේ. උන්හේ ඇඹිණියෝ සුමනා නම් දේවී කෙනෙහු, ඔහොමින්නෙහු වනහේ එදවස් රජ්ජුරුවන් සිහිය ඵුදු වේලෙහි නවවිනෑ දෙමිලෙවින් වූසව සිපිවිඤ්ඤාන සිටාණන්හේ සුමනා නම් දේවිත් කුස පිළිසිඳගත්හේය. ඒ කුස් දිවය පුත්‍රයෝ දහසක් ඒ දෙවිලොවින් චුතව නැගෙනහිරි පට්ටැලි ඔලා වැඩිඉහළ සිටුවරුන්හේ හෙවල පිළිසිඳගත්හ.

සුමනා දේවීන් පිරිපුන් දහමිහැකින් අඟිනව මසුරෙබාවේ දොස් හොයොත් හඟරන් පිළිමියක් බිඳුවී රන්වන් පුසඟු කෙනකුන් වැදූහ. ඒ ඇසිල්ලෙහි සක්දෙවරජතුමාණන්ගේ මිනිස්ලොව බලන්නාහු, මිනිස්ලොකයෙහි වනහේ මේ කුසින් නික්මුණු බව දුන මේ බුඩාංකුරයාණන් දෙවි මිනිසුන් නතිස ලොකයෙහි ප්‍රසිඩකොට උතමව සුදුසුයකිසිසා උන්වහන්සේ මිනිසුන් මිනිවන වේලෙහි හොපෙනෙන තරිර ඇතිව අවුත් ඔබ අසු රන්හේ සදුන ඇටියක් තබාලා තමන් වහන ගමු හවහයටම ගියහ.

මිහෙම්පහාණෝ ඒ සදුන් ඇටිය මිටින් නත්සේක. මිහෙම්පහාණන් වහන්සේ මේ කුසින් නිකිවන වේලෙහි මැනියන්දෑට මේ වදු වදුලෙ වේදනාවක් හොවී බබිරාවකින් වැහෙන දියන්හයක් වේන්ද ධර්මතාවයකින් මිහිය පවිරුදු කැස් වෙන්ද, සුවයෙන් නික්මුණුසේක. මැනියන්දෑ උන්වහන්සේ අතදුන් ඇටිය දැක පුදාණ ! සොප අප ස්වීමදුරි .කිදුය මැනියන්හේ ! මිහෙම්පහාණෙනි කියා දිව සදුන් ඇටිය මැනියන්දෑ අතැ තබා වදුලේය. මිහෙම්පය මැනියන්දෑ අතට දී මැනියන්වහන්ස ! මේ මිහෙම්පය ඇරෙන තෙක් කියි රෙණයකින් පිඩිත කෙනෙකුට දෙවුව මිනෙවැයි විදුලේය.

මැනියෝදෑ අවුරුදු සිපිවිඤ්ඤාන සිටාණන්ට කිය. ඒ සිටාණන්ට කියන් තේ අවුරුද්දක් මුලුල්ලෙහි පහරක ඉහ රුජාවෙක් ඇත්තේය. අනු අවුරුදුවට මේ කුමාරයා වේ කුසින් නිකිවන්හේ මහොඩෙක් අසිත් නොය නුය. උපන් ඇසිල්ලෙහිම මැනියන් හා කටයුතෙල්ය. මෙබඳුවූ සිනැත්කනු ලබන්නේ මේ මෙහෙද මහත්වූ ආනුභාව ඇත්තේයයි සිතා මෙහෙද අතර තෙන කතුන්නේ මේ නම් කියා කලල නැල්ලිය. තත් අවුරුද්දක් පමණියෙන් තමන් ඉන රජාව කෙළමී පතෙක නොඇලී රුජාතෙන ගත දියන්නේ මේ නිසාය.

සුවාහෝ මහානුභාව ඇති ඖෂධයෙකැයි නොමිහතව පැමිණියහ. මහෝසතාණන්වහන්සේ මහොඩෙක් අසිත්තෙන මව්කුසින් නිකිවූ නියාව නැත්තෙහි ප්‍රසිඩවිය. කාශකවාදීවූ රොහෙහෙන් පිඩින කිසි මිනිස්කෙනෙක් නැද්ද, ඒ සියල්ලෝම සිපිවිඤ්ඤාන සිටාණන්ගේ තෙව් නොස් ඖෂධය ඉල් වති, සිටාණෝ ඒ සදුන් ඇටිය සදුන් සණහා කල්ක සුහස්තෙන පැතැ ගලා හැමදෙනාවිම දෙන්නාහ. දිවසියවූ ඖෂධ ගරීරයෙහි වැඹී පැතිරුන් සියලු ව්‍යාධිහු තත්ක්ෂණයෙන්හ තත්ක්ෂණාවූ රොග ඇති ඔබ්‍ර කෙනෙක් සිපිවිඤ්ඤාන සිටාණන්ගේ ගෙහි ඖෂධය මතත්වූ ආනුභාව ඇත්තේයයි සිතාගෙන එරෙමින් යන්නාහ. මහාබෝසතාණන්වහන්සේට තම තමන ලබන දවස් සිටාණෝ මාගේ පුතණුවෝ මිත් ඇත්තෝය, එතෙක ඔහෙඩ නාමයම වේවයි කියා උන්වහන්සේට මහොඩෙ කුමාරයෝයි නම් තුබූහ. තවද ඒ සිටාණන්ට මාගේ පුතණුවෝ මිත් ඇත්තෝය, එතෙක මිත් උදකලාව නුපදනාහා, මිත් හා සමන උපන් දරුවන් තවත් ඇත එක මැණවැයි මේසේවූ සිතෙහි ඇතිවිය. මේසේ සිතා තුබූ තමන්ගේ මිනිසුන් සවා ගම නෙයක් පාසා බලවා එකදු උපන් කුමාරවරුන් දහසක් දුටුබව අසා සිටාණෝ කෑමදෙනාටම කුමාර පලඳනාදී කිරි මවුන් සවා මහාබෝපතාණන් වහන්සේ හා සමන උපන්නන්වන් සියලු මිගුල් කළහ. කුමාරවරුන් දහස නරණ දවස දවස මහාබෝසතාණන්වහන්සේ ලඟට නෙහැයන්නාහ. උන් හා එක්ව කෙළිමින් සත්හැවිරිදි කල්හි කනරත් පිළිමයක් මෙන් මහා රූ ඇතිවූ සේක ඉක්බිති කුමාරවරුන් හා කැවිව ගමෙදදි කෙළනා උන්වහන්සේගේ කෙළිමඩලු ආතුන් අසුන් වැනි ආදිය ආ කල්හි මැකෙන්හේය, අවි සූලං දඩි වේලෙහි කුමාරවරු මිරිකෙන්හාහ.

එස්දවසක් උන් කෙළිමින් සිටියදි නොකල් වැස්සෙක් නැගිය, වැසි කණ්හා දුක ඇත් සමාන බල ඇති මහාබෝසතාණන්වහන්සේ දුවමින් නොද හේකට වන්සේක. සෙසු කුමාරවරු පසුපස්සේ දුවන්නාහු ඔවුනොවුන් පය පැකිල වැටී දණබිදිමි ලේ ලිමි දාදියට පැමිණියෝය. මහාබෝසතාණන්වහන්සේ මෙසේනා කෙළනට හොසක් කරවන බව සුදුසුය. එහෙවූ කල්හි නොමිරිකෙමිනයි සිතා ඒ කුමාරවරුන්ට මේ යථාහෙයින් සුලං අවන කල්හි වෙවයි වැසි වස්නා කල්හි වේවයි අව පහරණ කල්හි වේවයි නොමිරිකි ඉදි නට සිටිනට වැදගන්නට යෝග්‍යකොට හෙයක් කරවමිය, එකි එකී ඒවාහුයි බියින් හෙනෙවසි වදුලේක. උසින් වදුල ලෙසම කළහ.

ඒ මිසු දහස ගෙන බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ වඩු අවුරුදු ගණන් සම්පූර්ණ කොටම කරුණු කියුදසය දුන්සේක. වඩු අවුරුදු ගණන් මිසු දහසෙහි ඔබ සමකරවා කලුනත්ව, රූප දිස්නොවූ අරූපී සත්ත්වයන් කියාව බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේගේ සිත් නොහැඳින්සේ. එහෙත්සේ වඩු අවුරුදා රූප ලත සැටිය වදරණසේක් සේක. ඔබතොට රූප දිස්කරවමි වදුලසේක. ඔව්නිනි! මේ ලොක රූප ඉවරවමි රූප එළිමි, ඔව වඩා අනිස් සැටියක් නොදැකිමි කිය. කුත් නොදන්නේ අප සිත්තෙහ කෙස්කෙරේදුමි වදුරා මේ රූප එළිවූ බව නිසි වඩුවා අනිත් මේසේ රූප එළාලිය නොපිදුමි විවාරසේක, සාමිනි! වඩුවා කිය, මා කී සැටියේ නෙය සලකාබැලුවොත්, ලොකව සලකාගිමි කිය.

බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ ඒ ශාලායෙහි යම්පරිද්දකින් දුස්පතුන් වැනෙ එක් ස්ථානයක විද, එසේම දුක්පත් නැණියේ වදන නැණ, ආගනතුක මහණ බමුණන් වඳින නැණ, පෙසු ආගනතුක වෙළඳුන්ගේ එසක නැණ, ආගනතුක වේළඳුන්ගේ බඩු කමින නැණ, පෙසු ආගනතුක ස්ථානයේ පිවසින් දෙරකඩ තබා ශාලාව විධාන කොට කරවූසේක. කොළඹ්බුල්ලද ඉතිහාස ශාලාවද බලිසහායවද කරවූසේක. ඒ ශාලා හොඹේ සුඛවිහරණ සූතු සිත්තම් කරවූසේක. ඒ ශාලා හොඹේ සුඛවිහරණ (සතර ඍෂි)

කෑගේ ශ්‍රාවම මැඩගෙන අත්ලෙන් අත්ල ගහ ගහමින්වූ හාදු කළෙය්ය. ඒ මහ
කෝණ්ඩඤ්ඤගේ ආනුභාවයෙන් ඒ හාදුය උතුරුන්නෑ වේගයේ
ඔවිත් හැගෙන්නාසේ වූයේය. ඒ උතුරු භාෂාවේ මාධුර්‍යය දැක මහාසත්ව
මෙන්නගණ්ඩඤ්ඤගේ ඔහු ඒ මහ වැදලිල්ල කෙළින්නාවූ ශ්‍රාවකයන්ට
වැඩිය නොදෙමින් කියා අල්ලෙන්නේය. ඒ ආණ්ඩියන්ට දැක මහාසත්ව
ශිල්වතාණන් දුන්නොත්, අත්පොලසන් දුන්නොත්, මහාසාදුකාර දුන්නොත්
එපවත් දැන රජ්ජුරුවන්ට මහාසෙඩ පණිවිඩයෙන් දැන්වූහ. ඒ ආරංචිය
ගත් මත් වැදුල්ලක් එලූහ, දෙවියන්වහන්ස! මේ උපාසක උතුරුන්නෑ
කැඩපත් ඇවිත්, රජ්ජුරුවෝ එපවත් අහා මහාසෙඩ පණිවිඩකාරයන්ට
මහාසෙඩ පණිවිඩකාරයන් හෙන්නෙමෝදැයි විචාළහ, හෙණකපණිවිඩයෙ වත්
නුවරට ආසන්න පටන් අපි හිරු දුටු කෙදපැණියන්ත් නිමිත්තක් වීමත්,
රුවෝ අප ඇයි මවත් නොදන්නහා, එසේනොයින් වත් සේවට මහ
සුදුහ මිනිහැයි කියා තමා ගුණමකු බැවින් දෙවියන්වහන්ස!
කියන්න පණිවිඩ නාම නොවෙත්මය, මේ ඉතාම අල්ප දෙයකැයි
රුවෝ මඩ්‍යස්ථව එයිව කිද විමසන්සේයනි කැවිය හකුත් ගැවූය.

දෙවැනිවූ නොන් ප්‍රශ්නය කෙසේදයන් ?—යවමැදුම කළ වහා පුරා
යෙන් වැසිදිය එළාපුකල සියා මහි අසල් හෙණින් නොන් හෙයන් මිලටව හෙ
අවුත් සමාගේ හෙයිම ලග්නවා දෙවන දවස් තණ කවන පිණිස තණ මිල
හෙ හැගෙනාසේ හෙනෙකු පිට ඉද තණ කවමින් වඩාව නොනු පිටින් බැ
මිල කිද නිදන්හට වන, ඒ ඇසිල්ලෙහි එක් හෙරෙස් නොන් හෙය හොඳක
කැඩී ගියේය. ඒ පුරුෂයා පිබිද නොන් නොන් හෙය හොඳක මිමිහෙයි බිඳ
ඇවිදිනේ නොන් හෙය ඇරගෙන යන හොරු දැක එහා දීම නොන් මින්
නොන් කොයි හෙහයෙයිදැයි ඇසිය. හොරු කියන කැනැත්තේ මහ
අහා මොහෝදෙන රැස්ව සිහාහා, පණ්ඩිතයන්වහන්සේ උන් දෙන්නාගේ තදය
කොටගෙන ශාලාව දෙරකඩින් යන්නවුන්නේ කලක ඉඳිදය අහා දෙන්නා විමර
නෙන්වා උන් දෙන්නාගේ එහා ඇරියෙන්ම දැක මේ හොරය මේ නොන් මිනි
කැනැත්තේයයි දන්නාසේකුදු කුමක් හෙයින් ඔබර කරවදැයි විචාළේය.
නොන් ඇයි කැනැත්තනි පණ්ඩිතයන්වහන්ස! මම මේ නොන් හෙය ගැන්වූ
මම මෙසේම කැනැත්තනු අයින් මිලදී ගැරගෙන අවුත් රෑ කෙයි උනන්දා
උදහන තණ බිමට තණ කවන්නට හෙන කියෙමි, එතැනදී මෑස් දුම්වැල්
දැකලා මේ හෙමේ නොන් හෙය ඇරගෙන පලා යියේය. ඒ මම මේ බිල
හෙම නොන් දෙන්නා බැඳගෙන යන මේ හොරු දැක ලුහුබැඳ අල්ලාගෙන
අතවල් ගම ඇත්නෝ! මේ නොන් හෙය ගත් නියාව දනිසිවු කින. හොර
කියන්නේ මේ මෑගේ වද වඩාගත් නොන් හෙයය, මේකා හොරු කියි
කියා ඉක්බිති පණ්ඩිතයන්වහන්සේ ඔවුන් දෙන්නාගේම ඔස් අහා මේ හා
පට ශුක්ලිය දැකැමින්ම විනිශ්චය කොට දිලම්, මිය කී ශුක්ලියෙහි පුරිසියේ
විචාරා සිටුවිහයි කී කල්හි මොහෝ දෙනා ශ්‍රමන්වා ශුක්ලිය පරීක්ෂා කි
සුරුපුයනි පළමුවෙනාට හොරු කැදවාලා නෝ මේ නොන් හෙය කුමක් කිය

ණවා වැසිදැයි විමසාපුවන්න. හොරා කියන්නේ උඩකැත් පොවා, කලමුරුවට
ණ රුදු කවලදැයි කියා, ඉක්බිති නොන් ඇති කැනැත්තනු කැඳවා නෝ
කුත් කවා පොවා වැසිදැයි විචාළ කල්හි ඒ කියන්නේ කිරිමිති මං දුක්පත්
නැතැත්තාට උඩඇත් නං තල ඇදිය කොහිත්ද? තණම් කවනලදැයි කියා.
රණ්ඩඤ්ඤන්වහන්සේ දෙන්නාගේ මත් අහා තහාගෙනි උන්නවුන් කිව්වා.
නුවූ කොල හෙන්ඡාගෙන කොටා පැන් ඔවවා නොතුන්වා පෙවූහේක. හොර
ත් තණම් නැතුවා, පණ්ඩිතයන්වහන්සේ මොහෝ දෙනාට මේ බලවයි පෑ
හා හොරෙදැ හෙහෝරෙයිදැයි විමසූහේක. ඒ හෙමේ හොරෙයිදී කියා,
ණ්ඩිතාණ මේහෙන් පටන් හොරකම් හොකරවයි අවවාද කොට මේබදු
හොකට්ටුත්තක් හොකරවයි වදාළහේක. මොහොතකින් වහන්සේගේ
පුරුෂයෝ වහාම ඔහු එකැනින් පිටපසාට හෙන අතින් පමිත් තලා දුම්ල
කළහ, ඉක්බිති පණ්ඩිතයන්වහන්සේ ඔහු හෙන්වා මේ ප්‍රශ්නයෙහිම මහිමා
දුකෙට පැමිණියෙකිය, පරලොව වහාම නිරයාදියෙහි ඉපිද මොහෝ දුක්
අනුභවකරන්නෙකිය, මෙතැන් පටන් හොරකම් හොකරවයි අවවාදකොට
පන්සිල් දුන්හේක. අමාත්‍යයා එපවත් අහා තමිය පෙර පරිදෙන් රජ්ජුරු
ණ්ට කියා සැවිය, රජ්ජුරුවෝ හෙණකාන් විචාරා දෙවයෙනි! නොන් ශුක්ලි
සම්මත කියි කෙහෙයි පසිදපියයි, තවද ඇමිලිණ මැනවයි කී කල්හි රජ්ජු
රුවෝ මධ්‍යස්ථව සැවිය පෙර පරිදෙන්ම අමාත්‍යයාට කියා යැවූහ.

අමාත්‍යයා රජ්ජුරුවන්ට කියා යවන නියාවද රජ්ජුරුවෝ හෙණක
යන් විචාරන නියාවද, හෙණකයන් ඒ වලඹන නියාවද රජ්ජුරුවෝ අමාත්‍ය
යාට කියා යවන නියාවද, සැම පැනෙකිම මෙම ලෙසයයි දතයුතුය.

නමිද කුත්වැඟිවූ කැමතු පලදනාවේ විශිෂ්ටය කෙසේදයන් ?—

එස් දුප්පත් කැණියන් නිල පිනාදී නා නා වර්ණතුයින් සැට ගහා කරනලද
කැවිතු පලදනාවක් කරවා ගලවා ඝඩ මිත්සේ තමා පණ්ඩිතයන්වහන්සේ
ඉසිවත් කරවනලද පොකුණේත් නහන්හට වන, අනිත් ලදැරි බාල එකියන්
ඒ පලදනාව දැක ලොභ උපදවා ගනවාගෙන වැනියෙනි! මේ පලදනාව
ඉතා හොඳයේය, කවර හෙනකුත් වසින් කරනලද්දේද? මමත් මට මෙසේම
පලදනාවක් කෙරෙමි, කර පැලඳ පමණ බලාපැමිදැනි විචාරා එසක සිත්
නැති ස්ත්‍රිය වසින් යහපත හෙතෙළුනියගේ පමණ දැනපියවයි කී කල්හි කර
පැලඳෙනෙ නැති නියාය, පලදනාව ඇති කැනැත්තී දැකලා එහා හොඳ
නැති කඩ ඇදගෙන ලුහුබැඳ හොත් මිහේ පලදනාව ඇරගෙන කොසිඳෙදැයි
එසුරුතු පවසනා, අනිත් කැණැත්තී හොපසේ පලදනාවක් මම හොගනිමි,
මේ මා කරලනා පලදනාවයයි කියා, කලඹය හෙ මොහෝ දෙනා රැස්වූහ,
පණ්ඩිතයන්වහන්සේ කුමාරවරුන් හා සමඟ කෙළගෙන්වේ ඒ කැණියන්
දෙන්නා බහිරකොට ශාලා දෙරින් යන්නවූන්නේ කලක ඉඳිදය අහා මේ
කුණ අරඹලසෙක්දැයි විචාරා දෙන්නාගේ කලක කාරණ අසා දෙන්නාම
හෙන්වා එහ ඇරියෙන්ම මෙම් හෙරය, මේ පලදනාව ඇති කැනැත්තී
යයි දැන ඔබර කාරණ විචාරා මිහේ ශුක්ලියෙහි සිරිමිදැයි විචාරා දෙන්නා

එන්න කාටිකී! සිටුවමහලි කී කල්හි පණිවුඩකාරයා හෝ කෙනෙක්ගෙන් දැනගත්තේ නම්, ඒ ගමට ගොස් ඔහු හමුවී ඔහු සමඟ ඒ මේ පලදෙන්නම් පුදුම්හෙකි කවර සුවඳක් ගැන්වෙයි ද? ඒ සුවඳ ඔහු කිරිහාකරන්නෙක් සුවිසාරකයන්ම සුවඳක් නොවේද? ඒ සුවඳ නම් කියපු සුවඳ එක්කොට කරන්නද සුවඳද. ඉක්බිති ඒ සුවඳ ඇති තැනැත්තිය විමාලි කල්හි කාටිකී! මා දුන්නේ සුවඳ නොවේ නම්, පණ්ඩිතයන්වහන්සේ පැහැ තලියෙහි සුවඳ කෙසේ නම් කෙරෙමි ද? නිරහංකාරයෙන්ම සුවඳ කරන්නේ නම් සුවඳ කෙසේ නම් කෙරෙමි ද? නිරහංකාරය නම් සුවඳ කොහිද? ඒ සුවඳ ඇති තැනැත්තිය විමාලි කල්හි කාටිකී! මා දුන්නේ සුවඳ නොවේ නම්, පණ්ඩිතයන්වහන්සේ පැහැ තලියෙහි

දක්වා කියා තුන්වැනි වාරයෙහි සිව්වන කැබලි පිහෙළෙහෙ පලමුවන් මෙන් ඔහු ඇතුළු ඇතුන් ඔවුන් ඔවුන්ගේ ඇතුන් ඔවුන් ඔවුන්ගේ ඇතුන් ඔවුන් ඔවුන්ගේ

සක්දෙව් රජයයි වදළසේක. ඉක්බිත්තෙන් මහරු තෝ දිවුරා රාජාවාරය එසේයයි කිකුල්හි කුමක් නිසා මේ මනුෂ්‍ය ලොකයට ඉපිදුවේ නුඹවහන්සේගේ නුවණ ප්‍රකාශකිරීම පිණිස පණ්ඩිතයන්වහන්සේ සක්දෙවිරජ්ජෙහිත් මහා තොසකරවයි මිදුරා අවසර ලබා ගිය බව වදාළ සේක. එසේවීනම් මෙබඳුද්‍ය මහ

මේදහා රජ්ජුරුවෙනි කවුරු, තමුන්නාන්සේ පරණතුන අවස්ථාවේ ඔබට ලත්තවාත් නොතැත්තාවූ තමන්ට නොපිළිගත් ඔබ තෙමේ වැඩිහිටියන් මෙන්නේද කීවාතුන, පණ්ඩිතයන්වහන්සේ තපසී නොවිකල ඔබ තෙමේ ඒ කාරණය නුවණින් කියා කෙත්වතෙහි මැණිකෙහි දෙකෙළවර පිදුරුකඩ මිස්සේ ඒ පලල් නුවණින් උතුරාත් අඩුරා උතුරු අගමෙහෙසි දෙකෙළවර පිදුරුකඩ මිස්සේ ඒ ඇලා තුනුවුවත් නිස්සාරබව මැණිකෙහි දිරාගිය පරණතුන කාගෙත පලල්නුවත් මැණිකෙහි උතුරු දුනගෙත නිස්සාරබව පිටත්කොට පිය. පණ්ඩිතයන්වහන්සේ ඒ හරියත් අදහාවූ අතින් ඇලගෙන් පිටත්කොට පිය. පණ්ඩිතයන්වහන්සේ මැණිකෙහි උතුරු ඇවිණිවිය බැව් දුනගෙත රජ්ජුරුවන්ට පිය. රජ්ජුරුවෙනි, ඔබ තෙමේ වැඩිහිටු පිරිත්කොට රජ්ජුරුවන්ට දෙපිය කියා තතුවූවාය.

තෙලෝවැඩිවූ විද්‍යානුප්‍රශ්න තෙවේදයන් ?—එසේ දේශනා කළ පණ්ඩිතයන්වහන්සේ ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ මතුදු රදු බොහෝකොට කලා බව දිනවන්නට ඇත්තාවූ "තෙපි සුවණ්ණත්තෝල මේ රජ්ජුරුවන්ගේ මතුදු රදුනැතිබව දැනැත්ද ?" ඇත්තාවූ දහසක් දඬයසි කවුරු, තමුන්නාන්සේ එදිවසම දැනැත්ද ? නොපිළිවන, කුමක්කරමෝදෝහේ පණ්ඩිතයන්වහන්සේ එදිවසම දැනැත්ද ? එසේ වනසේ එහා පැහැයකින් විසඳියයුතුයයි සලකා රජ්ජුරුවන්ට කියන්නාවූ එක් බහුරු පුරුෂයෙක් කැඳවා, ඉස්සිත්තෙහි මිනිසෙක් සිටුවා, එකාගේ එහා පැහැයකින් විසඳියයුතුයයි සලකා රජ්ජුරුවන්ට කියන්නාවූ එක් බහුරු පුරුෂයෙක් කැඳවා, ඉස්සිත්තෙහි මිනිසෙක් සිටුවා, එකාගේ පරිද්දෙන් මහවිලාප කියා හඬ හඬා, රජ්ජුරුවන් වැනලවා සැදැහැ කොයෙක් පරිද්දෙන් මහවිලාප කියා හඬ හඬා, රජ්ජුරුවන් වැනලවා සැදැහැ විචාරනලද්දෙකි යිසිවක් නොකියා, මහරජ්ජුරුවන් විසින් කෙරෙන්නා වූ විචාරනලද්දෙකි යිසිවක් නොකියා, මහරජ්ජුරුවන් විසින් කෙරෙන්නා වූ කාරණ. එවාරණලද්දෙකි යිසිවක් නොකියා, මහරජ්ජුරුවන් විසින් කෙරෙන්නා වූ කාරණ. එවාරණලද්දෙකි යිසිවක් නොකියා, මහරජ්ජුරුවන් විසින් කෙරෙන්නා වූ කාරණ. එවාරණලද්දෙකි යිසිවක් නොකියා, මහරජ්ජුරුවන් විසින් කෙරෙන්නා වූ විචාරන

වඤ්ඤ ආදිය බලා වෙව්ලා හඹින් මහත් සඩාරෙන කෝප වැලපීම් කිරීම. ඒ
කැවිලිතුරු ආදීන් මරාද නවතාගෙන නුඹවහන්ස දිවිනුත් ඔබ
දමන වලිත්ලද පොතුණින් එළිව සිටිහුව, ඒ පොතුණ හා අතේ පොතුණ
කොට ගොඩ යෙහෙමිකයි කියා රජ්ජුරුවන් එයින් කිසිවක්ගට හා එයින් වෙන්කොට
පොතුණක් නොදැකුවාහුය. එකල්හි ඔබ වහන්සේ ඒ කල්හි ඉඳින් අදුරු
යෙහෙන පියකිය පොතුණක් නොදැකුවාහුය. එකල්හි ඔබ වහන්සේ ඒ කල්හි ඉඳින් අදුරු
එළිවෙන්නේ එවිද්දයි කියාවයි යළුන්ක. එකල්හි ඔබ වහන්සේ ඒ කල්හි ඉඳින් අදුරු
වහන්සේට එවිද්දයි කියාවයි යළුන්ක. එකල්හි ඔබ වහන්සේ ඒ කල්හි ඉඳින් අදුරු
ලෙහෙම කලාහ. රජ්ජුරුවෝ ඒ ඔබතුමන් අතින් කඩුරුන් එකතු
විමසාගෙන පණ්ඩිතයන් එකිනෙකුදු අසා කතුරුන් එකතු

ඇතැලෙස්වැනිවූ උතුමන්ගේ විමසූ ප්‍රශ්නය කෙබඳුදෝ?

නැවත එක්දවසක් අපි උතුරන්සලු කෙලෙහි නැඟිත්තමු. අපගේ
උපන පරණදු ඉකේන්, නැගෙනහිරි යවමැදුම් නම්වැත්තෝ එහෙනම්
වතුල කිලකාදීන් පුසුම්පින කාරුවරාකිණි අලුත් උසසක් එරෙහිවූ
කවුරු. පිණ්ඩාරයන්වහන්සේ ඉතින් පැණෙකින් විසඳිය යුතුය"යි විචාරුක
ගත් අස්වසා බුධිරි මිනිසුන් කිපදෙනකුත් කැඳවා පෙර පොතුණ"යි
පරිද්දෙන්ම කියා යවුන්ක. එදවසුත් රජ්ජුරුවෝ කතුරුම පෙර පොතුණ"යි
ගත් ගෙන්විය නොදෙයි ගෙනහාරගෙන් මට කාරිය කිසිදුයි ඒ ගෙදර
එහෙන්නේ ප්‍රශ්න විසඳාර්ජනයක් හා සමානය. ගෙනහා ගෙදර

පියාණන්දා මුන් බැහැලේය, ඉක්බිත්තෙන් උන්වහන්සේගේ පියාණන් වැඩූ සලකුණෙන් අස්හෙන් හැකි පණ්ඩිතයෙකි! මේ අස්හේ සිදුවීම පණ්ඩිතයන්වහන්සේ ඒ අතුමින් පියාණන් කුත් අස්හෙකි මැයි දැකලාම සෙනක පුස්කුය හාවිතඳ දෙවිඳ යහ පණ්ඩිතවරු සතරදෙනා සෙසු කුවණැත්තාහුද අස්ලෙන් අස්ල ගසා මහාරාජාණන්වහන්සේ ඉදිරියට කැඳවාගෙන ගියහ. හැත්තෑ කුවණැත්තෝයයි කියනි, ඒ සෙමේ පියාණන් ඉදිරියි මේ සිදුවීම පියා හෙමේ ඒ අස්හෙකි උන්නේය, මොහු කුවණැතැයි කියන්නට සුදුසු නොවන්නේයයි වෙහෙසුහ, රජ්ජුරුවෝ දුර්ඛිබවූහ

ඉක්බිත්තෙන් මහෝෂධකුමාරන්වහන්සේ දුර්ඛිබව උන් රජ්ජුරුවන්වහන්සේට සිමෙක්ද දෙවයන්වහන්ස! කණ්ඩාල්ලෙමි, නොසේ සවරුට ඇඩියෙන් ගත දැක්මෙන් ඔත් නොගැනැයි කිහ. මාගේ සවරුට ඇඩියෙන් ඔත් දැක්මෙන් ඔත් නොගන්නෙත් කුමක් නිසාදැයි විමාලුණේ ඔත් අස්හෙන් කතා කුත් හෙයිනැයි කිහ සිමෙක්ද දෙවයන්වහන්ස! හැමහන්කිම පුතුන්ට වඩා පියෝම උතුමයකු කියන්නේද විමාලුණේය එසේය පණ්ඩිතයෙනි! කිහ ඉක්බිත්තෙත් මහෝෂධකුමාරයන් රජ්ජුරුවන්ට දෙවයන්වහන්ස! කුඹවහන්සේ ඔබගේ අත්ට අඩියරයකු හෝ එවන්නේයයි අසිත් ශවනල්දේවේදියි කියා යි කියා ශ්‍රේෂ්ඨතරයකු හෝ එවන්නේයයි අසිත් ශවනල්දේවේදියි කියා යි කියා නොන් නැති සොළුවා ගෙනා මාහවකයන් මුණ බලා නොර ඉසිත් ගත රජ්ජුරුවන්ට දෙවයන්වහන්ස! මේ සොළුවා කෙතෙස් අසීදැයි විමාලුණේය රජ්ජුරුවෝ ඉදින් උපකාර ඇත්නේමනම් අවශ්‍යයක් අග්නේනේයයි කිහ යි කියා සෙනඟවකුලගෙයි වෙලඹ බඩ උපන් අජාතීය අශ්වයා කෙනෙක් අසීදැයි විමාලුණේය. පණ්ඩිතයෙනි! අජාය නැතැයි කිහ. දෙවයන්වහන්ස! කුමෙයින් එසේ කියනසේක්ද? කුඹවහන්සේයි කියන්නේ දැන් හැමහන්කිම පුතුන්ට වඩා පියෝම උතුමයාගි කියනාලද්දේවේද? ඉදින් ඒ සැමදීනම කුඹවහන්සේගේ වාදයෙහි අජාතීයඅශ්වයාවඩා කොළුවා උතුමවන්නේනම, කියේද සේගේ වාදයෙහි අජාතීයඅශ්වයාවඩා මෙපණකුත් දැකගන්නට අසමවිව අස්ලෙත් අස්ල ගසා හෙන්නාහ කුඹවහන්සේගේ පණ්ඩිතවරුන් ගේ කුවණ විශෙෂය අඟවයි්ය, කුඹවහන්සේ කොයින් ඔත් අස්හෙන්ලත් දෙවයන්වහන්ස! කුඹවහන්සේගේ පණ්ඩිතවරු අතරදෙනාව පරිහව බැණ රජ්ජුරුවන්ට පදම ප්‍රඥාගෙයි එම කාරණා ගාථාවයින් කියා, දෙවයන්වහන්ස කුසලුන්ට වඩා පියාණෝ උතුමතම මවියාණන් කුඹවහන්සේට වැඩපත්තා පියණ ගතමැතැව්, ඉදින් පියන්ට වඩා පුතුයෝ උසසමයෝ නම් මා කුඹවහන්සේ සමීපයෙහි රඳවාගත මැනවයි වදළසේක, රජ්ජුරුවෝ කොමකස්දැන පියපු රාජපඬිද් පණ්ඩිතයන් විසින් ප්‍රකාශ කතාකොට කියනාලද්දැයි ඇවැත්ගත් ගාඛයින් ගාඛ්‍යකාර ශබ්දපැවැත්වූහ අපුඤ්ඤන්ද දහස්ගණන් පිදිසිය නැතිව ඇවැත්වූහ සෙනඟාදි පණ්ඩිතවරු සතරදෙනා දුර්ඛිබවූහ,

(මේ ජාතකය දන්නට කොඩිකාමයන්වහන්සේ මා සමීපයෙහෙයි හැසිරුන්වහන්සේ කුමක් කිසා පියාණන්වහන්සේ අස්හෙන් හතර ඒ අස්හෙකි වැඩදුන්සේක්ද යත්? පියාණන්දාට අවමානයක් පිණිස කොමෙකි, රජ්ජුරුවන් විසින් අසවාරයකු හෝ එවන්නේය, ලෙඹ්කෙරයකු හෝ එවන්නේයයි අසුන් යවනලද හෙයින් ඒ කැරය විසඳන පිණිසත් පණ්ඩිතයන්වහන්සේ කුවණින් යුතුවම අනවින පිණිසත් සෙනඟාදි පණ්ඩිතවරුන් සතරදෙනාගේ කුවණින් බැලලීම පැණිකාරන පිණිසත් මෙසේ කොළොසයි දැයෙයි)

සදන ඉන්නසයි.

රජ්ජුරුවෝ ගුදන පුකාශයේ විසඳන්නයෙකි සතුටුව සුවදි පැන් බීන්න හෙන්වසාම අතින්හෙන කැසෙකිසි යවමැදුමින් පලිගුහොට අතුගෙරදුවූ. පිවාණන් අත පැන් වත්කොට හෙළු දහසක් පිටුවරු පිරිවරා සිවාණන්ම සමඟ වෙස්ටපි කියා මෝසතාණන්වහන්සේගේ මැණි සේදාට පිරිනන් තෝවූ කැලිවැල් පවටකාර පංසලඹ වාදජාලාදිවූ සියලු සපු නානරණ සවා කොවළ පැහැසෙකි පහන්ව මහමෝසතාණන්වහන්සේ දරු කොට වඩාගන්නා පිණිස මහසිටාණන්ට සිවාණෙකි! මහොසඹ පණ්ඩිතයන් මේ දරුකොට දෙවසි කිහ.

සිවාණෝ! දෙවයන්වහන්ස! දරුවෝ තවම ලදරුවෝය, අද දක්වාත් දරුවන් කුව සිරි සුවද අමසි, වැඩිනත්කල කුඹවහන්සේ සමීපයෙහි වසන්නේයයි කිහ සිවාණෙනි! මේවත් පවත් පණ්ඩිතයන් කෙරෙහි ආලය නැත්නේ, මූ අදපවත් මුපුතණුවෝය, මම මාගේ පුතණුවන් රක්නට පොහොසත්නේ, කෙටි යමකි සිවාණන්ව යමට ශක්නට සමුදුන්හ. සිවාණෝ රජ්ජුරුවන් වැඳ පුතණුවන් මහොසඹ පණ්ඩිතයන් සිප හෙළෙහි හොවාගෙන ගිය සිය පුතණුවන්ට අවවාද දුන්හ, උන්වහන්සේ සිවාණන්වැඳ පියාණන්වහන්ස! කොයිතුව මැසවැයි කියා පියාණන් යවූසේක රජ්ජුරුවෝ මහොසඹ පණ්ඩිත හෝවහන්සේ ඇතුලතැදි කවිද? කොහොත් පිවතදී කවිදයිවිමැසිහ. උන් වහන්සේ මාගේ පරිවාර මොහොත්ය, මා විසින් පිවතදී බත් අනුභව කිරීම නිදසුනයි සිතා පිවතදී අනුභව කෙරෙමියි වදළසේක. ඉක්බිත්තෙන් රජ්ජුරුවෝ පණ්ඩිතයන්වහන්සේව සුදුසු හෙයක් දී කුමාරවරුන් දහස ආදි කොට සියලු පරිවාරයට වියදම් දෙවා සියලු උපකරණ හෙයිලාදෙවූහ. පණ්ඩිතයන්වහන්සේ එහැන්පවත් කොට රජ්ජුරුවන් සමීපයෙහි අණ සෙසා කෙරෙමින් හිරිසේක

රජ්ජුරුවෝ පණ්ඩිතයන්වහන්සේ විසඳනු කැමැත්තූහ. එසේකල්හි සුවර දකුණු ඇසලට සුදුරුවූ කන්හි පොකුණුකොර එක් තල්ගසක් උඩ සවිවූ කැල්ලෙක මිණිරුවනෙක් තූසේය. ඒ මැණිකෙහි ශ්‍රාශාව පොකුණෙහි පෙනෙන්නේය. පොකුණෙහි මැණිකකැයි රජ්ජුරුවන්ට දන්වූහ. රජ්ජුරුවෝ සෙනඟයන් කැඳවා පොකුණෙහි මිණිරුවනෙක් පෙනේද, ඒ මැණික හෙවත් නනුමෝදැයි විමාරා සෙනඟයන් විසින් පැන් ඉස්සවා ගිය

ගත්තාමෙව් සුදුකුසයි කී කල්හි එතේතොමෝ එලෙසම කරවී පෙනෙනාසුරා භාර්යාවද්‍ය. සෙනඟගේත් බොහෝ මිනිසුන් රැස්කරවා පොහොසත් වූයේ අරුවා මිය සඟවා මැණික නුදුටුවාමය. තවත එක පොහොසතෙක් ද එසේ කරවා මැණික නුදුටුවාමය.

ඉක්බිත්තෙන් රජ්ජුරුවෝ මහොසට පණ්ඩිතයන්වහන්සේ කැඳවා පොකුණෙහි මැණිකක් පෙනෙන්නේය සෙනඟගේ දියේ බැස්ස අය මිය මිද මැණික නුදුටුවාහ; පොකුණෙහි දිය දුටු මිය කල තැනින් පෙනෙයි. මෙය ගත්තාව පොහොසතුදැයි විචාළසේක. උත්තරයක් නොදී වදාළසේක. රජ්ජුරුවෝ මැණික පාමිනි කී මිනින් කතුවූ අද පණිවිඩ යන්වහන්ස! ඒ මැරිහොත්වෙයි වැඩසමැහැව, නුඹවහන්සේට මැණික පමණි වදාළසේක. රජ්ජුරුවෝ මැණික පාමිනි කී මිනින් කතුවූ අද පණිවිඩ යන්නේ නුවණෙහි මල දකුමියාගි කියා බොහෝදෙනා මිනින් මිනිස්කොටු පොකුණු පෙරට කියා, මහබෝසතාණෝ! පොකුණුපෙර බට මැණික නොවෙයි, ගල්කැබැල්ලක් දෙවයන්වහන්ස! පොකුණෙහි මැණික නැතැයි කියා පෙනෙන්නේ මැණිකක් නොවේදැයි කී කල්හි පැත්තලියක් නෙත්වා බැලුව මැයව, දෙවයන්වහන්ස! මේ මැණික පොකුණෙහිම මධු පෙනෙන්නේ නොවෙයි, ගල්කැබැල්ලක් පෙනෙන්නේයයි කියා රජ්ජුරුවන් විසින් පණ්ඩිතයෙහි! මැණිකක්මැයි කී කල්හි දෙවයන්වහන්ස! පොකුණෙහි ජාතාවම පෙනෙන්නේ මැණික පොකුණෙහි නොවෙයි, මැණික වනාහි මේ කල්හි උඩ තිබුණු ගල්දැල්ලේය මිනිසකු නංවා මාවාගත මැනවැයි වදාළසේක රජ්ජුරුවෝ බොධිසත්වයන්වහන්සේ වදාළ ලෙසම මිනිසකු නංවා මැණික බැලූ පණ්ඩිතයෝ යන්වහන්සේ ද මැණික තමන් අතට ඇරගෙන රජ්ජුරුවන් අබියස තැබූසේක. මොහෝදෙන පණ්ඩිතයන්වහන්සේට සාධුකාර දී සෙනඟ පණ්ඩිතයෝ බණෙන්නාහු මැණික කල්හිම උඩ කිමැද්දී සෙනඟගා දුක්කඳ දුරලූසේක. එඬේහු කළඉසෙහි අසාගාමසේ සතුතිවිත් පුරුෂයන් ලවා පොකුණෙහි මිය. නුවණැතිවරයාණෙනි සතුතිවිත් පුරුෂයන් ලවා පොකුණෙහි මිය බෝසාණන්වහන්සේට සතුතිකළහ. රජ්ජුරුවෝ බොධිසත්වයන්වහන්සේට සතුටුව තමන් කර පැලඳි රත්ලකයක් පුත්තා මුත්තාදී කුමාරවරුන් දහ අට දිනුපට දුන්නාහ. රාජසෙවකට එනවිට මේ පැලඳගෙන එන්නේයයි බොසාණන්වහන්සේවද කුමාරවරුන් දහසවද සම්මතකළහ.

මාංස පුත්තය අසවූ පැන දසනවය නිමි.

නැවත එක් දවසක් රජ්ජුරුවෝ පණ්ඩිතයන් හා සමග උනෝ කීයාහ. එදවස එක් බොහොමෙක් නොරණ අග වසන්නේය. ඒ හෙතෙම රජ්ජුරුවන් එන්නවුන් දැක නොරණ අගින් බැස මිමි මැදගෙන්නේය. රජ්ජුරුවෝ ඒ බොහොමාගේ ක්‍රියාව බලා මහොසට පණ්ඩිතයෙනි! මේ බොහොමා කුමක් කෙරේදැයි විචාළහ. දෙවයන්වහන්ස! නුඹවහන්සේට සෙවිය කරන්නේයයි වදාළසේක. රජ්ජුරුවෝ ඉදින් එසේනම් අපට කරන සෙවිය කිස් නොවෙයි, අඟට එසතුවක් දෙවයි කිහ. බොසතාණන්

වහන්සේ දෙවයන්වහන්ස! අඟට වසතුවෙක් ප්‍රයොජන නැත, නැතුව ගත්තේ නම් පළඟැටියකු වදාළසේක. මේ අතරමේ කුමක් කෙරේදැයි රජ්ජුරුවෝ කිහ දෙවයන්වහන්ස! මේ අහසට කරත්තයෙකි වදාළසේක. එසේනම් දෙය ලැබිමසුදැයි විචාළහ. දෙවයන්වහන්ස! මියැටකෙණින් එසක රත්රන් පුත්තා කෙයි වදාළසේක. රජ්ජුරුවෝ එක් පුරුෂයකුට රජ්ජුරුවන් දෙන දෙයකට මියැටකෙණින් පළඟ නිමිසුයි කියා මෝහට රජ්ජුරුවන් දෙමියැටකෙණින් අරගනා මේ කිමදව නොකෑගැර දෙමයිකියා කියෙන සඟ. ඒ පුරුෂයාත් යහපතැයි කියා එකඟේ පවත්නසේක රජ්ජුරුවන් විසින්ගත් ලෙසටම මේ නොහඬගැර බොහොමාට දෙන්නේය.

ඒ පුරුෂයා එක් දවසක් උපොසථ දිනයෙහි රාජසම්මත හෙයින් පෙරාහරවලින් සැරසිකල්හි නුවර මැද්දෙහි මේ කොළඹ තොලමින් වැදහොත්නේය. රජ්ජුරුවෝ ඔහුට සතුටුවන් පළඟ රත්රන් මැදින් මිද අවුත්නා මොහොඩාගේ කරේ බිඳින් දැල්ල. ඉක්බිත්තෙන් ඒ මොහොඩාට රත්රන් දෙමියැට පමාර කියා මාතා දැල්ල. එදවස් රජ්ජුරුවෝ නැවත උසහට යියහ. ඒ මොහොඩි හෙයින් රජ්ජුරුවන් එන්නවුන් දැක වසතුව කියා උපන් මානය කරගෙනකොට නෙත වෙදෙනසෙන! නොවිම නොව මහස් වසතු ඇත්තේය, මහස් වසතු ඇත්තෙහි රජ්ජුරුවන් හා සමාන තමා සමකරන්නේ නොරණ අගින් බහනොත නොරණ අගම බිඳ කිස කලමින් වැදහොත්නේය රජ්ජුරුවෝ සතුටුව ක්‍රියාව දැක මහොඹඩ පණ්ඩිතයෙනි! මේ තෙමේ පෙර දුටු පරිද්දෙන් අද නොමස්නේය නුවර සාරාශයෙහිත් ඒ තද මානය ඇතිවීදැයි මාතාවකින් විචාළහ. පණ්ඩිතයන්වහන්සේ පෙනෙන්දවිස් පණිවිඩ නොසී ඉඳ නිමිසකොටගෙන මස් කොලමන්නාවූ රාජපුරුෂයා විසින් තමා කර බිඳි රත්රන් දෙමියැට සමාර නිසා උපදනා මානය ඔහුට මියසුයුයයි දැන ඒ කාරණය මාතාවකින් කියනසේක් නොලත් විරූ අසිමානක සම්මසවූ සතුටක් ලදින් මේ තෙමේ මියුලුනුවර යේකොට ඇත්තාවූ සෝ නොනොවත් දුන ප්‍රියවචන අවවයන්ගා සමානසමිකා සඛ්‍යතා සතර සංග්‍රහ වසතුවෙන් රාජන සිත්ගන්නාවූ වෙදෙහ රජ් නොපි නොප පමණට වස්තු ඇත්තාහ. ඒ තමන් පමණට වස්තු ඇත්තෙමි. එසේහොතින් නොපව මා අවුසිසේදැයි ඉක්බිත්තේය හෙළා දැක්සේයයි මේ කතාන්වක පුත්තය විසඳ වදාළසේක. රජ්ජුරුවෝ සතුටු බොහොමාට මිස්ලන්නට කියමසකළ පුරුෂය, සෙත්වා පණ්ඩිතයන් කීවා සැබෑදැයි විචාළහ ඒ වූ පරිද්දෙන්මි කියේය. රජ්ජුරුවෝ කියිකෙනෙකුත් නොවිචාරාම සියල්ල බුදුසෙනෙකුන්වහන්සේ මිසින් දන් අදහසක් මෙන් පණ්ඩිතයන් විසින් බොහොමාගේ අදහස දන්නා ලදැයි එඩ එඩා පැහැද පණ්ඩිතයන්වහන්සේට සතර වෘතලින් කිසෙ පුන් මස් අග දුන්හ බොහොමාට වසාගි රජ්ජුරුවෝ කියි සමන් තුබූ වෘතිය අරමින්නට වන්හ, පණ්ඩිතයන් වහන්සේ වහාගි නබාලූ වෘතිය කරවමින් සුදුවූ නොවන්නේයයි වැලැකූසේක.

කතාන්වක පුත්තය.

ඉක්බිත්තෙන් මියුරුනුවර වැසි මිනිසුන්ගේ හිත් ඉද්රාවෙන් ගන්නා
නුවරට ගොස් දිනාගොඩාන් ආමාත්‍යතුමා හමු වී මෙසේ කී. ‘ස්වාමීනි,
උඩින්, ඒ තෙමේ උඩින් බිලා බිත පොල් දී මේ සමුදුරෙහි ගිලා
කිය. ඒ ආවාහකයන්ගේ කුලයෙහි වසාගි වූවන් වැරදි
නොගත්තේ ඇත්තෙමි වැරිමහලු අතවැඩිකාරයන්ට දියණිවරු
වියෙක් ඇත. ඒ ආවාහකයන්ගේ දෙවෙනුත් හා සමාන වූ විසිවරු
එක් දියණිකෙනෙක් ඇත්තාහ. ඉක්බිත්තෙන් ඒ දියණියන් තුන්
දෙම උන් හැරෙනෙක යවයි ආවාහකයෝ කිහ. මාවර්කාහ මහණ්
නේත, කාලකණ්ණියෝ! කුමාරිහා නොමේ බත කිත් ඇත්තිය, මෙවර ඒ
කෑම දැන බත නොඇවුදෙන්ය. ඒ මාතවකහා කුමාරිහා නුරුස්සා
ගෙන්නේ බත මරුස්සු නොකෙරෙමියි කියා ඉවසිය, මමුණෙක්
යාට තබන්නේ දියණියන් දුන්න ඒ තෙමේ රාත්‍රියෙහෙ
අතුරණලද ශ්‍රීශයනයෙහි හැතපිනා කුමාරිකා අදින් අදට
මාතවකහා තනකමින් ඇඳින් මැස බිමෙහෙව වැදහොත්නේය.
ඇඳින් බැස ඒ මාතවකහා සවිවසට සියල්ල එතැනින්
ඇඳට හැහෙන්නේය. හැවිත ඒ කුමාරිකාද ඇඳට නැගිය
තැවික ඇඳින් බිමුනේය. කාලකණ්ණියා තමි ශ්‍රීකාන්තාව
පොළොවේ ලංනොවන්නේය. එසේකොටින් කුමාරිකා යනතෙක්
දිය ඒ කාලත්තිණියා බිම වැදහොත්නේය. හැවිත මේසේ
සවිය කුමාරිකා කෙරෙහි පෙනෙ නැතිවැන් ආවාහකයන්ගේ
කොටයක නොයී හැරෙනෙක ආවි ශයිගන් වැද සමුදුනෙක
නිස්ද්‍රීනෙයිය. අතරමග පෙර පසු කථා පමණකුත් කවුරොත්
නොය. නොනෙළිගිවම් ඔහු දෙදෙන මියුරුනුවරට පැමිණියහ.
තමි මාතවකහා නුවර සමීපයෙහි පලහක් දිඹුල් ගසක් දැක
වූගේ ගසට නැඟිලා දිඹුල් කවාගෙන කන්නට වන,
පෙළනි ඔටත් දෙවයි කිව, හැයි කිව අත් පා නැද්ද
දිඹුල් කවාගෙන කායි කිහ. සාදුකට වඩා දුකක්
නොමෙව් නැයි දිඹුල් කවාගෙන කන්නට වන,
බව දැන වඩා වඩා ගසින් බැස ගසවට කටුගහලා
මිදිනියි කියලා නුවරට නැඟිසියේය. කුමාරිහා
පියන්නට නොපිළිවන්ව උඩම සුන්නියය

ඉක්බිත්තෙන් රජ්ජුරුවෝ එදවස් දවල් උගන් කෑදි
රද ඇතුපිට ඔද සවස්වේලෙයි නුවරට වදනාහු දිඹුල්ගස
දැන පිළිබඳ ගිස් ඇසිව පුරුෂයන් ඇත්ත නැත්ත විමාරා
කෑවේ සඩාමෙකි! මාගේ දෙමවුපියන් විසින් පාවා දෙකලද
ඇත ඒ සඤ්ඤාණෝම මේ ගස උඩ ඉදුවා කැරපියා
රන්නට ගිහු අමාත්‍යයා එපවත් රජ්ජුරුවන්ට කිය
ශන් කෑයි වස්තුනම් රජ්ජුරුවන්ට පැමිණෙන්නේයයි
ගසින් බිස්ම ඇතුපිට නාවාගෙන මාලිගාවට
අතමේහෙළුන් කළහ. බිසව් රජ්ජුරුවන්ව ප්‍රියයෝහ,
දුටුමැවින් උදුම්බරා දෙවියයි ප්‍රසිඛවූහ. ඉක්බිත්තෙන්

එක්දවසක් රජ්ජුරුවෝ දකවල් මෙහෙ හිඳවා සඳල්ලෙයි සක්මන්
කරන්නාහු සීතෙළුරුඇවුල්ලන්වන් එක් එළවඩු හා බල්ලකු මිනුසෙළුවිය කරන්
කවුන් ගුටුහු. ඒ එළු වහාම ඇත්ගල ඇතුව ඉදිරියෙයි ලාදු කණ නොකන
කුරු කන්නය. ඉක්බිත්තෙන් ඇත්ගලයෝ ඔහු කණ කන්නා දැක මිරු

පලාපීය. අධිකාංගෙන යන්නාවූ ඔහු දැක එස් ඇත්තලයෙන් බැහැලිලා ගොස් දණ්ඩකින් පිට අවුරා පහරන් ගැසීය. ඒ තෙමේ පිට නම් නමා මෙරුවාගෙන වෙච්ලමින් හොස් රජගෙයි මහමිත්සක්කය කීයා පිටි පදකම් වැදගොස්තේය. එවිටම රජ්ජුරුවන්ගේ මුඛයෙන් අවි හා මස් ආදිවූ දෙය කා බීලා වල්ලෙක් අත්සකසියා මස් මාලු පිස වනුත්තොට තෙමේ පිරිත පාන දැදුවේය. ඔසාතමොහෙයෙකි ගඩිය ඉවසාගතනොහැකි බිඳිමින් සිටියදී, ම

පණ්ඩිතයන්වහන්සේ රජ්ජුරුමත් පිණිස් මේ දිගාවෙන් පිබිමින් දුන්නාවූ වත්තේයි සිතුවේක, ඒ සථානයට ගොස් පිටත මලා එළවාගෙන ගිය ලාගේ ක්‍රියාවදැක ඔත්දෙන්නාදැක රජ්ජුරුවන්ගෙනින් පැනය අසාගෙන පකිබුහන්කොට සෙට වැඩිසේක, පුක්කුසාදිවූ අනික් පුත්තයෝ ගියාහ, සෙනානායෝ සොපයිනින් පැනයෙහි අවිදහන්නාලදැයි කිහ, දන්නාලදැයි කිහ,

"ඔබේත්තොයෙක්ලෙස සලකා පැනයෙහි අවසුදුවිම"යිකිහ, පුත්තයෝ නුඹවහන්සේ පැනයෙහි අවි නොදන්නාකල අපි කෙසේ දනුමේදැයි කීහ, මෙසේ සෙනානාදි සතරදෙනම පුශ්නයෙහි. අවි නොදැක රජ්ජුරුවන්ගෙන් සමුදී ගෙදී එක දවසකට අවසර ලදුමේ නම් සලකා පුශ්නය විසඳමහ කියා පෘථිග්‍ය ආමිහ, පැනය නොකිවල්හි රජ්ජුරුවෝ කිපෙති, තුමෝ සැමදෙන දැ"යි කියා උකටලීව පණ්ඩිතයෙහි! මේ පැනය අප විසින් නවිදුරුදුන් දැ නිතුවත් දන්නට නොපිළිවන, එසේහෙයින් මහොඩ පණ්ඩිතයන් විසින් මේ පැනය ඇසාගත්‍ර තුණයෙන් කියා නිමවනු රැමෙහි, එවිට නොයිද් උන් සැ එන්නට කියවයි කීකල මාලිගාවට වැද කියිකවසුනු සුවදුක් දෙවා එහෙ පසව සමිහ"යි උන් ඇසරදෙනා ගොඩින් තමින් අවුත් ගිහි බව කියා මෙ උදදැයි ලොබෝසතාණන්ගේ විවාලහ.

උන්වහන්සේ මා පැනය නොසිතහනකල මේ තුමහනුගෙ අතින් කවරෙක් ගියත්නේද? එසේය පැනය ගියහාලදැයි වදලසේක, පණ්ඩිත වරු ඇසරදෙන එසේවිනම් අපවත් වදලමැනැවැයි කිහ, ගියදු සතුත් කෙරෙහි පතල කරුණායෙන් යුකතවූ මහසාණෝ! "ඉදින් මම මුන් සතර දෙනාව පැනය නොකියෙම් නම් රජ්ජුරුවෝ මේ ජඩ කොල්ලන්ගෙන් සාගතිය කිමිදැයි මට ගත්රුවනින් පූජාකරන්නාහ, එසේ වන්නාට ඒ මහේ නොයි නැතැයි මම ගත්රුවනින් පූජාකරන්නාහ, එසේ වන්නාට ඒ මහේ කරුණාවට කරම නොවෙයි, මේ අතුනගේ මා වැනි පණ්ඩිත කෙනකුත් ඇත්ව ඉන්දදී නොයාගිත්වායි උන්කෙරෙහි පතල කරුණායෙන් පැනය උන්ට කියම්"යි සිතා සෙනානාදි පණ්ඩිතවරුන් ඕපි අත්නෙහි සිදුවා තමන් වහන්සේ දීඝාවට සතරදෙන දෙනොහැ බිදුනේ නබා වැදගෙන ඉදිනා සිහ යෙන් සවිඝනකොට රජ්ජුරුවන් දුටු සියාව නොහකවා රජ්ජුරුවන් විසින් කල- මේ ලෙස කියවයි සතරදෙනාටම ගාථා සතරක් බැඳලා ඒ ගාථාවල අවි නුදන්වා පාළිය පමණක්ම උගන්වලා යැවූසේක, ඔබු සතරදෙන "මහබෝසතාණන්වහන්සේද දෙවන දවස් රාජසේවයට ගොස් රජ්ජුරුවන් දැක පනවනලද අසුන් මන්හෙයි උන්නාහ.

රජ්ජුරුවෝ,සෙනානයෙනි! පැනය දන්නාලදැයි සෙනාපණ්ඩිතයන් විමාලහ. සෙනානයෝ "දෙවයන්වහන්ස! මා පැනය නොදන්නාකල අනිස් කවරෙක් දනිදැ"යි වැදුවන් ඉදිරියේ නොලොමිබු උන්නාසේ මොඩසබෙන් ඕඩායෙහි තමන්ගේ විශත්තම අගවා එසේමතම කියවයි රජ්ජුරුවන් ඒ කල්හි ඇසුව මැනව දෙවයන්වහන්ස"යි කියා පණ්ඩිතයන්වහන්සේ උන් මාවූ ඇටියේම ගාථාව කිහ. එයි අවි මෙසේ දතයුතු:—"ප්‍රසිවි අනිසා

සිතෙන්වද රජ්දරුවන්වද එළමේ ප්‍රියය, මිනවිඩ, අමිහස පුතුදිනු ලැබුම් අතුගම නොකරන්නාහ. එසේවූ එළවිහෙන් හා මල්ලාගේ සමිහි සඛ්‍යතා සිණුමේ ද" ගාථාව කිවවුන් සෙසක පණ්ඩිතයෝ අවි නොදන්නාහ. රජ්ජුරුවෝ මහාති තමන්ට පුත්‍රයෙක විසින් අවි දන්නාවූ සෙසකයන් විසින් සතර දන්නාලදැය, පුක්කුසයන් විවාරමැයි දෙවැනිව උන් පුක්කුසයන් ළඟකිය. ඒ පුක්කුසයෝ රජ්ජුරුවන්ට "කියෙන්ද? මේ පණ්ඩිත කොටවිම ගැ"යි උගන් සැටියේ ගාථාව කිහ එයි අවි මෙසේ දතයුතු:—අසුවිට අසා රණ සුව පිණිය එළවිහෙන් සමි නොදන්නාහ, එසේ ආකාරණ සුව නැතිති ජනයෝ බල්මන්හේ සමි අසුවිට නොවිකුරන්නාහ, එසේද වුවත් එළවිහෙන් හා මල්ලාගේ හා සමිති සමාගම සඛ්‍යතා විණාසය වී," ඒ පුක්කුස පණ්ඩිතයා ගාථායෙහි අවි නොදන්නේමය රජ්ජුරුවෝ තමන්ට අවිය පුගුණයෙ හිත් "මුන් විසිතුත් පැනය දන්නාලදැ"යි කියා තුන්වැනිව මුත් කාවිඳු පණ්ඩිතයන් විවාලහ. උනිත් තමන් උගත් ගාථාව කිය. ගාථායෙහි අවි මෙසේ දතයුතු:—"එළහෙමේ ඇඹිරි කිහ අං ඇත්තේය, මල්ලාගේ අං නොම ඇත්තේය, එළ තණ කන්නේය, මල් මස් කන්නේය, එළේ වුවත් එළවිහෙන් හා මල්ලාගේ හා සමිති සඛ්‍යතා විණාසය වී" රජ්ජුරුවෝ මුන් විසිතුත් පැනය දන්නේයයි, සතරවැනිව මුන් දෙවිසඳ පණ්ඩිතයන් විවාලහ, උනිත් තමන් උගත් ගාථාව කිහ, එයි අවි මෙසේ දතයුතු:—"එළ නෙමේ තණ හා නොලු කන්නේය මල්ල නෙමේ තණ නොලු නොකන්නේය, වැලි කුමක් කරන්නේදයන්? මල්ල නෙමේ කාවුන් හා මල්ලුන් කන්නේය, එසේද වුවත් එළවිහෙන් හා මල්ලාගේ හා සමිති සමාගම සඛ්‍යතා විණාසය වී"

මෙසේ සෙසකාදි සතරදෙන තමන් තමන් උගත් ගාථා පමණක් කී සල්හි රජ්ජුරුවෝ තමන්ට අවි පුකාශ හෙයින් ගාථාවල අවි උන් අනිත් නොවිහාරා පස්වැනිවනුත් අසරණ සරණ කරුණා කිඹාන ජනඵුරිසිවූ මහා පණ්ඩිතයන් අතින් "පණ්ඩිතයෙනි! තෙපි පැනය දනිවිදැ"යි විවාලහ දෙවහන්වහන්ස! අවවිශෙයි පවත් හවාලුය දන්වා මා විසා අනික් කවරෙක් මේ පැනය දනිදැ"යි සිංහකාද සලසේක රජ්ජුරුවෝ එසේවිනම් කියවයි කිහ ඇසුවමැනව දෙවයන්වහන්සැයි කියා එළවිහෙන් හා මල්ලාගේ ක්‍රියාව සත්වූ පරිද්දෙන් දත් ඔව පුකාශකරනසේක් ගාථා දෙකකින් කියේක. ඒ ගාථාවල අර්ථපාව කම්:-අවෙක් ඇති හෙවත් ඝතර පයෙකි අවකුරෙක් ඇති එළහෙමේ මිස්හන්නා වෙලෙහි කිසිකෙනෙකුන්ට නොපෙවී මේ මල්ලාව මස්මෙනෙන්නේය, මේ මල්ලාද එළවාට තණ නෙකෙන්නේය, මල්ලා සේද එළවාගේද යන මොවුන් දෙදෙනාගේ හොවර පිණිස ඔවුනොවුන්ව මේනෙවර කරන පෙරළිය ජනපුබන්ධවූ වෙදෙක තමා රාජෝ... මෙමේ පුකාරයෙහි සිටියේ පුත්‍රාසෂකොට දිවිලියි වදලසේක රජ්ජුරුවෝද මෙ මෝසතාණන් කියා සෙනකාදි පණ්ඩිතවරුන් ඇසරදෙන පැනය දන්නැවි නොදැක මේ පණ්ඩිතවරු පස්දෙනම තමන් තමන් තුමණ බලයෙන්ම පැන යෙහි අවිදුවහයි සිතන්හාහු සොඩාන්වූවා ගාථා දෙකකින් "මෙබදු පණ්ඩිතවරුනු යම් බදුවූ මිනෙහි කුලයෙහි වෙද්දු, එසේහෙයින් එකාහාය

ශෙත් මේ වූයේ මොහෝ ලාභයෙකැයි කිහ. මේසේ පණ්ඩිතවරුන්ගේ ප්‍රඥා වෘභාරණයෙහි අතුවුවූ මා විසින් උත්ම උපකාර කළමනා නිදහස් උපකාර කරන්නාහු "සුමිතිණ්ඩිත ප්‍රඥා ඔසස්ථානය කරණකොටගෙන වෙනෙසින්ම පතුවුයිත් ඇත්තෙමි, පණ්ඩිතවූ කොප කැමිදෙනාවූ ඒ, නීඝ අශවයන් යෙදූ එකි එකි රථයන්ද විසනුනරණ බින මාතෘගෙ කමිණිවූ එකි එකි ගම්වරක්ද දෙමි"යි කියා මෙසේ සියල්ල පණ්ඩිතවරයාට පස්දෙනාට දෙවූහ.

මලක ප්‍රශ්නය.

උදුම්බරාදෙවී වහාම සෙනකාදී පණ්ඩිතවරු සතරදෙනාම ඉතා ඔබ පණ්ඩිතයන් නිසා පඤ්ඤය දත්මම දැන "රජ්ජුරුවන්වහන්ස! මේ උදුම්බරා වෙනකස් නොකරන්නාසේනු මෙන් පස්දෙනාවම උපකාර කළහ ඔයේ මලණුවන් මහොෂධ පණ්ඩිතයන්ට විශෙෂයෙන් සත්කාර කරන බව සුදුසුමෙවිදැ"යි රජ්ජුරුවෝ සම්මත කොට "දෙවන්වහන්ස! නුඹවහන්සේට පැනය කා විසින් කියකලදදැ"යි විමාළුන කොදුරු පණ්ඩිතවරු සතරදෙනා වරු පස්දෙනා විසිනැයි කිහ දෙවශෙකි! සෙනකාදි පණ්ඩිතවරු සතරදෙන කුමක් දකිද්ද? මහ ඒ පැනය කාතිසා දත්යයි සිතුසේක්දැයි විචාළහ කොදුරු පණ්ඩිතවරු සතරදෙනා මහිසි කිහ දෙවයන්වහන්ස! ඒ සෙනකාදි සතරදෙන කුමක් දකිද්ද? මහ ඔබ පණ්ඩිතයෝ වහාම මේ අතුනගෙ නොනහිත්වයි සිතා පැනය දැන්නුය. නුඹවහන්සේ හැමදෙනාටම සමානමයේ උපකාර කළසේක ඒ අතුරින් යම, මහොෂධ පණ්ඩිතයන්ට වැඩියක් උපකාර කරනමම් සුදුසියැ"යි කිහ රජ්ජුරුවෝ තමන් නිසා පැනය දත්මම නොකිවුහයි මහොෂධ පණ්ඩිතයන්වහන්සේට සතුටුව වඩා උපකාරයක් කරනු කැමැත්තෝ "එන්නාවූ මෙපුතණුවන් එක් පැනයක් විචාරා ඒ පැනය නිසල මහත් සත්කාර කරන්නෙමි"ම සිතුහ.

මේසේ සිතා ඊට සුදුසු පැනයක් සිතන්නාහු සිරිමහ ප්‍රශ්නය සිතුහ. ඒ ප්‍රශ්නය විනානයකොට එක්දවසක් පණ්ඩිතවරුන් පස්දෙනා සේවා අවුත් පිළිසඳර කථායෙන් සුවසේ උන්සාද්දී සෙනකපණ්ඩිතයන්ට "සෙන පණ්ඩිතයෙනි! පැනයක් විමරම"යි කිහ. දෙවශන්වහන්ස! විමරණ මැ"යි කිහ. රජ්ජුරුවෝ සිරිමහ ප්‍රශ්නයෙහි පලමුවන ගාථාවෙන් "සුරිය ඇති සම්පත් නැති හස්සාශාවාදි පරිවාර සම්පත් ඇති නුවණැති දෙන්නා අතරෙන් නුවණැත්තෝ කවුරුන් උතුම්යි කියද්ද? සෙනකයෙනි එහෙක් පොළොව හා සමාන නුවණ ඇත්තේය, දිළිඳුය, එහෙත් පරිවාර සම්පත් ඇත්තේය, අඥානය, ඉන් දෙන්නාගෙන් කවුරු උත්තමයියි කොට වැවහේද? මේ කාරණය සියා බලව්"යි කිහ. මේ පැනය වහාම සෙන පණ්ඩිතයන්ගේ පරම්පරාගෙන් පැවත ආයේය එසේ කෙසින් ඒ සිරිමහ ප්‍රශ්නය වහාම රජ්ජුරුවන්ට කිහ. කෙසේදයත්? "ජනපදාන රජ්ජුරුණේ එසා හතගෙන් නුවණැත්තෝද නුවණ නැත්තෝද හස්සාශාවාදි ශිල්පයේ යුසහගෝද කියි ශිල්පයක් නොදන්නානුද සෘද්ධිය ඉාත්මණාදි උතුම් ඒකි ඇත්තාහුද යන කියල්ලෝම ජාතියෙන් සින වුවත් සම්පත් ඇති නැත්

තමුත් නිහොකි දෙය කොට සෙඩාව සවස්මස්තාහ. මේ කාරණය දැන මම කියමි, නුවණැති නැත්තේ සවස්මය. සම්පත් ඇති නැත්තේම උතුම්"යි කිහ.

රජ්ජුරුවෝ සෙනකයාගේ මස් අතා සුස්කුකාදි තුන්දෙන කොපි ඉතා පස්දෙනාට කෙළවර උන් මහොෂධ පණ්ඩිතයන් වහන්සේට "අලා සෙබූ නුවණ ඇති කියල්ල ඛමියන් සත්කාරයෙන් දන්නාවූ මහොෂධ පණ්ඩිතයෙනි කොප ජීවාරම්, නුවණැති පරිවාර සම්පත් නැති නුවණ නැති පරිවාර සම්පත් ඇති මේ දෙදෙනා අතරේත් නුවණැත්තෝ කා උතුම්යි කියද්ද? කිනා මලව" කිහ ඉක්බිත්තෙන් මේසේ විමාළ රජ්ජුරුවන්ට ඇසුවි මැනවි දෙවිවෙහෙන්සැයි ගාථාවකින් සථානාන්තරාදි කියි ලාභයක් සම්පත්යයක් උදිත්ම මේ උතුම්යි කියන්නාවූ අතුන තෙමේ පාකාශිථානාදි පාඩමියන් කරන්නේය, එසේකෙසින් මේ ලොව බලන්නේ පේෂෙන්දෙයෙන් පමණි දම නමුත් පාපකම් බලයෙන් නරකාදියෙහි අසහන දුඛයට හාජනවන්නේ යසේ මේසේ උපපෂා සුවිඝඛමවූ විනානාවක් කැමිව පරලොව නොබලන්නේ දෙලොවෙහිම හෙවත් ඉතුරු මදලෙන් පව්කොට නරකාදියෙහි උපදන්නේ පරලොවද, කැමක එසින් වූතව දිවිදු කුලයෙහි නොකොස් දුකට හාජනව උපදන්නේ මේ ලොවෙදැයි මේසේ දෙලොවෙහිම නුවණ නැති තැනැත්තේ පරාජයක් ගන්නේය, හෙවත් විනාඝයකට පැමිණෙන්නේය, මේ කාරණය දැක මේ නුවණැත්සේම උතුම්, යහයින් සුයකවූ නුවණ නැති තැනැත්තේ උතුම් නොවෙයි සියමි"යි වදළසේක

මේසේ බෝසතාණන්වහන්සේ විසින් වදළ කල්හි රජ්ජුරුවෝ සෙන කයන් දිනුණ බලා මහොෂධ පණ්ඩිතයෝ නුවණැත්තහු උතුම්යි කියති, නෙඉදුද ආවාසථයෙනියි කිහ. සෙනකයෝ "දෙවයන්වහන්ස! මහොෂධ පණ්ඩිතයෝ ඉදරුවෝය, අද දක්වාත් උන්යේ ශ්‍රීමය කිරීසුවද අමයි, මේ බල දරුවෝ කුමක් දනිද්දැ"යි කියා ගාථාවකින් කාරණයක් දක්වන්නාහු, "මේ ශිල්පතෙමේ හෙවත් නුවණතෙමේ ඔබ ඛාතෘදිවූ හොඳ සම්පත් සිඩ නොකරන්නේය, සුහදරාදිවූ නැගෝද රූප සම්පතියද, ඔබ ඛාතෘදිවූ සම්පත් සිඩනොකරන්නාහ ඊට දෘෂටානත කවරේදැයි යතහොත්? කෙළ හොදුවූ හෙවත් අනවරතයෙන් දෙකොළින් බස්නා කෙළධාරා ඇති රූප සම්පත්තියත් නැති හස්සාශාවාදි පරිවාරයෙන් හා ඔබ ඛාතෘදි සම්පත්තින් සුස්තව සුව විදිනා මේ නොවිලඳ නම් ඔබුනු ත්‍රිකාගහා හෙවුනිය, දෙවයන් වහන්ස! බලා වදළ මැනව. මේ කාරණය දැක නුවණැතිවත් දිළිඳු නැනැත්තේ උතුම් නොවෙයි, නුවණ නැතිවත් සුරුමත් තැනැත්තේම උතුම්යි මේ කියමි"යි කිහ.

ඒ හෝරිමහ ඔටාණෝ වහාම කෙසේවූ සෙනකෙස්දයත්? ඒ මහු නුවරම අසූකෝටියක් සම්පත් ඇති ගිවාණ සොහොන, උන්සේ බැලියෙහුගු රූපයකුත් හැත්සේය, සුනුකෙනකුත් නැත්තාහ, දියණි කෙනකුත් කැසිය කෙනකුත් නැත්තාහ, කිසි ශිල්පයකුත් නොදන්නාහ, මිණිහැකි කල්හි ඒ හෝරිමහ ඔටාණන්ගේ දෙකොළින් කෙළධාරාවන් බැහිරෙන්නේය, එසේ

මැනෙත්කාලූ කෙතුඩාරුවෙන් දෙවනකොට් සමාන රූ ඇති කපිරාජයෙක් හෙට්ටුලූ ගැඟු දෙන්නෙක් සුවිසි කිලුපුල් කලම් දෙකක් හෙන දරාගන්නා කිලුපුල් මලින් මහ මල් පිරිහෙට දමන්නාහ. රූ හොඳුර් ගසක් කිලුපුල්හි පුෂ්පාසනයක් ඇති කල්හි ඒ පොරිමහ බිඳිමින්, පිරිහෙන්නේ නැතුව කිලුපුල්හි පුෂ්පාසනයක් ඇති කල්හි ඒ පොරිමහ පිරිහෙන්නාහ. ඒ නිසාත් රුව හොඳ "සොමිනී පොරිමහ බිඳිමින්, පිරිහෙන්නේ නිසාත්, රූ හොඳුර් නොවන්නේ මල් අතා පිරිහුරු නවුමව් සම්පයේ පිට කිරීමේදී ඉතා ලජ්ජාවට කාරණ වන්නේය. ඉක්බිත්තෙන් මැණ නැංගවුන්ගේ දෙපොළුන් අතරට ගොස් "මාගේ කිලුපුල් මල් අතර අපි ඇතිම තැන්වල රාවණයන් දෙපොළුන් බිඳිමින් වැනසුවත්නේය කිලුපුල් මල් අතුරු පිරිහට දමන්නාහ. රූ හොඳුර් පිට පිරිසුදු දෙන්නා මලින් සෙලිපිය මල් අතුරු පිරිහට දමන්නාහ. රූ හොඳුර් පිට පිරිසුදු ගෙන දියෙහි සලාවියා පැලඳුනෙන රාහුලට වදනාක් ලා පොරිමහ බිඳිමින් වැනසුවත්නේය කිලුපුල් මල් අතර අපි ඇතිම තැන්වල රාවණයන් දෙපොළුන් බිඳිමින් කියන්නාක් ඉක්මවත්නේ මැණ නැංගවුන්ගේ දෙපොළුන් බිඳිමින් වැනසුවත්නේය කිලුපුල් මල් අතර අපි ඇතිම තැන්වල රාවණයන් දෙපොළුන් බිඳිමින් හම මෙබඳු සම්පත් ඇත්තාහ. සෙනකගේ මේ දැනාගතකතාව අරභ්‍ය වත්ථු කිය.

සෙනකයන් කී බස් අසා රජ්ජුරුවෝ සුත මනොඉව පණ්ඩිතයෙකි කිය. මෙහෙබ පණ්ඩිතයන්යයන්නේ "දෙවියන්වහන්ස! සෙනකයා කුමක් දනිද්ද? මන්ත්‍රධූ වැසිරකිය නැඟ අවුලාකය කපුටුමූ ඇත්තෙය, ඉතා ඉගෙනා ඔබුරු හොබලා දී මොන්තව එන් මල්ලකු වැත්තෙය, මේතෙය් ලෝ, ඇසුව මැනව දෙවියන්වහන්ස්යි කාරණයක් දක්වන්නේය. "නුවණ කැත්තේ සුවයක් ලදින් එකිම ඇසුරෙහි කුලල තමයෙහි පමණින් දුකින් මධනාලද්දේ විශෙෂයෙන්ම බුලාමවට පැමිණෙන්නේය, ඉඳුරන් අඹිගුව වළාකාරයෙන් පවත්නාවූ සුව දුකින් පිඩනවූයේ ශ්‍රීමතයෙක් දියෙන් යොහාගැර අවිවෙනි වූ මසතු මෙන් වෙවිලන්නේය, මේ කාරණය දැක මම නුවණැත්තේම උතුම, ඉසුරුමත් කැනැත්තේ උතුම නොවෙයි කියමි"යි වදළසේක.

මෙලෝසකාණන්වහන්සේ වදළ කාරණය අසා රජ්ජුරුවෝ සෙමින් ආවර්ජනයෙහියි කිය. සෙනක පණ්ඩිතයෝ "දෙවියන්වහන්ස! මූ තුමූ දනිද්? මිනිස්සු සිටින්වා යෙමන් මිනිසුන් තමා වල කවටත් යෙදේ එය සම්පත්‍යාවිනම් එසේවූ ගසවම පසිඳු එළඹෙන්නාහ"යි කියා තාපසයන් එම උපමාව දක්වන්නාහු "වල කවටත් මසුරු පක්ෂි වාසයට අසුන ප්‍රකාරවූ ඝාරිකා ගසුණුදී ලිහිණියෝ ගාන්පසින් යමසේ අවුත් රැස්වේද, එපරිද්දෙන්ම පොහොසත් රත්තරන් අඹරන් ආදී ධන සහිතවූ අවසෙස් ගොඩ පරිහොග වසතු ඇති මෙබදු පුරුෂයා ලොකෙදෙන තමන්ට හිතිය සෙවනාහ මේ කාරණය දැක මම නුවණැත්තේ දිළිඳු නැනැත්තේ උතුම් නොවෙයි, නුවණ නැතිවත් ශ්‍රීමත් කැනැත්තේම උතුම්"යි කිය

සෙනකයන් කී කාරණය අසා රජ්ජුරුවෝ සිතෙන්ද පුස මනොඉව පණ්ඩිතයෙකියි කිය. මේ සෙනක පණ්ඩිතයෝ කුමක් දනිද්ද? අපේ වැනව දේවියන්වහන්ස"යි කාරණයක් දක්වන කැනැත්තෝ නරඹයි

ඉන්නේනේද අහසක ඇති නුවණ කැත්තේ උතුම නොවෙයි. කුමක් කෙරෙන්ද කියා මෙහෙදී කොයෙක් දරුණුකමින් ජාතයෙහි දුක් දී ඉතා පවත්නේය. එහේවූ අතුගසා මලවත් පහළ්වන්නාය දුඃඛයෙන් අත් ඉතා නවත්නාය නොහැකිවූ කරකයට ගමිපදවූ නොකැඩිකිසේම අද හස, කෙවින් කරකයෙහි මෙලෙස් දුකට පැමිණෙන්නේය, මේ කාරණයද දැක මම දිළිඳු වුවත් නුවණැත්තේම උතුම, ඉසුරුමත් වුවත් නුවණ නැත්තේ උතුම නොවෙයි කියමි"යි වදළසේක.

කෙවින රජ්ජුරුවන් මිසින් කියෙන්ද සෙනකයෙකි, යි කී කල්හි ගාථා වශයෙන් කාරණයක් දක්වන්නාහු, "ඇල කෝ කඳුරැලි ආදි කිසි ජලාශය නොයෙක් කිමිකව නොවේ ගඟට අයා ගමිද්ද, මිනු කැමිදෙනම තමන් ගඟෙහි යෙදෙන්නවූ කොය, ඇල ගඟාදි කිමියෙන් කරණය, ඒ ඇල, ගඟ, ආදීන්ගේ ප්‍රවේශයට ආධාරවශයෙන් ගංගාතොමෝ මහපුදුට වඳනා රජුන්ගේ ගංගාය යන වසවහාරය කැඩිව නොවේ ඉතුදු හා එක්වීමෙන් ඉතුදු යයි යන වසවහාරයට යන්නේද? එපරිද්දෙන් ලෝවැස්සෝ ධූලී සම්පත් ඇත්තවූවන් ප්‍රසිද්ධකොට ඇත්තාහ, කෙවින් කියා නුවණැත්තෝද ඉසුරුන්ගේ සැපත්තවූවන් කරා පැමිණ ඉතුදුවිවන් ගඟන්නේ සෙස්ස කැඩි කෙයින් ඉතුදුවම නොපෙණේන්කෝය, මේ කාරණය දැක මම නුවණැත්තේ උතුම නොවෙයි. ඉසුරුමත් කැනැත්තේම උතුම්"යි කීහ.

කෙවින රජ්ජුරුවෝ කියෙන්ද මහොඉව පණ්ඩිතයෙකි කිය. පණ්ඩිතයන්වහන්සේ "ඇසුව මැනව දෙවියන්වහන්ස්යි කියා ගාථා දෙකකින් කාරණයක් වදුරන්නේය "මහත්වූ සාගරයෙක් උපමා කෙරෙද්ද, ඒ සාගරයට යමුණා අවිරවතී ආදිවූ අනෙකප්‍රකාර ගංගෝ කැමිකල්හිම මෙහෙක් ගඟ, මෙහෙක් නොය, යන ප්‍රමාණයක් කැඩිව නොයෙක් දිසින් නදී ගමිද්ද, සමුදු සඛ්‍යාත ඒ සාගරය තෙමේ අනවරතවූ ගියදහස්ගණන් ගඟන්වූ රැළ වෙග ඇත්තේ වෙරළ ඉක්මවන නොගී වෙරළම කැඩි ගියේද, එපරිද්දෙන්ම නුවණ කැත්තනුයේ තෙපුල් නුවණැත්තනු ඉක්ම නොපවත් තෝය. යම් කිසි අවිනාවිතෙයක්හි උපත් සැකයෙක් ඇත්නම් ඉසුරුමත්හුද දිළිඳු වුවත් නුවණැත්තනු කරා පැමිණ නිශ්චය කරගත්හාලුය, මේ කාරණය දැක මම නුවණැත්තේ උතුම, ඉසුරුමත් නුවණැත්තේ උතුම නොවෙයි කියමි"යි වදළසේක.

මෙහෙකාණන්වහන්සේ වදළ කාරණය අසා රජ්ජුරුවෝ සිතෙන්ද සෙනකයෙකියි කිය. සෙනකයෝ "ඇසුව මැනව දෙවියන්වහන්සැයි ආර්ථයින් කාරණයක් දක්වන්නෝ "කායාදි සංඝෙයක් කැඩිවත් යමෙක් පරිහර සම්පත් ඇත්තේවිනම් එබදු ඉසුරුමත් පුරුෂයෙමේ මහපිරිස් පිරිවර අඩිකරණයෙකි කිද අනුන්ට පරලොවින් වැඩක්වන කාරණයක්වත්, අවැඩක්වන කාරණයක්වත් කියන්නේ විනම් නෙජස් ඒ හෙයින් සතාවෙහි යෙදී ඔහුගේ බහම කැලෙන්නේය, ඉසුරුමත් කැනැත්තේ කිමියන් හොඹිසිරිම් ආදිවූ අවැඩට පුදුසු බසකුදු කිවහොත් සභාවට ඇදකියයුතු බව ශ්‍රීකාරකාම් කරන්නීය, ප්‍රඥාසොම්පෝ එසේ කොටලිය කොලෙන්නීය.

මේ කාරණයද දැක මම නුවණැත්තේ යැවැත්මය ලබන්නේ ඇති බවමෝ"යි කීහ.

කෑවන රජ්ජුරුවන් විසින් 'කිමෙස්ද පුත මහොසධ පණ්ඩිතයන් වහන්සේ කී කල්හි පණ්ඩිතයන්වහන්සේ "මේ තෙලොවුපු තෙනකයා කුමක් දනිද්ද? නුවණ නැති අනුන් කීහවත් තමා කීහවුත් බොරු මෙහෙයි නම් නේ නෙක වැද උලමයි, පරලොව අපාය නැමිද නැවැයි, මේ කරුණත් බලා නුවණැත්තේ උතුම් නුවණ නැති ඉසුරුමයි කෑවැත්තේ උතුම් නොවෙයි මේ කියමි"යි වදළසේක.

ඉක්බිත්තෙන් තෙනක පණ්ඩිතයෝ නාරාවකින් කාරණයක් දැන්වූහ. කාලු 'මී නැතියන් ආත්මභාවයන්වෙත්ද්‍ර නැතියන් පමණවත් වසනුවන්නැයි, එසේහෙයින් වෙලාහෙන් දෙපොව දුකට ඒවන්වන්නාවූ පොළොව සමානවූ නුවණැත්තේ තෙමේමයෙහි දුකට කාරණකුදුක්යාකාම ශත්‍රුයේ වලමනය සහාවම නොතෙන්නේය. මේ නුවණ නැත්තන් ඉසුරුමින්මාත්‍ර ශ්‍රී ඔබු නෙවීනිය, එසේහෙයින් කෑණැත්තනු යම්සුවසේ නුවණැත්තේ කෙදෙපැතිහෙයක් මෙන් හිතමෙන් නේය. මේ කාරණය දැක මම ලුඟුවනක කෑවැත්තේ කිසිසේ කෑවැත්තේම උත්තරවයයි කියමි"යි කීහ

කෑවන රජ්ජුරුවන් විසින් 'කිමෙස්ද, පුත මහොසධපණ්ඩිතයෙනි කී කල්හි පණ්ඩිතයන්වහන්සේ තෙනකයා කුමක් දනිද්ද? මේ ලොව පිය ගත්තා යශස බලයි, පරලොව අපාය දුක් නොබලයි, කියා නාරාවකින් කාරණයක් දැන්වූහ. එවිටයි මොරුගෙය් ඇණියන්නේය, සමවත රක්නාවූ තෙනෙමේ තෙමෙදෙ මේ නුවණ නැත්තන් යම්සුවසේ කෑවැත්තේ කෙදෙපැතිහෙයක් මෙන් හිතමෙන් නේය. මේ කාරණය දැක මම ලුඟුවනක කෑවැත්තේ කිසිසේ කෑවැත්තේම උත්තරවයයි කියමි"යි වදළසේක

කෑවන තෙවේදැයි විමාති රජ්ජුරුවන්ට තෙනකයෝ නාරාවකින් උත්තරයක් කියත්නෝ 'මහරජ! ඇසුව මැනව, ඇතුන් අසුන් වේලේදී වසනු හා බුදු බැණිය ආදිවූ රූපශබ්ද, මැණික්මය කුණ්ඩලාභරණ නානා කවන නුසුදු යහපැදි ආභරණයෝද, ඉසිරු කුලයෙහි උපන්නාවූ දෙපොව් හා සමාන වරනෙවිද, අවසෙස පරිවාර ජනයෝද යන මියැදුණු පත් කෑවැත්තානුවූ උපලොභ පරිභොග පිණිස වන්නාහ, නුවණ ඇත දුක්පත් කෑවැත්තානුවූ එසේ වීන්නාහු නොවෙති, මේ කාරණහේතුවේ නුවණැත්තේ උතුම් නොවෙයි, සමවත් ඇත්තේම උතුම්වේදී කියමි"යි කීහ

ඉක්බිත්තෙන් පණ්ඩිතයන්වහන්සේ වදාරණසේක් "මම නුවණ නැති තෙනකයා කුමක් දනිද්ද"යි එසේ කාරණයක් තෙනකෑර දක්වන්නෝ නාරාව කීහ් තෙමෙලකය කරනලද මෙලොවින් පරලොවින් අනර්ථයකවූ කටයුතුඇති අතුලව් තෙසුල් ඇති මේ නුවණැත්තනු දිරාමිය නැවියක් නිරපෙයෑමකොට කාරණා නහ සරියනු මෙන් ශ්‍රී තොමෝ නරකිය. තවද ඊට කාරණ කීමෙස්ද යතොත්? පූර්ව කලාතෙහි අතුසල් නම් තළු ඔව් සුදු ඔව් තොදන්නා මිනිසුන්ව ආශ්‍රය මොතෝ සමයෙහි දහදිව මෙනිස නම් රජතෙමේ ඇතිවිය. උත්තේ ශරීරයෙන් සඳුන් සුවද නමන්නේය. ඉඩතෙන් මතතෙල් ලේ සුවද නවන්නේය. ආකාශයෙහි පලන් මැදතෙන ඉදිහට සතිවිවූ සාමි දේවියන්ගේ කාවවර දෙවියෝ සතරදෙනෙක් නිරාහකරයෙන් රැ දවිල් ආරක්ෂා ඇතිව රැකවල් තෙන සිටිනාහ. අහසක ඇතුන් අසුන් ආදිවූ ඔසු රත තෙනෙහින් සුන්නව දසදහසක් යොදුන් දහදිවට අතරප කරන්නාහ. එසේවූ ඒ වෙසින රජ්ජුරුවන් කී මොරුවෙන් ශරීරයෙන් නික්මෙන වසුදහ කසාවද ළිඳියෙන් නික්මෙන උත්පල ගඛ්ධද නැතිව දුගඳකි හම්න්නවිවක. සතරදිග රැකවල් ගෙහ සිටි දෙවියෝද ඔහු කැරපිහ නැති කියාහ. ආකාශ තෙහි පලන් මැද සිරින්ව පවිවි නැති නැතිව ඔමවම බවුනානුය. කිවාවු මුසා නිරය කරන්නොවනෙහ ඒවමාන ශරීරයෙන්ම පොළොව විවරව අවීචියෙන් ගිනිදුල් අවුත් රජ්ජුලයක් මඳුව වලඳිනා ලද්දහු නරකයෙහි උපන්හ. තවද දින දෙවියන් රැකවල් ගත් එමදු ඔහුගේ ඇපන පවා නුවණ නැතිව අපයට යනකල් පිටිවහල් නොවී බුහුද එසෙරව මෙතෙර සේද, ආකාශවට පොළොව සේද නොලැවිය. එසේහෙයින් මේ කාරණය දැන මම නුවණැත්තේම උතුම, නුවණ නැති කෑවැත්තේ උතුම් නොවෙයි කියමි"යි වදළසේක

ඉක්බිත්තෙන් රජ්ජුරුවෝ කිමෙස්ද තෙනකයෙනි! කී කී කල්හි කිමෙස්ද දෙවියන්වහන්ස! මේ මාලදරුවෝ කුමක් දනිද්ද? නවණ මාණික්‍ය කාරණයක් ඇසුව මැනවැයි "පණ්ඩිතයන්වහන්සේ කරණවමි කෙවෙස් කියන ලද උපකාරයක් ඇත්නම් නැයිතෙරෙක්මි" සියා නාරාවකින් කාරණයක් දැන් වන්නාහු දෙවියන්වහන්ස! නුවණින් නිරණය කටයුතුවූ කාරණයෙහිම සැක උපන්කල තෙනකාදී පණ්ඩිතවරුත් කැදලයි අං යෑම් කැදවා යවූ ඔබවහන් සේගේ සෑකයදරලන සමයේවූ පුඤ්ඤඵලනවූ අපි පණ්ඩිතවරු පස්දෙනෙ දෙනෙක් වූවෙමයි කැදලෙහ ඔබවහන්සේට සම තොවෙවූවදත ඔබවහන්සේ දෙදෙවිලොව දෙවියන් පිරිවරා ඔවුන්ගේ ආඥාවට යටිපවත්වන්නාවූ සක් දෙව් රජතුමෙන්, සිරිය හා තෙජසින් පරිවාර සම්පත්තියෙන් ඉසිතෙන පවත් සේක. ඉදින් නුවණැත්තවුන් උතුම්වූවකොත් අප අසුනාපසව සිරිමැදින් ඒවවහන්සේ අපව ගැන් වූවදහාවේද, එසේද තොවන හෙයින් මේ කාරණය දැන මම නුවණැත්තේ උතුම් තොවෙයි පරිවාර සම්පත් ඇති කෑවැත්තේම උතුම්"යි කියම කීහ,

තෙනකයන් විසින් කියනලද දැන් මේවූ කාරණයම් අසා රජ්ජුරුවෝ "තෙනකයන් විසින් තෙනෑර දක්වන ලද්දවූ මේ කාරණය ඉතාම යහපත එපුතණුවෝ මහොසධ පණ්ඩිතයන් මේ තෙනකයාගේ වචන මිද දනිත්

කාරණයක් නෙහෙයැ දක්විය්හට පොහොත්තුදෙනොත්"යි කියා ඇ කිම්ද? පණ්ඩිතයෙනි! යි කීහ. නෙහෙසෙහ නමක් විසිත් මේ කාරණය නෙහෙයැ දක්වූකල මහබෝසතාණන්වහන්සේ විසා ඒ වදන පිළිගත සකිව් අසිත් නෙහෙයක් මුව දම්දිව නැත්හාය. එසේහෙයින් බොහෝ වාරයක් ඉල්ලා වහන්සේ තමන්වහන්සේගේ විදුරුස් සඳහා අනාධාරණවූ සේවනාවන් ඒ නෙහෙස පණ්ඩිතයන්ගේ වාදය නිදිහාහේය්, "දෙවියන්වහන්ස! මේ තුනුරුවන් හැර ඉතිරි අරුම නොදන්නේය. නුවණැති පුරුෂයා තුවණ ඇතිවීම පිණිස ගුරුවරයන් උපස් කල්යි. තුවණ ඇත්තේ විසිත් ඇ"යි කියා ආරාධනයික් කාරණා දක්වනසේක්, "තුවණ ඇත්තේ විසිත් සැ

ඒ නම්"යි කීය. "සොදුර! ලොව උපන් සතුන්ගෙන් තොමෝගෙ තෙතෙහුත් නැසී නෙසිත් "අමරා" නාමය නැත්තේය; නෙපි එනම්මිදු"යි එවිලුවේය. එසේය සොඹිනී! යි කීය, සොදුර! තවුරුන්ට කැඳ නෙනෙළුවේ නම් සේක. සුවිදෙවනාවන්ටගයි කීය, සුපි දෙවතාවෝ! නම් වේවියෝය. තෙපගේ පියාණන්ට කැඳ නෙහැයවිදු"යි එවාලුවේක. සොඹිනී! "සොප තෙපගේ පියාණෙ! කුමක් කෙරෙද්දුයි එවාලුවේක. එසේ නම් කීය. එකක් දෙකක් කිරීම නම් සියැඹිය, යි කාදුයි සොදුර! දෙසේ සොඹිනී! එසේයයි කීය. තොපගේ පියාණෙ! තොකැනෙක කාදුදුර! වදලුවේක. "යම් තැනකට එක වරක් කීය ඒකකෙනෙක් නොවැනෙක කාදුදිය සේක, "යම් තැනකට එක වරක් කීය ඒකකෙනෙක් නොවැනෙක කාදුදිය එකවිටෙක කිය කෙනෙකුන්ගේ පසුව නොවෙන තැන ප්‍රකාශය, සොදුර! නෙක් සමිපයෙයි කාදුදු"යි එවාලුවේක් එසේය සොඹිනී! යි කීය, සොදුර! අදම් එවිදුයි විවාලුවේක, ඉදින් ආවෙත් නොවේමි, කෑවෙත් එළිදිය, "සොදුර! තොපගේ පියාණෙ! ගඟයිත් නොවෙන තියාව, දිය තොවෙත් නිමෙක්දුයි යහකොත් ? ගඟ දිය ආවෙත් නොවෙන තියාව, දිය තොවෙත් එහා හෙයිනැ"යි වදලුවේක, එසේය සොඹිනී! යි කීය.

මේසේ මේපණින් පෙර පසු කථාකොට අමරාදෙවි තුමූ පුරුකැත් පුර මෑතව සොඹිනී! යි පැවරුහ, බෝසතාණන්වහන්සේ ආදියෙන් යි පෙරේත නොඉවසිම අවසිගුලෑ"යි සිතා සහපස බෙණිසි වදලුවේක, අමරාදෙවි තුමූ සැලිය ඉසින් බා තුබුහ, මහබෝසතාණන්වහන්සේ "ඉදින් මිණිය සෙ දෙව අතට පැන් නොදීම කැඳ අතට දිනිනම් මේහෙතෙම කැරපියා සෙමිදු සිතුවේක, ඒ අමරාදෙවි වහාම මණ්ඩයෙන් පැන් ඇරගෙන අවුත් අතට්ටු සින් මෙඹය අත නොහමා ගිම සබාලා සැලියේ කැඳ අල්ලා තුරුසැසින් මණ්ඩය පූරාලුහ, වැළින් ඒ කැඳෙයි තුළු මදුවේක, ඉක්බිති බෝසතාණන් වහන්සේ "කිමෙක්ද සොදුර! තුළුකැන් ඉතාම බොල්වෙතැ"යි වදලුවේක පැන් හොල්දෙය සොඹිනියි කීය, "සොපගේ කුඹුර පුදිනා දා දිය තෙල දුයි සිතමි"යි වදලුවේක, අමරාදෙවින් එසේය සොඹිනී කීය, අමරාදේ පියාණන්ට තුළුකැන් තබා බෝසතාණන්වහන්සේට තුළුකැන් පෙවූහ, උන් වහන්සේ තුළුකැන් අනුභවකොට අත කට සොඹා සොදුර! කොපේ කෙව ශබ්ද, අපට ඒහ කියවනි වදලුවේක, අමරාදෙවි යහපතැයි කියා තෙව මග කියන්නාහු "මේ මග ඔන්සේ ගොස් ඇතුළ නුවරින්සල තැනෙක හස්සුණු තබා විකුණන හල්පිලද, ඉන් ඔබිබට කියකල කැඳ තබා තෙහ එකුණහ සල්පිලක්ද, ඉන් ඔබිබට කියකල පිරි සිටි කොළිල් සෙස්ස ඇත්තේය, ඒ හය මුලට කියකල යම් අතකින් අනුභවකොද්ද ඒ අත යන්නාවි කියමි. යම් අතකින් නොකද්ද, ඒ අත යන්නා නොවෙයි, කොවත් දකුණහ මඟවැඩ මැනවි. වේත මග නොවැඩිය තැනෙහි, ඒ තෙ, කොවත් යවිසිදුම් හෙ අපගේ දෙවිපියන්ගේ තෙට මගය, ඒ තෙහා ඒ ඒ දුන වදල මැකෙවසි" කීහ,

ජනපථ ප්‍රශ්නයයි.

මේසේ ඒ අමරාදෙවි තුමූ බොධිසත්වයන්වහන්සේට ඒ කී කියා, සියාණන්ට තුළුකැන් ඇරගෙන නැවී කියහ, මහබෝසතාණන්වහන්ස

අමරාදෙවින් කී මෙසේ උන්සේ කෙටි වැටිසේක, ඉක්බිත්තෙන් අමරාදෙවින් නිල්ගේ පරලිසයන්වහන්සේ දැක කිඳිනට අත්තක්දිලා පුතණුබ! මෙතෙ පරිද්දේ තුළුකැන් අසට වවාලමිදැ"යි කීය, මැණියන්වහන්ස! අපගේ තාතණියෝ අමරාදෙවි කැඳින්නත් පෙවූහ"යි වදලුවේක, අමරාදෙවින්ගේ නැතිනේ මාගේ දියණිවත් නිසා ඇ කෙනෙක් වනැයි සිතූහ, මහබෝසතා ණන්වහන්සේ උන් දුෂ්පත්තිකාව දන්නාහුද "මැණියන්වහන්ස! මේ පත් කුලුනෙහිමි, නෙත්තම් කවයුතුවූ කිසිවක් ඇද්ද"යි විවාලුහ, සුකරබ! ඒද්ද සුපු නොවූ මාවලා ආදිය ඇත, ඒ විද්දවාහෙන දිලන්නට සුදපු මිල නෙක් නැතැ"යි කීය. මැණියන්වහන්ස මිලයෙන් කෑයිමෙක් නැත, නෙතෙව වද දිලුම්"යි වදලුවේක. අමරාදෙවින්ගේ මැණියෝ කඩරදී නැරගෙන නෙත්තම් කරන පරිදෙන් දුන්හ, මහබෝසතාණන්වහන්සේ නෙතා ගෙඹා රෙදි හා වුවමනා වුවමනා දෙයද තිඹුසේක්මය, පිනැත්තන් කරන දෙය සිතුලෙසටම සමඟ වන්සේක, ඉක්බිත්තෙන් බොධිසත්වයන්වහන්සේ අමරා දෙවින්ගේ මැණියන්ට මැණියනි! විපියක්පායා අඹනාපියව"යි වදලුවේක. අමරාදෙවින්ගේමැණියෝ ගඹ බුළුල්ලේම අඩකැහ, මහබෝසතාණන්වහන්සේ නේ ඇත්තන් නෙතා නෙතා කඩින් සත්නාලි මේවිරකොට එක දෙසිත්ම මිසු දහසක් ලත්සේක, අමරාදෙවින්ගේ මැණියෝද බොධිසත්වයන්වහන්සේව දැල් මත් පිය කාවා පුතණුබ! රිට කාල් කෙනෙක් ගරමිදු විවාලහ, මැණි සත්වහන්ස! මේ නෙට යම් පවණෙක් සත්නම් එපමණින්ම ඔන් පියුවමැන වැයි වදලුවේක අමරාදෙවින්ගේ මැණියෝ බොහෝවූ රසඔසුවලින් සුක්සකොට ඔන් පියූහ. අමරාදෙවින් අසින් දරමිටියක් හා කිනිත් පලා හිනස් ආරෙනෙ වලින් අවුත් ඉදිරිපත් දෙර දරමිටිය තෙළා පැලදෙරින් නෙව වන්සුය. උන්සේ පියාණෙ! වහාම ඇදිරි ගැසි කියකල කෙට ආහා බොධිසත්වයන්සේට අනෙකප්‍රකාර අනයි රසයෙන් සුක්සවූ ආහාර අනු භවකරවූහ, අමරාදෙවි ඔවුටය දෙදෙන ඔන් කවා පසුව කුඹුන් හා ඔවුටිය දෙදෙනා පය තෙඹවා කෙල් ගල්වා මහබෝසතාණන්වහන්සේ පය තොඩවා කෙල් ගැල්වූහ, පරලිසයන්වහන්සේ අමරාදෙවින් ඒමිසකෑයේක් කිප දව සක් එකිම විසූසේක,

ඉක්බිත්තෙන් එක්දවසක් උන් ඒමිසකෑයේක "සොදුර අමරාදෙවිනි! කාල් මිනාවක් පමණ ඇරගෙන ඉන් ඊට කැදුන් ඔතුන් අවුලුපතුන් පියව"යි වදලුවේක, අමරාදෙවින් "එක කාල් මිනාවෙන් මේකෙක්ද තෙසේ පියමිදැ"යි තොසිතා ගතපතැයි වදලු බස කියිය ඒ කාල් මිනාව පැන බුල් කැලින් ඔස්ද කඩකැලින් කැඳද සුත්කැලින් කැවුම්ද පිඟ ඒව සුදුසුවූ අවුලුපන් පිත, මහබෝ සතාණන්වහන්සේට අවුලු සකිය කැඳ දුන්හ. කැඳ කබලක් බුබයට ගත් පරිණිත්ම සියලු රස කතරවැල් පිනා සිරිගන්හ, පණ්ඩිතයන් වහන්සේ උන් ඒමසන පිණිසම "සොදුර! තොප පියාණන් තෙ දන්නාතල කුඹක් පිණිය මාසේ කාල් කතාපුද"යි කීය බුබයට ගත් කැඳ කබල කැවා දමාසේක, අමරාදෙවින් තොසිටි කැඳ කතපත් තෙහිනම කැවුම් කැවෙමැනව සොඹිනී! යි කීයා කැවුම් අතට දුන්හ. කැවුම් බුබයෙකියලු පරිණිත්ම රස කතරවැල් පිනාසියේය, එසඳ එසේම කෑරුදුසේක, ඒවින් තොසිටිම "එසේවසම් බත් අනුභව කළ මැනව"යි කීයා ඔන් අත කිඹූය, එසින් ආලොපයක් බුබයෙහි තබන්නාම සියලු රස කතරවැල් පිණ

සිතේය. බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ ඒ බස්ද එසේම කාරුදම, "තොප පිස
මත් නොදන්නාකල මා දුකසේ සොයාගත් දෙය කුමට නැසුදැ"යි කිපි කෙස
කුත්තෙහි කුත්වගසම එක්කොට අඹරාවුදා අමරාදෙවීන් ඉහ පවත් ඇ
පුළුල්ලෙහි ගල්වා දෙර අවිවෙහි සිවින්නට වදාළසේක. අමරාදෙවීන් ඊ
ඳදකුත් නොකිපිව යහපහ සඟවමිනි! යි දෙර අවිවෙහි හුන්නාක. මහ බෝ
සතාණන්වහන්සේ අමරාදෙවීන් මත් නැතිබව දැන" නොදුර! මෙහි එව"යි
වදාළසේක. මෙසේ දෙවිවරුන් නොකැළඳවනතුරු එකබසින්ම සම්පත අවුදා,
ඉහබෝසතාණන්වහන්සේ හුවරින් එහසේක්ම මසු දහසක් හා එක් සිත්
කඩක් බුලත්පසිඹයකි ලාභහ වැඩසේක. උන්වහන්සේ ඒ කඩවැන්නොට
අමරාදෙවීන් අහ තබා "සොදුර! තොපගේ යෙහෙළනියන්ද සඟත නොසිත්
හාපියා මේ කඩ ඇදගෙහ එව"යි වදාළසේක. ඔසිත් වදාළ ලෙසම කළහ.
පණ්ඩිතයන්වහන්සේ සත්හාලි සමිත් උපයාගත් මියුරන්ද හුවර සිඹ නෙහ
මියුරන්ද යන මේ සියල්ල අමරාදෙවීන්ගේ මවුපිය දෙදෙනාට දිලා දෙමහල්
උන්ට "හුඹවහන්සේ රකහාවම නොසිතුව මැනව"යි අස්වසා අමරාදෙවීන්
හැරගෙන හුවරට නොස් තවත් එහහ පිණිස දෙරටුපාලයාහ ගේ නෙසි සිදුවා
දෙරටුපාලයාහ ගේ අඹුවට සඟරූප කියාලා තමන්වහන්සේ ගෙට ගොස් පිහිමත්
දෙදෙනකු කැඳවා "අසවල් තැනි ගැබිහක රඳවා ආමි; මේ මසු දහස ඇර
ගෙන ගොස් ඇ විමසව"යි මසු දහස දී යවුසේක. උනින් බොධිසත්ත්වයන් වදාළ
ලෙසම නොසින් අමරාදෙවීන්ට මසු දහස දික්කොට දවාලහ. අමරාදෙවී මේ
මසු දහස මාගේ සවුණන්ගේ පසපසුන් නොඅගහේය"යි කියා උන් යි බස්
නොසිවිස්සාහ, ඒ පුරුෂයෝ නොස් පණ්ඩිතයන්වහන්සේට දුන්වුහ, ඉක්
බින්නොත් බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ ඒ පුරුෂයෙන් නැවත නැවත තුන්වරක්
දක්වා යවා නොසිවිස්සාහ ගොසින් සතරවන වාරයෙහි එසේවහම් ඇ අත
අල්වා ඇදගෙහ එව"යි වදාළසේක. ඒ පුරුෂයෝ ගොස් නොකමැති පරිද්
දෙන් ඇදගෙන ගියහ.

අමරාදෙවී ඉහබෝසතාණන්වහන්සේ හැපගෙහි සිටියවුන් හැඳින
ගහ සුහුණුවහ. මුහුණ බලා සිනාසුහාහ නැවත හඬාපිහ; පණ්ඩිතයන්
වහන්සේ අමරාදෙවී සිනාසුණු කාරණයත් හැඬු කාරණයත් විමැලසේක.
ඉක්බිහි බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේට අමරාදෙවී සඟාමිනි! හුඹවහන්සේගේ මුහ
බලා සිනාසෙන්නෙමි, ඔබවහන්සේගේ දිවය හැපනක් හා සමානවූ හැපත්
බලා මේ සඟපත් නොකාරණයෙහුත් ලදදෙගත් නොවෙයි පුම්ජාති
යෙහි පින්කම් කොට ලබාලද සුඛලකම්හාගේ විපාකය නොසිහිය හැකි
නියාහයි සිතා සඟාධික් සිනාසුණිමි; ගඩන්නෙමි වහාකි, දුන් වගස් පස
ලැබෙයි කියා අනුන් විසින් රැකිහ ගොපියකි සිටි සත්තිත් කරා එළඹ තෙවත්
පරදුරකම්හකොට මතුහරකහට යන්නාහ'යි සිතා ඔබවහන්සේ ගෙරෙහි දය,
යෙන් හැඬිමි"යි කිහ බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ උන් පරීක්ෂාකොට පිරිසුදු
අදහස් ඇතිබව දැන "යව මුහ් ගෙසේ මා නොගිවිස්සෙන් උන් ගෙහා
හැනෙව ලාභියව"යි කිහ, අමරාදෙවීන් යවා නැවත තවත්වහන්සේ සත්හාලි
වෙස් ගෙහ එදා ඊ උන්දගේ ළඟට ගොස් ඇතපිලා දෙවහ දවස් උදෙ

හාන්සේ රජගෙට ගොස් උදුම්බරාදෙවීන්ට සිදුවූ සුඛාරිකාවන් ගෙහා බව
විමසහ්ක. ඉකබිත් රජ්ජුරුවන්ට එපවත් කියා අමරාදෙවී ආදිවූ පාඩහස්
දාසයන් සියලු සත්‍රී ආභරණයෙන් සරසා මහත් සිරිවිභූතියෙන් පෙරටුවූ සිරි
සම්පත්වූ රජ්ජුරුවන්ගේ විඩාහයෙන් ඒසා මහත් සිරිදරණයෙන් සෙවෙල්වූ සිරි
සහ පරිද්දෙන් සරසා රත්බස් තහ, විසිතුරුකොට මුදුන්පුවර සෙ
ඉඳුල් මංගල රථයෙහි වඩා "රථයෙහි දෙවිත් උන්හොත් සරසා නිමවාලද
ඉඳුල් මවත් උස් මවත් මිටි මවත් රෑ ඇති මවත් දෙවිත් උන්හොත් කැළි මවත්
නොහෙන්නේ වේද"යි සිතා, දෙවිත්ගේ රූපවිලාසය හුවර වාහිනී
සුවසේ දක්සා පරිද්දෙන් රථයෙහි සිටුවා දෙවසාවත් හා සඳිස දිවය
සිරිසෙ තබාගත් සරුණදිව්‍යසන්නියක පරිද්දෙන් මහපෙරහරින් මහබෝසතා
ත්වයන්ගේ ගෙට නෙහවූත් සරණපාවාදී මහුල් කළහ. රජ්ජුරුවෝ මහබෝසතා
ත්වයන්ගේ සරණ මහුලෙහි එකී එකී වසතුවෙන් දහස් ගණන් මිල වටහා පඹුරු
සිරිය වැදල් බලන්නවුන් ආදිකොට නොපල්ලන් දස්වාත් මිසි වටහා පඹුරු
සහ පඹුරක් නොගෙන ගිය එකද සඟයෙක් නැත. අමරාදෙවිද රජ්ජුරු
වන්ගේ කැමැති පඹුරුසමයෙන් දෙකක්කොට බෙදා එක් හාහයක් ගෙවෙහෙන අතින්
සිරිය නැවත රජ්ජුරුවන්ට යවුදහ. මෙම ක්‍රමයෙන් උදුම්බරාදෙවීන් ඇතු
වූ හුවරවාසීන් විසින් එවනලද සියලු පඹුරුසිරියේ දෙකක්කොට බෙදා හාහ
ගෙන නැවත හාහයක් උන් උන්ට යවා ඒසා මියුරුහුවර වාසීන් හැම
දෙනාම එක දවසින්ම එක ඇසිල්ලෙන්ම සිත් ගත්හ. එසේ පටන් තුන්
අවුරුදු ඇතක් වැනි මාගේ බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ අමරාදෙවීන් හා සමහ
සිරිසෙන් වාසය කරහසේ රජ්ජුරුවන්ට අතිසෙන් ධම්සෙන් අනුහාසහා
වදාළසේක.

සත්‍රී ප්‍රශ්නය.

ඉක්බිති එක් දවසක් සෙනක පණ්ඩිතයෝ පුත්කුහාදී අනික් තුන්
දහා තමන් සම්පතට අවුත් බණවා "පුත්වත්නි! අපි තොපියා පුතු ලබා
ගත් පණ්ඩිතයාව නොසැමිහ, දැන් නොපියා පුතු එසින් තමාට වඩා පියත් අනු
සත් නෙහෙනලද කිසිවක් කියා රජ්ජුරුවන් කෙරේ උහ බදුවාපුව මැනවැ"යි
කියා, ආචාර්‍යයන්වහන්ස! අපි කුමක් කරමේද හුඹවහන්සේම ඊට සිදුසු
කරුණ සිතුව මැනවැ"යි කිහ. "වත්තාවය, තොපි නොසිතව, උපායෙක්
හුන, මෙ රජ්ජුරුවන්ගේ වුඩා මාණික්‍යය සොරා ගනිමි. පුත්කුසයෙනි!
තොපි රත් මාලාව හෙනෙව, කාවින්දයෙනි! තොපි රජ්ජුරුවන් පොරවන
වස්ත්‍ර හෙනෙව, දෙවින්දයෙනි! තොපි රත්මිරිවැඩි සහල හෙනෙව"යි කියා
සේක් මහු සහරදෙනම වැඳවාවෙන් යවකී වසතු සහර රජගෙන් පිටත්කොට
සත්ත. ඉක්බිත්සෙන් "බොහෝදෙන නොදන්වා ගොවියා පුතු ගෙට යවම
ය"යි සියා සෙනසයෝ පලමුකොට තවත් ගත් මැණික මෝරුකළයක
මහලා කෙල්ලක අත තබා "මෝරු කළය අනික් කෙනකුන් ගනිහොත්
නොදී, මහාබෝධි පණ්ඩිතයන්ගේ ගෙයි ඉදිත් ගනිත්නම් මිල නොගෙන කළ
සේම දීපියා එව"යි කියාලා යවුහ,

ඒ කෙලි පණ්ඩිතයන්වහන්සේගේ ගෙදොරට ගොස් මෝරු කහුවිසි
ස කියා දුරවත් නොගොස් ඒ දුවවෙක්නිය, අමරාදෙවී දෙර සිරි

කැනැත්තෝ ඒ කෙල්ලන් ක්‍රියාව දැක මේ අතීක් කැතකට කොහෙත් මෝරු නුවණකි කිය කියා මෙතැනම දුවටෙන්නීය; එක් කාරණයක් විමසුණෙත නම්ත් යෙහි කෙල්ලන්ට ඉතිකොට ඔබිමවටවා, තුමූම අමමේ! මේ මේ කෙල්ලන් අඩනා ආදීම කියාලු හෙයිත් කොඇසුවාසේ තමන් සමීපයට කොළුන්නා "යම අපගේ කෙල්ලන් මෙතැනට බණවාලවා"යි ඇවිත් යවා කල යෙහි අතලා ඇතුලෙහි තුබූ මැණික දැක ළඟාව ආ කෙල්ලට "මැණිනෙනි! නෙපි සවුරුන් සමීපයෙහි සිට අවුදු"යි විවාරා සෙනක පණ්ඩිතයන්වහන්සේ මේ කෙල්ලකිම්"යි කී කල්හි ඉක්බිති ඇතේද මවගේද නම් විවාරා එන්විනම් කිමිද? කළුයෙන්මි ගතමැතවැ"යි කී කල්හි එසේවිනම් යහපි කියා අසවල් මස අසවල් දවස සෙනකාවාසයිහේ තුමූ තමන්ගේ අසවල් කෙල්ල දිව අසවල් තැනැත්තියය අත රජපුරුෂවන්වහන්සේගේ වූවාමාණික්‍යය පණිවිඩ එවූවා"යි පවසක ලියා සෙනක ගත්හ.

ප්‍රස්තුත පණ්ඩිතයෝ රන් මාලාව සමීප් මල් කරඹුවක ලාලා සෙනකා වෘත්තියන් යැවූ ලෙසම යැවූහ. කාටියතු පණ්ඩිතයෝ පලස පලා පැසෙක ලාලා යැවූහ. දෙවිඳු පණ්ඩිතයෝ රන්මිරිවැඩහඟල පිදුරු කැඩිල්ලක් ඇඳු ලේලා යැවූහ. අමරාදෙවී උන් යැවූදෙනා යැවූ දෙය හැරගෙන පසෙක එක දවස හා යියවුන්යේ තමී ලියා තබබෝසතාණන්වහන්සේට සඩරූප කියාලා තබාවූහ. ඒ සෙනකාදී සතරදෙනම වසතු සතර උපායෙන් බෝසතාණන්ගේ නෙට යවා රජගෙට කොස් කීමෙන්ද? දෙවසන්වහන්ස! "ඔබවහන්සේගේ ආභරණවූ වූඩාමාණික්‍යය නොපළඳිනා සේක්දූ"යි විවාලුහ. පලදිමු කෙසෙල්"යි කීහ. මැණික භාණ්ඩාගාරයේ සොයා නුදුටුවහ. සෙස්සත් එසේමය.

ඉක්බිසෙනහ් සෙනකාදී සතරදෙනම දෙවයන්වහන්ස! ඔබවහන්සේ ගේ ආභරණ මහෞෂධ පණ්ඩිතයන්ගේ ගෙගිය, තුමූ එයි වස්තු පලදින්නාය දෙවයන්වහන්ස! ගොඹියා පින් නුඹවහන්සේව සතුරුයගි රජ්ජුරුවන් කෙරේ බෝසතාණන් බිඳවූහ. ඉක්බිත්තෙන් එපවත් බෝසතාණන්වහන්සේට චැඩ පසස්නා මිනිස්හු හොස් කියා, පණ්ඩිතයන්වහන්සේත් රජ්ජුරුවන් දැක ඒ සඩරූප දනිමියි රාජසෙවයට වැඩිසේක. රජ්ජුරුවෝ සෙනකාදී දූජන ගත්තේ බස් අපා මහබෝසතාණන් වහන්සේට කිපී "නොදකිමි, නුඹ අවුත් කුමක් කෙරේදූ"යි තමන් දැක්ක නුදුන්හ, පණ්ඩිතයන්වහන්සේ රජ්ජුරු එත් කිපී බව දැන තමන්වහන්සේගේ ගොටම වැඩිසේක. රජ්ජුරුවෝ මහෝ ඔබහා නහුවයි අණකළහ, බෝසතාණන්වහන්සේ තමන්වහන්සේට වැඩ පසස්නා මිනිසුන් අයින් එපවත් අහා "පලා යන්නට සුදුසු කලැ"යි අවසා දේවීන්ට නලකුණුදී අටුසිඩ වෙශයෙන් නුවරින් නික්ම දකුණු ගවමැදුම් ගෙට ගොස් කුඹිල් ගෙයක කුඹිල් කම් කොට දවස් සතසේක. නුවර මිල්ල්ලෙහිත් "විකොඹ පණ්ඩිතයෝ පලා ගියහ"යි එක කොලාහලව ගියේය. සෙනකාදී

සතරදෙන පණ්ඩිතයන්වහන්සේ පලාගිය බව දැන සතුටුවූ කොස්කාපු කෙස්කුල? අපින් පණ්ඩිතවරු කොව්මෝදගී ඔවුනොවුන් නොදන්නාමු අපි සල්ලන්ව පත් ගැවූහ, අමරා දේවී සෙනකාදී සතරදෙනම ගැවූ පත් අමරා සතේම අසවල් වෙලාවට එන්සේගයි කියා ගමා වෙත මෙතන් උන් සමීප් විල්දාලා, ඉතසේ කප්පවෑ පරණ නානාගෙයක කොළාලා සමීපයේ පැදුරුමාලුවල හා පැස්මාලුවල කොළා වසා ඔස්දවා, රජ්ජුරුවන්ට කියා යවා ඒ පණ්ඩිතවරුන් සතරදෙනා හා සමග දසදහස් සතරක් සෙන්ඩ සහිත කොස් සොර නොවෙයි, ඔබවහන්සේගේ හාණ්ඩාගාර කොටසේ ලේ! සතරදෙනාය, ඔන් සතර දෙනාගෙන් සොරසම් කලෝ කොස්, පුක්කුසයා රන්මාලා සොරාය, කාවින්දා පලස් සොරාය, දෙවිඳුයා මිණිස් වේඩ් සොරාය, අසවල් මස අසවල් දවස අසවල් කෙල්ලගේ දිව අත පැත්තාතිය අත මොව්හු සතරදෙන මෙකී වස්තු පණියම් පිණිස එවූහ, මේ මා ලියා තුබූ පත් බලා වදාල මැනව, ඔබවහන්සේ සතු මෙකී වස්තු පාවා ගත මැනව, මෙකී සොර කොල්ලනුත් පාවාගත මැනව දෙවයන්වහන්සැයි රජ්ජුරුවන් වැද නෙව කියාහ, රජ්ජුරුවෝ බෝසතාණන් නැති බිය බිය්ද උන්වහන්සේ කෙරේ සැකසහිත්ද අනිස් මැන්නී සෙනකුත් නැති බිය බිය්ද සෙනකාදී පණ්ඩිතවරු සතරදෙනාට කිසිවක් නොකියා 'නාපිනා නොප තොත් නෙවලට යවියා'යි කීහ.

ඉක්බිති රජ්ජුරුවන් දළපුඩු සේසත අඩිනෑන්න දෙවනා ද්‍ය මහබෝසතා ණන්ගේ කුටුම්බික නාදගැක් හා සමානවූ සවනබ විසිදුවා වදාරන්නාවූ මිහිරි වූ දේශනාඝෝෂි ශබ්ද නොඅසන්නී "කිමෙක්දෝ"යි පරීක්ෂාකොට ඒ සතරණ දුන පණ්ඩිතයන් නෙන්වන උපායක් කෙරෙමියි මධ්‍යම රාත්‍රියෙහි දළපුඩු සේසත් සිදුරෙඩ සිට අඩි ශරීරයක් දක්වා, දෙවනා පුනරුත්තේ කියා,

"හනයි හත්ථේහි පාදෙහි මුඛඤ්ච පරිසුම්භති,
සෑව රාජ පියෝ හොති කං තෙන මක්ඛසසුදූ"

යනාදි ගාථා සතරකින් දක්වනලද ප්‍රශ්න සතරක් රජ්ජුරුවන්ගෙන් විමැසී, රජ්ජුරුවෝ එහි අවි නොදනනාහු මම නොදනිමි. සෙනකාදී පණ්ඩිත සතරදෙන එන්වහි අසුන් යවා පණ්ඩිතවරුන් විසින් අපි මුඛු කිස් ඇර සෙවීසට බස්නව විලි ඇතහඹහහි යි කල්හි පසි සතරක් විද්දවා යවා සැටදෙලාගෙන එන්වහි කියා යැවූහ, ඒ ඉස්පසි ඇතිවූයේ එකෙක් පවත් සැවිලි, පණ්ඩිතවරු ඉක් පස් ඉහලා අවුත් රජ්ජුරුවන් වැද පනවනලද සුදත් ඊතානි සුත්ත. ඉක්බිති රජ්ජුරුවෝ සෙනකයෙනි! ඊයේ රෑ මධ්‍යම යාමේ ලෙහි දළපුඩු සේසත වසන දෙවී ද්‍ය මා පැහ සතරක් විවාළිය, මම නොදනෙනෙමි, පණ්ඩිතවරු විවාරමියි කීමි, ඒ පැහය මට කියවයි වදාළ "හනයි හත්ථෙහි පාදෙහි" යනාදි පළමුවන ගාථාව කියා, සෙනකයෙනි

කෙනෙක්ව අහ, "ස්වාමීනි කිං නාසේති"යි කියා කථාව ආ දෙයත් දෙවා කියවත් ඇතෙකුගේ නුහුණින්හ, නෙස්සෝත් කියවක් කියාගනා කොයි කරමිනෙත්ද.

රජ්ජුරුවෝ දෙමහල්ලුහ, දෙවන දවස් රෑ දෙවනා ද එකිත් "පැන කෙනෙරෙක් අපි දුටුවෙ"යි වචාරන ලද්දහු මා එකිත් පණ්ඩිතවරුන් සතරදෙනා කැඳවාරණ ලදහ, උකිත් එකී අපි නොදත්තාක් කියා, දෙවනා ද ඉකිත් නැමදෙනම කැඳවා දනිද්ද ? මහොෂධ පණ්ඩිතයන් වහා අතිත් මේ පැනෙන කියනකට යමකි කෙනෙක් නම් නැත, ඉදිත් මහොෂධ පණ්ඩිතයන් කෙස්වා මේ පැනය උන් ලවා නොයැවූ නම් මේ දිලියෙන ගඟුළින් නොපෙනේ කිය හත් පලසත් කොට බිඳපියමිනි රජ්ජුරුවන් හඟගත්වා රජ්ජුරුවෙනි! කිත්තෙන් දුසොප් නැයක් ඇති කල්හි කණ්ඩරිදිරියන් පිබිනනාටද කිරෙන් දුසොප්කයක් ඇති කල්හි අග අල්වා දෙනටද සුදුසු නොවන්නේයයි කියා බණෙහි ඉගැන්වෙකි මේ මහු කියන කාරණා කිහ, කිනි නැතිව කිනි සොයා ඇවිදිනා පුරුෂයෙන් දිලියෙනහාවූ කඳෙපැණියෙක් කිනි පුපුරකැති සිතා ඒ කඳෙපැණියා මත්තෙහි නොමේරිවරව හා තණ රොඩු පොඩි පොඩි කොට ලා ලා කණ්ඩරිදියා කිනි පුපුරකැති යන විපරීත ඇලකුණෙන් දෙණ බිම ඇන ඇස් පිහිරෙනතුරු පිඹිත් කිනි දල්වානන නෑහේද, යමෙක් කිරි අෙසයි ලොව තන තබාලා අන අල්වානෙන දවසක් මුළුල්ලේ ඇදත් කිරි පිහිරකුත් දෙවෙන නොහේද, එප පිද්දෙන් නුවණ නැති කෙයින් සිරිසතුන් හා සමානවූ තැනැත්තේ ඊශ්වරයන්ම නමකට අගිවෘඩියක් නොලබන්නේය, පඤ්චාග්‍රස්ථ නිගණ්ඨයන් හකිරිනෙහේද, සත්ථෝ නොයෙක් වැඩට පැමිණෙන්නාහ, සෙනාවරි නායක අමාත්‍යයන්ගේ ලැබීමෙන්ද වැඩ පසස්හා මිත්‍රයන්ගේ උපදෙශයන්ද රජදරු වෝත් රාජ්‍යයට පැමිණ සුවසේ වාසය කරන්නාහ, නොපසේ නුවණැති අමාත්‍යයන් පලවාපියා නොවසන්නාහ, කිනි තබා කඳෙපැණියන් පිඹින්නාසේද, ලොව තන තබා අග ගෙන කිරි දෙනාසේද, සරාදිය තබාලා අතින් කිරන සේද, මේ නියා ගැටලුසු පැන මහොෂධ පණ්ඩිතයන් නොවිචාරා සෙසකාදිවූ පණ්ඩිතවරු විචාරනහට ඒ කොල්ලෝ කුමක් දනිද්ද ? එ හැම කඳෙපැණි යන් හා සමවූහ, ඉදිත් නොපසේ පණ රකිනා කැමැත්තාහි නම් ගල් මුදු නෙක දිලියෙන මහ කිනි කඳන්සේ නුවණින් දිලියෙනහාවූ මහොෂධ පණ්ඩිතයන් ගෙන්වා විචාරා මට පැන සතරෙකි අපි කියාලව, එසේ නොකෙළෙත් නම් නොපසේ ඒ්වතය නැනැති රජ්ජුරුවන් හඟනන්වා සැඟවී කියාය.

බෘජ්‍රාපන ප්‍රශ්නය.

ඉක්බිත් රජ්ජුරුවෝ මරණ භයින් තැතිගෙන දෙවන දවස් අාරාධ්‍ය යන් සතරදෙනකු කැඳවාලා දරුවෙනි ! නෙපි සතරදෙන රථ සතරක නැඟී සුවර සතර වාසලින් නික්ම යම්හැනකදී මපුතණුවන් මහොෂධ පණ්ඩිතයන් දුටුහු නම් එහැනදීම උන්ට සත්කාරකොට වහා කැඳවා ගෙන එවයි කියා යැවූහ, උන් සතරදෙනා අතරෙන් (කුන්දෙනෙක් මහමෝසතාණන් සුවූ වහ,) දකුණු වාසලින් නික්මුණු අමාත්‍යයා වනාහි දකුණු යවෙදැමී හඹ මහ මෝසතාණන්වහන්සේ මැටි ඇරගෙන කුඹල් ආවාසයාන්ට සක එවා බෙරි

නුවණ බලන්නේ පිදුරු කිත්තෙක කිද මේ මැටි කොට ගෙන යව කියලේ ඔබ නුවණ කරනකොටුන් දුටුයේක, තුමන් එකිත් එකිදු දනකුත් ගෙන කුමිල් කමිකරනකෙන්ද්දයි යනහාත් ? මහොෂධ පණ්ඩිතයෝ එකා කුමිණුත්තෝත් කියනකොට් ජීවත්වනු අතා සැක නොවෙනහාකයි කියා මේ කාරණය පිණිස දුන් සමස්වහන්සේ කැඳවා ආ බැව් දන මාගේ සමීපත පෙර පරිද්දෙන්ම ඉඳගන්නා සේක්හ, අමරා දේවිත් එකිත් ඉදිකරනලද අතකි රහස්වසුලත් කුතපවු ඉඳගන්නා සේක. ඒ ඇසිල්ලෙකිම අමාත්‍යයා ගොව් කැලා කැඳි කිරි පිඬ කෙළා කැඳි කිරි පිඬ ගෙන පණ්ඩිතයන් ලඟිඹගත් එකෙක, එකෙකින් මහමෝසතාණන්වහන්සේට පණිනයෙනි! ඉසුරුමත් තැනැත්තේ උතුමැති යම් කිසි නුවණ නොපවි පිරිවහල් වනතව් නොපෙනහාක්හ්, එබදු නුවණ කොපව පිරිවහල් වනහව් නෙපෙනහාක් ආවාසයෙහි නම් ඒ සෙනහක ආවාසයීනෙ! කි බස සැබව, කොපසේ යකස පිරිනුණු නිසා ඇතින් ඇත් බත් පිඬ කෙළා කැඳි කිරි පිඬ ගෙන ආවාසයෙහි ඉඳගත්හ. ඒ ඇසිල්ලෙකිම අමාත්‍යයා ගොව් කැලා කැඳි කිරි පිඬ ගෙන පණ්ඩිතයන් ලඟිඹගත් එකෙක, එකෙකින් මහමෝසතාණන්වහන්සේට පණිනයෙනි! ඉසුරුමත් තැනැත්තේ උතුමැති යම් කිසි නුවණ නොපවි පිරිවහල් වනහව් නෙපෙනහාක්හ්, එබදු නුවණ කොපව පිරිවහල් වනහව් නෙපෙනහාක් ආවාසයෙහි නම් ඒ සෙනහක ආවාසයීනෙ! කි බස සැබව, කොපසේ යකස පිරිනුණු නිසා ඇතින් ඇත් බත් පිඬ කෙළ

කුඹල් කම්හලට ළඟින්වෙයි, ඔබවහන්සේ කැන්ද එවූකලී අයමිත් නොකොළ
මැලී වැතුණු ඇතින් අවුයුසි දැන්විය, රජ්ජුරුවෝ ඉදිරි මට පසුම්කුරු ඒකම්
සමපෙනසි පිසිවා කෙනාව ඇයිසකාවිනෙහ ඇඳිදිනි, මූ ඉඳ සතුරු නොවෙ
කියි සිහා, ඉපුකඟුවත් තමන්ගේ හෙට හොත් ඉන් සෝදා සහා සම්බලකාර
යෙන් සැරසී මා දුන් පෙළහරින් දකින්නට එන්නට කියවයි කිහ, එසේ අසා
පණ්ඩිතයන්වහන්සේ රජ්ජුරුවන් කී ලෙසම සැරසී සුවිරය සෙනග පිරිවරා
ඵල්ලොත් ඝනපායෙන් සුදම් දෙව් සභාවට වඩනා සක්දෙව් රජ්ජුරු
දෙන් අවුත් රජ්ජුරුවන් එසින් එන්නේයයි කී කල්හි රජ්ජුරු වැඳ රජ්ජුරු
ගේ එඳ එකන්පත්ව සිටියේක. රජ්ජුරුවෙ බොධිසත්වයන් වහන්සේ තා
සමග සුව දුක් දෙඩා පණ්ඩිතයන් විමසනාසාදු සඳහර කෙනෙක් ඉතුරු සම්ප
නෙක් පිසිවා සිට මෙතෙක් කැපත් අපට ඇසැසි සම්පත් නිසා පණිවා ආදි පව
නොකරනහාක, සම්හර කෙනෙක් තමන්ට කැපත් දුක් උන්ට වැඩිදේදෙයි
අනුන් මණ පිරිසිය පව් නොකරනහාක, සම්හර කෙනෙක් කිසිවක් කරන්
නට නොපොහොසත් කෙසින් පව් නොකරන්නාක, සම්හර කෙනෙක් නුවණ
නැතිව අමන්ත්‍රී කෙසින් පව් නොකරන්නාක, තෙපි බොහෝවූ අති විනතන
යෙකි දසඅව සිතුවහොත් දසදහසක් යොදුන් දඹදිව රජදරුවන් මරා රාජ්ය
ගහනට පොහොසත්ව කුමක් නිසා මට නොවැරැද්දද? මා මරාලිසා රාජ්ය
නොගතුදැයි කිහ.

එසේ අසා මහබෝසතාණන් වහන්සේ නුවණැත්තෝ තමන්ට සුව
එඳිස පවිකම් නොකැසිරෙන්නාක, යහකින් පිරිසි කාය්ක වෙතසික දුසිත්
පෙලෙහ ලදුවත් එක්කෙනකුන් කෙරෙහි තෙනොහසයෙන් වේදසි රාණින්
වේවයි පැතෙ එහ සුචරිතධර්මය නොකරනාහයි වදළසේක. නැවතත් රජ්ජු
රුවෝ බොධිසත්වයන් විමසන පිණිස රාජ මායමක් කියන්නෝ මෙලොක්වූ
හෝ දරුණුවූ හෝ යම් කිසි කාරණයකින් සත්වතෙමේ බැහැබවට පැමිණ තමා
සම්පත පිසිවා පසුව ආවාර ධර්මයෙසි හැසිරෙන්නේයයි කිහ. ඉක්සිති බොධි
සත්වයන්වහන්සේ එසේ කී රජ්ජුරුවන්ට ගසක් උපමාකොට දක්වනසේක්
යම් ගසක් මුල තෙවහ සැනපී යමෙක් හුන්නේ වීනම් වේවයි වැද කොත්තේ
හෝ සිටියේ හෝ වීනම් ඒ සැනපුණු ගස අත්තක් වේවයි පතක් වේවයි සත්
පුරුෂ සැනැත්තේ හෙයිනිදිනේය, ඉදින් බිරිඳේ වීනම් පවිටු මිතදුබියයි
වදරා දෙවයන්වහන්ස! සැනපුණුරුක කොළ අත්තක් පමණ කඩාපී මතුයෙ
යින් ඉතුදෝසි වනකල මිපියාණන්වහන්සේටද බොහෝ සැපත්දී මෙත්
අසුරු සම්පතෙසි පිහිටුවා රකිමින් සිරි ඔබවහන්සේ කෙරේ වරදනා මිම
කෙසේනම් මිතුදුරුසි හොබිමිදැයි සියලු සැටියේම තමන්වහන්සේ මිතුදුරුසි
හොවන බව වදරා රජ්ජුරුවන්ගේ අවවාදයට චොදනා කරනසේක් යම් පුරු
ෂයක්හු සම්පතෙහි යමෙක් සෙමේ සඩලපවූ කාරණයකුදු විචාරා දන්නේද,
යම් නුවණැයි සෙසෙසත් කුමූ යමක්හට උපන් සැකයකුත් දුරුකෙරෙද්ද, එ
කුමූ සැක විචාරාගත් තැනැත්තවුට පිහිටව සිටීමෙහි විසිසරණ වහාක,
සැක දුරුකිරීමෙන් ආචාර්ය තනතුරෙහි සිටි නුවණැසැවුන් හා සත්පුරුෂ
තැනැත්තේ වීසවාසය නොකරනේයයි වදරා දුන් රජ්ජුරුවන්ට අවවාද කරන
ලක්ක රජ්ජුරුවන්වහන්ස! පස් කම් සුව අනුභවකරන ගෘහපතියෙමේ කුසීත

ව්‍රතයේ පසපත් නොවන්නේය, කම්‍ය විදිනා පත්කම් තැපෙකරනොවන්ත නො
වන්නේනා; කායාදී සත්සිදීමක් නැති මහණද ඒ මහණ ධර්මයට සුදුසු නො
වන්නේය, ඒසේම යහපත අහපත නොදැනීමා, නාමා කිලුත කරන්නාවූ
ද්‍රව්‍ය තපස් නොවෙයි යම් නුවණැත්තෙක් තෙමේ කොට කිලුත කරන්නාවූ
මේ ගිහිවූත් නුවණැවාගේ මහුගේ සතානාසයකි පිරිවි සියලු ගුණය නස්නා
සේකින් එසින් උතුම් නොවන්නේය, දෙවයන්වහන්ස! රජකෙරෙහි සිතලු ගුණය නස්නා
හි රජ්ජය කරන්නේය, අපරීක්ෂිතව රාජ්ය නොකරන්නේය, පරීක්ෂාකා
රීත්වයෙන් රාජ්ය කරන්නාවූ රජ්ජුරුවෝ යසස් පරිවාර ගුණ තිරිති
එතනසයන්ම මහන්නානුයයි වදළසේක.

ගුයි ගුනතයයි.

මේසේ වදළ කල්හි රජ්ජුරුවෝ මහබෝසතාණන්වහන්සේ නතනලද
දම්තුවූ සේසත් ඇති රජ අස්නෙහි වඩා සිදුවා තුබූ මිරි අස්නෙහි දැඳ පණ්ඩිත
නෙනි! සේසතෙහි වසන දෙව් දූ මා පැන සතරක් විවාළිහ, මෙ ඒ පැන දත
නා සුවූ ගුණයෙමි, මේ සෙනකාදී පණ්ඩිතවරුන් සතරදෙනාව යි කැන දත
නේ සොඳැයිනිශ, පුත! ඒ පැන මට කියව්යි ආරාධනා කළාක. එදවස්
මහබෝසතාණන් වහන්සේ සැටි සොදුන් රත්නල් මුදුනෙහි සිංහාසාද කරන
ලද තෙහර සිංහයකුසේ "දෙවයෙනි" සේසතෙහි වසන දෙවතාවා එසේ
මනුෂ්‍යාරාධ්‍යාදීවූ සදිව්‍ය ලොකයෙහි දෙවතාවෝ වෙත්වදු, සොළොස් බඹ
සෙරැයි බඹහු වෙත්වයි, යම් කිසි කෙනකුන් විසින් විචාරන ලද්දාවූ පැන
විදුණු මුවහත් ඇති කඩුවකින් ඇඹුල් මල් මිටියක් කපා වලාවන බිල ගසි
මින්නක්හුවෙන් මාගේ නිමිලවූ නුවණ නවැති කඩුවෙන් පිරිසිඳ කියමි, කියව
අසවයෙනි! දෙව් දූ විචාළ පැනයයි සතිඳ ප්‍රවාරණයක් පරිද්දෙන් වැළඉන්න,
දේවස් මහබෝසතාණෝ සවිතේ නොදත්තෝ නම් කෙසේද? ඔබ ලෙම
අත් බුදුව සිටලු සතුන් සිත කැක දුරුකොට ධර්ම සිංහනාද කිරීමට මෙහි දැක්
වුනු නොවේද? වැලිකෙළියෙකිදී එනෙක් පැන විසදූ ඒ මහාණන් වහන්
සේටදන් එක දෙවතාවකු විචාළ පැනයක් විසඳීම නම් කවර ආරිමයක්ද?)
අක්සි රජ්ජුරුවෝ දෙවතා දුව විචාළ ලෙසම කියන්නාක:-

"ගහනී ගහෙට්ඨකි දෘෂ්‍යසි මුඛඤ්ච පරිප්ලවති
කවෙ රාජ් පියෝ නොසි කා තෙන මිඝිපාසසි"

යුගෙහි දන්වනලද පළමුවන පැනය කිත.

මහබෝසතාණන් වහන්සේට නාථාවී අතමන්මී ආදාසයේ නතාදූ පුත්
අවිදුරුන් මෙන් අවිරාධිබොධසත්ව. ඉක්සිති බොධිසත්වයන් වහන්සේ පෙව
දේසෙහි වදරා "යම්වෙලෙක්හි මිනිසන්ගේ ඇසෙයි නොත්කාවූ මුදරු
ණාරා කිරි බිඳ පුරාසෙන සතුටුව මැසිසන් හා සමග සෙළඉන් නමාගේ
ළඟට පත් සේ මොලකැරි අසින් මිනිසන්ව මිරන්සේද, එසේ ඇද

කඹන්නේද, මටත් ඇතියක් වූණ අත්තේද. එංචිලෙහි වතුර තද යහිත් මිදෙන්ඩ කිව්වුනුද නේ සොහොයුරන් ඔදවැඩියාවූ හින් ඇති ඇතිනේ පුතණුවන්ව "තෙරනේ පුත! මා කුමට මරන්නේද"යි යනාදී නොගවසන්නත් කියා සහාය බරාගන්නට ඇතිවිට දරුවන් ලෙස හොඳ සිපගනිති, මෙසේ ඔරසිද තමන් තරා කෙළසා චෙලෙහි ඇතුන්ව දරුවෝ ආදි ඇති පුමිණට එකිනා ලාම ප්‍රිය වන්නාහ. පියණෙන්වත් එසේම ප්‍රිය වෙති" මෙසේ නානොමඛයෙහි සුසැපී මෙහිලය ඔහුවා පාත්තාක්වූ මෙන් පුණ්‍යඝ පහළකොට වදාළේය. ඒ පුණ්‍ය විපාකිප්‍රත්‍යය අග දෙවතා දු දණ්ඩුඩු සේගත් විවරණත් ඇහුන්ව අති ශරීරයක් දන්වා "පුණ්‍යඝ වදාළ නියාව ඉතා යහපතැ"යි ඔහුගේ අති සහිද පවත්වා සත්රුවන් කරඩුවක් දිදමල් දිව ශුවඳින් පූජා ඔහොබාහනාණන් වහන්සේට පූජාකොට නැගවී සියාය.

රජ්ජුරුවෝද ඔහොබෝසතාණන් වහන්සේව ගඳින් ඔලින් පූජාකොට දෙවන පැහැවට ආරාධනාකොට කියව දෙවසඟනියි වදාළ කල්හි:—

'අකෝසාසන් ඣථා කාමං ආගමඤ්ච න ඉච්ඡසි
යථෙව රාජ! පියො නොගී කං තෙන ඉතිපඤ්ඤසි"

යන ගාථාවෙන් දෙවිනා පැනය කීහ.

ඉක්බිති රජ්ජුරුවන්ව බෝසතාණන්වහන්සේ "රජ්ජුරුවෙනි! කතුල් දඩ ගොඩින් කී දේ කවලන්නට හෝ හැඩිරිදි පුතණුවන්ව කෙතට යව අල්පිලව ඉවසියා "ඉදින් මට මේ මේ කැවුම් දුන්නේනම් යෙමි"යි කියනතා එසේද පුතුණඩියි උන් කෑමියි කැවුම් ඉදිකොට දුන්කල්හි ඒ කැවුම් කාලා නොපි සිසිල් සෙවනේ ගෙහි සිටුව, මම නොපව පිටත ඇවිද මෙතෙවර කෙරෙමිදුනි කියා හත්ත විකාර ක්‍රිඛ විකාරාදි නොයෙක් උසුළු පහසි මෙහෙ වරට නොගොසිස් සිටිනා පුතණුන්ව කිනිතොමෝ කිපි මරන්නට දණ්ඩත් කැරගෙන මී සතුනක දෙය කාලා කුඹුරේ කුරුල්ලන් පමණ පලවාපියන්න වත් නොයෙසිදුනි හයහැන්වූ කල වේතෙයන් දිවගත් පුතණුවන් පුතුබැද අල්වාගන්නව අසම්පිව හෝනා ගේවහි බිල්ලට යේවහි හොරු කා කඩ කඩ කොට කපා පියන්වහි යනාදීන් කියා කෑමිනි පරිද්දෙන් කවතෙකුත පමණක් හැවිලි අවන්නී යමක් ඔබගෙන් බෙහෙන් නම් ඉන් සිඳිසාකුත් දරුවන්ව වන්නා නොකැමැත්තියක, ඒ කුමිරියා දවස ඔළුල්ලෙහි කොල්ලන් හා එක්ව කෙළපියා සවස ගෙට වදනට නොපොහොසත් වූයේ නැයන්ගේ ගෙට යන්නේය. කිනියේද දරුවෝ දුන් එන්දෙගෝ දුන් එන්දෙගෝයි පෙරළිය ඔල ඔලා ගිඳ සවස වනතුරු නොඑන්නා දැක මා උරණ හෙයින් ගෙට එන්නට භය ඇතිව නොඑනියි සිත ශොකයෙන් පුරාගෙන කඳුළු පිරුණු මුහුණින් යුකතව නැගන්නේ නෙවල් බලන්නාහු පුතණුවන් දැක වඩාගෙන සිප සහා පියා දුනින් තරකොට අල්වාගෙන පුත! මා කී බසුන් සිත තබද්දයි ආදී ඇති පුමියටින් චිඩාලා පුමි උපදවන්නාහ, මෙසේ දෙවෙයෙනි! දරුවෝ කිනියන්ව සිසිකලෙකත් චිඩාලාම ප්‍රියවන්නාහයි දෙවන පැහැ විසඳ වදාළේය. දෙවතා දු පෙරපරිද්දෙන්මි ඇඩුකාරදී පූජාකළාය.

රජ්ජුරුවෝද පූජාකොට අත්වන පැහැට ආරාධනාකොට කියව දෙවි සෙනි! වදාළ කල්හි:— 1615

"අඛොසඛාති අතුතෙන අලිකෙන අතිසාරයෙ
යථෙව රාජ! පියො නොති සං තෙන ඉතිපඤ්ඤසි"

යන ගාථාවෙන් අත්වන පැහැය කීහ.

ඉක්බිති ඔහොබෝසතාණන් වහන්සේ දෙවියෙනි! යම් වේලෙක අලියෙකු දැවෙල්ලේ රකසිනතාව ලොකවාදකියෙන් කෙළතාවූ ඔවුනොවුන්ව කොට කෙරෙහි මදකුත් පුමක් නැත, නොපමේ සිත බැඳගොවුන්ව කොට නොවුන්ව නැතකැයි කියද්ද, බොරුවෙන් වෙදකා කෙරෙද්ද. එංචිලෙහි ඔබු දෙලොල්ලේ ඔවුනොවුන්ව අතිතව ප්‍රිය වන්නාකැයි මෙසේ මේ පුණ්‍යඝ ඒ දණ්ඩුඩියි අත්වන පැහැය වදාළසේක. දෙවතා දු පෙරසේම පූජාකළාය.

රජ්ජුරුවෝද පූජාකොට අනිත් පැහැට ආරාධනාකොට කියව දෙවි සෙනි! වදාළ කල්හි:—

"ඛරං අනහනඤ්ච පානඤ්ච වත්ථසෙනාසනානිච
අසුඤ්ඤදාසි කාරාඝනා
සෙ වෙ රාජ! පියා නොනායි කං තෙන ඉතිපඤ්ඤසි"

යන ගාථාවෙන් සතරවන පැහැය කීහ.

ඉක්බිතෙනත් රජ්ජුරුවන්ව දෙවියෙනි! මේ පැහැය කෙමේ බිරිඳුන් ඇවූ පුමණ බ්‍රාහ්මණයන් සඳහාද, ඔවුන් තමන්ගේ සොදුර සියා සිරි නල්ලි සමන් විසින් පිළිගත්වනලද ආහාරාදිය දිළිඳෙන යන්නාවූද, නොත් වලදන් නොදුන අපම සිතන්නාහ, අපම සතතකවූ ආහාරාදිය නොකයන්නාහ, නොත් අනුභවකරන්නාහයි ඒ ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන් විසයෙහි වඩාලාම පුමි ඇතිවන්නාහ, මෙසේ ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණාදීන්, හැදෙන්නි උපාසක කුලයෝ තමන් දොලදරුවූ සතරපසය දක්කදී අනුභවකරන කල්හි, "අධිකුසල් ප්‍රියක රත්නය"යි සතරවන පැහැය වදාළ කල්හි දෙවතා දු පෙර පරිද්දෙන්ම පූජා කොට ඇඩුකාරදී සත්රුවන් පිරු රුවන් කරඩුවියක් ගනුව පණවිසෙනි! ඒ බොහොසතාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී පාදමූලයෙහි පූජාකළාය, රජ්ජුරුවෝද හැඳ සෙනෙවිරත් තනතුරු දුන්හ. එතැන් පටන්කොට බොහෝසතාණන් වහන්සේගේ යසස ඔහන්වූයේය.

දෙවතා පුශ්නයයි.

නැවත සෙනකාදී සතරදෙන "සොඳියා පුදු වඩාලා ඔහන් යහපති දැකීමේය, කුමක් කරනෝද"යි මන්තුණය කළහ. ඉක්බිතෙනත් සෙනය දණ්ඩකයෝ අනික් තුන් දෙනාට කියන්නාහු උඹ ඔහන් යහපා පැතිමියෙන්

කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද ධර්මය ඇසීමට ලැබුණේ නම්, ඒ ධර්මය ඇසීමෙන් ලබන ප්‍රීතිය නිසා ඔවුන්ගේ සිත් ඉතා ප්‍රසන්න වන්නේය. එසේ ප්‍රසන්න වූ සිත් ඇති ඔවුන්

එස් සෙනෙහස් 'මූකිගයන්ට රහස්කිම යහපතැයි'යි කිය. නිත් ඔබත් තමන් ළඟ දෙයක් මගේ දුටු දෙයෙන්වත් කියයුතු නිසයකි. එන්නාටම අදම රස්සෙහි කියන්නේ දෙරණ එක් හඬු කොරුවක් මෙනෙහි දකින් සවනුගු බැණ තමන් තමන්ගේ හෙවලම ගන්නාය. එගේ කොකින් පළමුවන බැ"යි කිහා ඒ හඬ කොරුව තමන් වහන්සේගේ මිනිසුන් උපා දහසක් පුරුෂයන්ට "තෙපි මුවාව සිව පණිවිතවරුන් සතරදෙනා කරා කොට තැති ජාල අවුත් මා හැරගෙන යව"යි සම්මතකළදේහ පනැ"යි මුවාමාත්‍ය සෙනෙහගෝද වෙගත්වහන්ස! අප කිවස් නුඹවහන්සේ නොඅදහනසේක්වේද දැන් අප කිවා ශ්‍රී මුඛයව නැගේදැ"යි කිහ රජතු නුඹක් කරගේද? සෙනෙහගෙනි"යි විවාලය. "දෙවගන්වහන්ස! කල්හොය මා කිසිසෙනෙකුත් නොදන්නා ලෙස නොවියාපුතු මරවාපිම යහපැ"යි කිය සෙනෙහගෙනි: නොප විනා ඔව අනිසෙක් නම් නැත, සෙසිම නොපයේ ඔලුගත් හැරගෙන වහල්කඩ ඇලි සිව නොවියාපුතු උදහන රාජසෙවට එමින් වහල් ඇතුළුවූ විටම කඩුවෙන් ඉස කපාපියව"යි තමන්ගේ මිතුර සඩුව සෙනෙහගත් අතට දුන්ය. ඉවහු සතරදෙනාත් යහපත දෙවගන්! හය නුවුව මෙනෙව, අපි නොවියා පුතු මරමිහ"යි කියා රජතෙන් ඒක්ම "අප විසින් පසමිකුරාගේ පිටුදක්කාලද"යි කියා හඬුකොරුව මියගේ සුන්නාහ.

ඉක්මිත්තෙන් සෙන්හගෝ "කොල! නොවියා පුතු ගඟන්නේ කව රෙක්දැ"යි කිහ. අනික් සුන්දෙන "ආචාර්යන්වහන්ස! නුඹවහන්ගේම ගැසුව මැනව"යි ඔහුටම භාරකළය නැවත සෙනෙහගෝ ඉන් අනිත් සුන් දෙනාට "තෙපි රහස් නම් අසවලුන්ට අසවලුන්ට කියයුතුය"යි කිවුය. කිමෙක්ද "නොප කල දෙගෙක්ද? නොකොක් දුටු දෙගෙක්ද? ඇසූ දෙගෙක් දැයි විවාලය. ආචාර්යන්වහන්ස! ඒ පසුකල මැනව, නුඹදැ රහස් නම් යහප මට කියයුතුය"යි යමක් වදුලසේක් වීනම "ඒ සුවහන්ගේ කල දෙගෙක්ද? නොකොක් දුටු දෙගෙක්ද? ඇසූ දෙගෙක්ද?"යි ඒ ළඟ සෙනෙහගෝ "නොප වැ ප්‍රයෝජන කිමිදැ"යි කිහ "කිව මැනව ආචාර්යන්වහන්සැ"යි කිය. "මේ රහස් කවයුත්ත රාජපුරුවන් දනගොක් මගේ දිවි නැතැ"යි කිහ. "නොමව මැනව ආචාර්යන්වහන්ස! මෙසේන නුඹවහන්ගේගේ රහස් ප්‍රකාශකරන සෙකෙක් නැත. ඔබ නොකොට කිවමැනව"යි කිය. සෙනෙහ පණ්ඩිතගෝ හඹු කොරුව නියවිටින්ගෙ "මේ කොරුව ගව නොවියාපුත් ඇද්දෙගෝ"යි කිය. "ආචාර්යන්වහන්ස! නොවියාපුත් තමාගේ වෙඩෙයකි ගෙන් මගේ සුව විදිනේ මෙබදු අපවිත්‍ර කැනකට කුමව වදීද? නොවිදියෙ නුඹවහන්ගේ කිව මැනව"යි කිහ. සෙනෙහගෝ තමන්ගේ රහස් ප්‍රකාශ කරන්නාහු "මේ සුවර අසවල් වෙගෙහා දුව හදුනවිදැ"යි කිය. එගේ හදුනවිය ආචාර්යගෙනි"යි කිය. "දැන් ඒ පෙගෙහා දූ පෙනේදැයි කිය. "නොපෙනෙයි ආචාර්යගෙනි"යි කිය. එගේනම් එමබා! මම මුල් ගල්

දුගේදී ඇ හා ගමය සුරැමෙ කැනගය කොට මෙවන් කැනති ඇයේ පෙදහා කුරුගෙන් ඇ මරාධිගා ඇයේම කන්කඩින් ඒ ඇකරණ පොදිගේ කොට කිදුගෙක අපගේ ගෙයි අසවල් මාදේ අසවල් ඒ ඇකරණ කිවලිමි, සව දක්වා ඉන් කියිවන් මාදේ අසවල් කියිවා කිවලිමි, මෙබදු රාජ අපරාධ කවසුන්න මාගේ පරණට කන්න කියයුතුයි"යි කියෙමි"යි කිය. පණ්ඩිතගන්වහන්සේ ශබ්දවකුට කිමි, ඇ කිය සබාගන්හ, සුක්ඛුතගෝද තමන් රහස ප්‍රකාශකරන්නේ සෙනෙහගේ කලමගේ අගාඩ කිදුග කුලවගෙයි රහස ප්‍රකාශකරන්නේ රහස දුගෙක්මේ කියි කෙනෙකුන්නොදන්වා ඒ කිදුගය කට පැනින් කොඩා ඉඳ ගල්වා මන්තෙහි මෙලොක් කියින් 'මෙසේ එව සුන්දුගෙයකියි රජුන් කොටවයුතු දන්නාහම මා මරාපියන්නාහ, ඒ රහස් මාගේ මුඛ අතින් දන්නා කෙනෙක් නැත, ඒ කාරණය කෙතුකොටගෙන රහස් කියියුතුයයි මා විසින් කියනලදැ"යි කිහ,

බෝසතාණන්වහන්සේ තමන්ගේ රහස් ප්‍රකාශවරන්නාහු "එමබා! මා විරද අව, ඒ යකෘගයා නැති කල්හි මම මියරු නුඹු බල්ලකු පවිද්දෙන් නබමි, මේ ඒ යකෘ විනාගය මව දැයි නිසාව මාගේ පුනඤ්ඡාවන්ව කිමි, ඒ මා ගඟට යකෘගයා අවෙගවූ බව දැන ඇතුළ සෙයි මා නුවැරි ඇමිමෙන් බැද ගොඩලා දෙර පියාගෙන හෙන් පිවස්ව මා නබන බලු නබ කියිසෙනෙකුන් ගොඩ ප්‍රණිත දෙර ළඟ රහමිවිලු බන්ද අරාලි කරන්නාහ, මෙ කාර ණය කෙතුකොටගෙන 'රහස්හම පුනඤ්ඡාවන්ව කියයුතුයයි මා කියේයමි"යි ඒ ඒ දුන්වකි නුන්දෙනම දෙවිසු පණ්ඩිතයන් විවාලය. උයින් තමන්ගේ රහස් ප්‍රකාශ කරන්නාහු "එමබා! ශක්‍රදෙවෙනුයන් විසින් නුඹරජුරුවන්ට දුන්නාවූ ශ්‍රී ඝණපස් එළවන්නාවූ මාණික්කාරත්නය රාජ පරම්පරාවෙන් තබින අවුත් රජ්ජුරුවන්ගේ සත්තනව නාණකාගාරයේ තුබුවා මැණික් මිටකම කැරිගෝ කියිසෙනෙකුන් නොදන්වා රජගෙව යක වේලෙකි ඒ මැණික මව දන්නාහ එම ඒ මැණික්කින් කොහාව මුණිව පතුරුවාගෙන රජගෙට යෙමි, රජුරුවෝ නොප හැමිදෙනා හා කථානොකොට පළමුකොට මා හා තුබ දුස් දෙවන්නාහ. දවසක් පාසා අට කහවණුවක් හෝ කොළොස් කහවණුවක් හෝ දෙකින් කහවණුවක් හෝ සුඹැට කහවණුවක් හෝ මියුරන් මියදමි. දන් නහ. ඉදින් ඒ මණිරුවන කොරාගත්බව රජුරුවෝ දන්නුනම් මාගේ දිවි නැසේය"යි කිය බෝසතාණන්වහන්සේ මේ කැමදෙනාගේම රහස් ප්‍රකාශ නොකිය සමාගන්සේක. ඔහු වතාහි තමන්ගේ බව පලා ගවමැල් පිවිත් කරන්නාවූත් මෙන් රහස් බවුකොවුන්ට කියා කැමදෙකම 'පමකොව උදෑ සෙයි වට, නොවියා පුතු මරවීහ'යි කියා නුන් නැතින් නැති කිට තමන් තමන්ගේ වෙවලට කියාහ.

ඒ සෙනකාදී පණ්ඩිතවරුන් ඔය කල බොධිසත්ත්වයන් වහන්සේගේ
දුරුතෙයෝ අවුත් මහරුවන්හිඳවා මහබෝසතාණන්ගේ සෙනඟියන, උත්තමාමාත්‍ය
ලෙස් සොඹා සහා යදම්වලවුන් සෙස සැරසී දිව්‍යභෝජනයක් හා සමානවූ රාජ
සෙවලෙන් යුක්ත අ ආහාරය අනුභවකොට "අද මහාර්ය ඛුතණියෝ උදුම්ග
දෙවී රජයෙන් මට සඵරූප කියා අස්කක් එවති"යි දැන "රජයෙන් උදුම්ග
කුත් වහා ඇතුළට ඇරගෙන මට පැලව"යි කියා ඇදගිලි පුරුෂයකු එතෙ
සිටවූසේක මෙසේ විධානකොට විවිත්‍රාහරණයෙන් විභූෂිතවූ එතෙ
කයෙකි ළිඳ කුමාර විලාසයෙන් සැනසුණුසේක. රජ්ජුරුවෝද ඒපුණ්‍ය
ඍද්ධි යසතෙකි සැනසුණාහු පණ්ඩිතයන්වහන්සේගේ ගුණ සිහිකොට මහ
ඔබ පණ්ඩිතයෝ සත්ඇවිරිදි කල් පවත් මා හා සෙවය කරන්නාහ, මට
අවැසි සොඹකුත දෙවනාදු විවාළ පැනයෙකි පණ්ඩිතයන් නැතහොත්
ආයේ ජීවිතයද නැත්තේය වෙරී පසමිතුරන්ගේ බස්නෙන 'අශ්‍රෝතාදු
නුවණැති මහොඹෙඩ පණ්ඩිතයන් මරව'යි කියා මතුල්බඳුව ඉන්නාවූ මා
ඔසින් කෙලේ අසුභාගීයය සෙව පවත් කොට එවැනි පණ්ඩිත රත්නයක්
දක්නට කොලැබෙය"යි ශ්‍රේෂ්ඨ පැලියන පරිද්දෙන් ශොක උපදවූහ ඉර
ගෙන් වා බිඳගත්සේය ශොකයෙන් මඩනා ලද්දහු, විපත්ශොකයෙ
නොලද්දහ උදුම්බරාදේවී රජ්ජුරුවන් හා සමඟ එක යහනෙහි බිඳ රජ්ජුරු
වන් විත්‍රාසාදයක් නොලැබ සැසපෙන්නා දැක 'කිමෙක්ද්‍යෙනෝ මහණන්
කිසි වරදෙක් ඇද්ද්‍යෙහෝ නොහොස් අනික් කිසි කාරණයෙක් රජ්ජුරුවන්
ඔසට උපන්ද්‍යෙහෝ"යි විචාරන්නාහු "රජ්ජුරුවෙනි! නෙවු ඉතාම දෙමහල්
වූව, සොපයේ සිහට නොහැකිලෙස මා කළ වරදෙක් නැත්තේය, අකිස්
කවුරුන් කළ වරදෙක් සිහටගෙන ද්‍යෙනෝ නොහොත් කවුරුන්ගේ විම
යෙකි සොපට ශොකයක් ඇතිවිද? ඒ මට කියව"යි කිහ. ඉක්බිති රජ්ජුරු
වෝ "සොදුරු! සෙනකාදී පණ්ඩිතවරු ඔතරදෙන මහොඹෙඩ පණ්ඩිතයෝ
නොප මරාපියා රාජ්‍යය ගන්නට සිතති'යි මට කිහ මා ඔසින් නසිය පැත්ත
නොකොට 'එසේවිනම් උං මරාපියව'යි මතුල් කවුව අතට දිලා පණ්ඩිතයන්
මරන්නට විධාන කරනලද, ඒ කාරණය සලකන්නාවූ මම 'මහොඹෙට පණ්
ඩිතයන් මරණට පෙරතුකොට මට මරණයවිනම් යහපතැ'යි උන්හේ මෙස්
විෂයාතික්‍රාන්ත ගුණ නුවණ සලකන්නෙමි 'එවැනි පණ්ඩිතරත්නයක් පෙව
පවත් කොදකිදි"යි සිත උපන් බොහෝ ශොකයෙන් දෙමහසිවි"යි කිහ
එසේ අසා උදුම්බරාදෙවීන්ට බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ විෂයෙහි පවත්නා
මවනාලද පරිද්දෙකින් ශොක උපන්නේය.

ඉක්බිති 'උපායකින් රජ්ජුරුවන් අස්වසමි'යි සලකා 'රජ්ජුරුවන්
සිදන්නට එන් කල්හි මාගේඵලඤ්ඤුවන්ට සවරු "කියා පත්ශවමි' සිහා "රජ්ජු
රුවන් වහන්ස! ගොවියාපුතා මෙසා මහත් ඓශ්වර්‍යයක පිහිටුවා නෙපිමිවද
ඇතියොදෙකිය, නොප හෙරෙන්මි සෙනෙවිරත් බුරුසට පැමිණ දැන් නොප
ටම වරදහට සිටියෝය. එමෙන! පසමිතුරෝ නම් කුඩා නොවෙති මැරිය
යුත්තෝමය, කෙටි නොසිතවිය"යි රජ්ජුරුවන් සිසති වඳුවාමෙන් අස්හැපුහ,
රජ්ජුරුවෝ සිසවුන් කී බසින් තුටි කරනමැද ශොක ඇතිව නිදන්නටවන්හ.
සිසවි රජ්ජුරුවන් නිදන සියාව දැන නැඟී සිව ස්ත්‍රී යහන් ශබ්දයට මෑදු
ණක් පන්සිදක් යෙන "මහොඹෙඩ පණ්ඩිතයෙනි! සෙනකාදී පණ්ඩිතවරු

සමඟ රජ්ජුරුවන්ට දුකා කියා නොප සිදුවෙහිය. රජ්ජුරුවෝ සිහ
සමඟ උදුම්බරාදේවී නොප රජ්ජෙට එක වේලෙකි වාසල්දී මරණ පරිද්දෙන්
සිහිනෙකට නසන්නේ කවුව සෙනකාදී දුන්හ. කෙට රජ්ජෙට පැමිණ
ඉල්ලා එමිනම් නුවර ඉඳුල්ල අත්පත්කොටගෙන සුවසේ විසවූව් කොළඹ,
පරිද්දෙන් බල ඇතිව එව,සි පත ලියා අතුවලා අත්ලලාව මෙලා සුවඳ කවා අවුත් සැරසී
කොපෙනෙන ලෙස කුගසින් අත්ලලාව මෙලා සුවඳ කවා අවුත් සැරසී
සෙනන්ට වැඩපහත්නා නම්මි කතකොට "මේ මෙන මෙස් මහ
රජ්ජෙන් දීලව්' යි කියා දුන්හ; කම්මිස්සත් ඔහුව සි ලෙසට කළහ.
රජ්ජුරුවන්ට දීලව්' යි කියා දුන්හ; කම්මිස්සත් ඔහුව සි ලෙසට කළහ.
(රජ්ජුරුවල් ඇස් කැන මෙසේ යියාදැ"යි නොසිතිය යුතුය. රජ්ජුරුවන් විසින්
ඇතුවල් ඇස් කැන මෙසේ යියාදැ"යි නොසිතිය යුතුය. රජ්ජුරුවන් විසින්
කවුව රැකවල් නැතැ'යි වර දෙනලද, එසේනොසින් කිසිකෙනෙකුත් කොපෙ
රුකුණ.) බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ ඔසවුන් ගැවූ පඬුරු සබ්බාත්ත අත්ලලාව
කොටගෙන 'මා මේ පඬුරුගත් නියාව ඔසවුන්ට කියාලව්' යි කියා කම්මිස්ස
පඬුරුසේක ඔසින් රජ්ජෙව අවුත් ගැවූ දෙය පණ්ඩිතයන් වහන්සේට දුන්
නිමාව සිසවුන්ට කිව එවට ඔහුව නොස් රජ්ජුරුවන් සමඟ සැසපුණාය

බෝසතාණන් වහන්සේද, අත්ලලාව බිඳ ඇතුළෙහි තිබූ පත කියවා
අවසන් නත්වූ පරිද්දෙන් දැන නුවර කලබලනා කවුලුතු ඉඳුල්ල විවාරා, යළ
නොව සිතන්නාහු 'කවර මිටන පහන් මේදෝ'යි විවේචන කරනලද කිදි
ඇතිව උදුඹරාන්සේම කඩුගත් අත් ඇතිව වාසල ඇලි රැක සිව පණ්ඩිතයන්
වහන්සේ නොදැක දෙමහස්ව බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේගේ සුව ලොව පතලු
ශ්‍රේෂ්ඨ නැමති වණ්ඩ වාක්‍යයෙන් උදුරා දමනලද්දවූ වාසල සහරක් මෙන්
රජ්ජුරුවන් සමීපයට ගොස්, "කිමෙක්ද පණ්ඩිතවරුනි! නොප සිසින්
නොවියා ලුහු මරනලදදැ"යි කී කල්හි 'දෙවන්වහන්ස! නොවියා ලුහු නුදුවී
ලිය"යි කිහ. මහබෝසතාණන් වහන්සේද කිරු කැසෙමින් සිරිවැදීම් සත්
කෙනුන් මුසුලුනුවර ඉඳුල්ලම සමන්වහන්සේ වසඟකොට, ඒ ඒ සාතනයෙහි
රතවිල් තරකොට ලබා බොකෝදෙනා සිසින් සිරිවරන උදුම් සබාලඹකර
පෙන් සරණලද උතුම් රථයානාවකට නැඟී මහත්වූ ඇසතාණ්ඩාදී පරිවාර
පෙන් හා අනුපමවූ ශ්‍රී සෙනොග්‍යයෙන් උපලක්ෂිතව රජ්ජෙට වැඩ
සරා වැඩසේක. රජ්ජුරුවෝ සිමැදුරු කවුළුව හැරියා බොධියත්ත්ව
වහන්සේ එන්නා බලා සිටියහ ඉක්බිති 'මහබෝසතාණන් වහන්සේ රජ
පෙන් බැසපියා එතැනදීම රජ්ජුරුවන් වැඳිසේක. රජ්ජුරුවෝ ඉදින් පණ්ඩි
තයෝ මට පසමිතුරුවෙක් නම් මා නොවදනාහ'යි සිතූහ. මේසේ සිතා ඉක්
බිති 'මුනිණුවෝ වහා එන්ව'යි වහා කැඳවා යවා රාජාසනයෙහි හුන්හ මහ
බෝසතාණන් වහන්සේද නොස් එතැන්පස්ව හුන්හ සෙනකාදී පණ්ඩිතවරු
සතරදෙනත් එතැනම උන්හ.

ඉක්බිති රජ්ජුරුවෝ බොධිසත්ත්වයන් වහන්සේට කිසිවක්ම නොදන්නා
සෙනකුත් මෙන් "පුත මහොඹෙඩපණ්ඩිතයෙනි! රජ්ජේ පෙර පසමිතුරෙකි
මියෙකිය, දැන් කිරු නැඟී මේතෙක් වේලෙන් අවුත් මා දුටුවි, මා මෙසේ
කුමට කළවාද? කුමක් අසා නොපයේ සිසට කුමක සැසපෙස්මදැ? කවුරු

සොපට රජ්ජුරුවන් දැක්මට නොඑවයි කුමන ඔසක් කිව්දැයි තවරුප අහන්
නා නැමැත්තාමෙන, එබැවින් කොප පමාවූ කාරණය කියව"යි විමාණය. ඉක්
මින් හෙමෝසතාණන්වහන්සේ රජ්ජුරුවන්ට 'දෙවයන්වහන්ස! ඔබවහන
සේ විසින් මේ සතුරුවූ සෙනසාදි සතරදෙනා බස්සෙන මා මරන්නට
නියෝග කරනලද්දේ වේද, එසේ හෙයින් නොආයෙමි"යි රජ්ජුරුවන්ට
වෙදහා කරතසේක් "ජනප්‍රධානවූ දෙවයන් වහන්ස! ඔබවහන්සේ දෙවිරු
ජුතුසම්පහා මහෙසක්‍ය පණ්ඩිතයෝ මෑරිය යුත්තෝයයි වෛරීවූ සෙනක
දීන්ගේ බස්සෙන මා අපරිසිතිනව මරන්නට නියෝගකරනලද, යම්තෙසකින්
ඊයේ මධ්‍යම රාත්‍රී වේලෙහි විසවුන්වහන්සේව රහසිගසව කියනලද්ද, එම
සුවූ සුඛවහන්සේගේ රහස් කවයුත්න ප්‍රකාශකලම්ව මා විසින් අසනලද්ද, එම
වදුලසේක රජ්ජුරුවෝ ඒ අසාලාම 'මා විසින් කියනලද රහස එළිව නම්
මුලුම සියා යවනලදැ"යි කිපි බිසවුන් මුණ බැලුහ

රජ්ජුරුවන් බිසවුන්ට කිපි සියාව දැන, මහබෝසතාණන් වහන්සේ
"දෙවයන්වහන්ස! බිසවුන් වහන්සේව කුමකට කිපෙනසේක්ද? මම අතීතා
කාගත වර්තමාන සඛ්‍යාත කාලත්‍රයවර්තීවූ සියල්ලම දනිමි, දෙවයන්වහන්
සේගේ රහස් වනාහි මව දෙවිනි විසින් කියනලද්දේවෙවා; ආචාර්‍ය සෙනක
යන්ගේ හා පුක්කුසාදීන්ගේ රහස් මව කාවිසින් කියනලද්ද? මම උන්ගේ
රහපුත් දනිමිමිය"යි කියා සෙනසඟන්ගේ රහස් පලඹුකොට වදාරණසේක්
"දෙවයෙනි සෙනසඟා මේ සුවර අසවල් වෛශ්‍යාවූව මුලුල් සල් උයන්දී
මරාටියා ඇ පලන් ආහරණ ඇතේම ගන්නඩින් පොදියක්කොට බැඳගෙන
අවුත් තමාගේ ගෙයි අසවල් තැන තැබුවේය, ඉක්බිත්තෙන් තමාකලා ලාමක
පාපකර්මය තමාගේ එක් ශ්‍රමණවකුට රහස්‍යානවකිය. ඒ රහස්‍ය මාවිසින් අසන
ලද්ද, මම දෙවයන් වහන්සේට සතුරු නොවෙමි. සෙනසඟා සතුරාය, ඉදින්
ඔබවහන්සේගේ පසම්බුරකුගෙන් කාශ්‍යියෙක් ඇත්නම් සෙනසඟා ඇල්ලුව
මැනව"යි වදුලසේක, රජ්ජුරුවෝ සෙනසඟන් මුණ බලා 'සැබෑද සෙනස
ගෙනි' යි විමාරා 'සැබව දෙවයන්වහන්ස'යි කී කල්හි ඔහු කරපය මිස්වා
ඔරගෙයි ලන්නට මිඛාන කළහ.

පණ්ඩිතයන්වහන්සේද පුක්කුසයන්ගේ රහස් වදුරණසේක් දෙවයන්
වහන්ස! මේ පුක්කුසයානම් රජ්ජුරුවන් කරා නොඑළඹිය යුතුවූ අසාධ්‍ය
කුෂ්ඨරෝගයක් කලමෙයකි ඇයි එකොන ඒ කුෂ්ඨරෝගය අතලන්නටත්
පිළිකුල් වන්නේය. සුඛවහන්සේ 'පුක්කුසයාගේ කලම මොලොකැ'යි
බොහෝසේ ඔහුගේ කලමගෙයි ඉස තබාගෙන සැතපෙනසේක. ඒ මේ වන
ගෙයි බැඳි කඩරේද්දෙකි මොලොකය දෙවයන්වහන්ස"යි කියා "එසේ
නමාගේ රහස මුලුම කියේය. ඒ රහස කියනකල මාවිසින් අසනලද්දේය"යි
වදුලසේක රජ්ජුරුවෝ පුක්කුසයන් මුණ බලා 'සැබෑද පුක්කුසය'යි විමාරා
'එසේය දෙවයන්වහන්ස'යි කී කල්හි උනුත් දඟගෙයි ලැවූහ. පණ්ඩිතයන්
වහන්සේ කාවිඳුයාගේ රහස් වදුරතසේක් "දෙවයන්වහන්ස! යම් යකෘ
විකාරයක් ඇතිවූ කල්හි සඛකෙමේ විශරුහුණි බල්ලකුසේ හඩා ඇවිදිද,
එසේවූ නපුරු සඛභාව ඇති නරදෙවනම් යකෘයෙක් අව පයලොස්වක්හි
මොහු ඇඟට අවේශවූ කල්හි සතර පා බිම බබාගෙන ඇවිදින උන්මාදා

ලාභයෙකු මෙන් සේ මුළුල්ලෙහි අඩා ඇවිදිද, ඒ යකෘ විකාරය තමාට
නැති තියාව සමාගේ සුතුව රහස් කියේය. ඔබ සුතුව ප්‍රකාශකල නිමව
ම බිසින් අසන ලදැ"යි වදුලසේක රජ්ජුරුවෝ 'සැබෑද සුතුව කියවුසැ'යි විමාර
නැ'යි කී කල්හි උනුත් දඟගෙයි ලැවූහ පණ්ඩිතයන්වහන්සේ දෙවැ
නාවේ රහස් ප්‍රකාශ කරණසේක් "දෙවයන්වහන්ස! මාගේ සැමියන්වහන්සේ දෙවැ
රහ සුඛයන් සම්පාකොට ආ රජ්ජුරුවන් සත්දෙනෙකු මුණගැසී නිසැකව
ස්ථිර' යනා වචන මාත්‍රයකින් පරාජය කොට සතු සෙනසඟ මරා(ඝාත කර) තුන
සුන් ඇසින් මැස්සකු මොන පමණින් දේ පොදක් නොගෙනම කිසි තෙන
සින් එන පැහැර වතුල කල් වනයක් පරිද්දෙන් මහසුඛයට වඩින තව
සුවේ ජයලස් සුඛවහන්සේගේ මී බුජ්ඣණියන් කුසරජ්ජුරුවන්වහන්සේව
පොතුසවව; සතුදෙවෙසුයන් විසින් දෙතලද්දැ මහත්වූ මංගල සතක
අවවාදක මාණික්කරත්නය. ඔබ වහන්සේගේ මහත්වූ මංගල සතක
ඒකව දෙවිඳුයා අතට කියේය, තමා මැණික නොරාගැනීමෙහි තුළිනා
ඒව කියේය, උං මවට කි රහසත් මා විසින් අසනලද; දෙවයන්වහන්ස මේ
මවහන්සේට පසම්බුරු නොවෙමි, මෙකී පණ්ඩිතවරු සතරදෙන ඔබවහන්
සේව පසම්බුරෝය, පසම්බුරන්ගෙන් ඔබවහන්සේට සතරදෙන ඔබවහන්
මේකී පණ්ඩිතවරුන් යකරදෙනා අල්මාගෙන කැමැත්තක් කයිවසේ ඇත්නම්
වදුලසේක රජ්ජුරුවෝ 'සැබෑද දෙවිඳුයනි අපා සැබවැ'යි කී කල්හි උනුත්
දඟගෙයි ලවාපිය.

මෙසේ සෙනසාදි පණ්ඩිතවරු "බොඛිසත්ත්වයන් වහන්සේ මරණසැ
සැමදෙනම සිරගෙවි වන්හ බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේද "දෙවයන් වහන්ස!
වන්නේ සිය උපන් රාත්‍රී සතවයුන්න මුදුන් පැමිණියොත් මුත් අනුන්ට නොකි
යුතුයයි කියේ මේ නියාය"යි කියසේක "අසවලුන්ව රහස් කිව යහපතැයි
සුබාහු හෙත් විනාශයට පැමිණියේය"යි වදාරා මත්තෙහි බබළුදෙසනා කරන
ලේක් මහරජ රහස් නම් දෙය සැඟවීමම යහපත, නුවනැත්තෝ 'රහස්
ප්‍රකාශකිරීම උතුමැ"යි නොකියන්නාහ; යම්තාක් තමා සිතුදය මුදුන්
නොපැමිණියේ නම් එතාක්ම නිධානයක් මෙන් සුවනැත්තේ ඉවසන්නේය;
නිප්පහවූ අව ඇත්තේ කැමති පරිද්දෙන් ප්‍රකාශ කරන්නේය. තවද
දෙවයන්වහන්ස! විශෙෂයෙන්ම රහස් නොකියා යුත්තන් අතා වදුළ මෙහව
මේ ලොකයෙහි සත්‍රී නොමෙමෝ හදවතක්සේ වෙසේ නවුත් නුවණැත්තේ
නැණැතිවත් රහස් නොකියන්නේය. යමෙක් ආමිසයෙන් සිත් ගත්පුදුහම්
එස්වූ නැණැත්තවුවද, යමෙක් සුතුරුව මුතුරකුසේ වුඩයෙන් එසේ බැඳ
සිත්න් එකත්සිතානම් එසේවූ සුව සිත් ඇත්තාහවද, රහස්නොකියන්නේය.
මේ අඳුනගෙක් කියිවක්හට ප්‍රකාශ නොතවයුතු රහස් යම්සක්‍රි කියේවිනම්
සුබ්‍රතත් ආක්‍රොශ පරිභව මරණාත් දුසයතු පරිද්දෙන් 'තමා කී රහස්
දුකාශකෙළේ විනම් නපුරැ'යි යනු සිතින් සියලු තිහුම් ඉවසන්නේය. තමා
සිය උපන් රහස් යම්තාක් දෙන දනිත් නම්, ඒ තෙත්‍රණය තලාවූ එසෙස්
දෙනා තෙරෙහි 'මුන් විසින් ප්‍රකාශ වේදෙනෝ'යි එසෙස් භය ඔතට උපද
නේය. එසේ හෙයින් රහස් කියිවක්හට නොකියන්නේය. දඟවල් රහස්
මිත්‍රණයක් කරනු සැමැත්තහොත් අවකාශයක් කරවාගෙන කෙලිසැනසේ
මිත්‍රණය කරන්නේය. ඉදින් යි මිත්‍රණයත් කාවු කෙනෙකුට

කෙත් සීමා කොටුවක්වත් උත්තේ නැත්නේ මැතැරව හෙට්ල කොහෙන ලෙස් කෙනෙහේ ප්‍රභාස කරන්නේය. 'කුමක් හෙයින්දැයි හපයොත්? කිනම් ඉඟා ද්‍රව්‍ය යම්කෙනෙහි 'සිටි කෙනෙක් ඇත්නම් ඔත්ගුණය අසත්තාය, "ඉතින්නෙයින් දෙවියන්වහන්ස! ඒ ඔත්ගුණය කෙදෙවත්තේය"යි විචාරේක.

රජ්ජුරුවෝ මහබෝසතාණන් වහන්සේගේ ධර්මකථාව අහා "මොවුහු කුමුම රාජදොසිව සිරපරාධවූ පණ්ඩිතයන් මට දොසි කරන්නාහ'යි සිත් ශම් කොල! මේ කොල්ලන් මිරමරා කුමරිත් පිටත්කොට මාකල්දෙර කමිට යෙහි අගල් බන්නේ කෙසෙයාත් 'නුල හෝ කිදුමා ඉස්කපාපියා අගලට තෝ දමිටියව'යි කියමිකලුය. උන් පිටිකල යහා බැඳ සතියකියෙහි මිදුවා කුටු කැමිටියෙන් සියලණින් පහර ගස ගසා මරන්නට කොහයන මේලෙහි පයා සිතියත්වහන්සේ 'දෙවියෙනි! මොවුහු කුමු ඔබවහන්නේගේ රාජ්‍ය ඝෝෂ, උන්ගේ වරද ක්‍ෂමාකල මැනව'යි රජ්ජුරුවන්ට වදලිස්සේක රජ්ජු රුවෝ'යහපතැ'යි ගෙන්වා මොහිසඔයන් වහන්සේටම දස්කොටපාවාදුන්ව උන්වහන්සේ එහාහි පණ්ඩිතවරුන් එහැහදීම නිදහස්කලසේක. එසේ කිනම් මායේ විජිතයෙහි සිටිය කොහැක්කැ'යි රටින් නෙරනාට නියෝගකල සේක. පණ්ඩිතයන් වහන්සේ 'නුවණ නැස්නන්ගේ වරද ක්‍ෂමාකලි මැන මැයි දිවිය ඖෂධයකින් අසාධ්‍ය ව්‍යාධියක් සංසිදුවන්නාක්මෙන් කමන්වමින් සේගේ වවනොඝෂධයෙන් රජ්ජුරුවන්ගේ කොප ව්‍යාධිය සංසිදුවා ක්‍ෂමාව උන්ගේ සහකුරු පෙර පරිද්දෙන් දෙවා වදලසේක, රජ්ජුරුවෝ 'පඤ්චකුරන් කෙරෙහිදු බුන්ගේ මෛත්‍රිය මෙබඳුය, හෙස්කලුන් කෙරෙ මෛත්‍රී කෙබඳු වන්නීදැ'යි පණ්ඩිතයන් වහන්සේව වැඩියස්ම ගුණුවූහ. එකැන්පටන් කොට කෙසෙකාදී පණ්ඩිතවරු සතරදෙන දම් උදුරාපු සභියන් මෙන් වැඩියකුත් නුහු ශාසනයක් නැතිව බොධිසත්ත්වයන් වහන්සේ කිඹුවන් කියන්නාට අසමර්ථවූහ.

පඤ්ච පණ්ඩිත ප්‍රශ්නයයි.

පරිඛණ්ඩ කථා නිමි.

එකැන් පවත් කොට පණ්ඩිතයන්වහන්සේම රජ්ජුරුවන්ව අවිශෙෂ ධර්මයෙන් අනුශාසනා කරනසේක. උන්වහන්සේ රජ්ජුරුවන්ව ඛවලවස්තු කෂිය රාජ්‍යය විචාරන්නෙමි නම් මමය. එසේයෙයින් මා විසින් කොපමා දීය යුතුය'යි සිතා සත්යොදුන් මියුලුනුවර වවා සමිර සාගරයෙන් නැගී තරඹ මාලාවක්සේ, ඛවලවූ අවලොස් රියන් පමණ උස මහා සීමා පවුරක් ලැවූසේක. ඒ පවුර ගාවා ඇතුලතින් තරය පිණිස මහා පදනමක්ද වම කොට සියගණින් වාරි ගෙවල් හා වවබඳ වෙට්ටමිද උවා වාසලක් පාහා සිවහ ලිබ්බවිද ඒ ඒ ස්ථානයෙහි බලකොටුද කරවූසේක. සීමා පවුරු දිහා පිට සිත් සුංසුම්භාර මඩරාදි වණ්ඩ මත්ගයෙන් යුසින් ගහණවූ පසඳවිඩ පද්මයෙන් සෘද්ධාහා දිය පිරුණු අගලක්ද, ඒ වවා කලල් අගලක්ද, ඒ වවා පොල්

ගස්වලින්දුක් කුත් අගලක් මිදවූසේක. ඇතුළ පෙළට පුවරුල කපුකොහොල් ආදිවූසේක. ඒ ඒ ස්ථානයෙහි මහ පොකුණු සිත්දිය දිය පිරිවූසේක. සුගුල් මසුරු කොටු නෙවල් වී පිරවූසේක. කිමිලුවන්ත පුදෙසෙන් කුරුත්ත නාගෙන්වරුන්ලවා අරුණිවත් මඩ හා ඇඹිල් සිදුවිට පුදෙසෙන් කුරුත්ත ඉඹියෝ කලක් බෙරහසා වැලි මෙර සිට අතුල ගල් කෙත්වා කැඩිවූසේක. එවි සාලි සුගුණි ඇවි කවා සිට නුවරද සුන් විත් කාත් පිරිමිකරවූසේක. ඒ කුමක් නිසාද යත්හොත්? මත්තෙහි කතරාත් විසින් එන කැවැලුකෙන පිණිස. 'ඒ ඒ නුවරවලියේ ආ වෙළඳුන් අතින් කාත් ඉදිය කෙත්තරවූසේක. අවුරුදු රට සිට ආමිහ'යි කී කල "කොපයේ රජ්ජුරුවන්ව අවුදිවී මිහිරා ණ්ඩ අහවල් දෙය ලියය' යනු අහා ඒ වෙළඳුන්ට කලමනා භාණ්ඩ කුත් දිනද'යි ණ කෙහෙවත්සේගේ එක්සියයක් රාජධානියට ඔබවත් කලමනා භාණ්ඩ කුත් දිනද'යි කෙත දැඩිවිව එක්සියයක් රාජධානියට ඔබවා, 'කබදිනි! භාණ්ඩ පළිබා නත කෙනෙක පිණිස ඒ ඒ රජදරුවන්ව්දිලා ඒ ඒ රජදරුවන්ටම කෙරෙති කෙත උන්ගේ කරන ක්‍රියාවක්වත් ඔණින මන්ත්‍රයන්ටත් කියා එව එව එසිය එසිය වවා; ණ කොපයේ අබුදරුවන් රක්‍ෂාකෙරේමි"යි කියා සෑහෙ රජදරුවන්ව නිණිත්තිය කුණ්ඩලාහරණද, සකර රජකෙනකුන්ට රජදරුවෙකුන්ව සකර රජදරුවෙකෙනකුන්ට රත්මාලාද සමිත්තයන්ගේ එසිපුරු මිලුත්තිදුද, ණ්ඩ දවසක මායේ කායසීයෙහි නිශ්කාවෙක්වේද, එදවස් මේ අතුරු මිලු වන්ව පෙනේව"යි අධිෂ්ඨානකොට ඒ එක්සියයක් කොඩයන් අසා යැපී සේක.

ඒ යෝධයෝ ඒ ඒ නුවරව කොස් ඒ ඒ රජදරුවන්ව තමන්ගේ ණකයින පබුරුදී ඔබවහන්සේව සෙවාකම කරන්නම් ආමිහ'යි කියා රජදරු වන් විසින් 'කොහ සිට අවුදුදැ'යි විචාරන ලද්දාහු තමන් ආකුවර තබා අසිත් නුවරත්ම කියා රජ්ජුරුවන් විසින් 'යහපතැයි රදවසකලදුව සෙවාකම් කරන් නාහු ඒ ඒ රජදරුවන්ව ආත්ම සත්‍යානුභූත, එසමයෙහි උකබලරට කඩබාල රජ්ජුරුකෙනෙක් ආයුධ ඝනහාහ සැපයිම කරන්නාහ, සෙනල රැස්කරන් නුහ. ඒ රජ්ජුරුවන් සම්පයෙහි සිටි යෝධයාණෝ පණ්ඩිතයන්වහන්සේට 'මේ රට රජ්ජුරුවෝ මෙසේවූ ප්‍රයෝගයක් කෙරෙති; කුමක් මවත් කොද නිමි. සුදුසු කෙනකුන් එවා නම්‍ය දතමිහව"යි කියා එවූක ඉස්සිති මහ ණෝසධාණන්වහන්සේ ගිරාපොතකයන් ඔණවා "යමදැ! කොස් එක මිලදී ඛවපාල රජ්ජුරුවෝ වෙනම ප්‍රයෝගයක් කෙරෙති; ඒ දනගෙන දුසිදිව ණ්ඩල්ලෙස ඇවිද ඒ ඒ රට පවත් දුනගෙන එව'යි කියා විදුල තරා මිටැණි තොවා ගතපාක සාගුප්‍රාක තෙලයෙන් දෙපියාගත්ත මැව, තැනෙහිදී සිහිය නුරුකවූවා සම්පයෙහි සිටි ගිරාපොතකයන් තලසේක, ගිරාපොතකයෝද එකබලරටට කොස් ශබ්දපාල රජ්ජුරුවන් සම්පයෙහි සිටි සොබයන් අසිත් රජ්ජුරුවන්ගේ පැවත් තත්වූ පරිද්දෙන්දන දසිදිව මිලුත්ත පරීක්‍ෂා කරන්නාහු කසිලුරට උතුර පඤ්චාල නුවරට පැමිණියහ.

එසමයෙහි උතුර පඤ්චාල නුවර මුලණි මිඹිදත තම් රජ්ජුරු කෙනෙක් රාජ්‍යය කෙරෙති. ඒ රජ්ජුරුවන්ට කෙවිති තම් මැදුණුපොතෙන් අසිත් ධර්මයෙන් අනුශාසනා කරන්නාහ. එ කුමු නුවණැත්තාහ. එසේම

ඒ කෙරෙහිමාංසයෝ කුඹු එක්දහසක් අලුයම වේලෙහි දුටුදා සුවඳ කොලඹ නගරයේද පහන් ආලෝකයෙන් ගතඛදම් පුෂ්පදාමවලම්බිත නානා වර්ණය වේත්‍ර ජීතාකොඩපලම්බිත අලඛකාභ ශ්‍රී යහන් ගණිය මලන්නාහු මහත්වූ සේ දැක "මේ මාගේ යහන කවුරුත් නගනකෙරෙහෝ!"යි සිතන්නාහු "අනිත් කෙනකුන් නගනක නොදෙමි, වුලනී බ්‍රාහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුවන් කතා කළ; මේමදු සවපත් දුන් රජ්ජුරුවන් සියලු දඹදිවට අගරජ කොළඹින් සත්‍ය පත, එසේ වුවතොත් මෙත් අද පුරොහිතයාත්හෙමි" සිතා උදෑසනින්ම රජ්ජුරුවන් සමීපයට ගොස් රැ දවස සුවයෙන් නිදිලත් පසිදි වචාරා "දෙව යන්වහන්ස! කොට පිනසුතු කථාවෙක් ඇතැ"යි කීහ. රජ්ජුරුවෝ "දෙව ආචාර්යයෙනි! යි කීහ. දෙවයන්වහන්ස! ඇතුළු සුවරදි රහස් කියන්නට හොපිළිවන; කිව් උසහට යමිහ"යි කීහ. රජ්ජුරුවෝ ගතපාත ආචාර්ය යෙනි! යි කියා බුදුණා හා සමග ඇතුළු උසහට ගොස් සෙනාව පුරන ආවාසයි කොට රැකවල් ලැවා බුදුණාණන් හා සමග ඇතුළු උසහවිවැද කිව්ලුවා වට හුන්හ. තිරා පණ්ඩිතයෝ මේ ක්‍රියාව දුක "මේ එක් කාරණයෙක් වූවමැයැ, අද පණ්ඩිතයන්වහන්සේට කියයුතු කිසිවක් අසමි"යි උසහට වැද කිව්ලුවෙහි, හස සොළු අතර සැඟව උන්හ, රජ්ජුරුවෝ බුදුණාන්ට 'කියයුතු රහස් කියව ආචාර්යයෙනි! යි කීහ. "දෙවයන්වහන්ස! ඔබවහන්සේගේ කන මැතා නම්වූව මැනව; මේ මහතුණිය සතරකන්හන්ත්‍රණය වන්නේය. එයෙහින් ඔබවහන්සේගේ දෙඇහැ හා මිනස් දෙඇහැ හා සුත් අනිත් කෙනකට නොහා සුතු වන්නේය. ඉදින් දෙවයන්වහන්ස මා කීවා කාරණේක් නම් සියලු දඹදිවට ඔබවහන්සේ අගරජ කොට ලම"යි කීහ. වුලනී බ්‍රාහ්මදත්ත රජ්ජුරු වෝද මහත්වූ රාජ්‍ය ලොභයෙන් යුක්ත බැවින් බුදුණාණන්ගේ බස් අසා සතු ටුවූ "ස්වාමීනි ආචාර්යයෙනි! නොපෙ කිවක් කරමි"යි කීහ. "දෙවයන්වහන්ස! අපි සෙනාව රැස්කොට පලමුකොට කුඩා කුවරක් වැදකොට ගනුමිහ. ඒම කුරුබිලියෙන් ඇතුළු කුවරට වැද ඒ කුවර රජ්ජුරුවන්ට 'දෙවයනි! නොප හා අප හා සටන්කොට කාර්‍යියෙන් නැත, කුදෙක් අප නතුවව, නොපගේ රාජ්‍යය නොපටිම වන්නේය, සටන් කොළොත්නම් අපගේ සෙනා වැනස මහත් හෙයින් ඒකානතයෙන්ම පරදුමි"යි කියම්, ඉදින් මා කීලෙහ නොකෙ, ලෝහම් සටන්කොට අල්වාගෙන මරාපියා, උන්ගේ සෙනාවත් කැරගෙන අනිත් කුවරකට යමිහ. ඒ කුවරත් එසේම සවන්කොටගෙහා ඉන් අනිත් කුවරකැ"යි මේම සැලියේම කියලු දඹදිව රාජ්‍යයගෙන ජයපානෙ කරමහ"යි බිහා එක්සියයක් රජදරුවන් අපගේ කුවර සෙනවුන් උසහදිරා මඤ්ඤල යක් සාදු උන් සැමදෙනා 'රා බොහොමයැ'යි රා මැඩිල්ලේ හිඳුවාලා එම යොදු කරනලද්දවූ රා අසුහවකරවා උන් සැමදෙනාම ජීවිතනාසයට පමු ණුවාගෙදියම දශා එක්සියයක් රාජධානියෙහි රාජ්‍යය අත්පත්කොට ගනුමිහ. එසේකල්හි කුමිවහන්සේ කියලු දඹදිවට අගරජ වනසේකැ"යි කීහ.

රජ්ජුරුවෝ "යහපත ආචාර්යයෙනි! නොප කී දෙයම කෙරෙම්"යි කීහ. "දෙවයන්වහන්ස! මේ මන්ත්‍රණය සතරකන් මිස්ත්‍රණය නම් වෙයි අනිත් කෙනකුන් දත හොකැස්සේය. එසේහෙයින් කල් නොගැ යපවා කණකයින් වහා නිස්මුණ මැනව"යි කීහ, "රජ්ජුරුවෝ යහපැ"යි

කුමිවහන්ස. ඉදුරාපොකණයෝ ඒ මන්ත්‍රණය අහා නිමිවා උන්දෙදෙන මන්ත්‍ර කොළොඹ අතහැරගෙන යාවූලෙක ලාලා වාතට ඔහා කෙකසුත්තේ කෙ ලවා බුදුණා කිහ වර්ගම් පිඬක්කෙලා 'කිමෙක්දැ'යි කවදුන්නෙන් කෙ නෙහැත්තවුන්ගේ මුඛයේ තැවත වර්ගම් පිඬක්කෙලා 'කිමෙක්දැ'යි කවදුන්නෙන් උඩ කෙස් තැබීමත් කොලත්තෙන් උඩ තැබී "කෙවටියා! 'ලිත්' නම අතුගෙන කෙ ණය තෙරකන් මන්ත්‍රණයයි සිතහිද? දුන්ම "කෙවටියා! 'ලිත්' නම අතුගෙන කෙ නකට කොස් පසුව සිදහන් කෙට් යන්නන්ට මිදේ. තවත් එන්නු නතුව ගතුව'යි කියදීම පවසාදිමවූ වෙනතුන් පිදහැරකොට තෙ මිනිස් කුවරට නොව්, මෙසේ ඔබ පණ්ඩිතයන්වහන්ස්ගේ ප්‍රභාවයේ ප්‍රභාවයට වන්ම.

ඒ තිරා පණ්ඩිතයන්ගේ මනාසි වෙමදු වෙකුත් ඇත්තේය. ඉදින් කිවනැනිත් ගෙකා අස්නාත් පණ්ඩිතයන්වහන්ස්ට වත්තේය. ඉදින් නම් උකෙයෙහි ගොස් ඉඳිනාත. ඉදින් අවරාදේවිනුත් අතුරෙනා ඉන්නු බහ්නාත. එදවස් තිරා පණ්ඩිතයෝ මෙකෙනේදෙනාත් ඇතුළුමහාවීම වෙයි බැහැරහ ඒ සලකුණෙන් 'රහස බිණිය යුතුය'යි ඇතුළුමහාවීම ඉවත්වූයිහාත. පණ්ඩිතයන්වහන්සේ සුවපොකණන් කැරෙහෙ කුමිවන්සේ දකා සව නැගී 'සබදු! නොපවසින් කුවන් දක්නාලද්දු කුවන් කැරෙහෙ කුමිවන්සේ. ඉන්පසු තිරාපණ්ඩිතයෝ බොධිසත්වයන්වහන්සේට "දෙව දෙවෙනි! සියලු දඹදිව අනිත් රජ්ජුරුවනකුත් සමීපයෙත් කියහැත් නුදුරිම්. එත් තාපසපාලකුවර වුලනී බ්‍රාහ්මදත්ත රජ්ජුරුවන්ගේ කොටිනම් පුරොහිත තෙමේ රජ්ජුරුවන් උසහට ගෙහෙනේ තතරකන් මන්ත්‍රණයක් කළහ. එම මන්ත්‍රණ සල් සහ කොළු අතර සැඟවී ඉදි මන්ත්‍රණය අහා නිමවාහෙන් කෙ ලවා බුදුණා කට ඩර්වස් පිඩක් එලාපියා ආව'යි කියා සියලු තවත් දවසේ ඇතුළු දෙනත් පණ්ඩිතගන්ට දුන්වූහ. උන්වහන්සේ එසිත් 'රජ්ජුරුවෝ සිව්ස් නෝ'යි විවාළ කල්හි 'ගිවිස්නාලද්දය පණ්ඩිතයන්වහන්සැ'යි කීහ. පණ්ඩිත වහන්සේ තිරා පඨානකයන්ට කළෙනා, සත්කාරකොට තෙවත් මිනෙත් ඇතුළුලද කවා මිපැන් පොවා බිඹ් තෙලින් පිරාතල මැඩ තොළුත් ඉතිරිලි අතුරනලද රත් මැදිරියෙහි සතපා, "කෙවටියා තා මෙතෙහි වැඩ හිඳ නොදනිහි"යි සිතම්. දුන් ඔහු කළ මන්ත්‍රණය 'ළිදින් පැමිණිය තොදෙමි"යි සිතා ඇතුළු කුවරනුත් දිඹිදින් පිටත්කරා පිටිකුවර ලැවුවේක. ඉරුවිත් දනවවලින් ගතර වාසල් නිවැසිහම් සතරින් වසාගත් දීත් සවඅවු ඉසුරුමතුත් තෙන්වා ඇතුළු කුවර වැස්වූවේක. මෙසේ ඔහ මහත රැක්කරවූවේක.

වුලනී බ්‍රාහ්මදත්තරජ්ජුරුවෝද තෙවවිටසින්තේ මිස්තෙ තත්‍යතෙමැදි නෙහ පිරිවරා ගොස් එක් කුඩා කුවරක් වවලා ගත්ත. කෙවටි බුදුණු සතා සටකිසැරියේම කුරුබිලියෙන් ඇතුළු කුවරට වැද කාරණ කාරණ ඒ රජ් ජුරුවන්ට කියා තමන් වසඟකොට තෙහ දෙතෙනාව එක්කොට තෙහ අනිත් කුවරක රජ්ජුරුවනැති, මෙසේ වුලනීබ්‍රාහ්මදත්තරජ්ජුරුවෝ කෙවටිය බ්‍රාහ්මන්ගේ අවවාදයෙහි සිටා ඒ දෙවෙනි රජ්ජුරුවන් තමා සෙතු සියලු දඹ

දිවා රජදරුවන් සමඟ නගුණළුහ. බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ එයින් ඒ රජදරුවන් සමීපයෙහි සිටුවසලද පුරුෂයෝද ත්‍රිණ්ඩදත්ත රජ්ජුරුවන් එතුමා "අදවසට මේකොස් නුවර ගන්නාලදුයි පණ්ඩිතයන්වහන්සේ එහි ගියහ. එවිට බෝධිසත්ත්වයන්වහන්සේ කියා සිරියාභරණයන් ගසුන් එවන්නාහ. එන්වහන්සේද ඒ කොට ගත්වා 'මම මෙහි පමාවක් නැත්තෙමි, කෙපි උකමලි කොට කොපමාව එහි ය'කියාගෙවහන්සේක. ත්‍රිණ්ඩදත්තරජ්ජුරුවෝත්තුවුරුදුගත්මත් තත් දරුකිරි වෙදෙහ රජ්ජුරුවන්ගේ රාජ්‍යය කැමැ කෙසු දඹදිව රාජ්‍යයන්හෙන කෙවරිව් ඔබුණන්ට ආවාඝයියෙනි! ඕසුලු නුවර වෙදෙහ රජ්ජුරුවන්ගේ රාජ්‍යය ගනුමෙන'යි 'දෙවයන්වහන්ස! මහොෂධ පණ්ඩිතයන් වහන නුවර රාජ්‍යය ගන්නට නොපොහොසතුමය. ඒ පණ්ඩිතයෝ වහාම මෙදු නුවණැත්තාහ. ඉතාම උපාය වහනයන'යි මෙසේ ඒ කෙවට්ට බුදුගුණ ආවාඝයෝ විස්තාරකොට සඳහැලෙයි අදහා කෙහෙකුන් මෙන් මහබෝසතාණන්වහන්සේගේ ගුණ රජ්ජුරුවන්ට කියා. ඒ අවාඝයියෝ වහාම තුමුන් උපාඝවන්නුහුය, එසේනොයින් "ඕසුලුනුවර රාජ්‍යය නම් ඉතා සමිලපය, සියලු දඹදිව රාජ්‍යය අපට නැතෙයි, එක් රාජ්‍යයකින් අපට කාඝයිය කිමද"යි උපායෙන් රජ්ජුරුවන් හිරවූහුය, සෙසු රජදරුවෝ 'අපි ඕසුලුනුවර රාජ්‍යය ගෙනම ජයපානය බොමුහ'යි කියන්නාහ. කෙවට්ට ආවාඝයියෝ උසුන් කාරණා කියා වලඟා "වෙදෙහ රජ්ජුරුවන්ගෙන කුමක් කරමෝද? ඒ රජ්ජුරුවෝත් අප සතුරෝමය, නවතුව"යි එක්සියයක් රජදරුවන් උපායෙන් ගිවිස්වූහ.

ඒ රජ්ජුරුවෝ කෙවට්ට නම් බමුණාගේ බස් අසා ඕසුලු නුවරට යන ගමන් නැවැත්නාහ, බෝසතාණන්වහන්සේට ඔබවහන්සේගේ වරපුරුෂයෝ ත්‍රිණ්දසභා රජ්ජුරුවෝ එක්සියයක් රජදරුවන් පිරිවරා ඕසුලු නුවරට නිත් යුණුහුම නැවත නම්ගේ නුවරටම නැඟි කියහ'යි ගසුන් එවූහ. බෝසතාණන්වහන්සේද ඒ පුරුෂයන්ට 'මෙතැන්පටන් කොට රජ්ජුරුවන් කරන ක්‍රියාවන් දැක එවන්ව'යි කියා නැවත අසුන් යැවූසේක. ත්‍රිණ්දත්ත රජ්ජුරු වෝද කෙවට්ටයන් හා සමඟ "විෂ මිශ්‍ර සුරාපානය අනුභව කරවා රජදරුවන් මැරීම සඞ්ඛ්‍යාත ඒ කටයුත්ත දැන් කරමුහ"යි විනිශ්චය කොට "අපි ජය පානය බොමුහ"යි කියා මගුල් උයන නදුන් උයනසේ සරහා දහස්ගණන් ඔඛවල විෂ මිශ්‍ර රා පුරා තබවා අනෙකප්‍රකාර මසවුළු ඒ ඒ ස්ථානයෙහි වළඳන් පුරා රැස්කොට තබවා'යි අමාත්‍යයන්ට විධාන කළහ. එවස්ද පණ්ඩිත යන්වහන්සේට අනභාසුර පුරුෂයෝ කියා යවූහ. ඔව්හු වනාහි විෂ යොදු රජදරුවන් මරනු කැමති නියාව නොදනිති. මහාබෝසතාණන්වහන්සේ එහාකි කිරාපොකණයන් අතින් ඇසූ බැවින් දන්නාසේක. එසේහෙයින් උන්වහන්සේගේ අනභාසුර්යන්ට 'ජයපානය බොන දවස් නියමකොට කියා එවවියැ'යි නැවත අසුන් යවූසේක. ඒ යොධයෝ වදුලලෙසම දවස් නියම කොට යවූහ. ඒ අසා පණ්ඩිතයන්වහන්සේ "මිා බදු පණ්ඩිත කෙනකුන් ජීවත්ව ඉන්දදිම මෙතෙක් රජදරුවන් මියයාම සුලු නොවන්නේය; උන්ට මා පිටි වනල්වූව මැනව"යි සිතා තමන්වහන්සේ හා එකදවස උපන් යොධයන් දහස බණවා තබදිනි! වූලනී බ්‍රහ්මදත්ත රජ්ජුරුවෝ උයන සරහවා එක්සියයක් රජදරුවන් පිරිවරා සුරාපානය අනු

භුක්තකොට සොඬිදියාතුරුම බැලනී බ්‍රහ්මදත්ත රජ්ජුරුවන්ට අසුන් පණවාපුවත් ඒ රජ්ජුරුවන් සොඬිදියාතුරුම බැලනී බ්‍රහ්මදත්ත රජ්ජුරුවන්ට අසුන් පණවාපුවත් ඉක්බිති පැහැපු ඕජාගති ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ

ඝන, උත් ගුලු මහාසුහාව ඇත්තහ. ඒ මහෞෂධ පණ්ඩිතයන් විසින් රක්නා ලද මිථිලා නම් රාජධානිය සිංහයකු විසින් රක්නා ලද ගුහාවක් සදිස් දෙන් වෙහ කිසිසෙනහකුන් එයින් භෙන්නට නොහැක්කේය; ඔබ ගමන නොකළැත්තෙමේ"යි මෙසේ කීහ. රජතු රුවෝ වහාම රාජ්‍යභාරයෙහිද ඉසුරු මදයෙහිද මත්ව, දණ්ඩකීන් පහළ කළ රාජඝාතයන්, කොපයෙන් දිලිහී ඒ මහෞෂධයා කුවක් කරන්නේද'යි කිසිත් සලකා නොබලා ප්‍රාප්තවූ එක්සියයක් රජදරුවන් පිරිවරා වෙරගුණ දාන ශ්‍රෝත් අතෙහි ගිණියන් සෙවනාවෙන් යුක්තවම නික්මුණාහ. කෙරිවිදෙන්ද සමන්තේ ඔත් රජුන්රුවන් සිසට නංවාගෙනයාමාති 'රජ්ජුරුවන්ට පටහැණි වීමෙහි යුතුදැ'යි සිතා රජ්ජුරුවන් හා සෑහ නික්මුණාහ

බොධිසත්වයන්වහන්සේ විසින් ධාතුමදහන රජ්ජුරුවන්ගේ ප්‍රශ්නාත්තර විධිවෘත්තය කාන්හට එවනලද්දවූ දඟකත් ගොධයෝ තමන් ආ කටයුතු තම පාදනයැයොට එකදවසින්ම රාත්‍රිය මුළුල්ලෙහි නොස් මියුලුනුවරට පැමිණ සන්ත් කළ සටයුතු පණ්ඩිතයන්වහන්සේට දන්වූහ. පළමු ඒ ඒ රජදරුවන් සම්පයට යවනලද්දවූ වරපුරුෂයෝද පණ්ඩිතයන්වහන්සේට බිලිනී ධාතුමදහන රජ්ජුරුවෝ "වෙදෙහ රජ්ජුරුවන් ගනුම්හ"යි එක්සියයක් රජුන් පිරිවරා එන්නාහ, "පණ්ඩිතයන්වහන්ස! පමා නොවන සේක්ව"යි කියුන් එවූහ. "අද අහවල් තැන ලැගුම්ගන්නාහ, අද අහවල් තැන ලැගුම්ගන්නාහ. අද වහාහි නුවරට එන්නාහ"යි පණ්ඩිතයන්වහන්සේට නිරන්තර සෙන් කියුන් එවන්නාහා ඒ අහා මහබෝසතාණන්වහන්සේ වඩාවඩාලම කළමනා එධානයෙහි නොපමාවූසේක. වෙදෙහ රජ්ජුරුවෝ වහාහි "බුලුනී ධාතුමදහා රජ්ජුරුවෝ මේ නුවරම ගන්නට එන්ල'යි පරම්පරා ඉබ්දෙන් ඇසූහ.

ඉක්බිති ධාතුමදහන රජ්ජුරුවෝ පෙර සඤ්ඤාසෙකිව ගන්නා ලද්දවූ ලක්ෂණාගේ දඹුවට පහන් ආලොකයෙන් නොස් සියලු සත්වෝදුන් මියුලු නුවර පිරිවරාගන්හ. කෙසේ වටකොළෝදයන්? පළමුකොට පොළෝ අතල වටා රන් තහනාගලන ලද්දවූ රන්සත් රන්පොරොදු ආදි සඤ්ඤාලංකාර සෙන් සාහන ලද්දවූ සොඬින් ගන්නාලද ඔගුරු ඇති ලොහ ප්‍රකාරවූවීහාමුන් පිටින් ඇත සුණ්ඩාසුණ්ඩි කරන්නට සමර්ථ ශක්ති ඇති, දෙකපොළය හා කොසෙ ගහ තුන්තැනින් වැහෙන්නාවූ එක් මදඝසිත්ද, ගථොක්ත සථානතුන හා දෙකන්සිදුරු දෙඇස් සිදුරුයහි ගහ ඔප්නසථානයෙන් වැහෙන්නාවූ එක් මදයසිත්ද එම සප්ත සථානයහා දෙතැනාසාපුටය ගුදමාර්ගය ගහ දශ සථානයෙහි වැහෙන්නාවූ එක්මදයසිත්දුයි මෙසේ හිලිහෙන තුන්මදයෙන් යුක්තවූ සබ්බාහරණයෙන් විභූෂිතවූ ඇතුන් හා සොඬරාදි ආයුධයන් අත්ඇතිව පිට හිඳින ඇතැරුවන් සිසින් ගැවසිගත් ඒ ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ කොප නම්වැති කින්නෙන් නැඟී දුම්සඳක්සේ, උස්වූ කන්තලින් කන්තල ගහා සිටුවනලද්දවූ ඇත්වළල්ලකින්ද යුධයට ලනලද්දවූ සතහාර ඇති අඛ්‍යාලඞ්කාරයෙන් සරහනලද්දවූ ඕඤ්ඤ කාම්බෝජසොනකාදිඋසභවදෙඝයෙකිලිපන්හාවූ නානා

සෙන්ල පුතිමණ්ඩිතවූ සතහාහ සතනබව සිදු සිදිනා අතරුවත් එසින් තැවත් ගහ 'සුතුරා, සාසුකොට ගතිමි'යි මිදවැසෙවූ රජ්ජුරුවන්ගේ සිත් නොමැති නාහාය නහාගෙනි විදිබඳදී දිවසන්හාවූ රාජපුරුෂයන්ද, සුසිවූ පිබිහාවූ පිරිවරසේ, සුසිවූ පිබිහාවූ ඇත්ගහ සතුටුව පැන පැන පිපිහාවූ රාජපුරුෂයන්ද, සිංහ වහාඝ්‍ර ආදී සත් අතුරාතලද්දවූ විවිධ පැහැති නානාවණී ධ්වජ පංක්ති ඇති, සෙසේමවත් කොදෙනදද සමූල නානාලද නානාවණී ධ්වජ පංක්ති ඇති, සෙසේමවත් කොදෙනදද සමූල සෙන්හ සැරසී පිට බඳනාලද කඩපුරු ඇති, කැමෙනදද බහුතර ඇත්රජ්ජුනිවූ සෙනා නාමැති සඤ්ඤයෙන් නාහාවූ සිටුවනලද රථ වලල්ලකින්ද "ඔබාසු තල්ලේ කැලෙන්, පිරිසිඳින් ගහා සිටුවනලද රථ වලල්ලකින්ද "ඔබාසු තල්ලේ කැලෙන්, පිරිසිඳින් පිරිසිඳින් බොධිසත්වයන් පිරිවහල් උදිත් තන්නින් සෙසේම පැරැම් පූර්ණතාවයෙන් පිරිවහල් උදිත් තන්නින් සෙසේම පැරැම් පූර්ණතාවයෙන් යොධයන් බලකොටගෙන වදුරසුන් අරා ඔදවින්නට එන්වේ නම් රාත්‍රියෙක අහසතර ශුබ්‍රයන්කොට බැලුවමැනව"යි සිතා වුලනී රාජ්‍යයේ ආ විහවර්ති මාරයාගේ සිංහ ද්‍රව්‍ය අබේ ද්‍රව්‍ය වහාම බුලුනී රාජ්‍යයේ තොමේර හෙළඹිවාල සරවාලාදිවූ දිප්තියින් නාහාවූ ද්‍රව්‍ය මහා අපි ගහිමින්, ආකාසප්‍රකාර ඒකාර දෙගසෙන් ආ දසසිඹුබරක් මාරසෙනාවයේ සෙසේ සෙනාසෙහි බාහුවෙන් බාහුව ගහා සිටුවනලද්දවූ සොඬ වලල්ලයන්ගේ සෙසේ සතාවලල්ලකින් ඒ සත්සොදුන් මියුලුනුවර වටලා ඒ ඒ සථාන සෙසේ බලඳැණි සිටුවූහ.

මහුෂ්‍යයෙ! ඔල්වරහබ දෙන්නාවූ අත්පොළහන් දෙන්නාවූ පසෙ සහ 'වටලාගතුම්හ' යන සඤ්ඤයෙන් නටමින් ගජිනාකරමින් සිටතත්ත. දැන්ගේ අසෙසාගිණියක් පමණ සෙනායෙහි නහනලද මිණිදිඹු වෙසෙහි ලෙස ණේන් ජනන් ආලොකයෙන්ද එක්සියයක් රජදරුවන් හා සසාගොදී සෙ නම් පළන් ආභරණයෙහි ආලොකයෙන්ද සියලු සත්සොදුන් මියුලුනුවර ඒ ඒ සෙසේ බොධිසත්වයන්ගේ ශ්‍රීඝ නමැති සුසඤ්ඤා පසඳුව සඤ්ඤයන්ගේ මොහාකි කර විනම්හයෙන් හෙළිවූ කලක් පසිද්දෙන ආලොකයෙන්ද, ඇතුන්ගේ සුසුන්ගේ සෙසාරවයෙන්ද, රථයෙහි චක්‍රනාදයෙන්ද පාබල සෙනෙහි ගජිනාවෙන්ද, සඤ්ඤින්නම් සර නහනිරිවට ඇවි පවක මෙර පහා ණේ සඤ් පිදී සඤ් ආදිවූ පංචාඛ්‍යික තූර්‍යනාදයෙන්ද, පොළොව පැලියන සේදෙන් වූසේය. සෙනකාදිවූ පණ්ඩිතවරු සතරදෙන සෙසේවූ කොලාහල සඤ්ඤ අසා කුමන අරගලයක්බවත් නොදන්නාහු, වෙදෙහ රජ්ජුරුවන් සම්බ පුවා නොස් "දෙවයනි! මහත්වූ කොලාහල ශබ්දයෙක, අපි කුමක් බවත් නොදනුම්හ. 'කුමන අරගලයෙක්ද'යි එම්පුවමයොත් සහපැ"යි කීහ. එසේදැසා රජ්ජුරුවෝ 'යලි ධාතුමදහන රජ්ජුරුවෝ ආවාහුදෝ'යි සිතැරු සඤ්ඤරවා දුන්න බලන්නාහු උන් ආ බැවි දැන ගසින් ත්‍රාසය ඉවසිත් උසෙ දිවි නැත, ඉන්දහයා සෙමේ දුන් දුන් අප කැම මරන්නේය"යි සෙනකාදින් හා සමග සෙසේමත් නුන්හ.

මහබෝසතාණන්වහන්සේ වහාහි බුලුනී රජ්ජුරුවන් ආබව දන සෙසේමෙන් කිසිහයක්නැතිව නුවර මුළුල්ලෙහි රැකවල් සසන්කොට එවා 'යරාදිනු ගසින් දිලිහිලා ඉඳිහි; මා උන් අප්පසාදුව හිඇහව"ය කියාදුවාට

සෑම රජ්ජුරුවන් වැද එකත්පස්ව සිටියේය. රජ්ජුරුවෝ මහාමාත්‍යාදීන් සමඟ දැක උමඟලද අස්වැස් ඇතිව 'මුත්‍රාණ්ඩුවන් මහොඩ පණ්ඩිතයෝ වෙති. අපිත් මා මේ දුකින් මුදන්නට සමර්ථ කෙනෙක් නම් හෑකැ'යි සිතා පණ්ඩිතයන්වහන්සේ හා සමඟ කථාකරන්නාහු මහොඹ පණ්ඩිතයෙනි! පඤ්චාල දේශ වාසීවූ ක්‍රියාදහස රජ්ජෙමේ එස්සියක් රාජධානියෙහි සියලු අවලෝස් අසේ.යිකියක් පමණ සෙනාවහා සමඟ ආසේය. පඤ්චාල රාජධානියෙහි සහකකවූ මේ සෙනා කොමේ 'මෙහෙකැ'යි පමණ නැත්තිය. ඉතා මහත් වාරටවාලාදීවූ නොයෙක් සම්භාසයට පිවිසි සෙනඵස්නාවූ දුව පහ ඇතා ලියම් දෙටවේ ලැලිආදීවූ දුරුසම්භාරාස්ත්‍රයන්ගෙන ඇවිදිනාවූ වඩුවන්ගෙන් සුකසාව සියලු සඩ්ග වියැති දසඹවූ ඇතුන් අසුන් ආදීවූ බලි සෙනඟ ඇත්තිය ගහණ බැවින් සමා අසාර වන්නවූන් නොපෙනෙන පරිද්දෙන් පය තිබෙන එයහොදී උරපිටින් නෙහ යන්නිය. ගඟසී ශබ්දය, අඟ ශබ්දය, බෙරි ශබ්දය, මාදඹ ශබ්දය, ගීත ශබ්දය, තාල ශබ්දය, 'එදුව හනුව අනුවණ'වී මෙසේ දශවිධ ශබ්දයෙන් යුක්තවූය ඇතුන් ආදීවූ සිව්දරා සෙනඟෙහි පවත්නා නාද බුදුපරණානුසේ පවත්නා මෙහිත් මූ මවුව, ඔබ යව, සුඛකරව, පමානොවව යනාදීවූ ඒ ඒ කවියුත්තෙහි නියාමන වචන වාග්භෙදයෙන් දස්නාව නොපිළිවත් කෙසින් මාදඹා වඳුලාදීවූ නානාප්‍රකාර භෙරිශබ්දයන් හා ශඛ්ධ කාහල ශබ්දයෙන් ගඟවත්නාවූ ඒ ඒ කවියුතු ඇත්තිය. සත්රුව නින් විසිතුරුවූ සතහාසයෙන් හෑ සව්ණ්ණජාල ගසිකුනහ විසෙසයෙන්ද රාජ් රාජ මහාමාත්‍යාදීන් පළඳනාලද්දවූ නානක නවක රසඝනපුර නාඛ්ඛක චලය කිසරපව අවුල්කර උදරබන්ධන හැඹිතිවුල්කර පත්රු පස් එලිලු පේරුස් එක්වෑවී පාළිද පෘඛ්ඛන් පාසලඹ පාදජාලා පෘදත්‍ර පාදහරණාදිවූ ඝෝරාභරණ සෙන්ද ශොඛිනීය, කනක රජතාදීන් විවිත්‍රවූ රසන නිලාදිවූ නානා වසත්‍ර සෙන් සමුජ්ජලිත රථාදියෙහි නඟහාලද ඝානාප්‍රකාර ඛවලඛ්ඡ පාක්ඛියන් ගැවසිගන්නීය. ඇන්වාහන දන්වාහස රථවාහනයෙන් යුක්තඟ. ගහති ශිල්පය, අඟ ශිල්පය, රථ ශිල්පය, ඛනුග්ගිල්පය, ආදීවූ අවලෝස් මහා ශිල්ප යෙකි සෙළ පැවිණියන් විසින් විශෙෂනෙන් සඛ්ඛ්‍ය. මේ සෙනාතොමෝ සිංහ සමාන වික්‍රම ඇත්තීය, සූර ශොඛනන් විසින් සුප්‍රසිඛ්ඛිතඟ. මේ සෙනාගෙහි පොළොව හා සමාන නුවණ ඇති රහස් මන්ත්‍රණ කරන සුවූවූ, හෙවන් දෙදවසක් තනිව හිද සිතුවෙහොත් මහපොළොව පෙරලන්නාවද අසය හා පොළොව නැවලන්නටද පොහොසත්වූ පණ්ඩිතවරු දසදෙනෙක් ඇත්තාහ ඒ පණ්ඩිතවරුන්ට වඩා අධිකවූ ප්‍රඥ ඇති රජ්ජුරුවන්ගේ මැනියෝ කලනා දෙවි පණ්ඩිතවරුන් දසදෙනාට එකොළොස්වැනිව හිද බුලැනි රජ්ජුරුවන්ගේ සෙනාවට අනුශාසනා කරන්නාහුය.

වැලිදු ඒ තලනාදෙවින්ගේ ප්‍රඥව කෙසේද යතහොත්?—එක්දවසක් මිනිසෙක් ඝාල් නැළියක්ද පලාඛත් මුලක්ද මසුරන් දහඅක්ද ඇරගෙන 'ඉගිත් එතර යම්'යි ඔය මැදව ගොන්, දිය සැඛ කෙසින් එතරව ඔය නොඳී එතර සිටි මිනිසුන්ව පින්වත්නි! මා අතඝාල් නැළියක් හා බත් මුලක්ද මසුරන් දහඅක්ද ඇත. මෙකී තුනින් මට යම්සේ රුචිවිසඹ් ඒ දෙව්, කොප ඇඹදෙනා කෙරෙන් 'යම් කෙනෙක් මා එතරකළ කෙසින්නම් ඌ මා එතර කෙරේවා'යි මෙසේ කියඟ. ඉක්බිති ශක්තිය සඛපතඹ සූරයෙක්

ඒකාකාරයෙකොට නැඳෙනෙක ඔහුව බැහැ ඒ සූරයෝ අන් අල්ලෙනෙක එකෙ කොට 'මට දියයුතු දෙය දෙව'යි කියඟ. ඒ හෙමිදී 'ඇල් නැළිය තෙල් බින්දුව ලබා නොලෙකා කොප එතර කෙළෙම්. මට ඇල් නැළිය සූරයෙනා "මම මෙහි ඒ දෙව් හැ, මසුරු දහඅ දෙව'යි කිය. ඒ ඇතිත් ගඟේ ඔවි රැඳිසිටින් ඒ දෙව් කියෙම්' දස් මට යම්සේ රුචිවෙන්ම ඒ දෙව්, 'ඇඹෙනෙන් අනුවණි කියඟ. ඒ හෙමි සම්පයෙහි සිටි එකෙකුට උපවස් කිය, එසිත් 'ඇඹෙනෙන් ඒ දෙන්නේ කියඟ. ඒ පුරුෂයා උන් කී බසේ උන් දෙනු කැමති බව දැනගෙන ඒ සූරයා අධිකරණ නායකයන්ව සිටුරජ්ජුරුවන්ට දන්වා සිටියේය. රජ්ජුරුවෝ අධිකරණ නායකයන් කොට නෙත්වානෙන උන් මැදහත් වෙන්නේ ඔන් අසා එලෙසම කියා යුක්තියෙහි නොසිටි රජ්ජුරුවන්ට දන් දුන්නාහු රජ්ජුරුවන්ගේ මැනියෝ තලනා දේවි 'යහපත යුක්තිය පසිඳි කොට රජ්ජුරුවන් යුක්තියෙහි නොසිටි නුසුදුස්සෙකු ඉඳුවොත් රටට විපත්තිය පැමිණෙන්නේ ඔන් අසා එලෙසම කියා යුක්තිය පසිඳිනාසේ උන් මැදහත් වෙන්නේ ඔන් අසා එලෙසම කියා යුක්තියෙහි නොසිටි රජ්ජුරුවන්ට දන් දුන්නාහු රජ්ජුරුවන්ගේ මැනියෝ තලනා දේවි 'යහපත යුක්තිය පසිඳි කොට රජ්ජුරුවන් යුක්තියෙහි නොසිටි නුසුදුස්සෙකු ඉඳුවොත් රටට විපත්තිය පැමිණ

රෙහි එක් පිපාසෙක, වෙසේ කුත්සකියකින් වටකරණලද වෙදහ රටවැසින් සේ පිහිලා නම් රාජධානිය හාත්පසින් කැණ උඩ හඟන කලත් පරිද්දෙන් පවුරු පදහම් මද දක් දක් සුණු ඵසුණු කරනු ලැබෙයි, මහොඩ පණිවක සෙනි! හාත්පසින් ගම්මිදු සෙහාවක් පිහිටරකලදද, ඒ සෙහාවට පණිවක පෙහෙහ සොහෙක් සිය දහස් ගණින් මුණ්දබ්බවැට පහන් කරණකොටගෙන හරු වැලයෙන් ගහනවූ ආකාශය වැහ්ස, පණ්ඩිතයෙනි! අවීචියෙහි පටන් භවාග්‍රය දක්වා සොප හා සම්පත සුවණ්යි කෙනෙක් නම් නැත. සුවිය නම් වෙසේවූ තැනට වේද, එතෙසින් සෙපිම දනුම් මේ මහා සෙනාවෙන් අපැලවීමෙක් සෙසේ වේදැයි කිහ.

මෙසේ රජ්ජුරුවන් මරණ භයින් යුක්තව කියන්නාවූ ඔස් අහා මහ බෝසතාණන්වහන්සේ "මේ රජ්ජුරුවෝ ඉතා මරණ භයින් හැපත්ව කියාහ රෝගයෙන් පෙළෙන එකක් හට අවසථ, පිළිෑවක් දන්නා වෙදකු ඔබ් අති සෙක් පිළිසරණ සොවන්නාසේද, සාදුකින් පෙළෙන එකකුට හොජනය ඔබ් අති අසිසක් පිළිසරණ සොවන්නාසේද, පිපාසා, ඇති එකකුට පැන් පොව, ඔබ් ඒ පිපාසය සොසන්සිදෙන්නාසේද, මේ රජ්ජුරුවන්ට මා ඔබ් අති පිළිසර සෙක්නැසැ"යි රජ්ජුරුවන් අස්වසාලම් සිතුසේක. ඉක්බිති රජ්ජුරුවන්ට බෝසතාණන්වහන්සේ සැට හොදුන් රත්නල්කලා මසොකයෙහි නාදකරත සිංහ රාජයකු මෙන් "සොබව මිහිව දෙවසන්වහන්ස! රාජ්‍ය සුව අනුභව කළ මැනව, මම කැටක්සෙහ කපුටු රැලක් පලවන එකක්හුමෙන්ද, දුන්නක් දල්වාගෙන වඳුරු ඔුලක් පලවන එකකු පරිද්දෙන්ද, මේ අවලොස් අසොකි රජියක් පමණ සෙනාව ඔබමින්කඩ පමණකවත් අස්වාමික කරවා, නීගණ්ඨ පෙළාවන් පරිද්දෙන් ඉස් ලූ ලූ අත ලුහුබඳවා, පියම්, එය මට භාර්ය, 'තටහ කැ'යි සිපක් නොතබා හය නොගෙන සුවසේ රාජ්‍යශ්‍රී අනුභව කළමැනවැ'යි කීසේක. මෙසේ කියා රජ්ජුරුවන් අස්වසාලා මාලිගාවෙන් බැහ නුවර මෙර ලිවා හැමදෙනාට වදුරහසේක් "පින්වත්නි! සෙපි හැම 'සතුරෝ විවලා ණන්නෝ වේදුයි නොසිතා මල් ගඳ විලවුන් හා අටලොස් වකීයේ කැවුම් හා රා ඔස් ආදි නොයෙක් අන්නපාන සපයා වස්ත්‍රාභරණයෙන් සැරසී උත්සවයව පවත්ගනුව, සවිභරසෙහෙක් නොප නොපට සුදුසු පරිද්දෙන් බෙවිනම් මහා පානයන් බොව, මෙර ගසව, ගී කියව, එළසන් ඔල්වර යන් අසුරු නත් දෙව, සියල්ලක් නැසිකෙනකුන්ට මානෙන් දෙමි, මහොඹ පණ්ඩිතයෙනි මම මිය, කිසි හයක් නොකරව, මාගේ ආනුභාව බලව"යි කියා අස්වසා වදලසේක ඒ බසින් නුවර වාසියු යන් අවුරුද්දේ පටන් ඕබගේ බල තවත් ඇමි ඉදුරා ගන්නා සෙයින් කිසි හයක් නැතිව ශබ්ධ රහිතව නැටුම් ආදී සියල්ලෙන්ව මහනාණන් වදල පරිද්දෙන් උත්සවයව පවත්ගත්හ, නුවර ඇතුළෙහි සියඳ වසන අරහල පිටත සිටි සතුරෝ අසන්නාහ, සතුරන්ගෙන් මෙසේ කියන වසන අරහල පිටත සිටි සතුරෝ අසන්නාහ, සතුරන්ගෙන් මෙසේ දෙන කුරුබිලියෙන් ඇතුළු නුවරට වදනාහ, සතුරුව ආ විටක මුත් දුටු දුටු වන් නොඅල්වන්නාහ; එසේසෙයින් සතුරන්ගේ සංචාරය නොසිදන්නේස; නුවරට වන් වන් මනුෂ්‍යයෝ උත්සව කෙළනාත් ජය පානය මොන්නාත් ජය කොලාහලයත් දක්නාහ, මහාමදහ රජ්ජුරුවෝත් ඇතුළු නුවර කොලාහල අහා සමීපයෙහි සිටියවුන්ට කියන්නාහු "පින්වත්නි! අවලොස් අසොකි

නත් පමණ මෙ සෙනාව සෙනවුන් තමන්ගේ නුවර වටලාගත් බියෙන් හඬන්නවුන් හැඬියෙන්මත්වත් හැත්තේස, සතෙකුගෙන් ඉතිරව සිටින් පිහා සියවුන්සේ අස්වැලෙන් දෙන්නාහ, එළසන් දෙන්නාහ, මෙර ගසන්නාහ, කොල! කුමන ආබාධයකෙද්ද"යි කිහ.

එසේ කී රජතට වරපුරුෂයෙන් බොරුවක් නොකියා ඇත්ත 'දෙවයන්වහන්ස! මම කිසි කටයුත්තක් නිසා කුරුබිලියෙන් ඇතුළු නුවරට වසන්නට කාරණා කිමිදයි විචාළෙමි. සියඳ දහසක් රජදරු අපගේ රජ්ජුරුවන් කුමාරකල මෙසේවූ දෙලෙස්කම් පිහිටා, කෙසේදයන්? දඳුන නන් නොදුන් දඹදිව රජුන් ඉටිල්ලේ සෙනාව පිහිටා, කෙසේදයන්? දඳුන පුවිවරා සුටිකළු ගැනගෙනි කෙලිමිසි දෙලෙස් උපන. ඒ දෙලෙ දුන් නුවර පැමිණියේස. එබැවින් සත් දවසක් හැනගෙනි කෙළෙ'යි නුවර බෙර ලවා සන්වහන්සේගේ මාලිගාවේ මතු මහල් අගතැ සඟබිලයා පිදිවර, මද්‍ර දෙනා ගනොගොසකින් මත්ව ජයපානය බොනසේක් මේ රජ්ජුරුවන් හ' සෙනාව ආ නියාව ඔබ තමා දන්නාසේක්ද"යි කිහ, එහ එසේ අහා රජතු බොදෙ නියාගයි නියතුකෙළෙමි කිය; බ්‍රහ්මදත්ත රජ්ජුරුවෝ එසේ අහා රජතු ඔබේ යසසලද ආණිර්වසෙක්හු මෙන් ක්‍රොධයෙන් දිලිහි සිටුණාහු 'කොල! 'හා මම නුවර ඒ ඒ දිසින් ගඟල මැඩ හත්වා පවුරු දෙරටු අටුලු වාසල් බිඳ කොටු ආදිය බිඳ සුණු ඵසුණු කරමින් වහා නුවරට වැද ගැල් පුරා තෙවුන් කොඹුබු බාහාසේ මහජනයන් ඉස් කපාගෙන වේදෙන රජතු ඉසේ එන සෙහෙව්"යි කිහ.

එකල අහා බලසම්පහන යොධයෝ නොයෙස් ආයුධ ගත් අත් ඇතිව නුවර නහුම්භයි පවුරු වාසල් සම්පයට කියානු බොහොසමයක් එහන්සේ සොධයන් එසින් දහනලද කලල් වැලි ආදියෙන් මහා විනාශයට පැමිණ නුවර මිදිනා සබා පවුර සමීපයවත් ගා නොහි නැවත යන්නාහ. ඉන් සමෙ රෙ කෙනෙක් නොනැවත 'පවුර මිදුමිහ'යි චිරයි කියා නාහයින්ව බොහෝ අහතරවටාලවල සිටියෝ ඒ දඩුමුණ කොතෝල් නොමිර කෙඩිවාලා දිස් දහා මහා විනාශයට පමුණුවන්නාහ. බොහොසමයන්වහන්සේගේ සෙ බයෝ බ්‍රහ්මදත්තරජන්ගේ සොධයන්ට අතින් මුහුණින් උසුළු විසුළු පැ නොසෙක් ප්‍රකාරයෙන් ආක්‍රොශ පරිභව බෙණෙමින් ඇඟට කරන්නාහ මෙත ත්‍රාශ නා කන බොන දු හා රා ඒන් ඔබමු ආදිය පුරාගෙන පිරින සිටියවුන්ට දිස්කොට ගුළුගන්වා නැවත තුබුම කන්නාහ, බොන්නාහ, මෙසේ සතුරන් කිපෙන සුලුවූ නොයෙක් විකාර කරමින් පවුරෙන් ඇතුළේ පදහම් උස්ට පෙනෙන නියාගෙන් හන්මන්කරන්නාහ, බ්‍රහ්මදත්ත රජ්ජුරුවන්ගේ සොධයෝ උස්ට කිසිවකුත් කොටගත නොහි ගෙඩි මැට කා අස පයින නලල ලේ පිස පසු බල බලා දිවන්නාහු රජ්ජුරුවන් සමීපයට ගොස් "දේවයන් වහන්ස! සාඩිම්ත් කෙනකුත් ආකාශයෙන් කොහන් වැටුන් මුත් මිනිසුන් ඊසින් මේ නුවර වදහ සබා සිහන්නවිත් බැරිය"යි කිහ. එසේ අහා රජ්ජු රුවෝ නොසතුටුව සතර පස් දවසක් රදා නුවරහන්නා උපායක් නොදහන්නු

නෙවරවයා විවාළුක. 'ආචාර්යයෙනි! නුවර ගත්තා කඹා පවුර ළඟට ගත්ත
ට්ත් හමට එකද ගතියෙක් නැත, කුමක් කරමෝදැ'යි කියා. එකල් අඟ බිඹුණ
කියන්නේ "එන්නාටත්, මහරජ! නුවරට පැන් නම් පිටතින් එන්නේය, කිව
දවසක් පැන් නවතාලන්නා පැන් නොලදින් ස්වල්පනාවුවාහු දෙර හැරෙ
යන්නාහ, එවිට අපි සිත්වූ පරිද්දෙන් ගතුරන්ට කවයුතු කරමුන්'යි කියා.
'කොල! එසින් උපායෙකැ'යි එතැන් පවත් පැන් වැද්ද නොදෙන්නාක මේ
ඒත් බොහිසත්වයන් වහන්සේගෙන් රජහු සමිදයෙකි සිටි වර පුරුෂයෙක්
පසෙක ලියා ඊ දණ්ඩක බැඳ ඇතුළු නුවරට විදපිය.

බොහිසත්වයන් වහන්සේද ගතුරන් ආ දවස් වඩාත්යෙන් කරනාසේක්
"යමෙක් ඊ දණ්ඩක ලියා විදපු පසත් දුටුසේවනම් වහා ගෙනවුත් මට දෙව"යි
වදාළසේක. එවිටත් එක් පුරුෂයෙක් ඒ පත ගෙනවුත් දිහ. සත්ත්වදරුවා
හෝ! ඒ බව දත මේ කෙවටිට මහල්ලා ඇතුළුවූ අතුන පඬියෝ මා තමුන් මත
ඕෂධ පණඩිත බව නොදන්නා වස්, 'යි සිහා හැට රියන් දණ දණිවස
ගෙන්වා ඇරියේ දෙකක් කොට පළා ඇතුළ පිට ගැට හරවා ගුඩකොට එක්
කොට කඹා යමින් එසා බදවා පිට ෆැපි ගවා, තපස්බින් ලඩා හිමාලයෙන්
ගෙන්වූ මැටි හා ඇඹුල් අල ගෙන්වා පෙකුණු අය දියෙකි ෆැපි තඹා ඇටි පිට
උණ දණ්ඩ සිටුවා, ඇතු ළ් පැන් පූ වාලුවේක. එක රැයින්ම පාලය නැති
උණ දණ්ඩ මිදුනෙන් රියනක් පමණ දැඩි වෙලක් එපි සිටියේය. ඒ අතර
සාරී සාධුකාව මහසාරාණ්ඩියක් බදුවූ මෙයේ සත්වදරුවූ බොසතුරියන්
වහන්සේ ඒ මල් දඹු මුලින් උදුරාවා මේ ව්‍රිත්වදනතා රජ්ජුරුවන්ට දෙව්යි
තමන්වහන්සේගේ පුරුෂයන්ට දුන්සේක. ඔහු ඇඹුල දණ්ඩ වලේලේ ලා
කොල ඉන්දනතයන්ගේ පුරුෂයෙනි ගසින් නොඉස තෙල මල කඩා ඉන
පැලඳගෙන ඇඹුල දඹු හුණාගෙන ඔබ පුරා ඇවිදව"යි පවුරෙන් පිටත දමා
යුතු. එසින් බොසිසත්වයන් වහන්සේගේ සිවි බර පුරුෂයෙක් තැරගෙන
රජ්ජුරුවන් සමීපයට ගොස් 'මැලුමිනෙව දෙවියන්වහන්ස! මේබිදු ඇඹුල
මිලක් හා මේ දින ඇඹුල දණ්ඩක් දුවු විරූද? නැතැයි කියා, රජහු මැණි
මිලවා'යි කී ගෙයින් වර ගුරුෂයා මහන්ගේ සෑම රියන් දණ්ඩ අසූ රියන්
කොට මැනපිය. නැවත රජහු "මේ කෙසේවූ තැනක ඇතිවීදූ"යි යි කල්හි
ඉන්ම එකෙක් රජහු කෙරින් බිඳ උදුරා ගත්තාසේ බොරුවක් නොතාගෙන
නියන්නේ 'දෙවියන්වහන්ස! මම එක් රුවක් රිය බිඳ බිඳපනු කැමතිව
ඇරුබිලියෙන් ඇතුළු නුවරට වන්නෙමි නුවර වාසින් දිය කෙළනා විය පෙ
නුණක් දිවිමි, බොහෝ මනුෂ්‍යයෝ ඔරු අතුල් ආදියෙකි ඉදගෙන මිල් සඩා
දිය කෙළ ඇඹිදිනාහ, මේ වූකලි ඒ පොකුණේ ගොඩ අහ පිපි මලෙක් වනම
ගියක් රියනවත් දඬා ඇත්තේ නිදිදූ යි . ඒ අසා "ආචාර්යයෙනි! පැන්
නවතා මේ නුවර ගතුරන්ගේ නොසිනාව, ඒ නොපහේ උපායෙක් නොවෙයි, ඒ
ඇරියව"යි කියා. "එසේනම් ඒ වයන්වහන්ස! මෙවිට මා සිතූ දෙය ඉතාම
යහපත, නුවරට ඒ කාල් නම් පිටතින්ම එන්නේය, ඒ ඒ කාල් වැද්ද නෙ
දෙමිය, ඔබින් විධිකවූ මනුෂ්‍යයෝ දෙදරාගෙඹි මිනිස්නාක, එවිට දුල්වාගෙන
ඇඹිත්කත් කරමිය"යි කියා, රජ්ජුරුවෝ ආචාර්යයෙනි! එසේවේවි'යි කියා.

ඒ මනුෂ්‍යයන් පළමු පරිද්දෙන්පහණින්ම දත, 'මේ නුවරවූ කෙවටය
ගේ මිදුනේ කලල් අතුරාවා ඊ පිට ඒ ඉස්වාලුවේය. (මෙබිඳුන් කියනුයේ පද
ගත නම් සිඳුවන්නේය, එබැවින්) ඒ ඒ එක රැසින්ම පාල් නැති නත්තේ අඩි
පිරුණු නුවර වට පවුර මිදුනෙකි ඉතා නිල්වලා අමිහැත්තේ
නොනෙන්නවා වන. ඒ දුටු රජ්ජුරුවෝ 'පවුර මිදුනේ කවදාදැ'යි සිටියවූන් විවාළුක.
නුවරවාසීහු! නොවියා සුත් මහොඛධ පණ්ඩිතයා විසින් අමිලවූ
උන්නාවූ භය දුන තමාගේ වඩාත යෙන්නාවූ මේ ජනපදයෙහි ඉතා
ගතිවීදැ, එකතෙලා නොන්වතෙන වෙසා දුකු බියතත් නැදුව
වෙවුල් පුරවා ඉනිරී ඒ පවුර පිට හා දීසියේ ඒ ඒ ස්ථානයෙහි නුවර
තාන්ඩුවල්ල අටවා එයලි වැස්සේ තෙමී පැල නැති නොමෙට ලබාදී,
උස්දැසක් කටයුතනක් පිණිස ඇරුබිලියෙන් ඇතුළු නුවරට වන්නෙමි,
කුලී වියෙන් වී මිටක් ඇරෙන ''කොල! ඉතා යහපත් වියෙන,
සිතා වදාළ දඹාපිඹි, ඒ දුන එතැන සිටි ජනයෝ ඒ ඉවසන්නාහු 'ඉතාම
බිඳිනාය සැලියෙක, කැමිත්තෙකි වගම් නිලින් නොදියක් සෙට බැඳගෙන
නොවී පැහැරියා පිසගෙන බඩ පුරා කා, නොමියෙමි කියා. ඒ බිඳ ඇඟුම්
'ඉතා නපුරුකි ලජ්ජාවට පැමිණියෙමි'යි කියා. ඒ අසා රජ තෙමේ ඒ
බිඳින්නෙ 'ඒ නද්නාලාත් මේ නුවර ගතතොකැක්ක, තාගේ එසින් උපායක්
ගතාපෙයි නැදැයි'යි කියා. දෙවසන්වහන්ස! නොසිතා වදාළේනා, අනිස්
බිඳවින් මුත් ගෙනා ගතාගැක්කේය, දර නවතාලා නැති සෙයින් දර නම්
ලිසේය. රජ්ජුරුවෙනි! ආචාර්යයෙනි! එසේ වේවි'යි කියා. ඒ බන්ත්‍රණයන්
පෙරදදේදවම් දත වදරා පවුරු පිටින් ඒ නා කොයම් තරම් විටක ගෙනන
තියාගෙන් දර රැස්කරවූසේක පවුරේ උස් මනුෂ්‍යයෝ බිඳාතෙන්ගන
රුවින්ගේ ඡේධයන්ට සිතාසිසි වේගෙයෙන්නාවූ 'කොල! දර නැතිව මිස
නු නොතී සසින් පිඹනව් නොතිද නැති කෙනෙක් උඩකැන් මින් අදීස මිස
නව මෙබ'යි කියමින් 'කොල ඇර ගන්ද'යි මහත් මිනන් දර ඇදුන් ඇතැ දෙය
උන්නාහ, සඟෙරු ඒ වැදගෙන නැලි නැලි මහත් දුකව පැමිණෙන්නාහ,
රජ්ජුරුවෝ දර රාශිය නොතෙන්නා, දුක 'කොල ඉතිරිදැයි විවිලන
එතැන සිටි වර පුරුෂයන්ගෙන් එකෙක් "ඇයි මහරජ! නොදන්නාසේද
මෙයියා පුන් මනෝඛධයා ඔහුව නොනාවූ භය දුන වල දරක් නිමි, එකතෙලා
දුද්ද නෙනවුන් නුවර තෙයක් පතනා පැවැ දෙරවල් පුරා ඉතිරින දර පවුර
මට රැස්කරවාපිය"යි කියා, රජ්ජුරුවෝ ඒ අසා තෙවෙයිය! මේ නුවර දර
හවනාලන් ඇරගන්නට නොහිළිවින තාගේ එසින් උපායක් නොවැ"යි
ඇරියව"යි කියා, ඉතා ඇවිලි අවන්නාවූ නිවවවූ කෙවෙටියා නියන්නේ
'ඉතාම නොසිතා වදාළ මැනවි, තිගේ බලවත් අනින් උපායක් දැනැ"යි
කියා. ඒ අසා ආචාර්යයෙනි! උපාය නම් තමා කිමිද? මේ අවිසා නොන්වූ
නොතෙක් උපායකින් වැඩකුත් නිමාවතුත් නුදුරිනි, මේ නුවර ජ්වදන රජු
දුල්වාගන්නට නොහිළිවින, එබැවින් අපගේ නුවරවම යමිකු"යි කිය

නැවක අතුරුදහන් වූ මහළු බමුණු කියන්නේ "දෙවියන්වහන්ස! මාගේ දියණ රජදරුවෝ එක්සියයක් රජදරුවන් හා සමග ඒයා වතුරබිම් කොකාවත් නොසා වෙදෙහ රජු අල්වාගත නොහී පැරද පලාගියහ"කී අපට මහත් ලජ්ජා වන්නේය, එබැවින් නුවණැත්තෝ මහොඝ පහළොත්හ"කී අපට හොඳවෙයි, මෙත් මහා නුවණැත්තෙම් එක් ලෙසකින් ඔවු පරදවාසියේ දෙයක් කෙරෙමි"යි කියා; ධම් සුබ නම් කීමදැ"යි කීහ, "එහෙත්! ධම් සුබ නම් කවුන් නොකොට ඇතව, රජදරුවන් දෙදෙනාගේම පණ්ඩිතවරු දෙනෙනාව එක් තැනකට එද්ද, ඉන් එක්තෙනෙක් වැන්දවූ නම් වැඩි පක්ෂයේ රජහට පරාජය වන්නේය, වැටුම් ලත් පක්ෂයේ රජහට ජයවන්නේය. එබැවින් ඒ මහාප්‍රඥ මහෞඝධ පණ්ඩිතයෝ නොදන්නාහ, මම ඉතා වැඩිහිටි ඒ මහෞඝධ පණ්ඩිතයෝ බාලයෝය, ආදර දන්නා නුවණැති පණ්ඩිතයෝ වෙත්හ් මහු මා දුටුකල සෑක නැතිව වදහාහ. එවේලෙහි වෙදෙහ රජු පරාදවූ පණ්ඩිතයන් එන්න පරාදුනම් වන්නේය. එසේ කොටින් වෙදෙහ රජු පරදවා පියා නැමි යමහ. එසේකල අපට ලජ්ජා නොවන්නේය, ධම් සුබ නම් මෙය"යි කීය. පණ්ඩිතයන්වහන්සේ ඒ රහස් කථාවක් පෙර පරිද්දෙන්ම දුන වදුරා "ඉදින් කෙවට්ටයා මිනුත් මම පැරද්දෙමි නම් මාගේ කුමන පණ්ඩිතයෙක්ද"යි සිතූ සේක ශ්‍රාමදත්ත රජ්ජුරුවෝත් 'ආචාර්යයෙනි! ඒ උපායඉතා යහපතැ'යි සිතූ උදුන දුන්මෙහි සෙමෙන් ධම්සුධම වන්නේය, පණ්ඩිතවරුන් දෙදෙනාගේ සම්මුව ධම්සෙන් ජය පරාජය වන්නේය. ඉදින් යමෙක් ධම් සුධයට නොදා නම් එසත් පැරිද්ද නම් වන්නේය"ය් පත ලියා කුරුබිලිගෙන් වෙදෙහ රජහට යැවූහ.

ඒ අසා වේදෙහ රජ්ජුරුවෝ බෝධිසත්වයන්ද කැඳවා එපවත් කියා. ඒ අසම්භව ගඝල ජනානන්දකරවූ නිලෝගුරු බෝධිසත්වයන් වහන්සේ "ශත පත දෙවියන්වහන්ස! සෙට උදුන්නම් බස්නාසිර වාසලින් පිටත ධම් සුබ මණ්ඩලය සරසත්වා, ධම් සුබ මණ්ඩලයට එන්වහි පත් ගැවිව මැනවැ"යි වදළසේක. රජ්ජුරුවෝ ඒ අසා ආවාවූ දූතයා අතම යහුන් යැවූහ. බෝධිසත්ව යන්වහන්සේ දෙවන දවස් කෙවට්ටයාටම 'පරාජය වේවයි කියා බස්නා සිර වාසලින් පිටත ධම් සුබ මණ්ඩලය සැරසැවූසේක එතකුදුවුවත් ඒ ඒ රජුන් කෙරෙහි සිටි වරපසුරුෂයෝ එක්සියයක් දෙනා 'කවුරු දනිද්ද කිමිදැ'යි බෝධිසත්වයන් වහන්සේට ආරක්ෂා පිණිස කෙවට්ටයා පිරිවරා සිටගත්හ. ශ්‍රාම දත්තයන් හා එක්සියයක් රජ දරුවෝ ධම් සුබ මණ්ඩලයට ගියාහු, පුරදිග එක යහපත් දවස් සඳ බලන්නට එකසිත්ව එක දිසාව බලන්නවුන් පරිද්දෙන් පැතුම් දිය බල බලා සිටියහ. එසේම නිවටවූ කෙවට්ටයාත් නැගෙනහිර දිසාව බල බලා 'කල් සේනුසි කල් සේනුසි' කියා කියා සිටියේය. නමුත් පාපියුම් ලෝ මුදුන්කළ නිලෝගුරු බෝධිසත්වයන් වහන්සේ එදවස් උදුන සොළොස් කලාවක් සුවඳ පැනින් ඉස් සෝදා නහා ලඝුයක් වවනා කපි සඳ එක් හැඳ ඉලීහරණයෙන් විහුෂිතව, නොයෙක් රසයෙන් අමුවූ අමිරිය දෙවිත් පියන ලද හොජනය අනුභවකොට මහත් පෙළහරින් වාසල් දොරකවුළු ඇරියාව කියා සඳා 'මපුතණුවෝ එතා එන්ද'යි රජ්ජුරුවන් එසින් කී

පුත්‍ර රජ්ජුරුවෝ වැද රජ්ජුරුවන් වැඳ එකත්පස්ව සිට 'කිංසේද්ද පුත මහෙණ පණ්ඩිතයෙනි! සී රජ්ජුරුවන් යි කල්හි 'ධම් සුබට පරදුවූ බව කියා එසින් කුමක් කළ මෙහාදැ'යි කීහ, 'දෙවියන්වහන්ස! මෙවිටය ණිකියක් වසවාකරනු කැමැත්තෙමි, එබැවින් මෙවිටම මාණික්කරථය සැදුවනව'යි වදළසේක. 'පුත! එසින් මට කියාදී යන්නේ ආරක්ෂාවට සිල්දී සතුරන් පලවුන් තමන්වහන්සේට යින් මාණික්කරථය ගෙන රජහු වැඳ මාලිගාවෙන් බැහැසේක.

තමන්වහන්සේ හා එක දවස උපන් නොඩයන් දහස හා සිරිමත සෙන සේනාව පැරනු රථයකට පැන නැඟී දුවල් මේ තිබෙන මෙවිලාවට මෙහාගාර වට පැමිණියේක කෙවට්ටයෝද 'මහෞඝධ පණ්ඩිතයෝ දුන් එති දුන් එති මෙහෙයකාරයන් වහන්සේ වඩහා පෙරමන කර ඔවු ඔවහා බලන සේක් කරන්සේ දිස්වූ කර ඇතිවූක. මහබෝධිසත්වයන්ගේ දිව්‍යතේජසේ පහළවූ හෙජස් පරිද්දෙන් පහරන්නාවූ කිරු රැසින් හා වැහෙන්නාවූ කිරි ඇතිවූක. මහබෝධිසත්වයන්ගේ දිව්‍යතේජසේ පරාජිතයන් වූ පොළොව මැඩපියන්නාසේ වීරිය පුරාගෙන යන්නාවූ ඇත් අස් ආදීවූ පරිවාරයන් සුස්තව, අහිමිනව වාසල් දොර හරවා නුවරින් නික්ම රථයන් මහ කෙහෙරැ සලා විදහා කිලි පොළන්නාවූ සිංහ රාජයකුසේ එරාජකෙරෙමින් ධම්සුධ මණ්ඩලයට වැඩසේක. එසියයක් රජදරුවෝ එරාජසේ ඉන්වහන්සේගේ රූපශ්‍රීචෛභව දක "නුවණින් සිරුවූ දඹදිව ඒ සතක් දෙව් නම් මූලය"යි සමාධියෙන් ඔල්වර හඬ සියතණින් පුකණුවෝ මහෞඝධ පණ්ඩිතයන්සේද, දෙදෙවිලොව දෙවියන් පිරිවරා අසුර යුධයට නික්මුණු සක්දෙවි රජතු පරිද්දෙන් උපමාවිෂයාතික්‍රාන්තවූ ශ්‍රී සොභාගයෙන් යුක්තව ඒ අවස්ථාවෙහි මාණික්‍යරථයෙහි අතින් නෙත කෙවට්ටයන් ඉදිරියෙහි ගොව වැඩසේක.

කෙවට්ට බමුණු මහබෝධිසත්වයන් වහන්සේ දකලාම බියෙන් සිහි සිටි පළ සිටින්නට නොපෝසත්ව පෙර සමන්කොට "මහෞඝධ පණ්ඩිත යෙනි! අපි දෙන්නමෝම පණ්ඩිතවරු වමහ, නොප නිසා අවුත් මෙසෙක් කල් වෙනැන වසන අපට තෙපි අමුතු පඹුරක් පමණක් කොටවූ විරැස. කුමක් නිසාද මෙසේම යාදරයක් නොකෙළේය"කී කිය. එසේ කී කෙවට්ට සත්ව බෝසතාණන් වහන්සේ පණ්ඩිතයෙනි! නොපට සුපුරු පඹුරක් නොසෙ සෙම අද මේ මිණිරුවන ලදිමි, හැරකනුව මෙබදු මිණිරුවනෙක් මේ මුළු නැඟැනි වදළසේක. කෙවට්ටයෝ පණ්ඩිතයන්වහන්සේ අත දිලිසෙන මිණි රුවන දක මේ පණ්ඩිතයෝ මට මිණිරුවනක් නොවනහාසි සිතා 'එසේ වීනම් දෙව'යි අත දික්කළහ. බෝසතාණන් වහන්සේද ගනුවයි කියා අත දික්කාට අත ඇඟිලි අග මැණික එලාපුසේක. බමුණාණේ මිරවූ මිණිරු එක ඇඟිලි අයින් රදවාගත නුනුණුවන, මැණික පෙරලිනෙත නොප් බෝස තාණන්වහන්සේගේ පෑ මුල වැටී හිඳිය. බමුණාණෝත් ලොභයෙන් 'මැණික ගනිමි,යි බෝධිසත්වයන්වහන්සේගේ ශ්‍රී පාද මූලයට නැඹුරු වූහ.

ඒ දුන බෝසතාණන්වහන්සේ මඹුණාඟන් නැඹිරුව කැතැහැවූ කල මිනිස
සත සොඳිව එක් අසකින් පිපිකර කා එක් අතින් පිපිඹුල් තරයේ අල්ලාගෙන
නැගී සිටුව ආචාර්යයෙනි! නැගී සිටුව ආචාර්යයෙනි! මම බැඳලෙමි, කොප
ඇත් කුණිස කළල පෙරළ පෙරළා කොර-,ඩි බිම උලා රත් වදිමින් කිපි කිපා මුහුණ
පස් වතා කුවණ නැත්තව! කෝ මා අතින් ඇදුම් ගත්තට සිතසිදු'යි මෙලුවු
අල්ලාගෙන දමාලූයේක. සෙමේ ඉස්බත් පමණ කැන වැටී කොදුරු'යි මොලුවු
බැලි පිය පියා පලා යියේය. මැණික වනාහි මහබෝසතාණන්ගේ පාමුල වැටී
ඇරගත්හ, නැගී සිටුව ආචාර්යයෙනි! නැගී සිටුව ආචාර්යයෙනි! මා නොව
දුවඇ නොවදුවත් කියා මහබෝසතාණන් වහන්සේ මිනිස්මුව
මතුරාසිනී සෙනාගෙයි අරගල වැඩහෙන සිටියේය. හෙවටට බමුණා අඩ සියලු
මහබෝධ පාඨකයන් වහන්සේගේ පා වඳනාලදු'යි සියලු පරිත්
දිදී පිලි ඉක සියාරා අත්පොදුකත් දී කොලාහල කලහ. ඉක්මදහස රජ්ජුරු
වන් හා එක්සියදහස් රජදරුවන් ඇතුළුවූ හැමදෙනම කෙටටයා මහනාඩ
දඟබිනුන් පා පිට නැමුනා දුටුවාහුමය. නැවත සියනහාහු 'අපගේ කෙ
වටට ආචාර්යයන් ඒසිසේ ඒකාන්ත පණ්ඩිතයෝ වදනාලදුක එමැවිත් අපි
පැරිද්දමින, අපගේ ජීවිතය මෙවට නොදෙත්නාහ'යි හඬින් තැතිගෙන
තමන් හඳවන්නේ අසුන්පිට නැඟී උතුරුපංචාල සුවරට ඔණලා නමාහත්ත.

ඒ ගත්තවුන් දුක බොධිසත්ව තෙම් වහන්සේගේ පිරිස එක පැහැර
'කොල! බ්‍රහ්මදත්ත රජ්ජුරුවෝ එක්සියදහස් රජුන් හා සෙනාව ඇරගෙන
ඔදී පලා යන්නාහා'යි මහත්කොට හඬ නඟා කොලාහල කළහ. ඒ අසා රජ
දරුවෝ තාක් මුළුල්ල වඩ වඩා හයපත්ව පලා ගත්තානුවෙන, ඔවුනොවුන්
හොබලා මිනා සෙනාවෝන් ඔදී යියත, බොධිසත්වයන් වහන්සේගේ පිරිස ඒ
දුක්ත් වඩ වඩා කොලාහල පැවැත්වුව කරුණෙ නිධානවූ මාගේ සවාමිදරුවා
හෝ 'ඔදී යන්නවුන් ලුහුබඳව'යි කන බසකුත් නොකියා තවත්වහන්සේගේ
සෙනාව පිරිවරා හුදකලාව වන්සේක. බ්‍රහ්මදත්ත රජ්ජුරුවන් හා ඒසා මහත්
සෙනා දෙලොස් ගව්වක් තැන් ඔදී පලා යියත, ඉතා අලජ්ජීවූ දුෂ්ටවූ කෙට
එසා අසු නැගී සපියන් ලේ දම් දමා තලල ලේ පිය පිය දිවන්නේ සෙනාවට
ආසන්නවම අසු පිටම ගිඳ 'ඉන්වන්නි! නොයව, මම නොවියා පුතු නොවැන්
දෙමි, සිටුව් සිටුව'යි කියා. එසේ කීවත් සෙනාව නොරදුම දිවන්නාහු මෙසේ
කියනහාය. "කොල! පව්වූ දෑට අධර්මිෂ්ඨවූ නිකාරුව අසාවාශ්‍රී සවරූප
ඇති අවලාභණවූ අතුන බඩුගුණි මහල්ල! කෝ ධර්මයුධ කෙරෙමි"යි කියා නො
දෙමි, සිටුව් සිටුව'යි කියා. එසේ කීවත් සෙනාව නොරදුම දිවන්නාහු මෙසේ
කියනහාය. "කොල! පව්වූ දෑට අධර්මිෂ්ඨවූ නිකාරුව අසාවාශ්‍රී සවරූප
ඇති අවලාභණවූ අතුන බඩුගුණි මහල්ල! කෝ ධර්මයුධ කෙරෙමි"යි කියා නො
සිත් තව බුගුබුරු තරමටත් නැති ඉතා බාල තැනැත්තන් වැදපිය. මේ
මිනුසය ලොකයෙහි උපන් සත්වයන්ගෙන් ජඩවූ යම් එකෙක්හු කලුනා මේ
නොඋපදිනාක් ඇත්තාම් ඒ සියලුලෙන් තා ඒසිනුත් නොකලුනා දෙයක්
ඇද්ද? "ජඩය! මැණ නොදුඩා නොසිත් තෘත් පණ නොහසා යන
අඥාන නැඹියා"යි යනාදීන් යියා කියා ඔහුගේ බස් තමන් කෘහක නොකෙ
ළා: ඔහුට ආක්‍රොශ පරිභව බෙංණෙවින් නොරදුම දිවනහාය.

ඒ බමුණා වය වැටුව දිවනෙන ගොස් සෙනාව මැදට පැන වෙසේ කියා
ලීය. "ඇයි කුමක් යි-වි! "වව නොදියා පුතු නොවැන්දෙමි, මම
නොවියා පුතු නොවැන්දෙමි," කොල! වදිය සෙනෙහක් නලල දණ වැලපිව

දරු ලාෂයක් වදිද්ද? මේ වැදිමි මාන නොප අසිත් ඇතිමි, ඒ නොමියා
සිත් මාණික්‍ය රාජාසයන් මා වසඟකොට්ගෙන"මි නොසෙක් කාරණ කියා
සිටියේවා තමා වසඟකොට එසේ කිදී පුත් නොදුකක් පලාගියේ ඒ සා මෙත්
සෙනාව රදමා කැවිය හෙතෙවුත් පලමු පවිදෙන්ම විවරාහ.

බොධිසත්වයන්වහන්සේගේ ආනුභාවයෙන් නොසිතූ හෙයින්ලුත්, ඒ
සෙනාව එකී එකී පක්ෂවන්වය් කැවිත්වුව් මහබෝධිසත්වයන්ගේ ඒ මුව
අටලොස් රියන් පවුර පිට කැවිත වපසෙක සොඬකරන්නාවූ මිය
නැසිගින්නේය; ඒ එසේමැයි. කිලෝතුරු සිදුරුණින්වහන්සේ අදහස්
සෙන්ම "බොධිසත්වානං අධිප්පායානුභාවෙන ඉත්ථිභාවෙන්වහන්සේ ඒ මුව
නම් සිදුවෙයි.) වදාළ බැවින් අතිශයින් ආශ්චර්ය වන්වහන්සේ අදහස්
ගෙන් බොධිසත්වයන්වහන්සේගේ සේවිසිවන් පක්ෂිවරුන්ගේ කවිත්වත්
සුවර දිසාවට දමන්නා තමා කිසිතුන් සිතූ එකද නතසෙක් නැත්තේය
සියල්ලෝම අවුත් තමන් පලමු උන්නාවූ ස්ථානයෙහිම සිදුවන්හ.

බ්‍රහ්මදත්ත රජ්ජුරුවෝ 'ආචාර්යයෙනි! මෙවට කුමක් කරමෝදැ'යි
කේවටයා විවාලහ. ඒ දුෂටයා කියන්නේ 'දෙවගන්වහන්න! කියිසතකුත්
බ්‍රහ්මයෝ උකටලීම කුමුම දෙර හැරපියන්නාහ. එවිට අපි අතාගෙනකුත්
තුරන් අල්ලාගෙන කැමැත්තක් කරමුහැ"යි කිය ඒවූ නියාවින් බොධිසත්
වන්වහන්සේගේ වරපුරුෂයෙක් පියඳු පහකින්ම දැක වදරා "මේ යකුරන්
මොළෝදවසක් මෙතැන හිඳිමෙන් අප හැදෙනාසේම සිතට සැපයක්
නැත්තේය; උපායකින්ම ඉන් පලවාපියමිසි සිතා ඉන්නුණෙකි දකුවූ උපා
වේත් පුරුෂයන්හු පරීක්ෂාකරනසේක් අනුකෙවට්ටියාය යන එසකු දැක
ඔබව වදරණසේක් 'අපගේ කවසුත්තෙක් ඇත, තොප හිසින් සමාලිකොට
දුන යහපතැ'යි වදාළසේක. "සවාමිනි! කුමක් කෙරෙමිද වදාළ මානවැ'යි
කිය. නෙටි මහ පවුරෙහි පදනම් සිට අපගේ මිනිසුන්ගේ පුමාදයක්
මලා, අතරතුරේ බ්‍රාහ්මදත්තයන්ගේ පිරිස හිරියවුන්ව කැවුම් වෙත්මාහා
දීස හිඳිසොට "ඉන්වන්නි! මේ මේ දේ නව, උකටලි නොව කිප දවසක්
රදන්නට උත්සාහ කරව, නුවරවාසි සියල්ලෝම මැදිරියෙහි අසුවූ කුතුලත්
පරිදෙන් ඉතා උකටලිව සියහ කිප දවසකින් කුමුම දෙර හරින්නාහ;
එව්ව නෙවි වෙදෙහයාත් දුෂටවූ හොබියා පුතුන් අල්ලා ගනුවා'සියව, මිත්‍ර
ඝාත කන බොන දෑ දීමෙන් ඔවුන් සිත්හෙන කියා ඇවිදුව, ඒ නොපමේ
සතාව අපගේ මනුෂ්‍යයෝ අසා නොපව ආක්‍රොශ පරිභව මැණ නොප අල්ලා
ගෙන බ්‍රහ්මදත්තයාගේ මිනිසුන් බල බලා සිරියදීම දැක අදෙපය කරව අල්ලා
ගෙන උණ පත්තෙන් මරන්නාසේ පැලා ඉන් බානෙන ඉස පත්තොත්තියක්
ළඳවා ඇණ උළු සුණු ගල්වා රත් මල් කණේරු මිශ්‍රවම් කරලා කිප පාරක්
සොප පිට හඩු කොටා පිටතල හයාබැඳ පවුර පිට නයා කාල්ලෙක හිදුවා නොප
සුන් පිටත බාවා බ්‍රාහ්මදත්ත රජ්ජුරු මිනිසුන්ව 'ඉන්නු හෙදක සෙරාය'යි
කියා දන්වන්නාහ, බ්‍රාහ්මදත්තයන්ගේ මිනිස්සු තොප හෙතෙනොස් රජතව
නහාහ, රජ්ජුරුවෝ 'තොපට මෙවැන්නක් කරන්ට තොපගේ අපරාධය
කිරේදැ,යි විචාලෝනම් තොප කියනකල 'මහරජ මෙසේ සමිපන් නොහෝය,

පොඩියා පුත් මහොදරයා මන්ත්‍රී භෙදය නොදැන'යි මට බිම රජවාල කියා
ණයේ සමපත් උදුරා ගත; 'ඒ නිසා දැන් මම මගේ සම්පත් හැමුවාවූ නොරදී
ගොඩියා පුතුයේ ඉස දෙමාපියන්ට ඔසවන්නෙමි, නුඹවහන්සේලේ සේනාව
මේ නුවර ද්වාරයෙහි හොඳි උසාවලිමක හෙයින් එහි ඉතා කණගාටුවූ බවුන්ට
අතරතුරේ කෑම මොන දැන් දෙමි; ඇතුළු නුවර අඩුවැඩියක් කියමි; ඒ දැන්
මගේ පරාජ වෛරයන් ඔබ සෑහෙනක මට මෙසා ඔහන් වැසෙනයක් කරමි.
මේ සියල්ලම නුඹවහන්සේලේ මනුෂ්‍යයෝ දන්නාහ'යි කියා රජවූ නොසෙස්
පරිද්දෙන් කිව්වා හොප කෙරේ කරව ඇදකිලිව ගස් සල නැවත නොසෙස්
ගමේ කියව-'මහරජ මේවිට මා ලන්පසු නොයිනා වදාර මැනව, දැන්
වෙදෙහයාත් නොවියා පුත් මහොදරයාත් දිවි නැත්තේය. මම මේ නුවර, දැන්
පවුර තර නැනුත් නොකර නැනුත් අසල නුවරුන් හා කිඹුලුන් ඇති නැනුත්
නැගීගැනුත් ඉදුරා දනිමි. නොමෝ දම්පසින් නුවර ගෙන දී ලන්නෙමුදු
කියව, ඉක්බිති රජදරුවෝ 'සැබවි'යි කිවිස නොපව පාවාදෙති, හෙටි ඒ සේනාව හා සටහන්
කොව තමන්ගේ සේනාව නොපව පාවාදෙති, හෙටි ඒ සේනාව හා සටහන්
බොස් වණඹවූ කිඹුලුන් හා නුවරුන් ඇති නෙනෙකට බාලව, කිඹුලුන් හා නුව
රුන්ගෙන් හයපත් වූමානු සමන් තමා අගල සටපහටත් ළං නොවන්නාහ,
එබව නෙටඅවුන් දෙවගන්වහන්ස! නුඹවහන්සේගේ මේ සේනාවෝ නොවියා
පුත් පිසින් කිනහව කියහ; සේවටවසා ඇතුළව සියලු රජදරුවන් අතුරෙන්
ඔහු අසින් අත්ලස් නොගත් එකද කෙනෙක් නැත්තාහ, නුදස් නුඹවහන්සේ
පිරිවර ඇවිදිනා බවමුත් මේ සියල්ලෝම නොවියා පුත් සතහනයහ, නුඹ
වහන්සේට කිනහව මිමිමය, කෙනෙක් දෙනා නුඹවහන්සේට වෙනස් කල
මේ නසිව කුමක්කොට ලියහෙමිද; ඉදින් මා නොඅදහන සේක් වීනම් සියලු
රජදරුවෝ සඝාහරණයෙන් සැරහී අවුත් මාදකින්වයි නිසොහකකුමිනවිදු'යි
කියව; ඒ හිසින් හැමදෙනම් සැදි පැහැදි ආ කල්හි "නොවියා පුත් සමහේ
නම අතුරු ලියාදෙනලද වසනාහරණ කඩු ආදිය අතුරුබලා තෙල අදහාගත
මැනව"යි කියව; ඔහු තෙප හි පරිද්දෙන් 'රජදරුවන්ට එන්ට කියව,යි
කියොහ කොට ඔවුන් සැරහී ආ කල්හි, තොප කී පරිද්දෙන් අතුරු දැන
හසින් සැසීගෙන හියහත්නාහු රජදරුවන්ට සමුදී යව 'මෙවිට නුමක් කර
මෝද ආචාරිනී'යි විචාරති; ඒ විචාර රජහට තොප මෙසේ කියව-'මහරජ
නොවියා පුත් මොහෝ මායම් දන්නේය; ඉදින් කිපදවසක් මෙහන රුදුනු
සේක් නුඹවහන්සේලේ සියලු සෙනග තමා වසඟකොට ගෙන නුඹවහන්සේ
උපස්ථානයට පසුබුව'යි; ඉපසුව නොනොට අදම මධ්‍යම රාත්‍රියෙහි අසුවිව
සිදහෙන පලායමහ'යි සතුරන් අත මියන මරෙක් අපට නොවේවැ,යි මේ
කී කල්හි, රජදරුවෝ කිවිස නොපකී ලෙම කරන්නාහ; නොට උන් නිසා
මෙහ වේලා දැන, නැවත අපගේ මනුෂ්‍යයන්ට ඒබව අහවාලම'යි වදාළසේක්හා

ඒ අනුකේවටව බ්‍රාහ්මණයා 'පණ්ඩිතයන් වහන්ස! මා නිස
මැසෙක් වෙනම් නුඹවහන්සේ වදාළ ලෙසම කෙරෙම්'යි කිය, 'එසේ වීනම්
උන්ට පෙහෙන පරිදෙන් පහර කිපයක් ඉවසාපුව යහපතැ'යි වදාළසේක,
"පණ්ඩිතයන්වහන්ස! මාගේ ප්‍රාණයන් දැන් දෙපයන් තොහසා සටිඹයය
ලීල නුඹවහන්සේ කැමැත්තක් කරවුව මැනවැ"යි කිය එවේලෙකි අනු
කේවටයාගේ අඹුදරුවන් පවින් උන් සතහක කිසිතෙනෙකුත් නොවරදවා

ගෙනෙකොට, අනුකේවටයන් කිස පල් නොබයේ වැද සෙනග දෙස
බැල කිපයක් ගසා ගඩු නගා සටිඹයෙකි දිව සිටි රජදරු කෙණේරු
කිව්වහම කරලා මහා පිපුකාරයව පවසිවිය, හැ'ලෙන කිවිය ඇතුළුවන බව
ඉතින් බ්‍රාහ්මදත්තයන්ගේ මනුෂ්‍යයෙන්ට දැක්වීමය. රජදරුවෝ
අනුකේවටයන් නොයෙකුත් පපුද්දෙන් පිසිසා අදහාගෙන ඔබට පුසාද දී
අස්සාව පාවාදුන්හ ඒ සෙම සේනාව නෙන 'නුවර ගත්තේ'යි මෙසේ
කියා ඔවහට තීරුපදුවිය, මෙසේන පවුරන්දුවිලිය. මේසන රුකවලුත් නොසෙස්
නොයෙක් පාවාදු ඇඟිල්ලක කවා කන කරම් ලොඩුවූ කිඹුලුත් කැපුවූ
තුම් නොවිවලලම බැලයි, ඔටු ඔටුවන් ගසා කන්නාක, ඇතුළු කිඹුලුත් කැපුවූ
ඒ මුණ ගෝල් හෙල්ලිවාල තෝමරාදියෙන් දුබා ඇන මෙන මිනහෙට පසුබුව
ගත්හා, සේනාව ඔහා වසඟකරව පැමිණ කැමැත්ත ඒ දිසාවට ගත්හා සමා
ගත්තේය අසම්මවුහ අනුකේවටයෝ රජවූ සමිපයට ගෝ "මහරජ
නුඹවහන්සේ නිසා සවන් කරන කෙනෙක් නැත්තාක නැඹ කොසිනා සුතු
පෙන් අත්ලස් ගත්හාහ; මා බස් නොඅදහන සේක් වීනම්, රජදරුවන් කැරලි
වෙන්ට කියා පෙන්වා, ගන් පලන් ආකරණදිය අතුරු බලා, කැකෑණු මැන
ඇ'යි කීහ

රජදරුවෝ ඔහු කී පරිද්දෙන් කැමි වෙන්වා, නොයෙක් ආභරණදි
යෙකි ලියා කුබුවා දැක "ඒකාන්තයෙන් කැමිදෙනම් අත්ලස් ගන්නේ කැබා
දෙවි අදහාගෙන උන් හැමි යවා 'ආචාරිනී' මෙවිට කුමක් කරමෝදැ'යි
විචාරා දෙවගන්වහන්ස! මෙවිට අතික් කවැකැකි දෙසෙක් නැත; ඉදින්
පුරසුදුකොට කල් ගැබූ සේක් වීනම්, නොවියා පුත් නුඹවහන්සේ අල්ලා
ගත්ය, වැලිත් කේවටවයාත් නළල මතසක්කොට ගෙන ආවිදිනා බව කුත්
කිව්වා, ඒ කියනුත් අත්ලස් ගත්තේමය, ධම්සුඛයෙකිදී අනඤ්ඤ මාණිකාරත්නයක්
කරන් නොදන්නා පරිද්දෙන් ඇරගෙන නුඹවහන්සේ තුන් ගොදුනක්
පලාසියවුන් කැවිත ගිවිස්වා ගෙනවුත් මේ මිරුලුකුල් රාජිය එසින් නුඹ
වහන්සේට ඒකාන්තයෙන්ම අභිනවිය, එබැවින් එන රැයකුත් මෙතන රදන්
න නොකැමැත්තෙමි, අද මධ්‍යම රාත්‍රියෙකි නැඟියන්නා කැමැත්තෙමි, මා
ළඟා නුඹවහන්සේට මහා ඝාත් ගොනෙක් මේ සේනාවෙන් එනෙකුත් නැ
ත්'යි කී කල්හි ඊ අසා වඩ වඩා ගසින් නැඟියන "එසේවීනම් ආචාරිනී
කොපවිනා මට ඝාත කෙනෙක් නැත, නෙවිමි අසතු කල ගමන නිලතරම්'යි
සුළ අනුකේවටවයාත් රජහු ඊකාන්තයෙන් යනබව දැන "මහරජ කොමා
දෙළුණිනව"යි අස්වසාලා, එසණයෙකි අවුත් වරපුරුෂයන්ට කියන්නේ
'අද රජදරුවෝ පලායෙකි කොල නිදුවියෙන්නයි නොඛිනව'යි අවවාදකොව,
රජහව අසු සදන්නේ "යම්සේ රදවන්ට තඩියාලම ගසාලු කල නොරදුම
ඉවිරියට දිවෙද, එපරිද්දෙන් අවකලපන සැදීමෙන් අසු සදලා, ඉඩෙම් රාත්‍රි
සේ අවුත් අසු සදලාගෙනාම වේලා දන මැනව, වහා තිස්දුණ මැනවැ'යි
කිය රජදරුවෝ අසු නැඟි පලා කියන අනුකේවටයාත් අසතු නැඟී
රජහා එක්ව යන්නා වෙසේ මදක් සැන් නොබින්ලා රැඳෙන්ය. අවකල්
නසැදීමෙන් සැදූ අසු රදවන්ට ඝාගාලූසේද නොරදව ඉවිරියට දිවන්නේ
ඉන්දසා රජු සැරගෙන පලා කියේය.

අනුකේවට්ටයා කේනාව මැදම වැදලා "බුලතී බ්‍රහ්මදත්ත රජ්ජුරුවෝ
ඇතල"යි මහත්කොට හඬගහාලීය. වරපුරුෂයෝද තම තමන්ගේ අකමැති
පුරුෂයන් හා සමග මහත්කොට හඬගහා ශබ්දපෙළැත්වූහ. එක්සියයක් රජ
දරුවෝ ඒ අහා සිසන්නාහු මහොෂධ පණ්ඩිතයෝ මාගේ හරණ පිවිත්වූ
නෙත්හ' මෙවිට අප හැමගේ ජීවිතය නැත්තේය"යි හඬින් නැතිගෙන උප
හොය පරිහෝග වස්තුවෙන් කිසිවක් නොගෙන මතුල් තබා හා උතුරු සළු
ආදිවූ වස්ත්‍රාභරණාදීයවත් ආලය නොකොට නිහතමානී තෙනාවක්සේ පුදු පු
අත උතුන් නොබලා දිවගත්හ වරපුරුෂයෝ එවිටත් 'එක්සියයක් රජ
දරුවෝ පැලහ'යි වඩා වඩා කෝලාහල පැවැත්වූහ ඒ අහා නුවර මාතල්
අටමැල පවුරු පදනම් ආදීයැ සිපිරිසහුද මහත්කොට කෝලාහල කළහ
එවේලෙකි පිවත සිටි වරපුරුෂයෝ ඇතුළ නුවර මනුෂ්‍යයන් හා එක පැහැර
වාහන වෙගයෙන් මහා සමුද්‍රය ඇලලී ගියාසේ තොහොව නොස් පුවි නුවරත්
ඇතුළ නුවරස් කෝලාහලයෙන් එකනින් නාද විය අටලොස් අසෝකි
යක් පමණ මනුෂ්‍යයෝ සිසන්නාහු මහොෂධ පණ්ඩිතයන් විසින් මාත්ම
දහක රජ්ජුරුවන් හා එක්සියයක් රජදරුවෝ ඒකාන්තයෙන්ම 'අල්ලාගන්
නා ලදහ'යි මරණ භයින් තැතිගත්තාහු කිසි සරණක්වත් පිවිනාලස්මත්
ගැලවෙන්ට කිසි උපායක්වත් නොදන්නාහු සෙසු දා තමා තන්කබවත්
අසාමිකව සියල්ලක්ම උන් උන් තැනම ඇරපියා පලමු පැලෑවුන්සේ ඉස්
පු පු අත දිවගත්හ. ඒසා මහත් රාජ සේනාවන් කඳවුරු බැඳ ගින් තැන
එනද මනුෂ්‍යයෙක් නැතිව සිස්වූයේය. බුලතී රජ්ජුරුවෝ එක්සියයක් රජ
දරුවන් හා සමග තිදි තමන්ගේ නුවරටම සියහ

රෑ පැවති කෝලාහලයෙන් ඇත් අස් ආදිහු කඹ දම් ආදින් තබා බිඳ
යෙන හොස් වල් නැගෙහ, දෙවන දවස් උදැසන නුවර වාසල් හැර බල
ඇණි නුවරින් පිටත්ව, ඒ මහා විප්‍රකාර දැක අතීමනාථිසාඩක ව
සාමිණි
වහන්ස! මේ සම්පතට කුමක් කරමෝදැ'යි විමාලහ. ඔබ මදුරණයේක් 'උන්
ඇමදෙනා නොසැලැමැතිකරවා උදුරාගන්ත් දෙයක් නොවන පසු, උන් තමන්ම
ආලය නැතිව දමාපියා නිරාලයවයිය වස්තුවෙතින් සියල්ලම අප
නේය, ඉතුත් රජදරුවන් සන්තකවසතු අපගේරජ්ජුරුවන්ටදෙව, බිටුවරුන්
හා කේවට්ටයා සන්තක වසතු තාක් මුළුල්ල අපට හොතෙව' සෙසු අමදෙන්
අසෝකිණියක් පමණ මහාසේනාව සන්තක වසතු මුළුල්ල
ගනිත්ව'යි වදළසේක. ඉන් මාහැගි රන් රුවන් ආදි වසතුවම අදාවුන්ට
දෙපෝයස්ම ඉක්මයිශේය. වී සාල් ආයුධ ආදිවූ අවශෙෂ වස්තු අදාවුන්ට
සාරමසක් ඉක්මයිශේය, බොධිසත්වයන්වහන්සේ අනුකේවට්ටයන්ට මොහෝ
සත්කාර කළහ වල යිය දැස් ආදීන් බදවා ගෙන්වාගත්හ. එමත්පවත්
මියුලු නුවර මාසිහුද දශවිධ රත්නයෙන් සමෘඩවූහ. බ්‍රහ්මදත්ත රජ්ජුරු
වන් එක්සියයක් රජුන් හා එක්ව තිදී හොස් උතුරපයඟාල නුවර වසන්න
වුන්ට අවුරුද්දක් ඉකුත්ව හියේය.

එක් දවසක් කේවට්ට මහලු මිනිහු කැවිපනහින් තමා මුහුණ බලාගෙ
මොහිසා සුත් මහොෂධයා අත කඩිනාතක' කියා කියන්නේ කොහේද
හා මේ කේනාව මධ්‍යයෙහි මම ලජ්ජාවට පමුණුවන දෙයින්සේ රජ්ජු
කෙළෙද අප්‍රිමිණයකු පරිද්දෙන් වඩිකලද තොම ලදින්සේ රජ්ජු
ණු පිවි දිනපියන්නේමියෙහෝ'යි සිතන්නේ 'ඒ වන්හ, මාගේ ස්වා
ඇත, අපගේ රජ්ජුරුවන් වහන්සේගේ 'ඒ වන්හ, මාගේ ස්වා
කරවිත්සේ උතුම් රූ ඇත්තාහ සිවිරැවිත් පළඟ සඳ් ලාසනයෙහ
පොලඹවා සිලියක් සිලුමනකු නොබ ගන්නාසේ දෙමකුදු කියා රජ්ජු ලාසනයෙහ
යෙහ මේ නුවරට ගෙන්වා දෙන්නාම මරා ජයපානය නොකොට සිනා නිමවා රජ්ජු සම්පූර්ව නොස් 'දෙවියන්වහන්ස කා
කරා නේනුණයන් ඇතැ'යි කිය 'පලමු තාසේ මන්නුණය කියා එක් රජ්ජු
යෙවවත් අසාමිකව දමාපියා ආමිණ; මේ මන්නුණය කියා අසේ උතුරු
ළුවෙන් නොබැණැ'යි කිවුය මහරජ මේ උපාය හා සමග උපායක්
කැතැ'යි කියා. 'එසේවීනම් කියව'යි කිය. 'මහරජ අපි දෙන්නාම කොට
සිටුය'යි කියා 'රජ්ජුරුවන් යහපතැ'යි නිකල් ඔබ ඇරතෙක මාලිගාවේ තබිමිය
මාලුව නැතී 'මහරජ වෙදහරපු කාමියෙන් පොළඹවා ගොවිගම් තබිමිය
මේ නුවරට ගෙන්වා ජීවිතක්ෂයට පමුණුවාදියමිහ'යි කිය. එවන්නා සුදු යමින
සිනා ඉහොම යහපත, කවර උපායකින් පොළඹවා මේ නුවරට ගෙන්වමෝ
දැ'යි කිහ. 'මහරජ නුඹවහන්සේයේ දියණියෝ පසළොස්නමකි කුමාරිකාවෝ
රූමත් රූ ඇත්තාහ; ඒ උපායෙ සම්පතාවූ කුමාරිකාවෝ රූප විලාසය
සම්පූර්ණ ලිහා බිඳවා සාවාසකරවා ඒ කාවිය මියුලු නුවර නායකයා මෙමිදු
සනී රන්නායක් නොබලන්නාවූ වෙදෙහරජුගාව රාජ්‍යයෙන් පුයෝජනයිදැ'යි
රූපලී ඇසු පමණකින් ඔහු සංසන්දනයකි බැඳුනු තල මෙම බිම නොස් දමස්
තියම දැන නැසෙන්ලා එන්නෙමි; ඒ රජ දමස් නියමිසාවට මා ආ කල්හි
සිලියක් සිලු මසකු සේ නොමියා පුතු හා සමග මේ නුවරට එන්නේය; එවිට
උන් දෙන්නා අල්වාගෙන මරා ජීවිතක්ෂයට පමුණුවාදියමිහ'යි කිය. රජ්ජු
රුවෝ ඔහුගේ බිස් අසා හිසිස් ඉකා සතුටුව 'ආචාරිනි ඒ උපාය ඉතා යහ
පතැ'යි කියා 'තොප කී ලෙසම කෙරෙමු'යි හිඳිස්සාහ.

මේ දෙදෙනාගේ රහස් කථාව බුලතී රජ්ජුරුවන්ගේ කාත බලන
එක් සැලලිහිණියක් සකස්කොට අසා සිත තබාගත, ඉක්බිති රජ්ජුරුවෝ
යහපත්කොට ආදරළ කාව්‍යකාරයන් ගෙන්වා ඒ වූ කියාව කියා මොහෝ
වසතු දී ඔවුන්ට දූවණියන් පෙන්වා 'කුමාරිවරුනි මේ කුමාරිකාවගේ රූපශ්‍රී
වණිතා කෙරෙමින් බුන් කියා කාව්‍ය කරවිය'යි කිය. ඒ කාව්‍යකාරයෝ
කණ්ඩායහ හොට අති මනොහර කොට ඒ බැඳ රජුනු ඇස්වූහ එදවස්
රජ්ජුරුවෝ බොහෝ ප්‍රසාදවූහ කවීන්අතින් විද්‍යක්කායකයෝ ජයගෙන
මොහෝ දෙනා මඬායෙහි ගායනා කළහ ඒ ගීතිකා දැසු ඇසුමන්ව කණ්
රසායනය; මෙසේ කාව්‍ය ගීතිකා මොහෝදෙනා අතරේ ප්‍රසිද්ධවූ කල්හි
රජ්ජුරුවෝ ගී කියන්නවුන් කැඳවා කියන්නාහු "දරුවෙනි තෙපි හොස්
ලීතිකියන් අල්වාගෙන රෑ ගස්ඵල ඉඳ ගීතිකාවන් කියා අඩයි මේලෙසි

ඒත් කව් හඬකාලම් බැඳ උත් ආකාශයට කැරටියා කාත් කොදුන්මා බැඳ
ගිහිල්ලා කිව කුමක් ලිඛිතද යත්? ඉක්මදයක රජ්ජුරුවන්ගේ දුවණි
කන්නේ රූපවිලාසය දෙවනාවෝ පමා කියන්කාගා'යි දඹදිව ප්‍රසිද්ධවන පියණ
කප්පුගයි දනගනු.

නැවත රජ්ජුරුවෝ කවින් කැඳවා "කුඩාවරුණි, දැන් කෙටි කියන
කල බෝධිසත්ව රූ ඇති කුමාරිකාවන් දඹදිව අතික් රජ්ජාට නැති නොවෙයි,
මියුරු හුවා වෙදෙහ රජ්ජාටම කරදැයි මේදේහ රජ්ජුරුවන්ගේ රාජ
හා කුමාරිකාවන්ගේ රූප වණ්ණාව හා එක්කොට කී මැද කාව්‍යකරව්"යයි
කිහ, ඔවිහු කී මැද රජ්ජුරුවන් ඇසිලූහ. රජ්ජුරුවෝ ශාස්තෘන්
බොහෝ ප්‍රසාද දී "දරුවනි මියුරු හුවාට නොස් මේ උපායයෙන් කාශනා
කරව්ය'යි කියා යැවූහ. ඔවිහු එසැනින් පටන් වන් වන් තැන ධාතුන
මින් සාරසිඟයක් ගව සෙවා මියුරු හුවාට පැමිණ මොහෝදෙනා සෙරෙ
සහායෙහි ගායනාකළහ ඒ අසා මොහෝ ජනයෝ ඔල්වරහට දහස්ගණින්
පවත්වා මහා සත්කාරයෙන් වඤ්ඤ දුන්හ. ඒ ගායකයෝ ඒ ගස්වලද බිඳ
ගායනා කොට අවසාන වේලෙහි කොස්ලිකිණියන් කර කැසුකාලම් බිඳ
ආකාශයට හැර බස්නාහ. ආකාශයෙහි ඒ කැසුකාලම් බිඳ
වූලනී රජ්ජුරුවන්ේ දුවණියන්ගේ රූපවණ්ණාව දෙවතාවෝ පමා කියන්
නාහ"යි හුවර ඉහත්වූ කෝලාහල වීය. වේදේහ රජ්ජුරුවෝ ඒ අසා, නාය
කාකාරයන් කැඳවා කමන්ගේ රජ්ජයෙහිදී බොහෝදෙනා මධ්‍යයෙහි කියවා
ළ්‍රාමදාහ රජ්ජුරුවෝ කමන්ගේ මෙබඳු රූපශ්‍රීන් විරාජමානවූ දුවණියන්
මට සරණ දෙස්ල'යි මහත්වූ සොම්නසට පැමිණ කාවකයන්ට බොහෝ
ප්‍රසාද දී මහත්වූ සත්කාර කළහ ඔහු කැවන අවුත් ඒ බව වූලනී රජ්ජුරු
වන්ට කිහ ඊට අනතුරුව සේවටට බඹුඹු කියන්නේ 'මහරජ දැන් මම
නොස් කැකෙන් ලාලා දවස් තියමකොට එම'යි කිහ. 'යහපත ආර්‍යනි'
කුමක් ලදබමදැ'යි කිහ. 'යම්තම් පඬුරක් ලදිමැනවැ'යි කිය 'යහපත
ගත්වයි'යි කියා මාහැකි පඬුරු දෙවූහ ඒ බඹුඹු මහපිරිවරින් නොස් මේදේහ
රජ්ජුරුවන්ගේ රටට පැමිණියේය ඔහු එන ගමන අහා "ශ්‍රේෂ්ඨ කුල රජ්ජු
රුවෝ කමන්ගේ දුවණියන් අපගේ රජ්ජුරුවන්ට සරණ දෙන්ලැ රජදරු
වන් දෙදෙනාගේ බඳුකිරියන් මිත්‍රකමත් යහපත් වන්නේය. සේවටට ශ්‍රේෂ්
ඛ්‍යයා කැකෙන් ලාලන්ට එමන් ඔබියේල"යි හුවර එසකෝලාහලවිය; එ
වන් වේදේහ රජ්ජුරුවෝත් ඇසූහ

පරසිත් දන්නා බොධිසත්වයන්වහන්සේ එපවත් අහා සිතනසේක්
"මේ විවාහය කියා සේවටවියා එන ගමන මට රැස්නේ නොවෙයි, එසි
සත්‍යය දැනපිමිනම් යහපතැ"යි සිතා වූලනී රජ්ජුරුවන් සොරෙහි සිටිය
ඒජ්ජුරුෂයන්ට 'මේ මිත්‍රාණය සත්වූපරිද්දෙන් කියාඵවත්ව'යි කියා යවන්
යැවූසේක. නැවත ඔහු කියාඵවන්නාහු "අපින් එසි තත්ත්‍වය නොදනුමා,
සේවටයෝ රජ්ජුරුවන් හා මාලිගාවේ මහු ඕල්ලේ ප්‍රියයන් ගබඩාවේ සිද
මන්ත්‍රණයක් කළහ රජ්ජුරුවන්ගේ යාන බලන සැලලිකිණියක් ඇත, ඔ
කොමෝ එසි තත්ත්‍වය ඉදුරා දන්නී"යි නැවත කියා යැවූහ ඒ අසා මොසි
සත්‍වයන්වහන්සේ සිතසසේක් 'යම්සේ සැපුරන්ට අවකාශයක් නොදෙන්ද

එමැයින් මා විසින් සුරපෙතකොළ රන්කාලද මේ තුවර මේ දොරටු
දන්වාද එසැනින් පටන් සමන්වහන්සේගේ දෙරණට ප්‍රවේසි දෙරණ
දොරකඩෙහි බටපැලැලූ බඳවා සිදුකොණින් පැදුරු බඳවා දන්වාද ඇතුළ කිරි මිනි
සුවඳ විලවුන් පත්වණ්ක් මල් ඉස්වා දෙපාමුලින් පැදුරු බඳවා ඔස්සාද ඇතුළ මිනි
කතා කෙලෙස්ගස් බඳවා ඛද්‍ර කොළ පැදුරු බඳවා ඔස්සාද ඇතුළ කිරි මිනි
වන්නේ හුවර සෙවල් ආදිවූ දෙය ඉදුරා නොදැනුවේය. සේවටයන්ගේ මාරාඝේල්
මුල් ප්‍රතිඝ සරණක ලද්දේවනා'යි සිතිය, ඒ බඹුඹු කමාව නොදී මාරාඝේල්
ප්‍රතිඝ කළ නියාව නොදන්නේය. සේවටයෝ හුවර කොතනා
නොස් රජ්ජුරුවන් දැක, කෙසා පඩුරු පාවාදී මියුරු කරදාගල්ද සිටියෝ
සිද රජ්ජු සිසින් කරදාගල්ද ගස්කාර සම්මානයිද හදා, ආ කාරණය කියන්නේ
මහරජ අපගේ රජ්ජුරුවන්වහන්සේ කුමාරිකාවිද හදා, ආ කාරණය කියන්නේ
අර්ථයෙන් කියමාත්‍රව සිදිනා කැඹිතිසේක. අනඹිවූ රුවින් ආදිවූ සෙසුල්
එවූසේක, මෙකිවිවූ ප්‍රිය තෙපුල් දන්නා දූතයෝ එරටින් ආදිවූ පාක්කුම්
සිහෙන් ප්‍රිය මහාපනම් එසේවූ මාදු තෙපුල් කියත්වා, පඬුරු දෙවන්
සෝද යන දෙපාසය එක්වෙත්වා, මෙසේදකියා කැඹිය කියන්නේ "යම් යම්
කියන්වා, කුමක් නිසාද යත්? පඬුරාලදෙයි රජ්ජුරුවන් හා වෙදෙහ
රජ්ජුරුවන් හා දෙදෙන අවාහ විවාහයන් ඒකාන්තවූ ඔවුනොවුන් සොරෙහි
ඔහුවූව ඔසක්ම නියත්වා"යි කියා කැඹිය කියන්නේ නොකියා මෙබඳුන ගති
ලිහාවූ ඔසක්ම නියත්වා"යි කියා කැඹිය කියන්නේ නොකියා මෙබඳුන ගති
සමින්නේ දූ රුවින හා උතුම් උතුම් මාංශි රුවින් එවනසේක, මෙසේ
දෙරවින් ඔවුනොවුන්ට පාක්කුවම් සොරෙහි රුවින් එවනසේක,
දූතයෝ මොහින් ඔබ යෙස්වා, ඔබින් මොබි යෙස්වා, මේ දෙරට සඬ්ඛ්‍යවූ
නියාව කුමක්වැනිද යත්? නැනොහම් ගඟ දිග හා යමුනා හමි ගඟ දිග එසේවූ
සලක් පරිද්දෙන් ඔවුනොවුන් එක්සිත්ව සමගිව සහනොවෙව මෙපෙත්වා"යි
කිය. මෙසේදකියා කැඹින කියන්නේ "අපගේ රජ්ජුරුවන්වහන්සේ මෙපෙත්වා"යි
මහා අමාත්‍යයකු එවනු සැමැතිවත් අතික් කෙනෙක් මේ මඟහරු වචනය
කියන්නෙහ. ඉදුරා කියාලන්ට අසමර්ථය"යි සිතා මේ මධුර වචනය
පෙවූ නොස් මේ මධුල් කියා රජ්ජුරුවන් සතොසකොට පතුවුකරවා
සැදවාගෙන එව'යි සිසේන. එබැවින් රාජොපසේවිකාඹන්වහන්සේ 'අවාරිති
වැසිය මැනවැ; ඔබ කියාවූ නුසිවහන්සේට වැඩ දෙපෙස් වන්නේය ඒ සව
වේද යත්? "අසමාන රූ ඇති කුමාරිකාවනුත් ලබනසේක, අපගේ රජ්ජුරු
වන් හා සමග මෛත්‍රී සිතස් අධිකවන්නේය,'යි කිහ

රජ්ජුරුවෝ ඔනුගේ බස් අසා සතුටුව 'උතුම්වූ රූ ඇති කුමාරිකාව
ලැබෙය'යි ඇසු බස් පමණසින්ම බැඳී නොස් කැවන කියන්නාහු "ආචාරිති
නොප හා මිහොඟඩ පණ්ඩිතයන් හා දෙන්නා බඳී සුබයෙහි පලමු වාදයේ
වූයේවේද, යව මිපුතණුවන් දකුව' කොප දෙදෙනාම පණ්ඩිතවරුන් බැවින්
ඔවුනොවුන් සෝමාකාරවා ප්‍රිය කථාකොට එව"යි කිහ ඒ අසා සේවටට නම්
ඔබුඹුසෙම 'යහපත පණ්ඩිතයන් දකිම්'යි ඔබ දන්නා පිණිස ගත්ට කළා
ගත, බොධිසත්වයන්වහන්සේද එදවස් උදෑසන 'ඒ පවිවරා නාමා හා එස්ව

කථාවෙක් නොවෙමි'යි සිතා උදැහැතම තවින්නේ මහට කෑ පිණිස එලසි
කෙල් ලුහුණ අනුනට කොට යෙසි හොම පිරිමඩ නාවකසේක් දැකුල් මෙලි
ඇත් හොට හාවා මිදුණු කෙල් කට්මල ගොවා මොඩිතමහත්වහන්සේ විද
හෝහා එක් පටු හැඳක් පවණ තබා, පෙසු ඇද පුටු ආදිය යෙන් පිටත්කරවූ
සේක. නැමත ගිටියවුන්ට විධානකරණසේක් "බඹුණි මා හා කථාවට
ආරම්භකළ කල බඹුණ පණ්ඩිතයන් වහන්සේ හා නොදෙවෙවි, අද මෙකෙස්
නෙලක් අනුහවකළ සේකැ'යි මහු නවතා මාත් දෙවන්ට වන් කල්හි "සොම
කී මෙසෙස් නෙලක් වැළඳූ සේක් වේද නොදෙවෙවි වදල මැනවැයි "සොම
විධාන කොට රහත් පොරවාගෙන සත්වන දෙරටුවේ ගව් මාළේ පටු කඳ
වැදහොත් සේක,

සේවටවියාත් පළමුවන දෙරහැවේ අවුත් රැකවලන්ට 'පණ්ඩිතයෝ
කොයිදැ'යි කිය ගිටියෝ කියන්නෝ "බඹුණ මහත්කොට නොදෙවෙ අරගල
නොකොට බැණ නොනැඟී හොළුවකුසේ සරමාගෙන නැඟී වර, අද අපගේ
සොඹ මෙහෙත් නෙලක් වැලදූ සේක. එබැවින් මහත්කොට දෙබිම හා
අරාගල කිරීම නොකෑමැත්තේය"යි කියා. බඹුණු බුවෙන් නොබැණ කරමා
ගෙන ගත්වන දෙරටුව ගෙවා බොධිසත්වයන් සමීපයට ගියේය.

බොධිසත්වයන්වහන්සේ ඒ සිය බඹුණා හා කථාවට ආරම්භ දැස්වූ
සේක. ලඟ ගිටියානු "සොමියනි ඉතා සුක්ෂමවූ නෙලක් උලුදන ලද්දේවේද,
එබැවින් මේ දුශාටු බ්‍රාහ්මණයා හා කථාවෙන් ප්‍රයොජන කිම්දැ"යි කියා තැව
තුහ. සේවටවියා බොධිසත්වයන්වහන්සේ සමීපයෙහි සිදිනා ආකාරයක්වත්
වැසිරගෙන යිටිනා ආධාරයක්වත් බොධිසත්වයන්වහන්සේගේ මිණිරි කථා
මාත්‍රයක්වත් නොලද්දේ වැයි සමයෙහි ගවරවිරි නෙවුදකට වන් හෝන් මාර්
ලකුසේ බොර හොම ඇතිලි අසුවලින් පලව පලවා මිරි මිරියේ ඒ පසින් ර
පය ලලා මිරිතමින් යිටියේය. ඒ යිටියාවු බඹුණා මුණ බලා එකෙක් තමාගේ
නුවණ ඛ්‍යාලීය, එකෙක් තමාගේ බැම උඩනාලිය, එකක් තමාගේ මැල
ඒව ඛ්‍යාලීය, බඹුණු ඔවුන්ගේ මේ ක්‍රියාව දැක ඉඩිකරුව ඇත් මැස් බලන්
නේ 'පණ්ඩිතයෙනි! අපි යමිනා"යි කියා අතීතකු ගියින් "කොල අරිටු බඹුණ
'නොදෙවෙවි'යි කියදීන් දෙව දෙවෙනි ගියනෙකිද දැන් නොපෙන් ඇට බැට
කෑ ගියාවි"යි කී කල්හි හයින් තුසාවූ නැවින ගිවිපස්ස බැලිය ඉක්මිකි
එසේ බැලූ බඹුණාට එකෙක් නුණපස්නෙන් පිටට පහරක් ගැසිය. එකෙක්
'යෙයිද නොයෙයිදැ'යි කියා කර අල්වා ගන්නා දැමිය, එකෙක් දිවමින් හොස්
ගිවමැද අතුල් පයරක් ගැසිය, ඒ නෙමේ දිවියෙකු කටින් ගැලවුණු ඉට
මල්ලකු මෙන් හයින් නැතිගෙන වේවිල වේවලා දිවන්නේ දුසසේ නොප
රජගෙට පැමිණියේය

රජ්ජුරුවෝත් මුහුනණුවෝ අද මහාසේ විවාමකුල්අහා අතිශයින් යහපුටි
වන්නාහ, නවද පණ්ඩනවරුන් දෙදෙනාගේ ධර්මයෙන් යුක්තවූ කථාවකුත්
වන්නේය, අද දෙදෙනා ඔවු නොවුන් සමඟකරවා ගන්නාහ' එබැවින් මෙ
බුදුන් මහන් ලාභයෙකැ"යි සිතා සිතා උන්නාහ; එවේලෙහි ආත ආතා අවුත්
එකතට වන් කේවටවියා දැක, දෙදෙනා ඉවුනොවුන් දැක කළ කථා සෙහෙ
කත සිටාරන්නාහු මේ ගාථාවෙන් කිහ

නථාතු කෙවට්ට මහොසධෙන-සමඟතමෝ ආහි තදිසක මිගේ.
කච්චි තෙ පටි කිත්තිකා-සමුදාගතා තුතා මහොසධෙ.

1649

මේ ගාථාවෙන් රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු "කිමේස්ද සේනකය උතුර
රජ්ජ හැර සමඟකරවා ගනුද නැවත කොට හා එදින් ඩිම් ගුහසෙකිදී දී තෙක්
ඉන්, නොපගේ රජ්ජුරුවන් කියා එවූ කුල් ඉවාතය දෙදෙනාගේ මිසදු කථා කෙසේ
වුද ඒ මට නොවලහා තත්වූ පසිද්දෙන් කියව"යි කිහ ඒ අතා සේවටවියා
කියන්නේ මේ ගාථාවෙන් කිහ.

අනරිය රූපො පුරිසො ජනින්ද-අසාසෙවාදෙසෙ ඨෙවා අසඤ්ඤරූපො
යථා මුගොව බ්‍රහ්මරෝ-න කිඤ්චිවදං දහාසථ

"ජනප්‍රධාන රජ්ජුරුවන්වහන්ස! ඒ මහොසධපණ්ඩිතයාගේ අහාගේ
රූප ඇයි සාධු ගුණයක්නැති ඉතා නුදු එකෙක, අසත්පුරුෂයෙක, හොළුවකුසේ සිසකුත් නොඇසුසේය, ඒ පණ්ඩිතයන් මිසකුත් නොකියේය, විරකු මෙන්
තරම් දුර් ජනයෙක් මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි එසද කෙනෙක් නැතැ"යි සිතා
දෙවුවෙවු බඹුණුමාලු තමා කවටආචාර්ය කියේය. සතා කැ වෙයි බැවසෙයි
නකුත් නොකියේය "හන්දුරුවා කැ බැවතම් තමා මෙය"යි සිතමි. එසෙ
වුන් තමා උත් අවමානය තමකුත් නොකියා සොතාගේ තුවණ කියා.
රජ්ජුරුවෝ කුවුදනොවි විරුඬයකුදු නොකියා සොතාගේ තුවණ කියා.
ඔන් සියදම් දී නවානැන් ලවා, "යව ආචාර්යි යෙහෙ යනුව"ය කිහ. ඔබ යහ
ඉක්මිකි රජ්ජුරුවන් "ම පුතණුවෝ ඉතා නුවණැත්තාහ, ලිය නෙපුල් ඇය
නාවූ කෙනෙක, මේ බඹුණා හා කථාවකුත් නොකළාහ, දැන සතුටුවූ මෙය
කුත් නොවූහ, කිමෙක්ද මොනු ආ ගමින් මතු වන්නාවූ තයක් ම පුතණුවන්
දුටුදෙහෝයි සිතාට, එබැවින් මේ සේවටියා ආරාමෙ අවට වැඩක් හා අප
වැඩියක් නියා නොවෙසි, සරණ දෙමිනයි කියා මෙයින් පොළොවා ඔබ වෙත්වා
ගෙන මරණ දක්වා මා කැඳවා ආවාහයි සිතමි, ඒ බව දැනලාවත්, පුතණු
වන් මිනුව කිසිවකුත් නොකීසේක"යි සිතා තයකෙක තුන් කල්හි සේනකාදි
දශ බඹුදයෝ සතරදෙන ආහ.

සේනකයාව රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු "කිමේස්ද සේනකය උතුර
රජ්ඩාලයට හෝස් බුලනී රජ්ජුරුවන්ගේ දුවණියන් නෙනෙමේද ඒ සමඟ
සෙට හැම කැමැත්තෝදැ'යි විවාලහ. ඉක්මිකි සේනකයා කියන්නේ "මහ
රජ කුමක් කියනසේක්ද තමා කරුණ නිසා තොව නසා දුරුකරන කෙනෙක්
ආද්‍ය ඉදින් ඔබවහන්සේ ඔබ කොස් ඒ කුමාරිකාව නොසා දුරුකරන කෙනෙක්
දනන රජ්ජුරුවන් හැර සියලු දඹදිව නුවණවන්සේ හා තමාන රජසේක් නැත්
සේක. ඒ කුමක් නිසිසදශන්? කාය බ රජ්ජුරුවන්ගේ දුවණියන් රණ
සාහසිකනි, නවද ඒ රජ්ජුරුවෝ සියනගල සෙපු රජදරුවෝ තම මහ
සේවකසේය. මා හා සමානයෝ තම එයම වේදේක රජ්ජුරුවෝය"යි සිතා
දඬිවි සියලු සත්‍රීන්ව වධනා රු ඇයි දුවණියන් නුවණවන්සේට දෙන්නාහ,
නුවණවන්සේට වන්නේ මහ අසිවාඩියක, යම් සිසි කෙනෙක් නුවණ මදව

ඊට බාධා කෙරෙන් නම් ඊට කිසි කෙනෙක් නොකොට වැඩිය මැනව, අවිත් කුමිඳහන්නේ හා ගියකල වසනාගරණ අසඤ්ඤපානාදියෙන්; පානය ලබන්නේ"යි කෙවට්ටයාට නොඅඩුවූ තුණ ඇති ඉසා දෙබලුවූ තුණකින් ලබන්නා වූයෙන් ඉසා ලොන්වූ සෙනෙක නම් බලුණුසෙමේ රජතු අභියසින් පෙලඹිවා ගිවිස්සා පරිද්දෙන් ගිනට නඟා කිය. පුක්කුසාදි සෙසු පණ්ඩිතවරුන් විවෘත කල ඔහුත් එලෙසම කිවය. ඔවුන් හා සමඟ කථාකරමින් උන්නානුව කෙවට්ටයා තමා තුන් නැතින් අවුත් 'මහරජ! අප රදන්නාව නොවිඳි මහ යම්හා'යි කිහ. රජ්ජුරුවෝ ඔහට සත්කාර කොට යවූහ.

බෝධිසත්වයන්වහන්සේ ඔහු ගිය බව දැන නහා ඇරැයි රාජසේවයට අවුත් රජ්ජුරුවන් වැඳ එකත්පස්ව උන්සේක. රජ්ජුරුවෝ ඔවුන්නාළු' ප්‍රෙහණුවෝ මහා මහත්තීය, ඔසපු මන්ත්‍රණයෙහි පාරප්‍රාප්තය; අතීතානාගත ප්‍රත්‍යුත්පන්න යහ තුන්කල්හි වන්නාවූ අර්ථයන් පරොපදෙස රහිතව කවයම්තුන්නයෙන් මහාසොව දන්නාහ එබැවින් අප ඔබ යන තමන්ගේ යහපත නපුර මේ පණ්ඩිතයෝ දනිති"යි සිතා තමන් පළමු ඔහු ලෙස නොරැදැ රාගයෙන් මත්ව මොහයෙන් මුසව විචාරන්නාවූ මේ ගාථාවෙන් කියන්.

ජානාසි එකාව නියේ සමෙති, යෙ පණ්ඩිතා උත්තම භූරිපඤ්ඤා;
යානං අයානං අථවාපි යානං, මඤ්ඤාමි තෙවාපි මයිං කරොති.

පුත මහොසධ පණ්ඩිතයෙනි! "සෙනාඝය, පුක්කුසය, කාමිඳය, දෙවින්දය, සෙවට්ටය, වෙදෙහය, යන අප සදෙනාගේ අදහස් උත්තර පඤ්චාල දෙශයට ප්‍රඥාදාතා රජ්ජුරුවන්ගේ දුවණියන් ගෙනෙන්නාව යාම යහපතැ"යි එස්වූ නියාව ගඩොදකය හා යමුකොදකය හා වෙනසක් නැති වූවාක් මෙන්ය. මහොසධ පණ්ඩිතයෙනි! තෙපිත් කියව;ඔබ් යාමටත් නොගොස් රුදිමවත් යහපත නපුර යන මේ දෙකින් එකක් නොපයේ සුභමවූ දුකුවෙන් මහාසොව සිතාලා කියව, "ඔබ සමොද නොයමොදැ"යි කිහ. ඒ අසා මහාසත්ත්වයාණන් සිතන සේක් "මේ රජ තමා නුවන මිදි ගෙයින් ඔන් සහරදෙනාගේ බස් ගිවිස නුවණින් අඩව කාමයෙහි ගිජුව එසානත සෙනේමි යන්නේය, ගොස් මහා විනාශයට පැමිණෙන්නේය, යම්හෙයි දෙශ කියා නවතිස් නම නවතාලමි"යි සිතා මහරජ! ඉතාමදාත රජ්ජුරු ඔන් පඳවප්‍රකාර බලයෙන් යුසත කියාව නොදන්නා සේක්ද? පළමුවත් තමන් ඔබ්‍ නුවරට අවුත් පැරද පලාගිය හෙයින් 'ලජ්ජ පසිද නන්නා පිණිස 'දුව සරණ දෙමි'යි ඔබ ගෙන්වා දුල ඔවකු අසුවූ කල වැද්දකුසේ තමන් කෑමැත්තක් කරණි'යි සිතම්, තවද ඇම කෙරේ ගිජුවූ මසස්‍යයා යට තුබි ගිලිය නොදුසා ගැලටියා නාස්න පරිද්දෙන් කාමයෙහි ගිජුවූ ඉදින් පඳවාල දෙශයට ගිය සේක් වීනම් ඒ බිලිය ගිලූ මසස්‍යයා පරිද්දෙන් මහත්වූ විනාශයට පැමිණෙන සේක. තවද පණ ඔසුවූ ඔවකු පරිද්දෙන් මහත්වූ විනාශයට පැමිණෙන සේක. එබැවින් 'ඇත යන යමා මම නොකැමැත්තෙමි"යි වදරාසේක්:-

ජානාසි නොරාජ! මහානුභාවෝ,මහාමති ලොධුනි ප්‍රඥාදසෙනෝ;
රාජාම තං ඉච්ඡති සාරණත්ථං, මීනං යථා ඔසධවරෙන ලුද්දෝ.

යථාපි මච්ඡෝ බලිසං විසාණං ඡෙත්වාන ගච්ඡති සාමමිසඤ්ච
එවමෙව තුවං රාජ බුලතී යක්ඛ විසාදී
සාමමිසඤ්ච න ජානාසි මච්ඡෝව මරණං මහන්තං.
සචෙ ගච්ඡසි පඤ්චාලං, මිතත්තං ජීවිතඤ්ච
මියං පරාධානුපපතාසාව, මහාසතං ඔසමෙසසීති.

ගාථායතරයින් වදාළ කල්හි තුවණ නැති රජ එසේ අත තුවණින් දෙනා ගණනොසී 'තමන්ට හෙලා දෙවූ'යි සිතා "මේ තමන්ගේ දායකයන් නමට" යියා රජ්ජුරුවෝය'යි මඳකුත් නොතකා දඹදිවට අලුයි රජතුන්ගේ ලෙසින්ද, දුවණියන්ත් සරණ දෙම"යි කියා තමන්ගේ දායකයන් ඒ ඒ රාජ්‍ය ද නඟා, මිතුලට නිසි එක ඔසකුත් කොහොන මා කෙලෙනුවූ වතු ඉඩම් ද, බලියක් ගිවූ ඔසකුසේද, පණ නසිවූ මුවකුසේද. මෙසේවූ කවට නා ගිරණයට පැමිණෙන්"යි කියයි කිවි මඳුරට නිසි කථා දන්නෙහ තම් එස්ත් පණ්ඩිතවරු සතරදෙනා හා සෙවට්ට පණ්ඩිතයෝද, තා කිවුන්ට ඊලඟට සියා සතන ගොවියා සුබු අසින් මේහා උතුම් මංගල වචන ඒ අසා අප්‍රමාණ නුවණ නැති කෙළුතොල්ලමිහ"යි මොඩියන් වහන්සේට කොයෙක් පරිද්දෙන් නින්ද, පරිභව මැඟෙයිදා "මේ මොවුනා සුබු මේහා නින් ප්‍රවසට ලවයි" කියොගකරන්නාවූ "මාගේ මේ නිසා පළිබඳ ලාභ නාගේ අතහරුයට සුදුසු බස් කිවාවූ මොහුගේ කර අල්ලාගෙන මාගේ විසින යෙන් ප්‍රවස ලවා'යි සිතූ.

බෝධිවයන්වහන්සේ රජතු කිසි බව දැන සිතනසේක් ඉදින් මෙසේ යුතුවණ නැති රජ්ජුරුවන් මා අත්වැන් කරවත් ඇල්ලුවේ වීනම් මා දිවිහිමියෙන් ලප්ජාවට එම ඇඟෙන්නේය; එබැවින් මෙහි සෙමින් සුනස්නෙන් නැයි රජතුවැද තමන්වහන්සේගේ නෙට ගියසේක. රජ්ජුරු වෝත් කිපි බස් කී බව මුත් මොඩියන් කෙරෙහි තෙරෙහියෙන් එකත් නව කුලු ගඟව ප්‍රවසට ලව'යි නොසිහ. එසේ හෙයින් බෝධිසත්වයන් එකක්හට නොකී හෙයින් බෝධිසත්වයන් ලඟට ගිය එකද කෙනෙක් නැත් නොය. ඒ එසේමැයි රජ්ජුරුවන්ගේ වසන්නවුන් විසින් රජතු යමක්හට කිවි 'කුලු පසුව මරට ප්‍රවසට ලව'යි සාමාන්‍යයෙන් කී කල්හි ගිවිසවුන් එසේ අසා සිටි පුයෙන් නොසිහිලි රජතු මුහණ යවසින් බල බලා ගිවිසවුන් එසේ අසා සිටි සෙල්ලිය පුතුය එකකු මුහුණ බලා කී කල ඒ කියෝගලද්දහු මුත් අසිකස්තු සිහිවසුන් නොකටයුතුය ඒ කියෝගය ලද්දහු තමා අසිකෙස් නොමෙම දෙසි මේවර. කෙළේ තම් අරුට කලමනා නිසුන වරදකි කළ නැතැත්තේ දිදගන්නේය; එබැවින් රජතු එකෙක්හටි නෝරා නොකී කෙසේත් කෙසේ පසියන් ලඟට ගොස් සෙසු සිහුන තමා 'ප්‍රවස ගිය මැනව'යි යන බසක් පෙණකුදු කී එකද සවසියකුත් නැත්සේමය.

ඉක්බිත් බෝධිසත්වයන්වහන්සේ සිතනසේක් "රජ්ජුරුවෝ නුවණ නැතිව නිසයන් අසිතයන් නොදන කාමයෙහි ගිජුව ප්‍රඥාදාතෘන්ගේ දුව උඹන්නොමියයි සිතා මධු වන භය නොදන ගොස් මහා විනාශයට පැමි

ණේ'ත්‍යාහ; එබැවින් මට බොහෝ ශබ්දශාස්ත්‍රවලු උපකාරවම සිටි රජ්ජුරුවන්ගේ නම් සිහි කිරීම මට සරම් නොවෙයි, මා විසින් මේහට පිටවනලද බිය ඉවත් ශ"යි සිතා 'පණ්ඩිතයාට ගිරවාණන් යවා තමාය දැන පසුව මම ගන්නෙමි'යි සිතා ඒ නුවරට ගිරවාණන් යවූසේක. (පණ්ඩිතයන්වහන්සේ ගන්නෙමි'යි යවා තත්වූ පරිදි දත් නියාව බුදුව වැඩසිඳ වදුරණ 'මාගේ සහෝදරයාණෙනි ගිරවාණෙනි ඉදුරු ජිතූරජාණන්වහන්සේ:—

සතෝ ව සෝ අපසාදම්ම, වේදෙහස්ස උපාසිතා
අථ අමිත්තාසි දූතං, මාසරං සුවපණ්ඩිතං.
එහි සම්ම! හරිපඤ්ඤ, වෙයාවච්චං කරෙහි මේ
අසිඵ පඤ්ඩාල රාජස්ස, සාලිකා සඝනපාලිකා
තං පඨරෙත්‍ය පුච්ඡස්සු, සාකි සඛ්ඛස්ස කොවිද
සාවෙ සඛ්ඛං පජානාති, රඤ්ඤෝ ව කොසියස්ස ව.
ආමේති සෝ පටිස්සුත්වා, මාසරෝ සුවපණ්ඩිතෝ
අගමාසි හරිපඤ්ඤෝ, සාලිකාය උපන්තිකං.
තතෝ ව සෝ ඛෝ ගදාඊමාහ, මාසරෝ සුවපණ්ඩිතෝ
අථ අමිත්තාසි දූතෝ, සාලිකා මඤ්ඤුභාණිනං.
කච්චි සරෙ ඛමනීයං, කච්චි වෙස්ස අනාමියං
කච්චි සෙ මිඩ්ඩතා ලාජා, ලභිතරෙ සුඝරෙ තව
කුසලඤෙව මෙ සම්ම! අනාමියං මථෝ මම
අථෝ මෙ මිඩ්ඩතා ලාජා, ලභිතථෙ සුවපණ්ඩිත!
කුතෝ නුත්‍වම්! ආගච්ඡම, කාසස්ස පඤ්ඤතෝ තුවං
කව මේ'සි ඉතෝ පුබ්බෙ, දිස්සෙ වා යදිවා සුතෝ-යි.

මේ ගාථාවගෙන් වදුරණ සේක් එම්බා මහණෙනි! ඒ මහෝෂධ පණ්ඩිතයෝ වේදෙහ රජ්ජුගෙන් උදහස් අසා තමාගේ ගෙට ගියානු තමන් වැඩූ මාසර නොත්‍රයෙකි උපන් ගිරා පැවිවාණන් කැඳවා ඔහට දූත මේහෙවර කියා යවන්නාහු 'රන්වන්වූ පඤ්චෙයක් ඇති සබඳ ගිරා පණ්ඩිතයෙනි! මේහේ එව; නොප විසින් මට කළමනා මෙහෙවරක් ඇතැ'යි කිව. ගිරවාණෝ එබස් අසමින් තමන් හුන් රත්මැදිරියෙන් පිටත්ව මහාසතොකාඹයට පැමිණ තමන් දෙපියාණුවූවුනේ නබා වැඳ එකත්පස්ව සිට කි යම් මේහෙවරක් කොට දිලම්, සැනතොකොට වදුල මැනව"යි කිව. ඒ අසා පණ්ඩිතයන්වහන්සේ වදුරණසේක් මාසර නොත්‍රයෙහි උපන් ගිරා පැවිවාණෙනි! සේවටට ශ්‍රාත්ම ණයා හා ත්‍රිගම්දයා රජ්ජරුවන් හා දෙදෙනා 'සරණ දෙමිනා'යි කාල කථාව රහස ගෙයින් 'සැබෑද බොරුදැයි රජහුගේ ඥාන බලය සැලැලිඹිණිය හා විඤ්ඤාණය ඇ අයින් තත්වූ පරිද්දෙන් විචාරා දැනගෙන එහා අවුත් මට කියව"යි කියාලා මි හා විලඳ කවා මි පැන් පොවා ඝතපාක සහස්‍රපාක තෙලින් දෙපියා අතර මැඩකල්හි ඉතා සියුම්වූ නුවනැතිගිරවාණෝ අනාගත් මෙහෙගිර

දුරුය කියා තමාගෙන මහාජනයාගේ තුන් වරක් කැඳවූහෙයින් මැද්දෙහි සිටි රජ්ජුරුවෝ ගිහිල්ලා හරකලද සිමැදුරු කඩුළුවෙන් නික්මුණාහු මහ ඉඳ රට දිහාවට මුණලා නික්ම ගියාහ. ඒ කෙළේ රජ්ජුරුවන්ගේ මාලිගාවේ රත්තොරතුරු ගබඩාවෙන් රත්කොට කැරැල්ල සිදුවන්නා සේක් ඉක්බිතිව ගබඩාවෙක බඳින්

තස්ස මේසං දුක්ඛා'ති, සාළිකා ම සුදුහාණිකා
සං කංචි අවධි සෙනං, පෙතඛසෝ සුඝරෙ මමං'ති.

මේ ගාථාවෙන් එම්බා සොදුර! තොපගේ කුලෙහිම වූ මාගේ පලමු ඇඹෙනි කෙනෙක් වූවා, උසිස් එසේ මේසේ කෙනෙක් නොවන්නාහ, සිරුරෙ ශක්ති ඇත්තා කරම් ළඳ මොලඳ මිහිරි ප්‍රිය සෙපල්ල් දන්නාහු; මාගේ ඇසට රසාත්මයක් හා සමානවූ ඒ මාගේ හාශ්‍යාව මා බල බලා සිටියදී මා සිත් හදවතේ උකුස්සෙක් අල්වාගෙන මරපියා පලාගියේය"යි කිව ස්ත්‍රීන්ගේ සැලලිහිණි විචාරන්නී 'තොපගේ අඹුවන් උකුස්සා කෙසේ මරාපියා ඇරගෙන ගියේද"යි කිව. ශිරවෘක්ෂ ඇ සිතව නැගෙන පරිද්දෙන් මොරු හොසා කියන්නාහු "එක් දවසක් අපගේ රජ්ජුරුවෝ දියකෙළියට යන්නාහු මාත් කැඳවුසේක. මම මාගේ අඹුවත් කැඳවාගෙන නොසිතිය සෙළපියා සවස රජ්ජුරුවන් හා සමග අවුස් මාලිගාවට නැඟී ඇත දිය ශන්නා පිණිස මාගේ කිරින්ද කැඳවාගෙන සිමෑදුරු කවුළුවෙන් තිස්මිලා පුටක කුවාරාර කුසියෙකි කොබෝ යෙඩ වළල්ලෙකි උන්නෙමි, ඒ ඇසිල්ලෙකි උකුස්සෙක් කුඩයෙන් ආසින් යන්නේ අප අල්වාගන්නට දිඹියා මම රෙණ හයින් නැතිගෙන වහා දිවපිඹු; උන් දැරි ඇති හෙයින් බව මරව වතා යාඩුනුණුවාහ; එවිට මා බල බලා සිටියදීම අල්වාගෙන මරාපියාඇරගෙන යියේය, උන් කෙරෙහි ශොකයෙන් හඩන්නාවූ මා දැක, අපගේ රජ්ජුරුවන් වහන්සේ "සබඳ! කුමට හඩාදැ"යි විචාරා ඒ බව අසා 'සබඳ නොහවමු; අනිත් බිරින්දක් සොයා යව'යි කිහ.

'එසට මම කියන්නෙමි "සත්‍රිහු නම් බොහොසේ අනාඩාර ශීලිහුල' එසේ අනාචාර දුස්සීල එකියක ගෙන ඊමට එඩා හුදකලාව සිසිම් 'යහපතැ'යි කීමි. එබසට කියනසේක් තොපගේ ඇඹෙනියන්ට ශතසහස්‍ර ගුණයෙන් වඩනා ශීලාචාර සම්පන්න සැලලිහිණියක් වූලනී රජ්ජුරුවන්ගේ යාන බිලා ඉඳිනියා; ඔ ඉතා යහපත් එකක, නෙපි වහා ඔබ ගෙස් ඇගේ අදහස් පරීක්ෂා කොට පියා 'යහපත ඉදිමි'යි යිමිස්ස. නම් ඇගෙන් අවකාශයක් ලද්ද නම් සෙට්ටත් කැමැත්තාහු නම් වහා අවුත් කියව, මමවත් බසව්වත් හොසින් මහ පෙරහරින් ගෙනවුත් පාවාදෙන්නෙමි'යි කියා තොප සමීපයට එවුසේක. මෙ තොප සරණ බණවා ආමි'යි කිහ ඉක්බිති කියන්නාහු"ඉඳින් නෙපි මා කැමැත්තා නම් අපි දෙන්නම සමග වාසයෙන් එක්සිත්ව සුවසේ වසම්හ'යි සිත ඇත්ත නොවලහා කියව"යි කිහ.

උන්ගේ බස් අසා සැලලිහිණි ඉතා මහත් සොමනසට පැමිණ; තමා සතුටු බව නොහඟවා නොකැමැත්තියක මෙන් හඟවන්නී:-

සුවෙව සුවිං කාමෙය්‍ය, සාළිකොපන සාළිකං
සුවස්ස සාළිකාඝව' සංවාසො හොති කිදිසො-නු-

මේ ගාථාවෙන් කිහ—

මෙහි අභිප්‍රායනම්:-"ගිරාපණ්ඩිතයෙනි! කුමක්කියවද? ගිරවෙක් රකුහා කෙරේ නම් ගිරාඩෙඩුවක; සැලලිහිණියෙක් රකුහාකෙරේ නම් සැලලිහිණි

සකු, ගිරවකු විසින් සැලලිහිණියක රකුහාවේ නම් කවර කරදරයක් දෙයක්ද? එසේ දෙයක් මා ඇසූ පිරිදැ දැන් කැකැ"යි කිව. ඒ අසා ගිරවෝ කියන්නාහු "දැරිය මැරුවුම් කියන බව මුත් මා කොකෙරිකි කරිය තොවෙ"යි සිතින් ඉතා කැමැත්තීය. තොයෙක් පරිද්දෙන් කාරණා කියා තොවන මැනව"යි සිතා කියන්නාහු

යං යං කාමී කාමයති, අවිචාරණාලිකෙනිව
සබ්බථව සුදිසො හොති'ත්ථකාමෙ අනාදිසො.

මේ ගාථාවෙන් කියන්නාහු "එම්බල! යම් කිසියෙක් යම් සිරුමසෙහි කැමතියෙන් සමියහු; ඒ විෂයෙහි අඩු වැඩියක් නැත්තම් වුවත් ඇමදෙනම් පතනා පවා නොයෙක් ජාති වෙන වෙන ඇතත් ප්‍රභාග නම් තාම වෙනකවිමැ"යි අහවන්නාහු.

අසි ජම්භාවති නාම; මානාසිවිසය රාජිනො
සා හරයා වාසූ දෙවස්ස, සාණසස්ස මහෙසි සියාසූ

මේ ගාථාවෙන් කිහ.

"යටකිය දවස මාරවතී නුවර රජකළ කාසඤ්ඤ ගබ රජතුමාගේ උපන් දසබෑ රජ්ජුරුවන්ට වැඩිමාලු වාසුදෙව රජ්ජුරුවෝ කුවරින් කිස්ම උපන් කෙළියට යන්නාහු වඤ්ඤාල ග්‍රාමයෙන් තමාගේ යම් කටයුත්තක් නිසා රට එමින් සිට මසින් ඉවත්ව සිටිඅතර රු ඇති එක් කුමාරිකාවිසි සිසිත් බලවත් බදවූ අදහස් ඇතිවඇගේ ජාති විමාරා වඤ්ඤාල කුලයෙකි'යි සිතිත් ප්‍රේම ඇති බැවින් අසවාමික බව අසා උයනට නොගොසින් රුවින්රැසක් සිටිසිටින් බලවත් කාමය මාලිගාවට ගොසින් රුවින්රැසක් සිටිසිටුවා පොලොස් දහසක් මිනෝ වරුන්ව නායකකොට වොටුකු පලඳවා අගමෙහෙසුන් කළුය ඒ සිසව රජ්ජ සව සිවිනම පුතකු වැදූහ. ඒ කුමර පියරජ්ජු ඇවිෑමෙන් චාරවසි කුවර රජකෙළේයසි උදාහරණකොට එබදු සාත්‍රිය කුලයෙකි උපන් රජ්ජුරුවෝ පවෑ වඤ්ඤාල සත්‍රියක් රකුහාකළුහ. තොපත් අපත් නිරිසතුන් හෙයින් කවර වෙනසෙක්ද අපට ප්‍රමාද නම් ඔවුනොවුන් කැමැති පමණේමැ"යි සිතා කැවත අනිත් කාරණයක් දක්වන්නාහු:—

රථාවති කිම්පුරිසි, සාවි වච්ඡං අකාමයි
මිත්‍රසසා මිත්‍රියං සඬ්ං, නපඤ්ඤාමෙ අනාදිසා-සු-

මේ ගාථාවෙන් කිහ:—

මේ ගාථාවෙහි අත්ථාව නම් යටඑළු දවස එක් බිදුණෙක් පසුබසම යෙහි ආදීනව දැක තමාගේ බොහෝ ගැපත් කැර සිඹුලවකයට වැද තවුස් පැවිද්දෙන් මහණව පන්සලක් කොට වසන්නේය. එකෙණෙහි බුදුරු කැනෙක්හි එක් ගල්ගුහාවෙක බොහෝ සිදුරෝවැන්නාහ. එකෙණෙහි බුදුරු කැනෙක මහ මකුළුවකුත් වසන්නේය ඒ මකුළුවා සිදුරුලෙක දෙර දලක් බැඳ උදැසන එකකුමැයින් සිදුරන්දුක්ඛා ලේ බොන්නේය. සිදුරෝ

කවි දිනා දුටිල සම්මෙළෙකක, සඩභාවයෙන් මෑකපු ඒලහ, මකුළුවා තම ගර්භයෙහි පමණ ඇති මහා විලල එකෙක, සිදුරෝ! මහට කිසිවකුත් නොව ගත නොහී සාපයෙන් සමිපයට ගොස් මිණි කථාකොට ආ කථාපුවු විමාර කල්හි "සඩාමිනි! එක් මකුළුවෙක් අපගේ ජීවිතහරණය කෙරෙයි, නුඹවහන්ස් හැර අනිත් සිටුවහළෙක් නැත, උං මෙරා අප ඇම දිවිරැක දී අප සුවපත් කරණසේක්වා"යි කීහ ඒ අසා තුපස්ථ "අප වැන්නෝත් ප්‍රාණ එක කෙරෙද්ද? මේකැතින් පහවියා"යි අසුරාසා නොරෙහිහ එපිට සිටුරෝ! සිතන්නාතු "අපගේ රජගේ නම් සිතහාරාඛහාව අසඩාමිකය, ඇ හරහාලා ගෙනබුත් යාදු සැරමිහ'යි තපස්වී ළඟට ගෙනවුත් මෑ නුවණහන්සේම පාදපපිරිසා වේවා, අපගේ සකුරා මෙරා වදුල මැනව'යි කිහ සාපසහා ඇසෙරේ පිහිණ සිත් ඇතිව ඇ සම්ප වැස අල්ලහම වේලෙහි සිටුවරන්ගේ ලෙන දෙර කැඩිවිව ගොදුරට ආ මකුළුවා බියුරකින් ගසා ජීවිතක්ෂයට පඩිණුවාපිය ඇ හා සම්ම වසහ තපස්ථහා එයිම වදරුවන් උදින් බොහෝ දවස් වැස කාලක්‍රියා නෙළේය. සිරවාණෝ මේ උදාහරණය නෙතහැර දක්වා "එම්බල! ඒ සාපස යෝ මුනුසාව සිට සිරිසත් සිතකරාඛහාව සම්ම විසූහ. අපි දෙපසයම වුන් නැමැයිවිමය"යි කිහ.

එවිට සැලලිහිණි සිරවාණන්ගේ බස් අසා "සඩාමිනි! හැම දවස්ම ඔබ කම් එඩාලෙස කිමෙන්නේ නොවෙයි; ප්‍රිය විදුයොගය 'ඉතා නොකැමැත් නෙමි, ගෙවත් නුඹවහන්සේගෙන් මතු වියෝ වීමෙක් ඇත; දුන්ම නැවැත්ත මැනව; පසුව වියෝවීම ඉතා නොකැමැත්තෙමි"යි කිව. සිරවාණෝ තමන් ඉනා නුවණැති හෙයින් හා ස්ත්‍රී මායමෙහි දස හෙයින් තවත් විමසනු පිණිස

හතුබෙ 'හං ගමිස්සාමි; ඇළිකොමසුපු හාණිකෙ
පවවකඛානුපදං ඛෙතං අතමසුඤ්ඤ නූන මං-සි

මේ ගාථාවෙන් කිහ:-

මේ ගාථාව කියා නොප මෙසේ ම නොකැමැතිව කියන හෙයින් අපි ශමිහ; මෙතැනට මා තනිව අවුත් ගාවිඤ්ඤතරන හෙයින් සෙපි මිනී කම් එනකුයයි සිතුද? මම ඉනා රාජපුජ්‍යයෙමි. මට අඹුවොත් අරුමද? අනි සෙත් සොයාගනිමි; එබැවින් දුන්ම යෙමි"යි කිහ. සැලලිහිණියි "දුන්ම යෙමි කි බස් අසමින්ම ළඟ පැළිඝන තරම් නොකයෙන් පිඩිතවන්නී; ඔහු දුටු විටම උපන් සොඟයෙන් හා කාමවෙතනාවෙන් සඤ්ඤාගෙයි දහ වදගන් කාසේ මියෝ ගින්නෙන් පැලහෙන්නී, තවත් තමාගේ සත්‍රී මායමෙන් නො කැමැත්තියන මෙන් හඟවා නොගොස් රදුටන්නට උපමා මිශ්‍රකොට කියන්නී;

න හිරී තරඛානසා' මාසය සුවපඤ්ඤිත!
ඉඩෙව තාව අවිඤ්ඤු, ගාව රාජා න දකඛසි
සොසස සදදං මුගිඛගාහං, ආනුභාවං ච රාජිනොසි

මේ ගාථාවෙන් කිවායැ:-

මෙහි අර්ථ කම්-සිරා පණ්ඩිතයෙනි! ශබ්දයේ ඔබ ඇත්තේ කැලඹෙන්න ඉන්නේ නොමිය මුතුන; ඉන්නේ කැලඹුවුව මුකැත්තෙ මෙම දැරුවන්නිහ; එබැවින් අද මෙම රදව, ගෘහවාසය නමැති සිරගෙයි කඩුවින් කපාගසා, එබැවින් අද රැ මෙහි රදව; ඉදින් ඔබ්ගේ කල් දෙය ඔබ්ගේ ය; ඔබ්ගේ ඔබ්ගේ රාජ්‍යෙශ්වර්‍යය දැක උතුම් රදුන්ගේ කල් ඇති; අපගේ රජ්ජුරු සඤ්ඤි නාවිකාඛහාවෙන් ලිය කිදුරන් සඩර හා සමානව කියන්නාවූ ඔබ්ගේ නුඹව මැනව; ඔබුන් විසින් වසකාලද මාදිය කාදගත් අසුර, ඉන්ද්‍ර කොළු සැමවින් අද රැදුනා නම් වැඩෙක් ඉන් අවැඩෙක් නැත්තේ අසුර, ඉන්ද්‍ර ද්‍රෝ නම් ඔරින්දත් නැත, ඇති කිරින්ද උතුන්ගා නොනිස්සේ, එකට ඉන්නේවන්නේ ඇඹිද? රැදුනා නම් නොපගේ අභිමානය සිඳින්නේ"යි කිව. තොප නැතුවුම වසයෙන් රදන්නා කැමැතිවම කිව.

සිරවාණෝ 'නොප මෙසේ කියන පසු රදී, මෙම්'යි කියා රැදෙනු නොදෙමි අල්ලාප සල්ලාපයෙන් ඇ ගිත් නොබෙදවම් නවස් වේලේ ලොක කෙරුණියෙකි ශෝදි ඇතතුමට ඔවුනොවුන්ව ප්‍රාණ සම්වූහ. ඉක්බිති සිරා මෙහිනයෙ! "මෙවිට මෝ නමා සිතාඇති ශබ්ද රහසක් මට නොවිදහා කියව. ඉක්බිති සිරා දෙ-ඇල නොකොට විචාරාගෙන මෙතැනින් මහා කැපී යෙමි"යි ගියා ඇලලිහි කියව. "කිමෙක්ද සඩාමිනි!යි කිව ශබ්ද විචාරන්නා කැමැත්තෙම කියවදැ'යි කිහ ශාපස කිවමැනව, අද අපගේ මකුල් දිනය, පසු දවසේ කුව මැනව, ඉදින් මකුලට නිසි. දෙගස් විනම් අද කිව මැනව; අවමකුල් දිනෙ නොකිව මැනවැ'යි කිව තෝ කුමක් කියසිද? මසේ මි වස්ත්‍රාලසේ මකුල් පුට මකුලෙක මා කියන්නේය'යි කිහ. එසේනම් කිව මැනව'යි කැ ලිකිණි කිව. ඉදිරුන් අසන්නා කැමැත්තෙකි නම් කියමි'යි කියා කිමෙක්ද මුණිදුන්ත රජ්ජුරුවෝ ඉනා රූපශ්‍රීන් බබලන්නාවූ තමන්ගේ දරිණියන් තමන් වසඟව ඉඳිනා එක්සියයක් රජදරුවන්ට නොදී, සකුරාවූ මෙදෙන රජ්ජුරුවන්ට කුමක් පිණිස දෙද්දැ'යි කිහ

සැලලිහිණි සිරවාණන්ගේ බස් අසා ඉනා නොසතුටුව කියන්ටී 'සා මේ! අපගේ ඊනියා මකුල් දවසේ එවැනි අවමකුලක් කුමක් කියා කියමේ ද'යි කිව. සිරවාණෝ කියන්නාහු "මම මකුල'යි කියමි, නෙව් 'අවමකුල'යි කියමු; අප දෙන්නාගේ බස් විපරීතවන්නේ කුමක්ද'යි කිහ. "සඩාමිනි! මේදේවූ මකුල් දිනයෙහි සිවමිනා දෙයෙක් නොවෙයි; නොකියමි'යි කිව 'සොදුරු! අවශ්‍යයෙන්ම මට සිවමැනව'යි කිහ සඩාමිනි! එසේවූ නොඇසිය යුත්තක් සම්ඵස්ස ලොකයෙහි නැත, එබැවින් කියන්නවනොපිළිවන, නොසි මේ'යි කිව, 'එසේද, නොප සිඟ ඇති රහස් මට නොකියනකල් නොපගේ හා මගේ හා සම්බන්ධ වාසයෙන් ප්‍රයෝජන කිමිදැ'යි කිහ, සැලලිහිණි එබසට සොකයෙන් පිරුණු ලය ඇත්තී 'එසේ නොකියෙමි නම් මා ඇරපිහා පල්ල විසෝභම නපුරු'යි සිතා 'එසේවීනම් කියමි, ඇසුව මැනව'යි කියන්ටී ශ්‍රේෂ්ඨ දසරජ්ජුරුවන් හා වෙදෙහරජ්ජුරුවන් හා දෙන්නාගේ විවාහ මංගල්‍යදේවූ දෙලෙස් නොපගේ සතුරන්ටත් නොවේව'යි කිව, සිරවාණන් ඊට කාරණා ඒමිදැයි යි කල්හි එසි නැවතය කියමි, ඇසුව මැනවැයි කියන්ටී

කෙදිසෝ නෙ අමිත්තානං, පිවාහෝ කොකු මාතර!
යථා පඤ්චාලරාජස්ස, වෙදෙහෙහ භවිස්සති-යි

ගත්තෙහි ඉක්බිත්තෙන් රජ්ජුරුවෝ දුවණියන් සරණ දෙමිහ"යි කියා වෙදෙහ රජ්ජුරුවන් හා මහෙසිඳ පණ්ඩිතයන් හා දෙන්නා මියගිහින් මේ සුවරට ගෙන්වාගෙන මරන්නාහ; ඉදින් අඩුනම් උන්ට මර බොඳා නැත, ක්‍රමයෙන්ට කරන දෙයෙක් නොවෙයි, ඒ මතුල නිසා වන්නාවූ අතිවාසිනක් නැතැ"යි කිව. නැවිය ඝ්‍රාන්නී සරණ දෙන්නා සමා දුව ඇහටත් නොපා හා දෙන්නා මා උන් ශ්‍රී යහත් ගමඛාවේ ඝිද රහස් මහත්‍රණය කොට දුන් කෙට්ටියා රජු ඝිරිත්වා මෙහෙන්නට යියේය'යි දෙන්නාගේ රහස් කථා වෙන් මදකුත් නොවරදවාම යිරා පඤ්චාලයන්ට ඝිව.

ඒ අයා 'කෙට්ටියාගේ සුවණ ඉතා ගහපත් නිසාය; මේ උපායෙන් රජ්ජු මේ සුවරට ගෙන්වා මරන්නට බැරි නොවෙයි; සිතූ තියාව ඉතා ගත පසැ'යි කෙට්ටියාට කතිවාරු කොට 'අපගේ මේ තියා මතුලේ අවශ්‍යතුලත් කිමෙන් ප්‍රයොජන කිමිද ? ඒ නොඝිය'යි කියා නවතා, තමන් ආ කම්පාප සුණු බව දැන ඒ රාත්‍රියෙහි ඇ හා සමඟ දවස් යවා පාන්දු කල්හි "නොදුර! මම ගිවිරට හොඝින් 'මා සිත් වන් ගිරීන්දක් ලදිමි' මාගේ රජ්ජුරුවන්ට සියත්ව යෙමි. මට සත්දවසකට සමුදෙව, අටවෙනි දවස මහපෙරහරින් එන්නෙමි. මා එහෙන්ත් නෙපි මා කෙරේ ශොකයෙන් නොඝා නොබී වැහැර නොහොන්ත් උකටලී නොව සුවසේ ඉඳුව"යි ඝිව. සැළලිගිණිය ගිරවාණන් ඒගේ දුන් ඉවසිය නොහී සමණන්ට උත්තර කීමෙහි ඇරම්භව ගහපත සද්දව සකට අවකාශදෙමි, අවවැනිද හායෙහිනම් එකාහාහයෙන් මා මළනැහට තුබ එන්නෙහිය. සැබවින් මා කැමිහහොත් සද්දවස ඇතුලත අවමැහවැ"යි කිව. නොදුර! කුමක්කියවිද ඉදින් අටවැනිද නොප නුදුට්ඨනම් මාගේ ජීවිතය තබා ඇද්ද ? දැරි ඇති අඹුව නොඝලේ මියයාමක් ගා අඳුත් අඹුවන් රක්ෂාකළ සද්ද වසකින් මළකල මාගේ ළය ගලෙන්ද ? නෙපි මා එන ගමන සැක නොකර ව'යි කියා සිසින්සිහන්නාහු 'නෝ මියේවා රැකේවා' නීගෙන් මට ප්‍රයෝජන කිමිද'යි මැදිරියෙන්නීන්ව සිවිරටදිගාවට මුහුණලා මදත්තැන්නොසින් නැවත මියුලුසුවරව ගොස් බොධිසත්වයන් වහන්සේගේ උරයට බටහ. මහතාණෝ මතුමගල්කුලයට වඩාගෙන විවාල කල්හි සැළලිගිණිය කි කළ දැ මුළුල්ල ආද්‍යන්ත නොවරදවාම කීහ, බොධිසත්වයන්වහන්සේ මි හා වලඳ කථා මිපැන් පොවා ශතපාක සහස්‍රපාක තෙලින් දෙපියා අතර මැඩ කකුල් සහි මිරිකා ඉතා සැපවූ රන්මැදිරියේ සැනැප්පුවේක. ඒ බව ප්‍රකාශකොට වදුරන බුදු රජාණන්වහන්සේ:-

නසෝ ච බෝ සෝ ගහපඝාත මාසරෝ සුවණ්ඩසෝ
මහොසධස්ස අතඛාසි, සාලියා චවනං ඉදං-සි-

මේ ගාථාවෙන් වදුරහසේක්:-'එම්බා මහණෙනි! ඒ ගිරා තෙමේ සැළලිගිණියහෙන් රහස් කථා ගෙනවුත් මහෙසඹ පණ්ඩිතයන්ට කියේවේද"යි වදළසේක.

ගිරවාණන්නෙන් මස් අඹ අනතුරුව බොධිසත්වයන්වහන්සේ සිතන සේක් මේ රජ්ජුරුවෝ මා කොකුමනි කරවා නොනිති දිනාගෙට ගෙන්වා කෑහැ. මෙවැනි යකදයකවලු රජ්ජුරුවන්ගේ මියා විනාසකට පැමිණෙන්නේ නුවුවා'යි දත්තෙහොත් නිකු කෙරෙති. මාවිනි පණ්ඩිතයකු ඒගේ ඉන්දදී මේ රජ් කුමක් පිණිස නත්තේද, රජ්ජුරුවෙනි මා මිය දින රජ්ජුරුවන්ට දුක වෙදෙහ රජ්ජුරුවන්ට යහපත් පලදිල්ල නොවේ මියෙහැකි පමණ ඝිරු උමඟක් හා දෙගවවක් පෘථිවිය යහපත් පලදිල්ල නොවේ මියෙහැකි රුවන්ගේ දුවණියන් අපගේ රජ්ජුරුවන්ට අතිශය උමඟක් කරවා දී, ඒ රජ්දරුවන් හා අවශ්‍යයි අසොඝිණියන් පමණ කරවා දී, ඒ රජ්ජුරුවන් නුවර වටලාගෙන සිටියදී අපගේ රජ්ජුරුවන් මහා සේනාව අප උන් පරිද්දෙන් ගලවාගෙන එන තමන මට භාරවන්නේ'යි බිසවන්වූ සඟ්ඝදරුවණන්ගේ ඉරිරායෙහි පන්වණින් ඒ රජකට ප්‍රීති වෙඝයෙන් උදන් අනාහසේක් "යම් පුරුෂයෙක් පන්වණින් ඒ රජකට සිරුරු සමපන් ලදිත් කිසිවණුන්ත් අනුකව මහා ආඥාව වෙසෙකම්, රජ්ජුවූ පුණ්‍යඋපනන පුරුෂයා විසින් කාය වාක් මනා යන වාරත්‍රයෙන්ම ඒ රජකට වෑදෙනි හැසිරිය යුතුයැ; ඔවුන්ගේ ආපදවත් දුටු කල්හි ඉන් මිදුලන්නට සමතී ඇයිවත් ඒට පිටිවහල්නොවී තම මිත්‍රඥාතියනැ; එබැවින් රජ්ජු තුබිණ නොවේ"යි සිතා සොළොස් කලයක් සුවදැ පැණින් ඉස් සේධා නානා සමිහර ණයන් සැරසී මහ පෙරහරින් රජගෙට ගොස්, රජ්ජු මැදි එකත්පස්ව සිට යුතේවේද මහරජ උත්තර පඤ්චාල දෙසට යන සේක්දැ'යි විමසසේක.

"එසේය පුත යෙමි, පඤ්චාලමණ්ඩි කුමාරිකාව නොඅලත්නාවූ මට රාජ්‍යයෙන් ප්‍රයෝජන කිමිද ? නෙපින් මා අත්නොහැර කැරිව එව; මේන් වැඩදෙකෙක් වන්නේය, සත්‍රුනාසත් ලබමි, රජ්ජුරුවන් හා නැවී මේන් ඔවුනොවුන් කෙරෙහි මෙතී සිතත් පිළිවන්නේය"යි කිස. ඉක්බිති රජ්ජුරුවන් වහන්සේව පණ්ඩිතයෝ කියන්නාහු "මහරජ! එසේනම් මම පළමුකොට නොස් කුඹවහන්සේ ඉදිරා මාලිඳා ආදි වෙවල් නාවලා යම් දවසෙක කියා එව්ව නම් එදු වැඩිය මැනවැ"යි වදළසේක එකා රජ්ජු රුවෝ එකාහාහයෙන් දරුවන් මා අත්නොහැරනා හැරිය'යි ඉතා සතුවූ සිත් ඇතිව 'පුත! පොප පළමු ගන්නවුන්ට කුමක් ලදමිහැද'යි කිස, 'බල වාහන උද මැනවැ'යි කිස. ඒ මහතාණන්වහන්සේ "සිරිනෙවල රැකවල් ලා සිටිනා බල සමපන්න යොධයන් මා හා කැවිව එව්ව මැනවැ"යි වදළසේක, රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු "ඔට කියන්නේ කිමිද පොප කැවැත්තක් කරව"යි කිස. ඒ මහ තාණෝ සිරිනෙවල දෙර හරවා කිය කිය තැන සිටු සිටු අවියක් තාද දෙන්ව බල ඇති සුර වීර යොධයන් යදම් බිඳුවා පිටත්කරවා ගෙන'ඔව යේය කරව'යි ප්‍රසාද දෙවා වඩු කඹුරු කොම්මර චිත්‍රකාරාදිවූ කොයේ තමාගේ යෙහි දසඹවුවන්ගෙන් අටලොස්, කුලයක් හා වැ පෝරෝ රැදවූ සකුල් ආදිවූ වුවමනා බොහෝ උපකරණ හාණ්ඩ ගෙන්වාගෙන ඔහ සේකාව පිරිවරා නික්ඛමණ සේක. බොධිසත්වයන්වහන්සේ නික්ඛමණ කිනාව ප්‍රකාශකොට වදුරන බුදුරජාණන්වහන්සේ:-

තතෝ ච පායාසි පුරෙ මිථිලාය
පඤ්චාල රාජස්ස පුරං සුරම්මං.
නිවෙසනානි ඕපෙත්වා, වෙදෙහස්ස යසස්සිනො ති

මේ ගාථාවෙන් වදාරනසේක් "එම්මා මහණෙනි! ඒ මහොෂධ පණ්ඩිත තාපසයා වෙදෙහ රජහට පළමු වෙන් නුවර හා ගෙවල් කරන ලිහිණියා වගා කෙරෙන නිස්සුණෙ වේදැ"යි වදාළසේක. බොධිසත්වයන්වහන්සේ ඔවු කෘෂිකර්මාන්තය ඉගෙනගෙන සතර ගව්වට එයි එහි ගමක් මැඟින් ගම් කරවා ගමෙහිට ඇතෙන්නකු මැඟින්. සිටුවා මේසේ විඛාහකරනසේක් "කෙසි අපගේ රජදරුවන් පඤ්චාලවණ්ඩ කුමාරිකාමන් ඇරගෙන එනසඳ, අප් අප් රට ආදිපු වාහන සරඹා කෑවිට ආ දුවිල්ල වාහන රඳවාගෙන නොපයේ වාහන වලම කාමා සකුරන්ට අසුමිය නොදී වහා ඕසිලී නුවරට ගමා ලබ්ම් ඔවදාළසේක.

මෙසේ ඕවාදිකාංඛානයෙන් හොස් ගංහෙරව පැමිණ ආනසඳ කුමාර යයි යන එනකුනු කෑදවා "නෙපි තුන්සියයක් පමණ නැව් වසුවන් ඇරගෙන උඩු ගං බලා හොස් හර ඇසි දඹු කප්පවා තුන්සියයක් නැව් කරවා මාලියා මාසල් දෙරවු අටවාල ගෙවල් ආදිය කරවා ගන්කාලෙස දරු සහාර ඔබදීම උලු කොට සස්වා නැව් තුන්සියය පුරාගෙන එව,සි විඛාන කොට යවා තමන්වහන්සේ ගඟින් එතරව බැස පිඟවරණතින් ගණනසේක් "මේ දෙවෙ වස් පමණ සැන මහ උම්ම වන්නේය, ඒ ඉක්මිසි මෙතැන්සි අපගේ රජපු රුවන් හිඳිනා නුවර වන්නේය, නැවත මෙතැන් පවත් රජගෙය දක්වා මේ ගව්වක් පමණ සැන සුලු උම්ම වන්නේය',සි සවණිය පුදගෙන්ම තියම දැන මහ පෙරහරින් නුවරට වන්සේක.

බොධිසත්වයන්වහන්සේ එහා නියාව වූලනී බ්‍රාහ්මදත්තා රජ්ජුරුවෝ අහා 'මේවිට මාගේ මනදෙළ පිරෙන්නේය, එකානතයෙන්ම මාගේ සතුරන් පිටිදක්නෙමි, මහොෂධයා ආනල වෙදෙහයාත් නොබෝ නලඹින් එන්නේය, මේවිට දෙන්නාම මිරා ජයපානය බි ඔහුලු දඹදිව එකසත් කොට රජකරන්නෙමි'සි ඔදවැඩ සතුටුව ගියාහ, ජන නෙත්‍ර රසඳුන්නවු සැම දරුවාණන් නුවරට වදුන්ම අඟම විතරින් අටසාලිස් ගව්වක් පමණ ඇස් ඊසා මහත් නුවර වාසි මනුෂ්‍යයෝ එකහෙලා "මහොෂධ පණ්ඩිතයෝ නම මුල, එක්සියයක් රජුන් හා අටලොස් අසෙංගිණියක් සෙනාව කැවිස් දමා නපුටු රූසක් නෙරණා සේ ඉස් ලූලූ අත ලුනුබඳවාපුවෝ නම් මේ මහොෂාණෝ දැ"සි බලා ඇස් ඇදගත නොහී මහා ආශ්චර්යයට පැමිණියහ. සියලු නුවර එදවස් ගදරුන්වන් සිරිමුහුදසේ සොහොම හියේය.

මෙසේ ඒ නුවර වාසින් සමන්වහන්සේගේ රූප දර්ශනයෙන් සතොසා ඔවි බල බලා සිටියදීම රජ සෙදරව හොස් හා නියාව සියා යවා 'එන්නට කියව'යි සි කල්හි රජදෙව වැද රජ්ජුරුවන් වැද එකත්පස්ව සිටියේය. එවිට රජ්ජුරුවෝ ඕවරු කථාකොට 'පුත' රජ්ජුරුවෝ කවරදු එද්දැ'සි සිහ. මහියා ගැවූ කලග'සි වදළසේක. "නෙපි පළමු කුමක් පිණිස අවුදැ"සි සිහ. දෙවයන්වහන්ස! අපගේ රජ්ජුරුවන්ට මගුලට මාලියා නැවන්ට ආවී'සු

කියසේක. 'යහපැ'සි සිහා මෙතිසාකාශන්වහන්සේ හා කැවිට ආ සෙන. නව මහොෂධයන් දී 'පුත! රජ්ජුරුවන්ගේ එනසෙක් ගන්කාරණට ඉදිනට යහපත් කාලයාලා නුවසේ ඉඳුව'සි සිහ. එසේ රජදරුවෝ එසවලි නොව අවසර හැරෙන සඳහෙන සිහිසාදද සිට මෙතැන්සි සිහිවීමන් කැවෙන්සේක් මහ ඔබට මෙසේවූ අදහසක් වූයේය. මේ රජ්ජුරුවෝ අපරිමිත දෙරණ ලබරම ලබ'සි තුවුම සිහ එබැවින් උඹ කෙණෙන කල මේ සිහ සොවා මෙන ලෙසක් කෙරෙමි"සි සිතා කැවන රජ්ජුරුවන්ට 'අපරිමිත සතුට ඇදහොවට කෑගෙන්නෙමි සිහි පාමිල සිට මැලියෙවි වදාරසේක් "මහරජ! මෙපු මා දුටු නපුරෙක් කැන නැගෙන සිහ යමියෙම් වරදැස් ඇා, කැවිසි, ඒක් නම් රට සරම දඹුපත් ලදිම් නම් නිකම් වසිවිකු තමා සිසිසාසාවත් 'කපුරු'සි හොසියන ලෙස සරවාලම්'සි වදළසේක "යහපත මොට කසෙසි රෙස සරවාලව"සි දුරුසඹාර දෙවූහ ඒ මහතාණෝ! 'යහපත මොට කසෙසි සිහිවූකුත්'සි සිතා ඉදුරා සලකාගෙන පරණ සිහ සරවා ගම් කැවෙ දෙර මොහොත දැරු වේද, එනැන පස් නොවැයිරෙණ පරිද්දෙන් පෝරු අතුරුවා නිසල කොට සිහ සිටුවාවූසේක. රජ්ජුරුවෝ මේ අත්තරාය නොදන්නාවූ තමා කෙරේ ඉතා සියුන්ම කෙරෙසි'සි සිතූහ ඒ පරණ සිහ සිහ ගම් දුවිරද නම් යටින් උම්ම සිදින සල සිහ සිහිනම් නපුරු,සි යන මෙපමණෙක්මය

මෙසේ එදවස් කව කමිනාතයෙන් දවස් ගවා දෙවන දවස් රජ්ජුරුවන් වහ්ව සියහසේක් "දෙවයන්වහන්ස! ඉදින් එක් සිලසක් ලදුමේ නම් අප රජ්ජුරුවන් හිඳිනා පරිද්දෙන් යහපත්කොට මාලිගා ආදිවූ ගෙවල් කැවිරින් යම් සෙයක් කැමැත්තෙහි නම් ඒ ගනුව'සි සිහ මහරු! අප නුවරින් ආනනතුකයමිහ, ඔබවහන්සේගේ බොහෝ වලඳහාස්ය, ඔවිසු තමන් නමින් ගේ ගෙවල් ගන්කාලල අප හා කලග කරන්නාහ, උන්ට අපි කුමස් කරවූ දැ"සි වදළසේක. පණ්ඩිතයෙනි! තෙපි උන්ගේ බස් නොඉවිස කොට කැමති සෙයක්ම ගන්ව"සි සිහ. "දෙවයන්වහන්ස' ඔවිසු කැවින කැවිසැස් අවුස් මෙවහන්සේට සියන්නාකුස, එසිසි ඔබගේ සිතට සැපසෙන් නොවින්නේය ඉදින් නුඹවහන්සේ කැමසිසේක් නම් අප සෙස නිලකොට ගන්නාසේම අපනෙන් දෙරකඩ රූකවල් මිනම් සියන්නට ආවාසු වැද්ද කොදෙන්නෙම පලා යන්නාහ. එසේනල අපවත් නුඹවහන්සේගේ සිතවිස් දෙමිකසේක් කැක්නේය"සි වදළසේක රජ්ජුරුවෝත් "ඉතා යහපත' කොපෙන්ම රූකවල් ලවා නත්ව"සි සිහ. බොධිසත්වයන් වහන්සේද සිහි ඉසෙ රජගෙයි දෙරකඩය යන මේ හැමතන්සිසි රජදෙව කෑත් වැද්ද කොදෙවිසු තමන් වහන්සේනෙම්ම රූකවල් ලැවූසේක පළමුකොට හොස් "රජ්ජුරුවන්ගේ මැණියන් කාලනාදෙවියන්ගේ සෙය සිදුව"සි නියෙක සතු පේක සිසාවූ පුරුෂයෝ දෙරවුගෙහි පටන් ඒතති පදකම ඇතුවට උළු සිඹු මැටි ආදිවූ දෙය සිදහරනට පටන්ගත්හ. රාජමාතාවෝ එපවත් අසා එක වහා හෙන් අවුත් 'කොල! අපගේ සෙය සිදුනෝ කවුරුදැ'සිසික. මහොෂධ පණ්ඩිතයන් වහන්සේ සෙය සිදුවා සමන්වහන්සේගේ රජ්ජුරුවන්ට මාලිගා නාවින සේකැ"සි සිහ. 'ඇසි දරුවෙනි! මේ සෙසි නුන්කල සිමිදැ'සි සිහ. අපගේ

අවුත් මෙතා නුවරින් මාගේ නෙත බිඳුවා මා උන් තැනින් නොරත මාත නෙ
පේය, වත්තාවය, උගේ රජු තාවින් දෙන්නාටම කලුවා මා ඉඩ
තවම කිසි රජතා කියන්නට රජගෙයි දොරට කිසිවා
කිණු ආල්ල! මෑතයේ'යි කියව කියවා තමාවලාතෙකට පදගසුවා
කියවත් කොල නිසාවට ගුණ ඇති ගිහිවූ බලුණ! ඉහ තෙපි කියව
ගියෙද'යි එකෙක් නැගි සිට තෙත්තේ තමා දෙන්නාවූ
පෙනෙන පරිද්දෙන් ගසාගනු නොහැකිවා. ඒ පාර උදිත් තුණ්ඩිකුමාර ඉති
කරුව කකියා අතික් උපකරණක් කියන්නට තුණ්ඩිකුමාර ඉති
කොදන්නේ මසු ලක්ෂයක් දී කෙය අරවාගත. මේ උපාසේ දානුත්තයේ
වෙ දුටුවේ සියලු නුවර ගෙවල් බිඳුවා තැවත තරවා ගෙන එන්නේ
කොට තව කොටියෙක් වත්තේය. ඒ තව කෙ විනෙත් තතරකොට පහත්
උපාසක මාඝ රහැයි දතයුතු.

නැවත බොධිසත්වයන්වහන්සේ නුවර මුල්ලේලි ඇවිද රජකෙට වැයි
පේය. රජුරුවෝ 'පණ්ඩිතයෙනි! මෙහෙ තැනක් ලදද'යි විචාලෙය. 'මහරජ!
තොදෙන කෙනෙක් නම නැත, එසේ වුවත් මෙහෙ දන්නේ නැත. 'මහරජ!
නන්හා කල ඉහත් දෙමිනසින් කළපිත වත්නාහ, උන් උදාවලින් තෙවල්
කියිම් අපට තරම් නොවෙයි, මේ නුවරින් පිවත ගංගාවටත් තෙදුන්
කවුවක් පමණ වෙනම් තැන ගිම අවකාශයක් ඇත, එකැන අපගේ රජගෙ
වෙව්ව මාලිගා තඹමිය'යි වදලසේක. ඒ අසා රජුරුවෝ සිතුවාහු
ඇතුළ නුවරදී සටන් කරනකල සතුරන් දක නොහැක්ක, පිවිතුදී ඔහුන්ගේ
කෙන නුවරේ සතුරන් මරා ජයගතහැක්ක,"යි සිතා සොමිනුවට
පුතා නෙප ගැලකු කැනම නිලකරව"යි කියා සොමිනුවට "යහපත
කරුණ. නුබවහන්සේගේ ඔනිසුන් ඒ දෑතාවට දර පලාදී යම් කිසිදක්
ඉණිය අපගේ තව කම්තතා භූමියට නොගැසුවිය' යන කෙනෙක් යමියේ
කලුහයක් කෙරෙත්මය, එවිලෙලි නුබවහන්සේගේ තා අපගේ සිතට කැර
සේ නැත්තේය'යි වදලසේක. "යහපත පුත! මෑතින් ඒ දෑතාවට යන මිනි
සුන්ගේ ගමන් නවතාලම්"යි කියා දෙවයන්වහන්ස! අපගේ ඇත්තු දිය කෙ
ලියව රැස්වන්තාහ, එක්වන්දියෙයිම කෙලතාහ. පැත් මිබවූ කල 'තොපුඩු
පණ්ඩිතයන් ආවාක් පවත් පතන් පැතෙක් යි සියන්කව කොලබමින්'යි නුවර
එසිනු කියන්නම් එසින් ඉවසුව මැනවැ'යි වදලසේක. පුක තොපගේ ඇත්තු
සුවයෙයිම නිවා දින කෙලිත් ව'යි කියා නැවත රජුරුවෝ මිනතුවූ.
යන්තේ තව කම්තතා භූමියට මේ නුවරින් යම් කෙනෙක් කියාහු නම් දතයුතු
දවය"යි නුවර බෙර ලැවූහ.

බොධිසත්වයන්වහන්සේ රජතු වැද තමන්වහන්සේගේ සිවුදර තා
සිත නුවරින් නික්ම තමන් විසින් නියමකරගත් කැන නුවර කරවන පිණිස
තොසින් ගසින් එතර 'ගතුල්ගමුවක'යි ගමක් කරවා ඇත් අස් රථ ආදිවූ
සිතනද ශෙරියරක්ද එහි රදවා නුවර කම්තතාකුවට ඉඩතන කරන සේක්
"ඉමෙතක් දෙන මේ මේ කරව මෙතෙක් දෙන මේ මේ කරව'යි කම්තතා
බෙද උග්ග කම්තතාතට පවත්නත් සේක. මතදිත දෙරසඩ තැතාසෙයි
දසේය. බලසමපනන දසදතයක් පමණ සෝබසේ සිත උදේ කෙණත්තාත
ඉතාවූ සම්පතුවලින් පස් පුරාතෙනවුත් ගඳදියෙයි උත්තාත' වූ පත්

බුඩල්ල ඇත්තු මඩනාහ, එබැවින් යහ පැන් සැලබ මඩවන්නේය කුවර එසීහු "මුහොඹඩ පණ්ඩකයන් ආවක් පවින් පැනක් පහන් බිමියන්නවත් කියාලමමිය. යහ පැන් සැලබි මඩවන්නේය, මිට කාරණා කවරේදැ"යි කියන්නාහ මවුන්ට මහකාණන්නේ අනුවරයෝ "මහාමෙඩපණ්ඩිතයන්නේ ඇත්තු දිගසොළුකාහ, ඉන් යහ පැන් මඩවන්නේය; මැඩ මැඩ මඩ මකුකරන්නහ"යි කියති, එමැවින් සැසා නොසරන්නාහ.

(බොධිසත්වයන්ගේ අග්‍රඋපස්ථාක සිඩවන්නේය එසේහෙයින්) ඒ උමග ගලෙස්වත් බුලෙස්වත් නැසිව බිමයිලි අතහඩාන විය. සුදු උමග දෙරසඩ උපකාරී තුවර වූයේය. සත්සියයක් පමණ යොඩයෝ ඒ උමග නාණන්නාහ, සමපයිවලින් පස් ගෙනවුත් තුවර ලන්නාහ සුදු පස් පැනින් මිරිකා අතා පවුරු බදනාහ යෙවල් මැටි ආදි සණීාත යෝ කරන්නාහ. මහ උමගට වදනා දෙරසඩ එම තුවර වූයේය උමග ඔනාකි අටලොස් රියන් උස ඇති යන්ත්‍රයෙන් යුක්ත දෙරවලින් ගැවසිගත්තේය, ඒ උමග බුඩල්ල එක ඇති යක් මිරිකාලන්නා සියලු දෙරවල් පිහි යන්නේය, අනික් ඇණයක් මිරිකා ලන්නා ඇරියන්නේය, ඒ උමග දෙපාගිවය උළින් බඳවා පුණු කණීාත කරවූ හේතු බිදුනේ වියන් පෝරු අතුරුවා සකලා ගාවා මකුලෙන් අත කවල කරවූයේය. ඒ මහ උමග අසූ මහදොරක් හා සුසැවක් පිටු දොර කොයෙක් සිය දහස් ගණන් පාන් ගබඩාන් වූයේය එසිත් යන්ත්‍රයෙන් යුක්ත අඟුලුම වූයේය, නවද උමග දෙපාගිවයෙහි එක්සියයක් රජ දරු වන්ට එක්සියයක් ශ්‍රී සහන් ගබඩාන් වූයේය. එසිත් යන්ත්‍රයත් යුක්ත අඟුලුම වූයේය එහි එහි ගබඩාවෙක්හි කොයෙක් පැහෙන් යුක්තවූ කොදු පලල් ආදියෙන් අතුව ගරහා තබනලද ඇතපෙන මහ යානකුත් ඇත්තේය නගනලද ඛවලවජ්‍රත ඇති එසේම සරහනලද එහි එහි සිංහාසනයකුත් ඇත්තේය ශ්‍රී සහන් ගබඩාවල මහ සහන් ළඟ උතුම්වූ රූ ඇති දිව්‍යස්තරා මින් බදු සමිහාරණයෙන් සරහා සිටුවනලද පෙතැලි රූත් ඇත්තේය ඒ පෙතැලි රූ නොදන්නවුන් අසින් පිරිමැදුවුන් ඒ 'අජීවය'යි කොදුක ඇත් සේය තවද ඒ උමග දෙපාගිවයෙහි දකුණු විත්‍රකාරයන් ලවා අති මනා කරවූ සිත්තම කරවන ලද්දේය, ඒ සිත්තම නවරේද යත්? ගජ විලාසය, මහමෙරු පර්වතය, සතරමහා සමුද්‍රය, සතරවහා විපය, තිමාලගපර්වතය අනව කම්පාවිලය, සිරයෙල් අතලය, වහුමිබිඹය, යුගන්ධරබඹය, වාතුමීහාරාජ්කාදි කාමාවචර සදිව්‍යලොකය, ඖධර්මධිඩ ඛ්‍රහ්මලොකය, යනාදි ලොව විදහාන ආකාරයෙන්වත් දෙයත් උමග සිත්තම කරවාලූසේක. එහි බම රිදී පවක් හා සමානවූ සුදු වැලි ඉස්වා ඒ උඩුවියන නටු උඩ බලා තෙවි තිබ බලා එල්වන ලද සුපුෂ්පිතවූ පද්ම වනයක් පරිද්දෙන් අඳවාලූසේක. උමග ඳදාබිම යෙහි නෙයෙක් බඩුපුරා තිබෙන සල්පිලින් සැදවූසේක. ඒ උමග ඒ ඒස්ථාන යෙහි ගඩිදුම් පුෂ්පදාමයන් එල්වූ සේක ඒ උමග සුඛිත තම දිවාභාවයේ ඉතා අලඩිකාර විය.

පලමු ගැවු ආනන්ද නම් අඛ්‍රාක්‍යයා තුන්සියයක් වඩුවන් ලවා සැප තිබ විකලද දුරුකිරීකාර නැව් තුන්සියයක් පූරා ගෙන් ගෙනවුත් බොධිසත්වයන් වහන්සේට කිය, බොධිසත්වයන් වහන්සේ දඩුපත් තුවරට බාගෙක 'සෙල

තුවර සඩවා සබා මා කි ගම් දවසක හෙතෙම්හි නික්මෙන කෙට එළි කෙණ මුරුදෙකැසොක්කි ගඩවා නැඹබවූසේක. තවත ඒ තුවර 'පැන් අලෙස කලල් ආලය එළි අලෙස'යි අඩල් තුනඳුන් කැඟෙවූසේක. තවද ඒ තුවර පවුරද පවුරට සරණ පදනම්ද විසල් මෙන් රියන් උස පවුරද පවුරට සරණ පදනම්ද විසල් අවරාල බලකොටු තුන් බිලි ආදියද, රජගෙය ආදිවූ නොයෙක් මෙවිල් සඩිල් අවරාල බලකොටු තුන් පොකුණු ආදියද, ගන මේ සියල්ල නිමවා පැමිණියේය. සිදු කළදෙස රජෙනත, ඒසාමගන් බිඳ පිස කරවූතුවරය ගන මේ සියල්ල කරවීමෙන් ඒ බව ප්‍රකාශකොට වදරන බුදුරජාණන්වහන්සේ:-

නිවේසනානි මාපෙත්වා, වෙදේහස්ස යසස්සිනෝ
අථඤ්ඤ පඝිණිං පුත්තං,
එහි දානි මහාරාජ! මාපිතා තේ නිවේසනං-ති.

මේ ගාථාවෙන් වදරනසේක්:-"එම්බ, මහරජෙනි! මෙහෙබ පණඩිත සාත් වේදෙහ රජහට පදුමුව හොත් තුවර උළං රජ වෙල් ආදිය කරවා සාර ඉසකින් නිසාකොට වෙදෙහ රජු කැඳවා දුනුවත් යුතුයි"යි වදරසේක.

පෙරමහබල බලා උන්නාසේ, රජුරුවෝ දුකසාත් බල් අසිත්ම සෙනාව පිරිවරා නික්මුණාහ. ඒ බව ප්‍රකාශකොට වදරන බුදුරජාණන් වහන්සේ:-

තතෝ ච රාජා පායාසි, සෙනාය චතුරඞ්ගිනියා,
අනන්තවාහනං දට්ඨුං, පිතා කම්මිල්ලියං පුරං-ති.

මේ ගාථාවෙන් "එම්බා මහරෙනි! අටලොස් අසෙංගිනි සඩිහාත ඊසා මහත් සතුරු සෙනාවක් හා එක්සියයක් රජුන් තුබනාවූ උසාර පඤ්චාල දෙශයෙහි ඛබම්පිල්ල තුවරට කාශදෙශයේ සිටුන් තුබනාවූ උසාර වෙදෙහ රජ මොහයෙන් වූසට අවිනාවී දෙය මුදුන් සලකාතත කොම්, එතු රඞ්ගිනී සෙනාව පිරිවරා නික්මුණේවේද"යි වදරුසේක:-ඉදබිසි රජුරුවෝ ප්‍රඥයෙන් සාරඥියයක් ගව් තනවා තොත් ගංතෙරට පැමිණියා. ආකාශ අතා බොධිසත්වයන් වහන්සේ රජුරුවන්ට පෙරමෙන් කොට කැදවා අවුත් තවන්වහන්සේ කරවූ තුවරට ගෙන සිය සේක. රජුරුවෝ මැලිකමින් නැඹි අඹවූ හොජනය අනුභව කොට දෙක් සැරයි පවරා වේලේ තමන් අ සියාව බුලනී රජුරුවන්ව සියා දුතයෙක් යැවූහ. ඒ බව වදරණ බුදුරජා ණන්වහන්සේ:-

තතෝ ච බෝ සෝ ඤාතිනා, ඉත්තිදත්තඤ්ඤ පණ්ඩිතේ,
ආඤ්ඤාසෙව මහාරාජ තව පාදානි වන්දිතුං.
දදඤ් 'දානි මේ භරියං, භාරිං සබ්බඤ්ඤුතිතිං,
සුවණ්ණන පටිච්ඡන්නං, දසිඤ්ඤ පුරඤ්ඤාං-ති.

මේ කථා දෙකින්:- "එම්බා, මහණෙනි! වේදෙහ රජ මුහුදුදහන රජවෙට යුතුයනු අස කියා යවන්නේ 'මහරජ! නුඹවහන්සේගේ ක්‍රීඩාදය වඳනා පිණිස ආමි, සවිභාරණයෙන් සරණකළද ශරීර කොහා ඇති දුසි දත් සඳුනා පිණිස පුරිවරනලද නුඹවහන්සේගේ දියණියන් මට බිරිඳ කොට එහා එවිව මැනැ කි බව කියන් වේදෙහ රජ්ජුරුවෝ ඉතා වැඩිමහල්ල, බුලනී රජ්ජුරුවෝ මැද මිනිසු කියුනුබිරු සරමවන් නැත්තාහ. දුන් රහසාකරණකල කෙසේ මහල පුවත් කෙසේ පෙනොහැන් වුවත් වැන්දමහා හෙයින් එසේ නම්වත් සිත් හෙන කුණු ටිකාව ලැබ ගැබ්බිසම් යහපතැයි සිතා කෙලහයන් විසින් මඩතාලද අදහසින් වැද ගවුහ"යි දත්තුහු.

වෙදෙහ රජ්ජුරුවන්ගෙන් සිය දූනයාගේ බස් අහා බුලනී රජ්ජුරුවෝ මහත් සොම්නසට පැමිණ 'මෙවිට මාගේ සතුරා කොදිසේද, හෙට දෙන්නාගේ ඉස් කපාපියා පසින් මැඩගෙන සිද ජයපානය බොමියැ'යි සිතින් ක්‍රොධ උපදවා ඔසින් දූනයාව සුදුට අගවා ඔහට ප්‍රසාදදී නැවත කියා යවන්නාහු

සව්‍හානං තව වෙදෙහ ඵෝසෙන අදුරාගතං,
නක්ඛත්තසෙනසඳුව පරිපුච්ඡ' අහං කසඳසං දදුම් තෙ,
සුවණ්ණෙන පටිච්ඡන්නං, දසිගණ පුරක්ඛතං-ති-

මේ ගාථාවෙන් කීහ:-

මේ ගාථා වකි අභිප්‍රාය නම් "මෙදෙහ රජ්ජුරුවෙනි! තවත් මිව ආ ගමන නපුරු ගවසෙක් නොවෙයි, ඉතා ගහපත් ගමනෙක, හොප එසින් එවාල මහා සම් ගතුලට සොඳුන නක්ෂත්‍රනක්මන, සුවණ්ණාලංකාරයෙන් සරහා නිවෙනලද හොඹනා අසුන ඇති මිනේ දූවණියන් දුසි දත් සඳුනා එසින් පිරිවරන ලදුව නොපව පාවා දෙමි"යි කියා යැවුහ. ඒ දූනයා නොස් වේදෙහ රජ්ජුරුවන්ට "දෙවඟන්වහන්ස! ඔබින් බාධාවෙක්ද නැත, මගුලට සදළු නැඟෙත් වහා විවාල මැනව, රජ්ජුරුවෝ දූවණියන් නුඹවහන්සේට පාවා දෙන්නාහ"යි කීහ. ඉක්බිති රජ "අදම නැකත් යහපතැයි දූනයා අත කියා යවියැ'යි වදරණ බුදුරජාණන්වහන්සේ:—

තඨේ ච රාජා වෙදෙහෝ, නක්ඛත්තං පරිපුච්ඡතෙ,
නක්ඛත්තං පරපුවජිත්වා, බ්‍රාහ්මදහනස්ස පාණිනි.

දදු ඛි 'දුනි මෙ හරියං, නාරිං සබ්බඞ්ගසොභිනිං,
සුවණ්ණෙන පටිච්ඡන්නං, දසිගණ පුරක්ඛතං-ති-

මේ ගාථා දෙකින්—"මහණෙනි! ඒ ඉක්මන් රජ අද නැකත් යහපත සියලු ස්ත්‍රී ලක්ෂණයෙන් සොභාවූ දූවණියන් පරිවාර සහිතව වහා එවිව මැනවැයි කියා යැවිය"යි වදළසේක.

බ්‍රාහ්මදත්ත රජ නැවත කියා යවන්නේ "සියලු බිසෝ පලදනාවෙන් සොඳනාවූ මාගේ දූවණියන් සියලු පිටිවර හා සමග මහ පෙළහරින් දන්ම

එවිම, දුන්ම එවිම"යි මොරු කියා ආ දූතයා යවා එස්සියෙන් රජදරුවන් කියා යවන්නේ 'එදවස් මියුලු නුවරට සියාත් අවශ්‍යයි සොබාව හා පඤ්චාඞ්ගුධ සහනඩව උපකාරී භූවිර බලා නිරුපද්‍රිතව සතුරන් දෙන්නාගේ ඉස් කපා සෙට ජයපාන බොබ්බයි කියා යැවිය. ඒ සියල්ලෝම රජහු කී පරිදෙන් වතුරඟිනී සොබාවී සියා යැවිය. රජහු නුඹුන් නික්මෙන්නාහු මැනියන් නලඟාදෙවින්දාදී සෙනා නිසිලුහුණුහු. නාගදෙවින්දාදී, පුනණුවන් යසඳාලවන්ත කුමාරයන්ද, ගන මේ සතරදෙනා මාලිනාවේ දුවිකියන් සඳහා ලඟාබඩ කුමාරිකාවන්ද, ගන මේ සතරදෙනා මාලිනාවේ දුවිකියන් සඳහා සුරක්ෂිතකොට රැකවල් ලබා පසාදී නුවරට කියා.

බොධිසත්වයන් වහන්සේ වේදෙහ රජ්ජුරුවන් හා කැවිව ආ මහ සෙනාවවත් බොහෝවූ සත්කාර සඟරන්ක. ඉන් සතර සෙනස් රා ඉන්මත්ව එන රජ්ජුරුවන්හා කැවිව එන්නාවූ නොඇතුලි දිවැවි ආසෙනින් බ්‍රාහ්මණ නිදන්නාහා, වේදෙහ රජ්ජුරුවෝද සෙනකාදී පණිවිධවරුන් හා අභ්‍යන්ත ඉණිවලයා පිරිවරා සරණලද මාලිනාවේ පතු මහලේ ශ්‍රීඅසන් වූද නෙයි මිසිරි කථා කෙරෙමින් උන්නාක.

එවේලේ බුලනී රජ්ජුරුවෝද එක්සියයක් රජදරුවන් හා අවශ්‍යයේ අසේඛිණීඅඛ්‍යාත සෙනාව ගෙනවුත් එදවස් මියුලු නුවර වටලුවාසේ තුන් යකින් හා සතර වලල්ලකින් කිසිතැනකිනුත් සිදුරක් නොපෑ වටලාවත් ල. විලක්කු සියදහස් ගණකින් යුක්තව අරුණි නැගෙන තෙක් නාල්ලම් හ'යි සතිවුහන් කොට සිටගත්හ.

අභිමඤ්ඤාඛඤ්ඤු විඤ්ඤාණඤ්ඤයක් ඔදුවූ මාගේ කාමිදරුවූ බුදුහු බොධිසත්වයන්වහන්සේ මුඛ්‍ය දූනයා රජ්ජුරුවන් හා බව දුන සතණ්ඩ යෙඩ යන් තුන්සියයක් ඳෙනා තෝරාගෙන "කෙටි ගැම සුවුලුවෙන් පලාගොස් මුඛ්‍ය දූනයා රජ්ජුරුවන්ගේ මැනියන්ද අතවේගෙසුන් ඕසවුන්ද දරුවන්දෙදෙනාද යන මේ සතරදෙනා මාලිනාවෙන් බාහිරන එව උවසින් සෙනෙවින් මත උම් තව බාලා ගෙනවුත් උමඟින් පිටත් නොකොට ඇතුළු උතුම් රදවාගෙන ආ එතනෙක් රැකවල් ගෙන සිව අප ආ කල උමඟින් පිවත්පොට මහවිල් මිදු මේ සිවිවයැ"යි උන්වහ වදළසේක. බොධියෝ මහාබාණන්ගේ බස් මුදුනෙන් පිළිගෙන සුළු උමඟින් පලාගොස් රජ ගෙයි සිණිපාමුල පඤ්චායත් වහන්සේ විසින් අතුරන ලඳුවූ පෝරුවේ යටිපිටින් උතුලුවා නිලකර දෙර අතුළු ඇර උඩ නැඹී සිණිපාමුලය සිණිපුසය මාලිනාවේ සේසතක් නැත්නි රැකවල සිටිය වූන්ද, පිරිවරා සිටි කුරන් කුදුන් ආදින්ද අල්වාගෙන දත් දොා එස්සොත් කරව බැඳ බැණ නොනැඟෙන පරිද්දෙන් කට කවරෙදි මහා මුවාව සිඟෙන් නාවූ ඒ සථානයෙහි කොකුවල එල්වා රජකට ඉදිකළවූ රසඳුවුලෙන් යුක්තව සපයා තුබූ නොයෙක් විධියේ අතඹිවූ කැවුම් ජාති කෑම මුළුල්ල

සමඟරක් තුළම අනුභව කොට පියා සමඟරත් සුණුවිසුණු කොට පියා, මාදිලා, වේ ඔතු මෑලට කැංගෝය. එදවස් තලතාදෙවී සෙතළඟියන් හා කුමාරිවරු දෙන්නා හා සකරදෙනා එක ගහනට නැගී ඔවුනොවුන්ත් වැළඳගෙන 'කවිත් නැතිද'යි සිතා සිතා වැද හෙන්නාහ.

එවේලෙහි යිය සොඩයෝ ඔවුන් උන් ගඹඩායෙහි දෙරකඩ හිඳ බැඳ වූහ, එබස් අසා තලතාදෙවි යහනින් නැගී සිට 'කිමෙක්ද දරුවෙනි'යි කියා මින් දෙරකඩට ආහ. සොඩයෝ ඔවුන්ට කියන්නාහු 'දේවීන්වහන්ස! අප සේ රජ්ජුරුවන්වහන්සේ වෙදෙහ රජුන්ත් මහමාඝඩ පණ්ඩිතයාන් අල්ලාගෙන මරා පියා සිවුලු දිඹදිව රාජ්‍යය එක්කත්කොට එක්සියයක් රජුන් පිරිවරා ගත පෙළහරින් ජයපානය බොන්නාවූ ඒ මගුලට නුඹ සතරදෙනාන් කැඳවා, යන පිණිස අප එවූහ, වැඩිය මැනවැයි කියා. එබස් අසමින් අතියසින් සතුටුවූ වානු දෙර ඇර සතරදෙනා මාලිගාවෙන් බැස කිණිපාමුලට් යියාහ. සොඩයෝ ඔවුන් ඇරගෙන සුදු උඟට වන්හ. එවිට රජදරුවෝ කියන්නාහු 'අපි මෙහොක් කල් මෙහි වසන්නෙමේ එක දවසකුත් මේ වීථියට නොබැව් විරුම්හ, මේ වීථිය කිනම්ද''යි කියා, එබසට සොඩයෝ කියන්නාහු 'කුමක් කියන්නේද? මේ වීථියට ඇඳුම් බට නොහැක්ක, මේ මඟහල වීථි නම්, අද ජයපාන බොන දවස් මගුල් කෙසින් රජ්ජුරුවෝ නුඹ සතරදෙනා මේ මහින් කැඳවා එවූහයි කියා. එබස 'සැබෑවැ'යි ගිටිස උඟ විසතර බලමින් කෙලිමින් සෙමින් සෙමින් ගෙනොහැයෙන් යන්නාහ. යොඩයන්ගෙන් සමඟර කෙනෙක් රදු නැවත රජ්ජෙට ගොස් රුවන් ගඹඩාවල දොරවල් ඇත බිඳපියා තමන් සමඟ ගෙනයන පමණ සාරවූ අඟඹුවා රුවන් පොදි බැඳගෙන උඟා බැස දොර අගුළු ගෙන පැලඟ.

රජදරුවන් සතරදෙනා පළමු ගෙනගිය සොඩයෝ දිව්‍යපුරයක් වෙන් සරනලද මහ උම්මඟට බාගෙන නවාගත්හ. ඔහු සතරදෙන සිහිනෙනුන් නුවුටුවරු ඒ විසතර බලබලා රජ්ජුරුවන්ට මගුලටම කළඟ''යි සිතූහ. සොඩයෝ උන් සතරදෙනා උම්මඟින් පිටත්කොටකොට ඇතුළු උම්ඟ සරඹනලද එස් ක්‍රියාවන් ගඹඩාවෙක ඉදුවා සමඟර කෙනකුත් රැකවල සිටුවා සමඟර කෙ නෙක් උන් ගෙනා බව බොධිසත්වයන් වහන්සේට නොසින් කියා. උන්ගේ බස් අසා ජනාභාන්දකාරවූ මාගේ සවාමිදරුවාණෝ ''යෙව්වි මාගේ මහදෙල මුදුන්පත්වීය''යි ඔදවැඩි සතුටුව රජ්ජුරුවන් හිඳිපයට ගොස් වැඳ එකත්පස්ව සිටිසේක.

රජ්ජුරුවෝ ක්ලේශයන් විසින් මඬනලද අදහස් ඇතිව උන් බැවින් 'දුවණියන් දුන් එවැයි දුන් එවන්'යි සිත සිතා උන්නාහු වතා නුනස්තෙහන් නැණ සිමැටුරු සවුළුව සැර පදුරෙන් පිරිහ බලන්නාහු (මාගේ සවාමිදරුවු ත්‍රිලෝගුරු ශ්‍රී මහාබොධිඥණියන් මතු බුදුවන කලත් තුන්ලෝ වාසිත් කරන්නාවූ පුදිප පුජාවිවි පෙර කීමැයි පානා කලක් පරිද්දෙන්) ඇවත පවන් දිලි යෙන්නාවූ විලක්කු සියදහස් ඇණයින් යුක්තවූ අනන්තාපරිමාණ වතුරඟිනී සේඛිල සෙනාව සුවිර විවිධ සිරිසඟවුන් දුන සිවෙක්දෝ කෝයි සිතා ඉතා අපිළි

අත්සයින් සැකව, සෙනකාදී පුරුසවපතන පණ්ඩිතවරුන් හා සමග මන්ත්‍ර කරන්නාහු 'අන් අප් රථ ආදිවූ සතනාත සත්තාවලින් 'සුවූ කරු' කොදී සුවිසෙකි සුවිමනා ඔස් ඔහොනාවූ සෙනාව, කවදාකවුදු 'සතුව කරු' කොදී පරිද්දෙන් ඔබලන්ගාවූ විලක්කු ආලොකයෙන්, කවදාකවුදු 'සතුව කරු' කොදී මේ අසිසයින් ඔබලා සියේය. වුලනී රජ්ජුරුවෝ මේ සුවර සිරුතෙහි කරනාවන් මේසා සෙනාවක් ගෙනාවාහු අපෙකේ සතුවින් අවුද? මෙරහසක් පරිද්දෙන් කල්ල අවුද? පණ්ඩිතවරුනි! මේ කුමකා'යි සිතන්ද'යි.-

හැති අසසා රථා පතති, සෙනා එසතති වම්මිනා,
උත්තසා පදිසතා සබ්බෙ, කිං නු මඤ්ඤන්ති පණ්ඩිතා-ති.

මේ ගාථාවෙන් කියා:-

ඒ අසා සෙනක පණ්ඩිතයා කියන්නේ "දෙවරුවනි! නොසිතා දැනේ නුහුව බොහෝ විලක්කු ආලොක පෙනෙනු නැත්ත වේලා නොවදනා සරණ දෙන පරිද්දෙන් දුවණියන්ත් සැරගෙන ශ්‍රීසම්පත්ත රජ්ජුරුවෝ ආකසිතම කියා, නැවත පුක්කුසයා කියන්නේ "දෙවරුවනි! නුඹලාන්ගේ ආකාර පණිස නොරට ආ කෙසින් රුයවල්ලෙක සිරිනා නියාව"කියා ඒ අතුත පණ්ඩිතයෝ සතරදෙන ගමක් සිතුවෝවනම් තන් දෙඩනනවුන් කෙස් කවිට ආවක්ම කියා.

වෙදෙහ රජ්ජුරුවෝ "මේ මේ සථානයේ වේතෙක් මේතෙක් සෙනාව බැසින් සිටුවා මේ සථානයෙහි සුරසිහ කොට රැකවිල් රකුව්, පරිසොව්ව, නොනිදව" යනාදි කියන්නාවූ බස්ද අසමින් සතනාක සතනාවල සුවිසට සැරසී සිටිනාවුන්ද දුන, මරණ භයින් සැතිසෙන බොධිසත්වයන් එසේ සේගේ බසක් ප්‍රතිසා කරනාහු මේසේ කියනහාක ඇත් අප් රථ පදික යන අනන්තාපරිමාණවූ චතුරඟිනී සෙනාව සතනාව සතනාව සිරිනිය. ප්‍රභාණයින්ද්‍රාහනවූ විලක්කු ආලොකයෙන් එකොහාසවිය. මහසඩදඹ සෙසේනි! නෙපි, මේ කුමකා'යි සිතවද? මේ සෙනාව අවට කුමක් කරන්නීද"යි කියා. එබස් අසා කල්පදෑමියන් වැනි තිලෝගුරු බොධිසත්වයන්ත්සේ සිතනසේක් "මේ සඳුනවූ රජු මිදක් පමණ කියනහන් තැවලා පසුව මාගේ බල දක්වාලා අස්වසාලමි"යි සිතා වදරනසේක් "දෙවරුවනි! දවිබල ආදිවූ පඤ්චප්‍රකාර බලයෙන් අනමානවූ ත්‍රිභවදසාතරජ්ජුරුවෝ "වෙදෙහ රජ්ජු රුවේ! මේ කුවරව ඇවිත් පැමිණියෝය, දුකසේ මැත්කොට ගෙම්හ. එලා කිසු නම නපුරුා"යි අද මේ වේලෙහි පවත් අස්යම් රාත්‍රියෙහි සුරසිහකොට රැකවල් ලවා රැකසිවි පාන්වූ කල නුඹවහන්සේ අල්මාගෙන සිරස්හි, සිද තුන් දුවණියන් සරණ දෙනනට හා කියකවිවි ආ මෙතෙක් කොළේ'යි වදළසේක.

එබස් අසමින්ම සෙනකයා ආදිවූ සියල්ලෝම ඊරණ තසික් නැතිතෙක සිසිවකුත් කියනහාට අසන්විවූහ. රජතු උතුරාසැලි කෙළිදිපියේය. ඇසින් ඇ පෙල්වී නොසින් මරණභයින් විලප්නාහු මෙසේ කියනහාක. "මහසෙවෙ

පණ්ඩිතයෙනි! ඉතා මෘදුවූ ණ දලුවක් පරිද්දෙන් මාගේ ශිශ කවිලිස්සේය. ඉඹයෙහි කෙළ සිදිසියේය, ගින්නෙන් පැලෙයි කිය එකක්හු අවවේ පූ කලත් පරිද්දෙන් මේ ගසින් ගැලවීමක් නොදන්නේ කැනසිලි නොලබමි. තවද කඹුරන්ගේ උදුනෙහි ගිනි ඇතුලෙන් දවන්නේය, පිටතට නොපෙනේය. එපරිද්දෙන්ම මාගේ ලෙයි ඇත් ගිනි හැදය ඇතුලෙන් දන්නේය. පිටතට නොපෙනෙන්නේයයි කියා ඇඹුහ. බෝසතාණන්වහන්සේ බිණුපත්ව වලප්නා සඬ අසා 'මේ තුවණින් අඩවූ රජ මා පලමු කිරා නො කෙළේය, මහු කිකරුවන ලෙස තවත් නිග්‍රහ කොට අදුන්වාලම්'යි සිතා නො රහසේක් "මහරජ! තුඹවහන්සේ කාමලොභයෙන් අඩවූවේක් මෙහෙයින් බුළාවූ සිත් ඇතිව ගමන් විවළ සැන ජාගේ පුතුවෙන් මතු මේ නිදා හැසෙන් වන්නේයයි සිතව කියවා ඒ 'නාපුරා'යි නොසිවිය සෙනහාදීන්ගේ බස් 'යහ පනැ'යි සිවිය, යනා ඒනත්‍රණයෙන් මේසා දිගත්වූ හඟකට පැමිණියේක. ඒ මහාමන්ත්‍රීවූ සෙනහාදී පණ්ඩිතවරුන් සතරදෙනාගේ බසින් සරණ සිදුවා රජ්ජුරුවන් හා නැකම් සඹඳිය කළා ඉතා ගඟපත, තුඹවහන්සේගේ සිත හිතනකොට තාවූ ඇඟත් 'ඉතකඩක් පිඬක් ලැබ ගතුම්හ'යි ලොභ චෙතනා ගෙන් කසිවාරුකොට ගෙනාවෝ මේ දුකින් අලවා නොගනිද්ද? එන්නාවිය උන් ගලවා ගන්නාන් දකිමි, උන්ගේ බලන් දක්නෙම වේදු"යි වදාළසේක.

මෙසේද කියා "මෙලොවින් පරලොවින් වැඩක්ම වන්නා කැමැති සියල්ලෙන්ම උතුම් අමාතාය සිවි මාගේ බස් නොගිවිස කාමයෙන් ඇලුණු සිත් ඇතිව යම් කසිවකුකි ලොභයෙන් මුවහු අවුත් දුඩි මලෙක බාදුනාසේ පසුවාලවඬකුවෙරිකොව ලැබපියම්හ"යි යන ලොභයෙන් අවුත් වරුම්වෙකි අසුවූසේක. එදවස්ම 'පසුවාල දෙශයට ගමන් යහපත්දු'යි විවාල තුඹවහන්සේට 'මෙයම උපමා කොට කියෙමි වේදු'යි වදාළසේක. මෙසේද කියා තත් වදාරන සේක් "ජනප්‍රධානවූ රජ්ජුරුවන්වහන්ස! 'අනාචාර යහුරුප ඇති අතප්පුරුෂයා හා මිත්‍රධර්මයක් නොකළ මැනව, ඉදින් ඔහුගේබස් කිවිය රණ නොයා කිය සේක්වීනම් මෙලොවින් පරලොවින් වන වැඩෙක් නම් නැත, දෙලොවින්ම ඔහට දුක් මවන්නේය,යි කියව කියවා මා කිවා නොකොට ඔබු කිවාම කළසේක්වෙද? ඉදින් මා කිවා කළසේක් විනම් අද මෙසා දුකෙක්වත් හයෙක්වත් නැත්තේවේදු'යි වදාරා නැවත සිතනසේක් මේ රජහු මතුන් නොකිකරු නොවනලෙස තරකොට නිග්‍රහයට පමුණුවා පළමු කිවාව කියා හෘ හා ලජ්ජාවට පමුණුවම්'යි සිතා වදාරනසේක් 'මහරජ! එදවස් ගමන් නොඩිය මැනවැ'යි කිවාවූ මට තුඹවහන්සේ කියන්ද 'කෙවිටට පණ්ඩිතයන් ආදිහූ පණ්ඩිත වරුෂය, රජගෙයි හඟළසෝත් රජ දරුවන්ගේ අදහස දන්නෝත් මගුලට නිසි බව දන්නෝත් උන්මය. මේ ගොවියා පුත් නිමුත් මට එලිගෙන සි සා කනසේ දන්නා බව මුත් රජගෙයි කාරුෂිය හා මගුල් බැවහාර දනිද්දැ'යි මට කිපී 'කොල! ගොවියා පුත් බෙහුවා අල්වාගෙන මාගේ පිරිකගෙන් ඇත ලව්'යි වදාළසේක් නොවේද? එදවස් එසේ කී තුඹවහන්සේ දැන් එසේවූ ප්‍රඥා සම්පදාවන් සිරියදී මා ගොවියා පුතු අතින් ගැලවෙන උපාය විචාරනසේ ඉතා සොයෙදෙන්නේය, මා අතින් උපාය විචාරන තුඹවහන්සේවත්, කෙළ තොලු සේකුත්, තුවණ නැති සේකුත්, මා දන්නේ සි සා කන

සා පමණක්ම, උවමනාවේක් විනම් සි සාන මාන විචාරනක මැනව, තුව ණින්නෝත් පණ්ඩිතවරුන් මේ මතින් ගැලවෙන උපායදන්නාත් නොසෙසා පණ්ඩිතවරුන, තුඹවහන්සේ මට කිවවනා විනම් උපායදන්නාත් නොසෙසා ප්‍රථම උත්තට කිවමැනව, අවශ්‍යනම් අපෙන්ම දැන්ම් කියාගත්තාත් නොසෙසා අතරෙන් සෙනහාදීහු ගලවා ගනිත්වා, මම තුන්වන දනිමිදු"යි වදාළසේක.

ඒ අසා රජ්ජුරුවෝ සිතන්නාහු "පණ්ඩිතයෝ පළමු ඉඳ අපරාධයම නොකොට දුටුවිහ, එබැවින් මා තරවා නිග්‍රහයට පමුණුවන්නේ පසු උපතිසිත්ත ප්‍රතිසන්ධියන ගන තුන් කල් දන්නාවූ එපුබුදුවරුන්, අනික ඔහුගේ පුතුණුවෝ 'අනාගතයේ මේබිඳුවූ එපුබුදුවරුන්, අනික මා

සහති වෙභාසයා නාගා, ඉද්ධිමන්තා යසස්සිනො,
නෙපි ආදුය භවෙජ්ඣපූ, යස්ස භොභෙති තථා විධා.

සහති වෙභාසයා අස්සා, ඉද්ධිමන්තා යසස්සිනො,
නෙපි ආදුය භවෙජ්ඣපූ, යස්ස භොභෙති තථා විධා.

සහති වෙභාසයා පක්ඛී, ඉද්ධිමන්තා යසස්සිනො,
නෙපි ආදුය භවෙජ්ඣපූ, යස්ස භොභෙති තථා විධා.

සහති වෙභාසයා යක්ඛා, ඉද්ධිමන්තා යසස්සිනො,
නෙපි ආදුය භවෙජ්ඣපූ, යස්ස භොභෙති තථා විධා-ති-

මේ ගාථා තුනරින්:- "සමහර රජදරුවන්ගේ වෙසේවූ දුකෙළිදු ගලවා ආකාශයෙන් ඇදෙන භන්නාවූ උපොසථය ශ්‍රද්ධතාය ඇත සෑඩි සම්පන්නවූ ඇත් කෙහෙක් ඇතැත්භ. එසේවූ ඇත් කෙනෙක් නුඹවහන්සේට ඇත්නම් මේ දුකින් ගලවා අහසින් ගෙනැහැත්වා, නැවත සමහර රජ දරුවන්ගේ සෘඩිවත්වූ වලාහක අශ්වයෝ ඇත; එසේවූ අස් කෙනෙක් නුඹවහන්සේගේ ඇත්නම් උසින් නුඹවහන්සේ ආකාශයෙන් ගෙන යෙත්වා, තවද සමහර රජදරු කොහකුන්ගේ ආකාශ චාරීවූ ගරුඩ වාහනත් ඇත්තේය, තවද සමහර රජදරුවන්ගේ එසේම පිසහි වාහනත් ඇත්තේය. තවත් සෘඩිවත්වූ යසස කෙනොස් ඇත්තාහ. එසේවූ වාහනයෙක් නුඹවහන්සේට ඇත්නම් මේ දුකින් ගලවා ගනින්වා, මම ආකාසචාරීවූ ඇත් අස් පක්ෂි යස ආදීන් පරිද්දෙන් නුඹවහන්සේ ආකාශයෙන් ගෙනයොස් ඉඟුලු නුවරව ලාලත් නට අසේචියෙමි"යි විදුලුසේක. එබස් අසා රජ්ජුරුවෝ මුවෙන් නොමැලෙ උන්හ.

එවිට සෙනකයා සිතන්නේ "රජ්ජුරුවන්ටත් අපටත් පණ්ඩිතයන් වීනා අනික් කිසි සරණෙක් නැත්තේය. රජ්ජුරුවෝ වතාහි පණ්ඩිතයන්ගේ බස් අසා හසින් නැතිගෙන කිසිවකුත් කියන්නට අහමියහ. මෙවිට මහත් තමා පණ්ඩිතයයි දතපත නිසවා යාවිසුකොට බලම්"යි සිතා කියන්නේ:-

අනිරදසසි පුරිසො, මහතෙහ උදකණණවෙ,
යථථ සෝ ලහතෙ ගාධං, නථථ සො එහදතෙ සුඛං.

එවං අභිංව රසෙසුසුව, ත්වං පනිඤා මහොසධ!
ත්වං නොසි මනුසිනං සෙථෝ, අමෙහ දුතඛා පමොචයා-ති-

මේ ගාථා දෙකින්:— යම්සේ සයුරෙක නුඹු පුරුෂයෙක් දුකසේ නොඩක් දුටුයේ නම් ගොඩ දුටු වේලෙහි පවත් ඕනට මහා සැප වන්නේය. එපරිද්දෙන් අපටත් රජ්ජුරුවන්ටත් නුවණින් හා මන්ත්‍රීකමින් උතුම්සේස් නුඹවහන්සේවේද, එබැවින් මේ දුකින් මුදා අප ගලවාගන මැනවැ"යි කියා. එසේ කී සෙනකයාට තරව හෘ උපදවා නිගුහ කරනසේක්:-

අනීතං මානුසං භොගං, දුසසකරං දුරභි සවභවං,
නතං යසෙකාමි මොචෙතුං, තිංපි ජානසසු සෙනකා-ති-

මේ ගාථාවෙන්;—එබඳු අතුතාග! එදවස් ; 'මේ සමස් කොකාලියන් නෝඉන්න, සෙනවුන් මෙහා දුකකට පත්වූහ' කියා උතුම්සේ ආකසින්, එමගල අසන්පුරුසෙ! මනුෂසයන් විසින් ගැලවෙන්නට නුපුළුවන් මේ උප දෙසයෙන් ඇත්නම් මෙවැට මේ ඇතිල්ලෙහි කරන්නා තමා කියන්නටත් නොපිළිවන, ඒ සියල්ලම ඉකුත්ව ගියේය. මා විසින් දන් කොට සාදාගත නැති කිසිවකුත් නැත්තේය, මව නොපිළිවන; නෙපින් පෙර 'පෙ මුත් නැතැ"යි මැණෙවන පණ්ඩිතවරුවනි, නොපමේ නුවණින් බව උපදවා ලුණ නෙපින් ගැලවී රජ්ජුරුවනුත් ගලවා ගනුව"යි වදලසේක, කියා නැවත 'නෙපි සත්නම් ආකාසයෙන් ගෙන නොහැකි මුසුදු තුවර ලාභී කළ'යි වදලසේක.

රජ්ජුරුවෝ ගැලවෙන්නට උපායක් සිතන්නාහු මරණ භයින් තැති ගෙන බොධිසත්වයන් හා සමග කිසිවකුත් කියන්නට අපමණ්ඩ "යම්සේ මේ සේනකයාත් පණ්ඩිතයකුවුව කිසිම උපායක් දනිතම් වේවා"යි සිතා සෙන කය! මේ උපන් භයින් ගැලවී යන්නට පුදසු උපායක් දනිතම් කියව'යි,

සුණොහි එතං වචනං, පඤඤසෙසං මහබබලං;
සෙනකං දුනි පුවජාමි, කිං කිච්චං ඉධ මඤඤසි-ති-

මේ ගාථාවෙන් වදල රජ්ජුරුවන්ට සෙනකයා "යම්සේ එපක් මැලිවූ රුවෝ මා අතින් ගැලවෙන උපාය විචාරන්නාහ. එහෙත් වුවත් නපුරුවූවින් මා කවට ආවක්ම කියම්"යි සිතා එක් උපායක් සලකාගෙන කියන්නේ.

අගගිං දුසාරසො දෙව, ගණහාමසෙ විතයාකනං ;
අසසතථසසදං වධිතවාන, ඉපපං සෙසසාව ජීවිතං ;
මානො රාජා ඉතිමදසෙසා, චිරං දුකඛන මාරසි-ති-

මේ ගාථාවෙන් කියා;-

මෙහිදී අර්ථනම් "මහරජ! කරනසේක් විනම් මා කියන උපාය යන, මේ අප හැම උන් මාලිකාවට අපි හැම වැදලා දෙර පිටිසිඳ ගත්වලා ඉකි ගස්වලා නියුණු ඔවහත් ඇති කඩුවක් ඔසින් නපකට එක එක කඩුව ගෙන ඔවුනොවුන් කොටා මියයමක ; එසේ. මලවූ නුඹවහන්සේ හා අප හැම දෙනාව තැරුවු මාලිකාව එක දරුයෙක් වත්නේය. ඉතිමදසෙසා අල්ප ගත්තු නම් ජන්මාන්තර වෛරී සෙසින් එබඳුකොට බොහෝ දවසකින් දුක්දී මරන්නාහ , එබැවින් වහා මියයාම් උපායය"යි කිය.

ඒ අසා රජ්ජුරුවෝ 'සට හා කාගේ අඹිදරුවන්ට මේබඳු දරුණුකම් මේසේ මරකුත් වේව'යි ඒව මෙවැනි මරක් නොවේව'යි කියා පුක්කුස ඇදී දුක්දෙසා විවාලසෙ. ඔව්හුත් නුවණ නැතිව තමන් කවට ආවක්ම කියා. එසේ හෙයින් කියනලදී.

සුණොහි එතං වචනං, පඤ්ඤෙතං මහබ්භයං
පුත්තකුතං 'දුනි පුච්ඡාමි, කිං කිච්චං ඉධ මඤ්ඤසි -ඤි-

මේ ගාථාව අසා සූක්තුතයා කියන්නේ "මහරජ! ඉතාමදහස් රජතෙමේ අප අල්ල ගනුග්නාම් ජන්මාහාර වෙවී හෙයින් නොයෙක් වධකෙනට පිරාත් කාලය තිස්සේ දුක් දී මරන්නාහ, එකපේ කොටත් මරණ නොවන්නා බැවින් අපි තාම දෙනම එළවූ එකයක් කාපිය වහා මියයමිහ"යි කිය. උතේ බත් අසා තොත කුටුව "තාතේ අඹුදරුවන් හා සමග තෝ වත කා මියයව, මට මේ දැන් නොකියව"යි කියා කාවිතුතයා ඒවාලන.

කාවිතුතයාත් පණ්ඩිතයකු වුව, මින් ගැලවෙන්නට උපායක් දනී නම් කියව"යි.

සුණොහි එතං වචනං, පඤ්ඤෙතං මහබ්භයං,
කාවින්දං 'දුනි පුච්ඡාමි කිං කිච්චං ඉධ මඤ්ඤසි.-ති-

මේ ගාථාවෙන් කියා-

ඒ අසා කාවිතුතයා කියන්නේ "මහරජ! ඉතාමදහස් රජතෙමේ අප අල්ල වාතෙක බොහෝ වධ කරවා අග දුක් දී බොහෝ දවසකින් මරන්නේය; එතු අතින් වධ විද මියන්නා නොබලාත් තමකට ලනුවක් බැඳින් ඇරගෙන ගාලේ මතුමාලට නැගී සිමැදුරු කවුළුවෙන් පිටත කොහේ හෙවි වීලිල්ලේ රැඟ මැදලා මල ඉදිකොට කරලාගෙන පැන මියමිහ. නොහොත් කර වැල් ලාගෙන මියමිහ, නැත නැඹුරු ප්‍රපාතයකට පැන පියා වහා මියමිහ"යි කිය. ඒ අසා රජපුරුවෝ එසේ කර වැල් ලාගෙන මියගන මරෙක් ගාතේ අඹිවන්ට හා තට වේව'යි 'එසේවූ දෙයක් මට නොවේව'යි කියා "දෙවිහදය! මේ උපන් භය නොයින් දුටුයෙකිවේද? ඉදින් නොයින් උපායක් දනී නම් කිය බලව"යි.

සුනොහි එතං වචනං, පඤ්ඤෙ තං මහබ්භයං,
දෙවින්දං 'දුනි පුවජාමි, කිං කිච්චං මඤ්ඤසි.-ති-

මේ ගාථාවෙන් කියා:—

මේ ගාථාව අසා ඒ පැන නැඹී අනිකක් සොයා ගන්නට අසමර්ථව 'මෙ නසක පණ්ඩිතයා කි ලෙසම කියමි'යි කියා "මහරජ! ඉතාමදහස් අල්ලා ගනී නම් තාම කැමති වධයක් කරවා බොහෝ දුක් දී කලාතුරකින් මරන්නේය. එසේ දුක් විඳ සතුරන් අප මියයන්නා නොබලාත් මේ මැලිකාවේ දෙර පිටි කින් එසා බත්දලා යියි ගස්වාලා නමකට කඩුවක් බැඳින් ඇරගෙන බිලි නොවුත් කොටා මියයමිහ; මේ විසිතුරු මැලිකාව ඉතාමදහසාට ප්‍රයෝජන වත් නොවී අප හැමදෙනාට එකම දරුණුකම් වන්නේය. මේ එසා මා දන්නා අයියක් උපායෙක් නැත, පොළොව පැකුලුනත්ව එම පොළොව පිඹිරිවන්නා සේ මේ දුකින් අප හැමදෙනා සුවසේ ප්‍රබුදියත් නම් කරුණා නිධානවූ රජ

1675

තුමා සිරසවූ මහොසධ පණ්ඩිතයන්සේ එසා අපගේ නුවණින් අඹිවන්ට රුවසෙ නොවෙති, ඇරිලෙන කිරි තණා සණඹැරියන් පිඹින්නාසේ දුඃඛ නසනුයි මේතිත්තකුමාණවකයන් සමග ලොකය ඒකාලොකයා මවුවරුන සේ උපකාරමාණන් සිරියදී අප සතරදෙනාසේ නුවණින් අඹියන් අතින් ගැට වෙන උපාය විචාරන්නේ අපවත් වහා නුවණ නැති නිසාද? සරස කාවිතු වන් ඉලි හැමදෙනම පණ්ඩිතයන්වහන්සේට කරමි"යි කියා කාවිතුතයාම එන්ට මැතැපත්ව ඔහු දෙමා "අප කලණාණ මිතුරු"යි සේරෙදු කියා "අපි කරමුය, සතුරන් කෙරෙසින් මිතුරන් කෙරෙසින් සදරුවන්ත කිරිසුළුදෙවේ පත කිරි වත්කළාසේද, සමවූ මෙලෙලි ඇති මේ උත්තමවූ සෙරෙසින් සදරුවන්ත කිරිසුළුදෙවේ විසම චෙතසක් දෙනා අනාථ මරණින් මියා නොදෙන්නා, උන්ගෙන් එන්ත කරව නොපිළිවෙනා'යි කිවහොත් සෙසක පණ්ඩිතයන් කී ලෙස දෙර මැද හිනි ගස්වා උනුසුන් කොටා මියමිහ"යි කිය.

ඒ අසා රජපුරුවෝ පෙර තමන් බොධිසත්වයන්ව කළ කී අපරාධ සැන් කොට ඔබ ලා සමග කිසිවකුත් කියන්නට අසමර්ථව මහාසත්ත්වයන් පුරිසදම් ඔබ ලය කම්පාවන පරිද්දෙන් මැතැපත්ව ගුණාගුණයන් අප අසා

ගථා කදලිනො සාරං, අමෙඛසු නාඛිවජ්ඣති,
එවං අමෙඛසමානානං, පඤ්ඤා නාඛිවජ්ඣති
යථා සිඛිලිනො සාරං, අමෙඛසු නාඛිවජ්ඣති,
එවං අමෙඛි සමානානං, පඤ්ඤා නාඛිවජ්ඣති
අදසෙවන නොවුත්ථං, කුසග්ගෙනා එකොදකං,
සකාසෙදුම්භුත්තානං, මිගානම් විජානතං,
උම්මෙඛසි මෙකදසං, මුඛං ච පරිපුසසති,
නිබ්බිඤ්ඤං නාඛිඤඤාමි, අඛිදඛොව ආතෙෙ,
කම්මාරානං ගථා උකකා, අනෙතාඛිඤති නොඛිති,
එවම්පි හදයං මයහං, අනෙතාඛිඤති නොඛිති.-ති-මේ ගථා ඒත් කියා ගැබුය.

මේ ගාථාවන්හි අභිප්‍රාය නම්:— "යම්සේ කෙතෙල් සේ තර ඇතුළු වරදවා සිතාගත් නුවණ මද පුරුෂයෙක් කැපෙන යතවයක් නැවතත් නා මුල්ල සත සියුම්කොටතෙන මහත්වූ රුඛවෘක්ෂයකට වැද මියත් මියත් කෙතෙල් සේ කථා ඔබ දන්වා ඔබලු කැරත් එහි කිසි තරසක් නොදැඩි, එපරිද්දෙන් ඒත් ගැලවෙන උපාය සොයන්නාවූ මම කිසි කෙනකුත්තෙහි නුවන නම්ත්ත තරුණ් නොදුටුයෙමි, නවද ඉඹුල් තරසකින් ප්‍රයෝජන විඳිනා කෙමිත්ත පුරුෂයෙක් කෙතෙල් තර සෙවී පුරුෂයාත් ඉඹුල් වියත කොට එන තන්ත තර නොදැඩිද, එපරිද්දෙන් මේ දුකින් ගැලවී ගන්නා උපායක් නොදන් නාවූ මම තරනැති ඉඹුල් රුකක්සේ වූ මෙවුන් කැමිදෙනාගේ ප්‍රඥ නම්කි

කාරුඤ්ඤ මදකුත් දූවුදැ නැත්මී; පැන් නැති මහ වනයෙක්හි මිනිසා මහ ඇතකුත් කිඹා නම්යෙහි තම්මයෙක් පිඹිනවුවහුදේදැසවිපැමිණිකල්හිදුකින්මුදු ගලවනසේ නරම්වූ උපායක් නොදන්නා අතුනගත් සම්පත්තේ අත්හැර මා මිනිසා නිසාවත් ඉතා නපුරුය; දැන් මාගේ ළඟ සුළඟට වෙවිලන්නාවූ මේ පලාලුවන්තේ කෙමෙසිහවන්නේය, කව කෙරු සිදි උකුර වියලි ගිස්සෙන් තාවූණි එකක්හු ඇවිටි වූ කලත් පරිද්දෙන් කිසි අත්වැසිල්ලක් නොලබමු; තවද කඹුරු එසේ ගිනි ඇතුළෙන් දවයි ඒ ගිනි පිටතට නොපෙනෙයි: එපරිද්දෙන් දුන් මාගේ ලෙයි මරණ ගිනි ඇතුළෙන් දවන්නේය, පිටතට නොපෙනෙන්නේය, මේ පණ්ඩිතවරුන් අමාත්‍ය බ්‍රාහ්මණ පුරවැසි නුවණැති මහා එකතුවක් ඇතිව පැන් නැති මහ වනයෙහි ඇතු විසුවාක් වැන්න, නුවණ නැති පුරුෂයා කෙල්හර ඉඹුල්හර සෙවිවා වැන්න, ඒ නීරුදක වනයෙහි විසූ ඇත් රදෙයෙන් පීඩිතවූයේ හොඹෝ කලකින් කතුරන්ගේ ඇත්ත ප්‍රාප්තවිද, එපරිද්දෙන් නුවණ නැති පණ්ඩිතවරුන්හෙයින් එකකුත් මේදුසීන් මුදවන්නට සමර්ථ නොවේ"යි මෙසේ ඇසුවහ් ශ්‍රේෂ්ඨ කවපාවන පරිද්දෙන් අඩන්නාවූ රජ්ජුරුවන්හේ අදෝහා ගඩ අතා සරණංගත වප්‍රප්‍රභෘරයක් වැනිවූ මාගේ සවාමිදරුවූ මෙතුමා සන්‍යාස්වගන්නේ "මේ රජ්ජ වරණ කයින් ඉතා කලාතකවිය, හා පිපාසා ඇත් නවුන්ට අහසපාන දෙක පිපිවාල් වන්නාසේ ගිලනුන්ට වෙදුන් පිපිවගල් වන්නාසේ මේ රජකවටත් මා මුත් අනිත් පිපිවහලෙක් නැත, මේවා මොහු අත් වහා නොලා කවත් තදවිනම්, ශොකයෙන් ශ්‍රේෂ්ඨ පැලී ගියනම් නපුර, හාර මසක් මුළුල්ලේ මා ගත් දුක් නිෂ්ඵල වන්නේය. එබැවින් අස්වසාලම්"යි සිතා අස්වසා වදළසේක. (ඒ කිව පකාශකොට වදරන බුදුරජාණන් වහන්සේ)

සතෝ සෝ පණ්ඩිතෝ ධීරෝ, අත්ථදස්සී මහොසධෝ,
වෙදෙහං දුක්ඛිතං දිස්වා, ඉදං වචනමබ්‍රවි.-ඝී-

මේ ගාථාවෙන්;—එබඳු මහණෙනි! ඒ රජතෙමේ මහෞෂධ පණ්ඩිත යෝ නොකමැති කර තමන් සරණ සොයා ගොස් හුන් උපකාරී නුවර ශ්‍රේෂ්ඨ දසතයා එක්සියනක් රජුන් ඝතින්ව මහ පෙනාව ගෙනවුන් වවලානත් කල්ප අඹුවීන් තබා ඉලවීනකගොතැ ඕදෙන උපාය විවාළේය. ඔහුට මහොෂධයන් 'ඔබ නොයිය මැනව, ගියහොත් මහා විනාශයට පැමිණෙන්නේය. නොයා සැස්කැ'යි කීම. 'ඒ මා කවයුතු නොදනිමි'යි වරදවා බැණ නිග්‍රහයෙන් පිටත ලවා ඔබ කියවැනව, යියැහොත් මහත් දැඩ වන්නේය'යි කියනලද පෙ නක්දීන් බසින් නුවණැතන්නේ ආ සේක්වේද, දුත් ඒ පණ්ඩිතවරුන් අතින් උපාය විවාරාගත මැනවැ"යි යි කල්හි පෙනකාදිවූ සතරදෙනාත් එවාරුළු හැමදෙනා කියනලද විරණෝපාය අසා නොසතුටුව මහොෂධ පණ්ඩිතයන්ට කියනොගි හඟ ඇතිව උන්ට ඇසෙන පරිද්දෙන් අඩන්නාවූ වෙදෙහ රජු බිඳ අසා මෙවිට අස්වසා නොලම්හම් ශ්‍රේෂ්ඨ පැලී නැසි ගියහොත් මා දිවා රෑ නත් දුක් මුළුල්ලම ව්‍යාපිවන්නේය, නවද මතු මොහෝවා දහස් මුළුල්ලෙහි සදමේදුල ඇත්දසේ පෙනෙන්නාවූ මාගේ ප්‍රභූ ඒශ්වර්‍යය ජල රෙඛාවක් පරිද්දෙන් නුහුම් ඵලන්නේයයි සිතා රජහු අස්වසන්නාසු;—

මාතිං භාසි මහාරාජ! මාතිං භාසි රථේසභ!
අහං තිං මොචයිස්සාමි රාහුගහිතං'ව චන්දිමං.

මාතිං භාසි මහාරාජ! මාතිං භාසි රථේසභ!
අහං තිං මොචයිස්සාමි පඤ්ඤාවීරියබාහුසා.

මාතිං භාසි මහාරාජ! මාතිං භාසි රථේසභ!
අහං තිං මොචයිස්සාමි පදුමෙබ්‍රාව පණ්ඩරං.

මාතිං භාසි මහාරාජ! මාතිං භාසි රථේසභ!
අහං තිං මොචයිස්සාමි මහෝසධිරාලහත්ථිනං.

මාතිං භාසි මහාරාජ! මාතිං භාසි රථේසභ!
අහං තිං මොචයිස්සාමි සකෝසෙනම්හි වාහනා.

මාතිං භාසි මහාරාජ! මාතිං භාසි රථේසභ!
අහං තිං මොචයිස්සාමි සාකෙතෙනම්හි වාහනා.

අතීතානාගත ප්‍රත්‍යුත්පන්න ඥන කාලත්‍රය වර්තිවූ සියලු පදවීන් ඥාපිතකුලයෙන් පරෝපදේශ රහිතව තමන්ම දන්නෙහිත් ඉතා නුවණැතිවූ මහෞෂධ පණ්ඩිතයෝ වෙදෙහයන් මරණ භයින් පීඩිතව විලප්නවූවන් මෙසේ කියා සන්සිඳුවම්හ් "මහරජ! නොබෝ මැනව, මේ එක්සියනක් රජුන් හා අවලෝක් අසෝකිකි සඞ්ඛ්‍යාත සෙනාව වවලානෙන සිටියදී රාහු මුඛයට වන් සඳමඬල ඉලවාගන්නාසේ ඉලවා ගනිමි; සූර්‍යමණ්ඩලය ඉලවාගන්නා සේ ඉලවා ගනිමි, තවද මහ මිවෙනි එරී සිය ඇතකුවූ නොව ගන්නාසේ ඉලවා ගනිමි, තවද මේ සෙනාවෙන් සිසිකෙනකුත් නොව ගන්නාසේ පෙළාවෙක හසුවූ නයකු ඉලවා ගන්නාසේ ශ්‍රේෂ්ඨදසක රජ නමැති අභිගුණිකක යාගේ සෙනා නමැති පෙළාගෙයි හසුවූ වෙදෙහ නමැති නාගරාජයා ඉලවා නෙන හොස් මිසුලු නුවර ලා ලන්නෙමි: තවද මැදිරියේ හසුවූ පසින් ඉල ඉරණසේ සුවසේ ඉලවා ගනිමි: තවද දුල බැඳී මසුන් ඉලවා ගන්නාසේ ඉලවා ගනිමි; තවද මහරජ නොබෝ මැනව, සුඛිවගන්නේ මතු තනිව ඉලවා ගනිමියි නොසිතුව මැනව; සුඛිවගන්නේ මා කැවිව ආහාරු ඇස් අස් රථ පදඝාතාදිවූ සෙනාවෙන් එකක් හටින් මේ සතුරාගෙන් කිසි උපදවයක් මිය නොදී සුවසේ ඉලවාගෙන ගොස් මිසුලු නුවර ලාලමි; තවද මහරජ! නොබෝ මැනව, ඉදින් සිතිමි නම් එක්සියනක් රජදරුවන් හා අවලෝක් අසෝකිකි යන් පමණ රාජසෙනාව අතික් කෙනකුන්ගේ උපදෙසක් හා යුව පුරෝහිත යන් නැසිව මාගේ ප්‍රභූ බලයෙන්ම කැටින් දහ කපුවු සමූහයක් නෙරනාසේ පලවා පියන්නටත් බැරි නොවන්නේය; සුඛිවගන්නේ නොබෝ මැනව"යි අස්වසුහකි වදළසේක)

ඒ එසේමැයි-සෙස්සවුන්ගේ නුවණින් ප්‍රයොජන කිමිද? අමාත්‍යයෝ නමුත් නුවණැත්තෝ නම්දැ මේසේවූ දුඃඛයකිදී පිටිවහලව ඒ දුකින් මිදිලත් හාවූ උසාවයෝ නොවෙද්ද? තවද බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ වදාරන සේක් මහරජ! නුඹවහන්සේට පලමු මම ආගෙම් කුමක් පිණිස ආහාසි සිතූ සේක්ද? මතු නුඹවහන්සේට මෙවැනි හයෙක් වන්නේයැයි කියා පුතු නමැති දිවැසින් දැටුවාවූ මම නවකා ලිම්, ඒත් නොනවත්නා හෙයින් ඒ බව දන නුඹවහන්සේ නැසියෑදී ඉඳිව මේ සරම්නොවෙයි සිතාමව උදහස් වූවත් ඒ මා සිත නොනමා, නුඹවහන්සේට පලමු අවුත් සාරම්යක් ගිළිල්ලෙයි මෙසි සිදු කුමක් කළහැකි සිතූසේක්ද? මහරජ! නොබව මැනව; මේ හයින් මුදු සුවසේ යලිනොහැත හොත් මියුලු නුවර ලාලෙමි"යි වදළසේක. වෙදෙහ රජ්ජුරුවෝද බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ ගඹකාරගිනිව අත්න කෙහෙර් සිංහාරාජ්‍යකුසේ සිසි හයක් නැතිව සිටින්නාවූ බස් අහා 'මේපව මාගේ ජීවිතය ලදිමි'යි අසිගබින් සතුටුව පැතිරුන. බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ මේසේ සිංහනාද කළ කල්හි සෙනඟ ආදිවූ බොහෝදෙන සතුටුව හියහ. බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ 'සෙනඟ හැමත් සුවසේ ගලවාගනිමි'යි සිතන්ම සෙනඟයා ආඛ්‍යාසිව පැමිණියේ 'ස්වාමිනි! මෙසා සෙනාවක් අවුත් තුන් තන්‍යකින් හා සතර උලෙල්ලකින් ශූන්‍යව අතුරු සිදුරු නැතිව වට්ලාගෙන සිටියදී කවර උපායකින් ගලවා ගෙන යන සේක්ද?'යි කියා. එබිබල සෙනඟන! මේ සතුරන් ලුහුබදින පිළා වෘසලියක් පිටත්ව සතුරන් බල බලා සිටියදී තන්නෙමි වී නමුත් මට බැරි නොවෙයි. එහෙයුවත් උන් හැම නොදන්හා පරිද්දෙන් සරහනලද රථයින් ගෙනයෙමි"යි වදළසේක.

මෙසේද කියා 'සෙනඟය! නෝ නම්නව සැරසිනැයි වදරා උම්ම දෙර සරසට නාවවහන්සේගේ යොධයන්ට විධාන කරනසේක්:—

එථවානව උට්ඨේථ මුඛං නොඩෙථ සත්තිනො,
වෙදෙහො සහම්මෙවෙති උම්මග්ගෙන ගමිස්සති-ති-

යනුවෙන්;— කුඛාචරුනි! වහා නැගී හොසින් උම්ම දෙර හරිව් වෙ දෙහ රජ්ජුරුවන්වහන්සේ අමාත්‍ය සමූහයා විසින් පිරිවරනලදුව උම්මග්ග වඩාහේකැ"යි වදළසේක. ඔහු හොසින් උම්ම දෙර හැරපිය, සියලු උම්ම සරහනලද සුධර්මා නම් දිව්‍ය සභාවසේ අයි මහනාගරවිය. (බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේගේ විධානයෙන් යොධයන් උම්ම දෙරහල නිහාව ප්‍රකාශකොට වදරන බුදුරජාණන්වහන්සේ:-

ඛන්තිං එවනං සුත්වා පණ්ඩිතස්සානුභාවතො
උම්මග්ගං මාරං විවරිංසු යථාත සුභාසිතං අඤ්ඤලේ-ති-

මේ ගාථාවෙන්;-එම්බා මහණෙනි! මහොෂධ පණ්ඩිතයන්ගේ ලුඛිසිත කිකරු බෝධියෝ ඒ පණ්ඩිතයන්ගේ ඒකාන්තවූ ප්‍රභුවෙන් කරනලද උම්ම යන්ත්‍රයෙන් සුඛකාවූ දෙර අතුළු හැර ඒ බව බොධිසත්ත්වයන්ට කියා"යි වදළසේක. ඒ බව අහා බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ වැඩියමනා සලු'යි වෙදෙහරජ්ජු

රුවන්ට දන්වූ කල්හි රජ්ජුරුවෝමැලිනාවෙන් බවිහ. එවිට සෙනඟහා එදවස් අවරුදෙවිත්ද නිහා තම, ලත් ඉස් පස්ය ඉසින් තලවා, කෝකෙයින් කරවා කැද කඩ හකුවා, තම, ලත් ඉස් පස්ය ඉසින් තලවා, කෝකෙයින් කරවා ඇත් බල බලා ඉහිකරුවු හලෙහිකඩ හා සේ පොරවිනියන් එල්ලාගෙන ඇත් යෙහි නොබැඳිදයි නොසිතුම්. සෙනඟ මේ දඟ වැලඹීම නතුවේ ආදිවූ සඩාත සන්‍යාසවන්සේ දැක 'නුවණැතැත්තව! සෙබල කුමක් කෙරෙයි දිසිවිදුම සේක. පණ්ඩිතයන්වහන්ස! උම්මග් සතකල හාවූ සෝතාපත්ති ඵලයට පැමිණි නන්දලන් වසඳාහරණාදි සියලු අලඟාර

උම්මග්ගයි පිටත්කොට මහා වීසල් මලුවේ හිටුවාලූහ. රජපුරුෂයෝත් බොහෝ ගන්හා සමඟ උම්මග්ගයි පිටත්වූහ. ඔහු සතරදෙන බොහෝසේනාන්දුන් රජපුරුවනුත් දැක "එකාහකයෙන් සතරක් අන්පත්වූමිය, අපගෙනාවත් පළමුක යන්නේ කොධයන් හැටියැ"යි මරණ භයින් තැතිගෙන ඔහු සතරදෙනා ඇඟිලිලෙලි බ්‍රාහ්මදත්ත රජපුරුවෝත් 'වෙදෙක රජ පලා යෝයි සක සොඬයෙන් ඒ නුවරවට තුන්ගව්වක් මානයේ රැකවල් බලා අවුත් ගංතෙරට සුදුරු තැනෙක්හි සිටියාහු නිශ්ශබ්දව ආවූ මඩ්‍රම රාත්‍රියෙහි ඒ ඇඟි ශබ්දය අසා නන්දදේවිත්ගේ කවහඬ වැන්නැ'යි සිහිනම් "කොසිඳ නැතුදේවිය! යිය යමව නැතෙක නතුදෙවි සඳහන් නොකොට සිඳින දව සෙක් නැතැ"යි අනුන් යියත බසට ලජ්ජාවෙන් කවුරුත්වත් සිදින දව බොධිසත්වයන්වහන්සේ මහවිසල් මලුවේදීම රුවන් රැසස්පිට සිටුවා පසඳාල වන්සේ සුකුමාරභාවත් අභිසෙකයට පමුණුවා රන් කෙණ්ඩයෙන් සුදක් පැන් වත්කොට "මහරජ! සුබවහන්සේ මේ කුමාරිකාව ගෙන යන්නට අවසර දීමයි හයකට පැමිණියේන, එබැවින් සුබවහන්සේව අගමෙහෙසුන් වන්නී යයි වදලසේක.

එවේලෙහි තුන්සියයක් නැව් ගෙනවුත් තෙව් නබාලූහ. රජපුරුවෝ මහවිසල් මලුවෙන් බොස් සරහලද නැවකට නැගෙහ, බ්‍රාහ්මදත්ත රජපුරුවන්ගේ මැණියන් දැතුළුවූ රජදරුවේ සකරදෙනාත් එම නැවට නැගූහ. (ඒ බව ප්‍රකාශ කොට වදුරන බුදුරජාණන්වහන්සේ)

උම්මග්ගා නිත්තමිත්වාන, වේදෙහො නාව මාරුහි,
අගිරුළ්‍හාව නං සුතවා, අනුසාසි මහොසධො.

අයං තෙ සසුරෝ දෙව, අයං සස්සු ජනාධිප
යථා මාතු පටිපන්නි, එවං තෙ කොතු සසුයා.

ඡට්ඨිනියකොඛාතා, සොදරියෝ එකමාතුකෝ,
එවං පඤ්චාල චණ්ඩොතෙ, දාසීතබ්බා රථෙසභ.

අයං පඤ්චාල චණ්ඩස්ස, රාජපුත්තී අභිඤ්ඤිතා
කාදිංකරොකිතෙතාය, භරියාතෙ රථෙසභා-ති-

මේ ගාථාවන්ගෙන් වදුරන්සේක්;— එම්බා මහණෙනි! එදවස් වෙ දෙව රජ උම්මග්ග පිටත්ව නැවට නැංගේය ඔහුට මහෝසධ පණ්ඩිතයෝ "මහරජ! මේ පඤ්චාල චණ්ඩ කුමාරයෝ නම් සුහුරුබවුණුවෝය, මේ නන්ද දෙවී නම් සුබවහන්සේගේ නැන්දණියෝය, නැන්දණියන් කෙරෙහි වැටුණු මැනිකෙනකුන්ට කරනආදරයක් පරිද්දෙන්පිළිපැද්ද මැනව, නැවත පඤ්චාල චණ්ඩ කුමාරයෝ සුහුරු බවුණුවෝයයි ආලින්සන් නොකොට එක කුසින් උපන් මල් බෑකෙනකුගැටි පරිද්දෙන් දයා කවයුතුය. මේ පඤ්චාලචණ්ඩ කුමාරිකාවෝ නම් උතුසුකුල පරිශුද්ධ ක්ෂත්‍රිය කන්‍යාවෝය; උන් සුබවහන්සේ කැමැති පරිද්දෙන් රාජභෝගයෙහි පිහිටුවා දෙසොකළ මැනවැ'යි ඝන අවවාද කළහ'යි වදලසේක.

මෙසේ අනුශාසනා කොළේ කුමක් පිණිසදැයි? "ඔරස දෙමිපුතු මිය අඹුදරුවන් මරවයි මැරුණේ. එනම් කතුන්"යි කියාත් "දුබ්බිසන්ට වඩා නැත්දේවීන් අඩක රෑ ගෙයි කෙවින් අසවල් තැනෙහි උපදව, නැතහොත් බරදාරුවෙන් රජපුරුවන්ගේ කොට රජපුරුවන්ට කී ලෙසින් කිසිවකුත් නොවරදවා, දහසක් කතුන්ගේ සිතට පිළිගන්හ. එසේ අවවාද කරනසේක් රාජ මාතාවන් කලනා දේවීන්ගේ නමුත් කුත් නොවදළසේක. කුමක් පිණිසදැයි? උන් තැනැ දේවීන්ගේ නම රදී නොබිඳ සිටම වදළසේක. ඉක්බිති රජපුරුවෝ සිහාසනාධිෂ්ඨාන් වෙනත්ම කිසිව ලව 'පුත! තෙපි ගොඩසිටම දෙබිඩිය, වහා නැවට නැගිත් වහා නැගී යමහ"යි සොඬ සිටුවද? සතුරන් අතින් දුකසේ මිදුණාමිත, මෙබඳු වහා නැගී යමහ"යි

ආරුහා නාවං තරමානා, සිනනුත්තිරගති නිසදි,
සිඛිතා වුසතාහ දුකතාතො, යාම් 'දනි මහොසධා-ති-

මේ ගාථාවෙන් කීහ:—

ඒ අහා දෙවියන්වහන්ස! 'සුබවහන්සේ හා එක්ව නැගී ගිය යුතු නොවේ'යි කියා ගාථා දෙකකින් වදරනසේක්:—

නෙස ධම්මො මහාරාජ, නො' හං සෙහාය නාවතො,
සෙනඞ්ගං පරිහාපෙනිා, අත්තානං පරිමොචයෙ.

නිවෙනාවඞ්ගි තෙ දෙව සෙනඞ්ගං පරිහාපිතා,
දිසතං ව ඉමාදිසතොහං, ආනයිස්සං රථෙ සහා-නි-

"මහරජ! සෙනාවට නායක කෙනෙක් සෙනාව සතුරන්ගේ අත්පත්වූ කල නමා දන්නා යම් උපායකින් ඒ සෙනාව ගලවාගෙන ගියහැකි නොවේ එස්ව නැගී යාමස්වත් නොකෙළේ එනම් උන්ගේ සෙනා නායකව අවුත් සෙනාව සතුරන් ගසා පාප්තව ඇතුළු නුවර සිරිදේ (යෙමිද) අප වැන්නෝත් තනිව දිවි රැකගැන්මක් කෙරෙද්ද? "මහ රජ! සුබවහන්සේ හා කැටිව සාරසියක් නම් සෙනා ආ සෙනාවකින් අප හර කෙනෙක් මාණියෙහි ගමනින් ශ්‍රමනාව නිදහසාහ. එසේ නම් අභයපානාදියෙන් සනසුවෙව මේ ගමන් නමා නොදනාහ. නවද මා කැටිව ආවුන්ගෙන් සාරවසක් ඵුළුල්ලෙහි උමග කා අඹල පවුරු ආදී සියලු සම්පත්තකොට රැ පාන අහවරතයෙන් දුක් නෙත විඳවූවාහු මේ එක නිසාවත් උසින් නොදනාහ. එබැවින් උන් සැම මට උපකාරව සිටියන්සේ එක කුත් ඇරපියා ඊම මට කරම නොවෙයි, ඒ සියලු සෙනාවම ප්‍රාණදක්ෂක රජු නෙත් ජයගෙන උන් දුන් සෙනාවක් පරිද්දෙන් නැවක නැරගෙන එම්. මහ රජ! සුබවහන්සේ අසතරාය මාර්ගයෙහි ඇසිල්ලකුත් නොරඳ වහා වැඩිය

මැනව, පණ්ඩිත මා විසින් නුඹවහන්ගේට කෙත්තකට හේත්තු කරන, ඉවසිලි ලබන අතරමග හම් සියයෙකින් වපසුබාරණ අතනාවකයෙන් හරවා කැටිව යන වාහනයෙන් දුසීලයන් එහි රඳවා, එහි ඔබ වහන්සේ තනිව පැමිණ සිටුපදවි නුවරවම වැඩිය මැනැවැ"යි වදාළසේක. ඒ අහා රජ්ජුරුවෝ;

අපපසෙනොා මහාසෙනං, කථං ජිණ්ණාය ඨස්සති,
දුබ්බලෝ බලවතොනන, එතකුද්දිස්සති පණ්ඩිතා—ති—

මේ ගාථාවෙන් කීහ:—

මෙහි අභිප්‍රාය නම් පුත"මහොෂධ පණ්ඩිතයෙනි! තොපගේ සෙනාව 'දෙවුවා' බ්‍රහ්මදත්තයන්ගේ ඝාතා සෙනාවය' කෙසේ ජයගනුද? දුසීලයන් නසාපියා මහා ඵලානිසංස පළිඹුණුවාපියනි" යි කීක. ඒ අහා බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ වදාරනසේක්:—

අපපසෙනොපි වෙ ඉතතී, මහාසෙනං අමඤ්ඤති,
ජිනාති රාජ රාජානං, ආදිච්චොා වොා දයං තමං—ති—

මේ ගාථාවෙන් මහරජ! ඇසුව මැනව; මහා සෙනාව ඇතිවත්; අල්ප සෙනාව ඇති මහා ඉන්ද්‍රියා ජයගන්නේමය' එබඳු අසත්පුරුෂ අමාත්‍යවරු බ්‍රහ්මදත්ත රජුගේ එක්සියයක් රජුන්හා එවලොස් අනොඤ්ඤ සඞ්ඛ්‍යාත මහා සෙනාවු මහා ඉන්ත්‍රිවූ මම මාගේ ප්‍රඥ බලයෙන් ජයගනිමි. නවද අසත්පුරුෂ කෙවට්ටයා ඇති මහා සෙනාව සහිතවූ බ්‍රහ්මදත්ත රජු ඉක්ම ඉන්ත්‍රිවූ මා වැනි එක් ඇමතියෙක් ඇති මද සෙනාව සහිතවූ සුබවහන්ගේ ජය ගන්නා සේක. ඒ කුමක් වැනිද යත්? සමස්ත ලොකයෙහි එක පැහැර දුරුව ආලා පවත්නාවූ මහා ඝනාන්ධකාරය ඉරුඋදයකළ කල්හි එක පැහැර දුරුව ආලා කවත්නේය. එබැවින් සෙනාව මදවූවත් ජය ගන්නාමි නම් මම්මය, නුබ වහන්සේ සැක නොව වැඩිය මැනවැ"යි වදාරා රජ්ජුරුවන් වැඳ රුදුණුසේක;

ඉක්බිති රජ්ජුරුවෝ 'සතුරන් අතින් මිදුනමිහ, සොයා ආ බියවුහුත් ලදුමිහ, අපගේ මනදෙළුත් මිදුන් පැමිණියේය'යි බෝධිසත්වයන්ගේ ගුණ සිතිනෙකාට උපන්නාවූ පස්වණක් ප්‍රීතින් පිණාපිණා ඔබගේ ගුණ සෙනකයාට කියන්නාහු:—

සුසුබං වත ඣංසොා, පණ්ඩිතෙනිති සෙනක
සකබිව පසුත්තරෙ බඳේ, මවෙත් ජාලඝතෙරිව
ඉණ්ඩත ඝාතරථි ගතෙ, මොචයි නොා මකොසඛෝ—ති.—

මේ ගාථාවෙන් සෙනකයා! සුවණැත්තහ! ඝා එක්ව විසිව ඉකාඋකපත් වත්නේය, මවලොවහුත් පරලොවිහුත් සැපවත්නේය, මැදිරියෙහි බැඳි ලිසිණියන් සෙසින්ද දුල බැඳී මසුහ් පරිද්දෙන්ද ඝතුරන්ව අත්පත්වූ අා

නෑමදෙනම මහොෂධ පණ්ඩිතයෝ ඇලවා ගැරපිය, එබැවින් නුවණැත්තෝ නා එක්ව විසීම උතුම"යි බුදුකෙනෙහි පසිදිදෙත් සිත. ඒ අහා සෙනක තාන් නමා ඇතිතෙක් පවසා මහබෝධිසත්ත්වයන්ගේ ගුණයන් කියන්නේ:-

එවමෙතං මහාරාජ, පණ්ඩිතානි සුබෝධිතා,
පඤ්ඤා පසුත්තරෙ බඳේ, මවෙත් ජාලඝතෙරිව,
අමිත්තා හරථරථි ඝතෙ; මොචයි නොා මකොසඛෝ—ති—

මේ ගාථාවෙන්:— "මහරජ! මේ පණ්ඩිත නොා මැනැවින් බුදුණුසැබෑ වූ එක සැන විසිව ඉතා ඝැප වත්තෝය, ඝැදිරියෙහි බැඳි ලිසිණියන් සෙසින්ද දුලක බැඳි මසුන් පරිද්දෙන්ද, ඝැදිරියෙහි බැඳි ලිසිණියන් ඛඩ පණ්ඩිතයෝ සුවසේ ඇලවා ඇරපුහ"යි කීක.

ඉක්බිති වෙදෙහ රජ්ජුරුවෝ ගඟින් එතර බැස ඔබ ඔබවහන්ගේ පසේ විසින් යොදනෙන් යොදන කාරතලද ගම්බිලට පැමිණ ඔබ එහිත් අභාහපානාදියෙන් ගා කොයෙක් වඩියේ කැදිම් ගා කන කොන දෙහින් සතුටුවව ගඟත් එතා වූ වාහන එහි රඳවා කැදිම් ගා කන කොන දෙහින් සමට පැමිණ මහතාණන්ගේ විධාන පරිද්දෙන් මැති වත්තහු කොපමාව යන්නාහු ආරක්ෂයක් ගව නෙවා දෙවන දවස් පෙරෙරැ ඔබට මිසුදු නුවරට වත්ක.

බෝධිසත්වයන් වහන්සේ රජ්ජු යහා එමින දෙරට වැඩි තමන්වහන්සේ රූරෙහි එල්ලා සිය මඟුල් කඩුව කොපුවෙන් මුත්කොට එමින දෙරට මහවැල් මිදුවේ වැලි පිරා යට සඟවා තමා එමින කොස් එකාරි නුවරට වැද කොළාස් කලයක් සුවද පැනින් ඉස්හෝදා නහා කොයෙක් රසයෙන් අනුභව කොප්පය අනුභවකොට යහන එක කැතපුණුසේක් මාසේ මතදෙළ මිදින් පැමිණියේය"යි සිතා පස්වනක් ප්‍රීතින් පිණ පිණා සුවසේ සැතපුණුසේක.

ඒ රාත්‍රිය පහත්වූ ඇසිල්ලෙහි චුලනී රජ්ජුරුවෝ සෙනව සරතව මෙහෙයන්නාහු නුවරට සමීපවූහ. (ඒ රජු සෙනාව විධාන කෙරෙමින් පැරසී ආ නියාව ප්‍රකාශකොට වදාරන බුදුරජ ඇත්වහන්සේ:)

රකඛිතිා සාසිනා රත්තිං, චුලනීසො මහබ්බලෝ,
උදතෙත අරුණුග්ගමහි, උපකාරිං උපාගමි.
ආරුය්හ පවරං නාගං, බලපත්තා සතික්කියනා;
රාජා අාවරිාව පඤ්චාලෝ, චුලනීසො මහබ්බලෝ.
සහනවො මණිවේමක, සරමාදය පාණිනා,
පෙසසියෙ අජ්ඣභාසිවථ, පුථු ගුණෙ සමාහතෙ—ති—

මේ ගාථාවෙන්:— එහිා මහසෙණි! බලවාහන සහිතවූ බ්‍රහ්මදත්ත රජ්ජුහුත් රාත්‍රියෙහි තුන් සක්‍රියක් හා සතර වළඳුරුවත් අතුරා සිදුරු නොවැ ඒ ඒ ස්ථානයෙහි බල ඇති සිවුහා තුවූ රුකවල් ලහා අතිදු අරුණු

නැති පාසල්වල්කාගාම් ඒ උපකාරී භූවරට ආරෝඝ. තවද සතුටුසාර බල
ගෙන් යුතුවූ මිත්‍රාමාත්‍යපරිවාර සැ.වි තවුරුද්දෙක් මැද නැඟී එකිදුනාවූ කෝප
කුත් තැනකින් පැහි නිමිත්තාවූ සරවිත්ති ජය බිම් නදුනන්නාවූ කොත
නැන සඟරන් බිඳ ජයභේරිනා සමඟවූ මහ මිල ඇති සකී උත්තම සම්පත
කියපු සකසාලවිසාරයෙන් සරණාලද උතුම් බුදුරජාණන් වහන්සේ
මැණික් මිමා කරනලද රන් සහනාක සහනවට කියන් කියපිට ලා බනුන්ගිලා
යෙකී දසතු සහනාග ගහනාවේ අතක ප්‍රභාව ගොඩයන්ට මෙන් විධාන
කෙරෙමින් භූවරට සම්පවිස්'යි වදාළසේක.

ඒ රජහු සෙනාව මේකොටු පරිදි කෙසේදැයත් ?

හථාරෝහ අණිකාණේ, රථිකෙ පසතිකාරිසෙ,
උපාසනමති සතසහසෙහි චාලවෙධෙ සමාහතෙ-ති-

මේවිට චූලනී රජ්ජුරුවෝ වෙදෙහ රජ ජීවාහුයෙන් අල්වා ගනනට
ආයුකරනහාහු "ඇතුන් නැගෙනහාවූද අසුන් නැගෙනහාවූද රථ නැගෙන
හාවූද පතුවාසුඛ සහනඩව ආරාවූ මහා සෙනාවද, ඉනුත් ධනුෂ්ශිල්පයෙහි
දසතුවූ ඝාන ගසාවූ එස්වන් කරනලද අභ්‍යාස ඇතු එසේ කෙනින්ම කර
ගස් ලෙම කරබටුවක් බැඳ දඹු බස්සා මානුසේ දෙදෙණඩක් කිදුවා එකි කාල
ඔැදී වියල දණ්ඩෙ බැඳ කරමටුව එල්වූ කළු ගස් ලොම වදුලියක ආදීවූ යම්
කිසි ආලොකයකින් පලා විදපියන්නට සමිවිටූ ගොඩයෝ වහා සනහඩව
එන්ව"යි කියාද, තවද චූලනී රජ්ජුරුවෝ 'වෙදෙහ රජ නොමිරා අල්වා
ගත්මි'යි කියමින් සැට අවුරුද්දෙන් මදතෙහෙනාවූ මවසිලුටුවූ දළ ඇති
කුසපුරයකි කියනලද බලසම්පනන ගොඩ ඇත් සමූහයන් සිය දහස් සඟවත්
මෙහෙයා මෙම වෙදෙහ රජු නීසා මහෞෂධ පණ්ඩිතයා වසින් කරනලද මේ
උපකාරී භූවර අවලොස් රියන් පවුරු මිරිකාපියව"යි කියාද—"තවද බාල
එස්සන්ගේ දත්සේ ඉතා සුදුවූ නියුණු මුවහත් ඇති විදිනාකල ඇවිපලා
විදපියන් මුත් මිනිස නොරදවනාවූ ධනුෂ් ශිල්පයෙහි දක්ෂ ගොඩයෝ
මහා වතීරයක් පරිද්දෙන් ගරවතී එස්වන්වසිුතාවද සෙනරවියහි ඇති අනෙකානු
කාර විවිතුවූ පසුපාසුඛ සහනඩව සංග්‍රාමයෙහි එඩි පසු නොලා ඉදිරියටම
දිවන්නාවූ තමන් ඉදිරියෙහි ඇතුන් දුටත් දළ අල්වානන සෙවුල්ලා පියන්
නවීන් සඟවිවූ තරුණ ගෝඩයෝ වහා එන්වහි, තවද ආයුධම බලකොට
ඇත්නාවූ නොයෙක් බලවත් ආයුධ ගත්නාවූ සහනාහ සහනඩවූ සවහෙහි
පිපිපා නොසන්හාවූ මාගේ ගොඩයන් අතින් වෙදෙහ රජ කෙසේ නම්
බිදී පලායන්දේද? ඉදින් ගම් කිසි හාස්‍යයෙකින් පක්ෂියෙකු පරිද්දෙන්
අහසයෙන් බෙනහලින් මෙහෙ දුනුවා ගොඩයෝ සා නොදෙන්නාහ:—තවද
ඒගේ නිද්දාසක් පමණ බලසම්පනනවූ අසම්හන ගොඩයෝ සංග්‍රාමවිව සිත්
අසින් යියානු ඒ කළුන් සතුරන් අත ආයුධම උදුරාගෙන සතුරන් සාධනය
කාහ; උන් සම්හන එකතුන් දන්දී එක් රජක්හු සම්පයෙකින් මාදකින්නේ
නැත, එමදුවූ ගොඩයන් ඇත්නෙම මමය, උසින් සහනාහ සහනඩව එහා
එන්දසී, තවද රන් සහනාහයෙන් සරණාලද බලසම්පනන අසුන් සිව් උන්

නාවූ මහාවූ දුතුම් ඇති රාජ සුමාරවරු එහා අසුන් මෙහෙයන්නේ,
රන්වන් පිකී ඇද සම්පූර්ණලක්ෂණයෙන් යුතුවූ අභිරූප ගල්මිණි
පතුමාසුඛ සහනඩව රන්යුත් රන්පොරෝසෙන් තැබූ රන්වන් අභරණ ගල්මිණි
කාලද ඇතුන් නැඟි සඳුන්වන උසස්වූ රන්පොරෝරු ආදී සුවිශේෂාභරණයෙන් සර
ගොඩයෝ සිය දහස් ගණන් වන උස්වූ ඇතුන් නැඟී එන්නේ දෙමහා සමුදුන්ගේ
වණී ඇති සකස්සොඬ බිහාරා කාලනලද සුවඩා පෙවිසන්ගෙයි අසිරාවූ
කොල් කුත් පහසා නිමවනලද සුවඩා සුවඩා පුරුෂයන් එසීම පාසා සමාන
වුවත් කැපී සිදී ගත තරමටූ නිසැඟවූ මුවහතට සමිවූ සුවඩා පුරුෂයන් එසීම පාසා සමාන
නෙඹලය මෙන් මබිඳුන්නාවූ ශතපත්තෝට කරනලද සඳු සහනාව (ඒ සෙ
සේවූ කඩු ජාතියෙන්ද ගත්? ජාති වාසේ කැරි සිසිරින් නා සුඹුකොට ඒ
සුනුවි දමන්නේ නා එස්කොට අතා ඒ සිදී සහස් කැරි සිසිරින් නා සුඹුකොට ඒ
දවා වෑසේ ගහන නැවත ගහනා පළමු පරිද්දෙන් ඒ පහසින් නා සුඹුකොට ඒ
පරිද්දෙන් සත්වාරයෙක කඩා දවාගන් වාසයෙන් සඳු කඩු ජාතියෙකි
දඟයුතු) ගොඩයෝ සතුරන්ව කොවරුවා පතර දෙන්නාවූ සෙ පුවෙන්
අදහාලද කඩු සහන දහා එන්වයි. තවද මාගේ අසම්හාවූ සෙ පුවෙන්
පහාක ගොඩයෝ වහා එන්වයි. (ඔබු සෙසේවූ ගොඩසහස්දැයත්?
යමසේ මාරසෙනාවක් බලවූ සතුරු සෙනාවක් අසල පවුර අවාල බලසෙඬු
වාසල් සහිතවූ අයොධ්‍ය පුරය ගා සමාන එන් සුවිසරක උසස්වූ පවුර අවාල බලසෙඬු
රාගේ පසාක ගොඩසෝ! ඉන් පිටත සිවියාවූ එබදු අවියෙ සවාසයෙකි සිපි
සතුරන් සාධිමි'යි සිතුසම් පිටත සිපි නැතම සිපි දාසාගයට සවාසයෙකි සිපි
එසේ උවපිනු කරණමින්ම නැවතත් ඊතිනෙකි නැවත නැවත කාණම් පැන
නානු ආකාශයෙන් සාධා නැවත එපරිද්දෙන්ම කරණමූ පැන නැවත කාණම්
කිරවගෙමයෙන් සාධා නැවත එපරිද්දෙන්ම කරණමූ පැන නැවත කාණම්
යෙන් අවුත් තමන් පළමු සිපි සැන සිපිනට පෝසන්හ. ඒ සොඬයෝ ඉදින්
ඇන් සඳ ඒ නඩුන් තමන්ගේ කඩුවෙන් එක පහරින් මැදින් පොළොසන්නට
සමියහ.) එබඳල වෙදෙහ කොල්ල! පළමු කාගේ නොවියා පුතුගේ මන්ති
නම් කොසිද? දන් තාගේ රාජානුභාවයෙන් නැවතිණ. දන් වුලේ නට බිදී යාගෙන්
කමන් මින් ඉලවී මිසුල් භූවරට යාමින් බලව්. දන් නෝ කරප හෙළාගන්
සෙකු පරිද්දෙන් අසුවූයෙකිවේද"යි කියා වෙදෙහ රජහට සහසමින් 'දන්
අල්වම් දැන් අල්වම්'යි කියා වප්‍රාඬනුශයෙන් ඇතු ගෙනයන්නාවූ ,නසුවි,
සිදුව, එදුව'යි කිය කියා සෙනග මෙහෙයමින් උපකාරී භූවර මැව වතුරස්
ලස්නාක් පරිද්දෙන් අවුත් වන්හ.

අක්ඛිනී බොඩසත්‍වයන් වහන්සේගේ වරපුරුෂයෝ තමන් තමන්ගේ
ආණ්ඩු පිරිස ගා සමඟ "කවුරු දනිද්ද? කිමිද? ඉදින් පවුරු සිද නුවර පිරිකා
ගෙන වදින් නම් ඒ සියයක් රජුන් හා ඉතිදසසයන්ගේ ඉස් සොලා අගේ
පණ්ඩිත සැමියන්ගේ පාපිට දෑලුම්න"යි නමින් තමන් සිටින්නාවූ රජ දරු
වන් පිරිවරා ගත්හ. එවේලෙහි භූත්ලෝ නිලසවූ ත්‍රිලොකෙක ගුරුවූ පර
සෙ ඉදිනවූ ප්‍රඥාව හා ගම්භීර ප්‍රඥ විශෙෂ ඇති සකල චතුර්ඵල සසා දේ

මේදිනියට හාස්කර කෙහෙර සිංහරාජ විකුම් ඇති මාගේ සොම්දරුවු ශ්‍රී මහා බෝධිසත්වයන් වහන්සේ යි සැතපුණි ශ්‍රී යහනින් නැඟි සිව සිරිර නානෝ පසා පෙරවරු මහ කල් තමා අනුභවකොට, රත්පට රුවන් සෝළු කණිඤ්ඤ කුණ්ඩලාභරණ හාණ්ඩික නාගවඩම් කෑදු කාප්පු ඔතුපට පලෝවඩම් මාලා දණ්ඩි මිණිවළඳු කිරිරි වළඳු මණි කහිවඩම් පත්රු රුවන්වැල් රත්නවඩ පාද ගඩිලා පාදහරණ පාසලඹ පාද කිංකිණික පාදජාලා මේ ආදිවූ ආභරණ යෙන් සැරසී ලක්ෂයක් වවහා කසි සළුවක් ඇඳ ලක්ෂයක් වවහා රත් පලසුන් එකාංශකොට පොරවා, සක්‍රස්මිත රුවන් කම්මන්තයෙන් විසිතුරුවූ තෝල ලියක් අසිත්තෙහ රත් මිරිවැඩගලක් පාලා දෙවඟනන් පරදවන රූ ඇති සත්‍රාභරණයන් සැරහුණාව තරුණ ඇසුන් දෙදෙනකු ලවා, සුදු චාමර දෙපැත්ත පල්වන සේක් සිත්කලුකොට සරහනලද සමන්වහන්සේගේ මාලි හාගේ සිරිමැදුරු කවුළුවෙ හරවා බුලනී රජ්ජුරුවන්ට තමන් වහන්සේ පෙනෙන පරිද්දෙන් සකු දෙවෙසකු ලීලාවෙන් ඇත් ඈන් බල බලා සක්මන්කළසේක, බුලනී රජ්ජුරුවෝ ඒ මහානුභාවින් වහන්සේගේ රූපශ්‍රී බලා සිත වත වහා ඇතු මේහෙයන්නා ගස නොගී දුන්ම මොහු අල්වාගනිමි'යි සිතා වත වහා ඇතු මේහෙයන්නාහ.

ඒ දක පණ්ඩිතයන් වහන්සේ සිතන්සේක් "මේ රජ එකාන්තයෙන් වේදෙහයා මා විසින් අසුකරන ලදැ"යි සිතා වත වහා ඇතු මේහෙයමින් එන්නේමය, නමන්ගේ අඹුදරුවන් ඇරගෙන අපගේ රජ්ජුරුවන් ඉසිලූ නුවර ගිය නිසාවි"නොදන්නේන්ද"යි සිතා "නතස්කොට ඔප් නැඟූ රත්කැවි පහෙක පැහැ සමානවූ මාගේ මුදුණ මේ රජුට දක්වාලා රජු හා සමඟ කථා කරමියි සිතා සිරිමැදුරු කවුළුවෙන් රජතු මුදුණ බලා, මධුරස්වරයෙන් රජතු හා කථාකරන්නේක් මෙසේ වදාරන්නේක.

කිනාහු සන්තර මා නොව, නාගං පහෙසි කුඤ්ජරං,
පහඨරූපෝ ආපනසි, ලඛ්ඨෝසම්හි මඤ්ඤසි.

ඔහරෙතං ඛත්තං වාපං, බ්‍රූරපපා පටිසංහර,
ඔහරෙහං සුභං වම්මං, වෙළේරියමණ්ඩ යන්තානං-කි-

"ඇයි මහරජ! ඉක්බිත් ඉක්මන්ව ඇතු මේහෙයන සේක් තමාගේ අශ්වතාරිය සිවඩියයි සිතන්නේක්ද? කියි විටෙකත් එසේ නොසිතුව මැනව, මහරජ! නුඹවහන්සේ සිත ඇත්ත කබාපියා මෙව්ව මා කීවක් කළ මැනව, ඒසේ දවස් පත්වරු දුනුම්ව තරවා අල්වාගත් අත තව දක්වා ඉට ඉරිකා ගැස්මෙන් සිරිස් කියයි සිතමි, එසේ හෙයින් අත ඇවූ තෙලේ මැඩගතු දුන්නෙන් කාර්‍යය කිමිද? දමා හෝ පුව මැනව, එසේ නැත අනිකකු අතව හෝ දෙවාපුව මැනව, නවද හෙයුක්‍රම මාණික්‍යමය කොට කරන්නද ඉතා ශොභාමානවූ තෙල සහඩාහයත් ඒසේ පත්වරුම ලාගත් හෙයින් ශරීරය කිදී නුඹවහන්සේට බොහෝ පීඩායයි සිතමි, නොබොත් ශරීරය පඬුවන් පැහැවියයි සිතමි, සවද ඒසේම පත්වරු පටත් ඇත්යෂ රාත්‍රියෙහි නිදිමරා විඩාව කියන්නේක. නවදාහර අවිකා ක්ලාන්ත නොවී නිදා නැයි නුඹවහන්සේගේ ඇවරව බොන් මාලිගාවේ සුවසේ සැතපී වදාළ මැනව"යි රජු හා කෙලනාසේ වෙහෙසූහ.

රජ්ජුරුවෝ මෙසේ ඔප් නැඟ "කොයියා පින් මා හා කෙලිහෙන්න"යි බෝධිසත්වයන් වහන්සේට සර්ජනය කොට 'කට කලෙමා ද දන් දන්නෙමි වේදැ'යි කැහෙන්නාහු

පසන්න මුඛවණ්ණාසි, මිනිත මුඛං ව භාසසි,
කොසිබෝ මරණ කාලෝ, භාදිසි වණ්ණ සම්පදා-සි-

මේ ගාථාවෙන් කියා.

මෙහි අර්ථප්‍රකාශ කෙසේදයත්? තාපස මුඛය හෙවත් තාපස මුහුණ ඔප් නැඟූ රන් කැඩපතක්සේ යහපත්වූ බබලන්නේය, නිතා පෙරදිගකොටම මෙබඳු මිහිරි බස් හා මුහුණ පැහැ ඇතිවන්නේය, සමහර කෙනකුත් මරණාභාසයෙහි කලඤ්ඤ මියෙති, එබැවින් මෙබඳු රූපශ්‍රීන් බබළති, දන් දන් නොමෙන් කපා ජාපානඝ බොමු"යි කියා. මේසේ රජතු ඉබාසිනියෙන් හා දෙමහ වෙලෙති මාතාණන්ගේ රූප ශොභාව දුටුවාවූ මහා පෙළහර් හා මහෞෂධ පණ්ඩිතයන් හා දෙන්නා කථාවක් කෙරෙති, ඒ කුමක් බවත් නොදනුම්හ, "කොල! අන්තාට යම්හ"යි එක්සියයක් රජුන් හා සෙනාව රජතු සම්පයට එන්හ. මහානෞෂධ පණ්ඩිත බව නොදනී, මම මා මිරාණෙ "මේ රජ තවම මා මහෞෂධ පණ්ඩිත බව නොදනී, මම මා මිරාණෙ නොදමිමි වදාරනසේක් "මහරජ! යම් දවසක නුඹවහන්සේ හා කෙවිටියා හා දෙන්න සිටින් එකක් සිතා ඔසින් එකක් කියා කළ මන්ත්‍රණයෙන් සිතින් සිතුවා නොවියැ, ඔසින් කීවාම වියැයි ප්‍රකාශකොට වදාරනසේක්:-

මෝසං තෙ ගජපිතං රාජ,! නිහත මනෝසි බහිය,
දුග්ගණ්හෙසා හි තයා රාජ, බලූපිකා නෙව සිඛරෙ.

තිණ්ණමාසි රාජා ගඩ්ඩං, සාමච්චෝ පරිසක්කසි,
ගංසරාජං ඝටාවිකෝ, අත්‍රජ්ඣං පතිස්සති-කි-

මෙසින් වදාරා "මහරජ! නුඹවහන්සේ හා කෙවිටියා හා දෙන්න මතු ආලේ නතිව ශ්‍රීයහන් ගබඩාවේ සිද රහස් මන්ත්‍රණයක් කළාහු අප දෙන්නා ශ්‍රුත් අනික් දන්නෝ නැතැ"යි සිතා කළ ඒ මන්ත්‍රණය මා නොදනිමියි සිතූ සේක්ද? එසේ නොසිතුව මැනව, ඒ මන්ත්‍රණය මට කියාදී දෙසේසේ ඉදුරාම දනිමි, නුඹවහන්සේගේ මන්ත්‍රණය සිතකට කියේය, වල විදි කැර යක්සේ ඉන් ප්‍රයෝජන නැත, එසේහෙයින් අපගේ රජ්ජුරුවෝ නුවරට පලාගියහ, ඉදින් 'ලුහුබඳවා ගනිමියි සිතනසේක් වීනම් එසින් නො පිළිවන, අපගේ රජ්ජුරුවෝ ජාති සෙනඹියකු නැති බලවත් දහඩාමියැයි යකු වැන්නාහ, නුඹවහන්සේ කොටළුවකු නැති ඉතා ශාන්ත සුසුදු පුරුෂයකු සිත්නාහ, එසේහෙයින් ලුහුබඳවා අල්වාගන්නට නොපිළිවන, කෙවිටියා කොටළුවා වැන්න, නුඹවහන්සේ කොටළුවා නැති පුරුෂයා වැනිසේක. මේ අජානීය සෙනඹවියා වැන්නෙමි, අපගේ රජ්ජුරුවෝ ඒ සෙනඹවියා

නෑයි පුරුෂයා වැස්සාහු,යි උපමා කොට වදළසේක. "මහරජ! වැඩිමහල් අපගේ රජපුරුවෝ නමින් එසරව ගත්තාහු නමුදු යි.යනු කෙවෙනි, තෙනා එතනට යමිතාව අමාත්‍ය මණ්ඩලය පිරිවරාගෙන මහ පෙළහරින් වැඩියේක. ඉදින් කුඛවහන්සේ 'පුත්‍රමදවා, අල්ලාගනිව්'යි කියා දිවගසේක් වීනම් අල්ල, නැත හොඳි අහරමින නාස්සාසේක කුමක් මෙන්ද ගත්? කුඛවහන්ස පුත්‍රමදවා දිවන කොටකොතු මේනැ"යි කියා, නැවතත් අහිණිත කෙනෙකු රාජයකු පරිද්දෙන් උපමාවක් දක්වනසේක්:—

සිඟාලා රහයි භාගසම්ං, පූලූං දිස්වාන කිංසුකං,
මංසපෙසියි මඤ්ඤනතා, පරිබ්බුළහා මිගාධමා.

විසි වසක්හා පුරාහයිහු, උගාගතම්ං දිවාකරෙ,
කිංසුකං ඵුල්ලිතං දිස්වා, ආසවිතාහා මිගාධමා.

එවමේව ධුවං රාජ,! වෙදෙහං පරිචාරිය,
ආසවිතෙනහා ගම්ස්සසි, සිඟාලා කිංසුකං යථා-ති-

මේ ගාථාවන්හෙන් මහරජ! කුඛවහන්සේ මේසා සෙහාවක් ඇරෙන්න තුන්යම රාත්‍රියෙකි නිදිමරා සිතුවාවිෂයන් සඵල්ප මාත්‍රයකුත් සාධාරණ කුසුලු නිහාව කුමක් වැනිද ගත්? යම්සේ කොදුරු සොහා ඇවිදිනා සිහල් බිළෙක් සුපුෂ්පිතවූ කැල වෘක්ෂයක වඳුරාලොකයෙන්වත් තාරකාලොකයෙන්වත් විදුලිලතාදී යම් කිසි ආලෝකයකින් එලෙන්නාවූ මල් කැන දුටුවාහු 'මේ වූකලී එකාහකයෙන් මස් වැදලියැ'යි වරදවා සිතාගන්නේ අනිස් කොදුරන් සොයා සොකොස් දඩමස් කම්ස'යි ගස් වටිකොට් ඒද අරුණු නැති පසඳුව සල සුපිෂ්පිතවූ කැල මල් දැක ශාඛාලයෝ ඔවුසොවුන්ට 'කොල! මන් වැදලි සොයෙහි, කැල මල් කැන,'යි නියමයෙන් දැන එහි ආලය කැරසියන්නේද, එපරිද්දෙන් මහරජ! කුඛවහන්සේ "වෙදෙහ රජ අසුභෙලෙම්'යි සිතා රාත්‍රිය මුළුල්ලෙහි නිදිමරා ඇවිද මෘගාධමවූ කැනසිලුන් පරිද්දෙන් අපගේ රජපුරුවන් මත් සොරෙහි ආලය කැර ගනසේක් වේදැ"යි වදළසේක.

රජපුරුවෝ බෝධිසත්තයන් වහන්සේ කිසි චකිතයක් නැතිව නිර්භය තව කියන්නාවූ බස් අසා සිතන්නාහු, මේ කොවියා පිත් බිහුවිව, රජතු පැල හ, යි කියන්නේය. 'මොහු විසින් රජහු යවාපුවෝ නැතැ කැපිය'යි අතිශයින් ත්‍රාසි 'පෙරත් අපි මේ කොවියා පුතු නීසා ඉහුගේ කුවරට කියනමේ ගත්තත් උතුරුගඩවටත් අයවෘත්තිකව දමාපියා ආමිස, දුන් සාසනප්‍රාප්තිය පසමිතුරා පලවාපියනලද, මූ තරම් අනර්තකාරී එකෙක් නැත, රජුටත් මූටත් කලුමනා ඉස් සිදීම් ආදීවූ යම් වධයක් ඇත්නම්, මූ මරිම කොරෙමි"යි එධාන කරගනහාහු "මේ මහෝෂධිය, මා හසාත්‍රාප්තියි සතුරු වෙදෙහ රජු ගලවා ගවාපිදු, එසේ කළාවූ හොතුගේ දුන් දෙපා කඩා කපා ගරුව, ඇඟ මස් කපා ලියා උල අවුණා ගින්නේ ලා පලහාපියව, තවද සිංහ ව්‍යාඝ්‍ර වෘකෙ ඍක ආදීන්ගේ කෑම් බීම වතා වට කඤ්ඤ ගසා වියලනහාහා, එපරිද්දෙන් මේ මහොෂධිය බීම කොවා කතර ගෙට කඤ්ඤ ගසා වධකරව, තවද හොතු බීම කොවා කියනුණු ළුව ගත් ඇති සඩුවෙන් කොවා පලා වෘත්ත මෘග සුකරාදීන්ගේ මාංශ පරිද්දෙන් ඉරා ලියා වධකරවියැ'යි කීහ.

(මේ එක් රජකු තමා දැඩලනන් තත්වලි රජදරුවෝ එන්වන් මහේ කිවැසින් කියිවකුත් කල කොහෙන්නාහ. මෙසේනොවන්නේ ඒ රජතුමේ මහේ ඔහුත් කියෙන් කියිවකුත් කල කොහෙන්නාහ. මෙසේනොවන්නේ ඒ රජතු නිස්මෙහ ගදජ්වලත්සේ කල කොහෙන්නාහ. මෙසේනොවන්නේ ඒ රජතු කොට වදළසේක. ඒ රජතු කියන කිරීවත් කියන්නේ නාවූ මේ ගිය වලාගේ පෙම්වඩහ නියාව කුමක් වැනිදැන්? ඒ රජතු කියන කිරීවත් කියන්නේ නාවූ මේ ගිය වලාගේ නැණියි සුත්තනත් උලා ඔත්තාගු ශ්‍රීමදයෙන රජතුමේ නාහ නාහිදරුවන්ගේ ඉහ වවං සොහාමින්ව අභිෂේකින් ඔබලන්නට වත, එසිව නිහතසේක් "මේ කුඛවහ නැති රජ තමාගේ නැණත් ආ කිය අත් කොදුක මට වධකරන්නේ" යි සිතා නිනියනුත් අඹිදරුවනුත් කෙන්වාගෙන, මිනිදු කුමරට යැදී නියා කොදුන මට සැහෙන්නේය. මේ රජ තමා පෙම්වාගෙන, මිනිදු කුමරට වධකරන්නේ "මේ කුඛවහ කෙළේන්ද"යි සිතා ක්‍රොධ වශයෙන් අත කබු කිසෙන් විදි නමුදු සිසිරා, සිසිරේ මා කළදෙන්නේ කුඛවයකින් නාහාපි නමුත් නපුර, මේ රජපු කොකෙන්ත් මුර්ධාභිෂේක ලබා ඇතු පුවම වහංගුකරවා අතුරුවාපියා, නැවත අස්වැසුලුම්යි සිතා වදරන නේක්:—

යථෙ මෙ අයථ පාදංච, කණ්ණකාසාච ජේජ්ජසි,
එවං පඤ්චාල චණ්ඩිස්ස, වෙදෙහා ජේදමිස්සති.
යථෙ මෙ අයථ පාදංච, කණ්ණකාසාච ජේජ්ජසි,
එවං පඤ්චාල චණ්ඩියා, වෙදෙහා ජේදමිස්සති.
යථෙ මෙ අයථ පාදංච, කණ්ණකාසාච ජේජ්ජසි,
එවං නාඤ්ඤ දෙවියා, වෙදෙහා ජේදමිස්සති.
යථෙ මෙ අයථ පාදංච, කණ්ණකාසාච ජේජ්ජසි,
එවං තෙ පුත්‍රකදරස්ස, වෙදෙහා ජේදමිස්සති.
යථෙ මංසංච පාතබ්බං, සුලෙකාහං පවිස්සසි,
එවං පඤ්චාල චණ්ඩස්ස, වෙදෙහා පාවමිස්ස
යථෙ මංසංච පාතබ්බං, සුලෙකාහං පවිස්සසි
එවං පඤ්චාල චණ්ඩියා, වෙදෙහා ජේදමිස්සති.-ති-

මේ ආදී ගාථාවන්හෙන් "මහරජ! ඉදින් කුඛවහන්සේ මෙසේ අප පා කත් කාහා කප්පවා වධ කරවූසේක් වීනම් කුඛවහන්සේ මෙ කරවූ වධ ළුළුල්ල කුමවහන්සේගේ පුතණුවන් දියණියන් කහදෙවිත් කුඛවහන්සේ වැදූ මිනියන් යන සතරදෙනාට අපගේ රජපුරුවෝ අත් පා කත් කාහා කප්පවා වධ කරවන්කාහ මහරජ! මාණ්ඩ ඇඟ සේ ලියා රුල අවුණා වධකර මැති දූ වීනම් අපගේ රජපුරුවෝත් කුඛවහන්සේගේ නැසේ සතරදෙනාට මේ කළු වධනව දිවුණක් කරවන්කාහ. තවද සිංහ ව්‍යාඝ්‍ර මෘග වෘකාදීන්ගේ කෑම් බීම වතා කඤ්ඤ ගහා වියලන්කාහේ මට වධ කරවාපිදූ වීනම් කුඛවහන් සේගේ නැසත් සතරදෙනාවත් අපගේ රජපුරුවෝ කොසෙස් විපු වධ

කරවිස්සාමය. සවිද මහරජ් සමිකරුවන් ලවා තමි ගියන්පවින් ගතන් කරවා වැළඳගන්නාලද ඉසානාගය සමඟට මෑතැගින් වදහා තැර ආදී උපදුව කිහිය කොට ආත්ම රක්ෂාව පිණිය වන්නේද එපමිද්දෙන්ම මම ඔහේ රජ්ජුරු එහව්ට තම ගියන් පවින් කළ ඉසානාගයන් පරිද්දෙන් ඉදිරිව සිට ඔහි තැන් කොවැද්දදි සැප ඵලවම්'යි වදළසේක.

මෙසේද කියා තැවත වදරාසේක් "මහරජ! වැලිත් මම නිසඟ තැන දෙසෙකැ"යි තොසිතුව මැනව, නුඹවහන්සේගේ අඹුදරුවන්ත් තා මැණියන් අපගේ රජ්ජුරුවන්ව පාවාදී මියුදුනුවරට යන්නෙමු, 'මහරජ! ඉදින් ධුරුති සාසා අත් පෑ කප්පවා වඩකරවූ සත්‍ර තුමන් කරනසේක්දැයි යි තොසිත් මහෞෂධ පණ්ඩිතයෙනි! ඒ රජ තැමිත් තොපව වධයන් කෙරේ යි තොසිත් තොපව කළු වධ මුළුල්ලම් ඒ රජ තෑ මහබල ඇති තොසිත් මහත් ඒ තොවෙයන් ඔහුගේ අඹුදරුවන් මැනියන් යන තැතරදෙනාව, තොපව කළු වධයට දිවුණස්ව කරවම්" කියා ප්‍රතිඥා කෙරියයි කියා මහරජ! නුඹ්ගිහන්සේ මා එසතැනැන්තවුව් එක් වධයක් කරවූසේක් වීනම් තන්ද, දෙවිත් තා දරු වත් දෙන්නා ඇතුළුව තැයන් තතරදෙනාවිත් අපගේ රජ්ජුරුවෝ තමන්ව පිළිවත් වධ බිඩන කරන්නාහ"යි වදළසේක. මේසේද කියා මහරජ! තුම් වහන්සේගේ ප්‍රඥ තමැති ඖයව මම තම් ගියන් පවින් කළ සත්‍යානුභාවය ඉදිරිව සිට ඔහේ රජ්ජුරුවන්ව ඒ තැරතෙන් වන්නාවූ උපදුව දුරුකොට තැපයන්ම එළවම්"යි වදළසේක.

ඒ අතා බුලසී රජ්ජුරුවෝ සිතන්නාහු "මේ ගොවියා පිත් තුමන් කියාද, මම යම් වධයක් තමාව කරවම් කිව් තම මේ තෙමේ තමාගේ රජ්ජුරු වෝ ඔහේ අඹුදරුවන්ව කරවයයි කියයි මම ඊගේ එන්නෙමි ඔහේ අඹු දරුවන්ව සුරක්ෂිත කොට රැකවල් ලවලා ඇමි, ඒ නියාව තොදන්නා වත, ව"යි කියා ඔහනාණන්ගේ ඔත් තොහැඳුනුහ.

පරසිත් දන්නා නුවණැති මහේ තොඩියන්වහන්වහන්සේ රජු සිතුවා දහ "මේ රජ මා මරණ හයින් තන්දෙඩයි සිතයි, තැබෑවින්ම අඹු දරුවන් මියුදු නුවරට යැවූ නියාව දන්වා ලම්"යි සිතා වදරාසේක් "මහරජ! මරණ හයින් තන්දෙඩයියි සිතු බැවින් මාගේ ඔත් අදහන පිණිස තොපගේ අහසා පුරාව මිනිසුන් යවා මාලිගාව බැලවූවමැනව, නැතුදෙවින් තා දරුදෙදෙනා හා නුඹවහන්සේගේ මැනියන් ඇතුළුවූ තැතත් තතරදෙනා යුදු උතියන් තොගෙනවුත් වෙදෙහ රජ්ජුරුවන්ට පාවාදී මහ උතියන් මියුදු නුවරට යවා සියතලද්දහු මෙතැනට තාරසියක් තව තොගෙවා මියුදු නුවරට යන්නාහ"යි වදළසේක.

එවිට රජ්ජුරුවෝ සිතන්නාහු "පණ්ඩිතයෝ තුමා තරවි බුහුවිටම කියන්නාහ, මධ්‍යම රාත්‍රියෙහි තොතෙර රැකවල් බලා ඇවිදින මා විසින් තැතැදෙවියන්ගේ ශබ්දයක් සේම තවසඬකුත් අහලදී. මේ පණ්ඩිතයෝ

එසේ මෙසේ තෙතෙක් තොවදින්නාහ, බියේ තා තමාත ප්‍රඥා ඇති තෙතෙක් තොවන්නාහ, එබැවින් මුන්ගේ බිය තුඩුයයි සිතා තැබිය තැකියි"යි රජ්ජුරුවූ බලවත් තොක ඇත්තාහු මුන්ගේ බිය තතුයයි සිතා තැබිය තැකියි" එකක්තුමෙන් එක් අවතානයකු තැත්තාහු රාජ්‍යයෙහිත උපදවතෙක නිග්තොවී මේ මහෞෂධ පණ්ඩිතයෝ කියන්නාහු තොලිගාවී බලවත්තාහු "එම්බා දරුවි! බියුඩන් තතරදෙනා එතියන් කියන්නාහු" තාගේ අඹුදරුවන් ආදීවූ බියුදු තුවරට යවා"යි කිවූහ. එන්ගේ බිය තැබිද තමා රජ්ජුරුවන්ට පාවාදී බියුදු තුවරට යවා"යි කිවූහ.

ඉංඝ අපෙතාදුරං ඒතං, තාසාදෙ තමිරාදෙ පරිතාසතොට තියං වතා එළ"යි
ඝථාත්‍රමසසවවතා, තවඛිංවායාදිතාඛුතා-ති-

මේ ගාථාවෙන් කියා:—

ඒ අතා අමාත්‍යතා සෙතාව පිරිවරා මාලිගාවට තෙන්දෙර තැර රජ් ලබා, තිසාති තොතුවල එල්වාසියා තුබු අහසාපුර රක්ෂන්තන්ද, තුදන් තුරාත් ආදී වූවන්ද, මිදුන් බිද ඒ ඒ සථානයෙහි විසුරුවාහිය තුබු තන තොතදුරු, රුවන් තබඩාවල දෙර තැර රුවන් උතානන්තන ඉතියාතුබු රුවන් තඹුන යදා, දෙර තැර තුබු ශ්‍රී යාන් තබඩුද, එසේම ආරසියා තුබු සිතැදුරු තවුළු වෙන් ඇතුළුව වැද උසුනුන් කවිත් ගි උදුරා කන්නාවූ කාර්ය්‍යාදී ඇවිදිනාවූ කපුටුයෙහුගයන්ද. මුදුබඩ තොවුලින් තැරසියාගිය තැබිතබන්නේද, අඹුතොතෙ තන්නේද, ඉතා නිශ්ශකවූ රාජ්‍යවාසත බලාසියා ඇවිත් කියන්නේ-

එවමෙතං මහාරාජ, යථා ආත මහෙ තවෙ,
සුඤ්ඤං අපෙතාසුරං තබ්බං තාත පවිවසතං යථා-ති-

මේ ගාථාවෙන්;—මහරජ! යම්සේ මහෞෂධ පණ්ඩිතයන් කිවූවා, උන් තිවාසින් එක ඔහතුත් බොරු වෙන්තැත, ඒ තැබැමිය, පෙර නුඹවහන්සේගේ මාලිගාව දිවපුරයක් වැන්තැයි සිතමි, එසේවූ රජතෙ දන් මුදුතොබබ තෙවුළින් ඇරපියා ගිය තමික මත් තදවි තැසිරෙන්නාවූ කාක තබතයන් තෙයින් ඒ මාලිගාව තපුටු සතුතයන්තෙන් අතුරා සිදුරු තැතිව තුබුතේය. ඒ රජතෙහි නුඹවහන්සේගේ අඹුදරුවෝත් මැනියෝත් මා දුටුවෝ තැත, තබිත තැනත් ඇතුදුන් තැතැ"යි පණ්ඩිතයන් කියන් තැබැමිය"යි කිය. රජ්ජු රුවෝ තැනත් තතරදෙනාගේ විසෝ දුකින් සහිතව මෙවිලන්නාහු "මේ දුඃඛ තොවියා පුතු නියාම මව වූතේය"යි දරෙඩින් පතරලද ආකිරිසෙකු පරිද්දෙන් තොසිතවයන් කෙරේ පළමු කරවාත් වඩා ස්‍රොඛ ඉපදවූය.

බොධිසත්වයන්වහන්සේ රජුගේ ආකාරයෙන්ම දැනලා සිතන සේක් "මේ රජ්ජුරුවෝ මහ යසස් තා කීර්ති තා පරිවාර ඇත්තාය. තමන් ස්‍රොඛ විශෙසේ තමාට මිතු මා නියා වන්නාවූ අසිරිමත් තොසලතා රාජ්‍යතානෙන් 'මවුන්තෙහේ මිට ප්‍රයොජන කිමිදැ'යි තොතොතා මට නියාවක් තොලෝතම් සපුර නුවණ තම් මෙසේවූ තැනට වේද, උපායතින් මේ රජු මා කරා තමිත

ගන්ධාරී සිසා නහුදෙවිස් පෙර මේ රජු නුවූ විරූ කෙනකුත් මෙස් ඒ සිය
වුන්ගේ රූපශ්‍රී විභූතියකටත් වඩා මිහිවුන් සඳහන්කරන්නට ඒ
ඔබ පණ්ඩිතයන් මෙතිමි නම් එබදු මාගේ සැමි රජ්ජාඟ කොලඹන්නෙමි, ඒ
කොළඹ නම් එකාංතයෙන් නැගන් සඟරදෙනා ලබින්නෙමි, ඒ
නමන්ගේ සිසවුන් කෙරේ කළ සොඳාගෙන් මට කිසි අපරාධයක් නොකරන්
නාහාගි සිසා නමස්වහන්නේගේ ආත්ම රක්ෂාව පිණිස මාලිකාවේ මතුවකලේ
සිපි සේක්ම සඛ්‍යා වලාපවිලයක් ගස්සෙන් ඉඟුළු විදුලියන් පරිද්දෙන් පෙරළ
කියාවූ රත්පලඟ යටින් රන්වන්වූ ශ්‍රීගර්භාසන මැන් කොට හෙන නහුදෙවින්
ගිය මඟ මෙයින් සිහන්නාසේ උන්ගේ රූපඝ වණ්ණනා කරනසේක් මෙසේ
වදාරණසේක.

ඉතෝ ගතා මඛාරාජ, නාරී සබ්බඞ්ගසොභනා,
කොසුම්භා එකල සුයේ‍යාණි, ගංගගඟාර භාණිනී.
මඛාරාජ! ඉතෝ නීතා, නාරී සබ්බඞ්ගසොභනා;
කොසෙය්‍යවසනා භෑමී, ජාතරූප සුමේඛලා.
සුරත්ත පාද කල්‍යාණී, සුවණ්ණඡද්ධි මේඛලා,
පාරාපතඤ්ඡිසිනත්‍ථ, ගිම්හෝට්‍යා නනුමඤ්ඤිම්හ
සුජාතාභූජඛාලථිව, වෙලුලිව අනුමඤ්ඤිමා,
දිසඤ්ඤ කෙසා අසිතා, ඊසකඤ්ඤ පවෙල්ලිතා.
සුජාතා මීඛඤ්ඤිව, කෙමනෙතඤ්ඤි සිඛාරිව,
නදීව සිරිදූඤෙඤ්ඤ. සංඤ්ඤතා බුද්ධදේඛිණි.
නාඤනාසුරූ කල්‍යාණී, පඛ්මාක්ඛිබිරූඛනී,
නෙවාතිදීඝානාරස්සා, නාලොමානානි ලොමතා-පි-

මේ ගාථාවන්:—වදරා "රජ්ජුරුවන්වහන්ස! සිවුසැටක් පමණ සුදු
ලක්ෂණයෙන් විරාජමානවූ නහුදෙවි මේසේ ගියාහ. කෙසේ ගියාද යත්?
උන් මා විසින් උඟෙකින් පිටත්කරවා වෙදෙහ රජ්ජුරුවන් හා සැපිව ඔසුවු
නුවරට යවාපියනලද, නවද මහරජ! නුඹවහන්සේ එකිසවුන් කෙරේවූ රූපඝ
සෙනකුදැ"යි සිතනසේක්ද, උන්ගේ උපමා රහිතවූ රූපශ්‍රී විලාසය
අහින් අහාඟත මැනවි, ඉහරන් පෝරුවක් බඳුවූ ඉතා මවසිටුවූ ලොඹි
පුදෙඟ ඇත්තාහ, බාල හඬ පොතකයන්ගේ ඉඹිද හා සමානවූ ඔබිවූ ඳ
මොළඳ ප්‍රිය සෙපුල් දන්නාහ, කඹිදෙඟයෙහි රත්කම් කළ තිකිරි පිළි ඇත්
දඟ; සඛාවශයෙන්ම රන්වන් ගවිර ඇත්තාහ, ජඝ රූපයෙන් කරනලද ඉණ
මෙවුල්දම් පැලැන්දවූ, සවිංගපුඤ්ඤරවූ ඒ නහුදෙවි මා විසින් මේසේ ඇඟ
සියන ලදැ"යි වදළසේක.

තවද අලතා පිරියම් කළාක් වැනිවූ රත්වූ පතුල් ඇත්තාහ, ඉදු ළුම
පොල්ලන්ගේ ඇස් හා සමානව, ඝනට රඹන් කියන්නට සියාක් වැනිමි දිස්ව
කෘෂ්ණ මණ්ඩලය පරෙවියන්ගේ ඇස්වෙන් ඉතා විවිධ, නිදුසුල් පෙති පරද
වන්නාවූ පස්දෑ දිස්හා සෙත්‍ර ඇත්තාහ. මනාව පිලිකුන් බිඳු වැලසේ රත්වූ

අගරපලුවට ඇත්තාහ. තවද දසඟුල් පල්ලෙඟ හා වැදුන් තන් කැඩුලි
පෙළක්සේ සොභාසන්වූ දනපහනි ඇත්තාහ, කවද මිනිව නවන් නව
වැල් ලකාවක් වෙන් ඉතා වසඟට ගත්තාහ, සිහින්වූ සිවුන
ඇත්තාහ, නවද අතිනව මාංඛනාවන්ගේ ඉතා ඇත්තාහ, මිහිරිවූ සිවුන
කොමළ කාලයෙහි කිතිකඳන්ගේ ඉතා යහපත් මැදුම් ඇත්තාහ, තවද
කොමළ කාලයෙහි කිතිකඳන්ගේ ඉතා පැහැපත්ව මිහිරෙන්නාහ. තවද
(ඇතැ කිතිකඳක් දකත් පිය වෙන්ද යත්? ල මේසේයැයි දතයුතු. ඒ ම
යෙහි කියන්නක් දුටු කල්හි එසි අත තබාගියන්නට කොතනත කෙනෙක්
නැන්නාහ.) එසේ පැහැපත්වූ වන්නා රඹියන්නට කොතනත කෙනෙක්
නාවූ ඒ නහුදෙවිස් දුටුසේ නම් එන් ප්‍රාර්ථනාකරන එකද පුරුෂයෙක්
නැත, නවද පතිනප්‍රාත්‍යයෙන් නුඹු මහාරාජයන්ගේ එකද පුරුෂයෙක්
පුවු ගෙඟ්ගෙන සිපි සිසින් නම් කොළ සඳුනයෙන් කොඹෙන් දිගට පි එක
ර් සිවුන් ඇඟ තුනුවූ සොඳින්වූ නිල්වූ එසසි සිපිරෑවූ රොම රාජියෙන්
කෙණිනාහ.

තවද නහුදෙවි ජඝ්‍රීකල්‍යාණය, මංසකල්‍යාණය වඤාකල්‍යාණය, දනා
කල්‍යාණය, කෙස කල්‍යාණය යන ඉතා ආශ්චර්‍යවූවූ පඤ්චකල්‍යාණයෙන් යුක්
තාහ. තවද ඉතා යහපත් සඛණ්ඩ ඵලකයෙහි තබාලූ රන් කිඹිරි ඵලදෙකක්
සේ ඉතා සතෙකාභ කරවූ දරුවන් කෙතෙක් උදන් ඇතුම් කෙනෙක් සියත්
සොළොස් ඇවිරිද්දෙහි තත මෙස් ඉතා දඩිවූ තත තෙල ඇත්තාහ. (ඒ
සිහවුන්ගේ තත දඩි නිසාව කියන්නට කාරණ කිමිද යත්? යම් ස්ත්‍රියක්
දුම්‍යාඛ්‍යතාවක්සේ යහපත්වූ රූ ඇති නමුත් එසේවූ ස්ත්‍රිය නඩාදුයෙහි පටහ
කෙණාලුග දන්නාත් ඇගේ සඛ්‍යාතයෙහි ඒ ඒ පරාකයෙහි කැරකුවිනා, විවිතවූ
සොයෙක් පලදනාවෙන් අනුභව කැරකි සිරිනා නමුත් ඇගේ තනය මෙ
ලොක් වනම් පුරුෂයෙන් ඇ කෙරෙහි කරන්නාවූ පෙම තුනත් තනය මෙ
මොලොක් වන්නේය. එබැවින් "සිහවුනගේ රූපත් සිහවුන් මිස යාමෙහි සතුටු වේද? උත්
ඔවුන් දුටු පුරුෂයන්ගේ සොතඝ වඩනා පරිදෙන් ඉතා දඩිය,) එසේවූ සිව
මැලි සිහව් මෙසේ මියුදු නුවර බලා යියහ"යි ශ්‍රී ඝනය සිවා පැ වදළ
සේක.

මෙසේ ඒ මහාඤාණවන්තසේ නහුදෙවිස්සේ රූප ශ්‍රී වණ්ණා
කරන් කරන් වුලනී රජ්ජුරුවෝ නහුදෙවින් පෙර තමන් නුවුවිරූ සෙන
කුන් පරිද්දෙන් බලවත් සොතඝ ඉපදවූහ. රජතුමාගේ සොතඝ ආකාරයෙන්
දැන මදරා 'මහරජ! මේබඳු රූපත් සිහවුන් මිස යාමෙහි සතුටු වේද? උත්
සුලසල නුඹවහන්සේට කිසි අප්‍රසාදයෙක්ම නැද්ද? තවත් උන් මිළ
ගෙන් මට ඇසෙනාසාකෙරුන. කාරණ කිමිද යත්? නුඹවහන්සේ මා කෙසේ
ඔරුවු සමී මාගේ රජ්ජුරුවෝ ඔබින් නහුදෙවින් මරවා දියහි. එසල නහු
දෙවින් මමත් දෙන්නා සමිව යහිරර ළඟට යමිහ. ඉතා ධනිෂ්ඨවූ යම් රජ
අප දෙන්නා බලාපිඟා සියනකල පුරුෂයන්ගෙන් මහොඩෙ පණිකයන්
වැනි කෙනකුත් නැත, ස්ත්‍රීන්ගෙන් නහුදෙවින් වැනි කෙනකුත් නැතැයි

කියා, නාහුදේවී මහොෂධ පණ්ඩිතයන්ට නරමිඳ, නාහුදෙව් මවම පාවැදී පියන්නාහ. එබැවින් මා මියන් එමදු සතු රජ්ජයක් ලබා කල පතනු කැමැති නම් මව සිඩ නොවේද ? එබැවින් මා මිනයාමෙහි කිසි ඛාතියක් නැතැ'සි වදළ සේක. මොහොතමයන්වහන්සේ මෙපරිද්දෙන් නාහුදෙව්හට වණිතා කළ සේක. සෙස්සවුන්ගේ නම්කතුන් නොකීසේක, කුමක්නිසාද යත් ? පුරුෂයේ නම් ගන්නේ ප්‍රිය භාර්‍යාවන් කෙරෙහි මෙන් සෙස්සවුන් කෙරෙහි නොවන බැවිනි. ඒ නාහුදෙවින් සඳහන් කරන්නෝ දරුදෙන්නාත් සඳහන්කරන්නේ මැ'සි කියා, නාහුදෙවින්ම වණිතා කළසේක. තලතාදෙවි මැතැලි මෙසිත් උන්හේ නමකුත් නොවදළසේක, පුතුගවපහන ඒ මාගේ ඩැහැලි මෙසිත් නුවණින් යෙදී මධුරස්වරයෙන් වණිතා කරත් කරජ්ජ නාහුදෙවි අසුත් තෙම ඉදිරියේ පෙණ්සියාසේ වැටහිණ,

එවිට රජ්ජුරුවෝ සිතන්නාහු 'මේ මහොෂධ පණ්ඩිතයන් හැර අනිත් සෙසෙක් නාහුදෙවින් හෙහවුන් මට දෙන්නට සමර්ථ නැතැ'සි සිතූහ. මේසේ ඒ කියනුයන් සිතන්නාවූ රජතට මලවත් ශොක උපන්සේක. ඒ බවි නමන්වහන්සේ දැන "මහරජ! නොසිතා වදළමැනව, නාහුදෙවින් පුතනු වෝත් මැනියන්වහන්සේත් තුන්දෙනම එන්නාහ; උන් මිට එන්නාව මැඩා නම් මා නොඉන න පමණක්මන. මං කිය විටම එන්නාහ"යි වදළසේක, මේසේද කියා නැවත වදරනසේක් "මහරජ! මා ඉන්දදී මේවරසාව නොක නොකළ මැනව, අස්වැසුන මැනැ"සි රජහු අස්වසා වදළසේක. එවිට රජ්ජුරුවෝ සිතන්නාහු ඉතා ආශ්චර්‍ය්‍ය නියාය මම මාගේ නුවර සුරක්ෂිත කොට රැකවල් ලදිමි මහත්වූ බලඇණි පිරිවරා අවුත් මේ නුවර මෙසේ රැකවල් ගෙන සිටියදී මේ පණ්ඩිතයෝ නුවරින් නාහුදෙවින් ඇතුළුවූ මාගේ නැගත් ඔතරදෙනා කිසිකෙනකුත් නොදන්නා පරිද්දෙන් හෙල්වාගෙන මෙදෙන රජ්ජ පාවාදී අද හැම තමා හුන් මේ නුවර තුන්යම රාත්‍රියෙහි නිදිවරා රැක වල් ගෙන සිටියදී අපගෙන් කාත් නොදන්නා පරිද්දෙන් මෙදෙන රජ්ජ ගෙනාව නුවරින් පිටත්කොට යවාපිය. දිව්‍ය මායමක් දනිද්දෝ නොකොස් ඉඳුජාලයක් දනිද්දෝහෝයි විවාරා බලමි"යි සිතා කියන්නාහු,

දිඝිතං අධ්වතෙ මායං, අකාසි වසවත්තිමොහනං,
යො මෙ අමිත්තානං හත්ථගතං, වෙදෙහං පරිමොචයි-සි-

මේ ගාථාවෙන්:—මේ ඩිමෙන්ද පණ්ඩිතයෙනි! මේහා රාජපෙනාවක් වවලාගෙන සිටියදී එසේ රැකවල උන් මාගේ නැගත් ඔතුරුදෙනා හෙල්වා මාගේ ඔතුරු වෙදෙහ රජ්ජ එක්කොට නුවරින් පිටත්කොට යවාපු හෙයි දිව්‍ය මායමක් දනුද ? නොකොහාත් ඇතට ඉඳුජාලයක් දනුදෝහෝ"යි විවාළහ ඒ අහා මහසාණෝ වදරනසේක් "මහරජ! මෙ දිව්‍යමායමයුහුත් දනිමි. ඉඳු ජාලයත් නොදන්නෙමි නොවෙමි, නුවණැත්තාහු දිව්‍ය මායම් උනෙහ යම්සේ සතුට භයක් පැමිණියකල ඒ භයින් තුමූත් ගැලවී ආශ්‍රය කළවුනුත් ගලවන් හෝ වෙත්ය"යි වදරන්නාහු:—

අධිසෙනත මහාරාජ! දිඝමාඝඩ පණ්ඩිතා,
සෙ මෙව භයති අත්තානං, නිසසිතෙ මහතිසෙ ජනෙ,

භයයි මාතව නුහනා මේ, තුගලා තනි වේදනා,
පෙහෙ කෙහෙන මෙතෙන, මෙදෙනා මිරිලා මෙනෙ-සි-

මේ ගාථාවන්ගෙන්:—මහරජ! ඉංගිසින් කල මැයෙකුත් නැත, ඇඟවිලු දෙනවූ මාගේ නරුණ සොඩනත් එසේ මියෙදැයෙන් ? උතුරු මිදිමෙයි නහලද උතුරකින් මෙදෙන රජ්ජුරුවෝ නුවරින් දිවසුරුමෙන් පලාගිය සේක මියුදු නුවරට පලාගියසේක"යි වදළසේක.

ඒ අහා රජ්ජුරුවෝ සිතන්නාහු "එකකු දෙන්නකු පවා දුම්සින් ගහ කල මහා ව්‍යාකෙයෙන් දුකයේ පිවත්වන්නේය, මේ පණ්ඩිතයෝ සෙනා සහිත රජ්ජුරුවන් උමසින් නුවරේ පිවත්වන්නේය, මේ උමග කෙදෙසේ හෝදැ"යි උමග දන්නා කෙණිකුගෙන් විමසූහ. බොධිසත්වයන්වහන්සේ රජ්ජුරුවන්ගේ ආකාරයෙන්ම "රජහු උමග දන්නා කෙණිකු සැපිය, උන්ගේ මතයෙහි පුරා උමග දක්වා පියමු"යි සිතා රජතට වදරනසේක්:—

ඉඛ පසය මහාරාජ! උම්මග්ගං භාවි මාපිතා,
සපිකතමථ අත්තානං, රථානමථ පත්තිකං.
ආලොක භූතා තිඨන්තා, උම්මග්ගං භාවි නිසිතා-සි-

මෙහේ වදරා "මහරජ! මා විසින් කරනලද උමග විත්‍රකාරයන් විසින් සරහා සිටුවිනලද ඇතුන්ද. අසුන්ද. එසේම රථාලඩ්කාරයෙන් සරහා සිටුවිනා ලද රථවාහනද, ශුඛයට සැරසි සිටියාක්මෙන් පරීවයක් මුත් අර්වයකි එසා නොදත හැක්කාවූ නොයෙක් ආයුධයන් අත් ඇතිව සිටි මහන්වූ පාබල සෙනා වද, ගන සියලු අලඩ්කාරයෙන් දිව්‍යකාවක් මෙන් දක දහසක් සක්දු එකද නැනොකත් මෙබදු ආශ්චර්‍යයක් නැත, එබදු උමග බලා විදළ මැන වැ"සී කියා නැවත වදරනසේක්:—

මහරජ! මාගේ පුඤ්ඤ තෙජැති වතුරා කා උපාය තමැති පුඤ්ඤ එඤ්ච සිත්තැවක් පමණ සුළුදෙර ඇත්තේය, එක්සියයක් ශ්‍රීයන් හබඩ ඇත්තේය; තේය, නොයෙක් සියගණන් පහත් හබඩා ඇත්තේය, මේ සියල්ලම දක්නා දිඝිය වතුරාසිනත් නැතිව සතුටු සිනින් අවෙවිටිව අවමැනව, එක්සියයක් රජදරුවන් හා අමාත්‍ය මණ්ඩලයා පිරිවරා මේ උපකාරී නුවරට වැඩියමැනව,

ඉදින් එසේ නොව වෙදෙහ රජහු සියන් අසියක් ලද්දේ පණ්ඩිතය'යි සිතා මේ කෙරේ මායමින් සිත් සිත් අතට නොයතුටු ලෙසින් නුවරට වැද, "දෙන්නාට කළමනා දෙය දිවුම කෙරෙමු"යි සිතා මා අල්වාගත්තව මායම් සිතෙන්න් ආසේක් විනම් මේ එක දහදහසක් සොඳුන් දඹදිව් එක්සිය යක් රජුන් හා අවලොස් අසොසිණි සඩ්ඛ්‍යාත වතුරඛ්ගිනී සෙනාවක් තබා සෙනි සෙනාව ඒ ඒ රජදරුවන් සතිතව නොයෙක් විනම් මාගේ එසද උපන්

බොධිසත්ත්වයන් එක් සොඩසෙක්ම ඒ කෙනාව මරා දැමුවොත් ඒ
ශ්‍රේෂ්ඨත්වයට පෞඛ්‍යයක් වන්නේය, එබැවින් ''මහරජ! මා කෙරේ පරසතු
සෙවරයක් නිසා ඇත්තම එසේවූ දර්ශනයක් නොසිතා වහා වැඩිය මැනවැ''යි
උපකාරී භූවරයා කියා වදාළේය.

මූලනී රජ්ජුරුවෝ එක්සිහසක් රජුන් හා අමාත්‍ය මණ්ඩලය පිහිටා,
උපකාරී භූවරයාගේ, අග්‍රමහාපි ඝාධක විනිශ්චයාමාත්‍යයන් මිදුවූ ජන
කෙනු රැසඟුනුවූ ඒ සේ සොම්දරුවූ නිලෝගුරු බොධිසත්ත්වයන් ඔදුවූ ජන
ඇත් තෙදෙන්ගේ මැදුම් කොඹා නික්මුණු අග්‍රත කෙණෙ සිංහරාජයකුගේ
ගෘහයෙන් බැස රජ්ජුරුවන් දෑද බ්‍රාහ්මදත්ත රජ්ජුරුවන් ඇතුළුවූ එක්සිය
රජදරුවන් හා මහා සෙනාව පිරිවරා උමඟට වන්නේය. ප්‍රාමදයක රජ්ජු
රුවෝ රාත් ඝඩිහදුයෙට බරණැලද මාගැසිවූ භූවරයන් බලුවූ ඉතා අඟවන්
මන්වූ උත්ත දුක බොධිසත්ත්වයන්ගේ ගුණ කියන්නාහු ''එම්බා රජදරුවෙනි!
යම් රජ්ජුගේ ජනපදයෙහිද, එක රටද එකතුවරද, එක රජගෙයිද;
මෙහෙයාව පණ්ඩිතයන් වැනි කෙනෙක් නවතින්නම් ඒ ජනපදයටත් ඒ රට
වන් ඒ භූවරයන් ඒ රජ්ජුන් ලාභයෙක් ඔස් අලාභයෙන් නැත්තේය;
හෙයින් පණ්ඩිතයන් හා සමඟ වන්නාවූ දෙදෙන රජතුට එසේම මහා ලාභ
යෙකැ''යි බොධිසත්ත්වයන්ට ඝතුතිකරන්නාහු දෙදෙන රජු කෙරේ වාර්තාවන්
''ඉදින් මෙතෙඛ පණ්ඩිතයෝ මා සම්පයෙහිවත් මාගේ භූවරයන් හාත්
පදයගිවත් මාගේ අඳ පවත්නා රට දනව්යෙහිවත් වෙසෙත්නම් මවුත් වන්
නත් මඟ වැඩෙක්මය, කියා අග්‍රබ්‍රාහ්මණයන්ට ඝඩ පහාරයත් කිහිපී
දක්වූහු.

ඉක්බිති බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ එක්සියයක් ශ්‍රී ඝඩන්නබඩා දුන්වූ
සේක. ඉන් එක් ඝඩබාවෙක දෙර හළ කල මුළු ඝඩබාවලම දෙර හැරෙන්
නේය; එකත් පිහිකපූ මුළුදෙර පිහි ඝන්නේය; මේසේ අඟවැස්සවන්වූ උමඟ
ඒසකර බලමින් රජ්ජුරුවෝ පළමුව ඝන්නාහ, පණ්ඩිතයන්වහන්සේ පසුව
යෙති, එක්සියයක් රජදරුවන් හා රජ්ජුරුවන්ගේ අඟසැපබ සෙනාව උමඟට
වන්නාහ; මහා උමඟ දෙඟවීටක් පවණ නොයෙදෙන සොත් රජ්ජුරුවෝ උමං
දෙර එළිපහින් පිවිස්මුත, බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ රජතු පිටත්වූ බව දැන,
තවත්වහන්සේ පිටත්වනසේක් අතිසක්‍රතු පිවත්විය නොදී උමඟ දෙරසින
සේක් නොයානවා, එක් ඇණයක් මැඩලුසේක, ඒ ඇණිල්ලෙහි අසුවක් ඉක
දෙරය, සුසැවක් සුලුදෙරය, එක්සියයක් ශ්‍රී යහන් ඝඩබාවල දෙරය, සිය
දහස් ගණන් පහන් ඝඩබාවල දෙරය යන සියලු දෙරවල් එසඟෙයි පිහි
අඟුලුයි ගියේය; ඒ සියලුම උමඟ ලෝකාන්තරික නරකය මෙන් අන්ධකාර
ගියේය. ඒකන්නයා ගසින් කැනිගෙන ගියේය; උමඟ ඇසුවූවෝ ඔවුනොවුන්
ගේ ශබ්දයලුත් 'මුලුඹ'යි නොදන්නාහ. බොධිසත්ත්වයන්වහන්සේ ඒසේ
අඩාව රාත්‍රියෙහි සාණ පාවාදී වෙදෙන රජ්ජුරුවන් ගවා නැඟිට උමඟට බැදි
ගිස් සම්ස්වහන්සේගේ මගුල් කඩුව වැල්ලේ ඇඟවා ඇඳුසේක්ද, ඒ කඩුව
ඇඳූ සැනින් එතැම් අතට ගෙන අවලෝස් ගිහනක් පමණ තැන් ආකාසයට
දැහැනැති කිරිටි බැස එකිනෙක් රජතු අත අල්වාගෙන කඩුව බොඳුවට පැ
අහෝරා භය නන්වා ඒඝරජ! මේ සියලු දඹදිව රාජ්‍යය කෘවිද'යි විවාළසේක.

රජ්ජුරුවෝ සසින් කැඩිගෙන 'පණ්ඩිතයෙනි! තොපවමින' ඇත්වරක් නියැ, 'ම, තොමිරා, මව අඟන දෙව්'යි කියා. එසේ
බොධිසත්ත්වයන් වහන්සේ වදාරනසේක් ''ම, තොමිරා, මව අඟන දෙව්'යි කියා. එසේ
මේ මරණ පිණිස කඩුව එසවූගෙම් නොවේමි, මාගේ පුතුවෝ ගුණවත්
මෙය පිණිස කඩුව එසවීම් සියා රජ්ජුරුවන් අතට කඩුව ඒන්සේක් ''මහරජ!
ඉදින් ඒ මරනු කැමැතිසේක් එතුම මේ කඩුවෙන් දිවෙන් ඒ ඇරැ මැනවැ,
තොමරනසේක් එතුම අඟන දෙනමැනවැ''යි වදාළසේක. ඒ අසා රජ්ජුරුවෝ
ඒලා එසින් නොපව අඟන දෙනොදද්දේය, තෙපි මා කෙරෙහි තැන තොතරවුම්
මතුත් ඔවුනොවුන්ව නොවරදනා ලෙස කඩුව ගෙන පවට කළහ. ඉක්බිති
රජ්ජුරුවෝ සියන්නාහු 'පණ්ඩිතයෙනි! තොපසේ ගොඩ කළහ. මෙතුන් ඇතිම
බල ඇතිව කුමක් පිණිස රාජ්‍යය නොඅනුදැ''යි විය. මහරජ! ''ඉදින් කැමැත්ත
තෙමේ නම් සියලු රජදරුවන් මරා රාජ්‍යය ගනිමු දැනු බල නා සතය රක්ෂිය
භූවණැත්තන් එසින් නිහු කරනලදැ''යි වදාළසේක. අනුන් මරා යසස් නැතිම
කැතුවුව සියන්නාහු ''පණ්ඩිතයෙනි! එසේව සසුවූ ඉගත්තා, උඹ දෙර හෙ
හරනොත් වලප්නාහා, උඹ දෙර හැර ඒ සතියන්ව ජීවිතදානය දෙව්''යි කිය.

යකල ජනාහනඳකරවූ නිලෝගුරුවූ අනාථ කාරවූ කාණඩිගාතවූ
(මාගේ) සොම්දරුවාණෙනි එවේලෙක දෙරනලුසේක. සියලු උමඟ ඉරා නැඟ
ගාසේ එකාලොක විය. මහජනයා අස් පස් ලදින් හැසේ සිටියහ. රජතිය
යක් රජදරුවෝ තවත් තවත්සේ අඟසැපබ සෙනාව හා සමඟ උමඟින්
පිවත්ව බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ සිවි කැහැපියක ඉක්බිති රජදරුවෝසියන්
නාහු''තොප නිසාය පණ්ඩිතයෙනි! අප ජීවිත ලද්දේ, මද ඇසිල්ලකින් දෙර
නොහළවෝ නම් අප සැම උමඟ මලෙමැ''යි කිය. සොම්දරුවාණෝ උන්
සේක් ''දැන් මතු නොවෙයි තොප කැම මා නිසා රැකුණේ, පළමුත් රැකුණේ
වේද''යි වදාළසේක. පළමු තමන් ඔබ නිසා රැකුණු නියාව නොදන්නා රජ
දරුවෝ 'ඒ කවර කලකද?' පණ්ඩිතයෙනි! යි කිය. සොම්දරුවාණෝ උන්
කැම හිමිව්වා සලකුණු වදාරනසේක් ''රජදරුවෙනි! අපගේ සියලු නුවර තබා
සියලු දඹදිව රාජ්‍යය ගෙන මේ උත්තරපතුවාල නුවරට අවුත් මගුල් උසනදී
'ප්‍රයානය බෝමිඝ'යි මන්ත්‍රණයකර රා සේ ආදී සියල්ලක් සැරසී දවස් පිහි
කරව්ය''යි වදාළසේක. එසේය පණ්ඩිතයෙනි! යි කිය. ''එසේනම්
මේ රජ්ජුරුවන් හා කෙවට්ටියා කළ නපුරු මන්ත්‍රණයකින් කෙවට්ටියාගේ
බස් ගෙන එම මිත්‍ර රා හා මවිඳ මාංශ කවා තොප කැම මරන පිණිස කළාවූ
මන්ත්‍රණය මම දැන 'මාසේවූ පණ්ඩිතයකු ජීවත්ව ඉන්දදී මා බල බලා මේ
රජදරුවෝ අනාථ මරණින් නොමියෙත්ම'යි සිතා මාගේ සහජාත යොධයන්
එවා රා හා මවිඳ මාංශ පිරු ඒ සැලවල් බිඳුවා, මොවුන් දෙදෙනාගේ මන්ත්‍ර
ණය බිඳ තොප කැමදෙනාටම ජීවිත දානය දුන්නෙමියෙවිදැ''යි වදාළසේක.

ඒ රජදරුවෝ කලඩිරුණු සිත්ඇතිව 'සැබෑද? මහරජ! එසේනම්ලෝ'යි
කිය. කෙවට්ටියාගේ බස් ගෙන මා එසේ කෙළේ සැබෑය, බොරුවක් නොවෙයි,
පණ්ඩිතයන් කී බස් සැබව'යි කිය. ඒ රජදරුවෝ කැමිදෙනම බොධි
සත්ත්වයන් සිපගෙන 'පණ්ඩිතයෙනි! අප කැමිදෙනාව පිළිවව සිරිසේ නෙති

මහ, තොප කියා අප දිවි උද්දේශ'යි තමන් තමන් පලන් ඔවුනු තමන්ට ආහාරයෙන් මොඩිසත්තයන්ව පූජාකළහ. ඒ පූජා විදහෙන සිට බුලත් රජ්ජුරුවන්ට උපන් කතන්තල්ල හරණයේක් "මහරජ! තොසිතුව මැනව. සුඛවහන්යේ වරදෙක් නොවෙහි, මේ වූකලී දුෂවූ කෙටියාගේ පාප මිත්‍ර සංසර්ගයෙන්වූ දෙයෙකි, මතු මෙවැන්නක් නොකරන්නෙමි'යි මේ රජ දරුවන් හැම සමා කරණසමැනවැ"යි වදළසේක. රජ්ජුරුවෝ කියනාහු "රජදරුවෙනි! මාගේ සුවණ්හි නොප හැමදෙනා කෙරෙහි ජ්ඨමාත්සර්‍ය්‍ය මෛත්‍රීයකි. මාකළ දෙයක් නොවෙයි, තෙල ඉතා දුර්ජනවූ ගුණමැකූ ලාමකවූ කෙලෙහි ගුණ නොදන්නාවූ අලජ්ජිවූ අනාචාරයි. සවරූප ඇති අවලක්ෂණවූ සොවුටු නම් ජඩයා නිසා මා නොදුන කළ අපරාධය සමා කරව, නැවත මා පණතබා මෙවැන්නක් කරන්නේ නැතැ"යි සමා කරවූහ. මෙසේ රජදරු වන් නිවුනොවුන්ගේ වරද දෙසා හැම එක්සිත් වීමෙන් සමාගම්වූහ.

ඉක්බිති ඉඛමදනත රජ්ජුරුවෝ බොහෝ කල බොහෝ දිගා මල් ගඳ විලවුන් ගෙන්වා සියලු රජදරුවන් හා උත්තර පඤ්චාලය වෙදෙහය යන දෙරට සෙනාව එක්ව යන් දවසක් උම්ග ඇතුලෙහි කෙළ ඉන් නැගී උපකාරී සුවරට වැද බොඩිසත්තයන් වහන්සේව බොහෝ සත්කාර සම්මාන කොට එස් සියයක් රජදරුවන් පිරිවරා මාලිගාවේ මතු මහල්සෙලෙහි හුනහාසු මොඩි පල්ලන් තමන් සම්පයෙහි රදවසු කැමැතිව සියනහාසු, "මහෞෂධ පණ්ඩි තයෙනි! දවස් පහා ජීවිත වෘත්තියට දෙනලද වියදම් ආදියද, ගම් බිම් ගව මහිෂ ඇත් අස් ආදි වාහන සමූහයද, ගිතු මැණික් පබළු වෛඩූර්‍ය්‍ය මහාර හල්ල ලොකොත්තම රජත සඛණ්ඩි දඹවිඩ රන්හ සමූහයද දෙමි. ඒ ඒ දෙය යෙහි අනෙකප්‍රකාර වස්තූහාරණ සමූහයන්ද, දැහි දුස ආදිවූ නොයෙක් කම් කාරයන්හෙන්ද, මාගේ රාජාභිවෘධියට දෙවැනිකොට සිටුවාලම්; වෙදෙහ රජ්ජුරුවන් නමා දුක් වෘත්තියට හැමදෙහින්ම කිසිවකුත් නොවරදවා මිගුණ කොට නොයෙක් පරිද්දෙන් ආඥාකොට දෙවාලම්, එසේදෙහයව නොයක වෙ දෙහ රජ්ජුරුවන් නොප රැකලියහෙනකල දහදහසක් ගොදුන් දඹදිවට නාය කවූ මම රැක්ක නොහෙමිද? නවද නෙපි මියුලු සුවර එක වෙදෙහ රජ්ජුරු වන්ට හා වෙදෙහ රටට සෙනෙවිරත්නකම කරන පමණෙක්වේද, මා සම්පයෙහි රැදුනාහු විසම් දහදහසක් යොදුන් දඹදිවවත් එක්සියයක් රාජධානියෙහි රජදරුවන්වත් ඊටත් නොප ගනිව සෙනෙවිරත් ධුරය කරන හෙයින් රජ්ජු එක්සියයක් දෙන තව එක සෙනෙවිරදුයැ, රජදරුවන් ඉුළුල්ලට වඩා නොප ගේ ආඥාවත් නෙජසත් ප්‍රභුවත් කීර්තියත් සිරිසේය, ඉදින් මෙහි නෙපි රදු, උනුහම් එක්සියයක් රාජධානීවල අමාත්‍ය මණ්ඩලයා යහිනවූ මනුෂ්‍යයෝ නොප ඉක්බිත් අප ඇසැයි කියා නොදන්නාහ, තවද අවශෙෂවූ මනුෂ්‍යයන් හා එක්සියයක් රජදරුවන් නමා මිමිත් නොප කීවා ඉක්බිත් සිසින් සිතා කිසිව කුත් නොකරම් රදව"යි කීහ.

රජ්ජුගේ සවපත බොඩිසත්තයන් වහන්සේ ප්‍රතිසෙෂප කරනසේක්මෙසේ වදරන සේක, මහරජ! යම් පුරුෂයෙක් බොහෝ දවසක් බොහෝ යම්තත් දී ඛර්තෘ සම්මිව රක්‍ෂාකළ රජස්තු සම්පයෙන් අනිත් රජස්තු ඒ සම්පතට

නමා නැපත් දෙමි කියා ඒ වීරයන් කැලෑවක් මුළුල්ලෙහි රැකි රජ්ජු කාර අමාත්‍ය නැපත් දෙමි කී රජ්ජුගේ සම්පත් නිසා එහි ලොකයෙන් සිරේ වීමෙහි මිහිර කමා වසිනුත් නිසැකමය, අනුන් සම්පත් නිසා එහි ලොකයෙන් සිරේ වීමෙහි මිහිර යන්? තමා වසින් ලබන නිත්දනම් මේ රජ්ජුරුවෝ නමකට නෙපි නැසිය කමක් නැතිව සත් ඇවිරිද්දෙකි පවත් මා තමන් සම්පයෙහි රදවා මා නිසාම මාගේ දෙමව්පියන්ට එසා තෙත් උපකාරයකුත් නොව මා මිමා ඇසත් තනතු රෙක සමා, මහාලොවයැයියෙකි පිණිවුවා රක්‍ෂිතුත් නොව මා මිමා ඇසත් තනතු ුවඩා නැපත්දෙමි, කියවමු වා කලද නසුරුහි තමා තමාටම නිසැකරන්නේය.

තමා බාල අවස්ථායෙකි පවත් කාරණා කාරණා උපන්වා සියලු සම්පත් නින් සම්බන්ධකොට මෙසා තනතුරෙක තබා රකිමින් සිරි රජ්ජු කාර 'නැපත් වඩා දෙමි'යි කී පමණින් මෙතෙක් දවස් කල උපකාර ජල මෙබඳුන් පරිද්දෙන් කෙළේය. නැවත අන් රජ්ජුරුවන් මෙතෙක් වේදනී අනුන්නතුන් නිසැ උමඟ, අනුන්ගෙන් ලබන නිත්දනම් මෙන, මෙසේ දෙතැනින් නිසැසත් මව නැළුවෙක් නැත, එබැවින් මාගේ රජ්ජුරුවෝ යම්තාක් එවන්ව ඉඳිද්ද, ඒ තාක් කල් වුළුල්ලෙහිම වෙදෙහ රජ්ජුරුවෝ යම්තාක් එවන්ව ඉඳිද්ද, ඒ කිවවුන් ලවා ඉඛමදනත රජ්ජුරුවන්ගේ මහොෂධ පණ්ඩිතයෝ'ය කිවවුන් ලවා උත්තර පඤ්චාල සවම, මිසුලු සුවර මහොෂධ පණ්ඩිතයෝ'ය කිවවුන් ලවා මහොෂධ පණ්ඩිතයෝ'යි දෙශයෙහි මහොෂධ පණ්ඩිතයෝ'ය කිවවුන් ලවා උත්තර පඤ්චාල ජ්වන්ව ඉන්දදි මා රදන්නේ නැතැ"යි වදළසේක.

නැවත රජ්ජුරුදෝ කියන්නාහු "එපේරිනම් පණ්ඩිතයෙනි! නොපගේ රජ්ජුරුවන් සඛ්සිසවූ කල 'එම්, කියා වට ප්‍රතිඥ දෙව"යි කිය, නොප්ථි නය නම් 'මිහලුගය බාලය'යි නිරයෙන් නැත රකකොට මව රැකි උතිම් නම් එම්'යි වදළසේක. ඉක්බිති රජ්ජුරුදෝ බොඩිසත්තයන් වහන්සේට ප්‍රණාම සිස්නානත මහා සත්කාර කරවූහ, සත් දවසක් ඉකුගවූ කල්හි මහතෘෂේ නව නට සඳු ඉල්වූසේක. නැවත රජ්ජුරුවෝ "පණ්ඩිතයෙනි! නොපට මේ මේ දෙය දෙමි ඒ හෙතෙව"යි ප්‍රසාද කියන්නාහු:—

දම්මි නිපාඛහසසං තෙ, ගාමාසිති ච කාසිසු
දුසිතතානි වහසාරි, දම්මි ගරියා සතාවතෙ,
සබබසෙතඛය මාදය, සොභිං ගවය මහොසධා-නි-

මේ ගාථාවෙන්ද් කීහ:—මෙහි අභිප්‍රාය නම්, මහොෂධ පණ්ඩිතයෙනි! නොපට නික් දහසක් දෙමි, හෙවත් රන් පස්වසි දහසක් දෙමි, සවද නොපගේ වෙදෙහ රටවි ආහනහවූ සසි දෙශයෙන් එසි එසි සමයික් අවූ රුද්දකට ලක්‍ෂයක් අය නිමන්නාවූ මෙයෙසින් අවුරුද්දකට අසූ ලක්‍ෂයක් නිමන උසතම තරමේ සැළකම් අසූවක් දෙමි, තවද නොමැකෙවූ මාලපර සෙහි සිවි කෙල්ලන් සෑරසියයක් දෙමි, තවද නොසෙක් බිසෝ පලදක වෙන් සරහා නිමවනලද ශරීර ශොභා ඇති සවී ලක්‍ෂණ සම්පන්නවූ සිංහ වරුන් සියයක් කිරින්දන්කොට පාවා දෙමි, තවද මාගේ ඇත් අස් රථ පදති

සෙනාවන් සෝපට නිස්දේම දහාද සෙනාවක් කොට දෙමි, සොපගේ සෙනාවත් මිනෙන් දුන් සෙනාවත් ඇරගෙන සුවසේ සොපගේ රටට යව"යි කමුදුන්හ.

ඉදින් කවදු දේවීන් හා කැඟන් සතරදෙනා වෙදෙහ රජ්ජුරුවෝ හේවත් නමුත් පණ්ඩිතයන් වහන්සේ තමන්ගේ ශාවකයවදි රුදුණු දී විකම ශ්‍රේෂ්ඨතා රජ්ජුරුවෝත් වත්‍රාත්සහ යහපතුපතවූ සත්වයකි රජ්ජුරු මේන් පතුටුවීම් මුත්පිට මාගේ බිසවුන් හා නෑ සෙසෙස් ඇත්තේ වේද"යි නිනෙතා තෘෂ්ණා සිතුනුත් නොසිතන්නාහ.

මොඩිසත්වයන් වහන්සේ තමුදුන් රජ්ජුරුවන් අත්හා "මදරජසේස් "මෙරජ! නුඹවහන්සේගේ නැඟන් 'මාගේ නැඟෝ සාරසියක් නම්වේත් ප්‍රවීන වේද'යි නොසිතුව මැනව, මම මාගේ රජ්ජුරුවන් නිස්මෙන දවස්ම මෙසේවූ සම්මතයක් කෙලෙමි, කෙසේද යත්? 'මහරජ! තෙල නතු දේවිය් මව සහතුරේ තමා දුටමැනව, පඤ්චාලචණ්ඩ කුමාරයන් මල්සහතුරේ තමා දුටමැනව'යි කියා පඤ්චාලචණ්ඩ කුමාරිකාවන් අතිමෙකයව පළිඟුවා, සොලොස් දහසක් බිසෝවරුන්ව නායකකොට ඔටුනු පලදවා රජකට පාවාදී යැවීම්, නුඹවහන්සේගේ නැඟන් මෑනියන්වහන්සේත් බිසවුන්මහන්සේත් පුතණුවන්දුන් මා යිය නොමෙව් දවසකින් වහා එවාලන්නෙමි"යි වදලසේක.

"යහපත පණ්ඩිතයෙනි! කියා තමින්ගේ දුවණියන්ව දුනමනා දැහැද යට දැසි දුන වස්ත්‍රාභරණ අලංකාර බුතු මෑණියන් ආදී දහවිධ රූවන් සමුතුදැ, රත්නාලඞ්කාරයෙන් සරහනලද ඇත් අස් රථ ආදිවූ වාහන සමුතුදැ, සත මේ දයාද මුළුල්ල කිසිවෙකිනුත් අඩු නොකොට තමන්ගේ නායක තනතුරට හා 'රජව මුත් මෙසේ දියහැකිදු'යි කව කට කයිවාරු කරන පරිද්දෙන් හොයෙක් සමීපත් මුළුල්ල 'මාගේ දුවණියන්ට දෙව'යි බොඩිසත්වයන්ව පාවාදී, බොඩිසත්වයන් හා කැටිව යන සෙනාවට දියසුතු එයදම් ආදී සියල්ල ලට එඩිනෙ කරන්නාහු එහි නියුක්තයන්ට මෙසේ කියත්, කෙසේද යත්:—

එම්බා සගයෙනි! වෙදෙහ රජ්ජුරුවන්ගේ සොළොස් දහසක් ඇත් ඇණිය, සොළොස් දහසක් අස් ඇණිය, සොළොස් දහසක් රථ ඇණිය, ඒ තරමට සොඹදවූ සෙනාවක, යන සියල්ලෝම වෙදෙහ රජ්ජුරුවන් හා කැටිව පළමු පලායියහ පණ්ඩිතයන් කැටිව සිටියාහු බොහෝ දෙනෙක් නොවන් නාහ, උන් තමන්ට අගම පඬිව සිටින්නාහු, සොළොස් දහසක් ඇත් ඇණිය, සොළොස් දහසක් අස් ඇණිය, සොළොස් දහසක් රථ ඇණිය, ඒ තරමටම වඩා සිටිනාවූ මහාසෙනාව, උන් උන්ට දෙන්නේ වැඩියෙක් නොවෙයි, උන් උන්ට පළමු දෙන තරම් පණ්ඩිතයන්ගේ වියදම් කැමියක අතින් නියම දුන පළමු උන්ගෙන් දෙන්නාට දෙන ව්‍යසනය උසාහයන් කෙරේ පවත් දඩයන් දක්වා ඇතුන් පවත් ඇවයන් දක්වා පළමු වියදම් හා සිටියවුන්ට සිසිවෙයිනුත් රුකුණේ නොක

ඒවා අනනපාන වස්ත්‍රාභරණ ආදිවූ සියල්ලනුත් අඩුකොටම දී, දෙවේ, මෙසේකල පාර්සියයන් වේ සෙවා යන්නාහු මග සුවසේ නිදහසේ සලාගෙ නොළී යන්නාහ"යි එඩින කළහ.

නැවත මොඩිසත්වයන් වහන්සේට ගමු දෙන්නාහු මේසේ කියත්:—

යත්ථ අස්සා රථා පත්තී, තත්ථේව වාදය පණ්ඩිත!
පස්සතු තං මහාරාජා, වේදෙහෝ මිථිලං තතා-ති.

මෙසේ කියා "මහොඩ පණ්ඩිතයෙනි! ඇත් අස් රථ පදකි සෙනාව ලිවිවරා මහා සතුරොගයෙන් අසුරවිජයකොට ජයලත් කතුදෙවෙනුවා පරිද්දෙන් වහා නිස්මෙව, තොප සුවසේ මිථිලු නුවර සියවුන් දකින්නට සුලා උන් වෙදෙහ රජ්ජුරුවන් හා පෙරමිණ මල බිලා ඉදිනා නුවර වැසිනු තොප සියවුන් දක සතුටු වෙත්වා"යි කිව ඒ සියළු රජදරුවෝ මොඩි සත්වයන් වහන්සේට මොහෝ සත්කාර කොට මෙහෙත් පසුරු දුන්හ.

ඒ ඒ රජදරුවන් අතරේ සිටි වාසුරුමෙහේ එක්සියයක් දෙන තමන් ණන් වහන්සේ ප්‍රමාණාතික්‍රාන්තවූ නොකොත් මේගොකෑමි පමණ නැත්තාවූ චතුරඞ්ගිනී සෙනාවෙන් යම්සේ නොව ගමන්නේ මේගොකෑමි පමණ නැත්තාවූ නික්මවූණේස්, අතරමග සිටි ඉතිසුන් යවා තමන් වහන්සේගේ දුන් සරණම අසුරවෙති අප නෙනෙව"යි මිනිසුන් යවා තමන් වහන්සේගේ වෙදෙහ රටට සම්පූර්ණ වූසේක.

එදවස් 'උම්මග්ග යන්නවිය'යි කී මිනිස් දණ නදෙ වැලමිට පමණදී මැද කොහමක් හැඳ සැරපුණු පුතු සමුවූ ඉතා ඇවෑ, සෙනසා මතු වන්නා දුන, අතරමග එක් පුරුෂයකු සිටුවන්නේ මෙසේ කියා-"එම්බා කුමෙනි! බුලැති රජ්ජුරුවන් මෑත එන්නක් වත් අතින් කිසිකෙනකුත් මෑත එන්නක්වත් වහා අවුත් මට කියව"යි කියා සිටුවිය. ඒ පුරුෂයා මුලුල් සුවර දෙලොස් හවිවඩින් ඔබබෙ වඩනා මහබෝසතාණන් වහන්සේ දැන 'මහෝ ඩ පණ්ඩිතයන් වහන්සේ මහපෙළහරින් වඩමින් සිටිසේකැ"යි අවුත් සෙන කයාට කියා, ඒ අසමත් සෙනසා වහා රජගෙට හෝ රජතට කියා, රජ්ජු රුවෝ පණ්ඩිතයන්වහන්සේ එන තියාව දුන මාලිකාවේ මතු කලට කැබි සිවැදුරු කවුළුවෙන් පිටත බැලුකල්හි සෙනාව දුක කියන්නාහු අපගේ පණ්ඩි තයන්ගේ සෙනාව මදය, උන් කැම කෑ සොළොස් දහසක් ඇත් ඇණිය, සොළොස් දහසක් අස් ඇණිය, සොළොස් දහසක් රථ ඇණිය, එපමණ තරම් සෙනාවට වඩා පාබල සෙනාවය, ඉතා ඔයානකයයි හසින් තැතිගෙන සෙන කයා අතින් විචාරවන්නාහු:—

ගජේ අස්සා රථාපත්තී, සෙනසා දිසසෙ මහා,
චතුරඞ්ගිනී ඝංසරුපා, කිනනු මඤ්ඤසි පණ්ඩිතා-ති-

මේ ගාථාවෙන්:— ඇත්සෙනාවය, අස්සෙනාවය, රථසෙනාවත සමග තැති පමණ නැති පදාතිසෙනාවය ගත ඉතා භයානක බවරූප ඇත්තාවූ චතුරඞ්ගිනී සේනාව පෙනෙයි. සෙනඟගෙනි! තෙපි උත් කවුරුනැසි සිතුවිදැයි කීය.

සෙනඟයා රජ්ජු සැකෙවින් තත්වූ පරිදේදත් කියන්නේ "මහරජ! සොඹා වදුල මැනව, භුඹවහන්සේව උතුම් සතොසෙයක් වන්නේය, ඊට කාරණ කිමිදැයත්? එක්සියයක් රජදරුවන්ගේ සෙනාවන, ඉහළදක රජදරුවන්ගේ සෙනාවය, මියුරු නුවරින් ගිය සෙනාවය"යි යන සෙනාවත් ඇතුළුවූ චතුරඞ්ගිනී සෙනාව පිරිවරා සුවසේ එනසේක්වේද, අපව යලදුයකවූ අපගේ ළයක් වැනි අපගේ ඇසක් වැනි අපගේ ජීවිතයක් වැනි අපගේ සොඹා දරුවූ ජනාභාදකරවූ ලොකසාරභූතවූ සිලෝගුරුවූ නිලොක නිලකවූ ශුද්ධ සමපහාවූ සරණාගත වත්ල පසුරවූ ප්‍රභූපදිපවූ අපගේ මහොඩෙ පණ්ඩිත යන් වහන්සේ එඩහාසේකැ"යි කීය.

සෙනඟය! කුමක් කියවිද? පණ්ඩිතයන්ගේ සෙනාව මදය, මේ සෙනාව එදවස් ශ්‍රාවිදනකයන් ආ නියාව මෙන් මහා සෙනාවකැ"යි කීය. තවත සෙනඟයා කියන්නේ "මහරජ! සොඹිතා වදුලමැනව, අපගේ සොඹිදුරුවා ණන්ගේ ඉතා ඉහිරි කණීරසායනයක් බදුවූ ධම්මාස්වනවූ මධුර කථාවෙහි බැඳුණ රජ්ජුරුවන් එසින් ඔබ කෙරෙහි පැහැද ඔබට ප්‍රසාදයෙන් දුන් සෙනාවය, සැක නොසෙකොට වදුල මැනවැ"යි කීය

ඒ අසා රජ්ජුරුවෝ ඉතා සතුටුව නුවර බෙර ලවන්නාහු "මේ මාගේ සත්සොදුන් මියුරුනුවර දිවසපුරයක් මෙන් සරහා පණ්ඩිතයන්ට පෙරගමන් කෙරෙන්වා"යි කියා බෙරලැවූහ. නුවර වාසිහු දැක්මට පුල පුලා උන්නාහු එඹස් අසමත්ම අටළුසි ගවියක් පමණ ඒසා මඟත් නුවර අසුර විජයකොට ජයලදින් එස ශක්‍රදෙවේසුයාට සරහා නිමවන ලද ශක්‍රභවනයක් මෙන් අති මනොහර කොට ඔප පහකා පුන්කළස් කදලි තොරණ ආදියෙන් හා සුදුවැලි ලද පස්මල් ආදියෙන් විසිතුරුකොට සරහා, නුවර වාසිහු සමීහරණ යෙන් සැරසි සොම්දරුවාණන්ට පෙර ගවන් කොට වඩාගෙනාහ. පණ්ඩිත යන් වහන්සේ ඒ නුවර වාසිවූ සත්‍රී පුරුෂයන්ගේ නෙත්‍ර සමුහයන් සතුටු කදුළෙන් පුරා තුෂාරයෙන් ආදිවූ නිලුපුල් පෙතින් කෙරෙමින් ඇස් සිත් කිවා තමන්වහන්සේ පස්මහක් මුළුල්ලෙහි නුදුටුවන්ගේ ශොක තන්හිදුවා ළෙහි අවාදිය එව, ඇසව රසඥාන දෙන්නාක්හුමෙන් අනභාසයේ දක සක් මුව මවා ඉදිරි සිවණොත් ඒ මහසාණන්ගේ ශ්‍රී විලාසයෙන් සිල්ප ඍද්ධියකුත් කියන්නට අසමවිවූ අනොපමවූ ශ්‍රී විභූතින් රජගෙට වැද රජ්ජුරුවන් දුටුසේක.

රජ්ජුරුවෝ බොධිසත්වයන් දක, බුදුදක ප්‍රීතිය, ධම්මක ප්‍රීතිය; උවෙග ප්‍රීතිය, අවක්‍රාන්තික ප්‍රීතිය, එරණ ප්‍රීතිය යන පස්වණක් ප්‍රීතීන් පිණා කියාහු,

දහා කුසත්තෙන්නැති ඉදිරිසට වවුන් සිපසෙස. ඉහසිබ තහතා නැවත සෙස අතනයේ ඉඳ, සිහි කටයුතුවූ මිහිරි කථාකොට උවසිවන් පාගාමලේ සිතාස—

ගථා පෙතං සුධාභාසිං, ඡඩ්ඩනං වදතං වරං ජනා,
එවං කම්පිල්ලියෙ තාවා, ගිරඤ්ඤිනා ඉධාගතා.
අථ තිබං තෙන වණ්ණෙන, තෙන චාරුතෙන තෙතුතා,
කෙන වා අථජ්ඣාතෙන, අත්තානං පරිණාමයි-ති.-

මේ ගාථාවන්ගෙන්:—එබඳා පණ්ඩිතයෙනි! සමහේ මිණ ඉනියතුතර දෙනෙක් කුරාලයක ලා රකිලාගෙන සිටුහු අසිතොසාගේ දහසියා මිනු කෙරේ සිසි අපෙක්‍ෂාවක් නැතිව නැති එද්ද, එපරිද්දෙන්ම, අසිත් තොව අපෙක්‍ෂාවක් නැතිව නැති ආමිස, දන් තෙපි සවලාගෙන සොප සෙරේ සිසි උපායකින් කවර නුවණකින් කවර හෙතුවකින් කවර කාරණයකින් කවර රැකගෙන කෙසේ ගැලවී අවිදැ"යි විවාලාය.

ඒ අසා පණ්ඩිතයන් වහන්සේ:—

අථං අථෙන වෙදෙහ! මනසා මෙතෙන බහතිය!
පරිචාරයිසුං රාජානං, ජඤ්ඤිදෙව සාසරෝ-ති.-

මේ ගාථාවෙන් වදරණසේක්:-"මහරජ! ඉහසිදනක රජ්ජුරුවන් සිසිත් සිසු යම් අථියක් මාගේ තිසෙසෙහු ප්‍රභූවෙන් අතික් අථියක් සිතා මිනු යම්ම අථියක් ජය ගසිමි, ඒ රජ යම්මන්ත්‍රණයක් සිතුසේ නම්, මිනුගේ මන්ත්‍රණයෙන්ම ජය ගසිමි, තවද මහරජ! දඹදිව සිරිවරා සිරි සාගරය පරිද්දෙන් දඹදිවට අසිපතුවූ එක්සියයක් රජුන් හා සෙනාව මාගේ ප්‍රභූ බලයෙන් මා පා පිට රජවා මම චක්‍රවර්ති රජසුසේ සියලු රජුන් හා සෙනාව පිරිවැරුයෙමි වේද"යි වදලසේක.

මෙසේද කියා නැවත වදරසසේක් "ඉහසිදනක රජ්ජුරුවන් සවසට සෙනාව මෙහෙයූ නැස් පටන් නුවර වාසල් හරහතුරු සි තල දෙක් නැවත උඹගව වන් නැස් පවින් උඹසින් රජු සෙසොස් මහසිසල් මිදුවේදි සවුව නැඟවූ නැස් දක්වාත් එසැනදී සපථකොට රජුගේ කැවසුවන් උමඟ අසුවූ රජුන් සහිත සෙනාව දෙර හැර මරණින් බිඳ නැවත සත්දවසක් රජ්ජු සෙස් දවස් යවා ඉක්බිති රජදරුවන් කැවදෙනා තමන්වහන්සේව දුන් පඤ්චරූ හා නැවත ඉහසිදනක රජ්ජුරුවන් දුන් තොසෙක් ප්‍රසාද හා නැවත එම රජ්ජු දුවණියන්ට දුන් දාසද හා කැවත වුලනී රජ්ජුරුවන් ඇතුළුවූ සියලු රජදරුවන් තමන්වහන්සේව දුන් ප්‍රසාදත් 'මේ මෙසේ'යි වදරනසේක්:-

දිසානං නිකම සාසසං මේ, සාමිසිතිව කාසිසු,
දාසිසතානි චසතාරි, දිසානං හරිසා සතාව මේ,
සබ්බසෙනඩ්ඩ මාදඤ, සොසිතාවසි ඉධාසතෝ-ති.-

මෙසිත් වදුරා "මාගේ රජ්ජුරුවන් පස්විසි දහසක් දුන්නා, තවීහරණයෙන් තැරසු ශරීර සොභා ඇති සහ සිව් මාල කෙල්ලන් සාරසියගණක් දුන්නා. සොයෙක් පලදනාවෙන් සැදි බිසෝවරුන් සියයක් මට විසිදහක් කොට පාවා දුන්නා; අපගේ මේ වෙදෙහ රටවැ ආනන්ත තමන්ගේ කාශිදෙශයෙන් අවුරුද්දකට ලක්ෂයක් බැගින් අග නිමිසනාවූ හම් අටුවක් දුන්නා. බ්‍රහ්මදත්තරජ්ජුරුවන් හා සියලු රජදරුවෝත් තමන්ගේ චතුරංගිනී සේනාව කෙරෙහි නිරපෙක්ෂව ප්‍රසාද සොනාවක් කොට මවම දුන්නා, ඒ සියලු සේනාව පිරිවරා උකටලියක් නැතිව මහා යසොභාගයෙන් යුක්තව නැති ආමි"සි වදළසේක

ඒ අහා ප්‍රීතිප්‍රාමොද්‍ය ඇති රජ්ජුරුවෝ බොධිසත්වයන්ගේ ගුණ කියන්නාහු:—

සුසුඛං වත සංවාසෝ, පණ්ඩිතෙහීති සෙනක!
පඤ්ඤිව අත්ථදස්සෙ බහුං, මවෙජේ ජාලගතෙරිව,
අමිත්තා හත්ථට්ඨතෙ, මොටයි නෝ මහොසධෝ-ති.

මේ ගාථාවෙන්:—"සෙනකය! නුවණැත්තන් හා එස්ව විසීම ඉතා යහපත් වන්නේය, ඉතුත් මේ මහොෂධ පණ්ඩිතයන් හා එක රටක එක නුවරක එක තැනක යමෙක් වෙසෙත් නම් මෙලොව හොර සතුරු බියෙන් වත් පරලොව අපාය භයෙක් වත් නැත්තේය, ඊට කාරණා කෝම දැයි යෙතිවේද? අවශ්‍යෝජන අපේක්ෂාකිරීම් සංඛ්‍යාත ඊයා මහත් සතුරු සෙනාවක් වැද මැදිරියක බැඳි සියොතුන් සේද, දුල බැඳි මසුන් සේද, හසුවූ කොප දෙළු රැයක ගලවාගත් බව හොපටම දුනෙන්නේ වේද, එසේ හෙයින් නුව ණැතුවුන් හා එක්ව විසීම ඉතා යහපතැ"යි ගුණ වණිනා කළාහ. සෙන කයාත් රජහු බස මුදුනෙන් පිළිගෙන සැබෑවැයි කියා තමා ඇතිවක් පවින් සම සිසින් බොධිසත්වයන්ගේ ගුණ කියන්නේ "මහරජ! ඒ සැබෑව නුවණැති පණ්ඩිතවරු නම් මේලොවින් පරලොවින් ඉෂ්ටයක් ලැබ අනිෂ්ටයක් විය නොදෙන්නාහ, මැදිරියෙක බැඳි සියොතුන් සේද, දුල හසුවූ මසුන් පරිද්දෙන්ද, සතුරන්ට අත්පත්ව ජීවිත විනාශයට පැමිණ සිටියාවූ අප හැම දෙනා ගලවා සැපයෙහි පිහිටුවාලූසේක. සමස්තලොකයෙහි නුවණැතාවූ සියලු සත්වයන්ට ඉන යහපත් ගුණයෙන් වඩනසේක්, අපගේ මේ මහොෂධ පණ්ඩිතයන් වහන්සේ"ය කමාගේ මුඛ නොසැඟෙන පරිද්දෙන් වෙනසක් නැති නම සිතින්ම ගුණ වණිනා කෙළේය.

ඉක්බිති රජ්ජුරුවෝ නුවර බෙර ලවහනාහු "සත්දවසක් සැනකෙළි කෙළේව, යම් කෙනෙක් මට කියයෝ නම්, ඒ සියල්ලෝම පණ්ඩිතයන්ට නොයෙක් පබුරෙන් සත්කාර සම්මාන කෙරෙත්ව"යි විඩාන කළාක. (ඒ බව ප්‍රකාශකොට වදුරන බුදුරජාණන්වහන්සේ මෙසේ වදුරණසේක.)

ඔරොධා ච කුමාරා ච, මෙසිසෙනා ච බ්‍රාහ්මණා,
මිත්තා අමච්චා පාසං ච, පණ්ඩිතසසෙනිකාරසු.

ඔරොධාහා අමිකෙළා, රටිකා පාසිකාරකා,
මහුං අහනං ච පානා ච, පණ්ඩිතස්සෙනිකාරසු.
සමාගතා ජානපදා, නෙගමා ච සමාහතා,
මහුං අහනං ච, පානං ච පණ්ඩිතස්සෙනිකාරසු.
මහුය්‍යකා පසතනාසි, දිසා පණ්ඩිතමාගතෙ,
පණ්ඩිතමෙව අනුපපන්නා, චෙතුසෙබරා අවධාරයි.

මේ ගාථාවන්හිදෙන්:—"එම්බා මහණෙනි! ඒ වේදෙහ රජුගේ එබඳු විජයක් ජයතුරාසක් ආදිවූ පසුබුදුකොට නානා කලක. තවද කරගත් ධනතය, වාහනාදය, සතන, ගුම්රජ ගන පසුබැඳිමක තුනකාද පැවැත්විය. ආනන්ද නුවරවාසීන් හා ජනපද වාසීහු සතාවෙන්ම සාමිදරුවාණන්ට සත්කාර කරන්නට සිතනාක්හු මෙර හඬ අසමින් දව දවා, සතෙනාමේ තමන් තමන්ගේ විභවානුරූපකොට මහත්වූ සත්කාර සම්මාන කළහ. එදබරා කම් අහමෙහෙයුන් කිසිව ඇතුළුව සොළොස් දහසක් බිසෝවරුද, රාජකුමාර සෝද, ව්‍යාපාදයෝද, බ්‍රාහ්මණයෝද, යන සියල්ලෝම කන බොන දෑ හා හෙත්නෙත්ද, පාඛිල මහසෙනාවද, ජනපද වාසීහුද, නියමිතම වැස්සෝද බොහෝ කන බොන දෑ පබුරු හෙන පණ්ඩිතයන්ගේ හෙට කියාය"යි වදළසේක.

"එක්සියගක් රජදරුවන් හුත් නැතව තමන්ගේ රටින් සාරසියක් හව රඛනිය හෙනාව තමන්ගේ පුතු බලසෙන් නසිව ජයගෙන එතෙර පහාර දෙශයන් මියුලු නුවරට ආ දවස් රැස්වූ බොහෝ ජනයෝ සුවසේ ආහාර පණ්ඩිතයන් දක බ්‍රහ්මදත්ත රජ්ජුරුවන් ඇතුළුවූ එක්සියයක් රජදරු ජය හෙන ආසේකැ"යි ඉතා ප්‍රසන්නව ඔදවැඩිව සතුටුවාහු, ඒ පණ්ඩිතයන්ගේ කීර්තිය පැතිරෙන්නාක් පරිද්දෙන් සත්දවසක් මුළුල්ලෙහි වළිගිය සිසාර, නෙත්ඝාඩත් කෙළියහ"යි වදළසේක.

මෙසේ බොධිසත්වයන් වහන්සේ සත්දවසකින් සැණකෙළි අතහැර කල්හි රජගෙට නොසිත් "මහරජ! බුලකී රජ්ජුරුවන්ගේ මැනියන්ද, පුතණු වන්ද, බිසවුන්ද, වහා යැවිව මැනවැ"යි වදළසේක. "යහපත ස්වාමි මව කියන්නේ කිමිද ? යවාපියව"යි කියා. බොධිසත්වයන්වහන්සේ තුන්දෙනාව වෙන වෙනම බොහෝ සත්කාර සම්මානකොට එක්සියයක් රජදරුවන් හා බ්‍රහ්මදත්ත රජ්ජුරුවන් තමන්ට ප්‍රසාදයේ දුන් චතුරඞ්ගිනී සේනාවට බොහෝ ප්‍රසාද දීමෙන් සත්කාර සම්මාන කරවා ඒ මහා සෙනාවත් බ්‍රහ්ම දත්ත රජ්ජුරුවන් තමන්ට පාවා දුන් බිසෝවරුන් සියයත් හා තමන්ගේ සාරසියයක්ද නන්ද, දේවින්ට පාවාදී, ප්‍රසාද සෙනාවත් උන් ආරලා එක පරිද්දෙන් උන්වම පාවාදී මහපෙළහරින් යැවූසේක.

ඒ රජදරුවෝ කුන්දෙක අපමණවූ රජපලඟෙයින් ගන්නාදී සියල්ල ගොදුන් මග නෙවා උතුරු පසුබාල නුවරට පැමිණියහ. ඉඟමදහස රජදරුවෝ මැනියන් විචාරන්නාහු "කිමෙක්ද මැනියන්වහන්ස! මෙදෙග රජදරුවෝ 'සතුරාගේ මැනිඝෝෂ'යි මා කෙරේ කළ වෛරයෙන් නුඹවහන්සේ කෙරෙහි හොඳකුටුව එසුදැ? හොඳොත් සංග්‍රහ කළෝදැ"යි කියා.

දේවි කියන්නාහු පුතණුබ! 'කුමක් කියන්නේද? මා මව් කෙනකුරවත් එඩා දෙවනා කෙනකුරෙක නබා දුටහ, කෙසුදේවින් මව් කෙනකුරෙකි කබා දුටහ, පසුබාල වෙඩ කුමාරයන් එක කුසිය උපන් මල් කෙනකුරෙකි කබා දුටහ, බොහෝ කන්නාර සම්මාන යෙන් බොහෝ ආචාර සම්මාන යෙන් සඬ්ගහකළඹ"යි මැහලීන් වහන්සේ කමන් බුබ හොඳහොත කරුණ කිහ, රජදරුවෝ එබස් අහා එඩ වඩා සතොසයට පැමිණ බැණලා වහට බොහෝ පාක්කුඩිඹ හා පඬුරු යැවූහ.

වෙදෙග රජදරුවන් කළ සංග්‍රහ මැනියන් අතින් විචාරන්නවින් කන්දෙ දේවින් අතින් හොවිචාරන්නටත් කාරණා කිමිදැ යත්? කන්දෙදේවි නරමි රූ ඇති කෙනෙක් බුළු දඹදිව අතින් කැනක ඇත්තේ නැත, මා කම් පසෙන් හොත් සාරයියන් ගව්වේ උන් කැනෙත්ථි මා කළ දෙයක් කෙලේ ය"යි සිතා මා කෙරෙහි ආදරයක් හයක් නැතිව අනාචාර ශීලිව කම් පරිද්දෙන් වැසපු නම් විවාළාවල නැහෙනක් බුන් ඇතැයක් නොකියන්නිය, නැත්දේ නම් යෙහෙළියන්ව කුකුළන් හා බලලුන්සේ කෙනෙක, ඇතැයක් කමා නැතැයක් කියා බිදුවන්නට කියන්න, එසේ යෙහින් බියවුන් අතින් හොවිචාරා මූනුන් අතින් විවාළහයි දනයුතු. එකැන්පටන් දෙපසේ ඇත්තෝම ඔවුහොවුන් හා සඟග එක්සිනිව එසුහ.

මහා උම්මග්ග කුමාරඛ නිමි.

දිස රතුසු පැනෂ.

පසුබාලවඬ බියව වෙදෙග රජදරුවන්ව ප්‍රියව සිත්ගෙන එකත් කාහු දෙවනා හවුරුදු පුසාඹු කෙනෙකුත් වැදුහ, ඒ කුමාරයන් වැඩ දකැවී රිදී කල වෙදෙග රජදරුවෝ සඬ්ඝසිඤ්චූහ. බොධිසත්වයන්වහන්සේ දක හැවී රිදී කුමාරයන් ධවලවත්ත කෑවා රාජ්‍යයෙහි පිහිටුවා දෙවයන් වහන්ස! නුඹ වහන්සේගේ මුතුන් රජදරුවන් සම්පයටි යෙමි"ය් වදාළසේක. කුමාරයෝ "මා ඕල කැනැත්තවූ ඇරපියා නොයව. මම නොප පියනතුරේ තබා රකිවි, සියල්ලෙන්ම ආදර කෙරෙමි"යි කියා, ඒ අයා පසුබාලවඬ බියව කියන්නාහු "මහණේ දිවිපියන් ධනන් මට පිය නනතුරේ සිව මේ රාජසිය යක් ගව්වට මා සරණ දුන් දැන් සුඛදැමය, ජන්මාහාර වෛරී රජදරුවන් සිරඔසේ එක්කරවා අවෙරී කළ දැන් සුඛදැමය, එසේ යෙහින් මටත් මපු කණුවන්ටත් අත්දෑඩිදැ සුඛදැමය, සුඛ මේ සුවරින් කියකල අපට සිහි පිහි වතලෙක් නැත, හොඳිය මැනව, දරුවන්ගේ පිය රජදරුවන් සිටියානේ කියලු සම්පත් වලදු රාජ්‍යය කළ මැනවැ"ය කියා.

එමනට වදාරතකේත් "ප්‍රියපුත්‍රය, වදාළේ මා එන තමන්ගේ වෙදෙග දූ එහලදැ, එසේ යෙහින් නොනෙමු නුඹවහන්සේගේ පියරජදරුවන්ව ප්‍රතිපූ නුඹ මොකෝ ජනයන් කැරැහොත් රදන්නට නොපිළිගනිමු"යි කියා මිනිසු නා සහජාත යොධයන් කැරැහොත් මැරෙනවෝ මැරෙමු අවෙරයෙන් නිදිමිලිනිසේක. දිස් අඳින්නේ කැවිල එතු කෑමෙකුන් ඇරගෙන නිදිමිලිනිසේක. ඉතින් සොදුන් මග නෙවා හොත් උතුරු පසුබාල නුවරට පැමිණියේක. ඉතින් සොදුන් මග නෙවා හොත් සේකැ"යි බුලනි රජදරුවෝ අසා එතුන්ඩිනි නෙතාව පසුබාලවඬ බියව කොට ඉදිරියව අවුන් ඔබ පෙළඟින් අසුන් එතු නොනෙත් ඉදිරිව මාලිමා වස් දුන්හ. පසුබියන් සඩ්ඛ අතුව විනා අඳුතුවරුන් කියන්නාහු නැත්සේක. එසේවුවන් එකි කියි කතස්ථල්ලක් කොව කළමනා රාජසේවය පමානොව කාරතසේක.

එසමයෙකි ඉතා නුවණැත්තාවූ කියෙකි කියියෙකි දහසූ කාරණා කාරණා දන්නා ඉතා ධර්මිෂ්ඨවූ හෙයි නම් පරිබ්‍රාජිකා කෙනකුන්දැ එස්වත් රජනෙයිදි වළඳ මගුල් උයන ඉදිනෑසේක. 'කොහෙඩ පණ්ඩිතයන්දැ එස්වත් කෙනෙක් රජදරුවන්ට සේවය කෙරෙන්ල, 'උන් හා සමාන කෙනෙක් නැත්ද' යන්න ඒ පරිබ්‍රාජිකාවන්දැ නමින් අහා දන්නාසේක. "මෙබඳු ගුණ ඇති කෙන කුන්දැ රජයෙහි වළඳනසේකැ"යි කොඩිසවියන් එහෙස්සේද අහා දන්නා සේක. එක දවසකුත් ඔවුනොවුන් දුටු විරුන් නැත්මය, කන්ද දේවින් එස් උමඟින් සොරාගෙන නොස් මසක් වත ගණන් රජදරුවන් කෙරෙන් මා විසේගකොට පිය"යි කමන්ගේ එපමණ ප්‍රිය විසොතකොට මොඩිසවියන් කෙරෙහි නොපහත් කැනැත්තෝ මෙරජයෙන් කුවුන් යිසිවකුත් මොඩිසවියන් නව අසදිව කමන්කෙරේ වරුහ නුබුන් පස්දෙනකුන්ට කියන්නාහු "තෙපි කැම මගෙඩ පණ්ඩිතයාගේ අපරාධයක් පරීක්ෂාකොට රජදරුවන්ට කියා මිදුවාටියව්"යි කිහ. ඔවුහු පස්දෙන මතතාණන්ගේ වරදන් සොයන්නාහ ඔබ යන එන කැන අනුන්ව යිසිවකුත්. නොතෙවා පරීක්ෂාකොට ඇදිනාහ. එක් දවසක් පරිබ්‍රාජිකාවන්දැ රජ ගෙයිදි වළඳ කමන්වහන්සේගේ ගමු මසට වඩනා සේක් මොඩිසවියන්දැ රාජ සේවාවි වඩනාවුන් (රාජාඛ ණයෙහි) මිදුලෙහි දුවුසේක. මතතාණන් පරිබ්‍රාජිකාවන්දැ සිතනසේක් "මේ පණ්ඩිතයෝ නුවණැත්තෝල, එබැවින් බුන් නුවණ පරීක්ෂා කෙරෙමි"යි සිතා 'ඉසිත් කියා තවුරු නොදනිද්ද, සක්‍ර මිදිලු නම් බැරි දෙගෙක, එබැවින් සතසමිදුරුන් න් ප්‍රශ්නයක් විමැරිමි"යි සිතා මොඩිසවියන්දැ මුණ බලා අසක් විදහා දැසේක ඒ කුමක් නිසාදැස්? "කියෙක්ද පණ්ඩිතයෙනි! රජදරුවෝ කොප රවින් මෙරවට හෙත්වානෙන අත විදු ගමපත් දී පියා සුවසේ රකින්දයි කොරකින්ද"යි සිතින් සිතා මෙසේ නොකියා අන්ල විදහා පැ නියාය. මොඩිසවියන්දැ සිතනසේක් "මා අන්ස් කතාබුදුවෙත් ප්‍රශ්න විසඳනසේක් වනැ"යි සමන්වහන්සේගේ ප්‍රඥාතේජ දිවැයින් දැන ඒ ප්‍රශ්න විසඳනසේක්. කතාවහන්සේගේ මිව කුළුඳා පැ සේක. කුමක් කි නිසාදැස්? 'මා සමීපයට එවයි ප්‍රතිසූ කෙන මෙසේ රවින් මා හෙත්වානෙන මිටින් කරව කස් දෙයක් අනුන්ට කොදෙන්නාසේ, අදියසූ

සුසීවකුත් මට නොදෙන්නාහ"යි සිතා අතින් ප්‍රශ්නය විසඳූ නියාය. පරිබ්‍රී
ජිකාවන්ද, ඔබ දැනගත් නියාව දැන අප ඔහුවෑ තමන්ගේ ඉහ පිරිමැඩලූවේක.
කුමක් කි නියාද ඔත් ? ඉදින් උකට්ලි වූ නමම අපගේ මඟඵල නොලබුදුසි
කැඟවූ නියාය. එසින් දැනලා තමන්වහන්සේගේ බඩ පිරිමැඩලූවේක. ඉන්
කැඟවූයේ "ඇ, මිනිස් රකියා බඩවල් මොහෝය, එබැවින් පැවිදි වන්නට
නොපිළිවනැ"යි ඒ නියාය. මේසේ ඒ පරිබ්‍රාජිකාවන්දෑ තමන්වහන්සේගේ අධිපතිවූ
ප්‍රශ්න විවාරා තමන්වහන්සේගේ අධිපතිවූ වැඩියේක. මොඩියන්යන්
දැන් පරිබ්‍රාජිකාවන් වැඳ රාජ සේවයට ගියසේක.

සහදෙවින්ගේ වලඳහ ඇතිවූ රජතෙමේ සිමැදුරු කවුළුවෙන් සිටත
බැලුවානු මේ ක්‍රියාව දැක, රජ්ජුරුවන් සමීපයට නොස් දෙවියන්වහන්ස්
මහොෂධ පණ්ඩිතයෝ පරිබ්‍රාජිකාවන් හා එක්ව නුඹවහන්සේ සතු රාජ්‍යය
ප්‍රාර්ථනා කරන්නාහ, නොමෝ කලකින් නුඹවහන්සේ මරා රාජ්‍යය ගන්නා
හ"යි කිදුවාපිහ.

ඒ අහා රජ්ජුරුවෝ සිතන්නාහු "කිමෙක්ද නොප දුටු දෙයෙක්ද?
ප්‍රත්‍යක්ෂකොට ඇසූ දෙයෙක්"දැයි සිතා. "අහා වදල මැනව, පරිබ්‍රාජිකා
වන්දූ ඊගේ රජතෙමිදී වළඳ ගන්නවුන්ද? රජතෙමි මිදුලේදී මහෝෂධ
පණ්ඩිතයන් දැක මොහෝ දෙනා හෙයින් බමිත් මනුෂ්‍යයව හාන ඇතිව
අමිත් ඉගිපානානු 'පණ්ඩිතයෙනි! හෙපි සුවණ්ණ නැනැත්තවුන්වූව, දිව
දිව සියලු රාජ්‍යය අතුල් තලයක් වෙන්ද, නොහොත් කල් බලන් මෙන්,
තහාතහා රාජ්‍යය නොප අත්පත් කරන්නට නොපේනන්දූ"යි තමන්ගේ
අත්ල විදහා උපමාකොට පෑදුහ. පණ්ඩිතයෝත් ඒ දැනගෙන 'කඩුව මිරිකා
ගනිමි නම් කිසිප දවසකින් රජ්ජු මරා රාජ්‍යය අත්පත්කොට ගනිමි, කඩුව
ගන්නා ලෙස මිට අතුළුවා දැහ. පරිබ්‍රාජිකාවෝ 'එසේ වීනම් රජ්ජු ඉන
කපා හැරපියව"යි තමන් ඉහ පිරිමැඩලූහ. එවිට පණ්ඩිතයෝ ඉහට ගැපූ
පහර මාගේ හසින් අත වැරදී මුදනෙන් කිස පලාගියනම් නපුර, බද වැදිස්
පොදුකෙරෙම්"යි සිත තමා බඩ පිරිමැඩලීහ. මහරජ! ඇසූ දෙයක් කුමට
කියමෝද ? අපි කියැසින්ම දුටුමහා"යි කියා නැවතත් කියන්නාහු "අප්‍රමාදව
මහෝෂධ පණ්ඩිතයා මරාපුව මැනවැ"යි කියා

රජ්ජුරුවෝ උන්ගේ බස් අසා මෙසේ සිතුහ. පණ්ඩිතයන් එසින් මා
කෙරේ වරදනට නොපිළිවන, පණ්ඩිතයන් කිවයි කියන කායයිය පරිබ්‍රාජිකා
වන්දෑ අසින් ඒවාරා දැනපියම් සිතා දෙවන දවස් පරිබ්‍රාජිකාවන්දෑ වළඳ
අත්තායෙහි උන්දූ විමාරන්නාහු "කිමෙක්ද පණ්ඩිතයෝ දුටුදූ"යි කියා. මහ
රජ! ඊගේ රජතෙමි වළඳ ගන්නමේ අතරමගදී දුටුමහා"යි කියන්සේක. 'උන්
හා කළ කථාවෙක් ඇද්දූ"යි කියා. "මහරජ! උන් හා ඔබින් කි දෙයක් නැත
'උනු සුවණ්ණත්‍යානා'යි යනු අහා 'ඉදින් සුවණ්ණත්‍යානු වීනම් දැනගන්නා
න"යි සිතා පරීක්ෂා කරණ පිණිස ගත්තාවුදුවෙන් ප්‍රශ්නයක් විමාලමහ, අප
විමාළ ප්‍රශ්නය දැන අප සිත්වූ පරිද්දෙන් විසඳුහයි ඒ වූ නියායෙන් වදළසේක
සාධූනි! පණ්ඩිතයෝ සුවණ්ණත්තෝද'යි කියා. "මහරජ! සුවණ්ණත්තෝන

උන් හා සමාන තෙතෙහක් එක තැනකත් නැත්තාහ"යි විස්තර කළසේක.
රජ්ජුරුවෝ පරිබ්‍රාජිකාවන්ගේ බස් අහා විඳ පස්සලට බැසුහ.

උන්වහන්සේ ගිය ඉක්බිති මොඩියන්වහන්දූ ආසේක. පරිබ්‍රාජිකා
වන් විමාළ හසින්ම 'කල කථා කිමිදූ'යි කියා. මහ මා හසින් කි දෙයක්
නැත, හත්‍ථාවුදුවෙන් ප්‍රශ්නයක් විමාළෝය. මම මා හසින් කි දෙයක්
නොවරදවා හත්‍ථාවුදුවෙන්ම විසඳීම"යි පරිබ්‍රාජිකාවන්ද යි පරිද්දෙන්
නොවරදවාම වදළසේක.

එදවස් රජ්ජුරුවෝ මහසාණන් කෙරෙහි පැහැද දහසක් නොදුන්
දහවිව මුළුල්ලට නානාතෙකොට තෙතෙමිරින් බිඹක දී පටබැන්හ. "සියලු
රාජ්‍යය මුලුල්ල පණ්ඩිතයන් කිරීස් කෙළේමය, වෙවස් පටන් උන් කියාත්
මා කරන්නේය"යි යනාදීන් සියලු දහවිව එඩානම් උන්වහන්සේට පවරුදීසේක.
ශ්‍රීමාලයෙන් නුඹුදු පසුබහා ගොඩවිස් මියසිහුදවි වදනා කලක් පරිද්දෙන්
මොඩියන්යන් වහන්සේගේ තෙට සියලු සම්පත් හා දෙවස්යිය මහසිහුදට
එඩ බා දියසේ ප්‍රමාණයිත්‍රාභාවට ඉතා මොහෝවිය.

රජ්ජු තමන්වහන්සේට ගසස් දුන් ඉක්බිති සුවණ්ණත්‍ව මහසාණන්
හන්සේ මෙසේ සිතුසේක. කෙසේදයත්? "රජ්ජුරුවෝ එසවූවම මේහා මහත්
තනතුරක් දී තමන් හැර මා බුත් සියලු සවපත්හිත් ආයිස කෙනෙකුත් නැති
කියාවට මෙහෙම්මහත් වෙහවසියෙකි පිහිටුවාලූහ; රජ්දරුවෝ යළිත්තු තෙරෙහි
වෙරවූ නම් පස්වරු නපුත් තම පෙරවරු මොහෝ සවපත් දෙන්නාහ; දුන්
වෙත් මෙතෙක් දවසක් කිසිවකුත් නොදී මොහොසත්සේ මේහා මහත් සවපත්
එකපෑහැර දීපිහ; රජ්ජුරුවන් මාකෙරෙහි ඉහා සිතින් දුන් බවත් අසිත
සිතින් දුන්බවත් නොදනිමි; කල් නොයවා එසින් දුනපිම් නම් යහපතැ" යි
සිතා රජ්ජුරුවන්ගේ අදහස් තත්වූ පරිද්දෙන් දැන පියස්කට අත් තෙත
කුන්ට නොපිළිවන; හෙයි පරිබ්‍රාජිකාවන් වහන්සේ මහා සුවණ්ණ
උන්වහන්සේ එක් උපායයින් ඒ දැනපියස්කට නරම්සේකැ"යි මොහෝ සුදු
මල් හා යිලාන ප්‍රතිහාරයන් සිසිවකුත් තෙත්වාතෙන පත්පලට කොස් සුවඳින්
ලෙන් පුජාකොට "සුවාමිනි! නුඹවහන්සේ මාගේ ඉණ සිවින් පටන් රජ්ජු
රුවෝ තමන්හැර සවපත්තින් මාමුත්අනිත් කෙනෙකුත් නැති කියාවට මහව
තුරක් පරිද්දෙන් මාගේ මාලිගාව තොගෙස් අයුරෙන් සම්බරකොටිහ, ඒ මා
කෙරෙහි සම්සිතින් දුන් බවත් මා නසාපියන සිතින් දුන්බවත් නොදනිමි,
රජ්ජු මා කෙරෙහි ඇති සමාධි ගුණය තත්වූ පරිද්දෙන් දැකපිය මැනව"යි
වදළසේක.

පරිබ්‍රාජිකාවන්දෑත් 'යහපතැ'යි කිවිය දෙවන දවස් රජතෙවි යන මේ
සේදිම 'දිඝරකුසු පැනෙ'යි එස් ප්‍රශ්නයක් කියා නැවත මෙසේ කියන්සේක්
"පණ්ඩිතයන් හා එක්ව කථාකල වරප්‍රාප්‍තයකුසේ නොව, උපායයින් ප්‍රශ්න
විවාරා රජ්ජුරුවන්ගේ කිත අසිත දෙක දැනපියම්හ"යි වළඳ අනතයෙහි රජ්

පුරුවන් ඇවිත්වැද උස්කුල්ලේ පරිබ්‍රාජිකාවන්දුව මෙසේවූ අදහසක් ඇතිවුණේය කෙසේද යත්? "අදින් මේ දක්ෂාන බොහෝදෙනා මැදෙයෙහි විවාළමේ නම් රජ්ජුරුවෝ පණ්ඩිතයන් කෙරෙහි පෙවෙරි වූහම බොහෝදෙන මධ්‍ය සෙනිම වෙරි මව කිසුහමි ලූන්න නොවේ"යි සිතා "මහරජ! තනිව රහස් සාරාවක් කියනු කැමැත්තහු"යි වදාළසේක. රජ්ජුරුවෝ සමීපයෙහි මිනි සුන් පිටවන්කරවූහ. එවිට පරිබ්‍රාජිකාවන්දෑ කියන්නේ 'මහරජ! තොප අතින් දුෂ්කයක් විචාරම්'යි වදාළසේක. විවාළමැනව සඩාමිනි! දනිම් නම් කියමි'යි කිය. එවිට හෙටී නම් පරිබ්‍රාජිකාවෝ කියන්නාහු දිසරඤ්ඤු පැනයෙහි පළමු වන ගාථාව වදාරන්සේක්:—

සවෙවෝ වූඃඛමානානං, සඤ්ඤානං උදකණ්ණවේ,
මනුස්සබිලි මේඝානං, නාවං ඉණ්ඩාය රක්ඛසා,
අනුපුබ්බං කංකි දබ්බා, ඛ්‍රිසඳුවසි දකාරකා ඉන-ති-

මේ ගාථාවෙන් කිය. "එසේවීනම් මහරජ! තොපගේ වැදි මැනියන් නලගාදේවිය, තොපගේ නායක බිසව් නන්දාදේවිය, තොපගේ එක කුස හොත් මලණුවෝ නිසභ්‍ර මන්ත්‍රී කුමාරසෝය, තොපගේ ගහළුවූ බනුගෙ බිර කුමාරසෝය, අනුපුරෝහිත කෙවටිට බ්‍රාහ්මණයෝය, මහාසෙඩ පණ්ඩිත යෝය, තෙපිය, යන මේ සත්දෙනා මහා සමුද්‍රයෙහි එක නැවකින් යන්න වුන් මිනිසුන් සා ඇවිදිනා උදක රාක්ෂසයෙක් මිනිස් කිල්ලක් නොයා ඇවි දිනේ, තොප සත්දෙනා නැයි ගන්නාවූ නැව දුක මුහුදු දිය දෙබෙකොට අවුත් නැව අල්වාගනන තොපට කියනා කල 'මහරජ' මම තොප හා කැරිව නැවෙන් යන සදෙනා පිළිවෙළින් දුනගොත් මුත් නැව නාරිම්'යි කී නම් ඒ සදෙනාගෙන් කවුරුන් පළමුව දෙවිද? දෙවැනිව තුන් වැනිව සතර වැනිව පස්වැනිව දී කවුරුන් අනතෙකොට බිලිදී ඒ ජල රාක්ෂයා අතින් ගැලවෙවිද"යි විචාළහ.

ඒ අහා රජ්ජුරුවෝ තමන් සිත වයඳා නැතිව අදහස්වූ පරිදි දෙන් කියන්නාහු:—

මාතරං පඨවිං දජ්ජං, භරියං දත්වාන භාතරං,
තතෝ සඛාඃං දත්වාන, පඤ්චමං දජ්ජ බ්‍රාහ්මණං,
ජටඃඃාහං දජ්ජ මිසඃඃානං, නෙව දජ්ජං මහාසඩං-ති-

මේ ගාථාවෙන් කීහ:-මේ ගාථායෙහි අභිප්‍රාය නම් "සඛාමිනි! ඇබෑවින් ජලරාක්ෂයා නැව අල්වාගෙන 'සදෙනාටම පිළිවෙළින් බිලිදී නෙපිනාලෙවෙව'යි කියනම් ඔහට බිල්ලට පලඹූකොට මාගේ මැනියන්දෙම්, දෙවැනිව නනුදේවීන් දෙම්, තුන්වැනිව මාගේ මලනුවන්දෙම්, සතරවැනිව මාගේ ගහළුවා දෙම්, පස්වැනිව කෙවටියා දෙම්, පස්දෙනා දී මහාසෙඩ පණ්ඩිතයන් හා මා යන්නාම වනු සිටි කල්හි, තවත් බිලි ඉල්වානම් පිළි තරව හැඳගෙන කැඩ

පට කවාගෙන දහදහයන් හොඳින් දම්වරට ඇ, කරන්නාවූ රාජකලි තොහොත් ඒ රාක්ෂයා කවා දල්වාලූ කල්හි පණ්ඩිතයන් ඇ පරිවේසට දමාපියා බිහව බිලිවෙම් නවුත් මා පණ ඇතිව ගිදැ ඇ, ඇසිස් බිල බලා ඇඟ පණ්ඩිත යන් රාක්ෂයාට නොදේමැ'යි කීහ.

මේ ප්‍රශ්නය දෙතෙකින්ම නිමිණේය. එකකුදු වූවිත් "රේජ්ජුරුවන් පුසිඩවන්නේ නොවේ, එමැවිත් මුහුදු දිය පිට ඉතා දුක්කයන් ඇ ආයු පරිමාණය එසිද යන පරිද්දෙන් කෙළෙමි. නම් ගහපතා"යි සිතා "මහරජනි! සවිත් මැලියාවෙන් බැස ජනපදයෙහි වාසය කරවා එතැනත් රජ්ජු අසිත් විචාරම්, රජ්ජුරුවෝ මට පළමු කී ලෙසම 'පස්දෙනා පිළිවෙළින් දී පණ්ඩිතයන් රකිම්ම කියනි; එතැන මම මැනියන් ආදී පස්දෙනාත් රජ්ජු අසිත් විචාරම්, රජ්ජුරුවෝ නියම්, පණ්ඩිතයන්ගේ නුගුණ කියම්, රජ්ජුරුවෝ උත් ඇඟේ නුගුණ බොහෝ කොට කියා පණ්ඩිතයන්ගේ ගුණ කියම්. එසේ කල්හි මෙබඳුම ගන්ගේ ගුණ ආකාශයෙහි පැණි වහුදා පරිද්දෙන් ප්‍රසිඩ වන්නේ"යි සිතා "මහරජ! තොපගේ අන්තඃපුර වාසින්ද, රාජකුමාරවරුන්ද, ඇමැ තුවර ප්‍රසිඩ ජනයන් එකතුකොට රැස්කරවා රාජාංගණයෙහි මාතැබි ආසන යක් පනවා විසිතුරු කරවූ"යි අතබිඳ ආසන පනවා එසි උත් පරිබ්‍රාජිකා වන්දෑ රජහු අසින් දළඹූ තනිව වවාළ පරිද්දෙන් දුනා ආදියෙහි පවින් ඉවාරා රජ්ජුරුවනුත් තමන් පළමු කී පරිද්දෙන්ම ඒ රාක්ෂයාට "පළඹිදැනි යන් හා සවාසිව තමන් පිළිවෙළින් බිලිදී මහතෙඩ පණ්ඩිතයන් රකිම්මය, මා පණ තබා ඇසිල්ලකුත් මාහේ පණ්ඩිතයන් කෙරෙන් වියෝව විසිය නොහෙම්"යි, යි කල්හි පරිබ්‍රාජිකාවන්දෑ කියනසේක්:—

"මහරජ! සිත එකක් තබා ඔසින් එකක් නොකියව, ආ වැන්නන්ට මෘෂා කියද්ද? තොප කියන්නේ කවුරුන් අදහාන්නා ශෛලක්ද? "දින රහුසා නැව අල්වාගත්කල වැදි මැනියන් පවත් තොප සදෙනා පිළිවෙළින් බිලිදී පණ්ඩිතයන් රකිම්"යි කිව. මැදූ කල මහතෙඩ පණ්ඩිතයන් තරම් තොපට සතුරෙක් නැත. වැදි වවුන් නම් සතියන්ට උන් විසා උපකාරී කෙනකුත් නැත; ඉනුත් තොපගේ මැනියෝ සෙස්සවුන්ගේ මවුන්ගේ අල්පවූ ගුණ ඇති කෙනෙක් නොවෙත්, තොපට බොහෝ උපකාරීවූව, එසේවූ ගුණ ඇති මැනියන් කුමක් පිණිස දෙවිද"යි රජහට ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට දෙන පරිද්දෙන්:—

පොසෙසානෙ ජනෙතති ච, දිස රක්ඛානුකම්පිකා,
ජ්ඛෙම සි පදුඤ්ඤං, පණ්ඩිතා අත්ථදස්සිති,
අඤ්ඤං උපනිසං සත්ථා, එඛානං පරිසාවදි.

තං තාදිසිං පාණදදිං, මරසං සබ්බඛාරිසං,
මාතරං කෙන දෙසෙන, දජ්ජාසි දකරක්ඛසෙ-ති.-

මෙසේ වදාළ‍ාහේක- මේ තාපාචිස්සි අවි කෙසේද යත්? මේ වූලනී රජ්ජුරුවන්ගේ පියාණන්ගේ සමයෙහි වූලනී කුමාරයන් බාල කල ඒ රජතු පියා වෙරා සිටි ප්‍රත්‍යන්ත බලසේනා හා මේ සැලතා දෙමින් ලොකඩාද රජ කෙරේ සතුටුව සමඟව එසත්නාහු එම මිල්ල හොජ්ඣඤ්ඣන් රජතු මරා මඬිඤ්ඤට ධවලඡත්‍ර තාවා, ඔහුට අනමේයසුත්ව බබුණා රාජ්‍යය කරනගමනෙහි එන් දවසක් වූලනී කුමාරයන් ‘මැනියන්වහන්ස! බඹහාඋ’යි කී කල්හි ඔහුට සතුරු බී ආදි පැණියන් හා කෑවුම් දෙවූහ. එහි මැස්සෝ පිරිවරා, ගත්ත කුමාරයෝ රස් සැපියෙන් මී බිඳු බිවගෙලා සැපියේ උස් මැස්සන් අතා කෙරපූහ. ඒ මැසි සමූහයා හොඹින් බිම මී බිඳුවල වසා ගත්හ. එවේලෙහි කුමාරයෝ මැස්සන් සෙරා කෑවුම් කා අස කට ගුඩකොට කෙළියට සියක

බබුණු මේ ක්‍රියාව දුක සිතන්නේ “මේ ඉක හොඳැතිම තමා කන කෑවෙම් මැස්සන් පලවා කෑවුම් කෑය. ඉදින් හොඳැසි වැඩිනි නම් මට රාජ්‍යය නොදන්නේය, මොවුන්ද දන්ව මරවාපියමි,,යි සිතා එපවත් තල දාදෙවිනට කිය. ඔවුව් කියන්නාහු “දෙවඟන්වහන්ස! මම සුඹ කෙරෙහි කළ සෙනහසෙන් මෙහේ එවැනි රජ්ජුරුවන් පවා එළවා මරාපිමු; එබැවින් මට ඵුන්ගෙන් ප්‍රයෝජන කිමිද? සැලතොකොටසොරා මරාපියමිහා’යි කියා බබුණා අස්වසාලා ඉතා සුවණැයි කියව් උපායක් සලණගෙහි සිතා අරක් කැමියා කැදවා “දරුව! මපුත ඡුලෝ වූලනී කුමාරයෝත් නොපතේ ධනුශෙවර කුමාරඟන් එකදු උපත්හ; සමානවූ කුමාර පෙළඟරින් වැඩියාහ. එබැවින් ඔවුනොවුන් ප්‍රාණඝ සඟෘත යහළුවහු; දුන් ජඛ නම් බ්‍රාහ්මණයා, මපුතඡුලෝවත් මරනු කැමැත්තේය; තෙපි මා දරුවන් දිවි රැකදෙව,,යි කීය. යඤපත දෙවිත්වහන්ස! කුමක් කෙරෙමද’යි කී කල්හි ‘එසේවීනම් මාගේ පුතඡුලෝ එත්වන් නොපතේ ගෙයිඹ වෙගෙන්වා, කවුරුනුත් සැක නොක රඤ පරිද්දෙන් හා කැමදෙනාම දන්නා පරිද්දෙන් සිප දවසක් ගුන්දෙනම තනිව මහ මුළුතැන් ගෙයි වැදගෙව, වූලනී කුමාරයන් හා අරක්කැමියා හා පුතු ඇතුළුව ගුන්දෙනා මුළුතැන්ගෙයිම දවස් ගවන්නේ සැක නැතිවූ කල සොප වැදගොත් තැන එළවන්නේ ඇට ඇද ලාපියා, මිනිසුන් රැ නිදිගත් කල මුළුතැන්නේ ගිනිලාපියා සිසිකොනඇතුන්ටත් නොගඟවා මාගේ පුතාත් නොපතේ පුතාත් හැරගෙන මේ නුවරට ගල් පැළැල්ලෙන් පලඹු නිස්ම පසල් දනවියෙහි අනික් නුවරකට පලා ගොස් මපුතඡුලන් රාජකුමාර බව නොගඟවා දිවි රැකදෙව”යි කීය.

ඒ ‘ඡඟපතැ’යි ගිවිස්සේය. දෙවී තුඹු ඵුතු මැණික් ආදීවූ රුවනින් ගම් කාන් දෙඅතුත් දුන්හ. ඒ අරක්කැමියා ආදි ගුන්දෙනම මුළුතැන්නේ ගිනිලා ගන්නාහු ක්‍රමයෙන් ගොස් මධුරට ඝණාලඳුර නුවරට වැද රජ්ජුරුවන් වැද තමන්ගේ පාති ඇඟවූහ.

මධු රජ්ජුරුවෝ තමන්ගේ පරණ අරක්කැමියා ඇර ඔහුගේ මුළු කැන්නේ රක්නා ධුරය ඔහුට පාවාදුන්හ. කුමාරවරු දෙදෙන ඔහු තමන්ම එක්වන් රජගෙට ගන්නාහුය. රජ්ජුරුවෝ ‘කුමාරවරු කාගේ දරුවෝද’යි විචාළහ. මාගේ දරුවෝය’යි ඒ කල්හි ‘මේ එක්වැනිය මේ එක්වැනි සොඳ

1713

මේ මා වැනිය, මේ මැනියන් දෙනගෙන් දරුවෝ දෙනගය, එබැවින් එව් නොව මධුරරජ්ජුරුවන්ගේ වැනිසි කීය. එසේ කල් යන් යන් ඔවුනු තම කෑවෙය වූලනී කුමාරයන් හා තුමූ විසිනුත් සා එසේව රජ්ජුරුවෝ කෙරෙති සිසිඹදවූ ඇතෙක් සේ වූලනී කුමාරයාවූදේ බිලිනී කුමා රඤ්ඤ සමඟ කෙළකා, ගල්ප් කුරුවන් ලනුවන්. කෙළිමඬලේදී දුන්නේ ගෙහෙළි’යි යනාදීන් තමන් සිරි කැතට කෙන්වන්නාහුය. තාගර සිටෙක නොගෙනාව කරව ඔලුවේ ඇත ලන්නාහ. කුමාරයෝ ලබා කොල් නරව ගැසූ පඳර සමඟරවිට පෙනගෙන් ඉවිසාසිටති. සමඟරවිට ඉතාම රිදී යන්නා ඉවසිය නොහි අත්ගනා සඬන්නාහ, ඒ අතා රජ්ජුරුවන් ‘මාගේ දරු වන්ව ගැසුවේ කවුරුද’යි කී කල කිරී බුදු කොල් වඩාත් එබැවින් ඔහු ඉකෙරේ පොහාගෙන්. ඒ බව වලතා ‘කුමක් කියවද? මා කවුරු මරද්ද? නිසම අබාපිම’යි යට කරන්නිය.

කැවත එක් දවසක් මරන්නවුන් රජ්ජුරුවෝ කුඹුව දක මේසේ සිතුහ. ‘මේ කුමාරයා බී හා එක කැවියන් නොවෙයි. කෙණි පුරිසියන් සේ මැලු බැලුවන්ට ප්‍රතාද ඵලවන්නේය, ‘මේ රජ්ජෙකැයි එන් රජ්ජුරුවන් කිසි හයක් නැතිගැන්මක් නැත්තේය. මට වලතා යි බව බුදින් මේ අරක්කැ මියාගේ පුතෙක් නොවෙයි සිතා එවක් පටන් මිනසින් දුක කාවන් කෙලනා නැතව කාවුම් නොදෙන්නාහ. කුමාරිකාවේ පෙල බාල දරු වන්වත් බේරු දෙන්නාහ. සෙස්සේ දීඝකළු කැවුම් නන්කාල දණ්ඩක නමාගෙන්න නැඹුරුව දෙතුන් දිඝකොට ඇරගෙන ගන්නාහ. එසින් රජ්ජුරුවෝ කුඹු රඤ්ඤ කෙළිමින් සිටි අතින් රදුරාගෙන ගන්නාහ. එසින් රජ්ජුරුවෝ කුඹු දුවනා.

කැවත එක්දවසක් වූලනී කුමාරයන් කෙළකා ඔවර දමාපුව, රජ්ජුරු වන්ගේ කුඩා ගඟන ගට වැදගියේය ඒ ගන්නා කුමාරයෝ තමන්ගේ රාජ ඉතයෙන් ‘මේ ප්‍රත්‍යන්ත රජුගේ ඇද නවවී ඉක කැමිති නම් ඔබ වැන්දුව අඹුද’යි අතිමානව දණ්ඩකින් ඇත්කොට ගත. රජ්ජුරුවෝ ඒ ක්‍රියාවින් දුක එකාන්තයෙන් මේ අරක්කැමියාගේ පුතෙක් නොවෝ’යි සිතා අරක්කැමිය කැදවා ‘මේ කාගේ පුතෙක්ද’යි පතෙක්දෙයි විචාළහ. ‘මාගේම පුතා’යි කීයෙ ‘එමබල! තාගේ පුතාත් නොපුතාත් මම දනිමි; බොරු කියෙයි නම් දන්නෙමි වේද’යි සැපියේ කියව; බොරු කියෙයි නම් දන්නෙමි වේද’යි ඇදුව් අෙව්රා ගත ගැන්වූහ. ඒ මරණ භයින් තැතිගෙන ‘තනිව දන්වාලමි’යි කී කල්හි රජ්ජු රුවෝ මිනිසුන් දුරකළහ. එවිට අහස ඉල්වාගෙන මාදු වූලනී රජ්ජුරුවන් ජඹ බෙන් ලවා මෙරු තැන් පටන් රජතු විචාළ තැන් දක්වා තමන් කොට ආ පවත් සවිාව වූ පරිද්දෙන් කතාවලතා කීය, රජ්ජුරුවෝ තාවූ පරිද්දෙන් අසා දුන තාන්නේගේ දුවණියන් බිසෝ පළඳකාවෙන් සතා වූලන කුමාර යන්ව පාවා දුන්හ. මේ වූලනී කුමාරයන් මධු රට එපු කියාය.

අරක්කැමියා හා කුමාරවරුන් ගිය දවස් "අරක්කැමියාත් පුතාත් -චූලනී කුමාරයෝත් තුන්දෙන කිව්කෑගේ ගෙයි ගත් කින්නෙත් දැ මලුත"කී -කියපු හුවර කිව්ලෙලි එකකොලාහල වීය. තලතා දෙමි එපවත් අහ මලු -ණාට කියන්නාහු "සුඛ හා අප හා ධිස ඇත්ත කියුත්පත් එය. ඒ තුන්දෙනා -එකගෙයි ද මලුත"කී කීහ. බමුණු ඔදවැඩි සතුටු වීය. ඒ තුන්දෙනා කුමාරයන්ගේ ඇවය'කි එළි ඇට ගෙන්වා බමුණාට පෑ කිව්පසුහ. "බුලති පරිබ්‍රාජකාවන්දු අතික් උපක්‍රමයක් සමන්ගේ සුවණිත් දන්වා 'සෙය මර -ණිස් බුදු රැක්කිය' කියා 'ඒසා අපණ යැපත් දුන් එවැනි මැණියන් කවර වරදකින් ජල රාක්ෂයාට දෙවුදු'කී කීහ.

ඒ අසා රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු "ඊගේ මැණියන්දුගේ ගුණ මොහෝ බවත් දනිමි, නුඹවහන්සේ වදුල ගුණයට වඩා මා දන්නා සුගුණ මොහෝ ය"යි කියන්නාහු "සාමිනි! උන්දු සුගුණ ගැම කියන්නට නොපිලිවන සමහම දෙයක් කියමි, අසා වදුළ මැනව.

දහර විය අලංකාරං, ධාරෙයි අපිලන්ධිං,
දෙවාරිකෙ අණ්ණකෙ 'අයිවෙලං පජ්ඣායති.
සතොට පිවිරාජානං 'ඝතං දනි සාසති,
මාතරං තෙන දෙසෙන' දජ්ජාහං දකරක්ඛනෙ-ති-

තවත්දු ඉතා වයස්නතව සිව බාල සත්‍රීන් පලඳනාවූ මිණි වෙවුල්දම් ආදි නොපැලඳියමනා පලඳනා පැලඳ මා අමාත්‍ය මණ්ඩලයා පිරිවරා සිටිනා සහාරුඹව උන්කල්හි මෙතෙහි දෙනාට පෙනෙන පරිද්දෙන් සත්මත්කොට ඇවිදිනාදුග, පැලැන්දව මිණිමෙබලා දුවාදියෙකි ශබ්දය සියලු රජගෙය එකනීන්නාද කරමින් සිටියේය, අමාත්‍යමණ්ඩලයා මැදලන් මම බුන් වනත් සේ පැලඳි ආභරණයෙහි ශබ්දය නියා දුන ලජ්ජාවෙන් කරබාගී' අමාත්‍ය සමූහයා ඔවුනොවුන් හුණ බලන්නාහ, තවත් නොකට සුත්සක් බලා වදළ මැනව, බුන්දුගේ ඉදුල් කන්නවුන් තරම් නුඹ දෙරවුපාල කොල්ලන්ද ඇත් හොවුන් ආදින්ද කැදව කැදවා මොහෝ වේලක් උන් හා සමග මහත් කොට සිහාසෙහදුග, මා සතු ප්‍රත්‍යන්තා රජ්දරුවන්ට මා ගැවිවාකොට පත් ලියා යවහකල 'මගේ මැණියන්දු ඊඟැලි නොවෙනදුග, සොළොස් ඇවිදිද දෙගි සිටියන්වත් බුන්දු වඩා නදුග, මෙනම් රජ්ජුරුවෝ අවුත් නමස්ට කිරින්ද කොට යෙත්ව'කි මට සොරා පත් යවනදුග, රජ්දරුවෝ පත් බලා පියා හඟින් කැනිගෙන කැවෙන මව පත් එවනකල "අප තෙන්වහන්සේගේ සේවකයන් වුව, මෙසේ නොතරම් කටයුතු කියා එවවේ ඇයිදු'කි පත් එවන්නාහ' ඒ ගෙනා පත් ඇඹයෙකි කියන්නට වත් කල ඉස් වද්දන කැනක් නැත්තාසේ මිනා ලජ්ජාවෙන් පොළොපි පැලි නොයනසේක"කි සිතමි. සාමිනි! මේ වැරදිනිනා මැණියන් දියරකුසාට දෙමි"කී කීහ.

මැණියන් මේ වරදින් ජලරාක්ෂසයාට දෙමැ- නොපෙන් හාසනීවෝ කම් සොප ඉතා බාල අවසථායෙකි පටන් නොපවි උන් කරම් ගුණ ඇති කෙනෙක් නොවියයි නහුදෙවින්ගේ ගුණ කියන මේ පරිබ්‍රාජකාවන්දුැ-

ඉති ගුණඤ්ඤ පවරා, අවඤ්ඤ වසවත්තිනී,
අනුනානා සිලවති, ජාරෙව අභාසිනී.
අසෙඛාධානා පඤ්ඤවති, පණ්ඩිතා අත්ථදසිනී,
උම්මග්ගං තෙන දෙසෙන, දජ්ජාහි දකරක්ඛසෙ-ති-

මෙසේත් කියා "ඉතරජ! මේ නහුදෙවි තම කොරේ නොඉඳුන් දත හැකව බාල්‍යයෙහි පවත් සඩකුවු ශ්‍රියාවෙන් හා සියලු රාජශ්‍රීන් විරාජ හැර පවත්නීය, උන්ගේ ගුණ කියන්නම් මදරට කාල තුබූ නොව තෙක සමයෙහි නොප කලා මැරු කල නෙවි කත් මුත් කොපෙ ආදර මෙරුන්ගු නොකොට නොප කෙරේ සොකෙසේත් මුත් කොපෙ ආදර මෙරුන්ගු ගුණ ඇති නොඋකපෙන සුදු ඉතා තුවණැති දෙවේවියන්ටත් කොඩිවූය, මෙබඳු පරිද්දෙන් වැස නොප සේ පියාණි දිදුරුවන් අතික්‍රාන දන්නා නොප මින්දු නහුදෙවින් කවර වරදකින් ජල රාක්ෂසයාට දෙවිදු"කී කීහ. රජ්ජුරුවෝ ඒ අසා උන්ගේ සුගුණ කියන්නාහු මෙසේත් කියා:—

ඕඛා, රතිසම්පත්තා,අතසෙ වසමාගතා,
සා මං සකාසා, පුත්තාසා, අඤ්ඤං යාචිසෙ ඛතං.
සොසා දදමි සාරෙසා, මිත්තා එවංවිධං ඛනං,
සුදුච්චජං චජිත්වාන, චත්ං සොරාමි දුම්මතා,
උම්මග්ගං තෙන දෙසෙන, දජ්ජාමි දකරක්ඛසෙ-ති-

"සාමිනි! මේ නහුදෙවි රහසිනතව ලොකසාද රජසෙන් සතුවුට හා තමා වසඟවන්‍යට පවුණුවා මාගේ සෙසු ඕසෝවරුන්ට හා උන්සෙන් උපන් දරුවන්ට මා විසින් සොකසෙන් කරවා පලඳවනලද නොඉල්වන සුතු පලඳනා මා අතින් ඉල්ලවූ" මම ඒ දුන් හල මතුම් කියා වත පසුතැවිලි සෙක් ඇතැයි නොසිතා, කාම රාගයෙන් දවකලද අඳහසින් ආරක්‍ෂාවෙයි ඉල්වූ පලඳනා උදුරා දෙමි; හෝ රජ්ජු විසින් මට දෙනලද"යි දරුවන් නවද්දී ඇරගෙන 'දරුවන්ට දුන් පලඳනා උදුරා ගත්මු'යි අතිශයින් සතුටුවෙති. එකල ඕසෝවරුන් හා දරුවෝ අවුත් 'මේ කිමා දුන්නෙත් ඇදැ? නැවත උදුරාගත්නෙත් හැසිදු' යි කහාවී උන් මව 'ඇ මැදහත් කියාය'කී මැසිවිලි කියති, බාල දරුවන් අඩන් අඩන් මවන් ශොක උපදනේස, 'මා කළුදු සතු රැයි පසුතැවිලියට පැමිණ නැවත භාණ්ඩාගාරයෙන් ඇරගන්නා දිවුණේ දින් උන්හැම සංඝිදුවාගනා සොකෙමි' මේසා දෙමිකෙයක් වන්නේ උන් කියා වේද? මේ වරද මුල්කොට නහුදෙවින් ජලරාක්ෂසයාට දෙවිදි කීහ

ඒ වන්නා මේ වරදින් ඔසවුන් බිලිදෙව් කොපේ වලඳුවෝ මොහ උපකාරී වූහ, උන් කවර වරදින් රාක්ෂසයාට දෙවිදි කියහ සේක්:—

යෙ මොහිතා ජනපද 'ආණිතාව පටිසතා,
ආහතා පර රජ්ජෙසි' අණිතඤ්ච බන්ධු බන්ධං

ඛත්තගහණං පචරාපුරං නිම්ම තෙසිතං,
භාතාරං තෙන දෙතෙන, දජ්ජාසි දකරඤ්ඤතෝ-ති-

මෙසේත් කියා "මහරජ! තොප සිවදෙතෙන් නොස් අන්‍ය දෙතෙකු උපන්නවුත් තමන්ගේ උපාතෙන් ගෙනවුත් සියලු සම්පත්තීන් සහිතවූ රාජ්‍ය සෙකි පිළිවූවා 'යාවද දස දහයක් යොදුන් දඹදිව දුනුවාතන්ට අමතවූ ඉතාවැර තැරවූ තීක්ෂණ ඊතනිවු එකතුසින් උපන්මලණුවන් කවර වරදෙකින් මිලිදෙනී ද"යි විවාලසේක ඒ තීක්ෂණ මන්ත්‍රී කුමාරයෝ තම මෑනියන් තලතාදෙවීන් මෑවූ චූලනී රජදරුවන් එසලවා මරා මඹුණා හා එක්ව වසන කල උපන්හ. එසේ බව දන් උපන්නේ මාවූ චූලනී රජදරුවන්ටදුවන ඒබමුණු කුමරුයන් වැඩුණු කල කඩුවක් අසවිදීලා "මේ ඇරගෙන එන්වන් මාඉඟ සිටුවා"යි කියා ඒ කුමාරයෝත් 'මඹුණාණෙනි! තමාගේ පියාතෙමේය'යි සිතා පේවිය කරන්නාහා. (එකලත් දන්නේම වීහරුවෝ ඇයිවත්නාහ) එස් අවාසය සෙක් ගෙමින් කියන්නේ "කුමාරයෙනි! තපට මූසේ පුත් නොතෙතෙක"යි කොපි තාව, තොප ඇවුතුන වසන යවතෙකි තොප මවූ මේ බඹුණා පිණිස තොපි පියාණන් මරා මේතාට ධවලවත්‍ර තංවා මොහු රාජ්‍යතෙකි පිහිටුවූතය. තොපි මහා චූලනී රජදරුවන්ගේ පුතණුවෝය"යි කියා.

ඒ කුමාරයෝ දෙතෙමත් ගැසූ තෙතෙකු සේ කිපී 'එස් උපාතයින් මේ මඹුණා ජරමී'යි සිතා රජකෙවි නොසින් වැද ඒ බඹුණු තමන්ට දුන් කඩුව තමන් ලඟ සිටි එකතාතට දී අනිකත් තව කියන්නාහු "තෝ තෙල් කඩුව මාගේ කඩුවයැ'යි වාදතෙතාව කලත කරව"යි කියා රජගෙට වන්හ. ඔහු දෙදෙතෙ 'මේ දෙතාගේ කඩුව උදුරා ගට දුන්නන් කවුරුදැ'යි කලත කළත කුමාරයෝ පලමු තොදන්නාවත්ව 'කොල! කුමන කලතයෙක්ද'යි එකතු බලන්ත තව ගවූහ. ඒ අවුත් තුඹවහන්සේගේ කඩුව අනිතෙස් තමාගේ කඩුදැ"යි උදුරා කලත කෙරෙති'යි කියත බඹුණා ඒ අයා'කුමක්ද'යි විවාල කල්හි 'කුමා වහන්සේ මට දුන් කඩුව අනික් කෙතෙකුන්ගේ කඩුවය'යි කියා. කුමාරයෝ කියවිද?මාගේ හාණ්ඩාගාරයෙහි සිය දහස් ගණන් කඩු තිබියදී තොප එක පුතණුවන්ට අනුන්ගේ කඩුවක් කුමකට දෙමිදැ'යි කියා "එසේ වීනම් කුමා වහන්සේ මට දුන් කඩුව ඇඳිත ගත තෙහ සේක්ද! පරීක්ෂාකරන පරිද්දෙන් ගෙන්වමෝද"යි කියා. 'අයි පුත! මා දුන් කඩුව මම තොතදුනමිද? වහා ගෙතෙව'යි කියා. කුමාරයෝ කඩුව ගෙන්වා තොපුවෙන් ඇත්තොට 'බැලුව ඇතවැ'යි කඩුව පාසා එකත්තු පරිද්දෙන් වමනින් තොපුව ගෙන වලුලියන් ගැසූ ඇසිල්ලක් මෙන් එක පහරින්ම බඹුණා ගිහ කපා තමන් පාපිට කෙළා ගත්හ.ඒ මල බඹුණා රජ්ජෙන් පවත්තොට තෙතය පවිත්‍ර කරවා කුමාරයන්ව ධවලවත්‍ර තංවා සිවි කල්හි ඇතිතෝ චූලනී කුමාරයන් ගාගල නුවර එතත කියාව කියා ඒ අහා තීක්ෂණ මන්ත්‍රී කුමාරයෝ චතුරඩ්ගනී තෙනාව පිරිවරා කොස් බැඳගත් ගෙනවුත් රාජ්‍යාභිතෙක කරවා රාජ්‍යතෙහි පිහිටුවූතය. ඒ කුමාරයෝ සුභතෙතෙහි සිතා පියත බුඩ ඇත්තාහ, එසිත් තීක්ෂණවත්තී කුමාරයෝ යයි දඹදිව ප්‍රසිඩවූතය. පරිබ්‍රාජිකාචාර්ය්‍ය මෙවැනි කුමාරයන් කවර වරදකින් රාජ්‍යභ්‍රෂ්ටයාට දෙමිදැ"යි විවාලාසේක.

ඒ අහා රජදරුවෝ මලණුවන්ගේ සුභතෙ කියත්තාහු-

මතෙවිතා ජනපදා, ආනිතාවේ පවිතතා,
ආහතං පර රජ්ජෙකි, අම්හාකං මිතුං බිතං.
ඛත්තගහණා පචරා, සුපරා ලබිත තෙතිතා
මහාතෙ සුමිතා රාජ්, අතිවෙලුදරී දුරතෙ.
උපවිඤ්ඤතෙපි මේ අතෙන, තතෙවතිති ඨතුරේ,
භාතරං තෙන දෙතෙන, දජ්ජාසි දකරඤ්ඤතෝ-ති-

මේ ගාථා කියා "නිතිතිව වසන්නවු මේ සුචරව තෙතවුත් තමන්ව පැමිණි රාජ්‍යතෙකි මහා සෙතෙවියතෙකි පිහිටුවාලීමි කියාත්, ඇදිති විදුතෙකින් තද දුනු ඇදීතෙකින් බහුත් ශිලාසෙකින් මට වැඩි දහ එතෙක් දුරදාතත් යොදුන් දඹදිව තැනැති කියාදැසෙන්ත තමා පෙර රාජ් කෙවරව් දුරදාතත් මෙහෙදෙතාට කල් සතා එන්නාහ, දැන් මෙම කියා අතිමහතතෙන් කල් යවත් එන්නේත, තමහර දවස් තමන් මෙම කියා අතිමහතතෙන් කල් රාජසුඛයාට හිලි දෙමි" යි කියා. මලණුවන් එ වරදින් දෙව. බහුතෙර කුමාර තන්ගේ ගුණ කියතසේක;-

එකරත්තං ව උභතෙ, තිංවාපි බහුතෙතරෙ,
උභොජාතෙතා පසඤ්ඤාලා, තත තා සුහතාවතා.
වරියාසං අනුබන්තිතෙ, එකදුබ්බ සුමෙධතෙ,
උසුතයොධා ඉධ දජ්ජාතෙ, තබ්බතිංවෙතු තෙතෙ,
සහායං තෙන දෙතෙන, දජ්ජාසි දකරඤ්ඤතෝ-ති-

මේ ගාථාවන්තෙන් "මහරජ! බහුතෙතරයා තම තද දුනු ඇදීම් ආදී ඛත්තියශිල්පතෙකි ඉතා දක්ෂය, මේ පඤ්චාල නුවර තොප තා එක දවස් උපතා තොපගේ රාජ්‍යාභි පරිද්දෙන් සුව දුන් දෙක එස්ව එදා ආදි ආත, තවද තොපගේ රූප සාම්පත්තියෙකි රූ දෙතෙකි අග්‍රතාදව උසස්තේත, එතස්තු මඹුණ් තා සහාත ගතළුවා කවර වරදකින් දියරකුතට දෙවිදැ" කිත ඉක්බිති යත එවාගේ සුභුණ කියන්නාවූ රජදරුවෙන්;-

වරියාසං අයං අය්‍යෙ, පජබ්‍රහ්මෙව මිගා තත,
අජ්ජාපි තෙත එතෙණතා, අත්තවෙලා පජ්ජති.
උතිතරයාපි තෙ අය්‍යෙ,මිනත්‍යාමි රතොසතෙ,
අනාමෙත්‍යාව පජ්ජති, සුඛිතා අපරාදිදෙ.
ලඛවාරෙ සතොසාසතෙ, අතිරීතං අනාදරං,
සහාසං තෙන දෙතෙන දජ්ජාසං දකරඤ්ඤතෝ-ති-

මේ ගාථාවෙන් "ඇඹිණි! මාගේ ඉතාවැ කුමාර කල පටන් එතෙව කා ඒසිටි එක්ව සිද සිටි තෙළු බොහෝ දවසක් තෙතෙරෙහි තෙරකියාව පිළුපරිණතියින් දැන් මා රජව තෙසා තමිතත පිහිටි කලත් පළමු පරිද්දෙන්ම මා තෙරෙහි තෙරව ආදර තැත්තේය. තවද තමා රාජ්‍යභ්‍රෂ්ට තැති තෙසින්

කවර වේලකත් කියවූවත් හෝ රාත්‍රී කථාවක් කෙරෙමි නවුත් සිටි රාතවලුත් නැවතුවත් උත්ව එරුණ බැණ උන් සත්ත්වයා නිර්ගතව තනිව උන් තැනට නොගේ වදනේය, අනාදර කරන්නේය,"[1] ඉදිරියෙහි අකෙරොලා සෙත්නේය, මා දැක්කත් සමය සේ දැනුත් සිතන්නේය, පවමේ කියා කේවාම මා උන් සමීප කැඳකට වලා එන්නේය, මේ වරදින් ගලවා දියරකුසාට දෙමි"යි කීය.

"ඒ අසා වන්නාව ගලවා ඒ වරදින් දියරකුසාට දෙව, මේ කෙවට්ට නම් පුරොහිත බමුණු නොපට බොහෝ උපකාරියැ"යි ඔහුගේ ගුණ කියන්නේක්:—

කුහලෝ සබ්බ නිම්මානානං රූදකතුදු ආකාසඤමෝ,
උපාදෙ සුපිනෙ යුත්තෙනා, නීච්‍යා නෙව පවෙසනෙන.
පණෙඩා කුම්මනාලිකඛණීං නක්ඛත්ත පද කොවිදෙ,
ඉමිනාණං කෙන දෙතෙන, දජ්ජාසි දකරක්ඛනෙ-ති-

මේ ගාථාවන්ගෙන් කියා:—මම ගාථාවන්හි අභිප්‍රාය නම්, "මහරජ! මේ කෙවට්ටියානම් බමුණාගේ අනුන් සිතූ දෙයක් නම, ඇසූ දුටු දෙයක් සේ ගාන්නා බලයෙන්ම දන්නාවූ කීමෙහි බිණ්මෙහි දක්ෂවූ දුටුවාවූ ඌප්පාතයෙහි වැඩ අවැඩ අසැබුවත් දන් නාවූ ගමනා ගමනයෙහි අභිඥාඛි මෙයයි කොවරදවා දන්නාවූ වලකුණු සුසැසිග්‍රහණ ආදිය තන්වූ පරිද්දෙන් නොවරදවා දන්නාවූ ඉදිරි සිතිවිතම් අඟය පොළොව දෙක ගැවිලන තරම් සියලු උපායෙහි දක්ෂවූ සිතූ අර්ථයන් සාධාරණයා තරම් නුවණ ඇති මහාප්‍රාඥයි අනුවූ කෙනෙක, ඒ ඉමිනාණය කවර වරදකින් දියරකුසාට දෙවිද"යි කීය. ඒ අසා බමුණාගේ වරද කියන්නාවූ රජ්ජුරුවෝ මේ ගාථාවෙන් කියන්නේ:—

පරිසානම්පි මේ අජ්ජ, මිලසිතා උදිකඛසි,
තසමා අවචභවුං ලුද්දං, දජ්ජාසං දකරක්ඛනෙ-ති-

මේ ගාථාවෙන් කියේ "මේ අමාත්‍යමණ්ඩලයෙ පිරිවරා සිංහාසනාරූඪව උන්නෙමි, මේ තෘෂ්ණාවේ බැව රැළිගෙන් වැසී තිබෙන්නාවූ ඇතිකුලන් ඇස් මෙන් ඉතා රත්වූ ඇසින් බැමඟ නඟාලා කිපී බලන එකාකු මෙන් එක්වන් මා මුහුණ බලන්නේය, සිහෙන් දුටුවන් කෑන නරම් මොහුගේ රූපවිලාසය හා කඩ දත් හා මුණ හා රත්වූ ඇස් ඇති මොහු රාක්ෂයකු දුටුවාසේ ඉතා භයපත්ව දකින සේයැයි සිතමි; එසේම විරූපවූ බැලුම් නපුරුවූ මේ බමුණා මෙසෙසින් දිය රකුසාට දෙමි"යි කීය.

ඒ අසා පරිබ්‍රාජකාවන්දෑ "වැදූ මැණියන් ආදිවූ පස්දෙනා රකුසාට බිල්ලට දීමෙහි හා රාජ්‍ය සම්පත්තියක් හා ශ්‍රී ඵලුනි අලුතම දුමු තෙල පිඬක්සේ කොසිනා කොපමණේ ජීවිතය මහත්තෙඛ පණ්ඩිතයන්ට දෙමිසි කීව. ඒ පණ්ඩිත යන්ගේ පෙර කිය දවසවත් දුන්වත් මතු එන දවසවත් කවර ගුණයක් දුක විඳින්නාක් කරවිද"යි රජ්ජුරුවන්ගේ යසස් හා සිතීතියං වර්ණනා කරන පරිබ්‍රාජිකාකාවන්දෑ:—

ඡ පකිදූ පරිසායෙ, මම. සාර කුණිලා,
එසුක්‍රියං ආවහති, ආවහ පසිවාරියං.
චාතුරන්තා මහාරජ්ජං, විජිතාවී මහාමලෙ,
පථව්‍යා එකරාජාසි, ඉමෙ තෙ විසුදං තතෙ.
සොළසිත්‍රි සහස්සානි, ආයතාසිනිකුණ්ඩලා,
සාණාජාතපද තාදෙ, දෙවිකඤ්ඤාසමූපමා,
එතං සබ්බමිදං සබ්බං, සබ්බකාමේ පරිච්චජි
සුකිතානං ඵලං දිසං, ඊචිසං ආදු මාතිසං,
අථම්පඤ්ඤෙන වණ්ණෙන, සෙතපාදා තෙතුනා,
පණ්ඩිතා අනුරක්ඛන්තා, පාණං වපසි දුච්චජං-ති-

මෙසේ කියා "මහරජ! පෙරි වූකලී සතර දිසාවේ ඉපිද දිය සෙදෙවර රජ්දරුවන්ට අනුශාසනා කරව, අමාත්‍ය සම්පත්ති පිරිවරා මැදියාසනයෙන් සුකෘතව සිසල්ලවූවන් ජයතුව ශක්‍රදේවෙන්ද්‍රයාගේ යහ කැකියි ඇත්තව, නවද මහා පලදනාලද කාශික්‍ය කුණ්ඩලා තරණදිවූ නොයෙක් ශිෂ්‍යවල දහසාවෙන් .විහුසිනවූ සොළොස් දහසක් පුරසුන් විසින් පිරිවරන ලදුව. මෙසේවූ ජනපද තම නියම තම රාජධානි ඝන උදාන සෙතු විසුම්වරණ අනසපානා දුසි දස් පුත්‍රදරා තව මහිම රජ්රුවන් ආදියෙන් හා චතුරඛ්ගිනීසෙනාව ආදී නොයෙක්බල වාහනයෙන් හා පසුවකාමයට නිවෘත්තියක් බදු මේ කොපමේ ආත්ම සම්භාවය නුවණැත්තවුන් විසින් 'තමාගේ ජීවිතයේ තෘෂ්ණාව ප්‍රහාණය කරන ලද්දේය, ඒ ආත්මභාව කුමක් නිසා මේ මහාසඛ්‍ය සත්වයන් නැතැ'යි සිතා, දේදී මනුෂ්‍යයන් විසින් නොකොට ඉතාඇති හොඳින්ම ඇති ප්‍රාණ පරිත්‍යාග කරවිදු"යි වදාළසේක

ඉක්බිති රජ්ජුරුවෝ "සාමීනි! කුමක් වදාරනසේද? පණ්ඩිතයන්ගේ ගුණ මා තබා දසදහසක් ඇත්වුව දිව්‍ය මිනිසුන් හා නාග සුපර්ණි දිවූ දෙවියෝද ඒ ඒ සක්වල අනාකුල නම් නාගයෝද තමන් එක එකී දෙනා දහසක් මුඛ මවා එකී එකී මුඛයකින් කී ගුණ අනින් මුඛයකින් තෙතීසා එකී එකී 'මුඛයෙන් එකී එකී ගුණයෙක්ම කියන්නම්, මහොඛ පණ්ඩිත යන්ගේ ගුණ සමන් තමන් ආයු පමාණින් කියන් උන් උන්ගේ ආයුෂය කෙවන් මුත් ගුණයෙහි නිමාවක්වත් කෙලවරක් දකින්වත් හැකැයි කොසිනම්, එසේවූ ප්‍රමාණාතික්‍රාන්ත ගුණ හා නුවණ ඇති පණ්ඩිත කෙනෙක් මුත් එහා ගිය දවස උපන්නොත් නැත; එන දවස උපදින්නොත් නැත; මේ දවස උපන්නොත් නැත; එබැවින් උන්ගේ අනල්පවූ ගුණයෙන් සැලා මාතු යක් ඉදිකවූ මලින් ආකාශය පාගාපේ කියමි"යි කියා.—

යථාපි ආකාසෙ අජ්ඣා, නිම්ම යථා මිගොසඛෙ,
නාසිජ්ජානාම් තීරසා, අනුස්සතාහි දුක්කරං
තවෙ ච කිසමිහි කාලෙ, මරණං මේ භූරෙ සියා,
පුසෙතා එ මෙ පසුසෙක ච, සුබාපෙසා මිගොසඛෙ.

අභාසකං පවුච්චපණෑ, සබ්බමිත්තං විපස්සති,
අභාපරාධකම්මනතං, නෙව දජ්ජං මහොසධංති-

මේ ගාථාවන්හෙන්:—සබ්බමිත්‍රී! මේ මහාසම්භාවනීයත්වයත් මෙබඳ ආර්‍යත්
පවත් අද මේ වෙලාව දක්වා සවල්‍ප භාග්‍යයක් පමණ මා නුරුත්තා වරදක්
දුටුවා නැත ඇසුවාත් නැත. ඉදින් තමන්ට පලවූ මාගේකම පිරිනුමැළේ
ඒකම මාගේ දරුවන්ද බිසුබුදුරජාද තමන්ගේ ප්‍රභූ බලයෙන් එහි කැමදෙනා
එළි කිසි දුකක් නොවැද්දදී හැපෙනෙති පිහිටුවා ලන්නාහු; කවද අතිදෙනා
ප්‍රසාදප්පහා ඝන තුන්කල්හි පවත්නාවූ ඉරියාපථ අවිනාභාවී දෙක ලොවූ
කුරා ගතීලු කෙනෙකුත් මෙත් තමන්ගේ ප්‍රභූ බලයෙන් ඉදුරාම දන්නාහු;
නිරපරාධකාරී අසම්බුරුවූ පණ්ඩිතයන් මා පණ තබා මේ රැකි උදක රාක්ෂ
යාව බිල්ලට හොඳේමයැ'යි මොඩියත්තියන්ගේ ගුණ සඳහැල අදහාගේ
තමන් සිත්වූ පරිද්දෙන් නොයගවා නොගලවා සියලු ජනයාව ඇතෙක
පරිද්දෙන් සිහ.

රජහු සිත දෙවලයක් නොදෙකාට තමන් සිත්වූ පරිද්දෙන් නොව
ලහා කී කල්හි පරිමාර්ජිකාවන්දෑ ඒ සා මහා ජනසමාගමයෙහි රැස්වූ මොහෝ
දෙනාගව ඇසෙන පරිද්දෙන් තත්ව තරකොට ප්‍රසිද්ධවනලෙස කියන සේක්:-

ඉදං සුණෝථ පඤ්චාලා, වුලනියඤ්ච භාසිතං,
පණ්ඩිතං අනුරක්ඛතෙහා, පාණං එජති දුබ්බලං.
මාතු හරියාය භාතුච්ච, අඤ්ඤා ච්‍රි භෙණ්ඩුසස්ච,
අසකහොච්ඡි පඤ්චාලෝ, ජීවනං එජති ජීවිතං.
එවං ඉඛිධිකා පඤ්ඤා, නිප්‍රඤ්ඤා සාධු විඤ්ඤූනී,
දිඝ ධම්ම ඛිතඤ්ඤා, ඔවදාය සුඛාඝවා-තී-

මේ ගාථාවන්හෙන්:- "එම්මිකා පින්වන්නී! මා කියන්නක් අසවු චූලනී
රජුරුවෝ තමන්ගේ වැදූ මෑනියන් ඇතුළුවූ අවශ්‍ය ඔබුන් පස්දෙනාත්
කුවූ තමන්ගේ ජීවිතයත් යදෙන ජල රාක්ෂයාව බිලිදීවත් මේ මහොඩ
පණ්ඩිතයන් රකින්ල. ඒ බව පින්වත්වූ නුවර වාසි හැමදෙගම ඉදුරා අසා
සිත තබත්වා"යි කිහ.

මෙසේ ප්‍රභූ තොමෝ සිතූ සිතූ අධිෂ්ඨාන බැවින් මහා සෘධි ඇත්තිය,
සියක්වර පැළූ ඇස් රෝම අතක් සෙසින් ඉහා සියුම්, එහෙ ලෞකික යස
ලාභී ජාතක පිණ්ඩත් එසේම පාරලෞකික ගතලාභිය පිණිසත් අත්‍යනෙහා
පකාර බැවින් 'කෙවල ප්‍රඥාවය'යි කියන්නී ඒ,කියා පරිමාර්ජිකාවන්දෑ තත්
රුවින් මාලිනාවක මැණික් නොතක් පලදවන්නාක් මෙන් බොධිසත්වයන්
වහන්සේගේ ප්‍රභූ ගුණ සඤ්චය තමන් වහන්සේගේ නුවණින් දෙගනාකොට
කුළුගන්වා දියරකුසු පැහැයෙන් මේ උම්මග්ග ජාතකය නිමවා වදාළසේක.

මෙසේ ඒ මාගේ නිවාලිකුරු බිදුරජාණන්වහන්සේ දුකෙ සකසෙ,
ලුණාතුකොට ධර්මාලාපයෙහි යනසා, මාගේ සකසෙ, සත බමුරාගේ සකසෙ,
වහන්සේගේ ප්‍රභූ පාරමිතාව සඳහැලි කිහුන් විසින්ද සකසෙ,
නිවාහ වදාළසේක. ඒ ධර්මදේශනාව අදහසේ ඔබනෙහි සමාප්
ගන්ට අසිවාඩදායකවිය. මෙසේ ජාතකය මෙතෙක් දිවිය මිනුසුන නාන පුරාණ
පණ්ඩිතයන් ආදිවූ එවන් ප්‍රතිවාදයන් නිසා වදාරා අනතරයෙහි මෙතෙමේ
ණන් වහන්සේ:—

හෙරී උපාල වණ්ණාභි, පිතා සුබොදනො අහු,
මාතා ආසි මහාමායා, අහොසි සුතසොමිති,
සුවෙය අහොසි ආනන්දො, සාරිපුත්තොහමාසි චුලනි,
මහොසධො ලොකනාථෝ, එවං ධාරෙථ ජාතකං-ති.

මේ ගාථාවන්හෙන්:—'එම්මිකා මහණෙනි! එකල්හි පරිමාර්ජිකාවන්දෑ
ලුම්බිනීවනය සිටාණෝ නම් සුබොදන මහරජුරුවෝ. පණ්ඩිතයන්ගේ පියාණෝ
මෑනියෝ සුමනාදෙවී නම් දත් මහාමායාදෙවිය. පණ්ඩිතයන්ගේ
ලුම්බිනීද අමරාදෙවී නම් දුන්වෙවක එකලහ සහානුදහයන් සිහාවරුන්ව
නායකව මපුතණුවන් රාහුල කුමාරයන් වැදූ යශොධරා දෙවිය. පණ්ඩිත
යන්ට රහස් මේවරකොට සියලු වැව සාධා දුන් සිරිවාණෝ නම් මහේ යන්
නෙහි බුදුන්ට උපස්ථානකරන්නවුන්ව අගවූ ධම් භාණ්ඩාගාරිකවූ සිහි නුවණ
ඇත්තවුන්ට අගවූ බිදුන් කෙරේ වරලබවූ මාගේ බිදුහපුන් තමැයි ආනන්ද
යෙහිපුණි වහදාහ වැනිවූ මාගේම මල්වූ ජනානන්ද කරවූ ආනන්ද ස්ථවිර
ණෝය. එසමයෙහි පණ්ඩිතයන් තුන් නුවරම අවලොස් අසෝසිමියන්
පවණ සේනාව නෙතවුන් පැරද බිඳී පැලවූ චූලනී බ්‍රහ්මදත්ත රජ නම් දන්
ඒට දකුණන් සවිවූ මාවිහා නුවණැත්තවුන්ව අගවූ ශාරිපුත්‍ර ස්ථවිරයෝය.
එසමයෙහි තත් අවුරුද්දෙහි පටන් පෙනහැය, පුස්කුහැය, කාරිහැය, දෙවිහැය
කෙවටිය, ඝන ප්‍රභූ සම්පතින පණ්ඩිතවරුන් නුවණින් රජ කත්තාවූ
මහොසධ පණ්ඩිතයෝ නම් දුන් ලොවිකුරා බුදුවූ මම වෙමි"යි තමන්
වහන්සේ දක්වා වදාළසේක.

අවුවාහි (කෙවලෙ, දෙවදහෙතා'සි, තලහා චුල්‍යනඤ්ඤා;
පඤ්චාලවණ්ඩි සුහදර, දෙවිවාසි යහසිසා.
අඛිකො ආසි කාවිඤ්ඤු, පොඨපාදෙසි පුඤ්ඤහෙ;
පිලොතිකොව දෙවිඤ්ඤු, සෙනකොවාසි සවවකෙ.
දෙවී උදුම්බරා දිඨඨමංගලි;
සාලිකා වාසි කුණ්ඩලි, වෙදෙහා උලුදහි සි.)

උම්මග්ග ජාතකය නිමි.

වෙස්සන්තර ජාතකය

[illegible]වද එක්සමයෙක්හි කරුණාවට හෙතුවූ දහමට ඉඟැති අසන්නවූහු කල්හි අපා භයෙන මිදෙරවූ ධර්මදෙසනා ඇති බැවු බැලුවන් ඇත් නිමවන සෙ හර රූ ඇති සිතන්නවුන් සිත් නිමවන මනොඥ ගුණ ඇති දෙව් බඹුවරුන් සෙදුණා පාපියුම් ඇති ලොකඝාතීවූ අවිය වැදිවූ අතුල්‍යවැදිවූ එතීයවැදිවූ විදුසතිවැදිවූ ධර්මේශ්වරවූ ධර්මරාජන්වූ ධර්මාධිපතීවූ ධර්මලොච නවූ ධර්මාකරණවූ ධර්මාත්මජ ශාක්‍යසිංහවූ ශාක්‍යමෙතුවූ ශාක්‍යාධිපතීවූ ශාක්‍යකුල තිලකවූ කරුණාමෛත්‍රී මාලාලඞ්කෘතවූ සමන්තභද්‍රවූ පරදුඃඛ දුඃඛිතවූ අතරණ සරණ අගරණාගත වත්සල්‍යවූ ත්‍රිභුවනවන්දුවූ ජගදනන්ද ලොවහාවූ දෙවාධිදෙවවූ ශක්‍රාණීශක්‍රවූ බ්‍රහ්මාණි බ්‍රහ්මවූ වසුනිධාන්වහුතීයවූ පූජනීයාණි පූජනීයවූ දශබලධාරීවූ වතුවෛශාරද්‍ය විශාරදවූ චාලි-ගද්දර ඝොෂප්‍රභෘ ලක්ෂණ ශීතභානුව්‍යඤ්ජන ව්‍යාමප්‍රභා කෙතුමාලාලඞ්කාරයෙන් ත්‍රිරජ්ජාභාවූ අල්පෙච්ඡවූ සන්තුසවූ අසංසෘෂ්ටවිහරණ ඇත්තාවූ ආරබ්ධ වියවීවූ වචසක්‍රමවූ පාපවොදකවූ ශික්ෂාකාමීවූ ජිතෙන්ද්‍රියවූ ජීතසෝලසීවූ ශීල සම්පන්නවූ සමාදි සම්පන්නවූ චිත්තාභි සම්පන්නවූ සතිමතියි සම්පන්නවූ විමුක්තියි සම්පන්නවූ ප්‍රඥාවූ ඝනවූ සගරව ප්‍රතිපත්තිවූ තිවනට දොර හැරවූ සර්වඥයව කිණිපෙන් පෙළක් බදුවූ අපායට අකුල් හෙළූ විසන් බැඳි අග සැන්පත්වූ ශ්‍රුතියක්වළ සතුන් දුල්වූ දුල්වූ ඇත්හි පෙනී ගත්තාවූ සිතූ සිතූ සිත්හි ඇදියන්නාවූ බැඳියන්නාවූ ඇස් ළූ ළූ දිශාවට සියලු සම්පත දිලන්නාවූ ත්‍රිලෝගුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ කිඹුල්වත්නුවර නිග්‍රොධාරාමයෙහි වැඩවසන සේක් බහුශ්‍රුතභාවයෙහි පොකුරු වැසි වැසිම අරහයා මේ ජාතකය වදළසේක:—

හේ කොස්ද ඔන් ?

ලොකඝාතීවූ බුදුරජාණන්වහන්සේ පස්මරුන් බිඳ සවිසේ ගෙවා දුන බරණැස ඉසිපතනආරාමයෙහි දම්සක් පවත්වා පිළිවෙළින් දහවි සැරිසරා වඩනාසේක් රජගහනුවරට වැඩ හෙමන්තා සෘතුව එහි ගතකොට වසන්ත කාලය පැමිණි කල්හි උදයි තෙරුන් විසින් ගාථා සැටකින් මාගධශ්‍රීභාව කරනලද්දේ විසිදහසක් මහරහතන් පිරිවරා සුතසිසංග්‍රහ පිණිස කිඹුල්වත් පුර කුවරට වැඩසේක. එකල ශාක්‍ය රජදරුවෝ අපගේ නෑ උතුමාණන් දක්නෙත්‍රයෙහි රැස්ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේව වැඩවසන නැනහස් ඒසඤ්ඤාත්‍ර නිග්‍රොධ නම් ශාක්‍ය රජ්ජුරුවන්ගේ උයන ගහපතැයි සලකා එහි ගඳකිළි හිරිවෙන් සත්මත් බිලූ රාත්‍රිස්ථාන දිවාසථාහාදිය කරවා සුවඳ මල් ආදිය ගත් අත් ඇතිව බුදුන් පෙරමඟට යන්නාහු සිඟලූ අලඞ්කාරයෙන් සොඟසන්සූ කුමරවරුවූ සොළොසැවිරිදි සිටුකුමරුවන් පන්සියයක් හා සිටු කුමාරිකාවන් පන්සියයක් පමුණුකොට යැවූහ. ඉක්බිති සොළොසැවිරිදි සෙනෙවිකුමරුවන් පන්සියයක් හා කුමාරිකාවන් පන්සියයක් හා සිටු කුමාරිකාවන් කුමිදි නොත් සුවඳ මල් සුවඳ සුණු ආදියෙන් පූජාකොට බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩවාණෙන නිග්‍රොධාරාමයෙහි සිටුවත්හ. බුදුරජාණන් සොරහසක් පිරිවරා පහවනලද බුඩාසනයෙහි වැඩහුන්සේක. බුදුරජාණන් දෙතිස්මහාපුරුෂ ලක්ෂණයෙන් යුත් ඒ ශාක්‍ය රජදරුවෝ සිතන්නාහු සිඳිගිහි කුමාරයෝ ඉතා බාලයහ. අපගේ කණිටු නොවෙත්. අපගේ මැණන. අපගේ සුහුරුවරුය. ගතාදින් සිතා දෙරුවන් කුමරුවන් නොවැඩෙති! නෙපි පෙරට පෙරටම සිඳ සිවාපි කුමරුවන් නොවේවමි උතුම් නැණවෙ පසුව ලා නොගසවා වදුමෙන. මේ මහ කානවත් වඳිමු. අපි සොඳ වාදුහ. එබස් අසා බුදුන්ට බාලවූ රජකුමරුවෝ පෙරවත් සිටි බුදුන් වැඳ හොඳ නැගසට අවකාශ නොදී සිටිත්හ.

මෙසේ මහදු නැනෝ තමන්වහන්සේ නොවැඳ සිටි කල්හි බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔවුන්ගේ අදහස් දැන මේ නැනෝ මොවුන්ගේ අභිමානයෙන් මා නොවඳනාහුය එබැවින් 'දන්මේ මෙවුන්ගෙන් වැඳුම් ලබමි' සිතා වදුරා අභිඥාපාදක චතුර්ධ්‍යානයට සමවැද හස්තකුට පැනනැඟ ඒ නැගෙන්හි නික්මුදුන්හි පෑ වතුරුවන්කාරේ ගඟඹුම නම් අඹරුන් මිණිදිදි යන්නේ පෙළහර පෑවාස් පෙළහර පා වදළසේක. ඒ ආශ්චර්‍යය දුටු අබිඥක රජ්ජුරුවෝ පුනඤ්ඤිවත් වහන්සේගේ ශ්‍රීපාද මූලයට හොත් මෙසේ කැලඹුල සේක. "යාවාමිනි! මම නුඹවහන්සේ උපන්ද කාල දෙවල නම් සෙමින් වඳ නව එලවූ නුඹවහන්සේගේ ශ්‍රී පතුල් දෙක පෙරළා මිඳුණාසේ මෙහොසෙකි පිණිවියා දුක සතුටුව වැන්දෙමි. ඒ මාගේ පළමුවන වැඳීමය. වහන්සේට පස්සේ වූකල වප්මකුල්ද දහිනය මිදුදි කළාවූ ප්‍රාතිහාර්‍යය දුක සතුටුව වැන්දෙමි. ඒ මාගේ දෙවන වැඳීමය. විරූ ආශ්චර්‍යයිවූ පෙළහර දුකද නුඹවහන්සේගේ ශ්‍රීපාදය වඳිමි. කුස්වන වැඳීමයයි කියා වැන්දහ. සුදෙවුන් මහරජාණන් වැඳ කල්හි එකෙ රජදරුවකුත් නොවැඳ සිටීමට නොපෝහන්ව සියල්ලෝම වැන්දහ.

මෙසේ ත්‍රිලෝගුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ සියලු නැනස් වන්දහ අන සින් බැඳ පහවනලද බුඩාසනයෙහි වැඩහුන්සේක. එකල සියලු මහිසුනුම් බිදුණාවූ මත් ඇතිව එකහවූ සින් ඇතිව බුදුන් සමීපයෙහි හුන්නාහුය. ඉක් සියි අකාල මේඝයක් නැගී පොකුරුවැස්සක් වටුසේය. ඒ වැස්සෙහි තබ වන් දිය රැව් දෙමින් පොදුරාවෙහි දිසෙයි. ඉක් තෙමේහු කැවිත්තෝ තෙමෙයි නොඅතෙමෙහු කැමැසෙන් බිරුරෙහි දිගහරින්දුවකුදු නොවැටිසි ඒ ආශ්චර්‍යය දුක විසිදහසක් හිඤුහු බුදුන්ගේ බහුශ්‍රුතභාවයෙහි මෙබඳු පොකුරුවැස්සක් වටුසේ ඉතා ආශ්චර්‍යයි කථාක් අපදවුවාහුය. බුදුරජාණන් වහන්සේ ඒ කථාව අසා වදාරා මහණෙනි! පොකුරුවැසි වටුසේ දන් මිතු නොවෙයි. පෙරත් මාගේ බහුශ්‍රුතභාවයෙහි මහාමෙඝය පොකුරුවැසි වටුයේමවේදැයි වදාරා ඒ හිඤුන් විසින් ආරාධිතවූ බුදුහු අතුන් වත් දන්වා වදළසේක.

මේ කෙසේදැයි?

යටකියා දවස දඹදිව බරණැස් රජකුරා නම් කුවරෙක් විය. එතුවර අගමෙහෙසිද ඇතිදැඩි කෙළයන රළුපහතියේ තිරහසාරයෙන් දිවස්නාවූ අළු යන්තේ සොහොරවයෙන් හා එසේම නානාප්‍රකාර සාණිකාම්බල අතුලාවූ අතා සෙක් රථයන්හි වසුනාදයෙන් හා ගයන්න්ගේ කුතුහලනාදයෙන් හා භේරි නාදයෙන් එකතිස්නාදවූ සත්පුරුෂයන්ගේ නානාප්‍රකාර මඟුලයන්හි ගයන හටගත නොයෙක් නාඝ්‍ය ගීතවාදිත ප්‍රසාධනයෙහි ඝනලද මිහිතුමෙර ආදීන්හි ශබ්දයන් ශ්‍රවණ රමණීයවූ ප්‍රවිණ වීණාකාරයන්ගේ වීණාස්වරයෙන් හා ඝපාසාස්වරයෙන්ද නානාප්‍රකාර ඝෙඝ හා හුඹණයෙන් ඝුක්තවූ සමතාල යෙන් අනුනවූ සෙවනයෙන් උතුමවූ රූපයෙන් මනොහරවූ කුලයෙන් අනීතිහවූ විද්‍යායෙන් පරිශුද්ධව ඔරසුමිහි නැස් වැසිවූ ක්‍රීඩාසෙ දඟවූ අඳන රඹන වසිරඹන කාඝ්‍යයෙහි ප්‍රතිරූපයන් නැත්තාවූ සත්පුරුෂයන් හෙන් ගැවසි ගත්තාවූ සුවරෙක් විය. මෙසේ සියලු සම්පත්තියෙන් සමුඹවූ ඒ ජයතුරා සුවර සිවි නම් මහරජ්ජක් රාජ්‍යය කරන්නේය. ඒ රජහට ඝඤ්ඣස නම් සිහ යෙක් උපන්නේය. ඒ සිවි මහරජතෙමේ සුත්‍යා වැඩිවිය පැමිණි සිහ කිහට මදුරජ දුවූ ඵුසති නම් රාජකන්‍යාව හෙන්වා අගමෙහෙසුන් කොට රාජ්‍යය පාවාදුන්නේය. ඒ ඵුසති දෙවි තොමෝ සුමියෙකි කරඝලද මහසිත් ඇත්තිය.

මෙයට එකාසුවන කප ලොව පහළවූවිට පසසි නම් බුදුන් වහැසෙහි මේ ඵුසති දෙවිකොමෝ රාජධිසාවක්ව ඉපද ඒ වපසසි නම් බුදුරජාණන් වහන් සේව සඳුන් සුණු සුජාවක් කොට මතු බුදුකෙනෙහුන්ට ඳවුවන්නෙමියි කරන ලද ප්‍රාර්ථනා ඇත්ති එයින්වුනව දෙවිමනින් දෙගතියෙහි සැරිසරා හැසිරෙමින් අවුත් පසු කලක ශක්දෙව් රජහට අග්‍රමහෙෂිකාව උපන්නිය. ඉක්බිති ඇ ඒ දෙවිලොව ආයු ඇතිතාක් සිට පස් පෙරනිමිති පහළවූ කල්හි ශක්දෙවිරජ ඇගේ ආයු නෙවුන බැව් දැන ඇ කැඳවාගෙන නඳුන්වනයට ගොස් එහි යන නක්ඛරසා එහි හොවා ඇව මසේසේය. සොඳුර ඵුසතිදෙවිය! තට්වර දහයක් දෙමි. ඒ ඝනුවහි කියා වර දහය කියන්නේ:-පාථිවියෙහි ඇම් වඤ්ඣවෙක් සිව ප්‍රියද, ඒ ඒ ප්‍රියවූ වසතුව දහකොටසක් කොට ඝනුවහි කියේය ඒ දිව්‍ය සම්පත් තමා දෙවිලොවින් චුතවන බව නොදැන කියන්නි දෙවිරජ! ඔබහට නමස්කාර වේවා, මහාවෘෂභයක් පහකරන මහපවනක්සෙයින් තොපගේ මේ දිව්‍යලොක යෙන් මා පහකරන්නට මා විසින් කවර අකුශලයෙක් කරණ ලද්දේදැයි නිව. එසද ශක්දෙවිරජ කියන්නේ නොප විසින් පවක් කරන ලද්දේ නොවෙයි. මට කී අප්‍රියද නොවෙයි. තිගේ පිහිද ආයුෂද පිරිහීණ එසේ ඝනයින් කියා කී අපකෙරෙහි වියෝවීමෙක් වේයි. එබැවින් මාගෙන් ඒ දහවරය ඝනුවහි කිය.

එසද ඒ දෙවිදු කියන්නි සියලු දෙවියන්ට අධිපතිවූ ශක්දෙවිරජ ණෙනි! සුඛවතන්හේ මට වරදෙනු කැමැත්තෙකිවිනම් ඒ වර දහය ගතිමි කියා වර දහය ඉල්වන්නී "මේ මේයින් චුතව ගොස් ඕතිස්ලොව ඉපද සිවිරට සුදස්කරජහට අගමෙහෙසුන්ව වෙසෙමිවා, එක්ගාවිරිදිවූ පොල්ලන්ගේ ඇස්

මේන් නිලුපුල් පෙළපාහැයෙන් යුත් ඇස් ඇතිවෙමිවා, දෙවිදනු මේන් අති නිලවූ හෘදයා ඇතිවෙමිවා, ඵුසතිදෙවිය යන නම්මේ ප්‍රත්‍යවෙමිවා, (කියපු දඹදිව දහදහසක් රජුන්ස්සියි සුරිසඳන්නාවූ ශක්තිසිරි ඇතිවෙමිවා) අනෙකවිරාදී නොලොස්නාවකැන්හේ අධිපතිවූ ශක්තිසිරි ඇතිවෙමිවා) පුරුම දෙන්නාවූ ඉස් ඇස් ආදිය ඉල්වූකල නොපසුබස නොයෙවූ ඉල්වූ දෙය නොම ඇණන්ගෙන් යුත්තවූ රූපයෙන් යකසියි කියපු සතුන්ව ලියවූ ධනයවූ කෙනකුත් ලබමිවා, තවද මා ඝඤ්ඣවූවුන් මියපු සතුන්ව ලියවූ ධනයවූ මාගේ අවසානප්‍රදේශය සුත්නොවෙත්හේ තමිකොට නා සඳු දුනුවිටත්හේ නැමකල්ම නොහි උඩබලා සිරිත්වා, මා ඔත කර නොනැමේවා, දෙදෙන යන්ව ලියවූ මනවඩත්නාවූ වඤ්ඣවූ සියලු සිරි ඇතිවෙමිවා, සියලු සතුන් කොට වඩාත් පැමිණියවූත් මරණින් කලවමියි සිතුමල තමන්හේ මලයෙන් ලියවූ හරිත්නව සමව වෙමිවා, (මොකරුත් කොටලිමෙන්ත් මියන්හේ මලයෙන් රැඹි දෙනලද උතුමේ සත්ත් නෙත් නැවතිමෙන් මලතුත් අරක්කැමියත් නිලිතුත් විසින් වඤ්ඣනත් කුදුත් දෙරුවත් හා දෙර කවුළුවෙන් ගෙඩිනාවූ පසඟතුරුරැවින් ගුණධනලද අත්රුවෙනත් විසිතුරු වූරුණාර පානයත් කව බොව යන සොඳෙන් යුත් ඝපපත්තා ඇති නොයෙක් ගුණයෙන් සමුඹවූ සිවිරට සදස්කරජහට අගමෙහෙසුන් කොට ඵුසතිදෙවි මේ දහවරය ඉන. එසද ශක්දෙවිරජ කියන්නේ වෙමිවා) කියා, ඒ නොබහාවූ ඵුසති දෙවිග! මා විසින් දුන්නාවූ දහවරය නෙත සදස්කරජහුගේ සම්පයෙහි වහවහි සසුදින.

ඉක්බිති ඒ දිව්‍යසත්‍රී දෙවිලොවින් යැව අවුත් සුදරට සඤ්ඣ කුලයෙහි උපන. ඕතොමෝ සදඹඩිල වැනි මුහුණ ඇත්තිය, කොද කැකුළු වැනි දත් ඇත්තිය, නිලුපුල් පෙති වැනි නිය, මනාවූ වට පයොධර ඇත්තිය, යහපිදින් වඤ්ඣනා කරන් කරන් කියා කිවවා ගහ නොහැකි රූ ඇත්තිය නවයොවනයෙන් යුත්තවූවාය, මහත්වූ ඵෙශවයකි ඇත්තිය, සාරාසඩ්ඩ කලාලක්ෂණයෙන් මත්තෙහිදී බුදුකෙනකුන්ට වටුවෙමියි පතා ආ මතු මහාමායාදේවි වත්තිය, එසිත් හෙස් මානාඳ්‍රව්‍ය යුනුව එහි සිව නිවස්පුර වදනවුන්හේ ගුණ සඤ්ඣරු කියා නිවවා ගනිද්ද, මෙලෙස ඒ රාජකුමාරියාව දෙවඝනක මේන් වැඩිවිය පැමිණ වසන කල්හි සිවිමහරජාණන් ඒ බිසවුන්හේ ඵුප සොඳා අසා මහත් පෙරහරින් හෙන්වා පුනුවූ සසප්ප කුමරහට අගමෙහෙසුන් කළහ.

මෙසේ ඒ දෙදෙන සුවසේ වසන සමයෙහි පිරූ පාරමිතා ඇති ලොවට ඇසක් වැනිවූ මතු බුදුවන මහසතාණෝ සියලු ලෝවැසියන් සසරින් මුදනු සදහා දෙවිලොවින් යැව අවුත් ඵුසති දෙවිස් කුසපලිඳිදහන් කෙණෙහිම සැටදහසක් පවණ කුමාරයෝ ඒ ඒ අභාක්‍යයන්හේ හෙවල සත්ත් කුස පිළි සිද ගත්හ. ඔවුන් පිළිසිඳහන් කෙණෙහිම ඉහමෝසතාණෝ මවුකුස පිළිසිඳ ඝනුන්ම දෙවින්ට වේබදු දොළක් උපන. දවස සලකුණක් බහ විඳදම්කොට සඳන්කල් කරවා දිළිදුවූ ගාවකයන්ට දන් දෙනසේ දොළ උපන. (සාම ඉපිද නමන් සම්පයට ආ ගාවකයන්ට ගිහි සැදට පැන ඇඟ මිස් පලහා දුන්නාවූ

සිව්රජව තමන් කරා ඇවිත් ඉල්වා, ආ ගතුම්කම්කණෑවට නිලුපුල් මල්තලඹක් වැනි තමන්වහන්සේගේ දත ලෝවැසියන් තඹිව තබවා තමා සිහඅතින් උපුටා දුන්සාදු මහාබණ්ඩිවහන්සේ දශපාරමිතාව බුදන්පත්ව සිට මැණිදත් කුප පිළිපිදගත්තවුන්ට මේසේවූ දෙයක් උපදියි යනු කවර ආශ්චර්යයක්ද? ඒ සිම්යානත් මවිකුස පිළිසිඳගත්දවස්පටන් දශවිධ නොයෙක් රාජභෝගයෙහි රජ දරුවන්ලබන්නාවූ ආදිවූ නොයෙක්පඬුරෙන් අතුරාදැනිවිය. සදමහරජ, තෝබිසවුන්වැපන් දෙලඳකා නුවර සඳන්කල්කරවා, දෙවිත්දෙලෙනිවා ගාවිත ඝන් සිත් තිබා දන්දෙන කල්හි ක්‍රමයෙන් දශමහස් පිරුණේය. එසඳ මිය වුන්ට නුවර පැදකුණු කරන සිතෙක් උපන. සදමහරජාණන්ට එපවස් අමාත්‍යයන් කැඳවා නුවර සඳවන්නාහු කළුවැලි පියා සුදුවැල්ලෙන් තවරා දෙර දෙර කෙහෙල් තොරණ්, රන්තොරණ්, රිදී තොරණ්, සත්රුවන් තොරණ්, පිලිතොරණ්, ඝනාදී තොරණ පඬිකනින් හා කෙහෙල් තැබිලි බප්පතා කාදින් සදවා නැන නැන පුන්කලස් තිරිකුඹව් තබා ඒ පුන්කලස රන්පැන පිරිදැන තබා, ඒ වටා පහන් තබා, මෙසේ සියලු නුවර දෙවිනුවරක්සේ සැරසූ මහනුවරකොට රථයක් සරහවා බිසවුන් එකී වඩා කිදුවා, මහත්වූ පෙළහරින් රාජවීථියට බැස ගමන්ගන්හ, සදට පළමු ගමන්ගත් තරුකොලෙන් මේන් සෑම මෙහෙනැන් පෝරව අවන් පිරිවරා ගත්හ. එසේමි සිව සලඹ සුදවාමර රන් චාමර රන්කැල්වෑවි රිදිනල්වෑවින් වහනහාා සිය වෙසින් ආවසි සිනම්. නර සුන්වී සින් ගත් සුදුසේතනින් එදු ඒ පුරය දෙවිපුරයක්ව සිසේයසි සිනම්. කිරි මුහුදු ඔදවැඩි දුවන රළපනතිසේ එනුවර දිව සිටින අඟව සමූහයෙන් හා අශ්වාභරණ්ඩාරයෙන් සැරසී සිටින පළිත වැනි ඇත් සමූහයෙන් හා පස්වණක් පැහැයෙන් දිලියෙන ධජපතාකයෙන් හා එසිතුරුවූ ඇතුන් අසුන් නොන් ආදින් අදහා මහනර රථපෙළින් හා සත්රුවන්මය ධජපතාකා පෙළින් හා රන්වන් සලඹ පෙළින් එනුවර බැලූ බැලූවන්ට අමෘතාභිෂේකයක් වැන්නැයි සිතම් ඒ සත්රුවන් මඩුයෙහිසිව නවන මහනර යොවුන්පන් සතුබු හවාගෙන එනකල දිව්‍යසත්‍රීන්ව කැඳවනිසි සිනම්. රැකවල් බල බලා ඒ ඒ දිසින් දිවන කුරුන් පෙළින් හා නපුංසකයන් ඒසින් පිරිවරන ලද දසවෙනෙ නැන් එසින් මහනර සෙබළුන් එසින් ගජනලද බලුන් ගඬින් හා ඒ ඒ තැන අඳුලූ බෑද ගහන ලද හෙරිතුර්‍යනාදයෙන් හා අසුන්ගේ හේසාරවයෙන් හා ඇතුන්ගේ කුසුචනාදයෙන් හා ඒ ඒ දිසින් එන කොඹාඝයන් හා මේසේ මහත්වූ පෙළහරින් බිසවුන් නුවර පැදකුණුකරවවින් චාසාර විජියට වන්සඳ බිසවුන්ට විලිපහරහට පටන්ගත එපවින් ඇසූ සදමහරජාණෝ එකෙණෙහිම එසිනිරු මඩුවක් කරවා වටතිර බඳවා රැකවල් ලැවූකල්හි ලොවට ඇසක් වැනිවූ යාවකයන්ව ධනරාශියක් බදුවූ පිරු පාරමිතා ඇති අප මහබෝසතා ණෝ මවුකුසින් බිහිවෙන්ව අත දිගුකරමින් මැණියන්වහන්ස! දන්දෙන්හට පුදස්සක් ඇද්දුයි කීහ. එබව් ඇසූ මැණියෝ දහසින් බැදි පියල්ලක් මහබෝ ඝතාණන් දිත්කළ අත තබාලූහ. (හුටහෙක සෙබරවූ වෙසතුරු කුමාරයන් කී පෙපුල් කවර නම් සත්ත්වයකුගේ කතට අමා නොවේද? කවර නම් සතෙක් හිට සතුරුවේද? කාව නම් අප්‍රියවේද?)

ඒ ආත්මභාවයේ පුරාවූ මහතාණෙන් උපන්දවු වසුන් පතිසෙයි සලාලි කිතුරන්පොව්වකු දෙවියෝ තමන්ගේ ආනුභාවයෙන් අඩවිවූ සෙබළු මොඩිනර්මයන්ගේ පිය සහරජාණෝ ධාතුගර්භයෙන් ආත්මල ලා බිසවු සෙයි කියුණ බඹුණන් කෙන්ගා ධාතුගර්භයෙන් උපන්ගේ ලා බිසවු කුමාරයෝත බි නම තැබූහ. ඉක්බිති රාජපුරුෂයෝ මෙබිසවුන් ලබා එතැන් සුදුකලාව නුවදසේයසි ඇතිකියන් කැඳවා සියලු නුවර පරිසරා කරවා එසඳ උපන් කුමාරවරුන් කැඳවාගන් කැඳවා සියලු නුවර පරිසරා කරවා කොට පාවාදුන්හ. අතිදීඝාදී අඳයන්ගෙන් දෙන කෙන්හා පුතණුවරුන් සඳවනා සුඹටක් කිරිමවුන් කෙරාගෙන එන්හි තමන් මිහිරිසිටි ආති උපන්ගේ සෑදෙවැදි බබළන පුන්සඳසේ කුමාරවරුන් කෙළුනා මෙහිකාණන්වහන්ස් නැගේ දිලිසි වැඩෙන කල එක්තැපිරිදි අවයවාසෙයි තමන් පදදෑවූ දිසාහරණ කිරිමවුන්ටම දන්දුන්හ. සියමහරජාණෝ ඒ පදදෑවූ දිසාහරණ අසා සතුටුව මාතාෂි පලදනා යහා පලදවා. මෙහිකාණෝ තමන් පැලඳවූ පලදනා දන්හන්නා සිහන්නන් නැත්තෙන් තවවාරයක් කිරිමවුන්ටම දුන්නාහ. එසේ වුවද ඉද මොළඳ වයසින් එක්තැපිරිදිත, මුහුන් කෙහෙළ කිරි සුවඳ ඇත්තේය එසේ කල මෙවැනි දහාඩ්‍යාසයෙක් මුළුලොව සතුරන් කෙරේ ඇද්ද? මෙසේවූ අද්භූතයක් දුටුවිරුවෝ! ඇද්ද? මෙසේ විමසක් කොල්ලේ ඇද්ද? මෙවැනි අවෙයි එස්වමෝවා එතුමා උපනුපන් තැන උපදුමෝවා, මෙවැනි අරගසක් සියලු සතුන්ට වාසනා වේවා)

මේසේ ළඳවොළඳව සිව දන්දීම කෙළි කොට සිනා දන්දෙන්නාහු අට ඇවිදිදිවූ කල වෙසතුරු කුමාරයෝ සෙසතුරු ඌකාදෙසෙහි ශ්‍රී සකය සසාක සෙයි පනවකලද අස්කෙහි පලස් බැඳ හිඳ සිතනසේක් මුව නොවිඳ මෙබොජ්ඣ කලස් ඉන්ඳ ගියේය. ඒ දන් අටවුවරුද්දෙක. සැද මේසේම දවස් සේදෙසෝහි සිතන්නාහු මහවතුරස් මේන් මා දෙන රස් රුවන් ආදිවූ දානප්‍රවාහය කැවි කැබිලිකි සේ මා සිත් නොවිනවසි ඉදින් යාවකයෝ ඇවිත් සිව මහරජ! ඔබගේ නිලුපුල් මල් සලඹක් වැනි ඇස් උපුටා දෙවසි කිවුනම් ඒ දිතු පුළුල් නිල් නුවස් දෙක කල් ලොඳ දෙකක්සේ උපුටා අත තබාලමි. යාවකයෝ අවුත් මහරජ! ඔබිසේ කැදැස මිනිසෙ මේ දෙවදි කිවු නම් නිසුණු ඉසතුසෙන් ලය පලා පියා සදවන දෙමි. එසේම යමෙක් ලේ ඉල්වූ නම් තෙලියන්හි ලා පෙළා ලේ දෙමිමය. යම් පුරුසෙයක් ඉන දන් ඉල්වූනම් මාගේ මහුල් කඩුවෙන් ඉන සිද දෙමිමය. යමෙක් වුවත් මට ඇයිමෙහෙවර කරවසි කිවු නම් මුළුරටවාසින්ට මා ඇති බව දතුවසි අස්වා කියා ගැනි මෙහෙ කෙරෙම්මියයි මේසේ සිතන් සිතන් දෙලඳ පතලිස්දහසක් යොදුන් ඝනකඩ බොල් මහපොළොව අනෙකු ගජිනා කෙරෙ මින් සතුටුව නවත්නට වන. එස්ලඳ අවිඤ්ඤාසක් යොදුන් උස දැහි ණ්ඩමේරු පර්වතයද ඒ මහතාණන්ගේ දානවේගතා මිලයෙන් තබාගේ තුර

කෙළියි අත් ඔසවා නටන්නියක මෙන් නටන්නම වන. ඒ මහතාණන්ගේ මහත්වූ දානබාහ බලන්නටැ. මෙන් ඒ සපතාගුල පුදාගෙන් කුල්මතින් නටමින් ඔවුනොවුන් ගෙ ගෑනෙන්නට වන. මෙසේ මහාපොළොව ගුගුරා දත්දෙන්නාවූ මහතාණන් සදුන්රුක අතුඅගලෙලෙන කළුවැල්ලියක් සේ සමන්ගේ රූපශ්‍රී පුතු ලතාගෙන් කොඹවමින් සුවසෙන් වැඩ හොළොත් ඇවිදිදි වෘතට පැමිණ පුතැට ගිලපයෙකි හා අමාදන විදුයෙකි නිපුණවූත.

එකල්හි පිය මහරජාණෝ පුතණුවන්ගේ කිරිගී හා යශ ශ්‍රී ඔලා ලුයිහෑමති කාන්තාගේ උතුපාතක වෙතයක් මාගේ පුතණුවන්ගේ රාජ්‍යශ්‍රී මා ඇස් හමුයෙහි මාගේ නුවන් දැලිදුන හළ මැනවැයි කියා වෙනිස රථ රජ්ජුරුවන්ගේ දුවූ සිංදු සතුන්ගේ රූපශ්‍රී එකසැන කැපිකොට මවාපූ රූපයක් මදුවූ රූපශ්‍රීන් දිලිසෙන්නාවූ මදිදෙවින් ගෙන්වා මහුල් පෙරහරින් මහණෝ යහාණන්ට අගසෙනසුන් කොට පාවාදුන්හ. සදමහරජාණෝ පුතණුවන් වොටුනු පලදවා සමන්ගේ රාජ්‍යශ්‍රීය පාවාදී පුතණුවන්ගේ රාජ්‍යශ්‍රී බල බලා සතුටු කොමනසින් පියා පියා වසන කල්හි බෝධිසත්වයෝද සියුසඟරාවනින් හා දශරාජධර්මයෙන් නොවෙහෙව රාජ්‍යශ්‍රී විද සසතයෙන් මවුපිය දෙදෙනාට වැඳ පුදා උපසථාන කොට සිංදු ඇවතයන්ට සදන්හල් කරවා අනෙකපුකාර යෙන් දන්දීවසන්හාය. එසේවසහකල පුතණුගෙනතුන් හා දිගණිනෙතුන් ලදින් වතුපෙදයෙහි නිපුණ මවුණන්ගෙන්වා පුතණුවන්ට ශාලිය කුමාරයන් ගයිද දිගණිනයන්ට කෘෂණජීනාවොෂ යි නම් සබා මෙසේ සුවයෙන් රාජ්‍යශ්‍රී අනුභව කරන්හාය. වෙසියු රට රජ්ජුරුවන් හා ජඝතුරා නුවර රජ්ජුරුවන් හා රටවැස්සන් හා සතුටුව දෙනුවර වැස්සෝ නොවෙනස්ව වසන කල්හි කලිතුරට වැසි නැතිව දුර්භික්ෂයක් ඇතිවන. එවිට මනුෂ්‍යයෝ ඒවත්වන්නට නොහැක්කාහු සොරකම් කරන්නට පටන්ගන්නාහුය. දුර්භික්ෂයෙන් පීඩිතවූ දනව වැස්සෝ රාජාඩ්ගණයෙහි රැස්ව මහත්වූ ශබ්ද පැවැත්වූවාහුන. රජ්ජුරුවෝ ඒ ශබ්දය අසා ඔවුන් කැඳවා දරුවෙනි! තපසි කුමස් නිසා සොතා සරවුදසි ඇයුකල දෙවසන්වහන්ස! වැසි නැත්තෙන් ජනපදය දුර්භික්ෂයට පත්විය එහෙයින්ම සොරුන්ගෙන් පීඩාවට පත්වියයි කියා කලාහුය. රජ්ජුරුවෝ එසේනම් දරුවෙනි! වැසිවස්වන්නෙමියි ඔවුන් යවා සිල්සමාදන්ව පෙහොවස් වසන්නේද වැසිවස්වන්නට නොහැකිවූවාහුන.

ඉක්බිත්තෙන් රජ්ජුරුවෝ නුවර වැසියන් කැඳවා දරුවෙනි! මම පෙහෙවස් වැස සිල්සමාදානයද වැසිවස්වන්නට නොහැකිවිය. දන් කුමක් කරමෝදැයි ඇසුහ. ඇමැත්තෝ කියන්නාහු ඉල්වූ දෙයක් නැතැයි නොකියා දන් දෙන්නෝ වෙස්සන්තර රජ්ජුරුවෝය. උන්ට දෙවියන් විසින් දෙනලද සතීඛය සෙවනමය පණඹර නම් වැසි වස්වා පියන සරම් ඉහාහුහා ඇති කැලි ඇතෙක් ඇත. ඒ ඇතු ගෙනාවොත් අපගේ රට වැසි වැස දුර්භික්ෂ භය නැතිදෙයිකිය. එසද රජ්ජුරුවෝ වෙදහුයෙකිනිපුණවූ බමුණන් අවදෙනකු ගෙන්වා කියන්නාහු බ්‍රාහ්මණයෙනි! වෙස්සන්තර රජ්ජුරුවන්ගේ වැසි වස් වන ඇලි ඇතෙක් ඇත. නෙපිනොවේ ඔහු ඉල්වාගෙන එවයි කියන. බමුණෝ රජ්ජුරුවන් ගෙන් සමුගෙන නොබෝ දවසකින් සිවිරවට වන්නන.

මුඛාංකුරවූ ඒ වෙසතුරු මහරජාණෝ එදවස් පෝය දන් දෙන්නට සඟර දෙද සකරදන්හල් විවෘත්ව යන්නාහු සුපිදුරෙනින් ඉන්නෙමා සතා සේ පෙරලා සේ තැද පුම්දරවලින් සල්ලා ගුරිදෙනින් ඉන්නෙමා සතා සේ ලීලාගෙන් සිව ඇතු සදු නෙතෙවසි කිහ. එවිට ඇතු සදු නෙතෙවසි කිහ. එවිට ඇතු සදු නෙතෙවසි කිහ. එවිට

ඉස්සිලිස් ඒ මඩුමෙහි දකුණු දොරදී ආතු උදිස් ඇතුළට කැති මහප්‍රභා කිණිමු රාජ්‍යයට බටහ නුවරවාසී මහජනයෝ කියන්නාහු එමහ. ස්වාමීනි! අපගේ ඇතු නැති නෙපි කොයි කෙනෙහුදයි කීවාහුය. කියන්නාහු වෙස්සන්තර මහරජහු එසිත් අපට ඇතු දෙන උද්දේශ. මිදිමෙහි කවරහුද? කෙසේ වලකවිදයි ගඟ වික්‍රම මුඛවකාරාදි උසිසු විසූ නොට මැණ ඇතු නැයි කෙන කියහ. එකල රජ මඩුණු වෙලද කොපි ආදීන් සා අදිකාර කෙකෙවරත් ඇපා මාපා පසුවුධාන මණ්ඩලිකජනයෝද මුල් මුල්ව කෙන නගනමින් ප්‍රසූරම්ත් දන්කමින් සියලු නුවර ඇලලි කොත් සිපි වෙස්සන්තර රජාණන්ගේ පියාණන් සදමඟරජාණන් කරා කොත් කඩා වැලප ස්වාමීනි! අප දරුවන්නක් ඇසුව මැනව සුවිසිලක්ෂයක් ආභරණයෙන් සැදුනාවූ සියලු සත්ත්‍යාලඞ්කාරයෙන් ඔබලන්නාවූ සවිඝාතය අභිඩවලවූ වැසි වස්තුලත ආනුභාව ඇති දෙවියන් එසිත් මිනිස්ලොවට උන්නාවූ සක්‍රි ශ්‍රීයෙන් දිලිසෙන අපගේ ඇන්රුවන නුඹගේ පුතණුවෝ කලිගුරිත් ආ ඔබුණන්ට දන්දෙමින් අප නැසූසේක. අහේ සවාමීනි! ශ්‍රද්ධාව ඇතියා නම් සෙසු ඇතුන් දන්දී පිය නොහැකිද? නොයෙක් රත්න රුවන් දී පිය නොහැකිද? මේකා දර්ලභවූ ඉළුලොවට වැඩ සිඩකරවූ ඇතු දන් දුන්සේ තුම්වදුනි කියා කියා හඬ හඬ පවත්නන්නාහුය.

එකල්හි සදමඟරජාණෝ නුවර වාසින්ගේ රැහැනි බලවත කළ මහා කිම්දෙනෝසි සිනා බාලයන් එසින් නොකළමිනා දැකල කල උත්ම කොප කැමැති දඹුවෙක් කරවත්නෙහේ වේදුසිකිහ. එවිට නගරවාසිහු ඒදත් ගත්සිදී කියන්නා සෙසුනගර රජ්ජුරුවන් දගකෙසි ලසත් නොපිලිවන. දිවිහනුත් නොපිලුවන අපගේරට කිද අපනැසූ හැනත්සත් රටින් දුරුකොට එඩනගිනි නම් පතියට ගවන්නා කෑ ත්තම්හ. අදම යැවුව මැනවයි කිහ. එසද සදමඟරජාණෝ කියන්නාහු දුන්මුත්ව මිසිදිකොට කියවා පසුව දුටුවත් කරමකියන්නා මහජනයාට කියන්නාහු අඹුදරුවන්ව ඇවිදී සෙව යන පරිද්දෙන් අවකාශ වෙයි කියා, ඒ ඇතු නගර දෙසිහු සවාමීනි! නුඹවහන්සේව කැතුහක් කළ මැනවයි වැඳ සමුගෙන නැගී යහ. එසද සදමඟරජාණෝ මහා ඇමැත්තා සැවත ඒ ඇතුයි සෙස්ස දිව්‍යවිමානයක් මෙන් සැදුණු ප්‍රාසාද යෙහි ආමතියන් පිරිවරා ඇතු දන්දුන් සතුටුසොමනසින් පින පිනා ගරන් කාලයෙහි නැයි පුණ්‍යමහල්ලය පරිද්දෙන් වැඩහුන් වෙසතුරු මහරජ්ජ ණන් දුක වැඳලා පියරජ්ජුරුවන් කියා ගත්තා හසුන් කියන්නට හැව ශ්‍රීපාදය වැඳ වැඳාබා නැයි නොපිලිවේය. මොසිඇතයෝ අප අල්වා නගා සිටුවා නෝ නොබා කියවයි වදලහ ඇමතිනම කියන්නේ සවාමීනි! ඇති ඇතු දන් දන්නයි නගරවාසිහු කිපී බොහෝදෙනා රැස්ව නුඹවහන්සේගේ පිය ඉහරජාණන් ළඟට පැමිණ නුඹවහන්සේ මේ නුවරින් පහකොට සෙට එඩකයිරි නම් පවිනයට යවන්නට සැමෙන කලහයි කිහ.

එසේ අසා වෙස්සන්තරමහරජාණෝ සිනා පහල කොට වදරන්නාහු මෙසේත් ඇස් ඉල්ලා එන් නම් මහාරාජ ඔස් ඉල්වා එන් නම් මහාමාත්‍ය ලේ ඉල්ලා එන් නම් නොමෙල ඇඟින් අඩියක් ඉල්ලුනම් මාගේ ශරීරය වෙන්වෙන්

කොට දෙවෙලය බැඳිරවූ ඇතු දන්දුන්හයි වරද කොට සිතිවට සිතිලු කැති වූ නම් නැත්ව, ඒ වඩකයිරි නගර වාසීහු නම් ඇත දන් කොකන්නේ. අනික් සුවසෙක් නම් නැත. සිත් නොසෙල්වී නගරයට ඇතුළු කිරීමට නුවර මහ වාසියට යන මග ඉතාසින් කලුය, නගර වාසිහු බොහෝ කලක් ජීවත් වෙන්නට කෑම බීම ඇසිලු ජනයාට මාපිණිස කල කිරීමක් කොවෙවයි වදරා නගරයට ඇතුළු කිරීමට ඒල එකක් කියම්, පියාණන්වහන්සේට කියා නුවර වැසියන් සෙට යපානගන්න මිනදග්දියා අන්ද වලට යනු කැත්තෙමු. එවෙස් පියාණන් වහන්සේට කියවයි වදරා නගරයට ඇතුළු කිරීමට වහන්සේ ශ්‍රේෂ්ඨ සිවි නෙතෙවරුදුන් කතා නම් අමාත්‍යයා වහා තමා අසුන් සත්සියයක, රථ සත්සියයක, දරුවන් සත්සියයක, දුසින් සත්සියයක, දායාත් සත්සියයක, මැසින්ද නානා ප්‍රකාරවූ ආභාරපානාදීන්ද යන දියසුබු සියල්ලෙන් සත්සියය කරවයි අමාත්‍යයන්ව ප්‍රධාන කොට ඝනත්නෙන් නැගී මිනිපලයෙන් බැස දෙමින් උන් බිහ්මගෙට නොන් ශ්‍රී යහන් සොයායෙහි වැඩසිදු බිහුවුන් සැදී වන් සියවි අවුත් ශ්‍රීපාදය වැද සිවියාක. එවිට රන්ලියන්සේ සිවි ඉදිරෙවින් කෑදවා කියන්නාහු මිහවුනි! ආත්මයින් දුන්නාවූද දෙමවුපියන්ගෙන් කෙනෙහිවූද නොයෙක් රත්තිදි මුතුරුණින් ආදී සියලු බහය නිධාන්කොට තබාදී කියා. කියවි කියන්නාහු සවාමීනි! නුඹවහන්සේ පෙර දන් දෙනෙවි කියන බව මුත් නගා නියන්නට නොකියන්සේක. දන් කුමක් සඳහා මේ යි සේක්දයි පිළිවිස්සාහ, වෙස්සන්තර රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු සොදුරු නගා නිබම නම් දන්දීමහ දන් නොදෙන්නාහු එලිකුන් එලහ වැළඳී සේ දිහියන් වැන්නාහ. තුඹද නොසෙති, අනුන්දකු නොදෙති, එසේ වුවහු පරලොව වසනු නගා නොසඟන්නාහු වෙති, එසේ හෙයින් නගා නමැයි කියි නම් දන් දෙනු සඳහාමය, මහාවූ තපස්වීන් නමැති සෙනුයෙහි බිජුවවි මොහෝ රොපහය කරන්නට කියෙම් වේදුසි වදුලසේක. කියවි කියන්නාහු සුබ වහන්සේ කැම වේලෙහිම දන් දීමෙහි සිත් ඇති බව නොදන්නාසේක්ද? යවි අඹුතුව වෙවැනි බස් කියන්නට කාරණ කිමිදයි කිහ.

එකල්හි වෙසතුරුමහරජාණෝ කියන්නාහු සොදුරු! අප ඇතු දන් දුන්හයි දෝම කොට නගරවාසිහු කිපී අප මෙරට දුන්නට නොදී වඩකයිරි පවිනයට යන්නට සවම කළහ. එසේහෙයින් අප එහෙට යමිහ. අප කිය ඔබ දළ සෝදුසින් සොකැවී සුවසේ ජීවත්ව දරුදෙදෙනා කෙරෙහි දයා ඇසිව නොප දිවිරැකුවෙහි සිසි ඇතිවම අප කිය කල නොර රකා කරන සවාමිකෙනෙකුන් ඇත. උන්ව කීකරුවිව, අත්පා වෙසකොව, තවද දරුදෙ කිහින්නන් කෙරෙහි බහපත්වසි කිහ. එකල නාමිරාජියව අඩබහා මදුරු සරසවනියව ත්‍රිඛමයා මිදුවූ වෙසතුරු රජ්ජුරුවන් එහන්සේ මේසේ කියන්නේ රූපශ්‍රීන් සියලු ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි අඹුව දේවියව ලෙස් කැති කොකන්සින් නැවෙමින් කදුළු ඉසිමින් සුළඟින් වැකෙන්නාවූ රන්ලියන්සේ වැකෙන්න් පිදෙමින් ලය අල්වා කෙන සවාමීනි! මේ කුමක බසෙක්ද? මේසේ නොවෙ

කිය නැක්කක් මා සඟ කුමට කිණිද? සුඛවහස්සේකෙත් විසෝව ජවත්
වීමට වඩා සුඛවහස්සේ හා කැටිව මියයාව උතුම, මිනිසා රාජ්‍යලිය කැටිව
මෙද, එලදෙ සුඛවහස්සේ කෙරෙහි අහමෙහෙයුත් ශ්‍රීලදිස් ඉද දුස් ඔබ වලට
කැදී අපි මේ සුවර ඉඳිස්නත් කෙරෙහි ඉදුමෙදිසි කියා පළමුකොට මාගේ
දෙරුවන් වඩාගෙන සුඛට පලමු කොට මා වලට යන නියාව නොදන්වා මාගේ
සිහිමින්! කියමින් තමන් ලෙහි ඇවිලහත් ගොකකිනි ඒ මහතාණන් හා
කැවියෙමි යන සින් නවැයි වල්හා ගලා නිවන්නාහු දහතැමති සහස්‍රියා
දෙසෙට කිපි නගරවාසීන් සිත්නන්නට නොපිළිවන. සුඛවහස්සේ වඩාගත්තා
යෙහි වැඩසිදීම මැනවැයි බියවුත් වන වණීකාව කරන්නාහු:—රජ්ජුරුවන්
වහන්ස! ඒ තිරාලයෙහි මල් පිපී වැසිර ගියකල රෑනීය මල් යහන් මැද
නැලි කදුරු හා මුළු බැඳ සිවිනා මුවදෙනුන් මද සේ රැව දිදී දිවන වෙහෙල
මුවකැලන් දක්නාවූ අපට රාජ්‍යශ්‍රී සඳහන් නොවෙයි. ඒ ඒ තන්හි හෙබඳන්
මැද මැස නැටුම් යන් මත්මොහරුන් දකුත් රාජ්‍යය සිහි නොවෙයි. ඇති
මුළු පෙරවුව සොව සහස සහහා යන මනුකුන්හා නොයෙක් මල් පල්ලෙන්
ගැවසි හන් හෝ වැල්ලේ සිට ලැකැප් බැඳ කෙලහා මස්කැලන් හා එසේම
නොයෙක් වහමල් පැලඳ මඹුලු බැඳ ලිය යි සඟ ගාඝහා කරන ලියකිදුරන්
මැද නැටුම්හන් සිම්පුරුෂයන් දකුත් අපට රාජ්‍යය සඳහාන් නොවෙයි. පිපි
සිරි සල් සපු හා පනා සලල අහරු දෙවිදුරු නදුන් සඳුන්ආදි නොයෙක් රුක්
රජුන්දක්නාවූ අපට රාජ්‍යශ්‍රිය සඳහන් නොවෙයි. කවර නමි දුකෙක් සඳහන්
වේද. වහඑල් පැලඳ රුක්නෙවනින් රුක්සෙවනට ගොස් කෙළෙනා දරුදෙනි
තින්නන්දකුත් අස්කාවර නමි දුකෙක් සිහිවේද, සවාමිනී! සුඛවහස්සේ පන්
සල්හි වඩා හිදුවා වහවුල් වන ඵලා ඵල කඩාගෙනහිඳිවට මහාරහසි යනාදීන්
ඔදිසිසව් තිමවන ඒහන කෙනෙකුත් මෙන් තිමාලය වණීනාව කළහ.

එකල්හි ක්‍රුෂ්ණි දෙවිය පුත්‍රයාගේ මේ කටුකවූ හස්න අසා පුතණුවන්
කෙරෙහි හත් ගොකයෙන් හඩමින් කියන්නාහු සෙලින් හි මියෙමිවය,
දිව ඇද කා මියෙමිවය, වසකා මියෙමිවය, ඝිනි වැද මියෙමිවය,
මදවරදකුත් නැති මාගේ පුතණුවන් දන්දුන් දෙසෙට වනයට යවත් නම්
මහරජ! නොපගේ මේ සුවිර යම් නැනක මී සැලුකල මැස්හන් පලායන්
නාසේ සියල්ලන් සාධාරණව නැති හන්නේවද, නෙපි මපුතණුවන් නොවැ
ලතු නම් මා දිවි නොසිඹෙයි, සියා හඩන බියවුත් දුක සඳමහරජාණෙ ගොං
කයට පත්ව නගරවාසීන්ගේ ක්‍රොධ බලවත් හෙයින් නෙපි ගොක නොකරව
අපුතණුවන් වනාහතරයට යවමි, නොබෝ දවසකින් වනයට යැවූ අපුතණු
වන් නගර වාසීන්ලවා ගෙන්වා ගනිමි කියා ගොක හන්සිදවූහ. වෙස්සන්තර
රජ්ජුරුවන් දුක්පත් වූවා දුක මව දුක්පත් බව නොලබමිහි කියන්නාක මෙන්
තිරු සැහවිණ මේසේ එදු රාත්‍රිය යවා දෙවන දවස් සෙනෙවිරද්දු අවුත්
යපතගසක මහා දුනය ඇරලූ බව දන්වූහ.

එබස් ඇසූ මහබෝසතාණෝ සිරුරැකිය නිවවා මේ නිමවා රජගෙහි
රැකවල් හරවා සියලු යාචකයන් රජගෙහි මිදුලේ රැස්කරවා දුන සහාර
කැරිකොට ලා සත්‍රිඛායෙහි සුවඳ පහතුල් දෙමින් සඩණ්ලඛ්කාරයෙන් සර
කන ලද්දවූ රත්බජ නගනලද්දවූ රත් දුලින් වසනලද්දවූ ඇතුන් තන්

සියයක් හා එසේම අසුන් සිත්සියයක් හා අසුන් සොළොස් සියගණක් ඔබා තන්
රුවන් කම්කතයෙන් තිමියාවූ රත්බජ නගනලද්දවූ රථ සත්සියයක් හා
කොන් සත්සියයක්ද මිදෙනුන් සත්සියයක්ද සතිහරණයෙන් සරකන ලද්දවූ සත්සියයක්ද
යක්ද, සුසිකිකාචාර ආති දසින් සත්සියයක්ද, කිරිදෙනුන් සත්සියයක්ද
දුනයන් සත්සියයක්ද, යකාදි නොයෙක් දෙය සත්සියය සත්සිය බැගින්
සදවා රුවන්ගබඩාවල දෙර හරවා තොප කැමැති එකරුන් දනතු ඉතුබයවූ
තියොන කළහ. ගාවකයෝද තොප කැමැති එකරුන් දනතු බැගින්
රන් රිදී මුතු මැණික් රත්තෝඩු සැපිපි සියලු වනයනට වදනා බෙරකැරන්නේ
රුවන් වලලු ආදි වසතු කැමැති කැමැතියේ උකාගෙන යන්නට වන්න.
සුමකරු පටකඩ පටොලි දෙවාඹක පිඹාමි සඳ සිලි සඹවමු යන්නට වන්න.
සියදහස් ගණන. පාදඛ්ගුලි පාදකටික පස් පෙරහැර එස්සැරි පාඤ්ඩු රත්
දෙවැඩ ගිනකෙස්වලලු දෙපට ඉඟ අතුල් දසරු බාහු මුතුවැල් ඇඟිස් මලා
දම කනපසේවි කන්අනා තුලක මිණිවෙවුලු ආදි සියලු පලඳනාද යැවිය
යන්ව දන් දුන්හ.

මෙසේ මහබෝසතාණන්වහන්සේ යහපතු මිහදන් දුන් තෙනෙකි මේ
මහපොළොව ගුලරුවා නැඟ, මේරු පර්වත සතුටුව නටන්නකුමෙන් කවන්
නව වන. සපතකුල පරිතයෝද නුසැපි වෙසඟබඹන්සේ නැමී වැටුමියන්හ.
ඒදි දෙවිඳු තමාගේ පලදනා හා බඳ ධාතු සියලු යාචකයන්ව දන්දුන්නාහ.
එදවස් දන්දුන් තෙසින් යා නොයි දෙවන දවස් වෙසඟතර රජ්ජුරුවෝ අලි
දරුවන් කැඳවාගෙන පියාණන් හා මැනියන් සමීපයට කොස් වැඳ සිරියහ.
බොධිසත්වයන්ගේ මැනියෝ ඒදි දෙවිඳුට කියන්නාහු යෙහෙලියනේ! දන්
දුන් දෙසෙට මපුතුන් වනයට යාදෙව, තෙපි මේ‍්‍රයවසි කියා වනාහතරයෙහි
මහා ව්‍යසනය, දරුවන් රක්ෂාකිරීම ඉතාම දුෂ්කරයකි ඩිය. ඒදිදෙවි කියන්නී
මාගේසවාමීන් හා වලවසන කල තම ඉන්නාව මඩා පතසුය. කැරිව කියකල
තෙපි ඉන්නා වැන්නැහි කිවාය.

එසඳ බොධිසත්වෝ ඒදිදෙවි මුහුණබලා කියන්නාහු සොදුරු වල
වසනකල මහත්හය ඇත, කිනාලය වනයෙහි දරාපිලිරෝය යන සඟ වඩ
යක් තමන් දරණින් සොදුන් දෙසොදුන් වල් වටකොට නෙත තමන් මුවට
හසුවූ සිංහ ව්‍යාඝ්‍රයන් ඇතුන් දක්වා අල්වාගෙන කෑ පියති. තවද කොදුරු
ඒ වනාහතරයෙහි ගල්හි හිඳ සිංහනාද කරන සිංහයන්ගේ හඬින් කන් පැලී
යන්නා වැන්න. ව්‍යාඝ්‍රයන්ගේ හරිනාවෙන් ලය පැලී යන්නා වැන්න. ඒ
වෙනෙකි යක්ෂ රාක්ෂස කුන ප්‍රෙතයන්ගෙන් භය ඇත. සියලු කිරිය ඇට
දක්වා බිඳ ලේ බොන මිදුරුවෝ ඉතා බොහෝය, ඇස්සෙනෙක දුට කෑලම්
යා නොදෙන වලසුන් විසින් ගහණය, බොකෝකොට කීමෙන් කිමිද ?
ඒ වෙනෙකි සත්‍රීන් වාසය කරන්නට බැරිමයකි කිවාය එසිසව් ඒදි දෙවි
සියන්නී සවාමිනී! වදාළ කෑම දුස්තෙන වෙසෙමි කිය. එසඳ බොධිසත්වයෝ
මෑලදරුවන් කැටපොකණ පිට නොඇවිදුවා පුවසහන්හි නොත්තවුන් ගල්
යහන් පිට නොහොවා ධවල වාමරයෙන් පවන් විදිකවුන් අවි සුළං ඇත

නොහන්වා රජතොප්පතෙන් මේ නිමිත්තත් ඵලාඵල අනුභව නොකරමං
ඔපියාණන් වහන්සේ කෙරෙහි ඉදුවා එවයි කීහ. සාමනි! මම සුඛවිහාරී
කොදුක නොහැඳිනෙමි. දරු දෙදෙන මැනොදුක නොහැඳිනෙනිසි කිව.
දෙගොල්ලන් කථා ඇසි ප්‍රීතියි දෙවි නොමේ වෙනෙයි නොන් පුතණුවන්
ගන්නා දුන් සිනමින් මාන් නොකෘතන් නැවෙමින් ගඩා පෙරලෝනාව
වන්සිර, කොළොන් දහසක් පුරහරනෝද නාගරවාසිනුද ප්‍රවණ්ඩ වාතයෙන්
එකපාඹාර පොළොව පිට වැසිර කිය මහ සල්වනයක් මෙන් එකපාඹාර හඬා
වැසිර කිහ. එකෙණෙහි ඇඹැන්තෝ මහනර කොට රථයත් සද මඩනා
කල් දුන්වූහ. එසද මද්දි දෙවි සමහන්ව පලමුකොට දිගණියන් වඩාගෙන
පුතණුවන් ඇතිල්ල අල්වාගෙන පලාගොස් රථයට පැන නැංගාය

ඉක්බිති බොධිසත්වයෝ දෙමව්පියන් වැඳ සමුගෙන පුරහද්‍රින්ට සමිදි
සියලු ජනසමූහයාට අවවාද කෙරෙමින් ක්ෂමා කෙරෙමින් තමන් දුන් දන්සි
පින් අනුමෝදන් කරවමින් මහජනයා හඬ හඬා සිටිදදී රථය පැදගෙන රාජ
වීථියට නික්මුණාහු ආ ආ වූන්ට පින්දී නෙපි හැඳ පින් කරව්, සියලු
සංඝාරා බමියන් අනිත්‍යයෙ දුකෙ අනාත්මයයේ සිතව්. සවපත්නම් අලපක
ඔන් දිගන්තක්සේ අසිරියෙ සිතව් මරණය නමා කරා එන බව සිහි කරව්.
ඔවු නොවුන් හා එවැද නොකරව්. ඔවුනොවූන් කෙරෙහි මෛත්‍රී කරව්. අප
කී බිණු දෙයට ක්ෂමා කරව කියා මෙසේවූ ප්‍රිය කෙපුලෙන් අවවාද කොට
නුවර වැස්සන්ට සමුදී නුවරින් පිටත්ව උතුරුදික් බලා වඩනව පරන් ගත්හ.
මෙසේ වඩනා බුබාංකුරවූ කෙනාණන් නුවර පෙරලා බලමිසි සිතූ ක්ෂණයෙහි
රථයක් ප්‍රමාණ තැන පොළොව බිඳී පෙරලා රථය නුවර දිහාවට නමාලීය.
එසද බොධිසත්වයෝ තමන්ගේ දෙමවුපියන්ගේ ප්‍රාසාදදී පුරහම්පත් බිලා
සතුටුව මෙසේ වඩනා කල්හි බොධිසත්වයන්ගේ මෑනියෝ සිසාන්නාහු මපුන
ණුවෝ වොටුනු මාලාදී රාජාභරණ හා ධන ධාන්‍යාදිය අවලොස් වරෙක දන්
දුන්හ. දුන් මද්දි දෙවින් හා දෙදෙන නුදකලාව වනගව ගන්නාහ. ඒ සත
ගමනේ දන්දෙන්වසි සිහා වස්ත්‍රාභරණයෙන් හා සත්රුවනින් දහසක් ගැල්
පුරා ගැවූහ. මැනියන් වවූ වස්තුබලා සතුටුව රථය සිඹන්නන් කරා පදවා
වසතු සිඟන්නන්ට දන් දෙව වනාසතර යටනිස්මුණාහ.

එකල්හි වෙස්සන්තර රජ්ජුරුවෝ කොසිදිසි විචාරා මමුණේ සතර
දෙනෙක් අවුත් පිළිවිය වඩනයිරියට යනු නිසා නික්මුණු බව අසා රැඟෑතිව
අතසලා පිහා "යන කල යෙන කිය දෙයක් ඇද්ද"යි විචාරා රථය මුත් අතිස්
යෙන කිය දෙයක් නැතැයි අහා එසේද වූවත් යාසුතුයහි දිව යෙන ගොස් ඇස්
මමුයෙහි වඩනා බොධිසත්වයන් දැක පින්වත්වූ රජ්ජුරුවෙනි! සිටුවනි ඔබ යන
බොධිසත්වයෝ ඒ ගඩ අහා රථය නැවැත්තූහ මමුණේ ඉදිරියට ගොස් ඇසි
පීද කොට සිටියහ. එවිට බොධිසත්වයෝ මමුණෙනි! කුමට ආවහුදැයි විචාළහ.
මමුණෝස්යන්නාහු අපටින් මද යෙයින් ඔබ සපසාගනයක මහාදානයට පැමිණ
දන්ගන්නට නොහැකිවූවිහ පෙල රථය අදහා අශ්වයන් අපට දුනමැනවැයි
ඉල්වූහ. බොධිසත්වයෝ සතුටුව මද්දි දෙවින් හා දරුදෙකිස්නන් රථයත්
මිස්වා පෙනිවයන් සතරදෙන බමුණන්ට දන්දුන්හ. බමුණෝ බොධිසත්ව
යන්ව සතුන් කොට අසුන්රියෙන යියහ. එසේ අශ්වයන් දුන් කල රථමඩුරය

අහසෙහි සිටියේය. සතුදෙවෙඳු සහෙමි ඒ දක දිරුසතුහුන් සතරදෙනකු
කැඳවා කියන්නේ වෙස්සන්තර රජ්ජුරුවෝ සතසත් වන්නෝ රථයත් මමු
ණන්ව දන්දී පසින්වඩියි. කොප නොදී රථය අදහසි වන්නෝ රථයත් මමු
පුත්‍රයෝ සතරදෙන රොසිත මානවේෂ් මවාගෙන රථයෙහි නිහාය කෙරුන දිවය
කල්හිඅනිස් බමුණෙස් පෙරලේඅවූවන් කියන්නේ රථයෙහි සෙදී රථය අදහා
සිටුවනි සඩනැය ඒ ගඩ අහා මහනාගෝ රථය කැවිගන්නේ ඒසතරන රජ්ජුරුවෙනි!
කියන්නේ රජ්ජුරුවෙනි! ඉතාවැඩිමෙහි. රොසිතෙහි මවූවන් මමුණි ඇවින්
කුණෙමු. කෙල රථය දෙවහි කියා රජතව ආශීර්වාද කෙරේය. මෙසේවන්නෝ ඒසි
සතුටුව අහිදරුවන් රථයෙන් බසින්නා ආශීර්වාද කෙරේය. මෙසේවන්නෝ ඒසි
පසින් යා නොහෙති. දරුවෝද යා නොහෙති. නොසිතා එදරු මහනාගෝ
රථය දන් දෙන්මි රථය අදිමින් සිටි දෙවියෝ අහසින්වූහ.

ඉක්බිති මිදුදෙවි දරුදෙදෙන අත අල්වාගෙන වනාසතරයට නික්
මුණාහ. බොධිසත්වයෝ සිහසුන්ට කිහිත්නාහු පොදුරා ජාලියකුමාරයන්
මම වඩාගනිමි. කෘෂ්ණජිනාවින් කොප වඩාගනුසි කියා දෙදෙන දරු
දෙදෙනා වඩාගෙන සෙල්බැකැවිල් කඩුපතරණ කල් බොරළු වඩමින් ගිනි
වැල්ල වඩමින් ඇලදෙල වැද නාමින් ලියහිදුයෙකි සිසිල් සෙවන සැක
පෙමින් දෙදෙනා ඔබුනොවූන් සතුටුව ගෙමින් තමන් දුන් දන් සිහි කෙරෙ
මින් සතුටු සතුටුව වඩනවූන් දවු දවුවන් එසින් ඔවූන් දෙදෙනාගේ සිව්ම ලි
කම සිනමින් යන්නේ කොදිසි විවාම කල වඩනසිරි පරිනයට යසි කියති.
ඒ ගඩා කවපාව කදුට බිසි. බුහුණින් ප්‍රසාව ගඩන්නාවූ ජනයාට අවවාද
කෙරෙමින් වඩනා කල්හි අඟදෙපත සිරි අඹ දඹ ජම්බීර නාපසා නාරා, දාඳී
දාක්ෂයන්සි ඵලාඵල දරුවෝ දකරිට ඇවිදිලිව දෙඇස් මවිහ, අමිදි!
ණෙනි! සිය සියා ගඩමින් යෙති. ඒ වෙස්සන්තර නම් බුබාංකුරොත්තම
යාණන් වහන්සේගේ පුණ්‍යතේජානු භාවයෙන් වාක්‍යයෝ ඇවුවි නැමි එහා
ඵල දරුවන් අග සිමෙසි. බෝසතාණෝ දරුවන් කැඳවි සැසිදී දෙමින්
පොකුණු පසැස් විල්කෙර සැකපෙමින් දෙවිකානුභාවයෙන් සිත් පොදුන්
මිහ මෙවා එකදවසින්ම නොව වෙසියරට නගර ශාලාවට වන්හ. (දෙවයා
වෝ ළඳ බොලඳ සිව්මැලි කුමාරවරුන් කෙරෙසි අනුකම්පාවෙන් පාපිරිය
ත්‍රාසකොට නැහුහා)මද්දිදෙවි ශාලාද්වාරේ බොධිසත්වයන්ට ඉදිනා අසුන්පනවා
වඩා හිඳුවා පන්ලෙහිවූ ධුලි විහ පියා දරුදෙදෙනා මවූවන් ළඟ ඉඳුවා නගරේ
වාසින්ට පෙහුන මැනවිහ සිහා බොධිසත්වයන්වද පෙනෙහ පරිද්දෙන් ධුලි
රුව සිටියාහ. එසේ ඉන්නට කාරණා කිමිදයන්?:—බොධිසත්වයෝ සත්වයන්
නුවරට ආගෙසින් අපහැර යියාදෙන්සි සිතුවහොත් හෙතුනොදෙසි සිහා
බොධිසත්වයන්ට පෙනෙනසේ සිටියාහ.

එසේ සිටියාවූ මිසවුන් යන එන්නෝ දැක වැද නගරවාසින්ව සිසල
නගරවාසිනු රජ්ජුරුවන්ට කියාසැලිහ. එකල වෙසිහ රජ්ජුරු
වන් ඇතුළුවූ සැවිදහසක් රජදරුවෝ අවුත් බොධිසත්වයන් පාමිව ගඩා
නුහ. ගඩා සැවෙක සියන්නාහු කිවිද? මහරජ! ඔබට ලෙඩදුක් නැද්ද?
නුඹගේ පියාණන් සදමහ රජ්ජුරුවන්ව දුක්කැද්ද? නුවරවාසින්ට පිහා
නැද්ද? මෙනම් කුමන ඒත්සියක්ද? කවරනම් විපක්සියෙක්ද? මෙසේවූ

අහාථ නම්කෙනෙක් තුමක්නිසා නොපවිද ? දෙවයෙනි! තෙපි කැඳි ආ වැනක කොසිදයි ඇහැදීත් විචාළහ. බෝසතාණෝ කියන්නාහු මාගේ දෙමව්පියන් වැද ජීවා නැත. වැළි එකක් කියමි. මාගේ කෙළෝතකුටක වැනි තමාගේ අශධවලවූ පුත්‍රසිලෂයක් පලදනා වෙත් නොමාහවූ පරිවාර සහිත මාගේ පාදධූ නම් ඇති ඇතු කලිතුරට වැසි බලුණත්ව දත් දින්නහි සිඳිරව ඇත්තේ මපියාණන්වද මාද කිපී මාරවීත් ගිය මැනවැයි කිවුහ. එසේ නොවීත් ආමි කිහ. වෙසියරජ්ජුරුවෝ ඒ අහා ආයේ ඉතාඃඛපතැයි සතුවුව ඇඳුවරට ඇත්තත් සතුවුව ආරාධනා කොට නෙතයන තුරු පෙහේ රැ රජ කම්සල මැනවැ"යි වෙසියරජ්ජුරුවන්ත් සැදහසක් රජදරුවෝ තවත් නවත්තේ රාජ්‍යයට ආරාධනා කළහ.

එකල්හි මහාබෝහතාණෝ කියන්නාහු නොපව රාජ්‍යය නොකරමි. "අප හෙරපු රජ්ජුරුවන් උන් නවතාඃගෙන රාජ්‍යය කරවනි"යි සිවිරට වාසිහු හොප කෙරෙහි මෙවර බැඳ උනුනුන් සුඛකොට දෙරට ඇත්තෝ විරොධ වෙසු එබැවින් එසේ නොකෙරෙමි. වංකගිරි පබ්තයට යන බව මැනව ඒ කාන් නිසිවට සුදුසු තැනක් කියවයි කිහ විචාරා කියමහ රජගෙට වැඩින මැනවැයි රජදරුවෝ කිහ. බෝසතාණෝ රජගෙට නොඃමිහයි කියල ඇතුළුනුවරට නොවඩනා හෙයින් ඒ ශාලාවම දිවය විමානඃස්සේ සරහා සැවි දහසක් රජදරුවෝ ශාලාව වටකොට රැකවල් ගත්හ. බොධිසත්ත්වයන් සුවඳ පැනින් නාවා සළු පෙරඳා සළු හඳවා රස භොජනය වළඳවා සතුටුකළහ. බෝසතාණෝ එදවස් රැ එසිලැඟ දෙවනදු වංකගිරි පබ්තයට යමහයි කියද බොහොදෙන ඇත්තාහ. එබැවින් වල ගස්වා මිහ එළිකරන තෙක්වැඩහුන මැනවැයි වලකා සත්දවසක් එහිම රඳවා ගත්හ. මිහ එළි කල කලවැක කියි පබ්තයට යමහයි බෝධිසත්ත්වයෝ නික්මුණාහ. එකල වෙසියරජ්ජුරු වන් හා සැවදහසක් රජදරුවෝ බොධිසත්ත්වයන් සමඟ කියාහ. එසේ නොස් පසළොස් යොත්නක් මහ නෙවා පසළොස් යොත්නක් ඉදිරියෙහි තිබියදි මහ්වනය සම්පයෙහි සෙනාඛිපතියකු රුකවල් ලවා සිව දකුණක ඔසවා මහ කියන්නාහු සඬාමිනි! මෙතැන සිට ඉදුරා දකුණු දිශ් බලා කියකල නඟා සිටුවූ නිල් වලාකුළක්සේ තෙල පෙනෙන්නේ එලා ඵලයෙන් වපුලවූ වපුල නම් පබ්තය, ඒ පබ්තප්‍රාන්තයෙහි සිව බැලූ කල නොයෙක් සුගන්ධයෙන් සුත්සඤ්ඤාදන පබ්තය පෙනෙන්නේය. ඒ පබ්තය වව නදුන් සදුන් සළුවැල් කිහිරි සපු පුවතු දුනුකේ වැටකේ නා පනා සල් සලල ඟුරු දෙවිදුරු අ නොයෙක් වෘක්ෂයෙන් ප්‍රතිමණ්ඩිතය, ඒ කැපපි නොප අඹුදරුවන් එලාඵල කවා කිරිදෑලෙන් බට සිඹිල් පැන්හි ශරීරකුලානා නිවාගෙන ඉන් ඔබ්බට වැඩිගල මහාවූ සොට පනර ඇති නොයෙක් ගස්කැළඹන් එසින් හැවසි ගත් බෙකුඹනි නම් මිහාණගෙක් ඇති. ඒ දෙපාඊවංශයි රිදීපවක් ගහාලූවාසේ මහාවූ වැලිතලායෙහි ඵටින් තවත්නාවූ සිහිල්සුදු ඇඟ ගස්වා කැපපි නෙත වැද්දස්තු එසින් දුන් මී හා මස් වලඳ ඔසුගස් සහායයෙන් ඒ ගඟින් එතරව ඕහට රන් ඔටුන්න තබන්න තැනක් ලබන්නේ අඟනා රත් ඉද්දෙවා ඉන් ඔබ්බට වැඩිකල ඉඳුනිල මාණික්‍යයක්සේ බබලන ඝානු නම් පබ්තයෙක් ඇත. ඒ පබ්තය සිඹරයෙහි සිහිවි මහා හුනනයෙහිවූ අඟාථල වැනි මධුරරස ඇති හුන්

ඵල අනුභවකොට ඒ ගසබුල කැපපු තුන් ඉන් ඔබ්බට වැඩිකල සතරතුල් උස ඇති රුක්ෂයොවක් සහිත නිල්වූ මහත් ඊතල් ඊතල් ඵකක් දැක්ක. ඒ කවා එබෙන්නේ සුබී ලීයද නම් එල්සෙරින් හෙයි ධ්‍රුවක් මතය. එකාදික මාතීයෙන් හොත් වනලැහැබා කොණෙහි (ඊතල දෙවා) තැබෙ මෙන් හා වැල්ලෙන් හැවසි ගත් නිල්වූ දිගසලාගෙන් පැමිණිකල පස්වැනෙන් බුන් සිදු පෑරුම් මිමි මත් බවරගඤ්ඤ එසින් නැවසිගත් නිල්වූ දිගසලාගෙන් පස්වැනෙන් බුන් සතරැස් පොකුණෙක් ඇත. ඒ දක ඒ පොකුණට දකුණු දිග මිලා ඔය කල හොඳෙක් ථලාථලයෙන් හැවසිගත් දවල් කෙළිමඬලක් ඇත. ඒ දක ඒ පන්සල්කොටගෙන ඩ්‍යානසුවයෙන් දවස් කැමතිදී සිටියදී වාසය කරවසි කියා නැවත කැදඹතක් රජදරුවෝ බෙදිසිහින් තා තෙන පෙරළා තමනුවරවලටම කියන.

එදවස් ඔසුදෙවෙහු තෙමේ තමන්ගේ දහසක් තුබණලා වනුයෙ ලොකය බලන්නේ අප මහබෝතාණන්ගේ සතසතු ඉඳන් දී තෙන්දිසා වංකගිරි පබ්තයට නික්මුණු බව දක එබෙකම දිගාපුවුයා ඇදුන් දී තෙන්දිසා වෙසඟනා රජ්ජුරුවෝද මදි දෙවිද තෙන්කරන්නා වනකිසිවිනට යෙයි නෝ එසි හොස් පන්සල් දෙකක් හා සත්මහ මදු දෙන්න හා නොයෙක් ඵල වලිත් හැවසි ගත් මල් ගස් හා තෙකෙල් වනයක් හා අදුන් දිගසම් සිටි තුබණි කෙත්ඩ සැරයටි පැස් සුලු මදු සහුන් ආදිව දෙය ඉමා "තෙපි කරන්නවුන්ට කැපයැ"යි බින්නියේ අකුරු ලියා පන්සලට යවිවා [illegible] සුන් සිංහ ව්‍යාඝ්‍රයන් ආදී සිසුපාවුන් හා ගන්බූ පිසපුන් හා නානාවන ගබඳ ඉ ඝණ පක්ෂීන් පලවා හැර එමහි නිහොන කෙළේය. ඒ එන්නම දෙවිපුත් දෙවී රජහුගේ නිහොනය පරිද්දෙන් එකී සියල්ල නිමිනකොට තබා. දෙවි ලොවටම යිමේය.

බෝධිසත්ත්වයෝ කී ඵලකතාවෙන් යන්නෝ තැනපි සිඳිමින් සිටිමින් පස රුස් පොකුණට නොස් පොකුණ විස්තර බලා පෙම් කෙතැන සිටුවූයි කියා, ඉදි දෙවි පොකුණු තෙර සිටුවා දකුණු දිග නඟාක් දුරේ ගසින් නොස්විහෙ කුම්මා මැවූ පන්සල දක මහතාණෝ ඔකුයා අප ආවා දන්නේවෙයැයි සිතා තමන් වහන්සේ අත නිබූ රන්කබුව තබා පන්සල ඇතුට වැද සිත්තියේ සිබූ අකුරු දක කියවා බලා තපපට කැප මැරි දුරු එසි සිද ජවා බැඳ තත් සළු ගලවා තබා වල්කලා හැඳ අදුන් දිගසම් පොරවා පාතුය තෙත සැර කවියන් අතින්හෙණ තත්මහ මලුයෙහි සත්මහ කෙරෙමින් සිටියාක දෙවි බෝධිසත්ත්වයන් ලස්සූ හෙයින් සතරැස් පොකුණෙන් නික්මී බෙදිසැරින් සියඹසරින් හොත් තපා බිල තෙයින් සිටි තමහත් දක ඔය පාලිතෙතරම් නොකෙයින් හඬා බිඹ කී ගඬාමිනි! පෙර සිටි රට ආදි දෙසෙන්හි මිනිසුන් විසින් සුඛ සදමඟරජ්ජාණන් පුතණුවෝ වෙසඟනා රජ්ජුරුවෝයැ කට සුඛකේ රූප ශ්‍රී කියනු ඇසිමි. මාගේ ඇසින්ද නුබෙන් ඒ රූප ශ්‍රී දිටිමි. දැන් මෙවැනි තවුස් වෙසයක් දිමුවි. පෙර සුඛ රජ්ජුරුවෝයැ සුසිවිව දැන් තපස්වියැයි යන තම් විය. පෙර මණිකොඩෙවුන් මෙලෙස වොටුකු පලන් තෙල කිස දැන් දලඹුඩුල්ලට සුදුසුවිය. පෙර දඹදිවුගර එකාවැල පලන් තෙල උරස දැන් ළිවසඹ ලස්නට සුදුසුවිය. පෙ කසි සළු තත් තෙල උතුල

දුන් සිය සතිස අඟුන්දිවිසම් උන්හට සුදුසුවියයි මෙසේවූ වෙශයක් දෙසිත් හට මායේ දුක ඇඹු නියාය. මේසේවූ දෙයක් සුඛවහන්සේටත් වූයේ එහ. මේවැනි විලාසයක් දුටු මා ළඟ හැමෙසෙ නියාගති ඉඩ, වැළප සොක කත් කිදුවාගෙන සමහන්වහන්සේ ගත් සඳුන් වෙස් මාත් ඉස වැනවැනි සිහා ජාලිය කුමාරයන් හා කෘෂ්ණජිනාවන් කැඳවාගෙන අතීක් පස්ගලට වැද සන්වහන්සේ හත් සළු ගලවා සමා අඟුන්දිවිසම් පිටි සුඹුළු වල් කලා ජටා ධරව ජාලිය කුමාරයන් හා කෘෂ්ණජිනාවන්වද අඟුන්දිවිසම් පිටි සුඹුළු වල් කලා ජටා කින ජටා බඳවා තුන්පලතු මව් බෝසතාණන් කරාගොස් වැඳගැනීසිට වහන්ස! තුඹ අතීත මා ගන්නා වරයෙක් ඇතැයි වර ඉල්වන්නී මම වනඹුල් වත ඵලා ඵල නෙහෙන්නට යෙමි. ඵලාඵල ගොස යාදී පෙරවරු තුඹුවහන්සේ දරු දෙදෙන රක්ෂාකල මැනවැයි කීවාය. මහබෝසතාණන්වහන්සේ යහපතැයි උන්ට වරදී කියන්නාහු මාවිසින්ද නොපසෙන් ගන්නා වරයෙක්ඇත. වේලේ ඹුන් නොවේලේ මායේ පන්සලට නොවදුවයි කියා උන් අතින් වර ලදින් මේසේ වසන කල්හි මද්දෙවිහේ වනඹුල් වනඵලාඵල ගෙනගැර බෝසතාණන් වළඳවා අත්ඩා මේගෙසකාට යන්නක් පිරුණුසද බොධිසත්වයෝ තමන් අතින් දන්ගන්නවුන් නැත්නෙන් දුස්පත්ව පරගව සුව දෙන්නට උපන් මහාසත්ත්ව වනඹුල් වනඵලාඵල ඇද්ද නැද්දැයි සිතන්ඹුන් සෙස්සන් නොපසන්නාහ.

මෙසේ වසන සමයෙහි කළිඟුරට දුනනිවිය නම් ඔබුණුගම පුජක නම් ඔබුණෙක් බාල කල සිට සිටන්නේ වැඩ අවසාන්ව දක්වා සිතාගෙන කතවණු සියයක් උදිහ් අතාථ උන් බඹුණකු කෙරෙහි තබා ගොස් කල්යාම් කිහ් අවුත් යහළුව මායේ කතවණු දෙවයි කියා ඉල්වීය. ඒ බඹුණු කියන්නේ යහළුව මා අතාථවිසින් තායේ කතවණු එකුට කාපිම්. තායේ කතවණු නියා වට මායේ අම්තතානාය නම් දුවණිය ගෙනඇවයි දුවණියන් හාර කෙළේය. උෂගෙන් අතීක් ලැබෙන දෙයක් නැත්නෙන් තමන් කාමදාය බැවින් ඒ බැම් ණිය තමන්ගේ ගෙදරට කැඳවාගෙන ගොස් තෘප්ත අඹු කෙළේය. ඒ බැම් ණිය පුජකයා කෙරෙහි මහත් ගෞරවයෙන් උපතන්කාර කෙරෙමින් සිත්තේ වෙසෙයි. එකල ඒ බඹුණුගේ සෙසු තරුණබ්‍රහ්මණේ තමන් තමන්ගේ අඹුවන්ට රහැණිපි කියන්නාහු ද්‍රා දුවිලි දෑඩ බඹුණාව මෙවැනි තරුණ සත්‍රියක් උෂ සින්තේ මේහෙවරකොට වෙසෙයි. නෙපි අපට මේහෙවර කිරි මේයි ප්‍රමාදවන්නේ කිමිදුයි කියා ඇඟැට කෙරෙති.

එබස් ඇසූ බැමිණියෝ පුජකයාගේ හෘදයෙන් ඇ නොරකරමහයි සමිතකොට ගෙන එක්දවසක් අවිඤ්ඤාණ නම් බැමිණිය පැන්නොවිදී දුස එගම සෙසු බැමිණියෝ කියන්නාහු එම්බල පව් නළු නැනැත්නිය! ත් දන් තුඹු හරඹල්ලකුට මෙහෙ කෙරෙහිද? මේ කඩදත් මහල්ලාවත් පාවාදුන් කියේ දෙවුවියෝ හිට සතුරු වන්නාහ. ත් උන්ට සතුරුවන නියාය, ත් අඳින වන නියාය, ත් පින් නොලැබ නැනැත්තියක. ත් කිය ජාතියකි නවවක් යාගයෙහි කසුවුවන්ට ලූ බත් පැළුම්කෙරේ බැ මිහලු කපුරියක් වන. එසේ හෙයින්වද ත් මේ නර ඛල්ලාට අඹුවූමන්, ගෙහෙළිය! මෙසේවූ ද්‍රා මහල්ලා හා එක්ව පඳුවකාම විඳගෙහි කවර නම් ඇල්මක් ඇද්ද? එ

කට දන් දල්වාගෙන සිහාගෙන වේලෙහි සතිකට කවර තම් මෙහිගෙසේද? සිටක්සේ උසේ ශරීරයෙහි ඇවි කවර තම් සඳහිගෙසේ වේද? ගැරඹි සතින් වැන් ඇඟ රැලි ඇති කඩිදත් ඇති කෙළනොවූ සිරුර මිනිසා නම් පඳුවකාම සපිපති ගෙසේද? කොදුර! තියේ කොදුවූ සිරුර මිනිසා ඒ බඹුණු කතාවූවාට වෙහෙ කොට දුන් කොදුර! තියේ කොදුවූ සිරුර මිනිසා කැමියකු නොයාගනැයි කිහ. මේසේ මි සඳහාවට පසිහිව මිනිසා බලා සඩා වැලප නියඹුරු කුරුලෝ පැනට කිය කලය ලේකා නිදිමන අත පොරවාගෙන හෙට අවුත් පුජක නම් බඹුණුගේ රැවුල් කරේ ඉල්කා බඹුණුගෙන බඹුණුගෙන්ලාට තහනම්වත් මෙහෙමින් දන්කමින් බඹුණුගේ රැවුල් කරේ ඉල්කා කෙළකොල්ලන් කෙරෙයි උන් විසාක අදහ ලදිහ්. (ඔහන් කරණෙහ මා ආයේ,) අද මේ ගම දුරියේ එක්ව නෙනලා මාසය මෙල්ලගෙන. පැන් නොවදී මට උන් නොකළ පරිහවයෙක් නැත. තා කෙරේ කිද මෙසේවූ බස් අසන්නාව වඩා කරවැල් ලාගෙන සියලු ගම සඩා ගොස් දැහැකකු සේ දැසියක සෝ නෙන එව නැතහොත් තාගෙරෙයි පත වඩා ගොස් දැහැකකු සේ දැසියක සෝ නෙන එව නැතහොත් තාගෙරෙයි නොසිද යෙමියි කිවාය.

එබස් අසා බඹුණු නමා දන් වැසිර කියන් අඹිගොඩ කෙසින් කි මෙට කළපාව කියනුයේ එම්බා සොදුර! තුඹ රැහැණි නොවව, මහලුවූ බැසින් දැක දැසින් ලද්දේත් නොතැක. මෙවක් පවින් දරන් මුඛ නෙනෙමි. හෙතු කළමනා යම්මදෙයක් ඇත්නම් එසේ නෙනෙමි. දිගන් එමෙ නෙපි වෙසෙ නොතරව, නෙපි යෙය රැක ඉදුරියි බැමිණිය අස්වසා කිහ. අහෝ බ්‍රාහ්මණය! සැමියන් අතින් මෙහෙ ගන්නා කුලයෙක මා උපන්යේ නැත. නපුරු බස් නොකියා දැසියක සෝ දැහැකු සෝ නෙන එසේ සිටුව, සොදුර! දැසින් කෙසේ ලබමිදුයි කිය. අහෝ එසේ බඹුණ! එසිවරකුත් නොදන්නෙහිද? තට උපායක් කියම්. මහා යසස් ඇති ගුණ සම්පන්නවූ වෙස්සන්තර රජ්ජුරුවෝ ඉපදුදත් දෙති. උන්තෙන් වසනුගෙන අතාථයන් සුව විදිනේය. දුන් ඒ උපායකියා වඩාකයිරි පබිතයෙහි තපස් කෙරෙති. තෝ ඔබ ගොස් මට මෙහෙකරන වනලස් ගෙනෙහි නම් ඉදිම්. නැත්නම් මායේ දෙමවුපියන්යේ ගවට ගොස් මාසේම ලදරු දසුන් ඇති අතීක් බඹුණකු කෙ රෙහි ඉදිම්. තා බල බලා සිටියදී උෂ මා මා හා කෙළනා කල මනල්ල! තා සිනව සුවයෙක් නම් නැතැයි කිහ. ඒ අසන්නාම බඹුණා ළය පිරුණු මහත් ශොකයෙන් නියඹුරු කුරුලෝ කියන්නේ සොදුර! මම ශකති නැත්නෙමි. වැඩගෙම් යා නොහෙමි. වඩාකයිරි පබිතය ඉතා දුරය යෙයි වනල් කළමනා යම් මෙහෙවරෙක් ඇත්නම් එසේ කෙරෙම්. නෙපි ඊට අසමාහි නොවවයි කිහ.

එබස් අසා බැමිණි කියන්හි නෙපි සඩ්‍රාම භූමියට නොවැදම පැරදී එකකු වැන්න, එම්බල ජව කඩදත් සොරසැඩි සඩිවරි සමිතැලියි! මට කතසලව් නොපිරුවා ගොස් වෙස්සන්තර රජ්ජුරුවන් අතීක් සෙල්ලක කොල්ලකු ගෙනෙවයි කියා බඹුණා වෙර මිස් කයි ඉන්ද සිරිය නොදී ඇක හිත ගැසෙමින් තවමින් බෙණමින් වෙසෙයි. බඹුණු අඹුව කරක ගැසෙයි විඳගක නොගි ඇ කෙරෙති සයින් යහපත සොදුර! එතුන් නෙහෙමියි

කිසිම අඩුවක් වලින් දුර නොහවුත් කෙස් සුරවා දිය ඇද වලත් සුරවා, කෙස් කිසාරා වට කොට ඇට බත් බුලත් තබාලා ඇ ටිසින් සපයාදුන් අස්සුණු ආදී ආශීර්පකරණද නෙස ගමනට සැරසී සිට අඹුව පැදකුණුකොට නුගවිටක් වැඳලා පසුමෑස නගරතැනක බැස කෙව වැඳ ඇ කෙරෙහි කළ හසින් ඇඟිල කැඩිල පාත මෑස සිපගෙණ නිකට නෙහ ගනහා ඇට කියන්නේ නොදුර! මෙ නොලස්ව එම්. සෙපි බිය නොවෙයි යමුගෙන වහන්නකලක් පලා සුව කෙල්ලක් නෙහ කෙරෙඹියකින් පැස් ගෙන ගමනට ගත් උපකරණ පරිග කරට නගාගෙන අඹු ළදරුකකුන් පෙරළි පෙරළි සිට බල බලා එකසිරි පතිය යට යන මනට නොස් මානදී සිතන්නේ සිව්රටට නොස් නුදුරිම පතිවත කිරි පවිතයට ගෙම් සිහා සිව්රටට නොස් වෙසසනතර රජ්ජුරුවෝ නොසිදති වීවාලේය.

කුවර වාසිතු ඒ අහා කිපි තවත් දන් ගැන්මෙහි නවතුද? අපගේ සාමිනි රවින් යස පරිද්දෙන් කෙළෙසිය, තවත් කුමකට පිළිසිඳුනි කිපි පොදු වූකුරු කැපපහණගෙන ලුහුබඳවාගන්න. බඹුණු වැටෙමින් පිරිතෙමින් කොල බොල් සිද බිදගෙණ දහඋතුවැලවිටි ලේ ලාගෙන දිවන කල ලුහුබඳවා නොස් උණපත්තකින් සම්පොත්ත උණපත්තේ ඇලියනපරිද්දෙන් පැහැරපියා බඹුණ! මතු මේ කුවරට අසි නම් දන්නෙහි වේදුනි හයගැන්වූහ. බඹුණු මරණභයින් දිවන්නේ උතුරුදික් බලා ගමන් ගත. බඹුණා මග නොහදුනන නෙසින් දෙවතාවෝ බෝසතාණන්ගේ දැනපාරමිතාව පුරනු සඳහා එකසිරි පවිතයට යන්නට ඕග පැහ. බඹුණු සුමගෙන් වනාභාතරයට ගොස් ඉර බුදුන්වේලෙහි මෙනිඹපුහු නම් බුවවැද්ද සිරි රැකවලව වැද ඒ වැද්දගේ කිනබල්ලෝ බඹුණා දුක සිසාරා වවකොට ගත්හ. බඹුණු හසින් මකඹින් ගඩා සසලව තමාගේ තළින නම් අස්සුණු පය්සත් කුඩාත් සැරයටියත් වහන් සඟලන් කෙලාපියා සිසකේ උදුරා දිවනෙනකොස් ගසකට නැඟී සිට ගඩන්නේ පසුවකොගඩියාවන්ව සපතිමා සාගරය වැනිවූ වැසිලිඹිසියන්ට මහා මෙස යස් බදුවූ ඝනාන්ධකාරයට ප්‍රදිපාලෝකයක් බඳුවූ කොලොස් යාවකයන්ට කද රුකක් වැනිවූ සිතු සිතු දෙය සිඩකරදෙන විසකාමාණික්‍යයක් බඳුවූ තමන් වඩාවූවන්ව සිසිල් තෙවනක් බඳුවූ හැමසත්වයන්ට පින්පැන් ශාලාවක් බඳුවූ ඉල්වූ දෙයක් නැතැයි කොඩියන්නාවූ පසුවකා පද්මයෙන් පිරුණු පොකුණක් බඳුවූ සියලු ගතුන්ටම හිතවත්වූ වෙසසනතර රජ්ජුරුවෝ කොදිදයි කැබිය.

ඒ වෙනිය පුත්‍රභාම බුවවැදිනොමේ බඹුණාගේ ගඩ අසා දිවඅවුත් බඹුණා, දුක කියන්නේ තමන්ගේ රාජ්‍යය හැරපියා මේ හිමයට ආ රජ්ජුරුවන් කොයා ආයේ බිසවුන්වත් ඉල්වා ආයේදෙකෝයි කිපි පිරිකොල දන්කමින් විට පිව බලමින් ඇවුන් දුෂට බඹුණුමකල්ල! දන් දුන් කා දිවි ගතිමයි දුන්න ගහා ඊඝ පෙවූ ගිය දුනුවුඩ ලා හයාගෙණ සොරබඹුණ! දුන් කාගේ හෘදයමාංශය ලේ වමම විවිමා කපාගෙන පසුපැකුණියන්ට බිලි දෙමි. කා සල්ව සල්වා දුන් කාගේ බඩවැල් ඇරගෙණ පක්ෂීන්ට දෙමි. කාගේ පඤ්චමඩුරමාංශයෙන් කා හෘදය ලෙකෙයෙන් දෙවියන්ට බිලි දෙමි. දුන් කාගේ ඇඟපිස් තෙල කිල්ලන්ට ලා කවමි. එහා ඉසින් බපුවයි කිය. බඹුණු මරණභයින් හයපත්ති

අනික් වදනා තැනත් නැත්තේ මතකයිත් නැද්ද, බොරුවිත් කියා මා කුත් අන්න බැලුවුණැවැයි කියා කියන්නේ මා, එතෙක් මේ සඳමණ්ඩපයේ දුකයෙහි. මිදවාදුනුත් කැන්තෙමි, මා දිවිතොගෙන ඇසිල්ලක් මාගේ බව අඹුව තදමහර පුරාවත් මා සිටුවෙන්ත් මා තැදෙය යෙන් වෙසසනතරරජ්ජුරුවන්ගේ දුක බලවත් වුන් වලප්නාකොයිත් වේදිය දෙදෙනාගේ කරා කිය ඇඟවැයි කී පාවිච්චියන් මා පවිතයට ගොස් වෙසසනතර රජ්ජුරුවන්ගේ කොක බලවත් දුකින් එක්වෙලා ඔබ පිණිස යවනි හදමහාරජ්ජුරුවන්ගේ මෙතෙහිරිත් සුවිදුන් කෙසින් වඩාගිරි

එමස් අහා වැදි පුත් සතුටුව යමුගන්නේ වටලාගේ බල්ලන් ගස්ට බැඳ දුප්කමබුණා, ගසින් බිස්නාගෙණ අතුරෙහි පැලලූ මස් කා කිසිදි ආහාර. කවා ගමන් ශ්‍රේදුක නිවා කනස්ථා, යන්කවි නිඹුණුකල මසට පිරිණුවූ ම ලබුවක් හා සුවමස් පිඩක් (පක්කමිසසයිකුවු, අඳුරෙහි පැලලූ මස් හා කිසිදි ආහාර. පසුගමන්කොට දකුණත ඔසවා මෝහාණන්ත්වහන්ගේ එසත දිගාවට ඒක නියන්නේ බඹුණ! තෙල දියවිලාගඩන්ත්වහන්ගේ සුවසාතසත්ත්ව, දි ගල්පසක කිසිදි කුඹුක් තුබ ඇඟවූ නෙදිද බිඳුවූ මෙලි ඔබ දබ ඔස්ම එක කෙල් කටුඑරමණිය නදුන් සදුන් නා පසා තුවූ දිඹුවේ සල් සලල අතරු දෙවිදරු ආදි මල් පල්ලෙන් තැලෙන්ය. කැලි කසා දිවන කා නෝ ආදිගෙන් නැවසින් ලිඇඹුරන්ට කුරම් කෙවිල්ලන්ට යෙයස් බැවූ සිත් සලුවූ සල් කුලෙන් රමණීයවූ ඒ වනගෙන් එලා එල කවා කමින් ඉඩ, වැසිරෙන නා යෙක් ඇලදෙලවල සිසිල් දියෙන් නාමින් පැන් බොමින් සැතෙමින් එක කින්ඔබමෙහි සියකල පස්පියුමෙන් සැදිලින් පොකුණේ ඇත. ඒ පොකු ණේ නෙඑම්පත් සිව වගුල මල්රෙනෙරුයේ සකිරා පරසන පොකුරම් සමින් ගොස් ඔහ ලැඟ රාක්ෂයන් විසින් ගඟනවූ විසල නම් පරිතයක් ඇත. ඒ පවිතයේ අවවුනනම් තපස්වී කෙනෙක් ඇත. ඒ තපස්වීන් වහන පන්සලට වැද කැනපී දුන්නෙන් මහ පිළිමිස ගතුවසි සුවූවිනය එසතරාකාට ඒක කිය. බඹුණු ඌ කි පරිද්දෙන්ම ගොස් විසල පරිතය සමිපයෙහි තපස්වීන් වහන පන්සලට ගොස් තපස්වීන් දක සුවදුක් විචාරන්නේ සුවදුස් කෙසේද? මැති මදුරුවන්ගෙන් දුස් නැද්ද? දිවිසත් වතුස් වලසක් සිංහයන්ගෙන් උපදුව නැද්ද? එලා එල ලැබෙදුසි විචාරා සිටියේය.

එකල තපස්වී කියන්නේ කා කි දේවලින් මව සිපි දුකෙස් නැත. එලා එලාදියද ලැබෙයි කියා ඔහුගේ කෙන් ශ්‍රේදුක නිවා එලා එල කවා නැතපී උන්කල බඹුණ! මේ වනාභාතරයට කුමක් සඳහා අවුදුසි විචාරේද. බඹුණු කියන්නේ වෙසසනතර රජ්ජුරුවන් කරා ආම කිය. එවිට තාපස තෙමේ කියන්නේ රාජ්‍යය හැර විත් වනගෙයි තපස්කොටගත වෙසසනතර රජ්ජුරුවන් කරා නෙපි කුමක් නිසා යවිදුසි ඇසුවේය. බඹුණු කියන්නේ තාපස යෙනි! වසතු සඳහා ආගෙම නොවෙමි. වෙසසනතර රජ්ජුරුවන් බාල කල උන් අකුරු කරවීම්. උන් මා නොදන්කෙන් දුස් පන්ඉසක්විය, බලාපියනු සඳහා ආම කිය. මේසේ කියා එදවස් එසිම් ලැබ රාත්‍රී කල තපස්වී මොරු නොදන්නා යෙයින් ඌ කියේ හැඟිදෙකෝයි සිතා මහ රාත්‍රියේ බඹුණ!

බමුණෙ! මෙසේ සියකල් දානයන්ත් හැරින් වඩාකිරී පතිනයට හොත් සියලුදෙනා පොතුණට යියකල් ඒ පොතුණ පස්පියුමෙන් සැදුණේය, ඒ පොතුණ සිහාරා අඹ දඹ කිහ කුඹුල් ආදී රුක්වල්ත් සපිහය, නිල්මහමේ නැකි කල වලා කඳක් බඳලන්හා වැන්න, එතැන සුළඟින් පැහැර කදු බිදී නිමෙන මල්සිත මිහිරුන්පියාවලින් ගඟ වැකිරෙහ මල්මුවරදින් යුක්තය, මල්කෙසර, කඳා කපුරා කා ඇත්ව කුල්හා කෙවිල්ලත් ඇති. ඒ ඒ දෙලුවල ලිහෙඹුලුයෙකි පිපිසේ තැති හෙහා නවහ ලියකිදුරත්ත් ඇති. ඒ ඒ දෙලුවල ලිහෙඹුලුයෙකි පිපිසේ තැති රෙහ විදහාධරයන් ඇති, රන්යිරිකුළු මුදුන මුළු මුළුව හටන මත්මහාතර කැලත් ඇති, පසිතොපමවූ නොයෙක් ඇත්කැලය, තොලින් තොල තබා ඔවුනොවුන් සහහ සහහා යහ නොයෙක් මුවරැලය, ඒ ඒ තැන එලින්ත්ව තිබෙන ඇත්දළ සා හෙඩ් ඇති නෙහොල් වනයය, මාදියකල යා හෙඩ් ඇති කොස්වනයය, විලිසුව වැගිරෙන මී ඇති මීඅඹ වනයය, පුවක්දඹු සා දඹු ඇති උස්වනයය, බමුණ හා මේ වනයව වැද කැමති කැමති ඵල පහ අනුභව කෙරෙමින් සැනපෙමින් නොත් වඩාකිරී පතිනය සමීපයෙහි පන්සලව වැද වෙස්සන්තර රජ්ජුරුවන් දකුවයි කිහ. බමුණු ඒ අහා සතුටුව තුන්විරක් නපස්වින් වැද සමුගෙණ කී කිලුකුණු බල බලා හොත් සතරැස් පොතුණද වනයද දුක ඒ වනයෙහි එක් යිරිගුහාවක් දුක බමුණු සිතන්හේ මේ වේලෙහි කිසවු වෙසතුරු රජ්ජුරුවන් වනමුල් ඵලා ඵල හෙනහැර වළඳවති. සතුටු නම් දනට බාධා කරන්හාහුය, එහෙයින් කුමාරවරුන් දන් ලබාපියන්හට නොදෙති. එබැවින් මේ ගුහායෙහි අද ලැහ සෙව උදහන මිදි දෙවි ඵලා ඵල හොයා කියකල දරුවන් දන්හනිමියි සිතා එදු රැ ඒගුහායෙහි ලැගුමහන්හේය.

එදවස් මිදි දෙවි පාන්වන වේලෙහි නපුරු සවප්නයක් දුක හයපත්ව නිද සිනන්නී මේ මුළු පොළොව වෙස්සන්තර රජ්ජුරුවන් හා සමාන සවප්න දන්හාහු නැතැයි සිතා බෝසතාණන්වහන්සේගේ පන්සල මලුයෙහි පියවර යන්කොට සිටි කල බොධිසත්වයෝ දෙර කවුරුදුයි විචාළහ. වහන්ස! මම යයි කීවාය. දෙවිනි! මා කරා නොවේලේ නොඑන්නට වර ලද්දෙමි වේදුයි කීහ. දෙවී කියන්නී සඹාමිනි! කෙලෙස වශයෙන් අහෝසර සිනකින් ආයේ නොවේමි. මා දුටු සවප්නය කියන්නට ආමි ස්වා, මහබෝසතාණෙනි කියවයි වදුලහ. මිදි දෙවී කියන්නී සඹාමිනි! එක් කළුමිනිසෙක් කඳාපිලි දෙකක් හැඳ දෙකන රන්මිල් පැලඳගෙන කඩුවක් ඉහ සිහාරමින් මා කරා අවුත් මව නොයෙක් තුඩවැඩි බැණ මා හිස ප්‍රවාව අල්වාගෙන ඇද උඩුකුරුකොට බිම කෙලා ගෙන මා ඔඩව ඔඩවා මාගේ දුහ උදුරාගෙන දුහත් කපාගෙන ළය පලා ලේ පෙර පෙරා හෘදයමාංශය උදුරාගෙන ගියේ වනැයි කීවාය. බෝසතාණෝ සිනයඅහා සිතන්නාහු මාගේ සත්මහක් පිරිහීගියාවු දුනපාරමිතාව සම්පූර්ණවෙයි සතුටුව දරුවන් දෙන්නා හෙහයන්නට වනයට බමුණකු ආයේ වනැයි සිතා කියවුන්ට කියන්නාහු දෙවිනි! නෙපි මියුරු ආහාර වලඳ සුව යහන්වල වැදහොව නොප දුන් ඵලා ඵල වළඳ සුව යහන් නොලදින් දඹු මැස්සෙහි හෝහෙන් පෙහෙන සිනැයි කියා කියවුන් සන්සිදුවා ගැවුදුන. පාන්වුකල මිදි දෙවී මලුව හැමද දූඇවි පැන් තබා මල්පුදා දරු දෙදෙන කැඳවා වැළඳගෙන මුණ තබා, සිඹ සහනා දරුවෙනි! මා රැ දුටු සිහින නපුර තෙල්ගින්දුවක් තාන් යහපතෙක් නැත. නොප පියාණන් ඇලයෙන් බැහැර

හොත්ව, කෙළිනා තැන කියන පන්වවසි මහාදී බෝසතාණන් කරා හෙස් වැද නැළපිට සඹාමිනි! මේ වනයේ ඉව නැහේ නම් කුඹ හා මේ දරුවෙකින් තෝය, සඹාමිනි! මල වන ඵලා ඵල නොහා හෙමි. මෙ වනයට යන බමුණන් මාගේ දෙකිසිත්නත් කෙරෙයි අප්‍රාද වූව මැනව, කුඹුණන්ත්ත් සසි ඇතිව සුන මැනව, මා යන බුත් මාගේ ලය කුඹුල දුන වදලාමිනැයි කියා දරුදෙදනා පාවාදී මල්කරුව හා පෙවිවින ඇරෙන වනදෙවිවරු සියලු හොයා යන්නී ගඩමිත් වලපමිත් වනදෙවියනි! මාගේ දරුවන් රකෙහැවේ, හා කෙමකිරියෙහේ එනලා කම බලයයි දෙවියන්ට යදිමින් කියන.

බොධිසත්වයෝ කියවුන් වලට යාදී සක්‍රත්මලුයෙහි සෙලෙව බමුණා වැලි කෙළ කෙළ උන්හ. ඉක්බිති බමුණු මිදි දෙවිත් ඵලා ඵලවට යන බවලා යැයි උන් වල සිව නොඑනතුරු හොත් දරුවන් ඉල්වා ගනිමු සිතා පන්සලව යියේය. බෝධිසත්වයෝ එන්නාවු බමුණා දුරදීම දුන සන්සයක් මිදිල්ලෙයි මහානුභාවලද දනපාරමිතා නමැති ධිරිය නතා සිටුවන්නවිමෙන් එන කලාහ ඇතුළුව සිත්යොදුන් මග හෙවා බමුණු නිසමව නොඑන්නේය, දරුවන් දන් ඉල්වා ආශේවනැයි සිතා සතුටුවූ නියාව දරුවන් කෙරෙහි කළු දෙමෙවන් වැඩිව සිටියේය. මහබෝසතාණෝ පාලිය කුමාරයන් කැඳවා කියන්නාවූ කුමාරයෙනි! පෙරමෙව නොත් බමුණා අප කෙසඹිය පිරිකර ආරෙහෙ තබා වසි කියා ඉදිරියට යදුහ පාලියකුමාරයෝ සතුටුව නොත් කෙසඹිකාවට අත දික්කළහ බමුණු සිනන්හේ මූ වෙස්සන්තර රජ්ජුරුවෝ! මිදි දන්දෙන දරුවෝ යයි සිතා දුන් මැමුන්ට මොළොක් වූවහොත් සතුටුව මෙතෙ නොකෙරෙති. දන්ම මුත් හයහත්වාලම් සිතා උරණව කුමාරයන් ඉවුණ මැලිය, පාලිය කුමාරයෝ හයහත්ත පලා අවුත් බොධිසත්වයන් ළඟට වන්හ. උන් පසු පස් යෙකි බමුණු ඇවින් බොධිසත්වයන් දුක සතුටු කොට අහන්හේ ශ්‍රී වනහය! නොප ශරීරයට සැපද? මැසි මදුරුවන් සිංහ වහාඝයන් යහදෙයන්හෙන් දුක් නැද්ද? වනමුල් මන ඵලා ඵල ලැබේද? තපසට අහිතාරය නැද්ද? දනට බාධා නැද්දැයි ඇසිය. ඒ අහා බොධිසත්වයෝ කියන්හාහු බමුණ! හා කී මෙනෙක් දෙයින් දුක්නැත, තපසට අහිතාරය නැත, දනට බාධා නැත, පින්වත! තාගේ ශ්‍රමදුඛ නිවා සෙල අඹ දඹ කෙකෙල් කවුරුත්කියය, කියේ රසවැන්න, ඒ ඵලාඵල කා පැහ බි යැතපි ඉදුවයි වදුලහ. බමුණු බි දෙවෙ ඵලා ඵල කා පැහ බි යැතපි උන්කලට මහබෝසතාණෝ තා ආ කරුණු සිව දුයි බමුණා විචාළහ. බමුණු කියන්නේ මහා පුරුෂය! යම්සේ පසුවහා ගඩහායෙහි ජලපෘෂ්ඨය කෙතෙක්දෙන ඇද බිපුවත් සදකල්ම තෘප්තොවිද? එමෙන් ශ්‍රද්ධා ජලයෙන් පිරුණාවූ සියලු ශාවකයන්ගේ සිත් පුරන උත්තම යෙස්වූ සුඛවතහයේ ළඟට අනික් වැඩි තවපුත්කකට ආයෙමි නොවෙමි. ඔබගේ දරුදෙදෙනා ඉල්වා ආමි කීය.

මේකප බුදුවන්නාවූ ලොවට වැඩක්මි සිතන්නාවූ ඒ මහතාණන්වහන්සේ බමුණා කී බස් අහා දරුවන් මුහුණ බලා බමුණාදේද මුහුණ බලා වලව් සිත

ඔහුවුන් සිතිසෙකොට සිහ උපන් දරු හෝගිනි නිවා වදුරා දන්දීමෙහි එක් සිත් වූහේක. (එදු එසේ නොසිතුයේ නම් මහමේඝවැඩ වස්සාතතෙහි කිඳ හාර සෙනහ ප්‍රත්‍යක්ෂකොට කෙසේ නම් බුදුවහසේක්ද? වෙසතර අවුලෙහි බැඳුණු සත්ත්වයෝ කා මුඛ බලා ගැලවේද? ඉතා සත්ත්වයන් නිවන්පුර යවන්නෝ කවුරුදෑ? එදු ඒ දරුවන් දැයදීමෙහි පසුබටවූ නම් බුදුවූ මහකාණන් කරා පෙහොවූ ශිස්සමණ්ඩලා නම් එරුම ඇත් ශ්‍රීපාදය වැද කෙසේ නම් හොඳ? කොරවූ ශම්නු වැනිවූ ආලවක නම් යකඩ කුමකට බිඳී නැති ශ්‍රීපාදය වැද හොඳ? එදු ඒ දරුවන් දන්දීමෙහි මසුරුවූ නම් මිසිදැරු අඩාලුම්මලයා දුන් සමන්සත්සෙන් කුසව කුලඇයිවේද? දෙවදනත සාවිරහන් කියට පෙරළෙ ගල පොළොවින් හල්දෙකක් මැවී කුසකට පිළිනැනිද? නවද මහවෙර තත් දරණපවකින් වෙළාගෙණ තමන්වහන්සේට කිපි වීම නේජසින් දිලිහෙන්නාවූ කංසතුපනඤ නම් නාගරාජයා මකසේ නම් කිත්වචන සේක්ද? ඒ දරුවන්ව සොහොය ඇතිව දන්දීමෙහි පහාවයේ නම් දෙදෙවිලොව දෙව්යන්ට අධිපතිවූ ශක්‍රදෙවිඳුහෝ තාහගේ එස්සිය විසිරියන් ජයතුරාඹක තුඹ පොපියන තෙක් කුසකට උඹිද? ඉතිහේජසින් දිලිහෙන්නාවූ මහාලිනම්, සඩ්ඩිරු වන්නේ අසාකයට කමාගේ ධවලඡත්‍රාණ ධාරා කුසකට සිටිද? එදු ඒ දරුවන්ව නොදෙමියි ඒ බමුණු ඇවූ නම් පත්වාදගසක් කල් මුදුවුල්ලෙන නිවන්පුර දෙර හැර තබා, තමන් පිරිනිවන් පෑ දාහ් ශ්‍රී ශරීරයෙන් දුසිය සෙට්ඨවද පැළඳූ ජාතුඝටද පිටිවහල්වූ ශ්‍රී සොබෙඩියවද තමන් වදහළ දහවදද වැළඳූ මිනිසුන්ද දෙවබඹුන්ද කෙසේ නම් නිවන්පුර පිහිටුවහසේක්ද? එසේවනම් මේ සියල්ලම නොසිදුවන්නේය, නොඇකිවන්නේය.

සේසේ දරුවන් දන්දෙමියි එත්සිත්වූ මහබෝසතාණෝ "දරුදෙදෙන ඉල්වම්"ය කී බමුණාගේ බසට තමහට රාජ්‍යය පාවාදී වොටුනු පලදවමියි කී බසකට සෙසින් සතුටුව කියන්නාහු මෙසේ! තා මට පරලොව අමුත්තෙක. තාගේ මට මිත්‍රයෙක් නැත, සෙසු යාවකයෝ ඉල්වත් නම් ඇඟඋ හෝ ඉල්වත්, අනඋ හෝ ඉල්වයි, රන්රාවන් හෝ ඉල්වයි, මේ මහපොළව අවුන් හෝ දෙයක් නොඉල්වා අපගේ දරුවන් ඉල්වූ බව ඉතා යහපත එය ඇලකිසේ සිතෙනසුත් නොසිතමි, දරුවන් නව සෑසිටින් පාවා දෙමි. බල එකත්කි -මු බමුණ! මෙ ලඳ බොලඳ කුමාරයෝ කිසි දුකක් නොදුටු ඒරුය, දුන් මා දරුවන් දෙමි. එත් නෙනසිංයෙකි ඒ නම් කා ඒඩා වෙති. එසේනෙසින් බිහවුන් වල් කෙස් අවුදින් දරුවන් දෙදෙන තාවා වනවුල් ඵලා ඵල කපා වැළඳගෙන ඉඳ බොදෙ සුරකල් බස් අස අතා ඇඹිලන කිති නිවා සැනසුණ සල දෙ රි සෙකි ලැග සෙට දරුවන් දෙදෙනා ගෙනඇවා, නවද ඒ දරුවන්ගේ සැණෝ දරුවන් අපට පාවාදී එකලාව වල් කියෝය. ඵලා ඵල නෙනවුන් දරුදෙන්නා කුඩු නම් උන් ලඟ පැලියෙනියි සිනම්, මාගේ ඉවෙ ඕතුවූ බමුණ! තා සැනි වහලද මේ දරුවෝ දෙදෙන ඉතා සිවිමැල්ලෝය, රජකුමරුවෝ ගැනිගෙන යේ නොසහල විරුය නදින් මොලොයින් වෙසෙ උනන්වාගෙනා ගැනීමෙහෙ කම් නසුවයි කියා අද මෙවිලාව හැඹෙවෙයි වදලසේක.

එවස් ඇසූ බමුණු කියන්නේ රජපුරුවෙනි! ඔබ්බ කම් දහට බාධා කරන සුල්ලක. ඉතකළුන්නා නොදනියි, අද මම මෙසි ලඟිනට නොපොහොසා

කෙසිම්. දරුවන් දන් දෙවි නම් මට කල් කොයවා දන් දෙවි, නොදෙවූ කෙ ම නෑකි සෙම්සි කිය, එසේ අසා කොයිසතින්හෝ බමුණාවූ දරු වන් දෙමි කියාලා නොදෙමි නොකියමි, දහවි පසුබින්නා කියන්නාවූ දරු සිහවුන් එකතුරු නොතැබෙමි නොකියමි, දහවි පසුබින්නා කියන්නාවූ දරු සහට සසපා අස්වසමින් කැඳවා තම මේ සිවිමැලිදරුවන් කියන්නාවූ දරු නණ්ඩු සඳමහරජපුරුවන්ට මෙවන් සිතිරටට ගව, කෙස් ම, දරුවන් මුල් කළ පෙම්ගෙන් මුතුමිරන් දවු සතුරින් ඔවුන්ගේ එසස්සේ අසම්බේ කව කෙලිකොල්ලන් හා බෝහෝ එසතු දෙසයි කිය. එමස් අසා බමුණු මුඛ සල ලා කියන්නේ යහපත, අප දිවා හත්තර සිතු කියාව, රජපුරුවෙනි! කොප මේ උපාය කෙසේ උගතුද? මුතුමිරන් දවු සතුරින් සඳමහරජපුරුවෝ මට කියති, බමුණු! හෝ අප මුතුමිරන් දවු සතුරු කියාව, රජපුරුවෙනි! කොප ප්‍රා කන්නාහා කපා දිවා හැකි, එසේ නම් දරුවන් දෙව, නොදෙව නම් දරු රැක සතුන් යහපත, තෙපි හොන් නොකියවයි කීය. බමුණා කියන බස්ද පියරජපුරුවන් එකත්සේ නම් දෙසිසින්හත් වහල්කොට දෙමියි කියන බස්ද අසමින් හසපත්ව සිටතෙ නොකී දිවුන්ත් දැක මරණභයින් දිවන මුවපොල්ලන් දෙන්නාකුත් අකිකරා අසිල බමුණු දුතුමදවා එස්සේයයි ආපසු බලමින් දිවන්නාහු පස්සල පිරි පස්සේ වැද හයින් එකැනද සිටා තෙනොකී වනලාභෙකට වැද සැඟවුණහු බැලු බැලූ දිහාවෙකි බමුණා දිවඑස්සාගේ පෙනෙස්සේය, එතැනත් නොසිට අසේ නගණ්ඩ කුමක් කරවෝදයි කියමින් පෙනෙස්සේය, එතැනත් නොසිට නානු හතරැස් පොකුණට වැද අපි ඔබු නොවුන් කපුහැලින් සිදිතෙක තබා දිවුන් දෙබිසින්න බැණෙන ඔබු නොවුන් ඇඟ එල්බගෙන පොකුණ කරවයි දියට බැස නෙඑම්පයන් සස් වසාගෙන සැඟවී සිටි කන්දී කෝල්හේ අස අසා මෑණියන්ද ඊසේ රැදුවු සිතස නපුරයි කීදැස, මැතියෝ පියාණන්ගේ කැර බැහැ රකව නොහවයි සිවුවුස, පියාණන්ට අප බලන්නට පාවාදී සියෝස, මැතියෝ අප වැලි කෙළිසියි සිතද්දෝ මෙවැනි දුකවූ බව නොදනිද්දෙහෝ මේ වන දෙවියනි! නෙපි අපදෙදෙන රැක වනා දිව හොත් මැණියන්ව සියවි මැණියන් දැක උන්ද පිටසි ඔඩා පියා උන්ද කියා කරමහයි මේසේ බැගෑපත්ව ඔඩා වෙවුලමින් කරවරක් දිසෙහි සැඟවී සිටියත.

බොධිසත්වයෝ දරුවන් සැඟවුණුබව නොදන බමුණාව දන්දෙන්නට යයි දරුවන් කැඳවූහ. දරුවන් නොඑණු කෙසින් බමුණු සියන්නේ වෙස්සන්තර රජපුරුවෙනි! තොපසේ බොරු දන්නෝ මේ මුළුරට හැත නෙපි දරුවන්ව ඉති ලා ලා සඟවාලා නොදන්නාවනම් සිද දරුවන් කැඳවාද, මේ තැන් වැසි දන්දෙන තොපසේවූ බොරු කෙනෙකුත් නුදුවුවරුයිසි කිය. ඉක්බිති බෝධිසත්වයෝ බොරු කිවසි යන බසට ලජ්ජාව සියන්නාහු බමුණ! මම දන්නොව හෙයින්ද මැණියන් තුබූ දෙදෙන නොදක්නාසෙයින්ද තාසේ රළුකම් සිතා භයපත්ව පැලාවන්ත බමුණ තා මදක සැමිසෙයි කියා සැනි සිව පසුලත් පිවිපත්සව් නොස් වනලැබෙට බැස එසි නොදුක දරුවන්ගේ පියසලකුණෙන් පොකුණට නොස් එන් බව දනලා මෙසේ බුදුවෙක සියලු පොළොඹට සාගතී එළවන ඒ තෙතාණෝ ලස (දක්) වා සෙන තබනාහාවූ මපුසණ්ඩවෙනි! ජාලිය කුමරසෙකිදි තබඤ්ඤ. (බුදුවන ජාතියෙහි රහල් කුමරු වන මහපින් ඇසි) ඒජාලිය කුමාරයෝ පියරජපුරුවන් තබ අසමින්

බමුණා මාදිව ගතිවා, මා ගැනි කෙරේවා මපියාණන්වහන්සේ හඬ හැ හඬ අසා සොසිටමිසි සිතා පියාණෙනි! කියමින් සිහ වසාගෙන සිටි තේරුම්පත් දුසිමි පිරාගෙන දිව අවුත් පියාණන් දකුණුපස ගෙන හඬන්නට වත්හ, බොධිසත්වයෝ පුතනුවන්ගේ බැගෑපත් හඬ අසා කම්පාව සිත සන්සිඳුවාගෙන පුත! කොපගේ හැඟෙන්නේ කොස්දුසි වවාලුව. ජාලිය කුමාරයෝ නොසී ඉමිහයි පලුවූ දෙන්න බැණගත් හෙයින් පියාණන්වහන්ස! හයින් පලායන ජාතජාතියූ උසුනුන්ව කියා පලාගෙද්දසි අපවවූ ද එබන්දක් වැන්නැසි සිතා. ඒ අසා බොධිසත්වයෝ මාගේ දියණියෙනී කෘෂ්ණාජිනාවෙනි! සි හඬයුතු. (බුදුවන ජාතියෙහි සමන් සන්නෙහි උසුල්වන් මහාසත්ත්වයි යයි ප්‍රසිද්ධවන මහ පිනැසි) ඒ දියණිගේ! පියාණන් හඬහැ හඬ අසා බමුණා අප දිවි ගනිත්වා මිටියාණන් වහන්සේ හඬහැ හඬ අසා සිපීමිදුසි සිතා සිහ නෙළුම් පත් හැරපියා දෙමිදුවක මෙන් අවුත් බොධිසත්වයන් වම්පස වැළඳගෙන් හඬන්නට පටන්ගත්හ. දරුවන් දෙදෙනා හඬාවැගුල කඳුළු බොධිසත්වයන්ගේ පිපිසිපුම් වැනි දෙපත්ලෙහි වැසිරෙහි බෝසතාණන්වහන්සේ දරුවන්ගේ දුක් බලා හඬන්නාවූ කඳුළු රන්පිවිටු වැනි දරුදෙකිහින්හස් පිට වැගිරෙසි, මෙසේ හඬා සෑහසි සියන්නාහු මා හඩා ශොකවීමෙන් බුදුබව නොසැදෙසි, දරුවන් බමුණාට දෙමිසි සිතා හඩමින් කොන් දෙදරුවන් නගා සිටුවා ලෙහි කොට ගෙන ඔබ ඝනඝාපියා මහහරවූ මාගේ දරුවෙනි! මා දන්සොඬබව නොදනුද මේ සංසාරඝාගරයට තොප පසුරුතෙකාට ගෙන මම සංසාරයෙන්එතරව නොඬ දකිමි. ඒම හොඬ දුක තොප ඇතුළුවූ දෙවි බඹ මිනිසුන් සහිත ලොකය හොඬ දක්වාලමි, දරුවෙනි! මාගේ ඉසපාරමිතාඛ්‍යානඝ ඒසනාප්‍රාප්තකොට ලුව මැනවැසි අස්වසාලමින් පුතාරුඬ! නෙපි නිදහස්වනු කැමැත්තෙසි විනම් බමුණාට (රන්)නිස්ද්‍රහසක් දෙමින් නිදහස්වුව මැනව්, නොප නැඟනියන් නිදහස්කොට ගන්හා කැමැත්තෙයි විනම් බමුණාගට දාසයන් සියයක්ද දැසින් සියයක්ද ඇතුන් සියයක්ද අසුන් සියයක්ද වෘෂභයන් සියයක්ද (රන්) නිෂ්ක සියයක්ද ගනාදියෙන් සියයක් බැගින් දී නිදහස්කොට ගනුවසි කීහා දෙදෙනා වවිනා මිලකොට පන්සලට කැඳවාගෙනවුන් බමුණා කැඳවා කුමාරවරුන්ගේ අත්ගෙන කෙණ්ඩිකා වෙන් බමුණා අත පැන් වත්කොට සිත්සතුවූ මේ දරු වන් දෙන්හා දන්දුන් පින්කමින් සවිතේගෙවා ලොව්තුරා සම්මා සම්බොධියව පැමිණෙම්වා"යි කියා (ප්‍රාර්ථනාකොට)දරුවන්ගේ අත් ගෙන බමුණා අත තබා දන් දුන්හ.

මෙසේ දරුවන් දන් දෙන්වලින කඬුවා හඬන පක්ෂපාත මිඹියකසේ මහපොළොව කම්පිතව නවවත්නට වන. මහමෙරු පර්වතයද සපත්කුට පර්වත සෝද දරුවන් දන්දුන් ශොකයෙන් හඬන්හාසේ ඔවුනොවුන් ඇඟ ඇළෙ මින් සතුටුව නවත්නට වන. සුවාසූ දහසක් යොදුන් ගම්භීරසාගරය තමාගේ රළ නමැති අතින් සත්රුවන් ඉන ඉන කොම්කසින් ඇලෙන්නවිවන දෙවියෝ සතුටුව සාධුකාරදී මිල්වැසි වැස්වුහ. මහබෝසතාණෝ මා ඊසින් මිතකර දනක් දුන්නෙමි. ඒ ඉතා ආශ්චර්යයි පුදුමයි උපදවා කුමරුවන් බලමින් සිටි යාහ, පුජක බමුණාද වනාලාභාවට විරිය දයින් වැලක් කඩා ගෙනවුන් ජාලිය කුමාරයන්ගේ දකුණය තෙන කුමිරියගේ වමත හා එකවිබැඳ එම වැල් කෙළවරින් තලමින් ගෙනයියේය. ඒ දරුවන් සිරුරුවල ගැසූ ගැසූ තැන ගම් ඉසිල ලේ වැගිරේ, බැහැන් පිට ඇසු පහර හැඟෙයේ පිට ලවාගසිති

බමුණා නොනැඟී සිටින හෙයින් දරුවෝ දෙදෙන කැලවී දිවගෙන අවුත් පස්සලට වැද බොධිසත්වයන් දොන්ලෙහි සිය තමාගෙනා තණ කිසත් නාහු සාමිනි! අම්මණ තපුරු සිනයන් දොන්ලෙහි සිය තමාගෙනා තණ කිසත් වල් යන්නාහු යි මෙව කුඹම දෙස් දක කුඹවහන්හට අපවාරදී වගලව නුවුවූ අම්මාගේ ශය කෙසේ නම් වැවේද? පියාණෙනි! ඒ සිහි කැද්ද? අප දුක් පාපියනතුරු අප රැකනන්න අපි තුම ඇර සියා කෙස් නැම්මියෙමෝද? පියාණෙනි! ඒ අවලක්ෂණ බමුණාට අප දන් කොදී අසිත් බමුණාවූ මෙන්න දිස්වූ නොල් ඇත්තේය, කෙල කොලුය, දත් මොලුය, සිදුනු නාසා ඇත්තේය, නඹවන් දැලි රැවුලු ඉහසේ ඇත්තේය, දත් මොලුය, සිදුනු නාසා ඇත්තේය, ඇස් ඇත්තේය, නැඹුලු කන්කොරිය, මවමකය, වමරුසිය මෙලේ ඇත්තේය, ගැවසුන සිරුරු ඇත්තේය, නැඹුලු සිරුරු ඇත්තේය, නැඟෙන අසපි සඩින් යුත් සිරුරු ඇත්තේය, යන එක කල හඬ මිණිස්වෙසින් ආ යක්ෂයෙක,) මෙසේ අවලක්ෂණවූවකුට අප කොදෙන්න, කෙ වලකා අප දෙන්නාහු නම් මා දන් දෙන්න, මාගේ නැඟණියේ ඉහා සිව මැලියෝය, තමන් මොලකැවි හෙයින් මිඩමෙහ නොසළ හෙයි, මම නැඟණි යන්ට වැඩිමහලු හෙයින් මම දුක් යහකැක්කේවේමි, උත්කරණ මෙහෙන් මම කෙරෙමි, කාශ්‍යපී නාගෙ! මිඹවූකල සිව් මහා රාජ්‍යයට පරිවර්ත, නැඟණි යන් රැක මා උන්ව ගැනිකොට දුනමැතව, මැතියන්ව මා දුන්බව කියා නැඟෙ යන් පාලා බැණ අස්වසා මැණියන් රැක පියන්නැසි කියා තැබුව.

බොධිසත්වයෝ මෙතෙක් දු කියතුදු මුවෙන් නොබැණ උන්හ. ජාලිය කුමාරයෝ කියන්නාහු පියාණන්වහන්ස! මෙතෙක් දු මා කියදී මුවෙන් නොබණනදුය, නුඹවහන්සේගේ ශය ලෙස්වූවේය, පහකින් වැලුණේ එක. මේ කුමන දුඩිකමෙක්ද? මුවෙන් නොබැණ ඉදිරට කුමන වරදක් කෙළේදුසි කියමින් සිටිනැනට නිශ්‍රීකවූ ඒ පවුණු නරියා තමා නුණු කැනින් එලි එලි නැයි සිව් දෙදෙන වැලි පිප ලේනුණුකැනින් වැගිරෙන ලේ දකිමින් පිරිහොල් දන් කමින් යම්සකුසේ අවුන් වැදසිරිසේය. දරුවෝ ඊ දුක සහපත්ව වේවූ ලන්නට පටන්ගත්හ මෙසේ සිටි දෙදරුවන් බොධිසත්වයන් බල බලා කින්දදී අල්වාගෙන යියහ. රාහු විසින් ඇලහලද කොවුලක යන සිර සඳ මෙසේ යමින් සිටි දෙදරුවෝ පෙරළි පියාණන් බලමින් පියුම් පෙති වැනි දත් ඉස් මුදුනේ තබා වඳිමින් අපගේ පිට වැගිරෙන ලේ බලන්න, අප බැඳි බැමි බලන්න, පියාණෙනි! මුවෙන් නොබැණ ඉදිසේ මේ යකු අප කා මිරාපියන තුරුද? මැණියන්ව කියනකල අප වැද සමුගන් බව කියන්න. අපපුවපස් බවද නැවත දන්වන් නැති බවද කියන්නැසි මෙසේ කියා කියා තබා පෙමින් සිටියහ.

මෙහිදැකුම්කෝ දරුවන්දෙන්නාගේ මැණපත් හඬඅහා ශොකකියාවා අෙන් මළුණකු ඉහා දුඩි නිහාය. මාගේ ඇස් හමුවෙහිදී මේසේ දුඩිව මරහකල ඔබ මෙසිදී තමා කැමැත්තක් නොකෙරේද, එසඳ අප දෙදෙනා ඔස්සෙන් අ දරුවෝ දන් කදු මැළිල් කටු මොරල කෙසේ යෙද්දේ හෝ, තනිත්වමාවූ දරු වන් කවුරු තහහා කිරි පොවාලද්දේ හෝ, පතුල් ඉදිමුණ දරුවන් කවුරු තපා උද්දේහෝ, සීත සුළං හා වෙවුලනා දරුවන් කවුරු තහහා කලවා තනිද්දේ හෝ, මැතියන් තත මැද හැතපුණු දරුවන් අද රෑ නොතැතක වැදහෙව නිද්දේහෝ දරුවන්කෙරෙහි සෙනාතෙන් මා සිටා හඬා පෙරළෙන් නාවූ කීතවන් කෙසේ නම් අප් වසන්නෙම් දෙහෝයි සිතා මහන්වූ ශොකය ඛරාකන්නට නොහැකිව බමුණා ලුහුබැද ඒවිතය විනාශකොට දරුවන් ගෙ නෙරෙහි සිතා තැබිත ඒ ක්ෂණයෙහි සිතන්නාහු මනාකොට සිත් සතුවින් දන්දී සපස් කරන්නාහු සිත් කලකිරවා ගනීන්ද ? පෙර උපතමගේද පලමු සොට දශපෙරුමන්ද, දශ උප පෙරුමන්ද, දශ පරමත් පෙරුමන්ද පුරා පඤ්චමහා පරිත්‍යාගයකොට බුදුවූහ. මහද එසේ බුදුවෙමියි සිතා මහන්වූ පුරු උපදවාගෙන මා සිතුසේ ඉතා නපුරුය, බුදමඟව හෙතුවූ පාරමිතා තමැති ඝාතරය පිහිතා ගොඩ දන්නා සඳහා සිතිල් පොකුණෙක දියෙහි ගැලුන පසිද් දෙන් මාගේ සිත් ඒගවුල් කෙරෙමිදැයි සිතා ඒ සිත් දුරුකොට බුළු ලොව් කිසිම සතකුට නුපුළුවන් මෙවැනි දරුවන් දන් දුනිමි. ඒකාන්තයෙන්ත් මේ මා දුන් දානයෙන් ලොව්කුරා බුදු වෙමියි සතුටුව පන්සලින් නික්ම පන්සලදොරකඩ පහත් පුවරුවෙක වැඩලන්හ.

එවේලෙහි දරුදෙදෙන ශබ්ද් සිටා තමන් කෙළ ඇවිදිනා වෑහ තෙව කලු දුක ගත් සිදුරු කල්තුහා මැටියෙන් ඇඹූ ඇතුන් අසුන් රථ ගොන් පෙ කැල්ලන් කිරවුන් වලිකුකුළන් කුරුළු කෙවිල්ලන් වන මෘගයන් කිදුරන් හා සතරැස් පොකුණු දුක නත් බුල් දුක කියන්නාහු මනහරවූ මල් දිපි සිවිනා වෑහෙයෙනි ! සොප හා පුරුදුව සොප බුල්හි වැලිකෙළ අදින් විහෝවූ අපි සොප වැද සමුගනුමිහ. පැහැගෙනුදුල වැලිසලාගෙනි ! අප දිග කෙළනා මහහර හතුල් හැල්ලෙනි ! සොප අතින් යමුගෙන මෙහෙයට් ගමිහ. මිසුරු කායනා හඬහ කුරුකොළුල්ලෙනි! අත්කල ඔය හඟා අපඉදිරියේ නටා බස්නා ලියඇස්හරාවෙනි ! අපගේ මැනියන්ට අප වැද සමුගත් බව කියව්, අපේ මේ වසදෙවියනි ! අප හා පුරුදු ඇත්තෙනි ! මැනියන්ට අප අතුල් පතුල් ඉදිම ඝාතොගෙහ බව කියව. අප එදිනා සුව කියව් අපගේ අම්මා එතෙත් මේ වග ඔන්සේ දිවටැසි කියා මෙසේ හඬමින් වලපමින් කැවිව කෙළනා වන මෘගයෙනි ! සතරැස් පොකුණෙනි ! අද සොපගෙන් වියෝවූවිහාහි කියා සමු දී යෙමින් සිටියදුන, අකුරුම්ත්‍ර ගෙ ගොස් දරුවන් මිරිකුණු බවව මගදොපාවිව යෙස් පිනිගත් වාෂ්ප වලප්නාවැන්ත. වාවෘෂ්‍යයෝ ශොහෝ බරවපිපෙන මිල් තඹැගි මුඛ ඊඅගොසාට මදිදෙවින්ව දරුවන් කියබව කියන්නාක්වැන්න. ඒ වෙනෙක මෘගපක්ෂි දෙබිරිස්හත් කෙරෙන් වියෝවූමගසි ගළිප්නාකළහ.

ඉකබිකි වලප කියා මදි දෙවි ඇතැන්නි ඊසේ රෑ මම කපුරු සිපතයක් සූරිහි. මාගේ දරුවෝ මියගත්සේ ලකින් පන්සලින් පිටත්වූදෙහෝයි ලග

කියගමා වතකිල් වන ඵලාඵල සෙකන්ත සද අත සනල් වැට සෙහි. සෙවිත වැටියෙහි. දකුණැත ඔස් හැලෙහි, දෙපය සෙවිලුහි, තැබෙ සෙවිත පසිගයේ දෙවියනි ! මට කිමෙන්මේදෙහෝ ? මේ සඳෙහෝ තපුරු කිත සෙ තෙන්නේ කුමට්දෙහෝයි. ඔය කිමෙන්මේදෙහෝ ? මේ සඳෙහෝ තපුරු කිත සෙ තමෙම දිවසසුත්‍රයන් තහරදෙනොකු කැදලා තිබෙන්නේ පන්තලට එනතද තපුරු කිත සෙ දන්දෙමින් සිටියහ. එතැනට කිහිපදිනකින් පන්තලට එනතද තපුරු කිත සෙ ව්‍යාඝ්‍ර වලින් වෙන් මවාගෙන ඔය අවුරා වැද තොවිති සමිතය කෙළේද, දෙව සෝද එසේම වෙන් මවාගෙන ඔය අවුරා වැද තොවිති සමිතය කෙළේ, තෙව රූප දුක කියන්නාහු මම අවුරා වැදගෙන්ත. කිහිපදිනකින් කෙළේ, දෙව සුදුවූ විරිමි. සුවන් මොණරුන් වලිකුකුළුන් විදුරන් දකුණුපස් සෙවේ සතුන් සුදුවූ විරිමි. මේ වෙනෙකි වාෂ්ෂදෙවිතාවෙනි පසිගයන්ම දෙවේවූ මොවුන් යටව, (රාමගන්ථි සිතාවන්නේ) මාගේ සුවන්වූ පසිගයන්ම දෙවේවූ වඤ්ඤ සුඛාවරුනි ! ඔබන් සුවන්වූ මාගේ සොහොවන්ට පසිගයන්ම දෙවේවූ අනික් යන මගක් තැත්තෙන් පෙරමෙන- දරුවෝ ! අවුකම් තපුරුයි සිතා තෙව ඒ මගකොට සතුන්වසින් තො ආතෙමියි ලියකියන්නාහු දරුවෙනි! මම සොපතැසියකොට සුදුවූ තැති සෙදේදෙහෝ රජ්ජුරුවන්ගේ අසුවෙම. සොපවුන් මාගේ තැතියෝ තැත. මා සුදුවූ දරු සෝ නොහැමේනි. රෑ සොවනතුරු මා තැති යා දෙවියි කියා. එසේ කියිද කොයන වසින් මහන්කොට තබ තහා අන්සොලෙන්දී සොට කුමිහ වරදක් කෙළෙම්දෙහෝයි කියා, පාවිච්චාවන් මෙසේ කියන්ම මාතෘජාතියි තබ ඇතිව තිදු පුම්වූවන්සේ තඹා දෙ බිං බිදුනා සොපතී සියා.

මදි දෙවි සදරැසින් සුන් රාත්‍රියෙහි අසුවුල් වන ඵලාඵල සෙකෙවින් වියදෙහෝයි සිට කියන්නී මාගේ දරුවන් මිසිරි බසක් මා දරුවන්ට තුමන් ලද බොලඳ බසක් නොඇසිමු. මා සඳක වැනි සුනුණු සුදුවෙමි. පෙර කෙළනා රුක්වුල සොදක්නෙම් ජාලිකුමාරයෝ පෙරමිසව් වේස් අමිස ! අඹ තැද්දයි කියන බලති. කෘෂ්ණජිනාදෙවි අවුන් තසය තනියි මේ සුනුවුල වැලි කැවිකොට කෙළනා තැනැයි බලති. කිරි ඉසිමින් සියොලඟ වෙවුලමින් මිදි වියලි ලය තකියා, වතන්සේකොට නැත්නුයි කොසඹ නිදිතැන්වූදෙහෝයි යම් යිසි රුක්වුල නිදිතිද්දෙ හෝයි ඇත්සඳ ශ්‍රීසිණිදෙවි සෙත සියෝදේහෝයි ලද පොලඳ මිසුරු බසක් තවර එවෙන ඇසිය සෙමිදෙහෝයි තණනි! සියන බසක් තවර එවෙන ඇසියහෙමිදෙහෝයි තඩාවැලප සෝපතා තෙන් අසින් විවාරන්නී සාමිනි ! දරුවන් සතන්තෙව් දන්දුන්සුදුස් විහා ශ්‍රාය, බෝසතාණෝ ගුවෙන් හොබිත්ත වැඩසුන සෙසින් සියව් සියන්නාහු වගන්ය ! දරුවන් තොදක්නා සොක තමා සුඛවැන්සේ ගුවෙන් සොබිණය සොකය සෝතෝයයි කියා මෙසේ තඩසුදු එසබසතුන් තොකියාව වැඩසුන්ත ඉන්බිති මියව් කියන්නාහු පෙර මේ වේලාවේ සිත්දර ඇතිකොට සිදිතදුය, අද ගුවෙන්වත් නොබණන දුන, මා එනතුරු දරුවන් රකිමියි කිව දුරු කළිද ? දරු සොකයෙන් මා අඩා ඇවිදිනාතුරු නොඇණ වැඩසිදිනා දුන.

ඔබගේ දරුවන් කැදවාලා එලා එල වැදෙවුව මැනව, නොඛණිනදු නම් තුබ කෙරෙන් මාගේ ජීවිතය සොරකෙරෙමිසි කීය.

එසද බොඩිසත්වයන් සිතන්නාහු වොහු දරුවන් කෙරෙහි පොහා බොහෝදුය, දුන් මා දරුවන් දුන් බව කිමිහාම නපුරුයි සිතා කල්පවා කියන් නාහු නෙපි වහමුල්වහ එලාඑල පිණිස උදුසනමගොස් මෙවේලේ සඳහනන් ආසෙයිද? අද මා දරුවන්ට සොහ බොහෝවේද? කොප පසුබසකලාණෙන් යුත් රූප ඔබපත්නෙව, මේ වෙනෙහි වනචරකශෝද රැසිවරසෝද තාපස වරුද ඇත. වෙපමණ වෙලා නොප කුමක් කොලෝදුයි කවුරු දනිද්ද? "මාගේ දරුවන්යේ පවත් කෙසේද?" සඟවිහුයේ පවත් කෙසේද"යි මේපමණ සිතකුදු නුවූයේයයි සලිතය කොට කීය.

එමස් අසා මදුරි දෙවී මාලස්වූ හෙයින් නොබැණුවුස්දුවනැයි සිතා කියන්නී මම වේලේ ආමි, මේ වෙනෙහි පසුබි ආදීනු මතන්කොට හැබූ ඔබ අසා මා දරුවන්ව කුමන්ත්‍රණෙහෝයි ලය කකියවා එමින් සිව සඳ මග සිංහ වලස් ආදී වෙස් ගත් තුන්දෙනෙක් මා එන්නාතොදී මග අවුරා ගන්ත එසේ හෙයින් ලස්වීම් කීවාය, මේසේ කියවුන් කියාගුදු නොබැණ ඉන්න එසින් ලය කකියවා වෙවුලමින් හඬාගෙන පන්සල පිටිපසව හොත් හඬනසන්නාහු මාගේ ළයක් වැනි ප්‍රාලිය කුමාරයෙනි! සිව්මැලි කෘෂණ්ජිනාවෙනි! නොප නාවත් නව වලින් කසාගෙනාමි. මාගේ ළය වැනි කුමාරයෙනි! මා කල් සිලිඝ කරා නොඑවුදුසි මතන්කොට හඬාලා බසක්නොලදින් මාගේ දරුවන්ව නැත්මෙස් වහැසි නීයකකොට සිතා රාත්‍රියෙහි මහා සෝදුඛින් හඬා ඇඳදින්නාහු මාගේ දරුවන් කෙලනා පොකුණයයි පොකුණ බලා දරුවන් එක්ක කෙළනා බිව පොල්ලෝයයි බුවන් බලා දරුවන් කෙලනා රුක්මුලැයි රුක්මුල් බලා නොදුක එතැනින් ඔබ්බට හොස් මා දරුවන් සමග කෙළන නටන මොහරුනැයි මොහරුන් බලමින් දියණියන් බස් වැනි කුරවි කෙවිල්ලෝයයි කුරවි කෙවිල් ලන් බලමින් මාගේ දියණියන් වැනි යහපත්වූ ඇස් ඇති මානාඛකාලෝයයි රූලෙයි යන බුවන් හා බුවදෙනුන් බලා දරුවන් හා එක්ව ඇවිදිනවුන් දකිමින් මා දරුවන් නොදක්මියි බියවූ මහ හඬින් හඬා සිතන් නැතිව වැටී සි මද එහයකින් සිතන් ලදින් මා දියණියන් කෙළනා කෙළිවලදැයි කෙළිවලන් බලමින් දියණියන් කෙළනාමැටි ගිරවියයි ගිරවුන් බලමින් බිම සි නොයෙක් වාරයේ හඬා රාත්‍රියෙහි ගලවස පහන ගැසි ඇලදොල කදු බැවිල් ගං කෝ මේ ආදි සථාන බල බලා එඛකයිරි පලිතයෙහි පසලොස් ගව්වක් බද මානයේ සදපානේ තුන්වටක් වටකොට බලා ඇවිද්දහ. කියවු බලා ඇවිද්දදී කොට සඛයෝ ඇසිපිය නොහැබා නිදිවැටුනෝව උන්හ. පහන්ව හිරු නැගෙමින් සිව වේලෙහි මදුදෙවී බළලකු ගත් කිසිළියක මෙන් වෙවුලා හඬා සිතන්න නැතිව හොත්හ.

බොඩිසත්වයෝ මදුදෙවී හොත් මිලස් බලා ළය කකියවා මේ වෙනෙහි මාගේ නැ කෙනෙක් නැත. නෙපි වනාහතරයෙහි මලාදුසි කියා සිත් කැලඹි හොස් බෝසතාණෝ ශොකපත්ව සුවණ්ණ හොඬ දුරුකොට නෙළුම් පොකු

ළඟට හොස් දිය නෙතවුන් සන්හෙස් මදු මුහුමියෝගෙන් තන්වලින කොට බුහුමවර්‍යාගෙහි ඇල්ලස් නොකොට දිදී දෙවිත් කිය (දෙකලා) මාව ඊට කම් නෙන පියුමක් වැනි අත්ලෙන් ලය අතගා සිවුඇට දිය ඉස අසිත් ලෙහි දිය ගා උදකලාව මේ වෙනෙහි කුමක් මියයියෝ නම් මෙහත් රජපෙහෙයින් දවන්නාහ. නැව නැව උන්කලට බියව සිතන්නාහු නොවේදැයි සිතා මෙහත් නැවෙන් ඔබ්බට ගිය අන්හෙන් කල්නාවකින් සිතන්නාහු නොවේ! සතමගේ කියන්නාහු දෙවිනි! මා දරුවෝ කොදිසි පිවාලන සිහෙන්ම නෙවා දන්පිණිසයාණෙනි, ඔහට දරුවන්දන්දුනිසිවු මිලුණෙක් නැවෙන්නාහු නොවේ! ගුගුරාය, සියලු දෙවියෝ නාවුකාරදුන්න. මහාපොර පවතාදෙන් ඔබ යෝද රැව පිලිගැව දිදී නවන්නට වන්න. දෙවිනි! දඟපරම්කොට ගම සිටාගත් නොසිතා පින් අනුමෝදන්වවුදු වදලහ. බියවූ කියන්නාහු නොවේ! මේ මෙසේ නොසිතා ඔබ් ඇවිද්දදී නොබැණුමුත්නදුයි කියමින් දෙකොත් මුදුනත් තබාගෙන පින් අනුමෝදන් වෙමියි කියා සාධුකාරදී පින් අනුමෝදන් දන්ව ගෙන කියන්නාහු සඟමනි! දරුවන්ව වැඩසෙන් දහසින් ලඟසෙන් වුදු, මුළුලොව සතුන්ටත් පින්කම් දනමැනැවැයි පින් දෙවා පින් ඉසන්න කොට දුන පාරමිතාව මුදුන්පත් කලහ. සියලු දෙවියෝ පතුවිව සාධුකාර දී පින් අනුමෝදන්ව මල්වැසි වැස්සුහ.

ඉක්බිත්තෙන් ශක්‍රදෙවිඳු තෙමේ සිතන්නේ බොධිසත්වයෝ තමන්ගේ දරු දෙදෙනා බමුණාව දන් දුන්හ. කියවුහුදු යම් යිසි කිසි දුරුයෙක් නම් දන් දුනගොත් නපුරුයි සිතා දිව්‍ය ශරීරය හැරපියා ඇතු මිලුණි වෙසෙන් ගෙන අවුදින් කියන්නේ ගඟන් විහාරයෙන් පිරිසුණෙමු, රජපුරුවනි! කොතැනක උන්නාදැයි කිය කියා ළඟට අවුත් බෝසතාණන්ගේ දුක කියන්නේ රජපුරුවෙනි! ඔබගේ සුවදුක්කෙස්ද? යැපෙන පමණ ආහාර ලැබේද? වනමුල් එලා එල ලැබෙද? මැසි මදුරු ආදීන්ගෙන් හානි නොවන සියුරාවුන්ගේ උපදුව නැද්දුයි යනාදින් පුළුවුන්හ. බොධිසත්වයෝ කියන්නාහු තැති මේ තැම දෙයින් කිසි අඩුවෙක් උපදුවයෙන්නැත. ඒ සියල්ලම කොදින් ලැබෙන්නේය. තා ඇ කායර්‍ය කිවෙක්දයි විචාළහ. මුදුණි කියන්නේ රජපුරුවනි! ඉතා වසොවැඩයෙමි. ගඟන් විහාරයෙන් පිරිසුණෙමු, කොප අන්ත රත් රුවන් මුතුමැණික් ඉල්වා ආයෙමි නොවෙමි. මාගේ කෙසි වේගෙකරන වාලක් නැත්තෙමි. තොපගේ බියවුන් මෙහෙ සිරිවි ඉල්වා ආමි කිය. බොධිසත්වයෝ කලමනා කිමෙන්දෝයි සිතා බියවුන් මුදුණි බැලුහ. බියවි බොධිසත්වයන් සිතුඅභිප්‍රාව දන කියන්නාහු ඔව්පියෝනම් සත්‍රාවිද වෙසස්ය නැගෙයි නම් තමාගේ සැමියා පින් සදහා දෙත් නම්ය, විසතු සදහා දෙත් මනාමනයි (සතුටු වන්නාහ.) සඟමින්ද ඉන් වන දෙයෙක් නැත. සුම් වහන්සේ මට අසිපාසිය, එබැවින් ඔබේඛට දන ඔවව දෙනු කැමැයිසේන්ගේ එසේ දුන මැනව, විසතුව සදහා දෙනු කැමැයිසේන් නම් එසේ යමෙක් හට (මසීන් ප්‍රයෝජන නම්)සේ පිණිස දෙනු කැමැයිසේන් නම් එසේ දුනමැනව, තවද සුබවහන්සේව අසිවසැස් සල මැකවැයි කීය.

එසේ කී කල මහබෝසතාණන් සතුටුව ශ්‍රාණමණ්‍යය කැඳවා අත පැන් ඵල පියුමක් ඔදුවූ ඕනවුන්ගේ අතෙණ එකාසනයෙන් සමඟක් සංඝොඝියට පැමිණ ඕනවූ ලෝභාස්සාත් නිවන්පුරයෙහි පිහිටුවාලීන සේමවති පතාණෙන ඔබුණාට දත් දුන්න. සෙසේ ඕනවුන් දත් දෙන්ම මහපොළොව සතුටුව නවයක් ගැසුවා ක්‍රීඩා, මේරුපර්වතය හා ශ්‍රක්‍රාදී දේවතාවූ පරිතෝෂයේද සතුටුව ඝාඩුකාර දුන්න. සදෙවිලොව දෙවියෝද සතුටුව ඝාඩුකාර දුන්න. ඔබුණු ඕනවුන් නේ රජපුරුවෙනි! සොප ඕනවුන් මට දත් දුන් බැවින් ඕනව අප සතාණන යෝග, සොප සතු දෙයක් ඉල්ල් අනුන් සතුදෙය දඟ දිය සොඇස්සේවේදුනි කියා මා එසෙයක් ඕනවුන් සොපට පාවාදීනිමි. සොපි මේ ඕනවුන්ට සිටින සව, සොපට ඕ සුදුස්සයන් මෙඛිසත්වයන්ට පාවාදී ශක්‍රදෙවෙනු ඕ තනදා ශක්‍රාවිලාසයෙන් සිට කියන්නේ රජපුරුවෙනි! සොප දරුවන් දන්දුන් විටම දෙලෙස හසලින් දහයක් යොදුන් සතකඛ මහබොල්පොළොව මහඟඩුන් ඔබා ගුගුණාද, එස්ලෙස අවසැටදහයක් යොදුන් උතදැයි ඉහාමෙරුපර්වතයද සතා කුලපර්වතයෝද සතුටුව නාවිමි ගන්න. සලාවු තුමාවූදෙවිඅයෝද සතිටුව නාවිමි ගන්න සදෙවිලොව දෙවියෝද සොළොස් ඔබහෙළෙයි මහාබ්‍රහ්මයෝද සතුටුව නාවුමිනන්ත. ශාක්‍රාරදුන්ත. එසේම සොපව ජීඝාහත්තෙන් ලොඛතුරා බුඩසිරිය ඔබවේවා"යි කියා සොපගේ දරුදෙදෙනා ඕනුන් මන්තත් කරා ඔබුණා සෙස කියේය. අනිත් සත්දවසක්හි සොප කරා දරුවෝ එති. එබැ එත් වරඅවක් සතුටයි දිව්‍යාත්මභාවයෙන් දිලිහෙන්නේ ළඟිරුමඩලවේත් අහසෙහි සිට කියේය.

සක්දෙවිරජතුමන් කී වර අට ගන්නාවූ බෝසතාණෝ වර ඉල්වන්නාවූ එසේවනම් ශක්‍රදෙවෙනුසෙනි! වම මේ වතසෙන් නොත් සඛඝියගාතාවපිණිස කල මෙහේ පියසෙමේද මේ දුකය අනුශාසන්දන්ව මා කෙරෙහි සතුටුව රාජ්‍ය සෙහ පවරනු ලබම්වා, කිසිවක්හවින් වඩකිරීමට රුචි නොවූයේ රාජ්‍යාරාධ කළවූන්ද වධසෙන් මුදනු ලබම්වා ළදරු මහලු මධ්‍යම යන (වයස්වූ) සියලු දෙනම මාසෙන් ජීවත්වනු ලබාවා, පරදුරකළියෙහි නොඇලුසේ සඛඝිය භාගසීව හා සතුටුවූයේ ස්ත්‍රීන්ගේ වතසයට නොපැමිණෙම්වා, තවද ශක්‍රදෙව නුදුන! දිඝායුසකවූ දූනැමෙන් සෙමෙන් ජීවත්වන්නාවූ පුත්‍රයෝ ලබම්වා, මේ සියල් වුනවනොත් කුසිපුරයෙහි උපන්නේ විශාලවූ දිව්‍යාසම්භාවය ඇතිවම්වා දරුදෙනකල වසනුව සෂය නුවූයේ දන්දී නොසෑවෙන්නේ සිත පහදවාශ්‍රු ලබම්වා, ඒ කුසිපුරයෙන් යැව මිනිස් අත්බවට පැමිණියේ නැවත නුපදිනු ලබම්වා(නොහොත්)සම්බුදුසසුනයට පැමිණ කෙලවර නිවන්දකිනු ලබම්වායි වරගත්ත. මෙසේ එදවස වර දී ශක්‍රදෙවෙනුසෙනේ දෙවිලොවටම කියේය.

එකල ශ්‍රේෂ්ඨ බඹුණාද දරුදෙකිනිත්ත සෙහ සැටහොදුන් මහට පිළි පත්තේය, දෙවසාවේ කුමරුවන් අරක්ඛත්සානුත්, ශ්‍රේෂ්ඨයා තිරු සත්ත යටයිය වේලෙහි දරුදෙදෙනා ගස්වල බැඳ කිම වැද සොවා තමන් වතුන් වලසුන් කෙරෙහි ගත් හසින් රැකකට නැඹී කදවෙලෙප් අතරෙහි නිදති. එසෙණෙහි එක් දිව්‍යපුත්‍රයෙක් වෙසසහතර රජපුරුවන්ගේ වෙශයෙන්ද එක් වෙළුවක් මදිදෙවින්ගේ වේශයෙන්ද අවුත් කුමරුවන් මුදු සුවද පැණින් නාවා පිළි ගඳවා බත් අනුභව කරවා දිව්‍ය සහනෙහි හොවා ඔබ දිනෙහ

තෙව දරුවන් නිදිගන්වා, පාන් වූකල කුමාරවරුන් පබුදී බැඳල සැරියෙහි හොවා නොපෙනී නැති සියල.

ඉක්බිති ඔබුණු පිබිදී පිනා පාන්වූ බව දැන මෙසේ සිතා දරුවන් නෙමෙ රාවට ගෙන යම්හි සිතන්නේ දෙවසානුත්තෙන් කලිඳු රට නො ඉන් ඔවුන්ගේ මුතුන් මිත්තන්ගේ රටවූ ජනපදයට පැමිණෙන්ය. එදවස් වනාහි සදමහරජාණෝ රටවූ ජනතා නුවරට පැමිණියේය. සේය, රජපුරුවෙනි එසෙණෙහ දෙණෙන පැදදෙනත් සෙනඟුත් සහා මහාවීරාදී වන්නේ රුදරසෙහි වැටුණෝය, රජපුරුවෝ පිබිදී පිනා විලාසිතාවූ රජ පැහැ බබුණන් නෙන්වා තමන් ළඟ සිටින්න විවිධාය. මබුණෝ සියලු රජපුරු ණිනි! සොප සිත් පියවන දරුදෙදෙනක් එන්නේ දැක්මි සියලු රජපුරු රුවෝ! එබස් අසා සතුටුව රුදරුවන්ගේ එන්නේ එතැන් සියලු නය අනුභවකොට විනිශ්චයාසනයෙහි වැඩහුන්ය. දෙවසානුත්තෙන් බබුණු දරුදෙදෙන හෙනවුන් රාජාඛාසනයෙහි වැඩහුන්ය. දෙවසෙන් පුතණුවන් සහ සෘෂණජිනාවන් ඇරසෙන බබුණෝ ආසේවනාදියෙන් බබුණු හෙන්වා දරුවන් දෙදෙනා දක සතුටුව බබුණ මේ දරුවන් දෙදෙන කොයිවා හෙනාසේද්දැයි විමාළහ.

ඉක්බිත්තෙන් බබුණු මෙරුවිත් කියා මා මුත්තෙන් ගැලවූ බැන වැයි සිතා "අනිත් රජකු නමක් කියමු" සිතා කට දුන්වූ හද දෙවසානුත්ත සෙන් වෙසසතර රජපුරුවෝ මට දන්දුන්හයි කීය. ඉක්බිති මේ කවර රවෙක්දෝහෝයි බබුණු සිතන්නේ සදමහරජාණන්ගේ රට බව දැන මා දිම නැත. කුමක් කෙරෙම්දෝහෝයි සිතා වෙවුලන්නට විය. සදමහරජාණෝ පුතණුවන් වෙනෙකි සිද දන් දුන් බව සිතා මහත්මොරි තබා සදුට පිය දරුවන් ආ බව නගර වාසින්ට කිය. සුවිර වාසිහු කියන්නාහු සාමිනි! දරුවන් දන්දෙන කල ඒ උතතමියාගේ ළය ගලෙක් වීදේ යපසකින් වැසූදේ බබුණු මාල්ලකුට මෙවැනි දරුවන් දන් දුන් ඒ දේ කෙසේ වෘතෙ උන්නේදෝ අපි ඔවුන් ඇතිඇතු දන්දුන්සේ නපුරයි රැකැවිල් විසකසිරි පරිත යට යැවුමිහ. දැන් මෙවැනි මහනර ළද බොළඳ බිසුවැලි දරුවන් දන්දුන්ය. මෙබදු සින් ඇති ඒ උතතමියාගේ ගුණ දත නුහුණ පසකොට හෙනෙමිහයි කීහ. සුවරවාසින්ගේ බස් අසා ජාලිකුමාරයෝ සිතන්නාහු අප දන් දෙන පියාණෝ බබුණු කෙරෙහි කරුණාවෙන් දන් දුන් දය, කෘෂණජිනාවන් කී එක වචනය අසා එකෙණෙහි තමන්ගේ ඇසින් ඇසුළු වතු රුවා මහත්වූ ශොකයෙන් දන් දුන් දය, මව්පියාණන්වහන්සේ ඉතා තදයයි කුමට නිපදු කොළෝදැයි කීහ.

එබස් අසා සුවරවාසිනු සතුටුව සාමිදරුවාණෙනි! සිවමැලි කුමාර යන් වහන්ස! නුඹ පියාණන්වහන්සේගේ අගුණ නොකියුම. ඒ උතතමියා කිසිවකු එසින් නොකොට ඔතපාඇති සොප බදු දරුවන් දන් දුන් කියා ඉතා බැරියහි සතුයිකළ බව මුත් නුගුණයකට නොකියුම, සාමිනි! ඊට සෑම් වුවමැහැවැයි කියා සිටියහ, එකල සදමහරජාණෝ ඇසින් සදුළු යහන කියන්නාහු මපුතුන්ගේ මහනර දරුවෙනි! මියේ සිවමැලි මුතුබුරෙනි.

මේහේ අවුත් මාගේ ඇඟෙහි හිදුවයි කියා, ජාලිකකුමාරයෝ මුත්තණුවන්හේ මත් අසා කියන්නාහු මවුබණ්හේ ඇත්තොත් රජ්දරුවන් හා සිදිද්දු කීහ. එසඳ නගරවාසිහු මහා ශොකයට පත්වූහ. රජ්ජුරුවෝද වැලප ඉදකියන්නාහු ජාලියකුමාරයෙනි! තොප දහවා දෙනකල් තොපගේ පියාණන් කෙහෙක් (මිල) අඟ කොට දුන්හෝදැයි ඇසූහ. ජාලිය කුමාරයෝ පියාණන් නාහු දෙවැනි වතාවක්ය! මා දන් දෙන්නාවූ පියාණෝ (නිස්) දහසක් අඟ කොට දුන්හ. නැඟණියන් දන් දෙන්නාවූ පියාණෝ ඇත් අස් ආදී සියල්ල සියය සියය හා බරේ බර වස්තු අඟඅඟකොට දුන්හයි කීහ.

සඳමහරජාණෝ කුමාරයන්හේ මිහිරි තෙපුල් අසා සතුටුව ජාලිය කුමාරයන්ට දහසක් දී ඝාතණ්ඩිනාවන්ට උන්හේ හාරයෙන් රත්රුවන් හා බොහෝ වස්තු හා සත්මහල් ප්‍රාසාදයක්ද මවුණුවදී දෙබිඩින්නත් ලෙව හන්හ. ඒමවුණුට දෙනලද පිරිවරද බොහෝවූහ. බවුඟු ධනය තැන්පත් කොට තබා ඉස් සෝධා නහා අවුත් රජ්ජුරුවන් එසින් තමන්ට පිළියෙල කරණ පරිද්දෙන් පිළියෙල කරවා දුන් රඝහෝජනය අනුභවකොට (තමන්ට දුන්) ප්‍රාසාදයට නැඟී මහයහනෙහි කොත්පේය, රජ්ජුරුවෝ කුමරුවන් ඉස් සෝධා නහවා බත්කවා ජාලියකුමාරයන් රජ්ජුරුවන්හේ ඇඟෙයිද කෙස් ජිනාවන් බිඳවූන්හේ ඇඟෙයිද හිදුවාගෙන සතුටු සතුටුව සිඹ සනයා පද මහරජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු ජාලිය කුමාරයෙනි! තොපගේ මැණියන් හා පියාණෝ සුවයෙන් වෙසෙද්ද ? ලෙඩදුක් නැද්ද? මැයිමදුරුවන්ගෙන් හා සිංහවාහුදීන්ගෙන් පිඩානැද්දැයි ඇසූහ. කුමාරයෝකියන්නාහු මුත්සණුවන් වහන්ස! දෙදෙනම නිරොගිව වසත්. කියනලද කිසිවයින් පිඩාවක් නැත්තේය, පියාණන්වහන්සේ නුඹකෙරෙහි එසේවූ දුඩින් හා කපස් කිරීමෙන් දවස් හළ දුය. ඇතියෝ ඵලා ඵල පිණිස ගොස් අවසුලඟින් පැහැර අතින් පිරිමැදීමෙන් මලානිකව යිය පියුමක්මෙන් මලානිකවූ මුහුණු ඇතිව මහ වන යෙහි හැසිරීමෙන් බමරුන්සේ කළුපැහැ ඇති කෙසකලාපය අතුපතර ඇලේ මෙන් තුනිව දෙකිසිල්ලෙන් වැහෙහ ඩහදියෙන් කිළිටිවූ සිරුරු ඇතිව දවස් හළ දුයකියා නැවත බුත්සණුවන්ට වොදනා කරන්නෝ සියලු සත්තියන්වම නමන් නමන්හේ දරුබිලිදුන් ප්‍රිය වන්නාහ. සුඛ වහන්සේ දරුවන්ට පෙම් කිරීම ඉතා මදයයි කීහ. ඒ ළඳ බොළඳ බස් අසමින් රජ්ජුරුවන් හා සුවර වාසිහු මහත්වූ ශොකයට පැමිණියහ.

ඉක්බිත්තෙන් රජ්ජුරුවෝ කුමාරයන්හේ බස් අසා සැබව කුඩනි! කිසිවරදක් නැති මපුසණුවන් නගරවාසින්හේ බස ගෙන නෙරපීමියි හඬා වැලප අවාහයන් කැඳවා කියන්නාහු වඩකකිරිපව්තයට යනු පිණිස සියුරහ සෙනහ පිළියෙල කරවයි කීහ. එවිට අමාත්‍යයෝ සුවර බෙර ලවන්නාහු මෙයින් සත්වැනි දවසෙයි වඩකකිරි පව්තයට යනු පිණිස සෝධයෝ සැවිදක සක් දෙන හාහා වණ් වසහ හැඳ පැලඳ සහහාහ සහසඛව ඇත් අස් රථ පදික යන සියුරහ සෙනහ පිරිවරාගෙන දහස්හණින් ඇතුන් අසුන් පිටට පැන නැඟී එන්වාසි අණබෙර ලැවූහ. ඉක්බිති රජ්ජුරුවෝ ජයතුරා සුවර පටන් වඩකකිරි පව්තය දක්ට අට ඉස්බක් පමණවූ භාණ්ඩ අලඞ්කාර කරවයි කියොගකළහ. අමාත්‍යයෝ මහ සරසන්නාහු සඳවැලි පියා සුදුවැල්ලේ

තවරා කෙහෙල් කැබිලි පුත්කලය බප්පතැනැදිනත් මිහ තරහා ලදහත්ලේ ඉන මලේ හඳ පිලවුන් ගල්වා උසුම්නන් බැඳ එසී පුල්ල පුල් ඇඟ රූවන් ඇඟ ආදිහෙයේ සරහා පියාසිකවුන්ට බැඳ එසී පුල්ල පුල් ඇඟ කඩමවා පසතුවාඛහිත තුනිකොණෙහි බැඳ එසී පුල්ල පුල් ඇඟ රාජ් හොජනය පමණ ඉක්මවා ඉක්මවා ත්‍රහක කරවා අඟ තුරතුන. ස්ත්‍රීනාදද එදවස් මධ්‍යම රාත්‍රියෙහි අතුනුව සිරීමෙන් දිරා ගොසින් සිටියදී පෙරහරින් හෙහෙස් කලදීය සෙල්ලෙ. රජ්ජුරුවෝ සිතුයේ සිරුර වසතුනන්වහි තුවර බොලඳ නැඟෙනෙතුන් හැඟෙනත් ඇත්හි මේ නාරයෙහිම නැඹිබවූහ.

ඉක්බිත්තෙන් සත්වැනි දවසෙහි සඳමහරජ්ජුරුවෝ සියලු සෙනඟ රැස්කරවා මහත් පිරිවරින් සුසඳහට ජාලියකුමාරයන් හා කණ්හෑ ඇතුපිට නංවාගෙණ මාණිනාගක කොට තුබූ පසුවලා බිඳ සුවසෙන් සොස් වෙනිය රවටා වන්හ. වෙනියරජ්ජුරුවෝ තුබූ පසුවලා බිඳ සුවසෙන් සොස් සෙනඟ පිරිවරා සඳමහරජාණන් හා එක්ව සතුටුව උපස්ථානකොට සියුරහ නාදයෙන් හා අසුන්හේ කොහොරවයෙන් හා එක්ව නිස්සිලෙණ. ඇතුන්හේ තුඹුරු සුසඳහට යන්නාහු ඇට සොදුන් මහාවැසිය තෙවා වෙසෙහෙරා රජ්ජුරුවන් වසන්නාවූ වඩකකිරි පබ්ත ප්‍රදේශයට පැමිණියාහුය.

ඉක්බිති බොධිසත්වයෝ තෙපිටුගම් කොණවන් හා සඞ්ඛනාද හා ඇතුන්හේ හෙන්වූ කොණා අසා මදි දෙවිට කියන්නාහු දෙවනි! ඔබනාද හා මේපේ ඉඟුදු විසින් යම්කිසි සතුරු රජෙක් මවිනාණන් මිරා අප මෙහි වාසඅරන බව දැන අප කරා එන්නේඅහෙකි පරීක්ෂා කරවයි කීහ. මදී දෙවි වඩකකිරි පබ්තයට නැඟී බලා මහත්වූ සෙනාව දැක තමන්හේ සෙනාව විසුරුවයි කියා සාමිනි! සුඛවහන්සේව කවර නම් සතුරු කෙනෙක් ඇද්ද? සාමිනි! එදවස් සතුදෙවේසුනා කියන්නේ ඔබවපියන සත්වකෙනෙක් ඇද්ද? සාමිනි! එදවස් සතුදෙවේසුනා කියන්නේ අපගේ දරුවන් මුතුන්මිත්තන් කරා හොස්වන්හයි අතින් සත්දවසකින් සුඛ වහන්සේ කරා එතිය කීයේය. සුඛ පියාණන්වහන්සේ එන හමතෙක් නැති කියා දෙදෙනම තමන් තමන්හේ පන්සල් දෙරකවට පැමිණ සිටියහ.

ඉක්බිති සඳමහ රජ්ජුරුවෝ තන්හි තන්හි ආරක්ෂා පිණිස ඇතුන් අසුන්ඇතුළු බිලකායය හිදුවා වඩකකිරි පබ්තයටආසන්නව සොස් තන්හි ඇමෙ න්යන් සුසුනි දෙවින් කැඳවා කියන්නාහු දෙවනි! අප පියාදු දෙනෙ එනවිට සියකල්හි දරුවන් හා අප හා එකවිව දක්නා සොක සන්හිඳවූ කල සොසි එවයි කියා රථඅතට නැඹි කිස්ම සොස් රථය මග රඳවා තුමුගොස් පන්සලට මැද සෙතරසිංහයකුසේ වැඩහුන් බෝසතාණන් දුටහ. බොධිසත්වයෝ පියාණන් දුක හුනස්නෙන් නැඟි පෙර ගමින්කොට බැසගෙව වැඳ වැඩසිදිනා අසුන්පහා වැඩසිදුවූහ. රජ්ජුරුවෝ බෝසතාණන් සුවදුක් විමාරා හුන්කලට මදිදෙවි මසිලඟුන් දුක බැස ගෙව වැඳ සුවදුක්විමාරා සාමිනි! මා දරුවන් සෙනසිය මවිලඟුන් සොසිදිදුවුදැයි ඇසූ හෙස, සඳමහරජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු යෙහෙළණියෙනි! මාගේ රටදී දුක මැති සොට මිලදී ගලවා නසිමුයි කියන්හ බසවුන්ට මෙන්වූ සොමසක් උපත.

ඉක්බිති බොධිසත්වයන්ගේ මැණියෝ මහ පෙරහරින් සුසැදි
සැමගේ වඳින පත්සලට වැඩිහ. බෝසතාණන් හා දිදිදෙවි
අනුත් පහළ එඩා සිදුවූ සුවඳුන් විවාරා, නුත්කලට ජාලිය කුමාරයන් හා
කෘෂ්ණජිනාවත් ඇතුපිට නංවා පෙරටු කොටලා වෙත්තරජ්ජුරුවන් ඇතුළු
රජදරුවෝ සොඩසන් හා හෙරිගුත්තී සහිතදෙනෙන්ද සුසැදි මහසෙනග පිරි
විවා එසකල දිදිදෙවි කුමාරයන් දුක හඬා හි පෙරමගට ගියහ. මැනිසන්ද
දුක දරුදෙමිහිබන්හ ඇතු!පිපිත් බැස මැනියන් දෙපත්ලේ ගිය තබාගෙන
හඬන්නට වන්හ. බිනවුන් දෙසතෙයෙන් කිරිධාරා විසිද දෙමිහින්නන් හි
නෙමි සිසේහ. බොධිසත්වයෝද දෙමිහින්නන් දුක ඉහන්වූ ගොසකයෙන් හඬා
හුණහ. බොධිසත්වයන්ගේ මවුපිය දෙදෙනද මහත්වූ ගොසකයෙන් හඬා
හැඟිව හඬා හුණහ. වෙසිය රජ්ජුරුවන් ඇතුළුවූ රජදරුවෝද සිසන්න
ඒ දුක බොධිසත්වයන් හා සහජාතවූ සැවදහසක් ගොධයන් හා මහසෙනග
එකතෙළා මහාපඨවිත් වැයිර කිය සල්වහයක් මෙන් මහහඬින් හඬා හුණහ.
එසෙනේහි ලොවෙරුපලීසය ආදි පවිතයෝ ගුගුලහ. මහසුදු සලුපාවන
මෘරුහයෙන් සෙහාවූ සලක් මෙන් කැලඹුණේහ, කාමාවචර දිව්‍යලොක
යන්හි එක කොලාහල විය.

එසඳ ශක්‍රදෙවෙසුයෝ රජ්දරුවෝ සයදෙන පිරිස් සහිතව සිසන්න
හැඟිව හොත්තාහු දුක එකතුදු හැඟිව කිසිවකුගේ හිරුරෙහි දියබින්දුවකුදු
ඉසින්නට අසමර්ථ බව දුන පොකුරුවැස්සක් වස්වම්හි සිතා ඒ සෘද්ධි සමාගම
යෙහි පොකුරුවැස්සක් වැස්වූහ. ඒ වැස්සෙන් තෙමෙහු කැමැත්තෝ කෙ
මේහි හොතෙමෙහු කැමැත්තන්ගේ හිරුරෙහි දිය බින්දුවකුදු නොවැටෙහි.
ඒ පොකුරුවැස්සෙන් තෙම් සියලු ජනයෝ සිසන්හ ලදිස් විමසයත් බවට
පැමිණ වෙසසහාර රජ්ජුරුවන් ලඟට ගොස් කියන්නාහු සමිනි! නුබ
වහන්සේගේ ගුණ නොදුන නුවරින් නගාපුම්හ. ඊට සමානකොට අපගේ නුව
රට අවුත් වොටුහු පැලඳ අප රකෂා කළ මැනවැයි යාචයකළහ. ඉබාඩියකි
යෝ ඒ අසා රට වැසියෙනි! මෑ වොටුහු පලඳවන්නට නොපි අදහස්නොකරව
යයි කියා නොගිවිස්සහ. නුවරවාසිහු යාචයකොට නොගිවිස්සා බැව දන
රජ්ජුරුවන්ට කියන්නාහු සමිනි! අපි කීවද නොගිවිස්නාදුය, නුඹවහන්සේ
යාචයකළ මැනවැයි කිහ. ඉක්බිති සදමහ රජ්ජුරුවෝ බොධිසත්වයන්ට
කියන්නාහු පෙර මෑ කියවින්ගෙන මේවනඇට ආවාද දුනුත් මෑ කියමන්ගෙන
වොටුහු පැලඳ රාජ්‍යය කරව, ගුරුන් කීවා කරනබව සත්පුරුෂයෙන්ට අසිති
ධම්යෙක. පුත්‍රයන් එසිස් ජීවිත පරිත්‍යාගකොට නවුත් මවුපියන්ගේ ශොක
දුරුකටයුතු වන්නේය, එබැවින් පුත්‍රය! නාපසවෙශය හැර රජවෙස් ගනුවයි
කිහ.

බොධිසත්වයෝ දෙමවුපියන්ගේ බස් මැඛපිම සුදුසු නොවන්නේවේදයි
සිතා පියාණන්ගේ ආරාධනාව පිළිගෙන පත්සලට වැද වල්කලා අදුන්දිවිසම්
ආදී සෘෂි භාණ්ඩ බහා තබා පත්සලින් නික්ම "මෑ සත්මසක් මහණදම් කොට
පාරමී ධම්යන් සුළුකරන්හු ඒසිස් පොළොව කවපාකරවනලද තැනය"යි

පළඟා පත්සල වට කුන්වරක් දුසහිසා, තොට පසඟ වළලුන් වැද අඩුත්
සහජාත සැටදහසක් යාඛයන් විසින් පිළිගනලද සුවඳ දිදෙන් සහා
සල් සැදි සුසැට ආභරණයෙන් සැරසී සිටියදුය.
සිවුය්‍යාහ. සියලු ජනයා මහත්වූ සෙනගෙන් සැරසී වෙරහැර දිවාහාරාදිය
කහවා දිවාහාරාදිය කෙරෙන්වූ සෙනගෙන්ද සුසැදි වෙරහැර පිරිවරා
ණින් බැලූ බැලූ තැන කහාපාසිය. මහාසෙනග පිරිවරා පැදපිණ, එසඳ මහබෝධිසත්ව
වාහන, මහාසෙනග මෙසෙසිරිකාවක් සෙසිහ් දෙවිඳුන් අත් සෙහබා
සත්‍යයෝ පණඩර නම් ඇති ඇතු යදු සෙනග. මහබෝධිසත්වයන් වහන්සේ
රැහැනිව සිසන්නාහු ඔපියාණන් වහන්සේ මහත්වූ ගොසකයෙන් හඬා
වනැසි සිසා ලජ්ජාවුහ. ඒ බව දන් නෙරේ මෑ දන් දුන් ආභරණවල
වෝ නමස් රට වැසි වැස බින්දුවුත් සිලහවූ සෙසිහ් සැලිපුරට රජ්ජුරු
ඇතු පිට නැගී වඳල මැනවැයි කිහ. බොධිසත්වයන් සුසැදි සෙසිහ් සැලිපුරට රජ්ජුරු
පෙරහරින් වඩාකසිපවීතයෙන් නික්ම ගිය සැටි සෙනග මහබෝධිසත්ව
සඳවුරට පැමිණියහ. සඳමහ රජ්ජුරුවෝද මේ සමාසෙනගු සඳමහ රජ්ජුරුවන්ගේ
කෙළ ඇවිද සඳවුරට පැමිණ වෙසසන්තර රජ්ජුරුවන් හා සෙනා වාසන
ගෙන ජයතුරාතුවරට ගන අලඩාරකොට පිළිගෙළ කරනලද සැටි සොඳුන්
මනව පිළිපන්නාහුය. මේසේ ඒගට පිළිපන් රජ්ජුරුවන් හා සෙනා වාසන
නෙවෑ ඇවිදුඩාරයෙන් සැරසූ ජයතුරා නුවරට පැමිණියහ. සියලු නුවර
වාසිහු රැන්ව සතුටුව කෙළිමින් නාමින් පිරි සිත සිහාරමින් සොසෙස් සුසු
ලින් ආකුලව ඒ වෙසතුරු රජ්ජුරුවන් රජසෙවි වඩාගෙන සියහ.

ඉක්බිති මේ නුවර මේසාන් පවින් වෙස්සන්තර රජ්ජුරුවන්ගේ ආගුව
යයි අණබෙර ලැවූවාහුය. ඒ වෙසතුරු මහරජාණෝ ඉවත් පිරිසෙසින් මිළ
ලුන් දක්වා සියලු සතයන් බහනයෙන් මිදුහ. ඒ රජ්ජුරුවෝ නුවරට
පැමිණි දිනයෙහිම අලුයම කාලයෙහි සිතන්නාහු පතන්වූ සල මා ආ බැව්
අහා යාචකයෝ පැමිණෙති, ඔවුන්ට කුමක් දන් දෙන්නෙමි දසි පිහුහ.
එකෙණෙහි සක්දෙවිරජාණන්ගේ පඬුසුල් සලන්න තමන් නොකැමැතියේ
උණුසුම් වුයේය. තෙතෙමේ ආදිපිනා කොට ඔලන්යේ ඒ කරුණ දන රාජ
කීවෙසසහ හාත්පස කට්ටදෙහස පමණ උසට සත වළාවක් මවන්
රුවන් වළාවක් වැස්වූයේය, සියලු ජයතුරා නුවරද දහස් වළාවක් මෙන් සත්
රුවන් වැසි වැස්වූයේය, දෙවැනි දවසෙහි බොධිසත්වයෝ නගරයෙහි එළි
ගාහ සමීපයෙහි වට ධනය ඔවුන්වම දෙවා අවසෙස ධනය භාණ්ඩාගාර
යෙහි රැස්කරවා දන් වැව සඛවා සදන්හල් කරවා සියලු ජනයා කුසල්හි පිහිටුවමින් දහසාදුබිය අකොප බිරිඳෙන්
දෙමින් සියලු ජනයා කුසල්හි පිහිටුවමින් දහසාදුබිය අකොප බිරිඳෙන්
රාජ්‍යකොට ජීවිතයාගේ කෙළවර සහ පිරිවරින් හෝස් තුසිපුර උපන්හ.
කිලෝගුරු බුදුරජාණන්වහන්සේ ගාථා දහසකින් දුනිමැසිසවූ මේ
වෙසසන්තර ජාතකය දක්වා වදරා පුවාපර සසි ගලපා ජාතකය නිමවා
වදළසේක.

එසමයෙහි ප්‍රේපක මවුණෑ නම් දන් දෙවදහක සවිරසෝය, අසිසා
තාප බැමිණි නම් වසුළුවාහවිකාවෝය, වෙසසුත වැද්ද නම් ජනක
අමාසයාය, අවවුත තාපසයෝ නම් සාරිපුත්‍ර සවිරසෝය, සතුයෝ නම්

අසුරුඬ මහා ස්ථවිරයෝය, සඳමිහ රජ්ජුරුවෝ හා ඉඩෝදන රජ්ජුරු
වෝය, ප්‍රසේ දෙවි හා මහාමායා දෙවිය, මදී දෙවි හා ගොපාඩිරා
දෙවිය, රාහුල කුමාරයෝ හා රාහුල ස්ථවිරයෝය, කෘෂ්ණද්වෛපායනයෝ
හා උත්පලවණ්ණ මහාසවිවිරිය, සෙසු පමණ් හා බුදුපියාණන්, එකල මලව
හොත් සත්ත්වයන් සපත් කොට හැරහ රාජ්‍යයට අවුත් දහරාජධර්මයෙන්
රාජ්‍යයකොට කුඩාම දිව්‍යලෝකයෙහි උපන්නාවූ මෙසහාතර රජ්ජුරුවෝ
හා තිලෝගුරු සම්‍යක්සම්බුදුරජවූ මමය මෙවිදුහි සවිස්වහස්හේ දත්වා
වදාළසේක.

පන්සියපණස් ජාතක පොත

නිමි.

ජාතක කථා නාම සූචි පත්‍රය.

ජාතක සංඛ්‍යා.	ජාතක නාම.	පිට.
89	අකතඤ්ඤු ජාතකය	213
115	අකාලරාවී	259
475	අකිර්ති	902
125	අත්ථිදත්ත	272
99	අනාතරූප	239
401	අනීඝෙත	682
83	අපරඤ්ඤචාර	202
181	අඩ්ඩාහක	349
298	අණ්ඩ	510
62	අණ්ඩභූත	142
331	අතඵුසොභිය	571
180	අතඝීරථ	348
65	අතඝීරත්ථී	152
1	අපණ්ණක	1
284	අබ්භඤ්ඤාකර	487
27	අභීණක	69
120	අම්බ	266
469	අම්බ	879
311	අම්බඛොර	591
—	අම්බාදෙවී	801
317	අයකූට	595
503	අයොඝර	1060
165	අරක	330
348	අරඤ්ඤ	596
231	අරිඨමෝක	415
516	අලම්බුසා	1151
152	අලීනචිත්ත	309
	(අඩ්ඩුරෙ නිදානකථා 48)	
305	අවොරොහක ජාතකය, මහා	520
416	අවේ ශබ්ද	714
200	අස්සක	375
176	අසංකිය	176
176	අසදිස	341

ජාතක සංඛ්‍යා.	ජාතක නාම.	පිට.
127	අසම්පදාන	—
61	අසාතමන්ත	274
122	අසිලක්ඛණ	139
363	අසිසූනක	769
226	අසිතාභූ	620
24	ආජඤ්ඤ	411
170	ආදිච්චුපට්ඨාන	65
422	ආදිත්ත	815
19	ආයාචිතභත්ත	733
48	ආරාමදූසක	54
260	ආරාමදූසක	115
374	ආවාරි	463
378	ආසංඛවතී	693
421	ඉන්ද්‍රිය	641
157	ඉසිඋග්ග	328
78	ඉල්ලීස	310
480	උක්කුස ජාතකය, මහා	187
205	උච්චිට්ඨභත්ත	934
67	උච්ඡඞ්ග	281
481	උද්දාල	186
510	උදකරක්ඛස	943
105	උදඤ්චනී	1101
263	උදපාන	246
135	උදඤ්ඤව	467
455	උදඤ්චද්ද	284
301	උදුම්බර	829
162	උපාසාළ්හ	511
223	උපාහන	327
537	උම්මඤ්ඣ	408
353	උරග	1567
150	උරබ්භ	604
230	එකපාද	306
315	එකරාජ	415
		517

ජාතක සඛ්‍යා.	ජාතක නාම.	පිට.
—	—	—
314	සඤ්ඤීමාද	537
202	සක්කර	378
329	සක්කර	568
415	සට්ඨංගී	712
173	සට්ඨිප	338
208	සට්ඨිප	385
265	සට්ඨිප	469
121	සට්ඨංගක	267
7	සඨාහාරී	28
13	සණ්ඩික	44
29	සණ්ඩික	73
466	සණ්හ ජාතකය, මහා	871
442	සණ්හදීප —	790
203	සන්දගලක	378
321	සනවෙර	551
242	සපි	430
402	සපි	683
405	සපි ජාතකය, මහා	688
509	සපින ජාතකය, මහා	1100
42	සපොත	109
373	සපොස	631
269	සකිවක	461
387	සකිවක ජාතකය, සළුණි	658
384	සරපත්ත	651
166	සල්‍යාණ	331
123	සලණ්ඩුක	270
171	සලභමූගසි	336
313	සාසපමින්දිය	535
262	සාක උලූක	466
136	සාක	285
142	සාක	292
330	සාක	570
393	සාක	655
—	සාකාන්ට	301
56	සාඤ්ඤනස්ඛඩ	182
464	සාම්	863
220	සාමඤ්ඤ	401
300	සාමාවිලෝපන	511

ජාතක සඛ්‍යා.	ජාතක නාම.	පිට.
296	සාරවිජ්ජ	508
355	සාරම්භ	668
82	සාලඝත්ති	201
380	සාලඝත්ති ජාතකය, ශ්‍ර	641
332	සාලම්බූ	573
304	සාලිඛ ජාතකය, චුල්ල	516
474	සාලිඛමෙණ්ඩ	897
534	සාශ්‍යප ජාතකය, මහාසාරද	1133
104	සාසව ජාතකය, දුවිල	245
214	සාහාව	397
240	සිංසුමෝහාම	428
479	සින්නර ජාතකය, වඳ	934
84	සිමපක්ක	204
251	සිරිවවිජ	451
394	සුක්කු	666
22	සුක්කුර	58
446	සුක්කුහ —	803
108	සුඛසඤ්ඤ ප්‍රව	252
246	සුඛසක්කුවසිසිඤ්ච	438
527	සුණාල	1272
461	සුනාල ජාතකය, චුල	852
343	සුත්තාති	589
70	සුද්ධල	160
505	සුමිඛ	1070
406	සුමිඛසාර	691
413	සුමිමාසපිණ්ඩ	703
302	සුමාරපත්ත	513
257	සුරග්ග	459
199	සුරුඛගමිග	373
21	සුරුඛගමාග	57
268	සුරුඛමී	472
31	සුලාවක	76
522	සුස	1192
117	සුසනාලි	262
88	සුහස	211
97	සුවවානිජ	236
211	සුවවානිජ	357

ජාතක සඛ්‍යා.	ජාතක නාම.	පිට.
283	සුවිසාක	486
324	සුවිදූසක	559
438	සෘගණ	781
375	සෙතු ජාතකය, සෙවක	634
346	සෙහව	593
195	සෙළිපිල	368
410	සෙවිසිමිඛලි	700
425	සෙසමිම	736
369	සෙහල ජාතකය, දිස	634
126	සෙහිය	691
218	සෙහිය	273
418	සෙහිය ජාතකය, බිලාර	402
538	ඛණ්ඩහාල	807
217	ඛත්තියවණ්ණ	1101
40	ඛදිරඛාර	402
15	ඛදිරාදිය	97
196	ඛඩඛත්ති	48
79	ඛරස්සර	370
151	ගග්ග	195
198	ගඛ්‍යානම්	303
419	ගඛ්‍යාමාල	372
160	ගජඛ	721
397	ගජඛ	325
545	ගජකුම්භ	673
518	ගණඛත්තු	592
—	ගදභ	1117
401	ගන්ධාර	301
212	ගරහිත	686
249	ගාමණි වණඛ	389
8	ගාමණි	442
160	ගිජ්ඣ	30
424	ගිජ්ඣ	325
426	ගිරා ජාතකය, මහා	736
427	එම සුලු	744
179	ගිරිදන්ත	746
153	ගුණ	347
235	ගුත්තිල	312
364	ගුම්බිය	620
219	ගුථපාණී	403

ජාතක සඛ්‍යා.	ජාතක නාම.	පිට.
192	ගංගපති	365
134	ගාමණී	262
137	ගාමඩ	267
328	ගාමඩ	567
451	ඝත	816
354	ඝත	606
129	ඝතත	277
449	චක්කවාක	812
437	චතුද්වාර	778
439	චතුපොසථ	785
181	චතුම්ඨ	352
479	චණ්ඩකිණ්ණර	934
131	චන්දභය	279
500	චම්පෙය්‍ය	1097
327	චම්මසාටක	566
304	චුල්ල කාලිඛ	515
461	චුල්ල කුණාල	852
367	චුල්ල ඛනුඛීර	649
215	චුල්ල ඛම්මිල	611
472	චුල්ල කාන්ද	398
186	චුල්ල පදුම	861
255	චුල්ල පලෝභන	456
441	චුල්ල මෙඛ	455
518	චුල්ල සුතසෝම	788
4	චුල්ල සෙට්ඨි	1164
524	චුල්ල හංස	13
54	චුල්ල ජනක	1223
40	චෙතිය	126
507	ජදිදන්ත	745
504	ජහ	1064
—	ජන්තුපථ	1064
530	ජනක ජාතකය, මහා	301
54	ජනක ජාතකය, චුල	1255
465	ජන සන්ථව	1 6
335	ජම්බුක	869
297	ජම්බුඛාද	577
506	ජයද්දිස	509
		1075

ජාතක සංඛ්‍යා.	ජාතක නාම.	පිට.
—		441
218	ජරද පාන	529
310	ජව	528
309	ජවන සකුන	886
471	ජවනහංස	702
412	ජාතර	278
130	ජාතසොම	824
453	ජූජක	602
352	ජෙන	147
63	ඣාන	798
444	ඣාන්කාරී	907
476	ඣාන්කාරී	969
486	ඣවජ්ඣුකර	588
341	ඣණ්ඩරී	21
5	ඣණ්ඩලඣාලි	136
58	ඣයොඛම්ම	89
37	ඣිත්තිර	257
113	ඣිත්තිර	554
322	ඣිත්තිර	772
436	ඣිත්වට්ට	337
172	ඣින්දුක	49
16	ඣිපල්ලත්ථිගා	434
244	ඣිලවුඩි	64
25	ඣිවීඣ	656
386	ඨුණ්ඩිල	582
338	ඨුණ	1335
529	තෙමිය හෙවත් බ්‍රහ්මදත්ත	229
95	තෙල පත්ත	426
238	තෙලෝවාද	1123
514	තෙසකුණ	407
242	විතීය පලාස	563
326	දද්දභ	332
167	දද්දර	548
319	දද්දර	319
181	දධිවාහන	279
181	දසසුභස	674
398	දභිපුප්ප	636
376	දරිවූභ	694
407	දල්හධම්ම	

ජාතක සංඛ්‍යා.	ජාතක නාම.	පිට.
489	දශබ්‍රාහ්මණ	979
399	දසන්නක	679
458	දසරථ	839
423	දිවි	735
369	දීඝසොණල	626
169	දුතීයමක්ඛට	334
169	දුතීය මර්කට	334
175	දුද්ද	341
112	දුබ්බච	257
323	දුබ්බච	556
50	දුමේධ	121
118	දුමේධ	263
104	දුවිලසාඣට	245
64	දුරාජාන	150
267	දුලිසිරාජ	472
252	දූත	452
473	දූත	895
	(දුරෙනිදනකථා 48)	
6	දෙවඛම්	24
389	ඛජ්ජිහෙඨ	661
372	ඛනුඛ්‍ර ජාතකය, චුල්ල	629
454	ඛම්	827
213	ඛම්ඛවජ	390
382	ඵම්	648
357	ඛම්පාල ජාතකය, චුල්ල	661
445	ඛම්පාල ජාතකය, මහා	801
	(ධාතු පරිනිබ්බාන කථා 55)	
411	ධූමකාරී	700
49	නකඛත්ත	120
161	නකුල	326
119	නගුලිස	265
140	නංගුඨ	290
140	නංගුට	290
32	නච්ච	81
39	නත්ත	95
383	නන්දිය මිග	649
28	නන්දිවිසාල	71

ජාතක සංඛ්‍යා.	ජාතක නාම.	පිට.
20	නලපාන	55
519	නලිනි	1169
366	නවඣාර	623
292	නාගචජ්ඣ	503
96	නාගබිඩි	234
534	නාරදකාශ්‍යපජාතකය, මහා	433
472	නාරද ජාතකය, චුල්ල	891
443	නිග්‍රෝධ	793
12	නිග්‍රෝධමිග	38
532	නිමි	1378
377	නෙරු	639
128	පඤ්චඣරු	276
—	පඤ්ච පණ්ඩිත	1064
55	පඤ්චායුධ	130
484	පණ්ඩුසෝඣථ	959
511	පණ්ඩරනාග	1104
—	පණ්ඩිත ජාතකය, පඤ්ච	1064
101	පණ්ණික	242
430	පදමානවක	753
253	පදුම	413
186	පදුම ජාතකය, චුල්ල	356
467	පදුම ජාතකය, මහා	873
256	පනාද ජාතකය, මහා	457
188	පටිකුණ්ඨ	360
414	පරන්තප	708
100	පරොසත	241
98	පරොසහස්ස	237
221	පලාස	406
308	පලාස	528
368	පලාස	625
222	පලාස ජාතකය, විතීය	407
255	පලොභන ජාතකය, චුල්ල	455
501	පලොභන ජාතකය, මහා	1046
456	පාණීය	834
239	පාදඤ්ජලි	427
232	පිඹුල ජාතකය, මහා	416
337	පිඨ	581
312	පුණ්ණමුඛ	533
216	පුටභත්ත	410

ජාතක සංඛ්‍යා.	ජාතක නාම.	පිට.
397	පුණ්ණනදී	693
83	පුණ්ණපාති	183
390	පුණ්ණමුඛ	147
143	පුප්පරත්ත	602
	(දුකනිපාත දෙවණ්ණ කථා 46)	294
425	පුබ්බිංස	
470	පූජක	769
54	ඵල	884
326	ඵුසඤ්ඣත්ත	125
489	ඵුස්ස ජාතකය, දස	479
38	ඵස	504
228	ඵස	979
303	ඵස	92
403	ඵසඣස	413
116	ඵස්සතාමොක්ඛ	814
194	ඵස්සාහාර	654
133	ඵණ්ඩි	269
339	බාවේරු	367
107	බාහ්‍ය	281
448	බිලාරසොඝිය	585
124	බිලාර	2 0
381	බිලාල	807
474	බෝධි ජාතකය, කාලිඞ්ග	871
441	ඵම් චුල්ල	647
455	භද්ද ජාතකය, උදය	897
294	භද්දඝට	788
462	භද්දසාල	829
206	භරු	505
498	භල්ලාටික	852
428	භාරික	1027
490	භීතබාදුම්මිදා	748
80	භීමසෙන	983
206	භීරු	196
531	භූරිදත්ත	382
59	භෙරිවාද	1466
43	භෝජාජානීය	138

ජාතක සංඛ්‍යා.	ජාතක නාම.	පිට.
169	මක්කට ජාතකය, දුතිය	334
168	මක්කට ජාතකය	333
44	මකස	113
9	මඛාදේව	30
86	මඛාදේව	208
450	මඛාදේව ජාතකය, මහා	813
209	මච්ඡික	386
75	මච්ඡ	173
291	මච්ඡාර	501
447	මච්ඡකුණ්ඩලී	806
245	මණිකණ්ඨ	436
350	මණිකුණ්ඩල	599
288	මණ්ඩූකර	498
6	මත්ස්‍ය	84
18	මතක භක්ත	53
320	මතරෝදන	549
250	මත්ස්‍යාදු ජාතකය, මහා	449
187	මනිචෝර	359
395	මනෝජ	668
388	මයා	659
485	මියුර ජාතකය, මහා	964
155	මියුර ජාතකය, සවණී	316
169	මර්කට ජාතකය, දුතිය	334
168	මකීට	333
426	මහගිරා	744
305	මහා අගවාරොහක	520
480	මහා උක්කුස	938
463	මහා කණ්හ	871
405	මහා කපි	688
509	මහා කපිහ	1100
530	මහා ජනක	1355
445	මහා ධම්පාල	801
534	මහා කාරුද කාශ්‍යප	1433
467	මහා පදුම	878
256	මහා පනාද	457
501	මහා පලොහන	1046
232	මහා පිඩඉල	416
450	මහා මිඩඉල	813
250	මහා මණ්ඩාදු	449
485	මහා මියුර	964
487	මහා වාණිජ	974
51	මහා ශීලව	177
91	මහා සාර	1241
94	මහා සුදස්සන	67
77	මහා සුපින	484
525	මහා හංස	947
26	මහිලා මුඛ	542
281	මහිස	986
482	මහිස	821
316	මාංස	52
491	මාතඞ්ග	643
452	මාතිපොසක	244
17	මාඵන	624
379	මිගාලෝප	863
103	මිත්තවින්දක	878
367	මිත්තවින්දක	254
190	මිත්තා මිත්ත	1335
468	මිත්තා මිත්ත	75
110	මිතවිනාසී	454
529	මුගපක්ඛ හෙවත් තෙමිය	153
30	මුනික	627
254	මුදුපාණි	336
66	මුදුලක්ඛණ	425
370	මුවපොතක	628
171	මුනඹි ජාතකය, සත්ත	837
237	මූල පරියාය	576
371	මූසික	802
457	යුධඤ්ඤය	751
334	රථලඹි	291
147	රාජෝවාද	364
429	රාජෝවාද	172
141	රාධ	355
191	රාධ	915
74	රුක්ඛ ධම්ම	488
184	රුහක	
476 (අ)	රුරුමිග	
280	රොම	
495	රොහණ මිග	1010
45	රොහිණී	114
66	ලක්ඛණ ජාතකය, මුල	153
11	ලක්ඛණ මිග	34
256	ලටුකික	609
290	ලාභගරු	501
90	ලිත්ත	215
431	ලෝකික කාශ්‍යප	758
93	ලෝමහංස	225
266	ලෝල	470
41	ලෝහක	103
315	ලෝහ කුම්භී	539
264	වඤ්ඡ	468
227	වඩ්ඪනක	412
35	වඩ්ඪක	85
114	වට්ටක	258
332	වට්ටක	664
286	වඩ්ඩ සූකර	492
2	වණ්ණු පථ	8
360	වණ්ණාරොහ	616
71	වරණ	163
189	වලාහක	362
14	වාත මිග	45
258	වාත සෙඤ්ඣ	459
342	වානර	588
57	වානරින්ද	134
487	වාණිජ ජාතකය, මහා	974
47	වාරුණී	117
178	වාලෝදක	346
225	විකණ්ණ	410
391	විඤාත	663
536	විඩූර	1512
156	විනීල	319
139	විරොචන	289
145	විරෝචන	296
69	විසවාහන	159
92	විසවාස භොජන	223
340	විසයහ	586

ජාතක සංඛ්‍යා.	ජාතක නාම.	පිට.
389	විහඟ ජාතකය, මත	661
236	වීරිවරිත්	434
197	වීර	372
224	වෙස්සන්තර	409
43	වෙදබ්භ	117
103	වෙදී	348
43	වේදුබ	111
538	වේසාමහාර	1722
280	ශ්‍රී කාලකණ්ණි	644
282	ශතපත්‍ර	485
515	ශරභඞ්ග	1134
351	ශීල පරීක්ෂා	618
51	ශීලව ජාතකය, මහා	122
387	සඞ්ඛ කප්පක	658
155	සඞ්ඛ මියුර	316
368	සඞ්ඛ මිග	613
132	සඞ්ඛ හංස	279
375	සෙතකේතු	674
243	සංකප්ප	431
177	සංකාමවර	344
459	සංචර	844
432	සච්චංකු	761
36	සකුණ	88
111	සකුණ	255
164	සකුනග්ඝි	329
521	සඛිලිවව	1185
440	සඛ	785
60	සඛධමන	139
517	සඛපාල	1157
73	සච්චංකර	168
146	සතදම්මික	299
174	සතාභඹී	340
497	සතසිතුමා	1022
400	සත්තුගහන	678

(ඉතිවුත්තකෙ නිදනකථා. 48)
[ඉතිවුත්තකෙ නිදනයෙහි දෙවෙනි කොටස 53]

158 සත්ථ 321

ජාතක සඛ්‍යා.	ජාතක නාම.	පිට
319	සඞ්ඛභද	597
2 3	සඞ්ඛමදුයක	417
51!	සඤ්ජීව	1110
508	සඤ්ඤ	1094
49!	සඤ්ඤත	996
33	සංවරදායක	83
163	සඤ්ඤ	328
434	සතුඞ්ග	766
463	සත්තිදුවානිජ	860
499	සත්තිග	510
311	සතභ	531
477	සත්තභූමක	920
317	සප	544
68	සාකෙත	158
120	සාකෙත	414
488	සාඛින	976
193	සාඛිසිල	366
531	සාවී	1367
87	සාරම්භ	211
241	සාල	4:9
106	සාලික	48
478	සාලිකෙදුර	929
365	සාලිය	6 4
289	සාලෝහිත	500
141	සිඟාල	295
109	සිඟාල	253
138	සිඟාල	988
148	සිඟාල	303
410	සිඤ්ඛලි ජාතකය, කොටි	730
185	සිරිකාලකණ්ණි	353
287	සිරි	491
494	සිරිමත	1010
49:	සුව	1004
7	සීලවා භාගරාජ	166
85	සීල විමංස	05
193	සීල විමංස	504
206	සීල විමංස	523
233	සීල විමංස	575
8:	සීලානිසංස	353
87	සීහචම්ම	353
101	සුංසුමාර	375

ජාතක සඛ්‍යා.	ජාතක නාම.	පිට
10	සුඛවිහාරි	32
385	සුම	654
261	සුජාත	464
307	සුජාත	5 5
351	සුජාත	600
396	සුතනු	670
5 8	සුතසෝම	1 99
518	සුතසෝමජාතකය, චුල්ල	1164
94	සුදස්සන ජාතකය, මහා	2 7
5 6	සුධාභෝජන	1 55
234	සුනඛ	419
460	සුපාර	848
295	සුපත්ත	506
77	සුපින ජාතකය, මහා	177
418	සුමඞ්ගල [සුමේධකථා 10]	719
81	සුරාපාන	194
483	සුරාමී	953
417	සුලසා	717
427	සුලු සුව	748
247	සුව	440
427	සුවජාතකය, සුලු	746
259	සුස්සොණ්ඩිය	615
159	සුසීම	524
409	සුසීම	698
154	සුහණු	315
149	සූකර	305
484	සූකර ජාතකය, තවස	969
288	සූකර ජාතකය, මඤ්ඤ	498
286	සූකර ජාතකය, වඩ්ඪ	492
210	සෙඤ්ඤ	387
4	සෙට්ඨි ජාතකය, චුල්ල	13
285	සෙරිවාණිජ	490
3	සෙරිවානිජ	11
258	සෙඞ්ඛ ජාතකය, වාත	459
523	සොණනන්ද	1 17
52	සොනක	1178
204	සොමදත්ත	379
408	සොමදත්ත	697
499	සොමනස්ස	1031
494	හංස	1017
524	හංස ජාතකය, චුල්ල	1218
471	හංස ජාතකය, ජවන	886
525	හංස ජාතකය, මහා	1241
502	හත්ථිපාල	1049
498	හල්ලාටික	1027
433	හලිද්දිය	764
362	හිරි	619

